ATATÜRK KÜLTÜR, DİL ve TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK DİL KURUMU YAYINLARI: 714

İNGİLİZCE - TÜRKÇE SÖZLÜK

Hâmit ATALAY

Yardım Edenler

Füsun H. ATALAY *B. Ed.*
Nurdan H. ATALAY *B. Sc. (Ch. E.), M. S.*
İnci A. ATALAY *B. Sc. C. E.*

J

J, j, *is., ç.* **J's/Js, j's / js 1.** İngiliz alfabesinin onuncu harfi, **2.** J sesi (Türkçedeki c gibi söylenir) *judge, major, rajah* gibi, **3.** baskı işlerinde J harfinin kalıbı, **4.** sırada onuncu (veya I yazılmazsa dokuzuncu).

J = j = *fiz.* Joule.

j, *mat.* sanal vektör birimi : y ekseni üzerinde uzunluğu 1 olan vektör.

J. = **1.** Journal, **2.** Judge, **3.** Justice.

ja, zf. Alm. evet. ***e.a.-*** *yes.*

Ja. = January.

J.A. = **1.** Joint Agent, **2.** Judge Advocate.

jab, *is.&f.* **jabbed, jabbing 1.** dürtmek, itmek. *He ~bed his finger at me.* **2.** batırmak, saplamak, (ucu keskin bir şeyi hızla) daldırmak. *He ~bed his fork into the potato. She ~bed her knitting needles into a ball of wool.* **3.** (yumruk vb.) hızla vurmak. **~ at sth** : bir şeye üst üste darbeler indirmek, habire vurmak. *She could hear him ~bing viciously at the keys of typewriter.* **4.** dürtme, dürtüş, itme, itiş, **5.** batırma, saplama, **6.** (hızlı/kısa) darbe, vuruş. **He gave it a sharp ~** : Ona hızla vurdu. **7.** *k.d.* iğne, enjeksiyon, şırınga. **job** *d.d.* **8. jabbingly** : dürterek, iterek, batırarak, saplayarak, vurarak. ***e.a.-1.*** *poke, thrust, 2. stab, 3. punch.*

jabber, *is.&f.* **jabberbed, jabberbing 1.** çabuk çabuk ve anlaşılmaz şekilde konuşmak/ söz söylemek, anlamsız lâf etmek, lâfı geveleme k, kem küm etmek. *I can't understand you if you keep ~ing (away) like that. He ~ed (out) the words in what seemed a foreign language.* **2.** çabuk konuşma, manasız/anlaşılmaz lâf, **3. ~er** : lâfı geveleyen, anlaşılmaz şekilde konuşan, **4. ~ingly** : lâfı geveleyerek, çabuk çabuk konuşarak. ***e.a.- 1.*** *chatter, 2. gibberish.*

jabberwock = jabberwocky, *is., ç.* **-wockies** saçma/anlamsız söz/yazı, anlamsız hecelerden oluşan söz. ***e.a.-*** *gibberish.*

jabiru, *is. zool.* iri leylek *(Jabiru mycteria)* : Amerika'nın sıcak bölgelerinde yaşar.

jaborandi, *is., ç.* **-dis 1.** *bot.* yaboran *(Pilocarpus jaborandi)* : G Amerika'da yetişen bir nevi funda, **2.** yaboran yaprağı : bir nevi alkaloid *(pilocarpine)* içerir. Kurutularak hekimlikte kullanılır.

jabot, *is.* kırmalı dantel göğüslük, fırfırlı bluz yakası.

jacal, *is., ç.* **jacales/jacals** kulübe : Meksika ve GB ABD'de duvarları dik kalaslardan yapılıp üstü dal vb. ile örtülen ve toprakla sıvanan evcik.

jacamar, *is. zool.* parlak kuş *(Galbulidae)* : Amerika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan uzun gagalı, yeşil, bakır rengi tüylü, böcek yiyen kuş.

jacana, *is. zool.* su kuşu *(Jacana spinosa)* : uzun ayak parmaklarıyla su üstündeki yapraklara basarak yürüyen *Jacanidae* familyasından tropikal ülkelere mahsus bir kuş. **lily-trotter** *d.d.*

jacaranda, *is. bot.* **1.** göksalkım *(Jacaranda)* : borulu hanımeli familyasından tüysü yapraklı, mavi salkım çiçekli bir ağaç, Amerika'nın tropik bölgelerinde yetişir, **2.** göksalkım kerestesi : süslü ve güzel kokuludur, **3.** göksalkıma benzer çeşitli ağaçlar, **4.** bu ağaçların kerestesi.

jacinth, *is.* **1.** *bot.* sümbül *(Hyacinthus),* **2.** (turuncu) zirkon. ***e.a.-1.*** *hyacinth.*

jacinthe, *is.* turuncu, portakal rengi.

jack[1], *is.* **1.** kaldıraç, kriko, **2. knave** *d.d.* (iskambilde) bacak, vale, **3.** kebap şişini döndüren cihaz, **4.** (oyunda) (a) **jackstone** *d.d.* oyun taşı : oyunda kullanılan taş veya madenî parça, (b) **jacks** veya **jackstones** *d.d.* beş taş oyunu : küçük taş, maden vb. parçalarını belirli şekillerde atarak oynanan bir çocuk oyunu, **5.** (top yuvarlama oyununda) hedef topu, **6.** *den.* deniz sancağı, cıvadra sancağı, **7.** *bk.:* **jackass**, **8.** *bk.:*

jack rabbit, **9.** *elekt.* jak, priz, **10.** *b.h.* gemici, gemi tayfası, **11.** *argo* para, mangiz. *Have you got any ~?* **12.** (bazı çalgılarda) tokmak, çekiç, **13.** *zool. bk.:* **carangid**, **14.** *bk.:* **lumberjack**, **15.** *ABD bk.:* **applejack**, **16.** *ABD bk.:* **jacklight**, **17.** adam, köylü, herif, **18.** hizmetçi, işçi, **19.** destek, tutucu, **20.** *bk.:* **jackdaw**, **21.** küçük parça, benzerlerinden ufak olan şey, **22.** *bk.:* **brandy**, **23.** *bk.:* **jackknife** (2), **24. creeping ~** : dam koruğu *(Sedum acre)*, **25. every man jack** : herkes, istisnasız her fert. ***e.a.-10.*** *sailor, jacktar,* ***11.*** *money,* ***17.*** *man, boy, fellow,* ***18.*** *servant, laborer,* ***25.*** *everyone.*

jack2, *f.* **1.** *gen.* **~ up** : (kaldıraçla, kriko ile vb.) kaldırmak. *to ~ up a car in order to change a tire.* **2.** *gen.* **~ up** *k.d.* (fiyat, maaş, hız vb.) artırmak, yükseltmek. *to ~ up prices.* **3.** *ABD* fenerle avlanmak/ava çıkmak (balık, bıldırcın vb. avı), **4.** *gen.* **~ up** : (a) (birisine) görevini hatırlatmak, muaheze etmek, çıkışmak, (b) görevini yapmaya teşvik etmek. **5. ~ in** *Brit.- k.d.* yüzüstü bırakmak, terk etmek, yapmaktan/devamdan vazgeçmek. *One of these days I'm going to ~ in this job and travel round the world.* **6. ~ off** *argo bk.:* **masturbate**. ***e.a.-1.*** *lift,* ***2.*** *increase, raise.*

jack3, *sf.* (marangozlukta) ufak, küçük, kısa : uzunluğu veya yüksekliği benzerlerinden küçük olan. *~ rafter. ~ truss.*

jack4, *is. bot.* **1.** (bir nevi) ekmek ağacı *(Artocarpus heterophyllus)*, **2.** bu ağacın (sarı renkli) kerestesi, **3.** bu ağacın meyvesi : ağırlığı 30 kg'ı geçer.

jack5, *is.* **1.** (Orta Çağlarda kullanılan) deriden yapılmış zırhlı elbise, **2.** *esk.* tulum, tuluk, deriden yapılmış su kabı.

jack-a-dandy, *is., ç.* **-dies 1.** züppe, çıtkırıldım, cicibey, fazla şık kimse, **2. ~ism** : züppelik. ***e.a.- 1.*** *fop.*

jackal, *is.* **1.** *zool.* çakal *(Canis aureus)*, **2.** başkası hesabına alçakça/adî/süflî işler gören kimse, **3.** hain, cani, alçak, pespaye, habis (kimse). ***e.a.-3.*** *vilain, scoundrel.*

jack-a-lent, *is.* **1.** (paskalyadan önceki perhiz zamanında eğlence için taşlanmak üzere yapılan) kukla, küçük dolgu bebek, **2.** basit/manasız kimse. ***e.a.- 2.*** *puppet.*

jackanapes, *is.* **1.** arsız, küstah, züppe, terbiyesiz, kendini beğenmiş kimse, **2.** şımarık/arsız/utanmaz çocuk, **3.** *esk.* maymun. ***e.a.-1.*** *impertinent, insolent, upstart, whippersnapper,* ***2.*** *impudent, mischievous, saucy,* ***3.*** *ape, monkey.*

jackaroo, *is., ç.* **-roos** *Avust.- k.d. bk.:* **jackeroo.**

jackass, *is.* **1.** (erkek) eşek/merkep, **2.** aptal, ahmak, budala, enayi, *mec.* eşek (kafalı), **3.** *bk.:* **laughing ~** *d.d. bk.:* **kookaburra**. ***e.a.-1.*** *(male) donkey,* ***2.*** *fool, dolt, blockhead, ass, stupid, nitwit.*

jackassery, *is., ç.* **-eries** aptallık, ahmaklık, budalalık, enayilik, eşeklik. **jackassism, jackassness** *d.d.*

jack bean = overlook, *is.* **1.** *bot.* baklacık *(Canavalia ensiformis)* : baklagillerden tropik iklimlerde yetişen gür bir bitki, hayvanlara yedirilir, **2.** bu bitkinin tohumu (beyaz renktedir).

jackboot, *is.* **1.** uzun çizme : dizden yukarıya (kalçaya) kadar çıkan uzun, bağsız, deri çizme, **2.** balıkçı çizmesi, **3.** *mec.* zulüm, tahakküm, baskı, zorbalık. *National culture was crushed under the invader's jackboot.* ***e.a.-3.*** *repression.*

jackdaw, *is. zool.* **1.** küçük karga *(Corvus monedula)* : Avrupa'da kuleler/harabeler üzerine yuva yapan parlak siyah tüylü kuş, **2.** *bk.:* **grackle** (1).

jackeroo = jackaroo, *is., ç.* **-roos** *Avust.- k.d.* acemi, koyun çiftliğinde çalışan yeni/acemi kimse.

jacket, *is.&gl.f.* **1.** ceket, **2.** kılıf, zarf, dış örtü, **3.** (patates) kabuk. **potatoes cooked in their ~** : kabuğu ile pişirilen patates, **4. book ~** : kitap gömleği/kılıfı, ciltli kitabın üzerine geçirilen kâğıt kap, **5.** fonograf plâğı gömleği/zarfı, **6.** madenî gömlek (top vb. için), silindir ceketi, **7.** *ABD* dosya gömleği, içine resmî evrak konulan açık zarf veya katlanmış karton, **8.** (memeli hayvanlarda) yün, tüy, kürk, **9.** kaplamak, kap/kılıf geçirmek, (silindire) gömlek geçirmek, **10. dust s.o.'s ~** : birini dövmek/pataklamak.

jackfish, *is., ç.* **-fish / -fishes** *Cnd. bk.:* **pike.**

Jack Frost, *is.* ayaz, şiddetli soğuk.

jack hammer, *is.* basınçlı delgi, delici çekiç, basınçlı hava ile işleyen kaya delgisi.

jack-in-a-box = jack-in-the-box, *is., ç.* **-boxes** yaylı kukla : kutu açılınca içinden fırlayan oyuncak kukla/bebek.

jack-in-the-pulpit, *is., ç.* **-pulpits** *bot.* bürgümcük *(Arisaema triphyllum)* : Amerika'da yetişen mor, yeşil yaprakla örtülü dut biçiminde koçanı olan yılan yastığına benzer bir bitki. **Indian turnip** *d.d.*

Jack Ketch, *is. Brit.- argo* cellât. ***e.a.-*** *executioner, hangman.*

jackknife, *is., ç.* **-nives**, *f.* **-knifed, -knifing 1.** büyük cep çakısı, **2.** çakı dalışı : dizleri bükmeden eğilip ayak bileklerine dokunarak atlayıp havada vücudu doğrultarak suya dalma, **3.** çakı ile kesmek, **4.** çakı gibi katla(n)mak.

jack ladder, *den. bk.:* **Jacob's ladder** (2).

jackleg, *sf.&is. ABD- argo* **1.** acemi, elinden iş gelmez, beceriksiz, işinin ehli olmayan. *a ~ carpenter.* **2.** vicdansız, aldatıcı, sahtekâr, düzenbaz. *a ~ lawyear.* **3.** geçici tedbir, yasak savan, geçici olarak işi görmesi için yapılmış. ***e.a.-1.*** *unskilled, amateur,* ***2.*** *unprofessional, unscrupulous, dishonest,* ***3.*** *makeshift.*

jacklight, *is.&f. ABD&Cnd.* balıkçı feneri (ile avlanmak).

jack mackerel, *is. zool.* istavrit *(Trachurus symmetricus)* : K Amerika'nın Pasifik kıyılarında avlanan ufak uskumruya benzer balık.

jack oak, *is. bot.* kara meşe *(Quercus marilandica) :* D ABD'de yetişen kara kabuklu meşe ağacı.

jack-of-all-trades, *is.* hezarfen, elinden her iş gelen adam, becerikli kimse.

jack-o-lantern, *is.* **1.** kabak fener : içi çıkarılıp kabuğuna göz, ağız, burun oyularak insan yüzüne benzetilen ve içinde mum yakılan kabak, **2.** buna benzer ticarî fener, **3.** bataklık alevi, bataklık yakamozu. ***e.a.-3.*** *will-o'-the-wisp, ignis fatuus.*

jack pine, *is. bot.* kaya çamı *(Pinus Banksiana)* : K ABD ve Kanada'da kayalık ve çıplak arazide yetişen çam.

jack plane, *is.* (Marangoz) el rendesi, kaba rende.

jackpot, *is.* **1.** (poker) pot, ortada biriken para, **2.** (piyango vb.) büyük ikramiye, **3. hit the ~** *argo* (a) turnayı gözünden vurmak, (b) başına devlet kuşu konmak, talihi yaver olmak, (c) büyük ikramiye kazanmak, (d) çok büyük başarı kazanmak.

jack rabbit, *is. zool.* tavşan *(Lepus townsendii)* : KB Amerika'da bulunan arka bacakları ve kulakları çok uzun, iri tavşan türü. Boyu 55 cm, kulakları 13 cm. Kulakları eşek kulaklarına benzetilerek bu ad verilmiştir.

Jack Robinson, *is.* **Before you (he/she etc.) could (can) say Jack Robinson** *k.d.* apansız, anîde, birdenbire, kaşla göz arasında, göz açıp kapayıncaya kadar. ***e.a.-*** *quickly, unexpectedly.*

jackscrew, *is.* kriko.

jackshaft, *is. mak.* **1. countershaft** *d.d.* kısa mil : kasnak, kayış veya dişli düzeni ile hareketi ileten kısa mil, **2.** avara mili : avara kasnağı taşıyan mil.

jacksmelt, *is., ç.* **-smelts/-smelt** *zool.* Kaliforniya gümüş balığı *(Atherinopsis californiensis)* : Kaliforniya kıyılarında avlanan bir balık. Boyu 55 cm.

jacksnipe, *is., ç.* **-snipes/ -snipe** *zool.* küçük çulluk *(Limnocryptes minimus)* : Avrupa ve Asya'ya mahsus kısa gagalı ufak çulluk.

jack staff, *is.* giz, cıvadra sancağı gönderi.

jackstay, *is. den.* **1.** yelken demiri/halatı : gemilerde yelkenlerin bağlandığı demir çubuk/halat/ağaç çubuk, **2.** yelken kılavuzu : gemi direğinin önünde yelken serenine kılavuzluk eden düşey ip.

jackstone, *is. bk.:* **jack**[1] (4).

jackstraw, *is.* **1.** korkuluk, bostan korkuluğu, içi saman doldurulmuş kukla, **2.** önemsiz kimse, **3.** çöp demeti : çöp oyununda kullanılan dişçöpü, ince çıta vb. demeti, **4. ~s** : çöp oyunu : demet halindeki çöp/çıta vb. den demeti bozmadan en fazla çöp alanın kazandığı bir tür oyun.

jack-tar = Jack Tar, *is.* gemici, denizci, bahriyeli.

jack towel, *is.* döner havlu : silindir şeklinde sarılı aşağı çekilerek kullanılan havlu.

jack-up, *is. k.d.* artış, zam, yükselme. ***e.a.-*** *increase, rise.*

jacky, *is., ç.* **jackies 1.** gemici, denizci, **2.** *Brit.- argo* cin, alkollü bir içki. ***e.a.- 2.*** *gin.*

Jacob, *is.* Yakup.

Jacobean, *sf.&is.* **1.** İngiltere'de I. James devri (yazarı, devlet adamı veya belirli diğer şahsiyetler), **2.** XVII. yy. İngiliz mimarî ve mobilya üslûbuna ait, **3.** XVII. yy. başlarındaki edebiyat, dram tarz ve üslûbunda, **4. ~ lily** *bot.* Meksika zambağı *(Sprekelia formosisima)* : Meksika'da yetişir, parlak kırmızı çiçekler açar, *armallys* familyasından soğanlı bir bitki.

Jacobian, *is. mat.* **~ determinant** *d.d.* Jakobiyen, Jakobi belirteci : ilk sırası, sayısı değişken sayısına eşit işlevlerden, diğer sıraları bunların her bir değişkene göre kısmî türevlerinden oluşan belirteç/determinan.

Jacobin, *is.* **1.** (Fransız İhtilâli zamanında 1789-1794 yıllarında faaliyet gösteren) radikal politika kulübü üyesi, **2.** (politikada) aşırı radikal, **3.** Dominik tarikati papazı, **4. ~ic(al)** : aşırı radikal, **5. ~ically** : aşırı radikal bir şekilde, **6. ~ism** : politikada aşırı radikalcilik, aşırı radikal politika.

Jacob's ladder, *is.* **1.** *bot.* süllüm otu *(Polemonium caeruleum)* : yapraklarının dizilişi merdiveni andırır, **2.** *den.* (tahta basamaklı) ip merdiven, şeytan çarmığı, süllüm, **3.** Yakup'un rüyasında gördüğü yerden göğe uzanan merdiven.

jaconet, *is.* **1.** (pamuklu) ince bez, sargı bezi, **2.** (kitap ciltlemekte kullanılan) cilt bezi.

jacquard, *is.* **1.** ceker bezi, **2. ~ loom** *d.d.* ceker tezgâhı : süslü dokumalar yapan tezgâh.

Jacquerie, *is.* **1.** K Fransa'da köylülerin asillere karşı isyanı (1358), **2.** *k.h.* köylü isyanı.

jactation, *is.* **1.** böbürlenme, gururlanma, **2.** *patol.* çırpınma. ***e.a.-1.*** *boasting, bragging,* ***2.*** *jactitation*

jactitation, *is.* **1.** *huk.* başkasına zarar veren boş övünme veya sav, **2.** övünme, böbürlenme, boş yere kendini methetme, **3.** *bk.:* **jactation** (2), **4. ~ of marriage** *Brit. huk.* sahte evlilik : gerçeğe aykırı olarak belirli bir kiinse ile evli gibi davranma suçu.

jaculate, *gl.f.* **-lated, -lating 1.** fırlatmak, atmak (cirit, kargı vb.), **2. jaculation** : fırlatma, atma. ***e.a.-1.*** *throw, hurl.*

jade[1], *is.* **1.** yeşim (taşı), **2.** yeşim taşı ile işlenmiş şey, **3. ~ green** *d.d.* yeşil, mavimsi/sarımsı yeşil renk.

jade[2], *is.* **1.** lagar beygir, yaşlı/işe yaramaz at, yılkı atı, **2.** cadı (karı), şirret (kadın), fahişe. ***e.a.- 2.*** *hussy*

jade[3], *f.* **jaded, jading 1.** çok yormak, yıpratmak, (ağır işe koşarak) takatini kesmek, **2.** yorulmak, yıpranmak, bîtap düşmek, takati kesilmek, **3.** *esk.* gülünç düşmek, maskara/rezil olmak. ***e.a.-1&2.*** *exhaust, sate, satiate, tire.*

jaded, *sf.* **1.** çok yorgun, bitkin, bîtap, takatsiz, mecalsiz, kuvvetsiz. *a ~ horse. a ~ appearance.* **2.** bıkmış, usanmış, gına getirmiş. **get ~** : bıkmak, usanmak, **3.** yıpranmış, körlenmiş, **4. ~ly**: yorgun/bitkin bir hâlde, bıkarcasına, **5. ~ness** : yorgunluk, bitkinlik, mecalsizlik, bıkma, usanma. ***e.a.-1.*** *worn-out, tired, weary, exhausted,* ***2.*** *dulled, satiated, bored, surfeited,* ***3.*** *dissipated.*

jadeite, *is.* akyeşim : NaAlSi2O6, sodyum alüminyum silikat, rengi koyu yeşilden beyaza kadar değişen zümüte benzer mineral.

jade plant, *is.* yeşim otu *(Crassula argenta, C. arborescens)* : G Afrika ve Asya'da yetişen kalın yapraklı ot.

jadish, *sf.* **1.** yaşlı, işe yaramaz, lagar beygir gibi, **2.** cadı, şirret, fahişe, **3. ~ly** : cadılıkla, şirretlikle, **4. ~ness** : şirretlik, cadılık.

jaeger, *is.* **1.** *zool.* avcı kuşu *(Stercorarius)* : martı ve deniz kırlangıçlarının yakaladığı avları bıraktırmak için onlara saldıran yırtıcı bir deniz kuşu, **2. jager, jäger, yager** *d.d.* avcı. ***e.a.-2.*** *hunter.*

Jaffa = Yafo, *is.* Yafa (şehir).

jag[1], *is.* **1.** sivri uç/kenar, köşe, keskin kenar/köşe, diş, **2.** (elbisede) (a) flapa, sarkan kumaş parçası, (b) yırtmaç, **3.** *k.d.* (sivri bir şeyle) dürtme/dürtüş. **4.** *k.d.* (odun/saman/ot vb.) demet, deste, yük, şelek. *a ~ of hay.* **5.** *argo* sarhoşluk, **6.** *k.d.* (a) eğlenti, cümbüş, âlem. **an eating ~** : ziyafet, şölen, (b) nöbet, hengâme, kontrol dışı eylemler dizisi. *a crying ~. a spending ~.* **7. have a ~ on** *ABD- argo* kafayı tütsülemek, zilzurna/fitil gibi sarhoş olmak, esrarın etkisinde olmak. **He had a good ~ on when he left the bar** : Meyhaneden çıkarken zilzurna/fitil gibi sarhoştu. ***e.a.-1.*** *barb, tooth, notch,* ***3.*** *stab, jab,* ***4.*** *load,* ***6.*** *(a) spree, binge.*

jag[2], *f.* **jagged, jagging 1.** çentmek, diş açmak, diş diş etmek, çentikli kesmek, eğri büğrü kesmek, **2.** *k.d.* (sivri bir nesne ile) dürtmek, delmek, iğnelemek, **3.** sıçrayarak/zıplayarak gitmek. ***e.a.-2.*** *prick, stab, thrust.*

J.A.G. = Judge Advocate General.

jager = jäger, *is. bk.:* **jaeger** (2).

jagged, *sf.* **1.** çentikli, kertikli, pürüzlü, dişli, zikzaklı, diş diş, sivri uçlu. *the ~ wound. ~ rocks.* **2. ~ly** : çentikli/pürüzlü bir şekilde, diş diş, **3. ~ness** : çentiklilik, kertiklilik, pürüzlülük. ***e.a.-1.*** *zigzag, serrate, rough, jaggy, notched.*

jaggy, *sf.* **-gier, -gest** *bk.:* **jagged.**

jagless, *sf.* çentiksiz, kertiksiz, pürüzsüz, dişsiz, düz.

jaguar, *is. zool.* jaguar *(Panthera onca)* : Amerika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan kaplan türünden derisi benekli yırtıcı hayvan.

jaguarundi, *is., ç.* **-dis** *zool.* yaban kedisi *(Felis egra) :* Amerika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan gri, kahverengi tüylü yabanî kedi. **jaguarondi, yaguarundi jaguaron eyra** *d.d.*

Jahangir = Jehangir, *is.* Cihangir : Hindistan'da Moğol İmparatoru (1569-1627). Ekber Şah'ın oğlu.

jai alai, *is.* G Amerika'da sepet biçimli raketlerle oynanan hentbole benzer top oyunu. *bk.:* **fronton.**

Jaihun, *is.* Ceyhun, Amu Derya. ***e.a.-*** *Amu Darya.*

jail, *is.&f.* **1.** ceza evi, tutuk evi, hapishane, hapis, zindan, *argo* kodes, **2.** tutuklamak, hapsetmek, hapse atmak, hapishaneye kapamak, *argo* kodese atmak/tıkmak. ***e.a.-1.*** *prison, 2. imprison.*

jailbait, *is. ABD- argo* küçük kız : yaşı küçük olduğu için cinsî münasebette bulunulması hapis cezasını gerektiren kız.

jailbird, *is. argo* **1.** mahpus, tutuklu, **2.** hapishane gediklisi, ip kaçkını, pranga kaçağı.

jailbreak, *is. k.d.* ceza evinden/hapisten kaçma, firar.

jailer = jailor, *is.* **1.** gardiyan, **2.** başkasının hürriyetini kısıtlayan. *Brit.:* **gaoler.**

jail delivery, *is.* **1.** (İngiliz yasalarına göre) mahpusları mahkemeye sevk ederek ceza evini boşaltma, **2.** mahpusları kuvvet zoru ile serbest bırakma.

jail fever, *esk.* tifüs. ***e.a.-*** *typhus.*

jailhouse, *is., ç.* **-houses** ceza evi, hapishane, tutuk evi, tevkifhane.

Jainism, *is.* **1.** Cainizm, Hindu dininin bir kolu : M.Ö. VI. yy. da kast sistemine karşı kurulmuş olup bilgi, iman ve iyi ahlâk sayesinde ruhu huzura kavuşturmayı, hayvanların hayatına hürmeti öğretir, **2. Jain = Jaina = Jainist** : bu dine mensup kimse.

jake, *sf. argo* **1.** uygun, münasip, tamam, işler yolunda, **2.** bir nevi kaçak içki. ***e.a.-1.*** *satisfactory, O.K., fine.*

jake leg, *is.* (alkollü içkinin sebep olduğu) kötürümlük.

jakes, *is. k.d.* bahçe helâsı. ***e.a.-*** *outhouse, privy.*

Jalal ud-din Rumi, *is.* (Mevlâna) Celâleddini Rumî (1207-1273).

jalap, *is.* **1.** *bot.* calapa *(Exogonium purga)* : sarmaşıkgillerden bir Meksika bitkisi, **2.** calapa : bu bitkinin kurutulmuş kökü (müshil olarak kullanılır).

jalopy, *is., ç.* **-lopies** *k.d.* külüstür (otomobil).

jalousie, *is.* **1.** pancur, jaluzi : yatay eksen etrafında dönerek açılıp kapanabilen şeritlerden oluşan perde, **2.** pancur biçimi camlardan yapılmış pencere.

jam[1], *f.* **jammed, jamming 1.** kıstırmak, kısılmak, sıkışmak, sıkış(tır)ıp kımıldamaz hâle gelmek (getirmek). *The ship was ~med in the ice/between the rocks. The bus was so full that I was ~med in and couldn't move.* **2.** sıkıştırmak, sıkış(tır)ıp yarala(n)mak/ez(il)mek. **He ~med his hand in the door** : Elini kapıya sıkıştırdı. **His fingers were ~med in the door** : Parmakları kapıya sıkıştı. **3.** (şiddetle/kuvvetle) basmak/itmek/daldırmak. **He ~med his foot on the brake** : Ayağını kuvvetle frene bastı. **~ the brakes on** : kuvvetle fren yapmak. **4.** yığ(ıl)ıp tıkamak, (yolu vb.) kapatmak, üst üste yığınak, tıkmak, tıka basa doldurmak. *The river was ~med with logs. Crowds ~med the streets and no cars could pass. ~ one's clothes into a small suitcase.* **5.** çalışamaz/işlemez hâle gelmek/getirmek, bozmak. *The key broke off and ~ med the lock.* **6.** (radyo/telsiz yayınını) bozmak, karıştırmak, anlaşılmaz hâle getirmek, parazit yapmak. **7. jam-mer** : (a) sıkıştıran, kıstıran, yığan, dolduran, kapatan,

(b) radyo işaretlerini bozan, bozucu yayın yapan (verici) (1-4 için eskiden **jamb** de denirdi, şimdi kullanılmıyor). ***e.a.-1.*** *press, squeeze, hold, stick, crowd, ram, force,* ***2.*** *crush, bruise,* ***3.*** *press, push, thrust,* ***4.*** *pack, obstruct, fill.*

jam[2], *is.* **1.** sıkış(tırıl)ma, kıstırma, kısılma, sıkış(tır)ıp hareketsiz hâle gelme/getirme, **2.** sıkışıklık, tıkanıklık. *a traffic ~ .* **3.** bir araya sıkışmış insan/eşya vb., **4.** *k.d.* çıkmaz, zor/müşkül/sıkıcı durum, içinden çıkılmaz sorun, **5. get into a ~ = be in a ~** *k.d.* belâya çatmak, çıkmaza saplanmak, başı derde girmek. ***e.a.-4.*** *fix, predicament.*

jam[3], *is.* **1.** reçel, marmelât, **2. money for ~** *Brit.- k.d.* çok kolay, sıkıntısız, zahmetsiz. **It's money for ~** : Bundan kolay ne var!

Jamaica, *is.* **1.** Jamaika, **2. ~n** : Jamaikalı, **3. ~ ginger** : (a) Jamaika zencefili, (b) toz zencefil (kökü) (ilâç olarak kullanılır), **4. ~ rum** : Jamaika romu.

jamb(e), *is.* **1.** *mim.* söve : kapının/pencerenin dik yanı/kenar pervazı, **2.** *bk.:* **jambeau**, **3.** (madencilikte) topuk : galeri içinde direk olarak bırakılan maden cevheri, **4.** *bk.:* **jam**[1] (1-4).

jambalaya, *is.* **1.** domates salçası, sucuk, tavuk, karides vb. ile pişirilmiş bir nevi pirinçli yemek, **2.** türlü, karmakarışık şey.

jambeau, *is., ç.* **-beaux** dizlik, diz zırhı. ***e.a.-*** *greave, jamb.*

jamboree, *is.* **1.** *k.d.* cümbüş, gürültülü eğlence/içki âlemi, **2.** (a) şölen, büyük ziyafet, (b) izciler kampı, **3.** uzun ve çeşitli eğlence programı. ***e.a.-1.*** *carousal.*

jammy, *sf. Brit.- argo* **1.** kolay. *That examination was really ~.* **2.** şanslı, talihli, (özellikle başkalarını kıskandıracak bir şeye erişen). *You ~ fellow! Why can't I ever win as much money as that?* ***e.a.-1.*** *easy,* ***2.*** *lucky.*

jam-packed, *sf.* dopdolu, ağzına kadar/tıklım tıklım dolu, hıncahınç, iğne atsan yere düşmez, aşırı kalabalık. *a stadium ~ with spectators.*

jam session, *is.* özel seans : caz müzisyenlerinin bir araya gelip kendi zevkleri için müzik çalmaları.

Jamshid = Jamshyd, *is.* Cemşit : efsaneye göre 700 yıl saltanat süren Pers Kralı.

jam-up, *is. k.d.* tıkanıklık, kesinti, inkıta, arıza.

Jan. = January.

jane, *is. argo* kız, kadın. ***e.a.-*** *girl, woman.*

Jane Doe, *is.* yasal işlemlerde asıl adı bilinmeyen kadın veya kızı tanımlamak için kullanılan farazî ad.

jangle, *is.&f.* **-gled, -gling 1.** ahenksiz ses/gürültü çıkarmak (iki madenî levhanın birbirine vurulmasından çıkan ses gibi). *He ~d the bell.* **2.** çekişmek, kavga etmek, **3.** (sinirini) bozmak. *Their continual complaints ~d her nerves.* **4.** ahenksiz ses, gürültü, zırıltı, şangırtı. *The ~ of the telephone woke me up.* **5.** çekiş(me), kavga, nifak, dırıltı, vırvır, **6. jangler** : gürültü/zırıltı çıkaran, çekişen, kavga eden. ***e.a.-*** ***2.*** *quarrel, dispute, wrangle, bicker,* ***3.*** *upset,* ***5.*** *quarrel, dispute, wrangling.*

janiform, *sf. bk.:* **Janus-faced.**

Janissarian = Janizarian, *sf.* Yeniçeri+, Yeniçeri ocağına / Yeniçerilere ait.

Janissary = Janizary, *is., ç.* **-saries** *T.* Yeniçeri.

janitor, *is.* kapıcı, odacı, bir binanın temizlik ve tamir işleriyle görevli kimse. ***e.a.-*** *doorkeeper, porter.*

janitress, *is.* (kadın) kapıcı, odacı.

jannock, *sf. Brit.- k.d.* dürüst, samimî. *To give a lover a chance of final scene before leaving him was ~.* ***e.a.-*** *decent, upright.*

Jansenism, *is.* Jansenizm : serbest iradeyi reddeden, kadere inanan, insan tabiatinin bozukluğunu, ancak seçkin bir azınlığın kurtuluşa erişeceğini savunan dinî doktrin.

January, *is., ç.* **-aries** Ocak, senenin ilk ayı.

Janus-faced, *sf.* **1.** ikiyüzlü, mürai, aldatıcı, **2.** çelişik, çelişkili. *a ~ foreign policiy.* ***e.a.-*** ***1.*** *two-faced, deceitful, double-dealing.*

Jap, *is.&sf.* (hakaret için söylenir) Japon.

Japan, *is.&sf.* **1.** Japonya. Japonca adı : **Nihon, Nippon**, **2.** Japon, Japonya'ya/Japonlara ait, **3. ~ allspice** : Japon gülü *(Chimonanthus praecox)* : güzel kokulu sarı çiçekleri için yetiştirilen Japonya'ya mahsus bitki, **4. ~ clover** : Japon yoncası *(Lespedeza striata)* : ABD'de at yemi olarak yetiştirilen Doğu Asya menşeli yon-

caya benzer kalımlı bitki, **5. ~ Current = ~ Stream = Kuroshio = Black Stream** : Japonya akıntısı : Filipinler'den kuzeye doğru GD Japon kıyılarını yalayarak Kuzey Pasifik'e yönelen sıcak akıntı, **6. ~ tea** : Japon çayı, **7. ~ wax = ~ tallow** : Japon mumu : Çin ve Japonya'da yetişen bazı sumakların *(Rhus verniciflua, Rhus succedanea)* meyvelerinden elde edilen açık sarı renkte, suda erimez, mumlu madde. Mobilya, tahta cilâsı ve mum yapmakta kullanılır. **8. Sea of ~** : Japon Denizi.

japan, *is.&gl.f.* **-panned, -panning 1.** lâka, Japon verniği, siyah parlak sert cilâ, **2.** Japon verniği ile cilâlanmış eşya, Japon işi eşya, **3.** (Japon verniği ile) cilâlamak, verniklemek, cilâ/ vernik sürmek. **~ned leather** : rugan.

Japanese, *sf.&is.* **1.** Japon, Japonca, **2.** Japon+, Japonya'ya/Japonlara/Japoncaya ait, **3. ~ andromeda** *bot.* andromeda *(Pieris japonica)* : geniş yapraklı, beyazımsı salkım çiçekler açan kalımlı bir funda. **andromeda** *d.d.* **4. ~ barberry** *bot.* bodur sarıçalı *(Berberis thumbergi)* : çit bitkisi olarak yetiştirilen bodur bir çalı, **5. ~ barnyard millet = ~ millet** : Japon darısı *(Echinochloa frumentacea),* **6. ~ beetle** : *zool.* Japon böceği *(Popillia japonica)* : Doğu ABD'ye Japonya'dan gelmiş küçük, madenî yeşil veya kahverengi kabuklu, larva hâlinde iken çürüyen bitkilerle, erişmiş hâlde ise yaprak ve meyvelerle beslenen böcek, **7. ~ cedar** *bot.* Japon sediri *(Crypto-meria japonica)* : Japon ve Çin'de yetişen, yaprağını dökmeyen, kerestesi kıymetli büyük ağaç, **8. ~ iris** : Japon zambağı *(Iris caempferi)* : çok iri çiçek açan bir tür zambak, **9. ~ ivy** *bk.:* **Boston ivy, 10. ~ mink** : (a) Japon samuru *(Mustela sibirica),* (b) sarımtrak kahverengi samur kürk, **11. ~ parsimmon** : (a) *bot.* Japon hurması *(Diospyros Kaki)* : Asya'ya mahsus bir ağaç, (b) Japon hurması: bu ağacın kırmızı, turuncu renkli yumuşak meyvesi, **12. ~ plum** *bot.* Japon eriği *(Prunus solicina),* açık kırmızı/sarı renkli iri bir erik veren ağaç, **13. ~ quail** : Japon bıldırcını *(Coturnix coturnix japonica)* : çoğunlukla laboratuar araştırmalarında kullanılan Çin ve Japonya'ya mahsus bıldırcın türü. **14. ~ quince** : Çin ayvası *(Chaenomeles lagenaria)* : gül familyasından kırmızı çiçekler açan dayanıklı süs bitkisi ve meyvesi (Çin'de yetişir), **15. ~ river fever** *patol.* Japon humması : kene ve sakırgaların ısırmasıyla vücuda giren *Rickettsia tsutsugamushi* adlı mikropların sebep olduğu, en çok Japon ve Doğu Asya'da rastlanan bulaşıcı hastalık, **16. ~ spaniel** : Japon spanyeli : siyah, beyaz veya kırmızı, beyaz tüylü ufak ev köpeği, **17. ~ spurge** *bot.* Japon sütleğeni *(Pachysandra terminales).*

Japanesque, *sf.* Japon üslûbunda.

Japanism = Japonism, *is.* **1.** Japon taraftarlığı/hayranlığı, **2.** Japon âdeti / töresi vb.

Japanize, *gl.f.* **-nized, -nizing 1.** Japonlaştırmak, **2.** (bir bölgeyi) Japon nüfuzu/etkisi altına sokmak, **3. Japanization** : Japonlaştırma, Japon etkisi/nüfuzu altına sokma.

japanner, *is.* vernikçi, cilâcı, Japon verniği süren kimse.

jape, *is.&f.* **japed, japing 1.** şaka yapmak, şakalaşmak, **2.** alay/istihza etmek, alaya almak, aldatmak, *argo* işletmek, matrak geçmek, **3.** şaka, lâtife, **4.** alay, istihza, *argo* işletme, matrak, **5.** hile, oyun. **6. japer** : şaka yapan, alay eden, **7. japery** : şaka, alay, istihza, **8. japingly** : şaka olarak, alayla, istihza ile, alay edercesine. ***e.a.-1&3.*** *joke, jest, gibe,* ***2.*** *mock, make fun of.*

japonica, *is.* **1.** *bk.:* **Japanese quince, 2.** kamelya, Japon gülü *(Thea japonica).* ***e.a.-2.*** *camellia.*

jar[1], *is.&f.* **jarred, jarring 1.** kavanoz, küp, çömlek, **2.** kavanoz/küp/çömlek dolusu. *Enough plums to make a dozen of ~s of jelly.* **3.** kavanozlamak, (konserve vb. yaparak) kavanoza / küpe doldurmak. ***e.a.- 2.*** *jarful.*

jar[2], *is.&f.* **jarred, jarring 1.** gıcırda-(t)mak, bozuk ve çatlak ses çıkart(tır)mak, ahenksiz/kulakları tırmalayıcı ses çıkart(tır)mak, **2. ~ on/upon** : sinirlen(dir)mek, sinirlerine dokun(dur)mak. *The way he laughs ~ on me/on my ears/on my nerves. Her manners ~ on my nerves.* **3.** sars(ıl)mak, salla(n)mak, titre(t)mek, kötü etkilemek. *He was badly ~red by the blow. She was ~red by this bad news. The heavy footsteps ~red my desk so that I had trouble writing.* **4. ~ with** : uy(uş)mamak, aykırı/zıt/muhalif olmak, ihtilâf hâlinde olmak, çatışmak, zıt gitmek. *His opinions ~ with mine. Try to avoid colors that ~ when choosing curtains and rugs.* **5.** gıcırtı,

çatlak/bozuk/kulakları tırmalayıcı ses, **6.** sarsıntı, sarsılma, sallanma, titreme, ihtizaz. *We felt a ~ when the engine was coupled to the train.* **The fall from his horse gave him a nasty ~** : Attan düşmek onu fena hâlde sarstı. **7.** anî/kötü etki/tesir, şok. *It was an unpleasant ~ to my nerves.* **That's a bit of a ~ !** *k.d.* Bu pek tepeden inme oldu! **8.** uyuşmazlık, anlaşmazlık, ihtilâf, fikir/görüş ayrılığı. ***e.a.-3.*** *vibrate, shake, rattle, jolt,* ***4.*** *conflict, clash, disagree, bicker,* ***6.*** *jolt, shake,* ***7.*** *shock,* ***8.*** *disagreement, discord.*

jar[3], *is.* **1.** *esk.* dönme, dönüş, **2. on the ~** : yarı açık, hafif aralanmış/açık, hafifçe aralık (kapı vb.). *The door was on the ~ and, gently opening it, I entered.* ***e.a.-1.*** *turn, turning,* ***2.*** *ajar.*

jardiniere = jardinière, *is.* **1.** saksı, çiçek saksısı/vazosu, **2.** haşlanmış sebze : doğranıp haşlanarak etin yanında yenilen sebzeler.

jargon[1], *is.&gs.f.* **1.** özel dil : belirli bir mesleğe/sanata/gruba vb. özgü dil veya kelime (ler), meslekî argo. *medical ~. The ~ of radio tehnicians.* **2.** anlaşılmaz dil/söz, bozuk şive. *Only a mother can understand her baby's ~.* **3.** *bk.:* **pidgin**, **4.** özentili/tumturaklı dil/yazı, acayip ve uzun cümlelerle dolu, anlaşılması zor iddialı dil, **5.** *esk.* yabancı/anlaşılmaz/anlamsız dil/söz, **6.** özel dil kullanmak, bir mesleğe özgü (başkalarının anlamadığı) dille konuşmak, anlaşılmaz bir şekilde konuşmak/yazmak, tumturaklı/özentili konuşmak, **7.** cıvıldamak, ötmek, şakımak. *The birds began their early morning ~ing.* ***e.a.-1.*** *language, dialect,* ***2.*** *gibberish,* ***6.*** *jargonize,* ***7.*** *twitter, warble.*

jargon[2], *is.* (renksiz/sarımtrak/yeşilimsi/dumanlı) zirkon. **jargoon** *d.d.*

jargonel(le) = jargonnelle, *is.* turfanda armut, yaz armudu.

jargonise/jargonisation, *Brit. bk.:* **jargonize/jargonization.**

jargonize, *f.* **-ized, -izing 1.** *bk.:* **jargon**[1] (6), **2.** özel/meslekî dile çevirmek, **3. jargonization** : özel dil kullanma, özel/meslekî dile çevirme.

jarl, *is.* (İskandinavya'da) kont, asilzade : kraldan sonra gelen asalet unvanı. ***e.a.-*** *earl.*

jarosite, *is.* cerezit, K2Fe6(SO4)4. (OH)12 : küçük kristal veya iri kütleler hâlinde bulunan sarımtrak kahverengi mineral.

jarovize/jarovization, *bk.:* **vernalize/ vernalization.**

jarrah, *is. bot.* cere *(Eucalyptus marginata)* : Avustralya'ya özgü sert kabuklu ve oval yapraklı okaliptüs.

jarvey, *is. Brit.- k.d.* paytoncu, arabacı, kira arabası sürücüsü.

jasmine = jessamine, *is.* **1.** *bot.* yasemin *(Jasminum officinale)* : zeytin familyasından güzel kokulu, genellikle beyaz çiçekler açan bir bitki, **2.** yasemin türünden birkaç bitki, örnek: **Cape ~** : gardenya *(Gardenia jasminoides),* **Carolina or yellow ~** : sarı yasemin *(Gelsemium sempervirens),* **3.** yasemin kokusu, **4.** açık sarı (renk), **5. ~ tea** : yasemin çayı.

jasper, *is.* **1.** yeşim taşı : çeşitli renklerde (sarı, kırmızı, kahverengi, özellikle yeşil) parlak kristalli kuvars. **jasperite** *d.d.* **2.** yeşim taşından yapılmış mücevherat, **3.** siyahımsı yeşil renk, **4. cameo ware, jasperware** *d.d.* baryum tuzları içeren sert bir seramikten yapılmış mavi, yeşil desenli mutfak eşyası.

jasperry = jaspidean = jaspideous, *sf.* yeşimli, yeşim taşından (yapılmış).

Jassy = Yassy, *is.* Yaş (Romanya'da bir şehir).

Jat, *is.* Hint-Arî ırkından KB Hindistan halkı.

jato, *is., ç.* **-tos** *hv.* (= **J**et **A**ssisted **T**ake **O**ff) jet yardımıyla uçuş.

jauk, *gl.f.* oyalanmak, sallanmak, vakit öldürmek. ***e.a.-dally, dawdle.***

jaundice, *is.&f.* **-diced, -dicing 1. icterus** *d.d. patol.* sarılık (hastalığı), **2.** sağduyusuzluk, sağduyu bozukluğu, olayları peşin hükümle görme ve yanlış değerlendirme hâli, **3.** kin, nefret, düşmanlık. *He looked at me with some ~ in her eye.* **4.** (haset, kin nefret vb. etkisiyle) olayları yanlış değerlendirmek, sağduyusunu yitirmek, peşin hüküm vermek, **5.** sarılığa yakalanmak/tutulmak, sarılık olmak.

jaundiced, *sf.* **1.** sarılığa yakalanmış, **2.** sarı, sararmış. *Barred windows with ~ borders.* **3.** kindar, düşman, kin/nefret/garez/haset besleyen. *He looks on all these modern ideas with a rather ~ eye.* **4. take a ~ view** : düşmanca/kinli/kıskanç gözlerle bakmak. **take a ~ view of the world** : herkese kin/garez beslemek, herkesi düşman gözü ile görmek.

jaunt, *is.&f.* **1.** (kısa) gezinti, tenezzüh, **2.** gezmek, kısa bir gezinti yapmak.

jaunting car = jaunty car = sidecar, *is.* gezinti arabası : İrlanda'ya özgü iki tekerlekli, sırt sırta ve yanlamasına oturan iki yolcu alan atlı araba.

jaunty, *sf.* **-tier, -tiest 1.** kaygısız, fütursuz, gamsız, şen, neşeli. *the happy boy walked with ~ steps. a ~ person. a ~ wave of the hand.* **2.** gösterişli, şık, özentili, özenle yapılmış. *She wore a ~ little hat.* **3. jauntily** : kaygısızca, fütursuzca, şen şakrak, neşe ile, **4. jauntiness** : kaygısızlık, fütursuzluk, gamsızlık, şenlik, neşe. ***e.a.-1.*** *sprightly, perky, carefree, gay,* ***2.*** *stylish, chic.*

jaup, *is.&f. İsk.&Brit.- k.d. bk.:* **splash.**

Java, *is.* **1.** Cava (adası), **2.** Cava kahvesi, **3.** *argo* kahve, **4. ~ man** : Cava adamı : 1892'de Cava'da bulunmuş olan kemikleri maymununkine benzeyen insan fosili. *bk.:* **pithecanthrope**, **5. ~ sparrow** : Cava serçesi, pembe serçe *(Padda oryzivora)* : gri tüylerinde pembe benekler bulunan ispinoza benzer bir kuş. Kafeste beslenir. ***e.a.-5.*** *waxbill, ricebird.*

Javanese, *sf.&is.* **1.** Cavalı, **2.** Cava dili, **3.** Cavalılara / Cava'ya / Cava diline özgü.

javelin, *is.&f.* **1.** cirit, **2.** elle atılan hafif kargı, **3. ~ throw** *d.d.* cirit atma, **4.** cirit atmak, kargı / harbe ile vurmak / delmek.

Javel water = Javelle water, *is.* Javel suyu, sodyum hipoklorit : NaClO : suda erir, renk giderici ve antiseptik olarak kullanılır.

jaw, *is.&gs.f.* **1.** çene kemiği. **the upper/lower ~** : üst/alt çene kemiği, **2.** çene, **3. ~s** : çeneye/çene kemiklerine benzer şey, pençe. **escape from the ~s of death** : ölümün pençesinden kurtulmak. **4.** *mak.* (a) kıskaç, sıkmaç, pençe : mengene gibi aletlerin birbirine yaklaşarak aradaki parçayı sıkıştıran kısmı, (b) tutaç : birbirine veya benzer parçaya geçerek tutmaya yarayan çıkıntı, **5.** *k.d.* konuşma, lâf, dedikodu, gevezelik, çene çalma. **None of your ~ !** Kıs çeneni! **Stop/hold your ~ !** Sus! Kes sesini! Kapa çeneni! Çeneni tut! **6.** *k.d.* ayıp söz, açık saçık/müstehcen konuşma, **7.** *k.d.* konuşmak, çene çalmak, gevezelik etmek, dedikodu yapmak, **8.** azarlamak, haddini bildirmek, ağzının payını vermek, **9. ~like** : çene gibi, çene biçiminde, çeneye benzer. ***e.a.-5.*** *talk, chat, gossip,* ***6.*** *impudent talk,* ***7.*** *talk, jabber, gossip,* ***8.*** *scold, abuse.*

jawan, *is.* Hintli asker.

jawbone, *sf.&is.&gl.f.* **-boned, -boning 1.** alt çene kemiği, **2.** üst çene kemiği, **3.** (bir kimseyi/kurumu) inandırmaya/kandırmaya/iknaa çalışmak, kuvvet ve otoriteye başvurmadan iyilikle yola getirmek, **4.** iyilikle, inandırarak, kandırarak, ikna ederek, zora/kuvvete başvurmadan. ***e.a.-1.*** *maxilla,* ***2.*** *mandible.*

jawbreaker, *is.* **1.** çetrefil/söylenmesi/telâffuzu zor kelime, **2.** sert akide şekeri, **3. jaw crusher** *d.d.* kırma makinesi, konkasör.

jawbreaking, *sf.* **1.** çetrefil, söylenmesi/telâffuzu zor. *a foreign city with a ~ name.* **2. ~ly** : çetrefilce.

jawed, *sf.* (belirtilen biçimde) çeneli. **big-jawed** : iri çeneli.

Jaxartes, *is.* Sir Derya (eski adı). ***e.a.-*** *Syr Darya.*

jay, *is. zool.* **1.** alakarga, kestane kargası *(Garrulus glandarius),* **2.** *esk. argo* aptal, budala, salak kimse, **3.** arsız arsız konuşan, terbiyesiz lâf söyleyen geveze kimse, **4.** züppe, giyimine aşırı özenen kimse, **5. j** harfinin okunuşu. ***e.a.-2.*** *stupid/gullible person, greenhorn, simpleton.*

jaybird, *is. bk.:* **jay.**

jaycee, *is.* "Junior Chamber of Commerce" üyesi.

jaygee, *is.* asteğmen *(= lieutenant junior grade).*

Jayhawker, *is.* **1.** Kansaslı. **~ State** : Kansas (takma adı), **2.** ABD iç savaşları esnasında Kansas ve Misuri dolaylarındaki esirlik aleyhtarı çete mensubu kimse, **3.** haydut, çete. ***e.a.- 3.*** *bandit.*

jayvee, *is. sp.- k.d.* **1.** *bk.:* **junior varsity**, **2.** yüksek sınıf öğrenci takımı oyuncusu.

jaywalk, *gs.f.* sokakta trafik kurallarına uymadan yürümek (kırmızı ışıkta veya yaya geçidi olmayan yerden karşıya geçmek vb.). **~er** : sokakta trafik kurallarına uymadan yürüyen kimse.

jazz, *sf.&is.&f.* **1.** caz müziği, **2.** caz müziği parçası, **3.** caz müziği çalmak, **4.** caz müziği ile dans etmek, **5.** *argo* canlılık, hayatiyet, hareketlilik, oynaklık, **6. ~ up** (a) canlandırmak, ruh

vermek, harekete geçirmek. **jazzed-up**: daha canlı/hareketli, oynak, kıvrak, (b) hızlandırmak, **7.** *argo* palavra, martaval, abartmalı söz, saçma/zırva söz, kendini övme, şişinme, **8.** palavra atmak, martaval okumak, saçmalamak, kendini övmek, şişinmek, **9.** *ABD- argo* (evvelce zikr edilene benzer) şey/nesne. **and all that ~** : ve benzer şeyler, vesaire. **He spends his money on clothes, cars, women and all that ~** : Parasını elbise, araba, kadın gibi şeylere harcar. **10.** *ABD-argo* (a) cinsî münasebet, (b) cinsî münasebette bulunmak, *kaba* sik(iş)mek, **11.** caz+, caz gibi, ahenksiz, gürültülü. ***e.a.- 5.*** *(b) accelerate, speed up,* ***6.*** *humbug,* ***9.*** *(a) copulation, (b) copulate.*

jazzman, *is., ç.* **-men** cazcı, caz çalgıcısı.

jazzy, *sf.* **jazzier, jazziest** *argo* **1.** caz gibi, caza benzer, cazı andırır, **2.** gürültülü, çok hareketli/canlı, kıvrak, gösterişli, **3. jazzily** : caza benzer şekilde, cazı andırırcasına, gürültülü/çok hareketli bir şekilde, **4. jazziness** : caza benzeme, cazı andırma, hareketlilik, canlılık, kıvraklık.

J-bar lift, *is.* kayakçıları tepeye çıkaran J şeklinde tek kişilik taşıt.

JC = J.C. = 1. Jesus Christ, **2.** Julius Caesar, **3.** jurisconsult.

jct = junction.

JD, *k.d. bk.:* **juvenile delinquent.**

J.D. = **1.** Doctor of Jurisprudence, Doctor of Law(s), **2.** *k.d. bk.:* **juvenile delinquent.**

Je. = June.

jealous, *sf.* **1.** kıskanç, günücü, hasetçi, hasut. *a ~ husband.* **~ of...** : ...-i kıskanan. *~ of his rich brother. ~ of his wife. ~ of somebody else's success.* **2.** aşırı titiz, üzerine titreyen, hassas. *~ of one's rights. A democracy is ~ of its freedom.* **keep a ~ eye on s.o.** : birisinin üzerine titremek, ona büyük dikkat ve ihtimam göstermek, **3.** (İncil'e göre) mutlak itaat/ibadet/sadakat isteyen. **The Lord is a ~ God** : Cenabıallah mutlak itaat ve sadakat ister. **4. ~ly** : kıskançlıkla, titizlikle, **5. ~ness** : kıskançlık, titizlik.

jealousy, *is.* **1.** kıskançlık, haset, günü(leme). *He felt a ~ toward the winner.* **2.** kıskanma, haset etme, **3.** titizlik, hassasiyet. *Cherish their official political freedom with fierce ~.* **4.** kıskanç davranış.

jean, *is.* **1.** çadır bezi, kaba pamuklu kumaş, **2. ~s** : blucin, çadır bezinden yapılmış pantalon.

Jebel ed Druz = Jebel el Druz = Jeb-el Druze = Djebel Druz, *is.* Cebelidürüz : Suriye'nin dağlık bölgesi.

Jedda = Jidda, *is.* Cidde.

jee, *f.* **jeed, jeeing** *bk.:* **gee**[2] .

jeep, *is.* cip, kaptıkaçtı : dört tekerleği de muharrik arazi otomobili.

jeepers, *ünl.* Vay canına! Allah Allah! (hayret ve heyecan ünlemi) **~ creepers** *d.d.*

jeer, *is.&f.* **1.** alay/istihza etmek, eğlenmek, *argo* matrak geçmek, taş atmak. **~ing laughter** : alaycı/müstehzi gülüş. **2.** yuhalamak, alaya almak. *The crowd ~ed (at) the prisoners. As the prisoners passed, the crowd ~ed. to ~ at the defeated enemy. to ~ (at) the speaker.* **3.** alay, istihza, alaylı/müstehzi söz, taş, **4.** yuhalama, alaya alma, **5. jeerer** : alay eden, alaya alan, yuhalayan, **6. ~ingly** : alay ederek, alay/isthza ile, müstehziyane, alay edercesine, yuhalayarak. ***e.a.-1.*** *mock, sneer, scoff, jest,* ***2.*** *taunt, ridicule.*

jeers, *is.* (yelkenli gemilerde) seren palangası.

jeez, *ünl.* Allah Allah! (Hayret, can sıkıntısı, şaşkınlık vb. ifade eder, Jesus'ün kısaltılmış.)

jehad, *is. bk.:* **jihad.**

Jehovah, *is.* **1.** Allah, Tanrı, Yehova (İbranîceden İngilizceye geçmiştir), **2. ~ Witnesses** : Yehova Şahitleri : XIX. yy. sonlarına doğru ABD' de kurulmuş bir Hristiyan mezhebi. Savaşa ve devletin din işlerine karışmasına karşıdır, yakında kıyamet kopacağına ve Allahın yönetiminde dinî bir hükûmet kurulacağına inanır. ***e.a.- 1.*** *God.*

Jehovian = Jehovic, *sf.* Tanrısal, İlâhî, Yehova'ya özgü.

Jahvism, *is. bk.:* **Yahvism.**

Jahvist(ic), *is. bk.:* **Yahvist(ic).**

Jehu, *is.* **1.** Yehu : eski İsrail kralı (M.Ö. IX. yy.), **2.** *k.h.* atları çılgınca süren arabacı, **3. drive like ~** : çılgınca araba sürmek.

jejune, *sf.* **1.** besinsiz, gıdasız, besleyici olmayan, besin değeri düşük, zayıf, kuvvetsiz. *a ~ diet.* **2.** yavan, anlamsız, manasız, kuru, sıkıcı,

ilginç olmayan. ~ *lectures.* **3.** olgunlaşmamış, gelişmemiş, toy, çocukça. ~ *remarks on world affairs.* **4. ~ly** : yavan yavan, anlamsız/manasız bir şekilde, toyca, çocukça, **5. ~ness = jejunity** : besinsizlik, gıdasızlık, yavanlık, anlamsızlık, manasızlık, sıkıcılık, toyluk, çocukluk. ***e.a.-1.*** *barren, 2. insipid, dull, unsatisfying, dry, 3. juvenile, immature, childish, puerile, naive.*

jejunum, *is.* **1.** *anat.* boşbağırsak : ince bağırsağın üst kısmı, onikiparmak bağırsağından sonra gelen kısım, **2. jejunal** : boşbağırsak+.

Jekyll and Hyde, *is.* ikiyüzlü kimse, çift şahsiyetli kişi : biri iyi, öbürü kötü iki şahsiyeti olan. **Jekyll and Hyde existence** : ikiyüzlülük, çifte şahsiyet (R.L. Stevenson'un *The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde* adlı romanından alınmış deyim).

jell, *is.&gsz.* **1.** pelte, **2.** pelteleşmek, donmak, katılaşmak, tutmak, **3.** kesinleşmek, vuzuh kesp etmek, tevazzuh / tebellür etmek, şekillenmek, şekil almak. *His ideas haven't ~d. The plan began to ~.* ***e.a.-1.*** *jelly, 2. congeal, set, jelly, solidify, 3. crystallize, take shape.*

jellied, *sf.* **1.** pelteleşmiş, pelte şeklinde. ~ *consommé.* **2.** pelteli, pelte sürülmüş, pelte ile yapılmış.

jellify, *f.* **1.** pelteleş(tir)mek, pelte yapmak, pelte hâline gelmek/getirmek, **2. jellification** : pelteleş(tir)me, pelte yapma, pelte hâline gelme/getirme.

Jell-O , *is.* pelte : şeker, jelâtin ve meyve rayihası veren katkılarla yapılan hazır pelte.

jelly, *is., ç.* **-lies**, *f.* **-lied, -lying 1.** pelte, meyve özünden yapılmış jelâtinli marmelat. *apple/orange ~.* **2.** pelte gibi şey, pelte kıvamında madde. **petroleum ~** : vazelin (yağı). **calves-foot ~** : paça peltesi, **3.** pelteleş(tir)mek, pelte/marmelât yapmak, **4. ~ doughnut** : pelteli simit : içine marmelât veya reçel konulmuş simit şeklinde hamur tatlısı, **5. ~ roll** : pelteli pasta, **6. feel like ~** : pelte gibi/yorgun/bitkin/dermansız hissetmek. *My arms and legs feel like ~.* **7. pound s.o. to a ~** : (birisinin) pestilini çıkarmak.

jellyfish, *is., ç.* **-fish, -fishes 1.** *zool.* deniz anası, medüz, su medüzü *(Hydrozoa/Scyphozoa)*, **2.** *k.d.* kararsız/kaypak/dönek kimse, zayıf karakterli/iradesiz kimse. ***e.a.- 2.*** *weakling.*

jemidar = jamadar, *is. Hint.* **1.** yerli Hint subayı, Hintli teğmen, **2.** baş hizmetçi, **3.** askerî polis veya gümrük memuru.

jemmy, *is., ç.* **-mies**, *f.* **-mied, -mying** *Brit.* **1.** kelle kebap, baş, f ırınlanmış koyun kellesi, **2.** *bk.:* **jimmy.**

je ne sais quoi, *Fr.* tarife sığmaz hoş nitelik, anlatılması güç (iyi özellik).

Jenghis Khan = Jenghiz Khan = Genghis Khan, *is.* Cengiz Han.

jên-min-piao, *is., ç.* **jên-min-piao** Çin lirası : Çin Halk Cumhuriyeti para birimi. **jên-min-pi, yuan** *d.d.*

jennet = genet, *is.* **1.** ufak İspanyol atı, **2.** dişi eşek.

jenny, *is., ç.* **-nies 1.** çıkrık, pamuk eğirme makinesi, **2.** dişi hayvan (özellikle dişi eşek, kuş vb.). *a ~ wren. ~ ass.* ***e.a.-1.*** *spinning jenny.*

jeon, *is., ç.* con, Kuzey Kore lirası.

jeopard, *f. bk.:* **jeopardize.**

jeopardise, *f. Brit. bk.:* **jeopardize.**

jeopardize, *gl.f.* **-ized, -izing** tehlikeye atmak/maruz bırakmak, tehlike yaratmak, tehlikeli/nazik duruma düşürmek. *Soldires ~ their lives in war.* ***e.a.- risk, imperil, hazard, endanger.***

jeopardous, *sf.* **1.** tehlikeli, muhataralı, **2. ~ly** : tehlikeli bir şekilde. ***e.a.-1.*** *perilous, hazardous, risky, dangerous.*

jeopardy, *is.* **1.** tehlike, muhatara, nazik durum. *For a moment his life was in ~. His foolish behavior may put his whole future in ~.* **2.** *huk.* (duruşması yapılan sanığın) cezaya çarpılması ihtimali, suçun sabit olması ihtimali, **3. double ~** *huk.* aynı suç için ikinci defa yargılanmak, **4. in ~ of his life** : hayatı tehlikede, idam cezası tehlikesine maruz. ***e.a.-1.*** *peril, danger, hazard.* ***k.a.- 1.*** *security, safety.*

jequirity, *is., ç.* **-ties 1.** Hint meyanı *(Abrus precatorius)* : meyan köküne benzer bir bitki, **2. ~ beans** *d.d :* Hint meyanı tohumu.

jerboa, *is. zool.* aktavşan, Arap tavşanı *(Jaculus, Dipus)* : K Afrika ve Asya'ya özgü tavşan gibi uzun arka ayakları üzerinde sıçrayan, uzun kuyruklu, tarla faresine benzer kemirgen hayvan. **~ mouse** : zıpzıp sıçanı : uzun arka ayakları üzerinde zıplayan bir tür tarla faresi.

jereed = jerid = jerreed = jerrid, *is.* **1.** cirit, **2.** cirit oyunu.

jeremiad, *is.* yakınma, sızlanma, feryat, figan, can sıkıcı şikâyet. ***e.a.-*** *lamentation, complaint.*

Jericho, *is.* (İsrail'de) Eriha şehri. **Go to ~ !** Cehenneme git!

jerk[1], *is.&f.* **1.** sarsıntı, **2.** (şiddetli/anî) çekiş, anî refleks hareketi (yanan eli birdenbire çekmek gibi). *The knife was stuck, but he pulled it out with a ~.* **3.** (a) silk(in)me, (b) *fizy.* büzülme, burkulma, irade dışı kasılma, seğirme, **4.** *argo* ahmak, görgüsüz/kaba saba kimse, hödük, ayı, **5.** *sp.* ağırlığı omuz hizasından birdenbire yukarıya kaldırma, **6. the ~s** *ABD* ihtilâç, bilhassa dinî coşkunlukla kasların şiddetli çekilip uzaması, **7.** (birdenbire/anî ve şiddetle) çekmek, **8.** sars(ıl)mak, şiddetle salla(n)mak, **9.** *k.d.* (*soda fountain* denilen musluklu depodan) maden suyu/sodası hazırlamak/bardağa doldurmak/vermek, **10.** kesik kesik ve hızlı konuşmak, **11.** fışkır(t)mak, **12. ~ off** *argo- kaba* istimna yapmak, otuz bir çekmek, **13. jerker** : sarsan, birdenbire/şiddetle çeken, **14. ~ingly** : sarsarak, birdenbire /şiddetle çekerek.

jerk[2], *is.&gl.f.* **1.** sığır etini dilimleyip güneşte kurutmak, **2. jerky** *d.d.* dilimlenip güneşte kurutulmuş et.

jerkin, *is.* (dar ve kısa) deri ceket.

jerkwater, *sf.&is. ABD- k.d.* **1.** sapa, köhne, ıssız, ana yoldan uzak. *a ~ town.* **2.** önemsiz, küçük. *a ~ college.* **3.** banliyö treni, ana hatta işlemeyen/şube hatlarında çalışan tren. ***e.a.-2.*** *insignificant, small.*

jerky, *is.&sf.* **jerkier, jerkiest 1.** sarsak, sarsıntılı, spazmodik. *a ~ ride in an old bus.* **2.** *argo* aptal, budala, salak, **3.** *bk.:* **jerk**[2] (2). **4. jerkily** : sarsıntı ile, sarsılarak. **5. jerkiness** : sarsıntı. ***e.a.-1.*** *spasmodic, 2. silly, foolish, ridiculous, mean, contemptible.*

jerreed, *is. bk.:* **jereed.**

Jerry, *is., ç.* **-ries** *Brit.- k.d.* **1.** Alman(lar), **2.** Alman askeri.

jerry-build, *gl.f.* **-built, -building 1.** kötü malzeme ile bina etmek, derme çatma/baştan savma yapmak, **2.** (bir projeyi/örgütü) gelişigüzel yapmak, baştan savmak, dikkatsiz/düşüncesiz yapmak, **3. jerry-builder** : (a) kötü malzeme ile/derme çatma/baştan savma ev yapan, (a) gelişigüzel/baştan savma iş yapan kimse.

jerry-built, *sf.* derme çatma, baştan savma, şişirme, entipüften, çürük çarık, kötü malzeme ile yapılmış.

jerry can = jerrycan = jerrican, *is.* **1.** *As.* beş galonluk yassı ve dar sıvı kabı (benzin bidonu vb.), **2.** *Brit.* 4.5 galonluk (20.46 l) teneke kap.

jersey, *is., ç.* **-seys 1.** jarse (kazak/fanila/ceket), **2.** jarse blûz, **3.** jarse ineği : çok yağlı süt veren inek türü, **4. ~ cloth** *d.d.* jarse kumaş, **5. ~ giant** : cerse tavuğu : siyah tüylü iri bir cins tavuk, **6. ~ pine = Virginia pine** : Virjinya çamı, **7. ~ed** : jarse+.

Jerusalem, *is.* **1.** Kudüs, **2. the new ~** : öbür dünya, cennet, **3. ~ artichoke** *bot.* yer elması *(Helianthus tuberosus),* **4. ~ cherry** *bot.* Kudüs kirazı *(Solanum Pseudo-Capsicum)* : kiraz gibi meyve veren beyaz çiçekli süs bitkisi, **5. ~ cross** : Kudüs haçı : uçları T şeklinde son bulan haç.

jess, *is.&gl.f.* **1.** atmaca/şahin kösteği, **2.** atmaca/şahin ayağına köstek takmak.

jessamine, *is. bk.:* **jasmine.**

jesse, *is.&f.* **jessed, jessing** *Brit. bk.:* **jess.**

jest, *is.&f.* **1.** şaka, lâtife. **in ~** : şakadan, şaka/lâtife olsun diye. **to speak half in ~, half in eranest** : yarı şaka yarı ciddî konuşmak, **2.** alay, **3.** eğlence, spor, **4.** eğlence/şaka konusu, güldürü(cü şey), mizah. **a standing ~** : herkese gülünç olan kimse/şey, **5.** *esk. bk.:* **exploit, 6.** şaka/lâtife etmek, takılmak, şaka söylemek. *Don't ~ about serious things.* **He's not a man to ~ with** : Hiç şakaya gelmez. **7.** alay/istihza etmek, alaya almak, **8.** şakaya vurmak, ciddiye almamak, önem vermemek, **9.** şakalaşmak. ***e.a.-*** *1. witticism, quip, joke, prank, wisecrack, gag, wheeze, hokum, 2. jape, gibe, 4. butt, laughingstock, 6. joke, quip, 8. trifle, 9. gibe, scoff, banter, jeer.*

jester, *is.* **1.** şakacı, lâtifeci, nekre, **2.** soytarı, dalkavuk, maskara.

jestful, *sf.* şakacı, şaka yapan, şakayı/lâtifeyi seven.

jesting, *sf.&is.* **1.** şakacı, lâtifeci, nüktedan, alaycı, şakada/lâtifeden hoşlanan, **2.** önemsiz, hafifsenecek, şakaya gelir. **This is not a ~**

matter : Bu, hafifsenecek bir iş değil/bunun şakaya gelir tarafı yok. **3.** şaka (yapma) lâtife. *e.a.-1. playful, 2. trivial, unimportant, 3. pleasantry, triviality.*

Jesu, *is. bk. :* **Jesus.**

Jesuit, *is.* **1.** Cizvit : 1534'te *Ignatius Loyola* tarafından kurulan bir Katolik örgütü *(Society of Jesus)* mensubu kimse, **2.** hilekâr/düzenbaz/entrikacı/sahtekâr/aldatıcı/mürai/ikiyüzlü kimse, **3. ~ic(al)** : Cizvit gibi, hilekâr, düzenbaz, sahtekâr, **4. ~ically** : Cizvit gibi, hile ile, düzenbazlıkla, sahtekârlıkla, **5. ~ism = ~ry** : Cizvitlik, sahtekârlık, düzenbazlık, hile, **6. ~ize** : Cizvitleş(tir)mek.

Jesus, *is.* **1. ~ Christ = ~ of Nazareth** *d.d.* İsa (Peygamber), Hz. İsa, **2.** Hristiyanların inanışına göre insan şeklinde tecelli etmiş tanrısal varlık, **3.** Sirach'ın oğlu (M.Ö. III-IV. yy.) *Ecclesiasticus'* un yazarı, **4.** (ünlem olarak) Allah Allah! **5. Society of ~** : Cizvit Cemiyeti.

Jesus Christ, *is. bk.:* **Jesus** (1, 4).

Jesus freak, *is.* kendini Hz. İsa'nın yoluna adamış gençler topluluğu (1970'lerde kurulmuştur).

jet[1], *is.&f.* **jetted, jetting 1.** fıskiye, **2.** fışkırma, **3.** fıskiye ağızlığı, püskürtme memesi. *a gas ~.* **4.** *bk.:* **jet plane, 5.** *bk.:* **jet engine, 6.** fışkır(t)mak, püskür(t)mek, fıskiye gibi fırla(t)mak, **7.** jet uçağı ile seyahat etmek, **8. ~tingly** : fışkırarak, fışkırırcasına. *e.a.- 6. spout.*

jet[2], *is.&sf.* **1.** jet+, jet uçağı/motoru(na ait). **~ pilot** : jet pilotu. *~ airplane. ~ aviation. ~ bomber. ~ fighter.* **2.** püskürtmeli, jet. *~ nozzle. ~ engine.* **3.** siyah kehribardan/amberden/Erzurum taşından yapılmış, **4.** simsiyah, kapkara, **5. ~ engine** : jet motoru, tepkili motor, **6. ~ lag= ~ fatigue** : jet yorgunluğu/sersemliği : dinlenmeden büyük saat farkı olan ülkelere uçakla gidenlerin normal hayatî fonksiyonlarında görülen aksaklık, **7. ~ plane** : jet uçağı, tepkili uçak, **8. ~-propelled** : (a) tepkili, jet motorlu, jet ile hareket eden, (b) yıldırım gibi, jet gibi hızlı, enerjik, hareketli, güçlü, **9. ~ propulsion** : jetle çalıştırma, jetle sürüş, jet motoru ile işleyen/işleme, **10. ~ pump** : fışkırtma tulumba, **11. ~ rotor** : jet rotoru, **12. ~ set** : jet sosyete : eğlenmek için mevsime göre kıt'alar arası seyahat yapan yüksek sosyete, **13. ~ stream** : (a) jet motorunun hekzosu, (b) *meteor.* stratosfer tabanında batıdan doğuya doğru esen kuvvetli rüzgâr, **14. ~ wash** *hv.* jet motorunun gerisinde oluşan hava cereyanı.

jetbead, *is. bot.* karaboncuk *(Rhodotypos tetrapetala)* : gül familyasından çiçekleri beyaz dört yapraklı, meyvesi boncuk gibi siyah bir Japon fundası.

jet-black, *is.* koyu siyah renk, kuzgunî siyah, kömür karası. *~ hair. e.a.- deep-black.*

***jet d'eau = jetteau = jette d'eau = jetto**, Fr.* fıskiye, çeşme. *e.a.- fountain.*

jet deflection, *is.* jet uçağında yön/hız kontrolü.

***jeté**, is., ç. **-tés** Fr.* (balede) atlayış, sıçrayış, bir ayak üstünde (öne/arkaya/yana) zıplayıp öbür ayak üstüne düşüş.

jetport, *is.* jet hava alanı : jet uçaklarının inip kalktıkları büyük hava limanı.

jetsam = jetsom, *is.* safra, avarya mal, tehlike anında geminin batmaması için denize atılan mal, böylece atılıp karaya vuran eşya/yük, deniz enkazı.

jettison, *is.&gl.f.* 1. **1.** tehlike anında gemiyi/uçağı hafifletmek için eşyayı dışarı atma(k), **2.** *bk.:* **jetsam, 3.** lüzumsuz eşyayı atmak, yükten kurtarmak, yükü hafifletmek.

jetton, *is.* jeton.

jetty[1], *is., ç.* **-ties 1.** dalgakıran, set, mendirek, **2.** kâgir iskele.

jetty[2], *sf.* **1.** amber+, siyah kehribar+, amberden/siyah kehribardan yapılmış, **2.** simsiyah, amber/siyah kehribar renginde, **3. jettiness** : simsiyahlık, ambere/siyah kehribara benzerlik.

***jeu**, is., ç. **jeux** Fr.* **1.** oyun, eğlence. **2. ~ de mots** : kelime oyunu, cinas, **3. ~ d'esprit** : (a) nükte, zekâ oyunu, (b) derin zekâ ve akla dayanan edebî eser. *e.a.-1. play, game, passtime, 2. pun, 3. (a) witticism.*

***jeune fille**, is., ç. **jeune filles** Fr.* genç kız. *e.a.- young girl.*

***jeunesse dorée**, is. Fr.* zengin/müreffeh gençlik.

Jew, *is.&sf.&gl.f.* **1.** Yahudi, **2.** İsrailli, **3.** eski İsrail krallığı tebaası, **4.** *k.h.* (hakaret anlamında) Yahudi, **5.** *gen.* **~ down** : Yahudi pazarlığı yapmak, çekişe çekişe pazarlık yapmak, fiyatı indirtmek, pazarlığı kendi lehine sonuçlandırmak, **6.** *argo* kazıklamak, kazık atmak, alış verişte aldatmak.

Jew-baiter, *is.* Yahudi düşmanı, Yahudilere eza eden kimse.

Jew-baiting, *is.* Yahudi düşmanlığı, Yahudilere eza etme. ***e.a.-*** *anti-Semitism.*

jewel, *is.&f.* **-eled, -eling** (Brit.: **-elled, -elling**) **1.** cevher, mücevher, (işlenmiş) kıymetli taş, **2.** ziynet eşyası, mücevherat, **3.** kıymetli eşya, hazine, **4.** *k.d.* değerli şahıs, eşi bulunmaz kimse. **a ~ of a servant** : eşi bulunmaz bir hizmetçi, **5.** (saat) taş. *This watch has 17 ~s.* **6.** kıymetli taşlarla/mücevherle süslemek. *a ~ed ring / bracelet.* **7.** saatlerin mil yuvalarına taş yerleştirmek. *a ~ed watch.* **8.** güzelleştirmek, (mücevher gibi) güzellik vermek, pırıl pırıl parlamak. *The sky was ~ed with stars.* **9. ~ case = ~ box** : mücevherat kutusu, **10. ~ fish** : mücevher balığı *(Hemichromis bimaculatus)* : 3-4 cm uzunlukta tropik süs balığı, **11. ~like** : mücevher gibi.

jeweler = jeweller, *is.* kuyumcu, mücevherat satıcısı.

jeweler's putty, *is. bk.:* **putty powder.**

jewelers rouge, *is. bk.:* **colcothar.**

jewelry = jewellery, *is.* **1.** mücevherat, ziynet, **2.** takı : bilezik, gerdanlık vb. gibi zatî süs eşyası.

jewelweed, *is. bot.* cevher otu *(Impatiens biflora, I. pallida)* : kırmızımsı kahverengi benekli, turuncu veya sarı çiçekler açan birkaç tür bitki.

Jewess, *is.* Yahudi kızı/karısı (hakaret ifade eder).

jewfish, *is., ç.* **-fish / -fishes** *zool.* sarıhani : *Serranidae* familyasından Atlas Okyanusunun sıcak bölgelerinde bulunan iri deniz levreği *(Epinephelus itajara)* veya hani balığı *(E. nigritus).*

Jewish, *sf.&is.* **1.** Musevî, Yahudi, **2.** *k.d. bk.:* **Yiddish, 3. ~ calendar = Hebrew calendar** : Yahudi takvimi : M.Ö. 3761 yılını başlangıç kabul eden, bir yılı 353 -355 gün süren, 12 aya bölünmüş takvim, **4. ~ly** : Yahudice, Yahudi gibi, **5. ~ness** : Musevîlik, Yahudilik.

Jewry, *is., ç.* **-ries 1.** Yahudiler, Musevîler, **2.** *esk.* Yahudi mahallesi, **3.** *esk. bk.:* **Judea.**

Jew's-harp, *is.* ağız tamburası : lir şeklindeki madenî çerçevesi dişler arasına sıkıştırılarak madenî dili parmaklarla çalınan bir çalgı.

Jezebel, *is.* **1.** İsrail kralı Ahab'ın şirretliği ile ün salan karısı, **2.** şirret/acuze/edepsiz/kötü kadın.

jib[1], *sf.&is. den.* **1.** flok yelkeni. **flying ~** : kotra flok. *bk.:* **inner ~, outer ~, 2.** flok yelkenlerinden içte bulunan, **3. ~ sheet** : flok yelkenini düzeltme halatı, **4. the cut of one's ~** *k.d.* çehre, yüz ifadesi, dış görünüş.

jib[2] **= jibb**, *f.* **jibbed, jibbing** *bk.:* **jibe**[I]

jib[3], *is.&f.* **jibbed, jibbing 1.** (at vb.) ilerlemeyip sağa/sola/geriye hareket etmek, (engel karşısında) duraklamak, direnmek, diretmek, dayatmak. *On seeing the gate the horse ~bed.* **2. ~ at doing sth.** : (bir işi) geciktirmek, savsamak, sürüncemede bırakmak, yapmaktan kaçınmak, ağırdan almak, ertelemek, kaytarmak, bıkmak, gına getirmek, bezginlik göstermek. **He ~bed at working overtime everyday** : Her gün fazla mesai yapmaktan bıktı/gına getirdi. **3.** direnen, ilerlememekte inat eden hayvan (at, eşek vb.), **4. ~ber** : direnen, duraklayan, (işi) geciktiren/sürüncemede bırakan kimse, savsakçı, kaytarıcı. ***e.a.-1.*** *balk,* ***2.*** *procrastinate.*

jib[4], *is.* vinç/maçuna kolu.

jib boom = jibboom, *is. den.* büyük baston, cıvadra sereni.

jibe[1], *is.&f.* **jibed, jibing** *den.* **1.** (yelken vb. rüzgâr önünde) bir taraftan öbür tarafa dön-(dür)me(k), **2.** (yelken bir taraftan öbür tarafa dönecek şekilde) rotayı değiştirme(k). **gibe, gybe, jib** *d.d.*

jibe[2], *is.&f. bk.:* **gibe.**

jibe[3], *gsz.* **jibed, jibing** uy(uş)mak, anlaşmak, uygun/mutabık/aynı fikirde olmak, tevafuk etmek. *The report does not ~ with the facts.* ***e.a.-*** *agree.*

jib-headed, *sf. den.* **1.** sivri (yelken), **2.** bütün yelkenleri üçgen biçiminde (donanım).

Jidda = Jedda, *is.* Cidde: Suudi Arabistan liman şehri.

jiff, *is. bk.:* **jiffy.**

jiffy, *is., ç.* **-fies** *k.d.* **1.** an, lâhza, kısa zaman, **2. in a ~** : hemen, derhal, anîde, anında, göz açıp kapayıncaya kadar, kaşla göz arasında. ***e.a.-1.*** *moment, instant.*

jig[1], *is.&f.* **jigged, jigging 1.** *mak.* iş bağlama düzeni, kalibre, mastar, kılavuz, **2.** (olta ile balık avlamada) yalancı yem, **3.** itenekli ayırıcı,

maden cevherini zenginleştirme düzeni : yıkayarak, eleyerek vb. cevherden yabancı maddeleri ayıran düzen, **4.** kalibre etmek, mastarlamak, mastar/kılavuz kullanmak, **5.** yalancı yemle balık avlamak, **6. jigged ore** : yıkanmış töz, **7. jigging screen** : sarsıntılı elek.

jig[2], *is.&f.* **jigged, jigging 1.** hareketli/oynak ve hızlı bir dans, **2.** bu dansın müziği, **3. in ~ time** : çabucak, serian, hızla, sür'atle, *argo* şipşak. *We finished the job in ~ time.* **4. the ~ is up** *argo* ümit yok, her şey bitti, hiç ümit kalmadı, (iş) suya düştü, *argo* hapı yuttuk/yuttun, **5.** (hareketli/hızlı/oynak) dans etmek, oynayıp zıplamak, **6.** hopla(t)mak, zıpla(t)mak, sıçra(t)mak. *~ging up and down in excitement. ~ a baby (up and down) on one's knees.* ***e.a.-3.*** *rapidly,* ***6.*** *hop, bob, jiggle.*

jigger, *is.&sf.* **1.** hoplayan, zıplayan, sıçrayan, (hareketli/oynak) dans eden kimse, **2.** *den.* (a) bocurum/mancana yelkeni, (b) küçük yelkenli (gemi), **3.** cevher temizleyici, maden cevheri zenginleştirme düzeni, **4.** yalancı olta yemi, **5.** *ABD* (a) (kokteyl ölçüsü olarak kullanılan) 1.5 onsluk ölçü, (b) 1.5 onsluk viski kadehi, **6.** *golf* demir uçlu ufak çomak, **7.** *mak. bk.:* **jig**[1] (1), **8. ~ flea = chigger = chigoe** *d.d.* kum piresi.

jiggered, *sf. k.d.* **1.** şaşırmış, şaşıp kalmış, hayretten donakalmış. **Well, I'm ~!** Olur şey değil! Şaşıp kaldım! **2.** bîtap, bitkin, çok yorgun. **I'm ~ if I'll do it** : Dünyada yapmam! Yaparsam Arap olayım! ***e.a.-1.*** *amazed, confounded, very surprized, damned,* ***2.*** *exhausted, very tired.*

jiggermast, *is.* mizana direği : beş veya daha fazla direkli gemide önden dördüncü direk. **jigger** *d.d.*

jiggers, *ünl. argo* Dikkat! **~, the cops** : Dikkat, polis!

jiggery-pokery, *is. k.d. bk.:*, **hocus-pocus, humbug.**

jiggle, *is.&f.* **-gled, -gling 1.** (hafif ve çabuk) salla(n)mak, titre(t)mek, **2.** sallantı.

jiggly, *sf.* **jigglier, jiggliest** titrek, sallantılı, sallanan, titreşen, titreyen. ***e.a.-unsteady, jiggling.***

jig saw = jigsaw, *is.* kıl testeresi, oyma testeresi.

jigsaw, *sf.&f.* **-sawed, -sawed/-sawn, -sawing 1.** kıl testeresi ile oymak/kesmek, **2.** kıl testeresi ile oyulmuş. *~ ornamentation.*

jigsaw puzzle, *is.* **1.** oymalı bilmece : kesilmiş parçaları bir araya getirip bütün bir resmi oluşturmaktan ibaret oyun, **2.** çetrefil/muğlâk iş, içinden çıkılması güç sorun/durum.

jihad = jehad, *is.* **1.** cihat : Müslümanlık uğrunda yapılan kutsal savaş, **2.** (kutsal) mücadele : herhangi bir ülkü/amaç uğrunda girişilen savaş.

Jill, *is.* kız, kadın, sevgili, yavuklu. ***e.a.-girl, woman, sweetheart.***

jillion, *sf.&is. k.d.* sonsuz, sayısız, namütenahi, sonu gelmez, bitmez tükenmez : sonsuz büyük bir şeyi belirtmek için söylenen hayalî sayı. **a ~ problems** : sonu gelmez sorunlar.

jilt, *is.&f.* **1.** (sevgilisini) reddetmek, yüzüstü bırakmak, terk etmek, bırakıp gitmek, **2. ~er** *d.d.* sevgilisini reddeden/terk eden kız, fındıkçı/fettan kız.

Jim Crow, *is.&sf.* **1.** zenci (genellikle hakaret için kullanılır). **~ ~ car** : yalnız zencilere mahsus vagon/otobüs vb., **2.** ırk ayırımı : özellikle siyah ırk ayırımı, **3. Jim Crowism** : siyah ırk ayırımı taraftarlığı.

jim-dandy, *sf. k.d.* mükemmel, fevkalâde. *a ~ sports car.* ***e.a.-*** *excellent.*

jiminy = jimminy, *ünl.* Allah Allah! Fesüphanallah! (Hayret, şaşkınlık, heyecan, korku vb. ifade eder.)

jimjams, *is. argo* **1.** aşırı sinirlilik, asabiyet, **2.** *bk.:* **delirium tremens.** ***e.a.-1.*** *jitters.*

jimmies, *ç. is. k.d.* cici bici, süs için bir şey üzerine serpilen kırıntı, özellikle dondurma üzerine serpilen çikolata parçacıkları.

jimmy = jemmy, *is., ç.* **-mies**, *f.* **-mied, -mying 1.** kısa küskü : hırsızların kullandıkları demir çubuk, **2.** kısa küskü ile (kapı/pencere vb.) zorlamak/kırmak/açmak.

jimp(y), *sf. İsk.* **1.** *bk.:* **natty, 2.** nadir, ender, kıt. ***e.a.-2.*** *scanty, scarce.*

jimp(ly) = jimpy, *zf. İsk.* **1.** *bk.:* **neatly, 2.** nadiren, ender olarak. ***e.a.-2.*** *barely, scarcely.*

jimson weed, *is. bot.* tatula *(Datura Stramonium)* : pis kokulu, çok zehirli kaba bir ot. Boru şeklinde beyaz veya morumsu çiçek açar. **jimpson weed, stramonium** *d.d.*

jin, *is., ç.* **jins / jin** cin. **jinn** *ş.d.y.*

jingal, *is.* Çin tüfeği : eskiden Çin ve Burma'da kullanılan, sabit eksen etrafında dönen bir cins ağır tüfek. **gingal, gingall, jingall** *ş.d.y.*

jingle, *is.&f.* **-gled, -gling 1.** şıngırda(t)mak, çıngırda(t)mak, şıngılda(t)mak, tıngırda(t)mak. *The sleigh bells ~ as we ride. He ~s his keys. The money in his pocket ~d.* **2.** şıngırdatarak gitmek/hareket etmek. *The sleigh, decorated with bells, ~s along the snowy road.* **3.** (şiir, müzik vb.) tek düze/muttarit seslerle tekrarla(n)mak, **4.** kafiye yapmak, **5.** şıngırtı, çıngırtı, tıngırtı, **6.** şıngırdayan (nesne), **7.** tek düze/muttarit ses, **8.** tekerleme, tekerleme şeklinde kafiyeli şiir, **9.** (İrlanda'ya/Avustralya'ya özgü) iki tekerlekli kapalı araba, **10. jingler** : şıngırdak, çıngırdak, şıngırdayan çıngırdayan şey, **11. jingly** : şıngır şıngır, şıngırdayarak.

jingo, *sf.&is., ç.* **-goes 1.** aşırı vatansever/milliyetçi, aşırı milliyetçilik duygusu ile savaşçı/saldırgan bir dış politika güden (kimse), **2. by ~ !** *k.d.* Vallahi! Ant olsun ki, yemin ederim ki. **3. ~ism** : aşırı vatanseverlik/milliyetçilik, **4. ~ist** : aşırı vatansever/milliyetçi, **5. ~istic** : aşırı vatansever/milliyetçi, **6. ~istically** : aşırı milliyetçilikle. ***e.a.-1.*** *chauvinist.*

jink, *is.&gs.f. İsk.* **1.** tüyme(k), hızla kaçma(k)/uzaklaşma(k), savuşturma(k), atlatma(k), bir yana kaçıp kurtulma(k), **2. ~s** : coşkunluk, taşkınlık, şenlik, eğlence. ***e.a.-1.*** *dodge,* ***2.*** *frolics, pranks.*

jinker, *is.* **1.** *Cnd. bk.:* **jinx, gremlin, 2.***İsk.* tüyen, kaçıp kurtulan, savuşturan, atlatan.

jinn, *is., ç.* **jinns/jinn** cin. **jin, jinni, djin, djinni, jinnee** *d.d.*

jinrikisha, *is.* Japon paytonu : Japonya, Filipin vb. de bir/iki kişi tarafından çekilen iki tekerlekli payton. **jinricksha, jinrickshaw, jinriksha, rickshka, rickshkaw, rikisha, rikshaw** *d.d.*

jinx, *is.&gl.f.* **1.** uğursuz (şey/kimse). *He must be a ~ ; we've lost every game since he joined the team.* **2.** uğursuzluk, şeamet. **put a ~ on s.o.** : (birisine) uğursuzluk getirmek, **3.** *k.d.* uğursuzluk getirmek, uğursuz gelmek.

jipijapa, *is.* **1.** *bot.* cipcep *(Carludovica palmata)* : Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen palmiyeye benzer bir bitki, **2.** (bu bitkinin yapraklarından yapılmış) şapka.

jitney, *is., ç.* **-neys 1.** minibüs, kaptıkaçtı, belirli güzergâhta işleyen ve genellikle 5 sente (kuruşa) yolcu taşıyan küçük otobüs, **2.** *argo* çeyrek, 5 sent (kuruş). ***e.a.-2.*** *nickel.*

jitter, *is.&gs.f.* **1. ~s** : sinirlilik, asabiyet, asabî/sinirli hâl, endişe, korku ve huzursuzluk. **have/get the ~s** : endişelenmek, huzuru kaçmak, korkmak. *I've got the ~s about that examination.* **give s.o. the ~s** : birisini sinirlendirmek, endişeye sevk etmek, rahatını/huzurunu kaçırmak, **2.** endişelenmek, sinirlenmek, asabîleşmek, korku/endişe/huzursuzluk duymak, huzuru kaçmak. ***e.a.-1.*** *nervousness, fidgets, anxiety, tenseness, shivers,* ***2.*** *fidget.*

jitterbug, *is.&gs.f.* **-bugged, -bugging 1.** zıpzıp dansı : 1940 yıllarında moda olmuş atlamalı zıplamalı bir dans, **2.** zıpzıp, zıpzıp dansı oynayan kimse, caz delisi, **3.** zıpzıp dans etmek.

jittery, *sf.* sinirli, ürkek, korkak, endişeli, asabî. ***e.a.-*** *tense, strained, nervous, shaky.*

jiujitsu = jiujutsu, *is. bk.:* **jujitsu.**

jive, *is.&gs.f.* **jived, jiving 1.** oynak caz müziği, sving, **2.** *argo* caz argosu, caz müziğine/meraklılarına özgü deyim, **3.** *argo* herze, yave, anlaşılmaz/aldatıcı konuşma, saçma/anlamsız söz, gevezelik, **4.** caz (müziği) çalmak.

Jl. = July.

jnana = Brahmanjnana, *is. (Hinduism)* (düşünme ve araştırma yolu ile kazanılan) Brahmana ulaştırıcı bilgi.

jo, *is., ç.* **joes** *İsk.* sevgili, yavuklu, maşuka. ***e.a.-*** *darling, sweetheart.*

joannes, *is., ç.* **-nes** *bk.:* **johannes.**

job[1], *is.&f.* **jobbed, jobbing 1.** iş, hizmet. **a full-time** : sürekli/tam süreli iş. **part-time ~** : geçici/kısa süreli iş, kısmî mesai. **This is a hard ~** : Bu zor bir iş. **This is not everybody's ~** : Bu iş her babayiğidin harcı değil! **We had a ~ to get there** : Oraya güçlükle gidebildik/gidinceye kadar akla karayı seçtik. **2.** görev, vazife, sorumluluk. *It is your ~ to clean the house.* **3.** memuriyet, makam. **be out of ~** : açıkta/işsiz kalmak, memuriyetten/işinden atılmak, **4.** iş, husus, koşul, ahval, durum. **to make the best of a bad ~** : elverişsiz bir durumdan yararlanmak /azamî yarar sağlamak. **That's a bad ~ !**

Kötü bir durum! Aksilik! **It's a good ~ that** : Bereket versin ki... **give s.o. up as a bad ~** : bundan hayır gelmez diye bırakmak/vazgeçmek, **5.** üzerinde çalışılan parça/iş. **make a good/fine ~ of sth** : işini iyi/lâyıkı ile yapmak, **6.** çalışma yöntemi/usulü, **7.** hileli iş, dalavere, şahsî çıkar sağlayan resmî iş/karar. *Suspected the whole incident was a put-up ~.* **8.** *ABD-argo* otomobil. **a sports ~** : spor otomobili, **9. on the ~** : (a) uyanık, müteyakkız, dikkatli, tetikte, (b) iş/görev başında, çalışır durumda. *Safety devices that are constantly on the ~.* **10. be/have a (hard) ~ doing/to do sth** : bir işi güçlükle yapabilmek, yapmakta büyük zorluklarla karşılaşmak. *It's a (hard) ~ for a poor man to keep his wife and children decently dressed. You'll have a ~ convincing your wife that you were really detained at the office.* **11. by the ~** : götürü, parça başına. **Do work by the ~** : Götürü iş yapmak. **He gets paid by the ~** : Götürü/parça başına ücret alıyor. **12. a ~ lot** : kâr için alınan türlü eşya, **13.** (a) hırsızlık, cürüm. **pull a bank ~** : banka soymak. *He's in prison for a ~ he did in Paris.* (b) zarar veren iş/eylem, dayak. **He did a ~ on him** : Ona temiz bir dayak attı. *John's been in hospital since Paul did that ~ on him.* **14.** götürü iş yapmak, **15.** toptancılık/komisyonculuk/simsarlık yapmak, toptan mal alıp pahalıya satmak, istifçilik/ihtikâr yapmak, **16.** görevini kötüye kullanmak, suiistimal yapmak, resmî görevinden yararlanarak şahsî çıkar sağlamak, **17.** *gen.* **~ out** : iş vermek, görev dağıtmak, bir işi/kontratı parçalara ayırıp yapacak kimselere paylaştırmak, **18.** iş yapmak, **19.** dolandırmak, kandırmak. **They jobbed him out of his property** : Onu kandırıp mülkünü elinden aldılar. **20.** (araba vb.) kiralamak/kiraya vermek. ***e.a.-2.*** *duty, responsibility, task, 3. post, position, 4. circumstance, affair, matter, occurence, 15. speculate, 17. sublet, 19. swindle, trick.*

job[2], *is.&f.* **jobbed, jobbing** *bk.:* **jab.**

job[3], *sf.* **1.** *Brit.* kiralık. *~ carriage at 2 guineas a day.* **2.** iş yapmaya mahsus. **a ~ shop** : iş yeri, atölye, **3.** iş+, iş/görev ile ilgili. **~ security** : iş güvenliği, **4.** toptan (alınan/satılan vb.).

Job, *is.* **1.** Eyüp, sabrın timsali. **You need a patience of ~ to read her handwriting** : Onun el yazısını okumak için Eyüp sabrı gerek. **2.** Eski Ahdin Eyüp kitabı, **3. Job's comforter** : yaraya tuz biber eken, sözde teselli etmeye çalışırken birisinin üzüntüsünü artıran/ümit ve cesaretini kıran kimse.

job action, *is. ABD* direnme : örgütlenmiş işçilerin toplu sözleşmede istediklerini elde etmek için giriştikleri işi yavaşlatma, grev, devamsızlık, üretimi azaltma vb. gibi taktikler.

job bank, *is. ABD* iş, işçi bulma bildireci : bilgisayarda iş ve işçi arayanları ayrıntılarıyla gösteren bilgi.

jobber, *is.* **1.** toptancı, simsar, komisyoncu, **2.** götürü işçi, parça başına ücret alan işçi, **3.** resmî görevinden özel çıkar sağlayan politikacı/memur.

jobbery, *is.* görevi kötüye kullanma, suiistimal, resmî görevinden yararlanarak şahsî çıkar sağlama.

job case, *is. bas.* çeşitli harf kasası, hem büyük hem küçük harflerin konulduğu kasa.

job-centre, *is. Brit.* iş ve işçi bulma merkezi/bürosu.

Job Corps, *is. ABD* fakir çocukları eğitim örgütü.

job-evaluation, *is.* iş değerlendirme.

jobholder, *is.* memur, daimî işçi, sürekli bir işi olan kimse.

job-hopper, *is.* sık sık iş değiştiren kimse.

job-hopping, *is.* sık sık iş değiştirme.

jobless, *sf.&is.* işsiz, aylak, boşta, işi olmayan (kimse). **the ~** : işsizler.

job lot, *is.* **1.** (kâr için ucuz fiyata) alınan/satılan çeşitli eşya, toptan/götürü mal, **2.** son parti mal, ürün/üretim/mahsul/imalat sonu, kırk ambar.

job printer, *is.* küçük basım evi, ufak baskı işleri yapan matbaa(cı). **job printing** : ufak baskı işleri (yapma).

job shop, *is.* iş evi, iş idarehanesi : Mühendislere ve teknik personele kısa süreli geçici sözleşme ile iş bulan kurum. **job shopper** : iş evi yönetmeni.

Job's tears, *ç. is.* **1.** yaş otu, boncuk otu *(Coix lacryma-jobi)* : sert beyaz tohumu inciye benzeyen ve boncuk olarak kullanılan bir ot, Asya'da yetişir, **2.** boncuk, boncuk otunun tohumu.

job work, *is.* çeşitli baskı işi : kartvizit, zarf, el ilânı vb. (kitap ve dergi basımından ayırt etmek için kullanılan deyim).

jock, *is. k.d.* **1.** *bk.:* **jockey** (1), **2.** *bk.:* **disk jockey**, **3.** *bk.:* **jockstrap**, **4.** *argo* atlet, sporcu.

Jock, *is. İsk. Ir.* **1.** saf adam, saf köylü delikanlısı, **2.** İskoçyalı, **3.** İskoç askeri.

jockette, *is.* kadın binici/cokey.

jockey, *is., ç.* **-eys**, *f.* **-eyed, -eying 1.** binici, süvari, yarış atı binicisi, cokey, **2.** *k.d.* sürücü, pilot, şoför : uçak, otomobil vb. gibi taşıtı süren/idare eden kimse, **3.** (at) sürmek, (yarışta) ata binmek/at koşturmak, **4.** mahirane yönetmek /idare etmek/sevk etmek/hareket ettirmek/yürütmek. *The crew were ~ing their boats to get into the best position for the race.* **~ for position** : (yarış başında) en iyi yeri kapmak, **5.** aldatmak, hile yapmak, *argo* faka/tongaya bastırmak. *Swindlers ~ed Mr. Smith into buying some worthless land.* **6.** kurnazca iş/manevra çevirmek, bir işi akıllıca becermek/başarmak. *He ~ed himself into the office.* **They were ~ing for office in the new government** : Yeni hükûmette bir sandalye elde etmeye çalışıyorlardı. **7. to ~ s.o. out of a job** : (hile ile) birisini işinden attırmak/kovdurmak, *argo* ayağının altına karpuz kabuğu koymak, kuyusunu kazmak. ***e.a.-3.*** *ride (a horse),* ***5.*** *trick, cheat*

jockey club, *is.* cokey kulübü : at yarışlarını yöneten kulüp.

jock itch, *is. patol.* kasık uyuzu : apış arasında mantarların sebep olduğu kaşıntılı bir hastalık. ***e.a.-*** *tinea cruris.*

jocko, *is., ç.* **jockos 1.** şempanze, **2.** maymun. ***e.a.- 1.*** *chimpanzee,* ***2.*** *monkey.*

jockstarp, *is.* kasık bağı, haya bağı (sporcular kullanır). **athletic supporter** *d.d.*

jocose, *sf.* **1.** şakacı, lâtifeci. *He made ~ remarks about his old car.* **2.** hoş, eğlenceli, şen, lâtif, nükteli. *~ conversation.* **3. ~ly** : şaka ile, lâtife ederek, nükte ile, **4. ~ness** : şakacılık, lâtifecilik, nüktedanlık. ***e.a.-1.*** *jesting, humorous, jocular, facetious, sportive, waggish, merry,* ***2.*** *playful, witty.* ***k.a.- 1&2.*** *serious.*

jocosity, *is.* **1.** şakacılık, lâtifecilik, **2.** şaka, lâtife (yapma), **3.** nükte, lâtife.

jocular = joculatory, *sf.* **1.** şakacı, lâtifeci, nüktedan, **2.** şaka/lâtife yollu, şaka kabilinden, **3.** nükteli, güldürücü, mizahî, **4. jocularly** : şaka ile, lâtife ederek. ***e.a.-1.*** *jovial, waggish, facetious, humorous, playful, jesting, witty.*

jocularity, *is.* **1.** şakacılık, lâtifecilik, nüktedanlık, **2.** şaka, lâtife, nükte(li söz), **3.** güldürücü/komik/mizahî (söz/hareket).

joculatory, *sf. bk.:* **jocular.**

jocund, *sf.* **1.** şen, neşeli, mesrur, güler yüzlü, hoş, cana yakın, **2. ~ly** : neşe ile, güler yüzle, hoş/cana yakın bir şekilde. ***e.a.-1.*** *cheerful, merry, gay, blithe, glad, joyous, joyful, jolly, jovial.*

jocundity, *is., ç.* **-ties** (2. için) **1.** şenlik, neşe, sürur, güler yüz(lülük), cana yakınlık, **2.** şen/neşeli/hoş söz/hareket.

jodhpur, *is.* **1. ~s** : potur : ata binerken giyilen dizden aşağısı sıkı oturan pantalon, **2. ~ shoe/~ boot** *d.d.* çizme, süvari çizmesi.

joe, *is. argo* **1.** adam, herif. **a good ~** : iyi bir adam, **2.** kahve. ***e.a.-1.*** *fellow, guy,* ***2.*** *coffee.*

joe-pye weed = trumpetweed, *is. bot.* boru otu *(Eupatorium purpureum* veya *E. maculatum)* : Amerika'da yetişir, mor çiçekler açar, yaprakları halka dizilişli bir bitki.

joey, *is., ç.* **-eys** *Avust.* yavru, hayvan yavrusu, özellikle kanguru yavrusu.

jog, *is.&f.* **jogged, jogging 1.** itmek, dürtmek. *I ~ ged his elbow to get his attention.* **2.** sars(ıl)mak, sarsılarak/zıplayarak ilerlemek. *The horse ~ged its rider up and down. The carriage ~ged along on the rough road.* **3.** (zihnini/ hafızasını) canlandırmak, uyandırmak. **to ~ a person's memory** : (ipucu vererek) hatırlatmak, hatırlamasına yardım etmek, **4.** (at) tırıs gitmek/ sürmek. *The old horse ~ed along.* **5.** koşar adım gitmek/yürümek. *He goes ~ging every day for exercise.* **6.** bir tempoda ilerlemek, durumu sürdürüp gitmek. *He is not very enterprising but just ~s along.* **7. ~ along/on** : yavaş yavaş fakat sabırla ilerlemek/gelişmek, iyi kötü yuvarlanıp gitmek, şöyle böyle/alâküllihal idare etmek. *We ~ged along the bad roads. Matters ~ along.* **We must ~ on somehow until business conditions improve** : İşler düzelinceye kadar şöyle böyle idare etmeliyiz. **8.** (kâğıt destesini) düz bir yüzeye hafif hafif vurarak kenarını düzeltmek, **9.** (yol) kıvrılmak, dönemeç/viraj yapmak.

The road ~s to the right just before you get to our place. **10.** dürtme, dürtüş, itme, itiş, sars-(ıl)ma, sarsıntı, **11.** tırıs gitme, **12.** koşar adım gitme, zıplaya zıplaya yürüme/hareket etme, **13.** *ABD* keskin dönemeç, viraj, **14.** *ABD* (yüzey üzerindeki) çıkıntı, diş, sivri uç. *a ~ in a wall.* **15. jogger** : (a) koşan, koşar adım giden, (b) hatırlatan, hafızayı canlandıran, (c) sarsan, sallayan, dürten, (d) kâğıt destesini düzelten/düzgün top yapan makine. ***e.a.- 1.*** *nudge, push,* ***3.*** *stimulate.*

joggle, *is.&f.* **-gled, -gling 1.** (hafifçe) sars-(ıl)mak, yavaş yavaş salla(n)mak. *She ~d the baby on her arm.* **2.** geçme ile tutturmak, girintisini çıkıntısına getirip tespit etmek, **3.** tahta çivilerle tutturmak, **4.** hafif sarsıntı, salla(n)ma, dürtme, **5.** geçme : benzeri oyuğa uyacak şekilde yapılmış çıkıntı, diş, çentik, kertik, **6.** sarsılarak/sallanarak gitme. ***e.a.- 1.*** *jiggle, shake.*

jog trot, *is.* **1.** (at) rahvan (gitme), **2.** ağır/aheste davranış/hareket.

jog-trot, *sf.* ağır, yavaş, aheste, rahvan.

jogtrot, *gs.f.* **-trotted, -trotting** yavaş/aheste/rahvan gitmek, işi ağırdan almak. *~ all the way home.*

johannes = joannes, *is., ç.* **-nes** Portekiz altın parası (XVIII. yy.).

john, *is. argo* **1.** helâ, apteshane, tuvalet, **2.** fahişenin müşterisi. ***e.a.- 1.*** *toilet, bathroom.*

John, *is.* **1.** Yuhanna, Yahya, on iki havariden biri. **Saint John the Evangelist, Saint John the Divine** *d.d.* **2.** Ahdicedit'in aynı adı taşıyan dördüncü bölümü, **3. ~ Barleycorn** : (alkollü) içki, viski, **4. ~ Bull** : (a) İngiliz (halkı), (b) (tipik) İngiliz, (c) İngiliz milletinin simgesi : çizmeli, şişman ve kırmızı suratlı, tepesi düz şapkalı bir adam şeklinde temsil edilir, **5. ~ Bullish** : İngilizvari, **6. ~ Doe** : (a) herhangi bir kimse, (b) (hukukî işlerde) filânca, adı bilinmeyen kişi, nazarî bir davada davacıyı belirleyen ve eskiden "Zeyd" veya "Amr" denilen hayalî ad, **7. ~ Dory = ~ Doree = ~ dory** *zool.* dülger balığı *(Zeus faber)* : Akdeniz'de, Atlantik'in Avrupa kıyılarında ve Avustralya kıyılarında bulunan ufak, yassı, kılçıkları ve sırt yüzgeci uzun bir balık, **8. ~ Hancock= ~ Henry** : *k.d.* imza, bir kimsenin şahsî imzası. *Put your ~ Henry at the bottom of this.* **9. ~ Law** *ABD- argo* polis, *argo* aynasız.

Johne's disease, *is.* (sığırlarda) bağırsak veremi : *Mycobacterium paratuberculosis* adlı basil sebep olur. Sürekli ishal sonucu hayvan çok zayıf düşer, ekseriya öldürücüdür.

Johnny = Johnnie, *is., ç.* **-nies 1. ~ Reb** *d.d. ABD* (a) konfederasyon askeri, (b) güneyli, ABD'nin güneyinde doğan/oturan kimse, **2.** *Brit.- k.d.* herif, adam, **3.** hastahane gömleği : muayene ve ameliyat olacak hastalara giydirilen yakasız, arkası açık uzun gömlek, **3. ~ Canuck** *Cnd.* Kanadalı, özellikle II. Dünya Savaşındaki Kanada askeri. ***e.a.- 2.*** *chap, fellow, guy.*

johnnycake = corncake, *is. ABD* mısır çöreği.

Johnny-come-lately, *is., ç.* **Johnny-come-latelies, Johnny-come-lately 1.** yeni gelen kimse, son olarak katılan kimse, **2.** acemi/tecrübesiz kimse. ***e.a.-1.*** *newcomer,* ***2.*** *upstart.*

Johnny-jum-up, *is. ABD* **1.** (Amerika'da ilkbaharda biten) kır menekşesi *(Viola Kitaibeliana Rafinesquii),* **2.** yabanî hercaî *(Viola tricolor).* ***e.a.- 2.*** *wild pansy.*

Johnny-on-the-spot, *is. k.d.* her an hazır : daima görev kabulüne/iş yapmaya hazır olan kimse.

Johnson grass, *is. bot.* süpürge otu *(Sorghum helepense)* : yem olarak yetiştirilen kalımlı bir ot.

joie de vivre, *is. Fr.* yaşama sevinci. ***e.a.-*** *joy of living.*

join, *is.&f.* **1.** birleş(tir)mek. *~ one thing to another. ~ two things together. ~ an island to the mainland (with a bridge). to ~ the forces. Two roads ~ here.* **2.** kavuş(tur)mak, karışmak. *The brook ~s the river.* **3.** iliştirmek, ekle(n)mek, bitiş(tir)mek, bağla(n)mak, bitişik olmak. **to ~ two wires** : iki teli birbirine eklemek. **His farm ~s mine** : Onun çiftliği benimkine bitişiktir. *to ~ one pipe to another. to ~ 2 towns by a railway.* **4.** kat(ıl)mak, il(ti)hak etmek, girmek, üye olmak. *He ~ed the Labour Party. to ~ a club.* **5.** *gen.* **~ up** : asker olmak, orduya girmek/iltihak etmek, **6.** buluşmak, bir araya gelmek, mülâki olmak. *I'll ~ you later / in a few minutes.* **7. ~ in** : iştirak etmek, katılmak. *May I ~ in (the game)? Will you ~ us in a walk? Why don't you ~ in conversation?* **8.** evlen(dir)mek, (izdivaçla) birleş-(tir)mek. *to ~ in marriage.* **9.** (savaşa) tutuşmak,

(muharebeye) katılmak. *The opposing armies ~ed battle. Our cavalry ~ed with enemy troops and defeated them.* **10.** yan yana gelmek/getirmek/koymak, temas et(tir)mek, tut(uş)mak, **11.** (çizgi ile) birleştirmek, (çizgi) çizmek. *to ~ two points on a graph.* **12.** *gen.* **~ in** : toplanmak, bir araya gelmek. *Let's all ~ in. to ~ friends for dinner.* **13. ~ hands** : (a) el ele tutuşmak, (b) *mec.* iş birliği yapmak, yardımlaşmak, **14.** birleşme, bitişme, kavuşma, ekleme, bağlama, **15.** bitişme noktası, ek (noktası), iki şeyin birleştiği yer, **16. ~able** : birleştirilebilir, bitiştirilebilir, eklenebilir, bir araya getirilebilir, bağlanabilir. ***e.a.-1-4.*** *connect, unite, link, couple, fasten, attach, combine, associate,* ***5.*** *enlist,* ***10.*** *adjoin, abut.*

joinder, *is.* **1.** birleştirme, ekleme, **2.** *huk.* (a) birleştir(il)me : davada iki unsurun veya iki tarafın birleşmesi, (b) davada karşı tarafın hattı hareketinin kabulü.

joiner, *is.* **1.** birleştiren (şey / kimse), **2.** *Brit.* doğramacı, marangoz, **3.** *ABD- k.d.* birçok kulübe/kuruma/birliğe üye olan kimse.

joinery, *is.* **1.** doğramacılık, marangozluk, **2.** doğrama.

joint[1], *is.* **1.** ek/irtibat/bağlantı (yeri), **2.** *anat. zool.* eklem, mafsal, oynak yeri. *The middle ~ of the finger.* **3.** *biy.* boğum, iki eklem arasındaki kısım, **4.** *bot.* budak, yaprağın/dalın ağaç dalına/gövdesine birleştiği yer, **5.** kasabın kestiği et parçası (kol. but vb.), büyük parça et, **6.** *jeol.* çatlak, kaya yüzeyine dik olarak yer yer teşekkül edip kayayı parçalara ayıran çatlaklardan her biri, **7.** *argo* batakhane : adî/düşük nitelikli lokanta, gece kulübü vb., **8.** *argo* kurum, müessese, yer, **9.** *argo* esrar sigarası, **10. find a ~ in s.o.'s armor** : birinin zayıf/can alacak damarını bulmak, **11. out of ~** : (a) çıkmış, çıkık (eklem), (b) çığırından çıkmış, elverişsiz (durumda), gayrimüsait, aleyhte. **Time is out of ~** : Zaman müsait değildir. (c) uygunsuz, yakışıksız, münasebetsiz, **11. put s.o.'s nose out of ~** *k.d.* birinin pabucunu dama at(tır)mak, burnunu kırmak, ilgiyi kendi üzerinde toplayıp birini kıskandırmak. **His nose was put out of ~** : Burnu kırıldı; pabucu dama atıldı. **12. put/throw sth. out of ~** : alt üst etmek, allak bullak etmek, bozmak. *It is possible to throw the computer out of ~by typing in nonsense.* ***e.a.-1.*** *juncture,* ***8.*** *place, establishment,* ***10.*** *(a) dislocated, (b) inauspicious, (c) inappropriate.*

joint[2], *sf.* **1.** ortak, müşterek. *a ~ savings account. By our ~ efforts we managed to push the car back on the road.* **2.** ortaklaşa, beraber, birlikte yapılan, toplu. **~ heir** : ortak mirasçı, **3.** birleşmiş, bitişmiş, bitişik, **4.** *huk.* zincirleme, müteselsil : iyelik/mülkiyet veya sorumlulukta ortak. **~ surety** : müteselsil kefil.

joint[3], *f.* **1.** birleş(tir)mek, bitiş(tir)mek, **2.** eklemek, rapt etmek, **3.** (et) eklemlerinden ayırmak/kesmek. *Please ~ this chicken before sending it.* **4.** eklem takmak, eklemlerle birleştirmek.

joint bar, *is.* (rayları birbirine bağlayan) ek çubuğu.

Joint Chiefs of Staff, *is.* *ABD* Müşterek Genelkurmay : Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanlarından oluşan ve Cumhurbaşkanı, Millî Güvenlik Kurulu ve Millî Savunma Bakanının askerî danışmanı.

joint committee, *is.* karma kurul : Senato ve Millet meclisi üyelerinden kurulan komisyon.

jointed, *sf.* **1.** eklemli, ekli, eklenmiş, mafsallı, **2. ~ly** : eklemli olarak, **3. ~ness** : eklemlilik.

jointer, *is.* **1.** ekleyen, birleştiren (şey/kimse), **2.** çentik/yuva açma aleti, **3.** (tarım) çukur örten, pulluğa takılan ve çukuru örtmeye yarayan üçgen levha.

joint grass, *is.* *bot.* eklem otu *(Paspalum distichum)* : yem olarak kullanılan sapları eklemli bir ot.

jointly, *zf.* birlikte, beraberce, ortaklaşa, el birliğiyle, müştereken. **~ liable/responsible** : ortaklaşa sorumlu. **~ and severally liable** : ortaklaşa ve tek tek sorumlu, müteselsilen ve münferiden mes'ul. ***e.a.-*** *unitedly, together.*

joint resolution, *is.* ortak/müşterek karar : Senato ve Millet Meclisinin ortak kararı.

jointress, *is.* *huk.* kocasından ömür boyu gelir tevarüs eden kadın.

joint-stock company, *is.* *ABD* anonim ortaklık/şirket.

jointure, *is.&f. huk.* **1.** kocasının ölümü hâlinde kadına bağışlanan mal/gelir, **2.** böyle mal/gelir bağışlamak/tahsis etmek.

jointweed, *is. bot.* eklemçiçek *(Polygonella articulata)* : eklemli saplarında ufak beyaz çiçekler açan bir ot.

jointworm = strawworm, *is.* samankurdu *(Euryto-midae harmolita)* : buğday, arpa vb. bitki saplarını tahrip eden birkaç çeşit sinek larvası.

joist, *is.&gl.f.* **1.** kiriş, döşeme/tavan kirişi, **2.** kiriş koymak/döşemek, kirişle tutturmak.

joke, *is.&f.* **joked, joking 1.** şaka, lâtife. **A ~ is a ~** : Lâtife lâtif gerek. **for a ~** : şaka olarak. **take a ~** : şaka kaldırmak, şakaya gelmek/dayanmak. **He can't take a ~** : Şakadan anlamaz, şakaya tahammülü yoktur. **be/go beyond a ~** : şaka hududunu aşmak. **It's getting beyond the ~** : Bu şaka değil! İşin şakaya gelir tarafı yok! **I don't see a ~** : Bunun neresi şaka? **crack a ~** : şaka etmek/yapmak. **play a ~ on s. o.** : birine şaka yapmak/oyun oynamak, **2.** nükte. **make a ~** : nükte yapmak, **3.** şaka konusu, şakaya gelir/önemsiz şey. **The loss was no ~** : Zayiat önemli idi. **Powerty/war is no ~** : Fakirliğin/savaşın şakaya gelir tarafı yoktur. **4.** çok kolay şey, **5.** *bk.:* **practical joke**, **6.** gülünç/tuhaf/ acayip şey, alay/isthza konusu. **What a ~!** Ne acayip şey! **The ~ of it is that...** : Tuhafı şu ki... **He became the ~ of the village** : Elâleme maskara oldu/bütün köyün alay konusu oldu. **7.** şaka/nükte yapmak, lâtife etmek. **You're joking** : Lâtife ediyorsun! **I'm not joking** : Şaka yapmıyorum (ciddî söylüyorum). **I didn't think you meant that seriously; I thought you were joking** : Sözlerini(zi) ciddiye almamıştım, şaka yapıyorsun(uz) sanmıştım. **8.** eğlenmek, takılmak. **He was only joking** : Sadece takılıyordu. **9.** alaya almak, alay konusu yapmak. **You mustn't ~ about his accent** : Onun şivesiyle alay etmemelisin. ***e.a.- 1&2.*** *witticism, jape, prank, quip, jest, 3. trifle, 6. laughingstock, 7. jest, 8. kid, 9. make fun of.*

joker, *is.* **1.** şakacı, lâtifeci, şaka/lâtife/nükte yapan kimse, **2.** (iskambilde) coker, bazı oyunlarda en büyük koz olarak kullanılan soytarı resimli kâğıt, **3.** bir sözleşmeye/hukukî belgeye gizlice eklenen görünüşte önemsiz, fakat aslında önemini/anlamını değiştiren veya hükümsüz kılan madde, **4.** durumu/sonucu tamamen değiştiren beklenmedik veya nihaî olay/etken/durum, **5.** bilinmeyen/gizli engel, sonradan meydana çıkan pürüz, **6.** son çare : amaca ulaşmak/üstünlük sağlamak/çıkmazdan kurtulmak için en sona bırakılan oyun/düzen/plân vb., **7.** adam, herif, önemsiz/beceriksiz/değersiz kimse. *A shame to let a ~ like this win.* **8. jokester** *d.d.* şakacı, nekre, şaka yapmaktan hoşlanan kimse, **9.** *k.d.* ukalâ, akıllı/bilgiç geçinen kimse. ***e.a.- 1.*** *wag, 7. guy, fellow, 8. prankster, 9. smart aleck*

jokingly, *zf.* şaka olarak, şaka olsun diye, şaka niyetine, şaka/lâtife yollu. **I'm sure his remarks were meant ~** : Eminim ki bu sözleri şaka olarak söyledi. *It was ~ called a luxury hotel.*

jole, *is. bk.:* **jowl.**

jollification, *is.* eğlence, cümbüş, âlem. ***e.a.-*** *jollity, merrymaking, festivity.*

jollify, *f.* **-fied, -fying** *k.d.* şenlen(dir)mek, neşelen(dir)mek, eğlen(dir)mek.

jollily, *zf.* neşe ile, sevinçle, memnuniyetle, güler yüzle.

jolliness, *is.* **1.** neşe, sevinç, şenlik, **2.** sevimlilik, güler yüzlülük, **3.** mutluluk, bahtiyarlık.

jollity, *is., ç.* **-ties 1.** neşe, sevinç, şenlik, **2. jollities** : eğlence, cümbüş, festival. ***e.a.- 1.*** *mirth, gaity, merriment, fun.*

jolly1, *sf.* **-lier, -liest**, **1.** şen, neşeli, (hâlinden) memnun. *a ~ person/laugh.* **2.** güler yüzlü, sevimli, **3.** neşe/sevinç verici, mutlu. *Christmas is a ~ season. a ~ holiday.* **4.** *Brit.* hoş, güzel, **5.** *Brit.* (a) çok, eni konu, ziyade, fazla. (b) *argo* çakırkeyif, hafifçe sarhoş, kafayı tütsülemiş. ***e.a.- 1.*** *gay, merry, glad, jovial, sportive, playful, cheerful, 3. joyous, happy, festive, 4. delightful, charming, pleasant, nice, agreeable, 5. (a) great, thorough, extraordinary, remarkable, (b) tipsi, drunk.* ***k.a.- 1-3.*** *gloomy, melancholy, somber.*

jolly2, *zf.* **1.** pek, çok, ziyadesiyle, fazlasıyla. **~ well** : pekâlâ. *You can ~ well wait like everyone else.* **He ~ well had to do** : İster istemez yaptı/Pekâlâ işi yapmaya mecbur oldu. **a ~ good fellow** : çok iyi bir kimse/arkadaş, **2.** *Brit.* son derece, muazzam, fevkalâde. *a ~ good film. We*

provide a ~ good service. **It was a ~ good thing I got there in time** : Vaktinde oraya ulaşmam son derece isabetli oldu. ***e.a.- 1. very, 2. extremely.***

jolly[3], *f.* **-lied, lying 1.** *gen.* **~ along/up** : birisini neşelendirmeye/eğlendirmeye çalışmak, şenlendirmek, **2. ~ into** : gönlünü yapmak, tatlı sözlerle kandırmak/razı etmek. *He jollied her into going with them.* **3.** takılmak, yarenlik etmek, şakalaşmak, eğlenmek, dalga geçmek. ***e.a.- 2. coax, wheedle, 2. chaff, kid, tease, banter.***

jolly[4], *is.* **1.** *gen.* **jollies** *argo* haz, memnuniyet, zevk, son derece hoşlanma. *He got his jollies reading pornographic magazines.* **2.** eğlence, eğlenti, cümbüş, **3.** *Brit.- argo* denizci, bahriyeli. ***e.a.- 1. kicks, fun. 3. sailor.***

jolly boat, *is. den.* patalya, küçük filika, kıç filikası.

Jolly Roger, *is.* korsan bayrağı : siyah üzerine beyaz kafatası ve çapraz kemikler bulunan bayrak. **black flag, Roger** *d.d.*

jolt, *is.&f.* **1.** sars(ıl)mak. **to ~ to a stop/halt** : sarsılarak durmak. *The car ~ed to a halt. The bumpy road caused the old car to ~ and rattle.* **2.** sarsılarak ilerlemek. *The car ~ed across the rough ground.* **3.** (boks) vurarak sersemletmek, **4.** (a) ruhî buhran/sarsıntı geçirmek, (b) maneviyatını sarsmak, ruhî sarsıntıya uğratmak, üzmek, kederlendirmek. *The news of his illness ~ed me.* **5.** (bir inancı/fikri vb.) söküp atmak, birdenbire belirli bir ruhî duruma getirmek. **Her angry words ~ed him out of belief that she loved him** : Kadının öfkeli sözlerinden kendisini asla sevmediğini kesinlikle anladı. **6.** kabaca müdahale etmek, sözünü kesmek, anî inkıtaa uğratmak, **7. to ~ s.o. into action** : birisini (dürterek) harekete geçirmek, **8.** (anî) sarsıntı.*The train started with a series of ~s.* **9.** sarsılma, **10.** (ruhî) darbe, sarsıntı, şok. *The news gave me quite a ~. His defeat was quite a ~ to him.* **11.** sarsan şey, **12.** beklenmedik yenilgi/başarısızlık/bozgun, **13.** bir içimlik katışıksız/sulandırılmamış içki. *a ~of whiskey.* **14. jolter** : sarsan şey, **15. ~ingly** : sarsarak, sarsıntı ile, **16. ~-wagon** : çiftlik arabası. ***e.a.- 1&2. jar, shake, jostle, joggle, 3. stun.***

jolty, *sf.* **joltier, joltiest 1.** sarsıntılı, **2. joltiness** : sarsaklık, sarsıntı(lılık). ***e.a.- 1. bumpy.***

Jonah, *is.* **1.** Yunus Peygamber : İnanışa göre bir fırtına esnasında Allaha isyan ettiği için denize atılmış, büyük bir balık onu yutarak üç gün sonra sağ salim kıyıya bırakmıştı. **2.** İncil'in Yunus kitabı, **3.** uğursuz kimse, uğursuzluk getiren adam, **4. ~ crab** : kızıl yengeç *(Cancer borealis)* : KD Amerika kıyılarında avlanıp eti yenen kırmızımsı iri yengeç.

Jonathan, *is.* güz elması : Sonbahar başlarında olgunlaşan bir tür kırmızı elma.

jongleur, *is., ç.* **-gleurs** *Fr.* (Orta Çağda Fransa ve İngiltere'de) saz şairi, âşık.

jonquil, *is. bot.* fulya *(Narcissus Jonquilla).*

Jordan, *is.* **1.** Ürdün. (Resmî adı: **Hashemite Kingdom of Jordan** : Haşimî Ürdün Krallığı), **2.** Ürdün nehri, **3. ~ almond** : (a) Ürdün bademi, (b) bademı şekeri, **4. ~ curve** *mat.* basit kapalı eğri, **5. ~ curve theorem** : Basit kapalı eğri teoremi, İlinge Bilimin (Topolojinin) temel teoremi : "Her basit kapalı eğri, düzlemi iki bölgeye ayırır ve bu eğri, bölgeler arasında sınır oluşturur." **6. ~ian** : Ürdünlü, Ürdün+. ***e.a.- 4. simple closed curve.***

jorum = joram, *is.* **1.** büyük içki kâsesi, **2.** bu kâsedeki içki, **3.** çok miktar.

Joseph, *is.* **1.** Hz. Yusuf : Yakup'un on birinci oğlu, kardeşleri tarafından esir olarak satılmış ve sonra Mısır'da büyük mevki elde etmiştir. **2.** *k.h.* XVIII. yy. da kadınların ata binerken giydikleri uzun cübbe.

josh, *is.&f. k.d.* **1.** şaka (yapmak), lâtife (etmek), takılma(k), **2. ~er** : şakacı, şaka yapan, şakayı seven. ***e.a.- 1. chaff, banter, joke, tease.***

Joshua tree, *is.* Yuşa ağacı *(Yucca brevifolia)* : ABD'nin güneybatısında çölde yetişen bir ağaç.

joss, *is.* **1.** Çin putu, **2. ~ house** : Çin tapınağı, puta tapan Çinlilerin mabedi, **3. ~ paper** : (Çinlilerin ayinlerde/cenaze törenlerinde yaktıkları) gümüş/altın yaldızlı kâğıt, **4. ~ stick** : Çin buhurdanı : Çinlilerin tapınakta yaktıkları çubuk şeklinde kurutulmuş buhur.

jostle = justle, *is.&f.* **-tled, -tling 1.** it-(ele)me(k), itekleme(k), itip kakma(k), **2.** dürt-(ükle)me(k), dürterek/iterek yürütme(k)/sürükleme(k). *The crowd ~d him into the subway.* **3.** dirsek dirseğe/sıkışık olma(k), çok yakın bu-

lunma(k), birbirine sürtünme(k), **4.** çekişme(k), yarışma(k), çarpışma(k), yarış etme(k). *The candidates ~d each other to win the election.* **5.** karıştırma(k), bozma(k), karışıklık yaratma (k), keşmekeşe çevirme(k), **6.** itilip kakılma, kalabalık arasında sıkışma, **7. jostler** : iteleyen, itip kakan, dürten, sürükleyen. ***e.a.-1.*** *push, shove, bump,* ***4.*** *contend, compete,* ***5.*** *unsettle, disturb.*

jot, *is.&f.* **jotted, jotting 1.** *gen.* **~ down** : yazıvermek, alelâcele yazmak/not almak, kaydetmek, deftere işaret etmek. *~ down his licence number. The clerk ~ed down the order.* **2.** zerre, pek az şey, cüz'î miktar. **I don't care a ~** : Zerre kadar aldırmam/umurumda değil/bana vız gelir. **There is not a ~ of truth in this** : Bunda zerre kadar gerçek payı yok. **3. ~ or title** : zerre, nokta, en ufak. **Not one ~ or title** : zerresi yok. ***e.a.-*** *2. bit, iota.*

jota, *is., ç.* **-tas** *İsp.* **1.** bir çeşit İspanyol dansı, **2.** bu dansın müziği.

jotting, *is.* **1.** yazıverme, çabucak yazma/kaydetme/not alma, **2.** not, muhtıra, çabucak yazıverilmiş şey.

Jotun = Jotunn = Jötunn, *is.* **1.** (İskandinav mitolojisinde) dev, ejderha, **2. ~heim** : devler âlemi/dünyası.

joual, *is.* Kanada/Québec Fransızcası, bozuk Fransızca.

joule, *is. fiz.* jul : MKS sisteminde iş veya enerji birimi : 1 Newtonluk kuvvetin uygulama noktası kendi doğrultusunda 1 m hareket ettiği zaman yapılan iş (= 10^7 erg = 1 watt-saniye).

Joule law, *fiz.* Jul yasası/kanunu : **1.** "Bir elektrik devresinde ısıya dönüşen enerji devrenin direnci ve geçen akımın karesi ile orantılıdır." **2.** "İdeal bir gazın iç enerjisi yalnız sıcaklığın fonksiyonudur. "

jounce, *is.&f.* **jounced, jouncing 1.** sarsmak, hoplatmak, sıçratmak, zıplatmak, sallamak, **2.** sarsma, hoplatma, zıplatma. ***e.a.-*** *1. bounce, jolt,* ***2.*** *jolt, shake, bump.*

journal, *is.* **1.** güncelik, günlük, muhtıra, andaç. **keep a ~** : andaç defteri tutmak, **2.** (Meclis) tutanak/zabıt defteri, parlamentonun günlük çalışmasının yazıldığı defter, **3.** gazete, (özellikle) gündelik gazete, **4.** dergi, (meslekî kurumların yayınladığı) bilimsel dergi/mecmua. *Scientific/economic ~.* **5.** (muhasebe) (a) yevmiye defteri, (b) günlük muamelât defteri, **6.** *den.* seyir jurnalı, **7.** *mak.* milin yatak içindeki kısmı. **~ bearing** : çarkın mil yatağı. **~ box** : mil yatağı kutusu.

journalese, *is.* (kötü) gazeteci üslûbu, gazeteci ağzı, yanlışlarla dolu acayip yazma/konuşma.

journalise/journalisation/journaliser, *Brit. bk.:* **journalize/journalization/journalizer.**

journalism, *is.* **1.** gazetecilik, gazete yazarlığı, **2.** basın, matbuat, **3.** gazetecilik öğrenimi, **4.** gazete/dergi yayını. ***e.a.-*** *2. press.*

journalist, *is.* **1.** gazeteci, gazete yazarı, **2.** andaç/muhtıra yazan kimse, **3. ~ic** : gazeteci gibi, gazeteci(lik) ile ilgili, gazetecilere ait/özgü, **4. ~istically** : gazetecilikle ilgili olarak, gazetecilik bakımından.

journalize, *f.* **-ized, -izing 1.** deftere/yevmiye defterine yazmak/kaydetmek/geçirmek, **2.** andaç/hatıra defteri tutmak, hatıralarını/günlük olayları yazmak, **3. journalization** : deftere/yevmiye defterine yazma/kaydetme/geçirme; andaç/hatıra defteri tutma, hatıralarını/günlük olayları yazma, **4. journalizer** : deftere yazan/kaydeden/geçiren; andaç/hatıra defteri tutan, hatıralarını/günlük olayları yazan.

journey, *is., ç.* **-neys**, *f.* **-neyed, -neying 1.** seyahat, yolculuk, gezi, gezinti, sefer. **a ~ around the world** : devriâlem seyahati. **take a ~** : yolculuk/seyahat etmek, geziye çıkmak. **undertake a ~** : uzun bir yolculuğa çıkmak. **break one's ~** : seyahate ara vermek, **2.** yol, seyahat edilen mesafe/güzergâh/bölge vb. *a desert ~.* **3.** geçiş, istihale, bir durumdan öbürüne geçme/ilerleme. *one's ~ through life.* **one's ~'s end** : (a) seyahatin sonu, (b) hayatın sonu, **4.** seyahat süresi. **a week's ~** : bir haftalık seyahat. *3 days' ~ on horseback from here to there.* **5.** seyahat etmek, gezmek, dolaşmak, seyahate/geziye çıkmak. *He ~ed all over the world.* **6. ~er** : seyyah, gezgin, yolcu. ***e.a.-1.*** *voyage, tour, trip, excursion, pilgrimage.* ***NOT*** **: JOURNEY** daha ziyade karada, **VOYAGE** ise denizde yapılan seyahati ifade eder. **TOUR**, değişik yerlerde gezip dolaştıktan sonra ilk çıkış noktasına dönüşü, **TRIP** kısa bir seyahati belirtir. **EXCURSION** kısa bir gezintidir. **PILGRIMAGE** ise kutsal yerleri ziyaret/tavaf demektir.

journeyman, *is., ç.* **-men 1.** kalfa : çıraklık dönemini bitirmiş, kendi başına veya gündelikçi olarak çalışan işçi. *a ~ printer.* **2.** işçi, iş gören adam, işinin ehli, güvenilir (fakat fevkalâde usta /mahir olmayan) işçi/kimse. *a good ~ trumpeter. a ~ outfielder. a ~ painter, not one greatest.*

journeywork, *is.* **1.** kalfa işi, götürü iş, **2.** günlük iş : belirli bir standarda göre yapılan edebî, artistik vb. işler, gündelik gazete yazarının işi. ***e.a.- 2.*** *hackwork.*

joust = just, *is.&f.* **1.** (at üstünde mızrakla / kılıçla) çarpışma(k), vuruşma(k), **2.** (Orta Çağların sonunda) at üstünde yapılan mızrak dövüşü, **3. ~er** : at üstünde mızrakla dövüşen kimse, **4. ~s** : turnuva. ***e.a.- 4.*** *tournament.*

Jove, *is.* **1.** Jüpiter, Mitolojide baş tanrı, **2. by ~ !** (a) Vallahi! İnan olsun ki! Yemin ederim ki! (b) Allah Allah! Deme be! Allah aşkına!

jovial, *sf.* **1.** şen, neşeli, güler yüzlü, cana yakın, **2.** *b.h.* Jüpitere ait, **3. ~ity = ~ness** : şenlik, neşe, şetaret, güler yüzlülük, cana yakınlık, **4. ~ly** : şen/güler yüzlü/cana yakın bir şekilde, neşe ile. ***e.a.- 1.*** *merry, jolly, joyful, mirthful, jocular, jocund, convivial.* ***k.a.- 1.*** *gloomy.*

Jovian, *sf.* **1.** Roma Tanrısı Jüpitere ait, **2.** Jüpiter gezegenine ait.

jowl = jole, *is.* **1.** (alt) çene, **2.** yanak, **3.** gıdık, çifte gerdan, **4.** domuzun yanak eti, **5.** sığırların sarkık gerdanı, **6.** kümes hayvanlarının boynu altındaki sarkık deri, **7. cheek by ~** : sıkı fıkı, yanak yanağa, haşir neşir, (b) sımsıkı, kenetlenmiş. ***e.a.- 1.*** *jaw,* ***2.*** *cheek.*

jowled, *sf.* çeneli. **square- ~** : dört köşe çeneli.

jowly, *sf.* **jowlier, jowliest** (sarkık) gerdanlı.

joy, *is.&f.* **1.** sevinç, neşe, sürur, haz, memnuniyet, keyif. **He was filled with ~** : Sevinç içindeydi/neşe dolu idi. **He has been a good friend to me, both in ~ and in sorrow** : Sevinç ve kederlerimi paylaşan iyi bir arkadaştı. **I saw the ~ in her smiling face** : Gülümseyen yüzünden memnun olduğu görülüyordu. **2.** neşe/sevinç kaynağı. *A thing of beauty is a ~ forever.* **3.** mutluluk. **~ -bells** : zafer/düğün vb. çanı, **4. Oh, ~ !** Aman ne güzel! **5. I wish you ~ (of it)** : (a) Güle güle, (b) Allah versin! Gözüm yok! **6. to the ~ of = to s.o.'s ~** : sevinç/kıvanç veren, mutlu eden. **To the ~ of his mother he won the first prize** : Birinci ödülü kazanması annesini çok mutlu etti. **7.** sevinmek, neşelenmek, sevinç/neşe duymak. **~ in** *şiir* ...-den mutlu olmak, **8.** *esk.* sevindirmek, memnun etmek. ***e.a.- 1.*** *rapture, gladness, delight, pleasure, gaity,* ***2.*** *bliss,* ***7.*** *rejoice,* ***8.*** *gladden.*

joyance, *is. esk.* sevinç, memnuniyet, haz. ***e.a.-*** *gladnes, joy.*

joyful, *sf.* **1.** şen, neşeli, neşe/sevinç dolu, **2.** memnun, mahzuz, keyifli, **3.** sevinçli, sevindirici, neşe/sevinç verici, memnun edici, müjdeli, **4. ~ly** : sevinçle, neşe ile, memnuniyetle, sevinerek, kıvanç duyarak, **5. ~ness** : neşe, sevinç, kıvanç, memnuniyet, haz. ***e.a.- 1.*** *joyous, happy, blithe, buoyant, elated, jubilant, gay,* ***2.*** *glad, delighted,* ***3.*** *delightful.* ***k.a.-1-3.*** *melancholy, sad, unhappy, joyless.*

joyless, *sf.* **1.** neşesiz, üzgün, tasalı, kederli, mutsuz, bedbaht, **2.** üzücü, keder verici, kasvetli, **3. ~ly** : üzülerek, üzgün bir şekilde, **4. ~ness** : neşesizlik, üzüntü, üzgünlük, mutsuzluk, bedbahtlık. ***e.a.- 1.*** *unhappy, sad, cheerless,* ***2.*** *gloomy, dismal.* ***k.a.- 1-2.*** *joyful*

joyous, *sf. bk.:* **joyful** (1-3). **~ly** *bk.:* **joyfully**, **~ness** *bk.:* **joyfulness.**

joy ride = joy riding, *is.* sahibinin izni olmadan yapılan otomobil gezintisi, hızlı sürüş. **joy-rider** : bu tür gezintiye çıkan. **go for a joy ride** : sahibinden izin almadan otomobili ile gezmek.

joy-ride, *gs.f.* **-rode, -ridden, -riding** *k.d.* sahibinden izin almadan otomobili ile gezmek.

joy stick, *is. k.d.* (uçakta) manevra kolu.

J.P. = Justice of the Peace.

Jr. = **1.** journal, **2.** junior.

Ju. = June.

juba, *is.* el çırparak yapılan hareketli bir dans.

jubbah = jubhah, *is.* cübbe.

jubilance = jubilancy, *is.* sevinç, neşe, mutluluk.

jubilant, *sf.* **1.** sevinçli, neşeli, çok memnun/mutlu, sevinçle coşkun, zafer sarhoşu. *The people were ~ when the war was over.* **2.** sevinç/

coşku ifade eden, neşe dolu, **3. ~ly** : sevinçle, neşe ile, coşku ile. ***e.a.- 1.*** *rejoicing, exultant.*

jubilate, *gs.f.* **-lated, -lating 1.** çok sevinmek, sevinçten çılgına dönmek, **2.** (zaferi, başarıyı, mutlu bir olayı) kutlamak, **3.** *b.h.* **~ Sunday** *d.d.* Paskalyadan sonraki üçüncü pazar, **4.** Zebur kitabında 65. Mezmur ve bunun müziği.

jubilation, *is.* **1.** sevinç, kıvanç, neşe, sürur, aşırı mutluluk, **2.** ziyadesiyle sevinme, sevinçten çılgına dönme, **3.** zafer şenliği.

jubilatory, *sf.* sevindirici, sevinç/kıvanç verici.

jubilee, *is.&sf.* **1.** kutlama töreni, jübile. **silver ~** : 25. yıl dönümü kutlama töreni. **golden ~** : 50. yıl dönümü kutlama töreni. **diamond ~** : 75. yıl dönümü kutlama töreni, **2.** (herhangi bir olayın) 50. yıl dönümü, **3.** bayram, şenlik, tören, merasim. **to have a ~ in celebration of a victory** : bir zaferi kutlamak için şenlik/bayram yapmak, **4.** sevinç, kıvanç, sevinme, bayram yapma, **5.** (Katoliklerde) (a) Papanın bazı vesilelerle günahları bağışladığı yıl, (b) **~ indulgence** *d.d.* Papanın ilân ettiği genel af/günah bağışlama, **6. Jubile** *ş.d.y.* (Kutsal Kitap'a göre) 50 yılda bir bütün yıl süren Yahudi kölelerin serbest bırakıldığı, yabancı elindeki toprakların asıl sahibine veya mirasçısına verildiği, tarım işlerinin tatil edilip toprağın sürülmeden bırakıldığı dönem. *bk.:* **sabbatical year. 7.** *bk.:* **flambé.**

Judah, *is.* Yahuda : Kutsal Kitap'a göre : **1.** Yakup'un dördüncü oğlu, **2.** on iki İsrail kabilesinden biri, **3.** İbranîlerin Güney Palestin'de kurdukları krallık.

Judaic, *sf.* **1.** Musevîlere/Yahudilere özgü/has. *The ~ idea of justice.* **2.** Musevîlere/Yahudilere ait, **3. ~ally** : Musevîlere/Yahudilere ait olarak, **4. Judaica** : Musevîlere ait (tarihî/edebî) eserler.

Judaise/Judaisation/Judaiser, *Brit. bk.:* **Judaize/Judaization/Judaizer.**

Judaism, *is.* **1.** Musevîlik, Yahudilik, Musevî dini, **2.** Musevî dinine özgü inanışlar, ibadet ve törenler, **3.** (toplu olarak) Musevîler, Yahudiler, Yahudi âlemi

Judaist, *sf.* Musevî, Musevîliğe inanan ve gereklerini yerine getiren.

Judaize, *f.* **-ized, -izing 1.** Musevîleş(tir)mek, Yahudileş(tir)mek, Musevî dinine/ilkelerine inan(dır)mak, onları benimse(t)mek, **2.** Musevîliğe uygun hâle getirmek, **3. Judaization** : Musevîleş(tir)me, Yahudileş(tir)me, Musevîliğe uygun hâle getirme, **4. Judaizer** : Musevîleştiren, Yahudileştiren.

Judas, *is.&sf.* **1.** Yahuda : Hz. İsa'ya ihanet eden öğrencinin adı, **2.** hain, arkadaşına ihanet eden kimse, **3.** on iki Havariden biri, **3.** başka bir hayvanı mezbahaya götüren (hayvan), **4. ~ Priest** : Allahın belâsı! İllallah! (nefret, usanç, istikrah vb. ifade eder) **5. ~ tree** *bot.* erguvan (ağacı) *(Cercis Siliquastrum).* ***e.a.- 2.*** *traitor.*

judder, *is.&f.* titre(ş)me(k), sars(ıl)ma(k), ihtizaz (etmek). ***e.a.-*** *vibrate, shake, wobble.*

Judea = Judaea, *is.* eski Palestin'in güney bölgesi.

judge, *is.&f.* **judged, judging 1.** yargıç, hâkim. *a ~ of the high court.* **2.** yargıcı, hakem, ara bulucu, **3.** bilir kişi, uzman. **a good ~ of men** : adam sarrafı. **a good ~ of horses/of cattles** : at/sığır uzmanı, **4.** Yahudi tarihinde krallardan önce hüküm süren hâkimlerden biri, **5.** hükmetmek, hüküm vermek. *Don't ~ a (of) man by his looks.* **6.** yargılamak, muhakeme etmek. *Who will ~ the next case? God will ~ all men.* **7.** bir konuda fikir edinip karar vermek/hükme varmak. *to ~ the merits of a book. You can't ~ a book by its cover. ~ whether he's right or wrong.* **8.** bir davayı çözmek, halletmek, karara bağlamak, **9.** düşünmek, istıdlâl etmek, sonuç çıkarmak, sonuç ve kanaatine varmak. *I ~d, from his manner, that he was guilty.* **10.** tahmin/takdir/tasavvur etmek, tahminde bulunmak. *We ~d the distance to be about 3 kilometers.* **I ~d him about 50** : Onu 50 yaşlarında tahmin ettim. **11.** (İbranî hâkimleri hakkında) hüküm sürmek, **12.** tenkit/muaheze etmek, çıkışmak. **You had little cause to ~ him so harshly** : Onu bu denli şiddetle muaheze etmene pek sebep yok. **13. judging by ...**: -e bakılırsa, -e nazaran. **14. ~ of my surprise!** Hayretimi tasavvur et! ***e.a.- 1.*** *justice,* ***2.*** *arbitrator, referee, umpire,* ***5.*** *adjudge, adjudicate,* ***6.*** *try,* ***7.*** *decide,* ***8.*** *decree,* ***9.*** *infer, think,* ***10.*** *estimate, consider, determine, regard,* ***12.*** *criticize, condemn.*

judgeable, *sf.* yargılanabilir, muhakeme edilebilir, hüküm/karar verilebilir, hükme varılabilir.

judge advocate, *is., ç.* **judge advocates 1. staff ~ ~** *d.d.* askerî savcı, **2. trial ~ ~** *d.d.* sıkı yönetim savcısı.

judge advocate general, *is., ç.* **judge advocates general** *ABD* askerî başsavcı.

judger, *is.* yargılayan, muhakeme ede, hüküm veren.

judgeship, *is.* yargıçlık, hâkimlik (makamı/görevi).

judgmatic(al), *sf. bk.:* **judicious.**

judgment = judgement, *is.* **1.** yargılama, muhakeme, duruşma, davanın görülmesi. **sit in ~ on a case** : davaya bakmak, dava duruşmasını yapmak, **2.** *huk.* (a) yargı, hüküm, karar. **give/pass ~ on** : hükmetmek, hüküm/karar vermek. **The ~ was in his favor** : Lehinde karar verildi. **~ on default** : gıyabî hüküm/karar. **a ~ on one** : birine Allahın cezası. **Your failure is a ~ on you for being so lazy** : Bu kadar tembel olduğun için Allah seni başarısızlıkla cezalandırdı. **sit in ~ on s.o.** : birisi hakkında hüküm vermeye kendinde yetki bulmak, (b) (mahkeme kararıyla hükmedilen) borç, yüküm. **~ debt** : hükme bağlı borç, (c) bildiri, tebliğat, **3.** temyiz kuvveti, isabetli karar verme yeteneği. *He showed excellent ~ in choosing a wife.* **4.** seziş, sezgi, anlayış, feraset. **a man of ~** : anlayışlı kimse, **5.** takdir, (bir hususta) hükme varma, kanaat hasıl etme, **6.** (bir hususta varılan) hüküm, kanaat, edinilen fikir. **in my ~** : kanaatimce, fikrimce, bence, bana kalırsa, zannıma göre. **an error in ~** : yanılgı, yanlış hüküm/kanaat. **His ~ was at fault** : Yanlış hükme vardı. **In the ~ of most people** : Çoğunluğun kanaatine göre. **7.** kader, takdiri ilâhî, **8. Last ~** *d.d.* kıyamet. **The day of Last ~** : Kıyamet günü. **~ Day** : mahşer/hüküm günü, **9.** *man.* (a) yargı, hüküm, (b) önerme, kaziye, **10.** *esk. bk.:* **uprightness, rectitude. 11. ~ hall** : mahkeme salonu, **12. ~ seat** : yargıçlık makamı, mahkeme, **13. ~al** : tüzel, hükümle/karar ile ilgili, hükmî. ***e.a.- 1.*** *determination,* ***2.*** *(a) verdict, decree, decision,* ***3.*** *discrimination, discernment, sagacity, wisdom, prudence, taste, discretion,* ***9.*** *(b) proposition.*

judicable = judiciable, *sf.* yargılanabilir, muhakeme edilebilir, hakında hüküm verilebilir.

judicative, *sf.* yargılama yetkisi olan, yargı /muhakeme yeteneği olan. *the ~ faculty.*

judicator, *is.* yargıç, hâkim, yargılayan/muhakeme eden kimse. **~ial** : yargısal, yargılama+.

judicatory, *sf.&is., ç.* **-tories 1.** tüzel, adlî, hükmî, hüküm/yargı ile ilgili, **2.** yasal, hukukî, **3.** mahkeme, **4.** yasama, yasama kurulu. ***e.a.- 1.*** *judiciary,* ***3.*** *tribunal, judiciary, court of justice.*

judicature, *is.* **1.** yargılama, adalet tevzii, yargıçlık, hâkimlik, **2.** yargılama hakkı/yetkisi, **3.** yargıçlar kurulu, hâkimler heyeti, **4.** mahkeme.

judicial, *sf.* **1.** tüzel, adlî, hukukî. **~ proceedings** : tüzel kovuşturma, adlî takibat. **~ assembly** : yargıçlar kurulu, adlî encümen. **bring/take ~ proceedings** : tüzel kovuşturma yapmak, mahkemeye vermek, **2.** mahkemelere/yargıçlara ait. *~ functions.* **the ~ bench** : yargıçlar, mahkeme. **~ notice** : mahkemece bilinen/ispatına gerek olmayan husus, **3.** yargıca/hâkime özgü/yaraşır, **4.** yargılama+, muhakeme+. **~ process** : yargılama yöntemi, **5.** kazaî, hükmî, şer'î. **~ discretion** : takdir hakkı. **~ murder** : adlî hata(ya dayanan idam), **6.** tarafsız, bitaraf, âdil. hak gözetir. *~ decisions. ~ mind/faculty. Before making a decision, a ~ mind considers fairly both sides of a dispute.* **7.** hükmî, mahkeme hükmüne/kararına dayanan. **a ~ separation** : (karı kocayı) ayırma kararı/hükmü, **8.** tahkik ve temyizi gereken, mahkemece halli gereken, **9.** Allahın emri/takdiri ile olan (ceza vb.), **10. ~ly** : tüzel/hukukî olarak, yasal/hukukî yollardan, **11. ~ review** : (a) davanın temyizi, (b) yüksek mahkemenin anayasaya aykırı gördüğü yasayı bozma yetkisi. ***e.a.- 1&2.*** *juridical,* ***2.*** *forensic,* ***3.*** *judgelike,* ***6.*** *fair, unbiased, impartial, judicious*

judiciary, *sf.&is., ç.* **-aries 1.** tüzel, adlî, hukukî, mahkemeye ait, **2.** adlî sistem, bir ülkenin adalet teşkilâtı, **3.** adliye, yargıçlar, hâkimler.

judicious, *sf.* **1.** akıllı, tedbirli, müdebbir, iyi düşünebilen, isabetli kararlar verebilen. *A ~ historian selects and considers facts carefully and critically.* **2.** sağgörülü, mantıkî, makul, akla /mantığa dayanan. *a ~ selection.* **3. ~ly** : akıllıca, makul/mantıkî bir şekilde, isabetli bir şekilde,

sağgörü ile, **4. ~ness** : akıllılık, makullük, mantıkîlik, basiret, sağgörü, isabetlilik. ***e.a.-1.*** *discreet, prudent, practical,* ***2.*** *wise, sensible, well-advised, reasonable, sound, sagacious.* ***k.a.-1.*** *imprudent, injudicious, asinine,* ***2.*** *silly, unreasonable.*

judo, *is.&sf.* **1.** judo : Japon usulü jujitsuya dayanan seri hareketli ve hasmın kolunu büküp fırlatmaktan ibaret savunma usulü, **2. ~ist** : judocu.

judoka, *is., ç.* **-kas, -ka 1.** judocu, judo yarışmacısı, **2.** judo uzmanı.

jug[1], *is.* **1.** sürahi, testi. *a milk ~.* **2.** sürahi / testi dolusu. *a ~ of milk.* **3.** *argo* ceza evi, hapishane, *argo* kodes, **4.** bülbül sesi, güzel kuş sesi, şakıma. ***e.a.-2.*** *jugful,* ***3.*** *jail, prison.*

jug[2], *gl.f.* **jugged, jugging 1.** sürahiye/testiye doldurmak/koymak, **2.** (et) çömlek içinde /güveçte pişirmek, **3.** *argo* hapsetmek, kodese tıkmak, **4.** şakımak, bülbül gibi ötmek.

jugal, *sf. anat.* yanak+, elmacık kemiği+. **~ bone** : elmacık kemiği.

jugate, *sf.* **1.** *bot.* çift yapraklı, yaprakları çift olan, **2.** *biy.* (a) çift, (b) ara kanatlı : uçarken ön ve arka kanatları birbirine bağlanabilen (böcek).

jug band, *is.* çingene bandosu : testi, tencere, boru vb. gibi uydurma aletlerle müzik çalan bando.

Jugendstil, *is.* (Almanca konuşan ülkelerde) genç sanatçılar üslûbu.

jugful, *is., ç.* **-fuls** sürahi/testi dolusu.

jugged hare, *is.* tavşan yahnisi : toprak güveçte pişirilmiş tavşan eti.

Juggernaut, *is.* **1.** ezici/kahhar kuvvet/nesne : büyük harp gemisi, kuvvetli futbol takımı vb. gibi. *~ of war.* **2.** körü körüne özveri/feragati nefis/fedakârlık isteyen inanç veya kuruluş, **3.** TIR kamyonu, çok büyük/uzun römorklu kamyon, **4. Jaganath/Jaganatha/Jag-gurnath** *d.d.* Hint mabudu : eskiden tekerleklerinin altına atılarak insanların kendilerini ezdirdikleri bu mabudun heykeli.

juggins, *is.* bön/safdil kimse. ***e.a.-*** *simpleton.*

juggle, *is.&f.* **-gled, -gling 1.** hokkabazlık, el çabukluğu (ile yapılan hüner), **2.** hile, düzenbazlık, **3.** hokkabazlık yapmak, elindeki top vb. gibi eşyayı havaya atıp tutmak. *The acrobat ~d three plates while balancing on a wire.* **4.** el çabukluğu ile hünerler yapma, becermek, *mec.* iki karpuzu bir koltuğa sığdırmak. *He ~d two jobs and a night class.* **5.** hile yapmak, aldatmak. *He ~d his brother out of his inheritance.* **~ with figures/words etc.** : rakamlar/kelimeler vb. ile oynamak, bunları kendi çıkarına göre değiştirmek. **Don't ~ (with) your accounts** : Hesaplarında hile yapma. **6.** oynamak, oyun yapmak. *He likes to ~ (with) ideas.* **7. juggler** : (a) hokkabaz, cambaz, (b) hilekâr, düzenbaz, sahtekâr, **8. jugglery = juggling** : (a) hokkabazlık, cambazlık, (b) hile, düzenbazlık, desise, sahtekârlık, **9. jugglingly** : hokkabazlıkla, el çabukluğu ile, hile ile, düzenbazlıkla. ***e.a.-*** *2&8 (b) deception, fraud.*

juglandaceous, *sf.* cevizgillerden, cevizgiller familyasından (ağaç).

Jugoslav = Jugo-Slav, *is.&sf. bk.:* **Yugoslav.**

Jugoslavia, *is. bk.:* **Yugoslavia.**

Jugoslavic= Jugoslavian, *bk.:* **Yugoslavic, Yugoslavian**

jugular, *sf.&is.* **1.** *anat.* (a) boğaz+, boyun+, (b) boyun toplardamarı ile ilgili, **2.** *biy.* boynundan yüzgeçli, karın yüzgeçleri boynunda bulunan (balık), **3. ~ vein** *d.d. anat.* şah damarı, boyun toplardamarı.

jugulate, *f.* **-lated, -lating 1.** *tıp* yoğun tedavi uygulayarak (hastalığın) ilerlemesini durdurmak, önlemek, önüne geçmek, **2.** *esk.* boğazlamak, boğazını kesmek, **3. jugulation**: (a) hastalığın ilerlemesini durdurma, önleme, *esk.* boğazlama.

jugulum, *is., ç.* **jugula 1.** (kuşlarda) boyun, **2.** *bk.:* **jugum** (2)

jugum, *is., ç.* **juga / jugums 1.** çift yaprak, **2.** ara kanat : tırtıldan üreyen bazı böceklerde ön ve arka kanatları uçuş esnasında birbirine bağlayan kanat.

jug wine, *is.* testi şarabı : iri şişelerde (1.5 l veya daha daha fazla) satılan ucuz şarap.

juice, *is.&gl.f.* **juiced, juising 1.** öz su, usare, bitki suyu, et suyu, **2.** *gen.* **~s** : insan/hayvan vücudunun sıvı kısımları. **digestive ~** : sindirim suyu, **3.** meyve/sebze suyu. **apple ~** : elma suyu. *orange ~/tomato ~/fruit ~.* **4.** öz, hayatiyet, canlılık, kuvvet, dayanıklılık, **5.** (herhangi

bir şeyden çıkarılan) su/sıvı, **6.** *ABD- argo* (a) elektrik (akımı/enerjisi), (b) akaryakıt, benzin, **7.** *argo* içki, **8. stew in one's own ~** *bk.:* **stew** (8), **9.** (meyve/sebze) suyunu çıkarmak/sıkmak, **10. ~ up** : hızlandırmak, güçlendirmek, kuvvetlendirmek, heyecan vermek, **11.** meyve/sebze suyu katmak/ilâve etmek. ***e.a.-4.*** *essence, strength, vitality,* ***6.*** *(a) electricity, (b) gasoline, fuel oil.*

juiced, *sf.* **1.** öz sulu, sulu, usareli. Genellikle birleşik kelimeler yapar : *precious- ~ flowers.* **2.** *argo* sarhoş. ***e.a.-2.*** *drunk, intoxicated.*

juicehead, *is. argo* ayyaş, alkolik. ***e.a.-*** *alcoholic.*

juiceless, *sf.* susuz, kuru, usaresiz, özsüz.

juicer, *is.* **1.** mevva/sebze sıkacağı, meyve /sebze suyu çıkarma makinesi, **2.** *tiy.* sahne aydınlatıcısı : sahne ışıklarını yöneten elektrikçi.

juicy, *sf.* **juicier, juiciest 1.** sulu, usareli, özlü. *~ oranges.* **2.** ilginç, ilgi çekici, meraklı, merak uyandırıcı. *a bit of ~ gossip. ~ details. a ~ scandal.* **3.** ağız sulandırıcı, iştah verici, **4.** kârlı, kazançlı. *a ~ contract that will make you rich.* **5.** canlı, cevval, hayat dolu, **6. juicily** : sulu sulu, özlü bir şekilde, **7. juiciness** : sululuk, özlülük, usarelilik. ***e.a.-*** *1. moist, succulent,* ***2.*** *interesting, colorful, spicy, lively, piquant, racy.*

jujitsu, *is.* jiyujitsu : Japon güreşi, Japon usulü öz savunma, hasmını etkisiz hâle getirmek için anatomi bilgisi ile manivelâ kanunlarından yararlanan dövüşme/spor. **jiujitsu, jiujutsu, jujutsu** *d.d. bk.:* **judo, karate.**

juju, *is.* **1.** (Batı Afrika'ya özgü) muska, tılsım, **2.** (bu tılsıma/muskaya izafe edilen) sihir, gizli kudret, **3.** bu muska/tılsım ile ilgili ayin/ tören, **4.** muska ile ilgili yasak/tabu.

jujube, *is.* **1.** *bot.* hünnap *(Zizyphus jujuba)* : cehri *(buckthorn)* familyasından eriğe benzer meyvesi olan bir ağaç, **2.** hünnap, bu ağacın meyvesi, **3.** hünnap şekerlemesi. ***e.a.-1.*** *Christ's-thorn, lotus, lotus tree.*

Juke(s), *is.* cinayet, ayyaşlık, hastalık ve dilencilikle ün salmış New Yorklu bir ailenin takma adı.

juke, *gl.f.* **juked, juking** aldatmak, hile yapmak.

jukebox, *is.* kumbaralı pikap : para atılınca seçilen plâğı çalan pikap. **juke** *d.d.*

juke joint, *is. ABD- argo* içkili/danslı lokanta : yenip içilen ve kumbaralı pikap müziği ile dans edilen ucuz lokanta.

Jul. = July.

julep, *is.* **1.** şurup : şeker, su ve rayihalı maddelerle yapılan içecek, **2. mint ~** *d.d.* naneli buzlu viski, **3.** ilâçlara katılan şurup.

Julian, *sf.* **1.** Jül Sezar'a ait, **2. ~ calendar** : Rumî takvim, M.Ö. 46 yılında Jül Sezar tarafından tesis edilen takvim. Sene 365 gün (4 yılda bir 366 gün) veya 12 aydan ibarettir. Aylar 30 veya 31 gün sürer, yalnız Şubat 28 (4 yılda bir 29) gündür. *bk.:* **Gregorian calendar.**

julienne, *sf.&is.* **1.** ince ve uzun doğranmış, **2.** et suyuna sebze çorbası.

Juliet cap, *is.* gelin şapkası : inci ve mücevheratla süslü kadın şapkası.

July, *is., ç.* **-lies** Temmuz, yılın yedinci ayı.

Jumada = Jomada, *is.* Cemaziyül : Hicrî yılın beşinci ve altıncı ayı. **Jumada I** : Cemaziyülevvel. **Jumada II** : Cemaziyülâhır.

jumble, *is.&f.* **-bled, -bling 1.** *gen.* **~ up** : karış(tır)mak, karmakarışık/keşmekeş etmek/ olmak, altını üstüne getirmek, alt üst olmak. **He ~d up everything in the drawer when he was hunting for his socks** : Çoraplarını ararken çekmecenin altını üstüne getirdi. **The untidy girl's toys, books, shoes and clothes were all ~d up in the cupboard** : Savruk kız oyuncak, kitap, pabuç ve elbiselerini elbise dolabına karmakarışık doldurmuştu. **2.** şaşırmak, apışmak, şaşkına dönmek, apışıp kalma, sersemlemek, **3.** karmakarışıklık, keşmekeşlik, intizamsızlık, savrukluk, düzensizlik, **4.** düzensiz/karmakarışık yığın/şey, karmakarışık/intizamsız iş, **5.** ince ve tatlı simit, **6. ~ment** : keşmekeş, karışıklık, düzensizlik, **7. jumbler** : karıştıran, alt üst eden, keşmekeş eden kimse, **8. jumblingly** : karıştırarak, altını üstüne getirerek, keşmekeşe döndürerek, **9. ~ sale** *Brit.* geliri hayır kurumlarına verilen) eski eşya satışı. ***e.a.-*** *2.&3. muddle,* ***3.*** *hodgepodge, mess, chaos,* ***6.*** *confusion,* ***9.*** *rummage sale.* ***k.a.-*** *1. separate,* ***1&3.*** *order.*

jumbo, *sf.&is., ç.* **-bos** iri, iri yarı, azman, kocaman, dev gibi (kimse/hayvan/nesne). **~ jet** : çok büyük uçak. **~-sized** : pek büyük boy, kocaman. *a ~-sized plate of ice-cream.* ***e.a.-*** *huge, immense, gigantic, colossal, oversized, giant, enormous.* ***k.a.-*** *small, tiny, wee.*

jump[1], *f.* **1.** zıpla(t)mak. **~ for joy** : sevinçten zıplamak. **~ up and down in excitement** : Heyecanla zıp zıp zıpladı. **2.** sıçra(t)mak, çarpmak. **Her heart ~ed when she heard the news** : Haberi duyunca yüreği ağzına geldi. **3.** fırla(t)mak. *to ~ out of one's chair.* **4.** (hüküm vermekte vb.) acele etmek. **~ to conclusion** : acele hüküm vermek, **5.** (fırsat vb. üzerine) atılmak, **6.** atla(t)mak. *to ~ a ditch/a stream/over a fence. to ~ a horse over a fence. He ~ed from job to job.* **To ~ from a subject to another in a speech** : Konuşmada bir konudan ötekine atlamak. **7.** (Fiyat vb.) anî yükselmek/fırlamak/artmak. *Food prices ~ed. Gold shares ~ed on the stock market yesterday.* **8. ~ at** *k.d.* can atmak, hemen itaat etmek, tehalük göstermek. *~ at a chance/at an offer.* **9.** (damada) üzerinden atlamak, atlanan taşı almak, **10.** (briç) peyi artırmak, **11.** (atı) şaha kaldırmak. *to ~ a horse.* **12.** sekmek, üzerinden atlamak, atlayıp geçmek, pas geçmek, **13.** *k.d.* kaçmak, tüymek, firar etmek. *He ~ ed town without paying his bills.* **14.** (trene) binmek, atlayıvermek, **15.** (tren) raydan çıkmak. *~ the track.* **16.** gasp etmek, (yasa dışı) ele geçirmek. *~ a mining claim.* **17.** *k.d.* (habersiz) saldırmak/hücum etmek/üzerine atılmak, baskın yapmak. *The robbers ~ed the shopkeeper.* **18.** *k.d.* ağzına geleni söylemek. *He ~ed on him for his negligence.* **19. ~ down s.o.'s throat** : şiddetle birinin sözünü kesmek, konuşması esnasında birden atılmak, **20.** (hızla) işe başlamak/girişmek, **21.** *ABD* avı yuvasından çıkartmak, **22.** *ABD* terfi ettirmek, rütbesini yükseltmek, **23.** ...-den önce davranmak, vakitsiz harekete geçmek. **~ the green light** : yeşil ışığı beklemeden hareket etmek, **24.** *esk.* tehlikeye atılmak, **25.** irkilmek, ürkmek. *You made me ~.* **26. ~ a claim** : hile veya zorbalıkla başkasına ait araziyi gasp etmek, **27. ~ at** : alelâcele/düşünmeden kabul etmek, **28. ~ bail** : *ABD* kefaleti iptal edilmek : çağırıldığı zaman mahkemeye gitmediği için kefaletle serbest kalma hakkını kaybetmek, **29. ~ down s.o.'s throat** *bk.:* **throat** (11), **30. ~ off** *As.* saldırmak, hücuma/taarruza geçmek, **31. ~ on/all over s.o.** *k.d.* azarlamak, çatmak, tekdir etmek, *argo* haşlamak, zılgıtı vermek, **32. ~ over the broomstick** *k.d.* evlenmek, **33. ~ ship** *den.* (bahriyeli) gemiden kaçmak/firar etmek, **34. ~ the gun** *argo* (a) işaret verilmeden önce başlamak/harekete geçmek, (b) vaktinden önce başlamak, **35. ~ the queue** *mec.* açık gözlülük yapmak, sırasını beklemeden bir şeyi çabucak elde etmek, **36. ~ingly** : zıplayarak, sıçrayarak, atlayarak. ***e.a.-1.*** *leap, bound,* ***2.*** *bounce, bob, jiggle,* ***7.*** *rise,* ***8.*** *hustle,* ***12.*** *skip, omit,* ***14.*** *hop, board, get into,* ***16.*** *seize,* ***24.*** *risk, hazard,* ***30.*** *attack,* ***31.*** *rebuke, scold, reprimand.*

jump[2], *is.* **1.** zıplama, sıçrama, sıçrayış, atlama, atlayış, atılma, atılış, fırlama, fırlayış, **2.** atlama mesafesi, bir atlayışta alınan yol, **3.** paraşütle atlama/inme, paraşütün inişi, **4.** (fiyat vb.) anî yükseliş/artış, **5.** (spor) ...atlama. **broad/long ~** : uzun atlama. **high ~** : yüksek atlama, **6.** (heyecan vb. ile) birden silkinme, **7.** (dama) üstünden atlayıp taşı alma, **8.** *k.d.* **the ~s** : endişe, telâş, sinirlilik, **9. get/have the ~ on** *k.d.* tez/çabuk davranmak, (çabuk harekete geçerek) üstünlük sağlamak, ileri geçmek, **10. give s.o. a ~** : (birisini) korkutmak, ürkütmek, telâşa/endişeye sebep olmak, **11. on the ~** *k.d.* telâşlı, aceleci, telâş içinde, sağa sola koşuşan, çok meşgul. ***e.a.-1.*** *leap, spring, bound, skip, hop, caper,* ***4.*** *rise,* ***8.*** *anxiety, restlessness, nervousness,* ***11.*** *in a hurry.*

jump[3], *sf.* **1.** *As.* paraşüt birliklerine mahsus, atlama+, indirme+. *~ boots.* **~ area** : indirme bölgesi, **2.** *ABD- argo* (caz müziği vb.) hızlı, seri tempolu.

jump[4], *zf. esk. bk.:* **exactly, precisely.**

jump ball, *is.* (basketbolda) hakemin iki hasım oyuncu arasına attığı top.

jump bid, *is.* (briç) aşırı pey : evvelki peyi minimum miktardan fazla geçen pey.

jumper, *is.* **1.** atlayan/zıplayan/sıçrayan kimse/şey, **2.** delgi, delik delme aleti (şiddetle kalkıp inerek çalışan), **3.** *elekt.* bağlantı : elektrik devresinin iki noktasını geçici olarak bağlayan kısa tel. **~ cable** : bağlantı kablosu, bir otomobilin akümülatörüne başka bir otomobilden akım verip canlandırmak için kullanılan uçları

kıskaçlı kablo, **4.** (bir nevi) kızak, **5.** (blûz ve kazak üzerine giyilen) kolsuz elbise, **6.** gemici/işçi dış gömleği, **7.** *Brit.* pulover, süeter, **8. ~s** : (çocuklara elbise üzerine giydirilen) tulum. ***e.a.- 4.*** *sled,* ***7.*** *pullover sweater,* ***8.*** *rompers* .

jumping bean, *is.* zıpzıp tohum : Meksika'da yetişen sütleğengillerden bazı fundaların *(Sebastiania* ve *Sapium)* tohumları : içinde yaşayan *Cydia saltitans* türü tırtıl/sürfenin hareketi dolayısıyla kendiliğinden zıplar. **Mexican jumping bean** *d.d.*

jumping frog, *is. zool.* çevik kurbağa *(Rana agilis).*

jumping jack, *is.* sıçrayan bebek : yaylarla kol ve bacakları hareket eden oyuncak bebek.

jumping mouse, *is. zool.* zıpzıp fare *(Zapodidae)* : K Amerika'da yaşayan ve uzun arka ayakları sayesinde 4.5 metreye kadar sıçrayabilen ufak bir fare. Kışın kış uykusuna yatar. **Eastern jumping mouse** : sıçrayan sıçan *(Zapus hudsonius).*

jumping-off place, *is.* **1.** en son sınır, son had, limit, **2.** *Cnd.* medenî kolaylıkların ulaştığı son nokta, (özellikle Kanada'nın kuzeyinde) gelişmemiş, çetin tabiat koşullarına maruz yer, uzak/ücra/kuş uçmaz kervan geçmez yer, **3.** başlangıç/çıkış noktası, bir girişimin başladığı nokta. **jumping-off point** *d.d.*

jumping plant louse, *is. zool.* çam biti *(Chermes)* : Çamlara arız olur, özgür ya da mazılar içinde yaşar.

jumping rats, *is. zool.* Arap tavşanıgiller *(Jaculidae)* : Art ayakları çok uzun, kanguru gibi sıçrayabilen, kuyrukları çok uzun ve püskülü gece hayvanları.

jumping spider, *is.* sıçrayan örümcek *(Salticidae)* : avına sezdirmeden yaklaşıp birden üzerine sıçrayan örümcek.

jumpmaster, *is.* baş paraşütçü : (paraşütle) indirme birlik komutanı.

jump-off, *sf.&is.* **1.** atlama, atlayış, **2.** (paraşüt) atlama/indirme yeri, **3.** (askerî taarruz) başlangıç, başlama yeri/zamanı, **4.** başlangıç. *a ~ place for northern exploration parties.* ***e.a.- 4.*** *beginning, starting.*

jump pass, *is.* (futbol/basketbol) zıplayarak atılan pas.

jump rope, *is.* **1.** ip atlama, **2.** atlama ipi.

jump seat, *is.* (otomobilde) katlanabilen sandalye.

jump shot, *is.* (basketbolda) topu zıplayarak atış.

jump suit = jumpsuit, *is.* **1.** paraşütçü giysisi, **2.** tulum, blûz veya gömlekle bir arada tek parça giysi.

jumpy, *sf.* **jumpier, jumpiest 1.** çabuk/anî değişen, değişken, atlamalı, mütehavvil, kararsız, **2.** yerinde durmaz, kıpır kıpır, fırlayan, sıçrayan, zıplayan, **3.** ürkek, korkak, sinirli, *mec.* diken üstünde, endişeli, vesveseli. ***e.a.- 3.*** *nervous, apprehensive, jittery.*

Jun. = jun. = **1.** June, **2.** junior.

junc. = junction.

juncaceous, *sf. bot.* sazımsı, saz familyasından.

junco, *is., ç.* **-cos** *zool.* akispinoz *(Junco)* : İspinozgillerden K Amerika'da kışın sürüler halinde görülen gagaları pembe, sırt ve başları kül rengi, vücut ve kuyrukları beyaz ispinoz. **slate-colored ~** : boz ispinoz *(Junco hyemalis).* ***e.a.-*** *snowbird.*

junction, *is.* **1.** birleş(tir)me, bitiş(tir)me, ekle(n)me, **2.** kavşak, birleşme/bitişme yeri, ek yeri, iki yolun/nehrin vb. birleştiği yer, **3.** ayrım, yol ayrımı, **4.** ek. **~ box** : ek kutusu, **5.** bağ (lama parçası), **6. ~al** : ek+, bağ+, birleş(tir)en. ***e.a.-1.*** *union, coupling, linkage,* ***2.*** *confluence, concourse,* ***4&5.*** *connection.*

juncture, *is.* **1.** (önemli/mühim/nazik/kritik) an veya durum. **at this ~** : bu nazik/önemli durumda/anda/noktada. **At this ~ in our nation's affairs, we need firm leadership** : Millî meselelerin bu önemli noktasında kuvvetli bir öndere ihtiyacımız var. **2.** buhran/kriz anı, olağanüstü durum, **3.** ek, bağlantı, irtibat, bitişme/birleşme noktası, **4.** bağla(n)ma, ekle(n)me, birleş(tir)me, bitiş(tir)me, **5.** oynak yeri, mafsal, eklem, dikiş yeri, **6.** *gr.* kavşak, bir kelimedeki anlam birimi sınırı, bir ses biriminden ötekine geçiş noktası. Örneğin ***nitrate*** kelimesinde kavşak ***t*** ile ***r*** arasındadır. ***e.a.-1&2.*** *pass, exigency, emergency, contingency, pinch, strait, crisis,* ***3.*** *junction.*

June, *is.* Haziran, yılın altıncı ayı.

Juneberry, *is., ç.* **-ries** *bk.:* **serviceberry.**

June beetle = June bug, *is. zool.* **1.** ağustos böceği *(Polyphylla)* : Yaz başlangıcında meydana çıkan, kurtçukları toprakta gelişip ot köklerini yiyen iri bir böcek türü, **2.** *bk.:* **figeater.**

June grass, *is. bk.:* **Kentucky bluegrass.**

Jungfrau, *is.* İsviçre Alplerinde bir tepe (4,166 m).

jungle, *is.* **1.** cengel, balta girmemiş orman, çok sık ağaçlı ve yüksek otlu vahşî orman. *~ animals/birds. Cut a path through the ~.* **2.** çok sık/karışık/bakımsız yeşillik. *Without care, your garden will become a ~.* **3.** karmakarışık iş, karışıklık, keşmekeş, anlaşılmaz/içinden çıkılmaz şey, *mec.* Arap saçı. *The ~ of business/of big city. The ~ of tax laws.* **4.** kıran kırana rekabet sahası, tethiş/anarşi sahnesi, haydut yuvası. *The city is a ~ where no one is safe after dark.* **5.** *ABD- argo* göçebe kampı, **6. ~ cat** : *zool.* yaban kedisi *(Felis chaus).*, **7. ~ fever** *patol.* zehirli sıtma, tropik bölgelerde görülen tehlikeli bir sıtma, **8. ~ fowl** : cengel tavuğu *(Gallus gallus)* GD Asya'da yaşayan ve ehlî tavuğun ceddi farz edilen yabanî tavuk, **9. ~ gym** : çocukların oynaması için düşey ve yatay çubuklardan ibaret yapı. ***e.a.- 3.*** *jumble, maze,* ***5.*** *hobo camp.*

jungly, *sf.* **-glier, -gliest** cengel gibi, hüdayinabit, kendi hâline bırakılmış, el değmemiş.

junior, *sf.&is.* **1.** (yaşça) küçük, (kıdemce) aşağı (kimse). **He is 10 years my ~** : O benden on yaş küçüktür. **2.** küçük : babasının adını taşıyanın adına eklenir. *kıs.*: **Jr.** *bk.*: **senior**. *John Smith, Jr. is the son of John Smith, Senior.* **3.** gençliğe/hayatın ilk yıllarına ait, **4.** bir göreve /makama yeni atanmış, tecrübesiz, kıdemsiz (kimse). *a ~ officer/partner/minister.* **5.** (a) gençlerden oluşan.*~ tennis match.* (b) gençlere özgü. *~ coats.* **6.** (ABD üniversite/kolej ve liselerinde) küçük sınıf (öğrencisi), **7.** küçük beden kadın elbisesi, **8. ~ college** : gençler koleji : üniversitenin birinci ve ikinci sınıf öğretim programını uygulayan iki yıllık üniversite hazırlık okulu, **9. ~ high school** *ABD* ortaokul : ilkokul ile lise arasındaki 7. 8. (ve bazan 9.) sınıfları kapsayan okul, **10. ~ League** : Gönüllü Genç Kadınlar Birliğinin *(Association of the Junior Leagues of Amerika)* mahallî şubesi. **~ Leaguer** : bu birliğin üyesi, **11. ~ miss** *k.d.* genç kız (12-16 yaşındaki), **12. ~ varsity = jayvee** : okul takımından sonra gelen ve yüksek sınıf öğrencilerinden oluşan takım.

juniorate, *is.* felsefeye hazırlık kursu (2 yıllık), **2.** (lise ve kolejlerde) rahipliğe/rahibeliğe hazırlama kursu/semineri.

juniority, *is.* (yaşça) küçüklük, kıdemsizlik, (bir işte) yenilik/acemilik/tecrübesizlik.

juniper, *is.* **1.** *bot.* ardıç *(Juniperus communis),* **2.** ardıç yemişi : koyu mavi renkli olup cin (içki) yapmakta ve idrar söktürücü olarak kullanılır, **3.** *bk.:* **retem**, **4. ~ oil** : ardıç yağı: ardıç yemişinden çıkarılan, cin ve likör yapmakta kullanılan madde.

junk, *sf.&is.&gl.f.* **1.** hurda, döküntü, çerçöp. **~ shop** : hurdacı/eskici dükkânı, **2.** değersiz eşya, pılı pırtı. *an attic full of ~.* **3.** kıtık, hurda halat, **4.** *argo* esrar, eroin, uyuşturucu madde, **5.** (eskiden gemilerde yenilen) tuzlanmış sığır eti, **6.** cönk : dibi düz, yelkenleri dört köşe Çin yelkenli gemisi, **7.** çöpe atmak, hurdaya ayırmak, **8. ~ art** : hurda resim/sanat : hurda eşya ile yapılmış üç boyutlu resim, **9. ~ artist** : hurda ressamı, **10. ~ dealer** : hurdacı, eskici, **11. ~ food** : değersiz besin : besleme değeri düşük ve kalorisi yüksek gıda maddesi (patates kızartması, şekerli/nişastalı maddeler vb.), **12. ~ mail** *k.d.* süprüntü posta maddeleri : posta ile gelen reklâm, ilân, işe yaramaz mektuplar vb., **13. ~ jewelry** *k.d.* ucuz mücevherat, cıncık boncuk. ***e.a.- 1&2.*** *rubbish, trash,* ***4.*** *narcotics, heroin, dope,* ***7.*** *scrap, discard.*

Junker, *is.* **1.** Prusyalı aristokrat, **2.** Alman askeri/subayı (müstebit, dar görüşlü, mağrur), **3.** genç Alman asilzadesi, **4. ~dom** : Prusyalı aristokratlar, genç Alman asilzadeleri, **5. ~ism** : (Alman askerine özgü) gurur, dar görüşlülük, müstebitlik.

junket, *is.&f.* **1.** süt kesmiği : kesilmiş sütten yapılan bir nevi tatlı, **2.** ziyafet, eğlenceli gezinti, kır gezintisi, piknik, **3.** *ABD* (bütün masrafları devlet kesesinden ödenen) gezi, tetkik gezisi/ seyahati, **4.** eğlenmek, ziyafet vermek, **5.** devlet hesabına seyahat etmek, **6.** tetkik gezisine çıkmak, grup hâlinde sözde ciddî bir maksatla seyahat etmek, **7. junketer= junketter = junketeer** : ziyafet çeken, eğlenen, devlet kesesinden tetkik gezisine çıkan/yiyip içen, **8. junketing** : ziyafet, cümbüş, eğlence, yiyip içme.

junkie, *is. k.d.* esrarkeş, keş, esrar/eroin vb. gibi uyuşturucu madde müptelâsı.

junkman, *is., ç.* **-men** hurdacı, eskici. ***e.a.-*** *junk dealer.*

junkyard, *is.* hurdalık, hurda deposu.

Juno, *is.* **1.** (eski Roma) Cennet kraliçesi, **2.** endamlı/güzel kadın, **3.** *astr.* en küçük gezegenlerden biri.

Junoesque, *sf.* şahane/muhteşem güzel. *e.a.- stately, regal.*

junta, *is.* **1.** cunta : hükûmet darbesi yaparak devlet yönetimine el koyan küçük grup, siyasî hizip, **2.** *bk.:* **council**, **3.** (Orta/G Amerika) yasama meclisi, **4.** *bk.:* **junto.**

junto, *is., ç.* **-tos** (özellikle siyasî amaçla) seçilmeden iş başına gelen komite, ihtilâl komitesi. *e.a.- faction, cabal.*

jupe, *is. İsk.* **1.** kadın ceketi, cepken, **2.** kadın etekliği, **3.** erkek ceketi, frenk gömleği, **4. ~s** : korse.

Jupiter, *is.* **1. Jove** *d.d.* (eski Roma'da) Baş Tanrı, Jüpiter, **2.** *astr.* Erendiz, Jüpiter, Müşteri : güneş sisteminin en büyük gezegeni: çapı 142,648 km, güneşten ortalama uzaklığı $777x10^6$ km, dönme süresi 11.86 yıl, on iki uydusu vardır.

jupon, *is., ç.* ***-pons*** *Fr.* cepken : zırh üzerine giyilen armalarla süslü ceket. **gipon** *d.d.*

jura, *ç. is. bk.:* **jus** (çoğulu).

jural, *sf.* **1.** yasal, kanunî, **2.** hukukî, **3. ~ly** : yasal olarak, hukuk bakımından, kanunî yollardan. *e.a.- 1. legal.*

jurant, *sf.&is. az kul.* ant içen/yemin eden (kimse).

Jurassic, *sf.&is. jeol.* Jura Çağı+ : 135-180 milyon yıl önceki *Mesozoic* çağ (dinosor ve kozalaklı ağaçların yaşadığı çağ). **Jura** *d.d.*

jurat, *is.* **1.** *huk.* yeminli tutanak : yeminli ifadeye eklenen ve ne zaman, kimler huzurunda, nerede düzenlendiğini gösteren belge, **2.** yeminli memur, yüksek belediye memuru, (Manş adalarında) sulh hâkimi.

juratory, *sf.* yeminli, yeminle yapılan/söylenen.

jure divino, *Lât.* ilâhî kanunla, Allahın bahşettiği hak ile.

jure humano, *Lât.* beşerî kanun ile, insanların yaptığı kanunla.

jurel, *is. zool.* uzun uskumru *(Caranx crysos, C. latus)* : çatalkuyruklular familyasından uzun vücutlu bir tür uskumru. ABD'nin güneydoğu kıyılarında avlanır.

juridic(al), *sf.* **1.** adlî, **2.** yasal, kanunî, **3.** tüzel, hükmî. **~ person** : tüzel kişi, hükmî şahıs, **4. ~ day(s)** : mahkemelerin çalışma günleri.

juridically, *zf.* **1.** adlî yönden, **2.** yasal/kanunî olarak, yasal yollardan.

jurisconsult, *is.* hukuk danışmanı, hukukî konularda öğüt vermeye yetkili kimse.

jurisdiction, *is.* **1.** yargılama hakkı/yetkisi, kaza hakkı, **2.** yetki, salâhiyet, görev, vazife, **3.** yetki sınırı/bölgesi, hükûmetin nüfuz dairesi. **within/outside s.o.'s ~** : bir kimsenin yetki sınırı içinde/dışında, **4.** yargı çevresi, yargı yetkisi bölgesi.

jurisdictional, *sf.* **1.** hükûmetin yetki ve nüfuzuna ait, **2.** işçi sendikalarının yetki alanını ilgilendiren, **3. ~ dispute** : (a) sendikalar arasında çıkan anlaşmazlık, (b) yetkili yasal kurum hakkında çıkan anlaşmazlık, (c) yetkili yargılama kurumu hakkında anlaşmazlık, **4. ~ly** : yetki alanı/sınırı ile ilgili olarak, yasal yetki bakımından.

jurisdictive, *sf.* yetkisel, yasal yetkiyi ilgilendiren.

jurisprudence, *is.* **1.** hukuk bilimi/ilmi, **2.** düstur, mecelle, **3.** adliye, hukuk dairesi, **4.** (medenî kanun) mahkeme kararları.

jurisprudent, *sf.&is.* **1.** hukuk bilgini/uzmanı, hukuk bilimine vâkıf kimse, **2. ~ial** : hukukî, hukukla ilgili, hukuk ilmine ait, **3. ~ially** : hukukî olarak, hukuk (ilmi) bakımından.

jurist, *is.* **1.** hukukçu : (a) avukat, (b) yargıç, hâkim, **2.** hukuk uzmanı, **3.** hukukî eserler yazarı. *e.a.-1. (a) lawyer, (b) judge.*

juristic, *sf.* **1. ~al** *d.d.* hukukî, yasal, tüzel, hukukla/hukukçularla ilgili, **2. ~ act** : hukukî eylem/işlem, **3. ~ally** : hukukî yönden, hukuk bakımından, yasal olarak.

juror, *is.* **1.** jüri üyesi, **2.** hakem heyeti üyesi, **3.** yeminli kimse.

jury, *sf.&is, ç.* **-ries 1.** jüri (heyeti), yargıcılar kurulu. **grand ~** : büyük jüri heyeti : 12-33 kişiden oluşan soruşturma kurulu. **petit ~ = pettit ~** : küçük jüri , davada son kararı veren on iki kişilik jüri heyeti, **2.** yarışma jürisi, (yarışmalarda) hakem heyeti, **3. coroner's ~** : nedeni bilinmeyen ölümleri incelemekle görevli jüri heyeti, **4.** *den.* eğreti, geçici, muvakkat. **~-mast** : eğreti/geçici direk, kırılan gemi direği yerine geçici olarak konulan direk, **5. ~ box** : (mahkemelerde) jüri yeri : jüri kurulunun oturduğu kapalı yer.

juryman, *is., ç.* **-men** (erkek) jüri üyesi.

jury-rig, *is.&f.* **-rigged, -rigging** *den.* **1.** eğreti/geçici donanım/direk, **2.** gemiye geçici donanım/direk koymak.

jurywoman, *is., ç.* **-women** (kadın) jüri üyesi.

jus, *is., ç.* ***jura*** *Lât.* **1.** hak, adalet, doğruluk, **2.** yasal/kanunî hak, **3. ~ canonicum** : dinî hukuk, **4. ~ civile** : medenî hukuk, medenî kanun, **5. ~ divinum** : tanrısal emirlere dayanan hukuk, ilâhî kanun, **6. ~ gentium** : devletler hukuku, **7. ~ naturae = ~ naturale** : doğal yasa, tabiat kanunu, **8. ~ sanguinis** : vatandaşlık yasası *:"Bir çocuk anne ve babasının vatandaşı olduğu ülkenin vatandaşıdır."* ilkesi, **9. ~ soli** : doğum yeri yasası : *"Bir çocuk, doğduğu ülkenin vatandaşıdır."* ilkesi. ***e.a.- 3.*** *canon law,* ***4.*** *civil law,* ***5.*** *divine law,* ***6.*** *law of nations,* ***7.*** *natural law.*

jussive, *sf.&is. gr.* mülâyim emir bildiren (kip). **~ subjonctive** : istek (kipi).

just[1], *sf.* **1.** haklı, hakkaniyetli, âdil, adalete uygun, insaflı, haktanır, hakşinas, tarafsız. *a ~ sentence. a ~ claim.* **2.** tam, doğru, hakikî. *a ~ description. a ~ picture of affairs. a ~ balance between the two of them.* **3.** makul, (akla) uygun, yerinde, münasip. **a ~ remark** : yerinde bir ihtar. **a ~ appraisal/opinion** : makul bir fikir. **~ suspicion** : yerinde/haklı bir şüphe. **a ~ price** : uygun bir fiyat, **4.** lâyık olan, müstahak. **You have received a ~ reward/punishment** : Lâyık olduğun ödülü/cezayı aldın. **5. ~ a moment!** : Bir dakika! Biraz bekle/Sabret! Dur bakalım! ***e.a.- 1.*** *fair, lawful, upright, equitable, impartial, legal, honorable,* ***2.*** *accurate, exact, true, correct,* ***3.*** *proper, fitting, rational, well-founded, substantial,* ***4.*** *well-deserved, merited.* ***k.a.- 1.*** *biased,* ***2.*** *untrue.*

just[2], *zf.* **1.** şimdi, biraz önce, demincek, henüz, hemen. **I'm ~ coming** : Hemen/şimdi geliyorum. **~ now** : demincek, biraz önce. **I saw him ~ now** : Onu şimdi / biraz önce gördüm. *The sun had just come out.* **He has ~ gone** : Demincek gitti. **I can't do it ~ now** : Onu şu anda yapamam. **This book is ~ out** : Bu kitap yeni yayınlandı. **Not ready ~ yet** : Henüz hazır değil. **2.** tam, tamamen, tamı tamına, tastamam, aynen, tıpkı. **It's ~ ten o'clock** : Saat tam on. **~ then** : tam o anda. **~ there** : tam orada. **~ like that** : tıpkı öyle. **~ as you say** : aynen dediğiniz gibi. **That's ~ it!** (a) İyi dedin ya! İşte mesele bu! (b) Tamam! Ta kendisi! Aynen böyle! **~ as he spoke** : Tam o konuşurken/konuşur konuşmaz. **~ as you please!** Canın nasıl isterse! **3.** ancak, zoraki, güçlükle, daradar, dar darına, son anda. **I ~ managed to catch the train** : Trene son anda/ancak yetişebildim. **I've only ~ enough money to live on** : Ancak geçinebilecek kadar param var. **"Is it raining?" "~!"** "Yağmur yağıyor mu?" "Serpiştiriyor." **4.** sırf, yalnız, sadece. **I did it ~ for a joke** : Sırf şaka olsun diye yaptım. **~ listen!** Sadece kulak ver/dinle! **~ listen to him!** Şu söylediklerine bak, ne kadar saçma! **5.** *k.d.* gerçekten, kesinlikle, kesin olarak, cidden, gerçekten, hakikaten. **The weather is ~ glorious** : Hava gerçekten çok güzel. **If I get this job won't I ~ work!** Bu işi elde edersem öyle bir çalışacağım ki! **"Was he angry?" "Wasn't he ~!'** "Kızdı mı?""Hem de nasıl!" **"Do you like peaches?""Dont I ~ !"** "Şeftaliyi sever misin?""Hem de nasıl! (Bayılırım)". **"Well, I'll do as you say."'I should ~ think you will!"** "Pekâlâ, sizin dediğiniz gibi yaparım." "Elbette öyle yapacaksın! (Hele yapma da gör!) **I can do it ~ as well as he** : Ben de en az onun kadar yapabilirim. **6.** şöyle bir, bir an için, bir kere, hele. **~ think of it!** Düşün bir kere! Hayret! İnanılmaz şey! **~ take a seat, will you?** Şöyle biraz oturuverin lütfen. **7.** belki, muhtemelen. **It ~ might work** : Belki de olur/yarar sağlar. **8. ~ about** : hemen hemen, nerde ise. **The work is ~ about done** : İş hemen hemen bitmiş sayılır. **9. ~ in case** : her ihtimale karşı, ne olur ne olmaz. **Take more money with you, ~ in case** : Her ihtimale karşı yanına biraz fazla para al. **10. ~ the same** : (a) tamamen/tıpatıp aynı, (b) öyle olsa bile, yine de, bununla beraber. **It's ~ the same** : tamamen/tıpatıp aynı, hiç fark etmez, hepsi bir, hepsi aynı şey. ***e.a.- 1.*** *recently, only now, a moment ago, a little while ago, a short time ago,* ***2.*** *exactly, precisely, entirely, completely, fully, absolutely, perfectly,* ***3.*** *barely, narrowly, hardly,* ***4.*** *merely, only, simply, nothing but, at most,* ***5.*** *really, positively, quite,* ***7.*** *possibly, perhaps,* ***10.*** *even so, nevertheless.*

just[3], *is.&gs.f. bk.:* **joust.**

juster, *is. bk.:* **jouster.**

justice, *is.* **1.** adalet, türe. **with ~** : âdilâne. **to treat all men with ~** : herkese âdilane muamele yapmak. **The concept of ~ is very basic in human thought** : Hak ve adalet kavramı insan düşünüşünün temelidir. **Department of ~** : Adalet Bakanlığı, **2.** hak, insaf, dürüstlük, tarafsızlık. **with ~** : haklı olarak. **They believe in the ~ of their cause** : Davalarının haklı olduğuna inanıyorlar. **in ~ to him** : onun hakkını vermiş olmak için, **3.** doğruluk, hakkaniyet. *have a sense of ~ . The ~ of these remarks was clear to everyone.* **4.** yargıç, hâkim. **~ of the peace** : sulh yargıcı. **Chief ~** : Danıştay Başkanı, Yüksek Mahkeme Reisi, **5. bring (a person) to ~** : (birini) adalete teslim etmek, mahkemeye vermek, ettiğini buldurmak, cezasını çektirmek. *to bring a criminal to ~/to a court of ~.* **6. do ~** : (a) haklı muamele etmek, (b) hakkını vermek/teslim etmek, hak gözetmek. *To do him ~, we must admit that his intentions were good.* (c) takdir etmek. *He did ~ to the meal.* **7. do oneself ~** : (a) elinden geleni yapmak, kendini/yeteneklerini göstermek. **He did not do himself ~ on the test** : Sınavda kendini gösteremedi. (b) kendine güvenmek. ***e.a.-2.*** *fairness, impartiality, equity,* ***3.*** *righteousness, correctness,* ***4.*** *judge.* ***k.a.- 1-3.*** *injustice, inequity, unfairness, bias, partiality.*

justiceship, *is.* yargıçlık, hâkimlik (makamı).

justiciable, *sf. huk.* **1.** yargılanabilir, sorguya çekilebilir, **2. justiciability** : yargılanabilme.

justiciar, *is.* **1.** (Orta Çağda İngiltere'de) yüksek hâkim : tüzel ve yönetimsel yasaları incelemekle görevli kral vekili, **2.** *bk.:* **justiciary** (2), **3. ~ship** : yüksek hâkimlik.

justiciary, *sf.&is., ç.* **-aries 1.** türel, tüzel, adlî, hukukî, adaletin uygulanması ile ilgili, **2.** yüksek hâkimlik (makamı/yetkisi), **3.** *bk.:* **justiciar** (1).

justifiable, *sf.* **1.** savunulabilir, müdafaa edilebilir, doğruluğu/haklı olduğu kanıtlanabilir, haklı çıkarılabilir, hak verilebilir, mazur görülebilir. *I hope this is a ~ interpretation. His rude behavior is not ~.* **2. ~ness = justifiability** : savunulabilme, haklı gösterilebilme, haklı/doğru olduğu kanıtlanabilme, **3. justifiably** : savunulabilecek şekilde. ***e.a.- 1.*** *defensible.*

justification, *is.* **1.** sebep/delil/olay göstererek doğruluğunu kanıtlama, haklı sebep, mazeret. **as a ~ for his action** : yaptığı harekete mazeret olarak, **2.** haklı çık(ar)ma, mazur gösterme. **He had no ~ for lying** : Yalan söylemesi mazur görülemez. **3.** temize çıkarma, ispat, **4.** *basım* sütunun sağ kenarını hizaya koyma, bütün satırları aynı uzunlukta yapma, **5. ~ by faith** *d.d. ilâh.* yarlıgama, mağfiret, Tanrının günahları bağışlaması.

justificatory = justificative, *sf.* kanıtlayıcı, ispat edici, haklı çıkaran, haklı olduğunu gösteren.

justifier, *is.* kanıtlayan, haklı çıkaran, haklı olduğunu gösteren (şey/kimse).

justify, *f.* **-fied, -fying 1.** haklı çıkarmak, haklı göstermek, haklı/doğru olduğunu ispatlamak. **The Prime Minister justified the action of the government** : Başbakan hükûmetin icraatının haklı olduğunu kanıtladı. **You're not justified in talking to her like that** : Onunla bu şekilde konuşmaya hakkın yok. **2.** suçsuzluğunu kanıtlamak/ispat etmek, temize çıkarmak, **3.** aklamak, ibra etmek, beraat ettirmek, **4.** (suçunu) bağışlamak/affetmek, **5.** *basım* (sütunun sağ kenarını hizaya getirmek için) satır uzunluğunu ayarlamak, **6.** *huk.* (a) haklı mazeret beyan etmek, eylemin yasal dayanağını göstermek, yeter sebep/mazeret göstermek, (b) kefil/teminat olabileceğini kanıtlamak, **7. justifier** : haklı çıkaran, haklı/doğru olduğunu kanıtlayan (şey/kimse), **8. justifiyingly** : haklı çıkararak, haklı/doğru olduğunu kanıtlayarak. ***e.a.-1.*** *warrant,* ***2.*** *vindicate, exonerate, excuse, absolve,* ***3.*** *acquit.* ***k.a.- 2.*** *accuse, condemn, blame.*

justitia omnibus, *Lât.* herkese adalet *(justice for all) : District of Columbia'* nın simge sözü.

justle, *is.&f.* **-tled, -tling** *bk.:* **jostle.**

justly, *zf.* **1.** âdilâne, hak tanıyarak/gözeterek, hakkaniyetle, tarafsızca, tarafsız olarak, **2.** doğru/tam olarak, doğru/sahih bir şekilde, **3.** hak kazanarak, haklı olarak, lâyık olduğu şekilde, liyakat kazanarak. ***e.a.-1.*** *honestly, fairly,* ***2.*** *accurately,* ***3.*** *deservedly, as deserved.*

justness, *is.* **1.** haklılık, haklı olma/davranma, hakkaniyet, hak tanıma, âdil/dürüst/tarafsız olma, dürüstlük, tarafsızlık, **2.** doğruluk, kurallara/yasalara uygunluk. ***e.a.-*** *lawfulness, correctness .*

jut, *is.&f.* **jutted, jutting 1.** çıkıntı, **2.** *gen.* **~ out** : çıkıntı yapmak/teşkil etmek, (ucu dışarı) fırlamak/çıkmak/sarkmak/yükselmek.*The wall ~s out here to allow room for the chimney. The soldier saw a gun ~ting out from a bush. Mountains ~ting into the sky.* **3. ~tingly** : çıkıntılı bir şekilde, çıkıntı yaparak. ***e.a.- 2.*** *protrude, project.*

jute, *is.* **1.** jüt, Hint kendiri, **2.** *bot.* Hint keneviri *(Corchorus capsularis, C. olitorius).*

Jute, *is.* Jüt : V. yüzyılda İngiltere'yi istilâ edip Kent'te yerleşen Germen kabilesine mensup kimse. **Jutish** : Jüt+.

Jutland, *is.* Jutland (Danimarka) yarımadası. **~er** : Jutlandlı, Jutland yarımadası halkı. **~ish** : Jutland yarımadasına özgü.

juvenescence, *is.* gençlik, gençleşme, genç olma.

juvenescent, *sf.* **1.** genç, gençleşmiş, **2.** gençleştirici. ***e.a.-1.*** *young, 2. rejuvenating.*

juvenile, *sf.&is.* **1.** gençliğe/gençlere özgü/yaraşır/yakışır. *~ behavior/books.* **2.** genç, **3.** olgunlaşmamış, çocuksu, çocukça. *~ tantrums.* **4.** genç, delikanlı, **5.** *tiy.* genç rolü (oynayan aktör), **6.** piliç, tam büyümemiş kuş yavrusu, **7.** tay, iki yaşındaki yarış atı, **8.** çocuk kitabı, **9. ~ court** : çocuk mahkemesi, **10. ~ delinquency** : çocuğun suç işlemesi, **11. ~ delinquent** : suçlu çocuk, **12. ~ly** : gençliğe/gençlere özgü/yaraşır/yakışır bir şekilde, çocukça, **13. ~ness**: gençliğe/gençlere özgülük, gençlere yaraşma/yakışma, gençlik, çocukluk. ***e.a.-2.*** *young, youthful, 3. immature, childish, infantile.*

juvenilia, *ç. is.* **1.** gençlik yapıtı, bir yazarın/ressamın gençliğinde yaptığı eser, **2.** gençlik edebiyatı/sanatı : gençlere özgü eserler.

juvenility, *is., ç.* **-ties 1.** gençlik, toyluk, gençlik hâli/tavır ve tutumu/davranışı vb., **2. juvenilities** : gençler, gençlerin davranış ve nitelikleri.

juxta-, *ön ek* "kenar, yan, kıyı, yakın". **juxtamarine** : deniz kenarında/kıyısında.

juxtapose, *gl.f.* **-posed, -posing** sıralamak, yan yana koymak/dizmek.

juxtaposition, *is.* **1.** sırala(n)ma, yan yana koyma/konulma/diz(il)me/bulunma. **The ~ of extreme wealth and powerty** : Aşırı zenginlik ve yoksulluğun yan yana bulunuşu. **2.** bitişiklik, bitişme, yan yanalık, **3. ~al** : sıralanmış, dizilmiş, yan yana, bitişik.

jynx, *is. bk.:* **wryneck** (1&3).

* * *
*

K

K, k, *is., ç.* **K's/Ks, k's/ks 1.** İngiliz alfabesinin on birinci harfi, **2.** K sesi : *keen, okra, ink* kelimelerindeki gibi, **3.** baskı işlerinde k harfinin kalıbı.

K = **1.** Kelvin, **2.** *(satranç)* king (şah), **3.** bir dizide on birinci, (I harfi kullanılmazsa, onuncu sıra, **4.** *kim.* Potasyum (simge), **5.** *bil.* 1024 veya 2^{10} sayısı.

k, *mat.* z ekseni boyunca birim vektör.

K. = **1.** kip(s), **2.** Knight.

k. = **1.** karat, **2.** kilogram(s), **3.** (satranç) king, **4.** knight, **5.** knot, **6.** kopeck.

ka, *is.* **1.** (Mısır dininde) ruh, **2.** *kim.* katot.

Kaaba = Caaba, *is.* Kâbe.

kab = cab, *is.* kap, eski İbranî ölçüsü ≈ 1.9 litre.

kabab = kabob(s) = kebab = kebob = cabob, *is. T.* kebap.

kabuki, *is.* Japon halk dramı : kostümlü, danslı, kadın rollerini de erkeklerin oynadığı halk oyunu.

Kabul, *is.* Kâbil.

Kabyle, *is.* **1.** kabile, Cezayir ve Tunus'ta Berberî aşireti, **2.** bu aşiretlerin dili.

kachina, *is., ç.* **-nas/-na** Hopi kızılderililerinin inancına göre ataların ruhu : ayinlerde maskeli kimseler bunu temsilen dans ederler.

kadi = cadi, *is.* kadı.

Kadiak bear, *bk.:* **Kodiak bear.**

kaffee klatsch = coffee klatsch, *is.* kahve sohbeti : kahve içilip konuşulan ahbap toplantısı.

Kaffir, *is., ç.* **-firs/-fir 1.** G Afrika'da Ümit Burnu, Kap ve Natal civarındaki yarı zenci ırkına mensup kimse, **2.** *bk.:* **Kafir** (4), **3.** kâfir, dinsiz, **4. ~s** : altın madeni hisseleri, **5. ~ cat** *zool.* yaban kedisi *(Felis ocreata)* : Afrika ve Anadolu'da yaşar, evcil kedinin atası sayılır. ***e.a.-3.*** *infidel.*

Kafir, *is., ç.* **-firs/-fir 1.** Afganistan'ın dağlık bölgesinde (Nuristan'da) yaşayan Hint-Avrupa soyundan halk, **2.** kâfir, dinsiz, **3.** *bk.:* **Kaffir** (1), **4. kaffir, kafir corn** *d.d.* Afrika darısı *(Sorghum vulgare cafforum)* : ABD'ne G Afrika'dan getirilen sapları kalın ve elyaflı darı türü.

kaftan = caftan, *is. T.* kaftan.

kahuna, *is.* (Hawai'de) kâhin, yerli doktor veya rahip.

kaiak, *is. bk.:* **kayak.**

kaif, *is. bk.:* **kef.**

kail, *is. bk.:* **kale.**

kailyard, *is. İsk. bk.:* **kaleyard.**

kainite, *is.* keynit : MgSO4. KCl.3H2O. Gübre olarak ve K, Mg elde etmekte kullanılan doğal tuz.

kaiser, *is.* **1.** Kayser, Alman İmparatoru : 1871-1918 arasında kullanılan unvan, **2.** (Mukaddes Roma-Germen İmparatorluğunda) İmparator, **3. ~dom = ~ism** : kayserlik, imparatorluk, **4. ~in** : imparatoriçe.

kaka, *is. zool.* Yeni Zelanda papağanı *(Nestor meridionalis)* : yeşilimsi ve zeytunî kahverengi tüylü bir papağan türü.

kakapo, *is. zool.* baykuş papağanı *(Strigops habroptilus)* : Yeni Zelanda'da yaşayan yeşil tüyleri kahverengi çizgili, uçamayan iri papağan. Uzunluğu 55 cm.

kakemono, *is., ç.* **-no/-nos** levha : tomar şeklinde, yazı veya resimli, düşey olarak asılan Japon tablosu.

kaki, *is., ç.* **-kis** *bot.* Japon inciri (ağacı/meyvesi).

kakistocracy, *is., ç.* **-cies** en kötü hükûmet : en beceriksiz devlet adamlarından oluşan hükûmet.

kalam, *is. İslâm.* **1.** kelâm, söz, kutsal söz, Allahın kelâmı, **2.** Allahın iradeikülliye olduğu ilkesine dayanan akılcı din doktrini, **3.** kelâmcı : bu doktrine inanan.

kale = kail, *is.* **1.** *bot.* kıvırcık lâhana *(Brassica oleracea ocephala),* **2.** *İsk.* lâhana, **3. sea ~** : yabanî lâhana *(Crambe maritime),* **4.** *argo* para, özellikle kâğıt para.

kaleidoscope, *is.* **1.** çiçek dürbünü, kaleydoskop : döndürüldükçe renk renk simetrik şekiller gösteren, bir boru içine yerleştirilmiş iki düzlem ayna ile renkli cam parçalarından ibaret optik alet, **2.** sürekli değişen şekil/manzara. *At sunset the sky became a ~ of colors.* **3.** birbirini izleyen değişik eylem/evre vb. *a ~ of shifting information, fashions.*

kaleidoscopic, *sf.* **1. ~al** *d.d.* kaleydoskopta görülen, kaleydoskopa ait, **2.** çok çeşitli, sık sık değişen, mütenevvi, **3. ~ally** : çeşit çeşit, renk renk, sık sık değişerek.

kalends, *is. bk.:* **calends.**

Kalevala, *is.* **1.** Fin millî destanı, **2.** Finlandiya (***Kaleva*** : kahraman, ***-la*** : ülke, yurt). ***e.a.-*** *2. Finland.*

kaleyard = kailyard, *is. İsk.* bostan, sebze bahçesi.

kaleyard school, *is.* İskoçların yerli hayatını yerel şive ile yazan yazarlar topluluğu.

kali, *is.* **1.** *bot.* tuzlu ot *(Salsola kali),* **2.** *b.h.* (Hindu dininde) yaratıcılığı ve ölümü simgeleyen tanrıça, **3. ~genous** : alkalili, kalevî, alkali üreten, **4. ~um** : potasyum. ***e.a.-*** *1. glasswort, 4. potassium.*

kalif = kaliph, *is. bk.:* **caliph.**

kalifate = kaliphate, *is. bk.:* **caliphate.**

kalmia, *is. bot.* taflan, dağ taflanı *(Kalmia)* : K Amerika'da yetişen ve güzel çiçekler açan kalımlı funda.

Kalmuck = Kalmuk, *is.* **1.** Kalmuk aşireti : B Çin'den aşağı Volga vadisine kadar uzanan bölgede yaşayan Budist Moğol aşireti, **2.** bu aşiretin bir ferdi, **3.** Kalmukça : Kalmukların konuştuğu bir nevi Moğolca.

kalpa, *is.* (Hindu kozmolojisine göre) evrenin yaratılması ile yok olması arasında geçen süre.

kalpak = calpac, *is. T.* kalpak.

kalsomine, *is.&f.* **-mined, -mining** *bk.:* **calcimine.**

kamacite, *is.* kamasit : meteoritlerde rastlanan Ni-Fe alaşımı.

kamala, *is.* **1.** *bot.* kamala *(Mallotus philippinensis) :* Hindistan ve GD Asya'da yetişen sütleğengillerden bir ağaç, **2.** kamala boyası : kamala kapsüllerinden çıkarılan sarı toz. Boya olarak ve parazit kurtlara karşı kullanılır.

kame, *is. coğr.* buzul yığıntısı : buzulların bıraktığı kum ve çakıl yığını.

kamerad, *is.&ünl.* **1.** arkadaş, **2.** Alman askerinin I. Dünya Savaşında kulandıkları "teslim!" sözü.

kamikaze, *is.&sf.* **1.** Japon fedai : II. Dünya Savaşında patlayıcı madde dolu uçağını düşman hedefine (özellikle harp gemisine) çarptırarak hedefi imha ve kendi hayatını feda eden Japon hava saldırı kolordusu mensubu, **2.** intihar uçuşuna hazır patlayıcı madde dolu uçak, **3.** fedai, Japon fedaisi, **4.** intihar edercesine araba süren/davranan. *The city's ~ taxi drivers.* ***e.a.-*** *4. suicidal.*

kampong = campong, *is.* (Malezya'da) küçük köy, küçük mahalle.

Kampuchea, *is.* Kamboçya (resmî adı). ***e.a.-*** *Cambodia.*

kamseen = kamsin, *is. bk.:* **khamsin.**

Kan. = Kansas.

kana, *is.* Japon alfabesi : heceleri simgeleyen 71 şekilden oluşur (eskiden 73 idi). İki farklı yazış şekli vardır. *bk.:* **hiragana, katakana.**

Kanaka, *is.* **1.** Hawai adaları yerlisi, **2.** Büyük Okyanus adaları yerlisi.

kanamajiri, *is.* modern Japon yazısı.

kanamycin, *is.* kanamisin : geniş spektrumlu bir antibiyotik.

kangaroo, *is., ç.* **-roos / -roo** *zool.* kanguru *(Macropo-didae).*

kangaroo court, *is.* **1.** uydurma mahkeme : usulsüz ve yetkisiz kurulan, yasaların hiçe sayıldığı veya yanlış uygulandığı mahkeme, **2.** sorumsuz, yetkisiz, yanlış usullere dayanan mahkeme, **3.** yasa dışı yollardan verilen mahkûmiyet kararı ve ceza.

kangaroo rat, *is. zool.* **1.** keseli fare *(Dipodomys phillipsii)* : Meksika ve batı ABD'de bulunan ve zıplayarak giden bir fare, **2.** Avustralya'nın çorak bölgelerinde yaşayan *Notomys* türünden keseli kemirgen.

kanji, *is., ç.* **-ji / -jis 1.** Çin harfleri kullanan Japon yazı sistemi, **2.** bu harflerden her biri.

Kannada, *is.* G Hindistan ve Madras bölgesinde konuşulan bir dil. **Kanarese** *d.d.*

Kansan, *sf.&is.* **1.** Kansaslı, **2.** Kansas+, **3.** *jeol.* Pleistosen çağında K Amerika buzullarının ikinci safhası.

Kantian, *sf.&is.* **1.** Alman filozofu Kant'a ve felsefesine ait, **2.** Kantçı, Kant felsefesi taraftarı, **3. ~ism** : Kantçılık.

kaolin(e), *is.* arı kil, kaolin. **kaolinic** : arı killi.

kaolinite, *is.* kaolinit : Al2Si2O5(OH)4. Arı kili oluşturan başlıca madde.

kaon, *is. fiz. bk.:* **K-meson.**

Kapellmeister, *is., ç.* **-ter** *Alm.* **1.** koro şefi, **2.** orkestra /bando şefi. ***e.a.- 1.*** *choirmaster.*

kaph, *is.* kef : İbranî alfabesinin on birinci harfi.

kapok, *is.* **1.** ağaç pamuğu : Hindistan, Afrika ve tropikal Amerika'da yetişen pamuk ağacı tohumlarından çıkan ve yastık, yatak vb. doldurmakta, ses yalıtımında kullanılan pamuk gibi yumuşak madde, **2. ~ tree = silk-cotton tree** : pamuk ağacı (*Ceiba pentandra),* **3. ~ oil** : kapok yağı, pamuk ağacı tohumlarından çıkarılan yağ. Gıda olarak ve sabun yapmakta kullanılır.

kappa, *is.* kapa : Yunan alfabesinin onuncu harfi.

kaput(t), *sf. argo* **1.** bitmiş, mahvolmuş, hapı yutmuş, **2.** bozuk, işlemez, işe yaramaz. *My battery went ~.* **3.** modası geçmiş, fersude. ***e.a.- 1&2.*** *ruined, destroyed, defeated, demolished, done for.*

karabiner = carabiner, *is.* sustalı halka, dağcı çengeli.

Karakoram, *is.* **1.** Karakurum dağları, **2.** Karakurum geçidi. ***e.a.-1.*** *Mustagh.*

karakul, *is. zool.* **1.** karagül/karagöl koyunu : Türkistan'da yetişen bir cins koyun. Kuzusunun yünü siyah, koyununki gri veya kahverengidir, **2. caracul** *d.d.* karagöl kuzusunun kıvırcık kürkü.

karat, *is.* ayar, altın ayarı, karat.

karate, *is.* **1.** karate : Japon dövüşü, göğüs göğüse dövüşmede el kenarı, dirsek, diz ve ayaklarla hasmın hassas yerlerine keskin vuruşlar yapan kendini koruma yöntemi, **2.** bu tür dövüşmeye dayanan spor, **3. ~-chop** : karate vuruşu, el ile yanlamasına keskin vuruş, **4. ~ist** : karateci. *bk.:* **judo, jiujitsu.**

karaya gum, *is.* reçine sakızı : Hindistan'da yetişen *Sterculia urens* ağacının sakızı. **Sterculia gum** *d.d.*

Karbala = Kerbela, *is.* Kerbelâ.

karma, *is.* **1.** *(Hinduizm/Budizm)* eylem, amel, fiil : İnsana bu dünyada ve ahirette iyi veya kötü kaçınılmaz sonuçlar doğuran davranışlar. Hinduizm'de Brahman'a ulaşma yollarından biri. **2.** (Teosofi'de) daha önceki dünyaya gelişte yapılan eylemlerden doğan ceza veya mükâfat, **3.** kader, mukadderat, alın yazısı. ***e.a.- 3.*** *fate, destiny.*

kaross, *is.* **1.** deri kepenek : G Afrika yerlilerinin hayvan derilerini birbirine dikerek yaptıkları giysi, **2.** post, pösteki, deriden yapılmış kilim.

karst, *is. jeol.* arızalı kireçli arazi : çöküntü, yarma, mağara ve yer altı suları ile dolu kireçli bölge. **~ic** : kireçli arazi şeklinde, bu tür araziye özgü.

kart, *is.* **1.** mini oto, çok küçük ve hafif yarış otomobili, **2. ~ing** : mini oto yarışı. ***e.a.- 1.*** *go-cart, go-kart*

kary- = karyo- = cary- = caryo-, *ön ek* **1.** "gözenin çekirdeği" *ör.: karyokinesis, karyotin, karyoplasm,* **2.** "çekirdek" *ör.: caryopsis.*

karyogamy, *is. biy.* çekirdek kaynaşması : çekirdekleri birbirine kaynaşarak gözelerin birleşmesi.

karyokinesis, *is. biy.* **1.** *bk.:* **mitosis**, **2.** göze bölünmesi esnasında çekirdekte vukubulan değişmeler, **3. karyokinetic** : bu değişmelerle ilgili.

karyology, *is.* göze çekirdeği bilimi.

karyolymph, *is. bot.* çekirdek suyu : göze çekirdeğini saran berrak protoplâzma sıvısı.

karyoplasm, *is. biy.* **1.** çekirdek özü : göze çekirdeğini oluşturan ana madde, **2. ~atic = ~ic** : çekirdek özü+. ***e.a.-1.*** *nucleoplasm.*

karyosome, *is. biy.* **1.** göze çekirdeğindeki renk tanecikleri, **2.** göze çekirdeği, **3.** kromozom.

karyosystematics, *ç. is.* kromozom sınıflandırma bilimi : kromozomları ve onların niteliklerini sınıflandırarak doğal bağıntıları belirlemeye çalışan göze bilimi dalı.

karyotin, *is. biy.* çekirdek maddesi, kromatin.

karyotype, *is.&f.* **-typed, -typing 1.** göze kromozomları niteliklerinin tümü (sayısı, şekli, büyüklüğü, görünüşü vb.), **2.** kromozom niteliklerini belirtmek, **3. karyotypic(al)** : kromozom nitelikleri ile ilgili.

kas, *is.* dolap : Amerika'ya ilk gelen Hollandalıların kullandıkları kaba dolap.

kasha, *is.* yarma lâpası: D Avrupa yemeği. ***e.a.-*** *mush.*

kasher, *sf.&is&f. bk.:* **kosher.**

kashmir, *is. bk.:* **cashmere.**

Kashmir, *is.* **1. Cashmere** *d.d.* Keşmir : 1947'den beri Hindistan ve Pakistan arasında anlaşmazlık konusu olan ülke, **2. ~ goat** : Keşmir keçisi, Keşmir yünü veren keçi, **3. ~ rug** : Keşmir halısı.

Kashmiri, *is., ç.* **-miris/-miri 1.** Keşmirli, **2.** Keşmir dili, Keşmir'de konuşulan Hint-İran dili, **3. ~an** : Keşmir+, Keşmirli, Keşmir'e/Keşmirlilere ait.

kashrut, *is.* Musevilerin besin kuralları.

kat, *is. bot.* Arap çayı *(Caltha edulis)* : Arapların yetiştirdiği bir funda. Yaprakları ve tomurcukları çiğnenir veya kaynatılıp suyu içilir (bir nevi münebbih). **Arabian tea, African tea** *d.d.*

kat- = kata- = kath-, *bk.:* **cata-.**

katabasis, *is., ç.* **-ses 1.** gerileme, çekilme, geri kaçma, ric'at, **2.** ülke içinden kıyıya kadar yürüyüş (on bin Yunanlının *Cunaxa'* da yenildikten sonra yürüyüşü gibi). *bk.:* **anabasis.** ***e.a.-1.*** *retreat.*

katabatic, *sf. meteor.* aşağıya doğru/yönelik (rüzgâr, hava cereyanı vb.). *bk.:* **anabatic.**

katabolism / katabolic(ally), *bk.:* **catabolism/catabolic-(ally).**

katakana, *is. Jap.* eğik simge : Japonların kullandığı başlıca iki çeşit hece-simgeden eğik olanı.

katalysis/katalytic, *bk.:* **catalysis/catalytic.**

kataplasia, *is. bk.:* **cataplasia.**

katatonia/katatonic, *is. bk.:* **catatonia/catatonic.**

Katharevusa, *is.* modern edebî Yunan dili/Rumca. **Hellenic** *d.d. bk.:* **demotic.**

katharsis/kathartic, *is. bk.:* **catharsis/cathartic.**

kathode/kathodic, *is. bk.:* **cathode/cathodic.**

kation, *is. bk.:* **cation.**

katsura tree, *is.* Japon ağacı *(Cercidiphyllum japonicum).* ABD'de süs ağacı olarak yetiştirilir.

katydid, *is. zool.* cırcır böceği *(Tettigonidae):* çekirgeye benzer, yeşil renkli, erkeği ön ayaklarıyla tiz bir ses çıkaran bir tür böcek. K Amerika'da bulunur.

kauri = kaury, *is. bot.* **1. ~ pine** *d.d.* Yeni Zelanda/kauri çamı *(Agathis australis)* : Yeni Zelanda'da yetişen, kerestesi ve reçinesi kıymetli bir çam, **2.** kauri kerestesi, **3.** *Agathis* türünden herhangi bir ağaç, **4. ~ gum/~ copal/~ resin** *d.d.* kauri reçinesi (muşamba verniği yapmakta kullanılır).

kava, *is. bot.* **1.** acı çalı, acı funda, kava biberi *(Piper methysticum)* : bibergillerden bir tür funda. Avustralya ve çevresindeki adalarda yetişir. Kökünden sarhoş edici ve uyuşturucu bir içki yapılır. **2.** acı çalı içkisi.

kavass, *is. T.* kavas.

kayak = kaiak, *is.* **1.** kayık : Eskimoların bir çerçeve etrafına fok derisi gererek yaptıkları tek kişilik balıkçı kayığı, **2.** buna benzer spor kayığı, **3. ~er** : kayıkçı.

kayles, *ç. is. Brit.- k.d. bk.:* **skittles.**

kayo, *is., ç.* **kayos**, *gl.f.* **kayoed, kayoing** (boksta) nakavt (etmek), oyun dışı (etmek). *kıs.:* **K.O.** (**K**nock **O**ut).

kazoo, *is., ç.* **-zoos** oyuncak zurna : küçük bir boru ile üflenince titreşen parşömen dilden ibaret oyuncak müzik aleti.

KB = King's Bishop (satrançta) şahın yanındaki fil.

Kb = kbar = kilobar(s).

K.B.E. = Knight Commander of the British Empire.

kc = **1.** kilocycle(s), **2.** kilocurie(s).

K.C. = **1.** King's Counsel, **2.** Knight Commander, **3.** Knights of Columbus.

kcal = kilocalorie(s).

K.C.B. = Knight Commander (of the order) of Bath.

K.C.V.O. = Knight Commander of the (Royal) Victorian order.

kea, *is. zool.* Yeni Zelanda koca papağanı *(Nestor notabilis)* : tüyleri zeytunî yeşil, kanatları ve kuyruğu mavi/sarı çizgili iri bir papağan. Böcek ve meyve ile beslenir. Bazan da koyunları parçalayıp böbrek yağını yer. Papağanların en büyüğüdür. Uzunluğu 50 cm.

kebab = kabob = kebob, *is. T.* kebap.

kebar, *is. İsk. bk.:* **caber.**

kebbie, *is. İsk.* sopa, değnek, baston gibi kullanılan kaba değnek. ***e.a.-*** *cudgel.*

kebbock = kebbuck, *is. İsk.* peynir. ***e.a.-*** *cheese.*

keblah, *is. bk.:* **kiblah.**

keck, *is.&gsz.* **1.** 1. öğürmek, kusmaya çalışmak, **2.** iğrenmek, tiksinmek, iğrendiğini göstermek, **3.** (bitkilerde) içi oyuk sap, **4.** *bot.* yabanî maydanoz. ***e.a.-1.*** *retch.*

keckle, *gl.f.* **-led, -ling** *den.* (sürtünüp zedelenmemesi için) halatı/zinciri iple/yelken bezi ile sarmak.

keddah = khedah = kheda, *is.* fil tuzağı : vahşî filleri yakalamak için yapılan etrafı çevrili alan.

kedge, *is.&f.* **kedged, kedging** *den.* **1.** gemiyi tonoz demirine bağlı yoma ile çekip yürütmek, **2.** tonoz demirine bağlı yoma ile yürümek/doğrultu değiştirmek, **3.** ~ **anchor** *d.d.* tonoz demiri.

keef, *is. bk.:* **kef** (2).

keek, *is.&gsz. İsk.* (gizlice) gözetleme(k), *argo* dikizleme(k), dikiz etme(k). ***e.a.-****peep, pry.*

keel[1], *is.* **1.** *den.* (a) gemi omurgası. **false ~** : kontra omurga, (b) mavna, mavna şeklinde gemi, **2.** gemi omurgasına benzeyen herhangi bir şey (zeplin omurgası gibi), **3.** *bot. zool.* yaprak damarı, tavuk göğüs kemiği gibi uzun parça, **4.** gemi, vapur, **5.** *hv.* uçak omurgası, uçak gövdesinin uzunlamasına alt kısmı, **6. on an even ~** : (a) (gemi) dengeli, kararlı, sabit, muvazeneli, (b) yolunda. **His business affairs are on an even ~ again** : Ticarî işleri yine yolunda. **7. ~less** : omurgasız (gemi vb.). ***e.a.-6.*** *steady, in equilibrium.*

keel[2], *f.* **1.** *den.* (a) (gemiyi) karina etmek, alabora etmek, (tamir için) tekneyi yan yatırmak, **2.** alt üst etmek, **3.** ~ **over** : (a) alabora olmak, birdenbire devrilmek/alt üst olmak. *The sailboat ~ed over in the storm.* (b) birdenbire düşmek/yıkılmak, yere yatmak. **He ~ed over with laughter when I told him joke** : Anlattığım fıkraya gülmekten yerlere yattı. (c) *k.d.* bayılmak, **4.** *esk.* (sıcak sıvıyı) soğutmak, (özellikle) karıştırarak soğutmak. ***e.a.- 3.*** *(a) upset, capsize, (c) faint,* ***4.*** *cool.*

keel[3], *is. Brit.- k.d.* **1.** altı düz mavna, kömür mavnası, **2.** bir mavna yükü kömür, **3.** 21.2 tonluk kömür ölçüsü, **4.** *İsk.* aşı boyası : koyunlara, keresteye işaret koymak için kullanılan kırmızı boya.

keelage, *is. den.* liman resmi/ücreti.

keelboat, *is.* altı düz mavna : Batı ABD'de nehirlerde kullanılır, sırıklarla veya akıntı ile yürütülür.

keelhaul = keelhale, *gl.f.* **1.** *den.* (ceza veya işkence olarak bir kimseyi) geminin altından geçirmek, **2.** şiddetle azarlamak.

keelson = kelson, *is. den.* (gemide) iç omurga.

keen[1], *sf.* **1.** keskin, sivri. *a ~ knife / blade / edge.* **2.** sert, şiddetli, *mec.* keskin, acı. **a ~ wind** : şiddetli rüzgâr. *There was a ~ wind blowing from the north.* **~ satire** : keskin/acı hiciv. **~ wit** : keskin zekâ. **~ pain** : şiddetli ağrı. *~ desire/sorrow.* **a ~ sight/eye** : keskin görüş/göz, **3.** çok hassas, duyarlı. **a ~ hearing** : hassas kulak. **a ~ sense of smell** : hassas koku alma duygusu, **4.** kuvvetli, şiddetli, yoğun, koyu. **~ competition** : yoğun rekabet. **~ ambition** : kuvvetli ihtiras. *~ interest. a ~ struggle for power.* **5.** hevesli, çok istekli, ateşli, heyecanlı. **Her father wants her to go to university, but she is not ~** : Babası üniversiteye gitmesini istiyor, fakat o buna hevesli değil. *~ to pass the examination. ~ on politics. a ~ player.* **6.** *argo* harikulâde, fevkalâde, mükemmel, **7.** (a) zeki, akıllı, gözü açık. *a ~ student.* **He had a ~ awareness of the problem** : Mesele onun gözünü açtı. (b) açıkgöz, kurnaz. *~ bargainers.* **8. ~ly** : (a) kuvvetle, şiddetle, yoğun bir şekilde, (b) hevesle, arzu ve heyecanla, can atarcasına. ***e.a.-1.*** *sharp,* ***2.*** *bitter, biting, piercing,* ***3.*** *sensitive, perceptive, acute, penetrating, quick, discerning,* ***4.*** *intense,* ***5.*** *enthusiastic, ardent, eager,* ***6.*** *wonderful, marvelous, excellent, great, fine,* ***7.*** *(a) alert, (b) astute.* ***k.a.-1.*** *blunt, dull.*

keen2, *is.&gl.f.* **1.** (ölü için) ağıt, feryat, **2.** (ölü için) ağlamak, feryat etmek, gözyaşı dökmek, **3. ~er** : ağıtçı, ölünün ardından ağlayan/feryat eden.

keenness, *is.* **1.** keskinlik. *The ~ of a sword.* **~ of sight** : görüş keskinliği, **2.** sertlik, şiddet. *The ~ of the cold wind.* **3.** kuvvet, fazlalık, yoğunluk. *The ~ of a man's appetite.* **4.** heves(lilik), şiddetli arzu, heyecan, tutku, aşırı ilgi, can atma. *His ~ for sports was easy to see.* **5.** zekâ, kurnazlık, açıkgözlülük, uyanıklık, *e.a.-1. sharpness, 2. bitterness, 4. eagerness, enthusiasm, interest, 5. alertness, astuteness.*

keep1, *f.* **kept, keeping 1.** tutmak, saklamak, hıfzetmek, muhafaza etmek. *She kept her promise.* **~ a secret** : sır saklamak. *You may ~ your things here.* **2.** muvakkaten birinin (malı) olmak, birisinde kalmak, alıkoymak. **You may ~ this** : Bu sizde kalsın/sizin olsun. **Don't let me ~ you** : Sizi alıkoymayayım. **3.** mukayyet/sahip olmak, korumak, muhafaza etmek, göz kulak olmak. *Would you ~ this until I return?* **4.** sahibi olmak, işletmek. *They ~ a shop/store/hotel.* **5.** beslemek, yetiştirmek. *to ~ cows/chicken.* **6.** alıkoymak, (bir yerde) tutmak, (bir yere) kapatmak. *His illness kept him in hospital for 6 weeks.* **~ in** : içeride alıkoymak/saklamak/kalmak, içeriye kapatmak. **~ in mind** : akılda tutmak, unutmamak, **7.** beslemek, geçindirmek, geçimini sağlamak. **to ~ a family** : aile geçindirmek. **~ a house** : ev geçindirmek/idare etmek. **~ s.o. in clothes** : birinin giyimini kuşamını sağlamak, **8.** (belirli bir durumda) tutmak. **~ that child quiet** : Şu çocuğu sustur. **9. ~ from** : önlemek, mani olmak, alıkoymak, tutmak. **~ that child from crying** : Şu çocuğu ağlatma (ağlamasını önle). **I mustn't ~ you from your work** : Sizi işinizden alıkoymamayım / işinize mani olmayayım. **I could hardly ~ from laughing** : Gülmemek için kendimi zor tuttum. **~ sth. from s.o.** : birinden bir şeyi (haber vb.) gizlemek, **10.** (olduğu gibi) muhafaza etmek, değiştirmemek, ayrılmamak. *~ your distance.* **Please ~ your seats** : Lütfen yerinizden ayrılmayın. **11.** (arkadaş) edinmek, ...ile düşüp kalkmak. **to ~ bad company** : kötü arkadaş edinmek. **~ in with** : dost kalmak, teveccühünü muhafaza etmek, **12.** korumak, hıfzetmek. **May the Lord ~ you** : Allah seni/sizi korusun (Allaha emanet olun). **How are you ~ing?** Nasılsınız? Sağlığınız iyi mi? **13.** sürdürmek, devam ettirmek, (bir durumu) muhafaza etmek. **~ going** : (yoluna) devam etmek, ilerlemek. **~ s.o. waiting** : birisini bekletmek. **~ silence/peace** : sessizliği/barışı sürdürmek, **14.** saymak, saygı göstermek, riayet/hürmet etmek, sadık olmak, sadakat göstermek, bağlı kalmak. *to ~ old traditions.* **15.** metres tutmak, **16.** (belirli durumda) kalmak, (bir durumu) muhafaza etmek/devam ettirmek. **~ indoors** : içeride kalmak. **~ to the right** : sağdan gitmek/ayrılmamak. **~ cool** : soğukkanlılığını korumak, heyecanlanmamak, **17.** (bir işe) devam etmek, sebat etmek, direnmek, ayak diremek, yılmamak, vazgeçmemek. *~ trying.* **18.** bozulmadan saklanmak, bozulmamak. **Will this food ~ ?** Bu yemek bozulmadan saklanabilir mi? **Fish won't ~ in summer** : Yazın balık çabuk bozulur. **19.** sonraya kalmak, beklemek, gecikmek. **I have more to tell you, but it will ~** : Sana daha diyeceklerim var, fakat sonraya kalsın. **20.** (bir durumda) kalmak/durmak/bulunmak. **~ off the grass** : Çimenlere basmayınız (çimenlerden uzak durunuz). **21. ~ a civil tongue in one's head** : (konuşmada) nezaketten ayrılmamak, ağzını bozmamak, dilini tutmak. *He was very angry with his boss, but he kept a civil tongue in his head.* **22. ~ an eye on** : göz kulak olmak, arasıra bakmak, mukayyet olmak. *~ an eye on the children while I am away.* **23. ~ one's eyes open** : gözünü açmak, dikkat etmek, **24. ~ one's eyes peeled = ~ one's eyes skinned** : gözünü ayırmamak, gözünden kaçırmamak için dikkatle bakmak. *The bird watcher kept his eyes peeled for birds.* **25. ~ after** : tekrar tekrar söylemek, sık sık tekrarlamak. *Sue's mother had to ~ after her to clean her bedroom.* **26. ~ an ear to the ground** : nabız yoklamak, kulağı kirişte olmak, etrafa kulak vermek. *Reporters ~ an ear to the ground so as to know as soon as possible what will happen.* **27. ~ a stiff upper lip** : cesur olmak, cesaretini/soğukkanlılığını yitirmemek, korkuya/paniğe kapılmamak. *Although he was having some trouble with the engine, the pilot kept a stiff upper lip and landed the plane safely.* **28. ~ at** : sebat etmek, azmetmek, (ısrarla) devam etmek, yılmamak, çalışmak, gevşememek. **~ at work** : işe devam et-

mek. **It's a tough problem, but I'll ~ at it** : Çetin bir soru, fakat çözmeye çalışacağım. **~ s.o. at it** : (bir işi yapması için) birisini zorlamak, üstüne düşmek, **29. ~ away** : uzak durmak/tutmak, alargada tutmak, yaklaş(tır)mamak, vermemek, **30. ~ bach** *argo* bekâr hayatı yaşamak, karısı yokken ev işleri yapmak, **31. ~ back** : (a) geri çekilmek/kalmak/durmak, ilerlememek, yaklaşmamak, (b) tutmak, alıkoymak, durdurmak. **to ~ back tears** : gözyaşlarını tutmak, (c) (sır vb.) saklamak, açığa vurmamak, ketmetmek. **You're ~ing something back** : Dilinin altında bir şeyler var/bir şeyi/sırrı saklıyorsun. **32. ~ body and soul together** : ölmemek, yaşamak, sağ kalmak, geçinmek. *John was unemployed most of the year and hardly made enough money to ~ body and soul together.* **33. ~ books** : hesap tutmak, muhasebecilik yapmak, **34. ~ cases** : dikkat etmek, dikkatle göz önünde tutmak, gözden ayırmamak, **35. ~ company** : eşlik/arkadaşlık/refakat etmek, yalnız bırakmamak, birbirinden ayrılmamak. **~ company with** : ...ile arkadaşlık etmek/arkadaş olmak. *He ~s company with a nice girl.* **36. ~ cut** *esk.* uzak durmak, dikkatli/tedbirli davranmak, **37. ~ dark** : saklamak, sır vermemek, **38. ~ down** : (a) çoğaltmamak, artırmamak, çoğalmasını/artmasını/ilerlemesini önlemek. *Chemicals are used for ~ing insects down.* (b) baş kaldırtmamak, baskı altında tutmak, (c) kusmasını önlemek, gıdayı midede tutmak, **39. ~ early/good hours** : (a) eve erken dönmek, (b) erken yatmak. **40. ~ face** : metin/cesur/temkinli davranmak, metanetini/cesaretini yitirmemek, itidalini/soğukkanlılığını korumak, **41. ~ faith (with)** : imanı/inancı sarsılmamak, sadık/bağlı kalmak, sadakatten ayrılmamak. *~ faith with ones children. ~ faith with one's religion.* **42. ~ hands off** : karışmamak, müdahale etmemek, dokunmamak, el sürmemek, ellememek, uzak durmak, *argo* burnunu sokmamak. *The government should ~ hands off in the internal affairs of other countries.* **43. ~ house** : (a) ev işleri yapmak, evi çekip çevirmek, (b) (evlenmeden) aynı evde birlikte yaşamak. *Bob and Nancy ~ house these days.* **44. ~ in with** *s.o.* : birisiyle iyi ilişkilerini sürdürmek, **45. ~ off** : (a) yaklaş(tır)mamak uzak kalmak/durmak/tutmak. *~ off the grass. Draw the curtain to ~ the sun off.* (b) vuku bulmamak. **If the rain ~s off, we shall go out** : Yağmur yağmazsa gezmeye gideceğiz. **46. ~ on** : (a) devam/ısrar/sebat etmek. *Prices ~ on increasing.* (b) (hizmette/işte) alıkoymak, yerinde bırakmak, tutmak, istihdama devam etmek. *We can't to ~ both the gardeners on.* (c) muhafaza etmek, alıkoymak. *I'll ~ the house on through summer.* (d) **~ on (about)** : durmadan/habire anlatmak/konuşmak, hep ...-den bahsetmek. *He ~s on his travel to Europe.* **Don't ~ on about it !** (Sözü) kısa kes! Fazla uzatma! (e) **~ on at** : durmadan/ısrarla/mütemadiyen istemek, *argo* başının etini yemek. *His wife kept on at him to buy her a new coat.* **47. ~ one's balance** : kendine hâkim olmak, dengesini/itidalini kaybetmemek, **48. ~ one's bed** : (hastalık nedeniyle) yataktan çıkmamak, **49. ~ one's counsel** : sır saklamak, kimseye bir şey söylememek, **50. ~ one's distance** : uzak durmak, arayı açmak, yakınlık/dostluk göstermemek. *Mary did not like Lise and kept her distance from her.* **51. ~ one's feet** : dengesini korumak, ayakta durabilmek, **52. ~ one's hand in** : alışkanlığını/melekesini kaybetmemek. *He tried to ~ his hand in at tennis by playing a little at least once a week.* **53. ~ one's head = ~ one's wits about one** : (tehlike karşısında) soğukkanlılığını korumak, paniğe kapılmamak. *When Tim heard the fire alarm he kept his head and looked for the nearest exit.* **54. ~ one's mouth shut** : susmak, sesini çıkarmamak, **55. ~ one's nose clean** : tehlikeden uzak durmak, yanlış/tehlikeli işlerden sakınmak, **56. ~ (have/hold) one's nose to the grindstone** : çok sıkı çalışmak, canını eziyete koşmak, **57. ~ one's seat** : yerinden kalkmamak, at üzerinden düşmemek, **58. ~ one's shirt on** : sakin olmak, heyecana/telâşa kapılmamak, **59. ~ open house** : her misafire kapısı açık olmak, **60. ~ out** : dışarıda bırakmak/kalmak, içeri sokmamak/girmemek, yaklaş(tır)mamak. **~ out !** Girilmez! Yaklaşma! **Warm clothing ~ out the cold** : Kalın elbise, soğuktan korur. **61. ~ out of** : uzak tutmak/kalmak/durmak, ...-den koru-(n)mak, ...-ye karış(tır)mamak. *I hope you'll ~ (him) out of danger while I'm away.* **~ s.o. out of his rights** : birini hakkından mahrum etmek.

~ **out of quarrel** : kavgadan uzak durmak, kavgaya karışmamak, **62.** ~ **pace** : geri kalmamak, yetişmek, ayak uydurmak. **He had no trouble ~ing pace with the faster runner** : Hızlı koşucuya yetişmekte güçlük çekmedi. **63.** ~ **step** : ayak uydurmak. ~ *step with the other marchers.* ~ *step with times and turn it to your advantage.* **64.** ~ **tab(s) on** *bk.:* **tab** (12). **65.** ~ **the ball rolling** : iyi bir işi devam ettirmek, **66.** ~ **the field** : faaliyete devam etmek, ortadan çekilmemek, **67.** ~ **the home fires burning** : (bir kimse evden gittikten sonra) hayatı eskisi gibi devam ettirmek, eski yaşayışını sürdürmek. *While Bob was in the army, Ann kept the home fires burning.* **68.** ~ **the peace** : barışı korumak, sulhu bozmamak/muhafaza etmek, **69.** ~ **the wolf from the door** : açlıktan ölmemek, sağ kalabilmek, boğazını doyurabilmek. *Millions of people in China and India find it very difficult to ~ the wolf from the door.* **70.** ~ **time** *bk.:* **time**[1] (68), **71.** ~ **to** : (a) uymak, bağlı kalmak/tutmak. ~ **s.o. to his promise** : birine vaadini/ sözünü tutturmak, (b) (bir yerden) ayrılmamak/ çıkmamak, (bir yerde) kalmak. *to ~ one's bed.* **72.** ~ **together** : bir arada tutmak/kalmak, dağılmasını önlemek, dağılmamak, birliği korumak, **73.** ~ **to oneself** : (a) (başkalarından) uzak durmak, içine kapanmak, kabuğuna çekilmek. ~ **oneself to oneself** : kimseye sokulmamak. **They ~ to themselves** : Kimseye sokulmuyorlar. *She doesn't go out much, she likes to ~ herself to herself.* (b) sır (olarak) saklamak, başkasına söylememek, açıklamamak, açığa vurmamak. *He knew what the facts were, but kept them to himself.* **74.** ~ **touch with** : devamlı ilişkisi olmak, münasebeti devam ettirmek, **75.** ~ **track of** : izlemek, takip etmek, haberdar olmak, **76.** ~ **under** : (a) hâkim olmak, kontrol altında tutmak. *He kept his feelings under. We tried to ~ the fire under.* (b) baskı altında tutmak, hükmetmek, tahakküm etmek. *Formers rulers kept the people under.* **77.** ~ **under one's hat** : sır saklamak, kimseye söylememek, **78.** ~ **up** : (a) sürdürmek, sebat etmek, aynı kararda devam ettirmek. ~ *up the good work.* (b) iyi bakmak, bakımını iyi yapmak. ~ *up an estate.* (c) ~ **up with** : geri kalmamak, baş başa gitmek, rekabet etmek, *argo* aşık atmak. *She tried hard to ~ up with the wealthy neighbors.* (d) (fiyatı vb.) yüksek tutmak, düşürmemek, indirmemek. *Oil producers are ~ing the prices up. He kept up his spirits by singing.* (e) *gen.* ~ **up with** : haberdar/haberi olmak, günü gününe (olayları) izlemek. *to ~ up with the news. to ~ up on current events.* **79.** ~ **up with the Joneses** : (zengin komşularından vb.) aşağı kalmamak, onlarla aşık atmak, üstün görünmeye çalışmak, alçak tarafını göstermemek, **80.** ~ **up with times** : zamana uymak, **81.** ~ **watch** : (a) gözetlemek, (b) bekçilik etmek, nöbet beklemek, **82.** ~ **(one's) word** : sözünü tutmak, sözünden dönmemek, sözünün eri olmak, **83.** ~ **your chin up** *bk.:* **chin** (2), **84.** ~ **your fingers crossed** : iyi şans dilemek, sonunun iyi gelmesini temenni etmek. ***e.a.- 1&2.*** *retain, reserve, withhold,* ***6.*** *detain, hold, confine,* ***8.*** *maintain,* ***9.*** *prevent,* ***12.*** *protect,* ***14.*** *observe,* ***16.*** *remain,* ***17.*** *continue,* ***28.*** *persist,* ***32.*** *survive,* ***38.*** *(b) oppress,* ***46.*** *(a) continue, persist.*

keep[2], *is.* **1.** geçim, maişet. *to work for one's ~ .* **He earns his ~** : Geçimini sağlıyor/çıkarıyor. **He's not worth his ~** : Masrafına değmez. **2.** kale, Ortaçağ şatolarının tabkim edilmiş binası, **3.** bakım, iyi muhafaza etme/koruma, **4.** ceza evi, tutuk evi, hapishane, tevkifhane, **5.** tutucu, bir şeyi yerinde/bağlı tutan şey, **6.** *Brit.* otlak, **7.** *esk.* koruma, himaye, nezaret, **8. for ~s** *k.d.* (a) kazandığı kendisinin olmak şartıyla. *Two men were playing games for ~s.* (b) ciddiyetle, ciddî olarak. *He found out that his rival was not fooling but competing with him for ~s.* (c) temelli, ebediyen, ilelebet. *After his experience in foreign countries he came home for ~s.* (d) geri dönmemek/vermemek şartıyla. *Stole their crown jewels and for ~s.* ***e.a.-1.*** *sustenance, support,* ***2.*** *fortress, castle, stronghold, donjon, dungeon,* ***3.*** *maintenance,* ***4.*** *prison, jail,* ***7.*** *custody, guard, charge,* ***8.*** *(b) eranestly, seriously, (c) forever, permanently.*

keepable, *sf.* alıkonulabilir, tutulabilir, saklanabilir, korunabilir.

keeper, *is.* **1.** bekçi koruyucu muhafız, **2.** ...sahibi, -ci, patron. **innkeeper** : hancı, otelci, han/otel sahibi. **shopkeeper** : dükkâncı, dükkân sahibi, **3.** kâhya, **4.** bakıcı, birinin eylemlerinden sorumlu kimse. *Am I my brother's ~ ?* **5.** (hayvan vb.) bakıcı, gardiyan. *a ~ of swine. a zookeeper. a lunatic and his ~.* **6.** kenet, kenetle-

yici parça, kilit, bir şeyi yerinde tutan nesne, tutucu, **7.** kilit mil yuvası, **8.** kayış halkası, **9.** mıknatıs kutup başlığı : mıknatıslığın kaybolmaması için kutuplar arasına konan demir, **10.** yasakları bozmadan yakalanabilecek en büyük balık, **11.** bozulmadan uzun müddet dayanan meyve/sebze/yiyecek, **12. goalkeeper** : (spor) kaleci, **13. ~ of the king's conscience** : (İngiltere'de) baş yargıç. ***e.a.-1.*** *guard, 5. warden, jailer, custodian, guardian.*

keeping, *is.* **1.** uygunluk, muvafakat, tevafuk. **in ~ with** : -e göre, -e uygun olarak. *Don't trust him, his actions are not in ~ with his promises.* **out of ~ with** : -e uymaz/uygun değil, **2.** koruma, himaye, muhafaza, bakım. **be in s.o.'s ~** : birinin himayesinde olmak. *He has ten children in his ~.* **3.** geçim, maişet, nafaka, gıda, yiyecek, erzak. *He provided good ~ for the cattle.* **4.** beslenme, bakım, **5.** örf, âdet, töreye/an'aneye bağlılık/riayet, **6.** (ilerisi için) saklama, muhafaza. ***e.a.-1.*** *conformity, congruity, harmony, consistency, 2. custody, guard, maintenance, 3. provision, 4. feed, support, 5. observance.*

keepsake, *is.* andaç, anmalık, hatıra, yâdigâr. *My friend gave me his picture as a ~ when he moved away.*

keeshond, *is., ç.* **-honden** boz köpek, Hollanda köpeği : gümüşî, kurşunî sık tüylü, kuyruğu yukarı kıvrık küçük bir cins köpek.

keet, *is.* beç (tavuğunun) civcivi.

kef = keef = kaif = kif = koef, *is.* **1.** (uyuşturucu maddenin verdiği) keyif, mahmurluk, dalgınlık, **2.** haşiş, esrar, uyuşturucu madde, esrar sigarası.

keg, *is.* **1.** (küçük) fıçı, varil (hacmi 5-10 galon), **2.** takriben 45 kg'lık ağırlık ölçüsü (çivi tartmakta kullanılır).

kegeler = kegler, *is. argo* **1.** top yuvarlama oyunu oynayan kimse, **2. kegling** : top yuvarlama. ***e.a.-2.*** *bowling.*

keister = keester = keyster = kiester, *is. argo* **1.** kıç, göt, **2.** sandık, bavul. ***e.a.-1.*** *buttocks, rump, 2. box, trunk, suitcase, satchel.*

keitloa, *is.* (iki boynuzlu) gergedan. (G Afrika'da yaşar).

kelly green, *is.* koyu sarımtrak yeşil.

keloid = cheloid, *is. patol.* iğdokusal ur. **~al** : iğdokusal ur şeklinde.

kelp, *is.&gsz.* **1.** varek : kahverengi, büyük ve kaba deniz algı, **2.** varek külü : tentürdiyot yapmakta kullanılır, **3.** (külünü almak için) varek yakmak.

kelp bass, *is. zool.* deniz levreği *(Paralabrax clathratus).* Kaliforniya'da avlanır.

kelpie = kelpy, *is., ç.* **-pies 1.** *İsk.* boğulma tehlikesini simgeleyen, at şeklinde) deniz perisi, **2.** *Avust.* çoban köpeği.

Kelt(ic), *bk.:* **Celt(ic).**

kelson, *is. bk.:* **keelson.**

Kelvin, *is.&sf.* **1.** Kelvin, **2. ~ scale** : Kelvin derecesi/ölçeği, mutlak sıcaklık derecesi : - 273°. 16 C'yi 0°K kabul eden sıcaklık ölçeği.

kemp, *is. Brit.- k.d.* **1.** şampiyon, **2.** ekin biçme yarışması, **3.** kiznek, kıtık, kısa yün. ***e.a.-1.*** *champion.*

kempt, *sf.* bakımlı, iyi bakılmış, düzgün, muntazam, süslü. *old but ~ homes.* ***e.a.-*** *neat, tidy, trim, well-groomed.*

ken, *is.&f.* **kenned / kent, kenning 1.** bilgi, anlayış, kavrayış, **2.** görüş (alanı/açısı), bilgi alanı, anlama/kavrama alanı/sahası. **within my ~** : bildiklerim arasında, görebildiğim kadar, **3.** *İsk.* (a) bilmek, tanımak, (bir kimse/şey hakkında) bilgi sahibi olmak, (b) (bir fikri/durumu) anlamak, kavramak, **4.** *esk.* görmek, tanımak, farketmek, seçmek, tefrik etmek, **5.** *Brit.- k.d.* (bir şeyden) haberdar olmak, (bir şey hakkında) bilgi sahibi olmak, **6.** *İsk. huk.* mirasçı olarak tanımak, **7. beyond/outside one's ~ = not within one's ~** : bir kimsenin anlayamayacağı/kavrayamayacağı, akla sığmaz, akıl almaz/ermez, anlaşılması olanaksız. *abstract words that are beyond the ~ of the children. What happens after death is beyond our ~.* ***e.a.-1.*** *knowledge, understanding, 3. (a) know, (b) understand, perceive, 4. see, descry, recognize.*

kenaf, *is. bk.:* **ambary**

kench, *is. ABD* balık ve deri tuzlama yeri.

Kendall green, *is.* **1.** yeşil şayak, ev dokuması yeşil kumaş, **2.** şayak yeşili.

kendir = kendyr, *is. T.* **1.** kendir, **2.** *bot.* kendir otu *(Apocynum venetum).*

kendo, *is.* (bambu değneklerle oynanan) Japon kılıç oyunu.

Kenilworth ivy, *is.* duvar sarmaşığı *(Cymbalaria muralis).*

kennel, *is.&f.* **-neled, -neling** *(Brit.:* **-nelled, -nelling**) **1.** köpek kulübesi, **2.** *gen.* **~s** : köpek üretme/eğitme/barındırma evi/kurumu, **3.** (av) köpek/tazı sürüsü, **4.** in, tilki vb. ini/yuvası, **5.** izbe, virane, **6.** oluk, (yol kenarındaki) su yolu/kanalı, açık lâğım, **7.** köpek kulübesine koymak/kapatmak, **8.** köpek kulübesinde oturmak/yatmak, **9. ~ club** : köpek yetiştiriciler kulübü. ***e.a.-4.*** *lair, 6. gutter, channel, puddle.*

kenning, *is.* **1.** *İsk.* zerre, çok küçük miktar, iz, işaret, azıcık şey. **His father was a ~ on the wrong side of the law** : Babası birazcık yasadan ayrılmıştı. **2.** fark etme, tanıma, **3.** (eski Anglo-Sakson şiirinde) eğretileme, mecaz, istiare. *To say "**wave traveler**" for "**boat**" is a ~.* ***e.a.-1.*** *trace, shade, 2. recognition.*

keno, *is.* tombalaya benzer toplarla oynanan bir kumar.

kenosis, *is.* Hz. İsa'nın tanrısallığına halel gelmeden insanlaşması/insan tabiatının noksanlıklarını kabulü.

kenotron, *is. elekt.* kenotron, (boşluklu) diyod : doğrultucu olarak kullanılır.

kentledge, *is. den.* daimî safralık: safra olarak gemide daimî duran demir külçe.

Kentucky bluegrass, *is. bot.* Kentaki çayırı *(Poa pratensis)* : Missisippi vadisinde hayvan yemi olarak yetiştirilen bir ot.

Kentucky boat/ark/flat, *is.* dibi düz büyük nehir salı.

Kentucky coffee tree, *is.* **1.** *bot.* Kentaki kahve ağacı *(Gymnocladus dioicus)* : tohumları kahve yerine kullanılan uzun bir ağaç, **2. Kentucky coffee bean** : Kentaki kahvesi : bu ağacın tohumu.

Kentucky riffle, *is.* Kentaki tüfeği : XVIII. yy. başlarında *Lancaster, Pa.* yakınlarında geliştirilmiş ağızdan dolma çakmaklı tüfek.

kep, *gl.f. İsk.* **kepped, keppen/kippen, kepping** yolunu kesmek, önüne çıkmak, durdurmak, yakalamak. ***e.a.-*** *intercept, hinder.*

kepi, *is., ç.* **kepis** (Fransız askerlerinin giydiği) düz tepeli kasket.

kept, *f. bk.:* **keep** *(geç.z.&sf.f.).*

keramic(s), *bk.:* **ceramic(s).**

keratin = ceratin, *is. biy.- kim.* keratin : boynuz ve tırnakları oluşturan temel albümin bileşimi.

keratinize, *f.* **-ized, -izing 1.** boynuzlaş(tır)mak, **2. keratinization** : boynuzlaş(tır)ma, **3. keratinoid = keratinous** : boynuzlaşmış, boynuz gibi. ***e.a.- 3.*** *horny.*

keratitis, *is. patol.* kornea yangısı/iltihabı.

kerato- = kerat-, *ön ek* **1.** "boynuz" *ör.: keratogenous,* **2.** (göz) "kornea". *ör.: keratoplasty.*

keratoconjunctivitis, *is. patol.* kornea ve göz örtüsü yangısı.

keratoconus, *is.* kornea çıkıklığı : korneanın koni biçiminde çıkık olması. Görüş kusuruna/körlüğe neden olur. Kalıtımsal olduğu zannediliyor.

keratoderma, *is. bk.:* **keratosis.**

keratogenous, *sf.* boynuzlaştıran, boynuz üreten.

keratoid, *sf.* boynuzumsu, boynuza/boynuz dokuya benzer.

keratoma, *is., ç.* **-mas, -mata** *patol. bk.:* **keratosis.**

keratoplasty, *is., ç.* **-ties** *cer.* kornea ameliyatı, ameliyatla göze kornea takılması. **keratoplastic** : kornea ameliyatı ile ilgili.

keratose, *sf.* **1.** boynuzumsu, boynuz gibi, **2.** iskeletinde boynuz doku bulunan (bazı sünger ve omurgalılar).

keratosis, *is., ç.* **-ses** *(2 için) patol.* **1.** tırnaklaşma, sertleşme, nasırlaşma : derinin sertleşmesinden oluşan hastalık, **2.** tırnaklaşmış oluşum : deride tırnak/boynuz gibi sertleşen yer (siğil vb.), **3. keratosic = keratotic** : tırnaklaşma+. ***e.a.-1&2.*** *keratoderma, keratoma.*

kerb, *is.&gl.f. Brit.* **1.** kaldırım taşı, yaya kaldırımının kenar taşı, **2.** kuyu bileziği, **3.** kaldırıma kenar taşı döşemek, **4.** borsada kayıtlı olmayan hisse senedi alış verişi, **5. ~-broker** : gayriresmî simsar, borsada kayıtlı olmayan hisse senetlerini alıp satan kimse, **6. ~ crawling** : otomobille yavaş yavaş gidip kaldırımda giden güzel kadını otomobile almaya çalışma, **7. ~ drill** : sokakta karşıya geçecek yayalar için güvenlik kuralları, **8. ~ market** : gayriresmî borsa, **9. ~stone** : kaldırım taşı, kenar taşı, **10. ~-weight** : (oto.) boş ağırlık.

Kerbala = Kerbela, *is.* Kerbela.

kerchief, *is.* başörtü, yemeni, eşarp, atkı, boyun atkısı, mendil. **~ed** : başörtülü, eşarplı.

kerchoo = achhoo, *ünl.* Hapşu!

kerf = curf, *is.&f.* **1.** çentik, kertik, **2.** çentilerek kesilen parça, **3.** çentik genişliği, **4.** çentmek, kertmek, çentik/kertik açmak

kermes, *is.* **1.** kırmız boyası : dişi kırmız böceği *(Kermes ilices)* nin kurumuş bedeninden hazırlanan kırmızı boya, **2. ~ oak** *d.d.* kırmız meşesi *(Quercus coccifera)* : kırmız böceğinin üzerinde yaşadığı küçük bir meşe cinsi, **3. ~ mineral** : kırmız tozu : kestanemsi kırmızı renkte, eskiden terletici ilâç olarak kullanılan bir toz.

kermess = kermis = kirmess, *is.* **1.** kermes, panayır, şenlik (genellikle hayır cemiyetleri yararına yapılan), **2.** Hollanda vb. de yılda bir defa yapılan açık hava festivali.

kern, *is.&gl.f. bas.* **1.** (bazı italik harflerde vb.) çıkıntı, **2.** (harflerde) çıkıntı yapmak.

kern = kerne, *is. esk.* **1.** (İrlanda/İskoçya'da) asker, **2.** (İrlandalı) köylü, özellikle kaba köylü.

kernel, *is.&gl.f.* **-neled, -neling** (*Brit.* **-nelled, -nelling**) **1.** çekirdek içi, ceviz/fındık vb. içi, çekirdeklerin yenilebilen yumuşak kısmı, **2.** (buğday, mısır vb.) tane, **3.** öz, cevher, iç, **4.** esas, ruh, **5.** mahfaza içine almak/koymak. ***e.a.-*** *3. nucleus, core, 5. enclose.*

kernel sentence, *is.* çekirdek cümle : kısa, basit cümle, ki bundan daha ayrıntılı cümleler yapılabilir.

kerosene = kerosine, *is.* gaz yağı, gaz, petrol.

kerplunk, *zf.&f.* **1.** pattadak, pat diye, güm diye, patırtı/gümbürtü ile, **2.** pattadak/pat diye düş(ür)mek.

kerria, *is. bot.* Çin gülü *(Kerria)* : gül familyasından çift sarı çiçekler açan bir bitki.

kerry, *is., ç.* **kerries** İrlanda ineği : küçük, siyah bir inek cinsi.

Kerry blue terrier, *is.* mavi teriyer : mavimtrak gri kıvırcık tüylü İrlanda cinsi ev köpeği.

kersey, *is., ç.* **-seys 1.** şayak : kalın yünlü (veya yün-pamuk karışımı) kumaş, **2.** şayak elbise.

kerseymere, *is.* kaşmir : ince yün kumaş. ***e.a.-*** *cassimere.*

kestrel, *is. zool.* **1.** kerkenez *(Falco tinnunculus)* : K Avrupa'ya özgü, başını rüzgâr yönüne çevirerek havada hareketsiz gibi durabilen küçük bir şahin, **2.** ufak atmaca *(Falco sparverius)* : Avrupa ve Asya'da yaşar.

ketch, *is. den.* iki direkli yelkenli gemi/yat/kotra.

ketchup = catchup = catsup, *is.* ketçap : baharatlı domates salçası.

ketene, *is. kim.* **1.** ketin : H2C=C=O. Renksiz zehirli gaz; akciğerleri tahriş eder, aspirin vb. yapımında kullanılır, **2.** genel formülü RHC=C =O veya R2C=C=O olan organik bileşimler. R : radikal.

keto, *sf. kim.* ketonlu, keton türevi.

keto-enol tautomerism, *kim.* keto-enol devingen eşizlik : bazı organik maddelerin hem keton hem enol şeklinde bulunduğu devingen eşizlik.

keto form, *is. kim.* devingen eşizlikte keton bileşimi.

ketogenesis, *is.* keton-üretim : organik bileşimlerin vücutta yetersiz oksitlenmesinden aseton vb. gibi maddelerin oluşması. **ketogenic** : keton üreten.

ketol, *is.* ketol : molekülünde hem keton hem alkol grubu içeren organik madde.

ketone, *is.&sf. kim.* **1.** keton : iki organik gruba bağlı >C=O karbonil grubu içeren bileşim, CH3COCH3 veya CH3COC2H5 gibi, **2.** ketonlu, keton grubu içeren, **3. ~ body** *biy.-kim.* keton-özdek : şeker hastalığı gibi bazı patolojik hâllerde kanda ve idrarda çok miktarda bulunan asetoasetik asit, beta hidroksibütirik asit ve aseton maddelerinden biri, **4. ~ group = ~ radical** : keton grubu, keton kökü.

ketonic, *sf.* ketonlu.

ketonuria, *is. tıp* idrarda ketonlu madde bulunması.

ketose, *is. kim.* ketoz, molekülünde bir keton grubu bulunan şeker (früktoz gibi).

ketosis, *is. tıp* ketozis : vücutta aşırı keton birikmesi (şeker hastalığında olduğu gibi). **ketotic** : ketotik.

kettle, *is.* **1.** tencere, kazan, içinde su kaynatılan madenî kap. **put the ~ on** : su kaynatmak, **2.** çaydanlık, güğüm, **3. ~ hole** *d.d.* (kayada/buzulda) kazan biçiminde oyuk, **4.** *bk.:* **kettledrum**. ***e.a.-1.*** *pot, 2. teakettle, 3. pothole.*

kettledrum, *is.* dümbelek : bakır veya pirinçten kazan biçimindeki kasnağa gerilmiş deriden ibaret orkestra davulu. **~er** : dümbelekçi, davulcu.

kettle of fish, *is.* **1.** karmakarışık iş, keşmekeş, acayip/karışık durum. **Here's a pretty/ fine kettle of fish** : Ayıkla pirincin taşını! Tut kelin perçeminden! İşler Arap saçına benzedi. **2.** iş, husus, madde, konu, bahis, **3. That's another (a different) kettle of fish** : O iş bambaşka! O mesele başka! O da başka bir acayip durum! *argo* Bu balık başka balık! *Designing a machine is a very different kettle of fish than using it.* ***e.a.- 1.*** *mess, muddle,* ***2.*** *matter.*

keV = kev = kiloelectron volt.

kevel = kevil, *is. den.* bağ takozu, halat vb. bağlanan kalın takoz, iskele babası.

Kewpie , *is.* küçük tombul plâstik bebek.

kex, *is. Brit.- k.d.* içi boş kuru sap/kamış/saz.

key[1], *is., ç.* **keys 1.** anahtar. **master/skeleton ~** : ana anahtar, birçok kilidi açan anahtar. **pass ~** : maymuncuk. **put the ~ in the lock** : anahtarı kilide sokmak, **2.** (bir sonuca ulaştıran) yol. **the ~ to happiness** : saadet yolu, **3.** çözüm yolu. *the ~ to a puzzle.* **4.** cevap/şifre cetveli, şifre anahtarı. *~ to the secret writing.* **5.** kılavuz, açıklama, başka bir metni açıklayan yazı. *a ~ to the grammar execises.* **6.** kama, dil, kurgu, çeşitli mekanik düzenleri tutan/kilitleyen veya açan düzen, **7.** vida/somun anahtarı, **8.** (yazı/hesap makinelerinde) tuş, **9.** *müz.* (a) (piyano vb.) tuş, (b) (nefesli sazlarda) kapakçık, (c) temel ses, esas tonalite. *a symphony in the ~ of C minor.* (d) anahtar (işareti), **10.** ses perdesi, **11.** (düşünce/ifade) üslûp, tarz. **All in the same ~** : Hep aynı tarzda/aynı üslûpta; yeknesak bir şekilde. *The poet wrote in a melancholy ~.* **12.** *elekt.* (a) açkı, açar, düğme, bir devreyi açmaya / kapamaya yarayan alet, (b) *tlg.* maniple, **13.** *bot. zool.* sınıflandırma, tasnif, **14.** (duvarcılıkta) *bk.:* **keystone**, **15.** *mim.* anahtar taşı, **16.** (marangozlukta) kama, **17.** *foto.* hâkim renk tonu, **18.** (resim) temel renk, **19.** *bot. bk.:* **samara**

key[2], *sf.* temel, esas, ana, önemli. **~ industry** : temel/ana sanayi. **~ map** : ana harita. **~ point** : esas/önemli nokta. **~ position** : yetkili/ önemli mevki. **a ~ man = a man in a ~ position** : önemli (mevkide bulunan) adam. **~ question** : temel sorun. ***e.a.-*** *chief, major, important, essential, fundamental.*

key[3], *gl.f.* **keyed, keying 1.** kilitlemek, **2.** (kama vb. ile) sıkıştırmak, tutturmak, tespit etmek, **3.** kilit taşını yerleştirip kemeri tutturmak, **4.** anahtar yapmak/takmak, **5.** kitapta bakılması gereken yerleri gösteren not koymak. *Instructions ~ed to accompanying drawings.* **6.** çözmek, çözüm yolu bulmak, **7.** *müz.* akort etmek. *The concert was a failure because the instruments were wrongly ~ed. To ~ a piano in preparation for a concert.* **8. ~ to** : ...-e hazırlamak/uygun hâle getirmek, uydurmak. *Their factories are ~ed to produce the things that their army needs (are ~ed to the needs of the army).* **9. ~ up** : (a) heyecanlandırmak, coşturmak. *The coach ~ed up the team for the big game.* (b) hazırlamak, cesaret vermek. *She was ~ed up for the big game.* (c) perdesini/tonunu yükseltmek, **10.** (bitki/hayvan) sınıflandırmak, **11.** *sp.* karşı oyuncunun hareketlerini gözetlemek/gözetleyerek kendi oyun sırasını kollamak, **12.** (yazı/hesap makinesinde vb.) tuşlara basmak, **13.** (resim) renkleri uydurmak/ayarlamak.

key[4], *is., ç.* **keys** adacık, (kıyı boyunca uzanan) mercan ada. ***e.a.-*** *cay.*

key[5], *is. argo* bir kilo esrar/meruvana.

key block, *is.* ana blok : kardan yapılan eskimo evlerinde tavanı tıkamak için konulan büyük konik kar kütlesi.

keyboard, *is.&f.* **1.** klavye, piyano, yazı makinesi vb. nin tuşlar dizisi, **2.** (yazı makinesi ile) yazmak, **3.** klâvye aracılığı ile bilgiyi bilgisayara aktarmak, **4. ~er = ~ist** : klâvye kullanan, klâvye ile yazan/çalan.

key club, *is.* anahtar kulübü : her üyesinde anahtar bulunan özel gece kulübü.

keyed, *sf.* **1.** klâvyeli, tuşlu (piyano, yazı/ hesap makinesi vb.), **2.** uyumlu, uygun, uyacak şekilde ayarlanmış. *a speech ~ to the mood of the voters.* **3.** çözümlük, çözüm yollarını gösteren.

key fruit, *is. bot. bk.:* **samara.**

keyhole, *is.* anahtar deliği. **~ saw** : kıl testeresi : anahtar deliği vb. açmaya yarayan çok ince el testeresi.

keying sequence, *is.* şifreleme/şifre çözme dizisi : şifrelemeye/şifre çözmeye yarayan harf/rakam dizisi.

keyless, *sf.* anahtarsız.

key light, *foto.* temel ışık.

key money, *is.* **1.** hava parası, **2.** *Brit.* yeni kiracıdan alınan anahtar parası.

keynote, *is.&f.* **-noted, -noting 1.** ana fikir, ilke, temel düşünce, dayanak, mesnet, temel, esas. *The ~ of the speech was that we need higher wages. A ~ speech. World peace was the ~ of his speech.* **2. key tone** *d.d.* esas nota, **3.** açış nutku söylemek, açış konuşması yapmak, **4. ~ address = ~ speech** *ABD* açış nutku, özellikle parti genel kurul toplantılarında genel ilkeleri ve temel konuları sunan nutuk, **5. keynoter = ~ speaker** : açış nutkunu söyleyen hatip, açış konuşmacısı.

key plug, *is.* (silindirik kilitlerin) anahtar deliği.

key punch, *is.* delgi makinesi, bilgisayara verilecek bilgileri delikler şeklinde kartlara aktaran makine.

keypunch, *gl.f.* delikli kart hazırlamak, (bilgisayar için) kart delmek. **~er = ~ operator** : kart delen memur.

keyset, *is.* klâvye.

key signature, *is. müz.* anahtar işareti.

keystone, *is.* **1.** *mim.* kilit taşı, kemer taşı : kemer yayının en üstündeki taş, **2.** temel, esas, öz, ana fikir, (temel) ilke, temel taşı. *Freedom is the ~ of our policy. Social justice is the ~ of their political plan.* **3.** *b.h.* **~ State** : Pennsylvania (takma adı).

keystroke, *is.* (tuşa) vuruş.

keyway, *is.* **1. key seat, key bed** *d.d. mak.* yiv, kama yuvası, **2.** anahtar kılavuzu, anahtarı kolayca deliğe sokmaya yardım eden yarık/yuva.

key word, *is.* ana kelime : (a) bir harfin/simgenin anlaşılmasını sağlayan kılavuz kelime, (b) bir belgenin/metnin içeriğini özetleyen ve gösterge olarak kullanılan kelime.

kg = kg. = kilogram(s).

K.G. = Knight of the Garter.

KGB = K.G.B. : (Sovyetler Birliğinde 1954'te kurulan) Devlet Güvenlik Komitesi *[Komityet Gosudarstvyenoj Byezopasnosti].*

kg-m, *fiz.* kilogrammetre.

khaddar = khadi, *is.* düz dokunmuş Hint pamuklu kumaşı.

khaki, *sf.&is., ç.* **khakis 1.** hâki (renk), toprak rengi, **2.** hâki üniforma, **3. khakis** : (a) hâki pantalon, (b) hâki üniforma, **4.** hâki kumaş, **5.** hâki kumaştan yapılmış.

khalif = khalifa = caliph, *is.* halife.

khalifate = caliphate, *is.* halifelik.

Khalkha, *is.* **1.** Moğol, **2.** Moğolca, resmî Moğol dili.

khamsin = khamseen = kamseen = kamsin, *is.* **1.** hamsin : Mısır'da bahar mevsiminde elli gün süre ile güneyden esen sıcak, kuru çöl rüzgârı, **2.** sıcak hava dalgası.

khan, *is. T.* **1.** Han, Kağan : eski Türklerde, Orta Asya, Afganistan, İran vb. de hükümdar unvanı, **2.** han, kervansaray, **3. ~ate** : Hanlık, Han idaresindeki ülke.

khapra beetle, *is.* buğday biti *(Trogoderma granarium)* : ambarlardaki hububatı yiyip mahveden muzır böcek (Hindistan'dan dünyaya yayılmıştır.).

kheda, *is.* (Hindistan'da) fil tuzağı : vahşî filleri yakalamak için yapılan kapalı yer.

khedive, *is. T.* **1.** hıdiv : 1867-1914'te Mısır valilerine verilen unvan, **2. khedival = khedivial** : hıdive ait.

khidmutgar = khidmatgar, *is. Hint.* hizmetkâr, hizmetçi.

khirkah, *is.* hırka.

Khyber Pass = Khaibar Pass = Khaiber Pass, *is.* Hayber Geçidi : Afganistan-Pakistan arasında Hindukuş dağları üzerinde 2080 m yükseklikte, 53 km uzunlukta dağ geçidi.

kHz = khz = *fiz.* kilohertz.

KIA = *(killed in action) As.* muharebede ölmüş.

kiang, *is.* yabanî eşek *(Equus heminous kiang) :* Tibet ve Moğolistan'da bulunur.

kiaugh, *is. İsk.* dert, musibet, belâ, can sıkıntısı. ***e.a.-*** *trouble, worry, toil.*

kibble, *is.&gl.f.* **-bled, -bling 1.** (bulgur, yarma gibi) kabaca öğütülmüş hububat, iri parçalar halinda yiyecek, **2.** kabaca öğütmek, iri parçalara ayırmak. *~d grain.*

kibbutz, *is., ç.* **-butzim** tarımsal topluluk/köy : İsrail'de ortaklaşa (kollektif) tarım yapmak için yerleştirilmiş toplum. **~nik** : kollektif tarımcı.

kibe, *is. tıp esk.* (özellikle ökçede) soğuktan ileri gelen çatlak ve yara. **tread on one's ~s** : damarına basmak, sinirlendirmek.

Kibei, *is., ç.* **-bei** ABD'de doğmuş Japonya'da tahsil görmüş Japon. *bk.:* **Nisei, Issei, Sansei.**

kibitz, *gs.f.* **1.** başkasının işine karışmak/burnunu sokmak, (özellikle) iskambil oyununda dışarıdan oyunculara nasıl oynamaları gerektiğini söylemek, ukalâca öğüt vermek, **2. ~er** : ukalâ öğütçü : başkasının işine karışan/burnunu sokan, (özellikle) iskambil oyuncularına dışarıdan öğüt veren kimse.

kiblah = kibla, *is. İslâm* kıble.

kibosh, *is. k.d.* **1.** saçma, zırva, **2.** engel, mania, durduran/son veren şey, **3. to put the ~ on** : söndürmek, son vermek, engellemek, akamete uğratmak, mahvetmek. **It would certainly put the ~ on any lingering hopes they might have had** : Bu onların son ümitlerini de kesinlikle yok edecektir. ***e.a.- 1.*** *nonsense, humbug,* ***3.*** *squelch, check, ruin, halt, put a stop to, render ineffective.*

kick[1], *f.* **1.** tekmelemek, tekme atmak/vurmak, (ayakla) vurmak. *He ~ed the boy who was trying to catch the ball.* **2.** tepmek, çifte atmak/vurmak. *The horse ~ed me when I tried to ride it.* **3.** (silâh) geri tepmek. *When she fired the gun, it ~ed so hard that she nearly fell backwards.* **4.** (ayakla topa) vurmak. *~ a ball.* **5.** (topa) vurup gol atmak. *to ~ a goal in football.* **6.** *argo* (pokerde) peyi artırmak, fazla para sürmek, **7.** tepinmek, tekme atar gibi ayağı sallamak. *The baby was ~ing and crying.* **8.** tekmeleyerek kovmak, **9.** *k.d.* direnmek, ayak diremek, karşı durmak, itiraz etmek, yakınmak, şikâyet etmek, **10.** hareketli/cevval/faal olmak. *alive and ~ing.* **11.** *argo* (uyuşturucu madde iptilâsından) kurtulmak, (fena alışkanlığı) terk etmek, **12. ~ about/around** *argo* (a) (birisine) kötü davranmak, fena muamele etmek, itip kakmak, sağa sola sürmek, uşak muamelesi yapmak, (b) (teklif/proje) irdelemek, münakaşa etmek, (üzerinde) düşünüp taşınmak, ince eleyip sık dokumak, (c) diyar diyar dolaşmak, sık sık iş/yer değiştirmek. *He's been ~ing about Africa for years.* (d) bir köşeye atılmak, bir köşede unutulup kalmak. *That old thing has been ~ing about the house for years.* (e) (gizli bir yere) saklamak. *"Where's my cap?" "Oh, it's ~ing about somewhere."* **13. ~ against = ~ at** : direnmek, ayak diremek, (bir şeye) karşı gelmek/koymak, yapmak istememek. **~ against the pricks** : kendi zararına olarak karşı gelmek, **14. ~ away** : tekme ile (ayakla vurup) fırlatmak. *He ~ed away the last part of the fence.* **15. ~ back** : (a) (silâh) geri tepmek, (b) *ABD- argo* rüşvet vermek, (rüşvet olarak) kârdan pay vermek, (c) (motor) vuruntulu çalışmak, (d) topa vurup geri göndermek, **16. ~ down** : (tekme ile) vurup yıkmak/devirmek. *~ down a hedge/barrier.* **17. ~ in** *argo* (a) hisse/pay ödemek/vermek, (b) ölmek, (c) tekmeleyip çökertmek, (kapıya) tekmeyi vurup içeri girmek, (d) **~ s.o.'s teeth in** : (birine) vurup dişlerini dökmek, suratını dağıtmak, **18. ~ off** : (a) (futbol) topa vurarak oyuna başlamak, (b) *argo* ölmek, (c) *k.d.* başla(t)mak, **19. ~ oneself** : pişman olmak, dövünmek, dizini dövmek, esef etmek. *When Jo missed the train, he ~ed himself for not having left earlier.* **20. ~ out** *k.d.* (a) kovmak, işine son vermek, kapı dışarı atmak. *He should be ~ed out of our club.* (b) tekmelemek, tekme savurmak. *The man ~ed out his assaillants.* **21. ~ over** *k.d.* (patlamalı motor) çalışmaya başlamak, **22. ~ the bucket** : ölmek, nalları dikmek, **23. ~ the habit** : uyuşturucu madde alışkanlığını bırakmak/terk etmek, kötü alışkanlıktan kurtulmak, **24. ~ up** : (a) *ABD- argo* hâdise çıkarmak, ortalığı karıştırmak, karışıklık yaratmak. *He ~ed up a lot of trouble.* (b) tekmeleyerek yukarı göndermek, (c) **~ up a fuss = ~ up a row = raise a row = ~ up a dust** : mesele çıkarmak, şiddetle itiraz etmek, kıyameti koparmak, tozu dumana katmak. *When the teacher gave the class 5 more hours of homework, the class ~ed up a fuss.* **25. ~ up one's heels** : (a) sabırsızlanarak beklemek, (b) kendini zevke vermek, eğlenceye dalmak, (c) sevinçten zıplamak, *k.d.* etekleri zil çalmak, **26. ~ upstairs** *k.d.* (şerrinden kurtulmak istenilen bir politikacıyı vb.) yüksek fakat nüfuzsuz bir mevkie atamak. ***e.a.- 1.*** *boot,* ***3.*** *recoil,* ***9.*** *resist, rebel, object, complain, grumble, protest,* ***12.*** *(a) abuse, neglect, treat roughly, (b) discuss,* ***17.*** *(b) die,* ***18.*** *(b) die, (c) begin, initiate,* ***19.*** *regret, be sorry,* ***20.*** *(a) dismiss, oust, expel, exclude,* ***22.*** *die.*

kick2, *is.* **1.** tekmeleme, tekme/çifte atma, **2.** tekme. **give a ~** : tekme vurmak/atmak, tekmelemek. **give a ~ at the door/give the door a ~ to open it** : tekme vurarak kapıyı açmak. **give s.o. a ~ in ass** : birinin kıçına tekmeyi vurmak, **3.** çifte, çifteleme eğilimi. **That horse has a mean ~** : O at fena çifte atıyor. **4.** (içki) kuvvet, sertlik. **That whiskey has quite a ~** : O viski çok sert. **5.** (silâh) geri tepme, **6.** *k.d.* yakınma, şikâyet, karşı gelme, **7.** kuvvet, enerji, çeviklik, zindelik, şevk. **He has no ~ left in him** : Bitkin ve mecalsizdir. *He's a sick man, but he still has some ~ in him.* **8.** (a) heyecan, zevk. *Driving a car at high speed gives her a ~. She drives fast (just) for ~s.* **get a ~ out of sth** : bir şeyden zevk almak/heyecan duymak. (b) kuvvetli fakat geçici ilgi/heves. **do sth for ~s** : bir şeyi gelip geçici bir arzu ile/sırf eğlenmek için yapmak, **9.** (futbol) (a) (topa) vuruş/vurma, (b) (topa) vuruş tarzı, (c) vurularak atılan top, (d) vurulan topun gittiği mesafe, (e) vuruş sırası, **10.** (camcılıkta) su bardağının/şişenin vb. tabanındaki çukurluk. ***e.a.- 4.*** *potency,* ***5.*** *recoil,* ***6.*** *complaint, objection,* ***7.*** *vigor, energy, vim,* ***8.*** *thrill, excitement*

kickback, *is.* **1.** *k.d.* tepki, tepme, şiddetli reaksiyon, **2.** *ABD- argo* bahşiş, rüşvet, kazanç veya maaştan başkasına (bu kazancı sağlamakta aracılık yapana) verilen pay, *argo* avanta. *a ~ of $10,000.* ***e.a.-1.*** *repercussion, recoil.*

kicker, *is.* **1.** vuran/tekmeleyen/tekme atan (kimse/şey), **2.** *argo* (a) yararlı/çıkarlı/kârlı nokta/durum (genellikle göze çarpmayan veya gizli olan), (b) püf noktası, bir işin gizli/göze çarpmayan önemli ayrıntısı. *The contract seemed generous; the ~ was that we would get no money until all the work was finished.* (c) (olaylarda) anî/şaşırtıcı değişiklik, **3.** (poker) eşini çekmek ümidiyle diğer iki kartla beraber tutulan kart, **4.** *den.* (a) küçük takma motor, (b) yelkenlinin yedek motoru, **5. teaser** *d.d. bas.* başlık üzerinde dikkati çekecek şekilde konulan kısa ve ince yazı, **6. equity ~** *d.d.- k.d.* ipotek karşılığı borç para verenin normal faizden başka kârdan istediği hisse/prim, **7.** *ABD- k.d.* şikâyetçi, yakınan kimse. ***e.a.- 7.*** *complainer.*

kickoff = kick-off, *is.* **1.** (futbol) ilk vuruş, oyuna başlama vuruşu. **The ~ is scheduled for 2.00 PM** : Oyun saat 14.00'te başlayacak. **2.** başlangıç, başlayış, başlama. ***e.a.-2.*** *beginning, commencement.*

kick plate = kicking plate, *is.* (kapı) koruyucu levha : kapının alt kısmına konulan levha.

kick pleat, *is.* (kadın etekliğinde) kırma, plise.

kickshaw, *is.* **1.** abur cubur, hafif çerez (türünden yiyecek), **2.** ıvır zıvır, değersiz şey. ***e.a.- 1.*** *tidbit, delicacy,* ***2.*** *trinket, trifle, bauble, gewgaw.*

kickstand, *is.* dayanma desteği : bisiklet ve motosikletin kullanılmadığı zaman üstünde durması için arka tekerlek eksenine bağlı destek.

kick-start = kick-starter, *is.* basçalıştır : motosiklette ayakla basılınca motoru çalıştıran levye.

kick turn, *is.* yarı dönüş : kayakçılıkta dururken bir kayağı yukarı kaldırıp 90° döndürerek yere basma ve sonra öbürünü ona paralel duruma getirme

kickup, *is. k.d.* vuruşma, dövüş, kavga, arbede. ***e.a.-*** *row, quarrel, fuss.*

kicky, *sf.* **kickier, kickiest** *argo* **1.** şen, neşeli, hoş, lâtif, zevk/heyecan verici, **2.** zarif, şık. *a ~ party dress.*

kid1, *is.* **1.** oğlak, gidik, keçi yavrusu, **2.** oğlak derisi(nden yapılan kösele), **3. ~s** : oğlak derisinden eldiven/ayakkabı, **4.** oğlak eti, **5.** *k.d.* çocuk, genç, delikanlı. **College ~s** : Kolejli gençler. **The ~s went to the circus** : Çocuklar sirke gittiler. **6. ~ gloves** : oğlak derisinden eldiven, **7. handle (s.o.) with ~ gloves** : (a) (birine) nezaketle/tatlılıkla muamele etmek, (b) çok dikkat/itina göstermek, **8. not a job for ~ gloves** : (a) zor/çetin/kirli iş, (b) amansız/merhametsiz davranılması gereken mesele, **9. kids' stuff** : basit, kolay, çocuk işi. **These questions are kids' stuff** : Bu sorular çocuk işi. ***e.a.-5.*** *child, youngster,* ***9.*** *easy.*

kid2, *f.* **kidded, kidding 1.** *argo* takılmak, şaka yapmak, lâtife etmek, (şakadan) aldatmak. **I was just ~ding** : Şaka yapıyordum. **You must be ~ding!** Muhakkak şaka yapıyorsun! Yapma/deme be! Sahi mi? **2.** aldatmak, mahsus yapmak, *argo* matrak geçmek, dalga geçmek. **You're ~ding me** : Benimle dalga geçiyorsun! **He's not really hurt; he's only ~ding** : Sahiden yaralanmadı, mahsus yapıyor. **Don't ~ me : I know**

you're not telling the truth : Benimle matrak geçme (= şakayı bırak), doğruyu söylemediğini biliyorum. **No ~ding!** : Sahi mi? Deme yahu! Vay canına! **3. ~ around** : herkesle şakalaşmak, işi lâtifeye/şakaya boğmak, **4.** oğlak doğurmak, **5. ~dingly** : şaka yollu, şaka/lâtife olsun diye, takılarak, şaka yaparak, şakalaşarak. ***e.a.-1.*** *tease, hoax, joke, banter,* ***2.*** *fool, humbug.*

kidder, *is.* şakacı, lâtifeci, şaka yapan, takılmayı seven kimse.

Kidderminster, *is.* (boyalı iplikten dokunmuş) İngiliz kilimi.

kiddie = kiddy, *is., ç.* **-dies** *argo* küçük çocuk, çocukcağız, yavrucuk. **~ car** : oyuncak araba : ayakla itilip yürütülen çocuk otomobili.

kiddish, *sf.* **1.** çocuk gibi, çocukça. **2. ~ness** : çocukluk, çocuk gibi davranış. ***e.a.- 1.*** *childish.*

kiddo, *is., ç.* **-dos/-does** (arkadaşlar veya aile arasında samimî hitap şekli) çocuk, arkadaş, ahbap.

Kiddush, *is.* (Musevîlerde) ayin veya festivalde şarap veya ekmek üzerine okunan dua.

kidlike, *sf.* çocuk gibi.

kidnap, *gl.f.* **-napped/-naped, -napping/-naping** (zorla/hile ile) adam kaçırmak, dağa kaldırmak, çocuk çalmak, fidye için bir kimseyi kaçırmak. *The banker's son was ~ped and held for ransom.*

kidnaper = kidnapper, *is.* adam/çocuk kaçıran, dağa kaldıran, çocuk çalan.

kidnaping = kidnapping, *is.* adam/çocuk kaçırma, dağa kaldırma, çocuk çalma.

kidney, *is., ç.* **-neys** *anat.* böbrek. (ilgili sıfat : **renal**), **2.** (yiyecek olarak) böbrek (eti), **3.** huy, mizaç, tabiat, tür, nevi, cins, çeşit. **I wouldn't trust anyone of that ~** : Bu tür kimselere güvenemem. **a man of my own ~** : mizacıma uygun bir kişi. **of the same ~** : aynı huyda/mizaçta/yaratılışta, aynı cins. ***e.a.- 3.*** *temperament, nature, type, kind, sort, class.*

kidney bean, *is. bot.* **1.** fasulye, barbunya (fasulyesi) *(Phaseolus vulgaris),* **2.** (kuru) barbunya / fasulye.

kidney machine, *is.* sun'î böbrek, böbrek makinesi. ***e.a.-*** *hemodialyzer.*

kidney ore, *is.* (böbrek şeklinde) demir cevheri, hematit.

kidney stone, *is. patol.* **1.** böbrek taşı, **2.** nefrit. ***e.a.- 2.*** *nephrite*

kidney vetch, *is. bot.* böbrek burçağı *(Anthylis vulneraria)* : eskiden böbrek hastalıklarında kullanılan bezelye familyasından, yaprakları yonca biçiminde, kırmızı veya sarı çiçekler açan bir bitki. **woundwort** *d.d.*

kidneywort, *is. bot.* saksıgüzeli *(Cotyledon umbelicus).* ***e.a.-*** *navelwort.*

kidskin, *is.&sf.* oğlak derisi(nden yapılmış).

kief, *is. bk.:* **kef.**

Kieffer, *is.* **1.** esmer armut, al armut : kahverengi, al renkli iri bir cins aşlama armut, **2.** al armut ağacı.

kielbasa, *is., ç.* **-si/-sas** Polonya sucuğu.

kier = keir, *is.* çamaşır veya boya kazanı/teknesi : içinde iplik ve kumaşların boyandığı/kaynatıldığı/beyazlatıldığı büyük kap.

kieselguhr = kieselgur, *is. bk.:* **diatomaceous earth.**

kieserite, *is.* kizerit, sulu magnezyum sülfat : MgSO4.H2O. Beyaz renkli mineral.

kif, *is. bk.:* **kef.**

kike, *is. argo* (bakaret sözü) Yahudi.

Kikuyu, *is., ç.* **-yus/-yu 1.** Kikuyu, Kenyalı zenci, **2.** Bantu dili, Kikuyuların konuştuğu dil.

kilderkin, *is.* **1.** kental, yarım barel (hacim ölçüsü), **2.** *esk.* 18 galonluk İngiliz hacim ölçüsü.

kilim = kilim rug, *is. T.* kilim.

kill[1], *f.* **1.** öldürmek, katletmek. *to ~ insects/one's enemies. The troops were shooting to ~.* **2.** yok etmek, mahvetmek, sona erdirmek, son vermek. *to ~ one's hopes. to ~ a proposal. The frost ~ed the flowers. to ~ competition.* **3.** etkisiz hâle getirmek, (etkisini) yok etmek/gidermek, dindirmek. *to ~ the pain with drugs. to ~ an odor.* **4.** bozmak, çalışamaz hâle getirmek, durdurmak. *to ~ an engine.* **5.** (zamanı) boşa geçirmek, (vakit) kaybetmek/öldürmek. *While waiting for the train, he killed the time by going for a walk.* **6.** (ıstırap/keder vb. ye) boğmak/gark etmek, çok acı/ıstırap vermek, mahvetmek. *My sore foot is ~ing me.* **7.** (zevk/heyecan/neşeden) bayılmak, kendinden geçmek, çok hoşlanmak. **His jokes really ~ me** : Onun şakalarına/anlattığı fıkralara bayılıyorum. **8.** (tenis) topa çok

hızlı vurmak, **9.** (hayvanı) boğazlamak, kesmek, **10.** cinayet işlemek, adam öldürmek, **11.** ölmek, öldürülmek. *an animal that ~s esaily.* **12.** dayanılmaz/çok büyük etki yaratmak, hayran bırakmak. **dressed to ~** : herkesin dikkatini çekecek şekilde giyinmiş, **13. ~ s.o. with kindness** : (birisini) iyiliğe boğmak, lûtfa gark etmek, aşırı nezaket/lûtufkârlık göstermek, çok minnettar bırakmak, fazla iltifatla canını sıkmak, *Brit.* (çocuğu) şımartmak, **14. ~ off** : hepsini öldürmek, kılıçtan geçirmek, tamamen yok etmek, kökünü kazımak, soyunu kurutmak, imha etmek. *The frost ~ed off most of the insect pests.* **15.** *basım* silmek, çıkarmak, **16.** (yasa vb.) veto etmek, reddetmek. *~ a proposal/a bill in parliament.* **17. ~ two birds with one stone** : bir taşla iki kuş vurmak. ***e.a.- 1.*** *slay, assassinate, execute, massacre, behead, electrocute, dispatch, strangle, guillotine, hang, garrote,* ***2.*** *ruin, destroy,* ***3.*** *deaden,* ***6.*** *overwhelm,* ***9.*** *butcher, slaughter,* ***10.*** *murder, assassinate,* ***11.*** *die,* ***15.*** *expunge, delete,* ***16.*** *veto, defeat, quash.*

kill[2], *is.* **1.** öldürme, avlama, boğazlama, kesme, **2.** av, avda öldürülmüş hayvan. *There was a plentiful kill. The lion didn't leave his ~ until he had satisfied his hunger.* **3. (be) in at the ~** : bir hayvanın öldürülmesinde veya mücadelenin/yarışmanın sonunda hazır (bulunmak), **4. ~ or cure remedy** : şiddetli/tehlikeli ilâç/tedbir/ameliyat.

kill[3], *is. ABD- k.d.* dere, ırmak, kanal, çay. ***e.a.-*** *river, creek, stream, channel.*

killdee = killdeer = killdeer plover, *is., ç.* **-deers/-deer** *zool.* Amerikan yağmur kuşu *(Charadrius vociferous)* : Tüyleri beyaz, kahverengi olup beyaz göğsünün üst kısmında iki beyaz şerit vardır. Yüksek sesle öter.

killer, *is.* **1.** katil, öldüren (kimse/şey), **2.** *argo* cani, azılı katil, **3.** *argo* ömür törpüsü, çok zor şey. *That climb is a ~.* **4.** *argo* âfet, çok güzel ve cazip kimse, âfeticihan, **5.** *Bk:* **killer whale.** ***e.a.- 2.*** *murderer.*

killer whale, *is. zool.* katil balina *(Grampus orca)* : Yunus balığı türünden 8-10 m boyunda, yırtıcı ve tehlikeli bir balina. **Atlantic ~ ~** : Atlantik'te yaşayan katil balina *(Orcinus orca).* **Pacific ~ ~** : Büyük Okyanus'ta yaşayan katil balina *(Orcinus rectipinna).*

killick = killock, *is. den.* küçük çapa, özellikle tahta kutu içinde çapa yerine denize atılan taş.

killickinnic = killickinnick = killikinic, *is. bk.:* **kinnikinnic.**

killifish, *is., ç.* **-fish/-fishes 1.** dere balığı *(Fundulus)* : K Amerika'da dere, nehir ve az tuzlu sularda yaşayan küçük bir cins balık. Olta yemi olarak ve sivrisinekleri yok etmekte kullanılır. **2.** doğuran balık, **3.** *bk.:* **topminnow.** ***e.a.- 2.*** *livebearer.*

killing, *sf.&is.* **1.** öldürme, katil, katletme, cinayet, **2.** bir avda avlanan hayvanların tümü, **3.** *k.d.* vurgun, büyük kazanç. **make a ~** : vurgunu vurmak, büyük kazanç/başarı sağlamak. **He made a ~ in the market** : Piyasada vurgunu vurdu (büyük kazanç sağladı). **4.** öldürücü, öldüren, mahveden, feci. *a ~ frost.* **5.** çok yorucu/yıpratıcı, takat bırakmayan, **6.** *k.d.* çok tuhaf/güldürücü/komik, eğlendirici, gülmekten katıltan, **7. ~ly**: öldürürcesine, mahvedercesine, aman vermeksizin, çok yorup yıpratarak, müthiş/feci bir şekilde. ***e.a.-4.*** *fatal, deadly, destructive,* ***5.*** *exhausting,* ***6.*** *funny, amusing.*

kill-joy, *is.* neşe bozan (kimse), oyunbozan, bozguncu, abus suratlı.

kiln, *is.&gl.f.* **1.** fırın, tuğla/kireç ocağı, kurutma/ekmek fırını, **2.** fırında pişirmek/kurutmak/yakmak.

kiln-dry, *gl.f.* **-dried, -drying** fırında kurutmak.

kilo, *is., ç.* **kilos 1.** kilogram, kilo, **2.** kilometre.

kilo-, *ön ek* "bin, 1000, kilo". *ör.: kilogram, kilometer.*

kilobar, *is.* kilobar : basınç birimi (=14500 lb./inç^2). *kıs.:* **kb.**

kilobit, *is. bil.* **1.** 1024 (= 2^{10}) ikil/bit, **2.** (yaklaşık olarak) 1000 ikil, kilobit.

kilobyte, *is. bil.* **1.** 1024 (= 2^{10}) çoklu/bayt, **2.** (yaklaşık olarak) 1000 çoklu, kilobayt.

kilocalorie, *is. fiz.* büyük kalori, kilo kalori. *kıs.:* **kcal. kilogram calorie** *d.d.*

kilocurie, *is. fiz.* kiloküri, 1000 küri (ışımetkin birimi). *kıs.:* **kc.**

kilocycle, *is.* kilosikl, kilohertz, 1000 c/s : frekans birimi. *kıs.:* : **kc.**

kiloelectron volt, *is.* kilo elektron volt, 1000 elektron volt. *kıs.:* **keV, kev.**

kilogauss, *is. elekt.* 1000 gauss.

kilogram(me), *is.* kilogram, 1000 gram : kütle birimi, +4°C'de 1 litre saf suyun kütlesi. *kıs.:* **kg, kg.**

kilogram-force, *is. fiz.* kilogram kuvvet : 1 kilogram kütleye tesir eden yer çekimi kuvveti veya 1 kilogram kütleye yer çekimi ivmesine eşit ivme sağlayan kuvvet.

kilogram-meter, *is. fiz.* kilogrammetre, iş/enerji birimi : 1 kilogram kuvvetin kendi doğrultusunda 1 metre yol almakla yaptığı iş. *Brit.:* **kilogramme-metre.**

kilohertz, *is.* kilohertz, frekans birimi, 1000 hertz. *kıs.:* **kHz.**

kiloliter = kiloltre, *is.* kilolitre, 1000 litre.

kilometer = kilometre, *is.* kilometre, 1000 metre. *kıs.:* **km. kilometric(al)** : kilometrik.

kilomole, *is.* kilomol, 1000 mol. *kıs.:* **kmole.**

kilo-oersted, *is.* bin örsted. *kıs.:* **kOe.**

kiloparsec, *is.* bin parsek : yıldızlar arası uzaklık birimi = 3260 ışık yılı. *kıs.:* **kpc.**

kiloton, *is.* **1.** bin ton, kiloton, **2.** bin tonluk TNT'nin patlama kuvveti.

kilovolt, *is. elekt.* bin volt, kilovolt. *kıs.:* **kV, kv.**

kilovolt-ampere, *is. elekt.* bin voltamper, kilovoltamper. *kıs.:* **kVA, kva.**

kilowatt, *is. elekt.* bin vat, kilovat. *kıs.:* **kW, kw.**

kilowatt-hour, *is. elekt.* kilovatsaat. *kıs.:* **kWh, kwh.**

kilt, *is.&f.* **1.** İskoç etekliği : İskoçya ve İrlanda'da erkeklerin giydiği kareli kısa eteklik, **2.** kat/kıvrım/kırma/pli yapmak, plilerle süslemek, **3.** hafif ve hızlı hareket etmek.

kilted, *sf.* **1.** eteklikli, eteklik giyen, **2.** kıvrımlı, katlı, plili.

kilter, *is. k.d.* **1.** düzen, düzgünlük, intizam, iyi durum, **2. out of ~** : düzensiz, bozuk, çalışmaz durumda. ***e.a.- 1.*** *order, proper condition,* ***2.*** *out of order.*

kiltie, *is.* eteklikli kimse, İskoç etekliği giyen asker.

kilting, *is.* kıvırma, kıvrım/kırma/kat/pli yapma, kırma/pli dizisi.

kimberlite, *is.* elmaslı kil : G Afrika'da Kimberley ve yöresinde bulunan ve ayrışarak elmasça zengin kil veren bir tür indifaî toprak. **blue ground** *d.d.*

kimono, *is., ç.* **-nos 1.** uzun ve geniş yenli Japon entarisi, **2.** kimono, **3. ~ed** : kimonolu, uzun entarili.

kin, *is.&sf.* **1.** akraba, hısım. **We are near ~** : yakın akrabayız. **2.** aile bağı/ilişkisi, akrabalık, hısımlık. **What ~ is she to you?** Neyiniz oluyor? **3.** soy, göbek, kuşak, nesep, nesil, sülâle. *All our ~ came to the family reunion.* **4.** akraba olan kimse, akrabadan her biri, **5.** benzer/aynı türden/soydan/aileden olan (kimse/şey), hemcins, **6. of ~** : akraba, aynı aileden/soydan. **near of ~** : yakın akraba. **next of ~** *huk.* en yakın akraba. *His next of ~ is his father. His next of ~ were/was told of his death.* **7. no ~ to** : akraba değil. **He's no ~ of me** : Akrabam değildir. ***e.a.- 6.*** *related, akin.*

-kin, *son ek* "-cık/-cik", küçük, ufak" *ör.: lambkin, catkin, babykins.*

kinaesthesia/kinaesthesis/kinaesthetic, *bk.:* **kinesthesia/kinesthesis/kinesthetic.**

kinase, *is.* kinaz : canlı gözede ATP şeklinde bulunan nükleotidi ADP'ye dönüştüren maya.

kind[1], *sf.* **1.** iyi, iyi huylu, iyi kalpli, merhametli. *a ~ person/action/thought.* **Be ~ to animals** : Hayvanları incitmeyiniz. **be ~ to s.o.** : birine iyi muamele etmek, nazik davranmak, **2.** nazik, kibar, mültefit, sevimli, hoş. **It is very ~ of you** : Çok naziksiniz. **be so ~ as to** : lütfen. **Would you be ~ enough to help me = Would you be so ~ as to help me?** Lütfen bana yardım eder misiniz? **It was very ~ of you to help me** : Yardımınıza çok teşekkür ederim. **Give him my ~ regards** : Ona saygılarımı ilet. **3.** uysal, yumuşak başlı, **4.** *esk.* başkalarını seven, sevgi besleyen, muhabbetli, **5.** *esk.* doğal, tabiî, doğaya/yasalara uygun, yasal, uygun, yerinde. ***e.a.- 1.*** *benign, humane, compassionate, gracious, kindhearted, benevolent, goodhearted,* ***2.*** *gentle, tender, sympathetic,* ***3.*** *agreeable,* ***4.*** *affectionate, loving,* ***5.*** *natural, appropriate, lawful.* ***k.a.- 1-3.*** *unkind, cruel.*

kind[2], *sf.* **1.** tür, cins, nevi, çeşit, sınıf. **apples of several ~s/several ~s of apples** : değişik cinsten elmalar. **people of this ~ = these ~ of people** : bu tür insanlar. **What ~ of tree is this?** Bu ne ağacıdır? (Bu ağacın cinsi nedir?) **He is not that ~ of person** : O tür insanlardan değildir. **Your ~ never do any good** : Senin gibilerden hayır gelmez. **2.** *esk.* (a) tabiat, huy, mizaç, karakter, tip. **He's the ~ of person who likes to help other people** : Başkalarına yardım etmeyi seven bir insandır. **He's not my ~** : Onunla anlaşamam (benim tipim değildir, tabiatlarımız ayrıdır). **He's not the ~ that will cheat** : Aldatacak karakterde değildir. (b) şekil, biçim, tarz. **What ~ of behavior is this?** Bu ne biçim davranış? **I don't like that ~ of talk** : O tarz konuşmalardan hoşlanmam. **3. in ~** : (a) aynı şekilde, benzer tarzda, aynı türden/cinsten, aynıyla, benzeri ile. **repay s.o. in ~** : misillemede bulunmak, aynıyla karşılık vermek. *She will be repaid in ~ for her rudeness.* (b) mal olarak, aynî (para ile değil). **benefits in ~** : aynî menfaatler. **payment in ~** : aynî ödeme, mal olarak ödeme, (c) tür/nitelik/cins bakımından. *There's a difference in ~, not merely in degree, between a hound and a terrier.* **4. ~ of = kinda** *k.d.* bir nevi, âdeta, sanki, belirsiz/müphem (bir şekilde), bir dereceye kadar, oldukça, bir hayli. **It was ~ of late** : Vakit oldukça geç idi. **The room was ~ of dark** : Oda âdeta karanlıktı. **I ~ of thought this would happen** : Böyle olacağı sanki içime doğmuştu. **I ~ of expected this** : Bunu âdeta bekliyordum. **in a ~ of way** : bir nevi, şöyle böyle, bir bakıma. **In a ~ of way I'm sorry** : Bir bakıma müteessirim. **I had a ~ of fear that = I was ~ of frightened that...** : ...-den âdeta korkuyordum. **I had a ~ of suspicion (= I vaguely suspected) that he was cheating** : Hile yaptığını (müphem bir şekilde) seziyordum/hile yaptığından şüpheleniyordum. **a ~ of millionaire** : bir nevi milyoner (milyoner gibi bir şey). **What ~ of people does he think we are?** : Bizi ne zannediyor? **What ~ of a fool does he take me for** : Beni enayi/aptal yerine mi koyuyor (aptal mı zannediyor)? **That's the ~ of person I am** : İşte ben böyleyim. **"Are you tired?"" ~ of." : "Yoruldun mu?""**"Biraz (öyle gibi)." **5. of a ~** : (a) aynı cinsten, eş türlü, aynı nitelikte/karakterde/tabiatta. **They're all of a ~** : Hep aynı karakterdedirler. **of a different ~** : başka türden/çeşitten, (b) düşük nitelikli, adî cinsten, gûya, sözde, sözüm ona. **She gave us coffee of a ~ , but we couldn't drink it** : Bize ikram ettiği sözüm ona kahveyi içemedik. **It was beef of a ~** : Gûya sığır etı idi. **6. (be) s.o.'s ~** : (birisinin) tabiatında/karakterinde/mizacında (olmak), huyları/yaratılışları bir/aynı (olmak). **How they can be lovers when she's not his ~ at all** : Yaratılışları böylesine farklı olduğu hâlde birbirlerine nasıl âşık olmuşlar? **7. Nothing of the ~** : Hiç de öyle değil. **I will do nothing of the ~** : Asla öyle şey yapamam. **I will have nothing of the ~** : Öyle şeye tahammülüm yoktur (müsamaha edemem). **8. something of the ~** : onun/bunun gibi bir şey, ona/buna benzer bir şey, öyle bir şey, **9. I know his ~** : (onun) ne mal olduğunu bilirim. ***e.a.-1.*** *sort, type, variety, class, brand, make, variety, style, cast, genus, genre, designation, race, breed, ilk, strain, order, species,* ***2.*** *(a) nature, character, (b) form, manner,* ***4.*** *somewhat, rather, nearly, almost, to some extent.*

NOT **: KIND OF** ve **SORT OF** deyimlerinin kullanılması genellikle pek tavsiye edilmez, zira bu deyimler aşırı bir belirsizlik ifade ederler. Belirsiz bir şeyi anlatırken sıfat ve zarf önünde **KIND OF** ile aynı anlamda olan **RATHER, QUITE** ve hattâ **SOMEWHAT** kelimelerinin kullanılması tercih edilmelidir. ***The movie was rather*** (or ***quite) good*** (Not ***kind of good). He is feeling somewhat better today.*** Ad veya cümle önünde **KIND OF** ve **SORT OF** yerine **SOMETHING LIKE** kullanılması yeğdir : ***The house is something like a castle,*** or ***The house resembles a castle*** (Not ***kind of*** or ***sort of a castle).***

kinda, *k.d. bk.:* **kind**[2] (4).

kindergarten, *is.* ana okulu.

kindergartener = kindergartner, *is.* ana okulu öğrencisi veya öğretmeni.

kinderhearted, *sf.* **1.** iyi kalpli, iyi yürekli, âlicenap, merhametli, şefkatli, müşfik, **2. ~ly** : iyi kalplilikle, iyi yüreklilikle, merhametle, şefkatle, **3. ~ness** : iyi kalplilik, iyi yüreklilik, âlicenaplık, merhamet(lilik), şefkat(lilik), müşfiklik. ***e.a.- 1.*** *kind(ly), sympathetic.*

kindle[1], *f.* **-dled, -dling 1.** tutuş(tur)mak, alevlen(dir)mek, alev almak, parla(t)mak. *The spark ~d the dry wood. We tried to ~ the wood but it was wet and wouldn't ~ . The setting sun ~d the sky.* **2.** yakmak, yanmak, ateşle(n)mek, ateş almak, ateşe vermek. *This wood is too wet to ~.* **3.** (his, heyecan vb.) uyan(dır)mak, canlan(dır)mak, alevlen(dir)mek. *~ the interest of an audience. His cruelty ~d hatred in the hearts of people. Her desire for him ~d with every word.* **4.** (alev gibi) parlamak/aydınlanmak, parlatmak, aydınlatmak. *Her eyes ~d with excitement. The boy's face ~d as he told about the circus.* ***e.a.- 1.*** *fire, light, ignite, inflame,* ***2.*** *set fire to, set on fire,* ***3.*** *arouse, stir (up), rouse, inspire, wake, awake, stimulate, provoke, excite, animate, bestir, incite,* ***4.*** *illuminate, brighten.* ***k.a.-*** *extinguish, quench, dampen, smother, stifle.*

kindle[2], *is.&f.* **-dled, -dling 1.** (hayvan, özellikle tavşan) yavrulamak, doğurmak, üretmek, **2. to be in ~** : (tavşan vb.) gebe olmak, **3.** tavşan boku, kedi yavrusu pisliği.

kindler, *is.* tutuşturan, alevlendiren yakan.

kindless, *sf.* **1.** haşin, merhametsiz, sert, insafsız, kalpsiz, vicdansız, **2.** *esk.* gayritabiî, gayriinsanî, **3. ~ly** : huşunetle, merhametsizce, sertçe, insafsızca, vicdansızca. ***e.a.-1.*** *unkind,* ***2.*** *unnatural, inhuman.*

kindliness, *is.* **1.** şefkat, iyi kalplilik, merhamet(lilik), iyilik, hayırseverlik, ihsan mürüvvet, **2.** iyi/merhametli davranış, hayırlı iş. ***e.a.- 1.*** *benevolence, kindness.*

kindling, *is.* **1.** çıra, talaş vb. : ateş yakmak için kullanılan tutuşturucu madde, **2.** tutuşturma, yakma, alevlendirme, ateşleme.

kindly, *zf.&sf.* **-lier, -liest 1.** şefkatli, müşfik, merhametli, iyi kalpli, hayırsever. *The kindliest (the most ~) person I have ever met.* **2.** mülâyim. ılımlı, mutedil, (kural, yasa vb.), yumuşak, hoş, lâtif, nazik. **a ~ climate** : ılıman iklim. **a ~ smile** : hoş/nazik bir gülümseme. **in a ~ tone** : yumuşak bir tonla, **3.** yararlı, faydalı. *a ~ soil. give s.o. ~ advice.* **4.** şefkatle, merhametle, iyi kalplilikle, hayırseverlikle, **5.** yürekten, candan, gönülden. *We thank you ~.* **6.** iyi niyetle, severek, seve seve, müsait bir şekilde, **7.** lütfen, nezaketen. *Would you ~ close the door?* **8.** *esk.* (a) doğal, tabiî, (b) yasal, kanunî, **9. take ~ to** : (a) hoş karşılamak, hoşgörmek, müsamaha göstermek. *to take ~ the new ideas.* (b) yaratılıştan sevmek/ilgi göstermek. **A duck takes ~ to water** : Ördek yaratılıştan suyu sever. ***e.a.- 1.*** *kind, benign, good, generous, affectionate, tender,* ***2.*** *gentle, mild, pleasant,* ***3.*** *beneficial,* ***4.*** *compassionately, charitably, mercifully, benevolently,* ***5.*** *cordially, heartily,* ***6.*** *favorably,* ***8.*** *(a) natural, (b) lawful.* ***k.a.-*** *unkind(ly), acrid, malevolent(ly), malicious(ly), harsh(ly), mean(ly), severe(ly).*

kindness, *is.* **1.** iyilik, şefkat, merhamet, iyi kalplilik, iyi huy(luluk), **2.** iyi (kalpli)/şefkatli davranış, **3.** nezaket, samimiyet. ***e.a.- 1&3.*** *benignity, benevolence, humanity, generosity, charity, sympathy.*

kindred, *sf.&is.* **1.** akraba, hısım, aynı soydan tabiattan/kökten gelen. *~ tribes/races / languages. Italian and Spanish are ~ languages with the same origin.* **2.** aile, akrabalar, aşiret, kabile, soy, soysop, aynı soydan gelen insanlar topluluğu. *Only a few of his ~ were present at his funeral. Most of his ~ are still living in Egypt.* **3.** akrabalık, hısımlık. *He claims ~ to me, but I don't know who he is.* **4.** doğal bağ, ilgi, **5.** inanışları/davranışları/duyguları aynı. **~ spirits** : huyları/tabiatları/zevkleri aynı kimseler. *He and I are ~ spirits : we both enjoy music and football.* **6.** benzer, müşabih, aynı esasa dayanan. *We are studying dew, frost and ~ facts.* **7. ~ly** : akraba/hısım gibi, yakınlıkla, benzerlikle, **8. ~ness = ~ship** : yakınlık, akrabalık, hısımlık, benzerlik. ***e.a.- 1.*** *akin,* ***2.*** *family, relatives, kinfolk, tribe, kin,* ***3.*** *kinship,* ***6.*** *similar, related, cognate, like.*

kine, *is.* **1.** *bk.:* **kinescope** (1), **2.** *esk.* sığır, inekler, büyükbaş hayvanlar. ***e.a.- 2.*** *cows, cattle.*

kinema, *is. Brit.* sinema. ***e.a.-*** *cinema.*

kinematic(al), *sf.* devinimsel, hareketle ilgili.

kinematically, *zf.* devinimle, devinerek, devinim bilimiyle, devinim bilimsel olarak.

kinematics, *is.* devinim bilimi, hareket ilmi, kinematik: Mekaniğin kuvvet ve kütleleri hesaba katmaksızın sırf hareketleri inceleyen bölümü.

kinematograph, *is. bk.:* **cinematograph. ~ic(al)/~ically/~y** *bk.:* **cinematographic(al)(ly) /cinematography.**

kinescope, *is.&f.* **-scoped, -scoping 1. kine** *d.d.* resim tübü, almaç ışıtacı, kineskop, **2.** filme saptanmış/alınmış TV programı, **3.** (sonradan TV'de yayınlanacak programı) filme saptamak/almak/kaydetmek.

kinesi-, *ön ek* "devinim, hareket". *ör.: kinesimeter.*

kinesics, *is.* beden dili : haberleşme aracı olarak beden hareketlerinin/duruşunun/jestlerin incelenmesi.

kinesimeter = kinesiometer, *is.* devinim-ölçer : beden hareketlerini ölçen alet.

kinesiology, *is.* devinim bilimi : insan bedenindeki hareketlerin mekanik ve anatomisinin incelenmesi.

kinesis, *is., ç.* **kineses** devinim, hareket : uyarı şiddetine bağlı olan ve yönü/doğrultusu belirlenmeyen hareket.

-kinesis, *son ek, ç.* **-kineses 1.** "devinim, devim, hareket". *ör.:* **hypokinesis** : devimduyum azalması, **2.** "bölünme, ayrılma". *ör.: karyokinesis.* ***e.a.- 1. motion, movement, 2. division.***

kinesthesia = kinaesthesia = kinesthesis, *is.* devim duyumu : beden ve örgenlerinin yaptığı devimleri beyine ileten duyu. **muscle sense** *d.d.*

kinesthetic, *sf.* devim duyumsal. **~ method** : devim duyumsal yöntem.

kinetic, *sf.* **1.** devimsel, **2.** devinimli, hareketli, **3.** devimden/hareketten ileri gelen, **4. ~ art** : devim sanat : hareketli gözüken sanat eseri (heykel vb.), **5. ~ energy** : devimsel erke, kinetik enerji, hareketten doğan enerji. *bk.:* **potential energy, 6. ~ theory** : devim kuramı, kinetik teori, **7. ~ theory of gases** : uçunların devim kuramı, gazların kinetik teorisi, **8. ~ theory of matter** : maddesel devim kuramı, özdek devim kuramı, **9. ~ally** : devimsel olarak, devinerek, hareketle.

kinetics, *is.* devim bilimi, devim bilgisi, kinetik.

kineto-, *ön ek* "devim".

kinfolk = kinfolks = kinsfolk, *ç. is.* akraba.

king, *is.&f.* **1.** kral. (ilgili sıfat : **regal**). *the ~ of Sweden. King Edward.* **2.** bir konuda en usta/en zengin/en başta olan kimse. **an oil ~** : petrol kralı. **the ~ of beasts** : hayvanlar kralı. *a cattle ~.* **3.** (iskambilde) papaz, **4.** (satrançta) şah, **5.** damaya çıkan taş, **6.** krallık etmek/yapmak, hüküm sürmek, **7.** (dama vb.) kral çıkmak, **8. ~ it** : krallık taslamak, **9. ~hood** : krallık, **10. ~less** : kralsız, **11. ~lessness** : kralsızlık, **12. ~like** : kral gibi, krala benzer.

kingbird, *is. zool.* **1.** kralkuş *(Tyrannus tyrannus)* : K Amerika'nın ılık bölgelerinde yaşar. Tüyleri koyu kül rengi, kanatları ve kuyruğu kara, aktır, başında kırmızı süsü vardır. **2. ~ of paradise** : kral cennet kuşu *(Cincinurus regius)* : sırtı parlak kırmızımsı, karnı beyaz olup kuyruğunda iki uzun kıvrık tüy vardır.

King Charles spaniel, *is.* siyah, esmer tüylü İngiliz spanyeli.

king cobra = hamadryad, *is. zool.* dev kobra *(Ophio-phagus hannah)* : GD Asya ve Hindistan'da bulunan dünyanın en iri zehirli yılanı. Uzunluğu 4.5 m'yi geçer.

king crab, *is.* **1. horseshoe crab** *d.d.* nal yengeç : yengece benzer kabuklu nal şeklinde bir deniz hayvanı, **2. Alaskan crab** *d.d.* iri yengeç *(Paralithodes camtschatica)* : Alaska ve Japonya kıyılarında avlanıp eti yenen iri bir yengeç.

kingcraft, *is.* krallık (sanatı), devlet idare etme hüneri.

kingcup, *is. bot.* **1.** altıntop *(Ranunculus bulbosus),* **2.** *Brit. bk.:* **marsh marigold.**

kingdom, *is.* **1.** krallık, krallıkla yönetilen devlet, hükümdarlık. **The United ~** : Birleşik Krallık : Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda, **2.** âlem, dünya, başlı başına bir bütün oluşturan varlık. *the ~ of thought.* **3.** âlem : dünyayı oluşturan üç büyük bölümden her biri : *animal, vegetable and mineral ~s.* **4.** Allahın (Hristiyanlara göre Hz. İsa'nın) manevî hükümranlığı, **5. ~ come** : ahiret, cennet, öbür dünya, **6. ~ Hall** : Tanrı Evi : Yehova şahitlerinin toplanıp ibadet ettikleri bina, **7. ~less** : krallıktan yoksun, kralsız. ***e.a.- 1. monarchy, 2&3. dominion, empire, domain, 5. heaven, hereafter.***

kingfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* **1.** iri balık : *(Menticirrhus saxatilis)* : ABD doğu kıyılarında avlanan bir tür balık, **2.** kalifor *(Genyonemus lineatus) :* Kaliforniya kıyılarında avlanan

bir tür balık, **3. king mackerel** *d.d.* iri uskumru *(Scomberomous cavalla)* : Atlas Okyanusunun batı kıyılarında avlanır, **4.** yenizel : *(Seriola grandis)* : Avustralya ve Yeni Zelanda kıyılarında bulunan iri bir balık, **5.** *k.d.* kodaman : bir mahalle veya partinin kuvvetli/nüfuzlu adamı.

kingfisher, *is. zool.* yalıçapkını *(Alcedo atthis)* : Balık avlayarak yaşayan, iri tepelikli, uzun gagalı, sırtı parlak mavi, yeşil, karnı pas renkli bir kuş. Palearktik bölgede ırmak, göl ve deniz kenarlarında bulunur. **eastern belted ~** : kemerli yalıçapkını *(Megaceryle alcyon).*

kinglet, *is.* **1.** kralcık, küçük kral, küçük bir ülkenin kralı, **2. ~s** : çalıkuşugiller *(Regulus).*

kingly, *sf.&zf.* **-lies, -liest 1.** kral+. krala ait/özgü/yaraşır, kral gibi. **~ crown** : kral tacı. **~ appearence/graciousness/pride** : krala özgü görünüş/nezaket/gurur, **2.** şahane, görkemli, muhteşem, haşmetli, azametli, **3.** görkemlice, şahane/muhteşem bir şekilde, ihtişamla, azametle, heybetle, **4. kingliness** : görkemlilik, ihtişam, azamet, heybet. ***e.a.- 1&2.*** *princely, imperial, regal, splendid, royal, majestic, august, magnificient,* ***3.*** *royally, regally.* ***k.a.- 1&2.*** *lowly.*

kingmaker, *is.* kral atayıcı : kralı/hükümdarı tahta çıkaracak veya yüksek bir yönetim makamına adam tayin edecek kadar kudret ve nüfuz sahibi kimse.

king-of-arms, *is., ç.* **kings-of-arms** baş armacı : İngiltere'de 1484'ten beri asilzadelerin unvanları ile arma ve nişanlarını kayıt ve tevzi etmekle görevli memur.

king of the beasts, *is.* aslan, hayvanlar kralı. ***e.a.-*** *lion.*

King of kings, *bk. :* **1. Christ, Jesus, 2. God, Jehovah.**

king penguin, *is. zool.* iri penguen *(Aptenodytes patagonicus)* Antarktik kuşağını çevreleyen adalarda yaşayan büyük cins penguen.

kingpin, *is.* **1.** (bowling oyununda) baş çomak : en önde veya ortada bulunan çomak, **2.** *k.d.* baş, elebaşı, **3.** ana cıvata, koşum çivisi : arabalarda ön tekerleklerin üzerinde sağa sola dönüşü sağlayan mil. ***e.a.-1.*** *headpin,* ***3.*** *kingbolt.*

king post = kingpost = king-post, *is.* çatının orta direği, baba.

king row, *is.* (satrançta) şahın bulunduğu sıra.

Kings, *is.* **1.** Ahdiatik'te Krallar kitabı : Kings I ve Kings II diye adlandırılan, İsrail ve Juda krallarından bahseden iki kitaptan her biri, **2.** Douay İncil'inde I Samuel, II Samuel, I Kings, II Kings adlı dört kitap.

king salmon, *bk.:* **chinook salmon.**

King's Bench, *is.* (İngiltere'de vaktiyle kralın bizzat başkanlık ettiği) yüksek mahkeme heyeti: halen **High Court of Justice**'in bir bölümü. **Court of King's Bench** *d.d.* Hükümdar kraliçe ise : **Queen's Bench.**

king's blue, *is.* kobalt mavisi. ***e.a.-*** *cobalt blue.*

king's colour, *Brit.* **1.** krallık arması : İngiliz bahriyesince merasimlerde kullanılan beyaz üzerine krallık markasını taşıyan bandıra, **2.** (İngiliz ordusu) alay sancağı, **3. king's colours** : İngiliz kralının bulunduğu yere asılan ve krallık armasını taşıyan bir çift ipek bayrak. **King's colour, King's Colour** *ş.d.y.* Kraliçe için : **Queen's colour.**

King's Counsel, *is.* **1.** krallık hukuk danışmanları kurulu, **2.** krallık hukuk danışmanı/müşaviri. Kraliçe için : **Queen's Counsel.**

king's English, *is.* (İngiltere'de) resmî İngilizce. Kraliçe hükümdar ise : **queen's English** denir.

king's evidence, *Brit.- huk.* savcılık delili: savcının sanık aleyhinde ileri sürdüğü delil. Kraliçe hükümdar ise : **queen's evidence** denir. **turn king's evidence** *Brit.* cezayı hafifletmek için suç ortağı aleyhinde tanıklık yapmak, suç ortağını ele vermek.

king's evil, *is.* sıraca (hastalık). ***e.a.-*** *scrofula.*

king's 's highway, *is.* devlet yolu : İngiltere'de millî hükûmet, Kanada'da provens hükûmeti tarafından yaptırılan geniş kara yolu. Kraliçe hükümdar ise : **Queen's highway.**

kingship, *is.* **1.** krallık, kraliyet, **2.** tekerki, krallık yönetimi, monarşi, **3.** krallık görevlerini yapabilme yeteneği/iktidarı, krallığa liyakat, **4. his/your royal Kingship** : Haşmetmeap, Majeste, Kral Hazretleri. ***e.a.- 4.*** *Majesty.*

king-size = king-sized, *sf.* **1.** en uzun (sigara vb.), en büyük, en iri, **2.** (yatak) çok geniş : genellikle eni 1.95 m, boyu 2.00 m, **3.** en büyük boy (yatak çarşafı vb.). ~ *sheets.*

kingsnake = king snake, *is. zool,* ejder yılanı *(Lampropeltis getulus)* : G ABD'de bulunan, fare ve yılanları yiyen zehirsiz yılan.

king's ransom, *is.* çok büyük para, muazzam para.

king's silver, *is.* arı gümüş : çok pahalı gümüş takımları yapmakta kullanılan arı/saf ve yumuşak gümüş.

king truss, *is.* ana kiriş.

kingwood, *is.* **1.** *bot.* şah ağacı *(Dalbergia cearensis)* : Brezilya'da bulunan kerestesi mobilyacılıkta çok makbul bir ağaç, **2.** şah (ağacı) kerestesi.

kinin, *is. biy.- kim.* devinmaya : kanda ve bazı hayvansal dokularda oluşan kuvvetli ve kısa ömürlü bir peptit : kan basıncını düşürür, damarları genişletir.

kink, *is.&f.* **1.** kıvrım, kıvırcık, (saç, tel vb.), halat/ip vb. nin dolaşması, **2.** kasınç, kas/adale ağrısı/tutulması, (boyun, sırt ağrısı), **3.** kusur, noksan, engel : bir makinenin/plânın başarılı işlemesini engelleyebilecek şey, **4.** garip fikir, kapris, (düşüncede) gariplik/acayiplik, **5.** dolaş(tır)mak, kıvırmak/kıvrılmak, birbirine dolaş(tır)mak. ***e.a.- 1.*** *curl, twist,* ***2.*** *crick, spasm, cramp,* ***4.*** *whim, eccentricity, mental quirk.*

kinkajou = honey bear, *is. zool.* kinkaju *(Potos flavus)* : Orta ve G Amerika ormanlarında yaşayan yumuşak kahverengi/sarı tüylü, uzun kuyruğu ile dallara tutunup tırmanan, iri gözlü, küçük ayıya benzer etobur hayvan. Uzunluğu 35 cm, kuyruğu 48 cm.

kinky, *sf.* **kinkier, kinkiest 1.** dolaşık, girift, **2.** (saç) kıvırcık. ~ *hair.* **3.** *argo* (cinsel bakımdan) sapık, acayip, garip, terelelli, **4. kinkily** : (a) dolaşık/kıvırcık bir şekilde, (b) acayip/garip bir tarzda, sapıklıkla, **5. kinkiness** : (a) dolaşıklık, giriftlik, kıvırcıklık, (b) sapıklık, acayiplik. ***e.a.- 1&2.*** *curly, twisted, frizzy,* ***3.*** *eccentric, bizarre, quirky, weird.*

kinnikinnick = kinnikinnic = killikinnic = kinnikinic, *is.* **1.** kızılderili tütünü : Ohio vadisindeki yerliler ve ilk göçmenlerin tütün yerine kullandıkları kuru yaprak, ağaç kabuğu ve (bazan) tütün karışımı, **2.** bu karışımda kullanılan bitki.

kino, *is., ç.* **-nos 1.** (Avrupa'da) sinema, **2.** ~ **gum** *d.d.* kino sakızı : bazı tropik bitkilerden elde edilerek hekimlikte ve deri sepilemekte kullanılan kırmızı öz su veya bunun kurumasıyla elde edilen sakız.

kinsfolk, *ç. is. bk.:* **kinfolk.**

kinship, *is.* **1.** akrabalık, hısımlık, kandaşlık, **2.** ilgi, yakınlık, bağlılık, **3.** ~ **family** : akrabalarıyla beraber oturan geniş aile. ***e.a.- 1.*** *relationship,* ***2.*** *affinity, bearing, connection.*

kinsman, *is., ç.* **-men 1.** (erkek) akraba, hısım, kandaş, **2.** (evlilikten dolayı) akraba, hısım, **3.** ırkdaş, aynı ırktan olan kimse.

kinswoman, *is., ç.* **-women** (kadın) akraba, hısım, kandaş.

kiosk, *is. T.* **1.** köşk, kasır, yazlık (ev), sayfiye (evi), **2.** gazete satılan kulübe, **3.** çalgıcılara özgü kameriye.

kip[1], *is.* **1.** hayvan yavrusu derisi, sepilenmemiş dana/kuzu vb. derisi, **2.** bu derilerden bir deste/küme. **kipskin** *d.d.*

kip[2], *is. argo* **1.** pansiyon, **2.** (pansiyonda) yatak, **3.** *esk.* genel ev. ***e.a.- 3.*** *brothel.*

kip[3], *is.* **1.** Laos lirası, **2.** bin libre (454 kg) lik ağırlık ölçüsü.

kipper, *is.&f.* **1.** çiroz, tuzlanıp tütsülenmiş veya kurutulmuş som veya ringa balığı, **2.** (yumurtlama mevsiminde) som balığı, **3.** (ringa, som balığı vb.) temizleyip tuzlayıp tütsülemek veya kurutmak.

Kirghiz, *is., ç.* **-ghiz / -ghizes 1.** Kırgız, **2.** Kırgızca, Kırgız dili. **Kirgiz** *ş.d.y.* **3. ~ia** : Kırgızistan, Kırgız S.S.C. Resmî adı : *Kirghiz Soviet Socialist Republic.* **4. ~ Steppe = the Steppe** : Kırgız Stepleri.

Kiribati, *is.* Kiribatı : Büyük Okyanus ortasında birçok adadan oluşan küçük bir cumhuriyet. 1979'dan beri bağımsız.

kirk, *is.* **1.** *İsk.* kilise, **2. the Kirk** : (İngilizlere göre) İskoç Presbiteryen kilisesi, **3. ~man** : İskoç Presbiteryen kilisesine devam eden kimse, **4. ~yard** : kilise avlusu, mezarlık.

Kirkuk, *is.* Kerkük.

Kirman = Kirmanshah= Kermanshah, *is.* Kirman halısı.

kirmess, *is. bk.:* **kermis.**

kirn, *is.&f. İsk.* **1.** harmanda toplanan son buğday demeti, **2.** harman sonu şenliği/eğlencesi, **3.** *bk.:* **churn.**

kirsch = kirschwasser, *is.* vişne rakısı.

kirsen = kirsten, *gl.f. k.d. bk.:* **christen.**

kirtle, *is.* **1.** fistan, entari, Orta Çağ kadın giysisi, **2.** *esk.* erkek ceketi/paltosu, cübbe, **3. ~d** : fistanlı, entarili.

kishke, *is.* **1. stuffed derma** *d.d.* mumbar dolması (Yahudi usulü), **2. ~s** *argo* karın, mide, bağırsaklar. **to get kicked in the ~s** : karnına tekmeyi yemek. ***e.a.- 2. belly, stomach, guts.***

kismet = kismat, *is. T.* kısmet, kader, nasip, talih. ***e.a.- fate, destiny.***

kiss, *is.&f.* **1.** öpmek. *He took her in his arms and ~ed her (on the lips)/~ed her lips.* **~ the children goodnight/goodbye** : yatarken/ayrılırken çocukları öpmek. **He ~ed her (on the) cheek** : Yanağından öptü. **She ~ed away the child's tears** : Çocuğun gözyaşlarını öperek sildi. **2.** (bilârdo) (top topa) tokuşma(k), hafifçe dokunma(k). *The 2 balls ~ed.* **3.** öpüşmek. *They ~ed when they met.* **They ~ed goodbye when they went away** : Öpüşerek veda ettiler. **4.** öpüş, öpücük, öpme, öpüşme, buse, **5.** hafifçe sürünmek/dokunmak/okşamak.*The wind ~ed her hair. A soft wind ~ed the treetops.* **6. ~ and be friends** : barışmak, **7. ~ away the hurt** : ağrıyı öpücükle geçirmek, **8. ~ hands** *Brit.* (hükûmette büyük bir mevkie atanınca) kralın/kraliçenin elini öpmek, **9. ~ the book** : kitaba el basmak, kutsal kitabı öperek yemin etmek, **10. ~ the dust/ground** : (a) kayıtsız şartsız teslim olmak, (b) ölmek, **11.** beze : yumurta akı ve şekerle yapılmış hafif bisküvit, **12.** çikolatalı sucuk : çikolata, ceviz, Hindistan cevizi vb. ile yapılmış şekerleme.

kissable, *sf.* **1.** öpülmeye değer, öpülür, çekici, cazip, **2. ~ness** : öpülmeye değerlik, öpülebilme, çekicilik, **3. kissably** : öpülmeye lâyık olarak, öpme arzusu uyandırırcasına.

kisser, *is.* **1.** öpen (kimse), **2.** *argo* (a) yüz, çehre, (b) ağız. ***e.a.- 2. (a) face, (b) mouth.***

kissing bug, *is.* **1.** ısıran / sokan böcek : insanı sokup acıtan çeşitli böceklerden her biri, **2. musked hunter** *d.d.* kan emen böcek *(Reduvius personatus)* : insanın yanak ve dudağını ısırıp kanatan bir tür böcek.

kissing cousin, *is. bk.:* **kissing kin.**

kissing kin, *is.* uzak akraba : amcazade, halazade vb.

kiss of death, *is.* tehlikeli ilişki/söz/eylem, facia, bir kimsenin mahvına sebep olan şey. **It's the kiss of death whenever he tries to repair the engine** : Ne zaman motoru tamire kalkışsa büsbütün mahveder.

kiss-off, *is. argo* sepetleme, kovma, işine son verme. ***e.a.- dismissal.***

kiss of life, *is. Brit.* **1.** ağızdan sun'î teneffüs : boğulmakta olan bir kimseyi kurtarmak için ağzından üfleyerek ciğerlerine hava göndermek, **2.** *mec.* can kurtarma, canlandırma, canlılık, hayatiyet, canlandıran/hayatiyet veren nesne. *Government investment would be the kiss of life to the coal industry.*

kiss of peace = pax, *is.* barış öpücüğü : kilise ayinlerinde Hristiyanlık sevgisi ile birliğini temsilen öpüşme.

kist, *is. İsk.* kasa, para sandığı. ***e.a.- coffer.***

kit[1], *is.&f.* **1.** takım, alet/araç/aygıt takımı, avadanlık, **2.** takım/alet/avadanlık çantası, **3.** monte edilecek parçalar. *The toy aircraft is made from a ~ (=a set of separate pieces).* **4.** *k.d.* eşya dizisi/takımı, insan topluluğu, **5.** yolcu eşyası, pılı pırtı. **pack up one's ~** : pılıyı pırtıyı toplamak, **6.** *Brit.* donatmak, döşemek, teçhiz etmek. **~ out/up (with sth.)** : tepeden tırnağa donatmak, her ihtiyacını sağlamak, **7. the whole kit and caboodle** (or **boodle**) *ABD- argo* tümü, tamamı, hepsi birden, takım taklavat, ne var ne yok (hepsi), varı yoğu. **He sold the whole kit and caboodle and left the city** : Nesi var nesi yoksa hepsini sattı ve şehri terk etti. ***e.a.- 6. outfit, equip.***

kit[2], *is.* kemençe : eskiden cepte taşınan üç telli küçük keman. **sourdine, kit violin** *d.d.*

kit[3], *is. bk.:* **kitten.**

kit bag, *is.* hurç, asker çantası. ***e.a.- knapsack.***

kitchen, *is.&sf.* **1.** mutfak, **2.** mutfak takımı, **3.** mutfak+, mutfakta kullanılan. **~ table** : mutfak masası, **4.** *k.d.* basit adî (dil hakkında söylenir). *~ French.* **5. ~ cabinet** : (a) mutfak dolabı, (b) başbakanın özel danışmanlar grubu, **6. ~ dresser** : mutfak dolabı, **7. ~ garden** : sebze

bahçesi, **8. ~less** : mutfaksız, **9. ~ maid** : mutfak hizmetçisi, aşçı yamağı kız, **10. ~ midden = shellheap, shellmound** *ant.* ev çöplüğü : tarih öncesine ait insan/hayvan kemikleri, deniz kabukları, kaba aletler vb. ile dolu yığın, **11. ~ parade** *As.* mutfakta çalıştırılma görevi/cezası, **12. ~ police** *As.* (a) aşçı yamağı, (b) (bazan ceza olarak) mutfak işlerine atanan asker, **13. ~ range** : mutfak sobası/fırını, **14. ~ stuff** : erzak, nevale, yemek için pişirilecek malzeme, yemeklerden artan yağlar, **15. everything (all) but the ~ sink** *: (mizah)* lüzumundan/haddinden fazla, pek çok. **He's only staying 3 days, but he arrived here with everything but the ~ sink (=lots of bags, cases etc.)** : Yalnız üç gün kalacak, fakat bir sürü lüzumsuz eşya getirmiş.

kitchener, *is.* **1.** aşçı yamağı, **2.** *Brit.* kuzine, büyük mutfak sobası.

kitchenette, *is.* küçük mutfak.

kitchen-sink drama, *is.* işçiler/çalışanlar dramı : özellikle İngiltere'de 1950-60'lı yıllarda yazılan ve çalışan sınıfın ev hayatını konu alan dram.

kitchenware, *is.* mutfak eşyası, kap kacak.

kite, *is.&f.* **kited, kiting 1.** uçurtma, **2.** *zool.* çaylak, atmaca, şahin veya benzeri süzülerek uçan kuş (*Accpitridae/Falconidae* familyası). çaylak *(Milvus)*, kızılçaylak *(Milvus milvus)*, sıçancıl *(Milvus regalis)*, **3. Arabian ~** *zool.* kocalak *(Milvus arabicus)*, **4. black-winged ~** *zool.* karasungur *(Elanus caeruleus)*, **5.** *tic.* sahte bono, karşılıksız çek, **6.** haraççı : başkalarını haraca keserek geçinen kimse, **7.** *den.* hafif yelken : hafif rüzgârda kullanılan yelkenlerden biri, **8.** *argo* II. Dünya Savaşında kullanılmış uçak, **9. fly a ~** *mec.* nabız yoklamak, kamuoyunu yoklamak için uydurma haberler yaymak, halkı/başkalarını denemek. *bk.:* **wind**[1] (26) : *see which way the wind blows.* **10. fly/send up a ~** : (a) uçurtma uçurmak, (b) deneme balonu uçurmak, (c) boşa (karavana) atmak, dedikodu çıkarmak, palavra atmak, **11. ~-balloon** : askeri gözetleme balonu, **12. go fly a ~** *ABD- argo* Çek arabanı! Git kendi işine! Çekil oradan! Sen kendi işine bak! **13. ~-mark** *: British Standards Institute* tarafından kabul edilen eşyalara konulan uçurtma şeklinde özel simge, **14.** *tic.* sahte bono ile para toplamak/kredi sağlamak, **15.** *tic.* çeki bozdurmadan önce meblâğı artırmak, çek üzerinde sahtekârlık yapmak. *to ~ a check.* **16.** uçar gibi (çabuk/hafif/endişesiz) gitmek/yürümek, **17.** hızla yükselmek/artmak. *The prices of necessities continue to ~.* **18.** (fiyat vb.) yükseltmek, artırmak, **19. kiteflying** : (a) uçurtma uçurma, (b) sahte bono ile para toplama, (c) deneme balonu uçurtma. ***e.a.- 18.*** *soar.*

kiter, *is.* **1.** uçurtma/balon uçuran, **2.** sahte bono ile para toplayan, **3.** çek üzerinde sahtekârlık yapan.

kith, *is.* **1.** tanıdıklar, konu komşu, eş dost, hısım akraba, **2.** *bk.:* **kindred**, **3.** toplum: bir bölgede yaşayan, ortak dil, töre, ekonomi ve kültüre sahip kimseler topluluğu.

kith and kin, *is.* tanıdıklar, eş dost ve hısım akraba.

kithara = cithara, *is.* kitara.

kithe = kythe, *f.* **kithed, kithing** *İsk.* **1.** bildirmek, beyan etmek, göstermek, açıklamak, **2.** görünmek, açıklanmak. ***e.a.- 1.*** *declare, show.*

kitling, *is. Brit.- k.d.* enik, encik, hayvan (özellikle kedi) yavrusu. ***e.a.- kitten, kit***

kitsch, *is.* avam sanatı/edebiyatı : basit, değersiz, avama hitap eden edebiyat, dolmuş edebiyatı. **kitschy** : amiyane, avama özgü.

kittel, *is.* (Musevîlerin Yom Kippur ayininde giydikleri) tören cübbesi, beyaz cübbe.

kitten, *is.&f.* **1.** enik, encik, kedi yavrusu, **2.** (tavşan vb.) yavru, **3.** (kedi, tavşan vb.) eniklemek, yavrulamak, doğurmak, **4.** (kedi) gebe olmak, **5. have a ~(s)** *argo* bir şeye kızmak/öfkelenmek, çok sinirli ve endişeli olmak.

kittenish, *sf.* **1.** oyuncu, civelek, oynak, işvebaz, **2.** kedi yavrusu gibi, **3. ~ly** : oynakça, işvebazlıkla, civelek civelek, oyunbazlıkla, **4. ~ness** : civeleklik, oynaklık, işvebazlık, oyunbazlık. ***e.a.- 1.*** *coy, playful, coquetish.*

kittiwake, *is. zool.* kuzey martısı *(Rissa tridactyla) :* K Atlantik kıyılarına mahsus tüyleri beyaz, kanatları kül rengi, kanat uçları siyah, ayağının arka parmağı çok kısa, orta boy martı.

kittle, *sf.&gl.f.* **-tled, -tling** *İsk.* **1.** gıdıklamak, tahrik etmek, **2.** pohpohlamak, aşırı övmek/methetmek, **3.** şaşırtmak, zihnini karıştır-

mak, **4.** oynak, civelek, fıkırdak, kıpır kıpır, yerinde duramaz, **5.** çok gıdıklanır. ***e.a.-1.*** *tickle, 3. puzzle, perplex, 4. skittish, fidgety, 5. ticklish.*

kitty, *is., ç.* **-ties 1.** enik, encik, kedicik, kedi yavrusu, **2.** kedi, pisi pisi (kedinin takma adı), **3.** belirli bir işe sarf edilmek için toplanan para, **4.** (iskambil oyununda) (a) kazançlardan belirli bir maksat için ayrılan para, (b) **widow** *d.d.* el dağıtıldıktan sonra ortaya konan kâğıtlar. ***e.a.-1.*** *kitten, 2. cat.*

kitty-corner(ed), *sf.&zf. bk.:* **cater-cornered.**

kiva, *is.* (Pueblo kızılderili köylerinde) yer altı tapınağı : kısmen yere gömülü, dairesel ve tavandaki delikten girilen tek odadan ibaret tapınak.

Kiwanian, *sf.&is.* Kivanisli, Kivanis üyesi.

Kiwanis, *is.* Kivanis: 1915'te ABD ve Kanada'da kurulmuş milletler arası erkek kulüpleri birliği. Halka hizmet, ticarî ve meslekî hayatı yüksek ülkülere yöneltme amaçlarını güder. **Kiwanis Clubs** *d.d.*

kiwi, *is.* **1.** *zool.* kivi *(Apteryx australis)* : Yeni Zelanda'ya özgü, kanatları gelişmemiş, kurşunî kahverengi saç gibi tüylü, uzun gagalı bir tür kuş. Uzunluğu 70 cm, gagası 15 cm, **2.** *Avust.* Yeni Zelandalı, **3.** *As. argo* uçuş yapmayan hava subayı.

KKK = K.K.K. = Ku Klux Klan.

kl. = kl = kiloliter.

Klan, *is.* **1.** *bk.:* **Ku Klux Klan**, **2.** Ku Klux Klan'ın bir şubesi, **3. ~man** : Ku Klux Klan üyesi.

klavern, *is.* **1.** Ku Klux Klan'ın bir şubesi, **2.** Ku Klux Klan'ın toplanma yeri.

klaxon, *is.* klâkson, korna.

kleagle, *is.* Ku Klux Klan' da resmî görevli.

Klebs-Löffler bacillus, *is.* difteri basili *(Corynebacte-rium diphtheriae).*

Kleenex , *is.* kâğıt mendil.

kleig light, *is. bk.:* **klieg light.**

Klein bottle, *is. geom.* Klein şişesi : dış yüzeyindeki bir noktadan iç yüzeyindeki karşıt noktaya yüzeyi delmeden geçilebilen kapalı yüzey.

klepht, *is.* **1.** (Yunanlı/Arnavut) eşkıya, haydut, hırsız, soyguncu, **2. ~ic** : eşkıya+, haydut+. ***e.a.- 1.*** *robber, guerilla.*

kleptolagnia, *is. psikol.* çalma cinselliği : çalma eyleminden cinsel doygunluk sağlama durumu.

kleptomania, *is. psikol.* çalma sayrılığı, hırsızlık hastalığı : hiçbir nesnel gereksinme olmaksızın kişinin çalma zorunluğu duyması. **kleptomaniac** : çalma hastası.

klieg light, *is.* kuvvetli ışık/aydınlatma, özellikle sinema sahnesi aydınlatması.

klipspringer, *is. zool.* kaya antilopu *(Oreotragus oreotragus)* : Ümit Burnu ile Habeşistan arasındaki dağlarda yaşayan küçük, çevik bir antilop. Uzunluğu 1 m, yüksekliği 60 cm.

klong, *is.* (Siyam'da) kanal. *the ~s of Bangkok.*

kloof, *is.* (Afrika'da) derin dere. ***e.a.- ravine, deep glen.***

kludge = kluge, *is. argo* uydurma/derme çatma sistem, özellikle başka bir maksatla yapılmış ve birbirine pek uymayan parçalardan oluşmuş bilgisayar.

klutz, *is. argo* **1.** sakar, beceriksiz, hoyrat (kimse), **2.** aptal, sersem, mankafa, **3. ~iness** : sakarlık, beceriksizlik, hoyratlık; aptallık, sersemlik, mankafalık, **4. klutzy** : sakar, beceriksiz, hoyrat; aptal, sersem, mankafa. ***e.a.-1.*** *clumsy, awkward, 2. stupid, foolish, blockhead.*

Klystron , *is.* klistron : çok yüksek frekans osilatörü/amplifikatörü olarak kullanılan elektron tüpü.

km. = kilometer(s).

k-meson = K-meson = kaon, *is. fiz.* yarım ortacık : kütlesi protonunkinin takriben yarısı kadar, + veya - yükü elektronunkine eşit olan ortacık.

kmole = kilomole(s).

kn = knot(s).

knack, *is.* **1.** yetenek, kabiliyet, hüner, ustalık, maharet. *He had a ~ for saying the right thing when necessary. He has a / the ~ of making friends wherever he goes.* **2.** zekâ, beceriklilik, **3.** hüner ve ustalık isteyen iş, **4.** meleke, alışkanlık. **get the ~ of doing** : ...yapmakta meleke edinmek. **I've lost the ~** : Alışkanlığımı yitirdim. **5.** izahı güç nitelik/eğilim, **6.** *esk.* ustalık ve maharetle yapılmış cihaz, **7.** sır, püf noktası, bilinmeyen/anlaşılması güç husus. **There's a ~ in it** : Bunun bir püf noktası var. **to have the ~ of doing sth.** : işin sırrını/püf noktasını (nasıl

yapılacağını) bilmek. *e.a.-1. talent, aptitude, aptness, facility, dexterity, trick, stratagem, 2. cleverness, adroitness.*

knacker, *is. Brit.* **1.** sakat/ölmüş at/inek vb. alarak derisini vb. satan kimse, **2.** yıkmacı, hurdacı : eski ev, gemi vb. alıp parçalarını satan kimse, **3. ~'s yard** : hurda deposu, hurdacı dükkânı, **4. knackery** : yıkmacılık, hurdacılık.

knackered, *sf. Brit.- argo* bitkin, bîtap, çok yorgun. *e.a.- very tired.*

knackwurst = knockwurst, *is.* baharatlı kalın sucuk.

knap, *is.&f.* **knapped, knapping** *Brit.- k.d.* **1.** tepe üstü, küçük tepenin zirvesi/doruğu, **2.** tepecik, **3.** hafifçe/tık tık vurmak, **4.** kır-(ıl)mak, yar(ıl)mak, parçala(n)mak, parça parça etmek/olmak, **5.** (taş vb.) yont(ul)mak, **6.** (anî/şiddetle) ısırmak, dişlemek, ısırıp koparmak, **7.** hızlı hızlı konuşmak, gevezelik etmek, **8. ~per** : taşçı, taş yontucu. *e.a.- 1. crest, summit, 3. rap, 4. snap, break, crop, 6. nibble, bite, 7. chatter.*

knapsack, *is.* sırt/arka çantası.

knapweed, *is. bot.* peygamber çiçeği *(Centaurea nigra)* : pembe, mor top çiçekli bir bitki.

knar, *is.* **1.** budak, **2. ~red/~ry** : budaklı. *e.a.- 1. knot.*

knave, *is.* **1.** hilekâr/düzenbaz/dolandırıcı kimse, alçak herif, **2.** (iskambilde) bacak, **3.** *esk.* uşak, hizmetkâr. *e.a.- 1. rascal, rogue, scoundrel, swindler, blackguard, villain, scamp, scapegrace. k.a.-1. hero, gentleman. eş ses.- nave.*

knavery, *is., ç.* **-ries 1.** hile(kârlık), düzen (bazlık), dolandırıcılık, alçaklık, rezilik, **2.** dolandırma, aldatma, tongaya bastırma, **3.** *esk.* şakacılık, yaramazlık, muziplik. *e.a.- 1. fraud, deceitfulness, trickery, rascality, 3. mischievousness, waggishness, roguishness.*

knavish, *sf.* **1.** hilekâr, düzenbaz, dolandırıcı, alçak, rezil, **2. ~ly** : hile ile, düzenbazlıkla, dolandırıcılıkla, alçakça, rezilâne, **3. ~ness** *bk.:* **knavery** (1).

knead, *gl.f.* **1.** yoğurmak, hamur yapmak. *~ing dough.* **2.** mıncıklamak, ovmak, masaj yapmak, **3.** yoğurarak yapmak/şekil vermek. **~ and mold public opinion** : kamuoyunu geliştirmek/istenilen şekle çevirmek, **4. ~ing table** : hamur tahtası, üzerinde hamur açılan tahta, **5. ~ing-trough** : hamur teknesi, **6. ~able** : yoğurulabilir, **7. ~er** : yoğuran, yoğurucu.

knee, *is.&f.* **kneed, kneeing 1.** *anat.* diz. **to move about on one's hands and ~s instead of walking** : yürüyecek yerde eller ve dizler üstünde sürünmek, **2.** dört ayaklı hayvanlarda arka bacağın orta eklemi, **3.** dize benzer/diz şeklinde şey, **4.** elbisenin dizi/dize gelen kısmı. *big holes in the ~s of his old trousers.* **5.** dirsek şeklinde parça, çerçevenin köşesi, **6.** bataklıkta büyüyen ağaçların köklerindeki yuvarlak veya konik çıkıntı. *cypress ~.* **7.** diz vurma(k), dizi ile vurma (k), dürtme(k), dokunma(k), **8.** *esk.* (reverans makamında) diz bükmek, **9.** *esk.* diz çökmek **10. be on/go (down) on ~s** : diz çökmek (dua veya yalvarma için), **11. bring s.o. to his ~s** : (birini) dize getirmek, yenmek, bozguna/hezimete uğratmak, boyun eğdirmek, yola getirmek, **12. gone at the ~s** *k.d.* dizleri yırtılmış/eskimiş (pantalon), **13. learn sth at one's mother's ~** : anasının dizi dibinde öğrenmek, **14. on the ~s/in the lap of the gods** : meçhul, bilinmez (gelecek olay), Allaha kalmış, Allah bilir. *e.a.- 9. kneel, genuflect, 11. defeat.*

knee action, *is.* dirsek hareketi : taşıtın ön tekerleklerine bağımsız düşey hareket sağlayan askı düzeni.

knee breeches, *is.* kısa pantalon.

kneecap, *is.&f.* **-capped, -capping 1.** diz kapağı, diz kemiği, **2.** dizlik, dize konulan parça/yama, **3.** (bir kimsenin) dizine ateş etmek, dizinden vurmak (özellikle anarşi olaylarında). *e.a.- 1. patella.*

knee-deep, *sf.* **1.** diz boyu (derinliğinde), dize kadar. *~ mud/flood. The water was ~.* **2.** dizine kadar batmış/gömülmüş. *They were ~ in water/in mud.* **3.** (bir işe/olaya) tamamen dalmış /kendini vermiş/kaptırmış, tamamen işin içinde. *~ in work.* **4.** boğazına kadar. **~ in debt** : boğazına kadar borç içinde. *e.a.- 3. embroiled, involved, deeply engaged, occupied.*

knee-high, *sf.* **1.** diz boyunda, dize kadar (yükselen). *The grass was ~.* **2.** bacak kadar, ufacık. **I knew that man when he was only ~** : Onun çocukluğunu bilirim. **3. ~ to a grasshoper** : bacak kadar (çocuk), cüce, bücür.

kneehole, *is.* (masa/yazıhane vb. de) diz boşluğu.

knee jerk, *is. fizy.* diz kapağına vurulunca bacağın birden fırlaması.

knee-jerk, *sf. k.d.- hkr.* düşünmeden yapan/yapılan, düşüncesiz, kukla, her emre itiraz etmeden baş eğen. *a ~ liberal.*

knee joint, *is.* diz eklemi/mafsalı.

kneel, *gs.f.* **knelt/kneeled, kneeling 1.** diz çökmek, diz üstü oturmak, diz büküp selâmlamak. *He knelt down to look for a coin he had dropped. Everyone knelt in prayer.* **2. ~er** : diz çöken.

kneepad, *is.* dizlik, diz yastığı, dizi koruyucu yastık.

kneepan, *is.* diz kapağı kemiği. ***e.a.- kneecap, patella.***

kneepiece, *is.* diz zırhı, zırhın dizi koruyan parçası.

knell, *is.&f.* **1.** matem çanı sesi, **2.** ölüm haberi, kara haber, matem sesi, ölümü ilân eden ses, **3.** zeval/sona erme (işareti/sesi). *The ~ of parting day.* **sound the ~ of** : sona ermek, zeval bulmak, -e elveda demek. *His failure sounds the ~ of all his hopes.* **4.** matem çanı çalmak, matem çanı ile ilân etmek, **5.** selâ vermek, **6.** matem çanı gibi ağır ağır çalmak, hazin/matemli ses vermek.

knelt, *f. bk.:* **kneel** *(geç.z.&sf.f.).*

Knesset(h), *is.* İsrail parlamentosu.

knew, *f. bk.:* **know** *(geç.z.).*

Knickerbocker, *is.* **1.** New York'un en eski Holanda yerlileri soyundan olan, **2.** New Yorklu, New York şehri yerlisi.

knickers = knickerbockers, *is.* golf pantalonu, şalvar.

knickknack = nickknack, *is.* **1.** biblo, oyuncak, cici bici, küçük süslü şey, **2.** çerez, çeşitli yiyecek, **3. ~ed = ~y** : cicili bicili. ***e.a.- 1. trinket, gimcrack.***

knife[1], *is., ç.* **knives 1.** bıçak, çakı. **table ~** : yemek bıçağı. **carving ~** : et bıçağı, et dilimleme bıçağı. **pocket ~** : çakı. **~ and fork** : bıçak ve çatal. *Put your ~ and fork down on the plate if you're finished eating.* **2.** hançer, kama, **3.** makine bıçağı, makinenin kesici ucu, **4. before you can/could say "knife":** *Brit.- argo* göz açıp kapayıncaya kadar, çabucak. *She ran off before you can/could say "knife".* **5. under the ~** : bıçak altında, ameliyat olurken, ameliyatta, ameliyat esnasında. *The sick man died under the ~. He was under the ~ for three hours.* **6. ~like** : bıçak gibi. ***e.a.- 2. dagger.***

knife[2], *f.* **knifed, knifing 1.** bıçakla kesmek, **2.** bıçaklamak, bıçak saplamak, hançerlemek, bıçakla/kama ile/hançerle vurmak. *During the fight he was ~d in the back.* **3.** (boya vb.) bıçakla karıştırıp hazırlamak, **4.** *ABD- argo* arkadan vurmak, kuyusunu kazmak, **5.** bıçak gibi kesmek/yarmak. *The prow was knifing the water. The cruiser ~d through the heavy sea.* **6. knifer** : bıçaklayan, bıçak saplayan, bıçakla kesen.

knifeboard, *is.* **1.** bıçak temizleme tahtası, **2.** *Brit.* eski otobüslerin üst kat koltuğu.

knife-edge, *is.* **1.** bıçak ağzı, bıçağın keskin yanı, **2.** (bıçak gibi) keskin şey, bıçak sırtı, (pantalon) bıçak sırtı gibi ütülü, **3.** dayanak : terazi kolu, saat rakkası vb. için desteklik yapan sert madenden keskin kama, **4. on a ~** : (a) bıçak üstünde, geleceği/sonucu hakkında son derece endişeli. *He was on a ~ about the examinations.* (b) sonu meçhul/şüpheli, kritik durumda, kararsız. **balanced on a ~** : son derece şüpheli. **The success or failure of the plan was balanced on a ~** : Plânın başarılı olup olmayacağı son derece şüpheli idi.

knife-grinder, *is.* bıçak bileyicisi.

knife pleat, *is.* ince/keskin kırma/kıvrım/ pli. **knife-pleated** : ince/keskin kırmalı.

knife-rest, *is.* bıçak altlığı : sofrada üzerine et bıçağı konulan altlık.

knife-sharpener, *is.* bileyici, bıçak bileme aleti.

knight, *is.&gl.f.* **1.** (Orta Çağlarda) silâhşor, şövalye, **2.** asilzade, **3.** "Sir" unvanını kazanan kimse, **4.** (satrançta) at, **5.** kendini bir ilkeye/bir kadının hizmetine adayan kimse, **6.** şövalye yapmak, şövalyelik payesi vermek. *Sir George has been ~ed by the Queen.* **7. black ~** : kötülük simgesi, **8. white ~** : iyilik simgesi, ıslahatçı, **9. ~ of the pen** : gazeteci, **10. ~ of the road** : (mizah) yolkesici, **11. ~ bachelor** : unvanı kaydıhayat şartıyla olan ve çocuklarına geçmeyen şövalye, **12. ~ banneret** : sancaktar, bayraktar, **13. ~ - errant** : serüvenci silâhşor, Orta Çağda diyar diyar dolaşan şövalye, **14. ~ - errantry** : (a) serüvenci silâhşorluk, (b) donkişotluk, donkişotvari davranış/eylem, **15. Knights of the Round Table** : Kral Arthur'un sarayındaki şövalyeler.

knighthead, *is. den.* şövalye başı : geminin baş tarafında şövalye başı gibi oyulmuş başlık.

knighthood, *is.* **1.** silâhşorluk, şövalyelik. *The golden age of ~ was long time ago.* **2.** asil/kibar davranış, **3.** şövalyeler, silâhşorlar. *The ~ of England suffered heavy losses in the Wars of Roses.*

knightly, *sf.&zf.* **1.** şövalye+. **~ armor** : şövalye zırhı, **2.** şövalyeye yakışır, asil, cesur, âlicenap, yiğitçe, kahramanca. *~ deeds.* **3.** şövalyelerden oluşan, **4. knightliness** : cesaret, yiğitlik, mertlik, asalet, kibarlık.

knish, *is.* çörek :Yahudilerin yaptığı etli veya patatesli çörek.

knit, *is.&f.* **knitted/knit, knitting 1.** örmek. **~ stockings out of wool = ~ wool into stockings** : yün çorap örmek. **~ sth up** : örerek tamir etmek. *She often ~s while reading. She is ~ting a sweater.* **2.** birleştirmek, sıkı sıkıya bağlamak. *Mortar is used to ~ bricks together. ~ broken bones. The two families are ~ together by common interests.* **a well-~ frame** : iyi yapılı vücut. **loosely ~ frame** : gevşek yapılı vücut, **3.** (kaşları) çatmak. **~ the brows** : kaş çatmak, **He ~ his brows** : Kaşlarını çattı. **4.** birleşmek, kaynaşmak, bitişmek, birbirine yapışmak/kaynamak. **I hope the 2 edges of the broken bone will ~ (together) smoothly** : İnşallah kırık kemikler birbirine düzgünce kaynar. **5.** (kaş) çatılmak, uçları birbirine yaklaşmak, **6.** örgü, örülmüş giysi, **7. ~table** : örülebilir, **8. ~ted** : örülmüş, örme, **9. ~ter** : ören, örgü yapan, örücü.

knitting, *is.* **1.** örme (işi), **2.** örgü, örülmüş şey, **3. ~ machine** : örgü makinesi, **4. ~ needle** : şiş tığ, örgü şişi tığ, **5. ~ work** : örgü işi.

knitwear, *is.* örülmüş elbise, örgü (blûz/süveter vb.).

knives, *ç. is. bk.:* **knife.**

knob, *is.* **1.** topuz, tokmak, tutamak. **door ~** : kapı tokmağı. *He opened the door by turning the ~.* **2.** düğme, top, yumru, topak. **a ~ of butter** : tereyağı topağı. **Turn the ~ clockwise to switch the set on** : Cihazı çalıştırmak için düğmeyi sağa çeviriniz. **3.** tepecik, yıgın, küme, yuvarlak tepe, **4. ~bed** : topaklı, topuzlu, yumrulu, **5. ~like** : topuz/tokmak gibi.

knobby, *sf.* **-bier, -biest 1.** yumrulu, topuzlu, topaklı, yumru yumru, topak topak, **2.** yumru/topak gibi, tostoparlak, yusyuvarlak. *He has very thin legs and ~ knees.* **3. knobbiness** : yumruluk, topuzluluk, topaklılık.

knobkerrie, *is.* topuz, ucu topuzlu değnek/sopa : G Afrika yerlileri mızrak/ok yerine bunu atarlar.

knock[1], *f.* **1.** vurmak, (kapı) çalmak. **Someone is ~ing at the door/on the window** : Birisi kapıyı çalıyor/pencereye vuruyor. *Please ~ (on / at the door) before entering.* **Come in without ~ing** : Kapıyı çalmadan içeri giriniz. **He ~ed (=struck by accident) his head on /against the wall** : Başını (kazara) duvara vurdu. **2.** (makine) vurmak, vuruntu yapmak. *The engine of our car is ~ing badly.* **3.** *k.d.* kusur bulmak, eleştirmek, tenkit etmek, başına kakmak, muaheze etmek, çıkışmak, **4.** çarp(ış)mak, toslamak, tokuşmak. *He ~ed into the table.* **5.** vurmak, çarpmak, dövmek, **6.** zorlamak, itmek, **7.** vurarak delmek/açmak/yapmak. *to ~ a hole in the door.* **8.** (bir şeyi başka şeye) çarpmak/vurmak/toslatmak/tokuşturmak, **9.** *Brit.- argo* şaşırtmak, son derece hayrete düşürmek, hayrette bırakmak, *argo* afallatmak, ağzı açık bırakmak, **10. ~ about/around** *argo* (a) avare/serseriyane dolaşmak, (b) aylaklık etmek, boş yere vakit öldürmek, aylak aylak gezmek, sürtmek, (c) hırpalamak, örselemek, tartaklamak, sarsmak, **11. ~ back** *Brit.- k.d.* (bir yudumda) içmek (içkiyi) tepeye dikmek, mideye indirmek. *You ~ back a pint in the pub.* **12. ~ down** : (a) mezatta malı son artırana verdiğini çekici vurarak ilân etmek. *The painting was ~ed down at $90/was ~ed down to Mr. S for $90.* (b) *tic.* parçalara ayırmak. *We ~ed down the bookcase and packed it in the car.* (c) *argo* (parayı) çalmak, zimmetine geçirmek, (d) *argo* kazanmak, (maaş vb.) almak, (e) fiyatı indirmek/kırmak, tenzil etmek. *The price was ~ed down to $5.* (f) yıkmak, yere sermek, yer ile yeksan etmek, vurup devirmek. *Our house is being ~ed down to make way for a new road. These old houses are to be ~ed down.* (g) **~ over** *d.d.* (taşıt) çarpıp yere devirmek, çarpmak. *Jo was ~ed down by a bus yesterday.* (h) **You could ~ me down/over with a feather** : Çok şaştım, şaşırıp kaldım, hayretler içinde kaldım. **13. ~ it off** *argo* (kavga/gürültü/münakaşa vb.) durdur(mak), son ver(mek), **14. ~ off**

argo (a) dur(dur)mak, son vermek, (b) bitirmek, temizlemek, başından atmak, defetmek. *I've a lot of work to ~ off before I can take my holiday.* (c) öldürmek, haklamak, icabına bakmak, (d) (fiyatı) indirmek, tenzil etmek, (e) yenmek. *~ off 3 opponents.* (f) bozmak, sakatlamak, mahvetmek, işlemez hâle getirmek. (g) *Brit.- k.d.* (bir şeyi) çalmak, yürütmek. *Who ~ed off my coat?* (h) soymak, soygunculuk yapmak. *They ~ed off a bank.* (i) (yazı/müzik) yazıvermek, çiziştirivermek, şipşak yapmak. *He ~ed off a poem in 5 minutes.* (j) *Brit.- argo - kaba* (kadını/kızı) sikmek, düzmek, **15. ~ on the head** : (ümit, plân vb.) kırmak, akamete uğratmak, son vermek. *Her refusal has ~ed all my careful plans on the head.* **16. ~ (oneself) out** : takatini tüketmek, bütün gücünü harcamak, bîtap düşmek, dermansız /güçsüz kalmak, **17. ~ out** : (a) (boksta) rakibini yere sermek/bayıltmak, nakavt etmek, (b) tahrip etmek, bozmak, hasara uğratmak, **18. ~ out of the box** : (beysbolde) topa iyi vuruşlar yaparak karşı oyuncuyu yerinden çıkarmak, **19. ~ over** : (a) (birisine/bir şeye) vurup düşürmek/devirmek, (b) soymak, hırsızlık yapmak. *He ~ed over five banks.* **20. ~ people's heads** : (insanların) aklını başına getirmek, (zorla) yola getirmek, makul olmaya zorlamak, Hanya'yı Konya'yı göstermek, **21. ~ spots off s.o. (at sth.)** : daha üstün /başarılı olmak, yenmek, duman attırmak. **He can ~ spots off me at almost any game we play** : Oynadığımız her oyunda beni yener. **22. ~ the bottom out of** : alt üst etmek, başarısızlığa/akamete uğratmak. *Her refusal has ~ed the bottom out of my plans.* **23. ~ together** : alelâcele yapmak, yapıp çatmak, kaba saba/baştan savma yapmak. *~ boards together for a camp table. The bookshelves had obviously been ~ed together, not made with care.* **24. ~ up** : (a) *Brit.- k.d.* (kapıya vurup) uyandırmak. *Please tell the servant to ~ me up at 5 o'clock.* (b) *Brit.- k.d.* yormak, bîtap düşürmek. *He was ~ed up after the long steep climb.* (c) *ABD- argo* (bir kadını) gebe bırakmak. ***e.a.-1.** strike, **5.** hit, strike, beat, **10.** (b) loiter, loaf, (c) mistreat, **11.** swallow, toss down, **12.** (c) steal, embezzle, (d) earn, receive, (e) reduce, lower, (f) destroy, demolish, **13.** stop, **14.** (a) cease, (b) finish, dispose of, get rid of, (c) kill, murder, (d) reduce, (e) defeat, (f) disable, (g) steal, (h) rob, **15.** exhaust, **17.** (b) damage, destroy, **19.** (a) fell, (b) rob.*

knock[2], *is.* **1.** vurma, vuruş, **2.** kapı çalınması, **3.** darbe, sadme, **4.** *k.d.* eleştirme, tenkit, kusur bulma, başa kakma, çıkışma, muaheze. *He likes praise, but can't stand the ~s.* **5.** *mak.* vuruntu, motorun çıkardığı anormal gürültü, **6.** belâ, musibet, felâket, talihsizlik. ***e.a.-2.** rap, **3.** blow, thump, **6.** trouble, misfortune.*

knockabout, *sf.&is.* **1.** *den.* iki yelkenli küçük yat. *bk:* **raceabout**, **2.** kaba ve dayanıklı/ her işe gelir (giyim/eşya). *~ clothing.* **3.** kaba, haşin, gürültülü. *~ games.* **4.** (piyes, film) güldürücü, gülmekten katıltan. *~ comedy.* ***e.a.-3.** rough, boisterous.*

knockdown, *sf.&is.* **1.** yere serici, yıkan, deviren (vuruş/darbe/şey). *a ~ blow.* **2.** mat edici, itiraza yer bırakmayan. *a bewildering assortment of ~ arguments.* **3.** portatif, sökülür takılır (eşya). *a ~ table/chair.* **4.** fiyat indirimi, tenzilât.

knock-down-and-drag-out = knock-down-drag-out, *sf&is.* kıyıcı, kıran kırana, şiddetli, acımasız (mücadele vb.). *~ political debates.*

knocker, *is.* **1.** vuran, (kapıyı) çalan (kimse/şey), **2. doorknocker** *d.d.* kapı tokmağı, **3.** *argo- kaba* meme, kadın memesi, **4.** *argo - hkr.* müzmin muhalif : daima her şeye karşı çıkan kimse, **5. on the ~** *Brit.- argo* kapı kapı dolaşan (satıcı/propagandacı vb.).

knock-knee, *is.* çarpık bacak, bacakların dizlerde içeri doğru çarpık olması/eğriliği. **knock-kneed** : çarpık/eğri bacaklı. **knock-knees** : çarpık/eğri bacaklar.

knockless, *sf.* **1.** vuruntusuz, (motorda) vuruntuyu önleyen. *~ motor fuel.* **2.** asude, sakin, gürültüsüz patırdısız. *a ~ life.*

knock-me-down, *sf.* ezici, kahhar, müthiş, yenilmez, ezilmez.

knockout, *is.&sf.* **1.** vurup devirme, yıkma, yere vurma, nakavt. *He won the fight by a ~.* **2.** devrilme, yıkılma, yere serilme, **3.** devirici/ yıkıcı vuruş/darbe, **4.** *k.d.* çok başarılı, çok güzel, göz kamaştırıcı. *You really look a ~ in your dress.* **5. ~ drops** *: argo* bayıltıcı damla : içkiye damlatılarak içeni hemen bayıltan ilâç (*chloral hydrate* vb.).

knockwurst, *is. bk.:* **knackwurst.**

knoll, *is.&f.* **1.** yayvan/yassı tepe, tepecik, tümsek, **2.** *esk. bk.:* **knell**, **3. ~er** : çan çalan, **4. ~y** : tepecikli, tümsekli. ***e.a.- 1.** hillock, mound.*

knop, *is.* topuz, yumru, yuvarlak çıkıntı. ***e.a.-** knob.*

knot[1], *is.* **1.** düğüm. **tie/make a ~** : düğümlemek, düğüm yapmak. *tie a ~ in a rope. tie a rope in a firm ~.* **2.** (kurdele vb.) bağ, fiyonga, süs bağı, **3.** (insan/eşya vb.) küme, topluluk. *People were standing about in ~s, anxiously waiting for news.* **4.** *anat. zool.* yumru, şiş(kinlik). *The muscles of his arms stood out in ~s as he lifted the heavy box. A ~ in a gland.* **5.** *bot.* yumru, **6.** budak, **7.** (kerestede) budak yeri, **8.** ağaçlarda yumrular oluşturan bitki hastalığı, **9.** *den.* (a) saatte deniz mili (cinsinden geminin hızı). *The cruising speed of this ship is 18 ~s.* (b) 47 ayak 3 inçlik (=14.40 m) uzunluk, (c) *k.d.* deniz mili, **10.** zorluk, müşkülât, çetrefillik, zor/karışık durum, çözümü zor sorun. *a matter full of le-gal ~s.* **11.** bağ(lılık), rabıta. **The marriage ~ = wedding ~** : evlilik bağı. **tie the ~** : nikâhla bağlanmak, **12. tie oneself in/up in/into ~s = get tied (up) into ~s (over)** : şaşırıp kalmak, ne yapacağını bilememek, işin içinden sıyrılamamak. **13. tie s.o. (up) in ~s** : (birisini) şaşırtmak, şaşkına çevirmek, çıkmaza sokmak, **14. Gordian ~** : kördüğüm.

knot[2], *f.* **knotted, knotting 1.** düğümle(n)mek, düğümle bağla(n)mak, düğüm yapmak/olmak. *to ~ the rope tightly. ~ the end of the thread before you begin sewing. ~ two ropes together.* **2.** budaklanmak, yumrulaşmak, yumru yumru olmak, **3.** karmakarışık etmek/olmak, Arap saçına çevirmek, karış(tır)mak.

knot[3], *is. zool.* buz çulluğu *(Calidris canutus, C. tenuirostris)* : Kuzey kutup bölgesinde civciv çıkaran ve kışı güney yarımküresinde geçiren birkaç çeşit iri çulluk.

knotgrass, *is. bot.* çoban değneği *(Polygonum aviculare)* : sapında yumrular bulunan bir ot.

knothole, *is.* budak deliği.

knotted, *sf.* **1.** düğümlü, düğümlenmiş, **2.** *bot.* budaklı, **3.** *zool.* yumrulu, şişkin, yumru yumru, **4.** çetin, zor, müşkül. ***e.a.- 1&4.*** *knotty, 2. gnarled.*

knotter, *is.* düğümleyen/düğüm çözen kimse.

knotty, *sf.* **-tier, -tiest 1.** düğümlü, düğüm düğüm, düğümlenmiş, **2.** budaklı.*~wood.* **3.** çetrefil, çetin, güç, zor, karışık, muğlâk, dolaşık. *a ~ problem.* **4. ~ pine** : budaklı çam : süs için kullanılan çok budaklı çam tahtası, **5. ~ rhatany** *bk.:* **rhatany** (1). ***e.a.- 3.*** *complex, complicated, difficult, intricate, puzzling.*

knotweed, *is. bot.* düğüm otu *(Polygonum maritinum)* : karabuğday familyasından kumlu arazide yetişen sapları boğum boğum, toprağa yapışık, ufak pembemsi/yeşilimsi çiçekler açan birkaç çeşit ot.

knotwork, *is.* örülmüş veya düğümlenmiş şeritten esvap süsü, bir çeşit dantel.

knout, *is.&f.* **1.** (vaktiyle Rusya'da adam dövmek için kullanılan) kamçı/kırbaç, **2.** kamçılamak, kırbaçlamak.

know[1], *f.* **knew, known, knowing 1.** bilmek. **I ~ (that) you are wrong** : Haksız olduğunu biliyorum. **I ~ why he is angry** : Neden öfkelendiğini biliyorum. **I don't ~ where to begin** : Nereden başlayacağımı bilemiyorum. **2.** ezberlemek, ezbere bilmek, ezberinde olmak. *to ~ a poem by heart.* **3.** tanı(ş)mak. *to ~ the mayor.* **make oneself ~n to s.o.** : kendini birisine tanıtmak, **4. ~ how** : usulünü bilmek, tekniğine vâkıf olmak, tecrübeyle bilmek. *to ~ how to use a computer. to ~ how to make baklava.* **5.** seçmek, fark etmek, **6.** *esk.* ... ile cinsî münasebette bulunmak, **7.** bilgisi/malûmatı olmak, bilgi/malûmat edinmek. **I don't ~ much about it/him** : O hususta/onun hakkında fazla bilgim/malûmatım yok. **8.** haberi olmak, haberdar olmak. **It's no good lying, I ~ all about it** : Yalan söylemek faydasız, hepsinden haberim var! **9. ~ the ropes** *k.d.* iyice/ayrıntılarıyla bilmek, içini dışını bilmek, künhüne vâkıf olmak, usulünü/çaresini bilmek, **10. ~ better than** : daha iyisini bilmek. **I ~ better than that** : (a) Bundan daha iyisini bilirim. (b) Bu kadarcık şeyi bilirim/akıl ederim. (c) O da bir şey mi! **He ~s better than to do that** : Artık bu kadarını da bilir (Onu yapacak kadar aptal değildir). **He should have known better than to do it** : O işin yapılmaması gerektiğini bilmeliydi/yapmayacak kadar aklı olmalıydı. **You ought to ~ better!** Bu kadarcık şeyi bilmeliydin(iz)! **12. ~ one's own mind** : emin olmak, kararlı olmak, tereddüt etmemek, ne yapacağını bilmek, **13. ~ what's what** : uyanık fikirli olmak, her şeyi bilmek, dünyada olup bitenlerden haberi olmak, bir işten iyi anlamak, bir işte pişmiş olmak, **14. not that I ~ of** : Bil-

mem! Bildiğime göre, (öyle) değil! Haberim/bilgim yok! **"Is he dead?" "Not that I ~!"** "Ölmüş mü?" "Bilmem/haberim yok." ***e.a.-1.*** *comprehend, understand, believe, think.*

know2, *is. k.d.* bilgi, malûmat. **in the ~** : bilgili, malûmatlı, bilgi sahibi. **to be in the ~** : bilgisi olmak, gizli bir şeyden haberdar olmak, işin iç yüzünü bilmek.

knowability, *is.* bilinebilme.

knowable, *sf.* bilinebilir, fark edilebilir, tanınması kolay.

know-all = know-it-all, *is.* bilgiç, ukalâ, her şeyi bilir geçinen.

knower, *is.* bilen kimse.

know-how, *is.* ana bilgi, esas/temel bilgi, uzmanlık, bir şeyin nasıl yapılacağı hakkında derinlemesine bilgi/hüner/ustalık.

knowing, *sf.* **1.** çok bilmiş, zeki, kurnaz, açıkgöz, şeytan, cin fikirli. *a ~ fellow.* **2.** anlayışlı, anladığını ima eden. **a ~ glance/look/smile** : çok bilmiş/anlayışlı bir bakış/gülümseme, **3.** bilgili, haberdar, bilgisi/haberi olan, malûmatlı, **4.** bilinçli, şuurlu, kasıtlı, bile bile. *~ interference in the affairs of another.* **5. ~ly** : kasten, bile bile, **6. ~ness** : bilgiçlik, çok bilmişlik, kurnazlık, şeytanlık, açıkgözlük. ***e.a.- 1.*** *shrewd, sharp, astute, clever,* ***2.*** *perceptive, cognitive,* ***3.*** *intelligent, wise,* ***4.*** *conscious, intentional, deliberate.*

know-it-all, *is. k.d. bk.:* **know-all.**

knowledge, *is.* **1.** bilgi, malûmat. *His ~ of the subject is limited.* **intuitive ~** : sezgisel bilgi, **2.** anlayış, vukuf, kavrayış, **3.** malûmat, haber, haberdar olma, ünsiyet. **The ~ of our victory caused great joy** : Zafer haberi büyük sevinç uyandırdı. **common ~** : herkesçe bilinen şey. **to (the best of) my ~** : bildiğime/haber aldığıma göre. **without my ~** : haberim olmadan, benden habersiz. **take ~ of** : bilgi/malûmat edinmek, anlamak, ünsiyet peyda etmek, **4.** bilim, ilim, **5.** *esk.* cinsî münasebet. ***e.a.- 1.*** *enlightment, information, erudition,* ***2.*** *understanding, comprehension, discernment, judgement, wisdom, apprehension, cognition,* ***4.*** *science,* ***5.*** *sexual intercourse.* ***k.a.- 1-3.*** *ignorance.*

knowledgable = knowledgeable, *sf.* **1.** bilgili, malûmatlı, vâkıf, bilgi/vukuf sahibi, **2.** akıllı, zeki, **3. ~ness** : bilgili/akıllı/zeki oluş, **4. knowledgably = knowledgeably** : bilgili/malûmatlı bir şekilde, akıllıca, zekice, vukufla.

known, *sf.&is.&f.* **1.** bilinen, belli, tanınmış, ünlü, meşhur, malûm. **~ facts** : bilinen gerçekler. **a ~ authority on this topic** : bu konuda tanınmış bir yetkili. **~ as ...** : ...olarak tanınmış/bilinen. **this is what is ~ as...** : buna ... denilir. **a ~ thief** : tanınmış bir hırsız. **well ~** : ünlü, meşhur, herkesçe iyi bilinen, **2.** bilinen şey/çokluk, **3.** *bk.:* **know** *(sf.f.).*

know-nothing, *sf.&is.* **1.** bilgisiz, cahil, hiçbir şey bilmez (kimse), **2.** *bk.:* **agnostic** (3), **3.** *b.h.* Ne bileyim partisi(ne mensup) : ABD'de XIX. yy. da kurulup yeni gelen göçmenlere ve Katoliklere karşı cephe alan siyasî parti üyesi. ***e.a.- 1.*** *ignorant, ignoramus.*

know-nothingism, *is.* **1.** *b.h.* Ne bileyimcilik : ABD'de XIX. yy.da yeni göçmen ve katoliklere karşı kurulan partinin ilkesi, **2.** bilmemezlik, cahillik, bilgisizlik, cehalet (özellikle din ve ahlâk konularında), **3.** *b.h.* bilgi aleyhtarlığı : XX. yy. ortalarında beliren aydınlara düşman ve yabancı/yıkıcı etkilere karşı duran aşırı vatanperver siyasî davranış.

known quantity, *is. mat.* bilinen çokluk.

Knt. = Knight.

knuckle, *is.&f.* **-led, -ling 1.** parmak eklemi/oynak yeri, **2.** parmak eklemi çıkıntısı, boğum, **3.** (koyun/sığır vb.) budunun diz tarafı, dört ayaklı hayvanlarda diz mafsalı, **4.** (gemi gövdesi/çatı vb.) birleşme çizgisi çıkıntısı, **5.** muşta, **6.** menteşe ek yeri, menteşelerde çivi yuvası, **7.** (elde tutulan bilyeyi) baş parmakla vurup fırlatmak, **8. ~ ball** : (beysbolde) topu başparmakla işaret ve orta parmak eklemleri arasında tutup hafifçe döndürerek atma. **~ baller** : parmakla döndürerek top atan, **9. ~ down** : (a) *k.d.* ciddiyetle işe koyulmak/sarılmak, ciddîleşmek, ciddiye almak, ciddî olarak çok çalışmak. *Let's ~ down to business. You'll have to ~ down if you want to pass the examination.* (b) **~ under** *d.d.* teslim olmak, boyun eğmek. *We refuse to ~ under to any dictatorship.* **10. ~ joint** : (a) parmak eklemi/mafsalı, parmağın oynak yeri, (b) *mak.* oynaklı ek/kavrama, oynak, mafsal, bir düzlem içinde hareket sağlayan mekanik eklem, **11. near the ~** : yersiz, münasebetsiz, yakışıksız. *That joke of his was a bit near the ~, don't you think?* **12. rap** *sf.o.* **over the ~s** : (a) (okulda ceza olarak) parmaklarının üzerine vurmak, (b) çatmak,

şiddetle/sert bir dille hücum etmek. *He rapped the government over the ~s for wasting public money.* **13. knuckly** : küt eklemli, parmak eklemleri küt/şiş. ***e.a.-9.*** *(a) work hard, (b) submit, yield, give in.*

knucklebone, *is.* **1.** (insanda) parmak eklem kemiği, **2.** (dört ayaklı hayvanlarda) aşık kemiği, **3. ~s** : aşık oyunu.

knuckle duster = brass knuckles, *is.* muşta.

knucklehead, *is. k.d.* mankafa, aptal, sersem, budala, kafasız (kimse), **2. ~ed** : mankafa, aptal, budala. ***e.a.-*** *stupid, bumbling, fool, blockhead.*

knur, *is.* (ağaç gövdesindeki) budak.

knurl = nurl, *is.&f.* **1.** kertik, diş, tırtıl, çentik, pürtük, **2.** budak, yumru, topuz, **3.** *İsk.* sağlam/gürbüz/iriyarı kimse, **4.** kertmek, çentmek, diş açmak.

knurled, *sf.* **1.** kertikli, çentikli, dişli, tırtıllı, pürtüklü, **2.** budaklı. ***e.a.- 1.*** *milled,* ***2.*** *gnarled.*

knurly, *sf.* **knurlier, knurliest** budaklı, çentikli, kertikli, pürtüklü, yamrı yumru. ***e.a.-*** *gnarled, knurled.*

K.O. / k.o. / KO, *ç.* **K.O.'s / k.o.'s / KO's** = knockout.

koa, *is.* **1.** *bot.* alakasya *(Acacia koa)* : akasyagillerden yaprakları hilâl şeklinde, küçük beyaz top çiçekler açan, kerestesi makbul bir ağaç, Hawai'de yetişir. **2.** alakasya kerestesi : kırmızı renkli, ince elyaflı olup mobilyacılıkta kullanılır.

koala, *is. zool.* keseli ayı *(Phascolarctos cinereus)* : Avustralya'ya özgü iri kulaklı, kırçıl tüylü, kuyruksuz, yavaş hareket eden, okaliptüs yaprakları ve tomurcukları ile beslenen keseli hayvan. Boyu ≈ 75 cm. **coala, carbora, koala bear** *d.d.*

koan, *is., ç.* **-ans, -an** düşündürücü saçma soru : öğrencilere sorulan mantıksız fakat düşündürücü ve gerçek anlayışını genişletici soru.

kob, *is. zool.* al antilop *(Kobus kob)* : GD Afrika'da yaşayan kırmızı, turuncu renkli antilop.

kobold, *is.* (Alman folklorunda) **1.** evlere üşüşen yaramaz cin, **2.** yer altı cini.

Kodachrome , *is.* **1.** renkli fotoğraf, **2.** renkli fotoğraf usulü.

Kodiak bear, *is. zool.* Kodiak ayısı *(Ursus middendorffi)* : Alaska KB Kanada ve Kodiak adasında yaşayan iri boz ayı. Uzunluğu 2.70 m, ağırlığı 680 kg'a ulaşır. **Kadiak bear, Kodiak** *d.d.*

kOe = kilo-oersted(s).

Kohinoor = Kohinor = Kohinur, *is.* **1.** Kûhinur (= Nur dağı) : 1849'da İngiltere kral tacına konulan 106 karatlık meşhur Hint elması, **2.** pek kıymetli şey.

kohl, *is.* (göze çekilen) sürme, rastık (ince antimuan sülfit tozu).

kohlrabi, *is., ç.* **-bies** *bot.* yer lâhanası *(Brassica oleracea gongylodes)* : kökünün toprak üstünde şalgam gibi büyüyen kısmı yenir.

Kohutek, *is. astr.* Kohutek kuyruklu yıldızı : 1973-1974'te güneşin yakınından geçmiş olan ve güçlükle görülebilen bir kuyruklu yıldız.

koine, *is.* **the ~** : karma Rumca : Roma İmparatorluğu zamanında gelişerek klâsik Yunan dili yerine geçen Rumca lehçeler karışımı.

kokanee, *is., ç.* **-ees, -ee** ufak kızılsom balığı. **~ salmon** *d.d.*

kok-saghyz = kok-sagyz, *is. T.* köksakız *(Taraxa-cum kok-saghyz)* : Türkistan'da yetişen ve kökünden sakız çıkarılan bir bitki.

kola, *is.* **1. ~ nut** *d.d.* kola cevizi : B Afrika, Antil adaları ve Brezilya'da yetişen kola cevizi ağacının kestane büyüklüğünde meyvesi. Kafein ve teobromin içerir. Eskiden soğuk şerbet yapmakta kullanılırdı. **2.** kola cevizi özü, **3. ~ tree** *d.d.* kola cevizi ağacı *(Cola nitida),* **4.** *bk.:* **cola** (1).

kolynski, *is., ç.* **-skies 1.** *zool.* Asya minki *(Mustela siberica),* **2.** bu hayvanın kürkü.

kolkhoz, *is., ç.* **kolkhozy/kolkhozes** kolhoz : Sovyetler Birliğinde ortak çiftlik.

kolo, *is., ç.* **kolos** halay : Orta Avrupa'da çember şeklinde dizilen oyuncuların oynadıkları halk oyunu.

komatik = comatik, *is. Cnd.* Eskimo kızağı.

kommandatura = kommandantura = kommandantur, *is.* askerî hükûmet karargâhı.

Komodo dragon, *is. zool.* dev kertenkele *(Varanus komodoensis)* : Cava'nın doğusundaki Sunda adalarında yaşayan ve uzunluğu 3 m, ağırlığı 136 kg'ı bulan dünyanın en iri kertenkelesi. **dragon lizard, giant lizard, Komodo lizard** *d.d.*

komondor, *is., ç.* **-dors, -dorok** Macar köpeği : beyaz kaba tüylü, burnu siyah, gözleri kestane rengi iri çoban köpeği.

Konia = Konya, *is.* Konya.

koniology, *is. bk.:* **coniology.**

koodoo, *is., ç.* **-doos** Afrika ceylanı : Afrika'da yaşayan helezonî boynuzlu, kurşunî kahverengi tüylü iri ceylan türü. **greater ~** : büyük (erkek) ceylan *(Strepciseros strepciseros).* **lesser ~** : dişi ceylan *(Strepciseros imberbis).* **kudu** *ş.d.y.*

kook, *is. argo* **1.** antika, acayip kimse, terelelli, **2.** deli, kaçık, sapık. ***e.a.- cuckoo, screwball.***

kookaburra = laughing jackass, *is. zool.* gülen balıkçıl *(Dacelo gigas) :* Avustralya'ya özgü, kahkahaya benzer keskin, gürültülü ses çıkaran bir balıkçıl kuşu.

kookie = kooky, *sf.* **kookier, kookiest** *argo* deli, akılsız, aptal, budala, divane. ***e.a.- crazy, offbeat, silly.***

kookiness, *is. argo* delilik, akılsızlık aptallık, budalalık.

koorajong, *is. bk.:* **kurrajong.**

kop, *is. G. Afrika* tepe. ***e.a.- hill.***

kopeck = kopek = copeck, *is.* kapik : Rus rublesinin 1/100'ü değerinde bronz para.

koph = qoph, *is.* kof : İbranî alfabesinin on dokuzuncu harfi.

kopje = koppie, *is. G Afrika* tepecik, küçük tepe.

kor, *is. bk.:* **homer** (3).

Koran = Quran, *is.* Kur'an, Kur'anı kerim.

Koranic, *sf.* Kur'an+.

Korea, *is.* Kore. **Democratic People's Republic of ~** : (Kuzey) Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti. **Republic of ~** : (Güney) Kore Cumhuriyeti.

Korean, *sf.&is.* Koreli, Korece, Kore dili/halkı (ile ilgili). **~ War = ~ Conflict** : Kore Savaşı (1950-53).

koruna, *is., ç.* **koruny/korun/korunas,** koruna : Çekoslovakya lirası. 1 koruna = 100 *halers.*

kos, *is., ç.* **kos** (Hindistan'da) arazi uzunluk ölçüsü: 1.6 ilâ 4.8 km arasında değişir. **koss** *d.d.*

kosher, *sf.&is.&gl.f.* **koshered, koshering 1.** (Musevî şeriatına göre) mısmıl, temiz, yenilmesi caiz (gıda). **~ meat** : mısmıl et, **2.** dinsel temizlik kurallarına uyan. *a ~ restaurant/kitchen.* **3.** Musevî şeriatına uygun olarak hazırlamak, temizlik kurallarına uymak, **4.** *k.d.* (a) arı, saf, katışıksız, hakikî, (b) uygun, kurallara uyan, muvafık, meşru. **kasher** *d.d.* ***e.a.- 4.*** *(a) genuine, authentic, (b) proper, legitimate, correct.*

koto, *is., ç.* **-tos/-to** *Jap.* Japon sazı: uzun, dar bir kutu üzerine gerilmiş 13 telli ve 3 parmağa takılı mızraplarla çalınan bir müzik aleti.

kotow(er), *is.&f. bk.:* **kowtow(er).**

Koweit, *is. bk.:* **Kuwait.**

kowtow, *is.&gs.f.* **1.** (Çin usulü) secde etme(k), diz çöküp alnı yere dokundurarak ibadet veya hürmet etme(k), **2.** zilletle boyun eğme(k), yaltaklanma(k), köle gibi yerlere kapanarak saygı gösterme(k), **3. ~er** : secde eden, kölece saygı gösteren, yaltaklanan kimse.

K.P. = 1. *As.* kitchen police, **2.** Knight of the Order of St. Patrick, **3.** Knights of Pythias.

kpc = kiloparsec(s).

Kr, *kim.* krypton (simge).

kraal = craal, *is.&f.* **1.** (G Afrika'da etrafı kazık ve sırıklarla çevrili kulübelerden oluşan) yerli köyü, **2.** bu köyün halkı, **3.** (G Afrika) ağıl, **4.** ağıla kapatmak.

kraft = kraft paper, *is.* ambalaj kâğıdı.

krait, *is. zool.* pama *(Bungarus fasciatus)* : GD Asya'da bulunan çok zehirli kobra yılanı. Uzunluğu 175 cm.

kraken, *is.* (Norveç kıyılarında büyük burgaçlar yaptığına inanılan efsanevî) deniz canavarı.

K ration, *is.* (ABD ordusunda II. Dünya Savaşında kullanılan) demirbaş erzak.

kraut, *is.* **1. krauthead** *d.d. hkr.* Alman, Alman askeri, **2.** *bk.:* **sauerkraut.**

Kremlin, *is.* **1. the ~** : (a) Sovyet hükûmeti, (b) içinde Sovyetler Birliği devlet dairelerinin bulunduğu Moskova'daki yüksek duvarlı kale, Kremlin, **2.** *k.h.* (herhangi bir Rus şehir veya kasabasında) kale, **3. ~ologist** : Sovyetler Birliği politikası uzmanı, **4. ~ology** : Sovyetler Birliği hükûmet ve politika sistemi bilgisi.

kreutzer = kreuzer, *is.* eskiden Almanya ve Avusturya'da kullanılan gümüş veya bakır para.

krieg, *is., ç.* ***kriege/kriegs*** *Alm.* **1.** savaş, harp, **2. ~spiele**: harp oyunu. ***e.a.-1.*** *war,* ***2.*** *war's game.*

krill, *is., ç.* **krill** *zool.* kril *(Euphausiidae)* : bazı balinalara yem olan ufak karidese benzer deniz hayvanı.

krimmer = crimmer, *is.* kuzu kürkü : Kırım'da yetişen kuzuların derisinden yapılan kıvırcık, gri kürk.

kris = crease = creese, *is.* Malezya hançeri.

Krishna, *is.* **1.** Krişna : Hindu tanrısı veya tanrılaştırılmış kahramanı, **2. ~ism** : Krişna'ya tapınma, Hindu dininin yaygın bir şekli.

Kriss Kringle, *is. bk.:* **Santa Claus.**

krona= crown, *is., ç.* **-nor** kron : İsveç lirası, 100 *öre.*

króna, *is., ç.* **krónur** : İzlanda lirası, 100 *aurar.*

krone, *is., ç.* **-ner** kron : Danimarka lirası, 100 *öre.*

krone, *is., ç.* **-nen** eski Alman altın lirası, 10 mark.

Kronecker delta, *is. mat.* Kronecker simgesi : iki değişkenli bir işlev olup değişkenler eşit iseler değeri 1, farklı iseler değeri 0'dır.

kroon, *is., ç.* **kroons, krooni** eski Estonya alüminyum/bronz lirası. 1~ = 100 *marks/senti.*

krubi, *is., ç.* **-bis** *bot.* krubi *(Amorphophallus titanum)* : yılanyastığıgillerden Sumatraya özgü pis kokulu bir bitki. **krubut** *d.d.*

kruller, *is. bk.:* **cruller.**

krummholz, *is., ç.* **krummholz** bodur orman : dağlarda ormanların üst sınırını oluşturan bodur ağaçlar.

krypton, *is. kim.* kripton : molekülü tek atomlu tembel gaz. Çok az miktarda havada bulunur. Simgesi: **Kr**, atom ağ. 83.80, atom nu. 36, 0 **C**'de 760 mm cıva basıncında 1 litresi 3. 708 g. Yüksek güçlü tungsten filâmanlı ampullerde kullanılır.

KS = Kansas.

kt. = **1.** karat, **2.** kiloton, **3.** knot.

Kt. = Knight.

Kublai Khan = Kubla Khan = Kubilai Khan, *is.* Kubilay Han (1216-1294). Cengiz Han'ın torunu : 1260-94 arasında Moğol hükümdarı. Çinde Moğol Hanedanının kurucusu.

kuchen, *is.* meyveli kek.

kudos, *ç. is.* **1.** ödül, şeref ödülü. *a score of honorary degrees and other ~.* **2.** övme, medih, methüsena, **3.** şeref, şan, şöhret. *He got a great deal of ~ for his work at university.* ***e.a.-1.*** *award, honor,* ***2.*** *praise, compliment,* ***3.*** *glory.*

kudu, *is. bk.:* **koodoo.**

kudzu, *is. bot.* Japon sarmaşığı *(Pueraria lobata)* : bezelyegillerden üç dilimli geniş yapraklı tırmanıcı Asya bitkisi. Hayvan yemi olarak ve toprak aşınmasını önlemek için yetiştirilir.

Kufic = Cufic, *sf.&is.* Kûfi (yazı).

Ku Kluxer, *is.* zenci düşmanı.

Ku Klux Klan, *is.* **1.** Zenci Düşmanı Örgüt : ABD iç savaşlarından sonra güney eyaletlerinde kurulup zencilerin yeni kazandıkları hakları yok etmeye çalışan gizli örgüt, **2.** Georgia'da 1915'te kurulan ve en çok 1920'lerde zenciler, katolikler ve yahudiler aleyhinde çalışan gizli örgüt.

kukri, *is.* (Nepal'de kullanılan namlusu kıvrık) hançer.

kulak, *is.* (Rusya'da) ücretle işçi çalıştıran oldukça zengin köylü.

Kultur, *is.* **1.** hars, kültür, medeniyet, toplumsal örgütlenme, **2.** (alay için) Alman İmparatorluğu ve Nazi rejimleri sırasında demokratik olmayan azametli tutum, **3.** (Nazilere göre) Alman ırkının üstünlüğü, **4.** ekin, ekinç. ***e.a.-1.*** *civilization, culture.*

Kulturkampf, *is.* kültür savaşı : Alman İmparatorluk idaresi ile Roma Katolik kilisesi arasında eğitim kurumları ve kiliselere atamaların devletçe kontrolu konusunda çıkan siyasî mücadele.

kumiss = koumis = koumiss = koumyss, *is.* **1.** kımız : mayalanmış kısrak veya deve sütünden yapılan Tatarlarca pek makbul bir içki, **2.** inek sütünden yapılıp diyet ve tıbbî maksatlarla kullanılan kımıza benzer içki.

kümmel, *is.* anason ve kimyonla yapılmış Alman veya Rus likörü.

kummerbund, *is. bk.:* **cummerbund.**

kumquat = qumquat, *is.* **1.** Çin portakalı : Çin, Japonya ve ABD'de reçel yapmak için yetiştirilen ufak, yuvarlak veya yumurta biçiminde portakala benzer kabuğu tatlı, içi ekşi meyve, **2.** Çin portakalı ağacı *(Fortunella)* : Vatanı Çin olup Japonya, Florida ve Kaliforniya'da yetiştirilen bodur narenciye ağacı.

kung fu, *is.* Çin dövüşü : eski Çin usulü el ve bacak hareketleriyle kendini savunma.

K'ung Fu-tzu = K'ung Fu-tse, *is.* Konfüçyüs (Çincesi). ***e.a.- Confucius.***

kunzite, *is.* künzit : şeffaf leylâk renkli bir mineral. Süs eşyası yapmakta kullanılır.

Kuomintang, *is.* Çin Milliyetçi Partisi : 1911'de *Sun Yatsen* tarafından kurulmuş ve 1927'den beri *Chiang Kai-Shek* tarafından yönetilmiştir.

kurbash, *is.&f. T.* kırbaç(lamak).

Kurd, *is.* Kürt.

Kurdish, *sf.* Kürt+, Kürtçe, Kürtlere/ Kürtçeye ait.

kurgan, *is.* kurgan : Rusya ve Sibirya'da eski mezar.

kurrajong = koorajong = currajong, *is. bot.* hasır ağacı *(Brachychiton populneum)* : Avustralya'da çan biçiminde güzel çiçekler açan, kabuğundan çıkarılan elyaftan hasır ve balık ağı yapılan bir ağaç.

kurta, *is.* (Hindistan'da erkeklerin giydiği) işlik, yakasız uzun gömlek.

kurtosis, *is. ist.* basıklık : İstatistikte tek doruklu sıklık eğrisinin ortalama değer civarındaki eğimi. Buna **peakedness** (sivrilik) de denir.

kuru, *is.* titreme hastalığı : Yeni Gine yerlilerinde görülen tehlikeli bir sinir hastalığı.

kuruş, *is. T.* kuruş.

Kuwait = Koweit, *is.* Kuveyt. Kuwaiti : Kuveyt+, Kuveytli.

kV = kv = *elekt.* kilovolt(s).

kVA = kva = *elekt.* kilovoltampere(s).

kvass = kvas = quass, *is.* Rus birası.

kvell, *gs.f. k.d.* övünmek, yüksek sesle övmek, özellikle aileden birisinin başarısını gururla herkese anlatmak.

kW = kw = *elekt.* kilowatt(s).

kwacha, *is., ç.* **kwacha** Malavi/Zambia lirası.

kwachiorkor, *is. patol.* etyemez hastalığı : Afrika'da sırf mısırla beslenen ve proteinli gıda alamayan çocuklarda görülen hastalık. Eller, ayaklar ve karın şişer.

kWh = kwhr = K.W.H. = *elekt.* kilowatt-hour(s).

KY = Ky. = Kentucky.

kyack, *is.* heybe.

kyanite, *is. bk.:* **cyanite.**

kyanize = kyanise, *gl.f.* süblimelemek : tahtanın çürümesini önlemek için cıva klorür emdirmek. **kyanization** : süblimeleme.

kyat, *is.* kiyat : Burma lirası. 1 ~ = 100 *pyas.*

kylix = cylix, *is., ç.* **kylikes** (eski Yunan ve Roma'da) kulplu kadeh : iki tarafında tutamağı olan topraktan yapılmış derinliği az bir içki kabı.

kymogram, *is. tıp* nabız eğrisi.

kymograph = cymograph, *is. tıp* **1.** nabız-ölçer: nabız ve solunumu ölçüp sürekli kaydeden cihaz, **2.** *hv.* eğimölçer : uçağın yatay düzleme nazaran eğimini ölçüp yazan alet, **3. ~ic** : nabız-ölçüm+.

Kymric, *sf.&is. bk.:* **Cymric.**

Kymry, *ç. is. bk.:* **Cymry.**

kyphosis, *is. patol.* kamburluk. **kyphotic** : kambur.

Kyrie eleison, **1.** bazı kilise ayinlerinde okunan ve "Ya Rabbi merhamet et!" sözleriyle başlayan dua, **2.** bunun bestesi.

kyte, *is. İsk.* karın, mide, göbek, işkembe. ***e.a.- belly, stomach, paunch.***

kythe, *f.* **kythed, kything** *İsk. bk.:* **kithe.**

Kyzyl Kum = Kizil Kum = Qizil Qum, *is.* Kızılkum Çölü (Aral Gölünün güneydoğusundadır).

*****

***

*

L

L, l, *is., ç.* **L's/'s/l's/ls 1.** İngiliz alfabesinin on ikinci harfi, **2.** L şeklinde nesne, **3.** *k.d.* yükseltilmiş demir yolu, **4.** *bk.:* **ell** (1), **5.** bir dizinin on ikinci (I ihmal edilirse on birinci) elemanı, **6.** (Roma rakamı olarak) 50.

L = 1. *optik* lambert(s), **2.** large, **3.** Lâtin, **4.** left, **5.** length, **6.** *Brit.* pound(s), **7.** longitude, **8.** *tiy.* stage left, **9.** Lady, **10.** Lake, **11.** lattitude, **12.** law, **13.** *It.* lira/lire.

la, *is.&ünl.* **1.** *müz.* la notası, müzik gamında altıncı nota, **2.** Ya! Vay! (hayret ünlemi). *La, sir, how do you go on!*

La, *kim.* lanthanum (simge).

La. = Louisiana (Posta kodu).

L.A. = **1.** Latin America, **2.** Law Agent, **3.** Library Association, **4.** Local Agent, **5.** Los Angeles.

laager = lager, *is.&f.* **1.** (Güney Afrika'da) etrafı arabalarla kuşatılmış kamp veya konak yeri, **2.** (etrafı arabalarla çevrili) kamp kurmak, konaklamak.

lab, *is.* laburatuar (kısaltma). ***e.a.-*** *laboratory.*

Lab. = Labrador.

lab. = **1.** labor, **2.** laboratory, **3.** laborer

labarum, *is., ç.* **-ara 1.** kilise sancağı/flâması, **2.** Konstantin ve sonraki Roma imparatorlarının Hristiyanlık simgesi taşıyan askerî sancakları.

labdanum = ladanum, *is.* **1.** *bot.* laden *(Cistus ladenifolius)* : Ladengillerden beyaz, kırmızı, pembe çiçekli, reçinesi hekimlikte kullanılan bir ağaççık, **2.** laden reçinesi : tıbbî plâster, esans, sürme, rastık vb. yapmakta kullanılır.

labefaction, *is.* sallanma, sarsılma, zayıflama, düşme, çökme.

label, *is.&f.* **-beled, -beling** *(Brit.:* **-belled, -belling)** **1.** etiket, yafta, **2.** (bir yazı/metin/bölüm vb. başına konulan) nitelendirici cümle/kelime, **3.** sıfat, lâkap, **4.** bir şahsı/grubu/siyasî hareketi tanımlayan kısa söz/cümle, **5.** *mim.* (kapı/pencere üstündeki) damlalık, korniş, **6.** marka, özellikle gramofon plâğı markası, **7.** en büyük erkek evlâdı gösteren arma işareti (düşey çıkıntılı yatay bir çizgi), **8.** *esk.* şerit, ince uzun parça, **9.** etiketlemek, etiket/yafta yapıştırmak, yaftalamak, **10.** (etiket yapıştırarak) işaretlemek. *The bottle was ~ed "poison".* **11.** sınıflandırmak, tasnif etmek, **12.** ad/lâkap takmak. *He ~ed the boastful man a liar.* **13. labeler = labeller** : etiketleyen, etiket/yafta yapıştıran. ***e.a.-*** *3. epithet, 5. dripstone, 10. mark, designate, 11. classify, 12. call, name.*

labelloid, *sf.* dudaksı, dudak biçiminde.

labellum, *is., ç.* **-bella** *bot.* dudakçık : orkide türü bitkilerde taç yaprağının dudak şeklindeki kısmı.

labia, *ç. is. bk.:* **labium.**

labial, *sf.&is.* **1.** dudak+, dudak gibi, dudağa benzer, dudağımsı, **2.** *müz.* dudak şeklinde kenarları olan (flüt vb. gibi müzik aleti), **3.** dudaklarla ilgili, **4.** *s.bl.* (a) dudaksıl : dudaktan çıkarılan (ses) (p, v, m, w gibi), (b) dudaksıl ünsüz/ses, **5. ~ity** : dudaksıllık, dudağa benzerlik, **6. ~ly** : dudaktan.

labialise/labialisation, *Brit. bk.:* **labialize/labialization.**

labialize, *gl.f.* **-ized, -izing** *sf.bl.* **1.** dudaksıllaştırmak, (sesli harfi) dudaktan söylemek, yuvarlaklaştırmak, **2. labialization** : dudaksıllaşma.

labia majora, *ç. is.* (tekili : **labium majus**) *anat.* (kadın tenasül organında) büyük dudaklar.

labia minora, *ç. is.* (tekili : **labium minus**) *anat.* (kadın tenasül organında) küçük dudaklar.

labiate, *sf.* **1.** dudaklı, dudak biçiminde parçası olan, **2.** *bot.* (a) nanegillerden, nane familyasından *(Labia-tae / Menthaceae,* eskiden *Lamiaceae)* taç yaprakları dudak şeklinde olan (bitki), (b) çift dudaklı (bitki). ***e.a.- 1.*** *lipped,* ***2.*** *(b) bilabiate.*

labile, *sf.* **1.** kararsız, değişken. *an emotionally ~ patient.* **2.** (fiziksel/kimyasal etkenlerle) ayrışan/çözüşen, (etkenlere) dayanıksız, çabuk değişen. *heat- ~ and heat-stable antigens. The germinative plasma of the eggs is ~ , producing under the influence of various conditions of nourishment different results.* **3. lability** : kararsızlık, değişkenlik, dayanıksızlık. ***e.a.- 1.*** *unstable, changeable.*

labio-, *ön ek* " dudak".

labiodental, *sf.&is. sf.bl.* diş-dudak : alt dudağı üst dişlere dokundurarak çıkarılan (ses).

labionasal, *sf.&is. sf.bl.* geniz-dudak : dudaklarla geniz boşluğu arasında hasıl olan (ses).

labiovelar, *sf.&is. sf.bl.* dudak-artdamak : dudakların yuvarlaklaşması ve dil sırtının yumuşak damağa doğru kalkmasıyla oluşan (ünsüz).

labium, *is., ç.* **labia 1.** dudak, **2.** *anat.* (a) dudak veya dudağa benzer organ, (b) kadın tenasül uzvunda dudağa benzer kıvrım, **3.** *bot.* taç yaprağının dudak şeklindeki alt kısmı, **4.** böcek ağzının dudağa benzer alt kısmı.

labor = labour, *is.&f.&sf.* **1.** çalışma, iş, emek, sây, gayret. **Minister/Ministry of ~ = Secretary/Depart-ment of ~** *ABD* Çalışma Bakanı/Bakanlığı, **2.** zahmet, meşakkat, sıkıntı, zorluk, **3.** iş gücü, işçiler, işçi sınıfı. **~ market** : işçi piyasası. **~ shortage** : işçi kıtlığı. **~ party** : işçi partisi, **4.** görev, yapılması gereken iş. *the 12 ~s of Hercules.* **5.** *tıp* (a) doğum sancısı, doğumda rahimin kasılması. *~ pains.* (b) bu sancıların aralık ve süresi, **6.** *den.* çalkantı, fırtınada geminin şiddetle çalkalanması, **7.** çalışmak, iş yapmak. *He ~ed all day in the mill.* **8. ~ for** : ... için uğraşmak, çabalamak, emek/gayret sarf etmek, emek vermek, emekle meydana getirmek. **to ~ for peace/in the cause of peace** : barış için çabalamak. **~ for the happiness of mankind** : insanlığın mutluluğu için uğraşmak, **9.** *gen.* **~ under** : sıkıntı/zahmet çekmek, sıkıntıya katlanmak. **to ~ under difficulties** : güçlüklere göğüs germek, **10.** doğurmaya çalışmak, doğum sancısı çekmek, **11.** (gemi) çalkalanmak, sallanmak, yalpa yapmak. *The ship ~ed in the high waves.* **12.** ayrıntılarına girmek, teferruata dalmak/boğulmak, ayrıntılar/teferruat üzerinde durmak. **I will not ~ the point** : İşin ayrıntılarına girmeyeceğim. *The speaker ~ed the point so much that we lost interest.* **13.** yormak. sıkıntı/eziyet vermek, yük olmak, **14.** güçlükle ilerlemek/yürümek. *The lame man ~ed past. A fat man ~ing up the stairs.* **15.** *esk.* toprağı sürmek/işlemek/ekmek, tarım yapmak, **16.** iş+, işçi+, çalışma+, işçilerle/çalışma ile ilgili. *~ negotiations.* **~ reform** : çalışma reformu, **17. ~ingly** : çalışarak, uğraşarak, gayret sarf ederek, emek vererek, zahmetle, sıkıntı ile, güçlükle. ***e.a.- 1.*** *work,* ***2.*** *toil,* ***3.*** *working men, working class,* ***4.*** *job, task,* ***5.*** *travail, parturition, delivery,* ***7.*** *work, toil,* ***8.*** *strive,* ***12.*** *elaborate, overelaborate, overwork, overdo,* ***13.*** *burden, tire, distress,* ***15.*** *till, plow, cultivate.* ***k.a.- 1.*** *idleness, leisure, rest,* ***7-9.*** *rest, relax.*

laboratory, *is.&sf.* **1.** deney evi, laboratuvar, **2.** laboratuvara ayrılan süre. *Six hours of ~ per week.* **3.** sıkı kontrol altında imalât yapan kurum.

labor camp, *is.* **1.** mecburî iş kampı, tutukluların zorla çalıştırıldıkları ceza evi, **2.** seyyar tarım işçileri kampı.

Labor Day, *is. ABD-Cnd.* İşçi günü, Çalışma bayramı : Eylül ayının ilk pazartesi günü (resmî tatil). *bk.:* **Labour Day.**

labored = laboured, *sf.* **1.** güçlükle/zahmetle yapılan, ağır. **~ breathing** : güçlükle soluma, **2.** sun'î, yapmacık, tantanalı, mutantan, özentili, gösterişli, gayritabiî. *a ~ prose. a ~ speech.* **3. ~ness** : yapmacıklık, gösteriş, özenti, sun'îlik. ***e.a.- 1.*** *heavy,* ***2.*** *strained, overelaborated, overdone, ornate, unnatural.* ***k.a.- 2.*** *plain, natural.*

laborer = labourer, *is.* **1.** işçi, amele, ırgat, rençber, **2.** çalışan kimse, emekçi.

labor-intensive, *sf.* çok işçi isteyen, sermayeden çok el emeğine/iş gücüne dayanan. *a ~ industry. bk.:* **capital-intensive.**

laborious, *sf.* **1.** yorucu, zahmetli, meşakkatli, zor. *Climbing a mountain is ~.* **2.** gayretli, dikkatli, çok emek ve dikkat isteyen. *~ research.* **3.** çalışkan, gayretli, işgüzar, **4. ~ly** : zahmetle, gayretle, sebatla, **5. ~ness** : yoruculuk, zorluk, meşakkatlilik; gayret, dikkat(lilik), çalışkanlık. *e.a.- 1. labored, difficult, tiresome, arduous, 3. diligent, industrious, hard-working.*

laborite = labourite, *is.* işçi yandaşı, işçi partisi üyesi, işçi çıkarlarını koruyan gruba/partiye mensup kimse.

labor movement, *is.* işçi hareketi, örgütlenmiş işçiler, bunların program ve politikaları.

labor of love, *is.* severek/seve seve yapılan iş, çıkar karşılığı değil zevk için (gönüllü) yapılan iş.

labor omnia vincit, *Lât.* çalışmakla her amaca ulaşılır (Oklahoma'nın simge sözü).

labor pains, *is.* doğum sancıları/ağrıları.

labor relations, *is.* işçi ve işveren ilişkileri, iş münasebetleri.

labor-saving = labour-saving, *sf.* kolaylaştırıcı, zahmeti azaltan, iş tasarrufu sağlayan. *a ~ device.*

labors of Hercules, *mit.* Herkül'ün yiğitlikleri : Herkül'ün kuzeni Eurystheus'e ölmezlik kazandırmak için yaptığı on iki kahramanca iş.

labor union, *is.* işçi birliği, sendika.

labour, *is.&f.&sf. Brit. bk.:* **labor.**

Labour Day, *is.* Çalışma bayramı : İngiltere ve İngiliz milletler topluluğunun çoğunda 1 Mayıs, Kanada'da eylülün ilk pazartesi, Yeni Zelanda'da ekimin dördüncü pazartesi günü.

labour exchange, *is. Brit.* iş ve işçi bulma kurumu.

Labrador, *is.* **1.** Labrador (yarımadası), **2. ~ auk** *bk.:* **puffin, 3. ~ Current** : Labrador akıntısı, **4. ~ dog** : bir çeşit av köpeği, **5. ~ duck** : Labrador ördeği *(Camp-torhynchus labradorius)* : soyu hemen hemen tükenmiş siyah beyaz tüylü K Amerika köpeği, **6. ~ retriever** : Labrador tazısı : kısa, sık siyah beyaz tüylü, vurulan avı bulup getirmek için yetiştirilmiş bir cins köpek, **7. ~ spar** *bk.:* **labradorite, 8. ~ean = ~ian** : Labradorlu, Labrador+.

labradorite, *is.* Labrador feldispatı : en iyisi Labrador'da bulunan rengârenk parlak bir çeşit feldispat. **Labrador spar** *d.d.*

labret, *is.* dudaklık : bazı ilkel insanların dudağı delerek taktıkları süs eşyası.

labrum, *is., ç.* **labra 1.** dudak, dudağa benzer organ, **2.** *zool.* eklem bacaklılarda ağzın ön çıkıntısı, (b) karından bacaklılarda kabuk ağzının dış kısmı, **3.** *anat.* eklem kıkırdağı.

laburnum, *is. bot.* sarısalkım *(Laburnum anagyroides).*

labyrinth, *is.* **1.** dolambaçlı yer, lâbirent, dolambaçlı dar geçit, **2.** dolambaçlı/karışık şey, **3.** entrikalı/içinden çıkılmaz iş, **4.** *anat.* (a) iç kulak kanalı : iki kısımdan oluşur : **bony ~** : kemikli kanal. **membranous ~** : zarlı kanal, (b) burnun üst kısmı ile göz arasındaki kalbur kemiği hava boşlukları, **5. ~ic(al)** : çapraşık, dolambaçlı, çok dolaşık/karışık, **6. ~ically** : dolambaçlı/çapraşık/karışık bir şekilde, **7. ~ fish** *zool.* cennet balığı *(Macropadus viridiauratus)* : GD Asya ve Afrika nehirlerinde bulunan, solungaç üstündeki dolambaç kanallardan hava alarak su dışında uzun zaman yaşayabilen balık türü.

labyrinthine = labyrinthian, *sf.* **1.** lâbirent gibi, lâbirente benzer, dolambaçlı, **2.** karışık, çapraşık, dolaşık, keşmekeş, arap saçı gibi. *e.a.- 1&2. labyrinthic(al), 2. intricate, complicated, tortuous.*

lac, *is.* **1.** lâk, lâka : G Asya'da bazı böceklerin bazı ağaçlarda biriktirdikleri reçineli sıvı. Vernik, mektup mumu, kırmızı boya vb. yapımında kullanılır, **2. lakh** *d.d.* (a) (Hindistan'da) yüz bin rupi, yüz binlik herhangi bir meblâğ, (b) sonsuz, çok büyük miktar.

laccolith = laccolite, *is. jeol.* **1.** lakolit : kaya tabakaları arasına nüfuz ederek üst tabakayı kubbe gibi şişiren lâv tabakası, **2. laccolithic = laccolitic** : lakolit+.

lace, *is.&f.* **laced, lacing 1.** dantel, oya. **Brussel ~** : Brüksel danteli. **point ~** : iğne oyası, **2.** kaytan, **3.** kundura/korse bağı, **4.** şerit, kordon, **5. bobbin ~ = pillow ~** : kopanaki, karo danteli, **6. ~ maker** : dantel işleyen/ören, **7. ~ making** : dantel işleme/örme, **8.** kaytan geçirip bağlamak, kundura bağı ile/kordonla/şeritle bağla(n)mak, **9.** (kordon/şerit/bağ) geçirmek, **10.** (korse kaytanını çekerek) beli sıkıştırmak, **11.** dantel ile süslemek, dantel geçirmek, **12.** *bk.:* **interlace, intertwine, 13.** *k.d.* dövmek, kamçılamak, kırbaçlamak, **14.** (renkli kalemle)

işaretlemek, çizmek, **15. ~ into** : (a) üzerine saldırmak/atılmak, (yumrukla vb.) tecavüz etmek, (b) şiddetle azarlamak. *The teacher ~d into his students for not studying.* **16.** (içkiye/yemeğe) hafif alkol katmak. **milk ~d with rum** : romlu süt. ***e.a.- 15.*** *(a) beat, lash, thrash, (b) scold, berate.*

lace-bug, *is. zool.* dantelli böcek *(Tingidae)* : bitki öz sularını emerek çok zarar veren gövde ve kanatları dantel gibi bir böcek türü.

lacerate, *sf.&f.* **-ated, -ating 1.** yırtmak, yaralamak. *to ~ the flesh.* **2.** (hislerini) incitmek, rencide etmek, üzmek, (kalbini) kırmak. *to ~ one's feelings.* **3.** *bk.:* **lacerated. 4. lacerability** : yırtılabilme. yaralanabilme, (his) incinebilme, **5. lacerable** : yırtılabilir, yaralanabilir, (his) incinebilir, **6. lacerative** : yırtıcı, yaralayıcı; incitici, gücendirici, kalp kırıcı. ***e.a.- 1.*** *mangle, rend, maim, tear, 2. distress, injure, harrow.*

lacerated, *sf.* **1.** yırtılmış, yaralanmış, **2.** (hisleri) incinmiş, incitilmiş, üzülmüş, üzgün, kalbi kırılmış/kırık, **3.** *bot. zool.* parçalı, dilimli, yırtık, kesik kesik, lime lime (yaprak vb.). ***e.a.- 1.*** *mangled, jagged, torn, 2. distressed, pained.*

laceration, *is.* **1.** yırt(ıl)ma, yarala(n)ma, **2.** (hisleri) incitme, rencide etme, üz(ül)me, (kalp) kır(ıl)ma, **3.** yırtık, yara.

Lacerta, *is.* Kertenkele burcu.

lacertid, *sf.&is. zool.* **1.** kertenkelegillerden, **2.** bir nevi kertenkele *(Lacertidae).*

lacertilian = lacertian, *sf.&is.* kertenkele, kertenkelegillerden herhangi bir sürüngen.

lacewing, *is.* zar kanatlı (böcek) *(Chrysopidae).*

lacework, *is.* dantel, oya işi.

laches, *is. huk.* geciktirme, zaman aşımına uğratma, yasal gereksinmeyi vaktinde yerine getirmeme, (yasal hususu) ihmal. *bk.:* **statute of limitations**

lachrymal, *sf.&is.* **1.** gözyaşı+, gözyaşına ait, gözyaşı getiren, **2.** göz yaşartan, gözyaşı akıtan, **3.** *anat.* **~ bone** *d.d. bk.:* **lacrimal bone.**

lachrymation = lachrimation, *is.* gözü yaşarma, gözyaşı salgılama, gözden yaş akması.

lachrymator=lacrimator, *is. kim.* göz yaşartıcı madde.

lachrymatory = lacrimatory, *sf.* göz yaşartıcı. *~ bomb.*

lachrymose, *sf.* **1.** gözü yaşlı, gözünden yaşlar akan, çok ağlayan, **2.** matemli, üzgün, mahzun, matem/hüzün verici, **3. ~ly** : gözyaşları içinde, ağlayarak, matemle, hüzünle, **4. lachrymosity** : gözünden yaşlar akma, ağlama, üzgünlük, matem(lilik). ***e.a.- 1.*** *tearful, 2. mournful.*

lacily, *zf.* dantel dantel, dantele/oyaya benzer şekilde.

laciness, *is.* dantele benzerlik, dantel gibi oluş.

lacing, *is.* **1.** (kaytan, şerit vb. ile) bağlama/sıkma, **2.** kaytan, şerit, (kundura/pabuç) bağ (ı), **3.** dantel şerit/süs, **4.** (içkiye/yiyeceğe katılan azıcık) alkol, **5.** *k.d.* dövme, kamçılama, kırbaçlama.

laciniate, *sf. bot. zool.* çentik(li), dilik(li), dilimli, dilim dilim, diş diş.*~ leaf.* ***e.a.-*** *slashed, jagged.*

lack, *is.&f.* **1.** eksiklik, noksan, kıtlık, azlık, yetersizlik, nedret. *~ of money. The plants died through/for ~ of water.* **2.** ihtiyaç, gereksinme, **3.** yoksunluk, mahrumiyet, yokluk. **for ~ of** : ...-sizlik yüzünden, ...olmadığı için, -den yoksun kalarak, **4.** kıt olmak, bulunmamak, az olmak, -den mahrum olmak, -e muhtaç olmak, ihtiyacı olmak. **to be ~ing in brains** : aklı kıt olmak. **not to ~ of money** : paraya ihtiyacı olmamak, **5.** noksan/eksik olmak. **He ~s skill in debate** : Tartışma yeteneği noksan. *3 members are ~ing for a quorum.* **6.** yetişmemek, kifayet etmemek, noksan gelmek, olmamak. **Time ~s for a full explanation** : Her şeyi anlatmaya vakit yok. **7.** yokluk/kıtlık/mahrumiyet çekmek. *He will not ~ for advisers. ~ the necessities of life.* ***e.a.- 1.*** *dearth, scarcity, paucity, insufficiency, 2. need, 3. absence, 4. want, need, require.* ***k.a.- 1.*** *surplus, 4. have, possess.*

lackadaisical, *sf.* **1.** ilgisiz, alâkasız, kayıtsız, bîgâne, kaygısız, bezgin, gevşek, sebatsız. **2.** uyuşuk, tembel. *too ~ to be a good student.* **3. ~ly** : ilgisizce, kayıtsızlıkla, uyuşuk uyuşuk, tembellikle, **4. ~ness** : ilgisizlik, alâkasızlık, kayıtsızlık, gevşeklik, tembellik, uyuşukluk. ***e.a.- 1.*** *listless, languid, dreamy, 2. lazy, indolent.* ***k.a.- 1.*** *animated, spirited, excited, inspired, ambitious, 2. diligent, industrious, assidious, energetic.*

lackaday, *ünl. esk.* Eyvah! Heyhat! Tüü! Yazıklar olsun!

lackey = lacquey, *is., ç.* **-eys**, *f.* **-eyed, -eying 1.** uşak, erkek hizmetçi, **2.** dalkavuk, çanak yalayıcı, **3.** yaltaklanmak, dalkavukluk/uşaklık etmek, *argo* çanak yalamak. ***e.a.- 2.*** *toady.*

lacking, *sf.&e.* **1.** muhtaç, yoksun, yok. **to be ~** : muhtaç olmak. **He is ~ in courage** : Cesareti yok. **~ land** : arazisiz, **2.** kıt, az, noksan, yetersiz, kifayetsiz. *Water is ~ in a desert.* **3.** yok, namevcut. *He was ~ during the storm.* **4.** olmazsa, yoksa, olmadığı takdirde. **~ anything better, use what you have** : Daha iyisi yoksa, elinde olanı kullan. ***e.a.- 1.*** *deficient,* ***2.*** *absent,* ***3.*** *missing,* ***4.*** *without.*

lackluster = lacklustre, *sf.&is.* **1.** donuk, cansız, sönük, fersiz. *a ~ production of play.* **2.** donukluk, cansızlık, sönüklük, fersizlik. ***e.a.- 1.*** *dull, vapid.*

laconic, *sf.* **1.** özlü, veciz, kısa ve anlamlı, muhtasar. *a ~ style.* **2. ~ally** : özlü/veciz bir şekilde, kısaca. ***e.a.- 1.*** *concise, pithy, terse, brief, succinct.*

laconical, *sf. esk. bk.:* **laconic** (1).

laconism = laconicism, *is.* **1.** özlülük, icaz, **2.** özlü söz, veciz ifade, kısa ve anlamlı söz.

lacquer, *is.&f.* **1.** vernik, cilâ, **2.** reçineli vernik, mobilya cilâsı : Çin ve Japonya'da yetişen vernik ağacından *(Rhus verniciflua, Toxicodendron verniciflua)* elde edilir ve mobilya cilâlamakta kullanılır. **3. ~ ware/~ work** *d.d.* cilâlanmış mobilya veya oyma tahta eşya, **4.** cilâlamak, verniklemek, cilâ/vernik ile parlatmak, **5. ~ed** : cilâlı, **6. ~er** : cilâcı.

lacquey, *is., ç.* **-queys**, *f.* **-queyed, -queying** *bk.:* **lackey.**

lacrimal, *sf.&is.* **1.** *bk.:* **lachrymal** (1, 2), **2.** *bk.:* **~ bone.**

lacrimal bone, *is. anat.* gözyaşı kemiği : göz çukurunun ön kısmındaki ince, ufak, zarımsı kemik. **lachrymal, lacrimal** *d.d.*

lacrimator, *is. bk.:* **lachrymator.**

lacrimatory, *sf.&is., ç.* **-ries** *bk.:* **lachrymatory.**

lacrosse, *is.* ağ topu : karşılıklı onar kişilik takımlar arasında sopaya bağlı ağ ile topu yakalayıp fırlatarak kaleye sokmaktan ibaret top oyunu.

lactalbumin, *is. biy.-kim.* süt albümini : kesilmiş sütün suyundan elde edilen ve serum albümine benzeyen proteinli madde.

lactam, *is. kim.* laktam : -NH-CO- grubunu içeren çevrimsel amid. Karboksil ve amino gruplarından su molekülü çıkarılarak elde edilir.

lactary, *sf.* süt+, sütlü, süte ait, sütten.

lactase, *is. biy.-kim.* lâktaz : laktozu glükoz ve galaktoza dönüştüren maya/enzim. Genç hayvanların bağırsaklarında ve ekmek mayasında bulunur.

lactate, *is.&gs.f.* **-tated, -tating 1.** *kim.* lâktat : lâktik asit tuzu/esteri, **2.** süt salgılamak, **3.** emzirmek, süt/meme vermek.

lactation, *is.* **1.** süt salgılama, süt oluşumu, **2.** emzirme, **3.** süt salgılama süresi, emzirme süresi, **4. ~al** : emzirme+, **5. ~ally** : emzirerek, emzirmek suretiyle.

lacteal, *sf.&is.* **1.** sütlü, süt gibi, sütümsü, **2.** *anat.* keylûsî, kilüslü, **3.** ince bağırsaklarda sindirilmiş besini emen kılcal lenfa damarı, **4. ~ly** : sütlü olarak, süte benzer şekilde. ***e.a.- 1.*** *milky, lactean, lacteous.*

lacteous, *sf. esk.* sütlü, süt renginde, süte benzer, sütümsü. ***e.a.-*** *milky, lacteal.*

lactescent, *sf.* **1.** sütlü, sütlenmiş, **2.** süt salgılayan/veren, **3.** *bot.* sütlü sıvı salgılayan/üreten/içeren (bazı bitkiler), **4. lactescence = lactescency** : sütlülük.

lactic, *sf.* süt+, sütlü, sütsü, süte ait, sütten çıkarılan/elde edilen. **~ fermentation** : sütün mayalanması/yoğurda dönüşümü.

lactic acid, *is. biy.-kim.* süt asidi, lâktik asit : CH3CHOHCOOH. Ekşimiş sütte, kas metabolizması ürünlerinde bulunan, besin olarak ya da hekimlikte, boya ve dokuma sanayiinde kullanılan renksiz veya sarımtrak sıvı.

lactiferous, *sf.* **1.** süt salgılayan/veren, süt verici, **2.** süt veya sütlü sıvı ileten/taşıyan. *~ ducts.* **3. ~ness** : süt verme/salgılama/iletme.

lacto- = lact-, *ön ek* "süt". *ör.: lactometer.*

lactobacillus, *is., ç.* **-cilli** *bkt.* süt basili : karbonhidratların, özellikle sütün ekşiyip süt asidi üretmesine sebep olan ince, uzun, çubuk şeklindeki basil.

lactoflavin, *is. biy.-kim. bk.:* **riboflavin.**

lactogenic, *sf.* süt veren, süt yapıcı, süt bezelerini faaliyete geçiren.

lactoglobulin, *is.* sütyuvar : kesilen sütün suyundan elde edilen kristalli protein parçacıkları.

lactometer, *is.* sütölçer : sütün özgül ağırlığını ölçen alet.

lactone, *is. kim.* lâkton : hidroksil ve karboksil grupları içeren asitlerin su kaybetmesinden oluşan çevrimsel esterler grubu. **lactonic** : lâkton+.

lactonize, *f.* **-ized, -izing** lâktonlaş(tır)mak. **lactonization** : lâktonlaş(tır)ma.

lactoprotein, *is.* süt proteini.

lactoscope, *is.* kaymakölçer : sütün kaymak miktarını ölçen ışıksal alet.

lactose, *is.* **1.** *biy.-kim.* süt şekeri, lâktoz : C12H22O11.H2O. Sütte bulunan disakkarit şeker, hidroliz sonucu glükoz ve galaktoz verir, ekşiyince lâktik asit üretir, **2.** ticarî süt şekeri : beyaz kristalli, suda eriyen tatlı madde. Bebek maması, besin maddeleri yapımında, eczacılıkta, bakteri üretmede kullanılır. **milk sugar, sugar of milk** *d.d.*

lacuna = lacune, *is., ç.* **-nae/-nas 1.** boşluk, aralık, boş yer, eksiklik, açıklık (özellikle yazı ve metinde). **There were several ~s in her letter where words had been erased** : Mektubunda birçok kelime silinmiş, yerinde boşluklar kalmıştı. **2.** *anat.* (kemik dokudaki küçük) boşluk, **3.** *bot.* bitki dokuları arasındaki hava boşluğu. ***e.a.- 1.*** *hiatus, gap, blank.*

lacunal = lacunary, *sf.* **1.** boşluk+, boşluğa/aralığa/açıklığa ait, **2.** boşluklu, boşlukları olan.

lacunar, *sf.&is., ç.* **lacunars/lacunaria 1.** *mim.* tekneli tavan : dört veya sekiz köşeli girintilerle süslü tavan/kubbe/kemer, **2.** (dört veya sekiz köşeli) oyuntulu tavan süsü, **3.** *bk.:* **lacunal.** ***e.a.- 2.*** *coffer.*

lacunose, *sf.* boşluklu, boşluklarla dolu, birçok boşluğu/aralığı olan. **lacunosity** : boşluklu olma.

lacustral = lacustrian, *sf. bk.:* **lacustrine.**

lacustrine, *sf.* **1.** göl+, gölsel, göle ait, göl ile ilgili, **2.** gölcül, gölde yaşayan/yetişen, **3.** gölde (göl içinde/kıyısında) oluşan (jeolojik katman vb.), **4.** göl içinde/üstünde. *Some prehistoric people built ~ dwellings.*

lacy, *sf.* **lacier, laciest** dantelli, oyalı, dantel/oya gibi. *~ leaves of a fern.* ***e.a.-*** *lacelike.*

lad, *is.* **1.** oğlan, delikanlı, genç adam, **2.** *k.d.* (hitap ederken) arkadaş, ahbap. ***e.a.- 1.*** *boy, youth,* ***2.*** *chap, fellow.*

ladanum, *is. bk.:* **labdanum.**

ladder, *is.&f.* **1.** merdiven, el merdiveni, süllüm, **2.** merdivene benzer şey, kademeli/basamaklı şey, kademe, basamak. *This company has an elaborate promotion ~ .* **3.** *Brit.* (çorapta) (a) kaçık, (b) (çorap) kaçmak, (çorabı/ilmeği) kaçırmak, **4.** yükselme aracı, **5.** balık geçidi : balıkların akıntıya/baraja yukarı çıkabilmeleri için yapılan kademeli su havuzcukları. ***e.a.- 2.*** *scale,* ***3.*** *run,* ***5.*** *fishway.*

ladder-back = ladder back, *sf.&is.* **1.** merdiven arkalık : yatay çıtalardan oluşan sandalye arkalığı, **2. ~ chair** *d.d.* merdiven arkalıklı sandalye.

ladder stitch, *is.* merdiven biçimli dikiş.

laddie, *is. İsk.* oğlan, delikanlı. **Look here ~** : Bana bak delikanlı/oğlum. ***e.a.-*** *lad.*

lade, *f.* **laded, laden/laded, lading 1.** yükle(t)mek, tahmil etmek, **2.** (boğazına kadar borca vb.) batmak, (bir yük altında) ezilmek. **~n with debt** : boğazına kadar borç içinde, **3.** (edilgen fiil olarak) dolmak, dolup taşmak. **Trees ~n with fruit** : Meyve dolu ağaçlar. **4.** kepçelemek, (kepçe vb. ile) su doldurmak veya suyunu boşaltmak, **5. lader** : yükleyen.

laden, *sf.&f.* **1.** yüklü, **2.** *bk.:* **lade.**

la-de-da = la-di-da, *sf.&is. k.d.* **1.** züppe, çalımlı, kendini beğenmiş, çıtkırıldım, kibarlık taslayan. *a ~ manner.* **2.** çalım, züppelik, çıtkırıldımlık, kendini beğenmişlik, kibarlık taslama. ***e.a.- 1.*** *affected, pretentious, foppish.*

ladies, *ç. is.* **1.** bayanlar, hanımlar, kadınlar (tekili : **lady**), **2. ~ Aid** : (kadınlar) kiliseye yardım kolu, **3. ~ Auxiliary** : (bir cemiyetin) kadınlar kolu, **4. ~ Day** : Kadınlar günü : kadınlara özgü indirimli/ücretsiz temsil vb. günü. *Friday was ~ day at the ball park.* **5. ~-in-waiting** *bk.:* **lady-in-waiting, 6. ~ ' man = lady's man** : kadın düşkünü : kadın peşinde koşan, onların hoşuna gitmeye çalışan adam, **7. ~' room = powder room** : kadınlar helâsı.

lading, *is.* **1.** yükleme, tahmil, **2.** yük, hamule. **bill of ~** : konşimento, yük belgesi.

ladino, *is.* **1.** *bot.* kaba yonca, **2.** *b.h.* İspanya Yahudileri lehçesi, **3.** *bk.:* **mestizo** (2).

ladle, *is.&gl.f.* **-dled, -dling 1.** kepçe, **2.** kepçelemek, kepçe ile doldurmak ya da boşaltmak, **3. ladler** : kepçeleyen, kepçe ile dolduran/boşaltan.

ladleful, *sf.* kepçe dolusu.

ladron(e), *is. GB ABD* **1.** hırsız, haydut, **2. ladronism** : hırsızlık, haydutluk. ***e.a.- 1.*** *thief, robber, freebooter.*

lady, *sf.&is., ç.* **-dies 1.** bayan, hanım(efendi), kibar kadın, **2.** (kibar hitap sözü olarak) hanımefendi, **3.** (herhangi) kadın. **cleaning ~** : temizlikçi kadın. **the ~ of the house** : ev kadını, evin hanımı. **a ~ judge** : kadın yargıç, **4.** eş, zevce, refika, karı, **5.** *Brit.* Leydi, İngiliz asilzadesinin eşi, **6.** otoriter/yetkili kadın. *bk.:* **lord** (4), **7.** *b.h.* Hz. Meryem. **Our Lady** : Meryem Ana. **Lady chapel** : Meryem Ana kilisesi, kilisede Meryem Ana'ya ayrılan kısım, **8.** sevgili, şövalyenin sevdiği kadın, **9. ~hood** : bayanlık, hanımlık, hanımefendilik, **10. ~ish** : kadın gibi, kadınımsı, (küçümser anlamda) kadına yakışır. ***e.a.- 1&3.*** *woman,* ***4.*** *wife,* ***8.*** *beloved.*

lady beetle = ladybird (beetle), *is. bk.:* **ladybug.**

ladybug, *is.* uğur böceği, hanım böceği, gelin böceği *(Coccinella septempunctata)* : Vücudu yarım küre biçimindedir. Rengi turuncu, kırmızı olup üzerinde yedi siyah nokta vardır. Başka böceklerle ve bitkilerle beslenir. **lady beetle, ladybird beetle, ladybird** *d.d.*

lady crab, *is. zool.* çalpara *(Portunus puber)* : 3-5 cm boyunda, parlak benekli, bacakları tüylü yengeç.

Lady Day, *is.* **1.** Meryem Ana günü : Cebrail'in Meryem Ana'ya haber verdiği gün, bu vesile ile yapılan yortu (25 Mart), **2.** *Brit.* borç ve kiraların üç aylık taksit ödeme günü.

ladyfinger, *is.* hanım parmağı (şeklinde kurabiye).

ladyfish, *is., ç.* **-fish/-fishes 1.** *bk.:* **bonefish, 2.** iri gümüş balığı *(Elops saurus)* : ringa balığına benzer iri, gümüş renkli bir balık.

ladyfy = ladify, *gl.f.* **1.** hanımefendi muamelesi yapmak, hanımefendi diye hitap etmek, **2.** hanımefendiye yakışır tavır takınmak, hanımefendi gibi davranmak.

Lady in the Chair, *is. astr. bk.:* **Cassiopeia.**

lady-in-waiting, *is., ç.* **ladies-in-waiting** nedime, kraliçe veya prensesin gözdesi.

lady-killer, *is. k.d.* kadın avcısı : kadınlar üzerinde büyüleyici etkisi olduğu iddia edilen erkek, kadınların meftun olduğu tip.

lady-killing, *is. k.d.* kadın avcılığı.

ladykin, *is.* küçük hanım, hanımcık.

ladylike, *sf.* **1.** hanımefendivari, hanımefendi gibi, hanımefendiye yakışır, hanım hanımcık, kibar, zarif, nazik. *a ~ appearance/ costume.* **2.** zayıf, kuvvetsiz, iradesiz, çıtkırıldım, kadın tavırlı, kadınsı. ***e.a.- 1.*** *well-bred, gentle, delicate,* ***2.*** *effeminate.*

ladylove, *is.* sevgili, yavuklu, maşuka, metres. ***e.a.-*** *sweetheart, mistress.*

lady of the evening = lady of the pleasure, *is.* orospu, fahişe. ***e.a.-*** *prostitute, hooker, whore.*

lady of the house, *is.* ev sahibesi, ev kadını.

ladypalm, *is. bot.* Çin palmiyesi *(Rhapis)* : menşei G Çin olup Florida ve Kaliforniya'da da yetiştirilen geniş yapraklı, sarımtrak çiçekli, bodur palmiye.

lady's-eardrop = ladies'-eradrop, *is. bot.* küpe çiçeği *(Fuchsia).* ***e.a.-*** *fuchsia.*

lady's-finger, *is., ç.* **lady's-fingers** *bot.* **1.** bamya, **2.** parmak biçiminde parçası olan herhangi bir bitki. ***e.a.- 1.*** *okra.*

ladyship, *is.* **1.** hanımefendilik, **2. Her/ Your ~** : Hanımefendi Hazretleri.

lady's maid, *is.* (hanımın) oda hizmetçisi, özel hizmetçi.

lady's man, *is. bk.:* **ladies' man.**

lady's-mantle, *is., ç.* **lady's-mantles** *bot.* aslan pençesi *(Alchemilla xanthochlora).*

lady's-slipper = lady-slipper, *is. bot.* **1.** Venüs çarığı *(Cypripedium)* : çiçekleri terliğe benzeyen bir tür orkide, **2.** çiçekleri terliğe benzeyen çeşitli bitkiler (*Paphiopedium, Phragmipedium, Selenipedium* vb.).

lady's-smock, *is. bot.* yaban teresi *(Cardamine pratensis)* : turpgillerden beyaz ve mor çiçekler açan bir bitki.

lady's-thumb, *is. bot.* hanımparmağı *(Polygonum persicaria)* : karabuğdaygillerden pembe, mor çiçek açan bir bitki. **persicaria** *d.d.*

lady's-tresses, *is. bot.* kıvırcık çiçeği *(Spiranthes).* **lady's-traces, lady tresses** *d.d.*

laetrile, *is.* çekirdek özü : kaysı ve şeftali çekirdeklerinden çıkarılan ve kanseri iyileştirdiği iddia edilen bir ilâç.

laevo, *sf. bk.:* **levo.**

laevo-, *ön ek bk.:* **levo-.**

laevogyrate, *sf. bk.:* **levogyrate.**

lag[1], *is.&f.* **lagged, lagging 1.** *gen.* **~ behind** : geri kalma(k), gecikme(k), geç kalma(k), oyalanma(k), yavaş yavaş yürüme(k). *The child ~ged because he was tired. He was ~ging behind the others.* **2.** azalma(k), gevşeme(k), zayıflama (k). *Interest ~ed as the meeting went on.* **3.** (bilye oyununda oyun sırasını saptamak için) bilyeyi çizgiye *(lag line)* atma(k), **4.** geri kalan/geciken şey/kimse, **5.** *mek.* (harekette) gecikme/gerileme miktarı, **6.** *elect.* gerileme, evre/faz gerilemesi, **7. ~ger** : geri kalan, geciken, geride/arkada kalan. ***e.a.- 1.*** *linger, loiter, straggle, 2. flag, slacken, weaken, 7. loiterer.*

lag[2], *is.&f.* **lagged, lagging** *argo* **1.** sürmek, sürgüne göndermek, nefyetmek, **2.** tutuklamak, tevkif etmek, **3.** hapsetmek, hapse atmak, **4.** tutuklu, mahkûm, suçlu. **an old ~** : sabıkalı, **5.** sürgün, ceza, mahkûmiyet. ***e.a.- 2.*** *arrest, 3. imprison, 4. convict.*

lag[3], *is.&f.* **lagged, lagging 1.** kasnak tahtası, fıçı/davul/kazan kasnağı yapmakta kullanılan tahta şerit, **2.** (ısı kaybını önlemek için) yalıtmak, tecrit etmek.

lagan = ligan, *is.* batık mal, denize batmış fakat kurtarılması için şamandıra ile yeri belirtilmiş mal.

lager, *is.&f.* **1. ~ beer** *d.d.* köpüklü bira : karbonatlı, hafif, altı hafta ilâ altı ay bekletilmiş bira, **2.** *bk.:* **laager.**

laggard, *sf.&is.* **1.** geri kalan, tembel, yavaş, ağır (kimse), **2. ~ly** : geri kalarak, yavaş yavaş, ağır ağır, betaetle, **3. ~ness** : geri kalma, gecikme, tembellik, yavaşlık. ***e.a.- 1.*** *sluggish, backward, lingerer, loiterer.*

lagging, *sf.&is.* **1.** yavaş, aheste, geri kalan, ağır ilerleyen. **~ steps. 2.** gerileme, geri kalma, **3.** (buhar kazanını/makineyi vb.) yalıtma, keçe/asbest vb. ile kaplama, **4.** tecrit gömleği : kazan vb. etrafına sarılmış yalıtkan madde, izolasyon, **5. ~ly** : geri kalarak, gecikerek, yavaş yavaş. ***e.a.- 1.*** *lingering, loitering, slow, dragging.*

lagniappe = lagnappe, *is.* **1.** *G ABD* hibe, caba : satıcının müşteriye verdiği ufak hediye, **2.** bahşiş. ***e.a.- 2.*** *gratuity, tip.*

lagomorph, *is. zool.* **1.** kemirgenler *(Lagomorpha) :* tavşangilleri içine alan iki çift üst kesici dişli kemirici hayvanlar sınıfı, **2. ~ic = ~ous** : kemirici.

lagoon, *is.* **1.** kıyı gölü, deniz kulağı, **2.** mercan çemberi gölü, **3.** (büyük) süzme havuzu, **4.** (denizin/nehrin istilâsından hasıl olan) sığ göl, **5. ~al** : kıyı gölü+.

lag screw = coach screw, *is.* (dört, altı köşeli başlı) ağaç vidası.

lagune, *is. bk.:* **lagoon** (1, 2, 4).

laic, *sf.&is.* **1. laical** *d.d.* lâik, din ve dünya işlerini ayrı tutan, dinle ilgisi olmayan, **2.** lâik kimse, **3. ~ally** : lâik bir şekilde, **4. ~ise** *bk.:* **laicize**, **5. ~ism** : lâiklik. ***e.a.- 1.*** *lay, secular, 2. layman.*

laicize, *gl.f.* **-cized, -cizing 1.** lâikleştirmek, lâik kılmak, din ve dünya işlerini ayırmak/ayrı tutmak, dinle ilgisini kesmek. *to ~ a school.* **2. laicization** : lâikleştirme, din ve dünya işlerini ayırma/ayrı tutma, dinle ilgisini kesme. ***e.a.- 1.*** *secularize.*

laid, *f. bk.:* **lay**[1] *(geç.z.&sf.f.).*

laid-back, *sf. argo* **1.** yavaş, aheste, sakin, acelesiz, telâşsız. *~ music rhytms.* **2.** kaygısız, kayıtsız, bağımsız, ahlâk ve toplum kurallarına bağlı olmayan, başıboş, serazat. *a ~ way of living.* ***e.a.- 1.*** *relaxed, unhurried, 2. carefree.*

laid deck, *is.* döşemeli güverte, tahtaları gemi eksenine paralel döşenmiş güverte.

laid paper, *is.* çizgili kâğıt.

laid up, *sf.* **1.** biriktirilmiş, ilerisi için saklanmış, **2.** (hastalık sebebiyle) evde/yatakta, **3.** *den.* arması soyulmuş ve havuza yatırılmış.

laigh, *sf.&zf. İsk. bk.:* **low**[1].

lain, *f. bk.:* **lie**[2] *(sf.f.).*

lair, *is.&f.* **1.** in, vahşî hayvan yuvası, **2.** gizlenme yeri, **3.** *Brit.* yatak, yatma/dinlenme yeri, **4.** *İsk.* çamura /bataklığa/pisliğe batmak/saplanmak, **5.** ağıla/ine girmek/koymak. ***e.a.- 1.*** *den, 2. hideout, hideaway, 3. bed.*

laird, *is. İsk.* **1.** mülk sahibi, zengin, lord. **2. ~ly** : lord gibi, **3. ~ship** : mülk sahipliği, zenginlik.

laisser faire = laisser-faire = laissez faire, *sf.&is. Fr.* **1.** bırakınız yapsınlar : serbest ekonomi ilkesi, hükûmetin ekonomik işlere müdahale etmemesini savunan doktrin, **2.** başkalarının işlerine karışmama (ilkesi/tutumu).

laissez-passer, *is., ç.* ***-ser*** *Fr.* lesepase : pasaport yerine kullanılan hudutlardan geçiş kartı. ***e.a.-*** *permit.*

laity, *is.* **1.** ibadet edenler, ruhban sınıfı dışında kalan dindarlar, **2.** belirli bir meslek zümresi dışındakiler, üye olmayanlar.

lake, *is.* **1.** göl. (ilgili sıfat : ***lacustrine***), **2.** göle benzer su birikintisi, **3.** mora çalan koyu kırmızı boya, **4.** kırmızı boya maddesi, **5. ~ dweller** : göl evi sakini, **6. ~ dwelling** : göl evi/konutu : göllerin sığ yerinde kazıklar üzerine kurulan ev, **7. ~ District** : (İngiltere'nin) Göller Bölgesi. **~ Poets** : Göller Bölgesi şairleri (Wordsworth, Coleridge, Southey), **8. ~ herring** : göl ringası *(Coregonus artedii)* : büyük göllerde yaşayan beyaz etli balık, **9. ~ trout** : göl alabalığı *(Salvelinus namaycush)* : Kanada ve K ABD'deki göllerde yaşayan iri, çatal kuyruklu bir balık.

lakefront = lakeshore = lakeside, *is.* göl kıyısı, göl kenarı(ndaki arazi).

lakeport, *is.* göl limanı : göl (özellikle K Amerika'da Büyük Göller) kıyısında kurulmuş liman şehri.

laker, *is.* **1.** göle bağlı kimse : göl kıyısında oturan/çalışan veya sık sık göle giden kimse, **2.** göl balığı, (özellikle) alabalık, **3.** göl vapuru, (özellikle) Büyük Göllerde işleyen gemi.

laking, *is. tıp* **1.** allaşma : alyuvar hemoglobininin kan plâzmasına karışıp onu al renge boyaması, **2. laked = laky** : allaşmış.

laky, *sf.* **lakier, lakiest 1.** al, mora çalan kızıl boyalı, kızıl boyalı, **2.** allaşmış. *bk.:* **laking** (2), **3.** göl gibi, gölümsü, göle benzer.

lalapalooza = lallapalooza, *bk.:* **lollapalooza.**

-lalia, *son ek* konuşma kusuru, pelteklik ifade eder. *ör.: bradylalia, rhinolalia, echolalia. bk.:* **-phasia**

lall, *gs.f.* peltek konuşmak, **r** harfini **l** gibi söylemek.

Lallan, *sf.&is. İsk.* **1.** ova, düzlük, alçak arazi, **2. Lallans** *d.d.* ovalı İskoçların şivesi. ***e.a.- 1.*** *Lowland.*

lallation, *is. sf.bl.* **1.** pelteklik, peltek konuşma, **r** harfini **l** gibi söyleme, **2.** (sözü) geveleme, anlaşılmaz konuşma. *bk.:* **lambdacism.** ***e.a.- 2.*** *babbling.*

lallygag = lollygag, *gs.f.* **-gagged, -gagging** *k.d.* haylazlık etmek, aylakça vakit öldürmek, haytalaşmak, avare dolaşmak. ***e.a.-*** *idle, loaf.*

lam, *is.&f.* **lammed, lamming** *argo* **1.** dövmek, pataklamak, dayak atmak, sopa çekmek, **2. ~ into (s.o.)** : (birine sözle/bedenen) saldırmak, üzerine atılmak, hücum etmek, darbe indirmek, **3. ~ out** : atılmak, hücum/taarruz etmek, yenmek, hezimete uğratmak, *k.d.* tepelemek. *to ~ out savagely against an invader.* **4.** sıvışmak, kaçmak, tüymek, *argo* tabanları yağlamak, cızlamı çekmek, (polisten) kaçıp saklanmak, **5.** kaçış, kaçma, tüyme, firar (etme) sıvışma, **6. on the ~** : kaçak, firar hâlinde, (polisten) kaçmış, kaçıp izini kaybetmiş, **7. take it on the ~** : alelâcele kaçmak, tüymek, sıvışmak, firar etmek, kaçıp izini kaybetmek. ***e.a.- 1.*** *beat, thrash, strike,* ***2.*** *attack,* ***3.*** *defeat, conquer,* ***4.*** *flee, scram, escape,* ***5.*** *escape, fleeing,* ***6.*** *escaped,* ***7.*** *flee, scram, escape.*

lama, *is.* **1.** lama : Tibetli Buda rahibi. **2. Grand ~** : Baş Lama, Dalay Lama, **3. ~ism** : (Tibet ve Moğolistan'da) Budizm, **4. ~ist(ic)** : Budist.

Lamarckism, *is.* Lamarkçılık : çevre koşullarının bitki ve hayvanlarda sebep olduğu uzvî değişikliklerin kalıtımla yeni kuşaklara geçeceğini savunan kuram. **Lamarckian** : Lamarkçı : bu kuramı benimseyen.

lamasery, *is., ç.* **-series** Lama manastırı.

Lamaze technique, *bk.:* **psychoprophylaxis.**

lamb, *is.&f.* **1.** kuzu, **2.** kuzu eti, **3.** kuzu gibi (sevimli, masum, uslu) kimse, **4.** saf, bön, acemi, kolayca aldanan kimse, (özellikle) acemi borsacı, **5. the Lamb** : Hz. İsa, **6.** kuzulamak, **7. like a ~** : (a) kuzu gibi, uslu, halim selim, iyi huylu, (b) saf, bön, tecrübesiz, kolay aldanır, **8. ~'s wool** : kuzu yünü.

lambast(e), *gl.f.* **-basted, -basting** *k.d.* **1.** (iyice) dövmek, (temiz) dayak atmak, pestilini çıkarmak, **2.** (şiddetle) azarlamak, *argo* haşlamak, zılgıtı vermek. ***e.a.- 1.*** *beat, thrash, whip,* ***2.*** *scold, castigate, reprimand, excoriate, censure.*

lambda, *is.* lamda, Yunan alfabesinin on birinci harfi.

lambdacism, *is. s.bl.* l sesini fazla kullanmak. *bk.:* **lallation.**

lambdoid(al), *sf.* lamda harfi şeklinde.

lambency, *is., ç.* **-cies** hafif parlaklık.

lambent, *sf.* **1.** (alev gibi) yalayan, hafifçe dokunup geçen. geçen. ~ *tongues of flame.* **2.** parlak, cevval, kıvrak. ~ *wit.* **3.** hafif parlak. *Moonlight is ~. A ~ light.* **4. ~ly** : yalayarak, hafifçe dokunarak, hafifçe parıldayarak. ***e.a.- 1.*** *flickering, licking,* ***2.*** *brilliant,* ***3.*** *softly radiant/bright.*

lambert, *is. optik.* lambert : CGS birim sisteminde parlaklık birimi = lümen/cm^2 veya 0,32 mum/cm^2 : her bir santimetre karesine 1 lümen ışık düşen mükemmel yansıtıcı bir yüzeyin parlaklığı.

lambkill = sheep laurel, *is. bot.* kuzuboğan, kuzu defnesi *(Kalmia angustifolia)* : dar yapraklı, pembe çiçekli bir funda. K Amerika'da yetişir, hayvanlar için zehirlidir.

lambkin, *is.* **1.** kuzucuk , küçük kuzu, **2.** küçük çocuk, yavrucuk, yavrucağız, çocukcağız.

lamblike, *sf.* **1.** kuzu gibi, **2.** *mec.* nazik, uysal, iyi huylu, yumuşak başlı, itaatli, muti, söz dinler.

Lamb of God, *is.* Hz. İsa. ***e.a.-*** *Christ.*

lambrequin, *is.* **1.** (Orta Çağda) miğfer kılıfı : miğferi sıcaktan ve paslanmaktan koruyan kumaş örtü, **2.** kapı/pencerenin üst kısmını örten perde, **3.** (armacılıkta) *bk.:* **mantling.**

lamb's fry, *is.* (kebap edilip yenilen) kuzu taşağı.

lambskin, *is.* kuzu derisi.

lamb's lettuce, *is.* körpe marul, kuzu marulu *(Valeria-nella).*

lamb's tails, *is.* fındık çiçeği.

lamb's wool, *is.* kuzu yünü (ile yapılan kumaş).

lame[1], *sf.* **lamer, lamest 1.** topal, ayağı/bacağı sakat. *a ~ old man. His arm was ~.* **2.** sakat, **3.** zayıf, yetersiz, acemi(ce). *a ~ excuse. Sleeping too long is a ~ excuse for being late. a ~ effort.* **4.** yorgun, uyuşuk, ağrılı, ağrıyan, sızlayan. *His arms is ~ from playing ball. ~ back.* **5. ~ly** : topallayarak, **6. ~ness** : topallık, sakatlık. ***e.a.- 1.*** *crippled, disabled,* ***3.*** *weak, inadequate, clumsy, unsatisfactory, ineffective, poor,* ***4.*** *stiff, soar, painful.*

lame[2], *gl.f.* **lamed, laming 1.** topallatmak, topal etmek, **2.** sakatlamak, zayıflatmak, etkisiz hâle getirmek. *The accident ~d him for life.* ***e.a.- 1.*** *cripple,* ***2.*** *disable.*

lame[3], *is., ç.* ***lames*** *Fr.* zırh levhası, zırhın oynak yerlerini kaplayan üst üste levhacıkla.

lamé, *is.* lâme (kumaş) : parlak ipekli/pamuklu/reyon kuma.

lamebrain, *is. argo* aptal, ahmak, budala, kafadan sakat (kimse). ***e.a.-*** *dunce, booby, fool, half-wit, dope, square.*

lamed, *is.* İbranîce alfabenin on ikinci harfi.

lame duck, *is.* **1.** *ABD- k.d.* seçim dönemi sona yaklaşmış ve yeniden seçilmemiş senato/kongre üyesi, **2.** sakat/kötürüm kimse, **3.** borsada borçlarını ödemeyen kimse.

lamella, *is., ç.* **-mellae/-mellas** ince levha, pul, zar.

lamellar, *sf.* **1.** pul pul, pullu, ince levhalardan/zarlardan oluşmuş, **2.** pul+, zar+, ince levha+, **3. ~ly** : pul/zar/ince levha şeklinde. ***e.a.- 1.*** *lamellate.*

lamellate = lamellated = lamellose, *sf.* **1.** *bk.:* **lamellar** (1), **2.** düz, yassı, levha gibi, **3. lamellately** : düz/yassı biçimde, pul/zar/ince levha şeklinde, **4. lamellosity = lamellation** : düzlük, yassılık, pul/zar şeklinde olma; pul pul olma/ayrılma, levhalardan oluşma.

lamellibranch = lamellibranchiate, *sf.&is.* yassı solungaçlı, *Pelecypoda* sınıfına mensup yumuşakça. ***e.a.-*** *pelecypod.*

lamellicorn, *sf.&is.* **1.** yassı duyargalı (böcek), **2.** yassı uçlu (duyarga).

lamelliform, *sf.* yassı, düzlemsel, levha şeklinde. ***e.a.-*** *platelike, scalelike.*

lamellirostral = lamellirostrate, *sf.* yassı gagalı (su kuşu).

lamellose, *sf. bk.:* **lamellate.**

lament, *is.&f.* **1.** ağlama(k), inleme(k), figan etme(k), ağlayıp inleme(k). *Why does she ~ ?* **2.** yas/matem tutma(k), biri için ağlama(k)/keder etme(k), matemini tutma(k), yasa bürünme(k). **to ~ the dead** : ölünün matemini tutma(k), **3.** üzülmek, esef etmek. **We ~ed his absence** : Onun hazır bulunmayışına üzüldük. **4.** ağıt, yas, matem, keder, hüzün, **5.** matem kasidesi/şiiri, **6.** esef, üzüntü, teessüf, **7.** şikâyet, sızlanma, **8. ~er** : ağlayan, inleyen, matem/yas tutan kimse,

9. ~ingly : ağlayarak, inleyerek, matem/yas içinde, matemle, hüzünle. *e.a.- 1. bewail, bemoan, weep, 2. mourn, grieve, wail, 3. deplore, regret, 4. lamentation, moan, wail, 5. monody, threnody, elegy, dirge, 6. regret, 7. complaint.*

lamentable, *sf.* **1.** üzücü, üzüntü veren, acıklı, keder verici, müessif. *a ~ accident. It was a ~ day when our dog died. a ~ failure.* **2.** *esk.* matemli, yaslı, mateme gark eden, yasa boğan, ağlatıcı, **3.** berbat, değersiz, şayanıteessüf. *The singer gave a ~ performance.* **4. ~ness** : üzücülük, acıklılık, hazinlik, esef vericilik, **5. lamentably** : ağlanacak/acınacak hâlde, üzücü bir şekilde. *e.a.- 1. regrettable, unfortunate, deplorable, distressing, 2. mournful, grievous, woeful, doleful, 3. poor, low, inferior, contemptible, miserable, pitiful.*

lamentation, *is.* **1.** ağlama, inleme, üzülme, keder etme, **2.** ağıt, yas, matem, keder, üzüntü, hüzün, feryat, figan, **3. Lamnetations** : (İncil'de) Yeremya peygamberin mersiyeler kitabı.

lamented, *sf.* merhum, rahmetli, matemi/yası tutulan. **~ly** : matemle, matemini tutarak.

lamia, *is., ç.* **-mias/-miae 1.** *mit.* çocukları kandırıp kanlarını emdiğine inanılan kadın başlı yılan gövdeli canavar, **2.** vampir, dişi canavar.

lamiaceous, *sf. bot.* nanegillerden, nanegillere mensup (bitki) (*Labiatae, Menthaceae*, eski: *Lamiaceae)*

lamina, *is., ç.* **-nae/-na 1.** ince levha, safiha, varak, yaprak, **2.** tabaka, üstüste ince levhalar dizisi, **3.** *bot.* yaprak.

laminable, *sf.* dövülgen : dövülerek ince levha/yaprak haline getirilebilir.

laminal, *sf. bk.:* **laminar.**

lamina propria, *is., ç.* **laminae propriae** taban zarı. *e.a.- basement membrane.*

laminar = laminal = laminary, *sf.* ince levhalı, yaprak/varak/safiha halinde, pul pul, yaprak yaprak.

laminate, *sf.&is.&f.* **-nated, -nating 1.** ince levhalara/tabakalara ayırma(k), **2.** haddeden geçirerek ince levha yapma(k), **3.** tabakaları üst üste koyarak yapmak/inşa etmek, **4.** ince levhalarla kaplamak/örtmek, **5.** ince levhalara ayrılmak, yapraklanmak, **6.** ince levha/yaprak (şeklinde), safiha/varak (hâlinde), tabakalı, kat kat, katmerli, **7. laminable** : ince levha hâline getirilebilir, haddelenebilir, haddeden geçirilebilir, **8. laminator** : ince levha hâline getiren, haddeden geçiren, haddeleyen, hadde.

laminated, *sf.* **1.** ince levhalar/yapraklar/safihalar hâlinde, levhalı, yapraklı, varaklı, **2.** katmerli, katlı, kat kat, tabaka tabaka, ince tabakalardan oluşmuş. *~ wood.* *e.a.- laminate, laminal, laminar, laminary.*

lamination, *is.* **1.** haddele(n)me, haddeden geç(ir)me, ince levha hâline getirme/gelme, **2.** ince levha, safiha, yaprak, varak, **3.** katmer, tabaka, ince levhalar dizisi, kat kat dizi.

laminose, *sf. bk.:* **laminar.**

Lammas (Day), *is.* **1.** (İngiltere'de eskiden 1 Ağustosta yapılan) hasat ayini, yeni mahsulden yapılan ekmeğin takdisi, **2.** Katoliklerce 1 Ağustosta yapılan St. Peter'in hapisten kurtuluşu festivali.

Lammastide, *is.* hasat ayini zamanı.

lammergeier = lammergeyer = lammergeir, *is. zool.* kuzu kartalı, kuzu kapan *(Gypaetus barbatus)* : G Avrupa'dan Çin'e kadar geniş bir bölgede yüksek dağlarda yaşayan ve kuzuları kapan iri bir kartal. Kanat genişliği 3 m, sırtı kara olup beyaz çizgilidir. Karnı açık renkte, başı karadır. Kama biçimindeki kuyruğu kahverengidir. **ossifrage** *d.d.*

lamp, *is.* **1.** lâmba, kandil, fener. **safety ~** : madenci/emniyet feneri. **standard ~** : ayaklı lâmba. **~ - glass = ~ chimney** : lâmba şişesi. **student ~** : (ayar edilebilir) masa lâmbası. **street ~** : sokak lâmbası, **2.** *bk.:* **incandescent lamp, 3.** *bk.:* **fluorescent lamp. 4.** bazı çeşit ışınlar yayan cihaz/lâmba. *infrared ~. sun ~.* **5.** *argo* göz, **6.** *esk.* ışıklı gök cismi : güneş, ay, yıldız, **7.** *esk.* meş'ale, **8.** manevî ışık, bilgi/ilham kaynağı, aydınlatan/tenvir eden kaynak. *e.a.- 7. torch.*

lampad, *is.* lâmba, kandil, fener, meş'ale, mum.

lampas, *is.* **1. lampers** *d.d.* (atlarda) damak hastalığı, **2.** bir çeşit süslü kumaş.

lampblack, *is.* lâmba/kandil isi.

lamper, *gs.f. k.d.* lap lap/paldır küldür yürümek.

lamper eel, *is.* **1.** *bk.:* **lamprey**, **2.** *bk.:* **Congo snake.**

lampion, *is.* idare lâmbası, küçük petrol lâmbası.

lamplight, *is.* lâmba ışığı.

lamplighter, *is.* **1.** lâmbacı : eskiden sokak lâmbalarını yakan adam, **2.** lâmba yakıcısı, lâmba yakma aleti, **3. like a ~** : hızla, ivedilikle, çabucak, yıldırım gibi.

lampoon, *is.&f.* **1.** yergi, taşlama, alay etme, küçük düşürme, hiciv, tezyif, **2.** yermek, taşlamak, alay etmek, hicvetmek, (hakkında) hiciv yazmak, tezyif etmek, **3. ~er = ~ist** : yergici, hicivci, yergi/hiciv yazarı, heccav, **4. ~ery** : yergicilik, heccavlık, yerme, taşlama, tezyif. ***e.a.- 1.*** *satire, pasquinade, squib,* ***2.*** *mock, ridicule.*

lamppost, *is.* lâmba direği, sokak feneri direği. **Between you and me and the ~** : Söz aramızda.

lamprey, *is., ç.* **-reys** *zool.* taşemen, deniz taşemeni *(Petromyzon marinus) : Hyperoartia* grubundan deniz veya nehir balığı. Yılan balığına benzer, gözleri gelişmemiştir, emici ağzı yuvarlaktır. Delici dişlerini başka balıkların etine saplayıp kanlarını emer. **lamprey eel, lamper eel** *d.d.*

lampshade, *is.* abajur.

lamp shell, *is.* şişe kabuklu : lâmba şişesine benzeyen kabuklu hayvan.

lampyrid, *sf.&is. zool.* ateşböceği veya benzeri böcek (*Lampyridae* sınıfı).

lanai, *is., ç.* **-nais** (Hawai dili) veranda. ***e.a.-*** *veranda.*

lanate = lanated = lanose, *sf.* **1.** yünlü, yün gibi, yüne benzer, **2.** *bot.* tüylü, tüylerle kaplı. ***e.a.- 1.*** *woolly.*

lance, *is.&gl.f.* **lanced, lancing 1.** mızrak, **2.** mızraklı (süvari), **3.** zıpkın, mızrağa benzer av aleti, **4.** *bk.:* **lancelet**, **5.** *bk.:* **sand lance**, **6.** neşterlemek, (neşter ile) yarmak/deşmek, **7.** mızrakla saldırmak, mızrak saplamak, **8. ~ rest** : mızraklık, (zırh) mızrak yuvası.

lance corporal, *is.* **1.** *ABD- Deniz Kuvvetlerinde* er ile onbaşı arası rütbe(li asker), **2.** *Brit.* (a) kıdemsiz onbaşı, (b) (eskiden) onbaşı vekili (er)

lancelet, *is. zool.* batrak *(Amphioxus lanceolatum) :* balığa benzer saydam bir deniz hayvanı. Sıcak denizlerde kuma gömülerek yaşar. Uzunluğu 6 cm. **amphioxus** *d.d.*

lanceolate, *sf.* **1.** mızraksı, mızrak (başı) biçiminde, **2.** dar ve sivri, söğüt yaprağı gibi. ~ *leaf.* **3. ~ly** : mızrak veya söğüt yaprağı biçiminde olarak.

lancer, *is.* mızraklı süvari.

lancers, *is.* **1.** bir tür kadril dansı, **2.** bu dansın müziği.

lance sergeant, *is. Brit.- As.* **1.** kıdemsiz çavuş, **2.** *esk.* çavuş vekili onbaşı.

lance snake, *is. bk.:* **fer-de-lance.**

lancet, *is.* **1.** *tıp* neşter, **2. ~ arch** *d.d. mim.* sivri kemer, mızrak başına benzer kemer, **3. ~ fish** : neşter balığı *(Alepisaurus)* : dişleri iri ve neşter gibi keskin bir okyanus balığı, **4. ~ window** *d.d. mim.* sivri kavisli dar pencere, mızrak başı biçiminde pencere, **5. ~ed** : mızrak biçiminde pencereli/kemerli.

lancewood, *is.* **1.** *bot.* mızrak ağacı *(Oxandra lanceolata)* : Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen ve araba dingili, mızrak sapı, dolap vb. yapımında kullanılan sert, elâstikî çeşitli ağaçlardan her biri, **2.** bu ağacın kerestesi.

lanciform, *sf.* sivri, mızrak biçiminde, ince uçlu.

lancinate, *gl.f.* **-nated, -nating 1.** hançerlemek, hançer/bıçak saplamak, (bıçak vb. ile) deşmek/yırtmak/delmek/parçalamak, **2. lancinating** : keskin (ağrı vb.), bıçak gibi saplanan, **3. lancination** : hançerle(n)me, (hançer/bıçak vb.) sapla(n)ma. ***e.a.- 1.*** *stab, pierce, tear.*

land[1], *is.* **1.** kara, arz, yeryüzü. **Travel over ~ and sea** : Karada ve denizde seyahat etmek. **Come in sight of ~** : Karayı görmek. **To reach ~** : Karaya varmak/ulaşmak. **The storm blew fiercely over ~ and sea** : Karada ve denizde şiddetli fırtına esiyordu. **2.** toprak, arazi, tarla. **He bought ~ in Florida** : Florida'da arazi satın aldı. **forest ~** : ormanlık arazi. **rough and stony ~** : arızalı ve taşlık arazi, **3.** memleket, ülke, diyar. **mountainous ~** : dağlık memleket. **people of many ~s** : çeşitli ülkelerin halkı. **native ~** : anayurt, anavatan. **the Holy ~** : Arzımukaddes, Filistin, **4.** arsa, yer. *the ~ on which this house is built.* **5.** *huk.* emlâk, arazi. *~ prices have risen quickly.* **6.** *ekon.* doğal kaynaklar. *~, labor and capital are the principal factors of producti-*

on. **7. the ~** : (a) kır, kırsal bölge, (b) tarım, çiftçilik. **back to the ~** : tarıma/toprağa dönüş. *Many workers left the ~ for jobs in town.* **8.** memleket, millet. **war between ~s** : milletler arasında savaş, **9. How the ~ lies** : İşler nasıl? **See/find out how the ~ lies** : İşlerin nasıl olduğunu araştırmak, zemin yoklamak, ağzını aramak, **10. make ~** : karaya ulaşmak/varmak/çıkmak, **11. in the ~ of living** : sağ, hayatta. *e.a.- 1. earth, 2. ground, soil, 3. country, realm, domain.*

land[2], *f.* **1.** karaya çık(ar)mak, (gemi) yanaş(tır)mak, (uçak) in(dir)mek. *The passengers ~ed. The ship ~ed at the pier. The pilot ~ed the airplane safely.* **2.** götürmek, sevk etmek, sokmak, sürükle(n)mek, *mec.* boylamak, yuvarlanmak. **His behavior will ~ him in jail** : Bu tutum seni hapse sürükler. **The thief ~ed in jail** : Hırsız ceza evini boyladı. *This boat will ~ you in İzmir.* **The car ~ed in the ditch** : Araba hendeğe yuvarlandı. **3.** *k.d.* elde etmek, yakalamak, kazanmak, *mec.* konmak. *to ~ a job. to ~ a fish. He ~ed a valuable prize.* **4.** (balık) tutup karaya getirmek, **5.** *gen.* **~ up** : (eninde sonunda) varmak, ulaşmak, erişmek, boylamak. **He ~ed up in jail** : Sonunda hapsi boyladı. **The report ~ed up on my desk** : Rapor dönüp dolaşıp benim masama geldi. **We finally ~ed up in a small village** : Sonunda küçük bir köye vardık. **6.** *argo* (tokat, sille vb.) aşketmek/indirmek. *I ~ed one on his chin. I ~ed a blow on his nose.* **7.** kon(dur)mak. *The bird ~ed on the branch.* **8. ~ on one's feet = ~ like a cat** : dört ayak üstüne düşmek. *He always ~s on his feet.* **9. ~ s.o./oneself in** : başına iş/dert açmak, başını derde/belâya sokmak. **What a mess you've ~ed us all in!** Başımıza büyük dert açtın! **This will ~ us in trouble** : Bu bizim başımıza iş açacak/başımızı belâya sokacak. *e.a.- 1. disembark, debark, set on shore, 3. get, catch, capture, gain, 6. hit, strike.*

-land, *son ek* "...arazi/ülke". *ör.: hinterland, lowland.*

land-, *ön ek* "emlâk, arazi, çiftlik vb.". **land-agency** : emlâk simsarlığı. **land agent** : çiftlik kâhyası.

landau, *is.* **1.** payton, **2.** üstü açılabilen otomobil, **3.** otomobilin açılabilen üst kısmı, **4. ~let = ~lette** : üstü açılabilen küçük otomobil.

land bank, *is.* **1.** emlâk bankası, **2.** ziraat bankası.

land crab, *is. zool.* kum yengeci *(Gecarcinidae).*

landed, *sf.* **1.** arazi sahibi, arazisi olan. *a ~ proprietor.* **2.** araziden ibaret. *a ~ property.*

landfall, *is.* **1.** karaya yaklaşma, karanın görünüşü, **2.** görülen/yaklaşılan kara, **3.** *bk.:* **landslide.**

land force, *is. As.* kara kuvveti.

land-grabber, *is.* arazi gasp eden kimse, haksızlıkla/hile ile başkasının arazisine tecavüz eden kimse.

land grant, *is.* hibe arazi, arazi bağışı : okul, demir yolu vb. yapılması için hükûmetin verdiği arazi.

land-grant college/university, *is. ABD* Federal hükûmetin paraca desteklediği kolej/üniversite.

landgrave, *is.* **1.** (eski Almanya'da) kont, **2.** *b.h.* bazı Alman prenslerine verilen unvan.

landgraviate, *is.* (eski Almanya'da) kontluk (makamı/arazisi).

landgravine, *is.* (eski Almanya'da) kontun/prensin eşi.

landholder, *is.* arazi/emlâk sahibi.

landholding, *is.* arazi/emlâk sahipliği .

landing, *is.* **1.** iniş, in(dir)me, karaya çık(ar)ma. *The army made a ~ in France.* **crash ~** : (uçak) gövde ile iniş. **forced ~** : mecburî iniş, **2.** çıkarma yeri, iskele, **3.** *mim.* sahanlık, merdiven sahanlığı, **4. ~ beam** *hv.* iniş kılavuzu, uçağın aletle inişini yöneten radyo huzmesi/demeti, **5. ~ craft** : çıkarma gemisi, **6. ~ field** : (uçak) iniş alanı, hava alanı, **7. ~ flap** : iniş kanatçığı, **8. ~ gear** : iniş takımı, **9. ~ net** : çıkarma ağı : oltaya takılan balığı sudan dışarı çıkarmaya yarayan sopaya takılı ağ, **10. ~ place = ~ stage** : iskele, rıhtım, **11. ~ ship** : çıkarma gemisi, **12. ~ strip = airstrip** : (a) pist, iniş yolu/şeridi, uçakların iniş ve kalkışta üzerinde yürüdükleri yol, (b) (hava alanlarında) yardımcı pist, (c) uzak/ücra yerlerde uçağın indiği yol şeridi.

landlady, *is., ç.* **-dies** ev/emlâk sahibesi, evini kiraya veren kadın, pansiyoncu kadın.

landless, *sf.* arazisiz, topraksız, arazisi/toprağı olmayan. **~ness** : arazisizlik, topraksızlık.

landlocked, *sf.* **1.** kara ile çevrili/kuşatılmış, kıyısız, kıyısı olmayan. *a ~ country.* **2.** denizden uzak, denize ulaşım yolu olmayan, **3.** de-

nizden uzak sularda (nehirde, gölde) yaşayan, **4. ~ salmon** : göl sombalığı *(Salmo solar)* : D ABD ve Kanada'da denizle ilgisi olmayan tatlı su göllerinde yaşayan som balığı.

landlord, *is.* **1.** ev/emlâk/arazi sahibi, mülkünü kiraya veren kimse, **2.** hancı, otelci, pansiyoncu, **3. ~ism** : (a) ağalık, arazinin belirli kimselerin malı olması ve işleyicilere kiraya verilmesi sistemi, (b) ağalık zihniyeti, ağaların/emlâk sahiplerinin tutum/davranış ve düşünceleri, **4. ~ly** : ağa gibi, ağa zihniyetiyle/tutumuyla.

landlubber, *is.* **1.** acemi denizci, **2.** kara adamı : karada büyümüş, denize alışkın olmayan kimse, **3. ~ish = ~ly** : acemi denizci gibi, **4. landlubbing** : denizden uzak/karada yaşayan.

landman, *is., ç.* **-men** *bk.:* **landsman** (1).

landmark, *is.* **1.** sınır taşı, sınır/hudut işareti, **2.** (a) nirengi noktası, bir bölgeyi/araziyi belirleyen simge, (b) anatomik yapıların yerini tarif için kullanılan belirli organ, **3.** dönüm noktası, önemli bir olayı/çağı başlatan şey. *This novel is a ~ in modern litterature.* **4.** tarihî anıt/abide, tarihî önemi olan yapı.

landmass, *is.* kıt'a, büyük kara kütlesi.

land mine, *is.* kara mayını.

Land of Enchantment, *is.* New Mexico (takma adı).

land office, *is.* tapu dairesi.

land-office business, *is. ABD- k.d.* kârlı ticaret, hararetli/çok kârlı satış.

land of milk and honey, *is.* **1.** çok verimli/bereketli ülke/arazi/toprak, bolluk/servet ülkesi, **2.** Allahın lûtfu.

land of Nod, *is.* uyku ülkesi.

Land of Opportunity, *is.* Arkansas (takma adı).

Land of Promise, *bk.:* **Promised Land.**

Lanf of Midnight Sun, *is.* Norveç. ***e.a.-*** *Norway.*

Lanf of Rising Sun, *is.* Japonya. ***e.a.-*** *Japan.*

landowner, *is.* emlâk/arazi sahibi. **~ship** : emlâk sahipliği.

landowning, *sf.&is.* emlâk sahipliği/sahibi.

land plaster, *is.* alçı, gübre olarak kullanılan alçı tozu.

land-poor, *sf.* toprak züğürdü : arazisi olduğu hâlde fakir olan.

land reform, *is.* toprak reformu, topraksız çiftçiye toprak dağıtımını öngören hükûmet programı.

landscape, *is.&f.* **-scaped, -scaping 1.** manzara, çevre/kır manzarası, **2.** peyzaj, manzara/açık hava resmi, **3.** *esk. bk.:* **vista, prospect, 4.** araziyi/bahçeyi düzenlemek/güzelleştirmek, yöreyi düzenlemek, **5.** bahçe mimarlığı yapmak, **6. ~ architect** : bahçe mimarı. **~ architecture** : bahçe mimarlığı, **7. ~ gardner** : bahçeyi düzenleyen bahçıvan. **~ gardening** : bahçeyi düzenleme.

landscapist, *is.* manzara ressamı, açık hava manzaraları resmeden sanatçı.

Land's End = Lands End, *is.* Karanın sonu : İngiltere'nin GB ucu.

landshark, *is.* arazi vurguncusu/ muhtekiri : hileli yollarda araziyi ucuza alıp pahalıya satan kimse.

landside, *is.* pulluk tabanı.

landsknecht = lansquenet, *is.* baltacı : XVI. yy. da balta/kargı taşıyan piyade eri.

landslide, *is.&f.* **-slid, -slid/slidden, -sliding 1.** heyelân toprak kayması, **2.** kayan toprak, **3.** (a) ezici çoğunluk, (b) ezici çoğunlukla kazanılan seçim, **4.** büyük zafer, umulmadık başarı/zafer, **5.** (toprak) kaymak, çökmek, **6.** (seçimi) ezici çoğunlukla kazanmak.

landslip, *is.&f. Brit. bk.:* **landslide** (1&5).

landsman, *is., ç.* **-men 1. landman** *d.d.* kara adamı, karada yaşayan/çalışan kimse, **2.** *den.* (a) acemi denizci, (b) ilk deniz yolculuğuna çıkan bahriyeli.

landsman, *is., ç.* **landsleit** (Yiddiş) hemşeri, vatandaş, yurttaş. ***e.a.-*** *compatriot.*

Landsturm, *is.* **1.** topyekûn seferberlik, **2.** büyük tehlike hâlinde en son silâh altına alınan ihtiyat kuvvetler.

Landtag, *is.* (eskiden Almanya'da, özellikle Prusya'da) yasama kurulu, meclis.

land tax, *is.* arazi vergisi.

landsward(s), *sf.&zf.* karaya yönelik/dönük/bakan/müteveccih(en)/doğru.

lane, *is.&sf.* **1.** patika, dar yol, geçit, **2.** dar sokak, belirlenmiş dar yol/iz, kanal, mecra, **3.** *(oto.)* şerit, yol şeridi, geniş kara yolunda bir arabaya ayrılan sınırı çizgilerle işaretli şerit,

4. (koşu/yüzme) her yarışmacıya ayrılan şerit, **5.** deniz/hava seyrüsefer yollarından her biri, **6.** *İsk. bk.:* **lone, alone. his ~ = himself alone** : yalnız o/kendisi. **my ~ = myself alone** : yalnız başıma, yalnızca ben. **their ~ = themselves alone** : yalnız onlar, **7. lanely** *İsk. bk.:* **lonely.**

langlauf, *is.* kır kayağı. ***e.a.-*** *cross-country skiing.*

langläufer, *is., ç.* **-läufer, -lâufers** kır kayakçısı.

langley, *is., ç.* **langleys**, güneş ışınlama birimi = cm^2 başına küçük kalori.

langouste, *is.* dikenli ıstakoz. ***e.a.-*** *spiny lobster.*

langrage = langrel = langridge, *is.* yelkendelen : eski deniz savaşlarında düşman gemilerinin yelken donanımını tahrip için kullanılan mermi.

langshan, *is.* Çin tavuğu, iri bir cins kümes hayvanı.

langsyne, *is.&zf, İsk.* **1.** mazi, geçmiş zaman, **2.** çok zaman önce, vaktiyle, önceleri, evvel zamanda.

language, *is.* **1.** dil, lisan. *He is learning 2 foreign ~s. The Turkish ~.* **2.** *esk.* konuşma kabiliyeti, **3.** ifade (tarzı). **In his own ~** : Kendi ifadesine göre, **4.** (bir kabileye/bölgeye özgü) lehçe, **5.** özel işaretlerden oluşan haberleşme/anlaşma sistemi. **The ~ of mathematics** : Matematik dili. **Computer ~** : Bilgisayar dili. **Deaf-and-dumb ~** : Sağır ve dilsizlerin dili, **6.** hayvanların dili/anlaşma aracı. *the ~ of birds.* **7.** araçlı anlaşma/konuşma. *the ~ of flowers. the ~ of art.* **8.** dil bilimi, lengüistik, **9. bad ~** : küfür. **dead/living ~** : ölü/yaşayan dil. **primitive ~** : ilkel dil. **spoken/written ~** : konuşma/yazı dili. **strong ~** : ağır söz, sert ifade, küfür. ***e.a.-*** *1. tongue, lingo, dialect, jargon, vernacular.*

language arts, *is.* konuşma sanatları : okuma, edebiyat, kompozisyon yazma, hitabet, dram gibi bir çocuğun ana diline hakimiyetini sağlayan konular.

language laboratory, *is.* dil laboratuarı.

langue, *is. Fr.* şive, bir toplumun özel konuşma tarzı. **~ d'oc** : Orta Çağlarda G Fransa'da konuşulan dil. **~ d'oïl** : Orta Çağlarda K Fransa'da konuşulan eski Fransızca.

languet, *is.* küçük dil, dilcik, dile benzer çıkıntı.

languid, *sf.* **1.** zayıf, halsiz, dermansız, bitkin. *A hot, sticky day makes a person feel ~.* **2.** ilgisiz, bîgâne, alâkasız, bezgin, **3.** ruhsuz, cansız, gayretsiz, isteksiz. *a ~ manner.* **4.** yavaş, ağır, bati, gevşek. *a ~ attempt.* **5. ~ly** : isteksizce, ilgisizce, bîgâne bir şekilde, yavaş yavaş, bezginlikle, bitkin bir hâlde, **6. ~ness** : hâlsizlik, dermansızlık, bitkinlik, ilgisizlik, bezginlik, gayretsizlik, isteksizlik. ***e.a.-*** *1. weak, weary, drooping, faint, feeble, exhausted, 2. indifferent, slugguish, 3. dull, listless, spiritless, 4. slow.* ***k.a.-*** *1-4. energetic, vivacious.*

languish, *gs.f.* **1.** zayıf düşmek, takati kesilmek, mecalsiz kalmak, gevşemek. *His vigilence never ~ed.* **2.** solmak, erimek, süzülmek, ruhsuzlaşmak, hayatiyetini/canlılığını kaybetmek. *The flowers ~ed from lack of water.* **3.** ihmale uğramak, **4.** isteği/hevesi kalmamak, ümidini kaybetmek, umutsuzluğa/ye'se kapılmak, **5.** kederli/üzgün/hülyalı hâl takınmak. *She gave the young man a ~ing look.* **6.** sıkıntı/ıstırap çekmek, sefil/perişan olmak, sefalet çekmek. **to ~ in powerty** : yoksulluk içinde sürünmek. *Wild animals often ~ in captivity.* **~ in prison** : hapishanede çürümek, **7.** *gen.* **~ for** : özlemini/hasretini çekmek. *She ~ed for home.* **~ after/for sth** : bir şeyin hasretiyle erimek/yanıp tutuşmak, **8. ~ment** : mecalsizlik, hâlsizlik, dermansızlık, bitkinlik, bîtaplık; mahzunluk, üzgünlük, içlilik, özleyiş, özlem/hasret çekme. ***e.a.-*** *1. droop, fade, 7. long, pine.*

languisher, *is.* **1.** zayıf düşen, takati kesilen, mecalsiz kalan, **2.** solan, eriyen, süzülen, ruhsuzlaşan, hayatiyetini/canlılığını kaybeden **3.** ihmale uğrayan, **4.** isteği/hevesi kalmayan, ümidini kaybeden, umutsuzluğa/ye'se kapılan, **5.** kederli/üzgün/hülyalı hâl takınan, **6.** sıkıntı/ıstırap çeken, sefil/perişan olan, sefalet çeken, **7.** özlemini/hasretini çeken.

languishing, *sf.* **1.** mecalsiz, hâlsiz, dermansız, bitkin, bitap, **2.** mahzun, üzgün, kederli, içli, meyus, hüzün dolu, sevgi/muhabbet dolu, sevdalı. *a ~ sigh.* **3.** uzun süren, etkisi unutulmayan. *a ~ death.* **4.** özlemli, özlem/hasret dolu, **5. ~ly** : mecalsiz/halsiz/dermansız/bitkin/ bîtap bir hâlde, mahzun mahzun, üzülerek, kederle, yeis içinde, sevgi/muhabbet ile, özleyerek, özlem/hasret çekerek. ***e.a.-*** *1. drooping, 2. tender, sentimental, loving, 3. lasting, lingering, 4. pining, longing.*

languor, *is.* **1.** zayıflık, takatsizlik, güçsüzlük, bitkinlik, bîtaplık, kuvvetsizlik, mecalsizlik, hâlsizlik, zafiyet, cansızlık, **2.** isteksizlik, gevşeklik, şevksizlik, ağırlık, fütur, yeis, **3.** hayalperestlik, mahmurluk, malihülya, **4.** sıkıcılık, durgunluk, **5.** hareketsizlik. ***e.a.- 1.*** *weakness, fatigue, faintness, 2. spiritlessness, sluggishness, 3. dreaminess, 4. oppressiveness, stillness, 5. dullness, stagnation.*

languorous, *sf.* **1.** *bk.:* **languid**, **2.** yorucu, bezdirici, bıktırıcı, bitkinlik veren, takatsiz/mecalsiz/hâlsiz düşüren, uyuşturucu. *a ~ climate.* **3. ~ly** : yorarcasına, bıktırırcasına, bitkin/takatsiz/mecalsiz bırakacak şekilde, **4. ~ness** *bk.:* **languor.**

langur, *is. zool.* langur *(Presbytis)* : uzun kuyruklu, gür kaşlı, ince yapılı Asya maymunu. Yaprak, çiçek ve meyvelerle beslenir.

laniard, *is. bk.:* **lanyard.**

laniary, *sf.&is., ç.* **-aries** köpek dişi, it dişi.

laniferous = lanigerous, *sf.* yünlü, tüyleri yüne benzeyen. ***e.a.-*** *fleecy.*

lanital, *is.* yapay yün : kazeinden yapılan ve özellikleri yüne benzeyen yapay elyaf.

lank, *sf.* **1.** (saç) uzun ve düz, dalgasız, kıvırcık olmayan. *~ hair.* **2.** (bitki) ince ve uzun. *~ grass.* **3.** zayıf, uzun boylu, sırık gibi. *a ~ boy. ~ cattle.* **4. ~ly** : (a) dümdüz, (b) upuzun, ipince, sırık gibi, **5. ~ness** : (a) düzlük, dalgasızlık, (b) incelik, uzunluk, zayıflık, zayıf ve uzun boylu oluş. ***e.a.- 1.*** *straight, limp, 2. long, slender, 3. lean, gaunt, thin.*

lanky, *sf.* **lankier, lankiest 1.** upuzun, incecik, sırık gibi, zayıf. *a tall, ~ man.* **2. lankily** : upuzun sırık gibi, **3. lankiness** : upuzunluk, incelik, uzun boyluluk. ***e.a.- 1.*** *bony, gaunt, lean, loose-jointed.*

lanner, *is. zool.* akdoğan *(Falco biarmicus)* : Akdeniz bölgesinde ve G Asya'da bulunur, **2.** dişi akdoğan, **3. ~et** : erkek akdoğan (dişisinden daha ufaktır).

lanolin(e), *is.* **1.** lanolin, yün yağı : koyun yününden elde edilen, merhem, sabun ve tuvalet eşyası yapmakta kullanılan yağlı madde, **2. lanolated** : lanolinli. ***e.a.- 1.*** *wool fat.*

lanose, *sf.* **1.** yünlü, tüylü, **2. lanosity** : yünlülük, tüylülük. ***e.a.- 1.*** *lanate, woolly.*

lansdowne, *is.* yünle karışık ipekli kumaş.

lansquenet, *is. bk.:* **landsknecht.**

lantana, *is. bot.* lenten *(Lantana Camana)* : sıcak ülkelerde güzel kokulu çiçekleri için yetiştirilen bir bitki.

lantern, *is.* **1.** fener, fanus. **bull's-eye ~** : polis feneri, ışığı tam öne aksettiren fener. **dark ~** : hırsız feneri, **2.** *mim.* hava/ışık kulesi : hava ve ışık girmesi için binanın tepesine yapılan pencereli küçük kule, **3.** deniz feneri, özellikle üstteki ışıklı kısım, **4.** *bk.:* **magic lantern, 5.** *esk. bk.:* **lanthorn, 6. ~ fish** : fener balığı *(Myctophidae)* : derisindeki fosforışıl madde ile ışık veren iri gözlü ufak bir balık, **7. ~ fly** : fener böceği *(Fulgoridae)* : tropik ülkelere özgü, başında fenere benzer çıkıntısı bulunan ve eskiden ışık saçtığına inanılan parlak renkli iri bir böcek, **8. ~ jaw** : uzun ve ince çene. **~-jawed** : uzun çeneli, **9. ~ slide** : projektörle gösterilen renkli resim, **10. ~ pinion = ~ wheel** : fener dişlisi.

lanthanide, *is. kim.* lantanit. **~ series** : lantan dizisi : atom numaraları 57-71 arasında bulunan, *lanthanum* (bazı bilginlere göre *cerium*) ile başlayıp *lutetium* ile son bulan nadir toprak elemanları.

lanthanon, *is.* lantan öğe : lantan dizisinin herhangi bir öğesi/elemanı.

lanthanum, *is. kim.* lantan : koyu kurşunî renkli, üç valanslı nadir toprak madeni, Monazit gibi bazı nadir cevherlerde bulunur. Simgesi **La**, atom ağ. 138.91, atom nu. 57, özgül ağ. 6.15 (20°C'de).

lanthorn, *is. esk.* fener. ***e.a.-*** *lantern.*

lanuginose = lanuginous, *sf.* **1.** tüylü, havlı, ince ve yumuşak tüylerle örtülü, **2.** tüy gibi, tüye benzer, **3. ~ness** : tüylülük, havlılık.

lanugo, *is., ç.* **-gos** *biy.* tüy, hav, ince ve yumuşak tüy tabakası.

lanyard = laniard, *is.* **1.** *den.* kısa sicim/ip/tel, savlo, **2.** askı ipi, kordon, bir şeyi asmak/tutturmak için kullanılan ip (düdüğü boyundan asmaya yarayan ip gibi), **3.** *As.* top ateşleme ipi : topu ateşlemeye yarayan ufak çengelli falya ipi, **4.** *ABD- As.* (a) kordon, köstek, sol omuzda taşınan ecnebi askerî nişan, (b) askerî polislerin sağ omuza geçirdikleri tabanca sapına bağlı beyaz kordon.

Laodicea, *is.* **1.** Goncalı : İncil'de adı geçen yedi kiliseden birinin bulunduğu eski Anadolu kasabası, **2.** Lazkiye. ***e.a.- 2.*** *Latakia.*

Laodicean, *sf.&is.* **1.** Goncalılı, **2.** ilgisiz, kayıtsız, bîgâne (kimse), özellikle dine karşı ilgisiz.

lap[1], *is.* **1.** kucak. *The mother had her baby on her lap.* **2.** etek, elbisenin dizleri örten kısmı, **3.** *mec.* yetki ve kudret alanı, el, iktidar. **The outcome is in the ~ of gods** : Sonucunu Allah takdir eder/Allaha kalmış bir şey/Allah ne yazdı ise o olur. **They dropped the problem in his ~** : Sorunun çözümünü ona tevdi ettiler. **to throw into s.o.'s ~** : (sorumluluğu/yönetimi) birisine yükletmek, **4.** çukurluk, çukur yer/vadi, **5. the last ~** : (a) bir yarışın son turu, (b) *mec.* son aşama/merhale (çoğu gitti, azı kaldı), **6. in the ~ of luxury** : ferah fahur, lüks ve refah içinde. **be/live in the ~ of luxury** : lüks ve refah içinde yaşamak, bir eli yağda bir eli balda olmak.

lap[2], *is.&f.* **lapped, lapping 1.** katla(n)ma (k), kıvırma(k), kıvrılma(k), **2.** (etrafına) dola(n)ma(k), sar(ıl)ma(k), sarıp sarmalama(k), bohçalama(k). **~ped in luxury** : lüks içinde, refaha gark olmuş, **3.** (üzerine) örtme(k), dolama(k), bir şeyin üstünü başka bir şeyle tamamen örtmek/kaplamak, **4.** (yarışta) bir devir/tur ileride olmak, **5.** çark ile cilâlamak, **6.** (inşaat) uçlarını üst üste koyarak birleştirmek, **7.** kuşatma(k), çevirme(k), etrafını sarma(k), ihata etme(k), kucaklama(k). **to be ~ped with maternel tenderness** : anne şefkati ile sarılmak/kucaklanmak, **8.** etrafına bir kere dolanabilecek kadar kumaş, **9.** (koşu, yarış vb.) devir, tur, tam bir dönüş, **10.** kat, kıvrım başka bir şeyin üzerine binen kısım, **11.** kıvrılma/katlanma payı, **12.** parlatma/cilâlama çarkı. ***e.a.- 1.*** *fold, enfold,* ***2.*** *wrap, wind, enwrap.*

lap[3], *is.&f.* **lapped, lapping 1.** (suyu) şapırdatarak yıkamak, **2. ~ up** : (a) (sulu yiyeceği vb.) dil ile yalamak, yalayıp yutmak, (dil ile) lıkır lıkır/şapır şupur yalamak/içmek. *The cat quickly ~ped up all the milk.* (b) kanmak, aldanmak, inanmak, yutmak. **He ~s up everything you say** : Ne söylense inanır/yutar. **~ up compliments** : iltifatlara inanmak/kanmak, **3.** (dalga) fışıltı ile yıkamak/yalamak. *Waves ~ping on the beach. Water ~ping against the sides of the canoe.* **4.** şapırdatma, şapırdatarak yalama, yalayarak içme/temizleme, **5.** şapırtı, fışıltı. *the ~ of the waves.* **6.** yal, sıvı hâlde hayvan yemi, **7. lapper** : şapırdatarak/lıkır lıkır yalayan/içen, şaplatan.

lap[4], *f. k.d. bk.:* **leap** *(geç.z.).*

laparo- = lapar-, *ön ek* "böğür, karın". *ör.: laparotomy.*

laparoscope, *is. tıp* karın içi göstergeci: teşhis için karnın içine sokularak iç organları gösteren alet. **laparoscopic** : karın içi gözgülemi+. **laparoscopy** : karın içi gözgülemi.

laparotomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* karın yarma ameliyatı.

lap belt, *is. oto.* emniyet kemeri.

lapboard, *is.* kucak masası : kucağa konarak masa gibi kullanılan ince tahta.

lap dissolve, *is.* zincirleme : sinema ve TV de bir görüntünün zayıflayıp öbürünün belirmesi.

lap dog, *is.* küçük ev köpeği. ***e.a.- messan (İsk.)***

lapel, *is.* yaka devriği, klâpa. **~led** : devrik yakalı.

lapful, *is., ç.* **-fuls** kucak dolusu, bir kucak.

lapidary, *sf.&is., ç.* **-daries 1. lapidist** *d.d.* hakkâk, oymacı, cevahirci, mücevheratı kesen/parlatan/işleyen zenaatçi, **2.** oymacılık, hakkâklık, cevahircilik, mücevheratı kesme/parlatma/işleme, **3. lapidarist** *d.d.* mücevherci, mücevher uzmanı, **4.** mücevherciliğe, mücevher işleme sanatına ait, **5.** mücevhere işlenmiş/hâkkedilmiş, **6.** zarif, ince, dikkatle işlenmiş (mücevheri andıran), **7.** yazıt, kitabe, **8.** görkemli, muhteşem, heybetli, anıtsal. *~ language.* ***e.a.- 8.*** *grandiose, stately.*

lapidate, *gl.f.* **-dated, -dating** *az kul.* **1.** taşlamak, taş atmak, taşa tutmak, üzerine taş yağdırmak, **2.** taşlayarak öldürmek, **3. lapidation** : taşlama.

lapidify, *f.* **-fied, -fying** *az kul.* taşlaşmak, taş kesilmek, **2.** taşlaştırmak, taşa çevirmek, taş yapmak, **3. lapidification** : taşlaşma. ***e.a.- 1&2.*** *petrify.*

lapillus, *is., ç.* **-pilli** volkan taşı : çapı 2.5 cm'den küçük olan yuvarlak indifaî taş.

lapin, *is., ç.* **lapins** *Fr.* **1.** tavşan, **2.** tavşan kürkü. *e.a.- 1. rabbit.*

lapis, *is., ç.* ***lapides*** *Lât.* **1.** cevher, kıymetli taş, **2. ~ lazuli** : (a) gökcevher, lâcivert taş, (b) gök mavisi, lâcivert. *e.a.- 2. (b) azure, sky-blue.*

lap joint, *is.&gl.f.* **1. plain lap** *d.d.* (bina inşaatında) bindirme, bindirmeli ek, yan yana konulan parçalardan birinin kenarını öbürü üstüne bindirerek yapılan ek, **2.** bindirmeli eklemek, üst üste bindirerek ek yapmak, **3. lap-jointed** : bindirme ekli.

Lapland, *is.* Laponya : Norveç, İsveç ve Finlandiya'nın kuzeyi ile Kola yarımadasından oluşan bölge.

Lapp, *is.* **1. Laplander** *d.d.* Lapon, Laponyalı, Laponya'da yaşayan Fin asıllı ahali, **2. Lappish** *d.d.* Laponca, Lapon dili (Fince'ye yakın bir dil).

lappet, *is.* **1.** sarkıntı, sarkık parça, elbise veya baş örtüsünün sarkan parçası, elbise kıvrımı, **2.** (omurgalılarda) sarkık et parçası, **3.** (kuşlarda) ibik, **4. ~ed** : sarkık, ibikli.

lap robe, *is.* diz örtüsü : otomobil vb. de seyahat ederken dize örtülen battaniye vb.

lapse, *is.&f.* **lapsed, lapsing 1.** gerileme, geri kalma, beklenen sonuca/duruma ulaşamama, zaaf. **~ of memory** : bellek gerilemesi, hafıza zaafı, **2.** yanlış, kusur, noksanlık, hata, zuhul, yanılma, (dil) sürçme. **a ~ of tongue** : dil sürçmesi. **a ~ of justice** : adlî hata. **She behaved very well, with only a few ~s** : Bazı kusurları dışında durumu çok iyi idi. **a ~ in table manners** : sofra adabında işlenen kusur, **3.** (zaman) geçme, geçiş, mürur, geçen zaman, süre, fasıla, aralık, inkıta. **a long ~ of time** : uzun bir süre/fasıla/zaman aralığı. **He returned to university after a ~ of several years** : Yıllarca süren bir ayrılıktan (fasıladan/inkıtadan) sonra üniversiteye döndü. **A minute is a short ~ of time** : Bir dakika kısa bir süredir. **With the ~ of time** : Zamanla, gün geçtikçe, *k.d.* gel zaman git zaman. **4.** (ahlâken) düşme, sukut, sapma, (doğruluktan) ayrılma, (dininden) dönme, irtidat. **~ from the truth** : gerçekten ayrılma. **a ~ into bad habits** : kötü alışkanlıklara dönme. **a ~ from virtue** : faziletten ayrılma. **a moral ~** : ahlâkî sapıklık, **5.** (aşağı dereceye/mertebeye) düşme, inme. **a ~ from grace** : gözden/itibardan düşme, **6.** *huk.* düşme, sukut, ihmal yüzünden hak ve tasarrufunu elden kaçırma, **7.** battal olma, kullanılmaz hâle gelme, çökme, harap olma, **8.** (sigorta vb.) geçersizlik, hükümsüzlük : prim ödenmemesi nedeniyle sigortanın geçersiz hâle gelmesi. *a ~ of a lease.* **9.** *meteor.* **~ rate** *d.d.* (sıcaklığın/basıncın) yükseklikle değişme oranı, **10.** kayma, **11.** (belirli bir seviyeden aşağıya) düşmek, (itibar/şeref vb.) kaybetmek, (harabiye) yüz tutmak, (komaya vb.) girmek. **to ~ from grace** : itibardan/gözden düşmek. **The house ~d into ruin** : Ev harabiye yüz tutmuş. **to ~ into a coma** : komaya girmek. **to ~ into unconsciousness** : bayılmak, kendini (şuurunu) kaybetmek, **12.** *huk.* (ihmal/ölüm dolayısıyla) başkasına geçmek, intikal etmek (emlâk, hak vb.), **13.** (sigorta vb.) sona ermek, hükmü kalmamak, geçersiz olmak, battal olmak, zeval bulmak. *The insurance policiy ~d. His membership ~d last month.* **14.** (belirli bir duruma) geçmek, intikal etmek, dalmak, gömülmek, batmak. **to ~ into silence** : sessizliğe gömülmek. *The guests ~ into silence when the speaker began.* **15.** sapmak, dalâlete düşmek, (hataya vb.) saplanmak/kapılmak. **~ from virtue into vice** : faziletten ayrılıp ahlâksızlığa sapmak. **~ into bad habits** : kötü âdetlere saplanmak, **16.** yanılmak, hata etmek, kusur işlemek, **17.** (zaman) geçmek, mürur etmek, **18.** (bir zaman için) inanç ve ilkelerinden vazgeçmek, **19.** (zamanla) azalmak, zail olmak, zeval bulmak, sönmek. *The boy's interest in the story soon ~d.* **20.** son bulmak, sona ermek. *The experiment ~d last year.* **21. lapsable = lapsible** : geçebilir, intikal edebilir, sona erebilir, hükümsüz kalabilir, azalabilir, zeval bulabilir, **22. lapser** : hataya/dalâlete düşen, yanılan, hata/kusur işleyen, inançlarından dönen kimse. *e.a.- 11. relapse, backslide, slip, 13. terminate, 17. elapse, 20. cease.*

lapsed, *sf.* **1.** (dinini) terk etmiş, (ibadeti) bırakmış, **2.** *huk.* geçersiz, hükümsüz, battal, zaman aşımınna uğramış, hükmü kalmamış, gayrimer'î.

lapstrake = lapstreak, *sf.&is.* bindirme : üst üste bindirilmiş tahtalardan yapılmış (kayık). *e.a.- clinker-built.*

lapsus, *is. Lât.* **1.** hata, zuhul, yanlışlık, yanıltı, sehiv, **2. ~ calami** : kalem hatası, **3. ~ *linguae*** : dil hatası/sürçmesi, ağızdan kaçırma (söz), sürçülisan, **4. ~ *memoriae*** : yanılgı, unutkanlık, bellek/hafıza hatası.

lapwing, *is. zool.* kızkuşu *(Vanellus vanellus)* : ince, uzun ve kıvrık ibikli, cırlak sesli, acemice uçan bir kuş. **green polwer, pewit, weep** *d.d.*

lar, *is., ç.* **lares/lars** (eski Roma inancına göre) koruyucu ruh, ölen ecdadın aile ocağını koruyan ruhu.

larboard, *sf.&is.* (Obs.) (den.) (geminin) sol/iskele (tarafı). ***e.a.-*** port.

larboard, *sf.&is. esk. den.* (geminin) sol/iskele (tarafı). ***e.a.-*** *port.*

larcener = larcenist, *is.* hırsız. ***e.a.-*** *thief.*

larcenous, *sf.* **1.** hırsız, hırsızlıktan suçlu, **2.** hırsızlık nevinden, hırsızlama, **3. ~ly** : hırsızlıkla.

larceny, *is., ç.* **-nies** *huk.* hırsızlık, sirkat, çalma. **compound ~** : başka suçlara eklenen hırsızlık. *bk.:* **grand larceny, petty larceny**. ***e.a.-*** *theft, stealing.*

larch, *is.* **1.** kara çam *(Larix)*, **2.** kara çam kerestesi.

lard, *is.&f.* **1.** domuz yağı. **~ type**: yağlı domuz, yağı için beslenen domuz. **~ oil** : domuz yağından çıkarılan ve yağlama vb. de kullanılan sıvı yağ, **2.** domuz yağı ile yağlamak, **3.** (yazı ve sözü tumturaklı kelimelerle/darbımesellerle vb.) süslemek/zenginleştirmek. *The book is well ~ed with anecdotes. to ~ a long speech with stories.* ***e.a.-*** *1. grease, 2. enrich, garnish.*

lardaceous, *sf.* yağlı, yağa benzer, yağ gibi. ***e.a.-*** *fatty, lardlike.*

larder, *is.* **1.** kiler, **2.** erzak. **3. ~ beetle** : kiler kurdu *(Dermestes lardarius)* : peynir, kuru et vb. gibi erzağa musallat olan takriben 0.8 cm boyunda bir kurt, **4. ~er** : kilerci. ***e.a.-*** *1. pantry, 2. provisions.*

lardon = lardoon, *is.* yağ dilimi : domuz iç yağından kesilip etler arasına konulan parça.

lardy, *sf.* **lardier, lardiest 1.** yağlı, **2.** yağlanmış, yağ bağlamış, şişman, semiz. ***e.a.-*** *fat.*

lardy-dardy, *sf. argo* züppe, çıtkırıldım, kibarlık budalası. ***e.a.-*** *dandyish.*

lares, *ç. is.* **1.** koruyucu ruhlar. Tekili : **lar**, **2. ~ and penates** : (a) (eski Roma'da) ev/aile mabutları, aile ocağını koruyucu ruhlar, (b) manevî değeri olan şey, ata yadigârı/en kıymetli eşya.

large1, *sf.* **larger, largest 1.** büyük, iri, cesim, muazzam. *a ~ crowd. a ~ sum of money. Canada is a ~ country. She inherited a ~ fortune. A man with a ~ family needs a ~ house.* **2.** bol, çok, külliyetli, **3.** geniş, vâsi. *a man of ~ experience.* **to have ~ views** : geniş görüşlü olmak, ilerisini görmek, **4.** geniş ölçüde, büyük mikyasta. *a ~ employer of labor. to do sth on a ~ scale. to a ~ extent.* **5.** *esk.* cömert, âlicenap. **~ of heart** : cömertlik, **6.** *den.* müsait, pupadan gelen (rüzgâr), **7. to grow/get large(r)** : büyümek, gelişmek, irileşmek. **make larger** : büyütmek, **8. as ~ as life** : (a) doğal büyüklükte (heykel), (b) anîde, beklenmedik bir anda, bütün heybetiyle, sapasağlam, dipdiri. **I had not seen him for years, but here he was, as ~ as life and twice as natural** : Onu uzun yıllar görmemiştim, fakat anîde, bütün heybetiyle/sapasağlam karşıma çıkıverdi. **9.** (konuşma/ifade) kaba, adî, bayağı, **10.** düşük ahlâklı, hafifmeşrep, **11.** övüngen, palavracı, **12. largeness** : genişlik, büyüklük, irilik, cesamet. ***e.a.-*** *1. huge, immense, vast, great, 2. abundant, ample, 3. broad, extensive, 4. generous, lavish, bountiful, 6. favorable, 9. coarse, vulgar, 10. loose, 11. extravagant, boastful.* ***k.a.-*** *1. small.*

large2, *is.* **1.** *esk.* cömertlik, âlicenaplık, **2. at ~** : (a) serbest, başıboş, kontrolsuz, kaçmış, henüz yakalanmamış. *The escaped prisoner is still at ~.* (b) geniş ölçüde/mikyasta, (c) genellikle, genel olarak, umumiyetle. *Did the people at ~ approve the government's policy?* (d) **at-large** *ş.d.y.* tüm, bütün olarak, bütünü ile. **The people at ~** : tüm ahali. **the country at ~** : tüm memleket, (e) bütün ayrıntılarıyla, mufassalan. **He spoke at ~ of his specialty** : İhtisasını bütün ayrıntılarıyla anlattı. (f) geniş kapsamlı/yetkili, geniş bir alana dağılmış, geniş bir bölgeyi temsil eden. *The firm's representative at ~. Congressman at ~.* (g) rastgele, gelişigüzel. **scatter accusations at ~** : gelişigüzel ithamlarda bulunmak, **3. by and ~** : genellikle, bütünü ile, bütün kapsamıyla, bütün/tüm olarak, geniş anlamda. **There were bad days, but itwas a pleasant summer, by and ~** : Bazı kötü günler oldu ama genellikle yaz güzel geçti. **4. in ~ = in the ~** : geniş ölçüde, büyük mikyasta. ***e.a.-*** *1. generosity, bounty, 2. (a) free, at liberty, (b) at length, (c) in general, as a whole, (d) altogether, (e) fully, in detail, (g) at random, 3. mostly, usually.*

large3, *zf.* **1.** *den.* müsait rüzgârla, pupa yelken. *to sail ~.* **2.** *esk.* bol bol, mebzulen, **3.** *bas.* iri harflerle. **printed ~** : iri harflerle basılmış.

large-hearted, *sf.* **1.** cömert, iyi yürekli, açık kalpli, âlicenap, eli açık, iyiliksever, **2. ~ness** : cömertlik, âlicenaplık. ***e.a.- 1.*** *generous, openhanded, liberal, sympathetic.*

large intestine, *is.* kalın bağırsak.

largely, *zf.* **1.** geniş ölçüde, büyük mikyasta, ziyadesiyle, çoğunlukla, ekseriyetle, başlıca. *His success was ~ due to luck. This region consists ~ of desert.* **2.** bol bol, cömertçe, mebzulen. *He gives ~ to charity.* **3.** geniş anlamda. ***e.a.- 1.*** *chiefly, generally, mostly, extensively, to a great extent,* ***2.*** *generously, freely,* ***3.*** *comprehensively.*

large-minded, *sf.* **1.** geniş fikirli, serbest düşünüşlü, anlayışlı, hoşgörülü, müsamahakâr, **2. ~ly** : anlayışla, hoşgörü ile, müsamaha ile, serbest düşünce ile, **3. ~ness** : geniş fikirlilik, anlayışlılık, hoşgörü, müsamaha(kârlık).

largemouth bass, *is. zool.* iri yayın balığı *(Micropte-rus salmoides)* : K Amerika tatlı sularında yaşayan alt çenesi uzun, sırtı siyahımsı yeşil, karnı açık renkli yayın balığı.

large-print, *sf.* iri harfli, iri (on dört puntodan büyük) harflerle basılmış. *~ books.*

large-scale, *sf.* **1.** geniş (kapsamlı), şümullü, yaygın, topyekûn. *a ~ disaster.* **2.** toptan/çok sayıda yapılmış, **3.** büyük ölçekli/mikyaslı (harita), **4. ~ integration** *bk.:* **LSI**. ***e.a.- 1.*** *extensive.*

largess(e), *is.* **1.** bahşiş, büyük hediye/armağan, **2.** ihsan, atiyye, **3.** *esk.* cömertlik. ***e.a.- 3.*** *generosity*

larghetto, *sf. &zf.&is. müz.* **1.** yavaş ve hafif(çe), **largo**'dan biraz hızlı, **2.** yavaş ve hafif çalınan parça.

largish, *sf.* genişçe, büyükçe, irice.

largo, *sf.&is., ç.* **-gos** *müz.* ağır, yavaş, vakur (müzik parçası).

lariat, *is.* **1.** kement, at ve sığır yakalamak, için fırlatılıp ucundaki ilmeği boyunlarına geçirilen ip, **2.** (otlayan hayvanları kazığa bağlayan) ip, yular. ***e.a.- 1.*** *lasso, riata, reata.*

larine, *sf.* **1.** martıgillerden, martıları içine alan *Larinae* familyasına mensup, **2.** martı gibi, martımsı, martıya benzer. ***e.a.- 2.*** *gull-like.*

lark, *is.&gs.f.* **1.** *zool.* tarla kuşu, *(Alaudidae, Alauda arvensis),* **2.** *bk.:* **meadowlark, titlark, 3. crested ~** : tepeli tarla kuşu *(Galerida cristata),* **4. rise with the ~** : çok erken kalkmak, gün doğmadan/şafakla beraber uyanmak/kalkmak, **5. shore ~** : kulaklı tarla kuşu, **6. wood ~** : orman tarla kuşu, **7.** eğlence, eğlenti cümbüş. **Boys are fond of having a ~** : Çocuklar eğlenceyi severler. **What a ~ = How amusing** : Ne güzel eğlence, **8.** lâtife, şaka, tuhaflık, **9. ~ about/around** : eğlenmek, eğlence/eğlenti düzenlemek, çocukça eğlenmek, **10.** şaka/lâtife yapmak, takılmak yapmak, **11. do sth. for a ~** : bir şeyi sırf şaka olsun diye yapmak, **12.** (at sırtında) mania atlamak, **13. ~er** : eğlenen, şaka yapan, **14. ~ishness** : şakacılık, **15. ~some** : şakacı, lâtifeci. ***e.a.- 6.*** *frolic,* ***7.*** *prank,* ***8.*** *have fun, frolic, romp, sport,* ***9.*** *play pranks,* ***14.*** *frolicsome, playful.*

larkspur, *is. bot.* hezaren çiçeği *(Delphinium)* : taç yaprakları mahmuz biçiminde, mavi beyaz, pembe ve kırmızı çiçekler açan bir bitki.

larrigan, *is. ABD-Cnd.* (mokasen tabanlı) diz boyu çizme.

larrikin, *sf.&is. Avust.- argo* **1.** genç külhanbeyi, **2.** serkeş, başıboş, asi, gürültücü, kaba, külhani. ***e.a.- 1.*** *hoodlum,* ***2.*** *disorderly, rowdy.*

larrup, *is.&gl.f.* **-ruped, -ruping** *k.d.* **1.** dayak, kötek, sopa, darbe, **2.** dövmek, pataklamak, dayak atmak, sopa çekmek. ***e.a.- 1.*** *blow,* ***2.*** *beat, thrash.*

larum, *is., bk.:* **alarum**. ***e.a.-*** *alarm.*

larva, *is., ç.* **-vae 1.** kurtçuk, sürfe, larva, tırtıl : tümbaşkalaşma gösteren böceklerde yumurtadan çıkan henüz pupa evresine geçememiş, kanatsız, genel olarak kurt biçimindeki genç hayvan tipi, **2.** omurgasız hayvan yavrusu, **3. larval** : kurtçuk hâlinde.

larvacide, *is.* **1.** kurtçukkıran, tırtıl öldüren ilâç, **2. larvacidal** : kurtçukkıran, tırtıl öldürücü.

laryngal = laryngeal, *sf.* **1.** gırtlak+, gırtlağa ait, hançeresel, hançerevî, **2. ~ly** : gırtlakla ilgili olarak.

laryngitis, *is. patol.* **1.** gırtlak yangısı/iltihabı, larenjit, **2. laryngitic** : gırtlak yangılı, gırtlağı iltihaplı, larenjitli, gırtlak yangısı ile ilgili.

laryngo- = laryng-, *ön ek* "gırtlak, boğaz, hançere". Ör.: *laryngotomy, laryngoscope.*

laryngology, *is. tıp* boğaz hastalıkları bilimi, tıbbın boğaz hastalıklarıyla ile uğraşan bölümü. **laryngologic(al)** : boğaz hastalıklarıyla ilgili. **laryngologist** : boğaz hastalıkları uzmanı.

laryngoscope, *is. tıp* gırtlak gözgüsü, boğaz muayene aleti. **laryngoscopic(al)** : gırtlak gözgüsü ile yapılan. **laryngoscopist** : gırtlak gözgüsü ile muayene eden. **laryngoscopy** : gırtlak gözgüleme.

laryngotomy, *is. cer.* gırtlak açımı, gırtlağa nefes deliği açma ameliyatı.

larynx, *is., ç.* **larynges/larynxes 1.** *anat.* boğaz, gırtlak, hançere, **2.** *zool.* (hayvanlarda) boğaz, ses tellerini içeren boğaz boşluğu.

lasagna = lasagne, *is. It.* **1.** yassı mantı, karesel yassı kuru hamur, **2.** (etli/peynirli ve salçalı) mantı, İtalyan mantısı, lazanya.

lascar = lashkar, *is.* **1.** Hintli denizci/gemici, Hint bahriyelisi, **2.** *Hint.* topçu (***leşker*** = asker kelimesinden bozma).

lascivious, *sf.* **1.** kösnülü, şehvetli, şehvet düşkünü, **2.** kösnül, şehevî, şehvet uyandıran, **3.** şehvet ifade eden, **4. ~ly** : şehvetle, kösnülüce, **5. ~ness** : kösnüllük, şehvetli olma, şehvaniyet. ***e.a.- 1.*** *wanton, lewd, lustful.*

laser, *is.* lâzer [*Light Amplification by Simulated Emission of Radiation*] : ışık yükselteci, ışık dalgalarını kuvvetlendirip yönelten düzen. **~ beam** : lâzer ışını : cerrahlıkta, haberleşmede, sanayide kullanılan çok kuvvetli ve toplu ışık demeti.

lash, *is.&f.* **1.** kamçı ucu, **2.** vurma, vuruş, darbe, kamçı darbesi. *He was given 20 ~es.* **3.** (kamçı vb. gibi) vuran/acıtan şey, **4.** anî/seri hareket, **5.** çarpma, kamçılama (yağmur damlalarının, dalgaların vb. bir yüzeye hızla çarpması gibi). *The ~ of waves on the rocks.* **6.** kirpik, **7.** yerme, azarlama, alaylı/acı söz, hakaret. *the ~ of an angry woman's tongue.* **8.** dayak cezası. *Mutinous sailors sentenced to the ~.* **9.** kamçılamak, kırbaçlamak, (kamçı ile) vurmak/dövmek. *He ~ed the horse across the back with his whip.* **10.** kamçılayarak sürmek, sevk etmek, yedmek, **11. ~ out at** : (sözle/yazı ile veya fi'len) saldırmak, hücum etmek, çatmak, sert ve anî çıkış yapmak. *The article ~ed out at social injustice.* **The horse ~ed out at me** : At bana çifte attı. **The speaker ~ed out at the government** : Hatip hükûmeti şiddetle eleştirdi. **12.** azarlamak, ayıplamak, kınamak. **~ s.o. with one's tongue** : birini şiddetle azarlamak/haşlamak, **13.** yermek, hicvetmek, taşlamak, **14.** (şiddetle) çarpmak, vurmak. *The sea ~s against the cliffs. The hailstones ~ed (against) my face. The rain was ~ing at/against the windows.* **15.** galeyana getirmek. **~ oneself into a fury** : çok öfkelenmek. **~ s.o. into (a state)** : (bir duruma) sürüklemek/getirmek. **The speaker ~ed his listeners into a fury** : Hatip dinleyicileri gazaba getirdi. **16.** hızla savuşmak, tüymek, hızla geçip gitmek, **17.** (kamçı gibi) vurmak/çarpmak. *The lion/the crocodile ~ed its tail.* **18.** bağlamak. **~ one thing to another = ~ things together** : (iple) birbirine bağlamak. **~ sth down** : sıkıca bağlamak, bağlayarak muhafaza etmek. ***e.a.- 6.*** *eyelash.*

LASH, *is.* gemi ile taşınıp nehire indirilen ve içerilere yük taşıyan mavna [= ***Lighter Aboard SHip***].

lashed, *sf.* kirpikli.

lasher, *is.* **1.** kamçılayan, kırbaçlayan, **2.** döven, vuran, çarpan, **3.** azarlayan, hicveden, **4.** bağlayan.

lashing, *is.* **1.** kamçılama, kırbaçlama, **2.** çarpma, vurma, dövme, vuruş, darbe, **3.** azarlama, paylama, zılgıt, **4.** (iple) bağlama, **5.** ip, halat, urgan, **6. ~ly** : (a) kamçılayarak, kamçılarcasına, (b) çarparak, vurarak, çarpa çarpa, çarparcasına, (c) azarlayarak, azarlarcasına, (d) iple bağlayarak.

lashkar, *is. bk.:* **lascar.**

lass, *is.* **1.** kız, (evlenmemiş) genç kadın, **2.** sevgili, maşuka, yavuklu. ***e.a.- 1.*** *girl,* ***2.*** *sweetheart.*

lassie, *is. İsk.* kızcağız, genç/küçük kız.

lassitude, *is.* **1.** (bedenî/zihnî) yorgunluk, hâlsizlik, bitkinlik, dermansızlık, **2.** gevşeklik, uyuşukluk, vurdumduymazlık, ilgisizlik, lâkaydi. ***e.a.- 1.*** *languor, weariness, tiredness.*

lasso, *is., ç.* **lassos/lassoes**, *gl.f.* **-soed, -soing 1.** kement, urgan, atları/sığırları yakalamaya yarayan ucu ilmekli ip, **2.** kementle yakalamak, kement atmak, **3. lassoer** : kementçi, kementle yakalayan.

last[1], *sf.* (**late** sıfatının üstünlük derecesi) **1.** (en) son, en sonraki, en sondaki/gerideki. **~ month of the year** : yılın son ayı.**The ~ time I**

saw you : Seni son gördüğüm zaman. **The ~ 10 pages** : Son on sayfa. **His house is the second ~** : Evi sondan ikincidir. **Have the ~ word** : (a) tartışmada altta kalmamak, son sözü söylemek, (b) son söz/son karar kendisinde olmak, **2.** geçen, evvelki, önceki, sabık. **~ week** : geçen hafta. **This day ~ week** : Geçen hafta bugün. **He lived here ~ 5 years** : Son beş yılını burada geçirdi. **The ~ but one** : Sondan bir önceki. **~ night** : dün gece, **3.** sonuncu, en sona kalan. **In the ~ resort/resource** : son çare olarak. **That was the ~ straw** : O, bardağı taşıran damla oldu. **I'm down to my ~ dollar note** : Bir dolardan başka meteliğim yok. **He was on his ~ legs** : Takati kalmamıştı. **4.** nihaî, ahir, son. **In his ~ hours** : Son saatlerinde. **one's ~ gasp** : son nefes. **~ sleep** : ölüm, son uyku. **the ~ Day** : Kıyamet günü, mahşer (günü). **~ trump(et)** : kıyamet çanı, İsrafil'in düdüğü. **~ offices** : cenaze duaları, **5.** kesin, kat'î, nihaî, son. **the ~ word on the matter** : mesele hakkında son ve kesin söz. **The last word has been said on that** : O mesele artık kapandı. **6.** son derece, müthiş, çok şiddetli, gayet, olanca. **with his ~ effort** : olanca gücü ile, **7.** her bir, birer birer, tek tek, ayrı ayrı, yegân yegân. **I want every ~ man here** : Hepiniz (istisnasız, birer birer) burada bulunacaksınız. ***e.a.- 1.*** *final, ultimate, terminal, eventual,* ***2.*** *latest,* ***4.*** *final,* ***5.*** *conclusive, definitive,* ***6.*** *utmost, extreme,* ***7.*** *individual, single.* ***k.a.-*** *first.*

last2, *zf.* **1.** en son, en sonra, son olarak, sonuncu, herkesten/herkesten sonra. **~ mentioned** : son olarak söylenen. **He came ~ and left first** : Herkesten sonra geldi, herkesten önce gitti. *I am to speak ~ at the meeting. The horse on which I bet my money came ~ . He was alone when ~ seen.* **2.** sonuç olarak, son (söz) olarak, nihayet. *And ~ I'd like to consider the economic aspect.* **3. ~ but not least** : son ve önemli (bir hususta), en nihayet önemle belirteyim/zikredeyim ki... **4. at ~** : (en) nihayet, (en) sonunda. *The holiday came at ~ .* **5. at long ~** : uzun zaman sonra, en nihayet, hele şükür. *At long ~ we reached London.* ***e.a.-*** ***2.*** *finally, in conclusion, lastly.*

last3, *is.* **1.** sonuncu (kimse/şey), sonuncusu, en son gelen/olan. **the ~ but one** : sondan ikincisi/bir önceki, **2.** son, son kısım/bölüm. **You haven' t heard the ~ of it** : Dahası var, daha dur bakalım, daha neler neler var. **We shall never hear the ~ of it** : Bunun sonu gelmez, bundan kurtuluş yok. **look one's ~** : son defa görmek. **That was the ~ we saw of him** : Onu bir daha görmedik, gidiş o gidiş. **3.** bitiş, bitim, son, hatime. *At the ~, you will not be able to repent.* **4. breathe one's ~** : son nefesini vermek, ölmek, **5. to/till the ~** : ilelebet, ölünceye kadar, ömür boyunca, son ana kadar. *faithful to the ~.* **6. every ~** *k.d.* (istisnasız) hepsi/tümü/bütünü. *Pick up every ~ bit of paper from the floor.*

last4, *f.* **1.** sürmek, devam etmek, baki olmak. *How long did the movie ~ ?* **The journey ~ed 3 months** : Gezi üç ay sürdü. **How long does your leave ~ ?** İznin(iz) ne kadardır? **It's too good to ~** : Bu güzel hava böyle devam etmez. **2.** yetmek, bitmemek, tükenmemek. **We have enough food to ~ (us) (for) two weeks** : Yiyeceğimiz ancak iki hafta yeter. **3.** dayanmak, bozulmamak, (sağlamlığını/gücünü vb.) korumak. **My shoes ~ed two years** : Ayakkabılarım iki sene dayandı. **This overcoat will ~ you the winter** : Bu palton bu kış da dayanır/ seni yaza çıkarır. ***e.a.- 1.*** *endure, continue, go on,* ***2.*** *maintain, keep, hold out,* ***3.*** *survive, outwear, outlive.* ***k.a.- 1.*** *end, stop, terminate, expire,* ***2.*** *fail, die,* ***3.*** *wear out, die.*

last5, *is.* **1.** kalıp, kundura kalıbı, **2. stick to one's ~** : çizmeden yukarı çıkmamak, kendi işiyle uğraşmak, bilmediği işe burnunu sokmamak, **3.** eski ağırlık/hacim ölçüsü : değeri bölgelere göre değişik olup yaklaşık 1.8 tondur.

last-ditch, *sf.* **1.** (felâketi önlemek için) son gayretle /canını dişine takarak yapılan. *a ~ attempt to save country from enemy's invasion.* **2.** sonuna kadar dayanan. *~ survivors of the attack.*

last ditch, *is.* son çare, son savunma/müdafaa.

laster, *is.* **1.** süren, devam eden, **2.** dayanan, sağlam kalan şey.

last hurrah, *is.* son çaba/gayret. *His unsuccessful senate run was his ~ ~ .*

lasting, *sf.&is.* **1.** sürekli, devamlı, daimî, uzun süren, sonu gelmez, sonsuz. *The experience had a ~ effect on him. a ~ sorrow.* **2.** dayanıklı, sağlam, **3.** sık dokunmuş sağlam kumaş (ayakkabılarda deri yerine vb. kullanılır), **4. ~ly** : biteviye, aralıksız, sürgit, devamlı surette, daimî

olarak, sürekli bir şekilde, **5. ~ness** : süreklilik, devamlılık, biteviyelik, sürgitlik, dayanıklılık, sağlamlık. ***e.a.- 1.*** *enduring, permanent, unending, continuing,* ***2.*** *durable.*

Last Judgment, *is.* Kıyamet Günü.

lastly, *zf.* **1.** son olarak, nihayet, sonunda, **2.** özetle, özet olarak, kısaca. ***e.a.- 1.*** *finally,* ***2.*** *in conclusion.*

last mile, *is.* idama giden yol, idam mahkûmunun hücresinde darağacına kadar olan yol.

last name, *is.* soyadı. ***e.a.-*** *surname.*

last post, *is. Brit.* (askerler için) son yat borusu.

last quarter, *is. astr.* son dördün, ikinci dördün/terbi : dolunaydan sonra ayın tam yarısının aydınlık göründüğü gece (yedinci gece).

last rites, *is.* **1.** cenaze töreni, **2.** ölmek üzere olanın baş ucunda yapılan ayin. ***e.a.-*** *extreme unction.*

last sleep, *is.* ölüm, son uyku.

last straw, *is.* son had, dayanılmaz derece, bardağı taşıran damla, sabrı tüketen olay. *"It's the last straw that breaks the camel's back* : Devenin belini kıran son saman çöpüdür." atasözünden alınan deyim.

Last Supper, *is.* Son Yemek : Hz. İsa'nın çarmıha gerilmeden bir gün önce şakirtleriyle yediği yemek.

Last Things, *ç. is.* kıyamet alâmetleri : dünyanın sona ereceğini gösteren belirtiler.

last word, *is.* **1.** son söz, **2.** kesin karar/söz/tutum, kesin karar yetkisi, **3.** en yetkili ifade/beyan/çalışma vb. **His study will surely be the ~ ~ on the subject for many years** : Onun incelemeleri muhakkak ki bu konu üzerinde uzun yıllar en yetkili belge olarak kalacaktır. **4.** *k.d.* son moda, en ileri/mütekâmil örnek, yetkin örnek. *The ~ ~ in sport car.*

lat, *is., ç.* **lats/lati** *esk.* Letonya gümüş parası.

Lat. = Lâtin(ce).

lat. = latitude.

Latakia, *is.* **1.** Lazkiye, Suriye'nin limanı. (Eski adı : *Laodicea*), **2.** bir tür Türk tütünü.

latch, *is.&f.* **1.** mandal, kapı mandalı, **2.** mandalla(n)mak, **3. ~ onto** *k.d.* (a) elde etmek, ele geçirmek, (b) bırakmamak, sımsıkı sarılmak, (gitmesine) izin vermemek, çam sakızı gibi yapışmak, (c) kavramak, anlamak, akıl erdirmek, idrak etmek, **4. off the ~** : yarı açık, hafifçe aralık/aralanmış, **5. on the ~** : mandallı, mandallanmış, kilitlenmiş, **6. spring ~** : yaylı mandal. ***e.a.- 3.*** *(a) obtain, get, (c) comprehend, understand.*

latchet, *is. esk.* kundura bağı. ***e.a.-*** *shoelace.*

latchkey, *is., ç.* **-keys 1. passkey** *d.d.* anahtar, kapı mandalını açan anahtar, **2. ~ child** : ana ve babası çalıştığı için eve yalnız girip çıkan çocuk.

latchstring, *is.* mandal ipi : dışarıdan çekilerek kapı mandalını açan ip/sicim. **The ~ is always out** : Kapımız daima açıktır (istediğiniz zaman buyurun).

late1, *sf.* **later/latter, latest/last 1.** geç. **Train was 10 minutes ~** : Tren on dakika gecikti. **to be ~** : geç kalmak. **Don't be ~ for work** : İşine geç kalma. **to keep ~ hours** : geç yatmak. **at the latest** : en geç, **2.** geç vakitlere kadar süren, gecikmiş. *We had a ~ dinner last night.* **3.** belirli zamandan sonra olan, gecikmiş, geç kalmış. *success ~ in life.* **at this ~ hour** : bu geç (ilerlemiş) saatte, **4.** son, en son, taze. **a ~ news bulletin** : en son haber bülteni. **The ~ storm did much damage** : Son fırtına çok hasar yaptı. **in the ~ October** : Ekim sonlarında. **in the ~ afternoon** : ikindi üstü, **5.** önceki, sabık. *the ~ government. The ~ Prime Minister is still working actively.* **6.** merhum, rahmetli, müteveffa. *The ~ Mr. Smith was a fine man.* **7.** yaşlılıkta/ihtiyarlıkta vaki olan. **in his later years** : ihtiyarlığında, ahir ömründe, **8.** ilerlemiş, aşkın. **He is in his ~ sixties** : Yaşı altmışı aşkındır (yetmişine merdiven dayadı). **9.** yakın geçmişte olan. ***e.a.- 1.*** *tardy,* ***4.*** *recent,* ***5.*** *former,* ***6.*** *deceased.*

late2, *zf.* **later, latest 1.** geç, belirli zamandan sonra, geç vakte kadar. *He worked ~.* **2.** ilerlemiş saatte, geç vakit. *We went to bed ~.* **It's getting ~** : Vakit gecikiyor, saatler ilerliyor. **~ in life** : ilerlemiş bir yaşta, **3. of ~** *d.d.* :son zamanlarda, bugünlerde, bu sıralarda, yakınlarda. **I haven't seen him of ~** : Bugünlerde onu görmedim. **better ~ than never** : geç olsun da güç olmasın (hiç olmamaktansa varsın geç olsun), **4. at the latest** : en geç, **5. early and ~** : erken veya geç demez, vakti saati yok, sabah akşam, bütün gün, **6. be ~ (for sth)** : (bir şey için) geç kalmak, gecikmek. **It's a bit ~ in the day to**

change your mind : Fikrinizi değiştirmek için çok geç kaldınız. **7. later in the day** : günün geç saatlerinde, akşama doğru, **8. sooner or later** : ergeç, eninde sonunda, **9. too ~** : çok geç. **arrive too ~** : iş işten geçtikten sonra gelmek, yetişememek. **I was too ~** : Çok geciktim, yetişemedim. **Before it is too ~** : İş işten geçmeden, henüz vakit var iken. **10. very ~** : çok geç.

latecomer, *is.* geç gelen, geç kalan (kimse). *~s cannot be seated until the first intermission.*

lated, *sf. bk.:* **belated.**

lateen, *sf.* 1. (yelken) üç köşe+, Lâtin, **2. ~-rigged** : üç köşe yalkenli, Lâtin yelkenli, **3. ~ sail** : üç köşe yelken, Lâtin yelken, **4. ~ yard** : üç köşe yelken sereni.

lately, *zf.* son olarak, son günlerde, son zamanlarda, bugünlerde, yakınlarda, az önce, ahiren. **Have you been to the cinema ~?** Son günlerde sinemaya gittin mi? **It is only ~ that she has been well enough to go out** : Ancak son zamanlarda dışarı çıkacak kadar iyileşti. **till ~** : yakın zamanlara kadar. ***e.a.-*** *recently.*

latency, *is.* **1.** gizlilik, örtülülük, gizli varlık, bilkuvve/gizli olarak var olma, **2.** *bk.:* **latent period.**

latency period, *is. psikol.* gizlilik dönemi : 4-5 yaşından erginlik çağına kadar geçen ve cinsel duyguların henüz uyanmadığı çağ.

lateness, *is.* gecikme, geç kalma.

latensification, *is. foto.* belirtme, belirli/görünür hâle getirme, açığa çıkarma.

latensify, *gl.f.* **-sified, -sifying** *foto.* belirtmek, belirli/görünür hâle getirmek, açığa çıkarmak

latent, *sf.&is.* **1.** gizil, gizli, örtülü, saklı, gömülü, mevcut olduğu hâlde göze görünmeyen. *His desire for success remained ~. A ~ infection. Many of our deepest desires remain ~. A ~ talent. A ~ bud. The power of a grain of wheat to grow into a plant remains ~ if it is not planted.* **2.** parmak izi : cürüm işlenen yerde kalan ve dikkatli işlemle belirli hâle getirilip incelenen parmak izi, **3. ~ ambiguity** *huk.* gizil belirsizlik. **4. ~ content** : gizil içerik, **5. ~ extinction** : gizil körelme, **6. ~ heat** : gizil ısı : sabit basınç ve sıcaklıkta bir özdeğin evre ya da örüt biçim değişimi gibi niteliksel dönüşümlerinde ısı biçiminde alınıp verilen erke, **7. ~ learning** : gizil öğrenme, **8. ~ time** *bk.:* **latent period. 9. ~ly** : gizilce, gizlice, göze görünmeden. ***e.a.-*** *1. dormant, quiescent, veiled, potential.* ***k.a.-*** *1. active, actual, operative.*

latent period, *is.* gizil dönem : (a) *patol.* kuluçka dönemi : mikrobun vücuda girmesinden hastalık belirtileri görülünceye kadar geçen süre, (b) *fizy.* uyarı ile tepki arasındaki süre. ***e.a.-*** *latency.*

later, *sf.&zf.* daha sonra, sonraları, sonradan, bilâhare, badema, badehu. **~ on** : daha sonra, bilâhare (**late** sıfat ve zarfının artıklık derecesi).

laterad, *zf.* yana doğru.

lateral, *sf.&is.&gs.f.* **1.** yanal, yan+, yana doğru, yandan, yana dönük/yönelik, yanda bulunan, yandan gelen, yana ait, **2.** *s.bl.* (a) yancıl : nefes dilin iki yanından dışarı verilerek söylenen : l gibi. (b) yan ünsüz : bu tür söylenen ünsüz harf, **3.** yan parça, yan takı, yan hendek/kanal, (maden) yan damar, **4.** *futbol* (a) **~ pass** *d.d.* yan pas, yandan verilen pas, (b) yanlamak, yandan pas vermek, **5. ~ chain = side chain** *kim.* yan halka, açık halka, **6. ~ line** : yan duyarga : balıkların, hem karada hem denizde yaşayan hayvanların başlarında ve yan taraflarında su akımlarını, basınç değişmeleri ile itreşimleri duyuran kanal, **7. ~ thinking** : etraflıca düşünme.

laterally, *zf.* yandan, yana doğru, yanlamasına.

laterite, *is. jeol.* **1.** kırmızı kil : sıcak bölgelerde kayaların parçalanmasından ileri gelen toprak, **2.** lığ : suların sürükleyip yığdığı toprak, **3.** kayaların ufalanmasından oluşan toprak, **4. lateritic** : kil+, lığ+.

laterization, *is.* killeşme, kayaların ufalanıp toprak hâline gelmesi.

latescence, *is.* **1.** gizillik, gizlilik, saklılık, örtülü/kapalı olma, **2. latescent** : gizil, gizli, saklı örtülü, kapalı. ***e.a.-*** *1. latency, 2. latent.*

latest, *sf.&zf.&is.* (**late** sıfat ve zarfının üstünlük derecesi) **1.** en son. **This author's ~ work** : Bu yazarın en son eseri. **~ novelties** : en son yenilikler. **~ intelligence/news** : (en) son haberler. **~ fashions** : son moda, **2. at (the) ~** : en geç, ...-den önce. **By 5 o'clock at the ~** : Saat 5'ten önce (en geç saat 5'te.), **3.** (en) son haber/havadis/söylenti. *Have you heard the ~ about*

war? What's the ~ on this affair? **4.** son sevgili/yavuklu/kız arkadaş. *Have you seen his ~ ?* **5.** (en) son şaka/fıkra vb. *Have you heard his ~ ?* **6.** (en son) kahramanlık/yararlık/takdire değer davranış. *Did you hear about his ~?* ***e.a.-*** *1. most recent, 2. before, not later than.*

latex, *is., ç.* **latices/latexes 1.** aköz su, bitki sütü : bazı bitkilerin süte benzer öz suyu, **3.** *kim.* lateks, ham kauçuk : yapay kauçuk veya plâstik maddelerin sıvı asıltısı.

lath, *is., ç.* **laths**, *gl.f.* **1.** çıta, **2.** sıva tirizi, **3.** ince dar tahta, **4.** alçı tabanı olarak kullanılan ince tahta levha, **5.** çıta demeti, **6. as thin as a ~** : çöp gibi, zayıf, ipince, incecik, **7. ~-and-plaster** : bağdadî (kaplama), **8.** çıtalamak, tirizlemek, tiriz koymak, çıta/ince tahta ile kaplamak. ***e.a.-*** *7. lathwork.*

lathe, *is.&gl.f.* **lathed, lathing 1.** torna (tezgâhı). **back-geared ~** : ara dişlili torna. **backing-off ~** : kılavuz ve rayma tornası. **bench ~** : saatçı tornası, tezgâh tornası. **chucking ~** : aynalı torna tezgâhı. **cone ~** : fenerli torna. **gunbarrel ~** : namlu tornası. **threading ~** : otomatik vida dişi tornası. **toolroom ~** : takım torna tezgâhı. **wheel ~** : lokomotif tekerlek tornası. **woodworking ~** : ağaç tornası, **2.** çömlekçi çarkı, **3.** çark, **4.** tornalamak, torna etmek, torna tezgâhında işlemek, **5. ~ bed** : torna gövdesi, **6. ~-bearer** : torna aynası, **7. ~-dog** : torna mesnedi.

lather, *is.&f.* **1.** köpük, sabun köpüğü, **2.** yorulduğu zaman atın ağzından çıkan köpük, **3.** *k.d.* telâş, heyecan. **In a ~** : telâşlı, heyecanlı, **4.** köpür(t)mek, köpük çıkarmak/hasıl etmek, **5.** köpükle örtülmek, **6.** sabunlamak, **7.** *k.d.* dövmek, dayak atmak, pataklamak, **8.** tirizci, çıtacı, binalara tiriz/çıta çakan işçi, **9. ~er** : köpürten, **10. lathery** : köpüklü. ***e.a.-*** *1&2 foam, froth, sud, 7. flog, thrash.*

lathi, *is. Hint.* meses, üvendire, demir uçlu değnek.

lathing, *is.* çıtalama, tirizleme, bağdadî sıva yapma, **2.** çıta/ince tahta demeti.

lathy, *sf.* **lathier, lathiest** çıta gibi, çıtamsı, ince ve uzun.

latices, *ç. is. bk.:* **latex .**

laticifer, *is. bot.* süt göze, süt damarı : bitkilerde sütlü öz su içeren göze/damar. **~ous** : sütlü, süt öz sulu, süte benzer öz su çıkaran.

latifoliate = latifolious, *sf. bot.* geniş yapraklı.

latifundium, *is., ç.* **-dia** (eski Roma'da) geniş arazi, kölelerle ilkel şekilde tarım yapılan büyük çiftlik.

Latin, *is.&sf.* **1.** Lâtince, eski Roma İmparatorluğunun resmî dili. **Old ~** : eski Lâtince : M.Ö. I. yy. dan önceki Lâtince. **Classical ~** : Klâsik Lâtince (M.Ö 80-M.S. 200 yılları arasında *Cicero, Sezar, Livy, Virgil, Tacitus, Horace* ve *Juvenal* ' in klâsikleştirdikleri edebî dil). **Medieval ~ = Middle ~** : Orta Çağ Lâtincesi (600-1500). **New ~ = Neo ~** : Yeni Lâtince : Rönesans çağında Rumca ile de karışarak gelişen ve bilimsel deyimlerde kullanılan Lâtince. **Vulgar ~** : Avam Lâtincesi : M.S. 200 yıllarından sonra Orta Çağ boyunca Romalıların konuştukları ve Lâtin köklü dillere temel olan Lâtince, **2.** Lâtin kilisesi(ne ait), **3.** eski *Latium* (Roma'nın güneyindeki İtalyan) halkına ait, **4. ~ alphabet** : Lâtin alfabesi, **5. ~ America** : Lâtin Amerika (ülkeleri) : ABD'nin güneyinde kalan ülkeler, **6. ~ American** : Lâtin Amerikalı, **7. ~ Church** : Roma Katolik Kilisesi, **8. ~ cross** : Lâtin haçı : tepesinde kısa bir yatay çubuk bulunan haç, **9. ~ quarter** : Lâtin mahallesi : Paris'te Sen nehri güneyinde öğrenci ve artistlerin oturduğu semt, **10. ~ square** *mat.* Lâtin dördül : eşit sayıda satır ve sütunlarına her biri yalnız bir defa kullanılan sayı ve harfler yerleştirilmiş dördül ağ (istatistikte kullanılır).

Latinate, *sf.* Lâtincemsi, Lâtinceye kaçan, Lâtince kelime ve cümleleri bol bol kullanan (yazı/konuşma üslûbu).

Latinic, *sf.* Lâtin : Lâtinceye/Lâtinlere ait.

Latinise/Latinisation, *Brit. bk.:* **Latinize/Latinization.**

Latinism, *is.* **1.** Lâtince deyim, bir dilde Lâtinceyi andıran özellik/kuruluş/yapı, **2.** Lâtinlik, Lâtin karakteri/tarzı/üslûbu/düşüncesi.

Latinist, *is.* Lâtince uzmanı.

Latinity, *is.* **1.** Lâtince bilme/konuşma, **2.** Lâtin üslûbu, **3.** Lâtince deyim.

Latinize, *f.* **-ized, -izing 1.** Lâtinleş(tir)mek, Lâtin âdetlerini/inanışlarını vb. benimsemek, **2.** Lâtince ile karıştırmak, **3.** Lâtinceye çevirmek, **4.** Lâtince kelimeler/cümleler kullanmak, **5. Latinization** : Lâtinceleş(tir)me.

Latino, *is.* Lâtin asıllı ABD vatandaşı, ABD'de yerleşmiş G Amerikalı.

latish, *sf.* geççe, biraz/oldukça geç.

latitude, *is.* **1.** *coğ.* enlem, arz derecesi, **2.** serbestlik, sınırsızlık, olanak, imkân, seçenek. *The progressive school allowed great ~ in selecting courses.* **3.** *astr. bk.:* **celestial latitude**, **4.** *foto.* bağıl parlaklıkların aslına uygunluğu, **5.** genişlik, vüs'at, en, **6.** bolluk, şümul, **7.** müsamaha, tolerans. ***e.a.- 2.*** *extent, liberty, indulgence, range, scope, opportunity, margin, independence, unrestraint.*

latitudinal, *sf.* **1.** enine, enlemesine, arzanî, **2.** enlemsel, **3. ~ly** : enine/enlemesine/enlemsel olarak.

latitudinarian, *sf.&is.* **1.** (özellikle dinde) geniş görüşlü/mezhepli, hoşgörür, müsamahakâr, serbest görüşlü, taassupsuz (kimse), **2.** *b.h.* XVII. yy. da Anglikan kilisesinde kurulu dinsel düzene bağlılığın gereksizliğini savunan rahiplerden biri, **3. ~ism** : hoşgörürlük, taassupsuzluk, müsamahakârlık.

latria, *is.* (Katolik dininde) Allaha ibadet.

latrine, *is.* (özellikle askerî kampta) helâ, apteshane.

-latry, *son ek* "-e tapınma /ibadet, -perestlik". *ör.: heliolatry, idolatry, demonolatry, bibliolatry.*

latten = lattin, *is.* **1.** yaldız, altın görünüşünde pirince benzer madenden yapılmış ince levha, **2.** madenî levha/yaprak, safiha. *gold ~.* **3.** teneke, galvanizli saç. (Türkçe altın, Arapça lâtun kelimelerinden alınmış.)

latter, *sf.&is.* **1.** (iki şeyden) sonuncu, sonraki, son söylenilen, ikinci(si). **The ~ proposition is accepted** : Son teklif kabul edildi. **The ~ part of the evening was quite pleasant** : Gecenin ikinci yarısı oldukça eğlenceliydi. *The ~ is the more expensive of the two systems. bk.:* **former**. **3.** (zaman itibarıyla) sonraki, son. **In the ~ years of his life** : Ömrünün son yıllarında. **3.** sonuna/bitimine doğru. **In the ~ part of the century** : Yüzyılın sonlarına doğru. **4.** *esk. bk.:* **last, final**, **5. ~ end** : ölüm, zeval, son. ***e.a.- 1.*** *second-mentioned, 2&3. later, recent, last.* ***k.a.- 1.*** *former, previous, first, 2&3. early, beginning, initial, commencing.*

latter-day, *sf.* **1.** yeni, çağdaş, çağa/şimdiki zamana uygun, modern, son moda. *~ troubadours. ~ religions.* **2.** yakında/daha sonraki zamanda olan, **3. ~ Saint** : Mormon, son çağ azizleri. ***e.a.- 1.*** *modern, 2. recent.*

latterly, *zf.* **1.** son zamanlarda, son günlerde, bu yakınlarda, geçenlerde, ahiren, **2.** sonraları, sonradan, daha sonra, bilâhare. *He was a lawyer, but ~ he became a writer.* ***e.a.- 1.*** *lately, recently, 2. later, at a later time, toward the end.*

lattermost, *sf.* en son. ***e.a.-*** *latest, last.*

lattice, *is.&gl.f.* **-ticed, -ticing 1.** kafes, ızgara. **~ beam** : kafes kiriş. **~ bridge** : kafes kirişli köprü. **~ mast** : kafes direk, **2.** pencere kafesi, **3.** *fiz.* örgü : çoktürel tepkileşimde bölünebilir ve bölünemez özdeklerin düzenli dizilmesiyle oluşan örnekçe, **4. crystal ~ = space ~** *d.d. kristal.* buzsul örgüsü : bir buzsul içinde özdeciklerin titreşime başladıkları ortalama yerlemlerinin oluşturduğu düzenli ağ, **5.** *mat.* örgü : dilemsel (keyfî) iki öğesinin en küçük üst sınırı ve en büyük alt sınırı var olan tikel sıralı küme, **6.** kafes yapmak, kafes şekline sokmak, kafesle çevirmek, kafese/kafes içine koymak, **7. ~like** : kafes gibi, kafes biçiminde, kafese benzer, **8. ~ truss** : kafesli makas.

latticed, *sf.* **1.** kafes biçiminde, kafesli, örgülü, **2.** *biy. bk.:* **clathrate.**

latticework, *is.* **1.** kafes işi, kafes/ızgara çatkı, **2.** kafes.

latticing, *is.* **1.** kafes yapma, kafes işi/kafes çatkı yapma, **2.** *bk.:* **latticework.**

Latvia, *is.* Letonya Cumhuriyeti.

Latvian, *sf.&is.* **1.** Letonyalı, **2.** Letonca, Letonyalıların konuştuğu dil, **3.** Letonya'ya/Letonyalılara ait.

lauan, *is.* **1.** *bot.* lavun : Filipin'de yetişen maun cinsinden bir ağaç *(Shorea, parashorea)* : sarıdan kızıl kahverengine kadar değişen renkli yumuşak bir kereste verir, **2.** lavun kerestesi.

laud, *is.&gl.f.* **1.** övmek, methetmek, sena etmek, **2.** yüceltmek, ululamak, tebcil etmek, **3. ~s** : (kilisede) övgü saati, **4. ~er = ~ator** : öven, metheden. ***e.a.- 1.*** *praise, extol, acclaim, 2. glorify.*

laudable, *sf.* **1.** övülmeye/övgüye/takdire/methedilmeye değer, takdire lâyık, beğenilen, makbul, **2.** *esk.- tıp* iyileşmeye yüz tutmuş (yara vb.), **3. ~ness = laudability** : övülmeye lâyık olma, **4. laudably** : övülmeye değer/takdire lâyık olarak. ***e.a.- 1.*** *praiseworthy, commendable.*

laudanum, *is.* **1.** afyon ruhu, **2.** *esk.* afyonlu müstahzarat.

laudation, *is.* övme, övgü, medih, sena, methetme, sitayiş. *e.a.- praise, eulogy.*

laudatory = laudative, *sf.* övücü, methedici, sitayişkâr. **laudatorily** : överek, methederek, sitayişle.

laugh, *f.* **1.** gülmek. *to ~ at a joke. The jokes made everyone ~. He was so amusing he soon had them all ~ing at him.* **to ~ immoderately/uproaringly** : gülmekten katılmak. **to ~ till one cries** : gözünden yaş gelinceye kadar gülmek. **Don't make me ~** : Güleyim bari! **2.** sevinmek, eğlenmek, sevinç ifade etmek, **3.** (sırtlan vb.) güler gibi ses çıkarmak, **4. ~ away/out** : gülerek geçiştirmek/uzaklaştırmak/yok etmek/bertaraf etmek, gülerek meseleyi kapatmak, işi şakaya vurmak. **~ away s.o.'s fears or doubts** : korkuyu/şüpheyi gülerek dağıtmak/geçiştirmek, **5.** gülerek/kahkahalarla ifade etmek, **6. ~ at** : (a) alay etmek, alaya almak, gülünç düşürmek, (birine) gülmek. **It is unkind to ~ at a person who is in trouble** : Başı dertte olan bir kimseye gülmek ayıptır. **There is nothing to ~ at** : Gülünecek bir şey yok! **I am afraid of being ~ed at** : Gülünç düşmekten (elâleme kepaze olmaktan) korkarım. (b) gülüp geçmek, önem vermemek, umursamamak, ciddiye almamak, hafifsemek, istihfaf etmek, **7. ~ down** : : gülerek susturmak, istihfafla karşılamak. **to ~ down a proposal** : bir teklifi alaya alarak akamete uğratmak, **8. ~ in/up one's sleeve** : içinden/bıyık altından/kıs kıs gülmek. **~ in s.o.'s face** : birine karşı saygısızlık/küstahlık göstermek, hiçe saymak, kıymet vermemek, **9. ~ off** : alaya almak, gülünç düşürmek, alay etmek, eğlence yerine koymak. **~ sth off** : şakaya vurmak, önem vermemek, hafifsemek, aldırış, etmemek, hiçe saymak, gülerek geçiştirmek. **He ~ed the matter off** : Meseleyi gülerek geçiştirdi. **10. to ~ on** (or **out of**) **the other (wrong) side of one's mouth** (or **face**) : güldüğüne pişman olmak, başarı/sevinç beklerken hayal kırıklığına uğramak. **I'll make him ~ on the wrong side of his face/mouth** : Ben ona gülmeyi gösteririm/onu güldüğüne pişman ederim. **11. He ~s best who ~s last = He who ~s last ~s longest** : Son gülen iyi güler. **12. to ~ over** : anlatıp gülmek, **13. to ~ to scorn** : nefretle karşılamak, rezil etmek, kepazeye çevirmek, alay konusu yapmak, **14. We ~ed him out of it** : Alaya alarak (o işten) vazgeçirdik. **15.** gülme, gülüş, hande, kahkaha. *We had a good many ~s over his foolishness. They all joined in the ~.* **with a ~** : gülerek, **16.** şaka, lâtife. **to do sth. for a ~** : şaka olsun diye (bir şey) yapmak, **17. have the last ~** : en sonunda başarıya/zafere ulaşmak, **18. to burst into a ~** : kahkahalarla gülmek, **19. to force a ~ = to give a forced ~** : zoraki gülmek, **20. to raise a general ~** : herkesi güldürmek, **21. to have the ~ of s.o. = to have the ~ on one's side** : birisini bozmak, rezil etmek, elâleme kepaze etmek, gülünç düşürmek, **22. to have the ~ on** : başkalarını küçük düşürmeye çalışanla alay etmek. *e.a.- 1. chortle, cackle, guffaw, roar, giggle, titter, snicker, snigger, chuckle, 6. (a) ridicule, mock, (b) belittle.*

laughable, *sf.* **1.** gülünç, tuhaf, acayip, güldürücü, gülünecek, gülünür, **2. ~ness** : gülünçlük, tuhaflık, acayiplik, güldürücülük, **3. laughably** : gülünç/tuhaf, acayip bir şekilde. *e.a.- 1. ludicrous, ridiculous, funny, comic(al), droll.*

laugher, *is.* gülen/sevinen/eğlenen kimse.

laughing, *sf.&is.* **1.** gülüş, gülme, kahkaha, **2.** gülen /güldüren (kimse), **3.** gülünç, gülünecek, **4. burst out ~** : kahkaha atmak, **5. no ~ matter** : şakaya gelmez (nazik/kritik) durum, ciddî/gülünmeyecek şey. **It's no ~ matter** : Bu iş şakaya gelmez/durum naziktir/işin şakası yok/mesele ciddîdir. **The mistake was no ~ matter** : Hata ciddî idi. **6. ~ gas** *kim.* güldürücü gaz, azot oksit : N2O, **7. ~ gull** : gülen martı *(Larus atricilla)* : K Amerika'nın Atlantik kıyılarında yaşayan kara başlı, tiz sesli bir martı türü, **8. ~ hyena = spotted hyena** : benekli sırtlan, **9. ~ jackass** *bk.:* **kookaburra**. *e.a.- 1. laughter.*

laughingly, *zf.* gülerek, alay/şaka yollu, şaka olsun diye. **It is ~ called ...** : Ona şaka yollu ... denir.

laughingstock, *is.* alay konusu, gülünç kimse/şey, maskara. **make a ~ of oneself** : elâleme maskara olmak/gülünç düşmek. **He made himself a ~** : Elâleme maskara oldu/gülünç düştü.

laughter, *is.* **1.** gülüş, gülme, hande, kahkaha. *Their ~ could be heard in the next room.* **2. to burst into ~** : kahkahalarla gülmek, **3. to roar with ~** : kahkahalarla (etrafı) çınlatmak, **4. to hold the sides with ~ = split/die with ~ = to be convulsed/to shake with ~** : katılırcasına gülmek, güle güle kasıkları çatlamak. **He made us cry with ~** : O kadar güldürdü ki gözlerimizden yaş geldi. **5. ~less**: ciddî, yüzü gülmez.

launce, *is. bk.:* **sand lance.**

launch[1], *is.* **1.** büyük sandal, küreklerle veya motorla hareket eden açık veya yarım güverteli bot, **2.** işkampaviye, harp gemisinin en büyük sandalı.

launch[2], *is.&f.* **1.** (küçük gemiyi) suya indirme(k), **2.** (gemiyi) kızaktan (suya) indirme(k). *~ a new passenger liner.* **3.** başla(t)mak, (kampanya vb.) açmak. *to ~ a new business. to ~ a campaign.* **4.** yürürlüğe koymak, ortaya atmak, meydana/piyasaya çıkarmak. *to ~ a project. to ~ a share issue.* **5.** atmak, (roket vb.) fırlatmak. *~ a rocket/a missile/spacecraft into outer space.* **~ an attack** : hücuma/taarruza geçmek. **~ threats at an opponent** : hasmına tehditler savurmak, **6.** *gen.* **~ into** : (cesaretle/azimle/hızla) gir(iş)mek/dalmak/atılmak. **~ into a new business** : yeni bir işe girişmek. **Once he ~ed on this subject...** : Bir kere bu konuya girişti mi... **7.** *gen.* **~ into/on/out** : (gemi) sefere çıkmak, **8. ~ out** : (büyük/yeni bir işe/teşebbüse) girişmek/atılmak, teşebbüs etmek. *He left his father's shop and ~ed out into business for himself.* **9. ~ out/forth/on an enterprise** : bir teşebbüse girişmek, **10. ~ out into expense** : büyük masraflara girişmek, **11.** girişim, teşebbüs, bir işe başlama/atılma *e.a.- 3. initiate, start, venture, open, 5. hurl, throw, fling, 6. plunge, burst, 7. sail.*

launcher, *is.* **1.** fırlatıcı, atıcı, fırlatan, atan (şey/kimse), **2.** mancınık, katapult, fırlatma kulesi/rampası.

launching, *is.* **1.** (roket vb.) fırlatma, atma, **2.** (gemi) suya indirme, **3.** başlatma, girişme.

launch(ing) pad, *is.* (roket) fırlatma rampası.

launder, *is.&f.* **1.** (çamaşır) yıka(n)mak, yıkayıp ütüle(n)mek, **2.** *argo* para kaçırmak, gayrimeşru yollardan kazanılan parayı yabancı bankalara yatırarak gizlemek, **3.** oluk, savak, çamaşır suyunun aktığı oluk, maden cevheri yıkamada tali zenginlikte cevher asıltısı taşıyan su kanalı, **3. ~ability** : (çamaşır) yıkanabilme, yıkanmaya dayanma, **4. ~able** : yıkanabilir, yıkanmaya dayanır, **5. ~er** : çamaşırcı, **6. ~ette** *bk.:* **laundromat.**

laundress, *is.* çamaşırcı (kadın), çamaşır yıkayıcı/ütüleyici kadın. *e.a.- washerwoman, laundrywoman.*

Laundromat = **launderette**, *is.* çamaşır evi, çamaşırhane, para atılınca kendiliğinden çalışan yıkama ve kurutma makinelerinin bulunduğu halka mahsus çamaşır yıkama yeri.

laundry, *is., ç.* **-ries 1.** kirli çamaşır, **2.** çamaşırhane, **3.** çamaşır yıkama, **4. ~ list** *ABD* (a) uzun liste, gelişigüzel yapılmış ve çeşitli maddeleri içeren liste, (b) çamaşır listesi.

laundryman, *is., ç.* **-men 1.** çamaşırcı, çamaşırhane sahibi veya işçisi, **2.** kirli çamaşırları toplayan/yıkanmışları dağıtan adam.

laundrywoman, *is., ç.* **-women** *bk.:* **laundress.**

laura, *is.* Ortodoks manastırı.

lauraceous, *sf. bot.* defnegillerden, defnegillere ait.

Laurasia, *is. jeol.* Lorasya : Paleozoik çağın sonlarına doğru bölünerek Asya, Avrupa ve K Amerika'yı oluşturduğu farz olunan büyük kıt'a. *bk.:* **Gondwana.**

laureate, *sf.&is.* **1.** defneli, defne dallarından çelenk giymiş, **2.** (bilimde/sanatta) başarılarından ötürü şeref payesine lâyık olan, **3.** seçkin, mümtaz, çelenk giymeye lâyık, **4.** defneden yapılmış, **5.** ödül/mükâfat/şeref payesi kazanmış kimse. **a Nobel ~** : Nobel ödülü kazanmış kimse, **6. poet ~** *d.d.* başşair şairiâzam, meliküşşuara, **7. ~ship** : başşairlik, şairiâzamlık, meliküşşuaralık, **8. laureation** : defne çelengi giydirme, şeref pâyesi verme.

laurel, *is.&f.* **-reled, -reling** *(Brit.:* **-relled, -relling***)* **1.** *bot.* defne (ağacı) *(Laurus nobilis),* **2.** defnegillerden herhangi bir ağaç. **bay ~** : defne ağacı. **cherry ~** : taflan ağacı, karayemiş ağacı *(Prunus laurocerasus),* **3.** yabanî defne. **mountain ~** : kalmi ağacı *(Kalmia latifolia).* **Portugal ~** : frenk taflanı *(Cerasus lusitanica).* **spurge ~** : kulapa *(Daphne koreola).* **4.** defne

dalı, **5.** defne dalından çelenk (şeref ve zafer simgesi). **~ wreath** : defne çelengi, **6.** *gen.* **~s** : onur, şeref, şan, şöhret, bir alanda gösterilen büyük başarı karşılığı kazanılan onur/şeref payesi. **reap ~** : şöhret kazanmak. **crowned with ~s** : şeref payesine erişmiş, **7. look to one's ~s** : üstünlüğü/önderliği başkasına kaptırmamaya çalışmak, şöhretini korumaya gayret etmek. *New developments in the industry are forcing long-established firms to look for their ~s.* **8. rest on one's ~s** : kazanılan şöhretle yetinmek, fazla şöhrette gözü olmamak, **9.** defne dalları ile süslemek, defne dallarından taç/çelenk giydirmek, **10.** şeref payesi vermek, nişan ve rütbe ile onurlandırmak/ödüllendirmek. ***e.a.- 6.*** *honor.*

Laurentian, *sf.* **1.** St. Lawrence nehrine ait, **2.** *jeol.* Kanada'da Büyük Göller çevresindeki Arkeozoik çağdan kalma granit kaya ve dağ oluşumlarına ait, **3. ~ Mountains = Laurentides = Laurentians** : Lorantit dağları : Doğu Kanada'da St. Lawrence nehri ile Hudson Körfezi arasındaki dağlar, **4. ~ Plateau = Laurentian Shield = Canadian Shield** : Lorantit Yaylası : Kanada'nın hemen yarısını kaplayan ve Hudson Körfezinden MacKenzie nehri ağzına kadar uzanan geniş yayla.

lauric acid, *is. kim.* defne asidi : CH3 (CH2)10COOH: özellikle Hindistan cevizi yağında bulunan kristalli yağ asidi. Sabun, loril alkol ve ester yapımında kullanılır.

lauryl alcohol, *is. kim.* loril alkol : C12H26O : başka alkollerle karıştırılarak deterjan yapımında kullanılır.

Lausanne, *is.* Lozan (şehri).

laus Deo, *Lât.* Elhamdülillâh.

lauwine = lawine, *is. az kul.* çığ. ***e.a.-*** *avalanche.*

lav, *is. k.d. bk.:* **lavatory.**

lava, *is.* **1.** püskürtü, lâv, yanardağın püskürttüğü kızgın/erimiş kaya, **2.** soğumuş lâv, soğuyup katılaşmış püskürtü.

lavabo, *is., ç.* **-boes 1.** el yıkama, ayinden sonra papazın elini yıkaması, **2.** el yıkarken okunan dua, **3.** el yıkamada kullanılan küçük havlu veya leğen, **4.** (Orta Çağ manastırında yıkanmak için kullanılan) taş kurna/tekne, suluk.

lavage, *is., ç.* ***lavages*** *Fr.* **1.** yıka(n)ma, **2.** *tıp* (a) yıkama, lavaj, şırınga ile temizleme, (b) mide yıkama. ***e.a.- 1.*** *washing.*

lavalava, *is.* (Polinezya/Samoa) yerlilerine özgü) fistan, eteklik : dikdörtgen biçiminde pamuklu basma.

lavaliere = lavalier = lavalière, *is. Fr.* gerdanlık, zincirle boyuna geçirilen süslü mücevher.

lavation, *is.* yıkama, arıtma, temizleme. **~al** : yıkama+.

lavatory, *is., ç.* **-ries 1.** lavabo, **2.** yıkanma yeri, **3.** tuvalet, helâ . **public ~** : umumî helâ, **4.** (kilisede ayin icabı olarak) el yıkama.

lave, *is.&f.* **laved, laving 1.** yıkamak, **2.** (nehir vb.) yanından akıp gitmek, yalayıp gitmek, **3.** üzerine su dökmek, **4.** *esk.* yıkanmak, banyo yapmak, **5.** *İsk.* artık, bakiye, kalıntı. ***e.a.- 1.*** *wash, bathe,* ***2.*** *wash,* ***3.*** *pour,* ***4.*** *bathe,* ***5.*** *remainder, rest.*

lavender, *is.&sf.&f.* **-dered, -dering 1.** eflâtun (renk/renginde), **2.** *bot.* lâvanta otu *(Lavandula officinalis).* **French ~** : karabaş *(Lavandula stoechas),* **3.** (kuru) lâvanta çiçeği, **4. ~ water** *d.d.* lâvanta (suyu), lâvanta kokulu kolonya, **5. ~ oil** : lâvanta yağı/esansı, **6.** lâvanta suyu/kolonyası serpmek, lâvanta kokusu vermek.

laver, *is.* **1.** (eski Musevî mabetlerinde hahamın vaftizden önce yıkandığı) tekne/kurna/suluk, **2.** *esk.* el leğeni, **3.** *esk.* vaftiz kurnası/suyu, **4.** yıkayan/temizleyen şey, **5.** *bot.* yenilebilen deniz yosunu *(Porphyra laciniata, P. vulgaris).* **~ bread** : yosun ekmeği.

lavish, *sf.&gl.f.* **1.** *gen.* **~ of** : savurgan, müsrif, bol bol harcayan/savuran/israf eden, heba eden. **~ of his time** : vaktini boşa harcayan/heba eden kimse. **A rich man can afford to be ~ with his money** : Zengin kimsenin bol para harcamaya gücü yeter. **2.** bol bol, ölçüsüz, aşırı. *~ spending. to bestow ~ praise on s.o.* **~ of affection** : aşırı sevgi/muhabbet, **3.** müsrif, savurgan. **to be ~ with one's money** : parasını savurmak, israf etmek, **4.** bol, mebzul, cömert, eli açık. **to be ~** : cömert/eli açık olmak. **~ with help** : yardımını esirgemez. *He is never ~ in giving money to charity.* **5.** savurmak, israf etmek, bol bol vermek/harcamak, esirgememek, ibzal etmek, bol keseden harcamak/yağdırmak. *to ~ favors on a person. The prince ~ed on show girls.* **6. ~er** : savurgan müsrif, **7. ~ly** : savurganlıkla, müsriflikle, bol bol, **8. ~ment = ~ness** : savurganlık, müsriflik, israf. ***e.a.- 1.*** *prodigal, extravagant,*

excessive, unstinted, profuse, 2. excessive, 4. generous, openhanded, 5. heap, pour, squander, waste, dissipate, pour out, overindulge, shower. ***k.a.-*** *1. sparing, niggardly, 5. withold, stint, retain, begrudge.*

law[1], *is.* **1.** yasa, kanun. **at ~** : yasal/kanunî olarak, yasa/kanun gereğince, yasaya/kanuna uygun olarak. **enforceable at ~** : yasal olarak yürütülebilir/infaz edilebilir. **by ~** : yasa gereğince, kanuna göre. **by/under Turkish ~** : Türkiye yasaları gereğince. **Civil ~** : medenî kanun. **commercial ~** : ticaret hukuku. **Criminal ~** : Ceza kanunu. **Is there a ~ against it?** (Yasaya göre) yasak mı? **It's the ~** : Yasa budur/böyledir/bunu gerektirir/bunu emreder. **Martial ~** : Sıkıyönetim, örfî idare. **Ther's no ~ against it** : (Yasaya göre) yasak değil/bunu yasaklayan yasa yoktur. **2.** kural, düstur, kaide. **moral ~** : ahlâk kuralı. **a ~ of grammar** : dil bilgisi kuralı, **3.** düzen, nizam, yasaların uygulanmasıyla toplumun ulaştığı kararlı ve güvenli durum. **maintaining ~ and order** : düzen/nizam ve asayişin korunması, güvenliğin sağlanması. **the forces of ~ and order** : güvenlik/zabıta kuvvetleri, **4.** tüze, hukuk. **~ of nations** : devletler hukuku. **administrative ~** : idare hukuku. **common ~** : örf ve âdet hukuku. **constitutional ~** : anayasa hukuku. **international ~** : milletler arası hukuk, devletler hukuku, **5.** hukuk ilmi/mesleği. **to study ~** : hukuk tahsili yapmak. **~ school** : hukuk fakültesi. **enter the ~** : hukukçu olmak. **~ term** : (a) hukuk dili/deyimi, (b) mahkemelerin çalışma dönemi, **6.** düstur, yasaları içine alan kitap, belirli bir konudaki yasaların tümü, **7.** yasal işlem/kovuşturma. **to go to ~** : yasal işleme başvurmak, yasal kovuşturma açmak, mahkemeye başvurmak, **8.** polis, yasaları uygulamakla görevli şahıs/kurum. **The long arm of the ~** : (mizah) polis, zabıta. **Here's the ~ arriving** : Polis geliyor. **The ~ arrived at the scene immediately after the alarm went off** : Alarm çalar çalmaz polis olay yerine yetişti. **9.** töre, örf, âdet, usul. *Having a good breakfast was an absolute ~ in the household.* **10.** türe, adalet. **~ court = court of ~** : mahkeme. **take the case to ~** : işi mahkemeye götürmek. **to take s.o. to ~ = to have the ~ on s.o.** : bir kimseyi adalete(adaletin pençesine) teslim etmek. **I'll have the ~ on you!** Seni mahkemeye veririm. **11.** (doğal) yasa/kanun. **the ~ of gravitation** : yer çekimi kanunu. **Newton's/Ohm's ~s** : Newton/Ohm kanunları, **12.** Allahın emri. **13. the Law** *bk.:* **Law of Moses. 14.** İncil'deki, özellikle Ahdicedit'teki dinî emirler. *the ~ of Christ.* **15. be a ~ unto oneself** : bildiğini okumak, kendi başına buyruk olmak, kanun tanımamak, **16. be at ~** : davalı olmak, **17. go to ~** : mahkemeye başvurmak, **18. go to ~ with s.o.** : birisinin aleyhine dava açmak, **19. have the ~ on s.o.** : birisinden davacı olmak, **20. have the ~ on one's side** : yasaya göre haklı olmak, **21. keep (within) the ~** : yasaya uymak, yasadan ayrılmamak, **22. lay down the ~** : (a) yetki ile görüşünü açıklamak, salâhiyetle noktainazarını beyan etmek, (b) hükmetmek, emretmek, ahkâm kurmak, dediğim dedik demek. (c) *k.d.* dava açmak, mahkemeye başvurmak. **Without wishing to lay down the ~** : Haddim olmayarak. **23. take the ~ into one's hands** : hakkını kendi eliyle almak, bizzat ihkakıhak etmek, öç almak, **24. He's ~ into himself** : Kendi başına buyruktur, kimseyi dinlemez. ***e.a.-*** *1. statute, ordinance, regulation, canon, decree, act, bill. 2. rule, 3. orderliness, civil peace, 5. jurisprudence, 6. code, 7. litigation, 8. police, 10. justice.* ***k.a.-*** *3. chaos, anarchy, disorder.*

law-abiding, *sf.* **1.** yasatanır : yasaya/kanuna itaat eden, namuslu, doğru, dürüst. *He is a ~ citizen.* **2. ~ness** : yasatanırlık, yasaya itaat etme.

law and order, *is.* güvenlik, kamu düzeni, genel asayiş, sulh ve sükûn. **law-and-order** : güvenli, düzenli, sulh ve sükûn içinde.

lawbook, *is.* kanunname, kanun kitabı/dergisi.

lawbreaker, *is.* yasa tanımaz, yasaya/kanuna aykırı davranan kimse, serkeş, asi. **lawbreaking** : yasa tanımazlık, kanunu ihlâl, asilik, serkeşlik.

lawful, *sf.* **1.** yasal, kanunî, yasalara/kanunlara uygun, **2.** meşru : yasaya uygun olarak atanmış/tanınmış/yapılmış. *a ~ king. a ~ heir. a ~ marriage.* **3.** *bk.:* **law-abiding, 4. ~ly** : yasal/kanuna uygun olarak, **5. ~ness** : yasallık, kanuna uygunluk. ***e.a.-*** *1&2. legal, legitimate, licit.*

lawgiver, *is.* yasa yapan, kanunî, kanun yapan kimse, yasaları ilân eden/yürürlüğe koyan kimse. **lawgiving** : yasa/kanun yapma.

lawing, *is. İsk.* ödence, fatura, özellikle meyhanede yenilip içilenin faturası.

lawless, *sf.* **1.** yasa dışı, yasaya/kanuna aykırı. ~ *violence.* ~ *acts.* **2.** başıboş, kontrolsuz, serkeş, yasa tanımaz. ~ *passion. a* ~ *mob.* ~ *tribes.* **3.** gayrimeşru, **4. ~ly** : yasaya aykırı olarak, **5. ~ness** : yasaya aykırılık. ***e.a.*** *- 2. uncontrolled, wild, unbridled, unruly, 3. illegal.*

lawmaker, *is.* yasa yapan, yasa/kanun yapıcı/vazıı, milletvekili. ***e.a.*** *- legislator.*

lawmaking, *is.* yasama, yasa/kanun yapma.

lawman, *is., ç.* **-men** polis, güvenlik görevlisi, zabıta memuru, kanun adamı.

law merchant, *is., ç.* **laws merchant** ticaret ahlâkı/töresi.

lawn, *is.* **1.** çimenlik, çayır, çimen, çim tarhı. ~ **bowling** : bahçede top yuvarlama oyunu. ~ **mower** : çimbiçer, çim biçici, çimen biçme makinesi. ~ **party** : çimenlik yerde yapılan eğlence/ziyafet. ~ **sprinkler** : çim sulayıcı, çimen sulama aygıtı. ~ **tennis** : açık havada oynanan tenis. **2.** *esk. bk.:* **glade**, **3.** ince keten bezi, ince keten/pamuklu kumaş, **4.** ince elek.

lawny, *sf.* **1.** çimenli, çimenlik/çayırlık, **2.** ince elek gibi, ince keten bezinden yapılmış.

law of action and reaction, *is. fiz.* etki tepki yasası : etkinin tepkiye eşit olduğunu ifade eden mekanik yasası, hareketin üçüncü yasası.

law of averages, *is.* **1.** ortalamalar yasası : İstatistikte J. Bernouilli tarafından kurulan ve elverişli sonuçlar sayısının rastgele deneme sayısına oranını aşağı yukarı belirleyen kural, **2.** *k.d.* olasılık ilkesi.

law of conservation of energy, *is. fiz.* erke korunumu yasası, enerji sakımı kanunu.

law of conservation of mass, *is. fiz.* özdek korunumu yasası, kütle sakımı kanunu.

law of (universal) gravitation, *is. fiz.* yer çekimi yasası, ağınım yasası, genel cazibe kanunu.

law of large numbers, *is. ist.* büyük sayılar yasası : sınama sayısı sonsuza yaklaştıkça elverişli sonuçlar ortalaması evren (*population*) ortalamasına yaklaşır.

law of mass action, *is. kim.* kütleler etki yasası : "Bir kimyasal tepkimede ürünlerin etkin kütleleri çarpımının, tepkenlerin etkin kütleleri çarpımına oranı sabittir."

Law of Moses, *is.* Musa Yasası: Kitabı Mukaddes'te Ahdiatik'in ilk beş kitabı. ***e.a.***- *Pentateuch.*

law of motion = Newton's law of motion, *is. fiz.* devinim yasası, hareket kanunu : Klâsik mekaniğin üç temel yasası. **First law of motion** : Birinci devinim yasası: Bir cismi etkileyen dış kuvvetlerin bileşkesi sıfır ise o cisim ya sükûnettedir ya da sabit hızla doğrusal olarak devinir. **Second law of motion** : İkinci devinim yasası : Bir cismin kütlesi ile ivmesinin çarpımı, cismi etkileyen kuvvetlerin bileşkesine eşittir. **Third law of motion** : Her etkiye eşit ve zıt yönde bir tepki oluşur.

law of parsimony, *is. fels.* sadelik yasası : Doğal olay ve bilimsel verilerin yorumunda en basit, sade varsayımın yeğ tutulması ilkesi.

law of the jungle, *is.* kargaşa düzeni : medeniyet, ahlâk ve başkasının hakkına saygı tanımayan, kuvvetlinin zayıfı ezmesine dayanan başıboş düzen.

lawrencium, *is. kim.* lorensiyum : çok kısa ömürlü radyoaktif eleman. Simgesi: **Lw**, atom nu. 103, atom ağ. 262. İlk önce Kaliforniyumun boron izotopları ile bombardımanı sonucunda elde edilmiştir.

lawsuit, *is.* dava, yasal kovuşturma. *Injustices are often remedied by ~s.*

lawyer, *is.* **1.** avukat, dava vekili, **2.** *zool. bk.:* **burbot**, **3.** *Brit.- k.d.* böğürtlen veya funda sapı/gövdesi, **4. ~like** : avukat gibi, avukata benzer, **5. ~ly** : avukata yaraşır şekilde, avukat gibi. ***e.a.*** *- 1. counselor, counsel, barrister, solicitor, attorney, advocate.*

lax, *sf.* **1.** savsak, ihmalci, kayıtsız, kaygısız, ciddiyetten uzak. ~ **behavior.** ~ **in morals** : hafifmeşrep. ~ **in attendance** : devamsız, **2.** belirsiz, müphem, kesinlikten uzak. ~ **use of a word** : bir kelimenin yersiz kullanılması. *The ~ instructions left many of us confused. a ~ interpretation of the law.* **3.** gevşek, sıkı olmayan, sağlam/gergin olmayan. *a ~ cord.* **4.** (bağırsak) hafif ishale tutulmuş, **5.** zayıf, seyrek (dokunmuş), göz göz, gözenekli, mesamatlı. ~ *texture.* **6.** *s.bl.*

gevşek (sesli) : dil ve çene kasları gerilmeden söylenen. **e** ve **i** gibi. *bk.:* **tense, 7.** *bot.* gevşek, dağınık, sıkışık olmayan (yaprak, çiçek). *a ~ flower cluster.* **8. ~ly** : gevşekçe, gevşek bir şekilde, ihmalcilikle, kaygısızca, belirsizce, **9. ~ness** : gevşeklik, ihmalcilik, kayıtsızlık, kaygısızlık, belirsizlik. ***e.a.-*** *1. careless, negligent, neglectful, 2. vague, 3. loose, slack, 4. loose, open, 5. porous.* ***k.a.-*** *1. strict, stringent, firm, austere, 2. exact, precise, concise, specific, 3. tense, rigid, taut, firm, strong.*

laxation, *is.* **1.** gevşeklik, **2.** gevşe(t)me, **3.** (bağırsakları) boşaltma, hafif ishal, mülâyemet. ***e.a.-*** *1. relaxation, 2. losening, 3. defacation.*

laxative, *sf.&is.* **1.** yumuşatıcı, gevşetici, **2.** müleyyin/müshil (ilâç), **3. ~ly** : yumuşatıcı/gevşetici bir şekilde, **4. ~ness** : yumuşatıcılık, gevşeticilik, müleyyinlik.

laxity, *is.* **1.** gevşeklik, **2.** savsaklık, ihmalcilik, ihmalkârlık, umursamazlık, **3.** hafifmeşreplik, havaîlik.

lay[1], *f.* **laid** (veya 8. için **layed**), **laying 1.** koymak, bırakmak, vazetmek. *~ a book on a desk.* **~ a finger on** : dokunmak, el sürmek, zarar vermek, **2.** sermek, yatırmak. **One punch laid him low** : Bir yumrukta yere serildi. *The storm laid the grain flat.* **3.** sunmak, takdim/arz etmek, önüne koymak/getirmek. **to ~ before** : sunmak, arz etmek, izahat vermek, teşhir etmek. *He laid his case before the commission.* **4.** ileri sürmek, ortaya atmak. **to ~ claims** : iddia etmek, (savı) ileri sürmek, **5.** isnat etmek, atfetmek, (üstüne) yıkmak, yüklemek, hamletmek. **to ~ blame on s.o.** : birisini suçlandırmak/suç isnat etmek. **to ~ stress on (sth)** : (bir şeyin) üzerinde önemle durmak, (bir şeye) önem vermek/ehemmiyet atfetmek, **6.** gömmek, toprağa vermek, defnetmek. *They laid him to rest.* **7.** yumurtlamak. *to ~ eggs.* **8.** (kumar, bahsi müşterek vb.) pey sürmek, (para) koymak. *He layed $10 on the horse.* **9.** bahse girmek, bahis tutuşmak. **I'll ~ you ten to one that he wins** : Bire karşı on ile bahse girerim ki o kazanacak. **10.** (belirli bir duruma) sürüklemek, sevk etmek, getirmek, (bir durumda/hâlde) bırakmak. **The failure of his crops laid him in debt** : Ürün alamadığı için borca girdi. **11.** (vergi vb.) koymak/vazetmek/tarh etmek, (ceza vb.) vermek/kesmek. *They ~ an embargo on shipment of oil.* **12.** *gen.* **~ to/on** : yerleştirmek, (yerine/belirli bir duruma) koymak, uygulamak, tatbik etmek, **13.** (tuzak) kurmak. **~ fast** : yakalamak, kaçmasına meydan vermemek, **14.** yerleştirmek, tesis etmek, kurmak, açmak. *The scene laid in France.* **to ~ a line of defense** : savunma hattı kurmak/tesis etmek, **15.** (muntazam) dizmek, örmek. *to ~ bricks.* **16.** döşemek, yaymak, sermek, (yol) yapmak. *to ~ a pipeline. to ~ a superhighway.* **to ~ between** : ikisi arasına döşemek, **17.** (sofra) kurmak, hazırlamak. **to ~ the table**: sofra kurmak, **18.** (boya vb.) sürmek, **19.** (plân vb.) tasarlamak/yapmak/kurmak, **20.** *gen.* **~ on/at/about**: (sopa, kamçı vb.) vurmak/indirmek/aşketmek, **21.** düzeltmek, düzgün hâle getirmek, düzgünleştirmek. *to ~ the nap of cloth.* **22.** (halat, iplik vb.) örmek, bükmek. **to ~ a cable** : halat örmek, **23.** yatıştırmak, sakinleştirmek, teskin etmek, gidermek. *to ~ a person's doubts at rest.* **24.** çökeltmek, dibe çöktürmek. *laying the clouds of dust with a spray of water.* **25.** *den.* yönel(t)mek, (belirli bir yöne) döndürmek/çevirmek/gitmek. *to ~ aloft. to ~ close to wind. ~ the land.* **26.** (topu/silâhı) tevcih etmek, nişan almak, **27.** (birisiyle) cinsî münasebette bulunmak, *argo-kaba* sikmek, düzmek, **28.** *k.d. bk.:* **lie**[2]. **29. ~ about one (with sth.)** : saldırmak, hücum etmek, rastgele vurmak. *When they rushed at him, Harry laid about him with his big stick.* **30. apart** : bir tarafa atıvermek, **31. ~ aside** : (a) terk etmek, reddetmek, vazgeçmek, feragat etmek. *They laid aside their bad habits.* (b) ayırmak, saklamak, bir yana koymak, (c) biriktirmek. *~ aside money for one's old age.* (d) (elinden) bırakmak, bir yana koymak. *He laid his book aside to listen to me.* **32. ~ at one's door** : isnat etmek, hamletmek, **33. ~ away** : (a) saklamak, biriktirmek, tasarruf etmek. *I laid away ten dollars a week toward buying a bicycle.* (b) (malı) ayırmak, bir yana koymak, saklamak, (c) (birisini) gömmek, defnetmek, **34. ~ (sth.) back** : (bir şeyi) geri çevirmek/döndürmek. *The horse laid back his ears.* **35. ~ bare** : açmak, açıkça ortaya koymak, soyup çıplak bırakmak. **to ~ bare to s.o.** : (sırrı) birisine söylemek/açıklamak, ifşa etmek, **36. ~ by** : (a) saklamak, biriktirmek, ayırmak, ta-

sarruf etmek, yığmak. *He had managed to ~ by some money for college.* (b) (gemi) durmak, (c) ıskartaya çıkarmak, bir kenara atmak, (d) (mısır vb.) son ürünü ekmek, **37. ~ by the heels** : tutuklamak, tevkif etmek, enselemek, yakalayıp hapsetmek, **38. ~ down** : (a) bırakmak, terk etmek, vazgeçmek, feda/feragat etmek. ~ **down the arms** : silâhlarını bırakmak, teslim olmak. ~ **down one's life** : hayatını feda etmek. *He laid down his life for his country.* ~ **down the office** : görevden çekilmek, istifa etmek, (b) (ilerisi için) saklamak, biriktirmek, depo etmek, (c) (hedefe) yöneltmek, tevcih etmek, (d) emretmek, amirane hükmetmek, (yasa/yönetmelik vb.) koymak, vazetmek, tesis/tespit etmek. ~ *down the law.* ~ *down rigid rules. These prices have been laid down by the manufacturers.* (e) yere koymak, yatırmak. ~ *the baby down. She laid herself down.* (f) pey sürmek, (peşin) ödemek. *How much are you ready to ~ down?* (g) tezgâhlamak, yapmaya/inşaata başlamak. ~ *down a new ship.* (h) (araziyi) otlağa/çayırlığa çevirmek. ~ *down in/to/under grass.* (i) plân/harita yapmak, (j) açıklamak, tefsir etmek, (k) piyasaya çıkarmak, **39. ~ for** *argo* pusu/tuzak kurmak, pusuya yatmak, pusuda beklemek, **40. ~ great store on** : çok kıymet vermek, **41. ~ hands on** : tutmak, yakalamak, ele geçirmek, bulmak, yakasına sarılmak, **42. ~ hands together** : el ele vermek, baş başa verip istişare etmek, **43. ~ hold of/on** : ele geçirmek, yakasına yapışmak, yakalamak, tutmak, *mec.* bahane etmek, istifade etmek, **44. ~ in** : biriktirmek, istif etmek, çokça tedarik etmek, ambara yığmak, **45. ~ into** *argo* (a) dövmek, dayak atmak, pataklamak, saldırmak, üstüne yürümek. *He laid into the vicious dog wit a stick.* (b) azarlamak. *My parents laid into me for not doing my homework.* (c) (sözle/kuvvetle) tecavüz/taarruz etmek, **46. ~ it on = ~ it on thick = put/spread it on thick = ~ it on with trowel** *k.d.* abartarak övmek/methetmek, ballandırmak, göklere çıkarmak, dalkavukluk yapmak, yaltaklanmak, bin dereden su getirmek. **Bob wanted to go to the movies. He layed it on thick to his mother** : Bob sinemaya gitmek için annesine yaltaklandı. **47. ~ it on at his door** : ayıplamak, hakir görmek, **48. ~ low** : (a) hasta etmek, yatağa düşürmek, (b) *ABD- argo* gizlenmek, (c) yere sermek, yer ile yeksan etmek, yıkmak, hezimete uğratmak, **49. ~ off** : (a) (ekseriya iş azlığından ve geçici süre için) işten çıkarmak/atmak, işine son vermek, kovmak, azletmek, görevden almak, (b) *argo* (alaya/şakaya vb.) son vermek, (yakasını) bırakmak. ~ **off complaining** : şikâyeti bırak. ~ **off me!** Bırak yakamı! (c) (kıyıdan/başka gemiden) uzaklaşmak, **50. ~ on** : (a) (sorumluluk vb.) yüklemek, (suç vb.) üzerine atmak, itham etmek, (b) (tokat vb.) vurmak, aşketmek, (c) (su/gaz vb.) doldurmak, (d) (baskı için kâğıdı makine üzerine) yerleştirmek, (e) bırakmak, koymak, (f) kaplamak, (g) kilo almak, şişmanlamak, **51. ~ on the table** : (a) ertelemek, tehir etmek, (b) oya/reye koymak, **52. ~ oneself out** *k.d.* olanca gayretini sarf etmek, çabalamak, aşırı çaba göstermek, yırtınmak. *Bob wanted to win a medal, so he really laid himself out in the race.* **53. ~ open** : (a) açmak, izah/tavzih etmek, açıklamak, aydınlatmak, (b) kesip içini açmak, **54. ~ out** : (a) (boylu boyuna) sermek, yaymak, (b) düzenlemek, tanzim etmek, hazırlamak, (c) (ölüyü gömülmeye) hazırlamak, (d) *k.d.* (para) harcamak/vermek, sarf etmek, ödemek, (e) plânlamak, tasarlamak, (bahçe /bina/şehir vb. için) plân yapmak. *to ~ out a garden.* (f) (bir kimseye) vurmak, vurup yere sermek, vurup bayıltmak, leşini sermek, **55. ~ out in lavender** *argo* azarlamak, paylamak, çıkışmak, **56. ~ over** : (a) ertelemek, sonraya bırakmak, tehir/talik etmek. *The vote will have to be laid over until next week.* (b) *ABD* mola vermek, duraklamak, ara vermek. *We'll ~ over in Bursa for a few days and then drive to İzmir.* (c) (üzerine/üzerini) kaplamak, **57. ~ siege to** : kuşatmak, muhasara etmek, muhasaraya almak, **58. ~ to** : (a) *den.* gemiyi (foça edip) durdurmak, (b) *den.* gemiyi doka çekmek/doklamak, (c) gayret etmek, (işe) dört elle sarılmak/kendini vermek, (d) atfetmek, yüklemek, isnat etmek, **59. ~ to rest = ~ to sleep** : (a) gömmek, ebedî uykusuna yatırmak, (b) örtbas etmek, bertaraf etmek, **60. ~ together** : yan yana koymak, birbirine eklemek, **61. ~ to heart = take to heart** : (a) unutmamak, aklından çıkarmamak, daima hatırlamak, (b) çok etkilenmek, içine işlemek, çok üzülmek/duygu-

lanmak. *He laid his sister's death very much to heart.* **62. ~ under** : emrine tâbi olmak, **63. ~ up** : (a) biriktirmek, toplamak, (ilerisi için) saklamak, (b) hasta etmek, yatağa düşürmek, yatalak etmek, (c) gemiyi kızağa çekmek, tamire almak, **64. ~ upon** : bırakmak, terk etmek, **65. ~ waste** : tahrip/harap etmek, tahrip etmek, yakıp yıkmak, harabeye çevirmek. *Enemy soldiers laid waste the country.* ***e.a.- 1.*** *put, lie,* ***5.*** *ascribe, attribute, impute,* ***6.*** *bury,* ***8.*** *stake,* ***9.*** *bet, wager,* ***11.*** *impose, burden,* ***12.*** *set, place, apply,* ***14.*** *place, locate,* ***17.*** *set,* ***19.*** *devise, arrange,* ***23.*** *allay, quiet, suppress,* ***29.*** *attack,* ***31.*** *(a) abandon, reject, give up, (b) store,* ***33.*** *(a) save, (c) bury,* ***36.*** *(a) save, store, (c) discard,* ***38.*** *(a) yield, give up, (b) stock, store,* ***45.*** *(a) beat, thrash, (b) scold, (c) assail, attack,* ***49.*** *(a) dismiss,* ***52.*** *try hard,* ***54.*** *(a) spread, (b) arrange, prepare, (d) spend, pay, (e) plan, (f) knock, strike,* ***55.*** *scold,* ***56.*** *(a) postpone, (b) stop over,* ***57.*** *siege.*

lay2, *is.* **1.** duruş, yatış, durum, konum, vaziyet, **1.** mevki, mahal, **3.** (halat) büküm, bükme tarzı, **4.** balıkçılıkta) kâr, hisse, **5.** *argo* (a) cinsî münasebet, *kaba* sik(iş)me, (b) cinsî münasebette bulunulan kimse, **6. ~ days** : (geminin) yükleme ve boşaltma süresi, limanda gecikme günleri.

lay3, *f.* **1.** *bk.:* **lie2** (pt).

lay4, *sf.* **1.** lâik, papaz sınıfından olmayan, halka ait, halk tarafından yapılan. *a ~ sermon.* **2.** belirli bir meslekten (özellikle doktor, mühendis, hukukçu) olmayan, mesleksiz, ehliyetsiz. *a legal handbook for ~ readers.* ***e.a.- 2.*** *unprofessional.*

lay5, *is.* **1.** şiir, gazel, şarkı, **2.** ezgi, nağme. ***e.a.- 1.*** *poem, ballad,* ***2.*** *melody, song.*

layabout, *is. Brit.* aylak, başıboş, avare, tembel, işsiz güçsüz kimse. ***e.a.-*** *loafer, idler, bum.*

lay analyst, *is.* ruhçözümler, psikoanalist (tıp doktoru olmayan).

layaway, *is.* peylenmiş mal, peyleme, bedelin bir kısmını ödeyerek mal ayırtma veya böylece ayrılan mal. **~ plan** : peyleme, pey verip mal ayırtma.

lay brother, *is.* din hademesi : kendini bir dine adayarak dinsel kurumlarda (mutfak/bahçe işlerinde) çalışan kimse. Kadın ise : **lay sister, laywoman.**

lay-by, *is.* **1.** *Brit.* durak, araba durağı : yol/demir yolu kenarında arabaların bekleme yeri, **2.** *den.* dar nehir ve kanallarda gidiş gelişi engellemeden su taşıtlarının durup bekledikleri girinti, palamarla bağlama yeri, **3.** (tarımda) son işlem, tarlayı son sürüp ekme işi.

layer, *is.&f.* **1.** katman, tabaka, kat, katmer. **two ~s of paint** : iki kat boya, **2.** yeryüzü tabakası. *alternating ~s of basalt and sandstone.* **3.** koyan/yatıran/sofra kuran/dizen/düzenleyen vb. kimse, **4.** yumurtlayan. **a good ~** : çok yumurtlayan tavuk, **5.** daldırma (fidan), **6.** katmanlaş(tır)mak, tabakalaş(tır)mak, tabaka teşkil etmek, katmerlen(dir)mek, tabakalara ayrılmak, **7.** (fidanı) daldırmak, daldırma fidan yetiştirmek, **8. ~ cake** : katmerli pasta, kat kat kremalı pasta, **9. ~age** : (fidanı) daldırma, daldırma usulüyle fidan yetiştirme.

layette, *is.* bebek takımı, bebek çamaşır ve elbiseleri.

lay figure, *is.* **1.** (ağaçtan) insan modeli, manken, kukla, cansız model, **2.** önemsiz kişi, *mec.* sarı çizmeli Mehmet Ağa.

layman, *is., ç.* **-men 1.** acemi, bir mesleğin/bilimin yabancısı, ehliyetsiz kimse (özellikle hukuk ve tıpta), **2.** ruhanî sınıftan olmayan/rahip olmayan kimse.

layoff, *is.* **1.** işine son verme, işten/görevden uzaklaştırma, azil, **2.** işsizlik süresi.

lay of the land, genel durum, koşullar, şerait, vaziyet, ahvaliumumiye. *Brit.:* **lie of the land.**

layout, *is.* **1.** düzen, tertip, plân. *We objected to the ~ of the house.* **2.** durum, duruş, vaziyet, **3.** *basım* sayfa düzeni/tertibi, diziliş, mizanpaj, **4.** *k.d.* kurum, yer, emlâk, konut, belirli bir işe tahsis edilen bina/arazi ve müştemilâtı. *a fancy ~ with a swimming pool. a cattle-ranching ~.* **5.** takım, âlet edevat, **6.** (iskambilde) deste düzeni, destenin diziliş tarzı, **7.** (a) kurulu/düzenli bir şey, (b) yapılış, kuruluş, düzen. *a model train ~.* ***e.a.- 2.*** *plan, arrangement,* ***4.*** *dwelling, place,* ***7.*** *setup, situation.*

layover, *is. ABD* mola, duruş, duraklama, konaklama, dinlenme, aralık, fasıla. ***e.a.***- *stopover.*

layperson, *is. bk.:* **layman.**

lay reader, *is.* (Anglikan kilisesi) papaz yardımcısı : rahip olmadığı hâlde bazı dinî ayinleri yaptırma yetkisi olan kimse.

lay sister, *is.* rahibe yamağı : kendini dine adamış olup dinî kurumlarda hizmetçilik eden kadın.

lay-up, *is.* (basketbolda) yakından topa vuruş.

laywoman, *is., ç.* **-women 1.** ruhanî sınıftan olmayan kadın, **2.** mesleksiz/ehliyetsiz kadın.

lazar, *is.* cüzzamlı, kötü bir hastalığa yakalanmış kimse.

lazaretto, *is., ç.* **-tos 1.** cüzzam hastanesi, çaresiz hastalıkları tedaviye çalışan hastane, **2.** karantina, **3.** *den.* kıç taraftaki erzak ambarı. **lazaret, lazarette** *d.d.*

laze, *is.&f.* **lazed, lazing 1.** tembelik, tembelleşme, tembelce hoş vakit geçirme, vakit öldürme, rahavetle geçirilen vakit. *a quiet ~ in the hammock.* **2.** tembelleşmek, haytalaşmak, avareleşmek, **3.** ~ **about/around** : tembel tembel/avare dolaşmak, tembellikle vakit geçirmek, **4.** ~ **away** : tembel tembel vakit geçirmek, vakit öldürmek. ~ **away one's time** : hiçbir iş yapmadan tembelce vakit geçirmek, avarelik etmek.

lazuli, *is. bk.:* **lapis lazuli.**

lazulite, *is.* gök taşı, gök mavisi renginde bir mineral : (FeMg)Al2P2O8(OH)2. **lazulitic** : gök taşı+, gök taşından.

lazurite, *is.* lâcivert taş : lâcivert kristalli bir mineral. Na5Al3Si3O12S3. Süs eşyası yapmakta kullanılır.

lazy[1], *sf.* **lazier, laziest 1.** tembel, aylak, gevşek. *She was too ~ to get up and turn off the TV.* **2.** uyuşturucu, bunaltıcı, uyuşuk. *a hot, ~ afternoon. a ~ mood.* **3.** yavaş, ağır, bati, hareketsiz, durgun. *a ~ stream.* **4.** yan yatmış (sığır markası), **5. lazily** : tembel tembel, tembelce, tembellikle, **6. laziness** : tembellik, uyuşukluk, **7. lazyish** : tembelce, oldukça tembel. ***e.a.***- *1. indolent, idle, slothful, 3. sluggish.* ***k.a.***- *1. industrious..*

lazy[2], *gs.f.* **lazied, lazying** tembellik etmek, tembel tembel yatmak, tembel davranmak, ağırdan almak. ***e.a.***- *laze.*

lazybones, *is. k.d.* tembel adam/çocuk.

Lazy Susan, *is.* döner tepsi.

lazy tongs, *is.* zikzak maşa.

lb., *ç.* **lbs., lb.** *bk.:* **pound.**

lbf, *fiz.* = pound-force.

LC = landing craft.

L/C = l/c = letter of credit.

L.C. = **1.** letter of credit, **2.** Library of Congress.

l.c. = **1.** left center, **2.** letter of credit, **3.** loco citato (zikredilen yerde).

LCD = *Liquid Crystal Display* : iki cam arasındaki ince bir sıvı kristal filmin elektrik akımı ile ışıksal özelliğini değiştirmesinden yararlanan sayı gösterme yöntemi. Hesap makinelerinde, sayısal saatlerde vb. kullanılır.

L.C.D. = l.c.d. = *lowest common denominator* : en küçük ortak payda.

L.C.F. = l.c.f. = *lowest common factor* : en küçük ortak çarpan.

L.C.M. = l.c.m. = *least common multiple* : en küçük ortak kat.

LD = **1.** *Laus Deo = Praise (be) to God* : Elhamdülillâh, **2.** *lethal dose* : öldürücü doz, **3.** *long distance* : uzak mesafe.

L-dopa, *is.* Parkinson hastalığının kötürümleştirmesini önleyen ilâç [**L**-(3,4) **D**(ihydr) **o**(xy)**p**(henyl)**a**(nine)].

Ldp. = **1.** ladyship, **2.** lordship.

L.D.S. = **1.** *Laus Deo Semper : praise (be) God forever :* Allaha daima şükürler olsun, **2.** Licentiate in Dental Surgery.

-le, *son ek* **1.** sık sık tekrarlanan eylemleri bildiren fiillerin sonuna gelir: *dazzle, twinkle, sparkle* gibi, **2.** fiillerden üretilen ve "anık, müstait, yetenekli" anlamı içeren sıfatlara takılır : *brittle* gibi, **3.** küçültme adlarına takılır : *bramble, icicle* gibi, **4.** araç ve alet adlarını gösterir : *beadle, bridle, thimble* gibi.

lea, *is.* **1.** çayırlık, otlak, mera, **2.** birkaç sene otlak olarak kullanıldıktan sonra sürülüp başka ürün yetiştirilen tarla, **3.** iplik uzunluğu ölçüsü : yün için 80 yarda, pamuk ve ipek için 120 yarda, keten için 300 yarda (1 yarda 0.915 m).

leach, *f.&is.* **1.** (su/sıvı) süz(ül)mek, filtreden geç(ir)me(k), **2.** (külü/toprağı vb.) su ile karıştırıp süzerek suda eriyen maddelerini ayırma(k). ~ *out alkali from ashes. Potash is ~ed*

from wood ashes. **3.** süzülerek suda eriyen maddeleri kaybetmek. **the ~ing of the soil**: şiddetli yağmur vb. ile toprağın besleyici maddeleri kaybetmesi, **4. ~ out/away** : süzülüp arınmak, tasfiye olunmak, **5.** süzülen madde, **6.** süzgeç, filtre, **7. ~ability** : süzülebilme, **8. ~able** : süzülebilir, süzülerek ayrılabilir, **9. ~ate** : süzüntü, süzmekle elde edilen sıvı/ürün, **10. ~er** : süzen kimse.

leachy, *sf.* **leachier, leachiest** gözenekli, mesamatlı, suyu geçiren (kumlu/çakıllı toprak gibi). ***e.a.*** *- porous.*

lead[1], *f.* **led, leading 1.** yol göstermek, önden gitmek, rehberlik/önderlik etmek. *You ~, we'll follow. To ~ a group on a cross-country hike.* **2.** yed(il)mek, yedeğinde götürmek/gitmek, peşi sıra götürmek, elinden tutup götürmek. *to ~ a horse by a rope. A properly trained horse will ~ esaily.* **3.** *gen.* **~ to** : etkilemek, sebep/saik olmak, (bir eyleme/sonuca) sevk etmek/itmek, sonucunu doğurmak, ...ile sonuçlanmak. *Subsequent events led him to reconsider his position. The incident led to his resignation.* **I am led to the conclusion that** : ... sonucuna vardım (şu sonuca vardım ki....). **~ to nothing** : bir sonuca varmamak, boşa çıkmak, beyhude olmak, **4.** yöneltmek, çevirmek, imale etmek. *You can ~ him around to your point of view if you are shrewd with him.* **5.** ulaştırmak, iletmek, götürmek, sevk etmek, isal etmek. *a pipe ~s water to the house.* **6.** (yol, geçit vb.) gitmek, götürmek, var(dır)mak, ulaş(tır)mak. *The first street on the left will ~ you to the Library. That path ~s directly to his house. Study ~ind to a Ph.D. degree.* **7.** getirmek, (bir yere) almak. *The prisoners were led in the warden's office.* **8.** sevk ve idare etmek. *He led the Allied Forces during the war.* **9.** önde/başta gitmek/yürümek, (liste vb. de) başta/birinci gelmek/olmak. *to ~ a parade. The school band led the parade.* **In history he is low in class, but in algebra he ~s** : Tarih dersinde sınıfın gerisindedir, fakat cebirde birincidir. **10.** üstün olmak, ileride olmak, üstünlük/öncelik sağlamak. *He ~s his teammates.* **11.** önderlik yapmak, önayak olmak, başına geçmek. **~ a movement** : bir harekete önayak olmak, **12.** yönetmek, idare etmek. *to ~ an orchestra. He led a peace movement in the late 1930's.* **13.** (ömür/zaman) sürmek, geçirmek. **to ~ a happy life** : mutlu bir ömür sürmek, **14.** (iskambilde) oyunu açmak, (belirli kartla) oyuna başlamak, **15.** (hareketli hedefin) önüne nişan almak. *~ an aircraft.* **16. ~ a dog's life** : (köpek gibi) sürünmek, sefalet içinde bunalmak, çok sıkıntılı bir hayat sürmek, **17. ~ a merry chase** : maharetle kaçıp kurtulmak. *The deer led the hunter a meery chase.* **18. ~ aside** : bir yana çekmek, **19. ~ astray** : (a) yoldan çıkmak, yolunu sapıt(tır)mak/şaşır(t)mak, yanlış yola sevk etmek, **20. ~ away** : (a) (beyzbol) top atılmadan önce koşmak, (b) alıp götürmek, uzağa götürmek, (c) ayartmak. **be led away** : başkasının etkisine kapılmak, **21. ~ by the nose** : bir kimseyi istediği gibi idare etmek, istediğini yaptırmak, burnuna kancayı takmak, yularından tutup görtürmek, **22. ~ in prayer** : (a) başkaları için dua etmek, (b) toplum huzurunda yüksek sesle dua okumak, **23. ~ off (with)** : başlamak, önderlik/rehberlik yapmak, önce davranmak, başa geçmek. *She led off (the show) with a song.* **24. ~ one a dance** : kişisel çıkarı için zorluk çıkarmak, *mec.* deveyi yokuşa sürmek, **25. ~ (s.o.) on** : (a) yanlış şeye inandırmak, zannını uyandırmak, yanıltmak. **She led him on to think that she woul eventually marry him** : Onunla evleneceği zannını uyandırdı. (b) **~ (s.o.) on into** : yanlış harekete sürüklemek, zararlı bir işe sürüklemek/teşvik etmek. (c) yol göstermek, rehberlik etmek. **~ s.o. to say sth** : birini bir şey söylemeye sevk etmek, sözü ağzına koymak. **That ~s on to what I was going to say** : Bu, asıl söyleyeceğim şeye götürür. **26. ~ out** : dışarı çıkarmak, **27. ~ the way** : (a) yol göstermek, rehberlik/kılavuzluk yapmak, (b) örnek olmak, (c) önce davranmak, (d) öne geçmek, önden yürümek, **28. ~ up to** : (a) (bir bahse/konuya) yol açmak, zemin hazırlamak. *My kind words led up to a request for money. His speech led up to a discussion of war.* (b) (bir konuya vb.) ihtiyatla/çekinerek girmek/temas etmek. *He led up carefully to his proposal.* (c) ...demek istemek, sözü/konuyu belirli bir hedefe götürmeye/sevk etmeye çalışmak. **What are you ~ing up to?** Ne demek istiyorsun? (d) götürmek, ulaştırmak. *This road ~s up to Çankaya. This staircase ~s up to the roof.* **~ up to a subject** : sözü bir konuya götürmek/çevirmek. (e) ...ile sonuçlanmak. *The years that led up to the*

war. The events that led up to revolution. **29. ~ s.o. wrong** : birini baştan çıkarmak, ayartmak, yanlış yola sevk etmek. ***e.a.- 1&2.*** *guide, precede, escort, usher,* ***3.*** *influence, induce, motivate,* ***4.*** *bring,* ***5.*** *conduct,* ***8.*** *command, direct, head, run,* ***9.*** *excel, outstrip,* ***23.*** *begin, start,* ***25.*** *(b) mislead.*

lead[2], *is.* **1.** öncelik, birincilik, önde/başta gelme, ilerleme. **take the ~** : başa geçmek, rehber olmak, birinci gelmek. *He took the ~ in the race.* **2.** ileride/önde olma derecesi. **He had a ~ of four lengths** : Dört boy ileride idi. *He had a ~ of 3 meters at the halfway mark.* **have a big ~** : çok önde olmak, uzun mesafe almış olmak, **3.** önder, rehber, kılavuz, (b) **4.** yular, tasma, köpek kayışı, **5.** işaret, emare, delil, bir yolu/yöntemi vb. belirten gösterge, ipucu. *He was not sure where to look for the information, but the librarian gave him some good ~s.* **6.** önderlik, liderlik, rehberlik, kılavuzluk, iz. **to follow s.o.'s ~** : birinin izinden gitmek. *We made a point to follow the ~ of Atatürk.* **7.** *tiy.* (a) baş rol, (b) baş oyuncu, **8.** (iskambilde) (a) oyuna başlama, ilk oynama hakkı/işlemi, (b) ilk oynanan kart, **9.** (gazetecilikte) giriş, girişlik, söz açımı, girizgâh, bir haberin özet niteliğindeki ilk cümleleri, (dergide) başyazı, **10.** *elekt.* tel, uç, bağlama iletkeni, **11.** (boks) (hasıma yönelttilen) yumruk/vuruş, **12.** *den.* (a) halat/zincir doğrultusu, (b) **leader** *d.d.* kılavuz, **13.** (madencilikte) (a) maden damarı, (b) eski nehir yatağında altın içeren birikinti, **14.** (hareketli hedefin) önüne nişan alma, **15.** (hareketli hedefi vurmak için) nişan noktasının hedefe uzaklığı, **16.** (beyzbol) önce koşma, ilerleme, **17.** (koro müziğinde) baş ses. ***e.a.- 4.*** *leash,* ***5.*** *clue, indication,* ***6.*** *leadership, guidance example,* ***13.*** *lode.*

lead[3], *sf.* baş, önemli. **~ editorial** : başmakale.

lead[4], *is.* **1.** *kim.* kurşun : gri,renkli, ağır, yumuşak, dövülgen maden. Simgesi **Pb**, atom ağ. 207.19, atom nu. 82, özgül ağ. 11.34 (20°C de). **pig ~** : külçe kurşun. **red ~** : sülüğen tozu. **white ~** : üstübeç. **~ color** : kurşunî, kurşun rengi. **~-free** : kurşunsuz (benzin), **2.** kurşun veya kurşun alaşımından yapılmış şey, **3.** çekül/şakul/iskandil kurşunu. **Heave the ~** : iskandil etmek. **~ line** : iskandil savlosu, **4.** mermi, saçma, **5.** grafit, **6.** kalem kurşunu, kurşun kalemin yazan çubuğu. **black ~** : kalem kurşunu, **7. leading** *d.d.* (matbaacılıkta) satırlar arasını açmak için kullanılan ince kurşun cetvel, satır arası cetveli, anterlin, **8.** pencere kurşunu : pencerelerdeki renkli camları taşıyan kurşun çerçeve, **9.** *bk.:* **white lead, 10. ~s** *Brit.* (a) kurşunla kaplı cam, (b) dama kaplanan kurşun levha, **11. swing the ~** : hastalık taslamak, temarüz etmek. ***e.a.- 3.*** *plummet, weight, plumb.*

lead[5], *gl.f.* **1.** kurşunlamak, kurşunla doldurmak/kaplamak, **2.** *basım* satır aralarını kurşun cetvelle açmak, **3.** pencere camlarını kurşunla tutturmak, **4.** (tüfek vb.) kurşunla tıkanmak, **5.** iskandil etmek.

lead[6], *sf.* kurşun+, kurşunlu, kurşundan yapılmış.

lead acetate = sugar of lead, *is. kim.* kurşun asetat : Pb(C2H3O2)2.3H2O. Zehirli katı madde. Boya ve dokumacılıkta kullanılır.

lead arsenate, *is. kim.* kurşun arsenat : PbHAsO4. Çok zehirli toz. Haşeratı öldürmekte kullanılır.

lead colic, *is. patol. bk.:* **painter's colic.**

leaded, *sf.* kurşunlu (benzin): tetrahedril kurşun içeren (yanınca havayı kirleten bir maddeye dönüşür). ***k.a.- unleaded, leadfree.***

leaden, *sf.&gl.f.* **1.** ağır, kurşun gibi, atıl. *a ~ mass.* **2.** kasvetli, kapanık. *~ air.* **3.** kurşunî, kurşun renginde. *~ clouds. a ~ sky.* **4.** sıkıcı, boğucu, ezici, bunaltıcı, tazyik edici, ağır. *a ~ silence.* **5.** tembel, ağır, bati, kayıtsız, kaygısız. *He moved at a ~ pace.* **to feel ~-limbed** : kol ve bacaklarını kurşun gibi ağır hissetmek, **6.** değersiz, adî, **7.** kurşun+, kurşundan yapılmış, **8.** ağırlaştırmak, yavaşlatmak, tembelleştirmek, **9.** kasvet vermek, sıkmak, bunaltmak, **10. ~ly** : ağır ağır, ağır/sıkıcı/bunaltıcı bir şekilde, **11. ~ness** : ağırlı, sıkıcılık, bunaltıcılık. ***e.a.- 1.*** *heavy,* ***2.*** *dull, spiritless, gloomy,* ***3.*** *grey,* ***4.*** *oppressive, listless,* ***6.*** *poor.*

leader, *is.* **1.** önder, lider, baş, resi, **2.** rehber, kılavuz, yol gösteren, **3.** *müz.* (a) orkestra/bando şefi, (b) (orkestrada) birinci keman, solo kemancı, **4.** (a) oltada yem taşıyan ip, (b) balığı havuza yönelten ağ, **5.** (film veya ses şeridinde makaraya sarılan) kılavuz film/şerit, **6.** *Brit.* **leading article** *d.d.* (gazetede) başmakale, **7.** müş-

teri çekmek için ucuzlatılan mal, **8.** (yağmur sularını aşağı akıtan) oluk, iniş oluğu, **9.** *den.* **lead** *d.d.* kılavuz, **10. ~s** *bas.* gözü bir yere çekmek için konulan bir sıra nokta veya kesik çizgi, **11. ~less** : öndersiz, lidersiz, kılavuzsuz, rehbersiz. ***e.a.- 1. chief, 3. conductor.***

leadership, *is.* **1.** önderlik, liderlik. *He maintained his ~ of the party despite heavy opposition. The nation prospered under his ~.* **2.** önderlik yeteneği, sevk ve idare kabiliyeti. *He displayed ~ potential.* **3.** önderler, bir toplumu yöneten kimseler.

lead glass, *is.* kurşunlu cam, bileşiminde kurşun oksit bulunan cam. ***e.a.- flint glass.***

lead glaze, *is.* (seramik) kurşunlu sır, kurşun oksit içeren silisli seramik sırı.

lead-in, *is. rad. TV* anten girişi, anten bağlantısı, anteni verici veya alıcıya bağlayan tel. **down-lead** *d.d.*

leading, *sf.&is.* **1.** başlıca, belli başlı, en önde/başta gelen, en önemli, baş. *He was the ~ writer of our time.* **The ~ lady/man in a play** : piyeste başrolü oynayan kadın/erkek oyuncu, **2.** birinci, en önde/başta giden. *He rode the ~ car.* **3.** yol gösteren, rehber olan, yöneten, yön veren, kılavuzluk eden, **4.** önderlik, liderlik, rehberlik, kılavuzluk, **5.** önder, rehber, yöneten/sevk eden şey/kimse, **6. lead** *d.d. basım* satır arası cetveli, **7. ~ article** : (a) *Brit.* başmakale, (b) derginin en önemli makalesi, **8. ~ cases** *huk.* emsal teşkil eden davalar, **9. ~ light** : (a) *den. bk.:* **range light**, (b) *k.d.* mürşit, önemli/nüfuzlu kişi, **10. ~ part** : başrol, **11. ~ performer** : baş-oyuncu, **12. ~ question** : (a) güdümlü soru : arzu edilen cevaba iten soru, (b) baş sorun, en önemli sorun. **~ question of the day** : günün en önemli sorunu, **13. ~ rein** : biniciliğe ve at alıştırmaya mahsus yedek dizgin, **14. ~ strings** : (a) (yeni yürümeye başlayan çocukları) yürütme kayışı, (b) dizgin : sınırlayıcı/yöneltici koşullar, (c) **be in ~-strings** : yuları ele vermek, başkasının emrinde/yönetiminde olmak, **15. ~ tone** : yedinci nota. ***e.a.- 1. chief, principal, foremost, 2. first, 3. directing, guiding, influencing, 7. (a) leader.***

leadless, *sf.* kurşunsuz, kurşun içermeyen.

lead line, *is. den.* iskandil ipi.

lead-off, *sf.* başlangıç, ilk, birinci. **The ~ item on the agenda** : Gündemin ilk maddesi.

leadoff, *is.* **1.** başlangıç, giriş, **2. lead-off man** *d.d. beyzbol* topa ilk vuran oyuncu. ***e.a.- 1. start, beginning.***

lead pencil, *is.* kurşun kalem.

lead-pipe cinch, *argo* **1.** kesinlik, kesin/hiç şüphesiz şey, kat'iyet, **2.** yapılması çok kolay iş. ***e.a.- 1. certainty, sure thing.***

leadplant, *is. bot.* kurşunî funda *(Amorpha canescens)* : GB ABD'de yetişen, sapı ve yaprakları kurşunîye çalan bir funda. Eskiden madenciler kurşun yataklarının göstericisi olarak kabul ederlerdi.

lead poisoning, *is.* **1.** *patol.* (a) kurşun zehirlenmesi : özellikle küçük çocukların oyuncak ve kurşunlu boyalı eşyayı ağızlarına almasından ileri gelen zehirlenme hâli. Çırpınma ve koma ile belirir. (b) **plumbism, saturnism** *d.d.* kurşunlu maddelerle sürekli temas eden büyüklerde görülen kronik zehirlenme, **2.** *argo* (a) vurularak ölme, (b) kurşun yarası.

leadsman, *is., ç.* **-men** *den.* iskandilci.

lead-swinger, *is. Brit.- argo* **1.** kaytarıcı, işten kaçan, yan çizen, dalgacı, hayta, **2. lead swinging** : kaytarma, işten kaçma, yan çizme, dalgacılık, haytalık. ***e.a.- 1. shirker, slacker, malingerer.***

lead time, *is.* ön süre, yapım süresi, bir ürünün plânlanması ile yapılması arasında geçen zaman. *a long ~ ~ on a new aircraft.*

leadwort, *is. bot.* diş otu *(Plumbago europaea)* : beyaz, mavi, kırmızı çiçekler açan sıcak iklim bitkisi.

leady, *sf.* **leadier, leadiest** kurşunlu, kurşun+, kurşundan, kurşun gibi, kurşunumsu.

leaf, *is., ç.* **leaves**, *f.* **1.** yaprak. **clover ~** : yonca yaprağı. **Sweep up dead leaves in autumn** : Sonbaharda kuru yaprakları süpürmek. **~ tobacco** : yaprak tütün. **to shed its leaves** : yapraklarını dökmek. **fall of the leaves** : yaprak dökümü, yaprakların dökülmesi, güz, **2.** (bitki) sürgün, bitki sapından yana doğru gelişen bitki organı, **3.** taç yaprağı, çiçek yaprağı, petal. *a rose ~.* **4.** (toplu olarak) yaprak(lar), yeşillik, **5.** (kitap/defter) yaprak. **counterfoil and ~** : (makbuz vb.) dip koçanı ve yaprak. **turn over a ~ down** : (kitabın) yaprağını kıvırmak, **6.** ince madenî

levha, varak. *gold/silver ~.* **7.** katman, kat, tabaka, safiha, **8.** (kapı) kanat. **~ of a table** : masanın uzatma eki, **9. in ~** : yeşermiş, yapraklanmış. **The trees will soon be in ~** : Ağaçlar yakında yeşerir/yapraklanır. **come into ~** : yapraklanmak, yeşermek. *The trees come into ~ in spring.* **10. turn over a new ~** : yeniden başlamak, yeni bir döneme girmek, yeni kararlar almak, (yaşamını/durumunu) yeni baştan düzene sokmak. *I promised to turn over a new ~ and study harder.* **11. take a ~ out of somebody's book** : birisinden örnek/ibret almak, (birisini) kendine örnek edinmek, birisinin yolundan gitmek. *You should take a ~ out of his book.* **12. to shake like a ~** : tir tir titremek, yaprak gibi titremek, **13.** yapraklanmak, yaprak açmak/çıkarmak/vermek, **14.** *gen.* **~ through** : (kitaba) göz gezdirmek, sayfaları/yaprakları çevirmek. *to ~ through a book.* **15. ~like** : yaprak gibi. ***e.a.- 3. petal, 4. foliage, 7. layer, lamina.***

leafage, *is.* yapraklar, yeşillik. ***e.a.- foliage.***

leaf beet, *is. bot.* pazı yaprağı. ***e.a.- chard.***

leaf beetle, *is.* yaprak biti *(Chrysomelidae).*

leaf blight, *is.* yaprak küfü : yapraklara arız olan bir tür hastalık.

leaf blister, *is. bk.:* **leaf curl.**

leaf blotch, *is.* yaprak pası : yaprak hastalığının bir evresinde görülen koyu lekeler.

leaf bud, *is.* yaprak tomurcuğu.

leaf butterfly, *is. zool.* yaprak kelebeği *(Kallima)* : G Asya'da görülen yaprağa benzer kelebek.

leaf curl = leaf blister, *is.* yaprakkıvırtan : yaprakların kıvrılarak ölmesine yol açan bir nevi mantar hastalığı.

leaf-cutting ant, *is.* yaprakkesen karınca *(Atta)* : Tropikal Amerika'ya özgü yaprakları ve çiçekleri kesip çiğneyen bir tür karınca.

leaf-cutting bee, *is.* yaprakdelen arı *(Megachilidae) :* yaprakları ve çiçekleri yuvarlak biçimde delen bir arı türü.

leafed, *sf.* yapraklı.

leaf fat, *is.* içyağı : hayvanların (özellikle domuzların) karın boşluğunda böbreklerin etrafını saran yağ tabakası. Domuz yağı *(lard)* bundan yapılır.

leafhopper, *is. zool.* yaprak piresi *(Cicadellidae)* : Hububata musallat olan ve bitkinin suyunu emen, zıplayarak hareket eden, hortumlu birkaç çeşit böcek.

leaf insect = walking leaf, *is. zool.* yapraksı böcek *(Phasmatidae)* : şekli ve rengi yaprağa benzer bir böcek.

leaf lard, *is.* domuz içyağı : domuzun böbrek yağından elde edilen yağ.

leafless, *sf.* yapraksız. **~ness** : yapraksızlık.

leaflet, *is.* **1.** risale, broşür, el ilânı, katlanmış fakat dikilmemiş basılı kâğıt, **2.** bileşik bir yaprağın her bir dilimi, **3.** yaprakçık, taze/küçük yaprak, **4.** yaprağa benzer yapı/oluşum.

leaf miner, *is.* yaprak kurdu : kurtçuk evresinde yaprakları yiyen böcek türü.

leaf mold = leaf mould, *is.* **1.** yaprak gübresi, funda toprağı, **2.** yaprak küfü : bazı bitkilerin yapraklarına arız olan hastalık.

leaf monkey, *is. bk.:* **langur.**

leaf mustard, *is. bk.:* **mustard** (2).

leaf roll, *is.* yaprak kıvrılması : patates bitkisi hastalığı.

leaf roller, *is. zool.* yaprakkıvıran : kurtçukları yaprakları kıvırıp içine yuva yapan çeşitli böcek ve güvelerden her biri (*Tortricidae* familyası).

leaf rust, *is.* yaprak pası : hububat yapraklarında *Puccinia* türü mantarların sebep olduğu hastalık.

leaf scald, *is.* yaprak yanığı : çeşitli bakteri ve mantarların yaprakta sebep olduğu bir hastalık. Yaprakta yer yer soluk benekler türer.

leaf spot, *is.* yaprak lekesi : yapraklarda yuvarlak biçimde soluk renkli benekler oluşturan hastalık.

leaf spring, *is.* yaprak yay.

leafstalk, *is.* yaprak sapı. ***e.a.- petiole.***

leaf trace, *is.* yaprak izi.

leafy, *sf.* **leafier, leafiest 1.** yapraklı, yaprağı çok, yapraklarla örtülü. *~ woodland.* **2.** yapraksı, yaprak gibi, yaprak şeklinde/biçiminde, yaprağa benzer. *We choose a fabric with a ~ design.* **3.** yaprak+. **a ~ shade** : yaprak(ların) gölgesi, **4. ~ liverwort** : kızıl yaprak, **5. ~ spurge** : iri sütleğen *(Euphorbia esula)* : Avrupa'dan Amerika'ya gelmiş kalımlı bir sütleğen, **6. leafiness** : yapraklılık, çok yapraklı olma.

league[1], *is.&f.* **leagued, leaguing 1.** sözleşme, sözlü anlaşma, ahit : ortak çıkarların korunması, karşılıklı yardım ve dayanışma amacıyla yapılan anlaşma, **2.** (özel amaçlar için kurulan) birlik, cemiyet, ittifak. *the ~ of Women Voters.* **3.** topluluk, sınıf, grup, kategori, seviye. *He simply isn't in your ~ when it comes to brains. The two contractors are just not in the same ~.* **4.** (spor) küme, lig. *a hockey/bowling/football ~.* **5. in ~** : (gizli/kötü maksatlarla) anlaşmış, anlaşma hâlinde, müttefik(an) el birliğiyle. **be in ~ with** : ...ile iş birliği yapmak, müştereken/el birliğiyle hareket etmek. *The suspected spies were thought to be in ~ with the enemy. They were in ~ against us.* **form a ~ against s.o.** : birine karşı birleşmek, aleyhinde birlik kurmak, **6.** (belirli bir amaç uğrunda) birleşmek, birlik olmak/kurmak, ittifak etmek. **~ together** : birleşmek, ittifak etmek. *Countries that ~d together.* ***e.a.- 1.*** *alliance,* ***2.*** *confederacy, coalition,* ***3.*** *class, group, category, level,* ***5.*** *allied,* ***6.*** *unite, combine.*

league[2], *is.* **1.** fersah : takriben 5 km'lik uzaklık ölçüsü (memleketine göre 2.42 -4.6 mil arasında değişir, genellikle 3 mil kabul edilir). **2.** fersah kare : 1796 hektarlık eski İspanyol arazi ölçüsü.

League of Nations, *is.* Milletler Cemiyeti, Cemiyetiakvam : 1919'da Versay andlaşması ile kurulup Nisan 1946'da feshedilen milletler arası kurum.

leaguer, *is.&gl.f.* **1.** *esk.* (a) kuşatma, muhasara, (b) kuşatmak, muhasara etmek, **2.** birlik üyesi, cemiyet azası. ***e.a.- 1.*** *(a) siege, (b) besiege.*

leak, *is.&f.* **1.** (sıvı/gaz vb. sızdıran) çatlak, yarık, delik, yırtık. *a ~ in the garden hose. a ~ in a blackout curtain. a ~ in a boat. Water poured in through a ~ in the ship's hull.* **2.** sızıntı, sızma. *water/gas ~. The ~ was so slow we barely noticed it.* **spring a ~** : sızıntı peyda etmek. **stop a ~** : sızıntıyı kesmek/önlemek, (su vb.) sızdıran deliği tıkamak, **3.** *elekt.* kaçak : yetersiz/kusurlu yalıtımdan ileri gelen akım kaybı, iletim hattında böyle bir kaybın bulunduğu nokta, **4.** (haber/sır) sızma, sırrın gizlice dışarıya verilmesi. *a news ~. budget/security ~. a ~ in the defence system.* **5.** *argo- kaba* işeme, çiş yapma. **take a ~** : işemek, çiş yapmak, su dökmek, **6.** (sıvı) sız(dır)mak, ak(ıt)mak. *The rain is ~ing in. The ship was ~ing badly. The car ~s oil. The roof ~s. The water is ~ing through the roof.* **7.** (gaz, hava vb.) kaç(ır)mak. *That pipe ~s gas.* **8.** *gen.* **~ out** : (sır vb.) dışarı sız(dır)mak, açıkla(n)mak, ifşa etmek/olunmak, (gizlice etrafa) yay(ıl)mak, duyurmak, duyulmak. *The secret ~ed out. Who ~ed the news to the press?* ***e.a.- 1.*** *crack, aperture, opening, gash, hole, puncture, fissure, crevice, rupture, perforation, break, breach,* ***2.*** *leakage, leaking, drain, outflow, efflux, seepage, escape, ebb,* ***6&7.*** *exude, seep, percolate, filter, discharge, escape,* ***8.*** *divulge, reveal, disclose, confide, give away.* ***k.a.- 8.*** *conceal, hide, suppress.*

leakage, *is.* **1.** sızma, **2.** sızıntı, akıntı. *a ~ in a pipeline.* **3.** süzülme firesi, sızıp kaybolan miktar. *The ~ was estimated 30 liters an hour.* **4.** (sır) açıklanma, sızma, ifşa. *a ~ of the news to the press.* **5.** *elekt.* kaçak.

leaker, *is.* çatlak/yarık/sızdıran şey.

leakless, *sf.* sızıntısız, sızdırmaz.

leaky, *sf.* **leakier, leakiest 1.** sızıntılı, sızdıran, çatlaklı, yarıklı, delikli, su alan. *a ~ boat.* **2.** *esk.* güvenilmez, **3. leakily** : sızdırarak, sızıntılı/çatlaklı bir şekilde, **4. leakiness** : sızdırma, çatlaklık.

leal, *sf. Isk.* **1.** sadık, vefakâr, hakikî, gerçek, **2. ~ly** : sadakatle, sadıkane, vefa ile, **3. ~ty** : sadakat, vefa. ***e.a.- 1.*** *loyal, true, faithful.*

lean[1], *f.* **leaned** (veya *Brit.* **leant**), **leaning 1.** eğ(il)mek, meylet(tir)mek. *A small tree ~s over in the wind. He ~ed forward/down/over to hear what she said. He ~ed his head forward. She ~ed over the balustrade and shouted to the men downstairs.* **2.** yana yatmak, eğik/meyilli olmak, eğri durmak. *The post ~s to the left.* **3.** *gen.* **~ to/toward(s)** : temayül göstermek, (fikren/hissen) meyletmek, eğiliminde/eğilimli/temayülünde/mütemayil olmak. *to ~ toward socialism.* **I ~ toward the belief that** : Şuna inanıyorum ki... **4. ~ on/against** : daya(n)mak, yasla(n)mak, aban(dır)mak. *to ~ on/against a wall. She ~ed against his shoulder. to ~ a chair against the railing.* **5.** güvenmek, dayanmak, itimat etmek, inanmak, kanmak. **to ~ on empty promises** : boş vaatlere kanmak. **to ~ (heavily) on s.o. for advice** : (hep) birisinin öğütlerine inanmak.

~ upon others for guidance : başkalarının rehberliğine güvenmek, **6. ~ on** : zorlamak, tazyik etmek, yakasını bırakmamak. **They ~ed on him for payment** : Ödemesi için zorladılar. **The editor was ~ing on him for the article** : Editör onu makale yazmaya zorluyordu. **7. ~ over backward** *k.d.* (bir şeyi telâfi için) aşırı/fazla ileri gitmek, bütün gayretini sarf etmek, elinden geleni yapmak. *He ~s over backward to prove that he is innocent.* **8. to ~ a stain on** : leke sürmek. ***e.a.- 1. incline, bend, 2. slant, 3. tend, 4. rest, prop, 5. depend, rely, 6. put pressure on.***

lean[2], *is.* **1.** eğim, eğilim, meyil, temayül. *a ~ of 30°.* **2.** eğilme, meyletme, **3.** yağsız/yavan et, **4.** zayıf/yağsız şey . ***e.a.- 1. inclination.***

lean[3], *sf.* **1.** zayıf, lagar. *~ cattle. The prisoner looked ~ and pale.* **2.** (et) yağsız, yavan. *~ meat is healthier for you than fatty meat.* **3.** ürünsüz, mahsulsüz, kıraç. **~ years** : ürünsüz yıllar, kıtlık yılları, **4.** kıt, az, yetersiz, çeşnisiz, fakir, düşük nitelikli. **a ~ diet** : perhiz, çeşnisiz yemek. **a ~ harvest** : kıt hasat. **The firm realized ~ profits during the early years** : Firma, ilk yıllarda az kâr sağladı. **5.** (hava yakıt karışımı) yakıtça fakir, (yağlı boya) yağı az, **6. ~ly** : zayıf/yağsız bir şekilde, kıtı kıtına, yetersiz olarak, **7. ~ness** : zayıflık, yağsızlık, yavanlık, kıtlık, yetersizlik. ***e.a.- 1. thin, spare, skinny, lank, lanky, emaciated, gaunt, 3. sparse, barren, poor, 4. meager, scant, scanty, insufficient, modest. k.a.- 1&2. fat, stout, plump, 4. rich, abundant, ample, plentiful, profuse.***

leaning, *sf.&is.* **1.** eğilim, meyil, temayül. *strong literary ~s.* **2.** eğilme, meyletme, **3.** eğik, eğri, eğilmiş, meyilli, mail. **a ~ tower** : eğri kule. **~ Tower of Pisa** : Pisa'nın Eğri Kulesi.

lean-to, *is., ç.* **-tos 1.** sundurma : bir tarafı direkler üstüne dayanan eğik çatı, **2.** binanın eğik çatılı uzantısı, **3.** eğik çatılı bina, **4.** eğik çatı (eğik bir düzlemden ibaret çatı).

leap, *is.&f.* **leaped/leapt, leaping 1.** sıçramak, zıplamak, atlamak, hoplamak. **~ over** : üstünden atlamak. **to ~ over a ditch** : hendekten atlamak. **~ for joy** : sevincinden zıplamak, etekleri zil çalmak. **He leapt into (out of) the car** : Arabaya (arabadan) atladı. **He leapt into the air** : Havaya zıpladı. **Her heart leapt** : Yüreği hop etti. **2.** fırlamak, atılmak. **to ~ aside** : hızla kenara çekilmek, **3.** (acele hükme/karara) varmak. *to ~ to a conclusion.* **4.** üstünden atlamak, atlayıp öte tarafa geçmek. **to ~ o fence/a wall** : çitten/duvardan atlamak. *The thief ~ed the wall and escaped.* **5.** aşmak, geçmek. *to ~ Atlantic in a jet.* **6.** zıplatmak, hoplatmak, atlatmak, **7.** (aygır) kısrağa binmek, çiftleşmek, **8. ~ at** : can atmak, can atarak kabul etmek, öpüp başına koymak, yakalamak, kaçırmamak. **~ at an offer** : bir teklifi can atarak kabul etmek. **~ at the chance** : fırsatı yakalamak/kaçırmamak, **9.** sıçrama, sıçrayış, atlama, atlayış, zıplama, zıplayış, hoplama, hoplayış, hamle. **take a ~** : sıçramak, vb. **at one ~** : bir hamlede/sıçrayışta. **a giant ~ for mankind** : insanlık için muazzam bir sıçrayış/hamle/ilerleme, **10.** atlama mesafesi, **11.** (üstünden) atlanılan yer, **12.** anî geçiş, fırlama, yükselme. *a successful ~ from piano class to concert hall.* **13.** anî/önemli artış/yükseliş. *There has been a ~ in profits this year.* **14. by leaps and by bounds** : büyük hızla, çok çabuk/sür'atle. dev adımlarıyla. **We are progressing by leaps and bounds** : Dev adımlarıyla ilerliyoruz. **15. ~ in the dark** : gözü kapalı atılış/girişim, sonu meçhul/tehlikeli teşebbüs, sonu belirsiz/şüpheli iş, **16. leaper** : atlayan, zıplayan, fırlayan kimse/şey. ***e.a.- 1&9. jump, spring, bounce, bound, hop, 3. rush, hasten, jump, come hastity, 4. jump over, bound/hop over, 14. very rapidly.***

leapfrog, *is.&gl.f.* **-frogged, -frogging 1.** birdirbir, **2.** birdirbir oynamak, **3. ~er** : birdirbir oynayan.

leapt, *f. bk.:* **leap** *(geç.z.&sf.f.).*

leap year, *is.* artık yıl, seneikebise : 366 gün süren (Şubat ayı 29 gün olan) yıl : 365.25 gün süren astronomi yılı ile 365 günlük takvim yılı arasındaki farkı kapatmak için 4 ile bölünebilen (400 ile bölünemeyen sonu çift sıfırlı yıllar hariç) her yıl artık yıl sayılır. *bk.:* **common year.**

learn, *f.* **learned/learnt, learning 1.** öğrenmek, bilgi edinmek. *to ~ a foreign lamguage. to ~ (how) to do sth.* **It is never too late to ~** : İnsan her yaşta öğrenebilir. **2.** *gen.* **~ of/about** : haber almak, vakıf olmak, bilgisi olmak, anlamak. **to ~ the truth/the facts** : gerçeği anlamak.

to ~ of an accident : bir kazayı haber almak. **I was sorry to ~ (that) you had been ill** : Hasta olduğunu haber alınca üzüldüm. **We haven't yet ~ed whether he recovered** : İyileşip iyileşmediğinden henüz haberimiz yok. **3.** bellemek, ezberlemek, hıfzetmek. **~ by heart** : ezberlemek. **~ by rote** : tekrarlayarak ezberlemek. *He ~ed the poem so he could recite it at the dinner.* **4.** (alışkanlık, itiyat, terbiye vb.) edinmek/öğrenmek, ders/ibret almak, başkasında görüp kendine maletmek. *He ~ed patience from his father.* **to ~ bad habits** : kötü alışkanlıklar edinmek. **to ~ from one's mistakes** : yaptığı hatalardan ders almak, **5.** *esk.* öğretmek, göstermek. (Bugün bu anlamda kullanılmıyor.) **I'll ~ you!** Ben sana gösteririm! **That'll ~ you!** Bu sana ders olsun! **6. ~ a /one's lesson** : iyi bir ders almak, Hanya'yı Konya'yı öğrenmek. **He's ~t his lesson** : (gereken) dersi aldı = ağzının payını/boyunun ölçüsünü aldı, **7. ~ off** : ezberlemek, su gibi bilmek, **8. ~ up** : bütün gücü ile öğrenmeye çalışmak/gayret etmek, girdisini çıktısını öğrenmek. *She ~t up all she could about the district.* **9. ~able** : öğrenilebilir, **10. ~er** : öğrenen, öğrenci, acemi. ***e.a.- 1. discover, 2. ascertain. know, 3. memorize, 4. acquire, 5. instruct, teach.***

learned, *sf.* **1.** bilgili, bilgin, âlim, okumuş , malûmatlı, allâme. *a (group of) ~ man.* **2.** bilimsel, ilmî, bilim+, bilgi+. *a ~ book/work/society. the ~ professions.* **3.** (sonradan) öğrenilmiş, tecrübe ile kazanılmış. *a ~ response. ~ versus innate behavior patterns.* **4.** (unvan olarak) saygıdeğer, seçkin, güzide, mümtaz (hukukçulara hitapta kullanılır). *My ~ friend.* **5. ~ borrowing** : (başka dilden alınmış) bilimsel/teknik kelime. *Flora and fauna are ~ borrowings from Latin.* **6. ~ly** : bilgince, âlimane, derin bilgi/vukuf ile, **7. ~ness** : bilginlik, bilgi, âlimlik, ilim. ***e.a.- 1. scholarly, 4. eminent.***

learned profession, *is.* bilimsel meslek : derin inceleme ve yüksek bilgi seviyesi gerektiren din, hukuk, tıp mesleklerinden biri.

learning, *is.* **1.** bilgi, ilim, irfan, malûmat, **2.** öğrenim, öğrenme, bilgi edinme, **3.** *psikol.* öğrenme : eğitim, alıştırma ve deneme ile davranışın değiştirilmesi. ***e.a.- 1. erudition, lore, scholarship, knowledge, cultivation, 2. education, edification. k.a.- ignorance.***

learnt, *f. bk.:* **learn** *(geç.z.&sf.f.).* **~ behavior** *psikol.* öğrenilmiş davranış.

lease, *is.&f.* **leased, leasing 1.** kira sözleşmesi/kontratı, **2.** icar, kiralama. **a ten years' ~** : on yıl için kiralama, **3.** icara verilen/kiralanan mülk, **4.** kira/icar süresi. *They have a long ~ on the property.* **This ~ is up in May** : Bu kiranın süresi mayısta bitiyor. **5.** fırsat, imkân. **a ~ on life** : hayatta ele geçen fırsat. **a new ~ on life** : daha uzun/sağlıklı/ferah/mutlu yaşama fırsatı. **take on a new ~ of life** : yeniden hayata/mutluluğa kavuşmak. **The antibiotics have given him a new ~ of life** : Antibiyotikler sayesinde sağlığına tekrar kavuştu. **6.** kiralamak, kontrat ile kiraya vermek. *She planned to ~ her apartment to a friend.* **7.** kiralamak, kira ile tutmak. *He ~d the farm from the old man.* **8. leasable** : kiralanabilir, kiraya verilebilir. ***e.a.- 5&6. rent, charter, hire.***

leasehold, *sf.&is.* **1.** kiralama, kira ile tutma, kira ile yararlanma hakkı, **2.** kiralı, kiralanmış.

leaseholder, *is.* kiracı, müstecir.

leash, *is.&gl.f.* **1.** yular, tasma. **hold in ~** : yularını elden bırakmamak. **2.** dizginleme, zapturapt, kontrol, kısıtlama. **to keep one's temper in ~** : dizginlemek, zapturapta almak. **a tight ~ on one's subordinates** : maiyetindekiler üzerinde sıkı bir kontrol, **3.** (avcılıkta) üç cins hayvandan oluşan takım, **4.** dizginlemek, zapturapta almak, kontrol etmek. *to ~ the energy of the atom.* **5.** (yular, tasma, ip vb. ile) birbirine bağlamak, **6. strain at the ~** : kontroldan sıyrılmaya/kurtulmaya çalışmak, serbest kalmaya çabalamak. ***e.a.- 1. lead, 2. check, curb, restraint, 4. control, check, 5. connect, link, associate.***

leasing, *is. esk.* yalan, sahtekârlık. ***e.a.- lie(s), lying, falsehood.***

least[1], *sf.&is.* **1.** (**little** sıfatının üstünlük derecesi) en az, en ufak, en küçük, en cüz'î, asgarî. **He has the ~ money of us all** : Aramızda en az parası olan odur. **He walked the ~ distance of all** : İçimizde en az yolu o yürüdü. **The ~ bit of dirt in a watch may make it stop** : En ufak kir saati durdurabilir. **~ said soonest mended** *a.s.* Ne kadar az söylenirse tevili o kadar kolay olur. **2.** en önemsiz. **The ~ thing upsets her** : En önemsiz şeye sinirlenir. **That is the ~**

of my cares : Umurumda değil, o meseleye hiç önem vermem, onu hiç düşünmem bile. **3.** en az şey/derece/miktar, zerre, en önemsiz şey/kimse. **That is the ~ you can do** : Hiç olmazsa bunu yapabilirsin. **4. at ~ = at the ~** : (a) en az, en azından, asgarî. **The repair will cost at ~ $300** : Tamir en azından 300 dolar tutacak. **The temperature was at ~ 36°C** : Sıcaklık asgarî 36°C idi. (b) hiç olmazsa, ne de olsa, çok şükür. **He may have been late, but at ~ he came** : Çok şükür geldi ya, geç kalmasının önemi yok. **At ~ he has an alternative** : Hiç olmazsa bir seçeneği var. **At ~ it is not raining** : Yağmurun yağmadığına şükredelim (Hiç olmazsa yağmur dindi). **5. at the very ~** : en azından, hiç olmazsa, en aşağı. **Ten days at the very ~** : En azından on gün. **6. not give the ~ sign** : hiç belli etmemek, en küçük bir işaret vermemek, (asla) renk vermemek, **7. not in the ~** : hiç, asla, kat'iyen, hiçbir şekilde, zerre kadar değil, estağfurullah. **It did not surprise me in the ~** : Beni zerre kadar şaşırtmadı (=Asla hayret etmedim). **It doesn't matter in the least** : Hiç önemi yok, **8. not in the ~ degree = not the ~ bit** : hiçbir şekilde, asla, hiç de ...değil, **9. to say the ~ (of it)** : en azından, hiç olmazsa, en hafif deyimiyle.

least[2], *zf.* **1.** (**little** zarfının üstünlük derecesi) en az, hiç olmazsa. **That's the ~ important of all** : İçlerinde en önemsizi (en az önemlisi) budur. **the ~ expensive** : en ucuz (en az pahalı), **2. ~ of all** : (a) hepsinden daha az/önemsiz/küçük. **He deserves it ~ of all** : O buna herkesten daha az lâyıktır/müstahaktır (hiç de lâyık/müstahak değildir). (b) bilhassa ... değil, hele...hiç. **~ of all would I wish to offend him** : Hele onu hiç gücendirmek istemem. **No one, ~ of all children, paid attention** : Hiç kimse, hele (özellikle) çocuklar hiç dikkat etmediler.

least common denominator = lowest common denominator, *is.* **1.** *mat.* en küçük ortak payda, **2.** ortak düzey.

least common multiple = lowest common multiple, *is. mat.* en küçük ortak kat.

least significant digit, *is. mat.* en küçük belirtici sayak : bir sayının en sağındaki sayak (rakam). *bk.:* **most significant digit.**

least squares, *ist.* en küçük üstikiler : gözlem sonuçlarıyla beklenen kuramsal değerler arasındaki fark karelerini minimum yaparak sabitleri belirleme yöntemi. **~ ~ estimator** : en küçük üstikiler kestiricisi.

leastways = leastwise, *zf. k.d.* bari, hiç olmazsa, en azından, her hâlde. ***e.a.***- *at least, at any rate.*

leather, *is.&sf.&f.* **1.** kösele, (tabaklanmış) deri, meşin. **fair ~** : tabiî renkli kösele. **morocco ~** : sahtiyan. **patent ~** : rugan. **Russia ~** : telâtin. **~ - dresser** : deri işçisi. **~ jacket** : tipula kurtçuğu/larvası. **~ prunella** : değersiz şey, önemsiz mesele. **Nothing like ~ !** Tavsiyelerine diyecek yok! (Kendi çıkarını düşünerek bir tavsiyede bulunan kimseye söylenir.) **2.** deri(den yapılmış) eşya. **~ goods** : deri eşya, **3.** deri+, kösele+. **~ processing** : deri işleme. **~ upholstering** : deri kaplama, **4.** kösele/deri ile kaplamak, **5.** *argo* kamçı/kayış ile dövmek, dayak atmak. **~ing** : dayak atma, kamçılama.

leatherback (turtle), *is. zool.* dev kaplumbağa, köseleli kaplumbağa *(Dermochelys coriacea)* : uzunluğu 2.4 m, ağırlığı yarım tonu bulan, kabuğu yumuşak deri ile kaplı iri deniz kaplumbağası.

leather bar, *is.* ibne barı : deri ceket giyen homoseksüellerin devam ettikleri bar.

leather bottle, *is.* tulum, kırba, tuluk.

leatherette, *is.* cilt bezi, pantazot, deri taklidi : kitap ciltlemede, mobilyacılıkta kullanılır.

leatherhead, *is. argo* aptal, mankafa, budala. ***e.a.***- *blockhead.*

leatherleaf, *is. bot.* deriyaprak *(Chamaedaphne calyculata)* : Kuzey ülkelerinde yetişen, küçük heyaz boru çiçekler açan kalımlı bataklık fundası.

leathern, *sf.* **1.** deri+, kösele+, deriden/köseleden yapılmış, **2.** deri/kösele gibi, köselemsi, deriye/köseleye benzer.

leatherneck, *is. argo* Amerikan bahriyelisi, bahriye eri.

Leatheroid , *is.* yapay/sun'î deri.

leatherwood, *is. bot.* deri çalı *(Dirca palustris)* : Sarı çiçek açan yumuşak beyaz odunlu ve sert lifli kabuklu K Amerika fundası. Kabuğundan kızılderililer halat yaparlar.

leathery, *sf.* **1.** kösele/kayış/meşin gibi, sert, katı, **2. leatheriness** : sertlik, katılık, kösele/kayış/meşin gibi olma.

leave[1], *f.* **left, leaving 1.** (bir yerden/kimseden) ayrılmak, çıkmak, çıkıp gitmek, (bir şeyi/kimsey) terk etmek. **to ~ a room** : odadan

çıkmak/ayrılmak. **to ~ a job** : işten ayrılmak, işini terk etmek. **He left the house** : Evden ayrıldı. **He left his wife 3 months ago** : Üç ay önce karısından ayrıldı. **2.** bırakmak. **to ~ a window open** : pencereyi açık bırakmak. **to ~ books on one's desk** : kitapları masasının üzerine bırakmak, **3.** (kendi hâline) bırakmak/terk etmek, yalnız bırakmak. **~ alone** : kendi haline bırakmak, rahat bırakmak, geride/yalnız bırakmak. **~ me alone** : Beni yalnız bırak (rahatsız etme). **~ the cat alone** : Kediyi kendi hâline bırak (kediye sataşma). **We left him to his work** : Onu iş yerine bıraktık. **left to oneself** : yalnız kalınca, yalnız başına, **4.** (bir şeye) son vermek, terk etmek, vazgeçmek. *He left drinking/smokin for nearly 2 years ago.* **take it or ~ it** : ister beğen ister beğenme, **5.** havale/tevdi etmek, bırakmak. *We left the details to his lawyer.* **~ me to settle the matter** : İşin hallini bana bırak. *I left the driving to my sister.* **6.** (bir yana/yüzüstü) bırakmak, ihmal/terk etmek. *We will ~ this for the moment and concentrate on the major problem.* **7.** (olduğu hâlde/geride) bırakmak. **We left plenty of work** : Geride bir sürü iş bıraktık. **8.** (geride eser/iz) bırakmak. **The wound left a scar** : Yara iz bıraktı. **Oil ~s stains** : Yağ leke bırakır. **9.** (ölürken) geride bırakmak. *He ~s a widow. to ~ a large family.* **10.** miras bırakmak. **to ~ money in a will** : vasiyetname ile para bırakmak. **He left his fortune to charity** : Servetini hayır işlerine bıraktı. **He was left a big house** : Kendisine büyük bir ev miras kaldı. **11.** emanet etmek/bırakmak. *May I ~ this parcel with you?* **12.** (çıkarmada) kalan/bakiye bırakmak, kalmak, artmak. **2 from 5 ~s 3** : 5'ten 2 çıkarsa 3 kalır. **13.** yola çıkmak/koyulmak. **We must ~ early** : Erken yola çıkmalıyız. **14.** kalkmak. **~ the table** : sofradan kalkmak, **15. ~ about** : ortada bırakmak, **16. be left** : kalmak. **There was nothing left to me but to ~ the country** : Bana memleketi terk etmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı (başka çare yoktu). **My assistant prepared the whole project, there was nothing left to me but to sign it** : Bütün projeyi asistanım yaptı, bana sadece imza etmek kaldı. **17. ~ go = ~ hold of** : serbest bırakmak, alıkoymamak, salıvermek, **18. ~ it at that** : işi burada bırak, daha fazla bir şey söyleme/yapma. **Let us ~ it at that** : (bu işi/konuyu) burada bırakalım/daha ileri gitmeyelim/üstüne fazla düşmeyelim, **19. ~ off** : terk etmek, vazgeçmek, **20. ~ one cold** : ilgi çekememek, alâka uyandıramamak, **21. ~ (people) to themselves/to (their) own devices** : (birilerini) kendi hâline bırakmak, işlerine karışmamak, **22. ~ out** : atlamak, hariç bırakmak, ihmal etmek. **He left out an important matter in his report** : Raporunda önemli bir hususu atladı. **23. ~ over** : ertelemek, tehir etmek, **24. be left over** : artmak, (artık) kalmak, **25. ~ s.o./sth. be** : (bir kimseyi/şeyi) kendi haline bırakmak, dokunmamak. **"The baby's crying!""Leave him be; he'll soon stop."** "Bebek ağlıyor!" "Dokunma, birazdan susar." **26. ~ well alone = ~ well enough alone** : (daha kötüye gitmemesi için) işi olduğu gibi bırakmak, daha fazla kurcalamamak. ***e.a.- 1.*** *abandon, depart, quit, forsake, vacate, relinquish,* ***3.*** *bk.: let,* ***4.*** *forbear, cease, renounce,* ***6.*** *disregard, neglect,* ***8.*** *result in,* ***10.*** *bequeth, will,* ***13.*** *set out,* ***15.*** *stop, cease, abandon,* ***16.*** *omit, exclude.*

leave2, *is.* **1.** ruhsat, müsaade. **to beg ~ to go** : gitmek için müsaade rica etmek. **You have my ~ to stay away from the office tomorrow** : Yarın daireye gelmemene müsaade ediyorum. **by/with your ~** : müsaadenizle, izin verirseniz. **to ask ~ (from s.o.) to do sth** : birisinden bir iş yapmak için müsaade istemek, **2.** izin, mezuniyet. **to be on ~** : izinli olmak, **3.** izin süresi. **30 day's ~** : 30 günlük izin, **4.** ayrılma, gitme, hareket etme. **take ~** : gitmek, ayrılmak, veda etmek, hareket etmek. *He took his ~ before the formal ceremonies began.* **I must take my ~** : Gitmeli-yim. **We took ~ of our hostess at the door** : Ev sahibesine kapıda veda ettik. **5. ~ of absence** : (a) (maaşsız) izin, mezuniyet, (b) izin/mezuniyet süresi, **6. on ~** : izinli, izinde. **He went home on ~** : İzinli olarak evine gitti. **7. (take) French ~** : izinsiz ayrılma(k), savuşma(k), tüyme(k), (özellikle borcunu ödemeden) sıvışma(k), **8. take ~ of one's senses** : aklını kaçırmak, delirmek, çıldırmak. ***e.a.- 1-3.*** *liberty,* ***1.*** *permission, consent,* ***2&3.*** *vacation, furlough,* ***4.*** *departure.*

leave3, *gs.f.* **leaved, leaving** yapraklanmak, yaprak sürmek/çıkarmak. ***e.a.-*** *leaf.*

leaved, *sf.* yapraklı. *a ~ branch. a four- ~ clover.* ***e.a.-*** *leafed.*

leaven, *is.&gl.f.* **1.** maya, **2.** mayalık/ekşi hamur, **3.** hamur kabartıcı madde, **4.** öz, cevher, maya, önemli değişiklik meydana getiren şey. **The ~ of wit in his writings** : Yazılarındaki zekâ cevheri. **A ~ of hope brightened our despair** : Bir ümit ışığı üzüntümüzü dağıttı. **5.** mayalan(dır)mak, maya ile kabar(t)mak, kabarcıklar çıkarmak, ekşi(t)mek. **~ the lump** : (a) bütün hamuru mayalamak, (b) hepsini etkilemek, **6.** (maya gibi) etkilemek, sürekli değişiklik sağlamak, şeklini/niteliğini değiştirmek. ***e.a.-*** *6. influence, change.*

leavening, *is.* **1.** maya, **2.** değiştirici katkı, bir şeye katılınca onun niteliğini değiştiren nesne.

leaver, *is.* **1.** giden, terk eden, ayrılan, çıkan, **2.** izinli, mezun.

leaves, *ç. is.* yapraklar. *bk.:* **leaf.**

leave-taking, *is.* ayrılış, ayrılma, veda. *His ~ was brief.* ***e.a.-*** *departure, farewell.*

leaving, *is.* **1.** artık, kalıntı, bakiye, **2. ~s** : süprüntü, kalıntılar, bekaya, **3.** ayrılma, bırakıp gitme, hareket etme, bitirme, mezuniyet. **~ - age** : resmî okul/lise bitirme yaşı. **~ certificate** : orta öğrenim diploması. ***e.a.-*** *1. residue, 2. remains, refuse.*

leavy, *sf.* **leavier, leaviest** *esk.* yapraklı. ***e.a.-*** *leafy.*

Lebanese, *sf.&is. ç.* **-nese** **1.** Lübnanlı, **2.** Lübnan+, Lübnan'a/Lübnanlılara ait.

Lebanon, *is.* Lübnan. **~ Mountains** : Lübnan Dağları.

Lebensraum, *is. Alm.* yaşama alanı, hayat sahası : millî ekonomi ve ticaretin gelişmesi/genişlemesi için bir milletçe arzulanan ek arazi.

lebkuchen, *is., ç.* ***-chen*** *Alm.* bademli kurabiye : bal, limon ve baharat ile yapılan sert bir kurabiye.

lech, *is.&gl.f. argo bk.:* **letch.**

Le Chatelier principle, *is. fiz.* Chatelier ilkesi : "Dengedeki bir sisteme dış kuvvet etkiyince buna tepki gösterecek şekilde denge durumu ayarlanır."

lecher, *is.&f.* **1.** kösnülü, şehvet düşkünü, sefih, zampara, **2.** kösnülü/şehvetli olmak, şehvet düşkünü/sefih /zampara olmak, kendini sefahate vermek.

lecherous, *sf.* **1.** kösnülü, şehvetli, şehvete düşkün, zampara, sefih. *a ~ man.* **2.** şehvet verici/uyandırıcı, tahrik edici, **3. ~ly** : şehvetle, **4. ~ness** : şehvetlilik.

lechery, *is., ç.* **1.** kösnü, şehvet, şehvete düşkünlüğü, cinsel arzulara aşırı derecede düşkünlük, **2.** sefahat, zamparalık.

lecithin, *is.* **1.** *biy.-kim.* lesitin : hayvan/bitki dokularında, yumurtanın sarısında bulunan fosfor asidi, kolin *(choline)*, yağ asitleri ve gliserolden oluşan sarı, kahverengi yağlı maddelerden biri, **2.** yapay lesitin : soya fasulyesi, mısır ve yumurta sarısından elde edilir. Şekerleme, gıda maddeleri, kozmetik ve mürekkep yapımında kullanılır.

lecithinase, *is. biy.-kim.* lesitinaz : lesitin hidrolizini katalizleyen enzim.

lectern, *is.* **1.** (kilisede) kürsü, rahle, **2.** hitabet kürsüsü.

lection, *is.* **1.** (bir kitabın belirli bir baskısındaki) değişik metin, ayrıbasım, **2.** din dersi, hutbe, dinî ayinde kutsal kitaptan okunan parça.

lectionary, *is., ç.* **-aries** hutbe kitabı, kilisede ayin esnasında okunacak parçaları içeren kitap.

lector, *is.* **1.** okutman, üniversite/kolej öğretmeni, **2.** (Katoliklerde) (a) en küçük rütbeli ruhban sınıfının bir üstü, (b) vaiz, bu sınıfa mensup üye. *bk.:* **acolyte** (2), **exorcist** (2), **ostiary** (1), **3. ~ate = ~ship** : okutmanlık, vaizlik

lecture, *is.&f.* **-tured, -turing** **1.** genel ders, (sınıfta/topluluğa verilen) ders, konferans, (belirli konuda) konuşma, vaaz, hitabe, **2.** paylama, azar(lama), tekdir, **3.** (yüksek sesle) okuma, **4.** ders/konferans/vaaz vermek, hitap etmek. *to ~ at various colleges.* **5.** azarlamak, paylamak, tekdir etmek, **6. ~ship** : (a) okutmanlık, öğretim görevi, (b) okutman/öğretim görevlisi makamı. ***e.a.-*** *1. address, talk, speech, 2. reprimand, scolding, 4. addrèss, 5. reprimand, scold, rebuke.*

lecturer, *is.* **1.** konuşmacı, konferansçı, hatip, **2.** okutman, öğretim görevlisi, üniversitelerde geçici süre için ders veren profesör/hoca.

led, *f. bk.:* **lead** *(geç.z.&sf.f.).*

LED, *is.* ışıklı diyod *(Light Emitting Diode)* : akım geçince ışık yayan elektronik düzen. Rakamlı saatlerde, hesap makinelerinde kullanılır. *Many digital watches have an LED time display.*

lederhosen, *ç. is.* deri pantalon (Bavaryaya özgü).

ledge, *is.* **1.** raf, bina duvarındaki düz/yatay çıkıntı, tepsi kenarı, **2.** (uçurumda/yamaçta raf gibi düz çıkıntı yapan) kaya, **3.** (denizde/gölde) resif, kaya dizisi, sıra kaya, **4.** (madencilikte) (a) yer altı kaya tabakası, (b) damar, maden damarı. *e.a.- 4. (b) lode, vein.*

ledger = leger, *is.&sf.* **1.** ana defter, defterikebir, hesap defterinin en büyüğü, jurnal, sicil defteri, **2.** (mezarlarda) kapak taşı, mezar üstüne yatay durumda konulan taş, **3.** (iskelede) yan bağlama tahtası, **4. ~ bait = ~ tackle** *d.d.* (su dibinde duran) olta yemi, **5.** *esk.* sabit, hareketsiz, **6. ~-blade** : sabit (namlulu) bıçak, **7. ~ board** : tabla : çit, trabzan vb. üstündeki düz/yatay tahta, **8. ~ line** : (a) *müz.* ek çizgi, ek notalar için portenin üst veye altına eklenen çizgi, (b) sabit olta.

ledgy, *sf.* **ledgier, ledgiest** düz çıkıntılı, raf gibi, yatay düz çıkıntıları olan.

lee[1], *is.&sf.* **1.** sığınak, korunak, barınak, melce, kuytu/mahfuz yer. *The ~ of the rock gave us some protection against the storm.* **2.** rüzgâr - altı, rüzgârdan korunan taraf, rüzgâr tutmayan taraf, rüzgâra maruz bulunmayan taraf. *the ~ of the house.* **3.** *den.* rüzgâraltı, boca, geminin rüzgârdan mahfuz/rüzgâr tutmayan tarafı. **~ anchor** : rüzgâraltı tarafına atılan demir, **4.** *den.* kuytu, mahfuz, korunan, (rüzgâr) tutmayan. **~ side** : kuytu/yan köşe, rüzgâr tutmayan taraf, **5. ~ shore** : rüzgâraltı kıyısı, rüzgâra maruz kıyı, rüzgârlı kıyı/sahil, **6. ~ tide** : rüzgâr akıntısı, rüzgâr yönünde akan akıntı, **7. under the ~** *den.* rüzgâraltında, rüzgâr tutmayan tarafta. **under the ~ of** : -den korunarak, -den mahfuz bir şekilde.

lee[2], *is. gen.* **lees** : tortu, çökelti, telve. *e.a.- sediment, dregs..*

leeboard, *is. den.* denge tahtası : yelkenli geminin rüzgârla yan yatmaması için iki yanına eklenen geniş ve düz kalas.

leech, *is.&f.* **1.** *zool.* sülük *(Hirudo medicinalis),* **2.** hacamat, kan alma aleti, **3.** asalak, başkasına sülük gibi asılan/onun sırtından geçinen kimse. *He clung like a ~ to me all evening.* **4.** *esk.* hekim, **5.** *den.* yelkenin kıç yakası, kare yelkenin gradin yakası veya astarı, **6.** sülük gibi yapışmak, kan emmek, **7.** *esk.* tedavi etmek, iyileştirmek, **8.** asalak geçinmek, **9.** sülük yapıştırmak/çekmek, sülükle kan almak, **10. ~like** : sülük gibi. *e.a.- 3. parasite, 4. physician, 7. cure, heal.*

leek, *is. bot.* pırasa *(Allium Porrum).*

leer, *is.&gs.f.* **1.** yan bakış, kötü gözle bakma, yan bakma, kem göz, kötü nazar, **2.** yan bakmak, yan gözle/kötü gözle bakmak. **to ~ at s.o. :** birisine yan gözle/kötü niyetle bakmak (şehvetli duygularla veya kötülük yapmak niyetiyle), **3. ~ingly** : kötü gözle/fena maksatla, yan yan bakarak.

leery, *sf.* **leerier, leeriest 1.** *gen.* **~ of** : kuşkulu, **2.** *esk.* açıkgöz, uyanık, kurnaz. **leary** *ş.d.y.* **3. leerily** : kuşku ile, kurnazca, açık gözlülükle, **4. leeriness** : kuşku, kurnazlık açıkgözlülük. *e.a.- 1. wary, suspicious, 2. knowing, alert, sly.*

lees, *ç. is. bk.:* **lee**[2].

leeward, *sf.&is.&zf. den.* **1.** rüzgâraltı (tarafı), kuytu (yer), rüzgârdan mahfuz taraf. *~ side of the house.* **2. ~ly** : rüzgâraltı tarafına doğru. *k.a.- 1. windward.*

leeway, *is.* **1.** *den.* sürüklenme, sapma, rüzgâr etkisiyle geminin normal rotasından ayrılma miktarı/açısı, **2.** *hv.* sürüklenme : uçağın rüzgâr etkisiyle rotasından ayrılma miktarı, **3.** yedek payı, (bir işin başarı ile bitirilebilmesi için gerekli) yedek zaman/mesafe/malzeme. *With 10 minutes ~ we can catch the train. 30 minutes should be (a big) enough ~ to allow for delays. That gives him a certain (amount of) ~ .* **make up ~** *mec.* kayıp zamanı (veya geri kalan işi) telâfi etmek, açığı kapamak, yetişmek. **have much ~ to make up** : işinde çok geri kalmak, çok zaman kaybetmiş olmak, **4.** hareket/düşünce serbestliği, serbestçe hareket/davranma olanağı. **His instructions gave us plenty of ~** : Onun yönergeleri bize bir hayli serbest hareket olanağı sağladı. **have ~** : hareket sahası/serbestisi olmak.

left[1], *sf.&is.* **1.** sol, solda, sola ait, sol tarafta bulunan, **2.** solcu, (politikada) sol eğilimli, **3.** sol taraf, **4.** sola dönüş. **make a ~** : sola dönmek. **Make a ~ at the next corner** : İlk köşeden sola dön. **5.** *b.h.* (a) Parlamento salonunda başkanın solunda bulunan ve sosyalist parti üyelerine ayrılan kısım, (b) (toplu olarak) sol, solcular, sosyalist milletvekilleri, **6. the Left = left wing** : sol, solkanat : sosyal, politik ve ekonomik

alanda mevcut düzeni yıkıp geniş kapsamlı devrim yapma yanlısı olan parti/grup. *bk.:* **right**, **7.** (yumruk oyununda) sol vuruş, **8. ~ Bank** : sol kıyı : Paris'te Sen nehrinin güneyindeki sanatçı, yazar ve öğrenci semti, **9. ~ face** *As.* sola dön (üş), **10. ~ field** : (a) (beysbolde) sol saha, (b) sol saha oyuncusu, **11. out in ~ field** *argo* tamamen yanlış/hatalı, çığırından/zıvanadan çıkmış, **12. be in the ~ field** : yedeğe alınmak, **13. ~ fielder** : (beysbolde) sol saha oyuncusu.

left[2], *zf.* sola doğru.

left[3], *f. bk.:* **leave**[1] *(geç.z.&sf.f.).*

left-hand, *sf.* **1.** sol+, solda, sol tarafta(ki). *the ~ page.* **2.** sol el ile. *a ~ stroke.* **3.** *bk.:* **left-handed**, **4.** sola dönen/giden. *They drove too fast round the ~ bend.*

left-handed, *sf.&zf.* **1.** solak, **2.** sol el ile yapılan/kullanılan. *a ~ punch. a ~ tool. ~ scissors.* **3.** sol tarafta bulunan, **4.** sol+, saat ibrelerinin ters yönünde dönen. **a ~ screw** : sol vida, **5.** sinsi, ikiyüzlü, alaycı. maksadı şüpheli/gizli. **a ~ compliment** samimî olmayan/alaycı iltifat, **6.** acemi(ce) salak(ça) beceriksiz(ce), **7. morganatic** *d.d.* asil olmayan kimse ile evlenen asil soylu kimse, **8.** sol el ile. *He writes ~ .* **9.** sola doğru, saat ibrelerinin ters yönünde, **10. ~ly** : sol el ile, solak bir şekilde, **11. ~ness** : solaklık. ***e.a.*- *5. ambiguous, doubtful, insincere, ironical, 6. clumsy, awkward.***

left-hander, *is.* **1.** solak, sol eli ile iş gören kimse, **2.** sol yumruk.

leftism, *is.* solculuk, sol taraftarlığı.

leftist, *sf.&is.* solcu, solcu parti üyesi/milletvekili, solcu fikirleri destekleyen.

left-luggage, *is.* **1.** emanete verilen eşya. **2. ~ office** : *Brit.* emanet yeri. ***e.a.*- *2. baggage room.***

leftover, *sf.&is.* **1.** kalıntı, artık, artan, bakiye, artakalan. **~ meat loaf. 2.** artık/artan yemek.

leftward, *sf.&zf.* **1. leftwards** *d.d.* solda, sola doğru, **2.** sol+, soldaki, solda bulunan, **3.** sola yönelik/müteveccih, sola doğru giden, **4. ~ly** : sola yönelik olarak, sola doğru.

left wing, *is.* **1.** *bk.:* **left**[1] (6), **2.** sol kanat, sol eğilimli parti/kurum vb.

leftwing, *sf.* **1.** sol kanat+, solcu, **2. ~er** : solcu.

lefty, *sf.&zf.&is., ç.* **lefties** *k.d.* **1.** solak, sol el ile, **2.** solakça, salakça, acemice, beceriksizce, **3.** solak kimse, sol eliyle iş gören.

leg[1], *is.* **1.** *anat.* (a) bacak, baldır, diz kapağından ökçeye kadar olan kısım. **She's got nice ~s** : (O kızın) güzel bacakları var. (b) but. **~ of mutton** : koyun budu, **2.** ayak, mobilya ayağı, bacak görevi gören şey, **3.** (pantalon, vb.) bacak, **4.** (pergel vb.) ayak. *the ~s of a compass.* **5.** üçgenin yan kenarı, (dik üçgenlerde) dik kenar, **6.** aşama, merhale, kademe. *The last ~ of a trip.* **7.** *den.* geminin rota değiştirmeden aldığı yol, **8.** (spor yarışmalarında) bölüm. *Won the first two ~s of horse racing.* **9.** (kriket) (a) oyuncunun sol ve gerisindeki alan, (b) bu alandaki oyuncu veya bunun pozisyonu, **10.** reverans, diz bükme. **make a ~** : reverans yapmak, **11. be/get (up) on one's (hind) ~s** : ayağa kalkıp itiraz etmek, **12. be (up) on one's ~s** : (a) sağa sola koşuşmak, uzun süre ayakta kalmaktan yorulmak. **I'm on my ~s all day** : Bütün gün ayaktayım/koşuşup duruyorum/bütün gün dur otur yok. (b) (hastalıktan sonra) ayağa kalkmak, yataktan kalkıp dolaşmak, **13. get somebody back on his ~s (again)** : (a) iyileş(tir)mek, hastalıktan ayağa kalkmak, (b) birisini paraca desteklemek, kalkındırmak, **14. give s.o. a ~ up** : (a) birisinin ata binmesine yardım etmek, (b) birisine yardımda/müzaherette bulunmak, kalkınmasına yardım etmek, desteklemek, **15. give no ~ to stand on** : tutunacak bir dal bırakmamak, kıskıvrak bağlamak, çaresiz bırakmak, **16. have the ~s of s.o.** *k.d.* birisinden daha hızlı koşmak, **17. not have a ~ to stand on = have no ~ to stand on** *k.d.* dayanağı/mesnedi olmamak, tutar tarafı olmamak, mesnetsiz olmak, savunulacak/müdafaa edilecek tarafı olmamak, kuvvetli delilden yoksun olmak, **18. not to leave s.o. a ~ to stand on** : iddialarını birer birer çürütmek, savunmasız bırakmak, **19. on one's/its last ~s** : (a) son kertesinde, tahammülünün sonunda, çok bitkin hâlde. *I feel as if I am on my last ~s, but a swim should revive me.* (b) ölüm hâlinde, ölmek üzere, **20. pull one's ~** *k.d.* takılmak, şaka yapmak, alay etmek, dalga geçmek, *argo* matrak geçmek. *He didn't realized I was pulling his leg, he believed what I said.* **21. set s.o./sth. on his/its ~s again** : tutup kaldırmak, diriltmek, canlandırmak, **22. shake a ~** *argo* (a) acele etmek, (b) dans etmek, **23. show a ~** *k.d.* yataktan kalkmak, **24. stand on one's own ~s/feet** : kendi yağı ile kavrulmak, kimseye muhtaç olmamak, **25. stretch one's ~s** : yürümek, yürüyüş yap-

mak, gezmeye gitmek, **26. take to one's ~s/ heels** : kaçmak, tüymek, **27. ~less** : bacaksız, **28. ~like** : bacak gibi. *e.a.- 6. stage, 10. observance, bow, 14. help, 20. tease, make fun, 22. (a) hurry up, (b) dance.*

leg2, *f.* **legged, legging 1.** *gen.* **~ it** : hızlı yürümek, koşmak, **2.** (sandalı) ayakla hareket ettirmek, pedallamak.

leg. = **1.** legal, **2.** legate, **3.** legato, **4.** legend, **5.** legislative, **6.** legislature.

legacy, *is., ç.* **-cies 1.** bırakıt, tereke, miras, vasiyetle birine bırakılan para/mal, **2.** miras, atalardan kalan şey. **a ~ of the past** : geçmişten kalma, mazinin mirası, anmalık, armağan, yâdigâr, bergüzar. *Our ~ from ancient Empire.* **3.** kalıntı, kalıt. *These ruined buildings are a ~ of war.* *e.a.- 1. bequest, 1&2. inheritance.*

legal, *sf.&is.* **1.** yasal, yasalara/kanunlara uygun, kanunî, meşru. **~ remedy** : yasal yollar, kanun yolları. *Such acts are not ~.* **2.** türel, tüzel, huhuk+, hukukî, adlî. **the ~ profession** : hukuk mesleği, hukukçuluk. **~ knowledge** : hukuk bilgisi. **take ~ advice** : hukukî konuyu danışmak, **3.** yasal olarak tanınan, meşru, kanunî. **the ~ owner** : yasal sahip, **4.** caiz, kanuna göre, kanuna dayanan, **5.** hukuk ve hukukçulara özgü. **a ~ mind** : hukukçu zihniyeti/kafası/düşünüşü, **6.** (a) yasal hak, (b) yasal yüküm, kanunî mükellefiyet, **7.** resmî ilân/duyuru, **8.** *gen.* **~s** : bono, banka vb. tarafından yasalara uyarak çıkarılan kıymetli evrak, **9. ~ age** : rüşt, erginlik yaşı. **10. ~ aid** : tüzel yardım, fakirlere bedava sağlanan avukatlık hizmeti, **11. ~ cap** *ABD* resmî kâğıt : avukatların kullandıkları 21.5x35.5 cm'lik yazı kâğıdı, **12. ~ eagle** : *argo* cerbezeli avukat, çok başarılı/tuttuğunu koparan avukat, **13. ~ error** : adlî hata, **14. ~ fiction** : bahane, tüzel oyalama, (yanlış bile olsa) bir kimsenin işine geldiği için gerçek diye ileri sürdüğü iddia, **15. ~ holiday** *ABD* resmî tatil, **16. ~ investment** : yasal yatırım : banka vb. gibi yasalarla kurulan kurumların satın aldığı tahvil, resmî senet vb. **17. ~ reserve** : yasal yedek/kanunî ihtiyat (akçe) : yasalara göre bir bankanın yedek olarak bulundurması gereken nakit para, **18. ~ science** : hukuk bilimi/ilmi. **19. ~ separation = judicial separation** : evli bir çiftin ayrı yaşaması, **20. ~ tender** : yasal para, banknot, yasal olarak para yerine geçen ve alıcının reddedemeyeceği kıymetli evrak. *e.a.- 1. lawful. k.a.- 1. illegal.*

legalise/legalisation, *Brit. bk.:* **legalize/ legalization.**

legalism, *is.* **1.** yasallık, yasa sayma, yasacılık : yasalara/kanunlara sıkı sıkıya bağlılık/aşırı riayet, yasaların ruhundan ziyade lâfzına bağlılık, **2.** hukuk termi/kuralı, **3.** (dinde) şeriatçilik, din ve şeriata sımsıkı bağlılık.

legalist, *is.* **1.** yasacı : yasalara aşırı derecede bağlı kimse, **2. ~ic** : yasacıl : yasalara aşırı derecede bağlı olan/ riayet eden, **3. ~ically** : yasacıl olarak, yasalara aşırı derecede bağlılıkla.

legality, *is., ç.* **-ties 1.** yasallık, kanunîlik, meşruiyet, yasalara/kanunlara uygunluk, **2.** kanunşinaslık, yasalara/kanunlara bağlılık, **3. legalities** : yasal hüküm/zorunluk, kanunî vazife/ vecibe/mecburiyet. *e.a.- 1. lawfulness.*

legalize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** yasallaştırmak, kanunîleştirmek, yasalara/kanunlara uydurmak, **2.** onaylamak, tasdik etmek, **3. legalization** : yasallaştırma, onaylama, tasdik etme.

legally, *zf.* yasal/kanunî olarak, yasal yönden, yasal yollarla, yasalara uygun olarak, kanun bakımından, kanunen, hukuken.

legal-size, *sf.* **1.** tüzel boyutta : 21.5x35.5 cm boyutunda (kâğıt), **2.** uzun, 21.5x35.5 boyutundaki kâğıdı alabilecek (dosya, büro eşyası vb.). *~ file holders.*

legate, *is.* **1.** Papanın elçisi, **2.** (eski Roma'da) (a) tümen/lejyon komutanı, (b) imparatorun atadığı senatör rütbesinde eyalet valisi, **3.** elçi, sefir, murahhas, **4. ~ship** : elçilik, sefirlik, murahhaslık.

legatee, *is.* varis, mirasçı, kendisine miras bırakılan kimse. **residuary ~** : dağıtımdan sonra kalan servetin varisi.

legatine, *sf.* elçi+, Papanın elçisi+ (başkanlığında/tarafından onaylanmış).

legation, *is.* **1.** (orta) elçilik, sefirlik, sefaret (makamı/mevkii), sefarethane, **2.** mümessillik/temsilcilik (dairesi), **3.** elçilik erkânı/heyeti (ikinci derecede), **4. ~ary** : elçilik+, sefirlik+, sefaret+.

legato, *sf. müz.* **1.** bağlı, legato : bir müzik parçasında notaların ara vermeden birbirine bağlanarak seslendirilmesi gerektiğini bildiren deyim, **2.** bu tarzda icra edilen müzik parçası.

legator, *is.* **1.** vasiyetçi, vasiyetle miras bırakan kimse, **2. ~al** : vasiyetçiye ait. *e.a.- 1. testator.*

leg bye, (krikette) oyuncunun (eli hariç) vücuduna değen top ile yapılan sayı.

legend, *is.* **1.** efsane, masal, hikâye. *a character in ~ .* **2.** menkıbe. *a popular hero in American ~.* **3.** kitabe, yazıt : abide/silâh vb. üzerindeki yazı, **4.** açıklama : harita/resim vb. üzerindeki işaretlerin anlamını gösteren liste, **5.** destan : ünlü kimseler hakkındaki hikâyelerin tümü, **6.** destan/menkıbe kahramanı, ünlü kişi. *He is a ~ in his own lifetime for his scientific discoveries.* ***e.a.- 1.*** *fable, myth, fiction.* ***k.a.- 1.*** *fact.*

legendary, *sf.&is., ç.* **--aries 1.** efsanevî, menkıbevî, destanî, insanüstü. *a ~ hero.* **2.** efsanemsi, masalımsı, destanımsı, efsane/menkıbe gibi, efsaneyi/menkıbeyi/destanı andıran, **3.** ünlü, meşhur, herkesçe tanınmış, **4.** masal türünden, rivayet kabilinden, **5. legendarily** : efsanevî/destanî bir şekilde, efsane/destan gibi. ***e.a.- 1.*** *heroic, supernatural, superhuman, 2&4. fabled.*

legendize, *gl.f.* **-ized, -izing** efsaneleştirmek, menkıbeleştirmek, destan/efsane/menkıbe yapmak. *Devoted followers ~d his birth.*

legendry, *is.* **1.** menkıbeler, destanlar, efsaneler, masallar. *a life which is built on ~ and myth.* **2.** (edebiyatta) destan/masal türü.

legerdemain, *is.* **1.** el çabukluğu, el marifeti, **2.** gözbağcılık, hokkabazlık, **3.** hile, aldatma, **4.** maharet/hüner gösterisi, beceriklilik. *political ~.* ***e.a.- 1.*** *jugglery, 3. trickery, deception.*

leges, *ç. is. bk.:* **lex.**

legged, *sf.* **1.** ...bacaklı. **two-~** : iki bacaklı. **long-~** : uzun bacaklı. **bandy-~** : paytak, **2.** ayaklı, bacakları/ayakları olan. **a ~ desk** : ayaklı yazı masası.

legging = leggin, *is.* tozluk, dolak, getr.

leggy, *sf.* **-gier, -giest 1.** uzun bacaklı, leylek/sırık bacaklı, **2.** uzun ve mütenasip bacaklı, **3.** bacak+, bacağa ait, **4.** (bitki) sırık gibi, gelişmeden uzayıp giden, **5. legginess** : uzun bacaklılık, sırık/leylek bacaklılılık.

leghorn, *is.* **1.** legorn, bir tavuk cinsi, **2.** ince örgülü hasır, **3.** (kenarları geniş ve yumuşak) hasır şapka.

legibility = legibleness, *is.* okunaklılık, açıklık.

legible, *sf.* **1.** okunaklı, açık, kolayca okunabilir, **2. ~ness** *bk.:* **legibility, 3. legibly** : açık seçik, okunaklı bir şekilde.

legion, *is.&sf.* **1.** (eski Roma'da) alay/tugay/tümen : süvari ile karışık 4200 ilâ 6000 kişilik piyade birliği, **2.** *gen.* **~s** : ordu, büyük askerî kuvvet, **3.** büyük kalabalık, **4.** *b.h.* Millî Muhafız Teşkilâtı, Eski Muharipler Derneği vb. gibi millî nitelikte askerî veya fahrî kurum. *American ~. Foreign ~.* **5.** sayısız, pek çok, sürü sürü, namütenahi, pek kalabalık, ordu gibi. *The problems are ~. Their members are ~.* **6. ~ of Honor** : Lejyon Donör: Fransa'da 1802'den sonra verilmeye başlanan şeref nişanı, **7. ~ of Merit** : ABD şeref nişanı: ABD'ye büyük yararlığı dokunan yerli ve yabancı askerlere verilir. ***e.a.- 2.*** *army, 3. multitude.*

legionary, *sf.&is., ç.* **--aries 1.** alay+, lejyon+, **2.** alaylardan meydana gelmiş, alaylardan ibaret, **3.** alaya mensup, alaylı, **4.** (eski Roma'da) alay/lejyon askeri, **5.** *Brit. British Legion'* a mensup kişi, **6.** alaylı/alaya mensup asker. ***e.a.- 6.*** *legionnaire.*

legionnaire, *is.* **1.** *b.h. American Legion* üyesi, **2.** alaylı/alaya mensup asker. ***e.a.- 2.*** *legionary.*

legislate, *f.* **-lated, -lating 1.** yasa koymak, kanun yapmak/vazetmek/çıkarmak. *Parliament ~s for Canada.* **2.** yasa/kanun ile kontrol altına almak, yasa kapsamına/kanun şümulüne almak. *attempts to ~ morality.* **3.** yasa ile zorunlu kılmak/zorlamak. *The council ~d him out of office.*

legislation, *is.* **1.** yasama, teşri, kanun yapma, **2.** yasalar, kanunlar, mevzuat.

legislative, *sf.&is.* **1.** yasama(lı), teşriî, kanun yapma ile ilgili. **~ assembly** : yasama kurulu/meclisi. **~ power** : yasama gücü/erki, teşriî kuvvet. **~ immunity** : yasal dokunulmazlık, milletvekili dokunulmazlığı, teşriî masuniyet, **2.** yasa/kanun yapan, yasal yetkisi olan. **~ committees** : meclis encümenleri, **3.** yasama meclisine ait. *~ recess.* **4.** yasaların koyduğu/emrettiği, yasal, kanunî, yasalarla ilgili, kanuna müteallik, **5.** *bk.:* **legislature, 6. ~ly** : yasa ile, yasal yollardan, kanunî olarak.

legislator, *is.* **1.** yasa/kanun yapan kimse, milletvekili, **2.** yasama meclisi (millet meclisi/parlamento) üyesi, **3. ~ial** *bk.:* **legislative, 4. ~ship** : milletvekilliği, millet meclisi üyeliği, **5. legislatress** : kadın milletvekili.

legislature, *is.* **1.** yasama kurulu, teşriî meclis, millet meclisi, kurultay, **2.** *ABD* eyalet yasama meclisi.

legist, *is.* yasa/kanun uzmanı, kanunşinas, hukukşinas.

legit, *sf. argo bk.:* **legitimate, truthful.**

legitimacy, *is.* yasallık, meşruiyet, yasalara/kanunlara uygunluk.

legitimate, *sf. &gl.f.* **-mated, -mating** **1.** yasal, kanunî, meşru. *a ~ government. the property's ~ owner.* **2.** yasalara/kanunlara uygun. *Use public money only for ~ purposes.* **3.** meşru (olarak doğmuş). *a ~ child. of ~ birth.* **4.** mantıkî, makul, akla/mantığa/düşünceye uygun. *a ~ conclusion. It would be ~ to think that...* **5.** miras olarak hak kazanmış, tevarüs etmiş. *a ~ sovereign/king.* **6.** haklı, yerinde, şayanıkabul. *a ~ complaint. Sickness is a ~ reason for absence from school or work.* **7.** usule/nizama/mevzuata/kurallara uygun. *~ advertising expenditure.* **8.** *tiy.* profesyonel sanatçıların oynadığı. *the ~ theater/drama.* **9.** yasallaştırmak, meşru kılmak, yasaya/kanuna uydurmak/uygun hâle getirmek. *to ~ an accession to the throne.* **10.** (piç çocuğun) nesebini tasdik etmek, **11.** meşruiyetini/yasalara uygunluğunu ilân etmek, **12.** onaylamak, tasdik etmek, haklı çıkarmak, yasalara uygunluğunu kanıtlamak, **13. ~ly** : yasal/meşru olarak, yasal yollardan, **14. ~ness** : yasallık, meşruluk, yasalara/kanunlara uygunluk, **15. legitimation = legitimisation = legitimization** : yasallaştırma, yasalara uygun hâle getirme. ***e.a.- 1&2.*** *lawful, rightful, legal, licit, sanctioned,* ***4.*** *logical, reasonable,* ***6.*** *justified, valid, authentic, genuine,* ***9.*** *legalize,* ***12.*** *justify, sanction, authorize.* ***k.a.- 1&2.*** *illegitimate.*

legitimatise = legitimatize, *f. bk.:* **legitimate.**

legitimise = legitimize, *f. bk.:* **legitimate.**

legitimist, *is.&sf.* **1.** yasalcı, meşru kral taraftarı, özellikle Fransa'da Bourbon krallığı, ispanya'da Don Carlos partisi taraftarı, **2. legitimism** : yasalcılık, meşru krallık taraftarlığı.

legitimize, *gl.f.* **-mized, -mizing** *bk.:* **legitimate.**

legman, *is., ç.* **-men** **1.** gezici/seyyar memur, **2.** gazete muhabiri, olay yerlerini gezerek haber toplayan gazeteci.

leg-of-moutton = leg-o'-moutton, *sf.* koyun budu şeklinde, üçgensel. **~ sail** : üçgen yelken : tabanı yukarıda asılan üçgen yelken. **~ sleeve** : bilek kısmı dar, omuza doğru genişleyen elbise kolu.

leg-out, *gl.f.* koşarak vurmak, (ayakla) vurup fırlatmak.

leg-pull, *is.* şaka, takılma, alay (etme), *argo* matrak geçme.

legroom, *is.* ayak yeri : oturunca ayakları uzatacak yer.

legume, *is. bot.* baklagiller *(Leguminosae)* familyasından herhangi bir bitki, **2.** bakla/fasulye/bezelye gibi sebzelerin tohumu/tanesi, **3.** (baklagillerden) sebze : taze bakla/fasulye/bezelye vb.

leguminous, *sf.* **1.** baklagillerden, baklagiller familyasından, **2.** baklagiller familyasına ait.

leg up, *is.* **1.** yardım, destek, takviye, **2.** *bk.:* **head start.** ***e.a.- 1.*** *boost.*

leg warmers, *is.* dizlik, dolak, dizlere ısıtmak için geçirilen giysi.

legwork, *is. k.d.* ayak işi : devamlı yürümeyi gerektiren iş.

lehr, *is.* cam fırını : cam eşyayı tavlamak için kullanılan uzun fırın.

lehua, *is.* **1.** *bot.* lehuva *(Metrosideros tremuloides) :* Mersingiller familyasından Pasifik adalarına özgü parlak çiçekli, sert keresteli bir ağaç, **2.** lehua çiçeği (Hawai'nin eyalet simgesi).

lei, *is., ç.* **leis** **1.** çiçek gerdanlık : Hawai yerlilerinin çiçek ve tüylerle yapıp boyunlarına geçirdikleri gerdanlık, **2. Lei Day** : Hawai'de çiçek gerdanlık bayramı : en güzel gerdanlığı yapana ödül verilir, **3.** *bk.:* **leu.**

Leicester, *is.* **1.** uzun yünlü bir koyun cinsi, **2. ~shire** : İngiltere'nin bir kontluğu.

leishmania, *is.* **1.** layişmanya : omurgalıların dokularına arız olan tek gözeli asalak, **2. leishmanial = leishmanic** : layişmanyaya ait, **3. leishmanioid** : layişmanya gibi, layişmanyaya benzer.

leishmaniasis = leishmaniosis, *is. patol.* layişmanyozis, layişmanya asalaklarının sebep olduğu hastalık.

leister, *is.&f.* **1.** (üç veya daha fazla çatallı) zıpkın, **2.** zıpkınlamak, zıpkınla balık avlamak.

leisure, *is.&sf.* **1.** kaygısızlık, başıboşluk, işsizlik, serbestlik, çalışmaktan azade oluş, **2.** boş vakit, boş/işsiz zaman, fırsat. **I have no ~ for sport** : Spor için boş vaktim yok. **3.** rahat, huzur, ağırdan alına, keyfine bakma, **4. at ~** : (a) serbest/boş vakti olan, (a) acelesiz, acele etme-

den, ağır ağır, yavaş yavaş, (c) işsiz, boş, işi gücü olmayan. **I am seldom at ~** : Boş kaldığım pek nadirdir. **5. at one's ~** : vakit bulunca, (boş) vakti olunca/olduğu zaman, müsait zamanda, fırsat düşerse. **Please look through these papers at your ~** : Bir boş vaktinde şu kâğıtlara lütfen bakıver. **6.** boş, serbest, işsiz. **~ hours** : boş saatler, **7.** boş/başıboş olan, vakti olan, işi olmayan. *the ~ class.* **8. ~less** : boş vakti olmayan. *e.a.- 4. (b) slowly, (c) unemployed.*

leisured, *sf.* **1.** serbest/boş vakti olan, işsiz, boş, atıl, işi gücü olmayan, çalışmayan. **the ~ classes** : çalışmayan sınıf, aristokrat sınıfı, **2.** acele etmeyen, yavaş, aheste, sakin, kaygusuz. *e.a.- 2. leisurely, unhurried.*

leisurely, *sf.&zf.* **1.** ağır, aheste, acelesiz, telâşsız, sakin, yavaş, hafif, acele etmeden iş yapan, acelesiz yapılan. **We took a ~ stroll after dinner** : Yemekten sonra hafif bir yürüyüş yaptık. **2.** ağır ağır, aheste aheste, yavaş yavaş, sükûnetle, acele/telâş etmeden. **We walked ~ looking in all the windows** : Vitrinlere bakarak ağır ağır yürüdük. **3. lesiureliness** : yavaşlık, ahestelik, telâşsızlık, acele etmeme. *e.a.- 1. relaxed, restful, unhurried, slow, idle, casual, languid, 2. unhurriedly, slowly, lingeringly. k.a.- 1. hasty, rushed, rapid, fast, 2. hurriedly, quickly, rapidly, fast.*

leitmotif = leitmotiv, *is.* örge : bir operada/müzikli dramda zaman zaman tekrarlanan nağme, ana düşünceyi vurgulayan öğe.

lek, *is.* **1.** lek : Arnavutluk para birimi. Çinkodan yapılmış olup 100 kintara eşittir. **2.** kuşların (özellikle kara orman tavuklarının) toplanma/çiftleşme yeri.

lekythos, *is., ç.* **-thoi** yağdanlık : dar boğazlı, kulplu porselen yağ kabı.

leman, *is. esk.* **1.** sevgili, mahbube, yavuklu, **2.** odalık, metres. *e.a.- 1. sweetheart, beloved, 2. mistress.*

lemma, *is., ç.* **lemmas, lemmata 1.** ön sav : yardımcı önerme/sav/teorem, başka bir savın/teoremin kanıtlanmasında yararlanılan sav/teorem, **2.** ana fikir, asal düşünce/konu, **3.** süslü cümle, yaldızlı söz, **4.** başlık, (şiir/yazı) önsöz, **5.** *bot.* başakçık bürgüsü : çayır otu başakçığının ercik ve dişi organı altındaki bürgü.

lemming, *is. zool.* kır sıçanı *(Lemmus, Myopus* ve *Dicrostonyx* türleri) : Kuzey ülkelerinde (İsveç, Norveç vb.) bulunur. Bazan sürü hâlinde göç ederek suda boğulurlar.

lemniscate, *is.* kelebek eğrisi : 8 şeklindeki eğri. Kutupsal koordinatlarda denklemi : $r^2 = a^2 \cos 2\phi$.

lemniscus, *is., ç.* **-nisci** *anat.* beyaz sinir lifi, özellikle beyin sinirlerini oluşturan beyaz telcik(ler). **fillet** *d.d.*

Lemnos, *is.* Limni (adası). **Lemnian** : Limni+, Limnili.

lemon, *is.&sf.* **1.** limon, **2.** *bot.* limon ağacı *(Citrus Limon).* **sweet ~** : tatlı limon *(Citrus Pergamia).* **3.** limon rengi, açık sarı, **4.** *k.d.* adî/değersiz kimse/şey. **The last car I bought was a ~** : Son aldığım araba beş para etmez. **The answer's a ~** : Şüpheli bir meseledir. **5.** limonata, **6.** limonlu, limonî, limon tadında/renginde/kokusunda, limondan yapılmış, **7. ~ balm** *bot.* oğul otu *(Melissa officinalis) bk.:* **balm** (5), **8. ~ butter = ~ butter sauce** : (a) limonlu tereyağı, limon rayihasında tereyağı, (b) limon suyu, erimiş tereyağı ve baharatla yapılmış balık sosu, **9. ~ drop** : limon şekeri, **10. ~ geranium** *bot.* limon sardunyası *(Pelargonium Limoneum)* : yaprakları limon kokar, **11. ~ish** : limonî, limonumsu, limon koku ve lezzetinde, **12. ~like** : limon gibi, limona benzer, **13. ~ peel** : limon kabuğu, **14. ~ pudding** : limonlu pelte, limonlu puding, **15. ~ - sole** : (a) *zool.* kızıl dil (balığı) *(Pleuronectes microcephalus),* (b) *Brit.- argo* aptal kız, **16. ~ squash** *Brit.* limonata, limonlu gazoz, **17. ~ squeezer** : limon sıkacağı, **18. ~ verbena** *bot.* limonfunda *(Aloysia triphylla)* : Şili'de yetişir. Beyaz çiçekli, yaprakları limon kokan funda. **19. ~ yellow** : açık sarı, limon sarısı.

lemonade, *is.* limonata.

lemongrass, *is. bot.* limon otu *(Cymbopogon)* : Tropik ülkelerde yetişir, limon kokan bir yağ (**~ oil**) elde edilerek parfüm vb. imalinde koku ve lezzet vermekte kullanılır.

lempira, *is.* Honduras lirası = 100 *centavos.*

lemur, *is. zool.* maki, tilki maymun *(Lemur catta) :* Madagaskar'a özgü yüzü tilkiye benzeyen yumuşak kürklü, iri gözlü, uzun kuyruklu bir maymun. Uzunluğu 106 cm.

lemures, *ç. is. Lât.* (bir ailede) ölülerin ruhu, hortlak, hayalet. *e.a.- ghosts, specters.*

lemuroid, *sf.&is.* **1.** maki gibi, maki cinsinden, tilki maymuna benzer, **2.** *bk.:* **lemur.**

lend, *f.* **lent, lending 1.** ödünç/borç vermek, eğreti olarak vermek, ariyet vermek. *Can you ~ me your book?* **2.** faizle/borç para vermek. *Banks ~ money and charge interest.* **3.** vermek, sağlamak, teçhiz etmek, eklemek, katmak. *Distance ~s enchantment to the view. The many flags lent color to the street. A lace curtain ~s charm to a window.* **4.** hasretmek, tahsis etmek. **to ~ one's aid to a cause** : bir gayeye hizmet etmek, **5. ~ oneself/one's name to** : (kötü bir işe) adı karışmak, methaldar olmak, (bir işte) parmağı olmak. *Don't ~ yourself to foolish schemes. I shall not ~ myself to your scheme.* **6. ~ itself/themselves to (of things)** : uymak, uygun/elverişli olmak, yakışmak, yaraşmak. *a topic that ~ s itself admirably to class discussion.* **7. ~ a hand = ~ help** : yardım etmek, yardım elini uzatmak. **She lent a hand with the dishes** : Bulaşıkları yıkamaya yardım etti. **8. ~ an ear** : kulak vermek, dinlemek. ***e.a.*** *- 3. give, contribute, add, furnish, impart, 6. accommodate, be suitable for.* ***k.a.*** *- 1. borrow.*

lender, *is.* **1.** ödünççü, borç veren, **2.** ariyetçi, eğreti veren, ödünç veren.

lending library, *is.* kiralama kitap evi, kira ile kitap veren kitaplık. ***e.a.*** *- circulating library, rental library.*

lend-lease, *is.&gl.f.* **-leased, -leasing 1.** ödünç verme, kiralama : 1941'de çıkarılan bir yasa (**~ act**) ile II. Dünya Savaşında ABD'nin müttefiklerine sağladığı malzeme ve hizmetler, **2.** ödünç vermek veya kiralamak : bu yasa gereğince malzeme/hizmet sağlamak.

length, *is.* **1.** uzunluk, mesafe, tul. **The ~ of a road** : Bir yolun uzunluğu. **a river 580 km in length** : 580 km uzunlukta bir nehir. **~ overall = overall ~** : tüm uzunluk. **of some ~** : oldukça uzun. **go the whole ~ of the street** : sokağın başından sonuna kadar gitmek. **the ~ and breadth** : bir uçtan bir uca, boydan boya, her tarafa. **over the ~ and breadth of the country** : yurdun dört bucağında/her yanında/her köşesinde. **turn in its own ~** : olduğu yerde dönmek, **2.** boy. *the ~ of the room.* **along the ~ of** : ... boyunca. **His horse led by a ~** : Onun atı bir at boyu önde idi. **arm's ~** : kol boyu. **a ~ of rope** : bir halat boyu. **a dress ~** : bir elbiselik (kumaş). **cable's ~** *den.* yüz kulaç, gomene boyu, **3.** süre, müddet. **~ of time** : süre, müddet. *the ~ of time needed for the work.* **~ of service** : hizmet süresi, kıdem. **the ~ of a holiday** : tatil süresi. **Make a stay in İzmir for some ~** : Bir müddet İzmir'de kalmak. **4.** *gr.* (sesli harflerde) uzatılma/uzunluk. *the ~ of a syllable.* **5.** (briç) bir elde aynı cinsten en az dört kâğıt olma, **6.** *gen.* **~s** : derece, mertebe, merhale, kapsam, şümul, radde, had. **go to the ~ of ...** : derecesine/raddesine (kadar) vardırmak/götürmek. **He went to the ~ of asking money from him** : İşi ondan para istemeye kadar vardırdı. **go to any ~(s) = go to great/some/considerable ~(s) = go to all ~s** : her çareye başvurmak, hiçbir engel tanımamak, her ne pahasına olursa olsun yapmak, ne yapıp yapıp sonuca ulaşmak, allem etmek kallem etmek. **I've gone to great ~s to get it finished** : Ne yapıp yapıp onu bitirdim. **He would go to any ~(s) to succeed** : Başarmak için her çareye başvurur. **I didn't think he would go to such ~s to get the job** : İşe girmek için işi bu raddelere götüreceğini tahmin etmezdim. **He would go to any ~** : Ondan her şey beklenir, her çareye başvurur, yapmayacağı şey yoktur. **7. at ~** : (a) tamamen, tamamıyla, baştan başa, başından sonuna kadar. *He told us his adventures at ~.* (b) nihayet, en sonunda. *At ~, after many delays, the meeting started.* (c) ayrıntılı olarak. bütün ayrıntılarıyla/teferruatıyla, uzun uzadıya. **treat a subject at ~** : bir konuyu bütün ayrıntılarıyla anlatmak. **speak at (great) ~** : uzun uzadıya konuşmak, **8. at full ~** : (a) bütün ayrıntılarıyla/tafsilâtıyla, ayrıntılı olarak, mufassal bir şekilde, mufassalan. (b) boylu boyunca. **He was lying at full ~ on the grass** : Boylu boyunca çimen üzerine uzanmıştı. **fall all one's /full ~ on the ground** : yere serilmek/yıkılmak, boylu boyuna (yere) düşmek/uzanmak, **9. keep at arm's ~** : (a) uzak tutmak, yaklaştırmamak, (b) (bir kimseden) uzak durmak, samimî/içli dışlı olmamak, samimî olmasına müsaade etmemek. **10. measure one's ~ (on)** *Brit.* boylu boyuna düşmek. ***e.a.*** *- 1. span, reach, measure, 7. (a) completely, thoroughly, (b) finally, at last.*

lengthen, *gl.f.* **1.** uza(t)mak, art(ır)mak, temdit etmek. **Tha days/nights are ~ing** : Günler/geceler uzuyor. *This year she had to ~ all her hems.* **His face ~ed** : Suratı asıldı/surat astı, **2. ~er** : uzatan, artıran. ***e.a.*** *- 1. elongate, extend, stretch, prolong, protract, draw out, drag out, expand, spin out, string out, increase.* ***k.a.*** *- 1. shorten, abbreviate, curtail, abridge, decrease.*

lengthways = lengthwise, *sf.&zf.* uzunlamasına, (boylu) boyunca, tulânî, uzunluğuna. *He folded the blanket ~.* ***e.a.-*** *longitudinally.*

lengthy, *sf.* **lengthier, lengthiest 1.** çok uzun, aşırı/fazla uzun, yorucu. *a ~ voyage. Be prepared for a ~ speech after dinner.* **2.** ayrıntılı, teferruatlı, tafsilâtlı, mufassal, lüzumsuz tafsilâtla dolu. *The book is ~ in places.* **3. lengthily** : uzun uzadıya, uzun uzun, ayrıntılarıyla, ayrıntılı olarak, **4. lengthiness** : (fazla) uzunluk, uzun / ayrıntılı/tafsilâtlı oluş. ***e.a.-*** *1. very long, overlong, extended, prolonged, elongated, 2. wordy, discursive, tediously verbose.* ***k.a.-*** *1&2. short, brief, limited, condensed, succinct, terse, to the point.*

leniency = lenience, *is.* **1.** yumuşaklık, mülâyimlik, mülâyemet, **2.** hoşgörürlük, müsamaha. ***e.a.-*** *bk.: mercy.*

lenient, *sf.* **1.** yumuşak, mülâyim, hafif. *a ~ punishment.* **2.** hoşgörür, müsamahalı. *The judge was ~ in sentencing the criminal.* **3.** nazik, şefkatli, merhametli. *She was very ~ with me.* **4.** *esk.* yumuşatıcı, yumuşaklık veren, hafifletici, **5. ~ly** : yumuşak/mülâyim bir şekilde, hoşgörü ile, şefkatle, merhametle. ***e.a.-*** *1. easy, soft, mild, 2. tolerant, indulgent, permissive, forgiving, 3. tender, merciful, gentle, compassionate, 4. softening, soothing, alleviative, emollient.* ***k.a.-*** *harsh, stern, rigid, rigorous, strict, stringent, severe, cruel, merciless.*

Leninism, *is.* Lenincilik, Leninvari komünistlik.

lenis, *sf.&is. s.bl.* yumuşak (ünsüz) : b, d gibi yumuşak telâffuz edilen (ünsüz). ***k.a.-*** *fortis.*

lenitive, *sf.&is.* **1.** yumuşatıcı/müleyyin/mülâyemet veren (ilâç), **2.** yatıştırıcı, sükûnet verici, müsekkin (ilâç). ***e.a.-*** *soothing, softening, mitigating.*

lenity, *is., ç.* **-ties 1.** yumuşaklık, mülâyimlik, mülâyemet, **2.** şefkat, merhamet, yumuşak huyluluk. ***e.a.-*** *mercy, mildness, gentleness, mercifulness.* ***k.a.-*** *severity, harshness.*

leno, *is., ç.* **-nos 1. ~ weave** *d.d.* kıvırcık, çift bükülmüş iplik, **2.** kıvırcık kumaş, çift bükülmüş iplikli dokuma.

lens, *is., ç.* **lenses 1.** mercek, adese, pertavsız. **achromatic ~** : renksiz mercek. **telescopic ~** : yaklaştırıcı objektif. **wide-angle ~** : geniş açılı mercek, **2.** mercek dizisi/takımı, **3.** (elektronik/magnetik) mercek, **4.** *anat.* **crystalline ~** *d.d.* göz merceği, **5. ~ed** : mercekli, **6. ~eless** : merceksiz.

lent, *f. bk.:* **lend** *(gsç.z.&sf.f.).*

Lent, *is.* **1.** Büyük Perhiz : Hristiyanların Paskalyadan önceki kırk günlük perhizi, **2.** *esk.* dinin emrettiği herhangi perhiz dönemi, **3. ~ lily** *bk.:* **daffodil, 4. ~ term** : (üniversitede) Büyük Perhiz zamanına rastlayan dönem.

-lent, *son ek* "...ile dolu". *ör.: pestilent.*

lentamente, *zf. müz.* yavaşça. ***e.a.-*** *slowly.*

Lenten = lenten, *sf.* **1.** (Büyük) Perhiz+. **~ fare** : perhiz yemeği, etsiz yemek. **~ pie** : etsiz börek, perhiz böreği. **~ services** : Perhiz ayini, **2.** perhizvari, perhiz gibi, **3.** yavan baharatsız, **4.** sıska, zayıf, çelimsiz, az, yetersiz, **5.** sönük, kasvetli, kederli, sıkıntılı, karanlık, loş, muzlim. ***e.a.-*** *3. plain, 4. meager, spare, 5. dismal, somber, sombre.*

lentic, *sf.* durgun su+, durgun suya ait, durgun suda yetişen.

lenticel, *is.* **1.** kovucuk : bitki saplarında hava ile gaz alış verişini sağlayan mercimek biçiminde gevşek doku, **2. ~late** : kovucuklu, gözenekli.

lenticular, *sf.* **1.** mercek+, merceksi, adese gibi, adese/mercek biçiminde, **2.** çift dışbükey, **3.** mercimek biçiminde. ***e.a.-*** *1&3. lentiform, 2. biconvex, convexo-convex.*

lenticulate, *gl.f.* **-lated, -lating 1.** pürtükle(ndir)mek, yüzeyini pürüzlü/pürtüklü yapmak, **2. lenticulation** : pürtükle(ndir)me, yüzeyini pürüzlü/pürtüklü yapma.

lenticule, *is.* **1.** pürtük, pürüz : üç boyutlu/renkli fotoğrafta kullanılan filmlerdeki küçük mercek biçiminde pürtükler, **2.** projeksiyon perdesindeki ufak pürüz/pürtük.

lentigo, *is.,ç.* **-tigines** *tıp* çil. ***e.a.-*** *freckle.*

lentil, *is.* **1.** mercimek (bitkisi) *(Lens culinaris),* **2.** mercimek (tanesi/tobumu). **~ soup** : mercimek çorbası, **3. water ~** : su mercimeği *(Lemna minor).*

lentissimo, *sf.&zf. müz.* çok yavaş, gayet/son derece yavaş (bir şekilde). ***e.a.-*** *very slow(ly).*

lento, *sf.&zf. müz.* yavaş (bir şekilde), yavaşça, yavaş yavaş. ***e.a.*** *- slow(ly).*

lentoid, *sf.* mercek/mercimek şeklinde, çift dışbükey.

leonine, *sf.* **1.** aslan+, **2.** aslan gibi.

leontiasis, *is. patol.* aslan surat hastalığı : yüzün aslan yüzüne benzer bir görünüş aldığı cüzam hastalığı.

leopard, *is.* **1.** pars, panter *(Panthera pardus),* **2.** panter kürkü, **3.** parsa benzer çeşitli hayvanlardan her biri : *jaguar, cheetah, ocelot* vb. **American ~** : Amerika parsı. **black ~** : siyah (derili) pars. **hunting ~ = cheetah** : çita *(Acinonyx jubatus).* **snow ~** : kar parsı, **4.** (armacılıkta) aslan, yürüyen aslanın yandan görünüşü, **5.** üzerinde pars resmi olan sikke : (a) III. Edward tarafından bastırılan yarım florinlik altın para, (b) V. Henry'nin çıkardığı gümüş sikke, **6. Can the ~ change the spots?** : Huy değişir mi? Can çıkar da huy çıkmaz. "Kırk yıllık yâni olur mu kâni?"

leopardess, *is.* dişi pars.

leopard frog, *is. zool.* benekli kurbağa *(Rana pipiens)* : sırtında kenarı beyaz çizgili koyu renk benekleri olan yeşil kurbağa. K Amerika'da bulunur.

leotard, *is.* sımsıkı giysi : cambaz ve bale oyuncularının giydiği bedene sımsıkı yapışan kollu ve paçalı tek giysi. *bk.:* **tights.**

leper, *is.* **1.** cüzamlı, cüzama yakalanmış kimse. **~ hospital** : cüzam hastanesi, **2.** ahlâksız, serseri, toplumdan atılmış kötü kişi, **3. ~ed** : cüzamlı, cüzama yakalanmış. ***e.a.*** *- 2. outcast.*

lepido-, *ön ek* "pullu, kabuklu". *ör.: lepidopteron.*

lepidolite, *is.* pullu mika, lepidolit : mika grubundan pembe, kurşunî, beyaz veya leylâk renginde pul pul tabakalı cevher, K-Li-Al silikat. Önemli bir lityum kaynağı.

lepidopteran, *sf.&is.* pul kanatlı (böcek).

lepidopterology, *is.* pul kanatlılar bilimi : Zoolojinin kelebek, güve vb. gibi pul kanatlı böcekleri inceleyen dalı. **lepidopterological** : pul kanatlılar bilimi ile. **lepidopterologist** : pul kanatlılar bilimi uzmanı.

lepidopteron, *is., ç.* **-tera** *zool.* pul kanatlı (böcek).

lepidopterous = lepidopteral, *sf. zool.* pul kanatlı, pul kanatlılar sınıfına mensup (böcek).

lepidosiren, *is. zool.* karamaru *(Lepidosiren paradoxa) :* Amazon nehrinde yaşayan ve hem solungaç, hem akciğere benzer organı ile solunan, eti lezzetli bir yılan balığı türü.

lepidote, *sf. bot.* pul kabuklu : pul şeklinde kabukla örtülü.

leporine, *is. zool.* tavşansı, tavşana benzer/ait.

leprechaun, *is.* (İrlanda folklorunda) gizli hazinesi olan cüce ayakkabıcı cin.

leprosarium, *is., ç.* **-saria** cüzam hastahanesi.

leprose, *sf. bk.:* **leprous.**

leprosy, *is. patol.* cüzam, miskin hastalığı *Mycobacterium leprae* adlı mikrobun sebep olduğu bulaşıcı hastalık. Ciltte yaralar, sinirlerin paralize olması, parmakların kötürümleşmesi şekillerinde baş gösterir. **Hansen's disease** *d.d.*

leprous, *sf.* **1.** *patol.* cüzamlı, cüzama yakalanmış, **2.** cüzam gibi, cüzama benzer, **3.** *bot. zool.* pullu, kabukları/cildi pul pul olmuş, **4. ~ly** : cüzama yakalanmışcasına, **5. ~ness** : cüzamlılık.

-lepsy = -lepsia, *son ek* "nöbet, yakalanma, anî hastalık nöbeti". *ör.: epilepsy, catalepsy.*

lepto- = lept-, *ön ek* "ince, hafif, küçük". *ör.: leptosome, leptophyllous.*

lepton, *is., ç.* **-ta 1.** Yunan kuruşu, 1/100 drahmi, **2.** *fiz.* yeğnicik, zerre, parçacık : eksicik, artıcık, müon ve ılıncıkaltı kümesine giren küçük kütleli parçacıklara verilen ad, **3. ~ic** : yeğnicik+.

leptosome, *is.* **1.** cılız/zayıf kimse, **2. leptosomatic = leptosomic** : cılız, zayıf.

leptospire, *is.* sarmal bakteri : serbest olarak veya memeliler üzerinde asalak yaşayan *Leptospira* türü helezonî bakteri. **leptospiral** : sarmal bakteri+.

leptospirosis, *is., ç.* **-roses** sarmal bakterilerin sebep olduğu çeşitli hastalıklar.

lesbian, *sf.&f.* **1.** sevici, homoseksüel (kadın), **2.** seviciliğe ait, **3.** *b.h.* Midillili, Midilli'de oturan kimse, **4.** Midilli'ye/Midillililere ait, **5.** Safo veya taraftarları (Safo'nun sevici olduğu söylenir), **6.** *az kul. bk.:* **erotic**, **7. ~ism** : sevicilik.

Lesbos, *is.* Midilli (adası). ***e.a.*** *- Mytilene.*

lese majesty = lèse majesty = lèse majesté, *is.* **1.** *huk.* hükümdara karşı işlenen suç/ihanet, **2.** töreye/an'aneye saldırı/tecavüz.

lesion, *is.* **1.** yara, bere, **2.** *patol.* örsenti, değişim, başkalaşma : anormal ve zararlı değişiklik.

lespedeza, *is. bot.* lâvantacık *(Lespedeza)* : baklagillerden üç yapraklı ve lâvanta çiçekli bir bitki.

less, *sf.&is.&e.&zf.* **little** sıfatının karşılaştırma şekli. (Üstünlük derecesi : **least**) **1.** daha az, daha küçük, eksik, noksan. **~ important** : daha az önemli. *Would you mind speaking ~ quickly? She is ~ beautiful than Emel.* **grow ~** : azalmak, **2.** *gen.* **much ~ = still ~** : asla, kat'iyen değil, ...şöyle dursun, ... bile. **He could barely pay for his own meal, much ~ for mine** : Benimki şöyle dursun, kendi yemek parasını bile zor öder. **The baby can't even walk, much ~ run** : Koşmak şöyle dursun, çocuk henüz yürüyemiyor bile. **3.** az/eksik miktar, daha az bir şey, daha küçük kimse/şey. *He refused to take ~ than ten dollars.* **4.** ...noksan, eksik. **a year ~ two days** : bir yıldan iki gün noksan, **5. ~ and ~** : gittikçe daha az. **He does ~ and ~ work** : Gittikçe daha az iş yapıyor. **We have ~ and ~ to eat every day** : Yiyeceğimiz gittikçe azalıyor. **6. any the ~** : hiç de daha az. **He doesn't seem any the ~ healthy in spite of all his drinking** : Bu kadar içmesine rağmen hiç de daha az sıhhatli görünmüyor. **7. even ~ = much ~ = still ~** : ne de, hele... hiç, ... şöyle dursun (olumsuz bir cümleyi izleyen cümleyi daha da olumsuz yapar). **He can't speak Turkish, still ~ English** : İngilizce şöyle dursun Türkçeyi bile konuşamaz (Türkçe konuşamaz, hele İngilizce hiç konuşamaz). **It was not a merely scientific interest, even ~ was it a political one** : Sırf bilimsel bir ilgi olmadığı gibi, siyasî bir ilgi hiç değildi. **8. ~ of it/of that** ! Yeter artık! **9. ~ than no time** : çok kısa zamanda, **10. no ~ (than)** : (a) en az. *No ~ than 1000 people came.* (b) (hayret ifadesi olarak) ta kendisi! **Good Heavens! It's the President himself, no ~ !** Allah Allah, bu Cumhurbaşkanının ta kendisi! **11. no ~ a person/a thing than** : bizzat o (kimse/şey). **No ~ a person than the King** : Bizzat Kral. **London is no ~ expensive than Paris** : Pahalılıkta Londra Paris'ten aşağı kalmaz. **He writes with no ~ knowledge than clarity** : Bilgili olduğu kadar da açık bir dille yazıyor. **12. none the ~** : -e rağmen, ... olsa bile, yine de. *I can't swim; none the ~ I'll try to cross the river.* **13. ~ than** : -den daha az. **in ~ than no time** : bir anda, göz açıp kapayıncaya kadar, **14. nothing ~ than** : (a) en az, -den aşağı değil, ta kendisi. **He is nothing ~ than a thief** : Hırsızın ta kendisidir/Hırsızın biridir. **You should ask nothing ~ than $1000 for your car** : Araban için bin dolardan az isteme. (b) ... ile bir, aynen, tıpkı, âdeta. **He resembled nothing ~ than a bandit** : Tıpkı bir hayduda benziyordu. **15. nothing more or ~ than** : ... ile aynı/bir. **It's nothing more or ~ than a murder to send him without a gun to catch the criminal** : Onu silâhsız olarak katili yakalamaya göndermek cinayettir. **16. not ~ (than)** : en az, -den az değil. **He earns not ~ than $3000 a month** : Aylık kazancı en az üç bin dolardır. **17. the ~** : çok daha az, ne kadar az olursa o kadar .... **I was all the ~ surprised** : Çok daha az şaştım/hiç şaşmadım. **The ~ said the better** : Ne kadar az söylenirse o kadar iyidir. ***e.a.-*** *bk.: small, fewer.*

-less, *son ek* "-sız/-siz, -den yoksun". *ör.: homeless, childless, careless, countless, pitiless, valueless.*

lessee, *is.* kiracı, müstecir, kira ile tutan kimse. **~ship** : kiracılık.

lessen, *f.&bağ.* **1.** azal(t)mak, noksanlaş(tır)mak, eksil(t)mek, ufal(t)mak, küçül(t)mek. *Separating the sick from healthy ~s the risk of infection.* **2.** *esk. bk.:* **depreciate, disparage**, **3.** *ABD- k.d. bk.:* **unless**. ***e.a.- 1.*** *decrease, diminish, belittle, minimize.* ***k.a.- 1.*** *increase.* ***eş ses.-*** *lesson.*

lesser, *sf.* (**little** sıfatının karşılaştırma derecesi) **1.** (daha) az, daha küçük/önemsiz. **one of the ~ known modern poets** : az tanınmış çağdaş şairlerden biri. **all those ~ powers in Europe** : Avrupa'nın bütün küçük kuvvetleri, **2.** iki şeyin en küçüğü/önemsizi. **the ~ of two evils** : ehvenişer. **choose the ~ of two evils** : ölümlerden ölüm beğenmek, **3. to a ~ degree** : nisbeten az/hafif/zararsız derecede. ***e.a.- 1.*** *minor.*

lesson, *is.&gl.f.* **1.** ders. *Each history ~ lasts 40 minutes. There will be no ~ today. Our math text is divided into 20 ~s.* **2.** ibret, ders. **draw a ~ from sth** : bir şeyden ibret almak. *The ~s from the past. The accident was a ~ to me.* **Let that be a ~ to you** : Bu sana bir ders olsun/ bundan ibret al. **3.** paylama, azar. **I'll teach you a ~ !** Ben sana gösteririm! **learn one's ~ (by bitter experience)** : boyunun ölçüsünü almak/ Hanya'yı Konya'yı öğrenmek, **4.** dinî ayin sırasında kutsal kitaptan okunan parça, **5.** *az kul.* ders vermek, öğretmek, **6.** paylamak, azarlamak. *e.a.- 3. reproof, punishment, 4. lection, pericope, 5. instruct, teach, 6. admonish, rebuke, reprove.*

lessor, *is.* kiraya veren.

lest, *bağ.* **1.** olmasın/etmesin diye, olmaması/etmemesi için. **He took the map ~ he should get lost** : Yolunu kaybetmemek için haritayı yanına aldı. **I grabbed the iron rail at my side ~ I slipped off** : Kayıp düşmemek için yanımdaki demir parmaklığa tutundum. **2.** korkusu ile, endişesiyle, yoksa, aksi hâlde. **Be careful ~ you fall from that tree** : Dikkat et yoksa ağaçtan düşersin. **3.** belki, olmaya ki, (korku, tehlike, endişe vb. ifade eden sözlerden sonra) ...ki. **There was danger ~ the plan become known** : Plânın öğrenilmesi tehlikesi vardı. **They were afraid ~ he should come too late to save them** : Onun kendilerini kurtarmaya vaktinde yetişemeyeceğinden korkuyorlardı. **4.** ...diye, ...-masından. **I was afraid ~ he should/might fall** : Düşmesinden (düşer diye) korkuyordum. *He was afraid ~ his father should be angry with him.*

let[1], *f.* **let, letting 1.** izin vermek, müsaade etmek. *Let me do that for you.* **She wanted to help but her mother wouldn't let her** : O yardım etmek istedi ama annesi bırakmadı/izin vermedi. **2.** bırakmak, almak, açmak. **The maid let us into the house** : Hizmetçi bizi içeriye aldı. **to ~ blood** : kan almak. **to let a window/door into a wall** : duvarda pencere/kapı açmak, **3.** kirala-(n)mak, kiraya vermek, kira/icar getirmek. **flat to let** : kiralık kat. **to let = to be let** : kiralık, **4.** sözleşmeye/kontrata bağlamak, kontratla (işi birisine) vermek. *to let work to a carpenter.* **5.** (bir iş yapmasına) sebep olmak. Bu anlamda **let** fiili başka bir fiilin başına gelerek onu geçişli/ettirgen yapar. Örneğin : **know** : bilmek. **let know** : bildirmek. **fall** : düşmek. **let fall** : düşürmek, **6.** başka fiillerin başına gelerek : (a) niyet, istek, dilek, rica, emir, ihtar, telkin, tavsiye vb. bildiren emir kipi yapar: **Let me see** : Bakayım, göreyim. **Let's go** : Gidelim. **Let them try it** : Bırak denesinler. **Let it rain** : Yağmur yağsın. (b) faraziye, tasavvur vb. bildirir : **Let x equal the sum of two numbers** : x, iki sayının toplamına eşit olsun (olduğunu farz edelim). **Let x equal 2y** : x = 2y olduğunu farz edelim. **Let the two lines be parallel** : İki çizginin paralel olduğunu farz edelim. **7. let alone** : (a) karışmamak, dokunmamak, kendi hâline bırakmak. **Let me alone (Leave me alone)** : Bana karışma, beni kendi hâlime bırak. **Let him alone** : Ona dokunma/bırak onu. (b) bir yana, şöyle dursun, nerde kaldı (ki). **Honesty, let alone honor, was not in him** : Şeref şöyle dursun, onda dürüstlük namına bir şey yoktu. **8. let (s.o./sth.) be** : (bir kimseyi/şeyi) kendi hâline bırakmak, karışmamak, dokunmamak. **Let him be, he's doing no harm**: Bırak onu, onun kimseye bir zararı yok. **So let it be** : Olsun/haydi öyle olsun. **Let there be light** : Ortalık aydınlansın (Işık olsun). **Let there be no mistake about it** : Yanlışlık/yanlış anlaşma olmasın = Şu husus iyice bilinsin ki = Bu hususta hiçbir şüphe kalmasın. **9. let down** : (a) düş/ hayal kırıklığına uğratmak. **Don't let us down today; we're counting on you to help** : Sizin yardımınıza güveniyoruz, bizi şimdi düş kırıklığına uğratmayın. (b) yüz çevirmek, ihanet etmek, yüzüstü bırakmak, (c) azaltmak, gevşetmek, yavaşlatmak. *As her interest in the work wore off, she began to let down.* (d) (saç, etek vb.) uzatmak, sarkıtmak, çözmek, (aşağı) indirmek, (e) **let one's hair down** *k.d.* samimî davranmak, içli dışlı olmak, resmiyeti ortadan kaldırmak, (f) mahcup/rezil etmek. **10. let go** : (a) serbest bırakmak, salıvermek, (gitmesine) izin vermek, (elinden) kaçırmak, koyuvermek. **to let go a rope or an anchor** : halatı/demiri salıvermek. **Let me go** : İzin verin/bırakın gideyim. (b) terk etmek, vazgeçmek, feragat etmek. *He let go all thought of winning a prize.* **11. let in** : (a) (kapıyı açıp) içeri almak, (girmesine) müsaade etmek. **Can you let him in?** Ona kapıyı açar mısınız? **The maid let him in** : Hizmetçi onu içeri aldı. **He let himself in with a key** : Anahtarla

kapıyı açıp içeri girdi. **Let the dog in** : Köpeği içeri al. **let in the possibility of doubt** : şüpheye yol açmak, (b) (zarara vb) sokmak/uğratmak. **to let s.o. in for loss** : birisini zarara sokmak, (c) **let in on** *d.d.* (bir sırrı vb.) paylaşmak, ortak olmak, iştirak etmek. **let s.o. in on a secret** : bir sırrı birine açmak. **Can we let him in on it ?** Bunu (sırrı vb.) ona açabilir miyiz/söyleyebilir miyiz? (d) **let in for** : yol açmak, sebep olmak, sebebiyet vermek. **See what you've let me in for now!** Bak şimdi başıma ne işler açtın! **Let oneself in for trouble/for a lot of work** : Başına dert açmak/bir sürü iş açmak. **I didn't know what I was letting myself in for** : Başıma ne gibi dertler açılacağını bilemedim/karşılaşacağım zorlukları hesaplayamadım. **12. let into** : (a) -e ortak/sırdaş olmak, (b) (pencere vb.) aç-(ıl)mak, (c) (birisini) ortak etme/karıştırmak/iştirak ettirmek, (d) (bir şeyi başka bir şeye) daldırmak/sokmak/batırmak, **13. let loose** : (a) (birini/bir şeyi) salıvermek, serbest/başıboş bırakmak. *Children let loose from school.* (b) **be let loose on** : kolayca zarar vb. verecek durumda olmak, engel tanımamak, serbestçe (etki vb.) yapabilmek, **14. let off** : (a) patlatmak, (silâh vb.) atmak, fırlatmak, (b) (görevden/sorumluluktan) affetmek, mazur görmek, azat etmek, serbest bırakmak. *She let the boy off (doing) his music practice.* (c) bağışlamak, hafif bir ceza ile salıvermek. **He let me off this time** : Bu defalık suçumu bağışladı. **He was let off with a fine** : Para cezası ile serbest bırakıldı. (d) (taşıttan birini) indirmek, inmesine müsaade etmek, (e) **let s.o. off the hook** : (birisini) güç durumdan kurtarmak, sorumlu tutmamak, mazur görmek, mes'uliyetten kurtarmak, (f) **let off steam** : (lokomotif) buhar salıvermek, (bir kimse) kabına/ele avuca sığmamak, çok faal olmak, **15. let on** *k.d.* (a) (sırrını) açıklamak, ifşa etmek. **Don't let on that I told you** : Sana söylediklerimi kimseye söyleme. **Don't let on about the meeting** : Toplantı hakkında kimseye bir şey söyleme. (b) taslamak, gösteriş yapmak, ...süsü vermek, ...gibi davranmak, (hâl vb.) takınmak, olduğundan başka türlü görünmek. **He passed me in the street but he didn't let on** : Caddede yanımdan geçti, fakat görmemezlikten geldi. **They knew the answer but they didn't let on** : Cevabını bildikleri hâlde bilmez gibi davrandılar. **16. let out** : (a) (sır vb.) açıklamak, ifşa etmek, ağzından kaçırmak. **He accidentally let out that he hadn't been for 3 weeks** : Üç haftadır eve uğramadığını ağzından kaçırdı. (b) gevşetmek, (c) (elbise vb.) genişletmek, bollaştırmak, (d) dışarıya bırakmak/koyvermek/salıvermek/göndermek. **let the water out of the bath** : banyo küvetinin suyunu boşaltmak. **He let him out quietly** : Sessizce onu dışarı gönderdi. (e) kiraya vermek, kiralamak. **Has the room been let out yet?** Oda kiralandı mı? (f) *k.d.* kov(ul)mak, sepetle(n)mek, (g) (feryat/çığlık) koparmak/basmak. **He let out a cry of pain** : Duyduğu acı ile feryadı bastı. **let out a laugh** : kahkahayı basmak, (h) **let the cat out (of the bag)** *k.d.* sırrı açığa vurmak, baklayı ağzından çıkarmak, (i) **let out at s.o.** : (birisine) vurmak, çifte atmak. **let out at s.o. with one's foot** : birisini tekmelemek, (j) hariç bırakmak, hesaba katmamak. **If it's a bachelor you need that lets me out** : Aradığın bir bekâr ise beni hesaba katma. **17. let s.o. have it** *k.d.* (birisini) dövmek, vurmak, tepelemek, canına okumak, azarlamak, paylamak, **18. let up** *k.d.* (a) gevşemek, yumuşamak, sertliğini kaybetmek. **There will be no let up in our endeavours** : Gayretimizi asla gevşetmeyeceğiz. (b) durmak, ara vermek. **She worked all night without letting up** : Bütün gece durup dinlenmeden çalıştı. **What a talker she is, she never lets up** : Çenesi durmadan işler/habire konuşur. **Once he is started he never lets up** : Bir başladı mı, durmak bilmez. **to let up on a pursuit** : takipten vazgeçmek, **19. let up on** *k.d.* merhametli/insaflı davranmak, insaf/merhamet etmek. ***e.a.*** *- **1.** allow, permit, **2.** leave, **5.** cause, make, suffer, grant, **8.** leave alone, **9.** (a) disappoint, fail, (b) betray, desert, (c) abate, slacken, slow up, (d) lower, (f) humiliate, **11.** (a) admit, **14.** (c) pardon, **15.** (b) peretend, **16.** (a) divulge, disclose, (e) hire, (f) dismiss, be dismissed, **18.** (a) slacken, abate, (b) stop, pause.*

let2, *is.&gl.f.* **letted/let, letting 1.** (tenis vb. de) topun ağa değmesi, **2.** engel, mania. **without let or hindrance** : hiçbir engelle karşılaşmadan, **3.** *esk.* engellemek, engel/zorluk çıkarmak, karşı durmak. ***e.a.*** *- **2.** obstacle, obstruction, **3.** hinder, impede.*

-let, *son ek* **1.** "-cık" küçültme eki. **booklet** : kitapçık, **2.** "-lık" : vücudun belirli bir yerine takılan bant veya süs : **armlet** : kolluk.

letch = lech, *is.&sf.&f. argo* **1.** kösnü, şehvet, şiddetli cinsel arzu, **2.** *bk.:* **lecher**, **3.** *gen.* **~ for/after** : kösnülmek, şehvetli davranmak, şiddetli cinsel arzu göstermek, **4.** kösnül, şehvetli. ***e.a.- 4.*** *lecherous, lustful.*

letdown, *is.* **1.** (hacim, kuvvet, hız, enerji vb.) azalma, küçülme, **2.** düş/hayal kırıklığı, inkisar, sükûtuhayal, **3.** (ekonomik) durgunluk, para azlığı/kıtlığı, para darlığı, deflasyon, depresyon, **4.** *hv.* (uçak) iniş, (iniş için) alçalma, **5.** küçülme, küçük düşme, mahcup/rezil olma. ***e.a.- 1.*** *decrease,* ***2.*** *disappointment, disillusionment, discouragement,* ***3.*** *depression, deflation,* ***5.*** *humiliation.*

lethal, *sf.* **1.** öldürücü, ölüme sebep olan/yol açan. *a ~ injury. ~ chemicals. ~ weapons. a ~ dose.* **2.** ölüm+, ölümle ilgili, **3. ~ity** : öldürücülük, ölüme sebep olma, **4. ~ly** : öldürecek şekilde. ***e.a.- 1.*** *deadly, fatal.*

lethargic(al), *sf.* **1.** uyuşuk, uykulu, atıl, tembel. *A hot, humid day often makes us feel ~.* **2.** *tıp* uyuşturucu, uyku verici, **3. ~ encephalitis** *patol.* uyku sayrılığı /hastalığı, **4. lethargically** : uyuşuk uyuşuk, uyuşuk/uykulu bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *drowsy, sluggish, dull, torpid, comatose,* ***3.*** *sleeping sickness.* ***k.a.- 1.*** *energetic.*

lethargy, *is., ç.* **-gies 1.** uyuşukluk, tembellik, miskinlik, atalet, rahavet, bitkinlik, **2.** *patol.* uyuklama.

Lethe, *is.* **1.** *mit.* suyundan içenlere her şeyi unutturan nehir, **2.** unutkanlık, **3. ~an** : unutturucu, unutkanlık veren. ***e.a.- 2.*** *forgetfulness, oblivion.*

lethiferous, *sf. esk. bk.:* **lethal.**

let's = let us : -lım/-lim/- lum/-lüm. **Let's go** : gidelim.

Lett, *is.* **1.** Letonyalı, **2.** Let, Letonya dili.

letted, *f. bk.:* **let**[2] *(geç.z.&sf.f.).*

letter[1], *f.* **1.** mektup, tezkere. *I received a ~ from my sister.* **~ book** : eski mektup kopya defteri, **2.** harf. *The word "house" has five ~s. English alphabet has 26 ~s.* **capital ~** : büyük harf, majüskül. **small ~** : küçük harf. **silent ~** : sessiz harf, yazılıp telâffuz olunmayan harf, **3.** matbaa harfi, **4.** harf çeşidi, **5.** (toplu olarak) harf çeşitleri, **6.** sözle bildirilen anlam, görünür anlam, lâfız. **He kept the ~ of the law but not the spirit** : Yasanın ruhuna değil lâfzına sadık kaldı. **7. ~s** : (a) edebiyat, bilgi, ilim, (b) edebiyatçılık, edebiyat mesleği. **a man of ~s** : edebiyatçı, edip, müellif, ilim adamı, (c) edebiyat bilgisi, **8.** (özellikle okul takımlarında sporculara verilen) şeref arması (okul adının baş harfleri vb.). **a man with ~ after his name** : ismin sonuna diploma/dernek simgesi olan harfleri koyabilen adam, **9. to the ~** : (a) harfiyen, aynen, kelimesi kelimesine. *I carried out your order to the ~.* (b) en küçük ayrıntılarıyla tıpkısı tıpkısına, olduğu gibi, **10. ~-bomb** : mektup bombası, **11. ~ box** : mektup kutusu, **12. ~-card** : mektup gibi kapatılan kartpostal, **13. ~ carrier** : dağıtıcı, müvezzi, postacı, posta dağıtıcısı/müvezzii, **14. ~-drop** : casusların gizli posta kutusu, **15. ~ file** : mektup dosyası, **16. ~ mail** : mektup postası, **17. ~ of advice** : talimat mektubu, ticarî hayatta mal gönderenin alana, ajanın patrona veya kambiyo senedi gönderenin alıcıya yazdığı iş mektubu, **18. ~(s) of credence** : itimatname, **19. ~ of credit** : itibar mektubu, akreditif, **20. ~ of intent** : sözleşme vaadi : bir şahsın bir sözleşmeyi imzalayacağını, aksi hâlde tazminat ödeyeceğini bildiren mektup, **21. ~ of introduction** : tanıtma mektubu, **22. ~(s) of marque = ~ of marque and reprisal** : korsanlık fermanı : bir hükûmetin bir şahsa bahşettiği başka bir milletin ticaret gemilerini yakalama yetkisi/izni, **23. ~ of recall** : dön emri, elçiye memleketine dönmesini emreden resmî mektup, **24. ~ press** : (a) mektup kopya makinesi, (b) *bk.:* **letterpress** (2), **25. ~ rate**: mektup ücreti, mektuplara uygulanan posta ücret tarifesi, **26. ~ stock** *ABD* geçici hisse senedi : borsada kayıtlı olmadığı için resmen alınıp satılamayan hisse senedi, **27. ~ writer** : mektup yazıcısı, para ile mektup yazan kimse, **28. bread and butter ~** : şükran mektubu, **29. covering ~** : sunu, takdim mektubu, anlatıcı mektup, **30. dead ~** : (a) geçersiz yasa, hükmü kalmamış kanun, (b) sahipsiz mektup, alıcısı bulunamayan mektup, **31. night ~** : ELT telgraf, gece tarifesine göre gönderilen telgraf, **32. registered ~** : taahhütlü mektup. ***e.a.- 7.*** *(a) litterature,* ***9.*** *(b) precisely.*

letter[2], *f.* **1.** (harflerle) yazmak/basmak, hâkketmek, kitap harfiyle yazmak, (haritaya/plâna) yazı yazmak, **2.** (atletizm) şeref arması kazanmak. ***e.a.- 1.*** *print, inscribe.*

letter[3], *is. Brit.* kiraya veren, ev sahibi.

lettered, *sf.* **1.** okumuş, bilgili, aydın, münevver, tahsilli, edip, **2.** edebî, edebiyata/edebî kültüre ait, tahsil ve okuma ile ilgili, **3.** harflerle belirtilmiş/işaretlenmiş.

letterer, *is.* **1.** harflerle yazan/işaretleyen, hakkâk, hattat, **2.** tabelâcı, taşıtlar üzerine kurum adlarını yazan usta.

letteret, *is.* kısa harf.

lettergram, *is.* ELT telgraf, indirimli/ucuz tarifeli telgraf.

letterhead, *is.* **1.** başlık, mektup kâğıdı başlığı, **2.** başlıklı mektup kâğıdı.

lettering, *is.* **1.** harfleme, harflerle işaret etme/yazma, hattatlık, hakkâklık, **2.** (tabelâ vb.) üzerine yazılan harfler.

letterless, *sf.* **1.** *esk.* cahil, tahsilsiz, bilgisiz, **2.** haber alamayan, mektupsuz, habersiz, **3.** yazısız, yazısı bulunmayan. ***e.a.- 1.*** *illiterate.*

letterman, *is., ç.* **-men** (okullar arası) yarışma birincisi, şeref arması alan sporcu.

letter missive, *is., ç.* **letters missive** emirname, mucip, yüksek makamdan yazılan emir/tavsiye/davet mektubu vb.

letter-perfect, *sf.* **1.** su gibi, harfi harfine, kelimesi kelimesine (rol ezberleme, ders öğrenme vb.), **2.** yanlışsız, hatasız, kusursuz, mükemmel. ***e.a.-*** *perfectly, verbatim, precise.*

letterpress, *is.* **1.** tipo baskısı, linotip, harfler dizilerek basılan metin, **2.** metin, bir kitabın yazılı kısmı (şekil ve resimler hariç).

letter-size, *sf.* **1.** mektupluk : 21.6x28 cm boyutunda (kâğıt), **2.** mektup kâğıdı boyutunda, 21.6x28 cm'lik evrakı koymağa mahsus. ~ *filing cabinet. bk.:* **legal-size.**

letters of administration, *huk.* yönetim yetki belgesi : bir şahsa, ölen bir kimsenin mallarını yönetme yetkisi veren mahkeme ilâmı.

letters of credence = letters credential, *is.* itimatname

letterspace, *gl.f.* **-spaced, -spacing** *mec.* harfleri aralamak : satır uzunluğunu eşitlemek veya bir kelimeyi vurgulamak için harflerin arasını açmak.

letters patent, *is.* berat, ferman, imtiyazname, ruhsat, patent.

letters testamentary, *huk.* tasfiye yetki belgesi : bir şahsa, ölen bir kimsenin mallarını tasfiye yetkisi veren mahkeme ilâmı.

Lettic, *sf.* Letonyalı+, Letonyaca+.

Lettish Latvian = Lett, *sf.&is.* Letonyaca.

lettre de cachet, *is., ç.* **lettres de cachet** *Fr.* ferman, hükümdar mührünü taşıyan belge, özellikle hapis fermanı.

lettuce, *is.* **1.** marul *(Lactuca sativa)*, salata. **cos ~ = romaine ~** : düz/Yedikule marulu *(Lactuca sativa longifolia).* **head ~** : top marul. **wild ~** : yaban marulu *(Lactuca virosa).* **2.** *argo* kâğıt para, banknot. ***e.a.- 2.*** *cash, paper money.*

letup, *is. k.d.* ara, ara verme, tatil, dinlenme, azalma, yavaşlama, sakinleşme. *After a slight ~ , the rain started again, harder ever.* ***e.a.-*** *cessation, pause, respite, interlude, relief, lull.*

leu = ley, *is., ç.* **lei** ley : Romanya lirası = 100 bani.

leucemia/leucemic, *is. bk.:* **leukemia/leukemic.**

leucine, *is. kim.* lösin : CHCH2CH (NH2)COOH. İnsan ve hayvanların beslenmesinde önemli bir amino asit.

leucite, *is.* lökit : KAlSi2O6. Beyazımsı gri renkte potasyum-alüminyum silikat. Volkanik kayalarda rastlanır.

leuco-/leuc-/leuk-/leuko-, *ön ek* "ak, beyaz". *ör.: leukocyte.*

leuco base, *kim.* ak boya : boyayı redükleyerek elde edilen renksiz veya hafif renkli bileşim. Tekrar oksitlenerek boya olur.

leucocidin, *sf.* akyuvarları öldüren bakteri.

leucocratic, *sf. jeol.* ak (kaya) : açık renkli minerallerden oluşmuş (kaya).

leucocyte, *is. bk.:* **leukocyte.**

leucocytosis/leucocytotic, *is. bk.:* **leukocytosis/leuko-cytotic.**

leucoderma, *is. patol.* ak deri, deride yer yer ak lekeler meydana gelmesi. ***e.a.-*** *vitiligo, leukoderma.*

leucoma = leukoma, *is. patol.* ak benek : gözün kornea tabakasında meydana gelen beyaz leke.

leucomaine, *is. biy.-kim.* lökoman : metabolizma sonunda hayvan vücudunda oluşan zehirli azotlu bileşimlerden herhangi biri.

leucopenia, *is. tıp bk.:* **leukopenia.**

leucoplast, *is. bot.* lökoplast : bitki gözelerinde etrafında nişasta oluşan renksiz protoplâzma nüvesi.

leucopoiesis/leucopoietic, *bk.:* **leukopoiesis/leukopoi-etic.**

leucorrhea(l) = leucorrhoea(l), *is. bk.:* **leukorrhea(l).**

leuk-, *ön ek bk.:* **leuco-.**

leukemia = leukaemia = leucemia, *is. patol.* kan kanseri, lösemi : Kanda akyuvarların hızla artması ve kansızlık ile beliren öldürücü hastalık. **leukemic** : kan kanseri ile ilgili, kan kanserine yakalanmış.

leuko-, *ön ek bk.:* **leuco-.**

leukocyte = leucocyte, *is. anat.* akyuvar, (kandaki) beyaz kürecik, lökosit.

leukocytosis = leucocytosis, *is. patol. fizy.* akyuvar çokluğu : intanî hastalıklarda vücuda bağışıklık sağlamak için kanda geçici olarak akyuvar artışı (kan kanseri ile ilgisi yoktur). **leukocytotic** : akyuvar çokluğu ile ilgili.

leukoderma, *is. bk.:* **leucoderma.**

leukoma, *is. bk.:* **leucoma.**

leukopenia = leucopenia, *is. tıp* (kanda) akyuvar azlığı. **leukopenic = leucopenic** : akyuvar azlığı+.

leukopoiesis = leucopoiesis, *is.* akyuvar yapımı/oluşumu : akyuvarların teşekkülü ve gelişmesi. **leukopoietic** : akyuvar yapımı+.

leukorrhea = leucorrhea, *is. patol.* (kadın tenasül organındaki) beyaz akıntı. **leukorrhoea, leucorrhoea** *d.d.* **leukorrheal/leucorrheal** : beyaz akıntı+.

lev, *is., ç.* **leva** leva, Bulgar lirası = 100 stotinki.

Levalloisian = Levallois, *sf.* Orta Paleolitik çağına ait.

Levant, *is.* Doğu Akdeniz ülkeleri : Türkiye, Yunanistan, Mısır ve özellikle Suriye, Lübnan, İsrail.

levanter, *is.* **1.** doğu yeli : Akdeniz'de doğudan esen sert rüzgâr, **2.** *Brit.* borcunu ödemeden izini kaybeden kimse.

Levantine, *sf.&is.* **1.** doğulu, Doğu Akdenizli (kimse), **2.** doğuya özgü, **3.** *k.h.* kabarık ağır ipek kumaş, **4. Levantinism** : Doğu Akdeniz töre ve davranışları.

levator, *is., ç.* **levatores/levators 1.** *anat.* kaldırıcı kas : vücudun bir organını/parçasını kaldıran kas, **2.** *cer.* kafatasının çökük kısmını kaldırmaya özgü cerrah aleti.

levee, *is.&gl.f.* **leveed, leveeing 1.** *coğ.* (a) set, nehrin taşmasına engel olacak taş/toprak yığını, (b) set yapmak, **2.** *tarım* tump, maşara kenarı, **3.** *esk.* rıhtım, gemilerin yanaştığı yer, **4.** (İngiltere'de) yalnız erkeklerin hazır bulunduğu ve ikindi vakti yapılan saray kabul resmi, **5.** (bir kimse şerefine yapılan) kabul töreni, **6.** *ABD* cumhurbaşkanının kabul resmi, **7.** *Cnd.-As.* subayların yılbaşı kabul töreni, **8.** *esk.* hükümdarın sabah yataktan kalkarak yüksek rütbeli birini kabulü.

level[1], *sf.* **1.** düz, düzgün (yüzey). **~ ground** : düz zemin, **2.** yatay, ufkî. *The tray must be absolutely ~. Hold the stick ~.* **3.** (önem/nitelik) eşit, aynı (değerde/nitelikte), başa baş. **dead ~** : dümdüz (yüzey), aynı, eşit. *The two contestants are dead ~.* **to be ~ with (in race)** : (yarışmada) başa baş gelmek. **to draw ~ with (in race)** : (yarışmada) aynı dereceyi almak. **to be ~ in seniority** : kıdemce aynı olmak, **4.** tekdüze, yeknesak, üniform. *~ stress.* **5.** (a) bir düzeyde/seviyede/hizada, aynı yükseklikte/irtifada. **~ with** : bir hizada. **on a ~ with...**: ...ile aynı düzeyde/seviyede/yükseklikte. *The table is ~ with the window sill.* (b) düzeyli, seviyeli, düzeyde, seviyede. *High- ~ talks have began between the major powers.* (c) (rütbe/derece/nitelik bakımından) eşit, denk, muadil, aynı seviyede. *The two friends remained ~ in rank, but not in salary.* **6.** silme, ağzına kadar dolu. *a ~ teaspoon of salt.* **7. ~ head** : soğukkanlı, sakin, vakur, dengeli, makul. **He answered in a ~ voice** : Vakur bir sesle cevap verdi. **keep a ~ head** : soğukkanlılığını korumak. *She's got a ~ head.* **8. one's ~ best** *k.d.* (bir kimsenin) elinden gelen, (yapabileceği) en iyi. **I'll do my ~ best** : Elimden geleni yaparım. *He said he had tried his ~ best, but couldn't persuade him.* ***e.a.- 1&2. flush, flat, even, smooth, plane, plain, 2. horizontal, 2. equal, 4. even, equable, uniform, 5. equipotential, 7. balanced, steady, calm, sensible, reasonable. k.a.- 1. uneven.***

level[2], *is.* **1.** (kabarcıklı) düzeç, tesviye aleti/ruhu, **2.** (Topoğrafya) nivo, tam yatay durumu gösteren/ölçen teleskoplu alet, bu aletle yapılan ölçü. **to take a ~** : nivo ölçmek, **3.** yatay çizgi/düzlem, **4.** yataylık, yatay durum. **out of ~** : yatay olmayan, eğik, **5.** düzlük, düz arazi. **lay (a place) ~ with the ground** : (bir yeri) dümdüz yapmak, yer ile yeksan etmek, **6.** düz/düzgün yüzey, **7.** düzey, seviye, yükseklik, hiza. *social/intellectual ~ . The water rose to a ~ of 10 meters.* **This problem is handled at ministerial ~** : Bu sorun bakanlar düzeyinde ele alınıyor. **on a ~ with** : ... ile bir hizada/seviyede. **at a higher/lower ~** : Daha yüksek/alçak düzeyde. *The noise ~ in the library makes it hard to concentrate.* **8.** aşama, derece, rütbe, mevki, kademe. **professional ~** : meslekî derece/kademe, **9.** başarı derecesi, **10. find one's (own) ~** : lâyık olduğu düzeye/seviyeye/mertebeye/mevkie ulaşmak, kendi seviyesini bulmak. *After failing as a painter, he found his ~ as a political cartoonist.* **11. on the ~** *k.d.* (a) dürüst, samimî, açık kalpli, içi dışı bir, saklısı gizlisi olmayan. **I'm telling you on the ~** : Sana açıkça/samimi olarak söylüyorum. *Is that offer on the ~ ?* (b) düzlükte. *to work on the ~.* ***e.a.*** *- 8. status, rank, 11. (a) honest, sincere, bona fide.*

level[3], *f.* **-eled, -eling** *(Brit.:* **-elled, -elling**) **1.** (bir yüzeyi) düzeltmek, tesviye etmek. *They used bulldozer to ~ the ground.* **2.** bir düzeye/aynı seviyeye getirmek. **~ up** : dümdüz etmek, bir hizaya getirmek, **3.** yıkmak, yerle bir etmek, dümdüz etmek, toprak seviyesine indirmek. *The tornado ~ed every house in the town. to ~ trees.* **4.** *k.d.* (bir kimseyi) devirmek, yıkmak, yere sermek. **~ a blow at s.o.** : birisine bir darbe indirmek, **5.** (iki veya daha fazla şeyi) eşitle(ştir)mek, eşit yapmak, denkleştirmek, müsavi kılma. *to ~ social classes.* **6.** (tüfek/eleştiri vb.) yöneltmek, tevcih etmek, doğrultmak. **~ accusations against s.o.** : birini suçlamak, birine karşı ithamlarda bulunmak. **to ~ a gun at s.o.** : tabancayı birisine çevirmek. *The soldier ~ed his riffle.* **to ~ a blow a s.o.** : birisine yumruk vurmak/aşketmek. **to ~ an accusation at s.o.** : birisini suçlamak, üstüne suç atmak. *She ~ed a stinging rebuke at the speaker. A serious charge was ~ed at the minister.* **7.** (renk vb.) tekdüze yapmak, yeknesak hâle getirmek, **8.** arazi üzerinde iki nokta arasındaki yükseklik/irtifa farkını ölçmek, bağıl düzeyi belirlemek, seviye ölçmek, nivo kullanmak, **9.** *esk.* (gözünü belirli bir yöne) çevirmek/yöneltmek, **10.** *gen.* **~ off** *hv.* yatay uçmak (havalandıktan sonra veya inişe geçerken), **11.** *gen.* **~ off/out** : düzleşmek, dümdüz/yatay olmak. *The path climbs for about 200 meters and then ~s off.* **12.** *gen.* **~ with** *argo* doğruyu/gerçeği söylemek, dobra dobra konuşmak. *~ with me about that trip to Chicago. You can ~ with me, what really happened.* **13. ~ off** : (fiyat, istatistik, sonuç vb.) kararlı bir hâle gelmek, artık değişmemek, istikrar kazanmak, (eğri) düzleşmek, yataylaşmak, **14. ~ out** : denkleşmek, denk gelmek, eşitleşmek, eşit/denk olmak, **15. ~ up** : (a) (arazi çukurlarını doldurarak) düzleştirmek, (b) **~ sth. up to** : bir şeyi ... düzeyine çıkarmak/yükseltmek, **16.** *esk.* (düşünce ve maksadı bir şeye) yöneltmek, tevcih etmek. ***e.a.*** *- 1. smooth, flatten, 3. raze, demolish.*

level[4], *zf. esk.* düz/yatay bir şekilde, düzgünce. **to draw ~ with** : aynı seviyeye gelmek/ulaşmak, eşit olmak, başa baş gelmek.

level crossing, *is.* düz geçit, aynı düzeyde demir yolu geçidi. ***e.a.*** *- grade crossing.*

leveler = leveller, *is.* **1.** düzelteç, düzleyen, düzleştiren, tesviye eden (kimse/alet), **2.** toplumsal eşitlik yanlısı, toplumsal sınıf farklarını ortadan kaldırmak isteyen kimse.

level-headed, *sf.* **1.** soğukkanlı, temkinli, vakur, sağgörülü, sağduyulu, dengeli, ölçülü, mazbut, aklıselim sahibi, **2. ~ness** : soğukkanlılık, temkin, vekar, aklıselim. ***e.a.*** *- 1. sensible.*

leveling rod, *is.* (topoğrafya) mira, seviye farkı ölçmekte kullanılan taksimatlı çubuk.

leveller, *is. Brit.* **1.** *bk.:* **leveler**, **2.** *b.h.* XVII. yy. ortalarında İngiltere'de genel oy hakkı, dinsel hoşgörü ve yazılı anayasa isteyen parti üyesi.

levelly, *zf.* dümdüz, aynı düzeyde, yatay bir şekilde, düz/yatay olarak.

levelness, *is.* düzlük, düzgünlük, yataylık.

lever, *is. &gl.f.* **1.** kaldıraç, manivelâ, **2.** *mec.* vasıta, alet, **3.** (kaldıraçla) kaldırmak.

leverage, *is.&gl.f.* **-aged, -aging 1.** kaldıraçlama : kaldıraç/manivelâ etkisi, kaldıraç kullanma, **2.** (kaldıracın sağladığı) mekanik kazanç, **3.** nüfuz, etkileyebilme/tesir edebilme yetenği,

müessiriyet, etkenlik, güç. *Organizing to gain greater professional, economic and political ~.* **4.** *tic.* (a) kazancı artırmak için (borç alarak) ek sermaye kullanma(k), sermayeyi artırma(k), (c) bundan doğan kâr/kazanç.

lever escapement, *is.* manivelâlı saat düzengeci.

leveret, *is.* tavşancık, tavşan yavrusu, küçük tavşan.

leverlike, *sf.* kaldıraç gibi, kaldıraçvari, kaldıraca benzer.

leviable, *sf.* **1.** vergiye tâbi, **2.** tarh ve tahsili mümkün.

leviathan, *is.* **1.** (Tevrat'ta adı geçen) iri su canavarı (muhtemelen timsah), **2.** büyük deniz hayvanı (balina vb.), **3.** çok büyük ve güçlü şey (transatlantik vb.).

levier, *is.* **1.** tahsildar, vergi toplayan kimse, **2.** asker toplayan kimse, **3.** savaş açan, **4.** icra memuru, haczeden kimse.

levigate, *sf.&gl.f.* **-gated, -gating 1.** (eğeleyerek) parlatmak/cilâlamak, **2.** (ıslak iken) eğeleyip ince toz hâline getirmek, **3.** ıslatarak ince tozları ayırmak, **4.** *kim.* pelte gibi tektürel bir karışım yapmak, **5.** *bot.* yüzeyi) parlak, cilâlı, düz, **6. levigation** : parlatma, cilâlama, eğeleme, **7. levigator** : parlatan, cilâlayan, eğeleyen.

levin, *is. esk. bk.:* **lightning.**

levirate, *is.* (İbranîlerde eski bir yasaya göre) ölen kardeşinin karısı ile evlenme mecburiyeti. **leviratic(al)** : bu mecburiyetle ilgili.

Levis , *is.* blucin, kaba pamuklu kumaştan yapılmış dar pantalon.

levitate, *f.* **-tated, -tating 1.** havaya kalkmak/kaldırmak, (olağanüstü bir kuvvet etkisiyle) yükselip havada durmak, (spiritizma kuvveti ile veya rüyada) havaya yüksel(t)mek, **2. levitation** : havaya yüksel(t)me/kalkma/kaldırma, **3. levitator** : havaya yükselten/kaldıran.

Levite, *is.* **1.** Levi kabilesinden biri, **2.** (bilhassa Tevrat'ta) Musevî tapınağı kâhinlerinin yardımcısı, **3.** *k.d.* Yahudi, **4. Levitic(al)** : Levi+, Levi'lere ait/özgü, (b) Tevrat'ın Musevî ayinlerini belirleyen üçüncü kitabı ile ilgili.

Leviticus, *is.* Tevrat'ın Musevî ayinlerini belirleyen üçüncü kitabı, Levililer.

levity, *is., ç.* **-ties 1.** hoppalık, hafifmeşreplik, hiffet, hafifseme, önem vermeme. *The situation is too grave for ~.* **2.** düşüncesizlik, münasebetsizlik, şakacılık, **3.** döneklik, kararsızlık, sebatsızlık, **4.** hafiflik. ***e.a.- 1.*** *frivolity, flippancy, triviality, giddiness, hilarity,* ***3.*** *fickleness, inconstancy,* ***4.*** *lightness, buoyancy.* ***k.a.- 1.*** *gravity, seriousness, solemnity, dignity, sobriety, earnestness.*

levo = laevo, *sf. bk.:* **levoratory.**

levo- = laevo- = lev-, *ön ek* "sol, sola". Çoğunlukla ışığın ucaylanım düzlemini sola döndüren cisimler için kullanılır. *ör.: levorotatory.*

levogyrate = laevogyrate = levogyre, *bk.:* **levorotatory.**

levorotation = laevorotation, *is. optik* (ucay düzlemi) sola dönüş. ***e.a.-*** *sinistrogyration.*

levorotatory = levorotary, *sf. optik, kim.* sola dönen (ışık ucaylanım düzleminin bazı kristal ve bileşimlerde sola dönmesi gibi). *bk.:* **dextorotatory.**

levulin, *is. biy.-kim.* levülin : nişastaya benzer renksiz amorf bileşim. Kolayca hidroliz olur ve levüloz verir.

levulinic acid, *is. kim.* levülin asidi : CH3CO(CH2). COOH. Naylon ve plâstiklerin sentezinde veya dezenfektan olarak kullanılan renksiz, kokusuz katı cisim. Şekeri hidroklorik asitle kaynatarak veya timüs guddesinin nükleik asidinden elde edilir.

levulose, *is. biy.-kim. bk.:* **fructose.**

levy[1], *is., ç.* **levies 1.** (zorla veya yasal yollardan) vergi/asker toplama, **2.** (toplanan) vergi/asker, **3. ~ en masse :** topyekûn seferberlik

levy[2], *f.* **levied, levying 1.** (zorla veya yasal yollardan) vergi/asker) toplamak. .... *The government levies taxes to pay its expenses. To ~ troops in time of war.* **2.** vergilendirmek, vergi koymak/ tarh etmek. **~ a tax** : vergi koymak/tarh etmek, **3.** askere celp etmek/çağırmak, **4.** savaş açmak, savaşmak, harp etmek. **~ war on s.o.** : birisiyle savaşmak, **5.** *gen.* **~ on** : haczetmek. **to ~ on s.o.'s property** : birinin malını haczetmek. **to ~ execution on s.o.'s goods** : birinin malına haciz koymak, **6. ~ blackmail** : birine şantaj yapmak, **7. ~ a fine on s.o.** : birinden para cezası almak, **8. ~ a tribute on** : -den haraç almak, **9. levier** : (a) vergi tarh eden/alan, (b) asker toplayan. ***e.a.- 1.*** *collect,* ***2.*** *impose,* ***3.*** *enlist, conscript, draft.*

lewd, *sf.* **1.** kösnülü, şehvet düşkünü, azgın, aşırı şehvetli. *a ~ glance.* **2.** açık saçık, ayıp, müstehcen, edep dışı (dil, şarkı, resim vb). *~ pictures.* **3.** *esk.* (a) adî, kaba, (b) ahlâksız, rezil (kimse), **4. ~ly** : şehvetle, kösnülce, azgınca, edepsizce, **5. ~ness** : kösnülük, şehvetlilik, azgınlık, açık saçıklık, müstehcenlik, ayıplık. ***e.a.*** *- **1.** lascivious, **2.** obscene, indecent, salacious, **3.** (a) low, vulgar, (b) base, vile, evil, wicked.*

lewis = lewisson, *is.* taş kaldıracı, demir kama : yontulmuş taşların özel oyuğuna geçirilerek onları kaldırmaya yarayan kama biçimli demir.

Lewis gun, *is.* hafif makineli tüfek.

lewisite, *is.* levizit : ClCH=CHAsCl2 : ciltte kabarcıklar yapan zehirli gaz, kimyasal savaş aracı.

lex, *is., ç.* **leges** *Lât.* yasa, kanun. ***e.a.*** *- law.*

lexical, *sf.* **1.** sözcül, sözlüksel, bir dilin kelime ve sözlüklerine ait, **2.** sözlük+, sözlüğe ait/ilişkin, **3. ~ meaning** : temel anlam, sözlük birimsel anlam. *bk.:* **grammatical meaning**, **4. ~ity** : sözlüksellik, **5. ~ly** : sözlükle, sözlükle ilgili olarak.

lexicographer, *is.* sözlükçü, sözlük yazarı, kelimeleri derleyerek sözlük hâline getiren kimse.

lexicography, *is.* **1.** sözlük bilgisi, sözlükçülük, sözlük yazma/derleme, **2. lexicographic (al)** : sözlüksel, sözlük bilimsel, **3. lexicographically** : sözlük bilimsel olarak, sözlük bilgisi bakımından/yöntemiyle.

lexicology, *is.* **1.** sözlük bilimi, kelime bilimi : kelimelerin anlam ve köklerini inceleyen bilim, **2. lexicological** : sözlük bilimsel, **3. lexicologist** : sözlük bilimci.

lexicon, *is., ç.* **lexica/ lexicons 1.** sözlük, lügat (özellikle Yunanca/Lâtince/İbranîce), **2.** (belirli bir dil/bilim dalı/toplum sınıfı vb. ne özgü) sözlük, **3.** müfredat, envanter, sicil,,kayıt, **4.** bir dildeki anlam birimlerin toptan listesi.

lexicostatistics, *is.* **1.** sözlüksel istatistik : tarihsel amaçla bir dildeki kelimelerin istatistiksel incelenmesi. *bk.:* **glottochronology**. **2. lexicostatistic(al)** : sözlüksel istatistik+.

lex loci, *huk.* yerel yasa, mahallî kanun.

lex non scripta, *huk.* örf, âdet, töre, yazılmamış yasa.

lex scripta, *huk.* yazılı yasa/kanun. ***e.a.*** *- written law, statute law.*

lex talionis = talion, *is.* kısas, misilleme yasası : yapılan kötülüğü aynen suçluya uygulayarak cezalandırma.

ley, *is. bk.:* **1. lea** (1), **2. leu.**

LF = low frequency.

li, *is., ç.* li, Çin uzunluk ölçüsü, takriben 540 m.

Li, *kim. bk.:* **lithium.**

liability, *is., ç.* **-ties 1. liabilities** : (a) borçlar, borçların tümü, (b) pasif, zimmet. *The monthly statement shows the company's assets and liabilities.* **2.** yüküm(lülük), mükellefiyet, taahhüt. **~ for (paying) tax** : vergi (ödeme) yükümlülüğü, **3.** sorumluluk, mes'uliyet. **I don't admit ~ for the accident** : Kazanın sorumluluğunu kabul etmiyorum. **4. liableness** *d.d.*: (hastalığa) istidat. *~ to disease.* **5.** kusur, zaaf, aleyhte olan nitelik. **Her short temper is a ~ in dealing with people** : Toplumsal ilişkilerde sinirli mizacı onun için bir zaaftır. ***k.a.*** *- **1.** assets.*

liable, *sf.* **1. ~ to** : hassas, müstait, çabuk etkilenen. **She is ~ to catch cold** : Soğuğa hassastır, çabuk soğuk alır. **2.** muhtemel, ihtimal dahilinde olan. **He's ~ to shout when angry** : Öfkelenince (ekseriya) bağırıp çağırır. **3. ~ for** : sorumlu, mes'ul, yükümlü, mükellef. **He declared that he was not ~ for his wife's debt** : Karısının borçlarından sorumluluk kabul etmeyeceğini bildirdi. **Every man of 20 is ~ for military service** : 20 yaşındaki her erkek askerlikle mükelleftir. **4.** maruz, duçar, tabi. **People who walk on the grass are ~ to a fine of $10** : Çimenler üzerinde yürüyen on dolar cezaya çarptırılır. **The plan is ~ to changes** : Plânda değişiklikler yapılabilir. ***e.a.*** *- **2.** likely, **3.** responsible, **4.** subject.*

liaise, *f.* **-aised, -aising** *Brit.- k.d. gen.* **~ with** : iş birliği yapmak, müşterek hareket etmek, irtibat sağlamak. *An envoy ~s with a foreign government.* **Every unit must ~ with the next unit** : Her birlik komşu birlikle irtibat sağlamalıdır.

liaison, *is., ç.* **-sons** *Fr.* **1.** *As.* irtibat : harekâtı ortak bir amaca doğru geliştirmek için askerî birlikler arasında sağlanan sıkı temas ve iş birliği, **2.** (herhangi bir kuruluşun kısımları arasında) bağlantı, irtibat, temas, iş birliği, **3.** (ka-

dın erkek arasında gizli/gayrîmeşru cinsel) ilişki, münasebet, **4.** *s.bl.* bitiş(tir)me, birleş(tir)me, kelime sonunda normal olarak telâffuz edilmeyen sessiz harfin kendinden sonraki sesli ile birleştirilerek söylenmesi. Fransızcada *les arbres* gibi, **5.** (aşçılıkta) çorba ve salçaları koyulaştıran katkı (krema ve yumurta sarısı gibi).

liana = liane, *is. bot.* tırmanıcı bitki : sıcak ülke ormanlarında yetişen ve sarmaşık gibi ağaçlara tırmanan çeşitli bitkilerden her biri.

lianoid, *sf. bot.* tırmanıcı, sarmaşık gibi.

liar, *is.* yalancı.

liard, *is., ç.* **liards** eski Fransız gümüş parası (XV. yy. dan 1793'e kadar kullanılmıştır).

Lias, *is.* alt Jura katmanı : Jura devri kayalarının en alt tabakası. **~sic** : bu katmanla ilgili.

lib, *is. k.d.* özgürlük, serbestlik, toplumsal devrim. **Women's ~** : Kadın özgürlüğü.

Lib. = **1.** Liberal, **2.** Liberia, **3.** Libya.

lib. = **1.** book, **2.** librarian, **3.** library.

libation, *is.* **1.** mabutlar şerefine şarap vb. nin yere dökülmesi, **2.** bu şekilde dökülen şarap vb., **3.** (şaka) (a) içki, (b) işret, içki âlemi, **4. ~al = ~ary** : içkili, içki âlemi ile ilgili.

libel, *is.&gl.f.* **-beled, -beling** *(Brit.:* **-belled, -belling**) **1.** *huk.* (a) şeref kırıcı yayın, kötüleyici/küçük düşürücü yerme. **The actor brought suit against the columnist for ~** : Aktör, fıkra yazarı aleyhinde hakaret davası açtı. (b) yazılı hakaret/iftira, küçük düşürücü /müstehcen yazı/resim vb. yayınlama. *bk.:* **slander**. **2.** (herhangi) iftira, karalama, hakaret, şeref kırıcı/küçük düşürücü eylem, **3.** *huk.* dilekçe, istida, arzuhal, **4.** *esk.* risale, kısa bilimsel inceleme/tez, **5.** neşren hakaret etmek, şeref kırıcı/küçük düşürücü yayın yapmak. *The candidate charged that his opponent ~ed him in the article.* **6.** *gen.* **~ against/on** : iftira etmek, kara sürmek/çalmak. ***e.a.-*** *2. aspersion, defamation, calumny, smear, slur, vilification, obloquy,* ***5&6.*** *vilify, slur, derogate, discredit, slander, defame, revile, disparage, blacken, calumniate, asperse.* ***k.a.-*** *2. vindication, apology,* ***5&6.*** *vindicate, apologize, retract.*

libelant = libellant, *is.* **1.** *huk.* karacı, iftiracı, müfteri, neşren hakaret eden kimse, **2.** davacı, iftira davası açan.

libelee = libellee, *is.* davalı, aleyhinde hakaret/iftira davası açılan kimse.

libeler = libeller = libelist = libellist, *is.* karacı, iftiracı, şeref kırıcı/küçük düşürücü yayın yapan kimse.

libelous = libellous, *sf.* aşağılayıcı, küçük düşürücü, şeref kırıcı, hakaretâmiz, tahkir edici. **~ly** : aşağılarcasına, küçük düşürücü/şeref kırıcı bir şekilde, hakaret edercesine.

liber[1], *is. bot. bk.:* **phloem.**

liber[2], *is., ç.* ***libri/libers*** *Lât.* kütük, sicil defteri, sicil, resmî kayıt defteri.

liberal, *sf.&is.* **1.** açık/hür fikirli, serbest/açık düşünceli, liberal, din ve politikada ilerleme ve devrim yanlısı. **~ opinions** : serbest fikirler. **~ Party** : Liberal Parti. **a ~ mind/thinker** : serbest düşünen kimse, **2.** liberal : ilerici politik reformları savunan partiye ait, liberal parti üyesi, **3.** temsilî, hükûmet yanlısı : aristokrasi ve monarşiye karşı gelen, **4.** yasalarla teminat altına alınmış geniş özgürlük taraftarı, **5.** geniş ölçüde fikir ve söz hürriyeti taraftarı, **6.** hoşgörücü, müsamahakâr, **7.** cömert, eli açık, mükrim. *a ~ donation. a ~ supporter of the hospital.* **8.** bol, mebzul, bereketli, zengin. *He put in a ~ supply of coal for winter.* **9.** (anlam, yorum) serbest, geniş görüşlü, mutaassıp olmayan. *a ~ interpretation of the Bible.* **10.** genel, ihtisaslaşmamış, tek bir alana münhasır olmayan, geniş serbest düşünceye yer veren, **11. ~ly** : (a) serbestçe, ilerici/devrimci görüşle, açık/hür fikir ve düşünce ile, (b) cömertçe, bol bol, **12. ~ness** : (a) serbestlik, açık/hür fikirlilik, ilericilik, devrimcilik, (b) cömertlik, eli açıklık. ***e.a.-*** *1. progressive, radical,* ***6.*** *unprejudiced, tolerant,* ***7.*** *generous, munificient,* ***8.*** *ample, plentiful, abundant,* ***9.*** *free.* ***k.a.-*** *1. conservative, reactionary,* ***6.*** *intolerant.*

liberal arts, *is.* edebiyat bölümü : edebiyat, felsefe, dil, tarih ve toplumsal bilimleri içine alan üniversite dersleri grubu (karşıtı: fen, mühendislik ve meslek dersleri).

liberal education, *is.* (ihtisaslaşmamış/geniş konuları kapsayan) edebiyat dersleri öğretimi/öğrenimi.

liberalise/liberalisation/liberaliser, *Brit. bk.:* **liberalize/liberalization/liberalizer.**

liberalism, *is.* **1.** açık/serbest/hür düşünce, serbest fikirlilik, **2.** liberallik, liberal partinin politika, ilke ve uygulaması, **3.** kişisel özgürlüğün, insan hak ve hürriyetlerinin hükûmet tarafından güvence altına alınmasını savunan toplumsal ve politik felsefe, **4.** dinsel inanışlarda geleneklerden ve dinsel otoriteden bağımsızlığı savunan çağdaş Protestanlık, **5.** *fel.* erkincilik : herkese duyunç, inanç, düşünce özgürlüğü tanınmasının gerekli olduğunu savunan, özgür düşünüşe bağlı dünya görüşü, **6. liberalist** : erkinci/ilerici/özgürlükçü/liberal (kimse), **7. liberalistic** : erkinci, ilerici, özgürlükçü, liberal.

liberality, *is., ç.* **-ties 1.** cömertlik, eli açıklık, el açıklığı, **2.** cömertçe verilen hediye, **3.** serbest fikirlilik, fikir serbestliği/erkinliği/özgürlüğü/genişliği, **4.** (fiziksel özelliklerde) genişlik, büyüklük, irilik, cesamet, **5.** *bk.:* **liberalism**. ***e.a.- 1.*** *generosity, bounty*

liberalize, *f.* **-ized, -izing 1.** erkinleş(tir)mek, liberalleş(tir)mek, **2.** geniş/açık fikirli olmak/kılmak, **3.** (yasalarla) daha geniş serbestlik vermek, **4.** liberal yapmak/olmak, **5. liberalization** : erkinleş(tir)me, liberalleş(tir)me, geniş/açık fikirli olma/kılma, **6. liberalizer** : erkinleştiren, liberalleştiren, geniş/açık fikirli kılan, (yasalarla) daha geniş serbestlik veren.

liberate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** serbest bırakmak, azat etmek, **2.** (esirlikten, düşman istilâsından vb.) kurtarmak, halâs etmek, **3.** salıvermek, koyvermek, **4.** *kim.* açığa çıkarmak, bileşimden ayırarak serbest hâle getirmek, **5.** *argo* yağma etmek, talan etmek, yağmacılık yapmak. ***e.a.- 1.*** *free, release, deliver, loose, 2&4. release, 3. disengage, 5. loot, plunder.*

liberation, *is.* **1.** serbest bırak(ıl)ma, azat etme/olma, **2.** (esirlikten, düşman istilâsından vb.) kurtar(ıl)ma, kurtuluş, **3. ~al** : kurtuluş+, serbestlik+.

liberative = liberatory, *sf.* kurtarıcı, serbest bırakıcı.

liberator, *is.* kurtarıcı, kurtaran, serbestliğe kavuşturan.

libertarian, *sf.&is.* **1.** hürriyetçi, hürriyet taraftarı, özellikle düşünce ve davranış serbestliği yanlısı (kimse), **2.** serbest irade doktrinini savunan (kimse). *bk.:* **necessitarian, 3. ~ism** : hürriyetçilik, fikir hürriyeti taraftarlığı.

liberté, égalité, fraternité, *Fr.* özgürlük, eşitlik, kardeşlik (Fransız İhtilâlinin simge sözü). ***e.a.-*** *liberty, equality, fraternity.*

liberticide, *is.* **1.** özgürlüğün/hürriyetin yok edilmesi/imhası, **2.** özgürlük düşmanı, özgürlüğü yok eden kimse, **3. liberticidal** : özgürlüğü yok edici.

libertinage, *is.* ahlâksızlık, sefahat, hovardalık.

libertine, *sf.&is.* **1.** ahlâksız/adî/rezil/sefih/hovarda (kimse), **2.** *esk.* başıboş, serazat, hiçbir düzen/nizam tanımayan, **3.** (eski Roma'da) azatlı köle, serbest bırakılmış esir. ***e.a.- 1.*** *profligate, rake, lecher, roué, debauchee, sensualist, amoral, lascivious, lewd, 2. unretsrained, uncontrolled.* ***k.a.- 1.*** *prude.*

liberty, *is., ç.* **-ties 1.** özgürlük, serbestlik, hürriyet. **~ of conscience** : vicdan hürriyeti/özgürlüğü. **~ of speech** : söz hürriyeti. **~ of press** : basın özgürlüğü. **civil ~** : şahsî hürriyet, masuniyet. **political ~** : siyasî hürriyet. **religious ~** : dın özgürlüğü, **2.** bağımsızlık, istiklâl. *The colony finally won its liberty.* **3.** kurtuluş, **4.** *gen.* **liberties** : cür'et, küstahlık, lâubalîlik, fazla serbestlik. *Using them without asking permission is a bit of a ~.* **5.** *den.* izin, **6.** imtiyaz, muafiyet, müsaade, izin, **7. at ~** : (a) serbest, özgür, başıboş. *The escaped lion is still at ~.* **set at ~** : serbest bırakmak, azat etmek. **be at ~ to do sth.** : bir şeyi yapmakta serbest olmak. *You are at ~ to choose any of these books.* (b) işsiz, (c) izinli, yetkili, istediğini yapabilen, istediği gibi davranabilen. **You are not at ~ to change the wording** : İfadeyi değiştirmeye yetkili değilsiniz. **8. take the ~ of (doing sth.)** : (a) cesaret etmek, cür'et/yüreklilik göstermek, (b) sırnaşıklık/küstahlık/saygısızlık/ yüzsüzlük etmek, küstahlaşmak, lâubalîleşmek. **He was not the sort of man with whom one took liberties** : Ona karşı hiç kimse lâubalîlik yapamazdı. ***e.a.- 1.*** *freedom, 2. independence, 3. liberation, 5. shore leave, 6. franchise, permission, licence, privilege, immunity, 7. (a) free, (b) unemployed.*

liberty cap, *is.* azat külâhı : eski Roma'da azat edilen esirlere verilen yumuşak konik külâh ki özgürlük simgesi olarak kullanılırdı. *bk.:* **Phrygian cap.**

libertyman, *is., ç.* **-men** *Brit.* izinli bahriyeli.

libidinal, *sf.* sevgeç. ~ **object** : sevgeç konusu : sevgecin yöneldiği ve duyarlı olduğu kişi ya da nesneler. **~ly** : sevgeçle.

libidinous, *sf.* **1.** kösnül, şehevî, şehvanî, cinsel içgüdüye ait. **2.** kösnülü, şehvetli, azgın, şehvet düşkünü, **3. ~ly** : kösnülce, şehevî/şehvanî olarak, şehvetle, azgınca, **4. ~ness** : kösnülük, şehvet, azgınlık, şehvet düşkünlüğü. ***e.a.-*** *2. lustful, lewd.*

libido, *is.* **1.** kösnü, şehvet, cinsel arzu, **2.** *psikol.* sevgeç, libido : ilkel benliğe bağlı ve genel anlamda cinsel özlem denebilecek ruhsal güç ya da diriklik.

libra[1], *is., ç.* **-brae** libre, eski Roma tartı birimi 327 gram.

libra[2], *is., ç.* **-bras** *esk.* Peru altın lirası = 100 *centavos.* **sol** *d.d.*

Libra, *is. astr.* Terazi burcu, Zodyak'ın, yedinci burcu.

librarian, *is.* **1.** kütüphaneci, **2.** kitaplık memuru, **3.** kütüphane müdürü, **4. ~ship** : kütüphanecilik.

library, *is., ç.* **-braries 1.** kütüphane, kitaplık. **reference** ~ : araştırma/kaynakça kütüphanesi, kitapları ödünç vermeyip bina içinde okunmak üzere veren kütüphane. **walking** ~ : ayaklı kütüphane, çok bilgili kimse, her şeyi bilen kişi. **mobile/travelling** ~ : gezici/seyyar kütüphane, **2.** kütüphane binası, **3.** aynı matbaada basılan aynı tür kitaplar dizisi, **4.** bir şahsa ait kitapların tümü, **5.** ödünç verme kitaplığı. **circulating** ~ = **lending** ~ : ödünç kitap veren kütüphane. **public** ~ : halk kütüphanesi, **6.** *bil.* (a) yordamlık : bir bilgisayar dizgesinde kullanıma hazır biçimde tutulan izlence ve yordamlar topluluğu, (b) ~ **of data** : veri kitaplığı, **7.** ~ **binding** : maroken/sağlam cilt, **8.** ~ **card** : kütüphane kartı : kütüphaneden ödünç kitap alanlara verilen kimlik kartı, **9.** ~ **of Congress** : Kongre kütüphanesi : Washington D.C. deki Amerikan millî kütüphanesi (1800'de kurulmuştur), **10.** ~ **paste** : beyaz zamk : nişastadan yapılmış kalın, beyaz zamk, **11.** ~ **science** : kütüphanecilik (bilgisi).

librate, *gs.f.* **-brated, -brating 1.** salınmak, sallanmak, (iki nokta arasında)titreşmek, **2.** (havada) dengede kalmak/durmak. ***e.a.-*** *1. oscillate, waver, 2. hover, remain balanced.*

libration, *is.* **1.** titreşim, salınım, **2.** *astr.* titreşim: gök cisminin (özellikle ayın) denge konumu etrafında yavaş yavaş sallanması, **3. ~al** : titreşimsel, **4. libratory** : titreşimli, salınımlı, titreşimsel. salınımsal. ***e.a.-*** *1. oscillation.*

librettist, *is.* opera metni yazarı.

libretto, *is., ç.* **-brettos/-bretti 1.** opera metni/güftesi, **2.** opera kitabı.

libri, *ç. is.* kütükler, sicil defterleri. Tekili : **liber.**

libriform, *sf. bot.* kalburumsu, kalbur damar şeklinde.

Libya, *is.* **1.** Libya, **2. ~n** : Libyalı, Libya+, eski Libyalıların konuştukları Berberî dili. **3. ~n Desert** : Libya Çölü.

lice, *ç. is.* bitler. Tekili : **louse.**

licence, *is.&f.* **-cenced, -cencing** *bk.:* **license.**

licenceable, *sf. bk.:* **licensable.**

license, *is.&f.* **-censed, -censing 1.** belge, lisans, ruhsat(name), izin (tezkeresi). *The barber hung his ~ on the wall.* ~ **tax** : içki satışı için verilen ruhsat harcı. **export/import** ~ : ihracat/ithalât ruhsatı, **2.** ehliyet(name). **driving** ~ : şoförlük/sürücü ehliyeti. ~ **plate** : (oto) plâka, **3.** bile bile kural ve törelerden ayrılma (özellikle edebî ve artistik maksatlarla). *Poetic ~ is the freedom from rules that is permitted in poetry.* **4.** (a) aşırı serbestlik, çapkınlık, (b) gevşeklik, kayıtsızlık, **5.** lisans, başkasına ait patenti kullanma hakkı, **6.** izin/ruhsat/yetki vermek, izin belgesi/lisans/ehliyetname vermek, **7. licensable** : izin/ruhsat/ehliyet/lisans verilebilir. ***NOT*** : Bilhassa İngiltere ve Kanada'da **licence** kelimesi isim olarak kullanılır, fiil olarak **license** şeklindeki yazılış tercih edilir.

licensee, *is.* ruhsatneme/ehliyetname sahibi, kendisine izin/ruhsat/yetki verilen kimse.

licentiate, *is.* **1.** ruhsatlı/izinli/ehliyetli/yetkili kimse, resmî bir makamdan (üniversite vb.) bir meslek icrası için resmen izin almış kimse, **2.** üniversiteden diplomalı : *bachelor'* dan yukarı, doktoradan aşağı derecede diploma sahibi, **3. ~ship** : izinli/ehliyetli/ruhsatlı olma, **4. licentiation** : ruhsat/ehliyet verme, özellikle hekimlik ruhsatı verme.

licentious, *sf.* **1.** kösnülü, şehvetli, azgın, şehvet düşkünü, **2.** ahlâksız, yasa/töre/ahlâk kuralı tanımayan, **3.** uçarı, çapkın, **4. ~ly** : ahlâksızca; şehvetle, azgınlıkla, **5. ~ness** : ahlâksızlık; azgınlık, şehvet düşkünlüğü. ***e.a.-*** *1. lewd, lascivious, 2. lawless, immoral, abandoned, profligate.* ***k.a.-*** *2. lawful.*

lichee, *is. bk.:* **litchi.**

lichen, *is.&gl.f.* **1.** *bot.* liken, yosun, (yosunların genel adı), **2.** *patol.* liken, daüşşeyb, deride kabarcıklar şeklinde görülen bir cilt hastalığı, **3.** yosunlaşmak, yosun tutmak, yosunlarla kaplanmak, **4. ~like** : yosunumsu, yosun gibi, yosuna benzer, **5. ~oid** : yosunlu, yosuna/likene benzer, **6. ~ose = ~ous** : yosunlu, yosun kaplı, yosun tutmuş, yosunlarla ilgili.

lich gate = lych gate, *is.* damlı kapı : bilhassa İngiltere'de kilise avlusunda cenazenin konulup papazın beklendiği üstü damlı kapı.

lichi, *is., ç.* **-chis** *bk.:* **litchi.**

licht(ly), *is.&f.&sf.&zf. İsk. bk.:* **light(ly).**

licit, *sf.* **1.** yasal, meşru, caiz, mubah, yasaya/kanuna uygun, **2. ~ly** : yasal/meşru olarak, yasaya/kanuna uygun bir şekilde, **3. ~ness** : yasallık, meşruiyet, yasaya/kanuna uygunluk. ***e.a.-*** *1. legal, lawful, permitted, legitimate.* ***k.a.-*** *1. illicit, illegal, unlawful, forbidden, banned, prohibited.*

lick[1], *gl.f.* **1.** yalamak, **2. ~ up/off/from** : yalayıp yutmak, bir şeyin üstündeki zamkı/yiyeceği vb. dil ile yalayıp bitirmek. *The cat ~ed up the spilt milk.* **3.** (dalga, alev vb.) yalayıp/sıyırıp geçmek, **4.** *k.d.* (a) (ceza olarak) pataklamak, bir temiz dayak atmak, (b) yenmek, alt etmek, galip gelmek, galebe çalmak, (c) üstün gelmek, baskın çıkmak, (yarışmada vb.) geçmek, **5. ~ into shape** *k.d.* (sıkı çalışma sonunda) şekil/biçim vermek, hazırlamak, tamamlamak, mükemmelleştirmek, tekemmül ettirmek, adam etmek, **6. ~ s.o.'s boots** : yaltaklanmak, el etek öpmek, çanak yalamak. **He is not fit to ~ that man's boots** : Onun eline su dökemez/kesip attığı tırnak olamaz. **7. ~ clean** : yalayıp temizlemek, **8. ~ one's chops/lips** : (yemek beklerken) yalanmak, ağzının suyu akmak, **8. ~ the dust** : yenilmek, mağlup olmak, kahrolmak, öldürülmek, **9. This ~s me = It's got me ~ed** : Buna akıl erdiremem/aklım ermez, **10. as hard as he could ~** : alabildiğine koşarak, bütün hızı ile, **11. ~ s.o.'s arse** : (birinin) kıçını yalamak, yaltaklanmak, dalkavukluk etmek, **12. ~ one's wounds** : yarasını kendisi sarmak, başının çaresine bakmak.

lick[2], *is.* **1.** yalama, yalayış, **2.** yalam, bir yalayışta alınan miktar, **3. salt ~** *d.d.* hayvanların yaladıkları doğal tuz, **4.** *k.d.* (a) sille, tokat. **give s.o. a good ~** : birine müthiş bir tokat aşketmek. (b) kısa süreli anî gayret, bir çırpıda yapılan iş. **Before we go out I'll just give the room a quick ~** : Çıkmadan önce odayı çabucak derleyip toparlayacağım. (c) hız, sür'at, çabukluk. *He came down the road at a great ~.* (d) az miktar, küçük şey. **a ~ of** : azıcık, birazcık. *Give me a ~ of your chocolate. He didn't do a ~ of work.* **This door needs a ~ of paint** : Bu kapı azıcık boya istiyor. **5. ~ and a promise** *k.d.* yarım yamalak, baştan savma, gelişigüzel, üstünkörü. **give oneself a ~ and promise** : kendine biraz çeki düzen vermek, **6. ~s** : fırsat, şans. **last ~s** : son fırsat. **I'm sure you'll get your ~s in later** : Eminim ki yakında eline fırsat geçer. ***e.a.-*** *4. (a) blow, thwack, thump, rap, slap, cuff, buffet, (c) speed, clip, 6. opportunity, chance, turn.*

licker, *is.* yalayan.

lickerish = liquorish, *sf. esk.* **1.** obur, boğazına düşkün, pisboğaz, **2.** çok arzulu/hevesli/istekli, gözü doymaz, **3.** kösnülü, kösnük, şehvetli, azgın, sefih, çapkın, ahlâksız, kadın düşkünü, **4.** *esk.* iştah verici, **5. ~ly** : oburlukla, oburcasına, istekle, şehvetle, **6. ~ness** : oburluk, pisboğazlık; aşırı istek; kösnü, şehvet. ***e.a.-*** *2. greedy, longing, desirous, 3. lustful, lecherous.* ***eş ses.-*** *licorice.*

lickety-split, *sf. k.d.* doludizgin, çarçabuk, çabucak, göz açıp kapayıncaya kadar. *She was off down the sidewalk ~ before they could stop her.* ***e.a.-*** *rapidly, headlong.*

licking, *is.* **1.** *k.d.* (a) dayak, kötek, sopa, patak, (b) yenilgi, yenilme, hüsran, hayal kırıklığı, aksilik, **2.** dayak atma, dövme, pataklama, sopa çekme. ***e.a.-*** *1. (a) beating, thrashing, (b) disappointment, setback.*

lickspit = lickspittle, *is.* dalkavuk, yaltakçı, çanak yalayıcı, alçak, aşağılık, adî. ***e.a.-*** *flatterer, toady, fawning, contemptible.*

licorice, *is.* **1.** *bot.* meyan *(Glycyrrhiza glabra),* **2.** meyan kökü, **3.** baklagillerden meyana benzer herhangi bitki, **4.** meyankökü hulâsası, **5.** meyan kökü hulâsasından yapılmış şekerleme.

lictor, *is.* (eski Roma'da) baltacı, yüksek memurların önünde giden ve elinde değneklerle sarılmış bir balta taşıyan subay. **~ian** : baltacı, baltacıya benzer.

lid, *is.&gl.f.* **lidded, lidding 1.** kapak. *the ~ of a box.* **snap ~** : yaylı kapak, **2.** göz kapağı, **3.** *bot.* tohum/meyve kapağı, tohum zarfı kapağı, **4.** *argo* şapka, **5.** *ABD- argo* 28 gramlık bir paket haşiş/merihuana, **6.** (kapağını) kapa-(t)mak, kapak koymak/yapmak, **7. lift/take/blow the ~ off** : (rezaleti/skandalı/yolsuz işleri) açıklamak, açığa vurmak, göz önüne sermek, *k.d.* kirli çamaşırları ortaya dökmek. **The newspaper articles took (or blew) the ~ off his illegal activities** : Gazeteler onun yaptığı yolsuzlukları açıkladılar. **8. flip one's ~** *argo* (a) tepesi atmak, zıvanadan çıkmak, sabrı tükenmek, (öfkeden) deliye dönmek, (b) delirmek, aklını kaçırmak, **9. keep the ~ on** : duruma hâkim olmak, dizginleri elinde tutmak, serbest ve bozucu hareketlere meydan vermemek, **10.** sınırlandırma, tahdit, yasak, engel. **put the ~ on** : son vermek, sona erdirmek, durdurmak, önlemek, engel olmak, yasaklamak. **Put the ~ on gambling** : Kumar oynamayı yasaklamak. **Put a ~ on further release of information** : Daha fazla haber sızmasını önlemek. **11.** şanssızlık, felâket, olaylar dizisinin en son ve en fecisi. **That puts the ~ on it** : Bir bu eksikti! *argo* Bu, üstüne tüy dikti. ***e.a.- 2.*** *eyelid,* ***3.*** *operculum,* ***10.*** *(a) curb, check, restraint, put an end.*

lidar, *is.* [= **LI**ght ra**DAR**] ışıklı radar : lazer ışınları ile havadaki tozların, kirletici maddelerin miktar, yoğunluk ve yüksekliğini ölçen meteoroloji aleti.

lidded, *sf.* kapaklı.

lidless, *sf.* **1.** kapaksız, **2.** (göz) kapaksız, göz kapağı olmayan, **3.** *esk.* uyanık, tetikte, ihtiyatlı, müteyakkız. ***e.a.- 3.*** *vigilant, watchful.*

lido, *is., ç.* **lidos 1.** açık hava yüzme havuzu, **2.** lüks plâjlı sayfiye yeri, **3.** *b.h.* Venedik civarında bir ada.

lidocaine, *is.* lidokeyn, C14H22N2O : hidroklorik şekli mevziî anestetik olarak ve kalp atışını düzenlemede kullanılan kristalli bileşim.

lie, *is.&f.* **lied, lying 1.** yalan, düzen, uydurma, palavra. **to tell ~s** : yalan söylemek. **That's a ~** ! Yalan! Yalan söylüyorsun! **a barefaced ~** : apaçık/düpedüz/göz göre göre yalan. **a white ~** : zararsız/masum yalan, iş bitiren yalan. **a pack of ~s** : yalan dolan, bir sürü yalan, **2.** hile, sahtekârlık, düzenbazlık. **to act a ~** : sahte davranmak, sahtekârlık yapmak, **3.** yalancılık, yalan söyleme, aldatma, **4. give the ~ to** : (a) birisini yalancılıkla itham etmek, yalanlamak, tekzip etmek, (b) yalancı(lığını meydana) çıkarmak, yalanlamak, yalan olduğunu ispat etmek/göstermek, **5.** yalan söylemek. *The witness lied to the jury.* **6.** aldatmak, sahtekârlık yapmak, **7. ~ away s.o.'s reputation** : yalan söyleyerek gözden düşmek/başkalarının güvenini kaybetmek, **8. ~ in one's throat (or teeth)** : çok yalan söylemek, korkunç yalanlar söylemek. **He's lying in his teeth** : Baştan başa/hep yalan söylüyor. (İşi gücü yalan dolan!) **9. ~ like a gasmeter/like a lawyer** : avukat gibi (daima) yalan söylemek, **10. ~ like a trooper** : çok yalan söylemek, **11. ~ oneself out of a difficulty** : yalan söyleyerek zor bir durumdan kurtulmak. **He tried to ~ his way out of it** : Yalan söyleyerek işin içinden sıyrılmak istedi. **He lied his way into the job** : Yalan dolan ile işe girdi. **12. ~ oneself into / out of a scrape** : yalan söyleyerek başını belâya sokmak/belâdan sıyrılmak, **13. ~ out of it** : yalan söyleyerek bir işten sıyrılivermek. ***e.a.- 1.*** *falsehood, prevarication, falsification, fib,* ***2.*** *imposture,* ***4.*** *(a) contradict, (b) belie,* ***6.*** *falsify, prevaricate, fib, fabricate, misstate.* ***k.a.- 1.*** *truth, fact, veracity.*

lie[2], *f.* **lay, lain, lying 1.** *gen.* **~ down** : yatmak, uzanmak. **~ sick** : hasta yatmak. **~ on one's side** : yan yatmak. **~ on the ground** : yere yatmak/uzanmak. **~ down on the couch** : kanapeye uzanmak. **She lay in bed until 10 o'clock** : Saat 10'a kadar yataktan kalkmaz. **She was lying face downward** : Yüzükoyun yatıyordu. **2.** gömülü/medfun olmak. **Here lies my father** : Babam burada medfundur. **His body lies in Çamlıca** : Mezarı Çamlıca'dadır. **3.** (bir cisim) durmak, bulunmak, kalmak. *The book was lying on the table.* **to ~ under suspicion** : şüphe/zan altında kalmak, **4.** (belirli bir konumda/durumda/yerde vb.) durmak. **to ~ idle** : atıl durmak. *The*

book lay open on the table. His food lay untouched while he told us the story. **during the years that ~ before us** : önümüzdeki yıllarda, **5.** olmak, bulunmak, mevcut olmak. **~ in ruins** : harap olmak. **~ at the point of death** : ölmek üzere/ölümün eşiğinde olmak. **He knows where his interests ~** : Çıkarının nerede olduğunu bilir. **A brilliant future ~s before you** : Önünde parlak bir istikbal var. **The whole world lay at her feet**: Bütün kapılar ona açıktı/Her şey emrinde idi. **It does not ~ within my power to decide** : Karar vermek benim elimde değil/karar vermeye yetkim yok. *The fault ~s here. Obstacles ~ in the way.* **6.** yerleşmek, kalmak, kâin olmak. **The snow never ~s there** : Orasını kar tutmaz/kar orada (fazla) kalmaz. **7.** uzanmak, upuzun yatmak, uzatılmak. **He lay helpless on the floor** : Çaresiz yere upuzun yatmıştı. **8.** *gen.* **~ in** : ibaret olmak, dayanmak, istinat etmek. **The cure ~s in education** : Çaresi eğitimdir/çözümü eğitime dayanır. **The difference ~s in the fact that...** : Farkı ...-dan ibarettir. **9.** yönelmek, teveccüh etmek, belirli bir yön almak/yönde olmak, **10.** *huk.* (kanunen) caiz olmak, şayanıkabul olmak. **No appeal ~s against the decision** : Karar temyiz edilemez. **11.** *esk.* konaklamak, gecelemek, geceyi geçirmek, **12. ~ about/around** : (a) bir köşeye atılmak, meydanda kalmak, ötede beride/darmadağınık durmak. *The bottles and knives were left lying around overnight.* (b) tembellik/haytalık yapmak, hiçbir iş yapmamak, **13. ~ back** : sırtüstü yatmak, **14. ~ behind** : (bir şeyin) sebebi olmak. *It's this kind of irresponsibility that lay behind the crisis.* **15. ~ by** : (a) ara/mola vermek, (işi/faaliyeti) geçici olarak durdurmak, (b) bir köşeye atılmak, işe yaramamak, atıl kalmak, (c) (ilerdeki ihtiyaç için) bir kenarda durmak, **16. ~ down on the job** *k.d.* (işi) savsaklamak, yan çizmek, atlatmak, görevden kaçınmak, **17. ~ in** : (a) loğuşa olmak, loğusa yatağında yatmak, (b) *Brit.* (sabahleyin) yataktan geç kalkmak, **18. ~ in state** : (cenaze) resmî bir yere halk tarafından ziyaret edilmek üzere konulmak, **19. ~ in wait** : pusuya yatmak, **20. ~ low** : (a) saklanmak, gizlenmek, (b) maksadını/niyetini saklamak/gizli tutmak, **21. ~ off** *den.* alargada/açıkta yatmak, kıyıdan veya başka gemiden uzak durmak, **22. ~ over** : (a) ertelenmek, tehir edilmek, sonraya bırakılmak, (b) askıda/muallâkta kalmak, (c) bir yana yatmak, **23. ~ to** *den.* geminin başını rüzgâra çevirip durmak, orsa alabanda eğlendirmek, **24. ~ up** : (a) (hasta) yatmak, yatakta kalmak. *Take this pill and ~ up for a while.* **25. ~ with** : (a) görevi/işi olmak, (yetki/sorumluluk bir kimseye) ait olmak. **The decision ~s with him** : Karar ona aittir/onun elindedir. **It ~s with you to decide** : Karar vermek sana aittir. **The burden of proof lies with the accuser** : İspatlamak sorumluluğu davacıya aittir. (b) *esk.* birisi ile yatmak, cinsî münasebette bulunmak, **26. ~ with one's ears back** : kulağı kirişte beklemek, **27. as far as in me lies** : elimden geldiği kadar, bütün gücümle/kuvvetimle, **28. let sleeping dog ~** : meseleyi kurcalama, işleri kendi hâline bırak, uyuyan yılanı uyandırma, **29. take lying down** *k.d.* itirazsız/olduğu gibi/kolayca kabul etmek, ses çıkarmamak, (bir şeye) boyun eğmek, göz yummak, (bir hakareti vb.) alttan almak. **He won't take it lying down** : Kolay kolay kabul etmeyecek. **I refuse to take that lying down** : Buna göz yumamam. **We will not take your insults lying down** : Hakaretlerinizin altında kalamayız. **30. Time ~s heavy on my hands** : İşsizlikten sıkılıyorum. *e.a.- 1. recline, 8. consist, be grounded, 11. lodge, sojourn, 16. shirk.* *k.a.- 1. stand.*

lie[4], *is.* **1.** yatma, uzanma, yatış, uzanış, **2.** (bir şeyin bulunduğu) durum, vaziyet, duruş, **3.** (hayvan) in, yuva, yatak, **4. lie-down** *k.d.* (yatarak) kısa istirahat, (istirahat için) uzanma/yatma, **5. the ~ of the land** *bk.:* **lay of the land.**

lie-abed, *is.* uykucu kimse.

liebfraumilch, *is. Alm.* beyaz şarap, Ren şarabı.

lied, *is., ç.* ***lieder*** *Alm.* **1.** şarkı, türkü, **2.** şarkı güftesi, şiir, kaside.

Liederkranz , *is.* **1.** içi kremli, yumuşak, keskin bir peynir, **2.** Alman erkek korosu, musiki cemiyeti.

lie detector, *is.* yalan göstermeci : nabız atışını ölçerek bir kimsenin sorulanlara verdiği yanıtların doğru veya yanlış olduğunu gösteren alet. *e.a.- polygraph.*

lief, *sf.&zf.* **1.** memnuniyetle, seve seve, isteyerek, maalmemnuniye, tercihen, daha iyi. **I would as ~ go as stay** : Gitsem de olur, gitmesem de. **I'd as ~ stay here** : Burada memnuniyetle kalırım. **I would as ~ not go** : Gitmesem daha iyi olur. **I would as ~ die as do this** : Bunu yapmaktansa ölmek daha iyi. **I would as ~ die as tell a lie** : Ölsem bile yalan söylemem/Yalan söylemektense ölmeyi tercih ederim. **I would ~er have died** : Keşki ölseydim/ölsem daha iyi olurdu, **2.** *esk.* istekli, arzulu, hahişger, gönüllü, **3.** *esk.* sevgili, aziz, muazzez, **4. ~ly** : isteyerek, seve seve, memnuniyetle. ***e.a.- 1.*** *gladly, willingly, lieve,* ***2.*** *willing, desirous,* ***3.*** *dear, beloved, treasured.*

liege, *is.&sf.* **1.** kendisine biat edilen derebeyi veya hükümdar, **2.** uyruk, kul, köle, metbu, bir derebeyi veya hükümdar himayesine girip kendini onun hizmetine adayan sadık kişi, **3.** sadık, kendini adamış. **The ~ adherents of a cause** : Bir davaya kendini adayanlar. **4.** derebeyine/hükümdara biat eden, **5. ~ lord** : derebeyi, metbu, kendisine uyruk olunan kimse. ***e.a.- 3.*** *loyal, faithful.*

liegeman, *is., ç.* **-men 1.** uyruk, kul, köle, metbu, tebaa, **2.** serdengeçti, sadık taraftar. ***e.a.- 1.*** *vassal, subject,* ***2.*** *faithful follower.*

lie-in, *is. Brit.- k.d.* **1.** sabahleyin geç kalkma, yatakta (uzun süre) yatma/uzanma, **2.** (protesto için) yola yatma.

lien, *is.* **1.** haciz, haczetme, **2.** ipotek faizi, matlup, alacak, **3. ~able** : haczedilebilir.

lierne, *is. mim.* yan kuşak : Gotik mimarisinde ana kuşaktan ayrılan bağlayıcı kuşak.

lieu, *is.* **1.** *esk.* yer, mevki, mekân, mahal, **2. in ~ of** : ...yerine, -e karşılık/bedel olarak, ...karşılığında. **He gave us an IOU in ~ of cash** : Para yerine senet verdi. ***e.a.- 1.*** *place, stead,* ***2.*** *instead of.*

Lieut. = lieutenant.

lieutenancy, *is., ç.* **-cies 1.** teğmenlik, **2.** teğmenler.

lieutenant, *is.* **1.** *As.* teğmen, mülâzim. **first ~** : üsteğmen. **second ~** : teğmen, **2.** deniz yüzbaşısı : **lieutenant junior** (teğmen)den büyük, **lieutenant commander** (binbaşı)dan küçük deniz subayı, **3.** bir üst rütbeye/makama ait görevi yapan kimse, **4. ~ colonel** : yarbay, **5. ~ commander** : deniz binbaşısı, **6. ~ general** : korgeneral, **7. ~ governor** : (a) *ABD* devlet/eyalet başkan yardımcısı, (b) *Brit.* vali yardımcısı, **8. ~ junior grade** *ABD* deniz üsteğmeni, **9. ~ senior grade** *ABD* deniz yüzbaşısı.

lieve, *zf. k.d. bk.:* **lief.**

life, *sf.&is., ç.* **lives 1.** hayat, yaşama, kalım, dirim. **Animal and plant ~** : Hayvan ve bitki hayatı. **to risk one's ~** : hayatını tehlikeye koymak. **~ is like that** : Hayat budur/böyledir. **It is a matter of ~ and death** : Ölüm kalım meselesidir. **2.** canlılık, can, ruh. **come to ~** : canlanmak. **He came to ~ again** : Yeniden canlandı. **bring to ~** : diriltmek, canlandırmak. **carry one's ~ in one's hands** : kelleyi koltuğa almak, canını dişine takmak. **There was no sign of ~** : Canlılık alâmeti yoktu. **loss of ~** : ölüm. **lose one's ~** : canını vermek, ölmek. **The cat has nine lives** : Kedi dokuz canlıdır. **to have as many lives as a cat** : kedi gibi dokuz canlı olmak. **to lay down one's ~** : canını feda etmek, **3.** hayatiyet, canlılık, hareket. **The town came to ~ when sailors arrived** : Denizciler gelince şehir canlandı. **It put new ~ into me** : Bana yeniden canlılık verdi. **4.** yaşam, ömür, hayat. **in his ~** : hayatında. **He lived in France all his ~** : Bütün ömrünü Fransa'da geçirdi. **a long/short/eternal ~** : uzun/kısa/ebedî ömür/hayat. **the rest of my ~** : geri kalan ömrüm. **Never in (all) my ~ have I seen such stupidity** : Ömrümde böyle saçmalık görmedim. **He has seen ~** : Görmüş geçirmiş/feleğin çemberinden geçmiştir. **one's station/position in ~** : insanın hayattaki/toplumdaki yeri, **5.** yaşamsal, hayatî, hayat+. **a life policy** : hayat sigortası (poliçesi), **6.** (yaşama/dayanma) süresi/müddeti. **for his/her ~** : ömür boyunca, yaşadığı sürece, kaydıhayat şartıyla. **for the ~ of me** : yüz yıl yaşasam, hiç. asla, dünyada. **I can't for the ~ of me understand** : Bunu asla anlamıyorum/buna hiç aklım ermiyor. **the ~ of a battery/of an engine** : bir bataryanın/motorun ömrü/dayanma süresi, **7.** ömür boyu, yaşadığı sürece, daimî, müebbet. **~ annuity/pension** : ömür boyu gelir/emeklilik. **a ~ member** : daimî üye. **~ sentence = ~ prison** : müebbet (ömür boyu) hapis. **to be sent to prison for ~** : müebbet hapse mahkûm olmak, **8.** canlı (mahlûk), canlılar. *Ten lives were lost in the fire. There is no ~*

on desert island. **The water swarms with ~** : Suda birçok canlı kaynaşıyor. **9.** yaşama (tarzı). **manner of ~** : yaşama tarzı. *Which do you prefer, town or city ~ ?* **a dull ~** : sıkıcı bir hayat. **to lead a quiet ~** : sakin bir hayat sürmek, **10.** zevk, sefa, cümbüş, eğlence. *There isn't much ~ in our village. You will never see ~ if you stay at home forever.* **11.** öz yaşam, öz geçmiş, biyografi. *to write s.o.'s ~. The ~ of the President.* **12.** en kıymetli şey, *(Fig.)* can, ruh. *She was my ~ . Teaching is his entire ~.* **13.** (sanat) canlı model. *The portrait was painted from ~. Drawn from life.* **14.** (şarap vb.) köpürme, **15.** tazelik, taravet, körpelik, **16.** zindelik, canlılık, hareketlilik, coşkunluk. *He's full of ~ . There was no ~ in her dancing.* **17.** *b.h.* (a) ebedî/ruhanî hayat. **the ~ to come** : ahret. (b) Allah, **18.** çağ, hayatın belirli bir dönemi. **adult ~** : erginlik çağı. **at my time of ~** : benim yaşımda/çağımda, bu yaştan sonra. **married ~** : evlilik hayatı. **single ~** : bekârlık, **19.** geçim, maişet, **20. as big as ~ = as large as ~** : (a) gerçek, hakikî, ta kendisi, tıpkısı, (b) bizzat, şahsen, (c) canlısı/hakikisi kadar büyük, **21. come to ~** : (a) ayılmak, kendine gelmek, (b) neşelenmek, şenlenmek, coşmak, canlanmak, (c) ilgi/heyecan duymak, **22. escape with one's ~** : postu kurtarmak, canını zor kurtarmak, **23. fly/run for one's ~** : can korkusu ile kaçmak, **24. for dear ~ = for one's ~** : canı/hayatı pahasına, canını dişine takarak, tatlı canı için, bütün gücü/kuvveti ile, **25. for the ~ of one** : (olumsuz cümlelerde kullanılır) ne kadar çabalasa/uğraşsa, ne yaparsa yapsın, hiç mi hiç, ölse/geberse bile. **He can't understand it for the ~ of him** : Ne kadar uğraşsa nafile, hiçbir şey anlamıyor. **I can't for the ~ of me remember where I put my key** : Anahtarımı nereye koyduğumu hiç mi hiç hatırlamıyorum. **26. not on your ~** : asla, kat'iyen, hiçbir zaman. *You will never be a doctor, not on your ~.* **27. run for your ~** : Kaç! Canını kurtar! **28. seek s.o.'s ~** : birinin canına kasdetmek, **29. take one's ~ in one's (own) hands** *k.d.* daima ölümle karşı karşıya olmak, ölüm tehlikesine maruz bulunmak, kelleyi koltuğa almak, **30. take s.o.'s ~** : (birini) öldürmek, canına kıymak. **take (one's) own ~** : intihar etmek, kendi canına kıymak, **31. depart this ~** : ölmek, bu dünyadan göçmek, **32. have the time of one's ~** : gülüp eğlenmek, eğlenceli vakit geçirmek, zevkusafa sürmek, **33. lay down one's ~** : canını feda etmek, **34. lead a dog's ~** : çok sıkıntı çekmek, sürünmek, sefalet içinde yaşamak, **35. lead a ~ of pleasure** : zevk ve safa sürmek, **36. throw away one's ~** : hayatını heder etmek, **37. to the ~** : tıpkı, canlı gibi, **38. true to ~** : gerçek, hayatta olduğu gibi, **39. try one for his ~** : cezası idam (veya müebbet hapis) olan bir suçun sanığını yargılamak, **40. upon my ~** : Allah aşkına! Başım hakkı için! Suphanallah! **41. without accident to ~ or limb** : (kimsenin) kılına halel gelmeden, kimsenin burnu kanamadan. ***e.a.- 2. spirit, vigor, 11. biography, 14. effervescence, sparkling, 16. vitality, animation, spirit, 19. livelihood, 26. by no means, absolutely not.***

life-and-death = life-or-death, *sf.* ölüm kalım, ölüm dirim, hayat memat. **~ struggle** : ölüm kalım savaşı/ mücadelesi.

life and limb, *sf.* hayatî. **The old bridge is a danger to life and limb** : Eski köprü hayatî tehlike arz ediyor.

life assurance, *is. Brit.* hayat sigortası. ***e.a.- life insurance.***

life belt, *is.* **1.** cankurtaran kemeri, **2.** güvenlik/emniyet kemeri. ***e.a.- 2. safety belt.***

lifeblood, *is.* **1.** kan, can, **2.** yaşama gücü, yaşatan güç/kuvvet, canlılık, hayatiyet, ruh, can. *The young people became the ~ of the organization.*

lifeboat, *is.* **1.** cankurtaran sandalı, **2.** kurtarma/tahliye gemisi.

life buoy, *is.* cankurtaran simidi.

life class, *is.* canlı modellerin resmini yapan sınıf.

life cycle, *is.* **1.** *biy.* yaşam evresi : bir canlının yaşamı boyunca geçirdiği sürekli değişiklikler, **2.** yaşam hikâyesi, **3.** bir ferdin/toplumun ömür boyunca geçirdiği safhalar.

life estate, *is.* ömür boyu mülk veya gelir.

life expectancy, *is.* ortalama ömür, muhtemel yaşam süresi.

life-giver, *is.* canlandıran, hayat veren, yaşatan, hayatiyet/yaşama gücü veren (kimse/şey).

life-giving, *sf.* canlandırıcı, hayat verici, yaşatıcı, hayatiyet/yaşama gücü verici. ***e.a.- invigorating.***

lifeguard, *is.&gsz.* **1.** cankurtaran : plâj ve havuzlarda boğulma tehlikesinde olanları kurtaran görevli, **2.** can kurtarmak, can kurtarıcı olarak çalışmak.

Life Guards, *is.* (İngiltere'de) Muhafız Süvari Kıtası.

life history, *is. biy.* **1.** yaşam tarihi : bir canlının doğumundan ölümüne kadar geçirdiği safhalar/olaylar dizisi, **2.** *bk.:* **life cycle.**

life insurance, *is.* hayat sigortası. ***e.a.-*** *life assurance.*

life jacket, *is.* cankurtaran yeleği. ***e.a.-*** *life west, Brit. air jacket.*

lifeless, *sf.* **1.** cansız. *a ~ statue.* **2.** ölü. *~ bodies on the battlefield.* **3.** hayattan yoksun, canlı varlık bulunmayan. *a ~ planet. ~ desert.* **4.** (can)sıkıcı, ölgün, kasvetli, cansız, sönük. *a ~ performance.* **5. ~ly** : ölü gibi, (can)sıkıcı/ölgün/kasvetli/cansız/sönük bir şekilde, **6. ~ness** : cansızlık, (can)sıkıcılık, ölgünlük, kasvetlilik, sönüklük. ***e.a.-*** *1. inanimate, inorganic, 2. dead, deceased, defunct, extinct, 4. dull, torpid, inactive, inert, sluggish.* ***k.a.-*** *1. living, alive, animate, 4. vigorous, active.*

lifelike, *sf.* (âdeta) canlı, canlı/yaşıyormuş gibi. *a ~ portrait.* **~ness** : canlı gibi oluş.

life line, *is.* **1.** cankurtaran halatı, **2.** yedeklik halat, **3.** dalgıcı deniz üstüne bağlayan halat, **4.** yüzücülerin gerektiği zaman tutundukları halat, **5.** korkuluk : gemi güverte ve geçitlerinde yolcuların tutunması için konulan halat, **6.** önemli ikmal ve ulaşım yolu : bir bölgenin en önemli ihtiyaç maddelerinin sağlandığı yol, **7.** (avuç içindeki) hayat çizgisi.

lifelong, *sf.* ömür boyu, bir ömür süren, hayat boyunca devam eden. **a ~ love** : ömür boyu süren aşk. **a ~ friendship** : çok eski dostluk.

lifemanship, *is.* üstünlük : (konuşmada, iş hayatında vb.) karşısındakini şaşırtarak/yıldırarak üstünlük sağlama hüneri.

life mask, *is.* canlı kimsenin yüz kalıbı (heykel yapmak için alçı ile çıkarılır). *bk.:* **death mask.**

life net, *is.* (can)kurtarma ağı : yangında yüksekten atlayanları kurtarmak için itfaiyecilerin gergin tuttukları kuvvetli ağ.

life of Riley, kaygusuz, rahat ve asude yaşam.

life peer, *is.* dirim soylu : asalet unvanı kendisi ölünce sona eren (çocuklarına geçmeyen) İngiliz asizadesi.

life preserver, *is.* **1.** cankurtaran, şişme veya mantar dolu cankurtaran yeleği, **2.** *Brit.* topuzlu baston, kurşun veya demir başlı sopa. ***e.a.-*** *2. blackjack, bludgeon.*

lifer, *is. argo* **1.** müebbet mahpus, müebbet hapse mahkûm kimse, **2.** *ABD* daimî asker, ömür boyunca asker/subay olan kimse.

life raft, *is.* cankurtaran sal : geminin acele boşaltılması vb. gibi acil durumlarda kullanılan sal (şişirilip kürekle yürütülen kauçuk sandal gibi).

lifesaver, *is.* **1.** cankurtaran, boğulmak/ölmek üzere olanları kurtaran kimse, **2.** cankurtaran simidi, **3.** *k.d.* hızır (gibi imdada yetişen), müşkül anlarında başkalarını imdadına koşan kimse.

lifesaving, *sf.&is.* cankurtarıcı, cankurtaran, müşkül anlarda imdada koşan (kimse).

life sentence, *is.* müebbet hapis (cezası). *bk.:* **death sentence.**

life-size(d), *sf.* tabiî büyüklükte (heykel vb.). *a ~ statue.*

life span, *is.* **1.** en uzun ömür, azamî ömür : bir bitki veya hayvanın yaşayabileceği en uzun süre, **2.** ömür, yaşam süresi.

life-style, *is.* yaşama tarzı. *a casual ~.*

life table, *is. bk.:* **mortality table.**

lifetime, *is.&sf.* **1.** ömür, hayat (süresi/boyu), sağlık. **once in a ~** : hayatta bir kere. **In his whole ~ he had never been in an airplane** : Ömründe hiç uçağa binmedi. **It won't happen in (or during) my ~** : Bu, benim sağlığımda olmaz/Onu benim gözüm görmez. **It seemed a ~** : Ebediyet kadar uzun geldi. **2.** ömür boyunca süren, yaşadığı sürece devam eden. **a ~ happiness** : ömür boyunca süren mutluluk. *the work of a ~.* **3.** hayatta bir kere olan/ele geçen. *It is the chance of a ~.*

life west, *is. bk.:* **life jacket.**

lifework, *is.* ömür boyu yapılan iş, meslek, zenaat, bütün hayatın vakfedildiği iş. *This dictionary is my ~.*

lift, *is.&f.* **1.** (yukarı) kaldırmak, yükseltmek. *~ a chair. ~ one's head. This suitcase is too heavy for me to ~. He ~ed his fork to his mouth.*

2. (yürürlükten) kaldırmak, (hükmünü) iptal etmek, hükümsüz kılmak, son vermek, sona erdirmek. *The unpopular tax law was soon ~ed.* 3. yukarıda/yüksekte tutmak, 4. terfi ettirmek, (rütbesini/mevkiini/itibarını vb.) yükseltmek, 5. (ses) yükseltmek. *to ~ up one's voice.* 6. *k.d.* (edebî anlamda) çalmak, intihal etmek, başkasının eserini kendi eseri imiş gibi yayınlamak. *to ~ a passage from an author.* 7. *k.d.* bir mağazadan mal) çalmak, yürütmek, aşırmak, araklamak. *He ~ed a hat from a store.* 8. **airlift** *d.d.* hava yolu ile acele (insan/eşya) taşımak, 9. (bitki) sökmek, kökünden çıkarmak, 10. *ABD* (ipotek borcunu vb.) kapatmak, tamamını ödemek, (ipoteği) kaldırmak, 11. (golf) (topu) yerden almak, 12. (yüzüne) estetik ameliyatı yapmak, 13. (gemi inşaatı) ölçüyü resimden/modelden yapılan parçaya geçirmek, 14. kalkmak, yükselmek, 15. (bulut, sis vb.) dağılmak. *The fog ~ed around midday.* 16. kaldırma, kaldırış, yükseltme, yükseltiş. **give the box a ~** : sandığı kaldırmak. *Can you give me a ~ up, I can't reach the shelf.* 17. kaldır(ıl)ma mesafesi/yüksekliği, 18. kaldırıcı/yükseltici kuvvet, 19. kaldırılan ağırlık/yük, 20. (dağa) tırmanma, çıkma, 21. (yaya kimseyi arabaya alıp) taşıma, götürme. **give s.o. a ~** : birisini arabaya alıp götürmek. *He often gave the neighbor's boy a ~ to school.* 22. neşe, ferahlık, manevî kuvvet. *The promotion gave him a ~.* 23. kaldırma makinesi, 24. *bk.:* **ski lift**, 25. *Brit.* (a) asansör, (b) kaldırıcı cihaz, 26. (arazi) yükselme/yükseliş/yükseklik, 27. *hv.* kaldırıcı kuvvet : uçağı havada tutan ve uçuş yönüne dik olan kuvvet bileşeni, 28. (kundura/çizme) taban köselesi, 29. ayakkabı tabanını yükselten kemerimsi parça, 30. (madencilikte) (a) bir işlemde çıkarılan maden cevheri kalınlığı, (b) inerçıkar, (c) çıkarma yüksekliği, 31. hava yolu ile insan/malzeme nakli, 32. **~able** : kaldırılabilir, yükseltilebilir, 33. **~er** : kaldıran, yükselten, 34. **~man** *Brit.* asansörcü. ***e.a.*** - *1. hoist, elevate, raise, 6. plagiarize, 7. steal, 25. (a) elevator.* ***k.a.*** - *1. lower.*

liftoff, *is. hv. (roket)* yükseliş, kalkış : roketin fırlatıldıktan sonra kendi itme kuvveti ile yükselmesi veya uçağın yatay uçuşa geçinceye kadar yükselmesi.

lift pump, *is.* emme tulumba.

lift truck, *is.* asansörlü kamyon, alttan sürme araba.

ligament, *is.* 1. *anat.* bağ : kemikleri birbirine bağlayan/organları yerinde tutan doku, 2. bağ, kiriş, 3. **~al = ~ary = ~ous** : bağ şeklinde, bağ+, 4. **~ously** : bağ şeklinde.

ligan, *is. huk. bk.:* **lagan.**

ligate, *gl.f.* **-gated, -gating** *tıp* (kanayan damarı) bağlamak.

ligation, *is.* 1. *tıp* (kanayan damarı) bağlama, 2. bağ, bağlayan şey, 3. **ligative** : bağlayıcı. ***e.a.*** - *2. ligature.*

ligature, *is.&f.* **-tured, -turing** 1. bağlama, raptetme, 2. bağ, iplik, sicim, kordon, şerit, bağlamaya yarayan şey, 3. *bas. yazı* bağ : iki harfi birbirine birleştiren çizgi, 4. *müz.* (a) bağlı notalar : çizgi ile birleştirilmiş ve bir hece olarak terennümü gereken nota grubu, (b) bağ çizgisi, (c) (klârnet ve saksofonda) ağızlığı alete bağlayan madenî şerit, 5. *cer.* (a) bağ, damar bağı, damarı sıkıp kan akışını durdurmak veya siğil vb. ni boğarak kurutmak için kullanılan özel iplik/tel, (b) (damarı) bağlamak, (siğil vb.) boğmak. ***e.a.*** - *5. (b) ligate, tie up.*

light[1], *is.* 1. ışık, ziya, nur. **candle ~** : mum ışığı. **sunlight** : güneş ışığı. **moonlight** : ay ışığı. **daylight** : gündüz (ışığı). **artificial ~** : sun'î ışık. **traffic ~s** : trafik ışıkları, 2. ışık kaynağı : güneş, lâmba, mum vb. gibi ışık veren şey. **Get out of my ~** : Gölge etme! **You are standing in my ~** : Güneşime mani oluyorsun. 3. aydınlanma, aydınlık. **powerful/poor ~** : kuvvetli/zayıf aydınlık. **to give a good/bad ~** : iyi/kötü aydınlatmak, 4. şafak, gün ışıması, fecir. **at first ~** : şafakta. **It was growing ~** : Şafak söküyordu/ortalık aydınlanıyordu. 5. gündüz, gün ışığı. **It is ~** : Gündüzdür. **While it's still ~** : Gün bitmeden/ortalık henüz aydınlık iken. 6. aydınlatma derecesi, 7. görüş, görünüş, *mec.* noktainazar, görüş açısı. **to appear in one's true ~** : iç yüzünü/hakikî çehresini göstermek, olduğu gibi görünmek. **His action appeared in the ~ of a crime** : Eylemine cinayet gözü ile bakıldı. **to appear in the ~ of a swindler** : dolandırıcıya benzemek. **Employees and workers look at difficulties in quite a different ~** : Memur ve işçiler zorluklara tamamen başka bir açıdan bakıyorlar. 8. parıltı, lem'a. *You should have seen the ~ in his eye!* 9. şule, ateş, kıvılcım/alev gibi tutuşturan şey. *a ~ for his cigarette. Can you gi-*

ve me a ~ please? **10.** açıklık, vuzuh, herkesçe görülüp anlaşılma. **We need more ~ on this subject** : Bu konuyu daha çok açıklamalıyız. **~s and shades of expression**: anlatım incelikleri, **11.** *mim.* ışıklık : pencere çerçevesinin camlı bölmelerinden her biri. *window of six ~s.* **12.** (manevî/zihnî) aydınlanma, tenevvür. **to stand in one's own ~** : çok mütevazi olmak, değerini/bilgisini göstermemek, **13. ~s** : idrak/akıl nuru, bilgi, fikir, zihnî kabiliyet, anlayış, düşünce. **according to one's ~s** : bir kimsenin anlayışına/düşüncesine göre. **We have many new ~s on this matter** : Bu konuda birçok yeni bilgiye sahibiz. **to act according to one's ~s** : aklının gösterdiği yolda gitmek/kendi anlayışına ve bilgisine göre davranmak. **to have no ~s on a science** : bir bilim hakkında hiçbir fikri (bilgisi) olmamak, **14.** aydın kişi, aydınlatıcı kimse, parlak örnek olan kimse, model, örnek. **leading ~** : örnek/seçkin kişi. *The actor was a leading ~ in the theater.* **15.** deniz feneri, **16.** trafik ışığı, **17.** *esk.* görüş, görme kabiliyeti, **18. bring to ~** : açıklamak, aydınlığa çıkarmak/kavuşturmak, tavzih etmek, vuzuha kavuşturmak, açıkça göstermek, keşfetmek, meydana çıkarmak. *Many facts were brought to ~ during the investigation.* **19. come to ~** : açıklanmak, meydana çıkmak, aydınlığa çıkmak/kavuşmak, tevazzuh etmek, vuzuha kavuşmak, keşfedilmek. *Some curious facts came to ~.* **20. get in s.o.'s ~** : birisine karanlık etmek, önüne çıkmak, engel olmak, ayağına dolaşmak, **21. in a good (bad) ~** : elverişli (elverişsiz) koşullar/şartlar altında, iyimserlikle/kötümserlikle. **He has shown himself in a good ~** : İyi taraflarını gösterdi. **22. in the ~ of** : -in ışığında, ...göz önüne alınırsa/bakılırsa, -e göre, ...bakımından. **In the ~ of what you say** : Söylediğine göre... **23. put out a ~** : ışık tutmak, **24. see the ~ (of day)** : (a) doğmak, dünyaya gelmek, hayat bulmak, (b) açıklanmak, açıklığa/aydınlığa/vuzuha kavuşmak, herkesin gözü önüne serilmek, (c) (önce karşı çıkılan şeyi) anlamaya/kabule başlamak, doğruyu/iç yüzünü görmek. **begin to see ~** : (iç yüzünü/hakikî mahiyetini) görmek/anlamak. **I was beginning to see the ~** : İşin iç yüzünü görmeye başlamıştım. (d) gerçekleşmek, meydana gelmek, **25. see the red ~** : tehlikeyi/engeli görmek, **26. see things in a new ~** : durumun bambaşka olduğunu anlamak, **27. set ~ to** : tutuşturmak, **28. shed/throw ~ on** : aydınlatmak, açıklamak, tavzih etmek, vuzuha kavuşturmak. **throw ~ on a subject** : bir konuyu aydınlatmak/açıklamak. *That throws a ~ on many things.* **Can you throw any ~ on this question?** Bu soruyu biraz açıklar mısınız? **to shed/cast a new ~ on a subject** : bir konuya yeni bir vuzuh/açıklık kazandırmak, **29. strike a ~** : ışık yakmak, ışıtmak, aydınlatmak, (çakmak/kibrit) çakmak, **30. show s.o. a ~** : (birisine) bilgi vermek, aydınlatmak, tenvir etmek. ***e.a.- 4.*** *dawn, daybreak,* ***5.*** *daytime,* ***6.*** *illumination,* ***8.*** *gleam, sparkle,* ***9.*** *spark, ignition, flame,* ***14.*** *luminary,* ***15.*** *lighthouse,* ***17.*** *eyesight,* ***18.*** *discover, reveal,* ***22.*** *considering, in view of,* ***28.*** *clarify, clear up, explain.*

light2, *sf.* **1.** aydınlık, aydınlanmış, ışıklı, parlak, nurlu, münevver. **a ~ airy room** : aydınlık, havadar bir oda. **It is as ~ as day** : Gündüz gibi aydınlık. **2.** (renk) soluk, açık. **~ blue** : açık mavi. *~ green eyes.* **3.** (kahve) sütlü. ***e.a.- 1.*** *bright,* ***2.*** *pale.* ***k.a.- 1&2.*** *dark.*

light3, *f.* **lighted/lit, lighting 1.** yakmak, tutuşturmak, ateşlemek. *She ~ed the candles. He lit the fire.* **2.** (lamba vb.) yakmak, (kibrit/çakmak) çakmak. *She ~ed the lamp. to ~ a match.* **3.** *gen.* **~ up** : aydınlatmak, ışıklandırmak *Hundreds of candles ~ed up the ballroom.* **4.** *gen.* **~ up** : şenlendirmek, neşelendirmek, nurlandırmak, parlatmak. *A smile lit up her face.* **5.** ışık tutmak, ışıkla yol göstermek. *He lit him up the stairs to bed with a candle. His flashlight ~ed us through the tunnel.* **6.** yanmak, tutuşmak, alev/ateş almak, alevlenmek, ateşlenmek, **7.** *gen.* **~ up** : (sigara vb.) yakmak, ateşlemek. *He lit (up) a cigarette.* **8.** *gen.* **~ up** : parlamak, parıldamak, ışık saçmak, **9.** *gen.* **~ up** : neşelenmek, neşe saçmak, sevinçten parlamak. *Her face was ~ed up by a smile. A smile lit up her face.* **10.** aydınlanmak, ışık almak, ışımak. *The room is ~ed by six windows. The sky ~s up at sunset.* ***NOT :*** **Light** fiilinin geçmiş zamanı olarak hem **lighted** hem de **lit** kullanılabilir. Fakat **lighted** daha ziyade sıfat olarak (ışıklı, aydınlanmış, yanan anlamında), **lit** ise fiilin geçmiş zamanı olarak kullanılmaktadır : **She carried a lighted candle** : Elinde yanan bir mum taşıyordu. **He lit a cigarette** : Bir sigara yaktı.

light[4], *sf.* **1.** hafif, yeğni. *a ~ load.* **~ as feather** : tüy gibi hafif. **be a ~ sleeper** : uykusu hafif olmak. **travel ~** : az eşya ile seyahat etmek, **2.** hafif : hacmine göre ağırlığı az, yoğun olmayan, özgül ağırlığı küçük. *a ~ metal.* **3.** belli belirsiz, sönük, kesif olmayan, (renk) açık. **~ hair** : sarı saç. **a ~ fog** : hafif sis, **4.** dayanılır, dayanılması/tahammülü kolay, **5.** güldürücü, eğlendirici, ağır ve ciddî olmayan. **a ~ litterature** : eğlendirici/kolay okunur/hafif kitaplar. **~ opera** : operet, opera komik, **6.** önemsiz. *~ losses.* **7.** (gıda) hafif, hazmı kolay. *~ meal.* **8.** (şarap) hafif, keskin olmayan, alkolü az. *a ~ wine.* **9.** (ekmek) iyi mayalanmış, yumuşak, kabarık, **10.** (toprak) kumlu, yumuşak, mesamatlı. *a ~ soil.* **11.** ince, narin, **12.** çevik, atik, ayağına tez. *~ on one's feet.* **13.** şen, şuh, hafifmeşrep, havaî, kaygusuz. *a ~ laugh.* **to do sth with a ~ heart** : bir şeyi neşe ile/kaygusuzca yapmak, **14.** önemsiz, sathî, **15.** hafifmeşrep, zayıf ahlâklı, herkesle düşüp kalkan, **16.** kararsız, dönek, çabuk değişen, havaî, uçucu, **17.** (a) başı dönmüş, sersemlemiş, (b) **~ in the head** : budala, ahmak, deli, sersem, **18.** *As.* hafif silâhlı. **~ infantry** : hafif piyade. **~ horseman** : hafif süvari, **19.** yüksüz, yükü hafif, **20.** *meteor.* (rüzgâr) hafif : hızı saatte 10 km'yi geçmeyen. *bk.:* **~ air, ~ breeze. 21.** (poker) borçlu. *He's a dollar ~.* **22. make ~ of** : (a) önem vermemek, hafifsemek, yabana atmak, baştan savmak. ***e.a.- 3. faint, 6. trivial, 11. slender, delicate, 12. nimble, 14. frivolous, 15. wanton, promiscous, loose, 16. changeable, volatile, 17. (a) dizzy, delirious, (b) silly, foolish, crazy. k.a.- 1. heavy.***

light[5], *gs.f.* **lighted/lit, lighting 1.** (attan/taşıttan) inmek. *He ~ed from his horse.* **2.** konmak, (üzerine) düşmek. **~ on one's feet** : ayakları üstüne düşmek. **A bird lit on the branch** : Dala bir kuş kondu. **3.** *gen.* **~ on/upon** : rastlamak, tesadüfen bulmak/olmak. **~ upon a rare book in a secondhand bookshop** : Sahaflarda nadir bir kitap bulmak. **He lit upon a solution** : Tesadüfen bir çözüm buldu. **4.** (bir yere/kimseye) isabet etmek, rastlamak, gelmek, (darbe) vurmak, inmek. **The blow lit on his head** : Darbe başına indi. **5. ~ into** *k.d.* (sözle veya fizikî olarak) saldırmak, hücum etmek. *I lit into that food until I finished the heel of the loaf.* **6. ~ out** *argo* tüymek, çabucak uzaklaşmak, cızlamı çekmek. *The fox lit out for the forest.* ***e.a.- 1. get down, dismount, 2. land, alight, settle, 3. happen, discover, 5. attack, scold, 6. leave suddenly, go away quickly.***

light adaptation, *is.* ışığa uyum : göz bebeğinin ışık şiddetine göre genişleyip daralması.

light adapted, *sf.* ışığa uymuş.

light air, *is. meteor.* esinti, hafif yel/rüzgâr : Beaufort ölçeğinde hızı saatte 1.6-4.8 km olan yel.

light-armed, *sf.* hafif silâhlı.

light artillery, *is. As.* hafif top : çapı 105 mm'ye kadar olan top veya hovitzer. *bk.:* **heavy artillery, medium artillery.**

light bomber, *is. As.* hafif bombardıman uçağı : yüklü iken brüt ağırlığı 45 tondan az olan ve yakın mesafede bombardıman yapan uçak. *bk.:* **heavy bomber, medium bomber.**

light box, *is.* ışıklı kutu : filmleri incelemede kullanılan yüzeyi düzgün aydınlatılmış kutu.

light bread, *is.* francala : beyaz undan yapılmış yumuşak ekmek.

light breeze, *is. meteor.* hafif meltem : Beaufort ölçeğinde hızı saatte 6.4-11.2 km olan yel.

light bulb, *is.* ampul, elektrik ampulü.

light cream, *is.* hafif kaymak, yağ oranı az olan kaymak

light cruiser, *is.* hafif kruvazör : 6 inçlik toplarla mücehhez savaş gemisi. *bk.:* **heavy cruiser.**

light-emitting diode, *is. bk.:* **LED.**

lighten[1], *f.* **1.** aydınlanmak, ışımak, ışıklanmak. *The sky gradually ~ed.* **2.** (göz/çehre) parla(t)mak, ışılda(t)mak, neşelendirmek, **3.** *az kul.* (şimşek) çakmak, parlayıp sönmek. **It thundered and ~ed for hours** : Saatlerce gök gürledi ve şimşekler çaktı. **4.** *esk.* parıldamak, parlak görünmek, ışık saçmak, **5.** aydınlatmak, ışıtmak, ışıklandırmak. *The sun ~s the sky.* **6.** soldurmak, (rengini) açmak. *The summer sun ~ed her hair.* **7.** *esk. bk.:* **enlighten, 8.** *esk.* **~ out/forth/down** : çaktırmak, parlatıp söndürmek (şimşek vb.). ***e.a.- 1&2. brighten, 3. flash. 4. shine, gleam, 5. illuminate.***

lighten2, *f.* **1.** hafifle(t)mek, yükü(nü) azal(t)mak, tahfif etmek, (vergi vb.) indirmek. *to ~ taxes.* **3.** sevin(dir)mek, neşelen(dir)mek. *The good news ~ed our hearts. His face ~ed when he saw her.* ***e.a.- 1.*** *mitigate, ease, lessen, reduce,* ***2.*** *cheer, gladden, perk up.* ***k.a.- 1.*** *aggravate.*

lightener, *is.* parlatan, aydınlatan, ışıtan, ışıklandıran.

lighter1, *is.* **1.** yakan, tutuşturan, alevlendiren (kimse/şey), **2.** çakmak.

lighter2, *is.&f.* **1.** mavna, salapurya, yükleme ve boşaltmada kullanılan dibi düz, motorsuz deniz aracı, **2.** mavnalamak, mavnaya/mavnadan yüklemek/aktarmak, mavna ile taşımak, **3. ~man** : mavnacı.

lighterage, *is.* **1.** mavnalama, mavnaya yükleme/aktarma, mavna ile taşıma, **2.** mavna ücreti.

lighter-than-air, *sf. hv.* **1.** havadan hafif (hava aracı), **2.** havadan hafif araca ait.

lightface, *sf.&is. bas.* ince baskı, ince çizgili (matbaa harfi/baskı). **~d** : ince basılı, ince çizgili. *bk.:* **boldface.**

lightfast, *sf.* solmaz, (güneş ışığından) rengi atmaz, ışığa dayanır. **~ness** : solmazlık, renk sabitliği.

lightfingered, *sf.* **1.** hünerli, marifetli, eli uz/hafif, eline tez, **2.** eli uzun, (yankesicilikte) usta, sürmeyi gözden çeken, **3. ~ness** : hünerlilik, marifetlilik, eli uzluk, eli uzunluk. ***e.a.- 1.*** *nimble.*

lightfooted, *sf.* **1.** çevik, atik, tetik, çalâk, eline/ayağına tez, **2.** zarif, yürüyüşü kibar ve ahenkli, **3. ~ly** : çevik/atik bir şekilde, zarafetle, kibarlıkla, **4. ~ness** : çeviklik, atiklik, zarafet, kibarlık.

lightful, *sf.* ışıklı, parlak, nurlu, aydınlık, ziyadar. **~ly** : ışıl ışıl, pırıl pırıl, aydınlık/parlak bir şekilde.

light-handed, *sf.* **1.** eli uz/hafif, becerikli, hünerli, marifetli, **2.** yükü hafif.

light-headed, *sf.* **1.** başı dönen, sersem. *The fever was gone, but she still felt a little ~.* **2.** budala, aptal, düşüncesiz, ahmak, **3. ~ly** : (a) başı dönerek, (b) budalaca, aptalca, düşüncesizce, **4. ~ness** : (a) baş dönmesi, sersemlik, (b) budalalık, aptallık, düşüncesizlik, ahmaklık. ***e.a.- 1.*** *giddy, dizzy, delirious,* ***2.*** *thoughtless, frivolous, silly, flighty.*

light-hearted = lighthearted, *sf.* **1.** şen, sevinçli, neşeli, mesrur, memnun, mes'ut, kaygısız, endişesiz, gamsız, **2. ~ly** : neşe ile, sevinçle, mes'ut/kaygısız/endişesiz bir şekilde, **3. ~ness** : şenlik, sevinç, neşe, sürur, mutluluk, kaygısızlık, endişesizlik, gamsızlık. ***e.a.- 1.*** *cheerful, gay, glad, carefree, debonair.* ***k.a.- 1.*** *despondent.*

light heavyweight, *sf.* orta ağır sıklet : 73-79 kg arasındaki boksör.

light-heeled, *sf. esk.* **1.** çevik, tez, ayağına çabuk, **2.** hafifmeşrep, hoppa, sürtük, iffetsiz. ***e.a.- 1.*** *brisk, nimble,* ***2.*** *unchaste, wanton.*

light horse, *is.* hafif süvari : hafif silâh ve teçhizat taşıyan süvari.

light-horseman, *is., ç.* **-men** hafif süvari eri.

lighthouse, *is., ç.* **-houses** deniz feneri, fener kulesi.

lighting, *is.* **1.** aydınlatma, tenvir(at), **2.** *tiy.* ışıklama : sahnedeki oyuna uygun ışıklandırma düzeni, **3.** ışıklanma, aydınlatma, bir tabloya/cisme ışığın geliş tarzı.

lightish, *sf.* **1.** açık (renk), oldukça hafif/açık renkli, **2.** hafifçe, oldukça hafif.

lightless, *sf.* **1.** ışıksız, karanlık, muzlim, ışık olmayan, **2.** ışık vermeyen. ***e.a.-*** *dark, obscure, dusk, dusky, gloomy, tenebrous.* ***k.a.-*** *lightful, bright.*

lightly, *zf.* **1.** hafifçe. *~ cooked. ~ armed.* **take sth. ~** : hafiften almak, ciddiye almamak. **2.** azar azar, azıcık, az miktarda. *~ clad. ~ salted food.* **3.** kolayca, zahmetsizce. *She jumped ~ aside.* **~ come ~ go** : haydan gelen huya gider. **get off ~** : ucuz kurtulmak, hafif atlatmak, **4.** sevinçle, neşe ile, seve seve, **5.** metanetle, şikâyet etmeden. **take bad news ~** : acı haberi metanetle karşılamak, **6.** önemsizce, önem vermeden, küçümseyerek, istihfafla, küstahça. **speak ~ of s.o.** : birisini istihfaf etmek, **7.** (olumsuz cümlelerde) sebepsiz, düşüncesizce, iyice düşünmeden, ciddiye almadan, umursamadan. **The problem should not be passed over ~** : Bu sorun düşüncesizce örtbas edilemez. **8.** çabucak, tezelden, çeviklikle, canlılıkla. *to skim ~ over the water.* **9.** ilgisizce, kayıtsızlıkla, dikkatsizce. *The issue is too important to be passed over ~.* **10.** yavaşça, incitmeden, hafifçe. *Her arm rested ~ on his*

arm. He held the bird ~ in his hand. **11.** *esk.* edepsizce, hayasızca, ahlâksızca. ***e.a.-1.*** *slightly,* ***2.*** *moderately,* ***3.*** *easily, readily,* ***4.*** *cheerfully, airily, buoyantly,* ***6.*** *frivolously, flippantly,* ***7.*** *unconcernedly,* ***8.*** *nimbly, quickly, swiftly,* ***9.*** *indifferently, carelessly,* ***11.*** *wantonly.*

light machine gun, *is.* hafif makineli tüfek.

light meat, *is. bk.:* **white meat.**

light meter, *is.* pozmetre. ***e.a.-*** *exposure meter.*

light-minded, *sf.* **1.** düşüncesiz, havaî, uçarı, hoppa, kararsız, dönek, ciddî olmayan, **2. ~ly** : düşüncesizce, havaîlikle, uçarılıkla, hoppaca, kararsızca, döneklikle, **3. ~ness** : düşüncesizlik, havaîlik, uçarılık, hoppalık, kararsızlık, döneklik. ***e.a.-*** ***1.*** *frivolus, trifling.*

lightness, *sf.* **1.** aydınlık, parlaklık, ışıklılık, **2.** (renk) açıklık, solukluk, **3.** hafiflik, yeğnilik, **4.** çeviklik, atiklik, zarafet, **5.** külfetsizlik, sıkıntısızlık, kolaylık. *~ of a task.* **6.** şenlik, neşelilik, güleryüzlülük, **7.** ciddiyetsizlik, ciddî olmama, umursamazlık, önem vermeme. ***e.a.-*** ***1.*** *brightness,* ***2.*** *paleness,* ***4.*** *agility, grace, nimbleness,* ***6.*** *cheerfulness,* ***7.*** *leniency.*

lightning, *sf.&is.&f.* **lightninged, lightning 1.** şimşek, yıldırım, **2.** şimşek/yıldırım gibi, çok hızlı, **3. as quick as a ~ = with ~ speed : =like greased ~** : şimşek/yıldırım gibi, şaşırtıcı bir hızla, **4.** şimşek çakmak, yıldırım düşmek (zamir olarak daima **It** alır). **It ~ed just as I was about to leave** : Tam ben çıkmak üzere iken şimşek çaktı. **5. ~ arrester** *elekt.* paratoner, elektrikli cihazları yıldırımdan koruyan düzen, **6. ~ bug** : ateş böceği, **7. ~ conductor = ~ rod** : yıldırım siperi, yıldırımsavar, siperisaika : yıldırımın zararından korunmak için bina, direk vb. nin tepesine konulan ve iletken tellerle toprağa bağlanan sivri uçlu çubuk. ***e.a.-*** ***6.*** *firefly.*

light-o'-love, *is., ç.* **light-o'-loves 1.** hafifmeşrep kadın, fahişe, **2.** sevgili, oynaş, metres, maşuka, dildade. ***e.a.-*** ***1.*** *pprostitute,* ***2.*** *lover, paramour.*

light opera, *is.* operet, hafif opera. ***e.a.-*** *operetta.*

light out, *gsz.* tüymek, sıvışmak, acele gitmek, hızla uzaklaşmak/savuşmak. *He lit out for home as soon as he could.*

light pen = light pencil, *is.* ışık kalemi, bilgisayarlarda özellikle destekli tasarım alanında ekrandaki çizim üzerinde vb. değişiklik yapmak üzere kullanılan yüksek duyarlıklı ışıklı elektrik kalemi.

lightplane, *is.* hafif uçak, özel yolcu uçağı.

lightproof, *sf.* ışık geçirmez.

light quantum, *is. fiz. bk.:* **photon** (1).

lights, *ç. is. - k.d.* akciğer, kesilmiş hayvanın akciğeri.

lightship, *is.* fener gemisi/dubası : seyrüseferin tehlikeli olduğu yerde demirlemiş ve ışıkla gemilere yol gösteren gemi.

light show, *is.* ışıklı oyun : amplifikatörle kuvvetlendirilmiş müzik eşliğinde değişen/yanıp sönen renkli ışıklarla sergilenen eğlence.

lightsome, *sf.* **1.** şen, neşeli, canlı, şuh, kaygısız, gamsız, **2.** parlak, ışıklı, aydınlık, **3.** çevik, atik, tetik, zarif. *~ feet.* **4. ~ly** : (a) şen/neşeli/canlı/şuh bir şekilde, kaygısızca, (b) parlak/ışıklı/aydınlık bir şekilde, (c) çeviklikle, zarafetle, **5. ~ness** : (a) şenlik, neşe, canlılık, şuhluk, kaygısızlık, gamsızlık, (b) parlaklık, (c) çeviklik, atiklik, zarafet. ***e.a.-*** ***1.*** *cheerful, gay, lighthearted, buoyant,* ***2.*** *luminous, illuminated, bright,* ***3.*** *agile, light.*

lights-out, *is.* **1.** karartma, ışıkları söndürme emri, **2.** (disiplinli yaşayanlar için) yatma zamanı.

light-struck, *sf.* ışık almış, ışıkla bozulmuş (film vb.)

lighttight, *sf. bk.:* **lightproof.**

light trap, *is.* **1.** ışıklı tuzak : böcekleri cezbedip öldüren ışıklı cihaz, **2.** ışık geçirmez perde : ışığı geçirmeden bir kimsenin karanlık odaya girmesine elverişli düzen.

light verse, *is.* taşlama, hicviye, hafif mizahî manzume.

lightweight, *sf.&is.* **1.** hafif, yeğni, ağırlığı az, **2.** önemsiz, ehemmiyetsiz, etkisiz, nüfuzsuz (kişi), **3.** hafif siklet : ağırlığı 57-61 kg arasında olan (boksör), **4.** (kumaş) ince, hafif.

light well, *is. mim.* aydınlık : bina içine ışık getirmek için çatıya kadar uzanan boşluk.

lightwood, *is. ABD* çıra, ateş tutuşturmaya yarayan odun.

light-year, *is. astr.* ışık yılı/senesi : ışığın bir yılda alacağı yol, takriben 946x10 9 km. Yıldızlar arası uzaklık ölçü birimi olarak kullanılır.

lign-/ligni-/ligno-, *ön ek* "odun, ağaç". *ör.: ligniform, lignification, lignify.*

ligneous, *sf.* odunsu, odun gibi, oduna benzer. ***e.a.***- *woody.*

lignification, *is.* odunlaşma.

ligniform, *sf.* odun şeklinde, oduna benzer (asbestlerde görülen bazı oluşum vb.).

lignify, *f.* **-fied, -fying** odunlaş(tır)mak.

lignin, *is. bot.* odun özü, : selülozla beraber odun dokuyu oluşturan madde.

lignite, *is.* linyit, isli kömür : bitkisel özelliklerini yitirmemiş yumuşak kahverengi maden kömürü. **lignitic** : linyit+.

lignocellulose, *is. bot.* ağaç selüloz : odun gözelerin duvarını oluşturan madde. **lignocellulosic** : ağaç selülozlu.

lignum vitae, *is., ç.* **lignum vitaes 1.** *bot.* peygamber ağacı, kutsal odun ağacı (*Guaiacum officinale* veya *G. sanctum*) : sert odunu makara, cetvel vb. yapmakta kullanılan bir ağaç, **2.** bu ağacın kerestesi.

ligroin(e), *is.* ligroin : petrol damıtımından elde edilen, eritici olarak, kuru temizlemede vb. kullanılan renksiz, çabuk tutuşur, uçucu madde.

ligula, *is., ç.* **-lae, -las 1.** *bot. zool.* dilcik, dile benzer organ/parça, **2.** *bot. bk.:* **ligule, 3. ligular** *bk.:* **ligulate.**

ligulate = ligulated, *sf.* **1.** dilcikli, dile benzer organı/ çıkıntısı olan, **2.** dil(cik) şeklinde.

ligule, *is. bot.* **1.** çimen yaprağı dibinbeki ince zara benzer çıkıntı, **2.** bileşik çiçeğin dil şeklindeki taç yaprağı/tüveyç.

ligure, *is.* kıymetli bir taş : eski İsrail din adamlarının taktığı gerdanlıktaki on iki mücevherden biri, muhtemelen lâl taşı.

likable = likeable, *sf.* **1.** hoş, hoşa giden, sevimli, cana yakın, sempatik, çekici, cazip. *a ~ person.* **2. ~ness = likability = likeability** : hoşluk, sevimlilik, cana yakınlık, çekicilik, cazibe. ***e.a.***- ***1.*** *pleasing, attractive, agreeable, popular.*

like[1], *sf.* **1.** benzer, aynı, eş, müşabih. *suits of ~ design.* **They are as ~ as two peas (in a pod)** : Tıpkı, birbirinin tıpkısı, bir elmanın iki yarısı, **2.** eşit/aynı miktarda, denk. *Ann's uncle promised her $50 if she could earn a ~ sum.* **3.** *k.d. bk.:* **likely, 4.** *k.d.* üzere, -e benzer, galiba. **The king is sick and ~ to die** : Kral hasta, öleceğe benzer (galiba ölecek). ***e.a.***- ***1.*** *similar, analoguous,* ***4.*** *about.*

like[2], *e.* **1.** gibi, -e benzer, farksız. *She is ~ her mother. They are very much ~ one another. to smell ~ a rose.* **I never saw anything ~ it** : Asla böyle (buna benzer) şey görmedim. **It looks ~ rain** : Yağmur yağacağa benziyor. **He's just ~ anybody else** : Herhangi bir kimseden farkı yoktur. **2.** tıpkı... gibi, âdeta ...-e benzer. **She can run ~ a deer** : Tıpkı bir geyik gibi koşar. **~ father ~ son** : Tıpkı babasına çekmiş. **We heard a noise ~ a car backfiring** : Adeta egzoz patlamasına benzer bir ses işittik. **3.** -ce. ... gibi. **He acted ~ a tyrant** : Müstebitçe davrandı. **He behaved ~ a fool** : Deli gibi oldu/ deliye döndü. **4.** beklenen, umulan. **Isn't that just ~ him?** Ondan beklenen de bu değil mi (Ondan başka ne beklenir)? **It's not ~ him to be late** : O pek geç kalmazdı/Geç kalmak âdeti değildi. **5.** arzulu, istekli. **I feel ~** : arzu ediyorum, canım istiyor. *I feel ~ a cup of coffe.* **I don't feel ~ working** : Canım çalışmak istemiyor. **6.** örneğin, ...gibi. *They offer technical courses ~ electronics, applied physics an chemistry.* **7. ~ anything** *k.d.* aşırı, pek çok, ifrat derecede, **8. ~ crazy = ~ mad** : pek fazla, aşırı derecede. *He works ~ crazy.* **9. nothing ~** : pek ... değil. **It's nothing ~ as cold as it was yesterday** : Pek dünkü kadar soğuk değil. **10. something ~** : aşağı yukarı, ...civarında, takriben, ...gibi. **The tune goes something ~ this** : Makam aşağı yukarı şöyle devam ediyor. **It cost something like $90** : Aşağı yukarı $90 tutar. **That's something ~ it** : Onun gibi bir şey. **11. ~ this** : şöyle, şu türlü, şu şekilde. **It happened ~ this** : (Olay) şu şekilde oldu. **I'm sorry I didn't come, but it was ~ this** : Özür dilerim, gelemedim, fakat şöyle oldu. **~ that** : öyle, o türlü. **People ~ that can't be trusted** : Öyle kimselere itimat edilmez. **12. That's more ~ it** : Ha şöyle! Şimdi oldu! (veya) Hah işte, böylesi daha iyi/Ha şöyle, yola gel! **13. That's nothing ~ it** : Hiç de öyle değil. **What's he ~** : Nasıl (ne biçim) bir adamdır? **What's he ~ as a teacher** : Öğretmenliği nasıl-

dır? **You know what she's like** : Onun nasıl (ne mal) olduğunu bilirsin. **What's the weather ~ in Bursa?** Bursa'da hava nasıl? **14. ~ hell = ~ blazes** : (a) öfkeli öfkeli, öfke ile, kızgınlıkla, pek şiddetli. **He moans ~ hell when he loses a bet** : Bir bahsi kaybedince kıyametleri koparır. (b) (ünlem olarak) kim demiş? asla...değil! kat'iyen değil! **"But you were there, weren't you?""Like hell, I was! I certainly wasn't."** "Fakat sen de orada idin, değil mi?" "Kim demiş orada olduğumu, elbette değildim!". ***e.a.- 1&2.*** *similar, resembling,* ***7&8.*** *extremely, very much,* ***9.*** *not nearly,* ***10.*** *about/almost like,* ***14.*** *(a) furiously, energetically.*

like[3], *zf.* **1.** aşağı yukarı, takriben, tahminen. *The actual interest is more ~ 18 %.* **2.** *gen.* **~ enough = as ~ as not = very ~** *k.d.* galiba, muhtemelen. *~ enough it will rain.* **3.** *k.d.* (a) (bir) hayli, oldukça. **There was this old lady with her face all wrinkled ~** : Yüzü bir hayli kırışmış ihtiyar bir kadın vardı. (b) âdeta, bir dereceye kadar, oldukça, aşağı yukarı. **He felt tired, ~** : Âdeta/oldukça yorulmuştu. **He was looking tough ~** : Oldukça sert/haşin görünüyordu. **4.** -e yakın, ...derecesinde/mertebesinde. **That novel's nothing ~ as good as this one** : O roman asla bunun kadar iyi olamaz (bunun kâbına erişemez). **5. more ~ than** : -den ziyade, daha ziyade. **She's more ~ 30 than 25** : O, 25'ten ziyade 30'una yakındır. ***e.a.- 1.*** *nearly, closely, approximately,* ***2.*** *likely, probably,* ***3.*** *(a) somehow, in a way, (b) to a degree, more or less.*

like[4], *bağ. k.d.* **1.** aynen, tıpkı, ...gibi, kadar. **It happened ~ you said it would** : Aynen dediğin gibi oldu. **He can't play poker ~ his brother can** : Kardeşi kadar poker oynayamaz. **It is just ~ I say** : Aynen dediğim gibidir. **2.** sanki, âdeta. **He acted ~ he was afraid to go home** : Âdeta eve gitmekten korkuyormuş gibi davrandı. **It rained ~ the skies were falling** : Sanki gökler yere iniyormuş gibi şiddetli yağmur yağdı. **3.** veçhile, üzere. **~ we used to** : alıştığımız gibi, âdet üzere, âdetimiz veçhile, **4. it looks ~** : anlaşılan, görülüyor ki. **It looks ~ we'll have to do it ourselves** : Anlaşılan bunu bizzat biz yapacağız. ***e.a.- 1.*** *as, just as,* ***2.*** *as if.* ***NOT*** : İngilizcede konuşma dilinde bazan **as** yerine **like** kullanılırsa da bu doğru değildir. **As** ve **as if**, mukayese cümlelerinde "gibi, sanki, âdeta" anlamlarında bağlaç olarak kullanılır: **He still writes as he used to when he was a child** : Hâlâ çocuk iken yazdığı gibi yazıyor. **Act as if you were familiar with the place** : O yerleri tanıyormuş gibi davran. **Like** ise mukayese yaparken edat olarak kullanılır ve "gibi" anlamına gelir. **She swims like a fish** : Balık gibi yüzüyor. **He acts like a child** : Çocuk gibi davranıyor. Aradaki farkı şu iki cümle daha iyi belirtir : **I would like to speak to you as a father** : Baban olarak (baban olmak sıfatıyla) seninle konuşmak isterim. **I would like to speak to you like a father** : Bir baba gibi (baban değilim ama, babanın yerine) seninle konuşmak isterim.

like[5], *is.* **1.** benzeri, tıpkısı, eşi, aynısı, benzer/mümasil şey. **We will not see his ~ again** : Bir daha benzerini göremeyeceğiz. **That was acting, the ~ of which we shall not see again** : Böyle bir rolün eşini bir daha göremeyiz. **I've never seen its ~** : Buna benzer şeyi asla görmedim. **2.** cins, tür, nevi, **3. the ~** : eşi(ni), benzeri(ni), böylesi(ni). *We have never seen the ~ before.* **4. the ~ /likes of** : -nin benzeri/eşi. **I've never seen the ~ of it = I've never seen the likes of it** : Bunun benzerini hiç görmedim. **Have you ever seen the likes of this?** Hiç böyle şey gördün mü? **the likes of him** : ona benzer/onun gibi kimseler, **5.** *gen.* **~s** : hoşlanma, sevme, beğenme, tercih. **~s and dislikes** : (bir kimsenin) sevdiği ve sevmediği (hoşlandığı ve hoşlanmadığı) şeyler. *My mother knows my ~s and dislikes.* **High class restaurants are not the ~s of us** : Lüks lokantalar bize göre (bizim harcımız) değil. ***e.a.- 1.*** *counterpart, match, equal,* ***2.*** *kind, sort, type*

like[6], *f.* (**like to** şeklinde konuşmalarda kullanılır): az kaldı, nerede ise. **I like to died from laughing** : Gülmekten nerede ise ölecektim.

like[7], *is.&f.* **liked, liking 1.** hoşlanmak, zevk almak, zevk/haz/lezzet duymak. *I ~ peaches and grapes. I ~ books. He ~s the job, but not the salary.* **2.** sevmek, hoşuna gitmek, hoşlanmak. *They ~ their new math teacher.* **I ~ her** : O hoşuma gidiyor. **He is well ~d here** : Onu burada herkes sever. **How do you ~ him** : Ondan

hoşlanıyor musun? **3.** arzu/istek duymak, arzu etmek, arzulamak, istemek. **Come whenever you ~** : İstediğin zaman gel. **I ~ people to be punctual** : Herkesin dakik olmasını isterim. **I'd ~ him to come** : Onun gelmesini arzu ediyorum. **You may say what you ~, but I am going there** : Siz ne derseniz deyiniz, ben oraya gidiyorum. **I can do as I ~ with him** : O avucumun içindedir, ona ne istersem yatırırım. **As much as you (ever) ~** : Ne kadar isterseniz. **4.** canı istemek, rica etmek. **I would ~ a glass of milk, please** : Bir bardak süt rica edeceğim. **~ it or lump it, you'll have to go!** İster istemez gideceksin (İstesen de istemesen de gitmeye mecbursun). **Whether you ~ it or not** : İster istemez (İsteseniz de istemeseniz de). **If you ~** : (a) (eğer) istersen (iz). *We can go out, if you ~.* (b) nasıl istersen (iz). *Shall we go out? (Yes), if you ~.* **5.** beğenmek. **If you don't ~ it, you can lump it** : Beğenmezsen beğenme (Beğenmezsen kimin umurunda)! **6.** *k.d.* uyuşmak, anlaşmak, bağdaşmak, arası iyi olmak, başı hoş olmak. **Bananas don't ~ me** : Muzlarla başım hoş değil. **7.** arzu/tercih etmek, istemek. **When do you ~ your breakfast?** Kahvaltınızı ne zaman arzu edersiniz? **I'd ~ the red one, please** : Kırmızısını (istiyorum), lütfen. **8. How do you ~ = How would you ~** : (a) fikrin(iz)/düşüncen(iz)/mütalaan(ız) nedir,... -i nasıl buluyorsun(uz)? *How do you ~ the idea/ my dress?* (b) ister misin(iz), arzu eder misin(iz), -e ne buyurulur? *How would you ~ a holiday?* (c) beğeniyor/hoşlanıyor musun(uz)? **How do you like you new job?** Yeni işinden hoşlanıyor musun (memnun musun)? **9. I'd ~ to** : (tehdit/ güvensizlik anlamı taşır) ... da göreyim/görelim/bakalım. **I'd ~ to see him do better, even if he does think he's so clever** : Pek akıllı geçiniyor ama, daha iyisini yapsın da görelim (yapsın bakalım). **I'd ~ to know what he means by that!** Ne demek istediğini açıklasın bakalım! **10. I ~ that!** Hoppala! Bir bu eksikti! Maşallah! Ne âlâ! Yağma yok! ***e.a.-*** *1. enjoy, 2. love, 3. wish, want, 4. choose, 4. approve.*

-like, *son ek* **1.** ...gibi, -vari, -e benzer, -imsi. **childlike** : çocuk gibi. **a hairlike thread** : kıl gibi ince iplik, **2.** -e yaraşır/yakışır/uygun. **businesslike** : iş hayatına uygun.

likeability, *is. bk.:* **likability.**

likeable(ness), *bk.:* **likable(ness).**

likelihood, *is.* **1.** olasılık, ihtimal. *Is there any of rain this afternoon?* **2. in all ~** : büyük bir ihtimalle, pek muhtemeldir ki, ağlebiihtimal. *In all ~ (= very probably) we shall be away for a week.* **3.** *esk.* müsait /ümit verici durum, gerçekleşme olasılığı. ***e.a.-*** *1. probability, 2. very probably, 3. promise.*

likeliness, *is.* **1.** *bk.:* **likelihood, 2.** benzerlik, müşabehet.

likely, *zf.&sf.* **likelier, likeliest 1.** muhtemel, beklenir, olabilir, -e benzer. **He is ~ to go** : Gitmesi muhtemeldir (Gideceğe benzer). **It is ~ to rain today** : Bugün yağmur yağacağa benziyor/yağması muhtemeldir. **Are we ~ to arrive in time?** Vaktinde ulaşabileceğ miyiz? **Not ~** : Ne münasebet! Ne gezer! Buna ihtimal yok! **2.** akla yakın, makul, inanılır. *a ~ (enough) excuse.* **3.** uygun, münasip. *Is there a ~ place to fish?* **4.** vaatkâr, ümit verici. *a ~ subject.* **5.** *k.d.* cazip, güzel, hoş, cana yakın. *a ~ girl.* **6.** belki, galiba, ihtimal ki, -cek gibi. *I'll very ~ be home all day.* **7. as ~ as not** : büyük bir ihtimalle, çok muhtemel. **He will succeed as ~ as not** : Büyük bir ihtimalle muvaffak olacak. **He'll forget all about it as ~ as not** : Bütün bunları unutması çok muhtemeldir. ***e.a.-*** *1. probable, imminent, apt, liable, 2. plausible, believable, 3. suitable, appropriate, 4. promising, 5. attractive, agreeable. 6. probably.* ***k.a.-*** *unlikely.*

like-minded, *sf.* **1.** düşündeş, oydaş, eş fikirli, hemfikir, kafadar, **2. ~ly** : düşündeşlikle, hemfikir olarak, **3. ~ness** : düşündeşlik, oydaşlık, eşfikirlilik, uyuşma, anlaşma.

liken, *gl.f.* benzetmek, karşılaştırmak, mukayese etmek. *The poet ~s life to a dream. to ~ the heart to a pump.* ***e.a.-*** *compare.* ***eş ses.-*** *lichen.*

likeness, *is.* **1.** benzerlik, benzeme, benzeyiş, benzeşme, müşabehet. *There is a strong ~ between the boy and his father. I can't see much ~ between the two boys.* **2.** (resim, suret, fotoğraf vb.) tıpkısı, benzeri. *The portrait is a good ~ of her.* **3.** görünüş, şekil, suret. *The wizard assumed the ~ of a very old man.* **In the ~ of** : görünüşünde, şeklinde, suretinde. ***e.a.-*** *1. resemblance, similitude.*

liker, *is.* hoşlanan, seven, hazzeden.

likewise, *zf.* **1.** hem, dahi, keza(lik), ve, ve de, ve yine, ayrıca, ilâveten. **You must pack plenty of food for journey, ~, you'll need warm clothes, so pack them too** : Seyahat için bol miktarda yiyecek al, ayrıca sıcak tutacak giyime de ihtiyacın olacak, onları da hazırla. **2.** böyle(ce), öyle(ce), bunun/onun gibi, aynı veçhile/tarzda. **Watch him and do ~** : Ona bak, o ne yapıyorsa sen de öyle yap. **3.** bilmukabele, ben de. **"Please to meet you." "Likewise "** : "Sizinle tanıştığıma memnun oldum. " "Ben de." ***e.a.-*** *1. moreover, in addition, also, too, 2. similarly, in the same way.*

liking, *is.* **1.** hoşlanma, sevme, hazzetme. **take a ~ to s.o.** : birisinden hoşlanmak, kanı kaynamak, ısınmak. **I have taken a ~ to him** : Ona ısındım/kanım kaynadı. **2.** yeğleme, yeğ tutma, tercih, **3.** haz, zevk, sevilen/hoşlanılan/hoşa giden şey. *It's not my ~ to go walking on a cold day.* **4.** ilgi, meyil, alâka. *She had a ~ to children. He had a greater ~ for science.* **5.** düşkünlük, iptilâ. **to have a ~ for sweets** : tatlıya düşkün olmak, **6. to one's ~** : zevkine/meşrebine uygun. **food to my ~** : hazzettiğim yemek. **It's not to my ~** : Ondan hazzetmem. **Is this to your ~** : Bu zevkinize uygun mu? ***e.a.-*** *1. attraction, affection, fondness, 2. preference, 3. taste, pleasure.* ***k.a.-*** *1. antipathy.*

lilac, *is.&sf.* **1.** *bot.* leylâk (ağacı) *(Syringa vulgaris),* **2.** leylâk (çiçeği), **3.** leylâk rengi, açık mor.

lilaceous, *sf.* leylâk renginde, açık mor.

liliaceous, *sf.* **1.** zambak gibi, zambak+, zambağa benzer /ait, **2.** zambakgillerden, zambak familyasından.

lilied, *sf.* **1.** zambaklı, zambağı çok/bol olan, **2.** *esk.* zambak gibi beyaz. ***e.a.-*** *2. lilylike, white.*

Lilith, *is.* **1.** (Babil ve Asur menkıbelerine göre) ıssız yerlerde bulunan ve çocuklara saldıran cadı, **2.** (İbranîlere göre) Havva yaratılmadan önce Adem'in karısı olan ve Havva yaratılınca şeytana veya cadıya dönüşen yaratık.

Lilliput, *is.* (Swift'in Gulver'in Seyahatleri romanında) cüceler ülkesi.

Lilliputian, *sf.&is.* **1.** cüce, çok küçük, minicik, ufacık, **2.** önemsiz/değersiz (kimse/şey), **3.** dar kafalı kimse, **4.** cüceler ülkesine/cücelere ait. ***e.a.-*** *1. small, tiny, miniature, dwarf, 2. petty, 3. marrow-minded.*

lilt, *is.&f.* **1.** kıvraklık, oynaklık, **2.** kıvrak/canlı/oynak şarkı (söylemek), **3.** (sesteki) tatlı/hoş ahenk, **4.** seke seke yürüme(k).

lily, *sf.&is., ç.* **lilies 1.** *bot.* zambak *(Lilium)* : zambakgiller familyasından çeşitli bitkiler. **calla ~** : gelin çiçeği *(Zantedeschia aethiopica).* **pond ~** : nilüfer çiçeği, göl otu *(Nymphaea lutea).* **tiger ~** : pars zambağı, kaplan postu *(Lilium tigrinum).* **water ~** : nilüfer çiçeği *(Nymphaea odorata),* **2.** zambak (çiçeği), **3.** Fransa kral-larının aile arması olan zambak şekli, **4.** zambak gibi, nazik, narin, zarif. *Her ~ hands.* **5.** tertemiz, lekesiz, bembeyaz, **6. ~ iron** : (sivri ucu çıkarılabilen) zıpkın, **7. ~like** : zambak gibi, **8. ~ pad** : nilüfer yaprağı.

lily-livered, *sf.* korkak, yüreksiz, tabansız. ***e.a.-*** *cowardly.*

lily of the walley, *is., ç.* **lilies of the walley** *bot.* inci çiçeği, müge *(Convallaria majalis).*

lily-white, *sf.* **1.** bembeyaz, zambak gibi, **2.** saf, temiz, lekesiz, **3.** zenci aleyhtarı (ABD'de bir siyasî örgüt). ***e.a.-*** *1. white, 2. pure.*

lima bean, *is. bot.* lima fasulyesi *(Phaseolus limensis)* : iri, yassı taneli bir tür fasulye. **lima** *d.d.*

limaciform, *sf.* salyangoz biçiminde. *~ insect larvae.*

limaçon, *is. mat.* ilmik eğrisi : çemberin sabit bir noktası etrafında dönen kesen üzerinde, çemberi kestiği ikinci noktadan itibaren iki yönde eşit uzaklıklar alarak bulunan eğri. Denklemi: $r = b + a \cos\phi$.

limacine = limaciform, *sf.* salyangoza ait/benzer, salyangozumsu, salyangoz gibi. ***e.a.-*** *sluglike.*

liman, *is. T.* koy, nehrin denize döküldüğü yerdeki küçük körfez. ***e.a.-*** *lagoon.*

limb[1], *is.* **1.** kol, bacak, kanat, uzuv, organ, **2.** dal, ağacın büyük dalı. *The knotty ~s of an enormous oak.* **3.** çıkıntı. *the four ~s of a cross.* **4.** üye, aza : bir şeyin/kurumun üyesi/parçası/dalı/şubesi, **5.** *Brit.- k.d.* yaramaz/şımarık çocuk, afacan, haşarı, **6. out on a ~** *ABD- k.d.* ko-

runcasız, çaresiz, tehlikeye maruz, biçare, desteksiz, yapayalnız. **leave s.o. out on a ~** : birisini tehlikeye maruz bırakmak. **be/go out on a ~** : tehlikeye maruz kalma, çaresiz/desteksiz kalmak. *The producer of the play was left out on a ~ when his backers suddenly withdraw their support.* **7. a ~ of Satan = a ~ of the devil** : şeytanın art ayağı, çok yaramaz çocuk, **8. tear ~ from ~** : (vücudu) parçalamak, param parça etmek, parça parça etmek. **be torn ~ from ~ by wolves** : kurtlar tarafından parçalanmak, **9. escape with life and ~** : paçayı/postu kurtarmak, tehlikeyi atlatmak/savuşturmak, **10. ~ed** : dallı, kollu, kanatlı, çıkıntılı, uzantılı, **11. ~less** : dalsız, kolsuz/bacaksız, kanatsız. ***e.a.- 2. branch, 6. vulnerable.***

limb2, *is.* **1.** *astr.* ayla, hale, güneşin/ayın/gezegenin dış çevresi, **2.** açıölçerin dereceli yayı, **3.** *bot.* (a) taç yaprağının üst geniş kenarı, (b) yaprağın/çiçek yaprağının geniş kısmı.

limba, *is.* **1.** *bot.* limba *(Terminalia superba)* : Batı Afrika'da yetişen gövdesi beyazımsı, elyafı düzgün, yüksek bir ağaç, **2.** limba kerestesi.

limbate, *sf. bot. zool.* renkli kenarlı : başka renkte bir kenar çizgisi olan (çiçek vb.).

limber1, *sf.&f.* **1.** (kolayca) bükülür, eğilir, katlanır, oynak. *A pianist has to have ~ fingers.* **2.** çevik, esnek, **3.** *gen.* **~ up** : çevikleş(tir)mek, çeviklik/esneklik kazan(dır)mak, alış(tır)mak. *We did some exercices to ~ up before the game. to ~ up one's wits before an exam.* **4. ~ly** : çevik çevik, çeviklikle, **5. ~ness** : çeviklik, esneklik, bükülebilme, katlanabilme. ***e.a.- 1. flexible, pliant, pliable, 2. lithe, supple. k.a.- 1. rigid, unbending, 1&2. stiff.***

limber2, *is.&f.* **1.** *As.* toparlak, iki tekerlekli top arabası, **2.** topu toparlağa/top arabasına bağlamak, **3.** *gen.* **~s** *den.* boşaltma oluğu : gemi iç omurgasının iki tarafında suları toplayıp pompa kuyusuna akıtan oluklar veya delikler.

limbo1, *is., ç.* **-bos 1.** araf, cehennem dibi, gayya kuyusu, **2.** unutulma, gözden düşme, istenmeme, itibar görmeme, bir kenara atılma, idbar : istenmeyen kimselerin/şeylerin durumu. *The idea of forming a staff association is in ~ (= has been put to one side) until the new manager is appointed.* **3.** (a) ceza evi, tutuk evi, zindan, hapishane, (b) tutukluluk, mahpusluk, **4.** kararsızlık, ikircik(lik), tereddüt, bocalama, iki zıt durum arasında kararsız/mütereddit kalma, askıda/muallâkta olma. *He was left in ~ for some time before he was told he definitely had the job.*

limbo2, *is., ç.* **-bos** limbo, eğilme dansı : Batı Hint adalarına özgü bir dans. Oynayan geriye doğru eğilip gittikçe alçaltılan yatay çubuk altından geçer.

Limburger (cheese), *is.* limburger : keskin kokulu ve lezzetli, yumuşak bir peynir türü. **Limburg cheese** *d.d.*

limbus, *is., ç.* **-bi** *anat. zool.* kenar/sınır şeridi, renk ve yapı bakımından civarından ayrılan çevre çizgisi.

lime1, *is.&f.* **limed, liming 1. calcium oxide, quicklime** *d.d.* kireç, CaO. **quick ~** : sönmemiş kireç. **slaked ~** : sönmüş kireç. **~ burner** : kireç ocakçısı. **~ glass** : kireçli cam, bileşiminde önemli miktarda kalsiyum bulunan cam. **~ hydrate** : sönmüş kireç, **2.** toprağa katılan kalsiyum bileşimi, **3.** ökse, **4.** kalsiyum, **5.** kireçlemek, toprağa kireç veye kalsiyum bileşimleri katmak. *~ the lawn in the spring.* **6.** (ağaçlara) ökse kurmak, **7.** ökse ile yakalamak, **8.** kireç sürmek, (kireç ile) badanalamak, **9. ~less** : kireçsiz. ***e.a.- 3. birdlime, 8. whitewash.***

lime2, *is.* **1.** yeşil limon, misket limonu *(Citrus aurantifolia),* **2.** yeşil limon ağacı, **3. ~ tree** *d.d.* ıhlamur ağacı. ***e.a.- 3. linden.***

limeade, *is.* (yeşil limonla hazırlanmış) limonata.

Limehouse, *is.* Londra'nın doğusunda pislik ve sefaleti ile tanınmış fakir mahallesi.

lime-juicer, *is. argo* **1.** İngiliz gemisi, **2.** İngiliz bahriyelisi, **3.** İngiliz, (İngiliz gemilerinde skorbütü önlemek, için yeşil limon suyu içilmesinden kinaye).

limekiln, *is.* kireç ocağı.

limelight, *is.&f.* **1.** *tiy.* sahne ışığı, kalsiyum ışığı, kireç lambası, **2.** genel ilgi, toplumsal ilgi/alâka, halkın gösterdiği ilgi/dikkat/alâka. **in the ~** : genel ilgiyi toplamış/çekmiş, herkesçe bilinen. **to be in the ~** : herkesin ilgisini toplamak, halkın diline düşmek, göz önünde olmak, **3.** dikkati üzerinde toplamak, **4. ~er** : dikkati üzerinde toplayan kimse. ***e.a.- 3. spotlight.***

lime liniment, *is. ecz. bk.:* **carron oil.**

limen, *is., ç.* **limens/limina** *psikol.* eşik : canlıda tepki uyandıran en küçük uyaran. *e.a.- threshold.*

limerick, *is.* hicviye, beş mısralı mizahî manzume : 1., 2. ve 5. mısralar kendi aralarında, daha kısa olan 3. ve 4. mısralar da kendi aralarında kafiyelidir.

limestone, *is.* kireç taşı.

limesulfur = limesulphur, *is. kim.* kireçli kükürt : kireç ve kükürdü suda kaynatarak elde edilen ve haşerat öldürmede kullanılan sıvı.

lime-twig, *is.* **1.** ökseli dal : kuş yakalamak, için ökse macunu sürülmüş dal, **2.** ökse, tuzak. *e.a.- 2. snare.*

limewater, *is.* **1.** kireç suyu : hekimlikte asit gidermek, havadan CO2'yi absorbe etmek veya losyon yapmak için kullanılır, **2.** kireçli su : doğal olarak çok miktarda CaCO3 ve CaSO4 içeren su.

limey, *sf.&is., ç.* **-eys** *argo* **1.** İngiliz, **2.** İngiliz denizcisi.

limicoline, *sf.* kıyıda yerleşmiş/oturan, kıyı sakini.

limicolous, *sf.* çamurlu / bataklık yerlerde yaşayan (solucan vb. gibi).

liminal, *sf. psikol.* eşik+. **~ stimulus** : eşik uyaranı, duyu organında bir algı veya tepkiye yetebilecek güçteki uyaran.

limit, *is.&f.* **1.** uç, nihayet, **2.** sınır, hudut. *City ~s. The ~s of one's vision.* **His greeds knows no ~** : İhtirasının hududu yoktur. **3.** had, derece. **the ~** : dayanılabilecek son had/aşama. **without ~** : hadsiz hesapsız, sınırsız. **one's ~ of endurance** : bir kimsenin tahammül derecesi. **I have reached the ~ of my patience** : Artık sabrım kalmadı. **age ~** : yaş haddi. **weight ~** : ağırlık haddi. **speed ~** : maksimum/azamî hız, **4.** *mat.* erey, limit, gaye, **5.** (kumarda) limit, bir oyunda sürülebilecek azamî para miktarı, **6. He's the ~** : Artık fazla oluyor, haddini aşıyor. **That's the ~ !** Bu kadar olur! Bu kadarı da fazla! Her şeyin bir haddi var! Çekilir şey değil! Bundan fazlasına müsaade edemem. **within a two-mile ~** : iki mil içinde. **on/off ~s** *As.* girilir/girilemez, **7. within ~s** : bir dereceye kadar, makul sınırlar içinde. **It is true within the ~s** : Bir dereceye kadar doğrudur. **I'm willing to help you within ~s** : Makul sınırlar içinde sana yardım etmek isterim. **8.** *k.d.* çekilmez/dayanılmaz şey, sabrı taşıran şey. **You're the ~ ! Can't you make your mind up!** Tövbe yarabbi (Hasbinallah)! Ayol ne karar vereceksen ver! **9.** sınırlandırmak, tahdit etmek, hudut tayin etmek, hudut çekmek. *We must ~ our expenditure to $100. We are ~ed in what ve can do.* **10.** kısıtlamak, kısmak, azamî had tayin etmek. *He ~ed questions to 25 minutes.* **11.** kuşatmak, **12.** hasretmek, münhasır kılmak, inhisar ettirmek. *The plant is ~ed to Turkey. He ~ed questions to those dealing with education.* **13. ~ oneself to** : ...ile yetinmek/iktifa etmek. *to ~ oneself to a few remarks. I shall ~ myself to three aspects of the subject.* ***e.a.- 10. restrain, restrict, 4. confine. k.a.- 11. widen.***

limitable, *sf.* **1.** sınırlan(dırıl)abilir, kısıtlanabilir, tahdit olunabilir, hasredilebilir, **2. ~ness** : sınırlan(dırıl)abilme, kısıtlanabilme, tahdit olunabilme.

limitary, *sf.* **1.** sınırsal, sınıra/hududa ait, **2.** (a) sınır/hudut teşkil eden, hudut olarak kullanılan, sınırlandıran, çevreleyen, ihata eden, (b) hudutta, sınırda, **3.** *esk.* sınırlı, kısıtlı, mahdut. ***e.a.- 2. limiting, enclosing, 2. limited.***

limitation, *is.* **1.** sınırla(ndır)ma, kısıtlama, kayıtlama, takyit, tahdit. *the ~ on imports.* **2.** zaaf, kusur, noksanlık, yetersizlik, gücü/yeteneği sınırlandıran etken. **He has his ~s** : Yetenekleri sınırlıdır. *to know one's ~s. A wise man knows his own ~s.* **3.** sınırlandıran şey, **4.** sınırlı/mahdut olma, **5.** *huk.* (a) süre, mehil, mühlet, zaman aşımı. **statute of ~s** : zaman aşımını belirleyen yasa, (b) sınırlayıcı koşul/madde. ***e.a.- 1. restriction, restraint, 2. lack, shortcoming, disability, inability.***

limited, *sf.* **1.** sınırlı, kısıtlı, mahdut, tahditli. **to a ~ extent** : bir dereceye kadar. *He's having only ~ success in his new business.* **2.** sayılı, az (sayıda). *a ~ number of seats.* **3.** dar, yetenekleri sınırlı, yaratıcı kabiliyetten yoksun. *a bit ~, a bit thick in the head.* **4.** *Brit.* (a) limited (şirket), mahdut mes'uliyetli (ortaklık). **~ partnership** : komandit şirket. *kıs.:* **Ltd.** *Smith Brothers Co. Ltd.* (b) *bk.:* **incorporated, 5.** (tren/otobüs) ekspres. **~-stop bus** : her durakta durmayan otobüs, **6. ~ - access highway** *bk.:* **expressway, 7. ~ edition** : mahdut baskı, belirli sayıda baskı,

8. ~ monarchy = constitutional monarchy : meşrutî krallık, **9. ~ war** : sınırlı amaçlı savaş, mahdut hedefli harp, **10. ~ly** : sınırlı bir şekilde, mahdut miktarda, **11. ~ness** : sınırlılık, mahdutluk. ***e.a.- 1.*** *restricted, circumscribed,* ***3.*** *narrow.*

limiter, *is.* **1.** sınırlayıcı, kısıtlayıcı (kimse/şey), **2.** *elekt.* limitör : frekans modülasyonlu işaretlerin genliklerini sınırlandırarak genlikçe modüle eden parazitleri yok eden devre düzeni.

limiting, *sf.* **1.** sınırlandıran, kısıtlayan tahdit eden, daraltan, **2.** *gr.* sınırlı/sınırlandırıcı (sıfat/cümle).

limiting adjective, *is. gr.* **1.** sınırlandırıcı sıfat : ismi nitelemeyip kapsamını daraltan/sınırlandıran sıfat. *THIS, SOME, CERTAIN are limiting adjectives.* **2.** ismi niteleyen sıfattan önce gelip kapsamını daraltan sıfat : **few, other** gibi. *A few red apples.*

limitless, *sf.* **1.** sınırsız, sayısız, hudutsuz, sonsuz, uçsuz bucaksız, hadsiz hesapsız. *The ~ ocean. A dictator whose ambitions were ~.* **2. ~ly** : sınırsız bir şekilde, sınır tanımaksızın, **3. ~ness** : sınırsızlık, hudutsuzluk, sonsuzluk. ***e.a.- 1.*** *boundless, infinite, endless.*

limn, *gl.f. esk.* **1.** resmetmek, resmini çizmek/yapmak, tersim etmek, **2.** betimlemek, tasvir etmek. ***e.a.- 1.*** *draw, paint,* ***2.*** *describe.*

limner, *is.* ressam, portre ressamı. ***e.a.-*** *painter.*

limnetic, *sf.* göldc yaşayan.

limnology, *is.* **1.** göl bilimi : göllerin/tatlı suların fiziksel ve biyolojik özelliklerini inceleyen bilim, **2. limnologic(al)** : göl bilimsel, **3. limnologically** : göl bilimi ile, **4. limnologist** : göl bilimi uzmanı.

limo, *is., ç.* **limos** *k.d. bk.:* **limousine.**

limonene, *is.* limon özü : C10H16. Limon ile portakalda bulunan ve limon kokusu veren madde.

limonite, *is.* limonit : FeO(OH).H2O. Sarı, kahverengi sulu demir oksit cevheri. **brown hematite** *d.d.*

limonitic, *sf.* limonite/demir oksit cevherine benzer.

limousine, *is.* **1.** büyük lüks otomobil, **2.** hava alanlarından veya tren istasyonlarından yolcu taşıyan küçük otobüs veya büyük yolcu otomobili, **3.** *esk.* şoför kısmı açık, arkası kapalı, çatısı şoförün üstünü örten üç, beş kişilik otomobil.

limp[1], *gs.f.* **1.** aksamak, topallamak, aksayarak/topallayarak yürümek. *After falling down the stairs, he ~ed for several days.* **2.** güçlükle/ağır aksak ilerlemek/gelişmek, sürüncemede kalmak. *The project ~ed along, for no one seemed very interested.* **3.** aksaklık, topallık, aksama, topallama. *He walks with a ~.* **4. ~er** : aksak, topal, aksayan, topallayan kimse, **5. ~ingly** : aksayarak, topallayarak.

limp[2], *sf.* **1.** yumuşak, gevşek, eğilip bükülebilen, dayanıksız. *The book is bound ~ in cloth.* **2.** pörsük, pörsümüş, solmuş, soluk, buruşuk, sarkık. *The lettuce had lost its crispness and was quite ~. Flowers looked ~ in the heat. Her hair hung ~ about her shoulder. ~ curtains.* **3.** (seciye) zayıf, pısırık, uyuşuk, **4.** rahavetli, uyuşuk, bitkin, bîtap, dermansız, yorgun. **feel as ~ as a wet rag** : paçavraya dönmek, hurdası çıkmak, suyu sıkılmış limon gibi bitkin olmak. *I am so tired I feel as limp as a wet rag.* **5. ~ly** : yumuşak/gevşek bir şekilde; pörsük pörsük, buruş buruş; bîtap/bitkin/yorgun bir hâlde, **6. ~ness** : yumuşaklık, gevşeklik; pörsüklük, buruşukluk; yorgunluk, bitkinlik. ***e.a.-1.*** *flabby, flaccid, soft, loppy,* ***3.*** *feeble, weak,* ***4.*** *tired, fatigued, weary, exhausted.*

limpet, *is.* **1.** *zool.* deniz salyangozu : karından ayaklılar familyasından kayalara yapışarak duran konik kabuklu salyangoz. Olta yemi veya yiyecek olarak avlanır. **2.** inatçı, ısrarla/inatla bir şeye sarılan, kene gibi yapışan kimse, **3.** tekne bombası : gemi teknesine yapışan patlayıcı madde.

limpid, *sf.* **1.** duru, berrak, saydam, şeffaf (su, hava). *~ water/eyes/streams/pools.* **2.** parlak, açık, vazıh, kolay anlaşılır. *~ prose.* **3.** asude, sakin, üzüntüsüz, endişesiz, kedersiz, **4. ~ity = ~ness** : (a) duruluk, berraklık, saydamlık, şeffaflık (b) parlaklık, açıklık, vuzuh, kolay anlaşılma, (c) asudelik, sakinlik, üzüntüsüzlük, endişesizlik, kedersizlik, **5. ~ly** : (a) duru/ berrak bir şekilde, (b) açık/vazıh olarak, kolay anlaşılır tarzda, (c) asude/sakin/üzüntüsüz, endişesiz bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *clear, transparent, pellucid,* ***2.*** *lucid,* ***3.*** *calm, serene.*

limpkin, *is. zool.* su turnası, topal turna *(Aramus guarauna)* : Amerika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan keskin sesli bir kuş. **courlan** *d.d.*

limpsy = limpsey, *sf.* **-sier, -siest** *k.d.* (zayıflıktan/yorgunluktan) bitkin, bîtap, takatsiz, mecalsiz.

limuloid, *is.&sf.* iri yengeç. ***e.a.-*** *horseshoe crab.*

limy, *sf.* **1.** kireçli, kireçlenmiş, kireç sürülmüş, **2.** ökseli, ökse sürülmüş, **3. liminess**: kireçlilik, ökselilik.

lin, *is. bk.:* **linn.**

linable, *sf. bk.:* **lineable.**

linage = lineage, *is.* **1.** (bir yazıdaki) satır sayısı, **2.** (dergide yayınlanan makale/hikâye için ödenen) satır ücreti, satır başına ödenen ücret, **3.** *esk. bk.:* **alignment.**

linchpin, *is.* **1.** (tekerleğin) dingil çivisi, **2.** *mec.* en önemli unsur, karmaşık bir düzeni bir arada tutan öge/unsur, bir örgütte en önemli kişi.

Lincolnesque, *sf.* Abraham Lincoln'vari/gibi.

Lincoln green, *is.* zeytunî, zeytin yeşili.

Lincolniana, *ç. is.* Abraham Lincoln'a ait eşya, yazılar, menkıbeler vb.

lincomycin, *is. ecz.* linkomisin : C18H 34N2O6S : Penisiline dayanıklı çeşitli bakterilerin sebep olduğu hastalıkların tedavisinde kullanılan antibiyotik.

linctus, *is. ecz.* öksürük ilâcı.

lindane, *is. kim.* linden : C6H6Cl6 : haşerat ve yabanî otları öldüren toz.

linden, *is.* **1.** *bot.* ıhlamur ağacı *(Tilia).* **American ~** : Amerika ıhlamuru *(Tilia americana).* **European ~** : Avrupa ıhlamuru *(T. europaea),* **2.** ıhlamur kerestesi. ***e.a.- 1.*** *lime, lime tree.*

lindy, *is., ç.* **-dies** bir nevi hızlı dans. **lindy hop** *d.d.*

line[1], *is.* **1.** çizgi, hat. **straight ~** : doğru çizgi. *Draw a ~ from A to B. The fortune teller studied the ~s of my hand.* **2.** (yazı) satır. *a column of 40 lines.* **3.** (şiir) mısra. *Each ~ has 7 beats.* **4.** dizi, sıra. *a ~ of cars/trees/chairs/people.* **5.** *tiy.* rol, kısım, bir aktöre düşen piyes bölümü. *I forgot my ~s and had to be prompted.* **6.** pusula, not, kısa mektup. **drop a line** : kısa bir mektup göndermek. **I must drop a line to Cahit asking him to come** : Cahit'e mektup yazıp davet etmeliyim. **7.** fikir silsilesi, düşünce dizisi, muhakeme tarzı. **a ~ of thought** : fikir silsilesi. **You haven't got the right answer, but you're on the right ~s** : Doğru cevabı bulamadın, fakat muhakeme tarzın doğru. **8.** hareket tarzı, hattıhareket, tutum, durum, yol. **the ~ to be taken** : tutulacak yol. **a ~ of policiy** : siyasî tutum. **It's hard ~ on him** : Onun için çetin bir durum. **9.** soy, nesep, sülâle. *a noble ~ . a ~ of kings. The Stuarts were a ~ of English kings.* **in direct ~** : babadan oğula. **pure ~** : arı döl, katışıksız soy, **10.** *argo* aldatıcı/kandırıcı/ikna edici söz, **11. ~s** : (a) çevre, bir şeyin dış hatları (bina, gemi vb.). *The severe ~s of Norman architecture.* (b) biçim, şekil. **the ~s of a ship** : geminin şekli/biçimi, (c) plân, kuruluş. *The two books were written on the same ~s.* **12.** hiza, nizam, düzen, uyuşma, uzlaşma, ahenk. **to bring discrepencies into ~** : çelişkileri uzlaştırmak/gidermek, **13.** uğraşma alanı, saha, meşgale. **What is your ~ of business** : Mesleğin/işin nedir? **That work is not my ~** : Bu iş benim harcım değil/bu benim işim değil/bu bana göre değil, **14. ~s** *Brit.* evlenme cüzdanı, **15. ~s** *Brit.* kader, talih. **Hard ~s** : zalim kader, **16.** ulaştırma, şirketi/yolu. **an airline** : hava yolu. **a shipping ~** : nakliyat şirketi, **17.** iş, meslek, meşgale, meşguliyet, meslek ve ticaret dalı. *the dry-goods ~.* **18.** belirli bir cins/marka mal. **~ of goods** : mal çeşidi, **19.** ip, sicim, olta ipi, iplik. *fishing- ~s. Hang (out) the clothes on the ~.* **20.** ölçme ipi, **21.** *elekt.* (a) (telgraf, telefon vb.) hat. **telephone ~s** : telefon hatları. **transmission ~s** : iletim/transmisyon hatları. **The ~s are all out as the result of the blizzard** : Kar fırtınası yüzünden bütün hatlar arızalandı. **Hold the ~** : (Telefonu) kapatmayın/telefondan ayrılmayın. **~ is busy** : hat meşgul, **22.** *g.s.* fırça darbesi, (resimde) çizgi. *The beauty of ~ in the work of Boticelli.* **23. ~ on** : ipucu, aranılan gerçeğe ulaştırabilecek iz. **give s.o. a ~ on sth.** : ipucu vermek, **24. the ~** *coğ.* eşlek, ekvator, üstüva hattı. **cross the ~** : ekvatordan geçmek, **25.** (a) sigorta türü/sınıfı. **casualty ~** : kaza /hasar sigortası. (b) belirli bir risk için ödenecek sigorta miktarı, **26.** gayrimenkulün sınırı/hududu, **27.** (gazetecilikte) *bk.:* **banner** (6), **28.** *As.* (a) cephe, savunma/müdafaa hattı. **~ officer** : muharip subay,

cephede/savaş gemisinde görevli subay, (b) istihkâm (hattı), (c) (kara/deniz) muharip kuvvetler, (d) saf, sıra. **within enemy's ~s** : düşman safları içinde. (e) gemi kafile çizgisi. **~-of-battle ship = ship of the ~** *esk.* en büyük zırhlı/harp gemisi. (f) *esk.* muvazzaf ordu/donanma, **29.** *gen.* **~s** *As.* savaş düzeni, harp nizamı, savunma hattı. **~ of battle** : savaş düzeni, harp nizamı. **front ~** : cephe hattı, **30.** *den.* boru. **a steam ~** : buhar borusu, **31.** *futbol* ön iki sıradan biri, **32.** (Dokumacılıkta) uzun elyaf. *bk.:* **tow2** (1), **33.** sınır, hudut, çevre çizgisi. **That hedge marks our property ~** : Şu çit bizim arazimizin hudududur. **south of the ~** : hududun güneyi. *the ~ between Germany and France.* **34.** yol, iz, doğrultu, istikamet. *the ~ of march of the army.* **35.** (demir yolu) hat, ray. *Passengers are not allowed to cross the line. The main ~ of a railway.* **36.** inçin 12'de biri ≈ 2 mm. **37.** *Cnd.* (Ontario'da) özel yol, **38. all along the ~** : her hususta, her noktada, her yerde, baştan başa, tümü ile, tamamıyla. *I accepted that all along the ~. He was successful all along the ~.* **39. draw the ~ at** : bir şeyi reddetmek, kabul etmemek. **One must draw the ~ somewhere** : Her şeyin bir haddi/hududu vardır. **40. get a ~ on** : *k.d.* bir şeyin bilinmeyen tarafını bulmak/meydana çıkarmak, **41. get/have/give s.o. a ~ on sth.** : birisine bir hususta bilgi vermek, **42. go up in one's ~s** *ABD-tiy.* rolünü unutmak, **43. hold the ~** : (a) direnmek, (değişikliğe) karşı durmak, cephe almak. *to hold the ~ against high prices.* (b) (telefonu) kapatmamak, (c) (futbol) karşı takımı ilerletmemek, **44. in ~** : (a) düzgün, bir hizada/düzeyde/seviyede. **keep prices in ~** : fiyatları makul seviyede tutmak. (b) **in ~ with** : uygun, muvafık, aynı fikirde. *That isn't in ~ with my ideas at all!* (c) hazır, amade, (d) sırada, sonraki. **Who's next in ~** ? Sıra kimde? (e) **in ~ for** : elde etmek üzere, sırası gelmiş. **in ~ for the job** : iş almak/bulmak üzere, iş sırası gelmiş. **in ~ for promotion** : terfi sırası gelmiş, **45. in ~ of duty = in the ~ of duty** : görev esnasında, görevini/vazifesini yaparken, **46. into ~** : (a) sıraya, hizaya, düzeye, seviyeye, (b) anlaşma(ya), uyuşma(ya). **come into ~** : anlaşmaya varmak, anlaşmak, uyuşmak. **bring into ~** : ikna etmek, anlaştırmak, yola/hizaya getirmek. *He will bring the other members into ~ and the committee will accept his plan.* **fall into ~ with** : -e uymak, ...ile anlaşmak, **47. on the ~** : (a) ikisi arası, ne biri ne öbürü, (b) (tablo) en göze çarpacak yerde, (c) vaktinde/tam ödenmiş. *cash on the ~.* **48. on a ~** : düzgün, bir hizada, aynı düzeyde/seviyede, **49. out of ~** : (a) bir hizada değil, düzgün/doğru değil. **fall out of ~**: (fikren vb.) ayrılmak, (gemi) saftan çıkmak, (b) *argo* muhalif, asi, inatçı, itaatsiz, zıt fikirde. *He is always out of ~ with the rest of the board members.* (c) arsız, küstah, terbiyesiz, münasebetsiz, haddini bilmez, yakışık almaz. *Her last remark was out of the ~.* **50. reach the end of ~** : işin sonuna ulaşmak, *k.d.* yüzüp yüzüp kuyruğuna getirmek, **51. read between ~s** : gizli/kapalı anlamı sezmek/anlamak, sezmek, farkına varmak, *argo* çakmak, **52. shoot a ~** *argo* böbürlenmek, övünmek, iftiharla söylemek, **53. take a strong ~** : (politikada) parti ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalmak, **54. toe the ~** : (a) kurala/emre sıkı sıkıya riayet et(tir)mek, boyun eğmek, çoğunluğa ayak uydurmak, herkesçe kabul edilen fikri benimsemek, (b) sorumluluğu yüklenmek/üzerine almak, mes'uliyetini müdrik olmak, görevini yapmak. *e.a.- 4. row, 11. (a) contour, outline, 12. alignment, agreement, accord, 14. certificate of marriage, 15. lot, fortune, luck, 24. equator, 33. edge, limit, boundary, 34. course, track, direction, 39. refuse, 44. (a) straight, in alignment, (b) in conformity, in agreement, (c) ready, (d) in order, in succession, 47. (a) in between, 46. even, level, 49. (b) unruly, unsubordinate, (c) impertinent, presumptuous, 52. boast.*

line2, *f.* **lined, lining 1.** *gen.* **~ up** : (a) diz(il)mek, sırala(n)mak. *a road ~d with trees. The soldiers quickly ~d up. Cars ~d the road for a km.* (b) sıra/kuyruk olmak, sıraya/kuyruğa girmek. *People were lining up to get into theater.* **2.** hizaya gelmek/sokmak, saf yapmak, saf teşkil etmek, **3.** *gen.* **~ up** : bulmak, tedarik etmek, hazırlamak, (yardım) sağlamak, iş vermek, işe almak. **Have you got someone ~d up?** Birisini buldun mu? **I wonder what he's got ~d up for us?** Acaba bizim için ne hazırladı? **4.** çizmek, çizgi çekmek, çizgilerle işaretlemek, çizgilerle dol(dur)mak/kapla(n)mak. **a face ~d by age** : yaşlılıktan kırışmış bir yüz. **~d paper** : çizgili

kâğıt. ~ **sth. out on paper** : bir şeyi kâğıt üzerine işaretlemek. **Signs of worry ~d his face** : Yüzünde endişe çizgileri belirdi. **5.** göz kalemi ile göze çizgi çekmek, **6.** *esk.* (ölçü şeridi/ipi ile) ölçmek, arşınlamak, **7.** *gen.* ~ **down** *Cnd.* halatla kıyıya bağlı kayık içinde akıntıya aşağı gitmek. *We often ~d down rapids instead of portaging.* **8.** ~ **out** : (a) (ana hatlarıyla) belirtmek. **We followed the plan he had ~d out** : Ana hatlarıyla belirttiği plânı izledik. (b) beysbolde yere yakın atılan topa vurmak, (c) *müz.* icra etmek, söylemek, çalmak. *He ~d out a few old songs with great gusto.*

line[3], *f.* **lined, lining 1.** astarlamak, astar geçirmek/kaplamak/çekmek. **an overcoat ~d with silk** : ipek astarlı bir palto, **2.** (cebi/cüzdanı/keseyi para ile) doldurmak. *to ~ one's pocket with money.* **He has ~d his purse well** : Kesesini iyice doldurdu/çok para kazandı. **a well-~ed purse** : dolgun kese, **3. lined** : astarlı.

lineable = linable, *sf.* **1.** dizilebilir, sıralanabilir, hizaya konulabilir, **2.** çizilebilir.

lineage, *is.* **1.** soy, nesep, nesil, silsile, **2.** aile, sülâle, kabile, aşiret, ırk, **3.** *bk.:* **linage.** *e.a.- 1. pedigree, derivation, ancestry, 2. family, race, stock.*

lineal, *sf.* **1.** doğrudan doğruya soyundan gelen/doğan. *A grandson is a ~ descendant of his grandfather.* **2.** kalıtımsal, irsî, soydan (miras yolu ile) geçen/intikal eden. *The lands were his ~ right.* **3.** *bk.:* **linear, 4. ~ly** : kalıtım/miras yolu ile, doğrudan doğruya soydan gelerek. *e.a.- 2. hereditary.*

lineament, *is.* **1.** *gen.* **~s** : yüz hatları, çehrenin ayırt edici çizgileri. *The ~s of a Mongol face.* **2.** *gen.* **~s** : ayırt edici özellik. **3. ~al** : ayırt edici, **4. ~ation** : (ayırt edici) çizgiler oluşturma.

linear, *sf.* **1.** doğrusal. ~ **accelerator** *fiz.* doğrusal ivdireç. ~ **algebra** : doğrusal cebir. ~ **associative algebra** : doğrusal birleşmeli cebir. ~ **combination** : doğrusal katışım/bileşim. ~ **dependence** : doğrusal bağımlılık. ~ **element** : doğrusal öğe. ~ **equation** : doğrusal denklem. ~ **form** : doğrusal biçim. ~ **function** : doğrusal işlev. ~ **independence** : doğrusal bağımsızlık. ~ **interpolation** : doğrusal iç değer biçimi. ~ **isomorphism** : doğrusal eş yapı dönüşümü. ~ **iteration** : doğrusal yinelem. ~ **lattice** : doğrusal örgü. ~ **manifold** : doğrusal katman. ~ **mapping** : doğrusal izdeşim/gönderim. ~ **perspective** : doğrusal izdüşüm/görünge. ~ **programmning** : doğrusal izlenceleme. ~ **representation** : doğrusal adlanım. ~ **space** : doğrusal uzay. ~ **transformation** : doğrusal dönüşüm, **2.** uzunluk+, boy+, uzunlukla ilgili. ~ **measure** : (a) uzunluk/boy ölçüsü, (b) uzunluk ölçü birimi, **3.** çizgisel. ~ *dimensions.* **4.** çizgili, çizgilerden oluşan. ~ *design/drawing.* **5.** çizgiye benzer, çizgi biçiminde. ~ *nebulae.* **6.** *mat.* (a) doğrusal, birinci derece. ~ *equation.* (b) lineer. **a ~ operation** : lineer işlem, **7.** *bot.* uzun ve ince. *a ~ leaf.*

linearise/linearisation, *Brit. bk.:* **linearize/lineari-zation.**

linearity, *is.* doğrusallık.

linearize, *gl.f.* **-ized, -izing** doğrusallaştırmak, doğrusal yapmak. **linearization** : doğrusallaştırma, doğrusal yapma.

lineate, *sf.* çizgili, enine/paralel çizgileri olan.

lineation, *is.* **1.** çizgi çizme, çizgilerle işaretleme, **2.** çizgilerle bölme/ayırma, **3.** *bk.:* **outline, delineation, 4.** çizgiler dizisi, çizgilerden oluşan şekil.

linebacker, *is.* (futbol) ön oyuncu. **linebacking** : ön oyunculuk.

linebreed, *f.* **-bred, -breeding 1.** eş soydan türe(t)mek, belirli bir soydan yeni nesiller yetiştirmek, **2. linebreeding** : eş soydan türe(t)me.

linecaster, *is.* satır döküm makinesi : harfleri satır halinde döken matbaa makinesi. **linecasting** : satır dökümü.

line chief, *is.* uçuş şefi : uçakların uçuş çizgisinden ayrılmamasına nezaret eden hava subayı.

line cut, *is. bas.* çizgili oyma : çizgilerden veya siyah, beyaz alanlardan oluşan klişe.

line drawing, *is.* tarama resim.

line drive = liner, *is.* (beyzbol) alçak vuruş : topa alçaktan hızla gidecek şekilde yapılan vuruş.

line engraving, *is.* **1.** tarama çizgili oyma (cılık), **2.** tarama çizgi ile işlenmiş madenî levha, **3.** tarama çizgili resim/baskı.

line gale, *is. bk.:* **equinoctial storm.**

line gauge, *is.* punta ölçeği : harflerin puntasını ölçmeye yarayan matbaacı cetveli.

line-haul, *is.* düz ulaştırma : iki yer arasında insan/eşya taşıma.

lineless, *sf.* çizgisiz.

linelike, *sf.* çizgi gibi, çizgi şeklinde.

lineman, *is., ç.* **-men 1. linesman** *d.d.* hat bakıcı : telgraf/telefon hatlarını yapan/tamir eden memur, **2.** (futbol) ön hat oyuncusu, **3.** demir yolu raylarını kontrol eden memur, **4.** ölçü şeridini/zincirini taşıyan kimse.

linen, *is.&sf.* **1.** keten, ketenden yapılmış (kumaş vb.), **2.** *gen.* **~s** : keten yatak/sofra vb. örtüsü/takımı, **3.** keten ipliği, **4. wash one's dirty ~ in public** : birinin kirli çamaşırlarını ortaya dökmek, gizli rezaletleri/yolsuzlukları açığa çıkarmak, **4. ~ basket** : çamaşır sepeti, **5. ~ closet = ~ cupboard** *Brit.* havlu/çarşaf dolabı, **6. ~ draper** *Brit.* manifaturacı, **7. ~ paper** : keten elyafından yapılmış kâğıt, **8. lineny** : ketenli, ketenimsi, ketene benzer.

line of duty, *is.* (özellikle askerî) görev, vazife, hizmet. **in the line of duty** : görev esnasında.

line of fire, *is.* **1.** nişan hattı : tam ateş edileceği anda silâhın namlu ağzından geçen ve namlu ekseni düşey düzlemi içinde bulunan yatay çizgi, **2.** tehlikeli durum / mevki.

line of force, *is. fiz.* kuvvet çizgisi : kuvvet (elektrik/magnetik vb.) alanı içinde her noktasında alan vektörüne teğet olan çizgi. **field line** *d.d.*

line of scrimmage, *is.* oyun çizgisi : futbola başlarken topun bulunduğu çizgi.

line of sight, *is.* **1. line of sighting** *d.d.* (silâh) nişan çizgisi, (topoğrafya aleti vb.) görüş çizgisi, **2.** *astr.* görüş çizgisi : gök cisminden gözlemcinin gözüne gelen ışık yolu, **3.** *bk.:* **line of vision**, **4.** *rad.TV* verici ve alıcı antenleri birleştiren doğru çizgi.

line of vision, *is.* görüş çizgisi : göz yuvarının arkasında keskin görüşü sağlayan çukurluk ile görülen noktayı birleştiren doğru çizgi.

lineolate(d), *sf. zool. bot.* ince çizgili.

liner[1], *is.* **1.** (şirkete ait) gemi/uçak, büyük yolcu gemisi/uçağı, transatlantik, **2.** çizen/çizgilerle işaretleyen (kimse/şey), **3.** *(beysbol) bk.:* **line drive**, **4.** (kozmetik) göz kalemi.

liner[2], *is.* **1.** astarcı : elbiseye astar geçiren kimse, **2.** astar, **3.** (a) fonograf plâğının koruyucu kılıfı, (b) bu kılıf üzerindeki izahat, **4.** *müh.* silindir kovanı/gömleği.

linesman, *is., ç.* **-men 1.** hat bakıcı, **2.** *sp.* hakem yardımcısı, yan hakemi. ***e.a.- 1.*** *lineman.*

lines plan, *is.* gemi teknesi plânı.

line squall, *is.* düz cepheli bora/kasırga : cephesi bir doğru çizgi şeklinde ilerleyen bora/kasırga (teknik terim olarak kullanılmaz).

line storm, *is. bk.:* **equinoctial storm.**

line-up = line up, *is.* **1.** sıra, dizi, saf, *k.d.* kuyruk, **2.** dizilmiş/sıraya girmiş insanlar, **3.** tanık veya mağdurun suçluyu tanıyabilmesi için sanıkların dizildiği sıra, **4.** *sp.* oyuncu listesi, **5.** belirli bir amaç için çalışan kimselerin veya şirketlerin oluşturduğu birlik.

line up, *gs.f.* **1.** dizilmek, sıralanmak, sıraya girmek, sıra olmak. *~ ~ for inspection.* **2.** toplamak, sağlamak, temin etmek. *~ ~ support for a candidate.*

ling, *is., ç.* **ling/lings 1.** *zool.* bir tür morina *(Molva molva)* : Grönland ve K Avrupa'da bulunan morinaya benzer eti yenir balık, **2.** *bk.:* **burbot**, **3.** gıda olarak avlanan çeşitli uzun balıklardan her biri, **4.** *bot.* süpürge otu *(Calluna vulgaris).* ***e.a.- 4.*** *heather.*

-ling, *son ek* **1.** bir gruba/faaliyete mensubiyeti veya bir durumu belirtir. Ekseriya küçük düşürücü anlam taşır: *hireling, underling* gibi. **2.** "-cık/-cik/-cuk/-cük, -cağız, -ceğiz" : isme takılan küçültme eki. *duckling, princeling* gibi, **3.** yön, mevki, durum, tarz vb. bildiren zarf eki. *darkling, sideling* gibi.

linga = lingam, *is.* (Hinduizm) erkek tenasül uzvunun timsali : ölüm/doğum mabudu Siva'yı temsil eder.

lingcod, *is., ç.* **-cods/-cod** *zool.* koca ağız *(Ophiodon elongatus)* : K Pasifik'te bulunan geniş ağızlı bir balık. **ling cod** *ş.d.y.*

linger, *gs.f.* **1.** ayrılmamak, gitmemek, uzaklaşmamak, beklemek, (gitme vaktini vb.) uzatmak. **~ on after everyone else has left** : herkes gittikten sonra bir süre oradan ayrılmamak. **Several fans ~ed at the stage door for some time after the actor had gone in** : Aktör içeri girdikten sonra hayranları bir müddet sahne kapı-

sında bekleştiler. **2.** zeval bulmamak, (âdet vb.) sürüp gitmek, kolay ölmemek, (insan vb.) uzun zaman can çekişmek, şiddeti azalarak hâlâ devam etmek/yaşamak. **Daylight ~s long in summertime** : Yazın gün ışığı uzun sürer. **The custom ~s on** : Töre/âdet hâlâ devam ediyor. **After the accident he ~ed (on) for several months** : Kazadan sonra aylarca can çekişti (ve nihayet öldü). **The pain ~ed on for several weeks** : Ağrı haftalarca sürdü (sonra geçti). **3.** düşünceye/tefekküre/zevke dalmak, **4.** gecikmek, ağırdan almak, savsaklamak. **to ~ over a meal** : yavaş yavaş yemek, yemek masasında uzun süre oturmak, **5.** yavaş yavaş gitmek, avare dolaşmak, tembel tembel gezinmek, **6. ~ away/out** : oyalanmak, vakit öldürmek. *We ~ed away the summer at the beach.* **7.** *esk.* aylaklık etmek, aylakça dolaşmak. *Don't ~ about/around.* **8.** (zihinden/akıldan) çıkmamak, uzun süre (hafızada) kalmak. *The tune ~s in my mind.* **9. to ~ on a subject** : bir konu üzerinde uzun süre durmak. **I let my eyes ~ on the scene** : Gözlerimi uzun süre manzaradan ayıramadım. **10. ~er** : oyalanan, uzun süre ayrılamayan, geciken, ağırdan alan, savsaklayan, geciktiren, **11. ~ingly** : oyalanarak, uzun süre ayrılmaksızın, gecikerek, ağırdan alarak, savsaklayarak. ***e.a.-1.*** *loiter,* ***4.*** *delay, dawdle, tarry,* ***5.*** *saunter along, dally, loiter.*

lingerie*, is. Fr.* **1.** kadın iç çamaşırı, gecelik, **2.** *esk.* çamaşır.

lingo, *is., ç.* **-goes** *k.d.* **1.** (genellikle yabancı) dil, lisan, acayip/anlaşılmaz dil, **2.** şive, lehçe, bir kimseye özgü dil, **3.** meslek argosu. *the ~ of the doctors.* ***e.a.-*** *langauge, dialect, jargon.*

lingonberry, *is., ç.* **-ries** dağ kızılcığı. ***e.a.-*** *mountain cranberry, cowberry.*

lingua, *is., ç.* **-guae** dil, dile benzer parça. ***e.a.-*** *tongue.*

lingua franca, *is., ç.* **lingua francas/lingua francae 1.** ortak dil, yabancılar arasında anlaşma sağlayan yabancı dil. **English is the ~ ~ of commerce** : İngilizce ticaret âleminin ortak dilidir. **2.** eskiden Akdeniz kıyılarında konuşulan İtalyancadan bozma dil.

lingua geral, *is.* G Amerika Amazon vadisinde konuşulan ortak dil (Tupi'den bozma).

lingual, *sf.&is.* **1.** dile/dil biçimindeki organa ait, **2.** dile/lisana ait, **3.** *s.bl.* dil ucu ile telâffuz edilen (ses), **4. ~ly** : dil ile, dil ucundan, dilin ucuna doğru.

linguiform, *sf.* dil biçiminde. ***e.a.-*** *tongue-shaped.*

linguine = linguini, *is. It.* uzun yassı makarna.

linguist, *is.* **1.** dilci, dil bilimci, dil bilgini/uzmanı, lisan âlimi, **2.** çok dil bilen.

linguistic, *sf.* **1. linguistical** *d.d.* (a) dilsel, dile/lisana ait. ~ *change.* (b) dil bilimsel, dil bilimine ait, **2. ~ally** : dil bakımından, dil bilimsel olarak, **3. ~ atlas** *bk.:* **dialect atlas, 4. ~ chart** : dil haritası, **5. ~ community** : dilsel topluluk, **6. family** : dil ailesi, **7. ~ form = speech form** : anlamlı söz (cümle, kelime vb.). *bk.:* **morpheme. 8. ~ geographer = dialect geographer** : dil bilimsel coğrafya uzmanı, **9. ~ geography = dialect geography** : dil bilimsel coğrafya, uzamsal dil bilimi : dil olgularının yeryüzündeki dağılış alanlarını inceleyen bilim, **10. ~ group** : dil öbeği, **11. ~ level** : dil düzeyi, **12. ~ revolution** : dil devrimi, **13. ~ stock** : (a) dil ailesi, bir dil ile çeşitli lehçe, şive ve ağızlarının tümü, (b) bir dili ve çeşitli lehçelerini konuşan toplum.

linguistician, *is. bk.:* **linguist** (1).

linguistics, *ç. is.* dil bilimi. **comparative ~** : karşılaştırmalı dil bilimi. ***e.a.-*** *(Brit.) philology.*

lingulate(d), *sf.* dil biçiminde. *a ~ leaf.* ***e.a.-*** *ligulate.*

liniment, *is.* ovalamaç, merhem, romatizma ve burkulmadan doğan ağrıları dindirmek için ovarak sürülen yağlı/kokulu sıvı.

linin, *is. biy.* linin : göze çekirdeğindeki renkli tanecikleri birbirine bağlayan ağ gibi madde.

lining, *is.* **1.** astar, bir şeyin içine geçirilen/kaplanan madde. **Every cloud has a silver ~** : Her işte bir hayır vardır. **2.** (kitap ciltlemede) cilt astarı, **3.** astarlama, astar geçirme/kaplama, **4.** (çizgi) çizme, çizgilerle süsleme/tarama, **5.** çizgili süs, çizgilerle yapılan tezyinat.

link[1], *is.* **1.** halka, zincir halkası. **missing ~** : noksan halka, insanla maymun arasındaki yaratık, **2.** bağ, bağlantı, rabıta. **He felt a ~ of trust between them** : Aralarında bir güven bağı olduğunu hissetti. *The ~ between the past and the future. A ~ in a chain of evidence.* **3.** lüle, bukle. *a ~ of hair.* **4.** sucuk halkası, tek sosis kangalı, **5.** *ilet.* bağlantı, haberleşme kanalı, iki nokta arasında haberleşme sağlayan sistem, **6.** kol düğmesi, **7.** (a) 7.92" = 20.12 cm'lik uzunluk birimi, (b) ölçü zincirini oluşturan 100 çubuktan her biri (= 1 kadem = 30.48 cm), **8.** *kim.* bağ, molekülü oluşturan atomlar arasındaki çekme kuvveti, **9.** *mak.* mafsal, oynak yeri, **10.** (yağlı kıtıktan yapılmış) meş'ale, **11.** zincirlemek, (birbirine) bağlamak, raptetmek, kavra(t)mak, **12.** *İsk.* sekmek, hafif hafif sekerek yürümek, **13. ~able** : bağlanabilir, zincirlenebilir, raptedilebilir, **14. linker** : halkacı, zincir halkası yapan. ***e.a.- 2. bond, tie, connection, 6. cuff link, 8. bond, 10. torch, 11. join, connect, fasten, bind, unite, interlock, couple, 12. trip.***

linkage, *is.* **1.** bağla(n)ma, zincirle(n)me, birleş(tir)me, raptetme, **2.** bağ, bağlantı, irtibat, **3.** *kal. b.* soy bağı, soya çekme : aynı kromozomdan üreyen genlerle iki veya daha fazla niteliğin kalıtım yolu ile döllere geçmesi, **4.** *mak.* kol/çubuk (düzeni), **5.** *elekt.* sarmaç : bir bobinin sarım sayısı ile bir sarımdan geçen manyetik akının çarpımı, **6.** pantograf vb. gibi çizim aleti.

linkboy, *is. esk.* meş'aleci, fenerci : meş'ale/fener taşıyarak yaya yollarını aydınlatmak için kiralanmış çocuk.

linked, *sf.* **1.** *kal. b.* soy bağımlı, soya çekmiş, **2.** bağlı, merbut, birleşmiş, **3. ~ rhyme** : bağlı kafiye : bir mısraın son hecesi ikinci mısraın ilk hecesiyle birleşerek ikinci mısraın son hecesine uyan kafiye şekli. *Some birds fly / Towards the night* gibi. **4. ~ verse** : bağlı şiir : Üç mısralık ilk kıtası bir şair, bunu izleyen iki mısralık kıtaları başka şairler tarafından yazılmış Japon şiiri. ***e.a.- 2. connected, joined, interlocked.***

linking verb, *is. gr.* bağ-fiil : eylem bildirmeyip yüklemi özneye bağlayan fiil. *Be, appear, seem, become are linking verbs.* Örnek : *He is a doctor. We became friend.* ***e.a.- copula.***

links, *ç. is.* **1.** golf oyunu sahası, **2.** *İsk.* düz uzun kumsal, **3. ~man** : golfçu, golf oyuncusu. ***e.a.- 1. golf course, 3. golfer.***

Link trainer , *is.* yerde pilot eğitim cihazı.

linkwork, *is.* **1.** zincir işi, zincir gibi halkalardan oluşan el işi, **2.** *bk.:* **linkage.**

linn = lin, *is. İsk.* **1.** çağlayan, şelâle, sel veya su mecrası üzerinde su düşütleri, **2.** boğaz, dar geçit, uçurum. ***e.a.- 1. cascade, 2. ravine, precipice.***

linnet, *is. zool.* **1.** kenevir kuşu *(Carduelis cannabina)* Sırtı ve kanatları kestane rengi, karnı kül rengi, ak ötücü kuş. **2.** keten kuşu *(Carduelis linaria)* : tarla ve çalılıklarda yaşayan bir ispinoz türü.

lino, *is., ç.* **linos** *bk.:* **linoleum.**

linocut, *is.* **1.** lino oyma, **2.** muşamba baskısı : tahta üzerine çakılmış muşambaya oyulmuş şekillerle yapılan baskı.

linoleic acid, *is. kim.* linoleik asit : C17H31COOH. Keten tohumu yağı gibi yağlarda bulunan doymamış yağ asidi. **linolic acid** *d.d.*

linoleum, *is.* muşamba, linolyum, döşemelik mantarlı muşamba. **~ block** : oymalık muşamba, oyma yapmak için tahta üzerine çakılmış muşamba.

Linotype , *is.* linotip : matbaa harflerini satır halinde dizip döken baskı makinesi.

linotype, *f.* **-typed, -typing 1.** linotip dizgi/baskı yapmak, **2. linotyper = linotypist** : linotip basımcısı.

linsang, *is. zool.* Hint kedisi *(Prionodon, Pardictis, Poiana)* : G Asya ve Afrika'da yaşayan kediye benzer uzun kuyruklu et obur hayvan.

linseed, *is.* **1.** keten tohumu, **2. ~ cake** : köftün, (yağı çıkarılmış) keten tohumu posası/küspesi, **3. ~ meal** : köftün unu, **4. ~ oil** : bezir yağı, keten tohumu yağı, **5. ~ poultice** : keten tohumu lâpası.

linsey-woolsey, *is., ç.* **-woolseys 1. linsey** *d.d.* keten, yün veya pamuk karışımı kaba kumaş, **2.** *esk.* saçma, şaşırtmaca, yave, boş/manasız söz, zevzeklik. ***e.a.- 2. nonsense, balderdash.***

linstock, *is.* top ateşleme çubuğu : çatal ucu ile kibrit tutularak topu ateşlemede kullanılan çubuk.

lint, *is.* **1.** keten tiftiği, **2.** iplik yapmakta kullanılan pamuk, **3.** yara pansumanı için kullanılan keten tiftiği, **4.** pamuk tohumdan ayrıldıktan sonra kalan döküntü, **5. ~less** : tiftiksiz, lifsiz, elyafsız, tüysüz.

lintel, *is.* üst söve, kapı veya pencerenin üst sövesi, lento. *Brit.:* **lintol.**

lintwhite, *is. İsk. bk.:* **linnet.**

linty, *sf.* **lintier, lintiest 1.** tiftikli, tüylü, lifli, elyaflı, **2.** tiftik/tüy gibi. *~ bits on his coat.*

liny, *sf.* **linier, liniest 1.** çizgisel, çizgi gibi, çizgiye benzer, **2.** dar, ensiz, ince ve uzun, **3.** çizgili. **liney** *d.d.* *e.a.- 2. thin.*

Linzer torte, *is., ç.* **Linzer tortes** bademli/fındıklı pasta : dövülmüş badem/fındıklı ve içi reçelli pasta.

lion, *is.* **1.** *zool.* aslan *(Panthera leo)*, **2.** Kedigillerden pars, panter, kugar vb. gibi iri vahşî hayvan, **3.** cesur, yiğit, aslan gibi adam, **4.** gözde/ünlü kişi, herkesçe aranan/sevilen tanınmış/şöhretli kişi. *a literary ~.* **5. ~s** *Brit.* ilginç şeyler/yerler, **6.** *b.h. astr.* Aslan burcu, **7.** *b.h. International Association of Lions Club* üyesi, **8.** üzerinde aslan resmi olan madenî para, **9.** (a) İngiltere'nin simgesi olarak aslan, (b) İngiliz milleti, **10. ~like** : aslan gibi, cesur, yiğit, kuvvetli, **11. ~ - hunter** : şöhret avcısı: ünlü kişileri ziyafet vb. ile elde etmeye çalışan kimse, **12. Beard the ~ in his den** : kuvvetli/nüfuzlu birine açıkça meydan okumak/karşı koymak, **13. put (one's) head in the ~'s mouth** : kelleyi koltuğa almak, çok tehlikeli bir işe atılmak, **14. the ~'s skin** : sahte kahramanlık, **15. twist the ~'s tail** : aslanı ininden çıkarmak, uyuyan aslanı uyandırmak, hükûmeti (özellikle İngiliz hükûmetini/milletini) kızdıracak harekette bulunmak. *e.a.- 4. celebrity, 6. Leo.*

lioness, *is.* dişi aslan.

lionfish, *is. zool.* aslan balığı *(Pterois)* : Büyük Okyanusun Ekvator bölgesinde bulunan parlak çizgili, uzun yüzgeçli ve sırt yüzgeçleri zehirli bir balık türü.

lionhearted, *sf.* **1.** cesur, yiğit, kahraman, aslan yürekli, **2. ~ly** : cesaretle, yiğitçe, kahramanca, aslan gibi, **3. ~ness** : cesaret, yiğitlik, kahramanlık, aslan yüreklilik. *e.a.- 1. courageous, brave.*

lionise/lionisation/lioniser, *Brit. bk.:* **lionize/lioni-zation/lionizer.**

lionize, *f.* **-ized, -izing 1.** ululamak, methedip göklere çıkarmak, (birine) ünlü kişi/kahraman muamelesi yapmak, baş tacı etmek. *The visiting artist was ~d by the press.* **2.** *Brit.* ilginç/önemli yerleri ziyaret etmek/gezip görmek/göstermek/teşhir etmek, **3.** şöhret avcılığı yapmak, ünlü kişileri ziyafetlere davet ederek elde etmeye çalışmak, **4. lionization** : (a) ululama, methedip göklere çıkarma, kahraman muamelesi yapma, (b) ilginç yerleri ziyaret etme/gösterme, (b) şöhret avcılığı yapma, **5. lionizer** : (a) ululayan, methedip göklere çıkaran, kahraman muamelesi yapan, (b) ilginç yerleri ziyaret eden/gösteren, (b) şöhret avcılığı yapan.

lion's mouth, *is.* çok tehlikeli yer.

lion's share, *is.* aslan payı, bir şeyin en büyük ve en iyi parçası. *He received ~ ~ of the research money. She grabbed the ~ ~ of the dessert.*

lip, *is.&sf.&f.* **1.** dudak. **upper/lower- ~** : üst/alt dudak. *a man with a cigar between his lips.* **2.** *gen.* **~s** : (konuşma organı olarak) dudaklar, ağız. **She refused to open her ~s** : Ağzını açmadı/sır vermedi, **3.** *argo* ayıp söz, edepsizlik, küstahlık, arsızlık, yüzsüzlük. **None of your ~** : Küstahlığı/arsızlığı bırak. **4.** dudak şeklinde şey, **5.** *bot.* çenet : bilhassa nanegillerden olan bitkilerde taç yaprağı oluşturan iki parçadan her biri, **6.** *zool.* (a) *bk.:* **labium**, (b) karından ayaklılarda kabuk ağzının iç ve dış kenarları, **7.** (sürahi vb.) ağız. *the ~ of a pitcher.* **8.** kenar, uç, **9.** (a) yara ağzı, (b) (vadi vb.) giriş, açıklık, kenar, **10.** dudak+, dudak hareketi ile oluşan. **~ movements** : dudak hareketleri. **~ consonants** : dudaktan çıkarılan ünsüzler, **11.** sözde, asılsız, gayrisamimî. **~ praise. 12.** dudaklarını dokundurmak, öpmek, **13.** mırıldanmak, **14.** yalanmak, **15.** *golf* topa vurup çukurun tam kenarına göndermek, **16.** *müz.* (nefesli sazların dili/ağızlığı ile) sesi ayarlamak, **17. bite one's ~s** : (öfkesini/üzüntüsünü belli etmemek için) dudaklarını ısırmak, **18. button one's ~ = button up** *argo* susmak, ağzına kilit vurmak, **19. hang on the ~s of** : kulak vermek, dikkatle dinlemek, **20. keep a stiff upper ~** : metin olmak, (felâkete) cesaretle göğüs germek, kendine hâkim olmak, fütu-

ra/korkuya kapılmamak, cesaretini/metanetini kaybetmemek. *e.a.- 10. labial, 11. insincere, 12. kiss, 13. utter, murmur, 14. lick.*

lipase, *is. biy.- kim.* lipaz : yağları sindiren enzimlerden herhangi biri. Karaciğer, pankreas, sindirim organları ve bazı bitkiler üretir.

lipid(e) = lipin = lipoid, *is. biy.- kim.* yağ, yağımsı madde : yağ, balmumu ve steroller gibi dokunuşu yağlı, suda erimeyen, alkol, eter, kloroform vb. de eriyen, protein ve karbohidratlarla birlikte yaşayan gözenin temel yapısını oluşturan çeşitli organik bileşimler.

lipless, *sf.* dudaksız.

liplike, *sf.* dudak gibi, dudak biçiminde, dudağa benzer.

lipo-, *ön ek* "yağ+, yağlı". *ör.: lipoid, lipoprotein.*

lipofuscin, *is.* göze yağı : insan yaşlandıkça gözelerde biriken renkli yağ tabakası.

lipogenesis, *is.* yağ oluşumu : canlı vücutlarda yağ asitlerinin teşekkülü.

lipoic acid, *kim.* lipo asidi : C8H14O2S2. Metabolizmada alfa keto asitlerin oksitlenmesini sağlayan kristalli bileşim.

lipoid(al), *sf.* yağ+, yağa benzer, yağ gibi, yağımsı.

lipolysis, *is. kim.* yağların hidrolizi ile yağ asitleri ve gliserol oluşması.

lipoma, *is., ç.* **-mas, -mata** *patol.* lipoma, yağ uru, yağlı tümör. **~tous** : lipomalı, yağ urlu.

lipophilic, *sf. fiz. kim.* **1.** yağsever : yağlı maddelere karşı kuvvetli afinitesi olan, **2.** yağemer : yağların erimesini/soğurulmasını kolaylaştıran.

lipoprotein, *is. biy.- kim.* yağlı protein (süt, yumurta sarısı, kan vb. gibi).

lipotropic, *sf. biy.- kim.* yağ tüketen : yağlı maddelere karşı afinitesi olan, karaciğerde yağ birikimini önleyen. **lipotropism** : yağ tüketicilik.

lipped, *sf.* **1.** dudaklı. **thin ~** : ince dudaklı. **thight ~** : sıkı dudaklı, ağzı sıkı, **2.** *bot. bk.:* **labiate.**

lippen, *f. İsk.* **1.** (bir kimseye) güvenmek, itimat/emniyet etmek, **2.** (bir şeyi birisine) emanet etmek/bırakmak, **3.** güveni/itimadı/itikadı olmak. *e.a.- 1. trust, rely, 2. entrust, 3. have confidence/faith/trust.*

lipper, *is.&f.* **1.** (deniz) hafif dalga(lanma), küçük dalgalardan gelen serpinti, **2.** (hafif) dalgalanmak, kırışmak. *e.a.- 2. ripple.*

lippy, *sf.* **lippier, lippiest** arsız, küstah, edepsiz, terbiyesiz, sırnaşık. **Don't get ~ with me** : Edepsizliğin lüzumu yok. *e.a.- insolent, impudent, brash.*

lip-read, *f.* **-read, -reading** dudak anlamak : dudak hareketlerinden konuşulanları (duymaksızın) anlamak. **lip-reader** : dudak anlayan. **lip-reading** : dudak anlama.

leap service, *is.* sahte bağlılık, sözde samimiyet, samimiyetsizlik, suretâ hürmet. *He paid only ~ ~ to the dictator.* *e.a.- insincerity.*

lipstick, *is.* ruj, dudak boyası.

liquate, *gl.f.* **-quated, -quating** *metal.* ergit arıtmak, ergiterek arıtmak : bir alaşımı ergitip daha yüksek sıcaklıkta ergiyen maddelerden arıtmak. **liquation** : ergitarıtma.

liquefaction, *is.* sıvılaş(tır)ma, sıvı hâline gelme/getirme. **liquafactive** : sıvılaştırıcı.

liquefiable, *sf.* sıvılaş(tırıl)abilir, ergitilebilir, ergiyebilir.

liquefied petroleum gas, *is.* sıvı bütan : sıkıştırılarak sıvılaştırılmış propan, bütan gibi tutuşucu karbonlu hidrojenler. Doğal gazlardan veya petrol arıtımı yan ürünlerinden yapılır. Yakıt olarak, organik sentezlerde, yapay lâstik yapımında kullanılır. **bottled gas, LPG, LP gas** *d.d.*

liquefier, *is.* **1.** sıvılaştıran, **2.** sıvılaştırıcı, sıvılaştırma cihazı.

liquefy, *f.* **-fied, -fying** sıvılaş(tır)mak, ergi(t)mek, sıvı hâline gelmek/getirmek/dönüş(tür)mek. *e.a.- melt.*

liquescent, *sf.* **1.** sıvılaşan, ergiyen, sıvı haline dönüşen, **2.** ergiyebilir, sıvılaşabilir, **3. liquescence = liquescency** : sıvılaşma, sıvılaşabilme, ergi(yebil)me. *e.a.- 1. melting.*

liqueur, *is.* likör, alkollü ve tatlı içki. **cordial** *d.d.*

liquid, *sf.&is.* **1.** sıvı, akışkan (madde), akıcı, mayi. **Water is a ~** : Su bir akışkandır. **~ soap** : sıvı sabun. **~ air** : sıvı(laştırılmış) hava. **2.** sulu, su gibi, **3.** berrak, saydam, şeffaf, parlak. *large ~ eyes.* **4.** (ses) hoş, akıcı, kulağa hoş gelen. *the ~ notes of a bird.* **5.** (hareket) ahenkli, yumuşak, zarif, **6.** kolayca paraya çevrilebilir. **~**

assets. Canada Savings Bonds are a ~ investment. **7.** *s.bl.* akıcı : pürüzsüz, yumuşak telâffuz edilebilen ve sesli gibi uzatılabilen (sessiz harf). *L and r are ~ consonants.* **8. ~ly** : sıvı olarak, sıvı şeklinde, **9. ~ness** : sıvılık, akışkanlık, akıcılık. ***e.a.-*** *1. fluid, 2. melted, 3. clear, transparent, bright, 4. smooth, 6. convertible.*

liquidambar, *is.* **1.** *bot.* günlük ağacı *(Liquidambar) :* D Asya ve KD Amerika'da yetişen akçaağaç yapraklarına benzer yıldız biçimli yaprakları, dikenli yuvarlak meyvesi olan bir ağaç. *bk.:* **sweet gum, 2.** günlük : bu ağaçtan elde edilen sarımtrak, güzel kokulu, yatıştırıcı sıvı (hekimlikte kullanılır).

liquidate, *f.* **-dated, -dating 1.** (borcu) ödemek, tediye etmek, **2.** (iş/ticaret) tasfiye etmek, kapatmak, **3.** (istenmeyen bir şeyi) defetmek, bertaraf etmek, tasfiye etmek, temizlemek, ilga etmek, -e son vermek. *to ~ a partnership. Russian revolution ~d the nobility.* **4.** paraya çevirmek, **5.** *argo* öldürmek, temizlemek. *All his supporters were expelled, exiled or ~d. Gangsters who ~ their rivals.* **6.** *esk.* açıklamak, aydınlatmak. ***e.a.-*** *1. pay, settle (a debt), 3. abolish, do away with, get rid of, break up, wipe out, 5. kill, murder.*

liquidation, *is.* **1.** (borç) öde(n)me, tediye, **2.** tasfiye etme, kapatma, **3.** paraya çevir(il)me.

liquidator, *is.* tasfiye memuru, işi tasfiye ile görevli memur.

liquid crystal, *is.* sıvı örüt, sıvı kristal : donma noktası üstündeki belli sıcaklık aralığında dış etkilere karşı yönseme gösteren, özellikle optik özellikleri doğrultu ile değişen sıvı.

liquid fire, *is.* sıvı silâh : savaşta düşmana karşı kullanılan petrol vb. gibi tutuşucu sıvı.

liquid glass, *is. bk.:* **sodium silicate.**

liquidise, *gl.f. Brit. bk.:* **liquidize.**

liquidity, *is.* sıvılık, akışkanlık. ***e.a.-*** *liquidness.*

liquidize, *gl.f.* **-ized, -izing** sıvılaştırmak, sıvı hâline getirmek. ***e.a.-*** *liquefy.*

liquid measure, *is.* sıvı ölçüsü/ölçeği (litre, galon, vb.).

liquid oxygen = lox, *is.* sıvı oksijen: sıkıştırılıp - 183°C'den aşağı sıcaklıkta sıvı olarak saklananan oksijen.

liquid petrolatum, *is.* madenî yağ. ***e.a.-*** *mineral oil.*

liquid storax, *is.* günlük, buhur. **storax** *d.d.*

liquor, *is.&f.* **liquored, liquoring 1.** içki : damıtma usulüyle elde edilen alkollü içki (viski, konyak vb. gibi). **under the influence of ~** : yarı sarhoş. **in ~ = the worse for ~** : sarhoş, çakırkeyf. **malt ~** : bira. **~ store** : içki satan dükkân, **2.** et suyu, sebze/meyve suyu : bir şeyi kaynatarak elde edilen su, **3.** mahlûl/mahlût, **4.** suda eritilmiş ilâç, **5.** (deriyi) yağlamak, **6. ~ up** : (çok) içki iç(ir)mek, iç(ir)erek zil zurna sarhoş olmak/etmek.

liquorice, *is.* meyan kökü, meyan balı. ***e.a.-*** *licorice.*

liquorish, *sf. bk.:* **lickerish.**

lira, *is., ç.* **lire/liras 1.** *T.* lira, Türk lirası (= 100 kuruş), **2.** *It.* liret, İtalyan lirası (= 100 centisimi).

liriodendron, *is., ç.* **-drons/-dra** *bot.* ağaç lâlesi *(Liriodendron).*

liripipe, *is.* **1.** (Orta Çağ giyiminde) şapka kuyruğu/püskülü, şapkanın arkasından sarkan parça, **2.** *bk.:* **scarf, trippet, hood.**

Lisbon, *is.* Lizbon. Portekizcesi : ***Lisboa.***

lisle, *is.&sf.* **1. lisle thread** *d.d.* (ince, çift bükülmüş, dayanıklı) pamuk ipliği (özellikle çorap örmekte kullanılır), **2.** bu iplikten yapılmış.

lisp, *is.&f.* **1.** pelteklik, **2.** peltekleme(k), peltek konuşma(k) : **s** ve **z** harflerini *"thin"* deki **th** gibi telâffuz etme(k), **3. ~er** : peltekleyen, peltek konuşan, **4. ~ingly** : peltekleyerek, peltek peltek.

lis pendens, *is. Lât. huk.* **1.** mahkeme gündemine alınmış/duruşma gününü bekleyen dava, **2.** dava sonuna kadar davalı malın mahkeme kontrolu altında bulunması ilkesi.

lissom(e), *sf.* **1.** kıvrak, esnek, eğilip bükülebilir (özellikle vücut), **2.** çevik, atik, hareketli, **3. ~ly** : kıvrak/esnek/çevik/atik bir şekilde, **3. ~ness** : kıvraklık, esneklik, çeviklik, atiklik. ***e.a.-*** *1. lithe, limber, supple, 2. agile, active.* ***k.a.-*** *1. rigid, 2. clumsy.*

list[1], *is.&f.* **1.** dizin, liste, cetvel, fihrist. **alphabetical ~** : abecesel dizin, alfabe sırasıyla liste/cetvel. **make a ~ of things one must do** : yapacağı işlerin listesini yapmak. **a shopping/gocery ~** : alış veriş listesi. **put sf.o.'s name on the ~** : birisinin adını listeye eklemek. **take his**

name off the ~ : adını listeden çıkarmak/silmek. **~ price** : katalog fiyatı, maktu fiyat. **black ~** : kara liste. **the free ~** : (a) gümrüksüz ithal edilen eşya listesi, (b) (tiyatroya) parasız girenlerin listesi. **the active ~** : askerî göreve çağrılacak subaylar listesi. **on the active ~** : faal hizmette. **be on the danger ~** : (hasta) ölüm tehlikesinde olmak, **2.** liste(sini) yapmak, listeye/deftere geçirmek/yazmak, kaydetmek. *~ s.o.'s name. Let's just ~ these factors: we have temperature, speed, pressure... what else?* **3.** listede bulunmak, listeye girmek/dahil olmak/kaydolunmak, kayda geç(ir)mek. *Your name isn't ~ed. The death was officially ~ed as drowning.* **4.** (hisse senedi) borsaya kaydet(tir)mek, borsada kayıtlı bulunmak, **5.** *esk. bk.:* **enlist**, **6.** (fiyatı) katalogda bulunmak, kataloğa geç(ir)mek. *This radio ~s at $34.98.* **7. enter the ~s** : (yarışmaya/tartışmaya/rekabete vb.) katılmak, dahil olmak. *Foreign companies may be allowed to enter the ~s for the first time.* ***e.a.- 1. catalog, inventory, register, roll, schedule, index, 2. record, catalog, 3. enroll.***

list2, *is&sf.&f.* **1.** kenar, kıyı, kenar şeridi, **2.** kumaş kenar(lar)ı, **3.** şerit kurdele, **4.** renkli şerit, **5.** (sakal/bıyık) ayırım çizgisi, **6.** tahta kenarından kesilip çıkarılacak kısım (kabuk vb.), **7.** saban izi, **8.** şeritlerden yapılmış, **10.** (toprağı) sürmek, ekime hazırlamak, **11.** tahta kenarından ince bir parça kesmek. ***e.a.- 1. border, 2. selvage, 3. strip, band, 7. furrow.***

list3, *is.&f.* (gemi) yan yatma(k), yana eğilme(k). *The sinking ship was ~ing so that water lapped her decks.*

list4, *f. esk.* **1.** hoşlanmak, canı istemek, hoşuna gitmek. **It ~s me not to speak** : Canım konuşmak istemiyor. **2.** arzu/istek/meyil duymak, keyfi/canı istemek. **The wind bloweth whereit ~eth** : Rüzgâr nereden isterse oradan eser. ***e.a.- 1. please, like, 2. wish, desire, choose,***

list5, *f. esk.* dinlemek, işitmek, duyınak. ***e.a.- listen, hear.***

listed, *sf.* **1.** (borsada) kayıtlı, alınıp satılabilir. **~ securitiy** : borsada kayıtlı/serbestçe alınıp satılabilen hisse senedi/bono/kıymetli evrak, **2.** (telefon rehberinde) yazılı/kayıtlı.

listel, *is. mim.* ince pervaz/tiriz.

listen, *f.* **1.** *gen.* **~ to** : dinlemek, kulak vermek. **~ to the radio** : radyo dinlemek. **I like to ~ to music** : Müzik dinlemeyi severim. *to ~ attentively to s.o.* **~ to me!** Bana bak/beni dinle. **He wouldn't ~ to reason** : Doğru söze kulak vermez. **2.** *gen.* **~ to** : dikkat etmek, dikkatle dinlemek, itaat etmek. **You never ~ to a word I say** : Söylediklerime dikkat etmiyorsun. **~ to your father!** Baban ne diyorsa onu yap! **I don't know what he said, because I wasn't listening** : Ne dediğini bilmiyorum, çünkü dikkat etmiyordum. **3.** *gen.* **~ for** : beklemek, kulak vermek, kulağı ...da olmak, göz kulak olmak. **to ~ for the telephone** : telefon beklemek/kulağı telefonda olmak. *~ for the telephone while I am out.* **Hush, I'm listening for the telephone** : Sus, telefon bekliyorum. **4. ~ in** : (a) kulak misafiri olmak, (konuşulanları gizlice) dinlemek, kulak kabartmak. *to ~ in to a conversation.* (b) radyo (dan) dinlemek. *to ~ in at news time. ~ in next week for another drama. ~ in to the news.* **Did you ~ in to the Prime Minister yesterday evening** : Dün akşam radyodan Başbakanı dinledin mi? (c) (telefon konuşmasını) paralel telefondan dinlemek. *I ~ed in on the extension.* **5. ~ out** *k.d.* dikkatle dinlemek, kulak vermek. *~ out for your name to be called.* **6.** *esk.* işitmek, **7. ~able** : dinlenebilir, **8. ~er** : dinleyici. ***e.a.- 2. heed, 4. (a, c) eavesdrop, overhear, 6. hear.***

listening, *is.* **1.** dinleme, dinleyiş. **Goodbye and good ~** : (radyoda) (gelecek programda buluşmak üzere) Şimdilik hoşça kalınız! **2. ~ post** *As.* (a) (düşman hattına yakın) dinleme noktası, (b) gizli haber/istihbarat kaynağı.

lister, *is.* **1. ~ plow** *d.d.* pulluk, toprağı sürmeye mahsus çift bıçaklı saban, **2. ~ planter = ~ drill** *d.d.* sürüm/ekim pulluğu : toprağı süren ve aynı zamanda açtığı çukura tohumu döküp kapatan pulluk, **3.** listeci, liste/fihrist/katalog yapan kimse.

listeriosis = listerellosis, *is., ç.* **-oses** lister hastalığı : memeli hayvanlarda/kuşlarda/nadiren insanlarda görülen tehlikeli bir beyin hastalığı. *Listeria monocytogenes* adlı bakteri sebep olur.

listing, *is.* **1.** dizinleme, kaydetme, liste/fihrist/katalog yapma, **2.** listede bulunma, listeye dahil olma, **3.** liste, kayıt, katalog, listede bulunan şeyler. ***e.a.- 3. list, record, catalog.***

listless, *sf.* **1.** kaygısız, kayıtsız, bîgâne, dikkatsiz, gevşek. *a dull and ~ mood.* **2.** neşesiz, hâlsiz, bezgin, üzgün. **to feel ~** : neşesiz/hâlsiz hissetmek. **The heat made him ~** : Sıcak onu hâlsiz bıraktı. **3. ~ly** : kaygısızca, kayıtsızca, neşesiz/hâlsiz bir şekilde, **4. ~ness** : kaygısızlık, kayıtsızlık, neşesizlik, halsizlik. ***e.a.-*** *1&2. languid, apathetic, lackadaisical.*

lists, *is.* **1.** kapalı cirit/mızrak yarışma alanı, **2.** (cirit/mızrak oyunu alanını çevreleyen) parmaklık, çit, **3.** er meydanı : dövüş/yarışma/vuruşma/mücadele alanı /sahası, **4. enter the ~** : mücadeleye/yarışmaya girişmek, ihtilâfa düşmek.

lit, *is.&sf.* **1.** yanmış, tutuş(turul)muş, aydınlatılmış. *bk.:* **light** *(geç.z.&sf.f.),* **2.** sarhoş, içkili. ***e.a.-*** *2. drunk..*

lit. = **1.** liter(s), **2.** literal(ly), **3.** literary, **4.** literature.

litany, *is., ç.* **-nies 1.** yakarış, münacat, mukabele ile okunan dua, **2.** nakarat, tekrar. *a ~ of cheering phrases.* **3. the Litany** : Anglikan kilisesi dua kitabında *(Book of Common Prayer)* mukabeleli kısa dualar.

litchi, *is., ç.* **-tchis 1.** Çin eriği *(Litchi chinensis)* (ağacı/meyvesi). **lichee, lichi** *ş.d.y.* **2. ~ nut** : Çin eriği kurusu.

lit de justice, *is. Fr.* **1.** taht : Fransız krallarının parlamento toplantılarında oturdukları sandalye, **2.** toplantı, içtima : Fransız krallarının hazır bulunduğu parlamento toplantısı.

-lite, *son ek* "taşı" : maden cevheri ve fosil adlarına takılır. *ör.: aerolite, chrysolite, rhodolite, ichnolite.*

liter, *is.* litre, 0.001 m^3. *Brit.:* **litre.**

literacy, *is.* **1.** okumuşluk, okur yazarlık, okuyup yazabilme yeteneği. **There is a high/low degrre of ~ in this country** : Bu ülkede okur yazarlık oranı yüksektir/düşüktür. **2. ~ test** : okur yazarlık sınavı.

literal, *sf.* **1.** harfi harfine, harfiyen, aslının tıpkısı, aynen, kelimesi kelimesine. *a ~ translation.* **2.** (şahıs) kelimeleri gerçek ve asıl anlamlarında kullanan, hayalî/mecazî anlamlardan uzak duran, **3.** gerçek/hakikî (anlamda), lâfzî, mecazî değil. *a ~ interpretation. When we say "He flew down the stairs to meet them", we do not mean "fly" in the ~ sense of the word.* **4.** abartmasız, gerçeğe/hakikate uygun. *It was a ~ statement of the fact. A ~ account. The ~ truth of the matter is that he was terrified.* **5.** gerçek, ciddî, hakikî. *~ bankruptcy. The drought has meant ~ starvation.* **6.** harf+, harfî, alfabe harflerine ait. **a ~ error** : harf hatası, **7.** harf biçiminde, **8.** harflerle ifade edilen, **9. ~ness** *bk.:* **literality.**

literalise/literalisation/literaliser, *Brit. bk.:* **literalize/literalization/literalizer.**

literalism, *is.* **1.** harfiyen yorumculuk, harfi hafine yorum/açıklama taraftarlığı, **2.** (sanat/edebiyat) gerçekçilik, realizm, idealizmden kaçınma, gerçeklere bağlılık, **3. literalist** : harfiyen yorum taraftarı, gerçekçi, **4. literalistic** : harfiyen, gerçek anlamda, **5. literalistically** : harfiyen yorumlayarak, gerçekçilikle.

literality, *is., ç.* **-ties 1.** harfiyen açıklama/çevirme, aslına bağlı/sadık kalma, **2.** gerçekçilik, aslına sadakat, gerçeğe bağlılık. ***e.a.-*** *literalness.*

literalize, *f.* **-ized, -izing 1.** harfiyen/harfi harfine çevirmek/açıklamak, aslına sadık kalmak, **2. literalization** : harfiyen çevirme/açıklama, aslına sadık kalma, **3. literalizer** : harfiyen çeviren/açıklayan, aslına sadık kalan.

literally, *zf.* **1.** harfi harfine, harfiyen, aynen, kelimesi kelimesine. *translate ~ . Carry out orders ~.* **2.** gerçekten, cidden, hakikatte, aslında, gerçek/hakikî anlamda. **What does the word mean ~ ?** Bu kelimenin asıl anlamı nedir? **3.** abartmasız, mübalâğasız, tam manasıyla, gerçeğe/hakikate uygun olarak. *I was a ~ penniless : I couldn't even make a phone call.* **He ~ has to beg for his food** : Geçinmek için tam manasıyla dileniyor. **4.** ciddî (olarak). **I was joking, but he took me ~** : Şaka yapıyordum, fakat o ciddiye aldı (ciddî zannetti). ***NOT : Literally*** kelimesi bazan ifadeye kuvvet vermek için kullanılır ve "nerde ise, hemen hemen, âdeta" anlamına gelir. **The desk was ~ buried in papers** : Masa âdeta kâğıtlara gömülmüştü. Mamafih, kelimenin "gerçekten, abartmasız vb." gibi asıl anlamına aykırı düşen bu tür kullanıştan kaçınılması tavsiye olunur. ***e.a.-*** *1. word for word, 2. actually, really, 3. exactly.*

literal-minded, *sf.* hayalsiz, hayalden yoksun, (kuru) gerçekçi, yavan, şiirsiz, şiir niteliğinden yoksun, hayale kapılmaz, heyecansız, alelâde. ***e.a.-*** *unimaginative, prosaic, matter-of-fact.*

literary, *sf.* **1.** edebî, edebiyatla ilgili, edebiyat+. **the ~ profession** : edebiyatçılık, edebiyat mesleği. **a ~ man** : edip, edebiyatçı. **~ style** : edebî üslûp. **~ property** : telif hakkı. **~ society** : edebî cemiyet, **2.** yazı+, yazar+. **~ style** : yazı üslûbu, **3.** kitabî, **4.** (çok) okumuş, aydın, münevver, okumaya meraklı. *They are very ~ family.* **5.** tumturaklı, tantanalı, debdebeli, gösterişli, **6. literarily** : edebî olarak, edebiyat yönünden, **7. literariness** : edebîlik. ***e.a.- 1.*** *bookish,* ***4.*** *well-read,* ***5.*** *stilted, pedantic.*

literate, *sf.&is.* **1.** okur yazar, okuma yazma bilen (kimse), **2.** okumuş, tahsilli (kimse), **3.** çok okumuş, kültürlü, bilgili, edebî bilgisi geniş. *He is a remarkably ~ young man.* **4.** (yazı/konuşma) açık, belgin, belli, sarih, kolay anlaşılır, **5. ~ly** : (a) okumuş/bilgili/kültürlü olarak, (b) açık/belgin/sarih bir şekilde, vuzuhla, sarahatle, **6. ~ness** : (a) okumuşluk, bilgili/kültürlü oluş, (b) açıklık, belginlik, sarahat, vuzuh, kolay anlaşılma. ***e.a.- 2.*** *educated, cultured,* ***3.*** *literary, well-read.*

literati, *ç. is.* aydınlar, münevverler, edipler, bilgili/seçkin kimseler. ***e.a.-*** *intellectuals, intelligentsia, scholars.*

literatim, *zf.* harfiyen, aynen, harfî harfine. ***e.a.-*** *literally.*

literature, *is.* **1.** edebiyat. *Turkish ~. 18th century English ~.* **2.** (yazılmış) kitaplar/eserler, **3.** belirli bir konuda yazılmış yazılar (kitap, makale vb). *Medical/technical/scientific ~.* **4.** yazarlık, ediplik, muharrirlik (mesleği), **5.** edebî eser, okunacak kitap vb. **I wish I had some ~** : Keşke yanımda okunacak bir şey bulunsaydı. **6.** *k.d.* basılı evrak (ilân, dergi, broşür, risale, rehber vb.). *Campaign ~. Travel ~. We shall be glad to send you some ~ about our refrigerators/package holidays.* **7.** *esk.* edebî kültür, yazılmış eserleri anlama/takdir yeteneği, **8.** *müz.* belirli bir çalgı veya çalgı takımı için bestelenmiş parçaların tümü. ***e.a.- 1.*** *belles-lettres, letters.*

-lith, *son ek* **1.** "taş, taşı". *ör.: monolith, acrolith, megalith, paleolith.* **2.** "sun'î taş". *ör.: granolith.* **3.** "çakıl, taş, kum". *ör.: urolith.* **4.** bazan **-lite** son eki yerine geçer : *battolith, laccolith* gibi.

litharge, *is.* mürdesenk, doğal kurşun oksit, PbO : ağır, zehirli, katı madde. Akümülatör, cam, seramik, boya ve mürekkep yapmakta kullanılır. *bk.:* **red lead.**

lithe, *sf.* **lither, lithest 1.** yumuşak, çevik, kıvrak, kolayca eğilip bükülebilen. (insan, hayvan, vücut, maden vb.). *~ steel. ~ movements. a ~ dancer.* **make one's muscles ~** : adaleleri yumuşatmak, **2. ~ly** : çevikçe, kıvrakça, yumuşakça, eğilip bükülerek, **3. ~ness** : çeviklik, kıvraklık, yumuşaklık, elâstikiyet, kolay eğilip bükülebilme. ***e.a.- 1.*** *pliant, limber, supple, flexible, lithesome.*

lithemia = lithaemia, *is. patol.* litemi, kanda üre ve ürik asit fazlalığı. **lithemic** : litemik, kanında fazla üre/ürik asit bulunan.

lithesome, *sf. bk.:* **lithe.**

lithia, *is.* lityum oksit : Li2O : beyaz kostik bileşim. **~ water** : liyumlu maden suyu (ilâç olarak kullanılır).

lithiasis, *is. patol.* taş oluşumu : vücutta taşa benzer kütleler oluşması (böbrek, safra kesesi taşı vb. gibi).

lithic, *sf.* **1.** taşsı, taşa ait, taşımsı, taşa benzer, taş gibi, **2.** *patol.* (vücutta, özellikle mesanede oluşan) taşa ait, **3.** *kim.* lityum+, lityumlu, lityuma ait, **4. ~ally** : mesane taşı ile ilgili olarak.

-lithic, *son ek* (belirli bir) taş devrine ait. *ör.: Neolithic, Paleolithic.*

lithium, *is.* **1.** *kim.* lityum : yumuşak, gümüşî beyaz maden. Simgesi : **Li**, atom ağ. 6.939, atom nu. 3, özgül ağ. 0.53 (20°C de). Bilinen madenlerin en hafifi. Yalnız bileşimlerine rastlanır. **2. ~ carbonate** : lityum karbonat, Li2 CO3. Cam/seramik yapımında, taşkın çökümlü çıldırı tedavisinde kullanılan kristalli toz. **3. ~ fluoride**, : lityum florür, LiF : prizma ve seramik yapımında kullanılan beyaz bileşim.

litho, *is. bk.:* **lithograph.**

litho- = lith-, *ön ek* "taş". *ör.: lithography, lithophite.*

lithograph, *is.&gl.f.* **1.** taş basması (resim), litograf, **2.** taş basması (ile resim) yapmak, **3. ~er** : taş basmacı, litografyacı, **4. ~ic(al)** : taş basması+, **5. ~ically** : taş basması ile, litografya ile.

lithography, *is.* **1.** taş basması, litografya. *kıs.:* **lit., litho., lithog. 2.** *bk.:* **planography.**

lithoid(al), *sf.* taş gibi, taşa benzer, taş yapılışında. ***e.a.-*** *stony, stonelike.*

lithology, *is.* **1.** taş bilimi, kayaların/taşların genel yapı ve bileşimini inceleyen bilim. *bk.:* **petrography**. **2.** *tıp* taş bilimi, litoloji : insan bedeninde oluşan taşları tedavi ile uğraşan tıp dalı, **3. lithologic(al)** : taş bilimsel, **4. lithologically** : taş bilimiyle, **5. lithologist** : taş bilimci, taş bilimi uzmanı.

litholysis, *is. tıp* ilâçla mesane taşını eritme.

lithomarge, *is.* katı kil : sıkıştırılmış kütle halinde bulunan ve çok defa arı olmayan kil.

lithometeor, *is.* (havadaki) katı asıltı (sis, toz, duman).

lithontriptic, *sf.&is. tıp* mesane taşını eritici (ilâç).

lithophyte, *is.* **1.** *zool.* taş yapılı : yapısı/iskeleti taş gibi olan polip (mercan vb.), **2.** *bot.* taşçıl : kayalarda yetişen bitki, **3. lithophytic** : taş yapılı, taşçıl.

lithopone, *is.* litopon : baryum sülfat, çinko süfit ve çinko oksitten oluşan beyaz boya. Yüz pudrası, kâğıt, muşamba, mürekkep, boya ve sun'î deri yapımında kullanılır.

lithoprint, *is.&f.* taş basması (yapmak). ***e.a.***- *lithograph.*

lithosphere, *is.* taş küre, arzın kabuğu, litosfer.

lithotomize, *gl.f.* **-mized, -mizing** *cer.* taş çıkarmak, ameliyatla mesane taşını çıkarmak.

lithotomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* taş kırım, taş çıkarım : mesane taşını çıkarma ameliyatı. **lithotomic(al)** : taş kırım+, taş çıkarım+. **lithotomist** : taş çıkarım ameliyatı yapan uzman.

lithotripsy, *is. bk.:* **lithotrity.**

lithotripter, *is. cer.* taş ezici : mesane taşını ezip ufalayan alet.

lithotrity, *is., ç.* **-ties** *cer.* taş ezme : mesane taşını ezip idrarla çıkabilecek ince toz haline getirme ameliyatı. **lithotritist** : taşezer : mesane taşını ezen cerrah.

Lithuania, *is.* Lituanya. **~n** : Lituanya+, Lituanyalı, Lituanyaca, Lituanya'da konuşulan Baltık dili.

litigable, *sf.* ihtilâflı, dava açılabilir/edilebilir, dava konusu olabilir.

litigant, *sf.&is.* davacı, dava eden, muhasım.

litigate, *f.* **-gated, -gating 1.** dava etmek/açmak, mahkemeye başvurmak/müracaat etmek, **2.** *esk.* reddetmek, kabul etmemek, itiraz/münakaşa etmek, ihtilâfa düşmek. ***e.a.***- *2. dispute.*

litigation, *is.* **1.** dava etme/açma, mahkemeye başvurma /müracaat etme, **2.** dava. *The neighbors resorted to ~ to determine their property boundaries.* **3.** *az kul.* anlaşmazlık, ihtilâf, muhasamat. ***e.a.***- *2. lawsuit, prosecution, suit, contention, 3. disputation, dispute, contest, controversy.*

litigator, *is.* davacı. ***e.a.***- *litigant.*

litigious, *sf.* **1.** dava+, davaya ait, dava ile ilgili, **2.** davadan hoşlanır, **3.** kavgacı, nizacı, **4.** davalı, çekişmeli, **5. ~ly** : kavgacılıkla, niza ile, ihtilâflı bir şekilde, **6. ~ness = litigosity** : kavgacılık, nizacılık, çekişme, ihtilâfa yol açma. ***e.a.***- *3. argumentative, disputatious, quarrelsome.*

litmus, *is.* **1.** turnusol : bazı yosunlardan (özellikle *Roccella tinctoria'* dan) elde edilen mavi boya. Kimyada gösterge olarak kullanılır. Asitlerin etkisiyle kırmızıya, alkalilerin etkisiyle maviye döner. **2. ~ paper** : turnusol kâğıdı.

litotes, *is., ç.* **-tes** *söz.s.* ters olumsuz deyim : bir fikri tersinin olumsuz hâli ile ifade etme. Örneğin : *"I shall be glad"* yerine *"I shan't be sorry"*, veya *"It was very difficult"* yerine *"It was no easy matter"* cümleleri ters olumsuz deyimdir. Keza : *not bad at all* = **good**. *A fact of no small importance* = **A fact of great importance**. *bk.:* **hyperbole.**

litre, *is. Brit.* litre. ***e.a.***- *liter.*

Litt. B. = Bachelor of Letters /Litterature.

Litt. D. = Doctor of Letters /Litterature.

litten, *sf. esk.* aydınlık, ışıklı, aydınlanmış. ***e.a.***- *lighted.*

litter, *is.&f.* **1.** çerçöp, döküntü, süprüntü, zibil. **Take your ~ home** : Döküntülerini eve götür. **Don't leave ~** : Çöp atma. *Pick up your ~ after the picnic.* **2.** dağınıklık, düzensizlik, intizamsızlık, karışıklık, keşmekeş(lik). **in a ~** : düzensiz, karmakarışık. **a ~ of books** : karmakarışık kitap yığını, **3.** (kedi/köpek vb.) bir defada doğan yavrular. **a ~ of puppies** : bir batında doğan köpek yavruları. **ten little pigs at a ~** : bir batında doğmuş on domuz yavrusu. **be in ~** : (hayvan) doğum halinde olmak, **4.** sedye, **5.** tahtırevan, **6.** (hayvanları yatırmak/bitkileri korumak için serilen) kuru ot/saman, **7.** (ormanda)

çürümüş yapraklar, yarı ayrışmış organik maddeler, **8.** mezbeleye/çöplüğe çevirmek. *to ~ the room with papers.* **9.** döküp saçmak, savurmak, karıştırmak, darmadağınık/karmakarışık etmek, keşmekeşe çevirmek. *He had ~ed papers all about the room.* **10.** *gen.* **~ up** : (karmakarışık) saç(ıl)mak, yay(ıl)mak, dağıtmak, dağılmak, karmakarışık olmak. *~ up one's room. The room was ~ed with papers.* **11.** eniklemek, kunnamak, (hayvan) doğurmak, (özellikle bir batında birkaç tane doğurmak), **12.** *gen.* **~ down** : (hayvanın altına) yataklık ot sermek. *~ down a horse/a stable.* ***e.a.- 2.*** *disorder, untidiness, clutter, mess,* ***3.*** *brood,* ***4.*** *stretcher,* ***9&10.*** *mess (up), scatter.*

litterae humaniores, *is.* klâsik edebiyat, tarih ve felsefe.

littérateur = litterateur, *is., ç.* **-teurs** *Fr.* edip, yazar, muharrir, edebiyatçı.

litteratim, *zf. esk. bk.:* **literatim.**

litterbag, *is.* çöp torbası.

litterbasket, *is.* çöp sepeti.

litterbin, *is. Brit.* (sokakta/bahçede) çöp kutusu.

litterbug = litter-lout, *is. ABD- argo* ortalığa çöp atan/umumî yerleri kirleten kimse. *~s should be fined.*

littermate, *is.* enik eşi : aynı batında doğan hayvan yavrularından her biri.

littery, *sf.* dağınık, çer çöp dolu, pis, kirli. ***e.a.-*** *untidy.*

little[1], *sf.* **less** or **lesser, least** or **littler, littlest 1.** küçük, cüce. *~ boy/girl. The old man lived in a ~ house in the woods.* **2.** (süre/zaman) kısa. **for a ~ while/time** : kısa bir süre için. *I spent a ~ time in Italy.* **3.** az, cüz'î. *The doctor has ~ hope for her recovery. There's only a ~ time left before my plane leaves.* **4.** ufak tefek, minicik, ufacık. *She has ~ feet. A ~ old man.* **5.** biraz, az miktarda. *a ~ difficulty. There is ~ milk left in the pitcher.* **6.** önemsiz, ehemmiyetsiz, hafif. *The ~ things of life. She had a ~ cold last week, but she's fine now.* **7.** hafif, zayıf. *a ~ voice.* **8.** geri/dar fikirli. *a ~ mind. The criticism all came from people with ~ minds.* **9.** nâçiz, değersiz. *a ~ gift.* **10.** adî, aşağılık, pespaye, rezil. *all his dirty ~ jokes. Only a ~ man would pinch a child. That ~ sneak stole my sweater.* ***e.a.- 1.*** *small,* ***2.*** *short, brief,* ***3.*** *few, minute,* ***4.*** *tiny, teeny, diminutive,* ***6.*** *trivial,* ***8.*** *short-sighted, opinionated,* ***10.*** *petty, mean.* ***k.a.- 1&4.*** *big, large, great, immense, huge, enormous, monstruous, colossal, giant,* ***2.*** *long, extended,* ***3&5.*** *much, abundant, ample, plentiful,* ***6.*** *major, important, grave, serious, considerable, significant, consequential,* ***8.*** *farsighted, broad-minded.*

little[2], *zf.* **less, least 1.** çok az, az miktarda, pek cüz'î. *He is ~ known. He travels ~. He slept very ~ last night. He left ~ more than an hour ago.* **That is ~ short of (= is almost) madness** : Bu âdeta delilik. **a ~** : biraz(cık), azıcık. *She seemed to be a ~ afraid. That hat is a ~ too large for me.* **2.** (hemen) hiç, zerre kadar, asla, kat'iyen. **He ~ knows what will happen** : Ne olacağını hiç (zerre kadar) bilmiyor. **~ did I think** : Aklımdan geçirmedim. *He ~ knows (= ~ does he know) that the police are about to arrest him.* **3.** nadiren, pek seyrek. *We see each other very ~.* ***e.a.- 1.*** *slightly, scarcely, not much,* ***2.*** *not at all, hardly (at all), never,* ***3.*** *seldom, rarely, infrequently, not often.* ***k.a.- 1.*** *much,* ***2.*** *certainly, surely, assuredly,* ***3.*** *always.*

little[3], *is.* **1.** az/ufak şey, az/cüz'î miktar, azıcık/küçük (şey). *You have done very ~ for us. I understood ~ of his speech.* **He did what ~ he could** : Elinden geleni yaptı/esirgemedi. **Every ~ helps** : Azıcık da olsa işe yarar. **the ~ ones** : küçükler/çocuklar/yavrular. **the ~ people** : periler, **2.** biraz, az (uzaklık). **Move a ~ to the left** : Biraz sola git. **It's down the road a ~** : Yolun az ilerisindedir. **3.** (zaman) az, biraz, kısa süre. *Stay here for a ~.* **after a ~** : biraz sonra. *He came back after a ~.* **Let's walk (for) a ~** : Biraz yürüyelim. **Wait a ~** : Biraz bekle. **4. in ~** : küçük ölçüde, minyatür, küçültülmüş. **paint in ~** : küçültülmüş tablo, **5. ~ by ~** : azar azar, tedricen, **6. make ~ of** : (a) küçümsemek, önem vermemek, küçük görmek, aldırış etmemek. *She made ~ of her troubles.* (b) pek az anlayabilmek, iyice anlayamamak/kavrayamamak, **7. think of ~** : (a) önemsiz saymak, kale almamak, hesaba katmamak, önem/kıymet vermemek, (b) çekinmemek, tereddüt etmemek, **8. ~ or nothing** : hemen hemen hiç, hiç denecek kadar az. **He had ~ or nothing to say about it** : O konuda söylenecek hemen hemen hiç sözü yoktu. ***e.a.- 1.*** *small amount,* ***5.*** *gradually,* ***6.*** *(a) belittle,* ***8.*** *hardly anything.*

Little Bear, *is. astr.* Küçük Ayı burcu. *e.a.- Ursa Minor.*

little bittern, *is. zool.* cüce balaban *(Ardetta minuta).*

little bitty, *sf.* azıcık, minnacık, ufacık, küçücük. *e.a.- small, tiny.*

little bluestem, *is. bot.* gök çayır *(Andropogan scoparius)* : K Amerika'nın orta bölgelerinde hayvan yemi olarak yetiştirilen çayır/ot.

little bunting, *is. zool.* cüce yelve *(Emberiza pusille).*

little bustard, *is. zool.* küçük toy kuşu *(Otis tetrax).*

little chief hare, *is. zool.* ıslıklı tavşan *(Ochotona princeps)* : Kayalık Dağlarda yaşayan kısa kulaklı, kısa bacaklı, kuyruksuz tavşan. **pika, cony** *d.d.*

Little Corporal, *is.* Küçük Onbaşı : Napolyonun lâkabı.

little crake, *is. zool.* cüce bataklık tavuğu *(Porzana parva).*

Little Dipper, *is. astr.* Küçük Ayı burcu. *e.a.- Ursa Minor.*

Little Dog, *is. astr.* Köpek burcu. *e.a.- Canis Minor.*

little egret, *is. zool.* küçük akbalıkçıl *(Egretta garzette).*

Little Englander, *is.* (XIX. yy. da) İngiliz İmparatorluğunun toprak genişlemesi aleyhtarı.

little finger, *is.* küçük parmak.

little grebe, *is. zool.* yumurta piçi, ırmak dalgıcı *(Podiceps ruficollis)* : bir tür dalgıç kuşu.

little gull, *is. zool.* cüce martı *(Larus minutus).*

little hours, *is.* (Katolik kilisesinde) sabahın 1., 3., 4. ve 5. dua saatleri.

little leaf, *is.* yaprakkıran : çinko noksanlığından ileri gelen ve çekirdekli meyve ağaçları yapraklarının kıvrılıp sararması şeklinde görülen bir hastalık.

littleneck, *is. ABD* ufak midye *(Venus mercenaria) :* ekseriya çiğ olarak yenir. **~ clam** *d.d.*

littleness, *is.* **1.** küçüklük, ufaklık, azlık, **2.** dar düşüncelilik, **3.** miskinlik, **4.** önemsizlik.

little office, *is.* (kiliselerde) küçük dersane : Hz. Meryem şerefine ders ve ilâhi öğretilen oda.

little owl, *is. zool.* kukumav *(Athene noctua).*

little people, *is.* **1.** periler, cinler, **2.** avam, halk, önemsiz kişiler, **3.** çocuklar, çoluk çocuk, **4.** cüceler. *e.a.- 1. fairies, elves, leprechauns, 3. children, 4. midget.*

little slam = small slam, *is. briç* on üç elden ibaret oyunun on ikisini kazanma. *bk.:* **grand slam.**

little theater, *is.* **1.** amatör tiyatro, **2.** deneysel tiyatro.

little toe, *is.* ayağın küçük parmağı.

little woman, *is.* eş, zevce. *e.a.- wife.*

littoral = litoral, *sf.&is.* **1.** kıyı+, sahil+, kıyıda bulunan, **2.** kıyı bölgesi, sahil boyu/şeridi. **~ cordon** : kıyı kordonu. *eş ses. - literal.*

liturgical, *sf.* **1. liturgic** *d.d.* (a) ayin+, ayine ait/benzer, ayin şeklinde, ayini andıran, (b) toplu ayin yapılan, toplu ayine izin verilen. *~ churches.* **2. ~ly** : ayin tarzında, ayin şeklinde.

liturgics, *is.* **1.** toplu ayin sanatı, **2.** ayinlerin tarih ve tefsiri.

liturgist, *is.* **1.** ayinci : ayin bilgini, **2.** ayinler kitabını derleyen/düzenleyen kimse, **3.** ayinlere bağlı kimse, **4. ~ic** : ayin+, ayin şeklinde, **5. liturgism** : ayincilik, ayinlere bağlılık.

liturgy, *is., ç.* **-gies 1.** ayin, dinsel tören, **2.** toplu dua, kilise ayini, **3. Divine Liturgy** *d.d.* ekmek ve şarap takdisi ayini, Aşâi Rabbanî. *e.a.- 1. ritual.*

livability = liveability, *is.* **1.** (beklenen) ömür/yaşam süresi (davar ve kümes hayvanları için kullanılır), **2.** yaşamaya elverişlilik, iskân kabiliyeti. *e.a.- vivability, livableness.*

livable = liveable, *sf.* **1.** (içinde) yaşanabilir, oturulabilir, iskâna uygun/elverişli. *This house is not ~.* **2. ~ with** : (a) (bir kimse ile birlikte) yaşanabilir, geçinilebilir, (b) çekilir, tahammül edilebilir. *Such behavior is not ~. The pain is bad, but it is ~.* **3.** yaşamaya değer. *a ~ life. Something to make life seem more ~.* **4. ~ness** *bk.:* **livability**. *e.a.- 1. habitable, comfortable, 2. (a) companiable, 3. endurable, worth living.*

live[1], *f.* **lived, living 1.** yaşamak, hayatta/berhayat olmak. **~ long!** Çok yaşa! Varol! *Was he still living when the doctor arrived? Grandfather ~d to the age of 90.* **2.** sağ olmak, canlı ol-

mak. **He still ~s** : Hâlâ sağ (hayatta)dır. Bu anlamda " **He's still alive**" şekli tercih edilir. **3.** var olmak, mevcut olmak, **4.** *gen.* **~ on/upon** (a) : ...ile geçinmek. **to ~ on one's income** : geliri ile geçinmek. **One has got to ~** : İnsan geçinmek zorundadır/Geçim dünyası bu. (b) ...ile beslenmek. *to ~ on rice.* **5.** oturmak, eğleşmek, ikamet etmek. *to ~ in a cottage.* **6.** ömür/hayat sürmek/geçirmek, (belirtilen şekilde) yaşamak. **They ~d happily ever after** : Uzun, mutlu bir ömür sürdüler. **to ~ a double life** : iki yüzlü hayat yaşamak, **7.** yaşantısını düzenlemek, hayatını tanzim etmek, **8.** hayatın tadını çıkarmak, (hayattan) kâm almak, **9. ~ and learn** : yaşadıkça öğrenmek, zamanla tecrübe sahibi olmak. **You/We ~ and learn** : Daha kim bilir neler öğreneceğiz/göreceğiz. "Yaşa yaşa gör temaşa." **10. ~ and let ~** : kimsenin işine karışmadan yaşamak, etliye sütlüye karışmamak, her şeyi hoş görmek, herkesin hakkını teslim etmek, **11. ~ by** : (a) -den geçimini sağlamak, (b) kurallara/tüzeye uymak, **12. ~ by/on one's wits** : dalavere ile/kurnazlıkla para kazanmak, (ticarette) alavere dalavere yapmak, **13. ~ down** : (bir şeyi) unut(tur)acak/affettirecek şekilde yaşamak, zamanla unut(tur)mak. **to ~ down a slander** : bir iftirayı unutturacak şekilde yaşamak. **He made a mistake and couldn't ~ it down** : Yaptığı hayatı ömrü boyunca unutamadı. **14. ~ for** : (a) ömrünü vakfetmek, işi gücü ...olmak. *He ~s for his car.* (b) bütün ümidini (bir şeye) bağlamak, ...için yaşamak. *She ~s for her only son.* **15. ~ high off the hog** *bk.:* **hog**[1] (6), **16. ~ in**: (hizmetçi vb.) çalıştığı evde yatıp kalkmak/barınmak. **~ out** : çalıştığı evden başka yerde oturmak. *Their butler, cook and chauffeur ~ in, but the two maids ~ out.* **17. ~ it up** *k.d.* hayatın tadını çıkarmak, zevkusafa içinde yaşamak, hayattan kâm almak, sefih/kaygısız bir ömür sürmek. *He started living it up after he got out of the army.* **18. ~ on** : (a) yaşamaya devam etmek, (b) ...ile yaşamak/geçinmek/beslenmek. **to ~ on fruit/vegetables** : meyve/sebze ile beslenmek. **~ on the rent from one's property** : emlâkinin kirası ile geçinmek. **~ on s.o.** : birisinin sırtından geçinmek, **19. ~ out** : (a) sonuna kadar yaşamak/dayanmak, ömrü vefa etmek. *Will the old man ~ out the next year?* (b) (hizmetçi vb.) dışarıda (çalıştığı evden başka evde) oturmak, **20. ~ through** : (bir badireden/çetin bir işten) sağ salim çıkmak, ölmemek, sağ kalmak, eceli gelmemiş olmak. *He ~d through the Second World War.* **21. ~ up to** : (a) -e yakışır hayat sürmek/yaşamak. **~ up to one's reputation** : şöhretine yakışacak şekilde yaşamak. **~ up to one's principles** : ilkelerinden ayrılmamak, ilkelerine uygun hayat sürmek, (b) (umulduğu gibi) çıkmak/olmak/geçmek. **The holidays didn't ~ up to expectations** : Tatil umulduğu gibi geçmedi. **to ~ up to s.o.'s expectations** : bir kimsenin umduğu gibi olmak. (c) (çevreye vb.) uymak/intibak etmek. **We must try to ~ up to our new surroundings** : Yeni çevremize uymaya çalışmalıyız. (d) örnek almak, (bir mertebeye) erişmeye çalışmak. **His brothers's success will give him something to ~ up to** : Kardeşinin başarılarından örnek almalıdır. **22. ~ with** : (a) birlikte yaşamak, bir arada (karı koca gibi) yaşamak, (b) sabretmek, tahammül etmek, sabır/tahammül göstermek, dayanmak, alışmak. *I don't like the noise of these jet aircrafts, but I've learnt to ~ with it. I don't enjoy the pain, but I can ~ with it.* ***e.a.- 1&2.*** *be/remain alive,* ***3.*** *exist,* ***5.*** *(a) feed, subsist, (b) dwell, reside, abide, sojourn, lodge, stay,* ***10.*** *be tolerant.* ***k.a.- 1-3.*** *die.*

live[2], *sf.* **liver, livest 1.** canlı, hayatta, diri, yaşayan. *~ animals.* **2.** hayata/canlılara ait, **3.** hayat/canlılık emaresi gösteren. *The ~ sounds of the forest.* **4.** zinde, hayat dolu. *His approach in any business dealing is ~ and fresh.* **5.** ***k.d.*** enerjik, uyanık, atik, çevik. *a ~ personality.* **6.** *ABD* güncel, hayatî, çok önemli. **a ~ problem** : güncel sorun. **a ~ issue** : çok önemli mesele, **7.** yanan (kor/ateş). *a ~ coal.* **~ embers** : sönmemiş ateş korları, **8.** parlak, canlı (renk), **9.** iyi zıplayan. *a ~ tennis ball.* **10.** hâlen oynanmakta olan (maç vb.), **11.** patlamamış (bomba, mermi vb.). *~ ammunition.* **12.** *elekt.* gerilimli, akımlı, gerilim/akım taşıyan/ileten, dokunulursa çarpar. *a ~ wire.* **~ rail** : akım ileten ray, **13.** hareketli, hareket eden, müteharrik. *the ~ head of a lathe.* **~ load** : hareketli yük, **14.** *basım* basılmaya hazır, **15.** *rad. TV* canlı (yayın). *It wasn't a recorded show, it was ~.* **16.** asıl yerinden ayrılmamış (kaya), **17. ~ one** *ABD- argo* (a) savurgan, müsrif, kolayca para harcayan, (b) bön, enayi, avanak. ***e.a.- 1.*** *alive,* ***5.*** *energetic, alert, up-to-date, dynamic,* ***7.*** *burning, glowing.*

live[3], *zf. rad-TV* canlı olarak, oluşum halinde iken, vuku bulduğu anda, anında, sıcağı sıcağına. *The concert will be broadcast ~.*

liveability, *is. bk.:* **livability.**

liveable(ness), *bk.:* **livable(ness).**

livebearer, *is. zool.* doğurucu balık : *(Poeciliidae)* familyasından herhangi bir akvaryum balığı.

livebearing, *sf. zool.* doğurucu, doğuran, yumurta ile değil doğurarak üreyen. ***e.a.-*** *viviparous.*

live-born, *sf.* canlı doğmuş. *bk.:* **stillborn.**

live center, *is.* kuvvet verici mil ucu : torna vb. nin işi taşıyan ve dönen parçası.

lived, *sf.* (belirtilen türde) canlı, ömürlü. **long- ~** : uzun ömürlü. **a many- ~ cat** : dokuz canlı kedi.

live-forever, *is. bot. bk.:* **orpine.**

live-in, *sf.&is.* **1. sleep-in** *d.d.* iç-, evde yatıp kalkan. *a ~ maid.* **2.** iş yerinde oturmayı gerektiren (görev), **3.** (evli olmadığı hâlde) beraber/aynı evde yaşayan. *She shared the apartment with her ~ boyfriend.*

livelihood, *is.* **1.** geçim, geçinme, maişet, rızık, geçim aracı/vasıtası. *to gain a ~ as a tenant farmer.* **2.** *esk.* canlılık, hayatiyet. ***e.a.-*** ***1.*** *subsistence, sustenance, living, maintenance.*

livelong, *sf.* tüm, bütün, tekmil, bitmez, tükenmez, uzun (süreli). **the ~ day** : bütün gün. **They stayed with us the ~ summer** : Bütün yaz bizde kaldılar. ***e.a.-*** *whole, entire.*

lively, *sf.* **-lier, -liest 1.** canlı, zinde. *at a ~ pace/speed. He may be 80, but he's still ~.* **2.** şen, neşeli. *a ~ tune/music. He is very ~.* **3.** heyecanlı, hareketli, hadiseli, hararetli. *We had a ~ week. ~ conversation. Things are getting too ~.* **4.** kesin, keskin, açık, vazıh. *a ~ recollection.* **5.** anlamlı, etkin, etkili (ifade/durum/hâl), **6.** parlak, canlı, keskin (renk/ışık). *She was dressed in ~ pink.* **7.** köpüklü (şarap), **8.** (hava) serin, temiz, ferah, taze. *a ~ breeze.* **9.** (top) zıplayan, geriye seken, **10.** (beysbol) uzağa atılan (top), kuvvetli (vuruş). *a ~ ball that lost us the game.* **11.** hayat dolu, faal, çalışkan, **12. livelily** : canlı/zinde/çevik bir şekilde, neşe ile, **13. liveliness** : canlılık, zindelik, parlaklık, neşe, neşelilik. ***e.a.-*** ***1.*** *alert, spry, nimble, agile, quick, pert, vivacious,* ***2.*** *gay, buoyant, animated, spirited, sprightly,* ***3.*** *eventful, stirring, exciting,* ***4.*** *strong, keen, distinct,* ***5.*** *striking, telling, effective,* ***6.*** *vivid, bright, brilliant,* ***7.*** *sparkling, stimulating,* ***8.*** *fresh, invigorating,* ***9.*** *rebounding, springing, resilient.* ***k.a.-*** ***1.*** *inactive, torpid, lifeless,* ***2.*** *dull.*

liven, *f.* **1.** *gen.* **~ up** : canlan(dır)mak, neşelen(dir)mek, şenlen(dir)mek, neşe/hayatiyet vermek/kazanmak. *What can we do to ~ up the party?* **2. ~er** : canlandıran, neşelendiren, şenlendiren.

liveness, *is.* canlılık, dirilik, zindelik, çeviklik.

live oak, *is.* **1.** *bot.* yeşil meşe *(Quercus virginiana) :* G ABD'de yetişen ve daima yeşil kalan bir tür meşe, Georgia eyaletinin simgesi, **2.** bu türden herhengi bir ağaç, **3.** yeşil meşe kerestesi.

liver[1], *is.* **1.** *anat.* karaciğer. (İlgili sıfat: **hepatic**), **2.** (gıda olarak yenilen) hayvan karaciğeri, **3.** karaciğer hastalığı. **The doctor says it's just a touch of ~** : Doktor bunun hafif bir karaciğer hastalığı olduğunu söylüyor. **4. ~ brown/ ~maroon** *d.d.* karaciğer rengi, grimsi kızıl kahverengi, **5.** *esk.* tabiat, mizaç, **6. have a ~** : (a) karaciğeri bozuk olmak, karaciğer hastalığı olmak, (b) kara sevdalı/safralı/titiz olmak, **7. lily livered = white livered** : korkak, **8. ~ extract** : karaciğer özü/hulâsası : kansızlığın tedavisinde kullanılır, **9. ~ fluke** : karaciğer kelebeği *(Fasciola hepatica)* : insan ve hayvanlarda karaciğer ve safra yollarına yerleşerek kelebek hastalığı yapan parazit, **10. ~ fluke disease** : kelebek hastalığı. ***e.a.-*** ***9.*** *liver-rot.*

liver[2], *is.* **1.** (belirli bir tarzda) yaşayan kimse. **clean ~** : temiz/dürüst hayat yaşayan kimse. **evil ~** : sefih/ahlâksız/adî bir hayat süren kimse. **high ~** : boğazına düşkün kimse. *He was always a high ~.* **loose ~** : uçarı/sefih bir hayat yaşayan kimse, **2.** oturan, ikamet eden, sakin. **a ~ in cities** : şehirlerde oturan kimse. ***e.a.-*** ***2.*** *dweller, resident, inhabitant.*

liver[3], *sf.* **live** sıfatının karşılaştırma hâli : daha canlı/zinde/neşeli.

liveried, *sf.* özel üniformalı (hizmetçi, uşak vb.). *a ~ footman/chauffeur.*

liverish, *sf.* **1.** karaciğerimsi, karaciğere benzer, karaciğer gibi, **2.** karaciğeri(nden) rahatsız/hasta, **3.** sinirli, huysuz, titiz, ters, safralı. **4. ~ness** : sinirlilik, huysuzluk, titizlik, terslik. ***e.a.-*** ***3.*** *bilious, disagreeable, melancholy, peevish, irascible.*

liverleaf, *is., ç.* **-leaves** *bk.:* **hepatica.**

Liverpudlian, *is.* Liverpullu, Liverpul'da doğan/oturan kimse.

liver-rot, *is. vet. patol.* kelebek hastalığı, koyun ve sığırlarda rastlanan karaciğer hastalığı. ***e.a.-*** *distomatosis, fascioliosis, liver fluke disease.*

liver sausage = liver pudding, *is.* ciğerli sosis.

liverwort, *is. bot.* **1.** ciğer otu, koyun otu *(Hepaticae)* : nemli yerlerde, suda veya ağaç gövdelerinde yetişen yosunumsu bitki. **scale moss** *d.d.* **2.** *bk.:* **hepatica**

liverwurst, *is.* karaciğer sucuğu, ciğer sosisi.

livery[1], *is., ç.* **-eries 1.** özel üniforma : uşak ve hizmetçilerin giydiği özel giysi, **2.** eskiden asillerin maiyetinde çalışanlara giydirdiği özel üniforma ve taktığı nişan, **3.** özel bir kuruluş üyesinin resmî elbisesi, **4. ~ company** *d.d. Brit.* Londra'da mensuplarına üniforma giydiren esnaf cemiyeti/lonca, **5.** kılık, kıyafet, örtü, özel giysi, **6.** kira atlarını besleme işi, **7.** *ABD* kira atları/arabaları ahırı, **8.** *huk.* ferağ, istimlâk beratı.

livery[2], *sf. bk.:* **liverish.**

liveryman, *is., ç.* **-men 1.** at ve arabaları kiraya veren kimse, **2.** *Brit.* (Londra'da resmî üniforma giymeye hakkı olan) lonca üyesi, **3.** *esk.* özel üniformalı uşak/hizmetçi.

livery stable, *is.* kiralık at ve arabaların bulunduğu ahır.

lives, *ç. is.* hayatlar. Tekili : **life.**

live steam, *is.* taze buhar, güçlü buhar, kazandan gelen basınçlı buhar.

livestock, *is.* çiftlik hayvanları, mal, davar/sığır.

livetrap, *gl.f.* hayvanı canlı olarak tuzakla yakalamak.

live trap, *is.* hayvanı canlı olarak yakalayan tuzak.

live wire, *is.* **1.** gerilimli/akımlı tel, güç ileten elektrik teli, **2.** *argo* açıkgöz/faal/atak/atik kimse.

livid, *sf.* **1.** morarmış : berelenme, kan dolaşımının engellenmesi sonucunda mosmor renk almış. *~ marks/bruises on the body. ~ with cold/ rage. He was ~ with cold. She had a ~ bruise on her forehead.* **2.** donuk mavi, koyu grimsi mavi, **3.** kızmış, köpürmüş, küplere binmiş, öfkeli, kan beynine sıçramış, tepesi atmış. **~ with anger/rage/fury** : öfkeden mosmor kesilmiş. **The insult made him ~** : Hakareti duyunca tepesi attı/kızdı/köpürdü/küplere bindi. **4.** soluk, benzi solmuş/sararmış, kül gibi. *~ with shock.* **his ~ face** : soluk yüzü, **5.** kıpkırmızı, mosmor, **6. ~ity = ~ness** : morarma, morluk, **7. ~ly** : mosmor kesilerek. ***e.a.-*** *2. dull blue, 3. enraged, furious, 4. ashen, deathly pale, pallid, 5. reddish, flushed, purplish.*

living, *sf.&is.* **1.** canlı, diri, sağ, yaşayan, hayatta. *a ~ person. ~ or dead. He is still ~. There wasn't a ~ soul. He's the greatest ~ poet. No ~ man could do better.* **2.** mevcut, (hâlen) kullanılan. *~ languages.* **3.** sağlam, kuvvetli, sarsılmaz. **a ~ faith** : sarsılmaz iman. **a ~ hope** : kuvvetli ümit, **4.** yanan, ateşli, kor hâlinde (kömür vb.), **5.** akar, akıcı, akışkan (su vb.), **6.** canlı, hakikî, tıpkı (benzeri). **He's the ~ image of his father** : Tıpkı babasına benziyor. **a ~ picture** : canlı tablo, **7.** yaşayan kimselere ait. *within ~ memory.* **8.** geçim, yaşama, geçindirebilecek, geçim sağlayabilecek. **~ conditions** : yaşama koşulları. **a ~ wage** : geçim sağlayabilecek ücret. **9.** yerli, doğal, tabiî, yerinden ayrılmamış. *~ rock.* **10.** pek çok, son derece, fevkalâde, (ifadeye kuvvet vermek için kullanılır). **to scare the ~ daylight out of s.o.** : bir kimseyi son derece korkutmak (bir kimsede şafak attırmak), **11.** yaşam, yaşama, hayat, canlılık. *The sheer joy of ~ makes up for one's troubles.* **12.** hayat (tarzı). **luxurious ~** : lüks hayat. **good ~** : hâli vakti yerinde olma, rahat yaşama. **healthful ~** : sağlıklı yaşama. *Such reckless ~ can ruin your health.* **13.** (a) geçim, geçinme, maişet. **The standard of ~ in Turkey** : Türkiye'de geçim düzeyi/hayat standardı. **to earn one's ~** : geçimini sağlamak. **make one's ~** : geçinmek, geçimini sağlamak, hayatını kazanmak. **to make a ~ in commerce** : ticaretle geçinmek. **cost of ~** : geçim masrafı. **What do you do for ~** ? Ne ile geçiniyorsun (uz)? Ne iş yapıyorsun(uz)? **14.** *Brit.* bir yere papaz ata(n)ma hakkı, **15. the ~s** : yaşayanlar, hayatta bulunan kimseler. **in the land of the ~s** : insanlar arasında. **I'm glad to be among the ~s** : Hayatta olmaktan mutluluk duyuyorum. ***e.a.-*** *1. alive, live, animate, animated, vital, 2. extant,*

surviving, active, functioning, 3. active, strong, 4. burning, glowing, 5. flowing, 6. lifelike, 9. native, 10. very. 11. life, existence, existing, being, animation, 13. (a) subsisting, subsistence, livelihood, maintenance, (b) income, wages, 14. benefice. ***k.a.- 1.*** *dead, lifeless, 11. dying, expiring, 13. destitution, indigence.*

living death, *is.* sefalet, sefil hayat, sürünme, ölümden beter hayat. *The ~ ~ of concentration camp.*

livingly, *zf.* canlı olarak, canlı bir şekilde, gerçeğe uygun bir şekilde, hayatta olduğu gibi. ***e.a.-*** *vitally, realistically.*

living picture, *is.* canlı tablo. ***e.a.-*** *tableau vivant.*

living room = living space, *is.* **1.** oturma/misafir odası, **2.** *bk.:* **lebensraum.**

living standard, *is.* geçim düzeyi, hayat standardı. ***e.a.-*** *standard of living.*

living unit, *sf.* (apartman) daire.

living wage, *is.* asgarî geçim geliri, asgarî ücret.

livre, *is., ç.* ***-vres*** *Fr.* eski Fransız parası. 1794'ten sonra terk edilmişti.

livyer = livier, *is. Cnd.* Newfoundland yerlisi.

lixiviate, *gl.f.* **-viated, -viating 1.** yıkamak, yıkayarak suda eriyen maddeleri ayırmak, **2.** odun külünden kül suyu elde etmek, **3.** eritici madde ile muamele etmek, **4. lixiviation** : yıkama, yıkayarak suda eriyen maddeleri ayırma. ***e.a.-*** *leach.*

lixivium, *is., ç.* **-iums/-ia 1.** kül suyu, odun külünü suda yıkayarak elde edilen alkali ve tuz eriyiği, **2.** (yıkayarak elde edilen) eriyik.

lizard, *is.* **1.** *zool.* kertenkele *(Lacertilia Sauria),* **2.** kertenkeleye benzer sürüngen (timsah, krokodil, dinosor vb.), **3.** kertenkele derisi, **4. The Lizard = Lizard Head** : GB İngiltere'deki dağlık burun.

lizardfish, *is., ç.* **-fish, -fishes** kertenkele balığı *(Synotontidae)* : kafası kertenkeleninkine benzeyen geniş ağızlı birkaç çeşit balık.

lizard's tail, *is. bot.* kertenkele kuyruğu *(Saururus cernuus)* : K Amerika'ya özgü yapraksız küçük beyaz çiçek açan kalımlı ot.

'll 1. shall veya **will** fiillerinin kısaltılmışı : **What'll we do = What will we do** : Ne yapacağız? **2.** *k.d.* **till** (=-e kadar)'ın kısaltılmışı. **Wait'll he comes** : O gelinceye kadar bekle.

llama, *is.* **1.** *zool.* lama *(Lama)* : G Amerika'ya özgü, beyaz kahverengi tüylü hörgüçsüz deveye benzer gevış getiren hayvan, **2.** lama tüyü, bu tüyden yapılmış kumaş.

LM = Lunar Module.

lm = (Optik) lumen(s).

LMT = Local Mean Time.

ln, *mat. bk.:* natural logarithm.

LNG = liquefied natural gas.

lo, *ünl.* işte, bak. **~ and behold!** İşte! Hayret! Şaşılacak şey! Al sana! Hoppala! Bak hele! *She had looked everywhere for her key when lo and behold there it was in her bag!* ***e.a.-*** *look, see, observe!*

loach, *is. zool.* çopra balığı *(Cobitidae)l*

load[1], *is.* **1.** yük, hamule. *He was carrying a heavy ~. The truck/ship had a full ~. under full ~.* **2.** tam yük/hamule, ...dolusu. **a wagonload of coal** : bir vagon dolusu kömür. **carload** : araba yükü/dolusu. **a boat ~ of tourists** : bir vapur dolusu turist, **3.** ağırlık, sıklet. **Branches bent low by their ~ of fruit** : Meyvelerinin ağırlığından dallar aşağı sarkıyordu. **4.** sorumluluk/mes'uliyet (yükü), (bir kimseden/makineden vb.) beklenen iş. *Always carried his share of ~.* **5.** *müh.* yük : bir yapının/mekanik düzenin dayanabileceği kuvvetlerin bileşkesi. **dead ~** : sabit yük. **live ~** : hareketli yük, **6.** *elekt.* (a) çıkış gücü : bir elektrik makinesinin verebileceği güç, (b) elektrik gücü harcayan cihaz/alıcı, **7.** (ortak hisse senedi alıcılarından kesilen) giriş aidatı/ücreti, peşin komisyon, **8.** bir atımlık barut/fişek/mermi, **9.** *argo* bir kimseyi sarhoş edebilecek kadar içki, **10.** üzüntü, endişe, kaygı. **Took a ~ off her mind** : Üzüntüden kurtuldu, ferahladı. **11.** fikir yorgunluğu, **12.** kalıtsal nedenlerle ömrün kısalması. *genetic ~. mutational ~.* **13. get a ~ of** *ABD- argo* bakmak, göz atmak, dinlemek, farkına varmak, **14. loads** *k.d.* muazzam miktar, pek çok/bol, müthiş. **Don't worry, we have loads of food** : Merak etme, pek bol yiyeceğimiz var. ***e.a.-*** *3. weight, encumbrance, onus, 13. look at, listen to, take notice of.*

load[2], *f.* **1.** yükle(t)mek, tahmil etmek, yükünü vermek. *The man ~ed the truck with the grain. To ~ a ship.* **2.** yük almak, yüklenmek. *The ship is still ~ing.* **3.** (silâh vb.) doldurmak. *to ~ a gun. to ~ a basket with groceries. ~ quickly. His pockets were ~ed with sweets and toys.*

4. (hediye vb.) yağdırmak, bol bol vermek, (hediyeye vb.) gark etmek, ibzal etmek. *They ~ed us with gifts. He was ~ed with honors. They ~ed her with compliments.* **5.** *gen.* **~ down/with** *etc.* (üzüntüye/endişeye gark etmek/boğmak, üz(ül)mek, kederlen(dir)mek, ...yükü/sorumluluğu altında ez(il)mek. **~ed down with debt** : boğazına kadar borç içinde. **Don't ~ your mind with useless worry** : Beyhude üzüntülere kapılma. **He has been ~ed down with family responsibilities all his life** : Bütün ömrünce aile sorumluluğu altında ezildi. **7.** (yalan/uydurma ile) şişirmek, tahrif etmek, (birine tesir ederek) yanlış hükme vardırmak. **To ~ the evidence in favor of defendent** : Delilleri sanık lehine tahrif etmek. **a ~ed question** : yanıltıcı/şaşırtıcı soru, **8.** *elekt.* yüklemek, devreye yük sokmak, güç harcayan cihazı üretece bağlamak, **9.** (sigorta) zam yapmak, masrafları ekleyerek primi artırmak, **10.** *gen.* **~ into** : (taşıta) dolmak, binmek. *The campers ~ed into buses.* **11.** yüklenmek, üzerine/omuzlarına almak, deruhde etmek, **12.** (mide) tıka basa doldurmak, **13. ~ up** : yükletmek. *Have you finished ~ing up (the van) yet?* ***e.a.- 1. lade, 5. weight, encumber, burden, oppress.*** ***k.a.- 5. disburden.***

load displacement, *is. den.* (geminin) yük su çekimi.

loaded, *sf.* **1.** yüklü, dolu, **2.** (silâh) dolu, doldurulmuş, **3.** (söz, beyanat, ifade vb.) aldatıcı, yanıltıcı, şaşırtıcı. *a ~ question.* **The argument was ~ in his favor** : Deliller onun lehine değiştirilmişti. **4.** (zar) hileli, bir tarafı ağırlaştırılmış, **5.** *argo* sarhoş, zom, **6.** *argo* çok zengin, yükünü tutmuş. **Let him pay, he is ~** : O zengindir, bırak masrafı o ödesin. ***e.a.- 1. full, 5. drunk, intoxicated, 6. very wealthy, rich.*** ***k.a.- 1. empty, unloaded, 5. sober, 6. poor.***

loader, *is.* **1.** yükleten/dolduran kimse, **2.** vinç, yükleme makinesi.

load factor, *is. elekt.* yük kat sayısı, üretecin ortalama gücünün tepe güce oranı.

loading, *is.* **1.** yükle(t)me, tahmil, **2.** yük, hamule, **3.** *hv.* uçak ağırlığının motor gücüne/kanat genişliğine/kanat alanına oranı, **4.** (sigorta) zam, masrafları karşılamak için prime eklenen miktar, **5.** dolgu, doldurmak için kullanılan madde. ***e.a.- 5. filler.***

load line, *is. den.* su kesimi, yük çizgisi, hamule su kesimi : gemi yüklü iken dalacağı su düzeyini gösteren çizgi. **Plimsoll line** *d.d.*

load-line mark, *is. den.* su kesimi çizgisi, yük çizgisi : geminin en fazla ne kadar yük alabileceğini belirten/gösteren çizgi. **Plimsoll mark** *d.d.*

loads, *zf. k.d.* pek çok, bir yığın, tonlarca, son derece, ziyadesiyle, binlerce. *Thanks ~.* ***e.a.- very much, a great deal.***

load-shedding, *is. elekt.* tikel karartma : tüm elektrik kesilmesini önlemek için bazı semtlerin elektriğini kesme.

loadstone = lodestone, *is.* **1.** mıknatıs taşı, doğal mıknatıs, **2.** mıknatıs, **3.** mıknatıs gibi çeken şey.

loaf[1], *is., ç.* **loaves 1.** somun. **a ~ of bread** : bir ekmek somunu. **Bread is usually sold by ~** : Ekmek genellikle somun şeklinde satılır. **2.** somun şeklinde gıda maddesi, kelle. **a meat ~** : somun şeklinde et. **sugar- ~** : kelle şeker, **3. Half a ~ is better than no bread** *a.s.* Yarım ekmek hiç yoktan iyidir. **4.** *Brit. - argo* kafa, beyin, **5. Use your ~** *argo* Düşün! Aklını kullan! ***e.a.- 4. head, brain, 5. reflect, think.***

loaf[2], *f.* boş/aylakça gezmek, haylazlık/aylaklık etmek, vaktini boş geçirmek, aylak aylak vakit öldürmek. **Don't ~ away your time** : Boş yere vaktini öldürme. **Don't ~ about while there's so much work to be done** : Yapılacak bu kadar iş varken aylak aylak dolaşma. ***e.a.- dawdle, loiter, idle.***

loafer, *is.* **1.** aylak/ haylaz kimse, hayta, boş gezen kimse, *argo* kaldırım mühendisi, boş gezenin boş kalfası, **2.** koşu pabucu, düz ökçeli ayakkabı.

loam, *is.* **1.** yumuşak toprak : az killi, çok kumlu, organik maddeli gevşek toprak, **2.** *esk.* toprak, kil, killi toprak, **3. ~less** : yumuşak topraksız.

loamy, *sf.* **loamier, loamiest 1.** yumuşak topraklı : içinde az kil, çok kum ve organik madde bulunan, **2. loaminess** : yumuşak topraklılık.

loan[1], *is.&f.* **1.** ödünç (verme/alma), borçlanma, ikraz, istikraz, borç para, faizle/ödünç verilen/alınan para. **He asked his brother for a ~** : Kardeşinden borç para istedi. **have the ~ of sth. = have sth. on ~ (from s.o.)** : ödünç almak. **May I have the ~ of your bike** : Bisikletini ödünç/ariyet alabilir miyim? (Bu anlamda daha çok **borrow** kullanılır) **2.** ödünç verilen/alınan şey, emanet. *Life's not our own, it is but a ~ to be repaid. I have the book out on ~ from the lib-*

rary. The book is a ~ not a gift. **3.** eğreti verme/alma, iare. *the ~ of a book.* **4.** geçici görev. *My assistant is on ~ to another department at the moment.* **5.** *bk.:* **loanword, 6. on ~** : emanet (verilmiş), ödünç/eğreti olarak. *The book was on ~ so I had to wait.* **7.** borç/ödünç vermek, ikraz etmek, faizle para vermek. ***e.a.- 6.*** *borrowed,* ***7.*** *lend.* ***NOT :*** Amerika'da bilhassa günlük konuşmada **LOAN** fiilinin **LEND** yerine kullanılmasında sakınca görülmez : ***He loaned me $50.*** Halbuki İngiltere'de **LOAN** yalnız isim olarak kullanılır; borç vermek fiili için ise **LEND** kelimesi tercih edilir. ***He asked me for a loan of ten pounds. I lent him only 5 pounds.*** Mamafih günlük konuşmada, uzun süre emanet vermek anlamında İngiltere'de de bazan **LOAN** kullanılmakta ise de bu pek doğru sayılmamaktadır: *He loaned his collection of pictures to the Public Gallery.*

loan[2], *is. İsk.* **1.** *bk.:* **lane, 2.** inek sağma yeri. **loaning** *d.d.*

loanable, *sf.* ödünç/borç verilebilir.

loaner, *is.* ödünç veren kimse.

loan shark, *is. k.d.* tefeci, murabahacı, aşırı faizle para veren kimse. ***e.a.- usurer.***

loan society, *is.* ödünç para veren şirket.

loanshift, *is.* yabancı dilden biraz değiştirilerek alınan kelime.

loan-translation = loan translation, *is.* **1.** aktarma çeviri : başka dilden aynen çevrilen deyim. Örneğin Fransızca ***mariage de convenance*** deyiminin İngilizceye **marriage of convenience** şeklinde çevrilmesi, **2.** aktarma suretiyle çevrilmiş deyim : örneğin Almanca ***Übermensch'*** ten çevrilen **superman.**

loanword = loan word, *is.* eğreti kelime : başka bir dilden alınan kelime. Örneğin İngilizceden Türkçeye alınan *sandviç*, Almancadan İngilizceye alınan *blitz* gibi. **loan** *d.d.*

loath = loth, *sf.* **1.** *gen.* **~ to** : isteksiz, gönülsüz. **be ~ to do sth.** : bir şeyi yapmaya gönlü olmamak. *The little girl was ~ to leave her mother.* **I am ~ for you to do this** : Bunu yapmanızı istemem. **2. nothing ~** : istekli, isteyerek, seve seve, memnuniyetle. **He did it nothing ~** : Seve seve/canına minnet yaptı, **3. ~ness** : isteksizlik, gönülsüzlük. ***e.a.- 1.*** *unwilling, reluctant, disinclined, averse, opposed, against.* ***k.a.- 1.*** *eager, anxious, willing, desirous, keen, avid.*

loathe, *gl.f.* **loathed, loathing 1.** iğrenmek, tiksinmek. *She was seasick, and she ~d the smell of greasy food.* **2.** nefret etmek, hiç sevmemek. *He ~s travelling by air.* **3. loather** : iğrenen, tiksinen, nefret eden kimse, **4. loathful** *az kul. bk.:* **loathsome.** , ***e.a.- 1.*** *detest, dislike, despise, scorn, disdain,* ***2.*** *hate, abhor, abominate, deplore.* ***k.a.-*** *dote (on), love, adore, like, admire, enjoy, desire, crave, long for.*

loathing, *is.* **1.** iğrenme, tiksinme, nefret, istikrah. **He/it fills me with ~** : Bende nefret uyandırıyor. **2. ~ly** : iğrenerek, tiksinerek, nefretle. ***e.a.- 1.*** *aversion, detestation, disgust, abhorrence, dislike, hatred.*

loathly[1], *zf.* istemeyerek, istemeye istemeye, isteksizce, gönülsüzce, gönülsüz/isteksiz şekilde, kerhen. ***e.a.-*** *reluctantly, unwillingly.*

loathly[2], *sf. esk.* iğrenç, tiksindirici, nefret verici, menfur. ***e.a.-*** *loathsome, hideous, repulsive.*

loathsome, *sf.* **1.** iğrenç, tiksindirici, nefret verici, menfur. *a ~ odor. a ~ creature.* **2. ~ly** : iğrenç/tiksindirici/nefret verici bir şekilde, **3. ~ness** : iğrençlik, tiksindiricilik, nefret uyandırma. ***e.a.- 1.*** *revolting, disgusting, offensive, detestable, abhorrent, hateful, despicable, hideous, repulsive, abominable, repugnant, nasty, vile, obnoxious, odious, distasteful.* ***k.a.-*** *lovable, adorable, attractive, charming, delightful, alluring.*

loaves, *ç. is.* somunlar. Tekili : **loaf.**

lob, *is.&f.* **lobbed, lobbing 1.** (a) (teniste topa) havaya doğru vurmak, tenis kortunun gerisine doğru atmak, (b) havaya doğru vurulan top, **2.** (kriket) topu aşağıdan hafifçe atmak, **3.** (mermiyi/füzeyi) dik bir yörünge ile atıp hedefe düşürmek, **4.** yavaş yavaş/salınarak gitmek, ağır ağır/hantalca hareket etmek, **5.** *bk.:* **lungworm, 6. ~ber** : topu havaya doğru fıtlatan.

lob- = lobo-, *ön ek* "yuvarlak, toparlak". *ör.: lobate.*

lobar, *sf. anat.* dilmik+, yuvarlaksı, toparlaksı, yuvarlak/toparlak kısma ait, lopa ait, loplu. **~ pneumonia** : dilmik öykencesi, akciğer lobu zatürreesi.

lobate = lobated, *sf.* **1.** yuvarlak, toparlak, loplu, yuvarlak/toparlak kısımları olan, **2.** kulak memesi/lop şeklinde, **3.** (kuş) parmaklarında sarkık zarı olan (ayak), **4. ~ly** : dilmik dilmik, yuvarlakça, toparlakça, yuvarlak biçimde.

lobation, *is.* **1.** yuvarlaklık, toparlaklık, **2.** *bk.:* **lobe.**

lobby[1], *is., ç.* **-bies 1.** dalan, sofa, giriş holü, antre, geçit, dehliz, koridor, bekleme odası. *the hotel ~.* **2.** yasama meclisi toplantı salonuna bitişik hol, **3.** inankurul : meclis üyelerini belirli bir fikri savunmaya ikna için uğraşan kimselerden oluşan topluluk. *The minister was met by a ~ of industrialists.* **4.** zıt eylemciler : yöneticileri kararlarından döndürmek için birleşen halk. *The clean-air ~ are against the plans for the new factory.*

lobby[2], *f.* **-bied, -bying 1.** oy çelmek : meclis üyelerinin oylarını etkilemeye çalışmak, meclis koridorlarında üyelerin oylarını kazanmaya uğraşmak, **2.** milletvekillerinin oylarına tesir etmek, **3.** inan çelmek : milletvekillerini ikna ederek bir yasanın kabulünü sağlamak, **4. lo-obyer = lobbyist** : oyçelen, inançelen : milletvekillerine bir fikri kabul ettirmeye çalışan kimse, **5. lobbyism** : oy çelme, inan çelme, kulisçilik, milletvekillerinin oylarını kendi tarafına çevirme faaliyeti.

lobbygow, *is. argo* serseri çocuk, başıboş/haylaz oğlan.

lobe, *is.* **1.** (yaprak, organ vb.) dilmik, yuvarlak kısım, yuvarlak çıkıntı, lob, **2.** kulak memesi, **3.** (beyin, akciğer, karaciğer vb.) dilmik, tümsek, simetrik yuvarlak parça, **4.** su kuşlarının ayak parmaklarındaki yuvarlak mahmuz, **5.** *jeol.* buzul ucu : karadaki geniş buz tabakasının çıkıntılı ucu, **6.** *ilet.* yayın dalı : antenden her yönde yayılan alan şiddeti ile orantılı vektörlerin uç noktalarının çizdiği eğri dilimlerinden her biri.

lobectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* dilmik çıkarımı : bir organın yuvarlak çıkıntısının ameliyatla çıkarılması.

lobed, *sf.* **1.** dilmikli, yuvarlaklı, toparlaklı, yuvarlak çıkıntılı, **2.** *bot.* dilimli. ***e.a.- 1.*** *lobate.*

lobelia, *bot.* lobelya (çiçeği) : *Lobelia* türünden mavi, kırmızı, sarı/beyaz çiçek açan bitki.

lobeline, *is.* loblin : C22H27 NO2. Hint tütününden elde edilen kristalli alkaloid. Sigarayı terk ettirmek, solunumu kolaylaştırmak için kullanılır.

loblolly, *is., ç.* **-lies 1. ~ pine** *d.d.* (a) bataklık çamı *(Pinus Taeda)* : G ABD'de yetişen bir tür çam, (b) bu çamın kerestesi, **2.** *ABD - k.d. bk.:* **mire, 3.** *Brit.- k.d.* lapa, koyu un çorbası, **4.** *k.d. bk.:* **lout.**

lobo, *is., ç.* **-bos** *ABD* bozkurt, Amerika bozkurdu. ***e.a.-*** *timber wolf.*

lobotomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* dilmik ayırımı : bazı beyin hastalıklarını tedavi için beynin iki yarısının ortadan kesilerek ayrılması ameliyatı.

lobscouse, *is.* peksimetli türlü : kuşbaşı et, sebze ve peksimetle yapılan bahriyeli yemeği.

lobster, *is., ç.* **-ster, -sters**, *f.* **1.** *zool.* ıstakoz *(Homarus vulgaris, H. americanus),* **2.** *bk.:* **spiny lobster, 3.** ıstakoza benzer çeşitli kabuklu deniz hayvanları, **4.** ıstakoz eti, **5.** ıstakoz avlamak, **6. ~ - eyed** : patlak gözlü, **7. ~ing** : ıstakoz avcılığı, **8. ~man** : ıstakozcu, ıstakoz avcısı, **9. ~ Newburg(h) = ~ à la Newburg(h)** : kremalı ıstakoz yemeği, **10. ~ pot = ~ trap** : ıstakoz tuzağı, ıstakoz avlamaya mahsus kafes biçimli tuzak, **11. ~ shift = ~ trick** : gece nöbeti : gazete idarehanelerinde vb. akşamın geç saatinden sabahın erken saatlerine kadar tutulan nöbet, **12. ~ thermidor** : ıstakoz yahnisi : ıstakoz eti pişirilip krem sos, rendelenmiş peynir, mantar ve eritilmiş tereyağı ilâve edilip kabuğu içinde fırınlanarak yapılan yemek. İlk önce Napolyon için pişirilmişti.

lobstick = lopstick, *is. Cnd.* yan dalları budanmış lâdin ağacı.

lobular, *sf.* dilmiksel, dilmiksi, dilmiğe benzer, yuvarlak çıkıntılı. **~ly** : dilmik dilmik, yuvarlak çıkıntılı biçimde.

lobulate(d), *sf.* dilmikli, yuvarlak çıkıntılı.

lobulation, *is.* dilmiklenme, yuvarlak çıkıntılı olma.

lobule, *is.* **1.** dilmikçik, küçük yuvarlak çıkıntı, lopçuk, **2.** dilmiğin bir parçası.

lobulose = lobulous, *sf.* dilmikçikli.

lobworm, *is. bk.:* **lungworm.**

loca, *ç. is. bk.:* **locus.**

local, *sf.&is.* **1.** yöresel, çevresel, mahallî, semt+, mahalle+. ~ **customs** : yöresel/mahallî âdetler. **the ~ doctor** : semt/mahalle doktoru. ~ **government** : mahallî hükûmet/yönetim. ~ **news** : mahallî haberler. ~ **time** : mahallî saat, **2.** belirli bir yere özgü, **3.** mevziiî, vücudun bir kısmı ile ilgili. ~ **infection** : mevziî iltihap. ~ *pain/disease.* ~ *application of a remedy.* **4.** her istasyonda duran (tren/otobüs). *a ~ train.* **5.** *mec.* dar, sınırlı, **6.** lokal, bir kurumun mahallî şubesi, **7.** yerli, bir yerin yerlisi, **8.** *Brit.* mahalle meyhanesi/kahvesi vb., **9.** (gazetede) şehir haberleri, mahallî haberler, **10.** ~ **color** : mahallî renk : sanat ve edebiyatta bir yere/çağa özgü yöresel özellikler, **11.** ~**ness** : yöresellik, çevresellik, mahallîlik, mevziîlik, **12.** ~ **option** : yöresel yasaklama : bir şehir/bölge halkının kendi yörelerinde içki yasağı koyma yetkisi.

locale, *is.* **1.** yer, yöre, mahal, mevki, özellikle belirli bir olayın geçtiği yer, **2.** (tiyatro/sinema) sahne.

localise/localisable/localisation/localiser, *Brit. bk.:* **localize/localizable/localization/localizer.**

localism, *is.* **1.** yöresel âdet/töre/şive vb., **2.** yöre sevgisi, belirli bir yöre için beslenen sevgi / bağlılık, **3.** yerli şeye rağbet, **4. localist** : yöresever, yöreye/yöresel âdetlere/törelere vb. bağlı, **5. localistic** : yöresever, yöreye bağlı, yöresel özellikleri yansıtan.

locality, *is., ç.* **-ties 1.** yer, yöre, çevre, mahal, mevki, mevzi, mekân, civar, semt. **Are there any store in this** ~ : Bu civarda dükkân var mı? *We are new to this ~ .* **2.** çevre tanıma, bulunduğu yeri ve civarı kolayca tanıma, yerini/yolunu bulabilme yeteneği. *She has a good sense of ~.* **have a bump of** ~ : kolayca cihetini/yolunu bulabilmek, **3.** yer tutma, belirli bir yerde bulunma, bir şeyin bulunduğu yer. *Every material object has ~.*

localize, *f.* **-ized, -izing 1.** yerini belirtmek, yerelleştirmek, meziîleştirmek, belirli bir bölgeye sıkıştırmak, sınırlandırmak , tahdit etmek, **2.** yerelleşmek, mevziîleşmek, sınırlı bir bölgede/alanda bulunmak, sınırlanmak. *The infection seemed to be ~d in the foot.* **3. localizable** : yerelleştirilebilir, mevziîleştirilebilir, sınırlanabilir, **4. localization** : yerini belirtme, yerelleş(tir)me, meziîleş(tir)me, sınırlan(dır)ma, tahdit etme, **5. localizer** : yerini belirten, yerelleştiren, meziîleştiren, sınırlandıran.

locally, *zf.* **1.** yörece, mahallî/mevziî olarak. ~ **appointed staff** : yörece atanan memurlar, **2.** bu yörede /civarda, yakınlarda. **We have no shops** ~ : Yakınlarda dükkân yok. **We deliver free** ~ : Bu yörede ücretsiz olarak evlere teslim ediyoruz. **3.** yer yer, mevziî. ~ **showers** : yer yer sağnaklar, **4.** bazı yerlerde/semtlerde. **Onions are in short supply** ~ : Bazı semtlerde soğan az bulunuyor. **5.** kendi mahallesinde, civarında, çevresinde.

locate, *f.* **-cated, -cating 1.** yerini bulmak/keşfetmek/tayin etmek/tespit etmek, nerede olduğunu bulmak. ~ *a town in a map. The police are trying to ~ the missing man.* **2.** yerleştirmek, bir yerde kurmak/tesis etmek, iskân etmek, (bir yerde) yapmak. *A new school to be ~d in the suburbs. Where is the factory to be ~d?* **3.** yerleşmek, yurt/mekân edinmek. *After Dad retires he's going to ~ in Gürün.* **4.** *ABD* (a) ölçerek arazi sınırlarını belirtmek, (b) (araziyi) mal edinmek, mülkiyetine geçirmek, **5.** (tarihini, menşeini, kime/nereye ait olduğunu) tespit etmek. *to ~ an event in history. to ~ a quotation.* **6.** *k.d.* oturmak, ikamet etmek, sakin olmak, **7.** *huk.* kiraya vermek, **8. locatable** : yeri bulunabilir/tespit edilebilir, yerleştirilebilir, **9. locater = locator** : (yerini) belirleyici/işaretleyici, maden yerini/yol güzergâhını işaretleyen kimse. ***e.a.*** - *1. find, discover, pinpoint, discern, detect, 2. situate, place, settle, establish, 3. settle, reside, dwell.*

location, *is.* **1.** yerini bulma/keşfetme/tayin ve tespit etme, **2.** yer, mevki, mahal, semt. *The cottage was in a sheltered ~. The scouts disputed about the ~ of the camp.* **3.** (belirli özellikteki) yer, mekân, mevki, (bir işe tahsis edilen) alan, saha, bölge. **a mining** ~ : maden bölgesi. *a good ~ for a drugstore.* **4.** *bil.* yer, bellek yeri : genellikle bir sekizli saklanabilecek bellek öğesinin konumu, **5.** *sin.* yer, (dışarıda) çevirim yeri (genellikle stüdyo dışındaki yer). **on** ~ : dışarıda. ~ **hunt** : yer seçimi. ~ **man = ~ manager** : dışarıda çevirim görevlisi. ~ **shooting** : dışarıda çevirim. ~ **unit** : dışarıda çevirim takımı, **6.** *huk.* kiralama, kiraya verme.

locative, *sf.&is. gr.* **1.** bulunma hâli, fiilin gösterdiği oluş ve kılışın yerini, zamanını bildiren isim hâli mef'ulünfih, **2.** bulunma hâlindeki kelime, **3.** bir şeyin yerini belirtmeye/tespite yarayan.

loc. cit. *(= loco citato) Lât.* adı geçen yerde, yukarıda zikredilen kitapta/yerde.

loch, *is. İsk.* **1.** göl, **2.** haliç, dar körfez. ***e.a.-*** *1. lake.*

loci, *ç. is. bk.:* **locus.**

lock[1], *is.* **1.** kilit. **double ~** : çifte kilit. **safety ~** : güvenlik kilidi. **letter-keyed ~** : şifreli kilit. **Yale ~** : Yale kilidi. **pick a ~** : kilidi anahtarsız (kurcalayarak) açmak, **2.** mandal, sürgü, kenet, **3.** (ateşli silâhlarda) ateşleme düzeni/tertibatı, mekanizma, **4.** kanal havuzu : kanal içinde gemileri yükseltmek/alçaltmak için kullanılan iki ucu sürgülü kapılarla kapalı bölme, **5.** basınçlı bölme, basınç düşürme odası, **6.** (güreş) kapma, kavrama, yakalama. **arm ~** : kol kapma, **7. ~, stock and barrel** : tümüyle, bütünüyle, tamamıyla, tamamen, baştan başa, olduğu gibi, topu birden, ne var ne yok hepsi, heyeti umumiyesiyle. *They rejected the proposals, ~, stock and barrel. He sold the factory, ~ , stock and barrel.* **8. under ~ and key** : kilit altında, sımsıkı kapalı, sıkı güvenlik altında. **to put/keep sth/s.o. under ~ and key** : Bir şeyi/kimseyi kilit altında saklamak/muhafaza etmek. ***e.a.-*** *7. wholly, entirely, completely, 8. locked up.*

lock[2], *f.* **1.** kilitle(n)mek. *~ the door. I forgot to ~ the door. The door is ~ed.* **2.** *gen.* **~ up** : kapa(t)mak, üstüne kilit vurmak, kilit altına almak. *to ~ up a prisoner. to ~ up one's private papers.* **3.** kenetle(n)mek, **4.** (kolları) birbirine kavuşturmak/geçirmek. *to ~ arms.* **5.** sımsıkı kucaklamak/sarılmak, **6.** (gemi) kanal havuzuna sokmak, kanal havuzunda yukarı/aşağı gitmek, **7.** (kanalı) havuzlara ayırmak, **8. ~ in** : kapa(t)mak, sıkışıp/kapanıp kalmak. *The ship was ~ed in ice. The secret was ~ed in her heart.* **to ~ oneself in** : kapanmak, kapalı kalmak, **9. ~ on to** : (radar) hedefe kilitlenmek, hedefi yakalayıp otomatik olarak izlemek, **10. ~ out** : (a) (kilitleyip) dışarıda bırakmak. *She was so angry she ~ed her sister out.* (b) işçileri çalışma yerine bırakmamak, lokavt yapmak, iş yerini işçilere kapatmak. (c) zihninden uzaklaştırmak, aklından çıkarmak, ümidi kesmek, unutmaya çalışmak. *They ~ed out of their minds all thoughts of returning.* **11. ~ up** : (a) hapsetmek, hapse atmak, (b) (evin/otomobilin vb.) kapılarını sımsıkı kilitlemek, (c) *basım* bağlamak, (d) güvence/teminat altına almak, garanti etmek. *We've got the championship ~ed up.* **12. ~able** : kilitlenebilir.

lock[3], *is.* **1.** lüle, perçem kâkül, **2. ~s** : saç, **3.** kiznek, kısa/kırpıntı yün.

lockage, *is.* havuzlama, gemiyi kanal havuzundan geçirme, (kanal havuzundan) geçme parası.

lockbox, *is.* kilitli kutu (posta kutusu, emanet kutusu).

locked, *sf.* **1.** kilitli, klitlenmiş, **2. ~-in** : (a) sabit, değişmez, (b) (para, yatırım vb.) vadesi gelmeden alınamaz.

locker, *is.* **1.** kilitli dolap/sandık/çekmece vb., **2.** kiralık buzhane, buzhaneden kira ile tutulan bölme/oda, **3.** kilitleyen (kimse), **4. ~ paper** : buzhane ambalaj kâğıdı, **5. ~ plant** : buzhane, dondurulmuş gıdaları saklamaya özgü ve bölmeleri kiraya verilen soğutma tesisi, **6. ~ room** : dolap odası : okul, fabrika, spor salonu vb. de kilitli dolapların bulunduğu oda.

locket, *is.* **1.** madalyon, **2.** kılıç kınının üst kısmı.

lock-in, *is.* kilitlenme, kenetlenme, değişmezlik, sabitlik, hareketsizlik, **2.** yükümlülük, taahhüt, bağlılık, mecburiyet, zorunluluk, sınırlılık. ***e.a.-*** *2. commitment, binding, restriction.*

lockjaw = locked jaw = trismus, *is. patol.* tetanos, kazıklı humma.

locknut = lock nut, *is. mak.* emniyet somunu, kilit somunu.

lockout, *is.* iş kapatımı, lokavt, işçilerle anlaşılmaması üzerine iş yerinin kapatılıp bütün işçilere yol verilmesi.

lockram, *is.* kaba keten bezi (eskiden İngiltere'de kullanılırdı).

locksmith, *is.* çilingir, kilit yapan/tamir eden kimse. **~ery** : çilingirlik, çilingir dükkânı. **~ing** : çilingirlik.

lockstep, *is.* **1.** talim adımı, uygun adım, **2.** değişmez usul, sıkı düzen, körü körüne bağlanılan ilke, kişisel /hür düşünce ve girişime yer vermeyen tutumcu uygulama.

lockstich, *is.* çapraz dikiş, zincir dikişi.

lockup, *is.* **1.** tutuk evi, tevkifhane, hapishane (odası), **2.** kilitle(n)me, kapat(ıl)ma, **3.** basım bağlama. ***e.a.- 1.*** *jail.*

loco[1], *sf.&is., ç.* **-cos 1.** deli otu, **2.** *bk.:* **locoism, 3.** *ABD- argo* deli, çılgın. ***e.a.- 1.*** *locoweed, 3. crazy, insane, frenzied, mad.*

loco[2], *zf. müz.* yazıldığı gibi. ***e.a.-*** *as written.*

loco[3], *gl.f.* **-coed, -coing 1.** delirtmek, çıldırtmak, deli etmek, **2.** deli otu ile zehirlemek.

loco-, *ön ek* "bir yerden bir yere". *ör.: locomotion.*

loco citato, *Lât. bk.:* **loc. cit.**

loco disease = locoism = loco, *is.* deli otu hastalığı : deli otu yiyen at, sığır ve koyunlarda sürekli zehirlenmeden ileri gelen hastalık.

locomote, *gs.f.* **-moted, -moting** civarda dolaşmak, bir yerden bir yere gitmek/hareket etmek.

locomotion, *is.* **1.** devinme, hareket, civarda dolaşma/yürüme, bir yerden bir yere gitme/hareket etme, **2.** gezme, seyahat (etme). ***e.a.-*** *2. travel.*

locomotive, *is.&sf.* **1.** lokomotif, **2.** topluca yapılan ve önce yavaş başlayıp gittikçe hızlanan alkış, "yaşa! varol!" haykırışı, **3.** öz devingeç, kendiliğinden hareket edebilen. ~ *bacteria.* **4.** öz devimsel, öz devinime elverişli, kendiliğinden harekete ait, **5.** lokomotife ait, **6.** devindirici, hareket ettirici, muharrik, **7. ~ly** : öz devinme ile, kendiliğinden devinerek/hareket ederek, **8. ~ness = locomotivity** : öz devingeçlik, öz devinim, özdevimsellik, kendiliğinden hareket etme.

locomotor = locomotory, *sf.* devimsel, harekî, devindiren, hareket ettiren, hareket sağlayan.

locomotor ataxia, *is. patol. bk.:* **tabes dorsalis.**

locoweed, *is. bot.* deli otu *(Astragalus, Oxytropis)* : GB ABD'ye özgü zehirli ot. Yiyen hayvanlarda deli otu hastalığına *(locoism)* sebep olur.

loc. primo cit., *Lât.* ilk zikredilen yerde/kitapta.

locular, *sf. biy.* gözeli, hücreli, göze/hücre(ler)den oluşmuş. **multilocular** : çok gözeli.

loculate(d), *sf.* gözeli, göz göz, gözelere/hücrelere bölünmüş.

loculation, *is.* gözeleşme, gözelerden oluşma, gözelere/hücrelere bölünme.

locule, *is. bot. bk.:* **loculus.**

loculi, *ç. is.* gözeler, hücreler. Tekili : **loculus.**

loculicidal, *sf.* **1.** (uzunlamasına) yarılmış/çatlamış, yarık, çatlak. ~ *fruit.* **2. ~ly** : yarık/çatlak bir şekilde.

loculus, *is., ç.* **-li 1.** *anat.* göze, hücre, göz, **2.** *bot.* (a) çekirdek kılıfı/zarfı/boşluğu, (b) çiçek tozu kılıfı, polen zarfı.

locum-tenency, *is.* vekillik, vekâlet, geçici görev.

locum tenens, *is., ç.* **locum tenentes** *Brit.* vekil, geçici görevli kimse : özellikle doktor veya papazlık görevini geçici olarak üzerine alan kimse. **locum** *d.d.*

locus, *is., ç.* **loci/loca 1.** yer, mahal, mevki, **2.** *mat.* gezenek, geometrik yer : eş özellikli noktaların çizdiği şekil, **3.** *kal. b.* genyer : genlerin kromozomdaki yeri, **4. ~ classicus** : açıklayıcı örnek/parça, klâsik örnek, bir kelimenin/konunun açıklanması için kullanılan standart örnek/parça, **5. ~ in quo** : olay yeri, vak'a mahalli, **6. ~ sigilli** : mühür/damga yeri, resmî belgede mühür basılan yer, **7. ~ standi** : davaya müdahale hakkı. ***e.a.- 1.*** *place, locality, area.*

locust, *is.* **1.** *zool.* çekirge *(Acrididae, Locustidae)* : kısa duyargalı, sürü hâlinde göç eden ve bitkileri/ekinleri tahrip eden böcek, **2.** *zool.* ağustos böceği, **3.** *bot.* (a) salkım ağacı, akasya ağacı *(Robinia pseudoacacia),* (b) harup (keçiboynuzu) ağacı *(Ceratonia siliqua),* (c) bu ağaçların kerestesi, **4. ~ bean** : keçiboynuzu (meyve), harup, **5. ~-bird = ~-eater** : çekirgecil, çekirge ile beslenen kuş, **6. ~like** : çekirge gibi, çekirgeye benzer, **7. ~-years** : yoksunluk/kıtlık/güçlük yılları. ***e.a.- 1.*** *grasshopper, 2. cicada, 3. (a) black locust, (b) carob, honey locust, 4. carob.*

locusta, *is., ç.* **-tae** *bot.* çayır başakçığı. **locustal** : başakçık+.

locution, *is.* **1.** deyim, tabir, **2.** üslûp, ifade tarzı.*He has no sense of f ormal ~.* ***e.a.- 1.*** *expression, idiom, phrase, 2. phraseology, style of speech.*

locutory, *is., ç.* **-ries** (manastırda) ziyaretçi odası.

lode, *is.* (maden) damar.

loden, *is.* **1.** şayak, sık dokunmuş su geçirmez yün kumaş, **2. ~ green** *d.d.* koyu yeşil, şayak rengi, koyu zeytunî renk, **3. ~ coat** : kebe, (başlıklı) şayak palto.

lodestar = loadstar, *is.* **1.** çoban yıldızı, yol gösteren yıldız, **2.** kutup yıldızı, **3.** (yol gösterici) rehber, kılavuz, ilke vb. ***e.a.***- *Polaris, polestar, north star.*

lodestone, *is. bk.:* **loadstone.**

lodge, *is.&f.* **lodged, lodging 1.** kulübe, ahşap kır/köy evi, tatil evi. *My uncle rents a ~ in the mountains every summer.* **2.** kapıcı/bekçi/bahçıvan kulübesi, kabin, **3.** sayfiye oteli, **4.** tekke, loca : gizli cemiyetlerin/masonların toplantı yeri. **Drand ~** : Farmason Yönetim Kurulu, **5.** (bir malikâne veya müessesede) hizmetli/müstahdem konutu, **6.** (Amerika'da) yerli/kızılderili konutu/çadırı, **7.** hayvan ini/yuvası, **8.** misafir etmek/olmak/kalmak. *to ~ at a friend's house.* **~ with s.o.** : birinin evinde oturmak, biriyle düşüp kalkmak. *Where are you lodging now? I'm lodging with Mr&Mrs. X.* **9.** barın(dır)mak, sığın(dır)mak, yerleş(tir)mek, (geçici olarak/kira ile) oda vermek/ıskân etmek. *Can you ~ us for the weekend? to ~ students.* **10.** (emanet) vermek/teslim etmek, depo etmek, (bankaya para) yatırmak, emanet etmek. *~ money in a bank. ~ one's valuables in the bank while away from home on holidays.* **11.** yerleş(tir)mek, otur(t)mak, kon(dur)mak, sapla(n)mak. *My kite ~d in the top of a tree. The hunter ~d a bullet in the lion's heart. A small fishbone ~d in his throat and had to be removed by a doctor.* **12.** içermek, içine almak, ihtiva /ihata etmek, **13.** *gen.* **~ in/with** : yetki/salâhiyet vermek, **14.** (dilekçe/bilgi vb.) vermek/sunmak, arz etmek, takdim etmek. **to ~ a complaint** : şikâyet etmek. **We ~d a complaint with the police** : Polise şikâyet ettik. *~ a complaint against one's neighbors with the authorities.* **to ~ an appeal** : temyiz etmek, **15.** (rüzgâr/yağmur ekini vb.) yere sermek/yatırmak, yerle bir etmek, dümdüz etmek, **16.** (geyiği vb.) izlemek, izleyerek yuvasını bulmak, **17.** kiracı olmak, kirada oturmak, geçici olarak bir yerde kalmak/ikamet etmek. **We are merely lodging at present** : Şimdilik geçici olarak bir yerde kalıyoruz. **18.** içine gömülmek/saplanmak. **The bullet ~d in his brain** : Mermi beynine saplandı. **19. ~able** : yerleştirilebilir, iskân edilebilir, misafir edilebilir. ***e.a.- 1&2.*** *cottage, cabin,* ***8.*** *house, quarter,* ***9.*** *shelter,* ***10.*** *deposit, put, place,* ***12.*** *contain, house,* ***13.*** *west,* ***14.*** *file, lay.*

lodgement, *is. bk.:* **lodgment.**

lodgepole, *is.* **1.** çadır direği : Amerika kızılderililerinin çadır/kulübe yapmak için kullandıkları direk, **2. ~ pine** *bot.* direk çamı : K Amerika'da rastlanan iki tür çamdan biri : (a) bodur kıyı çamı *(Pinus contorta)* : kalın kabuklu, sert odunlu bir ağaç; (b) uzun çam *(Pinus contortus latifolia, P. murrayana)* : ince kabuklu, yumuşak hafif keresteli ağaç.

lodger, *is.* kiracı, misafir, pansiyoner : başkasının evinde bir odada (kira ile) oturan kimse. **take in ~s** : evine kiracı almak, evinin bir(kaç) odasını kiraya vermek.

lodging, *is.* **1.** barınak, konut, mesken, oturacak yer, **2.** geçici olarak oturulan yer/ev, pansiyon, misafirhane. **They gave us a night's ~** : Bize gece kalacak bir yer verdiler. **a ~ for the night** : gece kalınacak yer. **to find ~** : kalacak bir yer bulmak, **3. ~s** : kiralık oda, pansiyon, **4.** misafir etme, barındırma, barınacak yer sağlama, **5. ~ house** : (haftalık olarak) oda oda kiraya verilen ev, pansiyon.

lodgment, *is.* **1.** yerleş(tir)me, oturma, ikamet et(tir)me, barın(dır)ma, **2.** misafirlik, misafir etme/olma, **3.** emanet ver(il)me, emaneten teslim etme, (para) yatırma, tevdi, **4.** emanet edilen şey, (bankaya vb.) yatırılan/teslim edilen şey, yerleşen/biriken şey, birikinti. *a ~ of earth on a ledge or rock.* **5.** *As.* köprü başı : düşmandan zaptedilip yerleşilen istihkâm. *Gain a ~ on an enemy-held coast.* **6.** barınak, (geçici) konut, misafirhane, pansiyon, lojman, yatacak yer. *Found the ~ in the city.* **7.** (dilekçe/şikâyet vb.) sunma, arz etme, tevdi/takdim (etme). *The ~ of a complaint.* ***e.a.- 6.*** *lodging. shelter, accommodations.*

loess = löss, *is. jeol.* lös, tozla : Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika nehir vadilerinde rastlanan genellikle rüzgârın getirip yığdığı çok verimli sarımtrak kül rengi ince toprak. **~al = ~ial** : lös+, löslü.

loft, *is.&f.* **1.** çatı/tavanarası (oda), dam altı, **2.** kilise balkonu/mahfili. *a choir ~.* **3.** samanlık, **4.** fabrika/depo üst katı, **5.** (a) golf sopasının topa vurunca havaya fırlatması için yapılmış eğri kısmı, (b) topu havaya fırlatma, (c) topu havaya fırlatan vuruş, **6.** güvercinlik, **7.** güvercin sürüsü, **8.** yünün elâstikiyeti, **9.** *den.* gemi parçalarının tam ölçekle resmedildiği/monte edildiği geniş ve açık yer. *a sail ~.* **10.** tavan arasına koymak/kaldırmak/yerleştirmek, **11.** (golf topu) havaya fırla(t)mak, bir engelden aş(ır)mak/yüksekten atmak, **12.** (golf sopasına) eğim vermek, **13.** *esk.* eve tavan arası (oda) yapmak, çatı katı çıkmak, (ahıra) yüksek samanlık yapmak, **14.** yükselmek, yükseklere çıkmak. *A huge building ~ing into the sky.* **15.** uzaya yollamak. *Instruments ~ed by a powerful rocket.* **16.** (geminin tam ölçekli) uygulama resmini sermek/yaymak, **17. ~er = ~ing iron** : yükseltici : golf topunu havaya fırlatmaya yarayan eğri yüzeyli demir, **18. ~less** : çatı katı olmayan, **19. ~ bed** : asma yatak, yükseğe kaldırılmış yatak. ***e.a.- 1.*** *attic,* ***3.*** *hayloft.*

lofty, *sf.* **loftier, loftiest 1.** yüce, yüksek, ulu. *~ mountains. ~ walls of the city.* **2.** ulvî, asil, çok yüksek (fikir vb.). *~ aims/ideals/sentiments. a ~ style.* **3.** gururlu, kibirli, azametli, çalımlı, kurumlu, mağrur, küçümser, tepeden bakan. *a ~ appearance. in a ~ manner. He had a ~ contempt for others. I didn't like her ~ treatment of the visitors.* **4. loftily** : (a) yüksekten, (b) kibirle, gururla, kurumla, mağrurane, küçümsercesine, **5. loftiness** : (a) yükseklik, yücelik, (b) kibir(lilik), gurur(luluk), kurum(luluk), mağrurluk, çalım, küçümseme. ***e.a.- 1.*** *elevated, high, towering, tall,* ***2.*** *exalted, sublime, noble, eminent,* ***3.*** *haughty, proud, arrogant, proud, insolent, scornful, aloof.* ***k.a.- 1.*** *low, short, stunted, dwarfed,* ***3.*** *lowly, undignified, debased, mean, ignoble, degraded,* ***3.*** *humble, modest, friendly, cordial.*

log[1], *is.&f.* **logged, logging 1.** kütük, tomruk, ağaç gövdesi. **~ cabin** : kütüklerden yapılmış kulübe/ev, **2.** *den.* hızölçer, parakete : geminin hızını ölçen alet. **heave/throw/stream the ~** : parakete kullanmak/atmak. **sail by the ~** : geminin yerini hız ölçerek belirlemek. **~-line** : parakete ipi/halatı. **patent ~** : uskurlu parakete, **3.** *den. hv.* jurnal : geminin/uçağın seyir/uçuş jurnalı, **4.** günlük (kütüğü), sicil/kayıt defteri, bir makinenin çalışmasını, bir işlemin safhalarını gösteren ayrıntılı kayıtlardan her biri. **a computer ~** : bilgisayar günlüğü. **to write up/keep the ~ (book)** : sicil/kayıt (defteri) tutmak, **5.** kütük gibi şey/adam vb. **king ~** : mostralık kral : faaliyet göstermeyen fakat zararsız kral, **6.** kütük/tomruk kesmek, **7.** ağaç kesmek, tomruklamak, ağacı kesip tomruk yapmak, **8.** günlük/sicil/jurnal tutmak, sefer/uçuş jurnalı tutmak, jurnala kaydetmek, **9.** (uçak/gemi) (belirli bir hızla) seyretmek, yol almak. *The ship was ~ging 18 knots. The plane was ~ging 620 km/h.* **We ~ged (up) 50 km that day** : O gün 50 km yol aldık. **10. ~ on** : (bilgisayarı) açmak, başlatmak. **~ off** : (bilgisayardaki işlemi) bitirmek/kapatmak, **11. in the ~** : yontulmamış, kütük/tomruk hâlinde, **12. like a ~** : kütük gibi, hareketsiz, donakalmış. **sleep like a ~** : derin uykuya dalmak, kütük gibi (hareketsiz) uyumak. **He lay like a ~** : Kütük gibi yatıyor. ***e.a.- 11.*** *unhewn.*

log[2], *is.* logaritma. ***e.a.-*** *logarithm.*

logan, *is. bk.:* **logan-stone.**

loganberry, *is., ç.* **-ries 1.** böğürtlen çileği : böğürtlen ile ağaç çileğinin birleşmesinden elde edilen iri, koyu kırmızı, ekşi meyve, **2.** *bot.* böğürtlen çileği bitkisi *(Rubus loganobaccus).*

loganiaceous, *sf. bot.* logangillerden : Tropik ve yarı tropik bölgelerde yetişen ve kargabüken *(nux vomica)* ağacının da dahil olduğu zehirli otlar/fundalar ve ağaçlar *(Loganiceae)* familyasına ait.

logan-stone=logan=loggan stone, *is.* sallanan kaya : yerinden kopmuş ve itilince sallanabilen kaya parçası.

logaoedic, *sf.&is.* karışık vezinli (şiir).

logarithm, *is. mat.* logaritma, tersüstel : verilen sayıyı elde etmek için tabanın yükseltilmesi gereken üst. *The ~ to the base 10 of 100 is 2.*

logarithmic, *sf. mat.* **1. ~al** *d.d.* tersüstel, logaritmik, **2.** tersüstel denklem : değişkenleri tersüstel içinde bulunan (denklem), **3. ~ally** : tersüstel olarak, **4. ~ derivative** : tersüstel türev, **5. ~ equation** : tersüstel denklem, **6. ~ function** : tersüstel işlev, logaritmik fonksiyon, **7. ~ spiral** : tersüstel sarmal, **8. ~ table** : tersüstel çizelge, logaritma cetveli.

logbook, *is.* (gemi/uçak) seyir/uçuş jurnalı, gemi/uçak jurnalı, günlük, günlemeç. *e.a.- log.*

log bronc, *is. ABD- argo* tomruk motoru : tomrukları su içinde çekmek için kullanılan tek kişilik dıştan motorlu kayık.

loge, *is.* **1.** loca, **2.** kulübe, **3.** (tiyatroda) en alt balkonun ön kısmı (geri kısımdan geçit ve/ veya parmaklıkla ayrılmış).

logger, *is.* **1.** tomrukçu, ormanda ağaç kesen kimse, **2.** tomruk kamyonu/traktörü, **3.** tomruk yükleme makinesi. *e.a.- 1. lumberjack.*

loggerhead, *is.* **1.** odun kafalı, kalın kafalı, kaz kafalı, aptal, **2. ~ turtle** *d.d.* karet kaplumbağası, iribaş deniz kaplumbağası *(Caretta caretta)*, **3.** koca kafa, büyük baş, **4.** *bk.:* **alligator snapper**, **5.** demir topuz : ucundaki demir top ısıtılarak katran vb. eritmekte kullanılan uzun saplı alet, **6.** (balina avcı gemisinde zıpkın ipinin sarıldığı) kazık, baba, **7. at ~s with** : ...ile kavgalı/dargın/arası açık, **8. ~ed** : odun kafalı, kalın kafalı, kaz kafalı, aptal. *e.a.- 1. blockhead, dunce, stupid, fool.*

loggets = loggats, *is.* odun atma oyunu : (İngiltere'de) bir kazığa odun atılarak oynanan eski bir oyun.

loggia, *is., ç.* **-gias/-gie** *It.* **1.** açık galeri/ kemer altı : en az bir tarafı açık sütunlu yapı, **2.** revak, sundurma.

logging, *is.* tomrukçuluk, tomruk kesme/ taşıma işi.

logic, *is.* **1.** mantık, us bilimi, eseme, **2.** (a) usa vurma (yöntemi), muhakeme tarzı/ usulü. *The lawyear won his case because his ~ was sound.* (b) yargılama gücü, muhakeme kuvveti, **3.** mantıklı düşünüş/düşünce. *There is much ~ in what you say.* **4.** (bir işte/sanatta/düşünüşte/ sistemde) tutarlılık, uygunluk, insicam, tevafuk. **the ~ of events** : olayların gerektirdiği, **5.** *bil.* mantık : bilgisayara hesaplama yöntemini gösteren temel ilkeler ve devre bağlantıları. **~ design** : mantıksal tasarım, **6.** zorlayıcı neden, mücbir sebep : aklıselime aykırı veya aklıselim dışında bir kararı zorunlu kılan etkenler. *the ~ of war.*

-logic = -logical, *ön ek* **-logy** ile son bulan adlardan sıfat yapar. *ör.: biology - biologic(al).*

logical, *sf.* **1.** mantıkî, mantıksal, mantığa uygun, us bilimine ait, esemeli. *a ~ conclusion.* **2.** akla yakın/uygun, makul. *a ~ behavior.* **3.** beklenen, doğal, tabiî, zarurî, **4.** mantık+, mantıkla ilgili, **5.** akıllı, aklı/muhakemesi yerinde, mantık sahibi. *a ~ writer/thinker.* **6. ~ empiricism** : mantıksal deneycilik, **7. ~ positivism** : mantıksal olguculuk, **8. ~ity = ~ness** : mantıksallık, mantıkîlik, mantığa uygunluk, **9. ~ly** : mantıkî/mantığa uygun olarak, mantıken, mantığa göre, mantıklı olarak. *e.a.- 1. analytic, subtle, deductive, 2. reasonable, sensible, rational. k.a.- 1. illogical, 2. irrational.*

logician, *is.* mantıkçı, usbilimci, esemeci.

logicise, *f. Brit. bk.:* **logicize.**

logicism, *is. fel.* mantıklaştırıcılık : (a) mantıksal olana aşırı değer verme, (b) mantığı ruh biliminden ayrı kurma ve ruh biliminden üstün sayma, (c) matematiği mantığa indirgeme/ mantığın bir dalı sayma.

logicize, *f.* **-cized, -cizing 1.** mantıklaştırmak, esemelleştirmek, mantıkî şekle sokmak, mantıkî şekil vermek, **2.** mantığa dayanmak, mantık kullanmak.

logion, *is., ç.* **logia** deyiş, deyim, söz, özellikle Hz. İsa'ya atfedilen söz.

logistic[1] = **logistical**, *sf. As.* lojistik. **~ support** : lojistik destek : bir askerî birliğe, kendisine verilen görevi başarabilmesi için gerekli malzeme ve hizmetlerin sağlanması. **logistically**: lojistik olarak.

logistic[2], *sf.&is.* **1.** simgesel mantık, matematiksel/modern mantık : kavramları kelimelerle değil, göstergelerle göstererek işlem yapan mantık, **2.** lojistik ile ilgili.

logistics, *is. As.* lojistik : savaşta ya da askerî yürüyüşte yol, haberleşme, sağlık, malzeme temin/ikmal /bakım gibi hizmetleri sağlayan strateji bölümü. **logistician** : lojistik uzmanı.

logjam, *is.* **1.** tomruk sıkışıklığı : nehirde nakledilen tomrukların sıkışıp hareketsiz kalması, **2.** sıkışıklık, sıkışma, tıkanıklık, tıkanma, engel.

lognormal, *sf. ist.* **1.** tersüstel olağan. **2. ~ distribution** : tersüstel olağan dağılım, **3. ~ity** : tersüstel olağanlık, **4. ~ly** : tersüstel olağanlıkla.

logo, *is. basım bk.:* **logotype.**

logo- = log-, *ön ek* "söz, deyiş". *ör.: logomachy.*

logogram, *is.* **1. logograph** *d.d.* söz simgesi, kısaltma : çok kullanılan kelime veya deyimi simgeleyen işaret veya kısaltma : ***and*** yerine **&** gibi, **2. ~matic** : söz simgesel, **3. ~matically** : söz simge ile.

logograph, *is.* simge, işaret, kelime/deyim yerine kullanılan işaret.

logographic, *sf.* **1.** simgeli, işaretli, (kelime/deyimler yerine) işaret kullanan. ~ *writing.* **2.** hızlı yazım usulüne ait, **3. ~ally** : simgelerle, kelimeler yerine işaretler kullanarak.

logography, *is.* **1.** logotiple baskı, birkaç harf/hece/kelimelik klişe ile baskı, **2.** (sıra ile) hızlı yazım, zabıt : her kâtip birkaç kelimeyi yazmak suretiyle konuşulanları zabta geçirme yöntemi, **3. logographer** : (a) logotiple baskı yapan, (b) (sıra ile zabıt tutan) zabıt kâtibi.

logogriph, *is.* değişik dizi (anagram) veya benzeri söz bulmacası. **logogriphic** : söz bulmacası şeklinde.

logomachy, *is., ç.* **-chies 1.** kelimeler üzerinde tartışma/münakaşa, **2.** bir kelimenin yersiz/yanlış kullanılması üzerine çıkan tartışma, **3.** kelime oyunu : her birinde bir harf basılı kartlarla kelime teşkil etme oyunu, **4. logomachic (al)** : kelimeler üzerine tartışmalı, **5. logomachist = logomach** : kelimeler üzerinde tartışan.

logorrhea = logorrhoea, *is.* **1.** saçmalama, zırvalama : çoğunlukla akıl hastalığı sonucunda birbirini tutmaz, anormal konuşma, **2. logorrheic** : ipe sapa gelmez, saçma, zırva.

logos, *is.* **1.** *fel.* evrensel düzen : evreni/kâinatı yöneten/geliştiren temel ilke, **2.** Tanrı kelâmı : evreni yaratan ilâhî söz/kelâm, **3.** deyiş, kelâm, **4.** (Hristiyanlıkta) Allah.

logotherapy, *is.* (ruh hastalıklarını) telkinle tedavi.

logotype = logo, *is. basım* **1.** bir kelime/hece veya birkaç harften ibaret klişe, **2.** marka, alâmetifarika, **3.** başlık, serlevha, gazete adını gösteren yazı.

logroll, *f. ABD* **1.** (politikada) ödünleşmek, karşılıklı yardımlaşmak : karşılıklı ödün/taviz ile yardım/muzaheret sağlamak, **2.** karşılıklı ödünle tasarıyı yasallaştırmak, **3. ~er** : ödünleşen.

logrolling, *is.* **1.** *ABD* (politikada) ödünleşme, karşılıklı yardımlaşma : karşılıklı ödün/taviz ile yardım/muzaheret sağlama, **2.** kütük/tomruk yuvarlama, tomrukları yuvarlayarak bir yerde toplama, **3.** su üstünde tomruk yuvarlama oyunu. ***e.a.- 3.*** *birling.*

-logue = -log, *son ek* "deyiş, söyleşi, söz, konuşma". Önündeki kelimenin belirttiği şekilde yazı veya konuşma anlamı verir. *analogue, monologue, dialogue, prologue* gibi.

logway, *is. bk.:* **gangway** (6).

logwood, *is.* **1.** *bot.* bakkam (ağacı) *(Haematoxylon campechianum)* : Orta Amerika ve Antil adalarında yetişir, **2.** bu ağacın gayet sert kerestesi, **3.** bakkam boyası : bu ağaçtan çıkarılan kırmızı boya maddesi.

logy, *sf.* **-gier, -giest 1.** uyuşuk, sersem, hantal, ağır, yavaş, bati, atıl, tembel, vurdumduymaz, **2. logily** : uyuşuk uyuşuk, sersem sersem, hantalca, ağır, ağır, yavaş yavaş, tembel tembel, **3. loginess = logginess** : uyuşukluk, sersemlik, hantallık, tembellik. ***e.a.- 1.*** *sluggish, inert, groggy, dull, lethargic, heavy.*

-logy, *son ek* **1.** "bilimi, bilgisi, fenni, ilmi, -loji". *ör.: biology, psychology, sociology;* **2.** "nutuk, söylev". *ör.: eulogy,* **3.** "yazı, külliyat, derleme". *ör.: anthology, martyrology,* **4.** "öğreti, doktrin, kuram, teori, -iyat" *ör.: ethnology,* **theology** : ilâhiyat. ***e.a.- 1.*** *science, study of,* ***2.*** *speech, discourse,* ***3.*** *writing, collection,* ***4.*** *doctrine, theory.*

loid, *gl.f. argo* (ince bir plâstik kart sokarak) kapı kilidini açmak.

loin, *is.* **1.** *gen.* **~s** : bel, insan ve dört ayaklı hayvanların arka kaburga ucu ile kalça kemiği arasındaki kısmı. İgili sıfat : **lumbar, 2.** fileto : bel kısmından kesilen et. *a ~ of beef. bk.:* **sirloin, 3. ~s** : (a) bel altı, sulp, döl. **sprung from the ~s of** : -in öz evlâdı, -in sulbünden gelen. (b) üreme organları, **4. fruit of the ~s** : nesil, kuşak, **5. gird up one's ~s** : etekleri sıvamak, büyük bir işe hazırlanmak/girişmek.

loincloth, *is.* peştemal, kuşak, sıcak ülkelerde yerlilerin bellerine doladıkları kısa eteklik.

loiter, *f.* **1.** oyalanmak, sallanmak. ~ *on one's way home.* **2.** aylakça/serseriyane dolaşmak, başıboş/avare gezmek, sürtmek. *A suspicious character was ~ing in the hall.* **3.** *gen.* ~

away : vakit öldürmek/kaybetmek, vaktini boş geçirmek, **4.** savsamak, işi sürüncemede bırakmak. *~ over a job.* **5. ~ with intent** : bile bile/kasten suç işlemek. **to be charged with ~ing with intent** : kasten suç işlemekle itham edilmek, **6. ~er** : oyalanan, aylak aylak/avare gezinen, vakit öldüren kimse, **7. ~ing** : aylaklık, avarelik, serserilik, başıboş dolaşma, **8. ~ingly** : oyalanarak, vakit öldürerek, aylak aylak, başıboş, serseriyane. ***e.a.- 1.*** *dally, dawdle, idle, loaf, linger,* ***2&3.*** *delay, tarry, loaf,* ***4.*** *lag.*

loll, *f.&is.* **1.** yan gelip yatmak, tembelce (sırtüstü) uzanmak, yayılıp oturmak. *to ~ on a chesterfield. She was ~ing in a chair, with nothing to do.* **2.** (dışarı) sarkmak, sallanmak. *A dog's tongue ~s out in hot weather.* **3.** sarkıtmak, sallamak. *The dog ~ed its tongue out.* **4.** *esk.* (a) yan gelip yatma, tembelce uzanma, (b) yan gelip yatan/tembelce uzanan kimse, **5. ~ about/around** : işsiz güçsüz dolaşmak, haytalık yapmak, **6. ~ back** : yan gelmek, yan gelip yatmak, **7. ~er** : yan gelip yatan/tembelce uzanan kimse, **8. ~ingly** : yan gelip yatarak, tembelce uzanarak, tembel tembel, aylak aylak. ***e.a.- 1.*** *lounge, recline, lean,* ***2.*** *dangle,* ***3.*** *let droop/dangle/hang.*

lollapalooza, *is. ABD- argo* olağanüstü, harika, harikulâde, fevkalâde (şey/kimse/olay). **lollapaloosa, lalapalooza, lallapalooza** *ş.d.y.*

lollipop = lollypop, *is.* **1.** elma şekeri, emme şeker : çubuk ucunda yalanarak yenen şeker, **2.** çubuklu dondurma : çubuk ucunda yalanarak yenen sert dondurma, **3.** *Brit.* öğrencilerin sokakta karşıya geçmeleri için arabaların durmasını sağlayan "dur" işareti, **4. ~-man** : elindeki "dur" işareti ile öğrencileri sokaktan karşıya geçiren adam. ***e.a.- 1.*** *sucker, lolly,* ***2.*** *popsickle, ice lolly.*

lollop, *gs.f.* **1.** *Brit.- k.d. bk.:* **loll, lounge,** **2.** hamle etmek, (öne eğilerek) fırlamak/atılmak/sıçramak. **He ~ed away into the distance** : Fırlayıp uzaklaşıverdi.

lolly, *is., ç.* **-lies 1.** *bk.:* **lollipop,** **2.** *Brit.* (a) akide şekeri, meyveli şeker, sert şekerleme, (b) para. ***e.a.- 2.*** *(a) candy, (b) money.*

lollygag, *gs.f.* **-gagged, -gagging** *bk.:* **lallygag.**

loment = lomentum, *is. bot.* tohum zarfı boğumlu bitki : baklagillerden olgunlaşınca tohumları boğumlu bir zarf içinde birbirinden ayrı olan bitki. **lomentlike** : bu tür bitkilere benzeyen.

lomentaceous, *sf.* (tohum zarfı) boğumlu (fasulye, bezelye, bakla gibi).

London, *is.* **1.** Londra, **2. ~ broil** : dilimlenmiş biftek : pişirildikten sonra ince dilimlere kesilmiş biftek, **3. ~ clay** *jeol.* Londra kili : GD İngiltere'de Eosen çağa ait jeolojik yerey, **4. Londonderry = Derry** : K İrlanda'da bir il (kontluk), **5. ~er** : Londralı, **6. ~ particular** : Londra sisi, Londra'ya özgü koyu sis, **7. ~ plane** *bot.* sis çınarı, Londra çınarı : sise/dumana dayanıklı, sokaklara dikilen bir tür çınar, **8. ~-pride** : *bot.* pembe taşkıran, pembe çiçekli bir nevi taşkıran çiçeği, **9. ~-smoke** : sis/duman rengi, kül rengi.

lone, *sf.* **1.** yalnız, kimsesiz. *We met a ~ traveller on our way.* **to play a ~ hand** : bir işte yalnız başına kalmak, *k.d.* göbeğini kendi eliyle kesmek, **2.** ıssız, tenha, ücra, her şeyden uzak, tek başına. *a ~ house on a hill.* **3.** tek, biricik, yegâne, **4.** *ed.* kimsesiz, bîkes, terk edilmiş. **She is a poor ~ woman** : Fakir, kimsesiz bir kadındır. **5.** eşsiz, arkadaşsız. **to be on one's ~(s)/by one's ~(s)** : tek başına kalmak, **6.** bekâr, dul, **7. ~ness** : yalnızlık, kimsesizlik. ***e.a.- 1.*** *solitary, unaccompanied, alone,* ***2.*** *isolated, deserted,* ***3.*** *single, unique, singular, only, sole,* ***4.*** *lonely, unfrequented, deserted,* ***5.*** *lonesome, companionless, unescorted,* ***6.*** *unmarried, widowed.* ***eş ses.-*** *loan.*

lone hand, *is.* **1.** kendi başına buyruk, bildiğinden şaşmaz, başkasının nasihat ve yardımını reddederek kendi işini kendisi yapan kimse, **2.** bağımsız davranış/eylem, **3.** tek başına mücadele eden siyasî aday, **4.** (kâğıt oyununda) (a) refakatsiz/tekil oyuncu, (b) refakatsiz/tekil oynanan el, **5. play a lone hand** : bir işte tek başına kalmak.

lonely, *sf.* **-lier, -liest 1.** yalnız, kimsesiz. *He was ~ while his brother was away.* **2.** eşsiz, arkadaşsız, aşinasız, tek (başına). *a ~ tree. a ~ traveller.* **3.** ıssız, tenha, ücra, kuş uçmaz kervan geçmez. *a ~ road.* **It's ~ out there** : Oralardan kuş uçmaz kervan geçmez. **4.** münzevi, metruk,

terk edilmiş, her şeyden/herkesten uzak. *a ~ life in the country. a ~ mountain village.* **5.** kasvetli, bunaltıcı, sıkıntı/kasvet veren. *a ~ city.* **6.** yalnızlıktan ruhu sıkılmış. *a ~ looking girl.* **7. lonelily** : yalnızca, kimsesiz olarak, **8. leneliness** : yalnızlık, kimsesizlik. ***e.a.- 1. lone, solitary, 2. companionless, 3. isolated, unfrequented, forsaken, sequestered, 4. deserted, 6. lonesome, friendless, forlorn.***

loner, *is.* münzevi, merdümgiriz, yalnızlığı seven/yalnız yaşayan kimse. ***e.a.- lone wolf.***

lonesome, *sf.* **1.** yalnız, kimsesiz. *He was very ~ when he first went away to school.* **2.** (yalnızlıktan) üzgün/mahzun/meyus/kasvetli. *I feel so ~ when you go a way for more than a day.* **3.** ıssız, tenha, uzak, ücra. *a ~ walley.* **4. on/by one's ~** *k.d.* yapayalnız, tek başına. **all on my ~** : tek başıma, yapayalnız. **all on your ~** : tek başın(ız)a. **to be on one's ~** : yapayalnız/tek başına olmak, **5. ~ly** : yalnız başına, kendi kendine, kimsesiz olarak, ıssız/tenha bir şekilde, **6. ~ness** : (a) yalnızlık, kimsesizlik, (b) (yalnızlıktan doğan) kasvet, üzüntü, yeis, (c) ıssızlık, tenhalık, ücralık, ***e.a.- 1&2. lonely, alone, forlorn, desolate, forsaken, friendless, 3. remote.***

Lone Star State, *is.* Teksas (takma ad).

lone wolf, *is. k.d.* münzevi, merdümgiriz, yalnızlığı seven kimse. ***e.a.- loner.***

long[1], *sf.* **longer, longest 1.** uzun. **~ way** : uzun yol. **a ~ tunnel** : uzun bir tünel. **~ distance** : uzak mesafe. **Turkey has a ~ coastline** : Türkiye'nin uzun bir sahili vardır. *How ~ is the River Nile?* **The arm of the law is ~** : Kanunun gücü her şeye yeter. **2.** uzun (süren/süreli/devam eden). **a ~ speech** : uzun (süren) bir nutuk. **three hours ~** : üç saatlik, üç saat süren. *There will be a ~ wait until the next bus.* **It will take as ~ as five years** : Beş yıl kadar sürer. **Ten days at the ~est** : En fazla on gün, **3.** uzunlukta, uzunluğu ... olan. *ten kilometers ~.* **The new road is 60 km ~** : Yeni yol 60 km uzunluktadır. **4.** uzun, ayrıntılı, teferruatlı, çok madde içeren. *a ~ list.* **5.** (yapılması/okunması vb.) çok zaman alan. *a ~ play/novel. a ~ story.* **6.** uzun ve can sıkıcı/kasvetli, **7.** çok eski zamanları kapsayan, uzak. *a ~ memory.* **8.** (iki şeyden) uzun/fazla olan(ı). *He must have taken the ~ way home.* **a ~ price** : yüksek bir fiyat. **a ~ purse** : dolu kese, **9.** yavaş, aheste, zaman alan. **be ~ about sth./doing sth** : (bir işi) yavaştan almak, oyalanmak. *He's awfully ~ getting here.* **10.** kapsamlı, şümullü. *a ~ look ahead. a ~ look into future.* **11.** *gen.* **~ on** : mevcudu bol/fazla, (bir şeyden) nasibi bol, zengin, çok, kuvvetli. **~ on brains** : kafalı, zeki, akıllı. **~ on supplies** : malzemesi bol, **13.** (normalden) uzun (boylu), yüksek. **~ Ömer** : Uzun Ömer, **14.** umulmaz, umulmadık, beklenmez, beklenmedik, olasılığı az, gayrimuhtemel, ihtimal dışı. *a ~ chance.* **It's a ~ shot/chance but we might be lucky** : Pek ihtimal verilemez ama, belki talihimiz yaver gider. **It was just a ~ shot/chance** : Uzak bir ihtimaldi/Pek olacak şey değildi/Gerçekleşmesi beklenemezdi. **15.** *şiir* uzun (hece), **16.** *fin.* fiyat artışını bekleyerek malı/hisse senedini elde tutan, **17.** temel/standart ölçüden büyük. **~ dozen** : on üç adet. **a ~ ton** : 1016 kg, **18. in the ~ run** : eninde sonunda, er geç, en sonunda, nihayette, ileride, uzak gelecekte. *The system will work out fairly in the ~ run.* **19. ~ since** : çoktan beri, epey/hayli zamandır, **20. ~ view** : uzağı/ilerisini görüş, plânlamada ilerideki sonucu düşünebilme, **21. by a ~ chalk** *Brit.* = **by a ~ shot** *ABD- k.d. az kul.* fazlasıyla, ziyadesiyle, haydi haydiye, çok daha. **X is better than Y by a ~ chalk** : X, Y'den çok daha iyidir. **22. by a ~ way** : büyük farkla, her bakımdan. **the best by a ~ way** : her bakımdan en iyisi, **23. go a ~ way** : (a) uzaklara gitmek, çok ilerlemek. **He will go a ~ way** : Bu adam çok ilerler. (b) büyük bir etki yapmak, etkisi uzun sürmek, çok işe yaramak, **24. not by a ~ shot** *ABD* = **not by a ~ chalk** *Brit.- k.d.* : hiç, asla, kat'iyen. *"Is he ready yet?" "No, not by a ~ chalk/shot."* **25. not by a ~ sight = not by a ~ ways** : asla, kat'iyen, **26. of ~ standing** : eski. ***e.a.- 1. lengthy, extensive, 2. protracted, prolonged, extended, 6. tedious, 10. extensive, broad, thorough, 14. unlikely, 18. eventually. k.a.- 1-5. short.***

long2, *is.* **1.** uzun zaman/süre/vakit, süre, zaman, vakit. **I have only ~ enough to drink a cup of coffee** : Ancak bir kahve içebilecek kadar vaktim var. **He hasn't ~ to live** : Fazla yaşamaz. **How ~** : Ne kadar (zaman). **How ~ did he stay with you?** Ne kadar (kaç gün/saat) sizinle kaldı? **How ~ will it take?** Ne kadar sürer? **How ~ have you stay in Canada?** Kanada'da ne kadar kalacaksın? **2.** uzun (nesne/şey). **The signal was two longs and a short** : İşaretlerin ikisi uzun, biri kısa idi. **3.** (elbise ölçüsü olarak) uzun (boy), **4.** vurguncu, istifçi : ileride fiyat artacağını umarak hisse senetlerine/mala fazla para yatıran kimse, **5. before ~** : yakında, kısa zamanda, çok geçmeden. *We should have news of her before ~.* **6. the ~ and the short of = the ~ and ~ of** : işin özü/özeti, hulâsası, aslı, esası, **7. the ~ and the short of it** : kısacası, uzun sözün kısası. **The ~ and the short of it is that he was caught by the police at the end** : Kısacası sonunda polis yakasına yapıştı. ***e.a.- 4.*** *bull,* ***5.*** *soon,* ***6.*** *gist, substance, upshot.*

long3, *zf.* **1.** uzun zamandan beri, bir süreden beri, hayli (uzun) zamandır. *a reform ~ advocated.* **2.** uzak(ta), uzağa. **He threw the ball ~** : Topu uzağa fırlattı. **3.** geç (vakitlere kadar). **Don't be ~** : Geç kalma, gecikme, **4.** süresince, boyunca, müddetince, bütün (zaman). **all night ~** : bütün gece. **It's been dry all summer ~** : Bütün yaz kurak geçti. **5.** çok/hayli zaman, uzun süre/zaman. **~ before** : çok önceleri, çok zaman önce. **He was gone ~ before we arrived** : Biz gelmeden çok önce o gitmişti. **6. as ~ as** *bk.:* **as2** (19), **7. ~er** : artık, bir daha, bundan sonra, bundan böyle. **He no ~er work in this company** : Artık bu şirkette çalışmıyor. **8. so ~** : esen kal (ınız), hoşça kal(ınız), şimdilik Allaha ısmarladık, **9. so ~ as** : ...sürece, şartı ile. **You may borrow the book so ~ as you keep it clean** : Kitabı temiz tutmak şartı ile ödünç alabilirsin.

long4, *gs.f.* **longed, longing 1.** arzulamak, çok istemek/arzu etmek. *I'm ~ing to see you.* **2. ~ for** : özlemek, özlemini/hasretini çekmek, hasret kalmak, burnunda tütmek, *k.d.* iple çekmek. **to ~ for home** : yuvasını/evini özlemek. **I am ~ing for my country** : Memleketimi çok özledim. **The children are ~ing for the holidays** : Çocuklar tatili iple çekiyorlar. **3. ~ for s.o. to do sth.** : (bir kimsenin bir şey yapmasını) candan istemek/dilemek, can atmak. **She ~ed for him to stay longer** : Onun daha fazla kalmasını candan istiyordu. **4.** *esk.* uymak, uygun/münasip olmak, yakışmak. ***e.a.- 1-3.*** *yearn, pine, crave, aspire, desire, hunker.*

-long, *son ek* "boyu(nca), uzunluğunca, bütün ..." . **day-long** : bütün gün. **lifelong** : ömür boyu(nca).

long-, *ön ek* "uzun zaman(den beri), uzun süre(dir)". *ör.: long-accustomed, long-awaited, long-borne, long-buried, long-cherishedlong-continued, long-delayed, long-desired, long-endiring, long-established, long-expected, long-hidden, long-held, long-kept, long-lasting, long-lost, long-neglected, long-past, long-planned, long-settled, long-wished.*

long. = longitude.

long-ago, *sf.* eski/geçmiş (zamana ait), geçmişteki, mazideki. *~ leaders.*

long ago, *is.* çok eski zaman, uzak mazi.

longan = lungan, *is.* **1.** *bot.* longan ağacı *(Euphoria Longan)* : sabun ağacı familyasından Çin'de yetişen bir ağaç, **2.** longan meyvesi, Çin eriğine benzer bir meyve.

longanimity, *is.* sabır, tahammül, tevekkül, büyük acı ve ıstıraplara sabırla katlanma.. ***e.a.-*** *fortitude, forbearance.*

longanimous, *is.* sabırlı, tahammüllü, mütevekkil, acı ve ıstıraplara sabırla katlanan. ***e.a.-*** *forbearing.*

longboat, *is. den.* büyük sandal, şalupa, (eskiden) yelkenli geminin en büyük sandalı.

long bone, *is.* uzun kemik, omurgalılarda kol/bacak kemiği.

longbow, *is.* uzun yay : eski İngiliz okçularının kullandıkları 170-185 cm uzunluğunda, elle çekilen kuvvetli yay. **to draw/pull the ~** : abartmak, mübalâğa etmek.

longcloth, *is.* muslin: ince, beyaz, yumuşak pamuklu kumaş, kundaklık kumaş.

long-day, *sf.* çok güneş isteyen (bitki).

long-distance, *sf.&zf.* **1.** uzak(ta), birbirinden uzak, **2.** uzak mesafe(li)/menzilli, uzakları kaplayan, uzak yerlere giden/tesir eden. **~ listening devices** : uzak mesafe dinleme cihazları. *a ~ moving van.* **3.** (telefon) şehirler arası.

long distance, *is.* şehirler arası (telefon servisi/santralı/operatörü).

long division, *is. mat.* bölme : bütün basamakları gösterilen bölme işlemi.

long dozen, *is.* artık düzine, on üç adet.

long-drawn = long-drawn-out, *sf.* uzun uzadıya, uzayıp/sürüp giden, sonu gelmez, bitip tükenmez. *a ~ speech. a ~ howl of coyote.* ***e.a.-*** *prolonged.*

longe, *is.&gl.f.* **longed, longeing 1.** uzun yular : talim yaptırırken atın boynuna bağlanan uzun ip, **2.** uzun yular takarak ata talim yaptırmak. **lunge** *d.d.*

long-eared bat, *is. zool.* uzun kulaklı yarasa *(Plecotus auritus)* : Avrupa ve Asya'da ağaç kovuklarında ve binalarda yaşayan kulakları vücudu kadar uzun yarasa.

long-eared owl, *is. zool.* kulaklı orman baykuşu *(Asio otus)* : K Amerika'da ormanlarda yaşayan sırt tüyleri pas rengi ve enine çizgili baykuş.

longeron, *is. hv.* uçak kanadında boy kirişi.

longeval = longaeval, *sf.* uzun ömürlü, dayanıklı. ***e.a.-*** *longe-lived, longe-lasting, longevous.*

longevity, *is.* **1.** uzun ömür(lülük), **2.** ömür, yaşam (süresi), ömür/hayat uzunluğu. *research in human ~. a study of ~.* **3.** kıdem, hizmet/memuriyet süresi/müddeti. ***e.a.-*** *3. seniority.*

longevous, *sf.* uzun ömürlü, çok yaşayan/yaşamış. ***e.a.-*** *longe-lived, longeval.*

long face, *is.* asık surat, ekşi yüz, üzgün çehre, somurtma, somurtkanlık.

long-faced, *sf.* asık suratlı, suratı asık, üzgün, somurtuk, somurtkan.

long-finned gray mullet, *is. zool.* altınbaş kefal *(Mugil auratus)* Akdeniz ve Karadeniz'de yaşayan eti lezzetli bir balık. Uzunluğu 30 cm. Solungaç kapaklarının üzerinde birer sarı leke vardır.

long gallery, *is.* uzun galeri : Elizabet ve Jakob çağı malikânelerinin üst katındaki gündelik salon.

long green, *is. argo* kâğıt para, banknot. ***e.a.-*** *paper money, cash.*

longhair(ed), *sf.&is. k.d.* **1.** (bazan küçültücü) münevver, aydın, profesör/filozof kılıklı, **2.** sanatsever, müziksever, özellikle klâsik müziğe düşkün (kimse), **3.** uzun saçlı, hipi. ***e.a.-*** *1. intellectual, 3. hippie.*

longhand, *sf.&is.* el yazısı (ile) (stenografinin aksi). *bk.:* **shorthand.**

longhead, *is.* **1.** uzun kafa, dolikosefal, **2.** uzun kafalı kimse.

longheaded = long-headed, *is.* **1.** uzun kafa, dolikosefalik, **2.** akıllı, zeki, uzağı gören, ferasetli, **3. ~ly** : zekice, akıllıca, ferasetle, uzağı görerek, **4. ~ness** : akıllılık, zekilik, feraset, uzağı görüş kabiliyeti. ***e.a.-*** *1. dolichocephalic, 2. shrewd, farseeing, astute, sagacious.*

long horn, *is.* (bir nevi) kaşar peyniri : beyaz, turuncu renkli 5.5 kg'lık tekerlek hâlinde çedar peyniri.

Longhorn, *is.* **1.** uzun boynuzlu sığır : soyu hemen hemen tükenmiş olan İngiliz sığırı, **2. Texas longhorn** *d.d.* Teksas sığırı : İspanya'dan Amerika'ya getirilmiş ve soyu hemen hemen tükenmiş sığır cinsi, **3.** *argo* Teksaslı.

long-horned beetle, *is. zool.* uzun duyargalı böcek : *Cerambycidae* familyasından sürfeleri canlı veya çürümüş ağaç gövdelerini oyarak yerleşen uzun duyargalı çeşitli böcekler. **longhorn beetle** *d.d.*

long-horned grasshopper, *is. zool.* boynuzlu çekirge : *Tettigoniidae* familyasından iplik gibi uzun duyargalı, erkekleri ön kanatlarının özel yapılışı ile cırlak ses çıkaran yeşil çekirge türü.

long horse, *is.* **1.** uzun eşek : jimnastik atlama aleti, **2.** uzun eşek atlama yarışı/oyunu.

long house, *is.* **1.** uzun ev/baraka/kulübe : K Amerika *Iroquois* kabilelerinde toplumsal konut olarak kullanılan 30 m kadar uzunlukta ahşap ev, **2.** *Iroquois* kabileleri birliği.

long hundredweight, *is.* 112 librelik İngiliz ağırlık ölçüsü (50.8 kg).

longi-, *ön ek* "uzun(luk), tul". *ör.: longicorn.*

longicorn, *sf.&is.* **1.** uzun duyargalı (böcek), **2.** uzun duyargalılar *(Cerambycidae)* familyasından, **3.** *bk.:* **long-horned beetle.**

longing, *sf.&is.* **1.** özlem, özleyiş, hasret, tahassür, **2.** şiddetli arzu/istek, **3.** özleyen, hasret duyan, arzulu, istekli, **4. ~ly** : özlemle, özleyerek, şiddetli arzu/istek duyarak, **5. ~ness** : özleme, özleyiş, hasretlik, şiddetli arzu, göresime. ***e.a.- 1.*** *yearning,* ***2.*** *desire.*

longish, *sf.* uzunca, oldukça uzun.

longitude, *is.* **1.** *coğ.* boylam, tul, **2.** *astr. bk.:* **celestial longitude**, **3.** *esk.* uzunluk, tul.

longitudinal, *sf.* **1.** boylamsal, boylama ait, **2.** uzunlamasına, uzunluğuna. *~ measurements. ~ stripes (in a flag).* **3.** *zool.* eksenel, vücut ekseni boyunca, baş, kuyruk doğrultusunda, **4.** çağlar boyu, uzun süreli olaylara ait. *a ~ study.* **5. ~ wave** *fiz.* boyuna dalga : yayılma yönünde titreşen dalga (ses dalgası gibi). *bk.:* **transverse wave**, **6. ~ly** : boylamasına, uzunlamasına.

long johns, *is. argo* uzun (paçalı) don.

long jump, *is. Brit.* uzun atlama. ***e.a.-*** *broad jump.*

long leaf pine, *is.* **1.** *bot.* uzun (yapraklı) çam *(Pinus palustris)* : kıymetli terebentin ve kereste kaynağı olan Amerika çamı, **2.** uzun çam kerestesi. **Georgia pine, pitch pine, longleaf, long-leaf, longleaved pine** *d.d.*

long-legged buzzard, *is. zool.* kızıl şahin *(Buteo rufinus).*

longliner, *is. Cnd.* uzun balıkçı gemisi. **~man** : bu gemi ile balık avlayan.

long-lived, *sf.* **1.** uzun ömürlü, çok yaşayan. *a ~ family.* **2.** (çok) dayanıklı, **3. ~ness** : uzun ömürlülük, dayanıklılık. ***e.a.- 2.*** *enduring.*

longly, *zf.* uzun bir şekilde, uzun uzun.

long measure, *is.* uzunluk ölçüsü. ***e.a.-*** *linear measure.*

long-nosed garfish, *is. zool.* kemikli turna balığı *(Lepisosteus osseus).*

long pig, *is.* yamyamların yediği insan eti (Maori ve Polinezya yerlilerince verilen ad).

long play, *is.* uzun çalar (plâk).

long-playing, *sf.* uzun çalan.

long-range, *sf.* **1.** uzun menzilli. *~ rockets/ missiles.* **2.** uzun vadeli, uzak geleceği kapsayan. *~ planning/plans.*

long rifle, *is. bk.:* **Kentucky rifle.**

long run, *is.* **1.** uzun süre/zaman, **2. in the long run** : zamanla, uzun zaman sonra, eninde sonunda. *It is difficult to save money now, but it's worth it in the long run.* ***e.a.- 2.*** *eventually.*

long S, *is.* uzun S : eskiden (genellikle İngiltere'de) kullanılan entegral işaretine benzer s harfi.

longship, *is.* uzun gemi : eskiden K Avrupa kavimlerinin kullandığı dar uzun tekneli, tek yelkenli ve çok kürekli gemi.

longshore, *sf.&zf.* kıyısal, kıyıda/sahilde (yaşayan/çalışan/bulunan), kıyı boyunca.

longshoreman, *is., ç.* **-men** liman işçisi, (gemi) yükleme/boşaltma işçisi, tahmil/tahliye amelesi. ***e.a.-*** *stevedore.*

longshoring, *is.* liman işçiliği, yükleme/ boşaltma işi.

long shot, *is. k.d.* **1.** kafadan sallama/atma, at yarışında kazanma şansı en az olana pey sürme, **2.** cür'etli girişim : tehlikeli fakat başarıldığı takdirde büyük ödül/çıkar getiren atılım, **3.** *sin. TV* uzaktan çekiş, telefoto, **4. (not) by a long shot** : asla, kat'iyen, hiç de. **They haven't finished by a long shot** : Hiç de bitiremediler. ***e.a.- 4.*** *by no means, not at all, decidedly/ certainly not.*

long-sighted, *sf.* **1.** uzakgörür, hipermetrop, **2.** uzak görüşlü, uzağı/ilerisini gören, öngörülü, dûrendiş, **3. ~ness** : uzak görüşlülük, uzağı/ilerisini görme, öngörü, dûrendişlik. ***e.a.- 1.*** *far-sighted, hypermetropic,* ***2.*** *sagacious.*

long since, *zf.* **1.** çoktan beri, çok önceleri, çok zaman önce. *Programs which have ~ ~ ceased to be useful.* **2.** uzun zamandır, uzun süreden beri, çoktan beri. *He has ~ ~ been recognized as a great writer.* ***e.a.- 1.*** *long ago,* ***2.*** *for a long time.*

longsome, *sf.* **1.** çok uzun, lüzumsuz derecede uzun/teferruatlı, can sıkıcı, **2. ~ly** : uzun uzun, ayrıntılı bir şekilde, **3. ~ness** : çok uzun/ ayrıntılı oluş. ***e.a.- 1.*** *lengthy, tedious.*

long splice, *is.* uzun ek : iki halatın uzunca birer parçasını üst üste getirip bükerek yapılan düğümsüz ek.

longspur, *is. zool.* mahmuzlu kuş *(Calcarius, Rhynchophanes)* : ispinozgillerden K Amerika tundralarında bulunan, ayaklarının arka parmağı mahmuz gibi uzun çeşitli kuşlar.

longstanding, *sf.* süreğen, müzmin, eski, çoktan beri var olan. **of ~** : çok eski. **a ~ feud** : eski düşmanlık. *a ~ complaint about rising living costs. a ~ debt.*

long-staple, *sf.* uzun elyaflı (pamuk vb.).

long-suffering, *sf.&is.* **1.** sabırlı, tahammüllü, müsamahakâr, (acıya, ıstıraba vb.) dayanıklı, azap/ıstırap çeken, cefakeş, **2.** sabır, tahammül, (acıya, ıstıraba vb.) dayanma, hoşgörü, müsamaha, **3. ~ly** : sabırla, tahammülle, hoşgörü ile.

long suit, *is.* **1.** (iskambil) elde fazla sayıda kart tutulan oyun, **2.** üstün nitelik, seçkinlik, temayüz, temeyyüz : bir kimsenin kendini gösterdiği/sivrildiği/temayüz ettiği nitelik/eylem/çalışma alanı.

long sweetening, *is. G ABD* pekmez, şerbet, tatlı sıvı.

long-term, *sf.* uzun vadeli/süreli. **a ~ bond** : uzun vadeli bono.

longtime, *sf.* çok eski, uzun zamandır/çoktan beri var olan, kadim. *a ~ friend(ship).* ***e.a.-*** *longstanding.*

long ton, *is.* 1016 kg' lık ton.

longueur, *is. Fr.* (kitap, piyes vb.) fazla uzun/sıkıcı kısım.

long vacation, *is. Brit.* (üniversite/mahkeme) yaz tatili.

long-waisted, *sf.* uzun belli, omuzla bel arası normalden uzun. *bk.:* **short-waisted.**

longways, *zf.* uzunluğuna, uzunlamasına. ***e.a.-*** *lengthwise.*

long-winded, *sf.* **1.** (can sıkacak derecede) uzun konuşan/yazan, yorucu, bıktırıcı, usandırıcı. *a ~ speaker.* **2.** bitmez tükenmez (söz/yazı), **3.** kolay yorulmayan, derin nefes alan. *A long-distance runner must be ~.* **4. ~ly** : uzun uzadıya, bıktırırcasına, usanç verircesine, **5. ~ness** : fazla uzunluk, bıktırıcılık, usandırıcılık, yoruculuk. ***e.a.-*** *1. tiresome.*

longwise, *sf.&zf.* uzunlamasına uzunluğuna. ***e.a.-*** *lengthwise, longways.*

loo, *is., ç.* **loos**, *f.* **looed, looing 1.** lu, bir çeşit iskambil oyunu : kaybeden oyuncu ortaya para koyar, kazanan ise alır, **2.** bu oyunda toplanan para, **3.** *Brit.- k.d.* helâ, tuvalet, **4.** lu oyununda kaybedeni para koymaya mecbur etmek. ***e.a.-*** *3. toilet.*

looby, *is., ç.* **-bies** iri yarı/hoyrat/beceriksiz kimse. ***e.a.-*** *lout, lubber.*

loof, *is.* **1.** *İsk.* el ayası, **2.** *bk.:* **luff.** ***e.a.-*** *1. palm.*

loofa = loofah, *is. bk.:* **luffa.**

looie = looey = louie, *is. argo* teğmen.

look[1], *f.* **1.** *gen.* **~ at** : bakmak. **~ at me** : Bana bak. **~ (up) at the ceiling** : Tavana bak. **~ (down) at the floor** : Yere bak. **I ~ed but saw nothing** : Baktım ama bir şey göremedim. **~ to see whether the road is clear** : Yolun açık olup olmadığına bakmak. **to ~ questioningly at a person** : bir kimseye şüpheli gözlerle bakmak, **2.** nazar etmek, **3.** bakınmak, (gözleriyle) araştırmak, **4.** ...olacağa benzemek, ... gibi gözükmek. **Conditions ~ toward war** : Duruma bakılırsa harp olacağa benziyor. **5.** görünmek. **You look pale/ill/well/happy** : Sararmış/hasta/iyi/mutlu görünüyorsun. **6.** gözükmek. **The case ~ promising** : Durum umut verici gözüküyor. *Judging by her letter, she ~s to be the best person for the job.* **7.** mütalaa etmek, gözden geçirmek. **to ~ at the facts** : olguları gözden geçirmek, **8.** yönelmiş/nazır/müteveccih olmak, bakmak. *The window ~s upon the street.* **9.** cephesi -ye bakmak. *The house ~s to the east.* **10.** dikkatle/dik dik bakmak. *He ~ed at me straight in the eye.* **11.** gözleriyle anlatmak, bakışı ile ifade etmek. *She said nothing but ~ed all interest.* **12.** *gen.* **~ up** : bakmak, araştırmak, **13.** *gen.* **~ over** : (dikkatle) incelemek/gözden geçirmek, (üzerinde) düşünmek, **14.** benzemek, ...gibi olmak. *He ~ed a perfect fool.* **15.** ummak, beklemek (bu anlamda daima bir mastardan önce kullanılır) : **I ~ to hear from you soon** : Senden yakında haber bekliyorum. **16. ~ about** : (a) etrafına/sağına soluna bakmak, dört yanını gözlemek/kollamak, civarı görmek. **We hardly had time to ~ about us before we had to continue our journey** : Civarı görmeye pek fırsat bulamadan seyahatimize devam ettik. (b) (bir yeri/durumu) incelemek, gözden geçirmek. (c) **~ about (for sth)** : aramak, araştırmak. *Are you still ~ing about for a job?* **~ about for s.o.** : gözleriyle birisini araştırmak, **17. ~ after** : (a) gözet(le)mek, gözle takip etmek, arkasından bakmak. *We ~ed after the train as it left the station.* (b) bakmak, ihtimam/dikkat göstermek, mukayyet olmak, çe-

kip çevirmek, idare etmek. *Who will ~ after the children while their mother is in hospital?* **Are you being well ~ed after?** Sana iyi bakıyorlar mı? **He needs a wife to ~ after him** : Ona bakacak bir eş/zevce lâzım. **He is old enough to ~ after himself** : Artık kendini idare edecek yaştadır. **18. ~ ahead** : ileriye/istikbale bakmak, ilerisi için plânlar kurmak, geleceği düşünmek, **19. ~ alike** *ABD* (birbirine) benzemek, birbirinin tıpkısı/benzeri olmak, **20. ~ alive= ~ lively** *k.d.* (a) acele etmek, atik davranmak, hızlı hareket etmek, (b) uyanık/tetikte/zinde/dikkatli olmak, gözünü dört açmak. **~ alive!** Dikkat et! Canlan! Gayret et! **21. ~ around** : (a) bütün ihtimalleri incelemek, üzerinde düşünmek, (b) araştırmak, aramak, **22. ~ at** *ABD* (a) seyretmek, bakmak. *~ing at TV. ~ing at him jumping. good/bad (etc.)* **...to ~ at** : görünüşte güzel/çirkin (vb). (b) mütalaa etmek, ...gözü ile bakmak, göz atmak. *He ~s at work in a different way now he's in charge. Will you please ~ at this letter?* (c) göz önünde tutmak, nazarıitibara almak. *I wouldn't ~ at such a small offer.* **They wouldn't ~ at my proposal** : Teklifimi reddettiler (göz önüne almadılar). (d) incelemek, araştırmak, muayene etmek. *He is ~ing at a new idea for getting rich. You must have your bad tooth ~ed at. Doctor, will you ~ at my ankle?* (e) (emir olarak) bakmak. *~ at this beautiful house!.* (f) **not much to ~ at** : çirkin, göze hoş görünmeyen. **The hotel is not much to ~ at** : Otel pek çirkin/külüstür. (g) **~ at him/her/it** : görünüşte. *To ~ at her you'd never guess she is a university teacher.* **23. ~ away (from sth.)** : gözlerini/bakışın (bir şeyden) başka tarafa çevirmek, başını çevirmek, bakmamak, **24. ~ back** : (a) anımsamak, hatırlamak, geçmişi anmak/düşünmek, (b) gerilemek, geri kalmak, ilerleyememek. **Never ~ back !** Daima ilerle! Asla geriye/geçmişe bakma! **25. ~ before you leap!** *a.s.* Ayağını denk al! **26. ~ black (at...)** : kızgın/öfkeli gözükmek, **27. ~ blue** : üzgün/meyus/kederli gözükmek, **28. ~ daggers** : bakışı ile tehdit etmek, (birisine) yiyecekmiş/öldürecekmiş gibi bakmak, **29. ~ down on/upon (s.o.)** : (birisini) hor/hakir/küçük görmek, istihkar etmek, küçümsemek, hiçe saymak. *When she married an engineer, she ~ed down on the office girls she had worked with.* **30. ~ down one's nose at** : (birisine) tepeden/yukarıdan bakmak, üstünlük taslamak, **31. ~ for** : (a) aramak. *He is ~ing for a job. I'm ~ing for my key.* (b) *k.d.* (yanlış davranışı ile kötü bir duruma) yol açmak/sebep olmak, *mec.* avuç açmak, kaşınmak. *You're ~ing for a fight if you say things like that to me.* **He's ~ing for trouble** : Belâsını arıyor. (c) *esk.* ummak, beklemek. *It's too soon yet to ~ for results.* **32. ~ forward (to)** : (zevkle/heyecanla/dört gözle/sabırsızlıkla) beklemek, ummak. *We are ~ing forward to my uncle's visit with great pleasure. I ~ forward to seeing you again. NOT :* **~ forward to**'dan sonra ya bir isim, ya da **-ing** şeklinde fiil gelir, mastar asla gelmez. ***"I ~ forward to see you"*** demek yanlıştır, ***"...seeing you"*** demek gerekir. **33. ~ good** : (a) uygun/elverişli/münasip gözükmek/görünmek. *Your proposal ~s good.* (b) iyi etki bırakmak, olumlu yönde etkilemek. *Make the idea ~ good, even if it isn't.* (c) cazip/güzel gözükmek, (d) iyi durumda/mükemmel olduğu izlenimini uyandırmak, **34. ~ in** : (a) **~ into** *d.d.* (içine) bakıvermek, şöyle bir göz atmak. (b) **~ in on** *d.d.* (bir yere/bir kimseye) uğrayıvermek, kısa bir ziyarette bulunmak. **She said she'd ~ in on her way back** : Dönüşte uğrayacağını söyledi. **35. ~ (s.o.) in the eye/face** : (birisinin) yüzüne/gözüne dik dik bakmak, (b) cesaretle karşılamak, korkmamak, yılmamak. **to ~ death/one's enemy in the face** : ölümden/düşmanından korkmamak, **36. ~ into** : (a) araştırmak, incelemek, soruşturmak, tahkik etmek, tahkikat yapmak. **He promised to ~ into the matter** : Meseleyi araştıracağını vadetti. *The police is ~ing into the past record of the suspect.* (b) içine bakmak. *He ~ed into the box/the mirror/her eyes.* **37. ~ like** : benzemek. **It ~s like raining** : Yağmur yağacağa benziyor. **38. ~ on** : (a) seyretmek, (durup) bakmak.*The teacher conducted the experiment while we ~ed on.* (b) **~ upon = ~ on as** *d.d.* saymak, addetmek, telâkki etmek. **I ~ on her as a very able person** : Bence o çok yetenekli bir kimsedir. (c) **~ on sf.o. with** : ... gözü ile bakmak. **He seems to ~ on me with distrust** : Bana güvenmediği anlaşılıyor (Bana galiba şüpheli gözlerle bakıyor). (d) **~ on to** : (bir manzaraya vb.) bakmak, nazır olmak. **My bedroom ~s on (to) the garden** : Yatak odam bahçeye ba-

kar. **39. ~ oneself** : tabiî görünmek, olduğu gibi görünmek, keyfi/neşesi/sıhhati yerinde olmak. **not ~ oneself** : keyifsiz (hasta/üzgün vb.) gözükmek. *You're not ~ing yourself today, you're ~ing ill/worried etc.* **He's beginning to ~ himself again:** Keyfi/neşesi yerine gelmeye başlıyor. **40. ~ one's age** : (hakikî) yaşını göstermek. *She ~s her age (= seems as old as she in fact is).* **You don't ~ your age (= ~ younger than you are) :** Yaşını göstermiyorsun (olduğundan daha genç görünüyorsun). **41. ~ one's best** : güzel (en iyi hâli ile) gözükmek, kendine yakıştırmak. *She ~s her best in tweeds.* **42. ~ out** : (a) **~ out on/ over** : -e nazır olmak/bakmak. *Our house ~s out on the park.* (b) sakınmak, dikkatli olmak, sağına soluna bakınmak. *~ out for cars as you cross the street.* **Everyone must ~ out for themselves** : Herkes başının çaresine bakmalıdır. (c) dikkat/ ihtimam göstermek, (d) bakmak, gözetmek, (gözleriyle) araştırmak. *~ out for your aunt at the station.* (e) (kendi malları içinden) seçmek, ayırmak. *to ~ out a dress for a party.* **43. ~ over** : (kısaca/üstünkörü) gözden geçirmek, incelemek, muayene etmek, göz gezdirmek. *He signed the contract without even ~ing it over.* **~ over a house** : bir evi gezmek/eve bakmak, **44. ~ sharp** : dikkat etmek, gözünü açmak, tetik davranmak. **~ sharp!** Dikkat et! **45. ~ small** : önemsiz/küçük/ hakir/hor görülmek/gösterilmek/düşürülmek. **We made him ~ small (=exposed him as being insignificant)** : Onu küçük düşürdük. **46. ~ the other way** : görmezlikten gelmek, **47. ~ through sth = ~ sth through** : baştan başa incelemek, dikkatle gözden geçirmek. *He ~ed the proposals through before approving them.* **48. ~ to** : (a) dikkat etmek. *We must each ~ to our own work.* **~ to your manners** : Davranışlarına dikkat et! (Kendine gel; terbiyeni takın), (b) ümit bağlamak, ummak, bel bağlamak, (c) güvenmek, dayanmak, inanmak, itimat etmek. **We ~ to you for help/to help us** : Bize yardım edeceğinize güveniyoruz. (d) **~ to it that** : -de emin olmak, kanaat getirmek, kesinleştirmek, sağlama bağlamak, tahkik etmek, iç yüzünü anlamak, (e) **~ to one's laurels** : elinden geleni yap(tır)mak, en iyi şekilde yapılmasını sağlamak, **49. ~ up :** (a) yukarıya bakmak, başını kaldırmak, (b) *k.d.* iyileşmek, düzelmek, iyiye doğru gitmek. *The trade should ~ up later in the year.* **Things are ~ing up** : İşler düzeliyor. (c) **~ up to s.o. (as...)** : Birisine (...olarak) hürmet/saygı göstermek. *They all ~ up to him as their leader.* (d) ara(ştır)mak, (sözlüğe vb.) bakmak. *to ~ up the word in the dictionary. ~ up the phone number in the directory.* (e) *k.d.* yoklamak, ziyaret etmek. **~ s.o. up** : birisini gidip görmek/ziyaret etmek. *Do ~ me up next time you're in London.* (f) *den.* rüzgâr uygun yönden esince gemi) menzile doğru yol almak, menzile yönelmek, **50. ~ upon** : (a) **~ on** *d.d.* saymak, telâkki etmek, addetmek, ...gözü ile bakmak. *to ~ upon gambling as a sin.* (b) hayran kalmak, hayranlıkla/takdirle bakmak/ seyretmek. *to ~ upon a beautiful picture.* **nice to ~ upon** : güzel, cazip, **51. ~ up to** : (a) saymak, hürmet etmek, saygı/hürmet göstermek, (b) takdir etmek, hayran olmak, (c) güvenmek, itimat etmek, itibar etmek, **52. ~ well** : (a) iyi/uygun/ elverişli/müasit/münasip görünmek, yakışmak. *Does this hat ~ well on me?* (b) (şahıs) yakışıklı görünmek. *He ~s well in naval uniform.* (c) sıhhatli/keyifli gözükmek. *My aunt was ~ing well.* ***e.a.- 1. watch, 2. glance, gaze, 3. search, 4. tend, 5. appear, seem, 12. seek, 13. inspect, view, examine, 14. look like, appear to be, 15. expect, 17. (b) take care of, 20. (a) hurry, 21. (b) search, 22. (b) regard, judge, (c) consider, (d) examine, 24. (a) remember, recollect, (b) fail to advance, 29&30. disdain, censure, dislike, 31. (c) expect, 32. anticipate, expect, 36. (a) investigate, inquire, examine, 48. (c) depend, rely, 49. (c) respect, (d) search for, seek out.***

look2, *is.* **1.** bakış, bakma, nazar. **have a ~** : bakmak, göz atmak, göz gezdirmek. **Have a ~ at that** : Şuna bir bakıver. **She gave me a strange ~** : Bana bir tuhaf baktı. **take a good ~ at** : iyice bakmak, süzmek, **2.** yüz ifadesi, ifade. **I knew she didn't like it by the ~ on her face** : Yüzünün ifadesinden hoşlanmadığını anladım. **One could see by his ~ that he was angry** : Kızdığı yüzünden belli idi. **3.** gözle araştırma, **4.** görünüş, hâl, tavır. **He has the ~ of his father** : Babasını andırıyor/Onda babasının hâl ve tavırları var. **5. ~s** : (a) (dış) görünüş, yüz, çehre. **I don't like his ~s** : Bu adamın yüzünü hiç beğenmiyorum. (b) **good ~s** *d.d.* güzellik, cazibe, tenasüp. **She kept her ~s even in old age** : İhtiyarlı-

ğında bile güzelliğini korudu. **She's beginning to lose her ~s** : Güzelliği bozulmaya başlıyor. **6. I don't like the ~ of it/of the thing/the ~s of this** : Bana bu iş şüpheli görünüyor. *e.a.- 1. glance, 3. search, 4. aspect, air, 5. appearance.*

look3, *ünl.* **1.** Bak! Bana bak(sana)! **hey! ~ here!** Buraya/bana bak! **Now ~ here! you can't say things like that to me!** Bana bak! Benimle böyle konuşamazsın, anladın mı? **2.** (beni) Dinle! Kulak ver! Dikkat et! **~, I don't mind you borrowing my car, but you ought to ask me first** : Bak/dinle, arabamı kullanmana bir şey demem, ama önce bana danışmalısın. *e.a.- 1. see, 2. listen, pay attention.*

looker, *is.* **1.** bakan kimse, **2.** *argo* güzel, cazip ve yakışıklı kimse (özellikle kadın).

looker-on, *is., ç.* **~ers on** *k.d.* seyirci. *e.a.- spectator, onlooker.*

look-in, *is.* **1.** kısa bakış/nazar, **2.** kısa ziyaret, **3.** başarı şansı, **4. get/have a ~** : (başarı/kazanma vb.) şansı olmak. **You won't have/get a ~ with such a competition** : Bu kadar rakip karşısında kazanma şansın yok. **5. give s.o. a ~** : şans tanımak.

looking glass, *is.* **1.** ayna, **2.** ayna camı. *e.a.- 1. mirror.*

lookout, *is.* **1.** gözetleme, gözleme. **to be on the ~ for** : kollamak, tetik bulunmak. **Be on the ~ for trouble** : Başını belâya sokma, tehlikeden sakın. **2.** nöbet (tutma), **3.** nöbetçi, gözcü, **4.** gözetleme yeri/mevkii, nöbet yeri, **5.** *Brit.* görünüş, **6.** *k.d.* kaygı, tasa, endişe/üzüntü kaynağı. **That's not my ~** : Bana ne! O beni ilgilendirmez/umurumda değil. **That is his ~** : Bu onu ilgilendirir/bunu o düşünsün! **7.** istikbal, gelecekteki imkân. **It's not a good ~ for his family if he's going to work abroad** : Onun yurt dışında çalışması ailesinin istikbali için iyi değildir. *e.a.- 5. outlook, 6. concern, worry.*

look-say methos = look-and-say method, *is.* gör belle yöntemi : okuyup yazmayı önce harf ve hecelerden başlayarak değil, yazılı bütün kelimeleri gösterip belleterek öğretme.

look-see, *is. argo* bakma, bakış, gözlem (e), acele gözden geçirme. *e.a.- look.*

loom1, *is.* **1.** dokuma tezgâhı, **2.** dokuma (cılık), **3.** *den.* küreğin topacı/sapı, **4.** hayalet, karaltı, uzak korkunç hayal/siluet, uzakta korkunç hayal gibi belirme.

loom2, *f.* **1.** (uzakta korkunç hayal gibi) belirmek, heyulâ gibi gözükmek/belirmek. *The mountainous island ~ed on the horizon.* **2.** (korkunç bir hayal gibi/zebellâ gibi) karşısına çıkmak/dikilmek. *As we dashed round the corner, a police officer ~ed in front of us.* **dangers ~ing ahead** : karşılaşılacak/tehdit eden tehlikeler. *A large iceberg ~ ed through the thick, grey fog.* **3.** korkunç bir şekil almak, korkunç bir şekle dönüşmek. *The convention ~s as a political battle.* **4.** önemli bir sorun olarak belirmek. *Strictness or permissiveness : this ~s as a big question for many new parents.* **5. ~ up** : (karanlıkta/siste) hayal meyal/olduğundan daha büyük görünmek, **6.** (tezgâhta) dokumak.

loom3, *is. Brit.- k.d. bk.:* **loon** (1).

loon, *is.* **1.** *zool.* dalgıç kuşu *(Gavia immer)* : ördeğe benzer, balıkla beslenen, cırlak sesli, yüzücü/dalıcı kuş, **2.** değersiz/tembel/aptal kimse, serseri, ahmak. **crazy as a ~** : zırdeli, büsbütün sersem/budala.

looney = loony, *sf.* **loonier, looniest**, *is., ç.* **loonies** *argo* zırdeli, kaçık, meczup, çılgın(kimse). **luny** *d.d.* *e.a.- lunatic, insane, foolish.*

looniness, *is. argo* delilik, çılgınlık, kaçıklık.

loony bin, *is. argo* tımarhane, akıl hastanesi.

loop1, *is.* **1.** ilmek, **2.** ilik (düğme iliği), **3.** halka (demir, ağaç vb.), perde bağı/halkası, **4.** *hv.* uçağın düşey düzlemde çizdiği kapalı dairesel yol, **5.** döndüreç : demir yolu/tramvay yolu sonundaki vagonu geri döndüren yuvarlak alan, **6.** (kara yolu) yonca yaprağı, yol dirseği, kavşak halkası, **7.** *fiz.* (a) titreşen tellerde iki düğüm noktası arasındaki parça, (b) karın : en büyük genlikle titreşen nokta, **8.** *elekt.* çerçeve, devre : kapalı elektrik/manyetik devre, **9.** *bil.* döngü : bir izlencede yer alan belirli koşul gerçekleşmedikçe yeniden uygulanan komutlar dizisi, **10.** nehir dirseği, **11. the Loop** : (a) Şikago'nun ana iş merkezi, (b) *bk.:* **IUD**, **12. for a ~** : şaşkınlık/perişanlık/çaresizlik içinde, **13. ~ line** *d.d.* yan yol : ana yoldan ayrılıp bir süre sonra tekrar ona kavuşan demir yolu, **14.** *esk.* (duvarda vb.) ufak/dar delik, kovuk, mazgal, **15.** (demircilikte dövülmeye hazır) kızgın demir külçe.

loop2, *f.* **1.** ilmekle(n)mek, ilmek yapmak/olmak, **2.** ilmeklerle çevirmek/süslemek, **3.** *gen.* **~ up** : ilmekle bağlamak. *to ~ up the new draperies. He ~ed the sail to the mast with rope.* **4.** (uçak) **to ~ the ~** *d.d.* havada düşey daireler çizmek, takla atmak, **5.** (füze/mermi) dairesel yörünge çizmek, **6.** (tırtıl) halka şeklinde kıvrılarak yürümek, halkalanmak, halka halka olmak, **7. ~ back** : daire çizip geri dönmek.

looped, *sf.* **1.** *argo* sarhoş, **2.** ilmekli, halkalı. ***e.a.- 1. drunk, inebriated.***

looper, *is.* **1.** ilmekçi, halkacı, ilmekleyen, ilmekle/halka ile bağlayan kimse, **2.** ölçmen tırtıl, **3.** (çift iplikle diken dikiş makinesinde) iplik gözü. ***e.a.- 2. measuring worm.***

loophole, *is.&gl.f.* **-holed, -holing 1.** mazgal, duvar deliği/kovuğu, **2.** delik, kovuk, açıklık, **3.** kaçamak (noktası/yolu). *There are a number of ~s in the tax laws whereby shrewd taxpayers can save money.* **4.** mazgallarla donatmak, mazgal/delik/kovuk açmak.

loop knot, *is.* ilmek düğümü.

loop stictch, *is.* ilmekli dikiş, fisto.

loop-the-loop, *is.* **1.** uçakla havada çizilen düşey daire, **2.** eğlence parkında çember çizen binit.

loopy, *sf.* **loopier, loopiest 1.** ilmekli, ilmeklerle dolu, **2.** *İsk.* kurnaz, zeki, hilekâr, **3.** *argo* deli, kaçık. ***e.a.- 2. shrewd, sly, 3. crazy, foolish.***

loose1, *sf.* **looser, loosest 1.** gevşek, bol, sıkıştırılmamış. *a ~ thread.* **a ~ collar** : bol yaka. **~-fitting clothes** : bol/dökük elbise. **a ~ screw** : sıkıştırılmamış vida, **2.** serbest, bağlı olmayan, boş. *a ~ end.* **let sth. ~** : serbest bırakmak, **3.** *kim.* serbest, bileşime girmemiş. *~ hydrogen.* **4.** dağınık, ayrı ayrı. *to stack ~ papers.* **to wear one's hair ~** : dağınık saçla dolaşmak, **5.** dökme, paketlenmemiş. **~ coffee** : dökme çekirdek kahve. **I bought this sweater ~** : Bu süveteri paketlenmemiş olarak aldım. **6.** (a) başıboş, serbest, avare. **We leave the dog ~ at night** : Geceleri köpeği serbest bırakıyoruz. **~ hours** : avare/boş saatler. (b) ayrılmamış, tahsis edilmemiş, emre amade, el altında bulunan. *~ funds.* **7.** geveze, zevzek, sır saklamaz, boşboğaz, kontrolsuz. **have a ~ tongue** : geveze olmak, *k.d.* ağzında bakla ıslanmamak. *She has a ~ tongue and will tell everybody.* **8.** ishal olmuş, liynetli, mülâyim, kabız değil, **9.** hafifmeşrep, ahlâkça serbest, ahlâkî bağ tanımayan, ilkesiz, serbest tutumlu/davranışlı. *~ morals. ~ business practices. ~ conduct.* **10.** iffetsiz, namussuz, ahlâksız, herkesle düşüp kalkan, orta malı. *a ~ woman.* **11.** lâçka, sallanan, sıkı bağlanmamış, bol. *a ~ tooth/button. a ~ rein/knot. This pole is coming ~ and will soon fall.* **12.** oynak, gevşek. *He runs with a ~, open stride.* **13.** bol, sarkık, sımsıkı oturmayan. *a ~ sweater.* **14.** seyrek, sıkışık olmayan. **cloth with a ~ weave** : seyrek dokunmuş kumaş, **15.** geniş özgürlük/bağımsızlık tanıyan, sıkı bağları olmayan, gevşek. *a ~ federation of city states.* **16.** (kum, toprak vb.) yumuşak, gevşek, katı ve sıkışık olmayan. *~ sand/soil.* **17.** (düşünce) serbest, hür, dağınık, kesin olmayan, sıkı kurallara uymayan. *~ thinking.* **That word has many ~ meanings** : O kelime (kesin olmayan) birçok anlama gelir. *a ~ translation from another language.* **18.** geniş görüşlü, hoşgörür. *a ~ interpretation of the law.* **19.** şüpheli, müphem, **20.** (öksürük) yumuşak, **21.** dikkatsiz, savruk, acemice. *~ play lost them the match.* **22. at a ~ end** : işsiz, avare, boş, yapacak işi olmayan, **23. fast and ~** : (a) riyakârca ikiyüzlülükle, (b) sorumsuzca, düşüncesizce, **24. have a ~ screw** *k.d.* kafadan çatlak olmak, aklından zoru olmak, bir çivisi gevşek olmak, **25. on the ~** : (a) (mahpus, sirk hayvanı vb.) açıkta, serbest, başıboş, kaçmış, ortalarda dolaşan, (b) *k.d.* serbest, ahlâksız, iffetsiz, **26. ride with a ~ rein** : (a) dizgini bırakmak, atı dizginsiz sürmek, (b) *mec.* (birisine) müsamaha göstermek, hoşgörmek, hoşgörür/müsamahakâr davranmak. ***e.a.- 1. untied, unrestricted, unconfined, 2. unbound, unattached, 3. free, uncombined, 6. (a) free, (b) available, unappropriated, unemployed, 8. lax, 10. libertine, dissolute, licentious, unchaste, lewd, promiscous, wanton, 11. slack, 12. limber, relaxed, 17. vague, general, indefinite, 18. liberal, broad, generous, 21. careless, awkward, 25. (a) free, at large, unconfined, (b) unrestrained, dissolute. k.a.- 1. bound, 10. chaste.***

loose2, *zf.* **1.** gevşekçe, bolca, serbestçe. *~-fitting, ~-jointed.* **2. break ~** : kaçmak, boşalmak, firar etmek, serbest kalmak. *One of the tigers in the zoo has broken ~ (=escaped from its*

cage). **3. cast ~** : çözmek, ayırmak, **4. cut ~** : (a) (bir durumdan/gruptan) ayrılmak, kurtulmak, serbest kalmak, ilişkiyi kesmek, (b) (tahakkümden/kontroldan vb.) kaçmak, kurtulmak, sıyrılmak, yakayı sıyırmak, (c) işi ciddiye almak, sıkı davranmak. *After losing the first game, he really cut ~ and won the second match easily.* (d) *k.d.* eğlenmek, cümbüş etmek, **5. get ~** : kurtulmak, serbest kalmak, **6. hang ~** *argo* istifini bozmamak, **7. let ~** : (a) kurtulmak, serbest kalmak, (b) kurtarmak, serbest bırakmak, salıvermek, çözüp koyvermek, (c) gevşemek, çözülmek, sökülmek. *The guardrail let ~.* **8. set/turn ~** : salıvermek, çözmek, serbest/başıboş bırakmak. ***e.a.- 1.*** *loosely,* ***2.*** *escape,* ***3.*** *release, 7. (c) yield, give way,* ***8.*** *set free, release, let go.*

loose3, *f.* **loosed, loosing 1.** gevşetmek. **~ one's hold** : sıkı tutmamak, gevşek bırakmak, **2.** salıvermek, serbest bırakmak. **~ hold of sth.** : salıvermek. *They ~d the dog on him. They ~d the prisoners.* **3.** çözmek, açmak. **Wine ~d his tongue** : Şarabı içince dili açıldı/gevezeliğe başladı. **4.** (füze/silâh) atmak, fırlatmak, ateşlemek, ateş etmek. *to ~ (off) missiles on the invaders. to ~ off at a flock of ducks.* **5.** *esk.* gevşemek, açılmak, çözülmek. ***e.a.- 1.*** *loosen, unbind, ease, slacken, relax,* ***2.*** *liberate, release,* ***3.*** *unfasten, ondo, untie,* ***4.*** *shoot, let fly.* ***k.a.- 1.*** *tighten.*

loosebox, *is.* atın bağlanmadan bırakıldığı ahır.

loose end, *is.* **1.** sarkan uç, bağlanmamış/kullanılmamış parça. *There's a ~ ~ hanging from the hem.* **2.** yarım kalmış/tamamlanmamış işler, henüz bir karara bağlanmamış ayrıntılar, çözülmemiş/halledilmemiş/izah edilmemiş/müphem hususlar. *We've finished the main job, but there are still a few ~ ~s to tie up. There are too many loose ends in this case.* **3. at loose ends** : (a) kararsız, müteredd it (durumda), henüz bir plânı olmayan. *He has finished university, but is still at loose ends about what he wants to do.* (b) işsiz, boşta, işsizlikten canı sıkılan, ne yapacağını bilmeyen.

loosefitting, *sf.* bol, dökük (elbise).

loose-jointed, *sf.* **1.** oynak/gevşek eklemli/mafsallı, **2.** derme çatma, uydurma, gevşek yapılı, entipüften, sağlam yapılmamış, **3.** oynak (hareketli), kıvrak. *a ~ walk.* ***e.a.- 3.*** *limber.*

loose-leaf, *sf.* yaprakları çıkarılıp takılabilen (kitap/defter/dosya), ciltlenmemiş. **~ binder** : telli dosya

loose-limbed, *sf.* (kolları/bacakları) elâstikî, lâstik gibi. *a ~ athlete.*

loosely, *zf.* **1.** gevşekçe, seyrek bir şekilde. **~ woven** : seyrek dokunmuş, **2.** bol/sarkık bir şekilde, **3.** ahlâksızca, **4.** hemen hemen, kabaca, aşağı yukarı. **word ~ employed** : tam yerinde kullanılmayan kelime.

loosen, *gl.f.* **1.** (bağ, köstek, pranga, zincir vb.) çözmek, açmak, **2.** gevşetmek, laçka etmek. *to ~ one's grasp/hold.* **3.** salıvermek, serbest bırakmak, **4.** yumuşatmak, kabartmak. *to ~ soil in a garden.* **5.** *tıp* (bağırsakları) yumuşatmak, mülâyemet vermek, ishal yapmak, **6.** hafifletmek, azaltmak, gevşetmek. *to ~ restrictions on trade.* **7.** *gen.* **~ up** : (a) gevşemek, çözülmek, açılmak, bollaşmak. **The shoes ~ed up with wear** : Kundura giyile giyile bollaştı. (b) serbestçe/rahatlıkla konuşmak, (c) (para vb.) cömertçe vermek, **8. ~er** : çözen, açan, gevşeten, salıveren, serbest bırakan, hafifleten, azaltan, yumuşatan. ***e.a.- 1.*** *unfasten, undo, loose,* ***2.*** *slacken, relax.*

looseness, *is.* **1.** gevşeklik, **2.** kararsızlık, **3.** intizamsızlık, **4.** ishal.

loose sentence, *is.* geniş cümle : bir/birkaç yan cümle uzatılmış cümle. *bk.:* **periodic sentence.**

loose smut, *is.* kurumcuk : hububatta *Ustilago* türü mantarların sebep olduğu, taneleri toz hâline getiren bir hastalık.

loosestrife, *is. bot.* **1.** altınkamış *(Lysimachia vulgaris, L. quadrifolia) :* çuha çiçeğigillerden sarı çiçekler açan bir bitki, **2.** mor salkım *(Lythrum salicaria) :* mor salkımlı çiçekler açan bir bitki.

loose-tongued, *sf.* zevzek, geveze, çenesi düşük, dedikoducu, sır saklamaz.

loot, *is.&f.* **1.** ganimet, yağma, çapul. *~ taken by soldiers from a captured town.* **2.** zorla/kanunsuz olarak alınan/gasp edilen mal, yağma malı. *a burglar's ~.* **3.** *k.d.* hediye, (satın alınmış) eşya. *The children opened their Christmas ~.* **4.** *argo* para. *That's a lot of ~ to spend for a radio!* **5.** yağmacılık, çapulculuk, ganimet toplama, **6.** yağmalamak, yağma etmek, çapulculuk yapmak. *The brutal soldiers ~ed and massacred for 3 weeks. Anyone found ~ing the bombed houses and shops will be shot.*

almak/toplamak, zorla/ganimet olarak zapt etmek. *to ~ a nation's art treasures.* **8.** soymak, talan/yağma etmek. *Conspiring to ~ the public treasury. The jewelry store was ~ed by burglars.* **9. ~er** : yağmacı, çapulcu. ***e.a.- 1.*** *plunder, spoils, booty, 4. money, 6&7. despoil, sack, ransack, plunder, 8. rob.* ***eş ses.-*** *lute.*

lop[1], *is.&f.* **lopped, lopping 1.** budamak. *to ~ a tree.* **2.** (dal, kol, bacak vb.) kesmek. *~ off a branch/a leg. We ~ped off a big chunk of cheese.* **3.** (lüzumsuz diye) çıkarmak/kesmek/iptal etmek/kaldırmak. **Some train services have been ~ped off this line** : Bu hattan bazı tren servisleri kaldırıldı. *He had to ~ off whole pages of the report.* **4.** *esk.* (kafa/kol vb.) kesmek, cellat etmek, **5.** budanmış/kesilmiş dal, ağaç, vb. **6.** dal budak, odun, ağacı kereste yapılamayan kısmı, **7. ~per** : kesen, budayan. ***e.a.- 1&2.*** *cut off, trim.*

lop[2], *sf.&f.* **lopped, lopping 1.** sark(ıt)mak, gevşekçe aşağıya doğru salla(n)mak. *He ~ped his arms at his sides in utter exhaustion.* **2.** sallanmak, yalpalamak, sallanarak/yalpalayarak gitmek, **3.** zıplamak, sıçramak, kısa sıçrayışlar yapmak. *a rabbit ~ping through the garden.* **4.** sarkık, sarkmış. *a rabbit with ~ ears. a ~ ears rabbit.* ***e.a.- 1.*** *droop, hang down.*

lope, *is.&f.* **loped, loping 1.** (insan veya dört ayaklı hayvan) uzun adımlarla yürüme(k)/koşma(k). *The deer ~d down the hill.* **2.** (at) eşkin gitmek, **3.** uzun adımlarla yürütmek, (atı) eşkin sürmek, **4.** uzun adım. *The deer went off at an easy ~.*

lop-eared, *is.* sarkık kulaklı.

loper, *is.* uzun adımlarla yürüyen/koşan (insan/hayvan), eşkin (at).

lophobranch, *sf.&is.* deniz iğnesi : deniz-atı, boru balığı vb. gibi *Lophobranchii* familyasından deniz hayvanı. **~iate** : deniz iğnesigillerden.

lophophore, *is.* besinkapar ; kolsu ayaklıların ağız kısmında besin yakalamaya yarayan dokunaçları bulunan at nalı biçiminde organ.

loppy, *sf.* **-pier, -piest** sarkık, sarkan. ***e.a.-*** *limp, lopping, drooping.*

lopsided, *sf.* **1.** sarkık, eğik, yana sarkan/eğilmiş, bir tarafa meyilli/yatık, **2.** bakışımsız, simetrisiz, orantısız, bir tarafı daha ağır/geniş/fazla gelişmiş, **3.** aksak, topal, **4. ~ly** : sarkık/eğik bir şekilde, bakışımsız/simetrisiz olarak, **5. ~ness** : sarkıklık, eğiklik, bakışımsızlık, simetrisizlik. ***e.a.- 2.*** *unsymmetrical.*

loquacious, *sf.* **1.** konuşkan, dilli, çeneli, geveze, çenebaz, çalçene, boşboğaz, **2.** uzun konuşmalı, çok kelimeli, kelime sayısı çok. *The most ~ play of the season.* **3. ~ly** : konuşkanlıkla, gevezelikle, boşboğazlıkla, çok konuşarak, **4. ~ness** : konuşkanlık, gevezelik, çenebazlık, boşboğazlık, çok konuşma. ***e.a.- 1.*** *talkative, garrulous, verbose, voluble, 2. wordy.*

loquacity, *is.* konuşkanlık, gevezelik, çenebazlık, boşboğazlık, çok konuşma, ağız kalabalığı. ***e.a.-*** *talkativeness, garrulity.*

loquat, *is. bot.* yenidünya, Malta eriği *(Eriobotrya japonica)* (ağacı ve meyvesi).

loquitur, *Lât.* o konuşur. ***e.a.-*** *he/she speaks.*

loral, *sf.* (kuş/sürüngen/balıklarda) ağız ile göz arasında bulunan.

loran, *is.* yerbelirteç, loran: yerleri bilinen iki radyo istasyonundan alınan işaretler arasındaki zaman aralığını ölçerek bulunulan yeri belirleyen cihaz. (**LO**ng **RA**nge **N**avigation).

lord[1], *is.* **1.** hükümdar, hâkim, başkalarına hükmeden kimse, **2.** mal sahibi, **3.** (mesleğinde) önder. *one of the great ~s of banking.* **4.** derebeyi, beylerbeyi, tımar/zeamet sahibi, **5.** efendi, lord (unvan), **6. Lords** : Lordlar Kamarası, **7.** *b.h. Brit.* (a) Lord : büyük makam sahiplerine verilen unvan (Türkçedeki Sayın karşılığı). **Lord Mayor of London** : Sayın Londra Belediye Başkanı. (b) Piskoposlara takılan unvan. *Lord Bishop of Durham.* (c) marki, kont, vikont vb. ne gayriresmî takılan unvan. *Earl Kitchener* yerine *Lord Kitchener* gibi. **8.** Rab, Tanrı, Allah. **Lord bless me!** Aman ya Rabbi! **Lord (only) knows** : Allah bilir. *Lord knows where I left my bag.* **The Lord knows how** : Nasıl olduğunu ancak Allah bilir. **Lord have mercy = Lord bless me/my soul** : Allahım sen koru/Allahım sana sığındım/Allaha emanet, **9.** Hz. İsa. **Our Lord** : Efendimiz/Rabbimiz/Hz. İsa. **In the year of our Lord** : Hz. İsa devrinde/zamanında, **10.** *astrol.* etkin gezegen, hâkim seyyare, **11.** *esk.* zevç, koca (şimdi mizahî anlamda kullanılır). **one's ~ and master** : koca, zevç, **12. drunk as a ~** : zilzurna sarhoş, **13. live like a ~** : Bey/lord gibi yaşamak, **14. swear like a ~** : sövüp saymak,

15. treat like a ~ : paşa gibi ağırlamak, **16. lord-in-waiting = lord of bedchamber** : kralın/kraliçenin özel hizmetlerine bakan asilzade.

Lord2, *ünl.* **1.** Allahım! Aman Allah! Yarabbi! (hayret, şaşkınlık, hayranlık, korku vb. ifade eder) **O Lord** : Yarabbi! **Good Lord!** Allah Allah! Yok canım! Deme Allahaşkına! *Lord, what a beautiful day!*

lord3, *gs.f.* **1.** *gen.* **~ it** : büyüklük taslamak, tahakküm etmek, tepeden bakmak, kibir/azamet göstermek. **to ~ it over s.o.** : birisine tahakküme kalkışmak. *He ~s it over his friends.* **I will not be ~ed over** : Bana kimse tahakküm edemez. **2.** lord yapmak, lord unvanı vermek. ***e.a.- 1.*** *domineer,* ***2.*** *enoble.*

Lord Chamberlain, *is.* (İngiltere'de) başmabeyinci.

Lord Chancellor = Lord High Chancellor, *is.* (İngiltere'de) Lordlar Kamarası Başkanı ve Adalet Bakanı.

Lord Chief Justice, *is.* (İngiltere'de) Yargıtay Başkanı.

lording, *is. esk.* **1.** *bk.:* **lord**, **2.** *gen.* **~s** : Lordlar, Beyler, Efendiler (çoğunlukla hitap ederken kullanılırdı). ***e.a.- 2.*** *lords, sirs, gentlemen.*

lordless, *sf.* sahipsiz.

lordlike, *sf.* lord gibi, lordcasına.

lordling, *is.* lordcuk, genç/önemsiz lord (çoğunlukla küçümser anlamda kullanılır).

lordly, *sf.&zf.* **-lier, -liest 1.** görkemli, muhteşem, azametli, asil, zarif, kibar, lorda yaraşır, lordvari, efendice. *A ~ feast was provided. a ~ reception.* **2.** gururlu, kibirli, küstah(ça). *~ contempt. a ~ air. His ~ manners angered everyone.* **3.** lord(lar)a ait, **4.** amirane, mütehakkim, tahakküm edercesine, **5. lordliness** : (a) görkemlilik, azamet, ihtişam, asillik, kibarlık, (b) gurur, kibir, tahakküm. ***e.a.- 1.*** *magnificient, grand, elegant, majestic, regal, noble, sumptuous, splendid, dignified,* ***2.*** *haughty, arrogant, overbearing, imperious, disdainful, lofty, proud,* ***4.*** *domineering.* ***k.a.- 1.*** *lowly, humble, modest, mean, abject, plebeian,* ***2.*** *modest, meek, humble, servile, gentle, submissive, mild.*

Lord of hosts, *is.* Cenabıallah, Tanrı. ***e.a.-*** *God, Jehovah.*

Lord of Misrule, *is.* (eskiden İngiltere'de saray ve asilzade konaklarında) Noel şenlikleri başkanı (şenlikleri düzenleyip yöneten).

lordosis, *is. patol.* öne kamburluk : bel kemiğinin öne doğru çıkık olması. **lordotic** : öne kambur.

lords and ladies, *is. bot.* yılan yastığı. ***e.a.-*** *wild arum.*

Lord's Day, the, *is.* Pazar günü.

lordship, *is.* **1.** *b.h.* **Your/His ~** : Zatı-asilâneleri, Lord Cenapları (İngiltere'de dükler hariç asilzadelere, piskoposlara ve yargıçlara hitap ederken söylenir), **2.** lordluk (sıfatı/payesi), **3.** (a) egemenlik, üstünlük, bir lordun yetki ve kudreti, (b) lordun nüfuz bölgesi/mülkü/arazisi. ***e.a.- 3.*** *(a) supremacy, sovereignity.*

Lord Spiritual, *is., ç.* **Lords Spiritual** Ruhanî Lord : Lordlar Kamarasına mensup (baş) piskopos.

Lord's Prayer, the, *is.* İsa'nın öğrettiği dua : *Our Father* diye başlar.

Lord's Supper, the, *is.* **1.** Aşâi Rabbanî ayini, **2.** *bk.:* **Last Supper**. ***e.a.- 1.*** *Communion, Mass, Eucharist.*

Lord's Table, the, *is.* Aşaî Rabbanî masası.

Lord Temporal, *ç.* **Lords Temporal** Lordlar kamarasının papaz olmayan üyesi. *bk.:* **Lord Spiritual.**

lore, *is.* **1.** bilgi, bilim, ilim, **2.** (belirli bir konuda) töresel/efsanevî/eski zamandan kalma bilgilerin tümü. *The ~ of herbs/of the woods.* **3.** *esk.* (a) öğretim, öğretme, tedrisat, (b) ders, öğrenilen/öğretilen şey, **4.** *zool.* (kuş/sürüngen ve balıklarda) gaga/ağız ile göz arasındaki düzlük. ***e.a.- 1.*** *knowledge, learning, erudition,* ***3.*** *(a) instruction, (b) lesson.*

Lorelei, *is.* Ren Perisi : Alman romantik edebiyatında gemicileri şarkılarıyla büyüleyip gemilerini kayalara çarptıran masal perisi.

lorgnette = lorgnon, *is.* **1.** katlanır gözlük : sapı süslü olup kullanılmadığı zaman katlanabilir, **2.** saplı opera dürbünü.

lorica, *is., ç.* **-cae 1.** *zool.* (hayvanlarda) zırh, kabuk, sert koruyucu deri, **2.** deri, zırh.

loricate(d), *sf.* **1.** *zool.* zırhlı/ kabuklu (hayvan).

lorication, *is.* (hayvanlarda) zırhla/kabukla örtülme.

lorikeet, *is. zool.* papağancık : Avustralya ve çevresindeki adalarda görülen parlak renkli, uzun gagalı ve dilinin ucu fırçaya benzeyen kuş.

lorimer = loriner, *is.* saraç.

loris, *is., ç.* **-ris/-rises** *zool.* gece maymunu : Hindistan ve Seylan'da yaşayan, yavaş hareketli, geceleri ağaçlarda gezinen maymuna benzer hayvan. **slender ~** : ince maymun *(Loris gracilis).* **slow ~ = East Indian ~** : tembel maymun *(Nycticebus tardigradus).*

lorn, *sf.* **1.** yalnız, kimsesiz, bîkes. *a lone, ~ widow.* **2.** *esk.* harap, metruk, terk edilmiş, virane, **3. ~ness** : yalnızlık, kimsesizlik; haraplık, viranelik. ***e.a.***- ***1.*** *forsaken, bereft, forlorn, desolate, lonely, abandoned, wretched,* ***2.*** *ruined, lost, undone, doomed.*

lorry, *is., ç.* **-ries 1.** *Brit.* kamyon, **2.** yük vagonu, özellikle maden ocaklarında/fabrikalarda malzeme taşıyan vagon, **3.** (alçak, kenarsız, dört tekerlekli) yük arabası. ***e.a.***- **1.** *truck.*

lory, *is., ç.* **-ries** *zool.* alpapağan, fırça dilli papağan : *Domicella, Trichoglassus, Chalcopsitta, Eos* türlerinden Avustralya ve çevresindeki adalara özgü parlak kırmızı tüylü, uzun gagalı, dilinin ucu fırçaya benzeyen ve meyve öz sularıyla beslenen bir tür papağan.

lose, *f.* **lost, losing 1.** kaybetmek, yitirmek, zayi etmek. *I lost my money/my key. He lost his way in the mist. to ~ one's job/one's life. to ~ a bet. to ~ one's balance/one's courage. to ~ a fortune at the gambling table. to ~ a face in the crowd. We lost him in the crowd.* **2.** kaybolmak, yitmek, izi bulunamamak. *Ship and crew were lost. We lost ourselves in the woods.* **3.** (zaman vb.) kaybetmek, boşuna geçirmek/harcamak. *to ~ time in waiting.* **The doctor lost no time in getting the sick man to hospital** : Doktor vakit kaybetmeden hasta adamı hastaneye yatırdı. **4.** kaybettirmek, kaybetmesine sebep olmak. **You have lost the poor fellow his job** : Zavallıya işini kaybettirdin/onu işinden ettin. **The delay lost the battle for them** : Gecikme yüzünden muharebeyi kaybettiler. **5.** (yol vb.) şaşırmak. *He lost his way in the strange city.* **6.** kaçırmak. *I lost not a word of the speech. We lost the train.* **to ~ a chance** : Fırsatı (elden) kaçırmak), **7.** (düşünceye vb.) dalmak, gark olmak. **I had lost myself in the thoughts** : Düşüncelere daldım. **8.** (doktor hastayı) kurtaramamak, (müşteri) kaybetmek. **This doctor lost several patients** : (a) Bu doktorun hastalarından çoğu öldü. (b) Bu doktor müşterilerinden çoğunu kaybetti. **9.** (kadın) çocuk düşürmek/zayi etmek, **10.** zarara girmek/uğramak. **to ~ on a contract** : bir kontratta zarar etmek, **11.** yenilmek, mağlûp olmak, (yarış/savaş/oyun vb.) kaybetmek. *We played well but we lost.* **12.** değerinden kaybetmek. *a classic that ~s in translation.* **13.** azıtmak, **14.** mahrum olmak, **15.** geri kalmak. *This watch ~s 3 minutes a day.* **16. ~ by/in/on sth.** : ...ile bir şey kaybetmek/kaybı olmak. **You will ~ nothing by waiting** : Beklemekle bir şey kaybetmezsin/bir kaybın olmaz. **17. ~ face** : itibarını kaybetmek, küçük düşmek, **18. ~ ground** : geri çekilmek, mevkiini kaybetmek, **19. ~ interest in (s.o./sth)** : (bir kimseye/bir şeye karşı) ilgisini kaybetmek, artık ilgilenmemek, **20. ~ oneself** : (a) yolunu kaybetmek/şaşırmak, (b) kaybolmak, sırra kadem basmak, izini kaybetmek. *He lost himself in the crowd.* (c) (düşünce vb.) dalmak, gark olmak, zihnini tamamen işgal etmek. *to ~ oneself in thought.* (d) kendini kaybetmek, kendinden geçmek, **21. ~ one's head** : itidalini/soğukkanlılığını kaybetmek, **22. ~ one's temper** : çok kızmak, öfkelenmek, tepesi atmak, **23. ~ out** *k.d.* istediğini elde edememek, bozguna/yenilgiye uğramak, **24. ~ reason** : aklını kaçırmak, **25. ~ sight of sth** : (a) gözden kaçırmak/uzak tutmak, dikkate almamak. **We mustn't ~ sight of the fact that...** : ... hususunu gözden uzak tutmamalıyız. (b) artık göremememek, gözden kaybetmek. **I lost sight of him in the crowd** : Kalabalıkta gözden kaybettim. **26. losable** : kaybedilebilir, **27. losableness** : kaybedilebilme. ***e.a.***- ***3.*** *waste, squander,* ***6.*** *miss,* ***25.*** *overlook.*

losel, *sf.&is. esk.* değersiz, kıymetsiz, işe yaramaz, beş para etmez (kimse). ***e.a.***- *worthless, useless (person), scoundrel.*

loser, *is.* **1.** kaybeden, ziyan eden, yenilen, yenik, mağlûp (kimse/takım/millet). **to come off the ~** : sonunda zararlı çıkmak. **I am the ~ by it** : Bu işte ben zararlı çıktım/ben kaybettim. **2.** *argo* sürekli başarısızlığa uğrayan, başarısız, beceriksiz (kimse), düşük nitelikli (şey). **He is a born ~ (He's always defeated)** : Beceriksizin biridir/Doğuştan beceriksizdir. **3. be a bad ~** :

yenilince sinirlenmek, yenilgiyi hazmedememek, **4. a good ~** : yenilince kızmayan kimse. *A good ~ is somebody who doesn't become annoyed or angry when defeated.*

losing, *sf.* **1.** ziyan gören, zararla sonuçlanan, zarara yol açan, kazançlı olmayan. **a ~ concern** : kazançlı olmayan bir iş. **to be on ~ streak** : sürekli zarar etmek, **2.** yenilgi ile sonuçlanan, sonu yenilgi/mağlûbiyet olan, kazanılması olanaksız. **a ~ game** : kesinlikle kaybedilecek oyun. **It's a ~ battle** : Bu, mutlaka yenilgi ile sonuçlanacak bir mücadeledir. **3. ~ hazard** *bk.:* **hazard** (9), **4. ~ingly** : zarar/ziyan görerek, zararla, ziyanla, kaybederek, yenilerek, **5. losings** : (özellikle kumarda) zarar, ziyan, kayıp.

loss, *is.* **1.** kayıp, kaybetme, zayi etme, yitirme. **~ of blood** : kan kaybı. **~ of prestige** : itibarını kaybetme. **~ of heat** : ısı kaybı. **~ of civil rights** : medenî haklarını kaybetme. **~ of time** : zaman kaybı. **~ of opportunities** : fırsat kaybı, fırsatların elden kaçması, **2.** kaybolma, yitme, yitik, yitim. **to discover the ~ of a document** : bir belgenin kaybolduğunu fark etmek. **~ of voice** : ses yitimi, **3.** kayıp, kaybolan kimse/şey. *to suffer the ~ of one's friends.* **4.** zayiat, kaybolan miktar. *The ~ from the robbery amounted to a week's salary.* **5.** zarar, ziyan, dokunca. **~ of profit** : kârdan zarar, mahrum kalınan kâr. **a dead ~** : tam ziyan, her şeyi kaybetme, **6.** (yarışma/mücadele vb.) yenilgi, yenilme, kayıp. *the ~ of a bet/of a battle.* **7.** israf, **8.** azalma, düşme. *the ~ of engine speed at high altitudes.* **9.** yok olma, telef (olma). *the ~ of a ship by fire.* **10.** *As.* (a) can kaybı, telefat, (b) **~s** : zayiat, kayıplar, savaşta ölenlerin sayısı, **11.** *sig.* hasar. **average ~**: kısmî hasar. **total ~** : tam hasar, tam zarar, onarılmaya değmeyecek derecede büyük hasar, **12.** (buharlaşma vb.) eksilme, azalma, fire, **13. at a ~** : (a) zararına, maliyetten aşağı, (b) şaşırmış, ne yapacağını bilmez. **to be at a ~** : şaşırmak, afallamak, ne yapacağını bilememek. **We were completely at a ~ for an answer** : Ne cevap vereceğimizi bilemiyorduk. **14. cut one's ~es** : zararı azaltmak, zarardan kâr etmek, **15. He/it is no ~** : Bu, kayıp sayılmaz. **16. ~ leader** : (müşteri çekmek için) zararına satılan mal, **17. ~ ratio** : kayıp oranı, sigorta priminin sigorta kapsamına oranı. ***e.a.-*** *7. waste, 13. (b) uncertain, perplexed, puzzled.* ***k.a.-*** *1. gain*

lossy, *sf.* kayıplı, güç kaybına sebep olan, gücü zayıflatan, zayıflatıcı. *a ~ transmission line. a ~ dielectric.*

lost, *sf.* **1.** kaybolmuş, zayi olmuş, yit(iril)miş. *~ friends. It's no use to think about one's ~ youth.* **2.** yitik, kayıp. *~ articles. ~ dog/keys/money.* **~ property (office)** : kayıp eşya bürosu, **3.** kendini kaybetmiş, yolunu şaşırmış, kayıp, izi bulunamayan. *~ children. ~ in mists. He was soon ~ in the crowd.* **4.** ziyan/heder olmuş, israf edilmiş, yararlanma fırsatı kaçırılmış. *a ~ advantage.* **5.** kaybedilmiş, yenilgi/mağlûbiyetle sona ermiş. *a ~ battle. a ~ chance.* **6.** mahvolmuş, tahrip edilmiş, telef/yok olmuş. *~ ships.* **7.** dalgın, (düşüncelere) dalmış. *He seems ~ in thought. He was reading his book, completely ~ to the world.* **8.** ümitsiz, meyus, kederli. *His eyes had a frantic, ~ look.* **9. ~ on/upon** : etkisiz, tesirsiz. *Good advice is ~ on him.* **to be ~ on** : etkilenmemek, tesir edememek, etkisiz/tesirsiz kalmak, **10. ~ to** : (a) tamamen ayrılmış, ilgisini kesmiş, kaybolmuş. *My son was ~ to me when he married.* (b) kapanmış, elinden çıkmış. *The chance of promotion was ~ to him.* (c) duygusuz, hissiz, vurdumduymaz. *He was ~ to all sense of duty.* **to be ~ to all sense of shame** : utanç duygusu kalmamak, ar damarı çatlamak, **11.** *bk.:* **lose** *(geç.z.&sf.f.).* ***e.a.-*** *1&2. forfeited, gone, missing, 7. preoccupied, rapt, engrossed, 8. desperate, hopeless, distraught, distracted.* ***k.a.-*** *1. found.*

lost cause, *is.* kaybedilmiş/ümitsiz dava, başarı olanağı bulunmayan girişim/atılım.

Lost Generation, *is.* **1.** kayıp/kaybolmuş nesil : I. Dünya Savaşının bitiminde olgunluk çağına gelen, kültürel ve duygusal kararlılıktan yoksun nesil, **2.** bu nesle mensup Amerikan yazarlarından bir grup : *E. Hemingway, Fitzgerald, Dos Passos* vb.

lost tribes, *is.* kayıp aşiret : eski İsrail'in Asurlulara esir düşen ve bir daha dönmeyen on kuzey aşireti.

lot, *is.&f.* **lotted, lotting 1.** kur'a. **draw ~s** : kur'a çekmek. *We drew ~s to decide who should be captain.* **2.** kur'a çekme. **by ~** : kur'a ile, kur'a çekerek. *divide property by ~. to choose a person by ~.* **3.** kur'a sonucu, kur'a çekerek ulaşılan sonuç. **The ~ fell to me** : Kur'a bana çıktı/

isabet etti, **4.** pay, hisse, nasip. **to receive one's ~ of an inheritance** : mirastan payını almak. **They divided the money and each went away with his ~** : Parayı bölüştüler ve herkes hissesini alıp gitti. **5.** talih, kısmet, nasip, kader, baht. **Her ~ had not been a happy one** : Talih yüzüne gülmedi. **a happy ~** : mutlu talih. **His ~ has been a hard one** : Talihi ona yar olmadı. **Such a good fortune falls to the ~ of few men** : Böyle talih herkese nasip olmaz. **It did not fall to my ~** : Bana nasip olmadı. **6.** arsa, parsel, saha, boş arazi (parçası). *a building ~ . a vacant ~. Our house is on a corner ~.* **a parking ~** : (oto) park sahası, **7.** *sin.* işlik arsası, filim çekilen yer, stüdyo, **8.** parça, kısım, bölüm, parti, açık artırmaya çıkarılan malların her biri. *The furniture was auctioned in 20 lots.* **9.** taife, güruh, takım, hepsi, tümü, topu. **Go away, the whole ~ of you/all the ~ of you** : Hepiniz/topunuz defolun buradan! **All the ~ of you are mad** : Hepiniz (tümünüz/topunuz) delisiniz! **in ~s** : takım/sürü hâlinde, takım takım, grup grup, **10.** *k.d.* tip, nevi, şahsiyet, kişi. **He's a bad ~** : Kötü bir kişidir (sağlam ayakkabı değildir). **11.** *gen.* **~s** *k.d.* birçok, pek çok, hayli. **a ~** : çok, külliyetli. **a ~ of** : pek çok, bir hayli, bir sürü, külliyetli. *a ~ of books.* **~s of money = a ~ of money** : külliyetli para. **There were ~s of people** : Hayli kalabalıktı. **He's ~s older than I am** : Benden çok daha fazla yaşlıdır. **~s and ~s** : pek çok, sayısız, sonsuz. **odd ~** : az miktar. **(all) the ~** : hepsi, sürü sepet. **What a ~ !** Ne kadar çok! **A (fat) ~ you care! (You don't care at all)** : Umurunda bile değil! (Sanki umurunda mı? Aldırdığı mı var?) **think a ~ of oneself** : sırf kendini düşünmek, bencil olmak, kendini bir şey zannetmek, **12.** *Brit.* vergi, resim, **13. cast in one's ~ with = throw in one's ~ with...** : ... ile kader birliği yapmak, mukadderatını/talihini ...ile birleştirmek, kaderde ortak olmak, kaderini/nasibini ...ile paylaşmak, **14. draw/cast ~s** : kur'a çekmek, kur'a ile işi halletmek, zar atarak talihini denemek, **15.** *gen.* **~ out** : kısımlara bölmek/ayırmak, **16.** hisselere ayırmak/bölmek, bölüştürmek, paylaştırmak, taksim etmek, **17.** parsellemek, (araziyi) parçalara ayırmak, **18.** kur'a çekmek, **19.** *esk.* zar atmak, zar atarak/kur'a çekerek tayin etmek. *e.a.- 4. share, portion, quota, ration, allowance, 5. fate, destiny, fortune, 7. plot, parcel, 9. group, 10. sort, kind, 11. very much, too many, 12. tax, duty , 16. allot.*

lota = lotah, *is.* (Hindistan'da) maşrapa, su tası (bakır veya pirinçten).

loth, *sf. bk.:* **loath.**

lothario, *is., ç.* **-tharios** çapkın, zampara, sefih, kadınları baştan çıkarıp aldatan yakışıklı erkek (*Nicholas Rowe'* un *The Fair Penitent* adlı trajedisinden.) (1703). *e.a.- rake, seducer.*

lothsome, *sf. esk. bk.:* **loathsome.**

lotion, *is.* **1.** *ecz.* losyon, (vücudun bir yerini yıkamak veya yumuşatmak için kullanılan) ilâçlı su, **2.** kolonya, güzellik losyonu. **hand ~** : el losyonu. **after shave ~** : traş kolonyası.

lottery, *is., ç.* **-teries 1.** piyango, **2.** şans/baht işi, kısmet, kader, tesadüf. *Marriage is a ~.*

lotto, *is.* tombala (oyunu).

lotus, *is., ç.* **-tuses** *bot.* **1.** nilüfer çiçeği *(Nymphaea).* **white ~** : beyaz nilüfer *(Nymphaea lotus).* **blue ~** : mavi nilüfer *(Nymphaea caerulea).* **sacred ~** : pembe nilüfer *(Nymphaea nelumba)* **2.** hünnap, çiğde *(Ziziphus jujuba),* **3.** baklagillerin lotus türünden kırmızı, pembe, beyaz çiçekler açan bitkilerden her biri, **4.** *mim.* nilüfer yaprağı şeklinde mimarî tezyinat, **5.** *mit.* meyvesini yiyenlere tatlı bir uyuşukluk ve unutkanlık verdiği farz olunan ağaç. **lotos** *d.d.*

lotus-eater, *is.* **1.** hayalperest, kendini hayalî bir uyuşukluğa veren kimse, tatlı hayallere dalan, zevk ve sefasına düşkün kimse, **2.** *mit.* lotus meyvesini yiyip tatlı bir uyuşukluk ve unutkanlık içinde iken Odise tarafından bulunan kimse.

lotus position = lotus posture, *is.* bağdaş kurma, yogada bir oturuş şekli.

loud, *sf.&zf.* **1.** yüksek (sesle), şiddetli (gürültü). **~ talking** : yüksek sesle konuşma. **~ thunder** : şiddetli gök gürültüsü. *The bomb exploded with a ~ noise.* **~ cry** : feryat, çığlık, **2.** gürültülü, patırtılı, kulakları tırmalayıcı (bir şekilde). **~ laugh** : gürültülü kahkaha. *The music is too ~. A quartet of ~ trombones.* **3.** çınlayan, çın çın öten, **4.** yaygaralı, velveleli, taciz edici, kaba. *a ~ party. a ~ demonstration.* **5.** aşırı, abartılmış, mübalâğalı, ısrarlı, kuvvetli, fazla. **to be ~ in oen's praises** : aşırı/fazla methetmek, övmede fazla ileri gitmek. **a ~ denial** : kuvvetli inkâr. **~ demands** : ısrarlı talepler, **6.** (renk) çiğ, çok parlak, göze batan, gösterişli. *~ clothes. to have a penchant for ~ ties.* **7.** kaba saba, incelikten yoksun, adî, bayağı, **8. ~ out** : yüksek sesle,

konuşur gibi. *She repeated her lines out ~ to herself.* **9.** *k.d.* keskin/pis kokulu. *~ cheese.* ***e.a.- 1.*** *resounding, deafening, sentorian,* ***2.*** *noisy,* ***3.*** *resounding,* ***4.*** *clamorous, vociferous, blatant,* ***5.*** *emphatic, insistent,* ***6.*** *garish, conspicuous,* ***7.*** *vulgar,* ***8.*** *aloud,* ***9.*** *obnoxious.*

louden, *f.* (sesi) yükseltmek, (gürültüyü) şiddetlendirmek/artırmak.

loudish, *sf.* oldukça gürültülü/yüksek sesli.

loudly, *zf.* yüksek sesle, gürültü ile.

loud-mouth = loudmouth, *is., ç.* **-mouths** geveze, zevzek, dedikoducu, çenesi düşük, ağzı kalabalık, boşboğaz.

loud-mouthed = loudmouthed, *sf.* **1.** yüksek/gür sesli, **2.** geveze, zevzek, boşboğaz, çenesi düşük, ağzı kalabalık.

loudness, *is.* (ses) şiddet/yükseklik, yeğinlik. **~ of sound** : ses yeğinliği/şiddeti/yüksekliği.

loudspeaker, *is.* seslence, hoparlör.

lough, *is. Ir.* **1.** göl, **2.** kapalı körfez. ***e.a.- 1.*** *lake,* ***2.*** *loch.*

louie, *is. bk.:* **looie.**

louis, *is., ç.* **louis** *Fr. bk.:* **louis d'or.**

louis d'or, *is., ç.* **louis d'or** lui altını : 1640-1795 arasında Fransa'da geçerlikte olan altın sikke.

lounge, *is.&f.* **lounged, lounging 1.** aylakça vakit geçirmek, haylazlık etmek, *argo* havyar kesmek. **Idlers lounging at street corners** : Sokak köşelerinde haytalık yapan başıboş kimseler. **lounging over a café table** : kahvehane masasında pinekleme, **2.** tembelce uzanmak/yayılıp oturmak. *We ~d in the sun all afternoon.* **3. ~ around/along/off** : tembel tembel dolaşmak, **4. ~ away/out** : vakit öldürmek. *to ~ away the afternoon at the sea-shore.* **5.** divan sedir, şezlong, **6.** salon, istirahat/bekleme/oturma odası, hol, **7.** (uçak/gemi/tren) salon, oyun/eğlence salonu, **8.** içki salonu, meyhane, **9.** *esk.* aylaklık, tembelce yatış/oturuş, aylakça dolaşma, avarelik, haytalık, **10. ~ car** *bk.:* **club car, 11. ~-chair** : rahat koltuk, **12. ~ lizard** *argo* kadın avcısı, jigolo, otel ve barlarda zengin kadın tavlamaya çalışan erkek, **13. lounger** : aylak, tembel, avare, tembelce oturan/dolaşan kimse, **14. ~ suit** *Brit.* gündelik elbise. ***e.a.- 1.*** *loaf,* ***2.*** *loll,* ***3.*** *saunter.*

lounging, *sf.* **1.** gündelik (elbise). *~ jacket.* **2.** tembel, uyuşuk. ***e.a.- 2.*** *indolent.*

loungy, *sf.* avare, aylak, tembel, vakit öldüren.

loupe, *is.* büyüteç, pertavsız, kuyumcu ve saatçilerin kullandığı iki ilâ yirmi defa büyüten mercek.

louping ill, *is. vet. patol.* delibaş : koyunlara kenelerin bulaştırdığı bir virüsle geçen sinir sistemi hastalığı. İnsanlara da geçebilir.

lour, *is.&f. bk.:* **lower**^{2}.

louring(ly/ness), *bk.:* **lowering(ly/ness).**

loury, *sf. bk.:* **lowery.**

louse^1, *is., ç. (1,2,3)* **lice**, *(4)* **loses 1.** bit, kehle *(Anoplura).* **body ~ = head ~** : baş biti *(Pediculus humanus).* **crab ~** : kasık biti, kıl biti *(Phthirius pubis),* **2.** kuş biti *(Mallophaga)* : kuşlara/memeli hayvanlara musallat olan parazit böcek, **3. plant ~** *d.d.* fidan biti, **4.** *argo* eşekoğlu eşek, köpekoğlu (köpoğlu) köpek, pis herif. **He's an absolute ~** : Köpoğlunun biridir.

louse^2, *gl.f.* **loused, lousing 1.** bitlemek, bitten temizlemek, **2. ~ up** *argo* berbat etmek, bozmak, Arap saçına çevirmek, *argo-kaba* içine sıçmak. *We ~d up the filing so badly, we had to do it all over again.* ***e.a.- 1.*** *delouse,* ***2.*** *spoil, botch, ruin.*

louse fly, *is. zool.* sinek biti *(Hippoboscidae).*

lousewort, *is. bot.* bit otu *(Pedicularis)* (Eskiden bu otu yiyen koyunların bitlendiğine inanılırdı).

lousy, *sf.* **lousier, lousiest 1.** bitli, üstü başı bit dolu, **2.** *k.d.* (a) berbat, kötü, fena. *He did a ~ job. That was a ~ movie. The job isn't bad, but the pay is ~.* (b) alçak, sefil, iğrenç, menfur, rezil. *That was a ~ thing to do.* **3. ~ with** *argo* dolu, yüklü. **He's ~ with money** : Cebi para dolu. **4. lousily** : (a) bitli bitli, (b) berbat/kötü/iğrenç bir şekilde, alçakçasına, **5. lousiness** : (a) bitlilik, (b) berbatlık, kötülük, (c) alçaklık, rezillik, iğrençlik. ***e.a.- 2.*** *(a) bad, miserable, (b) mean, contemptible, nasty, dirty.*

lout, *is.&gl.f.* **1.** sersem, hoyrat, kaba, aptal, beceriksiz, hantal, kaba saba, ayı gibi adam, *argo* eşek, **2.** *esk.* alay/istihza etmek, alaya almak, rezil etmek, hakir görmek, hakaret etmek, küçük düşürmek, *argo* matrak geçmek, eşek ye-

rine koymak, **3.** *k.d.* saygı ile eğilmek, **4.** *k.d.* baş eğmek, boyun eğmek, teslim olmak/etmek. *e.a.- 1. stupid, boor, clumsy, ill-mannered, oaf, clown, awkward, 2. flout, scorn, 3. bow, stoop, curtsy, 4. submit, yield.*

loutish, *sf.* **1.** hoyrat, kaba, kaba saba, beceriksiz, hantal, hoyrat, sersem, soytarı. *~ behavior.* **2. ~ly** : hoyratça, kabaca, kaba saba, beceriksizce, hantalca, hoyratça, sersemce, soytarı gibi, **3. ness** : hoyratlık, kabalık, kaba sabalık, beceriksizlik, hantallık, hoyratlık, sersemlik, soytarılık. *e.a.- 1. awkward, clumsy, churlish, uncouth, vulgar, coarse, boorish.*

louver = louvre, *is.* **1.** pancur, pancur tahtası, **2.** pancurlu pencere veya kapı, **3.** (eski binalarda) yanları pencereli kubbecik, **4.** hava deliği, **5.** (otomobil, madenî dolap vb. de) havalandırma yarıkları, **6. ~ board(ing)** : pancur tahtası, **7. louvered = louvred** : pancurlu, hava delikli/yarıklı.

lovable = loveable, *sf.* **1.** sevimli, şirin, cana yakın, sevilen, sevgiye lâyık, sevgi uyandıran, **2.** hoş, cazip, çekici. *a ~ child. a child's ~ ways.* **3. ~ness = lovability** : sevimlilik, cana yakınlık, şirinlik, çekicilik, **4. lovably** : sevimli/şirin/cana yakın bir şekilde. *e.a.- 1. dear, amiable, engaging, 2. pleasant, attractive.*

lovage, *is. bot.* selâm otu, yaban kerevizi *(Levisti-cum officinale)* : Maydanozgillerden bir bitki. Eskiden ilâç olarak kullanılırdı.

lovat, *is.* gökyeşil : mavimsi yeşil renk.

love, *is.&f.* **loved, loving 1.** aşk, sevda. **to be in ~ with = to fall in ~ with** : -e aşık olmak/sevdalanmak/tutulmak. **The young pair are in ~ (with each other)** : Genç çift birbirine aşık/tutkun. **2.** sevgi, muhabbet. **a mother's ~ for her child** : bir annenin çocuğuna karşı sevgisi. **He sends you his ~** : Size selâm/sevgilerini yolladı. **3.** (cinsel) arzu, ihtiras, **4.** sevgili, maşuka, yâr, dost. **an old ~ of mine** : eski sevgililerimden biri. **5.** (hitap olarak) sevgili, aziz. **My ~** : Sevgilim. **What a ~ of a child** : Ne cici/sevimli/hoş çocuk, **6.** aşk macerası, âşıklık, âşık olma, **7.** *b.h.* Aşk Tanrısı/Mabudu/İlâhı (Eros veya Cupid gibi), **8.** iyilik, sevgi hayırhahlık. *the ~ of one's neighbor.* **9.** hoşlanma, tutku. *Her ~ of books.* **10.** sevilen şey, tutku. *The theater was her great ~.* **11.** (a) Allah sevgisi, (b) Allahın kullarını sevmesi, rahim, merhamet, (c) insanların birbirine göstermesi gereken sevgi/merhamet/iyilik, **12.** (teniste) sıfır, pata, hiç sayı yapmama. **at ~** : rakibine hiç sayı kazandırmadan. *He won three games at ~.* **13.** sevmek, sevgi/muhabbet duymak/göstermek. *All her pupils ~ her. I ~ my country. She ~s her mother.* **14.** âşık olmak, sevdaya tutulmak, gönül vermek, **15.** hoşlanmak, istemek, istek /zevk duymak. *to ~ music. He ~s playing the piano. Most people ~ ice cream.* **"Will you come?""I should ~ to."** : "Gelir misiniz?" "Memnuniyetle, seve seve." **16.** ihtiyaç duymak, yararlanmak, hoşlanmak. *Plants ~ sunlight.* **17.** (a) sevişmek, cinsel temasta bulunmak, (b) sevmek, okşamak, **18. as you ~ your life** : canının kıymetini biliyorsan, **19. be in ~** : âşık olmak, **20. fall in ~ with (s.o.)** : (birine) âşık olmak, gönül vermek, gönlünü kaptırmak, vurulmak, *k.d.* abayı yakmak, **21. first ~** : ilk aşk, *k.d.* ilk göz ağrısı, **22. for ~** : karşılık beklemeden, fisebilillâh, pîr aşkına, sırf iyilik olsun diye, hatır için. **Work (just) for ~** : Fisebilillâh/pîr aşkına çalışmak, **23. for ~ or money** : para veya hatır için. **not for ~ nor for money** : ne para ne de hatır için, asla, hiçbir suretle, olanaksız, imkânsız. **It cannot be done for ~ or money** : Bu ne para ile, ne de hatır için yapılır. **24. for the ~ of** : ...aşkına, ...hatırı için. **For the ~ of mercy, stop that noise** : Allahaşkına kes şu gürültüyü! *Put that gun down, for the ~ of God.* **do sth. for the ~ of it** : bir şeyi zevk için/hoşlanarak yapmak, **25. in ~ (with)** : âşık, tutkun, sevdalı, bağlı. **in ~ with life** : hayata bağlı. **in ~ with one's work** : işine bağlı, işini seven, **26. Lord ~ you!** Ne münasebet! **27. make ~** : (a) kur/flört yapmak, ayartmaya/evlenmeye çalışmak, (b) öpüşmek, koklaşmak, (c) sevişmek, cinsel temasta bulunmak, **28. no ~ lost** : nefret, düşmanlık, husumet. *There was no ~ lost between the two brothers.* **29. ~ in a cottage** : İki gönül bir olunca samanlık seyran olur (Malî güçlükler içinde yapılan evlilik için söylenir). *e.a.- 1&2. tenderness, fondness, affection, devotion, predilection, warmth, liking, attachment, 4. sweetheart, 13. adore, cherish, 14. be/fall in love, 15. like, 16. need, require, 17. (a) make love, (b) caress, fondle.* *k.a.- 1&2. hatred, dislike, hate, aversion, antipathy, 13-15. detest, hate.*

loveable, *sf. bk.:* **lovable.**

loveableness = loveability, *is. bk.:* **lovableness/lovability**

love affair, *is.* **1.** aşk macerası, **2.** sevişme, cinsel temas (özellikle birbiriyle evli olmayan kadınla erkek arasında). ***e.a.***- *amour.*

love apple, *is. esk.* domates. ***e.a.***- *tomato.*

love arrows, *is.* sevda okları : kuartz üzerinde oluşmuş ince parlak iğneler şeklinde kırmızı kahverengi veya siyah titanyum dioksit kristalleri.

love-begotten, *sf.* piç, gayrimeşru, evlilik dışı. ***e.a.***- *illegitimate.*

love beads, *ç. is.* (gençlerin sevgi ve barış simgesi olarak taktıkları) boncuklu gerdanlık.

lovebird, *is.* **1.** muhabbet kuşu *(Agapornis, Psittacula Loriculus)*, **2. ~s** *k.d.* çifte kumrular, sevdalılar, birbirinin çok seven (yeni) evliler/âşıklar.

lovebug, *is.* aşk sineği *(Plecia nearctica)* : GD ABD'de mayıs ve eylül aylarında çoğalan iki kanatlı sinek.

love charm, *is.* sevda büyüsü, sevgi uyandıran sihir.

love child, *is.* piç, gayrimeşru çocuk.

love feast, *is.* **1.** (ilk Hristiyanlarda) dostluk bağlarını kuvvetlendirmek amacıyla düzenlenen ziyafet, **2.** dostluk ziyafeti, yeni cemiyetlerde eski Hristiyanların bu ziyafetini takliden yapılan dinî tören, **3.** şölen, bir kimse şerefine verilen ziyafet.

love game, *is.* kaybeden takımın hiç sayı yapamadığı tenis oyunu.

love grass, *is. bot.* çayırgüzeli *(Eragrostis major).*

love-hate, *sf.* sevgi nefretle karışık. *a ~ relationship.*

love-in-a-mist, *is. bot.* çöreotu *(Nigella damascena)* : düğün çiçeğigillerden mavi, beyaz çiçekler açan bir bitki.

love-in-idleness, *is. bot.* yabanî menekşe.

love knot, *is.* aşk düğümü, sevgi simgesi olarak özel bir şekilde bağlanan kurdele.

loveless, *sf.* **1.** sevgisiz, sevgiden/aşktan yoksun/mahrum. *a ~ marriage.* **2.** sevgisi olmayan, sevgi/aşk duymayan, **3.** sevilmeyen, **4. ~ly** : sevmeksizin, **5. ~ness** : sevgisizlik, sev(il)meme.

love letter, *is.* aşk mektubu.

love-lies-bleeding, *is. bot.* horozibiği, yabanî kadife çiçeği *(Amaranthus caudatus).*

lovelock, *is.* kâkül, zülüf, saç lülesi.

lovelorn, *sf.* hicranzede, sevilmeyen, sevgilisi tarafından terk edilmiş, gönlü yaralı. **~ness** : hicranzedelik.

lovely[1], *sf.* **-lier, -liest 1.** sevimli, şirin, **2.** *k.d.* hoş, lâtif, eğlenceli. **to have a ~ time** : hoş/eğlenceli vakit geçirmek, **3.** güzel, cazip, canayakın. *a ~ flower/rose. a ~ girl.* **4.** (manevî değerleri) yüksek, (huyu/ahlâkı) güzel. *She is endowed with a ~ character.* **5.** *esk. bk.:* **lovable, 6.** *esk. bk.:* **affectionate, 7. lovelily** : hoş/sevimli/güzel bir şekilde, **8. loveliness** : sevimlilik, şirinlik, güzellik, çekicilik, cana yakınlık. ***e.a.***- *1. charming, 2. delightful, pleasing, 3. beautiful, attractive, swell.* ***k.a.***- *unlovely.*

lovely[2], *zf. k.d.* mükemmelen, mükemmel bir şekilde, pekâlâ. *That skirt and blouse go ~ together.* ***e.a.***- *splendidly, very well.*

lovely[3], *is., ç.* **lovelies 1.** güzel kadın, **2.** güzel şey.

lovemaking, *is.* **1.** sevişme, **2.** çiftleşme, cinsel temas, cima, *kaba* sikişme. ***e.a.***- *1. courtship, 2. copulation, sexual intercourse.*

love match, *is.* aşk evliliği, yalnız aşk üzerine kurulan izdivaç.

love potion = love-philtre, *is.* aşk iksiri, aşkı/cinsel arzuyu kuvvetlendiren içki. ***e.a.***- *philtre.*

lover, *is.* **1.** âşık, sevdalı, bir kadına âşık olan erkek, **2.** oynaş, yâr, dost : evlilik dışı sevdaya kapılmış erkek, **3. ~s** : âşıklar, sevdalılar, sevgililer, birbirine âşık olan kadın, erkek, **4.** sever, seven, âşık. **a ~ of music** : müziksever. **a ~ of art** : sanatsever, **5.** düşkün, hayran, müptelâ: sevgi, hürmet ve bağlılık gösteren kimse. **a ~ of mankind** : insanlık âşıkı/hayranı, kendini insanlığa vakfeden kimse, **6. ~like** : âşık/sevdalı gibi, **7. ~ly** : âşıkane, âşık/sevdalı gibi. ***e.a.***- *2. paramour, 5. devotee.*

lover's lane, *is.* âşıklar yolu.

love seat, *is.* iki kişilik kanape.

lovesick, *sf.* **1.** sevdazede, aşk hastası, kara sevdalı, mecnun, aşk yüzünden sararıp solan kimse. *a ~ young man.* **2.** derin sevda ifade eden, hicran/hasret dolu. *a ~ song/poem.* **3. ~ness** : sevdazedelik, kara sevda. ***e.a.***- *1. yearning.*

lovesome, *sf. k.d.* **1.** sevimli, şirin, çekici, cazip, alımlı, **2.** sevdalı, âşık , tutkun. ***e.a.***- *1. lovely, winsome, 2. affectionate, amorous.*

loving, *sf.* **1.** seven, sevgi/muhabbet dolu, meftun, tutkun, sevdalı. ~ *glances.* ~ *looks and words.* **2. ~ly** : sevgi/muhabbet ile, candan, severek, seve seve, **3. ~ness** : sevgi gösterisi, meftunluk, tutkunluk, hayranlık. ***e.a.- 1.*** *affectionate.*

-loving, *son ek* "düşkünü, canlısı, delisi, -i çok seven". *ör.: art-loving, money-loving.*

loving cup, *is.* **1.** çok kulplu şarap tası (eskiden dostluk/veda toplantılarında elden ele dolaştırılırdı), **2.** (ödül olarak verilen) kulplu kupa.

low[1], *sf.* **1.** alçak, yüksek olmayan. *a ~ shelf. a ~ wall. This stool is very ~.* **get ~** : (düzeyi) alçalmak. **The river is getting ~ and will soon dry up** : Nehir alçalıyor, yakında büsbütün kuruyacak. **2.** kısa, bodur, **3.** ufka yakın. *The moon was ~ in the sky. a ~ sun.* **4.** ingin, münhat. *~ ground.* **5.** denize yakın, deniz düzeyinde, düz. *~ countries.* **6.** alçaktan, aşağıdan, derin(lemesine). *a ~ bow. a ~ swoop over a bomber target.* **7.** (elbise) yakası açık, dekolte. *a ~ blouse.* **8.** az yüksek. *a ~ relief on a frieze.* **9.** (dere, nehir vb.) derin olmayan, **10.** zayıf, mecalsiz, kuvvetsiz, hâlsiz, takatsiz, hasta. *to feel ~ and listless. to be in ~ health. Her mother is very ~.* **11.** (besin kuvveti vb.) düşük, az, basit, sade. *a ~ diet.* **12.** (miktar, derece, kuvvet, şiddet vb.) küçük, az, hafif. *a ~ number. a ~ flame. a diet ~ in fat.* **13.** (sayıca/değerce) alçak, düşük. *a ~ altitude, ~ pressure/temperature.* **14.** küçümseyen, küçük gören, (değerini) küçültücü. *a ~ estimate of a new book/of one's abilities. I had a ~ opinion on him.* **15.** geri, (belirli düzeyden) aşağı/düşük, dar. *~ intelligence. to receive ~ marks in school. a ~ income group.* **16.** az, kıt, azalmış, tükenmek üzere. *~ on funds. Our stock of wheat is ~. Oil is ~ in supply.* **17.** üzgün, meyus, karamsar. *~ spirits. a ~ frame of mind.* **18.** mütevazi, küçük, fakir. **He is of ~ birth** : Dağuştan fakirdir. *He rose from a ~ position to president of the company.* **19.** adî. *a ~ grade of fabric/of tobacco.* **20.** alçak gönüllü, **21.** alçak, rezil, denî, pespaye. *a ~ trick. a ~ deed.* **22.** kaba, bayağı, terbiyesiz. *entertainment of ~ sort. ~ companions. ~ tastes. ~ language.* **23.** (boks) belden aşağı(ya vurulan), **24.** *biy.* (yapılış, görev, bünye vb.) basit. *a ~ form of animal life. ~ organisms.* **25.** *müz.* pes, kalın. *a ~ tone.* **26.** yavaş, hafif. *a ~ murmur.* **27.** en alçak, en alt, en verimsiz, taban. *He felt it was the ~ point in his creative life. The ~ point of his career.* **28.** *Brit.* dinde sadelik taraftarı, **29.** *s.bl.* alçak ünlü : dil aşağıda iken telâffuz edilen : *hat, hut, hot, ought* gibi. **30.** *oto.* birinci (vites). *~ gear.* **31.** (beysbol) alçaktan/aşağıdan atılan, **32.** (iskambil) değeri düşük. *a ~ card.* **33.** ekvatora yakın, küçük enlemli. *~ northern lattitudes.* **34.** ölü, yere uzanmış/serilmiş. **I laid him low with my gun** : Onu tabanca ile vurup yere serdim. **35.** meteliksiz, parasız, müflis, cebi delik, **36.** ucuz, (fiyat) düşük. *a ~ price.* **37.** (tarih) yakın, **38.** göze çarpmayan, saklı, gizli. **lie ~** : gözden uzak durmak, gizlenmek, **39.** geri, medeniyetsiz. ***e.a.-6.*** *deep,* ***7.*** *low-necked, décolleté,* ***10.*** *feeble, weak, sick,* ***11.*** *plain, simple,* ***14.*** *unfavorable, disparaging,* ***17.*** *dispirited, unhappy, depressed, dejected,* ***18.*** *humble, lowly, obscure,* ***21.*** *mean, base, disreputable, ignoble, servile,* ***22.*** *coarse, vulgar, mean,* ***26.*** *soft, subdued, faint,* ***27.*** *lowest,* ***30.*** *first,* ***34.*** *dead, prostrate,* ***35.*** *broke,* ***36.*** *cheap, inexpensive,* ***37.*** *recent.* ***k.a.- 1-3.*** *high.*

low[2], *zf.* **1.** alçak (mevkide/derecede/noktada), **2.** aşağı/düşük durum(d)a. **bring ~** : küçük düşürmek, aşağılamak, alçaltmak, rezil etmek. *She swore she would bring him ~.* **3.** tükenmek üzere, azalmış, bitmiş, ölmek üzere. **run ~** : azalmak, bitmek üzere olmak. *The gas in the tank is running ~.* **4.** ucuzca, ucuz fiyata, **5.** yavaşça, hafifçe, yavaş/hafif/alçak sesle. *to speak ~.* **6. lay ~** : (a) öldürmek, (leşini) yere sermek, gebertmek. *to lay one's attackers.* (b) *k.d. bk.:* **lie low, 7. lie low** : (a) gizlenmek, saklanmak, gözden uzak durmak. *He had to lie low for a while.* (b) niyetini/maksadını gizlemek/saklamak/belli etmemek, susup beklemek. *Until the merger is concluded, you had better lie low on drawing up any new contract.* ***e.a.- 4.*** *cheaply,* ***5.*** *quietly, softly,* ***7.*** *conceal oneself.*

low[3], *is.* **1.** en düşük/alçak nokta/seviye. *Prices reached a new ~.* **2.** ingin/münhat arazi, **3.** (oto) birinci vites, **4.** *meteor.* alçak basınç merkezi. **~ area** : alçak basınç bölgesi, **5.** (iskambilde) (a) değersiz el/kâğıt, (b) oyunda en düşük sayı, **6.** en düşük/adî/bayağı durum. *a new ~ in tastelessness.* **7. high and ~** : (a) herkes, zengini fakiri, havas ve avam, (b) her yer. **Search high and ~** : Her yerde/her yeri aramak. ***e.a.- 4.*** *cyclone.*

low4, *is.&f.* **1.** böğürme. *the ~ of a distant herd.* **2.** böğürmek. ***e.a.- 2.*** *moo.*

low beam, *is. oto.* yakın (mesafe) farı. *bk.:* **high beam.**

low blow, *is.* **1.** (boksta) belden aşağıya vurulan yumruk, **2.** kalleşlik, sinsice/kahpece hücum/davranış.

lowborn, *sf.* mütevazi/fakir aileden, aşağı tabakadan.

lowboy, *is.* alçak konsol.

lowbred, *sf.* **1.** soysuz, aşağı tabakadan, soyu bozuk, **2.** adî, kaba. ***e.a.- 1.*** *ill-bred,* ***2.*** *vulgar, coarse, crude, rude, unrefined.* ***k.a.- 1.*** *noble,* ***2.*** *refined.*

lowbrow, *sf.&is. k.d.* **1. lowbrowed** *d.d.* adî, kaba, tahsilsiz, kültürsüz, basit (kimse), **2. ~ism** : adîlik, kabalık, basitlik, tahsilsizlik, kültürsüzlük.

low-cal, *sf.* az/düşük kalorili, kalorisi az/düşük.

Low Church, *sf.* Anglikan kilisesinde aşırı ayin ve merasimlere ve kilise otoritesine karşı gelen gruba mensup, dinde sadelik taraftarı. *bk.:* **High/Broad Church.**

low comedian, *is.* meddah, orta oyuncusu.

low comedy, *is.* orta oyunu, meddahlık. *bk.:* **high comedy.**

Low Countries, *is.* Hollanda, Belçika ve Lüksemburg.

low-down, *sf.&is. k.d.* **1.** *Gen.* **the ~ = low-down** : çıplak hakikat/gerçek, işin iç yüzü, **2.** alçak, ahlâksız, alçakça yapılan, adî, pespaye. *a ~ trick.* **3.** (caz) yavaş, hüzünlü, hisli. ***e.a.- 1.*** *truth, fact, inside, information, dope,* ***2.*** *base, mean, contemptible, dishonorable.*

lower1, *sf.&is.&f.* **1.** in(dir)mek. *to ~ a flag.* **2.** azal(t)mak, eksil(t)mek, (düzeyini) düşürmek. *to ~ the water in a canal. Fatigue ~s the body's resistance.* **3.** (miktar/derece/fiyat vb.) indirmek, tenzil etmek, azaltmak. *to ~ the prices.* **4.** (ses) hafifletmek/yavaşlatmak/kısmak, **5.** alçaltmak, (haysiyetini) küçültmek/düşürmek, rezil etmek. **~ oneself** : tenezzül etmek. *I would not ~ myself to do such a thing/to speak to him.* **6.** *müz.* (sesi) kalınlaştırmak, pesleştirmek, **7.** alçalmak, (güneş) batmak, inmek, **8.** zayıflatmak, zayıf düşürmek, **9.** daha aşağı(sında), alt (ta), alt kısmı(nda). *He was wounded in the ~ leg.* **10.** *b.h. jeol.* ilk, ön, önceki : genellikle altta kalan ve daha eski olan kayaç tabakalarını belirtir. **The ~ Devonian** : İlk Devon Çağına ait. **11.** güney. *~ New York State.* **12.** alt takma diş, **13.** (vapurda) alt yatak/ranza. ***e.a.- 1.*** *drop,* ***2.*** *diminish, lessen,* ***3.*** *reduce, decrease,* ***4.*** *soften,* ***5.*** *degrade, humble, debase, abase,* ***6.*** *flatter,* ***7.*** *descend, sink,* ***8.*** *weaken.* ***k.a.- 3.*** *raise,* ***5.*** *elevate.*

lower2 = lour, *is.&f.* **1.** (hava/bulut) kararma(k), **2.** somurtma(k), surat asma(k). ***e.a.- 2.*** *glower, scowl, frown, (look) sullen.*

lower apsis, *is.* günberi, yerberi. **apsis** *d.d.*

Lower California, *is.* Güney Kaliforniya.

Lower Canada, *is.* Quebec (eski adı) (1791-1841).

lower case, *bas.* küçük harf, minüskül.

lower-case, *sf.&is.&f.* **-cased, -casing** **1.** küçük harf(li), küçük harflerle basılı, **2.** küçük harflerle basmak. *bk.:* **uppper-case.**

lower chamber, *is.* halk meclisi, avam kamarası. ***e.a.-*** *lower house.*

lower class, *is.* alt tabaka, avam/işçi sınıfı/tabakası. *The lower classes are always with us.*

lower-class, *sf.* **1.** alt tabakaya/avama/işçi sınıfına ait, **2.** adî, düşük nitelikli, değersiz, aşağılık.

lowerclassman, *is., ç.* **-men** *bk.:* **underclassman.**

lower criticism, *is.* metnin aslını araştıran eleştiri (özellikle İncil'in asıl metnini araştıran). **textual criticism** *d.d.*

lower court, *is.* bidayet mahkemesi, alt mahkeme.

lower deck, *is.* **1.** ikinci güverte, tavlun, **2.** *den.* erler ve erbaşlar.

lower house, *is. bk.:* **lower chamber.**

lowering = louring, *sf.* **1.** somurtuk, somurtmuş, asık (surat), öfkeli, **2.** kasvetli, kapkara(nlık) (gökyüzü/hava/bulut). ***e.a.- 1.*** *sullen, scowling, frowning, angry,* ***2.*** *gloomy.*

lower mast, *den.* alt direk/seren.

lowermost, *sf. Brit.* en alt, en aşağı(da olan). ***e.a.-*** *lowest.*

lower world, *is.* **1.** yeryüzü, dünya, arz, **2.** ahiret, ölüler dünyası, cehennem.

lowery = loury, *sf.* kasvetli, karanlık, kapkara. *a ~ sky.* ***e.a.-*** *gloomy, dark, threatening.*

lowest common denominator, *mat.* en küçük ortak payda. ***e.a.-*** *least common denominator.*

lowest common multiple, *mat.* en küçük ortak kat. ***e.a.-*** *least common multiple.*

lowest terms, *ç. is.* ortak çarpansız terimler : bir kesrin pay ve paydasında ortak böleni olmayan sayılar. **to reduce to ~ ~** : (kesri) kısaltmak.

low explosive, *is.* hafif/yavaş patlayıcı madde.

low frequency, *is. rad.* alçak frekans : 30-300 KHz arasındaki herhangi bir frekans. **low-frequency** : alçak frekanslı.

low-grade, *sf.* **1.** düşük nitelikli, adî, değersiz. *~ bonds.* **2.** hafif. *a ~ fever is a slight fever.* **3.** aşağı derecede/düzeyde/seviyede, aşağılık. *a ~ imbecile.*

lowish, *sf.* alçakça, oldukça alçak/düşük.

low-key, *sf.* **1. low-keyed** *d.d.* hafif(letilmiş), şiddeti azal(tıl)mış, sınırlı, mahdut, **2.** *foto.* kontrastı az. ***e.a.-*** ***1.*** *reduced, restrained, understated.*

lowland, *sf.&is.* **1.** düzlük, ova, düz ve alçak (arazi), **2. the Lowlands** : İskoçya Ovaları : İskoçya'nın güney, orta ve doğusundaki düzlükler, **3. ~er** : (a) ovalı, ova halkından, (b) orta İskoçyalı, İskoçya ova halkından.

low-level, *sf.* **1.** aşağı/alt düzeyde : aşağı kademede bulunan kimseler arasında. *a ~ discussion.* **2.** küçük rütbeli, alt düzeyde bulunan. *~ officials.* **3.** alçaktan, alçak irtifadan, yere yakın. *~ bombing.*

lowlife, *is., ç.* **-lifes** *argo* kopuk, hayta, ayak takımı, aşağılık/alçak adam.

lowly, *sf.&zf.* **-lier, -liest 1.** alelâde, basit, sade, gösterişsiz, ihtişamsız, mütevazi. *a ~ cottage.* **2.** (rütbe ve mevkice) aşağı, ast, dûn, madun, **3.** alçak gönüllü, mütevazi, rint, deryadil, **4.** alçak yerde, aşağı tarafta, **5.** aşağı durumda/derecede, ikinci derecede. *~ paid workers.* **6.** alçak gönüllülükle, tevazu ile, mütevaziyane, rindane, **7.** yavaşça, alçak sesle. *to converse ~.*

Low Mass, *is.* basit/sade ayin : müziksiz ve korosuz kilise ayini. *bk.:* **High Mass.**

low-minded, *sf.* **1.** fesat, kötü yürekli/niyetli, adî düşünüşlü, bozuk fikirli, adîce/alçakça düşünceleri olan, **2. ~ly** : fesatlıkla, kötü niyetle, adîce, alçakça, **3. ~ness** : fesatlık, kötü yüreklilik, adîlik, alçaklık.

low-necked, *sf.* açık yakalı, dekolte (elbise).

lowness, *is.* alçaklık, alçak düzeylilik, inginlik.

low-pitched, *sf.* **1.** pes perdeden, kalın sesle. *a ~ aria for the basso.* **2.** alçak sesli, hafif. *a ~ whistle.* **3.** (çatı) az eğimli, hafif meyilli.

low-pressure, *sf.* **1.** alçak basınçlı, **2.** *meteor.* düşük basınçlı, hava basıncı deniz seviyesinden düşük olan, **3.** zorlamayan, tazyik etmeyen, şiddet göstermeyen, israr etmeyen, **4.** tatlı ve mülâyim, kurnaz, inandırıcı. *a ~ sales campaign.* ***e.a.-*** ***4.*** *subtle, persuasive, easygoing.*

low profile, *is.* dikkati çekmeyen, gözlerden uzak, göze/dikkate çarpmaz, göze batmaz, gözönünde/bariz/aşikâr olmayan (tavır, tutum davranış). **to keep a ~** : göze çarpmamaya çalışmak.

low relief, *bk.:* **bas-relief.**

lowrider, *is.* alçak/yere yakın otomobil.

low-rise, *sf.* alçak (bina): bir, iki katlı ve asansörsüz (bina).

low-spirited, *sf.* **1.** üzgün, meyus, mahzun, kederli, tasalı, **2. ~ly** : üzgün bir şekilde, hüzünle, yeis içinde, kederle, **3. ~ness** : üzgünlük, yeis, keder, hüzün, tasa. ***e.a.-*** ***1.*** *depressed, dejected, sad.*

Low Sunday, *is.* Paskalyadan sonraki pazar (günü).

low-tension, *sf. elekt.* alçak gerilimli, alçak gerilim taşıyan, alçak gerilimle çalışan. *~ wire.*

low-test, *sf.* çabuk buharlaşmayan, kaynama derecesi yüksek (benzin).

low tide, *is.* **1.** cezir, inik deniz, **2.** suların en alçak olduğu zaman, **2.** bir şeyin en düşük/alçak olduğu nokta. *His spirits were at ~ ~.*

low water, *is.* **1.** alçalmış su, en düşük düzeyinde bulunan su (nehir vb.), **2.** *bk.:* **low tide.**

low-water, *sf.* **1.** (su) alçak/düşük düzeyli, alçalmış, **2. ~ mark** : (a) inik deniz düzeyi, cezirin ulaştığı en alçak düzey/nokta, (b) en düşük/en alçak nokta/düzey. *the ~ mark of political trickery.*

lox, *is.&gl.f.* **1.** sıvı oksijen, **2.** rokete sıvı oksijen doldurmak, **3.** füme balık, tütsülenmiş som balığı. ***e.a.-*** ***1.*** *liquid oxygen.*

loxodrome, *is. bk.:* **rhumb line.**

loxodromic(al), *sf.* **1.** kertesel, kerte çizgi+, **2.** kerte çizgilerini doğru çizgi olarak izdüşüren (Mercator izdüşümü gibi), **3. loxodromically** : kerte çizgileriyle.

loxodromics = loxodromy, *is.* kerte çizgileriyle seyrüsefer tekniği.

loyal, *sf.* **1.** sadık, (hükümdara/hükûmete/devlete) sadakatle bağlı. *a ~ subject.* **drink the ~ toast** : kraliçenin sağlığına kadeh kaldırmak, **2.** vefalı, vefakâr, sözünde/vadinde duran. *to be ~ to a vow.* **3.** samimî, candan (bağlı) vefakâr. *a ~ friend.* **4. ~ly** : sadıkane, sadakatle, vefakârlıkla, **5. ~ness** : sadakat, vefa, bağlılık *e.a.- 1. patriotic, 2&3. faithful.*

loyalism, *is.* **1.** kralcılık, kral taraftarlığı, (özelikle ihtilâl zamanında) hükümdarı veya mevcut hükûmeti destekleme, **2. loyalist** : (a) kralcı, kral taraftarı, (b) muhafazakâr : Amerika ihtilâli esnasında İngiltere'ye sadık kalan kimse, (c) (İspanya iç savaşlarında) cumhuriyetçi.

loyalty, *is., ç.* **-ties 1.** sadakat, sadıklık, verilen söze/göreve bağlılık, **2.** kralcılık, krala/hükümdara/hükûmete sadık kalma, **3.** ahde vefa, sözünde durma. *e.a.- 2. fealty, devotion, constancy, allegiance.*

lozenge, *is.* **1.** pastil, **2.** *geom.* eşkenar dörtgen, main, baklava şekli(nde şey), **3.** (armacılıkta) eşkenar dörtgen şeklinde süs.

LP, *ç.* **LPs, Lp's** uzunçalar, 33 1/3 devirli plâk.

L.P. = l.p. = 1. long primer, **2.** low pressure.

LPG = LP gas, *bk.:* **liquefied petroleum gas.**

lpW = l.p.w. = L.P.W. = lümen(s) per watt.

l.s.c. Lât. yukarıda söylenen yerde. *e.a.- in the place cited above.*

LSD, 1. LSD-25, lysergic acid diethylamide *d.d.* LSD : C15H15N2CON(C2H5)2, liserjik asidin dietil amidi, usyarılım (şizofreni) ve benzeri akıl hastalıklarında kullanılan kuvvetli, sanrılatıcı/sabuklatıcı ilâç, **2.** *bk.:* **least significant digit.**

LSI = Large Scale Integration : geniş tümleşim, tek bir elektronik yonga üzerine 1000 kadar transistor/direnç sıkıştırma. *bk.:* **MSI, SSI.**

LST = Landing Ship Tank : asker ve zırhlı araç çıkarma gemisi.

Ltd. = ltd. = limited.

Lu, *kim. bk.:* **lutetium.**

luau, *is.* **1.** (Hawai'de) ziyafet, eğlenceli/şenlikli Hawai yemekleri ziyafeti, **2.** taro yaprakları, oktopus veya tavuk eti ile pişirilip üstüne Hindistan cevizi kreması dökülerek yenilen yemek.

lubber, *sf.&is.* **1.** hantal, kaba saba, beceriksiz (adam), **2.** *den.* acemi/beceriksiz denizci, **3. ~liness** : hantallık, kabalık, beceriksizlik, acemilik, **4. ~ly** : hantalca, beceriksizce, acemice. *e.a.- 1. lout, clumsy.*

lubber line = lubber's lie = lubber's mark = lubber's point, *is.* gemi pusulasında veya seyrüsefer aletinde geminin gittiği yönü gösteren işaret.

lubber's hole, *is. den.* çıkış deliği : gemicilerin kestirme yoldan direğe çıkmaları için açılmış delik.

lube, *is. k.d.* **1.** *bk.:* **lubricant**, **2.** yağlama.

lubric, *sf. esk. bk.:* **lubricous.**

lubricant, *sf.&is.* **1.** motor yağı, yağ, gres, yağlayıcı madde, **2.** yağlayıcı, yağlayan, yağlamaya yarayan, yağlamada kullanılan. *e.a.- 2. lubricating.*

lubricate, *f.* **-cated, -cating 1.** yağlamak, greslemek, gres yağı sürmek, **2.** kaypaklaştırmak, kayganlaştırmak, kaypak/kaygan hâle getirmek, yağlı bir madde sürmek. *This oil ~s the machine. to ~ one's hands with a lotion.* **3. well ~d** *argo* kafayı çekmiş, fitil gibi, sarhoş, **4. lubricative** : yağlayıcı, **5. lubricator** : yağdanlık, yağlama cihazı.

lubrication, *is.* **1.** yağlama, **2. ~al** : yağlama+.

lubricious, *sf. bk.:* **lubricous.**

lubricity, *is., ç.* **-ties 1.** kaypaklık, kayganlık, yağlılık, kolayca kayma, **2.** yağlama (kabiliyeti), kayganlaştırma, kaypaklaştırma, kaygan/kaypak hâle getirme. *the excellent ~ of this new oil.* **3.** kararsızlık, süreksizlik, geçicilik, tez zeval bulma, fanilik, döneklik. *the ~ of fame and fortune.* **4.** şehvet düşkünlüğü, çapkınlık, zamparalık. *e.a.- 1. slipperiness, 3. instability, shiftiness, fleetingness, elusiveness, 4. lewdness, wantonness, lasciviousness.*

lubricous, *sf.* **1.** kaypak, kaygan, yumuşak. *a ~ skin.* **2.** kararsız, süreksiz, geçici, dönek, fani, **3.** şehvet düşkünü, çapkın, (pis) zampara. ***e.a.- 1.*** *slippery,* ***2.*** *unstable, uncertain, shifty, elusive, unsteady, wavering, undependable,* ***3.*** *lewd, lecherous, salacious, lascivious, lustful, pornographic, obscene, filthy.*

lucarne, *is.* **1.** tavan penceresi, **2.** kule penceresi.

luce, *is.* **1.** (büyük) turna balığı, **2.** (armalarda) turna balığı resmi. ***e.a.- 1.*** *pike.*

lucence, *is. az kul. bk.:* **lucency.**

lucency, *is.* **1.** parlaklık, parıltı, **2.** saydamlık, şeffaflık.

lucent, *sf.* **1.** parlak, parıltılı, berrak, ışıklı, ziyadar, **2.** (yarı) saydam, şeffaf, **3.** açık, aydın, vazıh, **4. ~ly** : parlak bir şekilde, berrak/açık/vazıh bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *shining, luminous, glowing,* ***2.*** *transparent, semitransparent, translucent,* ***3.*** *clear.*

lucern(e), *is. Brit.* kaba yonca. ***e.a.-*** *alfalfa.*

luces, *ç. is. bk.:* **lux.**

lucid, *sf.* **1.** parlak, aydınlık, ışıklı, ziyadar, **2.** berrak, saydam, şeffaf. *a ~ stream.* **3.** açık, vazıh, sarih, iyi/kolay anlaşılır. *a ~ explanation.* **4.** akla yakın, mantıklı, anlamlı, makul. **have ~ intervals** : (deli/sayıklayan hasta) ara sıra kendine gelmek. *Insane persons sometimes have ~ intervals.* **5. ~ity = ~ness** : parlaklık, aydınlık; berraklık, saydamlık, açıklık; vuzuh, sarahat, iyi/kolay anlaşılabilme; akla yakınlık, mantıklı/makul olma, **6. ~ly** : parlak/aydınlık/berrak bir şekilde, açıkça, vazıh olarak, sarahatle, iyi/kolay anlaşılabilecek tarzda, akla yakın/mantıklı/ makul bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *bright, shining, luminous, radiant,* ***2.*** *clear, pellucid, transparent, limpid,* ***3.*** *understandable, intelligible, comprehensible,* ***4.*** *rational, sane.* ***k.a.- 1.*** *dim, dark,* ***2&3.*** *obscure, vague,* ***4.*** *irrational.*

Lucifer, *is.* **1.** Şeytan, İblis. **as proud as ~** : gayet kibirli, mağrur, **2.** Sabah Yıldızı : Venüs/Zühre gezegeni, **3. ~ match** *d.d. esk.* kibrit.

luciferase, *is. biy.-kim.* (ateş böceklerinde) ışıtan/ışık veren enzim, ışık maya.

luciferin, *is. biy.-kim.* ışıtıcı : (ateş böceklerinde) ışık maya *(luciferase)* etkisiyle ışık veren madde.

luciferous, *sf.* ışıklı, ışık veren, ışık saçan, aydınlatan.

lucifugous, *sf.* ışıktan kaçan/uzaklaşan.

Lucina, *is. (eski Roma)* doğum tanrıçası.

Lucite , *is.* plâstik cam : cam yerine kullanılan ve kolayca şekil verilebilen saydam bir madde (metil metaklirat ester polimeri).

luck, *is.* **1.** talih, baht, şans, uğur, ikbal. **good ~** : iyi talih/şans. **bad/hard ~** : kötü talih, bahtsızlık, talihsizlik, aksilik. **to bring (s.o.) good ~** : uğurlu gelmek, uğur getirmek. **to bring (s.o.) bad/ill ~** : uğursuz gelmek, uğursuzluk getirmek. **Good ~ !** Uğurlu olsun! Bahtın /talihin açık olsun! **Better ~ next time** : Bir dahaya talihin açık olsun (İnşallah gelecek defa daha iyi olur). **Hard ~!** Va vah! Yazık! Aksilik!. **Yes, worse ~** ! Sorma! Maalesef! **~ favored him = ~ was with him = ~ was on his side** : Bahtı yaver gitti/Talihi yüzüne güldü. **As ~ would have it** : tesadüfen, talih eseri olarak, şansıma. **It's the ~ of the draw** : Bu bir şans işi. **It's good/bad ~ to see a black cat** : Kara kedi görmek uğurlu/uğursuz sayılır. **(It's) just my ~ !** Bu benim alın yazım! **It was just his ~ to meet the boss** : Uğursuzluğa bakın ki patronla karşılaştı. **to be down on one's ~** : Talihsizliğe uğramak, ikbal kapıları kapanmak, işleri ters gitmek. **a bit/piece/stroke of ~** : düşeş. **That's a bit of ~** : Ne şans! Ne (iyi) talih! **He's got the ~ of the devil = He's got the devil's ~** : Çok şanslıdır/Daima dört ayak üstüne düşer. **2. down on one's ~** : talihsiz, bahtsız, **3. for ~** : uğur getirsin diye, **4. in ~** : talihli, talihi/bahtı açık, şansı yaver, şanslı. **You're in ~ = Your ~ is in** : Talih yüzüne gülüyor = İkbalin/talihin açık = İşlerin yolunda. **5. Just my ~** : Tam benim şansıma. **6. no ~** : talihsizlik, kara talih, **7. no such ~** : maalesef, yazık ki, **8. out of ~** : talihsiz, bahtsız, şanssız, bahtı kara. **You're out of ~ = Your ~ is out** : Talih yüzüne gülmüyor = İkbalin/talihin kapalı = İşlerin ters gidiyor. **9. try one's ~** : şansını denemek. ***e.a.- 1.*** *good fortune.*

luckily, *zf.* çok şükür, bereket versin ki, talihimden. *I needed a book which was ~ available. ~ for me the train was late, so I just caught it.* ***e.a.-*** *fortunately.*

luckiness, *is.* talihlilik, şanslılık, talihi/şansı açık olma.

luckless, *sf.* **1.** talihsiz, bahtsız, şanssız. *a ~ man.* **2.** uğursuz, sonu başarısız. *a ~ attempt.* **3. ~ly** : maalesef, yazık ki, şanssızlık eseri olarak, **4. ~ness** : talihsizlik, bahtsızlık, şanssızlık, uğursuzluk. ***e.a.- 1.*** *unlucky.*

luck out, *f. ABD- k.d.* talihi gülmek, bahtı yaver gitmek, talihi açık olmak.

lucky, *sf.* **luckier, luckiest 1.** uğurlu, uğur getiren. **a ~ day** : uğurlu/mutlu gün. **a ~ penny** : uğurlu para, **2.** talihli, kısmetli, şanslı, talihi/şansı/bahtı açık/yaver. *a ~ man.* **You're ~ to be alive after being in that accident** : Talihin varmış ki öyle bir kazadan sağ kurtuldun. **3.** tesadüfî, kazara vuku bulan. *a ~ accident.* **4.** uygun, elverişli, müsait, **5. ~ dog** : talihli/şanslı kimse. **~ dog!** Şanslı kerata! Herifin şansı var! **He's a ~ dog** : Çok şanslıdır kerata! **6. ~ you!** İşin iş! İşlerin tıkırında! Ne talihli adamsın! **It was ~ you got here in time** : İyi ki (talihin varmış ki) tam vaktinde geldin. **7. How ~ !** Ne âlâ! **8. have a ~ break** : talihi yüzüne gülmek, şansı/talihi açılmak, *k.d.* şeytanın bacağını kırmak. **We had a ~ escape** : İyi kurtulduk/şansımız varmış ki kurtulduk. **9. It's a ~ dip** : bu bir talih/şans işi. ***e.a.- 1.*** *fortunate, 2. auspicious, propitious, 3. fortuitous, 4. favorable.* ***k.a.- 1.*** *unfortunate.*

lucky = luckie, *is., ç.* **luckies** *İsk.* nine, yaşlı kadın. ***e.a.-*** *grandam, goody.*

lucky bag = lucky dip = lucky-tub, *is. Brit.* **1.** daldıral : panayırlarda belirli bir ücret karşılığında torbaya el sokularak çekilen eşya piyangosu, **2.** *mec.* şans/baht/tesadüf işi, piyango.

lucrative, *sf.* **1.** kârlı, kazançlı, yararlı, kâr/kazanç/gelir/çıkar sağlayan, iyi kâr getiren, bol paralı. **a ~ busines** : kârlı bir iş. **~ employment** : bol paralı/dolgun maaşlı memuriyet, **2. ~ly** : kârlı/kazançlı bir şekilde, kâr sağlayarak, **3. ~ness** : kârlılık, kazançlılık, kâr/kazanç/çıkar sağlama. ***e.a.- 1.*** *profitable, moneymaking, remunerative.*

lucre, *is.* kâr, kazanç, para, çıkar, (şahsî) menfaat (hakaret anlamı taşır). **A man who would do anything for ~** : Kendi çıkarı için her şeyi yapan adam. **filthy ~** : aşağılık çıkar, süflî menfaat. **do sth. for filthy ~** : bir şeyi sırf para için (aşağılık çıkarı için) yapmak. ***e.a.-*** *profit, money, riches.*

lucubrate, *gs.f.* **-brated, -brating 1.** (gece geç vakitlere kadar) çalışmak, kafa yorarak çalışmak, çok gayret/emek harcamak, **2.** emekle/bilgi ile eser meydana getirmek, vukufla yazmak.

lucubration, *is.* **1.** (gece geç vakitlere kadar) çalışma, aşırı/yorucu mesai, sây, gayret, yorucu iş, **2.** (büyük emekle/bilgi) meydana getirilmiş eser, **3. ~s** : edebî gayret/ eser.

lucubrator, *is.* (gece geç vakitlere kadar) çalışan kimse, çok gayret/emek harcayan kimse.

lucubratory, *sf.* zahmetli, yorucu, sıkıntılı, çok emek isteyen, çok çalışmayı gerektiren. *Writing a comprehensive dictionary is a ~ work.*

luculent, *sf.* **1.** açık, vazıh, sarih, kolay anlaşılır (izahat, ifade, düşünce, yorum, çeviri vb.), **2.** *az kul.* parlak, aydınlık, berrak, **3.** inandırıcı, ikna edici, **4. ~ly** : açık/vazıh/sarih bir şekilde, açıkça, sarahatle, vuzuhla, kolay anlaşılacak şekilde; parlak, berrak bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *lucid, clear, 2. bright, brilliant, shining, 3. convincing, cogent.*

Luddite, *is.* makine düşmanı, makinelerin işsizliği artırdığına ve ücretleri azalttığına inanan kimse, İngiltere'de 1811-16' da yeni dokuma makinelerini tahrip eden işçi grubuna mensup kimse.

lude, *is. argo* uyku ilâcı, metakualon.

ludicrous, *sf.* **1.** gülünç, tuhaf, güldürücü, komik. *a ~ incident.* **2.** saçma ve gülünç, **3. ~ly** : gülünç bir şekilde, **4. ~ness** : gülünçlük, komiklik, güldürücülük, saçmalık. ***e.a.- 1.*** *ridiculous, comical, laughable, funny, farcial,* ***2.*** *absurd, foolish.*

ludo, *is.* zar oyunu, zar atarak oynanan bir oyun.

lues, *is. patol.* frengi. ***e.a.-*** *syphilis.*

luetic, *sf. patol.* frengili. **~ally** : frengili olarak.

luff, *is.&f. den.* **1.** yelkenin rüzgâr yakası, **2.** orsa seyiri, **3.** geminin yuvarlak pruvası/baş kısmı, **4.** orsa etmek, orsasına seyretmek, geminin baş kısmını tam rüzgâr doğrultusuna vererek gitmek, **5.** (yelken) rüzgâra çevrilip sallanmak, **6. ~ tackle** : adî palanga, orsa palangası.

luffa = loofa = loofah, *is.* **1. dishcloth gourd, rag gourd** *d.d:* kol kabağı, **2. vegetable sponge** *d.d.* lif, kol kabağının kurutulmuş içi (sünger olarak kullanılır).

Luftwaffe, *is.* (Nazi rejiminde) Alman Hava Kuvvetleri.

lug[1], *is.&f.* **lugged, lugging 1.** sürüklemek, sürükleyerek götürmek, güçlükle taşımak. *to ~ a suitcase upstairs. to ~ a handcart along.* **2.** (yelkenli) fazla yelken taşımak, **3.** çekmek, yedekte götürmek, **4.** (lâfı/sözü zorla) sokuşturmak, araya sokmak/karıştırmak. *~ his name into the talk.* **5.** sarsıla sarsıla/güçlükle gitmek. *The car ~s on hills.* **6.** çekme, sürükleme. ***e.a.-*** *1&3. pull, drag, tug.*

lug[2], *is.* **1.** kulp, sap, tutamak. *the ~ of a kettle.* **2.** araba okunun içinden geçtiği meşin halka, **3.** *argo* (a) hantal, beceriksiz, kaba adam, (b) herif, adam, **4.** *İsk.* kulak, **5.** *elekt.* pabuç, çarık, **6.** *bk.:* **lugsail**, **7.** *bk.:* **lugworm**. ***e.a.-*** *3. (a) lout, blockhead, (b) guy, 4. ear.*

luge, *is.&f.* **luged, lugeing 1.** kızak : sırt üstü yatılarak kaydırılan küçük yarış kızağı, **2.** bu kızakla kaymak.

Luger , *is.* Luger, 9 mm' lik otomatik Alman tabancası.

luggage, *is.* **1.** bagaj, eşya, yük, bavul, sandık, **2. left ~ (office)** : bagaj/emanet yeri, **3. ~less** : bagajsız, bavulsuz, eşyasız, **4. ~ - van** : eşya vagonu, **5. personal ~** : şahsî/zatî eşya. ***e.a.-*** *1. baggage.*

lugger, *is. den.* iki veya üç direkli, aşırma yelkenli ufak gemi.

lug nut, *is.* (iri) cıvata somunu.

lug-rigged, *sf. den.* dört köşe yelkenli.

lugsail = lug, *is. den.* dört köşe yelken.

lugubrious, *sf.* **1.** hazin, üzgün, üzüntülü, acıklı, yanık, yaslı, kederli, kasvetli, sıkıntılı, asık suratlı. *~ tones of voice. a ~ expression.* **2. ~ly** : üzüntülü/acıklı/hazin bir şekilde, hüzünle, kederle, **3. ~ness** : üzüntü, keder, hüzün, yas. ***e.a.-*** *1. sorrowful, gloomy, mournful, melancholy, dismal, doleful.*

lugworm = lug, *is. zool.* kum kurdu *(Arenicola)* : kuma gömülen halkalı deniz kurdu.

lug wrench, *is.* somun anahtarı.

lukewarm, *sf.* **1.** ılık, **2.** ilgisiz, kayıtsız, soğuk, bîgâne. **give only a ~ support to a cause** : bir davayı hararetle desteklememek. **a ~ friendship** : soğuk bir dostluk, **3. ~ly** : ilgisizce, kayıtsızlıkla, soğuk bir şekilde, **4. ~ness = ~th** : (a) ılıklık, (b) ilgisizlik, kayıtsızlık. ***e.a.-*** *1. tepid, 2. indifferent.*

lull, *is.&f.* **1.** uyutmak, ninni ile/pışpışlayarak uyutmak. *The mother ~ed the crying baby.* **~ to sleep** : ninni söyleyerek uyutmak, **2.** yatış(tır)mak, uyuş(tur)mak, sakinleş(tir)mek, teskin etmek, sükûnet bulmak. *~ a person's fears/suspicions. The wind/sea was ~ed.* **3.** (aldatıcı/geçici) güvenlik duygusu vermek, oyalamak, **4.** sessizlik, sükûnet, sakinlik, yatış(tır)ma, uyuş(tur)ma, uyu(t(ma, sakinleş(tir)me. *a ~ in a storm.* **5.** durgunluk. *a ~ in a business.* **6.** aralık, fasıla, ara verme. **in the ~** : aralığında, fasılasında, **7. ~ingly** : ninni söyleyerek; yatıştıracak/teskin edecek şekilde, yatıştırarak, sakinleştirerek. ***e.a.-*** *2. soothe, quiet, subside, 4. stillness, calm.*

lullaby, *is.&gl.f.* **-bied, -bying 1.** ninni, **2.** ninni söylemek, ninni ile uyutmak. ***e.a.-*** *1. cradlesong, 2. lull.*

lulu, *is. argo* **1.** önemli/bariz/göze çarpan/olağanüstü/fevkalâde kimse veya şey (güzellik, büyüklük, güçlük vb. bakımından), **2.** toptan ödeme : genel masrafları karşılamak için verilen toplu ödenek.

lum, *is. Brit.- k.d.&İsk.* baca. ***e.a.-*** *chimney.*

lumb- = lumbo-, *ön ek* "bel, kalça". *ör.: lumbago.*

lumbago, *is. patol.* bel ağrısı, lumbago.

lumbar, *sf.&is.* **1.** bel+, bele ait (damar/sinir vb.). **~ region** : bel (nahiyesi). **~ vertebrae** : bel omurları, **2.** bel omuru/damarı vb.

lumber, *is.&f.* **1.** kereste, doğrama, tahta, **2.** (bir köşeye yığılmış) lüzumsuz eşya, kıvır zıvır. **~ room** : sandık odası, **3.** kereste/tahta kesmek, tahta yapıp piyasaya sürmek, **4.** (ormanda) ağaç kesmek, **5.** (ağacı/kütüğü) doğramak, hazırlamak, **6.** (düzensizce/gayrimuntazam) yığmak, üst üste yığıp doldurmak veya yolu kapatmak. **~ up** : karmakarışık yığmak, lüzumsuz eşya ile doldurmak, **7.** hantal hantal yürümek, güçlükle ilerlemek. *tanks ~ing up a slope.* **8.** *esk.* gümbürdemek, gümbürtü çıkarmak, **9. ~er** : keresteci, **10. ~less** : kerestesiz. ***e.a.-*** *6. heap, encumber, 8. rumble.*

lumbering, *is.&sf.* **1.** kerestecilik, kereste için ağaç kesimi, **2.** hantal, kaba, hantal hantal yürüyen/hareket eden, **3.** *esk.* gürültülü, gümbürtülü, gümbürtü çıkaran, **4. ~ly** : hantalca, hantal hantal, gümbürtü ile, gümbürdeyerek.

lumberjack, *is.* **1.** kütükçü, ormanda ağaç kesen kimse, **2. lumber jacket** *d.d.* oduncu/keresteci ceketi: bele kadar uzayan deri/yün ceket, **3.** *Cnd.* kestane kargası. ***e.a.- 1.*** *logger,* ***3.*** *jay.*

lumberman, *is., ç.* **-men 1.** keresteci, kereste tüccarı, **2.** hızarcı, bıçkıcı, kütükleri doğrayıp kereste yapan kimse.

lumbermill, *is.* kereste fabrikası, hızarhane. ***e.a.-*** *sawmill.*

lumberyard, *is.* kereste deposu.

lumbricalis, *is., ç.* **-les** *anat.* el ayasındaki veya ayak tabanındaki dört kastan biri. **lumbrical** *d.d.*

lumbricoid, *sf.&is.* **1.** solucanımsı, yer solucanı gibi, solucana benzer, **2.** yuvarlak bağırsak solucanına benzer, **3.** *bk.:* **roundworm.**

lumen, *is., ç.* **-mina 1.** *optik* lümen, ışık akısı birimi : 1 mumluk ışık kaynağının 1 radyanlık katı açı içinden gönderdiği ışık akısı. *kıs.*: **lm. 2.** *anat.* tüp şeklindeki organın içindeki boşluk, **3.** *bot.* göze boşluğu.

Luminal , *is.* lüminal, fenobarbital. ***e.a.-*** *phenobarbital.*

luminaire, *is.* avize, lâmba.

luminance, *is.* **1.** ışıltı, ışıklılık, ziyadarlık, **2. luminosity** *d.d:* parlaklık, parıltı, parlama, aydınlatma, ışık yayma, **3.** *optik* parıltı, ışık kaynağının veya ışığı yansıtan yüzeyin parlaklık derecesi : birim alandan birim katı açı içinde yayılan ışık akısı. ***e.a.- 3.*** *brightness.*

luminary, *sf.&is., ç.* **-naries 1.** ışıklı, parlak, aydınlık, aydınlatıcı, ziyadar, **2.** ışıklı gök cismi (özellikle güneş ve ay), **3.** ışık kaynağı, **4.** aydın, münevver, bilgili ve aydınlatıcı kimse.

luminesce, *gs.f.* **-nesced, -nescing** ışıldamak, parıldamak, ışık saçmak/yaymak.

luminescence, *is.* **1.** ışıldama, parıldama, **2.** ışıltı, parıltı.

luminescent, *sf.* ışıltılı, parıltılı, ışıldayan, parlak.

luminiferous, *sf.* ışıklı, ışık yayan, parlak, ziyadar.

luminosity, *is., ç.* **-ties 1.** *bk.:* **luminance** (2), **2.** parlak/aydınlık/ışıklı nesne, **3.** *astr.* parlaklık : bir yıldızın güneşe nazaran parlaklık derecesi.

luminous, *sf.* **1.** ışıklı, ışık yayan, aydınlık, parlak, fosforlu. ~ *paint. My watch is ~.* **2.** ışığı yansıtan veya dağıtan, **3.** zeki, akıllı, parlak zekâlı, aydın, münevver, bilgili. ~ *leadership.* **4.** berrak, açık, vazıh. *a ~ comment/explanation.* **5. ~ energy** : ışık erke, ışık enerjisi, **6. ~ flux** : ışık akısı (lümen olarak), **7. ~ intensity** : ışık şiddeti, bir ışık kaynağının 1 radyanlık katı açıdan gönderdiği ışık akısı, **8. ~ paint** : parıldayan boya, karanlıkta görülen boya, **9. ~ly** : parlak/aydınlık bir şekilde, berrak/açık/vazıh olarak, açıklıkla, sarahatle, vuzuhla, **10. ~ness** : parlaklık, berraklık, açıklık. ***e.a.- 1.*** *radiant, brilliant, resplendent, glowing, shining,* ***3.*** *bright, intelligent, wise,* ***4.*** *clear, lucid, understandable, perspicuous.* ***k.a.- 1&2.*** *dark.*

lumisterol, *is. biy.-kim.* lümisterol : C28H 44O. Ergosterolden ışınlanma yolu ile elde edilen suda erimez bileşim.

lummox, *is. k.d.* aptal, bön, ahmak kimse.

lump[1], *is.&sf.* **1.** topak, yumak, külçe, iri parça. *a ~ of dough. a ~ of lead. After the explosion there were large ~s of rock everywhere.* **2.** yumru, çıkıntı, şiş(kinlik). *He has a bad ~ on the forehead. She was afraid when she felt a ~ in her left breast.* **3.** yığın, öbek, **4.** (kesme) şeker topağı. **a ~ of sugar** : bir topak şeker. **Do you take one ~ or two?** Bir mi yoksa iki topak (şeker) mi istersiniz? **5.** çoğunluk, kütle. **the great ~ of voters** : seçmenlerin çoğunluğu, **6.** ahmak, sersem, hantal/iri yarı/kabasaba kimse, **7.** *Brit.-k.d.* ırgat, amele, iş olunca çalışan, olmayınca boşta kalan sözleşmesiz inşaat işçisi, **8. ~s** : (a) dayak, kötek, patak, yenilgi. *He had taken a lot of ~s growing up in the city.* (b) azarlanma, paylanma, hak edilen ceza, ağız payı. **get/take one's ~s** : ağzının payını almak. *The outspoken mayor had to take his ~s from the press.* **give s.o. his ~s** : birisine ağzının payını vermek, **9.** topak+, topak hâlinde. **~ sugar** : topak şeker, **10.** toptan. **a ~ payment** : toptan ödeme. **~ sum** : götürü. **He was working for a ~ sum** : Götürü çalışıyordu. **11. in the ~ = in a ~** : toptan, götürü, topyekûn, hep birden yekten, ayrıcasız, istisnasız, **12. have a ~ in the throat** : üzüntüden boğazı tıkanmak/düğümlenmek, tıkanır gibi olmak.

lump[2], *f.* **1.** yığ(ıl)mak, **2. ~ together** : birleş(tir)mek, bir araya getirmek/gelmek. **If we ~ed together we could buy a car** : Paramızı birleştirirsek bir araba alabiliriz. **3.** topaklaşmak, topak topak olmak/yapmak. *If you don't stir the pudding it will ~.* **4.** toptan almak/satmak, **5.** *gen.* **~ along** : hantal hantal dolaşmak, gürültü ile öteye beriye gitmek, **6.** toptan hesaplamak, birleştirmek, toptan göz önüne almak. **to ~ all the facts together** : Olayları toptan göz önüne almak.*We ~ all our expenses together.* **7.** (ister istemez) katlanmak, tahammül etmek, dayanmak, nazını/kahrını çekmek. **Like it or ~ it = If you don't like it, you can ~ it** : İster istemez/ Beğensen de beğenmesen de/İster beğen ister beğenme/Canın isterse/Beğenmezsen beğenme! ***e.a.- 2. unite, 7. endure, put up with.***

lumpen, *sf.* uydurma, derme çatma, düzmece, sahte, soysuz, aslı/ne idüğü belirsiz, gûya, sözüm ona. *~-intellectuals.* **lumpenproletariat** *hkr.* sahte/ soysuz emekçiler, devrimsel ilerlemeye ilgi göstermeyen işçi sınıfı.

lumper, *is..* liman hamalı, yükleme/boşaltma işçisi.

lumpfish, *is., ç.* **-fish, -fishes** *zool.* deniz tavşanı *(Cyclopterus lumpus)* : karın yüzgeçleri şekil değiştirerek emici disk hâline gelmiş kalın gövdeli balık. Erkeği açtığı bir çukur içinde yumurtalara bekçilik eder. K Avrupa kıyılarında yaşar. Boyu 40-100 cm.

lumping, *sf.* **1.** iri, büyük, hantal, beceriksiz, **2. ~ly** : hantalca, beceriksizce. ***e.a.- 2. clumsily.***

lumpish, *sf.* **1.** topağımsı, yumru/şiş gibi, şişkin, topaklı, **2.** hantal, iri yarı, hantalca yürüyen, **3.** aptal, ahmak, kalın kafalı, budala, **4.** *esk.* üzgün, meyus, kederli, **5.** can sıkıcı, çok yavaş/ ağır/bati, **6. ~ly** : (a) topaklı/yumru/şişkin bir şekilde, (b) hantal hantal, (c) aptalca, budalaca, (d) can sıkıcı bir şekilde, ağır ağır, **7. ~ness** : (a) topaklık, şişkinlik, (b) hantallık, (c) aptallık, budalalık, ahmaklık, (d) can sıkıcılık, yavaşlık, ağırlık. ***e.a.- 1. lumpy, 2. heavy, awkward, 3. dull, stupid, clumsy, 4. dejected, 5. boring.***

lump-sum, *sf.* toptan, götürü. *~ price. ~ settlement.*

lumpy, *sf.* **lumpier, lumpiest 1.** topaklı, yumrulu, topaklarla/yumrularla dolu. *a ~ gravy.* **2.** (yüzeyi) arızalı, tümsekli, **3.** (deniz) dalgalı. *a ~ sea.* **4.** hantal, kaba, **5. lumpily** : (a) topak topak, yumru yumru, (b) tümsekli/arızalı bir şekilde, (c) hantal hantal, kaba saba, **6. lumpiness** : topaklılık, yumrululuk, arızalılık, tümseklilik, hantallık, kabalık.

lumpy jaw, *is. patol. bk.:* **actinomycosis.**

Luna, *is.* **1.** (eski Roma) Ay tanrıçası, Ay, **2.** (simyada) gümüş. ***e.a.- 2. silver.***

lunacy, *is., ç.* **-cies 1.** delilik, (muvakkat) cinnet, ara sıra gelen akıl hastalığı, divanelik, kaçıklık, **2.** ahmaklık, budalalık, delicesine davranış. ***e.a.- 1. insanity, madness, mania, derangement, 2. folly, foolishness. k.a.- 1&2. rationality, sanity.***

luna moth, *is. zool.* ay pervanesi *(Actias luna)* : Amerika'ya özgü soluk yeşil renkli, hilâl şeklinde benekli, uzun kuyruklu iri pervane.

lunar, *sf.&is.* **1.** Ay+, Ayın+, Aya ait. **the ~ orbit** : Ayın yörüngesi, **2.** ay+, kamerî, Ayın hareketi ile ölçülen. **a ~ month** : kamerî ay, **3.** gümüş+, **4.** Ay gözlemi : seyrüsefer ve haritacılık için Ay üzerinde yapılan gözlem, **5. ~ caustic** *tıp&kim.* cehennem taşı, AgNO3. Özellikle yaraları dağlamak için kullanılan çubuk şeklindeki gümüş nitrat, **6. ~ day** : Ay günü, kamerî gün : Ayın meridyen düzleminden iki ardışık geçişi arasında geçen zaman. **7. ~ distance** : Ay uzaklığı : Ayın güneşten veya bir yıldızdan derece olarak uzaklığı, **8. ~ eclipse** : Ay tutulması, **9. ~ module** : uzay gemisi, **10. ~ month** : kamerî ay, *bk.:* **month** (4), **11. ~ naut** : Aya giden astronot, **12. ~ rover** : Ay aracı : Astronotların Ay üzerinde gezindikleri dört tekerlekli araç, **13. ~ scape** : Ay manzarası, **14. ~ year** : kamerî yıl, Ay yılı.

lunarian, *is.* **1.** Aylı, Ayda yaşadığı farz edilen yaratık, **2.** Ay bilgini : Ay'ı inceleyen bilim adamı.

lunate(d) = lunately, *sf.&zf.* hilâl biçiminde.

lunatic, *sf.&is.* **1.** deli, çılgın, mecnun, akıl hastası (kimse), **2.** delice yapılan, **3.** deli+, delilere mahsus, **4. ~ asylum** : tımarhane, **5. ~ fringe** : müfrit cephe : bir fikri/hareketi desteklemekte aşırı gidenler.

lunatical, *sf.* **1.** *bk.:* **lunatic** (1-3), **2. ~ly** : delice, çılgınca, deli/çılgın gibi, akılsızca, mecnunane.

lunation, *is.* kamerî ay, Ayın tam bir devir süresi, iki yeni hilâl arasında geçen 29.5 gün.

lunch, *is.&f.* **1.** öğle yemeği, **2.** hafif yemek. **picnic ~** : piknik yemeği, **3.** öğle yemeğinde yenilen yemek/gıda, **4.** yemek odası, **5.** (öğle yemeği) yemek, **6.** (öğle yemeği) hazırlamak/vermek/yedirmek, **7. ~ counter** : büfe, **8. ~ hour** : öğle tatili, **9. ~er** : öğle yemeği yiyen/hazırlayan/veren/yediren, **10. ~less** : yemeksiz.

luncheon, *is.&f.* **1.** öğle yemeği, hafif yemek, davet ve toplantılarda verilen öğle yemeği, **2. less** : yemeksiz

luncheonette, *is.* (hafif yemek yenilen) yemek odası/lokanta, hafif yemek satan büfe.

lunchroom, *is.* **1.** (hafif yemek yenilen) lokanta/kafeterya, **2.** yemekhane, okul vb. de yemek yenilen oda/salon.

lunchtime, *is.* (öğle) yemek zamanı, yemek saati.

lune, *is.* **1.** hilâl, yarım ay (şeklinde herhangi nesne), **2.** birbirini kesen iki çember yayı arasındaki geometrik şekil.

lunette, *is.* **1.** hilâl şeklinde cisim/boşluk/aralık, **2.** *mim.* (duvar veya kubbede) hilâl şeklinde aralık, **3.** hilâl şeklindeki aralığı dolduran, **4.** *As.* ay tabya, **5.** (taşıtlarda) çekme halkası.

lung, *is.* **1.** akciğer. İlgili sıfat : ***pulmonary.*** **2.** (örümcek ve bazı karından bacaklılarda) akciğere benzer organ, **3. at the top of one's ~s** : avazı çıktığı kadar, avaz avaz, **4. the ~s of a city** : açık yerler, parklar, **5. iron ~** : çelik akciğer.

lungan, *is. bk.:* **longan.**

lunge, *is.&f.* **lunged, lunging 1.** hamle etmek, atılmak, saldırmak, savlet etmek, **2.** talim dizgini : atları talim ettirirken tutulan en az 9 m uzunluktaki dizgin, **3.** talim dizgini ile atı dolaştırmak (dairesel yolda yürütmek). ***e.a.- 1.*** *plunge, thrust,* ***2&3.*** *longe.*

lungfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* akciğerli balık : *Dipnoi* grubundan solungaçtan başka akciğer görevi yapan organı olan balıklardan her biri.

lungi = lungyi, *is.* (Hindistan'da erkeklerin giydiği) peştemal.

lung-power, *is.* ses gürlüğü.

lungworm, *is.* akciğer kılkurdu *(Metastrongylidae)* : memeli hayvanların akciğerlerinde asalak yaşayan iplik kurdu, **2.** sürüngenlerle hem karada hem suda yaşayan hayvanların akciğerlerinde asalak yaşayan *Rhabdias* türü kurt. **lobworm, lob** *d.d.*

lungwort, *is. bot.* ciğer otu *(Pulmonaria officinalis* ve *Mertensia virginica):* Mavi çiçekler açar.

luni-, *ön ek* "ay, kamer". *ör.: lunitidial.*

lunisolar, *sf.* Aygün+ : Ay ve Güneşin ortak/karşılıklı etkisine ait.

lunitidal, *sf.* Ayın sebep olduğu met ile ilgili. **~ interval** : ay-met süre : Ayın sebep olduğu metler arasındaki süre.

lunk, *is. bk.:* **lunkerhead.**

lunker, *is.* **1.** cesim, azmanı, kendi türünde en büyük şey, **2.** çok iri balık, (özellikle) levrek.

lunkerhead = lunk, *is. argo* mankafa, aptal, alık kimse. ***e.a.-*** *blockhead .*

lunkerheaded, *sf. argo* mankafa, aptal, alık.

lunt, *is.&f. İsk.* **1.** alev, meş'ale, çıra/kibrit alevi, ateş yakmakta kullanılan alev, **2.** tütmek, duman/buhar çıkarmak.

lunula, *is., ç.* **-lae** hilâl biçiminde şey (örneğin tırnak dibindeki beyazlık). **lunule** *d.d.*

lunular, *sf.* hilâl şeklinde. *~ markings.*

lunulate(d), *sf.* **1.** hilâl benekli, hilâl şeklinde işaretleri olan, **2.** hilâl biçimli.

luny, *sf.* **lunier, luniest**, *is., ç.* **lunies** *bk.:* **loony.**

Lupercalia, *is., ç.* **-lia/-lias** (eski Roma'da) bereket/bolluk şenliği : Kır ilâhı *Lupercal* şerefine 15 Şubatta kutlanırdı. **~n** : bu şenlikle ilgili.

lupine[1], *is. bot.* acı bakla *(Lupinus).* **white ~** : beyaz bakla *(Lupinus albus).*

lupine[2], *sf.* **1.** kurt gibi, kurda ait, **2.** aç kurt gibi, **3.** yırtıcı, vahşî. ***e.a.- 3.*** *savage, ravenous, predatory.*

lupulin, *is.* şerbetçi otu püskülü *(Humulus Lupulus) :* tababette kullanılır.

lupus = lupus vulgaris, *is. patol.* börüce, deri veremi.

lupus erythematosus, *is. patol.* albörüce.

lurch[1], *is.&gs.f.* **1.** sars(ıl)ma(k), salla(n)ma(k). **The car gave a sudden ~ and overturned** : Araba anîde sarsıldı ve devrildi. **2.** yalpa (yapmak), yalpalama(k), sendeleme(k), anîde bir yana yatma(k), **3. ~ingly** : sarsılarak, sallanarak, yalpalayarak, sendeleyerek. ***e.a.*** *- **1.** stagger(ing), totter(ing), reel(ing), **2.** pitch(ing).*

lurch[2], *is.&gs.f.* **1.** çıkmaz, müşkül/güç durum. **to leave (s.o.) in the ~** : (birisini/dostu/ortağı) yüzüstü bırakmak, güç bir durumda terk etmek, **2.** (oyunda) yenilgi, hezimet, bozgun, hiç sayı kazanmama veya rakibinden çok geride olma.

lurch[3], *is.&gs.f.* **1.** *esk.* hile/sahtekârlık yapmak, aldatmak, **2.** *esk.* çalmak, aşırmak, hırsızlık yapmak, **3.** *Brit.- k.d.* pusu kurma(k), pusuya yatma(k), hırsız gibi gizlenme(k), sinsi sinsi gizlice yaklaşma(k), **4. ~er** : (a) *esk.* pusu kuran, pusuya yatan, hırsız gibi gizlenip gözetleyen, (b) pusu kuran bir cins av köpeği. ***e.a.*** *- **2.** steal, filch, **3.** lurk, prowl, **4.** (a) poacher, prowler.*

lurdan(e), *sf.&is. esk.* tembel, aptal, sersem, bir işe yaramaz (kimse). ***e.a.*** *- lazy, dull, stupid, loutish, worthless.*

lure, *is.&f.* **lured, luring 1.** tuzak, hile, **2.** çekicilik, cazibe. *the ~ of the sea.* **3.** yem : oltaya /tuzağa konulan canlı veya sun'î yem, **4.** şahini/atmacayı geri getirmek, için kuşa/ete benzer şey, **5. in ~** : (armalarda) uçları aşağı doğru birleşmiş bir çift kanat (aksi : **a vol**), **6.** ayartmak, kandırmak, iğfal etmek, cezp etmek, çekmek, vaitle/yalanla kendine çekmek, **7.** tuzağa düşürmek, yemlemek, sun'î/canlı yem ile avlamak, **8. lurer** : ayartan, kandıran, iğfal eden kimse, **9. luringly** : ayartarak, aldatarak, iğfal ederek. ***e.a.*** *- **1.** temptation, **3.** decoy, **6.** seduce, entice, attract, allure, inveigle, **7.** decoy, bait.* ***k.a.*** *- **6.** revolt, repel.*

lurid, *sf.* **1.** kıpkızıl, korkunç,bir kızıllıkta, bir yangından göğe akseden kızıllık gibi, karanlıkta kızıl alev saçan, bakır renkli. *a ~ sunset. The sky was ~ with the flames of the burning city.* **2.** korkunç, tüyler ürpertici. *a ~ crime. ~ stories.* **cast a ~ light on** : korkunçlaştırmak, korkunç bir şekilde tasvir etmek, **3.** heyecanlı, merak/heyecan/korku uyandıracak şekilde tasvir edilen. *The newspaper carried the ~ account of the kidnapping.* **4.** iğrenç, dehşet verici, menfur. *the ~ details of a murder.* **5.** soluk, uçuk (renkli), **6.** parlak/çiğ renkli, göze batan, gösterişli. *paperbacks with ~ covers.* **7. ~ly** : (a) kıpkızıl, (b) korkunç/tüyler ürpertecek şekilde, korku ve heyecan uyandırarak, **8. ~ness** : (a) kızıllık, parlaklık, (b) korkunçluk, korku ve heyecan uyandırma, dehşete düşürme. ***e.a.*** *- **4.** gruesome, revolting, sensational, horrifying, **5.** livid, wan, pallid, pale, murky, **6.** showy, gaudy.* ***k.a.*** *- **2.** mild.*

lurk, *gs.f.* **1.** pusuya yatmak, pusuda beklemek, pusu kurmak, hırsız gibi gizlenmek/saklanmak. *He was ~ing behind the bush.* **2.** gizli gizli dolaşmak, gizlice/sinsi sinsi yürümek/yaklaşmak. *There's someone ~ing (about) in the garden.* **3.** gizli/saklı kalmak, göze çarpmamak, varlığını gizlemek, **4. ~er** : pusu kuran, pusuya yatan, hırsız gibi saklanan, sinsi sinsi dolaşan kimse, **5. ~ingly** : pusu kurarak, pusuya yatarak, hırsız gibi saklanarak, sinsi sinsi dolaşarak/yaklaşarak. ***e.a.*** *- **1.** skulk, sneak, **2.** prowl, slink.*

luscious, *sf.* **1.** pek tatlı, çok lezzetli/leziz/nefis, sulu, usareli. *a ~ peach.* **2.** lâtif, hoş, hoşa giden, zevki okşayan, çekici , cazip, **3.** çok süslü (üslûp), insanın ağzını sulandıran (tasvir), **4.** *esk.* fazla tatlı, insanın içini bayıltan, **5. ~ly** : (a) tatlı tatlı, çok lezzetli/leziz/nefis bir şekilde, sulu sulu, (b) lâtif/hoş bir şekilde, zevki okşarcasına, çekici/cazip bir durumda, **6. ~ness** : (a) tatlılık, lezzet, nefaset, (b) letafet, hoşluk, hoşa gitme, zevki okşama, çekicilik, cazibe. ***e.a.*** *- **1.** delicious, **2.** pleasing, **4.** cloying, excessively sweet.*

lush[1], *sf.* **1.** (bitki örtüsü) gür, bol, mebzul, bereketli. *We passed many ~ fields.* **2.** körpe, taze, sulu, gevrek (bitki/sebze), lezzetli. *~ fruit. ~ vegetables grow in our garden.* **3.** verimli, bitek, mümbit, bereketli, **4.** müreffeh, bolluk/refah içinde, **5.** kârlı, kazançlı, **6.** kösnül, şehvetli, zevk ve şehvete düşkün, **7.** lüks, debdebeli, tantanalı, mutantan, mükellef, zengin, bol, cafcaflı. **8. ~ly** : (a) bol bol, mebzulen, (b) taze taze, körpe körpe, sulu sulu, **8. ~ness** : gürlük, bolluk, bereket, tazelik, körpelik, verimlilik. ***e.a.*** *- **1.** plentiful, profuse, abundant, **2.** fresh, luxurious, savory, delicious, succulent, **3.** fertile, **4.** prosperous, thriving, **5.** profitable, prosperous, **6.** voluptous, **7.** sumptuous, opulent.* ***k.a.*** *- **2.** withered, stale.*

lush2, *is.&f. argo* **1.** ayyaş, sarhoş, içki müptelâsı, alkolik, **2.** çok içki iç(ir)mek, sarhoş etmek/olmak. ***e.a.- 1.*** *alcoholic, drunkard, drunk, sot,* ***2.*** *drink.*

Lusitania, *is.* **1.** Portekiz (eski adı), **2.** Almanlar tarafından 7.5.1915'te K Atlantik'te batırılan lüks İngiliz yolcu gemisi.

lust, *is.&gs.f.* **1.** kösnüllük, şehvet, cinsel ihtiras, nefsaniyet, şehvet düşkünlüğü, **2.** *gen.* **~ for/after** : (a) şiddetli arzu/istek, ihtiras. *a ~ for power/for revenge.* (b) şehvetle arzu etmek, **3.** şevk, can atma, tehalük, iştah, istek, **4.** *esk.* (a) zevk, haz, (b) arzu, temayül, **5.** şehvet duymak, şehvetle arzu etmek, kuvvetli cinsel arzu duymak. ***e.a.-1&2.*** *desire,* ***3.*** *zest, relish,* ***4.*** *(a) pleasure, delight, (b) desire, inclination, wish.*

luster1 = lustre, *is.&f.* **1.** parlaklık, parıltı. *the ~ of gold. This polish brings out the ~ of the silver.* **2.** cilâ, **3.** ışık saçma, aydınlatma, **4.** şaşaa, ihtişam, şan, şeref, şöhret. *Winning the Nobel prize added even more ~ to the poet's name.* **5.** ışık saçan kristal vb, **6.** avize, **7.** parlak kumaş, **8.** (seramik üzerindeki) sır, cilâ, **9.** (mineralin/cevherin) ışığı yansıtma(sı), yüzey görünüşü, **10.** parlatmak, parlaklık vermek, cilâlamak, **11.** parlamak, parıldamak, ışık saçmak. ***e.a.- 1.*** *sheen, shine, gloss, glitter, brilliance, brightness, radiance, polish, sparkle,* ***4.*** *splendor, glory, distinction, excellence, fame, prestige, honor, illustriousness.* ***k.a.- 1.*** *dullness.*

luster2 = lustre, *is. bk.:* **lustrum** (1).

luster3, *is.* ihtiras sahibi, muhteris, düşkün, şiddetle arzu eden kimse, (servet, şöhret vb.) peşinde koşan kimse. **a ~ after power** : iktidar düşkünü.

lusterless, *sf.* mat, donuk, cilâsız, zevksiz.

lusterware, *is.* (parlak sırlı) çini, seramik.

lustful, *sf.* **1.** kösnülü, şehvetli, şehvet düşkünü, **2.** *esk. bk.:* **lusty**, **3. ~ly** : kösnülüce, şehvetle, **4. ~ness** : kösnüllük, şehvet(lilik). ***e.a.- 1.*** *libidinous, lecherous.*

lustral, *sf.* **1.** arınmaya ait/yarayan, arınma/taharet +, arınma için kullanılan, **2.** beş yıllık, beş yılda bir olan. ***e.a.- 2.*** *quinquennial.*

lustrate, *gl.f.* **-trated, -trating 1.** (törenle) arıtmak/temizlemek, (ayinde) yıkayıp arıtmak, şartlamak, taharetle(n)mek. **2. lustration** : (törenle) arıtma/temizleme, şartlama, **3. lustrative** : arıtıcı, temizleyici.

lustre, *is.&f. Brit. bk.:* **luster.**

lustreless, *sf. Brit. bk.:* **lusterless.**

lustring = lustering, *is.* parlatma, kumaşlara parlaklık verme işlemi.

lustrous, *sf.* **1.** parlak, ışıklı, ziyadar, parıldayan, **2.** görkemli, muhteşem, şaşaalı, parlak, **3. ~ly** : parlak bir şekilde, pırıl pırıl, görkemle, ihtişamla, **4. ~ness** : parlaklık, parıldama, görkemlilik, şaşaa. ***e.a.- 1.*** *gleaming, glowing, shimmering, shining, luminous, glossy,* ***2.*** *splendid, brilliant.*

lustrum, *is., ç.* **-trums, -tra 1. luster/lustre** *d.d.* beş yıllık süre, **2.** (eski Roma'da) beş yılda bir yapılan nüfus sayımı ve bütün halkın törenle arıtılması.

lusty, *sf.* **lustier, lustiest 1.** dinç, gürbüz, kuvvetli, sağlam, sıhhatli, canlı, **2.** (yemek) besleyici, kuvvetli, **3.** *bk.:* **lustful**, **4.** *esk.* şen, neşeli, **5. lustily** : dinç/ gürbüz/kuvvetli/sağlam/ sıhhatli bir şekilde, **6. lustiness** : dinçlik, gürbüzlük, kuvvetlilik, sağlamlık. ***e.a.- 1.*** *robust, sturdy, stout, powerful,* ***2.*** *hearty,* ***4.*** *merry, joyous.*

lutanist, *is. bk.:* **lutenist.**

lute, *is.&f.* **luted, luting 1.** ut, kopuz, lâvta, **2.** ut çalmak, **3.** lök, lökün, macun, balçık, **4.** lökünlemek, hamurlamak, boruların ek yerlerini lökünle sıvamak.

luteal, *sf.* sarı dokusal, sarı dokuya ait. *bk.:* **corpus luteum.**

lutecium, *is. kim. bk.:* **lutetium.**

lutein, *is. biy.-kim.* **1. xanthophyll** *d.d.* lütein, C40H56O2. Yumurta sarısında, bazı çiçeklerin petallerinde, yosunlarda vb bulunan sarıkırmızı renkli karotenit alkol, **2.** sarı doku *(corpus luteum)* dan elde edilen ilâç.

lutenist = lutanist, *is.* udî, utçu, kopuzcu, lâvtacı, ut/kopus/lâvta çalan kimse.

luteolin, *is. kim.* lüteolin, C15H10O6. İpek boyamakta (ve eskiden tababette) kullanılan sarı madde.

luteotropin, *is.* **1.** *biy.-kim.* luteotropin : memelilerde süt bezelerini çalıştıran pitüvit ön salgısı, **2.** *ecz.* sütü bollaştırmak ve rahim kanamalarını durdurmakta kullanılan bu maddenin ticarî şekli. **luteotrophin, luteotropic hormone, prolactin** *d.d.*

luteous, *sf.* yeşilimsi (sarı).

lutestring, *is.* parlak ipekli kumaş.

lutetium = lutecium, *is. kim.* lutesyum: üç valanslı nadir toprak madeni. Simgesi **Lu**, atom ağ. 174.97, atom nu. 71.

Lutheran, *sf.&is.* Luter'e ait, Luter taraftarı, Luterci.

Lutheranism = Lutherism, *is.* Lutercilik.

luting, *is.* lökün. ***e.a.-*** *lute.*

lutist, *is.* udî, utçu, ut çalan, ut yapan.

Luwian = Luian = Luvian, *is.&sf.* eski Anadolu halkının konuştuğu dil. Etilerle ilgili olduğu tahmin ediliyor. Çivi yazısı ile yazılmış kalıntıları bulunmuştur.

lux, *is., ç.* **luces** *optik* lüks, aydınlanma birimi : 1 lümenlik ışık akısının ışık kaynağından 1 m uzakta ve yayılma doğrultusuna dik 1 m^2 lik yüzeyde husule getirdiği aydınlanma. 1 lüks = 0.0929 *foot-candle.*

luxate, *gl.f.* **-ated, -ating** (oynak yerinden) çıkarmak. ***e.a.-*** *dislocate.*

luxation, *is.* çıkık.

luxe, *is. Fr.* lüks, zarafet, debdebe, şatafat, tantana, ihtişam. ***e.a.-*** *luxury, elegance, sumptuousness*

Luxembourg = Luxemburg, *is.* Lüksemburg.

luxuriance, *is.* bereket, bolluk, mebzuliyet.

luxuriant, *sf.* **1.** bereketli, gür, bol (bitki). *In spring the grass on our lawn is ~.* **2.** verimli, mümbit, bereketli (toprak). *~ soil.* **3.** sık ve gür, gümrah. *She has a ~ head of hair.* **4.** çok süslü, **5.** geniş, zengin. *a ~ imagination.* **6. ~ly** : bol bol, bereketli/verimli bir şekilde. ***e.a.-*** ***1.*** *abundant, lush,* ***2.*** *fertile, fruitful, prolific,* ***4.*** *florid.*

luxuriate, *gs.f.* **-ated, -ating 1.** bolluk/lüks içinde yaşamak, **2.** zevkini/keyfini sürmek/çıkarmak, çok zevk almak, keyfine bakmak, sefa sürmek. *luxuriating in a hot bath.* **3.** (bitki) bol/bereketli/mebzul olmak, **4. luxuriation** : bolluk/lüks içinde yaşama, zevkini/keyfini sürme/çıkarma, keyfine bakma, sefa sürme, (bitki) bol/bereketli/mebzul olma.

luxurious, *sf.* **1.** bolluk/rahat/zenginlik ve lüks içinde, **2.** zevk verici, çok rahatlık/kolaylık sağlayan, **3.** zevk ve sefaya dalmış, **4.** pek bol, mebzul, **5. ~ly** : lüks bir şekilde, rahat/bolluk/zevk ve sefa içinde, bol bol, mebzulen, **6. ~ness** : lüks, bolluk, rahatlık, zenginlik. ***e.a.-*** ***1.*** *rich, sumptuous, opulent,* ***2.*** *sensual, self-indulgent,* ***3.*** *voluptuous,* ***4.*** *luxuriant.* ***k.a.-*** ***1.*** *squalid.*

luxury, *sf.&is., ç.* **-ries 1.** lüks, günlük yaşam için gerekli olanların dışında zevk, kolaylık, rahatlık sağlayan mal ve olanaklar, **2.** lükse/zevk ve sefaya dalma, fazla bolluk/zenginlik içinde sürülen hayat, **3.** zevk ve sefa. *to live in ~.* **4.** arzu edilen fakat ulaşılması güç olan şey. **a ~ few can afford** : çok az kimsenin gücünün yeteceği bir lüks, **5.** saçma/manasız zevk düşkünlüğü, bir şeyden alınan garip/acayip zevk. **to give the ~ of tears** : ağlamaktan garip bir zevk duymak, **6.** *esk. bk.:* **lechery, lust, lasciviousness.**

Lw, *kim. bk.:* **lawrencium.**

lwop = *leave without pay* : ücretsiz izin.

lx = lux, luces.

-ly, *son ek* **1.** "...gibi, -e has/özgü, -vari, -ca/-ce" : adlardan sıfat yapar. *ör.: manly, godly, saintly, fatherly.* **2.** "-lik, -de bir". *ör.: weekly, daily, maonthly.* **3.** "...ile, -en, ...bir şekilde, -ca/-ce" : sıfatlardan zarf yapar. *ör.: gladly, gradually, brightly.*

lyamhound, *is. esk. bk.:* **bloodhound.**

lycanthrope, *is.* **1.** kendini kurt zanneden (akıl hastası), **2.** *bk.:* **werewolf.**

lycanthropy, *is.* **1.** kurt sanı : kendini kurt (veya başka bir yırtıcı hayvan) sanma hastalığı, **2.** kurtlaşma, insanın kurt şeklini alması, **3. lycanthropic** : kurtsanısal.

Lycaonia, *is.* Likaonya : Konya ve yöresinin eski adı.

lycée, *is., ç.* ***-cées*** *Fr.* lise.

lyceum, *is.* **1.** *ABD* halk eğitim merkezi : konferans, tartışma, konser vb. yolu ile halkı eğiten örgüt, **2.** konferans/toplantı salonu, **3.** Atina yakınlarında Aristo'nun felsefe öğrettiği koru, **4.** lise.

lytch gate, *bk.:* **lich gate.**

lychnis, *is. bot.* alçiçek *(Lychnis).* **scarlet ~** : kızılçiçek *(L. chacedonica).*

Lycia, *is.* **1.** Likya : Muğla yöresinin eski adı. **2. ~n** : Likya+, Likyalı, Likya dili.

lycopod = lycopodium, *is. bot.* kurtayağı *(Lycopo-dium clavatum).*

lycopodium, *is.* kurtayağı tozu : kurtayağı sporlarından oluşan sarımtrak, kolay alevlenen toz. Eczacılıkta ve havaî fişek yapmakta kullanılır.

lyddite, *is. kim.* lidit : başlıca pikrik asitten oluşan kuvvetli bir patlayıcı madde.

Lydia, *is.* Lidya : Anadolu'da kurulmuş zenginlik ve debdebesi ile meşhur bir krallık (M.Ö. VII - VI. yy.).

Lydian, *sf.&is.* **1.** Lidya+, **2.** Lidyalı, **3.** Lidya dili, **4.** nazik, narin, yumuşak, kadınsı, kadın gibi, **5.** kösnülü, şehvetli, şehvet düşkünü, **6. ~ mode** *müz.* eski Yunanlılarda yumuşak ve sinirleri gevşetici bir gam, **7. ~ stone** : mihenk taşı. ***e.a.- 4.*** *gentle, soft, effeminate,* ***5.*** *voluptuous, sensuous, sensual.*

lye, *is. kim.* **1.** soda eriyiği : KOH ve NaOH'ın sudaki derişik eriyiği, **2.** kül suyu, boğada suyu.

lying, *sf.&is.&f.* **1.** yalancı, asılsız, sahte, (kasten) yalan söyleyen. *a ~ report. a ~ tongue.* **2.** yalancılık, yalan söyleme, **3.** *bk.:* **lie** *(sf.f.).* **4. ~ly** : yalancılıkla, yalan söyleyerek, aldatarak, sahtekârlıkla. ***e.a.- 1.*** *false, untrue, deceitful.*

lying-in, *sf.&is., ç.* **lying-in, lying-ins** doğum+, loğusalık. **~ hospital** : doğum evi.

lying to, *is. den.* faça edip yatma.

lymph, *is.* **1.** *anat. fizy.* ak kan, lenfa, **2.** *esk.* öz su, **3.** *esk.* pınar, memba, berrak/temiz su, **4. ~ node** : ak kan düğümü, lenfa bezi.

lymph-, *bk.:* **lympho-.**

lymphadenitis, *is. patol.* ak kan bezesi yangısı, lenf bezesi iltihabı.

lymphatic, *sf.&is.* **1.** ak kan+, ak kancıl, lenfatik, **2.** ak kan damarı, **3.** kaygısız, heyecansız, vurdumduymaz, aşırı serinkanlı, tembel, gevşek, pısırık, **4. ~ally** : kaygısızca, heyecanlanmadan, soğukkanlılıkla, tembelce, uyuşuk uyuşuk. ***e.a.- 3.*** *sluggish, indifferent.*

lymph cell, *is. bk.:* **lymphocyte.**

lymph gland = lymph node = lymphatic gland, *is.* ak kan düğümü, beze, lenf guddesi.

lympho- = lymph-, *ön ek* "ak kan, lenf" *ör.: lymphocyte.*

lymphoblast, *is. anat.* lenfoblast, olgunlaşmamış ak kan göze. **~ic** : lenfoblast+.

lymphocyte, *is. anat.* ak kan göze : lenf dokuda bulunan iri küresel çekirdekli akyuvar. **lymphocytic** : ak kan gözesel.

lymphocytosis, *is. patol.* lenfositoz : kanda ak kan göze sayısının anormal şekilde çoğalması. **lymphocytotic** : lenfositoz+.

lymphogranuloma, *is., ç.* **-mas, -mata** *patol.* **1.** lenfagranüloma, ak kan düğümü örsentisi, **2.** *esk. bk.:* **Hodgkin's disease.**

lymphoid, *sf.* **1.** ak kansal, ak kanımsı, ak kana/lenfe benzer, **2.** ak kan dokuya ait : ak kan düğümlerinde, timüste, bademciklerde ve dalakta bulunan ve ak kan üreten dokulara özgü.

lymphoma, *is. patol.* **1.** ak kan uru, lenfoma : ak kan düğümlerinde oluşan ur/tümör, **2. ~toid** : ak kan uruna benzer. *a ~toid tumor.*

lyncean, *sf.* **1.** vaşak/karakulak+, vaşak gibi, **2.** vaşak gözlü, keskin görüşlü. ***e.a.- 2.*** *sharp-sighted*

lynch, *gl.f.* **1.** linç etmek, yargılamadan öldürmek, **2. ~er** : linç eden, **3. ~ing** : linç etme, **4. ~ law** : linç yasası/kanunu/hukuku.

lynx, *is., ç.* **lynxes/lynx** *zool.* vaşak *(Lynx).* **Canada ~** : Kanada vaşağı *(Lynx canadensis).* **bay ~ = bobcat** : K Amerika vaşağı *(Lynx rufus).* **black-eared ~** : karakulak, istep vaşağı.

lynx-eyed, *sf.* keskin görüşlü. ***e.a.-*** *lyncean, sharp-sighted.*

lyonnaise, *sf.* ince dilinmiş soğanla pişirilmiş (patates).

lyophilic, *sf. fiz. kim.* tam çözüşmüş, liyofilik : zerrecikleri eritici sıvıya kuvvetle bağlı olan, sıvı içinde tamamen çözüşüp dağılan (asıltı).

lyophilize, *gl.f.* **-lized, -lizing** (doku, serum vb.) havasız boşlukta dondurarak kurutmak. **lyophilization** : havasız boşlukta dondurarak kurutma.

lyophobic, *sf. fiz. kim.* tezçökelir, zerreleri içinde bulunduğu sıvıya bağlı olmayan (asıltı).

Lyra, *is. astr.* Şilyak takımyıldızı, Rebap burcu : parlak Vega yıldızının içinde bulunduğu burç. *Cygnus* ve *Hercules* burçları arasındadır.

lyrate(d), *sf.* **1.** *bot.* rebap yapraklı, yaprakları rebaba benzeyen, **2.** *zool.* rebap biçimli (bazı kuşların kuyrukları), **3.** rebaba benzer, **4. lyratedly** : rebaba benzer şekilde.

lyre, *is.* **1.** rebap, lir, çenk, **2.** *astr. bk.:* **Lyra.**

lyrebird, *is. zool.* lir kuşu, çenk kuşu *(Menura)* : Avustralya'ya özgü ve uzun kuyruğu açılınca lire/rebaba benzeyen kuş.

lyric(al), *sf.* **1.** coşkun, esindolu, lirik, duygusal, kalbe doğduğu gibi ifade edilen. *~ poetry. He's the greatest ~ poet of the last century.* **2.** şarkı ile ifade edilen, **3.** çenk/rebab ile çalınan, rebaba ait/uygun, **4.** hafif/yumuşak (ses), **5. lyrically** : lirik bir şekilde, kalbe doğduğu gibi, **6. lyricalness** : liriklik.

lyric, *is.* **1.** lirik şiir, **2.** *gen.* **~s** : güfte, bir şarkının sözleri.

lyricise/lyricisation, *Brit. bk.:* **lyricize/ lyricization .**

lyricism = lyrism, *is.* **1.** liriklik, lirik üslûp, **2.** coşku, heyecan, duyguların olduğu gibi coşkun bir şekilde ifadesi.

lyricist, *is.* **1.** lirik şair, **2.** (şarkı) güfte yazarı/şairi.

lyricize, *f.* **-cized, -cizing 1.** lirik şiir yazmak, kalbe doğduğu gibi ifade etmek, **2.** rebab ile çalınan şarkının güftesini okumak, **3.** lirikleştirmek, **4. lyricization** : lirik şiir yazma, lirikleştirme.

lyriform, *sf.* çenk/rebab/lir biçiminde.

lyrism, *is.* **1.** çenk/rebab/lir çalma, **2.** *bk.:* **lyricism.**

lyrist, *is.* çenk/rebab/lir çalan.

lys- = lyso-, *ön ek* "çöz(üş)me, ayrışma, gevşeme, ayrılma". *ör.: lysin.*

lyse, *f.* **lysed, lysing** *biy.-kim.* (gözeleri lisin ile) eritmek, **2.** (göze) erimek.

-lyse, *Brit. bk.:* **-lyze.**

Lysenkoism, *is.* özellik ve niteliklerin doğal olarak kromozom ve kalıtımtaşır *(gene)* ile geçmediğini, fakat sonradan kazanılan niteliklerin soya geçtiğini savunan kalıtım kuramı.

lysergic acid, *is. kim.* lisercik asit : C15H15N2COOH. Hastalıklı çavdardan veya sentezle elde edilir. LSD sentezinde kullanılır.

lysimeter, *ön ek* erirlikölçer : bir maddenin eriyebilme kabiliyetini ölçen alet.

lysin, *is. biy.-kim.* göze eriten : bakteri ve alyuvarları eriten bir karşıt ten.

lysine, *is. biy.-kim.* lisin : H2N(CH2)4CH (NH2)COOH : Sindirim esnasında bazı proteinlerin hidrolizi ile oluşan, insan ve hayvanların beslenmesinde önemli bir amino asit.

lysis, *is.* **1.** *biy.-kim.* erime : gözelerin lisin ile erimesi/yok olması, **2.** *tıp* hastalığın tedricen gerilemesi/iyileşmesi.

-lysis, *son ek* "çözüm, çözüşme, çözülme (si), ayrışma, ayrışım". *ör.: analysis, electrolysis, paralysis.*

-lyso, *bk.:* **-lys .**

lysogen, *is.* zararsız bakteri.

lysogenic, *sf.* **1.** zararsız, yerleştiği organizmada hastalık yapmayan. ~ *viruses.* **2. ~icity** : zararsızlık, hastalık yapmama.

lysogenize, *gl.f.* **-nized, -nizing** (bakteri vb. ni) zararsız hâle getirmek.

lysogeny, *is.* (bakteri vb.) zararsızlık.

lysosome, *is.* erit göze : bir gözenin göze eriten madde (lisin) içeren parçası.

lysozyme, *is. biy.-kim.* lisozim : bakterileri öldüren antiseptik enzim : gözyaşında, akyuvarlarda, yumurta albümininde ve bazı bitkilerde bulunur.

lyssa, *is.* kuduz. ***e.a.-*** *hydrophobia, rabies.*

Lysterbag, *is.* su tulumu : askerî birliklere mikropsuz su sağlayan su geçirmez torba.

-lyte, *son ek* **1.** "ayrışan madde" : belirlenen yöntemle ayrıştırılan maddeyi belirtir. *ör.: electrolyte,* **2.** *bk.:* **-lite.**

lythraceous, *sf. bot.* Bahariye *(Lythraceae)* familyasından (bitki).

lytic, *sf.* ayrıştıran, çözüştüren, eriten.

-lytic, *son ek* "çözümsel" : **-lysis** ile son bulan adlardan sıfat yapar. Ör. : *electrolytic, analytic, paralytic.*

lytta, *is., ç.* **lyttas, lyttae** *anat.* kurtsu kıkırdak : köpeklerin ve diğer yırtıcı hayvanların dilinde solucan biçiminde bir kıkırdak.

-lyze = -lyse, *son ek* "eritmek, çözüştürmek, ayrıştırmak" : **-lysis** ile son bulan adlardan fiil yapar. *ör.: electrolyze, catalyze, paralyze.*

*****
***
*

M

M, m, *is., ç.* **M's/Ms, m's/ms 1.** İngiliz alfabesinin on üçüncü harfi.

M, 1. mach, **2.** Medieval, **3.** Middle, **4.** bir dizinin on üçüncü (I yazılmazsa on ikinci) sırası, **5.** Romen rakamlarında 1000 sayısı.

m, 1. medieval, **2.** medium, **3.** meter(s), **4.** middle.

M-, *ABD- As.* askerî cihaz anlamı katan kısaltma. M-1 tüfeği gibi.

m- = meta-M'-, *bk.:* **Mac-.**

M. *kıs.* **1.** Majesty, **2.** Manitoba, **3.** markka(a), **4.** Marquis, **5.** Medicine, **6.** Medium, **7.** Meridian, **8.** noon, **9.** Monday, **10.** Monsieur, **11.** mountain.

m. = **1.** male, **2.** (Almanya'da) mark(s), **3.** married, **4.** masculine, **5.** mass, **6.** *müz.* measure, **7.** medium, **8.** noon, **9.** meter, **10.** mile, **11.** minim, **12.** minute, **13.** (reçetede) mix, **14.** modification of, **15.** modulus, **16.** month, **17.** morning.

M-1, *is., ç.* **M-1's** yarı otomatik Amerikan piyade tüfeği. 0.30 kalibrelik. **Garand riffle** *d.d.*

M-16, *is., ç.* **M-16's** ufak çaplı tam otomatik Amerikan piyade tüfeği (Vietnam Savaşındaki standart tüfek).

MA = **1.** Massachusetts (posta kodu), **2.** *psikol.* mental age.

mA = ma = milliampere(s).

mA° = milliangstom(s).

M.A. = Master of Arts, **2.** Military Academy.

ma, *is. k.d.* anne. ***e.a.- mother.***

ma'am, *is. k.d.* madam, **2.** (İngiltere'de) kraliçeye veya prensese hitap unvanı.

mac, *is. Brit.- k.d. bk.:* **mackintosh.**

Mac-, İskoç ve İrlanda asıllı soyadları ön takısı. *MacDonald* gibi. **Mc-, M'-** *ş.d.y.*

macabre = macaber, *sf.* **1.** ürpertici, meş' um, korkunç, **2.** ölüm+, ölümü hatırlatan/temsil eden, ölümle ilgili. **dance ~** : ölüm dansı.

macadam, *is.* **1.** makadam, (yol inşaatında kullanılan) kırma taş, **2.** (makadam döşenmiş) şose.

macadamia, *is.* **1.** *bot.* makadamya *(Macadamia ternofolia) :* Avustralya'ya mahsus kıvırcık yapraklı, beyaz çiçekli ağaç, **2. ~ nut** *d.d.* makadamya cevizi : bu ağacın sert kabuklu, içi yenen meyvesi.

macadamise/macadamisation, *Brit. bk.:* **macadamize/macadamization.**

macadamize, *gl.f.* **-ized, -izing** makadamlamak, kırma taş döşeyip sıkıştırarak yol yapmak. **macadamization** : makadamlama, kırmataş döşeme.

macaque, *is. zool.* yanaklı maymun, makak *(Macaca philippinensis) :* Hindistan ve GD Asya'da bulunan yanakları torbalı bir cins maymun.

macaroni, *is., ç.* **-nis/-nies 1.** makarna, **2.** züppe, XVIII-XIX. yy.da Avrupalılığa özenen ve çok seyahat eden züppe İngiliz genci.

macaronic, *sf.&is.* **1.** karma : mahallî dil ve Lâtince kelimelerden/eklerden oluşan (dil), **2.** çeşitli dillerin karışmasından ibaret (dil), **3.** karma, karışık, muhtelit, karmakarışık, **4.** karma dilli yazı/şiir, **5. ~s** : karma dil, çeşitli dillerin karışımı olan dil, **6. ~ally** : karmakarışık, karışık bir şekilde, karma suretiyle.

macaroon, *is.* bademli kurabiye, acıbadem kurabiyesi.

Macassar oil, *is.* briyantin, saç tuvaletinde kullanılan yağ.

macaw, *is. zool.* dev papağan *(Ara macao) :* tropikal Amerikaya özgü parlak yünlü, uzun kuyruklu iri bir cins papağan. Uzunluğu ≈ 90 cm.

maccaboy = maccoboy, *is.* gül kokulu enfiye.

mace, *is.* **1.** gürz, topuz : Orta Çağlarda kullanılan sivri çıkıntılarla mücehhez yuvarlak savaş aracı, **2.** tören/merasim asası, **3.** *bk.:* **macebearer**, **4.** besbase : küçük Hindistan cevizi kabuğunun öğütülmesiyle elde edilen güzel kokulu baharat.

Mace, *is.&f.* **Maced, Macing 1. Chemical ~** *d.d.* göz yaşartıcı (madde) : zararsız şekilde göz yaşartıcı gaz ihtiva eden ve çoğunlukla ayaklanmalara karşı polisçe kullanılan püskürtme sıvısı, **2.** göz yaşarıcı madde ile saldırmak.

macebearer, *is.* asadar : tören asası taşıyan görevli.

macédoine, *is., ç.* **macédoines** *Fr.* **1.** sebze/meyve salatası, **2.** *bk.:* **medley.**

Macedonia = Macedon, *is.* Makedonya.

Macedonian, *sf.&is.* **1.** Makedonyalı, **2.** Makedonya'ya/Makedonyalılara özgü, **3.** Makedonya dili.

macer, *is.* **1.** *bk.:* **macebearer**, **2.** (İskoçya'da) yüksek mahkeme emirlerinin icra eden memur.

macerate, *f.* **-ated, -ating 1.** (ıslatarak) yumuşatmak. *Paper can be made from wood in powder form which has been ~d.* **2.** (sıvı içinde) yumuşamak, **3.** (eritici ile) çözüş(tür)mek, ayrış(tır)mak, **4.**zayıfla(t)mak, incel(t)mek, **5. macerater = macerator** : yumuşatan, zayıflatan, **6. maceration** : yumuşa(t)ma, zayıfla(t)ma, **7. macerative** : yumuşatıcı, zayıflatıcı.

mach = Mach, *is. kıs.: M.* bir cismin hızının aynı ortamdaki ses hızına oranı. **mach number** *d.d. If a plane is flying at mach 2, it is flying twice the speed of sound.*

mach. = 1. machine, **2.** machinery, **3.** machinist.

ma chère, *Fr.* azizem, (kadına/kıza hitap ederken) sevgilim. ***e.a.*** *- my dear.*

machete, *is., ç.* **-chetes** *İsp.* pala : Amerika'nın tropik bölgelerinde şeker kamışı kesmek, ormanda yol açmak için kullanılan geniş namlulu büyük bıçak.

Machiavellian, *sf.&is.* **1.** Makyavellivari, Makyavelli gibi, sinsi, hilekâr, **2.** Makyavelli'nin *The Prince* (1513) adlı eserinde açıkladığı yönetim şekline uygun, **3.** Makyavelli ilkeleri yanlısı (kimse), **4. ~ism = Machiavellism** : Makyavelcilik, sinsilik, hilekârlık, **5. ~ly** : Makyavellivari, Makyavelli tarzında, sinsice, hile ile.

machicolate, *gl.f.* **-lated, -lating** (kalede) mazgal açmak/yapmak, mazgallarla donatmak.

machicolation, *is. mim.* (kalede) mazgal : saldıran düşman üzerine kızgın yağ/eritilmiş kurşun dökmek için açılmış kale deliği.

machinate, *f.* **-ated, -ating 1.** fesat düzenlemek, dolap/entrika/dalavere çevirmek, düzenbazlık etmek, kurnazca tertiplemek/düzenlemek, **2. machinator** : fesatçı, dalavereci, fesat/dolap/entrika düzenleyen, düzenbaz. ***e.a.-1.*** *plot, scheme, contrive.*

machination, *is.* **1.** fesat düzenleme, dolap/entrika/dalavere çevirme, düzenbazlık etme, kurnazca tertip/düzen, **2.** *gen.* **~s** : fesat, dolap, entrika dalavere düzen(bazlık). ***e.a.- 2.*** *stratagem, plots, intrigue.*

machine, *is.&sf.&f.* **-chined, -chining 1.** makine. **sewing ~** : dikiş makinesi. **knitting ~** : örgü makinesi. **~ oil** : makine yağı. **~ knitting** : makine örgüsü. **~-made** : makine ile yapılmış. **~ age** : makine çağı, **2.** mekanizma, **3.** motorlu araç (otomobil, uçak vb.), **4.** *mek.* (a) hareketi/kuvveti ileten veya değiştiren herhangi bir düzen, mekanik düzen, makine, (b) **simple ~** *d.d.* basit makine: manivelâ, tekerlek ve dingil, makara, vida, kama ve eğik düzlem gibi basit mekanik düzen, (c) basit makinelerden oluşan sistem, **5.** örgüt, **6.** düşünmeden (makine gibi) hareket eden kimse/şey, **7.** *hkr.* politika çarkı, partizan siyasî kurum/düzen, bir şehrin/devletin partizan gayeler peşinde koşan parti teşkilâtı, **8.** kompleks bir yapının kuruluşu ve işleme düzeni. *the human ~.* **9.** (eski tiyatrolarda) tanrıların sahneye giriş/çıkışını sağlayan mekanizma, **10.** (makine ile) yapmak/imal etmek/hazırlamak/şekil vermek/düzeltmek. *The edge must be ~d down to 0.03 millimeters.* **11. machinability** : makinede işlenebilme, **12. machinal** : mekanik, makine gibi, **13. ~less** : makinesiz, **14. ~like** : makine gibi, makineye benzer, **15. ~ bolt** : makine cıvatası : 1/4 inç veya daha büyük çaplı, kare veya altıgen başlı cıvata ve somun, **16. gun** : makineli tüfek, mitralyöz, **17. ~ language** : (bilgisayar) makine dili : bilgisayarın doğrudan doğruya anlayabileceği harfler/rakamlar/işaretler ve kelimeler, **18. ~ pistol = burp gun** : otomatik tabanca, **19. ~ riffle** *bk.:* **automatic rifle. 20. ~ screw** : makine vidası : çapı 1/4 inçten küçük, tornavida

ile sıkıştırılan yarık tepeli vida, **21. ~ shop** : makine atelyesi, tornacı dükkânı, **22. ~ tool** : makineli tezgâh : torna, freze, plânya vb. gibi imalâtta kullanılan tezgâhlar, **23. ~ translation** : bilgisayar çevirisi, **24. ~ word** : bilgisayar kelimesi : bilgisayarın standart söz birimi olarak kabul ettiği belirli sayıda ikilden (= bit) oluşan birim.

machine-gun, *gl.f.* **-gunned, -gunning** makineli tüfekle vurmak/taramak/ateş etmek, makineli tüfek ateşine tutmak. **~ner** : makineli tüfek ateşine tutan.

machine-made, *sf.* fabrika işi, makine ile yapılmış.

machinery, *is., ç.* **-eries 1.** makineler, **2.** makine parçaları/aksamı, **3.** destanî şiirde doğaüstü/insanüstü unsurlar, **4.** mekanizma. *the ~ of government.* **5.** bir sonuca varmak için başvurulan araçlar.

machinist, *is.* **1.** makinist, makine operatörü/işleticisi, **2.** makine imalâtçısı/tamircisi, **3.** *ABD- den.* gemi makine subayı.

machine-wash, *f.* makine ile (çamaşır vb.) yıkamak. **~able** : makinede yıkanabilir.

machismo, *is. İsp.* erkeklik, erkek hâkimiyeti. ***e.a.*** *- maleness, virility*

Machmeter, *is. hv.* makölçer, makometre : ses hızı cinsinden uçağın hızını ölçen alet.

mach number, *bk.:* **mach.**

macho, *sf.&is., ç.* **-chos** (Meksika İspanyolcası) erkek/yiğit/kuvvetli (adam). ***e.a.*** *- virile, strong, manly.*

machree, *is. Ir.* sevgili(m). **Mother ~** : Sevgili annem. ***e.a.*** *- dear, my heart, my love.*

-machy, *son ek* "mücadele, münazaa, savaş". *ör.: logomachy, theomachy.*

mackerel, *is., ç.* **-el/-els 1.** *zool.* uskumru *(Scomber scombrus),* **2. chub ~ = Spanish ~** : kolyoz *(Scomber colias),* **3. horse ~** : istavrit *(Trachurus), orkinos (Thunnus thynnus),* **4. dried ~** : çiroz, **5. ~ shark** : canavar uskumru *(Lamnidae) :* Okyanuslarda yaşayan bir tür yırtıcı uskumru. **6. ~ sky** : (a) parça parça bulutlu gökyüzü, (b) sirokümülüs veya altokümülüs bulutları kümesi.

mackinaw, *is.* **1. ~ coat** *d.d.* kalın yün ceket, **2. ~ blanket** : kalın battaniye, Kızılderili battaniyesi, **3. ~ boat** : Kızılderili sandalı (tabanı düz, ucu sivri, bazan yelkenli olur).

mackintosh = macintosh, *is.* **1.** yağmurluk, **2.** kauçuk kaplı ince kumaş, **3. ~ed** : yağmurluklu.

mackle = macule, *is.&f.* **-led, -ling 1.** leke, benek, bulanıklık, basılmış bir yazının (üst üste basma vb. nedeniyle) bulanık görünmesi, **2.** (baskı esnasında) bulan(dır)mak, lekele(n)mek, bulanık bas(ıl)mak. ***e.a.*** *- blur.*

macle, *is.* ikiz kristal : aynı cinsten birleşmiş çift kristal.

macramé = macramé lace, *is. T.* makrame, düğümlü örgü : düğümler atılmış süslü kordon/sicim (Türkçe *mahrama* kelimesinden alınmış olup yüz havlusu kenarındaki düğümlere benzer örgü demektir).

macro- = macr-, *ön ek* "iri, büyük, büyümüş, fazla gelişmiş, muazzam, uzun, aşırı". *ör.: macrocosm, macrograph, macroscopic. bk.:* **micro-.**

macrobiotic, *sf.* **1.** uzun ömür veren/sağlayan, hayatı uzatan (hububat, sebze vb.). *a ~ diet.* **2.** ömrü uzatan besinlere ait, bu besinleri temin eden. *~ cooking. a ~ restaurant.* **3.** uzun ömürlü, **4. ~ally** : ömrü uzatacak şekilde. ***e.a.*** *- 3. long-lived.*

macrobiotics, *is.* ömrü uzatma sanatı (özellikle sebze ile beslenerek).

macrocephalic = macrocephalous, *sf.* koca kafalı, büyük beyinli.

macrocephalus, *is., ç.* **-li 1.** koca kafalı, kafatası büyük kimse, **2.** iri kafatası.

macrocephaly, *is.* koca kafalılık, büyük başlılık, iri beyinlilik.

macroclimate, *is.* genel iklim : bir kıt' anın/bir ülkenin/geniş bir bölgenin iklimi. **macroclimatic** : genel iklim+.

macrocosm, *is.* **1.** evren, kâinat, âlem. *bk.:* **microcosm. 2.** karmaşık yapı/bünye, büyük bir sistemi oluşturan öğelerin tümü. *the ~ of war.* **3.** büyütülmüş model, **4. ~ic** : evrensel, **5. ~ically** : evrensel olarak, geniş ölçüde.

macrocyst, *is.* **1.** *patol.* iri ur, **2.** *bot.* (bazı yosunlarda) iri eşey göze.

macrocyte, *is.* **1.** *patol.* iri göze, iri alyuvar : anormal irileşmiş alyuvar, **2. macrocytic** : iri gözesel, iri alyuvarlı, **3. macrocytic anemia** : iri alyuvarlı kansızlık : alyuvarların irileşmesi şeklinde beliren kansızlık.

macrodont, *sf.* iri dişli, kazma dişli.

macroeconomic, *sf.* genel ekonomi+.

macroeconomics, *is.* genel ekonomi : ekonomiyi bütünüyle ve kapsamlı olarak inceleyen ekonomi bilimi.

macroevolution, *is. biy.* evrenevrim : bütün sınıf ve türleri kapsayan evrim. **~ary** : evren evrimsel.

macrogamete, *is. biy.* iri eşey göze.

macrograph, *is.* dev resim, tam boy resim : bir cismi doğal boyutlarıyla veya büyütülmüş olarak gösteren resim. **~ic** : dev resimle.

macromolecule = macromole, *is. kim.* dev molekül : protein, kauçuk, eşizler vb. gibi yüzlerce/binlerce atomdan oluşan molekül. **macromolecular** : dev moleküllü.

macron, *is.* uzatma işareti : sesli harfin uzun okunması için üzerine konulan (-) işareti.

macronutrient, *is.* iri besin : bitkilerin gelişmesi için çok miktarda gerekli olan madde (karbon gibi)

macrophage, *is. anat.* iri yutar göze. **macrophagic** : iri yutar gözesel.

macropodian, *sf.&is.* uzun bacaklı : arka ayakları uzun keseli hayvan (kanguru vb.).

macropterous, *sf.* uzun kanatlı, uzun yüzgeçli.

macroscale, *is.* geniş ölçü. *study of atmospheric motions on a ~.*

macroscopic(al), *sf.* gözle görülür, çıplak gözle görülebilen, iri, büyük. **macroscopically** : gözle görülebilecek tarzda.

macrostructure, *is.* dış yapı : maden, toprak vb. nin çıplak gözle görülebilen dış yapısı.

macruran, *sf.&is.* karınlı, karın kısmı gelişmiş (kabuklu hayvan) : ıstakoz, yengeç, karides vb. gibi. **macrural, macruroid, macruroud** *d.d.*

macula, *is., ç.* **-lae/-las** **1.** benek, leke, nokta, ben, güneş lekesi, **2.** renk, yapı vb. bakımından çevresinden farklı küçük anatomik yapı, **3. macular** : benek+, benekli, lekeli, benli. ***e.a.-*** *1. blotch, spot, macule.*

macula lutea, *is., ç.* **maculae luteae** sarı benek : gözün retina merkezine yakın olup en keskin görüşü sağlayan sarımtrak küçük alan. **yellow spot** *d.d.*

maculate, *sf.&gl.f.* **-lated, -lating** **1.** lekelemek, **2.** kirletmek, **3.** benekli, **4.** lekeli, kirli, pis, kirlenmiş. ***e.a.-*** *1. stain, 2. sully, pollute, 3. blotched, spotted, 4. sully, pollute.*

maculation, *is.* **1.** lekeleme, kirletme, **2.** leke, benek(lilik), kir(lilik), **3.** (hayvanlara konulan) işaret, marka, **4.** *bk.:* **defilement.**

macule, *is.&f.* **-uled, -uling** **1.** benek, leke, bulanıklık, **2.** *bk.:* **mackle.**

mad[1], *sf.* **madder, maddest** **1.** deli, divane. **to go ~** : delirmek, aklını kaçırmak. *She went ~ after the death of her son.* **2.** çılgın, çıldırmış. **drive s.o. ~** : çıldırtmak, çılgına çevirmek, **3.** (hayvanlar hakkında) (a) vahşî, kudurmuş. *~ bull.* (b) kuduz. *a ~ dog.* **4.** çok kızmış, çılgına dönmüş, kendinden geçmiş, dengesini kaybetmiş. **to be ~ at/with s.o. = to get ~ at/with s.o.** : birine kızmak/hiddetlenmek. **Don't be/get ~ at/with me** : Bana kızma. *Mother gets ~ with me for coming home late.* **make s.o. ~** : birisini kızdırmak/öfkelendirmek. **hopping ~** *ABD- k.d.* çok kızmış, köpürmüş, tepesi atmış, **5.** akılsız, deli, sonunu düşünmeyen, tedbirsiz, basiretsiz. **You ~ girl, going out with no coat on a cold day!** Seni akılsız kız seni! Hiç bu soğukta paltosuz dışarı çıkılır mı? **6.** tutkun, meftun, çok düşkün, müptelâ. **~ about** : fazla istekli, can atan. **~ about/on football** : futbol delisi. **~ for revenge** : intikama susamış, **7.** çok neşeli/sevinçli, sevinçten çılgına dönmüş, **8. like ~** *argo* çılgınca, çılgın/deli gibi, deli(cesine), alelâcele, düşüncesizce. *They ran like ~ to catch the moving bus.* **9. ~ as a hatter = ~ as a march hare = raving ~** : zırdeli, kaçık, sapık, **10. maddish** : deli gibi, delice, yarı deli, delişmen. ***e.a.-*** *1. insane, lunatic, maniacal, crazed, crazy, 2. furious, exasperated, raging, irate, enraged, angry, irritated, 3. (a) wild, (b) rabid, 4. frenzied, frantic, 5. imprudent, irrational, ill-advised, dangerous, perilous, 6. fond, infatuated, 7. hilarious, 8. frantically, 9. deranged, batty, crazy. k.a.-5. sensible, practical, sound, safe. NOT: Hiddetli, çok öfkeli* anlamında **MAD** sıfatının kullanılması pek doğru sayılmaz, bu anlamda "**irritated, angry, annoyed**" gibi sıfatlar tercih edilmelidir. Mamafih, pek çok kimse bilhassa konuşma dilinde **mad** sıfatını bu anlamda kullanırlar. **Don't make/drive me mad** : Beni kızdırma. (Bunun yerine ***Don't make me angry*** veya ***Don't irritate me!*** demek yeğdir.)

mad[2], *f.* **madded, madding** *esk.* delirmek, çıldırmak, aklını kaçırmak, delice davranmak, delilik yapmak. ***e.a.*** *- madden.*

mad[3], *is. k.d.* **1.** delilik, **2.** öfke, hiddet, kızgınlık, tehevvür.

Madagascan, *is.&sf.* Madagaskar+, Madagaskarlı.

Madagascar, *is.* Madagaskar adası.

madam, *is., ç.* **madams/mesdames 1.** hanım(efendi), madam: kadınlara hitapta kullanılan kibar deyim, **2.** Sayın Bayan, muhterem ... Hanımefendi : makam ve mevki sahibi kadınların unvanlarının başına eklenir : **Madam Chairman** : Sayın Bayan Başkan. **Madam President** : Sayın Cumhurbaşkanı (kadın), **3.** genelevci kadın, genelev işleten kadın, **4.** ev hanımı, eş, zevce. ***e.a.- 1&2.*** *lady,* ***4.*** *wife .*

madame, *is. Fr.* **1.** *ç. :* **mesdames** bayan, hanım(efendi) : İngilizce konuşmayan evli bayanların isimlerinin başına getirilir, **3.** *ç.* **madames** *bk.:* **madam** (3)

mad-brained, *sf.* akılsız, düşüncesiz, deli, kafadan çatlak. ***e.a.*** *- hotheaded, rash.*

madcap, *sf.&is.* delişmen, düşüncesiz, akılsız, saçma, deli(ce), zıpır, delifişek, ele avuca sığmaz (kimse). *Your ~ plans to go mountain climbing in the middle of winter frighten me.*

madden, *f.* **1.** delir(t)mek, çıldır(t)mak, aklını kaçırmak, **2.** kızdırmak, öfkelendirmek, sinirlendirmek, çileden çıkarmak, can sıkmak. ***e.a.-1.*** *rage, craze,* ***2.*** *infuriate, provoke, anger, exasperate, irritate, vex, annoy, inflame.* ***k.a.-*** *2. calm, mollify.*

maddening, *sf.* **1.** deli eden/edici, çıldırtıcı, delirtici, **2.** sinirlendirici, öfkelendirici, çileden çıkaran, can sıkıcı. **~ delays** : can sıkıcı gecikmeler, **3.** çok ıstırap veren, dayanılmaz. *The pain was ~ and she couldn't sleep.* **4. ~ly** : çıldırtırcasına, deli edercesine, can sıkacak/sinirlendirecek şekilde, **5. ~ness** : çıldırtıcılık, sinirlendiricilik, can sıkıcılık. ***e.a.- 1.*** *infuriating exasperating, irritating, annoying.*

madder, *sf.&is.* **1.** daha deli. *bk.:* **mad**[1], **2.** *bot.* kızıl kök, boya kökü *(Rubia tinctorum) :* küçük sarımtrak çiçekler açan Avrupa bitkisi, **3.** kök boyası, kızıl boya kızıl kök bitkisinin kökünden çıkarılan parlak kırmızı boya, **4.** bu bitkinin kökü, kızıl kök, **5. ~ lake = ~ rose = ~ pink** : kızıl mor renk.

maddest, *sf.* en deli, zırdeli. *bk.:* **mad**[1].

madding, *sf.* **1.** deli, akılsız, çılgın, delice/akılsızca/çılgınca davranan, **2.** zıvanadan çıkmış, çok hiddetlenmiş, köpürmüş, **3.** çıldırtıcı, delirtici, çileden çıkaran, can sıkıcı, sinirlendirici, **4. ~ crowd** : gürültülü kalabalık, büyük şehrin velvelesi. ***e.a.-1.*** *frenzied, delirious, raging,* ***3.*** *maddening.*

made, *f.&sf.* **1.** *bk.:* **make** *(geç.z.&sf.f.),* **2.** yapılmış, imal edilmiş, mamul. **~ in Turkey** : Türkiye'de yapılmış. **handmade** : elde yapılmış, el işi. **loosely ~** : bol yapılmış, gevşek örülmüş (elbise vb.). **well ~** : biçimli, iyi yapılı **2.** yapay, sun'î, yapma, **3.** uydurma, icat edilmiş. *a ~ excuse.* **4.** geleceği güvenli, istikbali güvence altına alınmış, müemmen, işi yolunda. *a ~ man. When you win the jackpot, you're ~.* **5.** oluşmuş, müteşekkil. *Clouds are ~ up of little drops of water.* **6.** elverişli, uygun, müsait. *a night ~ for love.* **7. to have (got) it ~** : (a) *ABD- argo* sonuçtan /başarıdan emin olmak, son derece uygun olmak, (b) ısmarlamak, ısmarlama yaptırmak. ***e.a.- 3.*** *invented, fictitious, made-up,* ***5.*** *formed,* ***6.*** *suitable.*

mademoiselle, *is., ç.* **mademoiselles/mesdemoiselles** *Fr.* madmazel, küçük hanım/bayan : İngiliz veya Amerikalı olmayan evlenmemiş kadınlara kibarca hitapta kullanılır. *kıs.:* **Mlle.** *How are you, ~ ?*

made-to-order, *sf.* **1.** ısmarlama. *bk.:* **ready-to-wear**. **2.** tam uygun, yerinde, münasip, yakışır, yaraşır, elverişli, tıpatıp uygun.

made-up, *sf.* **1.** uydurma, düzmece, asılsız, yalan, **2.** makyajlı, fazlaca süslü, sun'î, **3.** yapılıp bitmiş, mamul, tamamlanmış, hazır. *a~ sample.* **4.** (para/zaman/iş vb.) tazmin edilmiş, zararı/karşılığı ödenmiş, **5.** kararlı, değişmez, sabit, (bildiğinden) şaşmaz. *an audience with stubbornly ~ minds.* ***e.a.-1.*** *concocted, invented, fictitious,* ***3.*** *finished, complete,* ***5.*** *decided.*

madhouse, *is., ç.* **-houses 1.** tımarhane, **2.** gürültülü/velveleli karmakarışık ve intizamsız yer.

madly, *zf.* **1.** delice(sine), çılgınca(sına), çıldırasıya, kudurmuşça(sına), deli/kudurmuş/çıldırmış gibi. **to be/fall ~ in love** : çılgınca âşık olmak, çıldırasıya sevmek, **2.** öfke ile, vahşiyane. *He rushed ~ out of the room.* **3.** saçma sapan, mantıksızca, akılsızca, **4.** *k.d.* son derece, ziyadesiyle. *It's ~ exciting.* ***e.a.- 1.*** *insanely, wildly,* ***2.*** *furiously,* ***3.*** *foolishly.*

madman, *is., ç.* **-men** deli/kaçık/divane/akılsız kimse. *He drives like a ~; I'm sure he'll have an accident one day.* ***e.a.*** *- lunatic, maniac.*

mad money, *is. argo* yedek para : bir kadın veya kızın darda kalınca harcamak için yanında bulundurduğu az miktarda para.

madness, *is.* **1.** delilik, divanelik, çılgınlık, **2.** kuduz, **3.** saçma(lık), akılsızlık, mantıksızlık. *It is sheer ~ to speak as you do.* **4.** öfke, kızgınlık, tehevvür, kudurma, **5.** aşırı tutku/iptilâ. ***e.a.-1.*** *insanity,* ***2.*** *rabies,* ***3.*** *folly,* ***4.*** *frenzy, rage.*

Madonna, *is.* **1.**Meryem ana, Hazreti Meryem, **2.** Meryem ana resmi/heykeli, **3.** *k.h.* (eski İtalyancada) hanım(efendi).

Madonna lilly, *is.* beyaz zambak *(Lilium candidum).*

madras, *is.* **1.** ince çizgili pamuklu kumaş (gömlek, entari vb. yapılır), **2.** desenli perdelik tül, **3.** parlak renkli büyük baş örtüsü/sarık vb.

madre, *is., ç.* **-dres** *İsp.* anne. ***e.a.*** *- mother.*

madrepore, *is.* delikli mercan *(Madreporaria) :* sıcak denizlerde mercan adaları oluşturur. **madreporian = madreporic = madreporitic** : delikli mercan gibi.

madrigal, *is.* **1.** *müz.* madrigal : XVI-XVIII. yy.larda çoğunlukla çalgısız olarak dört, altı sesle okunan şarkı, **2.** kısa lirik pastoral veya âşıkane şiir, **3.** şarkı, genellikle koro şarkısı, **4. ~esque = ~ian** : madrigal şeklinde, **5. ~ist** : madrigal şarkıcısı/şairi.

madrilène, *is.* (dondurulmuş) domatesli et suyu.

Madrilenian, *sf.&is.* Madritli, Madrit+.

madroño, *is., ç.* **-ños** *İsp. bot.* madra ağacı *(Arbutus Menziesii) :* KB Amerika'da yetişen parlak oval yapraklı, beyaz çiçekli, odunu sert, fakat kabuğu yumuşak bir ağaç. Yaprağını dökmez, sarı renkli meyvesi yenir. **madroña, madrone** *d.d.*

mad staggers, *vet. patol. bk.:* **stagger** (5).

maduro, *sf.&is.* sert ve koyu renkli (puro).

madwoman, *is., ç.* **-women** deli kadın.

madwort, *is. bot.* deli otu *(Alyssum saxatille),* **2.** (bir tür) hodam *(Asperugo procumbens).*

mae, *sf.&is.&zf. İsk. bk.:* **more.**

Maeander, *is.* Menderes (eski adı).

Maecenas, *is.* **1.** şair *Vergil* ile *Horace'* ın hâmisi eski Roma devlet adamı, **2.** hâmi, koruyucu, özellikle edebiyat ve sanat hâmisi.

maelstrom, *is.* **1.** girdap, karşı konulmaz ve tehlikeli kuvvet/güç. *the ~ of passion.* **2.** burgaç, su girdabı, **3.** *b.h.* Norveç'in KB kıyısındaki büyük burgaç.

maenad, *is.* **1.** şarap tanrısı Baküs'ün buyruğundaki peri, **2.** heyecanla kendinden geçmiş kadın, **3. ~ic** : heyecanla kendinden geçmiş, mest olmuş, **4. ~ically** : kendinden geçerek, mest olarak, **5. ~ism** : içki âlemi yapma, mest olma. ***e.a.-*** ***1.*** *bacchante.*

maestoso, *sf.&zf. müz.* şahane, görkemli, muhteşem. ***e.a.*** *- majestic(ally), stately.*

maestro, *is., ç.* **-tros** *It.* **maestri** üstat, maestro, orkestra şefi.

Mae West, *is.* cankurtaran yeleği, II. Dünya Savaşında denize inen havacıların kullandığı şişirilebilen yelek.

maffick, *f.* gürültülü şenlik yapmak. *The reaction to better news caused a ~ing such as has rarely been seen.*

Mafia = Maffia, *is. It.* **1.** *ABD* mafya, gizli çete, Sicilya ve İtalyan asıllı cinayet örgütü, **2.** (Sicilya'da) (a) yasa düşmanlığı, (b) yasa düşmanı/asi örgüt.

Mafioso, *is., ç.* **-si** tanınmış mafya üyesi, çetebaşı.

ma foi, *Fr.* Vallahi, cidden, gerçekten, imanım hakkı için. ***e.a.*** *- my word! really!*

mag, *is. k.d. bk.:* **magazine.**

mag. = **1.** magazine, **2.** magnetism, **3.** magnitude.

magazine, *is.* **1.** dergi, mecmua, **2.** depo, barut/cephane deposu, **3.** (askerî) silâh/erzak deposu, **4.** fişeklik, (silâhta) fişek hazinesi, **5.** *foto.* filim yuvası/makarası, kartuş. ***e.a.-*** ***5.*** *cartridge.*

magdalen, *is.* **1.** tövbekâr fahişe, **2.** fahişeleri ıslah evi.

Magdalenian, *sf.* Yontma Taş Devrine ait.

mage, *is. esk.* büyücü, sihirbaz. ***e.a.*** *- magician.*

Magellan, *is.* **1. Strait of ~** : Macellan Boğazı, **2. ~ic cloud** *astr.* Macellan bulutu : Güney Yarım Küresinde Samanyolunun iki bağımsız yıldızı çevresindeki uzay bulutu.

magenta, *is.* **1.** *bk.:* **fuchsin**, **2.** mor, kızılımsı mor renk.

maggot, *is.* **1.** sürfe, kurtçuk, sinek ve bazı böceklerin sürfesi, özellikle çürüyen madde üzerinde gelişen kurtçuk. **wood-boring ~** : ağaç kurdu, **2.** *esk.* delice arzu/merak/sevda, garip tutku. **have a ~ in one's head** : saçma/delice arzulara kapılmak, ham hayaller peşinde koşmak, **3. maggoty** : (a) kurtlu, (a) delice arzulara kapılmış. *e.a.-2. whim, 3. (b) freakish.*

Maghrib, *is.* Mağrip : Cezayir, Tunus ve Fas'ın eski adı.

Magi, *is., ç.* **-gus 1.** doğuda gördükleri yıldız aracılığı ile yeni doğmuş olan Hz. İsa'yı ziyarete gelen üç müneccim, **2.** eski Medya ve İran'da ruhban sınıfı, Mecusîler. (Doğaüstü güce sahip oldukları söylenir.)

Magian, *sf.* **1.** Mecusî, **2. ~ism** :Mecusîlik.

magic, *is.* **1.** büyü, sihir, afsun. **black ~** : büyü. **white ~** : iyi niyetle yapılan büyü, **2.** büyücülük, sihirbazlık. *Some people believe in ~* . **3.** büyülenme, **4.** büyüleme, teshir etme, büyüleyici etki. *the ~ of his voice.* **5.** tutku, dayanılmaz/karşı konulmaz etki, **6.** hokkabazlık, gözbağcılık, **7. like ~** : mucize gibi, birdenbire, ansızın. **as if by ~** : mucize kabilinden, umulmadık şekilde. *e.a.-1-4. enchantment, necromancy, sorcery, witchcraft, woodoo, divination, 6. legerdemain, conjuring, 7. instantly.*

magic(al), *sf.* **1.** büyüleyici, teshir edici, füsunkâr, efsunkâr. **~ beauty** : büyüleyici güzellik. **have a ~ effect** : büyü tesiri yapmak, **2.** büyü/sihir gibi, **3.** büyülü, sihirli. **~ mirror** : sihirli ayna. **~ wand** : sihirli değnek, **4.** büyücülükte/sihirbazlıkta kullanılan, büyü/sihir ile ilgili, **5. magically** : sihirli/büyülü bir şekilde, büyü/sihir gibi, mucize kabilinden.

magician, *is.* büyücü, sihirbaz, gözbağcı, hokkabaz, afsuncu, afsun/büyü yapan .

magic lantern, *is. esk.* projektör.

magic number, *is.* sihirli sayı : son derece kararlı bir çekin'in *(nuclide)* ılıncık (nötron) sayısı.

magic square, *is.* sihirli kare : eşit karelere bölünmüş ve her bölmesine, satırlar/sütünlar/köşegenler boyunca toplamları aynı olan sayılar yazılı kare.

magisterial, *sf.* **1.** mütehakkim, hâkimane, amirane, **2.** yetkili, salâhiyetli, **3.** yargıca/hâkime ait, **4.** tumturaklı, **5. ~ly** : mütehakkimane, hâkimane, amirane, diktatörce, **6. ~ness** : tahakküm, amirlik taslama. *e.a.-1. imperious, domineering, dictatorial, 2. authoritative, weighty.*

magistery, *is., ç.* **-teries 1.** feylesof taşı vb. gibi alşimistlerce maddeyi değiştirebilme veya hastalıkları iyileştirme özelliği olduğuna inanılan madde, **2.** *bk.:* **mastership.**

magistracy, *is., ç.* **-cies 1.** sorgu yargıçlığı, sulh hâkimliği (makamı, görevi), **2.** yargıçlar kurulu, **3.** sorgu yargıcının yetki belgesi. **magistrature** *d.d.*

magistral, *sf.* **1.** *ecz.* (hazır olmayıp) reçeteye göre yapılan (ilâç). *bk.:* **officinal**, **2.** temel, esas, ana (istihkâm), **3.** *az kul. bk.:* **magisterial**, **4. ~ity** *bk.:* **magisterialness**, **5. ~ly = magistratically** *bk.:* **magisterially.**

magistrate, *is.* **1.** amir, yetkili memur, **2.** sorgu yargıcı, sulh hâkimi, **3. magistratical** : sorgu yargıçlığı+.

magma, *is., ç.* **-mas/-mata 1.** çökelti, balçık, ince organik/madensel maddelerin hamur gibi yumuşak karışımı, **2.** *jeol.* magma, yer altındaki ergimiş kütle, **3.** *ecz.* hamur, macun, lâpa, katı ve sıvı karışımı yumuşak madde, **4. ~tic** : çökeltili, hamur/balçık/lâpa şeklinde.

magn-, *ön ek bk.:* **magni-.**

Magna Carta = Magna Charta, *is.* **1.** Büyük Berat : 15.6.1215'te İngiliz Kralı John'a zorla imzalatılan hürriyet beyannamesi, **2.** anayasa, insan hakları yasası, temel hak ve hürriyetleri güvenlik altına alan herhangi yasa.

magna cum laude, *Lât.* ikinci(likle), iftihar listesinde ikinci : diploma derecesi olarak kullanılır. *He graduated ~ ~ ~. bk.:* ***summa cum laude*** (birinci), ***cum laude*** (üçüncü).

magnalium, *is.* magnezyum-alüminyum alaşımı.

magnanimity, *is., ç. (2. için)* **-ties 1.** gönül yüceliği, yüce/ulu gönüllülük, âlicenaplık, cömertlik, **2.** cömert/âlicenap/yüce gönüllü hareket/davranış.

magnanimous, *sf.* **1.** gönlü yüce, yüce/ulu gönüllü, âlicenap, cömert, deryadil. *Only a truly ~ man could forgive such an insult.* **2.** asil (tabiatlı/ruhlu), yüce soylu. *Even his enemies consi-*

dered him ~. **3. ~ly** : cömertçe, âlicenaplıkla, **4. ~ness** : cömertlik, âlicenaplık. ***e.a.-1.*** *forgiving, generous, largehearted, charitable, beneficient, philanthropic, altruistic.* ***k.a.-1.*** *unforgiving, vindictive, resentful, selfish, parsimonious, miserly.*

magnate, *is.* **1.** büyük adam, kodaman, nüfuzlu/meşhur kimse, eşraf, ileri gelen(ler), patron, sermayedar. *an industrial/territorial ~.* **2.** büyük mevki/rütbe sahibi kimse, **3.** (eskiden Polonya'da/Macaristan'da) senato üyesi, **4. ~ship** : kodamanlık, eşraflık, patronluk, sermayedarlık.

magnesia, *is.* **1.** magnezya, magnezyum oksit : MgO. Hekimlikte müleyyin ve asit giderici olarak kullanılan tatsız beyaz toz. *bk.:* **milk of magnesia, 2. ~l = ~n** : magnezyalı, magnezya+, **3. magnesic** : magnezyumlu.

Magnesia, *is.* Manisa'nın eski adı.

magnesite, *is.* manyezit, doğal magnezyum karbonat : $MgCO_3$. Beyaz kütleler hâlinde bulunur.

magnesium, *is. kim.* magnezyum : gümüş beyazı renginde, hafif, dövülgen, parlak bir ışıkla yanan maden. Simgesi: **Mg**, atom ağ. 24.312, atom nu. 12, özgül ağ. 1.74 (20°C'de). Ayna, hassas aletler, işaret fişeği vb. yapmakta kullanılır. **~ light** : magnezyum ışığı, magnezyumun yanmasından meydana gelen parlak ışık.

magnesium arsenate, *is. kim.* magnezyum arsenat : $Mg_3(AsO_4)_2.nH_2O$. Haşerat öldürmede kullanılır.

magnesium carbonate, *is. kim.* magnezyum karbonat : $MgCO_3$. Beyaz kristalli tuz.

magnesium chloride, *is. kim.* magnezyum klorür : $MgCl_2$.

magnesium hydroxide, *is. kim.* magnezyum hidroksit : $Mg(OH)_2$. Müleyyin ve asit giderici beyaz toz.

magnesium oxide, *is. kim. bk.:* magnesia

magnesium sulfate, *is. kim.* magnezyum sülfat, İngiliz tuzu : $MgSO_4$. Hekimlikte, deri ve dokuma sanayiinde kullanılan beyaz toz.*bk.:* **Epsom salt.**

magnesium trisilicate, *is. kim.* magnezyum trisilikat : $2MgO.\ 3SiO_2.nH_2O$. Eczacılıkta asit giderici, sanayide koku/renk giderici olarak kullanılan beyaz toz.

magnet, *is.* **1.** mıknatıs, **2.** çekici şey/kimse.

magnet-/magneto-, *ön ek* **1.** manyetik kuvvet. *ör.: magnetometer*, **2.** mıknatıssal, mıknatısî, manyetik (kuvvet). *ör.: magnetoelectric, magneton,* **3.** manyetoelektrik. *ör.: magnetogenerator.*

magnetic, *sf.&is.* **1.** mıknatıssal, mıknatısî, manyetik, **2.** mıknatıs özelliği gösteren, **3.** mıknatıslanabilen, mıknatısla çekilebilen, **4.** yerin manyetik alanına ait, **5.** çekici, cazip. *a ~ personality.* **6.** pusula ile ölçülen, **7.** mıknatıs, manyetik madde, **8. ~ally** : mıknatıssal olarak, **9. ~ coil** : mıknatıs bobini, **10. ~ core** : mıknatıs çekirdeği, **11. ~ circuit** : mıknatıssal çevrim, manyetik devre, **12. ~ course** : mıknatıssal rota : mahallî manyetik meridyene göre belirlenen rota, **13. ~ declination** : mıknatıssal sapma, **14. ~ dip** : mıknatıssal eğim, **15. ~ drum** : mıknatıslı davul, bilgisayarda mıknatıssal yüzeyine bilgilerin kaydedildiği dönen silindir, **16. ~ equator** *bk.:* **aclinic line, 17. ~ field** : mıknatıssal alan, **18. ~ flux** : mıknatıssal akı, **19. ~ head** : mıknatıssal kafa, manyetik ses kaydına veya seslendirmeye yarayan elektromanyet, **20. ~ induction** : mıknatıssal irkilim, manyetik endükleme, **21. ~ needle** : mıknatıs iğnesi/ibresi, **22. ~ moment** : mıknatıssal döngü, **23. ~ north** : mıknatıssal kuzey, pusula ibresinin gösterdiği kuzey, **24. ~ permeability** : mıknatıssal geçirgenlik, **25. ~ polarization** : mıknatıssal ucaylanım, **26. ~ pole** : mıknatıssal ucay, **27. ~ recording** : manyetik kayıt, ses, TV programı veya (bilgisayara) bilgi vb. nin mıknatıssal yöntemle şerit, tel veya disk üzerine kaydedilmesi, **28. ~ storm** : manyetik fırtına, güneş lekeleri ve güneşin fırlattığı yüklü parçacıklar sebebiyle yer mıknatıssal alanında vuku bulan anî değişmeler, **29. ~ tape** : mıknatıssal kuşak, manyetik şerit, teyp bandı : ses vb. kaydı için bir/iki yüzü demir oksit tozu ihtiva eden madde ile kaplı şerit. Sadece **tape** *d.d.* **30. ~ variation** *bk.:* **~ declination.**

magnetics, *is.* mıknatıs bilimi, fiziğin mıknatısları ve mıknatıssal olayları inceleyen bölümü.

magnetise/magnetisation/magnetiser, *Brit. bk.:***magnetize/magnetization/magnetizer.**

magnetism, *is.* **1.** mıknatıslık, mıknatısiyet, manyetizma : demir vb. gibi maddelerin birbirini çekme özelliği, **2.** *bk.:* **magnetics, 3.** bir mıknatısın mıknatıssal döngüsü/manyetik momenti, **4.** çekicilik, cazibe, **5.** *esk.* hipnotizma.

magnetite, *is.* manyetit, siyah demir oksit : Fe3O4. mıknatıs özelliği gösteren demir cevheri.

magnetizability, *is.* mıknatıslanabilme.

magnetizable, *sf.* mıknatıslanabilir.

magnetization, *is.* mıknatıslanma.

magnetize, *gl.f.* **-ized, -izing** **1.** mıknatıslamak, **2.** çekmek, cazbetmek, meftun etmek, etkisi/nüfuzu altında bırakmak, **3.** *esk. bk.:* **mesmerize**, **4. magnetizing force** : mıknatıslayan kuvvet.

magnetizer, *is.* mıknatıslayan, mıknatıslayıcı .

magneto, *is., ç.* **-tos** *elekt.* manyeto, döneci (armatürü) daimî mıknatıs kutupları arasında dönerek elektrik akımı üreten makine. **magneto-electric generator**'un kısaltılmış şekli. **magnetodynamo, magnetogenerator** *d.d.*

magneto-, *ön ek* "mıknatıslı, mıknatısî, mıknatısla ilgili/meydana gelen". **magnetic, magnetism** kelimelerinin eklemelerde aldığı şekil.

magnetochemistry, *is.* mıknatıs kimyası : mıknatıssal ve kimyasal olayların karşılıklı etkisini inceleyen bilim. **magnetochemical** : mıknatıskimyasal.

magnetoelectricity, *is.* **1.** endüklenmiş elektrik, endükleme/endüksiyon ile üretilen elektrik, **2.** mıknatıssal elektrik : mıknatıssal etki ile üretilen elektriği inceleyen bilim.

magnetograph, *is.* kaydedici manyetometre.

magnetohydrodynamic, *sf. fiz.* **1.** mıknatıssal hidrodinamik+, **2. ~ally** : mıknatıssal hidrodinamikle, **3. ~s** : mıknatıssal hidrodinamik, manyetohidrodinamik : sıvı maden, iyonlaşmış gaz vb. gibi elektriği ileten sıvılara mıknatıssal alanın, elektriksel, ısısal ve hidrodinamik kuvvetlerin etkisini inceleyen bilim. **hydromagnetics** *d.d.*

magnetometer, *is.* mıknatısölçer, manyetometre : (özellikle yerin) mıknatıssal alan şiddetini ölçen alet. **magnetometric** : mıknatısölçümsel. **magnetometry** : mıknatıs ölçümü.

magnetomotive, *sf.* mıknatıssal yüksüren, mıknatıssal akıdan ileri gelen, mıknatıssal akı ile ilgili, mıknatıssal etki yaratan. **~ force** : mıknatıssal yüksüren kuvvet, manyetomotor kuvvet (= mıknatıssal direnç ile akı şiddetinin çarpımı).

magneton, *is. fiz.* mıknatın, manyeton : atom ve daha küçük zerrelerin mıknatıssal döngüsünü ölçmekte kullanılan birim.

magneto-optics, *is.* mıknatıssal ışık bilgisi : mıknatıssal alanın ışık üzerine etkisini inceleyen bilim.

magnetoresistance, *is.* mıknatıssal ekdirenç : elektrik direncinin mıknatıssal alan yönüne bağlı olarak değişmesi.

magnetoscope, *is.* mıknatıssal alan göstergesi, manyetoskop : mıknatıssal alanın varlığını gösteren alet.

magnetosphere, *is. fiz.* **1.** mıknatıssal kuşak, manyetosfer : takriben 40,000 mil yüksekliğe kadar yer küresini kuşatan ve yerin mıknatıssal alanı ile iyonlaşmış parçacıkların oluşturduğu kuşak, **2.** gezegen vb. gibi uzay cisimlerini kuşatan ve yerin mıknatıssal kuşağına benzeyen elektrikle yüklü parçacıklardan oluşmuş kuşak.

magnetostatic, *sf.* duruk mıknatıssal. **~s** : duruk mıknatıslık.

magnetostriction, *is. fiz.* mıknatıssal büzülüm : mıknatıssal alan içinde ferromanyetik cisimlerin hacim değiştirmesi. **magnetostrictive** : mıknatıs büzülümsel.

magnetron, *is. elekt.* magnetron : içindeki elektron demeti kuvvetli mıknatıssal alan etkisine maruz bırakılarak çok yüksek frekanslı titreşimler üreten diyod.

magni-, *ön ek* "büyük, muazzam, uzun."

magnifiable, *sf.* büyütülebilir.

magnific(al), *sf. esk. bk.:* **magnificient.**

Magnificat, *is.* **1.** Meryem Ana'nın Hamt ilâhisi, **2.** bu ilâhinin bestesi, **3.** övgü, methiye.

magnification, *is.* **1.** büyü(t)me, **2.** büyütme derecesi/kuvveti, **3.** büyütülmüş kopya/tıpkıbasım.

magnificence, *is.* **1.** görkem, ihtişam, ululuk, büyüklük, azamet, **2.** debdebe, şaşaa, tantana, alâyiş, gösteriş, lüks. ***e.a.-1.*** *splendor, grandeur, sumptuousness, pomp, majesty,* ***2.*** *luxury, luxuriousness, impressiveness.* ***k.a.-1&2.*** *squalor.*

magnificient, *sf.* **1.** görkemli, muhteşem, ihtişamlı, gösterişli, tantanalı, mutantan. *a ~ mosque/house. The queen was wearing a ~ silver dress.* **2.** harikulâde, enfes. *a ~ prose.* **3.** asil, soylu. *his ~ generosity.* **4.** *b.h.- (unvan olarak)* ulu, yüce, büyük, muhteşem, haşmetli, muazzam, **5. ~ly** : görkemli/muhteşem bir şekilde, ihtişamla, gösterişle, debdebe/tantana ile, haşmetle, azametle, harikulâde/enfes bir şekilde, **6. ~ness** : görkemlilik, ihtişam, gösteriş, tantana, debdebe, ululuk, yücelik, büyüklük, azamet, haşmet. ***e.a.- 1&2.*** *splendid, superb, gorgeous, exquisite, lavish, showy, luxurious, remarkable, 3. noble, sublime, 4. great, grand.* ***k.a.- 1&2.*** *modest, poor.*

magnifico, *is., ç.* **-cos 1.** Venedik asilzadelerine verilen unvan, **2.** mevki/servet sahibi kimse, büyük adam, kodaman.

magnifier, *is.* **1.** büyüten/abartan kimse/şey, **2.** büyüteç, pertavsız. ***e.a.-2.*** *magnifying glass.*

magnify, *f.* **-fied, -fying 1.** (büyüteçle) büyütmek, büyük göstermek. **~ing glass** : büyüteç, pertavsız, **2.** genişletmek, tevsi etmek, **3.** abartmak, mübalâğa/izam etmek. *~ dangers. ~ one's sufferings. ~ an incident.* **4.** şiddetlendirmek, artırmak, fazlalaştırmak, **5.** *esk.* övmek, göklere çıkarmak, methetmek, ululamak, tebcil etmek. ***e.a.- 1.*** *increase, amplify,* ***2.*** *enlarge, augment,* ***3.*** *exaggerate, overstate,* ***4.*** *intensify, dramatize, heighten,* ***5.*** *extol, praise, exalt, glorify, laud.* ***k.a.- 1&2.*** *reduce,* ***3.*** *minimize.*

magniloquent, *sf.* **1.** abartmalı, mübalâğalı, tumturaklı, tantanalı, şatafatlı, **2. magniloquence** : tumturaklı/abartmalı/şatafatlı söz/üslûp, **3. ~ly** : abartarak, mübalâğalı bir şekilde. ***e.a.-1.*** *bombastic, pompous, lofty, grandiloquent, rhetorical.*

magnitude, *is.* **1.** büyüklük, vüs'at, azamet, **2.** önem, ehemmiyet. *the ~ of the achievement.* **of the first ~** : son derece önemli, **3.** *mat.* boyut, mertebe, büyüklük derecesi, standart birimin katları olarak ifade edilen sayısal ölçü, **4.** ululuk, yücelik, (manevî) büyüklük, **5.** *astr.* (a) kadir, parlaklık, çıplak gözle görülen yıldızların parlaklık derecesi : en parlak yıldızınki 1, ancak görülebileninki 6 olup ardışık iki parlaklık derecesinin oranı 2.512'dir. **star of the first ~** : en parlak yıldız, birinci kadirden olan yıldız. (b) **absolute magnitude** *d.d.* saltık büyüklük : 10 parsek (3.26x10) ışık yılı uzaklıktaki bir yıldızın görünür büyüklüğü, **6. magnitudinous** : büyük, vâsi, geniş, önemli, vüs'atli. ***e.a.-1.*** *size, extent, greatness,* ***2.*** *importance.*

magnolia, *is.* **1.** *bot.* manolya (ağacı) *(Magnolia grandiflora),* **2.** manolya (çiçeği), **3. ~ceous** : manolya+, manolya türünden/familyasından, **4. ~ State** : Mississipi (takma adı), **5. ~ warbler** *zool.* manolya kuşu *(Dendroica magnolia)* : K Amerika'ya özgü siyah ve sarı renkli ötücü kuş.

magnum, *is.* **1.** (şarap ve sert içki konulan) büyük şişe (1.4 l veya 50 ons hacminde), **2.** bu şişe dolusu (1.4 l), **3.** *anat.* bilek kemiklerinin en büyüğü, **4. ~ opus**: şaheser, bir yazarın/sanatçının en büyük yapıtı.

Magnus hitch, *is.* Magnus düğümü, yonca düğümünden bir ilmik fazlası olan düğüm.

magot, *is. bk.:* **Barbary ape.**

magpie, *is.* **1.** *zool.* saksağan *(Pica pica),* **2. yellow-billed ~** : Kaliforniya saksağanı *(Pica nuttalli)* (Bazan sadece **pie** denir), **3.** geveze, boşboğaz. ***e.a.- 3.*** *chatterbox.*

maguey, *is. İsp.* **1.** *bot.* sabır otu *(Agave cantala),* **2.** sabır otu elyafı.

Magus, *is., ç.* **Magi 1.** (eski Met ve Perslerde) din adamı, **2.** Mecusî, **3.** sihirbaz, büyücü, münecccim. ***e.a.- 3.*** *wizard, sorcerer, magician, astrologer.*

Magyar, *sf. &is.* **1.** Macar, **2.** Macarca. ***e.a.-*** *Hungarian.*

Magyarorszag, *is.* Macaristan (Macarca). ***e.a.-*** *Hungary.*

Mahabharata(m) = Mahabharatum, *is.* Hint destanı : Hindistan'daki Pandava ve Kaurava hanedanları arasındaki savaşları anlatan Sanskritçe destan.

maharaja(h), *is.* mihrace : Hindistan'da devlet başkanı prenslere verilen unvan, raja'dan üstün paye.

maharanee = maharani, *is. Hint.* **1.** mihracenin eşi, **2.** Hint prensesi.

maharishi, *is.* (Hindistan'da) derviş.

mahatma, *is.* **1.** *Hint.* evliya, ulu kişi, yüce manevî mertebeye erişmiş kimse, **2.** daha yüksek manevî payelere erişmekten vazgeçip kendini halkına adayan hikmet sahibi kimse, **3. ~ism** : evliyalık.

Mahayana, *is.* Budizmin ikinci doktrini : idealizm ve menfaatsiz sevgiyi vurgular, iman ile kurtuluşa erişileceğini savunur. **Mahayanist** : bu doktrine inanan.

Mahdi, *is., ç.* **-dis 1.** Mehdi : Müslümanlıkta, bilhassa Şîîlerde kıyametten önce bütün dünyaya hak ve adalet getireceğine inanılan manevî önder, **2.** kurtarıcı Müslüman lideri, **3.** Mısır'da İngilizlere karşı savaşan ve 1885'te Hartum'da General Gordon'u yenen Sudan Şeyhi Muhammed Ahmet'in unvanı, **4. Mahdism** : Mehdilik, **5. Mahdist** : Mehdiye inanan.

mah-jong(g), *is.* Çin dominosu : dört kişi arasında 144 taşla oynanır.

mahlstick = maulstick, *is.* ressam çubuğu : ressamın bir eliyle tutarak fırça tutan eline destek yaptığı çubuk.

mahogany, *sf.&is., ç.* **-nies 1.** *bot.* maun ağacı *(Swietenia Mahogoni, S. macrophilla),* **2.** maun (tahtası/kerestesi), **3.** maun+, maundan yapılmış. *a ~ table.* **4.** kızıl kahverengi, maun rengi.

Mahomet = Mahomed, *is.* Muhammet.

Mahometan, *sf.&sf.* **1.** Müslüman, **2. ~ism** : Müslümanlık. ***e.a.-1.*** *Muslim.*

Mahound, *is.* **1.** *esk.* Muhammet, **2.** *İsk.* şeytan. ***e.a.-*** *2. satan, devil.*

mahout, *is.* filci, fil sürücüsü/seyisi.

maid, *is.* **1.** (genç) kız, **2.** hizmetçi (kız), **3.** *az kul.* evlenmemiş/evde kalmış (yaşlı) kız. **old ~** : geçkin/evlenmemiş yaşlı kız, titiz/telâşlı kimse, **4.** *esk.* bakire, **5. ~-of-all-work** : orta hizmetçisi, her işe bakan hizmetçi, **6. ~ish** : genç kız gibi, genç kıza yaraşır, **7. ~ishness** : genç kız gibi oluş, genç kıza benzerlik. ***e.a.-1.*** *girl, lass, maiden, 2. servant, 3. spinster, 4. virgin.*

maidan = meidan, *is. T.* meydan, alan.

maiden, *is.&sf.* **1.** genç kız, bakire, **2.** (eskiden İskoçya'da kullanılan) giyotine benzer bir alet, **3.** yarışa yeni çıkan at, **4.** acemi atlar yarışı, **5.** evlenmemiş, bekâr (kadın). *a ~ aunt.* **6.** ilk (defa denenen/yapılan/kullanılan vb.). **~ effort**: ilk girişim/teşebbüs, **7.** bâkir, yeni, taze, **8.** henüz yarış kazanmamış atlara mahsus (yarış, ödül), **9.** (silâh/şövalye/asker) denenmemiş, **10. ~ name** : kızlık soyadı, bir kadının evlenmeden önceki soyadı, **11. ~ speech** : yeni milletvekilinin ilk nutku, **12. ~ voyage** : ilk sefer, yeni yapılan geminin ilk seferi.

maidenhair, *is.* **1. ~ fern** *d.d. bot.* baldırıkara *(Adiantum)* : ince parlak saplı ve ince narin yapraklı bir tür eğrelti otu, **2. ~ tree** *bk.:* **gingko.**

maidenhead, *is.* **1.** kızlık, bekâret, **2.** bikir. ***e.a.-1.*** *maidenhood, virginity, 2. hymen.*

maidenhood, *is.* kızlık, erdenlik, bekâret, bâkirelik.

maidenlike, *sf.* kibar, nazik, hanım kız gibi.

maidenly, *sf.* **1.** mahcup, kız gibi, **2.** kibar, nazik, mütevazi, **3. maidenliness** : mahcubiyet, mahcupluk, kibarlık, naziklik. ***e.a.-*** *1. timid, virginal, 2. gentle, modest.*

maidhood, *is. bk. :* **maidenhood.**

maid-in-waiting, *is., ç.* **maids-in-waiting** nedime, kraliçe veya prensesin özel hizmetlerine bakan bekâr kadın. ***e.a.-****lady-in-waiting.*

maid of honor, *is.* **1.** baş nedime (kraliçe veya prensesin), **2.** yenge: düğünde gelinc kılavuzluk eden kadın.

Maid of Orleans, *bk. :* **Joan of Arc.**

maidservant, *is.* kadın hizmetçi, hizmetçi kız.

maieutic(al), *sf.* sorgusal, doğurtucu: mantıkî sorularla yeni fikirlere ulaştıran (Sokrat'ın felsefî yöntemi).

maigre, *sf. Fr.* yavan, etsiz ve susuz (dinî perhizlerde yenilen yemek gibi).

maihem, *is. bk.:* **mayhem.**

mail[1], *is.&sf.&f.* **1.** posta. **send a letter by ~** : posta ile mektup göndermek. **the mail-coach** : posta arabası. **~ boat** : posta vapuru. **~ train** : posta treni. **air ~** : uçak postası. **~ order** : posta ile gönderilen sipariş. **It came in the ~** : Posta ile geldi. **first class ~** : tam ücrete tâbi mektup, **2.** *gen.* **~s** : mektup, paket vb. gibi posta maddeleri. *There are special trains to take the ~s. The ship sank and the ~s were lost.* **3.** postadan gelen maddeler. *I had a lot of ~ yesterday.* **4.** posta (taşıyıcısı/treni/aracı vb.). **~ carrier** : postacı, dağıtıcı, müvezzi, **5. ~ delivery** : posta dağıtımı/tevziatı, **6.** postalamak, postaya vermek/atmak, posta ile göndermek. ***NOT :*** **MAIL** kelimesi çok defa gazete adlarına eklenir : *Daily Mail* gibi. Bazan da tren veya vapur seferlerini adlandırmakta kullanılır: *The Irish Mail* gibi. ***e.a.- 1&6*** *post.*

mail2, *is.&f.* **1.** halkalı zırh, halka ve zincirden yapılmış zırh, **2.** halkalı zırh giydirmek.

mail3, *is. İsk.* vergi, kira, malî mükellefiyet.

mailability, *is.* postaya kabul edilebilme, postalanabilme, posta ile gönderilebilme.

mailable, *sf.* postalanabilir, posta ile gönderilebilir, postaya kabul edilir.

mailbag, *is.* **1.** dağıtıcı/müvezzi çantası, **2.** posta torbası/çuvalı.

mailbox, *is. ABD* **1. postbox** *d.d.* posta kutusu, **2.** (evlerde) mektup kutusu. **letterbox** *d.d. (Brit.)*

maile, *is. bot.* Hawai üzümü *(Alyxia olivaeformis)* : yaprakları ve kabuğu güzel kokulu olup çelenk yapmakta kullanılır.

mailed, *sf.* **1.** zırhlı, zırh giymiş. *a ~ knight.* **2.** postalanmış, postaya atılmış, **3. ~ fist** : (a) tehdit, saldırı tehdidi, tehditkâr/üstün kuvvet, (b) baskı, kaba kuvvet, zulüm. **to show the ~ fist** : tehdit etmek, baskı yapmak, kuvvete başvurmak.

mailer, *is.* **1.** postalayan/postaya veren kimse, **2.** otomatik adres makinesi, **3.** postaya gidecek mektup ve paketleri hazırlayan kimse, **4.** zarf, kutu, torba gibi postalanacak maddenin içine konulduğu mahfaza, **5.** *esk.* posta vapuru.

mailing, *is.* **1.** postalama, posta ile gönderme, **2.** müraselât, posta ile gönderilen maddeler, **3.** *İsk.* (a) kiralı çiftlik, (b) çiftlik kirası, **4.** adres listesi.

maillot, *is., ç.* **maillots 1.** mayo, dansöz ve cambazların giydiği bedene sımsıkı oturan giysi, **2.** (tek parçalı) kadın mayosu, **3.** bedene sımsıkı oturan örgülü gömlek.

mailman, *is., ç.* **-men** postacı, dağıtıcı, müvezzi.

mail-order, *sf.* **1.** posta siparişi, posta ile ısmarlanan/gönderilen, **2. ~ house** : posta sipariş mağazası : mallarının hepsini veya çoğunu posta ile müşterilerine teslim eden mağaza.

maim, *is.&gl.f.* **1.** sakatlamak, sakat/kötürüm etmek, felce uğratmak, meflûç bırakmak. *After the car accident she was ~ed for life.* **2.** yaralamak, (bir uzvu) kullanılmaz hâle getirmek, malûl/çolak bırakmak, **3.** *esk.* sakatlık, kötürümlük, malûllük, çolaklık, **4. ~edness** : sakatlık, kötürümlük, malûllük, çolaklık, **5. ~er** : sakatlayan, kötürüm/malûl bırakan, çolak yapan. ***e.a.-1.*** *cripple, lacerate, mangle, mutilate, batter,* ***2.*** *injure, disable, deface, mar, impair.*

main, *sf.&is.* **1.** baş, başlıca, belli başlı, temel, en önemli, en önde gelen. *The ~ thing to remember. The ~ point of my argument. Soldiers guarded the ~ gates.* **2.** safi, sırf, katkısız, yalnız, olanca, bütün. **by ~ force/strength** : var/olanca kuvvetiyle, bütün gücüyle, **3.** ana, esas, asıl. **The ~ street of a town** : Bir şehrin ana caddesi. **~ bearing** : ana yatak. **~ body** : *As.* asıl kuvvet. **The ~ line of a railway** : Demir yolu ana hattı. **all ~ services** : ana hizmetler (su, elektrik, havagazı vb.). **the ~ force (of the army etc.)** : (ordu vb. nin) ana kuvveti, **4.** *gr.* temel, bağımsız. **~ clause** : temel cümle. *In "I walked out when the bell rang." "I walked out" is the ~ clause.* **5.** *esk. bk.:* **essential, 6. in the ~** : başlıca, belli başlı, esas itibarıyla, aslında, esasen, çoğunlukla, ekseriya, çoğu, alelekser, **7.** (su/gaz) ana boru, **8.** kuvvet, şiddet, zor. **with might and ~** : var kuvvetiyle, **9.** ana fikir, esas/ana parça/kısım/bölüm vb. **He is the ~ of the business** : O, işin temelidir. **10.** *ed.* açık deniz, derya, engin. *the bounding ~.* **11.** (ana) kara, asıl kıt'a, **12.** horoz dövüşü. ***e.a.-1.*** *chief, principal, cardinal, prime, leading, most important,* ***2.*** *sheer, utmost, pure, direct, only,* ***6.*** *mostly, chiefly,* ***12.*** *cockfight.* ***k.a.-1.*** *secondary, least.*

main brace, *is.* **1.** *den.* mayistra prasyası, **2. splice the ~ ~** : içkiler dağıtmak, içmek, sarhoş olmak.

main chance, *is.* kazanç fırsatı, kişisel çıkar, şahsî menfaat. **have an eye on the ~ ~** : (kişisel çıkarı için) fırsat gözlemek.

main course, *is.* **1.** *ABD* asıl yemek (ordövr veya tatlı değil). *bk.:* **entrée, 2.** *den.* ana yelken.

main deck, *is. den.* ana güverte, baş güverte.

mainframe, *is.* (bilgisayar) ana işlem ünitesi : merkezî kontrol ve hesaplama ünitelerinin tümü. Temel kontrol ve bilgi işlemlerini yapar. **central processing unit** *d.d.*

mainland, *is.* ana kara, ana toprak, bir kıt'ayı/ülkeyi oluşturan büyük kara parçası (adalar hariç). **~er** : ana karada yaşayan kimse.

main line, *is.* **1.** ana hat, ana demir yolu, **2.** *argo* (a) ana damar, uyuşturucu maddenin kolayca şırınga edileceği damar. *a shot of heroin in the ~ ~.* (b) ana damara yapılan eroin şırıngası.

mainline, *f.* **-lined, -lining** *argo* ana damara ilâç (özellikle eroin) şırınga etmek. **mainliner** : ana damarına eroin şırınga eden kimse.

mainly, *zf.* **1.** başlıca, belli başlı, çoğunlukla, çok defa, esas itibarıyla , ekseriya, alelekser, geniş ölçüde. *His money comes ~ from business interests.* **2.** *esk.* bol bol, **3.** *esk.* zorla, cebren. ***e.a.- 1.*** *chiefly, principally,* ***2.*** *abundantly,* ***3.*** *forcefully.*

mainmast, *is. den.* ana direk, grandi direği, mayistra, geminin ortasındaki büyük direk.

main memory, *is.* (bilgisayarda) ana bellek.

mainsail, *is. den.* ana yelken, mayistra yelkeni.

mainsheet, *is. den.* mayistra yelkenini idare eden uskuta halatı.

mainspring, *sf.* **1.** ana yay, büyük zemberek, **2.** asıl/başlıca sebep, başlıca amil, zorlayıcı etken.

mainstay, *is.* **1.** temel/başlıca dayanak, ana destek/mesnet. *After the father's death the son became te ~ of the family. He is the ~ of the business.* **2.** *den.* ana istralya, grandi çanaklarını pruva direğinin alt tarafına bağlayan payanda.

main stem, *is.* esas gövde/kol/mecra vb., örneğin: (a) (nehir) ana kol, (b) demir yolu) ana hat, (c) (şehir) ana cadde.

mainstream, *is.&sf.* **1.** ana görüş/eğilim/temayül, ana/temel yönseme/yönelme/yönelim. *The ~ of political thought.* **2.** (nehir) ana kol.

maintain, *gl.f.* **1.** sürdürmek, devam ettirmek, idame etmek. **~ friendly relations with ...** : ... ile dostça ilişkileri sürdürmek. *enough food to ~ life.* **2.** korumak, muhafaza etmek, aynı seviyede tutmak. **~ one's health** : sağlığını korumak. **~ one's reputation** : şöhretini korumak, adını kirletmemek. **~ a speed of 90 km an hour** : Saatte 90 km hızı muhafaza etmek. **~ an open mind on sth.** : bir konuda herkeşin fikrini almak/dikkatle dinlemek, **3.** bakmak, bakımını yapmak/sağlamak. *~ a car/a house. ~ machinery. ~ a railroad.* **4.** iddia/ısrar/teyit etmek. *He ~ed that all men are not equal.* **to ~ that it is so** : bu böyledir diye iddia etmek, **5.** (fikrinde) direnmek, ayak diremek, ısrar etmek. **~ one's innocence = ~ that one is innocent of charge** : suçsuz olduğunu ısrarla söylemek/iddia etmek, **6.** (hücuma karşı vb.) tutunmak, dayanmak, savunmak, yerini muhafaza/müdafaa etmek. *~ a position.* **~ one's rights** : haklarını savunmak, **7.** geçindirmek, geçimini/iaşesini sağlamak, beslemek, masrafını görmek. **to ~ a family** : aile geçindirmek, **8. ~able** : (a) sürdürülebilir, devam ettirilebilir, (b) korunabilir, savunulabilir, (c) bakılabilir, bakımı kabil, (d) desteklenebilir, iddia edilebilir, **9. ~er** : sürdüren, devam ettiren, koruyan, savunan, bakımcı, bakımını yapan, destekleyen. ***e.a.- 1.*** *continue,* ***2.*** *preserve, retain, keep,* ***4.*** *affirm, assert, declare,* ***5.*** *uphold, defend, vindicate, justify,* ***6.*** *keep, hold,* ***7.*** *support.* ***k.a.- 1.*** *discontinue,* ***5.*** *contradict.*

maintenance, *is.* **1.** bakım, tamir. *Who's responsible for the ~ and care of the building? He learned tractor ~.* **2.** sürdürme, devam ettirme, idame, muhafaza, koruma. *The ~ of friendly relationship with England.* **3.** geçim, maişet, nafaka, yiyecek, geçindirme. **~ order** : nafaka kararı. *His small farm provides a ~ , but not much more.* **4.** *huk.* (a) taraflardan birine malî yardım suretiyle davaya fuzulî müdahale, (b) nafaka : boşanan eşlerden birinin eşine/çocuğuna mahkeme kararıyla verdiği geçim parası. *~ is awarded by court order and usually stops if the supported person remarries.* **5.** iddia, ısrar, teyit, **6.** destek, himaye, **7.** savunma, koruma. **~ of one's rights** : bir kimsenin haklarının korunması. ***e.a.-1.*** *upkeep,* ***3.*** *livelyhood, living,* ***6.*** *support.*

maintop, *is. den.* grandi çanaklığı.

main yard, *is. den.* grandi sereni.

maiolica, *is. bk.:* **majolica.**

mair, *sf.&is. İsk. bk.:* **more.**

maisonette = maisonnette, *is. Brit.* evcik, küçük ev, bir evin kiraya verilen bölümü.

maist, *sf.&is. İsk. bk.:* **most, almost.**

mai tai, *is.* buzlu rom, limon ve ananas suyu karışımı.

maître d', *is., ç.* **maître d's** *k.d. bk.:* **maître d'hotel** (1&2).

maître d'hotel, *is., ç.* **maîtres d'hotel 1.** metrdotel, başgarson, **2.** otelci, hancı, otel sahibi/müdürü, **3.** (aşçılıkta) tereyağ, limon suyu, sirke ve maydanozlu sos.

maize, *sf.&is.* **1.** *Brit. bk.:* **corn**[1] (1), **2.** sarı, mısır rengi, **3. ~ oil** : mısır yağı. ***e.a.-3.*** *corn oil.*

Maj. (-Gen.) = Major (General).

majestic, *sf.* **1. ~al** *d.d.* görkemli, muhteşem, haşmetli, heybetli, şahane. *a ~ manner. the ~ Alps.* **2. ~ally** : görkemli/muhteşem bir şekilde, ihtişamla, haşmetle, heybetle. ***e.a.- 1.*** *stately, grand, magnificient, regal, royal, lofty, splendid, glorious, superb.*

majesty, *is., ç.* **-ties** (2-4 için) **1.** görkem(lilik), ihtişam, heybet, haşmet, şevket, celâl. *The snow-covered mountains in their ~.* **2.** egemenlik, hükümranlık, hakimiyet. *The ~ of the law.* **3.** kral veya eşine verilen unvan, **4. Your/His/Her ~** : Haşmetmeap, majeste, Zatışahane, Haşmetlû Kral(içe) Hazretleri. ***e.a.-1.*** *regal, lofty, grandeur, stateliness,* ***2.*** *sovereignity.*

majolica= maiolica, *is.* mineli çini, süslü İtalyan çinisi.

major, *is.&sf.&f.* **1.** *As.* binbaşı, **2.** *ABD* (a) üniversitede izlenen temel ders, uzmanlık dalı. *History was his ~.* (b) (bir uzmanlık dalında) öğrenci. *a chemistry ~.* **3.** *müz.* majör. *The scale of C ~ has neither sharps nor flats.* **~ key** : majör perdesi. **~ scale** : büyük ıskala, **4.** üstün kabiliyetli/yetenekli/rütbeli kimse, **5.** ergin, reşit. *bk. :* **minor**, **6.** *man.* büyük önerme, büyük terim. **~ premise** : büyük önerme. **~ term** : büyük terim, **7.** (İngiliz halk okullarında) aynı soyadlı öğrencilerden yaşça büyük olan, **8. ~s** : büyük lig maçları, **9.** (rütbe/boy/miktar/kapsam vb. itibarıyla) büyük. **take the ~ share of the profits** : kârdan büyük pay almak. *He is a ~ poet.* **~ order** : (kilisede) papazlık rütbesi, **10.** önemli, başlıca, belli başlı, başta/ileri gelen. *a ~ question. a ~ artist/poet.* **11.** (bir konuda) uzmanlaşmak, (bir dersi temel olarak) almak, başlıca bir mevzuu takip etmek, üniversite öğrenimini belli bir konuda yoğunlaştırmak. **to ~ in math** : Matematikte uzmanlaşmak, **12. ~ offense** : ağır suç, **13. ~ suit** : (briçte) kupa ve maça.

majordomo, *is., ç.* **-mos 1.** (sarayda/malikânede) vekilharç, **2.** (baş)kâhya, sofracı. ***e.a.- steward, butler.***

majorette, *is.* bando önünde caka satarak yürüyen kız. ***e.a.- drum majorette.***

major general, *is. As.* tümgeneral.

major-generalship, *is. As.* tümgenerallik.

majority, *is., ç.* **-ties 1.** çoğunluk, ekseriyet. **absolute ~** : salt çoğunluk, mutlak ekseriyet. **to be in ~** : çoğunlukta olmak. **decision taken by ~** : çoğunlukla alınan karar. **by an overwhelming ~** : ezici bir çoğunlukla. **a simple ~** : (seçim vb. de) basit çoğunluk (yarıdan bir fazla). **in the ~ of cases** : ekseri hâllerde. **the silent ~** : halkın çoğunluğu (ki siyasî kanaatleri tarafsızdır). **join the great ~** : ölmek, **2.** oy çoğunluğu : çoğunluğu kazanan oylarla öbürlerinin toplamı arasındaki fark. *If Bill received 12000 votes, Adam 7000 and John 3000, Bill had a ~ of 2000.* **3.** çoğunluk partisi, **4.** binbaşılık (rütbesi, mevkii), **5.** erginlik, reşitlik. **to attain/reach one's ~** : erginlik çağına gelmek, reşit olmak. *She can't get married without her parent's permission, as she hasn't reached her ~.* **6. ~ leader** : çoğunluk lideri, **7. ~ rule** : çoğunluk kuralı : mecliste basit çoğunlukla alınan karara herkesin uyma zorunluğu.

majuscule, *sf.&is.* **1.** büyük harf, majüskül, büyük harfle yazılmış, **2. majuscular** : büyük harf şeklinde, büyük harfe benzer, büyük harf gibi, büyük harfli. ***e.a.- 1.*** *capital.* ***k.a.- 1.*** *minuscule.*

makable = makeable, *sf.* yapılabilir, edilebilir.

make[1], *f.* **made, making 1.** yap(tır)mak, yaratmak. *to ~ a dress/a chair/a work of art.* **2.** etmek, çıkarmak, girişmek. **~ war** : harp çıkarmak, harbe girişmek, harp etmek. **~ noise** : gürültü etmek. **~ trouble** : çıngar/hâdise/zorluk çıkarmak, **3.** kılmak, etmek. **to ~ s.o. happy** : birisini mutlu etmek. **Experience has made him a man** : Tecrübe onu adam etti. **4.** hazırlamak, pişirmek. *to ~ a meal. to ~ a cake. to ~ oneself/s.o. a cup of coffe.* **5.** imal etmek, yapmak, meydana/husule getirmek. *to ~ bricks out of clay.* **6.** dönüştürmek, çevirmek, tahvil etmek. *to ~ a liquid into a solid.* **7.** zorlamak, mecbur etmek, sebep olmak. *The teacher made him leave the room.* **8.** fırsat vermek, sebep/vesile olmak, çıkarmak, **9.** kazanmak, elde etmek, edinmek, sağlamak. *to ~ a fortune/a good salary/new friends.* **to ~ a living** : geçimini sağlamak, geçinecek kadar para kazanmak, **10.** (şiir) yazmak. *to ~ a poem.* **11.** tasarlamak, hazırlamak, yapmak, yazmak, akdetmek. **to ~ a treaty** : muahede akdetmek, **12.** yapmak, icra/ifa etmek, işlemek. **to ~ a bargain** : pazarlık yapmak. **to ~ an attempt** : teşebbüs etmek. **to ~ a mistake** : hata işlemek, **13.** kurmak, tesis etmek, meydana getirmek, yap-

mak, çıkarmak, ısdar etmek. **to ~ laws** : kanun yapmak/çıkarmak, **14.** atamak, tayin etmek. *The President made him his special envoy.* **15.** olmak, gelişmek. **He will ~ a good engineer** : İyi bir mühendis olacak. **16.** tasarlamak, **17.** *gen.* **~ of** : anlamak, anlam çıkarmak, mana vermek, yorumlamak. **What do you ~ of this?** Bunu nasıl yorumlarsınız? **18.** tahmin/hesap etmek. *to ~ the distance ten miles.* **I ~ it nearly 3 years since I saw him** : Tahminime göre onu görmeyeli üç yıl oluyor. **19.** oluşturmak, düz(enle)mek, teşkil etmek. *to ~ a matched set.* **20.** erişmek, tutmak, baliğ olmak, (toplamı bir sayıya) ulaşmak. *to ~ a dozen.* **21.** etmek, eşit olmak. **Two plus two ~s four** : İki, iki daha dört eder. *4 quarts ~ a gallon. That ~s 5 who want to go.* **22.** yaramak, hizmet etmek. **This book ~s pleasant reading** : Bu kitap zevkle okunuyor. **The hall would ~ a good theater** : Salon iyi bir tiyatro olur. **23.** sağlamak, temin/teşkil etmek. **That ~s a good answer** : Bu, iyi/yerinde bir cevap teşkil eder. **24.** başarı sağlamak, şans getirmek, talihini açmak. **His last book made him** : Son kitabı ona başarı sağladı. *One big deal made the young businessman.* **25.** söylemek, (nutuk) vermek, beyan/ilân etmek. **to make a stirring speech** : heyecanlı bir nutuk söylemek. **to ~ an announcement** : beyanatta bulunmak, (bir şeyi) ilân etmek, **26.** (belirli hızla) gitmek/hareket etmek, yol almak, katetmek. **to ~ 90 km an hour** : saatte 90 km hızla gitmek. **to ~ 500 miles before dark** : karanlık basmadan 500 mil yol almak, **27.** varmak, ulaşmak, erişmek, vasıl olmak, yanaşmak. **The ship made port on Friday** : Gemi cuma günü limana vardı. **to ~ Boston** : Boston'a ulaşmak. **28.** yetişmek, (vaktinde) erişmek/ulaşmak. **If you hurry, you can ~ the next flight** : Acele edersen bir sonraki uçağa yetişirsin. **He barely made the train** : Trene güçlükle yetişti. **29.** *k.d.* (bir mevkie) yükselmek, terfi etmek, ulaşmak. **to ~ colonel** : albaylığa yükselmek, **30.** adı geçmek, (gazete sayfasını) işgal etmek. **to ~ the front page** : gazetenin ilk sayfasına geçmek, **31.** (iskambilde vb.) (a) bir el oyun kazanmak, (b) kartları karıştırmak. *to ~ the deck.* **32.** (oyunda) sayı kazanmak, **33.** (elektrik devresi) kapa(n)mak, **34.** gözükmek, görünmek, (kendini belirtilen durumda) göstermek. **to ~ merry** : şen görünmek, **35.** yapılmak. *This toy house ~s easily : just fold on the dotted lines.* **36.** (met) kabarmak, yükselmek, **37.** düzeltmek, tanzim etmek, hazırlamak. *to ~ a bed.* **38.** (bir hareket) yapmak, göstermek. *to ~ a gesture.* **39.** *argo* cinsel ilişkide bulunmak, *kaba* sikmek. *He's been pretending that he made her when they went camping.* **40.** ...-tirmek : **make** fiili önüne geldiği fiili ettirgen yapar : **cry** : ağlamak; **make cry** : ağlatmak. **wait** : beklemek. **make wait** : bekletmek gibi, **41.** *k.d.* yeltenmek, ... üzere olmak. **He made to speak, but I stopped him** : Konuşmaya yeltendi, fakat ben susturdum. **42.** güzelleştirmek, güzel göstermek. **It's the bright paint which really ~s the room** : Parlak boya odayı gerçekten güzel gösteriyor. **43.** *esk.* yemek. **~ a good/hearty meal** : iyi/doyurucu bir yemek yemek, **44.** *k.d.* yerleşmek, yer/mevki sağlamak. **He made the football team** : Futbol takımına yerleşti. **45. ~ a clean breast of** : itiraf etmek, içini boşaltmak, **46. ~ a difference** : fark etmek, farklı olmak, **47. ~ a face** : somurtmak, surat asmak, yüzünü buruşturmak, **48. ~ a fire** : ateş yakmak, **49. ~ after** : izlemek, takip etmek, kovalamak, peşinden gitmek, **50. ~ an example of one** : ibret olsun diye cezalandırmak, **51. ~ a night of it** : sabaha kadar eğlenmek, **52. ~ a play for** : elde etmeye çalışmak, **53. ~ a point** : mim koymak, **54. ~ a point of** : (a) önem/ehemmiyet vermek, önemle üzerinde durmak, (bir hususta) titiz/dikkatli olmak/davranmak, (b) esaslı tutmak, **55. ~ as if = ~ as though** : ...gibi davranmak, ...süsü vermek, ...taslamak, yapar gibi görünmek, **56. ~ away with** : (a) çalmak, yürütmek, alıp götürmek, *argo* araklamak. *The treasurer made away with the club's money.* (b) öldürmek, yok etmek, **57. ~ believe** : ...taslamak, ...imiş gibi görünmek/davranmak, ... süsü vermek, ...olduğuna inan(dır)mak. *The little girl liked to ~ believe she was a princess.* **58. ~ bold** : cür'et/cesaret göstermek, **59. ~ book** *argo* (at yarışı vb.) toplu bahis kabul etmek, **60. ~ both ends meet** : kazancı masrafına yetişmek, (alâküllühal) geçinip gitmek, olanla idare etmek, ayağını yorganına

göre uzatmak, iki ucunu bir araya getirmek, **61. ~ do** : elde mevcut olanla idare/iktifa etmek, yetinmek, onsuz da yaşamak. *During the war we had no butter or coffe, but we made do. You'll have to ~ do with cold meat for dinner.* **62. ~ do and mend** : yeni bir şey (elbise vb.) almadan mevcutla (yamayarak, tamirle vb.) idare etmek, **63. ~ eyes at** : göz etmek, (çapkınca) göz kırpmak, **64. ~ fast** : sağlamlaştırmak, sıkıştırmak, **65. ~ for** : (a) -e doğru yürümek/gitmek, yaklaşmak. **~ for home** : eve doğru yürümek, evin yolunu tutmak. (b) hücum etmek, saldırmak, hamle etmek, ileri atılmak, (c) sağlamak, temin etmek, faydası/yardımı olmak. *This incident will not ~ for peace. Careful driving ~s for fewer accidents.* **66. ~ fun of** : ...ile eğlenmek/alay etmek. **He made fun of me** : Benimle alay etti. **67. ~ good** : (a) telâfi etmek, (b) başarmak, muvaffak olmak. *He has talent and he'll ~ good.* (c) *gen.* **~ good on** : (söz, vait) tutmak, yerine getirmek, (d) ispatlamak, kanıtlamak. *Can you ~ your claim good?* **68. ~ head** : dayanmak, direnmek, karşı durmak, mukavemet etmek, **69. ~ head or tail of** : anlamak, bir mana vermek. **Can you ~ head or tail of the letter?** Mektuba bir mana verebildin mi? **70. ~ it** *k.d.* (a) başarmak, muvaffak olmak, (gayeye/hedefe) ulaşmak/erişmek/yetişmek, kazanmak. *to ~ it through college. to ~ it to the train.* (b) **~ it with ...** *kaba* ... ile cinsel ilişkide bulunmak, sikmek. *Bill says he has made it with Sue.* **71. ~ like** *argo* (a) taklit etmek, ...rolü yapmak, (b) (bir kimsenin yaptığı işi) yapmak, (işi) üzerine almak. **to ~ like a cook** : aşçılık yapmak, aşçılık işini üzerine almak, **72. ~ love** : sevişmek, cinsel ilişkide bulunmak, **73. ~ no bones of it** : (a) bir işi tereddütsüz hemen yapmak, çekinmemek, tereddüt etmemek, (b) saklamamak, açıkça itiraf etmek, **74. ~ of** : anlamak, yorumlamak, mana vermek, anlam/mana çıkarmak, **75. ~ off** : sıvışmak, kaçmak, tüymek, **76. ~ off with** : çalmak, hırsızlamak, alıp götürmek, yürütmek, *argo* araklamak. *He made off with some apples. Thieves made off with her jewelry.* **77. ~ or break** : ya kazanmak ya da batırmak, **78. ~ out** : (a) (çek, makbuz vb.) yazmak, yazıp bitirmek. *He made out his application for university.* (b) ispatlamak, kanıtlamak, ispat etmek. *That ~s you out most selfish.* (c) anlamak, kavramak, mana çıkarmak, farkına varmak. *The boy had a hard time to ~ out the problem.* (d) ima etmek, demek istemek, (anlamını) kastetmek, suçlamak, itham etmek, ...yerine koymak. **He made me out to be a liar** : Beni yalancı yerine koydu/yalancılıkla suçladı. (e) *k.d.* başarmak, idare etmek. *How are you making out in your new job? We must try to ~ out with what we have.* (f) *argo* sevişmek, öpüşmek, cinsel ilişkide bulunmak, (g) fark etmek, görmek, farkına varmak, (göz ile) seçmek. *I can barely ~ out three ships near the horizon.* **79. ~ over** : (a) (modelini) değiştirmek, yenilemek, tadil etmek. *to ~ over a dress/a page.* (b) devretmek, ferağ etmek, bağışlamak, *Grandfather made over his farm to my father.* **80. ~ peace** : barışmak, sulh yapmak, **81. ~ room** : yer vermek, yer açmak/hazırlamak, **82. ~ sail** : yelken açmak, **83. ~ sense** : anlamlı/manalı olmak, mana ifade etmek, makul/akla yakın olmak, **84. ~ shift = ~ do** : olanla geçinip gitmek, **85. ~ short work of** : bir çırpıda/çabucak bitirmek, **86. ~ something of** : (a) izam etmek, büyütmek, pireyi deve yapmak, önemli imiş gibi göstermek. (b) bahane edip kavga çıkarmak, **87. ~ sure** : emin olmak, kanaat getirmek, güvence/teminat altına almak, **88. ~ the best of** : azamî derecede yararlanmak/istifade etmek, mihneti kendine zevk edinmek, **89. ~ the feathers fly** *k.d.* (a) gayretle/seve seve çalışmak. (b) **~ the fur fly** *d.d.* kıyametleri koparmak, **90. ~ the grade** : (a) başarmak, (b) istenilen nitelikte olmak, **91. ~ the most of** : mümkün olduğu kadar yararlanmak/fayda/çıkar sağlamak. kendine yararlı hâle getirmek, **92. ~ the scene** : (bir olaya/işe) katılmak, hazır bulunmak. *I'm too tired to ~ the scene, let's go home.* **93. ~ time** : hızla gitmek, ilerlemek, (yolu) kısa zamanda almak, vakit kazanmak, **94. ~ up** : (a) oluşturmak, teşkil etmek. **Girls ~ up most of that class** : Kızlar o sınıfta çoğunluğu oluşturur. *A car is made up of many different parts.* (b) toplamak, bir araya getirmek, yapmak, düzenlemek, tertiplemek. (c) uydurmak, icat etmek. *to ~ up a story.* (d) **~ up for** *d.d.* telâfi etmek, karşılamak. **~ up for lost time** : kaybolan/boşa giden vakti telâfi etmek. (e) tamamlamak. *to ~ up the money (to the right amount).* (f) düzenlemek, düzene/intizama sokmak,

tertiplemek, (yatak) yapmak/hazırlamak. *Bring the sheets and ~ up the bed.* (g) karar vermek. **~ up one's mind** : karar(ını) vermek. (h) anlaşmazlıkları dostça çözümlemek/halletmek, uyuşmak, anlaşmak, anlaşmaya varmak. (i) (kavgadan sonra) barışmak. *You don't really hate each other, so why don't you kiss and ~ up?* (j) makyaj yapmak, giyinip makyaj yaparak sahneye çıkmaya hazırlanmak. *She ~s herself up. You have ten minutes in which to ~ up.* (k) boyanmak, pudra/ruj vb. sürmek, (l) *basım* dizmek, baskıya hazırlamak. *to ~ up a page/a book.* (m) biçip dikmek. *I've made up the dress/the curtains.* (n) (borcunu) ödemek, ödeyip hesabı kapatmak. *You must ~ up what you owe before the end of the year.* (o) (ilâç/reçete) hazırlamak. *He made up the doctor's prescription.* **95. ~ up to** *k.d.* (a) yaltaklanmak, yaranmak, yüzüne gülmek, gözüne girmeye çalışmak. *Many people ~ up to him only because of his wealth.* (b) flört etmek, gönlünü kazanmaya çalışmak, (c) **~ (it) up to sf.o. for sth.** : ödeşmek, (bir iyiliğin) altından kalkmak/karşılığını vermek, telâfi etmek. *You've been so kind. I'll ~ it all up to you one day. How can we ~ (it) up to them for all the worry we've caused them.* **96. ~ water** *bk.:* **urinate, 97. ~ way** : (a) yol açmak, (kenara çekilerek) yol vermek. *The people made way for the President.* (b) (yol açarak) ilerlemek. *~ way through the forest.* **98. ~ with** *ABD- argo* hazırlamak, getirmek, vermek. **I'm hungry, ~ with the dinner** : Karnım aç, yemeği hazırla. ***e.a.-1.*** *form, build, produce, fabricate, create, construct, manufacture,* ***2.*** *cause, engage, bring about,* ***4.*** *fix, prepare,* ***6.*** *convert, transform, change, turn,* ***7.*** *compel, force, induce, cause,* ***8.*** *occasion,* ***9.*** *earn, gain, acquire, get, obtain, secure, procure,* ***11.*** *draw up, enact,* ***12.*** *effect, perform, execute,* ***13.*** *establish, enact,* ***14.*** *appoint, name,* ***15.*** *become, prove to be,* ***17.*** *judge, interpret,* ***18.*** *estimate, reckon,* ***19.*** *compose, form,* ***23.*** *constitute, provide,* ***25.*** *utter, put forth,* ***27.*** *arrive, reach,* ***28.*** *arrive in time,* ***43.*** *eat,* ***49.*** *follow, chase, pursue,* ***55.*** *pretend, act as if,* ***56.*** *(a) steal, (b) kill,* ***57.*** *pretend, feign,* ***64.*** *fasten, secure,* ***65.*** *(a) approach, go toward, (b) attack, lunge at,* ***66.*** *mock, ridicule,* ***67.*** *(b) succeed, (c) fulfill, (d) prove,* ***69.*** *understand,* ***70.*** *(a) succeed, achieve, (b) have sex,* ***71.*** *(a) imitate, impersonate,* ***75.*** *run away,* ***78.*** *(a) write, (b) prove, establish, (c) comprehend, discern, decipher, (d) imply, suggest, impute, (e) manage, succeed, get along, (g) distinguish,* ***79.*** *(a) alter, remodel, renovate, refashion, (b) transfer,* ***94.*** *(a) constitute, form, (b) construct, compile, (c) invent, concoct, (d) compensate, (e) complete, (f) arrange, (g) decide, conclude, (n) repay, (o) prepare,* ***95.*** *(a) fawn on, flatter, (b) flirt with,* ***98.*** *prepare, produce, bring.*

make2, *is.* **1.** yapı, yapılış, yapım, şekil, biçim, üslûp, **2.** imalât, mamulât, marka, cins, çeşit. **cars of all ~s** : her marka otomobil. **Our own ~** : Kendi imalâtımız. **This watch has gone wrong, I wish I'd bought a better ~** : Bu saat iyi işlemiyor, keşke daha iyi bir marka alsaydım. **3.** huy, tabiat, karakter, yaratılış, fıtrat, **4.** yapma, imal/inşa etme, **5.** verim, randıman, (elde edilen) ürün (miktarı), hasılat, **6. on the ~** *k.d.* (a) kendi kazancı/çıkarı peşinde koşan, ne yapıp yapıp zengin/başarılı olmak için çalışan. **to be on the ~** : kendi kazancı/çıkarı peşinde koşmak, ne yapıp yapıp zengin/başarılı olmak için çalışmak, (b) büyüyen, ilerleyen, gelişen, (c) *argo* zamparalık yapan, cinsel ilişki kurmaya çalışan, **7.** (iskambilde) koz çıkarma, **8.** *elekt.* (devre) kapanma, **9.** *esk.* eşit, denk, muadil, eş. ***e.a.-1.*** *form, build, style,* ***2.*** *brand,* ***3.*** *disposition, character, nature,* ***5.*** *output,* ***6.*** *(a) increasing, advancing,* ***9.*** *equal, peer, mate.*

makebate, *is. esk.* kışkırtıcı, kavga ve dövüşü teşvik eden, yangına körükle giden kimse.

make-believe, *is.&sf.* **1. make-belief** *d.d.* yalandan inanma, inanmış görünme, **2.** hayalî, uydurma, sahte, yapmacık. *He lives in a world of ~ (a ~ world) if he thinks he can succeed without working hard.* ***e.a.- 1.*** *pretense,* ***2.*** *pretended, feigned, made-up, unreal, imaginary.*

make-do, *sf.&is.* eğreti, yasak savan, geçici (tedbir), idareimaslahat. ***e.a.-*** *makeshift.*

makefast, *is. den.* (palamarın bağlandığı) iskele babası, şamandıra.

maker, *is.* **1.** yapıcı, yapan, -cı/-ci. **shoemaker** : kunduracı. **dress-maker** : terzi, **2.** *b.h.* Allah, Tanrı, Yaratıcı, **3.** taahhütname/senet/bono veren/imzalayan kimse, **4. go to one's ~** =

meet one's ~ : ölmek, rahmeti rahmana kavuşmak, **5.** *esk.* şair, **6.** imalâtçı, yapımcı, **7.** (briç) ilk başarılı el gelen oyuncu. ***e.a.-2.*** *creator, author, God,* ***4.*** *die,* ***5.*** *poet,* ***6.*** *manufacturer.*

make-ready, *is.* baskıya hazırlama.

maker's mark, *is.* kuyumcu damgası : bir mücevher üzerine yapan kuyumcunun vurduğu damga.

makeshift, *sf.&is.* eğreti, geçici, muvakkat (tedbir), idareimaslahat, yasak savma. *This is just a ~ arrangement of the furniture, I'll change it when the floor's been cleaned.* ***e.a.-*** *make-do, contrivance, emergency, temporary, improvised, substitute.*

make-up = makeup, *is.* **1.** makyaj malzemesi : allık, pudra, ruj vb. **2.** süslenme, boyanma, makyaj yapma, allık/pudra/ruj sürme. *too much ~ looks unnatural.* **3.** (a) makyajın yarattığı etki. *Her ~ is too showy.* (b) (makyajla elde edilen) görünüş. *She changed his ~ of an old man for that of a Chinese.* **4.** yapı(lış), bünye, teşekkülât. *the ~ of a criminal. The ~ of his character can't be changed at his age.* **5.** (kitap/gazete vb.) dizgi, sayfa düzeni, tertip, mizanpaj, **6.** bütünleme (sınavı), ikmal (imtihanı).

makeweight, *is.* **1.** abra, teraziyi ayarlamak için hafif gelen kefesine konulan ağırlık, **2.** dara, **3.** boşluk dolduran kimse/şey, takım tamam olsun diye eklenen değersiz kimse/şey. ***e.a.-2.*** *counterbalance, counterpoise, counterweight.*

make-work, *sf.&is.* **1.** uydurma iş : işçiler boş kalmasın diye yaptırılan fuzulî iş, **2.** işsizler için iş bulma, **3.** işleyecek tarzda düzenlenmiş.

making, *is.* **1.** yapma, imal etme. **bread-making** : ekmek yapma/pişirme. **cheese ~** : peynir yapma. **beermaking** : bira yapma, **2.** yapı, bünye, teşekkül(at), **3.** başarı sebebi. **be the ~ of** : başarı sebebi ...olmak. **Discipline is the ~ of a soldier** : Askeri asker yapan disiplindir. **4.** *gen.* **~s** : yetenek, kabiliyet, istidat, nitelik (ler). *He has the ~s of a first-rate officer/of a great artist.* **He has the ~s of a man** : Adam olacağa benziyor. *He has in him the ~s of a great man.* **5. ~s** : malzeme, (bir şeyin yapıldığı) maddeler. *the ~s of a meal.* **6.** mamul madde, **7.** üretilen/yapılan miktar. *a ~ of butter.* **8. in the ~** : (a) yapılırken, imal edilirken, imalât esnasında. **It was spoilt in the ~** : Yapılırken bozulmuştu. (b) (yapılmaya vb.) hazır, üretim safhasında, üretilmekte, gelişmekte. *There is a fortune in the ~ for anyone willing to work hard.* ***e.a.- 2.*** *structure, constitution, composition, make-up,* ***4.*** *capacity, potential,* ***7.*** *batch.*

Makkah = Mecca, *is.* Mekke.

mal-, *ön ek* "kötü/fena/yanlış/yetersiz". *ör.: malodorous, malfunction, malcontent, malnourished.*

malabsorption, *is.* kötü emilim : sindirim kanalında besinlerin gerektiği gibi emilmemesi.

Malacca cane, *is.* Malaka bastonu, kestane rengi bir baston.

malaceous, *sf. bot.* elmagillerden : elma, armut, ayva, muşmula, malta eriği, alıç vb.

malachite, *is.* bakır taşı, malakit, yeşil renkli bakır karbonat : CuCO3(OH)2. Süs eşyası yapmakta kullanılır. **~ green** : bakır yeşili, bakır taşından yapılan koyu mavimtrak yeşil boya.

malaco- = malac-, *ön ek* **1.** "yumuşak". *ör.: malacopterygian,* **2.** "yumuşakça". *ör.: malacology.* ***e.a.- 1.*** *soft,* ***2.*** *mollusk.*

malacology, *is.* yumuşakçalar bilimi. **malacologist** : yumuşakçalar bilimi uzmanı.

malacophyllous, *sf. bot.* yumuşak (ve etli) yapraklı.

malacopterygian, *sf.* yumuşak yüzgeçli (balık).

malacostracan, *is.&sf. zool.* yengeçgiller (e ait) : *Malacostraca* sınıfından eklem bacaklılar (yengeç, ıstakoz, karides vb.) ile ilgili.

maladaptation, *is.* uyumsuzluk.

maladapted, *sf.* uyumsuz, uyum sağlayamamış.

maladaptive, *sf.* uyumsuz, uyum sağlayamayan.

maladjusted, *s.* uyumsuz, (çevreye/koşullara) intibak edemeyen.

maladjustment, *is.* uyumsuzluk, intibaksızlık.

maladminister, *gl.f.* kötü yönetmek, fena idare etmek.

maladministration, *is.* kötü yönetim, fena idare.

maladroit, *sf.* **1.** beceriksiz, sakar, maharetsiz, hünersiz, eli işe yakışmaz, **2. ~ly** : beceriksizce, sakarca, **3. ~ness** : beceriksizlik, sakarlık. ***e.a.-1.*** *clumsy, awkward, bungling, tactless, unskillful, blundering.* ***k.a.- 1.*** *adroit, skillful.*

malady, *is., ç.* **-dies 1.** sayrılık, hastalık, illet, dert. *a severe ~.* **2.** düzensizlik, bozukluk. **social maladies** : Toplumsal düzensizlikler. *Poverty is a social ~.* ***e.a.- 1.*** *illness, sickness, disease.*

mala fide, *Lât.* kötü niyetle/maksatla, suiniyetle. ***e.a.-*** *in bad faith.*

Malaga, *is.* **1.** Malaga : İspanya'nın Akdeniz kıyısında bir liman kenti, **2.** (Malaga'da yetişen) tatlı misket üzümü, **3.** (bu üzümden yapılan) Malaga şarabı.

Malagasy, *sf.&is., ç.* **-gasy, -gasies 1.** Madagaskar+, Madagaskarlı, **2.** Madagaskar dili, **3.** Madagaskar halkına/diline ait, **4. ~ Republic** : Madagaskar Cumhuriyeti (eski adı). *Fr.:* ***République Malagache.***

malaguena, *is.* **1.** Malaga halk şarkısı, **2.** bir nevi İspanyol dansı.

malaise, *is.* kırıklık, keyifsizlik, rahatsızlık, dermansızlık.

malamute, *is. ABD-Cnd.* Alaska köpeği : kalın uzun tüylü olup kızaklara koşulur. **malemute, malemiut** *d.d.*

malanders, *is. vet. patol.* atlarda dizin iç tarafında meydana gelen çatlak/yara.

malapert, *sf. esk.* **1.** arsız, küstah, yüzsüz, utanmaz, terbiyesiz, **2. ~ly** : arsızca, küstahça, yüzsüzlükle, terbiyesizce, **3. ~ness** : arsızlık, küstahlık, yüzsüzlük, utanmazlık, terbiyesizlik. ***e.a.-1.*** *impudent, forward, bold, saucy.*

malapportion, *gl.f.* oransız/yanlış/haksız/uygunsuz dağıtmak/paylaştırmak/tevzi etmek. **~ment** : uygunsuz dağıtım.

malaprop, *sf.* saçma, gülünç, uygunsuz (söz vb.).

malapropism, *is.* **1.** kelimeleri yanlış/uygunsuzca kullanma, benzer seslileri gülünç bir şekilde birbirine karıştırma : *immortality* yerine *immorality* gibi. Örnek: *They believe the immorality of the souls.* **2.** saçmalama, zırvalama. Örnek: *Lead the way and we'll precede. Malapropism* çok defa bilmeden, fakat bazan da güldürü için kasten yapılır.

malapropos, *sf.&zf.* uygunsuz(ca), yersiz/münasebetsiz /yakışıksız (bir şekilde). ***e.a.-*** *inappropriate(ly), inopportunate(ly).*

malar, *sf.&is. anat.* elmacık kemiği+. **~ bone** : elmacık kemiği. ***e.a.-*** *zygomatic bone.*

malaria, *is.* **1.** *patol.* sıtma : *Anopheles* cinsi sivrisineğin taşıdığı *Plasmodium* mikrobunun sebep olduğu ateşli hastalık, **2.** *esk.* bozuk/zehirli hava, **3. malarial = malarian = malarious** : sıtmalı. ***e.a.-1.*** *paludism, swamp fever,* ***2.*** *miasma.*

malariology, *is.* **1.** sıtma bilimi, **2. malariologist** : sıtma uzmanı.

malarkey = malarky, *is. k.d.* saçma söz/yazı, palavra, yanıltıcı/kışkırtıcı söz/yazı ***e.a.-*** *bunkum, bunk*

malate, *is. kim.* malat : elma asidinin tuzu/esteri.

Malawi, *is.* Malavi : GD Afrika'da bir cumhuriyet, eski adı : **Nyasaland.**

Malay, *sf.&is.* **1.** Malaya+, Malayalı, Malaya yarımadası ve civarındaki adalar halkı(na ait), **2.** Malayca, Malaya dili, **3.** bir çeşit iri tavuk, **4. ~n** : Malaya+, Malayalı, **5. ~ Archipelago = Malaysia** : Malezya : GD Asya'da Sumatra, Moluccas, Borneo, Filipin, Celebes ve Timor adaları grubu.

Malaysia, *is.* **1.** Malezya : GD Asya'da Malaya, Sabah, Sarawak ve Singapur'u içine alan bağımsız federasyon, **2.** *bk.:* **Malay Archipelago.**

malcontent, *sf.&is.* **1.** hoşnutsuz, küskün, sızlanan, memnun/tatmin olmayan, gayrimemnun (kimse), **2.** mevcut yönetimden/hükûmetten/ekonomik sistemden memnun olmayan (kimse), **3. ~tedly** : hoşnutsuzlukla, memnun olmayarak, **4. ~tedness** : hoşnutsuzluk, küskünlük, memnuniyetsizlik. ***e.a.-1.*** *dissatisfied, discontented.*

mal de mer, *is. Fr.* deniz tutması. ***e.a.-*** *seasickness.*

maldevelopment, *is.* körelme, kötü/yetersiz gelişme, dumura uğrama, gelişememe.

maldistribution, *is.* kötü/yanlış dağıtım/dağılım, eşitsizlik, dengesizlik : nüfusun, servetin, kaynakların bölgeler ve bireyler arasında dengesizlik/eşitsizlik doğuracak biçimde dağılımı.

mal du pays, *is. Fr.* evseme, yurtsama, yurt özlemi, daüssıla. ***e.a.-*** *homesickness.*

male, *sf.&is.* **1.** erkek (insan/hayvan/bitki). *There were 3 puppies in the litter, 2 males and one female. A ~ monkey.* **2.** erkek+, erkeğe ait/yaraşır/mahsus, erkekçe. **a ~ voice** : erkek sesi.

3. erkekler(den oluşan). **a ~ choir** : erkekler korosu, **4.** *bot.* (a) erkek, eril, (b) (tohum hk.) *bk.:* **staminate**, **5.** *mak.* erkek (vida, makine parçası vb.), **6.** eril, erkeklik+. **the ~ organs** : erkeklik uzvu. ***e.a.- 1&2. masculine, 2. manly.*** ***k.a.-*** *female.* ***eş ses.-*** *mail.*

male-, *ön ek* Lâtince asıllı kelimelerin önüne gelerek "kötülük, mel'anet vb." anlamı katar : *Malediction* gibi. *bk.:* **mal-.**

maleate, *is. kim.* maleat, maleik asit tuzu/esteri.

maledict, *sf.&gl.f.* **1.** *esk.* lânetli, beddualı, mel'un, lânete/bedduaya uğramış, **2.** lânetlemek, lânet/beddua/tel'in etmek. ***e.a.-1.*** *accursed,* ***2.*** *curse, execrate.*

malediction, *is.* **1.** lânet, beddua, lânetleme, tel'in, **2.** iftira, bühtan, karacılık. ***e.a.-1.*** *damning, execration, curse,* ***2.*** *slander, calumny.* ***k.a.-1.*** *benediction.*

maledictive = maledictory, *sf.* lânetli, lânete/ bedduaya uğramış, lânetlenmiş.

malefaction, *is.* cürüm cinayet, kötülük, kötü hareket. ***e.a.-*** *crime, wrongdoing.*

malefactor, *is.* **1.** mücrim, cani, suçlu, kötülük eden kimse, **2.** mel'un, hain. lânetli, günahkâr kimse, (kadın ise : **malefactress** denir). ***e.a.-1.*** *criminal, felon, culprit,* ***2.*** *evildoer.* ***k.a.-*** *benefactor.*

male fern, *is.* erkek eğrelti *(Dryopteris filixmas) :* Hekimlikte bağırsak kurtlarını öldürmekte kullanılır.

malefic, *sf.* kötü, mel'un, kötücül, bedhah, fena, muzır, meş'um, menhus, habis. ***e.a.-*** *malign, baneful, malicious, baleful, harmful, evil.*

maleficence, *is.* kötülük, mel'anet, fenalık, muzırlık, şeamet, uğursuzluk, habaset, habislik, kötü/fena hâl/hareket/karakter.

maleficent, *sf.* kötü, mel'un, kötücül, bedhah, fena, muzır, meş'um, menhus, habis. ***e.a.-*** *malicious, baleful, harmful, evil, malefic.* ***k.a.-*** *beneficient.*

maleic acid, *is. kim.* maleik asit : HOOC-CH=COOH. Beyaz kristalli katı madde. Kumaş boyamakta, sentetik reçine yapımında, yağların muhafazasında kullanılır.

malemute, *is. bk.:* **malamute.**

maleness, *is.* erkeklik, er(il)lik.

malentendu, *is., ç.* **-dus** *Fr.* yanlışlık, yanlış anla(şıl)ma, suitefehhüm. ***e.a.-*** *misunderstanding, mistake, misconception.*

malevolence, *is.* kötü niyet, kin(darlık), kötücüllük, kötü yüreklilik, nefret. ***e.a.-malice,*** *hatred, ill will.* ***k.a.-benevolence.***

malevolent, *sf.* **1.** kötü niyetli, kinci, kindar, garezkâr, kötücül, kötü yürekli, intikamcı, zararlı, **2. ~ly** : kötü niyetle, kinle. garezle, garezkârane, intikam duygusu ile. ***e.a.-1.*** *malicious, ill-disposed, vindictive, evil, harmful. injurious.* ***k.a.-1.*** *benevolence.*

malfeasance, *is. huk.* (memur hakkında) yasa dışı davranış, kanuna aykırı hareket, görevi kötüye kullanma, suiistimal. *bk.:* **misfaisance.** ***e.a.-wrongdoing, misconduct.***

malfeasant, *sf. huk.* yasa dışı davranan, kanuna aykırı hareket eden, görevi kötüye kullanan (memur).

malformation, *is.* sakatlık, kusur(luluk), kusurlu yapılış/teşekkül, sakat bünye.

malformed, *sf.* sakat, kusurlu, sakat bünyeli/yapılı.

malfunction, *is.&gs.f.* kusurlu/hatalı işleme(k), doğru dürüst işlememe(k).

malgré lui, *Fr.* istemeyerek, elinde olmayarak, kerhen. ***e.a.-in spite of himself, despite his intent.***

malic, *sf.* **1.** elma+, elmaya ait, elmadan yapılmış/çıkarılmış, **2.** *kim.* elma asidinden/malik asitten türemiş, **3. ~ acid** : elma asidi, malik asit : COOHCH2(OH)COOH. Elma ve benzeri meyvelerde bulunur. Hayvan metabolizmasında ara ürün olarak husule gelir.

malice, *is.* **1.** kötülük, kötü niyet, suiniyet, garez, kin, bedhahlık. **bear ~** : kin/garez beslemek, kötü niyeti olmak. **bear s.o. no ~** : birine karşı kötü niyet beslememek. **with ~ towards none** : hiç kimseye karşı kötü niyeti olmaksızın, **2. ~ aforethought = ~ prepense** : (kötülük/cinayet) tasarlama/kurma, kasıt, taammüt. **with ~ aforethought** : taammüden, tasarlayıp kurarak, **3.** muziplik, iğneleme. ***e.a.-1.*** *animosity, enmity, malevolence, rancor, grudge, evil intent, spite, malignity, malignancy, spleen.* ***k.a.-1.*** *benevolence, good will, charity.*

malicious, *sf.* **1.** kötü niyetli, suiniyet besleyen, garezkâr, kindar, kinci, bedhah. ~ *gossip.* **2.** *huk.* kasıtlı, kasten yapılan/işlenen, kurulup tasarlanmış, kötü niyete müstenit, **3. ~ly** : kasden, kötü niyetle, taammüden, **4. ~ness** : kasıt, kötü niyet, garez, kin. ***e.a.-1.*** *spiteful, malevolent, malign.*

malign, *sf.&gl.f.* **1.** kötücül, bedhah, habis, uğursuz, meş'um, zararlı, tehlikeli. *Gambling often has a ~ influence.* **2.** kötü niyetli, kinci, kindar, hain, **3.** iftira etmek, kara çalmak, günahına girmek, leke sürmek. ~ *an innocent person.* **4. ~er** : kötücül/kötü niyetli/kindar/hain kimse, karacı, iftiracı, müfteri, **5. ~ly** : iftira ile, kötü niyetle, kin ve garezle, haince, uğursuzca, habisane. ***e.a.- 1.*** *evil, pernicious, baleful,* ***2.*** *malevolent, malicious,* ***3.*** *slander, defame, libel, disparage, revile, vilify.*

malignance = malignancy, *is., ç.* **-cies 1.** kötüiük, habislik, habaset, **2.** zarar(lılık), uğursuzluk, şeamet, tehlike. *the ~ of war.* **3.** *tıp* kötücül ur, habis tümör.

malignant, *sf.* **1.** kötücül, bedhah, uğursuz, habis, zarar /ıstırap veren, muzır, şerir. *a ~ nature. a ~ look.* **2.** çok tehlikeli, zararlı, tahripkâr, **3.** *patol.* öldürücü, vahim, habis. ~ *tumor. ~ cholera.* **4. ~ly** : kötü niyetle, uğursuzca, vahim/öldürücü bir şekilde. ***e.a.-1.*** *spiteful, malevolent,* ***2.*** *perilous, harmful, hurtful, dangerous,* ***3.*** *deadly.* ***k.a.-1&3.*** *benign.*

malignity, *is., ç.* **-ties 1.** kötücüllük, kötü niyetlilik, bedhahlık, suiniyet/kin besleme, **2.** kötü niyet, kin, garez, hınç, **3.** öldürücülük, habaset, vahamet. ***e.a.- 1.*** *malevolence, ill will, malice,* ***3.*** *virulence, malignancy.* ***k.a.-*** *benignity.*

malihini, *is.* Hawai'de yabancı olan kimse.

Maliki, *is.* Maliki mezhebi : Müslümanlıkta Sünnîliğin dört dalından biri. *bk.:* **Hanafi, Hanbali, Shafii.**

malines, *is.* **1. maline** *d.d.* ince tül, peçelik (şapka vb. süslemekte kullanılır), **2.***bk.:* **Mechlin lace.**

malinger, *gs.f.* **1.** sayrımsamak, hastalık taslamak, (işten/görevden kaçınmak için) temarüz etmek, yalandan kendini hasta göstermek, **2. ~er** : sayrımsar, hastalık taslayan, temarüz eden, yalandan hasta gözükerek görevden kaçan kimse.

malison, *is. esk.* beddua, lânet. ***e.a.-*** *curse, malediction.*

malkin, *is. Brit.- k.d.* **1.** (a) pasaklı (kadın), (b) şırfıntı, aşüfte, iffetsiz kadın, **2.** korkuluk, bostan korkuluğu, kukla, **3.** kedi, **4.** tavşan. ***e.a.-*** *1. (a) slattern, (b) lewd,* ***2.*** *scarecrow, effigy,* ***3.*** *cat,* ***4.*** *hare.*

mall, *is.* **1.**ağaçlı yol, gezi, mesire, **2.** *ABD-Cnd.* (yayalara mahsus açık veya kapalı) çarşı : taşıtlara kapalı, yayalar için gezecek/oturacak yerleri olan ve çeşitli mağazaları içine alan alış veriş yeri (bazan etrafında araba park sahası bulunur), **3.** yol ayrım şeridi : gidiş geliş yollarını ayıran çimenlik şerit, **4.** halka top oyunu/sopası/sahası, **5.** *az kul. bk.:* **maul.**

mallanders, *is. bk.:* **malanders.**

mallard, *is., ç.* **-lards/lard** *zool.* yeşilbaş, yaban ördeği *(Anas platyrhynchos) :* tüyleri kahverengi, erkeği yeşilbaşlı ördek.

malleability, *is.* dövülgenlik, dövülürlük.

malleable, *sf.* **1.** dövülgen, dövülür, çekiçle dövülerek işlenebilir (maden). *Gold, silver and copper are ~ metals.* **2.** uysal, yumuşak huylu, kolay uyar, kolay şekil verilebilir/işlenebilir. *The ~ mind of a child. Tactics that are ~ and vary with circumstances.* **3. ~ iron = ~ cast iron** : dövme demir, dövülgen demir, yavaş ısıtılıp soğutularak dövülgen hâle getirilen dökme demir, **3. ~ness** *bk.:* **malleability, 4. malleably** : uysallıkla. ***e.a.-1.*** *bk.: plastic,* ***2.*** *adaptable, tractable, flexible, pliable, impressionable, docile, compliant.* ***k.a.-1.*** *refractory, intractable,* ***2.*** *rigid, stiff, hard, firm, unyielding, inflexible, inelastic.*

mallee, *is. bot.* **1.** bodur okaliptüs *(Eucalyptus dumosa, E. oleosa) :* Avustralya'da bazan sık/geniş çalılıklar oluşturur, **2.** okaliptüs çalılığı.

mallemuck = mollymawk, *is. k.d.* iri deniz kuşu : iri martı, albatros vb.

mallenders, *is. bk.:* **malanders.**

malleolus, *is., ç.* **-oli** *anat.* aşık (kemiği) çıkıntısı : aşık kemiğinin topuğun iki tarafındaki yuvarlak çıkıntısı. **malleolar** : aşık çıkıntısına ait.

mallet, *is.* **1.** tokmak, tokaç, ağaç veya lâstik başlı çekiç, **2.** (kroket oyununda) sopa, **3.** (poloda) uzun saplı sopa/değnek, **4.** çomak : davul vb. çomağı.

malleus, *is., ç.* **mallei** *anat.* (orta kulaktaki) çekiç (kemiği). **hammer** *d.d. bk.:* **incus** (1), **stapes.**

mallow, *is. bot.* **1.** ebegümeci *(Malva sylvestris).* **dwarf/running ~** : Amerika ebegümeci *(M. rotundifolia),* **2.** hatmi, sarı hatmi, pamuk, bamya gibi ebegümecigilerden herhangi bir bitki, **3. marsh ~** : hatmi *(Althea officinalis),* **4. musk ~** : amber çiçeği *(Hibiscus abelmochus),* **5. yellow ~ = Indian ~** : sarı hatmi *(Abutilon),* **6. ~ rose** : pembe bamya *(Hibiscus moscheutos)* : pembe çiçekler açan bamya türü.

malm, *is.* **1.** yumuşak kireç taşı : gevrek, kolay ufalanır cinsi, **2.** GD İngiltere'deki kireçli arazi, **3.** tuğla toprağı: tuğla yapmakta kullanılan kil ve kireç karışımı.

malmsey, *is., ç.* **-seys 1.** tatlı şarap : Yunanistan ve İspanya'da yapılır, **2.** tatlı şarap üzümü.

malnourished, *sf.* kötü/yetersiz beslenmiş. *e.a.- undernourished.*

malnutrition, *is.* kötü beslenme, beslenme bozukluğu/yetersizliği, besinsizlik, gıdasızlık.

malocclusion, *is.* (dişlerin) kusurlu kapanış(ı). **maloccluded** : kusurlu kapanan.

malodor, *is.* pis/fena koku.

malodorous, *sf.* **1.** pis/fena kokulu, **2.** bozuk, yanlış, yersiz, uygunsuz, (yasalara/kurallara) aykırı. *~ practices and chicanery in high financial places.* **3. ~ly** : pis pis kokarak, yanlış/uygunsuz bir şekilde, **4. ~ness** : pis kokma; yanlışlık, uygunsuzluk, yolsuzluk. ***e.a.-1.*** *ill-smelling, rank, fetid, stinking, noisome, rancid, fusty, musty, 2. improper, scandalous.*

malolactic, *sf.* (şarapta bakteriler aracılığı ile) elma asidinin laktik aside dönüşümü+.

malonic acid, *is. kim.* malonik asit : CH2 (COOH)2 : barbitüratların sentezinde aracı olarak kullanılan dibazik asit. Elma asidinin oksitlenmesi ile elde edilir.

malonylurea, *is. kim. bk.:* **barbituric acid.**

malpighiaceous, *sf. bot.* malpigigiller+ : geniş bir tropik bitkileri ailesi olan *Malpighiaceae'* ye ait.

Malpighian corpuscule, *is. anat.* Malpighi cisimciği : omurgalıların böbreklerindeki yumacık *(glomerulus)* ve onları kuşatan zarlardan oluşan süzücü eleman. **Malpighian body** *d.d.*

Malpighian layer, *anat.* Malpighi katmanı : üst derinin yumuşak alt tabakası.

Malpighian tube, *is.* Malpighi borusu : böceklerin dışkı organlarını oluşturan uzun ince borulardan biri. **Malpighian tubule, Malpighian vessel** *d.d.*

malposition, *is.* yanlış/kötü konum/vaziyet.

malpractice, *is.* **1.** *huk.* (a) yanlış tedavi : bilgisizlik/ihmal/kasıt sonucu hekim tedavisinin sakatlık ya da ölümle sonuçlanması, (b) yanlış savunma : avukatın bilgisizlik vb. yüzünden davayı kaybedip büyük zarara yol açması, **2.** görevi kötüye kullanma, görevde/vazifede ihmal/suiistimal, **3.** yolsuzluk, kötü hareket, irtikâp, yasaya/ahlâka aykırı hareket.

malt, *is.&f.* **1.** malt, (bira yapmak için) çimlendirilmiş arpa, **2.** *bk.:* **malted milk**, **3.** (tahılı) çimlendirmek, malt yapmak, **4.** çimleşmek, maltlaşmak, malt haline gelmek, **5.** malt özü ile muamele etmek, **6.** malt ile içki yapmak, **7. ~ extract** : malt hulâsası, arpa özü, **8. ~ liquor** : malt içkisi, malttan yapılan içki, **9. ~iness** : maltlılık, malt gibi olma, malt içerme, **10. ~ster** : maltçı, malt yapan/satan, **11. ~ sugar** *bk.:* **maltose**, **12. malty** : maltlı, malt gibi, malt içeren.

Malta fever, *is. patol.* Malta humması. *e.a.- brucellosis.*

maltase, *is. biy.- kim.* maltaz : ince bağırsağın çıkardığı ve maltozu dekstroza dönüştüren maya.

malted milk, *is.* **1.** maltlı süt tozu , **2. malted** *d.d.* maltlı süt : süt tozu ve malttan yapılmış dondurmalı içecek.

Maltese, *sf.&is., ç.* **-tese 1.** Maltalı, Maltız, **2.** Malta adasına/halkına ait, **3.** Malta dili, Malta'da konuşulan Arapça lehçe, **4. ~ cat** : Maltız kedisi, tüyleri mavimsi kurşunî bir kedi türü, **5. ~ cross** : (a) Malta haçı, dört kolu eşit ve uçları çentikli haç, (b) *bk.:* **scarlet lychnis**, **6. ~ dog** : Malta köpeği : uzun beyaz tüylü bir köpek cinsi, **7. ~ goat** : Maltız keçisi.

maltha, *is.* **1.** katranlı harç, **2.** madenî katran, **3.** yer mumu *(ozocerite)* gibi doğal karbonlu hidrojen karışımı.

Malthusian, *sf.&is.* Maltüs kuramı/felsefesi taraftarı. **~ism**: Maltüs kuramı: nüfus artışının besin üretiminden fazla olduğunu ve ekonomik durumu düzeltmek için nüfus artışını kısıtlama zorunluğunu savunur.

maltol, *is. kim.* maltol : C6H6O3. Çam kabuğu, iğne yaprakları, hindiba ve kavrulmuş malttan elde edilir, rayiha vermek için kullanılır.

maltose, *is. kim.* malt şekeri, nişasta şekeri, maltoz : C12H22O11.H2O. Diyastazın etkisiyle nişastadan elde edilen beyaz kristalli, suda eriyen şeker. Besin olarak ve kültür yetiştirmekte kullanılır. **malt sugar, maltabiose** *d.d.*

maltreat, *gl.f.* **1.** hırpalamak, örselemek, kötü davranmak, fena muamele etmek, eziyet/işkence etmek, **2. ~er** : hırpalayan, eziyet/işkence eden kimse, **3. ~ment** : hırpalama, örseleme, kötü davranma, fena muamele etme, eziyet, işkence. ***e.a.- 1.*** *abuse, mistreat, injure.*

malvaceous, *sf. bot.* ebegümecigillerden, ebegümeci *(Malvaceae)* familyasına mensup (hatmi, bamya, pamuk, ebegümeci vb.).

malvasia, *is. bk.:* **malmsey.**

malversation, *is.* **1.** yönetim bozukluğu : para aşırma (ihtilâs), yiyicilik (irtikâp), rüşvet, suiistimal vb., **2.** bozuk yönetim/idare.

malvoisie, *is. bk.:* **malmsey.**

mama, *is. k.d. bk.:* **mamma.**

mamaguy, *is.&f. (Caribbean)* aldatma(k), alay (etmek). ***e.a.- deceive, tease.***

mamba, *is. zool.* ağaç yılanı *(Dendroaspis)* : Orta/Güney Afrika'da ağaçlarda yaşayan ve soktuğunu öldüren çok zehirli bir yılan.

mambo, *is.&f.* **1.** mambo, Haiti dansı, **2.** mambo dansı oynamak, **3.** mambo müziği.

mamelon, *is.* (meme gibi) tepecik.

Mameluke = Mamaluke = Mamluk, *is.* **1.** Kölemen, Memlûk : Mısır'da 1250-1517 arasında hüküm sürmüş hanedan, **2.** (Müslüman ülkelerde) köle, esir.

mamma = mama, *is. k.d.* anne. ***e.a.- mother.***

mamma, *is.* **1.** *ç.* **mammae** *anat. zol.* meme, **2.** *ç.* **mamma** : bulutların altında memeye benzer çıkıntı. ***e.a.- 1.*** *breast, udder.*

mammal, *is.* **1.** memeli (hayvan) : insanın da dahil bulunduğu memeliler *(Mammalia)* sınıfından herhangi bir hayvan, **2. ~ian** : memeli, **3. ~ity** : memelilik, **4. ~ogical** : memeliler bilimine ait, **5. ~ogist** : memeliler bilimi uzmanı, **6. ~ogy** : memeliler bilimi, zoolojinin memeli hayvanlar bölümü.

mammaplasty, *is.* estetik göğüs ameliyatı : ameliyatla memelerin büyütülmesi ya da küçültülmesi.

mammary, *sf. anat. zool.* meme+, meme gibi, memeye ait/benzer. ***e.a.- mammalike.***

mammato-cumulus, *is., ç.* **-lus** *esk.* meme şeklinde bulut. ***e.a.- mamma.***

mammatus, *is. meteorol.* memeli bulut : alt yüzeyi meme gibi çıkıntılı bulut.

mammie, *is. bk.:* **mammy.**

mammiferous, *sf.* memeli. ***e.a.- mammalian.***

mammiform, *sf.* mememsi, meme başı şeklinde. ***e.a.- mammillary.***

mammilla, *is., ç.* **-milae 1.** *anat.* meme başı, **2.** memecik, meme başına benzer kabarıklık, **3. ~ry** *bk.:* **mammiform.** ***e.a.- 1.*** *nipple.*

mammillate(d), *sf.* memecikli, meme başlı, meme başı olan, meme başına benzer çıkıntıları bulunan.

mammillation, *is.* memeciklilik, kabarcıklılık, meme başı gibi çıkıntılı olma.

mammock, *is.&f. k.d.* **1.** kırık, parça, kırıntı, **2.** kırmak, parçalamak. ***e.a.-1.*** *fragment, shred, scrap.*

mammogram, *is.* meme röntgeni.

mammography, *is.* (kanserin erken teşhisi için) meme röntgeni çekme. **mammographic** : meme röntgeni+.

mammon, *is.* **1.** (insanı kötü yola sevk eden) servet, mal, hırs, ihtiras, **2.** *b.h.* hırs/servet tanrısı, **3. ~ish** : servet ve ihtirastan ileri gelen, **4. ~ism** : servet hırsı, **5. ~ist = ~ite = ~istic** : muhteris, servet peşinde koşan, servet delisi.

mammoth, *is.&sf.* **1.** mamut *(Mammuthus)* : Paleistocene çağda yaşamış iri file benzer memeli hayvan, **2.** çok iri, dev gibi, kocaman. ***e.a.- 2.*** *huge, enormous, gigantic.*

mammy, *is., ç.* **-mies 1.** *k.d.* anne, **2.** (Güney ABD) zenci sütanne, beyaz ailede çalışan zenci kadın hizmetçi, Arap dadı.

man[1], *is., ç.* **men 1.** adam, erkek. **a blind ~** : kör (adam). **an old ~** : yaşlı adam. **the young ~** : genç, delikanlı. **~ of letters** : edip, yazar. **~ of the house** : evin erkeği. **best ~** : sağdıç. **~'s estate** : erkeğin (maddeten/manen) olgunlaşması, rüşt, **2.** insan, insan türü, nev'ibeşer. **fellow ~** : hemcins, insan, arkadaş. **He's a nice ~** : İyi bir insandır. *Man existed for thousands of years. The ~ of today likes to travel.* **3.** insan ırkı, insanoğlu, âdemoğlu, **4.** şahıs, kimse, kişi. **all men** :

herkes. **Death comes to all men** : Ölüm herkese mukadderdir. **~ must change in a changing world** : Değişen dünyada kişi de değişmek zorundadır. **inner ~** : insanın tinsel varlığı, mide, iştah, **5.** *gen.* **a ~** : birey, fert, birisi, bir kimse. **to give a ~ a chance** : bir kimseye fırsat vermek. **every jack ~** : herkes, son ferde kadar, **6.** koca, zevç. **~ and wife = ~ and woman** : karı koca, **7.** (erkek) maiyet erkânı, takımın üyesi. *officers and men.* **8.** er, yiğit, mert, cesur, erkek. **act the ~** : cesur/mert olmak, erkekçe/mertçe davranmak. **be a ~** : cesur ol. **He was every inch a ~** : Sapına kadar erkekti. **~ to ~** : erkekçe, mertçe, erkek erkeğe, açıkça, samimî olarak. **Play the ~** : erkekçe/mertçe davranmak, **9.** uşak, erkek işçi/hizmetçi, amele, **10.** (hitapta) bey, efendi, kardeş, arkadaş vb. **Now, now, my good ~, please calm down** : Haydi, sinirlenme arkadaş. **11.** *argo* dikkati çekmek için kadın veya erkeğe hitapta "bana bak!" anlamında kullanılır: **Hey, man, don't you dig that music?** Hey, bana bak, bu müzikten hoşlanmıyor musun? **12.** satranç/dama taşı, **13.** metbu, tebaa, kul, köle vasal, **14.** *esk.* erkeklik, cesaret, **15. as a man** : insanca, insan olarak, insanlık bakımından, insan gözü ile, **16. as one ~** : tek vücut olarak, el birliğiyle, oy birliğiyle, birlikte, beraberce, uyuşarak, **17. be one's own ~** : bağımsız, özgür/müstakil olmak, kendi kendini yönetebilmek, dilediğince hareket edebilmek, kendi başına buyruk olmak, **18. ~ and boy** : çocukluğundan beri, ömrü boyunca, **19. ~ alive!** Yahu! Be adam! **20. the Man** *argo* beyaz insan, özellikle polis, patron, idareci gibi yetki sahibi kimse (zenciler arasında bu anlamda kullanılır), **21. to a ~** : herkes, hep(si), hep birlikte, ayrıcasız, istisnasız, bilâ istisna. *We accepted his idea to a ~. They answered "yes!" to a ~.* **22. the ~ in the street** : halktan biri, (kamu oyunu temsil eden) herhangi bir kimse, sokaktaki adam, **23. ~ of my/your/his word** : sözünün eri. *He said he'd help, and he's a ~ of his word, so we know he will.* **24. to the last ~** : son ferdine kadar. *They were killed to the last ~.* **25. ~ of God** : papaz, rahip, din adamı.

man2, *gl.f.* **manned, manning 1.** (bir işe) adam tayin etmek/atamak, (bir makineyi/gemiyi vb. işletecek) insan gücü sağlamak. *We can ~ ten ships.* **The busses are under-manned** : Otobüs işletecek yeteri kadar personel yok, **2.** asker yerleştirmek, takviye etmek. *~ the fort/the guns.* **3.** (gelecek bir olaya) hazır olmak, kendini hazırlamak, göğüs germek, kuvvetli bulunmak. *to ~ oneself to an ordeal. You must ~ yourself, my boy!* **4.** (şahini) insana alıştırmak.

man3, *ünl. argo* Yahu! Hey! Be! (Şaşkınlık, hayret, heyecan, zevk, onay vb. gösterir.) **Man, what a ball game!** Ne güzel maç be!

man4, *f. İsk. bk.:* **maun.**

-man, *son ek* "-cı/-ci/-cu/-cü" adların sonuna gelerek o nesne ile ilgili sanat bildirir : **milkman** : sütçü, **postman** : postacı vb.

man-, *ön ek* "insan, adam, insan gücü ile, insan eliyle" vb. ifade eder. **man-abhoring** : insanlardan nefret eden. **man-created** : insanın yarattığı. **manmade** : insan eliyle yapılmış. **manhunt** : insan avı vb.

mana, *is.* (insanda/maddede bulunan) doğaüstü güç/kuvvet.

man about town, *is.* sosyete adamı, eğlence düşkünü : vaktini gece kulüplerinde, tiyatrolarda, eğlence yerlerinde geçiren adam.

manacle, *is.&f.* **-cled, -cling 1.** kelepçe, **2.** *gen.* **~s** : engel, mania, tahdit, sekte, **3.** kelepçelemek, kelepçe vurmak/takmak. *The pirates ~d their prisoners.* **4.** engellemek, engel/mania çıkarmak, tahdit etmek, sekteye uğratmak. ***e.a.-*** *1. handcuff, 2. restraints, checkes, 3. handcuff, fetter, 4. hamper, restrain, bind.*

manage, *is.&f.* **-aged, -aging 1.** başarmak, becermek, işini uydurmak/çevirmek, muvaffak olmak. **He ~d to see the governor** : Vali ile görüşmeye muvaffak oldu. **He tried to mount his horse but couldn't ~** : Ata binmeye çalıştı, beceremedi. **Did you ~ to get anything to eat before you came?** Gelmeden önce bir şeyler yiyebildin mi? **2.** sorumlu/mes'ul olmak, mes'uliyetini üzerine almak. *to ~ a big company. to ~ an estate.* **3.** etkilemek, sözünü geçirmek, yola getirmek, zapt etmek, kandırmak. **He can't ~ this horse at all** : Bu atı hiç zapt edemez. **4.** yönetmek, idare etmek, çekip çevirmek, yürütmek. *The government couldn't ~ the economy effectively.* **We'll ~ it somehow** : Nasıl olsa işi yürütürüz/işin içinden çıkarız. **5.** (silâh/alet vb.) kullanmak, **6.** yolunu/çaresini bulmak, (güçlüklere rağmen) başarmak. **He ~d to escape** : Bir yolu-

nu bulup kaçtı. **7.** *esk.* (atı) terbiye etmek, **8.** yönetimi/idareyi üstüne almak, müdür olmak. *Who will ~ while the boss is away?* **9.** *esk.* idareli kullanmak, tutumlu davranmak, idare etmek, **10.** geçinmek, (güçlüklere rağmen) geçimini sağlamak, işleri çekip çevirmek. **How will she ~ with her husband gone?** Kocası olmadan nasıl (ne ile) geçinecek? **They ~d despite low pay** : Azıcık maaşla geçimlerini sağladılar. **11.** *esk. bk.:* **management**, **12.** *esk. bk.:* **manège**. ***e.a.- 1.*** *arrange, contrive,* ***3.*** *dominate, influence,* ***4.*** *guide, conduct, regulate, engineer, rule, direct, govern, control, handle, administer,* ***5.*** *wield, handle,* ***6.*** *contrive, accomplish,* ***7.*** *train, handle,* ***8.*** *husband,* ***10.*** *get by, make out.*

manageable, *sf.* **1.** yönetilebilir, idare edilebilir, yönetimi/idaresi kolay, uysal, yola gelir, munis, söz dinler, yumuşak başlı, **2. ~ness = manageability** : yönetilebilme, idare edilebilme, uysallık, söz dinleme, yumuşak başlılık, **3. manageably** : kolayca yönetilebilecek şekilde, uysalhkla, söz dinleyerek.

management, *is.* **1.** yönetim, idare, **2.** usul, **3.** yönetim yeteneği, yöneticilik, idarecilik, **4.** yönetim kurulu, yönetenler, idare edenler, müdüriyet, **5. ~ information system** : yönetim bilgi dizgesi : iş yönetiminde gerekli bilgileri düzenli bir şekilde derleyip ilgililerin yararlanmasına sunan bilgisayarlı örgüt. ***e.a.-1.*** *administration, charge, conduct, guidance.*

manager, *is.* **1.** müdür, direktör. **a bank ~** : Banka müdürü. **board of ~s** : yönetim kurulu, idare meclisi, müdürler kurulu, **2.** yönetici, yönetmen, idareci. *the ~ of our football team.* **3.** (ev işlerini vb.) maharetle yöneten/çekip çeviren kimse, ev idarecisi. *My wife is an excellent ~. She must be a very good ~ to feed her children so well on so little money.* **4. ~ship** : müdürlük, direktörlük, müdüriyet, yöneticilik, yönetmenlik. ***e.a.-1.*** *director, boss, supervisor,* ***2.*** *administrator.*

manageress, *is. Brit.* müdire, kadın müdür/direktör/yönetici.

managerial, *sf.* **1.** yönetimsel, idarî, idareye/müdüre ait, **2. ~ly** : yönetimle, yöneterek, idarî olarak.

managing editor, *is.* yazı işleri müdürü.

manakin, *is.* **1.** *bk.:* **manikin**, **2.** *zool.* mono *(Mana-cus manacus)* : Amerika'nın sıcak bölgelerinde bulunan kısa gagalı, parlak tüylü ötücü kuş.

manana, *is.&zf.* yarın, ileride, gelecekte, istikbalde, başka bir zaman, çıkmaz ayın son çarşambası(nda). ***e.a.-*** *tomorrow, some other time.*

man-at-arms, *is., ç.* **men-at-arms 1.** (silâhlı) er/asker, **2.** (ağır silâhlı) süvari. ***e.a.-1.*** *soldier.*

manatee, *is. zool.* deniz ineği *(Trichechus)* : Florida-Meksika-Antil adaları kıyılarında yaşayan kuyruğu kaşık biçiminde, iki ön yüzgeci olan ve ot ile beslenen deniz hayvanı. Boyu 2.4-3.9 m. **sea cow** *d.d.*

manche, *is.* (armalarda) elbise/gömlek kolu.

Manchester terrier, *is.* Mançester köpeği : kısa, parlak siyah, kahverengi tüylü teriye köpeği.

manchet, *is. esk.* francala.

man-child, *is., ç.* **men-children** oğlan, oğul, erkek çocuk.

machineel, *is. bot.* zehirli elma *(Hippomane Mancinella)* : süte benzer zehirli öz suyu ve elmaya benzer meyvesi olan bir ağaç (Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişir).

Manchu, *sf.&is., ç.* **-chus/-chu 1.** Mançu, Mançuryalı, **2.** Mançu dili, **3.** Mançulara/dillerine ait, **4. ~ dynasty** veya **Ch'ing** : 1644-1912'de Çin'de hüküm süren Moğol asıllı Mançu sülâlesi.

Manchukuo = Manchoukuo, *is.* Mançukuo : Moğolistan'ın bir kısmı ile Mançurya'dan oluşan ülke. 1932-45'te Japonlarındı, şimdi Çin idaresindedir.

Manchuria, *is.* Mançurya. **~n** : Mançuryalı.

manciple, *is.* (kolej, manastır vb.) levazım memuru.

-mancy, *son ek* "fal/falı, ...ile kehanet, fala bakma". *ör.: necromancy, oneiromancy.*

mandala, *is.* **1.** (Hindu ve Budistlere özgü) evren biçimi : her kenarında bir tanrı bulunan ve çember içine çizilen kare, **2.** dörde bölünmüş ve çeşitli resimlerle süslenmiş sembolik çember.

mandamus, *f.&is., ç.* **-muses**, *huk.* yüksek mahkeme emri (çıkarmak), yüksek mahkemece bir şeyin yapılmasını emretmek.

mandarin, *is.* **1.** mandarin : Çin'de dokuz sivil memur rütbesinden biri, **2.** *b.h.* Mandarin : resmî Çince, Çin dili, **3.** Kuzey Çin/Pekin dili, **4.** mandalina (meyve), **5.** *bot.* mandalina ağacı *(Citrus reticulata)*, **6. ~ duck** : *zool.* Çin ördeği *(Aix galericulata)* : tepeli/ibikli ördek. ***e.a.-4&5.*** *mandarin orange.*

mandatary, *is., ç.* **-taries** mandater, vekil, diğer bir ülke üzerinde mandası/yönetimi olan ülke. **mandatory** *d.d.*

mandate, *is.&f.* **-dated, -dating 1.** manda, vesayet, başka bir ülkeyi yönetme yetkisi, **2.** manda/vesayet altındaki ülke, sömürge, **3.** seçmen yönergesi : iktidardaki partiyi seçenlerin verdiği talimat, direktif, **4.** yüksek mahkeme emri (alt mahkemeye veya yetkili makama), **5.** emir, ferman, talimat, emirname, **6.** vekâlet, vekillik, **7.** Papa iradesi, **8.** manda altına koymak, **9.** emir/ferman çıkarmak. ***e.a.-5.*** *fiat, decree, injunction, edict, ruling.*

mandated, *sf.* manda altında (memleket).

mandator, *is.* mandater, vasi, başka bir ülkeyi mandası altında tutan devlet.

mandatory, *sf.&is., ç.* **-ries 1.** zorunlu, zarurî, mecburî, gerekli, elzem. **It's ~ upon him to do so** : Böyle yapmak zorundadır. **2.** emir/ferman icabı, **3.** mandaya ait, **4.** *bk.:* **mandatary**, **5. mandatorily** : zorunlu/mecburî olarak, mecburen. ***e.a.-1.*** *compulsory, obligatory.*

man-day, *is., ç.* **man-days** bir adamın bir günde yapabileceği iş.

mandible, *is.* **1.** alt çene kemiği, **2.** (kuşlarda) (a) alt gaga, (b) **~s** : gaganın üst ve alt kısımları, **3.** (eklem bacaklılarda) çeneye benzer ısırma organı, **4. mandibular(y)** : alt çene kemiğine ait/yakın.

mandibulate(d), *sf.* ısırma organlı : ısırma/çiğneme organı olan (böcek).

mandolin(e), *is.* mandolin.

mandolinist, *is.* mandolinci, mandolin çalan kimse.

mandragora, *is.* **1.** *bk.:* **mandrake** (1), **2.** adamkökü.

mandrake, *is.* **1.** *bot.* adamotu, muhabbet otu, hacı otu, kankurutan *(Mandragora officinarum)* : şekli insana benzer etli ve çatallı bir kökü olan kısa saplı narkotik ot, **2.** *ABD bk.:* **May apple.**

mandrel = mandril, *is.* **1.** *mak.* mil, fener mili, **2.** kavrayıcı, torna mili, **3.** çıkrık iği, **4.** çark mili, **5.** dairesel testere mili, **6.** bir kalıbın yuvarlak çelik göbeği.

mandrill, *is. zool.* mandril, iri şebek *(Papio sphinx* veya *Mandrillus sphinx)*. Batı Afrika'da yaşayan yırtıcı, erkeğinin yüzünde mavi ve kırmızı çizgiler bulunan iri bir cins maymun.

mane, *is.* yele. **maned** : yeleli. **maneless** : yelesiz.

man-eater, *is.* **1.** yamyam, **2.** insan eti yiyen hayvan (köpek balığı, aslan, kaplan vb.), **3.** *bk.:* **great white shark.**

man-eating, *sf.* insan eti yiyen, yırtıcı.

manège = manege, *is.* **1.** at eğitimi, **2.** eğitilmiş/talimli atın yürüyüşü ve hareketleri, **3.** at eğitim okulu, **4.** binicilik okulu.

manes, *is.* **1.** (eski Roma dininde) ataların ruhu, **2.** ruh, ölü bir kimsenin ruhu. ***e.a.-1.*** *shades,* ***2.*** *spirit.*

maneuver, *is.&f.* **-vered, -vering 1.** manevra (yapmak). *The ships ~ed to block the channel. Can you ~ the car into that parking plot?* **2. ~s** : harp oyunu/tatbikatı, büyük askerî manevra, **3.** hile, dolap, düzen. *political ~s.* **4.** hile/dolap çevirmek, düzen kurmak, (gizlice) plânlamak. *The vice-president is ~ing to displace the president of the company.* **5.** önlem, tedbir, tertibat, **6.** maharetle yürütmek/yönetmek, becermek. *to ~ a conversation.* **7.** harp oyunu/tatbikatı yapmak, **8.** tedbir almak. **manoeuvre** *d.d.* **9. ~ability** : kolay yönetilebilme, manevra kabiliyeti büyük olma, **10. ~able** : yönetilebilir, manevra kabiliyeti yüksek, **11. ~er** : manevra yapan, yöneten hile/dolap çeviren, entrikacı. ***e.a.-3.*** *scheme, stratagem, gambit, move, plot, ploy, tactic, artifice, trick, dodge, intrigue,* ***4.*** *scheme, intrigue, plot, plan, finagle, manipulate.*

man-for-man, *sf. bk.:* **man-to-man.**

man Friday, *is.* yakın ve sadık yardımcı, her işi yapan hizmetçi.

manful, *sf.* **1.** erkekçe, mert, cesur, yiğit (çe), kararlı, azimli. **He made ~ effort to move the heavy furniture** : Ağır mobilyayı taşımak için yiğitçe gayret sarf etti. **2. ~ly** : cesaretle, mertçe, yiğitçe, azimle, yılmadan. *One man is ~ly coping with a wide range of tasks.* **3. ~ness** : mertlik, cesurluk, yiğitlik, azimkârlık. ***e.a.-1.*** *manly, bold, courageous, resolute, determined, brave, sturdy.*

mangabey, *is., ç.* **-beys** *zool.* albaş maymun, kırmızı başlı mangabey *(Cercocebus torquatus)* : Afrika ormanlarında bulunan kılları sarı, esmer, başı kırmızı, ak yakalık tüylü, el ve ayak parmakları yarım zarlı, uzun kuyruklu, beyaz göz kapaklı bir tür maymun.

mangan- = mangani- = mangano-, *ön ek* "manganez(li)". *ör.: manganic, manganous.*

manganate, *is. kim.* manganat, manganik asit tuzu. **potassium ~** : potasyum manganat, KMnO4.

manganese, *is. kim.* **1.** manganez : sert, gevrek, kurşunî, beyaz maden. Simgesi **Mn**, atom ağ. 54.938, atom nu. 25, özgül ağ. 7.2 (20°C'de), **2. ~ dioxide** : manganex dioksit, MnO2, önemli bir oksitleyici, **3. ~ steel** : manganezli çelik.

manganic, *sf. kim.* **1.** manganez+, manganezli, manganik (üç valanslı manganez içeren). **~ acid** : manganik asit, H2MnO4. Yalnız tuzları bilinen, serbest elde edilemeyen bir asit.

manganite, *is.* **1.** manganit : parlak koyu kurşunî veya siyahımsı ortorombik kristalli manganez hidroksit : MnO(OH), **2.** *kim.* dört valanslı Mn içeren H4MnO4 veya H2MnO3 asitlerinin herhangi tuzu.

manganous, *sf. kim.* manganez(li), iki valanslı Mn içeren.

mange, *is. vet. patol.* uyuz, uyuz böceğinin hayvanlarda sebep olduğu deri hastalığı.

mangel-wurzel, *is. Brit.* yemlik pancar *(Beta vulgaris)* : hayvan yemi olarak yetiştirilen pancar. **mangel** *d.d.*

manger, *is.* **1.** yemlik, musur, ahırlarda hayvanlara yem verilen teknc/çukur, **2.** *den.* (a) suluk : gemilerin baş kısmında sızan suları toplayan yer, (b) zincirin tabanında sızan suyun toplandığı ızgaralı yer, **3. a dog in the ~** : kıskanç, kendi kullanmadığı bir şeyden başkasının yararlanmasını istemeyen kimse. **He is a dog in the ~** : Kıskancın biridir.

mangey, *sf.* **-gier, -giest** *bk.:* **mangy.**

mangle, *is.&f.* **-gled, -gling 1.** parçalamak, ezmek, yırtmak, delik deşik/paramparça etmek, hurdahaş etmek, müthiş hasara uğratmak. *His arm was badly ~d in the accident.* **2.** bozmak, berbat/harap etmek, yüzüne gözüne bulaştırmak, tanınmaz hâle getirmek. *The music was too difficult for her, and she ~d it.* **3.** silindirli makine ile ütülemek, silindirden/merdaneden geçirmek, **4.** (madenî levhayı) presten/merdaneden geçirmek, preslemek, cendereden geçirmek, **5.** sıkmaç, (iki silindirli) ütü makinesi, kalender, pres, cendere, merdane, **6. mangler** : (a) parçalayan, ezen, yırtan, hurdahaş/paramparça eden, (b) bozan, berbat eden, (c) (silindirle) ütüleyen. ***e.a.-1.*** *maim, cut, slash, crush, damage,* ***2.*** *spoil, mar, ruin, deface, destroy.*

mango, *is., ç.* **-goes/-gos 1.** Hint eriği, mango : sıcak ülkelere özgü bir ağacın yumurta biçiminde, sarımtrak kırmızı renkli, sert çekirdekli, ekşimsi meyvesi, **2.** *bot.* mango ağacı *(Magnifera indica).*

mangonel, *is.* mancınık : eskiden taş veya okları fırlatmak için kullanılan savaş aracı.

mangosteen, *is.* **1.** Hint şeftalisi : Hindistan'da yetişen kalın kabuklu, etli, sulu, koyu kırmızımtrak kahverengi, lezzeti şeftali ve ananası andıran meyve, **2.** *bot.* Hint şeftalisi ağacı *(Garcinia Mangostana).*

mangrove, *is.* **1.** *bot.* dış köklü, mangrov, rizofora *(Rhizophora)* : tropikal kıyılarda ve bataklıklarda yetişen ve toprağın üstüne dış kökler salarak tutunan ağaç ve funda, **2.** mine kök *(Avicennia)* : mine çiçeğigillerden dış köklü ağaç.

mangy = mangey, *sf.* **-gier, -giest 1.** uyuz, uyuzlu, uyuza yakalanmış, uyuzdan ileri gelen, uyuz gibi. *a ~ dog.* **2.** pis, kirli, tiksindirici, yırtık pırtık, hırpanî. *a ~ old rug. a ~ little suburb.* **3.** adî, bayağı, pespaye, rezil. a ~ *trick.* **4. mangily** : uyuzca, uyuz gibi, pis/kirli/hırpanî bir şekilde, adîce, rezilâne, **5. manginess** : uyuzluk, pislik, hırpanîlik, adîlik, rezillik, pespayelik. ***e.a.-2.*** *shabby, dirty, scruffy, squalid,* ***3.*** *contemptible, mean.*

manhandle, *gl.f.* **-dled, -dling 1.** hırpalamak, kaba muamele etmek, kabaca itmek, itip kakmak, **2.** insan gücü ile (makine kullanmadan) hareket ettirmek. *~ a car out of a ditch.*

Manhattan, *is.* **1. ~ Island** *d.d.* Manhattan adası, **2.** KD Kansas'ta bir şehir, **3.** viski ve vermut karışımı bir içki, **4. ~ite** : Manhattanlı, **5. ~ Project** *ABD* Manhattan projesi, II. Dünya Savaşında ilk atom bombasını geliştirme projesinin gizli adı.

manhole, *is.* menhol, (telefon kabloları) ek odası, yer altındaki boru, kablo, lâğım kanalizasyonu vb. ne caddeden girişi sağlayan üstü kapaklı delik/baca.

manhood, *is.* **1.** erkeklik, erlik (hali/çağı), **2.** yiğitlik, cesurluk, mertlik, erkeklik, cesaret, şecaat, kahramanlık, yiğit/cesur/erkekçe/mert davranış. *He proved his ~ in the war.* **3.** erkekler, erkek nüfus. *The ~ of Canada.* **4.** insanlık, beşeriyet, **5.** (cinsel) erkeklik gücü, erkeğin cinsel kudreti/iktidarı, **6. ~ suffrage** : bütün ergin erkeklerin oy verme hakkı.

man-hour, *is.* iş(çilik) saati : bir işçinin bir saatlik çalışması (sanayide zaman birimi olarak kullanılır). *kıs.:* **man-hr.**

manhunt, *is.* **1.** (cani/mücrim/kaçak vb.) arama, sıkı takibat, taharri, **2.** bir kimsenin sıkı sıkıya aranması, **3. ~er** : (cani vb.) arayan/takip eden kimse, taharri memuru.

mania, *is.* **1.** tutku, düşkünlük, merak, iptilâ. *She has a ~ for (driving) fast cars. He's got car ~. a ~ for ice-cream/for saving things.* **2.** *psikol.* taşkınlık sayrılığı, cinnet : kişinin sevinç, güven ve her türlü devimsel etkinliklerinin düzgülü olmayan bir biçimde arttığı ve bazan aşırı şiddet hareketlerine yol açtığı ruh sayrılığı.

-mania, *son ek* "...taşkınlığı, ...deliliği/cinneti, aşırı ... tutkusu/iptilâsı" *ör.: megalomania, bibliomania.*

maniac, *sf.&is.* **1.** çılgın, deli, manyak, kaçık (kimse). *That driver is a ~.* **2.** (bir şeye) aşırı düşkün/tutkun/müptelâ, ...delisi. **a football ~** : futbol delisi. ***e.a.- 1.*** *mad(man), lunatic.*

maniacal, *sf.* **1.** çılgın, deli, kaçık, **2.** çılgınlığa/deliliğe ait, **3. ~ly** : çılgınca, delice, çılgın/deli gibi.

manic, *sf.&is.* **1.** çılgın, deli, kaçık, çıldırmış, delirmiş, aklını kaçırmış, **2.** çılgınlığa/deliliğe ait.

manic-depressive, *sf.&is.* **1.** taşkınçökümlü (kimse), **2. ~ psychosis** : taşkınçökümlü çıldırı.

Manichaean = Manichean, *sf.&is.* **1. Manichee** *d.d.* çelişkili ikicil (mezhebe inanan) : İran'da M.S. III. yy.da Zerdüştlük, Budizm ve Hristiyanlıktan esinlenerek kurulan, hem Allaha hem şeytana inanan, dünyevî hazlardan vazgeçmekle ruhun maddiyattan sıyrılacağına inanan (mezhep).

Manichaeanism = Manicheism = Manicheanism = Manichaeism, *is.* çelişkili ikicillik.

manicotti, *is. It.* domatesli peynirli makarna dolması : içi peynirle doldurulup domates sosu ile pişirilen iri düdük makarnası (İtalyan yemeği).

manicure, *is.&f.* **-cured, -curing 1.** manikür, tırnak bakımı, el bakımı (yapmak), **2. manicurist** : manikürcü.

manifest, *sf.&is.&gl.f.* **1.** açık, apaçık, (bes)belli, aşikâr, bedihî, ortada, meydanda, zahir. *a ~ error/truth.* **Fear was ~ on his face** : Korku yüzünde apaçık görülüyordu. **It is something ~ to all of you** : Bu hepiniz için apaçık bir şeydir. *The thief left so many clues that his guilt was ~.* **2.** *psikol.* bilinçli, belirgin, **3.** (gemi) bildirge, manifesto, yük senedi, gümrük beyannamesi, (uçak) yolcu/yük listesi, **4.** belirtmek, açıklamak, açıkça göstermek, izhar etmek. *She doesn't ~ much desire to marry him.* **~ itself** : belirmek, belli olmak, meydana çıkmak, tecelli/zuhur etmek. *No disease ~ed itself during the long voyage.* **5.** kanıtlamak, ispatlamak, ispat etmek, şüphe bırakmamak. *~ the truth of a statement.* **6.** (a) manifestoda göstermek, geminin yük senedine kaydetmek, (b) manifestoyu ibraz etmek, **7. ~ly** : açıkça, besbelli, aşikâr/bedihî olarak, **8. ~ness** : apaçıklık, besbellilik, bedahet, aşikârlık. ***e.a.-1.*** *evident, obvious, apparent, plain, clear, distinct, unmistakable,* ***4.*** *reveal, disclose, evince, display, show,* ***5.*** *prove.* ***k.a.-1.*** *latent, hidden, masked, obscure, inconspicuous,* ***4.*** *conceal, hide.*

manifestant, *is.* gösterici, tezahüratçı, gösteriye/tezahürata katılan kimse.

manifestation, *is.* **1.** gösterme, belirtme, açıklama, izhar etme, **2.** görülme, belirme, açığa çıkma, belli olma, zuhur (etme), tezahür, **3.** kanıt, ispat, delil, emare, alâmet, belirti. *Her smile was a ~ of joy.* **4.** gösteri, tezahürat, **5.** (spiritüalizm) (ruh) meydana çıkma, görülme, belirme, maddeleşme. *No ~ occurred at the first séance.* ***e.a.- 5.*** *materialization.*

Manifest Destiny, *is.* **1.** kaçınılmaz mukadderat, belli akıbet, gelecekte mutlaka olacak şey. *In the mid-19th century expansion to the Pacific was regarded as the ~ ~ of the United States.* **2.** (geniş anlamda) (zahiren iyiliksever görünen) emperyalist genişleme politikası, **3.** XIX. yy.da bütün K Amerika'nın Allah tarafından ABD'ne bahşedileceği inanışı.

manifesto, *is.*, *ç.* **-toes** bildiri, bildirge, tebliğ, (hükûmetin/hükümdarın/bir kurumun) umuma hitap eden beyanat(ı). ***e.a.-declaration, proclamation.***

manifold, *sf.&is.&gl.f.* **1.** çeşitli, çeşit çeşit, türlü türlü, değişik, pek çok, muhtelif, müteneyvi, müteferrik. *~ duties.* **2.** çok yönlü/cepheli, çok şekilli. *a ~ program for social reform.* **3.** çeşitli sebeplerden ileri gelen. *a ~ liar.* **4.** çok görevli, birçok işleri birden yapan, **5.** çok parçalı/kısımlı/özellikli şey, **6.** kopya, suret, çoğaltılmış kopyalardan biri, **7.** *mak.* dağıtım borusu/odacığı, çok ağızlı boru, sıvı veya gazın toplandığı veya çeşitli yollara dağıldığı odacık, **8.** çoğaltmak, teksir etmek, kopya çıkarmak, **9. ~ly** : çeşitli olarak, çeşit çeşit, türlü türlü, **10. ~ness** : çeşitlilik, tenevvü. ***e.a.- 1.*** *various, diverse, numerous, multiple,* ***2.*** *multiform, many-sided.*

manifolder, *is.* çoğaltma/teksir/kopya makinesi.

manikin = manakin = mannikin, *is.* **1.** cüce, küçük adam, adamcık, **2.** manken, **3.** anatomi modeli, insan şekli. ***e.a.-1.*** *dwarf, pygmy,* ***2.*** *mannequin.*

Manila, *is.* **1.** Manila, Filipin'in başkenti, **2. ~ hemp** *d.d.* Manila keneviri, **3. ~ paper** *d.d.* sağlam ambalaj kâğıdı : eskiden Manila kenevirinden yapılırdı, şimdi odundan da yapılıyor, **4. ~ rope** : (Manila kenevirinden yapılmış) halat, kendir.

manilla, *is.* **1.** *bk.:* **Manila hemp, 2.** *bk.:* **Manila paper.**

manille, *is.* (iskambilde) ikinci koz.

manioc, *is. bk.:* **cassava.**

maniple, *is.* **1.** (eski Roma ordusunda 60 veya 120 erden ibaret) bölük, **2.** bazı papazların ayinlerde sol kolun bileğine yakın taktıkları süslü şerit.

manipulable, *sf.* **1.** el ile işletilebilir/yapılabilir, **2.** ustalıkla yönetilebilir/idare edilebilir, **3. manipulability** : el ile işletilebilme/yapılabilme, ustalıkla yönetilebilme/idare edilebilme.

manipular(y), *sf.* **1.** (eski Roma ordusunda) bölük+, bölüğe ait, **2.** el ile işletilen/işletmeye ait.

manipulate, *gl.f.* **-lated, -lating 1.** (el ile) işletmek/yapmak, manevra yapmak. *The driver of an outomobile ~s levers and pedals. Do you know how to ~ a computer?* **2.** ustalıkla/maharetle/hünerle yönetmek /idare etmek, nüfuz ve tesir altına almak. *The job of a manager is to ~ and control a complex system.* **to ~ a person** : Bir kimseyi nüfuzu altına almak. **3.** hile/dalavere/sahtekârlık yapmak, kurnazlıkla kendi lehine çevirmek, (hesapta) rakamları ustalıkla değiştirip çıkar sağlamak. *The bookkeeper ~d the company's accounts to cover up his theft.* **4. manipulatable** : el ile işletilebilir, ustalıkla yönetilebilir/değiştirilebilir/kendi lehine çevrilebilir. ***e.a.-1.*** *handle, operate, manage,* ***3.*** *juggle, falsify, defraud, tamper with.*

manipulation, *is.* **1.** (hünerli/ustalıklı) yönetim, yönetme, idare (etme), manevra, **2.** (el ile) işlet(il)me, yap(ıl)ma, çalıştır(ıl)ma, **3.** dalavere, hile, sahtekârlık.

manipulative, *sf.* **1.** el ile işletilen/işletmeli, işletmeye ait, **2.** hileli, dalavereli, **3.** hileci, dalavereci, **4. ~ly** : (a) el ile işleterek/işletilecek şekilde, (b) hile/dalavere ile, ustaca sahtekârlıkla, **5. ~ness** : (a) el ile işletilebilme, (b) hile, dalavere (ile iş çevirme).

manipulator, *is.* **1.** (el ile) işleten/yapan, (ustalıkla) yöneten, idare eden kimse, **2.** vurguncu, hileci, dalavereci, **3.** (telgraf) maniple, **4. ~y** *bk.:* **manipulative.**

manitou, *is.*, *ç.* **-tous/-tou** (K Amerika'daki Algonquin kızılderililerine göre) doğayı yöneten insanüstü varlık; insanüstü kudreti olan ruh, tanrı veya mabut. **manitu** *ş.d.y.*

mankind, *is.* **1.** insanlık, beşeriyet, nev'i-beşer, insan ırkı, insanoğulları, **2.** erkekler.

manlike, *sf.* **1.** insana benzer, insan gibi, insanımsı, **2.** erkekçe, erce, mertçe, erkeğe yakışır, **3.** (kadın için) erkek gibi, erkek tavırlı, erkeğe benzer, **4. ~ness** : insana/erkeğe benzeyiş, insanlık, erkeklik. ***e.a.- 2.*** *manly.*

manly, *sf.&zf.* **-lier, -liest 1.** erkek(çe), er (ce), mert(çe), yiğit(çe), erkeğe/erkekliğe yakışır (şekilde). *A ~ man would not have run away.* **2.** erkek gibi, erkeğe özgü, erkek+. **~ sports** : erkek sporu, **3. manliness** : erkeklik, erlik, mertlik, yiğitlik. ***e.a.-1.*** *virile, masculine, male, mannish.*

man-made, *sf.* yapay, yapma, sun'î, insan yapısı. *Nylon is a ~ fibre. We live in an entirely ~ environment.* ***e.a.-*** *artificial, synthetic.*

manna, *is.* **1.** kudret helvası, **2.** ruhanî/ilâhî besin/gıda, **3.** balsıra, dişbudak vb. gibi ağaçlardan sızan koyu tatlımsı madde, piz, **4. ~ grass** *bot.* bataklık çayırı *(Glyceria).*

Mann Act = White Slave Act, *is.* Mann Yasası : ABD Kongresinin 1910'da çıkardığı ve fuhuş maksadıyla bir eyaletten ötekine kadın taşımayı suç sayan yasa.

manned, *sf.* insan taşıyan, insanla işletilen. *~ space flight.*

mannequin = manikin, *is.* **1.** manken, insan modeli, **2.** kadın manken/model, **3.** *bk.:* **lay figure** (1). ***e.a.- 2.*** *model.*

manner, *is.* **1.** yöntem, yol usul, **2.** tavır, hareket tarzı. *She has a kind ~. He has an wakward ~. I don't like his ~.* **3. ~s** : (a) görgü, terbiye. **good ~s** : iyi terbiye/görgü, kibarlık, nezaket, muaşeret âdabı. **bad ~s** : terbiyesizlik, görgüsüzlük, kabalık. **It is nice to see a child with ~s** : Terbiyeli/görgülü bir çocuk görmek hoş bir şey. **forget one's ~s** : terbiyesini bozmak, kendini unutmak, nezaketi bir tarafa bırakmak, (b) hâl, tarz, (c) töre, âdet. *Books and movies show us ~s of other times and places.* **4.** davranış, tutum, **5.** çeşit, tür, nevi, şekil, biçim, tarz. *We saw all ~ of birds in the forest. All ~ of of things were happening. The trouble arose in a curious ~.* **in like ~** : benzer şekilde, aynı tarzda. **What ~ of person was he?** Nasıl bir adamdı? **6.** üslûp. *Verses in the ~ of Spenser.* **7.** *esk.* (a) tabiat, tiynet, karakter, (b) *bk.:* **guise, fashion, 8. by all ~ of means** : muhakkak, mutlaka, her hâlde, elbette. **no ~ of doubt** : kuşkusuz, hiç şüphe yok, **9. in a ~ of speaking** : bir anlamda, bir bakıma, tabir caizse, söz gelişi, aşağı yukarı, takriben, denilebilir ki, **10. to the ~ born** : (a) doğuştan kibar/asil, (b) doğuştan alışmış. **as (if) to the ~ born** : sanki böyle/bu iş için doğmuş. ***e.a.-1.*** *method, way, 2. mode, fashion, bearing, 3. (b) mode, (c) habit, custom, 4. demeanor, deportment, 5. kind, sort, 6. style, 7. (a) nature, character, disposition, 8. certainly, by all means, 9. so to speak, in a certain sense, more or less, approximately, as one might say.* ***eş ses.-*** *manor.*

mannered, *sf.* **1.** ...tavırlı, belirli tarzda/şekilde davranan/hareket eden. **bad- ~ = ill- ~** : terbiyesiz, kaba. **good- ~ = well - ~** : terbiyeli, nazik, kibar, **2.** yapmacıklı, yapmacık/sahte tavırlı. *a ~ walk. a ~ way of speaking.*

mannerism, *is.* **1.** yapmacıklık, sun'ilik, yapmacık/sun'i tavır, **2.** *b.h.* XVI. yy. da İtalya'da başlayıp Avrupa'ya yayılan bir sanat üslûbu : çehre ve şekiller oransız biçimde uzar, boyutlarda orantı yoktur, **3.** sanatta bir üslûbu aşırı derecede kullanma, **4.** üslûp, bir şeyi yapmakta izlenen ve alışılan tarz, mizaç, huy. ***e.a.-1.*** *pose, artificiality, preciosity, 4. idiosyncrasy.*

mannerist, *is.* **1.** özentici, yapmacık üslûp kullanan sanatkâr, **2. ~ic** : özentili, yapmacıklı, **3. ~ically** : özentili/yapmacıklı bir şekilde.

mannerless, *sf.* **1.** terbiyesiz, görgüsüz, kaba, arsız, nezaketsiz, **2. ~ness** : terbiyesizlik, görgüsüzlük, nezaketsizlik, kabalık. ***e.a.-1.*** *impolite, discourteous.* ***k.a.- 1.*** *polite, courteous.*

mannerly, *sf.&zf.* **1.** nazik, kibar, terbiyeli, görgülü, nezaketli, **2.** nazikane, nezaketle, kibarca, terbiyeli/görgülü bir şekilde. ***e.a.-1.*** *polite, 2. politely.*

mannikin, *is. bk.:* **manikin.**

mannish, *sf.* **1.** erkek tavırlı (kadın), erkek gibi, erkeksi. *Her ~ clothes.* **2.** erkekçe, mertçe, erkeğe yakışır (bir şekilde), **3. ~ly** : erkekçe, mertçe, erkek gibi, **4. ~ness** : erkek tavırlılık, erkeğe benzerlik. ***e.a.- 1&2.*** *masculine, manly.*

mannitol, *is. kim.* manitol : HOCH2 (CHOH)4CH2OH veya C6H14O6. Tatlımsı kristalli alkol, birçok bitkide bulunur. Böbrek çalışmasını kontrolde, reçine ve elektrolitik kondansatör yapımında vb. kullanılır.

mannose, *is. kim.* menoz : C6H12O6. Manitolün oksitlenmesinden elde edilen aldoz şekeri.

mano am mano, *is., ç.* ***mano am manos*** *İsp.* **1.** ihtilâf, çatışma, **2.** (küçük bir grup içinde) yalnız. ***e.a.-1.*** *confrontation, conflict.*

manoeuver = manoeuvre, *is.&f. bk.:* **maneuver.**

Man of Destiny, *is.* Kaderin Adamı : Napolyon Bonapart'ın kendi kendine verdiği unvan.

Man of God, *is.* **1.** peygamber, evliya, vb. **2.** papaz, rahip, din adamı.

Man of Sorrows, *is.* Elemzede: Hz. İsa'ya verilen unvan.

man of straw, *is. bk.:* **straw man.**

man of the cloth, *is.* papaz, rahip.

man of the world, *is.* dünya adamı, ehlidil, dünya hâlini bilir/hâlden anlar adam.

man-of-war, *is.*, *ç.* **men-of-war** **1.** harp/savaş gemisi, **2. Potuguese** ~ *d.d.* fizalya, bir cins denizanası. ***e.a.- 1.*** *warship.*

manometer, *is.* basıölçer, manometre.

manometric, *sf.* **1. ~al** *d.d.* bası ölçümlü, manometric, **2. ~ally** : bası ölçümle, basınç ölçerek, **3. manometry** : basınç ölçme.

man on horseback, *is.* **1.** kurtarıcı, halâskâr : buhranlı anlarda ülkesini kurtaran ve çok defa diktatör olmaya namzet olan askerî şahsiyet, **2.** diktatör.

manor, *is.* **1.** malikâne. **Lord of the** ~ : malikâne sahibi, ağa, **2.** tımar, zeamet, **3. ~ house** : malikâne konağı, malikâne sahibinin köşkü, **4. ~ial** : malikâneye ait, **5. ~ialism** : tımar/zeamet sistemi. ***e.a.- 3.*** *mansion, manor seat.*

man-o'-war bird, *is. bk.:* **frigate bird.**

man power, *is.* **1.** insan gücü/kuvveti, **2.** erkek gücü, bir erkeğin iş yapabilme gücünü belirten birim (genellikle 0.1 beygir gücü olarak alınır), **3.** *bk.:* **manpower.**

manpower, *is.* **1.** işçi(ler), iş gücü, personel. **The company suspended the project for the lack of** ~ : Şirket, işçi bulamadığından projeyi erteledi. **2.** el emeği, **3.** askerî güç, asker sayısı, ordu mevcudu.

manqué, *sf. Fr.* (mesleğinde) başarısız, geri kalmış, noksan, kusurlu. *a writer ~.* ***e.a.-*** *unsuccessful.*

manrope, *is. den.* tutma halatı, merdiven vb. yanına tutamak olarak konulan halat.

monsard, *is.* **1. ~ roof** *d.d.* tepesi az eğimli ve etekleri dik çatı, **2. ~ed** : bu tür çatısı olan.

manse, *is.* **1.** papaz evi, **2.** *esk. bk.:* **manor house.**

manservant, *is.*, *ç.* **menservants** uşak, erkek hizmetçi.

-manship, *son ek* -"-cılık/-cilik/-culuk/-cülük". *ör.:* **workmanship** : işçilik.

mansion, *is.* **1.** kâşane, büyük konak. **the Monsion House** : Londra Belediye Başkanı konağı, **2.** *bk.:* **manor house, 3.** *esk.* ayın yirmi sekiz günlük görünüşünün her biri, **4.** *esk.* konut, ev, mesken. ***e.a.- 4.*** *house, dwelling, abode.*

man-size(d), *sf. k.d.* **1.** büyük, bol, bir erkeğe yetecek büyüklükte/miktarda/boyutta. *a nourishing, ~ meal.* **2.** zor, çetin, güç, bir erkeğin yapabileceği. *a ~ job/problem.* ***e.a.-1.*** *large, big.*

manslaughter, *is.* **1.** adam öldürme, **2.** katil, insan katli, cinayet, **3.** *huk.* ölüme sebep olma, taammütsüz/kasıtsız adam öldürme (kazaen vb). ***e.a.-1&2.*** *homicide, manslaying.*

manslayer, *is.* kaatil, cani, adam öldüren kimse.

manslaying, *is.&sf.* katil, cinayet, adam öldürme.

manstopping, *sf.* durdurucu, adam durduran, adamın ilerlemesine engel olan (mermi hakkında kullanılır).

mansuetude, *is. esk.* yumuşaklık, mülâyimlik, şefkat, rikkat, munislik, uysallık. *Her infinite ~ and kindness.* ***e.a.-*** *gentleness, mildness, tameness.*

manta, *is.*, *ç.* **-tas** *Isp.* **1.** (İspanya ve G Amerika'da) örtü, atkı, **2.** yük örtüsü : at ve beygire yüklenen yükün üzerine çekilen örtü, **3. ~ ray** *d.d. zool.* çadır balığı *(Manta birostris) :* sıcak denizlerde yaşayan ve 6 m kadar eni olan iri yassı balık.

man-tailored, *sf.* erkek elbisesi biçiminde (kadın elbisesi).

manteau, *is.*, *ç.* ***-teaus/-teaux*** *Fr. esk.* manto, palto. ***e.a.-*** *mantle, cloak.*

mantel, *is.* **1.** ocak/şömine rafı, **2.** (süslü) şömine kenarı. **mantle, mantelpiece, chimney piece** *d.d.*

mantelet, *is.* **1.** kısa ve kolsuz manto, pelerin, **2.** *As.* **mantlet** *d.d.* kalkan, eskiden muhasara edilen kalelere hücum esnasında kullanılan taşınabilir siper, **3.** top kalkanı, zırh.

manteletta, *is.* (katolik kiliselerinde kardinal, piskopos vb. nin giydiği dize kadar uzanan) kolsuz manto/pelerin.

mantelpiece, *is.* şömine rafı. ***e.a.-mantel.***

manteltree = mantel-tree, *is.* **1.** ocak üstü sövesi, (ağaç veya taştan yapılmış) ocak/şömine üst eşiği, **2.** örme söve.

mantic, *sf.* **1.** gizdeyisel : kâhinliğe/gaipten haber vermeye ait, **2.** gizdeyişli, gizdeyici, kâhin, gaipten haber veren/verme gücü olan, **3. ~ally** : gizdeyişle, kehanetle, gaipten haber vererek/vermek suretiyle. ***e.a.-1.*** *prophetic.*

-mantic, *son ek* "gizdeyisel, ...falına ait" : **-mancy** ile son bulan adlardan sıfat yapar. *ör.:* *necromantic.*

mantilla, *is.* **1.** bürümcek, şal, (İspanya ve G Amerika'da) başa ve omuzlara atılan örtü, **2.** kısa manto.

mantis, *is., ç.* **-tises/-tes** *zool.* peygamber devesi *(Mantis religiosa),* dua böceği : ön ayaklarını dua eder gibi kaldıran çekirgeye benzer fakat daha ince bedenli böcek. **praying mantis, praying mantid** *d.d.*

mantissa, *is. mat.* onlu parça, mantis, bir logaritmanın ondalık kısmı. *bk.:* **characteristic** (4a).

mantis shrimp, *is. zool.* tutaçlı karides : av yakalamaya mahsus ön ayakları olan karides. **squilla** *d.d.*

mantle, *is.&f.* **-tled, -tling 1.** harmani, bol ve kolsuz palto/manto, **2.** örtü, örten/gizleyen şey. *The ~ of darkness. Hills with a ~ of snow.* **3.** *zool.* örtenek, (kabuklu su hayvanlarında) iç deri, **4.** lüks lâmbası fitili/gömleği, **5.** (kuşlarda) kanat tüyü : kanadın iç ve dışını örten aynı renmli tüyler, **6. mantlepiece** *d.d. bk.:* **mantel**, **7.** *jeol.* kabuk : yer kabuğu ile yer özeği arasında takriben 2900 km kalınlığındaki tabaka/katman. *bk.:* **core**[1] (5), **crust** (6), **8.** (harmani vb. ile) örtmek, kaplamak, saklamak, gizlemek, **9.** yay-(ıl)mak, ser(il)mek, (yüze allık vb.) sürmek, **10.** (yüzü) kızarmak, pembeleşmek. *Her cheeks ~d. Her face ~d with blushes.* **11.** örtülmek, sarılmak, kaplanmak. *She ~d in a heavy fur coat. Mountaintops ~d with snow.* **12.** (üzeri köpük vb. ile) örtülmek/kaplanmak. *The pond was ~d.* ***e.a.-8.*** *envelop, cover, conceal,* ***9.*** *spread,* ***10.*** *blush, flush,* ***12.*** *foam.*

mantled, *sf.* örtülü, sarılı, kaplı. **an ivy- ~ wall** : sarmaşıklarla kaplı bir duvar.

mantle rock, *is. coğ.* toprakkaya : yeryüzünde katı kaya tabakasının üstünde toprakla karışık kaya parçacıkları. ***e.a.-*** *regolith.*

mantlet, *is. As. bk.:* **mantelet** (2).

mantletree, *is. bk.:* **manteltree.**

mantling, *is.* (armalarda) miğfer örtüsü : miğferin etrafından sarkan süslü kumaş parçası. ***e.a.-*** *lambrequin.*

man-to-man, *sf.&zf.* **1.** mertçe, açık(ça), dürüst(lükle), yüz yüze, erkekçe, hiçbir şey gizlemeden. *a ~ talk.* **2. ~ defense** : teke tek savunma : futbol, basketbol vb. de her oyuncunun karşı takımdaki belirli bir oyuncuya karşı savunması yöntemi. *bk.:* **zone defense**. ***e.a.-*** *honest (ly), sincere(ly).*

Mantoux test, *tıp* Mantu denemesi : verem teşhisinde uygulanan bir deneme.

mantra, *is. (Hindu)* ezberlenecek/terennüm edilecek söz/deyim/formül, Veda'da manzum övgü.

mantrap, *is.* **1.** adam tuzağı, **2.** tehlike kaynağı.

mantua, *is.* **1.** bol entari, XVII. yy. kadın giysisi, **2.** *bk.:* **mantle.**

manual, *sf.&is.* **1.** elsi, ele ait, el+. **He has great ~ dexterity** : Eli çok hünerlidir. **~ workers often earn more than office workers** : El işçileri çok defa dairede çalışanlardan fazla para kazanırlar. **2.** el ile yapılan/işletilen/yönetilen vb., manüel. *~ labor/training/exercises.* **~ telephone exchange** : el ile işleyen (manüel) telefon santralı, **3.** el kitabı, rehber, bir bilim ve sanatın esaslarını özetleyen küçük kitap, **4.** *As.* talimname, kılavuz, **5.** (orgda) tuş dizisi, klâvye, **6. ~ alphabet** : el alfabesi, sağır/dilsiz alfabesi, **7. ~ labor** : amelelik, ağır iş(çilik), el ile yapılan iş, **8. ~ training** : el işi eğitimi, eylemsel eğitim, iş(çilik) eğitimi/öğretimi, marangozluk/demircilik gibi sanatların iş yaptırarak öğretilmesi, **9. ~ly** : el ile, eylemli/amelî olarak.

manubrium, *is., ç.* **-bria/-brium 1.** *anat. zool.* sap, sapa /tutamağa benzer kemik/çıkıntı/göze vb., **2.** *anat.* (a) göğüs kemiğinin üst kısmı, (b) (kulakta) çekiç kemiğinin uzun çıkıntısı, **3. manubrial** : sap+, çıkıntısal.

manufactory, *is., ç.* **-ries** *esk. bk.:* **factory.**

manufacturable, *sf.* yapılabilir, imal edilebilir.

manufactural, *sf.* imalâta ait, yapım+, imal+.

manufacture, *is.&gl.f.* **-tured, -turing 1.** işlemek, yapmak, imal etmek. *~ shoes/cement.* **manufacturing industries** : imalât sanayii, **2.** (yalan) uydurmak/çıkarmak, yalandan icat etmek. **The dishonest lawyer ~d evidences** : Sahtekâr avukat yalan deliller uydurdu. **3.** yaratmak. **writers who ~ stories for TV** : TV için hikâyeler yaratan yazarlar, **4.** yapım, yapma, imal(ât), **5.** mamulât, yapılmış/imal edilmiş madde. *a museum of arts ans ~s.* **6.** meydana gelme, yarat(ıl)ma, oluşma, teşekkül. *The ~ of blood corpuscules.* ***e.a.- 1.*** *build, assemble, make,* ***2.*** *fabricate, invent, make up, compose.* ***k.a.- 1.*** *destroy.*

manufactured, *sf.* yapılmış, mamul, imal edilmiş, işlenmiş. ~ **goods** : mamul eşya. **Many countries sell ~ goods abroad** : Birçok ülke dışarıya mamul eşya satar. ~ **gas** : (kömürden elde edilen) havagazı.

manufacturer, *is.* imalâtçı, fabrikatör.

manumission, *is.* (kölelikten) azat (etme/edilme), serbest bırak(ıl)ma.

manumit, *gl.f.* **-mitted, -mitting** (kölelikten) azat etmek, serbest bırakmak. **~ter** : azat eden, serbest bırakan.

manure, *is.&gl.f.* **-nured, -nuring 1.** gübre. **artificial/chemical** ~ : sun'î/kimyevî gübre, **2.** (gübre olarak kullanılan) dışkı, fışkı. **barnyard** ~ : ahır gübresi. **liquid** ~ : fışkı şerbeti, **3.** gübrelemek, **4. ~-spreader** : gübre serpen, gübre yayıcı, gübreleme makinesi, **5. manurer** : gübreleyen, gübre serpen kimse, **6. manurial** : gübre gibi, gübreye benzer, gübreli. ***e.a.-1.*** *fertilizer.*

manus, *is., ç.* **-nus 1.** *anat. zool.* el, ön ayak, **2.** (Roma hukuku) kocanın karısını kontrol ve idare yetkisi, bir kimsenin başkası üzerindeki egemenliği.

manuscript, *is.* **1.** el yazması, el ile yazılmış kitap, belge vb., **2.** müsvedde, **3.** yazma, **4.** bir eserin baskıya verilen metni.

manward(s), *sf.&zf.* insana doğru/yönelik, insanî.

manwise, *zf.* insanca, insan gibi, insana yaraşır tarzda.

Manx, *sf.&is.* **1.** Manlı, Manca : Man adası halkı ve bunların dili(ne ait), **2.** ~ **cat** : kuyruksuz/kısa kuyruklu kedi (bir kedi türü), **3. ~man** : Manlı, Man adası halkı.

many[1], *sf.* **more, most 1.** (a) çok, birçok, pek çok. ~ **people** : birçok kimse. ~ **years ago** : yıllarca önce. **There are ~, ~ reasons against it** : Aleyhinde pek çok delil var. **Were there ~ people at the play?** Oyunda çok seyirci var mıydı? **How** ~ : Ne kadar? Kaç (tane)? *How ~ letters are there in the alphabet?* **too** ~ : pek çok, sayısız, külliyetli. *You have (far) too ~ books on the shelf.* (b) sayısız, müteaddit, çeşitli, muhtelif, türlü, külliyetli, **2.** ~ **a** = ~ **an** : çoğunda, ...-ce, pek çok, müteaddit. **For many a day it rained** : Günlerce yağmur yağdı (günlerin çoğu yağmurlu geçti). **as many** : aynı sayıda. **I saw 3 plays in as ~ days** : Üç günde üç temsil seyrettim. **3. in so ~ words** : aynen (bu sözlerle). **He didn't say in so ~ words** : Aynen öyle söylemedi. **I told him in so ~ words** : Ona aynen böyle söyledim. ***e.a.-1.*** *numerous, innumerable, numberless, countless, myriad.* ***k.a.-1.*** *few.*

many[2], *is.* **1.** çok kimse/şey, çoğu, bir çoğu, ekserisi. **There were ~ in the show** : Gösteride çok seyirci vardı. **good** ~ : pek çoğu, ekserisi, hayli(si). ~ **of us left early** : Çoğumuz erken ayrıldık. **as many as** : ... kadar. **as ~ as ten people** : on kişi kadar, tahminen on kişi. **Take as ~ as you want** : İstediğin kadarını al. **2. the** ~ : insanların çoğu, halk, toplum, halk kütlesi. *Is it right that the ~ should starve while the few have plenty?* **3.** çok kimse, kalabalık. **A great ~ attended the concert** : Konseri büyük bir kalabalık izledi. **4. a good/great** ~ : pek çok, hayli, sayısız (bunu izleyen fiil/ad çoğul olur). *I have a good ~ things to do today.* **5. many a/an/another :** çok, pek çok, ekseri (bunu izleyen fiil/ad tekil olur). ~ **a man** : pek çok kimse/kişi. ~ **a man would welcome the opportunity** : Pek çok kimse bu fırsatı öpüp başına koyar. ~ **another student** : öğrencilerin çoğu/ekseri öğrenciler. **I have been there ~ (and ~) a time** : Çok kereler orada bulundum. **6. one too ~ for (s.o.)**: (birisi için/hirinin takatinden) fazla, aşırı, yeteneğinin üstünde, **7. many's the time/day/night** *etc.* : birçok kere/gün/gece vb. **Many's the time he used to say that** : O bunu birçok kere söyledi.

many[3], *zm.* çok sayıda insan/şey, çoğu. ~ **of the beggars were blind** : Dilencilerin çoğu kördü.

many-colored, *sf.* çok renkli.

manyfold, *zf.* kat kat, birkaç kat//misli. *Aid to education has increased ~.* ***e.a.-*** *by many times.*

manyplies, *is. zool.* kırkbayır : geviş getiren hayvanların işkembelerinin üçüncü bölümü. ***e.a.-*** *omasum.*

manysided, *sf.* **1.** çok kenarlı, çok yanlı, **2.** çok yönlü/cepheli, karışık, **3.** türlü nitelikli/yetenekli, çeşitli konularla ilgisi olan, çok işler bilen, **4.** çok anlamlı, çeşitli anlamlara gelen, **5. ~ness** : çok yönlülük, çok anlamlılık. ***e.a.-*** *3. versatile.*

manzanilla, *is.* bir nevi İspanya şarabı.

manzanita, *is. bot.* **1.** manzanita *(Arctostaphilos)* : Batı ABD'de yetişen hep yeşil funda, **2.** bu fundanın küçük elmaya benzer meyvesi.

Maoism, *is.* Maoculuk : Mao Tse-tung'un kurduğu devrimci, yıkıcı, gerillacı temellere dayanan siyasal, toplumsal, ekonomik ve askerî kuramlar.

Maori, *sf.&is., ç.* **-ris/-ri 1.** Muri : Yeni Zelandalı esmer Polinezya halkı, **2.** Murice : Murilerin Polinezya dili, **3.** Muri+, Murilere/ Muriceye ait.

mao tai, *is.* Çin likörü : süpürge darısından yapılan kuvvetli bir içki.

map, *is.&f.* **mapped, mapping 1.** harita, plân. **draw a ~** : harita yapmak. **city ~** : şehir plânı. **highway/road ~** : kara yolları haritası, **2.** gökyüzü haritası : yıldızları gösteren harita, **3.** *mat.* izdeşim, gönderim, **4.** *argo* yüz, surat, **5. off the ~** : (a) önemsiz, kıymetsiz, hükümsüz, unutulmuş, nisyana mahkûm, silik, silinmiş, yok olmuş, ortadan kaybolmuş, (b) çok uzak, cehennemin dibi(nde), dünyanın öbür ucunda, **6. wipe off the ~** : (a) önem vermemek, hesaba katmamak, hiçe saymak, yok saymak/addetmek, (b) yok etmek, mahvetmek, (haritadan) silmek. **The whole town was wiped off the ~** : Şehir tamamıyla yok olmuştu/haritadan silinmişti. **7. on the ~** *k.d.* (a) önemli, tanınmış, meşhur. **put on the ~** : önem kazandırmak, tanıtmak, meşhur etmek, şöhretini yaymak. *This big new hotel certainly put our town on the ~.* **8.** harita(sını) yapmak/çıkarmak, plân yapmak/çizmek, **9.** *gen.* **~ out** : plânla(ştır)mak, kararlaştırmak, tasarlamak, ayrıntılarıyla plânlamak, düzenlemek. *~ out one's time. ~ out the week's work.* **He hasn't yet ~ned out what he will do** : Henüz ne yapacağını kararlaştırmadı. **10. mappable** : (a) haritası yapılabilir, (b) *mat.* izdeşik, izdeşilebilir, **11. mapper** : haritacı, **12. mapping** : (a) harita yapma, (b) *mat.* izdeşim, gönderim, **13. ~ reference** : nirengi noktası, **14. ~ section** : pafta. ***e.a.-1.*** *plan, outline, diagram, chart, graph,* ***4.*** *face,* ***5.*** *(a) of no account, of no importance, (b) inaccessible, unreachable, far away,* ***6.*** *prominent, important.*

maple, *is.* **1.** *bot.* akçaağaç, isfendan çınarı *(Acer).* **common ~** : ova akçaağacı. **Norway ~** : çınarımsı akçaağaç. **red ~** : kızıl akçaağaç. **sugar ~** : şurup akçaağacı. **white ~** : ak isfendan, **2.** akçaağaç kerestesi, **3. ~ leaf** : akçaağaç yaprağı, Kanada bayrağındaki simge, **4. ~ sugar** : akçaağaç şekeri, akçaağaç şurubu kaynatılarak yapılan esmer şeker, **5. ~ syrup** :akçaağaç şurubu.

maquette, *is.* maket, model.

maqui, *is. bot.* maki *(Aristotelia macqui)* : Şili'de yetişen çalı/funda. Elyafından müzik aleti yayı, meyvesinden tıbbî şurup yapılır.

maquillage, *is. Fr.* makyaj, süslenme. ***e.a.-makeup.***

maquis, *is., ç.* **-quis 1.** maki : Akdeniz iklimi bölgelerinde görülen odunsu, dikenli ve meşin yapraklı ağaç ve fundalardan oluşan yoğun bitkisel örtü, **2.** *b.h.* II. Dünya Savaşında Nazilere karşı savaşan Fransız direnme örgütü (üyesi), çete.

mar, *gl.f.* **marred, marring 1.** bozmak, ihlâl etmek, halel getirmek. *The noise ~red the peace of the night. Nothing ~red the unanimity of the proceedings.* **2.** zarar vermek, hasara uğratmak, **3.** sakatlamak, zedelemek. *A large scratch ~red the table.* **4.** mahvetmek, tahrip etmek. **make or ~ s.o.** : birini ihya etmek ya da mahvetmek, **5.** *esk.* engel/mani olmak, tıkamak. ***e.a.-1.*** *spoil, impair,* ***2.*** *harm, damage,* ***3.*** *injure, disfigure, deface, mutilate, mangle,* ***4.*** *destroy,* ***5.*** *hamper, impede, block.* ***k.a.-enhance, adorn, beautify, embellish, improve, restore, decorate.***

mar. = **1.** marine, **2.** maritime, **3.** married.

Mar. = March.

marabou = marabout, *is.* **1.** *zool.* iri leylek : Afrika ve G Asya'da bulunan üç tür iri leylekten her biri : Afrika leyleği *(Leptoptilus crumeniferus),* Java leyleği *(Leptoptilus javanicus)* , Hindistan leyleği *(Leptop-tilus dubius).* Kanat ile kuyruklarının altındaki tüyler kadın şapkası ile kürk taklidi süsler yapmakta kullanılır. **2.** (iri) leylek tüyü, yumuşak tüy, **3.** leylek tüyünden yapılan elbise kenar süsü, **4.** bir nevi ince floş, **5.** ince floştan yapılmış kumaş.

marabout, *is.* **1.** (İslâmiyette) derviş, bilhassa K Afrika'da Allahın adamı sayılan derviş, murabut, **2.** derviş türbesi, **3.** derviş inzivagâhı, **4.** *bk.:* **marabou.**

maraca, *is.* maraka : su kabağı şeklinde içi ufak çakıl dolu müzik ritim aleti.

Maracanda, *is.* Semerkant (eski adı). *e.a.- Samarkand.*

maraging steel, *is.* (bir nevi) sert çelik : çok az karbon ve %25 nikel içeren, durdukça serteleşen bir çelik türü.

marasca, *is.* acı kiraz *(Prunus Cerasus Marasca).*

maraschino, *is.* acı kiraz likörü. **~ cherry** : şuruplu kiraz, şurup içinde pişirilip konserve yapılan ve likör ilâve edilerek garnitür olarak kullanılan kiraz.

marasmus, *is. patol.* zayıflama, erime, görünür bir sebep olmadan (bilhassa küçük çocukların) gitgide zayıflayıp kuvvetten düşmesi. **marasmic** : marazî, zayıflatan. **marasmous** : zayıflama illetine benzer.

marathon, *is.* **1.** maraton, uzunyol koşusu, **2.** 26 mil 385 yardalık koşu, **3.** mukavemet yarışı : uzun çaba ve dayanıklılık isteyen her türlü yarışma. *a ~ dance.*

maraud, *is.&f.* **1.** (çapulculuk maksadıyla) akın etmek, **2.** çapulculuk/yağma/talan etmek, **3.** *esk.* çapul(culuk), yağma(cılık), talan, akın (cılık), **4. ~er** : çapulcu, yağmacı, talancı, akıncı. ***e.a.-1.*** *invade, attack, raid,* ***2.*** *plunder, ravage, harry, pillage,* ***3.*** *foray*

maravedi, *is., ç.* **-dis** murabıt : İspanya'da Mağribîler zamanında (XI-XII. yy.) kullanılan altın para.

marble, *is.&zf.* **-bled, -bling 1.** mermer, **2.** mermer yapı, **3.** mermer taklidi, mermere benzer taş, **4.** bilye, zıp zıp, **5. ~s** : (a) bilye/zıpzıp oyunu. *to play ~s.* (b) *argo* akıl, aklıselim, sağduyu. **lose one's ~** : aklını kaçırmak. **He seems quite nice, but I don't think he's got all his ~s** : İyi bir kimse, fakat zannederim pek aklı başında değil. **6.** mermer+, mermerden yapılmış. *a ~ statue/tomb.* **7.** mermer gibi, mermer-taklidi, mermer gibi damarlı, **8.** (mermer gibi) soğuk/donuk/hissiz/merhametsiz/düz/beyaz. **He has a ~ heart** : taş yürekli dir (merhametsizdir). **a heart of ~** : taş (gibi) yürek, katı yürek. **a ~ heart/breast** : merhametsiz yürek/kalp. **In spite of her age there were no lines on her ~ forehead** : Yaşına rağmen dümdüz alnında kırışıktan eser yoktu. **9.** hâreli, ebrulu, (mermer gibi) renk renk, benekli, **10.** mermer taklidi boyamak, **11.** hârelemek, ebrulamak, **12. ~ cake** : hâreli pasta : renkleri açıklı beyazlı mermeri andıran pasta, **13. go for all the ~s** *argo* kazanç hırsı ile büyük tehlikeye atılmak/zarara uğramak, **14. have all one's ~s = have all one's buttons** : anlayışlı/makul olmak, sağduyusu yerinde/aklı başında olmak. **He wouldn't act like this if he he had all his ~s** : Aklı başında (makul) olsa böyle yapmazdı. ***e.a.-5.*** *(b) wits, common sense.*

marbled, *sf.* **1.** mermerli, mermer döşeli, **2.** ebrulu, hâreli, mermer gibi damarlı/dalga dalga renkli. *a book with ~ edges.* ***e.a.-2.*** *marbly.*

marble-edged, *sf.* kenarı mermer gibi dalga dalga boyanmış, ebrulu (kitap).

marbler, *is.* mermer taklidi boyayan, hâreleyen.

marble-like, *sf.* mermerimsi, mermer gibi, mermere benzer.

marbleize, *gl.f.* **-ized, -izing** mermerleştirmek, mermer gibi boyamak, mermer süsü vermek. **marbleization** : mermerleştirme, mermer gibi boyama, mermer süsü verme.

marbling, *is.* **1.** mermerleştirme, mermer gibi boyama, mermer süsü verme, **2.** ebru, hâre, **3.** (kitap ciltlerinde) mermer görünüşlü kenar, ebru.

marbly, *sf.* mermer gibi (katı/sert/soğuk/hâreli/ebrulu/dalgalı vb.).

marc, *is.* **1.** posa, üzüm posası, cibre, **2.** (Fransa'da) üzüm posasından yapılan brendi, **3.** *ecz.* bitkisel ilâçların eritici ile erimeyen kalıntısı.

marcasite, *is.* **1.** demir sülfit, akpirit: FeS_2, **2.** (eskiden) kristalli akpirit (XVIII. yy.da ziynet eşyası yapılırdı), **3. narcasitical** : akpiritsel, akpiritli.

marcel, *is.&gl.f.* **1.** (saçı) dalgalandırma (k)/ondüle yapma(k), maşa ile saça düzgün dalgalı şekil verme(k), **2. ~ waves** : saç dalgası, ondülasyon, **3. ~ler** : ondüle yapan berber.

marcescent, *sf. bot.* solmuş (fakat kuruyup düşmemiş), soluk (yaprak). **marcescence** : solma.

march, *is.&f.* **1.** (düzgün/talim adımlarıyla) yürümek, asker gibi (rap rap) yürümek, hızla yürümek/gitmek/ilerlemek, yürüyüş yapmak. *We watched the soldiers ~ing. She was very angry and ~ed out (of the shop). Time ~es on.* **2.** (zorla) yürütmek, sevk etmek, göndermek.

The little boy behaved badly, so she ~ed him up to bed. They ~ed the prisoner away. **3.** resmigeçit yap(tır)mak. *He ~ed the soldiers.* **4. Quick ~ !** *As.* İleri, marş! **5. ~ing orders** : yürüyüş/hareket emri, **6.** yürüyüş, yürüme, askerî yürüyüş, geçit resmi. *The army is prepared for the ~.* **forced ~** : cebrî yürüyüş. **line of ~** : yürüyüş yolu, yürüyüş hedefi. **~ column** : yürüyüş kolu. **~ outpost** : yürüyüş ileri karakolu. **~-past** : geçit resmi. **~ unit** : yürüyüş birliği, **7.** bir yürüyüşte alınan yol. *It was a short/a day's ~ from the city to the camp.* **8.** ilerleme, ileri gitme, terakki, gelişme. *The ~ of science. History records the ~ of events.* **steal a ~** : belli etmeden üstünlük kazanmak, **9.** yürüyüş marşı, marş (müzik). **funeral ~** : cenaze marşı. **wedding ~** : düğün marşı. *He enjoyed listening to ~es.* **10. marchland** *d.d.* sınır, hudut, sınır şeridi, sınır boyunca uzanan arazi parçası, **11. ~es** : İngiltere-İskoçya veya İngiltere-Gal arasındaki (ihtilâflı) sınır bölgesi. *the Welsh ~ s.* **12.** *İsk.* hudut çizgisi/işaretleri, **13.** *gen.* **~ with** : hemhudut olmak, ortak sınırı olmak. *Our territory ~s with theirs.* ***e.a.-1.*** *walk,* ***8.*** *advance, progress,* ***10.*** *frontier, border, boundary,* ***13.*** *border.*

March, *is.* Mart.

Märchen, *is., ç.* **-chen** *Alm.* peri masalı, masal, hikâye. ***e.a.-*** *fairy tale, folk tale, story.*

marcher, *is.* **1.** yürüyen/yürüyüş yapan kimse, **2.** hudut bölgesi sakini, **3.** (eskiden) hudut muhafızı, hudut bölgesini yöneten ve savunan kimse.

marchesa, *is., ç.* **-se** *It.* markiz.

marchese, *is., ç.* **-si** *It.* marki.

marchioness, *is.* markiz, marki karısı.

marchland, *is.* sınır/hudut bölgesi. ***e.a.-*** *borderland.*

marchpane, *is.* acıbadem kurabiyesi. ***e.a.-*** *marzipan.*

Marconi rig, *is.* (yelkenlilerde) üçgen donanım. **Bermuda(n) rig, Bermudian rig** *d.d.*

Mardi gras, *is.* Katoliklerin büyük perhizinden önceki salı günü. ***e.a.-*** *Shrove Tuesday.*

mare, *is.* **1.** kısrak, **2.** *esk. bk.:* **nightmare** (4), **3.** *ç.* **maria** *astr.* ay yüzeyindeki koyu renkli düzlük (Galile ilk defa teleskopla görünce deniz zannetmişti).

mare clausum, *is. Lât.* kapalı deniz : yalnız bir devletin egemen olduğu deniz nakliyatına elverişli su kütlesi.

mare liberum, *is. Lât.* serbest/açık deniz : bütün milletlerin seyrüseferine açık deniz.

maremma, *is., ç.* **-remme** (deniz kıyısına yakın) bataklık.

mare nostrum, *is. Lât.* bizim deniz : Romalıların Akdeniz'e verdiği ad.

Mare Serenitatis, *is.* Sükûnet Denizi : Ay yüzeyinin birinci dörtte birinde karanlık bir vadi, takriben 311,000 km^2. **Sea of Serenity** *d.d.*

mare's-nest, *is., ç.* **mare's-nests** veya **mares'-nests** **1.** nafile keşif, boş çıkan/işe yaramayan buluş, **2.** keşmekeş/karman çorman durum, **3.** asılsız haber, hulya.

mare's-tail, *is.* **1.** *bot.* atkuyruğu *(Hippuris vulgaris),* **2.** at kuyruğu şeklinde sirüs bulutu.

Mare Tranquillitatis, *is.* Durgun Deniz : Ay yüzeyinin birinci dörtte birinde, 285,000 km^2'lik karanlık düzlük. **Sea of Tranquillity** *d.d.*

margarin(e), *is.* margarin.

margay, *is. zool.* kaplan kedisi *(Felis tigrina)* : Tropik Amerika ormanlarında yaşar.

marge, *is. esk. bk.:* **margin, edge.**

margin, *is.&gl.f.* **1.** kenar, hudut, sınır. *Sit on the ~ of a swimming pool. Road ~s.* **2.** sayfa kenarı(ndaki yazısız şerit). *To make notes on the ~ of a book. Wide/narrow ~s.* **3.** (son) had, sınır, erey, limit. **~ of endurance** : tahammül sınırı. *the ~ of subsistence/of consciousness.* **4.** pay, fazlalık, tolerans, gereğinden fazla bırakılan/olan miktar, gerekli miktardan fazlası. **a ~ of safety** : güvenlik payı. *We allow a ~ of 15 minutes when we want to catch a train.* **by a narrow ~** : kıl payı (kala), kıtı kıtına, daradar, az bir farkla. **He escaped defeat by a narrow ~** : Yenilgiden kıl payı kurtuldu (=az kaldı yeniliyordu). **allow a ~ for mistake** : hata ihtimalini göz önünde tutmak. **allow s.o. some ~** : bir dereceye kadar hareket serbestisi vermek, **5.** *fin.* yedek akça, ihtiyat akçesi, **6.** rehin payı : borç alınan para ile rehin bırakılan malın piyasa değeri arasındaki fark, **7.** *tic.* kâr : satış fiyatı ile maliyet arasındaki fark. *An increase of a penny a gallon in the dealer's ~ on the price of petrol.* **8.** *ekon.* (a) yararlılık sınırı : zarara girmeden malın satılabileceği en düşük fiyat; (b) baş başalık : bir ekonomik girişimin zarar etmemesi için gereken en az gelir, **9.** (a) ara, mesafe, boşluk, (b) zırh, marj, **10.** sınır/hudut çekmek, kenarında yer bırakmak, **11.** sayfa kenarına not yazmak, **12.** *fin.* yedek akça yatırmak. ***e.a.-*** *edge, border, rim, verge, brink,* ***3.*** *limit, confine, bound.*

marginal, *sf.* **1.** sınırsal, kenar+, hudut+, sınır+, **2.** kenarda/kıyıda/sınırda bulunan, **3.** son hadde yakın, kıtı kıtına, yedek pay/tolerans bırakılmamış, **4.** sayfa kenarında yazılı/basılı, **5.** (arazi) verimsiz, işlenmesi zor. **~ land** : verimsiz/işe yaramayan arazi, gelir/kazanç sağlamadığı için işlenmeyen arazi, **6.** *ekon.* (a) başa baş, ne kâr ne zarar sağlayan, ancak masrafları karşılayan veya çok az kâr getiren, (b) geliri ancak masrafını karşılayan mala ait. *~ profits.* **7.** *psikol.* (a) bilinçsiz, şuur dışında kalan, belirsiz şekilde hissolunan, (b) duraksamalı : hangisine katılacağını kestiremeden iki küme arasında bocalayan. *~ man.* **8. ~ seat** : çok az oy farkı ile kazanılan milletvekilliği, **9.** önemsiz, etkisiz, az, cüz'î. *The new law will have only a ~ effect on the lives of most people.* **10.** fakirane, yoksulluk sınırında, en zarurî ihtiyacı sağlayan (geçim, yaşama tarzı vb.), **11. ~ity** : sınıra/son hadde yakınlık, az gelir/kazanç sağlama, geliri ancak masrafını karşılama, **12. ~ly** : sınıra yakın olarak, geliri ancak masrafını karşılayacak şekilde.

marginalia, *ç. is.* kenar notları, haşiye.

marginate, *sf.&gl.f.* **-ated, -ating 1.** kenarlı, kenar bırakılmış, kenar şeridi olan, **2.** farklı renkte kenarı bulunan, **3.** kenar şeridi bırakmak, sayfa kenarında boşluk bırakmak, **4. margination** : kenar şeridi bırakma. *e.a.- 3. borden.*

margosa, *is. bot.* Hint tespih ağacı *(Melia azadirachta)* : acı kabuğu kuvvet ilâcı olarak kullanılır, meyvesinden hekimlikte kullanılan bir yağ çıkarılır.

margravate = margraviate, *is.* uç beyliği.

margrave, *is.* **1.** uç beyi, Alman hudut eyaletleri valisinin unvanı, **2.** bazı hükümdarların geleneksel unvanı, **3.** *esk.* Almanya'da marki karşılığı asalet unvanı, **4. margravial** : uç beyine ait.

margravine, *is.* uç beyinin eşi, markiz.

marguerite, *is. bot.* **1.** papatya *(Bellis perennis)*, **2.** papatyaya benzer beyaz yapraklı sarı göbekli çeşitli çiçeklerden her biri, özellikle kasımpatı papatya *(Chrysanthemum frutescence).*

Maria, *is.* **1.** Meryem, **2. Black ~** *k.d.* cezaevi/hapishane arabası, **3. ~n** : (a) Meryem Ana+, (b) Meryem Ana müridi, (c) kraliçe Mary'ye ait, **4. ~nne** : (kadın şeklinde simgelenen) Fransa Cumhuriyeti, **5. ~ Theresa thaler** : eski Avusturya gümüş lirası. *e.a.- 5. Levant dollar, Maria Theresa dollar.*

mariachi, *sf.&is.* **1.** Meksika sokak bandosu, **2.** bu bandonun çalgıcısı (yerli Meksika kıyafeti giyinir), **3.** Meksika dans müziği.

mariage de convenance, *Fr. bk.:* **marriage of convenience.**

mariculture, *is.* su ürünleri üretimi. *e.a.- sea-farming.*

marigold, *is. bot.* kadife çiçeği *(Tagetes erecta).* **bur ~** : su kemeri *(Bidens tripatita).* **corn ~** : altıncık *(Chrysanthemum segetum).* **marsh ~** : altıntopu *(Caltha palustris).* **pot ~** : kadife çiçeği *(Calendula officinalis).*

marihuana = marijuana, *is.* **1.** *bot.* Hint keneviri *(Cannabis sativa),* **2.** haşiş, esrar, maruvana, uyuşturucu madde olarak kullanılan kurutulmuş Hint keneviri yaprağı.

marimba, *is.* marimba : tuşları ağaç çubuklardan yapılmış piyanoya benzer tokmakla vurularak çalınan çalgı.

marina, *is.* yat iskelesi/limanı.

marinade, *is.&gl.f.* **-naded, -nading 1.** salamura, et veya balığın yumuşatmak/çeşni ve lezzet vermek için içine konulduğu baharatlı sirke veya şarap, **2.** salamura et/balık, **3.** *bk.:* **marinate.**

marinara, *is.&sf. It.* **1.** baharatlı sarımsaklı domates salçası, **2.** salçalı. *shrimps ~.*

marinate, *gl.f.* **-nated, -nating 1. marinade** *d.d.* salamura yapmak, salamuralamak, salamuraya yatırmak, eti/balığı (yumuşatmak için) baharatlı sirke, zeytinyağı, şarap içinde bir müddet bekletmek, **2. marination** : salamura yapma.

marine, *sf.&is.* **1.** deniz+, denize ait, denizle ilgili, denizde bulunan, bahrî. **Whales are ~ animals** : Balina deniz hayvanıdır. *The rocks are covered by ~ plants.* **~ salt** : deniz tuzu. **~ currents** : deniz akıntıları. **~ -science** : deniz bilimi, **2.** denizcilik+, deniz nakliyatı+, (denizde) seyrüsefer+. **~ law** : deniz hukuku. **~ insurance** : deniz (nakliyat) sigortası, **3.** deniz (kuvvetlerine ait), bahriye (ile ilgili). **~ power** : deniz kuvveti. **~ barracks** : deniz kuvvetleri barakaları, **4.** deniz+, gemi+ (denizde/gemide kullanılan). **~ supplies** : deniz levazımatı. **a ~ engine** : gemi motoru. **~ compass** : gemi pusulası, **5.** *ABD* silâhendaz, deniz piyadesi, **6.** bahriyeli, deniz eri, **7.** *bk.:* **seascape, 8. mercantile ~ = merchant ~** : deniz/ticaret filosu, **9. ~ Corps** *ABD*

Silâhendaz Kuvvetleri : Deniz piyadesi ve hava kuvvetlerinden oluşur. Resmî adı : ***United States Marine Corps*** (**USMC** veya **U.S.M.C.**), **10. Royal ~s = Royal ~ corps** : (İngiliz) Kraliyet Deniz Kuvvetleri, **11. Tell that/it to the ~s** *k.d.* Sen onu külâhıma anlat (söylediklerinin hiçbirine inanmıyorum). ***e.a.-2.*** *maritime, nautical, oceanic, 3. naval.*

mariner, *is.* **1.** gemici, gemi kaptanı/yardımcısı, denizci, bahriyeli. *The old ~ had sailed the seas for 40 years.* **2.** *b.h.* ABD'nin Mars ve Venüs'e yolladığı insan taşımayan uzay araçları dizisinden biri, **3. Master ~** : başkaptan, diplomalı kaptan, ticaret gemisi kaptanı, **4. ~'s compass** : gemici pusulası. ***e.a.- 1.*** *seaman, sailor, seafarer*

Mariolatry, *is.* Meryem Ana'ya tapma. **Mariolater** : Meryem Ana'ya tapan. **Mariolatrous** : Meryem Ana'ya tapan.

Mariology = Maryology, *is.* **1.** Meryem Ana bilgisi : Meryem Ana'ya ait inanış, öğreti ve mütalaların tümü, **2.** Meryem Ana bilgisi öğrenimi, **3. Mariologist** : Meryem Ana bilgini.

marionette, *is.* kukla.

mariposa lily, *is. bot.* kelebek lâlesi *(Calochortus) :* Batı ABD ve Meksika'da yetişen lâleye benzer renk renk çiçekler açan bitki. **mariposa tulip, mariposa** *d.d.*

marish, *sf.&is.* **1.** *esk.* bataklıklı, **2.** *esk.* bataklık. ***e.a.- 1.*** *marshy, boggy, 2. marsh.*

marital, *sf.* **1.** evlilik+, evliliğe ait. **~ vows** : evlilik yemini. **~ relationships** : evlilik ilişkileri. **~ discord** : evlilikte anlaşmazlık. **The couple celebrated of 25 years of ~ bliss** : 25 yıllık mutlu evliliklerini kutladılar. **3. ~ status** : medenî hâl, **4. ~ly** : evli olarak, evlilikle ilgili olarak. ***e.a.- 1.*** *conjugal, connubial, matrimonial.*

maritime, *sf.* **1.** denizcilik+. *The admiral is an expert on ~ history.* **2.** denizde/gemide kullanılan/kullanılmaya elverişli, **3.** deniz+, denize ait, denizde yaşayan vb. **4.** kıyı+, sahil+, yalı+, (kıyıda bulunan/yaşayan, geçimini denizden sağlayan). *a ~ state. İzmir is a ~ city. Many ~ people live from fishing.* **~ - pine** : yalı çamı, **5.** denizcilik+, deniz nakliyatı+/ticareti+. *Ships and sailors are governed by ~ law.* **6. ~ Alps** : Deniz Alpleri : GD Fransa ve KB İtalya arasındaki Alpler, **7. ~ Provinces** : Kıyı Eyaletleri/İlleri : Kanada'nın Atlas Okyanusu'na kıyısı olan provensleri (Nova Scotia, New Brunswick, Prince Edward Island).

Maritsa, *is.* Meriç (nehri).

marjoram, *is. bot.* mercankök, merzegûş *(Origanum/ Majorana).* güvey otu *(Majorana hortensis).* **sweet ~ = wild ~** : keklik otu, yer fesleğeni *(Origanum vulgare).* **pot ~** : yabanî mercankök, farekulağı *(Origanum vulgare).*

mark[1], *is.* **1.** işaret, im. **question ~** : soru imi, istifham işareti. **exclamation ~** : ünlem işareti, nida, **2.** belirti, alâmet, emare, tanıma işareti. **to bow as a ~ of respect** : saygı belirtisi olarak eğilmek. *a ~ for lost ships.* **3.** (a) marka, damga, postmark : posta damgası, (b) imza olarak çizilen çizgi. *make your ~ here.* **4.** bellik, çizgi, çetele. **high-water ~** : doruk çizgisi : suların en çok yükseldiği düzeci gösteren çizgi. **Plimsall ~** : su düzeyi çizgisi, 80 tondan fazla her gemide bulunması gerekli çizgi, **5.** iz, yara izi, bere, alâmetifarika, **6.** not, numara, değer, öğrencinin bilgi/başarı derecesini gösteren sayı/harf. *My ~ in mathematics was 10.* **A bad ~** : kırık not, **7.** standart nitelik, norm. *His behavior was below the ~. The employee's work has been below the ~ this week.* **8.** şöhret, liyakat, önem, imtiyaz, seçkinlik. **man of ~** : önemli/seçkin/mümtaz kişi, **9.** amaç, hedef, nişan, gaye, erek. *The hunter's ~.* **To fall short of one's ~** : amacına erişememek. **If it was meant to be an apology, your words were way off the ~** : Maksadın özür dilemekse, sözlerin bu amaçtan çok uzak. **10.** *k.d.* enayi, her söze kanan, çabuk aldanan, istihza/alay konusu kimse. *a ~ for every schemer.* **11.** (yarış) çıkış hattı/noktası, **12.** (boks) göbek, mide, karnın ortası, **13.** *bowling* vuruş, isabet, **14.** *den.* iskandil savlası üzerinde kulaç işareti. *bk.:* **deep** (21), **15.** (eskiden Alman köylerinde) ortak arazi, **16.** *esk.* sınır, hudut, **17. beside the ~** : konu dışı, (konu ile) ilgisiz, hedeften uzak, **18. hit the ~** : (a) doğru/isabetli olmak, hedefe isabet ettirmek, (b) başarmak, amaca ulaşmak, muvaffak olmak, **19. make one's ~** : başarmak, hedefine/maksadına ulaşmak/erişmek, **20. miss the ~** : (a) hedefe isabet ettirememek, (b) tam doğru olmamak, (c) konu dışı olmak, **21. wide of the ~** : isabetsiz, yanlış, konu/hedef dışı, amaçtan/hedeften uzak. **be wide of the ~** : yanlış/isabetsiz tahmin etmek, hedefi tutturamamak, **22.** dikkat, nazarı itibar. **nothing worthy of ~** : önemsiz. **worthy of ~** : dikkate

değer, şayanıdikkat, **23. to leave/make a ~** : iz bırakmak, etkilemek, etki altında bırakmak, **24. sa-ve the ~ = God save the ~** ! Tövbeler olsun! Sözüm ona! Hâşâ! **25. up to the ~** : (a) kurallara/istenilene uygun, münasip, elverişli, maksada muvafık, istenilen derecede, (b) sağlıklı, sıhhatli, sağlığı/sıhhati/keyfi yerinde, iyi durumda. *e.a.- 1&2. sign, indication, 3. trademark, 5. trace, scar, 6. grade, rating, 7. norm, 8. repute, distinction, importance, eminence, 9. target, goal, objective, purpose, 10. sucker, gull, 16. boundary, frontier, 17. irrelevant, 19. succeed, 22. attention, notice, heed.*

mark[2], *f.* **1.** imlemek, işaretlemek, işaret koymak/etmek. *~ all the large cities on this map. The heap of stones ~s the grave of a traveller.* **2.** etiketlemek, etiket koymak/yapıştırmak, markalamak, marka vurmak, **3.** not vermek/atmak, değerlendirmek. *He ~ed the work 10 out of 10. I have 25 essays to ~/to be ~ed.* **4.** yoklama yapmak, yoklama defterine yazmak. *Each morning the teacher ~s the pupils* ***present, absent*** *or* ***late.*** **5.** (niteliğini) göstermek, delâlet etmek. **She has the qualities that ~ a good nurse** : İyi bir hastabakıcının niteliklerine sahip olduğunu gösteriyor. **6.** *gen.* **~ out** : çizmek, yazmak, yapmak. *to ~ out a plan of attack.* **7.** (işaretlerle vb.) göstermek, belirtmek, belli etmek, önemini/anlamını belirtmek. *Many important inventions ~ the last 150 years.* **8.** (a) iz/leke bırakmak. *The hot cup ~ed the table badly.* (b) lekelenmek, üzerinde leke/ız kalmak. *This table ~s badly, don't put the hot cup on it.* **9.** göstermek, izhar etmek, açıklamak, belli etmek. *To ~ approval with a node. A frown ~ed her displeasure. What are the qualities that ~ a great leader?* **10.** dikkat etmek, mimlemek, unutmamak. **~ my words**! Sözüme mim koy! (Sözümü unutma!) *~ carefully how it is done/how to do it/how he does it.* **11.** hatırda tutmak, nazarıdikkate almak, hesaba katmak, **12.** fark etmek, farkına varmak, dikkat etmek, göz önüne almak, göz önünde tutmak, **13. ~ down** : fiyatları indirmek, tenzilât yapmak. **All our stock has been ~ed down for the sales** : Çabuk satmak için bütün mallarımızın fiyatlarını indirdik. **14. ~ off/out** : sınır/hudut çizmek, çizgi ile ayırmak, çizgi ile durumunu belirtmek. *They ~ed out the tennis court with white paint.* **15. ~ out for** : seçmek, ayırmak, göstermek. *His courage and determination ~ him out for high rank at an early age. ~ s.o. out for promotion.* **16. ~ time** : (a) yerinde saymak, (b) ertelemek, sonraya bırakmak, (c) boşuna vakit geçirmek, durup beklemek, **17. ~ up** : (a) (yazarak/çizerek) kirletmek/lekelemek. *Don't ~ up the desks.* (b) imlemek, işaretlemek, işaret koymak, işaretlerle belirtmek, (c) kâr eklemek, bir malın maliyetine kâr ekleyerek fiyatını belirlemek, fiyatını yükseltmek. *The new tax made it necessary to ~ up all the goods in the shop.* **a 10% mark-up** : %10 fiyat artışı. *e.a.- 2. label, tag, 7. indicate, designate, identify, set off, 11&12. consider, notice, observe, eye, regard, spot*

mark[3], *is.* **1.** mark, Alman para birimi (1871'den beri). *bk.:* **Deutsche mark, ostmark, reichmark**, **2.** markka, Finlandiya parası, **3. merk** *d.d.* eski İskoç (gümüş) parası, **4.** *esk.* Avrupa'da kullanılan ağırlık birimi : takriben 8 ons/227 gram.

markdown, *is.* **1.** indirim, tenzilât, fiyat indirimi, **2.** indirim/tenzilât miktarı.

marked, *sf.* **1.** belirgin, bariz, apaçık, göze çarpan. **with ~ disdain** : apaçık bir nefretle. *There is a ~ difference between an orange and a grape.* **She is a woman of ~ intelligence** : Zekâsı hemen göze çarpan bir kadındır. **2.** mimlenmiş, işaretlenmiş, imli, imlenmiş, şüpheli, şüphe/zan altında, damgalı, göz hapsinde tutulan. *a ~ man. After being reported as having been near the scene of murder, John was a ~ man.* **3.** işaretli, markalı, belirli bir işaret taşıyan, **4.** *gr.* belirtili, ayırıcı bir özellik ya da belirti içeren, **5. ~ly** : belirgin/bariz/apaçık bir şekilde, hemen göze çarpacak tarzda, **6. ~ness** : belirginlik, barizlik, apaçıklık, hemen göze çarpma. *e.a.- 1. noticeable, conspicuous, prominent, distinguished, distinct, outstanding, remarkable, clear.*

marker, *is.* **1.** işaretleyici, markacı, işaret/marka koyan kimse/şey, **2.** nişan taşı, işaret, damga, **3.** hedefe olan isabetleri gösteren şahıs, bilârdo sayılarını işaret eden kimse, **4.** (kitap) bellik, **5.** (krosbar telefon santrallarında) marker.

market[1], *is.* **1.** pazar. *There is a fruit and vegetable ~ here every Saturday.* **~ basket** : pazar sepeti. **~ day** : pazar kurulduğu gün, çarşı/pazar günü. **~ garden** : bostan. **~ gardener** :

bostancı. ~ **gardening** : bostancılık. **Common** ~ : (Avrupa) Ortak Pazar(ı). **open** ~ : açık pazar, serbest piyasa, **2.** çarşı, pazar yeri, hal. **street** ~ : sokakta kurulan pazar, **3.** dükkân, mağaza. **meat** ~ : kasap dükkânı. **fish** ~ : balık pazarı, balıkçı dükkânı, **4.** piyasa, borsa. **the cotton** ~ : pamuk borsası. **a bad** ~ : düşük piyasa. **bear** ~ : kötümser piyasa. **black ~(eer)** : kara borsa(cı). **bull** ~ : iyimser piyasa. **corn/grain** ~ : hububat borsası. **dull** ~ : durgun piyasa. **home** ~ : iç piyasa. **lively** ~ : canlı/hararetli piyasa. **money** ~ : para borsası. **stock** ~ : borsa. **wholesale** ~ : toptancı borsası/piyasası. **world** ~ : dünya piyasası. **world coffee** ~ : dünya kahve piyasası. **corner the** ~ : (bir malı) piyasadan kaldırmak. ~ **analysis** : piyasa tetkiki, **5.** müşteriler, alıcılar. **loose one's** ~ : müşterilerini kaybetmek, **6.** ticaret, alış veriş. **go ~ing** : alış verişe/pazara gitmek, **7.** (bir mala karşı) istek, talep. **There was not enough cheese to supply the** ~ : Talebi karşılayacak kadar peynir yoktu. **find a ready** ~ : (bir mala) çok talep olmak, revaç görmek. *There is a ready ~ for small cars.* **have a good ~ for sth** : bir şeye çok talep olmak, **8.** pazar (=muhtemel alıcılar/müşteriler topluluğu). *Afrika is a new ~ for many products.* **9.** cari fiyat, piyasa değeri. **The ~ has risen** : Fiyatlar yükseldi. **The ~ is falling** : Fiyatlar düşüyor. **at a ~ price** : piyasa fiyatına, cari fiyat üzerinden, **10. in the ~ for** : satın almaya niyetli. *in the ~ for a car/for a house.* **be on/come into** ~ : satışa çıkmak, **11. on the** ~ : satılık, piyasada. **Put his house on the** ~ : Evini satışa çıkarmak. **A good selection of fresh produce on the** ~ : piyasada çeşitli taze ürünler, **12. play the** ~ : borsada spekülasyon yapmak, **13. price out of** ~ : aşırı fiyat koyarak müşterileri kaybetmek.*The firm priced itself out of the ~.*

market2, *f.* **1.** satın almak, alış veriş yapmak. **to go ~ing** : alış verişe/pazara gitmek, **2.** piyasaya çıkarmak/sürmek, satışa çıkarmak/arz etmek. *The firm ~s many types of goods.* **3.** satmak. *He cannot ~ the goods he makes. The inventor is trying to ~ his new product.*

marketable, *sf.* **1.** (kolayca) satılabilir, sürümü kolay, **2.** ticarî (değer taşıyan), piyasada aranan, alıcısı çok. ~ *securities.* **3.** piyasa+. ~ **value** : piyasa değeri, **4. ~ness = marketability** : satılabilme, müşterisi olma, **5. marketably** : satılabilecek/piyasada tutunabilecek şekilde.

marketing, *is.* **1.** alış veriş (yapma), çarşıdan öteberi alma, **2.** pazarlama, mal ve hizmetlerin sürümünü/satışını artıracak plân ve hazırlıklar yapma. ~ *seminar.*

market order, *is.* **1.** satış emri, satın alma/mübayaa emri, sipariş, piyasa fiyatından satmak/satın almak, için komisyoncuya verilen emir.

marketplace = market place, *is.* **1.** pazar yeri, çarşı, hal, **2.** ticaret âlemi, piyasa, **3.** manevî değerlerin, fikirlerin karşılaştığı, teati edildiği ve derecelendirildiği görülmez âlem. *the ~ of ideas. the literary ~.*

market price, *is.* cari fiyat, piyasa fiyatı, satış fiyatı. ***e.a.*** - *market value.*

market research, *is.* piyasa incelemesi, tüketicilerin hangi mal ve hizmetlere rağbet gösterdiklerini araştırma.

market town, *is.* pazar ili : içinde pazar kurulan şehir/kasaba.

market value, *is.* piyasa değeri/fiyatı, cari fiyat. *bk.:* **book value, face value, par value.** ***e.a.*** - *market price.*

markhor, *is., ç.* **-khors/-khor** *zool.* yılan yiyen keçi, dağ keçisi *(Capra falconeri)* : Afganistan ve Hindistan'ın dağlık bölgelerinde yaşayan uzun tüylü, kıvrık boynuzlu yaban keçisi. **markhoor** *d.d.*

marking, *is.* **1.** imle(n)me, işaretle(n)me, işaret/marka koyma, **2.** im, işaret, marka, nişan, alâmet, **3.** alaca, benek, hayvanların tüy/deri/pullarını değişik renkleri, **4.** (eğitim) değerlendirme, düzeltme, not verme/atma, **5.** ~ **gauge** : nişankes, **6.** ~ **hammer** : marka çekici, damga çekici, **7.** ~ **ink** : sabit mürekkep, marka/işaret mürekkebi, **8.** ~ **iron** : damga demiri, **9.** ~ **tack** : işaret çivisi, **10.** ~ **tool** : işaret bizi, nişangeç.

markka, *is., ç.* **-kaa** Finlandiya lirası, marka. 1 markka = 100 pennia. **mark** *d.d.*

Markov chain = Markoff chain, *is. mat.* Markof zinciri : gelecekte vuku bulma olasılığı yalnız şimdiki veya biraz önceki duruma bağlı olup şimdiki duruma ulaştıran yoldan bağımsız bulunan ayrılmış seçkisiz süreç (rastgele yürüyüş gibi).

Markivian = Markov = Markoff, *sf.* oluşumu yalnız şimdiki duruma bağlı olan (Markof zinciri gibi).

Markov process = Markoff process, *is.* Markof süreci: zincirine benzeyen seçkisiz sürekli süreç (Brown hareketleri gibi). **Markov chain** *d.d.*

marksman, *is., ç.* **-men 1.** nişancı, atıcı, **2.** *ABD- As.* tüfekle atıcılıkta en küçük derece, **3. ~ship** : nişancılık.

markswoman, *is., ç.* **-women** nişancı/ atıcı kadın.

markup, *is.* **1.** (a) kâr haddi, kazanç sınırı, satış fiyatı ile maliyet fiyatının farkı, (b) kazanç sınırı oranı : kârın maliyet veya satış fiyatına oranı (% olarak), **2.** (a) fiyat artışı/yükselişi, (b) fiyat artış miktarı.

marl, *is.&gl.f.* **1.** kireçli toprak, kil ve kireç karışımı gevrek toprak (kireç bakımından fakir topraklarda gübre gibi kullanılır), **2.** *esk.* toprak, **3.** kireçlemek, kireçli toprakla gübrelemek, **4.** *den.* halat üzerine başka ince halat sarmak, **5. ~aceous** : kireçli, **6. marly** : (a) kireçli, (b) mermer gibi.

marlberry, *is., ç.* **-ries** *bot.* alacakara *(Ardisia paniculata)* : G Florida'da yetişen uzun yapraklı, beyaz çiçekli ve parlak siyah meyveli bodur ağaç/funda.

marled, *sf. İsk.* benekli, alacalı hâreli. ***e.a.-*** *marbled, mottled, variegated.*

marlin, *is., ç.* **-lin/-lis 1.** *zool.* kılıççene *(Makaira)* : kılıç balığına benzer iri bir balık. **blue ~** : mavikılıç *(M. nigricans)* : Atlas Okyanusu'nda yaşar. **striped ~** : çizgili kılıç *(M. mitsukuri)* : Büyük Okyanus'ta yaşar. **2.** *bk.:* **marline.**

marline, *is. den.* gırcıla, mürnel, iki örmeçli ve gevşek sol bükümlü ince halat. **marlin, marling** *d.d.*

marlinespike, *is. den.* kavela : halatları eklerken bükümünü açmakta kullanılan sivri uçlu demir. **marlinspike, marlingspike** *ş.d.y.*

marlite, *is.* katı kireçli toprak : hava etkisine dayanıklı kireç ve kil karışımı toprak.

marmalade, *is.* ezme reçel, marmelat : şekerle pişirilmiş meyve ezmesi. **~ tree** : reçel eriği ağacı *(Calo-carpum sapota)* : Tropik Amerika'da yetişen ve eriğe benzer meyvesinden reçel yapılan büyük ağaç.

marmoreal = marmorean, *sf.* mermerimsi, mermer gibi, mermere benzer, mermerden yapılmış, mermer+. **~ly** : mermer gibi, mermere benzer şekilde.

marmoset, *is. zool.* **1.** ipek tüylü maymun *(Callithrix jacchus)* : Orta ve G Amerika'ya özgü yumuşak tüylü, uzun kuyruklu küçük maymun (toplam boyu 60 cm, sırf kuyruğu 30 cm), **2.** buna benzer maymun türü, **3.** *bk.:* **tamarin.**

marmot, *is. zool.* **1.** dağ sıçanı, gelengi *(Marmota caligata).* **yellow-bellied ~** : sarıbelli gelengi *(Marmota flaviventis)* : G Dakota ve Wyoming'de bulunur. **hoary/whistling ~** : kırgelengi *(Marmota caligata)* : Batı ABD ve Kanada'da bulunur. **2.** dağ sıçanına benzer herhangi hayvan : **prairie dog** : bozkır iti gibi.

Maroc, *is. Fr.* Fas (Fransızca adı). ***e.a.-*** *Morocco.*

marocain, *is.* Fas krebi : yün ve pamukla karışık ipek krep (kumaş).

Maronite, *is.* Marunî.

maroon, *sf.&is.&f.* **1.** kestane rengi(nde), vişne çürüğü rengi(nde), **2.** marun : XVII-XVIII. yy. larda kölelikten kaçıp Antiller'de ve Guiana'da yerleşen zencilerden biri, **3.** kaçak zenci köle, **4.** ıssız adada/kıyıda yalnız bırakılan kimse, **5.** ıssız adaya/kıyıya çıkarıp terk etmek. *Pirates used to ~ people on the desert islands.* **6.** (bir kimseyi) ümitsizlik/çaresizlik içinde bırakmak, yüzüstü bırakmak, kaderine terk etmek, **7. marooner** : korsan. ***e.a.-7.*** *buccaneer, pirate.*

marplot, *is. esk.* oyun bozan : işe burnunu sokarak bir tasarımı/plânı/düzeni bozan kimse.

marque, *is. esk.* **letter of ~** *d.d.* (eskiden verilen) korsanlık fermanı, **2.** misilleme, mukabeleibilmisil, zorunlu önlem, **3.** *Fr.* marka, **4.** *esk.* misilleme olarak el koymak/yakalamak/zapt etmek. ***e.a.-2.*** *reprisal, retaliation,* ***3.*** *mark,* ***4.*** *retaliate, seize.*

marquee, *is.* **1.** sundurma, tente, kapı üstü tentesi, **2.** afiş : tiyatro binası giriş kapısı önünde oynanan piyes ve oynayan sanatçıların adı yazılı çıkıntılı ilân yeri, **3.** *Brit.* otağ, büyük çadır.

marquess, *is. Brit. bk.:* **marquis.**

marquetry, *is., ç.* **-tries** (mobilyacılıkta) kakma (işi). **marqueterie** *d.d.*

marquis, *is., ç.* **-quises/-quis** marki, dükten bir aşağı asalet unvanı. *Brit.:* **marquess.**

marquisate, *is.* **1.** markilik (rütbesi/payesi), **2.** marki idaresindeki arazi.

marquise, *is., ç.* **-quises 1.** markiz, markinin eşi/zevcesi, **2.** markiz payesine erişmiş hanım, **3.** çok yüzlü oval biçimli mücevher.

marquisette, *is.* markizet, (pamuk/reyon/ipek/naylon) ince kumaş.

marram grass, *is. bot.* kıyı otu *(Ammophila arenaria).*

marriage, *is.* **1.** evlilik, evlenme, izdivaç. **a happy ~** : mutlu bir evlilik. *We wished the bride and groom a happy ~.* (ilgili sıfat : **hymeneal, marital**). **to give in ~** : evlendirmek, başgöz etmek. **to take in ~** : evlenmek, **2.** nikâh, evlenme töreni, **3.** birleşme, uyuşma, ahenk, uygunluk. *The ~ of form and content. The ~ of words and melody. The ~ of painting and poetry.* **4.** (iskambilde) kral ve kraliçenin bir elde bulunması, **5. arranged ~** : ana baba tarafından tertip edilen evlenme, **6. civil ~** : medenî nikâh, **7. registry-office ~** : evlenme dairesinde yapılan nikâh, **8. relative by ~** : sıhrî akraba, **9. religious ~** : kilise nikâhı, dinî nikâh, **10. seek s.o.('s hand) in ~** : bir kıza talip olmak, **11. trial ~** : deneme evliliği: evlenmeden önce bir çiftin tecrübe için beraber yaşamaları, **12. ~ bed** : (a) zifaf yatağı, yeni evlilerin ilk gece yattıkları yatak, (b) nikâhın verdiği hak ve vazife, **13. ~ broker** : çöpçatan, para karşılığında çöpçatanlık yapan kimse, **14. ~ certificate/lines** : evlenme cüzdanı, **15. ~ customs** : evlenme töreleri/âdetleri, **16. ~ guidance counsellor** : evlilik danışmanı, **17. ~ licence** : evlenme izni/ruhsatı, **18. ~ of convenience** : menfaat evliliği : para/servet/unvan için yapılan evlenme, **19. ~ partner** : eş, **20. ~ portion** : çeyiz, **21. ~ - settlement** : evlenirken gelir tahsisi, **22. ~ vows** : evlilik yemini. ***e.a.-1&2.*** *wedlock, matrimony, wedding, nuptials.*

marriageable, *sf.* **1.** evlenebilir, evlenecek yaşta/çağda, gelinlik, **2. ~ness = marriageability** : evlenebilme, evlenecek yaşta olma.

married, *sf.&is.* **1.** evli, evlenmiş. **I am ~** : Ben evliyim. *He is a ~ man.* **~ couple** : evli çift, karı koca. **the newly ~ couple** : yeni evliler, **2.** evlilik+, evlenme. **~ life** : evlilik hayatı. **~ name** : (kadın için) evlilik soyadı. **~ quarters** *As.* evliler mahallesi, **3.** birleşmiş, çok yakın ilgili, adamış. **He's ~ to his work** : Kendini işine adamıştır. **4.** *gen.* **~s** : evliler, evli kimseler. *Young ~s are prime buyers of furniture. A roomful of young ~s.* ***e.a.-1.*** *wedded,* ***2.*** *connubial, marital, matrimonial, conjugal,* ***3.*** *joined, united.*

marrier = marryer, *is.* **1.** evlenen kimse, **2.** nikâh kıyan kimse, evlenme memuru, rahip, vb.

marron, *is.* **1.** kestane (özellikle şekerleme yapılan veya şurup içinde muhafaza edilen), **2. ~s glacés** : kestane şekerlemesi. ***e.a.-1.*** *chestnut.*

marrow, *is.&f.* **1.** (a) ilik, (b) **red ~ = spinal** *~d.d.* omurilik. **to be chilled/frozen to the ~** : iliklerine kadar üşümek/donmak, **2.** iç, öz, esas, temel, ruh, can, (bir şeyin) en önemli kısmı. *Personal liberty is the ~ of the American tradition.* **3.** besinin en özlü/iyi kısmı, **4.** canlılık, hayatiyet, güç kuvvet, **5.** *Brit.* sakız kabağı, **6.** *İsk.* evlenmek, birleşmek, **7. ~ish** : ilik gibi, iliğe benzer, **8. ~less** : iliksiz, **9. marrowy** : ilikli, ilik gibi, ilik dolu. ***e.a.-2.*** *essence,* ***4.*** *itality, strength,* ***5.*** *vegetable marrow.*

marrowbone, *is.* ilikli kemik.

marrowfat = marrow pea, *is.* iri bezelye.

marry[1], *f.* **-ried, -tying 1.** evlenmek, izdivaç yapmak. **Will you ~ me?** Benimle evlenir misin? **They've been married** : Evlendiler. **~ beneath one** : dengi olmayanla evlenmek. **~ into a family** : iç güveysi girmek. **~ money** : zengin bir kimse ile evlenmek, **2.** nikâh kıymak. *The minister married them.* **3.** *gen.* **~ off** : evermek, evlendirmek, (kocaya) vermek. *They married their daughter off to a young engineer.* **4.** birleş-(tir)mek, imtizaç et(tir)mek, **5.** *den.* (a) (halatın eklenecek uçlarını) yan yana koymak, (b) iki halatı birleştirip tek halat gibi kullanmak, (c) iki halatı birbirine eklemek. ***e.a.-1-3.*** *wed, wive, espouse, hitch,* ***4.*** *unite, join, mate, couple.*

marry[2], *ünl. esk.* Ya! Acayip! Aman Allahım! Allah Allah! (Meryem Ana'ya izafeten Mary'nin değişik şekli).

Mars, *is.* **1.** (eski Romalılarda) Savaş Tanrısı, **2.** *astr.* Merih (gezegen) : çapı 6800 km, güneşten ortalama uzaklığı 228,520,000 km, tam devrini 686.9 günde yapar, iki uydusu vardır.

marse = massa, *is.* (Güney ABD'de zenci ağzı) *bk.:* **master**. *Was called ~, approached with fear, and addressed hat in hand.*

Marseillaise, *is. Fr.* Marseyez : Fransız millî marşı.

Marseille(s), *is.* Marsilya.

marsh, *is.* **1.** bataklık, batak (arazi), **2. ~ fever** : sıtma, malarya, bataklık humması, **3. ~ grass** : göl otu. ***e.a.- 1.*** *swamp.*

marshal, *is.&f.* **-shaled, -shaling** (veya *Brit.:* **-shalled, -shalling**) **1.** mareşal, müşir. **Field ~** : Mareşal, Müşir. **~ of teh Royal Air Force** : (İngiliz) Hava Kuvvetleri Mareşali, **2.** polis müdürü : ABD'de bazı mülkî bölgelerde şeriflik görevi yapan memur, **3. fire ~** *d.d.* itfaiye müdürü, **4.** teşrifatçı, protokol memuru. *a parade ~.* **5.** düzenlemek, dizmek, tanzim etmek, sıralamak, sıraya koymak, intizama sokmak. *~ing the troops. The police ~ed the processing into the town.* **~ arguments** : itirazları sıralamak. *to ~ the facts.* **6.** yol göstermek, teşrifatçılık/rehberlik yapmak, önüne düşüp yol göstermek. *She was ~ing her little group of children down the street.* **7.** sıralanmak, dizilmek, düzgün/belirgin şekil almak, intizama girmek. *Ideas ~ing neatly.* ***e.a.-5.*** *order, gather, convoke,* ***6.*** *usher, lead, escort, guide,* ***7.*** *arrange, deploy.* ***eş ses.-*** *martial.*

marshalcy = marshalship, *is.* mareşallik.

marsahl(l)er, *is.* **1.** düzenleyen, dizen, sıralayan, tanzim eden, **2.** teşrifatçı, rehber, yol gösteren.

Marshalsea, *is. esk.* **1.** (İngiltere'de) Kraliyet teşrifatçısının dairesi, **2.** Londra'da borçlular hapishanesi (1842'de ilga edildi).

marsh elder, *is. bot.* **1.** bataklık mürveri *(Iva frutescens)* : ABD'de tuzlu bataklıklarda yetişir. **2.** *bk.:* **guelder rose**. ***e.a.-*** *1. sumpweed.*

marsh frog, *is. bk.:* **pickerel frog.**

marsh gas, *is.* metan, bataklık gazı.

marsh hawk, *is. zool.* bataklık atmacası *(Circus cyaneus)* : gri kahverengi tüylü, kıç tüyleri beyaz, uzun yuvarlak kanatlı Amerika atmacası.

marsh hen, *is. zool.* **1.** su tavuğu *(Fulica atra),* **2.** *bk.:* **moorhen**, **3.** *bk.:* **bittern.**

marshiness, *is.* bataklık, bataklık olma.

marshland, *is.* bataklık arazi.

marshlike, *sf.* bataklık gibi.

marsh mallow, *is. bot.* **1.** hatmi *(Althaea officinalis),* **2.** ebegümeci *(Hibiscus Moscheutos).*

marshmallow, *is.* **1.** hatmi lokumu : hatmi kökünden yapılmış yumuşak şekerleme, **2.** Amerika lokumu : Arap sakızı, jelâtin, şeker ve nişastadan yapılmış lokuma benzer şekerleme, **3. ~y** : lokum gibi.

marsh marigold, *is. bot.* Girit lâdeni *(Cistus creticus).*

marsh titmouse, *is. zool.* bataklık baştankarası *(Parus palustris).*

marshwort, *is. bot.* su maydanozu *(Apium nodiflorum).* ***e.a.-*** *fool's watercress.*

marshy, *sf.* **marshier, marshiest 1.** batak, bataksal, sulak. *~ ground.* **2.** bataklığa ait, bataklıkta yetişen. *~ vegetation.* **3.** bataklıklı, bataklıktan ibaret. ***e.a.-*** *1. boggy, swampy.*

marsipobranch, *sf.&is. zool.* **1.** keseliler : *Marsipobranchii* veya *Cyclostomata* denilen keseli hayvanlar sınıfından olan, **2.** keseli balık.

marsupial, *sf.&is. zool.* keseli (hayvan). **~ cat** : keseli sansar. **~ frog** : keseli kurbağa. **~ moles** : keseli köstebekgiller. **~ wolf** : keseli kurt.

marsupium, *is., ç.* **-pia** *zool.* kese, keseli dişi hayvanların karnındaki der kıvrımı/torba.

mart, *is.* **1.** çarşı, pazar yeri, pazar, ticaret merkezi, mezat yeri, **2.** *esk.* panayır, fuar, **3.** *İsk.* kasaplık hayvan, **4.** *İsk.* tuzlanıp kış için saklanan et, **5.** *esk.* pazarlık, alış veriş, **6.** *esk.* kavga, mücadele, müsabaka, yarışma. ***e.a.-*** *1. market, marketplace,* ***2.*** *fair,* ***6.*** *battle, contest.*

Martello tower, *is.* hisar, kule, üstüne top yerleştirilmiş yuvarlak kule biçiminde istihkâm. **Martello/martello** *d.d.*

marten, *is., ç.* **-tens 1.** *zool.* sansar *(Martes americana),* **2.** sansar kürkü. ***eş ses.-*** *martin.*

martial, *sf.* **1.** savaşçı, savaşkan, cengâver, muharip, harpçi, yiğit, cesur, kahraman. *a man of ~ spirit.* **2.** savaş+, harp+, savaşa ait/uygun/özgü. *~ music.* **~ arts** : harp sporları (judo, karati vb.), **3.** asker+, cengâver+, savaşçıya/muharibe yaraşır/özgü. *~ stride. ~ attire.* **4.** askerî, askere/orduya ait. **court ~** : divanıharp, askerî mahkeme, **5. ~ law** : sıkıyönetim, örfî idare, **6. ~ism = ~ness** : savaşçılık, savaşkanlık, yiğitlik, cesurluk, **7. ~ist** : savaşçı/cesur/cengâver kimse, asker, muharip, **8. ~ly** : askerce, cesurca, yiğitçe, cengâverce. ***e.a.-*** *1. warlike, brave,* ***3.*** *soldierly,* ***4.*** *military.*

martin, *is. zool.* **1.** kırlangıç *(Delichon urbica).* **house ~** : şehir/pencere kırlangıcı. **purple ~** : mor kırlangıç *(Progne subis).* **sand ~** : kum kırlangıcı *(Riparia riparia),* **2.** kırlangıca benzer çatal kuyruklu kuş, **3. martins** : kırlangıçgiller *(Hirundinidae).* ***e.a.-*** *1. swallow.*

martinet, *is.* sert amir, aşırı disiplinci. **~ish** : sertçe, amirane. **~ism** : sert amirlik, sıkı disiplincilik.

martingale, *is.* **1. standing ~** *d.d.* kelepser, martingal kayışı : şahlanmasına engel olmak için beygirin dizgin ve geminden kolanına bağlanan kayış, **2. running ~** *d.d.* koşu kelepseri, **3.***den.* cıvadra sakalı, kör baston, **4.** her oyunda konan para iki misli yapılan kumar, **5. ~ boom = dolphin striker** *d.d. den.* dikme kösteği.

martini, *is., ç.* **-nis** martini : cin, vermut ve votka karışımı bir içki.

Martinmas, *is.* St. Martin festivali (11 Kasım).

martlet, *is. Brit.- k.d.* küçük kırlangıç.

martyr, *is.&f.* **1.** şehit, din/vatan uğruna savaşırken ölen kimse, **2.** kurban : (a) bir ülkü/inanç uğrunda feda edilen ya da kendini feda eden kimse, (b) uzun ıstırap ve işkenceye katlanan kimse. **~ of rheumatism** : romatizma kurbanı, **3.** mağdur, mazlum, uzun süre ıstırap/yokluk/mahrumiyet/sefalet çeken kimse. **make a ~ of** : mazlum mevkiine koymak. **make a ~ of oneself** : şöhret kazanmak için fedakârlık eder görünmek, **4.** merhamet dilencisi : ıstırap ve mahrumiyetini abartarak veya yalandan kendini mağdur/mazlum göstererek kendine acındıran kimse, **5.** şehit etmek, **6.** işkence etmek, **7.** haksızlığa uğratmak, **8. martyrly** : şehit/kurban gibi. ***e.a.-6.*** *torture, torment.*

martyrdom, *is.* **1.** şehitlik, şehadet, şehit olma, **2.** büyük ıstırap/acı/işkence, ıstırap çekme.

martyrise/martyrisation, *Brit. bk.:* **martyrize/martyrization.**

martyrize, *f.* **-ized, -izing 1.** şehit/kurban etmek, **2.** şehit/kurban olmak, **3. martyrization :** şehit/kurban etme/olma.

martyrology, *is., ç.* **-gies 1.** şehit bilimi : şehitlerin hayatını inceleyen bilim, **2.** şehitler tarihi/menkıbesi, **3.** şehitler listesi, **4. martyrologic(al)** : şehit bilimine ait, **5. martyrologist** : şehit bilimi uzmanı.

martyry, *is., ç.* **-tyries** şehit anıtı/türbesi/âbidesi, bir şehit adına yapılan anıt/türbe/âbide.

marvel, *is.&f.* **-veled, -veling** (veya *Brit.:* **-velled, -velling**) **1.** tansık, mucize, hârika. *The operation was a ~ medical skill. The ~ of nature. The ~s of modern science. If he gets there, it will be a ~.* **It's a ~ to me that...** : ... bana bir mucize gibi geliyor/beni hayrette bırakıyor. **to work ~s** : mucize(ler) yaratmak, mucize gibi tesir etmek, **2.** *esk.* hayret, şaşkınlık, hayret uyandıran/şaşırtıcı şey. **It is a ~ to me how he does it** : Onun nasıl yaptığına şaşıyorum (yaptığını aklım almıyor). **3. work ~s = do ~s** : mucize(ler) yaratmak, harikulâde başarı sağlamak, **4.** hayret etmek, şaşmak. *I ~ that you were able to do it.* **We ~ed at their skill/at magician's skill** : Onların/sihirbazın hünerleri bizi hayrette bıraktı. **5.** garip bulmak. *We ~ed that they had escaped unhurt.* **6.** hayran kalmak/olmak. **The tourists ~ed at the beauty of Bosphorus** : Turistler Boğaziçi'nin güzelliğine hayran oldular. **7. ~ment** : hayret uyandıran şey, hârika, mucize. ***e.a.-1.*** *wonder, miracle,* ***2.*** *astonishment,* ***4-6.*** *wonder, gape, be awed, be overwhelmed, be astonished, be amazed.* ***k.a.- 1.*** *commonplace.*

marvellous/~ly/~ness, *Brit. bk.:* **marvelous/~ly/~ness.**

marvelous, *sf.* **1.** hârikulâde, fevkalâde, olağanüstü. **What a ~ idea!** Harikulâde bir fikir! **It's a ~ book** : Fevkalâde bir kitaptır. **2.** mükemmel, âlâ, güzel, enfes, kusursuz, dört başı mamur. **It was a ~ party** : Mükemmel bir ziyafetti. **What a ~ weather** : Ne güzel hava! **3.** acayip, garip, şaşırtıcı, hayret verici, **4. ~ly** : hârikulâde/ fevkalâde/olağanüstü/hayret verecek şekilde, mükemmel/kusursuz bir şekilde, hârika kabilinden, **5. ~ness** : hârikulâdelik, fevkalâdelik, olağanüstülük, şaşırtıcılık, mükemmellik. ***e.a.-1.*** *wondrous, extraordinary, amazing, miraculous, supernatural,* ***2.*** *wonderful, great, superb, excellent,* ***3.*** *incredible, improbable, astonishing.*

marvy, *sf. esk.- argo* çok güzel, mükemmel, fevkalâde. ***e.a.-*** *very good, fine, marvelous.*

Marxian, *is.* Marksist, Karl Marks tarafından geliştirilen/kurulan, Marksizm yanlısı. **~ socialism** : Marksist sosyalizm. **~ism** *bk.:* **Marxism.**

Marxism, *is.* Marksizm, Karl Marks tarafından geliştirilen ekonomik, toplumsal ve siyasal ilkelerin tümü. **Marxist** : Marksçı, Marksist, Marksizm yanlısı.

Mary, *is.* Meryem Ana. **Virgin ~** *d.d.*

Mary Jane, *is. argo* haşiş, marihuana. ***e.a.-*** *marijuana.*

marzipan, *is.* badem ezmesi. **marchpane** *d.d.*

-mas, *son ek* "...ayini" *ör.: Martinmas.*

mas. = masc. = masculine.

Masai, *is., ç.* **-sais/-sai** Masai : Kenya ve Tanzaniya halkı, bunların dili.

mascara, *is.* sürme, rastık, rimel.

mascon, *is.* kütle yığın : ay yüzeyinin altında yer yer ağır kütlelerin oluşturduğu yığın. Ay çekiminin düzensizliğine ve aya giden uzay araçlarının yörüngelerinde sapmalara yol açar.

mascot, *is.* uğurluk, tılsım, uğur getiren kimse/hayvan/eşya.

masculine, *sf.&is.* **1.** erkek+. *The woman's ~ partner.* **2.** erkek gibi, erkekçe, erkeğe özgü/ait/mahsus, iri yarı, kuvvetli, **3.** *gr.* eril, müzekker (cins/kelime). **~ noun** : eril ad. **~ gender** : eril cins, **4.** (kadın) erkeksi, erkek tavırlı, erkek gibi, **5.** (şiirde) son hecesi vurgulu/kuvvetli. **~ rhyme** : vurgulu kafiye, tek hecesi ya da son hecesi vurgulu olan kafiye : *breaks/takes, alert/convert, disdain/complain* gibi. **~ ending** : (a) bir mısraın vurgulu hece ile bitişi, (b) eril son hece/eril ek. **~ caesura** : vurgulu heceden sonra duraklama, **6.** acunun etkin ve üretken ilkesini oluşturan, **7. ~ly** : erkekçe, erkek gibi, **8. ~ity = ~ness** : erkeklik, erillik, erkek tavırlılık. ***e.a.- 1.*** *manly, virile, male,* ***4.*** *mannish,* ***5.*** *stressed, strong.* ***k.a.- 1-4.*** *feminine, female, effeminate, womanly, womanish.*

masculinise/masculinisation, *Brit. bk.:* **masculinize/masculinization.**

masculinize, *gl.f.* **-ized, -izing** erkekleşmek, erkeğe benzemek, (kadın) erkeğe özgü cinsel nitelikler peyda etmek. **masculinization** : erkekleşme, erkeğe benzeme.

maser, *is. fiz.* meyzer : uyarılmış ışınım salımlı mini dalga üreteci [= **M**icrowave **A**mplification by **S**timulated **E**mission of **R**adiation]. **optical laser** *d.d.*

mash, *is.&f.* **1.** lâpa, **2.** ezme, **3.** hayvanlara yedirilen sıcak lâpa, **4.** (bira yapmak için) sulu arpa ezmesi, ezilmiş arpa ve su karışımı, **5.** ezmek, ezerek püre/lâpa yapmak. **~ed potatoes** : patates püresi, **6.** (bira yapmak için) ezilmiş arpayı sıcak su ile karıştırmak, **7.** *esk.- argo* flört yapmak, kur yapmak, âşıkane ilişki kurmaya çalışmak. ***e.a.- 1.*** *crush, smash.*

masher, *is.* **1.** ezen kimse/şey, püre makinesi. *a potato ~.* **2.** *argo* çapkın, zampara, hovarda, kadın peşinde koşan kimse.

Mashad, *is.* Meşhed (Acemcesi). ***e.a.-*** *Meshed.*

mashie = mashy, *is.* demir uçlu golf sopası. **~ iron** : demir uçlu orta eğimli golf sopası. **~ niblick** : eğri uçlu golf sopası.

masjid = musjid, *is.* mescit.

mask, *is.&f.* **1.** maske, **2.** örtü, perde, nikap. *a ~ of darkness.* **under the ~ of...** : ... perdesi altında, **3.** gösteriş, yapmacık, yapma/sahte tavır. *He hid his evil plans under a ~ of friendship.* **4.** maskeli kimse, **5.** maskeli balo/cümbüş/eğlence/şenlik, **6.** *bk.:* **masque** (1,2), **7.** (yüz ve çehrenin görünüşü anlamında) maske, **8.** (alçı veya balmumundan yapılmış) yüz kalıbı. **death ~** : ölünün alçıdan yapılmış yüz kalıbı, **9.** köpek veya tilki başı, **10.** alalama, örtme, gizleme, kamuflaj, bir bataryayı veya askerî harekâtı düşmandan gizlemek için yapılan düzen, **11.** (koruyucu) maske. *a gas ~. a ski ~. surgical ~.* **12.** (fotoğrafçılıkta resmi basarken bir kısmını örtmekte kullanılan) mat kâğıt, **13. throw/drop off the ~** : maskesini indirmek, iç yüzünü ortaya koymak, **14.** gizlemek, saklamak. *A smile ~ed his disappointment. He ~ed his real purpose.* **15.** örtmek, örtbas etmek, **16.** gizlenmek, saklanmak, maske takmak, **17. ~like** : maske gibi. ***e.a.-*** ***3.*** *pretense,* ***4.*** *masker,* ***5.*** *masquerade, revel, mummery,* ***14.*** *disguise, conceal, veil, cloak, shroud,* ***15.*** *cover.*

maskalonge, *is., ç.* **-longes/-longe** *bk.:* **muskellunge.**

maskanonge, *is., ç.* **-nonges/-nonge** *bk.:* **muskellunge.**

masked, *sf.* **1.** maskeli. **~ ball** : maskeli balo. *a ~ burglar/gunman.* **2.** gizli, saklı, örtülü, gizlenmiş. *~ jealousy.* **3.** *zool.* benekli. ***e.a.- 2.*** *disguised, concealed, hidden.*

masker = masquer, *is.* **1.** maskeli kimse, **2.** maskeli baloya/eğlenceye/cümbüşe katılan kimse.

masking tape, *is.* yapışkan şerit, (özellikle boyacılıkta boyanmaması gereken yüzeyleri örtmekte kullanılır).

maskinonge, *is., ç.* **-nonges/-nonge** *bk.:* **muskellunge.**

masochism, *is.* **1.** *psikol.* özezerlik, mazoşizm : kendine yapılan işkence ve zulümden cinsel zevk alma sapıklığı. *bk.:* **sadism, 2.** ıstıraptan zevk duyma, kendine hükmedilmekten, başkalarının keyfine hizmetten hazzetme.

mazochist, *sf.* **1.** özezer, mazoşist, **2. ~ic** : özezer+, özezerli. **~ic sabotage** : özezerli baltalama, **3. ~ically** : özezercesine.

mason, *is.&gl.f.* **masoned, masoning 1.** duvarcı, **2.** taşçı, taş yontma ustası, **3.** *b.h.* mason, farmason, **4.** (taş/tuğla) duvar örmek, **5. ~ bee** : duvarcı arı *(Osmia cobaltina)* : yuvasını kum, çamur ve kilden yapan bir cins arı, **6. ~ jar** : konserve/reçel kavanozu, kapağı sımsıkı kapanıp hava geçirmeyen kavanoz. ***e.a.- 3.*** *Freemason.*

masonic, *sf.* mason veya farmasonluğa ait. **~ally** : masonca, farmasonca

Masonite , *is.* sunta, şıkıştırılmış talaştan yapılan sun'î tahta (bölmelerde, izolasyon işlerinde kullanılır).

masonry, *is., ç.* **-ries 1.** duvarcılık, taşçılık, **2.** taş duvar, **3.** duvarcı/taşçı işi, **4.** *b.h.* farmasonluk. ***e.a.- 4.*** *Freemasonry.*

masque, *is.* **1.** (İngiltere'de XVI-XVII. *yy.* da) acemiler tiyatrosu, **2.** acemiler tiyatrosu için yazılmış dram, **3.** maskeli balo/eğlence/şenlik. ***e.a.- 1&2.*** *mask,* ***3.*** *masquerade, revel.*

masquer, *is. bk.:* **masker.**

masquerade, *is.&f.* **-aded, -ading 1.** maskeli balo, **2.** maskeli balo kıyafeti, tebdili kıyafet, **3.** taslama, ...gibi görünme, yapmacık, sahte tavır. *a ~ of piety.* **4. ~ as** : ...kılığına girmek, ...taslamak, ...gibi görünmek, ...geçinmek, ...süsü vermek. **to ~ as a former English count** : kendine eski bir İngiliz kontu süsü vermek. **All this time he's been masquerading as a real doctor** : Bunca zaman kendine hakikî bir doktor süsü verdi. **5.** tebdilikıyafet etmek, kılık/kıyafet değiştirmek. *The king ~d as a beggar to find out if his people really liked him.* **6.** maskeli baloya/şenliğe/eğlenceye gitmek. ***e.a.-1&2.*** *mask, masque* ***3.*** *disguise, pretense,* ***4.*** *impersonate, pretend to be,* ***5.*** *disguise.*

masquerader, *is.* maskeli kimse, maske giyen/tebdilikıyafet eden/maskeli baloya giden kimse.

mass, *is.&sf.&f.* **1.** kütle. *Einstein studied the relation of energy and ~.* **~ number** : kütle sayısı. **~ spectrograph** : kütle izgeçizeri. **~ spectrum** : kütle izgesi. **~ unit** : kütle birimi, **2.** yığın, küme. *a ~ of sand. The ship cut its way slowly through ~es of ice.* **3.** parça, topak, yumak. **a ~ of dough** : hamur yumağı, **4.** demet. *a ~ of flowers.* **5.** kalabalık, topluluk, toplum, sürü. **people in the ~** : genellikle halk, toplum. **a ~ of people** : büyük kalabalık. **A ~ of people jammed into the arena** : Alanda büyük bir kalabalık toplandı. **There are ~es of people in here** : Burada bir sürü insan var. **6. the ~es** : toplum, halk kütlesi/topluluğu, avam. *Most TV programs are entertainment for the ~es.* **7.** çoğunluk, ekseriyet, büyük kısım, kısmıküllî. **the great ~ of the people** : halkın çoğunluğu. *The ~ of public opinion is in favor of no-fault auto insurance.* **8.** toplumsal, kütlesel, çoğunluğu kapsayan/ilgilendiren, yaygın, kapsamlı, şümullü. *~ hysteria. a ~ meeting. ~ culture. a book designed for a ~ market. ~ education.* **9. in the ~** *d.d.* toptan, toplu(ca), kütle/sürü hâlinde, toplu olarak, yığın yığın, küme küme. *~ production.* **~ attack** : toplu saldırı. **~ executions** : toptan idamlar. **~ rising** : bütün halkın ayaklanması, **10.** alelâde, halktan, avama mensup. *~ man.* **11.** topla(n)mak, yığ(ıl)mak, bir araya gelmek/getirmek, kümele(n)mek. *Crowds ~ed along the road where the President would pass. Dark clouds ~ed, and we expected rain.* ***e.a.- 2.*** *heap, aggregate, pile,* ***3.*** *lump, block, chunk,* ***4.*** *bundle, collection, accumulation,* ***5.*** *proletariat, plebeians,* ***7.*** *majority,* ***8.*** *widespread,* ***9.*** *collectively, as a whole, all-over, total,* ***10.*** *commonplace.*

Mass, *is.* **1.** ayin, Katolik kiliselerinde ekmek ve şarabın takdisi ayini (Aşâi Rabbanî). **high ~** : müzikli tam ayin. **low ~** : müziksiz ayin. **black ~** : (a) ölüler için yapılan ayin, (b) küfür ile icra edilmiş Aşâi Rabbanî ayini, (c) şeytana tapmak için düzenlenen ayin, **2.** ayin müziği.

Mass. = Massachusets (ABD eyaletlerinden biri).

massa, *is. bk.:* **marse.**

massacre, *is.&gl.f.* **-cred, -cring 1.** kırım, katliam, toptan öldürme/kılıçtan geçirme. *The ~ of some 200 Sioux by U.S. troops at Wounded Knee, South Dakota on Dec. 29, 1890, marked the end of the Indian Wars.* **2.** *ABD-`k.d.* feci/ezici yenilgi (sporda vb.), **3.** katletmek, kılıçtan geçirmek, katliam yapmak, toptan öldürmek. *Herod's soldiers ~d the male infants of Bethlehem.* **3.** *ABD-` k.d.* ağır/feci yenilgiye uğratmak, **4. massacrer** : katil, katleden, toptan öldüren. ***e.a.- 1.*** *carnage, extermination, butchery, bloodbath,* ***2.*** *defeat,* ***3.*** *slay, perpetrate genocide, butcher, murder.*

massage, *is.&gl.f.* **-saged, -saging 1.** ovma(k), ovuşturma(k), masaj (yapmak), **2. massager = massagist** : masajcı, masaj yapan/ovan kimse, **3. massageeuse** : masajcı kadın, **4. ~ parlor** : masaj evi (bazan gizli fuhuş evi olarak da tanınır).

mass defect, *fiz.* kütle eksiği : bir atom çekirdeği kütlesi ile onu oluşturan çekinciklerin kütleleri toplamı arasındaki fark (çekirdeğin oluşumu esnasında açığa çıkan enerjiyi belirler). *bk.:* **binding energy.**

massé, *is.* (bilardoda) dik vuruş : çubuğu masaya dik tutarak vuruş. **~ shot** *d.d.*

massedly, *zf.* topluca, toplu olarak, kütle hâlinde, bir araya toplanarak, hep birlikte.

mass-energy equation, *fiz.* kütle erke denklemi : kütle ile erke (enerji) arasındaki bağıntıyı gösteren $E = mc^2$ Einstein denklemi. **E** : erke, **m** : kütle, **c** : ışık hızı.

masseter, *is. anat.* çene kası : alt çenenin kapanmasını sağlayan kısa kalın kas. **~ic** : çene kası+.

masseur, *is., ç.* **-seurs** masajcı, tellak.

masseuse, *is., ç.* **-seuses** masajcı kadın.

massicot = massicotite, *is.* kurşun boyası, kurşun monoksit : PbO. Boya ve kurutucu olarak kullanılan sarı toz.

massif, *is.* **1.** kütle : dağ silsilesinin bir veya birkaç zirve ile vadiyi içine alan merkezî kısmı, **2.** yerinden oynamış ve yer yer çatlamış yerküre parçası, **3. ~ Central** : (Fransa'da) merkezî dağ kütlesi.

massiness, *is. bk.:* **massiveness.**

massive, *sf.* **1.** ağır, iri, cüsseli, iriyarı, iri yapılı, heybetli, büyük, heyulâ gibi, muazzam. **a ~ building** : büyük bir bina. **a ~ wrestler** : iriyarı bir pehlivan. **We must make ~ efforts to improve things** : İşleri düzeltmek için muazzam çaba harcamamız gerekir. **2.** geniş, kocaman (alın, kafa vb.). *a ~ forehead. a ~ head.* **3.** muazzam, etkili, tesirli, **4.** toptan, kütle hâlinde, genel, umumî. *a ~ assault. ~ retaliation.* **5.** *min.* som, yekpare, kristalleşmemiş, **6.** *jeol.* kütlemsi, yığınsal, katmansız, tabakalaşmamış, **7.** *tıp* (a) yaygın : kasların/bedenin büyük kısmını etkileyen/kaplayan. *a ~ tumor. a ~ swelling.* (b) aşırı, fazla, normalden çok. *a ~ dose.* **8. ~ly** : ağır/heybetli/muazzam bir şekilde, beybetle, kütle hâlinde, yekpare olarak, **9. ~ness = massivity** : ağırlık, irilik, heybetlilik, büyüklük, muazzamlık, yaygınlık. ***e.a.-1.*** *bulky, heavy, great, ponderous,* ***2.*** *large,* ***3.*** *substantial, solid, great, imposing, powerful,* ***4.*** *extensive.*

massless, *sf. fiz.* kütlesiz. **~ness** : kütlesizlik.

mass media, *is.* tüm duyurum, kitle iletişim, toplu haber yayma araçları.

mass meeting, *is.* genel toplantı : çoğunlukla siyasal tartışma amacıyla yapılan halka açık toplantı.

mass movement, *is.* **1.** tüm devinim, kütle hareketi, toplu hareket, büyük bir topluluğun taşınması/yer değiştirmesi, geniş ölçüde havadan taşıma. **~ ~ of troops** : büyük askerî birliklerin havadan taşınması, **2.** *sos.* kütle/toplum/halk hareketi/girişimi : mevcut toplumsal, ekonomik ve siyasal kurumları değiştirmek için avam tabakasının giriştiği kapsamlı hareket.

mass noun, *is. gr.* kütlesel ad : sonsuz parçalara bölünebilen cisimlerle soyut kavramlara verilen ad : *water, air, happiness* gibi. İngilizcede bu adlar *indefinite article* ***(a, an)*** almazlar ve çoğul yapılamazlar. *bk.:* **count noun.**

mass number, *is. fiz.* kütle sayısı : (a) bir öğecik çekirdeğinin çekincik sayısı, (b) bir öğecik çekirdeği yerdeşinin öğecikler kütlesine en yakın tüm sayı.

massotherapy, *is. tıp* ovarak iyileş(tir)me, masajla tedavi. **masssotherapist** : masajla tedavi uzmanı.

mass-produce, *gl.f.* **-duced, -ducing 1.** tüm üretmek, toptan üretmek/istihsal etmek, **2. mass-producer** : tüm üretici, toptan üreten/istihsal eden.

mass production, *is.* tüm üretim, toptan üretim/istihsal, seri imalât, malların makine ile çok sayıda üretimi.

mass spectrograph, *is. fiz.* kütle izgeçizeri.

mass spectrometer, *is. fiz.* kütlesel izgeölçer : bir maddeyi iyonlaştırıp magnetik/elektrik alana maruz bırakarak zerreciklerin sapma derecesinden bileşenlerini tanımlayan alet.

mass spectroscope, *is. fiz.* kütle izgegözler : elektrikle yüklü zerreciklerin kütlelerini ölçmekte kullanılan alet.

mass spectroscopy, *is. fiz.* kütle izge bilgisi.

mass spectrum, *is. fiz.* kütle izgesi : elektrikle yüklü zerreciklerin kütlelerine ve kütlelerinin yüklerine oranına göre sıralanmış izgeleri.

massy, *sf.* **massier, massiest** *bk.:* **massive.**

mast, *is.&gl.f.* **1.** *den.* gemi direği. **mooring ~** : prova/grandi/mizana direği, **2.** direk. **a flag ~** : bayrak direği. **a flag at half ~** : (matem alâmeti olarak) yarıya indirilmiş bayrak, **3.** palamut/kayın/meşe kozalağı (özellikle domuz veya başka hayvanlara yem olarak verilir), **4.** direk dikmek, dircklerle donatmak, **5. to sail before the ~** : tayfalık yapmak, tayfa olarak çalışmak.

mastaba(h), *is.* kesik piramit şeklinde eski Mısır mezarı.

mastectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* meme ameliyatı : ameliyatla memenin kesilip çıkarılması.

master[1], *is.* **1.** usta. **be ~ of ...** : ...ustası olmak. **Like ~ like man** : Böyle ustanın böyle çırağı olur. **2.** amir, patron. **(to be) one's own ~** : kendi başına buyruk (olmak), **3.** kaptan, süvari, tüccar gemisi kaptanı, **4.** efendi, evin beyi, aile reisi. *The ~ is not at home.* **the ~ of the house** : aile reisi. **to be the ~ of one's own house** : kendi evinin efendisi olmak, **6.** başkan, reis, yönetici, **7.** *Brit.* (erkek) öğretmen/başöğretmen. **music ~** : müzik öğretmeni, **8.** üstat büyük sanatçı. **grand ~** : büyük üstat, üstadıâzam. *He is a ~ of the violin.* **old ~s** : eski üstatlar (özellikle Rönesans çağı İtalyan ressamları), **9.** galip, fatih, muzaffer, galebe çalan, hâkim olan/hükmeden şey/kimse. **to be the ~ of the situation** : duruma hâkim olmak. **to be (the) ~ of one's faith** : kaderine hükmetmek, kaderi kendi elinde olmak. *I am the ~ now.* **Never let the fear be your ~** : Asla korkuya kapılma/korkunun esiri olma. *After hard fighting the defenders were still the ~s of the city.* **10.** ustabaşı, sanatını iyi bilen ve başkalarına öğreten kimse, **11.** uzman, mütehassıs, erbap, işinin ehli kimse, bir şeyi iyi yöneten/kullanan kimse. *a ~ of his time and money.* **12.** yargıç yardımcısı, sorgu yargıcı/hâkimi, mustantik, **13.** (üniversite) master : lisans üstü öğrenim derecesi, bu öğrenimi başarı ile bitiren kimse. *a ~'s degree. ~ of Arts/Science,* etc. **14.** küçük bey (hitap için kullanılır), genç asilzade. *~ John Brown.* **15. matrix** *d.d.* özgün, asıl, örnek, nümune, mekanik usulle kopye edilecek şey, **16.** ana, benzer tarzda işleyen mekanizmaya kumanda eden. *~ clock. ~ cylinder/spring/wheel/schedule/plan* etc. **17.** hoca, dinî lider, felsefe, din vb. de önder, başkalarına öğreten/önayak olan değerli/bilgili kişi, **18. the Master** : Hz. İsa, Üstat, **19. ~dom = ~hood** : (a) ustalık, üstatlık, uzmanlık, maharet, hüner, (b) egemenlik, üstünlük, hâkimiyet, **20. ~less** : sahipsiz, efendisiz, başıboş, *esk.* yönetimsiz, kontrolsüz, yönetilemez. ***e.a.- 3. captain, 6. chief, 7. teacher, tutor, schoolmaster, 9. victor, conqueror.***

master[2], *sf.* **1.** baş, usta. **~ builder** : mimar, yapı ustası, kalfa. **~ stroke** : çok ustalıklı/maharetli iş. **~ touch** : usta eli, yerinde söz/davranış, **2.** ana, temel, esas, asıl. **~ bath** : ana banyo, bir evde genellikle büyük yatak odasına bitişik banyo. **~ bedroom** : büyük yatak odası, aile reisinin yattığı oda. **~-clock** : ana saat. **~ copy** : (a) teksir kalıbı, mumlu kâğıt, (b) asıl/esas nüsha. **~ key** : ana anahtar, aynı cinsten birçok kilidi açan anahtar. **~ switch** *elekt.* ana anahtar/şalter, **3.** yöneten, yönetici, kontrol/kumanda eden, **4.** egemen, hâkim, hükmeden, **5.** bağımsız, kendi başına buyruk, **6.** uzman, üstat, usta. ***e.a.- 2. chief, principal, main, cardinal, 3. directing, controlling, leading, 4. dominant, 6. skilled, proficient.***

master[3], *gl.f.* **1.** zapt etmek, fethetmek, **2.** yönetmek, hâkim olmak, idare/kontrol etmek, **3.** iyice öğrenmek/bilmek, vâkıf/hâkim olmak, vukuf kesp etmek. **~ a subject** : bir konuya hâkim olmak (iyice bilmek). *~ a foreign language.* **4.** itaat ettirmek, baş eğdirmek, tahakküm etmek, hükmü/idaresi altına almak, **5.** yenmek, galebe çalmak, hakkından gelmek. **~ a difficulty** : bir güçlüğü yenmek, **6.** usta/uzman olmak, maharet/hüner kazanmak. ***e.a.-1. subjugate, overcome, overpower, 2. govern, manage.***

master aircrew, *is. Brit.* hava gediklisi, havacı astsubay.

master-at-arms, *is., ç.* **masters-at-arms** **1.***den.* inzibat çavuşu, gemi polis astsubayı, **2.** (bir cemiyet veya kurumda) güvenlik görevlisi.

master card, *is.* **1.** koz, **2.** çok önemli/hayatî sebep/bilgi/haber.

masterful, *sf.* **1.** mütehakkim, hükmeden, amir, buyurucu, emredici, otoriter. *He spoke in a ~ manner. His eyes were dark and ~.* **2.** inatçı, iradesi kuvvetli, **3.** usta, maharetli, yetenekli, üstada yakışır. *The actor gave a ~ performance.* **3. ~ly** : (a) ustaca, maharetle, mahirane, (b) amirane, tahakkümle, **4. ~ness** : (a) ustalık, uzmanlık, beceriklilik, (b) amirlik. ***e.a.-1.*** *domineering, imperious, authoritative, self-willed, peremptory, imperative,* ***2.*** *masterly, consummate, adept, expert, skilled, skillful.*

master hand, *is.* **1.** usta, uzman, erbap, yetenekli/hünerli kimse, eli uz, marifetli, maharetli, **2.** ustalık, uzmanlık, yetenek, hüner, maharet, marifet, beceri, el uzluğu. ***e.a.-1.*** *expert,* ***2.*** *skill.*

masterly, *sf.&zf.* usta(ca), ustalıkla, üstatça, maharetli, becerikli, maharetle, beceri ile. *She was a ~ painter. She paints ~.* ***e.a.-*** *expert (ly), skillful(ly).*

master mariner, *is.* tüccar gemisi kaptanı.

master mason, *is.* **1.** başfarmason, üçüncü dereceye erişmiş farmason, **2.** başduvarcı.

master mechanic, *is.* başmakinist, baştekniseyen, ustabaşı.

mastermind, *is.&f.* **1.** temel us, yöneten us/akıl, dâhi, akıllı/zeki kişi. **It will take a ~ to solve this problem** : Bu sorunu ancak bir dâhi çözebilir. **2.** bir plânı akıllıca/ustalıkla düzenleyen/yöneten/uygulayan kimse. *The advertising manager is the ~ of our new marketing policy.* **3.** akıllıca düzenlemek/yönetmek, ustalıkla/kurnazca ve maharetle tertip/tanzim ve idare etmek, çekip çevirmek. *Police knows who ~ed the robbery.* ***e.a.-1.*** *genius, sage, wizard, pundit, expert,* ***2.*** *planner, organizer, engineer, initiator,* ***3.*** *plan, organize, engineer, direct.* ***k.a.- 1.*** *idiot, moron, imbecile, simpleton, fool, incompetent, novice, tyro.*

Master of Arts, *is.* **1.** edebiyat lisansiyesi, edebiyat mezunu, **2.** edebiyat lisansı. *kıs.:* **A.M.** veya **M.A.**

master of ceremonies, *is.* konukçu, teşrifatçı, mihmandar, protokol görevlisi, eğlence/ziyafet yönetmeni/konukçusu.

master of foxhounds, *is.* avcıbaşı, avı yöneten kimse.

Master of Science, *is.* fen lisansiyesi, fen mezunu. *kıs.:* **M.S./M.Sc./S.M./Sc.M.**

masterpiece, *is.* **1.** şaheser. *a musical/literary ~. It was her ~.* **2.** üstün eser, **3.** harika. ***e.a.-*** *masterwork.*

master plan, *is.* ana/temel/esas plân, yönlendirici plân. *An architect has created a ~ ~ for the monument.* **master-plan** : ana/temel/esas plânını yapmak, esasını plânlamak.

master race, *is.* üstün/hâkim ırk, başka ırklara/uluslara egemenlik imtiyazını kendinde gören, onlardan üstün yaratıldığına inanan ırk/ulus.

master's degree, *is.* master derecesi, lisans üstü yüksek öğrenim derecesi/diploması.

master sergeant, *is. ABD* astsubay başçavuş.

mastership, *is.* **1.** yöneticilik, **2.** yönetim, yönetme, kontrol, kumanda, **3.** ustalık, beceri, maharet, hüner, uzmanlık, ihtisas, yetenek. ***e.a.-*** *2. control, command.*

master stroke, *is.* çok ustalıklı/maharetli iş, kesin başarı, kesin sonuçlu/etkili eylem.

masterwork, *is. bk.:* **masterpiece**

master workman, *is.* **1.** ustabaşı, **2.** usta işçi, hünerli/marifetli işçi, işinin ehli kimse.

mastery, *is., ç.* **-teries** (2-5 için) **1.** hüküm, idare, kontrol, kumanda. *The major had complete ~ over his men.* **2.** (bir konuda) üstün/derin/geniş bilgi, vukuf. *Our teacher has a ~ of many subjects.* **~ of language** : geniş dil bilgisi, **3.** zafer, galebe. *Two teams competed for ~.* **4.** üstünlük, hâkimiyet, hâkim olma, **5.** üstatlık, ustalık, maharet, beceri, marifet, hüner. ***e.a.-1.*** *command, control, rule,* ***3.*** *victory,* ***4.*** *superiority, ascendancy, dominion,* ***5.*** *skill, knowledge, proficiency, ability, adroitness.* ***k.a.-1.*** *subservience, submission, obedience,* ***2&5.*** *incompetence, ineptness.*

masthead, *is.&sf.&gl.f.* **1.** *den.* direk ucu/üstü/tepesi(ndeki). *~ rig.* **2. flag** *d.d.* Gazete, derginin sahibi, yayın işleri müdürü ve yazarlarını gösteren başlık, **3.** başlık, serlevha, **4.** (bayrak vb.) direğe çekmek, **5.** (ceza olarak) direğin tepesine yollamak. ***e.a.-*** *3. nameplate.*

mastic, *is.* **1. mastiche, mastix** *d.d.* sakız, **2.** *bot.* sakız ağacı *(Pistacia Lentiscus),* **3.** macun, **4.** sakızlı rakı, **5. ~able** : çiğnenebilir; macun haline getirilebilir.

masticate, *f.* **-cated, -cating 1.** çiğnemek, dişlerle ezmek, **2.** (kauçuk vb. ni ezerek/yoğurarak) hamur yapmak, hamur veya macun haline getirmek, **3. mastication** : çiğneme, hamur/macun yapma, **4. masticator** : çiğneyen, macun/hamur yapan.

masticatory, *sf.&is., ç.* **-ries** *ecz.* çiğnenecek, çiğnenerek alınan, çiğnemeye mahsus (ilâç vb.).

mastiff, *is.* mastı : kısa tüylü, iri yapılı, dudak ve kulakları sarkık, geniş kafalı, sarı veya açık kahverengi köpek.

mastigophoran, *sf.&is.* **1. mastigophorous** *d.d.* kamçılı, **2. mastigophore** *d.d.* kamçılılar sınıfından tek gözeli hayvan *Mastigophora (Flagellata).*

mastitis, *is.* **1.** *patol.* meme iltihabı/yangısı, **2.** *vet. patol.* (hayvanlarda, bilhassa ineklerde) meme iltihabı, **3. mastitic** : yangılı, yangısal, iltihabî.

mastix, *is. bk.:* **mastic** (1).

mastless, *sf.* direksiz.

masto-/mas-, *ön ek* "meme+". *ör.:* **mastitis.**

mastodon, *is.* mastodon, mamut : *Oligosen* ve *Paleistosen* çağda yaşamış, yalnız fosili bulunan iri file benzer memeli hayvan. **~ic** : mastodon+.

mastoid, *sf.&is.* **1.** memeye benzer, meme/meme başı biçiminde, **2.** tümük, kulak ardı tümüğü, (kulak arkasında) mememsi çıkıntılı kemik, bu kemiğe ait/ yakın, **3. ~ cell** : tümük boşluğu, kulak arkası kemiğinde doğumdan sonra oluşan boşluk, **4. ~ process** : mememsi çıkıntı.

mastoidectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* tümük çıkarımı : kulak iltihabı ameliyatında kulak arkası çıkıntılı kemiğin bir parçasının kesilmesi.

mastoiditis, *is. patol.* tümük yangısı, kulak arkası kemiği iltihabı.

masturbate, *f.* **-bated, -bating 1.** öz doyurmak, istimna etmek, el vb. ile cinsel organı uyararak cinsel boşalım sağlamak, *argo* abaza/otuz bir çekmek, **2. masturbator** : öz doyurumcu, istimnacı.

masturbation, *is.* **1.** öz doyurum, istimna, **2. ~al = masturbatory** : öz doyurumsal, istimnaî.

mat[1], *is.&f.* **matted, matting 1.** paspas, hasır. **doormat** : kapı önü paspası. **collision ~** *den.* usturmaca, **2.** altlık, nihale, tencere/bardak/vazo altlığı. *Put the hot dish down on the ~, so you don't spoil the table.* **3.** *sp.* minder, **4.** karmakarışık yığın, Arap saçı, keçe gibi şey. *a ~ of weeds. a ~ of hair.* **5.** takviye bloku : bina temelini takviye için konulan beton blok, **6. on the ~** *k.d.* cezalı, ceza görmüş, görevli kimse tarafından cezalandırılmış. **be on the ~** : azarlanmak, ceza almak, **7.** hasır döşemek, hasır (ile) örtmek, **8.** hasırlaş(tır)mak, keçeleş(tir)mek, **9.** hasır (gibi) örmek, bükerek/keçeleştirerek hasıra benzetmek, **10.** düğümlenmek, çitişmek, birbirine dolaşmak. *The swimmer's wet hair was ~ted. The fur collar ~s when it gets wet.*

mat[2], *is.&f.* **matted, matting 1.** (karton vb.) altlık, çerçeve kenarı, resim ile çerçeve arasına konulan karton vb. kenarlık, **2.** resimle çerçeve arasına karton vb. den altlık/kenarlık koymak.

mat[3], *sf.&is.&f.* **matted, matting 1.** donuk, mat (yüzey). *These photographs have a ~ finish.* **2.** yüzeyi donuklaştıran/matlaştıran alet, **3.** donuklaştırmak, matlaştırmak. **matt, matte** *ş.d.y.*

mat[4], *is.* **1.** *basım* harf kalıbı, **2.** *k.d. bk.:* **matrix** (7).

matador, *is.* **1.** boğa güreşçisi, matador, **2.** (bazı iskambil oyunlarında) koz, **3.** *b.h. ABD* pilotsuz uçak.

match[1], *is.* **1.** kibrit. **ordinary ~** : adî kibrit, herhangi bir yüzeye sürülünce alevlenen kibrit. **safety ~** : güvenlik kibriti, yalnız kutusunun eczalı kısmına sürtülünce alevlenen kibrit, **2.** fitil, lâmba fitili, ateşleme fitili.

match[2], *is.&f.* **1.** eş, akran, benzer, kopya. **be a good ~ for...** : -e eş/denk olmak, **2.** denk, muadil, emsal. **find/meet one's ~** : (a) dengini bulmak, dengine rastlamak, (b) büyük zorlukla karşılaşmak, hakkından gelecek birine rastgelmek, çetin rakiple karşılaşmak, **3.** eşliğe uygun kimse, **4.** uygun çift, uygun eşya. **The hat is a good ~ for the coat** : Şapka mantoya tam uyuyor. **5.** *Brit.* maç, oyun, karşılaşma. *a boxing/tennis ~.* **6.** yarışma, müsabaka, **7.** evlenme. **make a ~ of it** : evlenmek, **8.** müstakbel eş. **9.** denk/eşit olmak, dengi/benzeri olmak. *My ta-*

lent doesn't ~ his. You can't ~ him in knowledge of wild plants/his knowledge of wild plants. **10.** eşi/emsali olmak. **This hotel can't be ~ed for good service and food** : Yemek ve servis bakımından bu otelin eşi yoktur. **No one could ~ him** : Hiç kimse onun kâbına erişemez. **She doesn't ~ (up to) her sister in intelligence** : Kızkardeşi kadar zeki değildir. **11.** (birbirine) uydurmak, (aralarında) denge/ahenk sağlamak, benzetmek, denkleştirmek, denk getirmek. *To ~ one's actions to one's beliefs.* **~ your expenses to your income** : Masraflarını gelirine uydur (Ayağını yorganına göre uzat). **12.** uymak, uygun gelmek, ...gibi olmak, şekli/rengi/boyu vb. aynı olmak. *~ the tongue and groove of adjoining floorbords. These gloves do not ~. The curtains don't ~ the paint. The result didn't ~ (up to) our hopes.* **13.** (bir şeyin) eşini/eşitini/aynını/benzerini yapmak/meydana getirmek/bulmak. *to ~ pearls. I need some blue wool like this, can you ~ it please?* **Can you ~ (up) this material ?** Bu kumaşın eşi var mı? **14.** karşılaştırmak, karşı karşıya getirmek, çatıştırmak, ihtilâfa düşürmek, yarıştırmak. **~ s.o. against another** : boy ölçüştürmek. *He ~ed his horse against his neighbour's in a race.* **15.** karşısına (eşit kuvvette) rakip/hasım çıkarmak. *The teams were well ~ed. to ~ boxers.* **16.** (kuvvetçe denk) rakiple/hasımla karşılaşmak. **They are well ~ed** : Kuvvetçe eşittirler. **17.** karşılaştırmak, mukayese etmek. *to ~ one's strength against his enemy's.* **18.** evlen(dir)mek, birleş(tir)mek, **19.** uygun/münasip/denk/eş olmak, **20.** (yazı turada) karşılıklı iki para atıp karşılaştırmak, **21. well-matced** : uygun, yakışmış, eş, denk. **be well-matched** : uyuşmak, birbirine uygun olmak, birbirinin dengi olmak, **22. ill-matched** : uygunsuz, yakışmamış, birbirine eş/denk değil, **23. matching fund** : bağışların toplamına eşit yapılan şartlı bağış, **24. matchable** : denkleştirilebilir, birbirine uydurulabilir, eşi/benzeri bulunur, **25. matcher** : denkleştiren, birbirine uyduran, eşini/dengini bulan. ***e.a.-5. game, 6. contest, 7. marriage, 9&10. equal, rival, approach, touch, 11. adapt, 12. fit, suit, harmonize, agree, correspond, 18. marry, 19. suit.***

matchboard, *is.* geçme tahta, yan yana getirilip birinin çıkıntısı öbürünün yarığına geçirilen ve böylece tek parça gibi görünen tahta.

matchbook, *is.* kartonlu cep kibriti.

matchbox, *is.* kibrit kutusu.

matchet, *is.* pala, geniş namlulu bıçak. ***e.a.- machete.***

matching, *sf.&is.* **1.** uygun, eş, denk, **2.** uyuşum, uygunluk, denklik.

matchless, *sf.* **1.** eşsiz, emsalsiz, misilsiz, eşi/emsali yok, eşi görülmemiş, rakipsiz, kıyas kabul etmez. *~ courage.* **2.** kibritsiz, **3.** kibritsiz tutuşan, kibrit çakmadan yakılan. **a ~ gas range** : kibritsiz tutuşan gaz fırını, **4. ~ly** : eşsiz/emsalsiz bir şekilde, eşi/emsali görülmedik şekilde, **5. ~ness** : eşsizlik, emsalsizlik, rakipsizlik, kıyas kabul etmeme. ***e.a.-1. peerless, unequaled, incomparable.***

matchlock, *is.* **1.** fitilli tüfek, **2.** çakmaklı tabanca.

matchmaker, *is.* **1.** çöpçatan, **2.** atletik karşılaşmaları düzenleyen kimse, **3.** kibrit fabrikatörü/imalâtçısı.

matchmaking, *is.* **1.** çöpçatanlık, **2.** atletik karşılaşmaları düzenleme, **3.** kibrit yapımı/imali.

matchmark, *is.&f.* bağlantı işareti, bir makinenin yan yana getirilecek parçalarını gösteren işaret (koymak).

match play, *is.* maç, oyun, golf maçı.

match point, *is.* (tenis vb.) maçı kazandıran sayı.

matchstick, *is.* kibrit çöpü (özellikle yanmış olan).

matchup, *is.* denk oyuncuları karşılaştırma.

matchwood, *is.* **1.** kibrit çöpü, kıymık, ince uzun tahta parçası, **2.** kibrit yapımına elverişli kereste, **3. burn like ~** : çıra gibi yanmak, **4. made of ~** : çerden çöpten, **5. smashed to ~** : paramparça (edilmiş). ***e.a.- 1. splinters.***

mate, *is.&f.* **mated, mating 1.** eş, bir çiftin her bir teki. **I can't find the ~ of theis glove/sock** : Bu eldivenin/çorabın eşini bulamıyorum. **2.** akran, emsal, karşılık, **3.** eş, zevç/zevce, refik(a), karı kocadan her biri, **4.** çiftleşen hayvanlardan her biri, (hayvana) eş. *The zoo is looking for a ~ for its female panda.* **5.** arkadaş, ortak, iş ortağı, kapı yoldaşı. **classmate** : sınıf arkadaşı. **John and Bill were ~ in the army** : John ve Bill asker arkadaşıydılar. **6.** *den.* **first ~** *d.d.* (ticaret gemisinde) ikinci kaptan. *The ~ gave an order to*

swab the decks. **7.** (gemide) subay vb. yardımcısı, **8.** yamak, yardımcı. *plumber's ~.* **9.** (satrançta) mat, **10.** çiftleş(tir)mek, **11.** evlen(dir)mek, **12.** eşlemek, eşini bulmak/yapmak, iki benzer şeyi bir araya getirmek, **13.** (birbirine) uymak, uygun gelmek, geçmek. *gears that ~ well.* **14.** *esk.* eşlik/arkadaşlık/refakat etmek, **15.** *esk.* eşit/denk olmak, uymak, **16.** (satrançta) mat etmek, yenmek. ***e.a.- 2. counterpart, 3. spouse, 5. comrade, partner, chum, pal, friend, colleague, 8. helper, 10. copulate, 11. marry, 12&13. couple. 14. consort, 15. equal, match, 16. checkmate, defeat.***

mate = maté, *is.* Paraguay çayı.

mateless, *sf.* eşsiz.

matelote, *is.* şaraplı/baharatlı balık yahnisi.

mater, *is., ç.* **-ters/-tres** *Brit.- k.d.* **1.** anne, **2. ~ dolorosa** : (a) kederli anne, (b) *b.h.* (matem tutan anne olarak) Meryem Ana. ***e.a.-1. mother.***

materfamilias, *is.* ailenin annesi.

material[1], *is.* **1.** madde. **raw ~** : ham madde. **explosive ~s** : patlayıcı maddeler. *Rubber is a widely used ~.* **2.** unsur, bir şeyi oluşturan nesnelerden her biri, **3.** malzeme. **building ~** : inşaat malzemesi. **~s science** : malzeme bilgisi, **4.** (a) (bir eser için gereken) malzeme, belge, vesika. *He is gathering ~ for a history of the World War II. Collecting ~ for a book.* (b) konu, mevzu. *He is hoping to find ~ for a TV programme. This is exactly the kind of ~ he needs. ~ for thought.* **5.** kumaş, dokuma, bez. **dress ~** : elbiselik kumaş. **a light ~** : ince bir kumaş. *I have enough ~ for a jacket and pants.* **6. ~s** : gereç(ler), malzeme, levazım. *Have you got any writing ~s?* **7.** delil, kanıt, belge. *We have ~ against him since we found out about the crime.* **8.** aday, namzet: bir işe/maksada yarayışlı/elverişli kimse/eleman. *There is officer ~ among these new soldiers (=some are good enough to become officer).* ***e.a.-1. matter, substance, stuff, 2. element, constituent, 3. supplies, 4. data, facts, notes, references, 5. textile, fabric, 7. facts.***

material[2], *sf.* **1.** özdeksel, maddesel, maddî. **the ~ world** : maddî dünya. **The storm did a great deal of ~ damage** : Fırtına büyük maddî hasar yaptı. **~ well-being** : maddî refah. *She's too poor to satisfy her family's ~ needs.* **2.** fiziksel, fizikî, cismanî. **the ~ force** : fiziksel kuvvet, **3.** bedensel, bedenî. *Food and shelter are ~ comforts.* **4.** önemli, mühim. *Your support will make a ~ difference in the success of our program. Hard work is a ~ factor in success.* **5.** *huk.* (bir davanın ispatı/adaletin tecellisi için) gerekli, elzem. *~ evidence. ~ witness.* **6.** *fel.* özdeksel, maddî. ***e.a.- 1&2. physical, corporeal, 4. essential, important, significant, substantial, 5. indispensable.***

materialise/materialisation/materialiser, *Brit. bk.:* **materialize/materialization/materializer.**

materialism, *is.* **1.** *fel.* özdekçilik, maddecilik, materyalizm : her türlü gerçekliğin (yalnızca nesnel değil, ruhsal ve tinsel olan gerçekliğin de) özünü, temelini özdekte gören, özdekten başka bir tözün bulunmadığını öne süren dünya görüşü, **2.** maddî refahı en üstün değer olarak kabul eden öğreti, **3.** dünyevî şeyleri önemseme.

materialist, *is.* **1.** özdekçi, maddeci, materyalist, **2.** kendini yalnız maddî gayelere adayan, maddî refahı en üstün değer sayan kimse, **3. ~ic** : özdekçi, maddî görüşlü, **4. ~ically** : özdekçilikle, maddeci/materyalist olarak.

materiality, *is., ç.* **-ties** (2. için) **1.** özdeksellik, maddîlik, cismanîlik. *the ~ of the universe.* **2.** özdek, madde, maddî/cismanî/fiziksel nesne, **3.** önem, zaruret, lüzum. *the ~ of evidence.* ***e.a.- 2. matter, substance.***

materialize, *f.* **-ized, -izing 1.** maddeleştirmek, gerçekleştirmek, kuvveden fi'le çıkarmak. *He never ~d his ideas for a new company.* **2.** maddî nitelik vermek, şekil vermek. *An inventor ~s his ideas by building a model.* **3.** cismanî varlık vermek, (ruha) cisim vermek. **4.** maddîleştirmek, maddeye/maddî varlığa ve refaha önem verdirmek, **5.** maddeleşmek, gerçekleşmek, cisimleşmek, belirmek, vücut bulmak, tecessüm etmek, maddî varlık kazanmak. *The ghost ~d before Hamlet.* **6.** gerçekleşmek, tahakkuk etmek, kuvveden fiile çıkmak, müncer olmak. *Our plans never ~d.* **7. materialization** : maddîleş(tir)me, gerçekleş(tir)me, maddeleşme, tecessüm etme, şekil kazanma, **8. materializer** : maddîleştiren, gerçekleştiren, maddî nitelik/şekil veren.

materially, *zf.* **1.** önemli derecede, gerektiği kadar, yeter derecede. **His work didn't help ~** : Onun çalışması yeter derecede yararlı olmadı. **2.** bedenen, maddeten, maddî/fizikî/cismanî olarak. **He improved ~ and morally** : Bedenen ve ruhen gelişti. **3.** *fel.* maddî âlemi ilgilendirecek şekilde. ***e.a.- 1. considerably, substantially, 2. physically.***

materialness, *is.* maddîlik, cismanîlik.

materials handling, *is.* (malzeme) yükleme/boşaltma (özellikle makinelerle).

materia medica, *is.* **1.** tıbbî malzeme, **2. pharmacognosy** *d.d.* ilâç bilimi, eczacılık : tıbbî ilâçların kaynaklarını, fiziksel özelliklerini, kullanılış ve dozlarını öğreten bilim.

materiel = matériel , *is.* **1.** gereç, malzeme, levazım, **2.** *As.* askerî araç ve gereçler, harp levazımatı, askerî levazım, silâh, cephane vb.

maternal, *sf.* **1.** anne+, annelik+, anneye/anneliğe ait/yakışır/özgü. *She showed her daughter's picture with ~ pride.* **2.** anne tarafından (gelen akraba vb.). **~ grandmother** : anneanne. **~ uncle** : dayı. **~ aunt** : teyze. **~ grandparents** : anneanne ve dede, **3. ~ism** : annelik sevgisi/içgüdüsü gösterme, **4. ~istic** : annelik içgüdüsü/sevgisi/duyguları gösteren, **5. ~ly** : anne gibi, anne sevgisi/şefkati/içgüdüsü ile, anne tarafından.

maternity, *is.&sf.* annelik, analık, annelik hâli, annelikle ilgili, anneliğe ait/özgü. **~ dress** : hamile elbisesi. **~ hospital** : doğum evi, doğum hastanesi.

mateship, *is.* **1.** eşlik, arkadaşlık, **2.** eşitlik, denklik.

matey, *sf.&is., ç.* **mateys** *Brit.- k.d.* **1.** arkadaş, yoldaş, dost, ahbap, **2.** arkadaşça, ahbapça, dostça, dostane. *a ~ chat.* **3. ~ness = matiness** : arkadaşlık, yoldaşlık, dostluk, ahbaplık. ***e.a.- 1. comrade, chum, buddy, 2. friendly, sociable, companiable.***

math, *is. k.d.* **mathematics** (kısaltılmışı).

math. = **1.** mathematical, **2.** mathematics.

mathematic(al), *sf.* **1.** uz bilimsel, matematik+, matematiksel, riyazî. **~ study** : matematik öğrenimi. **~ analysis** : uz bilimsel çözümleme. **2.** matematik (işlerinde kullanılan). **~ instruments** : matematik aletleri, **3.** kesin, kat'î, tam, **4. ~ expectation** : uz bilimsel beklenti, **5. ~ fallacy** : uz bilimsel yanılım, **6. ~ induction** : uz bilimsel tümevarım, **7. ~ logic** : uz bilimsel us bilimi, **8. mathematically** : uz bilimle, matematik olarak/yönünden/yöntemle, riyazî olarak. ***e.a.- 3. precise, certain, exact, 7. symbolic logic.***

mathematician, *is.* uz bilimci, matematikçi, riyaziyeci.

mathematics, *is.* **1.** uz bilimi, matematik, riyaziye, **2.** uz bilimsel/matematiksel yöntemler/işlemler/özellikler, **3. applied ~** : uygulamalı uz bilimi/matematik, **4. pure ~** : arı uz bilimi, soyut uz bilimi/matematik.

maths, *is. Brit.- k.d. bk.:* **mathematics.**

matilda, *is. Avust. bk.:* **swag** (6).

matin, *sf.&is.* **1. matins** *Brit.* **mattins** : (Hristiyanların) gece yarısı/sabah ibadeti, **2. Morning Prayer** *d.d.* (Anglikan kilisesinde) sabah ayini/ibadeti, **3.** (kuşların) sabah ötüşü, **4.** sabah+, sabaha/sabah ibadetine ait. **matinal** *d.d.*

matinée = matinee, *is.* **1.** *Brit.* matine, gündüz eğlencesi/gösterisi/temsili, özellikle öğleden sonraki filim gösterisi veya temsil, **2. ~ idol** : gözde sanatçı : kadınların hayran olduğu (baş) aktör/oyuncu.

matless, *sf.* **1.** paspassız, keçesiz, hasırsız, **2.** nihalesiz, altlıksız, **3.** dolaşmamış, dolaşıksız.

matras(s) = mattrass, *is.* imbik, uzun boyunlu şişe. **bolthead** *d.d.*

matri-/matr-, *ön ek* "anne, ana".*ör.: matriarchate.*

matriarch, *is.* **1.** aile/kabile reisi kadın. *bk.:* **patriarch**, **2. ~al = ~ic** : anaerkil, ana egemenliği(ne ait), **3. ~alism** : anaerkillik, ana egemenliği.

matriarchate, *is.* **1.** anaerkillik, ana egemenlikli toplum düzeni, **2.** anaerkil toplum.

matriarchy, *is., ç.* **-chies** anaerki, ana egemenliği, annelerin egemen olduğu toplumsal düzen.

matrices, *is., ç. bk.:* matrix (çoğulu).

mattermatricide, *is.* **1.** ana katli : bir kimsenin annesini öldürmesi, **2.** ana katili : annesini öldüren kimse, **3. matricidal** : ana katli+, ana katline/katilliğine ait.

matriclinous, *sf. biy.* ana kalıtlı : ana soyuna çekmiş, ana soyundan gelme. **a ~ tradition. matroclinal matroclinous, matrilineal** *d.d.*

matriculant, *is.* (üniversiteye vb.) kaydeden/kaydedilen, kayıt memuru, öğrenci adayı.

matriculate, *is.&gl.f.* **-lated, -lating 1.** (üniversiteye vb.) kaydetmek, öğrenci almak, **2.** (öğrenci) kaydedilmek/yazılmak, **3.** öğrenci (adayı), yeni kaydedilen öğrenci, **4. matriculator** : kayıt memuru. ***e.a.- 1.*** *enroll, admit.*

matriculation, *is.* **1.** (üniversite vb.) öğrenci kaydetme/kaydedilme, **2.** *Brit.* olgunluk/üniversiteye giriş sınavı.

matrilineal, *sf. bk.:* **matriclinous.**

matrilocal, *sf.* **1.** içgüveysi, karısının evinde oturan, karısının aşiretine karışmış, **2. ~ity** : içgüveyliği. . *bk.:* **patrilocal.** ***e.a.-1.*** *uxorilocal.*

matrimonial, *sf.* **1.** evlilik+, izdivaç, evliliğe/izdivaca ait, **2. ~ly** : (a) evlenme suretiyle, (b) evlilikle ilgili olarak, (c) evlilik töresince/yasasına göre. ***e.a.-1.*** *marital, nuptial, connubial, conjugal.*

matrimony, *is., ç.* **-nies 1.** evlilik, evlenme, izdivaç, **2.** evlenme töreni, düğün, **3.** evlilik hayatı, **4.** evlilik/karı koca ilişkileri, **5.** bir nevi iskambil oyunu, bu oyunda kral ve kraliçenin bir araya gelmesi. ***e.a.- 1.*** *wedlock, marriage.*

matrimony vine, *is. bot.* düğün asması : it üzümü *(Lycium)* familyasından güzel çiçek ve yaprakları için yetiştirilen bir bitki. **boxthorn** *d.d.*

matrix[1], *is., ç.* **matrices/matrixes 1.** beşik, yatak, kaynak, memba, bir şeyi üreten/geliştiren/barındıran/şekillendiren nesne. *Rome was the ~ of western civilization.* **2.** *anat.* üretici göze (tırnağı oluşturan gözeler gibi), **3.** *biy.* göze dolgu : gözeler arasını dolduran madde, **4.** (a) aradolgu : kayalarda kristallerin/iri taneli parçaların arasını dolduran ince taneli kısım, (b) taşıl izi : fosil, billûr veya kristalin kaya içinde bıraktığı iz, **5.** (madencilikte) gang : maden damarının dış astarı gibi olan taş/toprak, **6.** *metal.* ana evre : bir alaşımın sonraki evrelerinin içinde oluştuğu kristalli evre, **7.** *bas.* harf kalıbı, matris, **8.** *bk.:* **master**[1] (15), **9.** kalıp, içdüzey, dişi kalıp, zımba dişisi, plâk kalıbı, **10.** *mat.* dizey, matris, **11.** (bilgisayarın elektronik devresinde) çevirici dizey : bir kodu öbürüne çeviren diyodlar/röleler dizisi, **12.** *bk.:* **matrixing, 13. ~ sentence** *d.d. gr.* ana/bağımsız cümle, **14.** *esk.* döl yatağı, rahim. ***e.a.- 5.*** *gangue,* ***14.*** *womb.*

matrix[2], *gl.f.* **matrixed, matrixing** (kalıpla) plâk basmak.

matrixing, *is.* ikileme : dört kanallı (kuadrafonik) sesi kaydederken iki kanala indiren ve seslendirmede tekrar dört kanala dönüştüren elektronik düzen.

matron, *is.* **1.** ana, hatun, çoluk çocuk sahibi olgun kadın, **2.** (kadın ceza evinde/helâsında) bekçi kadın, **3.** (hastane, okul vb.) yönetmen yönetici kadın, iç işleri yöneten kadın, **4. ~al** *bk.:* **matronly, 5. ~hood = ~ship** : (a) analık, ana olma (hali), (b) (kadın) yöneticilik, yönetmenlik.

matronage, *is.* **1.** analık, **2.** (kadın) yöneticilik, **3.** ana ihtimamı/dikkati/şefkati, **4.** analar, kadın yöneticiler.

matronize, *f.* **-ized, -izing 1.** ana yapmak, analaştırmak, ana gibi olgunlaştırmak. **She was ~d by her children and her responsibilities** : Çocukları ve sorumluluğu onu analaştırdı/olgunlaştırdı. **2.** (kadın) amirlik taslamak, yönetmek, hükmetmek, tahakküm etmek, **3.** (ana gibi) bakmak, ihtimam göstermek, analık yapmak. *She offered to ~ the young people.* **4.** (kadın) bekçi/gardiyan/yönetici olmak, yöneticilik yapmak.

matronlike, *sf. bk.:* **matronly.**

matronly, *sf.&zf.* **1.** ana gibi, anaya/analığa yakışır (şekilde), **2.** (kadın) ağırbaşlı (lıkla), olgun(lukla), vakur(ane), **3.** hâkimane, amirane, (kadın) yönetici tavrı ile, **4. matronliness** : ana gibi davranış, olgunluk, tahakküm.

matron of honor, *is.* nedime, yenge, kadın sağdıç, düğünde geline kılavuzluk eden olgun kadın.

matronymic, *sf.&is. bk.:* **metronymic.**

MATS = Military Air Transport Service.

matt = matte, *sf.&is.&gl.f.* **matted, matting 1.** mat, donuk, parlak olmayan, **2.** *metal.* kükürtlü külçe, özellikle işlenmemiş bakır/kurşun/nikel sülfit cevheri, **3.** matlaştırmak. **mat** *ş.d.y.*

matted, *sf.* **1.**donuk(laşmış), mat(laşmış), **2.** keçeleşmiş, **3.** dolaşmış, birbirine geçmiş, Arap saçına dönmüş. *a ~ growth of shrubs.* **4.** hasır gibi örülmüş, **5.** hasırla örtülü/örtülmüş, **6.** paspaslı.

matter[1], *is.* **1.** özdek, madde. **coloring ~** : renkli madde. **organic ~** : organik madde, **2.** cisim, **3.** cevher, öz, ana madde. *the ~ of the stars.* **4.** cerahat, irin, dışkı, idrar gibi vücuttan atılan madde, **5.** konu, mevzu, husus, içerik, muhteva. *business ~* . **There was very little ~ of interest in his speech** : Nutkunda pek ilgi çekecek husus yoktu. **6.** basılı/yazılı madde/evrak, evrak. **postal ~** : posta evrakı. **printed ~** : basılı evrak, matbua. **~ for reading** : okunacak evrak/kitap vb. **7.** iş, husus. **a trivial ~** : önemsiz bir iş. **settle the ~s** : işi/meseleyi halletmek/çözmek/kapatmak. **make ~s worse** : işi büsbütün çıkmaza sokmak/berbat etmek. **let the ~ drop/rest** : işi oluruna/yüzüstü bırakmak, peşini bırakmak, kovuşturmaktan vazgeçmek, **8.** ...-lık iş/mesele. **a ~ of ten dollars** : On dolarlık bir iş. **a ~ of a few days** : birkaç günlük bir mesele, **9.** sorun, mesele. **a ~ of time** : zaman meselesi. **a ~ of opinion** : düşünce/oy meselesi. **a ~ of taste** : zevk meselesi. **a ~ of serious thought** : üzerinde ciddiyetle düşünülecek bir sorun. **That's quite another ~** : O tamamen ayrı bir mesele. **10.** önem, ehemmiyet, fark. **It's no ~ what happens** : Ne olursa olsun, fark etmez. **11.** *gen.* **the ~** : güçlük, zorluk, nahoş durum, hoşnutsuzluk, endişe. **What's the ~ with you?** Neyin (ne zorun) var? Ne oldu? Derdin nedir? **Is there anything the ~ with you?** Sana/size bir şey mi oldu? **There is nothing the ~** : Bir şey yok (endişeyi mucip bir hâl yok). **as if nothing was the ~** : hiçbir şey yokmuş/olmamış gibi. **There's nothing the ~ with that idea** : O fikre diyecek yok (O, yerinde bir fikir). **12.** *gen.* **~ of/for** : sebep, neden, vesile, konu. **a ~ of complaint** : şikâyet konusu. **a ~ of great concern** : büyük endişe vesilesi/konusu. **13.** *fel.* (a) özdek, madde, temel özelliği yer kaplama olan varlık, (b) (Aristo felsefesinde) ancak bilim yoluyla gerçeklik kazanacak olan, henüz belirsiz olanak durumundaki şey, **14.** *basım* (a) dizilecek metin, taslak, müsvedde, (b) dizgi, baskıya hazır hurufat, **15.** (Hristiyanlıkta) yanılsama, yanlış algılama, yanlış tasarım, **16.** *huk.* (a) dava konusu, (b) iddia, ispatı gereken husus, **17. a ~ of life and death** : ölüm kalım meselesi, hayat memat meselesi, hayatî önemi olan sorun, **18. as a ~ of fact** : aslında, işin doğrusu, gerçekte(n), hakikatte, hakikaten, zaten, filhakika, **19. for that ~ = for the ~ of that** : buna/ona gelince, hatta, aslında. **He's shaking with cold; so am I, for that ~** : O soğuktan titriyor, aslında ben de öyleyim. **20. no ~** : (a) önemsiz, önemi yok, fark etmez, önemli/mühim değil, zararı yok, aldırma, boş ver. **I wanted to see him before he left, but it's no ~** : Gitmeden önce onu görmek istiyordum, fakat önemi yok. **It's no laughing ~** : İşin şakası yok, şakaya gelmez. (b) **no ~ what** : ne olursa olsun, her ne pahasına olursa olsun, ne yapıp yapıp, hiçbir. **No ~ how difficult** : Ne kadar güç olursa olsun. **No ~ what the excuse, you must not be late** : Hiçbir şekilde (mazeretiniz ne olursa olsun) geç kalmamalısınız. **They're going to win, no ~ what** : Her ne pahasına olursa olsun (ne yapıp yapıp) kazanacaklar. **21. ~ of course** : beklenen/umulan şey, zarurî sonuç/akıbet. **as a ~ of course** : tabiî olarak, kendiliğinden, hiç düşünmeden, zarurî olarak. **After such reprisals, war followed as a ~ of course** : Bu misillemelerden sonra savaş kendiliğinden patlak verdi. **22. in the ~ of** : konusunda, hususunda. ***e.a.- 1.*** *substance, material, stuff,* ***2.*** *object, thing,* ***3.*** *essence,* ***6.*** *subject, topic, theme,* ***7.*** *affair, business, state,* ***10.*** *importance, significance,* ***11.*** *difficulty, trouble, wrong,* ***12.*** *cause, basis, ground, reason,* ***8.*** *actually, truthfully, in reality.*

matter[2], *gsz.* **1.** önemli olmak, ehemmiyetli/mühim olmak, önem/anlam taşımak, bir şey ifade etmek, fark etmek. **It doesn't ~** : Önemi yok, zararı yok, fark etmez. *It doesn't ~ if I miss the train, because there's another later.* **What does it ~ ?** Ne önemi var? Ne olur ki? **Nothing seems ~ when you are very sick** : İnsan ağır hasta olunca hiçbir şey gözüne görünmüyor. **I don't think anybody ~s to her apart from herself** : Kendinden başka kimseye önem vermiyor (Dünya umurunda değil). **2.** *patol.* cerahatlenmek, cerahat çıkarmak. *a ~ing wound.* ***e.a.-1.*** *signify, count, be of concern, mean,* ***2.*** *suppurate.*

matterful, *sf.* önemli, anlamlı, manalı, özlü, mühim.

matterless, *sf.* önemsiz, anlamsız, manasız, özsüz.

matter of course, *bk.:* **matter**[1] (21).

matter-of-course, *sf.* **1.** kaçınılmaz, tabiî, zarurî, beklenen. umulan, **2.** olayları olduğu gibi kabul eden. ***e.a.- 1.*** *inevitable, expected.*

matter of fact, **1.** *huk.* (delillere göre hükme bağlanacak olan) iddia, beyan, **2.** olgu, vakıa, gerçek.

matter-of-fact, *sf.* **1.** gerçek, olmuş, gerçekçi, açık, apaçık, gerçeklere/olaylara dayanan. *She gave us a ~ appraisal of the situation.* **2.** alelâde, tabiî, basit, yavan, sıkıcı, kuru, maddî, prâtik, hayale kapılmaz, heyecansız. **She said it calmly and firmly in a ~ voice** : Bunu sakin ve heyecansız bir sesle ve kesinlikle söyledi. **3. ~ly** : (a) açıkça, gerçeklere/olaylara dayanarak, (b) alelâde/tabiî/heyecansız bir şekilde, kılı kıpırdamadan, **4. ~ness** : (a) açıklık, gerçeklik, hakikilik, (b) basitlik, tabiîlik, heyecansızlık. ***e.a.- 1.*** *realistic, factual, real, blunt,* ***2.*** *natural, prosaic, commonplace.* ***k.a.-*** *speculative, vague, theoretical, emotional, impractical.*

mattery, *sf.* **1.** cerahatli, irinli, **2.** çapaklı. *eyes all ~.*

Matthew, *is.* **1.** Matta : Hz. İsa'nın on iki havarisinden biri (adını dört İncil'den birine vermiştir), **2.** Matta İncil'i.

matting, *is.* **1.** hasır, keçe, **2.** hasır örgüsü, hasır örme, **3.** hasır malzemesi, **4.** hasırlar, paspaslar. **coconut ~** : paspas, **5.** donuk/pürüzlü yüzey, mat satıh.

mattins, *is. Brit. bk.:* **matin** (1).

mattock, *is.* kazma, tirpidin.

mattress, *is.* **1.** döşek, yatak, şilte, uzun minder, somya. **spring ~** : yaylı somya, cennet yatağı, **2.** set, su kenarlarında aşınmayı önleyici (çalı ve direklerden örülü) engel.

maturate, *gsz.* **-rated, -rating 1.** *patol.* cerahatlenmek, cerahat/irin toplamak, **2.** olgunlaşmak, kemale ermek. ***e.a.- 1.*** *suppurate,* ***2.*** *mature.*

maturation, *is.* **1.** *patol.* cerahatlenme, cerahat/irin toplama, **2.** olgunlaşma, olma, yetişme, kemale erme, **3.** *biy.* olgunluk : döllenmeye hazırlığın son evresi (bu esnada tohumdaki kromozom sayısı yarıya iner), **4. ~al** : olgunlaşma, olgunluk (evresine ait).

maturative, *sf.* **1.** cerahatlendiren, cerahat/irin toplayan, **2.** olgunlaştıran, olgunlaştırıcı, erginleştiren, olduran, kemale erdiren.

mature[1], *sf.* **1.** olgun, ergin, olgunlaşmış, olmuş, kemale ermiş, kâmil. *a ~ face. ~ thinking. Grain is harvested when it is ~. He's a ~ man who can make his own decision.* **2.** mükemmel, iyi hazırlanmış, tamam, tam. *~ plans. By next year we will have a ~ plan for the subway.* **3.** vadesi gelmiş. *a ~ loan/bond.* **4.** dikkatli, inceden inceye. **after ~ deliberation** : düşünüp taşındıktan sonra, **5.** *coğ.* olgun, aşınmalarla son şeklini bulmuş. **~ stage** : olgunluk evresi. **~ valley** : olgun koyak, **6. ~ly** : olgunca, tamamen, dikkatle, **7. ~ness** : olgunluk, kemal, erginlik. ***e.a.-1.*** *ripe, full-grown, developed, aged, adult,* ***2.*** *completed, perfected, ready, full-fledged,* ***3.*** *due, payable,* ***4.*** *careful.* ***k.a.- 1.*** *immature, unripe, undeveloped, adolescent, young, juvenile,* ***2.*** *incomplete, unperfected, unfinished.*

mature[2], *f.* **-tured, -turing 1.** olgunlaş(tır)mak, ol(dur)mak, kemale er(dir)mek, geliş(tir)mek. *Apples are maturing rapidly. We need more sunshine to ~ the crops. The experience has ~d her understanding. His character ~d during these years.* **2.** tamamlamak, ikmal etmek. *to ~ a plan.* **3.** süresi dolmak, vadesi gelmek. *The bonds will ~ in ten years.* ***e.a.- 1.*** *ripen develop, grow up, bloom, blossom, maturate.*

maturity, *is.* **1.** olgunluk, erginlik, kemal, **2.** tam gelişme, tekâmül, mükemmeliyet. *When their plan reached ~, they were able to begin.* **3.** *tic.* (a) süresi dolma. vadesi gelme, (b) süre, vade, ödeme tarihi. ***e.a.- 1.*** *ripeness, adulthood, matureness, full development,* ***2.*** *perfection, completion, readiness.*

matutinal, *sf.* **1.** erken, şafak vakti(nde), sabah+, seher(de), **2. ~ly** : erkenden, seher vakti, tan yeri ağarırken, şafak sökerken. ***e.a.-*** *early.*

matzah, *is., ç.* **matzahs/matzoth** *bk.:* **matzo.**

matzo, *is., ç.* **matzos/matzoth** pağaç, mayasız ekmek, Musevîlerin pasoverde yedikleri mayasız hamurdan yapılmış kare biçiminde gevrek ekmek. **~ ball** : mayasız hamurdan yapılmış meyveli tatlı. **~ meal** : pağaç unu, mayasız ekmek unu.

maudlin, *sf.* **1.** acıklı, hazin, elemli, aşırı duygusal. *a ~ story of a little orphan and her lost doggy.* **2.** sarhoşluk etkisiyle yersiz olarak ağlayan veya aşırı derecede duygulanan, cıvık ve ağlamalı sevgi gösteren. *The drunken man began to get ~.* **3. ~ism = ~ness** : acıklılık, hazinlik, duygusallık, **4. ~ly** : acıklı bir şekilde, elem/hüzün vererek.

mauger = maugre, *e. esk.* rağmen. ***e.a.-*** *in spite of, notwithstanding.*

maul = mall, *is.&f.* **1.** tokmak, **2.** *esk.* gürz, ağır topuz, **3.** hırpalamak, örselemek. *Stop ~ing the cat.* **4.** dövmek, dövüp yaralamak/berelemek, ezmek. *The hunter was ~ed by a lion and badly hurt.* **5.***ABD* (tokmak ve kama ile) yarmak, parçalamak, **6.** *mec.* şiddetle eleştirmek/tenkit etmek, paçavraya çevirmek, iler tutar yerini bırakmamak. *His latest novel has been ~ed by critics.* **7. mauler** : hırpalayan, örseleyen, döven, yaralayan. ***e.a.-1.*** *abuse, manhandle, 2. beat, injure, bruise, batter, mangle, 3. split.*

maulstick = mahlstick, *is.* ressam değneği : ressamın çalışırken sağ kolunu dayadığı bir ucuna deri kapanmış değnek.

Mau Mau, *is., ç.* **Mau Maus/ Mau Mau** Mau Mau : Kenya'da 1952-56 yıllarında Avrupalıları uzaklaştırmak için eyleme girişen tedhişçi örgüt (mensubu).

mau-mau, *gl.f. ABD - argo* yıldırmak.

maumet, *is. esk.* put, mabut, sahte tanrı.

maun, *f. İsk. bk.:* **must.**

maund, *is.* ağırlık ölçü birimi : Hindistan ve bazı Asya ülkelerinde kullanılır, ağırlığı 11.34 ilâ 37.3 kg arasında değişir.

maunder, *gsz.* **1.** saçmalamak, zırvalamak, anlaşılmaz veya tutarsız şekilde konuşmak, **2.** avare/aylak aylak dolaşmak, haytalık/aylaklık yapmak, **3.** *Brit.- k.d. bk. :* **grumble**, **4. ~er** : (a) saçmalayan, (b) avare/aylak gezen. ***e.a.- 1.*** *drivel.*

maundy, *is.* (Katoliklerde) fakirlerin ayaklarını yıkama ayini. **~ Thursday** : Paskalyadan önceki perşembe günü. **~ money** : o gün kraliçenin fakirlere dağıttığı para.

Mauretania = Mauritania, *is.* **1.** Moritanya, (a) KB Afrika'da şimdiki Fas ve Batı Cezayir'de hüküm sürmüş eski bir krallık, (b) eski Fransız sömürgesi olup 1960'ta bağımsız bir cumhuriyet kuran ülke. Resmî adı : ***Islamic Republic of Mauritania,*** **2. ~n** : Moritanyalı.

Mauser, *is.* mavzer, uzun menzilli bir tüfek.

mausoleum, *is., ç.* **-leums/-lea 1.** anıtkabir, türbe, sanatkârane süslenmiş büyük mezar, **2.** birçok ölünün gömüldüğü yapı, **3.** eski Karya kralı *Mausolus* için Bodrum'da inşa edilen ve dünyanın yedi harikasından biri sayılan türbe, **4.** büyük kasvetli bina/oda, **5. mausolean** : anıtkabir/türbe gibi, türbemsi, türbeye benzer.

mauve, *sf.&is.* **1.** leylâk rengi, pembemsi mor (renk). *a ~ dress. The garden was full of ~ irises.* **2.** (anilinden elde edilen) mor boya (1856'da keşfedildi, kömür katranından yapılan ilk boyadır.), **3. ~ decade** : mutlu on yıl : refah ve mutluluk çağı sayılan 1890-1899 yılları.

maven, *is. bk.:* **mavin.**

maverick, *is.* **1.** (GB ABD) sahipsiz/başıboş dana/buzağı, damgalanmamış sığır/tosun (törece ilk yakalayıp damgalayanın malı olur). *The cowboys rounded up the ~s for banding.* **2.** *ABD - k.d.* dik kafalı, serkeş, asi, törelere/toplum kurallarına uymayan kimse, parti disiplinine uymayan politikacı. *The young senator was regarded as a political ~.*

mavin = maven, *is.* usta, elinden her iş gelen kimse.

mavis, *is. zool.* kızıl ardıç kuşu *(Turdus philomelos).*

mavourneen = mavournin, *is. Ir.* sevgili (m). ***e.a.-*** *(my) darling, dear.*

maw, *is.&f.* **1.** boğaz, (özellikle etçil memeli hayvanlarda) ağız/gırtlak ve boğaz, **2.** (kuş/kümes hayvanı) kursak. *The farmer crammed grain down the goose's ~. Food is partially digested in a bird's ~.* **3.** işkembe, mide, **4.** mağara ağzı, **5.** *k.d.* anne, **6.** *İsk. bk.:* **mow.** ***e.a.-1.*** *mouth, throat, gullet, 2. crop, craw, 3. stomach, 5. mother.*

mawkish, *sf.* **1.** tiksindirici, (tadı/kokusu) iğrenç, tatsız, yavan, **2.** fazla içli, marazî şekilde hassas. *Mother tends to get ~ when she speaks of her childhood.* **3. ~ly** : (a) iğrenç bir şekilde, (b) aşırı içlilikle, **4. ~ness** : (a) iğrençlik, (b) aşırı içlilik/hassasiyet. ***e.a.-1.*** *insipid, 2. sentimental.*

max. = maximum.

maxi, *is., ç.* **maxis** *k.d.* (topuklara kadar uzanan) uzun eteklik/entari/manto. ***e.a.-*** *maxiskirt.*

maxi-, *ön ek* **1.** "çok uzun". Ör.: *maxiskirt,* **2.** "çok geniş (kapsamlı), vasi". *maxi-problems, maxi-power.*

maxilla, *is., ç.* **maxillae 1.** çene, çene kemiği, (memeli hayvanlarda) üst çene kemiği, **2.** (eklem bacaklılarda) çene gerisindeki bir çift çıkıntı.

maxillary, *sf.&is., ç.* **-laries** çene+, çene kemiği+. **~ gland** : çene altı bezi. **~ artery** : çene atardamarı.

maxilliped(e), *is. zool.* çene ayağı : eklembacaklı hayvanlarda ağız parçalarından sonra gelen 1, 2 veya 3 çift ayak (besin yakalamaya yararlar). **maxillipedary** : çene ayaklı, çene ayağı+.

maxillo-, *ön ek* "çene, çene kemiği". *ör.: maxillofacial.*

maxillofacial, *sf.* çene (kemiği) ve yüz+. *~ surgeon.*

maxim, *is.* **1.** özdeyiş, vecize, özlü söz, darbımesel, **2.** kural, ilke, düstur. ***e.a.- 1.*** *aphorism, saying, adage, proverb.*

maxima, *is. bk.:* **maximum.**

maximal, *sf.* en çok, en fazla, en büyük, azamî. **~ly** : en fazla, azamî derecede, olsa olsa.

maximalist, *is.* müfrit/aşırı devrimci, bir işi toptan ve hemen yapıp bitirme yanlısı, özellikle devrim yolu ile iktidarı ele geçirmeye çalışan sosyalist.

maximin, *is.* küçüklerin en büyüğü : en küçüklerden oluşan dizinin en büyüğü.

maximation = maximisation, *is.* şiddetlendirme, en büyük/azamî yapma, son haddine çıkarma.

maximise, *gl.f. Brit. bk.:* **maximize.**

maximite, *is.* kuvvetli bir patlayıcı madde.

maximize, *gl.f.* **-mized, -mizing 1.** azamî/en büyük yapmak, en son haddine çıkarmak, azamîleştirmek, son derece artırmak/büyütmek/çoğaltmak, son kerteye getirmek, şiddetlendirmek, **2.** bir ilkeyi geniş anlamıyla yorumlamak, **3. maximizer** : son haddine çıkaran, azamîleştiren, son kerteye getiren.

maximum, *sf.&is., ç.* **-mums/-ma 1.** en büyük (değer), en yüksek, en çok, azamî, maksimum. **~ likelihood** *ist.* en çok olabilirlik, **2.** *mat.* çıkaç değeri, bir işlevin en büyük değeri/maksimum noktası, **3.** *fiz.* doruk, tepe, en büyük. **~ pressure** : en büyük basınç. **~ voltage** : tepe gerilimi, **4. ~ly** : en fazla olarak, azamî derecede.

maxiskirt, *is.* çok uzun eteklik. ***e.a.- maxi.***

maxixe, *is., ç.* **maxixes** Brezilya dansı.

maxwell, *is. elekt.* maksvel : CGS manyetik akı birimi : şiddeti 1 Gaus olan manyetik alanın kendisine dik 1 cm^2'lik yüzeyden geçirdiği akı.

Maxwell demon, *is. fiz.* Maksvel cini : Termodinamiğin ikinci yasasına aykırı olarak moleküllerin bir bölümden ötekine geçişini sağlayan veya önleyen son derece küçük kütleli kuramsal düzen/ cisim.

may, *is.&f. Present tense :* **may**, *past tense :* **might 1.** -bilmek, -malı, -meli : izin, imkân, olanak, dilek vb. ifade eden yardımcı fiil. **~ I come in?** Girebilir miyim? **I ~ be wrong** : Yanılmış olabilirim. **It ~ rain** : Yağmur yağabilir/yağması muhtemeldir. **He ~ come tomorrow** : (a) Belki yarın gelir. (b) Yarın gelebilir (gelmesine izin var). **You ~ go** : Gidebilirsin. **It ~ be that...** : Olabilir ki... **May you live long** : Çok yaşa! **May they be happy** : Mutlu olsunlar. **If I ~ say so** : Kusura bakmayın ama... **I hope we ~ meet again** : Umarım ki yine görüşürüz. **He ~ not be hungry** : Belki de acıkmamıştır (aç olmayabilir). **I ~ (possi-bly) have done so** : Öyle yapmış olabilirim. **Run as he might he could not overtake me** : Ne kadar koşsa beni yakalayamaz. **We ~/might as well stay where we are** : Bulunduğumuz yerde kalsak daha iyi olur(du). **2.** *esk.* yetenek/güç bildirir. Hâlen bu anlamda "**can**" kullanılıyor. **3.** *esk. bk.:* **maiden.**

May, *is.&f.* **1.** mayıs, yılın beşinci ayı, **2.** gençlik, hayatın ilkbaharı, **3.** 1 Mayıs şenlikleri, **4.** *Brit. bk.:* **hawthorn**, **5.** *k.h.* çiçek toplamak.

maya, *is. Hinduism* **1.** büyü, afsun, **2.** hayal gücü, **3.** hayal kurma, **4.** hayal, kuruntu, **5.** *b.h.* **Mahamaya** *d.d.* Kudret Tanrıçası.

Maya, *is., ç.* **-yas/-ya 1.** Maya : G Meksika, Guatamala, Honduras çevresinde yaşayan oldukça medenî yerli Amerikalı halk, **2.** Mayaca, Mayaların dili.

mayan, *sf.* **1.** büyü/afsun/hayal+, **2.** *b.h.* Maya+, Maya aşiretine ait, Mayalı, Maya dili, Mayaca.

May apple, *is.* **1.** mayıs elması *(Podophyllum peltatum)* : Amerika'da yetişen, sarımtrak yumurta biçimindeki meyvesi yenen bir bitki, **2.** bu bitkinin meyvesi. **mandrake, Indian apple** *d.d.*

Mayari iron, *is.* Küba demiri : makine dökümünde kullanılır.

maybe, *zf.* belki, olabilir, ihtimal (ki). ~ *I'll go too.*

maybeetle, *is. zool.* mayıs böceği *(Mololontha vulgaris)* : bitkileri yiyen bir böcek. **maybug, cockchafer** *d.d.*

May Day = May-day, *sf.&is.* 1 Mayıs, Bahar Bayramı.

Mayday, *is.* İmdat! (Milletler arası radyotelefon tehlike işareti/imdat çağrısı).

mayest, *esk.* may fiilinin şimdiki zaman ikinci tekil şahsı.

Mayflower, *is.* **1.** 1620'de İngiltere'den Amerika'ya meşhur bir göçmen kafilesini getiren geminin adı, **2.** *k.h. bot.* mayıs çiçeği, mayıs ayında çiçek açan çeşitli bitkilerden biri (*arbutus, hepatica, anemone, hawthorn, cowslip* vb.).

mayfly, *is., ç.* **-flies 1.** *zool.* mayıs sineği *(Epheme-roptera)*, **2.** mayıs sineği biçiminde yapay olta yemi. **May fly, ephemerid** *d.d.*

mayhap, *zf. esk.* belki, olabilir. ***e.a.- perhaps.***

mayhem = maihem, *is.* **1.** *huk.* sakatlama, birini sakatlayarak savunmasız bırakma suçu, **2.** şiddet, kavga, gürültü, kargaşalık.

Maying, *is.* Bahar Bayramı şenlikleri.

mayn't = may not (kısaltılmışı).

mayonnaise, *is.* mayonez.

mayor, *is.* **1.** belediye başkanı/reisi, **2.** bir şehrin/kasabanın baş yargıcı. **Lord ~** : İngiltere'de Londra vb. gibi büyük şehirlerin belediye başkanı. **Lady ~** : kadın belediye başkanı, **3. ~al** : belediye başkanına/başkanlığına ait, **4. ~alty = ~ship** : belediye başkanlığı, **5. ~ess** : (a) kadın belediye başkanı, (b) *Brit.* belediye başkanı tarafından seçilen başkadın (belediye başkanının eşi/kızı/hemşiresi vb.).

maypole, *is.* fırdöndü, bahar bayramında halkın etrafında dans ettiği çiçeklerle süslü direk.

maypop, *is.* **1.** *bot.* çarkıfelek *(Passiflora incarnata)* : G ABD'de yetişir. **2.** bu bitkinin yenilebilir meyvesi.

May queen, *is.* Bahar (bayramı) kraliçesi.

mayst, *f. esk.* "may" fiilinin şimdiki zaman ikinci tekil şahsı.

Maytide = Maytime, *is.* mayıs ayı, mayıs zamanı.

may tree, *is. bk.:* **hawthorn.**

mayweed, *is. bot.* mayıs otu *(Anthemis Cotula)* : papatyaya benzer çiçekler açan fena kokulu bir ot. **dogfennel, stinking camomile** *d.d.*

May wine, *is.* kokulu şarap : ince otu *(woodruff)* ile rayihalandırılmış, bazan içine ananas ve portakal dilimleri konularak içilen beyaz şarap.

mazal tov, *is. bk.:* **mazel tov.**

mazard = mazzard, *is.* **1.** *esk.* (a) baş, kafa, (b) yüz, çehre, **2.** *esk. bk.:* **mazer.** ***e.a.-1.*** *(a) head, (b) face.*

mazarin(e), *is.* **1.** çukur madenî tas, **2. ~ blue** *d.d.* morumsu koyu mavi renk.

Mazdaism, *is.* Zerdüştlük. ***e.a.- Zaroastrianism.***

maze, *is.&gl.f.* **mazed, mazing 1.** lâbirent, dolambaç, çapraşıklık, şaşırtaç, keşmekeş, karışık/çıkmaz yol. *a ~ of government regulations. The messenger boy confused in the ~ of offices.* **2.** şaşkınlık, şaşırma, hayret, apışıp kalma. **be in a ~** : şaşırmak, apışıp kalmak, ne yapacağını bilememek, **3.** (dansta) dönme, dönüş, **4.** *k.d.* şaşır(t)mak, sersemle(t)mek, şaşkınlığa uğra(t)mak, hayrette bırakmak/kalmak, **5. mazedly** : hayretle, hayret/şaşkınlık içinde, şaşırmışcasına, **6. mazedness** : şaşkınlık, taaccüp, hayret, **7. mazelike** : lâbirent/girdap gibi, karmakarışık. ***e.a.- 1.*** *labyrinth, complex, tangle, snarl, jungle,* ***4.*** *daze, stupefy, bewilder, perplex.*

mazel tov, *İbr.* tebrikler, uğurlu olsun, bahtın açık olsun. **mazal tow** *d.d.* ***e.a.- best wishes.***

mazer = mazard, *is.* tas, kâse, çanak, maşrapa (eskiden tahtadan, sonraları metalden yapılan büyük su içme kabı).

mazout = mazut, *is.* mazot.

mazuma, *is. argo* para, mangiz. ***e.a.- money.***

mazurka = mazourka, *is.* **1.** mazurka, hareketli bir Leh dansı, **2.** mazurka müziği.

mazy, *sf.* **mazier, maziest** **1.** şaşırtıcı, karmakarışık, keşmekeş, dolambaçlı, çapraşık, **2. mazily** : şaşırtıcasına, dolambaçlı/karışık/çapraşık/içinden çıkılmaz bir şekilde, **3. maziness** : dolaşıklık, şaşırtıcılık, karışıklık, çapraşıklık. ***e.a.- 1.*** *winding, confusing, labyrinthine.*

mazzard, *is. bot.* yabanî kiraz *(Prunus avium),* özellikle aşılanarak çeşitli kiraz türleri üretilen ağaç ve meyvesi. **mazzard cherry** *d.d.*

mb = **1.** millibar(s), millibarn(s).

M.B. *Brit.* = Bachelor of Medicine.

M.B.A. = Master of Business Administration.

MC = **1.** Marine Corps, **2.** Medical Corps, **3.** Member of Congress.

Mc = **1.** megacurie(s) **2.** megacycle(s).

mc = **1.** megacycle(s), **2.** millicurie(s).

M.C. = **1.** Master Commandant, **2.** Master of ceremonies, **3.** Medical Corps, **4.** Member of Congress, **5.** *Brit.* Military Cross.

McCarthyism, *is. ABD* **1.** asılsız yere hıyanetle/komünistlikle suçlandırmak, **2.** vatan aleyhinde veya komünist propagandası mahiyetinde olduğunu ileri sürerek muhalif fikirleri ve eleştirmeyi kısıtlamak.

McCoy, *is. argo gen.* **the McCoy** veya **the real McCoy** : hakikî, sahici, halis, gerçek. *Those other paintings are copies, but this one is the ~.*

MCi = megacurie(s).

mCi = millicurie(s).

McLeod gauge, *is.* alçak basınçölçer : çok alçak gaz basınçlarını ölçen cihaz. Gazdan bir miktarının hacmi belirli bir oranda sıkıştırılıp basıncı ölçülür ve bundan asıl basınç hesaplanır.

MD = Maryland (posta kodu).

Md, **1.** *kim.* mendelevium, **2.** Maryland.

M.D. = **1.** Doctor of Medicine (Tıp Doktoru), **2.** Middle Dutch.

M-day, *is. As.* **Mobilisation Day** : seferberlik günü, seferberliğin ilân edildiği gün.

mdse. = merchandise.

me, *zm.* **1.** beni, bana. **He saw me** : O beni gördü. **Give me the book** : Kitabı bana ver. **He brought me flowers** : Bana çiçek getirdi. **2.** (edattan/fiilden sonra) ben. **without me** : bensiz, ben olmaksızın. **It's me** : Ben'im. **That's me on the left of the photograph** : Fotoğrafın solundaki ben'im. **3.** *k.d.* (bazan **my** yerine kullanılır) : **Did you hear about me getting promoted?** Terfi ettiğimi duydun mu? **4. to me** : bana. **from me** : benden, **5. Ah me!** Eyvah! Aman, aman! **Dear me!** Olur şey değil! Allah Allah! Yok canım! Ne yazık! Vah vah! ***NOT:*** Konuşmada **as, than** ve **be**'den sonra **him, her, us, them** nesnel adılları kullanılırsa da yazı dilinde bunlar yerine **he, she, I, we, they** kullanılmalıdır. Örneğin konuşmada *"I'm fatter than **HIM**. I'm not as pretty as **HER**. It is **ME**."* denilebilirse de yazı dilinde gramerce doğru olan şekil, yani : *"I'm fatter than **HE**. I'm not as pretty as **SHE**. It is **I**."* kullanılmalıdır. Daha doğru ve tam şekil "**than he is**""**as she is**" gibi cümlenin tam yapılmasıdır: "**I'm fatter than HE is**." gibi.

ME = Maine (posta kodu).

M.E. = **1.** managing editor, **2.** Master of Education, **3.** Master of Engineering, **4.** Mechanical Engineer, **5.** Medical Examiner, **6.** Mining Engineer.

mea culpa, *Lât.* kusur/kabahat bende, benim yüzümden. ***e.a.- my fault, I'm to blame.***

mead, *is.* **1.** bal rakısı : bal şerbetini mayalandırarak yapılan alkollü içki, **2.** *esk. bk.:* **meadow.**

meadow, *is.* **1.** çayır(lık), çimenlik arazi, otlak, **2. ~ beauty** : çayırgüzeli *(Rhexia),* **3. ~ fescue** : otlak çayırı *(Festuca elatior)* : hayvan yemi olarak yetiştirilen geniş yapraklı uzun bir çayır cinsi, **4. ~ grass** : çayır otu, çimen *(Poa pratensis),* **5. ~land** : otlak, çayır, mer'a, çayırlık arazi, **6. ~less** : çayırsız, çimensiz, otlaksız, **7. ~ lily = Canada lily** : çayır zambağı *(Lilium canadense),* **8. ~ mushroom** : çayır mantarı *(Agaricus campestris)* : organik gübreli arazide yetişen yenilebilir bir mantar türü, **9. ~ rue** : çayır sedefi *(Thalictrum dioicum),* **10. ~ saffron** : güz çiğdemi, itboğan, *(Colchicum automnale),* **11. ~ spittlebug** : tükrüklü böcek *(Philaenus spumarius)* : K Amerika'da bulunan ve bilhassa çimenlere zarar veren böcek türü.

meadowlark, *is. zool.* çayır kuşu *(Sturnella neglecta, S. magna)* : sırtı ve kanatları kahverengi/siyah, göğsü sarı güzel sesli K Amerika kuşu.

meadowless, *sf.* çayırsız, çimensiz, otlaksız.

meadow mouse, *is. zool.* tarla faresi/sıçanı *(Microtus).* ***e.a.*** *- field mouse, meadow vole.*

meadow nematode, *is. zool.* çayır kurdu *(Pratylenchus pratensis)* : köklerine tebelleş olarak bitkileri yok eden asalak iplik kurdu.

meadowsweet, *is. bot.* **1.** erkeç sakalı *(Spiraea latifolia)* : gül familyasından beyaz, pembe çiçekler açan bir bitki, **2.** buna benzer *Filipendula* veya *Ulmaria* türünden herhangi bitki.

meadow vole, *is. zool. bk.:* **meadow mouse.**

meadowy, *sf.* çimenli, çayırlı.

meager = meagre, *sf.* **1.** az, kıt, noksan, yetersiz, eksik, kısıtlı, kifayetsiz. **a ~ salary** : az bir maaş. **a ~ meal** : kıt yemek. **He cannot exist on his ~ income** : Yetersiz geliriyle geçinemiyor. *The campers took only a ~ supply of food.* **2.** bereketsiz, mahsulsüz, kısır, verimsiz. *a ~ harvest. ~ soil.* **3.** zayıf, etsiz, ince. *a ~ face.* **a body ~ with hunger** : açlıktan zayıflamış bir vücut, **4.** kuru, tatsız, yavan. **leading a ~ life** : tatsız bir yaşam sürdürme, **5. ~ly** : az/kıt bir şekilde, yetersizce, zayıf/kuru bir halde, **6. ~ness** : azlık, kıtlık, yetersizlik, bereketsizlik, kısırlık, verimsizlik, zayıflık, kuruluk, yavanlık. ***e.a.- 1.*** *poor, scanty, deficient, spare, 3. lean, thin, slim.* ***k.a.-1.*** *abundant, ample, copious, plentiful, substantial, sufficient.*

meal[1], *is.* **1.** (a) yemek, taam. **That was a lovely ~** : Enfes bir yemekti. *She cooks a hot ~ in the evenings.* **It's time for the midday ~** : Öğle yemeği saati geldi. **Turkish ~s are very tasty** : Türk yemekleri çok lezzetlidir. (b) öğün. **We eat three ~s a day** : Günde üç öğün yemek yeriz. **2.** yemek zamanı/saati. **at ~s** : yemeklerde, yemek saatlerinde. *The whole family meets at ~s.* **3. have/get a ~** : yemek yemek. **have/get a good ~** : iyice/doyasıya/tıka basa yemek, kendine ziyafet çekmek, **4. make a ~ of** : (a) yemek olarak yemek. **He made a ~ of bread and cheese** : Yemek olarak peynir ekmek yedi. (b) yiyip bitirmek, silip süpürmek, (c) işi uzatmak, bir işe gerekenden fazla zaman ve güç harcamak, **5. ~s on the wheels** : ihtiyar ve fakirlere dağıtılan yemek.

meal[2], *is.* **1.** (elenmemiş) un, kepekli un. **wheat/corn ~** : buğday/mısır unu, **2.** ezme, kırma, öğütülmüş/un hâline getirilmiş şey (ceviz, badem, fındık vb. ezmesi). ***e.a.*** *- flour, cornmeal, oatmeal, groats, bran, grits, farina.*

-meal, *son ek* bir defada alınan/ölçülen miktarı veya birimi gösteren eski bir son ek. **piecemeal** : parça parça, parçalı. **inchmeal** : azar azar, tedricen, santim santim.

mealie, *is. G Afrika* **1. ~s** : mısır, darı, **2.** mısır koçanı.

mealless, *sf.* **1.**yemeksiz, taamsız, **2.** unsuz.

meal ticket, *is.* **1.** yemek karnesi : lokantada yenilen yemek bedelini ödemek için para yerine geçen karne, **2.** *ABD- argo* geçim dayanağı, medarımaişet, geçim sağlayan şey/kimse.

mealtime, *is.* yemek zamanı/saati/vakti.

mealworm, *is. zool.* un kurdu *(Tenebrio).*

mealy, *sf.* **mealier, mealiest 1.** un gibi, un/toz/pudra hâlinde, **2.** unlu, undan yapılmış, **3.** unla/tozla kaplı, unlu, tozlu, **4.** benekli, beyaz benekli (at), **5.** solgun, soluk, renksiz, un/kireç gibi, beyaz. *a ~ complexion.* **6.** *bk.:* **mealy-mouthed, 7. mealiness** : (a) unluluk, un gibi olma, unlu olma, undan yapılma, (b) beneklilik, (c) solgunluk, solukluk, renksizlik. ***e.a.-1.*** *powdery, 2. farinaceous, 4. spotty, uneven, 5. pale, sallow, pallid, blanched.*

mealybug, *is. zool.* unlu bit *(Pseudococcidae)* : meyve ağaçlarına zarar veren, üzerleri un gibi bir tozla kaplı çeşitli böcekler.

mealy-mouthed, *sf.* **1.** yaltak(çı), mütebasbıs, riyakâr, samimiyetsiz, yalancıktan tatlı dilli. *a ~ orator.* **2. ~ly** : yaltakçılıkla, tabasbusla, riyakârlıkla, **3. ~ness** : yaltakçılık, tabasbus, riyakârlık. ***e.a.- 1.*** *insincere, euphemistic, devious, mealy.*

mean[1], *f.* **meant, meaning 1.** niyetlenmek, niyet etmek, istemek. **I ~ to talk to him about the meeting** : Onunla toplantı hakkında konuşmak istiyorum/niyetleniyorum. **without ~ing it** : istemeden, kasıtsız olarak, **2.** kararlaştırmak, tasarlamak. **It is meant for you** : Bu sizin için. **meant for a storeroom** : depo olarak tasarlanmış, **3.** amaçlamak, kastetmek, (demek) istemek. **He ~s no harm** : Kötülük kastetmiyor (kötü bir maksadı yok). **That remark was meant for you** : Bu ihtar sana idi (seni amaçlıyordu). **What do you mean (by that)** : Ne demek istiyorsun? (Neyi kastediyorsun? Maksadın nedir?) **I didn't ~ to be rude** : Bu kabalığı isteyerek yapmadım. **4.** anlamında olmak, anlamı/

manası ... olmak, ...demek, ifade etmek. **The French word "*oui*" ~s "yes"** : Fransızca "*oui*" kelimesi "evet" demektir. **The word "freedom" ~s many things to me** : "Hürriyet" kelimesi benim için çok şeyler ifade eder. **What is that look supposed to ~ ?** O bakışın anlamı ne? (O bakışla ne demek istiyorsun?) **5.** ...demek, sonucunu doğurmak, sonucuna ulaştırmak, gerçekleştirmek, mümkün kılmak. **This bonus ~s that we can take a trip to Florida** : Bu ikramiyeyi alınca Florida'ya gidebiliriz. **6.** (bir kimseye karşı belirli bir) niyet beslemek, niyetinde olmak. **I ~ to be friendly with you** : Seninle dost olmak niyetindeyim. **7.** (değerinde) öneminde) olmak, demek olmak, önem taşımak. **Money doesn't ~ happiness** : Para mutluluk demek değildir. **It doesn't ~ much** : Çok önemi yok. **I can't tell you what it meant to me** : Bunun benim için ne kadar önemli olduğunu anlatamam.**You ~ everything to me** : Sen benim her şeyimsin. **8.** niyetlenmek, tasarlamak, kurmak, (ciddî olarak) düşünmek. **I ~ this book for you** : Bu kitabı sana vermeyi düşünüyordum. **What do you ~ to do** : Ne yapmak niyetindesin? (Ne yapmayı düşünüyorsun/tasarlıyorsun?) **You don't really ~ it** : Şaka yapıyorsun(uz)/Gerçekten böyle yapmayı düşünmüyorsun(uz). **9.** (sözünde/kararında) ciddî olmak, sözünün eri olmak, şakası olmamak. **I ~ what I say** : Ciddî söylüyorum/sözümde ciddîyim/lâf olsun diye söylemiyorum. *The boss ~s what he says about strikes.* **11. ~ business** : *ABD- k.d.* niyetinde ciddî/kararlı olmak, (yapmaya) azmetmek, şakası olmamak, **12. ~ ill** : kötü niyet beslemek, niyeti kötü olmak, **13. ~ well by** : -e karşı iyi niyet beslemek, kötü maksadı olmamak. **He ~s well** : Kötü bir niyeti yoktur/hüsnüniyet sahibidir. **He ~s well by you** : Size karşı iyi niyet besliyor. ***e.a.-1.*** *intend, contemplate,* ***2.*** *destine, foreordain,* ***4.*** *signify, denote, indicate, imply, connote, import, represent.*

mean[2], *sf.* **1.** adî, bayağı, basit, alelâde. *The shoes were of ~ quality. He has some ~ job at the local factory.* **no ~** : (a) alelâde değil, mükemmel, eşi az bulunur, önemli. **He is no ~ scholar** : Önemli bir bilgindir. **He's no ~ cook** : Mükemmel bir aşçıdır. (b) zor, güç, çetin. **no ~ task** : çetin/zor iş, **2.** (a) alçak(ça), aşağılık. **a ~ trick** : alçakça bir hile. **take a ~ revenge** : alçakça öcünü almak. (b) soysuz, asaletsiz. *a peasant of ~ birth.* **3.** önemsiz, değersiz, ehemmiyetsiz, kıymetsiz. *~ little details.* **4.** kirli, pis, kılıksız, pejmürde, yoksul, fakir. **~er quarters of the city** : şehrin fakir mahalleleri. **They could only afford the ~est of rooms in a poor area** : Paraları fakir bir semtte son derece pis bir oda kiralamaya yetiyordu. **5.** rezil, alçak, düşük, pespaye, namert, menfur, ahlâksız. **~ thoughts/ character** : namert düşünceler/karakter. **How could anyone be so ~ ?** İnsan nasıl bu denli alçalabilir? **6.** pinti, cimri, hasis, nekes, eli sıkı. **~ about money** : para hususunda cimri. **He is a ~ man to do business with** : Hasisin biridir, onunla iş yapılmaz. **7.** (a) bencil, küstah, mütecaviz, (b) kötü, fena, insafsız. **I felt ~ not letting her go** : Onun gitmesine engel olmakla insafsız davrandım. **8.** huysuz, musibet, baş belâsı, zapt olunmaz, tehlikeli, zor, başa çıkılmaz. *a ~ horse/animal. That's a ~ dog, be careful it doesn't bite you. a ~ drunk man.* **9.** *argo* şahane, nefis, mükemmel, kusursuz, yaman, dehşetli. *He plays a ~ game of golf. Plays a ~ trumpet.* **10.** *k.d.* (a) utangaç, çekingen, mahcup, (b) mahcup/rezil olmuş, utanmış. **to feel ~ (about sth.)** : (bir şeydcn) utanmak, **11.** *ABD- k.d.* keyifsiz, rahatsız, hasta. **I feel ~ today** : Bugün keyifsizim. **12.** *ABD- k.d.* çetin, güç, tehlikeli. **a ~ corner to cross. 13.** bön, budala, aptal, salak. ***e.a.- 1.*** *inferior, poor,* ***2.*** *common, humble, plebeian,* ***3.*** *petty, poor, shabby, unimposing,* ***4.*** *squalid, poor, shabby, unimposing,* ***5.*** *ignoble, centemptible, despicable, base, abject,* ***6.*** *stingy, myserly, penurious, niggardly, close, tight, parsimonious, sordid, pinchpenny,* ***7.*** *offensive, selfish, nasty, disagreeable, greeable,* ***8.*** *vicious, ill-tempered, vexatious,* ***9.*** *skillful, excellent, impressive, expert,* ***10.*** *ashamed, , humiliated,* ***11.*** *ill, indisposed,* ***12.*** *difficult, troublesome,* ***13.*** *dull.* ***k.a.-1.*** *superior, superb, excellent, splendid,* ***2.*** *exalted,* ***3.*** *important, significant,* ***6.*** *generous, bountiful, openhanded,* ***8.*** *kind, goodhearted, compassionate.*

mean[3], *is.* **1.** *gen.* **~s** : araç, vasıta, usul, yöntem, yol, çare, vesile. **~s of transport** : taşıtlar, ulaşım araçları, nakil vasıtası. *Taking a plane is the quickest ~s of getting there. Use any ~s to secure peace.* **~s to an end** : gayeye ulaştıran vasıta. **The end justifies the ~s** : Gaye vasıtayı meşru kılar. **2. ~s** : (a) (elde mevcut) kaynak, imkân, olanak, malî imkân, para. **There is no ~s of doing it** : Bunu yapmak olanaksızdır. **live within one's ~s** : kendi yağı ile kavrulmak. **live beyond one's means** : har vurup harman savurmak, gelirinden çok harcamak. **It is beyond my ~s** : Ona benim gücüm (param) yetmez/ o benim harcım değildir. **without ~s** : yoksul, fakir, geliri olmayan. (b) varlık, servet, refah, zenginlik, gelir, irat. **a man of ~s** : varlıklı bir adam. *Only a man of ~s could afford a house that big. His ~s pemit him to live comfortably.* **3.** orta, vasat. **the golden ~** : her şeyin kararı, ikisi ortası, ideal olan şey, **4.** *mat.* ortalama (değer), vasatî, sayı bilgisel ortalama. **~ curvature** : ortalama eğrilik. **~ deviation** : ortalama sapma. **~ value** : ortalama değer. **arithmetic ~** : sayısal/sayı bilgisel ortalama. **geometric ~** : uzam bilgisel/geometrik ortalama. **harmonic ~** : uyumlu ortalama. (b) (orantıda) içler (1. ve 3. terim), **5.** *ist.* **expected value** *d.d.* beklenen değer. **~ range** : ortalama genişlik. **~-square deviation** : ortalama üstikisel sapma. **~-square error** : ortalama üstikisel yanılgı, **6.** *man.* (tasımda) küçük öncül, orta terim, **7. by all ~s** : (a) ne yapıp yapıp, her ne pahasına olursa olsun, her çareye başvurarak, (b) elbette, hayhay, şüphesiz, **8. by ~s of** : aracılığı ile, vasıtasıyla, sayesinde, yardımıyla, -den yararlanarak. *We crossed the stream by ~s of a log.* **9. by no ~s** : asla, kat'iyen, kesinlikle, hiçbir suretle, hiç de. **This work is by no ~s easy** : Bu iş hiç de kolay değildir. **10. ~s to an end** : bir amaca/sonuca ulaştıran yol/çare/araç, **11. ways and ~s** : çeşitli araçlar/vasıtalar, özellikle malî kaynaklar bulma yolları. **Committee of Ways and ~s** : Bütçe Encümeni. ***e.a.- 1.*** *instrument, way, method, mode, resort, alternative, vehicle,* ***2.*** *(a) resources, money, funds, assets, capital, (b) wealth, riches, income, revenue,* ***3.*** *middle, center, midpoint, median,* ***4.*** *(a) average, middling,* ***7.*** *(a) at any cost, without fail, (b) certainly,* ***9.*** *with the help of,* ***9.*** *in no way, not at all, certainly not*

mean[4], *sf.* **1.** orta, vasat, **2.** ortalama, vasatî. **~ distance** : ortalama uzaklık. **~ pressure** : ortalama basınç. **~ temperature** : ortalama sıcaklık. **~ time** : ortalama güneş saati. **Greenwich ~ time** : Grinviç ortalama güneş saati. **~ sea level** : ortalama deniz düzeyi.

meander, *is.&gs.f.* **1.** dolanmak, kıvrılmak, dolambaçlı yoldan gitmek, kıvrıla kıvrıla gitmek. *A brook ~s through the meadow. The path ~s up the hill.* **2.** başıboş/avare dolaşmak, gezinmek, dönüp dolaşmak. *We ~ed through the park. The talk ~ed on.* **3.** *mec.* tutarsız/insicamsız konuşmak, sözü döndürüp dolaştırmak, **4.** *gen.* **~s** : kıvrım, büklüm, ivicaç, yılankavi/dolambaçlı yol/mecra, lâbirent, menderes, **5.** dönme hareketi, kıvrımlı/zikzaklı/dolambaçlı devinim, dönüp dolaşma, **6.** kıvrımlı nakış/işleme, **7.** *b.h.* Menderes nehri, **8. ~er** : kıvrılarak giden, dönüp dolaşan kimse/şey, **9. ~ingly** : kıvrılarak, dolanarak, kıvrıla kıvrıla, **10. ~ous** : kıvrımlı, dolambaçlı, ivicaçlı, zikzaklı. ***e.a.- 1.*** *wind, turn,* ***2.*** *wander, ramble,* ***4.*** *turnings, windings.*

meanie, *is. k.d. bk.:* **meany.**

meaning, *is.&sf.* **1.** anlam, mana, medlûl. **Explain the ~s of these foreign words** : Bu yabancı kelimelerin anlamlarını açıklayınız. **What is the ~ of this word?** Bu kelimenin anlamı nedir? **What is the ~ of this?** Bu ne demek oluyor? Bunun anlamı ne? **Literal ~** : gerçek/hakikî anlam. **Look/gesture full of ~** : Anlamlı bakış/jest, **2.** amaç, gaye, maksat, hedef, **3.** yorum, tefsir. **~ of a dream** : rüya yorumu, **4.** önem, değer. *He says the life has lost its ~ since his wife died.* **5.** maksatlı, niyetli. **well- ~** : iyi niyetli. **She is a well- ~ person** : İyi niyetli bir insandır. **6.** anlamlı, manalı, manidar, mana dolu. **a ~ look** : mana dolu bir bakış, **7.** anlamına gelen, anlamını ifade eden, **8. ~ly** : anlamlı/manidar bir şekilde, manalı manalı. ***e.a.-1.*** *signification, import, purport, sense, denotation, tenor, gist, drift, trend,* ***2.*** *aim, purpose, end, goal,* ***3.*** *interpretation, significance,* ***4.*** *importance, value, worth,* ***5.*** *intended,* ***6.*** *expressive, suggestive, significant.*

meaningful, *sf.* **1.** anlamlı, manalı, manidar, anlam/mana dolu. **She gave her husband a ~ look** : Kocasına manalı bir bakışla baktı. **2.** önemli, değerli, ehemmiyetli, ciddî, tatminkâr,

yararlı, faydalı. **Every person deserve a ~ job** : Yararlı bir iş tutmak herkesin hakkıdır. **3. ~ly** : anlamlı/manalı/ manidar bir şekilde, **4. ~ness** : anlamsız, manasız, önemsiz, değersiz. ***e.a.-1.*** *significant, expressive, suggestive, explicit, purposeful, eloquent,* ***2.*** *worthwhile, useful, substantial, important, serious, gratifying.* ***k.a.-1&2.*** *meaningless, senseless, superficial, facetious,* ***2.*** *worthless, useless, unsubstantial, unimportant, pithy, trivial, trifling.*

meaningless, *sf.* **1.** anlamsız, manasız, anlaşılmaz, bir anlam taşımaz, bir şey ifade etmez, saçma. *Chinese is ~ to me. It seems to be a completely ~ riddle.* **2.** boş, abes, maksatsız, hedefsiz, gayesiz, amaçsız, önemsiz, değersiz, yararsız, faydasız, beyhude. **Many people live ~ lives** : Çok kimseler gayesiz bir yaşam sürerler. **Taxes made the bonus ~** : Vergiler, ikramiyenin değerini sıfıra indirdi. **3. ~ly** : anlamsız/ manasız bir şekilde, saçma sapan, **4. ~ness** : anlamsızlık, manasızlık, saçmalık, abeslik, beyhudelik. ***e.a.-1.*** *incomprehensible, unintelligible, incoherent, senseless,* ***2.*** *pointless, purposeless, worthless, valueless, useless, aimless, unimportant, unessential, trivial, shallow, purportless, insignificant.* ***k.a.- 1&2.*** *meaningful,* ***1.*** *comprehensible, intelligible, coherent, understandable, expressive, clear, obvious, evident,* ***2.*** *purposeful, worthwhile, valuable, useful, important, significant, sensible.*

meanly, *zf.* **1.** basit/adî/alelade bir şekilde, önemsizce, değersizce, kötü/fena bir şekilde, **2.** alçakçasına, rezilâne, adîce, aşağılıkla, nefret uyandırırcasına, **3.** cimrice, pintice, hasisçe, hasislikle, pintilikle, cimrilikle, **4.** *esk. bk.:* **moderately, fairly, well.**

meanness, *is.* **1.** adîlik, bayağılık, basitlik, **2.** alçaklık, düşüklük, aşağılık, soysuzluk, **3.** önemsizlik, değersizlik, **4.** rezillik, alçaklık, namertlik, ahlâksızlık, **5.** cimrilik, pintilik, **6.** küstahlık, tecavüzkârlık.

mean proportional, *is. mat.* orta oranlı, geometrik ortalama, iki sayının çarpımının karekökü. Örneğin a/x = x/b de x sayısı a ile b arasında orta oranlıdır.

mean solar day, *is.* ortalama güneş günü.

mean solar time, *is.* ortalama güneş saati.

means test, *is.* **1.** *Brit.* gelir yoklaması : işsizlik maaşı alan bir kimsenin gelir durumunun araştırılması, **2.** hükûmetten yardım isteyen kimsenin malî durumunun soruşturulması.

mean sun, *is. astr.* ortalama güneş: gök ekvatorunda düzgün hızla hareket eden ve yıllık devrini hakikî güneşle aynı zamanda tamamlayan sanal güneş.

meant, *f. bk.:* **mean**[1] *(geç.z.&sf.f.).*

-meant, *son ek* "...niyetli/maksatlı". *ör.:* **well-meant** : iyi niyetli.

meantime, *is.&zf.* **1.** ara, aradaki zaman. **in the ~** : bu arada, bu esnada, bu süre zarfında. *At last we were released; in the ~ our friends informed the newspapers.* **2.** arada, bu arada, bu esnada, bu süre içinde, bu müddet zarfında. *~, don't call us, we'll call you.* **3.** aynı zamanda. *She was talking on the phone, ~ her son was playing in the garden.* ***e.a.- 1.*** *interim, interval, the period between,* ***2.*** *in the interim, meanwhile, during that time,* ***3.*** *simultaneously, at the same time.*

meanwhile, *zf. bk.:* **meantime** (2,3).

meany = meanie, *is., ç.* **meanies** *k.d.* basit/adî/kötü/ahlâksız kimse.

meas. = measure.

measle, *is. bk.:* **measles** (3) (tekili).

measled, *sf.* uyuz, uyuza yakalanmış (domuz vb.).

measles, *is.* **1.** *patol.* (a) kızamık, (b) kızamık gibi döküntülü herhangi hastalık. **German ~** : kızamıkçık, **2.** *vet. patol.* domuz uyuzu : *Taenia* türü şerit kurtların sebep olduğu bir hayvan hastalığı, **3.** uyuz kurtçuğu : domuz uyuzu yapan kurdun larvası.

measly, *sf.* **-slier, -sliest 1.** kızamıklı, kızamık çıkarmış, kızamığa yakalanmış, **2.** kızamığa benzer, **3.** *k.d.* (a) berbat, kötü, sefil, değersiz. *a ~ performance.* (b) çok küçük/az/yetersiz, cimri. *a ~ payment.*

measurable, *sf.* **1.** ölçülebilir, ölçüye gelir, ölçülmesi kabil. *The distance to the sun is ~.* **2.** sınırlı, ılımlı, ölçülü, **3. ~ness = measurability** : ölçülebilme, **4. measurably** : ölçülebilecek şekilde, ölçülü olarak. ***e.a.-1.*** *mensurable, determinable,* ***2.*** *limited, moderate.*

measure[1], *is.* **1.** ölçme, ölçüm, mesaha, **2.** ölçü. **angular ~** : açı ölçüsü. **full ~** : tam ölçü. **liquid ~** : sıvı (oylum) ölçüsü. **short ~** : eksik

ölçü, **3.** ölçü alcti. **tape ~** : şerit metre, mezür, mezura, ölçü şeridi, **4.** ölçü birimi. *An hour is a ~ of time.* **5.** (bir) miktar (ölçüsü belli). *to drink a ~ of wine.* **6.** ölçü sistemi, **7.** ölçek, mikyas, ölçek (ölçü kabı). *a full ~ of wheat.* **8.** derece, mertebe. *He has not become rich in business, but he has had a certain ~ of success/some ~ of success.* **9.** (makul) had/miktar, itidal, ılımlılık. *Talkative beyond all ~.* **10.** sınır, hudut, limit. **to know no ~** : sınır tanımamak, aşırı gitmek, ifrata kaçmak, **11.** yasa, tüzük, nizam, kanun, karar. **a senate ~** : Senato kararı, **12.** *gen.* **~s** : önlem, tedbir. **hard/strong ~s** : zorlayıcı önlemler, sert/zecrî tedbirler. **to take ~s to avert suspicion** : şüphe uyandırmayacak önlemler almak. **take ~s to relieve suffering** : ağrı dindirici tedbirler almak, **13.** *şiir* vezin, ölçü, **14.** *müz.* ölçü, mezür, **15.** ağır dans. **tread a ~** *esk.* dans etmek, **16.** *jeol.* damar, tabaka, katman, **17. beyond ~** : son derece, hadden aşırı, ölçüsüz. **to be angry beyond ~** : son derece öfkelenmek, *argo* tepesi atmak, **18. for good ~** : fazla olarak, fazladan, ek olarak, ilâveten, ihtiyaten, **19. have/take one's ~ = get the ~ of s.o.** : birine değer biçmek, birinin karakter ve yeteneklerini değerlendirmek/sınamak. **I've got his ~** : Onu sınadım. **20. in a ~ = in some ~** : bir dereceye kadar, kısmen, **21. in a great/large ~** : geniş ölçüde, **22. made to ~** : ısmarlama (yapılmış) (elbise), **23. take ~s** : önlem/tedbir almak, hazırlıklı bulunmak. ***e.a.-*** *1. measurement, 2. size, dimensions, capacity, range, 5. amount, 9. moderation, temperance, 10. bounds, limit, 16. beds, strata, 17. greatly, exceedingly, 18. in addition, as an extra, 19. size up, 20. partly, to some degree.*

measure[2], *f.* **-ured, -uring 1.** ölçmek, mesaha etmek. *to ~ a distance/weight/time/volume. to ~ current/voltage/frequency/force/power.* **2.** *gen.* **~ off/out** : ölçerek ayırmak/kesmek/işaretlemek, belirli miktarda ölçmek. *He ~d off 5 meters of material. She ~d out flour, butter and sugar, and started to mix a cake.* **3.** değerlendirmek, değer biçmek, tahmin/takdir etmek, kıyaslamak, kıyas/mukayese etmek. *to ~ the importance of an issue. to ~ Goethe against Hugo.* **4.** ölçüsü ...olmak, **5.** ayarlamak, oranlamak, **6.** geçmek, **7.** ölçü(sünü) almak, **8.** ölçüsünde olmak, boyutları (uzunluğu, boyu, hacmi vb.) ... olmak, belirli bir ölçüde olmak, **9. ~ against** : (üstüne) ölçmek, ölçerek karşılaştırmak, (elbise) prova yapmak. *I ~d the coat against her and it was too long.* **10. ~ one's length** : (yere) uzanmak/düşmek, boylu boyuna yatmak/uzanmak, yere yıkılmak, **11. ~ one's strength (with s.o.)** : birisiyle boy ölçüşmek/mücadele etmek, **12. ~ swords (with s.o.)** : (a) (hasmı ile) boy ölçüşmek, (b) kılıçla/kılıç kılıca vuruşmak/dövüşmek, (c) mücadele etmek, savaşmak, **13. ~ one's wits (against s.o.)** : (birisi ile) zekâ yarışmasına girişmek, fikir mücadelesi yapmak, **14. ~ up (to)** : (a) belirli bir aşamaya/mertebeye/standarda) erişmek/ulaşmak. *The exhibition didn't ~ up to last year's.* (b) yetenekli/ehliyetli/kabiliyetli olmak, (bir işe) elverişli olmak/yaramak. *He didn't ~ up to the job.* ***e.a.- 3.*** *evaluate, value, assess, appraise, judge,* ***5.*** *adjust, proportion,* ***6.*** *traverse.*

measured, *sf.* **1.** ölçülü, belirli, muayyen. *The car raced over a ~ mile.* **2.** ahenkli, mütenasip, ayarlanmış, **3.** düzenli, düzgün, muntazam, tekdüze, ağır. *The dignitaries advanced with ~ tread.* **4.** dikkatli, düşünceli, hesaplı, kontrollu. *~ terms. His reply was started in ~ phrases.* **5.** vezinli, ölçü, mevzun, **6. ~ly** : ölçülü/ahenkli/düzenli bir şekilde, **7. ~ness** : ölçülü/ahenkli/düzenli oluş. ***e.a.-1.*** *ascertained, precise, exact, verified,* ***2.*** *regulated, proportioned,* ***3.*** *regular, uniform, steady,* ***4.*** *deliberate, restrained, premeditated, intentional, calculated,* ***5.*** *metrical.* ***k.a.-4.*** *careless, hasty.*

measureless, *sf.* **1.** ölçüsüz, sınırsız, sonsuz, uçsuz bucaksız, hadsiz hesapsız. *the ~ universe.* **2. ~ly** : ölçüsüz/sınırsız/sonsuz bir şekilde, **3. ~ness** : ölçüsüzlük, sınırsızlık, sonsuzluk, uçsuz bucaksızlık. ***e.a.- 1.*** *boundless, limitless, infinite, unlimited.*

measurement, *is.* **1.** ölç(ül)me, mesaha. *The ~ of length by a meter-stick is easy.* **2.** ölçü, boyut (uzunluk, boy, en, hacim vb.). *The ~s of the room are 6 by 5 meters.* **3.** ölçü sistemi/birimi. *liquid ~ .* **4. ~s** *k.d.* (kadınlarda) göğüs, bel ve kalça ölçüsü. *The starlet's ~s were 38-24-36.* **5. ~ ton** : *bk.:* **ton** (4). ***e.a.- 2.*** *dimension,* ***4.*** *measure.*

measurer, *is.* ölçmen.

measuring, *sf.&is.* **1.** ölçme, ölçü, **2.~ chain** : ölçü zinciri, **3. ~ cup = ~ glass** : ölçü kabı/bardağı, dereceli bardak, **4. ~ moth** : ölçmen güve, **5. ~ rod** : ölçü değneği/çubuğu, **6. ~worm** : ölçmen tırtıl : gövdesinin arka kısmını öne getirerek ölçer gibi yürüyen bir tırtıl. ***e.a.- 6.*** *inchworm, looper, spanworm.*

meat, *is.* **1.** et. **~ packing** *ABD* toptan kasaplık, **2.** (genel anlamda) yiyecek (şey), yemek. **~ and drink** : yiyecek ve içecek. **Say grace before ~** : Yemekten önce dua etmek. **This is ~ and drink to them** : Bu onlar için bir nimettir. **One man's ~ is another man's poison** *a.s.* Birine yarar, ötekine zarar. **3.** (meyve, sebze vb.) etli kısım, yenen kısım, et. *The ~ of a peach/of a nut.* **4.** öz, esas, ruh, ana fikir. *The ~ of a book. There's not much ~ in this book. The ~ of an argument/of the story.* **5.** en büyük zevk, en çok sevilen uğraş/meşgale. *Something to do with electronics would be more his ~ than a job in commerce.* **6.** *esk.* günün başlıca yemeği, yemek, **7. ~ and potatoes** *ABD- argo* öz, esas, temel, en önemli/esaslı kısım, **8. ~-and-potatoes** : özlü, esaslı, önemli, esasa/temele ilişkin, **9. ~less** : etsiz, özsüz. ***e.a.- 1.*** *flesh,* ***2.*** *meal, food,* ***4.*** *gist, crux, essence, main idea, substance,* ***6.*** *dinner, main meal.*

meatal, *sf. anat.* (kemik içindeki) kanala/yola ait, kanal+, yol+.

meat ax, *is.* satır, kasap satırı. ***e.a.- cleaver.***

meat-ax, *sf. ABD- argo* **1.** ciddî, hayatî, çok önemli, köklü, kökten temelden, cezrî. **~ defense cuts** : Savunma bütçesinde önemli kısıntılar. **2.** büyük ölçüde kısıntıyı öngören, kesinti/kısıntı taraftarı. *a ~ approach to the budget.*

meatball, *is.* yuvarlak köfte.

meat by-product, *is.* sakatat, kesilen hayvanın etinden başka yenilen/işe yarayan kısmı.

meat-fly, *is.* et sineği.

meathead, *is. argo* mankafa, et kafa, taş kafa, aptal, budala, sersem. ***e.a.-blockhead, dunce, fool.***

meathooks, *is. argo* eller, yumruklar. ***e.a.- hands, fists.***

meatloaf, *is.* rulo köfte.

meatman, *is.* kasap. ***e.a.- butcher.***

meat pie, *is.* etli börek.

meat safe, *is.* tel dolap.

meat type, *is.* yağsız domuz eti.

meatus, *is., ç.* **meatuses/meatus** *anat.* (kemik içi) yol, kanal, delik (kulak/burun kemiklerindeki gibi).

meaty, *sf.* **meatier, meatiest 1.** etimsi, ete benzer, et gibi, etten yapılmış, **2.** etli, eti bol, dolgun, **3.** özlü, esaslı, (fikir bakımından) zengin, etkili, düşündürücü, anlamlı, kuvvetli. *The speech was very ~, it contained many valuable ideas.* **4. meatiness** : (a) etlilik, ete benzerlik, (b) özlülük, cevher, (fikirce) zenginlik. ***e.a.-3.*** *pithy, significant.*

Mecca = Makkah = Mekka, *is.* **1.** Mekke, **2.** *k.h.* ülkükent : herkesin ziyaret ettiği/görmek istediği yer, **3.** *k.h.* bir dinin/öğretinin doğduğu yer, **4.** ülkü, gaye, amaç, **5. Meccan** : Mekke+, Mekkeli, Mekke'ye ait.

mech. = **1.** mechanical, **2.** mechanics, **3.** mechanism.

mechanic, *is.* **1.** usta, makine ustası, makinist, **2.** makine/motor/otomobil tamircisi.

mechanical, *sf.&is.* **1.** makine+, makineye ait. **~ failure** : makine arızası, **2.** makineli, makine gücü ile işleyen. *a ~ toy.* **3.** makine gücü ile, makinenin sağladığı. *~ propulsion/power/transport.* **4.** mekanik. *~, hydraulic or compressed air brakes.* **5.** mekanik (sürtünme, aşınma vb.). *~ erosion of rocks.* **6.** makine+ : makine ve alet yapımı/tasarımı vb. ile ilgili). *a ~ genius. ~ engineering.* **7.** makine ve alet ile çalışan, **8.** makine ve aletleri kullanma/anlama+. *~ ability.* **9.** makine ve aletle yapılmış, **10.** mihanikî, düşünmeden, el alışkanlığı+, alışkanlık+. *Her reading is very ~. He was asked the same question so many times that the answer became ~.* **11.** alışılmış, kendiliğinden, otomatik. *~ movements.* **12.** mekanik+, mekaniğe ait, mekanik konusuna giren, **13.** işleysel, fiziksel kuvvetlerle yönetilen, **14.** *fel.* maddesel/mekanik kuvvetlerin etkisiyle izah eden. *a ~ philosophy.* **15.** cansız, ruhsuz, maddesel, maddeci, maddî. *a lifeless and ~ speech.* **16.** *basım* baskı levhası : basılacak klişe ve kalıpların üzerine yapıştırıldığı karton, **17.** *esk.* işçi, ırgat, el işçisi, amele, **18. ~ advantage** : işleysel/mekanik verim, **19. ~ drawing** : teknik resim, **20. ~ engineer** : makine mühendisi. **~ engineering** : makine mühendisliği, **21. ~ equivalent**

of heat : ısının işleysel/mekanik eş değeri : ısı birimine tekabül eden iş/erke değeri. Örneğin 1 küçük kalorinin işleysel eş değeri 4.1858 jul' dür. **22. ~ally** : işleyle, işleysellikle, mihanikî olarak, **23. ~ity = ~ness** : işleysellik, mihanikîlik. *e.a.-11. habitual, routine, automatic, 15. materialistic, unspiritual.*

mechanician, *is.* makinist, makineci, makine ustası.

mechanics, *is.* **1.** (tekil anlamda) işley bilimi, mekanik, mihanik, **2.** (çoğul anlamda) işleyiş, işley yapı, mekanizma, işleysel yapı, **3.** (çoğul anlamda) alışılmış/her günkü işler/yöntemler/ayrıntılar, **4.** fen, teknik, sanat, usul, yöntem. **the ~ of playing the piano** : piyano çalma sanatı. *the ~ of playwriting.*

mechanise/mechanisation, *Brit. bk.:* **mechanize/mechanization.**

mechanism, *is.* **1.** düzenek, mekanizma, devingen parçalardan oluşmuş ve bir arada karmaşık işleri yapan düzen, **2.** (bir maksadı gerçekleştiren/bir sonuca ulaştıran) yöntem/araç, **3.** işleysel uygulama, makine, **4.** işleysel yapı, bir makineyi oluşturan parçaların yapı ve dizilişi, **5.** işleme düzeni, işleysel düzen, bir şeyin devingen parçalarının tümü. *~ of a clock.* **6.** (a) işleyiş, (b) alışılmış yöntemler/usuller, **7.** sanat, teknik, bir sanatın mekanik icra tarzı, **8.** özdekçilik, maddecilik : evrende her şeyin devinen özdeklerden ürediği kuramı. *bk.:* **dynamism** (1), **vitalism** (1), **9.** *fel.* (a) işleycilik : bütün süreçlerin Newton mekaniği ile izah edilebileceği görüşü, (b) bütün biyolojik süreçlerin fizyo-kimyasal yöntemlerle açıklanabileceği görüşü, **10.** *psikol.* ruh düzeneği : ruhsal kuvvetlerin işlemesi ve karşılıklı etkisi, **11. ~ic** : işleysel, düzeneksel. *e.a.- 7. technique, 8. materialism.*

mechanist, *is.* **1.** işleyci, işleycilik kuramı yanlısı, **2.** *esk. bk.:* **mechanician, mechanic.**

mechanistic, *sf.* **1.** işleysel, düzeneksel, mekanik+, **2.** *fel.* işleyci, işleycilik kuramına dayanan, bu kurama ait, **3. ~ally** : işleysel/düzeneksel olarak.

mechanize, *gl.f.* **-nized, -nizing 1.** makineleştirmek, **2.** otomatikleştirmek, kendi kendine işler hâle getirmek, **3.** makine ile yapmak/işle-(t)mek/yönetmek, **4.** *As.* motorize etmek, motorlu taşıtlarla/tanklarla/zırhlı araçlarla donatmak. **~d forces** : zırhlı kuvvetler, **5. mechanization** : makineleştirme, **6. mechanizer** :makineleştiren.

mechanochemistry, *is.* işleysel kimya : kimyasal erkenin mekanik işe dönüşümünü inceleyen bilim. **mechanochemical** : işleysel kimya+.

mechanoreception, *is.* işleyalım.

mechanoreceptive, *sf.* işleyalımsal.

mechanoreceptor, *is.* işleyalmaç :(basınç, gerilme vb. gibi) mekanik dürtülere duyarlı sinir ucu.

mechanotherapy, *is.* işleysel sağaltım, mekanik yöntemlerle (masaj vb.) tedavi yöntemi. **mechanotherapist** : işleysel sağaltım uzmanı.

Mechlin lace, *is.* **1.** şerit dantel (önceleri Belçika'nın Mechlin şehrinde yapılırdı), **2.** (makine ile örülen) ince şerit dantel : elbise etek ve yakalarına dikilir. **Mechlin, malines** *d.d.*

med. = **1.** medical, **2.** medicine, **3.** medieval, **4.** medium.

medal, *is.&f.* **-aled, -aling** *(Brit.:* **-alled, -alling)** **1.** madalya, nişan. *gold-/silver/bronze- ~.* **2.** madalya/nişan vermek/takmak, **3. ~ed/~led** : madalyalı, **4. ~ of Honor** *ABD* şeref madalyası, savaş kahramanlarına ABD kongresinin verdiği en büyük şeref nişanı, **5. ~ of Freedom** : Hürriyet nişanı/madalyası, ABD'de çeşitli alanlarda başarı gösterenlere verilir, **6. ~ for Merit** *ABD* liyakat madalyası, **7. ~ play** : başarılı vuruşları hesaba katan golf oyunu.

medalist = medallist, *is.* **1.** madalyacı, madalya yapımcısı, **2.** madalyalı, madalya kazanan/alan kimse, **3.** *sp.* madalya kazanan.

medallion, *is.* **1.** madalyon, büyük madalya, **2.** *mim.* (a) dairesel kabartmalı süs, (b) (panel biçiminde) tezyinat, **3.** *ABD* taksi ehliyeti (çoğunlukla arabaya tutturulan küçük madenî bir disk şeklindedir), ehliyetli taksi şoförü.

meddle, *gs.f.* **-dled, -dling 1.** *gen.* **~ in sth** : karışmak, müdahale etmek, (kendini ilgilendirmeyen hususlarda) araya girmek, *argo* (başkasının işine) burnunu sokmak. **Don't ~ in my affairs** : Benim işlerime karışma. **Don't ~ in politics** : Politikaya karışma. **2.** *gen.* **~ with sth** : karıştırmak. **Who's been meddling with my papers** : Kâğıtlarımı kim karıştırdı? **3. meddler** : (herkesin işine) karışan, (her şeye) burnunu sokan kimse. *e.a.-1&2. interfere, tamper, intermeddle.*

meddlesome, *sf.* **1.** (her şeye) karışan/burnunu sokan, müdahaleci, **2. ~ly = meddlingly** : (her şeye) karışarak, müdahale ederek, **3. ~ness** : her şeye karışma, burnunu sokma, müdahale. ***e.a.- 1.*** *intrusive, curious, interfering.*

Mede, *is.* Med, Medyalı. **a law of the ~s and Persians** : değişmez töre/gelenek/âdet.

medevac, *is.&f. ABD- As.* **1.** yaralı taşıma helikopteri : savaş alanında yaralananları hastaneye taşır, **2.** (yaralıları savaş alanından hastaneye) helikopterle taşımak.

Medex, *is., ç.* **Medex** *ABD* sıhhıye çavuşu : rutin işlerde doktora yardım eden eğitilmiş asker.

medfly, *is. bk.:* **Mediterranean fruit fly.**

medi- = medio-, *ön ek* "orta, ara". *ör.: mediate, medieval, mediocre.*

media[1], *is.* **1. medium**'un çoğulu : araçlar, vasıtalar, **2. the ~ = mass ~** : toplu haber araçları (gazete, radyo, TV), **3. ~ event** : topluma duyurulmak istenen olay.

media[2], *is., ç.* **-diae 1.** *anat.* (damarlarda) orta cidar, **2.** (Yunancada) yarı sesli harf.

Media, *is.* Medya, Medler ülkesi, KB İranın eski adı.

mediacy, *is.* **1.** aracılık, ara buluculuk, **2.** ara bulma, aracılık yapma. ***e.a.- 2.*** *mediation.*

mediad, *zf.* (bir cismin/şeyin) ortasına/orta düzlemine/simetri eksenine doğru/yönelik.

mediaeval, *sf. bk.:* **medieval.**

medial, *sf.&is.* **1.** orta, orta(sın)da, vasat, **2.** ortalama, vasatî, **3.** *s.bl.* kelimenin başında/sonunda değil ortasında bulunan, ortadaki: *man* kelimesindeki *a* gibi, **4. ~ly** : ortalama olarak, ortada bulunan. ***e.a.- 1.*** *median, intermediate,* ***2.*** *mean, average.*

median, *sf.&is.* **1.** orta+, orta(sın)da bulunan, bir şeyi/hayvanı sol ve sağ diye iki eşit kısma ayıran. **~ nerve** : kol orta siniri, **2.** ortaya/orta düzleme ait, **3.** *mat. ist.* ortanca : (a) eleman sayısı tek olan bir dizide ortada bulunan sayı. *5 is the ~ of 1, 3, 5, 7, 9.* (b) eleman sayısı çift olan dizide ortadaki iki sayının ortalaması, **4.** *geom.* (a) üçgende: kenar ortay, (b) yamukta: kıyı ortayı, ortanca : paralel olmayan kenarların ortalarını birleştiren çizgi, **5.** (kara yollarında) **~ strip** *d.d.* orta çizgi : gidiş geliş trafiğini ayıran çizgi veya şerit, **6. ~ly** : ortada/ortalama olarak.

Median, *sf.&is.* Med+, Medya+, Medyalı, Medlere/Medya'ya/dillerine ait.

mediant, *is.* gamın üçüncü notası.

mediastinum, *is., ç.* **-astina** *anat.* **1.** ara bölme : vücuttaki iki boşluğu ayıran bölme/perde/zar, **2.** bölek, sağ ve sol göğüs boşluğunu ayıran bölme, **3. mediastinal** : ara bölmesel, bölek+.

mediate, *sf.&f.* **-ated, -ating 1.** ara bulmak, aracılık yapmak, araya girmek, tavassut etmek, vasıta olmak. *The government ~d between the workers and the employers.* **2.** barıştırmak, uzlaştırmak, uyuşturmak, bağdaştırmak. *~ between two warring countries. The lawyer tried to ~ between the company and the union.* **3.** arada bulunmak, mutavassıt olmak, **4.** dolaylı, araçlı, vasıtalı, ara yerde bulunan, mutavassıt. **5. ~ly** : dolaylı olarak, aracılıkla, **6. ~ness** : aracılık, dolaylılık. ***e.a.- 1&2.*** *arbitrate.*

mediation, *is.* ara bulma, ara buluculuk, aracılık, barıştırma, uzlaştırma, tavassut (etme), şefaat. **The dispute was settled by ~** : Uyuşmazlık ara bulucu ile yatıştırıldı. ***e.a.-*** *arbitration, reconciliation, conciliation, pacification, peacemaking, compromise.*

mediative, *sf.* ara bulucu, uzlaştırıcı, yatıştırıcı, barıştırıcı ***e.a.-*** *mediatory, mediating.*

mediatize, *gl.f.* **-tized, -tizing 1.** bağlamak, katmak, ilhak etmek, unvan ve bazı yetkilerini saklı tutarak bir devleti öbürüne eklemek. **2. mediatization** : ilhak (etme), bağlama, katma. ***e.a.- 1.*** *annex.*

mediator, *is.* **1.** ara bulucu, aracı, uzlaştırıcı, barıştırıcı, şefaatçi, mutavassıt (kimse), **2. ~ial** *bk.:* **mediatory, 3. ~ially** : ara buluculukla, uzlaştırarak, barıştırarak.

mediatory, *sf.* **1.** ara bulucu, uzlaştırıcı, barıştırıcı, yatıştırıcı, **2.** ara bulmaya/uzlaştırmaya yarayan, ara bulmaya vb. yönelik. ***e.a.-*** *mediatorial.*

mediatress = mediatrice, *is.* (kadın) ara bulucu, uzlaştırıcı. **mediatrix** *d.d.*

mediatrix, *is., ç.* **-atrices/-atrixes** *bk.:* **mediatress.**

medic, *is.* **1.** *argo* (a) doktor, (b) tıp öğrencisi, (c) sıhhıye çavuşu, **2.** *bot.* kaba yonca *(Medicago).*

medicable, *sf.* **1.** iyileştirilebilir, (ilâçla) sağaltılabilir, tedavi edilebilir, tedavisi mümkün, çaresi var, **2. medicably** : iyileştirilebilecek/sağaltılabilecek şekilde. *e.a.- 1. curable.*

Medicaid, *is. ABD* sağlık sigortası, hükûmetin sağladığı sağlık yardımı. *bk.:* **Medicare.**

medical, *sf.&is.* **1.** tıbbî, tıp+, sağlık+, hekimliğe ait. **a ~ examination** : tıbbî muayene, sağlık muayenesi. **~ advice** : sağlık öğüdü. **~ board** : sağlık kurulu. **~ botany** : tıbbî botanik, tıbbî bitkiler bilimi. **~ knowledge** : sağlık bilgisi, tibbî bilgi. **~ officer of health** : sağlık memuru **~ man = ~ practitioner** : doktor, tabip. **~ school/student** : tıp fakültesi/öğrencisi, **2.** ilâçla yapılan (ameliyatla değil). **~ treatment** : ilâçla tedavi, **3.** *az kul.* tedavi. **~ properties** : tedavi özelliği, **The hospital has a ~ ward and a surgical ward** : Hastahanede bir tedavi kliniği ve bir ameliyathane var. **4.** *k.d.* tıbbî muayene, sağlık muayenesi. *e.a.- 3. therapeutic, curative, medicinal, 4. medical examination.*

medical examiner, *is.* **1.** adlî tabip, **2.** sigorta doktoru, hayat sigortası satın alanları muayene eden doktor.

medical jurisprudence, *is.* adlî tıp. *e.a.- forensic medicine, legal medicine.*

medically, *zf.* tıbbî olarak, tıp yönünden/bakımından, tıp gözü ile, tıbben, tıbbî maksatlarla/yöntemlerle.

medicament, *is.* **1.** ilâç, em, **2. ~al = ~ary = ~ous** : ilâç+, ilâçlı, ilâçla ilgili, ilâçtan ileri gelen. *e.a.- 1. medicine, remedy.*

Medicare, *is. (ABD ve Kanada'da)* Devlet sağlık sigortası, ABD'de 65 yaşından büyük olanlara uygulanan sağlık yardımı.

medicate, *gl.f.* **-cated, -cating 1.** (ilâçla) tedavi etmek, sağaltmak, iyileştirmek, iyi etmek, **2.** ilâçlamak, emlemek, ilâç vermek/sürmek.

medication, *is.* **1.** (ilâçla) tedavi, sağaltma, iyileştirme, iyi etme, **2.** ilâçlama, emleme, ilâç verme/sürme/kullanma, **3.** ilâç, em. *e.a.- 3. medicament.*

medicinal, *sf.* **1.** tedavi edici, sağaltıcı, iyileştirici, iyi edici, **2.** ilâç/tedavi niteliğinde, **3.** sağlıklı, sıhhî, sağlığa yarayışlı, **4. ~ly** : ilâçla, ilâç vererek.

medicine, *is.&gl.f.* **-cined, -cining 1.** ilâç, deva. **patent ~** : hazır ilâç, **2.** tıp, hekimlik, tababet (ilmi). **preventive ~** : koruyucu hekimlik, **3.** ilâçla tedavi (sanatı), **4.** tababet, doktorluk, hekimlik, tıp mesleği, **5.** ilkel insanlarca tedavi için kullanılan herhangi madde/sihir/ayin vb. **6. give s.o. a taste (or dose) of his own ~** : bir kimseye yaptığı kötülüğün cezasını çektirmek, başkalarına reva gördüğü fena muameleyi aynen sahibine uygulamak, kötülüğe aynıyla mukabele etmek, misilleme/mukabeleibilmisil yapmak. *Let's give him a taste of his own ~.* **7. take one's ~** : ettiğini bulmak, yaptığı kötülüğün cezasını/ecrini/acısını çekmek, kazdığı kuyuya düşmek, *argo* hapı yutmak, **8.** *esk.* büyü, afsun, büyü için kullanılan ilâç vb. **9.** hekimlik yapmak, **10. ~ ball** : sağlık topu, sporda kullanılan meşin kaplı büyük ve ağır top, **11. ~ chest** : ilâç/ecza dolabı, **12. ~ dropper** : damlalık, **13. ~ lodge** : (a) tedavi evi/kulübesi, K Amerika kızılderililerinin tedavi maksadıyla ayin/sihir yaptıkları yer, (b) K Amerika *Algonquin* kızılderilileri arasında en önemli dinî toplum, **14. ~ man** (a) (Amerika kızılderililerinde) büyücü hekim, doğaüstü kuvvete sahip olduğuna inanılan adam, (b) (1900'den önce) hazır/müstahzar ilâç satıcısı, **15. ~ show** : tıp gösterisi : hazır ilâçları veye kocakarı ilâçlarını halka tanıtıp satmak için yapılan eğlentili toplantı.

medico, *is., ç.* **-cos** *argo* doktor, hekim.

medico-, *ön ek* **1.** "tıp, hekimlik, tıbbî". *ör.: medicopsychology,* **2.** "tıbbî ve...". *ör.: medicolegal.*

medicolegal, *sf.* tıbbî ve adlî, tıp ve adalete ait.

medieval, *sf.&is.* **1.** Orta Çağ+, Orta Çağa ait, Orta Çağ tarzında/üslûbunda, **2.** *k.d.* eski, modası geçmiş, **3.** Orta Çağ insanı, **4. ~ Latin** : Orta Çağ Lâtincesi, **5. ~ly** : Orta Çağ tarzında/üslûbunda, Orta Çağa özgü bir şekilde. **mediaeval** *ş.d.y.*

medievalism, *is.* **1.** Orta Çağ âdetleri/inançları/davranışları, **2.** Orta Çağcılık : Orta Çağ âdetlerine/kurumlarına/davranışlarına bağlılık, **3.** Orta Çağdan kalma âdet/fikir/tutum vb. **mediaevalism** *ş.d.y.*

medievalist, *is.* **1.** Orta Çağcı : Orta Çağ tarihi/edebiyatı/felsefesi uzmanı, **2.** Orta Çağ hayranı : Orta Çağ sanat/kültür/âdet ve davranışlarına vb. bağlı kimse, **3. ~ic** : Orta Çağcı+. **mediaevalist** *ş.d.y.*

Medina, *is.* Medine.

mediocre, *sf.* orta, vasat, bayağı, alelâde, ne iyi ne kötü, ehven, basit. *The student tried hard, but his work is ~. He seems content with a ~ job.* ***e.a.***- *average, commonplace, ordinary.* ***k.a.***-*extraordinary, distinctive, superior, excellent, superb, distinguished, unique.*

mediocrity, *is.* **1.**bayağılık, alelâdelik, ehvenlik, basitlik. *The old poet decried the ~ of today's writing.* **2.** basit/adî/bayağı kimse, **3.** ortalama yetenek, vasat kabiliyet, alelâde iş/icraat.

meditate, *f.* **-tated, -tating 1.** (derin derin) düşünmek, (derin) düşünceye dalmak, tefekkür etmek, murakabeye varmak. *Modern men don't set aside enough time to ~. He sat there meditating upon his misfortunes.* **2.** tasarlamak, (zihninde) kurmak, plânlamak, niyetlenmek, niyet etmek. *to ~ revenge/mischief. They are meditating a change in the office arrangements.* **3. meditatingly** : derin derin düşünerek, düşünüp taşınarak, önceden tasarlayarak/plânlayarak, **4. meditator** : derin düşünen/düşünceye dalan, mütefekkir. ***e.a.***- *1. think, muse, reflect, ruminate, cogitate, deliberate, ponder, 2. intend, contemplate, plan, devise, concoct, consider, aim at.* ***k.a.***- *act, do.*

meditation, *is.* **1.** (derin derin) düşünme, (derin) düşünceye/tefekküre dalma, murakabeye varma, **2.** tasarlama, (zihninde) kurma, plânlama, **3.** düşünce, tefekkür, murakabe. ***e.a.***- *3. thought, reflection, contemplation.*

meditative, *sf.* **1.** düşünceli, dalgın, düşüncelere dalmış, mütefekkir, derin derin düşünen, **2. ~ly** : düşünceli düşünceli, dalgın/düşünceli bir şekilde, derin derin düşünerek, **3. ~ness** : düşüncelilik, dalgınlık, düşüncelere/tefekküre dalma. ***e.a.***-*1. contemplative, thoughtful, pensive.*

Mediterranean, *sf.&is.* **1. ~ Sea** *d.d.* Akdeniz, **2.** Akdenizli, Akdeniz halkından kimse, **3.** Akdeniz+, Akdeniz'e özgü, **4.** Akdeniz bölgesi halkına özgü, **5. ~ black-headed gull** *zool.* kara başlı martı *(Larus melanocephalus),* **6. ~ fever** *patol.* Akdeniz humması, **7. ~ flour moth** *zool.* un güvesi *(Anagasta kuehniella).* Larvası buğdaydan yapılmış yiyecekleri yok eden gri, siyah güve, **8. ~ fruit fly** *zool.* meyve sineği *(Ceratitis capitata)* : siyah, beyaz benekli, iki kanatlı, larvası olgun meyveleri mahveden bir tür sinek, **9. ~ gecko** *zool.* yassı parmaklı geko *(Hemidactylus turcicus),* **10. ~ race** : Akdeniz ırkı, **11. ~ scad** *:zool.* karagöz, istavrit balığı *(Trachurus mediterraneus),* **12. ~ great shearwater** *zool.* sarı gagalı yelkovan *(Puffinus kuhli)* : fırtına kuşugillerden tüyleri beyaz, kahverengi, kül rengi bir kuş).

medium, *sf.&is., ç.* **-dia/-diums 1.** orta, ortalama hâl/durum. **happy ~** : tam karar, ne çok ne az, ne ifrat ne tefrit. **2.** orta/vasat (derecede olan şey), **3.** ortam, çevre, **4.** (canlılar için) yaşama ortamı, **5.** araç, vasıta, çare, yol. *a communication ~.* **News ~** : gazete. **through the ~ of** : vasıtasıyla, yoluyla, aracılığı ile, **7.** *biy.* örneklerin saklandığı/sergilendiği madde, **8.** *bkt.* **culture ~** *d.d.* mikrop üretimine elverişli madde, **9.** (a) (resim) boyaya katılan sıvı, (b) ressamın çalıştığı malzeme veya çalışma tekniği, **10.** aracı, medyum : başka bir şahsiyetin veya doğaüstü varlığın şahsında belirdiği kimse, **11.** ortalama, vasatî, ortanca, orta, vasat. ***e.a.***- *1&11. mean, 5. environment, 11. average, middling, mediocre.*

medium artillery, *is. ABD- As.* orta çaplı top : çapı 105-155 mm olan top ve hovitzerler. *bk.:* **heavy artillery, light artillery.**

medium bomber, *is.* orta menzilli bombardıman uçağı : orta yükseklikte uçan, 100,000 -250,000 lb. ağırlıkta bomba taşıyan oldukça büyük savaş uçağı. *bk.:* **heavy bomber, light bomber.**

medium frequency, *is. rad.* orta frekans : 300-3,000 kHz arasındaki frekans. *kıs.:* **MF, mf.**

mediumistic, *sf.* (ruh çağırmada) medyuma/aracıya ait, aracı/medyum niteliği taşıyan.

medium of exchange, *is.* değiş tokuş aracı : mal ve hizmetlerin değiş tokuşunda değer birimi kabul edilen herhangi bir nesne.

medium-scale integration, *is.* orta çapta tümleşme. *kıs.:* **MSI.**

medium wave, *is. rad.* orta dalga (100-1000 m).

medius, *is., ç.* **-dii** *anat.* orta parmak.

medlar, *is.* **1.** *bot.* muşmula, döngel, beşbıyık *(Mespilus germanica),* (ağacı, meyvesi), **2.** muşmula türünden birkaç ağaç, **3. Japanese ~** : yenidünya, malta eriği *(Eribotrya Japonica)* (ağacı ve meyvesi).

medley, *sf.&is., ç.* **-leys 1.** *müz.* potpuri, curcuna, çeşitli parçalardan oluşan karışık müzik. *The band played a ~ of march tunes.* **2.** çeşitli, karışık, karmakarışık (şey), keşmekeş. *a ~ of different ideas.* **3. make a ~** : karıştırmak, karmakarışık yapmak, curcunaya çevirmek, **4. ~ race** : serbest yüzme yarışı : her yüzücünün istediği tarzda yüzdüğü yüzme yarışı, **5. ~ relay** : serbest bayrak yarışı : her koşucunun değişik mesafe koştuğu yarış. ***e.a.-1.*** *potpourri, miscellany, olio, mixture,* ***2.*** *jumble, gallimaufry, farrago, hodgepodge, mishmash, hash, mess.*

medulla, *is., ç.* **-dullas, -dullae 1.** *anat.* (a) ilik, (b) bir organın ortasındaki yumuşak, ilik gibi madde (böbreklerin adrenal bezi gibi), (c) *bk.:* **medulla oblongata, 2.** *bot.* öz. ***e.a.- 1.*** *(a) marrow,* ***2.*** *pith.*

medulla oblongata, *is., ç.* **medulla oblongatas, meduldullae oblongatae** *anat.* soğanilik, bulbus, beynin en alt ve arka kısmı (omur iliğe bitişik kısım).

medulla spinalis, *is. anat.* omur ilik.

medullary, *sf.* **1.** iliğimsi, ilikli, özlü, **2. ~ ray** *bot.* (a) öz ışını : dışarı doğru büyüyen bitkilerde kabukla öz arasındaki tabakalardan her biri, (b) damar ışını, **3. ~ sheath** : (a) *bot.* öz kını : bitki gövdesinde özü çevreleyen ağaç doku kılıflardan en içteki, (b) *anat. bk.:* **myelin sheath.** ***e.a.- 2.*** *(b) vascular ray.*

medullated, *sf.* ilikli, özlü.

medusa, *is., ç.* **-sas, -sae** *zool.* **1.** denizanası, medüz, **2. medusan** : denizanası+, medüz+, **3. medusoid** : denizanasına benzer. ***e.a.- 1.*** *jellyfish*

meed, *is. esk.* **1.** ödül, mükâfat, hak, **2.** rüşvet, hediye. ***e.a.- 1.*** *reward, recompense,* ***2.*** *bribe, gift, present.*

meek, *sf.* **1.** (a) uysal, sakin. **as ~ as a lamb** : kuzu gibi, uysal. *The boss constantly mistreated his ~ assistant.* (b) mütevazi. **~-spirited** : alçak gönüllü, **2.** yumuşak başlı, sabırlı, mülâyim, halim selim, **3.** *esk.* nazik, kibar, **4. ~ly** : uysalca, alçak gönüllülükle, tevazu ile, **5. ~ness** : uysallık, sakinlik, tevazu, alçak gönüllülük, mülâyimlik. ***e.a.-1&2.*** *patient, mild, submissive, compliant, docile, yielding, tractable, modest, humble,* ***3.*** *gentle, kind, compassionate.* ***k.a.- 1&2.*** *domineering, bossy, bold, overbearing, presumptuous, k.d. spunky, rebellious, insubordinate, arrogant, unyielding, pretentious, immodest.*

meerschaum, *is.* **1.** lüle taşı, Eskişehir taşı, **2.** lüle taşı(ndan) pipo.

meet[1], *f.* **met, meeting 1.** rastlamak, rast gelmek, tesadüf etmek. *He met her by chance.* **2.** tanışmak. **Pleased to ~ you** : Müşerref oldum/tanıştığımıza memnun oldum. *Come to the party and ~ some interesting people. I met her last year, but I don't remember her name.* **3.** buluşmak, bulmak. *When shall we ~ again? Let's ~ for dinner.* **4.** karşılamak, istikbal etmek. **~ a train** : bir treni karşılamak, **5.** (göze) çarpmak. *A peculiar sight met my eyes.* **6.** karşılaşmak, yüz yüze/karşı karşıya gelmek. **Their cars met on the narrow road** : Arabaları dar yolda karşılaştı. *I met him in the street.* **7.** kavuşmak, birleşmek, bitişmek, bir araya gelmek. *Their lips met (in a kiss). After a long separation I finally met my sweetheart last summer.* **8.** çatışmak, çekişmek, çarpışmak, muhalif/rakip olarak karşılaşmak, **9.** zıt gitmek, muhalefet etmek, karşı gelmek, **10.** başa çıkmak, hakkından gelmek, mukabele etmek, icabına bakmak, uğraşmak, meşgul olmak. **He ~s the accusations with scorn** : Suçlamaları istihza ile karşılar. **11.** (ihtiyacı/talebi vb.) karşılamak/tatmin etmek, (ihtiyaca) yetmek. *Does this ~ your need?* **12.** (arzulara/koşullara vb.) uymak, uygun gelmek, (koşulları) yerine getirmek/sağlamak. *to ~ the requirements for a diploma.* **13.** başına gelmek, uğramak, karşılaşmak, maruz kalmak, duçar olmak. *I met a lot of difficulties in the work.* **14.** mukabele etmek, karşılık vermek, cevap vermek. *He met her glance with a smile. Angry cries met his speech.* **15.** toplanmak, içtima etmek. *The Parliament will ~ next month.* **16.** görüşmek, **17.** (doğru/düzlem vb.) kesişmek, birbirini kesmek, **18.** (senet, borç vb.) ödemek. **to ~ bills** : faturaları ödemek, **19.** (fikren) anlaşmak/uyuşmak, aynı fikirde olmak, mutabık olmak, mutabakat sağlamak, **20.** (düşman olarak) karşılaşmak, çarpışmak, savaşa tutuşmak, **21. ~ halfway** : (a) kısmen anlaşmak, (b) karşıdakinin ne yapacağını tahmin ederek ona göre davranmak, **22. ~ the case** : isteğe uygun olmak, koşulları sağlamak, talebi karşılamak. *I'm afraid your proposal*

hardly ~s the case. **23. ~ the eye/ear** : göze çarpmak, kulağına gelmek, **24. ~ s.o.'s eyes** : birinin yüzüne/gözlerine bakmak, bakmaya cesaret etmek. **She was afraid to ~ my eyes** : Yüzüme bakmaktan çekiniyordu. **25. ~ (up) with** : (a) rastlamak, karşılaşmak, rastgelmek, tesadüf etmek. **~ with obstacles** : engellerle karşılaşmak. (b) duçar olmak, maruz kalmak, başına gelmek, uğramak. **~ with an accident** : kazaya uğramak, **23. well met** *esk. bk.:* **welcome, 24. make ends ~** : (parasını) idareli harcamak, geçinebilmek, ayağını yorganına göre uzatmak, **25. there's more in it than meets the eye** : işin altında iş var; daha bilinmeyen gerçekler/sebepler var. ***e.a.-1.*** *encounter, come across, run into,* ***3.*** *join,* ***6.*** *face,* ***8.*** *confront, contend,* ***9.*** *oppose,* ***10.*** *cope, deal, handle,* ***11.*** *satisfy, fulfill,* ***12.*** *conform,* ***13.*** *experience, encounter,* ***14.*** *counter,* ***15.*** *assemble, convene, gather,* ***17.*** *interest, cross, join,* ***18.*** *pay, settle,* ***25.*** *(a) encounter, come across, (b) experience, undergo, receive.*

meet2, *is.* **1.** toplantı, topluluk, **2.** toplanma, av için köpeklerin, yüzme/yarış vb. için yarışmacıların toplanması, **3.** toplanma yeri.

meet3, *sf.* uygun, münasip, yakışır, elverişli, muvafık, lâyık. ***e.a.-*** *suitable, fitting, proper, apt, appropriate*

meeter, *is.* karşılaşan, rastlayan, toplanan, toplantıya katılan kimse.

meeting, *is.* **1.** toplanma, miting, **2.** toplantı, içtima, oturum, celse. **general ~** : genel kurul toplantısı, **3.** topluluk, toplum, cemaat, **4.** (düşmanca) karşılaşma, vuruşma, çatışma, düello, **5.** ibadet için toplanma, **6.** birleşme, bitişme, kavuşma, kesişme noktası, kavşak, **7. ~ house** *d.d.* (özellikle Protestanların) ibadet evi, kilise, toplanıp ibadet edilen yer, **8. ~ place** : (a) toplantı yeri, (b) uğrak, (c) randevu. ***e.a.-2.*** *assembly,* ***4.*** *duel,* ***6.*** *junction, intersection, union.*

meetly, *zf.* uygun/münasip şekilde, elverişlice.

meetness, *is.* uygunluk, münasiplik, elverişlilik.

mega- = meg-, *ön ek* **1.** "milyon, mega-". *ör.: megahertz,* **2.** "büyük, kocaman, muazzam". *ör.: megalith.*

megabit, *is. bil.* **1.** 1024 kilobit veya 1,048,576 bit (ikil), **2.** megabit, 10^6 ikil.

megabyte, *is. bil.* **1.** 1024 kilobayt veya 1,048,576 bayt (çoklu), **2.** megabayt, 10^6 çoklu.

megacephalic = megacepkalous, *sf.* büyük kafalı. ***e.a.-*** *large-headed, megalocephalic, megalocephalous.*

megacephaly, *is.* büyük kafalılık.

megacurie, *is.* mega-küri, 10^6 curie. *kıs.:* **MCi, Mc.**

megacycle = megahertz, *is. elekt.* megahertz, 10^6 hertz. *kıs.:* **MHz.**

megadeath, *is.* (nükleer savaşta) milyonların ölümü.

megagamete, *is. bk.:* **macrogamete.**

megalith, *is. ark.* (tarih öncesi çağlardan kalma) ulu taş, büyük taş anıt. **~ic** : ulu taş+.

megalo- = megal-, *ön ek* "büyük, koca, iri, dev, aşırı". *ör.: megalomania.*

megaloblast, *is.* iri alyuvar, dev alyuvar (kansızlık hâllerinde kanda görülür) .

megalocephalia = megalocephaly, *is.* koca kafa(lılık).

megalocephalic = megalocephalous, *sf. bk.:* **megacephalic.**

megalomania, *is.* **1.** *psikol.* büyüklük taşkınlığı, büyüklük kuruntusu, megalomani, **2.** büyük işler yapma takınağı/fikrisabiti, **3. megalomanic(al) = megalomaniac** : büyüklük taşkını.

megalopolis = megapolis, *is.* **1.** dev kent, çok büyük şehir (Tokyo gibi), **2.** karma kent : birçok şehrin birleşmesinden oluşan geniş yerleşme alanı.

megalopolitan, *is.* **1.** dev kent, karma kent+, **2.** dev kentli, karma kentli, **3. ~ism** : dev kentlik, dev kentlere özgü nitelik.

megaloptera, *is.* iri kanatlılar. **megalopteran** : iri kanatlı böcek. **megalopterous** : iri kanatlı.

megalosaur, *is.* **1.** dev dinozor : Jura çağında yaşamış çok iri etçil dinozor. **~ian** : dev dinozora ait.

megaphone, *is.* **1.** ses büyüteç, megafon, **2. megaphonic** : ses büyüteçli, gür, **3. megaphonically** : ses büyüteçle, gür bir şekilde.

megapod, *sf.* dev ayaklı, iri ayaklı.

megapode, *is. zool.* dev ayaklı kuş : tavukgillerden Avustralya'da bulunan iri ayaklı bir kuş. Yumurtasını toprağa gömerek civciv çıkarır.

megascopic, *sf.* **1.** çıplak gözle görülebilen, **2.** çıplak gözle yapılan gözlemlere dayanan/gözlemlerle ilgili, **3. ~ally** : çıplak gözle. ***e.a.- 1.*** *macroscopic.*

megasporangium, *is., ç.* **-gia** *bot.* iri tohum kabı, çok iri tohumlar üreten tohum kabı (sporangium).

megaspore, *is. bot.* **1.** iri spor, dev spor, **2.** çiçekli bitkilerde embriyo kılıfı, **3. megasporic :** iri sporlu, dev sporlu, **4. megasporogenesis :** dev spor oluşumu/gelişimi.

megasporophyll, *is. bot.* dev spor üreten (sporofil).

megass(e), *is. bk.:* **bagasse.**

megastructure, *is.* dev yapı : içinde mağazalar, tiyatro, sinema ve spor salonları vb. bulunan gökdelenlerden oluşan yapı.

megathere = megatherium, *is.* dev ayı : K Amerika'da *Pleistiocene* çağda yaşamış boyu 6 m'yi bulan ayıya benzer çok iri hayvan.

megaton, *is.* **1.** bir milyon ton, **2.** megaton : bir milyon ton dinamitinkine denk atom/hidrojen bombası patlama kuvveti. *kıs:* **MT.**

megavolt, *is. elekt.* megavolt, 10^6volt. *kıs.:* **MV, Mv.**

megavolt-ampere, *is. elekt.* megavolt amper, 10^6 VA. Kıs.: **MVA, Mva.**

megawatt, *is. elekt.* megavat, 10^6 vat. *kıs.:* MW, Mw

megawatt-hour, *is. elekt.* megavat saat, 10^6 vat saat. *kıs.:* **MWh, Mwhr.**

megillah, *is.*, **1.** *argo ç.* **-gillahs** : uzun izahat/açıklama, **2.** *ç.* **-gilloth** : Tevrat'ın birçok bölümünü içeren tomar.

megohm, *is. elekt.* megom, 10^6 om (direnç birimi).

megrim, *is.* **1. ~s** : bunalım, yeis, gam, keder, üzüntü, kasvet, can sıkıntısı, **2.** *esk.* kapris, (gelip geçici) heves/arzu/merak, esinti, **3.** *esk.* (a) baş ağrısı, (b) baş dönmesi. ***e.a.-1.*** *low spirits, blues,* ***2.*** *whim, caprice, fancy,* ***3.*** *(a) migraine, (b) dizziness.*

meinie = meiny, *is., ç.* **meinies** *esk.* **1.** *İsk.* kalabalık, çokluk, izdiham, **2.** (a) maiyet, (b) ev halkı. ***e.a.-1.*** *crowd, multitude,* ***2.*** *(a) retinue, (b) household.*

meiosis, *is.* **1.** *biy.* yarılanım, yarılanımlı çoğalma, indirgeme bölünmesi : ana gözede bulunan diployid kromozom sayısını yarı yarıya kapsayan gözelerin meydana gelmesi ile sonuçlanan göze bölünmesi, **2.** *söz.s. bk.:* **litotes, 3. meiotic** : yarılanımlı.

Mekka, *is.* Mekke. **Mecca** *ş.d.y.*

melamine, *is.* **1.** *kim.* melamin : C3N3 (NH2)3. Organik sentezlerde ve reçine yapımında kullanılan katı cisim, **2. ~ resin** : melamin reçinesi : melamin ile formaldehitin birleşmesinden oluşan plâstik madde : mutfak eşyası yapmakta, kâğıt ve dokuma sanayiinde vb. kullanılır.

melancholia, *is. psikol.* **1.** kara sevda, melankoli, **2. ~c** : *bk.:* = **melancholic.**

melancholic, *sf.* **1.** kara sevdalı, melânkolik, **2. ~ally** : kara sevdalı gibi, melânkolik bir şekilde.

melancholy, *sf.&is., ç.* **-cholies 1.** kara sevda, melânkoli, **2.** kasvet, can sıkıntısı, yeis, üzüntü. *Rainy days give me a feeling of ~.* **3.** dalgınlık, derin düşüncelere dalma, **4.** *esk.* (öd, safra, (b) safravîlik, safra fazlalığı, **5.** kasvetli, üzgün, kederli, meyus, melânkolik, kara sevdalı, canı sıkılmış. *a ~ mood. Hamlet was a ~ man.* **6.** kasvet verici, üzücü, hazin, yeis/keder verici. *What a ~ day! a ~ scene.* **7.** dalgın, düşünceli, derin derin düşünen, düşüncelere dalmış, **8.** elemli, elem/keder/hüzün dolu. *a~ smile.* ***e.a.- 1.&2.*** *sadness, despondency, depression,* ***3.*** *pensiveness, thoughtfulness,* ***5.*** *depressed, despondent, sad, gloomy, blue, dispirited, downcast, glum, mournful, dejected,* ***6.*** *depressing, dismal,* ***7.*** *pensive, thougthtful,* ***8.*** *lamentable, deplorable.* ***k.a.- 1&2.*** *exhilaration, joy, delight, cheer, happiness, gladness,* ***5.*** *happy, exhilarated, joyful, joyous, cheerful, gay, merry, sprightly,* ***6.*** *exhilarating, joyous, delightful, cheerful, happy.*

mélange, *is., ç.* **-langes** *Fr.* karışım, mahlût, karışık şey. ***e.a.-*** *mixture, medley.*

melanic, *sf. bk.:* **melanotic.**

melanin, *is. biy.- kim.* karaboya, deri ve saçlara koyu renk veren boya.

melanism, *is.* **1.** karalık, koyu esmerlik, koyu renklilik, cilt/saç/göz/tüy vb. de fazla miktarda koyu renkli madde bulunması, **2. melanistic**: kara, koyu esmer.

melano- =melan-, *ön ek* "kara, siyah". *ör.: melanoma.*

melanochroi, *is. ç.* siyah saçlı beyaz insanlar.

melanochroic = melanochroid, *sf.* siyah saçlı ve beyaz tenli.

melanoid, *sf.* koyu esmer, karayağız.

melanoma, *is., ç.* **-mas/-mata** *patol.* kara ur, kara tümör (özellikle deride, gözde vb.).

melanophore, *is.* karagöze : (balıklarda, sürüngenlerde vb.) koyu renkli boya içeren göze.

melanosis, *is. patol.* karalık, koyu esmerlik, dokularda kara madde fazlalığı. **melanosity** : karalık, koyu esmerlik, kara yağızlık.

melanotic = melanous, *sf.* kara, koyu esmer, kara yağız.

melaphyre, *is. esk.* kara kaya : koyu renkli bilûrlu volkanik kaya.

melatonin, *is.* akçıl hormon : C13H16 N2O2 : omurgalılarda epifiz bezinin çıkardığı cildi ağartan hormon.

Melba sauce, *is.* Melba sosu : tatlıların üstüne konulan ahududu şurubu.

Melba toast, *is.* gevrek, ince peksimet.

meld, *is.&f.* **1.** (iskambilde) eldeki kâğıtları göstererek kazanılan sayıyı ilân etme(k), **2.** kazandıran kâğıt kombinezonu/el, **3.** karış(tır)mak, birbirine kat(ıl)mak, birleş(tir)mek.

melder, *is. İsk.* bir defada öğütülen hububat. ***e.a.-*** *grist.*

melee = melée, *is.* **1.** göğüs göğüse dövüş/kavga, meydan kavgası, yumruk kavgası, arbede, vuruşma, **2.** karışıklık, kargaşalık, keşmekeş, karmaşa. ***e.a.-2.*** *confusion, turmoil, jumble.*

melic, *sf.* **1.** şarkılık, şarkı olmaya elverişli, **2.** lirik.

melilite, *is.* melilit : volkanik kayalarda rastlanan silikatlar (Na, Ca ve Al silikat).

melilot, *is. bot.* sarı yonca, kokulu yonca *(Melilotus officinalis).* **sweet clover** *d.d.*

melinite, *is.* dumansız barut, melinit : pamuk barutu ile pikrik asitin birleşmesinden elde edilen kuvvetli patlayıcı madde.

meliorate, *f.* **-rated, -rating 1.** düzel(t)mek, iyileş(tir)mek, ıslah etmek/olmak, **2. meliorable** : düzel(til)ebilir, iyileş(tiril)ebilir, **3. melioration**:düzel(t)me, iyileş(tir)me, ıslah, **4. meliorative** : düzeltici, **5. meliorator** : düzelten kimse/şey. ***e.a.- 1.*** *ameliorate.*

meliorism, *is.* **1.** düzenserlik : dünyanın gittikçe düzeldiği ve insanların bu düzelmeyi hızlandırdığı inancı. *bk.:* **optimism, pessimism, 2. meliorist** : düzenser, **3. melioristic** : düzencil.

meliority, *is.* **1.** üstünlük, yeğlik, tefevvuk, faikiyet. ***e.a.-*** *superiority.*

melisma, *is., ç.* **-mata 1.** ırlam : bir hecede ırlanan (teganni edilen) notaların tümü, **2.** ezgi süsü, melodik süsleme, **3.** *bk.:* **cadenza, 4. ~tic** : ırlamsal.

Melitene, *is.* Malatya (eski adı).

Melita, *is.* Malta (eski adı).

melliferous = mellific, *sf.* bal üreten, bal veren, ballı.

mellifluence, *is.* tatlı dil(lilik).

mellifluent(ly), *bk.:* **melliflous(ly).**

melliflous, *sf.* **1.** bal gibi, tatlı (ses), ahenkli/yumuşak/akıcı (söz/müzik), **2.** ballı, tatlı, (bal vb.) katılmış, ballan(dırıl)mış, **3. ~ly** : tatlı dille, ahenkli/hoş bir şekilde, **4. ~ness** : tatlılık, ballılık, tatlı dil(lilik). ***e.a.-1.*** *mellifluent, dulcet.*

mellophone, *is.* melofon, boru şeklinde nefesli çalgı. ***e.a.-*** *althorn.*

mellow, *sf.&f.* **1.** olgun/olmuş (meyve), tatlı, sulu ve lezzetli (meyve). *a ~ peach/pear.* **2.** yıllanmış (şarap), **3.** (olgunlaşarak/yıllanarak) gelişmiş, tatlılaşmış, yumuşamış, **4.** (ses/ışık/renk) yumuşak/tatlı/ahenkli/lâtif/hoş, (gözü/kulağı okşayan. *a violin with ~ tone. a ~ light in a picture. ~ color.* **5.** iyi huylu, hoş tabiatli, mülâyim, cana yakın, hoşgörülü. *in a ~ mood.* **grow ~** : olgunlaşmak, (yaş/tecrübe ile) hoşgörülü/temkinli olmak, **6.** (toprak) yumuşak, verimli, özlü, zengin, kuvvetli, münbit. *~ soil.* **7.** *k.d.* çakırkeyf, biraz içmiş, hafif sarhoş, **8.** olgunlaş(tır)mak, yumuşa(t)mak, tatlılaş(tır) mak. ***e.a.-1.*** *ripe, soft, sweet, full-flavored,* ***2.*** *well-matured,* ***4.*** *soft, rich,* ***5.*** *genial, jovial, pleasing, agreeable,* ***6.*** *loomy, rich, friable.* ***k.a.-1.*** *immature, raw, green,* ***4.*** *harsh.*

mellowly, *zf.* **1.** olgunlukla, olgun bir şekilde, **2.** tatlılıkla, tatlı tatlı, yumuşak bir şekilde, **3.** hoşgörü ile, mülâyemetle.

mellowness, *is.* **1.** olgunluk, **2.** yumuşaklık, tatlılık, **3.** hoşgörü, iyi huyluluk, cana yakınlık.

melodeon, *is.* **1.** küçük org, **2.** (bir çeşit) akordeon.

melodia, *is.* **1.** ezgi, şarkı, melodi, **2.** ağaç borulu org.

melodic, *sf.* **1.** ezgin/ezgili, ahenkli, **2.** ezgisel, melodi+, ahenk+, melodik, **3. ~ally** : ezgili/ahenkli bir şekilde.

melodious, *sf.* **1.** ezgili, ahenkli, müzikal, hoş. *a ~ voice.* **2.** sesi tatlı, güzel sesli. *a ~ bird.* **3. ~ly** : ahenkle, tatlı sele, ezgili bir şekilde, **4. ~ness** : ahenklilik, (sesi) tatlılık, ezgililik. ***e.a.-1.*** *tuneful, melodic,* ***2.*** *musical, sweet-sounding.*

melodist, *is.* **1.** şarkıcı, **2.** bestekâr, ezgi/melodi besteleyen kimse.

melodize, *f.* **-dized, -dizing** *(Brit.* **melodise**) **1.** ezgilemek, ezgileştirmek, ahenk/melodi vermek, **2.** ezgi/melodi bestelemek, ezgi dizmek.

melodizer, *is.* **1.** ezgici, ezgileyen, ezgileştiren, **2.** ezgi/melodi besteleyen/bestecisi, ezgi dizen/dizici.

melodrama, *is.* **1.** acıklı oyun, melodram, heyecanlı dram, **2. ~tist** : acıklı oyun yazarı.

melodramatic, *sf.* **1.** acıklı, dokunaklı, melodramlı, melodram gibi, çok hisli/heyecanlı. **2. ~ally** : acıklı/dokunaklı bir şekilde, aşırı duygusallıkla, **3. ~s** : acıklı oyun sanatı, acıklı/dokunaklı tutum/davranış/olay/yazım. ***e.a.-1.*** *sensational.*

melodramatize, *gl.f.* **-tized, -tizing** *(Brit.* **melodramatise**) **1.** acıklı/heyecanlı hale getirmek, heyecan katmak, melodramlaştırmak. *~ a situation.* **2.** (hikâyeyi/romanı) acıklı oyuna çevirmek, **3. melodramatization** : acıklı/heyecanlı hâle getirme, heyecan katma, melodramlaştırma.

melody, *is., ç.* **-dies 1.** ezgi, nağme, melodi, **2.** *müz.* (a) bir bestedeteki notaların art arda dizilişi. *bk.:* **harmony, rhythm**, (b) uyumlu (harmonik) bestenin bir parçası, hava, (c) tek seslerin belirli bir müzik parçası oluşturacak şekilde art arda dizilişi, **3.** bestelenecek şiir, **4. ~less** : nağmesiz, ezgisiz, ahenksiz. ***e.a.-1.*** *bk.: harmony,* ***2.*** *tune, song, theme, air.*

meloid, *sf.&is. zool.* ısırgan (böceği) : *Meloidae* familyasından herhangi bir böcek.

melon, *is.* **1.** *bot.* kavun. **watermelon** : karpuz, **2.** *argo* (hissedarlara dağıtılacak) büyük kâr, (b) avanta: prim, ikramiye, piyango vb. gibi havadan gelen toplu para, **3. cut/split the ~** : (havadan gelen) kârı paylaşmak, **4.** kavuniçi (renk), **5.** kavuna benzer şey, şişko göbek, **6. ~like** : kavun gibi, kavuna benzer.

melt, *is.&f.* **melted/molten, melting 1.** ergi(t)me(k), sıcaklığın etkisiyle katı hâlden sıvı hâle dönüş(tür)me(k). *The sun ~ed the snow. The ice is ~ing. Great heat ~s the iron.* **2.** eri(t)me(k), çözünme(k), çözüşme(k), sıvılaşma (k), sıvıya karışma(k), sıvı içinde eri(t)me(k)/halletme(k). *Sugar ~s in water. Let the cough drop ~ in your mouth.* **3. ~ away** : azalmak, (yavaş yavaş) azalıp tükenmek/bitmek, erimek, dağılmak. *His fortune slowly ~ed away. The crowd quickly ~ed away when the storm broke. The fog ~ed away.* **4.** *gen.* **~ into** : (içine) karışmak/katılmak, içinde kaybolmak, dön(üş)mek, değişmek. *Night ~ed into day. In the rainbow, the green ~s into blue, the blue into violet. The thief ~ed into the crowd.* **5. ~ into tears** : gözlerinden yaş boşalmak, **6.** (kalbi) yumuşa(t)mak, insafa/merhamete gelmek/getirmek, mülâyimleş(tir)mek. *Pity for his wounded enemy ~ed his heart. Her heart ~ed with pity. Pity ~ed her heart.* **7.** yok etmek, yok olmak, kalmamak. *His anger ~ed.* **8. ~ (sth) down** : (altın/gümüş ziynet eşyasını) eritip külçe yapmak, **9. ~ in the mouth** : (yiyecek) ağızda erimek, son derece yumuşak olmak, iyi pişmiş/nefis olmak. *This cake/pear/peach ~s in the mouth.* **10.** eritilmiş madde, **11.** bir defada eritilen miktar, **12. milt** *d.d.* dalak : gıda olarak yenilen sığır vb. dalağı, **13. ~ability** : er(g)iyebilme, **14. ~able** : er(g)iyebilir, **15. ~ingly** : er(g)iyerek, **16. ~ingness** : er(g)iyebilme. ***e.a.-1.*** *fuse, thaw, liquefy,* ***2.*** *dissolve,* ***3.*** *dwindle, blend, merge,* ***6.*** *soften, gentle, mollify, relax, touch,* ***7.*** *disappear, varnish,* ***12.*** *spleen.* ***k.a.-1.*** *freeze,* ***2.*** *solidify, congeal, jell, crystallize,* ***6.*** *harden.*

meltage, *is.* **1.** er(g)itme, er(g)ime, **2.** ergitilmiş madde (miktarı, cinsi).

meltdown, *is.* tümergime : yetersiz soğutma sonucunda nükleer reaktör çekirdeğinin büyük bir kısmının ergimesi. Radyasyonun dağılıp çevreye zarar vermesine yol açar.

melting, *sf.* **1.** tatlı/yumuşak/hoş (ses), **2. ~ly** : (a) ergiyerek, (b) tatlı/yumuşak bir şekilde, **3. ~ness** : (a) ergirlik, ergiyebilme, (b) tat-

lılık, yumuşaklık, mülâyimlik, şefkat, **4. ~ point** *fiz.kim.* ergime noktası : katı bir maddenin sıvılaşmaya başladığı sıcaklık derecesi, **5. ~ pot** : (a) pota, maden ergitme kabı, (b) çeşitli milletlere/ırklara mensup halkın bir arada kaynaştığı ülke.

melton = melton cloth, *is.* (kalın paltoluk) yünlü kumaş. **melton mowbray pie** : (bir nevi) etli börek.

meltwater, *is.* ergime suyu : buz ve karın ergimesinden oluşan su.

mem, *is.* mim, İbranî alfabesinin on üçüncü harfi.

mem. = **1.** member, **2.** memoir, **3.** memorandum.

member, *is&sf.* **1.** üye, aza. *a ~ of our club.* **2.** yasama organı üyesi. **a ~ of Parliament** : Millet Meclisi üyesi, Milletvekili, mebus. **a ~ of Legislative Assembly** : Yasama Kurulu/Meclisi üyesi (ABD de *House of Representative,* Kanadada Parlamento, İngiltere'de Avam Kamarası üyesi), **3.** *biy.* organ uzuv : kol, bacak, kanat, dal vb. **4.** bileşen : bileşik bir yapıyı oluşturan parçalardan her biri, **5.** *mat.* (a) (denklemde) taraf, eşitliğin bir tarafındaki terimlerin tümü, (b) öğe : bir kümeyi oluşturan nesnelerden her biri, **6. ~ed** : üyeli, üyelerden oluşan, ...organlı. ***e.a.- 3.*** *limb,* ***4.*** *element, portion,* ***5.*** *(b) element.*

membership, *is.* **1.** üyelik, azalık, **2.** üyeler, azalar(ın tümü).

membranal, *sf.* zarlı, zar gibi, zarımsı, zar şeklinde.

membrane, *is. biy.* **1.** zar, gışa. *One kind of ~ covers the front of the eyeball.* **2.** hücre zarı, **3.** parşömen parçası, **4. ~ bone** : zar dokudan gelişen kemik. *bk.:* **cartilage bone**, **5. ~ed** : zarlı, gışalı, **6. ~less** : zarsız, gışasız.

membranous = membranaceous, *sf.* **1.** zarlı, zarlardan oluşmuş, zardan ibaret, **2.** zarımsı, zar gibi, ince, gışaî. *~ leaves.* **3.** zar oluşturan, anormal zar tabakalarıyla kaplı, **4. ~ labyrinth** : iç kulak kanalı, **5. ~ly** : zarlı olarak, zarlardan oluşmuşcasına.

memento, *is., ç.* **-tos/toes 1.** yadigâr, hatıra. *These post card are ~s of our trip abroad.* **2.** andaç, muhtıra, **3.** (Katolik kilisesi) anma ayini, **4. ~ mori** *: Lât.* (a) öleceğini unutma, (b) (kuru kafa vb. gibi) ölüm simgesi. ***e.a.-1.*** *souvenir.*

memo, *is., ç.* **memos** *k.d. bk.:* **memorandum.**

memoir, *is.* **1. ~s** : (a) anılar, hatırat, (b) öz geçmiş, kişinin kendi yaşam öyküsü, (c) muhtıra, bilimsel rapor, **2.** biyografi, tercümeihâl. ***e.a.- 1.*** *(c) monography,* ***2.*** *biography.*

memoirist, *is.* anılar/muhtıra/hatırat/biyografi yazarı.

memorabilia, *ç. is.* unutulmaz olaylar/şeyler, anılmaya/hatırlanmaya değer olaylar. Tekili : **memorabile.**

memorable, *sf.* **1.** unutulmaz, önemli, anılmaya/hatırlanmaya değer. *a ~ speech.* **2.** kolayca hatırlanabilen, kolay bellenir/akılda kalır, **3. ~ness = memorability** : kolayca hatırlanabilme, anımsanabilme, **4. memorably** : kolayca anımsanabilecek/unutulmayacak bir şekilde.

memorandum, *is., ç.* **-dums/-da 1.** muhtıra, andaç, ileride hatırlanmak için yazılan kısa yazı. *He sent us a ~ about the meeting.* **2.** bir memurun öbürüne yazdığı kısa not, **3.** müzekkere, **4.** *huk.* bir anlaşmanın koşullarını kapsayan genellikle gayriresmî yazışma, **5.** devletler arasında gayriresmî nota, muhtıra, bildiri. ***e.a.- 1.*** *reminder,* ***2.*** *note.*

memorial, *is&sf.* **1.** anıt, abide. *The statue is a ~ to the town's war dead.* **2.** anı, anma töreni, önemli bir olayı anmak için yapılan tören/merasim. *Friends gathered at a ~ for the late statesman.* **3.** önerge, dilekçe, tezkere, muhtıra, yasama organlarına/resmî makamlara düzeltilmesi gereken bir hususu açıklamak için gönderilen yazı, **4.** anma+, anısına/hatırasına dikilen/yapılan (anıt vb.), hatırlatıcı. *Delaware ~ bridge. ~ hospital. ~ services.* **5.** belleksel, hafıza+, bellek+, hafızaya/belleğe ait, **6. ~ Day = Decoration Day** *ABD* anma günü, harpte ölenleri anmak için ayrılan gün, mayısın son pazartesi günü, **7. ~ly** : anısına, anısını yaşatmak için, anmak maksadıyla. ***e.a.-2.*** *tribute, hommage.*

memorialise/memorialisation/memorialiser, *Brit. bk.:* **memorialize/memorialization/memorializer.**

memorialist, *is.* **1.** anıt/kitabe yazarı, **2.** anı/hatırat yazarı, anılarını/hatıralarını yazan kimse.

memorialize, *f.* **-ized, -izing 1.** (hatırasını) anmak, kutlamak, saygı ile anmak/yâdetmek, an-

ma töreni yapmak, **2.** önerge/dilekçe vermek, muhtıra sunmak, **3. memorialization** : (hatırasını) anma, kutlama, **4. memorializer** : (hatırasını) anan, kutlayan kimse. *e.a.-1. commemorate, 2. petition.*

memorize, *gl.f.* **-rized, -rizing 1.** ezberlemek, bellemek, ezbere öğrenmek, hıfzetmek, belleğinde/hafızasında tutmak, **2. memorizable** : ezberlenebilir, bellenebilir, **3. memorization** : ezberleme, belleme, **4. memorizer** : ezberleyen, belleyen kimse.

memory, *is., ç.* **-ries 1.** bellek, hafıza, **2.** hafıza kuvveti. **to have a good ~** : hafızası kuvvetli olmak, **3.** anımsama, hatırlama, **4.** olayları anımsanan zaman süresi. *a time within the ~ of living men.* **5.** anımsanan/hatırlanan şey.*one's earliest memories.* **6.** hatıra : özellikle ölen bir kimsenin arkada bıraktığı şöhret. *a ruler of beloved ~.* **7.** hatırlanma, anılma, **8.** hatırlanan/anılan kimse/şey, **9.** anı, hatıra. **in ~ of** : anısına, hatırasına. *A monument in ~ of Atatürk.* **10. storage** *d.d.* (a) bellek: bilgisayarın bilgi saklama/hatırlama kapasitesi, (b) bilgisayarda bilgilerin saklandığı bileşenlerin tümü, **11. ~ address register**:bellek erişim yazmacı, **12. ~ buffer register** : bellek veri yazmacı, **13. ~ capacity** : bellek sığası, **14. ~ dump** : bellek dökümü, **15. ~ interleaving** : bellek binişimi, **16. ~ location** : bellek yeri, **17. ~ page** : bellek sayfası, **18. ~ protection** : bellek korunum. *e.a.-3. remembrance, recollection, retrospect, reminiscence, 5. recollection, 6. fame, 9. commemoration. k.a.- 3. oblivion, forgetfulness.*

Memphite, *sf.&is.* **1. Memphitic** *d.d.* Memfis+, Memfis'e ait, **2.** Memfisli, eski Mısır'ın Memfis şehrinde doğan/oturan.

mem-sahib, *is.* (eskiden Hindistan'da Avrupalı kadınlara karşı nezaket hitabı) hanımefendi.

men, *ç. is., bk.:* **man** (çoğulu).

menace, *is.&f.* **-aced, -acing 1.** tehdit etmek, gözdağı vermek, **2.** tehlike teşkil etmek, **3.** tehlikeye maruz kalmak/bırakmak. *Floods ~d the walley towns with destruction.* **4.** tehdit, gözdağı, **5.** tehlike, tehdit eden şey. *In dry weather forest fires are a ~.* **6. menacer** : tehdit eden, gözdağı veren, **7. menacingly** : tehditle, tehdit edercesine, gözdağı vererek. *e.a.-1. threaten, 2. imperil.*

ménage = menage, *is., ç.* **-nages** *Fr.* **1.** aile, **2.** ev idaresi, **3. ~ à trois** : üçlü aile : karı koca ile bunlardan birinin âşıkının bir arada yaşamaları. *e.a.- 1. household, 2. housekeeping.*

menagerie, *is.* **1.** yabanıl/vahşî hayvanlar kolleksiyonu, **2.** hayvanat bahçesi : yabanıl hayvanların sergilendiği yer.

menarche, *is. fizy.* **1.** (kadınlarda) âdetin/aybaşının ilk dönemi, **2. ~al = menarchial** : âdetin ilk dönemine ait.

men-children, *ç. is., bk.:* **man-child.**

mend, *is.&f.* **1.** onarmak, tamir etmek, yamamak, yama vurmak. *to ~ clothes.* **2.** düzeltmek, tamir etmek, **3.** ıslah etmek, **4.** iyileştirmek, iyi duruma getirmek. *to ~ matters.* **5.** (hastalıktan) iyileşmek, **6.** onarım, onarma, tamir, **7.** onarılmış/tamir edilmiş yer, yama, **8. Least said, soonest ~ed** : Ne kadar az lâf söylenirse mesele o kadar çabuk kapanır. **9. ~ your ways** : Davranışlarına dikkat et. **10. on the ~** : nekahet devresinde, (hastalıktan) iyileşmekte, gelişmekte, düzelmekte, **11. be on the ~** : iyileşmek, **12. ~able** : onarılabilir, tamir edilebilir, düzeltilebilir, iyileştirilebilir. *e.a.-1. fix, repair, restore, retouch, 2. rectify, amend, emend, 3. correct, 4. improve, ameliorate, meliorate, 5. heal, recover, 10. recovering, recuperating.*

mendacious, *sf.* **1.** yalan, uydurma, sahte, düzmece. *a ~ report.* **2.** yalancı, sahtekâr, **3. ~ly** : yalanla, yalancılıkla, sahtekârlıkla, **4. ~ness** : yalancılık, sahtekârlık. *e.a.-1. false, untrue, 2. lying, untruthful. k.a.-1. true, 2. truthful, frank, honest.*

mendacity, *is., ç.* **-ties** (2. için) **1.** yalancılık, sahtelik, düzmecelik, **2.** yalan söz, sahte iş vb. *e.a.- 1. falsehood, untruthfulness, 2. lie, falsehood. k.a.- 1. truth, truthfulness, veracity.*

mendelevium, *is. kim.* mendelevium : yapay ışınetkin eleman. Simgesi **Md, Mv**, atom nu. 101, atom ağ. 258.

Mendelian, *sf.&is.* **1.** Mendel+, G. Mendel (1822-84)'e veya onun kalıtım yasalarına ait, **2.** Mendel(ism) taraftarı, Mendelci.

Mendelism, *is.* Mendelcilik, Avusturyalı botanikçi Mendel'in geliştirdiği kalıtım kuramları.

Mendel's laws, *is.* Mendel yasaları, Mendel'in kurduğu temel kalıtım/veraset ilkeleri.

mender, *is.* tamirci, onarıcı, tamir eden, onaran, düzelten.

mendicancy = mendicity, *is.* dilencilik, dilenme.

mendicant, *sf.&is.* **1.** dilenci, dilenen, dilencilik eden, **2.** dilenen, dilencilikle geçinen. ***e.a.-1.*** *beggar, 2. begging.*

mene, mene, tekel, upharsin *Aramî* sayıldı, sayıldı, tartıldı, bölündü : Baltazar ve krallığının çökeceğini önceden haber veren, Daniel tarafından yorumlanan duvar yazısı.

menfolk, *ç. is.* erkekler, ailenin erkek efradı.

menhaden, *is., ç.* **-den** *zool.* yağlı ringa *(Brevoortia tyrannus)* : K Atlantik ve Antil adaları kıyılarında avlanıp yağı çıkarılan ve eti gübre olarak kullanılan ringaya benzer bir balık. **fatback, hardhead, mossbunker, pogy** *d.d.*

menhir, *is.* menhir : tarih öncesi çağlardan kalma dikili tek parça taş sütun/anıt.

menial, *sf.&is.* **1.** hizmetçiye özgü/yaraşır, hizmetçi+, köle+. *She has to spend too much time on such ~ tasks as washing pots and pans. He answered in ~ tones.* **2.** adî, bayağı, aşağılık, süflî, küçültücü, kölemsi, köleye yakışır. *a ~ task/occupation.* **the ~ staff** : hizmetçiler, **3.** hizmetçi, uşak, bütün ağır işleri yapan orta hizmetçisi, **4.** adî/süflî/aşağılık kimse, köle. ***e.a.- 2.*** *servile, degrading, abject, subservient, humble, 3. domestic servant, attendant, flunky, underling.*

Ménière's syndrome = Ménière's disease, *is. patol.* Ménière hastalığı : kulak çınlaması, sağırlık, baş dönmesi, bulantı ve kusma ile beliren kulak hastalığı.

meninges, *ç. is.* (tekili : **meninx**) *anat.* beyin ve omurilik zarı : beyni ve omuriliği kuşatan üç zar (***dura meter, pia meter*** ve ***arachnoid).*** **meningeal** : beyin/omurilik zarı+.

meningioma, *ç. is.* **-omas/-omata** *patol.* beyin zarı uru : beyin zarında teşekkül edip yavaşça büyüyen, beyne basınç yaparak tehlikeli durumlar yaratan ur.

meningitis *is. patol.* beyin zarı yangısı, menenjit. **meningitic** : menenjit+, menenjit şeklinde, menenjitli.

meningococcus *is., ç.* **-cocci** beyin zarı yangısına sebep olan bakteri *(Neisseria meningitidis).* **meningococcal = meningococcic** : bu bakteri ile ilgili.

meningoencephalitis *is., ç.* **-litides** *patol.* beyin ve beyin zarı yangısı.

meninx, *is. bk.:* **meninges.**

meniscus, *is., ç.* **-nisci/-niscuses 1.** hilâl şeklinde cisim, **2.** *optik* hilâl mercek : kesiti hilâl şeklinde (bir yüzü içbükey, öbürü dışbükey) mercek, **3.** üst yüzeyi içbükey veya dışbükey olan sıvı sütunu, **4.** *anat.* oynak ayçası, menisk : eklemlerde kemikler arasındaki kıkırdak disk.

menispermaceous, *sf. bot.* tırmanıcı : (bitki).

meno, *zf. müz.* daha az. **~ mosso** : daha yavaş.

meno-, *ön ek* "aybaşı, âdet". *ör.: menopause.*

menology, *is., ç.* **-gies 1.** aylık takvim (önemli dinî günleri belirtir), **2.** tarih sırasına göre azizlerin kısa biyografisi.

menopause, *is. fizy.* âdet/aybaşı kesilimi, yaş dönümü, menopoz. **menopausal = menopausic** : âdet/aybaşı kesilimi ile ilgili.

menorah, *is.* **1.** (Musevîlerin ışıklar bayramında kullandıkları) sekiz kollu şamdan, **2.** yedi kollu işlemeli şamdan.

menorrhagia, *is. patol.* aşırı âdet/aybaşı kanaması **menorrhagic** : âdet/aybaşı) aşırı kanayan.

mensa, *is., ç.* **-sas/-sae** (Katolik kiliselerinde) mihrap taşı, mihrabın üstündeki düz taş. **altar stone, altar slab** *d.d.*

mensal, *sf.* **1.** aylık, ayda bir, her ay olan, **2.** sofra+, sofraya ait, sofrada kullanılan. ***e.a.-1.*** *monthly.*

mensch, *is., ç.* **menschen** *ABD- argo* muhterem zat, olgun/dürüst ve saygıdeğer kimse.

mense, *is.&f.* **mensed, mensing** *İsk.* **1.** özellik, hususiyet, **2.** şereflendirmek, şeref/onur vermek, **3. ~ful** : özel, özelliği olan, **4. ~less** : özelliksiz, özelliği olmayan. ***e.a.-1.*** *propriety, 2. grace.*

menservants, *ç. is. bk.:* **manservant.**

menses, *is. fizy.* (kadınlarda) aybaşı, âdet, hayız.

Menshevik, *is., ç.* **-viks/-viki** Rus Sosyal Demokrat Partisinde (1903-1917) Bolşeviklere karşı olan tutucu üye.

mens rea, *is.* cürme niyet. ***e.a.-*** *criminal intent.*

men's room = men's lounge, *is.* erkekler helâsı.

mens sana in corpore sano, *Lât.* Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur. *(A sound mind in a sound body.)*

menstrual, *sf.* **1.** (kadınlarda) aybaşı/âdet+. **~ cycle** : aybaşı çevrimi, **2.** aylık, ayda bir/her ay olan. ***e.a.- 2.*** *monthly, mensal.*

menstruate, *gsz.* **-ated, -ating** aybaşı/âdet görmek.

menstruation, *is.* **1.** (kadınlarda) aybaşı/âdet, hayız, **2.** âdet süresi. ***e.a.-*** *period.*

menstruous, *sf.* **-ated, -ating** (kadınlarda) aybaşı/âdet+, aybaşı gören.

menstruum, *is., ç.* **struums/-strua** eritici. ***e.a.-*** *solvent.*

mensurable, *sf. bk.:* **measurable.**

mensurableness = mensurability *bk.:* **measurability.**

mensural, *sf.* ölçü+, ölçme+, ölçüye/ölçmeye ait, ölçme ile ilgili.

mensuration, *is.* **1.** ölçü bilimi : geometrinin uzunluk/alan/hacim ölçme ile uğraşan dalı, **2.** ölçme, mesaha, **3. ~al** : ölçü bilimine ait, ölçme+.

menswear = men's wear, *is.* erkek elbisesi/giysisi.

-ment, *son ek* **1.** "-ı, -iyet, -ma/-me" bir fiilin sonuna gelerek o işin sonucunu bildirir. *ör.:* **achievement** :başarı/muvaffakiyet. **abridgment** : kısaltma. **development** : gelişme, **2.** araç, vasıta, tarz, yöntem, yol vb. bildirir : *ör.: government, escapement, refreshment.* **3.** nitelik, durum, koşul vb. bildirir. *ör.: astonishment, amazement.*

mental, *sf.* **1.** ansal, anlaksal, anlak+, ruhsal, ruh+ zihnî, fikrî, aklî, zihin ve akıl ile ilgili. **~ aberration** : ansal sapınç. **~ age** : ansal yaş, akıl yaşı. **~ alertness** : ansal uyanıklık. **~ blindness** : ansal körlük. **~ block** : düşünce durgusu. **~ defect** : ansal sakatlık. **~ deterioration** : ansal çöküntü. **~ development** : ansal/zihnî gelişme. **~ disease = ~ disorder = ~ illness** : akıl hastalığı. **~ faculty** : ansal yetiler. **~ healing** : ansal iyileşme, telkinle tedavi. **~ health = ~ hygiene** : ruh sağlığı. **~ handicap** : ansal gerilik. **~ maturity** : ansal olgunluk. **~ organization** : ansal örgüt. **~ retardation = ~ deficiency** : ansal gerilik, anlak/zekâ geriliği. **a ~ patient** : akıl hastası. **~ set** : ansal kurgu. **~ structure** : ansal yapı, **2.** akıl hastalıkları+. **~ hospital** : akıl (hastalıkları) hastanesi, tımarhane. **~ treatment** : akıl hastalığının tedavisi, ruhî tedavi, **3.** akıldan/zihinden yapılan, zihinde mevcut, zihinde, zihnî. **~ arithmetic** :zihnî/zihinden yapılan hesap, **4. make a ~ reservation** : içinden pazarlık yapmak, **5.** çene+, çene ile ilgili.

mentalism, *is.* akılcılık : temel gerçeğin akıl ve zihin olduğu, maddî âlemin ancak duyu organlarında mevcut bulunduğu öğretisi.

mentalist, *is.* **1.** kâhin : akıldan geçenleri okuyan/bilen kimse, **2.** akılcı : akılcılık felsefesine inanan kimse, **3. ~ic** : akılcı+, akılcılık felsefesine dayanan, **4. ~ically** : akılcılıkla, aklen, akla/ akılcılık kuramına dayanarak.

mentality, *is., ç.* **-ties 1.** zihniyet, düşünüş. *the Eastern ~.* **2.** zekâ, zihin/akıl gücü. *an average ~. An idiot has a very low ~.* **3.** zihnî alışkanlık, zihnî faaliyet. ***e.a.- 2.*** *mind, intelligence.*

mentally, *zf.* **1.** zihnen, aklen, akıl/zihin yolu ile, fikren, düşünce yolu ile, **2.** akıl yönünden, akla nazaran, akıl ve düşünceye göre, **3. ~ retarded child** : geri anlaklı/geri zekâlı çocuk.

menthaceous, *sf. bot.* naneli, nanegillerden, nane familyasına mensup. **Menthaceae** : nanegiller.

menthene, *is. kim.* mentin : (a) formülü C10H18 olan eşiz tek halkalı türpenlerden her biri, (b) mentolden elde edilen ve bazı yağlarda bulunan renksiz sıvı türpen, C10H18.

menthol, *is&sf.* **1.** *kim. ecz.* mentol : nane ruhundan elde edilen veya sentetik olarak yapılan renksiz alkol : CH3C6H9(C3H7)OH. Parfüm ve likör yapmakta, soğuk algınlıkları ile nefes yolları rahatsızlıklarını tedavide kullanılır, **2.** mentollü. **~ cigarettes** : mentollü sigara, **3. ~ated** : mentollü, mentolle muamele edilmiş, mentol katılmış.

mention, *is.&gl.f.* **1.** anma(k), zikretme (k), sözünü/lâfını etme(k), ima etme(k), bahsetme(k), söyleme(k). **We need hardly ~ that** : Onu söylemeğe gerek yok/zikre değmez. **He ~ed to me that he had seen you** : Seni gördüğünden bahsetti. *I shall ~ it to him. I heard my name ~ed by somebody.* **2.** (şükranla/takdirle/

hürmetle vb.) anma(k), yâd etme(k), zikretme (k). *Before closing I want to ~ all those who contributed so generously.* **3.** ima, ifade, zikir, **4.** (değerli bir başarı/eylem vb. dolayısıyla) resmen tanıma, mansiyon, takdirname. *A soldier who has received several honorable ~s in dispatches.* **5. make ~ of** : anmak, zikretmek, bahsetmek, sözünü etmek. **He made no ~ of your request** : İsteğinizden hiç bahsetmedi. **6. not to ~** : ayrıca, üstelik, ...-den başka, -e ilâveten, ...şöyle dursun, ...bir tarafa, ...yetmiyormuş gibi . *We were served French champagne, not to ~ the usual cocktail.* **7. Don't ~ it** : estağfurullah, bir şey değil, **8. ~able** : anılabilir, zikredilebilir, bahsedilebilir, **9. ~er** : anan, zikreden, bahseden kimse. ***e.a.-1.*** *name, specify, indicate, identify,* ***2.*** *cite,* ***3.*** *in addition to.* ***k.a.-1&2.*** *omit, forget, neglect, disregard, ignore, drop, suppress.*

menu, *is.* yemek listesi, menü.

meow, *is.&f.* miyavlama(k). ***e.a.-*** *miaow, miaou, miaul.*

meperidine, *is. ecz.* meperidin : hidroklorit şekli ağrı dindirici ve uyuşturucu olarak kullanılan narkotik bileşim : C15H21NO2. **~ hydrochloride** : meperidin hodroklorit : C15H21 NO2.HCl.

Mephisto, *is. bk.:* **Mephistopheles.**

Mephistophelean = Mephistophelian, *sf.* şeytanca, şeytanî, iblisane, hainane, şeytan/iblis gibi. ***e.a.-*** *cynical, crafty, sardonic, fiendish.*

Mephistopheles = Mephisto, *is.* **1.** şeytan, iblis, hain, cennetten kovulduğu farz edilen yedi şeytandan biri, **2.** (Orta Çağ efsanesine göre) akıl ve kudret karşılığında Faust'un ruhunu satın alan şeytan, **3.** şeytan gibi hain/kurnaz kimse, kötü insan, hain adam.

mephitic, *sf.* **1.** pis kokulu, **2.** zehirli, zehirleyici. ***e.a.-*** ***2.*** *noxious, pestilential, poisonous.*

mephitis, *is.* **1.** yerden çıkan pis kokulu ve zehirli gaz, **2.** pis koku.

meprobamate, *is. ecz.* meprobamat : C9 H18N2O4 : üzüntü, kuruntu, ruhî sıkıntı, sinir gerginliği ve kas kasılmalarını tedavide kullanılan toz.

Merak, *is.* Büyük Ayı takımyıldızında Beta yıldızı.

merbromin, *is. ecz.* merbromin : C20H8 Br2HgNa2O6. antiseptik ve mikrop öldürücü toz.

mercantile, *sf.* **1.** tecimsel, ticarî, ticarete özgü. *a successful ~ venture.* **2.** tüccar, tecimle/ticaretle uğraşan. *a ~ nation/firm.* **3.** *ekon.* (a) tecim+, ticaret . (b) tecimsel üstünlüğe dayayan, **4. ~ agent** : ticaret ofisi : tüccarlar hakkında bilgi toplayıp bildiren acente, **5. ~ fleet** : ticaret filosu, **6. ~ law** : ticaret hukuku, **7. ~ marine** : ticaret filosu/gemileri, **8. ~ paper** : ticarî evrak, kıymetli evrak (senet, tahvil vb.), **9. ~ system = mercantilism** : tecimsel üstünlük sistemi : Derebeyliğin yıkılmasından sonra başlayan, bir ulusun ekonomik refah ve üstünlüğünü sağlamak amacı güden ekonomik politika. Ülkede altın, gümüş birikimini teşvik, az ithalât, fazla ihracat ve sömürge edinme ilkelerine dayanır. ***e.a.-1.*** *commercial.*

mercantilism, *is.* **1.** tecimsel anlayış, ticarî zihniyet, **2.** *bk.:* **mercantile system. 3. mercantilist(ic)** : tecimsel anlayışlı, ticarî zihniyet sahibi. ***e.a.-*** ***1.*** *commercialism.*

mercaptan, *is. kim.* **1.** merkaptan : genel formülü RSH olan (R: kök) pis kokulu bileşimler grubu, **2.** merkaptan : CH3CH2SH : tutuşabilen pis kokulu bir sıvı. ***e.a.-*** *thiol.*

mercapto group, *is. kim.* merkapto grubu : üç valanslı -SH grubu. **mercapto radical, thiol** *d.d.*

mercaptopurine, *is. ecz.* merkaptöpürin : C5H4N4S. Kan kanseri *(leukemia)* tedavisinde kullanılan sarı kristalli toz.

Mercator projection = Mercator's projection, *is.* Merkator izdüşümü : Yeryüzünün eşlek (ekvator) boyunca teğet bir silindir üzerine izdüşürülen haritası. Eşlekten uzaklaştıkça şekiller çarpılır, ölçek bozulur.

mercenary, *sf.&is., ç.* **-naries 1.** çıkarcı, çıkar düşkünü, menfaatperest, paragöz, yalnız kâr/çıkar gözeten. *Does he love his wealthy mother or only pretend to for ~ reasons?* **2.** ücretli (asker/ordu), yabancı orduda ücretle hizmet eden (asker). *a ~ soldier.* **3.** ücretle çalışan kimse, uşak, **4. mercenarily** : çıkarcılıkla, çıkar düşkünlüğü ile, menfaatperestlikle, **5. mercenariness** : çıkarcılık, çıkar düşkünlüğü, menfaatperestlik, para hırsı, esnaf zihniyeti. ***e.a.-1.*** *venal, greedy, selfish, covetous, avaricious, acquisitive, grasping,* ***2.*** *hireling.* ***k.a.-*** ***1.*** *idealistic, altruistic, selfless, unselfish, generous, philanthropic, benevolent.*

mercer, *is., Brit.* kumaşçı, manifaturacı, kumaş/manifatura tüccarı.

mercerize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** (pamuklu kumaşı) ağartmak, parlatmak, boyamaya hazırlamak için alkaliye batırarak beyazlık ve parlaklık vermek, merserize etmek, **2. mercerization** : (pamuklu kumaşı) ağartma, parlatma, merserize etme, **3. mercerized** : ağartılmış, parlatılmış, merserize (kumaş).

mercery, *is., ç.* **-ceries 1.** manifatura/kumaş mağazası, **2.** manifatura, kumaş.

merchandise, *is.&f.* **-dised, -dising 1.** mal, emtia, ticarî eşya, mamul eşya, satılık mal, ayniyat, özdek, **2.** *esk.* tecim, ticaret, **3.** tecim/ticaret yapmak, tüccarlık yapmak, alış veriş yapmak, **4.** piyasaya sürmek, (reklâmlarla vb.) satışını artırmak, **5. merchandiser** : tüccar. ***e.a.-1.*** *goods, commodities, wares,* ***2.*** *trade,* ***3.*** *deal in, trade.*

merchandising, *is.* piyasaya sürme, pazarlama, (reklâm vb. ile) satışını/sürümünü artırma. **merchandise planning** *d.d.*

merchandize, *is.&f.* **-dized, -dizing** *bk.:* **merchandise.**

merchant, *is&sf.* **1.** tüccar, tacir, satıcı, **2.** dükkâncı, dükkân/mağaza sahibi, perakendeci, perakende tüccarı/taciri/satıcı, **3.** tecimsel, ticarî, tüccar+, **4.** ticaret filosu+/gemisi+, deniz ticareti+. **~ navy** : deniz ticaret filosu. **a ~ seaman** : tüccar gemisinde çalışan denizci. **~ ship** : şilep, ticaret gemisi. **~ shipping** : deniz taşımacılığı, **5. ~ bank** : ticaret bankası, **6. ~like** : tüccar gibi. ***e.a.-1.*** *dealer, trader,* ***2.*** *storekeeper, retailer.*

merchantable, *sf.* alınıp satılabilir, ticarî bakımdan önemli/değerli, piyasada tutunabilir. ***e.a.-*** *marketable.*

merchantman, *is., ç.* **-men 1.** şilep, yük gemisi, ticaret gemisi, **2.** *esk.* tüccar, tacir. ***e.a.-2.*** *merchant.*

merchant marine, *is.* **1.** ticaret filosu : bir milletin ticaret gemilerinin tümü, **2.** ticaret gemileri kaptan, zabitan ve tayfaları.

merchant prince, *is.* çok zengin ve nüfuzlu tüccar.

merci (beaucoup), *ünl. Fr.* (çok) teşekkür ederim. ***e.a.-*** *thank you (very much).*

merciful, *sf.* **1.** merhametli, acımalı, şefkatli, müşfik, iyi yürekli. *The ~ king saved him from death.* **2.** ıstırapsız, acı çektirmeyen. *a ~ death.* **3. ~ly** : merhametle, acıyarak, şefkatle, iyi yürekliliklе, **4. ~ness** : merhamet(lilik), şefkat(lilik), müşfiklik, iyi yürekliliklе. ***e.a.-1.*** *compassionate, forgiving, tender.* ***k.a.- 1.*** *cruel, pitiless, merciless.*

merciless, *sf.* **1.** merhametsiz, acımasız, gaddar, zalim, katı/taş yürekli, **2. ~ly** : merhametsizce, acımadan, gaddarca, zalimce, katı/taş yürekliliklе, **3. ~ness** : merhametsizlik, acımasızlık, gaddarlık, zalimlik, katı/taş yürekliliklе. ***e.a.-1.*** *pitiless, cruel.* ***k.a.- 1.*** *compassionate, merciful, tender, forgiving.*

mercur- = mercuro-, *ön ek* "cıva". *ör.: mercuric.*

mercurate, *is.&gl.f.* **-rated, -rating 1. mercuriate** *d.d.* merkürat: iki valanslı cıva içeren tuz, **2.** cıvalamak, organik bir bileşime cıva sokmak, cıva ile muamele etmek, **3. mercuration** : cıvalama.

mercurial, *sf.&is.* **1.** cıvasal, cıva kullanılmasından ileri gelen, cıvalı, cıva içeren, **2.** *Mercury* tanrısı(na özgü), **3.** Utarit/Merkür gezegenine ait, **4.** canlı, hareketli, şen, neşeli, **5.** dönek, kararsız, sebatsız, oynak, hafifmeşrep, cıva gibi, değişken, kaypak, ele avuca sığmaz, dakikası dakikasına uymaz. *a ~ nature.* **6.** *ecz.* cıvalı ilâç, cıva müstahzarı, **7. ~ barometer** : cıvalı barometre, **8. ~ity = ~ness** : canlılık, hareketlilik, döneklik, kararsızlık, sebatsızlık, oynaklık, hafifmeşreplik, **9. ~ly** : canlılıkla, neşe ile, döneklikle, sebatsızlıkla, kararsızlıkla, sebatsızca, kararsızca, hafifmeşreplikle. ***e.a.-4.*** *active, lively, sprightly, volatile,* ***5.*** *changeable, fickle, flightly, erratic.*

mercuric, *sf. kim.* **1.** cıva+, cıvalı, iki valanslı cıva içeren, **2. ~ chloride** : cıva klorür, $HgCl_2$: çok zehirli beyaz kristalli toz. Tuz ve cıva, sülfat karışımının uçunumundan elde edilir. Sanayide, resimde ve hekimlikte (dezenfekte işlerinde) kullanılır. **bichloride of mercury, corrosive sublimate, mercury (bi)chloride** *d.d.*

Mercurochrome , *is. ecz. bk.:* **merbromin.**

mercurous, *sf. kim.* **1.** cıva+, cıvalı, tek valanslı cıva içeren, **2. ~ chloride** *ecz. bk.:* **calomel.**

mercury, *is., ç.* **-ries 1.** *kim.* cıva : gümüş gibi parlak, ağır, sıvı metal. Barometre, termometre, ayna sırı, haşarat öldürücü ve çeşitli ecza maddeleri yapmakta, alaşımları diş doldurmakta kullanılır. Simgesi : **Hg**, atom ağ. 200.59, atom nu. 80, özgül ağ. 13.546 (20°C'de), donma noktası -38.9°C, kaynama noktası 357°C. **2.** *ecz.* özellikle deri hastalıklarına karşı kullanılan cıvalı ilâç, **3.** *b.h.* Merkür : eski Roma ticaret, kurnazlık, hırsızlık ilâhı, **4.** *b.h. astr.* Utarit, Merkür (gezeğen), **5.** haberci, haber ulaştırıcı, **6.** *bot.* yerfesleğeni *(Mercuralis perennis),* **7.** *b.h. ABD* tek kişilik uzay aracı, **8. ~ barometer = mercurial barometer** : cıvalı barometre, **9. ~ bichloride** *bk.:* **mercuric chloride, 10. ~ chloride** *bk.:* (a) **mercuric chloride**, (b) **calomel, 11. ~-vapor lamp** *elekt.* cıva buharlı lâmba.

mercy, *is., ç.* **-cies** (4 ve 5 için) **1.** acıma, merhamet. **to show ~ to** : -e acımak, merhamet etmek, merhamete gelmek. *He showed ~ to his enemies and let them live.* **2.** insaf, aman, **3.** af, mağfiret, yargıcın suçu bağışlama veya cezayı hafifletme yetkisi. *The judge showed ~ to the young offender.* **4.** rahmet, bereket, **5.** *k.d.* lûtuf, inayet, nimet, mucize, Allahın lûtfu/inayeti. **It is/was a ~ that** : bereket versin ki. **It was just a ~ I was there when it happened** : Bereket versin ki olay anında ben orada idim. **It was a ~ that they arrived safely** : Çok şükür sağ salim geldiler. **6. at the ~ of** : elinde, insafına kalmış. **be at the ~ of...** : kaderi ...-in elinde olmak. **at the ~ of waves** : dalgaların keyfine bağlı. **I am at your ~** : İnsafınıza/merhametinize sığınıyorum. *k.d.* Boynum kıldan ince. **7. leave to s.o.'s (tender) mercies** : (birinin) insafına/merhametine bırakmak, (merhametsizin) eline düşürmek. **left to the tender mercies of** : ...-in (insafsız) eline düşmüş. *He was left to the tender mercies of the police.* **8. Be thankful for small mercies** : Öp de başına koy! Bir ye, bin şükret! **9. for ~'s sake** : Allah aşkına! Allah rızası için! Ne olur! **10. throw oneself to s.o.'s ~** : birinin insafına/merhametine sığınmak, *k.d.* ocağına düşmek, **11. sister of ~** : rahibe, fakirsever kadınlar birliği üyesi, **12. What a ~** ! Ne âlâ! Hele şükür! **13. That's a ~** ! Allaha çok şükür! Hamdolsun! ***e.a.-1.*** *forgiveness, clemency, leniency, lenity, mildness, compassion, pity, benevolence,* ***5.*** *blessing.* ***k.a.-1.*** *cruelty, severity, harshness, implacability, punishment, chastisement, vengence.*

mercy killing, *is. bk.:* **euthanasia** (1).

mercy seat, *is.* Rahman tahtı, Tanrı katı.

mere, *sf.&is. (üstünlük derecesi :* **merest**) **1.** sırf, sadece, daha, henüz, alelâde, ...-den başka değil. **He is still a ~ child** : O henüz bir çocuk! **It was a ~ coincidence** : Sırf bir tesadüftü/tesadüften başka bir şey değildi. **The cut was a ~ scratch** : Yara bir sıyrıktan ibaretti. **a ~ nobody** : önemsiz kişi, solda sıfır. **a ~ nothing** : pek önemsiz/hiç mesabesinde bir şey, **2.** *esk.* katkısız, karışıksız, saf, safi (şarap, dil vb.), **3.** *esk.* salt, sırf, belirtilenden başka değil, **4.** *esk.* göl, durgun su, **5.** *esk.* sınır, hudut, sınır taşı, hudut işareti. ***e.a.-1.*** *bare, common, ordinary, insignificant, sheer, sole, nothing else but,* ***2.*** *pure, unmixed,* ***4.*** *pool,* ***5.*** *boundary, landmark.*

mère, *is., ç.* **mères** anne. ***e.a.-*** *mother.*

merely, *zf.* **1.** sırf, sadece, ancak, yalnız, -den ibaret, -den başkası değil. **I ~ asked his name** : Sadece adını sordum. **I said it ~ as a joke** : Sırf şaka olsun diye söyledim. **I ~ want to know the truth** : Sadece gerçeği bilmek istiyorum. **It's ~ a formality** : Formaliteden başka bir şey değil. **2.** *esk.* katışıksız, saf olarak, arı bir şekilde. *Not mixedly but~ true and good.* **3.** *esk.* tamamıyla, tümüyle, bütünüyle, büsbütün. *His love is ~ mine.* ***e.a.-1.*** *simply, only, barely, hardly, solely,* ***2.*** *purely,* ***3.*** *entirely, wholly, absolutely, altogether.*

merengue, *is., ç.* **-gues** *lsp.* mereng : Dominik-Haiti dansı.

merest, *sf.* en az. *bk.:* **mere.**

meretricious, *sf.* **1.** cicili bicili, kaba süslü, yaldızlı. *~ glamour.* **2.** sahte, gösterişli, aldatıcı, sun'î, yapmacık, gayrisamimî. *We determined that his credentials were~.* **3.** *esk.* orospu+, orospu gibi, orospuya benzer/yakışır/özgü, **4. ~ly** : sahte/gösterişli/aldatıcı/yapmacık bir şekilde, **5. ~ness** : sahtelik, gösteriş, aldatıcılık, sun'îlik, yapmacıklık. ***e.a.-1.*** *tawdry, showy, gaudy,* ***2.*** *false, fraudulent, counterfeit, deceptive, misleading, delusive, spurious, phony, shoddy, sham.*

merganser, *is., ç.* **-sers/ser** *zool.* testere gagalı ördek *(Mergus, Merginal) :* kenarları testere ve ucu çengel gibi gagasıyla dalarak balık avlayan ördek cinsi. Çoğu tepelikli olur. K Amerika'da yaşar. **hooded ~** : tepelikli ördek *(Lophodytes cucullatus).*

merge, *f.* **merged, merging 1.** birleş(tir)mek, kavuş(tur)mak. **The place where the roads ~** : Yolların birleştiği yer. **2. ~ in/into** : (a) kat(ış)mak, karış(tır)mak, mezcetmek, katış(tır)mak. *This stream ~s into the river up ahead. One color ~s into the other.* (b) dön(üş)mek. *His fear gradually ~d into curiosity to know what was happening.* **3.** içine karışıp kaybolmak, yutulmak. *As the cultures are ~d and traditions lost.* **4.** (kurumlar/şirketler vb.) birleş(tir)mek, birleş(tir)erek bir tek kurum/şirket hâline gelmek/getirmek. *The two firms ~ d last year.* **5. ~nce** : birleşme, kavuşma, katılma, birbirine karışma. ***e.a.-1&3.*** *unite, amalgamate, join, interfuse, unify,* ***2.*** *combine, blend, mix,* ***4.*** *consolidate, amalgamate, associate.* ***k.a.-1-4.*** *separate, diverge, disjoin, part, sever, disband.*

merger, *is.* **1.** birleşme, karışma, katışma, mezcolma, **2.** katılma, iltihak, kurumların/şirketlerin birleşmesi, **3.** *huk.* bir sözleşmenin/mülkün/alacağın/vecibenin/küçük bir suçun daha büyüğü ile birleştirilmesi/mezcedilmesi.

meridian, *is&sf.* **1.** *coğ.* (a) boylam (çemberi), tul dairesi, yeryüzündeki herhangi bir nokta ile kutuplardan geçen büyük çember/daire, (b) boylam çemberinin iki kutup arasındaki yarısı. *the Greenwich ~.* **2.** *astr.* öğlen çemberi : gözlemcinin tepe noktası ile kutuplardan geçen düzlemin gök küresi ile ara kesiti, **3.** doruk, zirve : yükseliş, refah vb. nin en yüksek noktası. *The ~ of life is the prime of life.* **4.** boylamsal, boylam çemberine/tul dairesine ait, boylam+, tul+. **~ circle** : boylam çemberi, **5.** öğle+, günün ortası+. **the ~ hour** : öğle saati, **6.** doruk+. zirve+, en yüksek+, tepe+, evç+. *In his ~ splendor.* ***e.a.-6.*** *culminating, highest, gratest.*

méridienne, *is., ç.* ***-ennes*** *Fr.* Fransız kanapesi : yanları farklı yükseklikte, arkalığı meyilli kanape.

meridional, *sf.&is.* **1.** boylamsal, boylam+, **2.** güney+, güneysel, güneye ait/özgü, güneyde olan, cenubî, **3.** güneyli, güneyde (özellikle Fransa'nın güneyinde) oturan (halk), **4. ~ly** : boylam (kuzey-güney) doğrultusunda, tulânî olarak, boylamsal olarak. ***e.a.-2.*** *southern, southerly.*

meringue, *is.* beze : yumurta akı ile şekerden yapılan pasta veya krema.

merino, *is., ç.* **-nos 1.** merinos (koyunu) *(Ovis aries),* **2.** merinos yünü, **3.** merinos yünden yapılan kumaş, merinos kumaşı.

merisis, *is. biy.* büyüme, gelişme (özellikle göze bölünmesiyle). *bk.:* **auxesis.**

meristem, *is. bot.* oğulcuk doku, filiz doku : göze bölünmesiyle hızla büyüyen fakat henüz tam gelişmemiş doku. **~atic** : oğulcuk dokusal.

meristic, *sf. biy.* **1.** bölümlü, dilimli, **2.** bölümsel, dilimsel, **3.** sayısal (fark), şekilce (farklılık). *~ variation in flower petals.* **4. ~ally** : bölümlü/sayısal olarak, şekil bakımından. ***e.a.-1&2.*** *segmental.*

merit, *is.&f.* **1.** değer, kıymet, önem. *There is great ~ in dealing fairly with your employees. There is little ~ in telling us now, it's too late.* **2.** meziyet, fazilet, hüner, marifet. *People of ~. She is a person of some ~. The book's only ~ is its sincerity.* **3. ~s** : hak, gerçeklik, doğruluk veya yanlışlık, hakkaniyet, esas, davanın esası. **to judge sth. on its ~s** : değerine/doğruluğuna/gerçekliğine göre hüküm vermek. *The judge will consider the case on its ~s.* **4.** *gen.* **~s** : liyakat, kabiliyet, yararlık. **Order of Merit** : Liyakat nişanı (İngiliz kralı/kraliçesi tarafından verilir). **to treat s.o. according to his ~s** : bir kimseye lâyık olduğu şekilde muamele etmek. *She was awarded a certificate of ~ for her piano playing.* **5.** *esk.* mükâfat. **make a ~ of sth.** : mükâfat beklemek/ummak, meziyet/marifet saymak/addetmek. *Don't make a ~ of being punctual, it's only what we expect of you.* **6.** hak etmek, lâyık olmak, liyakat kazanmak/kesp etmek. *~ reward.* **7.** değmek, değerinde olmak, müstahak/hakkı olmak. *The suggestion ~s serious consideration.* ***e.a.-1.*** *value, worth, worthiness,* ***2.*** *virtue, talent, ability,* ***4.*** *desert,* ***6&7.*** *deserve, be entitled to, be worthy of, warrant, have a right to.*

merited, *sf.* hak edilmiş, hak edilen, lâyık olan. **~ly** : hak ederek, lâyık olarak.

meritless, *sf.* değersiz, kıymetsiz, önemsiz, meziyetsiz, liyakatsiz.

meritocracy, *is. Brit.* **1.** değerli aydın/münevver sınıf, sırf kendi meziyet ve yetenekleriyle yükselenler topluluğu, **2.** değerli aydınlara önemli toplumsal görev veren sistem.

meritocrat, *is. Brit.* değerli aydın, sırf kendi yetenek ve meziyetleriyle yükselen kimse.

meritorious, *sf.* **1.** değerli, kıymetli, meziyetli, faziletli, övgüye değer, saygıdeğer, hürmete lâyık, **2. ~ly** : değerlice, övgüye lâyık olarak, övülecek şekilde, **3. ~ness** : değerlilik, meziyet, fazilet, saygıdeğerlik, övgüye değerlik.

merit system, *is. ABD* (devlet memurluğunda) liyakat ve başarıya göre atama, terfi sistemi.

merk, *is. İsk.* eski İskoç gümüş parası. **mark** *d.d.*

merl = merle, *is. İsk.* karatavuk *(Turdus merula).* ***e.a.*** *- blackbird.*

merlin, *is. zool.* **1.** bozdoğan *(Falco columbarius aesalon),* **2.** güvercin doğanı.

merlon, *is.* (iki mazgal arasındaki) siper.

mermaid, *is.* deniz kızı, belinden aşağısı balık olan efsanevî kız.

merman, *is., ç.* **-men** deniz adamı : belden aşağısı balık olan efsanevî adam.

mero-, *ön ek* "kısım, kısmî, kısmen". *ör.: meroblastic.*

meroblastic, *sf.* kısmen çatlayan (yumurta). **~ally** : kısmen çatlayarak.

meromorphic, *sf. mat.* tikel tanımlı, kısmî tarifli. **~ function** : tikel tanımlı/tikel çözümsel işlev, Domeni içinde sınırlı sayıda nokta dışında tanımlı ve çözümlü olan işlev.

-merous, *son ek* "...kısımlı/parçalı". *ör.:* **dimerous** : iki parçalı, iki parçadan oluşan.

merozoite, *is.* ergin spor : bazı sporozoanların eşeysiz üremesinden oluşan spor (malarya paraziti gibi).

merriment, *is.* **1.** şenlik, sevinç, neşe, şetaret, keyif, cümbüş, zevk ve sefa. *I never saw such an unbriddled ~ at a party.* **2.** *esk.* eğlence, eğlenti, neşe veren/eğlendiren şey. ***e.a.-1.*** *mirth, hilarity, laughter, gaity, jollity, frolic, fun, amusement, cheer, gleefulness, jubilation, exhilaration, conviviality, 2. entertainment, festivity.* ***k.a.-1.*** *cheerlessness, joylessness, distress, misery, mourning.*

merry, *sf.* **merrier, merriest 1.** şen, neşeli, sevinçli, keyifli. **a ~ laugh** : şen bir kahkaha. **wish s.o. a ~ holiday** : birisinin bayramını kutlamak, **2.** neşelendiren, neşe verici, sevindirici, eğlendirici, güldürücü. *a ~ joke. a ~ time at the party.* **3.** *esk.* hoş, lâtif, mutluluk veren, **4.** *k.d.* çakırkeyif, oldukça sarhoş. *grew ~ on wine.* **5. make ~** : eğlenmek, şenlik/cümbüş yapmak, çalıp oynamak, **6. merrily** : sevinçle, neşe ile, keyifle, neşeli neşeli, **7. merriness** : sevinç, neşe, keyif, şenlik. ***e.a.-1.*** *gay, cheerful, cheery, happy, blithe, frolicsome, sprightly, glad, 2. mirthful, joyous, hilarious, jolly, jovial, gleeful, 3. pleasant, delightful, 5. celebrate, party.* ***k.a.-1.*** *sad, gloomy, dismal, dejected, 2. solemn.*

merry-andrew, *is.* soytarı, hokkabaz, palyaço, meddah. ***e.a.*** *- clown, buffoon.*

merry-go-round, *is.* **1. carrousel/carousel** *d.d.* atlı karınca, **2.** hengâme, başdöndürücü bir hızla akıp giden toplumsal yaşantı, iş hayatı vb. dünya gailesi. *The holidays were a ~ of parties.* ***e.a.*** *- roundabout.*

merrymaker, *is.* eğlenen, cümbüş eden, âlem yapan, çalıp oynayan. ***e.a.*** *- reveler.*

merrymaking, *is.&sf.* **1.** eğlenme, cümbüş etme, âlem yapma, çalıp oynama. *The annual picnic was a time for ~.* **2.** eğlence, eğlenti, cümbüş, âlem, **3.** şen, neşeli, eğlenceli, eğlendirici, cümbüşlü. ***e.a.*** *- 2. revel, festivity, celebration, 3. gay, festive.*

merrythought, *is. Brit.* lâdes kemiği. ***e.a.*** *- wishbone*

mesa, *is.* masayayla : sarp yamaçlı yüksek düzlük, ABD ve Meksika'nın kurak bölgelerinde görülen yamaçları uçurum gibi dik düzlük.

mésalliance, *is., ç.* ***mésalliances*** *Fr.* uygunsuz evlenme, dengi olmayanla/aşağı tabakadan birisiyle evlenme. ***e.a.*** *- misalliance.*

mesarch, *sf. ç.b.* **1.** odunsu damarı her iki yönde gelişen (bazı eğreltilerde olduğu gibi), **2.** ortanemcil : orta nemli yerde yetişen/gelişen.

mescal, *is. bot.* **1.** dikensiz kaktüs *(Lophophora Williamsii, L. Lewinni)* : Teksas ve K Meksika'da yetişir. **2. ~ button** : bu kaktüsün tomurcuğu (Kızılderililer dinî törenlerinde sanrıl *(halüsinojen)* olarak kullanırlar), **3.** sabır otu rakısı : sabır otunun bazı türlerinin suyundan yapılan alkollü içki, **4.** (suyundan içki yapılan) sabır otu. ***e.a.*** *- 2. peyote, 4. maguey, agave.*

mescaline, *is. ecz.* meskalin : C11H17 NO3. kaktüs tomurcuğundan çıkarılan sanrıl (halüsinojenik) ilâç.

mesdames, *ç. is.Fr.* bayanlar. ***e.a.***- *ladies.*

mesdemoiselles, *ç. is. Fr.* (küçük) bayanlar/kızlar. Tekili : **mademoiselle**

meseems, *f.* **meseemed** *esk.* zannederim, bana öyle geliyor ki. ***e.a.***- *it seems to me.*

mesembryanthemum, *is. bot.* gün çiçeği *(Carpobrotus)* : G Afrika'da yetişen halı otugillerden yaprakları etli, parlak beyaz ve pembe çiçekleri öğle vakti açılan bitki.

mesencephalon, *is., ç.* **-la/-lons 1.** orta beyin, **2. mesencephalic** : orta beyin+. ***e.a.-1.*** *midbrain.*

mesenchyme=mesenchyma, *is. biy.* **1.** bağ doku : embriyonda orta derinin bağ dokuları, kan damarlarını, lenfatik sistemi ve yüreği oluşturan kısmı, **2. mesenchymal** : bağ dokusal, **3. mesenchymatous** : bağ dokulu, bağ dokuya benzer, bağ doku gibi.

mesenteron, *is., ç.* **-tera** *biy. esk.* orta bağırsak, oğulcuğun bağırsak boşluğunun orta kısmı. **~ic** : orta bağırsak+.

mesentery, *is., ç.* **-teries** *anat.* **1.** bağırsak askısı : ince bağırsakları karın duvarına bağlayan, bağırsakları besleyen kan damarları, sinir ve ak kan damarlarının geçtiği çift katlı ince zar. **mesenterium** *d.d.* **2. mesenteric** : bağırsak askısına ait.

mesh, *is.&f.* **1.** ağ gözü, gözenek, delik. *a net with 1 cm ~es. The net was made of fine ~.* **2. ~es** : (a) ağ ipi/teli. *The ~es of a spider's web. The fish were caught in the ~es of the net.* (b) pençe, kıskaç, tutmaya/yakalamaya yarayan herhangi bir şey. **to be caught in the ~es of the law** : kanunun pençesine yakalanmak, **3.** ağ, şebeke. *We put some/a fine wire ~ over the windows so that the flies couldn't get in.* **4.** örgü, **5.** *mak.* geçme, çark dişlerinin birbirini kavraması, **6.** geçme ağ: kalbur, elek, mücevherat vb. de kullanılan eşit aralıklı birbirine geçmiş tellerden oluşan düzen, **7.** tuzak. *Entangled in the ~es of political intrigue.* **8.** ağ ile tutmak/yakalamak, ağa/tuzağa düşürmek, **9.** gözenekli olmak, (ağ gibi) göz göz olmak, **10.** *mak.* kavra(t)mak, (çarkın dişleri vb.) birbirine geç(ir)mek, kenetle(n)mek. *The wheels ~ed. The car moved forward as the gears ~ed.* **11.** ağa/tuzağa düşmek/takılmak, ağ ile yakalanmak, **12.** birbirine uy(dur)mak, ahenk sağlamak, uygun/hemahenk olmak. *Their character don't ~. Our ways of looking at these problems don't ~.* **13. in ~** : kilitlenmiş, sımsıkı birbirine geçmiş (çarkın dişleri gibi). ***e.a.***- *3. net, network, web, grid, 7. trap, 8. enmesh, intermesh, 9. engage, interlock, 12. match, coordinate, interact.*

meshuga = meshugga = meshugah, *sf. argo* deli, çatlak. ***e.a.***- *crazy, mad, insane.*

meshwork, *is.* ağ, şebeke, ağ örgüsü. *a vascular ~.* ***e.a.***- *network.*

meshy, *sf.* ağımsı, ağ gibi, gözenekli, göz göz. ***e.a.***- *meshed.*

mesial = mesian, *sf.* **1.** orta, vasat, **2.** *zool.* bedenin ortasına ait, **3. mesially = mesally** : ortasında olacak şekilde. ***e.a.-1.*** *medial.*

mesic, *sf.* **1.** orta nemli, ortalama nem isteyen, ortalama nemli bir ortama uymuş, **2.** *fiz.* ortacıklı, ortacık+, meson+, **3. ~ally** : orta nemli olarak, orta nemli ortamla ilgili olarak.

mesitylene, *is. kim.* mezitilen, C6H3(CH3)3 : kömür katranında bulunan ve asetondan elde edilen renksiz, kokulu, kuvvetli eritici sıvı.

mesityl oxide, *is. kim.* mezitil oksit, C6 H10O : eritici olarak kullanılan güzel kokulu sıvı.

mesmeric, *sf.* **1.** uyutucu, uyutma ile sağlanan, **2.** büyüleyici, dayanılmaz, **3. ~ally** : uyutarak, büyüleyerek. ***e.a.***- *2. irresistible, fascinating.*

mesmerise/mesmerisation/mesmeriser, *Brit. bk.:* **mesmerize/mesmerization/mesmerizer.**

mesmerism, *is.* **1.** uyutum : hastanın irade ve sinirlerine tesir ederek onu uyutma, **2.** ipnotizma, **3.** büyüleme, teshir etme, **4. mesmerist** : uyutan, büyüleyen, teshir/ipnotize eden kimse. ***e.a.-1.*** *(animal) magnetism, hypnosis, 2. hypnotism, 3. fascination.*

mesmerize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** (telkinle) uyutmak, hipnotize etmek, **2.** büyülemek, teshir etmek, büyü ile etkilemek, **3.** büyüleyerek (bir işi) yaptırmak, büyü ile yapmaya mecbur etmek. **4. mesmerizer** : uyutan, büyüleyen, teshir/ipnotize eden kimse. ***e.a.***- *1. hypnotize, 2. spellbind, fascinate.*

mesnality = mesnalty, *is., ç.* **-ties** aracı lordluk, baş lorda bağlı lordun emlâki.

mesne, *sf. huk.* **1.** aracı, mutavassıt, orta, (özellikle zaman/yapılış bakımından) ortada/arada bulunan, **2. ~ lord** : (eski İngiliz yasasında) aracı lord, derebeyliğin baş lorduna bağlı lord. ***e.a.***- *intermediate, intervening, middle.*

meso-, *ön ek* "orta, ara, mutavassıt, merkezî". *ör.: mesocephalic.*

Mesoamerica, *is. ark.* Orta Amerika. ***e.a.***- *Central America.*

mesoblast, *embril.* **1.***bk.:* **mesoderm, 2.** genç oğulcuğun sonradan orta deriyi oluşturan gözeler dizisi, **3. ~ic** = **mesodermic** : orta deri+.

mesocarp, *is. bot.* meyvelerin etli kısmı.

mesocephal, *is.* orta kafa, mezosefal. **~ic** : orta kafalı.

mesocephaly, *is.* orta kafalılık.

mesocranic, *sf.* orta kafataslı : kafatası indeksi ortalama olan.

mesocratic, *sf. jeol.* kurşunî renkli : eşit miktarda koyu ve açık renkli mineral içeren (volkanik kaya).

mesoderm, *is.* ortaderi. **~al** = **~ic** : orta deri+.

mesogastrium, *is. anat.* **1.** oğulcuk karnındaki iki askıdan biri, **2.** göbek bölgesi.

mesoglea = **mesogloea**, *is.* orta sünger : süngerin iç ve dış çeperleri arasında bulunan gözesiz jelâtinli madde. **mesogleal** = **mesogloeal** : orta sünger+.

mesognathic = **mesognathous**, *sf.* **1.** hafifçe çıkık çeneli, **2.** çenesi orta çıkıklıkta olan, çene indeksi 98-103 arasında olan.

mesognathism = **mesognathy**, *is.* **1.** hafifçe çıkık çenelilik, **2.** çenesi orta çıkıklıkta olan, çene indeksi 98-103 arasında bulunma hali.

Mesolithic, *sf.* Orta taş devri+.

mesomorph, *is.* kas ve kemikleri iyi gelişmiş insan.

mesomorphic, *sf.* **1. mesomorphous** *d.d.* sıvı buzsul , sıvı ile kristal arası bir hâlde olan, **2.** kas ve kemikleri iyi gelişmiş (insan).

mesomorphism = **mesomorphy**, *is.* **1.** sıvı buzsulluk, sıvı ile kristal arası bir halde olma, **2.** kas ve kemiklerin iyi gelişmiş olması.

meson, *is. fiz.* ortacık : eksicikten (elektron) 210-1000 kat büyük kütleli fakat önelcikten (proton) çok daha küçük, +, - veya sıfır yüklü temel parçacık. *bk.:* **mu meson, pi meson**. eski adı : **mesotron.**

mesonephros, *is., ç.* **-roi** *embril.* **1.** ilkel böbrek : omurgalı oğulcuklarda üç boşaltım kanalından biri (gelişerek böbrek olur). *bk.:* **metanephros, pronephros, 2. mesonephric** : ilkel böbrek+.

mesopause, *is. meteor.* **1.** orta geçit : orta yuvar (mezosfer) ve yükün yuvar (iyonosfer) arasındaki geçiş bölgesi, 80 km yükseklikten başlar.

mesopelagic, *sf.* (Okyanuslarda) orta derinlikteki (180-900 m arası).

mesophyll, *is. bot.* **1.** orta doku : yapraklarda üst deri altındaki klorofilli yumuşak doku, **2. mesophyllic** = **mesophyllous** : orta dokusal.

mesophyte, *is. bot.* **1.** orta nemcil bitki : ortalama nemli ortamda yetişen bitki, **2. mesophytic** : orta nemcil.

Mesopotamia, *is.* Mezopotamya, Elcezire : Irak'ın Dicle ve Fırat arasındaki bölgesi. **~n** : Mezopotamyalı.

mesosphere, *is.* **1.** orta yuvar, mezosfer : yükün yuvar (iyonosfer) ile dış yuvar *(exosphere)* arasındaki atmosfer kuşağı, **2.** stratosfer ile termosfer arasındaki hava kuşağı, **3. mesospheric** : orta yuvar+.

mesothelioma, *is., ç.* **-mas/-mata** *patol.* iç zar uru/tümörü.

mesothelium, *is., ç.* **-lia** *anat.* iç zar : vücut boşluğunu içten örten zar (***peritoneum, pericardium, pleurae*** gibi).

mesothorax, *is., ç.* **-thoraxes/-thraces 1.** (böceklerde) orta halka : böceğin göğsünü oluşturan üç halkadan ortadaki. İki çift kanat ile ikinci çift bacakları taşır, **2. mesothoracic** : orta halka+.

Mesozoic, *sf.&is. jeol.* İkinci Zaman. Orta Çağ, Mezozoik Çağ : 65 milyon ilâ 225 milyon yıl önceki çağ.

mesquite = **mesquit** = **mezquite** = **mezquit**, *is. bot.* **1.** tatlı bakla *(Prosopis glandulosa) :* baklagillerden GB ABD ve Meksika'da yetişen bir funda/bodur ağaç. Baklaya benzer meyvesi şekerce zengin olup hayvanlara yedirilir. **algarroba, honey mesquite** *d.d.* **2.** *bk.:* **screw bean.**

mess, *is.&f.* **1.** karışıklık, düzensizlik, dağınıklık, pislik, pejmürdelik. **in a ~** : karmakarışık, keşmekeş, darmadağınık. *This room is in a ~. I'll have to to clean up all the ~ in this room.*

2. karışık/düzensiz/dağınık/pis yığın, keşmekeş. *The whole house is a ~. There was a ~ of dirty dishes in the sink.* **make a ~** : berbat etmek, yüzüne gözüne bulaştırmak, keşmekeş etmek, Arap saçına döndürmek, **3.** müşkül/utandırıcı durum, içinden çıkılmaz/zor durum, çıkmaz, baş belâsı. **get oneself into a mess** : her tarafını kirletmek, başını belâya sokmak, çıkmaza saplanmak. **Here's a pretty ~** : Çattık belâya! Ayıkla pirincin taşını! **4.** sofra arkadaşları, daima aynı sofrada yemek yiyen kimseler, **5.** (birlikte yenilen) yemek, ziyafet, **6.** bir öğünlük yemek, **7.** bir tabak dolusu yemek (katı veya sulu). *Picked a ~ of peas for dinner.* **8. ~ hall** *d.d.* yemek salonu, yemekhane, ordu evi lokantası, (bilhassa askerlerin) topluca yemek yedikleri yer. *Officers are at ~ now.* **9.** (askerlikte toplumsal amaçla kurulan) birlik. *He was secretary of the sergeant's ~.* **10.** *gen.* **~ up** : kirletmek, pisletmek. *Don't ~ up my clean floor. He ~ed up his book by scribbling on the pages.* **11.** *gen.* **~ up** : karıştırmak, karmakarışık hale getirmek, yüzüne gözüne bulaştırmak, keşmekeşe/çorbaya/Arap saçına çevirmek, berbat etmek, bozmak, alt üst etmek. *They ~ed up the whole deal.* **12.** birlikte yemek yemek, **13. ~ around = ~ about** : (a) *k.d.* oyalanmak, amaçsız/gayesiz/plânsız iş görmek, boşuna uğraşmak. *I'm not of a sailor, but I like to ~ about in my little boat on the river.* (b) *argo* vakit öldürmek, sinek avlamak, havyar kesmek, avarelik etmek. *He spent all day Sunday just ~ing about.* (c) *argo* (bir kimse veya şey ile) ilgilenmek, (bir işe) karışmak/burnunu sokmak, bulaşmak. *~ing other people's affairs.* (d) sıkı fıkı olmak. *Don't ~ around with admiral much.* (e) flört/kur yapmak. *He caught him ~ing around with his wife.* (f) oyalamak, atlatmak. *Don't ~ me about; I want the money you promised me.* **14.** kurcalamak, bozmak. *She told the child not to ~ with his father's camera.* **15.** şaşırmak, şaşalamak, şaşırıp hata yapmak. *Got another chance and didn't want to ~ up again.* **16.** yitirmek, kaybetmek, akamete uğratmak. *He ~ed up his chances of winning the race.* **17.** yemek vermek, (birlikte) yemek yemek. ***e.a.-1&2.*** *jumble, litter, hodgepodge, hash, mishmash, disorder, disarray, 3. predicament, difficulty, plight, muddle, mix-up, confusion, trouble, dilemma, 10. befoul, 11. bungle, muddle, botch, disarrange, 13. (a) dabble, putter, triffle, (b) dawdle, idle, (c) meddle, interfere, (d) associate, (e) flirt.*

message, *is.* **1.** (özel) haber, mesaj. **Leave a ~ for s.o.** : birisi için özel haber bırakmak, **2.** bildiri, duyuru, (resmî) tebliğ, hitap, hitabe. *The President's ~ to Congress.* **3.** esin, ilham, vahiy, Peygamberin halka duyurusu. *the ~ of a Prophet.* **4.** (bilişim) ileti : haber birimini oluşturan bir veya birkaç kelime, **5.** öz, ruh, ana fikir, bir kitabın/temsilin vb. telkin etmek istediği fikir, düşünce, kıssadan hisse. *The ~ of this book.* **6. get the ~** *argo* (sözdeki imayı/gizli anlamı) sezmek, anlamak, (maksadı) çakmak/fark etmek, **7. run ~s** : ufak tefek işlere koşmak, **8.** habercinin görevi. *His ~ completed, he went on his way.* **9. ~ unit** *ABD* haberleşme ücret birimi : telefon konuşmalarında uzaklık ve konuşma süresine göre değişen ücret birimi.

messaline, *is.* ince ipekli kumaş, muslin.

messan, *is. İsk. bk.:* **lapdog.**

messeigneurs, *ç. is., bk.:* **monseigneur.**

messenger, *is.* **1.** haberci, ulak, kurye, **2.** *esk.* tellâl, münadi, mübeşşir, müjdeci. ***e.a.-1.*** *courrier, 2. herald, percursor, harbinger, forerunner.*

Messiah = Messias, *is.* **1.** Mesih : Musevîlere Tanrı emirlerini ulaştıracağı vadedilen Tanrı elçisi ve hükümdar, **2.** İsa peygamber, **3.** (bir ülkenin beklediği) kurtarıcı, halâskâr, **4. ~ship** : kurtarıcılık.

Messianic, *sf.* **1.** Mesihî, İsevî, İsa peygambere ait, **2.** kurtarıcı+, halâskâr+, **3.** ülkücü, idealist, bir ülküye bel bağlamış/kendini adamış, **4. ~ally** : ülkücülükle.

Messianism, *is.* **1.** Mesihe/İsa peygambere inanış, **2.** ülkücülük, idealistlik, bir ülküye kendini adama.

messieurs, *ç. is. Fr.* baylar, beyler, efendiler. *kıs.:* **Messrs.** *bk.:* **monsieur.**

mess jacket, *is.* sofrada giyilen (kısa, dar) ceket.

mess kit = mess gear, *is.* sefer tası.

messman, *is., ç.* **-men** hizmet eri, yemekhanede çalışan asker.

messmate, *is.* sofra arkadaşı.

mess sergeant, *is.* (askerî yemekhanede görevli) levazım çavuşu.

messtin, *is.* aş kabı, karavana.

messuage, *is. huk.* konut, mesken (müştemilâtı ve bahçesiyle birlikte).

messy, *sf.* **messier, messiest 1.** kirli, pasaklı, darmadağınık, karmakarışık, keşmekeş. *a ~ room.* **2.** kirleten, dağınıklık/karışıklık yaratan, **3.** çetrefil, müşkül, zor, çetin, karışık, muğlâk, içinden çıkılmaz, can sıkıcı, utanç verici, nahoş. *a ~ situation. ~ lawsuits.* **4.** *k.d.* şaşkın, şapşal, muvazenesiz, ne yaptığını bilmez, **5. messily** : kirli/pasaklı/darmadağınık/karmakarışık bir hâlde, keşmekeş içinde, **6. messiness** : kirlilik, pasaklılık, darmadağınıklık, karmakarışıklık, keşmekeşlik. ***e.a.-1.*** *dirty, untidy,* ***3.*** *difficult, embarrassing, unpleasant.*

mestee, *is. bk.:* **mustee.**

mestizo, *is., ç.* **-zos/-zoes 1.** melez, kırma, iki ayrı ırkın karışımından gelen erkek, **2.** (G Amerika'da) İspanyol ve Kızılderili karışımı melez, **3.** Avrupalı ve Hintli/zenci/Malezyalı karışımı melez, **4.** Filipinli ile ecnebi karışımı melez. (Kadın ise : **mestiza** denir.)

met, *f. bk.:* **meet** *(gsç.z.&sf.f.).*

meta, *sf. kim.* meta : benzen halkasında bir C atomu ile ayrılmış iki yer işgal eden. *bk.:* **ortho-** (5), **para-** (5)

meta- = met-, *ön ek* **1.** değişik, yeri/şekli değişmiş, ters dönmüş. *ör.: metamorphosis,* **2.** *anat. zool.* geri, sonra, öte tarafında, öbür ucunda. Çok defa **post-/dorso-** ön eklerine eş değerdir. *ör.: metathorax, metaplasis, metacarpus, metacephalon.* **3.** ...ile, beraber, ortak, yanında, -e tâbi//bağlı. *ör.: metabiosis.* **4.** ötesi (nde), üst(ünde) yüksek. *ör.: metaphysics, metapsychology.* **5.** *kim.* (a) meta+, değişik/çoğuz şekli, polimeri. *metaldehyde,* (b) ...türevi : *metaprotein,* (c) susuz asidin en az su içeren türevi : *metaphosphoric acid,* (d) atom ve kökleri birbiri ardınca dizili benzen türevi.

metabiosis, *is.* ortak yaşam : başka bir canlının varlığına bağlı olarak yaşama.

metabolic, *sf.* **1.** *biy.* yapım yıkımsal : metabolik, metabolizmaya özgü, metabolizma etlisiyle olan, **2.** *zool.* başkalaşmış, başkalaşıma uğrayan/uğramış, **3. ~ally** : (a) metabolizma ile, (b) başkalaşarak.

metabolise, *Brit. bk.:* **metabolize.**

metabolism, *is.* **1.** *biy. fizy.* yapım yıkım : metabolizma : canlıların besinleri özümleyerek protoplâzmaya çevirmeleri (*anabolism,* yapım) ve protoplâzmayı parçalayıp enerji üretmeleri (*catabolism,* yıkım) süreçlerinin tümü, **2.** *bk.:* **metamorphosis.**

metabolite, *is. biy. fizy.* yapım yıkım ürünü.

metabolize, *f.* **-lized, -lizing 1.** yapım yıkıma/metabolizmaya uğra(t)mak, metabolizma yolu ile değiş(tir)mek, **2. metabolizability** : metabolizmaya uğrayabilme, **3. metabolizable** : metabolizmaya uğrayabilir.

metacarpal, *sf.&is. anat.* **1.** el tarağı, **2.** el kemiği.

metacarpus, *is., ç.* **-pi** *anat.* el tarağı, elin bilekle parmaklar arasındaki kemikli kısmı.

metacenter = metacentre, *is. gemi inş.* öte merkez, denk merkezi, denge merkezi, aşkın merkez : yüzen bir cismin dengede iken yüzme ağırlık merkezinden geçen düşey ile, denge bozulduğu zamanki yüzme ağırlık merkezinden geçen düşeyin kesiştiği nokta. Bu nokta cismin ağırlık merkezinden ne kadar yukarıda ise yüzme dengesi o kadar kararlıdır.

metacentric, *sf.* **1.** öte merkez+, denge merkezi+, aşkın merkez+. **~ height** : öte merkez yüksekliği, **2.** çatal(lı). *a ~ chromosome.*

metachromatism, *is.* renk değişimi, meneviş(lenme). **metachromatic** : renk değiştiren, menevişli.

metaethics, *is.* **1.** ahlâk temelleri, temel ahlâk bilgisi, **2. metaethical** : ahlâkî, ahlâk temellerine dayanan.

metagalaxy, *is., ç.* **-axies** *astr.* **1.** tüm evren : Samanyolunu da içine alan gök adaların (galaksilerin) tümü, **2. metagalactic** : tüm evrensel.

metage, *is.* **1.** resmî ölçme/tartma, **2.** ölçü/tartı ücreti, kantariye.

metagenesis, *is.* **1.** ardışık üreme, metagenez : eşeysiz döl ile eşeyli dölün birbiri arkasından gelmesinden ibaret döl değişimi, **2. metagenetic = metagenic** : ardışık üremsel, **3. metagenetically** : ardışık üreme, ardışık üreme suretiyle.

metagnathous, *sf.* **1.** çapraz gagalı (kuş). **2. metagnathism** : çapraz gagalılık.

metal, *is.&sf.&f.* **-aled, -aling** *(Brit. :* **-alled, -alling**) **1.** maden, metal. *Gold, silver, copper and iron are ~s.* **base ~** : ham maden, cevher. **sheet ~** : saç, madenî levha. **~-fatigue** : maden kağşaması, **2.** *kim.* (a) arı metal, kimyaca saf bir eleman olarak metal. **noble ~** : soy metal. **rare ~** : nadir maden. (b) tuzlarının sudaki eriyiği + iyon veren özdek, **3.** alaşım, halita. **bell ~** : pirinç, tunç. **gun ~** : top tuncu, **4.** *basım bk.:* **type metal**, **5.** ergimiş cam (dökülmeye/şişirilmeye hazır), **6.** yaratılış, huy, tıynet, tabiat, **7.** *Brit.* (yol yapımında kullanılan) kırılmış taş, makadam, çakıl, **8.** madde, özdek, temel nitelik, bir şeyin esas/temel yapısı. *Cowards are not made of the same ~ as heroes.* **9.** (armacılıkta) gümüş veya altın yaldız/boya, **10.** madenî, madensel, metal+, madenden yapılmış. *a ~ container. a ~ coin.* **11.** metallemek, maden (ile) kaplamak, yolu makadamlamak/çakıl döşemek. **~led road** : makadam yol, **12. leave/jump the ~s** *Brit.* (tren) raydan çıkmak.

metalanguage, *is.* üst dil, doğal dili ya da konu dili inceleyip betimlemek için oluşturulmuş araç dil, dili anlatan dil.

metalepsis, *is.* öteleme, ön söyleme : bir şeyi belirtmek için ondan önceki ya da sonraki olayları söyleme.

metalinguistic, *sf.* **1.** üst dil+. **~ function** : üst dil işlevi, **2. ~ally** : üst dil ile, üst dil bakımından/yönünden, **3. metalinguistics** : üst dil bilimi : dil ile onun kültürel temelini inceleyen bilim.

metalist = metallist, *is.* **1.** madenci, maden uzmanı, maden işleyen kimse, **2.** yalnız madenî para kullanılması taraftarı.

metalize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** madenleştirmek, maden hâline koymak, maden özelliği vermek, madenle kaplamak. **metallize, metallise** *Brit. ş.d.y.* **2. metalization** : madenleştirme, madenle kaplama.

metalled, *sf. Brit.* makadam, taş döşenmiş (yol).

metalleity, *is., bk.:* **metallicity.**

metallic, *sf.* **1.** madensel, madenî, maden+, madenden yapılmış. *a ~ element. ~ coins. ~ mixture.* **2.** madenimsi, madene benzer. maden niteliğinde/sertliğinde/parlaklığında vb. *~ color. ~ blond hair.* **3.** *kim.* (a) serbest, bileşime girmemiş (maden). *~ iron.* (b) maden içeren/üreten/hasıl eden, **4.** (ses) madenî, sert, çınlayan, tannan, tırmalayıcı. *a sharp ~ note. a ~ voice.* **5. ~ally** : madensel olarak, madenî bir şekilde, **6. ~ity = metalleity** : madensellik, madenîlik, madene benzerlik, **7. ~ soap** : madenî sabun : Pb ve Al gibi bazı madenlerin tuzlarını çeşitli yağ asitleriyle birleştirerek elde edilen, dokuma, boya ve vernik sanayiinde kullanılan bal mumuna benzer sabunsu madde.

metalliferous, *sf.* madenli, maden içeren/üreten/veren.

metalline, *sf.* **1.***bk.:* **metallic**, **2.** bir/birkaç maden tuzu içeren.

metallise/metallisation/metalliser, *Brit. bk.:* **metallize/metallization/metallizer.**

metallist, *is. bk.:* **metalist.**

metallize, *gl.f..* **-lized, -lizing** *bk.:* **metalize.**

metallographic, *is.* **1.** metalografi+, **2. ~ally** : metalografi yöntemiyle.

metallography, *is.* **1.** metalografi : maden ve alaşımların yapısını mikroskopla inceleyen bilim, **2.** metal baskısı : metal levhalarla litografik baskı, **3. metallographer = metallographist** : metalografi uzmanı.

metalloid, *is.&sf.* **1.** metalsi : metallerin fiziksel özelliklerini, metal olmayanların da kimyasal özelliklerini gösteren öğe : arsenik, silisyum, bizmut vb. gubu, **2.** metal olmayan madde, **3.** madenlerle alaşım yapan fakat maden olmayan madde.

metallurgy, *is.* **1.** metal bilimi, metalürji, izabe : filizlerinden arı metali ayırma bilimi ve uygulayımı, **2.** alaşımcılık, alaşım yapma bilim ve uygulayımı, **3.** maden işleme tekniği, **4. metallurgic(al)** : metal bilimine ait, **5. metallurgically** : metal bilimiyle, metal bilimi yöntemiyle, **6. metallurgist** : metal bilimi uzmanı.

metalmark, *is. zool.* yaldızlı kelebek *(Riodinidae) :* kanatları maden parlaklığında renkli küçük ve orta büyüklükte kelebek türü.

metalsmith, *is.* madenci, madenî eşya yapım ustası.

metalware, *is.* madenî eşya, kap kacak, madenî mutfak eşyası. **metalwork**, *is.* **1.** madenî eşya(lar), **2.** maden işçiliği, maden işleme, **3. ~er** : maden işçisi, **4. ~ing** : maden işçiliği, maden işleme (sanatı).

metamathematics, *is.* **1.** uz bilimi ötesi : ilkeleri, kavramsal öğeleri, bağdaşıklığı, uz bilimi ve us bilimi dizgelerini bir bütün olarak inceleyen bilim dalı, **2. metamathematical** : uz bilimi ötesine ait, **3. metamathematician** : uz bilimi ötesi.

metamer, *is. kim.* üst eşiz, metamer, başka bir veya birkaç maddeye eşiz olan bileşik.

metamere, *is. bk.:* **somite.**

metameric, *is.* **1.** *kim.* üst eşizli, **2.** *zool.* (a) halkalı, halkalardan oluşmuş, bölütlü, vücudu bölütlere ayrılmış, (b) bölütlü gelişme+, **2. ~ally** : (a) üst eşizli olarak, (b) bölütlü olarak, bölünerek (gelişme).

metamerism, *is.* **1.** *zool.* (a) bölütlü gelişme , halkalı üreme, (b) bölütlü/halkalı olma, **2.** *kim.* üst eşizlik : çeşitli grupların aynı atoma bağlanmasından oluşan eşizlik/izomerlik. C2H5 NHC2H5 ve CH3NHC3H7 gibi. **metamerization** : bölütlenme.

metamorphic, *sf. jeol.* başkalaşmış, metamorfik, yapısı sonradan değişmiş. **~ rocks** : başkalaşmış kayaçlar.

metamorphism, *is.* **1.** *bk.:* **metamorphosis**, **2.** *jeol.* ayrımlaşma, farklılaşma, başkalaşma, sonradan değişikliğe uğrama.

metamorphose, *f.* **-phosed, -phosing** başkalaş(tır)mak, şeklini/tabiatını değiştirmek, ...şekline sokmak. *The witch ~d the people into animals. You are so ~d I can hardly think you my master. (Shakesp.).* ***e.a.-*** *mutate, transmute, transform.*

metamorphosis, *is., ç.* **-ses 1.** şekil/yapı/bünye/öz değişimi (sihirle/büyü ile değişme gibi), **2.** görünüş/karakter ve koşulların tamamen değişmesi, **3.** değişmiş şey/kimse, **4.** *zool.* başkalaşım, başkalaşma, istihale, **5.** *patol.* ötedeğişim, anormal doku değişimi, **6.** *bot.* bitkinin gelişmesi esnasında organ veya yapısının görev ve şekilce değişikliğe uğraması. ***e.a.- 2.*** *mutation, transmutation.* ***k.a.- 1&2.*** *stasis.*

metamorphous, *is. bk.:* **metamorphic.**

metanephric, *sf.* böbrecik+.

metanephros, *is., ç.* **-roi** *embril.* böbrecik : yüksek omurgalıların oğulcuklarında üç boşaltım organından biri (sonradan gelişerek böbrek olur). *bk.:* **mesonephros, pronephros.**

metaphase, *is. biy.* ara evre, metafaz : göze bölünmesinde ikiye ayrılan kromozomların orta kuşak düzlemi üzerinde bulundukları evre.

metaphor, *is.* **1.** eğretileme, istiare, mecaz : belirli bir nesneyi gösteren bir kelime ya da cümleyi kapalı bir benzetimle başkası yerine kullanma. *"He was a lion in battle."* cümlesindeki *"lion"* kelimesi yiğitliği anlatan bir eğretilemedir. **2. ~ic(al)** : eğretilemeli, mecazî, **3. ~ically** : eğretilemeli olarak, mecazî anlamda, **4. ~icalness** : eğretilemelik, mecazîlik, mecazî anlam taşıma.

metaphosphate, *is. kim.* metafosfat, metafosforik asitin tuzu.

metaphosphoric acid, *is. kim.* metafosforik asit : HPO3. Fosfor beş-oksitten elde edilen ve fosfor asitleri arasında en az su içeren asit. Cam görünüşünde, renksiz, katı bir cisim olup ortofosforik asit ısıtılarak elde edilir. *bk.:* **phosphoric acid.**

metaphrase, *is.&gl.f.* **1.** çeviri, çevirme, tercüme, **2.** çevirmek, (özellikle edebî eseri) tercüme etmek, **3.** edebî şeklini/cümle yapısını değiştirmek, başka kelimelerle anlatmak/ifade etmek. ***e.a.- 1.*** *translation,* ***2.*** *translate.*

metaphrast, *is.* **1.** çevirici, çeviren, mütercim, metnin edebî kuruluşunu değiştiren (örneğin düz yazıyı manzum şekline sokan) kimse, **2. ~ic(al)** : çevrimsel, **3. ~ically** : çevirerek, çevirmek suretiyle.

metaphysic, *sf.&is. az kul. bk.:* **metaphysics, metaphysical** .

metaphysical, *sf.* **1.** *fel.* doğa ötesi, fizik ötesi, metafizik, **2.** soyut, muğlâk, anlaşılması güç, **3.** XVII. *yy.* da İngiliz felsefî şiir okuluna ait, **4. ~ly** : fizik ötesi varlık veya gerçek olarak, soyut/güç anlaşılır bir şekilde.

metaphysician = metaphysicist, *is.* metafizikçi, fizik ötesi kuram yaratan/geliştiren kimse.

metaphysics, *is.* **1.** doğa ötesi, fizik ötesi. metafizik : varlığın kökenini, özünü, sonunu, gerçeğin, hayatın ilkelerini, mahiyetini buna benzer soyut sorunları sistematik bir şekilde inceleyen ve bu hususlarda kuramlar oluşturan felsefe dalı. *Ontology* (varlık bilimi) ve *Cosmology* (evren bilimi) dallarına ayrılır, **2.** *psikol.* ruh ötesi: başkasının zihnindekini okuma, ruhlarla ilişki kurma, gelecekten haber verme gibi ruh bilimin kapsamına girmeyen olayları inceleyen felsefe dalı, **3.** (anlaşılması güç sorunlarla uğraşan) felsefe, **4.** *k.d.* anlaşılmaz/şaşırtıcı konuşma.

metaplasia, *is.* **1.** doku dönüşümü : bir dokunun başka bir türe dönüşmesi, **2.** göze değişimi/dönüşümü : bir tür göze yerine anormal şekilde başka tür gözelerin oluşması, **3. metaplastic** : dönüşümsel.

metaplasm, *is.* **1.** *biy.* metaplazma : gözede bulunan nişasta, yağ, boya gibi cansız maddeler, **2.** *gr.* söz dönüşümü : hece veya harfler ekleyerek/çıkararak veya yerini değiştirerek kelime veya cümlenin yapısının değiştirilmesi, **3. ~ic** : metaplâzma ile ilgili, metaplâzma şeklinde, söz dönüşümlü.

metaprotein, *is. biy.-kim.* öte protein : proteinin suda erimeyen fakat sulu asit ve alkalilerde eriyen hidrolitik türevi.

metapsychology, *is.* deney üstü ruh bilimi : zihin ve zihnin kaynağı, işlevi, yapısı vb. ile deneyle doğruluğu tanıtlanamayan konular üzerinde kuramsal açıklama ve yorumlar yapan ruh bilimi.

metasomatism = metasomatosis, *is.* **1.** öte değişim : dıştan yüksek sıcaklıkta başka maddelerin eklenmesi sonucunda mineral ve kayaçların kimyasal bileşim ve yapılarının değişmesi, **2.** *bk.:* **replacement** (5), **3. metasomatic** : öte değişimsel, **4. metasomatically** : öte değişimle.

metastable, *sf.* **1.** *metal.* az durağan : bazı koşullar sağlanmazsa kimyasal bileşimi değişen, **2.** *fiz. kim.* yarı kalımlı : erke düzeyi kalımlı durumdakinden düşük olan ve az miktar erke verilmekle kalımlı duruma geçebilen, **3. metastability** : az durağanlık, yarı kalımlılık, **4. metastably** : az durağan/yarı kalımlı olarak

metastasis, *is., ç.* **-ses 1.** *patol.* (a) göçüm, öte göç : hastalığın bir organdan ötekine yayılması, hastalık yapan organizmanın ya da kanser gözelerinin kan/ak kan damarları vb. yolu ile bedenin başka yerlerine geçmesi, (b) bunun hasıl ettiği durum, **2.** değişim, başkalaşım, **3. metastatic** : (a) göçümlü, ötegöçen, (b) değişimsel, değişen, **4. metastatically** : (a) göçümle, öte göçme suretiyle, (b) değişimle, değişerek. ***e.a.-*** *2. transformation.*

metastasize, *gs.f.* **-sized, -sizing** *patol.* öte göçmek, göçüm yolu ile (bedenin başka organlarına) yayılmak.

metatarsal, *sf.&is.* **1.** ayak tarağı+, **2.** ayak tarağı kemiği.

metatarsus, *is., ç.* **-si** *anat. zool.* ayak tarağı : ayak bileği ile parmaklar arası.

metate, *is.* değirmen taşı, özellikle mısır öğütmekte kullanılan çukur değirmen alt taşı.

metathesis, *is., ç.* **-eses 1.** göçüşme : bir kelime içinde birbirini izleyen iki ses birimin yer değiştirmesi (eski İngilizcedeki *bridd* kelimenin sonradan *bird* olması gibi), **2.** *kim.* çifte bozunma, **3.** tersinim : herhangi bir durumun tersine dönmesi, **4. metathetic(al)** : göçüşmeli, göçüşümsel, göçüşme+. ***e.a.-*** *2. double decomposition*

metathesise, *f. Brit. bk.:* **metathesize.**

metathesize, *f.* **-sized, -sizing** göçüş(tür)mek : bir kelime içinde iki ses birimi yer değiştir(t)mek.

metathorax, *is., ç.* **-thoraxes/-thoraces** art göğüs : böceklerde üçüncü çift bacak ve ikinci çift kanatları taşıyan arka göğüs bölümü. **metathoracic**: art göğüs+.

meta-toluidine, *is. kim.* metatoluidin CH3 C6H4NH2. toluidinin yan eşizi, sıvı. Boya ve organik bileşimler yapımında kullanılır.

metaxylem, *is. bot.* ön odun : ağaç damarlarının dış çevresindeki kalın çeperli göze katmanı.

Metazoa, *is. zool.* **1.** çok gözeliler : çok gözeli hayvanlar sınıfı, **2. metazoal = metazoic** : çok gözeli, **3. metazoan = metazoon** : çok gözeli hayvan.

mete, *is.&gl.f.* **meted, meting 1.** *gen.* **~ out** : (ölçerek/sayarak) dağıtmak, bölüştürmek, paylaştırmak, taksim/tevzi etmek, ölçüp vermek. *The money was ~d out after it had been carefully counted.* **to ~ out punishment** : ceza vermek. **~ out rewards** : ödül dağıtmak, **2.** *esk.* ölçmek, **3.** sınır çizgisi işareti, sınır taşı, **4.** sınır, hudut. **~s and bounds** : sınırlar, sınırlayıcı şeyler. ***e.a.-*** *1. allot, allocate, dole, deal, measure, parcel, distribute, apportion, disburse, dispense, assign, 2. measure, 4. limit, boundary.*

metempiric(al), *sf.* **1.** deney dışı, deney ötesi : deney kapsamı/alanı dışında bulunan, **2.** deney öte bilimsel, **3. metempirically** : deney dışı olarak.

metempirics =metempiricism, *is.* **1.** deney öte bilimi : deney dışında kalan nesne ve varlıklarla uğraşan felsefe dalı, **2. metempiricist**: deney öte bilimi uzmanı.

metempsychosis, *is., ç.* **-ses 1.** ruh göçü/sıçraması, tenasüh, ölen bir kimsenin ruhunun başkasına geçmesi, **2. netempsychic = metempsychosic(al)** : ruh göçümsel, ruh göçü+, tenasühî.

metencephalon, *is., ç.* **-lons/-la** *anat.* **1.** arka beyin, beyinin arka kısmı, **2. metencephalic** : arka beyin+. ***e.a.- 1.*** *afterbrain*

meteor, *is.* **1.** gök taşı, meteor, **2.** akan yıldız, ağan, ağma, şahap, **3.** *esk.* dolu. kar, tayfun, tufan vb. gibi gök olayları, **4. ~like** : gök taşı/akan yıldız gibi, **5. ~ shower** : gök taşı yağmuru, yıldız yağmuru. ***e.a.-1.*** *meteorid, meteorite,* ***2.*** *shooting star.*

meteoric, *sf.* **1.** gök taşı+, meteor+, **2.** gök taşlarından oluşan. **a ~ shover** : gök taşı yağmuru, **3.** (a) gök taşımsı, gök taşı gibi, gök taşına benzer, (b) parlak, göz kamaştırıcı, anî parlayan, hızlı, sür'atli, şimşek gibi parlayıp sönen. *a ~ career. a ~ rise of fame. Many singers have enjoyed a ~ rise to success.* **4.** meteorolojik, hava olaylarına ait, **5. ~ally** : gök taşı gibi, parlak bir şekilde, anîde parlayıp sönerek. ***e.a.-3.*** *brilliant, rapid, dazzling, flaming, flashing, speedy, fast, swift, sudden.*

meteorite, *is.* **1.** gök taşı, meteor(taşı), **2.** *bk.:* **meteoroid, 3. meteoritic(al) = meteorital** : gök taşı+, gök taşının sebep olduğu.

meteoritics, *is.* **1.** gök taşı bilimi, gök taşlarını/meteorları inceleyen bilim, **2. meteoritist** : gök taşı uzmanı.

meteorograph, *is.* **1.** havayazar : basınç, sıcaklık, nem vb. gibi meteorolojik olayların tümünü ölçüp yazan alet, **2. ~ic** : havayazar ile yapılan.

meteoroid, *is. astr.* uzay taşı, atmosfere girince parlayıp ışık saçan kuyruklu yıldız parçası.

meteorologic(al), *is.* **1.** hava bilimine ait, meteorolojik, meteorolji+, hava+, hava durumu+, **2. meteorologically** : hava bilimiyle, meteorolojik olarak.

meteorologist, *is.* hava bilimci, meteoroloji uzmanı.

meteorology, *is.* hava bilimi, hava bilgisi, meteoroloji.

meter, *is.&f.* **1.** *(Brit.:* **metre**) : metre, uzunluk ölçü birimi : kripton 86'nın belirli koşullar altında verdiği turuncu ışığın dalga boyunun 1,650,763.73 katı, **2.** (şiir) vezin, ölçü, vezin ölçüsü, **3.** *müz.* ölçek, eşit zaman aralıklı ritmik ölçü, **4.** ölçü aleti, ölçek, saat, sayaç, **5.** ölçmek, mesaha etmek.

-meter, *son ek* "sayaç, saat, -metre, -ölçer". *ör.: altimeter, barometer, thermometer, speedometer, ampermeter, voltmeter, watmeter, ohmmeter etc.*

meterage, *is.* ölçme, ölçü, mesaha, metraj.

meter-kilogram-second, *sf.* metre kilogram saniye (MKS) ölçü sistemine ait. *kıs.:* **MKS, mks, m.k.s.**

meter maid, *ABD* (paralı oto park yerlerinde zaman aşımı cezası yazan) kadın zabıta memuru.

metestrus, *is.* (dişi hayvanlarda) kızışma/kösnüme bitimi, kösnümenin azalıp sönme dönemi.

methacrylate, *is. kim.* **1.** metakrilat : (a) metakrilik asitin tuzu/esteri, (b) metakrilik asit türevlerinden elde edilen akrilik reçine veya plâstik, **2. ~ resin** : metakrilik reçine.

methacrylic acid, *is. kim.* metakrilik asit : CH2=C(CH3)COOH. Metil esteri (metil metakrilat) çoğuzlaşarak saydam plâstik madde üreten sıvı asit. *bk.:* **lucyte, plexiglass.**

methadon(e), *is. ecz.* metadon : C21H27 NO. Bireşimsel uyuşturucu ilâç. Eroinin etkisini durdurur. Eroin düşkünlerinin tedavisinde ve ağrı dindirmede kullanılır.

methamphetamine, *is. ecz.* metamfetamin : C10H15N. Hidroklorit bileşimi merkezî sinir sistemini uyarmakta ve şişmanlığın tedavisinde kullanılan beyaz, kristalli amfetamin bileşimi.

methane, *is. kim.* metan, bataklık gazı : CH4. Renksiz, kokusuz, alevlenip yanan bir gaz.

methane series, *is. kim.* metan grubu, genel formülü CnH2n+2 olan doymuş alifatik karbonlu hidrojenler grubu. **alkane series, paraffine series** *d.d.*

methanol, *is. kim.* metanol, metil alkol, odun ruhu : CH3OH. Odunun damıtılması veya CO ile H'in katalitik muamelesi ile elde edilen renksiz, uçucu, tutuşur ve çok zehirli alkol. Eritici, donmayı önleyici olarak, başka bileşimleri elde etmekte vb. kullanılır. **carbinol, methyl alcohol, wood spirit** *d.d.*

methaqualone, *is. ecz.* metakualon : C16 H14.N2O. Uyku ilâcı olarak kullanılan barbitüratsız sedatif hipnotik madde.

Methedrine , *is.* metedrin : etkisi amfetamine benzer münebbih ilâç.

metheglin, *is. bk.:* **mead.**

methemoglobin, *is. biy.-kim.* metemoglobin : bazı ilâçların etkisiyle kanda oluşan kahverengimsi oksijen, hemoglobin bileşimi. **methaemoglobin, hemiglobin** *d.d.*

methenamine, *is. kim.* metenamin : C6 H12N4. Formalin ve amonyaktan elde edilen ve kauçuğun kükürtle sertleştirilmesinde, bireşimsel reçine yapımında ve antiseptik olarak kullanılan organik bileşik. **hexamethylenetetramine, hexamine** *d.d.*

methicillin, *is.* metisilin, bireşimsel penisilin.

methinks, *f. şiir* **methought** *esk.* bence, bana göre, zannedersem, bana öyle geliyor ki. ***e.a.-*** *it seems to me.*

methionine, *is. biy.-kim.* metionin : C5 H11O2NS. Kazeinde, yünde ve diğer proteinlerde bulunan veya bireşimsel olarak yapılan amino asit. Bazı karaciğer hastalıklarını önleme ve tedavide yüksek proteinli diyet bütünleri olarak kullanılır.

method, *is.* **1.** yöntem, usul, metot. *scientific ~s.* **2.** yol, tarz, gidiş, minval. **That's not a good ~ for making people like you** : İnsanlara hoş görünmenin yolu bu değildir. **By that ~, it would take 5 people 6 days to complete the work** : Bu gidişle işi beş kişi altı günde tamamlayabilir. **3.** kural, kaide, düzen, nizam, **4.** plân, **5. There's ~ in his madness** : Göründüğü kadar deli değil. **6. the Method = Stanislavski Method = Stanislavski System** : Stanislavski dizgesi, oyuncunun iç ve dış yönden kendini rolüne hazırlamasını içeren oyunculuk dizgesi, **7. ~less** : yöntemsiz, usulsüz, kuralsız, metotsuz, düzensiz, intizamsız, plânsız. ***e.a.-1.*** *mode, techniques, procedure, process, approach,* **2.** *way, means, manner.*

methodical, *sf.* **1. methodic** *d.d.* yöntemli, düzenli, düzgün, tertipli, muntazam, usulüne uygun, usulü dairesinde. *a ~ treatment of the subject.* **2.** sistemli, sistematik, dikkatli, plânlı. *~ in his daily routine. He is ~ even when he is on vacation.* **3. ~ly** : düzenli/tertipli olarak, muntazam bir şekilde, usulüne uygun olarak, sistemli/plânlı bir şekilde, **4. ~ness** : düzenlilik, muntazamlık, sistemli/plânlı davranış. ***e.a.-1.*** *orderly, logical, analytical, precise,* **2.** *systematic, tidy, regular, neat, careful, meticulous, deliberate, painstaking.*

methodise/methodiser, *Brit. bk.:* **methodize/methodizer.**

Methodism, *is.* **1.** Medodizm : İngiltere'de XVIII. *yy.* başlarında J. Wesley'in kurduğu Protestanlık mezhebi. Kişisel ve toplumsal ahlâka önem verir. **2.** *k.h. az kul.* yöntemcilik, yöntemli/planlı/düzenli/sistematik çalışma, **3.** *k.h. az kul.* yöntemlere/usullere aşırı bağlılık.

Methodist, *is.* **1.** Metodist, Metodizm mezhebine mensup kimse, **2.** *k.h. az kul.* yöntemci, belirli yöntemlere bağlı kimse, **3. ~ic(al)** : Metodistlere/Metodizme özgü, **4. ~ically** : Metodistvari, Metodist tarzında, Metodizme uygun şekilde.

methodize, *f.* **-ized, -izing 1.** yöntemleştirmek, yönteme/usule/kurala bağlamak/uydurmak, **2.** düzenlemek, düzene bağlamak, düzenli/sistematik hâle getirmek, nizama/intizama sokmak, **3. methodizer** : yöntemci, yöntemleştiren, düzenleyen, düzenli/sistematik hâle getiren. ***e.a.-1.*** *order, systematize.*

methodology, *is., ç.* **-gies 1.** (bilimde/sanatta vb.) yöntem(ler), ilke(ler), kural(lar), **2.** *fel.* yöntem bilimi, metodoloji : bilim ve felsefede düzenli araştırma, mantıkî sonuca varma yollarını öğreten bilim, **3.** tasımlama : öğretilecek konuların analizi, değerlendirilmesi ve bunları öğretme yollarının incelenmesi, **4. methodological** : yöntem bilimine ait, **5. methodologically** : yöntem bilimiyle, **6. methodologist** : yöntem bilimci, yöntem bilimi uzmanı.

methotrexate, *is. kim.* metotreksat C20 H22N8O5. Hekimlikte kanser tedavisinde kullanılan turuncu, kahverengi kristal toz.

methought, *f.* bana öyle geldi ki/geliyordu ki. (**methinks** fiilinin geçmiş zamanı).

methoxide, *is. kim. bk.:* **methylate** (1).

methoxy(l), *sf. kim.* metoksil : metoksi grubu içeren,

methoxychlor, *sf. kim.* metoksiklor : haşerat öldürücü beyaz katı bileşik: Cl3CCH (C6H4OCH3)2.

methoxy group= methoxy radical *is. kim.* metoksi grubu, tek valanslı CH3O- kökü.

Methuselah, *is.* **1.** İncil'e göre 969 yıl yaşamış bir resul, **2.** 6.5 kuartlık şarap şişesi.

methyl acetate, *is. kim.* metil asetat : CH3COOCH3. Eritici olarak kullanılan renksiz, uçucu, tutuşur sıvı.

methylal, *is. kim.* metilal : CH3OCH2O CH3. Parfümeri ve organik sentezlerde kullanılan kloroform kokulu, uçucu, tutuşur sıvı. **formal** *d.d.*

methyl alcohol, *is. kim. bk.:* **methanol.**

methylate, *is.&f.* **-ated, -ating** *kim.* **1. methoxide** *d.d.* metilat, metil alkol bileşiği, örneğin sodyum metilat : CH3ONa, **2.** metil grubunu içeren bileşim, **3.** metillemek, bir bileşimin H atomunu metil grubu ile değiştirmek, **4.** metil alkol ile karıştırmak, **5. methylation** : metilleme, **6. methylator** : metilleyen

methylbenzene, *is. kim. bk.:* **toluene.**

methyl bromyde, *is. kim.* metil bromür : CH3Br. Eritici, soğutucu, dezenfektan vb. olarak kullanılan renksiz, zehirli gaz.

methyl chloride, *is. kim.* metil klorür : CH3Cl. Eritici, soğutucu vb. olarak kullanılan zehirli gaz.

methylene, *sf. kim.* metilen (grubunu içeren).

methylene blue, *is. kim. ecz.* metilen mavisi : C16H18ClN3S.3H2O. Suda eriyince koyu mavi bir renk alan, mikropları, organik maddeleri boyamakta ve siyanür zehirlenmesine karşı panzehir olarak kullanılan koyu yeşil kristal.

methylene group = methylene radical, *is. kim.* metandan türeyen iki valanslı >CH2 grubu.

methyl ethyl ketone, *is. kim.* bütanon : eritici olarak kullanılan tutuşur sıvı : CH3 COCH2CH3.

methyl group = methyl radical, *is. kim.* metandan türeyen tek valanslı >CH2 grubu.

methyl methane, *is. kim. bk.:* **ethane.**

methyl salicylate = wintergreen oil, *is. kim.* metil salisilat, HOC6H4 COOCH3 : parfümeride ve tahriş giderici olarak hekimlikte kullanılan sıvı.

metical, *is.* Mozambik lirası.

meticulous, *sf.* **1.** çok titiz, çok dikkatli, çok dakik/hassas, kılı kırk yaran, en ince ayrıntılar üzerinde dikkatle duran. *a ~ worker. ~ drawings. Our ~ housekeeper never forgets a thing.* **2. ~ity = ~ness** : titizlik, aşırı dikkat/hassasiyet, **3. ~ly** : titizlikle, dikkatle, hassasiyetle, kılı kırk yararcasına. ***e.a.-1.*** *fastidious, careful, punctilious, exact, exacting, precise, painstaking, finical, finicky, fussy, perfectionist, scrupulous.* ***k.a.- 1.*** *careless, inexact, imprecise, sloppy, negligent.*

métier, *is.* **1.** meslek, iş, meşguliyet, zanaat, **2.** özel yetenek/hüner, bir kimsenin en çok istidat gösterdiği iş sahası. ***e.a.-1.*** *profeession, vocation, trade,* ***2.*** *forte.*

métis, *is., ç.* **-tis** (dişisi: **métisse**) **1.** melez, karışık soydan gelen kimse, **2.** *Cnd.* kızılderili ile beyaz (özellikle Fransız) soyundan gelen kimse, **3.** (hayvan) kırma. ***e.a.- 1&2.*** *halfbreed,* ***3.*** *crossbreed.*

Metonic cycle, *is. astr.* Ay dönemi : yeni Ay'ın (hilâlin) görüldüğü an ile tekrar aynı günde aynı biçimde görüldüğü an arasındaki on dokuz yıllık süre.

metonym, *is.* **1.** düz değişmece, mecaz, **2. ~ic(al)** : düz değişmeceli, mecazî, **3. ~ically** : düz değişmeceli olarak, mecazen.

metonymy, *is.* **1.** düz değişmece, mecazımürsel : öz ve tüm anlamıyla kullanılmayıp onun bir özelliği amaçlanarak öne sürülen söz. *ör.: "Lands belonging to the crown"* cümlesinde *"crown"* kelimesi *"king, ruler"* yerine kullanılan düz değişmecedir.

me-too, *sf.&f.* **me-tooed, me-tooing** *k.d.* **1.** öyküncül, taklitçi, (özellikle politikada) başarılı bir kimsenin yaptıklarını benimseyip uygulayan. *Conducted a ~ campaign.* **2.** (bir rakibin başarılı eylemlerini) benimseyip izlemek, kendine mal etmek, taklit etmek, öykünmek, izinden gitmek. *~ the President.* **3. ~er** : öyküncü, taklitçi, başarılı birisinin izinden giden, izleyen, **4. ~ism** : öyküncülük, taklitçilik.

metope, *is. mim.* (Dorik mimarisinde) kabartmalı karesel sütun başı.

metre, *is. Brit. bk.:* **meter.**

metric, *sf.* **1.** metre+, metrik, metreye dayanan, metreyi esas tutan. **~ sistem** : metrik sistem, metre sistemi. **~ ton** : ton, 1000 kg, **2.** metrik sisteme dayanan, metrik sisteme uygun, metrik sistemi esas kabul eden. *a ~ study.* **go ~** :

metrik sisteme çevirmek, metrik sistem kullanmak, **3.** *bk.:* **metrical**, **4. ~ hundredweight** : 50 kg (lık ağırlık ölçüsü birimi).

-metric, *son ek* **1.** "-metrik, ...ile ölçülen, -nin gösterdiği, -e ait" (**-meter, -metry** ile son bulan adlardan sıfat yapar). *ör.: barometric, galvanometric.*

metrical, *sf.* **1.** ölçülü, vezinli (şiir), **2.** manzum, vezinli mısralardan oluşan. *a ~ translation of Homer.* **3.** ölçü+, ölçüye ait/ilişkin, ölçü ile ilgili. **4. ~ly** : ölçülü/vezinli olarak.

metrican, *is. bk.:* **metrist.**

metrics, *is.* **1.** ölçü bilimi, **2.** ölçülü/vezinli yazma sanatı, manzum yazı sanatı.

metrist, *is.* manzum (şiir) üstadı.

metritis, *is. patol.* döl yatağı yangısı, rahim iltihabı.

metro, *is., ç.* **-ros** metro, yer altı treni (özellikle Paris ve Montreal'dekine bu ad verilir). ***e.a.- subway, underground, tube.***

metro-, *ön ek* **1.** "ölçü". *ör.: metronome, metrology,* **2.** "döl yatağı, rahim". *ör.: metrorrhagia.*

Metroliner, *is. ABD* **1.** (New York-Washington, D.C. arasında Amtrak şirketinin işlettiği) ekspres treni, bu trenin bir vagonu.

metrology, *is., ç.* **-gies 1.** ölçü bilimi, ölçme/tartma bilgisi/tekniği/sistemi, **2. metrological** : ölçü bilimine ait, **3. metrologically** : ölçü bilimiyle, **4. metrologist :** ölçü bilimi uzmanı.

metronome, *is. müz.* metronom, müzik tempo aleti.

metronymic= matronymic, *sf.&is.* **1.** ana sanlı, soyadını ana tarafından alan, **2.** ana san, ana soyadı. *bk.:* **patronymic.**

metropolis, *is., ç.* **-lises 1.** başkent, başşehir, **2.** büyük şehir, bir ülkenin en büyük şehri, **3.** ticaret/kültür merkezi, **4.** (eski Yunan kolonilerinde) ana kent.

metropolitan, *sf.&is.* **1.** başkent+, başşehir+, başkente ait, **2.** başkentli, başkente oturan kimse, **3.** büyük şehirli, büyük şehir terbiyesi/görgüsü olan kimse, **4.** (Katolik) başpiskopos, **5.** (Ortodoks) metropoliten, **6. ~ism** : başkentlik, başkent/büyük şehir niteliği.

metroport, *is.* (şehir içinde/çatı üstünde) helikopter alanı.

metrorrhagia, *is. patol.* döl yatağı/rahim kanaması.

-metry, *son ek* "ölçü(sü), ölçüm(ü), ölçme bilgisi/sanatı/yöntemi". *ör.: chronometry, photometry.*

mettle, *is.* **1.** huy, tabiat, tutum, gidiş, **2.** cesaret, yürek, metanet, azim. **a man of ~** : cesur bir adam. **try s.o.'s ~** : bir kimsenin cesaretini denemek, **3. on one's ~** : elinden geleni yapmaya hazır, azim ve cesaretle, **4. be one's ~** : azimle girişmek, var gücüyle uğraşmak, **5. put s.o. on his ~** : bir kimseyi çetin (azim ve cesaret isteyen) bir işe koşmak. ***e.a.-1.disposition, temperament, 2. courage, spirit.***

mettlesome, *sf.* cesur, azimkâr, metin, atak, ateşli, yürekli, canlı, gayretli. ***e.a.- spirited, courageous.***

M.E.T.U. = *Middle East Technical University :* Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

meunière, *sf.* una bulanıp yağda kızartılmış, limonlu ve maydanozlu (balık).

MeV = Mev = mev, *fiz.* milyon elektronvolt.

mew, *is.&f.* **1.** (kedi) miyav(lamak), **2.** *zool.* martı *(Larus canus),* **3.** atmaca kafesi, **4.** (kümes hayvanlarını) semizletme kümesi, **5.** uzletgâh, inzivagâh, inziva/saklanma/uzlete çekilme yeri, **6.** inzivaya çekilmek, saklanmak, gizlenmek, **7.** *esk.* (tüy, saç vb.) dökmek, (deri) değiştirmek, **8. mews** *Brit.* (sokak/avlu etrafına dizilmiş) at ahırları, ev ve araba garajlarından oluşan mahalle. ***e.a.-2. sea gull, 6. confine, conceal, 7. shed, molt.***

mewl, *gs.f.* **1.** (bebek vb.) ağlamak, mızıldanmak, **2. ~er** : ağlayan, mızıldanan. ***e.a.-1. whimper, whine, cry.***

Mexican, *sf.&is.* **1.** Meksikalı, Meksika+, **2. ~ bean beetle** *zool.* fasulye böceği *(Epilachna verivestis)* : Meksika'dan ABD'ye göçmüş olan, ve fasulya bitkisiyle beslenen bir tür gelin böceği, **3. ~ hairless** *: zool.* tüysüz köpek : yalnız başında ve kuyruğunda bir tutam tüy olan, geri kalan bedeni çıplak bir cins küçük köpek, **4. ~ jumping bean** *: bk. :* **jumping bean**, **5. ~ Spanish** : Meksika İspanyolcası, **6. ~ standoff = ~ draw** : çıkmaz, **7. ~ War** : Meksika Savaşı : ABD ile Meksika arasındaki savaş (1846-48). ***e.a.- 6. impass.***

Mexico, *is.* Meksika.

mezcaline, *is. ecz. bk.:* **mescaline.**

mezereon = mezereum, *is.* **1.** *bot.* mezeren *(Daphne Mezereum) :* İlkbaharda güzel kokulu pembe, mor çiçek açan bir funda, **2.** (kuru) mezeren kabuğu : yakı olarak kullanılır, cildi tahriş eder.

mezuza = mezuzah, *is., ç.* **-zahs/-zuzoth** *İbr.* (Musevîlerin kapıya astıkları) muska (İçinde Tevrat'tan bazı parçalar ve üstünde de Allah anlamına gelen *Shaddai* yazılıdır, katlanıp bir kutu veya tüpe konularak kapı üstüne asılır.).

mezzanine, *is.* **1.** asma kat, ara kat, **2.** *tiy.* birinci balkon, ön/alt balkon.

mezza voce, *It. müz.* yarım sesle.

mezzo, *sf.&is., ç.* **-zos** *It. müz.* **1.** orta, vasat, yarım, **2. ~ forte** : orta şiddette, orta derecede kuvvetli, **3. ~ piano** : orta yumuşaklıkta, orta derecede yumuşak, **4. ~ soprano** : mezo soprano, soprano ile alto arasındaki ses. ***e.a.-1.*** *middle, medium, half,* ***2.*** *moderately loud,* ***3.*** *moderately soft.*

mezzo-relievo, *is., ç.* **-vos** yarım kabartma heykel.

mezzo-rilievo, *is., ç.* **mezzi-rilievi** *It. bk.:* **mezzo-relievo.**

mezzotint, *is.&f.* **1.** bakır/çelik klişe (yapmak), **2.** bu klişe ile yapılan bask.

MF = mf = medium frequency.

mf. = **1.** *müz.* mezzo forte, **2.** microfarad (s).

mfd. = **1.** manufactured, **2.** microfarad(s).

mfg. = manufacturing.

mg = milligram(s).

Mg = *kim.* magnesium.

Mgr. = mgr. = 1. manager, **2.** monseigneur, **3.** monsignor.

mH = mh = millihenry, millihenries.

mho, *is., ç.* **mhos** *elekt.* mo, MKS birim sisteminde iletkenlik birimi, OHM'on tersi.

MHz = *elekt.* megahertz.

MI = Michigan (posta kodu).

mi, *is. müz.* mi, gamın üçüncü notası.

miana bug, *is. zool.* tavuk biti *(Argas) :* kümes hayvanlarına musallat olan, insanlar için de tehlikeli bir böcek. **tampan** *d.d.*

miaou = miaow, *bk.:* **meow.**

miasma, *is., ç.* **-mas/-mata 1.** pis koku, ufunet, leş kokusu, tefessüh eden organik maddelerden yayılan sağlığa zararlı koku, **2.** pis ve zehirli hava, **3.** mikroplu hava, **4.** bozucu/ifsat edici etki/hava. *Freed from the ~ of powerty.*

miasmal = miasmatic(al) = miasmic, *sf.* pis, mikroplu, zehirli, tehlikeli, bozuk, fasit.

miaul, *is.&gs.f.* miyavlama(k). ***e.a.-*** *meow.*

mib, *is. ABD- k.d.* **1.** bilye, **2.** bilye oyunu. ***e.a.-*** *marble.*

mica, *is.* **1.** mika, evren pulu, **2. ~ceous** : mikalı, mika+, mikadan yapılmış, mikaya benzer, **3. ~ schist** : mika taşı. ***e.a.- 1.*** *isinglas.*

mice, *ç. is.* fareler. (tekili : **mouse**).

micelle, *is.* **1.** *biy.* tanecik : nişasta tanesi, protoplâzma vb. de görülen çok küçük moleküller kümesi, **2.** *kim.* (a) çoğuzlu moleküller kümesi, (b) (bazı asıltılı elektrolitik sıvılarda görülen) yükün küme, iyonlar topluluğu.

Michael, *is.* **1.** Mikail : baş meleklerden biri, **2.** bir erkek adı, **3. ~mas = ~ Day** *Brit.* Mikail günü : 29 Eylülde melek Mikail şerefine yapılan festival.

Michaelmas daisy, *is. Brit. bot.* yıldız çiçeği, pat, güz başlangıcında çiçek açan yabanî pat.

Mick, *is. hkr.* İrlandalı. ***e.a.-*** *Irishman.*

Mickey, *sf.&is., ç.* **-eys 1. ~ Finn** *d.d. argo* içine gizlice uyuşturucu ilâç, müshil vb. katılmış içki, **2.** *k.h. ABD- argo* **mickey mouse** *d.d.* (a) miki fare, canlı resim+, canlı resim müziği tarzında, (b) basit, adî, hakir, aşağılık, (c) (zencilerin beyazlar için kullandığı deyim) salak, aptal, enayi, (d) basit, kolay, önemsiz, havadan, havacıva şey, **3. take the ~ out of s.o.** : birisiyle alay etmek, alaya almak.

mickle = muckle, *sf.&zf. esk. İsk.* **1.** büyük, kocaman, **2.** çok. ***e.a.- 1.*** *great, large,* ***2.*** *much, many.*

micra, *ç. is. bk.:* **micron.**

micrify, *gs.f.* **-fied, fying** küçültmek, önemsizleştirmek.

micro- = micr-, *ön ek* **1.** "mini, çok küçük" . *ör.: microfilm, microswitch,* **2.** "büyüten, yükselten". *ör.: microscope, microphone,* **3.** *patol.* "gelişmemiş, anormal derecede küçük kalmış". *ör.: microcephaly, microcyte,* **4.** (bilimde) :

mikroskopla incelene/yapılan, mikroskop kullanmayı gerektiren. *ör.: microbotany, micrometallurgy, micromineralogy, microzoology,* **5.** (metrik ölçü sisteminde ve bilimde) "milyonda bir". *ör.: microampere, microcoulomb, microfarad, microhenry, microohm, microvolt.*

microammeter, *is.* mikroampermetre.

microampere, *is. elekt.* mikroamper, milyonda bir amper.

microanalysis, *is., ç.* **-ses** *kim.* minil çözümleme : çok küçük miktardaki örneklerin/maddelerin çözümlenmesi/analizi. **~analyst** : minil çözümcü. **microanalytic(al)** : minil çözümsel.

microangstrom, *is.* mikroangstrom, milyonda bir angstrom, 10^{-14} cm.

microbacterium, *is., ç.* **-teria** mini bakteri : süt ve sütten yapılan maddelerde rastlanan çubuksu, yüksek sıcaklığa dayanıklı, çürükçül (çürümüş organik maddelerle beslenen) bakteri türü.

microbalance, *is.* mini tartaç : çok küçük maddeleri tartan hassas terazi.

microbar, *is.* mikrobar : CGS sisteminde basınç ölçü birimi, dyne/cm^2, her cm^2'ye 1 din'lik kuvvet.

microbarograph, *is. meteor.* mini basınçölçer : hava basıncındaki çok küçük değişmeleri ölçüp yazan alet.

microbe, *is.* **1.** mini can, mikrop, **2. ~less** : mikropsuz, **3. microbial = microbic = microbian** : mini canlı, mini canımsı, mini can+, mini can türünden, mini canların sebep olduğu. *e.a.- 1. germ, microorganism, bacterium, bacillus.*

microbicide, *sf.* mini cankıran, mini can/mikrop öldüren/yok eden (ilâç vb.). **microbicidal** : mini can kırıcı, mikrop öldürücü.

microbiology, *is.* **1.** mini can bilimi, mikrobiyoloji, çok küçük canlıları inceleyen bilim, **2. microbiologic(al)** : mini can bilimsel, **3. microbiologically** : mini can bilimsel olarak, mikrobiyoloji yöntemiyle/yönünden, **4. microbiologist** : mini can bilimi/mikrobiyoloji uzmanı.

microcapsule, *is.* mini kaplak, mini kapsül : kırılarak/eritilerek içindeki ilâç kullanılan ufak kapsül.

microcephalic = microcephalous, *sf.&is.* mini kafataslı, ufak başlı, mini kafalı : kafatası anormal şekilde küçük (kimse).

microcephalism = microcephaly, *is.* mini kafataslılık, ufak başlılık, kafatasının anormal küçük olması.

microchemistry, *is.* **1.** mini kimya : miktarı çok küçük özdekleri inceleyen kimya, **2. microchemical** : mini kimyasal.

microcircuit, *is.* mini devre, mini çevre, mini çevrim, mikro devre : çok küçük bir silis levhacığı üzerine işlenmiş çok bileşenli elektrik devresi. **microcircuitry** : mini devre düzeni.

microcirculation, *is.* mini dolaşım: kılcal damarlarda dolaşım. **microcirculatory** : minidolaşımsal.

microclimate, *is.* **1.** mini iklim : dar bölge iklimi (ev, bitki topluluğu, kent vb. gibi küçük bir alanın iklimi), **2. microclimatic** : mini iklim+, mini iklime özgü, **3. microclimatically** : mini iklimle ilgili olarak.

microclimatology, *is.* **1.** mini iklim bilimi, **2. microclimatologic(al)** : mini iklimsel, **3. microclimatologist** mini iklimci, mini iklim uzmanı.

microcline, *is.* miniklin, K-Al silikat : KAlSi3O8. Çinicilikte kullanılan bir feldspat.

micrococcus, *is., ç.* **-cocci 1.** top bakteri, mikro koküs : düzensiz topaklar halinde görülen, birçok türü çürükçül veya asalak yaşayan küresel bakteri türü, **2. micrococcal = micrococcic** : top bakteri+, top bakterimsi.

microcode, *is.* mikro düğüm : mikroizlencelemede kullanılan kod/düğüm.

microcomputer, *is.* mikrobilgisayar.

microcopy, *is., ç.* **-copies** mini tıpkım : çok küçültülmüş tıpkım/kopya.

microcosm = microcosmos, *is.* **1.** mini evren, miniler evreni, çok küçük varlıklar âlemi. *The atom is a ~. bk.:* **macrocosm. 2.** (evrenin özü/özeti olarak) insan, **3.** (evreni/dünyayı/geniş bir âlemi simgeleyen) küçük toplum. *The boardinghouse was a ~ of a larger world.* **4. microcosmic** : mini evrensel.

microcrystal, *is.* **1.** mini örüt, mini buzsul : ancak mikroskopla görülebilen minicik örüt/buzsul/kristal, **2. ~line** : mini örütsel, mini örüt hâlinde/şeklinde, **3. ~linity** : mini örütlük

microculture, *is.* **1.** mini kültür : küçük bir topluma özgü kültür, **2.** mini üretim: mikroskopla incelenebilen bakteri/mini can/küçük organizma kültürü.

microcurie, *is. fiz. kim.* mikro küri, 10^{-6} küri: saniyede $3.70x10^4$ bozunumluk ışınetkinlik birimi.

microcyte, *is.* **1.** mini göze, mini zerre : çok küçük göze/hücre/zerre, **2.** *patol.* mini alyuvar : genellikle hemoglobini noksan doğadışı küçük alyuvar, **3. microcytic** : mini göze+, mini alyuvar+.

microdetector, *is.* mini algıç : çok küçük elektrik yüklerini ölçen alet (galvanometre vb.).

microdissection, *is.* mini kesim : çok küçük cisimlerin mikroskop altında özel aletlerle kesilmesi.

microdont= microdontic = microdontous, *sf.* mini dişli : dişleri anormal derecede küçük.

microeconomics, *is.* mini ekonomi : ekonominin belirli özel bir konu ile uğraşan bölümü (Örneğin bir firmanın maliyet/fiyat konusu, ev ekonomisi vb.). *bk. :* **macroeconomics.**

microelectronics, *is.* mikro elektronik : çok küçük elektronik bileşenler ile mini devrelerin tasarım, yapım ve uygulayımı ile uğraşan bilim.

microelement, *is. biy.-kim. bk.:* **trace element.**

microencapsulate, *gl,f.* mini kapsüllemek, çok küçük bir kapsül içine koymak. **microencapsulation** : mini kapsülleme .

microenvironment, *is.* mini çevre. **~al** : mini çevresel.

microevolution, *is.* mini evrim : çok küçük değişmelerin birikiminden ileri gelen evrimsel gelişme. **~ary** : mini evrimsel.

microfarad, *is. elekt.* mikrofarad, 10^{-6} farad.

microfauna, *is.* **1.** mini direy, mini doğay, **2.** mini yaratıklar, gözle görülemeyecek kadar küçük hayvancıklar. *the soil ~.* **3. microfauna** : mini direysel.

microfibril, *is.* **1.** mini lif, özellikle bitki selülozunun mikroskopla görülebilen telcikleri, **2. ~lar** : mini lifli, ince lifçikli, çok ince telcikler hâlinde.

microfiche, *is.* mikrofiş : sayfalarca yazıları içine alan 10x15 cm'lik mikrofilm.

microfilm, *is.&f.* mikrofilm(e çekmek). **~able** : mikrofilme çekilebilir. **~er** : mikrofilme çeken kimse.

microflora, *is.* **1.** mini bitey, **2.** mini bitkiler, çıplak gözle görülemeyecek kadar küçük bitkiler.

microfloral, *sf.* mini biteysel.

microform, *is.* **1.** mini form, mini belge : mikrofilme çekilmiş çizelge/cetvel/belge, **2.** minileme : basılı maddeleri çok küçük boyda filme alma, **3.** *bk.:* **microcopy.**

microfossil, *is.* mini taşıl : ancak mikroskopla incelenebilen çok küçük taşıl/fosil.

microgamete, *is. biy.* mini eşey göze : birleşen eşey gözelerden küçük olanı (genellikle eril göze).

microgram, *is.* **1.** *(Brit :* **microgramme**) mikrogram, 10^{-6} gram : genellikle mikrokimyada kullanılan ağırlık ölçü birimi, **2.** *bk.:* **micrograph**, (2).

micrograph, *is.* **1.** miniyazar, minikazar : çok küçük yazılar yazmaya veya kazmaya/oymaya yarayan alet, **2. microgram** *d.d.* mikroskopla çekilen resim, mikroskopta görünüş resmi, **3. ~er** : mini yazıcı, **4. ~ic** : mini yazım+, **5. ~ically** : miniyazarla.

micrography, *is.* **1.** mini çizim : mikroskopik cisimlerin çizimi/resmi/çizgi ile gösterilmesi, **2.** mikroskopla inceleme, **3.** mikroskop kullanma sanatı ve yöntemi, **4.** mini yazım : çok küçük harflerle yazı yazma işi/sanatı.

microgroove, *is.* mini iz : uzunçalar plâktaki çok ince iğne izi.

microhenry, *is., ç.* **-ries/rys** *elekt.* mikro hanri, 10^{-6} hanri (endüktans birimi).

microhm, *is. elekt.* mikro-om, 10^{-6} om (direnç birimi).

microinch, *is.* mikroinç, 10^{-6} inç, 1 inç (2.54 cm) nin milyonda biri.

microlite, *is.* **1.** *min.* mini örüt : mikroskopik örüt/kristal, **2.** mikrolit : kalsiyum pirotantalat Ca2Ta2O7. Genellikle niobium ve fluorin de içerir.

microliter = microlitre, *is.* mikrolitre, 10^{-6} litre (=1 mm^3). Mikrokimyada kullanılan hacim ölçü birimi.

micrology, *is.* **1.** ayrıntıcılık, kılyaranlık, mızmızlık, çok ince ayrıntılara aşırı derecede önem verme, ayrıntılar üzerinde gereksizce durma, **2.** mikroskopçuluk, mikroskop kullanma bilimi, araştırmalarında mikroskoba dayanan bilim, **3. micrologic(al)** : ayrıntıcıl, kılyaran, **4. micrologically** : kılı kırk yararcasına, ince ayrıntılar üzerinde fazlaca durarak, **5. micrologist** : (a) ayrıntıcı, kılı kırk yaran kimse, (b) mikroskopçu, mikroskopla inceleyen.

micrometeorite, *is.* **1.** mini gök taşı : çapı 1 mm'den küçük gök taşı, **2.** gezegenler arası boşlukta çok küçük gök cismi.

micrometeorology, *is.* mini hava bilimi : atmosferin alt tabakalarında birkaç km çapındaki alan içinde oluşan hava olaylarını inceleyen bilim.

micrometer, *is.* **1.** mikrometre : teleskop/mikroskop gibi aletlere bağlı olup çok küçük uzunlukları ölçen alet, **2. ~ caliper** *d.d.* miniölçer mikrometre, mikrometreli ölçek, **3.** mikron, metrenin milyonda biri.

micrometric, *sf.* **1. ~al** *d.d.* miniölçerle/mikrometre ile ölçülen, mikrometrik, **2. ~ally** : miniölçerle, mikrometre ile, mikrometrik olarak, **3. micrometry** : mini ölçüm, mikrometre ile ölçme.

micromho, *is., ç.* **-mhos** *elekt.* mikromo, 10^{-6} mho, iletkenlik birimi.

micromicro-, *bk.:* **pico.**

micromicron, *is., ç.* **-crons/-cra** mikromikron, mikronun milyonda biri.

micromillimeter, *is.* mikromilimetre, milimetrenin milyonda biri.

microminiature, *is.* mikrominyatür, çok küçük ölçekli.

microminiaturization, *is.* mikrominyatürleştirme, çok küçültme, (elektronik bileşenleri/devreleri) aşırı minyatür hâle getirme.

microminiaturized, *is.* mikrominyatürleştirilmiş, çok küçültülmüş, minnacık.

micron, *is., ç.* **-crons/-cra 1.** (metrik sistemde) mikron, metrenin milyonda biri, **2.** *fiz. kim.* çapları 0.2-10 mikron arasında bulunan asıltı zerrecikleri. **mikron** *ş.d.y.*

Micronesia, *is.* **1.** Mikronezya : Büyük Okyanusun üç bölümünden biri. Ekvatorun kuzeyinde ve Filipinlerin doğusunda bulunan *Mariana, Caroline* ve *Marshall* adalarını kapsar. **2. ~n** : Mikronezya+, Mikronezyalı, Mikronezyalıların dili.

microorganism, *is.* **1.** mini canlı, mikroorganizma : ancak mikroskopla görülebilen bitki/hayvan (bakteri, tek gözeli/protozoa vb.), **2. ~al = microorganic** : mini canlı+, mikroorganizma+.

micropaleontology, *is.* **1.** mini eski varlık bilimi, mini taşıl bilimi : mikroskopik taşılları inceleyen eski varlık bilimi/paleontoloji dalı, **2. micropaleontologic(al)** : mini eski varlık bilimsel, **3. micropaleontologist** : mini eski varlık bilimi uzmanı.

microparasite, *is.* **1.** mini asalak : asalak olarak yaşayan mini canlı/mikroorganizma, **2. microparasitic** : mini asalak+, mini asalakımsı.

microphage, *is. anat.* mini yutargöze : kanda/ak kanda yabancı maddeleri yutan göze (*polymorpho-nuclear leukocyte* gibi).

microphone, *is.* **1.** seslik, mikrofon : ses dalgalarını elektrik akımına çeviren aygıt, **2. microphonic** : mikrofon+, mikrofona ait/uygun, mikrofon etkisi yapan, **3. microphonics** : (a) titreşim gürültüsü : elektronik bileşenlerin mekanik hareketlerinin hoparlörde hasıl ettiği gürültü, (b) zayıf sesleri şiddetlendirme bilim ve tekniği.

microphotograph, *is.&gl.f.* **1.** *bk.:* **microfilm, 2.** mini resim : optik büyütücülerle görülebilen küçük fotoğraf, **3.** *bk.:* **photomicrograph, 4.** mikrofilme çekmek, mini resmini çıkarmak/yapmak, **5. ~er** : mini resimci, mikrofilmci, **6. ~ic** : mini resim+, **7. microphotography** : mini resimcilik, mikrofilmcilik (mesleği/tekniği).

microphotometer, *is.* **1.** mini ışılölçer, mikrofotometre : çok küçük ışık şiddetini ölçebilen alet. Fotoğraf filmi üzerindeki izgesel (spektral) çizgilerin ışık yoğunluklarını ölçmede vb. kullanılır. **2. microphotometric** : mini ışılölçümsel, **3. microphotometrically** : mini ışılölçerek, mini ışılölçümle, **4. microphotometry** : mini ışılölçüm.

microphysics, *is.* **1.** mini doğa bilimi : atom, molekül gibi zerreleri inceleyen doğa bilimi/fizik dalı, **2. microphysical** : mini doğa bilimsel.

microphyte, *is.* **1.** mini bitki, mikroskopik bitki, **2. microphytic** : mini bitkisel.

micropore, *is.* **1.** mini delik, gözenekçik, **2. microporosity** : mini deliklilik, mini gözeneklilik, **3. microporous** : mini delikli, gözenekçikli.

microprint, *is.&gl.f.* **1.** mini baskı, büyüteçle okunabilen baskı, **2.** mini basmak, küçülterek basmak.

microprocessor, *is.* mikroişleyici, miniişler, mikroprosesör : bilgisayarın tüm ana işlemlerini yapabilen yonga *(chip).*

microprogram, *is.* **1.** mikroizlence, mini izlence, **2. ~ming** : mini izlenceleme.

micropublisher, *is.* mini yayın evi, mikrofilm yayın evi.

micropublishing, *is.* mini yayınlama: mikrofilm vb. gibi küçültülmüş şekilde yayınlama.

micropyle, *is.* **1.** *zool.* giriş kapıcığı, delikçik : yumurtaya spermin girdiği küçük delik, **2.** *bot.* bitkilerde tohumcuğa polen tüpünün girdiği küçük delik, **3. micropylar** : giriş kapıcığı+, delikçik+.

micropyrometer, *is.* mikropirometre : ışıklı küçük cisimlerin sıcaklığını ölçen optik pirometre.

microscope, *is.* minigözler, mikroskop. **put** *s.o./sth* **under the ~** : bir kimseyi/şeyi dikkatle incelemek.

microscopic(al), *sf.* **1.** mini ölçekli, ancak minigözlerle/mikroskopla görülebilen. *bk.:* **macroscopic**, **2.** minigözlerle, mikroskopla, minigözler/mikroskop altında. *The scientist made a ~ examination of the dust collected from the mon.* **3.** inceden inceye, çok dikkatli. *She made a ~ examination of her home to see it was completely clean.* **4.** her şeyi/bütün ayrıntıları gören, hiçbir şeyi gözden kaçırmayan. *She has a ~ eye for dirt.* **5.** *k.d.* minicik, ufacık, minnacık, küçücük, çok küçük/ufak. *It's impossible to read his ~ handwriting.* **6.** mikroskop kullanmayı gerektiren, **7. microscopically** : (a) inceden inceye, çok dikkatle, (b) çok cüz'î/az miktarda, (c) minigözlerle, mikroskopla.

microscopy, *is.* **1.** mini gözlem bilgisi, **2.** mini gözlemcilik, minigözlerle/mikroskopla inceleme/araştırma, **3. microscopist** : mini gözlemci.

microsecond, *is.* mikrosaniye, saniyenin milyonda biri.

microseism, *is. jeol.* mini sarsıntı : sismografla kaydedilen ve denizlerdeki zelzeleden ileri geldiği sanılan hafif yer sarsıntısı. **microseismic** : mini sarsıntı+.

microsiemens, *is.* mikrosimens, 10^{-6} simens.

microsome, *is. biy.* mikrosam : canlı gözenin sitoplazmasında bulunan çok küçük zerrecikler. **microsomal = microsomial = microsomic** : mikrosam+.

microspectrophotometer, *is.* mini izgesel ışıölçer : çok küçük cisimlerin (canlı göze vb.) yaydıkları ışığı inceleyen alet.

microsporangium, *is., ç.* **-gia** *bot.* mini kapçık/tohum kabı.

microspore, *is. bot.* **1.** minispor, **2.** çiçek tozu (taneciği), **3. microsporic = microsporous** : minispor+, minisporlu.

microsporophyll, *is. bot.* mini kapçık yaprağı.

microstomatous = microstomous, *sf.* mini ağızlı, çok küçük ağızlı.

microstructure, *is. metal.* mini yapı : madenin/alaşımın mikroskopla görülen yapısı.

microsurgery, *is.* **1.** mini gözlemle ameliyat : mikroskopla ve çok küçük aletlerle, lâzer ışınları ile yapılan ameliyat (kan damarlarının, sinirlerin eklenmesi vb. gibi). *to reattach a severed hand by means of ~.* **2. microsurgical** : mini gözlemli ameliyat ile.

microtome, *is.* minidiler, minidilimler : mikroskopta incelenecek dokuları çok ince dilimleyen bıçak.

microtomy, *is., ç.* **-mies** **1.** mini dilme, mini dilimleme : mikroskopta incelemek üzere çok ince dilimler kesme, **2. microtomic(al)** : mini dilimleyen, **3. microtomist**: mini dilimleyici.

microtone, *is. müz.* **1.** mini aralık, çeyrek aralık, yarım tondan küçük nota aralığı, **2. microtonal** : mini aralıklı, **3. microtonality** : mini aralıklılık, **4. microtonally** : mini aralıkla.

microvillus, *is.* mini tüy : göze veya dokuların ancak mikroskopla görülebilen tüy gibi uzantıları.

microvolt, *is. elekt.* mikrovolt, voltun milyonda biri.

microwatt, *is. elekt.* mikrovat, vatın milyonda biri.

microwave, *is.* **1.** mini dalga : dalga uzunluğu 1 mm ilâ 50 cm arasında bulunan çok yüksek frekanslı elektromanyetik dalga, **2. ~ oven** : mini dalga fırını, **3. ~ spectroscope** : mini dalga izgegözler, **4. ~ spectroscopy** : mini dalga izge bilgisi.

micrurgy, *is.* **1.** ince kesim : mikroskopla büyüterek kesip biçme tekniği, **2. micrurgic(al)** : ince kesim+, ince kesimli, **3. micrurgist** : incekesen.

micturate, *gs.f.* **1.** işemek, çiş yapmak, su dökmek, **2. micturition** : işeme, çiş yapma, su dökme, sık sık idrara çıkma hastalığı. ***e.a.-1.*** *urinate.*

mid, *sf.&zf.&is.* **1.** ortasında. **in ~ automn** : güz ortasında. **in ~ ocean** : açık denizde, denizin ortasında, **2.** orta, merkez. **The ~ East** : Orta Doğu. **the ~ finger** : orta parmak, **3.** *s.bl.* orta sesli : dil üst ve alt damağın ortasında iken söylenen (sesli): *boat, bet* gibi, **4.***esk. bk.:* **middle, 5. 'mid** *ş.d.y. bk.:* **amid, among.**

mid-, *ön ek* şu anlamları katar : (a) "ortası(nda)". *ör.: mid-April, mid-century, mid-continent, mid-crowd, mid-July, mid-lake, mid-ocean, midrange, mid-sea, midsentence, midstory, midstreet,* (b) "orta, merkez". *ör.: mid-line, mid-part, mid-period, mid-region, mid-value,* (c) sıfatlara eklenerek "orta, vasat, merkezî". *ör.: mid-Asian, mid-Atlantic, middorsal, midfrontal, midmonthly, mid-Pacific.*

midair, *is.* gök(yüzü), hava, sema. **in ~** : havada, gökte, gökyüzünde. **Planes collided in ~** : Uçaklar havada çarpıştılar.

Midas, *is.* **1.** Midas : (efsaneye göre dokunduğunu altın yapan) Frikya kralı, **2.** karun, çok zengin adam, **3. the ~ touch** : dokunduğunu altın yapma/çok para kazanma kabiliyeti.

midbrain, *is. anat.* orta beyin, dimağın orta kısmı. ***e.a.*** *- mesencephalon.*

midchannel, *is.* kanal ortası, kanalın orta kısmı.

midcontinent, *is.* kıt'anın ortası.

midcourse, *sf.&is.* **1.** uçuş ortasında/esnasında, havada, gökyüzünde, yörünge ortasında, **2.** orta yol, itidal yolu, ılım yolu.

midday, *is.&sf.* **1.** öğle, gün ortası, **2.** öğle+. **~ meal** : öğle yemeği

midden, *is.* **1.** *Brit.* çöplük, mezbele(lik), gübrelik, gübre/çöp yığını, **2. kitchen ~** *d.d.* içinde insan ve hayvan kemikleriyle taş aletler bulunan tarih öncesinden kalma çöp yığını.

middle[1], *sf.&is.* **1.** ortadaki, ortada/merkezde/ara yerde bulunan, merkezî. *the ~ house in the row.* **2.** orta, vasat. *The ~ section of the country is the least populated.* **There is no ~ way** : İkisinin ortası yoktur. **3.** ılımlı, mutedil, itidalli, aşırı değil, ifrattan uzak, **4.** (tarih) orta, eski ile yeni (çağdaş) arası. **~ age** : orta çağ, **5.** *gr.* (Yunanca, Sanskritçe gibi dillerde) etken ve edilgen arası (fiil), eylemi özneyi etkileyen (fiil), **6.** orta, merkez, orta yer. **the ~ of a road** : yolun ortası, **7.** bel, bedenin orta kısmı, **8.** ortalama, vasat, **9.** (çiftçilikte) ekili yerler arasındaki arazi. ***e.a.-*** *1. equidistant, halfway, medial, midway, 6. midpoint, center, midst.* ***k.a.-*** *1. extreme, 6. extremity.*

middle, *gl.f.* **-dled, -dling 1.** ortasına koymak/yerleştirmek, **2.** ortadan ikiye katlamak, **3.** (kriket) ortalamak, sopanın ortası ile vurmak.

middle age, *is.* orta yaş, insan ömrünün orta yılları, 45-65 yaş arası.

middle-aged, *sf.* **1.** orta yaşlı, **2. ~ly** : orta yaşlı olarak, **3. ~ness** : orta yaşlılık.

Middle Ages, *is.* Orta Çağ, 476-1453 yılları arasındaki tarihî çağ. (eski: Kurunuvusta).

middlebreaker = middlebuster, *is. bk.:* **lister** (1).

middlebrow, *sf.&is.* **1.** orta kültürlü (kimse), kültür seviyesi ve zevkleri fazla gelişmemiş (kimse). *bk.:* **highbrow, 2. ~ed** : orta kültürlü, **3. ~ism** : orta kültürlülük.

middle C, *müz.* do (notası).

middle class, *is.* **1.** orta sınıf, burjuva, orta tabaka (halk), **2. middle-class** : orta sınıf, burjuva.

middle distance = middle ground = middle plane, *is.* (resimde) orta yer, orta uzaklık, tablonun ortası.

middle ear, *is.* orta kulak : kulak zarı ile örs, çekiç, üzengi ve mercimek kemiklerini içine alan kulak boşluğu.

Middle East = Mideast, *is.* Orta Doğu : Libya'dan Afganistan'a kadar uzanan, Mısır, Sudan, İsrail, Ürdün, Lübnan, Suriye, Türkiye, Arap Yarımadası, Irak ve İran'ı kapsayan bölge.

Middle Eastern, *sf.* Orta Doğu+, Orta Doğuya ait/özgü.

Middle English, *is.* Orta İngilizce (150-1475 yılları arasında konuşulan İngilizce). *kıs.:* **ME.**

middle finger, *is.* orta parmak.

middle game, *is.* oyunun ortası, özellikle satrançta ilk açılımı izleyen gelişme/ilerleme safhası.

middle ground, *is.* **1.** *bk.:* **middle distance, 2.** yol ortası, iki ucun ortası.

Middle Kingdom, *is.* **1. Middle Empire** *d.d.* (Mısır'da) Orta Krallık: 11-14. hanedanların hüküm sürdüğü çağ (M.Ö. ~ 2000-1785). *bk.:* **New Kingdom, Old Kingdom, 2.** Çin'in içeri bölgesindeki on sekiz eyalet.

middle lamella, *is.* orta zar : bitki gözeleri arasında bulunan pektinli zar.

middleman, *is., ç.* **-men** aracı, komisyoncu, tellâl, mutavassıt, kabzımal.

middlemost = midmost, *sf.* en ortadaki, tam orta(da bulunan).

middle name, *is.* ad, isim, göbek adı ile soyadı arasındaki ad.

middle-of-the-road, *sf.* **1.** ılımlı, mutedil, aşırı politika gütmeyen, tarafsız, taraf tutmayan. **2. ~er** : ılımlı/mutedil/tarafsız kimse. ***e.a.-1.*** *moderate.*

middle passage, *is.* (tarihte) orta geçit : Atlas Okyanusu'nun Afrika-Antil Adaları arası (esir gemilerinin en uzun süre seyrettikleri yol).

middle plane, *bk.:* **middle distance.**

middler, *is.* ortacı, orta gruba/bölüme/sınıfa mensup kimse; örneğin üç yıl süreli okullarda 2. sınıf, dört yıl süreli okullarda 2 ve 3. sınıf öğrencileri.

middle school, *is.* ortaokul (genellikle 5-8. sınıflar).

middle term, *is.* orta terim : tasımda (kıyasta) her iki cümlede ortak olan terim.

middleweight, *is.&sf.* **1.** orta ağırlıktaki şahıs, **2.** (boksta) orta sıklet : ağırlığı 147-160 lb. olan oyuncu.

Middle West = Midwest, *is.* Orta Batı : ABD'nin orta bölgesinin batısı. **Middle Western = Midwestern** : Orta Batı+, Orta Batılı, Orta Batıya özgü.

middling, *sf.&zf.* **1.** orta, vasat, şöyle böyle, alelâde (büyüklük, nitelik, derece, mertebe, rütbe vb. bakımından). *He had only ~ success as an architect.* **2.** *k.d.* (sağlığı) oldukça iyi, orta hâlli, şöyle böyle, ne iyi ne kötü. *"How are you today?" "Fair to ~."* **3.** oldukça, iyice, orta derecede. *This pupil behaves ~ well in class.* **4. ~ly** : orta derecede, şöyle böyle. ***e.a.-1.*** *mediocre, average, ordinary, moderate, fair, so-so, second rate, medium, 3, moderately, fairly.*

middlings, *is.* **1.** orta nitelikli ürün, **2.** (hayvan yemi olarak kullanılan) kaba öğütülmüş hububat, (arpa/mısır/buğday) kırma, **3.** (pamuk borsasında fiyat ayarlamasına esas olan) lifleri orta uzunlukta pamuk, **4.** (domuz etinde) but ve kol.

middorsal, *sf.* sırt ortası(nda bulunan).

middy, *is., ç.* **-dies** *k.d.* **1.** *bk.:* **midshipman**, **2. ~ blouse** *d.d.* bahriye yakalı bluz, **3.** *Avust.* bira bardağı dolusu.

Mideast, *bk.:* **Middle East.**

midfield, *is.* **1.** orta saha, (futbol vb.) oyun alanının ortası, **2. ~er** *d.d.* orta saha oyuncusu.

midge, *is.* **1.** *zool.* titrer sinek *(Chironomidae)*, **2.** ufak tefek kimse, bücür, bodur, cüce.

midget, *is.&sf.* **1.** mini mini, minnacık, ufak tefek (kimse), bücür, bodur, cüce, **2.** mini hayvan, kendi cinsleri arasında çok küçük yapılı hayvan, **3. ~ism** : cücelik, bodurluk, ufak tefeklik, miniminilik. ***e.a.- 1.*** *dwarf, miniature.*

midgut, *is. embril. zool.* bağırsakçık: oğulcuklarda sonradan gelişerek bağırsak olan besin borusunun orta kısmı. *bk.:* **foregut, hindgut.**

midi, *is. k.d.* midi : baldıra kadar inen eteklik/entari vb. ***e.a.- midiskirt.***

Midi, *is. Fr.* Güney, (özellikle Fransa'nın) Güney bölgesi.

midinette, *is., ç.* **-nettes** Parisli satıcı kız, moda mağazalarında terzi veya satıcı kız.

midiron, *is.* (ucu orta eğimli) golf sopası.

midland, *is.&sf.* **1.** iç ülke, bir memleketin iç bölgesi, **2.** memleket/yurt içi(nde bulunan), bir ülkenin orta/iç bölgelerine özgü, **3.** *b.h.* Orta İngiltere lehçesi, **4.** *b.h.* ABD'nin doğu bölgesinin orta kısımlarında konuşulan İngilizce lehçe, **5.** *b.h.* **~s** : Orta İngiltere.

midline, *is.* orta çizgi, eksen, (özellikle) beden ekseni.

midmost, *sf.&zf.* **1.** en ortada(ki), tam ortada/merkezde (bulunan), **2.** orta, merkezî, ortalıklı.

midnight, *is.&sf.* **1.** gece yarısı. *at/before/after ~. The doctor received a ~ call.* **2.** gece yarısı gibi, karanlık, kasvetli, **3. burn the ~ oil** : gece yarısına/geç vakitlere kadar çalışmak. *I'll have to burn the ~ oil again tonight in order to finish my project.* **His essay smells the ~ oil** : Yazdığı makale üzerinde çok emek sarf etmişe benziyor. **4. ~ sun** : (kutuplar civarında) gece yarısı güneşi, **5. ~ly** : (a) her gece yarısı, gece yarıları (olan), (b) gece yarısında olan/vukua gelen.

mid off, *is.* (kriket oyununda) kale gerisi. **mid on** : kale yanı. **mid wicket off/on** *d.d.*

midpoint, *is.* **1.** orta, göbek, orta nokta, merkez, **2.** *geom.* orta nokta : bir doğru parçası/yay üzerinde uçlardan eşit uzaklıktaki nokta. *the ~ of a line.* **3.** (zaman bakımından) orta, ara. *We are now at the ~ of this government's period of office.*

midrash, *is., ç.* **midrashim** Eski Ahdin Aramî diliyle yazılmış tefsirleri (IV-XII. yy.). **Midrashoth** *d.d. bk.:* **Haggadah, Halakah.**

midrib, *is. bot.* (yaprakta) orta damar.

midriff, *is.* **1.** *anat.* diyafram, karın zarı, karın ve göğüs boşluklarını ayıran zar, **2.** orta beden : bedenin göğüsle karın arasındaki kısmı, **3.** bel, elbise beli, elbisenin göğüsle karın arasındaki kısmı, **4.** göğüs karın arası açık elbise.

midsection, *is.* **1.** orta bölüm, orta kısım, bir şeyin ortası, **2.** *k.d.* karın boşluğu. ***e.a.- 2.*** *solar plexus.*

midship, *sf.* gemi ortası+, geminin orta kısmında bulunan.

midshipman, *is., ç.* **-men 1.** *ABD* deniz subay adayı, Deniz Harp Akademisi öğrencisi, **2.** *Brit.* (a) (yeni mezun olmuş) deniz subayı, (b) (eskiden) genç subay adayı.

midshipmite, *is. Brit. (mizahî) bk.:* **midshipman** (2).

midships, *is.&sf.&zf.* geminin orta kısımları, gemi ortasında (bulunan), gemi ortalarına doğru.

midst, *is.&e.* **1.** *gen.* **the ~** : orta, ara, orta/ara yer, **2.** ortasında, arasında, sırasında, meyanında, **3. in the ~ of** : (a) ortasın(d)a, arasın(d)a, meyanında. *The bomb fell in the ~ of the crowd. They wanted the picnic to be in the ~ of the forest.* (b) esnasında, sırasında. **She took ill in the ~ of the ceremony** :Tören esnasında hastalandı. *The announcement was made in the ~ of the program.* (c) ... üzere/iken. **I was in the ~ of saying...** : Daha ...der demez/...demek üzereydim ki/... der iken/demeye kalmadan, **4. in our ~** : aramızda. **in your ~** : aranızda. **in their ~** : onların arasında. *The traitor is in our ~.* ***e.a.-1.*** *center, middle, heart, interior, 2. amid, amidst, among.*

midstream, *is.* nehrin ortası/orta yeri, akıntının ortası.

midsummer, *is.&sf.* **1.** yaz ortası, yaz dönümü (21 Haziran civarı). **2. ~ Day = St. John's Day** *Brit.* Yaz Bayramı (24 Haziran), **3. ~ Eve = ~ Night = St. John's Eve = St. John's Night** *Brit.* Yaz Bayramı arifesi (akşamı). Eskiden cadıların o akşam fenalık yaptıklarına inanılırdı. **4. ~ madness** : yaz deliliği, yaz mevsiminde yapılan akılsız/mantıksız/düşüncesiz hareket.

midterm, *is.&sf.* **1.** dönem ortası : öğretim yarıyılı veya resmî görev döneminin ortası, **2.** *gen.* **~s** : dönem ortası sınavları, **3.** yarı dönem, dönem ortasında yapılan/vuku bulan.

midtown, *is.&sf.* orta kent, şehir merkezi.

mid-Victorian, *sf.&is.* **1.** Kraliçe Viktorya çağının ortalarına özgü, **2.** bu çağda yaşamış yazar vb., **3.** bu çağın zevk, fikir, düşünce ve davranışlarını benimsemiş kimse, **4. ~ism** : Viktorya çağı estetik ve ahlâk standartları.

midway, *is.&sf.&zf.* **1.** ara yol, ana yol, meydan, bir fuarda vb. eğlence yerlerinin etrafında dizildiği yol veya meydan, **2.** yol ortası, yolun orta noktası, yarı yol, **3.** yarı yolda olan, yarı yola özgü, orta(daki), orta yerde(ki), tam ortasında(ki). **~ between the two towns** : iki şehrin tam ortasında. *There is a small village ~ between these two towns.* ***e.a.- 3.*** *halfway.*

midweek, *is.&sf.* hafta ortası. **~ly** : hafta ortasında.

Midwest(ern), *bk.:* **Middle West(ern).**

midwife[1], *is., ç.* **-wives 1.** ebe, **2.** yapıcı, kurucu, bir şeyin/yapıtın meydana getirilmesine/yaratılmasına yardımcı olan kimse.

midwife[2], *gl.f.* **midwifed/midwived, midwifing/mid-wiving 1.** ebelik yapmak, doğurtmak, **2.** bir şeyin meydana gelmesine/yaratılmasına yardımcı olmak.

midwifery, *is.* ebelik.

midwinter, *is.&sf.* kış ortası+, kara kış+.

midyear, *is.&sf.* **1.** yıl ortası, senenin ortası(ndaki), **2.** *k.d.* yarıyıl sınavı, öğretim yılının ortasında yapılan sınav, **3. ~s** *k.d.* yarıyıl sınavları, öğretim yılı ortasında yapılan sınavlar.

mien, *is.* tavır, eda, tutum, davranış, hava, görünüş, çehre, yüz, surat. **a man of noble ~** : asil tavırlı/görünüşlü bir adam. **The manager had the ~ of a soldier** : Müdürde bir asker edası vardı. *The judge looked at the prisoner with a thoughtful and solemn mien.* ***e.a.-*** *appearance, look, carriage, manner, air, bearing, apect, demeanor.* ***eş ses.-*** *mean.*

miff, *is.&f.* **1.** küsme, küskünlük, darılma, dargınlık, gücenme, güceniklik, **2.** çekişme, yersiz/manasız kavga, **3.** *k.d.* darıl(t)mak, küs(tür)mek, gücen(dir)mek, **4. ~ed** : küskün, dargın, gücenmiş, gücenik. ***e.a.-1.*** *huff,* ***2.*** *tiff,* ***3.*** *offend, take offense,* ***4.*** *offended, irritable.*

miffy, *sf.* **-fier, -fiest** *k.d.* **1.** alıngan, tez gücenen/darılan/küsen, **2. miffiness** : alınganlık, tez gücenme.

mig =migg = miggle, *is. k.d.* **1.** bilye, zıpzıp, misket, **2. migs** : bilye oyunu.

Mig, *is.* Mig : Rus yapısı savaş uçağı.

might, *f.&is.* **1.** *bk.:* **may** (pt). **He ~ come** : Gelebilir, belki gelir. **I wrote down his telephone number, so that I ~ remember it** : Hatırlayabilmek (unutmamak) için telefon numarasını bir tarafa yazdım. **I ~ have known he'll do something silly** : Bir saçmalık yapacağını bilmeliydim. **He said I ~ go if I wished** : İstersem gidebileceğimi söyledi. **~ well** : olabilir, pekâlâ mümkün. **We lost the match, but we ~ well have won if one of our players hadn't been hurt** : Maçı kaybettik, fakat bir oyuncumuz yaralanmasa idi pekâlâ kazanabilirdik. **2.** yetenek, kabiliyet, **3.** güç, kuvvet, kudret, **4.** zor, üstün kuvvet, **5. by/with (all one's) ~ and main = with all one's ~** : bütün gücüyle, olanca kuvvetiyle, canını dişine takarak. *He worked with all his ~ and main.* **6.** *k.d.* pek çok, pek ziyade, pek fazla, **7. might-have-beens** *k.d.* (geçmişte) olması arzu edilen şeyler, elden kaçan fırsatlar. *The old lady would sit for hours, thinking sadly of all the might-have-beens.* ***e.a.-1.*** *capacity, competence, capability, capableness,* ***2.*** *strength, power, vigor, potency,* ***3.*** *force,* ***6.*** *a great deal.* ***k.a.-1-3.*** *weakness, inability, feebleness.*

mightily, *zf.* **1.** kuvvetle, kudretle, güçlü bir şekilde, şiddetle, ağır bir şekilde. **He swore ~** : Ağır bir küfür savurdu. **2.** son derece, pek çok, fazlasıyla, çok fazla. **I was ~ amused by the story my friend told me** : Arkadaşımın anlattığı hikâye son derece hoşuma gitti. ***e.a.-1.*** *powerfully, vigorously,* ***2.*** *very much, greatly.*

mightiness, *is.* **1.** kuvvet(lilik), kudret(lilik), güç(lülük) ***e.a.-*** *power, strength.*

mighty, *sf.&zf.* **mightier, mightiest 1.** güçlü, kuvvetli, kudretli, zorlu, müthiş. *a ~ ruler. a ~ blow. He was a ~ warrior. a ~ nation. Even the mightiest of empires come to an end.* **2.** çok büyük, cesim, muazzam, muhteşem. *a ~ oak. the ~ ocean. the ~ iceberg came into view.* **3.** çok önemli, olağanüstü, fevkalâde, büyük. *a ~ accomplishment.* **4.** *k.d.* çok, pek çok, ziyadesiyle, fazlasıyla, fevkalâde, son derece. *I'm ~ pleased. a ~ cold day. a ~ big man. a ~ fine person. It was a ~ good meal, and everyone enjoyed it.* **5. high and ~** : (a) kendine pâye veren, böbürlenen, kendini pek yükseklerde gören, alçak dağları ben yarattım sanan. **Ever since he was elected as mayor, he's been acting in a very high and ~ way** : Belediye başkanı seçildiğinden beri kendini pek yükseklerde görüyor. ***e.a.-1.*** *strong, powerful, puissant, robust, vigorous, forceful, invincible,* ***2.*** *huge, enormous, immense, tremendous, massive, colossal, titanic, gigantic, vast, monstrous, majestic,* ***3.*** *exceptional, important, extraordinary,* ***4.*** *very, extremely, exceedingly.* ***k.a.-1.*** *feeble.*

mignon, *sf. Fr.* **1.** mini mini, küçük (ve zarif/sevimli), minyon. (dişil şekli : **mignonne**), **2.** file minyon. ***e.a.- 1.*** *dainty,* ***2.*** *filet mignon.*

mignonette, *is. bot.* muhabbet çiçeği *(Reseda odorata)*

migraine, *is. tıp* yarım baş ağrısı, migren. **~ous** : başı ağrıyan, migrenli.

migrant, *sf.&is.* **1.** göçmen, muhacir, **2.** göçebe, göçücü, göç/hicret eden, **3.** seyyar işçi, ırgat.

migrate, *gs.f.* **-grated, -grating 1.** göçmek, göç/hicret etmek. *Wealthy people often ~ in winter to warmer sunnier countries.* **2.** (kuş) göç etmek, hicret etmek. *Many birds ~ to warmer countries in winter.* **3.** (bir madde/organizma içinde) yer değiştirmek. *Filarial worms ~ within the human body.* ***e.a.-1.*** *move, resettle, emigrate, immigrate.* ***k.a.- 1.*** *remain.*

migration, *is.* **1.** göç, hicret, **2.** göçme, yer değiştirme, **3.** göçebeler, göçebe sürüsü, **4.** *kim.* (a) atom/molekül göçü/yer değiştirmesi, (b) yükün/iyon göçü : elektrik alanının etkisiyle yükünlerin elektrotlara doğru hareketi.

migrative, *sf. bk.:* **migratory.**

migrator, *is.* göçebe, göç aden kimse.

migratory, *sf.* **1.** göçen, göçücü, **2.** göçmen+. *~ birds.* **3.** göç+, göçme+. *~ movements of birds.* **4.** göçebe. ***e.a.-1.*** *migrating,* ***4.*** *roving, nomadic, wandering.*

mikado, *is., ç.* **-dos** mikado, Japon imparatoru.

mike, *is.* **1.** *k.d. bk.:* **microphone**, **2.** *k.d. bk.:* **micrometer**, **3.** haberleşmede M harfini belirlemek için söylenen kelime.

mikron, *is., ç.* **-krons/-kra** *bk.:* **micron.**

mikvah = mikveh, *is., ç.* **-voths/-vahs** Ortodoks Musevîlerin dinî merasimle yıkandıkları hamam.

mil, *is.* **1.** mil, 0.001 inç = 0.0254 mm (tel çapı ölçmede kullanılır), **2.** (askerlikte) daire çevresinin 1/6400'ü (açı ölçüsü), **3.** (eskiden eczacılıkta) mililitre veya cm^3.

mil. = **1.** military, **2.** militia, **3.** million.

miladi = milady, *is., ç.* **-dies 1.** İngiliz asilzadesi kadın (çoğunlukla hitap ederken kullanılır), **2.** şık/zarif giyimli kadın. *Shoes to match ~'s spring wardrobe.*

milage, *is. bk.:* **mileage.**

milanaise, *sf.* (Fransız aşçılığında) makarnalı, milânez : yanında salçalı/mantarlı/kıymalı makarna bulunan. **Veal cutlets à la ~** : Makarnalı dana pirzolası.

Milanese, *sf.&is., ç.* **-ese 1.** Milanolu, Milano şehri yerlisi, **2.** Milano şivesi, Milano İtalyancası, **3.** Milano+, **4.** (İtalyan aşçılığında) (a) una/ekmek kırıntısına bulanarak yağda kızartılmış (et), (b) salçalı, mantarlı ve rendelenmiş peynirli (hamur işi), **5. ~ chant** *bk.:* **Ambrosian chant.**

milch, *sf.* sağmal, süt veren. **~ cow** : sağmal inek.

mild, *sf.* **1.** kibar, nazik, sakin. **a ~ answer.** **2.** zarif, iyi huylu, halim. *a ~ old gentleman.* **3.** ılımlı, mutedil, mülâyim, lâtif, hoş. *a ~ winter. It's ~ today. a ~ climate.* **4.** yumuşak, hafif. *a ~ flavor.* **~ and bitter** : hafif acımsı bira. **a ~ sedative** : hafif müsekkin/yatıştırıcı ilâç, **5.** sert değil, orta şiddette, orta dereceli, hafif. *~ regret. He had a ~ form of polio. a ~ headache.* **6.** *Brit.* yumuşak, kolay işlenebilen (toprak, ağaç vb.). **~ steel** : yumuşak çelik (karbon oranı %0.4'ten az olan çelik), **7.** *esk.* merhametli, iyi yürekli, müşfik, **8. draw it ~** ! Abartma! Mübalâğa etme! Atma! ***e.a.- 1.*** *gentle, calm, serene, placid,* ***2.*** *good-tempered, docile,* ***3.*** *temperate, moderate, clement, pleasant,* ***4.*** *bland, soft, emollient,* ***7.*** *kind, gracious, considerate.* ***k.a.-1-3.*** *harsh, severe, fierce, unkind, unpleasant, forceful,* ***4.*** *strong, sharp,* ***5.*** *pungent, astringent, strong, sharp.*

milden, *f.* yumuşa(t)mak, ılımlaş(tır)mak, mülâyimleş(tir)mek, (şiddeti) hafifleş(tir)mek, kibarlaş(tır)mak.

mildew, *is.&f.* **1.** *bitki patol.* (bitkiler üzerinde yetişen zararlı) küf, **2.** küf, **3.** küflenme, (küflenmeden ileri gelen) solma, renk bozulması, **4.** küflen(dir)mek, küf bağla(t)mak, **5. mildewy** : küflü, küflenmiş, küf bağlamış.

mildewproof, *sf.* küflenmez.

mildly, *zf.* **1.** kibarca, nazikâne. *She complained loudly to the shopkeeper, who answered her mildly.* **2.** ılımanca, mutedil bir şekilde, **3.** yumuşak/hafif bir şekilde, **4.** biraz, azıcık, pek az. **I was only ~ interested in the story I read in the newspaper** : Gazetede okuduğum haber beni pek az ilgilendirdi. **5. to put it ~** : en hafif deyimle, en azından, abartmasız, mübalâğasız. *The minister didn't act very sensibly, to put it ~.* ***e.a.- 4.*** *slightly.*

mildness, *is.* **1.** kibarlık, naziklik, **2.** ılım (lılık), ılımanlık, itidal, mutedillik, **3.** yumuşaklık, hafiflik.

mile, *is.* **1. statute ~** *d.d.* mil, 1609.35 metre (= 5280 ayak = 1760 yarda)lik uzunluk ölçü birimi. **2. geographical ~ = nautical ~** : deniz mili, 1853 metrelik (= 6080 ayak) uzunluk ölçü birimi, **3. international nautical ~ = international air ~** *d.d.* milletler arası deniz/hava mili, 1852 metrelik (6076.1155 ayak) uzunluk ölçüsü, **4.** uzunluk/uzaklık ölçülerinden herhangi biri, **5.** uzaklık, boşluk, mesafe, **6. ~s** *k.d.* pek/çok (ileride), fersah fersah, kilometrelerce. **be ~s ahead of s.o.** : birini fersah fersah geçmek, ...-den çok ileride olmak. **He was ~s out in his calculations** : Hesapları baştan başa yanlıştı. **The sun went down, but we were ~s from home** : Güneş battı, fakat biz evden çok (kilometrelerce) uzaktaydık. **7. not a hundred (or a million) ~s from** : ...-den pek uzak değil, ...-e yakın, **8. passengermile** : yolcu başına mil, **9. tonmile** : mil başına ton (taşıma hesabı ölçüsü).

mileage = milage, *is.* **1.** (belirli bir süre içinde mil olarak) alınan yol, (özellikle) bir arabanın yaptığı toplam yol. *When one buys an old car, one usually asks what ~ it has done. What's the ~ on your car?* **Low ~ car** : az kullanılmış araba, **2.** (mil olarak) uzaklık, uzunluk, mesafe, **3. ~ allowance** *d.d.* (mil başına verilen) yolluk/

harcırah. *He gets ~ on trips he makes for the company.* **4.** (mil başına ödenen) taşıma ücreti, nakliye, **5.** (1 litre/galon benzinle) alınan yol. **We get good ~ on this new car** : Bu yeni araba az benzin yakıyor. **6.** *k.d.* (bir şeyden sağlanan) yarar, fayda, çıkar, menfaat. **There is more ~ in this policy** : Bu siyaset daha çok çıkar sağlayabilir. **He was getting ~ out of this** : Bundan çok çıkar sağlıyordu.

milepost, *is.* mil/kilometre işareti/levhası/taşı, yol üzerinde mil/km olarak uzaklığı gösteren levha.

miler, *is.* **1.** bir mil (koşan) koşucu, bir millik koşuya katılan koşucu, **2.** bir millik koşu için eğitilmiş koşucu/yarış atı.

-miler, *son ek* **1.** "...mil koşucusu, ...millik yarışı başaran". *He was the best quarter-miler in our school.* **2.** "...millik, ...mil uzunluğunda". *The ski run was a two-miler.*

miles glorious, *is., ç.* ***miltes gloriosi*** *Lât.* kabadayı asker, (komedilerde) kendini metheden asker.

milestone, *is.* **1.** kilometre (mil) taşı, **2.** aşama, merhale, dönüm noktası, önemli olay. *The invention of the printing was a ~ in the progress of education.* **~s in one's life** : bir kimsenin hayatındaki önemli olaylar.

milfoil, *is. bot.* civanperçemi *(Achillea millefolium).* ***e.a.***- *yarrow.*

miliarensis. *is., ç.* **-ses** eski Roma gümüş parası (I. Konstantin tarafından bastırılmıştır).

miliaria, *is. patol.* isilik. ***e.a.***- *prickly heat.*

miliary, *sf.* **1.** darımsı, darı tanelerine benzer, darı gibi, **2.** *patol.* sivilceli, darı tanelerine benzer sivilce veya kabarcıkları olan (hastalık). *~ fever.*

milieu, *is., ç.* ***-lieus/-lieux*** *Fr.* çevre, muhit, koşul. *I was born in a ~ where further education was a luxury.* ***e.a.***- *environment, surroundings, medium, condition, setting.*

milit. = military.

militancy, *is.* **1.** saldırganlık, kavgacılık, savaşçılık, ataklık, **2.** azimkârlık, kararlılık, sebatkârlık, çalışkanlık, bamaratlık. ***e.a.***-*militantness.*

militant, *sf.&is.* **1.** saldırgan, kavgacı, savaşçı, mütecaviz, tecavüzkâr, (çoğunlukla küçültücü anlamda), kavga arayan, hiç yoktan kavga çıkaran kimse. *A few ~ members of the crowd started throwing stones at the police. A ~ speech.* **2.** azimkâr, kararlı, sebatkâr. *a ~ attitude.* **3.** atak, girişken, tuttuğunu koparan, **4. ~ly** : saldırganlıkla, kavgacılıkla, tecavüzkârane; ataklıkla, sebatla, azimle, **5. ~ness** *bk.:* **militancy.** ***e.a.***- *1. combative, combatant, belligerant, warlike, fighting, 2. resolute, 3. agressive.* ***k.a.***- *pacific, peaceable, moderate, pacifist, concessive.*

militarily, *zf.* askerî bakımdan, asker görüşü ile.

militarise/militarisation, *Brit. bk.:* **militarize/militarization.**

militarism, *is.* **1.** askerlik ruhu, asker zihniyeti, **2.** savaşçı/saldırgan politika, harp/savaş politikası, **3.** askerî üstünlük sağlama çabası, **4.** asker sınıfının politika ve devlet işlerinde egemenliği.

militarist, *is.* **1.** asker ruhlu, asker zihniyeti taşıyan kimse, **2.** savaşçı/saldırgan kimse, harp /savaş politikası güden (kimse/devlet), **3.** askerî uzman, askerlik işlerinde yetenekli kimse, **4. ~ic** : savaşçı, saldırgan, askerî üstünlük sağlama amacı güden, **5. ~ically** : saldırganlıkla, savaşçı bir tutumla, asker zihniyeti ile.

militarize, *gl.f.* **-rized, -rizing 1.** silâhlandırmak, askerîleştirmek, silâhlı kuvvetlerle/askerî malzeme ile teçhiz etmek, **2.** askerî veçhe/karakter vermek, askerî disiplin sağlamak. *~ the police force.* **3.** ordu/silâhlı kuvvetler emrine almak, (askerlerce) el koymak, **4.** asker ruhu/disiplini aşılamak, askerî zihniyetle yetiştirmek

military, *sf.&is.* **1.** askerî. **~ government** : askerî hükûmet. **a ~ attaché** : ataşemiliter, askerî ataşe. **~ law** : askerî hukuk. **~ police** : askerî inzibat. **~ hospital** : askerî hastane, **2.** askerlik+. **~ service** : askerlik hizmeti. **~ age** : askerlik çağı. **a ~ career** : askerlik mesleği, **3.** askerce, askere/askerliğe yaraşır/özgü, **4.** savaşçı, cenkçi, cengâver. **~ valor. 5.** ordu, asker, silâhlı/askerî kuvvetler. **The ~ was called in to deal with these civil disorder** : Sivil ayaklanmayı bastırmak için askerî kuvvetlere başvuruldu. **6. ~ academy = ~ school** : Harp Okulu. **7. ~ area** : askerî bölge, **8. ~ brush** : (sapsız) saç fırçası, **9. ~ chart** :

askerî harita, **10. ~ civic action** : askerî kamu işleri, **11. ~ commission** : sıkıyönetim mahkemesi, **12. ~ Council Supreme** : Yüksek Askerî Şûra, **13. ~ court** : askerî mahkeme, **14. ~ courtesy** : askerî görgü, **15. ~ defense** : askerî savunma, **16. ~ Department** : Kuvvet Komutanlığı, **17. ~ justice** : askerî adalet, **18. ~ law** : (a) askerî hukuk, (b) askerî kanun, (c) askerî ceza kanunu, **19. ~ mission** : (a) askerî heyet, (b) askerî görev, **20. ~ mobilization** : askerî seferberlik, **21. ~ pace** : asker adımı, talim adımı, **22. ~ science** : askerlik bilimi, **23. ~ tribunal** : askerî mahkeme.

militate, *gs.f.* **-tated, -tating 1.** etkilemek, tesir etmek, sebep olmak, **2. ~ against** : engel olmak, önlemek. *Several factors combined to ~ against the success of our plan. The fact that he'd been in prison ~d against his chances of getting fresh employment.* **3. ~ in favor of** : lehine etkilemek, kolaylaştırmak, **4.** *esk.* (a) asker olmak, (b) savaşa katılmak, (c) (bir inanışa/harekete karşı) kesin bir tutum takınmak, fikrinden dönmemek, **5. militation** : etkileme, tesir etme, sebep olma.

militia, *is.* **1.** redif askeri, **2.** *ABD* yedek askerler, **3.** milis.

militiaman, *is., ç.* **-men 1.** redif askeri, **2.** yedek asker, **3.** milis askeri.

milium, *is., ç.* **milia** *patol.* (deride) kabarcık, yağ kabarcığı.

milk, *is.&f.* **1.** süt. **cow ~** : inek sütü. **condensed ~ = evaporated ~** : süt özü. **dried ~** : süt tozu. **new ~ = fresh ~** : taze süt. **skim ~** : yağsız (yağı alınmış) süt. **tinned ~** : konserve süt. **~ puddings** : sütlü tatlılar (sütlâç, muhallebi vb.), **2.** bitki vb. sütü, süte benzer sıvı. **coconut ~** : Hindistan cevizi sütü, **3. come home with the ~** *Brit.-mizah* bütün gece eğlenip şafak vakti eve dönmek. *He came home with the ~.* **4. cry over spilt ~** : nafile üzülmek, boş yere dövünmek, telâfisi imkânsız bir şey için gözyaşı dökmek. **It's no use crying over the spilt ~** : Telâfisi imkânsız bir şey için gözyaşı dökmek neye yarar? **5. ~ in** : sağmal, süt veren (inek vb.), **6. the ~ of human kindness** : (doğal) şefkat, merhamet, hayırhahlık, iyilikseverlik, **7.** süt (ünü) sağmak. *The farmer ~ed the cows.* **8.** (bir kimseden para/servet/haber vb.) sızdırmak/çekmek/sağmak, yararlanmak, kötüye kullanmak. *The minister was too experienced to be ~ed by the newspaper men (= he refused to give them any news).* **9.** süt vermek. *This cow doesn't ~ very well.* **10.** sağılmak.

milk adder, *is. bk.:* **milk snake.**

milk and honey, *is.* **1.** bolluk, bereket, refah. *America used to be called a land of milk and honey.* **2.** *k.d.* çok kolay/gayet basit şey.

milk-and-water, *sf.* yavan lezzetsiz, tatsız, değersiz, etkisiz, fasa fiso. *~ poetry.* ***e.a.-*** *insipid, weak, wishy-washy, namby-pamby.*

milk bar, *is.* sütçü/muhallebici dükkânı, süt salonu.

milk chocolate, *is.* sütlü çikolata.

milker, *is.* **1.** süt sağan kimse, **2.** süt (sağma) makinesi, **3.** sağmal (inek vb.), süt veren hayvan. **a good ~** : sütü bol inek. ***e.a.- 2.*** *milking machine.*

milk fever, *is.* **1.** *vet. patol.* süt humması : sağmal ineklerde görülen uyuşturucu ve paralize edici ateşli hastalık, **2.** *patol.* süt humması : loğusa kadınlarda görülen ateşli bir hastalık.

milkfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* süt balığı *(Chanos chanos)* : Büyük Okyanus'ta ve Hint Okyanusu'nda bulunan gümüş renkli, dişsiz, iri bir balık.

milk-float, *is.* sütçü arabası.

milk glass, *is.* beyaz/süt renginde bardak. **opaline** *d.d.*

milkily, *zf.* **1.** bembeyaz, süt gibi, **2.** sütlüce, sütlü sütlü, **3.** aşırı uysallıkla, yumuşak başlılıkla.

milkiness, *is.* **1.** aklık, beyazlık, süt gibi olma, **2.** sütlülük, bol süt verme, **3.** aşırı uysallık, yumuşak başlılık.

milking machine, *is.* süt sağma makinesi. ***e.a.-*** *milker.*

milking stool, *is.* süt taburesi : oturacak yeri düz ve yarım daire şeklinde üç ayaklı iskemle.

milk leg, *is. patol.* filibit. ***e.a.-*** *white leg, phlegmasia dolens.*

milkmaid, *is.* sütçü, (çiftlikte süt sağan) kadın/kız.

milkman, *is.* sütçü.

milk of magnesia, *is.* magnezyum sütü, Mg(OH)2 : süt görünüşünde sulu magnezyum hidroksit. Mide asidini giderici ve müshil olarak kullanılır.

milk punch, *is.* sütlü içki : süt, alkollü içki, şeker vb. karışımı.

milk run, *is. argo* kolay/tehlikesiz uçuş. *The reconnaissance flight was a ~ ~ .*

milk shake, *is.* dondurmalı süt : dondurma ve şurupla karıştırılıp çalkalanmış süt.

milk sickness, *is. patol.* süt sancısı : bazı zehirli otları yiyen ineklerin sütlerini içenlerde görülen hastalık. ***e.a.*** *- tremble.*

milk snake, *is. zool.* boz yılan *(Lampropeltis doliata, L. triangulum)* : KD Amerika'da bulunan kurşunî esmer renkte, siyah kenarlı kahverengi benekleri olan, kurbağa, fare vb. ile beslenen, çok defa evlere giren zehirsiz yılan. **milk adder, spotted adder** *d.d.*

milksop, *is.* muhallebi çocuğu, lapacı, zayıf ve korkak tabiatlı çocuk/adam.

milk sugar, *is.* süt şekeri, laktoz. ***e.a.*** *- lactose.*

milk toast, *is.* sütlü ekmek kızartması : kızartılıp tereyağı sürülerek sıcak sütle yenilen ekmek.

milk-toast, *sf.&is.* **1.** son derece yumuşak/mülâyim, etkisiz (kimse), mızmız, **2.***bk.:* **milquetoast.**

milk tooth, *is., ç.* **milk teeth** süt dişi. **deciduous tooth** *d.d.*

milk train, *is. argo* sabah treni, sabahın erken saatinde işleyen banliyö treni.

milk vein, *is.* süt damarı.

milk vetch, *is. bot.* sütlü bakla *(Astragalus Glycyphyllos)* : keçilerin sütünü artırdığına inanılan baklagillerden bir ot.

milkweed, *is. bot.* **1.** sütlüce *(Asclepias syriaca)* : açık mor renkli salkım çiçekler açan, öz suyu sütümsü çeşitli ot ve fundalardan biri, **2.** sütleğen (otu), **3. ~ bug** *zool.* sütlüce böceği : *(Oncopeltus fasciatus)* : araştırma maksadıyla üretilen iri siyah, kırmızı benekli böcek, **4. ~ butterfly** *bk.:* **monarch.**

milk-white, *sf.* süt gibi beyaz.

milkwood, *is. bot.* sütlü ağaç : öz suyu süt gibi olan birkaç çeşit ağaç (Jamaika'da yetişen *Pseudomedia spuria* gibi).

milkwort, *is. bot.* **1.** süt otu *(Polygala)* : çeşitli renklerde güzel çiçekler açan ot ve fundalar. K Amerika'da yetişen türleri : **purple ~** : mor süt otu *(Polygala sanguinea),* **whorled ~** : kıvırcık süt otu *(Polygala verticillata).*

milky, *sf.* **milkier, milkiest** **1.** süt gibi, süte benzer, **2.** sütlü, sütle karışık. *I like my coffe ~.* **3.** ak, beyaz, süt gibi, beyazımsı, **4.** sütlü, sütü bol, bol süt veren, **5.** uysal, yumuşak başlı, halim, mazlum, alçak gönüllü, munis, çekingen, korkak, pısırık, ürkek, **6. ~ disease** : sütlü sayrılık: *Bacillus popillae ve B. lentimorbus* bakterilerinin Japon böceği larvalarında sebep olduğu hastalık. ***e.a.*** *- 3. white, whitish, 5. meek, tame, bland, spiritless, timorous.*

Milky Way, *is. astr.* Samanyolu, Samanuğrusu, Hacılar Yolu, Kehkeşan. **Galaxy** *d.d.*

mill, *is.&f.* **1.** fabrika, imalâthane, atölye. **cotton ~** : iplik/çırçır fabrikası, iplikhane. **food ~** : besin/gıda fabrikası. **paper ~** : kâğıt fabrikası. **saw ~** : hızar/kereste fabrikası. **steel ~** : çelikhane, çelik fabrikası. **~ building** : fabrika binası. **~ hand** : fabrika işçisi, **2.** değirmen. **flour ~** : un değirmeni/fabrikası. **water ~** : su değirmeni. **~ wheel** : değirmen çarkı. **wind ~** : yel değirmeni. **~ stream** : değirmen suyu, **3.** el değirmeni. **coffe ~** : kahve değirmeni, **4.** cendere, meyve/sebze suyu sıkma makinesi, **5.** darphane, **6.** haddehane, saç fabrikası, **7.** *argo* (otomobil, sandal vb.) motor(u), **8.***ABD* doların binde biri, 0.1 cent, **9.** (değirmende) öğütmek/çekmek, değirmenden geçirmek. *Some wheat will be ~ed before it is exported.* **10.** (Fabrikada) yapmak, imal etmek, **11.** (madenî para) basmak, (madenî para) kenarına tırtıklar yapmak. *A dime is ~ed. Silver coins with ~ed edge.* **12.** *argo* dövüşmek, dövmek, vurmak, yenmek, üstün gelmek, galebe çalmak, **13.** *gen.* **~ about/around** : (etrafta) dolaşmak, gezinmek, piyasa yapmak, (avare/başıboş/gayesiz) gezmek. *There were many people ~in around after the parade.* **14. through the ~** *k.d.* büyük zorluklara/müşkülâta maruz, *mec.* feleğin çemberi. **go through the ~** : büyük zorluklar atlatmak, feleğin çemberinden geçmek. **put through the ~** *k.d.* (a) denemek, sıkı bir denemeden geçirmek, sıkı sıkıya incelemek, (b) zorluklara/müşkülâta maruz bırakmak, anasından emdiğini burnundan getirmek, Hanya'yı Konya'yı öğretmek, dünyanın kaç bucak olduğunu göstermek. ***e.a.*** *- 1. factory, 9. grind, 10. manufacture, 12. fight, beat, strike, overcome.*

millable, *sf.* **1.** öğütülebilir, **2.** fabrikada yapılabilir, imal edilebilir.

millage, *is.* vergi oranı (dolar başına 0.1 cent olarak)

millboard, *is.* mukavva, (kitap ciltlemekte kullanılan) kalın karton.

milldam, *is.* değirmen barajı.

milled, *f.&sf.* **1.** *bk.:* **mill** *(geç.z.&sf.f.)*, **2.** öğütülmüş, öğünmüş (un), çekilmiş (kahve vb.), **3.** işlenmiş, **4.** çentikli, tırtıklı, tırtıllı, oluklu (para vb.).

millenarian, *sf.&is.* **1.** bininci, bin yıl+, kıyametten önce barış ve esenliğin hüküm süreceği farz olunan bin yıllık döneme ait, **2.** bu dönemin geleceğine inanan kimse, **3. ~ism = millennialism** : (a) kıyametten önceki bin yıllık barış ve esenlik dönemine inanış, (b) ideal topluma inanış.

millenary, *sf.&is., ç.* **-naries 1.** bin+, bin yıl+, bin yıllık, bin yıllık dönem, **2.** bininci yıl dönümü+, **3.** *bk.:* **millenarian**, **4.** *bk.:* **millenium.**

millenium, *is., ç.* **-niums, -nia 1.** bin yıl, bin yıllık, bin yıllık dönem, **2.** bininci yıl dönümü, **3. the ~** : Hz. İsa'nın yeryüzünde hüküm süreceği farz olunan bin yıllık barış ve esenlik dönemi, **4.** (gelecekteki) mutluluk ve doğruluk dönemi.

millepede, *is. bk.:* **millipede.**

millepore, *is. zool.* deniz danteli, bingöze *(Millipora).*

miller, *is.* **1.** değirmenci, **2.** öğütme makinesi, **3.** *zool.* pervane, tozkanatlı kelebek, **4. ~ index** : Miller belirteci : kristal yüzeyinin konum ve yönünü belirten üç tam sayıdan biri. ***e.a.- 2.*** *milling machine.*

millerite, *is.* **1.** milerit, doğal nikel sülfür : NiS. Altıgen biçiminde tunç renginde cevher, **2.** *b.h.* Millerci : Kıyametin 1843'te kopacağını ve İsa'nın tekrar dirileceğini ilân eden W. Miller'e inanan kimse.

miller's-thumb, *is. zool.* başparmak balığı *(Cottus gobio)* : başparmağa benzeyen küçük bir tatlı su balığı.

millesimal, *sf.&is.* binde bir (parça). ***e.a.-*** *thousandth*

millet, *is.* **1.** akdarı *(Setaria italica)*, **2.** darıya benzer ve hayvan yemi olarak yetiştirilen birkaç çeşit ot.

milli-, *ön ek* "binde bir". *ör.: millimeter, milligram.*

milliammeter, *is.* miliampermetre.

milliampere, *is. elekt.* miliamper, **mA**, 0.001 amper.

milliangstrom, *is.* miliangstrom, **mA°**, 0.001 angstrom.

milliard, *is. Brit.* milyar, bin milyon. ***e.a.-*** *billion.*

milliare, *is.* miliar, bir arın binde biri.

milliary, *sf.* **1.** mil+ : eski Roma mili+ (= 1000 adımlık), **2.** bir mil gösteren.

millibar, *is.* milibar, **mb** : hava basıncı birimi bar'ın binde biri veya 1000 din/cm^2.

millibarn, *is. fiz.* milibarn, **mb**, 0.001 barn.

millicurie, *is. fiz. kim.* miliküri, mCi, 0.001 küri.

millieme, *is.* miliyem, 0.001 Libya/Sudan/Mısır lirası.

millier, *is.* ton, 1000 kg. **tonneau** *d.d.*

milligram(me), *is.* miligram, mg, 0.001 gram.

millihenry, *is., ç.* **-ries/rys** *elekt.* milihanri, **mH/mh**, 0.001 Hanri.

millilambert, *is. fiz.* mililamber, **mL**, 0.001 lamber.

milliliter = millilitre, *is.* mililitre, **ml**, 0.001 litre.

millime, *is.* milim, Tunus parası, 0.001 dinar.

millimeter = millimetre, *is.* milimetre, **mm**, 0.001 m.

millimetric, *sf.* milimetrik.

millimho, *is., ç.* **-mhos** *elekt.* milimo, mmho, 0.001 mo, iletkenlik birimi.

millimicron, *is., ç.* **-crons/-cra** milimikron, 0.001 mikron, 10^{-7} cm.

millimole, *is.* milimol, **mM**, 0.001 mol.

milline, *is.* **1.** milin : gazetenin bir milyon nüshasında çıkan bir sütun genişliğinde bir satırlık ilân, **2. ~ rate** *d.d.* böyle bir ilânın ücreti.

milliner, *is.* kadın şapkacısı.

millinery, *is.* **1.** kadın şapkacılığı, **2.** kadın şapkaları.

milling, *is.* **1.** öğütme, (kahve vb.) çekme, **2.** değirmencilik, **3.** (madenî para kenarındaki) tırtıl/tırtık/çentik, **4. ~ machine** : freze makinesi.

milliohm, *is. elekt.* miliom, 0.001 om (direnç birimi).

million, *is., ç.* **-lions** (veya bir sayıdan sonra: **-lion**) **1.** milyon, bin kere bin, **2.** milyonu gösteren rakam/simge : 1,000,000 veya **M**, **3.** sonsuz, sayısız, pek çok. *a ~ things to do.* **Thanks a ~** : Sonsuz teşekkürler. **4. the ~s** : toplum, halk, ahali, **5. ~s** : milyonlar, 1,000,000 ile 999,999,999 arasındaki bütün sayılar, **6. in a ~** : eşsiz, (dünyada) eşi bulunmaz/bir tane. **She thinks her husband is a man in a ~** : Kocasının dünyada eşi bulunmaz sanıyor. **She is one in a ~** : Dünyada bir tanedir/eşsizdir. **7. a/one chance in a ~** : milyonda bir ihtimal, çok zayıf ihtimal, **8. in a ~ year** : asla, kat'iyen, dünyada, kıyamet kopsa, yer yerinden oynasa. **I will not do it in a ~ year** : Dünyada yapmam. **9. to feel like a ~ (dollars)** : son derece mutlu hissetmek, büyük bir huzur ve saadet içinde olmak, **10. make a ~ (dollars)** : milyoner olmak, milyonlar kazanmak.

millionaire = millionnaire, *is.* **1.** milyoner, serveti bir milyon vaya daha fazla (para birimi) olan kimse, **2.** çok zengin kimse, **3. ~ss** : kadın milyoner.

millionth, *sf.&is.* **1.** milyonuncu, **2.** milyonda bir.

millipede, *is. zool.* kırkayak *(Diplopoda). e.a.- milleped(e), milliped.*

milliradian, *is.* miliradyan, 0.001 radyan (açı ölçüsü).

millirem, *is.* milirem, 0.001 rem.

milliroentgen, *is.* miliröntgen, 0.001 röntgen (ışınım birimi).

millisecond, *is.* milisaniye, **msec**, 0.001 saniye.

millisiemens, *is. elekt.* milisimens, **mS**, 0.001 simens (iletkenlik birimi).

millivolt, *is. elekt.* milivolt, **mV, mv**, 0.001 volt (gerilim birimi).

milliwatt, *is. elekt.* milivat, **mW, mw**, 0.001 vat (güç birimi).

millpond, *is.* **1.** değirmen havuzu, **2. like a ~ = as calm as a ~** : çok sakin/durgun, çarşaf gibi (deniz).

millrace, *is.* **1.** değirmen oluğu/arkı, değirmen deresi, suyu değirmen çarkına ileten oluk/kanal, **2.** değirmen suyu, değirmeni döndüren su akıntısı.

mill-rind, *is.* değirmen taşı desteği : değirmenin üst taşının demir desteği.

millrun, *is.* **1.** *bk.:* **millrace**, **2.** öğütülerek zenginlik derecesi tespit edilmiş cevher, **3.** kereste fabrikasının piyasaya çıkardığı satılabilir mal, herhangi bir fabrikanın üretimi/ürettiği mal.

mill-run, *sf. bk.:* **run-of-the-mill.**

Mills bomb = Mills grenade, *is.* (yüksek patlama kuvvetli) el bombası.

millstone, *is.* **1.** değirmen taşı, **2.** (hissî, malî, vb.) engel, yük, ayak bağı. **a ~ round one's neck** : yük, köstek, ayak bağı, insanın hayatta başarılı olmasını engelleyen şey. *His lazy son, who refuses to do any work, is a ~ round his neck.* **3.** ezici şey. **be between the upper and nether ~** : örs ile çekiç arasında kalmak, ezilmek, iki ateş arasında kalmak, **4.** baş belâsı.

millstream, *is.* değirmen suyu akıntısı.

mill wheel, *is.* değirmen çarkı, su çarkı/türbini.

millwork = mill work, *is.* **1.** fabrika halısı, **2.** fabrika işi, fabrikada yapılan iş, **3.** fabrika işi doğrama, hazır pervaz, kafes, kapı, pencere vb.

millwright, *is.* **1.** makineci, makine ustası, montör, fabrika makinelerini tasarlayan/yapan/monte eden kimse, **2.** fabrika makineleri tamircisi.

milord, *is.* Lord cenapları, beyzadem (İngiliz asilzadelerine hitapta kullanılır).

milpa, *is.* **1.** (Meksika ve Orta Amerika'da) mısır tarlası, **2.** ormandan tarlaya çevrilip birkaç mevsim ekildikten sonra terk edilen arazi, **3.** mısır (bitkisi).

milquetoast = milktoast, *is.* çekingen pısırık, korkak, sümsük.

milreis, *is., ç.* **-reis** **1.** *esk.* Brezilya gümüş lirası, 1000 reis (1942'den beri kullanılmıyor), **2.** *esk.* Portekiz altın lirası, 1000 reis (1910' dan beri kullanılmıyor).

milt, *is.&f.* **1.** erkek balığın menisi, **2.** balığın erkeklik organı, **3.** *esk. bk.:* **spleen**, **4.** (balığın menisi ile balık yumurtasını) aşılamak/döllemek.

milter, *is.* (üreme mevsiminde) erkek balık.

mim, *sf. Brit.- k.d.* **1.** mütevazi, alçak gönüllü, **2.** ciddî, ağırbaşlı. *e.a.- 1. modest, 2. demure.*

mimbar, *is.* (camilerde) minber.

mime, *is.&f.* **mimed, miming 1.** pandomima, sözsüz oyun, el/yüz/vücut hareketleriyle taklit sanatı, **2.** taklitçi, mukallit, pandomimacı, **3.** (Roma/Yunan) orta oyunu, fars, **4.** orta oyuncusu, **5.** *bk.:* **mimic** (1&4), **6.** palyaço, soytarı, komediyen, **7.** taklit yapmak, taklit yaparak güldürmek, **8. mimer** : taklitçi, mukallit, soytarı, palyaço, orta oyuncusu. ***e.a.-1.*** *pantomime,* ***6.*** *clown, jester, comedian.*

mimeo, *is.&f. k.d. bk.:* **mimeograph.**

mimeograph, *is.&f.* **1.** mumlu teksir makinesi, **2.** mumlu kâğıtla teksir etmek.

mimesis, *is.* **1.** *söz.s.* taklit, öykünme, yansılama, **2.** *biy.* benzeme, renk ve biçimine girme, **3.** *zool. bk.:* **mimicry**. ***e.a.- 1&2.*** *imitation.*

mimetic, *sf.* **1.** taklit+, öykünsel, öykünücü, öykünme+, **2.** taklitçi, taklit, yapma, sahici olmayan, aldatıcı, **3.** benzer, çevreye uyan, göz boyayıcı, gizleyici. ~ *coloring of a butterfly.* **5. ~ally** : taklit suretiyle, öykünerek, çevreye benzeyerek, aldatıcı bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *imitative.*

mimetite, *is.* mimetit, kurşun klor arsenat : Pb5As5O12Cl.

mimic, *sf.&is.&f.* **1.** öykünmek, taklit etmek, (alay/eğlendirme maksadıyla) taklidini yapmak. *The boy made all his friends laugh by ~ing the teacher's slow and solemn way of speaking.* **2.** kopye etmek, körü körüne/düşünmeden taklit etmek. *A parrot can ~ a person's voice.* **3.** benze(t)mek, benzerini yapmak, tıpkı ... gibi yapmak/görünmek. *Some insects ~ leaves.* **4.** taklitçi, mukallit, başkalarını taklit ederek halkı güldüren kimse, **5.** taklit, kopye, öykünme, **6.** orta oyuncusu, komediyen, palyaço, soytarı, **7.** benzeme, renk ve biçimine girme, **8. ~al** *esk.* taklit, öykünme, **9. ~ally** : taklit suretiyle, taklidini yaparak, öykünerek, **10. ~ker** : taklitçi, taklit eden, mukallit. ***e.a.- 1.*** *imitate, ridicule (by imitating),* ***2.*** *ape, copy,* ***3.*** *simulate.*

mimicry, *is., ç.* **-ries 1.** taklitçilik, öykünme, **2.** *zool.* benzeme, (biçimi/rengi) çevreye uyma, hayvanların düşmanlarından korunmak için renk/şekil bakımından çevreye uymaları.

Mimir, *is.* (İskandinav mitolojisinde) deniz tanrısı.

mimosa, *is. bot.* mimoza, küstüm otu *(Mimosa pudica).*

mimosaceous, *sf. bot.* küstüm otugillerden, mimoza/küstümotu familyasına mensup.

min. = **1.** mineralogical, **2.** mineralogy, **3.** minim, **4.** minimum, **5.** mining, **6.** minor, **7.** minute(s).

mina, *is., ç.* **-nae/-nas** (eski Mısır/Yunan) ağırlık birimi (1/60 talent veya 100 drachmas).

minable = mineable, *is.* kazılıp çıkarılabilir, (maden) işletilebilir.

minacious, *sf.* **1.** tehditkâr, tehdit eden, **2. ~ly** : tehdit edercesine, **3. ~ness = minacity** : tehditkârlık. ***e.a.-1.*** *threatening, menacing.*

minaret, *is. T.* minare. **~ed** : minareli.

minatorial = minatory, *sf.* **1.** tehditkâr, tehdit edici, korkutucu, **2. minatorially = minatorily** : tehdit edercesine, tehditkâr bir surette, tehdit yolu ile, korkutarak. ***e.a.- 1.*** *threatening, menacing.*

mince, *is.&f.* **minced, mincing 1.** (a) kıymak, kıyma yapmak, ince ince doğramak. **~d meat** : kıyma (et). (b) kıyma, ince ince kıyılmış/doğranmış şey, **2.** ufaltmak, inceltmek, küçük parçalara ayırmak, **3.** küçültmek, küçük/önemsiz göstermek, **4.** kibar/nazik konuşmak, **5.** (sözü) yumuşatmak, mülâyim bir lisan kullanmak, tatlı dille hitap etmek. *The judge addressed the jury bluntly, without mincing the words.* **6.** vakarla yürümek/hareket etmek, vakur davranmak, vakarlı bir eda takınarak kısa adımlarla dimdik yürümek, **7.** yapmacık/câli bir nezaketle konuşmak/hareket etmek, **8. not to ~ matters = not to ~ one's words** : sözünü esirgememek, açıkça/dobra dobra konuşmak. **He does not ~ matters/his words** : Sözünü sakınmaz, dobra dobra konuşur. **He didn't ~ matters with me** : Yüzüme karşı/açıkça /çekinmeden söyledi. **Not to ~ matters she just wasn't good** : Açıkçası (sözün kısası) onda aranan liyakat yoktu. **9. without mincing matters** : açıkça, dobra dobra, (sözünü) sakınmadan, pervasız.

mincemeat, *is.* **1.** kıyma, **2.** ince doğranmış elma, üzüm vb. karışımı (baharat eklenerek hamur tatlılarına konur. Bazan et de ilâve edilir.) **3. make ~ of s.o.** : pestilini çıkarmak, tarumar/paramparça etmek. *Our team made ~ of the rest of the league.*

mince pie, *is.* etli/kıymalı pide, lâhmacun.

mincer, *is.* **1.** kıyan, kıyma yapan, ince ince doğrayan, **2.** kıyma makinesi.

mincing, *sf.* **1.** aşırı nazik (söz, tavır vb.), **2.** çıtkırıldım, yapmacıklı. *an affected, ~ young girl.* **3. take ~ steps** : vakur/küçük adımlarla yürümek, **4. ~ly** : aşırı /yapmacık bir nezaketle, çıtkırıldım tavırlarla.

mind[1], *is.* **1.** us, akıl. **to lose one's ~** : delirmek, aklını kaybetmek. **sound ~** : sağduyu, akliselim. **of unsound ~** : aklı noksan, akılsız, aklını kaçırmış. **Her ~ is filled with dreams of becoming a great actress** : Büyük bir artist olmayı aklına koymuştu. **to be in one's right ~** : aklı başında olmak. **to be out of one's (right) ~** : aklı başında olmamak, aklını kaçırmak, çıldırmak, akılsızlık etmek, akılsızca davranmak. **You must be out of your ~** : Sen aklını kaçırmışsın/çıldırmışsın! **He went out of his ~** : Delirdi/çıldırdı/aklını kaçırdı. **I can't get it out of my ~** : Bir türlü aklımdan çıkmıyor/unutamıyorum. **2.** an, zihin, dimağ, beyin, kafa. **In one's ~'s eye** : kafasında, zihninde, muhayyilesinde. **His ~ went blank** : Kafası durdu/beyni işlemez oldu. **I'm not clear in my own ~ about it** : Onu anlamıyorum/ne olduğunu açıkça göremiyorum. **Bring one's ~ to bear sth.** : Zihnini/kafasını bir konuya vermek (Dikkatini bir şey üzerinde toplamak). **Get it into your ~ that...** : Şunu unutma (iyice kafana koy) ki... **3.** anlak, zekâ, kafa. **He has the ~ for such work** : Bu işlerden anlar/bu gibi işleri kafası alır/bu işlere aklı yatar. **4.** deha, dâhi, üstün insan, büyük zekâ sahibi kimse. *He is one of the great ~s of our time. He was a very sharp ~ . The best ~s (= the cleverest people) in the country are trying to find a way out of its difficulties.* **5.** bilinç, şuur, **6.** fikir, düşünce, karar, tasavvur. **to change one's ~** : fikrini/kararını değiştirmek, kararından caymak. **They were of one ~** : Aynı fikirde idiler. **I'm still of the same ~** : Hâlâ aynı fikirdeyim/kararımı değiştirmedim. **What's on your ~ ?** Fikrin nedir? Ne düşünüyorsun? **It was in my ~ to go and see him** : Gidip onu görmeyi tasarlıyordum. **Nothing was further from my ~ than going to see her** : Gidip onu görmeyi asla düşünmüyordum (Onu ziyaret etmek aklımın köşesinden bile geçmiyordu). **7.** istek, niyet, arzu, meram, maksat, murat. **to have a ~ to leave** : gitmek arzusunda olmak. **You can do it if you have a ~** : İstersen(iz) yapabilirsin(iz). **I have no ~ to offend him** : Onu gücendirmek istemedim = Maksadım onu gücendirmek değildi. **I've a good ~ to do it** : Onu yapmayı çok istiyorum. **Have you (got) anything particular in ~ ?** Özellikle arzu ettiğiniz bir şey var mı? **with one ~** : (a) tek maksatla, (b) arzu/düşünce birliği ile. **be in two ~s = be of many ~s about (doing) sth** : bir türlü karar verememek, (iki/birçok düşünce arasında) bocalamak/tereddüt etmek, ikircikli/mütereddit olmak, **8.** ruh, maneviyat, manevî varlık, **9.** algı, idrak. **Within the ~ of man** : İnsanın algılayabildiği, **10.** bellek, hafıza (kuvveti), hatır(a). **Former days were called to ~** : Geçmiş günler hatıra gelmişti. **Keep the rules in ~** : Kuralları belle/öğren/hatırda tut. **I'll bear you in ~** : Seni unutmayacağım/hatırlayacağım. **bring/call sth to ~** : bir şeyi hatırlatmak. **It came (in) to my ~ that** : Aklıma ... geldi/Hatırladığıma göre... **It went quite (right/clean) out of my ~** : Tamamen unuttum. **11.** dikkat, düşünce, düşünce tarzı. **To keep one's ~ on a subject = to give one's ~ to sth** : Dikkatini/düşüncesini bir konu üzerinde toplamak. *He can't keep his ~ on his work = He can't give his whole ~ to his work.* **to let one's ~ wander** : dikkati dağılmak, **12.** (Katoliklerde) ölü için yapılan anma ayini, **13.** (Hristiyanlarda) ruh, can, **14. a piece of one's ~** *k.d.* azar, tevbih, kızgınlığın/öfkenin açıkça ifadesi, açıkça tasvip etmeme/karşı gelme. **give s.o. a piece of one's ~ = tell s.o. one's ~** : (birisine) ağzına geleni söylemek, iyice veriştirmek, adamakıllı haşlamak, azarlamak/paylamak, **15. bear/keep in ~** : hatırında/aklında tutmak, hatırlamak, unutmamak. *Bear in ~ that tomorrow is a holiday.* **16. be of one ~ = be of the same ~** : (a) aynı fikirde/hemfikir olmak, uyuşmak, anlaşmak, (b) fikrinden dönmemek, sebat etmek. **17. blow one's ~** : (a) esrar etkisiyle kendinden geçmek, (b) deli etmek, şaşkına çevirmek, **18. call to ~** : aklına gelmek/getirmek, hatırla(t)mak, **19. have a good ~ to** : kuvvetli arzu/temayül duymak, mütemayil olmak. **I have a good/half ~ to** : şeytan diyor ki... **20. have a ~ of (one's) own** : ne istediğini bilmek, kararlı/azimli olmak, **21. have a ~ to** : niyetlenmek, niyet/arzu etmek. *I have a ~ to watch TV tonight.* **22. have a half ~** : biraz istekli/niyetli olmak, **23. in ~** : (a) aklında, fikrinde, düşüncesinde, zihninde, hatırında. **have in ~** :

(a) hatırlamak, (b) düşünmek, tasarlamak, (c) niyetlenmek, tasavvur etmek, plânlamak. (b) niyet, tasavvur, **24. know one's own ~** : direnmek, azmetmek, kararından dönmemek, ne istediğini bilmek, kendini bilmek, **25. make up one's ~** : karar vermek, **26. on one's ~** : aklında, kafasında, hatırında, düşüncesinde, **27. out of one's ~** : (a) deli, kaçık, (b) (tamamen) unutulmuş. **Out of sight, out of ~** : Gözden uzak olan gönülden de uzak olur. **28. presence of ~** : (tehlike anında) çabuk karar verme/iyi ve salim düşünme yeteneği, soğukkanlılık, **29. to one's ~** : (birisinin) fikrince, düşüncesine göre. **to my ~** : bence, benim fikrimce, bana sorarsanız, **30. pass out of ~** : unutulmak, **31. put in ~** : hatırlatmak. **Put me in ~ of tomorrow** : Yarın bana hatırlat. **He puts me in ~ of his father** : Babasını andırıyor/hatırlatıyor. **32. set one's ~ (on sth.)** : (bir şeyi) aklına koymak, çok arzu etmek, **33. set sb's ~ at rest** : birisinin endişelerini gidermek, gönlünü ferahlatmak, **34. speak one's ~** : düşündüğünü açıkça/çekinmeden söylemek, **35. take one's ~ off** : düşüncelerini (hoş olmayan bir şeyden) uzaklaştırmak, aklından çıkartmak, unutmak, **36. state of ~** : ruh durumu, haletiruhiye. **mind's eye** : muhayyile, **37. take it into one's ~ (to do sth.)** : (bir şey yapmak) aklına esmek, **38. take s.o.'s ~ off his troubles** : dertlerini unutturmak, **39. time out of ~** : öteden beri, eskiden beri, ezelden beri, oldum olasıya, **40. weight off s.o.'s ~** : ferahlık. **That's a weight off my ~** : İçim ferahladı = Yüreğime su serpildi. ***e.a.- 1.*** *reason, intellect, intelligence.*

mind2, *f.* **1.** dikkat etmek. dikkatli/uyanık/müteyakkız olmak. **~ the steps** : Dikkatli yürü/önüne bak! **~ yourself** ! Dikkat et! **~ out or you'll break it** : Dikkat etmezsen kırılır. **~ what you are about** : Ne yaptığına dikkat et. *He said to the little boy: "Mind! Don't go too near the edge of the cliff!"* **2.** uğraşmak, meşgul olmak, (işine) bakmak. **to ~ one's own business** : Kendi işine bakmak, kendi işiyle meşgul olmak. **~ your own business** ! Sen kendi işine bak (bana karışma)! **3.** bakmak, mukayyet olmak, ihtimam göstermek. **to ~ the children** : çocuklara bakmak/gözkulak olmak. **Who's ~ing the store?** Dükkâna kim bakıyor? **4.** kaygı çekmek, endişe etmek, üzülmek. **Don't ~ about your daughter, she'll be all right** : Kızın için üzülme, iyileşecek. **5.** rahatsız olmak, sakıncalı/mahzurlu görmek, (olumsuz veya soru cümlelerinde nezaket hitabı olarak) ...zararı olmak. **I don't ~** ! Bence mahzur yok/bence hava hoş/umurumda değil/aldırmam. **I don't ~ your being late** : Geç kalmana bir şey demem. **Do you ~ = Would you ~** : Lütfen, müsaade eder misiniz? **Would you ~ handing me that book?** O kitabı lütfen bana verir misiniz? **Do you ~ if I go** : Gitmeme izin verir misiniz? **6.** önem/ehemmiyet vermek, kulak asmak, aldırmak, aldırış etmek, nazarıitibara almak. **I don't ~ what people say** : Elâlemin sözlerine aldırış etmem. **Don't ~ his bluntness** : Onun kabalığına aldırma/boş ver. **You mustn't ~ about their gossiping** : Onların dedikodusuna kulak asmamalısın. **7.** *k.d.* (a) farkına varmak, fark etmek, sezmek, *argo* çakmak, (b) hatırla-(t)mak, **8.** itaat etmek, sözünü dinlemek, boyun eğmek, saymak. *~ your father and mother.* **9.** (emir olarak) dikkat etmek, anlamak, görmek, müşahede etmek. **~ what I say** : Söylediklerime dikkat et! **~ now, I want you home by twelve** : Saat 12'de evde olacaksın, anladın mı? **~ out** ! Dikkat! önüne/etrafına bak! **~ out of way** ! Yol verin! Savulun! **10.** karşı çıkmak, itiraz etmek, gücenmek, darılmak. **If you ~ me/my saying so** : Sözlerime gücenmezseniz/hatırınız kalmasın ama. **I shouldn't ~ a glass of cold water** : Susadım, bir bardak soğuk su içsem iyi olur (bir bardak suya hiç itirazım yok). **"A cup of coffe?""I don't ~!"** "Kahve arzu eder misiniz?" "Memnuniyetle (hiç itirazım yok, memnun olurum)", **11. ~ you** : (a) unutma(yınız) ki. *"Erol has been very bad-tempered this week." "Yes, but ~ you, he's been rather ill recently."* (b) buna rağmen, öyle olsa bile, yine de. **She's a very nice girl, ~ you, but I wouldn't want to marry her** : Çok iyi bir kız, ama yine de onunla evlenmek istemem. (c) öyle olmasına öyle, orası muhakkak ama, **12. never ~** : (a) üzülme, aldırma, boş ver, tasalanma, elem çekme. **Never ~ what he says** : Sen onun sözlerine aldırma/boş ver! *When he lost his watch, his father said : "Never ~; I'll buy you another one."* (b) zararı/önemi yok, önemli değil, adam sen de. **Never ~ the expense** :

Masrafın önemi yok! *It is raining, but never ~, I'll come over to see you.* (c) ... şöyle dursun/bir yana, o da bir şey mi? **With this knee injury, I can't walk, never ~ run** : Dizimin yarasından koşmak şöyle dursun, yürüyemiyorum bile. **13. never you ~** *k.d.* sen karışma, sana ne, seni ilgilendirmez, sen kendi işine bak. *"Who's that letter from?" "Never you ~!"* **14. ~ one's language/tongue** : sözlerine dikkat etmek, kibar konuşmak. **~ your tongue** : Kibar konuş (ağzından çıkanı kulağın işitsin). **15. ~ one's manners** : terbiyeli/nazik olmak, **16. ~ your P's and Q's** : uslu/terbiyeli/kibar ol, terbiyeni takın, sözlerine/hareketlerine dikkat et. ***e.a.- 7. (a) perceive, be aware of, (b) remind, remember, 8. obey.***

mind-altering, *sf.* us bozucu, zihni karıştıran, bilinci etkileyen. *a ~ drug.*

mind-bender, *is. argo* **1.** sanrı uyandıran uyuşturucu madde, **2.** bu maddeyi kullanan kimse, **3.** şaşırtıcı şey, **4.** başkalarının aklını çelen kimse.

mind-bending, *is. argo* **1.** sanrılayıcı, sanrı uyandırıcı, zihni bulandırıcı, **2.** bunaltıcı, şaşırtıcı, anlaşılmaz, karışık, muğlâk.

mind-blowing, *sf.&is. argo* **1.** şaşırtıcı, hayret uyandırıcı, sersemletici, müthiş, **2.** sanrılayıcı, sanrı uyandırıcı, **3.** sanrılama, sanrı uyandırıcı ilâç alma.

mind-bogging, *sf. argo* **1.** şaşırtıcı, anlaşılmaz, karışık, muğlâk, **2.** müthiş, korkunç, dehşet uyandırıcı, ezici, kahredici. ***e.a.- 1. confusing, incomprehensible, 2. shocking, overwhelming, surprising.***

minded, *sf.* **1.** ...görüşlü/fikirli/niyetli/kararlı. **strong-~** : sabit kararlı, kararından dönmez. **evil-~** : kötü niyetli, **2.** ...eğilimli, -e yönelik/mütemayil, gönüllü, gönlü yatmış, niyetli, istekli, zihni ... ile meşgul. **~ to do sth.** : bir şeyi yapmaya istekli/gönüllü. **If you are so ~** : Gönlünüz öyle istiyorsa. **business - ~** : hep işini düşünen, **3.** -e önem veren. **He's becoming very ecology- ~** : Çevre sorunlarına çok önem verir oldu. **4. absent- ~** : unutkan. **bloody- ~** : hunhar, cani, zalim. **broad- ~** : geniş düşünceli, müsamahakâr. **high- ~** *esk.* mağrur, kendini beğenmiş. **narrow- ~** : dar kafalı, dar düşünceli, mutaassıp. **single - ~** : sabit fikirli, tek bir fikre saplanmış.

minder, *is.* **1.** bakıcı, bakan, dikkat ve ihtimam gösteren kimse, **2.** *Brit.* bakılmak için birisine emanet edilmiş çocuk.

mind-expanding, *sf. bk.:* **psychedelic.**

mindful, *sf.* **1.** *gen.* **~ of** : uyanık, müteyakkız, dikkatli, dikkat/itina/ihtimam gösteren, düşünceli, **2.** unutmaz, hatırlar, **3. ~ly** : dikkatle, ihtimam ve itina ile, **4. ~ness** : dikkatlilik, ihtimam, itina. ***e.a.- 1. aware, heedful, careful.***

mindless, *sf.* **1.** akılsız, düşüncesiz, kafasız, **2.** dikkatsiz, itinasız, savruk, unutkan, **3.** insanüstü, insan kontrolünün dışında. *Man has always been in fear of the ~ forces of nature.* **4. ~ly** : akılsızca, düşüncesizce, dikkatsizce, düşünmeden, unutarak, hiçe sayarak, **5. ~ness** : akılsızlık, düşüncesizlik, kafasızlık, dikkatsizlik, itinasızlık, savrukluk, unutkanlık. ***e.a.-1. senseless, stupid, unintelligent, 2. careless, inattentive, heedless, unmidful.***

mind reader, *is.* kâhin, başkasının aklından geçenleri okuyan/bilen/keşfeden kimse.

mind reading, *is.* kehanet, başkasının aklından geçenleri okuma/bilme/keşfetme, düşünceleri okuma.

mind-set, *is.* **1.** niyet, eğilim, istek, temayül, **2.** mizaç, tabiat, istidat. ***e.a.- 1. intention, inclination, 2. disposition, mood.***

mind's eye, *is.* muhayyile, hayal gücü. ***e.a.- imagination.***

mine[1], *zm.* **1.** benim. **It's ~** : O benimdir. *The yellow sweater is ~.* **He is an old friend of ~** : O benim eski bir arkadaşımdır. **2.** benimki. **Is this book yours or ~** ? Bu kitap seninki mi, yoksa benimki mi? **3.** (eskiden sesli harfle veya sessiz h ile başlayan kelimeler önünde **my** yerine kullanılırdı): ***mine eyes* = my eyes. *mine enemy* = my enemy. *mine heart* = my heart.**

mine[2], *is.&f.* **mined, mining 1.** maden ocağı. *Coal ~. gold ~.* **2.** maden (yatağı/cevheri). **3.** kaynak, memba, hazine. *a ~ of information.* **4.** *As.* (a) (düşman tahkimatı altına açılan) lâğım, dehliz, tünel, (b) mayın, sabit torpil. **to lay ~** : mayın döşemek. *The truck was destroyed by a buried ~.* **to clear a beach of ~s** : mayından temizlemek, mayın taramak. **~ detector** : mayın bulucu, **5.** *bot.* bazı böceklerin yapraklarda açtıkları delik, **6.** (maden ocağı) kazmak, maden tüneli açmak. **~ for coal/gold** : Kazarak kömür/

altın aramak, **7.** (yer altından) maden çıkarmak. *Gold is ~d from deep underground.* **8.** tünel/yer altı geçidi açmak. *~ the enemy's trenches/forts.* **9.** mayın döşemek/dökmek. *~ the entrance of a harbour.* **10.** mayınlamak, mayınla tahrip etmek/patlatmak. *The cruiser was ~d and sank in five minutes.* **11.** (belirli bir maksat/araştırma için) değerli bilgi/belge elde etmek, değerli bir kaynak keşfetmek, **12.** baltalamak, sabote etmek, gizli tertiplerle başarısızlığa uğratmak, **13. ~able = minable** : kazılıp çıkarılabilir, işletilebilir (maden). ***e.a.- 6.*** *dig,* ***7.*** *extract,* ***8.*** *burrow,* ***12.*** *undermine.*

minefield, *is.* **1.** *As.- den. kuv.* mayın tarlası, **2.** gizli tehlikelerle dolu şey.

minelayer, *is.* mayın gemisi, mayın döken gemi.

miner, *is.* **1.** madenci, maden işçisi, **2.** *esk.* mayıncı, askerî mayınları döşeyen veya çıkaran kimse, **3.** lâğım kazan asker, **4.** tırtılları yaprak kemiren zararlı bir böcek, **5. sappers and ~s** : askerî mühendisler, lâğımcılar.

mineral, *is.&sf.* **1.** maden, mineral, **2.** maden filizi/cevheri, **3.** madensel/madenî (organik olmayan) (madde), **4.** madenli, maden içeren, **5. ~ kingdom** : mineraller, madenler, maden cevherleri, madensel maddeler, **6. ~ oil** : madenî yağ, **7. ~ pitch** : asfalt, **8. ~ spirits** : petrol ruhu : yağlı boya ve vernikleri sulandırmaya yarayan damıtılmış petrol, **9. ~ spring** : maden suyu kaynağı, **10. ~ tar = maltha** : madenî katran, **11. ~ water** : maden suyu, **12. ~ waters** *Brit.* gazoz, maden suyu sodası, sun'î olarak lezzet ve rayiha verilmiş içecek madde, **13. ~ wax** *bk.:* **ozocerite**, **14. ~ wool = rock wool** : amyant, ak asbest, **15. ~s** : *Brit.* maden suyu.

mineralise, *Brit. bk.:* **mineralize.**

mineralize, *f.* **-ized, -izing 1.** mineralleştirmek, bir madenî mineral haline getirmek, **2.** taşlaştırmak, **3.** mineralle kaplatmak, **4.** mineralleri toplamak/incelemek, **5. mineralization** : mineralleştirme, mineralle kaplama, **6. mineralizer** : (a) mineralleyici : bir madenle birleşince filiz oluşturan madde, (b) kristalleştirici : kayaların yeniden kristalleşmesini hızlandıran madde. ***e.a.- 1-4*** *mineralogize.*

mineralogy, *is.* **1.** mineral bilimi, mineraloji, maden cevherleri bilimi, **2. mineralogic(al)** : mineral bilimsel, **3. mineralogically** : mineral bilimi olarak, mineral bilimi yöntemleriyle, **4. mineralogist** : mineral bilimi uzmanı.

Minerva, *is.* (eski Roma) akıl/hikmet/sanat tanrıçası.

minestrone, *is.* etli sebze çorbası : İtalyan usulü et veya tavuk, sebze ve ufak makarna ile yapılmış koyu bir çorba.

minesweeper, *is.* mayın tarayıcı.

minesweeping, *is.* mayın tarama.

mingle, *f.* **-gled, -gling 1.** karış(tır)mak, birbirine kat(ıl)mak/karış(tır)mak. *Tunca and Meriç rivers join and ~ their waters near Edirne. The truth ~d with falsehood.* **2.** birleş(tir)mek, bir araya gelmek/getirmek, **3.** ortaklık kurmak, şirket teşkil etmek, **4.** iştirak etmek, katılmak, **5. ~ment** : karışma, katılma, birleşma, **6. mingler** : karış(tır)an, birbirine katan, birleş(tir)en. ***e.a.-1.*** *mix, blend,* ***2.*** *unite, join, conjoin,* ***3.*** *associate,* ***4.*** *participate.*

ming tree, *is.* bodur ağaç, sun'î olarak bodurlaştırılmış ağaç.

mingy, *sf. Brit.- k.d.* hasis, pinti, cimri. *a ~ fellow.* ***e.a.-*** *mean, stingy.*

mini-, *ön ek* "mini, küçük, kısa, minnacık". *ör.: minicomputer, miniskirt, minitour.*

miniature, *is.&sf.* **1.** minyatür, bir şeyin çok küçük modeli/resmi. *In museum there is a ~ of the ship Victoria.* **2.** çok küçük resim, **3.** mini mini, minnacık, küçücük, küçültülmüş, **4.** 35 mm'lik film kullanan. **~ camera** : 35 mm'lik film kullanan/minyatür kamera. **~ photograhy** : 35 mm'lik filmle fotoğraf çekme, **5. in ~** : çok küçültülmüş, minyatür halinde, çok küçük ölçüde, **6. miniaturist** : minyatürcü, minyatür ressamı, **7. ~ golf** : minyatür golf.

miniaturize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** minyatürleştirmek, çok küçültmek. *to ~ the electronic equipment in a spacecraft.* **2.** çok küçük modelini yapmak, **3. miniaturization** : minyatürleştirme, çok küçültme, çok küçük modelini yapma.

minibike, *is.* küçük motosiklet.

minibus, *is., ç.* **-buses** minibüs, küçük otobüs.

Minicam , *is.* Minikam : taşınabilir TV kamerası (TV işaretlerini aynı zamanda mikrodalgalarla stüdyoya gönderir)

minicomputer, *is.* mini bilgisayar, mini kompüter.

Minié ball, *is.* Minié mermisi : dibi koni biçiminde olup ateş edilince genişleyen bir mermi (XIX. *yy.*).

minify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** azaltmak, ufaltmak, küçültmek, asgariye indirmek, **2.** önemsizleştirmek, önemini azaltmak, **3. minification** : azaltma, ufaltma, küçültme, önemsizleştirme. ***e.a.- 1.*** *lessen, minimize.*

minikin, *is.&sf. az geçer* çok küçük/narin/ufacık/minicik/minnacık (kimse/şey). ***e.a.-*** *delicate, dainty, mincing.*

minim, *is.&sf.* **1.** damla, minim : takriben bir sıvı damlasının hacmine eşit sıvı ölçüsü : 1/60 dram, ≈ 0.06 cm^3, **2.** *müz.* en kısa nota, yarım ton, **3.** zerre, en küçük miktar, **4.** çok küçük/önemsiz (şey).

minima, *ç. is. bk.:* **minimum.**

minimal, *sf.* **1.** en az, en aşağı, asgarî, en cüz'î, son derece az/seyrek. *On these cliffs vegetation is ~. The article claimed that the side effects of the drug were ~.* **2.** en küçük, son derece küçük/cüz'î, ufacık, minicik. *Fortunately, the storm only did ~ damage to the crops.* **3. ~ art** : sade sanat : gayrişahsî bir üslûpla işlenmiş geometrik şekillerden oluşan resim/heykel, **4. ~ pair** *gr.* en küçük çift : birbirinden farklı tek bir harfi olan farklı anlamlı kelime çifti. ***pin/bin, bet/bed*** gibi, **5. ~ism** *bk.:* **minimal art, 6. ~ist** : (a) sade sanatçı, (b) aza indirgeyici : siyasî kurumların güç, yetki ve etkilerini, birtakım amaçların gerçekleşmesini en az düzeyde tutma yanlısı, **7. ~ly** : son derece küçük olarak/çok az/cüz'î bir şekilde.

minimax, *is.* en küçük çıkaç/maksimum, maksimumların en küçüğü.

mumların en küçüğü. Oyun teorisinde en elverişsiz koşullar altında uğranılacak en büyük kayıpların en küçüğü.

minimise/minimisation/minimiser, *Brit.bk.:* **minimize/minimization/minimizer.**

minimize, *gl.f.* **-mized, mizing 1.** çok küçültmek/azaltmak/ufaltmak, en küçük değerine/asgariye indirmek, mümkün olan en küçük değerine indirgemek. *The polar explorers took every precaution to ~ the danger of their trip.* **2.** küçümsemek, küçük/önemsiz göstermek, önem vermemek, hafifsemek. *An ungrateful person ~s the help others have given him.* **3. minimizer** : çok küçülten/azaltan, en küçük değerine indiren, küçümseyen, önemsiz gösteren. ***e.a.-2.*** *decry, belitlle.* ***k.a.- 1-2.*** *maximize.*

minimum, *sf.&is., ç.* **-mums/-ma 1.** en az (miktar), en küçük (değer/derece vb.), en ufak, minimum, asgarî. *I need a ~ of 8 hours sleep a night.* **2.** (ölçülen/kaydedilen/ulaşılan değerlerin/sayıların) en küçüğü, **3.** *mat.* (a) ineç değeri, minimum, asgarî : bir işlevin belirli bir aralıkta aldığı değerlerin en küçüğü, (b) değişkenin tarif aralığında işlevi en küçük yapan değeri, **4. ~ wage** : asgarî ücret, taban ücreti, en az ücret, başlangıç ücreti.

mining, *is.* **1.** madencilik, maden çıkarma işlemi/sanayii, **2.** mayınlama, mayın döşeme/dökme, **3. ~ engineer** : maden mühendisi, **4. ~ engineering** : maden mühendisliği.

minion, *is.&sf.* **1.** dalkavuk, yaltakçı, yalayıcı, köle, peyk, **2.** gözde, nedime, **3.** küçük rütbeli memur. **the ~s of the law** : polis, zabıta memurları vb. **4.** *basım* yedi puntoluk matbaa harfi, **8.** *az kul.* narin, ince, ufak, minimini, minyon. ***e.a.- 2.*** *idol,* ***8.*** *dainty, delicate, fine.*

minipark, *is.* küçük park. ***e.a.-*** *pocket park.*

miniscule, *is. bk.:* **minuscule.**

miniseries = mini-series, *ç. is.* **1.** mini dizi, kısa dizi, kısa olaylar/sunuşlar dizisi, **2.** *TV* mini dizi : üç veya daha fazla kısımda ardışık günlerde gösterilen dizi film.

minish, *f. esk.* küçültmek, azaltmak, ufaltmak, en küçük değere indirmek. ***e.a.-*** *diminish, lessen.*

miniskirt, *is.* çok kısa etek(lik), mini etek. **~ed** : mini etekli, çok kısa etekli.

ministate, *is.* küçük devlet.

minister, *is.&f.* **1.** papaz, rahip, **2.** vaiz, **3.** bakan, vekil, nazır. **~ of Communications** : Ulaştırma Bakanı. **~ of Education** : Eğitim Bakanı. **~ of Finance** : Maliye Bakanı. **~ of Foreign Affairs** : Dışişleri Bakanı. **~ of Defense** : Savunma Bakanı. **~ of Health and Welfare** : Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı. **~ of Labor** :

Çalışma Bakanı. **Prime ~** : Başbakan. **~ without portfolio** : Devlet Bakanı, sandalyesiz nazır, **4. ~ plenipotentiary** *bk.:* **plenipotentiary, 5.** vekil, başkası adına iş yapan kimse/şey. *The storm which killed the murderer seemed the ~ of God's vengeance.* **6.** *esk.* hizmetçi, **7.** papazlık/rahiplik yapmak, **8. ~ to** : yardım/hizmet etmek, yardımda bulunmak. **~ to the sick** : hastaya bakmak, **9.** (rahat/huzur/mutluluk vb.) sağlamak. **~ to s.o.'s needs** : birinin ihtiyaçlarını sağlamak **10.** uygulamak, tatbik etmek, (ilâç vb.) vermek. ***e.a.-1.*** *clergyman, pastor,* ***5.*** *agent,* ***6.*** *servant,* ***10.*** *administer, apply.*

ministerial, *sf.* **1.** papazlık+, rahiplik+, **2.** bakanlık, vekâlet+. **~ duties** : bakanlık görevleri. **Some ~ changes are expected in the near future** : Yakın gelecekte bazı bakanlıkların değişmesi bekleniyor. **3.** yöneticilik+, vekillik+, **4.** orta elçilik+, **5.** yardımcı, aracı, katkısal, yardımda/katkıda bulunan, aracılık yapan, araç/gereç olarak kullanılan, **6. ~ist** : (İngiliz parlamentosunda) hükûmeti/bakanlığı tutan/destekleyen, **7. ~ly** : bakan olarak, bakanlıkça, bakanlık tarafından. ***e.a.-5.*** *instrumental, contributive.*

ministrant, *sf.&is.* **1.** yardım/hizmet eden (kimse), **2.** dinî hizmet gören/ayin yöneten (kimse).

ministration, *is.* **1.** yardım, hizmet, gayret, çaba, görev, hizmet/görev ifası. *All the ~s of the doctors and nurses couldn't save the sick child's life.* **2.** dinî hizmet, papaz tarafından toplumun dinî ihtiyaçlarının karşılanması, **3. ministrative** : yardım şeklinde, hizmet/ görev ile ilgili.

ministry, *is., ç.* **-ries 1.** papazlık, rahiplik, dinî hizmet/görev, **2.** papazlar, rahipler, din adamları, ruhban sınıfı, **3.** bakanlık, vekâlet (makamı/görevi/mevkii). **~ of Agriculture** : Tarım Bakanlığı. **~ of Commerce** : Ticaret Bakanlığı. **~ of Communications** : Ulaştırma Bakanlığı. **~ of Customs and Monopolies** : Gümrük ve Tekel Bakanlığı. **~ of Defense** : (Millî) Savunma Bakanlığı. **~ of Development and Housing** : İmar ve İskân Bakanlığı. **~ of Education** : Millî Eğitim Bakanlığı. **~ of Energy and Natural Resources** : Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı. **~ of Finance** : Maliye Bakanlığı. **~ of Foreign Affairs** : Dışişleri Bakanlığı. **~ of Forestry** : Orman Bakanlığı. **~ of Health and Welfare** : Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı. **~ of Industry and Technology** : Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. **~ of the Interior** : İçişleri Bakanlığı. **~ of Justice** : Adalet Bakanlığı. **~ of Labor** : Çalışma Bakanlığı. **~ of Public Works** : Bayındırlık Bakanlığı. **~ of Tourism** : Turizm ve Tanıtma Bakanlığı. **~ of Village Affairs** : Köy İşleri Bakanlığı. **~ of Youth and Sports** : Gençlik ve Spor Bakanlığı, **4.** Bakanlar Kurulu, kabine, hükûmet, **5.** Bakanlık (binası), **6.** bakanlık süresi, **7.** hizmet, yardım, muavenet, görev. ***e.a.- 2.*** *clergy,* ***7.*** *service, ministration.*

minisub, *is.* küçük denizaltı, araştırma denizaltısı.

minitrack, *is.* yörünge izleme : sun'î peykin yörüngesinin telemetre ile izlenmesi ve işaretlerinin kaydedilmesi.

minium, *is.* **1.** sülüğen, boya olarak kullanılan parlak kırmızı kurşun oksit : Pb3O4, **2.** parlak kırmızı, narçiçeği rengi, **3.** *esk. bk.:* **cinnabar.**

miniver, *is.* **1.** (Orta Çağlarda süs olarak elbise kenarına konulan) beyaz kürk şerit. *bk.:* **vair, 2.** beyaz kürk, özellikle resmî elbiselerde kullanılan kakum kürkü.

mink, *is., ç.* **minks/mink 1.** *zool.* vizon, Amerika vizonu, mink *(Mustela vison),* **2.** vizon kürkü, mink, **3.** vizon manto/etol.

minke whale, *is. zool.* mini balina *(Balaenoptera acutorostrata)* : sırtı koyu, karnı açık renkte küçük bir balina türü.

Minkowski universe = Minkowski world, *is.* dört boyutlu uzay : dördüncü boyut zamandır. Her olay bu uzayda bir nokta ile simgelenir.

Minn. = Minnesota.

minnesinger, *is.* (Orta Çağlarda) Alman halk ozanı/şarkıcısı. ***e.a.-*** *troubadour.*

minnow, *is., ç.* **-nows/-now** *zool.* **1.** golyan balığı *(Phoxinus phoxinus),* **2.** sazan, süslü havuz balığı gibi *Cyprinidae* familyasından herhangi küçük balık, **3.** küçük/mini balık.

Minoan, *is.&sf.* **1.** (Girit'te eski) Minos medeniyeti(ne ait) (M.Ö. 3000-1100), **2.** *esk.* Giritli.

minor, *sf.&is.&f.* **1.** küçük, ufak, daha küçük, küçükçe. **~ axis** : (elipste) küçük eksen. **a ~ fault** : küçük bir hata/kusur. **Asia ~** : Küçük Asya. *He left most of his money to his sons, his daughter received only a ~ share of his wealth.* **~ order** : (Katolik kilisesinde) küçük ruhban sınıfı. **~ party** : küçük parti, temsilci sayısı hükûmet politikasını etkilemeyecek kadar az olan parti, **2.** ikince derecede, tâli, önemsiz, küçük rütbeli (kimse). *The young actress was given a ~ part in the new play. a ~ composer/poet. a ~ wound.* **3.** ergin olmayan, rüştünü ispat etmemiş (kimse). *bk.:* **major. *Smith* ~** : küçük Smith, soyadları Smith olan iki kardeşin küçüğü, **4.** *müz.* minör, yarım derece pest sese ait. **~ key** : minör anahtarı. **~ mode** : minör skalası/anahtarı. **~ triad** : küçük üçlü, **5.** (a) azınlık+, azınlığa ait, (b) ergin olmayanlara ait, **6.** tâli/yardımcı ders, öğrencilerin tâli öğrenimi konuları (ile ilgili), **7.** *man.* **~ premise** *d.d.* küçük önerme, suğra. **~ term** : küçük terim, **8.** *ABD* (sporda) ikinci lig. **the ~s** : ikinci lig maçları. **~ league(r)** ikinci lig (oyuncusu), **9. ~ in** : (üniversitede) ikinci branş olarak almak. *He ~ed in French litterature.* ***e.a.-1&2.*** *smaller, secondary, petty, small, unimportant.* ***k.a.- 1&2.*** *major.*

minorca, *is.* minorka : leghorn'a benzeyen fakat daha iri bir tavuk cinsi.

minority, *sf.&is., ç.* **-ties 1.** azınlık, ekalliyet. *The ~ must often accept what the majority decides to do.* **be in the ~** : azınlıkta olmak/kalmak. **a ~ government** : azınlık hükûmeti. **~ leader** : azınlık lideri. **~ rights** : azınlık hakları. **be in a ~ of one** : (fikrinde) yalnız kalmak, **2. ~ group** *d.d.* azınlık grubu, (ırk/din/dil vb. bakımından) azınlıkta kalan toplum, **3.** çocukluk, sübyanlık, reşit/ergin olmama.

Minotaur, *is.* Minotor : gövdesi insan, başı boğa şeklinde tasarlanan hayalî canavar. Girit dehlizlerinde bulunduğu ve *Theseus* tarafından öldürülünceye kadar her sene yedi oğlan, yedi kız yediği rivayet edilir.

minster, *is. Brit.* **1.** manastıra bağlı kilise, manastır kilisesi, **2.** büyük kilise, katedral.

minstrel, *is.* **1.** (Orta Çağda) halk şairi, âşık, **2.** müzisyen, şarkıcı, şair, ozan, **3.** (eskiden) yüzünü siyaha boyayarak zenci şarkıları okuyan ve soytarılık eden oyuncu, **4. ~ show** : (yüzlerini siyaha boyayan oyuncuların oynadığı) orta oyunu, komedi. ***e.a.- 1.*** *gleeman, jongleur,* ***2.*** *musician, singer, poet.*

minstrelsy, *is.* **1.** (zenci taklidi) orta oyunu, **2.** bu oyunda söylenen şarkı, balad vb., **3.** orta oyunu trupu.

mint[1], *is.&sf.* **1.** *bot.* nane *(Mentha). bk.:* **peppermint, spearmint, 2.** nane familyasından herhangi bir bitki. **water ~** : su yarpuzu *(Mentha aquatica).* **wild ~** : yarpuz *(Mentha pulegium).* **3.** nane şekeri, **4.** nane+, naneli. **~ julep** : naneli buzlu viski. **~ sauce** : (kuzu etine konulan) nane salçası. **~ tea** : nane çayı, kaynatılıp içilen nane suyu.

mint[2], *is.&sf.* **1.** darphane, para basım evi. **coins fresh from ~** : darphaneden yeni çıkmış para. **Have a ~ of money** : para kesmek, çok parası olmak, **2.** *k.d.* büyük meblâğ (özellikle para). *She made a ~ when she sold her house.* **3.** fabrika, imalâthane, yapım evi, bir şeyin yapıldığı yer, **4.** yepyeni, kullanılmamış. *a ~ stamp.* **in ~ condition** : pırıl pırıl, gıcır gıcır, yepyeni, lekesiz, pürüzsüz, kusursuz. *an old car in ~ condition. a book in ~ condition.* **5. ~ mark** : darphane damgası, paralara vurulan resmî damga, **6. ~master** : darphane müdürü, **7. ~ par of exchange** : bir ülkenin para biriminin başka ülkenin cinsinden değeri.

mint[3], *gl.f.* **1.** para basmak, **2.** (yeni kelime) icat etmek/yaratmak/uydurmak. *The poet ~ed several words that can't be found in any dictionary.* ***e.a.- 2.*** *invent, originate, fabricate.*

mintage, *is.* **1.** para basma, **2.** (darphaneden çıkan) madenî para, basılan para, **3.** para basma ücreti/masrafı, **4.** paraya basılan marka/damga.

minter, *is.* **1.** para basan, **2.** (yeni kelime) icat eden/yaratan/uyduran.

mint-state, *sf.* (para/pul) yepyeni, pırıl pırıl, gıcır gıcır, hiç kullanılmamış.

minty, *sf.* **mintier, mintiest** naneli, nane kokulu/rayihalı.

minuend, *is.* çıkartılan, kendisinden başka bir sayı çıkarılan sayı. *bk.:* **subtrahend.**

minuet, *is.* **1.** menüet : üç tempolu eski bir ağır dans (XVII-XVIII. *yy.*), **2.** bu dansın müziği.

minus, *e.&is.&sf.* **1.** eksi, **~ sign** : eksi (çıkarma) işareti : (-). **10 ~ 6 is 4** : 10'dan 6 çıkarsa 4 kalır, **2.** -sı yok/noksan, -sız. **He is ~ his hat** : Şapkasız, şapkası yok. **a book ~ its title page** : başlık sayfası noksan bir kitap. **He came from the war ~ a leg** : Savaşta bir bacağını kaybetti. **3.** eksi, sıfırın altında. *The temperature was ~ 25 degrees.* **4.** negatif, eksi. *a ~ quantity.* **5. ~ sign** *d.d.:* eksi işareti, **6.** negatif sayı, **7.** kayıp, zarar, ziyan. **He calculated his gains and losses of money and the result was a ~** : Kazanç ve kayıplarını hesaplayınca zarar ettiğini anladı.

minuscule, *sf.&is.* **1.** çok küçük, mini mini, **2.** küçük harf, minüskül, **3.** küçük harfli el yazısı, **4.** küçük harfle yazılı, **5.** küçük, ufacık, önemsiz.

minute[1], *is.&f.* **-uted, -uting 1.** dakika, 60 saniye, saatin 1/60'ı (zaman ölçüsü), **2.** an, lâhza, kısa zaman. **He paused for a ~ to listen** : Bir an durup dinledi. **in a ~** : hemen, şimdi, bir dakikaya kadar. *I'll be ready in a ~.* **3.** (acele yazılmış) özet, muhtıra, not. *The minister read the report very carefully, and at the end wrote a ~ expressing his agreement.* **4. ~s** : tutanak, zabıt(name), toplantı tutanağı/zaptı, rapor, **5.** *geom.* dakika, 1/60 derece (açı ölçüsü), **6. up to the ~** : güncel, yeni, modern, **7. the ~ (that)...** : ...anda, ...dakikada, hemen(cecik), derhâl. **Although we hadn't met for 33 years, I recognized him the ~ (that) I saw him** : 33 yıl buluşmamış olmamıza rağmen onu gördüğüm anda tanıdım. **8. to the ~** : tam, dakikası dakikasına. **The train arrived at 6 o'clock to the ~** : Tren tam saat 6'da geldi. *He wakes up every morning at 7 o'clock to the ~.* **9.** saat tutmak, dakikaları saymak/ölçmek, **10.** tutanak/zabıt tutmak, tutanağa/zapta geçirmek, **11. ~ book** : tutanak/zabıt defteri, **12. ~ gun** : matem topu : matem işareti olarak (kral veya devlet başkanının ölümü, geminin batması vb. dolayısıyla) her dakikada bir atılan top, **13. ~ hand** : (saatte) yelkovan, **14. ~ wheel** : (saatin) yelkovan çarkı. ***e.a.-*** *2. moment, instant, second, jiffy, 7. as soon as, 8. exactly.*

minute[2], *sf.* dakikalık, dakikada/kısa zamanda yapılan. **~ rice/steak** : çabuk pişen pirinç/biftek.

minute[3], *is.&f.* **-uter, -utest 1.** çok küçük/ufak. *His writing is so ~ that it's difficult to read.* **2.** önemsiz, cüz'î, pek az. *a ~ improvement.* **3.** çok dikkatli, kılı kırk yaran, ayrıntılı, en ince ayrıntılarına kadar inen. *a ~ examination/observer. ~ instructions.* **4. ~ness** : (a) miniciklik, çok küçüklük/ufaklık, (b) aşırı dikkat, kılı kırk yarma, en ince ayrıntılarına kadar inceleme. ***e.a.-*** *1. infinitesimal, minuscule, little, 2. insignificant, triffling, unimportant, 3. detailed, exact, precise.* ***k.a.-*** *1. large, 3. cursory.*

minutely, *sf.&zf.* **1.** dakika başına, her dakika, dakikada bir, dakikası dakikasına, dakikadan dakikaya, **2.** dikkatle, ihtimamla, inceden inceye, bütün ayrıntılarıyla, en ince teferruatına kadar. *He examined the jewel ~ before saying how much it was worth.* **3.** ince ince, ufak ufak, küçücük. *Cut the bread up ~.*

minuteman, *is., ç.* **-men 1.** (ABD ihtilâli zamanında) her an savaşa hazır gönüllü asker, **2.** *ABD* üç kademeli kıt'alar arası balistik füze, **3.** ABD' ni komünistler işgal ettiği takdirde gerilla savaşı yapmaya hazır gizli örgüt üyesi.

minutiae, *ç. is. (tekili:* **-tia**) **1.** önemsiz küçük ayrıntılar, gereksiz şeyler, (gizli) incelikler, gavamız, **2. minutial** : önemsiz, küçük, gereksiz ayrıntı/teferruat kabilinden. *minutial matters.*

minx, *is.* **1.** civelek/şuh/hoppa kız, arsız/yılışık/yüzsüz/şımarık/sırnaşık kız, **2. ~ish** : civelek, şuh, hoppa, arsız, yılışık, yüzsüz, şımarık, sırnaşık. ***e.a.-*** *2. pert, saucy, impudent.*

minyan, *is., ç.* **minyanim/minyans** Musevî ayinlerinin icrası için bulunması gereken en az erkek sayısı (13 yaşını geçmiş en az on kişi).

Miocene, *is.&sf. jeol.* Miyosen (çağı) : üçüncü jeolojik dönemin dördüncü çağı, bugünkü memeli hayvanların geliştiği çağ.

miosis = myosis, *is., ç.* **-ses** *patol.* göz bebeği büzülümü : hastalık, ilâç vb. etkisiyle göz bebeğinin aşırı küçülmesi. *bk.:* **mydriasis.**

miotic = myotic, *sf.&is.* göz bebeğini büzen/küçülten (ilâç)

mir, *is., ç.* **miri** *Rus* köy halkı, köy toplumu : Çarlık Rusyasında toprağa ortak sahip olan toplum.

mirabilia, *ç. is. Lât.* mucizeler, harikalar. ***e.a.-*** *miracles, wonders.*

***mirabile dictu**, Lât.* hayret!

miracidium, *ç. is.* **-cidia** **1.** yaprak solucanı larvası, **2. miracidial** : yaprak solucanı larvası+.

miracle, *is.* **1.** tansık, mucize, harika. *The doctors performed a heart operation that was a ~ of medical skill. We have accomplished technological ~s.* **2.** keramet, **3. work ~s** : keramet göstermek, mucize yaratmak, mucize gibi etkilemek, **4. ~ drug** : harika ilâç, **5. ~ play** : mucizename : Orta Çağlarda Havarilerin hayatı ve mucizelerini konu alan temsil. *bk.:* **morality play, mystery play**. ***e.a.- 1.** marvel, wonder, **4.** wonder drug.*

miraculous, *sf.* **1.** harikulâde, doğaüstü, olağanüstü. *The army won a ~ victory over a much stronger enemy.* **2.** mucizevî, mucize gibi, mucize kabilinden. *a ~ event.* **3.** mucize yaratan. *~ power/drugs.* **4. ~ly** : mucize gibi, mucize kabilinden, mucize eseri olarak, **5. ~ness** : tansıklık, mucizevîlik, harikulâdelik, mucizeye benzerlik. ***e.a.-1.** wonderful, marvelous, extraordinary, supernatural, preternatural.* ***k.a.-1.** natural, prosaic, commonplace.*

mirador, *is. İsp.* güzel manzaralı balkon/pencere vb.

mirage, *is.* **1.** ılgım, yalgın, serap. *The travellers in the desert saw in the distance a lake and trees beside it, but it was only a ~.* **2.** (gerçekleşmesi olanaksız) hulya, hayal, boş arzu.

mire, *is.&f.* **mired, miring** **1.** batak(lık), derin çamurlu/batak arazi, **2.** kir, pislik, leke. **drag s.o./s.o.'s name through the ~** : bir kimsenin ismini/şerefini/namusunu kirletmek, **3. in the ~** : güçlükler içinde, özellikle şeref ve haysiyet kırıcı güç durumlarda, bataklık içinde, **4.** çamura/bataklığa bat(ır)mak/sapla(n)mak. *He ~d his car and had to go for help.* **5.** çamurlatmak, çamurla kirletmek/lekelemek, çamur bulaştırmak, çamur atmak, leke sürmek, **6.** büyük zorluğa/müşkülâta uğramak, belâya çatmak, (bir çıkmaza) saplanıp kalmak. *He got ~d in a traffic jam.* **7. ~ down** : yarıda kalmak, başarısızlığa uğramak. ***e.a.-1.** bog, marsh, swamp, slush, **4.** stick, **5.** defile, soil, bespatter, **6.** entangle.*

mirk(y), *is.&sf. bk.:* **murk(y).**

mirror, *is.&gl.f.* **1.** ayna. *A woman usually carries a small ~ in her bag.* **2.** yansıtıcı yüzey, aynaya benzer parlak şey, **3.** sadık temsilci, bir şeyi olduğu gibi/değiştirmeden gösteren/yansıtan şey, ayna. *This newspaper claims to be the ~ of public opinion (= claims to express what people are really thinking).* **4.** örnek, simge, timsal, model, nümune. *That knight was a ~ of chivalry.* **5. rear-view ~** : dikiz aynası. **vanity ~** : tuvalet aynası, **6.** yansıtmak, aksettirmek, ayna gibi göstermek. *The still water ~ed the trees along the bank.* **7.** olduğu gibi göstermek, gerçeğe uygun şekilde anlatmak, gerçeği yansıtmak.*The book ~ed modern life in Canada.* **8. ~ image** : görüntü, aynadaki görünüş/imge/hayal, **9. ~like** : ayna gibi, **10. ~ writing** : (aynada görüldüğü gibi) ters yazı. ***e.a.- 4.** exemplar, model, pattern, example, **6.** reflect.*

mirth, *is.* **1.** şenlik, neşe, sevinç, sürur, **2.** eğlence, cümbüş, gülüp eğlenme. *Christmas is a time of ~ , especially for children.* **3.** kahkaha, gülüş. **This remark caused some ~** : Bu söz gülüşmelere sebep oldu. ***e.a.- 1.** rejoicing, gaity, jollity, jovality, glee, hilarity, merriment, **3.** laughter.*

mirthful, *sf.* **1.** şen, neşeli, sevinçli, eğlenceli, cümbüşlü, kahkahalı, **2. ~ly** : sevinçle, neşe ile, kahkahalarla, gülüp eğlenerek, **3. ~ness** : şenlik, eğlence, neşeli/sevinçli olma, gülüp eğlenme.

mirthless, *sf.* **1.** neşesiz, üzgün, kederli, **2. ~ly** : neşesiz/üzgün/kederli bir şekilde, **3. ~ness** : neşesizlik, üzgünlük, kederlilik. ***e.a.-1.** sad, melancholy.*

MIRV = *Multiple Independently targeted Reentry Vehicle :* her biri farklı hedeflere atılabilen birçok harp başlığını taşıyan güdümlü mermi.

miry, *sf.* **mirier, miriest** **1.** batak(lıklı). *~ ground.* **2.** çamurlu, çamurla dolu, **3.** pis, kirli, iğrenç. ***e.a.-1.** swampy, **2.** muddy, **3.** dirty.*

mirza, *is. Far.* mirza, bey, şehzade.

mis- *ön ek* **1.** "kötü, fena, ters, aksi". *ör.: misfortune, misgovernment.* **2.** "yanlış, yersiz, hatalı". *ör. : misunderstand, mislabel.* **3.** "... -sizlik" (yokluk bildirir). *ör.: mistrust.* **4.** *bk.:* **miso-**. *ör.: misanthrope.* **NOT: mis-** ön eki birçok isim ve fiilin başına getirilerek onların anlamını yukarıda gösterildiği şekilde değiştirir. **mis-** ile başlayan kelime sözlükte bulunamazsa asıl kelimeye bakıp yukarıdaki kurala göre anlam vermelidir.

misadventure, *is.* **1.** kaza, felâket, belâ, musibet, **2.** aksi tesadüf, talihsizlik. ***e.a.- 1.*** *accident, calamity, disaster, mishap,* ***2.*** *misfortune, mischance.*

misadvice, *is.* yanlış öğüt.

misadvise, *gl.f.* **-vised, -vising** yanlış öğüt/bilgi vermek.

misalignment, *is.* yanlış ayar. **misaligned** : yanlış ayarlı, yanlış ayarlanmış, ayarsız.

misalliance, *is.* uygunsuz izdivaç, yanlış evlilik, uygunsuz bir birlik.

misallocation, *is.* yanlış tahsis. *Dangerous ~ of our intellectual resources.*

misally, *gl.f.* **-lied, -lying** yanlış/isabetsiz ittifak yapmak.

misanthrope = misanthropist, *is.* merdümgiriz, insanlardan nefret eden/kaçan kimse, insanlara güvenmeyen kimse.

misanthropic(al), *sf.* merdümgiriz, insanlardan nefret eden. **misanthropically** : insanlardan nefret edercesine.

misanthropy, *is.* merdümgirizlik, insanlardan nefret etme, insanlara güvensizlik.

misapplication, *is.* yanlış uygulama/tatbik etme, yerinde kullanmama. **He was wrongly made to pay a fine, owing to a ~ of the law** : Kanunun yanlış uygulanması yüzünden ona para cezası ödettiler.

misapply, *gl.f.* yanlış uygulamak/tatbik etmek, yerinde kullanmamak.

misapprehend, *gl.f.* yanlış anlamak. **~ingly** : yanlış anlayarak, yanlış anlama yüzünden.

misapprehension, *is.* yanlış anlama.

misapprehensive, *sf.* **1.** yanlış anlayan, yanlış anlayışlı, **2. ~ly**: yanlış anlayarak, **3. ~ness** : yanlış anlama.

misappropriate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** çalmak, zimmetine geçirmek, emanete hiyanet etmek, usulsüz/haksız olarak almak/kullanmak, **2. misappropriation** : çalma, zimmetine geçirme, emanete hıyanet etme, güveni kötüye kullanma.

misarrange, *gl.f.* **-ranged, -ranging 1.** yanlış düzenlemek/tanzim etmek, düzenini/sırasını/tertibini bozmak, **2. ~ment** : yanlış düzenleme, düzensizlik.

misbecome, *gl.f.* **-came, -coming** uygun/münasip olmamak, yakışmamak.

misbegot = misbegotten, *sf.* **1.** piç, gayrimeşru, veledizina. *a ~ child.* **2.** alçak, rezil. *a ~ scoundrel.* **3.** başlangıçtan beri kötü/yanlış/yersiz/uygunsuz. *antiquated and ~ tax laws.* ***e.a.- 1.*** *illegitimate,* ***2.*** *contemptible, deformed.*

misbehave, *gl.f.* **-haved, -having 1.** yaramazlık/edepsizlik/terbiyesizlik etmek, terbiyesiz/kaba davranmak, fena/yakışıksız hareket etmek, **2. misbehaved** : yaramaz, edepsiz, terbiyesiz. *a misbehaved child.* **3. misbehaver** : yaramaz, edepsiz, terbiyesiz kimse.

misbehavior = misbehaviour, *is.* yaramazlık, arsızlık, edepsizlik, terbiyesizlik.

misbelief, *is.* imansızlık, küfür, yanlış inanış/itikat/kanaat, kamu inanışına aykırı itikat.

misbelieve, *f.* **-lieved, -lieving** *esk.* **1.** inanmamak, itikat etmemek, imansızlık/itikatsız/kâfir olmak, şüphe etmek, **2.** yanlış şeye inanmak, yanlış kanaat edinmek, **3. misbeliever** : imansız, itikatsız, kâfir, zındık. ***e.a.- 2.*** *disbelieve, doubt.*

misbelieving, *sf.* **1.** yanlış şeye inanan, yanlış itikat sahibi, imansız, itikatsız, **2. ~ly** : yanlış inanışla, imansızlıkla, itikatsızlıkla.

misbrand, *gl.f.* yanlış damga vurmak, yanlış marka/etiket takmak.

miscalculate, *f.* **-lated, -lating 1.** yanlış hesaplamak, hesapta yanılmak/hata yapmak. *to ~ the time required for a job. I missed the train, I'd ~d the time it'd take me to reach the station.* **2. miscalculation** : yanlış hesaplama, hesapta yanılma, **3. miscalculator** : yanlış hesaplayan/hesabında yanılan kimse.

miscall, *f.* **1.** yanlış adlandırmak, yanlış isimle çağırmak, isimde yanılmak, **2.** (sporda hakem) yanlış karar vermek, **3.** *Brit.- k.d.* küfretmek, sövmek, sövüp saymak, **4. ~er** : yanlış adlandıran, yanlış isimle çağıran. ***e.a.-1.*** *misname,* ***3.*** *revile, abuse, malign.*

miscarriage, *is.* **1.** yanlış uygulama, yanılma, hata. **~ of justice** : adlî hata, **2.** başarısızlık, istenilen/beklenen sonuca/hedefe/gayeye ulaşamama, amaca varamama. **the ~ of a letter** : mektubun alıcısına ulaşamaması, **3.** çocuk düşürme, düşük (özellikle hamileliğin 12-28. haftaları arasında). *bk.:* **abortion.**

miscarry, *gs.f.* **-ried, -rying 1.** hedefe/gayeye/amaca ulaşamamak/erişememek, istenilen sonuca varamamak, akamete/başarısızlığa uğramak, boşa çıkmak, *k.d.* suya düşmek. *His plans miscarried and he could not come.* **2.** (mektup vb.) alıcısına ulaşamamak, postada kaybolmak, **3.** çocuk düşürmek.

miscast, *gs.f.* **-cast, -casting 1.** *tiy.* yanlış oyuncu seçmek, rol dağıtımında hata yapmak. *to ~ a play.* **2.** yanlış rol vermek/dağıtmak, uygun olmayan rol vermek. **to ~ an actor** : bir aktöre uygun olmayan rol vermek. *The young actress was badly ~ as a bank manager.*

miscegenation, *is.* **1.** ırk karışımı, farklı ırktan biriyle evlenme veya birlikte yaşama, **2.** melezleşme, farklı ırklardan olan anne ve babadan döl üremesi, **3. miscegenetic** : karışık ırktan, melez+.

miscellanea, *ç. is.* derlemeler, çeşitli yazı/makale veya eşya.

miscellaneous, *sf.* **1.** çeşitli, müteferrik, muhtelif, karışık. *a ~ collection of stamps. ~ conversation. ~ expenses. He writes a newspaper column of ~ comments.* **2.** çok yönlü/cepheli. *a ~ writer.* **3.** çeşitli konu(lar)da, konuları çeşitli. *a ~ discussion.* **4. ~ly** : çeşit çeşit, çeşitli/müteferrik/karışık bir şekilde, çok yönlü olarak, **5. ~ness** : çeşitlilik, karışıklık, çok yönlülük. ***e.a.- 1.*** *varied, manifold, mixed, various, diverse,* ***2.*** *diversified, heterogenous, many-sided.*

miscellany, *is., ç.* **-nies 1.** derleme. *a ~ of American short stories. The little volume is a ~ of thoughts, quotes and poetry.* **2.** karışım, çeşitli nesnelerin karışımından oluşan grup/topluluk. *The room was filled with a ~ of objects.* **3.** *gen.* **miscellanies** : derlemeler, bir ciltte toplanan çeşitli konularda yazılmış yazılar koleksiyonu.

mischance, *is.* talihsizlik, bahtsızlık, şanssızlık, aksilik, kaza. *Only a serious ~ will prevent him from arriving tomorrow.* ***e.a.- misfortune, mishap, bad luck.***

mischief, *is.* **1.** muziplik, şeytanlık, kurnazlık, fesat. *Her eyes were full of ~.* **make ~** : fesat karıştırmak, **2.** yaramazlık, haylazlık, kötülük, ziyankârlık. **She knew the children were up to some ~** : Çocukların bir yaramazlık peşinde olduklarını anlamıştı. **3.** yaramazca/haylazca hareket/tavır. *malicious ~. We fear he is up to serious ~.* **4.** zarar/ziyan/hasar sebebi/kaynağı, **5.** zarar, ziyan, belâ, musibet. **to come to ~** : zarara uğramak, belâya çatmak, **6.** muzip/yaramaz/ziyankâr kimse, baş belâsı. *He's a little ~.* **7. do s.o./oneself a ~** *Brit.* birisine/kendine kötülük yapmak/zarar verme, birisini/kendini incitmek. **He's intending to do us a ~** : Bize kötülük yapmaya niyetleniyor. **8. make ~ (between people)** : aralarını bozmak, fesat karıştırmak, hırgür çıkarmak, münafıklık yapmak. ***e.a.- 1&2.*** *naughtiness, devilment, devilry,* ***3.*** *wrongdoing, malice, injury, evil,* ***5.*** *harm, trouble, damage, hurt.*

mischief-maker, *is.* fesatçı, fesat kumkuması, fitneci, kavgacı, münafık, arabozan, ortalığı karıştıran.

mischief-making, *sf.&is.* fesat(çılık), fitne(cilik), münafıklık, ara bozuculuk.

mischievous, *sf.* **1.** zararlı, muzır, tahripkâr, zarar verici. *~ gossip. ~ behavior.* **2.** yaramaz, haylaz, şeytan, muzip, kurnaz. *a ~ boy.* **3.** hain, garezkâr, fitneci, münafık, arabozan. *a ~ person.* **4. ~ly** : şeytanca, muziplikle, kurnazlıkla, haince, fitnecilikle, ara bozuculukla, **5. ~ness** : yaramazlık, haylazlık, şeytanlık, muziplik, hainlik, kurnazlık, fitnecilik, ara bozuculuk. ***e.a.- 1.*** *harmful, injurious.*

misch metal, *is.* karışık metal : izli mermi, çakmak taşı vb. yapmakta kullanılan nadir toprak madenleri karışımı.

miscible, *sf.* karış(tırıl)abilir. *~ ingredients/liquids.* **miscibility** : karış(tırıl)abilme.

misclassify, *gl.f.* yanlış bölümlemek/sınıflamak/tasnif etmek. **misclassification** : yanlış bölümleme/sınıflama/tasnif etme.

miscolor= miscolour, *gl.f.* **1.** yanlış renklendirmek, yanlış renk vermek, **2.** yanlış göstermek/tanıtmak, yanlış temsil etmek. ***e.a.- 2.*** *misrepresent.*

miscommunication, *is.* haberleşememe, anlaşamama.

misconceive, *f.* **-ceived, -ceiving 1.** yanlış anlamak/kavramak. **He completely ~d my meaning** :Maksadımı tamamen yanlış anladı. **2.** (bir şey hakkında) yanlış fikre sahip olmak, yanlış sanıya/zehaba kapılmak, yanlış bilgi/fikir edinmek, **3.** yanlış düşünmek/tasarlamak. *The government's plan for the railways is wholly ~d; it*

is unsuitable for a modern travel system. **4. misconceiver** : yanlış anlayan/kavrayan, yanlış fikre/zehaba kapılan. ***e.a.- 1.*** *misunderstand.*

misconception, *is.* yanlış anlama/kavrama/sanma, yanlış zan/sanı/zehap, yanlış yorum, suitefehhüm. *Many people have ~s about astrology.* ***e.a.-miasppprehension, misinterpretation, misunderstanding, fallacy, delusion.***

misconduct, *is.&gl.f.* **1.** kötü yönetim, fena idare, idaresizlik, beceriksizce yönetim, **2.** suiistimal, görevi kötüye kullanma. *Because of his ~, the minister had to resign from the government.* **3.** zina, gayrimeşru cinsel ilişki. *He was found guilty of ~ with his neighbor's wife.* **4.** kötü hareket/davranış, **5.** kötü yönetmek, fena idare etmek. *He has so ~ed his affairs that he's deep in debt.* **6.** kötü davranmak, kötülük yapmak, **7. ~ oneself (with s.o.)** : zina yapmak, birisiyle gayrimeşru cinsel ilişki kurmak, ahlâksızlık yapmak, ahlâksızca davranmak. *It was proved that his wife has ~ed herself with several men.* ***e.a.- 2.*** *malfeasance,* ***3.*** *adultery,* ***4.*** *misbehavior, malefaction,* ***5.*** *mismanage,* ***6.*** *misbehave.*

misconstruction, *is.* **1.** yanlış anlama/kavrama, yanlış yorumlama/mana verme, **2.** yanlış anlaşılma, yanlış yorum. *A law must be stated in the clearest language, so that there may be no ~ of it.* **3. open to** : yanlış anlaşılabilir, yanlış yorumlanabilir. *Such vague and ambiguous statements are open to ~.*

misconstrue, *gl.f.* **-strued, -struing** yanlış anlamak, yanlış yorumlamak/mana vermek/tefsir etmek, ters anlam vermek. *Shyness is sometimes ~d as rudeness.* ***e.a.- misunderstand, misinterpret, misread, misapprehend, misjudge.***

miscount, *is.&f.* yanlış hesap (etmek), yanlış sayma(k). *The teacher ~ed the number of boys who were present.* ***e.a.- miscalculate.***

miscreance = miscreancy, *is. esk.* yanlış inanış/kanaat, yanlış iman/itikat, yalan/asılsız şeye inanma. ***e.a.- misbelief.***

miscreancy, *is.* **1.** kötülük, habaset, vicdansızlık, zalimlik, gaddarlık, **2.** *esk. bk.:* **miscreance**. ***e.a.- 1.*** *villainy.*

miscreant, *sf.&is.* **1.** kötü(lükçü), habis, vicdansız, alçak, zalim, gaddar (kimse). *The ~ never admitted his dastardly deed.* **2.** imansız, kâfir, zındık, itikatsız. ***e.a.- 1.*** *depraved, villain (ous), evildoer, scoundrel, wretch, malefactor,* ***2.*** *unbelieving, infidel, misbelieving, heretical.*

miscreate, *sf.&f.* **-ated, -ating 1.** yanlış/kusurlu yaratmak, **2.** *esk. bk.:* **miscreated**, **3. miscreation** : (a) yanlış/kusurlu yaratma, (b) kusurlu yaratık.

miscreated, *sf.* (yaratılıştan) kusurlu/biçimsiz, hilkat garibesi, ucube, eciş bücüş. ***e.a.- misshapen, monstrous.***

miscue, *is.&f.* **-cued, -cuing 1.** *k.d.* yanlış/hata (yapmak), yanılmak, **2.** (bilardoda) yanlış/hatalı vuruş (yapmak), **3.** *tiy.* rolünü şaşırmak, kendine gelen söz sırasını kaçırmak veya söz sırası gelmeden söylemek. ***e.a.- 1.*** *mistake.*

misdate, *is.&f.* **-dated, -dating** yanlış tarih (atmak).

misdeal, *is.&f.* **-dealt, -dealing** (iskambil kâğıtlarını) yanlış dağıtma(k), yanlış sayıda kâğıt dağıtma(k). **~er** : yanlış kâğıt dağıtan.

misdeed, *is.* kötülük, kötü/ahlâksızca eylem, ahlâksızlık, suç, kabahat. *He deserved long imprisonment for his many ~s.* ***e.a.- transgression, misdemeanor, offense, sin, misconduct, misbehavior, violation, malfeasance, crime, felony, atrocity, outrage.***

misdeem, *is. bk.:* **misjudge.**

misdemean, *gl.f. az kul.* kötü davranmak, kötülük etmek/yapmak, kötü harekette bulunmak. ***e.a.- misbehave.***

misdemeanant, *is.* kabahatli, suçlu, kabahat işlemiş kimse, kötü hareketinden dolayı suçlanan kimse.

misdemeanor = misdemeanour, *is.* **1.** kabahat/suç (işleme), **2.** *huk.* suç (cürüm ve cinayetten daha hafif sayılır). ***e.a.- 1.*** *transgression, fault, offense.*

misdescribe, *gl.f.* yanlış tanımlamak, yanlış tarif/tasvir etmek, yanlış anlatmak. **misdescription** : yanlış tanımlama, yanlış tarif/tasvir etme, yanlış anlatma.

misdiagnose, *gl.f.* yanlış tanıtlamak, yanlış teşhis koymak. **misdiagnosis** : yanlış tanı, yanlış teşhis.

misdirect, *gl.f.* **1.** yanlış (yola) yönetmek/sevk etmek, yanlış öğüt/salık vermek, yanıltmak. *I asked a boy the way to the station, but he ~ed me.* **2.** (mektuba vb.) yanlış adres yazmak, **3.** (işi) kötü yönetmek/idare etmek, **4.** boşuna gayret sarf etmek, nafile uğraşmak. *The work isn't worth doing, and he ~s his efforts by spending so much time on it.* **5.** (yargıç) jüriye yanlış/yanıltıcı talimat vermek.

misdirection, *is.* **1.** yanlış (yola) yönetme/sevk etme, yanlış öğüt/salık verme, yanıltma, **2.** (mektuba vb.) yanlış adres yazma, **3.** kötü yönetim, yanlış idare, **4.** *huk.* yargıcın jüriye verdiği yönergede yasal yanlışlık.

misdo, *gl.f.* **-did, -done, -doing 1.** yanlış/hatalı yapmak, baştan savmak, **2. ~er** : yanlış yapan, baştan savan, **3. ~ing** *bk.:* **misdeed.**

misdoubt, *is.&f. esk.* şüphe (etmek) şüphelenme(k). ***e.a.*** *- doubt, suspect, suspicion, distrust.*

mise, *is.* **1.** anlaşma, sözleşme, **2.** *huk.* ilâm.

misease, *is.* **1.** *esk.* rahatsızlık, huzursuzluk, ıstırap, sefalet, **2.** *esk.* fakirlik, yoksulluk. ***e.a.-1.*** *discomfort, distress, suffering, misery,* ***2.*** *poverty.*

miseducate, *gl.f.* **1.** yanlış eğitmek, hatalı eğitim yapmak, **2. miseducation** : yanlış/hatalı eğitim.

mise en scène, *Fr.* **1.** sahneleme, sahneye koyma, **2.** oyun düzeni, sahne düzeni, **3.** (bir olayın cereyan ettiği) çevre, muhit, sahne. ***e .a.- 3.*** *surroundings, environment, milieu.*

misemploy, *gl.f.* **1.** kötüye kullanmak, suiistimal etmek, yanlış yerde/maksatla kullanmak, yanlış işe tahsis etmek, **2. ~ment** : yanlış/kötüye kullanma, suiistimal (etme), yanlış işe tahsis (etme).

miser, *is.* **1.** cimri, pinti, hasis. *The old ~ never gave anything to anyone and just sat counting his money day and night.* **2.** *esk.* sefil, perişan kimse. ***e.a.- 1.*** *niggard, skinflint, tightwad. skimper, pinchpenny, pennypincher, hoarder, scrooge.* ***k.a.- 1.*** *spendthrift, profligate, spender, philanthropist.*

miserable, *sf.* **1.** sefil, pek fakir. *They live in a ~ house. a ~ life.* **2.** dertli, bedbaht, mutsuz, zavallı. *Her face had a ~ expression.* **I'm feeling pretty ~** : Kendimi çok bedbaht hissediyorum. **3.** perişan, acınacak halde, zavallı, miskin, mendebur. *~ sinners.* **4.** adî, süflî, pespaye, pis, kirli, berbat, utanç verici. *That man would sell his honor for a few ~ dollars. a ~ scoundrel.* **5.** feci, müthiş, acıklı, şayanıteessüf. **a ~ headache** : müthiş bir baş ağrısı. **a ~ failure** : feci bir başarısızlık. *~ conditions.* **6.** berbat, kötü, pek fena. **~ weather** : kötü hava. *We were dissappointed by his ~ performance.* **7. ~ness** : sefillik, sefalet, fakirlik, mutsuzluk, zavallılık, perişanlık, kötülük, berbatlık, **8. miserably** : sefilâne, yoksulluk/sefalet içinde, bahtsız/mutsuz/zavallı bir hâlde, kötü/berbat bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *impoverished, very poor, wretched,* ***2.*** *disconsolate, doleful, distressed,* ***3.*** *pitiable, lamentable,* ***4.*** *despicable, mean, low, disreputable, shameful,* ***5.*** *deplorable, pitiable, unfortunate,* ***6.*** *atrocious, despicable, abject, apalling.* ***k.a.-1.*** *comfortable,* ***2.*** *happy, gay, joyous, cheerful,* ***3-6.*** *admirable, laudable.*

Miserere, *is.* **1.** Mezmurlar kitabında 51. Mezmur, **2.** bu Mezmurun bestesi, **3.** *k.h.* niyaz, yakarı, merhamet dileme, münâcat, **4.** *k.h. bk.:* **misericord.**

misericord(e), *is.* **1.** (Orta Çağlarda yaralı bir şövalyeyi azaptan kurtarmak için ölüm darbesinin vurulduğu) hançer, **2.** kilisede ayakta ilâhi söyleyenlerin dayandığı tahta çıkıntı, **3.** manastırda oruç gibi bir vecibeden affedilme, **4.** manastırda oruçtan affedilen keşişlere yemek verilen oda.

misericordia, *is. Lât.* merhamet, lûtuf, mağfiret. ***e.a.*** *- compassion, mercy.*

miserly, *sf.* **1.** cimri, pinti, hasis. *He is so ~ he won't give anything to anyone.* **2. miserliness** : cimrilik, pintilik, hasislik. ***e.a.- 1.*** *stingy, parsimonious, avarious.* ***k.a.- 1.*** *generous.*

misery, *is., ç.* **-eries 1.** sefalet, mahrumiyet, meşakkat. *Some very poor people live in ~, without beauty or comfort around them.* **2.** bahtsızlık, bedhahtlık, dert, belâ, felâket, musibet, mutsuzluk, keder, ıstırap. *Her baby died and, to add to her ~, her husband deserted her.* **3.** ıstırap kaynağı, keder verici/acıklı şey. *The miseries of mankind.* **4.** *k.d.* (a) ağrı. *a ~ on my left side.* (b) romatizma, (c) *gen.* **miseries** : eziyet, işkence, yeis, fütur, umutsuzluk, kasvet, sıkıntı. ***e.a.- 1.*** *affliction, privation, hardship, wretchedness, distress,* ***2.*** *suffering, tribulation, calamity, disaster,* ***3.*** *grief, anguish, woe,* ***4.*** *(a) pain, (b) rheumatism.* ***k.a.-1.*** *luxury, ease, comfort,* ***2.*** *happiness, joy, enjoyment.*

misesteem, *gl.f.* saymamak, saygı/hürmet/ itibar göstermemek, takdir etmemek.

misestimate, *is.&f.* **1.** yanlış tahmin/takdir (etmek), yanlış hüküm (vermek), yanlış hükme varmak, tahmininde/hükmünde yanılmak, **2. misestimation** : yanlış tahmin/takdir/hüküm.

misfeasance, *is. huk.* **1.** yolsuzluk, görevi kötüye kullanma/suiistimal (etme), kanunsuzluk, yasal bir işlemi yasa dışı yürütme. *bk.:* **malfeasance, nonfeasance,**

sance, **2. misfeasor** : yolsuzluk yapan, görevini kötüye kullanan kimse.

misfile, *gl.f.* **-filed, -filing** yanlış dosyalamak, (evrakı) yanlış dosyaya koymak.

misfire, *is.&f.* **-fired, -firing 1.** (patlamalı motor) ateş almama(k), (silâh) ateşlenmeme(k)/ patlamama(k), **2.** *k.d.* amaca ulaşamama(k), istenilen sonucu elde edememe(k), hedefe isabet ettirememe(k).

misfit, *is.* **1.** uymayan (büyük/küçük/dar/bol vb.) elbise, eğreti, uymayan şey, **2.** uygunsuzluk, uyumsuzluk, eğretilik, **3.** işinin ehli olmayan kişi, yanlış görevde bulunan adam, **4.** uyumsuz, çevresine veya topluma uymayan kimse. *social ~s.*

misfortune, *is.* **1.** mutsuzluk, talihsizlik, bedbahtlık, şanssızlık. *His failure in business was due not to ~ but to his own mistakes. By ~ he fell into bad company.* **2.** kaza, belâ, musibet, felâket. *~s never come singly.* ***e.a.-1.*** *bad luck, ill luck, calamity, mischance,* ***2.*** *mishap, disaster, catastrophe, trouble, misery, ruination.* ***k.a.-1.*** *good luck, good fortune, happiness, prosperity.*

misgive, *f.* **-gave, -given, -giving** kuşkulan-(dır)mak, şüphelen(dir)mek, kuşku/şüphe /güvensizlik uyan(dır)mak, kuşkuya/şüpheye düş-(ür)mek, güvenmemek, güveni/itimadı sarsılmak, korku/endişe/vesvese uyan(dır)mak/duymak.

misgiving, *is.* **1.** kuşku, şüphe, endişe, vesvese, korku, güvensizlik. **with some ~ = not without ~** : biraz kuşkulanarak, biraz şüphe/korku/ endişe ile. *I was filled with ~. I like your plan in principle, my only ~ is that it may take too long to carry out.* **2. ~ly** : kuşku/şüphe/endişe/korku ile. ***e.a.-1.*** *suspicion, mistrust, apprehension, doubt, anxiety, skepticism, uncertainty, dubiousness.*

misgovern, *f.* **1.** kötü yönetmek/idare etmek, **2. ~ment** : kötü/beceriksiz/yeteneksiz yönetim/idare, **3. ~or** : kötü/beceriksiz/yeteneksiz yönetici/idareci.

misguide, *f.* **-guided, -guiding 1.** yanlış yöne/yola sevk etmek, yanlış salık vermek, (doğru yoldan) saptırmak/ayırmak, yanlış yol göstermek, dalâlete düşürmek, azdırmak, baştan çıkarmak, **2. misguidance** : yanlış yöne/yola sevk etme, (doğru yoldan) saptırma/ayırma, yanlış yol gösterme, dalâlete düşürme, **3. misguider** : yanlış yola sevk eden, yanlış yol gösteren, yanıltan, hataya/dalâlete düşüren kimse. ***e.a.-1.*** *mislead, misdirect.*

misguided, *sf.* **1.** yanlış yola sapmış/ sevk edilmiş, sapıtmış, hataya/dalâlete düşmüş, yanlış yolda, yanılmış. *He was thoroughly ~ about public opinion.* **2. ~ly** : sapıtarak, yolunu şaşırarak, yanlış yola saparak, **3. ~ness** : sapıtma, yanılma, hataya düşme, yolunu şaşırma, yanlış yola sevk edilme. ***e.a.- 1.*** *misled, mistaken, misadvised, faulty, misdirected, erroneous, adrift.*

mishandle, *f.* **-dled, -dlding 1.** kötü muamele etmek, kötü davranmak, **2.** hırpalamak, örselemek, hor davranmak, hor/dikkatsiz kullanmak, itina etmemek, ihtimam göstermemek. *This scientific instrument will break very easily if it's ~d.* **3.** kötü yönetmek, fena idare etmek. *to ~ an estate. Our company lost an important order because the whole affair was badly ~d by the directors.*

mishanter, *is. İsk. bk.:* **mishap, misadventure.**

mishap, *is.* **1.** kaza, belâ, musibet. **without ~** : sağ salim. *He returned from his long trip without ~.* **2.** aksilik, talihsizlik. ***e.a.- 1.*** *disaster, accident,* ***2.*** *mischance, misfortune, bad luck.*

mishear, *f.* **-heard, -hearing 1.** yanlış duymak/işitmek, iyi duyamamak/işitememek, **2.** (işitileni) yanlış anlamak, *k.d.* kazı koz anlamak. *You ~d my question.*

mishmash = mishmosh, *is.* **1.** keşmekeş, karmakarışıklık, allak bullaklık. *The acting was a ~ of styles and accents.* **2.** karışım, karman çorman/karmakarışık şey. *This new book is a strange ~ of ideas.* ***e.a.-*** *hodgepodge, jumble, medley.*

misinform, *gl.f.* **1.** yanlış haber/bilgi vermek, yanlış bildirmek/anlatmak, yanıltmak, **2. ~ant = ~er** : yanlış bilgi veren, **3. ~ation** : yanlış bilgi/haber.

misinterpret, *gl.f.* **1.** yanlış yorumlamak/anlamak/anlam vermek, yanlış anlatmak/izah etmek/açıklamak. *The driver ~ed the policeman's signal and turned in the wrong direction.* **2. ~ation** : yanlış yorum, yanlış anlama/açıklama, **3. ~er** : yanlış yorumlayan/açıklayan kimse.

misjoinder, *is. huk.* bir davada tarafların veya sebeplerin yanlışlıkla birleştirilmesi.

misjudge, *gl.f.* **-judged, -judging 1.** yanlış hüküm vermek, yanlış anlamak, yanlış fikir/kanaat edinmek, haksız bir kanaate/hükme varmak. *He's honest, and you ~ him if you think he isn't. I'm afraid I ~d your abilities.* **2. misjudger** : yanlış hüküm veren, yanlış anlayan, yanlış fikir/kanaat edinen kimse, **3. misjudgingly** : yanlış hüküm vererek, yanlış anlayarak, yanlış fikirle/kanaatle, **4. ~ment = misjudgment** : yanlış hüküm (verme), yanlış kanaat.

miskal, *is.* miskal, eski bir ağırlık ölçüsü ≈ 4.8 g.

misknow, *gl.f.* **-knew, -known, -knowing 1.** yanlış bilmek/anlamak, yanılmak, **2. ~ledge** : yanlış bilgi, yanlış anlama, yanılma. ***e.a.- 1.*** *misunderstand.*

mislabel, *gl.f.* **-beled, -beling** *(Brit.:* **-belled, -belling**) yanlış etiket koymak. *to ~ a bottle of medicine.*

mislaid, *f. bk.:* **mislay** (pt&pp).

mislay, *gl.f.* **-laid, -laying 1.** (halı vb.) yanlış yere sermek/yaymak/koymak. *He mislaid the carpet.* **2.** koyduğu yeri unutmak, kaybetmek, bulamamak. *Mother is always ~ing her glasses.* **3. ~er** : yanlış yere koyan/seren, koyduğu yeri unutan, bulamayan.

mislead, *gl.f.* **-led, -leading 1.** yanlış yola sevk etmek/saptırmak, yanlış yoldan götürmek. *He was accused of ~ing his followers.* **2.** aldatmak, yanıltmak, hataya düşürmek, yanlış fikir/zan uyandırmak. *Her appearance ~ me; I thought she was young, but she wasn't.* **3. ~er** : yanlış yola sevk eden/saptıran, yanlış yoldan götüren, aldatan, yanıltan, hataya düşüren, yanlış fikir/zan uyandıran. ***e.a.- 1.*** *misdirect, misguide, lead astray,* ***2.*** *delude, deceive, seduce, beguile, entice, dupe, betray, fool, double-cross.*

misleading, *sf.* **1.** aldatıcı, yanıltıcı, yanlış fikir/zan uyandıran. *~ advertising. The calmness of the sea was ~.* **2. ~ly** : aldatıcı/yanıltıcı bir şekilde, aldatarak, yanıltarak. ***e.a.-1.*** *deceptive, deceiving.*

misleared, *sf. İsk. bk.:* **ill-bred, ill-mannered, unmannerly.**

mislike, *is.&f.* **-liked, -liking** *esk. bk.:* **displease, dislike, disapproval.**

mismanage, *gl.f.* **-aged, -aging 1.** (dürüst/ehliyetli) yönetememek/idare edememek, kötü yönetmek/idare etmek, **2. ~ment** : kötü yönetim, ehliyetsiz idare, **3. mismanager** : kötü yöneten/yönetici.

mismarriage, *is.* uygunsuz/mutsuz evlilik.

mismatch, *is.&gl.f.* **1.** uygunsuzluk, ahenksizlik, uymama, uygunsuz birleşme/evlenme. *That marriage is definitely a ~.* **2.** (birbirine) uymamak, denk/uygun olmamak, uygunsuz/ahenksiz olmak, uygunluk/ahenk sağlayamamak. *He was wearing a ~ed pair of socks.* ***k.a.-*** *match.*

mismate, *f.* **-mated, -mating** uygunsuz evlen(dir)mek/çiftleş(tir)mek.

misname, *gl.f.* **-named, -naming** yanlış adlandırmak, yanlış isim vermek, yanlış zikretmek, yanlış isimle çağırmak. ***e.a.-*** *miscall.*

misnomer, *is.* **1.** yanlış ad/isim/terim/deyim /tabir, **2.** adlandırmada yanlışlık, yanlış ad kullanma, **3.** resmî belgede ad yanlışlığı, yanlış ad yazma.

miso- = mis-, *ön ek* "nefret etme, düşmanlık". *ör.: misogamy, misogyny.*

miso, *is. Jap.* (çorba yapmakta kullanılan) bulamaç: haşlanmış pirinç, soya fasulyesi ve tuz karıştırılıp ezildikten sonra mayalandırılarak yapılır.

misogamy, *is.* **1.** evlilikten nefret (etme), **2. misogamic** : evlilikten nefret edici, **3. misogamist** : evlilikten nefret eden kimse.

misogyny, *is.* **1.** kadın düşmanlığı, kadından nefret (etme), **2. misogynic = misogynistic = misogynous** : kadın düşmanı+, kadından nefret eden, **3. misogynist** : kadın düşmanı, kadından nefret eden kimse.

misology, *is.* **1.** mantık/muhakeme düşmanlığı, mantıktan/muhakemeden/usa vurmadan/makul düşünmeden nefret etme, **2. misologist** : mantık/muhakeme düşmanı.

misoneism, *is.* **1.** yenilik düşmanlığı, yenilikten/değişiklikten nefret etme/hoşlanmama, **2. misoneist(ic)** : yenilik düşmanı.

misorient, *gl.f.* **1.** yanlış yöneltmek/yönlendirmek, yanlış yön vermek, yanlış yöne çevirmek, **2. ~ation** : yanlış yöneltme, yanlış yöne çevirme.

misperceive, *gl.f.* **-ceived, -ceiving 1.** yanlış anlamak/idrak etmek, yanlış bellemek, **2. misperception** : yanlış anlama/idrak etme, yanlış belleme.

mispickel, *is. bk.:* **arsenopyrite.**

misplace, *gl.f.* **-placed, -placing 1.** yanlış/eğreti yere koymak. **Among all this old furniture that modern chair looks ~d** : Bu eski mobilyalar arasında şu modern koltuk eğreti duruyor. **2.** koyduğu yeri unutmak, kaybetmek. *I ~d my car key.* **3.** uygunsuz/biçimsiz yerleştirmek, **4.** yanlış şeye bağlamak/tahsis etmek. **to ~ one's trust/confidence** : yanlış kimseye güvenmek, **5. ~ment** : yanlış yere koyma. ***e.a.-2.*** *mislay, lose,* ***4.*** *misapply.*

misplay, *is.&f.* (spor/kumar) yanlış/hatalı/oyun kurallarına aykırı oyun (oynamak).

mispleaded, *f.* **-pled, -pleading** (davayı) yanlış savunmak.

mispleading, *is. huk.* (davayı) yanlış savunma.

misprint, *is.&f. basım* baskı hatası (yapmak), yanlış baskı, yanlış basmak. *The word "battle" was ~ed in the newspaper as "bottle".*

misprision, *is.* **1.** *huk.* (a) görevi kötüye kullanma, vazifeyi suiistimal, (b) bir cürme göz yumma suçu, **2.** yanlış, hata (yazı/baskı hatası), **3.** istihkar, istihza, hakaret, küçük/hakir görme, hükümdara/mahkemeye hakaret, **4.** *esk.* yanlış anlama, ***e.a.-*** *3. contempt, scorn,* ***4.*** *misconception, misunderstanding.*

misprize, *gl.f.* **-prized, -prizing 1.** nefret etmek, tiksinmek, **2.** küçük görmek, değer vermemek, değerini aşağılamak. ***e.a.-*** *1. despise,* ***2.*** *undervalue.*

mispronounce, *gl.f.* **-nounced, -nouncing 1.** yanlış telâffuz etmek/söylemek, **2. mispronounciation** : yanlış telâffuz, yanlış söyleme.

misquote, *is.&f.* **-quoted, quoting 1.** yanlış alıntılamak/aktarmak, yanlış iktibas etmek, birinin sözünü yanlış tekrarlamak. *The minister complained that several newspapers had ~d him/his speech/had ~d what he said.* **2.** yanlış alıntı/aktarma/iktibas, yanlış aktarılan söz/yazı, **3. misquotation** : yanlış alıntılama/aktarma, yanlış iktibas, birinin sözünü yanlış tekrarlama.

misread, *gl.f.* **-read, -reading 1.** yanlış okumak. *He misread the date on the letter; it was May 15th, not 16th.* **2.** yanlış anlamak, yanlış yorumlamak. *The general misread the enemy's intentions, and didn't expect an attack. He misread her silence as agreement.* ***e.a.-*** *1. misinterpret, misunderstand.*

misreckon, *f.* yanlış hesaplamak, yanlış tahmin etmek, hatalı/yanlış saymak. ***e.a.-*** *miscalculate, miscount.*

misremember, *f.* **1.** yanlış anımsamak/hatırlamak, **2.** *k.d.* anımsayamamak, hatırlayamamak, unutmak.

misreport, *is.&f.* yanlış/hatalı rapor (vermek). **~er** : yanlış/hatalı rapor veren.

misrepresent, *gl.f.* **1.** yanlış temsil etmek, gerektiği gibi/tam temsil etmemek, **2.** yanlış/yalan bilgi vermek, yanlış anlatmak, yanlış tarif ermek. *He ~ed the facts to suit his purposes.* **3. ~ation** : yanlış temsil etme, yalan/yanlış bilgi verme, **4. ~ative** : yanlış temsil eden, yalan, aldatıcı, **5. ~er** : yalan/yanlış bilgi veren, yanlış temsil eden.

misrule, *is.&gl.f.* **-ruled, -ruling 1.** kötü yönetim, fena idare, fena hükûmet, **2.** kargaşa, karışıklık, anarşi, **3.** kötü yönetmek, fena idare etmek. ***e.a.-1.*** *misgovernment,* ***2.*** *disorder, anarchy,* ***3.*** *misgovern.*

miss[1], *f.* **1.** vur(a)mamak, isabet et(tire)memek. *He fired twice, but both shots ~ed.* **to ~ one's guess** : tahmininde yanılmak, isabet ettirememek, **2.** yetişememek, ulaşamamak, erişememek, kaçırmak. *to ~ a train.* **3.** yararlanamamak, (fırsat vb.) elden kaçırmak. *to ~ a chance/an opportunity.* **You haven't ~ed much** : Fazla/önemli bir şey kaçırmadın. **~ the market** : piyasa fırsatını kaçırmak, **4.** (hazır) bulunmamak, katılmamak, gitmemek. **Who is ~ing** ? Kim eksik/yok? *to ~ a day of school. to ~ church.* **5.** yokluğunu/kaybolduğunu fark etmek/hissetmek. *When did you first ~ your wallet?* **I did not ~ my key till I got home** : Eve gelinceye kadar anahtarın kaybolduğunu fark etmedim. **It**

will never be ~ed : Eksikliğini/yokluğunu kimse fark etmez. **6.** özlemek, özlem duymak, hasret kalmak, göreceği gelmek. **I ~ you all dreadfully** : Hepinizi çok özledim. **7.** kaçmak, sıvışmak, (zor/kıl payı) kurtulmak, az/ramak kalmak. **He just ~ed being run over** : Ezilmekten zor kurtuldu. **He just ~ed hitting the other car** : Az kaldı öbür arabaya çarpıyordu. **8.** anlayamamak, kavrayamamak. **to ~ the point** : özünü/esasını/ana fikri kavrayamamak, **9.** başarısızlığa uğramak, etkili/müessir olamamak, **10.** yanlışlıkla atlamak. *You ~ed this paragraph when typing.* **11. ~ fire** *bk.:* **fire** (26), **12. ~ out** : (a) görmemek, ilgilenmemek, temas etmemek, içermemek, atlamak, unutmak, (b) **~ out on** : fırsatı kaçırmak, (fırsattan vb.) yararlanamamak, **13. ~ the boat = ~ the bus** *k.d.* fırsatı (elden) kaçırmak. *You should have bought those shares a month ago; now you've ~ed the boat.* **14. ~ the mark = ~ one's mark** : gayeye/hedefe ulaşamamak, istenileni elde edememek. ***e.a.- 7. avoid, escape, 9. fail.***

miss[2], *is.* **1.** vuramama, isabet ettirememe, *argo* karavana. **It's hit or ~** : rastgele, sonu ne olursa olsun, ya herru ya merru, ne çıkarsa bahtına, **2.** başarısızlık, muvakkafiyetsizlik, **3.** unutma, atlama, zuhul, yokluk, noksanlık. **He's no great ~** : Yokluğu pek fark edilmez. **4. near ~** : (a) (taşıt vb.) çarpışmaya ramak kalmış, (b) (spor) neredeyse isabet edecek, **5. A ~ is as good as a mile** *a.s.* Kaybın/başarısızlığın küçüğü de bir, büyüğü de (Örneğin treni bir dakika farkla kaçırmakla bir saat farkla kaçırmak aynı şeydir). **6. to give sth. a ~** *Brit.- k.d.* kaytarmak, atlatmak, görmemezlikten gelmek, vazgeçmek. ***e.a.- 2. failure, 3. omission***

miss[3], *is., ç.* **misses 1.** bayan, matmazel : evlenmemiş kızlara hitapta soyadından önce kullanılır: *Miss Jones* gibi, **2.** Küçük hanım, bayan! Evli olmayan hanımlara hitapta ad söylenmeden de kullanılır: *Just one moment, miss!* **3.** kız, bekâr genç bayan.

Miss. = Mississipi.

missal, *is.* **1.** (Katolik kiliselerinde) Aşâi Rabbanî ayini kitabı, **2.** dua kitabı.

missay, *f.* **-said, -saying** *esk.* **1.** küfretmek, sövmek, **2.** iftira etmek, kötülemek, zemmetmek, **3.** yanlış/yalan söylemek. ***e.a.-1. abuse, 2. slander.***

missel thrush = mistle thrush, *is. zool.* ökse ardıç kuşu, ökse ardıcı *(Turdus viscivorus)* : ökse otu meyvası ile beslenen iri bir cins ardıç kuşu. Avrupa ve Asya'da yüksek ormanlarda yaşar. **wood thrush, missel** *d.d.*

missend, *gl.f.* yanlış (yere) göndermek, yanlışlıkla göndermek. **missent mail** : yanlış yere gönderilen posta.

misshape, *gl.f.* **-shaped, -shaped/-shapen, -shaping** biçimsizleştirmek, biçimini/şeklini bozmak, yanlış/çirkin biçim vermek. ***e.a.- deform.***

misshapen, *sf.* **1.** biçimsiz, biçimi/şekli bozulmuş, çirkin biçimli. *a ~ body.* **2. ~ly** : çirkin/bozuk biçimle, **3. ~ness** : biçimsizlik, bozuk/çirkin biçimlilik. ***e.a.- 1. deformed.***

missile, *is.&sf.* **1.** mermi, kurşun, **2.** ok, mızrak, **3.** atılan şey, **4.** *As.* mermi, füze, roket. **guided ~** : güdümlü mermi. **intercontinental ballistic ~** : kıt'alar arası balistik füze. *~s can be launched from land, air or water.* **5.** mermi/roket/füze olarak kullanılabilen, **6.** roket+, füze+, mermi/roket fırlatmaya/atmaya yarayan. *The ~ base was closely guarded.*

missileer, *is. bk.:* **missileman.**

missileman, *is., ç.* **-men 1.** füzeci, roketçi, güdümlü mermiyi fırlatan/işleten kimse, **2.** füze/roket uzmanı/teknisyeni.

missilery = missilry, *is.* füzecilik, roketçilik, güdümlü mermi yapma/kullanma bilimi/sanatı.

missing, *sf.* **1.** eksik, noksan, kayıp, namevcut, bulunmayan, kaybolmuş. **There is a ~ page** : Bir sayfa eksik. *The ~ key was found under the table. Two students were ~ from the class today.* ***e.a.- absent, lost.***

missing link, *is.* **1.** eksik/noksan halka, bulunamayan bağ/rabıta, bir diziyi tamamlamak, için gerekli olup bulunamayan öğe, önemli bağ, **2.** tekâmül silsilesinde yeri boş kalmış kademe, insanla maymun arasında bilginlerin bulmayı başaramadıkları yaratık, **3.** (alay) maymuna benzer çirkin insan.

missiology, *is.* misyonerlik.

mission, *is.&sf.&f.* **1.** (hükûmetin görevle dış ülkeye gönderdiği) heyet, misyon. *British trade ~ to Russia.* **2.** görev, vazife, (heyete verilen) özel görev. *medical ~ of doctors and nurses.*

~ **accomplished** : Görev başarıldı. **3.** elçilik, sefarethane, **4.** *As.* harekât görevi, yüksek makamca verilen görev. *A party of soldiers was landed secretly at night on the enemy coast; their ~ was to blow up the radio station.* **5.** (roketçilikte) (a) uçuş, (b) uçuş esnasında yapılacak deneme ve görevler, **6.** dinî heyet, (kilise tarafından dinî görevle gönderilen) misyoner heyeti, **7.** misyonerlerin görev alanı, **8.** fakir bölgelerde dinî hayır işleri, **9.** devamlı papazı olmayan kilise/bölge, **10.** kilisede yapılan özel toplantı veya vaiz serisi, **11.** imaret, yoksullara yardım evi, **12.** en büyük arzu, hedef/amaç, **13.** *b.h.* XX. yüzyıl başlarında ABD'de gelişen İspanyol taklidi kaba, ağır ve koyu renkli mobilya+. ~ **furniture** : kaba, ağır ve koyu renkli mobilya. **14.** özel heyet göndermek, **15.** özel görev vermek, **16.** (dinî) misyonerlik yapmak.

missionary, *sf.&is., ç.* **-aries** (**missioner** *d.d.)* **1.** görevli, yabancı ülkeye/mahrumiyet bölgesine gönderilen din/eğitim/sağlık işleri görevlisi, **2.** misyoner, başkalarını kendi dinine/inanışına çevirmeye çalışan kimse, **3.** özel heyet üyesi, **4.** görev+, misyonerlik+.

missionize, *f.* **-ized, -izing 1.** özel görev yapmak, **2.** misyonerlik yapmak, **3. missionization** : özel görev/misyonerlik yapma, **4. missionizer** : özel görevli, misyonerlik yapan kimse.

missish, *sf.* resmî, ciddî, soğuk, aşırı kibar, titiz, yapmacıklı, sun'î. ***e.a.***- *prim, prudish, affected.*

missis = missus, *is. k.d.* eş, karı, zevce. **I'll have to** *As.* **to ~** : Eşime sormam gerekiyor. ***e.a.***- *wife.*

missive, *sf.&is.* **1.** mektup, resmî yazı, tahrirat, tezkere, **2.** (resmî makamdan yazılan yazı) gönderilmek üzere, gönderilmiş.

Missouri, *is.* **1.** (ABD'de) Misuri nehri/eyaleti, **2. from ~** *k.d.* şüpheci, delilsiz inanmayan, **3. ~an** : Misuri+, Misurili. ***ę.a.***- *2. skeptical.*

missout, *is.* bahsi kaybettiren zar atışı.

misspeak, *f.* **-spoke, -spoken, -speaking** yanlış/hatalı söylemek/konuşmak/telâffuz etmek.

misspell, *f.* **-spelled/-spelt, -spelling** (imlâsını) yanlış yazmak. **~ed** : imlâsı yanlış/bozuk.

misspend, *gl.f.* **-spent, -spending 1.** yanlış/hatalı/boş yere/lüzumsuz şeylere harcamak/sarf etmek, (parayı) savurmak, heba etmek, har vurup harman savurmak, **2.** (para/zaman) israf etmek, (zamanı) boş geçirmek, heba/ziyan etmek.

misspent, *sf.* boşa harcanmış, heba olmuş, israf edilmiş. *an old man regretting ~ youth.*

misstate, *f.* **-stated, -stating** yanlış anlatmak, yanlış ifade/beyan etmek, yalan katmak.

misstatement, *is.* yalan/yanlış/asılsız ifade/beyan(at). *The minister's speech contained several ~s about the cost of the new aircraft.*

misstep, *is.* **1.** yanlış adım, **2.** yanlış tutum/hareket/davranış/atılım/teşebbüs.

missus, *is. bk.:* **missis.**

missy, *is., ç.* **missies** *k.d.* küçük kız, küçük hanım, (genç) hanım/kız.

mist, *is.&f.* **1.** pus, buğu, sis, duman. *The mountaintop was covered in ~.* **2.** donukluk, bulanıklık, karartı, **3.** *meteor.* ince sis, yatay görüş uzaklığı 1 km'den fazla olan sis, **4.** (görüşü bulandıran) gözyaşı perdesi. *The ~ of tears filled her eyes.* **5.** *gen.* **~ up** : sislenmek, buğulanmak, puslanmak. *The windows began to ~ up.* **~ over** : sislenmek, sise bürünmek, **6.** çiselemek. *It was ~ing a while ago.* **7.** buğulandırmak, bulandırmak, donuklaştırmak, puslandırmak. *Tears ~ed her eyes.*

mistakable, *sf.* yanılabilir, yanlış yapabilir/olabilir, yanlış anlaşılabilir. **mistakably** : yanılarak, yanlışlıkla, sehven, yanlış anlaşılarak.

mistake, *is.&f.* **-took, -taken, -taking 1.** yanlış, hata. *He had made several terrible ~s but he wasn't going to admit it.* **2.** yanlışlık, yanılma. *There must be some ~ in this bill; please add up the figures again.* **3.** yanlış anlama/anlaş(ıl)ma, **4. and no ~** : hiç kuşkusuz/şüphesiz, ona hiş şüphe yok. *That car is the most expensive and no ~!* **5. by ~** : yanlışlıkla, zuhulen, sehven, dalgınlıkla. *He put salt into his tea by ~.* **6. make no ~** : (zerre kadar) şüphe etme/yanılma, şüphen olmasın. *If you don't study hard, you'll fail, make no ~ about it.* **7. there's no ~ about it** : hiç kuşkusuz/şüphesiz, hiç şüphe yok ki. *There's no ~ about it, he's the biggest fool I've met.* **8. ~ for** : zannetmek, sanmak, -e benzetmek. **I mistook him for the mayor** : Onu belediye başkanı sandım. **I mistook that stick for a snake** : O sopayı yılan zannettim.

9. yanlış anlamak, **10.** yanılmak, yanlış/hata yapmak/işlemek, **11. there's no mistaking** : yanlışlığa imkân yok, yanlış(lık) olamaz, mutlaka, kesinlikle, hiç şüphesiz. **There was no mistaking the menace in his voice** : Sesi kesinlikle tehditkârdı. *e.a.- 1&2. inaccuracy, erratum, fault, error, oversight, 3. misunderstanding, misconception, 8. misjudge, err.* *k.a.- 3. understanding.*

mistaken, *sf.* **1.** yanlış, hatalı. *a ~ idea.* **2.** yanılmış, hata yapmış, hataya düşmüş. *In that idea, you're ~.* **3.** yanlış anlaşılmış. *The minister doesn't use simple plain language, and what he says is often ~.* **4. ~ly** : yanlışlıkla, yanılarak, sehven, **5. ~ness** : yanlışlık, hata, yanılma. *e.a.- 1. inaccurate, misconceived.*

mistbow, *is. bk.:* **fogbow.**

mister, *is.* **1.** *b.h.* Bay, Bey : erkek soyadından önce kullanılan unvan. *kıs.:* **Mr.** *Mr. Brown. please come here.* **2.** *k.d.* Bey, efendi, beyefendi, bayım (doğrudan doğruya isimsiz hitapta kullanılır). **Watch it, ~ !** Bayım, dikkat et! **3.** meslekî unvanı olmayan kimse. *At the moment I'm only a ~, but when I get my higher degree, I'll be a doctor.* **4.** küçük rütbeli kara ve deniz subaylarına verilen resmî unvan.

mistflower, *is. bot.* morçiçek, mor salkım *(Eupotarium Coelestinum)* : K Amerika'da yetişir, mavi, mor salkım çiçekler açar.

misthink, *gs.f.* **-tought, -thinking** *esk.* **1.** yanlış düşünmek, **2.** fesatlık düşünmek, aleyhinde/kötü şey düşünmek.

mistime, *gl.f.* **-timed, -timing** zamanını yanlış ayarlamak/seçmek, uygunsuz zamanda yapmak/söylemek, zamanını yanlış tahmin etmek.

mistle thrush, *is. bk.:* **missel thrush.**

mistletoe, *is. bot.* **1.** ökse otu *(Viscum album) :* çeşitli ağaçlar üzerinde asalak olarak yetişen sarımtrak çiçekli, beyaz meyvalı, açık yeşil yapraklı bitki, Noelde süs olarak kullanılır, **2.** ökse otuna benzer birkaç bitki : Oklahoma çiçeği *(Phoraden-dron flavescens)* gibi.

mistook, *f. bk.:* **mistake** *(geç.z.).*

misral, *is.* (Güney Fransa'da esen çok soğuk) kara yel.

mistranslate, *f.* **-lated, -lating** **1.** yanlış çevirmek/tercüme etmek, **2. mistranslation** : yanlış çeviri/tercüme.

mistreat, *gl.f.* **1.** kötü davranmak, kötü muamele etmek, örselemek, hırpalamak, incitmek, kötü/hor kullanmak. **2. ~ment** : kötü muamele/davranış, örseleme, hırpalama, incitme.

mistress, *is.* **1.** hanım, aile/ev hanımı, **2.** bir hayvanın sahibesi olan kadın. *the dog's ~.* **3.** nüfuz/yetki sahibi kadın. *She was the ~ of his heart.* **4.** *Brit.* kadın öğretmen. *All girls like their new English ~.* **5.** odalık, metres, **6.** *esk.* sevgili, maşuka, **7.** *esk.* evli kadınlara verilen unvan : bayan, hanım, hanımefendi, **8. ~ of ceremonies** : törencibaşı, tören yöneticisi (kadın). *e.a.-4. schoolmistress, 6. sweetheart.*

mistrial, *is. huk.* **1.** işlem hatası yüzünden hükümsüz kalan yargılama/muhakeme, **2.** sonuçsuz yargılama : jüri üyelerinin karara varamaması vb. hâllerinde bir hükümle sonuçlanamayan yargılama.

mistrust, *is.&f.* **1.** güvensizlik, itimatsızlık, şüphe. *He keeps his money at home because he has a great ~ of banks.* **2.** güvenmemek, itimat etmemek, güvensizlik/itimatsızlık göstermek. *He ~ed his neighbors. She ~ed her ability to learn to swim.* **3.** şüphe etmek, şüphelenmek, şüphe ile bakmak/karşılamak. *He ~ed his own judgment.* **4. ~ingly** : güvensizlikle, itimatsızlıkla, şüphe ile, şüphelenerek. *e.a.-1. distrust, uncertainty, 2. distrust, 3. suspect, surmise.* *k.a.- 1. trust, assurance, 2. trust.*

mistrustful, *sf.* **1.** güvensiz, itimatsız, şüpheci, şüpheli, kuşkulu, güvensizlik/itimatsızlık/şüphe dolu. *He seems ~ even of his friends.* **2. ~ly** : güvensizlikle, itimatsızlıkla, şüphe ile, şüphelenerek, **3. ~ness** : güvensizlik, itimatsızlık, şüphelenme, şüphecilik. *e.a.-1. suspicious, distrustful, doubting.*

mists, *is.* karanlık çağlar. *There are secrets in the ~ of history that will never be uncovered.*

misty, *sf.* **mistier, mistiest** **1.** sisli, puslu, buğulu, bulanık, dumanlı. *~ hills. ~ air. It was a ~ morning, but it soon became clear when the sun began to shine. ~ eyes with tears.* **2.** belirsiz, müphem, karanlık. *He has only the mistiest memories of his childhood.* **3.** hayal meyal (seçilebilen). *a ~ shape in the distance.* **4. mistily** : sisli/puslu/buğulu/bulanık/dumanlı/belirsiz/müphem bir şekilde, **5. mistiness** : sis(lilik), buğu(luluk), bulanıklık, belirsizlik, müphemlik, hayal meyal seçilebilme. *e.a.-2. indistinct, vague, obscure.*

misty-eyed, *sf.* gözü yaşlı, sulu gözlü, yaşlı gözlü, hassas, çabuk üzülüp ağlayan. ***e.a.-sentimental.***

misunderstand, *f.* **-stood, -standing 1.** yanlış anlamak, yanlış yorumlamak/tefsir etmek, yanlış mana vermek, **2.** ters anlamak, ters mana vermek, (ne demek istediğini) anlamamak, **3.** (ruhunu/kalbini/hislerini/maksadını vb.) anlamamak. *He complains that his wife ~s him.* ***e.a.-1.*** *misinterpret.*

misunderstanding, *is.* **1.** yanlış anla(ş)ma, yanlış yorum(lama)/tefsir etme, yanlış mana verme, yanılmaca. *I've made my intentions very clear, and I hope there'll be no ~ of them.* **2.** ters anlama, ters mana verme, (ne demek istediğini) anlamama. *This whole criticism seems to rest on a ~.* **3.** anlaşmazlık, geçimsizlik, ihtilâf, fikir ayrılığı. *After their ~, they scarcely spoke to each other for months.* ***e.a.-1&2.*** *misapprehension, error, misinterpretation,* ***3.*** *discord, disagreement, dissension, difference, difficulty, quarrel.* ***k.a.- 2.*** *concord.*

misunderstood, *sf.* **1.** yanlış anlaşılmış/yorumlanmış, **2.** anlaşılmamış, takdir edilmemiş, değeri bilinmemiş. *As a child he always felt ~.* ***e.a.- 2.*** *misjudged, unappreciated.*

misusage, *is.* **1.** (kelimeleri) yanlış kullanma, yersiz kullanma, **2.** fena muamele, kötü davranış, örseleme, hırpalama, kötüye kullanma, hor davranma.

misuse, *is.&f.* **-used, -using 1.** yanlış/yersiz kullanma, suiistimal, yanlış maksada hasretme, hor kullanma. *a ~ of public funds. a ~ of words.* **2.** yanlış kullanmak/uygulamak, yanlış maksada hasretmek. *He ~s his knife at the table by lifting the food with it.* **3.** suiistimal etmek, kötüye kullanmak, **4.** örselemek, hırpalamak, hor kullanmak, kötü muamele etmek. *This watch will last you a lifetime if you don't ~ it. An arrogant man generally ~s his friends.* ***e.a.-1.*** *misapplication,* ***2.*** *misapply, misemploy,* ***4.*** *abuse, ill-treat, ill-use, mistreat, hurt, harm, exploit, injure, maltreat.* ***k.a.- 4.*** *respect, esteem, appreciate, honor, cherish.*

misuser, *is.* **1.** *huk.* suiistimal, kötüye kullanma, yolsuzluk, **2.** kötüye kullanan, yanlış kullanan/uygulayan, **3.** hor kullanan, kötü muamele eden, hırpalayan, örseleyen, **4.** suiistimal eden, yolsuzluk yapan kimse.

misvalue, *gl.f.* **-ued, -uing** değerini/kıymetini takdir edememek, kadrini/kıymetini bil(e)memek, küçük/değersiz görmek. ***e.a.-undervalue.***

misword, *gl.f.* yanlış kelimelerle ifade etmek, yanlış kelime/kelimeyi kullanmak, kelimeyi yanlış anlamda kullanmak.

miswrite, *gl.f.* **-wrote,-written, -writing** yanlış yazmak.

mite[1], *is. zool.* kene, sakırga *(Acarina).*

mite[2], *is.&zf.* **1.** ufak para, akçe, metelik, birkaç kuruş, az miktarda para. *She's a poor old woman, but she gives her ~ to every beggar she passes on the street.* **2.** ufak parça/lokma, çok ufak şey. *He told his wife he'd had enough and couldn't eat a ~ more.* **3.** *bk.:* **widow's mite**, **4.** biraz(cık), bir parça(cık), çok az. *I think she's a ~ tired. He's a ~ greedy.* ***e.a.- 4.*** *somewhat, very little, bit.* ***eş ses.-*** *might.*

miter = mitre, *is.&gl.f.* **1.** piskoposluk tacı : Papanın ve Katolik piskoposların giydikleri sivri yumurta biçiminde süslü miğfer, **2.** piskoposluk makamı/rütbesi, **3.** eski Yahudi hahamlarının başlığı, **4.** eski Yunan kadınlarının başlarına bağladığı sargı, **5.** baca başlığı, **6.** (marangozlukta) (a) gönye, (b) **~ box** : şev gönyesi, şev kesme gönyesi, **7. ~ gear** : konik dişli, **8. ~ joint** : şevli geçme, şevli ek(leme), **9. ~ square** : şev gönye, **10.** piskopos yapmak, piskoposluk payesine yükseltmek, **11.** şevlemek, şev yapmak, şev ile birleştirmek.

miter = mitre, *sf.* **1.** piskopos tacı biçiminde, külâhımsı, **2.** piskopos tacı giymiş, piskopos tacı olan/taçlı.

miterwort = mitrewort, *is.* **1. bishop's cap** *d.d. bot.* papaz otu *(Mitella)* : Taşkırangillerden kapsülü piskopos tacına benzeyen bir ot, **2.** zehir otu *(Cynoctonum mitreola)* : GD ABD'de yetişen bodur, zehirli bir ot.

mither, *is. İsk. bk.:* **mother.**

Mithra(s), *is.* (eski İran) Güneş, ışık ve gerçek tanrısı.

mithridate, *is.* panzehir. **mithridatic** : panzehir+.

mithridatism, *is.* zehire karşı bağışıklık : gittikçe artan dozda azar azar zehir vererek vücudu zehire karşı dayanıklı kılma.

mithridatize, *gl.f.* zehire karşı bağışıklık kazandırmak : gittikçe artan dozda azar azar zehir vererek vücudu zehire karşı dayanıklı kılmak.

miticidal, *sf.* kene öldürücü.

miticide, *is. kim.* kene öldürücü ilâç.

mitigate, *f.* **-gated, -gating 1.** yatış(tır)mak, (ağrı vb.) hafifle(t)mek/azal(t)mak. *to ~ a person's anger. to ~ pain. to ~ the effects of war.* **2.** *az kul.* (bir kimseyi) yumuşatmak, mülâyimleştirmek, itidale sevk etmek, ılımlaştırmak, **3. ~dly** : yatıştırarak, hafifleterek, yatıştıracak/azaltacak şekilde, **4. mitigable** : yatıştırılabilir, hafifletilebilir, azaltılabilir, **5. mitigation** : yatıştırma, hafifletme, azaltma, **6. mitigative = mitigatory** : yatıştırıcı, hafifletici, **7. mitigator** : yatıştırıcı/hafifletici madde, müsekkin, **8. mitigating causes/circumstances** *huk.* cezayı hafifletici sebepler. ***e.a.- 1.*** *lessen, relieve, moderate, extenuate, alleviate, soothe,* ***2.*** *mollify, appease, soften, assuage.* ***k.a.-1.*** *increase, augment, heighten, enhance, strengthen, intensify.*

mitis, *sf.&is.* mitis, alüminyumlu dövme demir, alüminyum katılarak dövülgenliği artırılmış demir. **mitis metal, mitis iron** *d.d.*

mitochondrion, *is., ç.* **-dria** *biy.* **1.** mitokondriyum : sitoplâzmada bulunan ve göze metabolizmasını sağlayan çubuk/iplik biçiminde organeller. **chondriosome** *d.d.* **2. mitochondrial** : mitokondriyum+.

mitosis, *is. biy.* mitoz, göze bölünmesi (süreci). **mitotic** : mitoz+, göze bölünmesi ile ilgili. **mitotically** : mitoz/göze bölünmesi suretiyle.

mitrailleuse, *is.* mitralyöz, makineli tüfek. ***e.a.-*** *machine gun.*

mitral, *sf.* **1.** külâhımsı, külâh biçiminde, **2.** *anat.* ikili kapakçık yakınında bulunan, ikili kapakçık+, **3. ~ valve = bicuspid valve** : ikili kapakçık : yüreğin sol kulakçığı ile sol karıncık arasında kanın geri gitmesini önleyen iki üçgensel kapakçık. *bk.:* **tricuspid valve.**

mitre, *is.&f.* **-tred, -tring** *Brit. bk.:* **miter.**

mitsvah, *is. bk.:* **mitzvah.**

mitt, *is.* **1.** beysbol eldiveni : top yakalamaya mahsus yalnız başparmak yeri olan avucu yastıklı eldiven, **2.** tek parmaklı eldiven. **oven ~** : fırın eldiveni. *She put an oven ~ to take the hot dishes out of the oven.* **3.** *argo* el. *Get your ~s out off your pocket.* **4.** kadınlara mahsus parmaksız dantel eldiven, **5.** *argo* boks eldiveni. ***e.a.- 2.*** *mitten,* ***3.*** *hand,* ***5.*** *boxing glove.*

Mitteleuropa, *is. Alm.* Orta Avrupa. ***e.a.-*** *Central Europe.*

mitten, *is.* **1.** tek parmaklı eldiven, **2.** *bk.:* **mitt** (4), **3. ~like** : tek parmaklı eldiven biçiminde.

mittimus, *is., ç.* **-muses 1.** *huk.* tutuklama belgesi, tevkif müzekkeresi, hapis cezası ilâmı, **2.** *Brit.- k.d.* azil, işten çıkarma. ***e.a.-1.*** *warrant, writ,* ***2.*** *dismissal.*

mity, *sf.* kurtlu, kurtlanmış. *~ cheese.*

mitzvah = mitsvah, *is., ç.* **-voth/-vahs 1.** (Musevîlerde Tevrat'ın veya hahamın vazettiği) emir, sünnet, **2.** bu emrin ifası, **3.** sevap.

mix, *is.&f.* **mixed/mixt, mixing 1.** (birbirine) karıştırmak/katmak. *~ ingredients to make a cake.* **2.** katmak, eklemek, ilâve etmek. *~ some salt into the flour.* **3.** karmak, birbirine karıştırarak hazırlamak. *to ~ mortar.* **4. ~ up** : (a) karış(tır)mak, burnunu sokmak. *He ~ed up in politics.* (b) karmakarışık yapmak, (c) şaşırmak, birbirine karıştırmak, zihni karışmak. *He ~ed up the meaning of those two words. Don't ~ me up; I'm trying to count.* **5.** birleştirmek, bir araya getirmek. *to ~ business and pleasure.* **6.** (melez elde etmek için) çiftleş(tir)mek, **7.** karışmak, karışım meydana getirmek. *Milk and water ~. A paint that ~es easily with water. Oil and water don't ~ = Oil doesn't ~ with water.* **8.** ortak olmak, ortaklık kurmak, **9.** kaynaşmak, uyuşmak, bağdaşmak, anlaşmak. *He does not ~ well with others. She's such a friendly person that she ~es well in any company.* **10. to ~ it up** *argo* yumruklaşmak, yumruk yumruğa girmek. **11.** karış(tır)ma, **12.** karışım, karıştırılmış hâlde satılan gıda maddesi vb. *a cake ~.* **13. mixer** *d.d.- k.d.* viskiye katılan soda, meyva suyu, zencefil birası vb. katkı, **14.** karışım oranı. *a ~ of two to one.* **15. ~ability** : karışabilme, **16. ~able = ~ible** : karış(tırıl)abilir. ***e.a.-1&7.*** *blend, commingle, jumble, amalgamate, fuse,* ***4.*** *(c) confuse,* ***5.*** *combine, unite, join,* ***6.*** *crossbreed,* ***7.*** *coalesce,* ***12.*** *mixture, concoction.*

mixed = mixt, *sf.* **1.** karış(tırıl)mış, karışık. **all ~ up** : karma karışık, birbirine karışmış, **2.** karma. *~ school. ~ foursome.* **3.** *huk.* çok cepheli, çok yönlü, karmakarışık, **4.** *s.bl.* karma (sesli), **5. ~ up** : zihni karışmış, şaşırmış, afallamış. **to be/get ~ up** : (a) zihni karışmak,

şaşırmak, (b) karışmak. *He was ~ed up in a plot to overthrow the king.* **6.** *bot.* karışık : talkımlı ve salkımlı (çiçek), **7. ~ blessing** : hem zararlı hem yararlı şey, çok yararları olmakla beraber ciddî mahzurları da olan nesne, **8. ~ bud** : karma tomurcuk: dal, yaprak ve çiçek üreten tomurcuk, **9. ~ doubles** : karışık çiftler, her tarafta birer erkek birer kadınla oynanan tenis, **10. ~ drink** : karışık içki, iki veya daha fazla alkollü içki karışımı, **11. ~ farming** : çeşitli tarım : aynı çiftlikte çeşitli ürün ve hayvan yetiştirilmesi, **12. ~ fraction = ~ number** : *mat.* karma üleşke, tam sayılı bayağı kesir, **13. ~ grill** : karışık ızgara, **14. ~ group** : karma grup, **15. ~ language** *gr.* karma dil, **16. ~ marriage** : karışık evlenme, değişik din ve ırktan insanların evlenmesi, **17. ~ media = multimedia** : karma ortam : öğretim, reklâm, eğlendirme vb. için film, kitap, ses alıcı vb. gibi araçların birlikte kullanılması, **18. ~-media** : karma ortamlı, **19. ~ metaphor** : karışık eğretileme /istiare : aynı ifadede birbiriyle ilgisiz iki veya daha fazla eğretilemenin kullanılması. Örnek : *"The storm of protest nipped in the bud."* **20. ~ suffix** *gr.* aitlik eki, **21. ~ train** : karma katar : yolcu ve yük vagonlarından oluşan tren.

mixed-up = mixed up, *sf.* **1.** şaşkın, şaşırmış, zihni karışmış/bulanmış, afallamış, ne yapacağını bilemez hâlde. *He listened so many political arguments that he got all ~, and had no idea which was right and which was wrong.* **2.** (kötü bir işe) karışmış/bulaşmış. *I'm afraid he's ~ in some dishonest business.* **3.** (kötü bir kimse ile) yakınlık kurmuş. *He got ~ with a man who had bad influence on him.* ***e.a.-1.*** *confused.*

mixer, *is.* **1.** karıştırıcı, **2.** *k.d.* uysal, uyumlu, cana yakın, arkadaş canlısı, başkalarıyla çabuk anlaşıp kaynaşan. *a good ~.* **3.** mikser: elektrikli yemek karıştırıcı. *bk.:* **blender. 4.** tanış(tır)ma toplantısı, **5.** *k.d. bk.:* **mix** (13), **6.** bileştirici : radyo yayın stüdyosunda vb. çeşitli kaynaklardan (mikrofon, ses alıcı vb.) gelen sesleri belirli oranlarda birleştiren, bazılarını zayıflatıp öbürlerini şiddetlendiren düzen.

mixologist, *is. argo* barmen. ***e.a.-*** *bartender.*

mixology, *is. argo* barmenlik, içki hazırlama sanatı.

mixt, *f. bk.:* **mix** *(geç.z.&sf.f.).*

mixture, *is.* **1.** karışım, katışım. *This tobacco is a ~ of 3 different sorts. Green is a ~ of blue and yellow.* **2.** karıştır(ıl)ma, katıştır(ıl)ma, karışma, katışma, **3.** kaynaşma, **4. The ~ as before** *k.d.* Eski hamam eski tas, hep aynı terane/aynı tutum. ***e.a.-1.*** *blend, combination, compound, miscellany, medley, melange.*

mix-up, *is.* **1.** karışıklık, anlaşmazlık, karışık/içinden çıkılmaz durum, şaşkınlık. *Due to some administrative ~ the letters had not been sent out.* **2.** ihtilâf, kavga dövüş. ***e.a.- 1.*** *confusion, mess, muddle, tangle, disorder,* ***2.*** *conflict, fight.*

mizen = mizzen, *is&sf.* **1. mizenmast/ mizzenmast** *d.d.* mizana direği, üç direkli geminin en gerideki (üçten fazla direklide önden üçüncü) direk, **2.** mizana yelkeni, mizana direğine çekilen üçgen yelken.

mizzle, *is.&f.* **mizzled, mizzling 1.** çisenti, toz gibi ince yağmur, **2.** çiselemek, toz gibi ince yağmur yağmak. *Standing up hatless in the mizzling rain.* **3.** *Brit.* tüymek, sıvışmak, birdenbire gitmek/hareket etmek/kaçmak, **4. mizzly** : çisentili, çisenti hâlinde, çiseleyerek. ***e.a.-1&2.*** *drizzle,* ***3.*** *decamp.*

MKS = mks = m.k.s. = meter-kilogram-second.

mkt. = market.

mL = millilambert(s).

ml = ml. = milliliter(s).

Mlle = Mlle. = mademoiselle.

mm =mm. = millimeter(s).

MM. = messieurs.

Mme(s). = madame(s).

mmf = *elekt.* micromicrofarad(s).

Mn = *kim.* manganese.

mnemonic, *sf.&is.* **1.** belleksel, belleğe/ hafızaya yardımı olan, hafızayı kuvvetlendiren. *a set of ~ symbols.* **2.** bellek+, hafıza+. **great ~ power** : büyük bellek gücü/hafıza kuvveti, **3.** ansıtıcı, hatırlatıcı (cihaz/kod vb.). a ~ *device.* **4. ~ally** : (a) bellekle, bellek yolu ile, ansıyarak, (b) ansıtarak, ansıtıcı ile.

mnemonics = mnemotechnics, *is.* **1.** bellek bilimi : belleği/hafızayı kuvvetlendirme/geliştirme süreç ve tekniği.

Mnemosyne, *is.* eski Yunan bellek tanrıçası.

-mnesia, *son ek* "bellek, anı, hafıza". *ör.:* **paramnesia** : anı karışıklığı.

Mngr. = Monsignor.

mngr. = manager.

MO = Missouri (Posta kodu).

Mo, *kim.* molybdenum (simgesi).

-mo *son ek* "yapraklı" : kâğıdın katlanmasıyla elde edilen yaprak sayısını belirtir. **16mo** : on altı yapraklı.

mo, *is. Brit.- k.d.* **1.** an, kısa zaman, dakika. **Wait a mo; I shan't be long** : Bir dakika bekle, şimdi gelirim. **2. half a mo** : (a) bir an, bir saniye, hemen. **Wait there on the corner while I go into the shop, I shan't be half a mo** : Köşede bir saniye beni bekle, dükkâna uğrayıp hemen gelirim. (b) dur hele, sahi, şimdi hatırladım. **That's a very nice girl; here, half a mo, isn't she your neighbor?** Çok cici bir kız; dur hele/sahi, o senin komşun, değil mi?

mo. = month.

M.O. = **m.o.** = **1.** mail order, **2.** medical officer, **3.** money order.

moa, *is. zool.* moa *(Dinornis maximus)* : Yeni Zelanda'da yaşamış ve türü tükenmiş deve kuşuna benzer iri bir kuş (boyu 3 m).

moan, *is.&gs.f.* **1.** inilti, inleme, figan, ah etme, ah çekme, **2.** uğultu. *The ~ of the wind.* **3.** *esk.* yakınma, acındırma, şikâyet. *She's never satisfied, she always has some ~ or another.* **4.** inlemek, ah etmek, figan etmek. **The sick child ~ed a little, and then fell asleep** : Hasta çocuk biraz inledi, sonra uykuya daldı. **5.** inildemek, uğuldamak, **6.** yakınmak, acındırmak, şikâyet etmek. *Stop ~ing, you really have nothing to complain about.* **7. ~ingly** : (a) inleyerek, feryat ve figan ederek, (b) uğuldayarak, uğultu ile. ***e.a.-3.*** *complaint, lamentation.* ***4.*** *groan,* ***6.*** *lament, complain, bewail.* ***eş ses.-*** *mown.*

moanful, *sf.* **1.** iniltili, inleyen, feryat/figan eden, **2.** uğultulu, **3. ~ly** : (a) inleyerek, feryat/figan ederek, (b) uğuldayarak, uğultu ile.

moat, *is.&gs.f.* **1.** kale hendeği, **2.** etrafına hendek kazmak, hendekle çevirmek, **3. ~ed** : hendekli, hendekle çevrili, **4. ~like** : hendek gibi, hendeğe benzer.

mob, *is.&sf.&f.* **mobbed, mobbing 1.** derinti, güruh, ayak takımı, başıboş/saldırgan kalabalık, sürü. *The police tried to control the ~ . The crowd turned into an ugly ~.* **2.** kalabalık, izdiham, insan kalabalığı. *There was a great ~ at the gate, waiting to get in.* **3.** düzensiz halk kalabalığı/ayak takımı/sürü/güruh ile ilgili, **4. ~ rule/~ law** : linç kanunu. **~ violence** : ayak takımının giriştiği tedhiş hareketi, **5.** merakla/gürültü ile etrafını sarmak/kuşatmak. *Autograph hunters ~bed the singer outside her hotel.* **6.** sürü hâlinde saldırmak/hücum etmek. *The angry crowd ~bed the criminal who killed an innocent child.* ***e.a.-1.*** *rabble, hord,* ***2.*** *crowd, masses, multitude,* ***3.*** *gang .*

mobbish, *sf.* sürü/güruh gibi, gürültülü, anarşik.

mobcap, *is.* başlık, (eskiden kadınların ev içinde giydikleri) çeneden bağlı başlık.

mobile, *sf.&is.* **1.** devingen, devimsel, hareketli, müteharrik, yer değiştirebilen. *A car is a ~ machine.* **2.** (sıvı) akışkan. *a ~ liquid.* **3.** değişken, mütehavvil, (ifade/mizaç/maksat vb.) çabuk değişen, (fikir) kararsız. *~ features. He has a ~ face, like an actor's. A ~ personality.* **4.** oynak, uyanık (zekâ/zihin) cevval. *a ~ mind.* **5.** (a) toplumların karışmasına elverişli, (b) bireyin bir toplumdan ötekine geçmesine elverişli, **6.** seyar, taşınabilir. *a ~ library/shop/home/hospital.* **7.** devingen beykel : parçalar hâlinde yapılmış olup rüzgâr vb. ile kımıldayan heykel. ***e.a.-1.*** *movable, motile,* ***3.*** *variable, volatile, fickle,* ***4.*** *versatile.* ***k.a.-1-3.*** *immobile, immovable, fixed, stolid.*

mobilise/mobilisable/mobilisation, *Brit. bk.:* **mobilize/mobilizable/mobilization.**

mobility, *is.* **1.** devingenlik, çabuk hareket kabiliyeti. *The army's in need of many more vehicles to increase its ~.* **2.** değişkenlik, değişme, **3.** akışkanlık.

mobilization, *is.* **1.** seferberlik, **2.** sanayi, ulaştırma vb. ekonomi dallarının harbe hazırlanması, **3.** seferber olma, harbe hazırlanma. *The ~ of the army was completed in 48 hours.*

mobilize, *gl.f.* **-lized, -lizing 1.** seferber etmek, silâh altına almak. **We must ~ the army** : Orduyu seferber etmeliyiz. **2.** seferberlik ilân etmek, sanayi, ulaştırma vb. ekonomi dallarını harbe hazırlamak, **3.** seferber olmak, harbe hazırlanmak, **4. mobilizable** : seferber edilebilir, harbe hazırlanabilir.

Möbius strip, *is. geom.* Möbiüs kuşağı : bir kâğıt şeridin bir ucunu 180° döndürüp öbür ucuna yapıştırarak elde edilen kuşak. Kâğıt üzerinde hep aynı yüzde devinen bir cisim kâğıdı delmeden öbür yüze geçer.

mobocracy, *is., ç.* **-cies 1.** derinti erki : avam takımı yönetimi, güruh yönetimi/egemenliği, cahil ayak takımının kurduğu yönetim, **2.** (yöneten sınıf olarak) derinti, avam takımı, güruh, **3. mobocrat** : derinti erki/ avam takımı yönetimi yanlısı, **4. mobocratic(al)** : derinti erki şeklinde. *e.a.-1. mob rule.*

mobster, *is.* çeteci, gangster, cinayet şebekesi ferdi. *e.a.- mobsman, gangster.*

moccasin, *is.* **1.** mokasen, Kızılderili çarığı, yumuşak deriden yapılmış çarık, **2.** çarığa benzer köscle altlı ayakkabı, **3.** *zool.* kanca dişli engerek *(Ancistro-don halys)* : G ABD'de yaşayan çok zehirli kara/su yılanı, **4. ~ flower** *bot.* (a) terlik çiçeği, (b) *bk.:* **cypripedium**, **5. ~ telegraph** *Cnd.- k.d.* (a) ağızdan ağıza yayılan söylenti/dedikodu/şayia, (b) Kızılderililerin koşarak haber ulaştırması. *e.a.- 3. water moccasin, cottonmouth.*

mocha, *is.* **1.** *b.h.* (Yemen'de) Moha limanı, **2.** Yemen kahvesi, **3.** iyi cins kahve, **4.** moka : çikolata, kahve karışımı, **5.** açık çikolata rengi, **6.** ince eldivenlik deri, keçi/koyun derisi.

mochila, *is. İsp.* eyer derisi, at eyeri üzerine kaplanan deri.

mock, *is.&f.* **1.** alay/istihza etmek, **2.** alaya almak, eğlenmek, (alay için) taklit etmek, takılmak, şaka etmek, **3.** karşı gelmek, meydan okumak, önem vermemek, hiçe saymak. *His actions ~ convention.* **4.** aldatmak, **5.** küçük düşürmek, tahkir etmek, maskara etmek, **6. ~ up** : tam büyüklükte modelini yapmak, **7.** (şiir) taklit etmek, sahtesini yapmak, **8.** alay, istihza, **9.** alay konusu. **make ~ of** : alay konusu yapmak, alaya almak, gülünç düşürmek, **10.** taklit, öykünme, **11.** sahte, yapma, sun'î, taklit. *The army training exercises ended with a ~ battle.* **12. ~able** : alay/ istihza edilebilir, **13. ~er** : alay/istihza eden, alaya alan, eğlenen, **14. ~ingly** : alay ederek/ edercesine, istihza ile, **15. put the ~ers on sth** *Brit.- argo* bozmak, berbat etmek, rezil etmek, akamete uğratmak. *Those 2 defeats last week have put ~ers on our team's chances of winning this year's competition.* *e.a.-1&2. deride, taunt, flout, gibe, chaff, tease, ridicule, twit, banter, rally, 3. dismiss, defy, flout, 4. deceive, delude, disappoint, cheat, dupe, 5. scoff, jeer, scorn, contempt, 7. imitate, 8. mockery, derision, 10. imitation.*

mockery, *is., ç.* **-eries 1.** alay, istihza, eğlenme, **2.** alaycı söz/eylem, **3.** alay/istihza konusu. *He had become a ~ in the village.* **4.** taklit, bir şeyin kaba ve acayip şekilde yapılan benzeri, **5.** maskaralık, gülünç şey, gülünç bir taklit. *a ~ of justice. The medical examination was a ~ ; the doctor hardly looked at the child.* **6.** (gülünç bir şekilde) uygunsuz/yakışıksız/manasız şey, **7. make a ~ of** : (a) gülünç düşürmek, alay etmek, maskara etmek, boşa çıkarmak, semeresiz bırakmak. *His failure made a ~ of the teacher's great effort to help him.* (b) gülünç/asılsız olduğunu meydana çıkarmak. *His evil life makes a ~ of his claims to be a holy man.*

mock-heroic, *sf.&is.* **1.** destansı taşlama, mizahî destan, **2. ~al(ly)** : mizahî destan şeklinde/tarzında.

mocking, *sf.* **1.** alaycı, alaylı, müstehzi. *~ laughter.* **2. ~ly** : alayla, alay ederek/edercesine, eğlenerek, eğlenircesine, istihza ile, müstehziyane.

mockingbird, *is. zool.* alaycı kuş *(Mimus polyglottos)* : G ABD ve Meksika'da yaşayan ve başka kuşların ötüşlerini taklit eden gri, siyah, beyaz tüylü ötücü kuş

mock moon, *is. bk.:* **paraselene.**

mock orange, *is. bot.* ful, ağaç fulü *(Philadelphus coronarius).* *e.a.- syringa.*

mock sun, *is. bk.:* **parhelion.**

mock turtle soup, *is.* taklit kaplumbağa çorbası : sığır kellesi veya başka etlerden yapılmış baharatlı ve şaraplı çorba.

mock-up = mock up, *is.* tam boy model : bir şeyin inceleme, deneme, öğretim vb. için yapılmış tam ölçekli modeli.

mod, *sf.&is.* asrî, şık, son (ve acayip) modaya uygun (giyinen kimse, bilhassa İngiliz genci).

mod. = **1.** moderate, **2.** *müz.* moderato, **3.** modern.

modacrylic, *is.* modakrilik : dokumacılıkta kullanılan %35-85 akrilonitril içeren yapay polimer ipliği.

modal, *sf.* **1.** şeklî, şekle ait, şekil+, hâl+, tavır+, **2.** *müz.* makam+, **3.** *gr.* kip+. **~ auxiliary** : yardımcı kip : İngilizcede başka fiillerin kiplerini yapmaya yarayan ***can, dare, do, may, must, need, shall, will*** gibi fiiller, **4.** *fel.* öze/maddeye değil şekil ve görünüşe ait, **5.** *man.* gereklilik/imkân/imkânsızlık belirten, **6.** *ist.* en sık rastlanan (değer), tipik, **7. ~ly** : şeklen, şekil bakımından.

modality, *is., ç.* **-ties 1.** şekil, usul, tarz, **2.** dış görünüş, zahirî durum/koşul, keyfiyet, **3. mode** *d.d. man.* kiplik : önermelerin doğru/yan-lış, olanaklı/olanaksız, gerekli/gereksiz gibi sınıflara ayrılması (gerçeklik, zorunluk, olanak sınıfları), **4.** *tıp* tedavi usulü/cihazı, **5.** ilkel duyu : görme, işitme, dokunma vb.

mod cons, *is. Brit.* modern konforlar : kalorifer, devamlı sıcak su vb. gibi ev konforları. **complete with all mod cons** : bütün modern konforları haiz.

mode, *is.* **1.** yöntem, usul, tarz, yol. *a ~ of political thought.* **2.** şekil, biçim, durum, tarz, tür, çeşit. *He suddenly became wealthy, which changed his ~ of life. He always chose this ~ of transport.* **3.** *fel.* kip : (a) biçim, şekil, dış görünüş, (b) Kant felsefesinde : varlık, olanak, güncellik kategorilerinden biri, **4.** *man.* (a) *bk.:* **modality** (3), (b) tasımın çıkarım kuralları, önerme/karşılaştırma şekli, **5.** *müz.* makam, **6.** *gr.* kip, **7.** *ist.* doruk değeri : bir sıklık dağılımında en çok yinelenen değer, **8.** *jeol.* kayacın mineral bileşimi (ağırlığın yüzdesi olarak), **9.** moda. ***e.a.-1.*** *method, way,* ***2.*** *form,* ***9.*** *style, fashion.*

model[1], *is.* **1.** örnek, nümune. *This clause was a ~ for lucidity.* **2.** model. *a ~ of a ship. Some car makers produce a new ~ every year.* **3.** kalıp, **4.** resmi/heykeli yapılan kimse, model. *a ~ for a statue.* **5.** model kadın/kız : elbise vb. modasını teşhir eden genç/cazip kadın, manken, **6.** şekil, biçim. *I want a dress like yours, for that ~ would suit me.* **7.** örnek kimse. *This young man is a ~ of all that a good student should be.* ***e.a.-1.*** *prototype, archetype, mold,* ***4.*** *sitter,* ***5.*** *mannequin,* ***7.*** *ideal, example.*

model[2], *sf.* **1.** örnek, nümune, model (olan). *a ~ house.* **2.** örnek (tutulmaya lâyık), iyilik/mükemmeliyet vb. örneği. *a ~ student. She's a ~ mother; no other woman could take better care of her children.* ***e.a.-2.*** *examplary.*

model[3], *f.* **-eled, -eling** *(Brit.:* **-elled, -elling**) **1.** örneğe göre yapmak, **2.** biçimlendirmek, şekil/biçim vermek. *In ancient times people ~ed cooking pots in clay by hand.* **3.** modelini yapmak/çıkarmak. *The little boy ~ed a ship.* **4.** sergilemek, defile yapmak. *to~ dresses.* **5.** modellik/mankenlik yapmak. *She was chosen to ~ a silk evening dress at the fashion show.* **6.** (resim) üç boyutlu görünümü vermek, **7. ~ on = ~ upon** : örnek almak, örneğe göre yapmak. **She ~ed herself on her mother** : Annesini kendine örnek alıyor. **The railway system is ~ed on the successful plan used in other countries** : Demir yolu sistemi, başka ülkelerde başarı ile uygulanan bir plâna göre yapıldı. **8. ~er = ~ler** : modelci, model yapan.

modeling = modelling, *is.* **1.** model(ini) yapma, **2.** modellik/ mankenlik (yapma). *She is interested in ~.* **3.** (resime) üç boyutlu görünüm verme, oyumlarna, **4.** biçimlendirme, şekil/biçim verme.

modelist, *is.* modelci, model yapımcısı.

modem, *is.* modem : bilgisayar verilerini telefon hattı veya benzeri iletişim hatları üzerinden gönderen/alan elektronik düzen.

moderate, *sf.&is.&f.* **-ated, -ating 1.** (a) ılımlı, mutedil (kimse). *He holds ~ political opinions.* (b) partinin ılımlı üyesi, **2.** makul (kimse/şey), ölçülü, aşırı değil. *a ~ profit. The worker's demands are ~ : they're asking for only a small increase in their wages.* **3.** orta(lama), vasat, ne çok ne az. *a ~ income. a ~ speed.* **4.** alelâde, şöyle böyle, **5.** hafif, sakin, şiddetli değil. *~ winds.* **6.** yatış(tır)mak, ılımlı/mutedil/makul hale getirmek, itidale getirmek/gelmek, makul/anlayışlı olmak, **7.** hafifle(t)mek, azal(t)mak, yavaşla(t)mak, yumuşa(t)mak. *The wind was strong all day, but it ~d after sunset.* **8.** (tartışma/münazara vb.) başkanlık etmek, yönetmek, idare etmek. *We need someone neutral to ~ the debate.* **9. ~ breeze** *meteor.* esinti, meltem, orta yel : hızı saatte 13-18 mil olan rüzgâr, **10. ~ gale** *meteor.* hafif fırtına : hızı saatte 32-38 mil olan rüzgâr. ***e.a.-1.*** *(a) temperate,* ***2.*** *reasonable,* ***3.*** *medium,* ***4.*** *fair, mediocre,* ***5.*** *calm, gentle,* ***6.*** *calm, mitigate, temper,* ***7.*** *diminish, reduce, soften, lessen, abate, subdue,* ***8.*** *preside, direct, manage, conduct.* ***k.a.-1.*** *immoderate, extreme,* ***2.*** *unreasonable,* ***5.*** *violent.*

moderately, *zf.* **1.** ılımlı/makul/mutedil bir şekilde, **2.** orta derecede, şöyle böyle, ne çok ne az. *The examination questions were ~ difficult.*

moderateness, *is.* ılımlılık, makullük, mutedillik, itidal. ***e.a.**-temperance, restraint, moderation.*

moderation, *is.* **1.** *bk. :* **moderateness**, **2.** serinlik, ferahlık. *The rain brought some ~ to the uncomfortably hot weather.* **3.** sükûnet, soğukkanlılık, yatışma. *He showed great ~ in answering so gently the attacks made on his character.* **4.** (tartışma vb.) başkanlık, yönetme, idare, **5. in ~** : ılımlı/makul bir şekilde, itidalle, aşırılığa/ifrata kaçmadan. ***e.a.**-3. calmness, self-control, 5. temperately.*

moderato, *sf. müz.* moderato.

moderator, *is.* **1.** yatıştırıcı, ara bulucu, yatıştıran/ara bulan/itidale sevk eden/ılımlaştıran kimse, **2.** (tartışma vb.) başkan, reis, yönetici, **3.** *rad.TV* sunucu, açık oturum yöneticisi, **5.** *fiz.* ılımlayıcı : grafit ve ağır su gibi ılıncıkları (nötronları) yavaşlatan madde, **6. ~ial** : yatıştırıcı+, ara bulucu+, **7. ~ship** : ara buluculuk, (tartışmada) başkanlık, yöneticilik.

modern, *sf.&is.* **1.** çağdaş, asrî, modern, **2.** Yeni Çağ, Orta Çağdan sonraki tarih dönemi. **~ history** : Yeni Çağ tarihi, **3.** yeni, asrî, modern. *Television is a ~ invention. A house with all ~ conveniences.* **4.** çağcıl, bugünkü, zamanımızın/bugünün..., yaşayan. **~ languages** : yaşayan diller, **5.** çağdaş/çağcıl/modern kimse, **6.** yenilik taraftarı, çağcıl zevk ve görüşleri olan kimse, **7.** *basım* yeni matbaa harfleri : düşey çizgileri kalın, hatları düzgün, harf ucu çıkıntıları ince harf türü, **8. ~ly** : çağdaşça, çağdaşlıkla, çağdaş olarak, çağdaş/yeni/modern bir şekilde, **9. ~ness** : çağdaşlık, çağcıllık, modernlik, yenilik, asrîlik, **10. ~ dance** : modern/yeni dans, bütün vücudun kıvrak hareketleriyle soyut fikirleri ifade eden dans, **11. ~ jazz = progressive jazz** : çağdaş/modern/ileri caz, 1940'tan sonra gelişen harmonik ve ritmik bakımdan daha zengin caz, **12. ~ pentathlon** : çağdaş beşli yarış : 300 m yüzme, 4000 m kır koşusu, 30 hendek atlamalı 5000 m engelli koşu, 25 m'den hedefe ateş etme ve eskrimden oluşan olimpiyat yarışması.

modernise/modernisation/moderniser, *Brit. bk.:* **modernize/modernization/modernizer.**

modernism, *is.* **1.** çağcıllık, asrîlik, modernlik, **2.** yenilik, günümüze özgü şeyler (söz, âdet, davranış vb.). *You'll find very little ~ in this writer's books.* **3.** (a) Katoliklerde yeni bilim ve felsefe kavramlarına dayanan ve 1907'de Papa Pius X tarafından yasak edilen yenileşme hareketi, (b) XX. *yy.* da Protestanların liberal din eğitimi.

modernist, *is.* **1.** çağdaşçı, yenilikçi, yenilik yanlısı, **2. ~ic** : (a) çağdaş, çağcıl, (b) çağdaşçılık+, çağdaşçı+, **3. ~ically** : çağdaş/çağcıl görüşle, çağdaşçılıkla.

modernity, *is., ç.* **-ties 1.** çağdaşlık, çağcıllık, asrîlik, modernlik, yenilik, çağa/bugüne uygunluk. *The ~ of this writer's thoughts is surprising, when one remembers that he wrote the book 400 years ago.* **2.** yeni/çağdaş şey.

modernize, *f.* **-ized, -izing 1.** çağcıllaş(tır)mak, yenileş(tir)mek, asrîleş(tir)mek, modernleş(tir)mek, çağa/günün koşullarına uy(dur)mak, **2. modernization** : çağcıllaş(tır)ma, yenileş(tir)me, asrîleş(tir)me, modernleş(tir)me, çağa/günün koşullarına uy(dur)ma, **3. modernizer** : çağcıllaştıran, yenileştiren, asrîleştiren, modernleştiren, çağa/günün koşullarına uyduran.

modest, *sf.* **1.** alçak gönüllü, mütevazi, kurumsuz, mahcup. *The young actress is very ~ about her success; she says it's as much the result of good luck as her abilities.* **2.** gösterişsiz, sade, iddiasız. *a ~ house. She served a ~ but tasty meal.* **3.** ufak, önemsiz, mütevazi, ılımlı, mutedil, makul. *Please accept this ~ gift; it's all I can afford. a ~ price. a ~ request.* **4.** afif, nezih, edepli, tutarlı, yakışık alır. *a ~ neckline on a dress.* **5. ~ly** : gösterişsizce, tevazu/alçak gönüllülük ile, sade/iddiasız/mütevazi bir şekilde. ***e.a.**-1. unassuming, demure, prudish, humble, diffident, meek, 1&2. unpretentious, unobtrusive, simple, plain, 3. moderate, 4. decent, pure, virtuous, proper.*

modesty, *is.* **1.** tevazu, alçak gönüllülük. *I respect ~ , but I don't like coyness.* **2.** iffet, nezahet, edeplilik, kibarlık. *Her ~ kept her from wearing a miniskirt.* **3.** sadelik, gösterişsizlik, ılımlılık. *The ~ of the President's residence is part of his popularity.* **4. in all ~ = with all due ~** : kemali tevazu ile, övünmek gibi olmasın (ama). *I can say, in all ~, that there's no more successful man in the whole town than me.*

modicum, *is.* azıcık, nebze, az miktar. **a ~ of** : bir nebze, zerre kadar. **If he had a ~ of sense, he wouldn't do such foolish thing** : Zerre kadar sağduyusu olsaydı bu saçmalığı yapmazdı.

modificand, *is. gr.* tümlenen, anlamı değiştirilen. *In red books, "books" is a ~.*

modification, *is.* **1.** değiş(tir)me, değişiklik, tadil. *A few simple ~s to this plan would greatly improve it.* **2.** değişik/muaddel şekil. *It is a ~ of his old theory.* **3.** *biy.* değişke : canlının kendi faaliyet veya çevre etkisiyle kazandığı fakat kalıtımla geçmeyen nitelikler, **4.** sınırlama, niteleme, **5.** *gr.* (a) tümleme, (b) tümleyenin anlamı, (c) değişme, değişik şekil alma : örneğin ***not*** kelimesinin ***-n't*** şeklini alması. ***e.a.-2.*** *variant,* ***4.*** *limitation, qualification.*

modificative = modificatory, *sf.* değiştirici değiştiren, tadil edici.

modifier, *is.* **1.** değiştiren, tadil eden (kimse/şey), **2.** *gr.* tümleyen, başka bir kelimenin anlamını değiştiren/tamamlayan. *Adjectives and adverbs are ~s.*

modify, *f.* **-fied, -fying 1.** (kısmen/biraz) değiştirmek, tadil etmek, değişiklik yapmak. *to ~ a plan. These plans must be modified if they're to be used successfully.* **2.** *gr.* tümlemek, nitelemek, nitelendirmek, sıfat/zarf vb. ile kelimenin anlamını tamamlamak. *In "a good man", "good" modifies "man".* **3.** sesli harf yerine ['] koymak, **4.** azaltmak, hafifletmek, ılımlı yapmak. *to ~ demands. to ~ one's statement.* **5.** değişmek, tadilâta uğramak, **6. modifiability = modifiableness** : değiş(tiril)ebilme, tadil edilebilme, **7. modifiable** : değiş(tiril)ebilir, tadil edilebilir. ***e.a.-1.*** *change, alter, vary, adjust, shape, reform,* ***4.*** *moderate, temper, curb, qualify.*

modillion, *is.* (Korint mimarisi) süslü korniş desteği.

modiolus, *is., ç.* **-oli** *anat.* iç kulak salyangozundaki kemik.

modish, *sf.* **1.** modaya uygun, son model, son moda, **2. ~ly** : modaya uygun bir şekilde, **3. ~ness** : modaya uygunluk.

modiste, *is., ç.* **-distes 1.** kadın terzisi/şapkacısı.

modulability, *is.* kiplenimlik, kiplenebilme, modüle edilebilme.

modular, *sf.* **1.** birimsel, modüle ait, modül gibi, **2.** takıtlı, modüllü, takıtlardan/modüllerden oluşmuş, kutu kutu. *a ~ home.* **3. ~ arithmetic** : ölçken sayı bilgisi : tam sayılarla işlem yapan ve her işlem sonucundan modülün katlarını çıkarıp kalanı sonuç olarak veren sayı bilgisi." *In a ~ arithmetic with modulus 5, 3 multipled by 4 would be 2." "5 hours after 10 o'clock is 3 o'clock because clocks follow a ~ arithmetic with modulus 12."* **4. ~ity** : birimsellik, **5. ~ly** : birimsel olarak.

modulate, *f.* **-lated, -lating 1.** (sesi vb.) yumuşatmak, hafifleştirmek, tatlılaştırmak, **2.** (ses perdesini) duruma göre değiştirmek, **3.** *müz.* (a) gam(ını) değiştirmek, (b) ses gürlüğünü feğiştirmek, (c) makam ile söylemek, **4.** *ilet.* kiplemek, modüle etmek : taşıyıcı işaretin genliğini/frekansını/evresini ses veya işaret genliğine göre değiştirmek, **5.modulation** : kiplenim, **6. modulative** : kipleyici, **6. modulator** : (a) kipleç, kipleyici, (b) sesdüzenler, **7. modulatory** : kiplemsel.

module, *is.* **1.** birim, standart ölçü birimi, **2.** çap, mikyas, miyar, **3.** takıt, modül, karmaşık bir cihazın takılıp çıkarılabilen parçaları, **4.** (uzay araçlarında) odacık, bölme. *A command ~ of the Apollo spacecraft. A lunar ~.* **5.***mat.* (yöney/vektör/karmaşık sayı) genlik.

modulo, *zf. mat.* ölçkesine göre. **congruent ~ n** : n ölçkesine göre eşleşik. **6 is congruent to 11, ~ 5** : 5 ölçkesine göre 6 ile 11 eşleşiktir (5 ile bölününce 6 ve 11 aynı kalanı verir.)

modulus, *is., ç.* **-li 1.** *fiz.* kat sayı, çarpan. **~ of elasticity** : esneklik kat sayısı. **~ of rupture** : kopma çarpanı, **2.** *mat.* (a) ölçke, genlik, modül, (b) çeviri kat sayısı : bir tabana göre logaritmayı başka tabana göre logaritmaya çevirmek için çarpılması gereken sayı.

modus, *is., ç.* **modi 1.** usul, tarz, yol. **~ operandi** : hareket tarzı, icra yolu/usulü (özellikle bir caninin cinayet işleme tarzı). **~ vivendi** : (a) yaşayış tarzı, (b) geçici anlaşma/uyuşma.

mofette = moffette, *is.* **1.** kat yanardağ dumanı : yanardağ bölgelerinde yerden çıkan ve çoğunlukla CO2'den ibaret zehirli gaz, **2.** bu gazın çıktığı yer çatlağı.

mog, *gl.f.* **mogged, mogging** *k.d.* **1.** sürüklenmek, sürekli olarak ağır ağır yürümek, **2.** tüymek, kaçmak, sıvışmak. ***e.a.-1.*** *plod,* ***2.*** *decamp.*

Mogen David, *is. bk.:* **Star of David.**

mogul, *is.* tümsek, kar tümseği : kayak yamaçlarında tümsek şeklinde sertleşmiş kar yığını.

Mogul, *is.* **1.** Moğol : Babür hanedanından Hindistan'ı fethederek 1526'da Müslüman Hint İmparatorluğunu kuran hükümdar. Bu İmparatorluk 1857'ye kadar sürmüştür. **2.** bu sülâleden herhangi bir Hint hükümdarı. **the Great/Grand ~** : Babür hanedanından Hindistan İmparatoru, **3.** Moğol : Moğolistan halkı, **4.** *k.h.* önemli/nüfuzlu/kudretli kimse. *A ~ of the movie industry.* **5.** yük lokomotifi. **Mughal, Mughul, Moghal, Moghul** *ş.d.y.*

mohair, *is.* **1.** tiftik (yünü), **2.** tiftik (yününden yapılmış) kumaş.

Moham. = Mohammedan.

Mohammed = Mohammad = Muhammet.

Mohammedan, *sf.&is.* Müslüman. ***e.a.-Muslim.***

Mohammedanism, *is.* Müslümanlık, İslâm dini. ***e.a.-Islam.***

Mohammedanize, *gl.f.* **-ized, -izing** Müslümanlaştırmak, Müslüman yapmak. ***e.a.- Islamize.***

Moharram, *is. bk.:* **Muharram.**

mohel, *is., ç.* **mohalim/mohels** *İbr.* sünnetçi.

Mohism, *is.* Mohizm : bütün insanlara karşı sevgiyi ve mutlakiyet idaresini savunan doktrin.

Mohock, *is.* külhan beyi, kabadayı, zorba : XVIII. *yy.* da Londra'da gece sokaktan geçenlere saldıran serseri. **~ism** : kabadayılık, zorbalık.

Mohole, *is.* MO-deliği: jeolojik araştırma maksadıyla Moho süreksizliğinden daha derin açılan delik.

Mohorovicic discontinuity, *is. jeol.* Moho süreksizliği : Kıtaların 22 mil, okyanus dibinin 6 mil kadar derininde bulunan, bileşimi, kalınlığı bilinmeyen, sismik dalgaların hız ve şeklini değiştiren tabaka.

Mohs scale, *is. min.* Mohs ölçeği : Çizdiği minerallere göre 1 ile 15 arasında derecelenen sertlik derecesi : **1.** talc, **2.** gypsum, **3.** calcite, **4.** fluorite, **5.** apatite, **6.** orthoclase, **7.** vitreous pure silica, **8.** quartz, **9.** topaz, **10.** garnet, **11.** fused zirconia, **12.** fused alumina, **13.** silicon carbide, **14.** boron carbide, **15.** diamond.

mohur, *is.* mohur : 15 rupi değerinde eski altın Hint parası.

moidore, *is.* eski Portekiz ve Brezilya altın parası.

moiety, *is., ç.* **-ties 1.** *huk.* yarım/yarı. *The judge ordered that the dead man's 2 children should each receive a ~ of his possessions.* **2.** parça, kısım, pay, **3.** bir aşiretin iki yarısından her biri. ***e.a.- 1. half, 2. part, component.***

moil, *is.&gs.f.* **1.** zahmet, eziyet, meşakkat, ağır iş, **2.** karışıklık, kargaşa, gürültü, **3.** çok/sıkı çalışmak, didinmek, uğraşmak, ağır iş görmek, zahmet/sıkıntı çekmek, **4.** devamlı çalkalanmak, dönüp durmak, **5.** ıslatmak, ıslanmak, **6. ~er** : zahmet/meşakkat çeken, çok çalışan, eziyete katlanan kimse. ***e.a.-1. toil, drudgery, 2. confusion, turmoil, trouble, uproar, 3. toil, drudge, 4. swirl, churn, 5. make/get wet.***

moiling, *sf.* **1.** zahmetli, yorucu, eziyetli, zor, meşakkatli, çok çalışmayı gerektiren. *a ~ job.* **2.** *bk.:* **industrious, 3.** sarsıntılı, karışık, çalkantılı, gürültülü, **4. ~ly** : zahmetli/yorucu/zor bir şekilde, meşakkatle, eziyetle, (b) çok çalışarak, (c) sarsılarak, çalkantı/gürültü ile. ***e.a.-1. toilsome, 3. turbulent, noisy.***

Moira, *is., ç.* **-rai** *mit.* kader, kısmet, baht. ***e.a.- fate, destiny.***

moire, *is.* hareli (ipek) kumaş, muare.

moiré, *sf.&is. Fr.* hareli, dalgalı (ipek/kumaş).

moist, *sf.* **1.** nemli, rutubetli, **2.** (göz) yaşlı, yaşarmış, yaş dolu. *Her eyes were ~, but she didn't cry.* **3.** sulu, ıslak, yaş, **4. ~ful** : yaş dolu, ıslak, nemli, rütübetli, **5. ~less** : nemsiz, rutubetsiz, kuru, **6. ~ly** : nemli/ıslak/rutubetli bir şekilde, ıslak ıslak, yaş yaş, nemli nemli, **7. ~ness** : nemlilik, rütubet, ıslaklık, yaşlık. ***e.a.-1. wet, damp.***

moisten, *f.* **1.** yaşar(t)mak, nemlen(dir)mek, rutubetlen(dir)mek, ıslatmak, ıslanmak. *Her eyes ~ed as she listened to the sad story. He ~ed his dry lips.* **2. ~er** : yaşartan, ıslatan, nemlendiren, rutubetlendiren.

moisture, *is.* **1.** nem, rutubet, **2.** ıslaklık, yaşlık, **3. ~less** : nemsiz, rutubetsiz, kuru. ***e.a.-1&2. dampness, wetness, humidity.***

moisturize, *f.* **-ized, -izing 1.** nemlen(dir)mek, rutubetlen(dir)mek, **2.** ıslatmak, ıslanmak, yaşar(t)mak.

moke, *is. argo* **1.** *ABD* zenci, Arap (hakaret sözü), **2.** budala, enayi, **3.** *Brit.- k.d.* eşek, **4.** *Avust.* zayıf at. ***e.a.- 1.*** *negro,* ***2.*** *dull,* ***3.*** *donkey,* ***4.*** *nag.*

mol, *is. kim. bk.:* **mole** (8).

mol. = **1.** molecular, **2.** molecul.

molal, *sf. kim.* **1.** molal : molekül-gram+, **2.** 1000 g çözücü/eritici içinde 1 mol çözünen/eriyen özdek içeren, **3.** ~ **solution** : molal çözelti : 1000 g çözücü içinde 1 mol çözünen özdek bulunan çözelti/eriyik.

molality, *is., ç.* **-ties** *kim.* molallik : 1000 g çözücü/eritici içinde çözünen özdeğin mol sayısı.

molar[1], *is.&sf.* **1.** ~ **tooth** *d.d.* azı dişi, **2.** öğütücü, çiğneyip parçalayıcı, **3.** azı dişi+, azı dişine ait, **4.** ~ **bone** : elmacık kemiği. ***e.a.- 2.*** *grinding.*

molar[2], *sf.* **1.** *fiz.* özdeksel, kütlesel : atom ve molekülden ziyade özdek (madde) ve kütle ile ilgili, **2.** *kim.* molar : 1 litre çözelti içinde 1 mol çözünen özdek içeren. ~ **solution** : molar çözelti. ~ **conductance** : molar iletkenlik, 1 molekül gram elektrolitin iletkenliği, **3.** ~**ity** : molarlık 1 litre çözeltide çözünen özdeğin mol sayısı.

molasses, *ç. is.* **1.** melas : şeker yapımında elde edilen çeşitli koyu şeker şurubu, **2.** pekmez, koyu şurup. ***e.a.- 1.*** *treacle.*

mold = mould, *is &f.* **1.** kalıp, matris. *Molten metal is poured into a ~.* **2.** genel biçim, **3.** kalıpla yapılmış şey. *a ~ of jelly.* **4.** kalıpla verilen biçim, **5.** şekil, biçim, **6.** örnek, model, nümune, **7.** (ayırıcı) nitelik/vasıf/karakter, yaratılış, tıynet, tabiat, huy. *He's a man who doesn't fit into the conventional ~ of the typical retired army officer.* **8.** *mim. bk.:* **molding** (3), **9.** küf. *The bread was covered with green ~.* **10.** küflen(dir)mek, küf bağla(t)mak, **11.** *Brit.* toprak, humuslu toprak, yumuşak ve mümbit toprak, **12.** şekillendirmek, biçimlendirmek, şekil/biçim vermek. *He ~ed a rabbit out of a clay.* **13.** kalıplamak, kalıba dökmek/sokmak, kalıba dökerek/sokarak şekil/biçim vermek, **14.** (döküm) kalıp yapmak, **15.** etkilemek, etkili/müessir olmak, oluşturmak, tesir etmek, teşekkülünde amil/müessir/etkili olmak. **To ~ public opinion** : Kamuoyu oluşturmak. *To ~ the character of a child.* **16.** *esk.* (hamur vb.) yoğurmak, **17.** (bir şeyin) şeklini almak, (elbise) bedene oturmak. *a dress that ~s the figure.* **18.** ~**ability** : biçimlendirilebilme, şekillendirilebilme, kalıplanabilme, istenen biçime/şekle sokulabilme, **19.** ~**able** : biçimlendirilebilir, şekillendirilebilir, kalıplanabilir, istenen biçime/şekle sokulabilir. ***e.a.-5.*** *shape, form,* ***6.*** *prototype, example,* ***9.*** *fungus, mildew,* ***12.*** *shape, form,* ***15.*** *influence,* ***16.*** *knead,* ***17.*** *cling to .*

Moldau, *is.* Moldavya (nehri).

Moldavia, *is.* **1.** Buğdan : Romanya'da bir eyalet, **2.** ~**n** : Buğdan+, Buğdanlı, **3.** ~**n Soviet Socialist Republic** : Buğdan S. S. Cumhuriyeti : 1940'ta Romanya'dan ayrılıp Rusya'ya bağlanan cumhuriyet.

moldavite, *is.* moldavit: Bohemya'da bulunan yeşil renkli doğal cam. Menşei meteorlara atfedilmektedir.

moldboard, *is.* **1.** saban kulağı, pulluk demiri (toprağı kazıp alt üst eden eğri levha), **2.** buldozer küreği, **3.** beton kalıp tahtası.

molder = moulder, *is.&f.* **1.** çürümek, çürüyüp toz haline gelmek, ufalanmak, harap olmak. *A house that had been left to ~.* **2.** çürütmek, ufalamak, çürüyüp toz haline getirmek, **3.** kalıpçı, modelci, kalıp/model ustası. ***e.a.-1.*** *crumble, waste away.*

molding = moulding, *is.* **1.** şekillendirme, şekil/biçim verme, kalıp yapma, **2.** kalıp, şekil, model, belirli şekil verilmiş şey, **3.** *mim.* tiriz, pervaz, korniş, silme, **4.** ~ **board** : hamur tahtası, üzerinde ekmek, kurabiye vb. hamuru hazırlanan tahta.

moldwarp = mouldwarp, *is. Brit.- k.d.* köstebek *(Talpa europaea).*

moldy = mouldy, *sf.* **1.** küflü, küflenmiş, küfle örtülü. ~ *bread.* **2.** küf kokulu, eskimiş/çürümüş, bayat(lamış), **3.** eski, köhne. ~ *tradition.* **4.** **moldiness = mouldiness** : küflülük, küflenme, bayatlama, eskime. ***e.a.-2.*** *musty, crumbling,* ***3.*** *antiquated, fusty.*

mole, *is.* **1.** ben, insan vücudundaki benek, **2.** (renkli) doğum lekesi, **3.** *zool.* köstebek, körsıçan, yer göçkeni *(Talpidae, Talpa europaea, Scalopus aquaticus).* ~ **with pouch** : keseli köstebek *(Notoryctes typhlops).* ~ **rat** : kör fare *(Spalax typhlus).* **4.** karanlıkta çalışan kimse,

5. tünel kazma makinesi, 6. dalgakıran, mendirek, 7. sun'î liman, 8. *kim.* mol, (gram olarak) molekül ağırlığı, molekül gram, bir Avgadro sayısınca (6.02214×10^{23}) molekül içeren özdek miktarı, 9. *patol.* döl yatağında ölü yumurtanın oluşturduğu et parçası. *e.a.- 2. nevus.*

mole cricket, *is. zool.* 1. danaburnu *(Gryllotalpa gryllotalpa)*, 2. danaburnuna benzer birkaç tür böcek.

molecular, *sf.* 1. molekül+, molekülsel, özdeciksel, 2. ~ **beam = ~ ray** *fiz.* özdeciksel ışın, özdecik demeti/ışını, molekül demeti/ışını, 3. ~ **biology** : özdeciksel dirim bilimi, moleküler biyoloji. ~ **biological** : özdeciksel dirim bilimsel. ~ **biologist** : özdeciksel dirim bilimi uzmanı, 4. ~ **film = monolayer** : özdeciksel yaygı, tek katman, tek özdecik kalınlığında yaygı/film, 5. ~ **formula** : özdeciksel ilinti, molekül formülü : bir bileşimdeki atomların cins ve miktarını gösteren ilinti/formül. *bk.:* **empirical formula, structural formula**. 6. ~ **volume** : özdeciksel oylum, molekül hacmi : bir molekül gram maddenin hacmi (molekül ağırlığının yoğunluğuna oranı), 7. ~ **weight** : özdecik ağırlığı, molekül ağırlığı : bileşimi oluşturan öğeciklerin atom ağırlıkları toplamı, 8. **~ly** : özdeciksel olarak, moleküllerle.

molecularity, *is. kim.* özdeciklik : bir kimyasal olaya katılan özdecik (molekül) ve öğecik (atom) sayısı.

molecule, *is.* 1. *fiz. kim.* özdecik, molekül, 2. zerre, tozan, küçük parça, 3. molekül gram, molekül ağırlığı.

molehill, *is.* 1. köstebek tepesi/yuvası : köstebeklerin kazdıkları toprakları yığarak yaptıkları tümsek, 2. önemsiz/basit şey, 3. **make a mountain (out) of a ~** : habbeyi kubbe yapmak, pireyi deve yapmak, önemsiz bir şeyi gereksiz yere büyütmek/abartmak/izam etmek.

moleskin, *is.* 1. köstebek derisi, 2. köstebek derisine benzer kumaş, 3. **~s** : bu kumaştan yapılan elbise/pantalon.

molest, *gl.f.* 1. sataşmak, rahatsız/taciz etmek, musallat olmak, saldırmak, tedirgin etmek. *It is cruel to ~ animals.* 2. sarkıntılık etmek, tasallut/tecavüz etmek, (kadına/çocuğa) cinsel bakımdan taciz edici hareketlerde bulunmak, 3. **~ation** : sataşma, musallat olma, sarkıntılık, tasallut, tecavüz, 4. **~er** : sataşan, musallat olan, sarkıntılık eden.

moline, *sf.* (armacılıkta) kolları eşit uzunlukta, uçları yarık ve kıvrık (haç).

moll, *is. argo* 1. orospu, fahişe, 2. havaî genç kız, güzel fakat kafasız/bilgisiz kız, 3. gangsterin sevgilisi, 4. kadın haydut/hırsız. *e.a.- 1. prostitute, whore, 2. doll, 3&4. gun moll.*

mollah, *is. bk.:* **mullah.**

mollescent, *sf.* 1. yumuşatıcı, yumuşatan, 2. **mollescence** : yumuşatma, yumuşatıcılık.

mollie = mollienisia = molly, *is. zool.* molinezya, parlak renkli bir akvaryum balığı *(Poecillidae Mollienisia).*

mollify, *gl.f.* **-fied, -fying** 1. yumuşatmak, yatıştırmak, uysallaştırmak, sakinleştirmek, teskin etmek. *His anger was finally mollified. He mollified her by flattery.* 2. hafifletmek, azaltmak, dindirmek. *~ one's demands. to ~ pain.* 3. **mollifiable** : yumuşatılabilir, hafifletilebilir, teskin edilebilir, 4. **mollification** : yumuşatma, uysallaştırma, dindirme, teskin (etme), 5. **mollifier** : yumuşatan, uysallaştıran, dindiren, teskin eden. *e.a.- 1. pacify, appease, soothe, 2. mitigate, reduce, assuage, temper.*

mollusc, *is. bk.:* **mollusk.**

molluscoid(al), *sf. zool.* yumuşakça(lar sınıfından).

mollusk, *is. zool.* 1. yumuşakça : yumuşakçalar *(Mollusca)* sınıfından herhangi bir hayvan. **mollusc** *ş.d.y.* 2. **molluscan** : yumuşakça+, 3. **~like** : yumuşakça gibi, yumuşakçaya benzer.

molly, *is., ç.* **-lies** *bk.:* **mollie/mollienisia.**

mollycoddle, *is.&gl.f.* **-dled, -dling** 1. lâpacı, mahallebi çocuğu, hanım evlâdı, kadınımsı erkek, 2. üstüne titremek, şımartmak, nazlı büyütmek. *e.a.- 1. milksop, 2. coddle, pamper, indulge.*

mollymawk, *is. bk.:* **mallemuck.**

Moloch, *is.* 1. (İncil'e göre) Ammoniler ve Fenikelilerin çocuklarını yakarak kurban ettikleri tanrı, 2. büyük fedakârlık/kurban isteyen şey, 3. *k.h. zool.* dikenli kertenkele *(Moloch horridus)* : Avustralya çöllerinde yaşar. (1&2. **Molech** *ş.d.y.*)

Molotov cocktail, *is.* Molotof kokteyli : fitili ateşlenerek düşmana fırlatınan içi benzin dolu şişe.

molt = moult, *is.&f.* (kuş, böcek, sürüngenler vb.) tüy/deri değiştirme(k), tüylerini dökme(k). **~er** : tüy/deri değiştiren hayvan.

molten, *f.&sf.* **1.** *bk.:* **melt** *(sf.f)*, **2.** erimiş, eritilmiş. ~ *lead.* ~ *lava.* **3.** dökme, eritilip dökülen madenden yapılmış. ~ *images.*

molto, *zf. müz.* çok. ~ *allegro.* ***e.a.-very.***

mol. wt. = molecular weight.

moly, *is., ç.* **-lies 1.** *mit.* Circe'nin büyüsünü çözmek için Hermes'in Odise'ye verdiği ot, **2.** *bot.* yabanî sarımsak *(Allium moly)*, **3.** *kıs.* **molybdenum.**

molybdate, *is. kim.* molibdat, molibdik asitin tuzu.

molybdenite, *is.* molibdenit, molibden disülfit MoSO2. Yumuşak, grafite benzer molibden cevheri.

molybdenous, *sf. kim.* molibdenli, iki valanslı molibden içeren.

molybdenum, *is. kim.* molibden : gümüşî beyaz maden. Demirle alaşımları kesici edevat yapmakta kullanılır. Simgesi : **Mo**, atom ağ. 95.94, atom nu. 42, özgül ağ. 10.2.

molybdic, *sf. kim.* molibdik, üç ve altı valanslı molibden içeren. ~ **acid** : H2MoO4 gibi.

mom, *is. k.d.* anne. ***e.a.- mother.***

mom-and-pop, *sf. k.d.* ailece işletilen, küçük, ufak (dükkân vb.). **a ~ grocery** : aile bakkaliyesi, bir ailenin işlettiği küçük bakkal dükkânı.

mome, *is. esk. bk.:* **fool, blockhead.**

moment, *is.* **1.** an, lâhza, kısa zaman. **Just a ~ please** : Bir saniye/dakika lütfen. **In a ~ all was changed** : Bir anda her şey değişti. **the ~ I saw him** : onu gördüğüm anda, onu görür görmez. **not for one ~** : Asla! Kat'iyen! Hiçbir zaman! **this ~** : şu anda, bir an önce, derhal, hemen, **2. the ~** : (şu) an. **at the ~** : şu anda, şu sırada. **He is busy at the ~** : Şu anda meşguldür. **We both arrived at the same ~** : İkimiz de aynı anda geldik. **3.** evre, safha, durum, hâl, **4.** önem, ehemmiyet, sonuç. **be of (great) ~** : (çok) önemli olmak. **A decision of great ~** : çok önemli bir karar. **a matter of ~** : önemli bir iş. *The President will speak to the nation tonight on a matter of greatest ~.* **5.** *ist.* beklem. ~ **generating function** : beklem çıkaran işlev. ~ **matrix** : beklem dizeyi. ~ **ratio** : beklem oranı, **6.** *fel.* görünüm, temel unsur, bileşen, **7.** *mek.* döngü, moment. ~ **of force** : döngü. ~ **of inertia** : eylemsizlik döngüsü, **8. at any ~** : her an, herhangi bir anda, **9. at every ~** : sürekli olarak, her an, daima, mütemadiyen, aralıksız. *At every ~ I am reminded of the great difficulties we have still to face.* **10. at the last ~** : son anda, son dakikada, **11. at this ~ in time** *Brit.* şu anda, şimdi, **12. in a ~** : birazdan, şimdi, nerede ise, hemen, pek yakında, bir dakikaya kadar. **He'll be back in a ~** : Şimdi/nerede ise gelir, **13. the ~ (that)** : derhal, o anda, hemen. **I recognized her the ~ (that) I saw her** : Onu gördüğüm anda (görür görmez) tanıdım. **14. this ~** : şu anda, şimdi. *I've only (just) this ~ (just now) remembered that I have to see the doctor this evening.* **15. on the spur of the ~** *bk.:* **spur** (9). ***e.a.- 1.*** *instant, minute, second,* ***3.*** *juncture,* ***4.*** *importance, consequence, significance,* ***9.*** *continually, ceaselessly.*

momentarily, *zf.* **1.** bir an (için), kısa bir süre, geçici olarak. **to pause/hesitate ~** : bir an durmak/duraklamak, **2.** her an, her saniye, anbean, zamanla, zaman geçtikçe. *Our danger is increasing ~.* **3.** yakında, nerede ise, hemen. ***e.a.- 1.*** *briefly, instantly,* ***2.*** *every moment, progressively,* ***3.*** *imminently.*

momentary, *sf.* **1.** anî, çok kısa (süreli), geçici, gelip geçen, süreksiz, devamsız. **Her feeling of fear was only ~; it soon passed** : Duyduğu anî korku biraz sonra geçip gitti. **2.** her an (olabilecek), pek yakın. **to live in fear of ~ annihilation** : her an yok olmak korkusu içinde yaşamak, **3.** *az kul.* her an, sürekli, daimî. **The escaped prisoner passed his days in ~ fear of being caught and sent back to prison** : Hapishane kaçağı günlerini her an yakalanıp tekrar hapsedilmek korkusu ile geçirdi. **4. momentariness** : anîlik, geçicilik, kısa sürelilik.

momently, *zf.* **1.** anbean, zaman zaman, **2.** bir an için, **3.** her an, her saniye, her lâhza.

moment of truth, *is.* **1.** boğa güreşçisinin boğaya kılıcı saplayacağı an, **2.** karar anı, kritik an.

momentous, *sf.* **1.** çok önemli, ciddî, mühim, büyük/vahim sonuçlar doğurabilecek. **a ~ event** : ciddî bir olay. *We listened on the radio*

to the ~ news that war had began. **2. ~ly** : önemli/ciddî bir şekilde, **3. ~ness** : önemlilik, ehemmiyet, ciddîlik, vahamet. ***e.a.- 1.*** *critical, crucial, serious, heavy, important, significant, essential, decisive, eventful, fateful, consequential, grave.* ***k.a.- 1.*** *trivial, trifling, unimportant, insignificant, inconsequential.*

momentum, *is., ç.* **-ta/-tums 1.** (hareket ettiren) kuvvet, hız, hareket hızı, sürükleyici güç, itme, itiş, şiddet. **As the rock rolled down the mountainside, it gathered ~** : Dağın yamacından yuvarlanan kaya gittikçe hızlandı. **The national struggle for independence is gaining ~ every day** : Millî bağımsızlık mücadelesi gittikçe kuvvetleniyor/güç kazanıyor. **2.** *fiz.* devinirlik, momentum: dönen bir cismin kütlesi ile hızının çarpımı, **3.** *fel. bk.:* **moment** (6).

momism, *is. ABD* anneye aşırı bağlılık/düşkünlük, anormal derecede anneye dayanma/güvenme.

momma, *is. k.d.* **1.** anne, **2.** *argo* kadın. ***e.a.- 1.*** *mamma, mother, 2. woman.*

mommy = mummy, *is. ABD* anne. ***e.a.-*** *mother.*

Momus, *is., ç.* **-muses/-mi 1. Momos** *d.d. - mit.* tenkit ve istihza tanrısı, **2.** *k.h.* tenkitçibaşı, hep tenkit eden/her şeye kusur bulan kimse.

mon, *is. İsk. bk.:* **man**[1].

mon-, *ön ek bk.:* **mono-.**

Mon. = **1.** Monday, **2.** Monsignor.

Monacan = Monegasque, *is&sf.* Monakolu, Monako+.

monachal, *sf.* manastıra/keşişlerin hayatına ait. ***e.a.-*** *monastic.*

monachism, *is.* **1.** manastır hayatı, **2. monachist** : manastıra/keşişlere özgü. ***e.a.- 1.*** *monasticism.*

monacid, *is. kim. bk.:* **monoacid.**

monad, *is.* **1.** *biy.* (a) tek gözeli organizma, (b) (1 ilâ 3 kamçılı) amip, **2.** *kim.* tek valanslı eleman/atom/atom grubu. *bk.:* **dyad** (2), **triad** (2 a), **3.** *fel.* monad, bölünmez birlik/varlık/töz/cevher, metafizikte temel birim/birey, **4.** tek varlık, **5. ~al = ~ic(al)** : tözel, monada ait, **6. ~ically** : tözel olarak.

monadelphous, *sf. bot.* ercikleri filamentlerle birleşmiş (çiçek/bitki).

monadism, *is. fel.* **1. monadology** *d.d.* monadizm : varlığın temel birimi olarak bölünmez tözlere/cevherlere yer veren Leibnitz doktrini, **2. monadist** : monadist, monadizme inanan.

monadnock, *is. coğ.* (düzlükte tek başına yükselen) tepe, dağ.

monandrous, *sf.* **1.** tek kocalı, **2.** *bot.* (a) tek ercikli (çiçek), (b) tek ercikli çiçek açan (bitki).

monandry, *is.* **1.** tek kocalılık, tek koca ile evlenme âdeti, tek koca ile evli bulunma, **2.** *bot.* tek erciklilik, tek ercikli çiçek açma. *bk.:* **polyandry.**

monanthous, *sf. bot.* tek çiçekli.

monarch, *is.* **1.** tek erk, hükümdar, kral, imparator, padişah, sultan, **2.** büyük kudret/güç/servet sahibi kimse, (ticarette vb.) kral. *a ~ of international shipping.* **3.** *zool.* şah kelebek, iri kelebek *(Danaus plexippus)* : kızıl kahverengi iri bir kelebek, **4. ~al = ~ial** : tek erkli, krallıkla yönetilen. *~ institutions.* **5. ~ally** : tek erkli olarak, krallıkla.

Monarchianism, *is.* Tek tanrıcılık, Tevhitçilik : II. ve III. yy. da Hristiyan kilisesince geliştirilen ve teslis nazariyesini inkâr ederek tek tanrı tanıyan doktrin. **Monarchianist** : Tek tanrıcı, Tevhitçi.

monarchical, *sf.* **1. monarchic** *d.d.* tek erksel, hükümdarlık+, krallık+, hükümdara/krallığa ait. *~ rules.* **2.** hükümdarlık/mutlak idare taraftarı, **3. ~ly** : tek erkle, krallıkla, hükümdarlıkla, mutlakiyetle.

monarchism, *is.* **1.** tek erklik, mutlakiyet, krallık (sistemi), **2.** tek erkçilik, kraliyetçilik, mutlak idare taraftarlığı, **3. monarchist(ic)** : tek erkçi, kralcı, mutlak idare taraftarı.

monarchy, *is., ç.* **-chies 1.** tek erklik, mutlak hükümdarlık, mutlakiyet, krallık, padişahlık, saltanat, **2.** tek kişi egemenliği, **3. absolute ~** : müstebit idare, istibdat idaresi, despotluk, **4. constitutional ~ = limited ~** : meşrutiyet idaresi, meşrutî hükûmet sistemi.

monarda, *is. bot.* monarda (Monarda) : K Amerika'da yetişen birkaç çeşit kokulu bitki. *horsemint* vb.

monasterial, *sf.* manastır+.

monastery, *is.* **1.** manastır, **2.** manastır halkı.

monastic(al), *sf.&is.* **1.** manastır+, keşiş+.~ *vows. a ~ library.* **2.** münzevî, dünyadan elini eteğini çekip kendini dine adamış (kimse), **3.** keşiş, manastıra çekilmiş kimse, **4. monastically** : münzeviyane, keşiş gibi, dünyadan el etek çekerek, **5. monasticism** : inziva, manastır hayatı. ***e.a.- 1&2.*** *monasterial, 3. monk.*

Monastir, *is.* Manastır (şehri).

monatomic = monoatomic, *sf. kim.* **1.** tek atomlu, molekülünde tek atom bulunan, tek öğecikli, **2.** tek atom veya grubu değişebilen, **3.** tek değerli/valanslı. ***e.a.- 3.*** *monovalent.*

monaural, *sf.* **1.** tek kulaklı, tek kulakla, sesi tek kulakla duyan, **2.** *bk.:* **monophonic** (2), **3. ~ly** : tek kulakla, tek sesli olarak.

monaxial, *sf. bot.* **1.** tek eksenli, **2.** çiçekleri ana eksen üzerinde bulunan.

monazite, *is.* monazit, seryum-lantanium fosfat : kırmızı veya sarımtrak kahverenkli önemli bir toryum cevheri.

mon cher, *Fr.* azizim (erkeğe hitapta kullanılır). *bk.:* ***ma chère.*** ***e.a.- my dear.***

Monday, *is.* **1.** pazartesi. *He'll arrive on ~.* **2. ~ -morning quarterback** *k.d.* fetvacıbaşı, ukalâ, başkalarının yaptıklarını iş olup bittikten sonra tenkit eden kimse, **3. ~ - morning quarterbacking** : fetvacı başılık, ukalâlık, **4. ~s** : pazartesi günleri. **She works ~s** : Pazartesi günleri çalışır.

monde, *is. Fr.* dünya, toplum, topluluk, cemiyet.

mondial, *sf. Fr.* evrensel, âlemşümul.

mondo, *is., ç.* **-dos** derhal cevap verilmesi gereken soru.

monecious, *sf. bk.:* **monoecious.**

Monegasque, *is.&sf. Fr.* Monakolu. ***e.a.-*** *Monacan.*

monestrous, *sf.* tek kösnümlü : yılda bir defa kösnüyen/kızışan/yavrulayan.

monetarism, *is. ekon.* paracılık : para hacmini azaltıp çoğaltarak millî ekonomiye yön verilebileceği doktrini. **monetarist** : paracı, bu tür ekonomi yanlısı.

monetary, *sf.* **1.** para+, sikke+. **a ~ reward** : para ödülü. *The ~ system of certain countries used to be based on gold.* **2.** parasal, para ile ilgili, paraya ait, malî. *The ~ value of the treasure is staggering.* **He is having ~ problems** : Para sıkıntısı çekiyor. **3. ~ unit** : para birimi. *The ~ unit in USA is dollar.* **4. monetarily** : para bakımından, malî yönden.

monetize, *gl.f.* **-tized, -tizing 1.** (maden) para basmak, madenî para basıp piyasaya çıkarmak. *to ~ gold.* **2.** tedavüle çıkarmak, geçerli yapmak. *Brit.:* **monetise, 3. monetization** : para basma, tedavüle çıkarma.

money, *is., ç.* **moneys/monies 1.** para, nakit, akçe. **come into ~** : paraya konmak, para sahibi/zengin olmak. **It will bring in big ~** : Bu işte çok para var, **2. paper money** *d.d:* kâğıt para, banknot, **3.** para yerine geçen şey, **4.** çek, senet, esham vb. gibi kıymetli evrak, **5. ~ of account** *d.d.* saymanlık parası, piyasada mevcut olmayıp sırf hesap tutmada kullanılan para birimi (ABD' de *mill,* İngiltere'de *guinea* gibi), **6.** servet, zenginlik, mülk, vb. nin para ile ölçülen değeri. **Her family has ~** : Ailesi zengindir. *She has a lot of ~.* **7. moneys = monies** *huk.* nakit, meblâğ, para, **8.** malî kazanç/kâr, **9. easy ~ = it's ~ for jam/ old rope** : kolay kazanılan para, *argo* anafor, **10. even ~** : (yarışta) eşit tutarla bahis tutuşma, **11. folding ~** : kâğıt para, **12. for one's ~** *k.d.* -e göre, -nin fikrince, -e kalırsa. **for my ~** : bence. *For my ~, there's nothing to be gained by waiting.* **Not for every man's ~** : Herkesin harcı değildir. **He's the man for my ~** : Aradığım adam budur. **13. hard ~** : madenî para, sikke, nakit, **14. in the ~** *argo* (at/köpek yarışlarında) birinci, ikinci ve üçüncü, **15. key ~** : hava parası, **16. make ~** : kazanmak, kazanç/kâr sağlamak, para yapmak, zengin olmak, **17. ready ~** : peşin para, nakit, **18. throw good money after bad** : zararlı bir işe devamda ısrar etmek, **19. to be in the ~** *argo* çok parası olmak, para içinde yüzmek, çok zengin olmak, **20. to put ~ on** : (bir işe) para yatırmak, yatırım yapmak, **21. ~ belt** : para kemeri, içinde para taşınan kuşak, **22. ~ box** *(a) Brit.* kumbara, (b) *bk.:* **cashbox, 23. ~ order** : havale, para gönderimi, **24. ~ scrivener** : para komisyoncusu, başkalarına borç para bulan aracı, **25. ~ spider** : uğurlu örümcek, üzerinde gezdiğini zengin edeceğine inanılan örümcek, **26. ~ supply** : parasürüm, tedavüldeki para, piyasaya sürülen para, piyasadaki para hacmi, **27. ~'s worth** : harcanan paraya değer, emeğin/ masrafın karşılığı. **You've had your ~'s worth** : Masrafını bol bol çıkarttın. **28. ~ tree** : (a) para ağacı: sallanınca para döken efsanevî ağaç, (b) *k.d.* iyi kazanç/gelir kaynağı, altın yumurtlayan kaz.

moneybag, *is.* **1.** para çantası, kese, cüzdan, **2. ~s** : *k.d.* zengin (kimse), para çıkısı, kirli çıkı.

moneychanger, *is.* **1.** sarraf, **2.** bozuk parayı cinslerine göre koymaya mahsus mahfaza.

moneyed, *sf.* paralı, zengin. **~ class** : zengin sınıf. ***e.a.-wealthy.***

moneyer, *is.* **1.** *esk.* bankacı, sarraf, sermayedar, **2.** *esk.* darphaneci, darphane görevlisi. ***e.a.- 1.*** *banker, broker,* ***2.*** *minter.*

money-grubber, *is.* para canlısı, para düşkünü, haris kimse.

money-grubbing, *is.* para hırsı, paraya düşkünlük.

moneylender, *is.* tefeci, faizci. *He fell into the hands of ~s.*

moneyless, *sf.* parasız, meteliksiz, yoksul, fakir.

moneymaker, *is.* **1.** çok iyi para kazanan kimse, para babası, **2.** kazançlı/kârlı iş, para getiren teşebbüs.

moneymaking, *sf.&is.* **1.** kazançlı, kârlı. *a ~ scheme.* **2.** kâr/kazanç sağlayan. *The ~ part of the deal.* **3.** para kazanma, kâr/gelir sağlama.

money-market, *is.* para piyasası, borsa. **~ fund = ~ mutual fund** : para piyasası yatırım fonu : hazine bonoları, ticarî senetler vb. gibi kısa vadeli yatırımlara yöneltilmiş iyi faiz getiren yatırım.

money-spinner, *is. Brit.* gelir sağlayan (kimse/iş/ürün). *In Adana valley, the ~ is cotton.* ***e.a.-*** *money-maker.*

moneywort, *is. bot.* karga otu *(Lysimachia nummularia)* : çuhaçiçeğigillerden yuvarlak yapraklı ve sarı çiçekli tırmanıcı bitki. **creeping Charlie/Jennie** *d.d.*

monger, *is&gl.f.* **mongered, mongering 1.** *Brit.* tüccar, tacir, satıcı (son ek olarak kullanılır). **cheesemonger** : peynirci, peynir tüccarı. **fishmonger** : balıkçı, **2.** aşağılık/kötü/adî işlere karışan, bu tür işler peşinde koşan kimse (son ek olarak)...yapan, -e karışan, ...yayan. **slandermonger** : iftiracı. **scandalmonger** : rezalete karışan. **gossipmonger** : dedikoducu, dedikodu yayan, **3.** satıcılık/ticaret yapmak, alıp satmak. **4. ~ing** : alış veriş, ticaret, satıcılık, ...ile uğraşma, (son ek olarak) ...yayma/teşvik etme. **hatemongering** : nefret yayma. **peacemongering** : barışı teşvik etme. ***e.a.- 3.*** *peddle, deal in,* ***4.*** *selling, dealing, trafficking, trading.*

mongo, *is., ç.* **-gos** *bk.:* **mungo.**

Mongol, *sf.&is.* **1.** Moğol, **2.** Moğol ırkına benzer kimse, **3.** Moğolca, Moğol dili, **4.** *patol.* Mongolizm hastalığına yakalanmış kimse, **5.** *bk.:* **Mongolian.**

Mongolia, *is.* **1.** Moğolistan, **2. Inner ~** : İç Moğolistan, Çin yönetimindeki Güney Moğolistan. Resmî adı : *Inner Mongolian Autonomous Region.* **3. Outer ~** : Dış Moğolistan (şimdiki adı : *Mongolian People's Republic).*

Mongolian, *sf.&is.* **1.** Moğolistan+, **2.** Moğol+, **3.** *bk. :* **Mongoloid, 4. Mongolic** *d.d.* Moğolca, Moğol dili, **5. ~ fold** *bk.:* **epicanthus, 6. ~ idiocy** *esk. bk.:* **Down's syndrome.**

Mongolism = Mongolianism = Mongolian idiocy, *is. patol.* mongolizm : çekik gözlü ve geri zekâlılık.

Mongoloid, *sf.&is.* **1.** Moğola benzer, Moğolumsu, Moğol tipi, **2.** Moğol ırkından, Moğol ırkına mensup (kimse), **3.** *k.h.* çekik gözlü ve geri zekâlı.

mongoose, *is., ç.* **-gooses** *zool.* **1.** Firavun faresi *(Herpestes edwardsii)* : Hindistan'da bulunan ve gelinciğe benzeyen bir hayvan. Kobraları, zehirli yılanları öldürür; kemirici hayvanlarla, kuş ve yumurta ile beslenir, **2.** buna benzer hayvan : gelincik vb.

mongrel, *sf.&is.* **1.** melez hayvan, **2.** melez/soyu karışık/soyu belirsiz kimse/yaratık, katışık şey. *Some English words are ~s; they are formed from a mixture of different language; such as TELE (Greek)-VISION (Latin).* **3.** karışık soylu/melez köpek. ***e.a.-1.*** *cross, half-breed,* ***3.*** *mutt, hybrid.*

mongrelise/mongrelisation/mongreliser, *Brit. bk.:* **mongrelize/mongrelization/mongrelizer.**

mongrelize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** melezleştirmek, melez tür yetiştirmek/üretmek, soyunu karıştırmak, **2. mongrelization** : melezleştirme, melez tür yetiştirme/üretme, soyunu karıştırma, **3. mongrelizer** : melezleştiren, melez tür yetiştiren/üreten.

mongst, *e. bk.:* **amongst.**

monied, *is. bk.:* **moneyed.**

monies, *ç. is., bk.:* **money.**

moniker= monicker, *is. argo* ad, isim, lâkap, takma ad. *She never liked the ~ Thelma and called herself "Tee".* ***e.a.-****name, nickname.*

moniliform, *sf.* **1.** *bot. zool.* tesbihimsi, tesbih şeklinde, dizili yumrulardan oluşmuş, **2.** tesbihe/boncuk dizisine benzeyen.

monish, *gl.f. esk. bk.:* **admonish.**

monism, *is.* **1.** *fel.* tekçilik, monizm : gerçekliğin temeli olarak yalnızca tek bir ilkeyi (örneğin yalnızca özdeği, ya da tini) kabul eden dünya görüşü. *bk.:* **dualism** (2), **pluralism** (1), **2.** birleme, birimleme : bütün yapı, süreç vb. ni tek bir yönetken ilkeye indirgeme, **3.** tarihte bir tek tesadüfî etken bulunduğu inanışı, **4. monist** : tekçi, **5. monistic(al)** : tekçi+, tekçil, **6. monistically** : tekçi görüşle.

monition, *is.* **1.** uyarma, ikaz, ihtar, tembih, **2.** resmî ilân, **3.** *huk.* celp, davet, ihbarname, **4. monitive** : uyarıcı, ikaz edici. ***e.a.- 1.*** *admonition, warning, caution,* ***3.*** *summons, citation.*

monitor, *is.&f.* **1.** sınıf mümessili, sınıfta düzeni korumakla görevli öğrenci, **2.** uyarıcı/ikaz edici şey, **3.** denetlik, monitor, izleme/gözlem düzeni, bir makinenin/sistemin çalışmasını izleyen/denetleyen/yazan cihaz, **4.***den.* (a) (ABD'de eskiden) kıyı koruma gemisi, (b) *b.h.* bu gemilerden ilkinin adı : Monitor (1862), **5.** *zool.* uyarıcı kertenkele *(Varanidae)* : Afrika, G Asya ve Avustralya'da bulunan, timsahların varlığını haber veren iri kertenkele, **6.** *rad. TV* denetlik : stüdyoda yayının niteliğini gözlemeye yarayan alıcı, **7.** uyarıcı kimse, **8.** ışın uyarı aygıtı : radyoaktivite varlığını haber veren cihaz, **9.** izlemek, gözlemek, denetlemek, nezaret etmek, uyarmak. *He ~ed the whole TV debate to be sure the contestants got equal coverage. I'm ~ing the class during the math exam.* **10. ~ial** : denetsel, gözlemsel, uyarıcı, izleyici, denetleyici, denetleme+, izleme+, gözleme+, uyarma+, **11. ~ially** : denetleyerek, izleyerek, uyararak, denetleme vb. suretiyle, **12. ~ship** : denetçilik, izleme, uyarma. ***e.a.- 9.*** *watch, observe, censor, supervise, oversee.*

monitory, *sf.&is., ç.* **-ries 1.** uyarıcı, uyaran, ikaz/tembih edici/eden. *a ~ look.* **2.** öğütleyen, öğüt/nasihat veren, **3.** uyarı/ikaz/öğüt/nasihat kabilinden, **4.** öğüt/nasihat/uyarı mektubu. ***e.a.- 1.*** *admonitory, monitorial.*

monitress, *bk.:* **monitor** (dişil şekli).

monk, *is.* **1.** keşiş, **2.** manastıra çekilmiş kimse. *a Budhist ~.* **3.** münzevi kimse. ***e.a.-1.*** *brother, friar.*

monkery, *is., ç.* **-ries 1.** inziva, manastır hayatı, keşişlik (genellikle küçültücü anlamda kullanılır), **2.** manastır, manastır halkı.

monkey[1], *is., ç.* **-keys 1.** *zool.* maymun *(Primates),* **2.** maymuna benzer kimse, **3.** şahmerdan başı, **4.** *Brit.- argo* 500 İngiliz lirası veya dolar. *He won a ~ at the horse races.* **5.** *Brit.- argo* kambur, **6. get one's ~ up** *Brit.- k.d.* kızmak, öfkelenmek, **7. have a ~ on one's back** *argo* (a) mütemadiyen tehlikeli ilâçlar almak, (b) bir kimseden sürekli nefret etmek, **8. make a ~ (out) of s.o.** *k.d.* rezil/kepaze olmak, gülünç düşmek, elâleme maskara olmak, **9. put s.o.'s ~ up** : kızdırmak, öfkelendirmek, **10. ~ bars** : tırmanma çubukları, tırmanma talimleri yapılan çubuklar, **11. ~ bread** : (a) baobap ağacı, ekmek ağacı, (b) maymun ekmeği, baobap meyvesi, **12. ~ business** *ABD- argo* (a) düzenbazlık, hile, yalan dolan, dalavere, dolandırıcılık. *There must have been some ~ business, because some of my money is missing.* (b) hafifmeşreplik, havaîlik, maskaralık, haytalık, yaramazlık. *Those kids are always full of ~ business.* **13. ~ flower** : misk otu *(Mimulus cardinalis),* **14. ~ jacket** : maymun ceketi, kısa/dar ceket, **15. ~ nut** : *Brit.* fıstık, **16. ~ puzzle** *bot.* Şili çam fıstığı *(Araucaria imbricata)* : karışık dallı/budaklı, sert yapraklı bir ağaç, tohumları yenir, **17. ~ suit** : erkek elbisesi, **18. ~-tricks** : açıkgözlülük, münasebetsizlik, maskaralık.

monkey[2], *f.* **-keyed, -keying 1. ~ around/about** : (delicesine) oynamak. *The boys were ~ing about in playground and one of them was knocked down and hurt his head.* **2. ~ with = ~ about/around with** : kurcalamak, karıştırmak. *You'll break that radio set if you don't stop ~ing about with it.* **3. ~ around** : oyalanmak, dalga geçmek, **4.** taklit etmek, öykünmek, taklidini yapmak, maskaralık yapmak. ***e.a.-4.*** *imitate, mimic, ape.*

monkeyish, *sf.* maymunca, maymun gibi.

monkeylike, *sf.* maymun gibi, maymuna benzer.

monkeypot, *is.* maymun tası : G Amerika'daki *Lecythis* türü büyük ağaçların çanak biçimindeki tohum zarfı.

monkeyshine, *is. gen.* **~s** *argo* aldatma, hile, düzen, kötü şaka.

monkey wrench, *is.* **1. adjustable spanner** *d.d. Brit.* İngiliz anahtarı, **2.** *ABD- k.d.* köstek, engel, bir şeyi bozan/engelleyen şey. **throw a ~ ~ into** : (işi) bozmak/engellemek/köstekle-mek. *He threw a monkey wrench into our plans.*

monkfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* **1.** maymun balığı *(Squatina vulgaris),* **2.** keler balığı *(Squatina squatina).*

monkhood, *is.* **1.** keşişlik, **2.** keşişler.

monkish, *sf.* **1.** (küçültücü) keşiş gibi, **2.** keşiş+, keşişlere ait. *the ~ church.* **3.** keşişvari. *a ~ manner.* **4.** keşişlere mahsus, keşişlerin yaptığı/kullandığı, **5.** münzevi, **6. ~ly** : keşişvari, münzeviyanc, **7. ~ness** : keşiş gibilik, münzevilik.

monk's cloth, *is.* sepet örgüsü kalın pamuklu kumaş : perde, yatak örtüsü vb. yapılır.

monkshood, *is. bot.* boğan otu *(Aconitum),* kaplan boğan *(Aconitum Napellus)* : çiçekleri geniş ve keşiş şapkası biçimindedir.

mono, *sf.&is., ç.* **monos 1.** tek boyutlu (ses/ses kaydı), **2.** *k.d. bk.:* **infectious mononucleosis.** ***e.a.-1.*** *monophonic.*

mono- = mon-, *ön ek* **1.** "tek, bir, yalnız, mono-". *ör.:monogamy, momocotyledon,* **2.** *kim.* (a) "mono-, tek atomlu, tek elemanlı". *ör.: monobasic, monohydrate,* (b) "tek molekül kalınlığında" *ör.: monolayer.*

monoacid(ic), *sf.&is. kim.* tek asit(li): kimyasal tepkimeye tek H atomu veya OH kökü ile katılan asit.

monoatomic, *sf. kim. bk.:* **monatomic.**

monobasic, *sf.* **1.** *kim.* tek bazlı (asit) : kimyasal tepkimeye tek H atomu ile katılan, **2.** *biy. bk.:* **monotypic, 3. monobasicity** : tek bazlılık.

monoblastic, *sf.* tek katmanlı, tek katlı/tabakalı (blastula evresindeki oğulcuk gibi).

monobloc, *sf.* tek parçalı, yékpare gövdeli.

monocarp, *is. bot.* **1.** tek ürünlü/meyveli bitki : bir defa meyve verdikten sonra ölen bitki. **2. ~ic** : tek ürünlü, **3. ~ous** : (a) tek ürünlü, (b) tek yumurtalı.

monocarpellary, *sf. bot.* tek karpelli, tek meyve yapraklı.

monocellular, *sf.* tek gözeli.

monocentric, *sf.* tek merkezli.

monocephalous, *sf. bot.* tek başlı. *a ~ aster.*

monocchloride, *sf. kim.* tek klorlu.

monochord, *is.* sesölçer : nota aralıklarını ölçmek için kullanılan tek telli eski bir ses aleti.

monochromat(e), *is.* renk körü : bütün renkleri gri, boz gören kimse.

monochromatic, *sf.* **1.** tek renkli, **2.** tek rengi açıklı koyulu kullanan. *a ~ painting.* **3.** *optik* tek renkli ışık veren, **4.** (göz) renk körü, **5. ~ally** : tek renkli olarak, tek renkle, **6. ~ity** : tek renklilik.

monochromatism, *is.* **1.** renk körlüğü : bütün renkleri gri, boz görme hastalığı, **2.** tek renklilik : bir sanat eserinin tek renkle işlenmesi. *bk.:* **dichromatism, trichromatism.**

monochromator, *is. fiz.* renkseçer : sürekli izge veren bir ışın demetinden belli dalga boyunda tek renkli ışığı ayıran aygıt.

monochrome, *sf.&is.* **1.** tek renkli. *a ~ television set.* **2.** tek renkli resim, **3.** tek renkli resim yapma sanatı, **4. monochromic(al)** : tek renkli, **5. monochromist** : tek renkli resim yapan sanatkâr. ***e.a.- 1&4.*** *monochromatic.*

monocle, *is.* tek gözlük, monokl. **~ed** : tek gözlüklü

monoclinal, *sf.&is. jeol.* **1.** tek eğimli (katman), **2. ~ly** : tek eğimli olarak.

monocline, *is. jeol.* tek eğimli katman/oluşum.

monoclinic, *sf.* eğik eksenli : iki ekseni eğik, üçüncüsü bunlara dik olan (kristal) (*gypsum, augite* gibi).

monoclinous, *sf. bot.* tek eşeyli : erlik ve dişilik organları aynı çiçekte bulunan. **monoclinism**: tek eşeylilik.

monocoque, *is.* **1.** tek kabuklu : bütün gerilme kuvvetleri dış kabuğa/zarfa gelen inşa tarzı (roket gövdesi vb. gibi), **2.** tek kabuklu taşıt (tren vagonu vb.).

monocot(yl), *is. bot.* tek çenek. ***e.a.-*** *monocotyledon.*

monocotyledon, *is. bot.* **1.** tek çenek, tek çenekli bitki *Monocotyledoneae* sınıfından herhangi bir bitki. *bk.:* **dicotyledon, 2. ~ous** : tek çenekli.

monocracy, *is., ç.* **-cies** tek yönetim, tek kişi egemenliği, saltçılık, bir kişinin hükûmeti yönetmesi sistemi, otokrasi. ***e.a.***- *autocracy.*

monocrat, *is.* tek yönetici. **~ic** : tek-yönetimsel, saltçı.

monocular, *sf.* **1.** tek gözlü, **2.** tek gözle bakılan, tek gözcüklü/gözlüklü. *a ~ microscope.* **3. ~ly**: tek gözle.

monoculture, *is.* **1.** tek tarım : toprağın yalnız bir tür ürün yetiştirmekte kullanılması, **2. ~al** : tek tarım+.

monocycle, *is.* tek çevrim, tek dönem.

monocyclic, *sf.* **1.** tek çevrimli, tek dönemli, **2.** *kim.* tek halkalı.

monocycly, *is.* **1.** tek çevrimlilik, tek dönemlilik, **2.** *kim.* tek halkalılık.

monocyte, *is. anat.* **1.** tek akyuvar, monosit : ilik veya dalakta üreyip kana geçen oval veya nal biçiminde tek çekirdekli, renksiz büyük yutar göze/akyuvar, **2. monocytic** : tek akyuvar+, **3. monocytoid** : tek akyuvar biçiminde.

monodic, *sf. müz.* **1.** tek sesli, **2. ~ally** : tek sesle.

monodispersion, *is. kim.* eş irilikte dağılım.

monody, *is., ç.* **-dies 1.** tek sesli ağıt/mersiye, **2.** ağıt, mersiye, ölen bir kimsenin matemini terennüm eden şiir, **3.** *müz.* (a) tek sesin hâkim olduğu beste usulü, (b) tek sesli şarkı/beste, (c) *bk.:* **monophony** (1), **4. monodist** : ağıtçı, mersiyeci. ***e.a.***- ***1.*** *lament,* ***3.*** *(a) homophony.*

monoecious = monecious = monoicous, *sf.* **1.** *biy.* çift eşeyli, er dişi : hem erkek hem dişi cinsiyet organı olan, **2.** *bot.* çift eşeyli (bitki) : erlik ve dişilik organları aynı bitkide fakat ayrı çiçeklerde bulunan, **3. ~ly** : çift eşeyli olarak, **4. monoecism = monoecy** : çift eşeylik. ***e.a.***- ***1.*** *hermaphroditic.*

monofilament, *is.&sf.* **1. monofil** *d.d.* tek tel, tek lif, tek iplik, sentetik maddeden tek bükülü kalın iplik, **2.** tek telli, tek lifli, tek iplikli, sentetik kalın tek iplikten yapılmış. *a ~ fishing line.*

monogamic, *sf. bk.:* **monogamous.**

monogamist, *is.* tek eşli/evli kimse, tek evlilik taraftarı.

monogamous, *sf.* **1.** tek eşli, tek evli, tek evliliği savunan, **2.** tek evlilik+, **3. ~ness** : tek-eşlilik, tek evlilik. ***e.a.***- ***1.*** *monogamic.*

monogamy, *is.* **1.** tek eşlilik, tek evlilik, monogami. *bk.:* **bigamy, polygamy** (1), **2.** *zool.* tek eşlilik, bir tek eşle çiftleşme, **3.** ömür boyunca bir defa evlenme. *bk.:* **digamy.**

monogenesis = monogeny, *is.* **1.** tektürüm, tek soyluluk : bütün insanların bir tek anne-babadan türediği kuramı, **2.** bütün canlıların tek bir gözeden türediği kuramı, **3.** *biy.* (a) başkalaşımsızlık, başkalaşımsız büyüme, (b) eşeysiz üreme.

monogenetic = monogenous, *sf.* **1.** tek türümsel, **2.** (bazı yassı kurtlarda) tek döllü, **3.** *jeol.* tek süreçli, tek süreçle oluşan (dağ silsilesi vb.).

monogenic, *sf.* **1.** *biy.* tek genli : kalıtsal niteliklerini bir çift genden alan, **2.** tek eşeyli : (yalnız erkek veya yalnız dişi) döl üreten, **3. monogeny** : tek genlilik, tek eşeylilik.

monogenism, *is. bk.:* **monogenesis** (1).

monogerm, *sf.* tek üretken : bir tohumdan bir tek bitki üreten. *a ~ variety of sugar beet.*

monoglot, *sf.&is.* tek dilli, tek dil bilen/konuşan.

monogram, *is&gl.f.* **-grammed, -gramming 1.** öz simge : mektup kâğıdı, elbise vb. üzerinde ismin baş harflerinden oluşan süslü simge/şekil/marka, **2.** öz simgelemek, öz simge/marka işlemek/koymak/basmak, **3. ~matic(al) = ~mic** : öz simge+, öz simgesel.

monograph, *is&gl.f.* **1.** tek yazım, monografi, özel bir konu üzerinde yazılmış kitap/yazı, **2.** tek bir şeyin/grubun incelenmesi, **3.** özel/tek bir konu üzerinde yazmak, monografi yazmak, **4. ~er = ~ist** : tek yazımcı, tek yazım/monografi yayınlayan, **5. ~ic(al)** : tek yazımsal, tek yazım+, monografi şeklinde.

monogyny, *is.* **1.** tek eşlilik, tek karılı olma, tek kadınla evli bulunma. *bk.:* **polygny** (1), **2. mongynic = monogynious = monogynous** : tek eşli, tek karılı, tek zevceli, **3. monogynist** : tek eşle evlenme taraftarı.

monohull, *is.* tek tekneli (gemi). *bk.:* **catamaran.**

monohydrate, *is. kim.* **1.** monohidrat, tek su molekülü, **2. ~d** : tek su molekülü içeren.

monohydric, *sf. kim. bk.:* **monohydroxy** (özellikle alkol ve fenol).

monohydroxy, *sf. kim.* tek hidroksilli (molekül).

monoicous, *sf. bk.:* **monoecious.**

monolatry, *is.* **1.** (birçok tanrıya inanmakla beraber) tek tanrıya tapma, **2. monolater** : tek tanrıya tapan kimse, **3. monolatrous** : tek tanrılı.

monolayer, *is.* tek katman. ***e.a.*** *- molecular film.*

monolingual, *sf.&is.* tek dilli : tek dili bilen/konuşan.

monolith, *is.* **1.** tek kaya/taş : tek parça halinde büyük taş, **2.** yekpare taştan sütun/direk/âbide vb., **3.** masif/yekpare/çetin/parçalanmaz nesne.

monolithic, *sf.* **1.** tek taşlı : yekpare taştan yapılmış. *a ~ column.* **2.** yekpare, bütün, bütüncül, parçalanmaz, ayrılamaz, kaya gibi. *the ~ buildings of a great city.* **3.** değişmez, mazbut, sağlam, kuvvetli. *~ society.* **a ~ state** : kuvvetli devlet, *mec.* hürriyetleri kısıtlayan devlet. *People aren't free to express opinions against the government in a ~ state.* **4. ~ally** : tek taşlı/yekpare olarak.

monolog(ue), *sf.* **1.** tekli konuşma, monolog, **2.** tek bir kişinin konuştuğu edebî eser (şiir vb.), **3.** uzun konuşma, tirad, **4.** tek sanatçının oynadığı oyun, **5.** *k.d.* uzun ve can sıkıcı nutuk, **6. monologic(al)** : tek konuşmalı, tek konuşma/monolog şeklinde, **7. monologist = monologuist** : tek konuşmacı, tek konuşan, tek oyuncu.

monomania, *is.* **1.** saplantı : sürekli olarak tek bir fikir/fikir grubu ile meşgul olma, sabit fikir, delice merak, **2.** takınak : bilince takılarak korku/bunalım yaratan, kişinin çabalarına karşın kurtulamadığı düşünce/coşku/tepi, musallat fikir, **3. ~c(al)** : saplantılı, takınaklı, saplantı/takınak şeklinde. ***e.a.*** *- 1. craze, 2. obsession.*

monomer, *is. kim.* **1.** tekiz : çoğuzlarda art arda yinelenip en küçük birimi oluşturan özdecik (molekül), **2. ~ic** : tekizel, tekiz şeklinde.

monomerous, *sf. bot.* tekizli, tek parçalı : her çevresinde bir yaprak/çiçek bulunan.

monometallic, *sf.* **1.** tek metalli, **2.** para için tek metal kullanma taraftarı.

monometallism, *is.* **1.** tek metalcilik : para değeri standardı olarak tek metal (altın/gümüş) kullanma usulü, **2.** yalnız bir cins metalden para basma sistemi, **3. monometallist** : tek metalci.

monometer, *is. şiir* **1.** tek ölçü : şiirin birim ölçülü/vezinli mısrası, **2. monometric(al)** : tek ölçülü.

monomial, *sf.&is.* **1.** *mat.* tek terimli, bir terimli (ifade/çokluk), **2.** *biy.* tek kelimeli, bir kelimelik (ad/isim).

monomolecular, *sf.* **1.** tek katmanlı, bir özdecik/molekül kalınlığında, **2. ~ly** : tek katmanlı olarak.

monomorphemic, *sf. gr.* tek biçim birimli, tek anlam birimli. *"Raise" is ~ but "raises" is not.*

monomorphic = monomorphous, *sf.* **1.** *biy.* tek biçimli, bir biçimli, **2.** eş yapılı, benzer yapılı.

mononuclear, *sf.* tek çekirdekli.

mononucleosis, *is. patol.* **1.** tek çekirdek sayrılığı : kanda aşırı sayıda tek akyuvar (lökosit veya monosit) bulunması, **2.** *bk.:* **infectiuous mononucleosis.**

monophagous, *sf.* tek besinli, tek beslemli : tek bir bitki veya hayvan türü ile beslenen.

monophagy, *is.* tek beslem, tek beslenim : bir tek bitki veya hayvan ile beslenme.

monophobia, *is.* yalnızlık korkusu, yalnız kalmaktan korkma.

monophonic, *sf.* **1.** *müz.* tek sesli, **2. monaural** *d.d.* tek çıkışlı : girişindeki sesleri birleştirip tek ses olarak çıkaran (seslendirme düzeni). *bk.:* **stereophonic.**

monophony, *is., ç.* **-nies 1.** tek sesli müzik, **2.** *bk.:* **monody** (3a).

monophthong, *is. s.bl.* **1.** tek ünlü, hep aynı sesle söylenen sesli harf, **2. ~al** : tek ünlü+, tek ünsel, **3. ~isation** : tek ünlüleşme, **3. ~ize** : tek ünlüleştirmek.

monophyletic, *sf.* **1.** tek aşiretli, **2.** tek soylu, tek atadan türeyen (hayvan grubu vb.), **3. monophyletism = monophylety** : tek aşiretlilik, tek soyluluk.

monophyllous, *sf. bot.* tek yapraklı.

Monophysite, *is.* **1.** Tek doğacı : Hz. İsa'nın yarı insan yarı ilâh tek tabiatı olduğunu savunan, **2. Monophysitic** : Tek doğacı+, **3. Monophysitism = Monophysism** : Tek doğacılık.

monoplane, *is.* tek kanatlı uçak.

monoplegia, *is. patol.* **1.** tek (taraflı) inme : bir tarafın/kasın/kas bölgesinin felce uğraması, **2. monoplegic** : tek inmeli, tek tarafı felce uğramış.

monoploid, *sf.&is. biy.* tam dizi kromozomlu (göze vb.)

monopode, *sf.&is.* tek ayaklı (yaratık).

monopodial, *sf. bot.* **1.** tek eksenli, dalları ana gövdeden ayrılan, **2. ~ly** : tek eksenle.

monopodium, *is., ç.* **-dia** *bot.* tek eksenli gövde, dalları ana gövdeden ayrılan ağaç (çam vb.).

monopody, *is., ç.* **-dies** (şiir vezninde) birim ölçü, birim vezin ölçüsü.

momopolise/monopolisation/monopoliser, *Brit. bk.:* **momopolise/monopolisation/monopoliser.**

monopolism, *is.* tekelcilik, inhisarcılık.

monopolist, *is.* **1.** tekelci, inhisarcı, **2.** tekelcilik/inhisarcılık taraftarı, **3. ~ic** : tekelci, inhisarcı, tekel+, **4. ~ically** : tekelcilikle, inhisarcılıkla.

monopolize, *gl.f.* **-lized, -lizing** **1.** tekelleştirmek, inhisar altına almak. **~ the conversation** : konuşmayı inhisarı altına almak, başkasını konuşturmamak, **2.** tamamen kendine maletmek/hasretmek, yalnız kendisi sahip olmak, kendi kontrolu altında tutmak, **3. monopolization** : tekelleştirme, **4. monopolizer** : tekelci, inhisarcı, tekeli/ inhisarı altında tutan kimse.

monopoly, *is., ç.* **-lies** **1.** tekel, inhisar, **2.** yalnız kendine maletme. *No one person has a ~ on virtue.* **3.** bir şeyi münhasıran/yalnız başına kontrolu altında bulundurma, **4.** tekel maddesi, inhisar altında tutulan nesne. *A university education shouldn't be the ~ of those whose parents are rich.* **5.** tekel idaresi, bir şeyi inhisarı altında tutan kurum, **6.** vurgunculuk, tek başına piyasaya hâkim olma.

monopropellant, *is. (Aerospace)* tek iteç : ateşlenmeye hazır yakıt ve oksijen karışımı.

monopsony, *is., ç.* **-nies** **1.** tek alıcı piyasası : bir tek alıcı bulunması halinde piyasanın durumu, **2. monopsonist** : tek alıcı, **3. monopsonistic** : tek alıcılı.

monorail, *is.* tek ray, monoray, tek raylı demir yolu.

monorchid, *sf.&is.* tek taşaklı. **~ism** : tek taşaklılık.

monorhyme, *is.* **1.** tek kafiyeli şiir : bütün mısraları aynı şekilde kafiyeli olan şiir, **2. ~d** : tek kafiyeli.

monosaccharide = monosaccharose, *is. kim.* monosakkarit : glikoz, fruktoz vb. gibi doğal olarak bulunan veya polisakkarit ve glikozitlerin hidrolizinden elde edilen şeker.

monossepalous, *sf. bot.* tek çanak yaprakli, tek sepalli.

monosodium glutamate, *is. kim.* sodyum glütamat : HOOC(CH2)2CH(NH2) COONa. Etlere lezzet vermek için kullanılan beyaz, suda erir kristalli tuz. **MSG, sodium glutamate** *d.d. bk.:* **glutamic acid.**

monosome, *is.* **1.** tekil kromozom, monosom, çift olmayan X kromozom, **2.** monosomlu birey.

monosomic, *sf.* tek (sayıda) kromozomlu.

monospermous = monospermal, *sf. bot.* tek tohumlu.

monostich, *is.* **1.** tek mısra, **2.** tek mısralı şiir/hicviye/vecize, **3. ~ic** : tek mısralı.

monostome = monostomous, *sf. zool.* tek ağızlı (yassı kurt).

monostrophe, *is.* **1.** tek kıtalı şiir, **2.** eş vezinli şiir : bütün kıtaları aynı vezinde olan şiir, **3. monostrophic** : (a) tek kıtalı, (b) eş vezinli, **4. monostrophics** : eş vezinli (kıtalardan oluşan) şiir.

monostylous, *sf. bot.* tek boyuncuklu : çiçeğinin bir tek dişilik uzvu sapı olan.

monosyllabic, *sf.* **1.** tek heceli, **2.** kısa, tek heceli kelimelerle oluşan. *All I could get from him were ~ replies, such as "yes" and "no".* **3.** kısa/tek heceli kelimelerle ifade edilen, tek heceli kelimeler kullanan, **4. ~ally** : tek hecelerle, kısa kısa.

monosyllabism, *is.* **1.** tek hecelilik, tek heceli oluş, **2.** tek heceli kelimeler kullanma.

monosyllable, *is.* tek heceli kelime. *Yes and no are ~s.*

monosymmetric, *sf.* **1.** tek bakışımlı (kristal), **2.** *bot. biy. bk.:* **zygomorphic**, **3. ~al** : tek bakışımlı, **4. ~ally** : tek bakışımlı biçimde, **5. monosymmetry** : tek bakışım(lılık).

monosynaptic, *sf. tıp* **1.** tek sinir kavşaklı, tek bir sinir kavşağını ilgilendiren, **2. ~ally** : tek sinir kavşağını ilgilendirecek şekilde.

monotheism, *is.* tek tanrıcılık, tek tanrıya inanış.

monotheist, *sf.* **1.** tek tanrıcı, **2. ~ic(al)** : tek tanrıcı+, **3. ~ically** : tek tanrıcılıkla, tek tanrı inanışı ile.

monotint, *is.* tek renk.

monotone, *is.&sf.* **1.** tek ses, tek frekanslı ses, tonu/perdesi değişmeyen yeknesak ses/ahenk, **2.** tek sesle söylenen söz/şarkı, **3.** tekdüzelik, değişmezlik, yeknesaklık, **4.** tek sesli, **5.** tek renkli, **6.** *bk.:* **monotonous.**

monotonic, *sf.* **1.** tek sesli, tek sesle söylenen, **2.** *mat.* tekdüze, sabit değerli, serbest değişkenin artan değerlerine karşın ya hep artan, ya da hep azalan. **~ function** : tekdüze işlev. **~ sequence** : tekdüze dizi, **3. ~ally** : (a) tek sesle, (b) tekdüze olarak.

monotonous, *sf.* **1.** tekdüze, yeknesak, monoton. *She spoke in a ~ voice.* **2.** (tekdüzelik/hiç değişmeme nedeniyle) sıkıcı, bıktırıcı, yorucu, usanç verici. *~ food, ~ work. They'll diversify his job to make it less ~.* **3. ~ly** : tek düzenle, yeknesak/monoton bir şekilde, bıktırırcasına, **4.~ness**: tekdüzelik, yeknesaklık, monotonluk, sıkıcılık. ***e.a.-2.*** *tedious, humdrum, boring, dull, dreary, tiresome, uninteresting.* ***k.a.-*** *2. interesting, diverting, diversified, varied.*

monotony, *is.* **1.** tekdüzelik, yeknesaklık, monotonluk, **2.** sıkıcılık, yoruculuk, bıktırıcılık, **3.** tek seslilik, aynı perdeden ses çıkarma.

monotreme, *is. zool.* **1.** tek delikli (sınıfından olan) hayvan (*Monotremata* alt sınıfı). En ilkel yapılı memeli hayvanlar bu sınıfa girer. Sürüngenlerin yumurtasına benzer yumurtalar yumurtlarlar. Yavrular süt emerek gelişir. Avustralya'da bulunan karıncayiyenler ve gagalı memeliler bu sınıftandır. **2. monotrematous** : tek delikli.

monotrichate = monotrichatous = monotrichic, *sf.* tek kamçılı (bakteri).

Monotype , *is.* **1.** *basım* monotip, levhadan baskı, tek baskı, tek tek harflerle otomatik dizgi, **2.** *k.h. biy.* tek tip, bir türün tek üyesi, **3. monotyper** : monotip/tek baskı makinesi.

monotypic, *sf.* **1.** tek türlü, tek çeşitli, tek bir türü/çeşidi/cinsi olan, **2.** *biy.* tek bireyli. *a ~ genus.*

monovalence = monovalency, *is. kim.* tek değerlilik, tek valanslı olma.

monovalent, *sf.* **1.** *kim.* tek değerli, tek valanslı, valansı bir olan, **2.** *bkt.* tek karşıntanlı, tek karşıttenli (serum).

monovular, *sf. bk.:* **monozygotic**. *~ twins.*

monoxide, *is. kim.* monoksit, tek oksijenli, molekülünde bir tek O atomu bulunan.

monozygotic = monozygous, *sf.* tek yumurtadan üremiş. *~ twins.* ***e.a.-*** *monovular.*

mons, *is., ç.* **montes** *anat.* tümsek: çatı kemiği kaynağı üstünde bulunan üstü yetişkin kimselerde kıllarla kaplı içi yağlı kabarıklık. **~ pubis** : (erkeklerde) çatı tümseği. **~ veneris** : (kadınlarda) çolpan tümseği.

Monseigneur, *is., ç.* ***Messeigneurs*** *Fr.* **1.** Monsenyör : prenslere, piskoposlara ve diğer seçkin kişilere Fransızların verdiği unvan, **2.** bu unvanı taşıyan kişi.

monsieur, *is., ç.* ***messieurs*** *Fr.* bay, bey, efendi, mösyö. ***e.a.-*** *mister, sir.*

Monsignor(e), *is., ç.* **Monsignors/Monsignori** *It.* **1.** Monsinyor : Katolik kilisesinde bazı yüksek rütbeli rahiplere verilen unvan, **2.** bu unvanı taşıyan kişi.

monsoon, *is.* **1.** mevsim rüzgârı : Hint Okyanusu ve G Asya'da yazı GB, kışın KD'dan esen rüzgâr, **2.** muson : Hindistan'a çok miktarda yağmur getiren GB rüzgârı, **3.** mevsimine göre yön değiştiren rüzgâr, **4.** kara ve deniz arasında sürekli esen rüzgâr, **5. ~al** : muson+.

monster, *is.&sf.* **1.** canavar, ejderha, dev, **2.** ucube, hilkat garibesi, korkunç ve çirkin yaratık, **3.** acayip ve doğaüstü şey, **4.** *biy.* anormal bitki/hayvan (bazı organları noksan, eciş bücüş, garip şekilli). *Two headed calf is a ~.* **5.** gaddar/zalim/vicdansız kimse, canavar ruhlu insan. *The man in charge of the slaves was a ~.* **6.** dev gibi/korkunç hayvan vb., **7.** iri, dev gibi, devâsa, muazzam, çok büyük, heybetli, **8. the green-eyed ~** : kıskançlık. ***e.a.-*** *5. beast, brute, devil, fiend, villain, wretch, demon, 7. huge, enormous, 8. jealousy.*

monstrance, *is.* (Katolik kilisesi) kutsal ekmek kabı.

monstrosity, *is., ç.* **-ties 1.** canavarlık, gaddarlık, **2.** acayiplik, ucubelik, hilkat garibeliği, **3.** canavar, **4.** hilkat garibesi, ucube. *A dog with two heads would be a ~.* **5.** çok çirkin/acayip nesne. *The place is a ~, I've never seen such a strange, ugly building.* ***e.a.-*** *3. monstre, 5. fre-*

ak. **monstrous**, *sf.&zf.* **1.** korkunç, müthiş, **2.** çok çirkin, iğrenç, müstekreh, tiksindirici, **3.** dev gibi, devâsa, çok büyük/iri, muazzam, cesim, heybetli, **4.** anormal, doğa dışı, görülmemiş, garip, acayip, **5.** canavar/ejderha/izbandut gibi, **6.** *k.d.* çok, müthiş, son derece, **7. ~ly** : korkunç/müthiş bir şekilde; çirkin iğrenç bir şekilde, tiksindirircesine, dev gibi, heybetle; anormal/görülme-miş/garip/acayip bir şekilde, canavarca, **8. ~ness** : korkunçluk, heybetlilik, anormallik, gariplik, acayiplik, canavarlık, gaddarlık. ***e.a.-1.*** *frightful, horrible, tremendous,* ***2.*** *hideous, outrageous, revolting, shocking, disgraceful,* ***3.*** *huge, gigantic, prodigious,* ***4.*** *strange, unnatural, abnormal, stupendous,* ***6.*** *very, extremely.*

mons veneris, *is. anat.* çolpan tümseği, venüs/zühre dağı.

montadale, *is.* Amerika koyunu : Amerika'da yetiştirilmiş kalın beyaz yünlü, boynuzsuz ve eti makbul koyun türü.

montage, *is., ç.* **-tages**, *f.* **-aged, -aging 1.** kurgu, kurguculuk, fotomontaj, **2.** kurgu foto, fotomontajla çekilen resim, **3.** karma yapıt, çeşitli müzik/edebî eserlerden derlenip birleştirilerek elde edilen yapıt. *His latest novel is a ~ of biography, history and fiction.* **4.** karışım, karıştırılmış nesne, **5.** kurgulamak, fotomontaj yapmak, derleyip bir araya getirmek.

Montagnard, *sf.&is., ç.* **-gnards/-gnard 1.** Kanada'da Kayalık dağlarda yaşayan Kızılderili aşireti, **2.** Vietnam'da dağlık bölgelerde yaşayan karışık ırklı koyu esmer halk.

montane, *sf.&is.* dağlık bölgeye ait (bitki/hayvan vb.), dağlarla ilgili, dağlarda yetişen/yaşayan.

montani semper liberi, *Lât.* "Dağ halkı daima hürdür." West Virginia'nın simge sözü.

montan wax, *is.* dağ mumu : linyit ve turbadan elde edilen, mobilya ve ayakkabı cilâsında kullanılan koyu esmer bitümlü mum.

mont-de-piété, *is., ç.* ***monts-de-piété*** *Fr.* (Fakirlere) yardım sandığı: Yoksullara ehven şartlarla ödünç para veren Fransız kurumu.

monte = monte bank, *is.* (kırk kâğıtla oynanan) İspanyol kâğıt oyunu.

monteith, *is.* punç kabı : genellikle gümüşten, kenarında punç fincanlarını asmaya mahsus çentikler bulunan büyük kâse.

Montenegrin, *sf.&is.* Karadağlı.

Montenegro, *is.* Karadağ : Yugoslavya'ya bağlı bir cumhuriyet. 1878-1918'de bağımsız bir krallık idi.

montero, *is., ç.* **-ros** *İsp.* avcı şapkası.

Montessori method = Montessori system, *is.* Montessori yöntemi : okul öncesinde erken beceri kazandırmaya yönelik, duygusal ve devimsel yetişmeye önem veren öğretim yöntemi.

Montezuma's revenge, *Meksika* ishal. ***e.a.-*** *diarrhea.*

montgolfier, *is., ç.* **-fiers** (havası ısıtılarak uçurulan) balon.

month, *is.* **1. solar ~** *d.d.* ay, güneş yılının 12'de biri, **2.** ay : takvim yılını oluşturan 12 aydan biri. **In the ~ of May** : Mayıs ayında. **Which day of the ~ is it today** : Bugün ayın kaçı? **at the end of the current ~** : bu ayın sonunda. **this day next ~** : gelecek ay bugün, **3.** bir aylık süre (takriben 30 gün veya 4 hafta). **It went on for ~s** : Aylarca sürdü. **once a ~** : ayda bir. *It will take about a ~ to finish the project.* **4. lunar month** *d.d.* kamerî ay : (a) ayın bir dönemini tamamladığı 27.322 günlük süre, (b) yeni ayın görüldüğü anlar arasındaki 29.53 günlük süre, **5. a ~ of Sundays** : sittinsene, çok uzun süre. **He'll never do it in a ~ of Sundays** : Sittinsene bu işi yapmaz.

monthly, *sf.&zf.&is. ç.* **-lies 1.** aylık. **~ income** : aylık gelir. **~ instalment** : aylık taksit. **~ payment** : aylık ödenti/ödeme. **~ salary** : aylık, maaş, **2.** ayda bir (olan/yapılan). *a ~ meeting. Our employees are paid ~.* **3.** aylık dergi, **4.** bir ay süren.

month's mind, *is.* (Katoliklerde) ölümün otuzuncu günü yapılan ayin.

monticule, *is.* **1.** tepe, küçük dağ, **2.** tâli volkan ağzı.

montmorillonite, *is.* kabaran kil : su emerek kabaran ve genel formülleri Al2Si4O10 (OH)2 olan mineraller.

monument, *is.* **1.** anıt, âbide. *Turkey is full of old Seljukian and Ottoman ~s.* **2.** tarihî yapı, **3.** övünülecek örnek eser/kişi vb. *The professor's publications were ~s of learning.* **4.** kitabe, ölüyü ululayan yazıt, **5.** sınır taşı, **6.** mezar taşı, **7.** *esk.* mezar, **8.** *esk.* heykel. ***e.a.-*** *6. tombstone, 8. statue.*

monumental, *sf.* **1.**anıtsal, âbidevî, **2.** anıt/âbide gibi, muazzam, heybetli, görkemli, muhteşem. **Sinan's ~ works** : Sinan'ın muhteşem eserleri. **3.** tarihî (önemi olan), **4.** anıtlara ait, **5.** anıt yerine geçen, anıt hükmünde, **6.** çok büyük, muazzam. *a ~ stupidity/ignorance. a ~ achievement.* **7. ~ism = ~ity** : heybet, ihtişam, görkemlilik, azamet, büyüklük, **8. ~ly** : (a) anıt/âbide görkemi/ihtişamı ile, görkemle, ihtişamla, heybetle, muazzam bir şekilde, (b) muazzam, çok büyük. *How could anyone have done such a ~ly stupid thing?*

monumentalize, *gl.f.* **-ized, -izing** anıtlaştırmak, âbideleştirmek, (âbide olarak) tarihe maletmek. *Brit.* **monumentalise.**

mony = monie, *sf.&is. İsk. bk.:* **many.**

-mony, *son ek* "...-lik". **parsimony** : cimrilik. **-ment** son eki ile eş anlamlıdır.

monzonite, *is.* monzonit : yarı yarıya ortoklaz ve eğik dilimli feldispattan oluşan tanesel volkanik kayaçlar grubu. **monzonitic** : monzonitli.

moo, *is.&f.* **mooed, mooing 1.** böğürme (k), **2.** *Brit.- argo* sersem/adî kadın. ***e.a.-1.*** *low.*

mooch = mouch, *f. argo* **1.** aşırmak, araklamak, yürütmek, çalmak, anaforlamak, **2.** beleşe konmak, beleş geçinmek, beleşten elde etmek, parazit/asalak geçinmek. *He tried to ~ a drink off me, but I said no.* **3.** yalvarmak, dilenmek, **4. ~ about/around** : aylakça dolaşmak, avare/işsiz güçsüz gezinmek. *He had nothing to do and nowhere to go, and spent the morning ~ing about, his hands in his pockets and his eyes on the ground.* **5.** pusuya yatmak, fırsat kollamak, sinsice hareket etmek, **6. ~er** : aşıran, araklayan, çalan, beleş/parazit/asalak geçinen, dilenen, dilenci. ***e.a.-1.*** *steal, pilfer, scrounge,* ***2.*** *cadge, sponge,* ***3.*** *beg, cadge,* ***4.*** *amble, wander,* ***5.*** *skulk, sneak.*

mood[1], *is.* **1.** duygu durumu, ruh hâli, haletiruhiye, mizaç, huy, tabiat, keyif, hava. **in a good ~** : keyifli, neşeli. **to be in a good ~** : keyifli/neşeli olmak, keyfi yerinde olmak. **in a bad/nasty/ugly ~** : keyifsiz, neşesiz, aksi. **He is in one of his bad/nasty/ugly ~** : Yine aksiliği üzerinde. **to be in the ~ to/for ...** : ...-i canı istemek, ...-e mütemayil/hevesli olmak, ... içinden gelmek. **not to be in the ~ to ...** : ... içinden gelmemek, canı istememek. **I'm not in the ~ (= I'm in no ~) for laughing** : Gülmek içimden gelmiyor. **I'm in no ~ to listen to him** : Onu dinlemek niyetinde değilim/Canım hiç de onu dinlemek istemiyor. **He is in no laughing ~** : Yüzü hiç gülmüyor/şakası yok. **Are you in the ~ for chess** : Canın satranç oynamak istiyor mu? **He plays well when he's in the ~** : Canı isterse iyi oynar. **As the ~ takes him** : Canı nasıl isterse, aklına nasıl eserse. **That depends on his ~** : Bu onun keyfine bağlı. **the ~ of the meeting** : toplantının havası, **2. ~s** : tutalga, aklına esme, canı isteme, kederli/üzgün olma nöbeti. **He's a man of ~s** : Günü gününe uymaz. **She has ~s** : Ne yapacağı/nasıl davranacağı belli olmaz, **3.** *esk.* öfke nöbeti, kızıp köpürme. ***e.a.-1.*** *temper, humor, disposition, inclination, vein,* ***3.*** *anger, rage.*

mood[2], *is.* **1.** *gr.* kip, sîga. **indicative ~** : bildirme kipi. **imperative ~** : buyrum/emir kipi. **subjonctive ~** : isteme kipi, **2.** *man.* önerme çeşidi. **mode** *d.d.*

moody, *sf.* **moodier, moodiest 1.** karamsar, üzgün, umutsuz, bedbin, meyus. **He's very ~ because things aren't working out at home** : Evde işleri iyi gitmediği için çok üzgün. *Such a ~ person can depress everyone.* **2.** dargın, küskün. *He sat there in a ~ silence.* **3.** içe dönük, içe kapanık, günü gününe uymaz. *I'm too ~ to know what I'll feel like doing next week.* **4.** aksi, huysuz, ters, öfkeli, çabuk kızan. *He's a very ~ person so it's hard to say how he'll react.* **5. moodily** : karamsarca, huysuzca, aksilikle, terslikle, aksi aksi, **6. moodiness** : karamsarlık, huysuzluk, aksilik, terslik. ***e.a.-1.&2.*** *gloomy, dejected, pessimistic, melancholy, despondent, morbid, dismal, unhappy,* ***3&4.*** *fickle, variable, unpredictable, temperamental, inconsistent, flighty, impulsive.* ***k.a.-1&2.*** *happy, joyful, cheerful,* ***3&4.*** *stable, constant, consistent, steady.*

Moog synthesizer, *is. müz.* Mog bireştiricisi : müzik aletleriyle elde edilenden daha geniş tını üreten elektronik cihaz. **Moog** *d.d.*

mool, *is.* yumuşak humuslu toprak, **2.** mezar toprağı, **3.** mezar. ***e.a.- 1.*** *soil,* ***1&2.*** *mold,* ***3.*** *grave.*

moola = moolah, *is. ABD- argo* para, mangiz, metelik. ***e.a.- money.***

mooley, *is. bk.:* **muley.**

moon, *is.&f.* **1.** Ay, kamer, mah. **Phases of the ~** : Ayın evreleri/safhaları. **full ~** : dolunay, bedir, mehtap. **half ~** : yarım ay. **new ~** : yeni ay, hilâl. **first/last quarter** : birinci/ikinci dördün/ terbi. **waxing/waning crescent** : (ilk/son) hilâl. **There was a full ~ that night** : O gece mehtap vardı. **by the light of the ~** : ay ışığında. **ask/cry for the ~** : olmayacak şey istemek. **the man in the ~** : (a) ay dede, (b) bu dünyadan çok uzak yaşayan muhayyel kimse. **I know no more about it than the man in the ~** : Ne bileyim? Nereden bileyim? Hiç bilgim yok. **Once in a blue ~** : Ayda yılda bir; kırk yılda bir; bayramdan bayrama; pek seyrek. **over the ~** : çok mutlu, sevinçten uçuyor, etekleri zil çalıyor. **She's over the ~ about her new baby** : Yeni bebeğinin üstüne deli divane oluyor. **promise s.o. the ~** : olmayacak şey vadetmek. **to reach for the ~** : olmayacak işe girişmek, **2.** *bk.:* **month.** ***many moons ago*** : aylarca önce, **3.** uydu, peyk. *the ~ of the Jupiter.* **4.** yuvarlak veya hilâl biçiminde nesne, **5.** ay ışığı, **6.** *bk.:* **lunule.** **7.** *k.d.* dalgın dalgın bakınmak/gezinmek/dolaşmak, **8.** hülyalara dalmak, **9.** boş vakit geçirmek, vaktini boşa harcamak. *to ~ the afternoon away.* **10.** bir kimseye/bir şeye hülyalı gözlerle bakmak, **11. ~ about/around** : üzgün ve gayesiz dolaşmak, **12. ~ away** : gayesiz/boş vakit geçirmek. ***e.a.- 3. satellite, 5. moonlight.***

moonbeam, *is.* Ay ışını.

moon-blind, *sf. vet. patol.* **1.** gece körü, tavuk karası, **2. ~ness** : gece körlüğü : atlarda görülen göz hastalığı. ***e.a.- 1. moon-eyed, 2. nyctalopia, mooneye.***

moonbow, *is.* Ay kuşağı : Ay ışığının yansıma ve kırılmasından ileri gelen gök kuşağı.

mooncalf, *is., ç.* **calves 1.** (doğuştan) geri zekâlı kimse, **2.** aptal, budala, sersem, **3.** hayalperest, aylak, vaktini hayallerle öldüren kimse.

moonchild, *is.* Yengeç burcunda doğan kimse.

mooncraft, *is.* Ay aracı, Aya giden uzay aracı.

moon-crawler, *is.* Ay taşıtı, Ayda gezen taşıt.

mooned, *sf.* **1.** hilâl biçiminde, **2.** hilâl biçimli şekillerle süslü. ***e.a.-1. moonlike, crescent-shaped.***

mooneye, *is.* **1.** gece körü, tavuk karası, **2.** bu hastalığa tutulmuş göz. ***e.a.-1. moonblindness.***

moon-eyed, *sf.* **1.** gece körü, **2.** gözleri korkudan/hayretten faltaşı gibi açılmış. ***e.a.- 1. moonblind***

moon-faced, *sf.* Ay yüzlü, mehlika.

moonfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* **1.** ay balığı *(Vomer setipinnis)* : yassı yuvarlak gövdeli, gümüşî veya sarımtrak renkli Atlantik balığı. **dollarfish, horsefish** *d.d.* **2.** *bk.:* **opah, 3.** *bk.:* **minnow.**

moonflower, *is. bot.* gece sarmaşığı *(Calonyction aculeatum)* : sarmaşıkgillerden güzel kokulu beyaz çiçekleri gece açılan bir bitki.

moonish, *sf.* havaî, uçarı, hafifmeşrep, sebatsız, kaprisli, maymun iştahlı, bir saati bir saatine uymaz, **2.** yuvarlak, dolgun, yumuşak, **3. ~ly** : havaîlikle, uçarılıkla, hafifmeşreplikle, sebatsızca, kaprisli bir şekilde. ***e.a.- 1. capricious, inconstant, fickle, 2. round, plump, soft.***

moonless, *sf.* **1.** aysız, mehtapsız (gece). *a dark ~ night.* **2.** uydusuz, peyksiz. *a ~ planet.*

moonlet, *is.* uyducuk, (doğal veya yapay) küçük uydu.

moonlight, *sf.&is.&f.* **-lighted, -lighting 1.** ay ışığı, mehtap, **2.** mehtaplı, ay ışığı ile aydınlanmış, **3.** gece/ay ışığında olan, **4.** gece (asıl işinden başka bir işte) çalışmak, **5. ~er** : gecekuşu : gece (asıl işinden başka bir işte) çalışan kimse, **6. ~ing** : gece (asıl işinden başka bir işte) çalışma.

moonlike, *sf.* Ay gibi, parlak, ışıklı.

moonlit, *sf.* Ay ile aydınlanmış, mehtaplı.

moonquake, *is.* Ayda yer sarsıntısı, (Aydaki) zelzele.

moonraker, *is.* **1.** *den.* **moonsail** *d.d.* kontra yelkeni üstündeki hafif dört köşe yelken, **2.** *bk.:* **simpleton.**

moonrise, *is.* **1.** Ayın doğuşu/doğması, **2.** Ayın doğduğu an/saat.

moonscape, *is.* **1.** Ay manzarası, Ay yüzeyinin görünüşü, **2.** Ay yüzeyinin artistik resmi.

moonseed, *is. bot.* hilâl otu *(Menispermum)* : yeşilimtrak beyaz çiçekli, tohumu hilâl şeklinde tırmanıcı bitki.

moonset, *is.* **1.** Ayın batışı/batması, **2.** Ayın battığı an/saat.

moon shell, *is. zool.* deniz salyangozu *(Naticidae).*

moonshine, *is.* **1.** *ABD- k.d.* kaçak içki, **2.** mehtap, Ay ışığı, **3.** saçma, boş lâkırdı, kuru lâf, zırva, yave. ***e.a.- 2.*** *moonlight,* ***3.*** *nonsense, pretense.*

moonshiner, *is. ABD- k.d.* içki kaçakçısı, kaçak içki yapan/satan.

moonshiny, *sf.* **1.** ayla/mehtapla aydınlanmış, **2.** ay ışığı gibi beyaz, **3.** saçma, aldatıcı, manasız. ***e.a.- 1.*** *moonlit,* ***3.*** *nonsensical, visionary, silly.*

moonshot = moon shoot, *is.* **1.** Aya uzay aracı fırlatma, **2.** Ay aracı, Aya fırlatılan uzay aracı.

moonstone, *is.* ay taşı, mücevher olarak kullanılan yarı saydam sedefimsi mavi bir taş. **adularia** *d.d.*

moonstricken = moonstruck, *sf.* **1.** aysar, çılgın, deli, kaçık, cin çarpmış, aklını oynatmış, **2.** romantik, aşırı hayalperest, **3.** *bk.:* **bemused.** ***e.a.-1.*** *lunatic, deranged, insane, crazed.*

moonwalk, *is.* Ayda yürüyüş.

moonward, *zf.* Aya doğru/yönelik/mütevecciheen.

moonwort, *is.* **1.** *bot.* ay otu, hilâl yapraklı eğrelti *(Botrychium Lunaria),* **2.***bk.:* **honesty** (5).

moony, *sf.* **moonier, mooniest 1.** Ay ışıklı, mehtaplı, Ay ışığı ile aydınlanmış, **2.** Ay gibi parlak/ışıklı, aydınlık, **3.** (a) hilâl gibi, (b) Ay gibi, yusyuvarlak, **4.** *k.d.* dalgın, unutkan, hayallere dalmış, **5. moonily** : dalgınlıkla, dalgın dalgın, hayallere dalarak, unutkanlıkla, **6. mooniness** : dalgınlık, unutkanlık, dikkatsizlik. ***e.a.- 1.*** *moonlit,* ***2.*** *(a) crescent shaped, (b) round,* ***4.*** *absent-minded, dreamy, moonstruck,* ***5.*** *abstractedly, dreamily,* ***6.*** *dreaminess, inattention.*

moor, *is.&f.* **1.** *Brit.* turbalı, fundalık boş arazi. *Hounds pursued the escaped convict across the ~.* **2.** demirleme(k), demir atma(k). *Let's ~ at the next dock for the night.* **3.** palamarla bağla(n)ma(k), şamandıraya bağla(n)ma(k), **4.** sıkı sıkıya bağlama(k). *They ~ the aircraft to the deck with cables.* ***e.a.-1.*** *moorland, wasteland, heath, wold, down, fell, upland, tundra, steppe, savanna, marsh, fen,* ***2.*** *anchor, dock,* ***3&4.*** *secure, berth, fix, fasten, attach, lash.* ***k.a.- 3&4.*** *untie, unfasten, cast off, set adrift.*

Moor, *is.* **1.** Mağribî, Faslı, **2.** (eskiden Avrupa'da) Müslüman. ***e.a.- 1.*** *Berber,* ***2.*** *Muslim.*

moorage, *is.* **1.** demirleme/gemiyi karaya bağlama yeri, **2.** palamar parası, **3.** demirle(n)me/bağla(n)ma (işi/anı).

moor-berth, *is.* demirleme yeri.

moorcock, *is. zool.* orman horozu *(Teltrao urogallus).* **gorcock** *d.d.*

moorfowl, *is. esk.* orman tavuğu.

moorhen, *is. zool.* **1.** orman tavuğu, **2.** yeşil ayaklı su tavuğu *(Gallinula chloropus).* ***e.a.- 1.*** *gorhen,* ***2.*** *gallinule, water hen.*

mooring, *is.* **1.** (gemi/uçak) halatla/palamarla bağlama, **2. ~s** : (gemi/uçak) bağlanma yeri, **3. ~s** : geminin bağlanmasına mahsus lenger, palamar veya şamandıra, **4. ~s** : kuvvetli inanış, iman, dayanak, din/aile bağı, **5. ~ - berth** : demir yeri, **6. ~-buoy**: bağlama şamandırası, **7. ~ mast** *hv.* bağlama kulesi, **8. ~ post** : palamar babası, **9. take up her ~s** : (gemi) dubaya bağlanmak, **10. cut one's ~s** : acele uzaklaşmak için palamarı kesmek .

Moorish, *sf.* Mağribîlere/Faslılara ait/benzer.

moorland, *is. Brit.* kır, bozkır, fundalık.

moorwort, *is. bot.* bataklık fundası *(Andromeda polifolia) :* K yarım küresinde bataklık arazide yetişen ve pembe, beyaz çiçek açan bir funda.

moory, *sf.* fundalık, turbalı.

moose, *is., ç.* **moose** *zool.* **1.** mus, Kanada geyiği *(Alces americanus),* **2.** Alaska geyiği *(Alces gigas),* **3.** Avrupa musu *(Alces machlis).* ***e.a.- 3.*** *elk.*

moosebird, *is. zool.- Cnd.* Kanada kargası. ***e.a.-*** *Canadian jay.*

moosemilk, *is. Cnd.- k.d.* **1.** yerli kaçak viski, **2.** rom ve süt karışımı içki.

moose pasture, *is. Cnd.- argo* değersiz maden yatağı.

moose-yard, *is.* mus ağılı : ormanlarda kışın Kanada geyiğinin barındığı, karları eşip altındaki sürgünleri yediği açıklık saha.

moot, *sf.&is.&gl.f.* **1.** şüpheli, tartışmalı, münazaalı, münakaşalı, ihtilâflı, münakaşa götürür. **a ~ point/ question** : ihtilâflı nokta/mesele. **~ case** : ihtilâflı dava, tartışma konusu olan dava, **2.** uygulamasız, pratik önemi olmayan, sırf akademik, **3.** kuramsal, varsayımsal, farazî, nazarî, **4.** tartışmak, münakaşa/müzakere etmek. *The new tax law is being ~ed at the parliament.* **5.** tartışmaya sunmak, müzakereye arz etmek, **6.** (bir sorunun) pratik önemini azaltmak/kaldırmak, **7.** *Brit.* yönetim kurulu, kurul, meclis, **8.** (bazı İngiliz kasabalarında) belediye, **9.** (hukukî bir konu üzerinde) tartışma, münakaşa, munazaa, **10. ~ court** : kuramsal mahkeme : hukuk öğrencilerinin tüzel konuları tartışması için farazî davaları görüşen mahkeme. ***e.a.-1.*** *doubtful, debatable, disputable, disputed, unsettled, 3. theoretical, hypothetical, 4. argue, debate, 5. broach.*

mop, *is.&f.* **mopped, mopping 1.** paspas, saplı tahta bezi, saplı bulaşık bezi, **2.** *argo* pürsek saç, dağınık taranmamış saç demeti, **3. Mrs ~** *k.d.* gündelikçi kadın, **4.** yüz buruşturma/ekşitme, **5.** paspaslamak, saplı bezle (tahta vb.) silmek. *She has to ~ the kitchen floor once a day.* **6.** silmek, kurulamak. **~ one's brow** : (mendille) alnının terini silmek. *It was such a hot day that he kept ~ping his face with his handkerchief.* **7.** silmek, temizlemek. *The nurse gently ~ped the blood from the wound with a soft cloth.* **8. ~ the floor with s.o.** *k.d.* (oyunda, tartışmada vb.) birini kolayca ve tamamen yenmek, mat etmek, haklamak, yere sermek, **9. ~ up** : (a) *As.* düşmanı temizlemek, silip süpürmek. *The battle was won, except for ~ping up a few small groups of enemy soldiers who continued to fight.* (b) *k.d.* bitirmek, tamamlamak. *I must just ~ up the last of the work.* (c) silmek, temizlemek. *It was you who dropped the milk, you'll have to ~ it up.* **10.** yüz buruşturmak, yüzünü ekşitmek. ***e.a.-4.*** *grimace, 9. (b) finish, complete.*

mopboard, *is. bk.:* **baseboard** (1).

mope, *is.&f.* **moped, moping 1.** üzüntülü/kederli/yeis içinde olmak, canı sıkılmak, bunalmak. **Stop moping and perk up!** Üzüntüyü bırak da neşelen! **2.** üzmek, canını sıkmak, bunaltmak, keder/yeis vermek, **3. ~ about/around** : üzüntüye/kedere garkolmak, keder/yeis içinde bunalmak, habire üzülmek. *She ~d about it all day.* **4.** ağırdan almak, sallanmak, çöçelemek, vakit öldürmek, **5.** üzüntülü/üzgün/meyus/gamlı/kederli kimse, **6. ~s** : üzüntü, yeis, gam, keder, sıkıntı, can sıkıntısı, bunalım, bunaltı, kasvet. ***e.a.-1.*** *sulk, languish, fret, worry, be dejected, be gloomy, pine, repine, lament, grieve, pout, grouse, grumble, 6. blues, dejection, depression.*

moped, *is.* **1.** motorlu bisiklet, **2. ~er** : motorlu bisikletli.

moper, *is.* üzüntülü/kederli/meyus kimse.

mopingly, *zf.* üzülerek, üzüntü/keder/yeis ile, can sıkıntısı içinde.

mopish, *sf.* **1.** üzgün, üzüntülü, meyus, kederli, gamlı, kasvetli, **2. ~ly** *bk.:* **mopingly**, **3. ~ness** : üzüntü, üzülme, keder, yeis, kasvet, sıkıntı. ***e.a.-1.*** *listless, dejected.*

mopoke, *is. bk.:* **frogmouth.**

moppet, *is. k.d.* **1.** küçük çocuk, **2.** *esk.* bez bebek. ***e.a.- 1.*** *child, youngster.*

mop-up, *is.* **1.** bitirme, tamamlama, temizleme, **2.** *As.* askerî temizleme hareketi. ***e.a.-*** *completion.*

moquette, *is.* döşemelik kalın kadife kumaş.

mor, *is.* ormandaki humuslu toprak.

mora, *is., ç.* **morae/moras** hece, manzum yazıda en kısa vezin ölçüsü.

moraceous, *sf. bot.* dutgillerden, dut *(Moraceae)* familyasına mensup (dut, incir, kendir, şerbetçi otu vb. gibi).

moraine, *is.* **1.** buzul taş, moren, buzulları taşıdığı ve eriyince birkinti halinde bıraktıkları kum, çakıl, taş, kil vb. **2. morainal = morainic** : buzul taş+, buzul taşa ait.

moral, *sf.&is.* **1.** ahlâk+, ahlâkî, ahlâksal, ahlâka ait. **~ principle** : ahlâk kuralı, ahlâkî ilke. *The film was not only amusing, but it also gave a valuable ~ lesson.* **2.** iyi ahlâklı, ahlâk kurallarına uygun. **~ hazard** : sigortalının hilekârlığından doğan zarar, **3.** törel, törece, törelerin gerektirdiği, **4.** ahlâk kurallarını inceleyen, ahlâk+, ahlâk kuralları ile ilgili. *a ~ question. a ~ book.* **~ philosophy** : ahlâk ilmi/felsefesi, **5.** ahlâk sahibi, iyiyi kötüyü ayırt edebilen. *Man is a ~ being. A little baby is not a ~ being.* **~ faculty** : iyiyi kötüyü seçme yeteneği, **6.** dürüst, ahlâklı, doğru. *a ~ act. a ~ man. My grandfather was a very ~*

man. **7.** namuslu, iffetli, faziletli. *He didn't lead a ~ life before his marriage.* **8.** manevî. **~ defeat** : manevî yenilgi. **~ courage** : celâdet, medenî cesaret. **~ support** : manevî destek. *We gave ~ support to the team by cheering loudly.* **~ victory** : manevî zafer, **9.** vakıalardan ziyade iyi ahlâka/seciye ve karaktere dayanan, olasılı. *~ evidence. ~ arguments.* **10.** ahlâk dersi, kıssadan hisse. *The ~ of this story for children is that brothers and sisters shouldn't quarrel.* **11. ~s** : ahlâkiyat, ahlâk kuralları, ahlâk. **doubtful ~s** : ahlâk dışı davranışlar, **12.** özdeyiş, düstur, **13. ~ certainty** : muhakkak olan şey, son derece büyük olasılık, hemen hemen kesin/kat'î olan şey. *It is a ~ certainty that Turkey will be one of the most powerful and advanced countries in the 21st century.* ***e.a.- 6.*** *upright, honest, virtuous, righteous,* ***7.*** *chaste,* ***11.*** *standards, ethics,* ***3.*** *maxim, aphorism.*

morale, *is.* maneviyat, manevî güç, moral, yürek gücü, güven, ümit, cesaret. *The ~ of the soldiers was excellent.* **The news was a boost to our ~** : Haber, maneviyatımızı kuvvetlendirdi.

moralise/moralisation/moraliser, *Brit. bk.:* **moralize/moralization/moralizer.**

moralism, *is.* **1.** ahlâkçılık, her şeyi ahlâk yönünden görme/inceleme/değerlendirme, **2.** ahlâkî özdeyiş/vecize, ahlâk öğüdü, **3.** törelcilik, **4.** dürüstlük, doğruluk.

moralist, *is.* **1.** ahlâkçı, ahlâk bilimi uzmanı, **2.** ahlâk/iffet/fazilet/dürüstlük öğreten kimse, ahlâk hocası, **3.** cebir ve zorla başkalarını doğru yola sevk edeceğine inanan kimse, **4. ~ic** : ahlâkî, **5. ~ically** : ahlâkî bakımdan ahlâk yönünden.

morality, *is., ç.* **-ties** (4-6 için) **1.** ahlâkî davranış, doğruluk, dürüstlük, ahlâk kurallarına uygunluk. *His way of doing business are certainly successful, but we're doubtful about their ~.* **2.** ahlâkî nitelik/karakter. *I'm concerned about the ~ of the question.* **3.** namus, iffet, fazilet. *Her private ~ is her own business.* **4.** ahlâkî sistem veya doktrin, **5.** ahlâk dersi, ahlâk öğretimi, ahlâk ilmi, **6. ~ play** *d.d.* töreci oyun, ahlâkî dram : XIV-XVI. *yy.* da ahlâk temeli üzerine kurulan ve soyut nitelikleri (erdem, kötülük, kin, onur vb.) kişiler olarak sahneye çıkaran oyun. *bk.:* **miracle play, mystery play. 7. ~ squad** : ahlâk zabıtası : kumar, fuhuş gibi ahlâksızlıklarla yasal yoldan mücadele eden polis kuvveti. ***e.a.-1.*** *virtue, rightness, integrity, probity, uprightness, honor,* ***3.*** *chastity, chastness,* ***4.*** *ethics.* ***k.a.-1-3.*** *immorality, wickedness, dishonor.*

moralize, *f.* **-ized, -izing 1.** ahlâk öğretmek, ahlâk dersi vermek, ahlâkî öğüt vermek, ahlâkını düzeltmek, **2.** ahlâkî yönlerini açıklamak, ahlâkî mütalaalar ileri sürmek, ahlâk üzerinde düşünmek, ahlâk dersi çıkarmak, **3.** maneviyatını kuvvetlendirmek, yürek/cesaret/ümit vermek, **4. moralization** : ahlâk öğretme, ahlâk dersi/ahlâkî öğüt verme, ahlâkını düzeltme, ahlâkî yönlerini açıklama, ahlâk dersi çıkarma, maneviyatını kuvvetlendirme, **5. moralizer** : ahlâk öğreten, ahlâk dersi/ahlâkî öğüt veren, ahlâkını düzelten, ahlâkî yönlerini açıklayan, ahlâk dersi çıkaran, maneviyatını kuvvetlendiren kimse, **6. moralizingly** : ahlâk dersi/ahlâkî öğüt vererek, ahlâkî yönlerini açıklayarak, ahlâkî mütalaalar ileri sürerek, maneviyatını kuvvetlendirerek.

morally, *zf.* **1.** ahlâkî olarak, ahlâklı bir şekilde, **2.** ahlâk bakımından, ahlâkça, ahlâk noktainazarından. *It isn't unlawful to leave one's children alone in the house at night, but it's ~ wrong; they might have an accident.* **3.** dürüstçe, doğrulukla, namusluca, dürüst/doğru/namuslu bir şekilde. *He lives ~.* **4.** gerçekte, aslında, fiilen, hemen hemen, yaklaşık olarak. *It's ~ certain that he'll be next prime minister.* ***e.a.-3.*** *virtuously,* ***4.*** *virtually, practically.*

Moral Majority, *is.* Dürüst Çoğunluk : Okullara din dersi koyma, dine, ahlâka aykırı kitap ve yayınları yasaklama, çocuk aldırmayı menetme vb. gibi sıkı tutucu ahlâk kurallarını yaymak amacıyla kurulmuş Protestan örgütü. **Moral Majoritarian** : Dürüst Çoğunlukçu.

Moral Re-Armament, *is.* Manevî Silâhlanma : kişi ve toplum ahlâkını yükselterek dünyayı ıslah etmek amacıyla 1938'de Frank Buchman'ın giriştiği evrensel hareket. *kıs.:* **MRA. Buchmanism** *d.d.*

moral sense, *is.* ahlâkî sağduyu : doğru, yanlış tutum ve davranışları ayırt edebilme yeteneği.

moral turpitude, *is.* ahlâksızlık, ahlâk dışı davranış/eylem, kötü ahlâk.

morass, *is.* **1.** sulak sazlık arazi, **2.** bataklık, batak, **3.** engel, güçlük, mania, **4. ~y** : bataklık. ***e.a.- 2.*** *marsh, bog.*

moratorium, *is., ç.* **-toria/-toriums 1.** yasal geciktirme, moratoryum : olağanüstü hâllerde bazı yasal ödevlerin (borç ödeme vb.) yerine getirilmesinin geciktirilmesi/ertelenmesi, **2.** yasal geciktirme süresi, **3.** erteleme, bazı eylemlerin (özellikle düşmanca ve tehlikeli sayılanların) geçici olarak durdurulması.

moratory, *sf.* ödemeyi erteleyen/erteleyici, erteleme+.

Moravian, *sf.&is.* **1.** Moravyalı, **2.** Moravya+, **3.** Moravya dili, **4.** Bohemya'da gelişen Hristiyanlık mezhebi üyesi, **5. ~ Gate** : Moravya geçidi : Südet ve Karpat dağları arasındaki geçit, **6. ~ism** : Bohemya'da gelişen Hristiyan mezhebi taraftarlığı.

moray, *is., ç.* **-rays** *zool.* **1.** yılan balığı *(Muraenidae)* : sıcak denizlerde yaşayan parlak renkli, keskin dişli, geniş ağızlı bir balık, **2.** Akdeniz yılan balığı *(Muraenidae helena),* **3. banded ~** : Hawai yılan balığı *(Gymnothrax waialuoe).* ***e.a.-*** *murry, moral eel.*

morbid, *sf.* **1.** (a) sapık, marazî, çarpık, ürkütücü/nahoş şeylere anormal ilgi gösteren. *His love of cemeteries is ~.* (b) üzücü, üzgün, hazin. *a ~ interest in death.* **2.** (a) hastalıklı. *Cancer is a ~ growth.* (b) hastalıktan ileri gelen. *a ~ condition.* (c) hasta edici. *~ substances.* **3.** hasta organlar+, hastalık+. **~ anatomy** : hastalık anatomisi, **4.** korkunç, iğrenç, ürkütücü, dehşet verici, tüyler ürpertici.*The ~ details of a murder.* **5. ~ly** : sapıklıkla, marazî bir şekilde, korkunç/iğrenç/tüyler ürpertici şekilde, **6. ~ness** : sapıklık, marazîlik, ürkütücü/nahoş şeylere aşırı ilgi duyma, korkunçluk, iğrençlik, tüyler ürperticilik. ***e.a.-1.*** *(a) unhealthy, unwholesome, 4. gruesome, grisly, horrible, frightful.* ***k.a.-1.*** *cheerful.*

morbidity, *is.* **1.** ürkütücü/marazî konulara aşırı ilgi duyma, **2.** (bir hastalıktan) ölüm oranı, **3.** hastalık oranı : belirli bir bölgede belirli bir hastalığa yakalananların yüzdesi.

morbific(al), *sf.* hasta(lık) yapan, hastalığa sebep olan. **morbifically** : hastalığa sebep olacak şekilde.

morbilli, *is. patol. bk.:* **measles** (1).

morceau, *is., ç.* ***-ceaux*** *Fr.* **1.** parça, **2.** kısa müzik/şiir vb. parçası. ***e.a.- 1.*** *morsel, bit, fragment*

mordacious, *sf.* **1.** ısırıcı, ısıran, ısırgan, keskin, **2.** alaycı, müstehzi, iğneli, **3. ~ly** : istihza ile, alayla, iğneleyici/müstehzi bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *biting, sharp, acrid, caustic, 2. sarcastic.*

mordacity, *is.* **1.** ısırıcılık, keskinlik, dokunaklılık, **2.** alaycılık, istihza.

mordant, *sf.&is.&f.* **1.** alaycı, müstehzi, iğneleyici, dokunaklı, keskin, acı, zehir gibi. *His political opponents feared his ~ tongue, and even more his ~ pen.* **2.** renk tespit edici, rengi sabitleştirici, boya tutturucu (madde), **3.** boya tutturucu/rengi sabitleştirici madde katmak, **4.** (maden oymacılıkta) asit veya benzeri eritici madde, **5.** *mus. bk.:* **mordent**, **6. ~ly** : alaycı/müstehzi bir şekilde, acı acı, zehir gibi, istihza ile, alayla, iğnelercesine, **7. mordancy** : alaycılık, istihza. ***e.a.- 1.*** *sarcastic, caustic, scornful, malicious, acerbic, cutting, biting, incisive, bitter, acrimonious, 7. harshness, incisiveness.* ***k.a.-1.*** *soothing, pacifying, charitable.*

mordent = mordant, *is. müz.* melodi süsleme : temel sesi yarım veya tam bir ton aşağısındaki seslerle zenginleştirme.

more, *sf.&zf.&is.* **1.** daha fazla, daha çok, daha ziyade, daha büyük. (**much** ve **many** sıfatlarının artıklık derecesi. *bk.:* **most**). *~ time. ~ pencils. ~ money.* **2.** daha (**much** zarfının artıklık derecesi). **~ rapid** : daha hızlı, **3.** yine, tekrar, yeniden, artık, daha fazla. **Let's talk ~ another time** : Başka zaman yine konuşalım. **I couldn't stand it any ~** : Artık/daha fazla tahammül edemedim. **4.** üstelik, ayrıca. *You've come late for school, and what's ~ you've lost your books.* **5.** ilâve/daha fazla (şey). *Tell me ~ about it. I want ~ .* **6.** daha büyük sayı/miktar/derece, **7. ~ and ~** : gittikçe, gitgide (artarak/hızlanarak vb.), **8. ~ or less** : (a) az çok, bir dereceye kadar, nisbeten, şöyle böyle. *Most people are ~ or less selfish.* (b) aşağı yukarı, yaklaşık olarak, takriben. *The distance is ten kilometers, ~ or less.* **9. ~ than** : -den daha fazla/büyük/değerli (şey). *His report is ~ than a survey.* **10. ~ than enough** : yeter de artar bile, **11. a little ~** : (a) biraz daha, (b) az daha, az kaldı. **A little ~ and I should have killed him** : Az kaldı onu öldürecektim (az daha üstüme varsaydı onu öldürürdüm). **12. as many ~ (as/again)** : bu kadar daha. **I'll have as many ~ as you can spare** : Fazladan ne kadar

verebilirseniz o kadar alırım. **13. it is no ~** : artık ortada yok, yerinde yeller esiyor, **14. no ~ than = nothing ~ than = not much ~ than** : -den fazla değil. **He is no ~ German than I am** : Kim demiş onu Alman diye? **"I can't understand it." "No ~ can I."** "Bunu anlamıyorum. " "Benden de al, o kadar." **15. never ~** : bir daha mı, kat'iyen/asla/Allah göstermesin, **16. the ~ = all the ~** : haydi haydiye, evleviyetle, daha fazla/ziyade, daha çok. **I like him all the ~ for his reticence** : Onu daha ziyade ağzı sıkı olduğu için seviyorum (Ağzı sıkı olduğu için onu daha çok seviyorum). **17. the ~ the better** : ne kadar çok olursa o kadar iyi, **18. the ~ so as ...** : özellikle ... için, **19. the ~ the less** : ne kadar çok... ise o kadar az. **The ~ you talk the less you think** : Ne kadar çok konuşursan o kadar az düşünürsün. **20. What ~ could you want!** Bundan iyisi can sağlığı. **21. What is ~** : üstelik, dahası var. ***e.a.***- *2. in a greater extent, 3. further, longer, again, in addition, 4. moreover, 8. (a) to some extent, (b) approximately.*

moreen, *is.* elbiselik veya perdelik yünlü veya yün, ipek karışımı kumaş.

morel, *is. bot.* **1.** kuzu mantarı *(Morchella esculenta)* : yenilebilen bir tür mantar, **2. morelle** *d.d.* siyah it üzümü.

morello, *is., ç.* **-los** vişne *(Prunus cerasus austera).*

moreover, *zf.* üstelik, ayrıca, bundan başka, ayrıca, buna ilâveten. *The price is too high, and ~ the house isn't in a suitable location.* ***e.a.***- *besides, also, furthermore, too, in addition, what's more, more than that.*

mores, *ç. is. sos.* töreler, âdetler. ***e.a.***- *ways, manners.*

Moresque, *sf. bk.:* **Moorish.**

morganatic, *sf.* dengi olmayan (evlenme). **~ marriage** : krallık ailesinden birinin aşağı tabakadan biriyle unvan ve miras hakkı vermemek şartıyla evlenmesi. **~ally** : denk olmaksızın.

morganite, *is.* pembe beril (mücevher).

morgen, *is.* **1.** (eskiden Hollanda'da, halen G Afrika'da kullanılan) arazi yüzey ölçü birimi, takriben 2 *acres* ≈ 8094 m^2, **2.** (eskiden Prusya, Norveç ve Danimarka'da kullanılan) ≈ 2698 m^2 lik arazi ölçü birimi.

morgue, *is.* **1.** ölülük, morg, **2.** (gazetecilikte) referans olarak saklanan fotoğraf, gazete kupürleri vb.

moribund, *sf.* **1.** ölmek üzere, ölüm halinde, can çekişmekte, **2.** soyu/nesli tükenmek üzere, sonu yakın, **3.** ilerlemeyen, durgun, **4. ~ity** : (a) ölmek üzere olma, can çekişme, (b) durgunluk, ilerlememe, **5. ~ly** : (a) can çekişircesine, (b) durgun bir şekilde, ilerlemeksizin.

morion, *is.* **1.** miğfer, (XVI-XVIII. yy. devrik kenarlı şapka şeklinde), **2.** siyah kuvars.

Morisco, *sf.&is., ç.* **-cos/-coes 1.** *bk.:* **Moorish, 2.** *bk.:* **Moor, 3.** İspanya'daki Mağribîlerden biri.

moritori te salutamus, *Lât.* "Ölmek üzere olan bizler sizi selâmlarız." (Gladyatörlerin dövüş meydanına çıkarken Roma İmparatorunu selâmlamaları).

Mormon, *is.&sf.* **1.** Mormon : 1830'da ABD'de Joseph Smith tarafından kurulan bir mezhebin üyesi, **2.** Mormon+, Mormonlara/inanışlarına ait, **3.** *bk.:* **Book of Mormon. 4. ~ism** : Mormonluk.

morn, *is. bk.:* **morning.**

morning, *is.&sf.* **1.** sabah. **Good ~ !** : Günaydın, sabahlarınız hayırlı olsun. **It is my ~ off** : Bu sabah izinliyim. **2.** şafak, fecir, tan, seher vakti, **3.** başlangıç. *the ~ of life.* **4. in the ~** : yarın. *I haven't got what you want now, but I can get it for you in the ~.* **the first thing in the ~** : yarın/sabahleyin erkenden, **5. ~after** : içki mahmurluğu, içki içenlerin ertesi sabah duydukları rahatsızlık, **6. ~-after pill** : cinsel temastan birkaç saat sonra alınabilen doğum kontrol hapı, **7. ~ coat** : caketatay, erkeklerin gündüz giydikleri resmî elbisenin kuyruklu ceketi, **8. ~ dress** : (erkeklerin merasimde gündüz giydiği) resmî elbise, **9. ~ gown** : sabahlık, robdöşambr, **10. ~ performance** : matine, sinema ve tiyatronun gündüz seansı, **11. ~ prayer** *bk.:* **matin** (2), **12. ~ report** *As.* (günlük) sabah yoklaması, sabah raporu, **13. ~ room** : küçük salon, **14. ~ sickness** :(gebe kadınlarda) sabah bulantısı, **15.~ star** : (a) sabah yıldızı, Venüs, (b) *bot.* sabah çiçeği *(Mentzelia Lindleyi)* : Kaliforniya'da yetişen parlak sarı çiçekli bitki, **16. ~ watch** : (a) sabah duası (vakti), (b) *den.* 04.00-08.00 nöbeti/vardiyası. ***e.a.***- *7. cutaway, tailcoat.*

morning-glory, *is., ç.* **-ries** *bot.* sarmaşık, kahkaha çiçeği, gündüz sefası *(Ipomea purpurera, Convolvulus).*

mornings, *zf.* sabahları, her sabah.

Moro, *is., ç.* **-ros/-ro** Moro : Malezya ve Güney Filipin Müslüman aşiretlerinin bir ferdi.

Morocco, *is.* **1.** Fas, **2.** Merakeş (şehri), **3.** *k.h.* ~ **leather** *d.d.* maroken, **4. Moroccan** : Faslı, Fas+.

moron, *is.* **1.** kısmen geri zekâlı kimse : IQ'su 50-69 olup zekâca 8-12 yaşındaki çocuk düzeyini geçmeyen kimse, **2.** *k.d.* aptal, budala, ahmak, kuş beyinli, **3. ~ic** : aptal+, **4. ~ically** : aptalca, budalaca, ahmakça, **5. ~ism = ~ity** : aptallık, budalalık, ahmaklık.

morose, *sf.* **1.** somurtkan, suratsız, asık suratlı, abus, huysuz, haşin, yüzü gülmez. *He came home tired and ~ after a long and unsuccessful day's work.* **2.** üzgün, üzüntülü, meyus, kasvetli, (mizaç). *He has a ~ expression.* **3. ~ly** : somurtkan/suratsız bir şekilde, asık suratla, huysuzlukla, huşunetle, üzgün/üzüntülü bir şekilde, meyusane, **4. ~ness = ~ity** : somurtkanlık, suratsızlık, asık suratlılık, huysuzluk, haşinlik, üzgünlük, üzüntü, yeis. ***e.a.-1&2.*** *moody, sour, sulky, sad, downcast, surly, sullen, gloomy, ill-humored, glum, dour, crabbed.* ***k.a.-1&2.*** *cheerful, genial, happy, blithe, good-natured.*

morph, *is.* **1.** *d.b.* biçim birimsel değişke, **2.** biçim, **3.** biçim birimsel dizi, **4.** melez organizmalar topluluğu, **5.** *bk.:* **morphology**. ***e.a.-1.*** *allomorph.*

-morph, *son ek* "biçimli, şekilli, şeklinde". *ör.: isomorph.*

morpheme, *is. d.b.* **1.** anlam birimi : anlamı olan en küçük dil birimi (kelime, ek vb.), **2.** biçim birim : daha küçük bağımsız ve anlamlı parçaya bölünemeyen en küçük dil bilgisi birimi : ***the, write, pin*** gibi. *bk.:* **allomorph**, **3. ~ic** : anlam birimsel, biçim birimsel, **4. ~ically** : anlam birim/biçim birim olarak.

morphemics, *is.* **1.** anlam birim bilgisi : anlam birimlerin görevlerinin incelenmesi, sınıflandırılması ve tanımlanması, **2.** anlam birimlerin birleşerek kelimeleri oluşturma tarzı, **3.** kelime yapımı bilgisi.

Morpheus, *is.* rüyalar tanrısı. **In the arms of ~** : uykuda. **Morphean** : rüyalar tanrısına ait.

-morphic, *son ek* "şekilli, biçimli". **-morph** ile son bulan adlardan sıfat yapar. *ör.: antropomorphic.*

morphine, *is. ecz.* morfin : C17H19 NO3.H2O. Beyaz kristalli alkoloid. Afyondan elde edilen en önemli uyuşturucu madde. Ağrı dindirmek, uyuşturmak ve uyutmak için hekimlikte sülfat, hidroklorid ve başka tuzları kullanılır. **morphia** *d.d.*

morphinic, *sf. ecz.* morfin+.

morphinism, *is.* morfin iptilâsı.

morphinomania, *is.* morfin iptilâsı/tiryakiliği.

morphinomaniac, *sf.* morfin müptelâsı/tiryakisi.

-morphism, *son ek* "biçimlilik". *ör.: antropomorphism.*

morpho- = morph-, *ön ek* "yapı, biçim, şekil". *ör.: morphology, moprphogenesis, morphofunctional.*

morphogenesis, *is. biy.* **1.** oluşum, hayat oluşumu : canlıların yapı ve şekilce oluşması, gelişmesi, **2. morphogenic = morphogenetic** : oluşumsal.

morphology, *is.* **1.** biçim bilimi: bitki ile hayvanların biçim ve yapılarını inceleyen biyoloji dalı, **2.** bir canlının bütün olarak yapı ve biçimi, **3.** *gr.* (a) biçim bilimi : bir dilde kelime yapım tarzları, (b) bir dildeki kelime yapı ve şekillerinin incelenmesi, **4.** *coğ.* yer biçim bilimi, **5.** herhangi bir şeyin biçiminin/şeklinin incelenmesi, **6. morphologic(al)** : biçim bilimsel, **7. morphologically** : biçim bilimiyle, biçim bilimi yönünden, **8. morphologist** : biçim bilimci, biçim bilimi uzmanı. ***e.a.- 4.*** *geo-morphology.*

morphometry, *is.* **1.** şekil ölçüm, biçim ölçme, **2.** göl bilimin bir dalı : göllerin ve göl yataklarının biçimsel ölçüleriyle uğraşan bilim, **3. morphometric(al)** : şekil ölçümsel, **4. morphometrically** : şekil ölçümle.

morphophoneme, *is. gr.* **1.** ses değişim simgesi : bir anlam birimin ses değişmelerini belirleyen simge. Örneğin **leaf** (yaprak) kelimesinin çoğul olunca **leaves** şeklini alması F simgesi ile belirtilebilir, **2.** tüm biçim değişimi : bir anlam birimin kendinden önce ve sonraki anlam birimlere bağlanışta değişen biçimlerinin tümü.

morphophonemic, *is. d.b.* biçim ses bilimsel.

morphophonemics, *is. d.b.* biçim ses bilimi, biçim bilimsel ses bilimi.

-morphous, *son ek* "biçimli, şekilli" : **-morph** ile son bulan adlardan sıfat yapar. *polymorphous* gibi.

-morphy, *son ek* "biçimlilik, şekillilik". Ör. : *homomorphy.*

morris = morris dance, *is.* (Kuzey İngiltere) halk oyunu.

Morris chair, *is.* Moris koltuğu : arkası ayarlanabilen, döşeği sabit olmayan geniş koltuk.

morro, *is., ç.* **-ros** tepecik, yassı tepe.

morrow, *is.* yarın, erte(si gün), ferda, sabah. **Good ~** : *esk.* Günaydın, sabahlar hayrolsun. *The war was at an end, and the nation was full of hopes for the ~.* **on the ~** : ertesi gün. *We expected her on the ~.* **on the ~ of** : ertesinde, ferdasında.

morse, *is.* **1.** *zool. bk.:* **walrus**, **2.** mücevherli toka.

Morse alphabet = Morse Code, *is.* Mors alfabesi.

morsel, *is.&f.* **-seled, -seling** *(Brit.:* **-selled, -selling**) **1.** lokma, parça. *You must taste just a ~ of this cake.* **2.** zerre, ufak parça. *He wouldn't do such silly things if he had a ~ of sense.* **3.** *mec.* nefis parça, lokum, bir içim su. **That new secretary is a tasty ~** : Şu yeni sekreter bir içim su. **4.** önemsiz kimse, **5. dainty ~** : nefis parça, **6. a tough ~** : yenilir yutulur şey değil, **7. This decision was a bitter ~** : Bu çok sert/haşin bir karar idi. **8.** *gen.* **~ out** : lokmalamak, parçalamak, lokmalara/parçalara bölmek, lokma lokma/parça parça dağıtmak.

mort, *is.* **1.** (avcılıkta) avlandı borusu : av hayvanının vurulduğunu bildiren boru sesi, **2.** *zool.* üç yaşında som balığı, **3.** *esk.* ölüm. ***e.a.- 3. death.***

mortal, *sf.&is.* **1.** ölümlü, fâni, geçici. *All men are ~.* **2.** insanî, beşerî. *It's beyond the ~ power to bring a dead man back to life.* **3.** dünyevî. *~ existence.* **4.** ölümcül, ölüm+. *~ agony.* **5.** ağır, büyük, affedilmez, manen öldürücü, ruhu öldüren. **~ sin** : (Katoliklerde) büyük/ağır günah, işleyenin ruhunu ilâhî yargılamadan/mağfiretten mahrum bırakan, bilerek işlenmiş günah, **6.** öldürücü, öldüren, ölüme sebep olan. *a ~ wound/illness. He received a ~ wound soon after the battle began.* **7.** ölünceye kadar (süren), ölümle sonuçlanan. *~ combat. a ~ contest.* **8.** amansız, canına kasteden. *a ~ enemy.* **~ enemies** : (birbirinin) can düşmanı, **9.** müthiş, korkunç, uğursuz, meş'um, vahim. **in ~ fear** : can korkusu ile, can havliyle, **10.** *k.d.* (a) çok büyük, son derece, müthiş. **~ terror** : aşırı korku, dehşet. **in ~ terror** : dehşet içinde. **It's a ~ shame that she's paid so little; she deserves much higher wages** : Çok yazık ki bu kadar az maaş alıyor, çok daha yükseğine lâyıktır. (b) çok uzun (zaman). *He had to wait a ~ time before the doctor could see him.* **11.** *k.d.* **every ~** : mümkün olan, elinden gelen, gücünün yettiği. *I did every ~ thing to make her happy.* **12.** mümkün, makul, akla sığar. **There is no ~ reason for his action** : Böyle davranmasına hiçbir makul sebep yok. **13.** insan, insanoğlu, beşer, ölümlü/fâni yaratık. *We're all ~s, with our human faults and weaknesses.* **14.** *Brit.- k.d.* yaratık, mahlûk, insan, kimse. *I've never known such a lazy ~ as you.* **15. ~ mind** : (Hristiyanlıkta) yanılgı, sapınç, dalâlet; hayat, zekâ ve ruhun maddî olduğu inancı. ***e.a.-1. temporal, transitory, ephemeral, 2. human, 6. fatal, deadly, lethal, 8. deadly, implacable, 9. severe, dire, 10. (a) extreme, awful, very great, (b) tiringly long, 11. possible, earthly, 12. conceivable, 13. human being, 15. illusion.*** ***k.a.- 1. immortal, undying, 5. venial.***

mortality, *is., ç.* **-ties 1.** ölümlülük, fânilik, **2.** ölümlü yaratıklar : canlılar, insanlar, insanlık, insanoğlu, beşeriyet, **3.** ölüm oranı, vefiyat. *If this disease spreads in the country, the doctors fear that there'll be a high ~.* **4.** (büyük ölçüde) can kaybı, telefat, zayiat. *The ~ from the earthquake was devastating.* **5.** *esk.* ölüm, **6. ~ table = life table** : (sigortacılıkta) ölüm (oranı) cetveli, her yaştaki ölüm oranını gösteren cetvel.

mortalize, *gl.f.* **-ized, -izing** ölümlü yapmak, fâni kılmak, ölümlü/fâni telâkki etmek.

mortally, *zf.* **1.** öldürecek/ölecek derecede, ölüm derecesinde, ölecek gibi. *The young soldier fell to the ground, ~ wounded.* **2.** fâni, fânilere yakışır bir şekilde, ölümlüce, **3.** ağır, vahim, müthiş, son derece ciddî bir şekilde, pek çok. *He was ~ offended. She's ~ afraid of walking home alone on a dark night.* ***e.a.- 1. fatally, 3. deeply, very, greatly, bitterly, grievously.***

mortar, *is.&f.* **1.** havan, dibek, **2.** (a) havan topu, (b) havan topuna benzer silâh, **3.** maden cevheri ezme/öğütme düzeni, **4.** harç, kireç veya çimento ile kum ve su karışımı, **5.** harç ile sıvamak/tutturmak, **6. ~ hoe** : harç (karma) çapası, **7. ~less** : harçsız, **8. mortary** : harç+, harçlı.

mortarboard, *is.* **1.** harç tahtası/tepsisi, **2.** üniversite mezuniyetinde giyilen kep, tepesi düz şapka.

mortgage, *is.&gl.f.* **-gaged, -gaging 1.** tutu, rehin, ipotek, **2.** tutu belgesi, rehin/ipotek senedi, **3.** tutu/rehin/ipotek ile elde edilen hak, **4.** tutula(ndır)mak, (binayı/mülkü) ipotek etmek, rehin bırakmak, rehine koymak/vermek, **5.** taahhüt/mecburiyet altına koymak, tehlikeye sokmak, **6. ~ bank** : emlâk bankası. ***e.a.- 5.*** *pledge, obligate, stake.*

mortgaged, *sf.* ipotekli, tutuda, rehinde, rehinli.

mortgagee, *is.* tutu alacaklısı, ipotekli alacak sahibi.

mortgager = mortgagor, *is.* tutu borçlusu, ipotek yapan borçlu, malını rehin bırakarak borç para alan kimse.

mortice, *is.&gl.f.* **-ticed, -ticing** *bk.:* **mortise.**

mortician, *is.* cenazeci, cenaze işleriyle uğraşan kimse. ***e.a.****-undertaker, funeral director.*

mortification, *is.* **1.** alçalış, aşağılaşma, aşağılık, alçalma, zillet, mezellet. *to suffer bitter ~.* **2.** mezellet/alçalma sebebi, küçük düşüren şey, **3.** çile, riyazet, nefsi körletme, nefse eza, **4.** *patol.* kangren, doku harabiyeti. ***e.a.- 1.*** *humiliation, shame,* ***4.*** *gangrene, necrosis, decay.*

mortified, *sf.* **1.** (a) küçük düşmüş, utanmış, mahcup olmuş. *He was terribly ~ to find that he forgot the money he borrowed.* (b) zelil, alçak, aşağılık, **2.** münzevi, inzivaya çekilmiş, sofu, zahit, dünyadan elini eteğini çekmiş. *a ~ life.* **3.** kangrenli, kangren olmuş, **4.** *esk.* duygusuz, hissiz, ölü, **5.** *esk.* çürük, çürümüş, **6. ~ly** : (a) utanarak, utançla, mahcup düşerek, mahcubiyetle, (b) aşağılıkla, zelilâne. ***e.a.- 1.*** *(a) ashamed,* ***2.*** *ascetic, austere,* ***3.*** *gangrenous,* ***4.*** *deadened,* ***5.*** *decayed, rotten.*

mortify, *f.* **-fied, -fying 1.** utandırmak, küçük düşürmek, mahcup etmek, alçaltmak, aşağılamak, zillete uğratmak, tezlil etmek. *The teacher was mortified by his own inability to answer such a simple question.* **2.** riyazet yapmak, nefsini mahrum etmek/körletmek, dünyadan elini eteğini çekmek, **3.** *patol.* kangrenleş(tir)mek, kangren etmek/olmak, çürü(t)mek. *The doctor had to cut away some of the flesh round the wound, as it had mortified.* **4. mortifier** : utandıran, küçük düşüren, mahcup eden, **5. mortifyingly** : utandırarak, mahcup ederek, küçük düşürerek. ***e.a.-1.*** *humiliate, humble, abase, shame.*

mortise, *is.&gl.f.* **-tised, -tising 1.** zıvana, (tahtaya/taşa açılan) delik, yuva, tıkaç deliği, lamba, **2.** (tahta, taş vb.) delmek, delik/yuva/zıvana açmak, **3.** zıvana ile birleştirmek, **4.** *basım* baskı levhasından bir parça kesip yerine yeni maden doldurmak, **5. ~ chisel** : zıvana keskisi/kalemi, **6. ~ joint = ~ and tenon joint = ~-and-tenon joint** : zıvanalı geçme, **7. ~ lock** : gömme kilit, **8. mortiser** : zıvana/lamba/delgi makinesi. ***e.a.- 1-4.*** *mortice.*

mortmain, *is. huk.* **1.** meşruta, satılmamak koşulu ile bir kimseye/kuruluşa verilmiş mülk, **2.** meşruta sahipliği, **3.** geçmişin (bugünkü duruma kısıtlayıcı) etkisi. ***e.a.- 1&2.*** *dead hand.*

mortuary, *sf.&is., ç.* **-aries 1.** cenaze evi, **2.** *esk.* bir kilise cemiyetinin üyesi ölünce papaza verilen hediye, **3.** ölüm+, ölümle ilgili, **4.** defin+, ölülerin gömülmesi ile ilgili, **5. ~ chapel** : mezarlık kilisesi, **6. ~ urn** : ölü külü kabı : yakılan ölülerin külünü saklamaya mahsus kavanoz. ***e.a.- 1.*** *funeral home.*

morula, *is., ç.* **-las/-lae** morula : yumurtanın segmantasyonu sırasında meydana gelen ve gözelerin dut tanesi gibi kümelenmesinden oluşan yuvarlak yığın.

MOS, *elekt.* **1.** Metal Oxide Semiconductor, **2.** Metal Oxide Silicon.

mos. = months.

mosaic, *is.&sf.&f.* **-icked, -icking 1.** mozaik, **2.** mozaikçilik, mozaik yapma/işleme sanatı, **3. ~ map** *d.d.* havadan çekilen fotoğrafların yan yana getirilmesiyle elde edilen harita, **4. ~ disease** *d.d.* bencik hastalığı : bitkilerde bazı virüslerin sebep olduğu sarı, yeşil lekeli hastalık, **5.** mozaik+, mozaikli, mozaik gibi, mozaike benzer, **6.** mozaiklemek, mozaiklerle süslemek, **7.** mozaik yapmak, mozaik biçiminde birbiriyle birleştirmek, **8. ~ gold** : (a) mozaikli altın, kalay

sülfür SnS2. : Yaldız ve bronz işlerinde kullanılan altın renginde bir madde, **9. ~ist** : mozaikçi, mozaik yapan/satan.

Mosaic(al), *sf.* **1.** Musa+, Musevî, Musa peygambere ait, Musa peygamberden kalma, Musa peygamberin koyduğu yasalar/ilkeler veya bıraktığı yazılarla ilgili, **2. Mosaic Law** : Musa şeriati, Tevrat.

moschate, *sf.* misk gibi, misk kokulu. ***e.a.-musky.***

moschatel, *is. bot.* misk otu *(Adoxa Moschatellina) :* misk kokulu küçük sarı, yeşil çiçekler açan bir bitki.

Moscow, *is.* **1.** Moskova, **2. Grand Duchy of ~** *d.d. bk.:* **Muscovy** (1).

moselle, *is.* (Alman) Mozel şarabı, bir tür beyaz şarap.

Moses, *is.* **1.** Musa (peygamber), **2.** önder, yasa kurucu.

mosey, *gs.f. ABD- k.d.* **1.** sıvışmak, tüymek, çabucak uzaklaşmak/gitmek, **2.** *gen.* **~ along/about** : gezinmek, dolaşmak, sürtmek, avare dolaşmak. ***e.a.-1.*** *decamp, go away, move off, 2. saunter, stroll*

moshav, *is., ç.* **moshavim**, *(İsrail'de)* tarım kooperatifi.

Moskva, *is.* Moskova (Rusçası).*bk.:* **Moscow.**

Moslem, *sf.&is., ç.* **-lems/-lem 1.** Müslüman, **2. ~ism** : Müslümanlık. ***e.a.-1.*** *Muslim, 2. Islam.*

mosque, *is.* cami. **Blue ~** : Sultanahmet Camii.

mosquital, *sf.* sivrisinek+.

mosquito, *is., ç.* **-toes/-tos 1.** *zool.* sivrisinek *(Culicidae),* **2. ~ boat = PT boat** : devriye torpido gemisi, **3. ~ fish** : sivrisinek balığı : sivrisinek larvalarını yiyen iki tür balıktan her biri *(Gambusia affinis ve Heterandria formosa),* **4. ~ fleet** *den.- argo* küçük filo, küçük harp gemilerinden oluşmuş donanma, **5. ~ hawk** *ABD-k.d. bk.:* **nighthawk** (1), **dragonfly**, **6. ~ net** : cibinlik, **7. ~ netting** : cibinlik kumaşı.

moss, *is.* **1.***bot.* yosun, liken *(Musci),* **2.** yosunlu arazi, yosun kaplı yer, **3.** *İsk.* bataklık, turbalık, **4. A rolling stone gathers no ~** : Yuvarlanan taş yosun tutmaz. **5. ~ agate** : yosunumsu akik taşı : yosuna benzer siyah, kahverengi çizgileri olan akik taşı, **6. ~ animal** *bk.:* **bryozoan**, **7. ~ green** : yosun rengi, sarımtrak donuk yeşil renk, **8. ~ hag** *İsk.* bataklık çukuru, **9. ~ pink ~ phlox = ground pink** *bot.* yer pembesi *(Phlox subulata)* :Doğu ABD'de yetişen ve beyaz, pembe, morumsu çiçek açan bodur bitki, **10. ~ rose** *bot.* yosun gülü *(Rosa centifolia muscosa) :* sapı ve çanağı tüylü bir çeşit gül.

mossback, *is.* **1.** *k.d.* aşırı tutucu/muhafazakâr, örümcek kafalı kimse, (b) köylü, kaba/basit kimse, **2.** *ABD* (a) yaşlı kaplumbağa, (b) yaşlı ve iri balık, levrek vb., (c) yabanî inek/boğa, **3. ~ed** : aşırı tutucu, bağnaz, muhafazakâr, örümcek kafalı. ***e.a.-1.*** *(a) fogy, (b) backwoodsman, rustic.*

mossbunker, *is. zool. bk.:* **menhaden.**

mosser, *is.* yosuncu, İrlanda yosunu toplayıp pazara çıkaran kimse.

mossgrown, *sf.* yosun tutmuş, yosun kaplı, yosunla örtülü, yosunlu, **2.** eski kafa, örümcek kafalı, eskimiş, çok eski, antika, modası geçmiş. ***e.a.- 2.*** *old-fashioned, antiquated.*

mosso, *sf. müz.* çabuk, hızlı. ***e.a.-*** *rapid, fast.*

mosstrooper, *is.* **1.** çapulcu, yağmacı, akıncı, **2.** İngiltere-İskoçya sınırındaki turbalık veya bataklıklarda gizlenip eşkıyalık yapan haydut (XVII. yy.). ***e.a.-*** *marauder.*

mossy, *sf.* **mossier, mossiest 1.** yosunlu. **~ bank** : yosunlu kıyı, **2.** yosuna benzer, yosun gibi. *~ green.* **3.** yosunla kaplı (gibi gözüken), **4.** eski, köhne, antika, **5. mossiness** : (a) yosunlaşma, yosun tutma, yosuna benzeme, (b) eskilik, köhnelik.

most[1], *sf.* **much** veya **many** sıfatının üstünlük derecesi **1.** en çok, en fazla, en ziyade. **the ~ votes** : oyların en çoğu. **the ~ money** : en çok para, paranın en çoğu. *The storm did ~ damage to the houses on the edge of the cliff. Which is ~ : 10, 20 or 40?* **2.** çoğunlukla, ekseriya, birçok hâlde, çoğu (hâllerde). *~ exercise is beneficial.* **3.** pek çok, hemen hemen hep(si). **I visited ~ (of the) countries in Europe** : Avrupa ülkelerinin pek çoğunu gezdim. **~ of his time is spent travelling** : Vaktinin çoğu seyahatte geçiyor. **4. for the ~ part** : genellikle, genel olarak, umumiyetle, ekseriyetle, başlıca. *I agree with the ~ part what you say. Summers in the south of*

Turkey are for the ~ part dry and sunny. ***e.a.-*** *2. in the majority of instances, 3. nearly all, 3. mainly, usually.*

most2, *is.* **1.** (en) büyük miktar/sayı/kısım, en yüksek derece. **~ of it is true** : Büyük kısmı/çoğu doğrudur. **I finished ~ of the work** : İşin büyük kısmını bitirdim. **2.** çokluk, çoğunluk, ekseriyet, kısmı küllî. **~ of his writing is rubbish** : Yazdıklarının çoğu saçmadır. **3.** en fazla. **The ~ this room will sit is 150** : Bu salonda en fazla 150 kişi oturabilir. **the ~ one can hope for** : insanın en fazla umabileceği şey, **4.** insanların çoğunluğu, ekseri kimseler, çoğu kimse. **to be happier than ~** : çoğu kimselerden daha mutlu olmak. **~ people think so** : Çoğu kimse böyle düşünüyor. **5.** azami derecede. **to make the ~ out of sth** : (a) bir şeyden azamî derecede yararlanmak. **It's a lovely day, let's make the ~ of it** : Bu güzel günü kaçırmayalım (Bu güzel günden mümkün olduğu kadar yararlanalım). **We haven't much fuel, we must make the ~ of it** : Yakıtımız az, idareli kullanmalıyız. (b) son derece önem vermek, önemini abartmak/izam etmek. **make the ~ of a story** : bir hikâyeyi ballandıra ballandıra anlatmak, **6. at the ~ = at ~** : olsa olsa, en ziyade, en fazla, -den fazla değil, haydi bilemedin, taş çatlasa. **Our food supply will last only two months or, at the ~, three** : Yedek erzakımız en fazla iki, haydi bilemedin (taş çatlasa) üç ay yeter. **She is at ~ 25 years old** : Olsa olsa/en fazla 25 yaşındadır. **The repairs to your car will cost $90 at the ~** : Arabanın tamiri 90 dolardan fazla tutmaz.

most3, *zf.* **much** zarfının üstünlük derecesi. **1.** (ikiden fazla heceli sıfat ve zarflardan önce) en (fazla/ziyade/büyük/çok). **This is the ~ comfortable hotel in town** : Şehrin en konforlu oteli budur. **She was the ~ beautiful girl I 've ever seen** : Şimdiye kadar gördüğüm kızların en güzeliydi. *That was the ~ difficult question.* ***NOT*** : Bu anlamda **most** zarfı duygu, düşünce vb. gibi manevî değerler belirten sıfat ve zarflarla kullanılır, maddî bir nitelik için kullanılmaz. Örneğin **most attractive, most convincing, most persuasive, most certainly** vb. denir, fakat ***most tall, most quickly*** denmez, **2.** *k.d.* hemen hemen, aşağı yukarı, yaklaşık olarak. **We go there ~ every week** : Hemen hemen her hafta oraya gideriz. **3. ~ certainly** : elbette, muhakkak, mutlaka, şüphesiz. **I shall ~ certainly attend the meeting** : Toplantıya mutlaka geleceğim. ***e.a.-*** *1. very, 2. almost, nearly.*

-most, *son ek* "en, en çok, en fazla/ziyade, azamî vb.". *ör.: foremost, utmost, innermost, outmost, topmost*

mostly, *zf.* **1.** en ziyade, çoğunlukla, ekseriya. *The guests are ~ friends of the bride.* **2.** başlıca, belli başlı, **3.** genellikle, genel olarak, umumiyetle. *She uses her car ~ for going to the shops.* **4.** özellikle, bilhassa, her şeyden ziyade, en çok. *He enjoys listening to the music sometimes, but ~ he reads novels.* ***e.a.-1.*** *predominantly, largely, greatly, 2. mainly, principally, primarily, 3. generally, customarily, 4. chiefly, especially, particularly, above all.* ***k.a.-*** *3. seldom.*

most significant digit, *is.* en büyük belirtici sayak : bir sayının en solundaki sayak/rakam. *kıs.:* **MSD.** *bk.:* **least significant digit.**

Mosul, *is.* Musul.

mot, *is., ç.* **mots 1.** nükte, ince anlamlı söz, **2.** *esk.* boru sesi, **3. bon ~** : pek nükteli söz, **4. ~ juste** : tam anlamlı/yerinde söz.

mote, *is.&f.* **1.** zerre, toz. *He watched the ~s (of dust) dancing in the sunlight that shone through the window.* **2.** *esk. bk.:* **may, might.** ***e.a.-*** *1. speck, particle, dust.*

motel, *is.* motel, konak, kervansaray. ***e.a.-*** *motor court, motor hotel, motor inn, motor lodge.*

motet, *is. müz.* (kilisede) çok sesli ilâhi.

motey, *sf.* tozlu, toz hâlinde.

moth, *is., ç.* **moths** *zool.* **1.** güve, pervane *(Lepidop-tera).* **2. ~s** : pul kanatlılar, **3. clothes ~** : güve. *Most of the clothes in the cupboard have got ~ in them.*

mothball, *is.&sf.&gl.f.* **1.** naftalin (bilye şeklinde), **2.** çalışmaz durumda, gayrifaal, yedeğe ayrılmış, depoya konulmuş, **3. ~s** : depolama, depoda saklama, kızağa çekme. **in ~s** : (a) depoda, kızakta, depoda. *Put the ships in ~s after the war.* (b) kullanılmaz, işe yaramaz, bir köşeye atılmış, ıskarta edilmiş. *Put that idea in ~s.* **4.** depoya koymak, yedeğe ayırmak, faaliyetten alıkoymak. ***e.a.-*** *2. inactive, unused, stored away, 4. inactivate, put into storage.*

moth bean, *is. bot.* Hint fasulyesi *(Phaseolus aconitifolius)* : Hindistan'da hayvan yemi olarak ve toprağı zenginleştirmek için ekilen ufak sarı taneli bir tür fasulye.

moth-eaten, *sf.* **1.** güve yemiş, **2.** harap, köhne, eski(miş), yıpranmış, fersude, **3.** modası geçmiş. ***e.a.*- 2.** *worn-out, decrepit, decayed, dilapidated, scruffy, 3. old-fashioned, antiquated, outdated.*

mother, *is.&sf.&gl.f.* **1.** anne+, ana, valide. **~ bird** : anne kuş. **~ love** : anne sevgisi. **~ country** : ana vatan, ana yurt. *Turkey is my ~ country.* **2.** kaynana, kayın valide, **3.** analık, üvey ana, **4.** *bk.:* **mother superior, 5.** anne yerine geçen/anne gibi bakan kadın, **6.** annelik duygusu/şefkati. *It appealed to the ~ in her.* **7.** ana : bir şeyi doğuran/yaratan/koruyan/meydana getiren şey. **Hunger is often the ~ of crime** : Açlık, çoğu kez cinayetin anasıdır. **Necessity is the ~ of invention** : İhtiyaç icat doğurur. **8.** *ABD- argo kaba bk.:* **motherfucker, 9. become a ~** : doğurmak, anne olmak, **10. every ~'s son** : (istisnasız) herkes, her fert, her erkek, **11.** yerli, doğuştan, fıtrî. **~ dialect** : yerli şive. **~ courage** : fıtrî cesaret, **12.** annesi olmak, doğurmak, büyütmek, **13.** müellifi olmak, **14.** annelik yapmak, anne gibi bakmak/büyütmek, evlât edinmek, **15. ~ of vinegar** *d.d.* sirke tortusu, **16. Mother's Day** : anneler günü, **17. ~ cell** : ana göze/hücre, **18. ~ church** : ana kilise, katedral, büyük kilise, **19. ~'s darling** : hanım evlâdı, mahallebi çocuğu, **20. ~ earth** : doğa, tabiat, toprak, **21. ~ lode** : (maden) ana damar, **22. ~ ship** : ana gemi, (denizde/uzayda) başka gemilerin ikmal ve bakımını yapan büyük gemi, **23. ~ superior** : başrahibe, **24. ~ tongue** : ana dil(i), **25. ~ wit** : sağduyu, aklıselim, feraset, zekâ.

Mother Carey's chicken, *is. zool.* fırtına kırlangıcı *(Oceanites oceanicus)*

motherfucker, *is. ABD -argo, kaba* **1.** orospu dölü, köpoğlu, alçak, adî, rezil, **2.** (öfke ve kızgınlık ifadesi olarak) kahrolasıca. ***e.a.-1.*** *mean/despicable/vicious person.*

Mother Goose, *is.* İngiltere'de 1760'da yayınlanan derleme çocuk şiirleri kitabı müellifinin takma adı.

motherhood, *is.* analık, annelik.

motherhouse, *is.* büyük manastır, kadınlar manastırı.

Mother Hubbard, *is.* bol kadın elbisesi.

mother-in-law, *is.* kaynana, kayın valide.

motherland, *is.* ana vatan, ana yurt.

motherlike, *sf.* anne gibi, anne yerinde.

motherly, *sf.&zf.* **1.** anne+, ana gibi, anaya yakışır, annece, şefkatli, müşfik. **~ advice** : anne öğüdü. **She's a warm ~ person** : Sıcakkanlı, şefkatli bir kimsedir. **2. motherliness** : şefkat, sevgi, anne gibi davranış.

mother-naked, *sf.* çırılçıplak, anadan doğma çıplak.

mother-of-pearl, *is.* sedef. ***e.a.*** *- nacre.*

motherwort, *is. bot.* aslan kuyruğu *(Leonorus cardica)* : Nanegillerden küçük pembe, mor çiçekler açan bir bitki.

mothproof, *sf.&gl.f.* **1.** güve yemez, **2.** (kumaşı) güveyemez hale getirmek.

mothy, *sf.* **mothier, mothiest 1.** güveli, güvelenmiş, güve dolu, **2.** güve yemiş, güve kesmiş.

motif, *is.* **1.** (edebî eserin/sanat eserinin/müzik parçasının işlediği) konu, mevzu, ana fikir. *The Cinderella ~ is found in the litterature of many countries.* **2.** örge : yazıda/sanatta/el işlerinde sık sık yinelenen asal düşünceyi vurgulayıcı öğe/süs/şekil/renk, **3.** hâkim fikir/nitelik, **4.** (folklorda/edebiyatta) çok defa tekrarlanan standart öykü/anlatım elemanı. **motive** *d.d.*

motile, *sf.&is.* **1.** *biy.* öz devimli, kendiliğinden devinebilen, **2.** *psikol.* devim duygun : görülen veya duyulan şekillerden ziyade devinen görüntüleri zihninde açık seçik tutabilen kimse.

motility, *is.* **1.** öz devim, öz devinme, **2.** devim duygunluk.

motion, *is.&f.* **1.** devinme, devinim, hareket. **forward ~** : ileri devinim. **lateral ~** : yan devinim. **perpetual ~** : sürekli devinim. **retrograde ~** : geri devinim, **2.** jest, işaret, hareket. **He made a ~ with his hand as if to tell me to keep back** : Eliyle bana geri çekil der gibi bir işaret yaptı. **3.** devinebilme, hareket kabiliyeti, **4.** yürüyüş/gidiş (tarzı), **5.** öneri, önerme, önerge, teklif, talep, takrir. **make a ~ = put forward a ~ = propose a ~** : önermek, önerge vermek, öneride bulunmak. **to second the ~** : öneriyi desteklemek. **The ~ was carried** : Önerge kabul edildi. **6.** def'i tabiî, **7.** *huk.* (yargıca/mahkemeye) baş-

vurma, müracaat. (yargıca sunulan) teklif/talep, **8.** güdü, eğilim, temayül, içten gelen istek, **9.** *müz.* melodik ses değişimi, makam değişme, **10.** *mak.* (a) mekanizmanın belirli bir hareketi, (b) bu hareketi yapan parça, **11.** (el ile) işaret etmek. **He ~ed me out** : (Eliyle) dışarı çıkmamı işaret etti. **12.** (işaretle) yöneltmek, bir iş yapmasını işaretle istemek. **~ s.o. to do sth** : işaretle birinin bir şey yapmasını istemek. *The policeman ~ed the people away from the area of the accident. He opened the door and ~ed me into the room.* **13. in ~** : devingen, devinen, devinir, devinmekte, hareket hâlinde. **to be in ~** : devinmek, hareket etmek, hareket hâlinde olmak. **put/set in ~** : devindirmek, harekete geçirmek, işletmek. **while in ~** : devinirken, kareket esnasında, **14. ~al** : devimsel, harekî, harekete ait, **15. ~er** : devindiren, hareket ettiren. ***e.a.- 1.*** *move, movement, locomotion, translation, 2. movement, gesture, 4. gait, bearing, carriage, 5. proposal, 7. application, 8. inclination, 11. moving.* ***k.a.- 1.*** *rest, repose, stillness, immobility, stasis, quiet, quiescence.*

motionless, *sf.* **1.** devinimsiz, devinmesiz, hareketsiz, devinmez, sabit. *a ~ statue. The cat remained ~ waiting for the mouse out of its hole.* **2. ~ly** : devinmeksizin, kımıldamaksızın, hareket etmeden, **3. ~ness** : devimsizlik, devinmezlik, hareketsizlik, sabitlik, kımıldamama. ***e.a.- 1.*** *stationary, unmoving.*

motion picture, *is.&sf.* **1.** sinema, film, **2. ~ ~ actor/actress** : sinema oyuncusu/aktörü/artisti. **~ ~ camera** : alıcı. **~ ~ film** : boş film. **~ ~ projector** : gösterici. **~ ~ studio** : işlik. **~ ~ technique** : sinema uygulayımı. **~ ~ theater** : sinema. **~ ~ theater owner** : oynatımcı, **3. motion pictures** : sinemacılık (tekniği/sanatı/işi/ticareti).

motions, *is.* iş, eylem, hareket, faaliyet. **go through ~** : harekete/faaliyete geçmek, isteksizce bir işe koyulmak, zahmete katlanmak. *The doctor was sure the man wasn't really ill, but he went through the ~ of examining him.*

motion sickness, *is. patol.* devinim sayrılığı : otomobil/uçak/deniz tutması.

motion study, *is. bk.:* **time**[1] (18).

motivate, *gl.f.* **-vated, -vating** gütmek, sevk etmek, harekete geçirmek, yaptırmak, -e sebep olmak, doğurmak, neden/saik olmak, ileri gelmek. **His offer to help was ~d by a desire to please** : Yardım teklifi hoşa gitmek isteğinden ileri geliyordu. **This murder was ~d by hatred** : Aralarındaki nefret bu cinayeti doğurdu.

motivation, *is.* **1.** güdü, dürtü, sebep, saik, **2.** güdüle(n)me, sevk etme/edilme, sebep/saik olma, dürtme, harekete getirme, **3.** müşevvik, muharrik, saik, vesile, harekete getiren/teşvik eden şey, arzu, heves. **The stronger the ~, the more quickly a person will learn a foreign language** : Bir kimse ne kadar kuvvetle arzu ederse yabancı dili o kadar çabuk öğrenir. **4. ~al** : dürtücü, sevk edici, harekete getirici, teşvik edici. ***e.a.- 3.*** *incentive, inducement.*

motivation(al) research, *is.* güdü araştırması : toplumsal bilimleri, özellikle ruh bilimi ile toplum bilimi uygulayarak tüketici davranış ve tutumun incelenmesi. Pazarlama ve reklâm işlerinde kullanılır. *kıs.:* **MR, M.R.**

motive, *is.&sf.&f.* **-tived, -tiving 1.** güdü, dürtü, neden, sebep, saik, amil, gerekçe, teşvik edici şey. **What was his ~ for his committing crime** : Onu cinayet işlemeye sevk eden ne idi? **2.** amaç, gaye, hedef. *His ~ in going away was to see the world.* **3.** (sanat, edebiyat, müzik) *bk.:* **motif, 4.** devindirici, itici, hareket ettirici, muharrik, hareket hasıl eden. **~ force** : itici kuvvet. *The wind provides the ~ power that turns this wheel.* **5.** güdüsel, devinsel, devinimsel, harekî, harekete ait, **6.** sürükleyici, teşvik edici, dürtücü, zorlayıcı, **7.** saik/sebep teşkil eden, **8.** *bk.:* **motivate**. ***e.a.- 1.*** *motivation, incitement, influence, ground, cause, inducement, incentive, 2. goal, object.*

motiveless, *sf.* **1.** sebepsiz, gayesiz, maksatsız, teşvik görmeyen, **2. ~ly** : hiçbir sebep olmaksızın, maksatsızca, gayesizce, teşvik görmeksizin, **3. ~ness** : sebepsizlik, gayesizlik, maksatsızlık, teşvik görmeme.

motive power, *is.* **1.** devindirici/hareket ettirici güç, mukarrik güç, **2.** (mekanik) güç kaynağı. *The ~ ~ of trains is usually steam or electricity.* **3.** (demir yolu şebekesindeki) bütün lokomotifler.

motivic, *sf.* motifli (müzik).

motivity, *is.* devindirici/hareket ettirici/muharrik güç, sebep, saik.

***mot juste**, is., ç. **mots justes** Fr.* (en) uygun kelime, doğru/yerinde söz.

motley, *sf.&is., ç.* **-leys 1.** ayrı cinsten, birbirine benzemez, çeşitli kısımlardan oluşmuş, çeşit çeşit. *a ~ collection of old books.* **a ~ crowd** : çeşitli halktan oluşan kalabalık, **2.** rengârenk, alaca(lı), karışık renkli, alaca bulaca, **3.** rengârenk giysili, **4.** renk karışımı, **5.** rengârenk giysi, palyaço elbisesi. *At the party he wore ~.* **6.** çok türel topluluk, **7.** *bk. :* **medley**, **8. put on ~ = wear the ~** : (a) palyaço gibi /rengârenk giyinmek, (b) palyaçoluk etmek, (c) gülünç düşmek, rezil olmak. ***e.a.-1.** heterogeneous, **2.** parti-colored.*

motmot, *is. zool.* motmot kuşu *(Momotidae) :* Yalıçapkınıgillerden testere gagalı, yeşil, mavi tüylü bir kuş. Tropikal Amerika'da bulunur.

motocross, *is.* engelli motosiklet yarışı.

motor, *is.&sf.&f.* **1.** motor, **2.** motorlu (taşıt), otomobil, **3.** devindiren, hareket ettiren, muharrik, **4.** buhar makinesi/türbini, elektrik motoru vb., **5.** *fizy.* devindiren, hareket ettiren, hareket nakleden. *~ nerves arouse muscles to action.* **~ area** : devinim kontrol bölgesi, beynin kas hareketlerini yöneten bölgesi, **6.** *psikol.* devimsel, harekî. *a ~ response. ~ images.* **7.** otomobille/motorlu taşıtla gitmek/götürmek, **8. ~s** : otomobil şirketlerinin hisse senetleri ve bonoları.

motorbike, *is.* **1.** motorlu bisiklet, **2.** küçük motosiklet.

motorboat, *is.&f.* motorlu sandal, deniz motoru (ile gezmek/seyahat etmek).

motorbus = motor coach, *is.* otobüs. ***e.a.-bus.***

motorcade, *is.* oto geçidi, araba korteji, konvoy.

motorcar, *is.* **1.** otomobil, **2.** *ABD* motorlu tren. ***e.a.-1.** automobile.*

motor court, *is. ABD* motel. ***e.a.-** motel.*

motorcycle, *is.&f.* **-cled, -cling** motosiklet (sürmek/ile gitmek).

motor drive, *is.* (başka makineleri işleten) elektrik motoru. **motor-driven** : motorlu, motorla işleyen.

motordrome, *is.* motorlu taşıt (otomobil/motosiklet) için yarış pisti, yarış alanı.

motored, *sf.* motorlu. **a bimotored airplane** : iki motorlu uçak.

motor home, *is.* motorlu ev : arka kısmı ev biçiminde düzenlenmiş motorlu taşıt.

motor horn, *is.* klâkson, korna.

motoric, *sf.* kas devinsel, kas devinimi sağlayan.

motoring, *is.* otomobille seyahat, otomobil sürme.

motorise/motorisation, *Brit. bk.:* **motorize/motori-zation.**

motorist, *is.* şoför, sürücü, otomobilci, otomobil süren/otomobille seyahat eden kimse.

motorize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** motor takmak, motorla donatmak/teçhiz etmek, **2.** motorlaştırmak, motorlu taşıtla donatmak, motorize etmek, **3. motorization** : motor takma, motorla donatma/teçhiz etme, motorlaştırma.

motorless, *sf.* motorsuz.

motor lodge, *is.* motel. ***e.a.-** motel, motor inn, motor hotel.*

motor-lorry, *is. Brit.* kamyon. ***e.a.-**truck.*

motorman, *is., ç.* **-men 1.** vatman, makinist, elektrik motorlu taşıt (tramvay/tren vb.) işleten kimse, **2.** motorcu, motor işleten kimse.

motor paralysis, *is. tıp* hareket kasları felci.

motor pool, *is.* taşıt deposu: gerekince görevli personelin kullanması için toplu olarak bir yerde bulundurulan taşıtlar (askerî taşıtlar vb.).

motor-pumper, *is.* motorlu yangın tulumbası.

motor scooter = scooter, *is.* iki tekerlekli kaptıkaçtı.

motor ship = motorship, *is.* dizel motorlu gemi.

motor truck = truck, *is.* kamyon.

motor vehicle, *is.* motorlu taşıt.

mottle, *is.&f.* **-tled, -tling 1.** benek, leke, **2.** beneklilik, benekli şekil, **3.** beneklemek, türlü renklerle doldurmak, benek benek yapmak, **4. ~d** : benekli, benek benek, alacalı, ebrulu, lekeli, **5. ~ment** : beneklilik, benekle(n)me, **6. ~r** : benekleyen, lekeleyen. ***e.a.-** 1&3. blotch, spot, 4. blotched, spotted.*

motto, *is., ç.* **-toes/-tos 1.** özdeyiş, vecize, düstur : bir kimsenin/toplumun amaç, ilke ve ülküsünü özetleyen, rehber olan, yol gösteren kısa

deyiş. *"Think before you speak." is a good ~.* **2.** simge söz, belgi söz, şiar, parola, yazıt, arma, rumuz, remiz. *"**Independ-ence or death.**" was the ~ of the Turkish Independence War.* ***e.a.-*** *slogan, maxim, proverb, precept, aphorism, dictum, axiom, epigram, truism.*

moue**, is., ç.* ***moues *Fr.* somurtma, dudak bükme, surat asma.

mouflon = moufflon, *is. zool.* yabanî dağ koyunu, muflon *(Ovis musinon)* : Sardinya, Korsika vb. dağlarında bulunan, erkeği iri kıvrık boynuzlu koyun.

mouillé, *sf. s.bl.* **1.** damaksıl : dil damağa dokundurularak seslendirilen, **2.** yumuşak: Fransızcada **y** olarak telâffuz edilen **ll** gibi.

moujik, *is.* Rus köylüsü. **muzhik** *ş.d.y.*

moulage, *is.* **1.** (suç/delil tespiti için) kalıp/iz alma, kalıbını çıkartma, **2.** kalıp, mulaj.

mould/mouldability/mouldable/moulder *Brit. bk.:* **mold/moldability/moldable/molder.**

moulding/mouldy/mouldiness *Brit. bk.:* **molding/moldy/moldiness.**

moulin, *is. jeol.* buzul oluk, buzul kuyu : damlayan suların buzul içinde açtıkları değirmen oluğu gibi düşey kuyu.

Mouloud, *is.* Mevlit : Müslümanlarca Rebiyülevvelin on ikinci günü kutlanan Hz. Muhammed'in doğum günü.

moult(er), *is. Brit. bk.:* **molt(er).**

mound, *is.&gl.f.* **1.** (toprak) yığın, küme, öbek, **2.** höyük, **3.** tepecik, tümsek, **4.** (toprak) set, sedde, toprak tahkimat, **5.** deste, yığın. *I've still got a ~ of letters to answer.* **6.** *beyzbol* atıcının durduğu tümsek, **7.** *esk. bk.:* **hedge, fence**, **8.** hükümdarlık simgesi : kralın kudret ve imtiyazını simgeleyen altın küre üzerinde haç, **9.** (toprak vb.) yığmak, tümsek/tepecik/öbek yapmak, toprak tahkimatı/set yapmak, **10.** yığılmak, kümelenmek, tümsek teşkil etmek. ***e.a.-1&3.*** *hillock, knoll, bank,* ***4.*** *embankment, earthwork, entrenchment, bulwark,* ***5.*** *heap, pile, stack,* ***8.*** *orb,* ***9.*** *heap up.*

Mound Builders, *is.* Höyükçüler : eski çağlarda Missisippi havzasında höyükler inşa etmiş olan Kızılderili aşiretler.

mount, *f.&is.* **1.** çıkma(k), tırmanma(k). *He ~ed the stairs slowly.* **~ the throne** : tahta çıkmak, kral(içe) olmak, **2.** (ata/bisiklete) bin(dir)me(k). *She ~ed the bicycle and rode away. He was ~ed on a black horse.* **3.** (yüksek bir yere) kurma(k)/koyma(k)/oturtma(k)/yerleştirme(k)/inşa etme(k). *a small house ~ed on poles. to ~ a house on stilts.* **4.** binek/at temin etme(k), **5.** (silâh) asma(k), **6.** (gemi/istihkâm) silâhları yerleştirme(k)/mevzileme(k), **7.** nöbetçi koyma (k)/dikme(k). **~ guard at/over** : nöbet tutmak, beklemek. *The dog ~ed guard over his master's bicycle.* **8.** (karton vb. üzerine) yerleştirme(k)/yapıştırma(k). *He ~ed the photograph on stiff paper and then put it in a frame.* **9.** (komedi, dram vb.) sahneye koyma(k), sahneleme(k), **10.** (iskelet vb.) örnek olarak hazırlama(k), **11.** (erkek hayvan dişisi ile) çiftleşme(k), **12.** (mikroskop için) (a) lâm hazırlama(k), (b) hazırlanmış lâm, **13.** yükselme(k), yükseğe çıkma(k), **14.** (miktar) artma(k), yükselme(k), çoğalma(k), (düzeç, sıcaklık vb.) yükselmek, artmak. *The level of the water ~ed until it reached my vaist. The temperature ~ed into 36°C. In spite of his efforts, his debts continued to ~ up.* **15.** takma(k), kurma(k), monte etme(k), **16.** taşıma(k), **17.** (bir eyleme vb.) girişme(k), kalkışma(k), geçme(k). *The opposing political party is getting ready to ~ a powerful attack on the government.* **18.** çıkış, tırmanış, **19.** dağ, tepe, **20.** binek, binit, binilecek şey, **21.** destek, altlık, dayangaç, payanda, çerçeve, üzerine resim yapıştırılan mukavva, **22.** (pul)*bk.:* **hinge**(4), **23.** top kundağı, **24. ~able** : çıkılabilir, tırmanılabilir, binilebilir, yerleştirilebilir, inşa edilebilir, konulabilir, monte edilebilir, **25. ~less** : bineksiz, binitsiz, desteksiz, altlıksız. ***e.a.- 1.*** *climb, ascend, scale,* ***2.*** *get up on,* ***13.*** *ascend,* ***19.*** *mountain, hill,* ***20.*** *steed, charger.* ***k.a.- 1&13.*** *descend, dismount.*

mountain, *is.&sf.* **1.** dağ+. **~ air** : dağ havası. *Ararat is Turkey's highest ~. He looked down from the top of the ~ to the valley far below.* **2.** yığın, **3.** dağ kadar (büyük şey). **a ~ of** : bir yığın, pek çok. **I have ~s of work to do** : Yapılacak çok (dağlar kadar yığılı) işim var. **4.** çok büyük, muazzam, dağ gibi (engel). **a ~ of difficulties** : çok büyük güçlükler, **5. the Mountain** :

(Fransız tarihinde) Danton ve Robespiyer'in önderlik ettiği müfrit grup, **6.** dağda yetişen. ~ *plants.* **7. make a ~ out of a molehill** : pireyi deve yapmak, fazlaca abartmak, **8. ~ ash** *bot.* (a) üvez ağacı *(Sorbus americana),* (b) Avustralya okaliptüsü *(Eucalyptus regnans),* **9. ~ avens** *bot.* dağ gülü *(Dryas octopetala)* : Alplerde ve Arktik bölgede yetişen gül familyasından kalımlı bir bitki, **10. ~ battery** : (topçu) dağ bataryası, **11. ~ bluebird** *zool.* mavi kuş *(Sialia curricoides)* : erkeğinin tüyleri gök mavisi ötücü kuş. KB Amerika'da bulunur, **12. ~ cat** *bk.:* (a) **cougar**, (b) **bobcat**, **13. ~ chain** : dağ silsilesi, sıradağlar, **14. ~ cork = ~ leather** : hafif asbest, **15. ~ cranberry** *bot.* dağ kızılcığı *(Vaccinium Vitis-Idea),* **16. ~ dew** : kaçak viski (**moon-shine** *d.d.*), **17. ~ goat** *zool.* dağ keçisi *(Oreamnos montanus),* **18. ~ laurel** *bot.* dağ defnesi *(Kalmia latifolia)* : K Amerika'da yetişen pembe beyaz salkım çiçekli kalımlı bitki (Pennsylvania ve Connecticut'ın simge çiçeği). **calico bush, calico tree** *d.d.* **19. ~ lion** *bk. :* **cougar, puma**, **20. ~ mahagony** *bot.* dağ maunu *(Cercocarpus)* : KB Amerika'da yetişen bir tür funda, **21. ~ oyster** : (pişirilip yenilen) taşak, (koç, teke, dana vb.). *bk.:* **prairie oyster**, **22. ~ range** : (a) dağ silsilesi, (b) sıradağlar, (c) dağlık bölge, **23. ~ rat** *bk.:* **pack rat**, **24. ~ sheep** *zool.* (a) *bk.:* **bighorn**, (b) dağ koyunu, yabanî koyun, **25. ~ sickness** *patol.* dağ hastalığı, dağ tutması : yükseklerde hava basıncı ve oksijen azlığından ilerigelen nefes darlığı, baş ağrısı, bulantı vb.

mountaineer, *is.&gs.f.* **1.**dağlı, dağlık yerde yaşayan kimse, **2.** dağcı, dağa tırmanan, **3.** dağa tırmanmak, dağcılık yapmak, **4. ~ing** : dağcılık.

mountainous, *sf.* **1.** dağlık.~ *country.* **2.** dağ gibi, cesim, muazzam, çok büyük. *a ~ wave.* **3.** dağa benzer, dağı andıran, **4. ~ly** : çok büyük /muazzam bir şekilde, **5. ~ness** : dağlık (oluş).

mountainside, *is.* yamaç, dağ yamacı.

Mountain State, *is. ABD* Montana (takma adı).

Mountain (Standard) Time, *is.* Dağlık Bölge Saati : ABD'de Montana'dan Arizona ve New Mexico'ya kadar uzanan bölgede uygulanan standart saat (GMT - 7).

mountaintop, *is.&sf.* **1.** tepe, doruk, zirve, dağ tepesi, **2.** dağ tepesinde bulunan. *a ~ house.* ***e.a.- 1.*** *peak, summit.*

mountebank, *is.&gs.f.***1.**şarlatanlıkla sahte ilâç satmak/satan kimse, ilâç işportacıcı, **2.** şarlatan, sahtekâr, dolandırıcı, **3.** hile/dalavere/sahtekârlık yapmak, dolandırmak, **4. ~ery** : şarlatanlık, sahtekârlık, dolandırıcılık, dalaverecilik. ***e.a.- 1.****pitchman, 2. phony, pretender, fraud.*

mounted, *sf.***1.**atlı, süvari. **~ police** : atlı polis, **2.** (mevzie vb.) yerleştirilmiş, kurulmuş, monte edilmiş. *~ machine gun.* **3.** (foto vb.) mukavvaya yapıştırılmış. *a ~ photo.* ***k.a.-1.*** *afoot.*

Mountie = Mounty, *is. k.d.* Kanada Federal Atlı Polisi (= *Royal Canadian Mounted Police* = RCMP).

mounting, *is.* **1.** binme, biniş, çıkma, çıkış, tırmanma, tırmanış, **2.** destek, dayanak, altlık, **3.** çerçeve, kenarlık. *a new ~ for an heirloom jewel.*

mourn, *f.* **1.** yas/matem tutmak. *The old woman still ~s for her son, 30 years after his death.* **2.** kederlenmek, ağlamak, üzülmek. *He sat alone after the battle, ~ing over the loss of his best friend.* ***e.a.-1.*** *bewail, bemoan, grieve, lament, sorrow, rue,* ***2.*** *regret, deplore, cry, wail, sob.* ***k.a.-*** *rejoice, exult, laugh, triumph.*

mourner, *is.* **1.** yaslı, matemli, matemzede (kimse), **2.** ölen akraba veya yakınının cenazesine giden kimse, **3.** *ABD* (dinî uyanış/intibah toplantılarında) tövbekâr, tövbe istiğfar eden.

mourners' bench = anxious seat, *is. ABD* tövbe peykesi/sırası.

mournful, *sf.* **1.**yaslı, matemli, **2.** üzgün, kederli, mahzun, **3.** üzücü, acıklı, dokunaklı, hazin, **4. ~ly** : matemle, üzülerek, yas/matem tutarak, kederle, hüzünle, **5. ~ness** : yas/matem tutma, üzgünlük, kederlilik, mahzunluk. ***e.a.- 1&2.*** *doleful, melancholy, unhappy, dolesome, dolorous, lamentable, rueful, sorrowful, woeful,* ***3.*** *depressing, joyless, saddening, triste, afflictive, calamitous, distressing, gloomy, somber, dreary.*

mourning, *is.&sf.* **1.** yas, matem. *All the theaters and cinemas were closed as a sign of ~ for the dead president.* **go into ~** : matem tutmak, matem elbisesi giymek. **in deep ~** : büyük yas içinde, mateme gark olmuş, karalar giymiş. **2.** yas/matem tutma, **3.** matem elbisesi, karalar.

He is wearing ~ . **in ~** : yaslı, matemli, karalar giymiş, **4.** ağıt, ağlama, matem gözyaşı dökme, **5.** yas/matem süresi. **half ~** : (a) matem süresinin son kısmı, (b) yarı matem elbisesi, **6. ~ly** : yas/matem içinde, yas tutarak, hüzünle, kederle, matemle, **7. ~ band** : matem şeridi, matem alâmeti olarak kola takılan siyah şerit, **8. ~ cloak (butterfly)** *zool.* yaslı kelebek *(Nymphalis antiopa)* : Avrupa ve K Amerika'da bulunur, kanatları koyu kahverengi ve mor benekli, kanat uçları açık sarıdır, **9. ~ dove** *zool.* yaslı kumru *(Zenaidura macroura)* : ötüşü hazin bir tür kumru, K Amerika'da bulunur, **10. ~ paper** : siyah kenarlı mektup kâğıdı.

mouse[1], *is., ç.* **mice1.***zool.* fare, sıçan *(Muridae, Mus).* **house ~** : ev faresi *(Mus musculus).* (İlgili sıfat : ***murine***), **2.** fare türünden çeşitli kemirgenler. **harvest ~** : cüce sıçan *(Reithrodontomys).* **lemming ~** : kır sıçanı *(Synaptomys).* **field/meadow ~** : tarla sıçanı *(Microtus arvalis).* **shrew ~** : orman soreksi *(Sorex araneus).* **spiny ~** : dikenli sıçan *(Acomys cahirinus).* **white ~** : beyaz fare, **3.** *ABD- k.d.* mahcup/ürkek/çekingen/korkak kimse, **4.** *ABD- argo* şişmiş /morarmış göz, **5.** *den.* (a) halat düğümü, (b) kanca bağı, **6.** (boks argosu) (yumruktan ileri gelen) göz altındaki şişlik, **7. as poor as a church ~** : çok fakir/yoksul, **8. play cat and ~ with s.o.** : (birisiyle) kedi fare ile oynar gibi oynamak, (ona) işkence/eziyet etmek, **9. ~ bird** *zool.* (a) fare kuşu *(Colius)* : konik gagalı, yumuşak tüylü ve uzun kuyruklu bir Afrika kuşu, (b) örümcek kuşu, **10. ~ deer** *: Bk.:* **chevrotain**. ***e.a.- 4.*** *black eye, 5. (b) mousing, 9. (a) coly, (b) shriek.*

mouse[2], *f.* **moused, mousing1.**fare/sıçan avlamak, sıçan tutmak/yakalamak, **2.** (sinsi sinsi) bir şeyin peşinden gitmek/dolaşmak, **3.** *den.* (halatı) düğümlemek, kancayı ağız bağı ile bağlamak. ***e.a.- 2.*** *prowl.*

mouse-ear, *is. bot.* fare kulağı *(Hieracium Pilosella) :* ufak tüylü yaprakları olan bitki türleri. **~ chichweed** : tüylü kuş otu *(Cerastium vulgarum* ve *C. viscosum)*

mousehole, *is.* fare deliği, çok ufak delik.

mouser, *is.* fare avcısı, (özellikle) kedi.

mouselike, *sf.* fare gibi, fareye benzer.

mousetail, *is. bot.* sıçan kuyruğu*(Alopecurus agrestis).*

mousetrap, *is.&f.* **1.** fare kapanı, tuzak, **2.** kapana kıstırmak, tuzağa düşürmek.

mousey, *sf.* **mousier, mousiest** *bk. :* **mousy.**

mousing, *is.* **1.***den.* kanca bağı, **2.** fare avı/avcılığı, fare avlama, sıçan tutma.

moussaka, *is. T.* musakka.

mousse, *is.* **1.** köpüklü krema : çırpılıp soğutulmuş şeker, yumurta akı, kaymak, vanilya karışımı, **2.** et/balık ve sebze ile hazırlanmış buna benzer garnitür.

mousseline, *is. Fr.* **1.** muslin, **2.** dantele benzer ince bardak, **3. ~ de laine** : ince yünlü muslin kumaş, **4. ~ de soie** : ipek muslin.

moustache(d), *bk.:* **mustache(d.**

Moust(i)erian, *sf.* Yontma Taş Çağı+ ***e.a.-*** *Paleolithic.*

mousy = mousey, *sf.* **mousier, mousiest** **1.** fare gibi, (rengi, kokusu vb.) fareye benzeyen. **~ hair** : donuk kirli kahverengi saç. *Her ~ hair had been cheaply permed.* **2.** sessiz, sakin, gürültüsüz, sinsi, gizli. *a ~ tread.* **3.** ürkek, çekingen, korkak, mahcup. *a ~ voice. She's so ~ that she's terrified of meeting strangers.* **4.** fareli, fareler üşüşmüş, fare dolu, **5.** sıkıcı, kasvetli, **6. mousily** : fare gibi, sessizce, gürültü etmeden, sinsice, sinsi sinsi, ürkek ürkek, **7. mousiness** : sessizlik, ürkeklik, korkaklık, mahcupluk, çekingenlik, sinsilik. ***e.a.-2.*** *quiet, noiseless, stealthy, 3. timid, shy, fearful, bashful, timorous, 5. drab, colorless, dull.*

mouth[1], *is., ç.* **mouths1.***anat.* ağız. **medicine to be taken by ~** : ağızdan alınacak ilâç. **with one's ~ wide open** : ağzı bir karış açık, hayret içinde (ilgili sıfat: ***oral***), **2.** (çiğneme/tatma organı olarak) ağız, **3.** (beslenecek/bakılacak kimse anlamında) ağız, boğaz, nüfus, kişi. **so many ~s to feed** : beslenecek/doyurulacak bu kadar boğaz/nüfus. **He has ten ~s to feed in his family** : On nüfusu besliyor. **4.** (ses organı olarak) ağız, **5.** ifade, söz. **to give ~ to one's thoughts** : düşüncelerini (sözle) ifade etmek. **She didn't dare open her ~** : Bir söz söyleyemedi (Ağzını açmaya cesaret edemedi). *He never opened his ~ all evening.* **6.** gevezelik, boşboğazlık, boş/kuru/manasız söz veya konuşma. **That man is all ~** : Şu adam gevezenin biridir. **7.** su-

rat buruşturma, dudak bükme, **8.** (mağara/kuyu/çukurluk vb.) ağız, methal, giriş. *A fall of rock blocked the ~ of the cave.* **9.** nehrin ağzı : sularını göle/denize boşalttığı yer. *The ~ of Sakarya.* **10.** (mengene vb.) ağız, **11.** org, flüt gibi çalgı aletlerinin yan deliği, **12.** (kavanoz, şişe, kap vb.) ağız, **13.** (ateşli silâhta) namlu ağzı, **14. a hard ~** : geme itaat etmeyen (at), **15. by word of ~** : sözle, şifahen, ağızdan (yazılı değil), **16. down in the ~** : *k.d.* üzgün, kederli, mahzun, suratı asık, meyus, karamsar, cesareti kırılmış, **17. from ~ to ~** : dilden dile, ağızdan ağıza, **18. have a big ~** : geveze/boş boğaz olmak, sır saklayamamak, ağzında bakla ıslan-mamak. **He has a big ~** : Gevezenin biridir. **19. keep one's ~ shut** *k.d.* susmak, ağzını kapamak, sır saklamak, ketum olmak, **20. laugh on the other side (or wrong sie) of (one's) ~** *bk.:* **laugh**[1] (10), **21. live from hand to ~** : ancak ekmeğini kazanabilmek, çok zor geçinmek, ölmeyecek kadar geçimi olmak, **22. look a gift horse in the ~** : hediye edilen atın dişine bakmak, hediyeyi beğenmemek, bulup da bunamak, **23. make ~s at** : -e surat ekşitmek/surat asmak/dudak bükmek, **24. make one's ~ water** : imrendirmek, ağzını sulandırmak, **25. open one's big ~** *k.d.* olur olmaz konuşmak, saçmalamak, boşboğazlık/gevezelik etmek, saygısızca lâfa karışmak, **26. put the ~ on s.o.** *Brit.&Avust.- argo* (yalandan) pohpohlanmak, iyi yaptığını söyleyerek bir kimseyi başarısızlığa sürüklemek, **27. put words in (to) s.o.'s ~** : (a) birisine akıl öğretmek, ne söylemesi gerektiğini öğretmek, (b) uydurup birisinin ağzından konuşmak, birisine söylemediği sözleri atfetmek, **28. shoot off (one's) ~** *argo* ağzına geleni söylemek, düşünmeden konuşmak, **29. shut one's ~** *k.d.* (a) sus(tur)mak, sesini kesmek, ağzını kapamak, (çoğunlukla emir olarak kullanılır). *Shut your ~, you stupid fool!* (b) **well, shut my ~** *G ABD* Şaştım kaldım! (c) sır saklamak, ağzını açmamak, kimseye söylememek. *He kept his ~ shut about it.* **30. stop s.o.'s ~** *k.d.* (birini) susturmak, ağzını kapatmak, **31. take the word out of s.o.'s ~** : sözü (birisinin) ağzından kapmak, konuşmasına fırsat vermemek, **32. the horse's ~** : bilen kimse, asıl güvenilir kaynak. **The news came straight from the horse's ~**: Haber çok güvenilir kaynaktan geliyor. ***e.a.- 5.*** *expression, utterance,* ***14.*** *by speaking,* ***15.*** *depressed, dejected, disconsolate, disheartened.*

mouth[2], *f.* **-mouthed, mouthing 1.** (gösterişli bir şekilde) konuşmak/söylemek/hitap etmek, atıp tutmak, yüksekten atmak. **to ~ a speech** : nutuk çekmek, **2.** ağzına almak/koymak, yemek, **3.** (ağızda) çiğnemek, **4.** (at) geme alıştırmak, **5.** *az kul.* dudak bükmek, surat etmek/asmak, yüz buruşturmak, **6.** sessiz/fısıltı ile/dudak hareketleriyle konuşmak. *The librarian ~ed the word "quiet".* **7.** anlamadan/inanmadan tekrarlamak, kötü söz söylemek. *He crept into the corner, ~ing curses.* **8.** mırıldanmak, ağzında gevelemek. *He ~ed his words.* ***e.a.-1.****declaim, rant,* ***2.*** *eat,* ***8.*** *mumble.*

mouthbreeder, *is. zool.* yavrusunu ağzında besleyip büyüten balık (*Tilapida ve Haplocromis* türleri).

-mouthed, *son ek* **1.** "ağızlı". **large-mouthed** : geniş ağızlı. **a small-mouthed woman** : küçük ağızlı kadın, **2.** "konuşan". **loud-mouthed** : yüksek sesle konuşan. **foul-mouthed** : küfürbaz.

mouther, *is.* **1.**yüksekten atan, atıp tutan, gösterişli konuşan, **2.** ağzına atan, yiyen, **3.** çiğneyen, **4.** mırıldanan, ağzında geveleyen.

mouthful, *is.,ç.* **-fuls 1.** ağız dolusu, **2.** lokma. *He'd had enough and couldn't eat another ~ (of dinner).* **3.** az miktar, nebze, **4.** *k.d.* telâffuzu güç kelime, **5.** *argo* isabetli/önemli söz. **to say a ~** : isabetli söz söylemek.

mouth hook, *is.* ağız kancası : iki kanatlı sineklerde çene yerine geçen kanca gibi ağız çıkıntısı.

mouthless, *sf.* ağızsız.

mouth organ, *is.* ağız mızıkası, armonika.

mouthpart, *is. gen.* **~s** : (eklem bacaklılarda) ağız çıkıntısı.

mouthpiece, *is.* **1.** (şişe, tüp vb.) ağız, **2.** (çalgı) ağızlık, çalgının dudaklar arasına alınan kısmı. *a trumpet ~.* **3.** gem, **4.** (başkası adına konuşan) sözcü. **to be the ~ of s.o.** : başkası adına konuşmak. *This newspaper is the ~ of the government.* **5.** *argo* avukat (özellikle canileri, katilleri savunan). ***e.a.-4.*** *spokesman,* ***5.*** *lawyer.*

mouth-to-mouth, *is.* ağızdan üfleyerek sun'î teneffüs.

mouthwash, *is.* gargara, ağız suyu, ağız çalkalamak için antiseptik su.

mouth-watering, *sf.* nefis, iştah verici, ağzı sulandıran. *a ~ menu. a ~ bowl of fruit.*

mouthy, *sf.* **mouthier, mouthiest 1.** lâfazan, geveze, yüksekten atıp tutan, ağzı kalabalık, lâf ebesi, **2. mouthily** : gevezece, gevezelikle, lâfazanlıkla, ağız kalabalığı ile, yüksekten atıp tutarak, **3. mouthiness** : lâfazanlık, gevezelik, lâf ebeliği, yüksekten atıp tutma. ***e.a.-1.*** *ranting, bombastic, garrulous, loud-mouthed.*

mouton, *is.* koyun derisi (kürk).

moutonnée(d), *sf. coğ.* koyun yünü gibi, koyun yünü görünüşünde (kaya), buzullarla yuvarlaklaştırılıp etrafa dağıtılmış.

movable = moveable, *sf.&is.* **1.** devinebilen, devingen, devinir, hareketli, kımıldayabilen, müteharrik, hareket edebilen. *toy soldiers with ~ arms and legs.* **2.** *huk.* taşınabilir, menkul, nakledilebilir (mal, eşya, mobilya vb.). **~s** : menkul mal, **3.** tarihi değişen (yortu, dinî bayram vb.). **~ feast** : tarihi değişen (her yıl aynı tarihe gelmeyen) dinî bayram. *Easter is a ~ holy day.* **4. ~ness = movability** : devingenlik, devinebilme, hareket edebilme, taşınabilirlik, **5. movably** : hareket edebilecek/taşınabilecek şekilde. ***e.a.-1.*** *transportable.* ***k.a.-*** *1&2. immovable.*

move[1], *f.* **moved, moving 1.** devin(dir)mek, hareket et(tir)mek, kımılda(t)mak, gitmek, götürmek, sallamak. *He ~d into the shade. I told him to be quiet and not to ~. He ~d the flag slowly up and down. ~ you chair nearer to the fire. Can you ~ your fingers?* **2.** taşı(n)mak, göç(tür)mek, göç etmek, yer değiş(tir)mek, nakletmek, uzaklaş(tır)mak. *He ~d his family out of the war zone.* **to ~ house** : taşınmak, evi taşımak. *to ~ to a bigger house.* **3.** ilerle(t)mek, ileri götürmek/gitmek. *moving up in executive ladder. He ~d slowly towards the door. Troops are moving near the frontier.* **4.** (makine vb.) işle(t)mek, tahrik etmek, harekete geç(ir)mek, dön(dür)mek. *This switch ~s the whole machine. to ~ a pivot.* **5.** *tic.* sat(ıl)mak, (satarak) elden çık(ar)mak, el değiştirmek. **These goods ~ very fast** : Bu mal çok çabuk satılıyor. **6.** *gen.* **~ on** *k.d.* (gitmek üzere) kalkmak, kalkıp gitmek. *We ought to ~ on.* **7.** *tıp* (bağırsak) boşal(t)mak, işle(t)mek. **to ~ one's bowels** : bağırsaklarını boşaltmak, büyük abdest yapmak, *kaba* sıçmak, kaka yapmak, **8.** (sosyeteye) karışmak, katılmak, düşüp kalkmak. *to ~ in cultivated circles. to ~ in society.* **9.** *gen.* **~ for** : başvurmak, müracaat etmek, dava açmak, **10.** önermek, önerge vermek, teklif etmek. **I ~ that we accept the offer** : Teklifin kabulünü öneriyorum. **I wish to ~ an amendment to this law** : Bu yasada bir değişiklik yapılmasını öneriyorum. **11.** başlatmak, harekete geçirmek/getirmek, (bir eyleme) zorlamak/ikna etmek. *The report ~d the faculty to take action.* **12.** *gen.* **~ to** : sürüklemek, sevk etmek, zorlamak, mecbur etmek, ...-lendirmek. **to ~ s.o. to anger** : birisini öfkelendirmek. **to move s.o. to agree** : birisini kabule zorlamak. **to ~ s.o. to laugh/to pity** : birisini güldürmek/acındırmak/merhamete getirmek, **13.** (hislerine) dokunmak, etkilemek, tesir/müteessir etmek. **The story ~d her to tears** : Hikâye onu (teessüründen) ağlattı. **be ~d (by emotion)** : etkilenmek, mütehassis olmak. **He was deeply ~d by such kindness** : Bu denli iyilik onu çok etkiledi. **14.** (karar vb. den) döndürmek, saptırmak, (maksattan/gayeden) ayırmak. *to ~ him from his purpose.* **15.** (satranç vb.) oynamak, taşı yürütmek/sürmek, **16.** (zamana) ayak uydurmak. *to ~ with the time.* **17.** göndermek, nakletmek. *His firm wants to ~ him to another city. He asked to be ~d to Bursa/to an easier job/to a new department.* **18. ~ a muscle** : kılı kıpırdamak, tınmak. **He didn't ~ a muscle** : Kılı kıpırdamadı (tınmadı bile). **19. ~ about/around** : (a) kımıldanmak. *He can ~ about only with difficulty.* (b) seyahat etmek, dolaşmak. **We've ~d about a great deal** : Bir hayli seyahat ettik. **20. ~ along** : ilerlemek, ileriye yürümek. *The people standing in the bus ~d along to make room for others.* **21. ~ away** : (başka yere) taşınmak/gitmek, uzaklaşmak. *"Does Mr. B. still live here?" "No, he ~d away from here."* **22. ~ back** : (a) gerilemek, geri çek(il)mek/gitmek/götürmek. *~ the table back where it was before.* (b) yerine dönmek, avdet etmek. *He ~d back to the desk.* (c) geri gelmek. *They ~d back to Sivas.* **23. ~ down** : (a) aşağı inmek. *He ~d down from the top floor.*

(b) (rütbe/derece/sınıf) indirmek, tenzil etmek. *We had to ~ that student down to an easier class.* **24. ~ for** : (Mecliste) önermek, önerge vermek, **25. ~ forward** : ilerlemek, ileri yürümek, **26. ~ heaven and earth (to do sth.)** : her çareye başvurmak, mümkün olan her şeyi yapmak, **27. ~ in** : (a) (eve) taşınmak, içine girmek. *We've bought the house, but we can't ~ in until next month.* (b) müdahale etmek, (c) kontrolünü ele geçirmek, ortaya atılmak. *Our competitors have gone out of business, so now our company can ~ in.* **28. ~ off** : (a) (şahıs) çekilmek, uzaklaşmak, çekilip gitmek, (b) (taşıt) kalkmak, hareket etmek, **29. ~ on** : (a) yola koyulmak, gitmek. *The gipsies ~d on to another site.* (b) yürümek, hareket etmek. *" ~ on please!" said the policeman.* (c) geçmek. *And now we ~ on to another episode.* **30. ~ out** : (a) (evden) çıkmak, (başka yere) taşınmak. *to ~ out of a house.* (b) (asker) çekilmek, ric'at etmek, (c) (insan/hayvan/eşya) çıkarmak, başka yere nakletmek, **31. ~ over** : (a) öteye gitmek, yer açmak. *~ over and let your grandmother sit down.* (b) (işten/makamdan) çekilmek. *Uncle left his position on the board of directors, as he felt he should ~ over in favor of a younger man.* **32. ~ up** : (a) çıkmak. *Can you ~ up a few steps?* (b) terfi etmek, yükselmek. *She's learnt so fast that we can now ~ her up to a more advanced class.* **33. ~ with the time** : zamana uymak, **34. when the spirit ~s me** : canım ne zaman isterse, aklıma estiği zaman. ***e.a.- 2. remove, 4. turn, revolve, operate, work, spin, rotate, 7. evacuate, 9. appeal, proceed, 11. prompt, actuate, impel, urge, persuade, 12. rouse, influence, induce, incite, impel, 13. touch, stir, 14. dislodge, budge, 16. keep pace.***

move[2], *is.* **1.** devinim, devinme, hareket, **2.** (ev) taşı(n)ma, göç(me), göç etme, **3.** atılım, hamle, girişim. **a ~ in the right direction** : yerinde bir girişim, **4.** (satranç vb.) (a) oyun/hamle sırası, (b) hamle, ilerleyiş, **5. get a ~ on** *k.d.* başlamak, acele etmek. **He'll never finish the work if he doesn't get a ~ on** : Acele etmezse işini asla bitiremez. **6. on the ~** *k.d.* (a) faal, meşgul, (b) hiç durmaz, hareket hâlinde, sağa sola koşuşur, (c) ilerlemekte, terakki hâlinde. ***e.a.- 1. motion, movement, 5. begin, act, hurry, 6. (a) busy, active, (c) advancing, progressing.***

moveability/movable/movableness/movably, *bk.:* **movability/movable/movable-ness/movably.**

moveless, *sf.* **1.** hareketsiz, devinmez, sabit, **2. ~ly** : hareketsiz/devinmez bir şekilde, devinmeksizin, kımıldamaksızın, **3. ~ness** : hareketsizlik, devinmezlik, kımıldamazlık, sabitlik.

movement, *is.* **1.**devinim, devinme, hareket. *There's little ~ after sunset in the streets of this quiet village.* **2.** kımıldanma, kımıldanış, **3. ~s** : faaliyet. *The police think this man may be the thief they're looking for, so they're watching his ~s carefully.* **4.** *As.* harekât, manevra, birliklerin/gemilerin/uçakların hareketi, **5.** (olay) seyir, cereyan, gelişme, yönlenme, **6.** meyil, istidat, **7.** *g.s.* hareket hissi veren nitelik, **8.** oynama, el, (satranç vb.) hamle, taş sürme/ilerletme, **9.** önlem, tedbir, tedbirli iş, **10.** göç, taşınma, ev değiştirme, **11.** akım, örgütlenme, bir amaca doğru örgütlenmiş topluluk. *the right-wing ~. The aim of the trade union ~ is to obtain higher wages and better conditions for workers.* **12.** *tıp* **bowel ~s** *d.d.* bağırsakların işlemesi, **13.** (saat vb.) mekanizma, hareketli parçalar, **14.** *müz.* (a) bölüm, kısım, parça. *the second ~ of a symphony.* (b) usul, ritm, tempo, ölçü. *a waltz ~.* **15.** (şiir) ritmik yapı. ***e.a.-1. motion, 4. maneuver, 6. inclination, tendency, trend.***

mover, *is.* **1.** devindiren/hareket ettiren kimse/şey, **2.** (ev eşyası) nakliyat şirketi, nakliyatçı. *The ~s will be here tomorrow.*

movie, *is. k.d.* **1.** sinema, **2.** sinema (binası), **3. ~s** : (a) sinemacılık, (b) (sanat ve eğlence olarak) sinema, (c) filim gösterisi. *Let's go to the ~s.* **4. ~ camera** : sinema alıcısı, film makinesi/kamerası. ***e.a.- 1. motion picture, 2. motion picture theater.***

moviedom, *is.* sinema dünyası. ***e.a.-filmdom.***

moviegoer, *is.* izleyici, sinema müdavimi/düşkünü, sık sık sinemaya giden kimse. **moviegoing** : izleyicilik, sinema düşkünlüğü, sık sık sinemaya gitme.

moviemaker, *is.* sinema yapımcısı.

moving, *sf.* **1.** devingen, devinen, hareketli, hareket eden, hareket halinde(ki). **a ~ target** : hareketli hedef. **Oil the ~ parts of the machine** : Makinenin hareketli parçalarını yağla. **2.** devindirici, devindiren, hareket ettiren, muharrik, **3.** tahrik/teşvik edici, kışkırtıcı, dürtücü, zorlayıcı. *a ~ principle. What is the ~ force behind*

the team? **4.** dokunaklı, acıklı, hazin, etkili. *The beggar told her such a ~ story that she almost wept.* **5.** taşı(n)ma. *~ expenses. a ~ van. ~ day.* **6. ~ picture** : sinema, **7. ~ staircase = ~ stairway** : yürüyen merdiven, **8. ~ly** : devinerek, hareket ederek. ***e.a.- 6.*** *motion picture, 7. escalator.*

mow[1], *f.* **mowed, mowed/mown, mowing 1.**(çimen, ekin vb.) biçmek, (tırpan/orak/makine vb. ile) biçmek/kesmek. *to~ an overgrown lawn.* **2.** *gen.* **~ down** : (top/makineli tüfek vb. ateşi ile) biçmek, yere sermek, toptan öldürmek. *The machine gun ~ed down enemy soldiers like grass.* **3.** (düşmanı) ezmek, yere sermek, hezimete uğratmak, tarumar etmek. **4.** *esk.* surat asmak, yüzünü ekşitmek. ***e.a.-1.****cut down, 2. destroy, kill, 3. overwhelm, 4. make face, grimace.*

mow[2], *is.* **1.** ambarda ekin veya ot yığını konulan yer, **2.** (ambara konulan) ekin/ot yığını, **3.** *esk.* asık/abus/ekşi surat. ***e.a.- 3.*** *grimace.*

mower, *is.* **1.** orakçı, tırpancı, ekin/ot biçen kimse, **2.** çim/ekin/ot biçme makinesi, orak makinesi. ***e.a.-2.*** *lawn mower, mowing machine.*

mown, *f. bk.:* **mow[1]** *(sf.f.).*

moxa, *is.* **1.** yakı, moksa : Çin'de/Japonya'da bazı hastalıkların tedavisi için cilt üstünde yakılan pamuğa benzer bitkisel madde, **2.** yakı otu *(Artemisia moxa)* : yakı/moksa veren ot.

moxie, *is. argo* **1.** çeviklik, dinçlik, azim, şevk, kuvvet, gayret, enerji. *After all these years, he is still full of the old ~.* **2.** cesaret, yürek, soğukkanlılık. ***e.a.-1.*** *vigor, pep, spirit, mettle, stamina, 2. courage, nerve, audacity.*

moyen âge, *is. Fr.* Orta Çağ. ***e.a.-Middle Ages.***

Mozarab, *is.* **1.** Müslüman idaresindeki İspanya'da bulunan Hristiyan, **2. ~ic** : (a) Mozarablara ait, (b) IX-XV. yy. İspanya mimarî üslûbunda.

mozzarella, *is.* pide peyniri, mozarella : sarımtrak beyaz, yarı yumuşak, tuzsuz ve lezzetli, kaşara benzer peynir, pizza/pide yapmakta kullanılır.

mozzetta, *is., ç.* **-tas/mozzette** *It.* başlıklı pelerin, Katoliklerin giydikleri göğüsten düğmeli, başlıklı kısa pelerin.

mp = *müz.* mezzo piano.

MP = **1.** Military Police, **2.** Mounted Police.

M.P. = **1.** Member of Parliament, **2.** Military Police, **3.** Mounted Police, **4.** melting point.

mpg = miles per gallon.

mph = m.p.h. = miles per hour.

mR = mr = milliroentgen.

Mr., *ç.* **Messrs** = Mister.

MRBM = Medium Range Ballistic Missile.

Mr. Clean, *k.d.* şerefli, dürüst, mazisi temiz kişi (özellikle devlet adamı).

Mrs., *ç.* **Mrs. /Mmes.** Bayan (evli kadının soyadından önce kullanılır).

Ms. = Ms = Bayan (bekâr veya evli bütün kadınların soyadından önce kullanılır).

mS = millisiemens.

m/s = **1.** meters per second, **2.** meters per second per second.

MS., *ç.* **MSS.** = manuscript.

msec = milliseconds.

MSI = *elekt.* Medium Scale Integration (Orta çapta tümleşim).

m.s.l. = M.S.L. = mean sea level.

MT = **1.** megaton(s), **2.** Montana (posta kodu).

Mt. = mt. = **1.** mount, **2.** mountain.

Mts. = mts. = mountains.

much, *sf.&zf.* **more, most**, *is.* **1.** çok, fazla, ziyade, hayli. **I haven't ~ time** : Fazla zamanım yok. **He hasn't got ~ money** : Çok parası yok. **She hasn't got ~ interest in cooking** : Yemek pişirmeye karşı fazla ilgisi yok. **2.** çok (miktarda) şey. **~ of this is not true** : Bunun çoğu doğru değildir. **~ still remains to be done** : Daha yapılacak çok şey var. **He gave away ~** : Çok şey feda etti. **3.** önemli şey/husus. **Was not ~ to look at** : Seyretmeye değer fazla bir şey yoktu. **~ happened while you were away** : Sen yokken çok/önemli şeyler oldu, **4.** ziyadesiyle, fazlasıyla, (pek) çok, son derece, pek fazla/ziyade. **Thank you very ~** : Çok teşekkür ederim. **He was ~ surprised** : Ziyadesiyle hayret etti. **~ more easily** : çok daha kolay (bir şekilde). **~ bigger** : çok daha büyük. **~ worse** : çok daha fena, **5.** takriben, aşağı yukarı, hemen hemen. **to come ~ the same conclusion** : hemen hemen ay-

nı sonuca/hükme varmak. **It is pretty ~ the same thing** : Hemen hemen aynı şey. **6.** sık sık, çoğu kez, çoğu zaman, ekseriya. **She doesn't go out ~** : Sık sık dışarı gitmez. **Do you go there ~** : Oraya sık sık gider misiniz? **7. as ~ again** : bir o kadar daha, iki misli, **8. as ~ as one can do** : elinden geldiği/gücünün yettiği kadar, mümkün mertebe, imkân nisbetinde, **9. as ~ as = so ~ as** : ... kadar, ... gibi, sanki.... **He looked at me as ~ as to say...** : ... demek ister gibi yüzüme baktı. **It's as ~ as saying he is a liar** : Bu ona yalancı demek gibi bir şey. **I love you as ~ as I love your brother** : Kardeşini sevdiğim kadar seni de seviyorum. **10. I thought as ~** : Bunu bekliyordum, zaten bundan şüphelenmiştim, ben de öyle tahmin ediyordum. *So they found out he's been cheating. I thought as ~.* **11. make ~ of** : (a) çok önem/değer vermek, (b) fazla bir şey anlamak/elde etmek/kazanmak, mana çıkarmak. **I couldn't make ~ of that new book of his** : Onun yeni kitabından pek bir şey anlayamadım. **12. not ~ of a** : iyi/uygun/münasip değil. **It's not ~ of a day for a walk** : Yürüyüş için pek uygun bir hava değil. **He's not much of a doctor** : Pek iyi bir doktor değildir (Doktorluğu nafile; beş para etmez). **13. not up to ~** : pek iyi değil. **This film's not up to ~, although the actors are good** : Artistler iyi ama film pek bir şeye benzemiyor. **14. (not) think (too) much of** : takdir et(me)mek, kıymet/değer ver(me)mek. **I don't think ~ of his ideas** : Onun fikirlerine kıymet vermem. **15. so ~ as** : hattâ, ... bile. **He just left without so ~ as saying goodbye** : Allaha ısmarladık bile demeden çekip gitti. **16. so ~ for** : bu iş burada biter, bu konu için bu kadar yeter, bu iş/düşünce böylece suya düştü. **Now it's started raining; so ~ for my idea of taking a walk** : İşte yağmur başladı, benim yürüyüş yapma düşüncem de suya düştü. **So ~ for your promise** : Nerede kaldı verdiğin söz! **So ~ for this problem, now for the next** : Bu soru üzerinde yeteri kadar durduk, şimdi ötekine geçelim. **So ~ for his friendship** : Onun arkadaşlığı bu kadarmış (Ondan başka ne beklenir?). **17. so ~ as (not)** : ... değil,... şöyle dursun, ...-den ziyade. **I don't so ~ dislike him as hate him** : Ondan hoşlanmamaktan ziyade nefret ediyorum (Hoşlanmamak şöyle dursun, ondan nefret ediyorum). **18. so ~ the better**! Daha iyi ya! İsabet! **19. so ~ so that** : öylesine... ki, o derecede ...ki. **20. this/that ~** : şu kadar. **I'll say this ~ : he's a good worker** : Şu kadarını söyleyeyim : çalışkan bir kişidir. **This ~ is certain that** : Şurası muhakkak ki... **21. too ~ for** : ... için fazla/ağır. **Climbing the smallest hill is too ~ for her since her illness** : Hastalığından beri en küçük bir yokuş çıkmak bile ona fazla geliyor. **22. too ~ of a** : haddinden fazla. **That's a bit too ~ af a good thing** : Bu kadarı da biraz fazla. **One can have too ~ of a good thing** : İyi ve nefis şeye doyum olmaz. **You can't have too ~ of a good thing** : Fazla mal göz çıkarmaz. **23. ~ too** : aşırı, haddinden fazla. **It's ~ too cold** : Haddinden fazla soğuk. ***e.a.*** *- 4. greatly, far, excessively, exceedingly, 2. nearly, approximately, about, rather, somewhat, 3. often, frequently, regularly, many times, a lot.*

muchness, *is. esk.* **1.** çokluk, fazlalık, ziyadelik, büyüklük, **2. much of a ~** : tıpkı, aynı, farksız, eş değer. **It's much of a ~** : Ha o, ha bu, fark etmez/hepsi bir (Ha Hoca Ali, ha Ali Hoca!).

mucic acid, *is. kim.* tutkal asidi HOOC (CHOH)4COOH : Süt şekerinin vb. nitrik asitle oksitlenmesinden elde edilen ve organik bireşimlerde kullanılan renksiz kristalli toz.

mucid, *sf. az kul. bk.:* **moldy, musty, slimy.**

muciferous, *sf.* sümük+, sümük hasıl eden. *~ ducts.*

mucilage, *is.* **1.**zamk, tutkal, **2.** piz, bitkilerden sızan yapışkan sıvı.

mucilaginous, *sf.* **1.**zamklı, tutkallı, zamk gibi, **2.** yapışkan, yapıştırıcı, **3. ~ly** : yapışkan bir şekilde, **4. ~ness** : yapışkanlık.

mucin, *is.* **1.** sıvık su : sümük ve balgamın bileşimindeki azotlu maddeler grubu, **2. ~oid** : sıvıksı, sıvık su gibi, sıvık suya benzer, **3. ~ous** : sıvıksı, sıvık sulu.

muck, *is.&f.* **1.**gübre, **2.** gübreli kara toprak, ümüs, **3.** bataklık çamuru, pislik, **4.** karışıklık, keşmekeş. **to be all in a ~** : keşmekeş içinde olmak, **5.** *Brit.* çöp, çöplük, **6.** (madencilikte) maden damarı bulununcaya kadar kazılması gereken işe yaramaz taş, toprak vb. **7.** gübrelemek, gübre dökmek, **8.** kirletmek, pisletmek,

lekelemek, **9. ~ about** *Brit.- argo* avare/boş/gayesiz gezmek, sallanmak, sürtmek, salak salak dolaşmak. *He's not working, just ~ing about.* **10. ~ in** *Brit.- argo* (başkalarıyla işi/görevi vb.) paylaşmak, ortaklaşa yapmak. *If we all ~ in, we'll soon finish the job.* **11. make a ~ of** : (a) kirletmek, pisletmek, (b) bozmak, berbat etmek, **12. ~ out** : hayvan gübresini/çamuru/toprak vb. yi temizlemek/kaldırmak. **~ out a stable** : ahırın gübresini temizlemek, **13. ~ up** *Brit.- argo* bozmak, berbat etmek, karmakarışık/keşmekeş yapmak, yüzüne gözüne bulaştırmak.~ *up a job.* ***e.a.- 1&7.*** *manure,* ***3.*** *filth, dirt, mire, mud,* ***4.*** *jumble, mess,* ***5.*** *thrash,* ***8.*** *soil,* ***9.*** *idle, putter,* ***11.*** *(b) spoil,* ***13.*** *ruin, bungle.*

muckamuck, *is.&f.* **1.** (Batı Kanada) (a) gıda, yiyecek, yemek, (b) yemek vb. yemek, **2.** *bk.:* **high muck-a-muck**. ***e.a.- 1.*** *(a) food, (b) eat.*

mucker, *is. Brit.- argo* **1.** hödük, kaba, terbiyesiz kimse, serseri, ayak takımı, **2.** (madencilikte) yükleyici, işe yaramayan taş ve toprağı kazan/temizleyen işçi. ***e.a.-1.*** *vulgar, ill-bred person.*

muckily, *zf.* **1.** pis/kirli bir şekilde, **2.** gübreli, gübre dolu olarak.

muckiness, *is.* **1.** pislik, kir, **2.** gübrelilik.

mucking, *sf.&zf. Brit.- argo bk.:* **damned.**

muckle, *sf. Brit.- k.d. bk.:* **mickle.**

muckluck, *is. bk.:* **mukluk.**

muckrake, *is.&f.* **-raked, -raking 1.** gübre tırmığı, **2.** (özellikle politikada) gizli rezaletleri/yolsuzlukları araştırıp meydana çıkarmak, *k.d.* kirli çamaşırları ortaya dökmek, **3. muckraker** : gizli rezaletleri/yolsuzlukları araştırıp meydana çıkaran/kirli çamaşırları ortaya döken kimse, **4. muckraking** : gizli rezaletleri meydana çıkarma, kirli çamaşırları ortaya dökme.

mucksweat, *is. Brit.- k.d.* sırsıklam terleme.

muckworm, *is.* **1.***zool.* gübre kurdu veya gübre içinde gelişen kurtçuk, **2.** *k.d.* hasis, tamahkâr, cimri. ***e.a.- 2.*** *miser.*

mucky, *sf.* **muckier, muckiest 1.** gübre gibi, gübreli, **2.** pis, kirli, **3.** *Brit.- k.d.* (a) **nasty, mean**, (b) (hava) çok nemli/rutubetli, yapışkan, sıkıcı. ***e.a.- 2.*** *filthy, dirty.*

mucluc, *is. bk.:* **mukluk.**

muco- = muc-, *ön ek* "sümük, balgam". *ör.: mucopurulent.*

mucoid, *is. biy.-kim.* sümüksü madde : bağ dokularında, kistlerde vb. bulunur. **~al** : sümüksü.

mucolytic, *sf.* mükolitik : mükopolisakkaritleri hidrolize eden enzimlere ait.

mucopolysaccharide, *is.* mükopolisakkarit : heksosaminden türeyen ve suda eriyerek sıvık su oluşturan polisakkarit.

mucoprotein, *is. biy.-kim.* mükoprotein : hidroliz sonucunda karbonhidrat ve amino asit veren protein.

mucopurulent, *sf.* sümüklü ve irinli.

mucosa, *is., ç.* **-sae** *anat. bk.:* **mucous membrane.**

mucosity, *is.* sümüksülük, balgam gibi yapışkanlık, sümüksü görünüş/yapı.

mucous = mucose, *sf.* **1.** sümüksü, sümük gibi, **2.** sümüklü, sümük çıkaran.

mucous membrane = mucosa, *is.* sümükdoku, sümüksü zar: sindirim/solunum/üreme kanallarının içini kaplayan ve kaygan sümüksü madde çıkaran zar/doku.

mucro, *is., ç.* **mucrones** *bot. zool.* (yaprak vb. deki) sivri uç.

mucronate(d), *sf. bot. zool.* sivri uçlu (yaprak vb.).

mucronation, *is.* **1.** sivril(eş)me, **2.** sivrilik, sivri uç.

mucus, *is.* sümük, balgam sümüksü salgı.

mud, *is.&gl.f.* **mudded, mudding 1.** çamur, balçık. **~ bath** : çamur banyosu, **2.** *k.d.* iftira, bühtan karalama, **3.** *k.d.* en adî/hakir/küçük düşürücü yer/durum, **4.** (petrol kuyusu açmada) matkabı soğutmak için deliğe basınçla gönderilen sıvı, **5. clear as ~** : anlaşılmaz, muğlâk, karanlık, bulanık, **6.** çamurlamak, çamur sürmek, çamurla sıvamak. *The log house was ~ded on the outside.* **7.** çamur yapmak, **8. drag s.o.'s name in the ~** : bir kimsenin adını lekelemek, namusuna leke sürmek, **9. here's ~ in your eye** *k.d.* (kadeh kaldırırken şaka olarak) şerefinize! **10. one's name is ~** *k.d.* (bir kimse) adı lekelenmiş/şöhretine leke sürülmüş, **11. sling/throw ~ at** : iftira etmek, kara sürmek, çamur atmak/sıçratmak. ***e.a.-1.*** *mire, muck,* ***2.*** *defamation, slander, libel,* ***5.*** *incomprehensible, obscure,* ***8.*** *disgrace, defame,* ***10.*** *slander, vilify.*

mud-bank, *is.* sığlık.

mudbrick, *is.* kerpiç.

mudcap, *is.&f.* **-capped, -capping** (kuvvetli bir patlayıcı maddeyi patlatmadan önce) çamurla kaplama(k).

mudcat, *is. zool.* kedi balığı (Missisippi'de bulunan iri cinsi).

mud crack, *is.* çamur çatlağı : çamur ve balçık kururken oluşan çatlak.

mud dauber, *is.* **1.***zool.* kum arısı *(Sphecidae)* : çamurdan yuva yapan eşek arısı, **2.** *bk.:* **cliff swallow.**

mudder, *is.* çamurda iyi koşan yarış atı.

muddle, *is.&f.* **-dled, -dling1.***gen.* **~ up** : karıştırmak, karmakarışık etmek, keşmekeşe çevirmek, yüzüne gözüne bulaştırmak. *He was trying to help, but he only ~d up.* **2.** şaşırtmak, aklını/zihnini bulandırmak, **3.** (sarhoşluktan vb.) aptallaşmak, zihni karışmak. *I get ~d when they give so many orders so quickly.* **4.** (içki vb.) karıştırmak, birbirine katmak, **5.** (suyu) çamurlatmak, bulandırmak, **6.** şaşırmak, şaşkına dönmek, aklı/zihni karışmak, **7. ~ through** : (bir işi) bata çıka başarmak, bocalaya bocalaya sonuca ulaştırmak, zorlukla paçayı kurtarmak, her şeye rağmen gemisini yürütmek/kurtarmak. **to ~ through college** : bata çıka koleji bitirmek. **Don't worry, I'll ~ through** : Merak etme, bata çıka başarırım. **8.** karışıklık, keşmekeşlik, karman çormanlık, **9.** şaşkınlık, sersemlik, zihin dağınıklığı/perişanlığı. *He was all in a ~ and didn't even know what day it was.* **10. ~dness = ~ment** : karışıklık, keşmekeşlik, **11. muddlingly** : (a) karıştırarak, keşmekeşe çevirerek, yüzüne gözüne bulaştırarak, (b) bocalayarak, bata çıka, güç belâ, binbir güçlükle, (c) şaşkınlıkla, şaşkın şaşkın, aptal aptal. ***e.a.-1.*** *jumble, bungle, mix, mess up,* ***2.*** *confuse, bewilder, confound, befuddle,* ***4.*** *mix, stir,* ***8.*** *jumble, mess,* ***9.*** *confusion, bewilderment.*

muddleheaded, *sf.* **1.** sersem, şaşkın, aptal, salak, kalın kafalı, zihni karışık. *a ~ fellow.* **2. ~ness** : sersemlik, şaşkınlık, aptallık, salaklık, kalın kafalılık. ***e.a.-1.*** *stupid, blundering, confused.*

muddler, *is.* **1.** karıştırıcı, içki karıştırma çubuğu, **2.** karıştıran/keşmekeşe çeviren kimse, **3.** bocalayan, bata çıka işini güçlükle başaran kimse.

muddy[1], *sf.* **-dier, -diest1.**çamurlu. *a ~ street.* **2.** bulanık. *~ waters of the river.* **3.** (renk) mat, donuk, kirli. *a ~ brown. a ~ color.* **4.** (zihin) bulanık, şaşkın, vuzuhsuz, karmakarışık, perişan. *~ thinking.* **5.** (düşünce/ifade vb.) anlaşılmaz, müphem, muğlâk, karanlık, **6. muddily** : (a) çamurlu çamurlu, bulanık/mat/donuk bir şekilde, (b) şaşkınlıkla, (c) anlaşılmaz/müphem bir şekilde, **7. muddiness** : (a) çamurluluk, bulanıklık, (b) anlaşılmazlık, müphemlik. ***e.a.-3.*** *dull,* ***4.*** *obscure, vague, confused, muddled.*

muddy[2], *f.* **-died, -dying 1.**çamurlanmak, çamurlatmak, **2.** bulan(dır)mak, **3.** donuklaş(tır)mak, **4.** şaşır(t)mak, (zihnini) karıştırmak, **5.** müphemleştirmek, muğlâk/anlaşılmaz hâle getirmek.

mud eel, *is. zool.* bataklık kertenkelesi *(Siren lacertina)* : G ABD'de bataklık ve hendeklerde yaşar. Arka ayakları yoktur, ön ayakları kısadır. Akciğeri ve solungacı vardır. Boyu 60 cm.

Mudéjar, *sf.&is., ç.* **-jares 1.** Hristiyanların işgalinden sonra İspanya'da kalmasına izin verilen müslüman, **2.** XIII-XVI. yy. İspanyol mimarîsi+ (Roma, Gotik ve Arap üslûpları karışımı).

mud flat, *is.***1.**gelgit esnasında çamurların biriktiği arazi, **2.** kurumuş gölün çamurlu yatağı.

mudguard, *is.* çamurluk (oto, bisiklet vb). ***e.a.-*** *fender.*

mud hen, *is. zool.* **1.** su tavuğu *(Fulica atra),* **2.** su yelvesi *(Rallus aquaticus).* ***e.a.-1.*** *coot,* ***2.*** *water rail.*

mudlark, *is. Brit.* sokak çocuğu, hayta, afacan, evsiz barksız sokakta gezen çocuk. ***e.a.-*** *street urchin, street Arab.*

mudpuppy, *is., ç.* **-pies** *zool.* **1.** çamur semenderi *(Necturus maculosus)* : KD Amerika'da yaşayan, solungaç ve ayakları gelişmiş iri su semenderi (boyu 30-45 cm), **2.** K Amerika'da bulunan *Ambystoma* türü semender.

mudra, *is.* Hindu ayinlerinde çeşitli el hareketleri.

mudsill, *is.* alt eşik, binanın en aşağıdaki eşiği.

mudskipper, *is.* bataklık balığı : çamurlu sularda yaşayan ve bazan yem aramak için dışarı çıkan balık.

mudslide, *is.* **1.** çamurlu kaygan yamaç, **2.** çamur kayması.

mudslinging, *is.* siyasî iftira, karalama, çamur atma. **mudslinger** : siyasî müfteri, iftiracı, çamur atan.

mud snake, *is. zool.* çamur yılanı *(Farancia abacura)* : GD ABD'de bataklıklarda yaşayan karnı kırmızı, sırtı mavi, siyah renkli zehirsiz yılan.

mudstone, *is.* çamurkaya : kilden oluşan kaya.

mudsucker, *is. zool.* çamur balığı *(Gillicthys mirabilis)* : Kaliforniya'da olta yemi olarak kullanılan balık.

mud turtle, *is. zool.* bataklık kaplumbağası *(Kinos- ternidae)* : Doğu ABD'de tatlı sularda/ bataklıklarda yaşayan birkaç çeşit küçük kaplumbağa.

muenster, *is.* Münster peyniri, bir nevi beyaz peynir.

muesli, *is. Brit.* aşure : yarma, kuruyemiş, bal vb. den yapılıp kahvaltıda yenilen İngiliz yemeği.

muezzin = mueddin, *is.* müezzin.

muff, *is.&f.* **1.** el kürkü, manşon, **2.** bazı kuşların başlarının iki yanındaki kabarık tüy demeti, **3.** *sp.* yakalanabilecek topu kaçırma(k)/ tutamama(k). *~ a shot.* **4.** beceriksizlik, başarısızlık, acemilik, **5.** *mak.* bilezik, kovan, halka, zıvana, **6.** *k.d.* becerememek, başaramamak, acemice iş görmek, yüzüne gözüne bulaştırmak. *My brother ~ed his chance to get that job.* ***e.a.-3.*** *fumble,* ***6.*** *bungle.*

muffatee = muffetee, *is.* **1.** boyun bağı, atkı, eşarp, kaşkol, **2.** (yünden örülmüş) yen, bileklik, manşet.

muffin, *is.* **1.** somuncuk, küçük yuvarlak ekmek/somun, **2.** *bk.:* **English muffin**, **3. ~ pan** : (küçük) somun tavası, **4. ~ stand** : kahvaltı sehpası.

muffle, *is.&gl.f.* **-fled, -fling 1.** *gen.* **~ up**: (boyun bağına/paltoya vb.) sarınmak, sarıp sarmala(n)mak, bürünmek. *He went into the snow ~d in two wollen coats. She was ~d in silk.* **2.** (sesi) boğmak, azaltmak, hafifletmek, kısmak, (sesi kısmak için) etrafını sarmak. **~d voice** : örtülü ses, kısılmış/kısık/boğuk ses. *A bell can be ~d with cloth.* **3.** susturmak, sesini kısmak. **All opposition had been ~d** : Bütün muhalifler susturuldu. **4.** sargı, atkı, bürümcek, sarınacak şey, **5.** sesi boğmak/kısmak için kullanılan örtü vb., **6.** çevreleç, alev gömleği, fırınlanan maddeleri alev veya gaz temasından koruyucu mahfaza/ kılıf, **7.** geviş getirici ve kemirici hayvanların üst dudak ve burunlarının kalın ve tüysüz kısmı. ***e.a.- 1.*** *envelop,* ***2&3.*** *suppress.*

muffler, *is.* **1.** atkı, boyun atkısı, fular, eşarp, **2.** (gürültü) susturucu. ***e.a.- 2.*** *silencer.*

mufti, *is., ç.* **-tis 1.** müftü, **2.** (üniforma giyenlerin görev dışında giydikleri) sivil elbise. *The retired general appeared in ~.* **3.***bk.:* **Grand Mufti.**

mug, *is.&f.* **mugged, mugging 1.** (çömlek) maşrapa, kulplu büyük bardak/fincan, **2. mugful** *d.d.* maşrapa dolusu. *to make a ~ of coffee.* **3.** *argo* yüz, çehre, **4.** *argo* katil, şaki, eşkiya, cani, zalim, canavar (gibi adam), **5.** *argo* **~ shot** *d.d.* sanığın yüz fotoğrafı, **6.** *bk. :* **grimace**, **7.** *ABD* adam, erkek, herif, **8.** *Brit.* avanak, aldatılmış kimse, **9.** (soymak maksadıyla) saldırmak, üzerine atılmak, saldırıp soymak, **10.** (poliste sanığın) fotoğrafını çekmek, **11.** *argo* (maymun gibi) yüz hareketleri yapmak, yüzünü buruşturmak/ekşitmek, **12. ~ up** : iyice/derinlemesine incelemek/araştırmak. *I'll ~ up the law on this subject.* ***e.a.-3.*** *face,* ***4.*** *thug, ruffian, hoodlum, punk, criminal,* ***7.*** *man, guy,* ***8.*** *dupe, victim.*

mugger, *is.* **1.** soyguncu, saldırgan, mütecaviz, saldırıp soyan kimse, **2.** mimiklerle komiklik yapan kimse, **3.** *zool.* **muggar, muggur** *d.d.* Hint timsahı *(Croco-dylus palustris)* : G Asya'da bulunan geniş burunlu timsah. Boyu ≈ 3.6 m.

muggins, *is.* **1.** *Brit.- argo* ahmak, avanak, budala, **2.** bir nevi iskambil/tavla oyunu. ***e.a.- 1.*** *dupe, simpleton, fool.*

muggy, *sf.* **-gier, -giest 1.** (hava) sıcak ve rutubetli, sıkıcı, kapalı, kasvetli. *This ~ weather irritates my sinuses.* **2. muggily** : sıcak ve rutubetli/ sıkıcı/kapalı/ kasvetli bir şekilde, **3. mugginess** : sıcak ve rutubetlilik, sıkıcılık, kapalılık, kasvetlilik. ***e.a.-1.*** *sultry, oppressive, close, humid, clammy, stuffy, sticky, sweltering.* ***k.a.-1.*** *dry.*

mug's game, *is. Brit.- k.d.* budalalık, aptallık, budala işi. *Writing is a ~ ~; I think I'll get a job in a shop.*

mug-up, *is.* nevale, azık, hafif yemek, kumanya, özellikle yolculukta mola verip yenilen yemek.

mughal = mughul, *is. bk.:* **Mogul.**

mugho pine = mugo pine, *is. bot.* İsviçre çamı *(Pinus mugo mughus)* : süs ağacı olarak yetiştirilen dalları yaygın bodur bir çam.

mugweed = mugwort, *is. bot.* **1.** pelin *(Artemisia vulgaris)*, **2.** yabanî krizantem, **3.** (sarı çiçek açan bir nevi) şilte otu *(Galium cruciatum)*.

mugwump, *is. ABD* **1.** 1884 seçimlerinde partinin başkan adayını desteklemeyen cumhuriyetçi, **2.** bağımsız/tarafsız (politikacı), **3. ~ian** : bağımsız, tarafsız, **4. ~ery = ~ism** : bağımsızlık, tarafsızlık, **5. ~ish** : bağımsızca, tarafsızca.

Muhammad = Muhammed = Mahomet, *is.* Hz. Muhammet, ahir zaman peygamberi (570-632).

Muhammadan = Muhammedan, *sf.&is.* **1.** Müslüman, **2. ~ism** : Müslümanlık, **3. ~ calendar** : Hicrî takvim, **4. ~ era = Muslim era** : Hicrî tarih. ***e.a.-1.*** *Muslim,* ***2.*** *Islam.*

Muharram = Moharram, *is.* Muharrem, Hicrî senenin ilk ayı.

muhly, *is., ç.* **-lies** *bot.* **muhly grass** *d.d:* ince çayır *(Muhlenbergia)* : GB ABD ve Meksika'da yem olarak yetiştirilen çayır. Başlıca türleri : **ring ~** : halka çayır *(M. torreyi)*. **spike ~** : sivri çayır *(M. wrighty)*.

mujik = muzhik, *is.* Rus köylüsü.

mukluk = mucluc = muckluck, *is.* **1.** (Eskimoların giydiği geyik ve fok balığı derisinden yapılmış) yumuşak çizme, **2.** yumuşak tabanlı çizme.

mulatto, *is.&sf.* **1.** melez, beyaz ve zenci anne babadan doğan çocuk, **2.** soyu zenci ve beyaz karışımı olan kimse, **3.** esmer, sütlü kahverengi.

mulberry, *is., ç.* **-ries 1.** dut, **2.** *bot.* dut ağacı *(Morus)*. **white ~** : beyaz dut *(Morus alba)*. **red ~** : kırmızı/mor dut *(M. rubra)*. **black ~** : karadut *(M. nigra)*. **paper ~** : kâğıt dutu *(Broussonetia papyrifera)*. **3. ~ brandy** : dut rakısı, **4.** koyu mor renk.

mulch, *is.&f.* **1.** (ağaç köklerini korumak için konulan) saman/kuru ot/yaprak yığını, **2.** ağaç köklerine ot/saman/kuru yaprak vb. yığmak/örtmek, **3. ~ pile** : gübre haline gelsin diye yığılan yaprak/ot.

mulct, *is.&gl.f.* **1.** ceza, cereme (para cezası), **2.** (para cezası) vermek/kesmek, cezalandırmak. *They ~ed him (of) $50 for drunk driving.* **3.** dolandırmak, hile ile para vb. alıp vermemek, aldatmak. *Look at this hotel bill! They've really ~ed us.* **4.** yoksun bırakmak, mahrum etmek, hile ile malını elinden almak. ***e.a.- 1.*** *fine, penalty,* ***2.*** *punish,* ***3.*** *swindle, defraud, cheat.*

mule, *is.&gl.f.* **muled, muling 1.** katır, ester, **2.** *biy.* melez hayvan, özellikle kanarya, ispinoz melezi, **3. spinning ~** *d.d.* iplik bükme/sarma makinesi, **4.** *k.d.* inatçı kimse. **as stubborn as a ~** : katır gibi inatçı, **5.** şıpıdık, arkalıksız terlik, **6.** farklı kalıplarla (para/madalya) basmak, birbirine uymayan kalıp kullanmak, **7. ~ deer** *zool.* iri kulaklı geyik *(Odocoileus hemionus)* : KB Amerika'da yaşar. **8. ~ skinner** *k.d.* katırcı, **9. ~ train** : (a) katır kervanı, (b) katırların çektiği yük arabası katarı. ***e.a.- 8.*** *muleteer.*

mule-foot(ed), *sf.* toynaklı, tırnağı yarık olmayan. *~ swine.*

muleta, *is.* (boğa güreşçilerinin boğayı kızdırmak için kullandıkları) kırmızı pelerin.

muleteer, *is.* katırcı.

muley = mulley = mooley, *sf.&is.* boynuzsuz (sığır). ***e.a.-*** *hornless, polled.*

muliebral, *sf.* kadınca, kadınımsı, kadın+, kadına özgü.

muliebrity, *is.* **1.** kadınlık, **2.** kadın tabiati, kadınlara özgü nitelik. ***e.a.-1.*** *womanhood,* ***2.*** *feminity.*

mulish, *sf.* **1.** (katır gibi) inatçı, **2. ~ly** : inatla, inatçılıkla, **3. ~ness** : inatçılık. ***e.a.-1.*** *stubborn, obstinate, intractable.*

mull[1], *f.* **1.** *gen.* **~ over** : (derin derin/iyice) düşünmek, düşünüp taşınmak, teemmül etmek. *to ~ over a decision. He ~ed over his problems.* **2.** öğütmek, ezip toz haline getirmek, **3.** (şaraba, elma suyuna) şeker ve baharat katarak kaynatmak. ***e.a.- 1.*** *ponder, ruminate, cogitate, meditate,* ***2.*** *pulverize.*

mull[2], *is.* **1.** ince muslin kumaş, **2.** humus, karatoprak, ormanlarda teşekkül eden ve zamanla alttaki mineral toprakla karışan çürümüş yaprak ve organik maddeler, **3.** (çoğunlukla asıltı halinde) ince toz, öğütülmüş katı madde.

mullah = mulla= mollah, *is.* molla. **~ism** : mollalık.

mullein = mullen, *is. bot.* **1.** sığırkuyruğu *(Verbascum)* : Sıraca otugillerden kaba tüylü yapraklı, sık sarı çiçekli bitki, **2. great ~** : iri sığırkuyruğu *(V. thapsus)*. **3. moth ~** : kelebek otu *(V. blattaria)*. **4. ~ pink** : pembecik *(Lychnis coronaria)* : beyaz tüylü yaprakları ve güzel kırmızımsı çiçekleri için yetiştirilen Avrupa bitkisi.

muller, *is.* **1.** havan eli (taş veya camdan yapılmış), **2.** havan, dibek vb. gibi öğütmeye/toz haline getirmeye yarayan mekanik aygıt.

Mullerian duct, *is.* Müller kanalı.

mullet[1], *is., ç.* **-let/-lets** *zool.* **1.** dubar *(Mugilidae)*, **2.** barbunyagillerden yuvarlak gövdeli birkaç çeşit balık. **red ~** : tekir balığı *(Mugil Sermuletus)*. **grey ~** : has kefal *(Mugil cephalus)*. **golden grey ~** : altınbaş kefal *(Mugil auratus)*. **thin-lipped grey ~** : pulâterina *(Mugil capito)*, **3.** *bk.:* **goatfish, 4.** *bk.:* **sucker** (6)

mullet[2], *is.* yıldız şeklinde arma nişanı.

mulley, *sf.&is., ç.* **-leys** *bk.:* **muley.**

mulligan = mulligan stew, *is. ABD-argo* türlü : et ve sebze yemeği.

mulligatawny, *is.* etli ve baharatlı Hint çorbası.

mullion, *is.&gl.f. mim.* **1.** kayıt, dikme, pencere çerçevesinin dikey bölme tirizi, **2.** tirizlerle bölmek. ***e.a.- 1.*** *munnion.*

mullite, *is.* doğal çini, ateşe dayanıklı alüminyum silikat. 3Al2O3.2SiO2.

mullock, *is.* **1.** moloz, maden ocağından çıkan işe yaramaz toprak/taş/kaya vb. **2. mullocky** : molozlu. ***e.a.- 1.*** *muck.*

multangular, *sf.* çok açılı, çok köşeli. ***e.a.-*** *multiangular, polyangular.*

multangulum, *is., ç.* **-la** *anat.* bilek kemiği. **greater ~ bone** : başparmakla birleşen bilek kemiği. **lesser ~ bone** : işaret parmağı ile birleşen bilek kemiği.

multi- = mult-, *ön ek* "çok, çeşitli, muhtelif, müteaddit, çok katlı, katmerli, çok sayıda, çok parçalı/yönlü/cepheli, birçok bakımdan". Ör.: *multiaxial, multibirth, multibranched, multichanneled, multidirectional, multiengined, multifaced, multilaminar, multilaminate, multilineal, multilobed, multilobular, multimolecular, multimotored, multiovular, multipolar, multiracial, multiradial.* Bu kelimelerin anlamı için ***multi'*** den sonraki kelimeye bakıp önüne "çok, çok katlı vb." getiriniz.

multicellular, *sf. biy.* çok gözeli, çok hücreli. **~ity** : çok gözelilik.

multicolor = multicolour, *sf.&is.* **1.** çok renkli (resim vb.), **2.** aynı anda ikiden fazla renkli baskı yapabilen (matbaa), **3. ~ed** : çok renkli. *a ~ed carpet.*

multicultural, *sf.* çok kültürlü. *Canada is a ~ country.* **~ism** : çok kültürlülük, kültürleri çeşitli toplumların bir arada yaşaması.

multidimensional, *sf.* **1.** çok boyutlu.*~ calculus.* **2.** çok yönlü. *a ~ problem.* **3. ~ity** : çok boyutluluk/yönlülük.

multidisciplinary, *sf.* çok yönlü eğitimsel : belirli bir amaca yönelik birçok öğrenim dalını kapsayan.

multiethnic, *sf.* çok budunsal : çeşitli budunları/etnik grupları amaç tutan/ilgilendiren/kapsayan. *~ textbooks.*

multifaceted, *sf.* **1.** çok yüzlü, çok yüzeyli. *~ gem.* **2.** çok evreli/safhalı, çok cepheli, çok yönlü. *The ~ problems of foreign policiy.* **3.** çok meziyetli, birçok meziyeti olan.

multifactorial, *sf.* **1.** çok kalıtımlı : çeşitli genlerden intikal eden nitelikleri taşıyan, **2. multifactor** *d.d.* çok etkenli. *a ~ study.* **3. ~ly** : çok kalıtımlı/etkenli olarak.

multifamily, *sf.* çok aileli, çok aile için yapılmış. *~ dwelling.*

multifarious, *sf.* **1.** çok parçalı/öğeli/şekilli/biçimli, **2.** çok çeşitli, çok türlü, birçok, muhtelif, türlü türlü, değişik. *The ~ duties of a farmer. ~ talents.* **3. ~ly** : çok çeşitli bir şekilde, türlü türlü, çeşit çeşit, **4. ~ness** : çok öğelilik, çok çeşitlilik/türlülük. ***e.a.- 2.*** *diverse, various, many.*

multifid, *sf.* çok dilimli, dilim dilim, birçok parçadan/dilimden oluşmuş.

multiflora rose, *is. bot.* salkım gül *(Rosa multiflora)* : salkım salkım küçük çiçekler açan gül.

multiflorous, *sf. bot.* çok çiçekli.

multifoil, *sf.* katmerli.

multifold, *sf.* çok katlı, katmerli, kat kat. ***e.a.-*** *manifold, numerous.*

multifoliate, *sf. bot.* çok yapraklı.

multiform, *sf.* çok şekilli, çok biçimli. **~ity** : çok biçimlilik.

multigerm, *sf.* çok üretken : birçok bitkiyi yetiştiren/üretebilen. *a ~ veriety of sugar beet.*

Multigraph , *is.* mültigraf : küçük bir baskı ve çoğaltma makinesi.

multilane, *sf.* çok şeritli (otoyol). *~ highways.*

multilateral, *sf.* **1.** çok yanlı, çok kenarlı, **2.** çok taraflı, çok uluslu, birçok ulusun/milletin katıldığı. *~ trea-ty. ~ agreements. ~ trade.* **3. ~ly** : çok taraflı olarak.

multilayer(ed), *sf.* çok katmanlı/tabakalı/katlı/düzeyli, kat kat. *~ epidermis. ~ rain forest. ~ insights.*

multilevel(ed), *sf.* çok düzeyli. *freeways with ~ exchanges.*

multilingual, *sf.* **1.** çok dilli, çok dil bilen, **2.** birkaç dilde yazılan/konuşulan. *a ~ sign.~ dictionaries.* **3. ~ly** : çok dil bilerek/konuşarak, çok dilli olarak, **4. ~ism** : çok dil bilme/konuşma.

Multilith , *is.* mültilit : küçük foto ofset baskı makinesi.

multimedia, *sf.&is.* **1.** çok araçlı, çok/çeşitli araçlar kullanan. *a ~ learning. a ~ exhibition.* **2.** (hep bir arada kullanılan) çeşitli haber araçları (film, slayt, ses alıcı, müzik vb.).

multimillionaire, *is.* çok zengin, katmerli milyoner, mültimilyoner, birkaç milyon sahibi olan kimse.

multinational, *sf.&is.* **1.** çok uluslu, birçok ulusu kapsayan. *a ~ alliance. a ~ empire.* **2.** uluslar arası, iki veya daha fazla ülkede bulunan (kurum, şirket vb.). *a ~ corporation. Several large ~s have already located in this area.* **3.** uluslar arası : üyeleri ikiden fazla millete mensup. *a ~ society.*

multinomial, *sf.&is. mat.* katlı terimli, çok terimli. ***e.a.*** *- polynomial.*

multinuclear = multinucleate(d), *sf.* çok çekirdekli.

multipara, *is., ç.* **-rae** çok doğuran kadın : iki veya daha fazla çocuk annesi veya ikinci çocuğuna hamile olan kadın. *bk.:* **nullipara, primipara.**

multiparous, *sf.* **1.** (bir defada) çok yavrulayan, bir batında birden fazla yavru doğuran, **2.** *bot.* çok eksenli (talkım), birçok yan eksenleri olan, **3. multiparity** : (a) çok yavrulama, (a) çok eksenlilik.

multipartite, *sf.* **1.** çok bölümlü, birçok bölümü/kısmı olan, **2.** *bk.:* **multilateral** (2).

multiparty, *sf.* çok partili.

multiped(e), *sf.&is.* **1.** çok ayaklı, **2.** *az kul.* çok ayaklı hayvan (kırkayak vb.).

multiphase, *sf.* **1.** çok evreli, çok fazlı, çok/müteaddit safhalı, **2. multiphasic** : çok fazlı. ***e.a.-1.*** *polyphase.*

multiple, *sf.&is.* **1.** çok yönlü, katmerli, çok kısımlı, çoklu, toplu, müteaddit. *~ injuries. a man of ~ interests.* **2.** yineli, yinesel, tekrarlı, çok katlı, mükerrer, tekrar tekrar vuku bulan. *~ echoes.* **3.** *elekt.* (a) paralel bağlı (çevrim/devre), (b) paralel bağlama, (c) çok uçlu, bağlantı yapılabilecek birçok ucu olan (çevrim/devre), **4.** çok ortaklı. *~ ownership.* **5.** muhtelif, **6.** *bot.* katmerli, bitişik : birçok çiçeğin dişilik organlarının bitişmesiyle oluşmuş (dut, ananas gibi meyveler), **7.** *mat.* kat, misil. *12 is a ~ of 4.* **common ~** : ortak kat, müşterek misil. **lowest common ~** : en küçük ortak kat. *12 is the lowest ~ of 3 and 4.* **submultiple** : bölen. *10 is a submultiple of 100.* ***e.a.-1.*** *manifold, many,* ***2.*** *repeated,* ***5.*** *various,* ***6.*** *collective.*

multiple-choice, *sf.* seçenekli, çok seçimli : cevaplardan doğrusunun seçilmesi gereken. *a ~ examination.*

multiple factors, *is.* (kalıtım bilimi) çoklu etkenler : büyüklük, renk vb. gibi niteliklerin oluşumunda birlikte rol oynayan iki veya daha fazla farklı gen.

multiple fruit, *is. bot.* bitişik meyve : birçok çiçeğin dişilik organlarının birleşmesiyle oluşan meyve (dut, ananas vb.). ***e.a.****-collective fruit.*

multiple integral, *is. mat.* çok katlı tümlev/ entegral.

multiple personality, *is.* çoğul kişilik. ***e.a.-*** *split personality.*

multiple sclerosis, *is. patol.* çoklu sertleşim : beyin veya omurilikte birçok dokunun sertleşmesi sonunda ilgili kasların kötürümleşmesi veya sürekli titremesi hastalığı.

multiple shop/store, *is. Brit. bk.:* **chain store .**

multiple star, *is. astr.* bileşik yıldız : ortak bir çekim merkezi etrafında birleşmiş birkaç yıldız.

multiplet, *is. fiz.* **1.** çoklu : çok yanaşık çizgilerden oluşan izge çizgisi, **2.** yükleri farklı, başka özellikleri aynı olan zerreler kümesi.

multiple-valued, *sf. mat.* çok değerli. *a ~ function.*

multiple voting, *is.* tekrarlı oy verme : bir seçimde (yasaya aykırı olarak) bir seçmenin birden fazla oy vermesi.

multiplex, *sf.&is.&f.* **1.** çoklu, çoğullu, çok katlı, çok yönlü. *The ~ moods of our human nature.* **2.** *ilet.* çoğullamalı/mültipleks (elektronik cihazı) : bir transmisyon ortamından çok sayıda haberleşme işaretlerini aynı anda gönderen/alan. *~ communication systems.* **3.** çoğullamak : bir transmisyon ortamından çok sayıda haberleşme işaretlerini aynı anda gönderecek/alacak şekilde işleme tabi tutmak, **4.** çoğullamalı/mültipleks sistemleri ile haberleşmek, **5.** (haritacılıkta) stereoskopik dürbünle bakılınca haritayı üç boyutlu gösteren düzen, **6. ~er** : çoğullayıcı, mültipleks cihazı. ***e.a.-1.*** *multiple, manifold.*

multipliable = multiplicable, *sf.* **1.** çoğaltılabilir, **2.** çarpılablilir.

multiplicand, *is. mat.* çarpılan.

multiplicate, *sf. az kul.* çoklu, çok katlı, muzaaf, mükerrer. ***e.a.-*** *mutiple, manifold.*

multiplication, *is.* **1.** çoğaltma, **2.** çoğalma, **3.** *mat.* çarpma (işlemi). **~ table** : çarpma çizelgesi, çarpım tablosu, kerrat cetveli. **~ sign** : çarpma işareti (**x**), **4. ~al** : çarpma+, çarpımsal.

multiplicative, *sf.* **1.** çarpımsal. **~ function** : çarpımsal işlev. **~ group** : çarpımsal öbek. **~ identity** : çarpımsal özdeşlik : oranlı (rasyonel) sayılar sisteminde çarpıldığı sayıyı değiştirmeyen eleman (1 sayısı gibi). **~ inverse = reciprocal** : çarpımsal ters : sayılar sisteminde bir sayı ile çarpımı bire eşit olan eleman. **~ linear functional** : çarpımsal doğrusal işlevsel, **2. ~ly** : çarpımsal olarak.

multiplicity, *is., ç.* **-ties 1.** çokluk, çok türlülük, çeşitlilik. *a ~ of ideas. The vast ~ of the visible world.* **2.** çok büyük miktar. **a ~ of** : sayısız, pek çok. *a ~ of errors.*

multiplier, *is.* **1.** *mat.* çarpan, **2.** çoğal(t)an/çarpan kimse/şey, **3.** *fiz.* büyütücü, çoğaltıcı, **4.** gelir artışının yatırım artışına oranı.

multiply[1], *f.* **-plied, -plying 1.** çoğal(t)mak, art(ır)mak, yay(ıl)mak, genişle(t)mek, üre(t)mek, türe(t)mek. *This will ~ our chances of success. When animals have more food, they generally ~ faster.* **2.** *mat.* çarpmak. **to ~ two numbers together** : iki sayıyı birbiriyle çarpmak. **~ 17 by 28** : 17 ile 28'i çarpmak. ***e.a.-1.*** *augment, increase, spread, breed, propagate .*

multiply[2], *sf.&zf.* **1. multi-ply** *ş.d.y.:* çok katlı/tabakalı, kat kat. *~ nylon. ~ glass.* **2.** çeşit çeşit, çeşitli/türlü şekillerde, her türlü, her nevi, her çeşit, **3.** birçok bakımdan, birçok hususta. *~ useful objects.* ***e.a.- 3.*** *in several ways, in many ways, manifoldly.*

multipolar, *sf.* **1.** çok ucaylı/kutuplu. *a ~ generator.* **2.** çok dallı, çok uçlu. *~ nerve cell.* **3. ~ity** : çok ucaylılık, çok dallılık.

multiprocessing, *is.* çok süreçleme : tek belleği *(memory)* paylaşan birçok işleyicisi *(processor)* olan bilgisayar sisteminde birçok izlencenin aynı zamanda işlenmesi.

multiprocessor, *is.* çok işlemci, çok süreçleyici.

multipurpose, *sf.* çok işe yarar, çok/çeşitli iş görür. *a ~ fabric.*

multiracial, *sf.* çok budunlu, birçok ırkı içine alan/temsil eden. *~ organizations.* **~ism** : çok budunluluk.

multisense, *sf.* çok anlamlı, birçok anlama gelen. *~ words.*

multisensory, *sf.* çok duyusal : birçok duyu organını ilgilendiren. *~ teaching methods. ~ experience.*

multistage, *sf.* **1.** çok katlı. çok kademeli. *a ~ rocket.* **2.** çok evreli/safhalı, birkaç safhada tamamlanan. *a ~ investigation.*

multistate, *sf.* **1.** çok devletli, birçok devleti ilgilendiren. *a ~ attack on environmental pollution.* **2.** birçok devlette şubesi bulunan. *~ enterprises.*

multistoried = multistory, *sf.* çok katlı. *~ buildings.*

multisyllabic, *sf.* çok heceli. ***e.a.-*** *polysyllabic.*

multitude, *is.* **1.** çokluk, kesret, **2.** çok sayıda. *A ~ of thoughts filled her mind.* **3.** kalabalık. *Buses disgorged their ~s.* **4.** halk, ahali. *Seeks the approbation of the ~.* **5. cover a ~ of sins** : bütün günahları affettirmek, hepsini mazur göstermek. ***e.a.-*** *3. crowd, mass, throng, 4. public, populace.*

multitudinous, *sf.* **1.** çok, pek çok, bir sürü. *all his ~ relatives.* **2.** kalabalık, **3.** çok kısımlı/parçalı/bölümlü, **4. ~ly** : ziyadesiyle, sürü ile, kalabalık bir şekilde, **5. ~ness** : sayıca çokluk, sayı fazlalığı. ***e.a.-1.*** *populous, 2. crowded, 3. manifold.*

multivalent, *sf.* **1.** *kim.* çok valanslı, üç veya daha fazla valanslı, **2.** çok değerli/anlamlı/çekici, **3. multivalence** : çok valanslılık/ değerlilik/anlamlılık/çekicilik. ***e.a.- 1.*** *polyvalent.*

multivalve, *sf.&is.* çok kapakçıklı (yumuşakça veya kabuğu) **multivalvular** : çok kapakçıklı.

multivariate, *sf. ist.* çok değişkenli. ~ *analysis.*

multiversity, *is., ç.* **-ties** *ABD* büyük üniversite : pek çok fakülte, yüksek okul, enstitü ve araştırma bölümlerinden oluşan üniversite.

multivitamin, *sf.&is.* çok vitaminli, çeşitli vitaminlerden oluşan (hap).

multivocal, *sf.* çok anlamlı, (eşit olasılıklı/değerli) çok anlamları olan.

multivoltine, *sf.* çok üremsel, çok döllü : bir mevsimde birkaç defa döl üreten. ~ *insects.*

multivolume(d), *sf.* çok ciltli, birçok ciltten oluşan.

multum in parvo, *Lât.* az ve öz.

multure, *is. İsk.* değirmenci hakkı, değirmende un öğütme ücreti.

mum[1], *sf.* sessiz, sakin, susmuş, sükût etmiş. **to keep ~** : susmak. **Keep ~** ! Sus! Sesini kes! ***e.a.- silent.***

mum[2], *ünl.* Sus! Ses çıkarma! **~ is the word** : Sesini çıkarma! Kimseye söyleme! Aramızda kalsın!

mum[3] = **mumm**, *gs.f.* **mummed, mumming 1.** soytarılık yapmak, soytarı gibi hareket etmek, **2.** festivalde gezip eğlenmek, **3.** maske giyerek rol yapmak.

mum[4], *is.* **1.** *k.d. bk.:* **chrysanthemum, 2.** *Brit.- k.d.* anne, **3.** *bk.:* **madam, 4.** keskin bira. ***e.a.- 2.*** *mother, mom .*

mumble, *is.&f.* **-bled, -bling 1.** mırıldanma(k), mırıltı, lâkırdıyı geveleme(k), anlaşılmaz şekilde konuşma(k). *The old man ~d a prayer. He ~d that he was tired.* **2.** (dişleri noksan olduğundan) iyice çiğneyememek, zorla çiğnemek, **3. mumbler** : mırıldanan, **4. mumblingly** : mırıldanarak.

mumbletypeg = mumbledypeg = mumble peg = mumble-the-peg, *is.* çakı saplama : çakıyı atıp işaretli toprak veya tahtaya saplamaktan ibaret çocuk oyunu.

mumbo jumbo, *is., ç.* **mumbo jumbos 1.** anlamsız/saçma ayin/büyü, **2.** *k.d.* anlaşılmaz/anlamsız/karışık söz, **3.** tapıncak, fetiş, boş inanç, bâtıl itikat, korku ve saygı duyulan hurafe, **4.** (bazı Afrika kabilelerinde) şeytana karşı koyan köy mabudu. ***e.a.- 2.*** *gibberish.*

mu-meson = muon, *is.* mü- ortacık : kütlesi elektronunkinin 207 katı olan + veya - yüklü ortacık.

Mumetal, *is.* mümetal : manyetik geçirgenliği yüksek, histerezis kaybı az olan Ni-Fe-Cu alaşımı.

mummer, *is.* **1.** (özellikle Noel zamanı) maske ve süslü elbise giyen kimse, **2.** maskkeli aktör, **3.** palyaço, hokkabaz. ***e.a.-2.*** *actor,* ***3.*** *pantomimist.*

mummery, *is., ç.* **-meries 1.** maskeli eğlence, **2.** palyaçoluk, hokkabazlık, **3.** gösterişli/manasız dinî ayin.

mummichog = mummychog, *is. zool.* ammaçok balığı *(Fundulus heteroclitus) :* sürü halinde gezen ve olta yemi olarak kullanılan bir tür balık (Amerika).

mummify, *f.* **-fied, -fying 1.** (ölüyü) mumyalamak, **2.** mumya yapmak, **3.** (bir fikri/kurumu) öldürmek, cansız/hayatiyetsiz hâle getirmek, **4.** kurumak, (kuruyup) büzülmek, buruşmak, **5. mummification** : (a) mumyalama, (b) kuruma, büzülme, buruşma, **6. mummiform** : mumyalanmış, mumyalaşmış, cansız, ölü. ***e.a.- 4.*** *dry up, shrivel.*

mummy[1], *is., ç.* **-mies 1.** mumya, mumyalanmış ceset, **2.** kurumuş ceset, **3.** ölü, ceset, cansız şey, **4.** *Brit.- k.d.* anne. ***e.a.- 4.*** *mother.*

mummy[2], *gl.f.* **-mied, -mying** *bk.:* **mummify.**

mump, *is.&gs.f. esk.* **1.** *Brit.- k.d.* dudak bükmek/büzmek, **2.** mırıldanmak, anlaşılmaz şeyler söylemek, **3.** somurtmak, surat asmak, **4.** *argo* dilenmek, parasını sızdırmak, **5.** *argo* aldatmak, kandırmak, **6.** *esk. bk.:* **grimace, grin, 7. ~er** *Brit.- k.d.* (a) somurtkan, somurtan, surat asan, (b) dilenci, **8. ~s** : somurtkanlık, somurtma, surat asma. ***e.a.- 1.*** *grin,* ***2.*** *mumble,* ***3.*** *to be sullen/sulky,* ***4.*** *beg, sponge,* ***5.*** *cheat,* ***7.*** *(b) beggar,* ***8.*** *sullenness.*

mumps, *is.* **1.** *patol.* kabakulak, **2.** *bk.:* **mump** (8).

munch, *f.* **1.** çiğnemek, kıtırdatarak/hapır hupur yemek, **2. ~er** : çiğneyen, kıtırdatarak yiyen. ***e.a.- 1.*** *chew.*

munchy, *sf.* **munchier, munchiest**, *is., ç.* **munchies 1.** gevrek, kıtır kıtır yenilen, **2.** nevale, gevrek yiyecek (kuru bisküvi, kuru yemiş vb.). *Drinks and munchies were served for dinner.* **3.** *argo* açlık, özellikle gevrek ve tatlı yiyeceklere karşı duyulan iştah. *an attack of the munchies.* **4. munchiness** : gevreklik.

mundane, *sf.* **1.** dünyevî, dünyalık, dünyaya özgü, fâni, geçici, **2.** günlük, güncel, olağan, her günkü, her zamanki. *~ matters of the business.* **3.** bayağı, adî, basit, **4. ~ly** : fâni bir şekilde, güncel olarak, her günkü/her zamanki gibi, **5. ~ness** : dünyevîlik, fânilik, güncellik, olağanlık, alelâdelik, bayağılık, basitlik. ***e.a.-1.*** *earthly, secular, temporal,* ***3.*** *common, ordinary, banal.* ***k.a.- 1.*** *eternal, heavenly, celestial, spiritual.*

mundungo = mundungus, *is. esk.* siyah ve pis kokulu tütün.

mung bean, *is. bot.* sarı fasulye *(Phaseolus aureus) :* G Asya'da yetişen sarı/yeşil taneli bir tür fasulye.

mungo, *is., ç.* **-gos** kıtık, kısa elyaflı artık yün, bu yünden yapılan kumaş. **mongo, mongoe** *d.d. bk.:* **shoddy**[1] (1).

Munich, *is.* Münih. **~ Pact = ~ Agreement** : Münih Anlaşması : 29.9.1938'de Almanya, İtalya, İngiltere, Fransa arasında imzalanan ve Südetleri Almanya'ya terk eden anlaşma.

municipal, *sf.* **1.** belediye+, şehir+, şehre/belediyeye ait. **~ affairs** : belediye işleri. **~ building** : belediye binası. **~ council** : belediye meclisi/kurulu. **~ police** : belediye zabıtası, mahallî polis. **~ district** : belediye bölgesi, belediye sınırları içindeki bölge. **~ law** : belediye nizamı. **~ tax** : belediye vergisi, **2.** *esk.* iç işleri+, dahiliye+, devletin iç işlerini ilgilendiren, **3. ~ borough** *bk.:* **borough, 4. ~ court** : şehir mahkemesi, küçük suçlara bakan mahkeme, **5. ~ism** : (a) belediyecilik, belediye yönetimi, (b) belediyelere geniş yetki verilmesini savunan kuram, **6. ~ist** : belediyeye geniş yetki verilmesi taraftarı, **7. ~ity** : (a) belediye bölgesi (şehir/kasaba), (b) belediye örgütü/yönetimi, **8. ~ly** : belediyece, belediye tarafından/vasıtasıyla/kanalıyla.

municipalize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** belediye kontrolu altına almak, belediyeye mal etmek, **2.** belediye teşkil etmek, belediye örgütü kurmak, **3. municipalization** : belediye kontrolu altına alma, belediyeye mal etme, belediye teşkil etme, belediye örgütü kurma.

munificent, *sf.* **1.** cömert, eli açık. *a ~ reward.* **2.** cömertçe verilen, bol, mebzul. *a ~ gift.* **3. ~ness = munificence** : (a) cömertlik, eli açıklık, (b) bolluk, mebzuliyet. *the ~ of a gift.* **4. ~ly** : cömertçe, bol bol, mebzulen. ***e.a.-1.*** *bountiful, bounteous, generous, benevolent,* ***2.*** *lavish, liberal, profuse,* ***3.*** *(a) generosity.* ***k.a.-1.*** *stingy, penurious, mean, niggardly.*

muniment, *is.* **1. ~s** *huk.* senet, tanıt, belge, vesika, hüccet, tapu senedi, **2.** *esk.* savunma, korunma. ***e.a.-1.*** *deed, charter,* ***2.*** *defense, protection.*

munition, *is.&f.* **1.** *gen.* **~s** : mühimmat, cephane, silâh, savaş gereçleri, harp levazımatı, **2.** *esk.* korunma aracı, **3.** *esk.* istihkâm, tahkimat, tabya, **4.** cephane/mühimmat vb. sağlamak/temin etmek, savaş gereçleriyle donatmak. ***e.a.-1.*** *ammunition, armament,* ***3.*** *fortification, fortress, stronghold, rampart.*

münster, *is. bk.:* **muenster.**

muntin, *is.* çerçeve çubuğu, (pencere camını tutan) çubuk.

muntjac = muntjak, *is. zool.* **1.** Asya geyiği *(Muntia-cus muntjac)* : G Asya ve Endonezya'da bulunan boynuzları tam gelişmiş küçük geyik, **2.** Çin geyiği *(Elaphodus)* : Çin ve Tibet'te bulunan minicik boynuzlu küçük geyik.

muon, *is. fiz. bk.:* **mu meson.**

muraenid, *is. zool.* yılan balığı *(Muraenidae).*

mural, *sf.&is.* **1.** duvar+, duvara ait/benzer, duvar gibi, duvarımsı. *~ precipices.* **2.** duvar üzerine yapılan/asılan. *a ~ painting.* **3.** duvar resmi, duvara yapılan resim, duvara sabit olarak asılan resim, **4. ~ist** : duvar ressamı, duvar üzerine resim yapan sanatçı.

muramic acid, *is. kim.* yosun asidi C9-H17NO7 : mavi, yeşil deniz yosunlarında rastlanan glükozamin laktik asit türevi bir amino şekeri.

murder, *is.&f.* **1.** *huk.* katil, cinayet, adam öldürme. **first degree ~** : taammüden/tasarlayarak adam öldürme. **~ weapon** : cinayet silâhı, **2.** cinayet/katil olayı. *two ~s in one week. There has never been a ~ in this town.* **3.** *argo* baş belâsı, çok zor/tehlikeli iş, berbat şey. *That final exam was a ~! The traffic was a ~ last night. The last part of the climb is ~.* **4. blue ~** : avaz avaz, avazı çıktığı kadar. **cry/scream blue ~** : avaz avaz ağlamak/bağırmak/protesto etmek. *The child screamed blue ~, but his mother didn't change her mind.* **5. judicial ~** : yasal fakat haksız/insafsız idam, **6. ~ will out** : cinayet/kabahat/haksızlık ergeç/sonunda meydana çıkar. suç/haksızlık örtbas edilemez, **7. get away with ~** : *k.d.* bir kötülüğün/suçun cezasını çekmemek, cezasız sıyrılmak/kurtulmak. **They get away with ~** : İşledikleri suçlar/cinayetler cezasız kalıyor (Ne yapıp yapıp cezasız kurtuluyorlar). **8. ~ case** : cinayet davası. **~ trial** : cinayet davası duruşması. **~ squad** : polis cinayet masası (ekibi), **9.** katletmek, (adam) öldürmek, cinayet işlemek, kasten öldürmek. *Cain ~ed his brother. A ~ed man.* **10.** vahşîce öldürmek, (hayvanı) kesmek, boğazlamak, canına kıymak, **11.** bozmak, berbat etmek. *to ~ a tune. She really ~s the song.* **12. ~er = ~ess** : kaatil, cani, adam öldüren kimse, **13. ~ee** : cinayet kurbanı, öldürülen kimse, maktul. ***e.a.-1.*** *homicide, assasination, manslaughter, killing,* ***3.*** *unbearable, intolerable, oppressive, agonizing, very difficult, impossible, dangerous,* ***9.*** *kill, assasinate, slay,* ***10.*** *butcher, slaughter,* ***11.*** *corrupt, bastardize, abuse, mangle, mutilate.*

murderous, *sf.* **1.** cinaî, ölümlü, **2.** kanlı, kaatil, kana susamış, tehlikeli. **a ~ fiend** : kanlı düşman, **3.** öldürücü, ölüm saçan. *a ~ blow.* **4.** son derece güç/zor/tehlikeli/belâlı, çekilmez, tahammül edilmez. *a ~ heat. a ~ curve on the road.* **5.** şiddet+, hiddet+. **a ~ expression on his face** : Yüzündeki hiddet ifadesi, **6.** cinayet+, katil+, adam öldürme. **a ~ plan** : cinayet plânı. **~ intention** : adam öldürme niyeti/tasavvuru, **7. ~ly** : öldürecek gibi, öldürücesine, caniyane, **8. ~ness** : öldürücülük, canilik, kana susama. ***e.a.-3.*** *brutal, bloody, deadly,* ***4.*** *devastating, difficult, dangerous.*

murex, *is., ç.* **murices/murexes** *zool.* dikenli salyangoz *(Murex tenuispina)* : eskiden mor boya elde etmekte kullanılan deniz salyangozu. Sıcak ve ılık denizlerde yaşar, yırtıcıdır. Boyu 10-13 cm.

muriate, *is.* klorür, özellikle gübre olarak kullanılan potasyum klorür, KCl. (Bilimde bu isim kullanılmaz.)

muriated, *sf. esk.* tuzlu, tuzlanmış. ***e.a.-*** *salted, pickled.*

muriatic acid, *is.* (bilimde kullanılmaz) tuz ruhu. ***e.a.-*** *hydrochloric acid.*

muricate(d), *sf. bot. zool.* dikenli, kısa sivri dikenlerle kaplı.

murine, *sf.&is. zool.* sıçangillerden, kemirgenlerin sıçan familyasından. **~ typhus** : sıçan tifüsü (insana pire ile geçer).

murk = mirk, *sf.&is.* **1.** karanlık, zulmet, kasvet, **2.** karanlık+, siyah, kasvetli, muzlim, **3.** sis, pus, **4. ~ily** : karanlık/kasvetli bir şekilde, **5. ~iness** : karanlık(lık), siyahlık, kasvet(lilik), sislilik. ***e.a.-1.*** *darkness, gloom,* ***2.*** *dark, murky,* ***3.*** *mist, haze, fog.*

murky, *sf.* **murkier, murkiest 1.** karanlık, kasvetli. *a ~ night.* **2.** sisli, puslu, bulutlu, bulanık, **3.** sık, kesif, koyu. *~ fog/smoke.* **4.** utanç verici, kirli, lekeli. *a ~ secret. a criminal with a ~ past.* **5.** anlaşılmaz, muğlâk, çetrefil.*~ prose.* ***e.a.-1.*** *dark,* ***2.*** *cloudy, dusky, misty, hazy, lowering,* ***4.*** *shameful.* ***k.a.-1&2.*** *bright, clear.*

murmur, *is.&f.* **1.** mırıltı, mırıldanma, **2.** şırıltı, uğultu, çağıltı. *the ~ of a stream/of little waves.* **3.** homurtu, homurdanma, şikâyet. *He obeyed me without a ~.* **4. heart ~** *d.d. tıp* üfürüm, hırıltı : kapakçıkların deforme olmasından ileri gelen ve stetoskopla dinleyince duyulan kalp atışı sesi, **5.** mırıldanmak, söylenmek, yavaş sesle söylemek. *He ~ed his thanks. a child ~ing in her sleep.* **6.** homurdanmak, şikâyet etmek. *The people ~ing against the government.* **7.** şırıldamak, çağ(ıl)damak, uğuldamak. *"As we played in the stableyard, we used to to hear the sad ~ing of the stream, unseen beneath the silver willows." (Ömer Seyfettin-Kaşağı).* **8. ~er** : mırıldanan, homurdanan, çağıldayan, uğuldayan (şey), **9. ~ing** : mırıldanan, mırıltılı, çağlayan, uğuldayan, **10. ~ingly** : mırıldanarak, homurdanarak, çağlayarak, uğuldayarak. ***e.a.-1.*** *mumble, mutter,* ***3.*** *grumbling, complaint.*

murmurous, *sf.* **1.** mırıltılı, şırıltılı, uğultulu, **2.** mırıldanan, şırıldayan, uğuldayan. *~ waters.* **3. ~ly** : mırıldanarak, şırıldayarak, uğuldayarak, şırıltı/uğultu ile.

murphy, *is., ç.* **-phies** *argo* patates. ***e.a.-potato***

Murphy bed, *is.* gizlenebilir yatak : kapanıp yüklük içinde saklanabilen yatak.

Murphy game, *is.* el çabukluğu (ile para zarfını sahte şeylerle dolu zarfla değiştirme hilesi).

Murphy's Law, *is. ABD-k.d.* aksilikler yasası, Mörfi yasası :*"Bir şeyin aksi gideceği varsa aksi gider."*

murrain, *is.* **1.** *vet. patol.* kırcın : hayvanlara özgü salgın hastalık, **2.** *esk.* belâ, musibet, taun, veba. ***e.a.- 2.*** *plague, pestilence.*

murre, *is., ç.* **murres/murre** *zool.* **1.** karadalgıç ve akdalgıç gibi kuzey denizlerine özgü kuşlardan biri *(Uria aalge, Uria lomvia),* **2.** *bk.:* **razor-billed auk.**

murrelet, *is. zool.* dalgıççık *(Alcidae)* : K Pasifik adalarında yaşayan birkaç çeşit ufak kuş.

murrey, *sf.&is.* kızıl mor (renk).

murrhine = murrine, *sf.* kakmalı ve renkli camlı. **~ glass** : çiçek kakmalı renkli züccaciye.

murry, *is. bk.:* **moray.**

murther, *is.&f. esk. bk.:* **murder.**

mus. = **1.** museum, **2.** music(al), **3.** musician.

musaceous, *sf. bot.* muzgillerden, muz *(Musaceae)* familyasına mensup.

musca, *is., ç.* **muscae 1.** *zool.* sinek : ikikanatlılar sınıfına giren böcekler *(Muscidae).* Karasinek bu sınıftandır. **2.** *b.h.* Sinek Burcu.

muscadel = muscadelle, *is. bk.:* **muscadine.**

muscadine, *is.* **1.** *bot.* misket üzümü *(Vitis rotundifolia),* **2.** *esk.* misket şarabı. **muscadel, muscat, muscatel** *d.d.*

muscae volitantes, *ç. is.* (gözde) uçan benekcikler : göz içi sıvısında veya göz merceğindeki bozukluktan dolayı göz önünde uçar gibi görünen ufak benekler.

muscarine, *is. kim.* mantar zehiri : C8H19 NO3. Bazı mantarlarda, bozulmuş balıkta rastlanan zehirli madde. **muscarinic** : mantar zehiri+.

muscat, *is. bk.:* **muscadine.**

Muscat, *is.* Maskat, Umman'ın başkenti. **~ and Oman** : Umman Sultanlığı (eski adı).

muscatel, *is. bk.:* **muscadine.**

muscavado, *is. bk.:* **muscovado.**

muscid, *sf.&is.* sinek(gillerden) : ikikanatlı böceklerin sinekgiller *(Muscidae)* sınıfından.

muscle, *is.&f.* **-cled, -cling 1.** *anat.* kas, adale, kas doku. **deltoid ~** : deltakası, deltoid kas. **extensor ~** : uzatan kas (kol, bacak vb. yi uzatan). **femural ~** : uyluk kası. **flexor ~** : büken kas. **frontal ~** : alın kası, **2.** kaslardan oluşan organ, **3.** adale kuvveti. **It takes ~ to move a piano** : Piyanoyu taşımak için adale kuvveti ister. **Put some ~ into your work** : İşine kuvvetle sarıl. **4. not move a ~** : hiç kıpırdamamak, kılı kıpırdamamak. **Don't move a ~** : Hiç kımıldama, **5.** *k.d.* etki, nüfuz, tesir. **The organization has enough ~ to get its way with the city council** : Kurum şehir meclisine söz geçirebilecek (etki yapabilecek) durumdadır. **6.** kuvvetlendirmek, sağlamlaştırmak, **7.** *gen.* **~ in** *ABD- argo* zorla/ite kaka yol açmak, zorla karışmak/burnunu sokmak/müdahale etmek. **Why should he ~ in on our meeting?** Toplantımıza ne diye zorla burnunu sokuyor? **8. muscly** : kaslı, adaleli. ***e.a.- 3.*** *brawn, power,* ***5.*** *influence.*

musclebound, *sf.* adaleli, kasları çok gelişmiş.

muscle car, *is. ABD- argo* hızlı otomobil : motoru güçlü ve çabuk hızlanan araba (spor arabası).

muscled, *sf.* kaslı, adaleli, pazılı. *hard- ~ arm.*

muscleman, *is., ç.* **-men** *ABD-argo* **1.** iri yarı/pehlivan yapılı adam, özellikle olay çıkaran müsterileri tutup dışarı atan kimse, **2.** zorba, azman, çam yarması, haydut kırması, **3.** *bk.:* **bodyguard.**

muscle plasma, *is. fizy.* kas kansıvı, kas plâzması : kas dokunun çıkardığı bir sıvı (bazan uyarıcı olarak zerk edilir).

muscle sense, *is. bk.:* **kinesthesia.**

muscle spindle, *is. anat.* kas duyu lifi, kas duyarga : kas gerilmelerine duyarlı, sinir elyafı ile karışık kas lifleri. **stretch receptor** *d.d.*

muscology, *is.* yosun bilimi.

muscovado = muscavado, *is.* ham şeker : şeker kamışından suyu uçurularak elde edilen şeker.

Muscovite, *sf.&is.* **1.** Moskof, Moskovalı, **2.** *esk.* Rus, **3.** *k.h.* mika : Al3Si3O10(OH)2.

Muscovitic, *sf.* Çarlık Rusyası+.

Muscovy, *is.* **1. Grand Duchy of Muscovy** *d.d.* Moskova Presnliği (1271'de Moskova ve çevresinde kurulmuştu), **2.** *esk.* Rusya, **3. ~ duck = musk duck** *zool.* tepeli ördek *(Cairina moschata)* : tropikal Amerika'da bulunan ve geniş ölçüde evcilleştirilen tepelikli iri yaban ördeği. ***e.a.- 2.*** *Russia.*

muscular, *sf.* **1.** kas+, adale+, adalî ~ **strength** : adale kuvveti. **the ~ system** : kas sistemi. **a ~ disease** : kas hastalığı. **~ activity** : adalî faaliyet, **2.** kasları iyi gelişmiş, adaleli. *a ~ body/arm.* **3.** iri yarı, kuvvetli, izbandut gibi, pehlivan yapılı (kimse). *He's big and ~.* **4. ~ distrophy** *patol.* kas zafiyeti, kas distrofisi : kasları zayıflatarak kötürümlüğe yol açan sebebi meçhul bir hastalık, **5. ~ity** : adaleli görünüş, kasların iyi gelişmiş olması, **6. ~ly** : adaleli/kuvvetli bir şekilde. ***e.a.- 2&3.*** *brawny, strong, powerful, sturdy.*

musculature, *is.* kas sistemi : bedenin veya bir organın kaslarından oluşan sistem.

muse, *f.* **mused, musing 1.** düşünceye/hayallere dalmak, dalgın dalgın düşünmek. *She sat musing for hours.* **2.** (dalgın dalgın ve hayretle) etrafı seyretmek, temaşaya dalmak, **3.** dalgın dalgın söylemek/konuşmak. ***e.a.-1.*** *cogitate, ruminate, think, dream, ponder, deliberate, meditate.* ***eş ses.-*** *mews.*

Muse, *is.* **1.** *mit.* dokuz güzel sanat tanrıçasından her biri, **2.** *k.h.* şiir/esin/ilham perisi, **3. invoke the ~** : esinlemek, ilham davet etmek, ilham almak.

museful, *sf. esk.* **1.** dalgın, derin düşüncelere dalmış, düşünceli, mütefekkir, **2. ~ly** : dalgın dalgın, düşünceli düşünceli, düşüncelere dalarak. ***e.a.- 1.*** *pensive, thoughtful.*

muser, *is.* dalgın, düşünceli, hayalperest, derin düşüncelere dalan kimse.

musette, *is., ç.* ***-settes*** *Fr.* **1.** müzet : eski tip Fransız akordeonu, **2.** müzetle çalınan pastoral müzik, **3. ~ bag** *d.d.* sırt çantası : askerlerin eşyalarını doldurup sırtta taşıdıkları çanta.

museum, *is.* **1.** müze, **2. ~ piece** : müzelik eşya : (a) eski/modası geçmiş eşya, (b) kıymetli/müzede saklanmaya değer eşya.

mush, *is.&f.&ünl.* **1.** *ABD* lâpa, mısır unu lâpası, **2.** pelte, **3.** pelte/lâpa gibi şey, **4.** yapışkan âşıklık, âşıkane sırnaşıklık, gözyaşı ile ifade edilen bıktırıcı âşıkane hisler, **5.** (köpeklerin çektiği) kızakla seyahat etmek, **6.** haydi! marş! (kızak çeken köpeklere verilen kumanda).

mushroom, *is.&sf.&gs.f.* **1.** mantar, **2.** göbelek, yenilen mantar *(Agaricaceae).* **field ~ = meadow ~** : kuzu göbeleği *(Agaricus campestris). Many ~s are edible.* **3.** mantarımsı/mantara benzer/mantar gibi (şey). *a great ~ of smoke.* **4.** türedi, birdenbire ortaya çıkan, hızla gelişen (şey). *~ growth. ~ town. Houses sprang like ~s.* **5.** mantar+, mantarlı. **~ soup** : mantar çorbası, **6.** mantar toplamak. *to go ~ing in the woods.* **7.** mantar şeklini almak. *The smoke ~ed into the sky.* **8.** mantar gibi/birdenbire büyümek/gelişmek/yayılmak/genişlemek. *Since the opening of the first shop new branches ~ed all over the country.* **9. ~ anchor** *den.* mantar başlı çapa, **10. ~ cloud** : (atom bombasının patlamasıyla meydana gelen) mantar şeklinde bulut, **11. ~ growth** : mantar gibi büyüme, birdenbire büyüyüp yayılma, **12. ~ town** : birdenbire/hızla gelişen kasaba, **13. ~like** : mantar gibi, mantarımsı.

mushy, *sf.* **mushier, mushiest 1.** lâpa gibi, lâpamsı, yumuşak, ezilmiş, ezme+. *~ potatoes. ~ peas.* **2.** *k.d.* aşırı duygusal, tatsız derecede hissî. ***e.a.-1.*** *pulpy, soft,* ***2.*** *emotional, sentimental.*

music, *is.* **1.** müzik, musiki, **2.** ahenk, kulağa hoş gelen ahenkli ses. *Her voice was ~ to my ears. The ~ of the waves/of the wind/birds.* **3.** nağme, makam, hava, beste, kompozisyon, müzik parçası, **4.** belirli bir çağa/bestekâra/millete ait müzik eserleri, müzik türü. *baroque ~. classical ~. folk ~. Turkish ~. the ~ of Mozart.* **5.** nota. *a songbook with words and ~. Give me the ~ and I'll play it for you. a sheet of ~.* **6.** müzik sanatı/bilimi. *to study ~ . a ~ student.* **7. face the ~** *k.d.* bir girişimin karşılaşacağı güçlükleri/varabile-ceği kötü sonucu/doğacak sorumluluğu yılmadan karşılamak/kabulienmek, akıbetine hazır olmak, **8. set the ~** : bestelemek. **set a poem to ~** : bir şiiri bestelemek, **9. ~ book** : nota kitabı. **~ box** : latarna, çalgılı kutu. **~ cues = ~ plot** : müzik çizelgesi. **~ drama** : müzikli dram, lirik oyun. **~ hall** : (a) müzik salonu, konser salonu, müzikhol, (b) *Brit.* vodvil tiyatrosu. **~ master** : musiki üstadı, müzik hocası. **~ paper** : çizgili nota kâğıdı. **~ roll** : müzik tomarı : otomatik

piyanoda çalınan, üzerine nota yerine delikler açılmış kâğıt şeridi. ~ **stand** : nota sehpası. ~ **stool** : piyano taburesi, **10. chamber** ~ : oda müziği. **electronic** ~ : elektronik müzik. **instrumental** ~ : aletli/çalgılı müzik, çalgı ile çalınan müzik. **program** ~ : belirli bir konu ifade eden müzik. **vocal** ~ : sesli müzik, sesle söylenen müzik.

musical, *sf.&is.* **1.** müzik+, musiki+. ~ *society.* ~ *instruments.* ~ *knowledge.* **2.** müzikli, ahenkli, uyumlu, kulağa hoş gelen. *a* ~ *voice.* **3.** müziksever, müziğe istidatlı, musikişinas, müzik ustası, **4.** bestelenmiş, **5.** müzikli, müzik eşliğinde icra edilen. ~ *comedy.* **6.** ~ **chairs** : (müzikli) sandalye kapma oyunu : müzik anîde durunca sayısı oyunculardan bir noksan olan sandalyelere oturulur, ayakta kalan oyundan çıkar. **7.** ~ **clown** : çalgıcı soytarı, **8.** ~ **comedy** : müzikli komedi/güldürü, **9.** ~ **director** : müzik başyöneticisi, **10.** ~ **drama** : müzikli dram, **11. ~ity = ~ness** : (a) ahenklilik, (b) müzik yeteneği, müziğe istidat, müzikte bilgi/yetenek sahibi olma, **12. ~ly** : müzikle, ahenkle, **13.** ~ **saw** : müzikli testere, **14.** ~ **theater** : müzikli tiyatro, **15.** ~ **voice** : ezgi sesi. ***e.a.-2.*** *melodious, harmonious.*

musicale, *is.* müzik toplantısı, müzikli toplantı.

musician, *is.* **1.** müzisyen, musikişinas, çalgıcı, şarkıcı. *An orchestra is made up of many ~s.* **2.** bestekâr, müzik üstadı, **3. ~ly** : müzisyen gibi, müsizyen olarak, **4. ~ship** : müzisyenlik, musikişinaslık.

music of the spheres, *is.* yıldızların müziği : Pitagor felsefesine göre gök cisimlerinin çıkardığı fakat insanların işitemediği müzik sesleri.

musicology, *is.* **1.** müzik bilimi, **2. musicological** : müzik bilimsel, **3. musicologically** : müzik bilimiyle, **4. musicologist** : müzisyen, müzik üstadı.

musing, *sf.&is.* **1.** düşünceli, dalgın, düşüncelerc/hayallere/hülyalara dalmış, **2.** düşünme, tefekkür, tahayyül, düşüncelere/hülyalara dalma, dalgınlık, **3. ~ly** : dalgın dalgın, düşünceli/hülyalı bir şekilde, hayallere dalarak. ***e.a.-1.*** *meditative, reflective, dreamy, thoughtful,* ***2.*** *contemplation, reflection, meditation.*

musique concrète, *Fr.* düzenlenmiş müzik : şeride kaydedilen müzik ve doğal seslerin elektronik araçlarla düzenlenmesinden oluşan sanat eseri.

musjid = masjid, *is.* mescit.

musk, *is.* **1.** misk : erkek misk geyiğinin karın kısmında deri altından çıkarılan bezelerden elde edilen ve parfümeride kullanılan güzel kokulu madde, **2.** misk sıçanı, misk kedisi, samur gibi hayvanlardan elde edilen miske benzer madde, **3.** yapay misk, **4.** misk kokusu, miske benzer koku, **5.** *bot.* misk otu, amber çiçeği, misk kokulu herhangi bir bitki, **6.** ~ **bag = ~ gland** : misk bezesi, erkek misk geyiğinin misk salgılayan bezesi/guddesi, **7.** ~ **deer** : *zool.* misk geyiği *(Moschus moschiferous)* : Orta Asya'da bulunur, erkeğinden misk elde edilir. **8.** ~ **duck = mould goose** *zool.* (a) *bk.:* **Muscovy duck**, (b) misk ördeği *(Biziura lobata)* : Avustralya'da yaşar, kuluçka zamanında misk gibi kokar. **9.** ~ **geranium** *: bot.* kokulu sardunya, **10.** ~ **mallow** *bot.* (a) ~ **rose** *d.d.:* misk gümeci *(Malva moschata)* : K Amerika'ya Avrupa'dan getirilmiş misk kokulu ebegümeci, (b) *bk.:* **abelmosk**, **11.** ~ **ox** *zool.* misk sığırı *(Ovibus moschatus)* : Keçi ve antilop familyasından iri bir hayvan. K Amerika-Arktik bölgelerde yaşar. Misk kokuludur. Uzunluğu 2.4 m, yüksekliği 1.5 m. **12.** ~ **plant** *bot.* misk otu *(Mimulus moschatus).* **13.** ~ **rose** *bot.* (a) misk gülü *(Rosa moschata)* : Akdeniz bölgesinde yetişir. Misk kokulu beyaz çiçekler açar. (b) *bk.:* **musk mallow** (b), **14.** ~ **thistle** *bot.* misk kengeri *(Carduus nutans)* : çiçekleri misk kokulu dikenli bir bitki, **15.** ~ **turtle = ~ terrapin = ~ tortoise** *zool.* misk kaplumbağası *(Sternotherus odoratus)* : KD ABD ve Kanada'da bulunan ve korkutulunca misk kokulu bir madde salgılayan su kaplumbağası.

muskallonge, *is., ç.* **-longe** *bk.:* **muskellunge.**

muskeg, *is.* yosunlu bataklık.

muskellunge, *is., ç.* **-lunge/-lunges** *zool.* göl turnası *(Esox masquinongy)* : KD Amerika göl ve nehirlerinde bulunan iri (30-36 kg) bir av balığı. **maskalonge, maskanonge, maskinonge, muskallonge, muskallunge, muskie** *d.d.*

musket, *is. esk.* piyade tüfeği (XVI. yy.).

musketeer, *is.* silâhşör, tüfekli er.

musketry, *is.* **1.** *As.* nişancılık, atıcılık, ateşi hedefe isabet ettirme sanatı, **2.** tüfekler, **3.** tüfekli erler, silâhşörler, **4.** tüfek ateşi. ***e.a.-*** *2. muskets, 3. musketeers.*

Muskhogean = Muskogean = Muskogian, *is.* Maskoçça, Makoç dilleri grubu : GB ABD'de yaşayan yerlilerin konuştukları çeşitli dilleri kapsar *(Chickasaw, Choctaw, Creek, Semniole* aşiretlerinin dilleri).

muskie = musky, *is. bk.:* **muskellunge.**

muskit, *is. bk.:* **mesquite.**

muskmelon, *is. bot.* **1.** kavun, kokulu kavun, *(Cucumis melo),* **2.** *bk.:* **cantaloupe.**

muskrat, *is., ç.* **-rats/-rat** *zool.* **1.** misk sıçanı *(Ondatra zibethica)* : K Amerika'ya mahsus misk kokulu su faresi, **2.** maskret, misk sıçanının açık kahverengi kalın kürkü. Manto yapmakta kullanılır.

musky[1], *sf.* **muskier, muskiest 1.** misk gibi, misk kokulu. *a ~ smell.* **2. muskiness** : misk gibi kokma.

musky[2], *is., ç.* **-kies** *bk.:* **muskellunge.**

Muslem, *sf.&is., ç.* **-lems/-lem** *bk.:* **Muslim.**

Muslim, *sf.&is., ç.* **-lims/-lim 1.** Müslüman, İslâm, **2.** *bk.:* **Black Muslim, 3. ~ calendar** : Hicrî takvim : Bazı Müslüman ülkelerin kullandığı, 622 Hicret yılını başlangıç kabul eden ve bir yılı 354-355 gün süren takvim, **4. ~ era** *bk.:* **Mohammedan Era.** ***e.a.- 1.*** *Moslem, Muslem.*

muslin, *is.* muslin (kumaş). **~et(te)** : kaba muslin.

muspike, *is. Cnd.* melez turna balığı (*pike* ve *muskellunge* balıklarının melezi).

musquash, *is.* **1.** *bk.:* **muskrat, 2.** *Brit.* maskret kürk.

muss, *is.&gl.f.* **1.** *k.d.* kargaşa, kavga, dövüş, boğuşma, **2.** keşmekeş, kargaşalık, düzensizlik, intizamsızlık, **3.** *gen.* **~ up** ; karıştırmak, dağıtmak, pürsetmek, örselemek, buruşturmak, bozmak, kirletmek. *to ~ up one's hair. Don't ~ up my hair. The child's clothes were ~ed up.* ***e.a.-1.*** *commotion, tumult, row, squable, 2. mess, confusion, untidiness, disorder, 3. rumple, disarrange, disturb, crumple, tousle, ruffle, mess, tangle, foul up.* ***k.a.-*** *arrange, tidy, straighten, untangle.*

mussel, *is. zool.* midye, karakabuk midyesi *(Mytilus edulis).*

Mussulman, *is., ç.* **-mans** Müslüman, İslâm.

mussy, *sf.* **mussier, mussiest** *k.d.* **1.** (karma)karışık, keşmekeş, (darma)dağınık, örselenmiş, karışmış, buruşuk, buruşmuş, düzensiz, intizamsız, **2. mussily** : (karma)karışık/(darma)dağınık bir hâlde, karışmış, düzensiz/intizamsız bir şekilde, **3. mussiness** : (karma)karışıklık, keşmekeşlik, (darma)dağınıklık, karışıklık, buruşukluk, düzensizlik, intizamsızlık.

must[1], *(Çekimde hiç değişmeyen ve gereklilik, zorunluk, kesinlik, olasılık bildiren yardımcı fiil)* **1.** mecbur olmak. *One ~ eat.* **2.** gerekmek, icap etmek, lâzım olmak, -malı, -meli. **I ~ go** : gitmeliyim, gitmem lâzım. **You ~ not smoke here** : Burada sigara içmemelisin. **You ~ keep your spirit up** : Cesaretini kaybetmemelisin. **If I ~** : gerekirse. **OK, I'll talk to him if I ~** : Peki, gerekirse onunla konuşurum. **If you ~ know** : mutlaka bilmem gerekiyorsa, çok merak ediyorsan. *If you ~ know, I'm going to help him look for an apartment.* **3.** -malı, -meli, her hâlde ...olmak. **You ~ have forgotten what I told you** : Sana söylediklerimi unutmuş olmalısın. **You ~ know him** : Onu her hâlde/mutlaka tanırsın (tanımamana imkân yok). **It ~ be midnight** : Her hâlde gece yarısı olmuştur. **They ~ have left early** : (Her hâlde) erken gitmiş olmalılar. **4.** mecburiyetinde/zorunda olmak. **To succeed you ~ try hard** : Başarmak için sıkı çalışmak zorundasın. **Go if you ~** : Gitmek zorunda isen, git! **5.** (vukuu hemen hemen kesinlikle beklenen olay için) -malı/-meli. **If you go that way you ~ meet him** : Oradan gidersen muhakkak ona rastlarsın. **6.** kaçınılmaz/mukadder olayı bildirir : *Man ~ die.* **7.** istenilenin/beklenenin aksini yapmak anlamında kullanılır: **After I gave her my advice, she ~ go and do the opposite** : Verdiğim öğütlere rağmen gidip tam aksini yapmasın mı? **Just as we were starting he ~ loose his car key** : Tam yola çıkacağımız sırada aksi gibi otomobilin anahtarını kaybetti. **8.** *esk.* bazan ***get, go*** fiilleriyle berabermiş gibi, fakat onlar olmadan kullanılır: *We ~ away [= We ~ go away.]*

must2, *is.&sf.&f.* **1.** zorunluk, mecburiyet, gereklik, lüzum, zaruret, zarurî/hayatî önemi olan şey. *Safety is a ~. Warm clothes are a ~ in winter.* **2.** önemli, hayatî, zarurî, mecburî, elzem, şart olan. *a ~ item. ~ legislation.* **3.** küf, küflülük, küf kokusu, **4.** küflen(dir)mek, **6.** şıra, üzüm şırası, **7.** *bk.:* **musth**. ***e.a.- 2.*** *necessary, indispensable, vital, 3. mold, moldiness, musk, mustiness.*

mustache = moustache, *is.* **1.** bıyık, **2.~ cup** : bıyıklılar için özel fincan.

mustached, *sf.* bıyıklı.

mustachio, *is., ç.* **-chios 1.** palabıyık, posbıyık, **2. ~d** : palabıyıklı, posbıyıklı.

mustang, *is.* yabanî at. ***e.a.-*** *bronco.*

mustard, *is.* **1.** hardal, **2.** *bot.* hardal otu *(Brassica nigra).* **black ~** : kara hardal otu *(Brassica nigra).* **white ~** : ak/beyaz hardal otu *(Brassica hirta).* **hedge ~** : yaban hardalı, çalgıcı otu *(Sisymbrium officinale).* **leaf ~** : yaprak hardalı *(Brassica juncea).* **wild ~** : yabanî hardal *(Brassica caber).* **~ seed** : hardal tohumu, **3.** *argo bk.:* **zest, 4. cut the ~** *k.d.* başarmak, istenen/beklenen sonuca ulaşmak, **5. ~ oil** : hardal yağı : hardal tohumundan çıkarılır, sabun yapmakta kullanılır, **6. ~ plaster** : hardal yakısı. ***e.a.- 4.*** *succeed.*

mustard gas = dichlorodiethyl sulfide, *is.* iperit, dikloro dietil sülfit : (ClCH2CH2)2S. Yakıcı, gözleri kör edici ve öldürücü zehirli gaz. Sıvı hâlindedir.

mustee = mestee, *is.* **1.** yarı melez : ebeveyninin biri beyaz, öbürü melez olan kimse, **2.** *bk.:* **half-breed.**

musteline, *sf.* **1.** sansargiller familyasından *(Musteli-dae)* (sansar, kokarca, gelincik, mink vb. gibi), **2.** gelinciğe benzer, **3.** koyu sarı veya açık kahverengi.

muster, *is.&f.* **1.** (askerî birlik vb.) toplanma, içtima. **to call the ~** : (teftiş için askeri) toplamak, içtima ettirmek, **2.** topla(n)ma(k), içtima et(tir)me(k). *to ~ the soldiers. The troops ~ed on the hill.* **3. ~ up** : toplamak. **to ~ up one's courage** : cesaretini toplamak, **4.** topluluk, toplantı, toplu şey/kolleksiyon, **5. ~ in/into** : askere yazmak/kaydetmek/almak. *~ed into army.* **6. ~ out** : terhis etmek. ***e.a.- 1.*** *convoke, assemble, gather, summon, 2. convene, congregate, 3. collect, gather, summon, 4. assembly, gathering 5. enlist, 6. discharge.*

musth = must, *sf.&is.* **1.** kızmış/kızgın(erkek fil/deve), **2.** kızgınlık : erkek fillerde görülen tehlikeli cinsel kızışma hali, **3.** kızgın fil.

mustn't = must not (*bk.:* **must1**).

musty, *sf.* **mustier, mustiest 1.** küflü, küf kokulu. *~ old books.* **2.** eski, köhne, antika, zamanı/modası geçmiş. *~ laws.* **3.** sönük, yavan, tatsız, ağır, bayat, cansız, **4. mustily** : küflü/eski/köhne bir şekilde, **5. mustiness** : küflülük, eskilik, köhnelik. ***e.a.-1.*** *moldy, fusty, malodorous, 2. antiquated, superannuated, old-fashioned, 3. dull, apathetic, trite, stale, lifeless.*

mutable, *sf.* **1.** değişebilir, değişken, mütehavvil, **2.** dönek, kararsız, sık sık değişen. *~ desires.* **3. ~ness = mutability** : değişebilme, değişme, kararsızlık, bekasızlık, **4. mutably** : sık sık değişerek, kararsızca, değişken/mütehavvil bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *changeable, variable, 2. unstable, vacillating, wavering, unsteady, fickle.* ***k.a.-*** *2. stable.*

mutafacient, *sf.* değiştirebilen, başkalaştıran, soy değişime/biyolojik mütasyona sebep olan.

mutagen, *is.* başkalaştırıcı, başkalaştıran/mü-tasyonu çabuklaştıran madde.

mutagenic, *sf.* **1.** başkalaştıran, değiştiren, mütasyona sebep olan, **2. ~ally** : başkalaştıracak şekilde, başkalaştırarak, **3. ~ity** : başkalaştırma (yeteneği), değiştirebilme.

mutant, *sf.&is.* **1.** başkalaşan, değişen, **2.** *biy.* genleri değişmiş, mütasyona uğramış, **3.** başkalaşım/mütasyon sonunda meydana çıkmış (yeni organizma), başkalaşmış bitki/hayvan.

mutate, *f.* **-tated, -tating 1.** başkalaş(tır)mak, değiş(tir)mek, dönüş(tür)mek, **2.** istihaleye/soydeğişimine/mütasyona uğra(t)mak, **3.** *gr.* ses değişimine uğra(t)mak, **4. mutative** : başkalaştırıcı, değiştirici.

mutation, *is.* **1.** değiş(tir)me, dönüş(tür)me, dönme, başkalaş(tır)ma, **2.** değişiklik, başkalık, tahavvülât, **3.** *biy.* (a) başkalaşım, istihale, soy değişimi, mütasyon, bitki ve hayvanlarda genlerin değişimi, (b) başkalaşmış /soyu değişmiş/mütasyona uğramış birey, **4.** *gr.* bir ünlü veya ünsüzün değişmesi, **5. ~al** : değişimsel, başkalaşımsal, **6. ~ally** : değişim/başkalaşım suretiyle. ***e.a.-2.*** *change, alteration, 4. umlaut.*

mutatis mutandis, *Lât.* gerekli değişiklikler yapılarak, farklı hususlar gözönünde tutularak.

mutchkin, *is. İsk.* sıvı hacim ölçüsü : ≈ 0.426 l.

mute, *sf.&is.&f.* **muted, muting 1.** sessiz, suskun. *in ~ admiration.* **2.** sakin, ses çıkarmayan, sözle ifade edilmeyen. *a ~ appeal.* **3.** dilsiz/konuşamayan (kimse). *He is deaf and ~.* **4.** sessiz, ünsüz, telâffuz edilmeyen (harf) : (a) kelimenin söylenişine hiç katkısı olmayan. *The **b** in plumb is ~.* (b) söylenişe katkısı olduğu hâlde kendisi sessiz olan. *The **e** in mate is ~.* **5.** *huk.* kendini savunamayan, susan sükût eden. *to stand ~.* **6. sordino** *d.d.* (müzik aletlerinde) ses kısma düzeni, surdin, **7.** *s.bl.* kapantı, **8.** *müz.* sesini kısmak/hafifletmek, ses kısma düzeni ile sesi boğmak, surdin kullanmak. *He ~d the strings of his violin.* **9.** *g.s.* (rengi) yumuşatmak. **~d colors** : yumuşak renk tonları, **10.** (kuş) kaka yapmak, bağırsaklarını boşaltmak, **11. ~ly** : sessizce, susarak, sükûnetle, **12. ~ness** : sessizlik, susma, suskunluk, sükûnet. ***e.a.- 4.*** *stop.*

muted, *sf.* **1.** sessiz, suskun, susmuş, sakin, **2.** (ses kısma düzeni ile) kısılmış, hafifletilmiş, yumuşak, **3. ~ly** : sessizce, sükûnetle, susarak. ***e.a.-1.*** *silent, subdued.*

mute swan, *is. zool.* sessiz kuğu *(Cygnus olor).*

muticous, *sf. bot.* iğnesiz, dikensiz, sivri değil, küt.

mutilate, *gl.f.* **-lated, -lating 1.** sakatlamak, sakat/kötürüm yapmak, (kolunu/bacağını vb.) kesmek, **2.** bozmak, değiştirmek, çirkinleştirmek, tanınmaz hâle getirmek, berbat etmek, **3.** (kitap vb.) önemli kısımlarını çıkarmak, bozmak, **4. mutilation** : sakatlama, kötürüm etme, bozma, **5. mutilative = mutilatory** : sakatlayıcı, kötürüm edici, bozucu, **6. mutilator** : sakatlayan, kötürüm eden, bozan (kimse/şey). ***e.a.- 1.*** *maim, cripple, 2. disfigure, 3. damage, injure, mar, spoil, ruin.*

mutineer, *is.&f.* **1.** asi, isyancı, isyankâr, **2.** *bk.:* **mutiny.**

mutinous, *sf.* **1.** asi, isyancı, isyankâr, ihtilâlci, isyan hâlinde, **2.** serkeş, itaatsiz, dikkafalı, başeğmez, **3.** zapt edilmez, kontrolü güç, **4. ~ly** : asilikle, isyankârane, serkeşçe, itaatsizlikle, baş eğmeksizin, **5. ~ness** : asilik, isyankârlık, dik kafalılık, serkeşlik, itaatsizlik. ***e.a.- 1.*** *seditious, revolutionary, insurgent,* ***2.*** *rebellious, refractory, insubordinate.* ***k.a.- 2.*** *obedient.*

mutiny, *is., ç.* **nies**, *f.* **-nied, -nying 1.** isyan, ayaklanma, kıyam, başkaldırma (bilhassa asker/gemicilerin isyanı). *A ~ has taken place in the ship.* **2.** isyan etmek, ayaklanmak, kıyam etmek, başkaldırmak, kazan kaldırmak. *The cruelty of the captain caused the ship's crew to ~.* ***e.a.-1.*** *revolt, rebellion, insubordination, uprising, insurrection, insurgency, upheaval, coup,* ***2.*** *revolt, rebel, rise up, defy authority.*

mutism, *is.* **1.** sessizlik, sükût, suskunluk, **2.** *psikol.* dilsizlik, konuşmama, konuşmayı reddetme (olumsuzluk belirtisi). ***e.a.-1.*** *muteness, dumbness.*

mutt, *is. argo* **1.** it, köpek, özellikle soyu karışık köpek, **2.** aptal, ahmak, mankafa. ***e.a.- 1.*** *dog, mongrel, cur,* ***2.*** *stupid, blockhead.*

mutter, *is.&f.* **1.** mırıldanma(k), söylenme(k), kendi kendine yavaş sesle konuşma(k). *She's ~ing to herself.* **2.** homurdanma(k). *He ~ed a threat.* **3.** mırıltı, homurtu, **4. ~er** : mırıldanan, söylenen, homurdanan, **5. ~ingly** : mırıldanarak, mırıltı şeklinde, söylenerek, homurdanarak. ***e.a.- 1.*** *murmur,* ***3.*** *grumble, complaint.*

mutton, *is.* **1.** koyun eti. **~ chop** : koyun pirzolası, **2.** *basım* m harfini belirtmek için söylenen kelime, **3. as dead as a ~** : ölü, ölmüş, **4. ~ dressed as lamb** : gençlik taslayan yaşlı kadın, **5. muttony** : (a) etli, kasaplık (koyun), (b) koyun eti lezzetinde.

muttonchops = muttonchops whiskers, *ç. is.* (erkeklerde) uzun favori.

muttonfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* **1.** deniz yayını, **2.** *bk.:* **abalone, 3.** iri levrek *(Lutianus analis)* : Atlantik'in tropikal bölgelerinde bulunur. ***e.a.- 1.*** *ocean pout,* ***3.*** *snapper.*

mutton-head(ed), *sf.&is.* aptal, dangalak, budala, ahmak, mankafa(lı), kazkafa(lı). ***e.a.-*** *dolt, stupid*

mutual, *sf.* **1.** karşılıklı, mütekabil, iki taraflı. **~ love** : karşılıklı sevgi. **~ admiration** : karşılıklı takdir/ hayranlık, **2.** birbirine. **to be ~ enemies** : birbirine düşman olmak, **3.** ortak, müşterek. **~ friend** : müşterek dost. **~ acquaintaces** : müşterek tanıdıklar. **~ interests** : ortak

çıkarlar, **4.** karşılıklı sigorta+. *a ~ company.* **5. ~ fund** *bk.:* **open-end investment company 6. ~ insurance= ~ plan** : karşılıklı sigorta, kârın belirli bir kısmının poliçe hamiline ödenmesini gerektiren sigorta, **7. ~ savings bank** : tasarruf bankası, tasarruf sandığı : net kazancını tasarruf sahiplerine dağıtan banka, **8. ~ity** : karşıtlık, karşılıklılık, mütekabiliyet, ortaklık, müştereklik, **9. ~ly** : karşılıklı olarak, ortaklaşa, müştereken, mütekabilen. ***e.a.-1.*** *reciprocal, 3. common.*

mutualise/mutualisation, *Brit. bk.:* **mutualize/mutualization.**

mutualism, *is.* ortakçılık, karşılıklı asalaklık, organizmaların karşılıklı yardımlaşması. **mutualistic** : ortak.

mutualize, *f.* **-ized, -izing 1.** karşılıklı yapmak, karşılıklı hâle getirmek, **2.** hisse senetlerinin önemli bir kısmına memurları/müşterileri ortak yapmak, **3.** karşılıklı olmak, karşılıklı hâle gelmek.

mutuel, *is. bk.:* **pari-mutuel.**

mutule, *is.* (Dorik mimarîsinde) sütun pervaz tabanı. **mutular** : pervaz tabanı şeklinde.

muumuu, *is.* **1.** (Hawai'de kadınların giydiği) parlak desenli bol fistan/entari, **2.** (kadınların evde giydikleri) bol fistan/entari, günlük entari.

muzhik, *is.* Rus köylüsü. **moujik, mujik, muzjik** *d.d.*

muzzle, *is.&f.* **-zled, -zling 1.** (ateşli silâhlarda) namlu ağzı, **2.** (hayvanın çıkıntı teşkil eden) ağzı ve burnu, **3.** (ısırmaması için hayvanın ağzına geçirilen) ağızlık, ağız kafesi, burunluk, burunsak, burunsalık, **4.** (hayvana) burunluk/burunsalık geçirmek, ağzını bağlamak, gem vurmak. *The judge ordered him to ~ his dog.* **5.** susturmak, ağzını kapamak/tıkamak, konuşturmamak, *mec.* çanına ot tıkamak, serbestçe konuşmasını önlemek. *Those who know the truth have been ~d by those in power.* ***e.a.- 4.*** *harness, gag, bridle, curb, bind, check, 5. silence, quiet, still, suppress, gag, throttle, stifle, strangle.*

muzzleloader = muzzle-loader, *is.* ağızdan dolma top/tüfek. **muzzleloading = muzzle-loading** : ağızdan dol(dur)ma.

muzzle velocity, *is.* (mermi) ilk hız.

muzzy, *sf.* **muzzier, muzziest 1.** (zihni) bulanık/karışık/dağınık/perişan, şaşırmış, şaşkın. *I'm feeling a bit ~ in the head.* **2.** müphem, vuzuhsuz, anlaşılmaz. *His conclusions can be ~ and naive.* **3.** loş, karanlık, kasvetli. *a ~ day.* **4.** sarhoş, sersem, **5. muzzily** : müphem/karışık/vuzuhsuz/anlaşılmaz bir şekilde, **6. muzziness** : dağınıklık, perişanlık, müphemlik, vuzuhsuzluk, loşluk, kasvet. ***e.a.-1.*** *confused, befuddled, muddled, 2. blurred, fuzzy, 3. dull, gloomy.*

MV = 1. *elekt.* megavolt(s), **2.** motor vessel.

Mv = 1. *elekt.* megavolt(s), **2.** *kim.* mendelevium.

mV = mv = *elekt.* millivolt(s).

MVA = Mva = *elekt.* mega volt-ampere(s).

MW = Mw = *elekt.* Megawatt(s).

mW = mw = *elekt.* milliwatt(s).

MWh = Mwhr = *elekt.* megawatt-hour(s).

Mx = *elekt.* Maxwell(s).

MX = MX missile, *is.* deneme roketi : 10 adet ayrı hedefe atılabilecek nükleer harp başlığı taşıyan ABD kıtalar arası balistik roketi.

my, *zm. ünl.* **1.** benim. **my book/house/car** : benim kitabım/evim/arabam. **my dear** : yavrum, evlâdım, şekerim, canım vb. **2.** Vay! Vay canına! Olur şey değil! Hayret! Allah Allah! **My, what a big house!** : Vay canına, amma da büyük ev! **3.** şüphe bildiren ünlem olarak da kullanılır: **my eye = my foot** : haydi oradan kime yutturuyorsun, sen onu külâhıma anlat. **Accident, my eye! It was plain carelessness** : Kaza imiş, sen onu külâhıma anlat, basbayağı dikkatsizlikti bu!

myalgia, *is. patol.* kas ağrısı, kasınç, adale romatizması. **myalgic** : ağrılı, kasınçlı, romatizmalı.

myalism, *is.* büyücülük.

myasthenia, *is. patol.* kas güçsüzlüğü. **~ gravis** : kötücül kas güçsüzlüğü. **myastenic** : kas güçsüzlüğü+.

mycelium, *is., ç.* **-lia** *bot.* miselyum, mantarlarda besi doku. **mycellial = mycellian** : besidokusal.

Mycenae, *is.* **1.** Miken : eski Yunanistan'da bir şehir, **2. ~an** : Miken+, Miken şehrine ait, **3.** Miken medeniyetine ait (M.Ö. 1950-1100).

-mycete(s), *son ek* "mantar". Botanikte sınıflandırmada kullanılır:*basidiomyecete(s)* gibi.

myceto-, *ön ek* "mantar". *ör.: mycetozoan.*

mycetoma, *is., ç.* **-mas/-mata** *patol.* mantarlaşma : mantarların veya çubuksu bakterilerin deri altında yerleşmesi ve bundan ileri gelen ur.

mycetophagous, *sf.* mantarla beslenen, mantar yiyen.

-mycin, *son ek* "mantarlardan elde edilen". *ör.: erythromycin.*

myco-, *ön ek* "mantar". *ör.: mycology.*

mycobacterium, *is., ç.* **-teria** çubuk (şeklinde) bakteri. ~ **tuberculosis** : tüberküloz yapan çubuk bakteri. **mycobacterial** : çubuk bakterilerin sebep olduğu.

mycoflora, *is.* belirli bir bölgeye özgü mantarlar.

mycology, *is.* **1.** mantar bilimi : biyolojinin mantarları inceleyen dalı, **2.** bir bölgedeki mantarlar, **3. mycologic(al)** : mantar bilimsel, **4. mycologically** : mantar bilimsel olarak, **5. mycologist** : mantar bilimci.

mycorrhiza, *is., ç.* **-zae/-zas** kök mantar : bazı ağaçların köklerini ağ gibi saran veya kök gözelerine nüfuz ederek beraber yaşayan asalak mantar.

mycosis, *is. patol.* mantar hastalığı : vücutta asalak mantar bulunması ve bundan ileri gelen hastalık.

mycotoxin, *is.* mantar zehiri.

mydriasis, *is. tıp* göz bebeği genişlemesi (hastalık, ilâç vb. etkisiyle).

mydriatic, *sf.&is.* göz bebeğini genişleten (ilâç).

myelencephalon, *is., ç.* **-lons/-la** *anat.* arka beyin, beynin omur ilikle birleşen parçası. **myelencephic** : arka beyine ait.

myelin = myeline, *is. anat.* miyelin : bazı sinir iplikçiklerini saran beyaz, yumuşak ve yağlı madde. **myelinic** : miyeline ait.

myelin sheath = medullary sheath, *is. anat.* miyelin kını/kılıfı.

myelitis, *is. patol.* **1.** omurilik yangısı/iltihabı, **2.** ilik yangısı/iltihabı.

myelo- = myel-, *ön ek* "ilik, omurilik".

myeloblast, *is.* ilik ana göze.

myelocyte, *is.* ilik göze, ilik gözesi.

myelofibrosis, *is. patol.* ilik dokulaşma : ilik dokunun iğleşmesi (fibrozlaşması), karaciğer ve dalağın kan gözeleri üretecek gelişmeler göstermesi hâli.

myelogenic, *sf. bk.:* **myelogenous.**

myelogenous, *sf.* iliksel, ilikte oluşan/gelişen, ilikte üreyen. ~ **sarcoma** : iliksel kemik uru. ~ **leukemia** : iliksel akyuvar uru.

myeloid, *sf. anat.* **1.** omurilik+, omuriliksel, **2.** iliksi, ilik gibi, iliğe benzer, **3.** iliksel, ilik+, iliğe ait.

myeloma, *is. patol.* ilik (göze) uru.

myelopathy, *is.* ilik/omurilik hastalığı.

myiasis, *is., ç.* **-ses** *patol.* kurtlanma : bedendeki boşluk vaya dokularda sinek kurtçuklarının üremesinden doğan hastalık.

mylonite, *is. jeol.* ezik kaya : tamamen ezildikten sonra basınç altında katmanlaşmış ve ilk yapısını kaybetmiş kaya.

myna(h), *is. zool.* Hint sığırcığı, mina *(Acridotheres, Gracula, Sturnus, Eulabes)* : Sığırcıkgillerden Hindistan'a mahsus çeşitli kuşlar. Bazıları papağan gibi konuşur. **Hill** ~ : Dağ sığırcığı *(Eulabes religiosa).* **mina** *ş.d.y.*

Mynheer = mijnheer, *is.* **1.** (Hollanda dilinde) Bay, Bey, Efendi, **2.** efendim (nazikâne hitap kelimesi).

myo-, *ön ek* "kas, adale". *ör.: myology.*

myoblast, *is.* kas göze, kas hücreleri üretebilen farklılaşmamış hücre.

myocardiograph, *is. tıp* yürek devimölçer : kalp hareketlerini kaydedici alet.

myocarditis, *is. patol.* yürek kası yangısı.

myocardium, *is., ç.* **-dia** *anat.* yürek kası, kalp adalesi. **myocardial** : yürek kası+.

myoclonus, *is.* seğirme, kas seğirmesi.

myoelectric, *sf.* kas elektriği+ : kaslarda husule gelen elekriksel gerilimle ilgili.

myogenic, *sf.* **1.** kas+, kasta üreyen, adalî, kasta/adalede husule gelen. ~ **pain** : adalî ağrı, **2.** sinir uyarımı ile değil, yürek kasının özel yapılışından dolayı düzgün ve ritmik şekilde vuku bulan. *a ~ heart beat.* **3. ~ity** : kasta üreme, kasta hasıl olma.

myoglobin, *is. biy.-kim.* kas sıvı, miyoglobin : Kan emoglobininden daha az CO ve daha çok oksijen taşıyan kas emoglobini.

myograph, *is.* kasılımyazar, miyograf : kas kasılma ve gevşemelerini kaydeden alet. **~ic** : kasılımyazara ait. **~ically** : kasılımyazarla. **myography** : kasılım yazma, miyografi.

myology, *is.* kas bilimi : kasları inceleyen anatomi dalı. **myologic(al)** : kas bilimsel. **myologist** : kas bilimi uzmanı.

myoma, *is., ç.* **-mas/-mata** kas uru : kas dokuda oluşan ur/tümör. **~tous** : kas uru+, kas uru şeklinde.

myomectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* kas uru çıkarımı.

myoneural, *sf.* kas sinirsel : kas ve sinir ilgilendiren.

myopathy, *is.* kas sayrılığı.

myope, *is.* uzakgörmez, miyop.

myopia = myopy, *is.* **1.** *göz.* uzakgörmezlik, miyopluk, uzağı iyi görememe, **2.** *k.d.* öngörüsüzlük, ilerisini/geleceği iyi görememe, görüş kıtlığı, ferasetsizlik, bilgi ve feraset noksanlığı. ***e.a.- 1.*** *nearsightedness,* ***2.*** *obtuseness.*

myopic, *sf.* **1.** *göz.* uzakgörmez, miyop(lu), uzağı iyi göremeyen, **2.** öngörüsüz, ilerisini/geleceği iyi göremeyen, ferasetsiz, **3. ~ally** : öngörüsüzlükle, ile risini/geleceği göremeksizin.

myoscope, *is. tıp* miyoskop, kasılımgözler, kas kasılımını gözleme aleti.

myosin, *is. biy.-kim.* miyosin : kas dokuda bulunan bir globülin.

myosis, *is. tıp bk.:* **miosis.**

myosotis = myosote, *is. bot.* unutmabeni türünden herhangi bir çiçek.

myotic, *sf. bk.:* **miotic.**

myotome, *is.* iskeletçik : oğulcukta (embriyonda) sonradan gelişerek iskelet kaslarını oluşturan kısım.

myotonia, *is. patol.* kas gergi artımı, kas gerilmesi. **myotonic** : kas gerici.

myria- = myri-, *ön ek* **1.** pek çok, sayısız. *ör.: myriapod.* **2.** on bin. **myriameter** : on bin metre.

myriad, *sf.&is.* **1.** sonsuz, sayısız, çok büyük (sayı/miktar). *A ~ of thoughts passed through her mind.* **2.** sayısız insan/şey, **3.** sayısız evreleri/çeşitleri/veçheleri vb. olan, **4.** on bin.

myriapod = myriopod, *is. zool.* çok ayaklı böcek (kırkayak, tespihböceği vb.). **~ous = ~an** : çok ayaklı, kırkayakgillerden.

myrica, *is.* mersin kökü, mersin kabuğu (bazan hekimlikte kullanılır).

myrimec- = myrimeco-, *ön ek* "karınca".

myrimecology, *is.* karınca bilimi.

myrimecophagous, *sf.* karınca yiyen, karınca ile beslenen.

Myrmidon, *is., ç.* **Myrmidons/Myrmidones 1.** *mit.* Kral Aşil ile Truva Savaşına katılan Tesalyalı savaşçı, **2.** *k.h.* efendisine körü körüne itaat eden kimse.

myrobalan, *is.* **1.** kurutulmuş helile (ağacı) meyvesi : sepicilikte kullanılır, **2.***bk.:* **cherry plum.**

myrrh, *is.* mür, mürrüsafi, kokulu sarı sakız : *Commiphora Myrrha* türünden bazı bitkilerin kokulu sakız veya reçinesi (lâvanta yapmakta kullanılır). **myrrhic** : mür+, mürrüsafi+.

myrtaceous, *sf. bot.* **1.** Mersingillerden, Mersingiller *(Myrtaceae)* familyasına mensup (bitki), **2.** mersine benzer.

myrtle, *is. bot.* **1.** mersin *(Myrtus communis)* : GD Avrupa'da yetişen daima yeşil yaprak-lı, güzel kokulu beyaz/pembe çiçekler açan ve kokulu siyah küçük meyve veren bir ağaç. Aşk simgesi sayılır ve eskiden Venüs'e ithaf olunurdu. **2.** küçük Cezayir menekşesi *(Vinca minor),* **3.** Kaliforniya defnesi *(Umbellularia californica).* ***e.a.- 2.*** *periwinkle,* ***3.*** *California laurel.*

myself, *zm.* **1.** bizzat ben, kendim. **I ~ told her** : Ona bizzat (ben) söyledim. **I will come ~** : Kendim geleceğim. **2.** beni, kendimi, kendi kendimi. **I hurt ~** : Kendimi incittim (yaralandım). **She wanted Ali and ~** : Ali'yi ve beni istedi. **3.** her zamanki/normal halim. **A short nap and I was ~ again** : Kısa bir uykudan sonra kendime (normal halime) geldim. **I don't feel like ~** : Kendimi (her zamanki gibi) iyi hissetmiyorum, iyi değilim, keyfim yok. **I feel more ~ today** : Bugün kendime geldim/daha iyiyim. **4. (all) by ~** : yalnız, tek başıma. *I carried it all ~* . **I live all ~** : Yalnız yaşıyorum. **5.** ifadeye kuvvet vermekte kullanılır : **I ~ am doubtful** : Ben bile şüpheleniyorum. ***NOT :*** **Me, you, her, him, us** vb. gibi nesnel zamirlerin kullanılacağı yerde ***myself, yourself, herself, himself, ourself*** vb. gibi dönüşlü zamirlerin kullanılması doğru değildir. Örneğin : "**He gave it to me.**" denir, fakat "**He gave it to *myself.*** " denmez.

Mysia, *is.* Misya : Çanakkale bölgesinin eski adı.

mystagogue, *is.* dinî sırları açıklayan/öğreten kimse.

mystagogy, *is.* **1.** dinî sırları açıklama/öğretme, **2. mystagogic(al)** : dinî sırları açıklayan/öğreten, **3. mystagogically** :dinî sırları açıklayarak.

mysterious, *sf.* **1.** gizemli, sır dolu, esrarengiz, garip, acayip, şaşırtıcı, izah edilemez. *a ~ event. a ~ sickness. His ~ disappearance has never been resolved.* **2.** anlaşılmaz, akıl ermez, müphem, karanlık. *a ~ explanation.* **3.** gizli, saklı. **The ~ plan which nobody has been told** : Kimseye açıklanmayan gizli plân. **4. ~ly** : gizemlice, esrarengiz/anlaşılmaz bir şekilde, gizlice, **5. ~ness** : gizemlilik, esrarengizlik, acayiplik, anlaşılmazlık, gizlilik. ***e.a.- 1.*** *puzzling, inexplicable, occult, arcane,* ***2.*** *unintelligible, incomprehensible, unfathomable, inscrutable, abstruse, esoteric,* ***3.*** *secret, cryptic.* ***k.a.-1-3.*** *clear, evident, understandable, comprehensible.*

mystery, *is., ç.* **-teries 1.** gizem, sır, gizlilik, **2.** muamma, anlaşılmaz/bilinmez şey. *There's a ~ surrounding the woman who lives in the castle and we may never find the solution.* **3.** hikmet. *the ~ of the migration of the birds.* **4. ~ story** *d.d* : gizem öykü, polisiye roman, **5.** eski zamanlara ait dinî piyes, **6.** (Doğu kilisesinde) dinî ayin, **7.** (eski dinlerde) gizli ayin, **8. mysteries** : yalnız mensupları tarafından bilinen gizli din/inanış/ibadet vb., **9. ~ play** *d.d.* (Orta Çağda) dinsel dram (çoğunlukla Hz. İsa'nın hayatına, ölümüne ve tekrar dirilmesine dair), **10.** *esk.* (a) ticaret, zenaat, (b) *bk.:* **guild.** ***e.a.-1.*** *enigma, riddle, puzzle, conundrum.*

mystic, *sf.&is.* **1.** manevî önemi/değeri olan, manevî simge taşıyan, gizli anlamı olan, sihirli, **2.** gizemli, batınî, sırrî, esrarengiz, gizli, esrarlı. *a ~ formula.* **3.** mistik, tasavvufî, tasavvufa ait, **4.** gizemci, mutasavvıf, tasavvuf ehli, **5. ~ity** : gizemcilik, tasavvuf, **6. ~ly** : gizemle, gizli/batınî bir şekilde.

mystical, *sf.* **1.** batınî, sırrî, esrarlı, gizli, sihirli, **2.** gizemli, tasavvufî, tasavvufa ait, **3.** *az kul.* anlaşılmaz, esrarengiz, muğlâk, karanlık, **4. ~ity = ~ness** : gizlilik, batınîlik, gizemlilik, tasavvufîlik, **5. ~ly** : batınî/gizli/esrarlı bir şekilde, gizemli/tasavvufî olarak. ***e.a.- 1.*** *mystic, occult.*

mysticism, *is.* **1.** gizemcilik, tasavvuf, mistisizm, **2.** gizlilik, esrarengizlik, **3.** gizli/esrarengiz düşünce ve tefekkür.

mystify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** şaşırtmak, hayrete düşürmek, **2.** gizemleştirmek, muammalaştırmak, muamma hâline getirmek, anlaşılmasını güçleştirmek, esrarengiz süsü vermek, esrar perdesine bürümek. *~ the interpretation of a prophecy.* **3. mystification** : şaşırtma, hayrete düşürme, gizemleştirme, muammalaştırma, anlaşılmasını güçleştirme, **4. mystifiedly = mystifyingly** : şaşırtacak/hayrete düşürecek şekilde, gizemleştirerek, muammalaştırarak, anlaşılmasını güçleştirerek, **5. mystifier** : şaşırtan, hayrete düşüren, gizemleştiren, muammalaştıran, anlaşılmasını güçleştiren. ***e.a.-1.*** *bewilder,* ***2.*** *complicate.*

mystique, *is.* **1.** bir kimseyi üstün gösteren doktrin, fikir, inanış vb. nin tümü, **2.** (esrarlı/etkileyici) hüner, marifet, **3.** din/sanat/meslek vb. nin esrarlı havası, **4.** bir tarikatin benimsediği doktrinlere göre gerçekleri görüş tarzı.

myth, *is.* **1.** esatir, **2.** efsane, masal, hurafe, **3.** tartışmasız kabul edilen fikir ve inanış. ***e.a.-1.*** *legend, saga.*

mythic(al), *sf.* **1.** esatirî, **2.** efsanevî, masalımsı, hurafevî, **3.** efsane ve esatirî hikâyelerle uğraşan (yazar vb.), **4.** hayalî, ancak efsanelerde rastlanan (kimse), **5.** farazî, uydurma, asılsız, **6. mythically** : esatirî/efsanevî/hayalî/hurafevî bir şekilde. ***e.a.- 4.*** *imaginary,* ***5.*** *fictitious.*

mythicise, *gl.f. Brit. bk.:* **mythicize.**

mythicize, *gl.f.* **-cized, -cizing** efsaneleştirmek, gizemleştirmek, efsanevî/esrarengiz/esatirî bir havaya bürümek.

mythmaker, *is.* efsane yaratıcısı, efsane/esatir kahramanı. **mythmaking** : efsane yaratma.

mythogenesis = mythogeny, *is., ç.* **-genies** efsane yaratma, efsaneleştirme. **mythogenic** : efsanevî, efsane yaratan.

mythographer = mythographist, *is.* efsane derleyicisi : efsane, masal, esatirî hikâye vb. toplayan/kaydeden kimse.

mythography, *is.* **1.** derlenmiş efsaneler, **2.** efsane derleme: efsane, masal, esatirî hikâye vb. nin eleştirmeli derlemesi, **3.** esatirî sanat : esatirî/efsanevî konuların sanat eserleriyle temsili.

mythologic(al), *sf.* **1.** esatirî, mitolojik, **2.** efsanevî, efsane şeklinde, tarihsel geçerliği olmayan, gerçekliği belgelenmemiş, **3. mythologically** : esatir kabilinden, mitolojiye/efsaneye göre.

mythologise/mythologisation, *Brit. bk.:* **mythologize/mythologization.**

mythologist, *is.* **1.** mitolojist, mitoloji uzmanı, **2.** efsane, esatirî hikâye vb. yazarı.

mythologize, *f.* **-gized, -gizing 1.** efsaneleri, esatirî hikâyeleri sınıflandırmak, açıklamak ve bunlar hakkında eser yazmak, **2.** efsane/esatirî hikâye uydurmak/anlatmak, **3.** efsaneleştirmek, efsane/masal şekline koymak.

mythology, *is., ç.* **-gies 1.** mitoloji, **2.** efsaneler, esatirî hikâyeler, **3.** efsaneleri/esatirî hikâyeleri inceleme/derleme/araştırma/kurma sanatı.

mythomania, *is. psikol.* yalancılık sayrılığı : anormal şekilde abartma veya yalan söyleme eğilimi. **mythomaniac** : yalancı, yalan söyleme hastası.

mythopoeia, *is.* efsanevî/esatirî eylem/koşul/nitelik vb.

mythopoeic(al) = mythopoetic(al), *sf.* **1.** efsanevî, esatirî, **2.** efsane yaratan.

mythopoeism, *is.* efsane yaratma. **mythopoeist** : efsane yaratan kimse.

mythopoem, *is.* efsanevî şiir. **mythopoet** : efsane şairi.

mythos, *is., ç.* **mythoi 1.** *bk.:* **myth** (1), **mythology** (1), **2.** efsanelerde yer alan fikirler/değerler/idealler ve özellikler, **3.** *bk.:* **theme, plotl**

my word, *ünl.* Ya! Öyle mi! Bak hele! Daha neler! Allah Allah! (hayret ve şaşkınlık ifade eder).

myxedema = myxoedema, *is. patol.* miksedema : tiroit guddesi faaliyetinin azalması sonucu derinin sertleşmesi, kuruyup kırışması, zekâ ve hislerin körleşmesi, konuşma zorluğu gibi belirtiler gösteren hastalık. **~tous** : miksedemalı. **myxedemic = myxoedemic** : miksedema ile ilgili.

myxoma, *is., ç.* **-mas/-mata** *patol.* yumuşak ur. **~tous** : yumuşak urlu.

myxomatosis, *is. vet. patol.* tavşankıran : sivrisineklerle taşınan bir virüsün sebep olduğu bulaşıcı ve öldürücü bir tavşan hastalığı (tavşanları azaltmak için kasten İngiltere ve Avustralya'ya sokulmuştur).

myxomycete, *is.* cıvık mantar : çürüyen bitkilerde görülen tek gözeli, protozoan gibi devinen ve sporla üreyen ilkel organizma. **myxomycetous** : cıvık mantar şeklinde.

myxovirus, *is.* cıvık virüs : enflüenza, kabakulak vb. virüslerini içine alan RNA'lı virüsler grubu.

*****
***
*

N

N, n, *is. ç.* **N's/Ns, n's/ns 1.** İngiliz alfabesinin on dördüncü harfi, **2.** bu harfin temsil ettiği ses, **3.** *kim.* Azot veya Nitrojenin simgesi, **4.** *mat.* herhangi bir sayı. **to the n'th degree** : n'inci dereceye, herhangi bir kuvvete/dereceye, **5.** *fiz.* kırılım imleci, *bk.:* **index of refraction.**

n = 1. born, **2.** name, **3.** nephew, **4.** net, **5.** neuter, **6.** new, **7.** nominative, **8.** noon, **9.** *kim.* normal (eriyik yoğunluğu), **10.** note, **11.** number.

N = 1. (satrançta) süvari *(knight)*, **2.** North (ern).

N. = 1. Nationalist, **2.** Navy, **3.** Noon, **4.** *kim.* Normal (eriyik yoğunluğu), **5.** Norse, **6.** North(ern), **7.** November.

na, *zf. İsk.- k.d. bk.:* **no, not.**

Na, *kim.* sodyum (simgesi).

N.A. = 1. National Academician, **2.** North America.

N.A.A. = 1. National Aeronautics Association, **2.** National Automobile Association.

NAACP = N.A.A.C.P. = National Association of Colored People.

nab, *gl.f.* **nabbed, nabbing** *k.d.* **1.** (kaçağı/hırsızı/caniyi) tutuklamak/ yakalamak /enselemek, **2.** kapmak, yakalamak, çalmak. *He ~bed the best seat in the house.* ***e.a.- 1.*** *arrest, apprehend, catch,* ***2.*** *snatch, seize.*

Nabataean = Nabatean, *is.* **1.** Palestin'de yaşayan eski Arap halkı, **2.** bunların dili.

nabe, *is. argo* mahalle sineması.

nabob, *is.* **1.** Hindistan'da zengin olan Avrupalı, **2.** zengin/nüfuzlu kimse, **3.** Nevap, Moğol İmparatorluğu zamanında Hindistan valisi, **4. ~ery = ~ism** : zenginlik, **5. ~ish** : zengin gibi, zengince.

nacelle, *is. hv.* (uçakta) ayrı bölme, motor bölmesi.

nacre, *is.* sedef. ***e.a.-*** *mother-of-pearl.*

nacred, *sf.* sedefli, sedef işlemeli, sedef gibi.

nacreous, *sf.* **1.** sedefli, sedeften, sedef gibi, **2.** parlak, sedef/inci gibi parlayan. ***e.a.- 2.*** *lustrous, iridescent, pearly.*

nada, *is. İsp. bk.:* **nothing.**

Na-Dene = Nadene, *is.* K Amerika Kızılderililerinin konuştukları diller grubu (*Athapaskan, Haida, Tlingit* dilleri).

nadir, *is.* **1.** *astr.* ayakucu, nadir, semtikadem : gözlemcinin bulunduğu noktadan geçen düşeyin uzay küresini kestiği noktalardan altta bulunanı, **2.** en aşağı nokta/safha, **3. ~al** : ayakucu+, en alt+. ***k.a.- 1.*** *zenith.*

nae, *sf.&zf. İsk. bk.:* **no, not.**

naething, *is.&zf. İsk. bk.:* **nothing.**

naevus = naevoid, *bk.:* **nevus, nevoid.**

nag, *is.&f.* **nagged, nagging 1.** taciz/tedirgin etmek, bezdirmek, bıktırmak, bizar etmek, *argo* başının etini yemek, dırdır etmek, illâllah dedirtmek. *She ~ged her husband at every opportunity.* **2.** huzurunu kaçırmak, zihnine takılmak/musallat olmak, rahatsız etmek. *A possible solution ~ged the back of my mind. The memory ~s him. This tooth has been ~ging me for days.* **3.** devamlı azarlamak/kusur bulmak/beğenmemek, durmadan şikâyet etmek/yakınmak, **4. ~ at** : içine dert olmak, vicdan azabı vermek, **5. nagger** *d.d.* dıdırcı, dırdır eden, devamlı kusur bulan kimse, **6.** *argo* at, (değersiz) binek/yarış atı, **7.** ihtiyar at. ***e.a.- 1.*** *harass, annoy, vex,* ***2.*** *worry.*

nagana, *is. vet. patol.* nagana : Afrika'da çeçe sineklerinin bulaştırdığı bir at/sığır hastalığı.

naggingly, *zf.* dır dır/taciz/tedirgin ederek, bıktırırcasına.

naiad, *is., ç.* **-ads/-ades, 1.** *mit.* su perisi, ırmak/göl ve çeşmeler perisi, **2.** iyi yüzücü kız/kadın, **3.** bazı böceklerin sudaki gelişim evresi, **4.** *bot.* su otu : Naias familyasından ABD'de sularda yetişen tek çenekli bitki.

naif = naïf, *sf. Fr. bk.:* **naïve.**

nail, *is.&f.* **1.** çivi, mıh, **2.** çiviye benzer nesne, **3.** tırnak, **4.** toynak, hayvan tırnağı, **5.** kumaş ölçüsü : 5.7 cm veya 2.25 inç, **6. hard as ~s** : (a) **tough as ~** *d.d.* çivi gibi sağlam, çevik, atik, iyi idmanlı, (b) acımasız, merhametsiz, katı yürekli, taş yürekli, **7. drive the ~ home** : (a) çiviyi iyice çakmak, (b) iddiayı kanıtlamak, **8. hit the ~ on the head** : taşı gediğine koymak, tam isabetli/yerinde söz söylemek, tam doğrusunu söylemek/yapmak, **9. on the ~** : (a) hemen, derhal. **pay cash on the ~** : hemen/peşinen (nakden) ödemek, (b) söz konusu, **10.** çivilemek, mıhlamak, çivi çakmak, **11.** *gen.* **~ up** : çivi ile tutturmak/tespit etmek/kapatmak. *He ~ed the box up. He ~ed the wines to the wall.* **12.** *gen.* **~ down** : (a) sağlamlaştırmak, güvence altına/garantiye almak, sağlama bağlamak, teminat altına almak. **to ~ down a contract.** (b) tespit etmek, sabitleştirmek. *~ down the windows.* **13.** sımsıkı bağlamak/tutmak, yerinden kımıldatmamak. *Terror ~ed him to the spot. The clerk ~ed to his counter.* **14.** *argo* tutmak, yakalamak, enselemek. *He ~ed me on my way to lunch.* **15.** *argo* (yalanı) meydana çıkarmak, açığa/yüzüne vurmak, **16.** *argo* vurmak, tam isabet ettirmek. **He ~ed him in the head with a rock** : Taşla başına vurdu. **17.** *argo* çalmak, hırsızlamak, araklamak. *to ~ an apple.* **18.** (bir konu/cisim üzerinde) teksif etmek/toplamak, (gözünü) dikmek/ayırmamak. *~ing his eyes on the crack.* **19. ~ one's colors to the mast** : bildiğinden şaşmamak, fikrinden dönmemek, direnmek, kafasının dikine gitmek, azim ve sebat göstermek. **During the election campaign the candidate ~ed his colors to the mast on the question of civil rights** : Seçim kampanyası esnasında aday, medenî haklar konusundaki fikrinde direndi. **20. fight tooth and ~** : bütün gücüyle mücadele etmek, canını dişine takıp savaşmak, **21. hit the ~ on the head** *bk.:* **hit** (20), **22. ~ in s.o.'s coffin** : felâket sebebi, mahvına sebep olan şey. ***e.a.- 4.*** *claw, hoof, talon,* ***6.*** *(a) tough, rugged, (b) unfeeling, merciless,* ***10.*** *fasten, fix,* ***11.*** *close, shut, 12, secure,* ***13.*** *fix,* ***14.*** *catch, arrest, check,* ***15.*** *detect, expose,* ***16.*** *hit, strike,* ***17.*** *snatch, steal, seize.*

nail brush, *is.* tırnak fırçası.

nail file, *is.* tırnak törpüsü.

nailfold, *is. anat.* tırnak kıvrımı, tırnak dibindeki deri kıvrımı.

nail polish, *is.* tırnak cilâsı.

nail puller, *is.* kerpeten, kıskaç.

nail scissors, *is.* tırnak makası.

nailset = nail set, *is.* çivigömen : çiviyi yüzeyden derine çakmaya yarayan alet.

nainsook, *is.* nansuk : patiskadan daha kalın, yumuşak, hafif pamuklu kumaş.

naira, *is., ç.* **naira** Nijerya para birimi.

naissance, *is.* doğum, doğuş, köken, soy, nesil. ***e.a.-*** *birth.*

naïve = naive, *sf.* **1.** saf(derun), bön, toy, tecrübesiz, **2.** denenmemiş, derinlemesine incelenmemiş. *a ~ idea.* **3.** bilgisiz, habersiz. *a ~ observer.* **4. ~ly** : bön bön, saflıkla, toylukla, tecrübesizlikle, bilgisizce, haberi olmadan, **5. ~ness** *bk.:* **naïveté.** ***e.a.- 1.*** *candid, artless, ingenuous, unaffected, unsophisticated, unsuspecting.* ***k.a.- 1.*** *sophisticated, artful, sly.*

naïveté = naiveté, *is.* **1.** safderunluk, bönlük, toyluk, tecrübesizlik, **2.** safiyane/bönce davranış/söz. ***e.a.- 1.*** *innocence, artlessness, candor, openness, simplicity, frankness, sincerity, unaffectedness, naiveness, naivety.* ***k.a.- 1.*** *sophistication, worldliness.*

naïvety, *is., ç.* **-ties** *bk.:* **naïveté.**

naked, *sf.* **1.** çıplak, üryan. **stark ~** : çırılçıplak, anadan doğma, **2.** (üstü) açık, örtüsüz, örtülmemiş, yalçın, kuru. *~ ground.* **3.** salt, yalın, katkısız, düpedüz, sade. **the ~ truth** : salt gerçek, **4.** optik aleti kullanmayan, çıplak. **the ~ eye** : çıplak göz, **5.** (a) gizlenmemiş, besbelli, aşikâr. *~ jealousy.* (b) kılıfsız, kınsız. *a ~ sword.* **6.** koruncasız, savunmasız, silâhsız, çaresiz, **7.** yoksul, muhtaç, yoksun, mahrum. **~ of** :-den mahrum/yoksun. *The trees were left ~ of leaves.* **8.** *huk.* kanıtsız, ispatsız, dayanaksız, mesnetsiz, geçersiz, **9.** *bot.* (a) (tohum) kılıfsız, çıplak, (b) (tomurcuk) koruyucu kılıfsız, (c) çiçek örtüsüz, (d) (sap) yapraksız, (e) (yaprak) tüysüz, parlak, kaypak, **10.** *zool.* tüysüz, saçsız, kürksüz, yünsüz, kılsız. **~ ape** : insan, **11. ~ly** : çırılçıplak, çıplak bir şekilde, **12. ~ness** : çıplaklık. ***e.a.- 1.*** *nude, uncovered, undressed, unclothed* ***2.*** *exposed, bare, stripped, denuded,* ***3.*** *plain, stark,* ***5.*** *(a) undisguised,* ***6.*** *vulnerable, defenseless, unprotected,* ***7.*** *destitute.*

nalorphine, *is.* nalorfin : C19H21NO3. Beyaz, kristal şeklinde morfin türevi. Hidroklorit bileşimi morfinin etkisini hafifletmekte ve uyuşturucu madde alışkanlığını teşhiste kullanılır.

naloxone, *is.* nalokson : C19H21NO4. Alışkanlık meydana getirmeyen sentetik uyuşturucu. Hidroklorit bileşimi fazla alınan uyuşturucu maddenin etkisini hafifletmekte kullanılır.

NAM = N.A.M. = National Association of Manufacturers.

namable = nameable, *sf.* **1.** adlandırılabilir, isimlendirilebilir, ad/isim verilebilir, tesmiye edilebilir, **2.** unutulmaz, anılmaya/zikre değer, anılabilir, zikredilebilir, **3. namability = nameability** : adlandırılabilme.

namaycush, *is. Cnd. az kul.* göl alabalığı. *e.a.- lake trout.*

namby-pamby, *sf.&is., ç.* **-bies 1.** yavan, tatsız, sönük, sıkıcı (şey), fasa fiso, **2.** aşırı derecede alıngan/duysal, **3.** yapmacıklı, sun'î. ~ *behavior.* **4.** sıkılgan utangaç, çekingen kararsız (kimse). ~ *boys afraid to leave their mother's apron string.* **5.** esassız, temelsiz, derme çatma, entipüften, gelişigüzel, başlan savma (iş). ~ *educational standards. The ~ handling of juvenile delinquency.* **6. ~ish** : oldukça yavan/tatsız/sıkıcı vb., **7. ~ism** : yavanlık, tatsızlık, sıkıcılık, yapmacıklık, derme çatmalık, entipüftenlik vb. *e.a.- 1. insipid, 4. timid, irresolute.*

name, *is.&sf.&f.* **named, naming 1.** ad, isim. **by ~** : adıyla, ismiyle, ismen. **I know him by ~** : İsmen tanıyorum. **Christian ~** : vaftiz adı, öz ad. **Family ~** : soyadı. **maiden ~** : kızlık soyadı. **of the ~ of** : adıyla, ismiyle, adında, isminde, namında. **~ plate** : tabelâ, ad levhası, **2.** kötü söz, küfür, küçültücü/hakaretâmiz söz. **to call s.o. ~** : birine küfretmek/hakaret etmek. **call one ~s** : (a) birine sövüp saymak, küfürler savurmak, (b) kızdırmak için ad takmak, **3.** nam, şöhret. **to protect s.o.'s good ~** : şöhretini korumak. **to have a bad ~** : kötü şöhret sahibi olmak, adı kötüye çıkmak, **4.** ünlü/tanınmış/ad yapmış kimse/kurum vb. *a big ~ in industry.* **She is a ~ in shov business** : Ünlü bir artisttir. **5.** dış görünüş, suret, zahir. **in ~** : gürünüşte, zahiren, suretâ, sözde, görünüşte. **He was ruler in ~ only** : Sadece görünüşte hükümdardı. **6.** Tanrının kutsal adı. **in the ~ of goodness/fortune** : Allahaşkına, **7.** ün, unvan, şan ve şöhret, itibar. **to seek ~ and position** : mevki ve şöhret peşinde koşmak, **8. by the ~ of** : ... adlı, adı/ismi ... olan, **9. in the ~ of** : (a) adına, namına, yerine. **in the ~ of King** : Kral namına. **in the ~ of law** : kanun namına. (b) (başı/hakkı) için, ... aşkına/uğruna. **in the ~ of peace** : barış için, barış uğruna, **10. to make a ~ for oneself** : kendine şöhret yapmak/ün kazanmak, ün salmak, ad/isim yapmak, tanınmak, meşhur olmak, **11. to one's ~** : kendine/şahsına ait/mahsus/özgü, kendisinin, kendi adına. **He hasn't a friend to his ~** : Bir tek dostu bile yok. **I haven't a penny to my ~** : Meteliğim yok. **12. the ~ of the game** : asıl sorun, esas mesele, önemli olan husus. **In fishing, patience is the ~ of the game** : Balıkçılıkta önemli olan sabırdır. **13. under the ~ of** : ... adı ile, ... adını kullanarak. *Peyami Safa wrote under the ~ of Server Bedi.* **14.** adlandırmak, ad/isim koymak/vermek, **15.** adıyla/ismiyle çağırmak, **16.** zikretmek, sözünü etmek, **17.** adını/ismini söylemek, kimliğini söylemek/tanıtmak, **18.** belirtmek, tayin etmek, söylemek. **~ your price** : İstediğiniz fiyatı söyleyin (ne isterseniz vereceğim). **19.** atamak, tayin etmek, memur etmek, **20.** adı/ismi ... olan, ... adıyla tanınan/ismiyle maruf, **21.** *ABD- k.d.* ünlü, meşhur, tanınmış, maruf. *a ~ performer. ~ brands.* **22.** adını/ismini veren. **the ~ story** : adını kitaba veren hikâye, **23. namer** : adlandıran, ad veren, adı ile çağıran. *e.a.- 1. title, apellation, designation, 14. call. entitle, style, term, 16. cite, mention, 17. identify, 18. fix, determine, specify, 19. nominate, appoint.*

nameable, *sf. bk.:* **namable.**

name-caller, *is.* küfürbaz, ağzı bozuk kimse.

name-calling, *is.* küfürbazlık, küfretme, sövme.

name day, *is.* ad/isim günü : (a) bir kimsenin adını aldığı aziz namına yapılan bayram günü, (b) bir kimseye ad konulan gün, vaftiz günü.

name-dropping, *is. k.d.* kendine pâye vermek için meşhur kimselerle yakınlığından bahsetme, böbürlenme, çalım satma. **name-dropper** : böbürlenen, çalım satan.

nameless, *sf.* **1.** adsız, isimsiz, adı konmamış, **2.** tanımlanamaz, adlandırılamaz, ifadesi/tarifi imkânsız. ~ *terror.* **3.** bahse/zikre değmez, ağza alınmaz, dile gelmez. ~ *atrocities.* **4.** adı söylenmemiş, adı/kimliği bilinmeyen. *The guilty party shall be ~. the ~ dead.* **5.** soysuz, soyu belirsiz, gayrimeşru, **6. ~ly** : adsız/isimsiz bir şekilde, kimliği bilinmeksizin, **7. ~ness** : adsızlık, isimsizlik, kimliği bilinmeme. ***e.a.***- *1. anonymous, 2. inexpressible, indescribable, 3. unmentionable, 5. illetigimate.*

namely, *zf.* yani, özel olarak, hususuyla, bilhassa, şöyle ki. **Arabic is written in the opposite direction to English, ~ from right to left** : Arapça, İngilizceye göre ters yönde, yani sağdan sola doğru yazılır. ***e.a.***- *that is to say, specifically.*

namesake, *is.* adaş, aynı adlı kimse.

nametag, *is.* (yakaya takılan) ad etiketi.

nana, *is. ABD* nine, büyükanne (çocuk dili). ***e.a.***- *grandmother.*

nance, *is. argo* ibne, kadın kılıklı erkek.

nanism, *is.* cücelik, bodurluk. ***e.a.***- *dwarfishness.*

nankeen = nankin, *is.* **1.** nankin: devetüyü renginde Çin pamuklu kumaşı, **2. ~s** : bu kumaştan yapılmış elbise, **3. ~ yellow** *d.d.* devetüyü rengi, sarımtrak kahverengi.

nannoplankton = nanoplankton, *is.* mini sürükley.

nanny, *is., ç.* **-nies 1. nanny goat** *d.d.*- *k.d.* dişi keçi, **2.** *Brit.* dadı. ***e.a.***- *2. nursemaid.*

nano- = nan-, *ön ek* **1.** "son derece küçük, ufacık, mini mini, minnacık". Ör.: *nanoplankton.* **2.** "nano, milyarda bir, 10^{-9}. **nanocurie** (nC): 10^{-9} curie. **nano farad** (nF) : 10^{-9} farad. **nanohenry** (nH) : 10^{-9} henry. **~meter** (nm) : 10^{-9} m. **nanosecond** : 10^{-9} saniye. **nanowatt** : 10^{-9} watt.

Nansen passport, *is.* Nansen pasaportu : I. Dünya Savaşından sonra milliyetleri resmen bilinmeyenlere Milletler Cemiyetince verilen pasaport.

Nantes, *is.* Nant : Batı Fransa'da bir şehir. **Edict of ~** : Nant Fermanı : 1598'de Fransız Kralı Henry IV tarafından çıkarılan, Hugeno'lara din serbestliği ve siyasî eşitlik tanıyan ferman. 1685'te XIV. Louis tarafından ilga edilmiştir.

naos, *is.* **1.** *mim. bk.:* **cella, 2.** eski mabet.

nap, *is.&f.* **napped, napping 1.** kısa uyku, şekerleme. **take a ~** : uyuklamak, şekerleme yapmak, **2.** *gen.* **~ away** : uyuklamak, hafif uykuya dalmak, *k.d.* kestirmek, şekerleme yapmak/kestirmek. **I ~ped the afternoon away** : Öğleden sonra uyukladım/kestirdim. **3.** gafil bulunmak/avlanmak, gaflete dalmak, dikkatsiz davranmak (**catch** ile beraber kullanılır). **I was caught ~ping** : Gafil avlandım. **4.** (çuha, kadife vb.) tüylü yüz, **5.** tüy, hav : bazı bitkilerin/meyvelerin üstünü kaplayan tüye benzer madde, **6.** (kumaşı fırçalayarak) tüylendirmek, **7.** *bk.:* **napoleon** (2&3). ***e.a.***- *2. doze, snooze, 3. nod.*

napalm, *is.&f.* **1.** napalm, benzinle karışımı bomba, alev makinesi vb. de yakıt olarak kullanılan peltemsi madde, **2. ~ bomb** : napalm bombası, **3.** napalm bombası atmak.

nape, *is.* ense.

naperer, *is.* kral sarayında sofra bezlerine bakan memur.

napery, *is.* masa örtüsü ve peçeteler, sofra/yemek/çay takımı.

naphtha, *is.* **1.** neft (yağı) : petrolün damıtımında benzin ve benzen arasında elde edilen renksiz, uçucu ara ürün, **2.** katran vb. den elde edilen buna benzer madde, **3.** petrol. ***e.a.***- *3. petroleum.*

naphthalene, *is. kim.* **1. naphthaline, tar camphor** *d.d.* naftalin : C10H8. **2. naphthalic = naphthalenic** : naftalin+, naftalinli, naftalinden türeyen.

naphtalize, *gl.f.* **-lized, -lizing** neftlemek, neft ile karıştırmak/doyurmak.

naphthene, *is. kim.* naften : genel formülü CnH2n olan doymuş karbonlu hidrojenler. **naphtenic** : naftenli.

naphthol = naphtol, *is. kim.* **1.** naftol : C10H7OH. Naftalinden elde edilen ve boya yapmakta kullanılan iki eşiz bileşimden her biri, **2.** hidroksil grubu içeren naftalin türevi sınıfı.

Napierian logarithms, *is. mat.* tabiî logaritma, Neperiyen logaritma. **natural logarithms, Naperian logarithms** *d.d.*

napiform, *is.* turp/topaç biçiminde : üstü geniş ve yuvarlak, alta doğru incelen şekil (kök vb.).

napkin, *is.* **1.** peçete, peşkir, **2.** küçük karesel havlu/bez, örneğin: (a) *Brit.* çocuk bezi, (b) *Brit.- k.d.& İsk.)* mendil, çevre, yağlık, **3. sanitary ~** *d.d.* hijyenik bağ, sıhhî pamuk, (kadınların) âdet bezi. ***e.a.- 2.*** *(a) diaper, (b) kerchief, neckerchief.*

Naples, *is.* Napoli. **Bay of ~** : Napoli Körfezi. **~ yellow** : açık sarı renk boya, antimon boyası.

napless, *sf.* tüysüz, havsız, tüyü dökülmüş. **~ness** : tüysüzlük, havsızlık.

napoleon, *is.* **1.** pötifur : ince yufkalardan yapılmış içi kremalı tatlı, **2.** Napolyon altını, 20 Franklık eski Fransız altını, **3.** bir iskambil oyunu, **4. ~ boot** : Napolyon çizmesi, XIX. yüzyılda giyilen uzun çizme.

Napoleon, *is.* Napolyon. **~ic** : Napolyon+, Napolyon'a özgü/ait/benzer, Napolyon'u andıran. **~ically** : Napolyonvari.

nappe, *is.* **1.** *jeol.* (ileri doğru çıkmış) yukaç, **2.** set üzerini örten su, **3.** *geom.* örtü, koni tepesiyle ayrılmış iki konik yüzeyden her biri.

napper, *is.* **1.** uyuklayan, *k.d.* şekerleme kestiren, şekerlemeci, **2.** *Brit.- argo* baş, kafa, kelle. *It had come within an ace of coping me on the ~.* **3.** kumaşı tüylendiren, tüylerini/havlarını kabartan şey/kimse. ***e.a.- 2.*** *head.*

nappy, *sf.* **-pier, -piest**, *is.* **-pies 1.** tüylü, havlı, **2.** kıvırcık (saç vb.), **3. nappie** *d.d.* tepsi, yayık (çukur olmayan) tabak, **4. nappie** *d.d. Brit.- k.d.* çocuk bezi, **5. nappiness** : tüylülük, havlılık, kıvırcıklık. ***e.a.- 1.*** *downy,* ***4.*** *diaper.*

naprapathy, *is. tıp* dokusal sağaltım: bütün hastalıkların kas bağları ve bağlayıcı doku bozukluklarından ileri geldiği kuramına dayanan ilâçsız tedavi sistemi. **naprapath** : dokusal sağaltım uzmanı.

narc, *is. ABD- argo* uyuşturucu maddeleri kovuşturan detektif/memur.

narcein(e), *is.* narsin : $C_{23}H_{27}O_8$. Afyondan çıkarılan acı, kristalli uyuşturucu madde.

narcissism = narcism, *is.* **1.** beniçincilik, öz benlikçilik, kendine hayran olma, **2.** *psikol.* özseverlik : cinsel ilginin kendi öz şahsına yöneldiği çocukluk dönemi veya bunun ileriki yaşlarda süregitmesi, **3. narcissist** : beniçinci, öz benlikçi, özsever. ***e.a.- 1.*** *self-love, egocentricity.*

narcissistic = narcistic, *sf.* **1.** beniçinci, öz benlikçi, özseverci, **2. ~ ego-ideal** : özseverci benlik ülküsü, **3. ~ object choice** : özseverci konu seçimi, **4. ~ally** : beniçincilikle, öz benlikçilikle, özseverlikle.

narcissus, *is., ç.* **-cissus/-cissuses/-cissi 1.** *bot.* nergis, zerrin *(Narcissus),* **2.** *mit.- b.h.* Narsis : suda gördüğü kendi hayaline âşık olan ve sonunda ölerek nergise dönüşen genç.

narco, *is., ç.* **narcos** *ABD- argo bk.:* **narc.**

narco- = narc-, *ön ek* "duyarsızlık, uyku, uyuşukluk, hissizlik, sersemlik". *ör.: narcolepsy, narcomania.*

narcolepsy, *is. patol.* uyku hastalığı, önüne geçilemeyecek kadar şiddetli uyuma arzusu. **narcoleptic** : uyku hastası.

narcomania, *is. patol.* esrarkeşlik, uyuşturucu madde iptilâsı, esrar düşkünlüğü.

narcomaniac, *sf.* esrarkeş, uyuşturucu madde müptelâsı, esrar düşkünü.

narcose, *sf.* uyuşturucu, uyutucu. ***e.a.- stuporous.***

narcosis, *is.* ilâç sersemliği/uyuşukluğu, ilâçlardan ilerigelen uyuşukluk, narkoz.

narcosynthesis, *is. psikol.* narkosentez : ilâçla uyuşturup hastaya ıstırap veren anımsamaları unutturmak suretiyle tedavi.

narcotic, *sf.&is.* **1.** uyutucu/uyuşturucu/uyuşukluk verici (ilâç), narkotik, **2.** esrarkeş, uyuşturucu madde müptelâsı, **3.** ağrı dindirici, müsekkin, **4.** uyuşturucu maddelerin sebep olduğu, **5.** esrarkeşlere/tedavilerine ait, **4. ~ally** : uyutarak, uyuşturarak, uyutma suretiyle.

narcotise/narcotisation, *Brit. bk.:* **narcotize/narcotization.**

narcotism, *is.* **1.** uyuşukluk, ilâçla uyuma, **2.** esrarkeşlik, esrar iptilâsı, uyuşturucu maddelere düşkünlük, **3.** uyuşturma/uyutma yöntemi/etkisi, uyuşturucu/uyutucu etki, **4. narcotist** : uyuşturan/ilâçla uyutan kimse, uyuşturucu madde müptelâsı.

narcotize, *f.* **-tized, -tizing 1.** (ilâçla) uyuşturmak/uyutmak, hissini iptal etmek, duygusuzlaştırmak, **2.** yatıştırmak, teskin etmek, uyutmak, unutturmak. **~ one's anxieties** : üzüntülerini unutturmak, **3. narcotization** : uyuşturma, uyutma, duygusuzlaştırma. ***e.a.- stupefy.***

nard, *is. bot.* **1.** *bk.:* **spikenard, 2.** eskiden kökü hekimlikte kullanılan çeşitli kokulu bitkiler, **3. ~ine** : Hint sümbülü ve benzeri bitkilere ait.

nares, *ç. is.* (tekili : **naris**) *anat.* burun delikleri, geniz boşluğuna açılan yollar. ***e.a.-*** *nostrils.*

narghile = nargile = nargileh, *is.* nargile.

narial = narine, *sf.* burun delikleri ile ilgili.

nark, *is.&f. Brit.- argo* **1.** gammaz, muhbir, jurnalcı, polis casusu, **2.** hırsızları tongaya düşüren kimse, **3.** gammazlamak, ihbar etmek, ele vermek. ***e.a.-*** *1&2. stool pigeon, 3. spy, inform.*

Narragansett, *is., ç.* **-setts 1.** Narangenset : önceleri Rhode Island'da oturan K Amerika Kızılderili aşireti, **2.** bu aşiretin konuştuğu Algonquin dili, **3.** Rhode Island'da yetiştirilen küçük binek atı.

narrate, *f.* **-rated, -rating 1.** (hikâye) anlatmak/nakletmek, hikâye etmek/söylemek. **Shall I ~ a strange experience of mine?** Başımdan geçen garip bir olayı anlatayım mı? **2.** (sinema/TV programlarında) yorumlamak, açıklamak, izahat vermek, izahatta/açıklamada/yorumda bulunmak. *In the new play, who is going to ~ ?* **3. narratable** : anlatılabilir, hikâye edilebilir, **4. narrater = narrator** : hikâyeci, masalcı, fıkracı, hikâye vb. anlatan, hikâye eden. ***e.a.-*** *1. recount, recite, detail, retell, relate.*

narration, *is.* **1.** anlatma, hikâye etme, nakletme, **2.** hikâye, fıkra, masal, **3.** anlatım, anlatış, anlatma/hikâye etme sanatı, **4. ~al** : anlatılan, hikâye edilen, hikâye şeklinde. ***e.a.-*** *2. story, narrative, account.*

narrative, *is.&sf.* **1.** hikâye, fıkra, masal. *a ~ of last week's events. ~ makes up most of the book.* **2.** anlatma, hikâye etme, nakletme, tahkiye. *The writer had great skill in ~. the ~ art.* **3.** anlatılan, hikâye edilen, **4.** hikâye/masal/fıkra şeklinde, hikâyemsi, masalımsı. *a ~ poem.* **5. ~ly** : anlatma/hikâye bakımından, hikâye tarzında, anlatarak. ***e.a.-*** *1. chronicle, tale, narration, story, recital, history, account.*

narrow, *sf.&is.&f.* **1.** dar, ensiz. *a ~ street. The gate is too ~ for a car, we'll have to walk through.* **2.** sınırlı, mahdut, az sayıda, dar. **The secret is known only to a ~ group of people** : Sırrı ancak az sayıda kimse biliyor . **In the ~ meaning of the word** : Kelimenin dar manasıyla. **3.** yetersiz, az, kısıtlı. **~ resources** : yetersiz kaynaklar. **~ cicumstances** : fakirlik, **4.** pek az farkla, kıtı kıtına, az. **a ~ escape** : dar/ucuz kurtulma. **to win by a ~ majority** : az bir farkla (çoğunluğu) kazanmak, **5.** sıkı, dikkatli, (araştırma/soruşturma vb.). **a ~ inspection** : sıkı bir muayene, **6.** *Brit.- k.d.* cimri, hasis, tamahkâr, eli sıkı, **7.** *s.bl.* gergin (sesli) : *beet/boot* kelimelerindeki *ee/oo* sesi gibi dil gerilerek söylenen. *bk.:* **lax. 8.** (hayvan yemi) proteince zengin, **9.** dar parça/yer/kısım, dar vadi/geçit/yol, yolun/vadinin/yarımadanın daralan kısmı, **10. ~s** : dar boğaz, nehrin/akıntının daraldığı yer. **the Narrows** : Çanakkale boğazının en dar kısmı, New York körfezinin en dar yeri, **11.** daral(t)mak, kıs(ıl)mak. *The river ~s at this point. In the bright sunlight she had to ~ her eyes.* **12.** *gen.* **~ down** : sınırlan(dır)mak, kısıtla(n)mak, kapsamını daraltmak, inhisar ettirmek. *Let's ~ down what we mean by" justice". to ~ down a contest to 3 competitors.* **13.** bağnazlaştırmak, mutaassıplaştırmak, dar fikirli/görüşlü yapmak, **14. ~ish** : darca, oldukça dar, **15. ~ness** : darlık, sıkılık, sınırlılık, azlık, kıtlık, yetersizlik. ***e.a.-*** *3. meager, 5. close, careful, minute, thorough, 6. stingy, thrifty, niggardly, 7. tense.* ***k.a.-*** *1. wide, broad.*

narrowboat, *is.* dar gemi : kanallarda işleyen dar ve uzun gemi.

narrowcast, *is.&gs.f.* **1.** dar yayın (yapmak), dar bir bölgeye/sınırlı bir topluma yayın yapma(k), **2.** dar yayın programı.

narrow gauge, *is.* **1.** (demir yolu) dar hat, ray aralığı 1.435 m'den az olan demir yolu, dekovil, **2.** dar hatta işleyen tren, **3. narrow gauged = narrow-gaged** : dar hatlı.

narrow-leaved bottle tree, *is. bk.:* **bottle tree.**

narrowly, *zf.* **1.** ancak, nerdeyse, kıtı kıtına, kıl payı. *One car went too fast and ~ missed hitting the other one.* **2.** dar bir şekilde/yerde, dar sınırlar içinde. *moving ~ between 2 limits*

that are close together. **3.** sıkı sıkıya, şüphe ile, inceden inceye. *The teacher questioned the boy ~ about why he was late.* **4.** aşırı derecede. *a ~ religious person.* ***e.a.- 1.*** *hardly, barely,* ***3.*** *carefully, intensely,* ***4.*** *exactly, strictly.*

narrow-minded, *sf.* **1.** bağnaz, mutaassıp, dar fikirli/görüşlü. *The ~ articles in this newspaper make me angry.* **2. ~ly** : bağnazlıkla, taassupla, dar görüşle, **3. ~ness** : bağnazlık, mutaassıplık, dar görüşlülük. ***e.a.- 1.*** *bigoted, biased, partial, illiberal, petty, prudish.* ***k.a.- 1.*** *broad-minded, inquisitive, tolerant, liberal.*

narthex, *is.* (kilisede) dış dehliz.

narwhal(e) = narwal, *is. zool.* deniz gergedanı, hortumlu balina *(Monodon monoceros):* Kuzey denizlerinde yaşayan ve erkeğinin üst çenesi helezonî bir şekilde uzamış olan memeli hayvan. Çene uzantısı 2.7 m, toplam boyu 7 m. Yağı ve kemiği kıymetlidir.

nary, *sf. k.d.* asla, hiç, hiçbir. **~ a doubt** : hiç kuşkusuz. **~ person wanted to go** : Hiç kimse gitmek istemedi (**never**' den bozma kelime).

NAS = N.A.S. = National Academy of Science.

NASA=National Aeronautics and Space Administration.

nasal, *sf.&is.* **1.** burun+. **~ cavity** : burun boşluğu. **breathe through the ~ passage** : burundan solumak, **2.** *s.bl.* genizsi, genzel, genzek, genizden söylenen (ses). *His ~ voice is hard to listen to. The horn made a ~ sound.* **3.** *anat.* **~ bone** *d.d.* burun kemiği, **4. ~ gleet** *bk.:* **gleet** (2), **5. ~ity** : genzellik, genzeklik, **6. ~ly** : burundan, genizden, genzek bir şekilde.

nasalise/nasalisation, *Brit. bk.:* **nasalize/ nasalization.**

nasalize, *f.* **-ized, -izing 1.** *s.bl.* genzelleştirmek, genizden söylemek/konuşmak/telâffuz etmek, **2. nasalization** : genzelleştirme, genizden söyleme/konuşma/telâffuz etme.

nascent, *sf.* **1.** yeni doğmuş, gelişme hâlinde, olgunlaşmamış, genç. *~ industries.* **2.** yeni belirmeye başlayan. *~ feelings of dislike. ~ ability of music.* **3.** *kim.* bileşimden yeni ayrılan, açığa çıkan, **4. ~ state = ~ condition** : bileşimden yeni ayrılma, açığa çıkma, elemanın bileşimden ayrıldığı andaki durumu, **5. nascence = nascency** : doğuş, başlangıç, meydana geliş, (yeni/henüz) belirme.

NASDAQ, *is.* ülke çapında hisse senedi alış/satış isteklerini gösteren bilgisayar düzeni : **N**ational **A**ssociation of **S**ecurities **D**ealers **A**utomated **Q**uotations.

naseberry, *is., ç.* **-ries** *bk.:* **sapodilla.**

nasion, *is. anat.* iki burun kemiğinin yüz kemiğine birleştikleri nokta. **nasial** : bu noktaya ait.

naso-, *ön ek* "burun". *ör.: nasofrontal, nasopharynx.*

nasofrontal, *sf. anat.* burun ve alın bölgesine ait.

nasopharynx, *is., ç.* **-pharinges/-pharinxes** *anat.* **1.** üst yutak : yutağın buruna yakın üst kısmı, **2. nasopharyngeal** : üst yutaksal.

nastic, *sf.* (bitki) eğri büyüyen : bazı gözeleri aşırı gelişerek eksenin şeklini/konumunu değiştiren.

-nastic, *son ek* "düzensiz büyüyen" : **-nasty** son ekini alan adlardan sıfat yapar. *ör.: hyponastic, epinastic.*

nasturtium, *is.* **1.** *bot.* Lâtin çiçeği *(Tropaeolum),* **2.** koyu sarı veya kırmızımsı turuncu (renk).

nasty[1], *sf.* **nastier, nastiest 1.** iğrenç, tiksindirici, **2.** pis, murdar, çok kirli, **3.** nahoş, berbat, sıkıcı, üzücü, hoşa gitmeyen. *a ~ habit/ weather/situation.* **4.** ayıp, çirkin, edepsiz, müstehcen. **~ story** : müstehcen hikâye. *~ language.* **5.** kinci, garezkâr, hain, fesat, rezil, alçak, adî, aşağılık, öfkeli, huysuz. *a ~ temper.* **don't be ~** : fesatlığı/kinciliği bırak. **to turn ~** : kin tutmak, rezilleşmek, rezilliği ele almak, adîleşmek. **a ~ trick** : alçakça bir düzen/hile, **6.** berbat, çok kötü, feci, müthiş, ağır. **~ blow** : müthiş/ağır darbe. *a ~ cut. a ~ accident.* **7.** (çok) tehlikeli, zararlı. *had a ~ climb to reach the summit.* **~ sea** : dalgalı/tehlikeli deniz, **8.** anlaşılmaz, çetin, girift, içinden çıkılmaz. *a ~ problem.* **9. nastily** : kin ve garezle, iğrenç/çirkin/berbat/feci bir şekilde, **10. nastiness** : pislik, iğrençlik, murdarlık, çirkinlik, ayıplık, kincilik, garezkârlık, rezillik, alçaklık, fesatlık, hainlik. ***e.a.- 1.*** *foul, loathsome, nauseating, repulsive, sickening,* ***2.*** *dirty, filthy,* ***3.*** *objectionable, disagreeable, unpleasant, disturbing,* ***4.*** *indecent, offensive,* ***5.*** *vicio-*

us, spiteful, mean, ill-natured, tawdry, malicious, 6. bad, painful, 7. hazardous, harmful, 8. vexatious. ***k.a.- 1.*** *clean, pure, 2. delightful.*

nasty[2], *is.. ç.* **-ties** pis/iğrenç/tiksindirici/nahoş/berbat/kötü şey/kimse.

-nasty, *son ek biy.* "düzensiz büyüme" : göze çoğalması ile büyümenin basınç etkisiyle düzensiz bir hâl alması. *ör.: hyponasty.*

nat. = **1.** national, **2.** native, **3.** natural, **4.** naturalist.

natal, *sf.* **1.** doğum+, doğuş. **~ day = birthday** : doğum günü. **~ star** : doğuş yıldızı/burcu, **2.** doğuştan, **3.** *şiir* doğum (yeri) *bk.:* **native** (1).

natality, *is., ç.* **-ties** doğum oranı. ***e.a.-*** *birthrate.*

natant, *sf.* **1.** (suda) yüzen, **2.** *bot.* su üstü (nde bulunan) : su bitkilerinin yaprağı gibi, **3. ~ly** : yüzerek, yüzmek suretiyle. ***e.a.- 1.*** *swimmiing, floating.*

natation, *is.* yüzme, yüzgeçlik.

natatorial = natatory, *sf.* yüzme+, yüzmeye/yüzgeçliğe ait, yüzmeye elverişli, yüzen, yüzücü, yüzgeç. **~ birds** : yüzücü kuşlar.

natatorium, *is., ç.* **-toriums, -toria** kapalı yüzme havuzu.

nates, *ç. is.* kalça, but. ***e.a.-*** *rump, buttocks.*

natheless = nathless, *zf. esk. bk.:* **nevertheless.**

nation, *is.* **1.** millet, ulus, budun. *The President spoke on the radio to the ~. Newly independent ~.* **2.** ülke, vatan, memleket, **3.** Kızılderili konfederasyonu üyesi olan aşiret, **4.** kavim, aynı ırktan gelen, aynı dili konuşan insan topluluğu veya bunların oturduğu memleket, **5. ~less** : milliyetsiz, hiçbir millete mensup olmayan. ***e.a.- 2.*** *country, state, kingdom, realm.*

national, *sf.&is.* **1.** millî, ulusal. **~ anthem** : millî marş. **~ pride** : millî gurur, **2.** millete ait, bütün milleti ilgilendiren, **3.** milliyetperver, milletin/vatanın çıkarlarını gözeten, **4.** *az kul.* milliyetçi, **5.** yurttaş, vatandaş, uyruk, belirli bir millete mensup olan kimse, **6. ~ly** : milletçe, ulusça, millî olarak, ulusal açıdan. ***e.a.- 4.*** *nationalist(ic), 5. citizen, subject.*

National Assembly, *is.* Kurultay, Millet Meclisi.

national bank, *is.* **1.** millî banka, **2.** *ABD* merkez bankası, banknot çıkarmaya yetkili banka.

national cemetery, *is. ABD* askerî mezarlık.

national church, *is.* resmî kilise, bir devletin çoğunluktaki tebaasına ait kilise.

national committee, *is.* millî komite, bir siyasî partinin icra komitesi.

National Convention, *is.* **1.** (Fransa'da) Yasama Kurulu (1792-95), **2.** *ABD* Atama Kongresi : Her dört yılda bir siyasî partilerin Başkan adayı seçmek için yaptıkları toplantı.

national debt, *is.* devlet borcu.

national forest, *is.* millî orman, ABD'de Federal Hükûmetçe korunan orman.

national government, *is.* millî hükûmet : siyasî partilerin çoğunu içine alan karma hükûmet. *In the last war, Britain had a ~ ~.*

National Guard, *is. ABD* Milis Teşkilâtı.

National Health Service, *is. Brit.* Millî Sağlık Servisi, (bedeli hükûmetçe ödenen) sosyal sağlık hizmeti.

national holiday, *is.* **1.** millî bayram, **2.** *ABD* Federal hükûmetçe ilân edilen resmî tatil günü.

national income, *is.* millî gelir : belirli bir süre (genellikle bir yıl) içinde bir milletin mal ve hizmet üretimi karşılığında sağladığı toplam net kazanç (maaş ve ücretler, kiralar, faiz, temettü vb.). *bk.:* **gross national product, net natioal product.**

nationalise/nationalisation, *Brit. bk.:* **nationalize/nationalization.**

nationalism, *is.* **1.** milliyetçilik, ulusçuluk, **2.** milletseverlik, **3.** millî bağımsızlık taraftarlığı, **4.** millî refah ve menfaatin milletler arası iş birliğinden ziyade her milletin bağımsız çalışması ile sağlanacağı kuram ve inanışı, **5.** sanat ve edebiyatta millî kaynak, tarih, folklor vb. den yararlanma, **6.** bir millete özgü nitelik, deyim vb.

nationalist, *is.* **1.** milliyetçi, ulusçu, milletsever, **2.** millî bağımsızlık taraftarı, **3.** *b.h.* Milliyetçi Parti üyesi.

nationalist(ic), *sf.* **1.** milliyetçi+, **2.** milliyetçiliğe/milliyetçilere ait, **3.** millî bağımsızlık için mücadele eden, **4. nationalistically** : milliyetçi tutumla/yaklaşımla, milliyetçi olarak, milliyetçilik açısından.

nationality, *is., ç.* **-ties 1.** milliyet, belirli bir millete/ülkeye mensup olma. *the ~ of a ship.* **2.** vatandaşlık, **3.** millî özellikler, **4.** millet, halk, **5.** milliyetçilik.

nationalize, *f.* **-ized, -izing 1.** millîle-(tir)mek, (sanayi, şirket, arazi, vb.) millete mal etmek/mal olmak, milletin emrine ver(il)mek. *The Turkish Government ~d several foreign companies.* **3.** vatandaşlığa kabul etmek/edilmek, vatandaş yapmak/olmak, **4. nationalization** : millîleştirme. ***e.a.- 3. naturalize.***

National Liberation Front, *is.* **1.** Millî Kurtuluş Cephesi : çeşitli ülkelerde milliyetçi grupların aldıkları ad, **2. ~ ~ ~ of South Vietnam** *d.d.* Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi : 1960'da Vietkongların G Vietnam'da kurdukları milliyetçi siyasî örgüt.

national monument, *is.* millî anıt.

national park, *is.* millî park : ABD'de doğal güzelliği, tarihî önemi vb. dolayısıyla Federal Hükûmetçe bakılan ve halkın yararlanmasına ayrılan bölge.

National Socialism, *is.* Milliyetçi Sosyalizm: Alman Nazi partisinin ilke ve uygulamaları.

National Weather Service, *is. ABD* Meteoroloji İşleri. ABD Ticaret Bakanlığına bağlı meteoroloji dairesi. Hava tahminleri, özellikle sel ve kasırga uyarıları yayınlar. Eski adı : **Weather Bureau.**

nationhood, *is.* ulusluk, budunluk, milliyet, müstakil ve bağımsız bir millet olma, bağımsızlık.

native, *sf.&is.* **1.** doğum+. **one's ~ land** : bir kimsenin doğum yeri/vatanı, **2.** doğal, doğuştan, kalıtımsal, irsî. *~ intelligence. a ~ American. ~ ability. a beauty ~ to her family.* **3.** bölgesel, mahallî. *a ~ government. ~ farm products.* **4.** yerli (halk/ahali), bir ülkenin yerlisi, özellikle beyaz olmayan yerli (zenci, kızılderili). **~ customs** : yerli âdetleri. *a ~ village. ~ doctors.* **5.** ana+, yerli+. **one's ~ language** ; bir kimsenin ana dili. **a ~ of İstanbul** : İstanbulun yerlisi. **Are you ~ here?** Buranın yerlisi misiniz? **6.** doğal, tabiî, sun'î olmayan, **7.** *esk.* bir kimsenin doğuştan hakkı olan, **8.** *esk.* yakından ilgili (doğuş vb. gibi bağlarla bağlı), **9. go ~** *k.d.* (yabancı bir ülkenin) âdetlerine/törelerine uymak, çevreye uymak, yerlileşmek, yerlisi gibi davranmak. *In Japan we wanted to go ~ and not stay in a European hotel.* **10. ~ly** : doğuştan, doğal olarak, **11. ~ness** : yerlilik, bir yerin yerlisi olma niteliği. ***e.a.- 2. innate, inherited, inbred, 4&5. indigenous, endemic, aboriginal, autochthonous.***

native-born, *sf.* yerli, doğma büyüme. *a ~ European.*

native citizen, *is.* doğal/doğuştan vatandaş.

native land, *is.* ana yurt, ana vatan, doğum yeri.

nativism, *is.* **1.** yerlicilik : yerli halkın hak ve çıkarlarını göçmenlere karşı koruma politikası, yerlilerin yabancılardan üstün tutulması, **2.** *fel.* doğuştan gelen fikirlerin varlığını ileri süren öğreti, **3. nativitist** : yerlici, **4. nativistic** : yerlici+.

nativity, *is., ç.* **-ties 1.** doğuş, doğum. *I have just visited the place of my ~.* **2.** *b.h.* Hz. İsa'nın doğuşu, **3.** Noel, **4.** (sanatta vb.) Hz. İsa'nın doğuşunun temsili, **5.** *astrol.* zayiçe, bir kimsenin doğduğu burç.

natl. = national.

NATO, *is.* NATO : **N**orth **A**tlantic **T**reaty **O**rganization (Kuzey Atlantik Antlaşması).

natrium, *is. esk. bk.:* **sodium.**

natrolite, *is.* iğne taş, sodyum alüminyum silikat : Na2Al2Si3O10.2H2O. Beyaz veya renksiz kristaller hâlinde bulunur. **needlestone** *d.d.*

natron, *is.* natron, doğal sodyum karbonat cevheri: Na2CO3.10H2O.

natter, *is.&gs.f.* **1.** *Brit.* sızıldanmak, şikâyet etmek, homurdanmak, **2.** *Avust.* gevezelik etmek, çene çalmak, **3.** gevezelik, boşboğazlık, **4.** *Cdn.* dedikodu. ***e.a.- 1. complain, grumble, 2. chatter, 3. chat, 4. gossip.***

natty, *sf.* **-tier, -tiest 1.** zarif/kibar (giyim, tavır), temiz, süslü, şık. *He's a very ~ dresser, but of course he's got lots of money.* **2. nattily** : zarif/şık bir şekilde, kibarca, **3. nattiness** : zariflik, şıklık, kibarlık. ***e.a.- 1. neat, smart***

natural[1], *sf.&is.* **1.** doğal, tabiî. *The ~ mineral wealth of a country. Death from ~ causes.* **2.** tabiatta mevcut, **3.** doğaya/tabiata uygun, doğal ilkelere uygun. *a ~ explanation for the strange event.* **4.** doğada/tabiatta oluşan, yapay/sun'î olmayan. *~ prairie unbroken by the plow. ~ scenery.* **5.** insan karakteri icabı, **6.** eşyanın tabiatına uygun, **7.** normal, tabiî, yapmacıksız. *a ~ pose. ~ manner. Try to look ~ for your photograph.*

8. asıl, **9.** doğal bilimlere ait. ~ *laws describe phenomena of the physical universe.* **10.** gerçekte var olan, maddesel, fiziksel, **11.** fıtrî ahlâk kurallarına uygun. ~ *justice.* **12.** yasa dışı, gayrimeşru. *a ~ son/child.* **13.** basit, hudayinabit, kültürsüz, kaba saba, yontulmamış. *the ~ man. ~ passions.* **14.** *müz.* (a) diyezsiz ve bemolsüz, doğal, tabiî, (b) (boru, trompet vb.) delik ve tuşları olmayan, **15.** öz, (üvey değil), kan bağı ile bağlı. ~ **parents** : öz ebeveyn (anne baba), **16.** olağan, tabiî, normal. *Events followed their ~ course.* **17. ~ly** : (a) doğal/tabiî/normal olarak, (b) doğa/tabiat/yaratılış icabı, (c) elbette, tabiî, tabiatıyla, şüphesiz, **18. ~ness** : doğallık, tabiîlik. ***e.a.***- *7. artless, unsophisticated, ingenuous, naive, 8. inborn, native, 12. illegitimate, 17. (c) certainly, of course.*

natural[2], *is.* **1.** *k.d.* doğuştan hünerli kimse, **2.** doğal ve iyi nitelikli nesne, **3.** *müz.* (a) piyanonun beyaz tuşu, (b) bekar işareti : notanın önüne gelince bemol/diyez etkisini yok eder, (c) bekar işaretli nota, tabiî sesli nota, **4.** *esk.* doğuştan budala/aptal, **5.** *(iskambil) bk.:* **blackjack** (7b), **6.** (zarla kumar oyununda) ilk atışta 7 veya 11 getirerek kazanma. ***e.a.***- *4. idiot.*

Natural Bridge, *is.* Doğal Köprü : Batı Virginia'da 64 m yükseklikte 15-30 m genişlikte, 27 m uzunlukta doğal kireç taşından oluşmuş köprü.

natural child, *is.* piç, gayrimeşru çocuk.

natural childbirth, *is.* **1.** tabiî doğum, ilâçsız ve nisbeten az ağrılı doğum, **2.** anneyi tabiî doğuma hazırlama programı.

natural color, *is.* asıl renk, doğal/tabiî renk.

natural death, *is.* tabiî ölüm, eceli ile ölüm.

natural gas, *is. kim.* tabiî/doğal gaz: yer altından çıkan ve yakıt olarak kullanılan metan gazı (%80'den fazla metan, az miktarda etan, propan, bütan, nitrojen ve bazan helyum içerir).

natural gender, *is. gr.* doğal cins : eril, dişil vb.

natural history, *is.* **1.** doğa bilgisi, tabiat bilgisi: botanik, zooloji vb. gibi tabiattaki bütün yaratıkları ve cisimleri inceleyen bilimler, **2.** (teknik dışında kalan) doğa bilimlerinin öğrenimi, **3. natural historian** : doğa bilgisi uzmanı.

naturalise/naturalisation, *Brit. bk.:* **naturalize/naturalization.**

naturalism, *is.* **1.** doğacılık, **2.** (sanatta) natüralizm, doğadaki varlıkları oldukları gibi ayrıntılı olarak resmetme/anlatma sanatı, **3.** doğal içgüdülere dayanan eylemler/eğilimler/duyuşlar, **4.** *fel.* doğalcılık : (a) doğa dışı hiçbir nesne, sebep ve süreç olmadığını, bütün olay ve varlıkların bilimsel yoldan anlatılabileceğini savunan öğreti, (b) ahlâk hükümlerinin olaylarla gerçeklenebileceği görüşü, **5.** bütün dinî gerçeklerin doğal süreçlerin incelenmesiyle elde edildiğini, ilham ve vahiyden gelmediğini savunan öğreti, **6.** doğa sevgisi, doğal şeylere bağlılık.

naturalist, *is.* **1.** doğacı, doğa bilgini, doğa bilgisi/tabiat bilgisi uzmanı, **2.** (sanat/edebiyat) naturalizm yanlısı.

naturalistic, *sf.* **1.** doğacıl, doğaya uygun, tabiatı/doğal çevreyi taklit eden, **2.** doğa bilimine, tabiat bilgisine ait, **3.** (sanat/edebiyat) naturalizme ait, **4. ~ally** : doğacıl/doğaya uygun olarak, doğa bilimi yolu ile.

naturalize, *f.* **-ized, -izing 1.** (yabancıyı) uyruklaştırmak, vatandaşlığa kabul etmek/edilmek, vatandaş yapmak/olmak. *He was ~d after living in Canada for 9 years.* **2.** (bitki/hayvan) yerlileş(tir)mek, çevreye uy(dur)mak. *Some European birds have become ~d in America.* **3.** (dile) yabancı kelime sokmak, yabancı âdetleri benimsemek, yabancılaş(tır)mak. *"Parti" is a French word now ~d into/in Turkish.* **4.** doğaya/tabiata uy(dur)mak, **5.** (yabancı çevreye) uymak/alışmak, **6. naturalization** : (yabancıyı) uyruklaştırma, vatandaşlığa kabul etme/edilme, vatandaş yapma/olma, yerlileş(tir)me.

natural law, *is.* doğal yasa, tabiat kanunu.

natural logarithm, *is. mat.* tabiî logaritma, Neper logaritması, **e** tabanına göre hesaplanan logaritma. Simgesi : **ln.** ***Napierian logarithm*** *d.d. bk.:* **common logarithm.**

natural number, *is.* doğal sayı, pozitif tam sayı (veya sıfır).

natural philosophy, *is.* **1.** doğa bilimleri, tabiat bilgisi, **2.** fen bilgisi, fiziksel bilimler. ***e.a.***- *1. natural science, 2. physical science.*

natural resources, *is.* doğal/tabiî kaynaklar: bir ülkenin yer altı ve yer üstü kaynakları (maden, petrol, orman, su vb.).

natural right, *is.* doğal/tabiî hak.

natural rubber, *is.* kauçuk.

natural science, *is.* doğa bilimi, tabiat bilgisi : biyoloji, fizik vb. gibi doğal olayları/nesneleri inceleyen bilim.Tersi: matematik, felsefe gibi kuramsal bilimler.

natural selection, *is.* doğal ayıklanma, tabiî ıstıfa : belirli çevre koşullarına en iyi uyum sağlayan bitki ve hayvanların yaşamlarını sürdürebilmesi olayı. **survival of the fittest** *d.d. bk.:* **Darvinism.**

natural theology, *is.* doğal din bilgisi. **natural theologian** : doğal din bilgini.

natural virtue, *is.* doğal erdem, tabiî/temel fazilet, insanın muktedir olduğu fazilet. *bk.:* **theological virtue.**

nature, *is.* **1.** doğa, tabiat, yaratılış, hilkat. *It's only human ~ to like money.* **against ~** : tabiata aykırı. **copied from ~** : tabiattan alınmış. **freak of ~** : hilkat garibesi. **human ~** : insan tabiatı, **2.** mizaç, huy, maya. *It's his ~ to be generous.* **good ~d** : iyi huylu, **3.** tür, çeşit, nevi, mahiyet. *two recent books of the same ~. What is the ~ of the new chemical? Ceremonies of a solemn ~.* **4.** dünya, âlem, **5.** varlıklar, yaratıklar, **6.** evren, kâinat. *So quiet that all ~ seemed asleep.* **7.** evrensel kuvvetlerin tümü. *Growing crops on this land is a struggle against ~.* **8.** doğal durum/görünüş. **a portrait true to ~** : doğal görünüşü yansıtan resim. **in the ~ of things** : durumun gerektirdiği şekilde, **9.** içgüdü, sevkitabiî, **10.** doğal ilkeler/yasalar. *an act that is against ~.* **11.** insanların düzelmemiş/eğitilmemiş hâli, **12.** ilkel/evcilleşmemiş durum. **state of ~** : (a) insanların medenileşmeden önceki doğal/bozulmamış hâli, (b) çıplaklık. **in a state of ~** : (a) vahşî, medenileşmemiş, eğitilmemiş, (b) çırılçıplak, **13. by ~** : doğuştan yaratılıştan, fıtrî olarak, tabiatıyla, doğal olarak. *It's not in her ~ to do anything rude, she's polite by ~.* **14. Mother ~** *d.d.* tabiat ana. *Cat's are nature's/Mother nature's way of limiting the number of mice.* **15. call of ~** : def'i tabiî ihtiyacı, **16. second ~** : tabiat hükmüne geçen şey, tabiî gelen şey, **17. of/in the ~ of** : ... gibi, ... türünde/tarzında/biçiminde, **18. let the ~ take its course** *k.d.* işleri oluruna bırakmak, özellikle iki kişinin dış etkilerden uzak sevişmesine göz yummak. ***e.a.-*** *3. type, kind, sort, 13. innately.*

-natured, *son ek* "...tabiatlı/huylu/mizaçlı". **good-natured** : iyi huylu.

nature study, *is.* doğa bilimi, tabiatın incelenmesi, ilkokullarda öğretilen botanik, zooloji vb.

nature worship, *is.* doğaya tapma. **nature worshiper** : doğaya tapan.

naturist, *is.* doğacı, doğaya/tabiata âşık olan kimse, doğal güzellikleri her şeyden üstün tutan kimse. **naturism** : doğacılık, doğaya/tabiata âşık olma.

naturopathy, *is.* **1.** doğal sağaltım : hastalıkları ilâç kullanmadan, beslenme şeklini değiştirerek tedavi yöntemi, **2. naturopath** : doğal sağaltımcı, **3. naturopathic** : doğal sağaltım+, **4. naturopathically** : doğal sağaltım yolu ile.

Naugahyde , *is.* sun'î deri : bavul yapmada, mobilya kaplamada vb. kullanılır.

naught = nought, *is.&sf.* **1.** sıfır, **2.** hiç, hiçbir şey, **3.** boş, başarısızlık fiyasko, **4. bring to ~** : boşa çıkarmak, başarısızlığa/akamete uğratmak, **5. come to ~** : boşa çıkmak, suya düşmek, akamete uğramak. **Her efforts came to ~** : Bütün çabaları boşa çıktı. **6. set at ~** : önem vermemek, umursamamak, hiçe saymak, hesaba katmamak, metelik vermemek. **to set the law at ~** : kanun tanımamak, kanunu hiçe saymak, **7.** *esk.* ahlâksız, namussuz, **8.** *esk.* değersiz, kıymetsiz, **9.** *esk.* asla, zerre kadar...değil. ***e.a.-*** *1. zero, cypher, 2. nothing, nothingness, nonexistence, 3. complete failure, 7. (morally) bad, wicked, 8. worthless.*

naughty, *sf.* **-tier, -tiest 1.** yaramaz, haylaz, asi, serkeş (bilhassa çocuklar için kullanılır). *You ~ boy! I told you not to play in the road.* **to behave ~** : yaramazlık yapmak, **2.** ayıp, fena, münasebetsiz, yakışık almaz. *It's ~ to pull your sister's hair. a ~ word. It was rather ~ of that scientist to mention only the people who agree with his ideas.* **3.** çirkin, müstehcen, açık saçık, ahlâksız, ahlâka mugayir. *an amusing and ~ book.* **4.** *esk. bk.:* **bad, wicked, 5. naughtily** : yaramazca, haylazlıkla, asi/serkeş bir şekilde, **6. naughtiness** : yaramazlık, haylazlık, asilik, serkeşlik. ***e.a.-*** *1. disobedient, mischievous, 2. improper, indecent, 3. obscene.*

naumachia, *is., ç.* **-chiae/-chias 1.** (eski Roma'da) yapmacık deniz savaşı, **2.** yapmacık deniz savaşı oyun yeri (havuz vb.).

naumachy, *is., ç.* **-chies** *bk.:* **naumachia.**

nauplius, *is., ç.* **-plii** *zool.* **1.** naupliyus : sade yapılı kabuklulara ait bir çift gözü ve üç çift ayağı olan bir lârva tipi, **2. nauplial = nauploid** : naupliyus+.

nausea, *is.* **1.** bulantı, mide bulantısı/bulanması, deniz tutması, **2.** iğrenme, tiksinme, **3. nauseant** : bulantı veren, kusturucu ilâç. ***e.a.-*** *1. queasiness, 2. disgust, loathing, repugnance.*

nauseate, *f.* **-ated, -ating 1.** (mide) bulan(dır)mak, bulantı vermek/duymak. *He was ~d by the movement of the ship.* **2.** iğren(dir)mek, tiksin(dir)mek, nefret duy(ur)mak. *It's nauseating to see how he treats his children.* ***e.a.-*** *sicken, revolt.* ***k.a.-*** *attract, delight.*

nauseating, *sf.* **1.** iğrenç, tiksindirici, mide bulandırıcı. *a ~ smell.* **2.** menfur, nefret verici, **3. ~ly** : iğrenç/tiksindirici/nefret verici bir şekilde.

mauseation, *is.* bulantı, bulanma, mide bulantısı/bulanması, iğrenme, tiksinme.

nauseous, *sf.* **1.** iğrenç, tiksindirici, mide bulandırıcı, bulantı verici, iğrendirici, **2.** *k.d.* midesi bulanan, bulantı hisseden (hasta), **3.** *ABD* nefret / istikrah uyandırıcı, **4. ~ly** : iğrenç/tiksindirici/nefret verici bir şekilde, **5. ~ness** : iğrençlik, tiksindiricilik. ***e.a.-*** *1&3. sickening, nauseating, disgusting, revolting, repellent, abhorrent, despicable, offensive, 2. nauseated, queasy, sick.* ***k.a.-*** *1. delightful.*

nautch, *is.* (Hindistan'da profesyonel dansözler tarafından oynanan) oyun, dans, raks.

nautical, *sf.* **1.** denizel, denizsel, deniz+, denizcilik+, denizciliğe/denizcilere ait, bahrî. **~ terms** : denizcilik terimleri, **2. ~ mile** : deniz mili, 1852 m. **3. ~ly** : denizcilikle ilgili olarak.

nautilus, *ç. is.* **nautiluses/nautili 1. chambered ~ /pearly ~** *d.d.* notilus, sedefli deniz helezonu *(Nautilus macromphalus)* : kafadan bacaklı yumuşakçalardan parlak spiral kabuklu bir deniz hayvanı, **2.** *bk.:* **paper nautilus.**

naval, *sf.* **1.** savaş gemileri+. *a ~ convoy.* **2.** gemi+, **3.** deniz kuvvetleri+, **4.** (a) deniz+, denizel, bahrî, (b) denizci, deniz kuvvetleri olan. *the great ~ powers.* **5. ~ academy** : deniz harp akademisi. **~ architect** : gemi inşaat mühendisi. **~ architecture** : gemi inşaat mühendisliği, gemi inşaatçılığı. **~ base** : deniz üssü. **~ battles** : deniz savaşları. **~ forces** : deniz kuvvetleri. **~ officer** : deniz subayı. **~ power** : harp donanması olan devlet. **~ reserves** : deniz ihtiyat kuvvetleri. **~ stores** : deniz malzemesi ***e.a.-*** *1-4. marine.*

nave, *is.* **1.** dingil başlığı, tekerlek poyrası, tekerleğin orta kısmı, **2.** (kiliselerde) ana hol, orta hol. ***e.a.-*** *1. hub.*

navel, *is.* **1.** göbek, **2.** orta, merkez, **3. ~ cord** *tıp* göbek kordonu, **4. ~ orange** : gebe portakal, göbekli ve çekirdeksiz portakal, Vaşington portakalı.

navelwort, *is. bot.* saksı güzeli *(Umbilicus pendilinus)* : sarımtrak/yeşilimtrak boru şeklinde çiçek açar.

navette, *is., ç.* **-vettes** uçları sivri oval biçimde kesilmiş elmas olmayan kıymetli taş.

navicert, *is.* bağış belgesi: savaşan bir devletin tarafsız gemiye verdiği (deniz ablukasından) serbest geçiş belgesi.

navicular, *sf.&is.* **1.** kayık şeklinde, sandalımsı. *~ bone.* **2. naviculare** *d.d.* (el ve ayak bileğindeki) sandal kemik, **3. ~ disease** : at topuğu hastalığı, atların topuk kemiğine arız olan bir hastalık. ***e.a.-*** *2. scaphoid.*

navigable, *sf.* **1.** seyrüsefere/gidiş gelişe elverişli, içinde gemi/kayık gezebilir. *The St. Lawrence River is ~ from the Great Lakes to the sea.* **2.** güdümlü, yöneltilebilir, kabilisevk (gemi/uçak/füze vb.), **3. ~ semicircle** : siklonun zararsız yarısı, siklonun ilerleme yönüne zıt esen ve geminin seyrine engel olmayan tarafı, **4. ~ness = nagigability** : seyrüsefere elverişlilik, **5. navigably** : seyrüsefere elverişli bir şekilde. ***e.a.-*** *2. steerable.*

navigate, *f.* **-gated, -gating 1.** sefer etmek, sefere çıkmak, gemi veya uçakla gitmek, **2.** (gemiyi/uçağı/güdümlü mermiyi) gütmek, sevk etmek, menziline ulaştırmak, **3.** kaptanlık etmek, (gemiyi/uçağı) rotasında yürütmek. *to ~ by stars.* **4.** (gemi) suda yüz(dür)mek, su üzerinde hareket et(tir)mek. *Can that big ship easy to ~ ?* **5.** *k.d.* (a) güvenle/salimen yolunda gitmek/yolunu bulmak. *When you walk down, be careful how you ~ the stairs.* (b) yol göstermek. *Get in the car; I'll drive if you hold the map and ~.*

navigation, *is.* **1.** gemi/uçak seferi, seyrüsefer, **2.** (gemileri/uçakları) gütme, sevk etme. *The compas is an instrument of ~.* **3.** (gemi/uçak) gidiş/geliş yollarını haritada çizme/işaretleme, **4.** denizcilik, havacılık, (gemi/uçak ile) gidip gelme. *~ is difficult on this river because of the*

rocks. a passage open to ~ . **5.** gemicilik, denizcilik bilimi, **6. ~al** : seyrüsefere/ gemi uçak seferlerine ait, **7. ~ally** : seyrüsefer bakımından.

navigation light, *is. hv.* uçuş ışığı: uçak gövdesine bağlı ve gece uçuşu esnasında uçağın boyutlarını, yerini ve yolunu gösteren renkli ışık. **position light, running light** *d.d.*

navigator, *is.* **1.** gemici, denizci, kaptan, gemi/uçak sevk ve idaresini bilen kimse, **2.** kâşif, denizde keşif seferlerini yöneten kimse, **3.** *Brit.* deniz eri/işçisi. *e.a.- 1. pilot.*

navvy, *is., ç.* **-vies** *Brit.* amele, ırgat.

navy, *is., ç.* **-vies 1.** donanma, deniz kuvvetleri, **2.** deniz kuvvetleri komutanlığı, bahriye nezareti. *The ~ want(s) more money for ships this year.* **3. ~ blue** *d.d.* lâcivert, koyu mavi, deniz mavisi, **4.** *esk.* deniz filosu, armada. *a small ~ of 10 ships.* **5.** *Brit.- k.d.* demir yolu/yol/ kanal işçisi, **6. ~ bean** : küçük kuru fasulye, **7. ~ Cross** *ABD* (denizcilere verilen) kahramanlık nişanı, **8. ~ yard** : bahriye tersanesi : harp gemilerinin yapıldığı, onarıldığı, donatıldığı tersane.

nawab, *is.* **1.** nevap : Moğollar zamanında Hindistan'da Müslüman hükümdar, **2.** zengin ve seçkin kişi. *e.a.- 2. nabob.*

nay, *zf.&is.* **1.** hayır, yok, değil. **say s.o. ~** : birisini (bir iş yapmaktan) men etmek/ alıkoymak/engel olmak. *If he wants to smoke in his own house, who can say him ~ ?* **He will not take ~** : "Yok" sözünden anlamaz. **2.** hem de, hattâ, bundan başka, yalnız bu değil. **The letter made him happy, ~, ecstatic** : Mektup onu sevindirdi, hem de delicesine sevindirdi. **She is a pretty, ~, a beautiful woman** : Güzel, hattâ fevkalâde güzel bir kadındır. **3.** ret, inkâr, **4.** olumsuz oy, ret oyu, aleyhte oy, **5.** olumsuz oy veren kimse. **The nays have it** : Önerge reddedildi. *e.a.- 1. no, 2. and not only so, but; indeed; not only that, but also, 3. refusal, denial.*

naya paisa, *is., ç.* **naye paise 1.** Hindistan'da 1 rupinin 1/100'ü değerinde bakır para, **2.** Umman'da rupinin 1/100'ü.

Nazarene, *is.&sf.* **1.** Nasıralı, Nasıra şehri yerlisi, **2.** ilk Hristiyanlık çağında Hristiyanlığı kabul etmiş fakat Musevî ibadetlerini terk etmemiş Yahudi, **3.** Nasranî, Hristiyan, **4. the ~** : Hz. İsa, **5.** Nasıra şehrine/Nasranîlere/Nasıralılara ait.

Nazareth, *is.* Nasıra, İsrail'de bir şehir.

Nazarite = Nazirite, *is.* **1.** (eski İbranîlerde) koyu dindar, sofu, **2.** (galat olarak) Hristiyan, **3. Nazaritic = Naziritic** : koyu dindarca, sofuca.

Nazi, *sf.&is., ç.* **-zis 1.** Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi (1933'te Adolf Hitler yönetiminde iktidara geçmişti.), **2.** nazi, nazilikle ilgili, nazi/Hitler taraftarı (kimse), **3. ~ism = ~sm** : Nazilik, Nazizm, Nazi taraftarlığı.

NB = N.B. = **1.** *Nota bene* : iyice dikkat et, **2.** New Brunswick. *e.a.- 1. note well, take notice.*

Nb, *kim. bk.:* **niobium.**

NBC = National Broadcating Company.

NBS = National Bureau of Standards.

Nd, *kim. bk.:* **neodymium.**

Ne, *kim. bk.:* **Neon.**

né, *sf. Fr.* doğmuş, doğuş : bir kimsenin doğuştaki /ilk/yasal adını gösterir : *Robert Roe, ~ John Doe.*

Neanderthal, *sf.* **1.** Neandertal, Orta Avrupa kaba taş çağı insanı(na ait), **2. ~er** : (a) kaba taş çağı insanı, (b) kaba/ilkel insan, **3. ~ man** : Orta Avrupa kaba taş çağı insanı.

neap, *sf.&is.* **1.** az gelgitsel, **2. neap tide** *d.d.* az gelgit : ayın birinci ve ikinci dörtte bir görünüşünü izleyen günlerde vuku bulan ve alçalma/yükselmenin en az olduğu gelgit/meddücezir, **3.** (at arabasında) ok, koşum oku.

near[1], *zf.&e.* **1.** yakın(ında), yakına. *This hotel is ~ the station. Come ~er please. Don't go too ~ the edge of the cliff, just ~ enough to see over it. Nobody was ~.* **2.** (zaman bakımından) yakın. **come/draw ~** : yaklaşmak. **Winter draws ~** : Kış yaklaşıyor. *Call me again ~er (to) the time of the meeting.* **3.** (belirli hâle/ duruma) doğru, yönelik, müteveccih. *Every lesson brings me ~er to proficiency.* **4.** âdeta, sanki, hemen hemen, nerde ise, az daha, az kaldı. *~ dead from exhaustion.* **She came ~ to tear (= almost cried)** : Nerde ise/az daha ağlayacaktı. **I came ~ to being drowned** : Az daha/az kaldı boğuluyordum. **5. nowhere ~ = not anywhere ~** *: k.d.* ...-den pek uzak, asla ... değil, hiç de ... değil. **The bus is nowhere ~ as dear as the train** : Otobüs asla tren kadar pahalı değildir (Otobüs trenden çok daha ucuzdur). *e.a.- 1. close (to), 4. almost, nearly.*

near[2], *sf.* **1.** yakın(daki), yakında bulunan, uzak olmayan. **the ~ future** : yakın gelecek. *Where is the ~est bus stop? a building near the*

station. **His opinion is very ~ my own** : Düşünceleri benimkine çok yakındır. **~ at hand** : yakınında, el altında. **go by the ~est road** : en yakın/kestirme yoldan gitmek. **as ~ as I can remember** : hatırımda kaldığına göre, **2.** beri, yakın. **The ~ side of the road** : yolun beri geçesi. *Can we fish from the ~ bank of the river, or must we cross over?* **3.** (a) (yakın (akraba/arkadaş vb.). *All my ~ relatives live abroad.* (b) samimî, candan, teklifsiz, sıkı. *a ~ friend. Someone ~ and dear.* **4.** âdeta, nerde ise, hemen hemen. *The fire was a ~ catastrophe. a ~ success.* **5.** kıl payı, ramak kalmış, az farkla, dar, ucu ucuna. **It was a ~ thing** : Dar kurtuldum/kıl payı bir farkla/ucu ucuna/ramak kaldı. **a ~ escape** : dar kaçış/kurtuluş. **~ upon a hundred** : hemen hemen yüz kadar/yüz ya var ya yok, **6.** (at/atlı taşıt) sol (taraftaki). *the ~ front wheel of a car.* **the ~ foreleg** : sol ön bacak. (tersi : **off**), **7. ~ at hand** : (a) yakın, el altında, yakın(ın)da, yöresinde, (b) yakın (gelecekte), **8. nearest and dearest** : (a) (akraba/arkadaş) çok sevgili. *My nearest and dearest friend.* (b) (mizah) aile. *Our nearest and dearest (=our families) need our care, don't they?* **9.** cimri, hasis, eli sıkı, **10.** (tercüme) sadık, aslına uygun, **11. nearness** : yakınlık. ***e.a.- 5. close, narrow, precarious, 9. stingy, miserly, parsimonious.***

near[3], *f.* yaklaşmak, yakına/yanına gelmek. *We could see the tall buildings as we ~ed New York.* ***e.a.- approach.***

near beer, *is.* hafif bira (%0.5'ten daha az alkollü).

nearby, *sf.&zf.* yakın(da), çevrede. *a football match being played ~.* ***e.a.- adjacent, neighboring.***

Nearctic, *sf. zool. coğ.* ılıman arktik : K Amerika'nın nisbeten ılıman arktik bölgeleri ile Grönland'a ait.

Near East, *is.* Yakın Doğu. **~ern** : Yakın Doğu+.

nearly, *zf.* **1.** hemen hemen, nerde ise, âdeta, az daha, az kaldı. **I ~ fell** : Az kaldı düşüyordum. **The job is ~ finished** : İş hemen hemen bitti. **The train was ~ full** : Tren hemen hemen dolu idi. **He was ~ dead with cold** : Soğuktan nerde ise ölüyordu. **2.** yaklaşık olarak, aşağı yukarı, takriben, hemen hemen, oldukça. **It is the same thing or ~ so** : Hemen hemen aynı şey. **a ~ perfect likeness** : oldukça mükemmel bir benzerlik, **3.** yakinen, (pek) yakından, samimiyetle. *a matter ~ affecting our interest.* **4.** *esk.* cimrice, cimrilikle, hasisçe, hasislikle. ***e.a.- 1. almost, practically, 2. appro-ximately, 3. closely, 4. stingily.***

near rhyme, *is.* yarım kafiye. ***e.a.- slant rhyme, half rhyme, oblique rhyme.***

nearside, *sf. Brit.* (arabanın/atın/yolun vb.) sol tarafındaki. *the ~ back light of a car.* ***k.a.- offside.***

nearsighted, *sf.* **1.** yakıngören, miyop, **2. ~ly** : miyoplukla, miyop olarak, **3. ~ness** : yakıngörürlük, miyopluk. ***e.a.- 1. myopic, shortsighted.***

near-term, *sf.* yakın gelecekteki, vukuu yakın, yakında beklenen. *The ~ prospects of lower interest rates.*

near thing, *is. k.d.* az kalsın/hemen hemen /nerde ise başarısızlıkla/hezimetle/felâketle sonuçlanan olay (seçim, yarışma, hücum, savaş vb.). *What a near thing that was! My enemies nearly got me!*

neat, *sf.&zf.* **1.** zarif, zevkli, düzgün ve temiz. *~ handwriting. He keeps his office ~.* **2.** kibar, zarif, şık. **~ as a pin** : son derece zarif, iki dirhem bir çekirdek, **3.** sade/zarif (görünüşlü), **4.** zeki, hünerli, kurnaz, akıllı, becerikli. *a ~ plan. a ~ trick.* **5.** *argo* fevkalâde, harikulâde, çok güzel. *a ~ bicycle. It was really a ~ party, I enjoyed myself.* **6.** (içki) halis, katışıksız, safi (susuz/buzsuz). *I like my whisky ~.* **7.** safi, net. *~ profits.* **8.** sade, özlü, vazıh, açık. *a ~ description.* **9. ~ly** : zarif/zevkli/düzgün/temiz/şık/kibar bir şekilde, hünerle, kurnazlıkla, akıllıca, beceriklilikle, **10. ~ness** : zariflik, düzgünlük, temizlik, kibarlık, şıklık, zekilik, beceriklilik, hünerlilik. ***e.a.- 1&2. spruce, smart, tidy, trim, trig, dapper, natty, 4. clever, smart, 5. wonderful, splendid. k.a.- 1&2. untidy, sloppy, disorderly, slovenly, unkempt, 4. maladroit.***

neaten, *gl.f.* zarifleştirmek, düzeltmek, zarif/kibar/düzgün hâle koymak, intizama sokmak, çeki düzen vermek.

neath = 'neath, *e. - k.d. bk.:* **beneath.**

neat's-foot oil, *is.* paça yağı : sığır paçasını ve incik kemiğini kaynatarak elde edilen ve köseleyi yumuşatmakta kullanılan yağ.

neb, *is.* **1.** gaga, kuş gagası, **2.** *İsk.* ağız, insan ağzı, **3.** burun, özellikle hayvan burnu, **4.** uç, bir şeyin sivri ucu. ***e.a.- 1.*** *bill, beak, 2. mouth, 3. nose, 4. tip, 5. nib.*

nebbish, *is. argo* zavallı/sünepe/mıymıntı /korkak/ürkek (kimse). ***e.a.-*** *timid/meek/drab (person).*

Nebiim = Neviim, *is.* Peygamberler. *bk.:* **Tanach.**

Nebraskan, *sf.&is.* Nebraskalı, **2.** *jeol.* Pleistosen çağında K Amerika buzullarının ilk safhası.

nebula, *is., ç.* **-lae/-las 1.** *astr.* (a) bulutsu: uzayda toz ve gazlardan oluşmuş bulut gibi ışıklı veya karanlık küme, (b) **planetary ~** *d.d.* sisli gezegen : etrafı gaz bulutu ile çevrilmiş yıldız, **2. spiral ~** : sarmal bulutsu, spiral nebula, büreymisehabiye, **3.** *patol.* (a) boz : göz bebeğine arız olan beyazımsı leke, (b) idrar bulanıklığı, **4.** *tıp* püskürtme ilâç, püskürtülerek uygulanan ilâç.

nebular, *sf.* **1.** bulutsu+, bulutumsu, bulut gibi görünen yıldız kümesine ait, **2. ~ hypothesis** *astr.* bulutsu kuramı : güneş sisteminin aslında bulutumsu bir madde yığınından oluştuğunu varsayan Laplace kuramı (XIX. yüzyıl). *bk.:* **planetesimal hypothesis.**

nebulated, *sf.* bulutumsu, belirsiz : belirsiz çizgili işaretleri bulunan (kuş veya başka hayvan vb.).

nebulé = nebuly, *sf.* dalga çizgili : s şeklinde girinti çıkıntılı (kenar çigisi olan arma).

nebulise/nebulisation/nebuliser, *Brit. bk.:* **nebulize/nebulization/nebulizer.**

nebulize, *gl.f.* **-lized, -lizing 1.** püskürtmek, fısfıslamak, havaya karışan ince sıvı zerrecikleri hâline getirmek, **2. nebulization** : püskürtme, **3. nebulizer** : püskürteç, püskürtücü, fısfıs. ***e.a.- 1.*** *atomize.*

nebulose, *sf.* **1.** bulutumsu, bulut/sis gibi, **2.** belirsiz, müphem, puslu, açık seçik olmayan, **3.** sis benekli, bulut gibi lekeleri olan. ***e.a.- 1.*** *cloudlike, nebulous, 2. hazy, indistinct.*

nebulosity, *is., ç.* **-ties 1.** sisli/bulutlu/ puslu madde, sis gibi/sis şeklinde madde, **2.** bulutumsuluk, pusluluk, sislilik, **2.** belirsizlik, müphemlik, bulanıklık, vuzuhsuzluk, sarahatsizlik. ***e.a.-*** *nebulousness.*

nebulous, *sf.* **1.** bulanık, müphem, belirsiz, vuzuhsuz, sarahatsiz, belli belirsiz, hayal meyal. *~ political ideas.* **2.** bulutlu, puslu, sisli, bulut/sis gibi, bulutsu gibi, **3.** buluta/uzay sisine benzer, **4. ~ly** : bulanık/ müphem/ vuzuhsuz/ sarahatsiz bir şekilde, belli belirsiz, hayal meyal, bulutlu/ puslu bir şekilde, **5. ~ness** : bulanıklık, müphemlik, belirsizlik, vuzuhsuzluk, sarahatsizlik, belli belirsizlik, pusluluk, sislilik. ***e.a.- 1.*** *hazy, vague, indistinct, confused, 2. cloudlike, misty, cloudy, 3. nebular, 5. nebulosity.*

necessaries, *ç. is.* gerekli/zarurî şeyler, ihtiyaç maddeleri. **~ of life** : zarurî/mübrem ihtiyaçlar. *Enough money for the ~ (of life) : food, clothing and shelter.* ***NOT :*** **NECESSITIES** hayatın sürdürülmesi için elzem olan şeyler demektir ve anlamca **NECESSARIES** kelimesinden daha kuvvetlidir : *Air and water are necessities of life.* ***Necessaries***, gerekli olan, fakat onsuz da yaşanabilen şeyleri belirtir : *A few necessaries for the journey, like socks and toothbrush.*

necessarily, *zf.* **1.** mutlaka, muhakkak, her hâlde. *You don't ~ have to attend. Good-looking food doesn't ~ taste good (=it may sometimes taste bad). Great actors are not ~ handsome.* **2.** çaresiz, ister istemez, bizzarure, çarnaçar, kaçınılmaz bir şekilde, zarurî olarak, mantıken. *That conclusion doesn't follow ~ from the foregoing. Taxes must ~ be levied.* ***e.a.-*** *unavoidably, inevitably.*

necessary, *sf.&is.* **1.** gerekli, gereken, lüzumlu, lâzım. *Food is ~ for life. to make the ~ laws.* **2.** çaresiz, önlenemez, önüne geçilemez. *Death is the ~ end of life.* **3.** zorunlu, kaçınılmaz, vazgeçilmez, mutlaka gerekli, elzem. *It is ~ for him to go. The power ~ to the government.* **4.** *man.* (a) lâzım: inkârı hâlinde tezada düşülen (önerme), (b) zarurî : önermeleri doğru ise sonucu da doğru olan, (c) zorunlu : sonucun doğru olması/olayın vuku bulması için varlığı şart olan (koşul), **5. ~ evil** : kaçınılmaz belâ: hoşa gitmeyen fakat istenilen sonucu elde etmek için katlanılması zarurî olan şey. *I don't like working such long hours, but it's a ~ evil until we've saved enough for a house.* **6.** gerekli şey, lüzumlu/ zarurî nesne, **7.** *k.d.* (ayrı kulübede) helâ, kenef, ayakyolu, tuvalet, **8.** *bk.:* **necessaries. 9. do the ~** : gereğini yapmak, gerekli önlemleri al-

mak, icabına tevessül etmek, **10. if ~** : gerekirse, icabında, icap ederse, lüzumu hâlinde, zaruret hâlinde, hinihâcette. *e.a.- 1-3. essential, indispensable, requisite, required, needed, needful, expedient. k.a.- 1-3. unnecessary, needless, dispensable, optional, unessential, contingent, casual, accidental, discretional, futile, vain, valueless, worthless.*

necessitarian = necessarian, *sf.&is.* **1.** gerekirci, belirlenimci, determinist, **2.** *fel.* gerekircilik, belirlenimcilik, determinizm, icabiye : bütün olayların (iradî olanlar dahil) önceki sebeplerin kaçınılmaz sonucu olduğunu savunan felsefe görüşü. *e.a.- 2. determinism.*

necessitate, *gl.f.* **-tated, -tating 1.** gerek(tir)mek, icap et(tir)mek. *The rain ~d a postponement. Your remarks may ~ my thinking about the question again.* **2.** zorlamak, zorunlu/zarurî kılmak, mecbur/icbar etmek. *He was ~d to agree. No man is ~d to lie.* **3. necessitation** : gerek, icap, zorunluk, mecburiyet, **4. necessitative** : gerekli, gereken, zorunlu, zorlayıcı. *e.a.- 1. require, 2. compel, oblige, force.*

necessitous, *sf.* **1.** yoksul, fakir, yoksun, züğürt, muhtaç, ihtiyaç içinde. *a ~ family.* **2.** gerekli, lüzumlu, zorunlu, zarurî, kaçınılmaz. *No money will be given except for the most ~ reasons.* **3.** ivedi, ivedili, acil, müstacel, hemen yapılması gereken, zorlayıcı, mücbir, **4. ~ly** : (a) yoksullukla, yoksun olarak, (b) gerekli/zarurî bir şekilde, (c) ivedilikle, acilen, **5. ~ness** : (a) yoksulluk, yoksunluk, (b) gereklilik, zorunluluk, lüzum, zaruret, (c) ivedilik, müstacellik. *e.a.- 1. needy, indigent, impoverished, destitute, poverty-stricken, 2. essential, unavoidable, necessary, 3. urgent, compelling, pressing.*

necessity, *is., ç.* **-ties 1.** gerekli/lüzumlu şey. **Food and clothing are necessities of life** : Besin ve giyim, yaşam için gereklidir. **2.** gerek, gerekli(li)k, gerekseme, lüzum, ihtiyaç. **physical ~** : doğal/tabiî ihtiyaç. **the ~ of adequate housing** : yeterli konut ihtiyacı. **Is there any ~ for another election?** Başka bir seçime gerek var mı? **3.** zorunluk, zaruret, acil ihtiyaç, zorda kalma. **of ~** : zaruret karşısında, zarurî olarak, zorda kalarak, mecburen.*The ~ for a quick decision. He'll never learn German until the ~ arises.* **~ knows no law** : Zorda kalınca her şey yapılır. **4.** kaçınılmazlık, kaçınılmaz durum, zaruret. *The ~ of appearing in court.* **5.** mecburiyet, mecbur olma. **to resign out of ~** : mecbur olarak istifa etmek. **not by choice but by ~** : isteyerek değil fakat mecburen. **There is a ~ for hard work in this office** : Bu dairede sıkı çalışmak mecburîdir. **6.** yoksulluk, yoksunluk, fakirlik, fukaralık, züğürtlük. *a family in dire ~. He was forced by ~ to steal a loaf of bread.* **7.** *fel.* zorunluk/zaruret. **logical ~** : mantıkî zaruret, **8. make a virtue of ~** : (a) mihneti kendine zevk etmek, mecbur olduğu işi isteyerek yapıyor görünmek, (b) nahoş fakat kaçınılmaz bir işten iyi sonuç almaya çalışmak. *Since we have to stay here for a long time, let's make a virtue of ~ and visit historical places.* **9. of ~ = by ~** : (a) çaresiz, ister istemez, mecburen, zarurî olarak, kaçınılmaz bir şekilde, bizzarure. **It is of ~ so** : İster istemez bu böyledir. *This discussion must of ~ be postponed for a while.* (b) kaçınılmaz/zarurî sonucu olarak. *e.a.- 2. indispensability, 3. need, exigency, requirement, 6. powerty, 9. (a) unavoidably, inevitably, by necessity.*

neck, *is.&f.* **1.** boyun, gerdan. *~ of lamb.* **2.** yaka, elbise/gömlek yakası. *the ~ of a shirt.* **3.** (şişe/vazo vb.) boğaz. *the ~ of a bottle.* **4.** boyun gibi şey, dar parça, **5.** kıstak, berzah : iki kara parçasını birleştiren dar arazi. *a ~ of land coming out from the coast.* **6.** boğaz, iki denizi birleştiren dar su, **7.** (keman vb.) sap. *the ~ of a violin.* **8.** *anat.* (kemik veya organda) boyun, dar kısım. **~ of womb :** rahim/döl yatağı boynu, **9.** dişin minesi ile kökü arasında hafifçe daralan kısım, **10.** *mim.* (sütunun) başlık altı, **11.** *jeol.* sönmüş volkan ağzını dolduran katı lâv veya volkanik kaya, **12. break one's ~** *k.d.* çok çabalamak/gayret sarf etmek, alnının damarı çatlamak. *Don't break your ~ on this job : it's not urgent.* **13. break the ~ of a task** : bir işin çoğunu yapıp bitirmek, **14. breathe down s.o.'s ~** *argo* (a) birine çok yaklaşmak, burnunun dibine sokulmak, (b) birini göz hapsine almak, sıkı sıkıya gözetlemek, **15. ~ and ~** : başa baş, çok az farklı, (yarışta) at başı beraber, **16. ~ and crop** *k.d.* tümüyle, tamamıyla, tamamen, büsbütün, olduğu gibi, palas pandıras, **17. ~ of the woods** *ABD- k.d.* civar, çevre. *People don't do that sort of thing in my ~ of woods!* **18. ~ or nothing** : ya

hep ya hiç, ya herro ya merro, ya devlet başa ya kuzgun leşe, her tehlikeyi göze alarak, **19. fall on one's ~** : birinin boynuna sarılmak, **20. get it in the ~** *k.d.* ağır darbe yemek, azarlanmak, zılgıtı yemek. *You'll get it in the ~ if you wreck your father's car.* **21. pain in the ~** : dert, baş belâsı. **It gives me pain in the ~** : Başıma belâ oluyor/canıma okuyor. **He is pain in the ~** : Tam bir baş belâsıdır. **22. risk one's ~** : hayatını tehlikeye koymak, kendini ateşe atmak, kelleyi koltuğa almak, **23. save one's neck** *k.d.* kelleyi/paçayı/postu kurtarmak, tehlikeden sıyrılıp kurtulmak, **24. stick one's ~ out** *argo* kelleyi koltuğa almak, büyük bir tehlikeye atılmak. *A politician supporting an unpopular law is sticking his ~ out : he may loose the next election.* **25. stiff ~** : (a) tutulmuş boyun, boyun tutulması, (b) inatçılık, **26. talk through the back of one's ~** : saçmalamak, ne dediğini bilememek, ağzından çıkanı kulağı işitmemek, **27. up to one's ~ (in) = up to one's ears (in)** *k.d.* (a) boğazına kadar (dert vb. içinde). **I am up to my ~ in debt** : Boğazıma kadar borç içindeyim/uçan kuşa borçluyum. (b) (işi) başından aşmış, çok meşgul. **He is up to his ~ in work** : İşi başından aşmış/aşkın. **28. win by a ~** : (a) az farkla kazanmak, (b) (at yarışında) bir baş farkla birinci gelmek, **29. wry ~** : eğri boyun, **30.** sevişmek, okşamak, kucaklaşmak, (cinsel münasebet yapmadan) öpüşüp koklaşmak. *A boy and a girl ~ing in the back of a car. She likes ~ing, but she won't go all the way.* **31.** kellesini kesmek, cellât etmek. ***e.a.- 6. strait, 16. entirely, completely, 17. neigborhood, region, 30. caress, fondle, kiss, 31. behead, strangle.***

neckband, *is.* elbise yakası, süslü yakalık.

neckcloth, *is., ç.* **-cloths** *esk.* boyun bağı, kravat. ***e.a.- necktie, cravat.***

neckerchief, *is.* boyun atkısı, şal.

necking, *is.* **1.** *k.d.* öpüp okşama, sevişme, koklaşma, kucaklaşma, **2.** *mim.* sütun bileziği.

necklace, *is.* gerdanlık, kolye.

neckless, *sf.* boyunsuz, yakasız, boğazsız.

necklet, *is.* **1.** boyun kürkü, süslü yakalık, **2.** dar gerdanlık.

necklike, *sf.* boyun/boğaz gibi, boyuna benzer.

neckpiece, *is.* (kürk) yakalık, boyun atkısı.

neck-rein, *f.* **1.** dizgini gererek atı yöneltmek, dizgini kısmak, **2.** (at) kısılan dizgine göre yön almak.

necktie, *is.* kravat, boyun bağı. **~less** : kravatsız.

neckwear, *is.* kravat, boyun bağı, eşarp gibi boyun etrafına dolanan kumaş.

necr- = necro-, *ön ek* **1.** "ölü, ölmüş". *ör.: necrophilia,* **2.** "ceset" : *ör.: necropsy,* **3.** "ölme, ölüm, ölü doku hâline dönüşüm". *ör.: necrobiosis.*

necrobiosis, *is.* gözelerin ölmesi/ölü dokuya dönüşmesi.

necrolatry, *is.* ölüye tapma.

necrology, *is., ç.* **-gies 1.** ölüm ilânı, ölü hakkında yazılan yazı, ölünün kısa biyografisi, **2.** (belirli bir yerde/zamanda) ölenlerin listesi, **3.** ölü bilimi: ölüleri inceleyen bilim, **4. necrologic(al)** : ölüm+, ölümü bildiren. **necrological notice** : ölüm ilânı, **5. necrologist :** ölüm ilânı/ölü biyografisi yazan kimse.

necromancy, *is.* **1.** büyü(cülük), sihir(bazlık), **2.** ölülerle haberleşerek fala bakma, ruh çağırarak tefeül, **3. necromancer** : büyücü, sihirbaz, **4. necromantic** : büyü+, sihir+, büyülü, sihirli, **5. necromantically** : büyü ile, sihirle. ***e.a.- 1. witchcraft, conjuration, sorcery, magic.***

necrophagous, *sf.* **1.** cesetçil : ceset yiyerek beslenen. *~ insects. ~ savages.* **2. necrophagy** : cesetçillik, cesetle beslenme.

necrophilia = necrophilism, *is. psikol.* **1.** ölü sapıncı, hayvansal cinsellik, ölülere karşı cinsel istek duyma, **2. necrophile** : ölü sapığı, ölülere karşı cinsel istek duyan kimse, **3. necrophiliac = necrophilic** : ölü sapıncı+, hayvansal cinsel.

necrophobia, *is. psikol.* **1.** ölüm korkusu, ölmekten aşırı derecede korkma, **2.** ölü korkusu : ölülerden/cesetlerden aşırı derecede korkma.

necropolis, *is.* büyük mezarlık, kabristan. ***e.a.- cemetery.***

necropsy, *is., ç.* **-sies**, *f.* **-sied, -sying 1.** otopsi, **2.** otopsi yapmak. **necroscopy** *d.d.* ***e.a.- autopsy, postmortem examination.***

necrose, *f.* **-crosed, -crosing** *patol.* (doku) ölmek, hayatiyetini kaybetmek. **necrotize** *d.d.*

necrosis, *is.* **1.** doku ölümü, bir dokunun çürüyüp ölmesi, kangren, nekroz, **2.** (bitkilerde) dokuların kuruyup ölmesine yol açan hastalık, **3. necrotic** : çürüyen/ölen (doku), (dokuyu) çürüten/öldüren/kurutan. ***e.a.- 1. gangrene.***

necrotise, *f. Brit. bk.:* **necrotize.**

necrotize, *f.* **-tized, -tizing 1.** (doku) öl-(dür)mek, hayatiyetini kaybet(tir)mek, **2. necrotizing** : (a) öldüren. *~ infections.* (b) ölen. *~ tissue.* ***e.a.- 1.*** *necrose.*

necrotomy, *is., ç.* **-mies 1.** otopsi, ceset kesme, **2.** *cer.* ölü kemiğin kesilip çıkarılması.

nectar, *is.* **1.** *bot.* bal özü, nektar, bitkilerin arı ve böcekleri çeken şekerli öz suyu, **2.** bengi su, abıhayat, kevser. *bk.:* **ambrosia. 3.** meyve özü, su katılmamış meyve suyu, **4.** nefis içecek, şerbet, şurup, **5. ~ean = ~eous = ~ous = ~ied** : bal özlü, nektarlı, bengi sulu, şerbetli, şuruplu, **6. ~ial** : bal özlü, bal özümsü, **7. ~like** : bal özü gibi.

nectarine, *is.* tüysüz şeftali.

nectarise, *f. Brit. bk.:* **nectarize.**

nectarize, *gl.f.* **-ized, -izing** şerbetlemek, bal özü eklemek, meyve özü veya bal özü katmak, tatlılaştırmak. ***e.a.-*** *sweeten.*

nectary, *is., ç.* **-ries 1.** *bot.* bal özü/tatlı meyve özü üreten parça/organ, **2.** (böceklerde) bal üreten borucuk, ballık.

nee = neé, *sf.* kızlık adı : bir kadının evlenmeden önceki adını belirtir. *Madame de Staël, nee Necker*

need, *is.&f.* **1.** gerek(lik), lüzum. **There is no ~ to worry** : Üzülmeye gerek yok. *No ~ to be afraid.* **2.** ihtiyaç, muhtaç olma. *He has no ~ of your charity.* **3.** acil ihtiyaç, darda kalma. **to help a friend in ~** : Darda kalmış bir dosta yardım etmek. **to be a friend in ~** : darda kalanın dostu olmak, **4.** zorunluk, zorunluluk, zaruret, lüzum. *The ~ for leadership.* **5.** yokluk, fakirlik, fakru-zaruret. **in time of ~** : yokluk zamanında, **6. if ~ be** : gerekirse, icabında, lüzumu halinde, **7. as/when/if the ~ arises** : gerekirse, icap ederse, ihtiyaç hasıl olursa, gerektiği/icap ettiği zaman, ne zaman lâzım olursa. *Take money from the bank as the ~ arises.* **8.** gereksemek, muhtaç olmak, ihtiyacı olmak, lâzım olmak, istemek. *Children ~ milk.* **This soup ~s salt** : Bu çorba tuz istiyor. **This job ~s a lot of care, attention and time** : Bu iş çok dikkat, itina ve zaman ister. *to ~ money/food/clothing etc.* **9.** gerekmek, icap etmek, lâzım olmak. Bu anlamda ***need*** yardımcı fiil olarak soru veya olumsuz cümlelerde kullanılır ve o zaman üçüncü tekil hâli **needs** değil **need** şeklinde yazılır. Bunu izleyen mastar **to** almaz. **He need not go** : Gitmesi gerekmez. **Need he come?** : Gelmesi lâzım mı? Fakat olumlu cümlelerde ***He needs to...*** şekli kullanılır: **He needs to study** : Ders çalışması lâzım. **10.** yoksulluk/zaruret/ihtiyaç içinde olmak, fakir/yoksun olmak, **11.** *esk.* gerekmek, gerek(li) olmak, icap etmek, **12. needer** : muhtaç olan, ihtiyacı olan kimse. ***e.a.- 1.*** *necessity,* ***2.*** *exigence,* ***3.*** *emergency,* ***5.*** *destitution, poverty, neediness, indigence, privation, hardship,* ***8.*** *require,* ***11.*** *be necessary.*

needful, *sf.* **1.** gerekli, lüzumlu, lâzım, elzem. *~ supplies. The instruments ~ for this work.* **2.** *esk.* muhtaç, yoksun, muztar durumda, **3.** *argo* para, (özellikle) hazır nakit para, **4. ~ly** *esk. bk.:* **necessarily, 5. ~ness** : gereklilik, lüzum, ihtiyaç. ***e.a.- 1.*** *necessary, required,* ***2.*** *needy,* ***3.*** *money, cash.*

needle, *is.&f.* **-dled, -dling 1.** iğne, dikiş iğnesi, dikiş makinesi iğnesi. **crochet ~** : dantel iğnesi. **2.** tığ, şiş, örgü şişi. *knitting ~s.* **3.** *tıp* şırınga/ aşı iğnesi. *bk.:* **hypodermic ~** . *Doctor jabbed the ~ into my arm.* **4.** *k.d.* enjeksiyon, şırınga, şırınga ile ilâç zerki. *The doctor gave him a ~.* **5.** gramofon/pikap iğnesi, **6.** *elekt.* pusula ibresi, ibre. *The ~ of the compass shows that we're facing north.* **7.** çuvaldız, **8.** *bot.* iğne yaprak. *a pine ~* . **9.** *zool.* iğne gibi sivri çıkıntı, **10.** *kim.- min.* iğne gibi sivri kristal. *~s of ice.* **11.** ucu sivri kaya, **12.** ucu sivri dikili taş. *Cleopatra's ~.* **13.** kinayeli/iğneleyici söz, inceden inceye alay/istihza. **He gives me the ~** : Beni iğneliyor/benimle alay ediyor. **14. ~ in a haystack** *k.d.* saman yığınında kaybolmuş iğne, bulunması çok güç şey. **to look for a ~ in a haystack** : saman yığınında iğne aramak, **15. as sharp as a ~** : şeytan gibi zeki, **16. on the ~** *ABD* esrar tiryakisi, **17.** iğnelemek, iğne ile tutturmak, **18.** iğne ile dikmek, **19.** iğne batırmak/sokmak, **20.** iğne ile/iğne gibi delmek, **21.** *k.d.* (a) dürtmek, (bir iş yapmağa) zorlamak. *We ~d her into going with us.* (b) alay/istihza etmek, iğnelemek, alaya almak. **They ~d him into losing his temper** : Alay ederek onu kızdırdılar. **The boys always ~d him about being fat** : Çocuklar onun şişmanlığı ile hep alay ederler. **22.** *ABD- k.d.* (içkinin) alkol oranını artırmak. *to ~ beer.*

23. ~ bath : çok ince delikli duş, **24. ~craft** *bk.:* **needlework.** *e.a.- 3. hypodermic syringe, 4. injection, 5. stylus, 12. obelisk, pillar, 18. sew, 20. pierce, 21. (a) prod, goad, provoke, (b) tease, annoy, heckle, torment.*

needlefish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* **1.** zargana *(Belonidae)* : sıcak denizlerde, nehir ağızlarında yaşayan iğne gibi sivri dişli ve uzun çeneli balık, **2.** *bk.:* **pipefish.**

needle lace, *is.* oya işi, iğne danteli.

needlepoint = needle point, *is.* iğne işi oya/ kanaviçe.

needle-point = needlepoint, *sf.* iğne işi. **~ lace** : iğne işi oya/dantel.

needless, *sf.* **1.** gereksiz, gerekmez, lüzumsuz, beyhude, boşuna, boş yere, nafile. *a ~ waste of food.* **Your worries are ~, I'll be all right** : Beyhude üzülme, bana hiçbir şey olmaz. **2. ~ to say** : elbette, tabiatıyla, söylemeye lüzum yok, aşikâr olarak, apaçık, tahmin edilebileceği gibi. *This new plan, ~ to say, will improve our economy.* **3. ~ly** : gereksizce, lüzumu/gereği olmadan, beyhude/nafile yere, boşu boşuna, hiç lüzumu yokken. *Let's not argue ~ly, the question is already settled.* **4. ~ness** : gereksizlik, lüzumsuzluk, beyhudelik, nafilelik. *e.a.- 1. unnecessary.*

needle time, *is. Brit.* radyoda plâk müziği saati.

needle valve, *is. mak.* karbüratör iğnesi.

needlewoman, *is., ç.* **-women** dikişçi/terzi kadın.

needlework = needlecraft, *is.* **1.** dikiş nakış işi. *tired eyes from doing fine ~.* **2.** iğne işi, işleme, oya, dantel. *tables covered with ~.* **3. ~er** : iğne işi yapan.

needn't = need not : gerekmez, gerek yok. **You ~ have told the news, he knew it already** : Haberi o zaten biliyor, senin söylemene gerek yok.

needs, *zf. esk.* mutlaka, kesinlikle, zarurî olarak. Çoğunlukla **must** fiilinden sonra gelir: **It must ~ be so = It ~ must be so** : Mutlaka böyle olmalıdır. *A soldier ~ must go where duty calls. e.a.- necessarily, of necessity.*

needy, *sf.* **needier, neediest 1.** yoksul, muhtaç, fakir, ihtiyaç/mahrumiyet içinde. *~ families.* **2. needily** : yoksul/fakir bir hâlde, **3. nediness** : yoksulluk, fakirlik. *e.a.- 1. poor, destitute, poverty-stricken, in want, necessitous, impoverished. k.a.- 1. rich, wealthy, affluent, well-to-do, well-off.*

neep, *is. Brit. bk.:* **turnip.**

ne'er, *zf. esk. bk.:* **never.**

ne'er-do-well, *is.&sf.* **1.** serseri, hayta, tembel, hiçbir işe yaramaz, elinden bir iş gelmez (kimse). *e.a.- worthless, idle, ineffectual, good-for-nothing.*

nefarious, *sf.* **1.** alçak, adî, kötü, fena, habis, şerir, hain. *~ deeds. a ~ criminal. a ~ plan to cheat his own friend.* **2. ~ly** : alçakça, adîce, kötü/fena bir şekilde, habisane, haince, **3. ~ness** : alçaklık, adîlik, kötülük, fenalık, habislik, hainlik. *e.a.- 1. iniquitous, villainous, evil, vicious, heinous, infamous, vile, atrocious, abominable, base, despicable. k.a.- 1. good, honest, honorable, exalted, noble, admirable, praiseworthy, laudable.*

negate, *is.&f.* **-gated, -gating 1.** iptal /ifna etmek, yok etmek, hükümsüz kılmak. *This year's losses ~ last year's profits.* **2.** inkâr etmek, reddetmek, olmadığını ispat etmek. *a pessimism which always ~s.* **3.** zıt hüküm, bir hükmün/ önerinin aksi. *Either this statement or its ~ is verifiable.* **4. negater = negator** : iptal/ifna eden, yok eden, inkâr eden, reddeden. *e.a.- 1. nullify, invalidate, void, defeat, destroy, wipe out, 2. deny, abrogate, revoke, rule out, refute, contradict, veto. k.a.- 1&2. affirm, confirm, ratify, corroborate, reinforce, support.*

negation, *is.* **1.** inkâr, ret. *A ~ of one's former beliefs. He shook his head in ~ of the charge.* **2.** yokluk, eksiklik, mevcut olmama, ademimevcudiyet. *Darkness is the ~ of light.* **3.** hükümsüzlük, olumsuzluk, **4. ~al** : inkâr/ret mahiyetinde, yokluk bildiren, **5. ~ist = ~alist** : inkârcı, ret/inkâr eden kimse.

negative[1], *sf.&is.* **1.** olumsuz, aleyhte (söz, cevap vb.). **a ~ statement** : olumsuz ifade. **~ evidence** : aleyhte kanıt/delil. **~ vote** : aleyhte verilen oy, ret oyu, **2.** aksi, ters (cevap, davranış vb.). *He maintained a ~ attitude about cooperating.* **3.** ret, inkâr. *a ~ reply to my request.* **4.** men eden, yasaklayan (emir vb.), **5.** menfi, negatif. *a man of ~ viewpoint.* **6.** verimsiz, **7.** *mat.&fiz.* eksi, negatif, menfi (sayı, çokluk). **~ sign** : eksi işareti. **~ number** : eksi sayı. **~ charge** : eksi

yük. ~ **resistance** : eksi direnç, **8.** *tıp* negatif : belirli bir hastalığın veya mikrobun bulunmadığını gösteren. *a ~ blood test.* **9.** *fizy.* uyarıya zıt yönde cevap veren, **10.** *elekt.* eksi (elektrikle yüklü), **11.** *kim.* elektron kazanmış, asit, **12.** *man.* inkâr eden, **13.** *gr.* olumsuz, onaysız, **14.** *foto.* negatif : aydınlıkları karanlık, karanlık yerleri aydınlık gösteren (resim), **15.** reddetme, inkâr etme, kabul etmeme, **16.** menfi/aleyhte bulunan taraf, bir söze/karara vb. itiraz eden kimse(ler), **17.** *esk.* veto (hakkı), **18. in the** ~ : olumsuz, menfi. **The reply, when it finally came, was in the** ~ : Nihayet olumsuz cevap geldi. **19. ~ly** : olumsuz/menfi bir şekilde, tersine, aksine, ret/inkâr suretiyle, **20. ~ness = negativity** : olumsuzluk, menfilik. ***e.a.***- *6. fruitless, 7. minus.* ***k.a.***- *positive.*

negative[2], *gl.f.* **-tived, -tiving 1.** yalanlamak, inkâr etmek, cerh etmek, **2.** reddetmek, kabul etmemek, veto etmek, aleyhinde oy vermek. *The plan was ~d by (the veto of) committee.* **3.** karşı gelmek, etkisini gidermek/tadil etmek, men etmek, **4.** iptal etmek, hükümden düşürmek. ***e.a.***- *1. deny, contradict, 2. refuse, veto, disprove, 3. neutralize, counteract.*

negative income tax, *is.* hükûmetin fakirlere para yardımı.

negativism, *is.* **1.** *psikol.* olumsuzluk, karşı gelme eğilimi, olumsuz/menfi tutum/davranış, **2.** *fel.* şüphecilik, **3.** inkârcılık, muhalefet, her şeye itiraz etme, **4. negativist** : olumsuz davranan, menfi tutumlu, şüpheci, inkârcı, muhalif, itirazcı, **5. negativistic** : olumsuz, menfi, ters, zıt, muhalif.

negatron, *is. bk.:* **electron** (1).

neglect, *is.&gl.f.* **1.** savsamak, savsaklamak, ihmal etmek. *The maid ~ed her work. to ~ to reply to an invitation.* **2.** bakmamak, dikkat/ihtimam göstermemek, dikkate/nazarıitibara almamak. *to ~ one's health.* **3.** unutmak, kusur etmek. *Don't ~ to lock the door/locking the door when you leave. Don't ~ to water the plants.* **4.** yapmamak, atlatmak, kaytarmak, yüzüstü bırakmak. *to ~ one's business.* **5.** aldırmamak, umursamamak, aldırış etmemek, önem vermemek, hesaba katmamak. *He ~ed his lawyer's advice.* **6.** ihmal, savsama, dikkatsizlik, ihtimam göstermeme, yüzüstü bırakma, unutma, aldırmama, umursamama. *The owner's ~ of repairs to his house.* **7.** bakımsızlık, ihtimamsızlık, unutulma, ihmal olunma. *an old person living in unhappy ~.* **8. ~er = ~or** : savsaklayan, ihmal eden, umursamayan, ihmalci/ dikkatsiz kimse. ***e.a.***- *1-5. disregard, ignore, slight, overlook, omit, fail, forget, shirk, 6. negligence, inattention, heedlessness, dereliction, remissness, carelessness, indifference.* ***k.a.***- *1-5. attend to, take care of, care for, notice, regard, appreciate, value, prize, heed, cherish.*

neglected, *sf.* **1.** ihmal edilmiş, ihmale uğramış, bakımsız, metruk, mühmel, yüzüstü bırakılmış, **2. ~ly** : ihmal edilmiş/yüzüstü bırakılmış bir hâlde, bakımsız/metruk bir şekilde, **3. ~ness** : bakımsızlık, ihmale uğrama, yüzüstü bırakılma, terk edilme.

neglectful, *sf.* **1.** *gen.* ~ **of** : savsak, ihmalci, ihmalkâr, dikkatsiz, kayıtsız, bigâne, umursamayan, aldırış etmeyen, ihtimam göstermeyen, bakmayan, düşüncesiz. *a mother who is ~ of her children.* **2. ~ly** : ihmalcilikle, ihmal edercesine, savsayarak, dikkatsizce, kayıtsızca, umursamaksızın, **3. ~ness** : savsaklık, ihmalcilik, ihmalkârlık, dikkatsizlik, kayıtsızlık, umursamazlık. ***e.a.***- *1. careless, negligent, lax, slack, remiss, heedless, thoughtless.* ***k.a.***- *1. careful, thoughtful.*

negligee = negligée, *is.* **1.** uzun sabahlık, neglije, **2.** ev elbisesi, ropdöşambr.

negligence, *is.* **1.** savsama, savsaklama, ihmal(cilik), ihmalkârlık. *guilty of criminal ~. Because of owner's ~ the house was in great need of repair.* **2.** gaflet, kusur, unutma. **gross ~** : büyük gaflet, **3.** dikkatsizlik, ihtimamsızlık, itimatsızlık. ***e.a.***- *neglect.*

negligent, *sf.* **1.** savsak, ihmalci, ihmalkâr. *He's been ~ in not locking the doors as he was told to do so.* **2.** dikkatsiz, kayıtsız, ilgisiz, bigâne, umursamayan, aldırış etmeyen. *His ~ behavior resulted in an accident.* **3.** özensiz, özen/ihtimam göstermeyen. *to dress with ~ grace.* **4. ~ly** : ihmalcilikle, ihmal edercesine, savsayarak, dikkatsizce, kayıtsızca, umursamaksızın. ***e.a.***- *1. neglectful, lax, slack, remiss, 2. indifferent, careless, 3. casual.*

negligible, *sf.* **1.** ihmal edilebilir, kabiliihmal, az, cüz'î, önemsiz, hesaba katılmayabilir. *The damage to my car is ~. a ~ amount of rain.* **2. ~ness = negligibility** : ihmal edilebilme, azlık, cüz'îlik, önemsizlik, **3. negligibly** : ihmal edilebilecek kadar (az/önemsiz vb.), az/cüz'î/ önemsiz bir şekilde/miktarda.

negotiability, *is.* **1.** satılabilme, devredilebilme, aktarılabilme, havale/ciro edilebilme, **2.** (anlaşma hususunda) tartışılabilme, müzakere edilebilme, pazarlık yapılabilme.

negotiable, *sf.* **1.** (çek, bono vb.) devredilebilir, aktarılabilir, havale/ciro edilebilir. *~ securities.* **2.** (anlaşma hususunda) tartışılabilir, müzakere edilebilir, pazarlık yapılabilir. *~ demands.* **3.** geçilebilir. *a difficult but ~ road. a steep, hardly ~ hill.* **4. ~ instrument**: *bk.:* **bill of exchange.**

negotiant = negotiator, *is.* delege, murahhas, ara bulucu, yetkili temsilci, anlaşmacı, tartışmacı, müzakereye memur kimse.

negotiate, *f.* **-ated, -ating 1.** (anlaşmayı) müzakere etmek/görüşmek, pazarlık yapmak, pazarlığa girişmek. *Arab and Israeli leaders met to ~ a settlement. The government has had to ~ with the opposition party on/over the new law.* **2.** akdetmek, imzalamak, yapmak. *They finally ~d a peace treaty.* **3.** (çek, bono vb.) ciro etmek, devretmek, aktarmak, satmak. *to ~ securities.* **4.** başarmak, üstesinden gelmek, müzakereyi anlaşma ile sonuçlandırmak. *He ~d an important business deal. The trade union ~d a new contract with the owner.* **5.** *k.d.* (engelleri) aşmak, geçmek, başa çıkmak. *The car ~d the sharp curve by slowing down.* **6.** (çek vb. üzerinde) işlem/ muamele yapmak, alıp vermek, bozmak. **I'm sorry, our bank doesn't ~ foreign cheques** : Özür dilerim, bankamız yabancı çekleri bozmuyor. ***e.a.***- *1. confer over, discuss, 2. arrange, contract, 3. transfer, convey, 5. cope with, get over, handle, manage, make, deal with, 6. transact.*

negotiator, *is. bk.:* **negotiant.**

negotiatory, *sf.* müzakere+, tartışma+, pazarlık+. **~ committee** : müzakere heyeti. *~ preparations.*

Negress, *is. gen. hkr.* zenci kadın.

Negrillo, *is., ç.* **-los/-loes** cüce zenci. ***e.a.***- *pygmy.*

Negrito, *is., ç.* **-tos/-toes 1.** cüce zenci, **2.** Filipin, Malezya, G Hindistan ve Andaman adalarında yaşayan ufak yapılı siyah ırka mensup kimse.

Negritude, *is.* zenci nitelikleri : zencilere özgü toplumsal, tarihsel, kültürel nitelikler/ töreler vb.

Negro, *sf.&is., ç.* **-groes 1.** zenci, Afrika zencisi, siyah derili insan, **2.** zenci+, siyah+, zencilere/siyah ırka ait/özgü, **3. ~ness** : zencilik. ***NOT:*** Bugün ırk ve kültür söz konusu olduğu zaman ***Negro*** yerine ***Black*** kullanılması tercih edilmektedir.

Negroid, *sf.&is.* **1.** zencimsi, siyah, zenciye benzer, **2.** zenci, siyah ırka mensup kimse.

Negroism, *is.* **1.** zenci hak ve hürriyetleri doktrini, **2.** zencilik, zencilere özgü nitelik/ davranış/konuşma tarzı vb.

Negrophil(e), *is.* zenci taraftarı, zencilere sempati gösteren başka ırktan kimse. **Negrophilism** : zenci taraftarlığı, zencilere sevgi/sempati besleme.

Negrophobe, *is.* zenci düşmanı, zencilerden korkan/nefret eden kimse.

Negrophobia, *is.* zenci düşmanlığı, zencilerden korkma/nefret etme.

negus, *is., ç.* **-guses 1.** *b.h.* Necaşî, Habeşistan Hükümdarı, **2.** şarap, sıcak su, şeker, limon ve Hindistan cevizi ile yapılan bir içki.

neigh, *is.&gs.f.* kişneme(k). ***e.a.***- *whinny.*

neighbor, *is.&sf.&f.* *(Brit.:* **neighbour**) **1.** komşu+. **my next-door ~** : bitişik komşum. **one of our ~ nations** : komşu uluslardan biri, **2.** yakın/yanında bulunan kimse/şey. **one's duty towards one's ~** : insanlara karşı görevlerimiz, **3.** arkadaş, soydaş, kardeş (gibi yakın kimse). **Howdy, ~** ! Merhaba kardeş! **4.** iyilik/yakınlık gösteren/hayırhah kimse, hemdert, dert ortağı. **to be a ~ to s.o. in distress** : dertliye dert ortağı olmak, **5. good ~ policy** : iyi komşuluk siyaseti, **6.** komşu olmak, hemhudut/bitişik olmak. **Our farm ~ on a large stretch of wood** : Çiftliğimiz geniş bir ormana bitişiktir. **7.** yaklaş(tır)mak, yakınına getirmek/gelmek, yakın(ında) olmak, **8.** dost/ahbap olmak, iyi komşuluk yapmak.

neighborhood, *is.* *(Brit.:* **neighbourhood**) **1.** yöre, civar, çevre, havali, **2.** semt, mahalle. *a ~ school. a quite ~ with good shops.* **3.** komşu-

lar, konu komşu, mahalle halkı. *The whole ~ was there.* **4.** yakınlık, **5. in the ~ of** *k.d.* (a) aşağı yukarı, takriben, ...civarında. *He paid in the ~ of $900 for the car.* (b) yakınında, civarında, çevresinde, yöresinde. *You will find it somewhere in the ~ of the station.* ***e.a.- 1.*** *proximity, vicinity,* ***2.*** *district, quarter, place,* ***4.*** *nearness, proximity,* ***5.*** *(a) approximately, about, (b) near, close to.*

neighboring, *sf. (Brit.:* **neighbouring**) yöredeki, civardaki, çevredeki, yakın, komşu, bitişik. *a bus service between the town and the ~ villages.* ***e.a.-*** *adjacent, nearby, adjoining, near, contiguous.* ***k.a.-*** *distant, far-away, remote.*

neighborly, *sf. (Brit.:* **neighbourly**) **1.** dostça, arkadaşça, samimî, yakın, iyi komşu gibi. *to speak in a ~ way. The townfolk were quite ~ when we moved here.* **2. neighborliness** *(Brit.:* **neighbourliness**) dostça/ arkadaşça/ samimî/yakın davranış , iyi komşuluk. ***e.a.- 1.*** *friendly, courteous, polite, amiable, kind, kindly, hospitable, cordial, helpful, gracious, civil.* ***k.a.- 1.*** *unfriendly, hostile, remote, uncivil.*

neither, *bağ.&sf.&zf.&zm.* **1.** (ikisinden) hiçbiri, ne bu ne öteki/öbürü. **~ statement is true** : Söylenenlerin hiçbiri doğru değil. **~ of them knows** : hiçbiri bilmiyor. *"Which of the books did you like?" "~ (of them)!"* **2. ~...nor...** : ne... ne de .... **~ by day nor by night** : ne gündüz ne de gece. **~ my family nor I was there** : Ne ailem ne de ben orada değildik. **3.** ... -de/ dahi, bile. **Bob can't go and ~ can I** : Bob gidemez, ben de gidemem (Ne Bob gidebilir, ne de ben). **4.** ne de... (olumsuz bir cümleye olumsuz cevap verirken kullanılır). **"I can't swim!" " ~ can I!"** "Ben yüzme bilmem. " "Ne de ben! (= Ben de bilmem)".

Nejd, *is.* Necit : Orta Arabistan'ın Vahabîlerle meskûn bölgesi.

nekton, *is.* nekton, denizde yüzen canlı organizmalar : mikroorganizmalardan balinalara kadar hepsini içine alır. **nektonic** : nekton+. *bk.:* **plankton.**

nelly, *is. Brit.* **1.** çok iri fırtına kuşu, **2.** kadın tavırlı kimse, **3. not on your ~** *argo* asla, kat'iyen, olmaz. ***e.a.- 3.*** *certainly not.*

nelson, *is.* (güreş/boks) çapraz. *half~/ quarter~/three quarter~/full ~.*

nelumbo, *is., ç.* **-bos** *bk.:* **lotus** (1). **nelumbium** *d.d.*

nemat-, *ön ek bk.:* **nemato-.**

nemathelminth, *is. zool.* iplik kurdu : iplik kurtları familyasından ince, uzun, yuvarlak gövdeli kurtlar.

nemato- = nemat-, *ön ek* "ipliksi, iplik gibi". *ör.: nematode.*

nematocyst, *is. zool.* yakıcı kapsül : denizanası ve poliplerde korunmaya, avlanmaya yarayan ince kılları kapsayan kese. **nettle cell** *d.d.* **nematocystic** : yakıcı kapsül şeklinde.

nematode, *sf.&is. zool.* iplik kurdu, nematod.

Nembutal , *is. ecz. bk.:* **pentobarbital.**

nemertean, *sf.&is. zool.* şerit kurdu. **nemertian, nemertine, ribbon worm** *d.d.*

nemesis, *is., ç.* **-ses 1.** korkunç düşman, **2.** öç/intikam aracı, **3.** *b.h.* (eski Yunanistan'da) intikam tanrıçası, ceza ve öç alma tanrıçası

nemine contradicente, *Lât.* oy birliğiyle, itirazsız. ***e.a.-*** *unanimously.*

nemine dissentiente, *Lât.* oy birliğiyle, hep birden. ***e.a.-*** *unanimously.*

neo- = ne-, *ön ek* **1.** "yeni, çağdaş, asrî, modern" *ör.: Neo-Platonism, Neo-Darvinism, neolithic,* **2.** *kim.* neo : diğer dört C atomuna bağlı bir C atomu bulunan eşizi gösterir: *neoarsphenamine* gibi.

neoarsphenamine, *is. ecz.* neoarsfenamin : vaktiyle firengi tedavisinde kullanılan arsfenaminden daha az zehirli toz. H2NC6H3(OH)As 2C6H3(OH)NHCH2OSNa.

Neocene = Neogene, *is.&sf. jeol.* Neosen : III. jeolojik devrin Pliosen ve Miosen çağlarını içine alan bölümü.

neoclassic(al) = neo-classic(al), *sf.* yeniklâsik, neoklâsik: edebiyat, müzik, resim ve mimarîde klâsik üslûbu canlandıran/yeniden uygulayan.

Neoclassicism = Neo-Classicism = Neoclassicism, *is.* **1.** *mim.* neoklasik mimarî: Avrupa ve Amerika'da XVIII-XIX. yüzyıllarda eski Yunan üslûp ve tezyinatını geniş ölçüde kullanan mimarî, **2.** (edebiyat/müzik/resim/heykel) neoklâsik üslûp, **3. neoclassicist = neo-classicist** : neoklâsikçi.

neocolonialism, *is.* yeni sömürgecilik, ekonomik sömürgecilik : bir milletin bağımsızlığına dokunmadan onu ekonomik ve politik bakımdan kendine tâbi kılma siyaseti. **neocolonialist** : yeni sömürgeci.

Neo-Darvinism, *is. biy.* **1.** Yeni Darvincilik : Evrimin doğal ayıklanma sonucu olduğunu ve kazanılan niteliklerin kalıtımla geçmediğini ileri süren görüş, **2. Neo-Darvinian = Neo-Darvinist** : Yeni Darvinci.

neodymium, *is. kim.* neodimyum : üç valanslı nadir toprak metali. Pembe, mor tuzlar verir. Simgesi : **Nd**, atom ağ. 144.24, atom nu. 80, özgül ağ. 6.9 (20°C).

neofascism, *is.* **1.** yeni faşizm : Faşizm ve Nazizmi canlandırmaya çalışan politik hareket, **2. neo-Fascism** : yeni Faşistlik : İtalya'da Faşizmi canlandırma politikası. **neofascist/ neo-Fascist** : yeni Faşist.

Neogaea = Neogea, *is.* Yeni Tropik Bölgeyi içine alan biyojeografik bölüm.

Neo-Impressionism, *is.* **1.** Yeni İzlenimcilik, **2. Neo-Impressionist** : Yeni İzlenimci. ***e.a.- 1.*** *Pointillism.*

neolith, *is.* cilâlı taş devrinden kalan eser. **~ic** : cilâlı taş devrine ait, neolitik.

neologic(al), *sf. bk.:* **neologistic(al).**

neologise, *gl.f. Brit. bk.:* **neologize.**

neologism = neology, *is.* **1.** yeni kelime/deyim/cümle, yeni uydurulmuş söz/deyim/tabir, **2.** söz türetim : yeni kelime yaratma, kelimeleri yeni anlamda kullanma, **3.** türeç : ilâhiyatta/dinî düşünüşte/kutsal kitapların yorumunda yenilik.

neologist, *is.* **1.** söz türetici : yeni kelime/anlam bulan/kelimeleri yeni anlamda kullanan kimse, **2.** tanrı biliminde yeni bir öğretiyi benimseyen kimse, **3. ~ic(al)** : söz türetimsel, türeçsel.

neologize, *gs.f.* **-gized, -gizing 1.** söz türetmek : yeni kelime/deyim yaratmak, kelimeleri yeni anlamda kullanmak, **3.** yeni dinsel öğreti ortaya atmak veya benimsemek.

neology, *is., ç.* **-gies** *bk.:* **neologism.**

neomycin, *is. ecz.* neomisin : Streptomislerin (özellikle *Streptomyces fradiae*) ürettiği bir antibiyotik. Deri ve göz iltihaplarında ve ameliyatlarda (antiseptik olarak) kullanılır.

neon, *is.&sf.* **1.** *kim.* neon, tembel gaz. Az miktarda havada bulunur. Turuncu, kırmızı renkli deşarj tüplerinde kullanılır. Simgesi: **Ne**, atom ağ. 20.183, atom nu. 10. 0°C'de ve 760 mm, cıva basıncında 1 litresi 0.902 g, **2.** neon lâmbası (ile yapılan reklâm), **3.** neonlu, neon+, neon gazı ihtiva eden, **4.** neon lâmbalı, neon tüplü. *a ~ sign.* **5.** *k.d.* bayağı, zevksiz ve gösterişli gece eğlencelerine veya bu tür eğlencelerin bulunduğu semte ait.

neonatal, *sf.* **1.** yeni doğmuş, bebek+. *~ mortality.* **2. ~ly** : yeni doğmuş olarak.

neonate, *is.* bebek, yeni doğmuş çocuk, dört haftalık veya daha küçük bebek.

neonatology, *is.* **1.** bebek bilimi : yeni doğan (özellikle erken ve noksan doğan) çocuklar üzerinde uzmanlaşan tıp dalı, **2. neonatologist** : bebek bilimi uzmanı.

neo-Nazi, *is., ç.* **-zis** yeni Nazi.

neo-Nazism, *is.* yeni Nazilik.

neoorthodox = neo-orthodox, *sf.* yeni ortodoks.

neoorthodoxy = neo-orthodoxy, *is.* yeni ortodoksluk : liberal teolojiye karşı XX. yy.da doğan ve reformasyonun bazı öğretilerini pekiştiren Protestan hareketi.

neophilia, *is.* yenilik merakı/sevdası.

neophiliac, *is.* yenilik meraklısı/sevdalısı.

neophyte, *is.* **1.** mühtedi, yeni bir din kabul eden kimse, **2.** (kilisede) yeni vaftiz edilen kimse, **3.** (Katoliklerde) papaz adayı, acemi papaz, **4.** acemi, bir şeye yeni başlayan kimse, **5. neophytic** : mühtedi+, acemi+, **6. neophytism** : mühtedilik, acemilik.

neoplasia, *is.* **1.** urlaşma, ur teşekkülü, **2.** ur, tümör, urlu/tümörlü durum.

neoplasm, *is. patol.* yeni oluşum, ur, tümör, anormal şekilde büyüyen doku. ***e.a.-*** *tumor.*

neoplastic, *sf.* **1.** yeni oluşmuş, yeni oluşumlu, yeni oluşum+, ura/tümöre benzer.

neoplasticism, *is.* yeni plâstik resim sanatı, resimde Stijl sanat ilkesi. **neoplasticist**: yeni plâstik ressam.

neoplasty, *is., ç.* **-ties** onarım cerrahisi, plâstik cerrahi ile organ onarımı.

Neoplatonism = Neo-Platonism, *is. fel.* Yeni Plâtonculuk : III. yy.da Eflâtun'un fikirleriyle doğu tasavvufunun kaynaşmasından oluşan felsefe sistemi. Vahdetivücut felsefesine dayanır. **Neoplatonic = Neo-Platonic** : Yeni Plâtoncu+. **Neoplatonist = Neo-Platonist** : Yeni Plâtoncu.

neoprene, *is. kim.* neopren : kloroprenin çoğuzlaşmasından elde edilen yapay kauçuk. Yağlara dayanıklıdır. Boya, cam macunu, kimyasal aletler ve kaplara astar, pabuç tabanı vb. yapmakta kullanılır.

Neo-Realism, *is.* **1.** Yeni Gerçekçilik : edebiyat, sinema, mimarî vb. de daha gerçekçi üslûp benimseyen sanat hareketi, **2.** *fel. bk.:* **New Realism.**

Neorican, *is.* ABD'de bir süre yaşayıp dönen Porto Rikolu.

Neo-Romanticism, *is.* Yeni Romantizm.

Neo-Scholasticism, *is.* Yeni Skolâstiklik : Skolâstik felsefenin yeni hayata ve çağdaş sorunlara uyugulanmış şekli.

neoteny, *is. zool.* (larvalarda) cinsel olgunluk. **neotenic = neotenous** : cinsel olgunlaşmış (larva).

neoteric, *sf.&is.* **1.** yeni, çağdaş, asrî, modern (yazar/düşünür vb.). **2. ~ally** : çağdaş bir şekilde, çağa uygun olarak. ***e.a.- 1.*** *new, modern.*

Neotropical, *sf.* Yeni Tropik+ : Amerika'nın tropik bölgelerine ait.

Nepalese, *sf&is., ç.* **-lese** Nepalli, Nepal'e ait, Nepal dili.

Nepali, *is.* Nepal dili.

nepenthe, *is.* **1.** eski insanlarca acı ve üzüntüyü unutturduğu farz olunan bir ilâç, **2.** teselli, keder ve ıstırabı unutturan herhangi bir şey, **3. ~an = nepenthic** : teselli edici.

nepenthes, *is. bot.* (Malezya'da yetişen) böcekçil sarmaşık.

nephanalysis, *is.* bulut analizi, bulut haritası, hava tahmini için bulut haritasının incelenmesi.

nepheline = nephelite, *is.* nefelin : NaAlSiO4 : alkalice zengin volkanik kayalarda bulunan bir tür feldspat.

nephelinite, *is.* nefelinit, nefelinli bazalt, ince taneli volkanik kaya. **nephelinitic** : nefelinitli.

nephelometer, *is.* **1.** *bkt.* bakteriölçer : bir asıltı içindeki bakteri sayısını ölçmekte kullanılan standart baryum klorür dizilerinden oluşmuş aygıt, **2.** *fiz. kim.* yoğunluköl çer : bir asıltı içindeki zerreciklerin yoğunluğunu bunların yansıttığı ışık yardımıyla ölçen aygıt, **3.** bulut yoğunluğunu ölçen alet, **4. nephelometric(al)** : bakteri ölçümsel, yoğunluk ölçümsel, **5. nephelometry** : bakteri ölçme, yoğunluk ölçme.

nephew, *is.* **1.** yeğen, kardeş oğlu, **2.** kayınbiraderin veya baldızın oğlu, **3.** *esk.* (erkek) torun, **4.** *esk. bk.:* **cousin**, **5.** papazın gayrimeşru oğlu. ***e.a.- 3.*** *grandson.*

nepho-, *ön ek* "bulut". *ör.: nephology.*

nephogram, *is.* bulut(ların) fotoğrafı.

nephograph, *is.* bulut(ların) fotoğrafını çeken alet.

nephology, *is.* bulut bilimi : meteorolojinin bulutları inceleyen bölümü. **nephological** : bulut bilimsel. **nephologist** : bulut bilimi uzmanı.

nephoscope, *is.* bulutizler : bulutların yüksekliğini, hız ve gidiş yönünü ölçen alet.

nephr-, *ön ek bk.:* **nephro-.**

nephralgia, *is. patol.* böbrek ağrısı.

nephrectomize, *f. cer.* ameliyatla böbreği çıkarmak.

nephrectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* böbrek ameliyatı, ameliyatla böbreğin çıkarılması.

nephridium, *is., ç.* **-phridia** *zool.* nefridyum : omurgasız hayvanlarda görülen ilkel boşaltım organı. **nephridial** : nefridyuma ait.

nephrism, *is. patol.* böbrek hastalığının sebep olduğu sağlık bozukluğu.

nephrite, *is.* (bir nevi) yeşim taşı. **kidney stone** *d.d.*

nephritic, *sf.&is. patol.* **1. nephric** *d.d.* böbrek+, böbrekle ilgili, **2. ~al** *d.d.* böbrek yangısı+, böbrek yangısına yakalanmış, **3.** böbrek hastalığı için kullanılan ilâç. ***e.a.- 1.*** *renal.*

nephritis, *is. patol.* böbrek yangısı/iltihabı, nefrit.

nephro- = nephr-, *ön ek* "böbrek" . *ör.: nephrotomy.*

nephrogenic, *is.* **1.** böbreklerde oluşan, **2.** böbrek doku üreten.

nephrolith, *is.* böbrek taşı. **~iasis** : böbrek taşı hastalığı.

nephrology, *is.* böbrek bilimi. **nephrologist** : böbrek hastalıkları uzmanı.

nephron, *is.* böbreklerde süzme elemanı.

nephrosis, *is. patol.* böbrek hastalığı, böbrek borularında yangısız bozukluk. **nephrotic** : böbrek hastalığı ile ilgili.

nephrotomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* böbrek açımı, böbrek taşı çıkarımı.

ne plus ultra, *Lât.* **1.** tepe, zirve, en yüksek nokta, evcibâlâ, **2.** mükemmeliyetin son haddi. ***e.a.-*** *1. acme, 2. perfection.*

nepotism, *is.* **1.** akraba kayırma, (akrabaya yapılan) iltimas, iltimasla akrabasını işe yerleştirme, **2. nepotic= nepotistic(al)** : kayırılan, iltimaslı, **3. nepotist** : akraba kayıran, iltimasçı. ***e.a.-*** *1. favoritism.*

Neptune, *is.* **1.** (eski Roma) deniz tanrısı, **2.** deniz, okyanus, umman. *~'s mighty roar.* **3.** *astr.* Neptün gezegeni : çapı 64,260 km, güneşten ortalama uzaklığı 4,495,580,000 km, devir süresi 164.8 yıl, iki uydusu vardır.

Neptunian, *sf.* **1.** denize/deniz tanrısına ait, **2.** Neptün gezegenine ait, **3.** *jeol.* su etkisiyle oluşan.

neptunium, *is. kim.* neptünyum: U-238'in nötronla bombardımanı sonucu elde edilen ışınetkin özdek. Hızla plütonyuma ve sonra U-235'e dönüşür. Simgesi **Np**, atom nu. 93, atom ağ. 237. **~ series** : neptünyum dizisi : plütonyum 241'den bizmüt 209'a kadar uzanan ışınetkin ögeler dizisi.

nerd, *is. argo* aptal/ahmak/sevimsiz kimse.

nerdy, *sf. argo* aptal, ahmak, budala.

Nereid, *is. mit.* su perisi.

nereis, *is., ç.* **nereides** *zool.* uzun yeşil deniz kurdu.

neritic, *sf.* sığ, sığ yerde bulunan.

neroli = neroli oil, *is.* portakal çiçeği esansı, çiçek yağı.

Neronise, *f. Brit. bk.:* **Neronize.**

Neronize, *gl.f.* **-nized, -nizing 1.** Neron'a benzetmek, Neron'a benzemekle nitelendirmek, **2.** (Neron gibi) bozmak/ifsat etmek, **3.** (Neron gibi) zulmetmek, işkence yapmak, merhametsizce ezmek. ***e.a.-*** *3. tyrannize, oppress.*

nerts, *ünl. argo* saçma, zırva. ***e.a.-*** *nonsense, nuts.*

nervation = nervature, *is.* **1.** sinir sistemi, **2.** *bk.:* **venation.**

nerve, *is.&f.* **nerved, nerving 1.** sinir, asap, **2.** (bilimde kullanılmaz) diş özü, **3.** kiriş, sinir teli, veter, **4.** kuvvet, metanet, **5.** cesaret, soğukkanlılık, itidal, kendine güven. *Have you the ~s for this delicate and dangerous work?* **a man of ~** : cesur/soğukkanlı adam. **a test of ~** : cesaret denemesi. **lose one's ~** *k.d. (a)* itidalini/soğukkanlılığını kaybetmek, zıvanadan çıkmak, (b) cesaret edememek, cesaretini yitirmek. **My ~s will crack** : Tahammül edemeyeceğim. **war of ~s** : sinir harbi, **6. ~s** : sinirlilik, öfke, hiddet, asabî buhran, asabiyet. **a case of ~s** : asabî buhran hâli. **an attack of ~s = a fit of ~s** : sinir buhranı, **7.** *k.d.* cür'et, küstahlık, yüzsüzlük. **He had the ~ to say that?** Demek bunu söylemek cür'etini gösterdi? **The ~ of him!** Küstahın biri! **What a ~ = Some ~!** : Bu ne cür'et/ne küstahlık! **8.** *biy.* damar : kanat/yaprak damarı, **9.** *gen.* **~s** : duyarlık, duysal dayanıklılık kaynağı, hassas nokta. **hit/touch a ~** : hassas noktasına dokunmak, yarasını deşmek, bam teline basmak. *I'm afraid I hit a ~ when I mentioned her dead mother, and she began to cry.* **10. get on one's ~s** : birinin sinirine dokunmak, asabını bozmak, sinirlendirmek, kızdırmak, canını sıkmak, **11. strain every ~** : son derece gayret göstermek, bütün gücünü harcamak, **12.** kuvvet/cesaret/metanet vermek, yüreklendirmek. *He ~d himself for battle by thinking about past victories.* ***e.a.-*** *3. sinew, tendon, 4. strength, vigor, energy, power, force, 5. courage, firmness, steadfastness, fortitude, resolution, boldness, assurance, daring, 6. nervousness, 7. impertinence, insolence, arrogance, audacity, gall, temerity, effrontery, brashness, 8. vein, nervure, 10. irritate, provoke, exasperate, upset, 12. give strength/courage to.* ***k.a.-*** *4. weakness, 12. weaken.*

nerve cell, *is. anat.* **1.** sinir gözesi/hücresi, **2.** beyin/omurilik gözesi/hücresi.

nerve center, *is. anat.* **1.** sinir merkezi, işitme/görme gibi belirli görevleri olan sinir gözelerinin toplandığı yer, **2.** *As.* komuta merkezi, yönetim/haberleşme merkezi, harp karargâhı. ***e.a.-*** *2. headquarters.*

nerved, *sf.* **1.** sinirleri olan, sinirli, **2.** cesur, yiğit, metin, dayanıklı. ***e.a.-*** *2. bold, poised.*

nerve fiber, *is. anat.* sinir lifi.

nerve gas, *is. kim.* sinir gazı : sinir merkezini, bilhassa solunum merkezini paralize eden fosforik asitten türetilmiş zehirli gaz.

nerve impulse, *is. fizy.* sinirsel tepi, sinirsel itki.

nerveless, *sf.* **1.** sinirsiz, sakin, soğukkanlı, serinkanlı, sinirlerine hâkim, **2.** zayıf, nahif, kuvvetsiz, cansız, güçsüz, dermansız, **3.** korkak, cesaretsiz, yüreksiz, tabansız, maneviyatı kırık, **4.** *anat. bot.* sinirsiz, damarsız, siniri/damarı olmayan, **5. ~ly** : (a) sinirlenmeden, sükûnetle, soğukkanlılıkla, (b) korkakça, cesaret edemeden, **6. ~ness** : (a) soğukkanlılık, temkin, serinkanlılık, (b) korkaklık, cesaretsizlik, yüreksizlik, tabansızlık. ***e.a.- 1.*** *cool, calm, collected, posed,* ***2.*** *weak, feeble,* ***3.*** *cowardly, spiritless.*

nerve-racking = nerve-wracking, *sf.* sinirlendirici, sinir bozucu. *a ~ ordeal.* ***e.a.-*** *exasperating.*

nerve track, *is.* sinir yolu : beyinde ve bel kemiğinde sinirlerin geçtiği yer.

nerve tire, *is.* sinir yorgunluğu, sinir hastalığı.

nervine, *sf.&is.* **1.** sinirsel, sinirlere ait, **2.** sinirleri yatıştırıcı (ilâç), sinir ilâcı.

nervosity, *is.* sinirlilik, asabiyet.

nervous, *sf.* **1.** sinirli, asabî. **to become ~** : asabîleşmek, sinirli olmak. **make s.o. ~** : birisini sinirlendirmek, canını sıkmak, **2.** sinir+, sinirsel, asabî. **~ impulse** : sinirsel tepi, sinirsel itki. **~ tension** : sinir gerginliği. **~ disorder** : sinir bozukluğu, **3.** sinir+, sinirlerden oluşan. *The brain is a part of ~ system of the body.* **4.** sinir+, sinirleri etkileyen. **~ diseases** : sinir hastalıkları. **5.** sinir bozukluğundan ileri gelen, sinirleri bozuk, **6.** heyecanlı ve asabî, merak ve endişe içinde, sinirleri gergin vaziyette. *a ~ moment for us all. I'm always ~ when I have to write an exam.* **7.** korkak, ürkek, çekingen. **be ~ about doing sth.** : bir şeyi yapmaktan çekinmek/korkmak, **8.** *esk.* kuvvetli, adaleli, **9. ~ breakdown** : sinirsel yıkım, sinir argınlığı, sinir bozukluğu, **10. ~ prostration** : sinir bitkinliği, nevrasteni, **11. ~ system** : sinir sistemi, cümleiasabiye, **12. ~ temperament** : sinirlilik, sinirli/asabî mizaç, **13. ~ly** : sinirli/ürkek/korkak/çekingen bir şekilde, **14. ~ness** : sinirlilik, korkaklık, ürkeklik, çekingenlik, sıkılganlık, asabî heyecan. ***e.a.-*** *7. restless, uneasy, timid, fearful, apprehensive,* ***8.*** *strong, vigorous, sinewy,* ***10.*** *neurasthenia.* ***k.a.-*** *7. confident, bold*

nervure, *is.* **1.** *bot.* yaprak damarı, **2.** *zool.* böcek kanadının siniri.

nervy, *sf.* **nervier, nerviest 1.** *k.d.* küstah, arsız, yüzsüz, **2.** cesur, gözü pek, yılmaz. *The ~ feats of the mountaineers.* **3.** kuvvetli, metin, çetin, **4.** *Brit.* çekilmez, tahammül edilmez, sinir törpüleyici, sabrı tüketen, **5.** sinirli, heyacanlı, asabî, korkak, ürkek, **6. nervily** : (a) küstahça, arsızlıkla, yüzsüzlükle, (b) cesaretle, yılmadan, (c) sinirli/heyacanlı/asabî bir şekilde, korkak korkak, ürkerek, **7. nerviness** : (a) küstahlık, arsızlık, yüzsüzlük, (b) cesurluk, gözü peklik, (c) sinirlilik, heyacan, asabîlik, korkaklık, ürkeklik. ***e.a.-*** *1. insolent, presumptuous, impudent, brash, brazen,* ***3.*** *strong, sinewy, vigorous,* ***4.*** *trying,* ***5.*** *nervous, excitable, on edge, jumpy.*

nescience, *is.* **1.** bilgisizlik, cehalet, cahillik, **2.** bilinemezcilik, **3. nescient** : bilgisiz, cahil. ***e.a.-*** *1. ignorance,* ***2.*** *agnosticism.*

ness, *is. esk.* burun, çıkıntı, denize uzanan kara parçası. ***e.a.-*** *headland, cape, promontory.*

-ness, *son ek* "-lık/-lik/-luk/-lük" sıfatlardan isim yapan son ek. *ör.: darkness, goodness, kindness, blindness.*

Nesselrode (pudding), *is.* cevizli meyve peltesi : dondurmalara, hamur tatlılarına vb. ilâve edilir.

nest, *is.&f.* **1.** yuva, kuş yuvası, âşiyan, **2.** (böcek/balık/kaplumbağa/tavşan vb.) yuvası. **an ants' ~** : karınca yuvası, **3.** iç içe konulan kutular takımı. *a ~ of tables.* **4.** hırsız yatağı. *a robber's ~.* **5.** hırsız yatağı müdavimleri, **6.** *As.* yuva. **machine-gun ~** : makinalı tüfek yuvası, **7.** yuvaya yerleştirmek, **8.** yuva yapmak/kurmak. **~ing box** : folluk, **9.** yuvaya girmek, **10.** yuva soymak. *to go ~ing.* **11. feather one's ~** : *argo* (a) emanet malı iç etmek, küpünü doldurmak, (b) yuvasını şenlendirmek/süslemek, **12. mare's ~** : görünüşte önemli aslında değersiz veya yanlış olan bir buluş, **13. nester** : yuva yapan, yuvaya yerleş(tir)en/giren, **14. nestlike** : yuva gibi, yuva şeklinde.

n'est-ce pas, *Fr.* değil mi? ***e.a.-*** *isn't that so?*

nest egg, *is.* **1.** yedek para, ihtiyat akçesi, **2.** fol.

nestle, *f.* **-tled, -tling 1.** barın(dır)mak, sığın(dır)mak. *Villages ~d among the mountains.* **2.** sımsıkı sarılmak, bağrına basmak. *The mother ~d her baby in her arms.* **3.** oturmak, yerleşmek, kurulmak, çökmek. *She ~d down into the big chair and began to read.* **4. nestler** : barın(dır)an, sığın(dır)an; sarılan, bağrına basan; oturan, yerleşen.

nestling, *is.* **1.** kuş civcivi, henüz yuvadaki kuş, (yuvadan henüz uçamayan) yavru kuş, **2.** yavru, yavrucak, küçük çocuk.

Nestor, *is.* **1.** Truva savaşında en akıllı ve yaşlı asker, **2.** akıl hocası, akıllı ve yaşlı öğüt verici kimse, kıdemli/tecrübeli kimse. *He no longer wrote, but was a ~ to younger writers.*

Nestorian, *is.* **1.** Nesturî (mezhebine mensup kimse). İsa'nın ilâhî ve insanî varlıklarının birbirinden bağımsız olduğuna inanan ve bunların birleştiğini kabul etmeyen kimse, **2. Nestorianism** : Nesturîlik.

net[1], *is.&f.* **netted, netting 1.** ağ, tül, file. **tennis ~** : tenis ağı. (ilgili sıfat: ***reticular***), **2.** şebeke, **3.** balık/kelebek vb. ağı. *a butterfly ~.* **4.** tuzak, hile. *a ~ of political snare. a police ~ to trap the bank robbers.* **5.** ağa/tuzağa düşürmek, avlamak. *She's ~ted (herself) a rich husband.* **6.** ağ ile tutmak/avlamak. *to ~ fish.* **7.** ağ ile örtmek. *~ the fruit trees to protect them from birds.* **8.** ağ örmek, **9.** (tenis vb.) topu ağa vurmak, **10. ~less** : ağsız, tülsüz, filesiz, **11. ~like= netty** : ağ gibi, ağ şeklinde, **12. ~table** : (a) ağa/tuzağa düşürülebilir, ağ ile yakalanabilir/avlanabilir, (b) safi/net kâr sağlanabilir. ***e.a.- 1.*** *mesh, web, meshwork, latticework, grid,* ***4.*** *snare,* ***5&6.*** *catch, ensnare.*

net[2], *sf.&is.&f.* **1.** safi, net, halis, katkısız, öz, gerçek kesintisiz. *~ income. ~ profit.* **2.** (ağırlık) darasız, dara çıktıktan sonra, safi. *~ weight.* **3.** en son, nihaî. *The ~ result of the tax changes was to make the rich even richer.* **4.** safi kâr, net kâr (sağlamak). ***e.a.- 3.*** *final, conclusive.* ***k.a.- 1.*** *gross.*

Neth. = Netherlands.

nether, *sf.* **1.** yer altı, yerin altında/derinliklerde bulunan. **the ~ regions/world** : yer altı âlemi, ölüler dünyası, **2.** alt, alttaki. **~ lip** : alt dudak. **the ~ side** : alt taraf. **3. ~ward** : yer altında, altta/alt tabakalarda, alt tarafa/aşağıya doğru, **4. ~ world** : (a) cehennem, ölüler diyarı, (b) ahiret, öbür dünya. ***e.a.- 1.*** *infernal,* ***2.*** *lower, under,* ***4.*** *(a) hell.*

Netherlands, *is.* **1.** Hollanda, Felemenk. **2. ~ Antilles = ~ West Indies = Dutch West Indies** : Hollanda Antilleri : *Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba* ve *St. Eustatius* adaları, **3. ~ East Indies** : Indonezya Cumhuriyetinin eski adı, **4. ~ Guiana** *bk.:* **Surinam, 5. Netherlander = Netherlandian = Netherlandic** : Hollanda+, Hollandalı. ***e.a.- 1.*** *Holland.*

nethermost, *sf.* en alçak, en aşağı düzeyde olan. ***e.a.-*** *lowest.*

net national product, *is.* safi/net millî hasıla : gayrisafi millî hâsıladan sermaye yıpranma payı çıktıktan sonra kalan miktar. *bk.:* **national income.**

net profit, *is.* safi/net kâr : bir ticarî işte bütün masraflar çıktıktan sonra elde kalan kâr.

netsuke, *is. Jap.* pencere çerçevesinde askı olarak kullanılan fildişi/tahta/metal seramik süslü düğme.

nett, *Brit. bk.:* **net.**

netting, *is.* **1.** ağ, cibinlik, tül, **2.** ağ örme (işi), **3.** (balıkçılıkta vb.) ağ kullanma.

nettle, *is.&f.* **-tled, -tling 1.** *bot.* ısırgan *(Urtica urens),* **2.** ısırgangillerden herhangi bir ot, **3.** tahriş, taharrüş, **4.** kızdırmak, sinirlendirmek. *She was ~d by the boy's frequent interruptions.* **5.** ısırgan gibi dalamak, tahriş etmek, **6. ~ cell** *zool. bk.:* **nematocyst, 7. ~like** : ısırgan gibi, dalayıcı, **8. nettler** : kızdıran, sinirlendiren kimse, **9. nettly** : ısırganlı, ısırgan gibi, dalayıcı.

nettle rash, *is. patol.* kurdeşen, ürtiker. ***e.a.-*** *urticaria, nettle fever.*

nettlesome, *sf.* **1.** kızdırıcı, sinirlendirici, **2.** çabuk kızan/sinirlenen. ***e.a.- 1.*** *irritating.*

net ton, *is. bk.:* **short ton.**

net tonnage, *is.* geminin safi tonajı.

netty, *sf.* ağ gibi, ağ biçiminde, ağımsı.

net-veined, *sf.* ağ damarlı. *a ~ leaf/wing.*

net-winged, *sf.* ağ kanatlı, kanatlarında ağ şeklinde damarları olan.

network, *is.&f.* **1.** ağ, şebeke, ağ örgüsü. *a railway ~. the ~ of bloodvessels in the body.* **2.** geniş bir alanda birbirine bağlı veya birbiriyle ilgili binalar/oteller/dükkânlar/daireler/istasyonlar vb. *a ~ of hotels.* **3.** file örgü, **4.** *rad. TV* yayın istasyonları şebekesi : birbirine transmisyon ortamları ile bağlı olup bir programı aynı anda

yayınlayan vericilerin tümü, **5.** yaygın örgüt, şebeke. **a crime ~** : cinayet şebekesi, **6.** *elekt.* elektrik devre elemanlarından oluşan dizge, **7.** ağ gibi yayılmak/kaplamak. *a continent ~ed with navigable rivers and canals.* **8.** radyo/TV şebekesinde yayınlamak.

neuk, *is. İsk. bk.:* **nook, corner.**

neume, *is. müz.* nota işareti. **neumatic = neumic** : notalı, notalardan oluşan.

neur-, *ön ek bk.:* **neuro-.**

neural, *sf.* sinir+, sinirsel, asabî, sinir sistemi ile ilgili. **~ly** : sinirsel olarak.

neuralgia, *is. patol.* sinir ağrısı, nevralji. **neuralgic** : sinir ağrısı+, nevralji şeklinde.

neurasthenia, *is. patol.* sinir zayıflığı, sinir arginlığı, nevrasteni.

neurasthenic, *is. patol.* sinirleri zayıf, sinir zafiyetine uğramış, nevrastenik. **~ally** : sinirleri zayıflamış bir hâlde.

neurectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* sinir ameliyatı, ameliyatla sinirin kesilip çıkarılması.

neurilemma = neurilema = neurolemma, *is. anat.* sinir (lifi) kılıfı. **neurilemmal = neurilemmatic = neurilemmatous** : sinir lifi kılıfına ait.

neuritis, *is. patol.* sinir yangısı/iltihabı.

neuro- = neur-, *ön ek* "sinir, asap". *ör.: neurology.*

neuroanatomy, *is.* sinir yapı bilimi, sinir anatomisi. **neuroanatomical** : sinir yapı bilimsel. **neuroanatomist** : sinir yapı bilimi uzmanı.

neuroblast, *is.* sinir ana gözesi. **neuroblastic** : sinir ana göze+. **neuroblastoma** *patol.* sinir ana göze uru.

neurocoele = neurocoel = neurocele, *is.* oğulcuğun/rüşeymin beyin ve omuriliğindeki boşluklar.

neurofibril, *is.* sinir telciği. **~lary** : sinir telcik+.

neurofibroma, *is. patol.* sinir tel uru.

neurogenic, *sf. tıp* **1.** sinir kökenli, sinirde/sinir dokuda husule gelen, **2.** sinirlerin kontrol ettiği. *~ heart-beat.* **3.** sinir bozukluğundan ileri gelen, **4. ~ally** : sinir kökenli olarak.

neuroglia, *is. anat.* sinir bağ dokusu : merkezî sinir sisteminde sinir gözenin temel elemanlarını destekleyen ve birbirine bağlayan narin doku. **neurogliac = neuroglial = neurogliar = neuroglic :** sinir bağ dokusuna ait.

neurohormone, *is.* sinir iç salgısı, sinir dokuların salgıladığı hormon. **neurohormonal** : sinir iç salgısal.

neurohumor = neurotransmitter, *is.* sinirdevim salgısı : sinir dokunun salgıladığı ve çevresindeki sinir ve kas dokuları harekete geçiren madde. **neurohumoral** : sinirdevim salgısal.

neuroleptic, *sf.&is.* sinir yatıştırıcı, müsekkin (ilâç).

neurologic(al), *sf.* sinir bilimsel.

neurologist, *is.* sinir hastalıkları uzmanı, sinir mütehassısı, asabiyeci.

neurology, *is.* sinir bilimi, sinir sayrılıkları (bilimi), sinir hastalıklarını tedaviye uğraşan tıp dalı.

neuroma, *is., ç.* **-mas/-mata** *patol.* sinir doku uru. **~tous** : sinir doku uru+, sinir doku uruna benzer.

neuromuscular *sf.* sinir kas+, sinir ve kaslarla ilgili. **~ junction** : sinir kas kavşağı.

neuron = neurone, *is.* sinir göze, sinir gözesi/hücresi.

neuronic, *sf.* sinir gözesel.

neuropath, *is. psikol.* sinir hastası. **~ologic(al)** : sinir hastası+/hastalığı+. **~ologically** : sinir hastalığı ile ilgili olarak.

neuropathology, *is.* sinir sayrılık bilimi, sinir sistemi patolojisi. **neuropathologist** : sinir sayrılıkları uzmanı.

neuropathy, *is.* sinir sayrılılığı. **neuropathic** : sinir sayrısı/hastası, sinir sayrılığı ile ilgili. **neuropathically** : sinir sayrılığı yönünden.

neurophysiology, *is.* sinir işlev bilimi, sinir fizyolojisi. **neurophysiologic(al)** : sinir işlev bilimsel. **neurophysiologically** : sinir işlev bilimle. **neurophysiologist** : sinir işlev bilimi uzmanı.

neuropsychiatry, *is.* sinir ruh hekimliği. **neuropsychiatric** : sinir ruh+. **neuropsychiatrist** : sinir ruh hekimi.

neuropsychosis, *is. patol.* sinirsel çıldırı, sinir ve akıl hastalığı. **neuropsychotic** : sinirsel çıldırı+, sinir ve akıl hastası.

neuropteran, *is. zool.* tül kanatlılar: dantelimsi dört kanatlı böcekler sınıfı. **neuropteral** : tül kanatlı.

neuropteron, *is. zool.* tül kanatlı böcek.

neuropterous, *sf. zool.* tül kanatlı, dantel gibi dört kanadı olan (böcek).

neurosis, *is., ç.* **-ses 1.** sinirce, tince, **2. neurosal** : sinircel, tincel. ***e.a.- 1.*** *psychoneurosis.*

neurosurgeon, *is.* sinir cerrahı.

neurosurgery, *is.* sinir cerrahisi/ameliyatı, beyin ve sinir sistemi cerrahisi. **neurosurgical** : sinir cerrahisi ile/yolu ile.

neurotic, *sf.&is.* **1.** *psikol.* sinirceli, sinir hastası, evhamlı, aşırı duygulu kimse, **2.** *patol.* tincel, sinirsel, sinirlerle/sinir hastalıklarıyle ilgili, **3. ~ child** : sinirceli çocuk. **~ inventory** : sinirce dökümü. **~ need** : sinirceli gereksinme. **~ pride** : sinirceli büyüklenme. **~ rebelliousness** : sinirceli baş kaldırma. **~ resignation** : sinirce umursamazlığı, **4. ~ally** : sinircelice, sinirceli bir şekilde.

neurotomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* sinir ameliyatı, (nevralji vb. tedavisi için) sinirin kesilmesi. **neurotomical** : sinir ameliyatı+. **neurotomist** : sinir cerrahı.

neurovascular, *sf.* sinir damar+, sinir ve damarla ilgili.

neuter, *sf.&is.&f.* **1.** *gr.* (a) yansız : kimi dillerde bulunan ve birtakım biçimsel/bağlamsal belirtilerle erilden de, dişilden de ayrılan cins, (b) yansız kelime, (c) geçişsiz (fiil), **2.** eşeysiz, üremsiz, cinsiyetsiz, cinsiyet/üreme organı olmayan, **3.** *zool.* üreme organları gelişmemiş (böcek). *The worker bee is ~.* **4.** iğdiş edilmiş (hayvan), hadım (erkek), **5.** *bot.* eşeysiz bitki, **6.** yansız, tarafsız, bîtaraf, taraf tutmayan, **7.** iğdiş etmek, hadım etmek, burmak. ***e.a.- 7.*** *castrate, spay, alter.*

neutral, *sf.&is.* **1.** yansız, tarafsız, bîtaraf, taraf tutmayan (kişi/devlet/ülke). *Switzerland was ~ during the last two wars in Europe. My uncle was ~ on the subject of women's right.* **2.** (savaşta) tarafsız ülke vatandaşı, **3.** belirsiz, silik, belirli bir niteliği olmayan. *a ~ personality.* **4.** *mak.* boş, avara, hareketsiz, ayrı. **When you start the engine, be sure the car is in ~** : Motoru çalıştırırken vitesi boşa almayı unutma. **5.** (renk) (a) boz, kül rengi, gri, kurşunî. *We painted the room a ~ color.* (b) her renge uyan (beyaz ve pastel gibi), **6.** *bot. zool. bk.:* **neuter**, **7.** *kim.* yansız, ne asit ne baz özelliği göstermeyen. *~ salts. a ~ solution.* **8.** *fiz.* ılın, elektriklenmemiş, yüksüz, mıknatıslanmamış, ne + ne - yüklü, **9. ~ acriflavine** *bk.:* **acriflavine**. ***e.a.- 1.*** *impartial, unbiased, indifferent, 3. indefinite, 5. achromatic , grayish.*

neutralise/neutralisation/neuraliser, *Brit. bk.:* **neutralize/neutralization/neuralizer.**

neutralism, *is.* tarafsızlık, bîtaraflık (siyaseti). **neutralist(ic)** : tarafsız, bîtaraf.

neutrality, *is.* **1.** tarafsızlık, bîtaraflık, yansızlık, taraf tutmama, tarafsız kalma, **2.** tarafsız durum, **3.** tarafsızlık hâli.

neutralization, *is.* **1.** tarafsızlaş(tır)ma, **2.** *kim.* yansızlaştırma, asit veya alkali niteliğini yok etme, **3.** *gr.* yansızlaşma : iki birim arasındaki karşıtlığın ayırıcı niteliğini yitirmesi.

neutralize, *f.* **-ized, -izing 1.** tarafsızlaş(tır)mak, tarafsız/bîtaraf hale getirmek/gelmek, taraf tutmasını önlemek, **2.** etkisizleştirmek, etkisiz/tesirsiz bırakmak, etkisini/tesirini yok etmek. *High taxes will ~ increased wages.* **3.** *As.* savaş dışında bırakmak, savaştan/harekâttan alıkoymak, atıl bırakmak. *The airforce quickly ~d the enemy's navy.* **4.** tarafsızlığını ilân etmek, tarafsız/bîtaraf kalmak, **5.** *kim.* yansızlaştırmak, asit veya alkali niteliğini yok etmek/gidermek. *to ~ an acid with a base.* **6.** *elekt.* ılınlaştırmak : elektrik yükünü yok etmek, mıknatıslığını gidermek, **7. neutralizer** : tarafsızlaştıran, etkisizleştriren, yansızlaştıran, ılınlaştıran. ***e.a.- 2.*** *nullify, counteract.*

neutrally, *zf.* tarafsızca, tarafsızlıkla, tarafsız/bîtaraf olarak, taraf tutmadan.

neutralness, *is.* tarafsızlık, bîtaraflık, taraf tutmama.

neutral spirits, *is.* saf alkol, viskiye karıştırılan ve cin, kordiyal, likör vb. yapmakta kullanılan 95 'lik alkol.

neutral zone, *is.* tarafsız bölge.

neutrino, *is., ç.* **-nos** *fiz.* ılıncıl: ışınetkin bozunum esnasında elektron ve nötronlarla beraber yayınlanan elektrik yüksüz ve hızı azaldıkça kütlesi sıfıra yaklaşan zerre.

neutro-, *ön ek* "tarafsız, yansız". *ör.: neutrosphere.*

neutron, *is. fiz.* ılıncık, nötron : elektrik yükü olmayan, kütlesi protonunkinden biraz büyük zerre. Hidrojenden başka atomların çekirdeğinde bulunur. **~ bomb** : ılıncık/nötron bombası: patlama gücü ile kirletmesi oldukça küçük olan

ve ılıncık yağmuru ile hayatı yok eden nükleer bomba. Patladıktan kısa süre sonra hedef işgal edilebilir. **~ number** : ılıncık sayısı: bir atomun çekirdeğindeki ılıncıkların sayısı

neutronic, *sf. fiz.* ılıncıksal, nötron+.

neutrophil(e), *sf.&is. fiz.* boya tutar : nötral boyalarla boyanabilen (göze, akyuvar vb.).

névé, *is.* **1.** buzkar : dağ tepelerinde birikip buzullaşan taneli kar, **2.** buzkar bölgesi. ***e.a.-*** *firn.*

never, *zf.* **1.** hiç, hiçbir zaman. **Such an idea never occured to me** : Böyle bir fikir hiç (bir zaman) aklıma gelmedi. **I have ~ yet seen it** : Onu daha hiç görmedim. **2.** asla, kat'iyen, bir daha. **~ again** : Tövbeler tövbesi! Bir daha mı, asla! Kat'iyen! **Go back there? Never!** : Bir daha oraya gitmek mi? Asla!. **He ~ came back** : Bir daha geri gelmedi. **I've ~ met him and I hope I ~ will meet him** : Onunla asla karşılaşmadım ve inşallah karşılaşmam da. **3. ~ mind** *k.d.* (a) aldırma, boş ver. **~ mind the noise** : Gürültüye aldırma. (b) zararı/önemi yok, fark etmez, hiç de önemli değil. **~ mind, I'll do it myself** : Zararı yok, ben kendim yaparım. **4. Well, I never!** : Allah Allah, şaşılacak şey, olur şey değil, böylesini asla işitmedim/görmedim. **"You mean he actually did it? Well, I never!"** "Yani hakikaten böyle bir şey yaptı mı? Olur şey değil!" **5. ~ so** : (her) ne kadar, ne derece, ne denli. **He won't be able to do it, though he try never so hard** : Ne kadar çaba sarf etse gene de başaramayacak. **Be he ~ so brave** : Ne kadar cesur olursa olsun. **6. ~-ending** : sonsuz, sonu gelmez, bitip tükenmez, lâyemut, aralıksız, ebedî, **7. ~-failing** : (a) şaşmaz, yanılmaz, çok isabetli, birebir. *~-failing method.* (b) bitmez, tükenmez. *~-failing source.* **8. ~-to-be-forgotten** : unutulmaz, **9. ~-ceasing** : dinmez, hiç durmayan/dinmeyen, bitip tükenmeyen. ***e.a.-*** *1. not ever, at no time, 2. not at all, absolutely not, under no circumstances, nevermore.* ***k.a.-*** *1&2. always, forever, evermore, eternally.*

nevermind, *is. k.d.* dikkat. Genellikle olumsuz cümlelerde kullanılır: **Pay him no ~** : Ona aldırış etme, boş ver. ***e.a.-*** *attention, heed, notice.*

nevermore, *zf.* asla, kat'iyen, hiçbir zaman, bundan böyle, bir daha, hiç.

never-never, *sf.&is.* **1. ~ land** *d.d.* muhayyel/hayalî/ideal (durum/koşul/yer vb.), **2.** *Brit.-argo* taksitle/veresiye (satın alma). **I can't pay for it all at once, so I suppose I'l have to get it on the ~** : Peşin para ile alamam, galiba taksitle almam gerekecek. **to buy on the ~** : taksitle almak. ***e.a.-*** *1. ideal, imaginary, illusory, implausible, 2. hire-purchase system.*

nevertheless, *zf.* yine de, bununla beraber, mamafih, böyle olmakla beraber, öyle olsa bile, ancak, buna rağmen. *She was tired, ~ she kept on working. It's not surprising, it's ~ dissappointing.* ***e.a.-*** *however, nonetheless, notwithstanding, in spite of that, anyhow, anyway, though, even so, on the other hand, yet, but.*

nevus = naevus, *is., ç.* **-vi** *tıp* doğuştan cilt anormalliği (doğum lekesi, ben vb. dahil). **nevoid** : cildi doğuştan anormal.

new, *sf.&is.&zf.* **1.** yeni (şey/madde/durum/nitelik), yeni çıkmış. *a ~ book. a ~ concept of the universe. a ~ era. a ~ edition.* **2.** yeni keşfolunmuş. *a ~ chemical element.* **3. ~ to** : garip, acayip, görülmemiş, işitilmemiş, alışılmamış, şimdiye kadar bilinmeyen. *Ideas ~ to us.* **4.** yeni (atanmış). *a reception for our ~ minister.* **5. ~ to** : acemi. *Men ~ to such work.* **6.** ek, ilâve, yeni. *He sought ~ information on the subject. ~ gains.* **7.** taze. *small and good-tasting ~ potatoes.* **8.** yeniden, yeni olarak, son zamanlarda, yakında, geçenlerde, **9. ~ness** : yenilik, tazelik. ***e.a.-*** *1. modern, late, novel, current, up-to-date, 3. strange, unfamiliar, 5. unaccustomed, 6. additional, further, 7. fresh, 8. again, newly, anew, recently.* ***k.a.-*** *1&2. old, ancient, antique.*

newborn, *sf.&is., ç.* **-born/-borns 1.** yeni doğmuş (bebek). *a ~ baby.* **2.** yeniden doğmuş/canlanmış. *a ~ faith in his fellow-man.* ***e.a.-*** *1. neonate, 2. reborn.*

Newburg, *sf.* yumurta, tereyağı, şarap ve kremalı sosla pişirilmiş (balık vb.).

Newcastle, *is.* **1.** İngiltere'de bir şehir, **2. carry coals to ~** : dereye su taşımak, **3. ~ disease** *vet. patol.* tavuk felci : virüslerin sebep olduğu, tavuklarda yumurtlamayı kesen ve piliçlerde felce sebep olan hastalık.

new-coined, *sf.* yeni çıkmış, yeni icat edilmiş.

newcomer, *is.* **1.** yeni gelen (kimse). *a ~ to a city.* **2.** acemi, yeni başlayan, müptedi. *She's a ~ to chemistry, but she's already made some discoveries.*

new criticism, *is.* **1.** yeni eleştiricilik : edebî eserlerin dil, hayal gücü, fikir ve heyecan bileşenlerine önem verip tarihî ve biyografik unsurları ikinci plâna atan eleştiri türü. **new critic** : yeni eleştirici.

new deal, *is.* **1.** yeni sistem : ABD'de 1930 yıllarında işsizlere iş bulmayı, toplumsal ve ekonomik durumu düzeltmeyi amaçlayan hükûmet politikası, **2.** fakir ve dar gelirlileri koruma sistemi. *a ~ ~ for farmers with higher meat and milk prices.* **3. new dealer :** yeni sistemci, **4. new dealish** : yeni sisteme benzer, **5. new dealism** : yeni sistemcilik.

New Delhi, *is.* Yeni Delhi.

newel, *is.* **1.** *mim.* sarmal merdivenin orta direği, **2. ~ post** *d.d.* trabzanın başındaki/dibindeki direk.

New England, *is.* Yeni İngiltere: ABD'nin doğusunda Connecticut, Maine, Massachusetts, New Hampshire, Rhode Island ve Vermont eyaletlerini kapsayan bölge. **~ ~ boiled dinner** : etli patates, havuç, lâhana ve soğan türlüsü. **~ ~ clam chowder** : patatesli kremalı midye çorbası. **~ ~er** : Yeni İngiltereli.

newfangled, *sf.* **1.** yeni çıkmış, yeni, yeni moda/model. *~ ideas/notions.* (alay için söylenir). *He's always coming with ~ ideas.* **2.** (nadiren/alay yollu) yenilik meraklısı, yeniliğe hevesli, **3. ~ness** : yenilik merakı. *We need better teachers, not ~ ideas of education.* ***e.a.- 1.*** *new-fashioned, novel.*

Newfoundland, *is.* Yeni ülke, Kanada'nın bir eyaleti.

new franc, *is.* yeni frank.

new grammar, *is.* (söz dizimi incelemelerinde matematik ve mantık simgelerini kullanan) yeni gramer.

newish, *sf.* **1.** yenice, oldukça/hayli yeni, yeni gibi, **2. ~ laid** : günlük/taze (yumurta), **3. ~ look** : son moda.

newly, *zf.* **1.** yeni, geçenlerde, yakında, son zamanlarda. *a ~ built house. a ~ discovered medication.* **2.** yeniden, tekrar, taze. *~ painted walls.* **3.** yepyeni/değişik bir şekilde, başka türlü. *~ arranged furniture. an old idea ~ expressed.* ***e.a.- 1.*** *lately, recently,* ***2.*** *anew, afresh, once again,* ***3.*** *in a new way.*

newlywed = newly-wed, *is.* yeni evli.

newmarket, *is.* **1. ~ coat** *d.d.* (XIX. yy.da) dar ve uzun palto, **2.** bir iskambil oyunu.

new math, *is.* **new mathematics** *d.d.* 1950'den beri bazı ABD okullarında okutulan kümeler kuramı üzerine kurulmuş matematik.

new moon, *is.* **1.** yeni ay, hilâl, ayça, **2.** ayın ilk hilâl şeklinde görüldüğü zaman.

new-mown, *is.* **1.** yeni biçilmiş (çimen).

New Realism, *is. fel.* Yeni Gerçekçilik : XX. yy. da idealizme karşıt olarak türeyen, doğayı temel olarak gören ve felsefe sorunlarını doğa bilimlerinin yöntemi olan çözümleme yolu ile inceleyen felsefe akımı.

news, *is.* **1.** haber. **good/bad ~** : iyi/kötü haber. **I have a good ~ for you** : Size iyi bir haberim var. **exclusive ~** : atlatma haber. **false ~** : asılsız/yalan haber. **latest ~** : son haber, **2.** havadis, **3. break the ~ (to s.o.)** *k.d.* haber vermek, açıklamak, bir havadisi ilk olarak söylemek. **break the ~ gently** : alıştıra alıştıra söylemek/haber vermek, **4. ~ to s.o.** *k.d.* (şimdiye kadar) duyulmamış. **This is ~ to me** : Bunu hiç duymamıştım. **5. be in the ~** : herkesin ağzında olmak, dillere düşmek, **6. What's the ~** ? Ne var ne yok? **7. ~-editor** : haberler şefi, **8. ~-flash** : anî haberler, **9. ~ media** : haber yayın araçları.

news agency, *is.* **1.** haber ajansı/acentası, **2.** haber acentalığı.

news agent, *is. Brit.* bayi, gazeteci (dükkânı). ***e.a.-*** *newsdealer.*

newsboy, *is.* gazeteci (çocuk), gazete dağıtıcısı/satıcısı.

newscast, *is. rad. TV* haber izlencesi/yayını. **~er** : sunucu, haber sunucusu. **~ing** : haber yayını.

news coverage, *is.* görüşüm.

newsdealer, *is.* gazete/dergi bayii.

newsletter, *is.* haber bülteni.

newsmagazine, *is.* haber dergisi.

newsmaker, *is. ABD* haber yaratıcısı/konusu, haberlere konu olan olay/kimse.

newsman, *is., ç.* **-men** **1.** gazeteci, gazete muhabiri, haberci, muhabir, **2.** *bk.:* **newsdealer**, **3.** televizyon bildirmeni. ***e.a.- 1.*** *reporter, newspaperman.*

newsmonger, *is.* havadis kumkuması, dedikoducu, (uydurma/asılsız) haber yayan kimse. ***e.a.-*** *gossip.*

newspaper, *is.* **1.** gazete, **2.** gazetecilik şirketi, gazete idarehanesi, **3.** *bk.:* **newsprint.**

newspaperman, *is., ç.* **-men 1.** gazeteci (yazar, muhabir, düzeltici/editör/musahhih, yazı işleri müdürü vb.), **2.** gazete sahibi.

newspaperwoman, *is., ç.* **-women** gazeteci (kadın).

newspeak, *is.* imalı deyim/üslûp: siyasî veya ideolojik bir maksatla resmî/yarı resmî olarak bir fikri üstü kapalı, imalı bir şekilde söyleme veya yazma.

newspeople, *is.* haberciler, muhabirler, gazete muhabirleri.

newsperson, *is.* haberci, haber ulaştırıcı, muhabir.

newsprint, *is.* gazete kâğıdı, üçüncü hamur kâğıt.

newsreader, *is. Brit. rad. TV* sunucu, spiker.

newsreel, *is. sin.* dünya haberleri, haber filmi.

news release, *is. bk.:* **press release.**

news room, *is.* haber odası : gazete/yayın kurumu vb. idarehanelerinde haberlerin derlenip düzenlenerek yayına hazırlandığı oda.

newssheet, *is.* haber bülteni, tek sayfalık gazete.

newsstand, *is.* gazete bayiliği, gazeteci dükkânı/kulübesi.

news theatre, *is.* haber filmlerini gösteren sinema.

news-vendor, *is.* gazete bayii.

New Stone Age = Neolithic period, *is.* Cilâlı Taş Devri.

New Style, *sf.* Yeni Usul : şimdi kullanılan (İngiltere'de 1752'de kullanılmaya başlanan) Gregorian takvimine göre.

newsworthy, *is.* **1.** ilginç, yayınlanmaya/neşre/bahsedilmeye değer, ilgi çekebilen (haber), **2. newsworthiness** : ilginçlik.

newsy, *sf.* **newsier, newsiest 1.** haber dolu, bol havadisli. *a ~ letter.* **2.** dedikodulu, dedikodu ile dolu, **3.** *bk.:* **newsworthy. 4. newsiness** : haber dolu/ bol havadisli olma. ***e.a.- 2.*** *gossipy.*

newt, *is. zool.* **1.** su keleri, su kertenkelesi, ufak keler *(Triturus Diemyctylus),* **2.** semender, **3. smooth ~** : kaypak semender *(Lissotriton punctatus),* **4. red spotted ~** : (kırmızı) benekli semender. ***e.a.- 1&2.*** *eft.*

New Testament, *is.* **1.** Yeni Ahit, Ahdicedit, İncil, Kitabı Mukaddes'in Hz. İsa'nın hayat ve öğretilerini içeren ikinci kısmı, **2.** Allahın İsa vasıtasıyla insanlara bildirisi.

new theology, *is.* yeni tanrı bilimi/ilâhiyat : XIX. yy. sonlarında başlayan, çağdaş kavramlarla bilimsel keşifleri ve felsefe anlayışını din ile bağdaştırmayı amaç edinen, tutucu dinsel inanışlara karşı gelen dinsel hareket.

New Thought, *is.* Yeni Düşünce : XIX. yy.da başlayan ve yapıcı düşüncenin yaratıcı kudretine önem vererek manevî/ruhî tedavi yollarını araştıran hareket. **New Thoughter =New Thoughtist** : Yeni Düşünceci.

newton, *is. fiz.* nevton : MKS sisteminde kuvvet birimi, 1 kg'lık kütleye 1 m/s^2 ivme veren kuvvet.

Newtonian, *sf.&is.* **1.** Newton+, Newton yasaları+, Newton'a/Newton yasalarına ait. **~ mechanics** : Newton mekaniği, **2.** Newton yasalarına dayanan.

Newton's laws of motion, *is. fiz.* Newton'un hareket yasaları/kanunları. *bk.:* **law of motion.**

new wave, *is.* **1.** yeni atılım/hamle, yeni akın/cereyan, sanatta/edebiyatta/politikada töresel tutumdan ayrılma eğilimi, **2.** yeni akın/atılım öncüleri: bu eğilimin öncülüğünü yapanlar.

New World, *is.* Yeni Dünya : Batı yarım küresi, Amerika. *bk.:* **Western Hemisphere.**

New World ant-eaters, *is. zool.* karıncayiyengiller.

New World monkey, *is. zool.* yassı burunlu maymun.

New World vultures, *is. zool.* Yeni dünya akbabasıgiller, Yeni dünya kuşları.

new year, *is.* **1.** yeni yıl, **2.** yılbaşı, yeni yılın ilk günleri, **3.** *bk.:* **New Year's Day.**

New Year's = New Year's Day, *is.* yılbaşı, 1 Ocak.

New Year's Eve, *is.* yılbaşı gecesi, 31 Aralık akşamı.

New York cut, *ABD* kemiksiz sığır pirzolası.

New Yorker, *is.* NewYorklu.

New Zealand, *is.* Yeni Zelanda. **~ ~er** : Yeni Zelandalı.

next, *sf.&zf.&e.* **1.** ertesi, müteakip, onu takip eden, ondan sonraki. **the ~ day/morning** : ertesi gün/sabah. **He came back ~ week** : Ertesi hafta (bir hafta sonra) döndü. **During the ~ 5 days he did not go out** : Onu takip eden beş gün içinde sokağa çıkmadı. **on the ~ page** : daha sonraki sayfada. **to be continued in our ~ issue** : devamı gelecek sayıda, **2.** bitişik, komşu, yanındaki, yanıbaşındaki. **the ~ room** : bitişik oda. **~ door** : bitişik komşu/ev. **Who was the girl ~ to you**? Yanındaki kız kimdi? **3.** en yakın. **the thing ~ my heart** : üzerine titrediğim şey, en çok istediğim şey. **wear flannel ~ to the skin** : fanilayı tenine giymek, **4.** bir sonraki, gelecek, müteakip. **~ week/month/year** : gelecek hafta/ay/yıl. **~ time** : gelecek sefer, bir dahaya. **the year after ~** : öbür sene. *We'll catch the ~ train. Will you be at our ~ meeting?*. **5.** (sırada) sonra gelen. **Who is ~** ? Sıra kimde? **~, please!** Lütfen sırası gelen yaklaşsın. **6. ~ door to** : (a) bitişik (komşu). **He lives ~ door to us** : Bitişik komşumuzdur, bitişiğimizde oturur. (b) hemen hemen, âdeta. *His silence was ~ door to an admission of guilt.* **7.** (bundan/ondan) sonra, bunu müteakip. **What will you do ~** ? Bundan sonra ne yapacaksınız? *What line comes ~ in the poem?* **When ~ we meet** ? Bundan sonra ne zaman buluşacağız? **8.** hemen sonra, ...-den sonra, daha sonra, bilâhare. *My turn comes ~ after yours. First we add water, ~ we boil.* **9. ~ to** : hemen hemen, âdeta. **~ to impossible** : hemen hemen imkânsız. **~ to nothing** : hiç değerinde, yok pahasına, hemen hemen hiç. **I got it for ~ to nothing** : Onu yok pahasına aldım. **There was ~ to nobody at the meeting** : Toplantıda hemen hemen hiç kimse yoktu. **10.** en yakın, komşu, mücavir. **~ the school** : okula en yakın, **11. ~ friend** *: huk.* veli, kanunî vasisi olmadığı halde reşit olmayan bir kimse adına hareket edebilecek kimse, **12. ~ of kin** : en yakın akraba/hısım. ***e.a.- 9. almost, nearly, 10. adjacent to, nearest.***

next-door, *sf.&zf.* komşu, bitişik. **Go to ~** : Komşuya git. **~ neighbor** : bitişik komşu.

nexus, *is., ç.* **nexus 1.** bağ, rabıta. **the traditional ~** : töresel/ananevî bağ, **2.** (birbirine bağlı şeylerden oluşan) dizi, küme, grup. ***e.a.- 1. tie, link, connection.***

nF = nanofarad(s).

N.F. = **1.** Newfoundland, **2.** no funds, **3.** Norman French.

NFD = Newfoundland.

NG, *kim.* nitroglycerin.

N.G. = **1.** National Guard, **2.** New Guinea, **3.** no good.

n'gana, *is. bk.:* **nagana.**

nH = nanohenry.

NHI = N.H.I. *Brit.* National Health Insurance.

Ni, *kim. bk.:* **nickel.**

niacin, *is. biy.-kim.* niyasin, nikotonik asit.

Niagara, *is.* **1.** *coğ.* Niyagara. **~ River** : Niyagara Nehri. **~ Falls** : Niyagara Şelâlesi, **2.** sel, tufan. *a ~ of protest.* ***e.a.- 2. torrent, flood.***

nib, *is.&f.* **nibbed, nibbing 1.** (kuş) gaga, **2.** kalem ucu, **3.** uç, herhangi bir şeyin sivri ucu, çıkıntı, sivrilik. *a cutting tool with a diamond ~.* **4.** ucunu açmak, sivriltmek, **5.** uç takmak. ***e.a.- 1. neb, bill, beak, 2. penpoint, 3. tip.***

nibble, *is.&f.* **-bled, -bling 1.** gevelemek, azar azar ısırmak. *She ~d a cracker/a cookie.* **2.** *gen.* **~ at** : (hafifçe/azıcık) ısırmak. *a fish ~s at the bait.* **3.** çöplenmek, azar azar (ısırarak) yemek. **~ away** : yiyip bitirmek, azar azar tüketmek. *Food and rent ~d away at the money they had saved.* **4.** kemirmek, dişlemek. *The mice have ~d a part of the cheese.* **5.** (koyun) otlamak, çimlenmek, **6.** ilgilenmek, bir şeyi kabul eder görünmek, kabule niyetli olmak. *He's nibbling at the offer of a job in a big company.* **7.** *mec.* şiddetle eleştirmek/tenkit atmak, didiklemek, didik didik etmek. *Critics nibbling a new play.* **8.** küçük/ufak lokma, ufak parça, kırıntı, tadımlık. *I'll just try a ~ of this cheese.* **9.** ısırım, hafifçe/azıcık ısırma. *Mice had had a ~ at the cheese.* **10. nibbler** : (azar azar) ısıran, geveleyen. ***e.a.- 1-4. bite, gnaw, munch, crunch, chew, nip, peck, 8. bite, taste, small piece, morsel, tidbit, crumb, speck, particle, fragment.***

Nibelung, *is., ç.* ***-lungs/-lungen*** *Alm.* **1.** cüce, Almanların Cüceler Destanı kahramanı, **2.** Siegfried taraftarı, **3.** Alman Cüceler Destanındaki Burgonya krallarından herhangi biri.

Nibelunglied, *is. Alm.* Cüceler Destanı : XIII. yy. da meçhul bir şairin yazdığı ve Sigfried'in, Kriemhild'in, Burgonya krallarının menkıbelerini anlatan destan.

niblick, *is.* yuvarlak demir başlı golf sopası.

niblike, *sf.* küçük lokma gibi, lokmamsı, kırıntı şeklinde.

nibs, *is. argo* **1.** patron, yetkili kimse, *mec.* dişli kimse, **2. his/her ~** *hkr.* cenapları, hazretleri, haşmetmaap (kendini büyük görenler için alay yollu kullanılır). **How is his ~ today**? Haşmetmaap bugün nasıllar? **3. your ~** : kulunuz, köleniz, bendeniz.

ni-cad, *is.* nikel-kadmiyum.

Nicaea, *is.* İznik (eski adı). **~n** *bk.:* **Nicene.**

Nicaragua, *is.* Nikaragua. **~n** : Nikaragualı.

niccolite, *is. min.* nikolit, nikel arsenit: Ni-As. Donuk bakır renkli mineral.

nice, *sf.* **nicer, nicest 1.** hoş, lâtif, güzel, iyi. *a ~ day/time. Emirgân is a ~ place. We had a ~ evening. to say ~ things.* **2.** (a) iyi, mükemmel, âlâ. **This is a ~ mess** : İşler Arap saçına döndü/ayıkla pirincin taşını! (b) iyi yürekli, hayırhah, samimî. *a ~ person.* **3.** dakik, **4.** hassas, **5.** ince. **a ~ distinction** : ince bir fark. *a ~ shade of meaning.* **6.** nazik, kibar, zarif, düşünceli. **to be ~ to s.o.** : birine kibarca/nazikâne muamele etmek. *He was ~ to us. ~ manners. That wasn't ~ of you. That's a ~ way to talk.* **How ~ of you to...** : Ne kadar naziksiniz! **7.** sevimli, şirin, cazip, cana yakın. *a ~ girl. What a ~ face she's got.* **8.** uygun, münasip, **9.** titiz, müşkülpesent. **to be too ~ about sth.** : çok titiz davranmak, ince eleyip sık dokumak. *~ in his eating. to be ~ about one's food.* **10.** *esk.* çekingen, mahcup, utangaç, mütevazi, **11.** *esk.* önemsiz, cüz'î, ufak tefek, **12.** lezzetli, tatlı, nefis, **13.** ince, düşünce ve maharet isteyen, **14. ~ and** : tamamıyla, mükemmelen, mükemmel bir şekilde. **~ and dry** : kupkuru. **~ and warm** : sıcacık. **~ and sweet** : bal gibi, **15. ~ness** : güzellik, hoşluk, letafet, zarafet, kibarlık, şirinlik, sevimlilik. ***e.a.- 1.*** *agreeable, pleasing, delightful, commendable,* ***2.*** *(a) kind, (b) friendly,* ***3.*** *delicate,* ***5.*** *minute, fine, subtle,* ***6.*** *polite, refined, cultured,* ***7.*** *charming, attractive, sympathetic,* ***8.*** *suitable, proper,* ***9.*** *dainty, fussy, fastidious, finical, finicky,* ***10.*** *coy, shy, reluctant, modest, reserved, reticent,* ***11.*** *trivial, unimportant,* ***14.*** *properly, gratifyingly.* ***k.a.- 1.*** *unpleasant, disagreeable, awful,* ***2.*** *unkind, unfriendly, mean,* ***3.*** *careless, crude, sloppy, inaccurate,* ***8.*** *improper.*

niceish = nicish, *sf.* oldukça iyi/hoş/güzel/lâtif, iyice, güzelce, hoşça. *They seem to be ~ people.*

nicely, *zf.* **1.** güzelce, hoş/lâtif/iyi bir şekilde, mükemmelen. *~ done.* **2.** kibarca, nazikâne. *an objection expressed ~.* **3.** incelikle, zarafetle, **4.** terbiyeli, uslu, kibar. *try to behave ~. The child behaved very ~.* **5.** dikkatle, itina ile, maharetle. *a job ~ carried out.* **6.** memnuniyet verici bir şekilde. *The man is doing ~ (= his condition is all right) in hospital after the accident.*

Nicene = Nicaean, *sf.* **1.** İznik+, İznik şehrine ait, **2. ~ Council** : İznik Meclisi/Konseyi, 325 ve 787 yıllarında İznik'te toplanan kilise meclislerinden her biri, **3. ~ Creed** : İznik İnancı : 325'te İznik'te toplanan kilise meclisinin kararlaştırdığı ve VI. yy. da yüzyılda bütün batı Hristiyan âlemince kabul edilen Hristiyanlık ilkeleri.

nice Nelly, *sf.&is.* **1.** çıtkırıldım, kibar Ayşe: herkese karşı aşırı tevazu, nezaket, kibarlık gösteren/taslayan (kimse, özellikle kadın). **nice nelly, nice nellie, nice Nellie** *ş.d.y.* **2.** *bk.:* **euphemistic, 3. ~ism** : çıtkırıldımlık, aşırı tevazu/nezaket/kibarlık.

nicety, *is., ç.* **-ties 1.** ince nokta, püf noktası. *niceties of protocol.* **2.** incelik, ince ayrıntı, **3.** *gen.* **niceties** : (a) zarafet, kibarlık, nezaket, incelik. **The niceties of a language** : Bir dilin incelikleri. **The niceties of table manners** : Sofra adabının incelikleri. (b) ince ayrıntı, teferruat. *Let's answer the question in general: we haven't time to consider all the niceties.* **4.** iyilik, hoşluk, letafet, güzellik, **5.** hassaslık, titizlik, müşkülpesentlik, **6.** dakiklik, tamlık, doğruluk, kusursuzluk, hatasızlık. **A man with great ~ of judgment** : Hatasız/doğru muhakeme yürüten bir adam. **7. to a ~** : bütün ayrıntılarıyla, en ince teferruatına kadar, ayrıntılı, inceden inceye, tam karar, tavında, kıvamında, dakik/hassas bir şekilde, güzelce, nefis bir şekilde. *cakes browned to a ~.* ***e.a.- 1.*** *punctillio,* ***2.*** *subtlety, detail,* ***3.*** *refinement, elegance,* ***4.*** *niceness,* ***5.*** *delicacy, fastidiousness,* ***6.*** *precision, exactness, accuracy,* ***7.*** *precisely, exactly, to the last detail.*

niche, *is.&gs.f.* **niched, niching 1.** (duvarda) yuva, hücre, oyuk, heykel vb. koymak için yapılmış süslü duvar girintisi, **2.** uygun yer/mevki. *He's found a ~ (for himself) doing the job he always wanted to do.* **3.** bitki/hayvan topluluğu içinde bir canlının durumu/görevi/yeri, **4.** hücreye/oyuğa/yuvaya yerleştirmek/koymak.

Nichrome , *is.* nikrom : yüksek sıcaklıklarda elektrik direnci ve stabilitesi yüksek nikel, krom demir alaşımı.

nicht wahr, *Alm.* değil mi? ***e.a.***- *Isn't that so?*

nicish, *sf. bk.:* **niceish.**

nick, *is.&f.* **1.** (a) çentik, kertik, diş. *He cut ~s in a stick to keep count of his score.* (b) sıyrık. *not badly hurt, only ~s and cuts.* **2.** işaret çentiği, işaret edilmiş yer, **3.** son an/dakika, kritik an. **in the ~ of time** : tam zamanında, ancak, tam gerektiği anda, tam o sırada. *She caught the baby in the ~ of time before he fell down the stairs.* **4.** hedef, nişan alınan nokta. *His rejoinder hit the ~.* **5.** (a) ana babadan üstün nitelikte evlât, (b) böyle bir evlât yetiştiren birleşme, **6.** tıkırtı, "tık" sesi, **7.** *Avust.* yakışıklılık, vücut tenasübü. **in great ~** : çok yakışıklı/mütenasip. **in good ~** *argo* iyi bir halde, sağlıklı. *The doctor says my heart is still in good ~.* **in bad ~** : bakımsız, harap, kötü durumda, **8. ~ point** *d.d.* (a) akıntının dirsek noktası, (b) uçurum dibindeki keskin köşe, **9.** *argo* hapishane. **Ten years in the nick** : On yıl hapis, **10. old ~** *d.d.* şeytan, **11.** (a) çentmek, kertmek, çentik/kertik yapmak. *~ a tree. ~ a steel bar before sawing.* (b) çentik açmak, çentik yaparak zedelemek. *~ a china cup/a knife blade.* **12.** çetele yapmak, çetele ile/çentikler yaparak saymak, **13.** kesmek, oymak, **14.** hafifçe sıyırtıp geçmek, sıyırtmak. *The bullet just ~ed his arm.* **15.** (tam) isabet ettirmek, doğru tahmin etmek, tam zamanında yakalamak, **16.** aldatmak, kandırmak, dolandırmak, *argo* tongaya düşürmek, faka bastırmak, **17.** *Brit.- argo* (hırsızı, caniyi vb.) enselemek, yakalamak. *The police ~ed him before he'd gone far in the stolen car.* **18.** *argo* çalmak, soymak, hırsızlık yapmak, *argo* tırtıklamak, araklamak, aşırmak, **19. ~ (s.o.) for** : (birisinden ücret/vergi/masraf vb.) almak, soymak, (haraç) kesmek. *They ~ed me (for) $10 just to have my hair cut.* **20.** inkâr etmek, yalanlamak, **21.** *esk.* lâkap takmak, **22.** (fırsatı vb.) tam zamanında yakalamak. *~ an opportunity. ~ a train.* **23.** hücumda bulunmak, (hafifçe) saldırmak. *People who ~ed at the American system.* **24.** (tenis vb. de top) köşeye/kenara (duvarla yerin birleştiği çizgiye) çarpmak, **25.** birleşerek daha üstün nitelikli nesil üretmek. ***e.a.***- ***1.*** *(a) notch, groove, chip,* ***9.*** *prison,* ***11.*** *notch,* ***12.*** *tally, record, score,* ***16.*** *cheat, defraud,* ***17.*** *arrest, catch,* ***18.*** *rob, steal,* ***19.*** *charge,* ***20.*** *deny,* ***21.*** *nickname,* ***22.*** *hit, grasp, catch,* ***23.*** *snipe, hack.*

nickel, *is.&f.* **-eled, -eling** *(Brit.:* **-elled, -elling**) **1.** *kim.* nikel : gümüşî beyaz, sert, dövülgen ve telgen maden. Simgesi: **Ni**, atom ağ. 58.71, atom nu. 28, özgül ağ. (20 C'de) 8.9, **2.***ABD&Cnd.* 5 sentlik madenî para, **3. not worth a ~** : beş para etmez, **4.** nikelle kaplamak, nikelaj yapmak, **5. ~ing** : nikelleme, nikelle kaplama, nikelaj yapma.

nickel-and-dime, *sf.&f.* **nickeled-and-dimed, nickeling-and-diming** *k.d.* **1.** beş on paralık, üç beş kuruşluk, ucuz, **2.** önemsiz, değersiz, kıymetsiz, **3.** çok az para harcamak, **4. ~ it = ~ one's way** : yavaş yavaş/tedricen (çok az masrafla) istediğini elde etmek, gayesine ulaşmak.

nickelic, *sf. kim.* nikel+, nikelli, üç valanslı nikel içeren.

nickeliferous, *sf.* nikelli, içinde nikel olan.

nickelodeon, *is.* **1.** *esk.* 5 sente film seyredilen sinema, **2.** *esk.* 5 sent atılınca çalan otomatik pikap.

nickelous, *sf. kim.* nikel+, nikelli, iki valanslı nikel içeren.

nickel oxide, *sf. kim.* nikel oksit : NiO. Yeşil boya yapımında, nikel tuzları yapmakta kullanılan yeşil toz.

nickel plate, *is.* nikel kaplama, nikelaj.

nickel-plate, *f.* **-plated, -plating** nikelle kaplamak, nikelaj yapmak.

nickel silver, *is.* nikelli gümüş, Alman gümüşü, Ni-Ag alaşımı. ***e.a.***- *German silver.*

nicker, *is.&f.* **1.** çentikçi, çentik/kertik açan kimse, **2.** kişneme(k), **3.** kıs kıs gülme(k), **4.** *Brit.- argo* sterlin, İngiliz lirası, **5.** *Avust.* para. ***e.a.***- ***2.*** *neigh,* ***3.*** *snicker, laugh,* ***4.*** *sterling,* ***5.*** *money.*

nicknack, *is. bk.:* **knickknack.**

nickname, *is.&f.* **-named, -naming 1.** lâkap, takma ad, **2.** kısaltılmış ad : Thomas yerine Tom, James yerine Jim, Joseph yerine Jo gibi, **3.** ad/lâkap takmak, lâkabıylı/takma adıyla çağırmak, **4.** yanlış ad takmak, yanlış adla çağırmak. **5. nicknamer** : ad/lâkap takan. ***e.a.-*** *4. miscall, misname.*

Nicomedia, *is.* İzmit (eski adı).

Nicosia, *is.* Lefkoşa.

nicotiana, *is. bot.* tütün : *Nicotiana* türünden süs için yetiştirilen bitkiler (çiçek açan tütün gibi).

nicotinamide, *is. biy.-kim.* nikotinamid : C6H6N2O : nikotinik asidin amidi, kompleks B vitamini bileşeni. Et, karaciğer, balık eti, buğday ve yumurtada bulunur. Pellagra hastalığını önlemede ve tedavide kullanılır. **nicotinic acid amide** *d.d.*

nicotine, *is. kim.* nikotin: C10H14N2. Tütünden elde edilen renksiz, zehirleyici sıvı alkaloid .

nicotinic, *is. kim.* nikotin+, nikotinli, nikotinik.

nicotinic acid = niacin, *is. biy.-kim.* nikotinik asit : C6H5NO2 : kompleks B vitamini bileşenlerinden biri. Pellagra hastalığına karşı koruyucu ve tedavi edici ilâç.

nicotinism, *is.* nikotinizm, nikotin zehirlenmesi : aşırı tütün kullananlarda görülen hastalık.

nictate, *gs.f.* **-tated, -tating** *bk.:* **nictitate.**

nictation, *is. bk.:* **nictitation.**

nictitate, *gs.f.* **-tated, -tating 1.** göz kırpmak, **2. nictitation** : göz kırpma, **3. nictitating membrane = nictating membrane** : göz perdesi, bazı hayvanlarda göz kapaklarının altında bulunan koruyucu perde.

nidal, *sf.* (böcek vb.) yuva(sı) ile ilgili, yuvasal.

niddering = nidering, *sf.&is. esk.* korkak, alçak, aşağılık (kimse). ***e.a.-*** *cowardly, base, coward.*

nide, *is.&f.* **nided, niding** *az kul.* **1.** sülün yuvası, **2.** bir kuluçkadan çıkan civcivler (özellikle sülün), **3.** yuva yapmak. ***e.a.- 1&3.*** *nest, 2. brood.*

nidicolous, *sf.* yuvacıl, yumurtadan çıktıktan sonra bir süre yuvada kalan (civciv). *bk.:* **nidifugous.**

nidificant, *sf.* yuva kurucu/yapıcı.

nidificate, *gs.f.* **-cated, -cating** yuva kurmak/yapmak.

nidification, *is.* yuva kurma/yapma.

nidifugous, *sf.* tez uçar : yumurtadan çıktıktan kısa bir süre sonra uçup yuvadan ayrılan (civciv). *bk.:* **nidicolous.**

nidify, *gs.f.* **-fied, -fying** *bk.:* **nidificate.**

nidus, *is., ç.* **-duses/-di 1.** yuva, böcek/örümcek yuvası, **2.** mikrop yuvası, canlı organizmada mikropların yerleşip çoğaldıkları yer, **3.** kaynak, herhangi bir şeyin türediği/geliştiği/çoğaldığı yer.

niece, *is.* **1.** (kız) yeğen, kardeş kızı, **2.** kayınbiraderin/baldızın/görümcenin kızı, **3.** (rahip vb. nin) gayrimeşru kız(ı).

niello, *f.&is., ç.* **nielli 1.** savat : gümüş, bakır, kurşun ve kükürtten oluşan, oyulan yüzeyleri doldurularak süs yapılan siyah madenî madde, **2.** savat işi, savatla yapılan süs/tezyinat, **3.** savatçılık, savatla süsleme/tezyinat sanatı, **4.** savatlamak, savatla süslemek/tezyinat yapmak.

Nielsen rating, *is.* Nielsen tahmini : seçilmiş bir grup seyirciler arasında belirli bir TV programını izleyenleri tespit ederek ülke çapında o programı kaç kişinin izlediğini tahmin etme. **Nielsen** *d.d.*

Nietzschean, *sf.&is.* Niçe felsefesi+. **~ism = Nietzscheism** : Niçelcilik, Niçe felsefesi, özellikle üstün insan doktrini.

nieve = neif, *is. İsk.&Brit.-k.d.* yumruk. ***e.a.-*** *fist.*

niffer, *is.&gl.f. İsk. bk.:* **barter, exchange.**

nifty, *sf.* **-tier, -tiest** *argo* şık, zarif, kibar. ***e.a.-*** *stylish, smart, fine, attractive, pleasing, clever.*

nigella = nigella seeds, *is.* çörek otu. ***e.a.-*** *black caraway.*

Niger seed, *is.* Nijer tohumu : Tropikal Afrika'da yetişen *Guizotia abyssinica* bitkisinin siyah tohumu. Yağı çıkarılarak yemeklerde ve sabun yapmakta kullanılır. **ramtil seed** *d.d.*

niggard, *sf.&is.* son derece hasis/cimri/pinti (kimse). ***e.a.-*** *niggardly, stingy.*

niggardly, *sf.&zf.* **1.** hasis, cimri, pinti, tamahkâr. *A ~ husband who never gave her enough money for food.* **2.** kısıtlı, kıt, çok az. *a ~*

portion. a ~ tip to a waiter. **3.** hasisçe, cimrice, pintice, tamahkârca, **4. niggardliness** : hasislik, cimrilik, pintilik, tamahkârlık. ***e.a.- 1.*** *niggard, stingy, miserly, penurious, tightfisted, parsimonious, avaricious, covetous,* ***2.*** *small, scanty, meager.* ***k.a.- 1&2.*** *generous, bountiful, profuse, lavish, copious, ample, abundant, plentiful.*

nigger, *sf.&is. hkr.* **1.** zenci, **2.** koyu esmer kimse, arap, **3. ~-brown** : koyu kahverengi, **4. work like a ~** : köle gibi çalışmak, **5. a ~ in the woodpile** : çapanoğlu. **There's a ~ in the woodpile** : Altından çapanoğlu çıkar. ***e.a.- 1.*** *negro.*

niggle, *gs.f.* **-gled, -gling 1.** kılı kırk yarmak, gereksiz ayrıntılarla vakit geçirmek, önemsiz/sonuçsuz şeylerle uğraşmak, **2.** fazla titiz/mızmız olmak, herşeye kusur bulmak, biteviye tenkit etmek, dırdır etmek. *She ~d (over everything) until my patience was worn out.* **3. ~ at** : devamlı taciz etmek, rahatını kaçırmak, -e takılmak. **a doubt that ~d at his brain** : kafasına/zihnine takılan bir şüphe, **4. niggler** : kılı kırk yaran, gereksiz ayrıntılarla vakit geçiren önemsiz/sonuçsuz şeylerle uğraşan, fazla titiz/mızmız, her şeye kusur bulan, biteviye tenkit eden, dırdırcı. ***e.a.- 1.*** *triffle.*

niggling, *sf.&is.* **1.** aşırı titiz, mızmız, **2.** yorucu, sıkıcı, çok dikkat isteyen (iş). *The ~ job of mending all the small holes in the socks.* **3.** müşkülpesent, huysuz, kılı kırk yaran, **4.** (a) can sıkıcı. *~ remarks.* (b) biteviye taciz eden, rahat vermeyen. *a ~ doubt.* **5. ~ly** : titizlikle, mızmızlıkla, huysuzlukla, müşkülpesentlikle, kılı kırk yararcasına, can sıkacak şekilde, taciz edercesine. ***e.a.- 1.*** *petty, inconsequential,* ***3.*** *fussy, overprecise,* ***4.*** *(a) annoying, (b) nagging.*

nigh, *sf.&zf.&f.* **nigher, nighest 1.** *gen.* **~ on/onto** : yakın. **Dawn was ~** : Şafak yakındı. **She is ~ onto 70 years old** : Yaşı 70'e yaklaşıyor. **Evening draws ~** : Akşam yaklaşıyor. **2.** hemen hemen. **well ~** : hemen hemen, takriben, ... kadar. *served the king well ~ 50 years.* **3.** kısa, kestirme, dolaysız, **4.** *esk.* yaklaş(tır)mak. ***e.a.- 1&2.*** *near, close, nearly, almost,* ***3.*** *short, direct,* ***4.*** *approach.*

night, *is.&sf.* **1.** gece, gece vakti (ilgili sıfat : **nocturnal**). gece vuku bulan/çalışan vb. **~ lamp** : gece lambası. **~ nurse** : gece hasta bakıcısı, gececi hasta bakıcı. **cold ~ winds** : soğuk gece rüzgârları, **2.** akşam, gecenin başlangıcı. **the ~ hours** : akşam saatleri. *We expect to get back before the ~ .* **3.** karanlık, **4.** (a) bilgisizlik, cehalet, (b) üzüntü, yeis, keder, (c) ihtiyarlık, ölüm, **5.** gece eğlencesi, eğlence vb. gecesi, **6. all ~ (long)** : bütün gece, sabaha kadar, **7. at ~** : (a) gece, geceleyin, (b) akşam (üstü), karanlık basarken, **8. by ~** : geceleyin, **9. good ~** : iyi geceler, geceniz hayırlı olsun. **have a good/bad ~** : iyi/rahat uyumak/uyumamak, **10. in the ~** : gece, geceleyin, gece vakti, **11. make a ~ of it** *k.d.* eğlenceli/unutulmaz bir gece geçirmek, gece geç vakitlere kadar eğlenmek, **12. ~ and day** : gece gündüz, durmadan, daima, aralıksız, fasılasız. *I think about her ~ and day.* **13. ~ after ~** : her gece, birçok gece. *He goes out drinking ~ after ~ .* **14. ~-black** : zifirî karanlık, **15. ~-dress/-gown** : gecelik, **16. ~fall** : akşam üzeri, sular karardığı zaman, **17. ~-fighter** : gece avcı uçağı, **18. ~-glass** : gece dürbünü, **19. ~less** : gecesiz, **20. ~like** : gece gibi, karanlık, simsiyah, **21. ~-line** : gece oltası, **22. a ~ out** : (a) eğlence ile geçirilen gece, (b) hizmetçinin izinli olduğu gece. ***e.a.- 2.*** *nightfall,* ***3.*** *dark,* ***4.*** *(a) ignorance, (b) sorrow, (c) old age, death,* ***12.*** *unceasingly, continually, tirelessly.* ***eş ses.-*** *knight.*

night bird, *is.* **1.** *k.d. bk.:* **nighthawk**, **2.** gece kuşu, **3.** *mec.* geceleyin dolaşan (külhanbeyi) bir kimse.

night-blind, *sf.* gece körü, geceleri iyi görmeyen.

night blindness, *is.* gece körlüğü. ***e.a.-*** *nyctalopia.*

night-blooming cereus, *is. bot.* gece kaktüsü *(Selenicereus grandiflorus) :* iri ve güzel kokulu çiçekleri gece açılan iki türlü Amerikan kaktüsü.

nightcap, *is.* **1.** takke, gece başlığı, **2.** *k.d.* yatmadan önce içilen içki, **3.** *k.d.* günün en son spor olayı.

night clothes, *is.* gecelik, yatak kıyafeti.

nightclub = night club, *is.&f.* **1.** gece kulübü, bar, **2.** gece kulübüne devam etmek, **3. ~er** : gece kulübü müdavimi. ***e.a.- 1.*** *nightspot.*

nightcourt, *is.* gece mahkemesi : büyük kentlerde suçüstü davalarına vb. bakmak için geceleri de çalışan mahkeme.

nightcrawler = nightwalker, *is. ABD- k.d.* gece solucanı. ***e.a.***- *dew-worm.*

nighthawk, *is.* **1.** *zool.* keçisağan *(Chordeiles minor),* **2.** *bk.:* **nightjar, 3.** *bk.:* **night owl, 4.** *k.d.* gece kuşu : geceleri geç vakte kadar çalışan kimse, **5.** gece hırsızı. ***e.a.***- ***1.*** *bullbat, mosquito hawk.*

night heron, *is. zool.* gece balıkçılı *(Nycticorax nycticorax, Nyctanassa violacea).*

nightie = nighty, *is.* gecelik.

nightingale, *is. zool.* bülbül *(Luscinia megarhyncha).*

nightjar, *is. zool.* çobanaldatan *(Caprimulgus europaeus).*

night latch, *is.* gece kilidi : dışarıdan anahtarla, içeriden mandalla kilitlenip açılan kapı kilidi.

night letter, *is.* mektup, telgraf, ELT, geceleri ucuz tarife ile gönderilen telgraf.

night light, *is.* gece lâmbası/kandili : geceleri yanar bırakılan loş ışık.

nightlong, *sf.&zf.* bütün gece (süren), sabaha kadar. *a ~ job. Working ~ to finish the job.*

nightly, *sf.&zf.* **1.** gece (meydana gelen), gece vuku bulan. *~ revels.* **a ~ news broadcast** : gece haberleri, **2.** her gece. *a play performed ~ .* **Performances are given ~ except on Sunday** : Pazar hariç her gece temsil vardır. **3.** geceleyin, gece vakti, **4.** gece+, geceye özgü. *the ~ gloom. eş ses.- knightly*

nightmare, *is.* **1.** kâbus, korkulu rüya. *I woke cold and shaking from the ~.* **2.** (kâbus gibi) korkunç şey. *The duststrom was a ~.* **3.** dehşet, korku. *The ~ of an atomic war.* **4.** *esk.* karabasan : uykuda insanı korkuttuğu zannedilen kötü ruh, korkunç dev. ***e.a.***- ***1.*** *phantasmagoria.*

nightmarish, *sf.* **1.** kâbus gibi, korkulu, korkunç dehşet/korku veren, müthiş, **2. ~ly** : kâbus görmüş gibi, korku ile, korkunç bir şekilde, **3. ~ness** : kâbusa benzerlik, korkunçluk, dehşet/korku verme.

night owl, *is. k.d.* gece kuşu, geceleri geç yatmayı âdet edinen kimse.

night rail, *is. esk.* kadın geceliği. ***e.a.***- *nightgown.*

night raven, *is. zool.* bağırtlak, geceleri öten kuş.

nightrider, *is.* **1.** *G ABD* gece haydudu: geceleri baskın yapan atlı ve maskeli haydut, **2. nightriding** : gece haydutluğu, gece baskını.

night robe, *is.* gecelik. ***e.a.***- *nightgown.*

night-robed, *sf.* gecelikli.

nights, *zf.* geceleri, her gece, geceleyin. *I work ~.*

night-safe, *is.* gece kasası : gece banka kapalı iken para yatırmaya özgü kasa.

night school, *is.* gece okulu. *I learned English at/in ~~.*

nightshade, *is. bot.* **1.** it üzümü *(Solanum nigrum) :* çiçekleri beyaz, meyvesi siyahtır, **2. woody ~ = bittersweet ~** : yaban yasemini *(Solanum dulcamara). :* çiçekleri mor, meyvesi kırmızıdır, **3.** *bk.:* **belladonna.**

night shift, *is.* **1.** gece ekibi: fabrika vb. de gece çalışan işçiler, **2.** gece nöbeti : gece ekibinin çalışacağı saatler. **work (on) the ~ ~** : gece nöbetinde çalışmak.

nightshirt, *is.* gecelik, erkeklerin gece entarisi.

nightside, *is.* (ay, dünya vb. gibi gezegenlerin) gece yüzü, gece olan yarısı, karanlık taraf.

night soil, *is.* insan gübresi, gübre olarak kullanılan insan dışkısı.

nightspot, *is. k.d. bk.:* **night club.**

nightstand, *is. bk.:* **night table.**

nightstick, *is.* bekçi sopası, iri ve uzun sopa. ***e.a.***- *billy.*

night table, *is.* komodin, başucu sehpası. ***e.a.***- *nightstand.*

nighttide, *is. esk.- ed. bk.:* **nighttime.**

nighttime, *is.&sf.* gece vakti, gece.

night vision, *is.* **1.** gece/karanlıkta görme (özelliği), **2.** gece görülen (hayalet).

nightwalker, *is.* gece hırsızı/fahişesi, geceleyin dolaşan hırsız/fahişe vb.

night watch, *is.* **1.** gece nöbeti/vardiyası, **2.** gece bekçisi, **3.** *gen.* **~es** : gece nöbeti saatleri/süreleri.

night watchman, *is.* gece bekçisi, gece nöbetçisi.

night wear, *is.* gece giysisi/elbisesi. ***e.a.***- *nightclothes.*

nighty, *is., ç.* **nighties** *bk.:* **nightie.**

nighty-night, *ünl. k.d.* iyi geceler, Allah rahatlık versin. ***e.a.***- *good night.*

nigrescent, *sf.* **1.** kararmış, karamsı, siyahlaşmış, kararan, siyahlaşan, rengi siyaha dönen, **2. nigrescence** : kararma, siyahlaşma. ***e.a.***- ***1.*** *blackish.*

nigrify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** karartmak, siyahlaştırmak, **2. nigrification** : karartma, siyahlaştırma.

nigritude, *is.* **1.** karalık, siyahlık, **2.** karanlık, **3.** *esk.* siyah nesne, kötü şöhretli kimse/şey. ***e.a.- 1.*** *blackness, 2. darkness.*

nigritudinous, *sf.* **1.** kapkara, simsiyah, **2.** karanlık.

nigrosin(e), *is. kim.* kara boya, anilinin oksitlenmesinden elde edilen koyu mavi veya siyah boyalardan herhangi biri.

nihil, *is. Lât.* **1.** hiç, yok, değersiz şey, **2. ~ obstat** : (Katolik kilisesinde) bir kitabın din ve ahlâka aykırı olmadığı onaylanarak yayınlanmasına verilen izin. ***e.a.- 1.*** *nothing.*

nihilism, *is.* **1.** hiçlik, yokluk, **2.** yerleşmiş/mevcut yasa ve kurumları inkâr etme/hiçe sayma, **3.** *fel.* hiççilik : (a) varlığı inkâr eden öğreti, (b) bilim ve gerçeğin temelini inkâr eden öğreti, (c) değer hükümlerini, ahlâk kurallarını inkâr eden öğreti, **4.** (politikada) mevcut bütün politik, ekonomik, toplumsal kurumları temelinden yok ederek devrim yapmayı amaçlayan inanış, **5.** *b.h.* Rusya'da XIX. yy. da terörcülük ve cinayetlerle ereklerine ulaşmaya çalışan bir ihtilâl grubunun ilkesi, **6.** anarşi, terörizm, şiddet taraftarı devrimcilik, **7.** tüm yıkımcılık, dünyanın ve öz varlığın toptan yok edilmesi fikri. ***e.a.- 6.*** *anarchy, terrorism.*

nihilist, *is.* **1.** hiççi, anarşist, terörist, mevcut kurumları temelinden yıkmaya çalışan devrimci, **2. ~ic** : yıkıcı, toptan yok etmeyi amaçlayan.

nihility, *is.* hiçlik, yokluk. ***e.a.-*** *nothingness.*

Nihon *is.* Japonya (Japonca adı). ***e.a.-*** *Japan.*

-nik, *son ek* "...delisi, sevdalısı, tutkunu, düşkünü" : belirli bir maksadı/eğilimi, durumu vb. olan kimseyi tanımlayan aşağılatıcı isim türetme eki. *ör.: beatnik, peacenik, filmnik, nogoodnik, protestnik.*

Nike, *is.* **1.** *mit.* zafer tanrısı, **2.** iki/üç katlı uçaksavar/roketsavar füzesi.

nil, *is.* **1.** hiç, yok, sıfır. *The new machine reduced labor costs to almost ~.* **2.** *Brit.* (sporda) sıfır, hiç sayı almama. *A victory in the match by 4 points to ~ = A 4-nil (4-0) victory.* ***e.a.-*** *nothing, naught, zero.*

Nile, *is.* **1.** Nil (nehri). *Blue ~, White ~.* **2. ~ blue** : nil mavisi, soluk yeşilimsi mavi, **3. ~ green** : nil yeşili, soluk sarımtrak yeşil.

nilgai, *is., ç.* **-gais/-gai** *zool.* Hint ceylânı *(Boselap-hus tragocomelus)* Hindistan'da bulunan erkeği mavimtrak gri renkli, küçük boynuzlu, dişisi koyu sarı ve boynuzsuz iri bir cins ceylân. **nylghai, nylghau, nilghai, nilghau, nilgau** *d.d.*

nill, *f. esk.* istememek, arzu etmemek, isteksiz/gönülsüz olmak. *Will he, nill he.* *bk.:* **willy-nilly.**

Nilometer, *is.* **1.** Nilölçer : Nil nehri taştığı zaman su yükekliğini ölçen alet, **2.** düzeyölçer : bir nehrin su düzeyini ölçen alet, **3. Nilometric** : Nil ölçümsel.

Nilotic, *sf.* **1.** Nil'e/yöresine özgü, **2.** Nil yöresinde yaşayanlara özgü, **3.** Sudan dillerine ait.

nilpotent, *sf. mat.* sıfır güçlü: herhangi bir kuvvete yükseltilince sıfır olan. **~ element** : sıfır güçlü öğe. **~ group** : sıfır güçlü öbek. **~ matrix** : sıfır güçlü dizey. **~ operator** : sıfır güçlü işleç.

nil sine numine, *Lât.* Allahın izniyle/inayetiyle.

Nilus, *is.* Nil (nehrinin Lâtince adı).

nimble, *sf.* **-bler, -blest 1.** çevik, atik, çabuk (hareketli). *A piano player with ~ fingers.* **~ -fingered** : marifetli, hünerli, becerikli, eline tez **2.** (a) uyanık, zeki, açıkgöz. **~ -witted** : çok zeki, anlayışlı, hazırcevap. **a ~ mind** : uyanık bir zekâ. *~ in his answer to the hard question.* (b) hassas. *a ~ listener.* **3. ~ness** : çeviklik, atiklik, eline çabukluk, beceriklilik, uyanıklık, zekilik. **4. nimbly** : çevik/atik bir şekilde, el çabukluğu ile, uyanık/zeki bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *agile, active, lively, brisk, spry, 2. (b) sensitive, responsive.* ***k.a.- 1.*** *slow, heavy, ponderous, awkward.*

nimbo-, *ön ek* "yağmur bulut, nimbüs". *ör.: nimbostratus.*

nimbostratus, *is., ç.* **-tus** katman kara bulut, alçak yağmur bulutu : koyu kurşunî, şekilsiz, yağmur getiren bulut.

nimbus, *is., ç.* **-bi/-buses 1.** nur aylası, ayla, hale, **2.** *esk.* kara bulut, nimbüs, yağmur bulutu, **3.** bir kimsenin/şeyin etrafını saran parlak şöhret bulutu/halesi, **4.** *mit.* nur, Tanrıyı/kutsal bir varlığı saran ışıklı bulut veya hale, **5. ~ed** : aylalı, haleli, nurlu.

nimiety, *is., ç.* **-ties** çokluk, bolluk, mebzuliyet, artıklık, fazlalık. *e.a.- excess, overabundance, redundancy.*

niminy-piminy, *sf.* **1.** çok titiz/dikkatli, kılı kırk yaran, **2.** çıtkırıldım, nazik, kibar, kadın tavırlı. *e.a.- 1. finicky, 2. dainty, refined, effeminate, mincing.*

nimious, *sf.* çok, bol, mebzul, fazla, aşırı. *e.a.- extravagant, excessive.*

Nimrod, *is.* **1.** Nemrut, Nuh'un torununun oğlu, **2.** usta avcı, **3.** *esk.* zalim, gaddar, nemrut. *e.a.- 3. tyrant.*

nincompoop, *is.* **1.** alık, sersem, budala, avanak, ahmak, **2. ~ery = ~ishness** : alıklık, sersemlik, budalalık, avanaklık, ahmaklık, **3. ~ish** : alıkça, sersemce, budalaca, avanakça, ahmakça. *e.a.- 1. fool, idiot, dolt, simpleton.*

nine, *sf.&is.* **1.** dokuz, **2.** dokuz sayısı/rakamı : 9, IX, **3.** dokuz kişi/şey, **4.** beysbol takımı, **5.** (iskambilde) dokuzlu, **6. the Nine = the nine Muses** : dokuz güzel sanat tanrıçası, **7. ~ times out of ten** *k.d.* yüzde doksan, hemen hemen daima. *Even before I open my mouth, my wife seems to know what I'm going to say ~ times out of ten.* **8. on cloud ~** : son derece mutlu, başı göklere değmiş, sevinçten uçuyor. *We were on cloud ~ when our team won the world championship.* **9. to the ~s** *k.d.* baştan başa, tepeden tırnağa, mükemmelen, şık bir şekilde. **Everybody was dressed to the ~s** : Herkes gayet şık giyinmişti. **10. ~ days' wonder** : kısa süre ilgi/heyecan uyandırdıktan sonra unutulan nesne, **11. have ~ lives (like a cat)** : (kedi gibi) dokuz canlı olmak.

ninefold, *sf.&zf.* **1.** dokuzlu, dokuz parçalı/kısımlı, **2.** dokuz kat, dokuz misli.

ninepence, *is. Brit.* **1.** dokuz peni (kuruş), **2.** eskiden kullanılan 9 penilik sikke.

ninepenny, *sf.* 2.75 inç uzunluğundaki çivi+. *kıs.:* 9d.

ninepin, *is.* kuka : 9 kuka oyununda kullanılan kukalardan biri. **~s** : 9 kuka oyunu.

nineteen, *sf.&is.* **1.** on dokuz+, **2.** on dokuz rakamı: 19 veya XIX, **3.** 19 kişiden/şeyden oluşan topluluk, **4. talk ~ to the dozen** : habire/durmadan konuşmak.

nineteenth, *sf.&is.* **1.** on dokuzuncu, **2.** on dokuzda bir, 1/19 (parça), **3.** bir dizinin on dokuzuncu elemanı.

ninetieth, *sf.&is.* **1.** doksanıncı, **2.** doksanda bir, 1/90 (parça), **3.** bir dizinin doksanıncı elemanı.

ninety, *sf.&is., ç.* **-ties 1.** doksan. **~ years** : 90 yıl, **2.** doksan rakamı: 90 veya XC, **3.** doksan kişiden/şeyden oluşan topluluk, **4. nineties** : doksanlar : 90 ile 99 arasında (ev numarası, yaş, sıcaklık derecesi, yüzyıl vb. söylenirken kullanılır). **He was in his nineties when he died** : Öldüğü zaman yaşı doksanlarda (90-99 arasında) idi. **5. ~ nine** : (a) 99, (b) **~ nine times out of a hundred** *k.d.* yüzde 99, hemen hemen daima, ekseriya. **~ nine times out of a hundred I am right** : Yüzde 99 (=ekseriya) ben haklıyım.

ninja, *is., ç.* **-ja/-jas** casusluk ve gizli cinayet işlerinde çok hünerli Japon muharibi.

ninny, *is., ç.* **-nies 1.** alık, budala, ahmak, avanak, sersem. **ninnyhammer** *d.d.* **2. ~ish** : alık gibi, budalamsı, budalaca, ahmakça, avanakça, sersemce. *e.a.- 1. fool, simpleton, dunce.*

ninon, *is.* tül, ince ve şeffaf kumaş (kadın elbiseleri, perde vb. yapılır.).

ninth, *sf.&is.* **1.** dokuzuncu, **2.** dokuzda bir, 1/9 (parça), **3.** bir dizinin dokuzuncu elemanı, **4.** *müz.* (a) bir oktavdan 1/9 oktav fazla olan fasıla, (b) böyle fasılalı notaların harmonik bileşimi, **5. ~ly** : dokuzuncu olarak.

niobium, *is. kim.* niobyum : kimyasal özellikleri tantala benzeyen parlak kurşunî renkli maden. En çok çelik alaşımları yapmakta kullanılır. Simgesi : **Nb**, atom nu. 41, atom ağ. 92.906, özgül, ağ. (20°C'de) 8.4. Eskiden **Columbium** denirdi. **niobic** : niobyumlu. **niobous** : niobyum+, üç valanslı niobyum ihtiva eden. **niobous chloride** : niobyum klorür, $NbCl_3$.

nip, *is.&f.* **nipped, nipping 1.** kıstırma(k), (iki yüzey veya nokta arasında) sıkıştırma(k), çimdikleme(k), ısırma(k). *The dog ~ped him on the leg.* **2.** (çimdikleyerek/ısırarak/makasla keserek) koparmak, kırpmak, kesmek. *to ~ off the corner of the page with scissors.* **3.** büyümesini/gelişmesini/yayılmasını) engellemek/önlemek. *to ~ a rumor.* **4.** (soğuk) dondurmak, sızlatmak. *A sharp wind ~ped his ears.* **5.** *Brit.- argo gen.* **~ off/away/out/up/down** : sıvışmak, gizlice kaçmak, tüymek. **I'll ~ out and buy a newspaper** : Bir koşu gidip gazete alacağım. **~ in (the cloth)** : elbiseyi büzdürmek/daraltmak. **I had to ~ this**

dress in at the waist to make it fit : Bu elbiseyi bedenime uydurmak için belinden daralttım. **6. ~ in the bud** : başlangıçta durdurmak/yok etmek, bastırmak, meydan vermemek, akamete uğratmak. *All his plans were ~ped in the bud by the sudden death of his benefactor.* **7.** *Brit.* (içkiyi) yudumlamak, yudum yudum içmek, **8.** *argo* çalmak, aşırmak, hırsızlamak, araklamak, **9.** *argo* yakalamak, kapmak, almak, **10.** azar(lama), tevbih, keskin/kırıcı söz/tenkit, **11.** keskin soğuk, don. **There is a ~ in the air** : Hava soğuyor. **12.** (peynirde) acılık, yitilik, keskin tat. *cheese with a ~.* **13.** küçük parça/lokma, zerre, **14.** *gen.* **nips** *bk.:* **nipper** (2), **15. ~ and tuck** *ABD- k.d.* daradar, az kalsın, kıl payı, pek az fark, at başı beraber. *The race stayed ~ and tuck until the last minute.* **16.** yudum. *a little ~ of whisky now and then.* **17.** sıvışma, tüyme, çabucak gitme. ***e.a.- 1. pinch, bite, 2. sever, 4. chill, 5. flee, sneak away, 8. steal, pilfer, snatch, 9. catch, take, 11. cold, frost, 15. very close, 16. sip.***

Nip, *is. hkr.* Japon. (Nipponese'in kısaltılmışı). ***e.a.- Japanese.***

nipa, *is. bot.* sepet palmiyesi *(Nipa fruticans):* yaprakları sepet yapmakta ve dam örtmekte kullanılan Hindistan ve Filipinler'e özgü bir tür palmiye ağacı.

nipper, *is.* **1.** kırpan/kesen/sıkıştıran/kıstıran kimse/şey, **2.** *gen.* **~s** : kıskaç, cımbız, **3.** (yengeç/ıstakoz vb.) kıskaç, **4.** *Brit.- k.d.* küçük çocuk, oğlan, **5. ~s** *argo* kelepçe, **6.** atın ön dişi. ***e.a.- 2. nips, 4. boy, lad, 5. handcuffs.***

nipping, *sf.* **1.** kırpan, kesen, sıkıştıran, kıstıran, kesici, sıkıştırıcı, kıstırıcı, **2.** keskin, ısırıcı, dondurucu, soğuk. *a ~ wind.* **3.** sert, acı, alaycı, müstehzi. *very ~ remarks.* **4. ~ly** : (a) kıstırarak, sıkıştırarak, (b) dondururcasına, (c) sert/acı/müstehzi bir şekilde. ***e.a.- 2. sharp, biting, cold, nippy, chilling, 3. sarcastic, caustic, bitter, stinging.***

nipple, *is.* **1.** meme başı, **2.** emzik, şişe emziği, **3.** iki ucu vidalı kısa boru, **4. ~less** : (meme) başsız, emziksiz.

Nippon, *is.* Japonya (Japonca adı). ***e.a.- Japan.***

Nipponese, *is., ç.* **-nese** Japon. ***e.a.- Japanese.***

nippy, *sf.* **-pier, -piest 1.** (a) keskin, ısıran, ısırıcı, (b) acı/sert/dondurucu (soğuk). *a ~ winter morning. a ~ taste.* **2.** *Brit.- k.d.* çevik, atik, çabuk, hızlı, faal. *You'll have to be ~ if you don't want to be late. A ~ dog.* **3. nippily** : (a) keskin/sert bir şekilde, (b) soğukça, dondururcasına acı acı, (c) çevik/atik bir şekilde, çabucak, hızla, **4. nippiness** : (a) keskinlik, sertlik, acılık (b) soğukluk, (c) çeviklik, atiklik, çabukluk, tezlik. ***e.a.- 1. (a) sharp, biting, pungent, (b) chilly, chilling.***

nip-up, *is.* sıçrama, sırtüstü yatmış iken sıçrayarak ayak üstüne kalkma.

nirvana, *is.* **1.** (Budizm) nirvana : insanın aşırı istek, hırs ve tutkularından kurtularak eriştiği salt mutluluk, **2.** Hinduizm'de Brahma ile kaynaşarak ulaşılan buna benzer durum, **3.** mutluluk, keder/üzüntü/ıstırap ve dünya gailelerinden azade olma hâli. *a strange ~ produced by drugs.* **4.** hülya, erişilmez amaç, **5. nirvanic** : nirvana+, nirvanaya benzer.

Nisan = Nissan, *is.* Nisan, İbranî takviminin yedinci ayı.

Nisei, *is., ç.* **-sei/-seis** Japon asıllı Amerikalı. *bk.:* **Issei, Kibei.**

nisi, *sf.&bağ. huk.* geçici, muvakkat, kesinleşmemiş, ...-den itibaren geçerli. (*order, rule, decree* vb. gibi hukukî terimlerden sonra kullanılır ve tadil/temyiz/iptal edilmediği takdirde belirli bir tarihten itibaren geçerli olacağını bildirir. **a decree ~** : geçici ilâm.

nisi prius, *is.&sf. huk.* **1. ~ ~ court** *d.d.* sulh hukuk mahkemesi, **2.** *Brit.- huk.* (a) jüriyi toplantıya çağıran davetiye, (b) hukuk ve ceza davalarının yargıçlar tarafından yürütülmesi sistemi.

Nissen hut, *is.* baraka: oluklu çelik saçtan yapılmış yarım silindir şeklinde portatif bina.

nisus, *is., ç.* **-sus** çaba, gayret, sây, zorlama. ***e.a.- effort, impulse, endeavor, exertion.***

nit, *is.* **1.** bit yumurtası, sirke, **2.** yavşak, yeni yumurtadan çıkmış bit veya benzeri böcek, **3.** ahmak, budala. ***e.a.- 3. nitwit.***

nitchie, *is. Cnd. hkr.* Kızılderili. ***e.a.- Indian.***

niter = nitre, *is.* **1.** güherçile, potasyum nitrat : KNO3. Barut, havaî fişek vb yapımında kullanılan beyaz tuz, **2.** Şili güherçilesi, sodyum nitrat : NaNO3. Gübre olarak veya dinamit yapmakta kullanılan beyaz tuz.

nitery, *is., ç.* **-eris** *ABD- k.d. bk.:* **night club.**

nitid = nitidous, *sf.* parlak. ***e.a.***- *bright, lustrous.*

nitpick, *gs.f. argo* **1.** mızmızlanmak, kılı kırk yarmak, gereksiz ayrıntılar üzerinde fazla durmak. *We can't deal with every little details, so stop ~ing and get back to work!* **2. ~er** : mızmız, vesveseli, kılı kırk yaran, **3. ~ing** *k.d.* gereksiz ayrıntılar üzerinde duran/durma, kılı kırk yaran/yarma. *a dull speech that contained nothing but ~ing.*

nitr-, *ön ek bk.:* **nitro-.**

nitrate, *is.&f.* **-trated, -trating 1.** *kim.* nitrat, nitrik asitin tuzu/esteri, -ONO2 veya -NO3 kökü ihtiva eden bileşik, **2.** nitratlı gübre, azot gübresi, KNO3 ve NaNO3'ten oluşan yapay gübre, **3.** nitratlamak, nitrik asit veya nitratla muamele etmek, **4.** nitratlaştırmak, nitrat hâline getirmek, **5. ~ bacterium** : nitrat bakterisi, **6. nitration** : nitratla(ştır)ma, **7. nitrator** : nitratlaştıran.

nitric, *sf. kim.* **1.** nitrik, beş valanslı nitrojen/azot içeren, **2.** nitratlı, KNO3 veya NaNO3 içeren, **3. ~ acid** : nitrik asit, kezzap, azotik asit : HNO3. Suda eriyen, yakıcı ve kuvvetli oksitleyici asit. Patlayıcı madde, yapay gübre vb. yapmakta ve organik sentezlerde kullanılır. **4. ~ bacteria** *bk.:* **nitrobacteria, 5. ~ oxide** : azot oksit : NO. Renksiz, suda az erir gaz. Bazı madenlere nitrik asidin etkimesiyle açığa çıkar. ***e.a.***- *3. aqua fortis.*

nitride = nitrid, *is. kim.* nitrit : nitrojenin boron gibi daha fazla elektropozitif elemanla bileşimi.

nitrifiable, *sf.* nitratlaşabilir.

nitrification, *is.* nitratlaşma.

nitrify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** nitratlaştırmak : havanın azotunu, amonyak ve bileşimlerini oksitleyerek (özellikle bakterilerin etkisiyle) nitrit, nitrat veya bunların asitlerine dönüştürmek, **2.** nitrojenle/azotlu bileşimlerle doyurmak.

nitrile, *is. kim.* nitril : genel formülü RC=N olan organik bileşimler sınıfı.

nitrite, *is. kim.* nitrit : nitrus asitin (HNO2) tuzu/esteri. **~ bacterium = nitrosobacterium = nitrous bacterium** : nitrit bakterisi: amonyumu oksitleyerek nitrite çeviren bakteri.

nitro, *is., ç.* **nitros** *kim.* nitro, nitratlı bileşim, (özellikle) nitrogliserin.

nitro-, *ön ek kim.* **1.** "nitro" : nitro grubunu belirten ön ek: *nitroglycerine* gibi, **2.** hatalı olarak nitrat grubunu belirtmekte kullanılır: *nitrocellulose* gibi.

nitrobacteria, *nç. is.* (tekili : **nitrobacterium**) azot bakterileri : toprakta bulunan nitratlaştırıcı bakteriler.

nitrobenzene, *is. kim.* nitrobenzen : C6H5NO2. Anilin yapımında kullanılan zehirli sıvı. **essence de mirbane** *d.d.*

nitrocellulose, *is. kim. bk.:* **cellulose nitrate.**

nitrochloroform, *is. kim. bk.:* **chloropicrin.**

nitrofuran, *is. kim.* nitrofüren : C4H3O. NO2 : Bakteri enfeksiyonlarını tedavide kullanılır.

nitrogen, *is. kim.* nitrojen, azot : Renksiz, kokusuz gaz. Hava hacminin %80'ini oluşturur. Hayvan ve bitki dokularında, özellikle proteinlerde bulunur. Amonyak ve bileşimleri, nitrik asit, siyanid, patlayıcı maddeler, boya ve yapay gübre yapmakta kullanılır. Simgesi: **N**, atom ağ. 14.0067, atom nu. 7. bir litresinin 760 mm cıva basıncı ve 0°C'de ağırlığı 1.2506 g.

nitrogen cycle, *is.* azot çevrimi : Havadaki azot ile topraktaki azotlu bileşimlerin bitkiler tarafından besin hâline çevirilmesi, besin ve bitkilerin çürüyerek havaya azot vermelerinden oluşan kimyasal olaylar dizisi.

nitrogen dioxide, *is. kim.* azot dioksit, NO2 : zehirli bir gaz.

nitrogen fixation, *is.* **1.** azot saptama : Havadaki azotun kimyasal yoldan veya bakteriler aracılığı ile başka elemanlarla birleşmesi süreci (yapay gübre ve sınaî ürünler yapımında kullanılır), **2.** azot özümseme: baklagillerden bitkilerin yumrularındaki bakterilerin azotu bitkiye yarayışlı besine çevirmesi, **3. nitrogen-fixer** : azot saptayıcı/azot özümseyici organizma, **4. nitrogen-fixing** : azot saptayan, azot özümseyen. *nitrogen-fixing bacteria.*

nitrogen mustard, *is.* azot hardalı, (ClCH2CH2)2NCH3. Zehirli, kabartıcı madde. Hardal gazına benzeyen fakat S yerine N ihtiva eden bileşim. Kanser vb. hastalıkların tedavisinde kullanılır.

nitrogen narcosis, *is.* azot ferahlaması, azot uyuşukluğu : Hava basıncının takriben yedi katı basınç altında azotun kana geçmesinden ileri gelen rahatlama, gevşeme ve uyuşukluk hâli. Dalgıçlarda görülür. **rapture of the deep** *d.d.*

nitrogenous, *sf.* azotlu, nitrojenli.

nitrogen tetroxide, *is. kim.* azot dörtoksit, nitrojen tetroksit : N2O4. Roket yakıtlarında (oksitleyici olarak) ve nitrik asit üretiminde kullanılır.

nitroglycerin(e), *is. kim. ecz.* nitrogliserin, kuvvetli patlayıcı sıvı: CH2NO3CHNO3 CH2 NO3. Dinamit ve benzeri patlayıcı maddelerde, roket iticilerinde, kalp damarlarını genişletmekte (*angina pectoris* tedavisinde) kullanılır. **glyceryl trinitrate, trinitroglycerin** *d.d.*

nitro group = nitro radical, *is. kim.* nitro grubu, tek valanslı -NO2 grubu.

nitrolic, *sf. kim.* nitrolik : tuzları koyu kırmızı eriyik veren, genel formülleri RC(=NOH) NO2 şeklinde olan asitlere ait.

nitrometer, *is. kim.* azotölçer : bir madde/karışımda bulunan azot miktarını gösteren alet.

nitromethane, *is. kim.* nitrometan : CH3 NO2. Organik sentezlerde veya eritici olarak kullanılan zehirli bir sıvı.

nitroparaffin, *is. kim.* nitroparafin : metan serisinden bileşimlerde H atomu yerine nitro grubunun geçmesiyle elde edilen bileşimler sınıfı.

nitrosamine, *is. kim.* nitrosamin : genel formülü R2NNO olan bileşimlerden herhangi biri.

nitroso = nitrosyl, *is. kim.* nitrosil, nitroso grubu içeren.

nitroso group = nitrosol radical, *is. kim.* nitroso grubu: tek valanslı O=N- kökünü içeren.

nitrous, *sf. kim.* **1.** azotlu, nitrojenli, güherçileli, azot/nitrojen içeren, azota benzer/ait, **2.** nitröz : üç valanslı azot içeren, **3. ~ acid** : nitröz asit : HNO2, yalnız eriyiklerde rastlanan kararsız bileşim.

nitrous bacteria/bacterium, *is. kim.* azot bakterisi: amonyak türevlerini oksitleyerek nitritlere çeviren bakteri.

nitrous oxide = laughing gas, *is. kim. ecz.* güldürücü gaz, diazot monoksit : N2O. Hoş kokulu, tatlı, tutuşmaz gaz. Teneffüs edilirse ferahlık, neşe ve inşirah verir. Dişçilikte anestetik olarak, bazı kimyasal maddeleri yapmakta, fısfıslarda vb. kullanılır.

nitty-gritty, *is. argo* öz, esas, bir konunun özü/aslı/esası/iç yüzü/can alacak noktası. **get down to ~ = come to the ~** : meselenin aslına/esas meseleye gelmek. *You say we need $900, but now let's get down to the ~ : How are we going to get it?*

nitwit, *is.* ahmak, budala, beyinsiz, kafasız, aptal, kuş beyinli (kimse), mankafa. *The ~ who answered the phone forgot to give her the message.* ***e.a.***- *fool, blockhead, dummy, dolt, clod, dunce, dimwit, nicompoop, booby, lamebrain, meathead, chowderhead, bonehead, klutz, pinhead, birdbrain, numskull, noodlehead, peabrain*

nival, *sf.* karda büyüyen/yetişen. *~ flora.*

niveous, *sf.* kar gibi, bembeyaz, apak. ***e.a.***- *snowy.*

nix[1], *is.&zf.&ünl. argo* **1.** hiç, hiçbir şey, yok, hiçbiri, hiç kimse, **2.** Dur! Dikkat et! (bir kimseyi bir şey yapmaktan/söylemekten alıkoymak için söylenir). *Father said ~ on our plan.* ***e.a.***- ***1.*** *nothing, no,* ***2.*** *stop, watch out.*

nix[2], *gl.f. argo* reddetmek, veto etmek, engel/mani olmak, men etmek, durdurmak. *to ~ the project. The City Council ~ed the proposal. He ~ed our suggestions.* ***e.a.***- *veto, refuse, prohibit, disapprove.*

nix[3], *is., ç.* **nixes** (Alman folklorunda) ufak su perisi.

nixie, *is., ç.* **nixies** **1.** (Alman folklorunda) dişi su perisi, **2.** *ABD* (adresi yanlış/okunaksız olduğundan) alıcısına teslim edilemeyen mektup/paket.

Nizam, *is.* **1.** Nizam : Haydarabat emiri (XVIII. yy. dan 1950'ye kadar), **2.** *k.h.* nizamı cedit askeri/ordusu, **3. ~'s Dominions = Nizamate** : Haydarabat (eski adı).

NJ = N.J. = New Jersey.

NM = N.M. = New Mexico.

nm = **1.** nanometer, **2.** nautical mile, **3.** nonmetallic.

no[1], *zf.* **1.** hayır, yok, değil. *Is it raining? No, it's snowing.* **2.** (hayret ve şaşkınlık ifadesi olarak) Deme! Allah aşkına! Sahi mi? *"I bought this car for $110." "No! Could it really have been so cheap?"* **3.** (bir sıfattan önce anlamı ters çevirir). **no longer** : artık, bir daha. **He no longer comes here** : Artık buraya gelmiyor. **I can go no farther** : Daha öteye/uzağa gidemem. **I want no more of it** : Bu kadarı yeter, sözü uzatma. **4.** (mukayese sıfatından önce) (hiç de) değil. **He is no better** : Hiç de daha iyi değil. **No better than the other** : Öbüründen hiç de daha iyi değil. **5. whether or no** : ister istemez, ister...ister..., ...da...da. **You may not like it, but you'll have do it, whether or no** : Hoşlanmayabilirsin, fakat ister istemez yapacaksın = İster hoşlan ister hoşlanma, yapmak zorundasın = Hoşlansan da, hoşlanmasan da yapmak zorundasın.

no[2], *sf.* **1.** hiç (bir), yok. **no man = no one** : hiç kimse. **I have no idea** : Hiçbir fikrim yok. **2.** (asla, kat'iyen, elbette) değil. **He is no genius** : Elbette dâhi değil. **It is no distance** : Uzak değil. **It's no joke** : Kolay iş değil, şakaya gelmez, bu işin şakası yok. **3.** olanaksız, imkânsız, mümkün değil. **There's no knowing/saying/ telling** : Bilmek/söylemek olanaksızdır = Bilmeye/ söylemeye imkân yoktur. **There's no saying what will he do next** : Bundan sonra ne yapacağını kimse bilemez. **4.** yasak, müsaade edilmez. **no admittance= no entry** : girilmez, girmek yasaktır. **no parking** : park yapmak yasak. **no smoking** : sigara içmek yasak, **5. no dice** *argo* olmaz, olmayacak, imkânsız. **no doubt** : kuşkusuz, şüphesiz. **no end of talk** : sonu gelmez lâf. **no less than** : en az. **no man's land** : sahipsiz arazi, tehlikeli bölge. **no more** : artık, bir daha, bundan sonra ... yok. **no nonsense** : saçmalama, manasızlığın lüzumu yok. **No sooner said than done** : Söz ağızdan çıkar çıkmaz yapılır. **no way** : imkânsız, olanaksız. **no whit** : hiç, kat'iyen. **no wonder** : (a) pek tabiî, hiç garip değil, (b) tevekkeli değil. **by no means** : asla, kat'iyen hiç. **in no time** : hemen, derhal, anında. **in no wise** : hiçbir suretle.

no[3], *is.* **1.** yok/hayır sözü/cevabı/kelimesi, **2.** ret, inkâr, itiraz, **3.** (a) olumsuz oy, (b) olumsuz oy veren kimse. **The noes have it** : olumsuz oy verenler kazandı. ***e.a.- 2. denial, refusal.***

no./nos. = numara. **no. 10** = on numara.

No = Noh, *is.* Japon klasik dramı.

No, *kim.* nobelium (simge).

no-account, *sf.&is. k.d.* işe yaramaz, beceriksiz, değersiz, elinden bir iş gelmez (kimse).

Noachic(al) = Noachian, *sf.* Nuha'a/Nuh zamanına ait.

Noah, *is.* Nuh (peygamber). **~'s Ark** : Nuh'un gemisi.

nob, *is. argo* **1.** baş, kafa, kelle, **2.** *Brit.* asilzade, zengin, züppe ve büyüklük taslayan kimse, **3.** (*Cribbage* denilen iskambil oyununda) kozun valesi.

nobble, *gli* **-bled, -bling** *Brit.- argos* **1.** ata ilâç vererek yarışı kazanmasını önlemek, **2.** (bir kimseyi) aldatmak, aldatıp ikna etmek, faka bastırmak, hile ile elde etmek, **3.** dolandırmak, **4.** yakalamak, **5. nobbler** : hilekâr, dolandırıcı, aldatıcı, dalavereci. ***e.a.- 3. swindle, cheat, 4. catch.***

nobby, *sf.* **-bier, -biest** *Brit.- argo* **1.** şık, zarif, gösterişli. *The ~ night-club atop of a skyscraper.* **2.** mükemmel, üstün, fevkalâde, **3. nobbily** : şık/zarif/gösterişli bir şekilde. ***e.a.- 1. chic, smart, elegant, fashionable, showy, stylish, flashy, 2. excellent, first-rate.***

no-being, *is.* yokluk. ***e.a.- non-existence.***

Nobelist, *is.* Nobel ödülü kazanan kimse.

nobelium, *is. kim.* nobelyum, yapay ışınetkin eleman. Simgesi : **No**. atom nu. 102, atom ağ. 259.

Nobel prize, *is.* Nobel ödülü/mükâfatı : Dinamiti keşfeden İsveçli Alfred B. Nobel'in (1833-96) vasiyeti gereğince her yıl Fizik, Kimya, Tıp, Edebiyat, dünya barışı dalında büyük keşif ve katkıda bulunanlara verilen ödül.

nobiliary, *sf.* asil, soylu, asilzadelere ait.

nobility, *is., ç.* **-ties** (1, 5, 6 için) **1.** asilzade, asilzade sınıfı, soylu, kibar, **2.** (İngiltere'de) asilzade rütbesi, asilzadelik, **3.** soyluluk, asillik, asalet, kibarlık. *He acted with great ~ of purpose.* **4.** asalet payesi, **5.** ruh asaleti, iyi ahlâk, **6.** büyüklük, yücelik, ihtişam. ***e.a.- 1. aristocracy, 2. peerage, 6. grandeur, magnificence.***

noble, *is.&sf.* **-bler, -blest 1.** soylu, asil (kişi), **2.** asilâne, soyluca, asalete/soyluluğa yakışır. *a ~ deed.* **3.** aristokrat, asilzade/aristokrasi sınıfından. *a ~ family. a man of ~ birth.*

4. âlicenap, yüce gönüllü, **5.** yüce, ulu, heybetli, büyük, görkemli, muhteşem. *a building of ~ size. a ~ looking horse.* **6.** mükemmel, çok güzel, **7.** asil ruhlu, iyi ahlâklı, övülmeye değer. *to attempt to save the child's life was very ~.* **8.** *kim.* asil, asal, soy, kimyasal bileşime girmeyen. *Gold is a ~ metal.* **~ gas** : soy gaz, **9.** *Brit.* İngiliz asilzadesi, **10.** İngiltere'de 6s 8d değerinde eski altın para. ***e.a.- 3. highborn, aristocratic, 5. grand, stately, lordly, splendid, 7. lofty, honorable, magnanimous, 8. inert, 9. peer.***

nobleman, *is., ç.* **-men** asilzade, soylu kişi.

noble-minded, *sf.* asil düşünceli, iyi yürekli. **~ness** : asalet, iyi yüreklilik.

nobleness, *is.* asalet, asillik, soyluluk, kibarlık.

noblesse, *is.* **1.** *esk.* asilzadelik, **2.** asalet, asillik, soyluluk, **3. ~ oblige** : asalet görevi, asil kimselerin başkalarına mertçe ve iyi yürekli davranma görevi. ***e.a.- 2. nobility, nobleness.***

noblewoman, *is., ç.* **-women** soylu/asil kadın.

nobly, *zf.* **1.** asilane, soyluca, **2.** mertçe, yiğitçe, cesurane, **3.** muhteşem/mükemmel bir şekilde, **4.** asil /soylu aileden, asil soydan. *~ born.* **5.** fedakârane, iyi yüreklilikle. *She ~ did my work as well as hers when I was ill.* ***e.a.- 2. bravely, gallantly, courageously, 3. splendidly, superbly, magnificiently.***

nobody, *zm.&is., ç.* **-bodies 1.** hiç kimse. *She likes ~ and ~ likes her. There's ~ in the room.* **She said she loved ~ but me** : Yalnız beni sevdiğini (= benden başka hiç kimseyi sevmediğini) söyledi. **2.** *k.d.* önemsiz/tanınmayan kimse, adı sanı yok, sosyal mevkii olmayan kişi. *I want to be famous, I'm tired of being ~.* **He's a mere ~** : O önemsiz bir kişidir/solda sıfırdır.

nocent, *sf. az kul.* **1.** zararlı, tehlikeli. *a ~ dose.* **2.** suçlu, kabahatli. ***e.a.- 1. harmful, injurious, hurtful, 2. guilty.***

nociceptive, *sf.* **1.** (uyarı) ağrıtıcı, incitici, ıstırap verici, **2.** ağrıtıcı uyarıdan ileri gelen, bu tür uyarıya cevap veren.

nock, *is.&gl.f.* **1.** (okun arkasında kirişin geçtiği) kertik, **2.** yayın iki ucunda kirişi tutmaya mahsus kertik, **3.** *den. bk.:* **throat** (4), **4.** kertmek, (okun dibine/yayın ucuna) kertik yapmak, **5.** oku yay kirişine yerleştirmek.

no-claim(s) bonus, *is.* prim indirimi : geçen sigorta döneminde tazminat isteğinde bulunmayanın sigorta ücretindeki indirim.

noct- = nocti-, *ön ek* "gece". *ör.: noctilucent.*

noctanbulism = noctambulation, *is.* uyurgezerlik, uykuda gezme, **2. noctanbulis** : uyurgezer, uykuda gezen. ***e.a.- somnambulism.***

noctiluca, *is., ç.* **-cae** yakamoz, geceleyin ışıldayan ve deniz yüzeyini parıltılı gösteren tek gözeli organizmalar. **noctilucan** : yakamozlu, geceparlar, geceleyin ışıldayan, ışıltılı, parıltılı.

noctilucent, *sf. meteor.* gece parlayan. **~ cloud** : yaz geceleri takriben 80 km yüksekte görülen ışıklı/parlayan bulut.

noctuid, *sf.&is.* kara güve : çok zararlı güveleri içine alan *Noctuidae* sınıfından herhangi bir güve.

nocturn, *is.* Katoliklerde sabah ayininin üç bölümünden biri.

nocturnal, *sf.* **1.** gece+, geceye özgü, leylî. **a ~ visit** : gece ziyareti. **a ~ bird** : g ece kuşu, **2.** geceleyin olan/yapılan. **a ~ journey** : gece seyahati, **3.** gececi, gece çalışan/faaliyet gösteren, **4.** gece açılıp gündüz kapanan (çiçek), **5. ~ emission** : düş azma, ihtilâm, **6. ~ity** : gececilik, geceye özgü oluş, **7. ~ly** : geceleyin, gece esnasında. ***e.a.- 1-3. night, nightly, nighttime, 7. nightly. k.a.- 1-3. diurnal, daily, by day.***

nocturne, *is.* **1.** gece musikisi, noktürn, **2.** tatlı ve duygulu müzik parçası, **3.** (resim) gece manzarası.

nocuous, *sf.* **1.** zararlı, tehlikeli, zarar verebilen, **2. ~ly** : zararlı/tehlikeli bir şekilde, **3. ~ness** : zarar(lılık), tehlike(lilik).

nod, *is.&f.* **nodded, nodding 1.** (selâm/kabul/doğrulama anlamında) başı öne eğme(k), baş sallama(k), başı ile tasdik (etmek)/selâm (vermek). *I asked him if the baby was asleep and he ~ded. He ~ded as if to say yes. The President ~ded and everyone sat down around the table.* **2.** (uyuklarken) başı öne düşme(k), uyuklama (k), küngürdeme(k), şekerleme kestirme(k). *I ~ded off in the meeting and didn't hear what was said.* **3.** dikkatsiz davranmak, dikkatsizlik yüzünden yanlış yapmak. *Even the teacher ~s now and then.* **4.** (ağaç, çiçek vb.) yere eğilme

(k), sallanma(k). *Trees ~ in the wind.* **5.** başı ile işaret et-me(k), baş hareketi ile davet etme(k)/ yol göster-me(k). *to ~ s.o. into the room.* **6. get the ~** *k.d.* (a) onayını/muvafakatini almak, razı etmek, kabul ettirmek, (b) seçilmek, **7. give the ~** *k.d.* (a) onaylamak, muvafakat etmek, (b) seçmek, **8. on the ~** *Brit.- k.d.* (a) veresiye, (b) alelâcele razı olarak. ***e.a.- 2.*** *nap.*

nodal, *sf.* düğüm+, düğümsel, düğümlü, düğüm gibi, düğüme benzer. **~ points** : (titreşen telin) düğüm noktaları. **~ity** : düğümlülük.

nodding, *sf.* **1.** yere/öne eğilen, **2.** sarkan, sarkık. *a plant with ~ flowers.* **3.** uzaktan, pek samimî /yakın olmayan, sathî, pek az, **4. ~ acquaintance** : (a) uzaktan tanışıklık/tanışma, göz aşinalığı, birisini pek az tanıma. **have a ~ acquaintance with s.o.** : birisiyle pek az tanışmak, sadece selâmlaşmak. *I have a ~ acquaintance with her.* (b) (bir konu hakkında) pek az /sathî bilgisi olmak, pek az aşina olmak, fazla bir şey bilmemek. *a ~ acquaintance with chemistry.* (c) pek az tanışılan kimse, uzaktan ahbap/arkadaş. **She and I are not really friends, only ~ acquaintances** : Onunla arkadaş değiliz, sadece uzaktan tanışırız. **5. ~ly** : (selâm/doğrulama için) baş eğerek, başını sallayarak, başı ile selâm vererek, kabul ederek, doğrulayarak. ***e.a.- 1.*** *pendulous,* ***3.*** *casual, slight.*

noddle, *is.&f.* **noddled, noddling** *argo* **1.** baş, kafa, beyin. *Think! Use your ~!* **2.** sık sık kafa sallamak. ***e.a.- 1.*** *head, pate, noodle.*

noddy, *is., ç.* **-dies 1.** (koyu renkli) deniz kırlangıcı *(Anous stolidus) :* Sıcak deniz kıyılarında yaşar, çok insancıldır. **2.** aptal, ahmak, budala (kimse). ***e.a.- 2.*** *fool, simpleton, noodle.*

node, *is.* **1.** düğüm, çıkıntı, yumru, şişkinlik, **2.** merkez noktası, bileşenlerin merkezi, **3.** *bot.* (a) budak, dal ayrım noktası, (b) dal ile yaprağın birleştiği yer, **4.** *geom.* boğum noktası : eğrinin/yüzeyin birden fazla teğet çizilebilen noktası, **5.** *fiz.* düğüm noktası : titreşen telin/ipin sıfır (veya minimum) genlikli noktası, **6.** *astr.* düğüm : gök cisminin yörüngesinin ekliptik düzlemini kestiği iki noktadan her biri, **7.** *anat.* yumru, şiş. *lymph ~s.* **8.** *patol.* düğüm, yumru, romatizmadan ilerigelen katılık.

nodical, *sf. astr.* düğümsel.

nodose = nodous, *sf.* düğümlü, boğumlu, yumrulu. **nodosity** : düğümlülük, yumruluk.

no doubt, *zf.* **1.** kuşkusuz, şüphesiz, kesinlikle, kat'iyetle, kesin/kat'î surette, hiç şüphe yok (ki), elbette. *The court will no doubt deal severely with the criminals.* **2.** zannederim, her hâlde, eminim ki. *No doubt you would like a drink. You no doubt know what's happened.* ***e.a.- 1.*** *certainly,* ***2.*** *I'm sure, I suppose.*

nodular, *sf.* **1.** düğümlü, yumrulu, boğumlu, **2.** düğüm+, düğümsel, **3.** düğüm şeklinde.

nodulation, *is.* **1.** yumrulaşma, bitki köklerinde yumru oluşması, **2.** *bk.:* **nodule.**

nodule, *is.* **1.** düğümcük, ufak düğüm/ boğum/yumru, **2.** ufak şişkinlik, **3.** *bot.* yumrucuk, küçük yumru, **4.** yuvarlak maden cevheri. ***e.a.- 1.*** *small node/knot/knob,* ***3.*** *tubercle.*

nodulose = nodulous, *sf.* **1.** düğümcüklü, boğumcuklu, yumrucuklu.

nodus, *is., ç.* **-di** zorluk, müşkülât, içinden çıkılmaz durum çıkmaz. ***e.a.- complication, difficulty.***

Noel, *is.* **1.** Noel, **2.** Noel şarkısı. ***e.a.- 1.*** *Christmas*

noes, *ç. is.* **no** kelimesinin çoğulu, *bk.:* **no.**

noesis, *is.* (Yunan felsefesinde) uslama, usavurma, muhakeme etme, aklî faaliyet.

noetic, *sf.* **1.** ussal, aklî, zihnî, aklî faaliyetle ilgili, **2.** akıldan/zihinden/zekâdan doğan, akıl ve muhakeme ile öğrenilen/anlaşılan, **3.** kuramsal, nazarî, teorik, **4. ~s** : aklın kanunları, mantık kuralları.

no-fault = no-fault insurance, *is.* sorgusuz (suçluyu aramaksızın) kazazedenin zararını ödeyen sigorta.

no-frills, *sf.* temel, aslî, ayrıntısız, en önemli hususları içine alıp ayrıntıları kapsamayan. **a ~ air fare** : temel uçak bileti ücreti.

nog, *is.* **1. nogg** *d.d.* (a) *ABD* çalkanmış yumurtalı içki, yumurtalı likör, (b) keskin bira, **2.** takoz, ağaç çivi.

noggin, *is.* **1.** fincan, küçük (kulplu) bardak, **2.** ufak bir içki ölçüsü, **3.** *k.d.* kafa, baş. ***e.a.-1.*** *cup,* ***3.*** *head.*

nogging, *is.* **1.** duvar dolgusu, ahşap çerçeveli duvarları doldurmakta kullanılan tuğla vb., **2.** çerçeve duvarı doldurma/örme, **3.** tuğla duvara çivi çakmak için yerleştirilen tahta parçaları.

no-go, *sf.* **1.** geçilmez, **2. ~ area** *k.d.* (a) yasak bölge, (b) düşman grupların yaşadığı kentlerde düşman mahalle.

no-good, *sf.&is.* değersiz/işe yaramaz/ nafile/beyhude (kimse/şey).

no-holds-barret, *sf. k.d.* **1.** şiddetli, kıran kırana. **a ~ fight** : kıran kırana dövüş, **2.** tüm, bütün, noksansız, son derece, çok büyük, azamî. **a ~ effort** : azamî gayret, çok büyük çaba. ***e.a.-*** *1. unrestrainedly violent, 2. complete, utmost*

nohow, *zf. k.d.* asla, kat'iyen, hiçbir suretle. **I can't learn this ~** : Bunu asla öğrenemeyeceğim. ***e.a.-*** *in no way, not at all.*

noil, *is.* kısa elyaf, pamuk/yün vb. den tarayarak ayrılan kısa lif.

noise, *is.&f.* **noised, noising 1.** gürültü, patırtı, şamata, velvele, yaygara. *The ~ kept me awake.* **~ pollution** : insana/çevreye zararlı gürültü, **2.** ses. *The ~ of rain on the roof.* **3.** feryat, bağırma, **4.** *fiz.* parazit, gürültü, parazit, **5.** dedikodu, iftira, bühtan, **6.** gürültü etmek, patırtı/ yaygara yapmak, **7.** çok konuşmak, gevezelik/ zevzeklik etmek, **8.** *gen.* **~ about/abroad** : (haber/şayia/dedikodu) yaymak/çıkarmak/neşretmek. *The scandal was quickly ~d about.* **9. big ~** *hkr.* kodaman, büyük adam. *He thinks he's a big ~.* **10. make a ~** : gürültü yapmak/çıkarmak, ortalığı velveleye vermek, **11. make a/some ~ about** *k.d.* şikâyet etmek, şikâyette bulunmak. *The bus was late again today. Let's make a noise to the company about it.* **12. make ~s** : (düşüncelerini vb.) yüksek sesle/hararetle anlatmak. **My teacher made encouraging ~s when I said I wanted to go to university** : Üniversiteye gideceğimi söyleyince öğretmenim beni hararetle tebrik etti. **13. make a ~ in the world** : ünlenmek, ünü yayılmak, meşhur olmak, **14. white ~** *ilet.* ak gürültü, yaygın gürültü : geniş bir frekans bandına yayılmış gürültü, **15. ~-insulation** : sese karşı yalıtım. ***e.a.-*** *1. clatter, blare, uproar, clamor, hubbub, racket, din, 2. sound.*

noiseless, *sf.* **1.** gürültüsüz, sessiz, sakin. *a ~ electric fan.* **2. ~ly** : sessizce, gürültüsüzce, sükûnetle, ses çıkarmadan, gürültü etmeden, **3. ~ness** : sessizlik, gürültüsüzlük. ***e.a.-*** *1. silent, quiet, soundless, still.*

noisemaker, *is.* **1.** törenlerde gürültü yapan boru, zil, davul vb., **2.** gürültücü, yaygaracı, şamatacı, gürültü yapan kimse/şey.

noisemaking, *sf.&is.* **1.** gürültü yapma/ çıkarma, **2.** gürültücü, gürültü yapan.

noiseproof, *sf.* ses geçirmez. ***e.a.-*** *soundproof.*

noisome, *sf.* **1.** iğrenç, pis (kokulu), müteaffin. *a ~ slum.* **2.** (a) zararlı, muzır. *a ~ petilence.* (b) nahoş, can sıkıcı. *rude and ~ people/ behavior.* **3. ~ly** : pis/iğrenç bir şekilde, **4. ~ness** : pislik, iğrençlik. ***e.a.-*** *1. putrid, rotten, stinking, offensive, disgusting, fetid, rank, 2. (a) harmful, injurious, noxious, hurtful, pernicious, deleterious.* ***k.a.-*** *2. healthful.*

noisy, *sf.* **noisier, noisiest 1.** gürültülü, patırtılı, velveleli, şamatalı, yaygaralı. *a ~ car/ street/city. This is a very ~ office = It's very ~ in this office.* **2.** gürültücü, şamatacı, yaygaracı. *a ~ boy.* **3. noisily** : gürültü ile, gürültülü bir şekilde, paldır küldür. *walked noisily downstairs = walked downstairs noisily.* **4. noisiness** : gürültü (lülük), şamata, velvele, patırtı, gürültülü olma. ***e.a.-*** *1&2. clamorous, vociferous.*

no-knock, *sf. k.d.* habersiz: kimliklerini bildirmeden konuta zorla girip araştırma yetkisi veren (yasa vb.).

nolens volens, *Lât.* ister istemez. ***e.a.-*** *willy-nilly, whether willing or not.*

noli me tangere, *Lât.* **1.** dokunulmaz (kişi/ şey), **2.** basübadelmevtten sonra İsa'nın Mary Magdelene'e görünüşünü tasvir eden resim, **3. noli-me-tangere** *ş.d.y.:* patlangaç otu, **4.** "Dokunma! Müdahale etme!" ihtarı. ***e.a.-*** *3. touch-me-not.*

nolle prosequi, *huk.* takipsizlik kararı.

no-load fun = no-load, *is.* komisyonsuz satılan hisse senedi.

nolo contendere *huk.* "suç isnadına itiraz etmiyorum" : ceza davasında sanığın suçu üstüne almadan cezayı kabul etmesi hâlinde kullanılan deyim.

nol-pros, *gl.f.* **-prossed, -prossing** takipsizlik kararı vermek. **nol. pros.**, *bk.:* **nolle prosequi.**

nom. = nominative.

noma, *is., ç.* **-mas** *patol.* (zayıf çocukların ağız ve yanaklarında görülen) kangrenli yara.

nomad, *is.&sf.* **1.** göçebe, bedevî. **a ~ way of life** : göçebe hayatı. **~ peoples** : göçebeler, **2.** gezginci, başıboş gezen, **3. ~ic(al)** : göçebe gibi, göçebelere özgü, **4. ~ically** : göçebe tarzında, göçebelikle, göçebe gibi, **5. ~ism** : göçebelik, bedevîlik.

no man's land, *is.* **1.** sahipsiz/boş arazi, **2.** *As.* düşman kuvvetler arasındaki (henüz zaptedilmemiş) arazi, **3.** (insanların faaliyet alanlarında) belirsizlik, müphemlik, anlaşılmamış/dokunulmamış/çözümlenmemiş/ihtilâflı konu, tehlikeli husus. *The ~ ~ ~ of political controversy. The ~ ~ ~ of the generation gap.* **a legal ~ ~ ~** : ihtilâflı bir hukukî konu.

nomarch, *is.* (Yunanistan'da/eski Mısır'da) vali. **~y** : il, vilâyet, eyalet.

nombril, *is.* arma levhasının ortası. ***e.a.-*** *navel.*

nom de guerre, *is., ç.* ***noms de guerre*** *Fr.* takma ad/isim, lâkap, müstear isim, namımüstear. ***e.a.-*** *pseudonym.*

nom de plume, *is., ç.* ***noms de plume*** *Fr.* (yazarlar için) takma ad/isim, lâkap, müstear isim, namımüstear, mahlâs. ***e.a.-*** *pen name, pseudonym.*

nome, *is.* **1.** (eski Mısır'da) eyalet, **2.** *bk.:* **nomarchy.**

nomen, *is., ç.* **nomina** (eski Roma'da) ikinci ad/isim. Gaius Julius Caesar' daki *Julius* gibi.

nomenclator, *is. esk.* **1.** çığırtkan : şahısları/eşyayı adlarıyla çağıran/ilân eden kimse, **2.** sınıflandırıcı, tasnifçi, musannif, (bilimde) adlandıran/sınıflandıran kimse, **3. ~ial** : terimsel, terimlerle ilgili.

nomenclature, *is.* **1.** (bilimde/sanatta) terimler, ıstılahlar, deyimler, **2.** adlar, isimler, unvanlar, **3.** terimler dizgisi, terminoloji, **4.** adlandırma, tasnif etme, **5.** sistematik liste, **6.** mal bölümleme çizelgesi, **7. nomenclatural** : terimsel, terimlerle ilgili.

nominal, *sf.&is.* **1.** sözde, gûya, saymaca, itibarî, ancak ismen mevcut, ismi var cismi yok, lâfzî, sanal, varsayımlı, farazî. *The old man is the ~ head of the business, his son makes the decision. a ~ peace. ~ leader of the party.* **~ income** : itibarî/saymaca gelir. **~ value** : itibarî/saymaca değer. **~ wages** : para olarak ücret (satın alma gücü ile değil para miktarı ile ölçülen ücret. *bk.:* **real wages. 2.** önemsiz, cüz'î, ehven, pek ucuz, az, hafif, düşük. **a ~ sum** : cüz'î bir meblâğ. *We paid a ~ rent for the cottage : $10 a month.* **sold at a ~ price** : düşük bir fiyatla satıldı. **3.** ad+, isim+. **a ~ roll of the pupils in our room** : Sınıfımızdaki öğrencilerin isim listesi. **4.** *gr.* ad+, adsal, ad yerine geçen, ad üreten, ad olarak kullanılan. **~ root** : ad kökü. *Day is the ~ root of daily, daybreak and Sunday.* **~ sentence= ~ phrase** : ad cümlesi. **~ stem** : ad gövdesi. **a ~ suffix = ~ endings** : ad son eki, **5.** (birisinin) adını taşıyan, ada yazılı, nama muharrer. **~ shares of stock** : nama muharrer hisse senetleri, **6.** yerinde, yolunda, isteğe uygun, memnuniyet verici, plâna uygun, tasarlandığı gibi. *Everything was ~ during the spacecraft launch.* **7.** ad/isim (olarak kullanılan kelime veya kelime grubu). *"The rich and the poor"* deyimindeki *"rich and poor"* gibi.

nominalism, *is.* (Orta Çağ felsefesinde) adcılık : soyut kavramların yalnız ad olarak bulunduğunu, gerçekte var olmadığını savunan öğreti. *bk.:* **conceptualism.** ***k.a.-*** *realism.*

nominalist, *sf.&is.* adcı. **~ic** : adcıl. **~ically** : adcılıkla.

nominalize, *gl.f.* **-ized, -izing** adlandırmak, (konuşmanın başka bir kısmını) ad/isim haline getirmek, ada/isme çevirmek.

nominally, *zf.* **1.** ismen, ismiyle, adı ile, **2.** görünürde, görünüşte, zahiren, **3.** saymacalı, itibarî olarak.

nominate, *sf.&gl.f.* **-nated, -nating 1.** aday/namzet göstermek, adaylığa seçmek. **He is ~d for the presidency** : Başkanlığa aday gösterildi. **2.** atamak, tayin etmek, nasbetmek, görevlendirmek. *The President ~d him as his representative at the meeting.* **3.** *esk.* ad/unvan/isim vermek, adlandırmak, tesmiye etmek, **4.** *esk.* belirtmek, tayin/tespit etmek, saptamak, **5.** adlı, isimli, adında, isminde. ***e.a.-*** ***1.*** *propose, suggest, recommend, label, tag,* ***2.*** *appoint, name, choose, install, select, invest,* ***3.*** *entitle, name, designate,* ***4.*** *specify.*

nomination, *is.* **1.** aday/namzet gösterme, adaylığa seçme, **2.** atama, tayin etme, nasbetme, görevlendirme, **3.** atanma, aday/namzet gösterilme, tayin (olunma), görevlendirilme, **3.** adaylık (teklifi), **4. place** *s.o.*'**s name in ~** : birisini aday göstermek.

nominative, *sf.&is.* **1.** *gr.* yalın/öznel (hâl). **~ case** : yalın hâl. **a ~ ending** : yalınlık/öznellik eki. *"We" is a ~ pronoun.* **2.** atanmış, tayin edilmiş, **3.** isme/nama muharrer, adı yazılı kişiye özgü (senet, çek, belge vb.), **4. ~ly** : (a) yalın/öznel olarak, (b) ada yazılı olarak. ***e.a.-*** ***2.*** *appointed, nominated.*

nominator, *is.* atayan, aday gösteren/seçen, tayin eden, görevlendiren.

nominee, *is.* aday, namzet, aday/namzet gösterilen/atanan kimse.

nomism, *is.* bağnazlık, taassup, din ve ahlâk yasalarına sıkı sıkıya bağlılık. **nomistic** : bağnaz, mutaassıp.

nomo- = nom-, *ön ek* "yasa, kanun, hukuk, usul". *ör.: nomology, nomography.*

nomograph, *is.* **1. nomogram** *d.d.* (sayısal bağıntıları gösteren) çizge, çizit, nomogram : genellikle her biri ayrı bir değişkeni gösteren üç çizgiden oluşur. İki çizgi üzerinde bilinen değerleri gösteren noktaları birleştiren doğrunun üçüncü çizgi ile kesim noktası aranan sonucu verir. **2. ~er** : çizitçi, **3. ~ic(al)** : çizitsel, **4. ~ically** : çizitle, çizitsel olarak.

nomography, *is., ç.* **-phies 1.** yasalama, yasa/kanun yapma sanatı, **2.** çizitke, çizge bilimi, nomografi, çizit yapma/kullanma sanatı.

nomology, *is.* **1.** yasa bilimi, tüze bilimi, kanunlar/hukuk ilmi, **2.** us bilimi, mantık, usavurma yasaları ve bilimi, **3. nomological** : yasabilimsel, tüze bilimsel, us bilimsel, **4. nomologist** : yasa bilimi/tüze bilimi/us bilimi uzmanı, hukukçu, mantıkçı.

nomothetic, *sf.* **1.** yasal, tüzel, teşriî, **2.** yasaya dayanan, yasalardan türeyen, hukukî, **3.** evrensel yasaların incelenmesi ve formül şekline konulmasını ilgilendiren/gerektiren.

-nomy, *son ek* "bilimi, bilgisi, ilmi, düzenlenmesi, yönetimi, dağıtımı". *ör.: astronomy, economy, taxonomy, agronomy.*

non-, *ön ek* Olumsuzluk bildiren ön ek. Önüne geldiği kelimeye "-sız/-siz/-suz/-süz, gayri-, ademi-, -mazlık, değil, olmayan vb." anlamları katar. **noneffective** : etkisiz. **noncombattant** : gayrimuharip. **noncompliance** : uymazlık. **nonaddictive** : alıştırıcı olmayan gibi. ***NOT:*** **non-** ön ekini alan kelimelerin anlamı için asıl kelimenin anlamına bakıp tersi alınmalıdır.

nona, *is. patol.* uyku sayrılığı/hastalığı. ***e.a.-*** *sleeping sickness .*

nonadditive, *sf.* toplamı yanlış, toplanınca gösterilen sonucu vermeyen.

nonage, *is.* **1.** çocukluk, küçüklük, sabavet, rüşte ermemiş olma, **2.** ermemişlik/toyluk süresi.

nonagenarian, *sf.&is.* doksanlık, 90 yaşında olan (kimse), yaşı 90-99 arasında olan (kimse).

nonagression, *sf.&is.* saldırmazlık, ademitecavüz. **a pact of ~** : saldırmazlık paktı.

nonagressive, *sf.* **1.** saldırmaz, **2. ~ly** : saldırmaksızın, **3. ~ness** : saldırmazlık.

nonagon, *is.* **1.** dokuzgen, dokuz kenarlı çokgen, **2. ~al** : dokuzgen şeklinde. ***e.a.-*** ***1.*** *enneagon.*

nonalcoholic, *sf.* alkolsüz. *a ~ drink.*

nonaligned, *sf.* **1.** hizasız, hizada değil, hizaya girmemiş, eğri, **2.** (politikada) bağımsız : ABD, Rusya veya Çin ile siyasî bağı/ittifakı olmayan, bu devletlerin politikasını desteklemeyen. *a ~ African nation.* **3. nonalignment** : hizasızlık, (politikada) bağımsızlık.

nonallergenic, *sf.* duyarcasız, alerjisiz, duyarca/alerji yapmayan, alerjiye sebep olmayan. *~ cosmetics.*

nonappearance, *is.* gözükmeme, gıyap, yokluk, (mahkemede) hazır bulunmama.

nonassessable, *sf.* yükümsüz : hisse sahibini yatırdığı para dışında her türlü masraf ve sorumluluktan muaf tutan. **nonassessability** : yükümsüzlük.

nonbeliever, *sf.* imansız, kâfir.

nonbelligerant, *sf.&is.* **1.** savaşmaz, savaş dışı, gayrimuharip (millet), **2. nonbelligerancy** : savaşmazlık, gayrimuhariplik.

noncanonical, *sf.* **1.** yasa/kural dışı, **2.** kilise kanununda/kitabı mukaddeste bulunmayan.

nonce, *is.&sf.* **1.** hâl, şimdiki zaman. **for the ~** : hâlen, şimdilik, bu defa(lık). *Just for the ~ let's go by air.* **2.** yalnız bir tek olay/vesile ile icat edilmiş. **~ word** : yalnız bir tek olay dolayısıyla icat edilmiş kelime.

nonchalance, *is.* **1.** ilgisizlik, kayıtsızlık, bîgânelik, soğukluk, heyecansızlık, soğukkanlılık. *He showed a surprizing ~ the first time he flew a plane.* **2. nonchalant** : ilgisiz, kayıtsız, bîgâne, soğuk, sakin, heyecansız, soğukkanlı. *She remained quite ~ during all the excitement.* **3. nonchalantly** : ilgisizce, kayıtsızca, bîgâne/heyecansız/soğuk bir şekilde. ***e.a.-*** ***1.*** *indifference, equanimity,* ***2.*** *impertubable, cool, composed, detached, indifferent, inexcited, casual, calm, collected.* ***k.a.-*** ***2.*** *excitable.*

noncom, *is. k.d. bk.:* **noncommissioned officer.**

noncombat, *sf.* savaş dışı, barış+, sulh+, hazerî. ~ **duty** : hazerî görev.

noncombatant, *sf.&is.* **1.** savaşmayan, savaş dışı, savaşa katılmayan, gayrimuharip, savaş/harp zamanında geri hizmetlerde görev alan (kimse) (askerî doktor, hastabakıcı vb.). *military duty as a ~.* **2.** (savaşta) sivil, asker olmayan.

noncombustible, *sf.&is.* **1.** tutuşmaz/alevlenmez/yanmaz/ateş almaz (madde), **2. noncombustibility** : tutuşmazlık, yanmazlık, ateş almazlık.

noncommissioned officer, *is. As.* astsubay, gedikli erbaş.

noncommittal, *sf.* **1.** tarafsız, çekimser, müstenkif. *I asked him to vote for me but he was ~.* **2.** kaçamaklı, müphem, suya sabuna dokunmaz, **3. ~ly** : tarafsız/çekimser kalarak, kaçamaklı/müphem bir şekilde, suya sabuna dokunmaksızın.

noncommunicable, *sf.* bulaşmaz, sirayet etmez, sari olmayan (hastalık).

noncompliance, *sf.* **1.** uymama, uymazlık, uygunsuzluk, **2.** itaatsizlik, riayetsizlik, baş eğmeme, karşı gelme, **3. noncompliant** : uymaz, uygunsuz, itaatsiz, riayetsiz, baş eğmez, karşı gelen.

non compos mentis = non compos, *Lât.* kaçık, divane, akılsız, akılca dengesiz, aklî dengesi bozuk. *The court judged him to have been ~ ~ ~ when he did the murder.*

nonconducting, *sf.* iletmez, iletmeyen, yalıtkan.

nonconductor, *is.* yalıtkan (madde), iletken olmayan madde, (ısı/ses/elektriği) geçirmeyen madde.

nonconforming, *sf.* **1.** topluma uymayan, mevcut düzene/nizama ayak uydurmayan, **2.** Anglikan kilisesine bağlı olmayan.

nonconformist, *is.* **1.** topluma uymayan, mevcut düzene/nizama ayak uydurmayan kimse, **2.** Anglikan kilisesine bağlı olmayan kimse, **3. nonconformism = nonconformity** : topluma uymama, mevcut düzene/nizama ayak uydurmama, Anglikan kilisesine bağlı olmama.

noncooperation, *is.* **1.** iş birliği yapmama, iş birliği yapmayı reddetme, desteklememe, yardım etmeme, **2.** medenî itaatsizlik/direnme, (Gandi gibi) pasif direnme: siyasete bilfiil katılmaksızın hükûmetin icraat ve siyasetine karşı koyma/muhalefet etme (vergi ödememe vb. gibi), **3. ~ist = noncooperator** : iş birliği yapmayı reddeden, pasif direnen kimse, **4. noncooperative** : iş birliği yapmayı reddedici , pasif direnici.

noncorrosive, *sf.* paslan(dır)maz, çürü(t)mez.

noncredit, *sf.* (üniversitede) başarı derecesini etkilemeyen, başarı notu sayılmayan. ~ *course.*

noncrossover, *sf.* geçişsiz : soysal (genetik) geçiş sağlayacak kromozomu bulunmayan. ~ *off-spring.*

nondairy, *sf.* sütsüz, süt veya sütten mamul madde içermeyen. ~ *whipped topping.*

nondefense, *sf.* savunmasız, müdafaasız, gayriaskerî, savunma ile ilgisi olmayan. ~ *spending.*

nondescript, *sf.&is.* **1.** tanımsız, tanımlanamaz, tarifsiz, tarifi imkânsız, cinsi/sınıfı belirsiz, belirli bir cins veya sınıfa girmeyen (nesne/kimse). *a ~ color. eyes of ~ shade: neither brown, blue nor grey.* **2.** tuhaf, garip, ne idüğü belirsiz (kimse). ***e.a.*** - ***1.*** *amorphous, indistinct, indescribable.*

nondestructive, *sf.* **1.** yok etmez, tahrip etmez, bozmaz, fiziksel/kimyasal yapısını değiştirmeyen/bozmayan. ~ *analysis.* **2. ~ly** : yok etmeksizin, bozmaksızın, **3. ~ness** : yok etmezlik, tahrip etmezlik.

nondiapausing, *sf.* **1.** (fizyolojik gelişmede) duraklamasız, **2.** (fiyolojik) duraklama evresinde bulunmayan.

nondimensional, *sf.* boyutsuz, ebatsız, derecesiz.

nondirective, *sf.* güdümsüz : danışma, sağaltım, mülâkat vb. de soru soranın yorum ve açıklamadan kaçınarak konuşmacının serbestçe fikirlerini ifade etmesine yönelik. ~ **client-centered therapy** : güdümsüz sağaltım. ~ **counseling** : güdümsüz danışma. ~ **procedure** : güdümsüz yöntem.

nondiscriminatory, *sf.* ayırımsız, ayırım veya fark gözetmeyen, eşit, tefrikasız.

nondisjunction, *is. biy.* bölünmeme: göze bölünmesinde kromozomun normal olarak ikiye ayrılmaması.

nondisposable, *sf.&is.* yok edilemez, imha/telef edilemez (madde).

nondistinctive, *sf. gr.* farksız, farklı anlamları olmayan, farklı anlam taşımayan. **~ly** : anlamca farklı olmaksızın.

nondividing, *sf.* (gözeleri) bölünmeyen.

nondormant, *sf.* **1.** filizlenebilir, yeşerir, biter, filiz verebilir. ~ *seeds.* **2.** filizlenme/gelişme/büyüme hâlinde olan. ~ *plants.*

nondrinker, *sf.* içki içmez, yeşilaycı.

nondrinking, *sf.* içki iç(il)meyen.

nondrying oil, *is.* kurumaz yağ : ince tabaka hâlinde havaya maruz kalınca katılaşmayan yağ (zeytinyağı gibi)

none, *zm.&zf.&sf.* **1.** hiçbir(i), hiç. ~ *of the memgers is going.* ~ *of the books.* **~ of this/that** : şunlardan/onlardan hiçbiri. **I want ~ of your excuses** : Hiçbir mazeret kabul etmem. **~ of us** : hiç birimiz. **~ of them** : onlardan hiçbiri. **That is ~ of your business** : Sana ne! Seni ilgilendirmez! Sen kendi işine bak! **~ of this concerns me** : Hiçbiri beni ilgilendirmez. **~ of your impudence**! Edepsizliğin lüzumu yok! **~ of your cheek!** Yüzsüzlüğün lüzumu yok! **2.** hiç kimse (bu anlamda kullanılırsa fiil çoğul olur). ~ *were left when I came.* **3. have ~ of** *k.d.* kabul/müsaade/müsamaha etmemek. **I'll have ~ of your stupid ideas** : Saçma fikirlerinin hiçbirini kabul edemem. **He was offered a job but he said he'd have ~ of it** : Ona bir iş teklif edildi, fakat kabul edemeyeceğini söyledi. **4. ~ but** : ancak, yalnız, ...-den başkası değil. **~ but he knows the secret** : Sırrı yalnız o biliyor (ondan başkası bilmiyor). **~ but a strong man could have lifted it** : Onu ancak kuvvetli bir adam kaldırabilirdi. **5. ~ other (than)** : (hayret ifade eder) (...-den) başka kim (olabilir?), ta kendisi. **It's ~ other than Tom**! Tom, ta kendisi. **"We thought you were in Canada! Can it really be you?" " ~ other!"** "Biz seni Kanada'da zannediyorduk, sahiden sen misin?" "Ta kendisi!" **6.** asla, hiç (de değil), hiçbir suretle, kat'iyen, zerre kadar. **Our supply is ~ too great** : Erzakımız hiç de fazla değil. **He is ~ the happier for his wealth** : Servetinden dolayı asla mutlu değil. **I like him ~ the worse for that** : Bundan dolayı ona karşı sevgim kat'iyen azalmadı. **His position is ~ too secure** : Durumu hiç de sağlam değil. **7. (to be) ~ the wiser** : farkına varmak, fark etmek. *If we take only one piece of cake, mother will be ~ the wiser.* **8. He was ~ too soon** : Tam zamanında yetişti. **You know, ~ better, how poor I am** : Ne kadar fakir olduğumu siz herkesten iyi bilirsiniz.

noneffective, *sf.&is.* **1.** etkisiz, tesirsiz, verimsiz (kimse), **2.** işe/hizmete elverişsiz, yeteneksiz (asker/bahriyeli).

nonego, *is. fel.* nesnel evren, benlik dışındaki dünya.

nonentity, *is., ç.* **-ties 1.** önemsiz/değersiz/yeteneksiz kimse/şey. *A weak government, full of nonentities. He's a complete ~.* **2.** yeteneksizlik, yetersizlik, beceriksizlik, değersizlik, kabiliyetsizlik. *Came to office after years of political ~.* **3.** hiçlik, yokluk, var olmayan/sırf hayalden ibaret şey.

nones, *is.* **1.** (Katoliklerin) ikindi tapınması/ayini, yedi âyin saatinden beşincisi (günün dokuzuncu saati veya saat 15.00), **2.** (eski Roma takviminde) "ides"ten dokuz gün önceki gün (mart, mayıs, temmuz ve ekimin 7'si, diğer ayların 5'i).

nonessential, *sf.&is.* gereksiz, lüzumsuz, fer'î, tâlî, zarurî olmayan (şey/kimse).

non est, *Lât.* **1.** değil(dir), **2.** *huk.* tutuklanacak şahıs kendi bölgesinde bulunmadığı için tutuklama belgesinin getirilmesi.

nonesuch = nonsuch, *is.* **1.** eşsiz, eşi bulunmaz (kimse/şey). *Skills which made him a ~ in the world of music.* **2.** *bk.:* **black medic**, **3.** bir cins elma. ***e.a.***- *1. ideal, nonpareil, paragon.*

nonetheless, *zf.* mamafih, bununla beraber, buna rağmen, her şeye rağmen. ***e.a.***- *however, nevertheless.*

non-Euclidian, *sf.* Öklitçi olmayan, Öklit koyutlarına dayanmayan. **~ geometry** : Öklitçi olmayan uzam bilimi/geometri.

nonevent = non-event, *is. k.d.* sönük/önemsiz olay, umulduğu kadar ilgi uyandırmayan olay. *The election was a real ~ of the year.*

nonfeasance, *is. huk.* ihmal, savsama, yasal bir yükümlülüğü hiç veya gereği gibi yerine getirmeme. **nonfeasor** : ihmalci, savsayan kimse. *bk.:* **malfaisance, misfaisance.**

nonferrous, *sf.* **1.** demirsiz, demir içermeyen, **2.** demir olmayan, demirden başka (maden).

nonfiction, *is.* kurgusal olmayan düz yazı, nesir edebiyatı : roman, şiir ve dram dışında kalan edebiyat (tarih, biyografi vb.). **~al** : kurgusal olmayan. **~ally** : kurgusal olmayarak.

nonfigurative, *sf.* **1.** (resim/heykel) soyut, mücerret, **2.** hakikî, mecazî olmayan.

nonflammable, *sf.* tutuşmaz, yanmaz, parlamaz, ateş almaz. **nonflammability** : tutuşmazlık.

nonflowering, *sf.* çiçeksiz, çiçek açmayan.

nonfluency, *is., ç.* **-cies** belâgatsizlik, ifadenin düzgün/akıcı olmaması, fasih/beliğ konuşamama.

nonfood, *sf.* besin olmayan, yenilmez/içilmez. *~ items.*

non-fulfilment = non-fulfillment, *is.* yerine getirmeme, yapmama, ifa/icra etmeme, ademi icra/ifa.

nongovernment(al), *sf.* hükûmetle ilgisiz, hükûmet dışı, gayriresmî.

nongraduate, *is.* okulu bitirmemiş/diplomasız kimse.

nongreen, *sf.* yeşil olmayan, klorofilsiz.

nonhero, *is.* korkak, cesaretsiz, kahraman olmayan kimse. ***e.a.*** *- antihero.*

nonillion, *sf.&is., ç.* **-lions/-lion** nonilyon : ABD ve Fransa'da 10^{30}, İngiltere ve Almanya'da 10^{54} sayısı.

noninductive, *sf.* endüktanssız, irkilimsiz.

noninfected, *sf.* (hastalık) bulaşmamış.

noninterference, *is.* (politikada başkalarının işine) karışmama, müdahele etmeme. **noninterferer** : karışmayan, müdahale etmeyen.

nonintervention, *is.* **1.** karışmazlık, başka devletlerin işine karışmama (siyaseti), ademimüdahele, **2. ~al** : karışmayan, müdahale etmeyen, **3. ~alist = ~ist** : karışmama taraftarı.

noninvolvement, *is.* ilgisizlik, duygusal serüvene atılmaktan çekinme, maceradan kaçınma/uzak durma.

nonionic, *sf. kim.* yükünsüz, iyonsuz. **~ detergent** : yükünsüz deterjan : eriyince elektrik bakımından yansız asıltılara ayrılan temizleyici.

non-iron, *sf.* ütülenmez, ütü istemez, buruşmaz.

nonjoinder, *is. huk.* dava dışında bırakma, davaya katılması gereken bir kimsenin dışta bırakılması.

nonjudgmental, *sf.* tarafsız, yansız, objektif, bir kimsenin şahsî/ahlâkî durumu hakkında hüküm vermekten kaçınan.

nunjuring, *sf.* yeminsiz, sadakat yemini etmeyen.

nonjuror, *is.* **1.** yemin etmeyen, sadakat yemininden kaçınan, **2.** *b.h.* İngiltere'de William ve Mary'ye sadakat yeminini reddeden Anglikan papazı.

nonleaded, *sf.* kurşunsuz (benzin).

nonlegal, *sf.* yasa ile ilgisi olmayan, yasal şekilde ifade edilmemiş olan (***illegal*** kelimesinden farklı).

non licet, müsaade edilemez, yasaktır, yasaya aykırıdır.

nonlinguistic, *sf.* **1.** dil ile ilgisiz, **2.** yabancı dil öğrenemeyen.

nonliterate, *sf.&is.* yazısız, yazı dili olmayan. *a ~ people.*

nonmagnetic, *sf.* mıknatıssız, mıknatıslanmaz, manyetik olmayan.

nonmatching, *sf.* **1.** uymaz, benzemez, uygunsuz, birbirini tutmaz, **2.** bağışın toplamına eşit miktarda şartlı bağış gerektirmeyen. *~ grants.*

nonmaterial, *sf.* maddesel olmayan, maddesiz, gayrimaddî, **2.** manevî, ruhanî, ruhî. *to minister to man's ~ needs.* **3.** kültürel, bedii, estetik. ***e.a.*** *- 2. spiritual, 3. cultural, aesthetic.*

nonmetal, *is. kim.* **1.** maden olmayan eleman, maden özelliği göstermeyen eleman : C, N, S, vb., **2.** eriyiklerde + yükün vermeyen eleman. **~lic** : maden olmayan.

nonmonetary, *sf.* para ile ilgisi olmayan.

nonmoral, *sf.* **1.** ahlâkla ilgisi olmayan, ne ahlâkî ne de gayriahlâkî, **2. ~ity** : ahlâkla ilgisi olmama, **3. ~ly** : ahlâkla ilgisi olmaksızın. ***e.a.*** *- 1. bk.: immoral.*

nonnegative, *sf.* negatif olmayan, negatif değil (ya pozitif, ya da sıfır).

nonnegotiable, *sf. fin.* (para yerine) geçmez, (ticarî) muamele görmez.

nonnuclear, *sf.* **1.** nükleer olmayan, nükleer patlama husule getirmeyen. *a ~ bomb.* **2.** atom enerjisiyle işlemeyen. *a ~ propulsion system.* **3.** nükleer silâhı/atom bombası olmayan. *a ~ country.* **4.** nükleer silâh kullanmayan. *a ~ war.*

no-no, *is., ç.* **no-nos/no-no's** *ABD- argo* yasak, memnu, yapılması kat'iyen istenmeyen/doğru olmayan şey, zararlı/tehlikeli vb. şey.

nonobjective, *sf.- g.s.* soyut, nesnel olmayan, mücerret. ~ *art.* **nonobjectivism = nonobjectivity** : soyutluk, nesnel olmama. **nonobjectivist** : soyutçu, nesnel olmayan sanatçı.

nonobservance, *is.* riayetsizlik, itaatsizlik, saymama, hiçe sayma. ~ *of the rules could get you into trouble.*

non obstante, *Lât.* rağmen. ***e.a.***- *notwithstanding.*

no-nonsense, *sf.* ciddî, vakur, ağırbaşlı, müsamahasız, sistemli. *She has a ~ attitude where business is concerned.* ***e.a.***- *serious, businesslike, earnest, diligent, determined, resolute, intent, grave, severe.* ***k.a.***- *frivolous, giddy, slapdash, scatterbrained, offhand.*

nonparametric, *sf. ist.* evrendeğersiz. ~ **method** : evrendeğersiz yöntem. ~ **statistical tests** : evrendeğersiz istatiksel sınama. ~ **tolerance limits** : evrendeğersiz hoşgörü sınırları

nonpareil, *sf.&is.* **1.** eşsiz, eşi/dengi/misli /benzeri bulunmaz (kimse/şey), mükemmel, müstesna, biricik, yegâne, kıyas kabul etmez. *an object of ~ beauty. She was a woman of ~ beauty.* **2.** pasta ve kurabiyeler üzerine serpilen renkli küçük şeker tanecikleri, süs şekeri, **3.** süslü şekerle kaplı yuvarlak yassı çukulata, **4.** *basım* (a) altı puntoluk matbaa harfi, (b) altı puntoluk satır aralığı kalıbı. ***e.a.***- ***1.*** *peerless, matchless, unrivaled, unequaled, unique, unsurpassed, unmatched, one-of-a-kind, exceptional.*

nonparous, *sf.* çocuk doğurmamış.

nonparticipant, *is.* katılmayan, iştirak etmeyen kimse.

nonprticipating, *sf.* sigortadan temettü ve kâr hissesi almayan, kâra iştirak etmeyen.

nonparticipation, *is.* katılmama, iştirak etmeme. ~ *of local citizens to local government.*

nonpartisan = nonpartizan , *sf. &is.* **1.** partisiz, tarafsız, bir partiye bağlı olmayan (kimse). *a ~ ballot. a ~ board.* **2. ~ship** : tarafsızlık, partisizlik, bir partiye bağlı olmama.

nonparty, *sf.* tarafsız, partisiz, partilere ait olmayan.

nonpathogenic, *sf.* sayrısız, hastalık yapmayan, hastalığa sebep olmayan. *bk.:* **avirulent.**

nonpayment, *is.* öde(n)meme, ödemede ihmal. *He is in trouble for ~ of his last year's tax.*

nonperformance, *is.* yapmama, ifa/icra etmeme, yerine getirmeme. **nonperforming** : yapmayan.

nonperishable, *sf.* **1.** bozulmaz, çürümez, dayanıklı, yok olmaz, **2. ~s** *d.d.* bozulmaz/çürümez gıda, kuru erzak.

nonpersistent, *sf.* **1.** dayanıksız, çabuk bozulan. ~ *insecticides.* **2.** çabuk yayılan/bulaşan, taşıyıcı tarafından kısa zamanda etrafa taşınan. ~ *viruses.*

nonperson, *is.* **1.** önemsiz kişi, önemi/nüfuzu/hakları inkâr edilen/yok edilen/tanınmayan kimse, yok farz edilen şahıs, **2.** siyasî veya ideolojik nedenlerle gözden düşen/unutulmaya mahkûm edilen kimse. ***e.a.***- ***2.*** *unperson.*

non placet, *Lât.* olumsuz oy, aleyhte verilen oy.

nonplus, *is.&f.* **-plused, -plusing** (veya *Brit.:* **-plussed, -plussing**) **1.** şaşırtmak, şaşkına çevirmek, hayrete düşürmek. **be ~(s)ed** : apışıp kalmak, şaşırmak, şaşkına dönmek. *We were ~ed to see two roads leading off to the left where we had expected only one.* **2.** şaşkınlık, şaşırma, hayret, şaşırıp/apışıp kalma, hayretten donakalma. ***e.a.***- ***1.*** *perplex, puzzle, confound, mystify, dumbfound, baffle, confuse, muddle, faze, bewilder, dismay, stump.*

nonpolar, *sf.* ucaysız, kutupsuz, kutuplaşmamış.

non possumus, *Lât.* yapamayız, olmaz. ***e.a.***- *we cannot.*

nonprescription, *sf.* reçetesiz, doktor reçetesi olmadan alınabilen. ~ *drugs.*

nonproductive, *sf.* **1.** üretmeyen, gayrimüstahsil, üretime katkısı olmayan (Fabrikalarda kontrolör, personel memuru vb. gibi). *The ~ labor of clerks and inspectors.* **2.** verimsiz, ürünsüz, mahsulsüz, ürün/mahsul vermeyen. *a ~ oil well.* **3.** (öksürük) kuru, balgamsız, **4. ~ly** : üretime katkısı olmaksızın, verimsizce, ürünsüzce, ürün vermeden, **5. ~ness = nonproductivity** : üretmezlik, gayrimüstahsillik, verimsizlik, ürünsüzlük, mahsulsüzlük.

nonprofessional, *sf.&is.* **1.** mesleksiz, mesleği olmayan (kimse), **2.** hevesli, amatör, kazanç maksadıyla/geçim için değil, sırf zevk için spor yapan (sporcu/atlet), **3. ~ly** : mesleksiz olarak, amatör sıfatıyla.

nonprofit, *sf.* **1.** kamu yararına çalışan, kâr gayesi gütmeyen. *a ~ association. ~ charities.* **2.** kârsız, kâr/kazanç getirmeyen, **3. ~-making**: kâr/kazanç sağlamayan. *The business turned out to be ~-making and soon closed down.*

nonproliferation, *is.* **1.** çoğalmama, ürememe, **2.** hızla yayılmasını/genişlemesini önleme/durdurma. *~ of nuclear weapons.* **3.** atom silâhlarını önleyici. *a ~ agreement.*

non-pros, *gl.f.* **-prossed, -prossing** *huk.* davacının gıyabında karar/hüküm vermek.

non pros. = non prosequitur.

non prosequitur, *is. huk.* (davacı aleyhinde verilen) gıyap kararı.

nonprotein, *sf.* proteinsiz, proteinden elde edilmeyen.

nonquota, *sf.* kota dışı, kotasız.

nonreader, *is.* okuma bilmeyen/okumayan kimse, (özellikle) okuma öğrenmekte zorluk çeken çocuk.

nonrefundable, *sf.* (parası) geri verilmez/ödenmez, iade edilmez. *a ~ bond.*

nonrelativistic, *sf.* **1.** göresiz, görelilik/izafiyet/relativite kuramına dayanmayan. *~ equations. ~ kinematics.* **2.** kütleyi etkilemeyecek kadar yavaş hızla giden (cisme ait), **3. ~ally** : göresiz olarak, görelilik kuramına dayanmadan, **4. ~ quantum mechanics** : göresiz nicemsel işleybilim.

non rep. = non repetatur.

non repetatur, *ecz.* (reçetede) tekrarlanmaz, tekrarlamayınız.

nonrepresentational, *sf.* **1.** temsilcisiz, temsilî olmayan, **2.** (resimde) benzetmesiz, tasvirsiz, tasvirî olmayan, cisimleri doğal görünüşleriyle göstermeyen, **3. ~ism** : benzetmesizcilik.

nonresidence = nonresidency, *is.* (bir yerde) konutlanmama, oturmama, ikamet etmeme, meskûn olmama.

nonresident, *sf.&is.* (bir yerde) konutlanmayan/oturmayan/ikamet etmeyen/meskûn olmayan (kimse). **~ landowner** : kendi emlâkinde oturmayan mülk sahibi. **~ student** : gündüzlü/yatısız öğrenci.

nonresistance, *is.* direnmeyiş, direnmeme, baş eğme, boyun eğme, teslimiyet, karşı koymama, mukavemet etmeme, hükûmet otoritesine (haksız ve şiddetli davranışlarında bile) boyun eğme/itaat politikası; şiddet hareketlerine kuvvetle karşı koymama ilkesi.

nonresistant, *sf.&is.* **1.** direnmeyen/karşı koymayan (kimse), otoriteye baş eğen (kimse), **2.** şiddet hareketlerine kuvvetle karşı koyma aleyhtarı (kimse).

nonrestrictive, *sf. gr.* kısıtlamayan: değiştirdiği anlamı sınırlayarak değil, tanımlayarak belirten, tanımı tamamlayan. **~ clause** *bk.:* **descriptive clause.**

nonrigid, *sf.* **1.** esnek, katı olmayan, **2.** *hv.* çerçevesiz : gövdesine şekil ve sağlamlık sağlayacak çerçevesi olmayıp içindeki gazın basıncı ile şekil alan (hava gemisi), **3. ~ity** : esneklik, katı olmayış.

nonscheduled, *sf. Brit.* tarifesiz, dizinsiz, programsız, belirli bir tarife ve programa uymayan, dolmuşçu. **~ airlines** : dolmuşçu hava yolları. *e.a.- unscheduled.*

nonscience, *sf.&is.* bilimsiz, bilim dışı, gayrı ilmî, bilimle ilgisi olmayan.

nonsectarian, *sf.* mezhepsiz, belirli bir dinî mezhebe bağlı olmayan.

nonsedimentable, *sf.* çökelmez, tortulaşmaz, belirli koşullar altında çökelti/tortu vermeyen.

nonsense, *sf.&is.* **1.** saçma (şey), manasız/mantıksız (şey). **That's (a lot of) ~** : (Bütün bunlar) manasız/saçma şeyler! **2.** boş/manasız/saçma söz/lâf. **talk ~** : saçmalamak, saçma konuşmak. **I've had enough of this ~** : Böyle saçmalara karnım tok! **3.** saçmalık, saçma hareket. *Stop that ~, children! Behave yourselves.* **4.** anlamsızlık, manasızlık, delilik, budalalık, ahmaklık. **Stop this ~ = No more of your ~** : Bu budalalığı/saçmalığı bırak artık! **I won't stand any ~ about that** : Bu konuda hiçbir manasızlığa göz yumamam. **5.** önemsiz şey, **6. ~ verses** : anlamsız şiir, eğlence için yazılmış saçma mısralar, **7. make ~ of = make a ~ of** : sonuçsuz bırakmak, suya düşürmek, akamete uğratmak. *Your foolish anger made ~ of plans for peace with the enemy.* ***e.a.- 1.*** *twaddle, balderdash, folly,* ***4.*** *absurdity, senselessness, silliness,* ***5.*** *trifles.* ***k.a.- 1-4.*** *sense, common sense, wisdom, reason.*

nonsensical, *sf.* **1.** saçma sapan, manasız, abuk sabuk, zırva. ~ *opinions/sounds.* **Don't be so ~** : Zırvalama, saçmalığı/manasızlığı bırak. **2. ~ity = ~ness** : saçmalık, manasızlık, **3. ~ly** : saçma sapan bir şekilde, manasızlıkla, saçmalayarak.

non seq. = non sequitur.

non sequitur, *is., ç.* ***non sequiturs*** *Lât.* ilgisiz sonuç, mantıksız/mantığa aykırı sonuç, konuşulanla ilgisi olmayan söz.

nonsked, *is. k.d.* tarifesiz (uçuş saatleri belirsiz) hava yolu.

nonskid, *sf.* kaymaz, kayma tehlikesi önlenmiş (otomobil lâstiği, halı altlığı vb.).

nonslip, *sf.* kaymaz, kaymayı önleyecek şekilde yapılmış.

nonsocial, *sf.* topluma aykırı, toplumla ilgisiz. ***e.a.-*** *unsocial.* ***k.a.-*** *social.*

nonstandard, *sf.* standart olmayan.

nonstarter, *is.* **1.** başlamaz, başlamayan, **2.** iyi çıkış yapamayan kimse, **3.** *Brit.* başarı şansı olmayan kimse.

nonstick, *sf.* yapışmaz, pişmiş yemeğin kolayca (yapışmadan) ayrılabildiği. *a ~ coating in a frying pan.*

nonstop, *sf.&zf.* durmadan, duraksız, aralıksız, fasılasız, biteviye, mola vermeden. ~ *train/flight. music playing ~ all night.*

nonsuch, *is. bk.:* **nonesuch.**

nonsuit, *is.&gl.f. huk.* **1.** davanın düşmesi, **2.** (davacının davayı takipten vazgeçmesi veya yeterli delil göstermemesi dolayısıyla verilen) takipsizlik kararı, **3.** davanın düşmesine karar vermek, takipsizlik kararı vermek.

nonsupport, *is. huk.* nafaka vermeme, (kanunen bakmakla yükümlü olduğu kimseye) bakmama.

nonsyllabic, *sf.* hecesiz, hece oluşturmayan.

nontarget, *sf.* amaç olmayan, amaç/gaye teşkil etmeyen. *Effects of intecticides on ~ organisms.*

nonteaching, *sf.* öğretimle ilgisiz.

nontenured, *sf.* ayrıcalıksız, imtiyazsız, işinde kalabilme hakkı olmayan.

nontitle, *sf.* gayesi unvan olmayan (yarışma).

nontrivial, *sf.* **1.** önemli, ihmal edilemeyen, **2.** (en az bir değişkeni) sıfırdan farklı. ~ *solution to linear equations.*

non troppo, *müz.* fazla değil. *allegro ~ ~.*

non-U, *sf. k.d.* yüksek sınıflara özgü olmayan (özellikle İngiltere'de).

nonunion, *sf.&is.* **1.** sendikaya/meslek birliğine bağlı olmayan, sendikasız, ünyonsuz, **2.** *tıp* kırılan kemiğin iyileşmemesi/kaynamaması/bitişmemesi, **3. ~ism** : sendika/meslekî birlik aleyhtarlığı, sendikayı/ünyonu hiçe sayma, **4. ~ist** : sendika/meslekî birlik aleyhtarı.

nonuple, *sf.&is.* **1.** dokuz kat, dokuz misli, **2.** (bir sayının) dokuz katı olan sayı. ***e.a.- 1.*** *ninefold.*

nonuplicate, *sf.* **1.** dokuz kat, dokuz misli, **2.** dokuzuncu kuvvete yükseltilmiş. ***e.a.- 1.*** *ninefold.*

nonvector, *is.* mikrop taşımayan/hastalık bulaştırmayan böcek vb.

nonverbal, *sf.* **1.** sözlü olmayan. ~ *communications.* ~ *means of expressing.* **2.** çok az söz kullanmayı gerektiren : ~ *tests.* **3.** konuşma yeteneği zayıf, **4. ~ly** : sözlü olmayarak, pek az söz kullanarak.

nonviable, *sf.* ömürsüz, yaşayamaz, gelişemez, büyüyemez, işleyemez.

nonviolence, *is.* (baskı rejimine karşı vb.) şiddet ve cebir kullanmaktan kaçınma, zorbalıktan kaçınma, zorlamama.

nonviolent, *sf.* şiddet ve cebir kullanmaktan kaçınan, zor kullanmayan, zorlamayan. **~ly** : şiddet ve cebir kullanmaktan kaçınarak, zor kullanmaksızın.

nonvolatile, *sf.* uçmaz, buharlaşmaz.

nonvoter, *is.* **1.** oy vermeyen, oyunu kullanmayan, **2.** oy (verme) hakkı olmayan.

non-Western, *sf.* **1.** batılı olmayan. ~ *countries.* **2.** batılı toplumlara özgü olmayan. ~ *values.*

nonwhite, *sf.&is.* beyaz (ırka mensup) olmayan (kimse), Afrikalı, zenci, siyahî, habeşî, Arap.

nonzero, *sf.* sıfırdan farklı.

noodle, *is.&f.* **-dled, -dling 1.** şehriye, erişte. ~ *soup. chicken ~ soup.* **2.** *argo* kafa, **3.** *argo* **noodlehead** *d.d.* budala/alık/ahmak/sersem kimse, **4.** gelişigüzel/usulsüz çalgı çalmak. ***e.a.- 2.*** *head.* ***3.*** *fool, simpleton.*

nook, *is.* **1.** köşe. *sitting in the chimney ~.* **2.** kuytu yer. *resting in a shady ~ in the garden.* **3.** bucak, ıssız köşe, **4.** uzak/ücra yer, **5. ~s and crannies** : köşe bucak, en ücra köşeler/yerler. **search every ~s and crannies** : fıldır fıldır aramak, köşe bucak aramak, **6. ~like** : köşemsi, köşevari, kuytu, ücra. ***e.a.- 1.*** *corner,* ***2.*** *recess.*

noon, *is.* **1.** öğle, günün ortası, saat 12.00. **at ~** : öğleyin, öğle vakti. *Leave home at ~.* **Eat the ~ meal** : Öğle yemeği yemek. **~ is the earliest time I can come** : Öğleden evvel gelemem. **sleep until ~** : öğleye kadar uyumak, **2.** en parlak/başarılı devre, doruk, **3. ~ hour** : öğle paydosu. **high ~** : tam öğle vakti, **4.** *esk.* gece yarısı. *"~ of night"* şeklinde kullanılır. ***e.a.***- *1. midday.*

noonday, *sf.&is.* **1.** öğle+, öğle vakti olan. **the ~ sun** : öğle güneşi. **the ~ meal** : öğle yemeği, **2.** öğle vakti, günün ortası. ***e.a.***- *2. noon, midday.*

no one = no-one, *zm.* hiç kimse. **no one is home** : evde hiç kimse yok. ***e.a.***- *nobody.*

nooning, *is. k.d.* **1.** öğle (vakti), **2.** öğle paydosu, **3.** öğle yemeği, **4.** öğle istirahati.

noontide, *is.* **1.** öğle (vakti), **2.** en parlak/ başarılı dönem, doruk, zirve. *He's at the ~ of his fame.*

noontime, *is. bk.:* **noonday, noontide.**

noose, *is.&f.* **noosed, noosing 1.** ilmik, **2.** bağ, tuzak, kapan. **put one's head in the ~ = put a ~ round one's neck** : tuzağa düşmek, **3.** kement, ucu ilmikli ip/halat. **hangman's ~** : cellâdın ipi/kemendi. **He escaped the hagman's ~** : Cellâdın kemendinden kurtuldu. **4.** ilmiklemek, ilmik yapmak, ilmikle bağlamak/tutturmak, **5.** kementle yakalamak/tutmak, **6. nooser** : kementçi, kementle yakalayan. ***e.a.***- *2. tie, bond, snare.*

noosphere, *is.* canlı küre : insanların faaliyetiyle bilerek veya bilmeyerek değiştirilen küre kuşağı.

nopal, *is. bot.* Hint inciri, firavun inciri, frenk inciri *(Opuntia ve Nopalea).*

no-par = no-par-value, *sf.* itibarî değeri olmayan. **~ stock** : itibarî değeri olmayan ve herhangi bir fiyatla satılabilen hisse senedi.

nope, *zf. ABD- argo* hayır. *"Are you hungry?" "Nope!"* ***e.a.***- *no.*

nor, *bağ.* ne, ne de..., ve ne de... anlamında olup şu hallerde kullanılır: **1.** olumsuz cümlelerde, özellikle **neither...nor** şeklinde : **Neither cold nor hot** : Ne soğuk, ne sıcak. **They won't wait for you, ~ for me, ~ for anybody** : Ne seni, ne beni, ne de başka birini beklemezler. **2. not, no, never** vb. gibi olumsuzluk bildiren kelimelerden sonra aynı olumsuzluk anlamını kuvvetle sürdürmek için kullanılır: **I never saw him again, ~ did I regret it** : Onu bir daha görmedim, buna pişman da değilim. **3.** olumlu bir cümleyi olumsuz bir cümleye bağlar ve "**and not** = ve ... gerekmez/gerek yok" anlamı verir: **They are happy, ~ need we worry** : Onlar mutlular, endişeye gerek yok. **4.** *k.d.* "**than**" yerine kullanılır: ...-den. **Did you ever see a poorer place nor this place**? Bundan daha fakir bir yer gördün mü? **5.** eskiden **neither** kulanılmadan " ne de " anlamında kullanılırdı: **He nor I was there** : O da, ben de orada değildik. **6.** keza eskiden **neither...nor** yerine **nor...nor** şeklinde kullanılırdı: **Nor he, nor I was there** : Ne o, ne de ben orada değildik.

Nor. = **1.** Norman, **2.** North(ern), **3.** Norway, **4.** Norwegian.

nor. = north(ern).

nor'- *ön ek* kuzey . **nor'east** : kuzeydoğu.

Nordic, *sf.&is.* **1.** Kuzey Avrupalı: Cermen ve İskandinav ırkından, **2.** özellikle İskandinavya'da bulunan dolikosefal uzun boylu ve sarışın ırka mensup (kimse), **3.** atlamalı kayak yarışması+, **4. ~ combined** : karma kayak yarışı.

nor'easter = northeaster, *is.* kuzeydoğu.

norepinephrine, *is.* norepinefrin : C8H11NO3. Kuvvetli bir damar büzücü olup kanamaları durdurmakta kullanılır.

Norfolk jacket/coat, *is.* avcı ceketi.

Norge, *is.* Norveç (Norveççe adı). ***e.a.***- *Norway.*

noria, *is.* bostan dolabı. ***e.a.***- *Persian wheel.*

norite, *is.* Norveç kayası, tanesel yapılı bir tür kaya.

norland(er), *is. bk.:* **northland(er).**

norm, *is.* **1.** düzgü, norm, örnek, model, düstur, standart: kural olarak benimsenmiş ve yerleşmiş ilke ya da yasaya uygun durum. **Social ~s** : toplumsal düzgüler, **2.** ortalama, genel düzey, beklenen/alışılmış sayı/miktar/derece vb. *The national ~ in this examination is 70 out of 100.* **3.** *eğt.* (a) (belirli yaştaki/bilgi ve eğitim düzeyindeki kimseler için saptanan) ortalama başarı derecesi, (b) bireyin geçmişteki ortalama başarısına göre saptanmış standart, **4.** *mat.* düzge : (a) tanım kümesi bir vektör uzayı olan gerçek değerli eksisiz işlev, (b) bir bölüntüde ardışık iki nokta arasındaki farkların en büyüğü. ***e.a.***- *1. standard, model, pattern,* **2.** *average.*

normal, *sf.&is.* **1.** normal, alışılmış, doğal, mutad, tabiî, beklenen, ortalama, standartlara uygun. ~ *working hours from 9 to 17.* ~ *temperatures during May. Rainfall has been below* ~ *this July.* **2.** adî, alelâde, olağan, **3.** düzgülü, düzgün, uygun, muntazam (nesne), **4.** *psikol.* düzgülü : (a) (zekâ/şahsiyet/ruhsal gelişme vb.) ortalama, (b) (ruhen) sağlıklı, sağlam, **5.** *mat.* (a) düzgen, normal, dik(ey). (b) düzgen/normal uzunluğu : düzgenin eğri ile x ekseni arasında kalan parçasının uzunluğu. ~ **curvature** : düzgen eğrilik. ~ **functions** : düzgen işlevler. ~ **lines** : düzgen doğrular. ~ **matrix** : düzgen dizey. ~ **plane** : düzgen düzlem. ~ **to a curve** : eğri düzgeni. ~ **to a surface** : yüzey düzgeni, **6.** *kim.* normal : (a) 1 litresinde 1 eş değer gram çözünen özdek bulunan. ~ **solution** : normal çözelti, (b) her C atomu en fazla iki C atomuna bağlı olan (düzgün C zincirli alifatik hidrokarbon), (c) bütün OH grupları veya H atomu yerine başka atom grupları geçmiş bulunan (yansız/nötral tuz). Na2SO4 gibi, **7.** *biy.-tıp* (a) sağlıklı, sıhhatli, iyi gelişmiş, normal, düzgün, hastalıksız. *a ~ child.* (b) doğal, tabiî. ***e.a.- 1.*** *usual, regular, natural, typical,* ***4.*** *perpendicular.* ***k.a.- 1-3.*** *abnormal, irregular, unusual, unnatural, exceptional.*

normal curve, *is. ist.* düzgen dağılım (eğrisi) : Değişkenin çeşitli değerleri için olasılıkları gösteren çan kesiti biçimindaki eğri. **Gaussian curve** *d.d.*

normalcy, *is. az kul. bk.:* **normality.**

normal distribution, *is. ist.* düzgen dağılım. **Gaussian distribution** *d.d.*

normalise/normalisation, *Brit. bk.:* **normalize/normalization.**

normality, *is.* doğallık, tabiîlik, normallik, düzgünlük, düzgenlik, uygunluk. ***e.a.-*** *normalcy, normalness.*

normalize, *f.* **-ized, -izing 1.** doğallaş(tır)mak, tabiîleş(tir)mek, normalleş(tir)mek, düzgünleş(tir)mek, normal kılmak, normal durumu almak, **2.** *metal.* (çeliği vb. ısıtarak) gerilmeleri gidermek, **3.** (nicemsel işley biliminde ve olasılık hesaplarında) düzgenlemek: uygun bir kat sayı ile çarparak işlevin gösterdiği eğri ile x ekseni arasında kalan alanı 1'e eşit yapmak, **4. normalization** : doğallaştırma, tabiîleştirme, normalleştirme, düzgünleştirme.

normally, *zf.* genellikle, çoğunlukla, doğal/tabiî olarak, ortalama olarak, düzgünce.

normalness, *is. bk.:* **normality.**

normal school, *is.* öğretmen okulu : liseden sonra iki yıllık eğitimle öğretmen yetiştiren okul.

Norman, *is.&sf.* **1.** Norman : X. yy.da Normandiya'yı işgal eden kuzey/İskandinav halkı, **2.** ~ **French** *d.d.* Norman-Fransız : Normandiya'da yerleşen ve 1066'da İngiltere'yi istilâ eden İskandinav-Fransız karışımı ahali. ~ **Conquest** : Norman istilâsı, **3.** Normandiyalı, **4.** Normandiya'ya/Normanlara ait.

Normandy, *is.* Normandiya.

Normanize, *f.* **-ized, -izing 1.** Normanlaş(tır)mak, Normandiyalıların töre, âdet, dil vb. ni benimse(t)mek, **2. Normanizer** : Normanlaş(tır)an.

normative, *sf.* **1.** örnek, temel, kural/kaide teşkil eden, standart. ~ *grammar.* **2.** düzgüsel, düzgülü, normlara/belirli kural ve standartlara dayanan. *a ~ science.* ~ *judgments about how people should act. a ~ statement.* **3. ~ly** : örnek/temel olarak, düzgülü olarak, belirli kurallara/normlara dayanarak, **4. ~ness** : düzgüsellik, normlara/kurallara uygunluk.

normless, *sf.* düzgüsüz, norma/kurala uymayan.

Norse, *sf.&is.* **1.** Norveç+, Norveçe/eski İskandinavya'ya ait, **2.** Norveçliler, **3.** eski İskandinavyalılar, **4.** Norveççe, (özellikle) eski Norveç dili.

Norseman = Northman, *is., ç.* **-men** Kuzeyli, Kuzey adamı, İskandinavyalı, özellikle VIII-XI. yy. larda İngiltere, İrlanda, Avrupa'nın birçok bölgelerine ve muhtemelen Amerika'ya yayılmış topluluğun üyesi.

north, *is.&sf.&zf.* **1.** kuzey, şimal, kuzey yönü/ciheti. *The ~ end of town.* ~ *wind.* **3.** kuzey bölgesi, bir ülkenin kuzey kısımları, **4.** *b.h.* ABD'nin kuzey eyaletleri : İç Savaşlarda ABD birliğini kurmaya çalışan ve Ohio nehrinin kuzeyinde kalan (Missouri ve Maryland dahil) bölge, **5.** kuzeyden, şimalden, **6.** kuzeye doğru, kuzey istikametinde. *He walked ~. to travel further ~. The room faces ~.* **7.** kuzey(in)de, kuzey tarafında. *The town lies ~ of the border.* ***e.a.- 6.*** *northward.*

North Atlantic Treaty (Organization), *is.* Kuzey Atlantik Andlaşması, NATO. **North Atlantic Pact** *d.d.*

northbound, *sf.* kuzeye yönelik/müteveccih, kuzeye doğru giden. ~ *traffic.*

north by east, *is.* yıldız kerte poyraz, kuzeyin 11°15' doğusu. *kıs.:* **NbE.**

north by west, *is.* yıldız kerte karayel, kuzeyin 11°15' batısı. *kıs.:* **NbW.**

northeast, *is.&sf.&zf.* **1.** kuzeydoğu, **2.** kuzeydoğu bölgesi, **3. the ~** : ABD'nin kuzeydoğu bölgesi, özellikle Yeni İngiltere denilen eyaletler, **4.** kuzeydoğu +, kuzeydoğuda bulunan. *The ~ end of town.* **5.** kuzeydoğu yönünde/cihetinde, **6.** kuzeydoğu +, kuzeydoğudan esen/gelen, poyraz. *a ~ wind.* **7.** kuzeydoğuya yönelik, kuzeydoğuya doğru, kuzeydoğu istikametinde. *Heading ~. To sail ~.* **8.** kuzeydoğusunda. *Rize is ~ of Turkey.*

northeast by east, *is.* poyraz kerte doğu, kuzeydoğunun 11°15' doğusu. *kıs.:* **NEbE.**

northeast by north, *is.* poyraz kerte yıldız, kuzeydoğunun 11°15' kuzeyi. *kıs.:* **NEbN.**

northeaster = nor'easter, *is.* **1.** poyraz (rüzgârı/fırtınası), **2.**(geniş kenarlı/su geçirmez) gemici şapkası.

northeasterly, *sf.&zf. den.* **1.** kuzeydoğu+, kuzeydoğudaki, kuzeydoğuda bulunan, **2.** kuzeydoğu yönünde/istikametinde, **3.** kuzeydoğudan, kuzeydoğu yönünden/cihetinden/istikametinden (esen/gelen). ~ *wind.* **4.** kuzeydoğuya yönelik, kuzeydoğu yönünde, kuzeydoğuya doğru/müteveccihen, poyraza doğru, **5.** kuzeydoğudan.

northeastern, *sf.* **1.** kuzeydoğu+, kuzeydoğudaki, kuzeydoğuda olan/ bulunan, **2.** kuzeydoğudan, kuzeydoğu yönünden/cihetinden/istikametinden esen/gelen, **3. ~er** : kuzeydoğulu, kuzeydoğu halkı(ndan), ABD'nin kuzeydoğu eyaletleri halkından, **4. ~most** : ta kuzeydoğuda, kuzeydoğunun en uzak yerinde (bulunan).

northeastward, *sf.&zf.&is.* **1.** kuzeydoğuya doğru, kuzeydoğuya yönelik/bakan/müteveccih(en), **2.** kuzeydoğu. *in a ~ direction.* **3. ~ly** : kuzeydoğu yönünde/istikametinde, kuzeydoğuya yönelik.

northeastwards, *zf. den.* kuzeydoğuya doğru, kuzeydoğu yönünde/istikametinde.

norther, *is.* kuzeyden esen fırtına/şiddetli rüzgâr.

northerly, *sf.&zf.&is., ç.* **-lies 1.** kuzey+, kuzeydeki. **the ~ border** : kuzey sınırı, **2.** kuzey yönündeki, kuzeye doğru olan, **3.** kuzey+, kuzeyden esen. *a ~ wind.* **4.** kuzeye doğru, kuzey yönünde/istikametinde, **5.** kuzeyden, **6.** kuzey rüzgârı, kuzeyden esen fırtına/rüzgâr.

northern, *sf.&is.* **1.** kuzey+, kuzeye ait, kuzeyde bulunan, kuzeydeki, **2.** kuzeye yönelik/müteveccih, kuzeye giden, **3.** (rüzgâr) kuzey+, kuzeyden esen. *a ~ storm.* **4.** *b.h.* Kuzey+, (özellikle ABD'nin) kuzey bölgelerinde bulunan/yaşayan/meydana gelen, Kuzeyli. *a ~ species.* **5.** *astr.* gök ekvatorunun kuzeyinde bulunan. *a ~ constellation.* **6. ~ canoe** *Cnd.* büyük yük sandalı, **7. ~ corn rootworm** : mısır kökü kurdu *(Diabrotica longicornis)* : ABD'nin kuzey taraflarında larvası mısır köklerini tahrip eden haşarat, **8. ~ lights** : kuzey fecri, fecri şimalî, **9. ~ Hemisphere** : Kuzey Yarım Küresi, **10. ~most** : en kuzeydeki, **11. ~ness** : kuzeylilik, kuzeyde bulunma, kuzeye yönelme, kuzeyden gelme/esme, **12. ~ Spy** : Kuzey elması, kış elması : iri, sarımtrak kırmızı bir elma türü, **13. ~ white cedar** : beyaz sedir ağacı *(Thuja occidentalis)* : KD Amerika'da bulunan dalları yatay bir tür sedir ağacı ve bunun kerestesi. ***e.a.-8.*** *aurora borealis.*

Northerner, *is.* Kuzeyli, özellikle ABD nin kuzey bölgesi halkı.

North Germanic, *is.* İskandinav dilleri : İsveç, Norveç, Danimarka ve İzlanda dillerini içine alan diller grubu. **Scandinavian** *d.d.*

northing, *is.* **1.** kuzeye doğru harekette iki nokta arasındaki enlem farkı, **2.** kuzey doğrultusunda uzaklık, **3.** kuzeye doğru alınan yol/katedilen mesafe, **4.** *astr.* bir gök cisminin gök ekvatorundan kuzeye doğru uzaklığı. ***e.a.-4.*** *north declination.*

northland, *is.* **1.** kuzey bölgesi, **2.** bir memleketin kuzey kısmı, **3.** *b.h.* İskandinav Yarımadası (İsveç ve Norveç'i kapsar), **4. ~er** : (a) kuzeyli, kuzey bölge halkı, (b) İskandinavyalı (İsveçli/Norveçli).

north-northeast, *is.&sf.&zf. den.* **1.** kuzey kuzeydoğu (KKD), **2.** KKD'ya yönelik/doğru/müteveccih, **3.** KKD'dan esen/gelen (rüzgâr vb.). *kıs.:* **NNE.**

north-northwest, *is.&sf.&zf. den.* **1.** kuzey-kuzeybatı (KKB), **2.** KKB'ya yönelik/doğru/müteveccih, **3.** KKB'dan esen/gelen (rüzgâr vb.). *kıs.:* **NNW.**

North Pole, *is.* **1.** *coğ.* Kuzey Kutbu, dünyanın en kuzey noktası, **2.** *astr.* dünyanın dönüş ekseninin gök küresini kestiği nokta`: Kutup Yıldızından takriben 1 uzaktadır. **3.** mıknatıs çubuğunun kuzeyi gösteren ucu.

North Sea, *is. coğ.* Kuzey Denizi, Şimal Denizi : Atlantik'in Britanya ile Avrupa arasında kalan parçası. Eskiden *German Ocean* denirdi.

North Star, *is.* Kutup Yıldızı. ***e.a.*** *- Polaris.*

northward, *sf.&is.* **1. northwardly** *d.d.* kuzeye bakan, kuzeyde bulunan, kuzeye doğru giden, kuzey+. **In a ~ direction** : Kuzeye doğru, Kuzey yönünde, **2.** kuzey, kuzey taraf.

northwardly = northwards, *sf.&zf.* kuzeye doğru (olan/giden vb.), kuzeyden esen.

northwest, *is.&sf. &zf. den.* **1.** kuzeybatı (KB), *kıs.:* **NW**, **2.** KB bölgesi, **3. the ~** : (a) ABD'nin KB Bölgesi (Washington, Oregon, Idaho), (b) ABD'nin batı sınırı Mississippi nehri iken KB bölgesi, (c) kuzeybatı+, KB Kanada, **4.** KB 'da bulunan. **The ~ end of town** : Kentin kuzeybatısı, **5.** KB'dan esen/gelen, **6.** KB yönünde, KB'ya doğru. *Heading ~.*

northwest by north, *is. den.* karayel kerte yıldız : kuzeybatının 11°15' kuzeyi. *kıs.:* **NWbN.**

northwest by west, *is. den.* karayel kerte batı : kuzeybatının 11°15' batısı. *kıs.:* **NWbW.**

northwester = nor'wester, *is. den.* karayel : kuzeybatıdan esen rüzgâr.

northwesterly = nor'westerly, *sf.&zf. den.* **1.** kuzeybatı+, kuzeybatıda bulunan, **2.** kuzeybatıya yönelik/müteveccih, kuzeybatı yönünde, kuzeybatıya doğru, **3.** kuzeybatıdan/kara yelden/kara yel yönünden esen.

northwestern, *sf.* **1.** kuzeybatı+, kuzeybatıda bulunan, **2.** kuzeybatıdan esen/gelen, **3. ~er** : (a) kuzeybatılı, kuzeybatı bölgesi halkından bir kimse, (b) ABD'nin KB bölgesinde doğan/oturan kimse.

northwestward, *sf.&zf.&is.* **1.** kuzeybatıya doğru, kuzeybatıya yönelik/bakan/müteveccih (en), **2.** kuzeybatı. *in a ~ direction.* **3. ~ly** : kuzeybatı yönünde/istikametinde, kuzeybatıya yönelik, kuzeybatıdan.

northwestwards, *zf. den.* kuzeybatıya doğru, kuzeybatı yönünde/istikametinde.

Norway, *is.* **1.** Norveç, **2. ~ maple** *bot.* Norveç akçaağacı *(Acer platanoides).* Parlak yeşil yapraklı akçaağaç türü. ABD'de gölgesi için yetiştirilir. **3. ~ rat = brown rat** *zool.* Norveç sıçanı *(Rattus norvegicus).* Gri kahverengi tüylü, karın altı beyazımsı, uzun ve pul pul kuyruklu, ev, ambar ve rıhtımlarda yaşayan bir tür fare, **4. ~ salpeter** *kim.* Norveç güherçilesi, amonyum nitrat, **5. ~ spruce** *bot.* Norveç lâdini *(Picea abies).*

Norwegian, *sf.&is.* **1.** Norveç+, Norveçli, Norveççe, Norveç'e/Norveçlilere/Norveç diline ait, **2. ~ elkhound** : Norveç av köpeği : iri boynuzlu geyik avında kullanılan kısa bedenli, kısa ve sivri kulaklı, kalın gri tüylü bir cins köpek, **3. ~ salpeter** *kim. bk.:* **calcium nitrate**, **4. ~ Sea** : Norveç Denizi : Atlas Okyanusunun Grönland, Norveç ve İzlanda kuzeyi arasındaki parçası.

nor'wester, *is.* **1.** *bk.:* **southwester** (3), **2.** *bk.:* **northwester.**

nos-, *bk.:* **noso-.**

nos. = Nos. = numbers.

nose[1], *is.* **1.** burun. *His ~ was bleeding. She has a nice ~.* **2.** koklama duygusu. **have a good ~** : iyi koku almak. *a dog with a good ~.* **3.** anlayış, sezgi, seziş, araştırıp bulma yeteneği. *A reporter must have a ~ for news. a keen ~ for absurdity.* **4.** çıkıntı, burun, buruna benzer şey. *The bow of a ship or airplane is often called ~.* **5.** geminin ön kısmı, pruva, **6.** uçağın ön ucu, burun, **7.** golf sopasının ucu, **8.** *k.d.* (kendini ilgilendirmeyen işlere karışma anlamında) burun. *a troublesome woman with her ~ in/into everything. Keep your (big) ~ out of my affairs.* **to poke (or stick) one's ~ into sth.** : bir şeye burnunu sokmak/karışmak, **9.** (at vb.) burun uzunluğu, **10. bite one's ~ off** : (birine) ters cevap vermek, terslemek, paylamak, **11. by a ~** *argo* kıl payı, çok az farkla, **12. count noses** : yoklama yapmak, hazır bulunanları saymak, **13. cut off one's ~ to spite one's face** : gâvura kızıp oruç bozmak, öfke ile kalkıp zararla oturmak, keskin sirkenin zararı küpüne dokunmak, bindiği dalı kesmek, **14. follow one's ~** : (a) dosdoğru/burnunun doğrusuna gitmek, (b) düşünmeden hareket etmek, bildiğinden şaşmamak,

(yanlış yolda) direnmek/inat etmek, **15. keep (have/hold) one's ~ to the grindstone** : durmadan/sıkı çalışmak, **16. lead s.o. by the ~** : yularını ele almak, (birini) parmağında çevirmek, istediği gibi kontrol etmek, körükörüne takip ettirmek, **17. look down (one's) ~ at** *k.d.* (birisini) küçük/hakir görmek, (birine) tepeden bakmak, **18. on the ~** *argo* (a) tam, tamamen, dosdoğru, doğru olarak, tamı tamına, tıpatıp, tam isabetle, tam hedefe. *The bombs landed right on the ~.* (b) tam zamanında, saniyesi saniyesine, (c) (yarışta) kazanan, **19. pay through the ~** : aşırı/fahiş fiyat ödemek, avuç dolusu para ödemek, ateş pahasına satın almak, çok pahalıya malolmak, **20. put s.o.'s ~ out of joint** *Brit.- k.d.* (a) ayağını kaydırmak, pabucunu dama at(tır)mak, burnunu/gururunu kırmak, (b) birinin ümitlerini kırmak, plânlarını akamete uğratmak, **21. rub s.o.'s ~ in (the dirt)** *k.d.* (birinin) burnunu sürtmek, başına kakmak, kendi hatalarını hatırlatarak bir kimseyi cezalandırmak. *All right, I know I am wrong! You don't need to rub my ~ in it/in the dirt!!* **22. speak through the ~** : genizden/burundan konuşmak, **23. thumb (one's) ~** : nanik yapmak, başparmağını burnuna koyarak alay etmek, istihfaf/istihkar etmek, **24. turn up (one's) ~ at** *k.d.* beğenmemek, burun kıvırmak, yüz çevirmek. *I wish my children wouldn't turn up their ~s at doing their schoolwork.* **25. under s.o.'s (very) ~** *k.d.* (birisinin) gözünün önünde, göz göre göre, apaçık/âşikâr bir şekilde, burnunun dibinde. ***e.a.- 3. flair, 4. spout, snout, nozzle, muzzle.***

nose[2], *f.* **nosed, nosing 1.** koklamak, koku(sunu) almak, **2.** koklar gibi burnunu uzatmak, koklayarak muayene etmek, koklayarak aramak, **3.** burnu ile itmek, **4.** burnunu sürmek, burnu ile dokunmak, **5.** ağır ağır ilerlemek. *The little boat ~d carefully between the rocks.* **6. ~ about/around** : (a) (başkasının işine) burnunu sokmak/karışmak, (b) ara(ştır)mak, eşelemek, kolaçan etmek, **7. ~ at** : koklamak, burnuna çekmek, **8. (ship) ~ her way through fog** etc.: (gemi) sis vb. de yolunu bulmak/yol almak, **9. ~ in** : sokulmak, araya girmek, oyulgalanmak, **10. ~ out** : (a) koklayarak/ısrarla arayıp meydana çıkarmak/bulmak. *My study ~d out some interesting facts.* (b) (yarışta vb.) pek az farkla kazanmak. **He was ~d out in the election by a younger man** : Seçimi pek az oy farkı ile bir genç kazandı. ***e.a.- 1. smell, scent, 2. sniff, 4. nuzzle, 6. (a) pry, (b) search.***

nose bag, *is.* (atın) yem torbası. ***e.a.- feed bag.***

noseband, *is.* burunluk, gemin/yuların burun üstünden geçen kısmı. **~ed** : burunluklu, burunluk takılmış.

nosebleed, *is.* burun kanaması.

nose cone, *is.* burun konisi : uzay roketinin koni şeklindeki ön kısmı.

-nosed, *ön ek* "burunlu". **long-nosed** : uzun burunlu. **red-nosed** : kırmızı burunlu.

nose dive, *is.* **1.** baş aşağı düşüş/dalış, uçağın başaşağı düşmesi, **2.** balıklama dalış, **3.** anî düşüş. **Market values took a ~ ~** : Piyasa/fiyatlar anîde düştü.

nosegay, *is.* küçük çiçek demeti, demet, buket. ***e.a.- bouquet.***

noseless, *sf.* burunsuz.

noselike, *sf.* burun gibi, buruna benzer.

nosepiece, *is.* **1.** burun mahfazası, (zırh başlığının) burun siperi, **2.** mikroskopta objektiflerin takıldığı yer, **3.** *bk.:* **noseband, 4.** (gözlükte) burunluk, burun köprücüğü.

nosey, *sf.* **nosier, nosiest** *bk.:* **nosy.**

nosh, *is.&f.* **1.** yemekler arasında ufak tefek çerez kabilinden şeyler yemek, gevelemek, atıştırmak, geviş getirmek. *~ing on a cookie. stop ~ing and help me wash.* **2.** *Brit.- argo* (a) yemek, yiyecek, gıda. *It's an evil looking restaurant but their ~ is good.* (b) yeme. **have a quick ~** : alelâcele bir şeyler yemek/atıştırmak, **3. nosh-up** *Brit.- argo* ziyafet, bol ve nefis yemek. ***e.a.- 1. eat, chew, 2. (a) food.***

no-show, *k.d.* (uçakta/gemide vb.) yer ayırttığı hâlde gelmeyen yolcu.

nosing, *is. mim* **1.** (merdiven basamağında) çıkıntı, **2.** çıkıntı başlığı.

noso- = nos-, *ön ek* "sayrılık, hastalık". *ör.: nosology.*

nosocomial, *sf.* hastanede bulaşan/başlayan (hastalık).

nosography, *is.* sayrı bilimi : hastalıkların sistematik tasnif ve tasviri ilmi. **nosographer** : sayrı bilimi uzmanı. **nosogtaphic(al)** : sayrı bilimine ait.

nosology, *is.* sayrı bilimi : hastalıkları sınıflandırarak inceleyen bilim. **nosological** : sayrı bilimsel. **nosologically** : sayrı bilimle, sayrı bilimi yönünden, sayrı bilimi yöntemiyle. **nosologist** : sayrı bilimi uzmanı.

nostalgia, *is.* **1.** evseme, yurtsama, yurt özlemi, vatan hasreti, daüssıla, **2.** (uzak ve geçmiş bir şey için duyulan) özlem, **3. nostalgic** : özlemli, özlem dolu, özlem+, özlemsel, **4. nostalgically** : özlemle, yurt özlemiyle. *e.a.- 1. homesickness.*

nostoc, *is.* gök yosun : tatlı su kıyılarında/kayalarda bulunan peltemsi mavi, yeşil renkli yosunlar.

nostology, *is. bk.:* **geriatrics. nostologic**: *bk.:* **geriatric.**

nostomania, *is. psikol.* aşırı yurtsama/evseme, daüssıla hastalığı.

nostophobia, *is.* sayrılık yılgısı.

nostril, *is.* **1.** burun deliği, **2.** burun kapağı.

nostrum, *is.* **1.** kocakarı ilâcı, **2.** şarlatan ilâcı, birinin icat edip formülünü gizli tuttuğu ve ilmî temele dayanmadan dertlere deva olduğunu iddia ettiği ilâç, **3.** ıslahat plânı: toplumsal/siyasal bozuklukları düzeltmek için tasarlanmış plân/kuram/düzen. *There is no simple ~ for political and social evils.* **4.** panzehir, her derde deva, devayıkül. *e.a.- 4. panacea.*

nosy = nosey, *sf.* **nosier, nosiest** *k.d.* **1.** meraklı, mütecessis, başkasının işine burnunu sokan. *She is very ~, she wants to know everything in her neigborhood.* **2. nosily** : merakla, tecessüsle, her işe burnunu sokarak, **3. nosiness** : meraklılık, tecessüs, her işe burnunu sokma, **4. ~ Parker** : meraklı Raziye. *e.a.- 1. prying, snooping, inquisitive, intrusive, 4. busybody.*

not, *zf.* **1.** değil. **That's ~ true** : Bu doğru değildir. **It's a cat, ~ a dog** : O köpek değil kedidir. **~ everybody can do this** : Bu her babayiğidin harcı değil. **~ a few** : az değil. **~ much** : çok değil. **Not everybody likes this book** : Bu kitaptan hoşlanmayanlar çok! **Not all his work is succesful** : Bütün işleri başarılı değil (bazıları başarısız). **if not** : yoksa, aksi hâlde. **Drop that gun! If not, you'll be sorry** : Silâhını bırak, yoksa pişman olursun. **Why not** : Neden olmasın? Elbette (olur). **"Can you come tomorrow?" "Why not?"** "Yarın gelebilir misin?" "Elbette gelirim." **2.** fiilleri olumsuz yapar : -ma/-me. **Do ~ go!** : Gitme! **Do ~ touch** : Dokunma! **3.** olumsuz bir kelimeyle kullanılırsa o kelimenin olumlu anlamını kuvvetlendirir: *a not unwelcome guest = a very welcome one.* **He had many enemies, but found he was not without friends as well** : Çok düşmanı vardı, fakat dostu da çoktu. **4. not a** : (isimden önce) hiçbir, bir tane bile... değil. **Not a single man was killed and only 3 wounded** : Hiç kimse ölmedi, sadece üç kişi yaralandı. **5. not at all** : (a) (teşekküre karşı) bir şey değil, (b) asla, kat'iyen. hiç de değil. **"Are you ill?" "Not at all!"** "Hasta mısın?" "Hayır, kat'iyen (bir şeyim yok)" **6. not... but** : ... değil ama/fakat, **7. not only... but (also)** : sadece ... değil, üstelik/aynı zamanda..., hem ...hem de... **Shakespeare was not a writer but (also) an actor** : Shakespeare sadece yazar değil, aynı zamanda aktördü (hem yazar, hem de aktördü). **8. not but what** *k.d.* mamafih. **He's never walked that far - not but what he could do if he tried** : O kadar çok yürümedi, mamafih gayret etse yürürdü. **9. not half** *bk.:* **half**[3] (5), **10. not that** : aslında, ... şöyle dursun, ... değil amma, ... değil ya, ... bir yana. **Not that it matters, but how did you spend the money I gave you?** (Aslında) önemli değil ama sana verdiğim parayı nasıl harcadın? **If he ever said so - not that I ever heard him say so - he told a lie** : Onun böyle söylediğini işitmedim ama eğer öyle dediyse yalan söylemiş. **not that I know of** : bildiğime göre, **11. not to say** : hattâ, belki de, ... değilse bile. **He sounded impolite, not to say rude** : Nezaketsiz, hatta kaba konuştu. (Kaba değilse bile nezaketsiz konuştu.) **It would be foolish, not to say mad, to sell your house** : Evini satmak düşüncesizce, hatta akılsızca bir iş olur (akılsızlık değilse bile düşüncesizlik olur). *eş ses.- knot, naught, nought.*

nota, *ç. is. bk.:* **notum.**

nota bene, *Lât.* iyice dikkat et. *kıs.:* **N.B., n.b.** *e.a.- note well, take notice.*

notability, *is., ç.* **-ties** (2 için) **1.** şöhret, ün, **2.** şöhretli /ünlü kimse. *There were several notabilities at the reception.*

notable, *sf.&is.* **1.** dikkate değer, şayanıdikkat, zikre değer. *It is ~ that... A ~ book/event.* **2.** ünlü (kişi), şöhretli, tanınmış, muteber (kim-

se). *a ~ lawyer/doctor/painter. Many ~s attended the President's levee.* **3.** belli, bariz, göze çarpan, aşikâr. *There is a ~ d ifference in their ages.* **4.** unutulmaz, hatırlanacak. *~ events.* **5.** önemli, hatırı sayılır, çok. *a ~ quantity.* **6.** *esk.* yetenekli, çalışkan, tutumlu, **7. ~s** : ekâbir, eşraf, ileri gelenler, itibarlılar, kodamanlar, **8.** *esk.* dikkate değer olay/şey, **9. notably** : (a) apaçık/bariz/göze çarpacak şekilde, şayanıhayret derecede. *Notably higher prices.* (b) özellikle, bilhassa. *Many members were absent, notably the vice-chairman.* **10. ~ness** : bellilik, aşikârlık, göze çarpıcılık, apaçıklık; ünlülük, şöhret, tanınmışlık; önemlilik, unutulmazlık. ***e.a.- 1.*** *noteworthy,* ***2.*** *prominent, important, distinguished, outstanding, renowned, famous, famed, eminent, well-known, reputable,* ***3.*** *noticeable, remarkable, salient, marked, conspicuous, pronounced,* ***4.*** *memorable,* ***6.*** *capable, industrious, thrifty,* ***9.*** *(a) noticeably, (b) especially, particularly.* ***k.a.- 1&3.*** *ordinary, imperceptible, concealed, hidden,* ***2.*** *unknown, anonymous.*

notarial, *sf.* **1.** noter+, noterlik+, notere ait/özgü, **2.** noterlikçe yapılmış/hazırlanmış/icra edilmiş, **3. ~ly** : noterlikçe hazırlanak/yapılarak.

notarize, *gl.f.* **-rized, -rizing 1.** notere tasdik ettirmek, noterlikçe onayla(t)mak. *Please have your statement ~d and return it to this office.* **2. notarization** : notere tasdik ettirme/onaylatma.

notary, *is., ç.* **-ries** *bk.:* **notary public.**

notary public, *is., ç.* **notaries public** belgitleyici, noter.

notaryship, *is.* noterlik.

notate, *gl.f.* **-tated, -tating 1.** notalamak, notaya geçirmek, **2.** simgelemek, imlemek, simgelerle/imlerle/işaretlerle göstermek, **3.** not etmek/ almak.

notation, *is.* **1.** nota, özel bir maksada hizmet eden im/işaret/simge. **musical ~. 2.** notalama, notaya geçirme, **3.** imleme, işaretleme, imlerle/işaretlerle gösterme, **4.** (matematikte, herhangi bir bilimde vb. kullanılan) özel imler/işaretler/simgeler dizisi, rakamlar, harfler, notasyon. *algebraic ~s. The 2 scientists use different ~ for the same objects. Exponential ~ saves space in writing large numbers.* **5.** not alma, kaydetme, **6.** (yazılı) not, muhtıra, kayıt, **7. ~al** : imli, işaretli, simgeli, imlerle/işaretlerle gösterilmiş, im+, işaret+, nota+. ***e.a.- 6.*** *note, jotting, record.*

notch, *is.&gl.f.* **1.** çentik, kertik, diş. *a ~ in the stick, cut by a sharp knife.* **2.** çetele, **3.** dar ve derin dağ geçidi, **4.** *k.d.* derece, mertebe, kademe, seviye. **a good book, several ~es above anything else by this writer** : yazarın öbür eserlerinden kat kat üstün güzel bir kitap. **He is a ~ above the others** : O, ötekilerden bir derece daha üstündür. **5.** çentmek, kertmek, çentik/diş açmak, çenterek işaretlemek. **~ together** : çentik açarak birbirine tutturmak. **~ up** : çentmek, **6.** çetele çekmek, çetele ile/çentiklerle hesap tutmak, **7.** (başarı, zafer vb.) kazanmak, kaydetmek. *The team ~ed (up) their 3rd victory in a row.* ***e.a.- 1.*** *indentation,* ***3.*** *defile,* ***4.*** *grade, step, degree, level.*

notchback, *is.* çentik arkalı (otomobil : yük kompartımanının kapağı arka pencere ile bir açı oluşturan. *bk.:* **fastback.**

notched, *sf.* çentikli, kertikli, dişli.

notcher, *is.* çenten, kerten, çentik/diş açan.

note[1], *is.* **1.** not, muhtıra. *Her ~s helped her to remember what the speaker said.* **take/make ~ of sth.** : bir şeyi not etmek/kaydetmek/bir tarafa yazmak. *Please make a ~ of her name.* **take/make ~s** : not almak, not tutmak. **lecture ~s** : ders notları. **to speak from ~s** : notlara bakarak konuşmak/nutuk söylemek. **to speak without ~s** : notlara bakmadan konuşmak, **2.** betik, tezkere, pusula, **3.** kısa/teklifsiz mektup. *a thank you ~.* **4.** (devletler arasında) nota, bildiri. *U.S.A. sent a note of protest to U.S.S.R.* **5. ~s** : özet, hulâsa, not, icmal, **6.** senet, hesap pusulası, **7.** banknot, kâğıt para. *a pound ~. How much of the money in ~s and how much in coin?* **8.** dikkat, önemseme, dikkate alma. **take ~ (of)** : dikkate almak, önem vermek, dikkatle dinlemek. *I will take ~ of what you say.* **worthy of ~** : dikkate değer, önemli. *a play worty of ~.* **9.** şöhret, itibar, seçkinlik, mümtaziyet. **a person of ~** : muteber/seçkin bir kişi. **a figure of international ~** : milletler arası tanınmış bir sima, **10.** önem, ehemmiyet. **of ~** : önemli, dikkate değer. *a writer of ~.* **Is anything of ~ happened?** Önemli bir şey oldu mu? **11.** eda, tavır, (gizli) ifade, hava, ton. *a speech ending on a ~ of triumph. With a ~ of anxiety in his voice.* **His voice held a ~ of desperation** : Sesinde gizli bir ümitsizlik ifadesi

vardı. **a ~ of nostalgia** : özlem havası. **a ~ of warning** : uyarı tonu/edası, **12.** *müz.* (a) nota, ses, (b) nota işareti, (c) (piyano) tuş, **13.** *esk.* melodi, şarkı, **14. compare ~s** : fikir teati etmek, karşılıklı görüş ve düşüncelerini anlatmak, **15.** belirti, alâmet, delil, unsur. **There was a ~ of carelessness in the way she acted** : Davranışlarında bir umursamazlık belirtisi vardı. **16. strike the ~** : belirtmek, tebarüz ettirmek, ifade/beyan etmek. *Let me strike a ~ of hopefulness: this job will not be as hard as you think.* **17. mental ~** : belleme, hafızaya yerleştirme. **make a mental ~** : bellemek, unutmamak, aklında tutmak. *I must make a mental ~ to buy coffee.* ***e.a.- 1. memorandum, minute, reminder, 2. commentary, annotation, remark, 7. bill, 8. observation, notice, heed, 9. reputation, distinction, celebrity, fame, renown, 10. importance, consequence, 11. mood, quality, tone, 15. element.***

note[2], *gl.f.* **noted, noting 1.** not etmek, not almak, kaydetmek, yazmak. *to ~ (down) an appointment in one's diary. ~ his name and address in your book.* **2.** (kitap kenarına) not/açıklama/açımlama/haşiye/şerh yazmak, açıklamak, açımlamak, şerh ve izah etmek. **The newspaper does not ~ what happened next** : Gazete, sonra ne olduğunu açıklamıyor. **3.** dikkat etmek, dikkatle izlemek, önem vermek. *Now, ~ what I do next. ~ that the matter is not closed yet.* **4.** fark etmek, farkına varmak. *to ~ an error. She ~d that nis hands were dirty.* **5.** *müz.* notasını yazmak, notaya almak, notalamak, **6.** göstermek, delâlet etmek, demek, tazammnun etmek, anlamına gelmek. ***e.a.- 1. register, record, 2. annotate, 3. give attention to, observe carefully, 4. perceive, notice, see, spot, remark, 6. signify, denote, indicate, designate. k.a.- 3&4. ignore, disregard, overlook.***

notebook, *is.* **1.** nota defteri, **2.** not defteri, andaç, muhtıra.

notecase, *is. Brit.* para cüzdanı. ***e.a.- billfold, wallet***

noted, *sf.* **1.** ünlü, şöhretli, tanınmış, meşhur, maruf, muteber. *a ~ performer. Gürün is a town ~ for its apples and apricots.* **2.** kaydedilmiş, not edilmiş, dikkate alınmış, **3. ~ly** : ünlü/tanınmış olarak.

noteless, *sf.* **1.** tanınmamış, göze çarpmayan, belirsiz, farkına varılmayan, **2.** notasız, sessiz, ahenksiz. ***e.a.- 1. unnoticed, indistinguished, undistinguished, 2. unmusical, voiceless.***

note of hand, *is. bk.:* **promisory note.**

notepaper, *is.* mektup kâğıdı, yazı kâğıdı.

noter, *is.* not eden, not alan, notaya alan.

noteworthy, *sf.* **1.** dikkate değer, şayanıdikkat, önemli, mühim. *He wrote a ~ book on the subject.* **2. noteworthily** : dikkate değer/ şayanıdikkat bir şekilde, önemli surette, **3. noteworthiness** : dikkate değerlik, önemlilik, mühimlik. ***e.a.- 1. notable, remarkable, significant.***

nothing[1], *is.* **1.** hiçbir şey. *She sat there all the evening and said ~.* **2.** hiç bir iz/eser. *The searchers found ~ in the woods.* **3.** hiçlik, yokluk, **4.** hiç, önemsiz/değersiz kimse/şey, sıfır, solda sıfır. **All that goes for ~** : Bütün bunlar hiçe sayılıyor. **5.** hiçbir zorluk/müşkülât vb., **6. ~ but** : sırf, sade, yalnız, ...-den başka değil. **He's ~ but a criminal** : Katilin biridir, katilden başka bir şey değildir. **7. ~ doing** : (a) kat'iyen değil, elbette/kesinlikle hayır/değil, olmaz, yok öyle şey, ben karışmam, bana ne, yağma yok. *"Come to see me tomorrow." " ~ doing, I'm very busy."* (b) sükûnet, göze çarpar faaliyet yok. *There was ~ doing in town.* **8. ~ for it** : başka çare yok. **With the bridge destroyed, there was ~ for it; we had to swim** : Köprü yıkıldığından yüzmekten başka çaremiz kalmamıştı. **9. ~ if not** : çok, son derece. **He was ~ if not clever** : Çok zeki idi. **He is ~ if not generous** : Son derece cömerttir. **10. ~ like** : benzemez, ... gibisi yoktur. **There's ~ like a holiday to make one feel rested** : Dinlenmek için hiçbir şey tatile benzemez, **11. ~ much** : çok az, pek...yok. **"Anything interesting happening?" " No, ~ much."** İlginç bir şey var mı? Pek bir şey yok. **12. ~ of** : hiç, zerre kadar. **~ of the gentleness in his manners** : tavrında zerre kadar kibarlık yok. **13. ~ of the kind = ~ of the sort** : öyle (hiç) bir şey. **You'll do ~ of the sort** : Öyle bir şey yapamazsın. **14. ~ to do with** : hiç ilgisi yok. **That decision has ~ to do with me** : O kararın benimle hiç ilgisi yoktur. **I have ~ to do with him** : Onunla hiçbir ilgim yoktur. **15. for ~** : (a) bedava, beleş, parasız, ücretsiz, (b) boşuna, beyhude, (c) sebepsiz, hiç sebep yokken, bir hiç için, **16. not ... for ~** : tevekkeli değil, sebepsiz değil. *Not for ~ there is a shortage of food : It rained very little last summer.* **17. care ~ for** : nefret etmek. **I don't love you and I care ~ for your**

money and your title : Seni sevmiyorum, parandan da, unvanından da nefret ediyorum. **18. have ~ on** *k.d.* (a) (mizah) ...-den daha iyi/üstün olmamak. **Now Henry Ford has ~ on me : I have my own car too** : Artık H. Ford'un benden üstün tarafı kalmadı, benim de arabam var. (b) (polis) hiçbir delil bulamamak. *The police have ~ on them: they hid the body very well.* **19. in ~ flat** *ABD- argo* çok kısa zamanda, göz açıp kapayıncaya kadar, bir anda, kaşla göz arasında, bir saniyede/dakikada, şipşak. *I could do a job like this in ~ flat.* **20. to know from ~ = not to know from ~** *ABD- argo* hiçbir şey bilmemek, **21. to make ~ of = to think ~ of** : (a) önem vermemek, mühimsememek, kolay sanmak. **He thinks ~ of walking 25 km.** : 25 km yürümeyi kolay sanıyor. (b) anlayamamak. *I could make ~ of what he said.* **22. to say ~ of** : ... bir yana, ... şöyle dursun, üstelik, ... -de caba. **3 people were badly hurt, to say ~ of damage to the building** : Binanın tahrip olması bir yana, üç kişi de ağır yaralandı. **23. nex to ~** : hemen hemen hiç, hiç mesabesinde, önemsiz, **24. sweet ~s** *k.d.* (mizahî anlamda/az kullanılır) tatlı sevda sözleri, tatlı ve boş/aldatıcı vaatler. *Sitting in a dark corner saying sweet ~s to one another.* ***e.a.- 1. naught, 4. zero, 6. only.***

nothing[2], *zf.* **1.** asla, kat'iyen, hiç...değil, hiçbir suretle. *~ dismayed, he repeated his question.* **2. ~ like = ~ near** : pek o kadar değil, daha az. **"Is it $20 for a taxi to the airport?" " No, ~ like that."** "Hava alanına taksi 20 dolar tutar mı?" "Hayır, pek o kadar tutmaz".

nothingness, *is.* **1.** hiçlik, yokluk, adem. *Is there only ~ after death?* **2.** önemsizlik, değersizlik, **3.** baygınlık, ölüm, **4.** (telâfisi imkânsız) boşluk. *Her husband's death left a feeling of ~ in her heart.* ***e.a.- 1. nonexistence, 2. insignificance, 3. unconsciousness, death, 4. emptiness, void.***

notice, *is.&f.* **-ticed, -ticing 1.** ilân, duyuru, ihtar, bilgi, haber. **give ~** : işten çıkarılacağını önceden haber vermek. **I gave him 2 weeks ~** : İşten çıkarılacağını iki hafta önce bildirdim. **serve ~** : uyarmak, ihtar/ilân etmek, bildirmek, tebliğ etmek. **until further ~** : yeni duyuruya / ikinci bir ihtara kadar. **I must have ~** : önceden haberim olmalı. **legal ~** : resmî ilân. **without ~** : bildirimsiz, habersiz, önceden haber vermeden. **~-board** : ilân/bildiri tahtası. **~ period** : ihbar öneli, **2.** bildiri(m), bildirme, tebliğ, afiş, **3.** ihbar(name), ikaz, uyarı, uyarma. *~ of an approaching storm.* **final ~** : son ihtar/uyarı, **4.** dikkat, önemseme, fark etme, farkına varma. **take ~ of** : dikkat etmek, farkına varmak. *to take ~ of one's environment.* **take no ~** : aldırış etmemek, farkına varmamak. **That detail escaped my ~** : O ayrıntı gözümden (dikkatimden) kaçmış, **5.** eleştiri, tenkit. *favorable ~s.* **6.** saygı, riayet, **7.** fark etmek, farkına varmak, görmek, müşahede etmek, farkında olmak. **I ~d her hesitating** : Tereddüt ettiğini fark ettim. **I ~ you have a new dress** : Görüyorum yeni bir elbise giymişsin. **8.** bahsetmek, yorumlamak, eleştirmek, **9.** saygı göstermek. ***e.a.- 1. advice, news, announcement, warning, 2. information, sign, poster, 3. notification, 4. note, attention, observation, cognizance, heed, 5. review, critique, 6. civility, respect, 7. see, regard, observe, note, mark, distinguish, discriminate, recognize, discern, perceive.***

noticeable, *sf.* **1.** fark edilebilir, farkına varılabilir, görülebilir, göze çarpar, bâriz, aşikâr, açık. *His lack of enthousiasm was very ~.* **She was ~ on account of her large hat** : Geniş şapkasıyla göze çarpıyordu. **2.** önemli, şayanıdikkat, dikkati çeken. *a ~ drop in the amount of crime. a ~ price increase.* **3. noticeability** : fark edilebilme, farkına varılabilme, görülebilme, göze çarpma, bârizlik, âşikârlık, açıklık, **4. noticeably** : dikkati çekecek derecede, fark edilebicek/ göze çarpacak şekilde, bâriz/ aşikâr surette, açıkça. ***e.a.- 1. conspicuous, prominent, notable, remarkable, outstanding, salient, striking, definite, clear, evident, obvious, noteworthy, perceivable, perceptible, manifest, observable.*** ***k.a.- 1. inconspicuous.***

notification, *is.* bildiri, bildirme, bilgi/ haber verme, ihbar, tebliğ. *Have you received a ~ of the meeting?*

notify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** bildirmek, bilgi/haber vermek, ihbar/tebliğ etmek, haberdar etmek. **to ~ s.o. of sth.** : birisine bir şeyi bildirmek. **to ~ the police of a crime** : bir cinayeti polise ihbar etmek. **Please ~ me of when you may arrive** : Lütfen geleceğin zamanı bana bildir. *You will be notified later of the result.* **2.** *Brit.*

ilân etmek. *The sale was notified in the newspapers.* **3. notifiable** : bildirilebilir, haber verilebilir, bildirilmesi elzem. **All changes of address are notifiable immediately** : Bütün adres değişikliklerinin derhâl bildirilmesi elzemdir. **4. notifier** : bildiren, haber veren. ***e.a.-*** *1. inform, apprise.*

notion, *is.* **1.** kavram, mefhum, fikir. **That's a good ~** : İyi bir fikir. **"What's the time?""I haven't a ~!"** "Saat kaç?" "Hiç fikrim yok!"**2.** (a) sanı, zan, inanış tasavvur. **You have no ~ how dull it was** : Ne kadar sıkıcı olduğunu tasavvur edemezsin. (b) görüş, mütalaa, **3.** (a) (müphem/üstünkörü) bilgi/anlayış, seziş. **I have a ~ he is going to resign** : İstifa edeceğini seziyorum. **He has no ~ of what I mean** : Ne demek istediğimi zerre kadar anlamıyor. (b) gelip geçici arzu. *She had a ~ to visit her grandmother.* **4.** düzen, tertibat, ustalıkla yapılmış cihaz, **5. ~s** *ABD* tuhafiye: düğme, iplik, kurdele vb. gibi ufak tefek eşya, **6.** meyil, niyet, temayül. *He has no ~ of risking his money.* **7. ~less** : hiçbir fikri/bilgisi olmayan. ***e.a.-*** *1. idea, concept, conception, 2. (a) belief, (b) opinion, view, 3. (a) idea, understanding, (b) whim, caprice, 4. device, contrievance, 5. sundries, haberdashery, 6. inclination.*

notional, *sf.* **2.** kavramsal, **2.** fikir/tasavvur hâlinde, **3.** kuramsal, soyut, nazarî, mücerret, **4.** hayalî, ideal, tasarı hâlinde, **5.** *gr.* anlamsal, şekil veya söz dizimiyle ilgisi olmayan, kelimenin anlamı ile ilgili. *bk.:* **relational**. **6.** başlı başına anlam taşıyan, bağımsız anlamlı, **7. ~ly** : kavramsal/kuramsal/soyut olarak, fikir/tasavvur/düşünce hâlinde. ***e.a.-*** *1. conceptual, 2. speculative, 3. theoretical, abstract, 4. imaginary.*

noto- = not-, *ön ek* "arka, geri, sırt". *ör.: notochord.*

notochord, *is. biy.* sırt ipliği, arka kiriş : omurgalı hayvanlarda sonradan gelişerek bel kemiğini oluşturan uzunlamasına dizili gözeler. **~al** : arka kirişsel.

notoriety, *is., ç.* **-ties** (2. için) **1.** (genellikle kötü) ün/şöhret/tanınma, leke, dile düşme, adı çıkma. *A crime or scandal brings much ~ to those involved in it.* **2.** kötü şöhretli/adı çıkmış/dile düşmüş kimse. ***e.a.-*** *1. disrepute, disgrace, shame, discredit, dishonor, infamy, ignonimy, scandal, degradation.* ***k.a.-*** *1. honor, nobility, esteem, goodness.*

notorious, *sf.* **1.** (kötülükleriyle/ahlâk-sızlıklarıyla vb.) tanınmış/ünlü/ün salmış/meşhur, adı çıkmış, dile düşmüş, mahut. *a ~ woman. a ~ criminal/thief. an area ~ for crime. His noisy parties made him ~ in the town. The guest was really a ~ jewel thief.* **2.** genellikle tanınan/bilinen. **it is ~ that** : herkesçe bilinmektedir ki... **3. to be ~ for...** : ... ile tanınmak/ün salmak. *He is ~ for being late.* **4. ~ly** : tanınmış/ün salmış olarak, **5. ~ness** *bk.:* **notoriety**. ***e.a.-*** *1. infamous, egregious, blatant, glaring, arrant, 2. widely known, renowned, notable, outstanding.*

notornis, *is., ç.* **notornis** *zool.* kanatsız kuş : Yeni Zelanda ve yörelerine özgü kanatları gelişmemiş, uçamayan bir tür kuş.

Notre Dame, *is. Fr.* **1.** Hz. Meryem, **2.** Paris'te 1163-1257'de yapılmış Notrdam kilisesi.

no-trump, *sf.&is.* (briç) kozsuz (oyun). **~er** : kozsuz oynayan oyuncu.

notturno, *is., ç.* **-ni** *It. müz.* noktürn, gece musikisi.

notum, *is., ç.* **nota** *zool.* notum, arka bölüt : böceklerde göğüs bölütlerinin sırt parçası.

Notus, *is.* (eski Yunanistan'da) lodos, güney yeli.

notwithstanding, *e.&bağ.&zf.* **1.** rağmen, gene de. **He bought it ~ the high price**: Pahalı olmasına rağmen gene de aldı. **2.** gerçi, her ne kadar ... ise de, bununla beraber, ...-e rağmen. *He was unknown to most people, ~ he had lived there a long time.* **3.** mamafih, buna rağmen, ... olsa bile. *It is raining, but I shall go ~.* ***e.a.-*** *1. despite, in spite of, 2. although, in spite of the fact that, 3. nevertheless, anyway, yet, however.*

nougat, *is.* koz helvası.

nought, *is.&sf.* **1.** sıfır, **2. ~s and crosses** *Brit.* dokuz kare oyunu. ***e.a.-*** *1. naught, 2. tick-tack-toe.*

noumenal, *sf.* özgün, kendicil, hissedilmeyen, ancak farz olunabilen. **~ism** : özgüncülük, kendicilik. **~ist** : özgüncü, kendici. **~ity** : özgünlük. **~ly** : özgün olarak.

noumenon, *is., ç.* **-na 1.** özgün nesne, öz nesne, kendinde şey, düşünceden bağımsız olarak var olan nesne, **2.** sanal nesne : zihinle kavranabilen, lâkin duyu organlarıyla erişilemeyen şey, **3.** olayların duygularla anlaşılamayan ve nazarî olarak bilinmesine imkân bulunmayan, ancak ispatsız olarak kabul edilen sebepleri veya dayanakları.

noun, *is. gr.* isim, ad. **abstract ~** : soyut isim. **collective ~** : topluluk ismi. **common ~** : cins isim. **concrete ~** : somut isim, müşahhas isim. **proper ~** : özel ad, özel/has isim. **verbal ~** : isim-fiil, eylemsel ad. **~ally** : ad olarak. **~less** : adsız, isimsiz.

noun(al), *sf.* adsal, ad+, isim+, ada benzeyen.

nourish, *gl.f.* **1.** beslemek, gıda vermek. *Milk ~es a baby. ~ing food. A well-nourished baby.* **2.** destek olmak, bakmak, büyütmek, geliştirmek, **3.** (ümit vb.) beslemek/bağlamak/etmek. **~ a hope** : ümit etmek. **to ~ the hope of a trip abroad** : yabancı ülkelere seyahat etmeyi ümit etmek. **~ false hopes** : gerçekleşmeyecek ümitler beslemek, **4. ~er** : besleyen, gıda veren kimse. ***e.a.- 1.*** *feed, nurse, suckle, breast-feed, nurture, 2. strengthen, promote, 3. nurse, cherish.* ***k.a.- 1.*** *starve, undernourish.*

nourishing, *sf.* **1.** besleyici, gıdalı, **2. ~ly** : besleyerek. ***e.a.- 1.*** *nutritious.*

nourishment, *is.* **1.** besin, gıda, yiyecek, yemek. **He took no ~ all day until dinner** : Akşama kadar hiçbir şey yemedi. **2.** besle(n)me, gıda alma/verme, (yemek) ye(dir)me. ***e.a.- 1.*** *food, sustenance, nutriment.*

nous, *is. fel.* akıl, zihin, zekâ, idrak, anlayış, aklıselim, sağduyu. *He's got a lot of ~. A clever girl with lots of ~.* ***e.a.-*** *mind, intellect, reason, common sense.*

nonvean riche, *is., ç.* **nouveaux riches** *Fr.* yeni zengin, sonradan görme. *The house of some nouveaux riches with costly but ugly furniture.*

nouveauté, *is., ç.* **-tés** *Fr.* yenilik, yeni şey/icat.

nouvelle cuisine, *is. Fr.* yeni Fransız mutfağı, Fransız usulü yeni yemek pişirme tarzı (En iyi, taze erzak ve taze baharatla sanatkârane hazırlanmış yemekleri kapsar).

Nov. = November.

nova, *is., ç.* **-vae/vas** *astr.* birden parlayan yıldız : anîden binlerce defa parlaklaşan ve sonra tedricen sönen yıldız. *bk.:* **supernova.**

novaculite, *is.* çakmak kaya : çok ince kuartz kristallerden oluşmuş çok sert bir kaya.

Nova Scotia, *is.* Yeni İskoçya : Kanada'nın bir eyaleti.

novation, *is. huk.* yüküm yenileme: eski bir mükellefiyet/yüküm yerine yenisini koyma.

novel, *is.&sf.* **1.** roman, **2.** *esk. bk.:* **novella**, **3.** yeni, yeni çıkma, taptaze. *a ~ suggestion, something we hadn't tried before.* **4.** garip, acayip, alışılmamış, görülmedik, **5.** (Roma hukuku) ek yasa, kanun zeyli : imparatorun koyduğu kanuna ek kararname veya irade. ***e.a.- 3.*** *new.*

novelette, *is.* küçük roman, hikâye, (çok defa aşk üzerine yazılmış) hafif macera romanı. *Girls reading silly ~s.* ***e.a.-*** *novella.*

novelettish, *sf.* romantik, hissî, santimantal, romanlarda olduğu gibi. **~ly** : romantik/hissî şekilde.

novelise/novelisation, *Brit. bk.:* **novelize/novelization.**

novelist, *is.* romancı, roman yazarı.

novelistic, *sf.* **1.** roman+, romanımsı, roman tarzında, romanvari, romanlarda rastlanan. **2. ~ally** : romanlarda rastlandığı şekilde, romantik bir tarzda.

novelize, *gl.f.* **-ized, -izing** romanlaştırmak, roman hâline koymak. **novelization** : romanlaştırma.

novella, *is., ç.* **-vellas/-velle** kısa roman, büyük hikâye.

novelty, *sf.&is., ç.* **-ties 1.** yenilik. *Always looking for ~ in what she wears.* **2.** yeni/alışılmamış şey. *Hard work was no ~ to a person from a poor family like him.* **3.** (yeni, dikkati çeken, ucuz ve çok defa faydasız) ufak tefek eşya, cıncık boncuk, ıvır zıvır. *Shops full of Christmas novelties in December. A ~ toy.* **4.** yeni tarz (dokuma), **5. ~ siding** *bk.:* **drop siding.**

November, *is.* kasım, yılın on birinci ayı, **2.** haberleşmede N harfini belirtmek için söylenen söz.

novena, *is., ç.* **-nae** (Katolik kilisesinde) dokuz gün süren ayin/dua.

novice, *is.* **1.** acemi, çırak, bir işe yeni başlayan kimse, **2.** rahip/rahibe adayı, **3.** kiliseye yeni üye olan kimse, **4. ~hood** : acemilik, çıraklık. ***e.a.- 1.*** *newcomer, tyro, 1&2. neophite, novitiate.*

noviciate = novitiate, *is.* **1.** acemilik, çıraklık (durumu/süresi), **2.** (a) rahip/rahibe adaylarının acemilik dönemi, (kilisede rahip/rahibe adaylarına ayrılan yer, **3.** acemi, çırak, rahip/rahibe adayı. ***e.a.- 3.*** *novice.*

Novocaine , *is. ecz.* novokain, lokal anestezi için kullanılan ve enjeksiyonla verilen bir ilâç. ***e.a.***- *procaine.*

now[1], *zf.* **1.** şimdi, şu anda. *I'm reading a book ~.* **2.** hemen, derhâl, derakap, vakit geçirmeden, gecikmeden. *I must go ~.* **3.** (a) o vakit, o anda, o zaman. *It was ~ one o'clock.* (b) artık. **Having washed, they were ~ ready to eat**: Yıkanıp temizlenmişlerdi, artık yemeğe hazırdılar. **He won't be long ~** : Artık nerde ise gelir. **4. just ~ = right ~ = only ~** : (a) henüz, demin (cek), biraz önce. *He left home just ~.* (b) hemen şimdi, derhâl. *I'll do it right ~.* **5.** bugünlerde, şu sırada. *It' s pretty cold ~.* **6.** şimdi, bu şartlar altında. *I see ~ what you meant.* **7.** imdi. *~, you don't really mean that.* **8.** (bir emri/soruyu vb. kuvvetlendirmek için söylenir) : hey, bana bak. **~ stop that**! Hey, bırak/yapma onu! **~, what's going on?** Hey, ne oluyor? **Oh, come ~** ! : Haydi canım/amma yaptın ha! **well ~** ! Allah Allah! Yok canım! Bak hele! **9. (every) ~ and again = ~ and then** : ara sıra, zaman zaman. *Every ~ and again I remember good old days of my youth.* **10. ~ that** : mademki, öyle ise, **11. ~ for** : ...-e gelince, şimdi gelelim.... **That matter is settled. Now for the next question** : O mesele halledildi. Şimdi gelelim bundan sonraki soruna (= bundan sonraki meseleye gelince...). **~ for it** : haydi/buyurun bakalım, **12. ~...~ = ~ then** : kâh... kâh, bir... bir. **With prices ~ rising ~ falling, who knows what will it cost next year**? Fiyatlar bir yükselip bir düşüyor, bu durumda kim bilir gelecek yıl bunun fiyatı ne olacak? **13. ~ this, ~ that** : bir bu, bir o; bazan biri bazan öteki, **14. there ~ = ~ then = now, now** : hele şükür, çok şükür. **There ~, I've at last got the engine started** : Hele şükür, nihayet motoru çalıştırabildim. **15. ~ then** : (a) öyle ise, şu hâlde, peki. **~ then, what happened**? Peki, ne oldu? (b) Sakın ha! Haydi! **16. now now**! : hele ... bakayım! **Now now, child, stop crying** : Çocuk, hele sen sus bakayım! ***e.a.***- ***1.*** *at the moment,* ***2.*** *immediately, at once,* ***5.*** *nowadays,* ***9.*** *occasionally,* ***10.*** *since, inasmuch as.*

now[2], *bağ.* mademki, ... ise, ...-e binaen, ...-e göre. **~ (that) you've seen him** : Mademki onu gördünüz = Onu gördüğünüze göre... **~ that you've come, stay a while** : Geldiğinize göre (bari) biraz kalın (Hazır gelmişken biraz kalın). ***e.a.***- *since, inasmuch as.*

now[3], *sf.&is.* **1.** şimdiki (zaman), hâl, hâlihazır, şu/bu an, günümüzün, çağımızın. **The ~ President** : şimdiki Cumhurbaşkanı. **The time for action is ~** : Harekete geçme zamanı bu andır. **2.** (a) yepyeni. *~ clothes.* (b) her şeyden haberi olan, kulağı delik. *~ people.* **3. before ~** : bundan önce. **by ~** : şimdiye kadar. **for ~** : şimdilik. **from ~ on** : bundan sonra, bundan böyle. **how ~**? : Bu ne demek? Bu nasıl şey? **~ or never** : ya şimdi, ya hiç. **till ~ = until ~** : şimdiye kadar. **up to ~** : şu ana kadar.

nowadays, *is.&zf.* **1.** şimdiki zaman, hâl, hâlihazır, günümüz. **The manners of ~** : Günümüzün âdabımuaşereti. **2.** bugünlerde, şu sıralarda, hâlen, çağımızda, bu zamanda, son zamanlarda. *Why don't you visit us ~? I'm very busy ~.*

no way = noway = noways, *zf.* asla, hiç, kat'iyen, kesinlikle, hiçbir veçhile, imkânı yok. *"Can you wait for me?" "No way, I must go right now!"* ***e.a.***- *nowise, not at all, certainly not.*

nowhere, *zf.&is.* **1.** hiçbir yerde, hiçbir yere. **The book was ~ to be found** : Kitap hiçbir yerde bulunamadı. **She went ~, just stayed at home** : Hiçbir yere gitmedi, evde kaldı. **2. no place** *d.d. ABD- k.d.* hiçbir sonuca/amaca/neticeye. **That kind of talk will get you ~** : O tarzda konuşmak seni hiçbir sonuca ulaştırmaz. **3. from (out of) ~ = out of ~** : (a) küçük bir yerden, köyden, kasabadan vb. **He came from the ~ into national fame** : Küçük bir kasabadan gelip millete ün saldı. (b) bilinmeyen bir yerden, birdenbire, ansızın, apansız(ın). **A man came up from ~ and hit him on the head** : Ansızın bir adam çıkıp kafasına vurdu. **4. miles from ~** : en yakın yere ... mil uzakta, çok uzak, cehennemin dibi. **a lonely island, 2000 miles from ~** : en yakın yere 2000 mil uzakta ıssız bir ada, **5. ~ near** : çok daha az. **He is ~ near as clever as his brother is** : Kardeşi kadar zeki değildir. **6.** yokluk, adem, **7.** bilinmezlik, meçhul. ***e.a.***- ***6.*** *nonexistence,* ***7.*** *anonymity, obscurity.*

nowheres, *zf. ABD-k.d. bk.:* **nowhere** (1).

nowhither, *zf.* hiçbir yere/yerde. ***e.a.***- *nowhere.*

nowise, *zf. esk.* asla, kat'iyen, hiç, kesinlikle, hiçbir suretle. ***e.a.***- *not at all, not, no way.*

nowt, *is. Brit.- k.d. bk.:* **naught, nothing.**

Nox, *is.* (eski Roma) gece Tanrıçası.

noxious, *sf.* **1.** (sağlığa) zararlı, muzır, zarar veren. ~ *chemicals in the river water.* **2.** ahlâkı bozan, fena, müfsit, ifsat edici. ~ *doctrines. a ~ book.* **3.** menfur, iğrenç, nahoş, sevimsiz, tiksindirici. **4. ~ly** : zarar verecek şekilde, ifsat edercesine, iğrenç/tiksindirici bir şekilde, **5. ~ness** : zararlılık, muzırlık, müfsitlik, fenalık, iğrençlik. ***e.a.- 1&2.*** *unwholesome, 2. pernicious, 3. obnoxious, distasteful.* ***k.a.- 1.*** *wholesome, healthy, harmless.*

noyade, *is. Fr.* boğma, boğarak öldürme (özellikle Fransa'da 1793-94 terör döneminde Nantes'da uygulanan boğarak idam usulü).

nozzle, *is.* **1.** hortum/boru ağzı, boru ucu, körük burnu, hortumbaşı, tüfek ağzı, **2.** çaydanlık ağzı, **3.** ağızlık, emzik, meme. **sprinkling ~** : püskürtme memesi, **4.** uç, burun, hamlaç, bek, püskürücü, fışkırık, **5.** lüle, masura, çeşme.

Np, *kim. bk.:* **neptunium** (simgesi).

NP = N.P. = n.p. = 1. new paragraph, **2.** notary public.

npt = n.p.t. = normal pressure and temperature.

NSF = N.S.F. = 1. National Science Foundation, **2.** not sufficient funds : (çekin) karşılığı yok.

nth, *sf.* **1.** n'inci, bir dizide sonuncu, **2.** *k.d.* binlerce vb. **This is the nth time I've told you to eat slowly** : Binlerce defa sana yavaş ye dedim. **3. the nth degree/power** : (a) n'inci kuvvet, (b) son derece, son kerte.

nuance, *is., ç.* **nuances** *Fr.* ayırtı, ince fark, nüans, ince anlam/renk vb. farkı. *He practised until he could imitate every gesture and ~ of her speech.*

nub, *is.* **1.** çıkıntı, topuz, yumru, şişlik, **2.** topak, parça. *a ~ of coal.* **3.** *ABD- k.d.* öz, nüve, özet, hulâsa, esas, meal, ana fikir. *the ~ of the story.* **4.** iplik eğirilirken bile bile bırakılan ufak düğüm gibi kabartı, **5. ~by** : çıkıntılı, yumrulu, topuzlu, şişkin. ***e.a.- 1.*** *knob, protuberance, 2. lump, 3. gist, core, point, crux.*

nubbin, *is.* **1.** haşelek, gelişmemiş meyve veya mısır koçanı, **2.** ufak çıkıntı, aşınmış/ufalmış/büyümemiş nesne, **3.** *k.d. bk.:* **nub** (3).

nubble, *is.* küçük yumru/topak/parça, çıkıntı, pürtük, pürüz.

nubbly, *sf.* **-blier, -bliest** pürtüklü, pürüzlü, çıkıntılı, küçük yumrularla dolu.

Nubia, *is.* **1.** Nübye : Mısır'ın güneyi ile Sudan'ın bir kısmını kaplayan Nil nehri ile Kızıldeniz arasındaki bölge, **2.** KD Afrika'da eski bir krallık, **3.** *k.h.* eşarp, kadın baş örtüsü, **4. ~n** : (a) Nübyeli, (b) Nübye dili, (c) Nübye atı/keçisi, (d) Nübyeli zenci köle, **5. ~n Desert** : Nübye çölü.

nubile, *sf.* gelinlik, evlenme çağına gelmiş (genç kız).

nubility, *is.* erginlik, olgunluk, evlenme yaşı, gelinlik.

nucellus, *is., ç.* **-celli** *bot.* **1.** evin, öz, tohum nüvesi, **2. nucellular** : evinsel, özlü, öz+, çekirdek+.

nucha, *is., ç.* **-cahe** *zool.* ense, boyun. **nuchal** : ense+.

nucle-, *ön ek bk.:* **nucleo-.**

nuclear, *sf.* **1.** çekirdek+, çekirdeksel, **2.** nükleer, atom silâhları ile ilgili, **3.** atom+, atom enerjisi ile işleyen, **4. ~ atom** : çekirdeksel öğecik. **~ breeder** : çekirdeksel üretken. **~ chain reaction** : çekirdeksel zincir tepkileşim. **~ charge** : çekirdeksel yük. **~ cross section** *bk.:* **cross section** (8). **~ disintegration** : çekirdeksel parçalanım. **~ emulsion** : çekirdeksel asıltı. **~ energy = atomic energy** : çekirdeksel erke. **~ equation** : çekirdeksel denklem. **~ family** : (baba, anne ve çocuklardan oluşan) temel aile. **~ fission** : çekirdek bölünmesi. **~ forces** : çekirdeksel kuvvetler. **~ fuel** : çekirdeksel yakıt. **~ fusion** : çekirdeksel kaynaşım. **~ isomer** : çekirdeksel eşiz. **~ isomerism** : çekirdeksel eşizlik. **~ magnetic moment** : çekirdeksel mıknatıssal döngü. **~ magnetic resonance** : çekirdeksel mıknatıssal çınlanım. **~ membrane** : çekirdek zarı. **~ number** : çekirdeksel sayı. **~ packing** : çekirdeksel topaklanım. **~ paramagnetism** : çekirdeksel dizimıknatıslık. **~ physics** : çekirdek bilgisi, atom fiziği, çekirdek fiziği, nükleer fizik. **~ polarisation** : çekirdeksel ucaylanım. **~ potential energy** : çekirdeksel erkil erke. **~ power** : çekirdeksel güç. **~ reaction** : çekirdeksel tepkileşimler. **~ reactor** : çekirdeksel tepkileşimlik. **~ resonance** : çekirdeksel çınlanım. **~ sap = karyolymph**: çekirdek özü : göze çekirdeğinin berrak ve homojen ana maddesi. **~ spin** : çekirdeksel fırıl. **~ star** : çekirdeksel yıldız. **~ structure** : çekirdeksel yapı. **~ transmutation** : çekirdeksel dönüşüm.

nuclease, *is. biy.-kim.* nükleaz : bitki ve hayvan dokularında bulunan nükleik asidi parçalayan maya.

nucleate, *sf.&f.* **-ated, -ating 1. nucleated** *d.d.* (a) çekirdekli, nüveli, çekirdeği/nüvesi olan. ~ *cells.* (b) çekirdekten oluşan/üreyen, çekirdekte vuku bulan. ~ *boiling.* **2.** çekirdekleş(tir)mek, nüveleş(tir)mek, çekirdeğini/nüvesini oluşturmak, **3. nucleation** : çekirdekleş(tir)me, nüveleş(tir)me, çekirdeğini/nüvesini oluşturma, **4. nucleator** : çekirdekleş(tir)en, nüveleş(tir)en.

nuclei, *ç. is. bk.:* **nucleus** (çoğulu).

nucleic acid, *is. biy.-kim.* nükleik asit: bütün canlı gözelerde, özellikle göze çekirdeğinin proteininde bulunan fosfor asidi ve karbohidratla, 2 pürin ve 2 primidinden oluşan kompleks asit gruplarından her biri.

nuclein, *is. biy.-kim.* nüklein : göze çekirdeğinde bulunan nükleik asitli renksiz amorf protein.

nucleinase, *is. biy.-kim.* nükleinaz : nükleik asidi nükletoidlere parçalayan enzim.

nucleo- = nucle-, *ön ek* "çekirdek, nüve, öz" anlamları katar. *"nucleus, nuclear, nucleic acid"* kelimeleri yerine geçer. *nucleoprotein* gibi.

nucleol-, *ön ek* "çekirdecik". *ör.: nucleolated.*

nucleolar, *sf.* çekirdecik+, çekirdeciği oluşturan, çekirdeciğe ait.

nucleolate(d), *sf.* çekirdecikli.

nucleolus = nucleole, *is., ç.* **-li** *biy.* çekirdecik : bir gözenin özündeki yuvarlak madde. **nucleoloid** : çekirdecik+.

nucleon, *is. fiz.* çekincik : çekirdeği oluşturan temel parçacıklardan her biri (proton, nötron vb.).

nucleonic, *sf.* çekirdek bilimine ait.

nucleonics, *is.* çekirdek bilimi : çekirdek fiziğinin bilim ve tekniğe uygulanması.

nucleoplasm, *is.* **1.** çekirdek özü : göze çekirdeğinin ana maddesi olan protoplazma. **karyoplasm** *d.d.* **2. ~atic = ~ic** : çekirdek özü+.

nucleoprotein, *is. biy.-kim.* çekirdek proteini : bitki ve hayvan gözelerinde bulunan, üreme için çok önemli olan protein ve nükleik asit bileşimi.

nucleosidase, *is. biy.-kim.* nükleosidaz: nükleosidin hidrolizini katalizleyen enzim.

nucleoside, *is. biy.-kim.* nükleosit : nükleotidin ana maddesi.

nucleosynthesis, *is.* çekirdek bireşimi : Hidrojen çekirdeği vb. hafif elemanlardan ağır kimyasal elemanların oluşması.

nucleotidase = nucleophosphatase= phosphonuclease, *is. biy.-kim.* nükleotidaz : nökleotitlerin ve fosforik asidin hidrolizini çabuklaştıran enzim.

nucleotide, *is. biy.-kim.* nükleotid : nükleik asidin kısmî hidrolizinden veya fosforik asidin nükleoside etkimesinden elde edilen ester.

nucleus, *is., ç.* **nuclei/nucleuses 1.** çekirdek, nüve, **2.** öz, iç, cevher, esas, temel. **The ~ of the affair** : İşin esası. *The ~ of a library/university/crew.* **3.** *biy.* göze çekirdeği, hücre nüvesi, bitki ve hayvan gözelerinde protoplâzmaya gömülü etrafı ince bir zarla kaplı küçük yuvarlacık madde ki metabolizma, üreme, çoğalma, özümseme, kalıtım gibi bütün hayatî işlevlerin merkezidir, **4.** *anat.* beyin ile omurilikte uyarı ve emir sinirleri liflerinin birleştiği noktada sinir gözelerinden oluşan gri kütle, **5.** *astr.* kuyruklu yıldızın parlak başı, nebulanın çekirdeği, **6.** *fiz.* (atom) çekirdek, nüve : atomun merkezinde pozitif yüklü proton ile nötronlardan oluşan, atomun ağırlığını oluşturan madde, **7.** *kim.* (a) çekirdek, (b) aşı çekirdeği, (b) halka : kimyasal değişmeler esnasında temel yapıları ve bağlantıları ayni kalan atomlar dizisi, **8.** *bot.* nişasta taneciğinin özü. ***e.a.- 1.*** *center, kernel.*

nuclide, *is. fiz.* çekin : ılıncık (nötron) ve önelcik (proton) sayısı ve çekirdeksel erkesi ile belirlenen bir öğecik ya da belirli bir yerdeşi.

nude, *sf.&is.* **nuder, nudest 1.** çıplak. **in the ~** : çırılçıplak, anadan doğma. *She went swimming in the ~.* **2.** örtüsüz, mefruşatsız, **3.** çıplak hissi veren, içini gösteren. *a ~ dress.* **4.** *huk.* hükümsüz, geçersiz, kanunen geçerli olması için temel unsuru noksan olan. *a ~ contract.* **5.** çıplaklara mahsus, çıplakların katıldığı, çıplaklardan oluşan. *a ~ party/beach. ~ swimming.* **6.** çıplak heykel, resim insan vücudu, **7. the ~** : çıplaklık, **8. ~ly** : çırılçıplak (bir şekilde), **9. ~ness** : çıplaklık. ***e.a.- 1.*** *uncovered, undressed, naked, unclothed, undraped,* ***2.*** *bare,* ***4.*** *unsupported.*

nudge, *is.&f.* **nudged, nudging 1.** (dirsekle) dürtme(k), dirsekleme(k), dirsek vurma(k), iteleme(k), dürtüş. *He ~d his friend to let him know it was time to leave.* **give a ~** : dürtmek, **2.** (kalabalıkta) iterek yol açmak. *~d through the crowd. A ship nudging its way through the ice.* **3.** yaklaşmak. **She is nudging forty** : Kırkına yaklaşıyor. **4. ~ one's memory** : hatırlatmak, **5. nudger** : dürten, dirsek vuran.

nudi-, *ön ek* "çıplak". *ör.: nudicaulous.*

nudibranch, *is.* kabuksuz deniz salyangozu : *Nudibranchia* familyasından arkasında ve yanlarında solunum çıkıntıları bulunan salyangoz. **sea slug** *d.d.*

nudibranchian = nudibranchiate, *sf.&is.* kabuksuz (salyangoz).

nudicaul(ous), *sf. bot.* yapraksız, çıplak gövdeli.

nudie, *is. argo* **1.** çıplak kadın filmi/gösterisi, **2.** çıplak kadın (artist/model).

nudism, *is.* çıplaklık, çıplak yaşama/dolaşma alışkanlığı.

nudist, *sf.&is.* **1.** çıplak, çıplak yaşamaya/dolaşmaya alışmış kimse, **2.** çıplak+, çıplaklara özgü. *a ~ camp.*

nudity, *is., ç.* **-ties** (2. için) **1.** çıplaklık. *a lot of ~ in recent films.* **2.** çıplak kimse/nesne. ***e.a.- 1.*** *nakedness.*

nudnik, *is. argo* başbelâsı, can sıkıcı kimse. ***e.a.-*** *pest.*

nudum pactum, *is. huk.* yasal hususlar göz önüne alınmadan yapılan sözleşme/anlaşma veya vaat.

nugatory, *sf.* **1.** önemsiz, basit, değersiz, kıymetsiz, **2.** geçersiz, hükümsüz, etkisiz, **3.** boş, abes, yararsız, faydasız, anlamsız, sonuçsuz, **4. nugatorily** : önemsiz/ basit/değersiz bir şekilde, geçersiz/hükümsüz/ etkisiz olarak; yararsız/ anlamsız/ sonuçsuz bir şekilde, **5. nugatoriness** : önemsizlik, basitlik, değersizlik; geçersizlik, hükümsüzlük, etkisizlik; abeslik, yararsızlık, anlamsızlık, sonuçsuzluk. ***e.a.- 1.*** *trifling, trivial, frivolous, worthless,* ***2.*** *invalid, inoperative,* ***3.*** *ineffective, ineffectual, useless, vain, inconsequential, empty.* ***k.a.- 1-3.*** *valuable, useful, efficacious, profitable.*

nugget, *is.* **1.** (altın) külçe, tabiatta rastlanan külçe hâlinde altın veya başka kıymetli maden. *a gold ~.* **2.** cevher, küçük fakat değerli şey. *a few ~ of truth. ~s of information/wisdom.* **3. nuggety** : külçe+, külçe hâlinde, külçeli, külçe gibi.

nuisance, *is.* **1.** dert, belâ, baş belâsı, sıkıntı, sıkıcı kimse/şey. **public ~** : toplumun huzurunu bozan şey. **These mosquitoes are a ~** : Bu sivrisinekler baş belâsı! **That child is perfect ~** : O çocuk tam bir baş belâsı! **What a ~! I've forgotten my ticket** : Hay Allah, biletimi unutmuşum! **2.** *huk.* başkalarına sıkıntı/zarar veren şey, **3. commit no ~** : (umumî yerlere konulan ilân) kirletmeyiniz : (a) işemek yasaktır, (b) çöp atmak yasaktır, **4. ~ ground** *Cnd.* (Batı Kanada'da) çöplük, çöplerin döküldüğü yer, **5. ~ tax** : dokuncalı vergi : çok ufak tutarlar halinde ödendiğinden dolayı sıkıcı olan vergi, **6. ~ value** : baş belâsı, yıpratıcı güç, düşmanı sürekli olarak taciz ettiği/yıprattığı için değerli olan şey.

nuke, *is.&f.* **nuked, nuking** *argo* **1.** atom bombası/silâhı, termonükleer silâh, **2.** nükleer güç santralı, **3.** nükleer silâhla saldırmak, **4.** (yemeği) mikrodalga fırınında pişirmek.

null, *sf.&is.&f.* **1.** battal, hükümsüz, geçersiz, **2.** olumsuz, var olmayan, **3.** *mat.* (a) boş, hiç bir elemanı olmayan (dizi/küme). *~ set.* (b) limiti sıfır olan. *~ sequence.* **4.** (a) sıfır, hiç, (b) bir şeyin/ölçeğin başlangıç noktası, (c) radyo alıcısının hiçbir işaret almadığı nokta, (d) elektrik akımının/radyo işaretinin sıfır noktası, (e) şifrenin çözülmesini zorlaştırmak için eklenen anlamsız işaret, **5. ~ and void** : tamamen geçersiz, hükümsüz, değersiz, itibarsız. *The court ruled that the claim was ~ and void.* **6.** önemsiz, değersiz, yararsız, faydasız, anlamsız, **7.** sıfırlamak, sıfır yapmak, sıfıra indirmek, **8.** değersiz/ önemsiz kılmak, yok etmek, **9.** hükümsüz kılmak, iptal/battal etmek. ***e.a.- 1.*** *void, invalid,* ***2.*** *nonexistent, absent, negative,* ***4.*** *zero, nil,* ***6.*** *unimportant, valueless, worthless, meaningless,* ***9.*** *annul, nullify.*

nullah, *is.* **1.** (Hindistan'da) zaman zaman kuruyan dere yatağı, mecra, yatak, **2.** sel çukuru, koyak, dar ve derin dere. ***e.a.- 2.*** *gully, ravine.*

nulli-, *ön ek* "hiç, yok, sıfır". *ör.: nullify.*

nullification, *is.* **1.** iptal (etme/edilme), hükümsüz kıl(ın)ma, geçersizleş(tir)me, hükmünü kaldırma ilga (etme/edilme), **2.** *ABD* bir eyaletin/devletin federal yasaları kendi sınırları içinde uygulamayı reddetmesi, **3. ~ist = nullificator** : federal yasaları uygulamayı reddeden.

nullifidian, *sf.&is.* dinsiz, imansız, kâfir, zındık.

nullify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** iptal/ilga/battal etmek, geçersiz/hükümsüz kılmak, hükmünü/geçerliğini kaldırmak, yürürlükten kaldırmak. ~ *a law. a claim nullified by the court.* **2.** etkisini/tesirini yok etmek/bertaraf etmek, etkisiz hâle getirmek. *a rise in prices ~ing a rise in wages.* **3.** değersizleştirmek, değerini/kıymetini yok etmek, önemsizleştirmek, önemsiz bırakmak. **The difficulties of the plan ~ its advantages** : Plânın güçlükleri yanında faydaları önemsiz kalıyor. **4. nullifier** : iptal/ilga eden, yürürlükten kaldıran, hükümsüz/etkisiz bırakan, değersizleştiren, önemsizleştiren. ***e.a.- 1.*** *annul, abolish, void, invalidate, abrogate,* ***2.*** *negate,* ***3.*** *cancel.* ***k.a.- 1.*** *enact, decree, legislate, ratify, confirm, establish, institute.*

nullipara, *is., ç.* **-arae 1.** hiç doğurmamış kadın. *bk.:* **primipara, 2. nulliparity** : hiç doğurmamışlık, **3. nulliparous** : hiç doğurmamış.

nullity, *is., ç.* **-ties** (2,3&4. için) **1.** hiçlik, yokluk, sıfırlık, olumsuzluk, önemsizlik, değersizlik, hükümsüzlük, geçersizlik, boşluk. *a feeling of the ~ of life.* **2.** geçersiz/hükümsüz şey, önemsiz/faydasız/nafile/değersiz şey, **3.** basit/sathî/değersiz kimse, ilginç olmayan/silik şahsiyet. *All characters in the book seem (like) nullities.* **4.** *huk.* iptal, butlan, geçerli olmayan şey. **~ suit** : (evliliği) iptal davası. ***e.a.- 1.*** *invalidity, nothingness, futility, nonentity.*

null-space, *is. mat.* hiçlik uzayı : verilen bir doğrusal dönüştürüm sonunda bütün elemanları sıfır olan vektör uzayı.

Num. = Numbers.

num. = **1.** number, **2.** numeral(s).

numb, *sf.&gl.f.* **1.** uyuşuk, uyuşmuş. **My feet have gone ~** : Ayaklarım uyuştu. **My fingers are ~ with cold** : Soğuktan parmaklarım uyuştu. *A ~ sensation.* **2.** duygusuz,,hissiz, heyecansız, vurdumduymaz, ilgisiz, bîgâne, **3.** (korkudan vb.) donmuş, hareketsiz, kımıldayamaz. **to be taken ~ with fright** : korkudan donakalmak. **The sight of the lion made him ~ with fear** : Aslanı görünce korkudan donakaldı. **4.** uyuşturmak, uyuşukluk vermek, hissiz/duygusuz hâle gelmek, donup kalmak, kımıldayamamak. **Fingers ~ed with cold** : Soğuktan uyuşmuş parmaklar. **the numbing effect of the drug** : ilâcın uyuşturucu etkisi, **5. ~ly** : uyuşuk uyuşuk, uyuşmuş bir şekilde, uyuşmuşçasına, (korkudan vb.) donmuş gibi, hissizce, duygusuzca, **6. ~ness** : uyuşukluk, uyuşma, duygusuzluk, hissizlik. *The old lady was ~ed with grief when her granchild died. He was ~ed with fear.* ***e.a.- 2.*** *indifferent,* ***3.*** *paralyzed.*

number[1], *is.* **1.** sayı, adet. **cardinal ~** : asıl sayı, nicelik sayısı. **even ~** : çift sayı/numara. **odd ~** : tek sayı/numara. **Six is an even ~** : altı, çift bir sayıdır. **imaginary ~** : sanal sayı. **a small ~ of** : az sayıda, birkaç. **ordinal ~** : sıra sayısı. **prime ~** : asal sayı, bölünmez sayı. **what ~ of** : kaç. *What ~ of people are you expecting?* **whole ~** : tam sayı. **They were ten in ~** : Sayıları on kadardı. **2.** numara. *My room ~ is 26.* **3.** numaralı (ev, sokak vb.). **Go to ~ 40 Kent Street** : Kent sokağında 40 numaralı eve git. **serial ~** : seri numarası, **4.** rakam. **round ~** : yuvarlak rakam. **six figure ~** : altı haneli rakam, altı rakamlı sayı, **5.** miktar, takım. **a ~ of persons** : birkaç kişi, bir takım insanlar, **6.** bir dizinin bir tek elemanı, **7.** (konser vb.) parça, numara, eğlendiri, atraksiyon, **8.** (dergi vb.) sayı, nüsha. **back ~** : (dergi vb.) eski sayı, **9. ~s** : (a) önemli sayıda şey, çok (şey), (b) çokluk, sayıca üstünlük. **Victory through sheer weight of ~s** : Sırf sayı üstünlüğü sayesinde kazanılan zafer. (c) (manzume mısraında) hece sayısı, (d) *müz.* müzik parçası, (e) *bk.:* **~s game**, (f) *esk.* hesap, aritmetik, **10.** *gr.* tekillik/çoğulluk hali, **11.** *k.d.* (a) genç kız/kadın. **cute ~** : çekici/sevimli/şirin kız. (b) (plâka, bina, telefon vb.) numara, **12. a ~ of** *k.d.* çok (sayıda/miktarda), bir hayli, müteaddit. **A ~ of people came to the meeting** : Toplantıya bir hayli gelenler oldu. **13. any ~ of** *k.d.* defalarca, yüzlerce (defa), çok sayıda/miktarda. **I've told you any ~ of times to keep the door shut** : Sana yüzlerce defa kapıyı kapalı tut dedim. **14. beyond ~ = without ~** : sayısız, sonsuz, pek çok, **15. ~s of** : bir hayli, oldukça çok (sayıda), müteaddit. *~s of people came to see / to visit him.* **a great ~s of** : pek çok, çok sayıda, birçok, **16. by ~** : numara ile, sayılarla, rakamlarla, **17. by ~s = by the ~s** : (a) (askerî talimde) sayı ile (icra edilen kumanda), (b) düşünmeden, makine gibi, mihanikî bir şekilde, **18. get/have**

s.o.'s ~ *argo* (birinin) iç yüzünü anlamak, niyetlerini/karakterini keşfetmek, ne idüğünü meydana çıkarmak, **19. look after ~ one** : kendi çıkarına bakmak, **20. opposite** ~ *Brit.* taydaş, benzer, muadil, başka bir kurumda/hükûmette aynı mevkii işgal eden kimse. *an international meeting between each minister and his opposite ~.* **21. round** ~ : yuvarlak rakam, yuvarlak hesap. **in round ~s** : yuvarlak hesapla, **22. s.o.'s ~ is/has come up** *k.d.* birinin sırası geldi (ceza, zahmetli bir iş vb. de). **His ~ is up** : Sıra şimdi onun/yandı/mahvoldu. **23. to the ~ of** *k.d.* ... kadar, tahminen. **Persons to the ~ of 100** : Yüz kişi kadar, tahminen yüz kişi, **24. ~ account** : yalnız numarasıyla tanınan banka hesabı. ***e.a.- 4. digit, figure, 8. copy, edition, 12. some, several, many, 13. many, 14. countless, vast, innumerable, 15. quite a few, rather many, 20. counterpart.***

number[2], *f.* **1.** saymak, hesaplamak, hesap etmek, **2.** numaralamak, numara koymak. ~ *the pages of a book.* **~ed** : numaralı, numaralanmış. **3.** içermek, ihtiva etmek (bir sayıya) ulaşmak/varmak. *This city ~s a million inhabitants. A crew ~ in 20 men.* **He ~s 80 years** : Yaşı seksene vardı. **4.** sayısını sınırlandırmak, sayılı/sınırlı olmak. *His days in the office are ~ed.* **5. ~ off** *As.* numara saymak. **~ off!** (emir) Sağdan say! **6. ~able** : numaralanabilir, sayılabilir, **7. ~er** : numaralayan, **8. ~ing** : numaralama, sayma. ***e.a.- 1. compute, figure, 2. numerate, 3. total, reach an amount.***

number cruncher, *is. k.d.* hesap makinesi, çok hızlı hesap yapan makine veya kimse.

numberless, *sf.* **1.** sayısız, pek çok, hesapsız, sayıya/hesaba gelmez, sonsuz sayıda. *There are ~ stars in the sky.* **2.** numarasız, numaralanmamış, numara konulmamış. ***e.a.- 1. innumerable, countless, myriad, infinite.***

number line, *is. mat.* sayı doğrusu : her noktası, başlangıç itibar edilen noktaya olan uzaklığına göre + veya - belirli bir sayıyı temsil eden yönlü doğru çizgi.

number one, *sf.&is. k.d.* **1.** kendi (öz şahsı), kendi(si), öz(ü), benlik. **Look out for ~ ~** : Kendi çıkarına bak. **Don't always think of ~ ~** : Hep kendini düşünme (bencil olma). **2.** birinci, en âlâ, en iyi, en önemli, **3.** ilk, birinci, bir numaralı, en başta gelen. *Our ~ ~ difficulty.* **He is public enemy ~ ~** : Bir numaralı halk düşmanıdır.

Numbers, *is.* Eski Ahit'in dördüncü kitabı : İsraillilerin Mısır'dan göçünü anlatır.

numbers game, *is.* sayı piyangosu : gazetede çıkacak bazı istatistik, yarış sonucu vb. ni önceden tahmine dayanan yasa dışı piyango. **numbers, numbers pool, numbers racket, policy** *d.d.*

number theory, *is. mat.* sayılar kuramı : tam sayıların özelliklerini ve birbiriyle ilgisini inceleyen matematik dalı.

numbfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* uyuşturan balığı, torpil balığı. ***e.a.- electric ray.***

numbing, *sf.* uyuşturucu, uyuşturan, hissi iptal eden, sersemleten. **~ly** : uyuşturarak.

numbles, *ç. is. esk.* sakatat, bazı hayvanların (özellikle geyiğin) gıda olarak kullanılan iç organları.

numbskull, *is. bk.:* **numskull.**

numen, *is., ç.* **-mia 1.** (eski Roma'da) yöresel tanrı, bir bölgenin tanrısı, **2.** güdü, canlılık veren/yöneten iç kuvvet. *The ~ of his career.*

numerable, *sf.* sayılabilir, sayılması mümkün, sayıya/hesaba gelir, sayı ile ifade edilebilir. **numerably** : sayılabilecek şekilde.

numeracy, *is. Brit.* hesap bilme, hesaba aklı erme. *bk.:* **literacy.**

numeral, *is.&sf.* **1.** sayı, adet, rakam. **Arabic ~s** : Arap rakamları. **Roman ~s** : Roma rakamları. *The ~s on the clock are painted gold.* **2.** sayısal, adedî, rakamlarla ifade edilen, **3.** sayılardan ibaret, **4.** sayı ifade etmek için kullanılan.

numerary, *sf.* sayısal, adedî.

numerate, *is.&sf.&f.* **-ated, -ating 1.** saymak, sayıya vurmak, sayı ile belirtmek, **2.** (bir rakamı) okumak, **3.** numaralamak, numara koymak, **4.** *Brit.* hesaba yeteneği/kabiliyeti olan, iyi hesap bilen, hesaba aklı eren, bilimsel bir şekilde sayılarla düşünen.

numeration, *is.* **1.** sayma, numaralama, **2.** hesaplama, iyi hesap bilme, **3.** rakamları okuma, rakamlarla ifade etme, **4. numerative** *esk.* sayısal, adedî.

numerator, *is.* **1.** *mat.* pay, *esk.* suret, bir kesirde çizginin üstündeki sayı. *3 is the ~ of 3/5. The ~ of the fraction 4/9 is 4. bk.:* **denominator.** **2.** sayaç, sayıcı, sayan, numaralayan, numara yazan.

numerical = numeric, *sf.* **1.** sayı+, sayısal, sayıca, adedî, adet itibarıyla, nümerik, numara+. **The ~ superiority of the enemy** : Düşmanın sayıca üstünlüğü. **~ adjective** : sayı sıfatı. **~ order** : numara sırası, **2.** sayı ifade eden (simge vb.), **3.** sayılı, numaralı, belirli bir sayı/numara taşıyan, **4.** sayılarla ifade edilen, **5.** hesap (kabiliyeti ile ilgili), hesap yapabilme+. **~ ability** : hesap (yapabilme) kabiliyeti, **6. ~ analysis** : sayısal çözümleme, nümerik analiz, belirli bir hata sınırı içinde yaklaşık değer hesaplama yöntemi. **~ function** : sayısal işlev. **~ integration** : sayısal tümlevleme. **~ taxonomy** : sayısal sınıflandırma, **7. numerically** : sayıca, sayısal olarak. **~ly greater** : sayıca daha büyük.

numerology, *is.* **1.** sayı falı, sayılarla fala bakma, örneğin bir kimsenin doğduğu yılı gösteren sayının onun hayat ve geleceğine etkisinin keşfi vb. **2. numerological** : sayı falı+, **3. numerologist** : sayı falcısı.

numerous, *sf.* **1.** çok, müteaddit, sayıca pek çok, sayısız. *He has ~ acquaintances.* **in ~ cases** : birçok hâllerde. **2.** çok sayıda, kalabalık. *a ~ family. a ~ gathering.* **3. ~ly** : pek çok defa, tekrar tekrar, çoğunlukla, alelekser, **4. ~ness** : çokluk, sayı çokluğu. ***e.a.- 1. many, 3. often, 4. numerosity.***

numina, *ç. is. bk.:* **numen** (çoğulu).

numinous, *sf.* **1.** ruhanî, manevî, doğaüstü, tabiat üstü, **2.** gizemli, esrarengiz, akıl ermez, mantıkla anlaşılmaz, **3.** kutsal, mukaddes, ilâhî, saygı ve huşu uyandıran. ***e.a.- 1. spiritual, supernatural, 2. mysterious, inscrutable, irrational, 3. holy, divine.***

numis. = numismatic(s).

numismatic, *sf.* **1. ~al** *d.d.* para bilimsel, meskûkat/sikkeler bilimi ile ilgili, **2.** para ve madalyalarla ilgili, **3. ~ally** : para bilimiyle, para bilimi yönünden.

numismatics = numismatology, *is.* sikke bilimi, para bilimi, meskûkât ilmi, para ve madaylaları inceleyen bilim.

numismatist = numismtologist, *is.* **1.** meskûkât/para uzmanı, **2.** sikke ve madalya kolleksiyoncusu/meraklısı.

nummary, *sf.* para+, sikke+, para/sikke ile ilgili.

nummular, *sf.* sikkemsi, yuvarlak, madenî para şeklinde, disk biçiminde. *~lesions. ~ dermatitis.*

nummulite, *is.* nümülit : delikliler sınıfından *(Camerina Nummulites)* disk biçiminde kalkerli diskleri olan bir deniz hayvanı fosili.

numnah, *is.* belleme: eğerin altına serilen örtü. ***e.a.- saddle-cloth.***

numskull = numbskull, *is.* mankafa kimse. *Only a ~ like you could ask such a question.* ***e.a.- dunce, blockhead.***

nun, *is.* **1.** rahibe, **2.** nun : İbranî alfabesinin on dördüncü harfi, **3. ~'s veiling** : (başörtülük/elbiselik) ince yünlü kumaş, **4. ~ buoy** : konik şamandıra.

nunatak, *is.* buzul arasından sivrilen tepe/zirve.

Nunc Dimittis, *is.* **1.** Simeon'un şarkısı, **2.** *k.h.* (a) hayata veda, (b) ayrılış izni.

nunciature, *is.* papalık elçiliği,

nuncio, *is., ç.* **-cios 1.** papalık elçisi, **2.** *esk. bk.:* **messenger.**

nuncle, *is. Brit.- k.d. bk.:* **uncle.**

nuncupative, *sf. huk.* sözlü (vasiyetname). **~ly** : sözlü olarak. ***e.a.- oral. k.a.- written.***

nunlike, *sf.* rahibe gibi, rahibeye benzer.

nunnation, *is.* bir kelimeye "n" ekleme.

nunnery, *is., ç.* **-neries** manastır, rahibe manastırı.

nuptial, *sf.* **1.** düğün+, zifaf+, gerdek, evlilik+. **~ day** : düğün günü. **~ chamber** : zifaf odası, **2. ~ly** : düğün ile ilgili olarak, düğün şeklinde, **3. ~s** : düğün, evlenme, zifaf. ***e.a.- 3. wedding, marriage.***

nurl, *is.&gl.f. bk.:* **knurl.**

nurse, *is.&f.* **nursed, nursing 1.** hasta bakıcı, hemşire. **night ~** : gece hemşiresi. **graduate ~** : diplomalı hemşire. **registered ~** : ehliyetli hemşire, **2.** dadı, sütnine. **wet ~** : sütana, sütnine. **dry ~** : dadı, **3.** toplum hâlinde yaşayan böceklerde yeni doğanlara bakan böcek (karınca, arı vb.), **4.** bir teşebbüsü veya maksadı destekleyen kimse/yer, **5.** hastaya bakmak, hasta bakıcılık yapmak, (zayıf kimseyi) bakıp iyileştirmek. *She spent some time nursing in a military hospital during the war.* **6.** bakmak, iyileş(tir)meye çalışmak, dikkat ve ihtimam göstermek. *All her time goes into nursing her old father.* **7.** emzirmek, meme vermek. *a nursing mother.* **8.** beslemek. **to ~ a grudge (against...)** : (...-e karşı) kin beslemek, **9.** çocuğa bakmak, çocuk büyüt-

mek, **10.** azar azar yemek/içmek vb., idare ile kullanmak, **11.** (çocuk) meme emmek, beslenmek. *a nursing baby. nursing at its mother's breast.* **12.** desteklemek, takviye etmek, teşvik etmek. *A government which ~s art and science.* ***e.a.- 5. attend, 6. cure, 7. suckle, 8. feed, 9. rear, raise, bring up, 11. suck, 12. promote, foster.***

nurseling, *is. bk.:* **nursling.**

nursemaid = nurserymaid, *is.* dadı.

nurser, *is.* **1.** hastaya bakan, **2.** çocuğu emziren, **3.** emzik.

nursery, *is., ç.* **-eries 1.** bebek odası, **2.** çocuk yuvası/bakım evi, ana okulu. **~ school** : ana okulu, **3.** fidanlık. **~man** : fidanlık bahçıvanı, **4.** balık üretme havuzu, **5. ~ rhyme** : ninni.

nursing, *is.&sf.* **1.** hastabakıcılık, hemşirelik, **2.** (hasta vb.) bakma, bakım, **3. ~ bottle** : emzikli şişe, biberon, **4. ~ home** : (a) huzur evi, şifa yurdu, (b) *Brit.* özel hastane, **4. ~ staff** : hastabakıcılar, bakım personeli.

nursling = nurseling, *is.* **1.** bebek, meme çocuğu, süt çocuğu, **2.** (hayvan) yavru, henüz süt emen hayvan yavrusu, **3.** başkalarının bakımı altındaki kimse/şey.

nurturable, *sf.* beslenebilir, büyütülebilir.

nurture, *is.&f.* **-tured, -turing 1.** besleme (k), bakıp/besleyip büyütme(k), yetiştirme(k), **2.** büyütme(k), eğitmek, öğretme(k), geliştirme (k), **3.** eğitim, öğretim, **4.** besin, gıda, yiyecek, **5. ~less** : besinsiz, gıdasız, beslenmemiş, **6. nurturer** : besleyen, bakıp büyüten, yetiştiren, eğiten kimse. ***e.a.- 1. nourish, rear, 2. bring up, train, educate, 3. education, tutelage, 4. nourishment, food.***

nut, *is.&f.* **nutted, nutting 1.** (ceviz, fındık, badem, kestane gibi) sert kabuklu yemiş. **chestnut** : kestane. **hazelnut** : fındık. **walnut** : ceviz. **groundnut** : yer fıstığı. **almond** : badem. **pistachio** : şam fıstığı, **2.** (ceviz içi, fındık içi vb. gibi) kuru yemiş, **3.** *bot.* sert kabuklu ve tek çekirdekli meyve (kestane, palamut, fındık, ceviz vb.). **~ grow** : fındıklık, **4.** *argo* deli, ahmak, budala, çatlakkafa. **off one's ~** : deli, kaçık, bir tahtası eksik. **You must be off your ~** : Sen aklını kaçırmışsın. **5.** *argo* meraklı, hevesli, kurt, bir şeyin meraklısı/kurdu/müptelâsı, **6.** (vida, cıvata) somun, **7.** *müz.* (telli sazlarda) gergi mesnedi: tellerin altında bulunan ve telleri gergin tutan destek, **8.** *basım bk.:* **en** (2) **9.** *gen.* **~s** : *argo - kaba* taşak, **10. ~s** ! Saçma! Zırva! Manasız! **11.** *argo* kafa, **12.** ceviz (veya fındık vb. gibi kabuklu yemiş) toplamak. **go ~ting** : ceviz/fındık toplamaya gitmek, **13. hard/tough ~ to crack** *k.d.* çetin ceviz, dik kafalı, inatçı, anlaşmaya yanaşmayan/idaresi güç kimse, çetin/çatallı iş, müşkül mesele, **14. do one's ~** *argo* çok canı sıkılmak, kızmak, öfkelenmek, tepesi atmak, **15. for ~s** *Brit.- k.d.* hiç, kat'iyen, asla. *She sings well but she can't dance for ~s!.* ***e.a.- 4. foolish, eccentric, crazy (person), 5. buff, enthousiast, freak, 9. testicle, 10. nonsense, 11. head.***

nutant, *sf. bot.* sarkmış, bükülmüş, (tepesi/yaprakları) solup eğilmiş. ***e.a.- drooping, nodding.***

nutate, *gs.f.* **nutated, nutating** başı sallanmak, başı öne düşmek/eğilmek.

nutation, *is.* **1.** başı eğilme/öne düşme, (istemeyerek /irade dışı/anî olarak) başın öne eğilmesi, **2.** *tıp* baş sallanması hastalığı, **3.** *bot.* yönelim, nütasyon, **4.** *astr.* üğrüm : yer ekseninin ekliptik kutbu etrafında eş sürel (periyodik) salınımı, **5. ~al** : eğilme+, sarkma+, yönelimsel, üğrümsel.

nutbrown, *sf.* fındık rengi(nde).

nutbutter, *is.* fıstık/fındık vb. ezmesi (tereyağı gibi ekmeğe sürülür). **peanut butter** : fıstık ezmesi.

nutcase, *is. argo* deli, kaçık, kafadan çatlak kimse.

nutcracker, *is.* **1.** fındıkkıran, cevizkıran (kıskaç), **2.** *zool.* köknar kargası *(Nicifragacaryocatactes).* **Clark's ~** : Amerikan köknar kargası *(Nucifraga columbiana),* **3.** *bk.:* **nuthatch.**

nutgall, *is.* meşe mazısı, meşe vb. üzerinde teşekkül eden ceviz biçiminde ur. **Aleppo gal** *d.d.*

nut grass, *is. bot.* fındık otu *(Cyperus rotundus)* : ayak otugillerden fındık gibi kök urları olan bir tür ot. **cocograss** *d.d.*

nuthatch, *is. zool.* sıvacı kuşu *(Sitta carolinensis) :* kısa kuyruklu, keskin gagalı, böcek ve kabuklu tohumlarla beslenen bir kuş. **rock ~** : kaya sıvacı kuşu *(Sitta neumayer).*

nuthouse, *is. argo* tımarhane, akıl hastahanesi.

nutlet, *is.* **1.** ufak ceviz/fındık vb., kabuklu ufak yemiş/meyve, **2.** (erik/kaysı/şeftali vb.) çekirdek.

nutlike, *sf.* ceviz/fındık gibi.

nutmeat, *is.* ceviz/fındık/fıstık/badem içi, kabuksuz kuruyemiş.

nutmeg, *is.* **1.** *bot.* küçük Hindistan cevizi ağacı *(Myriztica fragrans)*, **2.** küçük Hindistan cevizi : küçük ceviz biçiminde hoş kokulu sert bir tohum.

Nutmeg State, *is. ABD* Connecticut (takma adı).

nutpick, *is.* fındık/ceviz ayıklayıcı.

nut pine, *is. bot.* fındık çamı *(Pinus monophylla, P. edulis)* : Amerika'da kayalık dağlarda yetişen meyvesi yenir bir tür çam.

nutria, *is.* **1.** *zool.* Güney Amerika kunduzu, **2.** bu kunduzun kürkü. ***e.a.- 1.*** *coypu.*

nutrient, *sf.&is.* besin, gıda, besleyici/besinli (madde), gıda/besin sağlayan, gıda olarak kullanılan (madde). ***e.a.-*** *food, nourishing, nutritious.*

nutrilite, *is. biy.-kim.* besincik, mikroorganizmaları besleyen besin/gıda.

nutriment, *is.* **1.** besin, gıda, besleyici madde, **2.** büyümeyi/gelişmeyi sağlayan şey, **3. ~al** : besi+, besinsel, gıdaî. ***e.a.- 1.*** *food, nutrition.*

nutrition, *is.* **1.** besle(n)me, besleyiş, besleniş, besin/gıda alma/verme. *Good ~ is important for good health.* **2.** (bitkilerin/hayvanların) beslenme tarzı/süreci, **3.** besin, gıda. *A balanced diet gives good ~.* **4.** besin bilimi : insanların ve diğer canlıların besinlerini, beslenmelerini inceleyen bilim, **5. ~al = ~ary** : besinsel, beslenme+, besinlerle ve beslenme ile ilgili, **6. ~ally** : besinlerle/beslenme ile ilgili olarak, **7. ~ist** : beslenme uzmanı.

nutritious, *sf.* **1.** besleyici, besinli, gıdalı. *Eat lots of good ~ food.* **2. ~ly** : besleyici olarak, besinli/gıdalı bir şekilde, **3. ~ness** : besleyicilik. ***e.a.- 1.*** *nourishing, nutritive.*

nutritive, *sf.* **1.** besleyici, besinli, gıdalı, **2.** besin+, gıda+, gıdaî, besleme, beslenme. **What is the ~ value of this food**? Bu besinin besleme değeri nedir? **Digestion is part of the ~ process** : Sindirim, beslenme sürecinin bir parçasıdır. **3. ~ly** : besleyerek, beslemek suretiyle, besleyici olarak, **4. ~ness** : besleyicilik. ***e.a.- 1.*** *nutritious, nourishing.*

nuts, *sf.&ünl. argo* **1. nerts, nertz** *d.d.* Saçma! Zırva! Manasız! (Meydan okuma, korkusuzluk, kafa tutma vb. ifade eder.) *When they told him to stop fighting, he said "Nuts" and kept on fighting until he won.* **2.** illâllah! (can sıkıntısı, öfke, sabırsızlık vb. ifade eder). **~ to you and your friends! I never want to see you again**! : Senden de, arkadaşlarından da illâllah! Bir daha yüzünüzü görmek istemiyorum! **3.** deli, kaçık, akılsız, kafadan çatlak. **I'll go ~ if I have to wait much longer** : Daha fazla beklersem aklımı kaçıracağım. **4. (be)(dead) ~ about/on/over** : (a) çok hevesli/düşkün/deli divane (olmak). *He is ~ about flying.* (b) delice âşık, sırsıklam âşık (olmak), abayı yakmak. **He is ~ about/over the next door girl** : Komşu kızına abayı yakmış. ***e.a.- 3.*** *crazy, insane, mad, demented, eccentric,* ***4.*** *(a) enthusiastic, (b) madly in love.*

nuts and bolts, *is.* temel, esas, en önemli husus/bilgi, temel bilgi, bir şeyin temel unsurları/ilkeleri. *I don't know anything about the nuts and bolts of the computer. I'll teach you nuts and bolts of your job.*

nutshell, *is.* **1.** (ceviz/fındık) kabuğu, kabuk, **2. in a ~** : kısaca, özet olarak, hulâsaten, az ve öz olarak, sözün kısası. **put the matter in a ~** : kısaca anlatmak, özetlemek.

nutty, *sf.* **-tier, -tiest 1.** fındık/ceviz dolu, fındığı/cevizi bol, **2.** fındık/ceviz tadı veren, lezzetli. *wine with a ~ taste.* **3.** fındıklı, cevizli. **a ~ cake** : fındıklı pasta, **4.** *k.d.* saçma, gülünç. *wrote a ~ letter and signed it "Napoleon".* **5.** *argo* deli, kaçık. **as ~ as a fruitcake** : zırdeli. ***e.a.- 2.*** *nutlike,* ***4.*** *silly, ridiculous,* ***5.*** *insane, mad, crazy.*

nutwood, *is.* **1.** ceviz/fındık/kestane ağacı, **2.** ceviz vb. kerestesi.

nux vomica, *is.* **1.** *bot.* kargabüken *(Strychnos Nux-vomica)*. Logangillerden Hindistan'da yetişen bir ağaç, **2.** bu ağacın portakala benzer meyvesinin çekirdeği : hekimlikte kullanılan striknin *(strychnine)* ihtiva eder.

nuzzle, *is.&f.* **-zled, -zling 1.** burun ile eş-(ele)mek, **2. ~ at/up/against** *etc:* burnunu sürtmek, koklamak. *The horse ~d (up) against me. The dog ~d the sleeping child.* **3.** (kucağına) sokulmak. *She ~d her head against his shoulder.* **4.** (sevgi ile) kucaklama/sarılma/bağrına basma, **5.** *esk. bk.:* **cherish**. ***e.a.- 4.*** *cuddle, embrace.*

NV = Nevada.

NW = N.W. = n.w. = northwest(ern).

nW = nw = nanowatt(s).

NY = N.Y. = New York.

N.Y.C. = New York City.

nyct- = nycto-, *ön ek* "gece" *ör.: nyctolopia.*

nyctaginaceous, *sf. bot.* saat dörtgillerden saat dört bitki familyasına *(Nyctaginaceae)* mensup.

nyctalopia, *is.* gece körlüğü : gece karanlığında veya loşlukta hiç görememe hastalığı. **night blindness** *d.d.*

nyctalopic, *sf.* gece körü.

nyctinasty, *is. bot.* ışık irkilimi : ışık ve sıcaklık değişmesiyle çiçeklerin/yaprakların açılıp kapanması.

nyctitropism, *is. bot.* **1.** gece yönelimi : bazı bitki yapraklarının karanlıkta/gece durumlarını değiştirme özelliği, **2. nyctitropic** : gece yönelen.

nyctophobia, *is. psikol.* karanlık yılgısı : geceden/karanlıktan aşırı korkma.

nylghai, *is., ç.* **-ghais/-ghai** *bk.:* **nilgai.**

nylghau, *is., ç.* **-ghaus/-ghau** *bk.:* **nilgai.**

nylon, *is.* **1.** naylon. *~ thread. made of ~.* **2. ~s** : naylon çorap. **a pair of ~s** : bir çift naylon çorap.

nymph, *is.* **1.** peri, orman/su perisi, huri, **2.** (şiir) genç ve güzel kız, peri (gibi güzel kız), **3.** *biy.* nimfa : kurtçuk evresinden çıkmış fakat henüz tam gelişmemiş böcek, **4. ~al = ~ean** : (a) peri+, peri gibi, (b) böceğin nimfa çağına ait. ***e.a.- 1.*** *naiad, nereid, dryad, hamadryad, bk.:* **sylph.**

nympha, *is., ç.* **-phae 1.** *anat.* (kadın tenasül uzvunda) küçük dudak, **2.** *bk.:* **nymph** (3).

nymphaeaceous, *sf. bot.* nilüfergillerden, *Nymphaeceae* (Nilüfergil) familyasına mensup.

nymphalid, *sf.&is. zool.* fırça ayaklı (kelebek).

nymphet, *is.* (peri gibi) güzel/cazip kız.

nympho, *is., ç.* **-phos** *argo bk.:* **nymphomaniac.**

nympholepsy, *is., ç.* **-sies 1.** (eskiden perilerin ilham ettiğine inanılan) vecit, esrime, gaşyolma, kendinden geçme, aşırı sevinç, **2.** hezeyan, çılgınlık, ulaşılması olanaksız bir şey için duyulan taşkın heyecan.

nympholept, *is.* **1.** vecde gelen/kendinden geçen kimse, çılgınca sevinç/heyecan duyan kimse, **2. ~ic** : vecit hâlinde, vecde gelmiş, esrik, gaşyolmuş, kendinden geçmiş.

nymphomania, *is. patol.* nimfcil tutku, (kadınlarda) hastalık şeklinde aşırı ve kontrolsuz cinsel ilişki arzusu, şehvet düşkünlüğü, çiftleşme deliliği.

nymphomaniac(al), *sf.&is.* şehvet düşkünü, çiftleşme delisi (kadın).

nystagmus, *is. patol.* göz titremi : göz yuvarlağının irade dışı sağa sola (bazan aşağı yukarı) oynaması. **nystagmic** : göz titremsel, göz titremi ile ilgili.

Nyx, *is. (eski Yunan)* gece ilâhesi/tanrıçası

N.Z. = N. Zeal. = New Zealand : Yeni Zelanda.

*****

***

*

O

O, o, *is., ç.* **O's/Os/o's/os 1.** İngiliz alfabesinin on beşinci harfi, **2.** O sesi, **3.** O şeklinde şey, **4.** *mat.* sıfır, **5.** *kim.* oksijen, **6.** *elekt.* Ohm.

O. = **1.** Ocean, **2.** octavo, **3.** October, **4.** Ohio, **5.** Old, **6.** Ontario, **7.** Oregon.

o', *e.* **1.** bazı isimlerin başına gelen edat, **o'clock** gibi, **2. of** veya **on** edatının kısaltılmış şekli: **man-o'-war** gibi.

O', *ön ek* "oğlu" : bazı İrlandalı şahıs adlarının başına gelir: *O'Brian, O'Connor* gibi.

O, *ünl.* **1.** Ey! Ya! (Resmî hitapta veya Tanrıya yalvarışta kullanılır) **O Turkish Youth**! : Ey Türk Gençliği! **O Lord**! Ya İlâhi! Ey Ulu Tanrı! **2.** hayret ve şaşkınlık ifade eder: *O dear!* ***NOT*** : Ünlem olarak **O** yerine bazan **Oh** kullanılırsa da doğrudan doğruya hitapta genellikle kabul edilen şekil **O**'dur. **O** daima büyük harfle yazılır ve hemen arkasından ünlem işareti konmaz. **Oh** ise yalnız cümle başında iken büyük harfle yazılır ve hemen arkasından ünlem işareti veya virgül konur: *Oh! How could you?*

o-, *ön ek* **1.** *bk.:* **ob-**, **2.** *bk.:* **ortho-**, **3. oo-** *ş.d.y.* "yumurta" : *ör.: oology, oogonium.*

-o-, *ek* iki kelimeyi ekleyip birleşik kelime yapar: *dunkometer, elastometer* gibi.

-o, *son ek* "-li, ... özelliğinde, ... ile ilgili" : (a) sıfat ve isimlerin argo şeklini oluşturur : *cheapo, freako* gibi, (b) sıfatlardan argo isimler yapar : *weirdo, sicko* gibi. (c) takdir, tasvip vb. bildiren kelimeleri kuvvetlendirmek için sonlarına takılır: *cheerio, righto* gibi

o/a = on or about.

oaf, *is., ç.* **oafs** (veya nadiren **oaves**) **1.** budala, sersem, aptal, alık, ahmak kimse. *That ~ wouldn't know a good job if he saw one.* **2.** kaba/hoyrat kimse, **3.** geri zekâlı çocuk, **4.** *esk. bk.:* **changeling** (1). ***e.a.-1.*** *boob, dunce, simpleton, blockhead, dolt, ninny, 2. lout, churl, boor, clumsy, lummox.*

oafish, *sf.* **1.** budala, sersem, aptal, alık, ahmak, **2. ~ly** : sersemce, budalaca, aptalca, alık alık, **3. ~ness** : budalalık, sersemlik, aptallık, ahmaklık.

oak, *is.* **1.** *bot.* meşe (ağacı) *(Quercus).* (ilgili sıfat : **quercine**). **2.** meşe odunu/kerestesi, **3.** meşeye benzer ağaç, **4.** meşeden yapılmış mobilya/eşya, **5.** (süs olarak kullanılan) meşe yaprağı, **6. British ~ = English ~** : kaya meşesi, **7. Spanish ~ = red ~** : bodur meşe, sapsız meşe *(Quercus Rubra),* **8. dryer's ~ = gall ~** : mazı meşesi *(Quercus infectoria),* **9. East Indian ~** : saç ağacı *(Tectona grandis),* **10. holy ~ = evergreen ~ = holm ~** : pırnal *(Quercus ilex),* **11. Jerusalem ~** : nezle otu *(Chenepodium botrys),* **12. valonia ~** : valonya meşesi, palamut ağacı *(Quercus aegilops),* **13. cork ~** : mantar meşesi, **14. heart of ~** : aslan yüreklilik, **15. hearts of ~** : meşe tahtasından yapılmış eski İngiliz savaş gemileri, **16. ~ apple = ~ gall** : yaş mazı.

oaken, *sf.* **1.** meşe tahtasından yapılmış, **2.** meşe+.

oak-leaf cluster = oak leaf cluster = Oak Leaf cluster, *is.* meşe yaprağı demeti : dört meşe yaprağı ve üç palamutla simgelenen ABD askerî nişanı.

oaklike, *sf.* meşemsi, meşe gibi, meşeye benzer.

oakum, *is.* üstüpü, kalafat üstüpüsü. **black ~** : katranlı üstüpü.

OAO = Orbiting Astronomical Observatory.

oar, *is.&f.* **1.** kürek, kayık küreği. **muffled ~s** : gıcırtısız kürekler, gıcırdamasın diye ıskarmoz yatağına bez sarılmış kürekler. **2.** kürekçi. *He's the best ~ in our crew.* **3.** kürek şeklinde olan / kürek vazifesi gören şey, bazı kurtların küreğe benzer uzantıları, **4. He pulls a good ~** : (a)

İyi kürek çeker. (b) Görevini iyi/hakkıyla yapar. **5. put/push/shove/stick one's ~ in** : *argo.* (başkasının işine) burnunu sokmak, (istenilmeden) işe karışmak, yersiz müdahalede bulunmak. *He always puts his ~ in my business.* **6.** kürek çekmek, kürek çekerek ilerlemek. **7. rest on one's ~s** : (a) bir süre dinlenmek, işe ara vermek, (b) (sonuçtan memnun kalarak) işten çekilmek. ***e.a.-*** *2. oarsman, 5. meddle, interfere, butt in, 6. row.*

oared, *sf.* kürekli, kürekle mücehhez.

oarfish, *is., ç.* **-fish, -fishes** *zool.* kayış balığı *(Regalecus):* 3 - 6 m boyunda yassı gövdeli, sırt yüzgeci başından kuruğuna kadar uzanan bir tür balık.

oarless, *sf.* küreksiz.

oarlike, *sf.* kürek gibi, kürek biçiminde.

oarlock, *is.* ıskarmoz. ***e.a.-*** *rowlock.*

oarsman, *is., ç.* **-men 1.** kürekçi, sandalda kürek çeken. **2. ~ship** : kürekçilik. ***e.a.-*** *rower.*

OAS = **1.** *Organization of American States* : Amerika Devletleri Örgütü : ABD, Meksika, Haiti, Dominik Cumhuriyeti, Orta ve G Amerika Cumhuriyetleri arasında kurulan, ekonomik, siyasî ve askerî örgüt, **2.** Cezayir bağımsızlığını tanımak istemeyen Fransız subaylarının kurduğu *Organisation de l'Armeée Secrète* (Gizli Ordu Örgütü), **3. On Active Service** : faal hizmette.

oasis, *is., ç.* **-ses 1.** vaha, çöl ortasında sulak ve bitek yeşil arazi. *The road went through several oases in the desert.* **2.** ferahlatıcı yer/şey. **The library was an ~ of quiet** : Kütüphane sessiz, ferah bir yerdi.

oast, *is. Brit.* şerbetçi otunu kurutmaya mahsus ocak.

oat, *is.* **1.** *bot.* yulaf (bitki) *(Avena sativa),* **2.** *gen.* **~s** : yulaf (tanesi), **3.** yulaf türünden herhangi bir bitki. **wild ~** : yabanî yulaf *(Avena fatua)* gibi. **4.** *esk.* yulaf sapından yapılmış çalgı borusu, **5. be off one's ~s** : *k.d.* iştahını yitirmek, iştahı kaçmak, canı yemek istememek, **6. feel one's ~s** *k.d.* (a) şen ve zinde hissetmek, (b) kendini beğenmek, kendini yüksek görmek, böbürlenmek, gururlanmak, **7. sow one's wild ~s** *k.d.* gençlikte çılgınlıklar yapmak.

oatcake, *is.* yulaf gevreği.

-oate, *son ek kim.* "-at" : >C=O grubunu veya esterini içeren . *ör.: benzoate.*

oaten, *sf.* yulaflı, yulaftan yapılmış, yulaf+.

oat grass, *is. bot.* **1.** çayır yulafı, **2.** yabanî yulaf.

oath, *is., ç.* **oaths 1.** ant, yemin. **2.** küfür, lânet, sövme, küfretme. **let/rap out an ~ = utter an ~** : küfür savurmak. **3. make/take (an) ~** : ant içmek, yemin etmek, kitaba el basmak. **4. swear an ~** : yemin etmek, ahdetmek. **He took (or swore) an ~ to avenge himself** : Öcünü almaya ahdetti. **5. take ~s = take (s.o.'s) ~** : yemin ettirmek, yeminli ifadesini almak. *A notary public is authorized to take ~s.* **6. to put s.o. on/under ~ = to administer the ~ to s.o.** : (mahkemede) yemin ettirmek. *He swore on his ~ that he had never been there. I'll take my ~ on it!* **7. on/upon/under ~** : yeminle, yemin ederek, yeminli olarak. **He gave his evidence under ~** : Yeminle ifade verdi. ***e.a.-1.*** *vow, avowal, pledge, adjuration, affirmation, attestation, declaration, deposition, affidavit,* ***2.*** *curse, imprecation, profanity, blasphemy, obscenity, malediction.* ***k.a.-*** *2. benediction, blessing, prayer, invocation.*

oatlike, *sf.* yulaf gibi, yulafımsı, yulafa benzer.

oatmeal, *is.&sf.* **1.** yulaf ezmesi, yulaf unu, **2.** yulaf unundan yapılmış. *~ cookies.*

ob-, *ön ek* **1.** "karşı, -e doğru". *ör.: obvert,* **2.** "karşı, mukabil, zıt". *ör.: object, obstruct,* **3.** "üst(ünde), üzeri(nde)" *ör.: obliterate,* **4.** "tamamen". *ör.: obdurate,* **5.** "ters(ine)". *ör.: obovate.* Keza **m, c, f** ve **p** ile başlayan kelimeler önünde sırasıyla **o-, oc-, of-, op-** şeklini alır. Örneğin: *omit, occur, offend, oppress.*

ob. = **1.** o öldü (Lâtince *obiit),* **2.** incidentally, **3.** oboe, **4.** observation, **5.** obstetrical, obstetrician.

obb. = obbligato.

obbligato = obligato, *sf.&is. ç.* **-tos** *It. müz.* **1.** zorunlu, mecburî, mutlaka çalınması gerekir, atlanamaz, **2.** çalınması zorunlu müzik parçası, **3.** sürekli fon müziği. ***k.a.-1.*** *ad libitum.*

obconic(al), *sf. bot.* armut biçiminde.

obcordate, *sf. bot.* yürek şeklinde ve sivri ucu sapa yapışmış olan (yaprak).

obduracy, *is., ç.* **-cies** inatçılık, sertlik, katı yüreklilik.

obdurate, *sf.* **1.** inatçı. *an ~ refusal.* **2.** katı yürekli, taş kalpli. *an ~ criminal.* **3.** sert, kırıcı, yumuşatılamaz, idaresi/işlenmesi zor. *~ materials.* **4. ~ly** : inatla, sertlikle, katı yüreklilikle, **5. ~ness** *bk.:* **obduracy.** ***e.a.-1.*** *stubborn, unyielding, inflexible, 2. hardhearted, 3. intractable.*

OBE = O.B.E. = **1.** Officer (of the Order) of the British Empire, **2.** Officer of the British Empire.

obeah, *is. bk.:* **obi** (2).

obedience, *is.* **1.** itaat, söz dinleme, uysallık, saygı, sayma, boyun eğme. **in obedience to the law/to his orders** : yasalara/emirlere itaat ederek. **to owe ~ to s.o.** : birine saygı borcu olmak. **to show ~ to s.o./sth.** : birine/bir şeye saygı göstermek. **to compel ~ from s.o.** : birisini itaate zorlamak, **2.** kilisenin yetki/nüfuz alanı, **3.** din adamının emirlerine uyma, sadakat. ***e.a.- 1.*** *submission, compliance, allegiance.*

obedient, *sf.* **1.** itaatli, uysal, söz dinleyen, saygılı. *An ~ child does what he's told.* **to be ~ to s.o./sth.** : itaat etmek, söz dinlemek, **2.** (yasalara vb.) sadık, sadakatli, boyun eğen, **3. Your ~ sevant** : Kulunuz, Bendeniz, Hürmetkârınız (mektup sonunda kullanılır). ***e.a.-1&2.*** *docile, compliant, tractable, amenable, dutiful, submissive, subservient, yielding, faithful, loyal, devoted.* ***k.a.-1&2.*** *disobedient, contumacious, disobeying, insubordinate, rebellious, perverse, disrespectful, arrogant, refractory.*

obeisance, *is.* **1.** hürmetle eğilme. **to do/make ~** : saygı ile/hürmetle eğilmek. *The men made ~ to the king.* **2.** saygı, hürmet, tazim. **pay/do ~** : saygı/hürmet göstermek, saygı sunmak, arzıihtiram etmek. ***e.a.-1.*** *bow, curtsy, 2. deference, homage.*

obeisant, *sf.* saygılı, hürmetkâr. **~ly**: saygı ile, hürmetle.

obelise, *gl.f. Brit. bk.:* **obelize.**

obelisk, *is.* **1.** sütun, dikili taş, **2.** *basım* (hançer biçiminde) başvurma/müracaat işareti, **3. obeliscal = obeliskoid** : sütün/dikili taş şeklinde.

obelize, *gl.f.* **-lized, -lizing** (bir kelimeye/paragrafa) başvurma/müracaat işareti koymak. **obelism** : başvurma işaret koyma.

obelus, *is., ç.* **-li 1.** eski metinlerde şüpheli kısımları işaret için kullanılan işaret: **-** veya **÷ işareti, 2.** *bk.:* **obelisk** (2).

obese, *sf.* **1.** çok şişman, **2. ~ly** : şişmanca, şişmanlıkla, **3. ~ness = obesity** : şişmanlık. ***e.a.-1.*** *corpulent, overweight, fat.*

obey, *gl.f.* **1.** itaat etmek, söz dinlemek, denileni yapmak. *to ~ one's parents/superiors. A good citizen ~s the law.* **2.** tâbi olmak, boyun eğmek. *to ~ one's instincts.* **3.** itaatli/saygılı olmak. *to love, honor and ~ .* **4. ~able** : itaat edilebilir. *~able laws.* **5. ~er** : itaat eden, söz dinleyen, **6. ~ingly** : itaat ederek, itaatle. ***e.a.-1-3.*** *comply with, abide by, 2. submit to, yield to, accede to.* ***k.a.- 1-3.*** *disobey, defy, revolt, rebel, mutiny, resist, refuse.*

obfuscate, *gl.f.* **-cated, -cating 1.** şaşırtmak, şaşkına çevirmek. *A man's mind may be ~d by liquor.* **2.** çetrefilleştirmek, zorlaştırmak, müphemleştirmek, çapraşık/muğlâk/içinden çıkılmaz hale getirmek, bulandırmak. *to ~ a problem with extraneous information.* **The questions raised merely ~d the issue** : Ortaya atılan sorular sadece konuyu içinden çıkılmaz hâle getirdi. **3.** karartmak, karanlık yapmak, **4. obfuscation** : şaşırtma, çetrefilleştirme, zorlaştırma, muğlâk bir hale getirme, karartma. ***e.a.-1.*** *confuse, bewilder, stupefy, blur, muddle, 2. cloud, 3. darken, obscure.* ***k.a.-1.*** *clarify, clear up, elucidate.*

obi, *is., ç.* **obis 1.** (Japonların kimono üzerine sardıkları) kuşak, **2.** (Afrika ve Antil Adalarında zencilerin yaptığı) büyü, sihir, **3.** tılsım, büyü/sihir için kullanılan nesne, **4. obiism** : büyücülük, sihirbazlık. ***e.a.-2.*** *obeah.*

obiit, *Lât.* öldü.

obit, *is. k.d. bk.:* **obituary.**

obiter dictum, *is., ç.* **obiter dicta 1.** rastgele söz/fikir, **2.** *huk.* yargıcın beyan ettiği gayriresmî fikir/kanaat.

obituary, *sf.&is., ç.* **-aries 1.** ölüm+, ölümle ilgili, **2.** ölüm ilânı, **3.** ölünün öz geçmişi.

obj. = **1.** object, **2.** objection, **3.** objective.

object, *is.&f.* **1.** cisim, obje, madde. *a bright moving ~ appeared in the sky.* **~ glass** : nesne merceği, objektif. **What an ~ she looks in that dress**! Bu elbise ile bir içim su! **2.** nesne, şey. **an ~ of pity/ridicule** : acınacak/gülünecek şey. **the ~ of one's love** : sevilen şey. **3.** konu, mevzu, mesele, husus. **~ at issue** : anlaşmazlık konusu, iddia olunan şey. **an ~ for study** : inceleme konusu. **4.** amaç, hedef, nişan. **With this ~ in mind/in view** : Bu amaç göz önünde tutula-

rak... **The government has been the ~ of much criticism** : Hükûmet büyük eleştirilere maruz kaldı (hedef oldu). **~ ball** : (bilârdoda) karambol yapmak için vurulan ilk top. **5.** emel, gaye, erek, murat, maksat. **with the ~ of** : gayesiyle, maksadıyla. *What is the ~ of the research? He has no ~ in life.* **Money is no ~** : Maksat parada değil/ Paranın önemi yok/İş parada değil. **6.** *gr.* nesne : Cümlede yüklemi bütünleyen, eylemsel yüklemin olanaklı yayılımları arasında yer alan, geçişli fiilin zorunlu kıldığı tümleç. *"**ball**" in "He hit the ball" is an ~.* **direct ~** : nesne. **indirect ~** : dolaylı tümleç, **7.** itiraz etmek, karşı gelmek, engel olmak. *I ~ to that remark. I ~ most strongly.* **8.** reddetmek, kabul etmemek, protesto etmek. *I made my suggestion, but John objected.* **9.** razı olmamak, mümanaat etmek. *Mother ~ed that the weather was too wet to play outdoors.* **10. ~ to** : beğenmemek, uygun görmemek, tasvip etmemek, -den hoşlanmamak, reddetmek. **12. ~ingly** : itiraz ederek, itiraz edercesine, **13. ~or** : itiraz eden, karşı gelen. ***e.a.-1&2.*** *thing, article,* ***3.*** *essence, principle, basis, gist,* ***4.*** *aim, goal, objective, target, intent, intention, destination,* ***5.*** *purpose, design, meaning, significance, motive,* ***7.*** *oppose, protest,* ***9.&10.*** *disapprove.*

objectify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** nesnelleştirmek, cisimleştirmek, somutlaştırmak, maddeleştirmek, tecessüm ettirmek, göz önüne sermek. **Experiments in chemistry ~ the teaching** : Kimya denemeleri öğretimi somut hâle getirir. **2. objectification** : nesnelleştirme, somutlaştırma, maddeleştirme, tecessüm ettirme, göz önüne serme. ***e.a.-1.*** *externalize.*

objection, *is.* **1.** itiraz, ret, protesto. **I have no ~** : İtirazım yok. **make/raise an ~** : itiraz/protesto etmek. **make no ~ to** : itiraz etmemek, sakınca görmemek, razı olmak, **2.** itiraz etme, reddetme, karşı koyma, **3.** itiraz sebebi. **If you have no ~** : Mahzur görmezseniz. **4. ~able** : (a) itiraz edilebilir, itiraz götürür, (b) sakıncalı, mahzurlu, (c) nahoş, tatsız, hoşa gitmeyen, dayanılmaz, tahammül edilmez, (d) menfur, hakaretâmiz, kabulü imkânsız, **5. ~ableness = ~ability** : itiraz götürme, sakıncalı/mahzurlu olma, itiraza yol açabilme. ***e.a.-*** *5. (c) offensive, disagreeable, (d) insulting.*

objective, *is.&sf.* **1.** amaç, gaye, hedef, maksat. *Our ~ was to reach the border before dawn.* **2.** *(dil.)* **~ case** *d.d.* ismin -i hâli. *"The boy hit him"* deki *"him"* bu hâldedir, (b) nesne, (c) nesnel, belirtme hâli, **3. object glass, object lens, objective lens** *d.d.* (optik) nesne merceği, objektif : mikroskop, teleskop vb. optik aletlerde cisme bakan mercek (düzeni). **4.** nesnel, afakî, öznel olmayan, **5.** yansız, tarafsız, peşin hükümsüz, gayrişahsî. **an ~ opinion** : tarafsız bir fikir/mütalea, **6.** amaç/hedef/gaye edinilen, **7. ~ examination = ~ test** : nesnel sınav. **~ sensualism** : nesnel duyumculuk. ***e.a.-*** *1. object, goal, purpose, target, destination,* ***5.*** *unbiased, impartial, fair, just, unprejudiced.* ***k.a.-5.*** *biased, prejudiced, personal.*

objective complement, *is. gr.* nesnel tümleç. *"We appointed him chairman"* cümlesindeki *"chairman"* nesnel tümleçtir.

objective correlative, *is.* bağlaşık amaç : hikâye vb. de olayların, anlatımın okuyucuda istenilen duygu ve heyecanı uyandırmaya yönelik düzeni.

objectivism, *is.* **1.** nesnelcilik, nesnellik taraftarlığı, **2.** (sanatta) nesnel öğeler kullanma eğilimi, **3.** tarafsızlık.

objectivist, *sf.&is.* **1.** nesnelci, **2. ~ic** : nesnel.

objectivity, *is.* **1.** tarafsızlık, yansızlık, bîtaraflık, **2.** nesnellik, afakîlik, **3.** dış/maddî/somut gerçekler. ***e.a.-*** *objectiveness.*

objectless, *sf.* **1.** gayesiz, maksatsız, amaçsız, hedefsiz, **2.** maddesiz, cisimsiz, nesnel olmayan, **3. ~ness** : gayesizlik, maksatsızlık, amaçsızlık, hedefsizlik, nesnel olmama. ***e.a.-1.*** *aimless, purposeless.*

object lesson, *is.* gösterili/uygulamalı ders : bir ilkenin somut bir şekilde örneklerle anlatılması/öğretilmesi.

objet d'art, *is., ç.* ***objets d'art*** *Fr.* sanat eseri.

objurgate, *gl.f.* **-gated, -gating 1.** şiddetle azarlamak, paylamak, **2. objurgation** : azarlama, paylama, **3. objurgator** : azarlayan, paylayan, **4. objurgatory = objurgative** : azarlayıcı, paylayıcı, azar şeklinde. ***e.a.-1.*** *castigate, scold (sharply), berate, chide, rebuke (severely), reproach/denounce vehemently.*

oblanceolate, *sf. bot.* ters mızrak biçiminde. *an ~ leaf.*

oblast, *is., ç.* **-lasts/-lasti** (Rusya'da) il, vilâyet, eyalet.

oblate, *sf.&is.* **1.** kutupları yassılaşmış, basık kutuplu, **2.** münzevî, tarikidünya: manastır hayatına kendini adamış fakat manastır kurallarına uymak zorunda olmayan kimse, **3.** Katoliklerde belirli kilise hizmetlerine kendini adamış acemi kimse, **4. ~ly** : kutupları yassılaşmış olarak. ***k.a.-1.*** *prolate.*

oblation, *is.* **1.** adak, nezir, Tanrıya sunulan şey, **2.** Aşâi Rabbanîde Tanrıya ekmek ve şarap sunulması, **3. ~al = oblatory** : adak+, adak şeklinde.

obligable, *sf.* zorunlu, zorlayan, icbar eden.

obligate, *sf.&gl.f.* **-gated, -gating 1.** zorlamak, icbar/mecbur etmek, zorunda/mecbur bırakmak. **to be ~d** : mecbur olmak. *A witness in court is ~d to tell the truth. He felt ~d to visit his parents.* **2.** minnettar bırakmak. **He felt ~d to them for their kindness towrads him** : Kendisine yaptıkları iyiliklerden dolayı onlara minnettar kaldı. **3.** gerekli, lüzumlu, zarurî, mecburî, **4.** *biy.* yalnız bir çeşit hayat sürmeye mahkûm. *an ~ parasite.* **5. ~ly** : zorunlu/zarurî/mecburî olarak. ***e.a.-1.*** *oblige, pledge, compell, 3. necessary, essential.* ***k.a.-*** *3. facultative.*

obligation, *is.* **1.** zorunluk, zor, mecburiyet. **I am under no ~ to...** : ... zorunda değilim, ...-e mecbur değilim. **2.** yükümlülük, mükellefiyet, sorum(luluk). **be/place under an ~ (to)** : yükümlü olmak/kılmak, **3.** ödev, vecibe, görev, farz. **to fulfill one's ~s** : görevini yapmak/ifa etmek. **a person's ~ to his family** : bir kimsenin ailesine karşı görevleri, **4.** yüküm, taahhüt. **meet one' ~** : taahhütlerini yerine getirmek, borçlarını ödemek. **The firm was not able to meet its ~** : Firma taahhüdünü yerine getiremedi. **5.** borç, senet, **6.** minnet borcu, minnettarlık. *She felt her ~ to these kind friends very deeply.* **7.** iyilik, lûtuf, **8. to pledge/commit/bind (funds/property etc) to meet an obligation** : (borca karşılık parayı/malı vb.) haczetmek. **9. to put oneself under an ~ to s.o.** : birine karşı minnet altında kalmak. ***e.a.-2.*** *responsibility, liability, 3. duty, pledge, 4. contract, bond, deed, 5. debt.*

obligative, *sf.* zorlayıcı, mecbur/icbar eden.

obligato, *sf.&is. ç.* **-tos/-ti** *bk.:* **obbligato.**

obligatory, *sf.* **1.** gerekli, elzem, zarurî, **2.** *gen.* **~ on/upon** : zorunlu, mecburî, kaçınılmaz. *Paying taxes is ~. Duties ~ on all.* **3. obligatorily** : gerekli/elzem bir şekilde, zarurî/zorunlu olarak, mecburen. ***e.a.-1.*** *required, requisite, imperative, necessary, 2. binding, mandatory, compulsory.* ***k.a.-1&2.*** *voluntary, noncompulsary.*

oblige, *f.* **obliged, obliging 1.** zorlamak, icbar etmek, mecbur etmek, zorunda bırakmak. *The law ~s parents to send their children to school.* **2.** gerektirmek, zorunlu/zarurî kılmak, **3.** yükümlü kılmak, taahhüt altına sokmak, mükellef etmek/kılmak, **4.** iyilik etmek, lûtfetmek, lûtuf göstermek. **Kindly ~ me by closing door** : Lütfen kapıyı kapayınız. **Can/could you ~ me with a pen** : Bir kalem lûtfeder misiniz? **5.** minnettar bırakmak. **(I'm) much ~d (to you) for your kindness** : Lûtfunuza minnetttarım. **6.** lûtfetmek, memnun etmek, gönlünü almak. *She ~d us with a song.* ***e.a.-1.*** *force, compel, impel, bind, coerce, 2. require, obligate, 4. please, favor, serve, accommodate.* ***k.a.-1.*** *free, liberate, acquit, 4. disoblige, inconvenience.*

obliged, *sf.* **1.** minnettar, müteşekkir. **I'm much ~ to you for your kindness** : Lûtfunuza minnettarım. **2. ~ly** : minnetle, teşekkürle, **3. ~ness** : minnet, teşekkür.

obligee, *is.* **1.** *huk.* alacaklı, **2.** yükümlü, mükellef, **3.** lûtuf/iyilik yapan, başkasını minnettar bırakan.

obliger, *is.* **1.** zorlayan, mecbur eden, yükümlü kılan, **2.** iyilik eden, minnettar bırakan.

obliging, *sf.* **1.** iyiliksever, iyilik yapan, nazik, lûtufkâr, hayırsever, hayırhah. **A very ~ waitress waited on me** : (Lokantada) çok nazik bir bayan bana servis yaptı. **2. ~ly** : iyilikle, hayırseverlikle, nazikâne, lûtufkârlıkla, **3. ~ness** : iyilikseverlik, naziklik, lûtufkârlık, hayırseverlik. ***e.a.-1.*** *helpful, kind, friendly, accommodating, courteous, polite, gracious, sympathetic.*

obligor, *is. huk.* borçlu, yükümlü, mükellef.

oblique, *sf. &zf. &f.* **-liqued, -liquing 1.** eğik, eğilmiş, mail, meyilli, verev (nesne), **2.** *geom.* yatık : ekseni taban düzlemine dik olmayan. **~ angle** : yatık açı, dar veya geniş açı,

dik olmayan açı. **3.** eğri, **4.** dolaylı, imalı, ima yollu. ~ **oration/narrative** : naklî ifade. **5.** dolambaçlı, hileli, **6.** sapık, ahlâksız, sinsi, hilekâr, yoldan çıkmış, **7.** *gr.* ~ **case** : isimlerin çekim hâli, **8.** *anat.* eğik (kas), **9.** *bot.* bakışımsız : iki yarısı eşit olmayan (yaprak), **10.** (teknik resimde) eğik (izdüşüm). *~ projection. ~ drawing. bk.:* **axonometric, isometric, 11. ~ly** : eğik bir şekilde, meyilli olarak. **12. ~ness** : eğiklik, eğrilik, eğimlilik. ***e.a.-1.*** *slanting, sloping,* ***6.*** *perverse, devious, underhand.*

obliquity, *is., ç.* **-ties 1.** eğiklik, **2.** sapıklık, ahlâksızlık, namussuzluk, seciyesizlik, **3.** eğim, meyil, eğilim, **4.** çetrefillik, çapraşıklık, müphemlik, anlaşılmazlık, **5.** ~ **of the ecliptic** *d.d. astr.* eğilim : yerin yörünge düzlemi ile ekvator düzlemi arasındaki açı (23°27' dır), **7. obliquitous** : (a) eğik, meyilli, (b) sapık, ahlâksız, (c) çetrefil çapraşık, müphem, anlaşılmaz. ***e.a.-2.*** *immorality, dishonesty,* ***3.*** *inclination,* ***4.*** *obfuscation.*

obliterate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** izini yok etmek, mahvetmek, yok etmek. *Heavy rain ~d the footprints. The bombardment ~d the t own.* **2.** silmek, iptal etmek, bozmak, aşındırmak. *The eraser ~d the writing. Try to ~ the incident from your memory.* **3. obliterable** : yok edilebilir, mahvedilebilir, silinebilir, iptal edilebilir, bozulabilir, **4. obliteration** : yok etme, mahvetme, silme, iptal etme, bozma, **5. obliterative** : yok edici, mahvedici, silen, iptal eden, bozan, **6. obliterator** : yok eden, mahveden, silen, iptal eden, bozan kimse/şey. ***e.a.-1.*** *annihilate, eradicate, destroy, raze, level, wipe out,* ***2.*** *erase, cancel, efface, delete, wipe out, expunge, rub out, blot out, abolish.* ***k.a.-1.*** *construct, create, restore, reconstruct, raise up, rehabilitate,* ***2.*** *write, add, keep.*

oblivion, *is.* **1.** unut(ul)ma, unut(ul)uş, nisyan. **to sink/fall/pass into ~** : unutulmak, unutulup gitmek, nisyana karışmak. *A former screen star now in ~ . The writer, once popular, is now relegated to ~.* **2.** unutma, kayıtsızlık, ilgisizlik. *His nap gave him 30 minutes of ~.* **3.** unutkanlık, **4.** bağışlama, af, genel af. ***e.a.-1.*** *obscurity, limbo,* ***2.*** *heedlessness, disregard,* ***3.*** *forgetfulness,* ***4.*** *amnesty, pardon.* ***k.a.-1.*** *fame, popularity, celebritiy, immortality.*

oblivious, *sf.* **1.** *gen.* ~ **of/to** : habersiz, bîhaber. *She was ~ of his admiration. Concentrating on his work, the draftsman was ~ to the noise.* **2.** ilgisiz, alâkasız, kayıtsız, bîgâne, lâkayt. *How can you be so ~ to her rude remarks?* **3.** *gen.* ~ **of** : unutkan, unutmuş. *to be ~ of past failures.* ~ **of the fact that ...** : ...-i büsbütün unutarak, **4.** *esk.* unutturucu, unutkanlık veren, unutturan, **5. ~ly** : ilgisizce, lâkaydane, unutarak, unutkanlıkla, habersizce, **6. ~ness** : ilgisizlik, kayıtsızlık, lâkaytlık, unutkanlık, habersizlik. ***e.a.-1.*** *unaware, obstructed, unconscious,* ***2.*** *insensible, unobservant, unmindful, careless,* ***3.*** *forgetful.*

oblong, *sf.&is.* **1.** uzun(ca), boyu eninden fazla. *an ~ loaf of bread.* **2.** dikdörtgen (şeklinde). *an ~ tablecloth.* **3.** *bot.* elips biçiminde (yaprak), **4. ~ish** : uzunca, dikdörtgenimsi, **5. ~ly** : uzunca bir şekilde, dikdörtgene benzer şekilde, **6. ~ness** : uzunluk, dikdörtgenlik.

obloquial, *sf.* yerici, kötüleyici, ayıplayıcı, kınayıcı.

obloquy, *is., ç.* **-quies 1.** yerme. kötüleme, hakkında kötü söyleme, iftira etme, **2.** ayıplama, kınama, zemmetme, **3.** ayıplanma, kınanma, kötülenme, yerilme. ***e.a.-1&2.*** *abuse, opprobrium, odium, reproach, calumny, aspersion, revilement,* ***3.*** *disgrace, infamy.* ***k.a.-1.*** *praise,* ***3.*** *credit, renown.*

obnoxious, *sf.* **1.** iğrenç, menfur, çirkin, tiksindirici, sevimsiz, nahoş. *His disgusting table manners made him ~ to us.* **2.** *esk.* kötülüğe/zarara/fesada maruz, **3.** *esk.* cezaya/tekdire lâyık, **4. ~ly** : iğrenç/menfur, çirkin bir şekilde, tiksindirircesine, sevimsizce, **5. ~ness** : iğrençlik, çirkinlik, tiksindiricilik, sevimsizlik, nahoşluk. ***e.a.- 1.*** *hateful, offensive, disagreeable, detestable, abhorrent, repugnant, abominable,* ***3.*** *reprehensible.*

oboe, *is.* **1.** *müz.* obua, **2.** (eskiden haberleşmede) O harfini simgeleyen kelime.

oboist, *is.* obuacı, obua çalan müzisyen.

obol, *is.* **1.** eski bir Yunan gümüş sikkesi, 1/6 drahmi, **2.** *bk.:* **obole.**

obole, *is.* (Orta Çağlarda gümüş alaşımından yapılmış) Fransız sikkesi, 1/2 denier veya 1/24 sol. **obol, obolus** *d.d.*

obolus, *is., ç.* **-li 1.** Yunan ağırlık birimi, 0.1 gram, **2.** *bk.:* **obole.**

obovate, *sf.* ters oval biçiminde, taban kısmı ince (yaprak vb.).

obovoid, *sf.* beyzî, taban kısmı dar yumurta biçiminde.

obs. = Obs. = 1. observation, **2.** observatory, **3.** obsolete.

obscene, *sf.* **1.** açık saçık, müstehcen, ayıp, edepsiz, edebe aykırı. *an ~ dance. an ~ remark.* **2.** kösnül, şehevî, cinsel arzuları tahrik edici, **3.** iğrenç, tiksindirici, menfur, müstekreh. *An ~ exhibition of public discourtesy.* **4. ~ly** : ayıp/açık saçık bir şekilde, edepsizce, edebe aykırı olarak, kösnül/şehevî bir tarzda, cinsel arzuları tahrik edercesine, iğrenç/tiksindirici bir şekilde, **5. ~ness** : açık saçıklık, müstehcenlik, edepsizlik, edebe aykırılık, kösnüllük, iğrençlik, tiksindiricilik.

obscenity, *is., ç.* **-ties** (2&3 için) **1.** müstehcenlik, açık saçıklık. *Many objected to the ~ of the book.* **2.** müstehcen/açık saçık/edepsiz şey, **3.** küfür, sövme, ayıp söz. *His speech was full of obscenities.* ***e.a.-1.*** *indecency, pornography, lewdness, prurience, lasciviousness, vulgarity, 3. profanity, vulgarity, swear word, cuss word, four-letter word.* ***k.a.-*** *decency, chastity, innocence, modesty.*

obscurant(ic), *sf.&is.* **1.** gerici, ilme/ilerlemeye karşı, cehalet/bilgisizlik taraftarı (kimse), **2.** anlaşılmaz hâle getiren, müphemleştiren, iphama boğan (kimse).

obscurantism, *is.* **1.** gericilik, ilim/bilgi aleyhtarlığı, ilerleme/medeniyet aleyhtarlığı, bilgisizlik/cehalet taraftarlığı, **2.** (bile bile) anlaşılmaz hâle getirme, vuzuhsuzlaştırma, müphemleştirme, iphama boğma. **3. obscurantist** : gerici, ilim/bilgi/ilerleme aleyhtarı.

obscuration, *is.* **1.** karar(t)ma, **2.** karanlık, **3.** müphemleş(tir)me, anlaşılmaz hâle getirme/gelme.

obscure[1], *sf.* **obscurer, obscurest 1.** belirsiz, vuzuhsuz, müphem, anlaşılmaz, kapalı (anlam). *an ~ meaning. an ~ passage in the book. an ~ style of writing. an ~ statement.* **2.** önemsiz, silik, göze çarpmayan. *an ~ position in the government.* **3.** tanınmamış. *an ~ poete.* **4.** ücra, uzak. *an ~ little town.* **5.** belirsiz, müphem, hayal meyal. *an ~ form/view. ~ sounds. ~ outline. An ~ figure could be seen through the fog.* **6.** (hece) kapalı. *an ~ vowel.* **7.** karanlık, loş, muzlim. *an ~ back room. an ~ corner.* **8.** (renk) koyu, karanlık. *an ~ brown.* ***e.a.-1.*** *uncertain, doubtful, obstruse, vague, ambiguous, equivocal, 2. inconspicuous, unnoticeable, 3. humble, unknown, 4. remote, hidden, 5. faint, indistinct, blurred, veiled, 7. dark, dim, murky, dusky, cloudy, somber, 8. dull, darkish.* ***k.a.-1.*** *clear, certain. Lucid, plain, explicit, intelligible, 2. conspicuous, noticeable, 3. renowned, famous, prominent, eminent, celebrated, well-known, 5. distinct, clear, 7. bright, light*

obscure[2], *is. &gl.f.* **-scured, -scuring 1.** gizlemek, saklamak, örtmek. *The large building ~d the hills behind.* **2.** belirsizleştirmek, müphemleştirmek, iphama boğmak, anlaşılmasını güçleştirmek, anlaşılmaz/muğlâk/belirsiz hâle getirmek. *to ~ the issue.* **3.** karartmak, karanlık/loş yapmak. *Clouds ~ the sun.* **4.** heceyi kapalı söylemek, **5.** *az kul. bk.:* **obscurity**. ***e.a.-1.*** *hide, conceal, cover, 2. confuse, obfuscate, muddle, befuddle, 3. darken.* ***k.a.-1.*** *reveal, disclose, show, expose, exhibit, 2. clarify, explain.*

obscuredly = obscurely, *zf.* **1.** gizli/kapalı bir şekilde, **2.** belirsiz/müphem/anlaşılmaz tarzda, **3.** loş/karanlık bir hâlde.

obscureness, *is. bk.:* **obscurity.**

obscurity, *is., ç.* **-ties** (3 için) **1.** (anlam) çapraşıklık, çetrefillik, müphemlik, belirsizlik, vuzuhsuzluk. *The ~ of the passage makes several interpretations possible.* **2.** karanlık, loşluk, **3.** karanlık/müphem şey, tanınmamış kimse, **4.** tanınmazlık, şöhretsizlik, kimse tarafından tanınmama/bilinmeme. **The Premier rose from ~ to fame** : Başbakan tanınmamış bir kimse iken (birdenbire) şöhrete ulaştı.

obsecrate, *gl.f.* **-crated, -crating 1.** yalvarmak, yakarmak, niyaz etmek, rica/istirham etmek, **2. obsecration** : yalvarış, yakarış, niyaz, rica, istirham. ***e.a.-1.*** *beseech, supplicate, beg, entreat.*

obsequeence = obsequence, *is.* dalkavukluk, aşırı derecede itaat, fazla boyun eğme.

obsequious, *sf.* **1.** dalkavuk, zelil, mütebasbıs. *~ courtiers greeted the king.* **2.** dalkavukça, zelilâne, yaltaklanırcasına. *an ~ bow.* **3.** *esk.* itaatli, saygılı, **4. ~ly** : dalkavuklukla, zelilâne, yaltaklanarak, tabasbusla, **5. ~ness** : dalkavukluk, tabasbus, yaltaklanma. ***e.a.-1.*** *cringing, submissive, servile, 2. fawning, sycophantic, flattering, toadyish, slavish, 3. obedient, dutiful.*

obsequy, *is., ç.* **-quies** cenaze töreni.

observable, *sf.* **1.** görülebilir, izlenebilir, ayırt/fark edilebilir, müşahede edilebilir, bariz, göze çarpan. *an ~ change.* **2.** kutlanabilir, kutlamaya değer. *an ~ holiday.* **3.** dikkate/incelemeye değer, **4. ~ness = observability** : görülebilme, izlenebilme, ayırt/fark edilebilme, **5. observably** : görülebilecek/fark edilecek şekilde, müşahede edileceği üzere. ***e.a.-1.*** *noticeable, discernible, 3. noteworthy, notable.*

observance, *is.* **1.** riayet, hürmet, itaat, (gereğini) yerine getirme. *The ~ of traffic laws.* **2.** kutlama, tes'it, anma. *The ~ of a national holiday.* **3.** tören, merasim. *patriotic ~s.* **4.** töre, âdet, kural, **5.** (Katoliklerde) mezhep düzeni/disiplini, **6.** izleme, gözleme, müşahede, **7.** *esk.* hürmet, tazim. ***e.a.-1.*** *obeying, following, compliance, adherence, 2. celebration, 3. ceremony, rite, ritual, 4. custom, practice, formality.*

observant, *sf.&is.* **1.** dikkatli, uyanık, müteyakkız. *Be ~ for signs of danger.* **2.** tetik, atik, açıkgöz, çabuk kavrayışlı, **3.** (yasalara/törelere/dine) saygılı, riayetkâr, itaatli, itaat eden (kimse), **4.** *b.h.* **Observantine** *d.d. St. Francis* mezhebine sadık/bağlı kimse, **5. ~ly** : dikkatle, uyanık olarak, (yasalara) riayet ederek, tetik/atik bir şekilde. ***e.a.-1.*** *watchful, vigilant, awake, careful, heedful, 2. alert, aware, perceptive, 3. obedient.* ***k.a.-1.*** *unobservant, inattentive, oblivious, heedless, unmindful, indifferent, unconcerned, 2. dull, slow.*

observation, *is.* **1.** gözlem, müşahede, müşahede kabiliyeti. *His keen ~ helped him to become a scientist.* **2.** dikkatli bakma, inceleme, tetkik. *The ~ of nature is important in science. This telescope is used for the ~ of distant stars.* **3.** rasat, gözlem. **weather ~s** : hava gözlemleri. **keep under ~** : gözlem altında bulundurmak, gözden ayırmamak, **4.** dikkat, göz, fark etme, farkına varma. **to escape a person's ~** : bir kimsenin gözünden kaçmak, **5.** ihtar, söz, **6.** gözlem/müşahede/rasat sonucu (elde edilen bilgi/bulgu). *The doctor examined the patient and wrote down his ~s.* **7.** *As.* gözetleme, tarassut, **8.** fikir, yorum, görüş, noktainazar, mütalaa. *The speaker had some witty ~s to make about modern politics.* **9.** gözlem/müşahede altında bulunma, incelenme, gözetlenme. *under the ~ of the hospital.* **10.** (denizde seyrüsefer maksadıyla) enlem/boylam ölçme, **11.** *esk.* (yasa vb. ye) riayet, itaat, **12. ~al** : gözlem+, gözlemsel, gözlemle ilgili, gözlem kabilinden, **13. ~ally** : gözlemle, gözlem/müşahede suretiyle, gözlem sonucunda. ***e.a.-1.*** *watching, viewing, examination, 2. watchfulness, heedfulness, 3. surveillance, 4. attention, notice, 5. remark, 6. finding, information, 8.comment, statement, pronouncement, commentary, 11. observance.*

observation car, *is.* gözlem vagonu : genellikle trenlerin sonunda bulunan yolcuların etrafı seyretmesine uygun şekilde geniş pencereli vagon.

observation post, *is. As.* (topçu) gözetleme/rasat mevzii.

observatory, *is., ç.* **-ries 1.** gözlem evi, rasathane, **2.** gözlem kulesi: etrafın manzarasını seyretmek için yapılmış kule.

observe, *f.* **-served, -serving 1.** gözetlemek, gözlemek, gözlemlemek, tarassut etmek. *to ~ an eclipse. An astronomer ~s the stars. To ~ the enemy.* **2.** incelemek, dikkatle bakmak, müşahede etmek, dikkat etmek, **3.** (fikir/mütalaa vb.) beyan etmek, ileri sürmek. *"Foul weather!" the captain ~d.* **4.** (davranış, durum vb.) korumak, sürdürmek, muhafaza etmek. *You must ~ quiet.* **to ~ silence** : sessizliği korumak, ağzını açmamak, **5.** riayet/itaat etmek, baş eğmek, saygı göstermek, uymak. *to ~ a rule/a law.* **6.** kutlamak, tes'it etmek. *to ~ a national holiday.* **7.** fark etmek, farkına varmak, farkında olmak. *I ~d nothing queer in his behavior.* **He never ~s anything** : Hiçbir şeyin farkına varmaz. **8.** gözlemcilik yapmak, tarassut etmek, müşahit olmak, **9.** yorumlamak, mütaleada bulunmak, ihtar etmek, düşüncesini belirtmek, **10. observingly** : dikkatle inceleyerek, gözetleyerek, gözlem/müşahede suretiyle, riayet/itaat ederek, farkına vararak. ***e.a.-1.*** *discover, detect, 2. note, witness, notice, perceive, 3. remark, 4. keep, maintain, 5. obey, comply with, conform, follow, fulfill, 6. celebrate, keep, 7. notice, 9. comment, remark.* ***k.a.- 1,2,5&6.*** *ignore, 5. violate*

observer, *is.* **1.** gözlemci, müşahit, **2.** gözet(leyi)ci, rasıt, tarassut eden, **3. air ~** *d.d. (ABD Hv. Kuv.'nde)* rasıt, gözetçi : düşmanın yerini/durumunu gözetlemek ve top atışını düzenlemek için pilotun yanında uçan görevli, **4.** (komisyonda/kurulda) müşahit : oya katılmayıp sırf müzakereleri izleyen ve rapor veren üye.

obsess, *gl.f.* **1.** zihnine takılmak, başka bir şey düşündürmemek, aklından çıkmamak, (zihnine/hislerine) musallat olmak, tedirgin etmek, sürekli olarak aklını/zihnini/düşüncelerini meşgul etmek, fikri sabit hâline gelmek. *The fear that someone might steal his money ~ed him. Suspicion ~ed her. He's ~ed by the desire to become a great scientist.* **2.** *ABD- k.d.* gereksiz yere endişelenmek, sürekli endişe ile huzuru kaçmak, **3. ~ingly** : aklından/zihninden çıkmamazcasına, zihnine takılarak, sürekli olarak düşüncelerini meşgul edercesine, fikri sabit hâlinde, **4. obsessor** : zihnine takılan/saplanan, fikrisabit hâline gelen, düşüncelerini daima meşgul eden şey.

obsession, *is.* **1.** takınak, saplantı, sabit/musallat fikir, musallat olan düşünce : bilince takılarak korku ve bunalım yaratan, kişinin çabalarına karşın kurtulamadığı düşünce, coşku ya da tepi. *He has an ~ about cleanliness.* **2.** (sabit bir fikir) zihnine saplanma, aklından çıkmama, bütün düşüncelerini işgal etme, **3. ~al** : takınaklı, saplantı+. **~ behavior** : takınaklı davranış. **~ neurosis** : saplantı sinircesi.

obsessive, *sf.* **1.** takınaklı, saplantılı, fikrisabit hâline gelmiş. **~ fears** : saplantılı korku. **~ - compulsive reaction** : takınaklı zorgu tepkisi, **2.** fikrisabit yaratan, zihnine saplanan/takılan.

obsidian, *is.* doğal cam, yanardağ camı, camkaya : bileşimi granite benzeyen koyu renkli, ince levha hâlinde iken saydam, çok sert bir taş. Eskiden ok ve bıçak yapılırdı.

obsolesce, *gs.f.* **-lesced, -lescing** eskimek, battal olmak, modası/hükmü geçmek, terk edilmek, bir köşeye atılmak.

obsolescence, *is.* eskime, battal olma, modası/hükmü geçme, terk edilme, bir köşeye atılma.

obsolescent, *sf.* **1.** eski(miş), battal, muattal, modası/hükmü geçmiş, hükümsüz, terk edilmiş. *Fountain pens are ~.* **2.** *biy.* az gelişmiş veya tedricen yok olan, dumura uğramış. *~ organs.* **3. ~ly** : eskimiş/muattal/hükümsüz bir şekilde. ***e.a.-1.*** *obsolete.*

obsolete, *sf.* **1.** (artık) kullanılmayan, kullanılmaz, terk edilmiş. *an ~ weapon.* **2.** eski, modası/hükmü geçmiş, hükümsüz, geçersiz, battal, **3.** (kelime/deyim vb.) artık kullanılmayan, terk edilmiş, en az yüz yıldan beri kullanılmayan. *an ~ word. bk.:* **archaic** (2), **4.** *biy.* gelişmemiş, az gelişmiş, dumura uğramış, **5. ~ly** : artık kullanılmayacak şekilde, eski/modası geçmiş/hükümsüz olarak, terk edilmiş bir hâlde, **6. ~ness = obsoletism** : terk edilmişlik, battallık, hükümsüzlük, geçersizlik, eski(miş)lik. ***e.a.-2.*** *antiquated, ancient, old, out of date.* ***k.a.-1&2.*** *new, modern.*

obstacle, *is.* **1.** engel, mania, mâni, hail. **to be an ~ to sth.** : bir şeyi engellemek, engel olmak, engel teşkil etmek. **to put an ~ in the way of sth.** : bir şeye engel çıkarmak. *Blindness is an ~ in most occupations.* **2. ~ course** : engelli talim yeri, manialı talimgâh : hendek, duvar, çit vb. gibi aşılması gereken çeşitli engellerle dolu askerî talim alanı, **3. ~ race** : engelli/manialı yarış. **~ racer** : engelli yarışçı. ***e.a.-1.*** *obstruction, hindrance, impediment.*

obstetric(al), *sf.* doğum+, gebelik+, çocuk doğumu/gebelik ile ilgili. **obstetrically** : doğumla/gebelikle ilgili olarak.

obstetrician, *is.* doğum uzmanı/mütehassısı.

obstetrics, *is.* doğum bilimi : gebelik ve doğum ile uğraşan hekimlik dalı. ***e.a.-tocology, tokology.***

obstinacy, *is., ç.* **-cies** (2. için) **1.** inatçılık, dik kafalılık, **2.** inat, inatçı/dik kafalı hareket/davranış.

obstinate, *sf.* **1.** inatçı, dik kafalı, söz dinlemez, muannit. *The ~ girl would go her own way, in spite of all warnings* **2.** ayak direyici, musır, bildiğinden şaşmaz. *~ advocacy of high tariffs.* **3.** önlenemez, kontrol dışı, durdurulamaz, engellenemez, mukavemeti kırılmaz, çaresiz, çare bulunmaz, süreğen, müzmin. *an ~ cough. an ~ habit.* **4. ~ly** : inat(çılık)la, dik kafalılıkla, muannidane, ısrarla, ayak direyerek. **to refuse ~ly** : ısrarla reddetmek, **5. ~ness** : inat(çılık), dik kafalılık, ayak direme, ısrar. ***e.a.-1.*** *stubborn, unyielding, inflexible, dogged, pertinacious, headstrong, obdurate, pig-headed, resolute, steadfast, tenacious, mulish.* ***k.a.-1.*** *compliant, amenable, tractable, docile, obedient, submissive.*

obstreperous, *sf.* **1.** serkeş, azılı, asi, itaatsiz, haylaz, zapt edilmez, ele avuca sığmaz. *That ~ child must be punished.* **2.** yaygaracı, gürültü-

cü, şamatacı, haşarı, azgın. **The crowd grew ~** : Kalabalık gittikçe yaygarayı artırdı. **3. ~ly** : serkeşçe, asi bir şekilde, itaatsizlikle, haylazlıkla, ele avuca sığmazcasına, yaygaracılıkla, gürültü/şamata ile, haşarılıkla, azgınlıkla, **4. ~ness**: serkeşlik, asilik, itaatsizlik, haylazlık, yaygaracılık, gürültücülük, haşarılık, azgınlık. ***e.a.- 1.*** *unruly, uncontrolled, disobedient,* ***2.*** *noisy, clamorous, boisterous.* ***k.a.-1.*** *obedient, tractable, docile, manageable,* ***2.*** *calm, quiet.*

obstruct, *gl.f.* **1.** engellemek, engel/mani olmak. *He ~ed our plan.* **to ~ (the passage of) a bill** : bir tasarının kanunlaşmasına engel olmak. *to ~ a policeman in the execution of his duty.* **2.** tıkamak, kapamak. *Fallen trees ~ the road.* **3.** görüşe engel olmak, görüşünü kapamak. *Trees ~ our view of the ocean.* **4. obstructer = obstructor** : engel/mani olan kimse/şey, **5. ~ingly** : engelleyerek, engel/mani olarak, engellemek suretiyle, engellercesine. ***e.a.-1.*** *hinder, impede, check, curb, inhibit,* ***2.*** *stop, clog, block, arrest, halt.* ***k.a.-1.*** *further, encourage, help, aid, promote, support, expedite, facilitate, accelerate, advance,* ***2.*** *clear, open, unblock.*

obstruction, *is.* **1.** engel, mâni, hail, **2.** engelleme, mâni olma, **3.** (a) tıkanıklık, (b) set, mania, engel olan/tıkayan şey, barikat. *an ~ in the road.* **4.** (parlâmentoda) müzakereleri kasten geciktirme, tasarının kanunlaşmasını engelleme, **5.** *tıp* tıkanım, tıkanma, **6. ~ism** : (siyasî) engelleme(cilik), **7. ~ist** : engellemeci, (özellikle parlâmentoda müzakereleri) engelleyen/mani olan kimse, **8. ~istic** : engelleyici.

obstructive, *sf.* **1.** engelleyici, engel/mâni olucu, **2. ~ly** : engelleyerek, engel/mâni olarak, engellercesine, engelleyecek şekilde, **3. ~ness = obstructivity** : engelleme, mâni olma, engelleyicilik.

obstruent, *sf.&is.* **1.** tıkaç, tıkayıcı, tıkayan/tıkanıklığa sebep olan (şey), **2.** *s.bl.* kapalı : nefesi kısmen/tamamen keserek söylenen (*fricative, affricative ve occlusive* sesliler gibi). *bk.:* **sonorant, 3.** *tıp* damar vb. tıkayan (ilâç).

obtain, *f.* **1.** edinmek, elde etmek, temin etmek, sağlamak. *We study to ~ knowledge. These goods may be ~ed from any large store.* **2.** ele geçirmek, kazan(dır)mak. **He ~ed the appointment through merit** : Meziyeti sayesinde o mevkii kazandı. **3.** üretmek, istihsal etmek. *to ~ sugar from the beat.* **4.** geçerli/cari/âdet olmak, hüküm sürmek. *The same rules ~ for everyone. Old customs still ~ here.* **System now ~ing** : geçerli olan sistem. **5.** *esk.* erişmek, ulaşmak, varmak, mazhar olmak. *~ the age of manhood.* **6.** *esk.* başarmak, başarıya ulaşmak, muvaffak olmak. **7. ~able** : elde edilebilir, sağlanabilir, temin edilebilir, **8. ~er** : elde eden, sağlayan, temin eden, **9. ~ment** : elde etme, temin etme, sağlama; elde edilen/sağlanan şey. ***e.a.-1&2.*** *gain, earn, win, achieve, attain, get, acquire, secure, procure, receive, take,* ***3.*** *be in force, hold, stand, prevail, exist,* ***5.*** *arrive at, reach,* ***6.*** *succeed, prevail.* ***k.a.-1&2.*** *lose, forgo, relinquish, forfeit, give, grant, bestow, present, offer, confer, deliver, distibute, assign.*

obtect(ed), *sf. zool.* (böcek pupalarında kanat ve bacaklar) bedene yapışık/bitişik.

obtest, *f.* **-tested, -testing 1.** tanık/şahit göstermek, tanık olarak çağırmak, **2.** yalvarmak, yakarmak, niyaz etmek, **3.** ret/itiraz/protesto etmek, **4. ~ation** : yalvarma, yakarma. ***e.a.-2.*** *beg, supplicate, beseech, entreat,* ***3.*** *object, protest,* ***4.*** *supplication.*

obtrude, *f.* **-truded, -truding 1.** it(ele)mek, ileri sürmek, (gereksizce/istenmeden) ileri at(ıl)mak, (fikir vb.) empoze etmek, zorla kabul ettirmeye çalışmak. *Don't ~ your opinions on others.* **2.** (izinsiz/davetsiz olarak bir yere) girmek/sokulmak, zorla girmek, zorlamak, **3.** (itip) dışarı atmak, çıkarmak, fırlatmak. *a turtle ~s its head from its shell.* **4.** (dikkati çekmek için) ileri atılmak, **5. obtruder** : iteleyen, ileri süren, atılan, zorla giren, fikirlerini zorla kabul ettirmeye çalışan, **6. obtrusion** : iteleme, ileri sürme, atılma, zorla girme, fikirlerini zorla kabul ettirmeye çalışma. ***e.a.-1.*** *push, shove, impose, force,* ***2.*** *intrude,* ***3.*** *eject, extrude.*

obtrusive, *sf.* **1.** yılışık, küstah, arsız, münasebetsiz, herkesin işine karışan/burnunu sokan, istenmeden sokulan/ileri atılan, sıkıntı veren, taciz eden, usandıran. **Don't be so ~ in other peoples's affairs** : Başkalarının işlerine öylesine karışma. **2.** bariz, göze çarpan, göze batan. *an ~ error. ~ colors.* **3.** fırlamış, çıkıntılı, çıkık. **4. ~ly** : (a) küstahça, arsızca, münasebetsizce, (b) bariz/göze batacak şekilde, (c) fırlak/

çıkıntılı durumda, **5. ~ness** : (a) yılışıklık, küstahlık, arsızlık, münasebetsizlik, (b) barizlik, göze batma, (c) fırlaklık, çıkıntı. ***e.a.-1.*** *interfering, intruding, intrusive, meddlesome, meddling, prying, snoopy, nosy, impertinent, presumptuous,* ***2&3.*** *prominent, conspicuous, salient, outstanding, protrusive, protruding, projecting, bulging, protuberant, blatant.* ***k.a.-1.*** *reserved, reticent, modest, diffident, demure, timid, shy,* ***1&2.*** *unobtrusive,* ***2.*** *inconspicuous, concave, indented, hollow.*

obtund, *gl.f.* **1.** körleştirmek, köreltmek, uyuşturmak, yavaşlatmak, hafifletmek. *~ed reflexes. agents that ~ pain.* **2. ~ent** : uyuşturucu, hafifletici, köreltici. ***e.a.****-dull, blunt, deaden.*

obturate, *gl.f.* **-rated, -rating 1.** kapatmak, tıkamak, **2. obturation** : kapama, tıkama, **3. obturator** : kapak, tıkaç, kapayan/tıkayan şey. ***e.a.-*** *1. close, obstruct.*

obtuse, *sf.* **1.** yassı, küt, sivri olmayan, **2.** *geom.* geniş. **~ angle** : geniş açı, 90 -180 arasındaki açı. **~ angled = ~ angular** : geniş açılı. **~ triangle** : geniş (açılı) üçgen. **3.** (yaprak) uçları yuvarlak/küt, **4.** dangalak, kalın kafalı, mankafa. **You're just being ~** : Anlamamazlıktan geliyorsun. **5.** duygusuz, hissiz, kaba duygulu, **6.** (ses vb.) boğuk, derin, uğultu/inilti hâlinde. ***e.a.-1.*** *blunt, rounded,* ***4.*** *tactless, imperceptive, unobservant, stupid, thick, ignorant, slow-witted,* ***5.*** *insensitive, insensible,* ***6.*** *dull.* ***k.a.-1.*** *acute, sharp,* ***1-3.*** *pointed,* ***4.*** *intelligent, bright, smart, clever, keen, quick-witted, alert,* ***5.*** *sensitive, sensible*

obverse, *sf.&is.* **1.** (para/madalya) yüz (tarafı), **2.** ön cephe, ön, asıl yüz, **3.** *bk.:* **counterpart**, **4.** *man.* ters önerme, bir önermenin tersi. ***"All men are mortal"*** *is the ~ of* ***"No men are immortal."*** **5.** yüzü bakan kimseye dönük, **6.** taydaş, akran, muadil, mukabil, **7.** dar tabanlı, tabanı tepesinden daha dar (yaprak vb.), **8. ~ly** : önden, ön cepheden yüzünden. ***k.a.-1.*** *reverse.*

obversion, *is.* **1.** evirme, evrilme, **2.** evrik/evrilmiş nesne, **3.** *man.* ters önerme : olumsuz kuruluşlu önermeden olumlu önerme elde etme (veya tersi). Örneğin *"No men are immortal"* önermesinden *"All men are mortal"* önermesinin çıkarılması bir ters önermedir.

obvert, *gl.f.* **1.** evirmek, (bir şeyin öteki yüzünü) çevirmek, **2.** *man.* ters önermek : olumsuz önermeden olumlu önerme elde etmek (veya tersi).

obviate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** önlemek, etkili tedbirlerle önünü almak/bertaraf etmek, (tehlike vb.) savuşturmak/atlatmak. *to ~ a difficulty. to ~ danger. to ~ objections. to ~ the risk of war.* **2. obviable** : önlenebilir, savuşturulabilir, atlatılabilir, **3. obviation** : önleme, önünü alma, bertaraf etme, savuşturma, **4. obviator** : önleyen, bertaraf eden kimse/şey. ***e.a.-1.*** *avert, preclude, prevent, forestall, remove, avoid, circumvent.* ***k.a.-1.*** *necessitate, require, oblige, impel, cause.*

obvious, *sf.* **1.** açık, apaçık, belli, besbelli, meydanda, aşikâr, bedihî, göz önünde. *It is ~ that 2 and 2 make 4.* **It's an ~ fact = It's quite ~** : Gerçek meydanda/apaçık/göz önünde. **to state the ~** : malûmuilâm etmek. **2.** kaba, göze batan, saygısız, ince ve zarif olmayan, hisleri rencide eden. *a play with rather ~ characterizations.* **3.** *esk.* yol üstünde/göz önünde duran, **4. ~ly** : açıkça, apaçık/besbelli bir şekilde, aşikâr olarak, belli ki, şüphesiz, görülüyor ki. **~ly not** ! Elbette değil! **5. ~ness** : apaçıklık, aşikâr/besbelli oluş, bedahet, şüphesizlik. ***e.a.-1.*** *evident, clear, apparent, unmistakable, distinct, plain, discernible, manifest, visible, perceptible.* ***k.a.-1.*** *concealed, hidden, obscure, abstruse, unclear, indistinct, invisible, imperceptible.*

obvolute = obvolutive, *sf. bot.* üst üste gelmiş, birbirine sarılmış (yaprak). **obvolution** : üst üste gelme, sarılma.

oc-, *ön ek* **ob-** ön ekinin **c** ile başlayan kelime önünde aldığı şekil : *ör.: occident.*

o.c. *Lât.* zikredilen eserde. *Latince:* ***opere citato.***

ocarina, *is.* okarina, yassı yumurta biçiminde nefesli çalgı. *kd.* **sweet potato** *dd.*

Occam's razor = Ockham's razor, *is.* özlülük ilkesi : bir şeyi izah için gereğinden fazla varsayıdan kaçınmayı öneren bilimsel ve felsefî kural.

occasion, *is.&f.* **1.** (belirli/elverişli bir) an/zaman/hâl/durum. **On that ~ I was not at home** : O zaman ben evde değildim. **They met on three ~s** : Üç defa buluştular. **2.** vesile, (önemli)

vak'a, münasebet. **I want to take this ~ to thank you** : Bu vesile ile sana teşekkür ederim. **On the ~ of his marriage** : Düğünü münasebetiyle/vesilesiyle. **3.** fırsat, elverişli durum. **I'll do it on the first possible ~** : İlk fırsatta bu işi yaparım. **4.** sebep. **There was no ~ for such behavior** : Böyle bir davranışa sebep yoktu. **You have no ~ to complaint** : Şikâyet etmene sebep yok. **5. ~s** *esk.* (a) gereklilik, lüzum, zaruret, (b) gerekli malzeme, **6. on ~** : ara sıra, bazan, fırsat düştükçe, **7. on the ~ of** : vesilesiyle, münasebetiyle, **8. rise to the ~ = improve the ~** : fırsatı kaçırmamak, fırsattan yararlanmak, **9. sense of ~** : (a) duruma göre davranma/hareket etme yeteneği, (b) olayları farklı ve doğru değerlendirme yeteneği, **10. take this/that ~ to ...** : ... için bu/o fırsattan/durumdan yararlanmak, **11.** sebep/vesile olmak, fırsat/imkân vermek, yol açmak. **Your behavior ~ed (us) a lot of trouble** : Senin tutumun başımıza bir hayli dert açtı. ***e.a.-1.*** *event, occurence, happening, incident, time,* ***2.*** *pretext,* ***3.*** *opportunity, chance, opening,* ***4.*** *ground, reason, cause, justification, motive,* ***6.*** *occasionally, now and then,* ***11.*** *cause, motivate, originate, create, elicit, prompt, provoke, inspire, bring about.*

occasional, *sf.* **1.** ara sıra (vuku bulan), tek tük, gelip geçici, arızî, fırsat düştükçe (yapılan). *an ~ publication. We get ~ visitors here. We had fine weather except an ~ thunderstorm.* **2.** takımdan ayrı, gerekirse kullanılan. **~ chair** : takımdan ayrı sandalye, **3.** rastgele, tesadüfî, **4.** belirli bir olay/vesile ile yapılan. *~ verses.* **~ music** : özel bir olay için müzik, **5.** gelgeç, gerekince çalışan. *an ~ servant.*

occasionalism, *is. fel.* ara nedencilik, vesilecilik : bütün olayların tek gerçek nedeninin Tanrı olduğunu öne süren, insana neden gibi görünen bütün öbür şeylerin Tanrının istencini yansıtan birer ara neden olduğunu savunan felsefe öğretisi .

occasionalist, *is.* ara nedenci. **~ic** : ara nedenci+.

occasionality, *is.* ara nedenlik, ara sıra olma, rastgelelik.

occasionally, *zf.* ara sıra, arada bir, kimi vakit, zaman zaman, bazen. **very ~** : çok seyrek, nadiren. **only very ~** : pek nadiren, binde bir. **They ~ stop by to see us** : Ara sıra bizi ziyarete gelirler. **I enjoy watchin TV ~** : Ara sıra TV seyretmekten hoşlanırım. ***e.a.-at times, sometimes, from time to time, now and then, every now and then, infrequently, once in a while, seldom, hardly ever, rarely, irregularly.*** ***k.a.-always, constantly, continually, often, continuously, incessantly, frequently, regularly, habitually, customerily, generally, usually, again and again, over and over.***

Occident, *is.* **1. the ~** : (a) batı ülkeleri : Avrupa ve Amerika, (b) Batı yarım küresi, **2.** *k.h.* batı, batı bölgeleri. ***e.a.-west.***

Occidental, *sf.&is.* **1.** batı+, batı ülkelerine ait, batısal, **2.** batılı, garpli, **3. ~ity = ~ism** : batılılık, **4. ~ist** : batıcı, batılı, batı taraftarı/hayranı, **5. ~ly** : batı tarzında, batılı gibi. ***e.a.-1&2.*** *western.*

Occidentalise/Occidentalisation, *Brit. bk.:* **Occidentalize/Occidentalization.**

Occidentalize, *gl.f.* **-ized, -izing** batılılaş(tır)mak. **Occidentalization** : batılılaş(tır)ma.

occipital, *sf.&is. anat.* başardı, art kafa+, kafanın arkası(nda bulunan). **~ bone** : art kafa kemiği. **~ly** : kafanın arkasından.

acciput, *is., ç.* **occiputs/occipita** *anat.* başardı, art kafa, kafanın arka kısmı.

occlude, *f.* **-cluded, -cluding 1.** tıkamak, kapa(t)mak, **2.** *fiz. kim.* (maden vb.) gaz tutmak, bileşiminde gaz bulun(dur)mak, gaz emmek/massetmek, **3.** (dişçilik) alt ve üst diş kuronları tam birbirine uymak, arada boşluk bırakmamak, üst üste oturmak, **4.** *meteor.* (sıcak ve soğuk cepheleri) karşılaşmak, **5. ~d front = occlusion** : karışık cephe, kapalı cephe : sıcak ve soğuk hava cephelerinin karşılaşmasından oluşan cephe, **6. occludent** : tıkayan, kapatan.

occlusion, *is.* **1.** tıka(n)ma, kapa(n)ma, **2.** *s.bl.* kapanma : seslendirmede nefes yolunun kapanması, **3.** *meteor. bk.:* **ocluded front, 4.** *diş* üst üste oturma, (alt ve üst diş kuronları) birbirine uyma.

occlusive, *sf. & is.* **1.** tıkayıcı, kapatıcı, **2.** *s.bl.* kapantılı, **3. ~ness** : kapalılık, tıkanıklık

occult, *sf.&is.&f.* **1.** gizemli, esrarengiz, esrarlı, **2.** gizli, saklı, bilinmez, anlaşılmaz, **3.** sihirli, büyülü, doğa üstü. **~ arts** : büyücülük, sihirbazlık, **4.** gözle görülmez, **5. the ~** : gizem bi-

limi, büyücülük, sihirbazlık, **6. the ~** : gizli/doğaüstü kuvvetler, **7.** gizlemek, görünmez hâle getirmek, **8.** *astr.* (bir gök cisminin) görülmesine engel olmak, gölgelemek, gölgede bırakmak, **9.** gizlenmek, gözükmemek, saklanmak, **10. occulter** : gizleyen, saklayan, gölgeleyen, görünmesine engel olan, **11. ~ly** : gizemle, gizemli/esrarengiz bir şekilde, gizli/saklı olarak, sihirli/büyülü bir şekilde, **12. ~ness** : gizemlilik, gizlilik, saklılık, esrarengizlik, sihirlilik. ***e.a.-1.*** *mysterious, methaphysical, supernatural,* ***2.*** *secret, concealed, unrevealed, veiled, shrouded, mystical, cabalistic,* ***7.*** *hide, conceal.*

occultation, *is.* **1.** *astr.* gölgele(n)me, gölgede bırakma, bir uzay cisminin araya girerek arkadakini gizlemesi. *~ of a star by the moon.* **2.** gizlenme, saklanma, gözden kaybolma, **3.** tıkama, bloke etme, görünmesine engel olma, **4.** gizlilik, saklılık.

occultism, *is.* (insanların haberleşebileceği) gizli/esrarengiz/doğaüstü kuvvetlere inanma. **occultist** : gizemci, bu kuvvetlere inanan kimse.

occupancy, *is., ç.* **-cies 1.** (kiracı veya ev sahibi olarak) oturma, ikamet. **immediate ~** : hemen taşınılabilir. **The hotel room is $80 a night for double ~** : İki kişilik otel odasının geceliği $80'dır. **2.** kiracılık, ev sahipliği, **3.** iyelik, mülkiyet, (bir evi vb.) işgal, **4.** oturma/ikamet süresi/müddeti. **The lease gives us ~ of the house until the first of the new year** : Kontrata göre yılbaşına kadar evde oturabiliriz. **5.** mülkün kullanılması / bir maksada tahsisi. **industrial ~** : mülkün sanayie tahsisi, **6.** temellük, (bir mülkü) kendine mal etme, bir mülke yasal yollardan sahip olma. ***e.a.-*** *tenancy, occupation, lodgment, habitation, habitancy, possession, use, tenure, engagement.* ***k.a.-*** *vacancy, eviction, dispossession.*

occupant, *is.* **1.** (bir evde/yerde) bulunan/oturan/ikamet veya işgal eden kimse. **the ~s of a taxicab** : taksideki kimseler, **2.** kiracı. *The new ~s of the house will move in tomorrow.* **3.** sakin, oturan/yerleşen kimse. *Many of the early ~s of New York were Dutch.* **4.** *huk.* işgal yolu ile mülkiyete hak kazanan kimse. ***e.a.-1.*** *dweller, owner, householder, resident, tenant, inhabitant, occupier,* ***2.*** *lessee, renter, roomer, lodger,* ***3.*** *settler, colonist, native.*

occupation, *is.* **1.** iş, meslek, sanat. *Teaching is a teacher's ~. He gave his ~ as a lawyer.* **2.** uğraş, meşgale, meşguliyet. *a pleasant ~.* **3.** (araziye/mülke) yerleşme, (mülkü) kullanma. **be in ~ of a house** : bir evde oturmak, **4.** (mülkü) devir alma, mülkiyetine geçirme, temellük, **5.** (mülk) işgal edilme, meskûn bulunma, **6.** görev, vazife, memuriyet. *What is your ~?* **7.** işgal, istilâ. *The ~ of Poland. the ~ of the town by the enemy.* **army of ~** : işgal ordusu. ***e.a.-*** ***1.*** *vocation, business, profession, trade, job, work, craft, career, metier,* ***2.*** *activity,* ***3.*** *occupancy,* ***6.*** *employment,* ***7.*** *conquest, invasion, subjugation, subjection.*

occupational, *sf.* **1.** iş+, meslek+, meslekî, uğraşı+. **~ diseases/hazards/risks** : meslek hastalıkları/tehlikeleri. **~ therapy** : uğraşı sağaltımı, meşguliyetle tedavi. **~ interest inventory** : uğraşı ilgisi dökümü, **2.** işgal kuvvetleri+, **3. ~ly** : işle/meslekle ilgili olarak.

occupy, *f.* **-pied, -pying 1.** işgal etmek, (bir yer) tutmak/kaplamak. *His books ~ a lot of space.* **2.** (zihni/kafayı/bedeni) meşgul etmek, uğraştırmak, vakit geçirmek. *He occupied himself in/with collecting stamps. Worries about the coming exams occupied her mind.* **How dou you keep occupied all day?** Bütün gün nelerle uğraşıyorsun? **keep one's mind occupied** : zihnini meşgul etmek, **3.** zapt etmek, işgal/istilâ etmek, ele geçirmek. *The invading army soon occupied the city and its suburbs.* **4.** (yer/mevki) almak/tutmak/işgal etmek. *The parents occupied the back half of the seats at the school play.* **5.** (ev vb. de) oturmak, ikamet etmek, meskûn olmak, işgal etmek. *~ a house/a bed/a railway carriage.* **6. be occupied in** : (bir işle) uğraşmak, meşgul olmak. *He was occupied in writing letters.* **be occupied with the thought of** : ...-i düşünmek, düşüncelere dalmak, **7.** *esk.* mülkiyetine geçirmek, kendine mal etmek, **8. occupiable** : işgal edilebilir, (yer vb.) tutulabilir/alınabilir, (ev vb.) oturulabilir, **9. occupier** : işgal eden, (evde vb.) oturan. ***e.a.-1.*** *fill, take up,* ***2.*** *engage, employ,* ***3.*** *capture, seize, obtain,* ***4.*** *use, hold, take, fill,* ***5.*** *reside in, dwell in, inhabit, lodge in,* ***6.*** *busy.* ***k.a.-1,2, 4-6.*** *vacate, quit, evacuate, relinquish, give up,* ***3.*** *liberate, free.*

occur, *gs.f.* **-curred, -curring 1.** olmak, vuku bulmak, vukua/meydana gelmek, vaki olmak. **When did the accident ~ ?** Kaza ne zaman oldu? **Don't let it ~ again** : Bir daha olmasın/tekerrür etmesin. **should the case ~** : gerekirse, icabında. *What has ~red between last week and this to make you change your mind?* **2.** bulunmak, rastlanmak, görünmek, meydana çıkmak, zuhur etmek. *Tuberculosis ~s most often in damp climates.* **3. ~ to** : akla/hatıra gelmek, aklından geçmek, tahmin etmek. **It didn't ~ to me that you would object** : Reddedeceğini tahmin etmedim. **An idea ~red to me** : Aklıma bir fikir geldi. **Did it never ~ to you to ask?** Sormak hiç aklına gelmedi mi? ***e.a.-1.*** *happen, take place, befall, come about,* ***2.*** *appear, arise, rise, emerge, develop,* ***3.*** *enter one's mind, cross one's mind, suggest itself.*

occurrence, *is.* **1.** oluş, vuku (bulma), vukua/meydana gelme, vaki olma. **This is a common ~** : Bu sık sık olur/ahvaliadîyedendir. *The repeated ~ of petty theft in the locker room.* **2.** olay, vak'a, hadise. **an everyday ~** : günlük olay, her gün olan vak'a. **It was the strangest ~ I can remember** : Hatırladığım en garip olay bu idi. **3. of ... ~** : vuku bulan, olan. **an event of rare ~** : nadiren/pek seyrek olan olay. **to be of frequent ~** : sık sık olmak/vuku bulmak. ***e.a.-2.*** *event, incident, happening, affair, episode.*

occurrent, *sf.&is.* **1.** hâlen cereyan etmekte olan, vuku bulan, vaki olan, oluşan, gelişen, hâlihazır, **2.** tesadüfî, arızî, rastlantıya bağlı, **3.** olay, vukuat, hâdise, zuhurat. ***e.a.-1.*** *current,* ***2.*** *incidental.*

OCD = *Office of Civil Defense* : Sivil Savunma Dairesi.

OCDM = *Office of Civil Defense Mobilization* : Sivil Savunma Seferberlik Dairesi.

ocean, *is.* **1.** ulu deniz, ana deniz, okyanus, büyük deniz, derya, umman. **Atlantic ~** : Atlas Okyanusu. **Pacific ~** : Büyük Okyanus. **Indian ~** : Hint Okyanusu. **Arctic/Antarctic ~** : Kuzey/Güney Buz Denizi. **~ current** : okyanus akıntısı. **~ trench** : ana deniz çukuru, **2.** yeryüzünün 3/4'ünü kaplayan geniş su kütlesi, **3.** sonsuz şey /miktar, **4. ~s of** *k.d.* pek çok, sonsuz, namütenahi.

oceanarium, *is., ç.* **-iums** büyük deniz akvaryumu.

oceanaut, *is. bk.:* **aquanaut** (1).

oceanfront, *sf.&is.* **1.** deniz kıyısı, kıyı, sahil. **an ~ hotel** : kıyı oteli, deniz kıyısında bulunan otel, **2.** kıyı şeridi, deniz kıyısındaki arazi.

ocean-going, *sf.* **1.** okyanus+, okyanusta sefer yapan. **~ ship** : okyanus gemisi, **2.** deniz+. **~ traffic** : deniz seyrüseferi/trafiği.

Oceania = Oceanica, *is.* Okyanusya : Büyük Okyanusun orta ve güneyinde bulunan Melanesia, Micronesia, Polynesia (ve bazan) Malay Archipelago ve Australasia adaları topluluğu.

oceanic, *sf.* **1.** ana deniz+, okyanusa ait, okyanusta yaşayan/üreyen/oluşan/dolaşan, **2.** çok büyük, sonsuz, muazzam. ***e.a.-1.*** *pelagic, thalassic,* ***2.*** *vast.*

oceanlike, *sf.* okyanus/umman gibi, sonsuz, muazzam.

ocean liner, *is.* transatlantik, okyanus yolcu gemisi.

Ocean of Storms, *bk.:* **Oceanus Procellarum.**

oceanography, *is.* ana deniz bilimi. **oceanographer** : ana deniz bilgini. **oceanographic (al)** : ana deniz bilimine ait.

oceanology, *is.* **1.** *bk.:* **oceanography**, **2.** deniz bilimi: denizlerdeki doğal kaynakları ve deniz teknolojisini konu alan bilim. **oceanologic(al)** : deniz bilimsel. **oceanologist** : deniz bilimi uzmanı.

ocean pout, *is. zool.* deniz yayını *(Macrozoarces americanus):* K Amerika'nın KD kıyılarında bulunan bir tür yayın balığı. **muttonfish** *d.d.*

ocean sunfish, *is. bk.:* **sunfish** (1).

Oceanus, *is.* Mitolojiye göre dünyayı çevreleyen, bütün nehir ve gölleri besleyen büyük su akıntısı.

Oceanus Procellarum, *is.* Ay yüzeyindeki en büyük gölge. İkinci ve üçüncü çeyrek yüzeyde olup $2x10^6$ mil karedir. **Ocean of Storms** *d.d.*

ocellar, *sf.* ilkel göz+, gözcük+.

ocellate(d), *sf.* **1.** gözcük gibi, gözcük biçiminde, gözcüğe/ilkel göze benzer (benek, leke vb.), **2.** göz göz/yuvarlak benekli (tavus tüyleri gibi).

ocellation, *is.* göz biçiminde benek/leke.

ocellus, *is., ç.* **ocelli 1.** gözcük, omurgasız hayvanlarda bulunan ilkel göz (retina gözeleri, renk maddesi ve sinirlerden oluşur), **2.** göz biçiminde/yuvarlak benek (tavus tüylerindeki gibi).

ocelot, *is. zool.* Amerikan parsı *(Felis pardalis)* : Kedigillerden parsa benzer, kürkü sarımsı/kırmızımsı gri benekli bir hayvan. Toplam uzunluğu 1.20 m, kuyruk uzunluğu 35 cm. Alaska'dan G Amerika'ya kadar geniş bölgelerde yaşar. **tiger cat** *d.d.* **oceloid** : Amerikan parsına ait.

ocher = ochre, *is.* **1.** aşı boyası, toprak boya : rengi açık sarıdan turuncu ve kırmızıya kadar değişen demir oksitli kil, **2.** açık sarı ile kırmızımsı sarı arası renk, **3. crude ~** : aşı taşı, **4. ~ous = ochery** : aşı boyalı, sarı, kırmızı renkli.

ochlocracy, *is.* avam erki, avam yönetimi/idaresi, ayak takımı hakimiyeti, avam/ayak takımı tarafından kurulan yönetim/hükûmet.

ochlocrat, *is.* avam, erki yanlısı. **~ic(al)** : avam erki+.

ochrea, *is., ç.* **-reae** *bk.:* **ocrea.**

ochroid, *sf.* aşı boyasına benzer.

-ock, *son ek* "-cık/-cik/-cuk/-cük" küçültme takısı. *ör.:* **hillock** : tepecik.

o'clock, *zf.* **1.** saat (günün saatini/zamanını belirtir). *What time is it? It's 9 ~.* **2.** yön/doğrultu belirtmekte açı yerine kullanılır. Gözlemcinin bakış yönü 12 farz edilir. *Enemy aircraft were approachin at 6 ~.* ***NOT :*** **o'clock** kelimesi tam saatleri ifadede kullanılır. Saatle beraber dakika söylenirken kullanılmaz: **5 o'clock** : saat (tam) beş. **half past 5** : saat beş buçuk. **10 past 8** : sekizi on geçiyor.

ocotillo, *is., ç.* **-tillos** *bot.* şamdancık *(Fouquiera splendens)* : Kaliforniya ve Meksika'da yetişen pembe çiçekli, dikenli bir tür funda.

OCR, *bil.* **1.** *optical character reader* : optik damga okuyucu, **2.** *optical character recognition* : optik damga tanıma.

ocrea, *is., ç.* **ocreae 1.** *bot.* (bitkinin) sap kılıfı : yaprak diplerinde sapı saran kılıf. **ochrea** *ş.d.y.*

ocreate, *sf. bot.* (sapı) kılıflı. ***e.a.*** *- sheated.*

-ocracy, *son ek* "erki, hâkimiyeti" *ör.: plutocracy.*

Oct. = October.

oct. = octavo.

octa- = oct- = octo-, *ön ek* **1.** "sekiz" *ör.: octagon, octameter.* **2.** *kim.* sekiz atomlu.

octachord, *is. müz.* **1.** sekiz telli çalgı, **2.** sekiz notalık dizi.

octad, *is.* **1.** sekizli dizi/takım, **2.** *kim.* sekiz valanslı atom veya atom grubu, **3. ~ic** : sekizli.

octagon = octangle, *is.* sekizgen, sekiz kenarlı çokgen.

octagonal, *sf.* sekiz kenarlı, sekiz açılı. **~ly** : sekizgen şeklinde.

octahedral, *sf.* sekiz yüzlü+.

octahedrite, *is. bk.:* **anatase.**

octahedron, *is., ç.* **-drons/-dra** sekiz yüzlü.

octamerous, *sf.* **1.** sekizli, sekiz parçalı/kısımlı, **2.** *bot.* sekiz yapraklı, her halkasında sekiz yaprak bulunan (çiçek).

octameter, *sf.&is. şiir* sekiz heceli (mısra).

octane, *is. kim.* oktan : bazıları petrolün damıtılmasından elde edilen ve genel formülleri C8H18 olan on sekiz eşiz doymuş hidrokarbondan her biri.

octane number = octane rating, *is.* oktan sayısı : bir akaryakıtın, özel olarak yapılmış bir oto motorunda belirli deney koşulları altında yanması sırasında ölçülen vuruntu derecesi.

octangle, *sf.&is.* **1.** sekiz açılı, **2.** sekizgen. ***e.a.-1.*** *octangular,* ***2.*** *octagon.*

octangular, *sf.* **1.** sekiz açılı. **2. ~ness** : sekiz açılı oluş. ***e.a.-1.*** *octagonal.*

octant, *is.* **1.** dairenin sekizde biri, **2.** *mat.* sekizlik : birbirine dik üç düzlemin uzayda ayırdığı sekiz bölgeden biri, **3.** oktant : denizcilerin sefer esnasında 90°'ye kadar açıları ölçmekte kullandıkları 24°'lik yayı bulunan alet, **4.** bir gök cisminin diğerinden 45° uzaktaki durumu, **5. ~al** : sekizde birlik, sekizlik+.

octarchy, *is., ç.* **-chies 1.** sekiz kişilik hükûmet, **2.** hükûmeti sekiz kişilik olan ülke, **3.** sekizli pakt/anlaşma, müttefik sekiz hükûmet.

octave, *is.* **1.** *müz.* oktav : (a) bir tondan sekiz perde yüksek/alçak ton, (b) bunlar arasındaki fasıla, (c) bu tonların harmonik bileşimi, (d) müzik aletinde bir oktavlık fasılada bulunan tuşlar dizisi, **2.** borulu orgda basılınca sesi bir oktav yükselten kapak, **3. octet** *d.d.* (a) sekiz mısralı

şiir, (b) sekiz mısralı kıt'a, **4.** (kilise) (a) dinî bayramın sekizinci günü, (b) dinî bayramla başlayan sekiz günlük süre, **5.** (550 litrelik) bir fıçı şarabın (veya başka sıvının) sekizde biri, 68.75 litre, **6.** *eskrim* sekiz savunma konumunun sekizincisi, **7. octaval** : oktava ait.

octavo, *sf.&is., ç.* **-vos 1.** 15x22.5 cm boyutunda sekiz yaprak (16 sayfa)lık (kitap forması), kısaca 8 vo veya 8 yazılır. **2.** 15x22.5 cm boyutunda kitap.

octennial, *sf.* **1.** sekiz yılda bir (olan), **2.** sekiz yıllık/senelik, sekiz yıl süren, **3. ~ly** : sekiz yılda bir.

octet(te), *is.* **1.** sekiz kişilik orkestra/koro, **2.** sekiz kişi tarafından çalınan/söylenen müzik parçası, oktet, **3.** *şiir bk.:* **ovctave** (3), **4.** sekizlik grup.

octillion, *sf.&is., ç.* **-lions** (bir sayıdan sonra : **-lion**) oktilyon : ABD ve Fransa'da 10^{27}, İngiltere ve Almanya'da 10^{48}. **2. ~th** : oktilyonuncu, oktilyonda bir.

octo-, *ön ek bk.:* **octa-.**

October, *is.* **1.** ekim, yılın onuncu ayı, **2.** *Brit.* ekim birası, ekimde yapılan bira veya elma şarabı, **3. ~ Revolution** *bk.:* **Russian Revolution.**

octodecillion, *is., ç.* **-lions** (bir sayıdan sonra : **-lion**) oktodsilyon : ABD ve Fransa'da 10^{57}, İngiltere ve Almanya'da 10^{108}.

octodecimo, *sf.&is., ç.* **-mos** (2 için) **1.** 10x16 cm boyutunda 18 yaprak (36 sayfa)dan ibaret kitap forması. Kısaca 18mo veya 18° yazılır. **2.** 10x16 cm boyutunda kitap. **eighteenmo** *d.d.*

octogenarian = octogenary, *sf.&is.* **1.** seksenlik, 80 yıllık, 80 yaşında, **2.** yaşı 80 ile 90 arasında, seksenlerinde (kimse).

octonary, *sf.&is., ç.* **-naries 1.** sekiz+, sekiz sayısına ait, **2.** sekizlik, sekiz tane, sekizden ibaret, **3.** sekizlik grup, **4.** (şiir) sekiz mısralık kıt'a.

octopod, *is.* sekiz ayaklı : kafadan ayaklıların sekiz ayaklılar *(Octopoda)* sınıfına mensup hayvan.

octopus, *is., ç.* **-puses/-pi 1.** *zool.* ahtapot *(Octopus vulgaris)*, **2.** sekiz ayaklı hayvan, **3.** nüfuzu/gücü her tarafa ulaşan (kimse/örgüt vb.).

octoroon, *is.* soyunun sekizde biri zenci olan kimse.

octosyllabic, *sf.&is.* sekiz heceli (kelime/mısra).

octosyllable, *is.* sekiz heceli kelime/mısra.

octroi, *is., ç.* **-trois** (eskiden Fransa ve İngiltere'de) ayakbastı parası, şehre giriş vergisi.

octuple, *sf.&f.* **-pled, -pling 1.** sekiz kat/sekiz misli (yapmak) sekiz kere (büyütmek), **2.** sekiz elemanlı.

octuplet, *is.* sekizlik dizi/grup/topluluk.

octuplex, *sf.* sekiz kat, sekiz misli. ***e.a.-*** *octuple, eightfold.*

octuplicate, *sf. &is. &f.* **-cated, -cating 1.** sekiz kat, sekiz misli, **2.** sekiz nüsha, **3.** *gen.* **in ~** : sekizli, sekizlik grup/dizi/takım, **4.** sekiz kopye çıkarmak, **5.** sekiz katı/misli yapmak, sekiz kere çoğaltmak, sekiz ile çarpmak, sekiz katını almak. ***e.a.-1.*** *eightfold, octuple.*

octyl, *is. kim.* oktil : tek valanslı CH3 (CH2)7 kökü.

ocul-, *ön ek bk.:* **oculo-.**

ocular, *sf.&is.* **1.** göz+: *~ muscles.* gözün: *~ movements.* göz ile : *~ inspection.* **2.** görüş: *an ~ organ.* görgü(ye dayanan) : *~ testimony.* **3.** *az kul.* gözle görülür/görülebilen: *~ proof.* **4.** görerek yapılan/anlaşılan/öğrenilen, **5.** (mikroskop, teleskop vb. de) göz merceği, oküler, **6. ~ly** : gözle görülür şekilde.

oculist, *is.* **1.** göz hastalıkları uzmanı, **2.** göz doktoru, **3. ~ic** : göz+, göz hastalıkları ile ilgili. ***e.a.-1&2.*** *ophtalmologist, optometrist.*

oculo- = ocul-, *ön ek* "göz". *ör.: oculomotor, oculist.*

oculomotor, *sf.* gözdevindiren, gözü hareket ettiren. **~ nerve** : gözdevindiren sinir.

Od = Odd, *is.&ünl. esk.* Allah (yeminlerde kullanılırdı).

OD, *is.&f.* **OD'd, OD'ing** *argo.* **1.** aşırı doz (=*overdose*), **2.** (uyuşturucu madde vb.) dozunu kaçırmak, aşırı doz almak.

od = **1.** on demand, **2.** outside diameter, **3.** overdraft, **4.** overdrawn.

O.D. = **1.** Doctor of Optometry, **2.** (reçetelerde) sağ göz, **3.** outside diameter, **4.** overdraft/overdrawn.

odalisk = odalisque, *is. T.* odalık, cariye, halayık.

odd, *sf.* **1.** garip, acayip, tuhaf (şey). **~-looking** : garip/acayip (görünüşlü). **an ~ fish** : tuhaf adam. **He had an ~ expression on his face** : Yüzünde garip bir ifade vardı. **It's ~ that she's not back yet** : Hâlâ dönmemiş olması acayip! **in ~ corners** : kıyıda bucakta, umulmadık yerlerde. **the ~ game** : berabere kalındığı zaman sonuç almak için oynanan oyun. **strike one as ~** : garibine gitmek. **Well that's ~!** : Tuhaf şey! Allah Allah! Olur şey değil! **2.** bambaşka, **3.** küsur. **I owe 300-odd dollars** : 300 küsur dolar borcum var. **4.** (tam sayıdan artan) bir iki, birkaç. **a few ~** : birkaç. **a few ~ dollars in her purse** : cüzdanında birkaç dolar, **5.** (sayı) tek, 2 ile bölününce 1 artan. *5 is an ~ number.* **~ or even** : tek mi çift mi, **6.** arta kalan, artık, **7.** öbür tekine uymayan. *an ~ glove.* **8.** tek tük, dağınık, bölük pörçük, bir gruba/diziye dahil olmayan. *to pick up ~ bits of information.* **9.** geçici, sürekli olmayan, ara sıra zuhur eden. *~ job.* **at ~ moments/times** : vakit buldukça, boş vakitlerde. ***e.a.- 1.*** *unusual, extraordinary, rare, uncommon, peculier, strange,* ***9.*** *occasional, incidental.* ***k.ä.- 1.*** *usual, common, ordinary,* ***5.*** *even.*

oddball, *sf.&is. ABD-argo* **1.** garip, acayip. *an ~ scheme.* **2.** garip/acayip kimse.

Odd Fellow, *is.* İngiltere'de XVIII. yy. da kurulmuş olan *Independent Order of Odd Fellows* adlı yardımlaşma/dayanışma derneği üyesi.

oddity, *is., ç.* **-ties** (1 ve 3 için) **1.** garip/acayip/antika kimse/nesne/olay, **2.** gariplik, acayiplik, tuhaflık, garabet, **3.** garip özellik. ***e.a.- 2.*** *eccentricity, strangeness, singularity,* ***3.*** *peculiarity.*

odd jobber, *is.* geçici işçi, rastgele süreksiz ve basit işlerde çalışan işçi.

odd lot, *is.* **1.** mutattan az miktar, **2.** (borsa) küsuratlı : sayısı 100 veya 10'dan az hisse senedi, **3. odd-lot** : mutattan az, küsuratlı.

oddly, *zf.* acayip/garip/tuhaf şekilde. **~ enough** : tuhaftır ki, işin garibi/tuhafı şu ki. *~ enough he didn't remember his own birthday.*

odd man out, **1.** tek kalan kaybeder (oyundan çıkarılır) : yazı tura vb. atarak tek kalan kimseyi gruptan/takımdan çıkarma usulü, **2.** tek kalarak oyundan çıkarılan kimse, **3.** garip/acayip kimse.

oddment, *is.* **1.** döküntü, kalıntı, kırıntı, artakalmış parça, ufak tefek/artık şey, **2.** *basım* kitabın esas metni dışındaki kısımlar (başlık sayfası, bulduru, dizin vb.), **3.** acayip şey. ***e.a.-1.*** *leftover, remnant.*

oddness, *is.* **1.** tuhaflık, acayiplik, gariplik, **2.** teklik, tek oluş.

odd-pinnate, *sf. bot.* tek tüy yapraklı : sapının etrafında tek sayıda tüysü yaprağı olan.

odds, *is.* **1.** olasılık, ihtimal, bir şeyin vukuu ihtimali. **The ~ are that it will rain today** : Bugün yağmur yağması muhtemeldir. **2.** olasılık/ihtimal oranı. *The ~ are two-to-one that it won't rain today.* **3.** (a) bir bahiste kazanma/kaybetme oranı.*The ~ are 10 to 1 that her horse will not win the race.* (b) şans, talih. **~ are against him** : talihi yüzüne gülmüyor, şansı yaver değil, (c) talihsizlik. **He overcame the ~** : Talihsizliğini yendi. **4.** zayıf tarafa verilen üstünlük/ek sayı, **5.** üstünlük, avantaj, iki yarışmacıdan birini ötekinden üstün yapan nitelik, iyi talih. **The ~ are with me** : Üstünlük bendedir. **6.** fark, önem. **It makes no ~** : Fark etmez, önemi yok. **What's the ~** : Ne önemi var? *It makes no ~ when he goes.* **He won the election by considerable ~** : Seçimi önemli farkla kazandı. **7. at ~** : araları açık, anlaşmazlık/ihtilâf hâlinde, kavgalı. *The two boys had been at ~ for months.* **He is at ~ with X** : X ile araları açıktır. **8. by all ~ = by long ~ = by ~** : her bakımdan, hiç şüphesiz/kuşkusuz, hiç şüphe yok ki, itiraz götürmez şekilde. *The film was by all ~ the best of the year.* **9. to give/lay ~** : sonucu lehine olan/gözüken bir bahse girişmek. **lay (s.o.) ~ (of)** : birine avantaj sağlamak, üstünlüğü birine bırakmak, **10. to take/receive ~** : sonucu başkasının lehine gözüken bir bahse girmek, **11. long ~** : büyük farklı, çok aleyhte olan ihtimal (örneğin 100'de 1), **12. short ~** : az farklı olan ihtimal (2'ye 1 gibi). ***e.a.-1-3.*** *probability,* ***4.*** *handicap,* ***5.*** *advantage,* ***6.*** *difference, significance,* ***7.*** *in disagreement,* ***8.*** *in every respect, by far, undoubtedly.*

odds and ends, *ç. is.* **1.** kırıntı, döküntü, artık, kalıntı, hurda, ufak tefek şeyler, bölük pürçük, kıvır zıvır. **~ ~ ~ of food** : yemek artığı, **2.** müteferrik işler. **odds and sods** *d.d.* ***e.a.- 1.*** *remnants, scraps, fragments,* ***2.*** *miscellaneous items.*

odds-on, *sf.* **1.** kazanma/başarma şansı yüksek (olan). *The ~ favorite (=horse) came in last, to everyone's surprise.* **2.** emin, güvenilir, tehlikesiz, rizikosuz. *an ~ bet.* **3. It's ~ that** : büyük bir ihtimalle, muhakkak. *It's ~ that she won't come.*

ode, *is.* **1.** övgü, methiye, kaside: mağrur bir eda taşıyan kafiyeli/kafiyesiz manzume, **2.** güfte, şarkı olarak yazılmış şiir.

ode-, *son ek* **1.** "... gibi, -e benzer, ... türünde/biçiminde/şeklinde" *ör.: phyllode, nematode.* **2.** "yol" *ör.: anode, electrode.*

odeum, *is., ç.* **odea 1.** müzik/konser salonu, tiyatro, **2.** (eski Yunan ve Roma'da) içinde müzik ve şiir yarışmaları yapılan kapalı bina.

Odin, *is.* (İskandinav mitolojisi) Baştanrı.

odic, *sf.* övgü/methiye/kaside tarzında.

odious, *sf.* **1.** iğrenç, tiksinç, menfur, nefret verici, tiksindirici. *an ~ crime. an ~ business.* **2. ~ly** : iğrenç/menfur bir şekilde, nefret verecek tarzda, tiksindirircesine, **3. ~ness** : iğrençlik, nefret vericilik, tiksindiricilik. ***e.a.-1.*** *disgusting, hateful, repugnant, detestable, abhorrent, offensive, abominable, objectionable, despicable, execrable, loathsome, repellent, repulsive, revolting, contemptible, heinous, vile, evil, nasty, foul, obnoxious.* ***k.a.-1.*** *attractive, lovable, delightful, charming, pleasing, pleasant, agreeable, acceptable.*

odium, *is.* **1.** nefret, tiksinme, iğrenme, istikrah, gizli düşmanlık, **2.** ayıp, utanç, yüz karası. *the ~ of being a convict.* **3.** iğrençlik, tiksindiricilik.***e.a.-1.*** *detestation, abhorrence, antipathy, hatred, dislike, contempt, disgust, repugnance, 2. obloquy, opprobrium.* ***k.a.- 1.*** *love, affection, tenderness, fondness, 2. honor, repute, esteem.*

odograph, *is.* **1.** yolyazar : alınan yolu ölçüp yazan alet, **2.** *bk.:* **pedometer.**

odometer = hodometer, *is.* yolölçer : taşıtla alınan yolun uzunluğunu ölçen alet. **odometry** : yol ölçme.

odont- = -odont, *bk.:* **odonto-**

odontalgia, *is.* **1.** diş ağrısı. **2. odontalgic** : diş ağrısı+. ***e.a.-1.*** *toothache.*

odonto- = odont- = -odont, *ön ek* "diş". *ör.: odontology*

odontoblast, *is. anat.* diş doku : diş özü dokusu. **~ic** : diş dokusal.

odontogenesis, *is.* diş oluşumu, diş gelişimi.

odontoglossum, *is. bot.* dil orkide : Bolivya ve Meksika dağlarında yetişen iri çiçekli, kalın etli yapraklı bir orkide türü.

odontograph, *is.* **1.** *mak.* dişölçer : dişli çark ölçeği, diş masdarı, **2.** (diş hekimliğinde) mineölçer: diş minesinin düzgünlük derecesini ölçen alet.

odontoid, *sf.&is.* **1.** diş gibi, diş şeklinde, dişe benzer, **2. ~ process** *d.d. anat.* ilk omur dingili : ilk omur kemiğinin etrafında döndüğü boyun omurunun dişe benzer çıkıntısı.

odontology, *is.* **1.** diş bilimi : dişlerin ve diş etlerinin gelişme , bakım ve tedavisi ile uğraşan bilim, **2. odontological** : diş bilimsel, **3. odontologist** : diş bilimi uzmanı.

odontoma, *is.* diş uru.

odontophore, *is. zool.* dişli çene : çeşitli yumuşakçıların dişli dili ile besini ezdikleri dişli ağız yapısı. **odontophoral = odontophorine = odontophorous**:dişli çene+, dişli çenesi olan.

odor, *is.* **1.** koku. **2.** güzel koku, rayiha. *the ~ of roses.* **3.** pis koku. *the ~ of garbage.* **4.** belirtici özellik/nitelik, belirti, emare. *An ~ of corruption in the administration triggered an investigation.* **5.** itibar, şöhret. **be in bad ~** : itibardan düşmek, kötü şöhreti olmak, kötü tanınmak, adı çıkmak, gözden düşmek. *They were in bad ~ because of a suspected theft.* **be in good ~** : gözde olmak, şöhret/itibar sahibi olmak. **die in the ~ of sanctity** : iyi bir Hristiyan diye ad bırakıp ölmek. *Brit. :* **odour** *ş.d.y.* ***e.a.-1.*** *smell, scent, 2. fragrance, perfume, aroma, redolence, incense, 3. stink, 4. hint, flavor, 5. repute, estimation.*

odorant, *is.* kokulu madde, koku/rayiha veren şey/müstahzar.

odored = odoured, *sf.* kokulu.

odorful = odourful, *sf.* kokulu, rayihalı.

odoriferous, *sf.* **1.** (güzel) kokulu, rayihalı, muattar, güzel kokan, **2.** ahlâksız, düşük ahlâklı, ahlâka aykırı. *~ legislation.* **3. ~ly** : kokulu/rayihalı bir şekilde, **4. ~ness** : kokma, kokulu olma. ***e.a.-1.*** *odorous, fragrant, aromatic, perfumed, redolent.*

odorize, *gl.f.* **-ized, -izing** kokutmak, güzel koku/rayiha vermek. ***e.a.-*** *scent.*

odorless = odourless, *sf.* kokusuz. **~ly** : kokusuz bir şekilde. **~ness** : kokusuzluk.

odorous, *sf.* **1.** (iyi veya fena) keskin kokulu. **2. ~ly** : keskin kokulu bir şekilde, **3. ~ness** : keskin kokulu olma. ***e.a.-1.*** *odoriferous.*

odour, *is. Brit. bk.:* **odor.**

-odus, *son ek zool.* "... dişli" anlamında olup hayvan türlerini belirlemekte kullanılır : *ceratodus* gibi

-odynia, *son ek* "ağrısı". *ör.: pododynia.*

Odyssey, *is.* **1.** Odise : Homer'in ünlü destanı, **2.** serüvenli ve çetin uzun yolculuk.

OE = OE. = Old English.

Oe = oersted(s).

oe-, Lâtin ve Yunan köklü bazı kelimelerde **e-** yerine yazılır: *oecology, oenology, oesophagus* gibi.

O.E. = **1.** Old English, **2.** *tic.* omissions excepted.

o.e. = oe = omissions excepted.

OECD = O.E.C.D. = *Organization for Economic Cooperation and Development* : Ekonomik İş Birliği ve Gelişme Örgütü.

oecology, *bk.:* **ecology.**

oecumenical, *sf. bk.:* **ecumenical.**

oedema, *is. bk.:* **edema.**

oedipal, *sf.* Ödip karmaşası ile ilgili.

Oedipus complex, *is. psikol.* Ödip karmaşası : çocukların ayrı cinsten olan ebeveynine karşı cinsel eğilimi ve kendi cinsinden olan ebeveyni ile yarışması. *bk.:* **Electra complex.**

oeil-de-boeuf, *is., ç.* **oeils-de-boeuf** *Fr.* küçük yuvarlak pencere.

oeillade, *is. Fr.* sevdalı bakış, göz süzme. ***e.a.-*** *ogle.*

oenology = enology, *is.* şarapçılık, şarap bilgisi. **oenological** : şarap bilimsel. **oenologist** : şarap uzmanı.

oenomel = oinomel, *is.* **1.** ballı şarap, şaraba bal katılarak yapılan içki, **2.** kuvvetli ve tatlı şey.

oenophile, *is.* şarap uzmanı, şaraptan iyi anlayan kimse.

o'er, *e. zf. şiir bk.:* **over.**

oersted, *is. elekt.* örsted : CGS birim sisteminde mıknatıssal yeğinlik birimi.

oesophagus, *is. bk.:* **esophagus.**

oeuvre, *is., ç.* **oeuvres** *Fr.* **1.** yapıt, eser, **2.** külliyat, bir yazarın/sanatçının yapıtlarının tümü

of, *e.* **1.** -ın/-in/-un/-ün, -nın/-nin/-nun/-nün. **the color of her dress** : elbisesinin rengi. **the leaves of the tree** : ağacın yaprakları. **2.** -dan/-den (yapılmış/seçilmiş/ibaret vb.). **one of us** : içimizden biri. **a dress of silk** : ipek(ten yapılmış) elbise. **one of his last poems** : son şiirlerinden biri, **3.** ...dolu/yüklü/taşıyan (Bu anlamda kullanılınca çok defa Türkçeye çevrilmez) : **a bag of potatoes** bir çuval patates. **a ship of steel** : çelik yüklü gemi, **4.** (miktar/çokluk bildiren kelimelerden sonra) -lık/-lik/-luk /-lük (Bu anlamda bazan Türkçeye çevrilmez) : **2 kg of sugar** : 2 kg şeker. **a glass of water** : bir bardak su. **4 km of bad road** : 4 km(lik) bozuk yol. **How many hours a day of actual lessons?** Günde kaç saat(lik) ders? **5.** tarihlerde ayın önüne gelir : **the 19th of May** : 19 Mayıs (Mayısın 19'u). **6.** -lı/-li vb. (ihtiva eden anlamında). **an apartment of 4 rooms** : dört odalı daire, **7.** kimlik, sınıf, kategori, mülkiyet, menşe, asıl vb. bildirir: **The City of Paris** : Paris şehri. **The King of Sweden** : İsveç Kralı. **the property of the church** : kilise malı. **a girl of good family** : iyi bir aile(nin) kızı, **8.** *ABD* (saat/zaman bildirirken) -den önce, -ye kadar, ... kala. **20 (minutes) of five (= 20 to five)** : (Saat) beşe yirmi kala. **9.** ...tarafından/için. **It was very mean of you to insult her** : Ona hakaret etmek senin için çok ayıp. **10.** bakımından, ...-a. **to be fleet of foot** : ayağına çabuk/çevik olmak. **11.** ... ile (sebep bildirir). **(Do something) of one's own free will** : Kendi isteği ile (bir şey yapmak). **of oneself/itself** : kendiliğinden. **It didn't happen of itself** : Kendiliğinden olmadı.**12.** (a) -lik, -li. **An area of mountains** : Dağlık bölge. **A man of ability/of talent** : Yetenekli/hünerli kişi. **Ann of London** : Londralı Ann. **of note** : önemli, itibarlı. (b) ... (adlı). **the City of Ankara** : Ankara şehri. **13.** (nadiren) esnasında, -ları ...-leyin, ...-da/-de. **They always like to go there of an evening** : Oraya daima akşamları gitmekten hoşlanırlar. **of recent years** : son yıllarda. **of late** : son zamanlarda, **14.** (sebep vb. bildirir): -dan/-den. **to die of hunger** : açlıktan ölmek. **cure s.o. of a disease** : birini hastalıktan kurtarmak, **15.** sıfattan sonra şu özel anlamda kullanılır : **How kind of John to buy the tickets** : John'un biletleri alması çok nazik bir harekettir. **It's very annoying of**

Government to have raised the tax on fuel : Hükûmetin yakıt vergisini artırması esef edilecek bir olaydır. **16. within...of** : ...içinde, ...-den az, en fazla .... **Within a km from here** : Buraya en fazla 1 km (uzaklıkta). **17. of a** : (kuvvetli bir duyguyu belirten kelimeden sonra) gibi, misilli, ...biri, benzer. **that palace of a house** : o saray gibi ev. **some fool of a man** : serserinin biri, sersem gibi bir adam. **a paradise of a place** : cennet gibi bir yer. **18.** *esk.* -ca/-ce, ...tarafından. **loved of all men** : herkesçe sevilen. **beloved of his family** : ailesi tarafından sevilen, **19.** hakkında, hususunda, -e dair (bu anlamda çok defa çevrilmez) : **stories of his travels** : (onun) seyahat hikâyeleri. **to think highly of his proposals** : tekliflerini ciddiyetle düşünmek. **speak of it later** : o hususta sonra konuşmak, **20.** -e mahsus/ayrılmış/tahsis edilmiş (çok defa çevrilmez). **a day of rest** : istirahat günü. ***e.a.-1.*** *belonging to,* ***2.*** *made from,* ***3.*** *containing, carrying,* ***8.*** *before, until,* ***9.*** *on the part of,* ***10.*** *as to, in respect to, with reference to,* ***11.*** *through, by,* ***12.*** *possessing, having,* ***18.*** *by,* ***19.*** *about.*

of, *(nonstandard)* "**have**" yerine kullanılır : *He should of gone = He should have gone.*

OF = OF. = O.F. = OFr. = Old French.

ofay, *is. ABD- argo hkr.* beyaz insan, beyaz ırktan biri.

of course, *zf.* **1.** elbette, kuşkusuz, şüphesiz, muhakkak, **2.** doğal/tabiî olarak, tabiatıyla, beklendiği gibi. ***e.a.-1.*** *certainly, doubtless, surely,* ***2.*** *naturally, as expected.*

off[1], *zf.* **1.** uzağa, uzakta(ki). **house a mile off** : bir mil uzaktaki ev. **You are off the road** : Yoldan uzaklaştın. **keep s.o. off** : birisini uzaklaştırmak. **go off** : uzaklaşmak, uzağa gitmek. **far off** : çok uzak. **to go off to sleep** : uyumak, uykuya dalmak. **to run off** : koşarak uzaklaşmak, tüymek, **2.** ileride, ileriye, öteye, ötede. **They live two blocks off** : İki blok ötede oturuyorlar. **3.** dışarı(ya), dışarıda. (Anlamı çok defa fiilde gizlidir.) : **to take one's coat off** : ceketini çıkarmak. **Hats off** ! Şapkanızı çıkarınız! ~ **with your shoes** : Ayakkabılarınızı çıkarınız! **to cut s.o.'s head off** : birisinin kellesini uçurmak, **4.** çalışmaz, arızalı, gayrîfaal. **Turn the light off** : Işığı söndür! **Turn the water off** : Suyu kapat! **5.** tüm, tekmil, tamamen, toptan, hepsi, bütün. **pay off the debt** : borcun hepsini ödemek. **kill off all enemies** : düşmanların hepsini/tümünü öldürmek. **beat off the attack** : hücumu tamamen püskürtmek, **6.** izin, tatil. **my day off** : izin günüm, **7.** (karadan) uzakta, açıkta. **The ship anchored off İzmir** : Gemi İzmir açıklarında demirledi. **8.** yana, tarafa. **The road branches off Konya** : Yol Konya'ya ayrılır. **9.** indirimli, tenzilâtlı. **Ten percent off for cash** : Peşin para ile %10 indirimli. **10. be off** : (a) gitmek, hareket etmek, yola çıkmak. **I'm off to London** : Londra'ya gidiyorum. **We are off now** : şimdi yola çıkıyoruz. **They're off** : Gittiler, yola çıktılar. (b) yanılmak. **be off in one's calculations** : hesabında yanılmak. (c) *k.d.* deli olmak, (d) iptal edilmek. **The deal is off** : Anlaşma iptal edildi. (e) kesilmek, arızalanmak. **The electricity is off** : Elektrik kesildi. (f) bozulmak. **The cheese is a bit off** : Peynir biraz bozulmuş. (g) **be off color** : hasta olmak, **11. off and on = on and off** : ara sıra, fasılalarla, kesik kesik, **12. off with** : kes, uçur, yok et. **Off with his head** : Kellesini kes/uçur! **13. It is off my hands** : Benim elimden çıktı, elimde değil. **14. call off** : iptal etmek. *call the game off.* **15. fall off** : (a) düşmek, (b) azalmak, (c) bırakmak, **16. to be badly off** : fakir düşmek. **be badly off for (sugar etc.)** : (şeker vb.) az kalmak. **How are we off for coal** : Kömürümüz ne kadar kaldı? **17. to be well off** : (a) hâli vakti yerinde olmak, zengin olmak, (b) üstün/avantajlı durumda olmak. **You are better off where you are** : Şimdiki durumunuz daha iyi. **18. put off** : ertelemek, tehir etmek. *put off an appointment.* **19. put (a person) off** : (a) canını sıkmak, (b) (zorla) indirmek, alaşağı etmek, **20. show off** : gösteriş yapmak, caka / fiyaka satmak, **21. take off** : (a) alıp götürmek, (b) öldürmek, (c) indirmek, (d) (elbise) çıkarmak, (e) *k.d.* taklidini yapmak, (f) (uçak) kalkmak, havalanmak, uçmak, **22. from the off** : başlangıçtan, **23. breakfast off bread and cheese** : peynir ekmekle kahvaltı yapmak

off[2], *e.* **1.** büsbütün, tamamen. **break off a piece of bread** : bir parça ekmek koparmak, **2.** -sız/-siz, -den ayrılmış, ...-i kaybetmiş. **off balance** : dengesiz, dengesini kaybetmiş, **3.** indirimli, tenzilâtlı, daha ucuz. **25 percent off the marked price** : etiket fiatından %25 daha ucuz.

4. *k.d.* terk etmiş, kaçınan. **I'm off liquor** : İçkiyi terk ettim. **5.** uzakta, sapa. **a village off the main road** : ana yoldan uzakta bir köy, **6.** -den ayrılan, -ye kavuşan, ... ile birleşen. **an alley off 12th street** : 12. caddeden ayrılan bir yol. **7.** uzak, uzakta, uzağa, aşağıya, öteye vb. **keep off the grass** : çimlere basmayınız (çimlerden uzak durunuz). **He jumped off the horse** : Attan (aşağıya) indi. **8.** *k.d.* -dan/-den. **I bought it off him** : Bunu ondan satın aldım. **9.** -den/ile yapılmış (yemek vb.). **to make a meal off fish** : balıktan yemek yapmak, **10.** -den uzağa. **take the lid off the box** : kutunun kapağını kaldır/çıkar.

off[3], *sf.* **1.** yanlış, hatalı, **2.** birazcık anormal, kaçık, **3.** iptal edilmiş, battal, hükümsüz, geçersiz. *The agreement is off.* **4.** izinli, tatilde, boş, işsiz, avare. *a passtime for one's off hours.* **5.** "dışı". **off season** : mevsim dışı, **6.** uzak, öte. *the off side of the wall.* **7.** *den.* denize doğru, açıklara doğru, **8.** (kriket) karşı taraf sahasında bulunan, **9. on the off chance** *k.d.* gerekirse, icabında, hinihâcette, ne olur ne olmaz.

off[4], *is.* **1.** uzaklaşma, uzak oluş/bulunuş hali, **2.** (kriket) karşı taraf sahası, **3.** *Brit.- argo* başlangıç. **from the off** : başlangıçtan beri.

off[5], *ünl.* Defol! Çekil! Yıkıl! **(Be) off with you** ! : Yıkıl! Git! Defol! Çek arabanı!

offal, *is.* **1.** sakatat : yürek, ciğer, böbrek, işkembe vb., **2.** kasaplık hayvanın yenilmeyen kısımları, **3.** çerçöp, süprüntü, **4.** leş. ***e.a.-3.*** *rubbish, garbage,* ***4.*** *carrion.*

offbeat, *sf.&is.* **1.** olağan dışı, alışılmamış, anormal, mutat hilâfına. ~ *humor.* **2.** *müz.* vurgusuz nota. ***e.a.-1.*** *unusual, unconventional, eccentric.*

off-Broadway, *sf.* **1.** (New York'un eğlence merkezi olan) Broadway dışında (bulunan). *an ~ theater.* **2.** (tiyatro vb.) deneysel, amatör işi, ticarî mahiyette olmayan.

offcast, *sf.&is.* atılmış, kabul edilmemiş, reddedilmiş, işe yaramaz, eski, fersude, işe yaramaz, ıskarta(ya ayrılmış) (eşya, mal vb.). *His ~ suits.* ***e.a.-*** *rejected, castoff, discarded.*

off-center = off-centered, *sf.&zf.* **1.** merkezden sapmış, sapık, kaçık, merkez dışında, **2.** dengesiz, muvazenesiz, ayarsız.

off chance, *is.* zayıf bir olasılık, (zayıf) ümit. **I came on the ~ ~ of seeing her** : Onu görmek ümidiyle geldim. **He bought it on the ~ ~ that it would come in useful** : İşine yarayacağını umarak satın aldı. **I did it on the ~ ~** : Sonunu tesadüfe bırakarak yaptım.

off-color, *sf.* **1.** soluk, uçuk, rengi bozuk, rengini atmış, uygunsuz renkte. *an ~ gem.* **2.** açık saçık, ayıp, müstehcen, edebe aykırı, terbiyesiz. *After a few drinks he told some ~ jokes. an ~ joke/story.* **3.** keyifsiz, hasta, keyfi/neşesi yerinde değil. *He's ~ today. Brit.:* **off-colour.** ***e.a.-2.*** *indelicate, indecent, risqué, racy, spicy, naughty, wicked, improper, offensive, obscene.*

offence(less), *bk.:* **offense(less).**

offend, *f.* **1.** gücendirmek, küstürmek, hatırını/gönlünü kırmak, (hislerini) incitmek, rencide etmek, darıltmak, kızdırmak. *He apologized for having ~ed her.* **be ~ed :** alınmak, küsmek, gücenmek, hatırı kırılmak/kalmak, **2.** kabahat/suç işlemek, (dinî/ahlâkî kuralı veya yasayı) ihlâl etmek, kusur etmek/işlemek. **~ against (the law etc.)** : (yasa vb.) ihlâl etmek, riayetsizlik etmek, saymamak, **3.** (koku/tat/manzara) kötü tesir bırakmak, olumsuz şekilde etkilemek, hoşa gitmemek, **4.** incitmek, acı/ıstırap vermek, acıtmak, canını yakmak, rahatsız/taciz etmek. *He took off his shoe and removed ~ing pebble.* **5.** günah işlemek. **If it be a sin to covet honor, I am the most ~ing soul alive.** *(Shak.) :* Şerefli olmayı istemek günah ise ben en çok günah işleyen bir kulum. **6. ~able = ~ible** : gücenebilir, darılabilir, küsebilir, incinebilir, **7. ~ed** : küskün, dargın, gücenmiş, ***e.a.-1.*** *affront, anger, displease, insult, provoke, nettle, outrage, exasperate, vex, aggravate, irritate,* ***2.*** *violate, transgress,* ***4.*** *hurt,* ***5.*** *sin, err.* ***k.a.-1.*** *please, delight, beguile, captivate, charm, enchant, calm, conciliate.*

offender, *is.* **1.** kabahatli, suçlu. **first ~** : ilk defa suç işleyen kimse. **old/hard** : sabıkalı suçlu, **2.** gücendiren, inciten, rencide eden, hatırını kıran kimse.

offending, *sf.* **1.** gücendiren, inciten, rencide eden, hatır/gönül kıran, **2.** iğrenç, tiksindirici, **3.** suçlu, kabahatli, yasayı vb. ihlâl eden.

offense = offence, *is.* **1.** kusur, kabahat, (yasa vb. yi) ihlâl, -e riayetsizlik, -e aykırılık. **commit an ~** : kusur/kabahat işlemek, **2.** suç. **political ~** : siyasî suç. *For what ~ was he arrested?* **3.** cürüm, cünha. **a first ~** : (bir kimsenin işlediği) ilk cürüm/suç, **4.** nahoş/iğrenç/tiksindirici şey. **an ~ to his ear** : kulağına hoş gelmeyen şey, **5.** incitme, gücendirme, (hatır/kalp) kırma. *He tried not to cause ~.* **6.** alınma, gücenme, incinme, rencide olma, güceniklik, dargınlık, kırgınlık, iğbirar. **to give ~** : gücendirmek, darıltmak. **to take ~** : gücenmek, darılmak. *He takes ~ at the slightest criticism.* **7.** taarruz, tecavüz, hücum, saldırı. **weapons of ~** : saldırı silâhları. **The army proved weak in ~** : Ordu taarruz bakımından zayıf olduğunu gösterdi. **8.** saldırgan, mütecaviz, taarruz/hücum eden (ordu, takım vb.), **9.** *esk.* yara, bere, zarar, ziyan, incinme, incik, **10. No ~ meant** : Kimsenin hatırı kalmasın/kırılmasın. **No ~ was intended** : Maksat hatır kırmak değildi. **No ~** : Gücenmeyiniz, hatırınız kalmasın. ***e.a.-1-3.*** *transgression, crime, sin, misdeed, violation, infraction, misdemeanor,* ***6.*** *umbrage, resentment, pique, dudgeon, huff,* ***7.*** *agression, attack, assault,* ***8.*** *attacker.* ***k.a.-1-3.*** *innocence, guiltlessness,* ***5&6.*** *pleasure, delight, gratification, satisfaction,* ***7.*** *defense, resistance, guard, security.*

offenseless = offenceless, *sf.* **1.** masum, suçsuz, kabahatsiz, saf, günahsız, **2.** saldıramaz, hücum/taarruz edemez, **3.** saldırısız, taarruzsuz, **4.** gücendirmez, incitmez, hatır kırmaz, rencide etmez, **5.** çirkin/iğrenç olmayan, **6.** zararsız, **7. ~ly** : masumane, suçsuz/kabahatsiz bir şekilde, günahsızca, gücendirmeksizin, incitmeksizin, hatır kırmadan, rencide etmeden, **8. ~ness** : masumluk, suçsuzluk, kabahatsizlik, saflık, günahsızlık, gücendirmezlik, incitmezlik, hatır kırmama, rencide etmeme.

offensive, *sf.&is.* **1.** çirkin, iğrenç, tiksinç, tiksindirici, iğrendirici, nahoş, pis. **Bad eggs have an ~ odor** : Bozuk yumurtalar pis kokar. **2.** gönül/hatır kırıcı, inciten, rencide eden. **"Shut up!" is an ~ retort** : "Kes sesini!" sözü gönül kırıcıdır. **3.** ayıp, **4.** saldırıcı, saldırgan, saldırı+, taarruz+, taarruzî, tecavüzî. *~ movements. ~ weapons. ~ war for conquest.* **5.** saldırı, taarruz, hücum. **to launch an ~** : saldırmak, hücuma geçmek. *An ~ against polio was begun when the proper vaccine was developed.* **6.** saldırı/hücum vaziyeti, taarruz hareketi/hâli/durumu. *The army took the ~.* **7. ~ly** : (a) çirkin/iğrenç bir şekilde, tiksindirircesine, (b) gücendirerek, inciterek, gönül/hatır kırarcasına, (c) saldırarak, hücum/taarruz ederek, **8. ~ness** (a) çirkinlik, iğrençlik, tiksindiricilik, (b) gücendirme, incitme, gönül kırma, (c) saldırganlık, mütecavizlik. ***e.a.-1.*** *distasteful, disgusting, revolting, repellent,* ***2.*** *displeasing, vexing, unpleasant, hateful,* ***3.*** *repugnant,* ***4.*** *attacking.* ***k.a.-1&2.*** *pleasing,* ***4.*** *defensive*

offer, *is.&f.* **1.** sunma(k), takdim (etmek), ikram etme(k). *She ~ed us some of her cookies.* **2.** sunuş, sunulan/takdim edilen şey, **3.** teklif (etmek), teklifte/tavsiyede bulunmak, (dikkate) arz etmek. **a firm ~** : kesin/kat'î teklif. **job ~** : iş teklifi. **to ~ a solution to a problem** : bir soruna hal çaresi teklif/tavsiye etmek. **He ~ed to help me** : Bana yardım etmeyi teklif etti. **4.** evlenme teklifi, **5.** arz (etmek), takdim (etmek), önerme (k), öneri, **6.** *gen.* **~ up** : (ibadete/fedakârlığa) kendini adamak, (dua) etmek. **to ~ prayers** : dua etmek. **He ~ed (up) a prayer** : Tanrıya yalvardı/dua etti. **7.** (ümit vb.) vermek, vadetmek. *The doctor ~ed me hope.* **8.** (savaş) açmak, (muharebeye) girişmek/tutuşmak. **to ~ battle. 9.** (mukavemet/şiddet) gösterme(k), (karşı) koymak, dayatma(k), tehdit etme(k), yeltenme(k). **He ~ed stubborn resistance** : İnatla ayak diredi. **He ~ed to strike me with his cane** : Bastonu ile bana vurmaya yeltendi. **The thieves ~ed no resistance to the policemen** : Hırsızlar polise karşı koymadılar. **10.** göstermek, teşhir etmek, meydana çıkarmak. **The enemy ~ed resistance to our soldier's attack** : Düşman, askerlerimizin taarruzuna mukavemet gösterdi. **11.** (satışa) çıkarmak/arz etmek, piyasaya sürmek. **They ~ed their house for sale** : Evlerini satışa çıkardılar. **12.** (fiyat) vermek/teklif etmek. *He ~ed $30 for our old TV set.* **13.** (şükran/teşekkür) arz etmek, **14.** görünmek, gözükmek, **15.** (fırsat vb.) düşmek, çıkmak, zuhur etmek. **I will come if the opportunity ~s** : Fırsat bulursam (çıkarsa/zuhur ederse) gelirim. **16.** *esk.* **~ at** : girişmek, teşebbüs etmek, **17. ~able** : sunulabilir, takdim/teklif edilebilir, **18. ~er = ~or** : takdim/ teklif eden. ***e.a.-1.*** *present, tender, proffer,* ***3.*** *propo-*

se, give, move, suggest, 6. sacrifice, 8. attempt, 9. put up, threaten, 10. show, 12. tender, bid, 13. render, 14. appear, 15. occur. ***k.a.-1.*** *withdraw, withhold, retain, retract.*

offering, *is.* **1.** sunu, sunuş, takdim, teklif, **2.** kurban, zekât, kiliseye bağışlanan para/yardım, **3.** hediye, bağış, **4.** satışa arz edilen şey, piyasaya çıkarılan mal vb. **Latest ~s of leading novelists** : İleri gelen romancıların satışa çıkan son eserleri.

offertory, *is., ç.* **-ries 1.** kilisede ayin esnasında para toplama, **2.** (a) kilisede yardım parası toplanırken çalınan müzik, (b) ayinin para toplama faslı, (c) toplanan para, **3. offertorial** : (kiliseye) yardım+, iane+.

offhand, *zf.&sf.* **1.** hazırlıksız, düşünmeden, hazırlanmadan, irticalen, rastgele (yapılan), irticalî, anî, dikkatsiz. *The carpenter could not tell ~ how much the work will cost. The senator asked the reporters not to quote his ~ remarks. He works in a far ~ manner. I can't give an ~ answer.* **2.** anî, birden bire, nezaketsizce, kabaca, pat diye, pattadak, beklenmeden, kısaca, kestirme, **3.** teklifsiz, lâubalî, terbiyesiz.*The boy's ~ ways angered his father.* ***e.a.-1.*** *extemporaneous(ly), impromptu, extempore, casual(ly), informal, improvised, unpremeditated, unprepared, unplanned, unrehearsed, spontaneous, random, careless, heedless, hasty, 2. abrupt(ly), brusque (ly), short(ly), curtly, cavalierly* ***k.a.- 1.*** *prepared, premeditated, serious, considered, careful, thoughtful.*

offhanded, *sf.* **1.** hazırlıksız, irticalî, düşünmeden/alelacele/rastgele yapılan, **2.** teklifsiz, lâubalî, **3. ~ly** : hazırlıksız/irticalî olarak, alelacele, düşünmeksizin, (b) teklifsizce, nezaketsizce, lâubalî bir şekilde, **4. ~ness** : hazırlıksızlık, düşüncesizlik, plânsızlık, (b) teklifsizlik, nezaketsizlik, lâubalîlik.

off-hour, *is.&sf.* görev dışı, normal çalışma saatleri dışında, mesai dışı (iş, faaliyet vb.), trafiğin sıkışık olmadığı saat. *Railroad tickets are often cheaper during ~s.*

office, *is.* **1.** daire, yazıhane. **~-block** : büyük daireler binası. **~-worker** : memur, yazıhane memuru, **2.** ticarethane. **head- ~** : genel merkez. **branch- ~** : şube. **registered ~** : şirket merkezi, **3.** büro, ofis, meslekî iş yeri, örgüt, kurum. *He went to work in an architect's ~.* **4.** *b.h.* (a) (ABD-Federal hükûmet) daire. **~ of Education** : Eğitim Dairesi. **post ~** : postane. **police ~** : karakol. (b) *Brit.* bakanlık, nezaret. **Foreign/Home/War ~** : Dışişleri/İçişleri/Harbiye Bakanlığı, **5.** personel, bir iş yerinde çalışan memurlar, **6.** makam, mevki. **The ~ of President** : Cumhurbaşkanlığı makamı, **7.** memuriyet, iş. **to seek ~** : iş aramak. **~-bearer** : memur, **8.** hizmet, iş. **to act in the ~ of adviser** : danışmanlık yapmak, **9.** görev, vazife, sorumluluk, mes'uliyet. **take ~** : (parti) iktidara gelmek, (bakan) makama geçmek. **be in (out) of ~** : (parti) iktidarda bulun (ma)mak, **10.** *gen.* **~s** : (bir başkası için yapılan iyi/kötü) iş, nesne, şey, amel, işlem, eylem. **the good ~s of a friend** : bir arkadaşın iyilikleri (yaptığı iyi işler). **through the good ~s of ...** : ...-in delâletiyle/himmetiyle, ...sayesinde, **11.** (kilisede) (a) ibadet ve ayinler, (b) **divine ~** *d.d.* dua, İncil'den okunan parça, (c) ölü için yapılan dua/ayin, **12. ~s** *Brit.* evin mutfak, çamaşırhane gibi bölümleri. ***e.a.- 6.*** *post, station, berth, situation, appointment, 8. function, 9. duty, responsibility, charge, trust, 11. rite.*

office boy, *is.* odacı, hademe.

officeholder, *is.* devlet memuru.

office hours, *is.* çalışma saatleri.

officer, *is.&f.* **1.** subay, zabit, **2.** memur, görevli. **~ seeker** : devlet memuru olmak isteyen kimse, **3.** polis memuru, **4.** (tüccar/yolcu gemilerinde) süvari, kaptan, ikinci kaptan, **5.** (fahrî kurumlarda) en küçük rütbeden başka herhangi bir rütbe(yi haiz üye). **health ~ = medical ~** : sağlık memuru, **6. ~ of the court** : icra memuru. **~ of the day** : (garnizon) nöbetçi âmiri. **~ of the guard** : nizam karakol komutanı. **~ of the line** : muharip subay. **~ of state** : yüksek aşamalı memur. **~ in charge** : sorumlu subay. **~ in waiting** : (bazı alaylarda) nöbetçi subay. **field ~** : yüksek aşamalı subay. **flag ~** : amiral. **non-commis-sioned/petty/warrant ~** : astsubay. **staff ~** : kurmay subay, **7.** subay/memur vb. tedarik etmek, (gemi) subaylarını atamak, **8.** yönetmek, idare/kumanda/komuta etmek.

official, *sf.&is.* **1.** memur, görevli, resmî hükûmet memuru, makam sahibi, **2.** resmî. *There will be an ~ inquiry in the matter.* **3.** memuri-

yetle/resmî görev ve yetki ile ilgili, **4.** onaylı, hükûmetçe/yetkili kurumca atanmış/uygulanmış /onaylanmış, **5.** kamu+, kamusal, devlet+, **6.** *ecz.* Sağlık Bakanlığınca izin verilmiş : ABD'de *"United States Pharmacopoeia"* veya *"National Formulary"* tarafından onaylanmış (ilâç), **7. ~ly** : resmen, resmî bir şekilde. ***e.a.-1.*** *officer, 2. formal, vested, authorized, approved, certified, sanctioned, licenced, authentic.* ***k.a.-2.*** *unofficial, informal, unauthorized.*

officialdom, *is.* **1.** memuriyet, **2.** memurlar, memur sınıfı, **3.** kırtasiyecilik, bürokrasi. ***e.a.-3.*** *officialism.*

officialese, *is.* resmî dil, (tumturaklı ve anlaşılması güç) resmî deyimler.

officialism, *is.* **1.** resmî usul/yöntem/mevzuat, **2.** kırtasiyecilik, bürokrasi, **3.** memurlar, memur sınıfı.

officiant, *is.* ayin yönetmeni, dinî ayin yöneticisi.

officiary, *sf.&is., ç.* **-aries 1.** resmî (unvan vb.), makam ve mevki ile ilgili, **2.** resmî unvan veya mevki sahibi, **3.** memurlar, resmî zevat.

officiate, *f.* **-ated, -ating 1.** resmî görevi yerine getirmek, icra/ifa etmek, merasim yönetmek. *~ at a wedding.* **2.** ayin yönetmek, **3.** *sp.* hakemlik yapmak, **4. officiation** : tören/merasim/ayin yönetimi, **5. officiator** : törenci, merasim/ayin yönetmeni.

official, *sf.&is.* **1.** hazır ilâç, müstahzar. *bk.:* **magistral** (1), **2.** reçetesiz satılan (ilâç), **3.** *bk.:* **official** (6), **4. ~ly** : reçetesiz olarak.

officious, *sf.* **1.** işgüzar, her işe karışan, gereksiz yerde hizmet/yardım etmek isteyen, yılışık, arsız, muacciz, **2.** *esk.* yardımsever, iyiliksever, hayırhah, nazik, lûtufkâr, **3. ~ly** : işgüzarlıkla, her işe karışarak, **4. ~ness** : işgüzarlık. ***e.a.-1.*** *obtrusive, interfering, meddling, nosy, intrusive, 2. obligin.*

offing, *is.* **1.** engin, açık deniz, denizin karadan görülebilen en uzak yeri, **2.** kıyıdan çok uzak olan nokta, **3. in the ~** : (a) enginde, açıkta, uzak fakat görülebilen bir yerde, (b) yakın gelecekte, vukuu yakın veya muhtemel olan, mutasavver, muhtemel. **a job in the ~** : mutasavver/muhtemel görev. **There is a general election in the ~** : Yakında genel seçim var.

offish, *sf. k.d.* **1.** uzakçıl, uzak/soğuk duran, çekingen, kimseye yaklaşmayan, **2. ~ly** : uzakça, çekinerek, **3. ~ness** : uzak durma, çekingenlik. ***e.a.-1.*** *aloof, unapproachable.*

off-key, *sf.* **1.** ahenksiz, akortsuz, ahengi/akordu bozuk, **2.** düzensiz, intizamsız, anormal, **3.** hafifçe müstehçen, açık saçık, hayasız, **4.** yersiz, münasebetsiz, uygunsuz, mevsimsiz, yakışıksız. ***e.a.-2.*** *irregular, abnormal, anomalous, incongruous, 3. mildly obscene, risqué, 4. improper, ill-timed.*

off-license, *is. Brit.* içki bayii : evde içilecek içki satan dükkân.

off-limits, *sf.* (girilmesi) yasak. *a bar ~ to military personnel.*

off-line, *sf.* (bilgi işlemde) çevrim dışı : ana bilgisayardan bağımsız (olarak çalışan).

off-load, *f.* yükünü boşaltmak, tahliye etmek, hafifletmek. ***e.a.-*** *unload.*

off-peak, *sf.* **1.** durgun: talebin az olduğu, işin sıkışık olmadığı (süre/zaman), **2.** piyasanın durgun olduğu (işlerin kesat olduğu) zamanki. *~ prices.*

offprint, *is.&f.* **1. separate** *d.d.* ayrı baskı, ayrı basım : dergi vb. den ayrı basılan makale vb. **2.** ayrı basmak, ayrı baskı yapmak.

off-putting, *sf.* **1.** nahoş, hoşa gitmeyen, nezih ve çekici olmayan, zevksiz, **2.** cesaret/umut kırıcı, şaşırtıcı, vazgeçirici. ***e.a.-1.*** *unpleasant, unappealing, 2. discouraging, disconcerting.*

off-ramp, *is.* çıkış yolu, çıkış şeridi : ana yoldan yan sokağa çıkış veren şerit. *bk.:* **on-ramp.**

off-road, *sf.* ana yolda kullanılamayan (taşıt).

off-sales, *is., ç. Brit.* dışarıya içki satışı : dükkân dışında içilmek üzere içki satışı.

off-scouring, *is.* **1.** *gen.* **~s** : süprüntü, çerçöp, zibil, kir, **2.** sefil, düşkün, serseri, toplumun reddettiği kimse, adî / değersiz kimse, ayak takımı. ***e.a.-1.*** *rubbish, trash, garbage, refuse, filth, 2. (social) outcast, wretch, misfit.*

offscreen, *sf.* **1.** perde/ekran dışı, (sinema perdesinde/TV ekranında) görülmeyen. *an ~ commentator.* **~ narration** : öyküleme, **2.** gerçek hayat+, sinema filmi/TV programı dışında vuku bulan. *~ romances between stars.*

off-season, *sf.&is.* **1.** mevsim dışı, ölü mevsim(de), piyasanın durgun olduğu sürede/sürece. *~ hotel rates are usually low.* **2.** ölü mevsim, işlerin/piyasanın durgun olduğu zaman.

offset[1], *is.* **1.** telâfi eden/tamamlayan/yerini dolduran şey, bedel, karşılık. **as an ~ to sth.** : bir şeyi tamamlayacak şekilde, tamamlayıcı olarak. **as an ~ to my losses** : zarar ve ziyanıma karşılık olarak. **serve as an ~ to sth.** : bir şeyin güzelliğini belirtmek, **2.** başlangıç. **as an ~ to sth.** : bir şeye başlangıç olarak, **3.** *bot.* (a) sürgün, filiz, (b) daldırma, fışkırma, piç fidan, **4.** *jeol.* kayıklık, açıklık, faylarda/kırıklarda iki tabakanın birbirinden kayma miktarı, **5. ~ litography** *d.d.* ofset (baskı usulü), ofset baskı, **6.** çıkıntı : bir şeyin düzgünlüğünü bozan çıkık/yumru vb. kısım, **7. ~ line** *d.d.* ana gözlem çizgisine yakın paralel çizgi, **8.** *coğ.* dağ sırasının ovaya uzanan burnu, **9.** *mim.* duvar kalınlığının azaldığı yerdeki raf gibi çıkıntı, **10.** aile/ırk kolu, **11.** *mak.* dirsek, deveboynu, bir engeli aşmak için boru veya çubuğa verilen büküntü/eğrilik, **12.** (matbaacılıkta yeni basılmış sayfadan vb. bulaşan) mürekkep lekesi. ***e.a.-2.*** *beginning, start, outset,* ***9.*** *setoff,* ***10.*** *offshoot, scion.*

offset[2], *sf.* **1.** ofset (usulü). **~ printing** : ofset baskı, **2.** (merkezden) uzak, ayrı, sapa, ayrık, şaşırtma. **~ cylinder** : şaşırtma silindir. **~ screw** : şaşırtma vida, **3.** eksen dışı, eksenden/merkez çizgisinden uzak/ayrık, **4.** köşesel, bir şey ile köşe/açı yapacak şekilde birleşmiş, **5.** dallı, kollu, dal/kol veren.

offset[3], *f.* **-set, -setting 1.** telâfi etmek, karşılamak, yerini doldurmak, denkleş(tir)mek, denk gelmek/getirmek, dengelemek, denge sağlamak. **The gains ~ the losses** : Kâr, zararı karşılar/telâfi eder. *credits ~ debits. The losses in one department were ~ by the profits in another.* **2.** (yan yana/üst üste koyarak) karşılaştırmak, mukayese etmek. *to ~ one factor against the other.* **3.** *basım* ofset (usulü) basmak, **4.** dallanmak, sürgün/filiz vermek, **5.** boruya dirsek/deveboynu koymak. ***e.a.-1.*** *balance, compensate for, counterbalance, set off.*

offshoot, *is.* **1.** dal, filiz, sürgün, piç, **2.** şube, kol, ana kaynaktan ayrılan bölüm. *an ~ of a large organization.* **3.** bir ailenin dalı. ***e.a.-*** *branch.*

offshore, *sf.&zf.* **1.** kıyıdan uzak. *The storm moved ~. A gentle current carried him slowly ~.* **2.** kıyıdan denize doğru. *The wind was blowing ~.* **3.** kıyıdan uzaklaşan, kıyıdan denize yönelik. *an ~ wind.* **4.** kıyıdan (en az 3 mil) uzakta bulunan/çalışan vb. *~ fisheries.* **~ rig** : denizde bulunan petrol kuyusu, **5.** *ABD* (a) denizaşırı, yabancı bir ülkede kayıtlı bulunan ve hisse senetlerini yabancılara satan Amerikan sermayeli şirket+. *an ~ mutual fund.* (b) yurt dışı, A-merikalıların yabancı ülkede kurup işlettikleri. *an ~ automobile plant.*

offside, *sf.&zf. sp.* ofsayt : oyun alanı/sınırı dışında.

offspring, *is., ç.* **-spring/-springs 1.** döl, evlât, zürriyet, oğul. *The old man's ~ are wrangling over the estate.* **2.** ürün, mahsul. *the ~ of his mind.* ***e.a.-1.*** *descendant,* ***2.*** *product, result, effect.*

offstage, *is.&sf.&zf.* **1.** sahne dışı/arkası/gerisi, **2.** sahne dışındaki/arkasındaki, sahne dışında/arkasında cereyan eden/bulunan. **~ lights** : kulis ışıkları. *an ~ dialogue.* **3.** sahne arkasına/dışına. *He went ~.* **4.** özel hayatında. *Known ~ as a kindly man.* **5.** gizli/saklı olarak, gözlerden uzak, gizli kapalı, kamuoyundan gizli. *Much of the important work of the conference was done ~.*

off-street, *sf.* sokak dışı(nda), sokaklardan başka yerlerde. **More ~ parking will ease downtown traffic congestion** : Arabaların sokak dışında park yapmaları şehir içi trafik sıkışıklığını hafifletecektir.

off-the-cuff, *sf.&zf. ABD- k.d.* hazırlıksız (olarak), hazırlanmadan, doğaçtan, irticalen, irticalî, düşünüp tasarlamadan. *The minister's speech was ~, not a formal statement.*

off-the-job, *sf.* **1.** işsiz, **2.** iş dışında.

off-the-peg, *sf. Brit.* **1.** hazır. *an ~ dress.* **2.** basmakalıp. *~ ideas.* ***e.a.-1.*** *ready-made.*

off-the-rack, *sf.* hazır, mevcut, ambardan, önceden yapılıp hazırlanmış.

off-the-record, *sf.&zf.* gayriresmî (olarak), gizli, yayınlanamaz, kayda geçmemesi/yayınlanmaması gereken. *The President told the reporters his remarks were strictly ~. The Prime Minister was angry when a newspaper printed his ~ comments.* ***e.a.-unofficial, confidential, not for publication.***

off-the-shelf, *sf.* **1.** hazır, ambarda/stokta mevcut, hemen teslim edilebilir, **2.** yeni/özel koşullara kolayca uydurulabilir.

off-the-wall, *sf. argo* **1.** çok garip/acayip, şaşırtıcı, hayret uyandıran, alışılmamış, duyulmamış. *an ~ remark. ~ behavior.* **2.** beklenmedik, anî, damdan düşer gibi, pattadak, **3.** deli, zırva, saçma. *~ notions.* ***e.a.-1.*** *bizarre, freakish, unusual, unconventional,* ***2.*** *unexpected, impromptu,* ***3.*** *crazy.*

offtrack, *sf.* yarış alanı dışında yapılan. *~ betting.*

off-white, *sf.&is.* boz, hafif grimsi veya sarımsı beyaz (renk), kirli beyaz, mat beyaz.

off year, *is. ABD* **1.** kıtlık yılı, kesat yılı, ürünün/üretimin düşük olduğu yıl. *an ~ ~ for auto sales.* **2.** (a) seçimsiz/seçim yapılmayan yıl, (b) Cumhurbaşkanı seçimi yapılmayan yıl. **3. off-year** : kıtlık+, kesat+, seçimsiz.

Oflag, *is. Alm.* esir subaylar kampı.

oft, *zf. bk.:* **often**. *oft-repeated advice.*

often, *sf.&zf.* **1.** çoğu zaman, çoğu kez, ekseriya, birçok kere, sık sık, defaatle. *American girls are ~ very pretty. It rains ~ this time of the year.* **2.** birçok durumda, **3.** *esk.* pek sık, aralıksız, **4. as ~ as** : ne zaman..., kaç kere/defa. **As ~ as he tried to go there, hes's always failed** : Kaç kere oraya gitmek istedi, fakat başaramadı. *As ~ as I tried to get an answer from him, he made an excuse and avoided giving me the information I wanted.* **5. as ~ as not = more ~ than not** : çoğunlukla, çok defa, çoğu kez. **During the foggy weather the trains are late mor ~ than not** : Sisli havalarda çok defa trenler gecikir. **6. every so ~** : ara sıra, zaman zaman, vakit vakit, **7. ~ as** : ne zaman, ne vakit, kaç defa. **~ as I ask him to, he never helps his father** : Ne zaman babasına yardım etmesini istesem hep kaytarır. **8. How ~** : Ne kadar sık, ne kadar zamanda bir, ne kadar fasıla ile, kaç dakikada (saatte/günde vb.) bir, (saatte/günde vb.) kaç defa? **How ~ do the buses run**? Kaç dakikada bir otobüs var? **"How ~ do you go there?"" Once a month"** : "Oraya ne kadar sık gidiyorsun?" "Ayda bir." **9. once too ~** : gerektiğinden fazla, aşırı derecede. *He exceeded the speed limit once too ~ and fined $50.* **10. so ~** : sık sık, defalarca, **11. It cannot be said too ~ that = It cannot be too ~ repeated** : Ne kadar söylense/tekrar edilse yeridir. ***e.a.-1&2.*** *frequently, many times, repeatedly, customarily, generally, usually, in many cases,* ***4.*** *each time that, as many times as,* ***5.*** *very frequently, most of the time,* ***6.*** *now and then, from time to time,* ***7.*** *although...often.* ***k.a.-1&2*** *seldom.*

oftenness, *is.* sıklık, sık sık oluş. ***e.a.-frequency.***

oftentimes = ofttimes, *zf. bk.:* **often.**

ogam, *is., bk.:* **ogham.**

ogdoad, *is.* sekizlik grup.

ogee, *is.* **1.** S şeklinde eğri, **2.** *mim.* S şeklinde korniş, **3. ~ arch** : deveboynu kemer, sivri tepeli kemer, sivri tepede birleşen iki S şeklinde kemer.

ogham = ogam, *is.* eski İrlanda alfabesi : yirmi harften oluşur.

ogive, *is.* **1.** *mim.* (a) sivri (tepeli) kemer, (b) Gotik kemerlerinde köşe yayı, **2.** *ist.* birikmiş sıklık dağılımı eğrisi, **3.** *bk.:* **ogee** (1), **4.** roket veya füzenin eğrisel burnu.

ogle, *is&f.* **ogled, ogling 1.** âşıkane/baygın bakış, ısrarlı/sırnaşık/dik dik bakış, göz süzme, göz hapsine alma, **2.** âşıkane bakmak, baygın baygın/göz süzerek bakmak, **3.** ısrarla/dik dik bakmak, göz hapsine almak, gözünü ayırmamak.

ogre, *is.* **1.** insan yiyen dev, **2.** canavara benzer kimse, çirkin/gaddar ve vahşî kimse, **3. ~ish = ogrish** : canavara benzer, çirkin, gaddar, vahşî, **4. ~ishly = ogrishly** : canavarca, gaddarca, vahşiyane, **5. ~ism = ogrism** : canavarlık, gaddarlık, vahşîlik.

ogress, *is.* **1.** insan yiyen (dişi) dev, **2.** canavar gibi çirkin/gaddar ve vahşî kadın.

OH = Ohio, (kısaltma, posta kodu).

oh, *is.&ünl.&f.* **1.** Öyle mi! Ya! Sahi! (şaşkınlık belirtir) **2.** Of! Vay! Oy! (ağrı/sızı/ıstırap ifadesi) **3.** Hey! Bana bak! (dikkati çekmek için). *Oh, John, will you take these books? Oh, porter! Will you come here, please?* **4.** oflamak, ay/vay demek, hey diye seslenmek, (öyle mi, ya, vb.) demek.

ohm, *is. elekt.* **1.** om, direnç birimi: uçlarına 1 volt gerilim uygulanınca 1 amperlik akım geçiren iletkenin direnci, **2. ~age** : om olarak direnç, **3. ~ic** : omik, dirençsel, **4. ~meter** : ommetre, direnç ölçen alet.

O.H.M.S. = *On His (Her) Majesty's Service :* Majestelerinin hizmetinde.

Ohm's law, *is. elekt.* Ohm yasası/kanunu : Bir iletkenden geçen elektrik akımı, uçlarına uygulanan gerilimle doğru, dirençle ters orantılıdır. I = V/R.

oho, *ünl.* Hah! Tamam! Anlaşıldı! Çaktım! (hayret ve sevinç ünlemi).

-oid, *son ek* "benzer, -imsi, gibi, ... şeklinde". *ör.: ovoid, hydroid, alkaloid, globoid.*

-oidea, *son ek* "... -giller" : hayvan sınıflarını gösteren isim son eki. *ör.: Asteroidea.*

oil[1], *is.* **1.** yağ, **2.** sıvı yağ, bitkisel/nebatî yağ. **castor ~** : Hint yağı. **cod-liver ~** : balık/morina yağı. **corn oil** : mısır yağı. **cottonseed ~** : pamuk yağı. **light ~** : ince yağ. **lubricating ~** : makine/yağlama yağı. **olive ~** : zeytinyağı. **soybean ~** : soya yağı. **sunflower ~** : ayçiçeği yağı, **3.** petrol. **fuel oil** : mazot. **~ well** : petrol kuyusu, **4. crude ~** *d.d.* ham petrol, **5.** yağ kıvamında herhangi bir sıvı. *bath oil.* **6.** (resim) *bk.:* **~ color, ~ painting, 7. pour ~ on troubled waters** : yatıştırmak, sakinleştirmek, teskin etmek, **8. pour ~ on the flames** : körüklemek, kışkırtmak, yangına körükle gitmek, **9. strike ~** : (a) petrol (yatağı) keşfetmek, petrol bulmak, (b) hazine bulmak, çok yararlı bir şey keşfetmek, **10. burn the midnight ~** : gece yarısına kadar çalışmak , göz nuru dökmek, **11. the good/dinkum ~** *Avust.* gerçek ve yararlı haber. ***e.a.- 3. petroleum, 7. pacify.***

oil[2], *gl.f.* **1.** yağlamak, yağ sürmek/koymak, **2.** katı yağı eritmek, sıvı yağ yapmak/olmak. *Butter ~s when heated.* **3. ~ the hand = ~ the palm** : rüşvet vermek, bol bahşiş vermek, **4. ~ the wheels = ~ the works** : kolaylık göstermek, işi kolaylaştırmak, **5. to be well ~ed** : bol bahşiş/rüşvet almak. ***e.a.- 3. bribe, tip.***

oil[3], *sf.* **1.** yağlı, yağ gibi, yağ+. **~ barrel** : yağ fıçısı/varili, **2.** petrol+, **3.** yağdan yapılmış, **4.** yağdan elde edilen. **~-base(d)** : yağdan, yağ esaslı, yağsıllı, **5.** yağ ile işleyen, yağ yakan, **6. ~-bearing** : (a) yağlı, yağ veren (bitki), (b) petrollü, petrol ihtiva eden (arazi), **7. ~ beetle** : yağlı böcek : bacak eklemlerinden yağlı bir sıvı çıkaran *Meloe* türünden böcek, **8. ~bird** : *bk.:* **guacharo, 9. ~ box** : yağ kutusu, yağdanlık, **10. ~ breaker** : yağlı kesici, **11. ~-bright** : yağ parlaklığında, yağ gibi parlak, **12. ~ burner** : (a) yağ yakıcı, yağ yakan fırın, (b) yağ püskürteci : yağ yakan fırına yağ püskürten cihaz, **13. ~ cake** : küspe, köftün, keten/pamuk tohumu posası.

oilcan, *is.* yağdanlık, yağ ibriği.

oilcloth, *is., ç.* **-cloths** muşamba.

oil color, *is.* yağlı boya.

oilcup, *is.* yağdanlık, makine yağdanlığı, yağ yüksüğü. **grease cup** *d.d.*

oiled, *sf.* **1.** yağlı, yağlanmış. **~ paper** : yağlı kâğıt, **2.** *argo.* sarhoş. ***e.a.- 2. drunk.***

oiler, *is.* **1.** yağ(layı)cı, **2.** yağlama düzeni, **3.** yağdanlık, **4.** yağ gemisi, sarnıçlı gemi, denizde başka gemilere yakıt sağlayan gemi.

oil field, *is.* petrol alanı, petrol yatakları zengin bölge.

oil lamp, *is.* kandil, yağ lambası.

oilman, *is., ç.* **-men 1.** petrolcü, petrol kuyuları olan/bunları işleten kimse, **2.** yağcı, yağ tüccarı.

oil of cade, *is.* ardıç yağı.

oil of turpentine, *is.* neft yağı, terementi. turpentine, **spirits of turpentine** *d.d.*

oil of vitriol, *is. kim.* sülfürik asit, zaç yağı. ***e.a.- sulfuric acid.***

oil of wintergreen, *bk.:* **methyl salicylate.**

oil paint, *is.* **1.** *bk.:* **oil color, 2.** yağlı boya (badanası).

oil painting, *is.* **1.** yağlı boya resim/tablo, **2.** yağlı boya ile resim yapma sanatı.

oil palm, *is. bot.* yağlı hurma ağacı *(Elaeis guineensis)* : çekirdeklerinden yağ çıkarılan Afrika hurması.

oil pan, *is.* yağ deposu : otomobillerde motor yağı deposu.

oil sand, *is.* petrollü kum : petrol yatağı kumluk arazi.

oilskin, *is.* **1.** ince muşamba, gamsele : balıkçı elbisesi yapılan su geçirmez pamuklu kumaş, **2. ~s** : gamsele elbise, yağmur geçirmez giysi.

oil slick, *is.* göl/deniz üzerinde yağ birikintisi, suya karışmış (ham) petrol.

oilstone, *is.* bileği taşı.

oil stove, *is.* gaz sobası.

oil tanker, *is.* petrol gemisi, tanker.

oil warnish, *is.* yağlı cilâ.

oily, *sf.&zf.* **oilier, oiliest 1.** yağ+, yağ ile ilgili, **2.** yağ dolu, (çok) yağlı, yağı çok. *~ salad dressing. ~ Spanish food.* **3.** yağlanmış, yağa bulanmış. *dirty ~ clothes.* **4.** yağ gibi, yağımsı, yağa benzer. *an ~ liquid.* **5.** (konuşma) akıcı, pü-

rüzsüz, **6.** kaypak, kaygan, **7.** *mec.* yaltakçı, yaltaklanan, mütebasbıs, **8.** yağlıca, yağlı yağlı, **9.** kaypak/kaygan bir şekil de, **10.** yaltaklanırcasına, mütebasbısane, **11. oiliness** : kaypaklık; yağlılık, yağı çok olma, yağa bulanma; yağa benzeme, yağ gibi olma; (konuşma) akıcılık, pürüzsüzlük; *mec.* yaltakçılık, tabasbus.

oink, *is.&f. k.d.* **1.** homurtu, domuz sesi, **2.** (domuz gibi) homurdanmak. ***e.a.***- *grunt.*

ointment, *is.* **1.** merhem. **sulfur ~** : uyuz merhemi. *cold cream and salve are ~s.* **2. a/the fly in the ~** : iyi bir şeyin zevkini/tadını kaçıran şey. ***e.a.-1.*** *salve, balm, unguent.*

OK = Oklahoma (kısaltma, posta kodu).

OK = O.K. = okay, *sf.&zf.&is., ç.* **O.K's, O.K.'d, O.K.'ing 1.** tamam, doğru, iyi, geçerli, makbul, şayanıkabul, uygun, münasip, yolunda, peki, pekâlâ. **O.K., I'll get it for you** : Peki, onu sana alırım. **Everything is O.K.** : Her şey yolunda. **The new schedule is O.K. :** Yeni program uygundur. **That car goes O.K. now** : O araba şimdi iyi işliyor. **2.** onaylamak, tasdik etmek, "peki" demek, uygun/münasip/doğru bulmak, **3.** izin, müsaade, onay, rıza, muvafakat, kabul, tasdik. ***e.a.- 1.*** *all right, all correct,* ***2.*** *approve, authorize,* ***3.*** *approval, endorsement, permission.*

O.K. = okay, *ünl.* Peki! Olur! Oldu! Hay hay! Kabul! Tamam!

oka = oke, *is. T.* **1.** okka, eski ağırlık ölçüsü, 1282 gram, **2.** sıvı ölçüsü, 5.047 litre.

okapi, *is., ç.* **-pis/-pi** *zool.* okapi *(Okapia johnstoni) :* Orta Afrika'da bulunan zürafaya benzer, fakat daha kısa boyunlu hayvan.

okey-doke = okey-dokey, *sf.&zf. k.d.* tamam, mükemmel, âlâ, iyi, doğru, uygun, münasip, peki, kabul. ***e.a.***- *O.K., all right, all correct.*

Okie, *is. hkr.* **1.** Oklahoma'dan göçüp gelmiş çiftçi, **2.** (herhangi) göçmen çiftçi.

okra, *is.* **1.** *bot.* bamya *(Hibiscus esculentus)* (bitki), **2.** bamya (sebze olarak), **3.** bamya yemeği, **4. musk ~** : amberiye *(Abelmochus moschatus).* ***e.a.- 3.*** *gumbo.*

old[1], *sf.&is.* **older, oldest** (veya **elder, eldest**) **1.** yaşlı, ihtiyar. *an ~ man/woman/horse.* **grow ~** : yaşlanmak, ihtiyarlamak. **~ woman** : kocakarı, **2.** eski, tarihî. **~ age** : eski çağ. *~ writings. ~ traditions. an ~ friend.* **3.** yaşlanmış, ihtiyarlamış, çökmüş, yıpranmış. **Worry had made him ~** : Üzüntü onu ihtiyarlattı/çöktürdü. *He looked ~ at thirty.* **4. ...years ~** : ...yaşında. **How ~ are you?** Kaç yaşındasın(ız)? **I am 36 years ~** : 36 yaşındayım. **a man of 40 years ~** : 40 yaşında bir adam. **...months ~** : ... aylık. **a child six moths ~** : 6 aylık bir çocuk. **5.** (ifadeye kuvvet vermek için kullanılır): **Come any ~ time** : Ne zaman istersen gel. **any ~ thing** : herhangi bir şey, ne olursa olsun. **I can use any ~ thing** : Ne olursa olsun, işime yarar. **6.** mahut, malûm, bilinen. **the same ~ excuse** : hep aynı/mahut mazeret. **same ~ story** : malûm/hep aynı hikâye. **That's an ~ trick** : O oyunu/hileyi herkes bilir. **7.** geçmiş, maziye karışmış. **the good ~ days/good ~ times** : eski günler/demler, geçmiş hoş zamanlar, **8.** köhne, eski(miş), modası geçmiş, artık kullanılmayan. *an ~ suit of clothes. This typewriter is an ~ model.* **9.** sabık, eski, evvelki. *He got his ~ job back. His ~ student.* **10.** çok eski, tarihe karışmış, **11.** ilkel, iptidaî, gelişmenin başlangıcındaki. *~ French.* **12.** emektar, tecrübeli, güngörmüş. *an ~ trooper speaking of the last war.* **13.** (renk) solmuş, soluk. **~ rose** : soluk pembe, **14.** aşınmış, yıpranmış, **15.** *coğ.* geçkin, aşınmış. **~ walley** : geçkin koyak, **16.** olgun, tecrübeli, ağırbaşlı, pişkin, meleke sahibi, makul, temkinli, aklı başında. **an ~ hand** : eski kurt, tecrübeli kimse. *an ~ hand at politics.* **17.** sevgi, yakınlık, dostluk bildirir: sevgili (dost), candan (arkadaş). **Good ~ Bob** : Sevgili dostum Bob. **~ buddy of mine** : Candan arkadaşım. Bazan da aşağılama, kötüleme anlamı katar : **That dirty ~ thing** : Şu pis mendebur şey. **18.** *k.d.* çok, harika, eşsiz. **We had a high ~ time at the party** : Ziyafette çok güzel vakit geçirdik/çok eğlendik. **19. as ~ as the hills** : çok eski/yaşlı, Nuh zamanından kalma. **20. oldish** : yaşlıca, eskice, oldukça yaşlı/eski, **21. oldness** : yaşlılık, ihtiyarlık, eskilik. ***e.a.- 1.*** *aged, elderly,* ***2.*** *ancient,* ***6.*** *olden,* ***8.*** *dilapidated, worn-out, shabby, obsolete,* ***9.*** *former,* ***10.*** *antique, antiquated, archaic,* ***12.*** *experienced,* ***16.*** *sedate, sensible,* ***18.*** *great, wonderful, uncommon, plentiful,* ***19.*** *very old.* ***k.a.- 1.*** *young,* ***2&3.*** *new.*

old[2], *is.* **1.** (çoğul anlamda) yaşlılar, ihtiyarlar, yaşlı/ihtiyar kimseler. *Care for the ~. It will appeal to ~ and young.* **2.** ... yaşında olan.

a class for six-year-olds : 6 yaşında olanlara özgü sınıf. **a 3-year ~** : 3 yaşında (çocuk). **3. of ~** : (a) (çok eski), uzak geçmişteki/mazideki. *Days of ~ . Mighty men of ~* . **the heroes of ~** : eski kahramanlar. (b) *az kul.* uzun süre, çok eskiden beri, uzun zamandan beri. **I know him of ~** : Onu çok eskiden beri tanırım. **4. young and ~** : herkes, genç/ihtiyar.

old Adam, *is. ilâh.* günahtan kurtulmamış insan.

old age, *is.* yaşlılık, ihtiyarlık. **~ ~ pension** : yaşlılık aylığı. **~ ~ pensioner** : yaşlı emekli.

Old Bailey, *is.* Londra Ağır Ceza Mahkemesi.

old boy, *is.* **1.** dinç ihtiyar, yaşlı fakat canlı ve neşeli kişi, **2.** *Brit.* eski öğrenci, özellikle ilkokul öğrencisi, **3.** *Brit. bk.:* **old chap.**

old chap = old boy, *is. Brit.* (samimî bir arkadaşa hitapta kullanılır) kardeşim, arkadaşım, sevgili dostum, azizim.

old clothes man, *is.* eskici.

old country, *is. ABD* öz yurt, ana yurt, göçmenin eski vatanı.

olden, *sf. &e.* **1.** yaşlı, ihtiyar, **2.** çok eski, uzak mazideki. **in ~ days/times** : çok eski zamanlarda. ***e.a.-1.*** *old,* ***2.*** *ancient, past, long ago.*

Old English sheepdog, *is.* İngiliz çoban köpeği : kurşunî beyaz uzun tüylü orta boy bir köpek cinsi.

older, *sf.* yaşlıca, eskice, daha yaşlı/eski. ***e.a.-*** *elder.*

oldest, *sf.* en yaşlı, en eski. ***e.a.-*** *eldest.*

oldfangled, *sf.* eskiye meraklı, antika meraklısı, eski kafalı.

Old Fashioned, *is.* viski, su ve şekerle hazırlanıp limon/portakal dilimi ve kirazla süslenen kokteyl.

old-fashioned, *sf.* **1.** eski, batıl, eski moda, modası geçmiş, terk edilmiş, tarihe karışmış, antika, eski kafalı, eski törelere bağlı. *~ notions. an ~ dress. an ~ wife/house-keeper.* **2. ~ly** : eski /antika bir şekilde, modası geçmiş olarak, **3. ~ness** : eskilik, antikalık, modası geçmişlik, eski törelere bağlılık. ***e.a.-1.*** *out-of-date, antiquated, outmoded, obsolete, ancient.*

old fogy = old fogey, *is.* eski kafalı/mutaassıp kimse, eski fikir/inanış/töre ve âdetlere son derece bağlı kişi.

old-fogyish = old-fogeyish, *sf.* eski kafalı, mutaassıp, eski fikir/inanış/töre ve âdetlere bağlı, muhafazakâr.

Old Glory, *is.* ABD bayrağı. ***e.a.-*** *Stars and Stripes.*

old goat, *is. argo* **1.** moruk, gençlerin sevmediği/gençlere kötü davranan ihtiyar adam, **2.** çapkın ihtiyar, şehvet düşkünü yaşlı adam.

Old Guard, *is.* **1.** *ABD* bir partinin tutucu üyesi, **2.** tutucu / muhafazakâr kimse, **3. Old Guardism** : tutuculuk, muhafazakârlık.

old hand, *is.* bilgili/tecrübeli/güngörmüş kimse.

Old Harry, *is.* şeytan, iblis. ***e.a.-*** *Satan.*

old hat, *ABD- argo* eski, külüstür, eski moda, modası geçmiş, pejmürde, fersude, eskimiş, yıpranmış. ***e.a.-*** *old-fashioned, obsolete, trite.*

oldie, *is. k.d.* eski gözde : çok eskiden rağbette olan şarkı/hikâye/fıkra/sinema filmi vb.

oldish, *sf.* yaşlıca, oldukça yaşlı. *an ~ man.*

old lady, *is. k.d.* **1.** anne, bir kimsenin kendi annesi, **2.** eş, karı, zevce, bir kimsenin kendi eşi.

Old Lady of Threadneedle Street, İngiltere Bankası (takma adı).

old-line, *sf.* **1.** eski kafa, tutucu, muhafazakâr.*~ society* **2.** töreleşmiş, kökleşmiş, iyice yerleşmiş, töresel, an'anevî, töre/an'ane hâline gelmiş, **3. ~r** : tutucu. ***e.a.-*** ***2.*** *traditional, long-established.*

old maid, *is.* **1.** ihtiyar kız, evlenmemiş yaşlı hanım, **2.** titiz, hırçın, huysuz, geçimsiz kimse, **3.** bir nevi iskambil oyunu, bu oyunda kaybeden kimse, **4.** (şaka olarak) artıkçı : sofrada en son kalan yemeği alan kimse. ***e.a.-1.*** *spinster.*

old-maidish, *sf.* titiz, hırçın, huysuz, geçimsiz, ihtiyar kız gibi. ***e.a.-*** *fussy, prudish, prim.*

old man, *is. k.d.* **1.** baba, bir kimsenin kendi babası, **2.** eş, koca, bir kadının kendi kocası, **3.** patron, amir, müdür, kaptan, komutan, **4.** *bk.:* **southernwood**, **5.** (sevgi/muhabbet ifade eder) aziz, sevgili, canım, -ciğim, **6. Old Man River** : Misisipi nehri. ***e.a.-1.*** *father,* ***2.*** *husband,* ***3.*** *commanding officer.*

Old Man of the Sea, *is.* **1.** Deniz Kurdu : Binbir Gece Masallarında Sinbad'ın peşinden ayrılmayan korkunç ihtiyar, **2.** sırnaşık/yapışkan adam, püsküllü belâ.

old master, *is.* **1.** eski üstat, özellikle XV-XVIII. yy.da yetişen ünlü sanatçı, **2.** eski ünlü sanatçıların yaptığı tablo/resim.

oldness, *is.* **1.** yaşlılık, ihtiyarlık, **2.** eskilik, köhnelik.

Old Nick, *is.* **1.** şeytan, **2. Full of the Old Nick** : Baş belâsı, musibet. *That boy is full of the Old Nick.* ***e.a.-1.*** *Satan, devil, Old Harry,* ***2.*** *troublemaker.*

old salt, *is.* tecrübeli denizci.

old school, *is.* **1.** töreseverler, an'aneperestler, tutucular, muhafazakârlar, eski töre ve âdetlere sıkı sıkıya bağlı kimseler, **2. ~ ~ tie** : (a) İngiliz halk okullarını simgeleyen boyun bağı, (b) (belirli bir topluluğun bireyleri arasında) sıkı dayanışma, tutkunluk, bağlılık.

old-school, *sf.* töresever, an'aneperest.

Old Scratch, *is.* şeytan. *bk.:* **Old Nick.**

old-shoe, *sf. k.d.* iddiasız, tanıdık, âşina, alışılmış, rahat, sıkıntısız. ***e.a.-unpretentious, comfortable.***

old-squaw = oldwife, *is. zool.* benekli ördek *(Clangula hyemalis) :* Kuzey yarım küresinde bulunan bir cins deniz ördeği.

old stager, *is. bk.:* **stager** (1).

oldster, *is. k.d.* yaşlı adam, ihtiyar, pîr.

Old Stone Age, *is.* Yontma Taş Çağı. ***e.a.-*** *Paleolithic Period.*

old style = oldstyle, *is.* **1.** *bas.* eski biçim matbaa harfleri, **2.** Rumî takvime göre ölçülen zaman. *bk.:* **New Style.**

Old Testament, *is.* **1.** (Kitab Mukaddes'te) Eski Ahit, **2.** Tevrat.

old-time, *sf.* **1.** eski, kadim, tarihî, eski çağlara ait, **2.** iyice yerleşmiş, müesses, mazbut.

old-timer, *is. k.d.* **1.** tecrübeli/kıdemli/güngörmüş kimse, **2.** yaşlı, ihtiyar, **3.** "beybaba, babalık" (yaşlı bir kimseye hitapta kullanılır.)

oldwife, *is., ç.* **-wives** *zool.* Antil adaları sularında bulunan papağan balığı, ringa balığı vb. gibi birkaç tür balık.

old wives tale, *is.* boş inan, hurafe, batıl itikat, kocakarı lâfı.

old-womanish, *sf.* titiz, mızmız, ihtiyar kadın gibi, huysuz. ***e.a.-*** *fussy.*

Old World, *is.* Eski Dünya : Avrupa, Asya ve Afrika.

old-world, *sf.* **1.** eski (çağlara ait), tarihî, uzak mazideki, **2.** Eski Dünya+, Eski Dünyaya ait, **3. ~ly** : eski çağlardaki gibi, tarihî bir şekilde.

Old World monkey, *is.* maymun.

olé, *is.&ünl. İsp.* alkış, onaylama, teşvik ünlemi: "Yaşa! Vur! vb.". Özellikle boğa güreşçisini yüreklendirmek için söylenir. İspanyollar *Allah!* ünlemini Araplardan alıp değiştirerek **olé** hâline getirmişlerdir.

-ol = -ole, *son ek* **1.** *bk.:* **-oleo**

-ole, *son ek* **1.** *kim.* (a) halkası beş elemanlı heterosiklik bileşimi gösterir : *pyrrole* gibi, (b) bazı aldehit ve eterleri gösterir : *anisole* gibi, **2.** "küçük, mini, -cik" *ör.: nucleole.* ***e.a.-2.*** *small, little.*

oleaceous, *sf. bot.* zeytingillerden, zeytingiller *(Olea-cea)* familyasına mensup (bitki) : leylâk, yasemin, dişbudak vb. gibi.

oleaginous, *sf.* **1.** yağ+, yağsı, yağ gibi, yağa benzer, **2.** yağlı, yağ ihtiva eden, **3.** yağ veren/üreten, **4.** sahte tatlı dilli, yağcı, piyazcı, mütebasbıs, yaltakçı.

oleander, *is. bot.* **1.** zakkum ağacı *(Nerium Oleander)* : G Avrupa ve B Asya'da yetişen pembe, beyaz çiçekli, zehirli, yaprağını dökmeyen ağaç, **2.** kokulu zakkum/Hint zakkumu *(Nerium odorum) :* Hindistan'da yetişir, güzel kokulu çiçekler açar.

oleaster, *is. bot.* iğde *(Elaeagnus angustifolia) :* G Avrupa ve B Asya'da yetişir. Güzel kokulu sarı çiçek açar. Zeytin biçimindeki meyvesi kırmızımsı kabuklu, unlu ve tatlımsıdır. **wild olive** *d.d.*

oleate, *is. kim.* oleat, oleik asitin tuzu/esteri.

olecranon, *is. anat.* dirsek çıkıntısı. **olecranal = olecranial = olecranian** : dirsek çıkıntısına ait.

olefin(e), *is. kim.* **1.** olefin, alkenler serisinden herhangi bileşim, **2. ~ series** : alkenler serisi, **3. olefinic** : olefin+. ***e.a.-*** *2. alkene series*

oleic, *sf. kim.* oleik. **~ acid** : oleik asit, zeytinyağı asidi : CH3(CH2)7CH=CH(CH2)7 COOH : sabun ve tuvalet eşyası yapımında kullanılır.

olein(e), *is. kim.* **1.** olein (C17H33COO) 3C3H5 : oleik asidin trigliserik bileşimi, **2.** katı yağın çabuk eriyen kısmı.

oleo, *is. bk.:* **oleomargarine.**

oleo-, *ön ek* **1. -ol, -ole** *ş.d.y.* "yağ" . *ör.: oleograph, oleoresin,* **2.** "olein, oleik".

oleograph, *is.* **1.** (bez veya kaneva üzerine basılmış) yağlı boya taklidi resim, **2.** suya düşen yağ damlasının aldığı şekil, **3. ~ic** : yağlı boya taklidi resim+, **4. ~y** : yağlı boya taklidi resim baskı sanatı.

oleomargarin(e), *is.* **1.** margarin, **2. oleomargaric** : margarin+. ***e.a.-1.*** *margarine.*

oleo oil, *is.* sıvı hayvanî yağ : hayva iç yağlarından elde edilen olein ve palmitin karışımı.

oleophilic, *sf.* yağ çeken.

oleoresin, *is.* **1.** yağlı reçine, **2.** *ecz.* reçine eriten yağ, örneğin zencefilden alkol/eter/aseton ile çıkarılan madde, **3. ~ous** : yağlı reçineli/reçinemsi.

olericultural, *sf.* **1.** sebze üreten, sebze üretimi+, **2. ~ly** : sebze üretimi ile ilgili olarak.

olericulture, *is.* **1.** sebze ekimi/üretimi, sebze yetiştirme, **2. olericulturist** : sebze yetiştiricisi, bahçıvan.

oleum, *is., ç.* **olea** *ecz. bk.:* **oil.**

O-level, *is.* (İngiliz ortaokullarında) **1.** ilk eleme sınavı, **2.** ilk elemede başarı derecesi.

olfaction, *is.* **1.** koklama, koku alma, **2.** koklama duyusu.

olfactive, *sf. bk.:* **olfactory.**

olfactometer, *is.* koku duyarlık ölçer: koku alma duyarlığını ölçen alet. **olfactometry** : koku duyarlık ölçme.

olfactory, *sf.&is., ç.* **-ries 1.** koku alma+, koklama+. **~ organ** : koklama organı, **2.** *gen.* **olfactories** : burun, koklama/koku alma organı, **3. ~ nerve** *d.d.* koku (alma) siniri, **4. ~ bulb** : koku tomurcuğu.

olfactronics, *ç. is.* koku bilimi : kokuları aletle sezme/çözümleme ilmi.

olibanum, *is.* günlük, bir tür buhur. ***e.a.-*** *frankincense.*

olid, *sf.* pis kokulu. ***e.a.-*** *fetid.*

oligarch, *is.* (takım erkinde/oligarşide) yönetici(lerden her biri). **~ic = ~ical** : takım erki+, oligarşik.

oligarchy, *is., ç.* **-chies 1.** takım erki, oligarşi, birkaç kişi tarafından devlet yönetimi, **2.** takım erki ile yönetilen devlet, **3.** takım erki yöneticileri, oligarşide iktidarda olan grup/sınıf/takım, **4. oligarchically** : takım erki ile, oligarşi yönetimiyle.

oligo- = olig-, *ön ek* "az, cüz'î, küçük, ufak, kıt". *ör.: oligocythemia, oligopoly.* ***e.a.-*** *few, little, scanty.*

Oligocene, *sf.&is. jeol.* Oligosen (çağı) : 25 ilâ 40 milyon yıl önceki jeolojik dönem.

oligochaete, *is. zool.* solucanlar : kıllı ayaklılardan yer solucanı ve bazı su kurtlarının mensup olduğu sınıf.

oligoclase, *is.* oligoklaz : beyaz üzerine gri/yeşil/kırmızı gölgeli kristal feldspat.

oligocythemia = oligocythaemia, *is. patol.* kansızlık, kanda alyuvar azlığı.

oligopoly, *is.* satıcı azlığı(ndan doğan piyasa durumu). **oligopolistic** : satıcı azlığından doğan/ileri gelen.

oligopsony, *is.* durgun piyasa, alıcı azlığı (ndan doğan piyasa durumu). **oligopsonistic** : piyasa durgunluğundan/alıcı azlığından ileri gelen.

oligosaccharide, *is. kim.* az sakkarit : az sayıda mono sakkarit içeren bileşim. *disaccharide* gibi.

oligotrophic, *sf.* az besinli : erimiş besleyici maddeleri az olduğu için içinde az bitki ve hayvan yaşayan (göl vb.). **oligotrophy** : besin azlığı.

oliguria, *is. patol.* az işeme, idrar azlığı.

olim, *ç. is. İbr.* İsrail'e gelen göçmenler.

olio, *is., ç.* **olios 1.** türlü (yemeği), **2.** potpuri, curcuna, çeşitli müzik/edebî eserler. ***e.a.-1.*** *olla podrida,* **2.** *potpourri, hodgepodge, medley.*

olivaceous, *sf.* zeytunî, zeytin rengi(nde).

olivary, *sf.* **1.** zeytin biçiminde/şeklinde, beyzî, **2.** beyzî sinir ucu+, **3. ~ body** *anat.* beyzî sinir ucu : beynin omuriliğe birleştiği kısmın önünde bulunan iki oval sinir dokudan her biri.

olive, *is.&sf.* **1.** *bot.* zeytin (ağacı) *(Olea europaea),* **2.** zeytin, **3.** zeytin ağacına benzer ağaç, **4.** zeytin dalı/yaprağı, **5.** zeytin dalından çelenk, **6. ~ branch** *d.d.:* (a) (barış simgesi olarak) zeytin dalı, (b) barış simgesi (olarak sunulan nesne), **7.** zeytinden/zeytin ağacından veya

dalından yapılmış, **8.** zeytunî, zeytin rengi(nde), yeşil zeytin rengi. **9. ~ brown** : yeşilimsi kahverengi, **10. ~ drab** : (a) yeşilimsi kahverengi, (b) (ABD'de askerî üniforma yapmakta kullanılan) yeşilimsi kahverengi/zeytunî kumaş, (c) bu tür üniforma veya pantalon, **11. ~ green** : zeytunî, zeytin yeşili, **12. ~ oil** : zeytinyağı, **13. ~ tree** : zeytin ağacı.

olivenite, *is.* zeytin taşı : zeytin yeşili renginde bakır arsenat cevheri Cu4As2O8(OH)2.

olivine, *is.* **1.** olivin : Magnezyumdemir silikat cevheri : (Mg,Fe)2SiO4. Zeytunî veya gri yeşil renkli kütleler hâlinde volkanik kayalarda bulunur, **2.** peridot : nadiren rastlanan saydam olivin, mücevherat olarak kullanılır. **chrysolite** *d.d.*

olla, *is. İsp.* **1.** güveç, sapsız küp, **2.** güveçte pişirilen türlü, **3. ~ podrida** : (a) (güveçte pişirilen) türlü, (b) karışık şey. ***e.a.- 3. (b) miscellany.***

Olympiad, *is.* **1.** M.Ö. 776'da Yunanistan'da başlayan Olimpiyat oyunları arasındaki dört yıllık süre, **2.** Olimpiyat, **3. ~ic** : Olimpiyatla ilgili.

Olympian, *sf.&is.* **1.** Olimpos dağına/bu dağdaki eski Yunan tanrılarına ait, **2.** Olimpos dağındaki tanrı, **3.** tanrısal, görkemli, haşmetli, heybetli, uzak, erişilmez, mağrur, **4.** tanrısal heybetli kimse, **5.** Olimpiyat oyuncusu, **6.** Olimpiyat+, Olimpiyat oyunları ile ilgili.

Olympic, *sf.* **1.** Olimpik, Olimpiyat oyunlarına ait, **2. ~ Games = Olimpics** : Olimpiyat oyunları, **3. ~ pool = ~-size pool** : Olimpiyat yüzme havuzu.

-oma, *ç.* **-omas/-omata** *son ek* "ur, ...uru". *ör.: carcinoma, glaucoma, sarcoma, adenoma, fibroma.* ***e.a.- tumor.***

Oman, *is.* **1.** Umman, Arap yarımadasında bir ülke. **Sultanate of ~** : Umman Sultanlığı (eski adı **Muscat and ~**). **2. Gulf of ~** : Umman Körfezi.

omasum, *is., ç.* **-sa** kırkbayır : geviş getiren hayvanların işkembesinin üçüncü bölümü. ***e.a.- psalterium.***

Omayyad, *is., ç.* **-yads/-yades 1.** Emevî : Şam'da 661-750'de hüküm süren hanedana mensup kimse, **2.** İspanya'da 756-1031'de hüküm süren Emevî hanedanı üyesi. **Ommiad, Umayyad** *d.d.*

omber = ombre = hombre, *is.* bir iskambil oyunu.

ambudsman, *is., ç.* **-men 1.** dert dinleyici : yasama kurulunca halkın hükûmetten şikâyetlerini dinleyip tahkike memur edilen kimse, **2.** tahkikat memuru: öğrencilerin, tüketicilerin vb. şikâyetlerini inceleyip rapor hazırlayan ve çözüm yolları öneren kimse.

omega, *is.* **1.** omega, Yunan alfabesinin yirmi dördüncü ve son harfi, **2.** son, akıbet, bir şeyin sonu/sonuncusu, **3.** *fiz.* **~ particle** *d.d.* omega parçacığı : kütlesi elektronunkinin 3280 katı olan negatif yüklü parçacık, **4.** *fiz.* **~ meson** *d.d.* omega ortacığı : kütlesi elektronunkinin 1532 katı olan çok kısa ömürlü ortacık. ***e.a.-2. end, last, ending.***

omelet = omelette, *is.* **1.** omlet, kaygana, **2. cheese ~** : peynirli omlet. **savoury ~** : sebzeli omlet. **sweet ~** : şekerli/reçelli omlet, **3. One can't make an ~ without breaking an egg** : Fedakârlık yapmadan amaca ulaşılamaz.

omen, *is.&f.* **1.** belirti, alâmet, işaret. **a good/bad ~** : iyi/kötü belirti/alâmet. *Spilling salt is said to be a ~ of misfortune.* **regard as a good/bad ~ = draw a good/bad ~ from** : iyiye/kötüye yormak, **2.** fal, kehanet, gaipten haber veren şey, (gelecekte olacak şey hakkında) ön haberci. *Some people consider a black cat a creature of ill ~.* **3.** gelecekten/gaipten haber vermek, (gelecekte olacak şeyi) önceden bildirmek/haber vermek, kehanette bulunmak, (ileride olacak şeye) işaret /alâmet olmak, önceden belirtmek. ***e.a.-1. augury, foreboding, sign, token, portent, auspice, indication, harbinger, herald, percursor, pressage, warning, 3. portend.***

omentum, *is., ç.* **-ta** *anat.* örtenek, iç uzuvları örten zar. **omental** : örteneksel.

omer, *is.* eski İbranî hububat ölçeği, 0.1 ephah.

omicron = omikron, *is.* küçük o, Yunan alfabesinin on beşinci harfi.

ominous, *sf.* **1.** uğursuz, meş'um, netameli, tehditkâr. *The watchdog gave an ~ growl.* **2.** kötülüğe alâmet, felâket habercisi, fena bir şeye işaret olan. *~ black clouds.* **3. ~ly** : uğursuzca, şeametle, tehditkârane, **4. ~ness** : uğursuzluk, şeamet, şer, kötülük alâmeti. ***e.a.-1. portentous, fateful, threatening, unpropitious, menacing, sinister, 2. inauspicious, ill-omened. k.a.-1&2. favorable, propitious, auspicious, promising.***

omissible, *sf.* atlanabilir, (dışarıda) bırakılabilir, (yanlışlıkla/zuhulen) unutulabilir, geçiştirilebilir, kale alınmayabilir.

omission, *is.* **1.** atlama, (dışarıda) bırakma, (yanlışlıkla) unutma, zuhul, kale almama, ihmal(etme). **sin of ~** : ihmal suçu, **2.** atlanan/unutulan şey, unutulmuş/ihmal edilmiş iş, kusur, noksan. *His song was the only ~ from the program.* **3.** atlanma, unutulma, (yanlışlıkla) yazılmama/derç edilmeme/zikredilmeme.

omissive, *sf.* ihmalci, unutan, atlayan, ihmal eden.

omit, *gl.f.* **omitted, omitting** (yanlışlıkla/kasten) unutmak/atlamak/ihmal etmek. **You have ~ted a letter in this word** : Bu kelimenin bir harfini unuttun/atladın. **Please don't ~ locking/to lock the door when you leave** : Çıkarken kapıyı kilitlemeyi lütfen unutma. *Mary ~ted to make her bed. Be sure not to ~ anyone's name from the list.* ***e.a.-*** *leave out, exclude, ignore, forget, fail, neglect, overlook.* ***k.a.-*** *include, put in, add, remember, recollect, recall.*

ommatidium, *is., ç.* **-tidia** *zool.* sadegöz, ışıngöz : eklem bacaklılarda petek gözü meydana getiren çok sayıda gözden her biri. **ommatodial** : ışıngöze ait.

ommatophore, *is. zool.* fırlak göz: bazı salyangozlarda olduğu gibi ucunda göz bulunan dokunaç gibi çıkıntı.

ommatophorous, *sf. zool.* fırlak gözlü.

omni-, *ön ek* "bütün, tüm, hep, her şey, her yerde, büsbütün, külliyen". *ör.: omnifarious, omnipotence, omniscient.* ***e.a.-*** *all, totally.*

omnia vincit amor, *Lât.* Aşk her şeyi fetheder.

omnibus, *sf.&is., ç.* **-buses 1.** otobüs, omnibüs, **2.** seçmeler antolojisi, bir yazarın seçme yapıtlarını bir araya toplayan kitap, **3.** kapsamlı, toplu, çeşitli maddeleri bir araya toplayan. **an ~ bill** : kapsamlı tasarı, çeşitli konuları kapsayan yasa tasarısı, **4. ~ bar** : *elekt.* ana bara, toplama çubuğu.

omnidirectional, *sf.* çok yönlü, her yönde gönderen/alan. **~ antenna** : çok yönlü anten.

omnifarious, *sf.* **1.** her çeşit, her türlü, çeşit çeşit, karma, **2. ~ly** : çok çeşitli olarak, karma bir şekilde, **3. ~ness** : çok çeşitlilik.

omnificient, *sf.* **1.** her şeyi yaratan, hâlik, yaratıcı kudreti sonsuz olan, **2. omnificence** : sonsuz yaratma gücü, yaratıcılık.

omnipotence = omnipotency, *is.* mutlak güç/kudret, her şeye gücü yetme.

omnipotent, *sf.&is.* **1.** her şeye gücü yeten, mutlak güç/kudret sahibi, kadiri mutlak, **2.** geniş yetkisi olan, mutlak güç/salâhiyet sahibi, **3. the ~** : Kadirimutlak, Allah, Tanrı, **4. ~ly** : (a) her şeye gücü yeterek, mutlak güç/kudret ile, (b) geniş yetki ile, mutlak güç/salâhiyet ile. ***e.a.-*** *1&3. almighty, 3. God.*

omnipresence, *is.* her yerde (aynı anda) bulunma/hazır olma.

omnipresent, *sf.* (aynı zamanda) her yerde hazır, her an her yerde bulunan.

omnirange, *is.* [=**omni**directional radio **range**] her yönlü : her yönde yayın yapan çok yüksek frekanslı radyo istasyonu : uçak pilotlarının yön bulmalarına yarar.

omniscience, *is.* **1.** tüm bilimi : her şeyi bilme, her şeye vâkıf olma, **2.** sonsuz bilgi, **3.** çok geniş bilgi/vukuf.

omniscient, *sf.&is.* **1.** tümbilir : her şeyi bilen, her şeye vâkıf olan (kimse), **2.** çok geniş bilgi sahibi, allâme. *Goethe was ~ in his era.* **3. the ~** : Allah, âlimimutlak, **4. ~ly** : her şeyi bilerek, her şeye vâkıf olarak.

omnium-gatherum, *is., ç.* **-ums** tümderme, çeşitli derme/kolleksiyon, her şeyi toplayıp biriktirme.

omnivore, *is.* **1.** her şeyi yiyen (insan veya hayvan), **2.** hem bitkisel hem hayvansal besinle beslenen, hem otobur hem etobur hayvan.

omnivorous, *sf.* **1.** (fark gözetmeden) her türlü besini yiyen, **2.** hepçil, hem ot hem et yiyen, **3.** her şeyi okuyan/öğrenen/benimseyen. **an ~ reader** : her çeşit kitap okuyan kimse. **an ~ taste fot litterature** : edebiyatın her türünden zevk alma, **4. ~ly** : hepçil olarak, (besinde vb.) fark gözetmeksizin, **5. ~ness** : hepçillik, besinde fark gözetmeme.

omphacite, *is. min.* yeşiltaş : soluk yeşil renkli piroksen cevheri.

omphalo-, *ön ek* "göbek". ***e.a.-*** *navel, umbilical.*

omphalos, *is.* **1.** göhek, **2.** kalkan göbeği, **3.** orta nokta, merkez, **4.** Delphi'de Apollo mabedindeki yuvarlak taş: yeryüzünün merkezi farz edilirdi. ***e.a.-*** *1. navel, 3. hub, center.*

on[1], *e.* **1.** üzerinde, üstünde. *a book on a table.* **2.** ...-da/-de (bağlı/bitişik anlamında). *a picture on the wall.* **3.** üstüne, üzerine. *Put the blanket on the baby.* **4.** -da/-de (beraber, içinde, iş birliği hâlinde). *to serve on a jury.* **5.** üzerine (yapılmış, işlenmiş). *a painting on canvas.* **6.** -da/-de (yer, mevki, durum vb. bildirir). *a scar on the face.* **7.** yanında, kenarında, kıyısında, bitişik. *a house on the lake. the town on the river bank.* **8.** yönünde, cihetinde, tarafında. *on the starboard bow. to sail on a southerly course.* **9.** ...ile. *on the wing.* **10.** -dan/-den, ...ile vasıtasıyla. *drunk on the wine. on the wheels.* **11.** hakkında, konusunda, ...üzerine. *write a term paper on Shakespeare. a work on economics.* **12.** ... hâlinde. **on the offensive** : hücum hâlinde. **the house is on fire** : ev yanıyor. **on the contrary** : aksine, bilâkis, **13.** -a/-e, -ya/-ye (kaynak, sebep vb. bildirir): *She depends on her father for money.* **14.** ... üzerine, ... ile, -e göre/dayanarak, ... gereğince. (dayanak/temel belirtir) : **He acted on his lawyer's advice** : Avukatının tavsiyesine göre hareket etti. **on his word of honor** : onun şeref sözüne dayanarak, **15.** tehlike, sorumluluk belirtir: *on pain of death.* **16.** esnasında, zarfında, -da/-de (gün, zaman, vesile vb. belirtir): **on Sunday**: Pazar günü. **on May 5th** : 5 Mayısta. **We demand cash on delivery** : Mal teslimde (bedelinin) ödenmesini istiyoruz. **He arrived on my birthday** : Doğum günümde geldi. **17.** -e doğru, üzerine, -e karşı (hareketin, arzunun, düşüncenin vb. amacını bildirir): *to march on the capital. make war on the enemy.* **18.** -ca/-ce, ...için, ...sebebiyle. **On seeing her, I left** : Onu görünce (oradan) ayrıldım. **on hearing this** : bunu işitince. **19.** başında, başlangıcında, anında. **on the hour** : saat başında, **20.** -lerce, -e ilâveten, üst üste... **Thosands on thousands of them** : (Onlardan) binlercesi (binlerce ve binlercesi). **Defeat on defeat discouraged them** : Üst üste yenilgiler cesaretlerini kırdı. **21.** sonucunda, sebebiyle, yüzünden, -den, -den sonra, ... üzerine. **making a profit on tips** : bahşişlerden kâr sağlayarak. **On thinking about the idea, I decided against it** : Bu fikir üzerinde düşündükten sonra kabul etmemeye karar verdim. **22.** *k.d.* yanında, cebinde, üstünde. **Do you have ten dollars on you?** Yanında on dolar var mı? **23.** *k.d.* hesabına, ...kesesinden, namına, -dan. **drinks on the house** : içkiler müessese hesabına. **The joke is on you** : Bu şaka sana idi/bu taş sana atıldı. **24.** *k.d.* başına dert olacak şekilde. **The car stalled on me** : Araba stop edip başıma dert oldu. **25. to have sth. on** *ABD- k.d.* aleyhinde delilleri / bildikleri olmak.

on[2], *zf.* **1.** biteviye, aralıksız, fasılasız, durmadan, bir düziye. **He worked on (and on) all night** : Bütün gece aralıksız (durmadan) çalıştı. **2.** biraz daha, daha fazla (yapılan işe devamı belirtir). **If you walk on, you'll come to the school** : Biraz daha yürürseniz okula varırsınız. **3.** ileriye, ileride. **go/carry on** : ilerlemek, devam etmek. **Go on with your work** : İşine devam et. **It was well on in the night** : Gece ilerlemişti, gecenin geç saatlerinde idi. **4.** üstünde, üzerinde. **He had nothing (no clothes) on** : Üstünde elbise yoktu. **without anything on** : çırılçıplak, **5.** (söylenen kısmı) önde. **head on** : kafa kafaya, başı önde olarak. **The cars crashed head on** : Arabalar kafa kafaya birbirine çarptılar. **6.** sıkı, sağlam. **Hold on! You may fall down** : Sıkı tutun, yoksa düşersin. **7.** (elektrikli cihaz vb.) çalışır duruma. **turn the radio on** : radyoyu açmak. **turn the light on** : ışığı yakmak. **turn on** *mec.* etkilemek, hoşuna gitmek, hoşlandırmak, dokunmak. *Her songs really turn me on. bk.:* **turn off, 8. and so on** : vesaire, ilâh., vb., falan filân, **9. be on about** *k.d. hkr.* (bir kimse/şey hakkında) uzun uzun ve can sıkıcı şekilde konuşmak, çekiştirmek, dırdır etmek. **He's always on about politics** : Habire (bıktırırcasına) siyasetten balıseder. **Bill was on about you the other day** : Geçen gün Bill seni uzun uzadıya çekiştirdi. **10. be on at (s.o.)** *k.d.* şikâyet yollu bir kimseyi bir şey yapmaya iknaya çalışmak, **11. later on** : sonra, badehu, badema, **12. not on** *kd.* imkânı yok, olanaksız, olmaz, imkânsız. **You can't refuse now- it's just not on!** Artık reddedemezsin, buna imkân yok! **13. on and off** (veya **off and on**): ara sıra, fasılalarla, aralıklı olarak, kâh...kâh..., kesintili bir şekilde, **14. on and on** : biteviye, aralıksız, ara/fasıla vermeden, fasılasız, habire, vira, bir düzüye, durmadan. **They talked on and on for hours** : Saatlerce durmadan konuştular. **15. on the whole** : genellikle, her şeyi hesaba katarak, bir bütün olarak. ***e.a.-1. 1&14.*** *continuously,* ***2.*** *further,* ***3.*** *forward,* ***13.*** *occasionally.*

on[3], *sf.* **1.** çalışmakta, işlemekte, faaliyette, açık. **The TV set was on** : Televizyon açıktı. **2.** cereyan etmekte, devam etmekte, sürüp giden. **The examination is now on** : Sınav başladı/devam ediyor. **Don't you know there is a war on?** Harp olduğunu (harbin devam ettiğini) bilmiyor musun? **3.** plânlanmış, plânda, plâna/programa alınmış. **Anything on after supper?** Akşam yemeğinden sonra plânda bir şey var mı? **What's on at the cinema?** Sinemada ne oynuyor? **What's on today** : Bugün (programda) ne var? **4.** (kriket oyununda) vuran oyuncunun bulunduğu (taraf). *the on side.* **5. on to** *k.d.* haberdar, (gerçek sebebini/anlamını/mahiyetini) bilen. **The police is on to him** : Polis onun peşindedir. **6. You're on** : Sıra sende, şimdi senin sıran.

on[4], *is.* **1.** çalışma/işleme durumu, **2.** (krikette) vuran oyuncunun bulunduğu taraf.

-on, *son ek* **1.** "küçük zerre/parçacık" : *neutron, proton* gibi. **2.** tembel gazları belirtir: *neon* gibi.

on-again, off-again, *sf. ABD* **1.** güvenilmez, kâh şöyle kâh böyle, kararsız. **I don't like this on-again, off-again business. Are we going to buy that house or not?** Böyle kararsızlıktan hoşlanmam. O evi satın alıyor muyuz, almıyor muyuz? **2.** askıda/muallâkta kalan, bir türlü başlatılamayan. ~ ~ *plans.* ***e.a.-1.*** *undependable, uncertain, changeable.*

onager, *is., ç.* **-gri/-gers 1.** *zool.* yaban eşeği *(Equus hemionus),* **2.** mancınık.

onagraceous, *sf. bot.* çuha çiçeğigillerden, *Onagreceae* (çuha çiçeğigiller) familyasına mensup.

onanism, *is.* **1.** yarıda kalmış cinsî münasebet : meni geleceği zaman erkek tenasül organının mihbilden dışarı çıkarılması, **2.** öz doyurum, istimna, kendi kendini tatmin, **3. onanist** : öz doyurumcu, **4. onanistic** : öz doyurumsal. ***e.a.-*** *2. masturbation, self-gratification.*

once[1], *zf.* **1.** vaktiyle, eskiden, bir vakitler, bir zamanlar. *He ~ knew her, but they are no longer friends. a ~ powerful nation.* **2.** bir (kere/defa). **He comes ~ a week** : Haftada bir (kere) gelir. **~ a month** : ayda bir, **3.** tek bir defa/bir kere, yalnız bir defa, bir kerecik. *~ a liar, always a liar. If the facts ~ become known, everybody would laugh at her.* **4.~ and again** : tekrar tekrar, defaatle, **5. ~ and for all = ~ for all** : kesinlikle, (ilk ve) son olarak, tamamıyla, bir çırpıda. *They had to be defeated ~ and for all. I tell you ~ and for all that this must be done.* **6. ~ in a while** : ara sıra, nadiren, bazan, bazı bazı, arada sırada, ikide bir, **7. ~ or twice** : bir iki kere, pek seyrek. *I've been there ~ or twice.* **8. ~ upon a time** : çok eskiden, vaktiyle, evvel zaman içinde, (masallarda) bir varmış bir yokmuş, **9. (just) for ~** : bir defaya mahsus olmak üzere, bir kerecik olsun, hiç olmazsa/yalnız bir defa, bu defalık, sırf bir kere. *For ~, he was telling the truth.* **Just for ~ I was completely happy** : Hiç olmazsa bir defa tamamen mutlu olmuştum. **10. ~ more** : (a) bir kere daha, (b) **~ again** *d.d.* yine, tekrar, evvelce olduğu gibi. *John's back home ~ more.* ***e.a.-1.*** *formerly,* ***4.*** *decisively, conclusively, finally, completely,* ***6.*** *at intervals, occasionally, now and then,* ***6.*** *infrequently,* ***7.*** *long ago.*

once[2], *sf.* önceki, evvelki, eski, sabık. **a ~ friend** : eski bir dost. ***e.a.-*** *former.*

once[3], *is.* **1.** bir kere(lik), bir defa(lık). **~ is enough** : bir kerelik yetişir. **She did it just the ~** : Onu sadece bir kere yaptı. **2. all at ~** : (a) hep birlikte/birden/bir arada, (b) birdenbire, anîde, ansızın, (c) aynı anda, ayna zamanda, **3. at ~** : (a) hemen, derhal, derakap. **Come at ~** : Derhâl gel. (b) aynı anda, aynı zamanda, hep birlikte. **Evryone shouted at ~** : Hep bir ağızdan bağırdılar. ***e.a.-2.(a&c)*** *simultaneously, (b) suddenly,* ***3.*** *(a) immediately, promptly, (b) simultaneously.*

once[4], *bağ.* **1.** ...-den sonra, bir kere ... mi. **Once you cross the river, you are safe** : Nehri geçtikten sonra (bir kere nehri geçtin mi) artık emniyettesin. **2.** ne zaman, ne vakit, ... zaman/vakit, -ince (bir işi) yapar yapmaz. **~ you're finished, go to bed** : İşini bitirince git yat. *~ printed, this dictionary will be very popular.* ***e.a.-1.*** *if ever,* ***2.*** *whenever, as soon Ask.*

once-over, *is. kd.* **1.** (çabucak/kısaca) gözden geçirme, üstünkörü inceleme, (acele) göz atma. **give sth. the ~** : bir şeyi alelâcele incelemek/gözden geçirmek, şöyle bir göz atmak, **2.** acele/üstünkörü/sathî/baştan savma iş.

once-over-lightly, *is. k.d.* baştan savma muamele/muayene, üstünkörü gözden geçirme.

onco-, *ön ek* **1.** ur, tümör. *ör.: oncogenic, oncogenous,* **2.** ur/tümör hasıl eden, **3.** yumru, kütle. ***e.a.- 1.*** *tumor,* ***3.*** *mass, bulk.*

oncology, *is.* ur bilimi, urları/tümörleri inceleyen tıp dalı. **oncologic(al)** : ur bilimine ait.

oncoming, *sf.&is.* **1.** yaklaşan, gelen. *the ~ train. the ~ year.* **2.** yetişen, gelişen. *the ~ generation.* **3.** gelecek, müstakbel. *~ visit.* **4.** yaklaşma, gelme, geliş. *the ~ of winter.* ***e.a.- 1.*** *approaching, nearing,* ***2.*** *emerging, rising.* ***3.*** *future,* ***4.*** *approach, onset.*

ondogram, *is.* ondogram, dalga çizimi : ondografla tespit edilmiş dalga eğrisi.

ondograph, *is.* ondograf, dalgaçizer : dalgalı eğrileri, özellikle alternatif akımın değişimini çizen alet.

ondometer, *is.* dalga boyu ölçer : radyo dalgalarının uzunluğunu ölçen alet.

one[1], *sf.&is.* **1.** bir. **Only one person** : yalnız bir kişi. **page ~** : birinci sayfa, **2.** tek, biricik, yegâne. **You are the ~ man I can trust** : Güvenebileceğim tek adam sensin. **3.** (herhangi) bir. *~ evening this week.* **I saw him ~ day last week** : Onu geçen hafta bir gün gördüm. **~ summer day** : bir yaz günü, **4.** bir, bütün, birleşik, birlik (hâlinde), aynı, birleşmiş. **They held ~ opinion** : Aynı fikirde idiler. **~ nation, indivisible** : bölünmez, birleşmiş bir millet. **They replied in ~ voice** : Hep birlikte/bir ağızdan cevap verdiler. **5.** ... adında biri/bir kimse. **~ John Smith was elected** : John Smith adında biri seçildi. **6. all ~** : (a) tamamen aynı, birbirinin aynı/tıpkısı/benzeri. *They are all ~ in their love of music.* (b) farksız, fark etmez, eşit, aynı, bir. **It is all ~ to me whether you stay or go** : İster kal, ister git, bence bir/fark etmez. **7.** bir rakamı/sayısı, birim, **8.** biri, birisi, bir tane(si), bir tek kişi/şey. **There is only ~ left** : Bir tane kaldı. **~ of** : (içlerinden) birisi. **~ of a group** : gruptan bir kişi. **~ at a time** : birer birer, **9.** (oyunlarda) birli, **10.** *k.d.* bir dolarlık banknot, bir papel, teklik, **11.** *b.h.* (Yeni Plâtonculukta) bütün varlıkları meydana getiren tek kaynak, **12. at ~** : birlikte, bir bütün halinde, birlik ve ahenk içinde, anlaşmış, uyuşmuş, aynı fikirde. *The two judges were at ~ about the winners.* **13. make ~** : (a) ilk/birinci olmak, başta gelmek, (b) evlenmek, birleşmek. **They were made ~** : Evlendiler. **14. ~ and all** : herkes, hepsi, her biri, **15. ~ another** : birbirini. **They love ~ another** : Birbirlerini seviyorlar. **16. ~ by ~ = ~ after another** : birer birer, birbiri ardından/ardınca, birbiri peşinden, **17. ~ up on** *k.d.* (bir şeye nazaran) ***üstünlük, rüçhaniyet. **be ~ up on s.o.** : birisinden üstün olmak. ***e.a.-*** **7.** unity, ***14.*** *everyone.*

one[2], *zm.* **1.** bir kimse/şey, biri. **~ of the poets** : şairlerden biri. **~ of the poems was selected for the book** : Kitap için şiirlerden biri seçildi. **2.** şahıs, kişi. **He's a quiet ~** : Sessiz bir kişidir. **our loved ones** : sevdiklerimiz. **He's a knowing ~** : Çok bilmişin biridir. **I am not the ~ waste time** : Vaktini boşa geçirecek kimse değilim. **the old ~s** : yaşlı kişiler, yaşlılar, **3.** insan (herhangi bir kimse). **In time, ~ just gets fed up** : Zamanla insan bıkıveriyor. **When ~ thinks** : Düşünüldüğü zaman/insan düşündüğü zaman. **~ must work hard to achieve success** : Başarıya ulaşabilmek için sıkı çalışmak gerekir. **4.** aynı/tek şahıs/kişi. *Dr. Jekyll and Mr. Hyde were ~ and the same.* **5. ~ or two** : birkaç, bir iki.

-one, *kim.* ketonları belirten son ek : *acetone* gibi.

1-A = I-A, *is. ABD* askerlik hizmetine hazır (kimse).

one another, *zm.* her biri, birbir(ler)i(ni). **They struck at ~ ~** : Birbirlerine vurdular. **They were in ~ ~'s way** : Birbirlerinin yolu üzerinde idiler. ***NOT:*** **One another** ikiden fazla kişi için kullanılır. İki kişi arasında demek için **each other** denir : *The members of the team support one another* : Takım üyeleri birbirini destekler. *The two hate ech other :* İkisi birbirinden nefret eder.

1-A-O = I-A-O, *is. ABD* gayrimuharip olarak askerlik yapabilir (kimse).

one-arm(ed) bandit, *k.d. bk.:* **slot machine.**

one-bagger = one-base hit, *is. argo bk.:* **single**[3] (3).

1-C = I-C, *is. ABD* **1.** geri askerî hizmet : kıyı gözetleme, sağlık hizmeti vb., **2.** bu hizmete ayrılan kimse.

1-D = I-D, *is. ABD* yedek veya askerî okul öğrencisi.

one-dimensional, *sf.* tek boyutlu, sathî, afakî. **~ity** : tek boyutluluk, sathîlik, afakîlik.

one-eyed, *sf.* tek gözlü.

onefold, *sf.* bölünmez, bütün.

one-handed, *sf.* tek elli, tek elini kullanabilen, **2.** tek el ile, tek elini kullanarak. *could beat him up ~.* **3.** tek el ile kullanılan/kullanılacak tarzda yapılmış.

one-horse, *sf.* tek atlı, tek atla çekilen / işletilen. *a ~ sleigh.* **2.** bir tek atı olan. *a ~ farmer.* **3.** *k.d.* küçük, önemsiz, adî, basit, köhne, ikinci derecede. *a ~ town.* ***e.a.- 3. small, unimportant, limited, minor.***

one-idea'd = one-ideaed, *sf.* sabit fikirli, dar kafalı, dar görüşlü. ***e.a.- narrow-minded.***

oneiric, *sf.* düşsel. ***e.a.- dreamy.***

oneirocritic, *is.* **1.** düş yorumcusu, rüya tabircisi, **2. ~al** : düş yorumu+, **3. ~ally** : düş yorumu ile.

oneiromancy, *is.* **1.** düş falcılığı, rüyalardan geleceği haber verme, **2. oneiromancer = oneiromancist** : düş falcısı.

one-legged, *sf.* **1.** tek bacaklı, topal, **2.** *mec.* tek taraflı, eşit/simetrik olmayan. ***e.a.- 2. one-sided, unequal.***

one-liner, *is. ABD* özlü/veciz/akıllı ve mizahî söz.

one-man, *sf.* **1.** tek kişilik. *a ~ committee.* **2.** tek şahıslı, tek kişi tarafından icra edilen. *a ~ stage play.* **3.** bir tek şahsa ait. *a ~ show of oils.* **4.** bir kişilik, bir kişi için yapılmış, bir kişi alan. *a ~ boat.*

oneness, *is.* **1.** birlik, teklik, biriciklik, yegânelik, eşsizlik, **2.** fikir/duygu/gaye/ülkü birliği, ahenk, uyuşma, **3.** bütünlük, **4.** özdeşlik, aynıyet, **5.** birlik, birleşme. ***e.a.-1. singleness, 2. harmony, 3. integrity, wholeness, 4. identity, sameness, 5. union, unity.***

one-night stand, *is. ABD* **1.** bir gecelik temsil, **2.** bir tek temsil verilen yer/şehir.

one-off, *sf.&is. Brit.* bir kere olan/vuku bulan/yapılan (şey), tekrarlanmayan (olay vb.).

one-on-one, *sf.&zf.* karşı karşıya, teke tek, bire bir.

onerous, *sf.* **1.** sıkıcı, sıkıntılı, külfetli, ağır. *an ~ task. ~ duties.* **2.** yasal yüküm olan, kanunî olarak yapmak zorunda bulunulan. *~ contract.* **3. ~ly** : sıkıcı/külfetli bir şekilde, sıkıntı verecek tarzda, **4. ~ness** : sıkıcılık, külfetlilik, yükümlülük. ***e.a.-1. burdensome, oppressive, troublesome, exacting.***

oneself, *zm.* **1.** kendi(si), kendi kendini, kendi kendine, bizatihi. **One might ask ~ if it is worth trouble** : İnsan kendine "acaba zahmete değer mi" diye sorabilir. **2.** bizzat (ifadeyi kuvvetlendirici olarak). **To do something ~ is often easier than getting someone else do it** : Bir işi bizzat yapmak, ekseriya başkasına yaptırmaktan daha kolaydır. **3. be ~** : (a) kendine gelmek, sağlığına/neşesine kavuşmak, keyfi yerinde olmak, sağlığına/neşesini bulmak, sağlıklı ve neşeli olmak. *It is nice to be ~ again after an illness.* (b) tabiî/samimî olmak, gösterişten uzak olmak, **4. come to ~ = come to** : kendine gelmek, ayılmak, şuuruna hâkim olmak, **5. to ~** : özel, kişisel, kişiye özel, şahsî, zata mahsus.

one shot, *is. ABD- k.d.* **1.** bir konuda bir kere yayınlanan dergi, **2.** aktörün sahneye bir defa çıkması.

one-shot, *sf.* **1.** kestirme, bir defada/hemencecik etkisini gösteren/çözüm sağlayan. **There is no easy ~ answer to the problem** : Soruya kolay ve kestirme bir cevap yoktur. **2.** bir defalık, bir kereye mahsus, bir tek. *An intensive ~ drive for funds was made.*

one-sided, *sf.* **1.** (a) tek yönlü, tek taraflı, kısmî, (b) tarafsız olmayan, taraf tutan, haksız, adaletsiz, fark gözeten, **2.** *huk.* tek kişiyi ilgilendiren, **3.** denksiz, dengi dengine değil, taraflardan biri çok kuvvetli olan. *a ~ fight.* **4.** eşit/simetrik olmayan, tek taraflı veya bir tarafı çok gelişmiş olan, **5.** parçaları yalnız bir tarafta toplanmış bulunan, **6. ~ly** : tek taraflı olarak, **7. ~ness** : tek taraflılık. ***e.a.-1. unilateral, partial.***

one's self, *bk.:* **oneself.**

one-sided test = one-tailed test, *is. ist.* tek yanlı sınama : sınama örneklem değeri dağılımının yalnızca bir ucundaki geri çevirme bölgesi üzerinden yapılan sınama.

one-step, *is.&f.* **-stepped, -stepping** tek adım dansı (oynamak).

one-time = onetime, *sf.&zf.* **1.** eski, evvelki, sabık. *His ~ partner.* **2.** eskiden, vaktiyle. *e.a.- 1. former, sometime, 2. formerly.*

one-to-one, *sf. mat.* **1.** bire bir. **~ correspondence** : bire bir uygu/karşılama/tekabül. **~ function** : bire bir işlev. **~ mapping** : bire bir izdeşim/gönderim.

one-track, *sf.* **1.** tek raylı, tek yollu, tek izli, **2.** *k.d.* dar kafalı, dar görüşlü, tek bir fikre saplanmış, bildiğinden şaşmaz. *a ~ mind.*

one-two (punch), *is.* çifte yumruk : boksta birbiri arkasına indirilen sol ve sağ yumruk.

one-up, *gl.f.* **-upped, -upping** üstün gelmek, baskın çıkmak, rakibinden ileride olmak, ileri geçmek.

one up, *sf.* **1.** üstün, baskın, avantajlı durumda, **2.** rakibinden bir sayı ileride, **3.** birer, her birine bir sayı. *The score was one up in the ninth inning.*

one-upmanship, *is.* (rakibinden) üstünlük, baskınlık, avantajlı durum.

one-way, *sf.* **1.** tek yönlü. *~ traffic. a ~ street.* **2.** dönüşsüz, dönüşü olmayan, **3.** *ABD* gidiş, yalnız gidiş için muteber. *a ~ ticket to Ankara. a ~ trip.* **4. a ~ ticket to** : (mizah) çıkmaz, dönüşsüz, dönüşü olmayan, geri dönülemez, rücu edilemez.

ongoing, *sf.* aralıksız, kesintisiz, sürekli, süregelen. *This is not an isolated crime, but part of an ~ social problem.* *e.a.- continuing, growing.*

onion, *is.&sf.* **1.** *bot.* soğan *(Allium cepa),* **2.** soğana benzer bitki, **3.** soğan (kökü), **4.** soğan tadı/kokusu, **5.** soğanlı. *~ omelet.* **6.** soğan+, soğan gibi, **7. know one's ~** *argo* işini iyi bilmek, işinin ehli olmak.

oniondome, *is. mim.* sivri kubbe, Rus kiliselerinde görülen soğan biçiminde kubbe.

onionskin, *is.* ince, parlak ve şeffaf kâğıt.

on-limits, *sf. ABD* girilebilir, serbest, yasak değil.

on-line, *sf.* (bilgisayar) çevrim içi : ana bilgisayara bağlı olarak çalışan.

onlooker, *is.* seyirci. *e.a.- spectator.*

onlooking, *sf.* seyreden, göz(et)leyen, gözlemleyen, müşahede eden.

only[1], *zf.&sf.* **1.** yalnız. **~ he remained** : Yalnız o kaldı. *Known ~ to him.* **2.** sadece, sırf. *He sold ~ two. Has lost ~ one election.* **3.** daha (çok zaman geçmedi), henüz. **I saw him ~ yesterday** : Onu daha dün gördüm. **4.** sonunda, ancak. *It will ~ make you sick. You will ~ make the matters worse.* **5.** biricik, tek, yegâne. *His ~ son.* **6. ~ too** : (a) son derece, cidden. *I am ~ too happy to be back.* **I shall be ~ too glad to help you** : Size yardım etmekten cidden haz duyarım. (b) maalesef, ziyadesiyle, fazlasıyla, çok. **It is ~ too likely to happen** : Vukuu çok muhtemeldir. **7. if ~** : keşke. **If ~ wars would cease** : Keşke savaşlar sona erse. **If ~ she would come** : Keşke gelebilse. **8.** tek, bir tane. *He was the ~ child in the room.* **9. one and ~** *d.d.* biricik, eşsiz, en üstün, eşi/emsali bulunmaz. *Atatürk was one and ~ hero in the whole world.* **As far as I am concerned, he is the ~ writer** : Bence o eşsiz bir yazardır. *e.a.-1. solely, exclusively, 2. merely, just, 3. as recently as, 4. as a final result, 5. uniquely, 6. (a) as a matter of fact, extremely, (b) unfortunately, exceedingly, very, 7. I wish, 8. sole, single, alone, solitary, lone, 9. best, finest, unique, peerless.*

only[2], *bağ.* **1.** fakat, lâkin, ancak, ...olmasa idi. **I would have gone, ~ you objected** : Gidecektim, fakat siz engel oldunuz (=Siz engel olmasaydınız gidecektim). **He'd succeed, ~ he's rather lazy** : Tembellik etmese başarır. **He wants to go, ~ he can't** : Gitmek istiyor, lâkin gidemiyor. **2.** şu var ki, ancak, sadece. *For her it's just life as usual, ~ lonelier.* **Turkey is just like chicken, ~ bigger** : Hindi tavuğa benzer, sadece daha büyüktür. **3.** mamafih, fakat, ...olsa da, ...olsa bile. **The house is beautiful, ~ too expensive** : Ev güzel, fakat çok pahalı. *e.a.- 1. except, but, 3. however.*

onomastic, *sf.* **1.** ad bilimine ait, öz ad bilimsel, **2.** öz ad+, **3.** *huk.* ilişik belgede yazılı olandan farklı şekilde imzalanmış.

onomastics = onomatology, *is.* (öz)ad bilimi : öz adların menşe ve tarihini inceleyen bilim.

onomatologic(al), *sf.* öz ad bilimsel. **onomatologically** : öz ad bilimsel olarak.

onomatopoeia, *is.* **1.** yansıma, ses öykümesi : bir varlığa/nesneye çıkardığı sese benzer ad takma. *cuckoo, boom* gibi. **2.** (hitabette) ses öykünmesiyle üretilen kelimeleri nutukta kullanma.

onomatopoeic = onomatopoetic, *is.* **1.** yansımalı, **2. ~ ally** : yansımalı olarak.

on-ramp, *is.* (yan yoldan ana yola/otoyola) giriş şeridi, giriş yolu. *bk.:* **off-ramp.**

onrush, *is.* (ileri doğru) üşüşme, saldırış, atılış, yığılma, akış, tehacüm. **~ing** : üşüşen, saldıran, atılan, yığılan.

onset, *is.* **1.** başlangıç, başlama, iptida. *the ~ of winter.* **2.** hücum, saldırı(ş), taarruz, akın, hamle. ***e.a.-1.*** *beginning, start,* ***2.*** *assault, attack.*

onshore, *sf.&zf.* **1.** kıyıya/sahile doğru (giden/hareket eden). *The wind was blowing ~.* **2.** kıyıda/sahilde (bulunan), kıyıya yakın. *~ fishing. an ~ lighthouse. an ~ buoy.* **3.** kıyı boyunca, kıyıya paralel. *to sail a boat ~.* **4.** karada/kıyıda olan/vuku bulan.

onside, *sf.&zf.* (spor) saha içinde.

onslaught, *is.* şiddetli saldırı/hücum/taarruz. ***e.a.-*** *attack, assault.*

onstage, *sf.&zf.* sahne+, sahnede, sahneye. *bk.:* **offstage.**

on-stream, *zf.* yapıma, imalâta. **to go ~** : imalâta geçmek/başlamak. *The new plant went ~ last week.*

Ont. = Ontario.

Ontarian, *sf.&is.* Ontariolu.

onto, *e.* **1.** üzerine, üstüne. **to get/jump ~ a horse** : Ata (at üstüne) binmek. **He got down ~ his knees** : Diz (üstüne) çöktü. **2.** -ya/-ye/-a/-e. **The door opens ~ a dark street** : Kapı karanlık bir sokağa açılıyor. **3.** *k.d.* farkında, haberdar. *I'm ~ your tricks.* **4. be ~ a good thing** *k.d.* iyi bir durumda olmak, **5. be ~ sth.** : keşfetmek üzere olmak. *They saw a royal seal, so they knew they were ~ something.* **6. be ~ s.o.** *k.d.* bir kimsenin yasa dışı eylemlerini/plânlarını meydana çıkarmak.

onto- = ont-, *ön ek* "varlık, yaratık". *ör.: ontology.*

ontogenesis = ontogeny, *is. biy.* birey oluş.

ontogenic(al) = ontogenetiç(al), *sf.* birey oluş+.

ontological, *sf.* varlık bilimsel. **~ argument** *fel.* varlık bilimsel kanıt : "Varlık mükemmeliyettir, Allah en mükemmel varlıktır, o hâlde Allah vardır." şeklindeki önsel kanıt.

ontology, *is.* varlık bilimi : varlığın mahiyetini inceleyen metafizik dalı. **ontologist** : varlık bilimci.

onus, *is., ç.* **onuses 1.** yük, yüküm, külfet, mükellefiyet, sorumluluk, mes'uliyet, görev. **The ~ of proof lies on/with the plaintiff** : İspat davacıya düşer. **2.** kabahat. **He tried to put the ~ onto me** : Kabahati benim üzerime atmaya çalıştı. **3. ~ probandi** : ispat (etme) sorumluluğu/görevi, kanıtlama zorunluğu. ***e.a.-1.*** *burden, responsibility,* ***2.*** *blame.*

onward(s), *sf.&zf.* **1.** ileri(de), ileriye (doğru), -den sonra. **The army hurried ~** : Ordu ileriye atıldı. **from breakfast ~** : kahvaltıdan sonra, **2.** ileri, ilerleyen. **the ~ motion of the army** : ordunun ileri hareketi, **3. from now ~** : bundan böyle/sonra. **from tomorrow ~** : yarından başlayarak/itibaren.

-onym, *son ek* " kelime, ad, isim". *ör.: pseudonym, antonym, synonym.*

onyx, *is.&sf.* **1.** damarlı akik, **2.** (kuzgunî) siyah, **3.** *tıp* tırnak, el/ayak tırnağı. ***e.a.-3.*** *nail.*

oo-, *ön ek* "yumurta". *ör.: oology.* ***e.a.-*** *ovum, egg.*

oocyte = oöcyte, *is. biy.* olgunlaşmamış dişi yumurta.

oodless, *is. k.d.* pek çok miktar, yığın, bolluk. **~ of** : pek çok, külliyetli, bol. **~ of money** : bol para.

oogamous = oögamous, *sf. biy.* **1.** farklı eşey gözeli : eril gözesi küçük ve hareketli, dişil gözesi büyük ve hareketsiz olan, **2.** farklı eşey gözelerin birleşmesinden üreyen, **3. oogamy = oögamy**: farklı eşey gözelilik.

oogenesis = oögenesis = oogeny = oögeny, *is. biy.* yumurtanın oluşması ve gelişmesi. **oogeneetic = oögenetic** : yumurtanın oluşma /gelişmesi ile ilgili.

oogonium = oögonium, *is., ç.* **-nia/-niums 1.** *biy.* dişi eşey göze üreten farklılaşmamış göze, **2.** *bot.* tek gözeli dişi organ: bir/birkaç yumurta içeren küresel bir torbadan ibarettir.

oolite = oölite = oolith, *is. jeol.* taneli kireç taşı: balık yumurtasına benzeyen yuvarlak taneciklerden oluşmuş kayaç. **oolitic** : taneli kireç taşı+.

oology = oölogy, *is.* kuş yumurtaları bilimi. **oological** : bu bilime ait. **oologist** : kuş yumurtaları uzmanı.

oolong, *is.* kokulu çay : kurutulmadan önce mayalanmış, kahverengi/siyah renkte güzel kokulu Çin çayı.

oomiak = oomiac, *is. bk.:* **umiak.**

oomph, *is. ABD- argo* **1.** azim, şevk, canlılık, hayatiyet, **2.** cinsî cazibe, fiziksel çekicilik. ***e.a.-1.*** *vitality, spirit, pep, enthusiasm,* ***2.*** *sex appeal.*

-oon, *son ek* Fransızca ve İtalyancadan alınan adlarda görülen son ek : *balloon, dragoon, pontoon* gibi.

oophor- = oöphor-, *ön ek* "yumurtalık" . *ör.: oophoritis.*

oophorectomy = oöphorectomy, *is., ç.* **-mies** *cer. bk.:* **ovariotomy.**

oophoritis = oöphoritis, *is. patol.* yumurtalık yangısı/iltihabı. ***e.a.-*** *ovaritis.*

oophyte = oöphyte, *is. bot.* yosun, eğrelti vb. de cinsel organların gelişme dönemi.

oops, *ünl.* Ay! Aman! Eyvah! Abo! (yanlış bir iş/hareket yapınca söylenir).

oosperm = oösperm, *is. biy.* döllenmiş yumurtacık. ***e.a.-*** *zygote.*

oosphere = oösphere, *is. bot.* (yosun vb. de) döllenmemiş yumurtacık. ***e.a.-ovum, germinal vesicle.***

oospore = oöspore, *is. bot.* döllenmiş yumurta.

ootheca = oötheca, *is., ç.* **-cae** (karından bacaklılarda, böceklerde) yumurta kabı/kapsülü. **oothecal** : yumurta kabına ait.

ootid, *is. biy.* yumurta göze : olgunlaşarak yumurta hâlini alan göze.

ooze, *is.&f.* **oozed, oozing 1.** sız(dır)mak, sızıp akmak, yavaş yavaş akmak. *Blood ~d from his scraped knee.* **He ~s conceit** : Sırf kibir, azametinden yanına varılmıyor. **2.** (su, rutubet) geçirmek, **3.** (tedricen azalıp) tükenmek. *His courage ~ away as he waited.* **4.** (haber/sır vb.) duyulmak, sızmak, **5.** sızıntı, sızan şey, **6.** sız(dır)ma, **7.** deniz dibi çamuru, sulu cıvık çamur, **8.** bataklık, **9.** (sepicilikte kullanılan) meşe kabuğu suyu. ***e.a.-1.*** *leak, exude, seep, trickle.*

ooze leather, *is.* güderi, içi kadife gibi yumuşak dana vb. derisi.

oozy, *sf.* **oozier, ooziest 1.** sızıntılı, sızdıran, **2.** ıslak, nemli, sızıntıdan ıslanmış, **3.** cıvık, sulu çamur gibi, çamurlu, **4. oozily** : cıvık cıvık, çamur gibi, sızdırarak, ıslak/nemli bir şekilde, **5. ooziness** : sızıntılı olma, sızdırma, cıvıklık, nemlilik, ıslaklık. ***e.a.-2.*** *damp,* ***3.*** *slimy.*

op. = **1.** opera, **2.** operation, **3.** opposite, **4.** opus.

opacification, *is.* donuklaş(tır)ma.

opacify, *f.* **-fied, -fying 1.** donuklaş(tır)mak, **2. opacifier** : donuklaştıran.

opacity, *is., ç.* **-ties 1.** donukluk, matlık, saydamsızlık, **2.** donuk/mat cisim, **3.** *foto.* negatif filmde asıltının ışığı soğurma oranı, **4.** (anlamda) belirsizlik, müphemlik, **5.** kalın kafalılık.

opah, *is. zool.* opa balığı *(Lampris regius) :* parlak renkli, iri, eti yenir okyanus balığı.

opal, *is.* opal, panzehir taşı. **black ~** : siyah opal. **milk ~** : beyaz opal. **fire ~** : kızıl opal.

opalesce, *gs.f.* **-esced, -escing** renk oynaşmak, yanardöner gözükmek, renkleri kırpışarak değişmek.

opalescence, *is.* renk oyunu/oynaşması, yanar dönerlik.

opalescent, *sf.* yanardöner, renkleri kırpışıp değişen.

opaline, *sf.&is.* **1.** opal/panzehir taşı gibi, opale benzer, **2.** *bk.:* **opalescent, 3.** *bk.:* **milk glass.**

opaque, *sf.&is.&f.* **opaqued, opaquing 1.** saydamsız, ışığı geçirmez. *Muddy water is ~.* **2.** sesi/ısıyı/radyasyonu iletmeyen, **3.** donuk, mat, koyu (renkli), parlak olmayan (şey), **4.** belirsiz, müphem, muğlâk, kapalı, anlaşılmaz, **5.** kalın kafalı, gabi, mankafa, ahmak, aptal, anlayışsız, **6.** *foto.* negatifin bazı kısımlarını koyulaştıran boya. **7.** donuklaştırmak, matlaştırmak, **8.** *foto.* negatifin bazı kısımlarını donuklaştırmak, **9. ~ly** : donukça, donuk/mat bir şekilde, **10. ~ness** : donukluk, matlık, saydamsızlık, ışığı geçirmeme. ***e.a.-3.*** *dull, dark,* ***4.*** *obscure, unintelligible,* ***5.*** *unintelligent, dull, stupid, obtuse.*

opaque projector, *is.* yansıtaç: saydamsız cisimleri (kitap sayfası vb.) ekran üzerinde gösteren projektör.

op art, *is.* yanılsatıcı sanat : uzay ve şekilleri yanılsatıcı devinim ve görünümler şeklinde düzenleyen soyut resim üslûbu. **op** *d.d.* **op artist** : yanılsatıcı sanatkâr.

op. cit. (=*opere citato*) evvelce zikredilen kitapta/eserde, sözü geçen eserde.

ope, *sf.&f.* **oped, oping** *esk. bk.:* **open.**

OPEC = Organization of Petrol Exporting Countries.

Op-Ed = Op-Ed page, *is. ABD* karma sayfa : çeşitli görüş ve düşünüşteki yorumcu, fıkra/mizah yazarı vb. nin yazılarına ayrılan gazete sayfası. *The ~ of today's New York Times.*

open[1], *sf.* **1.** açık, kilitsiz, içine girilebilir. *an ~ door/window/drawer.* **break ~** : kırıp açmak. **Keep ~ house/board** *mec.* kapısı herkese açık olmak, konuksever olmak. **Keep your eyes ~** : Gözünü aç. **~ boat** : güvertesiz gemi, açık sandal. **half ~** : yarı açık, aralık. **~ shed** : sundurma. **cut ~** : kesip açmak, **2.** halka mahsus, herkese açık, serbest. **the ~ market** : serbest pazar. **~ race** : herkese açık yarışma. **an ~ competition** : açık müsabaka. **~ championship** : dünya şampiyonluğu. **wide ~** : apaçık, (kapı vb.) ardına kadar açık, **3.** açık, gizlenmemiş, aşikâr, göz önünde bulunan. **an ~ secret** : herkesçe bilinen bir sır. **~ to doubt** : şüphelenilir, su götürür. **~ hostility** : açık düşmanlık, **4.** açılmış, gelişmiş. *an ~ flower.* **5.** boş, münhal, emre amade, hazır, açık (memuriyet vb.). *The job is still ~.* **6.** çözümlenmemiş, sonuçlanmamış, muallâkta. *several ~ questions.* **7.** olgun, geniş fikirli, anlayışlı, peşin hükümden uzak. **an ~ mind** : olgun fikir, **8.** cömert, eli açık. *to give with an ~ hand.* **9.** *s.bl.* (a) ünlü, açık : ağzı tam açarak söylenen. *father, calm* kelimelerindeki ***a*** gibi. (b) açık, sesli harfle son bulan (hece), **10.** samimî, açık yürekli, içten, dürüst. *an ~ face. Let's be ~ with each other.* **11.** kabule hazır. *with ~ arms.* **12.** (av, balık avı) yasaklanmanış, serbest. **~ season** : serbest av mevsimi, **13.** (tehlikeye) maruz, korunmamış, savunmasız, **14.** (iğne işi, örgü vb.) delikli, **15.** ılıman, mülâyim, çok soğuk değil. *an ~ winter.* **16.** *bas.* geniş, aralıklı (satır), **17.** *müz.* parmakla kapatılmadan çalınan, **18.** *ABD- k.d.* asayişi gevşek, kumar ve fuhuş gibi yasa dışı eylemleri yeterince kontrol edilmeyen. *an ~ town.* **19.** (savaşta) savunmasız, müdafaasız, (istilâya) açık. *~ city.* **20.** açık havada, açıklıkta olan, **21.** sınıf farkı gözetmeyen, sınıfsız. *an ~ society.* **22.** alenî, açıktan açığa. *~ disregard of rules.* **23.** *den.* engelsiz, seyrüsefere elverişli. *an ~ coast.* **the ~ sea** : açık deniz, engin, **24.** (hesap) açık, dengelenmemiş, kapatılmamış, **25. ~ to** : (a) elverişli, müsait. *This book is ~ to misunderstanding.* (b) kabule hazır. **to lay oneself ~ to criticism** : tenkitleri kabule hazır olmak. **to be ~ to advice** : öğüt almaya/fikir/tavsiye vb.ni kabule hazır olmak, anlayışlı olmak, söz dinlemek. (c) kapatılmamış. ***e.a.-2.*** *public,* ***3.*** *unconcealed, overt,* ***4.*** *expanded, unfolded,* ***5.*** *available,* ***6.*** *unsettled, undecided,* ***7.*** *unbiased, receptive,* ***8.*** *generous, liberal,* ***10.*** *frank, honest, ingenious, candid, unreserved,* ***14.*** *porous,* ***15.*** *mild.* ***k.a.- 1.*** *closed, shut, locked,* ***2.*** *reserved, inaccessible,* ***3.*** *restricted,* ***7.*** *prejudiced, biased, unfair, unjust.*

open[2], *f.* **1.** açmak. *~ the door/window. to ~ a book.* **2.** umuma (geliş gidişe vb.) açmak, açık tutmak, **3.** yarmak, delmek, (tünel/geçit vb.) açmak, **4.** (paketi/kutuyu vb.) açmak, **5.** yaymak, sermek. *to ~ a map.* **6.** yarmak, deşmek, kesip açmak. *to ~ an abscess.* **7.** (ticarete/işe vb.) başlatmak, (dükkân vb.) açmak. *to ~ a store/a office.* **8.** genişle(t)mek, uza(t)mak, aç-(ıl)mak. *to ~ ranks. The ranks began to ~ .* **9.** aydınlatmak, tenvir etmek. *to ~ the mind.* **10.** açıklamak, açığa vurmak. *to ~ one's heart.* **11.** (görüşmeye vb.) başlamak, (müzakereyi) açmak. **to ~ negotiations** : müzakerelere başlamak. **The story ~s with a snowstorm** : Hikâye bir kar fırtınası ile başlıyor. **12.** *huk.* (a) davayı tekrar gözden geçirmek, (b) davaya başlamak, jüri önünde açış konuşması yapmak, **13.** açılmak. **The shop ~s at 10** : Dükkân saat 10'da açılır. **14.** (yara vb.) deşilmek, yarılmak, açılmak. *The wound ~ed again.* **15.** göz önüne çıkmak, yayılmak, serilmek, açılmak, **16.** bakmak, nazır olmak. *The door ~ed on a courtyard/onto a garden.* **17.** (tiyatro mevsimini) açmak, **18.** (engelleri) ortadan kaldırmak, (yolu vb.) açmak. *to ~ a way through a crowd.* **19.** (okul vb.) açılmak, çalışmaya başlamak. **School ~s tomorrow** : Okul yarın açılıyor/başlıyor. *The meeting ~ed with a prayer for our country.* **20.** (kitap sayfasını) açmak, çevirmek. *~ to page 33.* **21.** (iskambilde) ilk kartı oynamak, **22. ~ up** *argo* (a) eyleme geçmek, (özellikle) ateş açmak, (b) ünsiyet peyda etmek, aşina olmak, (c) (sırrı) açığa vurmak, açıklamak, fâşetmek, (d) (taşıtı) hızlandırmak,

hızlanmak, hız kazanmak. *e.a.- 5. unfold, unroll, 8. expand, 9. enlighten, 10. divulge, reveal, 11. begin, commence, 14. rupture, 15. unroll, spread out.*

open3, *is.* **1.** açıklık, açık alan/saha, meydan, **2.** açık hava. *I spent the afternoon in the ~ and got badly sunburned.* **3.** açık deniz, **4.** herkese açık yarışma, **5. the ~** : (a) serbest (hudutları açık) ülke/memleket, (b) açıklık yer, kır, orman, vb. *vacations in the ~* . (c) göz önünde/meydanda/herkesin bildiği şey, açıklanmış sır. *The scandal is now the ~.* **6. bring sth. in(to) the ~** : (bir şeyi) açıklamak, göz önüne sermek, kamuoyuna duyurmak. *It would be better to bring the problem out into the ~.*

open admissions, *is.* serbest kayıt ve kabul : öğrencileri sınavdan geçirmeden, lisedeki başarı derecelerine bakmadan üniversiteye kabul sistemi.

open air, *is.* açık hava. *e.a.- outdoors.*

open-air, *sf.* açık hava+, açıkta/dışarıda yapılan. **an ~ theater** : açık hava tiyatrosu. *e.a.- outdoor.*

open-and-shut, *sf. k.d.* apaçık, besbelli, göz önünde, aşikâr, hemen görülebilen, basit ve anlaşılması kolay, sonuca kolay ve kestirmeden götüren, şipşak. *There's no mystery about this : it's an ~ case of murder.* *e.a.- obvious, straightforward, simple, direct.*

open book, *is.* açık yürekli, içi temiz, içi dışında, içi dışı meydanda, apaçık, gizlisi saklısı yok, göz önünde, anlaşılması kolay (kimse/şey/durum).

opencast, *sf.* yüzeye yakın. **~ coalmine** : yüzeye yakın kömür madeni.

open chain, *is. kim.* açık çevrim : sonu kapanmamış zincirleme bağlı atomlar dizisi. **open-chain** : açık çevrimli. *bk.:* **closed chain.**

open-circuit, *sf. elekt.* açık devre.

open city, *is. As.* açık şehir.

open couplet, *is.* açık beyit : son mısrada cümle tamamlanmayıp sonraki mısrada tamamlanan beyit. *bk.:* **closed couplet.**

open door, *is.* açık kapı siyaseti : ticaret, göç vb. bakımından bütün milletlere eşit haklar tanıyan politika. **open-door** : açık kapı+.

open-eared, *sf.* **1.** çok dikkatli, söz dinler, **2.** kulağı delik, her şeyi duyan, her şeyden haberi olan.

open-end, *sf.* **1.** geniş kapsamlı, geniş ölçüde yoruma elverişli, *mec.* lâstikli. *~ agreements.* **2. ~ investment company** : açık yatırım şirketi : isteğe göre sınırsız olarak hisse senedi çıkaran ve istenildiği anda onları paraya çeviren yatırım şirketi. **mutual fund** *d.d. bk.:* **closed-end investment company.**

open-ended, *sf.* **1.** açık, sınırsız : süre, miktar, içerik vb. bakımından hiçbir sınır koymayan. *an ~ discussion.* **2.** değiştirilebilir : koşullar gerektirince değiştirilebilen, **3.** serbestçe cevap verilebilen, önceden formüle edilmiş cevaplardan birini seçme zorunluğu koymayan. *~ question.*

opener, *is.* **1.** açıcı, açan şey/kimse, **2.** açacak. **can ~** : konserve açacağı. **3.** açış, başlangıç, olaylar dizisinin ilki, **4. ~s** : (pokerde) bir elde iki bacak veya daha kıymetli kâğıt (oyuncuya ilk çıkış imkânı verir).

open-eyed, *sf.&zf.* **1.** açıkgöz, gözü açık, **2.** gözleri (hayretten vb.) faltaşı gibi açılmış, şaşmış. **in ~ wonder** : şaşkınlık içinde, hayretle, **3.** dikkatle, bile bile, (sonucunu) anlayarak. *You made that agreement ~, and now you must do what you promised.* *e.a.- 2. amazed, 3. alert, watchful, aware, discerning.*

open-faced, *sf.* **1.** açık yürekli, dürüst çehreli, samimî görünüşlü, **2.** kapaksız (saat), **3.** tek dilimli (sandviç)

open fracture, *bk.:* **compound fracture.**

open-handed = openhanded, *sf.* **1.** cömert, eliaçık, **2. ~ly** : cömertçe, cömertlikle, **3. ~ness** : cömertlik, eli açıklık. *e.a.-1. generous, liberal, munificient.*

open-heart, *sf.* açık kalp, kalbi açarak yapılan. *~ surgery.*

open-hearted, *sf.* **1.** dürüst, samimî, açık yürekli, **2. ~ly** : dürüst bir şekilde, samimî olarak, açık yüreklilikle, **3. ~ness** : dürüstlük, samimiyet, açık yüreklilik. *e.a.-1. frank, candid, straightforward.*

open-hearth, *sf.* açık ocak/fırın+. **~ furnace** : açık izabe fırını, Siemens-Martin fırını. **~ process** : açık izabe süreci, Siemens-Martin ameliyesi.

open house, *is.* **1.** herkese açık davet/ziyafet, **2.** okul vb. kurumların sergi vb. dolayısıyla halka açık olduğu zaman, **3.** müşterilerin randevu almadan gezip görebileceği satılık ev, **4. keep ~ ~** : evini misafirlere her an açık tutmak, her an ziyaretçi kabul etmek.

open housing = fair housing, *is. ABD* evi satarken/kiraya verirken ırk farkı gözetmeme.

opening, *is.* **1.** aç(ıl)ma, **2.** açıklık, açık alan/arazi, açıklık mesafesi, **3.** delik. *an ~ in the wall.* **4.** açış, açılış, küşat. *The ~ of the new theater was last week.* **~ night** : açılış gecesi. **~ time** : açılış saati, **5.** başlangıç, giriş. *the ~ of a lecture.* **6.** açış/açılış töreni, **7.** münhal/boş yer/memuriyet/mevki/kadro, **8.** fırsat. *He waited for an ~ to ask to borrow money.* **9.** (oyun) başlama, açış. *a manual of chess ~.* **10.** geçit, yol patika. *An ~ in the forest.* ***e.a.- 2. span, 3. hole, aperture, orifice, slit, breach, rift, cleft, fissure, rent, 5. beginning, 8. opportunity, occasion, chance, 10. passage, gap, tract.***

open letter, *is.* açık mektup.

open loop, *is.* açık çevrimli kontrol sistemi (kendi kendini tashih edemeyen sistem).

openly, *zf.* açıkça, açıktan açığa, açık bir şekilde.

open market, *is.* açık pazar, serbest piyasa. ***e.a.- free market.***

open-minded, *sf.* **1.** açık fikirli, yeni fikirleri kabule hazır, peşin hükümsüz, tarafsız, garezsiz. **2. ~ly** : açık fikirle, tarafsız olarak, **3. ~ness** : açık fikirlilik, tarafsızlık. ***e.a.- 1. unprejudiced, receptive.***

open-mouthed, *sf.* **1.** ağzı açık, **2.** (hayretten/şaşkınlıktan) ağzı bir karış açık, **3.** geniş ağızlı (kavanoz, küp vb.). *an ~ pitcher.* **4.** gürültücü, şamatacı, boşboğaz, **5.** açgözlü, obur, doymaz, haris, **6. ~ly** : (a) hayretten ağzı bir karış açık vaziyette, (b) açgözlülükle, oburcasına, (c) boşboğazlıkla, gürültücülükle, **7. ~ness** : (a) hayretten ağzı bir karış açık kalma, (b) açgözlülük, oburluk, (c) boşboğazlık, gürültücülük. ***e.a.- 4. noisy, clamorous, 5. greedy, voracious, ravenous, rapacious.***

openness, *is.* açıklık, açık yüreklilik, samimîlik.

open order, *is. As.* dağınık düzen.

open-pollination, *is.* doğal tozaklaşma: rüzgâr, böcek vb. aracılığı ile tozaklaşma.

open primary, *is. ABD* açık ön seçim : seçmenlerden parti üyeliği aranmayan ön seçim.

open secret, *is.* açık sır : sır olması gereken fakat herkesin bildiği şey.

open sesame, *is.* "Açıl susam açıl": ereğe/amaca ulaştıran tılsım (Binbir Gece Masallarında kırk haramilerin hazinelerini gizledikleri mağaranın kapısını açmak için Ali Baba'nın söylediği tılsımlı söz).

open-shelf, *sf. bk.:* **open-stack.**

open shop, *is.* **1.** açık iş yeri : işçi birliğine mensup olmayanları da çalıştıran kurum, **2.** yalnız birlik kurmamış işçi çalıştıran kurum. ***k.a.- closed shop.***

open sight, *is.* (ateşli silâhlarda) gez, açık nişangâh. *bk.:* **peep sight.**

open-stack = open-shelf, *sf.* açık raf : okuyucuların kitapları kendi elleriyle seçtikleri (kütüphane sistemi).

open stock, *is. tic.* açık stok : takım olarak satılan, fakat parçaları da ileride alınabilen mal.

open timber, *is.* (alt bitkileri bulunmayan) açık orman.

openwork, *is.* kafes işlemeli süs. **~ed** : kafes işlemeli.

opera, *is.* **1.** opera, **2.** opera müziği, **3.** opera binası. *The Paris ~.* **4.** opera temsili. *to go to ~.* **5.** *müz.* "opus"un çoğulu.

operable, *sf.* **1.** kullanılabilir, işlen-(il)ebilir, üzerinde çalışılabilir, **2.** ameliyat edilebilir, ameliyatı mümkün (ve tehlikesiz). *an ~ cancer. bk.:* **inoperable, 3. operability** : kullanılabilme, işlenebilme, ameliyat edilebilme, **4. operably** : kullanılabilecek/işlenebilecek şekilde, ameliyat edilebilecek tarzda.

opéra bouffe, *is., ç.* **opéra bouffes/opéras bouffe/opéras bouffes** güldürücü opera.

opera buffa, *is., ç.* **opera buffas/operas buffa** İtalyan güldürücü operası.

opéra comique, *is., ç.* **opéra comiquues/opéras comique/opéras comiques** *Fr.* **1.** diyalogları konuşulan opera, **2.** *bk.:* **comic opera.**

opera glasses = opera glass, *is.* opera dürbünü.

opera hat, *is.* (erkek) opera şapkası, katlanabilir silindir şapka.

opera house, *is.* **1.** opera binası, **2.** *ABD-k.d.* tiyatro veya sergi sarayı.

operand, *is. mat.* işleneç : üzerinde matematik işlemi yapılan çokluk.

operant, *sf.&is.* **1.** işlem yapan, sonuç doğuran, **2.** *psikol.* uyarımsız. **~ behavior** : uyarımsız davranış, belli ve kesin bir uyaran sonucu olmayan davranış, **3.** iş yapan/işleten kimse, operatör.

opera seria, *is., ç.* **opera serias/operas seria/opere serie** *It.* aryalı opera, çok aryalı XVIII. yy. İtalyan operası.

operate, *f.* **-ated, -ating 1.** işlemek, iş görmek, (makine) çalışmak). *The machinery ~s night and day. A machine ~d by electricity.* **2.** etki(le)mek, etkisini göstermek. *The medicine ~d quickly.* **3.** işlem/muamele yapmak, muamele etmek, muameleye tâbi tutmak, **4.** *cer.* ameliyat etmek, cerrahî müdahelede bulunmak. **~ on a person** : birini ameliyat etmek, **5.** *As.* (a) askerî harekât/manevra yapmak, (b) fi'lî askerlik yapmak (geri hizmet değil), **6.** (özellikle spekülasyon maksadıyla geniş çapta) alış veriş yapmak, **7.** (makine, fabrika, çiftlik vb.) işletmek, çalıştırmak. *to ~ a machine/a factory. He ~s a ranch. That company ~s factories in seven countries.* **8.** yönetmek, yürütmek, idare etmek. *to ~ a business.* **9.** üretmek, hasıl etmek, husule getirmek, istihsal etmek, meydana çıkarmak, **10. operatable** : çalıştırılabilir, işletilebilir.

operatic, *sf. &is.* **1.** opera+, operaya benzer, operamsı, operaya ait, opera ile ilgili, **2.** operaya uygun. *an ~ tenor. ~ music.* **3.** *gen.* **~s** : (a) opera sanatı, opera yapma/sahneleme tekniği, (b) abartmalı melodramatik durum, **4. ~ally** : operaya benzer/uygun şekilde.

operation, *is.* **1.** işle(t)me. *The ~ of a railway requires many men. The ~ of a machine.* **2. in/into ~** : etkili, hüküm süren, yürürlükte. *a rule no longer in ~.* **3.** (a) etki, tesir. *the ~ of alcohol on the mind.* (b) hüküm, yürürlük. **in ~** : yürürlükte. **go/come into ~** : yürürlüğe girmek. *The new law came into ~.* **4.** çalışma, faaliyet, **5.** *cer.* ameliyat, cerrahî müdahale. **delicate ~** : güç ve tehlikeli ameliyat. **major ~** : büyük ameliyat. *She had her ~ yesterday and is doing well.* **6.** *mat.* işlem. *Addition, subtraction, multiplication and division are the basic ~s in arithmetic.* **7.** *As.* (a) harekât, manevra, (b) *gen.* **~s** : tatbikat, (c) **~s** : karargâh, askerî harekâtın plânlandığı/yönetildiği yer, **8.** (borsada) alış veriş, (ticarî) muamele.

operational, *sf.* **1.** kullanılmaya hazır, çalışır/işler durumda. *The new machines are not yet ~.* **2.** *As.* (a) harekâta/savaşa hazır, (b) askerî harekâtla ilgili, **3.** işletme+, işletme ile ilgili. **~ costs** : işletme masrafları, **4.** amelî, **5. ~ly** : (a) çalışmaya/işletmeye hazır durumda, (b) işletme bakımından, (c) işletme/harekât ile ilgili olarak.

operationalism = operationism, *is. fel.* eylemcilik : "Bilimsel terim ve kavramların anlamı, onların tanımlanması, gösterilmesi için yapılan işlem ve eylemden ibarettir" doktrini.

operations research = operational research, *is.* işletme araştırması : bilimsel yöntemlerin, matematik çözümlemelerin, teknik olanakların sanayide ve hükûmet yönetiminde en büyük verimi sağlayacak şekilde uygulanması.

operative, *is.&sf.* **1.** (a) işletici, işletmeci, bir iş/sanayi dalı ile meşgul olan kişi, (b) usta, işçi, teknisyen, makinist, **2.** *ABD - k.d.* (a) hafiye, detektif, taharri memuru, (b) casus, gizli ajan/istihbarat memuru, **3.** işleyen, faal, **4.** yürürlükte, hüküm süren, geçerli, cari, mer'î. *Laws ~ in this city.* **5.** etkin, etkili, müessir, tesirli, verimli, **6.** üretimsel, verimli iş ve faaliyetle ilgili, **7.** *tıp* ameliyat+, ameliyatla ilgili, ameliyattan ileri gelen, **8.** işlek, çok kullanılan, en önemli. *~ word(s).* **9. ~ly** : işler/faal durumda, etkin/müessir bir şekilde, yürürlükte olarak, **10. ~ness = operativity** : işleme, faaliyet, etkinlik, geçerlik, verimlilik. ***e.a.-2.*** *(a) detective, investigator, (b) spy, agent.*

operator, *is.* **1.** makinist, teknisyen, işletici, sürücü, operatör, bir makineyi/aleti işleten/kullanan kimse. **Wireless ~** : Telsizci. **2.** operatris, telefon santral memuresi, **3.** işletmeci, sanayi kurumunu işleten kimse, **4.** borsa komisyoncusu, borsada spekülatif maksatla alış veriş yapan kimse, **5.** operatör, cerrah, **6.** *mat.* (a) işlem simgesi : matematik bir işlem yapılacağını gösteren işaret, (b) işleç : bir işlevi başka bir işleve dönüştüren işlev, **7.** *argo* kurnaz ve açıkgöz/beleşçi kimse, kurnazca fakat kirli yollardan işini beceren kimse.

opercular, *sf.* kapak+, kapak biçiminde.

operculate(d), *sf.* kapaklı.

operculum, *is., ç.* **-la/-lums 1.** *bot. zool.* kapak, **2.** *zool.* (karından ayaklılarda) kabuğun ağzını örten kapak, (balık ve sürüngenlerde) solungaç kapağı, **3.** *bot.* bazı bitkilerde tohum zarfı kapağı, **4.** *anat.* beyincik kabuğunun parçası. **opercele, opercule** *d.d.*

opere citato, *Lât. bk.:* **op. cit.**

operetta, *is.* operet, kısa/hafif opera.

operettist, *is.* operet bestecisi.

operose, *sf.* **1.** çalışkan, çok çalışan, **2.** zahmetli, müşkül, çok çalışmayı gerektiren, **3. ~ly** : çok çalışarak, zahmetle, **4. ~ness** : çalışkanlık, çok çalışma. ***e.a.-1.*** *industrious, diligent,* ***2.*** *laborious.*

ophicleide, *is.* eski bir nefesli çalgı : kıvrık bir pirinç borusu vardır.

ophidian, *sf.&is.* **1.** yılansı, yılana benzer, yılangillerden, yılangiller *(Ophidia)* sınıfından, **2.** yılan. ***e.a.-1.*** *snakelike,* ***2.*** *snake.*

ophiolatry, *is.* yılana tapma. **ophiolatrous**: yılana tapan.

ophiology, *is.* yılan bilimi. **ophiologist** : yılan bilimi uzmanı.

ophite, *is.* yeşil somaki taşı, koyu somaki mermer, serpantin.

ophitic, *sf.* somaki+, somakiye benzer/ait.

ophtalmia = ophtalmitis, *is. patol.* göz veya göz kapağı iltihabı.

ophtalmic, *sf.* göz+, göze ait. ***e.a.-*** *ocular.*

ophtalmo- = ophtalm-, *ön ek* "göz". *ör.: ophtalmology.*

ophtalmologist, *is.* göz mütehassısı, göz doktoru, göz hastalıkları uzmanı. *bk.:* **optician, optometrist.**

ophtalmology, *is.* göz bilimi : gözün anatomisini, çalışmasını ve göz hastalıklarını inceleyen bilim dalı. **ophtalmologic(al)** : göz bilimsel.

ophtalmoscope, *is.* göz dibi göreci, göz dibi bakacı : gözün içini gösteren muayene aleti. **ophtalmoscopic(al)** : göz dibi göreci ile yapılan.

ophtalmoscopist, *is.* göz dibi gözlemleyicisi.

ophtalmoscopy, *is., ç.* **-pies** göz dibi gözleyimi.

-opia, *son ek* (belirtilen) göz kusuru veya görüş durumu: *myopia, hypermetropia, diplopia, hemeralopia* gibi.

opiate, *is.&sf.&f.* **-ated, -ating 1.** afyonlu (ilâç), **2.** *k.d.* uyutucu/uyku verici/ağrı dindirici (ilâç), **3.** zihni uyuşturucu, sersemletici (nesne). **4.** uyuşturmak, uyutmak, (ağrı) dindirmek, sersemletmek. ***e.a.-2.*** *sedative, narcotic, soporific,* ***3.*** *anodyne,* ***4.*** *stupefy, dull, deaden.* ***k.a.-2.*** *stimulant.*

opine, *f.* **opined, opining 1.** fikrinde olmak, fikri/mütaleası ... olmak, düşünmek, zannetmek, farz etmek, **2.** fikrini/mütalâasını/düşüncesini açıklamak/ifade/beyan etmek, ... mütalâasında bulunmak. *He ~d that the weather would improve by evening.*

opinion, *is.* **1.** oy, mütalâa, rey. **public ~** : kamuoyu, efkârıumumiye, **2.** fikir. **ask s.o.'s ~** : birine danışmak, birinin fikrini almak. **expert ~** : uzmanın fikri. **give an ~ on sth** : bir şey hakkındaki fikrini/düşüncesini söylemek, **3.** zan, tahmin, **4.** kanaat, düşünce. **in my ~** : bence, kanaatimce, benim düşünceme göre. **be of the ~ that ...** : ... kanaatinde olmak. **I am entirely of your ~** : Sizinle tamamen aynı düşüncedeyim/hemfikirim. **form an ~ on sth.** : bir şey hakkında kanaat edinmek. **have/hold a high ~ of ...** : ...-i takdir etmek, hakkında çok iyi kanaat beslemek. **have/hold a high ~ of oneself** : kendini çok yüksek görmek, kendine paye vermek, böbürlenmek, gururlanmak. **have no ~ of ...= have a poor ~ of ...** : -e fazla değer vermemek, ... hakkında olumsuz kanaat beslemek, **5.** *huk.* içtihat, yargıcın kanaati/mütalâası/fikri. ***e.a.- 1-4.*** *persuasion, notion, idea, impression, view, sentiment, belief, conviction.*

opinionated, *sf.* **1.** inatçı, dik kafalı, fikrinden dönmez. **2. ~ly** : inatçılıkla, dik kafalılıkla, fikrinden dönmeksizin, **3. ~ness** : inatçılık, dik kafalılık, fikrinden dönmezlik. ***e.a.-1.*** *prejudiced, biased, bigoted, stubborn, obstinate, bullheaded, pigheaded, headstrong, obdurate, close-minded.* ***k.a.-1.*** *open-minded, broad-minded, unprejudiced, receptive, responsive, persuadable.*

opinionative, *sf.* **1.** oy/mütalâa/zan/tahmin/kanaat ile ilgili, düşünsel, fikrî, tahminî, **2.** *bk.:* **opinionated**, **3. ~ly** : tahminî olarak, tahminen, düşünüldüğüne göre, **4. ~ness** : düşünsellik, tahminî oluş, zanna/kanaate dayanma.

opisthognathism, *is. zool.* çekik çenelilik. **opisthognathous** : çekik çeneli, çenesi geriye çekilebilen (böcek).

opium, *is.* **1.** afyon, **2.** afyon gibi uyuşturucu madde, **3. ~ den** : afyon/esrar içme odası, **4. ~ poppy** *bot.* haşhaş, afyon çiçeği *(Papaver somniferum).*

opiumism, *is. patol.* esrarkeşlik, afyonkeşlik, afyon kullanma hastalığı.

opobalsam(um), *is.* pelesenk.

opodeldoc, *is.* kâfurlu sabun.

opossum = possum, *is., ç.* **-sums/-sum** *zool.* keseli sıçan *(Didelphis virginiana)* : Doğu ABD'de bulunur. Yavrusunu karnındaki kesede taşır. Tehlike karşısında ölü taklidi yapar. Boyu 91 cm, kuyruğu 33 cm.

opossum shrimp, *is., ç. zool.* keseli karides *(Mysidacea)* : yumurtasını bacakları arasındaki kesede taşıyan bir tür karides.

Opp. = **1.** oppuses, **2.** opera.

opp. = **1.** opposed, **2.** opposite.

oppidian, *sf.&is.* **1.** kasaba, **2.** kasabalı, **3.** kasabaya ait. ***e.a.- 1.*** *town, urban, 2. townsman, 3. civic.*

oppilate, *gl.f.* **-lated, -lating 1.** durdurmak, engellemek, tıkamak, **2. oppilant** : durduran, engelleyen tıkayan, **3. oppilation** : durdurma, engelleme, tıkama. ***e.a.-1.*** *stop up, obstruct, constipate.*

opponency, *is.* **1.** zıtlık, karşıtlık, **2.** muhalefet, **3.** düşmanlık, husumet, **4.** karşı gelme, karşı çıkma.

opponent, *sf.&is.* **1.** muhalif, düşman, hasım, rakip. *He defeated his ~ in the election.* **2.** karşıt, zıt, **3.** karşıki, karşıdaki, **4.** *anat.* bir organı öbürüne karşı getiren (kas vb.). ***e.a.- 1.*** *competitor, contestant, rival, adversary, antagonist, 2. opposing, adverse, antagonistic, 3. opposite.* ***k.a.-1.*** *ally, friend.*

opportune, *sf.* **1.** elverişli, uygun, müsait. **an ~ moment** : müsait bir an. *You have come at a most ~ moment.* **2.** vakitli, tam zamanında olan /yapılan. *an ~ offer of assistance. an ~ remark.* **3. ~ly** : tam zamanında, uygun/elverişli anda, **4. ~ness** : elverişlilik, uygunluk, müsaitlik. ***e.a.- 1.*** *suitable, favorable, appropriate, fortunate, apt, 2. convenient, timely, seasonable.*

opportunism, *is.* fırsatçılık, fırsat düşkünlüğü, oportünizm.

opportunist, *is.* **1.** fırsatçı, fırsat düşkünü, oportünist, **2. ~ic** : fırsat düşkünü, fırsat kollayan, **3. ~ically** : fırsat kollayarak, fırsat kollarcasına.

opportunity, *is., ç.* **-ties 1.** fırsat, vesile. **at the first/earliest ~** : ilk fırsatta. **a wonderful ~** : mükemmel bir fırsat. **to miss an ~** : fırsatı kaçırmak. *A summer in France gave her an ~ to learn French.* **take the ~ of doing (or to do)** : fırsattan yararlanarak ... yapmak. *I'd like to take this ~ to thank everyone for helping.* **when the ~ occurs** : fırsat düşerse/zuhur ederse. **to make the most of one's opportunities** : önüne çıkan fırsatlardan sonuna kadar yararlanmak/azamî yarar sağlamak, **2.** uygun/müsait zaman, **3.** elverişli durum, talih. *~ knocks (at the door) only once.* ***e.a.-1.*** *occasion, 2. favorable time, 3. chance.*

opposability, *is.* karşı(sına) konulabilme, muhalefet edilebilme, karşı çıkılabilme, dayatılabilme, diretilebilme.

opposable, *sf.* **1.** (bir şeyin) karşısına konulabilir, **2.** karşı konulabilir/çıkılabilir, muhalefet edilebilir, dayatılabilir, diretilebilir, engellenebilir, engel/mâni olunabilir.

oppose, *f.* **-posed, -posing 1.** karşı koymak/çıkmak, dayatmak, direnmek, mukavemet etmek. *The residents ~d the widening of the street.* **2.** engel/mâni olmak, engellemek, engel çıkarmak. *Her father ~d her wish to become an actress.* **3.** ihtilâfa düşürmek, vuruşturmak, çarpıştırmak. *to ~ armies.* **4.** muhalefet etmek, karşı durmak, muhalif/zıt fikirde olmak. *Opposition party ~d to any tax increase.* **5.** aleyhinde deliller öne sürmek, aksini iddia etmek/savunmak. *He was ~d to the development of nuclear weapons.* **6.** birbiriyle karşılaştırmak/mukayese etmek, **7.** karşısına koymak/getirmek. **to ~ ones finger to one's thumb** : parmağını başparmağının karşısına getirmek, **8.** muhalif olmak/davranmak, **9. opposer** : karşı koyan, dayatan, direten, muhalefet eden, engelleyen kimse, **10. opposingly** : karşı koyarak, muhalefet ederek, dayatarak, direterek, engelleyerek. ***e.a.-1.*** *confront, cotravene, contradict, resist, withstand, combat, dispute, 2. hinder, obstruct.* ***k.a.- 1&2&4.*** *support, help, sustain, uphold, abet, aid, foster.*

opposed, *sf.* **1.** zıt, ters, aksi. *The two brothers had strongly ~ characters.* **2.** muhalif, karşı, aleyhinde. **be ~ to** : -e muhalif olmak/karşı çıkmak, **3. ~ to** : -e mukabil, -e zıt/karşı. **A strategy which is diametrically ~ to that of previous government** : Önceki hükûmetinkine tamamnen zıt bir strateji. **4. as ~ to** : karşıt/aksine olarak, -in tersine. **country life as ~ to city life** : şehir hayatına karşıt olarak köy hayatı.

opposite, *sf.&is.&e.* **1.** karşı. *The ~ side of the street.* **2.** karşısında, karşı tarafta/tarafında. *The map is ~ page 26.* **~ the school** : okulun karşısında, **3.** arka, ters. *The printing on the ~ side of the page shows through this side.* **4.** zıt, aksi, ters. *Sour is ~ to sweet. Black is the ~ of white.* **5.** karşılıklı. **They sat ~ each other** : Karşılıklı oturdular. **6.** *bot.* (a) karşılıklı, sapın karşılıklı tarafında olan (yaprak, çiçek), (b) bir organı düşey yönde öbürünün üst tarafında olan, **6.** *esk.* zıt, muhalif, **7.** *bk.:* **antonym**, **8.** (sinema /TV) (başartistle) beraber. *She played ~ a famous actor in her first starring role,* **9. ~ly** : karşı karşıya, karşılıklı olarak, zıt bir şekilde, aksine, tersine, **10. ~ness** : karşıtlık, karşılıklı oluş, terslik, zıtlık. ***e.a.-2.*** *facing,* ***3.*** *reverse,* ***4.*** *unlike, differing, contrary,* ***6.*** *opponent, antagonist.* ***k.a.- 4.*** *like, same.*

opposition, *is.* **1.** muhalefet, **2.** zıtlık, karşıtlık. **in ~** : karşıt, zıt. *His views were in ~ to mine.* **3.** (a) karşı koyma, karşı durma, direnme, dayatma, mukavemet. **The mob offered ~ to the police** : Kalabalık polise karşı koydu. (b) zıt gitme, ihtilâf, rekabet, düşmanlık, **4.** muhalif parti, muhalefet. *In parliament, the party having the second largest number of elected members is called the official ~.* **5.** engel (olma), mania. *The stream flows without ~.* **6.** (bir şeyi başka bir şeyin) karşısına koyma/yerleştirme. *the ~ of the thumb to the fingers.* **7.** *astr.* iki gök cisminin birbirinden 180 uzak durumu, **8.** *man.* karşı olum : birbirini karşılıklı olarak dışta bırakan iki kavram ya da yargı arasındaki bağıntı. **9. ~al** : zıt, muhalif, birbirine karşı olan, **10. ~ist** : muhalif (parti üyesi), muhalefet eden/karşı çıkan kimse, **11. ~less** : muhalefetsiz. ***e.a.-1.*** *competition, hostility, antagonism,* ***3.*** *(b) antipathy, conflict, rivalry,* ***5.*** *impediment, obstruction, hindrance.*

oppress, *gl.f.* **1.** sıkmak, sıkıntı vermek, canını sıkmak, bunaltmak. *I feel ~ed by/with worry/the heat.* **2.** baskı yapmak, tazyik etmek, **3.** ağırlık vermek, üzerine yüklenmek, **4.** *esk.* ram etmek, boyun eğdirmek, tenkil etmek, **5.** *esk.* ezmek, zulmetmek, tazyik etmek. *The tyrant ~ed the conquered people.* **6. oppressor** : sıkan, bunaltan, baskı yapan, ezen, tazyik eden kimse/şey. ***e.a.-1.*** *depress,* ***2.*** *maltreat, persecute,* ***4.*** *subdue, suppress,* ***5.*** *crush, overwhelm.* ***k.a.- 1.*** *uphold, encourage.*

oppression, *is.* **1.** zulüm, kıyım, baskı, zorbalık, tagallüp. *They fought against ~.* **2.** zulmetme, baskı yapma, tazyik etme, **3.** zulüm/baskı/tazyik görme, zulme/baskıya maruz kalma. *The ~ of the people by the dictator caused the war.* **4.** eza, cefa, sıkıntı, kasvet, bunalım. ***e.a.- 1.*** *tyranny, despotism, persecution, cruelty.* ***k.a.- 1.*** *kindness, justice.*

oppressive, *sf.* **1.** zalim, zulmedici, ezici, basıcı, ağır. *The people could no longer stand the ~ practices of the government and they revolted.* **2.** sıkıcı, bunaltıcı, can sıkıcı, kasvetli. *~ heat. The atmosphere in this room is ~.* **3. ~ly** : (a) zulümle, zulmederek, baskı yaparak, ezerek, (b) bunaltıcı/sıkıcı bir şekilde, **4. ~ness** : (a) zalimlik, gaddarlık, zorbalık, (b) sıkıcılık, bunaltıcılık, kasvet. ***e.a.-1.*** *cruel, harsh, tyrannical, burdensome, despotic, harsh,* ***2.*** *distressing, depressing, onerous, vexing, wearing.*

opprobrious, *sf.* **1.** hakaret dolu, tahkir edici, hakaretamiz. *Coward, liar and thief are ~ names.* **2.** utandırıcı, yüz kızartıcı, utanç verici. *~ conduct.* **3. ~ly** : (a) hakaretle, hakaret edercesine, (b) utanç verecek/yüz kızartacak şekilde, **4. ~ness** : (a) hakaret edici davranış, (b) utanç, utandırıcı tutum, rezillik. ***e.a.-1.*** *contemptuous, abusive, vituperative, reproachful,* ***2.*** *disgraceful, shameful, dishonorable, ignominious.* ***k.a.- 1.*** *laudatory,* ***2.*** *reputable.*

opprobrium, *is.* **1.** rezalet, utanç, hacalet, utanılacak şey, **2.** utanç/rezalet sebebi, ayıp, **3.** hakaret. ***e.a.-1.*** *infamy, disgrace.*

oppugn, *gl.f.* **1.** tenkitle saldırmak, hücum etmek, **2.** tartışmak, münakaşa etmek, **3. ~ance = ~ancy** : karşıtlık, karşı koyma, direnme, zıddiyet, muhalefet, düşmanlık, **4. ~ant** : karşı koyan, direnen, zıt, muhalif, düşman. ***e.a.-2.*** *dispute,* ***3.*** *opposition, hostility, resistance,* ***4.*** *opposing, antagonistic, contrary, combative.*

-opsis, *son ek* benzerlik belirtir : *coreopsis* gibi.

opsonic, *sf. bkt.* opsonin+, opsoninsel, opsonik. **~ index** : opsonin göstergesi : hastanın kan suyundaki yutargözelerin yok ettiği bakteri sayısının normal kan sudakilerin yok ettiği bakteri sayısına oranı.

opsonify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** (bakterileri) zayıflatmak, göze yutumuna hazırlamak, **2. opsonification** : zayıflatma, göze yutumuna hazırlama. ***e.a.-1.*** *opsonize.*

opsonin, *is.* opsonin, kansuda bulunan ve bakterilerin gözeyutarlar tarafından yok edilmesini kolaylaştıran madde.

opsonize, *gl.f.* **-nized, -nizing** *bk.:* **opsonify.**

opt, *gs.f.* **1.** *gen.* **~ for** : (birkaç şeyden birini) seçmek/tercih etmek, karar vermek. *The class ~ed for a field trip.* **2. ~ out** : çekilmek, vazgeçmek, yapmamaya karar vermek. *Several nations wanted to ~ out of the alliance.* ***e.a.-1.*** *choose, decide, elect.*

opt. = **1.** optative, **2.** optical, **3.** optician, **4.** optics.

optative, *sf.&is.* **1.** istek bildiren, **2.** *gr.* (a) istek kipi, (b) istek kipindeki fiil, **3. ~ly** : istek bildirerek.

optic, *sf.&is.* **1.** ışık+, ışıksal, **2.** *bk.:* **optical**, **3.** mercek, optik aletin merceği, **4.** *k.d.* göz. ***e.a.-3.*** *lens,* ***4.*** *eye.*

optical, *sf.* **1.** ışık+, ışıksal. **~ aberrration** : ışıksal sapınç. **~ axis** : asal eksen. **~ center** : ışıksal özek. **~ constants** : ışıksal değişmezler. **~ emission** : ışık salım. **~ temperature** : ışıksal sıcaklık. **~ way** : ışıksal yol, **2.** ışık bilimsel, optik+, **3.** görme duygusuna yardım eden, görmeyi kolaylaştıran/düzelten, **4.** görüş, görme, göz+. **~ illusions** : gözün yanılması. *Being near-sighted is an ~ defect.* **5.** optik+, ışıkla işleyen. *an ~ instrument.* **6.** görülebilen. *an ~ galaxy.* **7. ~ activity** *fiz. kim.* ışıksal etkenlik : bazı maddelerin veya çözeltilerinin ucaylı ışığın titreşim düzlemini döndürmesi, **8. ~ art** : görümsel resim : geometrik çizgiler kullanarak görümsel etki (hareket vb.) uyandırmayı amaç edinen resim sanatı, **9. ~ bench** : ışık deneyleri masası. **~ double star** *bk.:* **double star**, **10. ~ glass** : optik cam: mercek vb. yapmakta kullanılan yüksek kaliteli, homojen, renksiz cam, **11. ~ isomer** : ışıksal eşiz, **12. ~ isomerism** : ışıksal eşizlik, **13. ~ laser** *bk.:* **maser**, **14. ~ rotation** : ışıksal dönme : bir ışıksal düzenden geçen ışığın ucaylanım açısının dönme miktarı, **15. ~ scanner** : ışıksal tarayıcı, **16. ~ scanning** : (bilgisayar) ışıksal tarama : harfleri okuyup elektrik itkilere *(impulse)* çeviren fotoelektrik düzenle manyetik şerit üzerine kayıt süreci, **17. ~ly** : (a) ışıksal olarak, ışık yardımı ile, ışıksal/optik araçlarla, (b) gözle. ***e.a.-4.*** *visual,* ***6.*** *visible.*

optic axis, *is.* ışık ekseni : (a) çift kırıcı bir buzsulun (kristalin) çift kırıcı olmayan doğrultusu, (b) göz bebeği merkezinden geçen görüş çizgisi.

optician, *is.* **1.** gözlükçü, **2.** optik aletler yapan/satan kimse.

opticist, *is.* ışık bilgini, optikçi, kuramsal ve uygulamalı ışık bilimi uzmanı.

opticly, *zf.* ışık bilimsel olarak.

optic nerve, *is. anat.* görme siniri : retinadan beyine giden ve görmeyi sağlayan ışığa duyarlı bir çift sinir.

optics, *is.* ışık bilimi, ışık bilgisi, optik.

optic thalamus, *bk.:* **thalamus** (1).

optimal, *sf.* **1.** en uygun, en iyi, en çok arzu edilen, en münasip, **2. ~ity** : en uygunluk, **3. ~ly** : en uygun/en iyi bir şekilde, en münasip tarzda. ***e.a.-1.*** *best, optimum, most desirable/favorable.*

optimise/optimisation, *Brit. bk.:* **optimize/optimization.**

optimism, *is.* **1.** iyimserlik, nikbinlik, **2.** iyiliğin en sonunda fenalığa galebe çalacağı inancı, **3.** dünyanın evrende en iyi yer olduğu inancı, **4.** dünyada her şeyin iyiliğe hizmet ettiğini savunan kuram.

optimist, *is.* **1.** iyimser/nikbin kimse, her şeyin iyi tarafını gören kimse, **2.** iyiliğin en sonunda fenalığa galebe çalacağına inanan kimse.

optimistic, *sf.* **1. ~al** *d.d.* iyimser, nikbin, her şeyin iyi tarafını gören. *an ~ plan.* **2. ~ally** : iyimserlikle, nikbinlikle, iyi tarafını görerek.

optimize, *f.* **-mized, -mizing 1.** iyimser/nikbin olmak, her şeyin iyi tarafını görmek, herşeyi iyimserlikle karşılamak/iyimser gözle bakmak, **2.** en iyi/mükemmel/verimli/elverişli/kullanışlı/yararlı hâle getirmek, **3.** en çok yararlanmak, **4.** (bilgisayar) etkinleştirmek, en iyilemek : en etkin/verimli sonucu verecek programı yazmak, **5. optimization** : (a) iyimser/nikbin olma, her şeyi iyimserlikle karşılama/iyimser gözle bakma, (b) en iyi/mükemmel/verimli/elverişli/kullanışlı/yararlı hâle getirme, (c) etkinleştirme, en iyileştirme.

optimum, *sf.&is., ç.* **-ma/-mums 1.** en iyi, en uygun, en elverişli, en müsait, **2.** (belirli bir sonuca ulaştıran) en iyi koşul, en elverişli/uygun durum, **3.** (belirli koşullarla ulaşılan) en iyi /elverişli sonuç, **4.** *biy.* bir canlının gelişmesi için en elverişli ısı, ışık, nem, yer ve besin.

option, *is.* **1.** seçme hakkı/yetkisi, **2.** seçme, tercih. **make an ~** : seçmek, tercih etmek, **3.** seçenek, seçilecek şey/yol/şık. **As a mother of two children, she had no ~ but to work** : İki çocuk annesi olarak çalışmaktan başka seçeneği yoktu. **4.** belirli süre içinde belirli koşullarla bir şeyi satın alma hakkı. **have/hold/take an ~ on sth** : bir şeyi belirli sürede belirli fiyata satın almaya hakkı olmak. *Jo has taken an ~ on that house.* **5. keep/leave one's ~s open** : acele karar vermemek, belirli bir süre içinde seçmekte serbest olmak, seçme/alma hakkı mahfuz olmak, **6.** (otomobil vb. de) standart teçhizata ilâveten istenirse satın alınabilen ek düzenek. *A car that includes air-conditioning and V-8 engine among its ~s.* **7. ~ day** : cevap günü. ***e.a.-2&3.*** *selection, election, 3. choice, alternative.*

optional, *sf.* **1.** ihtiyarî, isteğe bağlı, zorunlu değil, seçenekli. *~ equipment on a car. ~ subjects at school. You don't have to have this radio in your new car, it's an ~ extra.* **2. ~ity** : ihtiyarîlik, isteğe bağlı oluş, zorunlu olmama, seçeneklilik, **3. ~ly** : ihtiyarî/isteğe bağlı olarak, istenirse, seçenekli olarak. ***e.a.-1.*** *elective.* ***k.a.-1.*** *compulsory, obligatory.*

optionee, *is.* yasal seçenek hakkı olan, belirli koşullarla belirli süre içinde satın almaya hakkı olan kimse.

opto-, *ön ek* "ışık, görüş". *ör.: optometry.*

optoelectronics, *is.* ışık eksicik bilim, optoelektronik.

optokinetic, *sf.* gözdevimsel, gözün hareketi ile ilgili.

optometer, *is.* görüşölçer: gözün görüş alanını, ışığın kırılmasından ileri gelen görüş kusurlarını ölçen alet.

optometrist, *is.* gözlük uzmanı : görme bozukluklarını ölçen ve gözlük reçetesi yazan uzman.

optometry, *is.* görme ölçümü, optometri : görüş bozukluklarını muayene ve bunu düzeltici gözlük reçetesi yazma mesleği. **optometric(al)** : görüş ölçümsel.

opulence = opulency, *is.* zenginlik, servet, bolluk, bereket. **live in ~** : servet/refah içinde yaşamak. ***e.a.-wealth, riches, affluence, abundance, lavishness, prosperity.***

opulent, *sf.* **1.** zengin. *hoping to marry an ~ widow.* **2.** bol, mebzul, **3.** çok süslü/gösterişli, şaşaalı, göz kamaştırıcı. *~ furnishings. The magnificiently ~ marble altar.* **4. ~ly** : servet/zenginlik içinde, bol bol, mebzulen. ***e.a.-1.*** *rich, affluent, wealthy, 2. abundant, plentiful, lavish, profuse, 3. luxuriant, luxurious.* ***k.a.-1.*** *destitute, indigent.*

opuntia, *is. bot.* **1.** frenk inciri, **2.** kaktüs, kaynana dili : Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen yassı, etli, çok dallı, sarı, kırmızı, mor çiçekler açan ve bazıları yenilir meyve veren dikenli bitki.

opus, *is.*, *ç.* **opuses** (veya 2. için **opera**) **1.** edebî eser, kitap, **2.** beste, müzik eseri (bestekârın yayınlanan eserlerine göre numaralı). *Beethoven's Opus 106.*

opuscule, *is.* küçük/önemsiz eser. **opuscular** : küçük esere ait.

-opy, *bk.:* **-opia.**

OR = **1.** operational research, **2.** Oregon (zip kodu).

or, *bağ.&e.&sf.&is.* **1.** ya da, yahut, veya. *to be or not to be. They'll be gone for 3 or 4 days.* **2.** yoksa. *Do you prefer coffe or tea?* **3.** aksi hâlde, yoksa. **Hurry, or you'll be late** : Acele etmezsen geç kalacaksın (çabuk ol, yoksa gecikirsin). **4. either...or** : ya...ya. **Either this or that** : Ya bu, ya o. **5. whether ... or** : ister...ister..., olsa da olmasa da. **We intend to go, whether or not they do** : Onlar ister gitsin ister gitmesin biz gitmeye kararlıyız (Onlar gitse de, gitmese de biz gideceğiz). **6. or rather** : daha doğrusu (bir sözü düzeltmek/açıklamak için kullanılır). **His autobiography, or rather memoirs, is ready for publication** : Öz yaşam öyküsü, daha doğrusu anıları yayınlanmaya hazır. **7. or else** *k.d.* (tehdit için söylenir) sonra karışmam ha, sonunu sen düşün, yoksa.... *You clean it properly, or else!* **8. or so** : aşağı yukarı, ... kadar, tahminen, takriben, en azından. **I waited 3 minutes or so** : Üç dakika kadar bekledim. **9. or two** : (tekil adlardan sonra) en az, ... veya iki. **Wait a minute or two** : bir iki dakika bekle. **a dollar or two** : bir iki (birkaç) dolar, **10.** *esk.* önce, **11.** (armacılıkta) altın, sarı (altın rengi). ***e.a.- 10.*** *before, 11. gold.*

-or, *son ek* **1.** eylem, sonuç, nitelik, özellik, durum vb. gösterir : *ardor, honor, tremor, error, terror* gibi, **2.** iş ve meslek bildirir : *actor, inventor, elevator* gibi.

o.r. = O.R. *tic.* (**owner's risk**) zarar/ziyan sahibine ait.

ora, *ç. is. bk.:* **os**^{2} .

orach(e), *is. bot.* karapazı, koyun sarmaşığı *(Atriplex hortensis).*

oracle, *is.* **1.** (eski Yunanistan ve Roma'da) gaipten haber veren kâhin, **2.** (kâhinin verdiği) gaipten haber, **3.** (kâhinin) kehanette bulunduğu yer, **4.** vahiy, ilham, **5. ~s** *bk.:* **Scriptures, 6.** Tanrı ile haberleşme aracı, **7.** vaiz, kâhin, hikmet sahibi, yüce sözler söyleyen çok akıllı kişi.

oracular, *sf.* **1.** kehanetle ilgili, **2.** vahiy ve ilhamları açıklayan, **3.** anlaşılmaz, muğlâk, hikmetli, gizli anlam taşıyan, gizemli, esrarengiz, **4.** harikulâde, hayret verici, **5. ~ly** : kehanetle, anlaşılmaz/hikmetli/gizemli bir şekilde, hayret uyandırırcasına. ***e.a.-1.*** *prophetic, 3. ambiguous, obscure, enigmatical.*

oral, *sf.&is.* **1.** sözlü, şifahî (sınav, imtihan). **~ method** : sözlü yöntem. *an ~ test in German. an ~ message.* **2.** ağız+. **the ~ cavity** : ağız boşluğu. **3.** ağızdan verilen (ilâç vb.). *an ~ medicine.* **4.** *zool.* (polip ve deniz hayvanlarının) ağız ve dokunaçları ile ilgili, **5.** *s.bl.* yalnız ağızdan telâffuz edilen, burun kapalı söylenebilen : b, v gibi, **6.** *psikol.* ağız+, ağızcıl. **~ aggressivity** : ağız saldırganlığı. **~ anxiety** : ağızcıl kaygı. **~ character** : ağızcıl kişilik. **~ dependence** : ağızcıl bağımlılık. **~ erotism** : ağız kösnüllüğü. **~ sadism** : ağız sadistliği, **7. ~ly** : sözlü olarak, ağızdan. ***e.a.-1.*** *spoken, vocal, verbal.*

orang, *is. bk.:* **orang-utan.**

orange, *is.&sf.* **1.** portakal, **2.** *bot.* **sweet ~** : portakal ağacı *(citrus simensis).* **bitter/seville/sour ~** : turunç ağacı *(Citrus aurantium),* **3.** turunç, vb. gibi portakala benzer meyve. **bitter ~ = seville ~** : turunç, **4.** turuncu, portakal rengi(nde), **5.** portakal+, portakallı, portakaldan yapılmış. **~ jam/marmalade** : portakal reçeli, **6. ~ blossom** : portakal çiçeği.

orangeade, *is.* portakal şurubu.

orange pekoe, *is.* siyah çay : çay fidanının en ufak tepe yapraklarından yapılmış iyi kaliteli Hint/Seylan çayı.

orangery, *is., ç.* **-ries** limonluk, soğuk iklimlerde içinde portakal ağacı yetiştirilen camlı ev.

orange stick, *is.* portakal çubuğu : manikürcülerin kullandığı portakal ağacından yapılmış bir ucu yuvarlak, öbür ucu sivri çubuk.

orangewood, *is.* portakal tahtası/kerestesi.

orangutan = orang-utan = orangutang = orang-utang = orang, *is. zool.* orangutan *(Pongo pygmaeus) :* Borneo ve Sumatra'da bulunan uzun kollu iri maymun.

ora pro nobis, *Lât.* bizim için dua edin. ***e.a.-*** *pray for us.*

orate, *f.* **-rated, -rating** nutuk çekmek, hatiplik taslamak, azametle konuşmak. ***e.a.-*** *declaim, speechify.*

oration, *is.* söylev, (resmî) nutuk, hitabe. ***e.a.-*** *speech.*

orator, *is.* **1.** hatip, söylevci, nutuk çeken/belâgatle söz söyleyen kimse, **2.** *huk.* davacı.

Oratorian, *is.&sf.* yemin etmemiş papazlar birliğine mensup (papaz).

oratorical, *sf.* hitabet+, hitabet ile ilgili, hatipliğe ait, hatibe yaraşır, belâgatli. **~ly** : hatipçe, belâgatle, hatipliğe yaraşır şekilde.

oratorio, *is., ç.* **-rios** oratoryo : çoğunlukla dinsel konularda bestelenmiş uzun koro ve orkestra eseri.

oratorship, *is.* hitabet, hatiplik.

oratory, *is., ç.* **-ries 1.** söylev, nutuk, hitabe, **2.** hitabet / söz söyleme sanatı, **3.** belâgat, beliğ söz, **4.** özel tapınak, küçük mabet, kilise, **5.** *(b.h.)* **Congragation of Oratory** *d.d.* (Katoliklerde) yeminsiz olarak bir arada yaşayan, vaız ve eğitimle meşgul olan papazlar cemiyeti. ***e.a.-*** *2. eloquence.*

oratress = oratrix, *is., ç.* **oratrices** kadın hatip.

orb, *is.&f.* **1.** gök cismi, **2.** küre, **3.** göz, göz küresi, **4.** (hükümranlık alâmeti olarak) küre ve haç, **5.** *esk.* daire, dairesel şey, **6.** *astr.- esk.* (gök cisminin çizdiği) yörünge, mahrek, **7.** *esk.* yeryüzü küresi, kürei arz, **8.** küre/daire teşkil etmek/çizmek, **9.** *esk. bk.:* **encircle, enclose, 10.** yörünge çizmek, yörüngede hareket etmek, **11.** küre hâline gelmek, küreleşmek, top gibi yuvarlaklaşmak. ***e.a.-*** *2. ball, 3. eye, eyeball, 5. circle, 6. orbit, 7. earth.*

orbicular, *sf.* **1.** küresel, küre/top gibi, yuvarlak, yusyuvarlak, tostoparlak, **2.** *bot.* dairesel. *an ~ leaf.* **3. ~ity** : küresellik, yuvarlaklık, toparlaklık. ***e.a.- 1. spherical, globular, 2. circular, discshaped.***

orbiculate(d), *sf.* **1.** küresel, yuvarlak, top gibi, **2.** dairesel, **3. ~ly** : küresel/yuvarlak bir şekilde, **4. orbiculation** : küresellik, yuvarlaklık. ***e.a.-1. spherical, spheroidal, globular, 2. circular, 1&2. orbicular.***

orbit, *is.&gl.f.* **1.** yörünge, mahrek. *The ~ of a planet is an elliptical curve. How much does it cost to put a satellite into ~?* **2.** bir kimsenin faaliyet/etki alanı, yaşam çevresi, çevre, muhit. *My re-entry into the family ~. Out of the labor party's ~. The ~ of imperialism.* **3.** *anat.* göz çukuru, (b) göz, **4.** *zool.* kuşların/böceklerin gözlerini çevreleyen organlar, **5.** *fiz. kim.* elektron yörüngesi : elektronun atom çekirdeği etrafındaki devinim yolu, **6.** (bir gök cismi etrafında) dön(dür)mek. *Many artificial satellites are ~ing the earth.* **7.** belirli bir yörüngede devinmek, yörünge izlemek, **8.** yörüngelemek : bir uyduyu vb. yörüngesine yerleştirmek. *They plan to ~ a new satellite.* ***e.a.- 3. (a) eye socket, (b) eye.***

orbital, *sf.&is.* **1.** yörüngesel, yörünge+, mahrek+, **2.** göz çukuruna ait, **3.** *kim.* yörüngemsi : atom çekirdeği çevresinde bir elektronun bulunma olasılığının dağılımını veren ve nicem kuramına göre hesaplanan matematiksel işlev. **4.** *Brit.* çevre yolu, **5. ~ index** *anat.* çukur imleci : göz çukuru yüksekliğinin 100 katını çukur genişliğine bölerek elde edilen sayı, **6. ~ velocity** : yörünge hızı : bir cismi yörüngesinde tutan en az hız.

orbiter, *is.* yörünge izleyen, gök cismi etrafında (yere inmeden) bir yörüngede dönen uzay aracı.

orc, *is.* deniz canavarı : eski yazarların tasvir ettiği balina vb. gibi deniz hayvanı.

orca, *is. zool.* vahşi balina*(Grampus orca).* ***e.a.- killer whale.***

orch. = orchestra.

orchard, *is.* **1.** meyvelik, meyve bahçesi, **2.** meyve ağaçları, **3. ~ grass** : çayır, **4. ~ist = ~man** : bahçıvan.

orchestra, *is.* **1.** orkestra, **2.** *tiy.* (a) **~ pit** *d.d.* orkestra yeri/çukuru, (b) *ABD* parter, dinleyici/seyirci salonu, (c) *ABD* salonun sahneye yakın ön kısmı, **3.** (eski Yunanistan'da) sahne önünde koronun şarkı söyleyip dans ettiği yarım daire şeklinde yer, **4.** (eski Roma) kodamanlara ayrılan sahneye yakın yer.

orchestral, *sf.* **1.** orkestra+, orkestra için (bestelenmiş), **2.** orkestramsı, orkestrayı andıran, **3. ~ly** : orkestraya benzer şekilde.

orchestrate, *f.* **-trated, -trating 1.** orkestra için bestelemek/düzenlemek, orkestra müziği yazmak, **2.** (en iyi etkiyi uyandıracak şekilde) düzenlemek, ahenkleştirmek, ahenk sağlamak. *He ~s the elements of his art.* **3.** (belirli bir gizli ve kötü maksada ulaşmak için) önceden/el altından hazırlamak/tertiplemek/düzenlemek/yönetmek. *A brilliantly ~d campaign of protest. They suspected Russia has ~d the latest political crimes.* **4. orchestrater = orchestrator** : orkestra müziği bestecisi.

orchestration, *is.* **1.** orkestra için besteleme/düzenleme, orkestra müziği yazma, **2.** (el altından/gizlice) hazırlama/tertipleme/düzenleme/yönetme, **3.** ahenkleştirme, ahenk sağlama, ahenkli bir şekilde düzenleme. *Develop a world community through ~ of cultural diversities.*

orchestrion = orchestrina, *is.* orkestra taklidi : orkestranın çeşitli çalgılarını taklit eden org gibi bir çalgı. **harmonicon** *d.d.*

orchi-, *bk.:* **orchido-.**

orchid, *is.&sf.* **1.** *bot.* orkide, salep *(Orchidaceae),* **2.** açık mor, mavimtrak mor (renk/renkli).

orchid-, *ön ek bk.:* **orchido-.**

orchidaceous, *sf.* **1.** *bot.* salepgillerden, salepgiller familyasından, salepgillere ait, **2.** lüks, şaşaalı, gösterişli, mutantan, **3. ~ly** : gösterişle, şaşaalı bir şekilde. ***e.a.-2. showy, ostentatious.***

orchidectomy = orchiectomy = orchectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* er bezi çıkarımı, taşak/husye ameliyatı.

orchiditis = orchitis = orchetis, *is. patol.* er bezi yangısı, taşak/husye iltihabı.

orchido- = orchi- = orchid-, *ön ek* **1.** *bot.* "orkide, salep". *ör.: orchidology,* **2.** *tıp* **orchio-** *d.d.* "er bezi, taşak, husye". *ör.: orchidotomy.*

orchidology, *is.* orkide bilimi : botaniğin salepgiller familyasını inceleyen bölümü. **orchidologist** : orkide bilimi uzmanı.

orchil, *is.* **1.** yosun boya : *Rocella* türü yosunlardan elde edilen mor boya, **2.** boya yosunu : bu boyayı veren yosun. **archil** *d.d.*

orchis, *is.* **1.** *bk.:* **orchid**, **2.** sivri çiçekli orkide : ılıman bölgelerde yetişen *Orchis* türü orkide, **3.** *bk.:* **fringed orchis.**

orchitis, *is. bk.:* **orchiditis.**

orcinol = orcin, *is. kim.* orsinol : C6H3. CH3(OH)2. Bazı yosunlardan elde edilen veya bireşimsel olarak yapılan beyaz, suda eriyen, hava ile temas edince kızaran bileşim. Bazı karbohidratların ayıracı olarak kullanılır.

Orcus, *is.* (eski Roma) yer altı tanrısı.

ord. = **1.** order, **2.** ordinal, **3.** ordinance, **4.** ordinary, **5.** ordnance.

ordain, *f.* **1.** papazlığa atamak, papazlık görevi vermek. **be ~ed** : papazlığa atanmak, **2.** (yasa) emretmek, irade/ferman çıkarmak, hükmetmek, buyurmak. *The law ~s that convicted murderers be imprisoned.* **3.** (Allah/kader) takdir etmek, mukadder kılmak. *Thus do the gods ~. She believed that love had been ~ed by God.* **4. ~able** : (a) papazlığa atanabilir, (b) emir/ferman çıkarılabilir, **5. ~er** : (a) papazlığa atayan, (b) emir/ferman çıkaran, **6. ~ment** : (a) papazlığa atama, (b) irade, ferman, (c) mukadderat, kader. *e.a.-2. order, prescribe, determine, enact, 3. destine, predestine, predetermine.*

ordeal, *is.* **1.** çetin deneme, mihnet, işkence, ateşten gömlek, büyük sıkıntı. *an ~ such as imprisonment, illness or disaster.* **2.** (eskiden kullanılan) işkence ile yargılama yöntemi. *trial by ~.*

order[1], *is.* **1.** emir, buyruk, buyuru, buyrultu. **~ of the day** : günlük emir, gündem. **at one's ~** : emre hazır. **by ~** : emre göre, emir gereğince. **sealed ~s** *As.* vakti gelince açılıp okunacak mühürlü emirname. **standing ~s** : yürürlükteki/geçerli emirler. **take an ~** : emir almak. **till further ~s** : başka emir gelinceye kadar. **give s.o. his marching ~** *k.d.* birisini kovmak, **2.** sıra, dizi. **in alphabetical ~** : alfabe harfleri sırasına göre. **in ~ of size** : büyüklüğe göre. **put in ~** : dizmek, sıralamak, sıraya koymak. **~ of business** : gündem, **3.** düzen, nizam, intizam. **~ of battle** : muharebe düzeni/kuruluşu. **close/extended ~** *As.* yanaşık/dağınık düzen. **put one's affairs in ~** : işlerini düzenlemek, düzene/sıraya koymak. **working ~** : çalışma düzeni, **4.** hâl, durum. **in good working ~** : iyi işler durumda. **a wrist watch in working ~** : çalışır durumda bir kol saati, **5.** güvenlik, asayiş. **to keep /maintain ~** : asayişi korumak, güvenliği sağlamak, **6.** cins, çeşit. *a flower of a completely different ~.* **7.** (toplumsal) sınıf, tabaka. **the lower ~s** : alt/aşağı tabaka, **8.** yol, yöntem. usul, kural, **9.** (Parlamentoda) düzen, usullere riayet. **call s.o. to ~** : (meclis reisi) birisini usule riayete davet etmek, **10.** politik düzen, yönetim sistemi, **11.** sipariş, ısmarlama. **rush ~** : acele sipariş. **to ~** : ısmarlama, siparişe göre. **made to ~** : ısmarlama (yapılmış) elbise, **12.** *gr.* cümlede kelimelerin diziliş sırası, **13.** *biy.* takım, silsile, **14.** meslekî birlik/cemiyet, **15.** tarikat, mezhep fırkası. **monastic ~** : manastır tarikatı, **16.** (kilise) dinî makam/rütbe, **17.** meleklere verilmiş dokuz rütbeden her biri, **18. ~s** : (a) papazlık rütbesi. **holy ~s** : papazlar sınıfı. (b) papaz atama/kutsama töreni/ayini, **19.** (Orta Çağlarda) dinî ve askerî yönetim, **20.** (a) şeref rütbesi, rütbe, paye. **~ of knighthood** : şövalyelik rütbesi. **~ of the Garter** : Garter payesi : İngiltere'de Kral III. Edward'ın 1348'de ihdas ettiği en yüksek şövalyelik payesi. (b) fahrî olarak çalışan kurum/topluluk, **21.** ödeme emri, mal teslimi emri, havale. **money ~** : para havalesi. **22.** *mim.* (a) sütun şekli, (b) klâsik sütun şekillerinden her biri : Dorik, İyon, Korent, Tuskan ve bileşik, (c) kemeri oluşturan eş merkezli halkalardan her biri, **23.** *mat.* (a) (cebirde) derece, (b) basamak : bir belirtecin (determinan) veya karesel dikecin (matris) basamağı, (c) (türevlerde) basamak, mertebe, derece : bir işlevin kaçıncı kez türevinin alındığını bildiren doğal sayı, (d) (türetik denklemde) basamak, mertebe : en yüksek basamaklı türevin basamağı, (e) kümenin) eleman sayısı, **24. call to ~** : (toplantıyı) usule göre açmak, **25. in ~** : (a) uygun, münasip, yolunda, (b) düzenli, sıralı, tertipli, muntazam. **in ~ of age/ rank/seniority etc** : yaş/aşama/kıdem vb. sırasıyla (c) doğru, usule/mevzuata uygun. **in applepie ~** : çok düzenli bir şekilde, yerli yerinde, **26. in ~ that = in ~ to** : ...için, ...gayesiyle/maksadıyla, ...diye. **in ~ to see** : görmek için, **27. in short ~** : çabucak, tezelden, sür'atle, acilen, acele, **28. on ~** :

siparişte, ısmarlanmış (fakat henüz teslim edilmemiş), **29. on the ~ of** : ...gibi, ...kabilinden / tarzında, az çok ...-e benzer, ... kadar, civarında, mertebesinde. **on the ~ of 1,000** : bin kadar, bin civarında, **30. out of ~** : (a) uygunsuz, yakışmaz, yakışık almaz, (b) bozuk, arızalı, çalışmaz durumda, (c) düzensiz, usule/nizama aykırı, parlâmento usullerine uymayan, **31. standing ~** *tic.* muteber emir. **standing ~s** : iç tüzük, dahilî nizamname. ***e.a.-6.*** *kind, sort,* ***27.*** *rapidly,* ***29.*** *like,* ***30.*** *(a) inappropriate, unsuitable.*

order[2], *f.* **1.** emretmek, emir vermek, buyurmak. **~ about/around** : (sağa/sola) emir yağdırmak. **~ off** : ayrılmasını emretmek. **~ a player off the field** : (hakem) oyuncuyu sahadan çıkarmak. **~ up** : askere almak, askerlik hizmetine çağırmak, **2.** ısmarlamak, sipariş etmek. *to ~ a book/one's meal.* **3.** düzenlemek, tertip/tanzim etmek, sıraya koymak, **4.** papazlığa atamak, **5.** *mat.* sıralamak, **6. ~able** : (a) ısmarlanabilir, (b) düzenlenebilir, sıralanabilir. ***e.a.-1.****command,* ***3.*** *arrange, systematize,* ***4.*** *ordain,* ***5.*** *arrange.*

order arms, *As.* **1.** tüfekle esas duruş, **2.** Hazır ol! (tüfekle esas duruş için verilen komut).

ordered, *sf.* **1.** düzgün, muntazam. **an ~ life** : muntazam bir hayat. **well ~** : düzenli, yerli yerinde, iyi tanzim edilmiş, **2.** düzenlenmiş, sıralanmış, dizilmiş, sıraya konulmuş. *an ~ set of rules.* **3. ~ness** : düzgünlük, muntazamlık, düzenlilik. ***e.a.-1.*** *regular, tidy,* ***2.*** *arranged.*

orderer, *is.* **1.** emreden, emir veren, **2.** ısmarlayan, sipariş eden, **3.** düzenleyen tertipleyen.

orderless, *sf.* düzensiz, intizamsız. ***e.a.-*** *disorderly*

orderly, *sf.&zf.&is., ç.* **-lies 1.** düzgün, tertipli, düzenli, muntazam (bir şekilde). *an ~ desk. ~ rows of houses.* **2.** sistemli, metotlu, metodik, **3.** (yasalara vb.) itaatli, itaatkâr, disiplinli, uslu. *an ~ crowd.* **4.** emirlerin tebliğ ve uygulanması ile ilgili, **5.** *As.* emir eri/çavuşu, hizmet eri, posta. **~ room** : bölük odası. **~ tent** : bölük çadırı. **~ officer** *Brit. bk.:* **officer of the day, 6.** hastane hademesi (erkek), **7. orderliness** : düzgünlük, intizam, tertiplilik, düzenlilik. ***e.a.-1.*** *tidy, regular,* ***2.*** *methodical, systematic,* ***3.*** *peaceful.* ***k.a.-1.*** *chaotic, haphazard.*

ordinal, *sf.&is.* **1.** sıra+. derece+, **2.** *biy.* takım+, **3.** sıral (sayı). **~ number = ~ numeral** : sıral sayı, sıra sayısı : *first, second, third* gibi sıra bildiren sayı, **4.** kilise ayinleri rehberi, **5.** papaz ve piskoposlar rehberi, **6. ~ly** : sıra ile, sıraya göre.

ordinance, *is.* **1.** yasa, kanun, **2.** tüzük, nizamname, **3.** düzen, kural, emir, ferman, **4.** yönetmelik, talimatname, **5.** ayin, dinsel tören, **6.** Allahın emri, kader, alın yazısı. ***e.a.-1.*** *order, law,* ***2&3.*** *decree, command.*

ordinarily, *zf.* **1.** genellikle, genel olarak, çoğunlukla, umumiyetle, ekseriya, **2.** alelâde/mütevazi bir şekilde, **3.** münasip/makul bir şekilde. ***e.a.-1.*** *usually, generally, commonly, regularly, as a rule, habitually,* ***2.*** *modestly,* ***3.*** *reasonably, normally.* ***k.a.-1.*** *rarely, infrequently, hardly ever, sporadically.*

ordinary, *sf.&is., ç.* **-naries 1.** alelâde, basbayağı, olağan, görülegelen, alışılmış, her zamanki. *an ~ person. an ~ situation.* **a very ~ kind of man** : alelâde/kendi hâlinde bir adam. **2.** bayağı, adî, basit. *very ~ manners. The speech was ~ and tiresome.* **3.** alışılmış, mutat, normal (durum/şey). *He ate his ~ breakfast of cereal, toast, and coffe.* **4.** *huk.* doğal/tabiî (hak), **5.** ortalama, vasat (kabiliyet, rütbe, mevki, nitelik, durum, derece, koşul hâl vb.). *ability above the ~.* **6.** (Katolik kilisesinde) her zamanki/mutat ayin, ayinin değişmeyen kısmı, **7.** (İngiltere'de) (a) belirli bir bölgede yetkili yüksek rütbeli rahip, (b) (eskiden) mahkûmlarla meşgul olan papaz, **8.** *ABD* veraset mahkemesi yargıcı, **9.** *Brit.* (a) tabldot yemek : tek bir fiyata yenilen belirli yemek, (b) tabldot lokantası: sabit fiyata yemek veren lokanta, (c) *esk.* otel veya otel lokantası, **10.** *huk.* vekâleten değil, bizzat yetki ve nüfuzunu kullanan kimse, **11.** (armacılıkta) basit/alelâde şekil (genellikle doğru ve geniş yaylı çizgilerden oluşur), **12. in the ~** : her zamanki gibi, alışıldığı/bilindiği veçhile, âdet üzere, bermutat, **13. in the ~ way** : genellikle, normal/genel olarak, normal koşullar altında, **14. out of the ~** : (a) acayip, garip, alışılmamış, görülmemiş, her zaman rastlanmayan, (b) eşsiz, seçkin, müstesna, ayrık, mümtaz, olağanüstü, fevkalâde, ***e.a.-1.*** *plain, commonplace, usual, customary,* ***2.*** *mediocre, indifferent,* ***3.*** *customary, normal, regular, accustomed,* ***13.*** *normally,* ***14.*** *(a) unusual, uncommon, (b) exceptional, extraordinary.* ***k.a.-1&3.*** *wextraordinary, unusual.*

ordinary seaman, *is.* üçüncü sınıf denizci. *kıs.:* **O.D., O.S., o.s.**

ordinate, *is. mat.* (Kartezyen koordinatlarda) düşey konaç, ordinat, bir noktanın x eksenine uzaklığı.

ordination, *is.* **1.** papaz atama/kutsama töreni, **2.** papazlığa atanma, **3.** irade/emir çıkarma, ferman ısdarı, **4.** düzenleme, tertipleme, sıralama, dizme, sıraya koyma, **5.** düzen, tertip, nizam, sıra, dizi.

ordn. = ordnance.

ordnance, *is.* **1.** top, topçuluk, **2.** askerî silâhlar, teçhizat ve cephane, savaş gereçleri, askerî donatım, **3.** ordu donatım dairesi, ordonat, **4. ~-datum** : orta deniz seviyesi, **5. ~-map** : (askerî) harita, **6. ~-officer** : ordu donatım subayı, **7. ~-survey** : haritacılık bürosu.

ordo, *is., ç.* **ordines** (Katolik kilisesinde) yıllık ayin ve dinî faaliyetleri gösteren defter.

ordonnance, *is., ç.* **-donances 1.** (bina/resim/edebî eser vb.) düzen, tertip, **2.** yasa, kanun, tüzük, yönetmelik. ***e.a.- 2.*** *law, decree, ordinance.*

Ordovician, *sf.&is.* ön Silüryen çağı : 440-500 milyon yıl önceki Paleozoik çağ. **Lower Silurian** *d.d.*

ordure, *is.* **1.** gübre, fışkı, dışkı, pislik, müzahferat, **2.** rezalet, ahlâksızlık, **3. ordurous** : pis, gübreli, dışkılı. ***e.a.-1.*** *dung, manure, excrement, feces.*

ore, *is.* **1.** töz, maden cevheri/filizi, mineral, külçe, **2.** madensileri içeren doğal madde, cevher. *sulfure ~.* **3. ~ deposit** : töz yatağı. **~ deposit limit** : yatak sınırı. **~ dressing** : töz hazırlama. **~ grade** : töz içeriği. **~ prospecting** : töz arama. **~ reserve** : töz birkisi. **~ sizing/sorting** : töz kümeleme. **~ stock yard** : töz biriktirme alanı. **~ storage bunker** : töz yığağı.

öre, *is., ç.* **öre** öre, İsveç/Norveç/Danimarka kuruşu, 1/100 kron.

oread, *is. mit.* dağ perisi.

orectic = orective, *sf. fel.* arzu/istek/iştah +.

oregano, *is. bot.* yabanî mercankök, farekulağı *(Origanum vulgare):* yaprakları kurutularak yemeklere rayiha ve lezzet vermek için kullanılan nanegillerden bir bitki.

Oregon, *is.* **1.** Oregon, ABD nin bir eyaleti, **2. ~ grape** : (a) Oregon asması *(Mahonia aquifolium)* : Batı ABD'de yetişen sarı çiçekli küçük mavi meyvesi olan kalımlı bitki, Oregon'un resmî simgesi, (b) Oregon üzümü : bu bitkinin meyvesi, **3. ~ fir = ~ pine** *bk.:* **Douglas fir**, **4. ~ myrtle** *bk.:* **California laurel**, **5. ~ Trail** *ABD* Oregon yolu : Amerika'da batıya göç için kullanılmış olan Missouri'den Oregon'a kadar 3600 km'lik yol.

Oreo, *is., ç.* **Oreos** *hkr.* beyaz insan gibi düşünen/davranan zenci.

-orexia, *son ek* "arzu, istek, iştah." *ör.: anorexia.*

org. = **1.** organic, **2.** organization, **3.** organized.

organ, *is.* **1.** *müz.* **pipe** ~ *d.d.* org, erganun. **~ loft** : (kilisede) org galerisi. **~ stop** : org düğmesi. **mouth ~** : ağız mızıkası. **~ grinder** : lâternacı, orglu dilenci : sokaklarda org çalarak dilenen kimse, **2.** elektrikli org gibi orga benzer çalgı, **3.** el orgu, **4.** *biy.* örgen, organ, uzuv, **5.** araç, alet, vasıta, **6.** (siyasî parti, dinî/ilmî cemiyet vb. nin) yayın organı : gazete, dergi vb. **party ~** : parti yayın organı.

organa, *is. bk.:* **organon, organum** (çoğulu).

organdie = organdy, *is.* organze, ince/şeffaf muslin.

organelle, *is. biy.* göze örgen, örgencik : gözenin belirli bir görev yapan parçası.

organic(al), *sf.* **1.** örgensel, organik, uzvî. *~ chemistry. ~ compounds.* **2.** yaşayan, canlı, **3.** organizmayı etkileyen. *an ~ disease.* **4.** dokusal, canlı doku ile ilgili. *~ pathology.* **5.** *psikol.* bedensel, bedenî. *~ disorder.* **6.** düzenli, örgütlü, sistematik. *Every part of an ~ whole depends on every other part.* **7.** yapısal, bünyevî, **8.** canlı varlık gibi gelişen/büyüyen. *A view that history is ~.* **9.** (a) yapay gübre değil de hayvan ve bitki gübreleri kullanan. *~ gardening.* (b) hayvansal ve bitkisel. *~ fertilizer.* **10.** *huk.* temel yasalara dayanan. **~ law** : anayasa. ***e.a.-6.*** *systematic, organized, 7. inherent, essential.*

organic, *is.* organik madde, menşei hayvan veya bitki olan madde.

organically, *zf.* **1.** örgensel/organik/uzvî olarak, **2.** organik yapı ile ilgili olarak.

organic chemistry, *is.* organik kimya : karbonatlar, karbon oksitleri ve sülfürlerin dışındaki karbon bileşiklerinin kimyası.

organic disease, *is. patol.* uzvî/örgensel hastalık : bedenin bir organını etkileyen/değiştiren hastalık. *bk.:* **functional disease.**

organicism, *is.* **1.** *biy. patol.* örgensellik : hayatî faaliyetlerin tüm örgenlerin ahenkli ve birbirini bütünler çalışmasının sonucu olduğu kuramı, **2.** *patol.* bütün hastalıkların bir veya birkaç organın başkalaşımından ileri geldiğini savunan kuram, **3.** toplumun bir organizmaya benzediği kuramı, **4. organicist(ic)** : örgenselci.

organicity, *is.* örgensellik, uzvîlik, organiklik.

organise/organisable, *Brit. bk.:* **organize /organizable.**

organism, *is.* **1.** uzviyet, organizma, örgenlik, **2.** canlı varlık (hayvan, bitki), **3.** örgüt, kurum, oluşum. **the governmental ~** : hükûmet örgütü, **4.** örgüt : kuruluşu/işlemesi canlı varlığa benzeyen. **the social ~** : toplumsal örgüt, **5. ~al = ~ic** : örgütsel, kurumsal, **6. ~ically** : örgütsel olarak.

organist, *is.* orgcu, org çalan kimse.

organization, *is.* *(Brit :* **organisation)** **1.** örgütlen(dir)me, teşkilâtlan(dır)ma. *The ~ of a company takes time and skill.* **2.** örgüt, kurum, teşekkül, dernek. **charitable ~** : yardım kurumu. **business ~** : ticarî kurum, **3.** düzen, teşkilât. *political ~.* **4.** bünye, yapı. *The ~ of human body is very complicated.* **5.** idare(cilik), **6. ~al** : örgütsel, kurumsal, **7. ~ally** : örgütsel/kurumsal olarak.

organize, *f.* **-ized, -izing** *(Brit.:* **organise)** **1.** örgütlen(dir)mek, örgütlemek, kur(ul)mak, tesis/teessüs etmek. *to ~ o committee.* **2.** düzenlemek, intizama sokmak, sıralamak, tasnif etmek. *to ~ the files of an office.* **3.** teşkil etmek, teşekkül etmek, oluşmak, teşkilât kurmak, teşkilâtlanmak, **4.** (işçi) birlik/sendika kurmak, teşkilâtlanmak, **5.** (işçiyi/memuru) işçi birliğine/sendikaya kaydetmek/sokmak/yerleştirmek, **6.** *k.d.* (bir görevi yapmak için) kendini hazırlamak, zihnini toplamak, düşünceleri muntazam sıraya koymak, **7. organizable** : örgütlen(diril)ebilir, teşkil edilebilir, düzenlenebilir. ***e.a.-1.*** *dispose, frame,* ***2.*** *order, systematize.* ***k.a-1.*** *destroy.*

organized labor, *is.* örgütlenmiş işçiler, birlik/sendika kurmuş işçiler.

organizer, *is.* **1.** örgütçü, teşkilâtçı, organizatör, (özellikle) işçileri birliğe üye kaydeden kimse, **2.** yönetmen, idareci, **3.** düzenleyici, tasnif edici, sıralaç : evrakı konularına/cinslerine göre tasnif ve dosyalamaya mahsus çok gözlü evrak çantası, **4.** embriyonun öbür kısımlarının gelişmesini sağlayan kısım.

organo-, *ön ek* "örgüt/uzuv/organ/örgütsel/organik."

organogenesis, *is. biy.* organ üremesi : (canlılarda) organ üremesi/gelişmesi. **organogenetic** : organ üremesine ait.

organography, *is.* organ tanımı : hayvan ve bitki organlarının bilimsel tanıtımı/tasviri. **organographic(al)** : organ tanımsal. **organographist** : organ tanımcı.

organology, *is.* **1.** organ bilimi : hayvan ve bitki organlarının yapı ve görevlerini inceleyen biyoloji dalı, **2.** saz bilimi : müzik aletlerinin incelenmesi, **3.** *bk.:* **phrenology, 4. organologic (al)** : organ bilimsel, **5. organologist** : organ bilimi uzmanı.

organometallic, *sf. kim.* metal organik. **~ compounds** : metal organik bileşikler, bir metal atomuna organik köklerin bağlı bulunduğu bileşikler.

organon, *is., ç.* **-na/-nons 1.** bilgi/düşünce aracı, **2.** *fels.* bilimsel, felsefî araştırma ile incelemelerin ilke ve kuralları sistemi.

organosol, *is.* organik asıltı, organosol : organik sıvı içindeki katı maddelerden oluşan asıltı/koloit.

organotherapeutics, *is. bk.:* **organotherapy.**

organotherapy, *is. tıp* örgensel tedavi : tiroit, pankreas gibi hayvan organlarından elde edilen ilâçlarla tedavi.

organotrophic, *sf.* örgen beslenim : organların beslenmesi ile ilgili.

organotropic, *sf.* organcıl : belirli bir organa yönelen veya o organda yerleşen (virüs vb.).

organum, *is., ç.* **-na/-nums 1.** *bk.:* **organon, 2.** *müz.* (a) bir melodinin dördüncü, beşinci fasılalarla veya oktavıyla aynı anda söylenmesi, (b) bu tür şarkı bestesi.

organza, *is.* organza, ince ve şeffaf ipek/naylon/reyon kumaş.

organzine, *is.* **1.** bükülmüş ipek, ipek dokumasında atkı teli, **2.** bükülmüş ipekle dokunmuş kumaş.

orgasm, *is.* **1.** dorukduyum, orgazm, bel gelmesi, cinsî münasebet esnasında duyulan en büyük zevk ve heyecan, **2.** bu zevkin duyulduğu an, **3.** şiddetli/önlenemez heyecan, **4. ~ic = orgastic** : dorukduyumsal.

orgeat, *is.* (portakallı) badem şurubu : önceleri arpa, sonraları badem ile yapılan ve portakal çiçeği özü, şeker ilâve edilen şurup.

orgiastic = orgiac, *sf.* **1.** sefih, sefahat+, sefahat âlemine ait, cümbüşlü, curcunalı, gayriahlâkî taşkınlıklarla dolu, **2.** taşkın, hezeyanlı, tahrik edici, büyük heyecan uyandırıcı, **3. orgiastically** : taşkınlıkla, hezeyanla, cümbüşlü/curcunalı bir şekilde. ***e.a.-2.*** *wild, frenzied.*

orgulous, *sf.* **1.** mağrur, gururlu, **2.** gösterişli, görkemli, **3. ~ly** : gururla, mağrurane. ***e.a.-1.*** *proud, haughty,* ***2.*** *showy, splendid.*

orgy, *is., ç.* **-gies 1.** içki ve sefahat âlemi, cümbüş, **2.** hezeyan, taşkınlık, kontrolsuz ve yıkıcı eylem. *an ~ of destruction/bloodshed/killing.* **3. orgies** : eski Yunan ve Roma'da ilâhlar (Demeter, Dionyus) için yapılan gizli ve gayriahlâkî ayinler.

-orial, *son ek* "**-or, -ory**" ile sonlanan adlardan sıfat yapar. *ör.: professorial, purgatorial.*

oribatid, *sf.&is.* gözsüz kene *(Oribatidae)* : sert derili, parazit olmayan bir kene cinsi.

oribi, *is., ç.* **-bis/-bi** *zool.* boz antilop *(Ourebia ourebi)* G/D Afrika'da bulunan sivri boynuzlu küçük antilop.

oriel, *is.* cumba, çıkma, özellikle altı yarım koni şeklinde destekli yuvarlak cumba.

orient[1], *is.&sf.* **1. the Orient** : (a) Doğu, Şark, Asya, Doğu Asya ülkeleri, G/GD Akdeniz ülkeleri, (b) *bk.:* **Eastern Hamisphere**, **2.** (a) doğu incisi, (b) inci parlaklığı, **3.** *esk.* doğu+, şark+, dünyanın veya göğün doğu kısmı(na ait), **4.** *esk.* parıltılı, parlak. *~ gems.* **5.** *esk.* yükselen, doğan, tulû eden. **the ~ sun** : doğan güneş. ***e.a.-1.*** *East,* ***3.*** *eastern,* ***4.*** *lustrous, radiant,* ***5.*** *rising.*

orient[2], *f.* **1.** yöneltmek, yön vermek, tevcih etmek, çevirmek. *to ~ one's ideas to new conditions.* **2.** (bir kimseyi yeni çevreye/koşullara) alıştırmak, intibak ettirmek. *It takes a while to ~ myself in a strange city.* **3.** (belirli bir yere belirli bir konumda/yönde) yerleştirmek. **The building is ~ed north and south** : Bina, kuzey-güney yönünde yerleştirilmiştir. **4.** yönünü tayin etmek/bulmak, cihet tayin etmek, **5.** (ilkelere/gerçeklere/kurallara) uydurmak, **6.** moleküllerin eksenlerini aynı doğrultuya getirmek, **7.** doğuya (veya belirli bir yöne) dönmek/yönelmek/çevrilmek.

oriental, *sf.&is.* **1.** *b.h.* Doğusal, Doğu+, Doğuya özgü, Şark+. **~ music** : Doğu müziği, **2.** *b.h. coğ.* GD Asya'ya ait (Malezya, Borneo, Fi-qlipinler dahil), **3.** *bk.:* **eastern**, **4.** (a) çok parlak/şeffaf/temiz (mücevherat), (b) kıymetli (mücevher), (c) korindon türünden. *an ~ topaz/ruby.* **5.** (yıldız/gezegen) doğuda/gökyüzünün doğusunda gözüken, **6.** Doğulu, Şarklı, Asyalı, **7. ~ly** : doğu üslûbunda, doğu töresince, doğuya özgü bir şekilde. ***e.a.-4.*** *(a) bright, clear, pure, (b) fine, precious.*

Orientalia, *is. ç.* Doğu sanat/kültür eserleri.

Orientalise/Orientalisation, *Brit. bk.:* **Orientalize/Orientalization.**

Orientalism, *is.* **1.** Doğu âdetleri/töreleri/usulleri, **2.** Doğu halkının karakter ve özellikleri, **3.** doğu bilimi, şarkiyat : Doğu dilleri/edebiyatı/kültürü.

Orientalist, *is.* şarkiyatçı, müsteşrik, doğu bilimi/doğu dilleri/edebiyatı/tarihi uzmanı.

Orientalize, *f.* **-ized, -izing** doğulaş(tır)mak, şarklılaş(tır)mak. **Orientalization** : doğulaş(tır)ma, şarklılaş(tır)ma.

Oriental rug, *is.* doğu/şark halısı.

orientate, *f.* **-tated, -tating** *bk.:* **orient**[2].

orientation, *is.* **1.** yönel(t)me, yön/cihet verme, tevcih/teveccüh etme, cihetlen(dir)me, **2.** *psikol.* (çevreye/koşullara) alış(tır)ma, intibak et(tir)me, **3.** (yeni bir durumda) yerini/yönünü/amacını belirleme/tayin etme, **4.** (yeni bir işe /mesleğe/çevreye) alıştırma/uydurma programı, **5.** *kim.* (özellikle aromatik bileşimlerde) yönelim, yönelme : molekül içinde atomların/atom gruplarının bağıl konumları, **6.** *mim.* kilise/cami inşaatında mihrap yerinin/yönünün ve bina ekseninin tespiti, **7.** (güvercinlerde) yuvaya dönüş içgüdüsü, **8. ~al** : yönelimsel, **9. ~ally** : yönelimle, yönel(t)erek, **10. orientative** : yöneltici, yön verici.

oriented, *sf.* (fikren/hissen belirli bir şeye) yönelik, yöneltilmiş, müteveccih. *humanistically ~ scholars.*

orienteering, *is.* yön bulma yarışı : yabancı bir arazide harita ve pusula kullanarak istenen yere gitme yarışı.

orifice, *is.* ağız, delik, açıklık.

orig. = **1.** origin, **2.** original(ly), **3.** originated.

origami, *is., ç.* **-mis** (2. için) **1.** kâğıtları bükerek Japon usulü hayvan resimleri/süs yapma sanatı, **2.** bu tarzda yapılmış süs eşyası.

origan, *is. bot.* yabanî mercankök *(Origanum vulgare).* **origanum** *d.d.*

origin, *is.* **1.** köken, asıl, menşe, kaynak, kök. *a word of French ~.* **2.** başlangıç, zuhur. *The ~ of a quarrel/of a disease.* **3.** soy, nesil, kök, doğuş. **of Turkish ~** : Türk soyundan, aslen Türk, **4.** *anat.* kas başı, kasın sabit bağlantı noktası, **5.** *mat.* baş nokta, mebde, orijin, konaçların başlangıcı, koordinat eksenlerinin kesişme noktası. ***e.a.-1.*** *root, foundation, source, 2. beginning, inception, 3. parentage, extraction, ancestry, lineage, descent.* ***k.a-1.*** *end, destination.*

originable, *sf.* başlatılabilir, yaratılabilir, icat/ibda edilebilir, meydana getirilebilir.

original, *sf.&is.* **1.** ilk. *the ~ settlers.* **2.** yaratıcı (zekâ), yeni fikirler/icatlar meydana getirebilen. *an ~ thinker.* **3.** yeni, orjinal, eşsiz, benzeri olmayan, yeni icat olunmuş. *an ~ viewpoint. an ~ electronic device. She wrote a very ~ story.* **4.** özgün, yalnız kendine özgü nitelik taşıyan, nitelikleri benzerlerinden üstün olan, **5.** asıl (nüsha), esas (metin), müsvedde. *This is the ~ manuscript.* **6.** asıl, kaynak, menşe, ilk, orijinal. *This sculpture is a plaster copy, the ~ is in Rome.* **7.** bir eserin ilk yazıldığı dil. *to read Goethe in the ~.* **8.** garip/acayip/eksantrik kimse. ***e.a.- 1.*** *primary, primordial, primitive, aboriginal, first, earliest, 2. creative, inventive, 3. new, fresh, 5. archetype, pattern, prototype, model, 8. eccentric.* ***k.a- 1.*** *secondary, 5. copy.*

originality, *is.* **1.** özgünlük, orijinallik. *Several experts questioned the ~ of the manuscript.* **2.** yaratıcılık, yaratma/icat kabiliyeti, bağımsız olarak ve kendi kendine düşünebilme/yapabilme. *He is known for his ~ in thinking up plots.* **3.** yenilik, tazelik. *The furniture has a striking ~ of design.* ***e.a.-2.*** *inventiveness, 3. novelty, freshnes.*

originally, *zf.* **1.** özgünce, orijinal bir şekilde, **2.** aslen, soyca, esasında. *The family was ~ Irish.* **3.** ilk önce, başlangıçta. *It was ~ a toy factory.* **4.** yepyeni/taptaze/apayrı bir şekilde, **5.** *esk.* kendiliğinden, aslında, yaratılıştan, başlangıçtan itibaren. ***e.a.-3.*** *at first, 5. inherently, from the beginning.*

original sin, *is.* ilk günah : Hristiyan inancına göre Hz. Adem'in işlediği ve bütün insanlığa intikal eden ilk günah.

originate, *f.* **-nated, -nating 1.** yaratmak, icat/ibda etmek, meydana getirmek/çıkarmak, ihdas etmek, ihtira etmek, ortaya koymak, **2.** çıkmak, zuhur etmek, neşet etmek, doğmak, türemek, meydana gelmek. *Her book ~d in/from a short story.* **3.** (tren/otobüs vb.) (belirli bir yerden) hareket etmek, yola çıkmak, başlamak. ***e.a.-1.*** *invent, create, initiate, discover, produce, 2. arise, initiate, spring, 3. begin, start.*

origination, *is.* yaratma, icat etme/olma, meydana gelme, zuhur/neşet etme, doğma, doğuş, başlangıç, türeme, meydana gelme.

originative, *sf.* **1.** yaratıcı, icat/ibda edici, **2. ~ly** : yaratıcı bir şekilde. ***e.a.-1.*** *creative, inventive.*

originator, *is.* kurucu, yaratıcı, ilk yapıcı.

orinasal, *sf.&is.* **1.** *s.bl.* genzel, genzek, genizsi, genizden telâffuz olunan (hece/ses), **2. ~ly** : genizden, genzel bir şekilde.

oriole, *is. zool.* **1.** sarıcık *(Oriolus oriolus)* : karga familyasından siyah ve sarı renkli bir kuş, **2.** sarı asma kuşu *(Icteridae)* : Amerika'ya mahsus turuncu, sarı, siyah tüylü, asma yuva yapan ötücü kuş.

Orion, *is.* **1.** *astr.* Avcı burcu, **2.** *mit.* Ülker yıldızını takip eden ve sonunda Artemis tarafından öldürülerek burç şeklinde gökyüzüne yerleştirilen dev gibi avcı.

orison, *is.* dua, niyaz, yakarış. ***e.a.-*** *prayer.*

-orium, *son ek* yer ve araç bildirir : *eporium, moratorium* gibi.

orle, *is. (armacılıkta)* **1.** kenar, kenarlık, **2.** kenarlık olarak kullanılan küçük süsler/işaretler. *azure, an ~ of bezants.* **3. in ~**: kenarlık olarak dizilmiş (süsler).

Orlon , *is.* orlon : buruşmaz, dayanıklı akrilik kumaş.

orlop = orlop deck, *is. den.* en alt güverte.

ormer, *is. zool.* **1.** *bk.:* **abalone**, **2.** Channel adalarında avlanıp yenen bir yumuşakça *(Haliotus tuberculata).*

ormolu, *is.* **1.** altın taklidi: Cu+Zn alaşımı, **2.** yaldızlı maden, (özellikle) pirinç, bronz.

Ormuz, Strait of ~ : Hürmüz Boğazı. **Hormuz** *d.d.*

ornament, *is. &f.* **1.** süs, ziynet, bezek, **2.** tezyinat. *a book on Gothic ~.* **3.** şan, şeref, yüz akı, medarıiftihar : bir topluma/çağa değer/şeref katan şey/kimse. *He was an ~ to his time.* **4.** süsleme(k), tezyin etme(k), bezeme(k), donatma(k). *A single brooch ~ed her dress.* **5.** süslenme, gösteriş, **6.** *müz.* esas melodiyi zenginleştiren ses(ler). ***e.a.-1.*** *embellishment,* ***2.*** *decoration,* ***4.*** *decorate, adorn, grace.*

ornamental, *sf.&is.* **1.** süs+, süs için yetiştirilen, **2.** süsleyici, tezyinî, **3.** süslü, güzel, gösterişli, bezekçil, **4.** süsle/tezyinatla ilgili, **5.** süs eşyası, süs, tezyinat, **6.** süs bitkisi. **7. ~ity** : süsleme, süslülük, gösteriş, bezekçillik, **8. ~ly** : süsleyerek, süs/tezyinat olarak. ***e.a.-2.*** *decorative.*

ornamentation, *is.* **1.** süsle(n)me, beze(n)me, tezyin etme, **2.** süs, ziynet, bezek, tezyinat. ***e.a.-2.*** *decoration, ornaments.*

ornate, *sf.* **1.** çok süslü, şaşaalı, şatafatlı, gösterişli, mükellef. *She likes ~ furniture.* **2.** tantanalı, mutantan, tumturaklı, fazla özentili. *an ~ style of writing.* **3. ~ly** : süslü/şaşaalı/şatafatlı/gösterişli/mükellef bir şekilde, tumturaklıca, fazla özentili olarak, **4. ~ness** : aşırı süs, şaşaa, gösteriş, şatafat, tantana, özenti(lilik). ***e.a.-1.*** *showy, ostentatious, rich, lavish, adorned,* ***2.*** *florid, flowery, high-flown.*

ornery = onery, *sf.* **1.** *k.d.* huysuz, inatçı, aksi, habis, **2.** *k.d.* alçak, aşağılık. *an ~ trick.* **3.** adî, bayağı, alelâde, **4. orneriness** : huysuzluk, inatçılık, aksilik. ***e.a.-1.*** *stubborn, cantankerous, grouchy, quarrelsome,* ***2.*** *mean, ugly, snide,* ***3.*** *ordinary, common.*

ornithic, *sf.* kuş+, kuş(lar)la ilgili.

ornithine, *is. biy.-kim.* ornitin : arjininden elde edilen amino asit : H2N(CH2)3CH(NH)2 COOH.

ornithischian, *sf.&is.* otobur dinosor : havsala kısmı kuşa benzer.

ornitho-/ornith-, *ön ek* "kuş". *ör.: ornithology.*

ornithoid, *sf.* kuşa benzer, kuş gibi.

ornithology, *is.* **1.** kuş bilimi : hayvanlar ilminin kuşları inceleyen bölümü, ornitoloji. **2. ornithologic(al)** : kuş bilimsel, **3. ornithologically** : kuş bilimsel olarak, kuş bilimi açısından, **4. ornithologist** : kuş bilimi uzmanı.

ornithopod, *is.* ornitopod, kuş ayaklı : kuş gibi arka ayakları üzerinde yürüyen ot obur dinosor.

ornithopter = orthopter, *is.* ornitopter : kanat çırparak havada uçan uçak.

ornithorhynchus, *is. bk.:* **duckbill.**

ornithosis, *is. vet. patol.* kuş humması : papağanlardan başka kuşlarda görülen mikrobik bir hastalık.

ornithurous, *is. zool.* özkuşlar.

oro-, *ön ek* **1.** "dağ". *ör.: orography,* **2.** "ağız".

orobanchaceous, *sf. bot.* canavar otugillerden parazit otlara ait.

orogenic = orogenetic, *sf.* dağ oluşumu+. **~ movements** : dağ oluşumu devinimleri.

orogeny, *is.* dağ oluş, dağların oluşumu/teşekkülü.

orograph, *is.* orograf, topografik harita çizme aleti.

orography, *is.* **1.** dağ bilimi : doğal coğrafyanın dağları inceleyen bölümü, **2. orographic (al)** : dağ bilimsel, **3. orographically** : dağ bilimle, dağ bilimi açısından.

oroide, *is.* sahte altın : altın taklidi olarak kullanılan bakır, kalay vb. alaşımı.

orology, *is.* dağ bilimi. **orological** : dağ bilimsel. **orologist** : dağ bilimi uzmanı.

orometer, *is.* yükseklikölçer : deniz düzeyinden yükseklikleri ölçen taksimatlı barometre.

orometric, *sf.* yükseklik ölçümsel, dağ yüksekliklerinin ölçümüne ait.

oropharynx, *is., ç.* **-pharynges/-pharynxes** *anat.* gırtlak, yutak.

orotund, *sf.* **1.** dolgun, berrak, gümrah, ahenkli (ses), **2.** tumturaklı, gösterişli, süslü (yazı/söz), **3. ~ity** : berraklık, dolgunluk, tumturaklılık. ***e.a.-1.*** *full, clear, rounded, resonant,* ***2.*** *pompous, inflated, bombastic.*

orphan, *sf.&is.&f.* **1.** öksüz, yetim, **2.** anasını kaybetmiş hayvan yavrusu, **3.** kimsesiz, korumasız (şahıs/nesne), **4. (an) ~ home** : yetimler evi, **5.** yetim/öksüz bırakmak, **6. orphanhood** : yetimlik, öksüzlük.

orphanage, *is.* **1.** yetimler evi, öksüzler yurdu, yetimhane, darüleytam, **3.** yetimlik, öksüzlük, **4.** *esk.* yetimler, öksüzler.

orphan's court, *is.* (ABD'nin bazı eyaletlerinde) veraset mahkemesi.

Orpheus, *is. mit.* Orfeus: müzikle hayvanları, hattâ ağaçları ve kayaları büyülediği farz olunan masal kahramanı. **Orphean** : Orfeus'a ait/benzer.

Orphic, *sf.* **1.** Orfeus'a ait/benzer, **2.** Orfeus'a atfedilen dinî/felsefî okula ait, **3.** (müzik) büyüleyici, efsunkâr, mesteden, **4. ~ally** : büyülercesine, mest ederek.

Orphism, *is.* Orfeus okulunun dinî/felsefî dizgesi.

orphrey, *is., ç.* **-phreys 1.** (özellikle dinî elbiseler üzerindeki) süslü/sırmalı şerit, **2.** sırma işlemeli çevre/kumaş. **orfray/orfrey** *ş.d.y.*

orpiment, *is.* sarı zırnık: As2S3. Boya olarak kullanılır.

orpin(e), *is. bot.* dam koruğu *(Sedum Telephium)* : mor, beyaz çiçekli, yaprak ve sapı gevrek ve sulu bir bitki.

Orpington, *is.* İngiliz tavuğu : çıplak bacaklı, sarı, beyaz, siyah tüylü iri bir tavuk cinsi.

orra, *sf. İsk.* fazla, ara sıra zuhur eden, tek tük, seyrek. ***e.a.*** *- extra, occasional, odd.*

orrery, *is., ç.* **-reries 1.** güneş ve gezegenler modeli : güneş etrafında gezegenlerin devinim ve evrelerini simgesel olarak gösteren model, **2.** gök cisimleri modeli, plânetaryum.

orrice = orris, *is. bot.* zambak, süsen *(Iris florentina)* : güzel kokulu köklerinden parfüm yapılan zambak türü. **~ powder** : süsen kökü tozu.

orrisroot, *is.* süsen/zambak kökü : parfüm yapmakta kullanılan güzel kokulu bir kök.

ort, *is. gen.* **orts** yemek artığı.

orthicon = orthiconoscope, *is.* ortikon, TV kamera tüpü: görüntünün bulunduğu mozayikli yüzeyi düşük hızlı bir elektron demeti ile tarayarak her noktadaki ışık şiddeti ile orantılı elektrik akımı üretir.

ortho-, *ön ek* **1.** "doğru, düzgün, bir doğrultuda" *ör.: orthotropic;* **2.** "dik, dikey" : *orthorhombic;* **3.** "doğru, hatasız" : *orthography,* **4.** *tıp* "sakatlıkların tedavisi" : *orthopedics;* **5.** *kim.* (a) bir dizinin en çok su ihtiva eden asidi : *orthoboric acid, orthophosphoric acid;* (b) bu asitlerin tuzu, (c) benzen halkasında ardışık iki köşeyi işgal eden.

orthoboric acid, *is. kim. bk.:* **boric acid** (1).

orthocenter, *is. geom.* yükseklik özeği : bir üçgende yüksekliklerin kesiştiği nokta.

orthocephalic= orthocephalous, *sf.* orta kafalı : kafatasının yüksekliği genişliğinin %70. 1-75'i olan. **orthocephaly** : orta kafalılık.

orthochromatic, *sf.* **1.** renkleri aslına uygun (fotoğraf), **2.** kırmızıdan başka bütün renklere duyarlı (asıltı/emülsiyon), **3. orthochromatism** : renklerin aslına uygunluğu.

orthoclase, *is.* ortoklaz : KAlSi3O8 : birçok granitli kayaçları oluşturan feldspat. **potash feldspar** *d.d.*

orthoclastic, *sf.* yarılma düzlemleri birbirine dik olan (cevher).

orthodontia = orthodontics, *is.* diş düzeltim : diş bozukluklarını/kusurlarını önleme, düzeltme, tedavi ile uğraşan dişçilik bölümü. **orthodontic** : diş düzeltimi. **orthodontist** : dişdüzeltim uzmanı.

orthodox, *sf.* **1.** (dinsel) inanç ve öğretisi sağlam/doğru. **~ Jew** : dindar/dinine sıkı sıkıya bağlı Yahudi. **~ Judaism** : dindar Yahudilik, **2.** ilk Hristiyan kilisesinin inançlarına sadık/bağlı. *~ believes.* **3.** *b.h.* Ortodoks+, Ortodoks kilisesine ait/mensup. **~ Church** : Ortodoks Kilisesi, **4.** herkesçe kabul edilen inanç, davranış, âdet ve törelere uygun, töreleşmiş, âdet hükmünde. *~ ideas. The ~ Christmas dinner is turkey and plum pudding.* **5.** doğru, tam, uygun (fikir, yöntem vb.). ***e.a.-4&5.*** *customary, conventional,* ***5.*** *proper.*

orthodoxly, *zf.* herkesçe kabul edilen inanç, davranış, âdet ve törelere uygun olarak, tam/doğru/uygun bir şekilde.

orthodoxy, *is., ç.* **-doxies 1.** ortodoksluk, ilk Hristiyan kilisesi inanç ve ananelerine sadakat/bağlılık, **2.** (dinsel inançlarda) doğruluk, tamlık.

orthoepic(al) = orthoëpic(al), *sf.* telâffuzu doğru.

orthoepically = orthoëpically, *zf.* doğru telâffuzla.

orthoepist = orthoëpist, *is.* doğru telâffuz uzmanı.

orthoepy = orthoëpy, *is.* doğru telâffuz (ilmi).

orthogenesis, *is.* **1.** *biy.* öz gelişim, ortogenez : türlerin dış koşullardan bağımsız evrimi, **2.** *sos.* kültürlerin aynı gelişme evrelerinden geçtiğini savunan öğreti.

orthogenetic, *sf.* öz gelişimsel. **~ally** : öz gelişimle.

orthogenic, *sf. psikol.* us gelişim(sel) : geri zekâlı çocukların tedavisi ile ilgili.

orthognathic = orthognathous, *sf.* düz çeneli, yandan bakılınca yüzü tam düşey gözüken.

orthognathism = orthognathy, *is.* düz çenelilik.

orthogonal, *sf.* **1.** *mat.* dikey. **~ circles** : dikey çemberler. **~ complement** : dikey tümleyen. **~ family** : dikey takım. **~ functions** : dikey işlevler. **~ group** : dikey öbek. **~ matrix** : dikey dizey. **~ polynomials** : dikey çok terimliler. **~ projection** : dikey izdüşüm. **~ set** : dikey küme. **~ trajectory** : dikey gezinge. **~ transformation** : dikey dönüşüm. **~ vectors** : dikey yöneyler, **2.** (kristal) eksenleri birbirine dik, **3. ~ity** dikeylik, **4.~ly** : dikey olarak. **~ly diagonalizable matrix** : dikey köşegenlenebilir dizey. **~ly similar matrices** : dikey benzeşen dizeyler, **5. ~ize** : dikeyleştirmek, **6. ~ization** : dikeyleştirme.

orthographer = orthographist, *is.* yazım uzmanı.

orthographic(al), *sf.* **1.** yazımsal, imlâ+, imlâya ait, **2.** yazımı/imlâsı düzgün, yanlışsız, doğru, **3.** (izdüşümde) dik, dikey. **orthographic projection** :dikçizgesel dönüşüm, **4. orthographically** : dikey olarak.

orthography, *is.*, *ç.* (3 ve 4 için) **-phies** **1.** yazım, imlâ, **2.** dil bilgisinin doğru yazmayı öğreten bölümü, **3.** yazım yöntemi, imlâ usulü, **4.** doğru yazmak için simgeler dizisi.

orthohydrogen, *is. fiz.-kim.* ortohidrojen : iki atomunun çekirdekleri kendi eksenleri etrafında aynı yönde dönen H atomu. *bk.:* **parahydrogen.**

orthopedic = orthopaedic, *sf.* ortopedik. **~ally** : ortopedik olarak.

orthopedics = orthopaedics = orthopedy = orthopaedy, *is.* ortopedi : kemik, omurga, eklem, kas vb. bozukluklarını tedavi ile uğraşan tıp dalı.

orthopedist = orthopaedist, *is.* ortopedist. ortopedi uzmanı.

orthophosphate, *is. kim.* ortofosfat : ortofosforik asitin tuzu/esteri: üç valanslı -PO4 grubunu içerir.

orthophosphoric acid, *is. kim.* ortofosforik asit : H3PO4. Fosforlu tuzlar ve yapay gübre yapmakta, gazozlu içeceklere rayiha vermekte kullanılan renksiz katı madde.

orthopsychiatry, *is.* önleyici ruh hekimliği : gençlerde beliren davranış bozukluklarını tedavi ile uğraşır.

orthopter, *is. bk.:* **ornithopter.**

orthopteran, *sf.&is.* düz kanatlı (böcek).

orthopterous, *sf.* düz kanatlı : çekirge, hamam böceği vb. gibi düz kanatlılar *(Orthoptera)* sınıfına mensup.

orthoptic, *sf.* görüş eksenini düzeltici. **~s** : (göz kası idmanı ile) görüş ekseni bozukluklarını düzeltme.

orthorhombic, *sf.* dik eksenli, prizmatik : üç ekseni birbirine dik, uzunlukça farklı (kristal) (kükürt, topaz gibi). ***e.a.*** *- prismatic, rhombic, trimetric.*

orthoscope, *is.* ortoskop, göz muayene aleti : korneanın ışığı kırmasını bir su tabakası ile düzelterek gözün hatasız muayenesini mümkün kılan alet.

orthoscopic, *sf.* düz gösteren, çarpılımsız (distorsiyonsuz)/normal görüş sağlayan.

orthostatic, *sf.* dik duruş+, dik duruksal.

orthostichy, *is.*, *ç.* **-chies** dik diziliş : yaprak ve çiçeklerin dala dik dizilişi. **orthostichous** : dik dizili.

orthotics, *ç. is.* ortotik : zayıf eklem ve kasları destekleme/kuvvetlendirme yöntemleriyle uğraşan hekimlik dalı. **orthotist** : ortotik uzmanı.

orthotoluidine, *is. kim.* ortotoluidin : CH3 C6H4NH2. Boya, sakkarin ve organik bileşikler yapmakta, basmacılıkta kullanılan açık sarı renkli sıvı .

orthotropic, *sf.* **1.** yüzeysel taşıyıcı : taşıyıcı kuvvetleri yatay yol yüzeyine dağıtarak ağırlığı ve yapım masrafını azaltan (köprü inşaatı), **2.** *bot.* düşey büyüyen. *~ plant stems.* **3. ~ally** : düşey gelişerek.

orthotropism, *is. bot.* düşey büyüme.

orthotropous, *sf. bot.* düz ve simetrik. *an ~ ovule.*

ortolan, *is. zool.* **1.** kiraz kuşu *(Emberiza hortulana)* : Avrupa'ya mahsus göğsü ve başı zeytunî yeşil, gerdanı sarı bir kuş, **2.** *bk.:* **bobolink**, **3.** *bk.:* **sora.**

-ory, *son ek* **1.** "evi, -hane, yeri" : *dormitory, observatory, lavatory;* **2.** "...gibi, -e benzer, ...ile ilgili" : *amatory, laudatory, gustatory;* **3.** "-e yarayan, ...üreten, destekleyen" : *expiatory, justificatory;* **4.** "...mahiyetinde, -layıcı" : *advisory, contributory, declaratory, illusory, preparatory, conciliatory.*

oryx, *is., ç.* **oryxes/oryx** *zool.* **1.** benekli antilop *(Oryx beisa)* : Afrika'ya özgü, düz uzun boynuzlu, siyah benekli gri tüylü, iri antilop, **2. Arabian ~** : Arap antilobu *(Oryx leucoryx).*

os[1], *is., ç.* **ossa** *anat. zool.* kemik. ***e.a.-*** *bone.*

os[2], *is., ç.* **ora** *anat.* ağız, açıklık, giriş yeri. ***e.a.-*** *mouth, opening, entrance.*

os[3], *is., ç.* **osar**, *jeol.* uzun buzul izi. **oser** *d.d.* ***e.a.-*** *esker.*

Os, *kim. bk.:* **osmium.**

O.S./o.s. = **1.** (reçetelerde) sol göz, **2.** Old School/Old Series/Old Style, **3.** *bk.:* **ordinary seaman.**

Osage orange, *is.* **1.** *bot.* çit elması *(Maclura pomifera)* : Arkansas yörelerinde çit olarak yetiştirilen dut familyasından bir ağaç, **2.** bu ağacın portakal renginde ve büyüklüğündeki meyvesi. **hedge apple** *d.d.*

osar, *ç. is. bk.:* **os**[3]

Oscar, *is.* **1.** Oskar : sinemacılıkta dağıtılan ödül (heykelcik), **2.** haberleşmede O harfini belirler.

oscillate, *f.* **-lated, -lating 1.** salınmak, titreşmek, titremek, ihtizaz etmek, **2.** dalgalanmak, sallanmak, **3.** çalkala(n)mak, sars(ıl)mak, **4.** bocalamak, tereddüt etmek, iki şey arasında değişmek, kâh öyle kâh böyle olmak/yapmak. *He ~s between conservatism and radicalism.* **5.** *fiz.* salınım/titreşim üretmek, osilasyon yapmak. ***e.a.-*** *1. vibrate, swing, 4. vacillate, vary.*

oscillation, *is.* **1.** salınım, titreşim, **2.** dalgalanma, sallanma, **3.** çalkalanma, sarsılma, **4.** bocalama, tereddüt (etme), kâh ona kâh buna karar verme, **5.** *fiz.* (a) salınım, titreşim, osilasyon (olayı), (b) bir eş sürelik/periyotluk salınım /osilasyon.

oscillator, *is.* **1.** osilatör, salıngaç, **2.** (iki şey arasında) bocalayan/tereddüt eden kimse, **3.** titreşen/ihtizaz eden şey, **4. ~y** : salınım+, titreşim+, salınımlı, titreşimli, salınan, titreşen.

oscillogram, *is.* salınım/titreşim eğrisi, osilogram, salınım/titreşim genliğinin zamana göre değişimini gösteren eğri.

oscillograph, *is.* **1.** salınımçizer, osilograf, elektriksel salınım genliklerinin zamana göre değişimini çizen cihaz, **2. ~ic** : salınımçizer+, **3. ~y** : salınım çizme.

oscilloscope, *is.* **1.** salınımgözler, osiloskop, elektriksel salınım genliklerinin zamana göre değişim eğrilerini ışıklı ekran üzerinde gösteren cihaz, **2. oscilloscopic** : salınımgözler+, osiloskopik, **3. oscilloscopically** : salınımgözler/osiloskop ile.

oscine, *sf.&is.* ötenz/ötücü (kuş) : Tüneyen *(passeri-formes)* kuşların *Oscine* alt takımını oluşturan ses organları gelişmiş ötücü kuşlar. **oscinine** *d.d.*

oscitance = oscitancy, *is. bk.:* **oscitation.**

oscitant, *sf.* **1.** esneyen, ağzı açık, **2.** uykulu, dikkatsiz, uykusu gelmiş, mahmur, **3.** tembel, uyuşuk, ihmalkâr. ***e.a.-1.*** *yawning, gaping, 2. drowsy, inattentive, 3. dull, hazy, negligent.*

oscitation = oscitance = oscitancy, *is.* **1.** esneme, esneyiş, ağzını açma, **2.** uykulu hâl, uykulu olma, rahavet, mahmurluk, dikkatsizlik, **3.** uyuşukluk, tembellik, ihmalkârlık. ***e.a.-*** *1. yawning, gaping, 2. drawsiness, inattention, 3. dullness, apathy, sluggishness, lazyness, negligence.*

Osco-Umbrian, *is.* İtalik diller grubu : *Oscan* ve *Umbrian* dilleri.

osculant, *sf.* **1.** eş nitelikli, eş/ortak/müşterek özellikleri olan, **2.** *biy.* ara, orta, mutavassıt, özellikleri itibarıyla iki canlı grubu arasında geçiş sağlayan. *an ~ genus.* **3.** bitişik, yapışık, sarmaş dolaş. ***e.a.-2.*** *intermediate, linking, shared, 3. embracing.*

oscular, *sf.* **1.** ağızcık+, küçük ağıza ait, **2.** ağız+, öpüş+, öpme+. *~ stimulation.*

osculate, *f.* **-lated, -lating 1.** *geom.* (iki eğri birbirine) dokunmak, değmek, teğet olmak, **2.** öpmek. ***e.a.-1.*** *touch, 2. kiss.*

osculating = osculatory, *sf. geom.* dokunum. **~ circle** : dokunum çemberi. **~ plane** : dokunum düzlemi. **~ sphere** : dokunum toparı/küresi.

osculation, *is.* **1.** öpme, **2.** öpüş, **3.** *geom.* dokunum. ***e.a.-1.*** *kissing,* ***2.*** *kiss,* ***3.*** *contact.*

osculum, *is., ç.* **-la** ağızcık, ağıza benzer küçük delik.

-ose, *ön ek* **1.** "...dolu, bol" : *verbose,* **2.** "...gibi, -e benzer, -imsi" : *grandiose, schistose, bellicose,* **3.** "-li, ...-sı olan" : *cymose,* **4.** "-cı, ...-yi seven, -e düşkün" : *jocose,* **5.** *kim.* (a) şeker ve benzeri karbohidratları gösterir : *amylose, fructose, hexose, lactose,* (b) protein türevlerini belirtir : *proteose.*

osier, *is.&sf.* **1.** *bot.* sepetçi söğüdü, bodur söğüt *(Salix).* **velvet ~** : kadife söğüt *(Salix viminalis).* **purple/red ~** : kızıl söğüt *(Salix purpurea),* **2.** söğüt dalı, **3.** söğüte benzer bitki, **4.** söğüt dalından yapılmış.

Osiris, *is.* Oziris : eski Mısır'da ölüm ve ahiret tanrısı. **Osirian** : Oziris'e ait.

-osis, *son ek, ç.* **-oses/-osises 1.** "...işi/eylemi/işlemesi/süreci/durumu/hâli, -oz" : *metamorphosis, hypnosis,* **2.** hastalık adlarını gösteren patolojik terimlerde kullanılır : *tuberculosis, melanosis, leukosis,* **3.** "...oluşumu/teşekkülü/artması/çoğalması" : *leukocytosis, sclerosis.*

-osity, *son ek* "...-lik" : **-ose** veya **-ous** ile son bulan sıfatlardan ad yapar : *verbosity, grandiosity.*

osm-, *ön ek* "koku". *ör.: osmium.*

Osmanli, *sf.&is., ç.* **-lis 1.** Osmanlı, **2.** Osmanlıca. ***e.a.-*** *Ottoman.*

osmic, *sf. kim.* osmik, üç valanslı Osmium içeren.

osmious, *sf. kim.* osmiyumlu, küçük valanslı osmiyum içeren.

osmiridium, *sf.* osmiyumlu iridyum : doğal olarak bulunan ve mürekkepli kalem uçlarında kullanılan alaşım. **iridosmine, iridosmium** *d.d.*

osmium, *is. kim.* osmiyum : bilinen elemanlar içinde yoğunluğu en büyük olan mavi, gri veya mavi, siyah renkli sert maden. OsO4 ve OsFe8 gibi sekiz valanslı bileşimler verir. Alaşımlarda, elektrik ampulü filamanları yapmakta ve tezgen (katalist) olarak kullanılır. Simge : **Os**, atom ağ. 190.2, atom nu. 76, özgül ağ. 22.57.

osmometer, *is.* geçişim ölçer : geçişim basıncını ölçen alet. **osmometry** : geçişim ölçümü. **osmometric** : geçişim ölçümsel. **osmometrically** : geçişim ölçerek.

osmose, *f.* **-mosed, -mosing** geçiş(tir)mek, (özdecik/atomları) değişik derişimdeki iki çözelti arasındaki yarı geçirgen çeperden sız(dır)mak.

osmosis, *is.* **1. osmose** *d.d. fiz. kim.* (a) geçişim: yarı geçirgen bir zarla ayrılmış değişik derişimdeki çözeltilerden seyreltik bölgedeki çözücünün zardan derişik bölgeye kendiliğinden geçmesi, (b) özdeciklerin değişik derişimli iki çözelti arasındaki yarı geçirgen çeperden sızmaları. *bk.:* **endosmosis, exosmosis, 2.** tedricî sızma/yerleşme : fikir, âdet vb. nin zamanla yavaş yavaş başkalarına geçip yer etmesi.

osmotic, *sf.* **1.** geçişimsel, **2. ~ally** : geçişimle, geçişim suretiyle, **3. ~ pressure** : geçişim basıncı, osmos basıncı : geçişim olayını önlemek için derişik çözelti bölgesine uygulanması gereken en düşük basınç.

osmund, *is. bot.* bir tür eğrelti *(Osmunda).*

osprey, *is., ç.* **-preys** *zool.* balık kartalı, balıkçıl atmaca *(Pandion haliaetus) :* balıklarla beslenen bir atmaca türü. **fish hawk, ossifrage** *d.d.*

OSS = O.S.S. = Office of Strategic Services.

ossa, *is., ç. bk.:* **os**[1] (çoğulu).

ossein, *is. biy. - kim.* kemik özü : madensel maddeler çıktıktan sonra kemikte kalan organik madde.

osseous, *sf.* **1.** kemikli, kemik gibi, kemiğe benzer, kemikten oluşmuş, **2.** *bk.:* **ossiferous, 3. ~ly** : kemik gibi.

ossicle, *is.* kemikçik, orta kulağın ufak kemiklerinden biri. **ossicular = ossiculate** : kemikçik+.

ossiferous, *sf.* kemikli, kemik (özellikle fosil) içeren.

ossific, *sf.* kemikli, kemik+, kemikleşmiş, kemiksi.

ossification, *is.* **1.** kemikleş(tir)me, katılaş(tır)ma, sertleş(tir)me, **2.** kemikleşmiş/katı(laşmış)/sert(leşmiş) şey, **3.** kalıplaş(tır)ma, basmakalıp/değişmez/kısır ve değişmez hâle gelme/getirme, kısırlaş(tır)ma, verimsizleş(tir)me. *A revolt against the ~s of institutions.*

ossified, *sf.* **1.** kemikleşmiş, katılaşmış, kemik gibi katı/sert, **2.** *argo* körkütük, sarhoş. ***e.a.-*** *2. drunk.*

ossifrage, *is.* **1.** *bk.:* **lammergeier**, **2.** *az kul. bk.:* **osprey.**

ossify, *f.* **-fied, -fying 1.** kemikleş(tir)mek, katılaş(tır)mak, sertleş(tir)mek, **2.** kalıplaş(tır)mak, basmakalıp/verimsiz/kısır ve değişmez hâle gelmek/getirmek, kısırlaş(tır)mak, verimsizleş(tir)mek, ilerlemesini/gelişmesini önlemek, sabitleştirmek, **3. ossifier** : (a) kemikleştiren, katılaştıran, sertleştiren, (b) kalıplaştıran, basmakalıp/değişmez/verimsiz hâle getiren.

ossuary, *is., ç.* **-aries** kemiklik, ölü kemiklerinin saklandığı yer.

oste-, *ön ek bk.:* **osteo-.**

osteal, *sf. bk.:* **osseous.**

osteichthyes, *is. zool.* kılçıklı balıklar sınıfı.

osteitis, *is. patol.* kemik yangısı. **osteitic** : kemik yangısı ile ilgili, kemik yangısına özgü.

ostensible, *sf.* **1.** gösterişten ibaret olan, görünüşte(ki), dıştan görünen, iddia edilen, zahirî, surî. *The ~ purpose of his excursion... Bill is now the ~ head of the company, but his father is still the real boss.* **2.** apaçık, bâriz, aşikâr, seçkin. *The ~ truth of his theories.* **3. ostensibility** : dış görünüş, görünürlük, zevahir, zahirîlik, surîlik, **4. ostensibly** : görünüşte, görünürde, görünüşe göre/bakılırsa, zahiren, gûya, ***e.a.-1.*** *professed, pretended, seeming, alleged,* ***2.*** *conspicuous, apparent.* ***k.a.-1.*** *real, true, actual, genuine, de facto.*

ostensive, *sf.* **1.** apaçık, açık, belli, aşikâr, göz önünde, meydanda, görünen, **2.** *bk.:* **ostensible** (1), **3. ~ly** : açıkça, aşikâr bir şekilde, belli ki, görüldüğü üzere.

ostentation, *is.* **1.** gösteriş, âlâyiş, gösteri, çalım, caka, **2.** *esk.* gösterme, teşhir etme. ***e.a.-1.*** *pretension, show, pomp, pageantry, display.*

ostentatious, *sf.* **1.** gösterişli, âlâyişli, çalımlı, cakalı, **2.** dikkati çekmek isteyen (eylem, tavır vb.), **3. ~ly** : gösterişle, çalımla, caka ile, dikkati çekecek şekilde, **4. ~ness** : gösteriş(çilik), çalım, caka satma. ***e.a.-1.*** *pretentious, showy, pompous, flamboyant, gaudy, immodest.* ***k.a.-1.*** *modest, plain.*

osteo-/oste-, *ön ek* "kemik". *ör.: osteoclasis, osteoblast.*

osteoblast, *is. anat.* kemik anagöze : kemik dokusu üreten göze/hücre. **~ic** : kemik anagözesel.

osteoclasis, *is. anat.* **1.** kemik dokunun iri kemik göze *(octeoclast)* tarafından tedricen yutulması, **2.** *cer.* sakatlığı düzeltmek için kemiği kırma ameliyatı.

osteoclast, *is. anat.* **1.** iri kemik göze : büyüme hâlindeki kemiğin içinde kemik dokusunu yiyerek kemik içi boşluğunu oluşturan çok çekirdekli iri göze, **2.** *cer.* sakatlığı düzeltmek için kemiği kırma ameliyatında kullanılan alet. **3. ~ic** : iri kemik gözesel.

osteoid, *sf.* kemiksi, kemik gibi. ***e.a.*** *bonelike.*

osteology, *is.* **1.** kemik bilimi, anatominin iskeletle uğraşan bölümü, **2. osteologer = osteologist** : kemik uzmanı, **3. osteologic(al)** : kemik bilimsel, **4. osteologically** : kemik bilimi bakımından/açısından.

osteoma, *is., ç.* **-mas/-mata** *patol.* kemik uru/tümörü : kemik dokuda meydana gelen ur.

osteomalacia, *is. patol.* **1.** kemik yumuşaması : kadınlarda gebelik esnasında kalsiyum, fosfor ve D vitamini noksanlığından ileri gelen kemik yumuşaması ve bunu izleyen zayıflık, ağrı ve kemik çarpıklığı, **2. osteomalacial = osteomalacic** : kemik yumuşaması ile ilgili.

osteomyelitis, *is. patol.* kemik iliği yangısı/iltihabı.

osteopath = osteopathist, *is.* kemikçe uzmanı : kemikleri (ilâçsız) düzelterek hastalığı tedavi eden uzman.

osteopathy, *is.* kemikçe : ilâç kullanmadan kemik ve kasları düzelterek hastalıkları tedavi yöntemi. **osteopathic** : kemikçe+. **osteopathically** : kemikçe ile.

osteophyte, *is. patol.* ufak kemik çıkıntısı, kemik uru. **osteophytic** : kemik çıkıntısı şeklinde.

osteoplastic, *sf.* **1.** *cer.* kemik onarımı (ile ilgili), **2.** *fizy.* kemik teşekkülü+.

osteoplasty, *is. cer.* kemik onarımı : kusurlu kemikleri düzeltme ve değiştirme ameliyatı.

osteotome, *is. cer.* kemik keskisi : ameliyatta kemiği kesmek ve ayırmak için kullanılan alet.

osteotomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* kemik kesimi : kemiği kesme veya bir parçasını çıkarma ameliyatı.

Österreich, *is. Alm.* Avusturya. ***e.a.*** *Austria.*

ostiary, *is., ç.* **-aries 1.** (Katolik kilisesinde) (a) ikinci derece dört dinî rütbenin en küçüğü, (b) bu rütbedeki şahıs, **2.** (kilise vb. de) kapıcı. ***e.a.-2.*** *doorkeeper, porter.*

ostinato, *is., ç.* **-tos** *müz.-It.* nakarat, hep tekrarlanan melodi.

ostiole, *is.* **1.** (ufak) delik, yarık, açıklık. **2. ostiolar** : delik+. ***e.a.-1.*** *opening, orifice.*

ostler, *is. bk.:* **hostler.**

ostmark, *is.* (Doğu Almanya'da) mark, para birimi. *bk.:* **Deutsche mark.**

ostosis, *is. fizy.* kemikleşme, kemik teşekkülü. ***e.a.-*** *ossification.*

Ostpreussen, *is. Alm.* Doğu Prusya. ***e.a.-*** *East Prussia.*

ostracise, *gl.f. Brit. bk.:* **ostracize.**

ostracism, *is.* **1.** sürme, sürgüne gönderme, sürgün etme, **2.** sürgünlük, sürgün edilme, sürülme, sürgüne gitme, **3.** (eski Yunanistan'da kamuoyu ile) sürme, sürgün etme, **4.** toplumdan çıkar-(ıl)ma, toplum haklarından mahrum etme/olma.

ostracize, *gl.f.* **-cized, -cizing 1.** sürmek, sürgüne göndermek, sürgün etmek, nefyetmek, **2.** toplumdan/dernekten çıkarmak, toplum haklarından mahrum etmek, **3.** (eski Yunanistan'da kamuoyu ile) sürmek, sürgün etmek, **4. ostracizable** : sürülebilir, toplum haklarından mahrum edilebilir, **5. ostracization** : sürme, sürgün etme, toplum haklarından mahrum etme. ***e.a.-1.*** *expatriate,* ***2.*** *exile.*

ostracod, *is. zool.* çift kabuklu (su hayvanı) : eklemli iki kabuklu ufak deniz ve tatlı su hayvanlarından herhangi biri (*Ostracoda* sınıfı). **~an = ~ous**: çiftkabuklu.

ostracon = ostrakon, *is., ç.* **ostraca/ostraka** üstünde yazı bulunan eski çanak parçası veya taş.

ostrich, *is.* **1.** *zool.* deve kuşu *(Struthio camelus),* **2.** (bilimde kullanılmaz) *bk.:* **rhea, 3.** hoşa gitmeyen gerçekleri görmezlikten gelen, başını kuma gömen kimse, **4. ~ plume** : deve kuşu tüyü, özellikle kuyruk ve kanatlarının uzun ve beyaz tüyleri, **5. ~like** : deve kuşu gibi : görmezlikten veya anlamazlıktan gelerek kendini emniyette zanneden, başını kuma gömen, **6. the digestion of an ~** : (mizah) her şeyi yiyip sindirebilme.

Ostrogoth, *is.* Ostrogot. *bk.:* **Visigoth.**

OT = OT. = O.T. = Old Testament.

ot-, *ön ek bk.:* **oto-.**

otalgia, *is. patol.* **1.** kulak ağrısı, **2. otalgic** : kulak ağrısı+. ***e.a.- 1.*** *earache.*

O tempora! O mores! *Lât.* Hey gidi günler hey! Ne günlere kaldık! Nerede o eski günler, eski âdetler!

other, *sf.&zf.&is.&zm.* **1.** başka, diğer. *He and one ~ person. In some other city.* **Come back some ~ day** : Başka bir gün gel. **2.** gayri, sair, geri kalan. *The ~ men.* **3.** öbür, öbürü, öteki. **the ~ world** : öbür dünya, ahiret. **the ~ hand** : öteki el. *Each praises the ~.* **4.** başka türlü. **I would not have him ~ than he is** : Olduğundan başka türlü olmasını istemem. **5.** eski, geçmiş, geçen. **the ~ day/week** : geçen gün/hafta. **sailing ships of ~ days** : eski yelkenli gemiler. **6.** *gen.* **~s** : başkaları, kimi, ötekiler, öbür kimseler/şeyler. **Some do, ~s don't** : Kimi yapar, kimi yapmaz. **~s who follows his example** : Onun izinden giden kimseler. **7.** başkası, dahası, başka birisi, başka kimse. **There are some ~s** : Dahası var (hepsi bu kadar değil). *He doesn't like hurting ~s.* **8.** öteki, diğeri. **One or the ~ of them will come** : Biri veya öteki (içlerinden biri) gelecek. **Surely some friend or ~ will help me** : Dostlarımdan biri elbet bana yardım eder. **9. every ~** : ...aşırı, her iki ...-de bir. **every ~ day** : gün aşırı, iki günde bir. **10. no ~ than = none ~ than** : ...-den başka/başka türlü/başkası değil, ...-in ta kendisi, bizzat. **I could do no ~ than...** : ...-den başka türlü yapamazdım. *The presentation was made by none ~ than the Prime Minister.* **11. of all ~s** : ötekiler/hepsi/herkes arasından. **That man of all ~s** : Bütün ötekiler arasından bu adam... **Fancy coming this day of all ~s** : Başka gün kalmamış gibi sen tut ta bugün gel! **12. one or the ~** : biri veya öbürü. **one or the ~ of us** : içimizden biri, **13. some day or ~** : günün birinde, bir gün, **14. someone or ~ said that** : bilmem kim demiş ki... **some writer or ~ says that...** : yazarın biri (bilmem hangi yazar) diyor ki... **some fool or ~** : sersemin biri, **15. some... ~s ...** : bazısı... bazısı..., kimi... kimi... **Some like flying, ~s prefer the train** : Kimi uçağı, kimi treni tercih eder. **16. the ~ day/night /evening etc.**: geçen gün/gece/akşam vb.

17. this, that and the ~ *k.d.* hepsi, her türlü şey, **18. ~ than** : (a) ...-den başka. **I can't do ~ than to go** : Gitmekten başka çarem yok/gitmezsem olmaz. (b) başka tarzda/yoldan/şekilde, başka türlü. **He could not have acted ~ than he did** : Başka türlü davranamazdı.

other-directed, *sf.* **1.** dış güdümlü, dış etkiler altında, kendiliğinden değil, **2. ~ness = other direction** : dış güdümlülük, dış etkiler altında bulunma.

otherguess, *sf. esk.* farklı, başka türlü. ***e.a.-*** *different, other.*

otherness, *is.* başkalık, farklılık.

otherwhere, *zf. esk. bk.:* **elsewhere.**

otherwhile(s), *zf.* başka zamanda.

otherwise, *zf.&sf.&bağ.* **1.** başka türlü, başkaca, başka tarzda/şekilde, farklı. *I could not do ~. I hate him and I won't pretend ~.* **2.** yoksa, aksi hâlde, olmazsa, aksi takdirde. *Do it now, ~ it will be too late. Do what I tell you, ~ you will be sorry.* **3.** bunun dışında, bundan başka. *Daddy still has a bit of cold, but ~ all are well. An ~ happy life.* **4.** başka/farklı koşullar altında, **5. or ~** : (a) veya başka yoldan/başka şekilde/başka türlü. **We'll get there somehow, by train or ~** : Trenle ya da başka bir araçla mutlaka oraya varırız. (b) ... veya değil. **whether ... or ~** : ister... olsun, ister olmasın. **Mothers, whether working or ~ have to look after the children** : Anneler, ister çalışsın ister çalışmasın, çocuklara bakmak zorundadırlar. ***e.a.-1.*** *differently,* ***2.*** *or else, if not,* ***3.*** *excluding this,* ***4.*** *under other circumstances.*

otherworldly, *sf.* **1.** öbür dünya (ahiret) işlerine dalmış, bu dünyadan uzak(laşmış)/elini eteğini çekmiş, hayalî işlerle meşgul, **2. otherworldliness** : öteki dünya işlerine dalma.

Othman, *is., ç.* **-mans 1.** Osman, **2.** *bk.:* **Ottoman** (2,3).

otic, *sf. anat.* kulak+, kulağa ait. ***e.a.-*** *auricular.*

-otic, *son ek* **1.** *tıp* **-osis** ile sonlanan adlardan sıfat yapar : "-li, -e müptelâ / yakalanmış, -den mustarip, ...hastası". *ör.: sclerotic, epizootic, neurotic,* **2.** "...üreten, -ye sebep olan, ...doğuran/tevlit eden". *ör.: narcotic,* **3.** "...fazla, ...fazlalaşma/artma gösteren, fazla ...-lı" *ör.: leukotic. bk.:* **-osis.**

otiose, *sf.* **1.** aylak, tembel, avare. *An ~ individual sunning himself in the park.* **2.** beyhude, boş, havaî. *~ excuses.* **3.** faydasız, nafile, gereksiz, lüzumsuz, işe yaramaz, anlamsız, boş. *The article was wordy and full of ~ comments and digressions.* **4. ~ly** : aylak/tembel/avare bir şekilde, boş yere, beyhude, nafile, gereksizce, anlamsızca, **5. ~ness = otiosity** : aylaklık, tembellik, avarelik, faydasızlık, nafilelik, beyhudelik. ***e.a.-*** ***1.*** *idle, lazy, indolent, leisured, slothful,* ***2.*** *ineffective, futile, vain, nugatory, empty,* ***3.*** *useless, superflous, worthless, redundant, pointless.*

otitis, *is. patol.* kulak yangısı/iltihabı. **~ media** : orta kulak yangısı.

oto-/ot-, *ön ek* "kulak". *ör.: otology, otoscope, otic.*

otocyst, *is., bk.:* **statocyst.**

otolaryngological, *is. bk.:* **otorhinolaryngological.**

otolaryngologist, *is. bk.:* **otorhinolaryngologist.**

otolaryngology, *is. bk.:* **otorhinolaryngology.**

otolith, *is.* **1.** *anat. zool.* kulak taşı : omurgalıların iç kulağında kireçlenme, **2.** *bk.:* **statolith.** ***e.a.-1.*** *earstone.*

otology, *is.* **1.** kulak bilimi : kulak ve kulak hastalıkları bilimi, **2. otological** : kulak bilimsel, **3. otologist** : kulak (hastalıkları) uzmanı, kulak doktoru.

otoplasty, *is.* dış kulak estetik ameliyatı. **otoplastic** : bu ameliyatla ilgili.

otorhinolaryngology, *is.* kulak burun boğaz bilimi : kulak burun boğazın anatomisi, çalışması ve hastalıkları ile uğraşan tıp dalı. **otorhinolaryngological** : kulak burun boğaz bilimi ile ilgili. **otorhinolaryngologist** kulak burun boğaz uzmanı/mütahassısı.

otosclerosis, *is. patol.* iç kulak sertleşmesi : iç kulakta kemik teşekkül ederek tedricen sağırlığa sebep olması. **otosclerotic** : iç kulak sertleşmesi şeklinde.

otoscope, *is. tıp* **1.** otoskop : dış kulak kanalını ve kulak zarını muayene aleti, **2. otoscopic** : otoskop+.

ottar, *is. bk.:* **attar** (1).

ottava, *zf. müz.* bir oktav (yukarı/aşağı).

ottava rima, *is. It.* sekiz mısralı şiir : *Byron*'un *Don Juan* ve *Keats*'in *Isabella*' da kullandığı her mısrai on bir heceli, kafiyesi *abababcc* tarzında manzum şekli.

Ottawa, *is.* **1.** Ottawa : Kanada'nın başkenti, **2.** *gen.* **~s** : Kanada'da yaşayan Algonquin kızılderililerinin bir üyesi ve bunların dili.

otter, *is., ç.* **-ters/-ter 1.** *zool.* su samuru, sarı samur, lutr *(Lutra canadensis)*, **2.** samur kürk, **3.** *bk.:* **sea otter.**

otto, *is. bk.:* **attar** (1).

Ottoman, *sf.&is., ç.* **-mans 1.** Osmanlı İmparatorluğuna ait, **2.** Türk, **3.** Osmanlı, Osmanlı hanedanından gelen Türk, **4.** divan, **5.** arkasız minderli iskemle, **6.** fitilli bir çeşit ipekli veya yünlü, ipekli kumaş, **7. ~like** : divan gibi, divan şeklinde.

Ottoman Empire, *is.* Osmanlı İmparatorluğu. **Turkish Empire** *d.d.*

ouabain, *is. ecz.* ok zehiri : C29H44O12. 8H2O. G Afrika'da yetişen *Strophantus gratus* adlı fundanın tohumundan veya *Acokantherasc-himperi* adlı ağacın odunundan elde edilen ve Zulların ok zehiri olarak kullandıkları beyaz kristalli glikozit. Hekimlikte kalbi uyarıcı olarak kullanılır.

oubliette, *is.* tepesi kapaklı yer altı zindanı.

ouch, *is.&ünl.* **1.** Ah! Of! Uf! Aman! (anî ağrı/sızı/sancı duyulunca söylenir) **2.** *esk.* toka, broş, süs, süs olarak takılmış kıymetli taş.

ought, *is.&zf.&f.* **1.** yardımcı fiil olarak : (a)" -malıdır, -melidir, ... zorundadır" (Görev, vecibe, manevî mecburiyet bildirir.) **Every citizen ~ to help** : Her vatandaş yardım etmelidir. **I ~ to go** : Gitmeliyim, gitmem gerekir. **You ~ to know better** : Bu hareketin fena olduğunu bilmeniz gerekir. **to behave as one ~** : gerektiği gibi davranmak. (b) -"melidir, ...gerekir/lâzım gelir, lüzumludur, zarurîdir" (adalet, doğruluk vb. ifade eder). **He ~ to be punished** : Cezalandırılmalıdır. **It ~ not to be allowed** : Buna izin verilmemelidir. (c) "şayanıarzudur, beklenir, uygun olur" (arzu edilen/beklenen bir şeyi bildirir). **You ~ to read this book** : Bu kitabı her hâlde okumalısınız. (d) "galiba ...-dır, olmalı, her hâlde, mutlaka. (olasılık, mantıkî/doğal sonuç vb. bildirir). **He ~ to have got there by now** : Şimdiye kadar oraya varmış olmalı. **That ~ to be very enjoyable** : Bu mutlaka çok zevkli bir şeydir. **2.** görev, vecibe, vazife, mecburiyet, **3.** herhangi bir şey/nesne, **4.** sıfır, hiç. ***e.a.-1.*** *must,* ***2.*** *duty, obligation,* ***3&4.*** *aught.* ***NOT*** : Bir olasılık, arzu, bekleyiş ifade ettikleri zaman **OUGHT** ve **SHOULD** anlamca birbirine denktir ve biri öteki yerine kullanılabilir : ***You ought to be (or should be) home by sunset*** : Her hâlde güneş batmadan eve varırsınız. Fakat bir mecburiyet ifade ettikleri zaman **OUGHT** anlamca **SHOULD** fiilinden daha kuvvetlidir: ***You ought to write your mother*** : Annene mutlaka mektup yazmalısın. ***You should write your mother*** : Annene mektup yazsan iyi olur. Olumsuz bir cümlede eğer yapılan iş yanlış ise **oughtn't**, gereksiz ise **needn't** kullanılır: ***You oughtn't to have done it, that was a very big mistake*** : Bu büyük bir hata idi, yapmamalıydın. ***You needn't lock the door, I'll be right back*** : Şimdi döneceğim, kapıyı kilitlemene gerek yok.

oughtn't = ought not.

Ouija , *is.* ruh çağırmada kullanılan üzerinde harfler ve kelimeler yazılı tahta ile bunun üstünde duran daha küçük tahta. **~ board** *d.d.*

ounce, *is.* **1.** ons, 28.35 gram, çarşı libresinin 1/16'sı, **2.** eczacı libresinin 1/12'si veya 31 gram. *kıs.:* **oz, 3.** *bk.:* **fluid ounce, 4.** az bir miktar, bir parça, azıcık (şey). *You woudn't do that if you had an ~ of sense.* **5.** *zool.* karakulak, kar parsı *(Panthera uncia) :* Orta Asya dağlarında bulunur. ***e.a.-5.*** *snow leopard.*

ouphe, *is.* çirkin ve cüce cin. ***e.a.-*** *elf, goblin.*

our, *zm.* bizim, bize ait. *This is ~ house/ school. ~ team is going to win.*

ourari, *is. bk.:* **curare.**

Our Father, *bk.:* **Lord's Prayer.**

Our Lady, *is.* Meryem Ana(mız). ***e.a.-*** *Virgin Mary.*

ours, *zm.* **1.** bizimki. **Which house is ~?** Bizim ev hangisi? **a friend of ~** : dostlarımızdan biri, bir dostumuz, **2.** bize ait olan, bizim olan. **It is not ~ to decide** : Karar vermek bize düşmez (bize ait değildir/bizim görevimiz değildir).

ourself, *zm.* **1.** kendimiz, bizzat biz. (Resmî konuşmalarda hükümdarlar tarafından *"myself"* yerine kullanılır). *We have taken unto ~ such powers as may be necessary.* **2.** bir kimsenin kendi özü/şahsı. Kullanılışı için *bk.:* **myself.**

ourselves, *zm., ç.* **1.** bizzat biz(ler), kendimiz (kuvvet vermek için **we**'ye eklenir): **We ~ would never say such a thing** : Asla böyle bir şey söylememeliydik. **2.** ifadeye kuvvet vermek için **us** yerine kullanılır: **Nobody likes it but ~** : Bizden başkası ondan hoşlanmıyor. **3.** vurgulamak için kullanılır : **The ones who really want it are ~** : Ona gerçekten ihtiyacı olan biziz. **No one loves it more than ~** : Onu hiç kimse bizden fazla sevemez. **4.** dönüşlü fiillerde kullanılır : **We wash ~** : Yıkanırız. **5.** "kendi normal, sağlıklı halimiz" anlamında kullanılır: **After a good rest, we're ~ again** : İyi bir istirahatten sonra kendimize geldik. **6. (all) by ~** : sırf/yalnız kendimiz, kimsenin yardımı olmadan. **We built this house all by ~** : Bu evi biz yalnız başımıza yaptık.

-ous, *son ek* **1.** "-li, ...dolu, ...kazanmış, -e sahip olan, ...gibi, ...niteliğinde. **joyous** : sevinçli. **poisonous** : zehirli. **nervous** : sinirli. **glorious** : muzaffer (zafer kazanmış), *clamorous, sonorous, dangerous, etc.* **2.** *kim.* **-ic** ile belirtilenden daha düşük valanslı bileşimi belirtir : **stannous chloride** : SnCl2 ve **stannic chloride** : SnCl4 gibi. **-eous, -ious** *dd.*

ousel, *is. bk.:* **ouzel.**

oust, *gl.f.* **1.** (işten/yerden) çıkarmak, dışarı atmak, kovmak, defetmek, (mevkiinden) indirmek/atmak. *to ~ a president.* **2.** *huk.* kapı dışarı etmek, (evinden) dışarı atmak, mülkünü elinden almak/zapt etmek/gasp etmek. ***e.a.-1.*** *expel, 2. eject, dispossess.*

ouster, *is.* **1.** (işten/yerden) çıkarma, dışarı atma, kovma, defetme, (mevkiinden) indirme/atma, **2.** *huk.* (a) gasp, zorla zaptetme/mülkünü elinden alma, (b) haksız yere evinden dışarı atma. ***e.a.-1.*** *expulsion, 2. (a) ejection, dispossession.*

out[1], *zf.* **1.** dışarı, dışarıya. *Open the bag and take the money ~. Go ~ of town. To go ~ for a walk.* **2.** dışarıda. *Shut the door and keep the wind ~. Let's have an evening ~ at the theatre. Let's sleep ~ (in the garden).* **day ~** : izin günü. **There is no other way ~** : Başka çıkar yol yok. **3.** uzakta, uzağa. *to go ~ to America.* **4.** herkese, her tarafa. *Give ~ all the tickets. Spread ~ the cloth.* **5.** tamamen, baştan başa, büsbütün, sonuna kadar, son derece. *Clean ~ the room. I'm tired ~. The house was burned ~. to pump a well ~.* **6.** iyice, kökten, temelden. **think sth. ~** : bir şeyi iyice düşünmek, düşünüp taşınmak. *to wash ~ the dirty marks.* **7.** yüksek sesle. *sing/cry/shout/call ~. speak ~. Read the names ~.* **8.** oyun dışı, (iktidar vb. den) düşmüş. *The Labor Party is ~.* **9.** bütün ayrıntılarıyla, etraflıca, noksansız bir şekilde. *Thin/plan it ~ properly. The secret/the sun came ~/is ~.* **10.** modası geçmiş. *Short skirt went ~ last year, they're ~ this year.* **11.** (çiçek) olgunlaşmış, açılmış, **12.** (eskiden genç kızlar için) sosyeteye katılacak yaşta, **13.** (üstünlük sıfatından sonra) mevcutlar içinde, bütün insanlar vb. arasında. *He's the stupidest man ~. bk.:* **out and away. 14.** (ateş/alev) sönmüş. **The fire's gone ~** : Ateş söndü. **15.** (küme/yığın) arasından/içinden. **Pick ~ the best of apples** : Elmalardan en iyisini seç. **16.** grevde, çalışmaz durumda. *The fisherman came ~ in sympathy with the sailors.* **17.** (met/deniz suları) alçalmış, çekilmiş, **18. be ~ for** : elde etmeye çalışmak, peşinde olmak. **Don't trust him: he's ~ for your money :** Ona güvenme, o senin paranın peşinde. **19. be ~ to** : maksadı ... olmak. **Be careful : he's ~ to get (=harm) you** : Dikkat et, maksadı seni tongaya bastırmak. **20. ~ and about** : (hasta) iyileşip ayağa kalkmış, dışarı çıkabilecek durumda. *bk.:* **up and about, 21. ~ and away** : son derece, fersah fersah, eşi görülmedik, şaşılacak derecede. **He's ~ and away the stupidest man I know** : Şaşılacak derecede aptaldır (Onun kadar aptal birine rastlamadım). **22. ~ with it!** Söyle! Çıkar baklayı ağzından! **23. ~ you go!** Defol! Git! Çık dışarı! **24. all ~** *k.d.* bütün güçleriyle, büyük gayretle, alabildiğine. **They went all ~ to finish on time** : Vaktinde bitirebilmek için bütün güçleriyle çalıştılar. **25. ~ from under** *k.d.* müşkül durumdan. **to get ~ from under** : müşkül durumdan kurtulmaya çalışmak, zorluğu yenmeye çalışmak. **26. ~ of** : (a) içlerinden, içinden, -den. *He copied the poem ~ of a book.* (b) limit dışı, normal yerinden dışarı. **~ of sight** : gözden uzak, görüş mesafesi dışında. **~ of joint** : (eklemden) çıkmış, (c) (bir madde)den. **made ~ of silver** : gümüşten yapılmış, (d) etkisiyle, sebebiyle, yüzünden. **~ of pity** : acıdığından, merhamet yüzünden. **He listened ~ of politeness** : Nezaketen dinledi. (e) -siz, ...kesilmiş/bitmiş/tükenmiş. **~ of breath** : soluğu kesilmiş. **My pati-**

ence is ~ : Sabrım tükendi. (f) (at) soyundan, **27. ~ of hand** : elden/kontroldan çıkmış, kontrol edilemez hâlde. **The excited crowd soon got ~ of hand** : Heyecanlı kalabalık kısa zamanda kontrol edilemez hâle geldi. ***e.a.-5.*** *completely, entirely, thoroughly, to the end,* ***7.*** *aloud,* ***21.*** *by far, much.*

out[2], *sf.* **1.** açık, yırtık, meydanda. **~ at the knees** : dizleri yırtık, **2.** dışarıda, belirli sınırlar dışında. *The ball was declared ~.* **3.** aşırı, fazla. **an ~size bed** : aşırı büyük yatak, **4.** yanlış, hatalı. *His calculations are ~.* **5.** acemi, hamlaşmış, maharetini/melekesini yitirmiş. *Your bow hand is ~.* **6.** zararda, kaybetmiş. **~ ten dollars** : on dolar zararda, **7.** bitmiş, tükenmiş, -sız kalmış. **We are ~ of butter** : Tereyağımız kalmadı/bitti. **8.** (oyun/iş vb.) dışında, **9.** bayılmış, kendinden geçmiş, baygın, sarhoş. *Two drinks and he's usually ~.* **10. ~ of** : işsiz, boşta, (işini /mevkiini) kaybetmiş. **to be ~ of work** : işini kaybetmek, işsiz kalmak. **be ~ of it** : (a) bir çevreyi yadırgamak, (b) (iş vb. ile) ilişkisi olmamak, (c) (yarış vb.) kaybedeceği kesin olmak. **feel ~ of it** : kendini çevrenin yabancısı hissetmek, **11.** imkânsız, olanaksız. **I'm sorry, but that's completely ~, it can't be done** : Özür dilerim, buna asla imkân yok, bu yapılamaz. **12.** sona ermiş, bitmiş, sönmüş. **the fire is ~** : ateş sönmüş, **13.** arızalı, bozuk, çalışamaz durumda, servis dışı. *Our TV is ~.* **14.** yetkisiz, salâhiyetsiz, **15.** dışarı gidecek/gönderilecek. **an ~ box for mail** : posta ile gönderilecek bir kutu, **16.** *golf* on sekiz kuyudan dokuzunu bitirmiş, **17.** modası geçmiş, eski, demode, **18.** yok, noksan, kıt, tükenmiş. **Oranges are ~ till next fall** : Gelecek sonbahara kadar portakal bulunmaz. **19.** *esk.* haricî, **20. ~ and ~** : tüm, tekmil, tam, bütün. *an ~ and ~ believer in free trade.* ***e.a.-4.*** *incorrect, inaccurate,* ***7.*** *wanting, lacking, without,* ***9.*** *unconscious, senseless,* ***10.*** *unemployed,* ***12.*** *ended, finished,* ***13.*** *inoperative,* ***15.*** *outgoing,* ***19.*** *external, exterior,* ***20.*** *complete.*

out[3], *e.* **1.** dışarıya, dışarıda. *He looked ~ the window. He ran ~ the door.* **2.** bir noktadan uzaklaşma hareketini bildirir: *Let's drive ~ the old mill road.*

out[4], *ünl.* **1.** Dışarı! Git! Defol! **2.** *gen.* **~ upon** *esk.* (sitem, dargınlık, infial vb. bildirir): **~upon you**! Aşkolsun! Oldu mu ya!

out[5], *is.* **1.** çıkıntı, **2.** (sorumluluktan/cezadan vb.) kaçış, kurtuluş, kaytarma, mazeret, bahane. **to look for an ~** : bahane aramak, **3.** (bir topluluktan) çıkarılmış/tart edilmiş kimse, **4.** (tenis, voleybol vb.) dışarı, saha dışı, **5.** *gen.* **~s** : mevkiini/siyasî iktidarı kaybetmiş kimseler, **6.** *bas.* (mürettip tarafından) atlanmış kelime, **7.** *k.d. bk.:* **outing, 8. be on the (or at) ~s with** *k.d.* (bir kimse ile) bozuşmak, arası açılmak, yabancılaşmak, **9. the ins and ~s** : (bir şeyin) bütün ayrıntıları, iç yüzü, içi dışı. **know the ins and ~s of sth.** : bir şeyin girdisini çıktısını/içini dışını bilmek.

out[6], *f.* **1.** dışarı çıkmak/gitmek, dışarı atmak, uzaklaş(tır)mak. **They did their best to ~ him** : Onu uzaklaştırmak için ellerinden geleni yaptılar. **2.** (herkese) açıkla(n)mak, ifşa etmek, yay(ıl)mak, herkesçe bilinmek, açığa/meydana çıkmak. **The truth will ~** : Hakikat meydana çıkacak. **3.** durdurmak, sona erdirmek, söndürmek. **Please ~ the fire** : Lütfen ateşi söndürün! **4. ~ with** : söylemek, açıklamak, ifşa etmek. **~ with the truth**! Gerçeği söyle! **5.** *esk. bk.:* **oust.**

out-, *ön ek* **1.** dış+, dışarıda bulunan/yaşayan vb. *outlying, outpatient* gibi, **2.** (dışarı) çıkan/giden/yönelik. *outbound, outstretch* gibi, **3.** fiil kökünün gösterdiği işin zamanını/yerini/sonucunu bildirir: *outcome, outcry* gibi, **4.** bir fiile/sıfata vb. eklendiği zaman üstünlük/aşırılık/fazlalık belirtir : **outdo** : daha iyi yapmak, **outsmart** : daha akıllı/kurnaz olmak, **outgrow** : daha fazla/aşırı büyümek vb. ***NOT :*** **OUT** ile başlayıp sözlükte bulunamayan kelimelerin anlamını asıl kelimenin anlamından yukarıdaki kurallar yardımıyla çıkarmak mümkündür.

outage, *is.* **1.** (makine vb.) çalışmama, durma, servis dışı olma, (elektrik vb.) kesilme, **2.** çalışmama vb. süresi, **3.** (nakliyatta) kaybolan/hasara uğrayan mal miktarı.

out-and-out, *sf.* tam, noksansız, eksiksiz, kusursuz, mükemmel, son derece, kesin. ***e.a.-*** *thorough, thoroughgoing, complete.*

outback, *is.&sf.&zf.* **1.** *Avust.* şehirlerden çok uzak yer, taşra, toplum hayatı olmayan ücra yer, **2.** taşrada (bulunan), taşraya.

outbalance, *gl.f.* **-anced, -ancing** daha ağır gelmek, (tartıda) geçmek, ağır basmak, daha üstün gelmek. ***e.a.***- *outweigh.*

out-a-sight = out-of-sight, *sf. argo* **1.** şahane, fevkalâde, olağanüstü. *She is such a stunning beauty, it's simply ~.* **2.** ateş pahası, çok pahalı, yanına yanaşılmaz. *The houses in this neighborhood are just ~.* **3.** ulaşılmaz, erişilmez, muhal, hayalî. *His dreams about winning the Senatorial election are ~.* ***e.a.-1.*** *unbelievable, fantastic,* ***2.*** *extraordinarily expensive,* ***3.*** *unreachable, unrealizable.*

outbid, *gl.f.* **-bid, -bidden/-bid, -bidding** (açık artırmada) fiyatı artırmak, fazla fiyat vermek/pey sürmek.

outboard, *sf.&zf.&is.* **1.** (gemi/uçak) gövdesinin dışında, dış, **2.** takma motorlu (bot), **3.** takma. **~ motor** : takma motor.

outbound, *sf.* giden, uzaklaşan, (şehirden/limandan) uzaklaşan (tren, gemi).

outbrave, *gl.f.* **-braved, -braving 1.** cesarette üstün olmak / üstün gelmek, **2.** meydan okumak.

outbreak, *is.* **1.** feveran, patlama, patlak verme. *The ~ of Second World War.* **2.** çıkma, zuhur etme, baş gösterme. *an ~ of flu/of disease/ of fighting.* **3.** isyan, kıyam, baş kaldırma, ayaklanma. ***e.a.-1.*** *outburst,* ***2.*** *eruption,* ***3.*** *riot, insurrection.*

outbreed, *gl.f.* **-bred, -breeding** yad üretmek: aile dışında/yabancılarla evlenerek nesil yetiştirmek. **~ing** : yad üre(t)me.

outbuilding, *is.* ek bina, mülhak bina. **~s** : müştemilât.

outburst, *is.* **1.** feveran, anî parlama, birdenbire çok öfkelenme, **2.** (birdenbire) fışkırma /boşalma/kopma. **an ~ of tears** : birdenbire boşalan gözyaşları. **an ~ of laughter** : birdenbire kopan kahkahalar, **3.** anî patlama/patlak verme/ başlama. *an ~ of gunfire.* ***e.a.***- *burst, eruption, explosion, outbreak.*

outby(e), *zf. İsk. bk.:* **outside, outdoors.**

outcast, *is.&sf.* **1.** kimsesiz, avare, serseri, başıboş, yersiz yurtsuz, toplumdan atılmış (kimse). *Criminals are ~ of society.* **2.** reddedilmiş, ıskarta edilmiş, kabul edilmeyen. ***e.a.-1.*** *homeless,* ***2.*** *rejected, discarded.*

outcaste, *is.* (Hindistan'da) parya, kast dışında olan kimse.

outclass, *gl.f.* üstün olmak, üstün gelmek.

outcome, *is.* sonuç, netice, akibet, son. *The ~ of election was in doubt until the very end.* ***e.a.***- *consequence, end.*

outcrop, *is. &gs.f.* **-cropped, -cropping 1.** (yer altındaki bir tabaka) yeryüzüne çıkma(k). *The ~ of a vein of coal.* **2.** yeryüzüne çıkan tabaka, **3.** anî zuhur (etmek), patlak verme(k). *an ~ of student demonstrations.*

outcross, *is.&f.* **1.** melez (hayvan/bitki), **2.** melez üretme(k), melezleştirme(k), melez döl yetiştirme(k), **3. ~ing** : melezleştirme, melez (hayvan/bitki) yetiştirme.

outcry, *is., ç.* **-cries**, *gl.f.* **-cried, -crying 1.** çığlık (koparmak), feryat (etmek), haykırma (k), haykırış, vaveylâ, başkasından daha çok bağırma(k), **2.** şikâyet/itiraz/protesto sesi, infial, feveran. *There was a public ~ against the proposal to widen the street into a four-lane highway.*

outcurve = outshoot, *is.* (beyzbolde) kıvrılıp uzağa kaçan top atışı.

outdate, *gl.f.* **-dated, -dating** eskitmek, battal etmek, geçersiz kılmak, modasını geçirmek.

outdated, *sf.* eski, battal, muattal, geçersiz, modası geçmiş. ***e.a.***-*out-of-date, old-fas-hioned.*

outdistance, *gl.f.* **-tanced, -tancing** (öne) geçmek, arkada/geride bırakmak. ***e.a.***- *outstrip, surpass.*

outdo, *gl.f.* **-did, -done, -doing 1.** üstün gelmek, geçmek, baskın çıkmak, -den daha iyi başarmak, **2. ~er** : üstün gelen, baskın çıkan, **3. ~ne** *ABD- k.d.* kızgın, öfkeli, hiddetli, **4. not to be ~ne** : altta kalmamak. ***e.a.-1.*** *excel, surpass, exceed,* ***3.*** *provoked, exasperated.*

outdoor(s), *sf.* dışarıdaki, dışarda yapılan, açık havada olan/vuku bulan/bulunan/yaşayan. **~ games** : açık hava oyunları.

outdoors = out-of-doors, *is.* açık hava, dışarı. *We spend most of the summer in the ~.*

outdoorsman, *is., ç.* **-men** dışarıyı/açık havayı seven, vaktinin çoğunu açık havada/ sporla geçiren kimse.

outdoorsy, *sf. k.d.* dışarıyı/açık havayı seven. *She's an ~ person, always going off on hikes.*

outdraw, *gl.f.* **-drew, -drawn, -drawing** **1.** rakibinden daha çabuk silâh çekmek, **2.** üstün gelmek, bastırmak, baskın çıkmak, (rakiplerini) gölgede bırakmak. *She ~s all male stars at the box office.*

outer, *sf.&is.* **1.** dıştaki, dışarıdaki, dış tarafta bulunan, haricî, (merkezden) uzak. *The ~ suburbs of the city.* **2.** dış+. *The ~ door is locked.* **3.** hedef levhasının daireler dışındaki kısmı, bu kısma isabet eden atış, **4. ~ bar = utter bar** : (İngiliz yasalarına göre) baro dışı, genç avukatlar, **5. ~ ear** : dış kulak, **6. ~ jib** *den.* dış yelken, baştaki yelkenin arkasındaki yelken, **7. ~ product** *mat.* dış çarpım, **8. ~ space** : dış uzay, yer atmosferinin ötesindeki uzay. ***e.a.-1&2.*** *external, exterior,* ***7.*** *vector product*

Outer Mongolia, *is.* Dış Moğolistan. Yeni adı : **Mongolian People's Republic**

outermost, *sf.* en uzak, en dıştaki, merkezden en uzakta bulunan. *~ stars.* ***k.a.-*** *innermost.*

outerness, *is.* uzaklık, dışta/merkezden uzakta bulunma.

outface, *gl.f.* **-faced, -facing** **1.** birinin yüzüne dik dik (yıldırıncaya kadar) bakmak, **2.** meydan okumak, karşı durmak, **3.** tepeden bakmak. ***e.a.-1.*** *browbeat, abash,* ***2.*** *defy,* ***3.*** *stare down.*

outfall, *is.* mansap, ağız, nehrin vb. boşaldığı yer.

outfield, *is.* (spor) dış alan, iç alanın dış tarafı(nda oynayanlar). **~er** : dış alanda oynayan oyuncu.

outfit, *is.&f.* **-fitted, -fitting** **1.** donatım, donanım, teçhizat. *an explorer's ~.* **2.** elbise, giyim/kuşam, şapkadan ayakkabıya kadar bütün ayrıntılarıyla kadın giyimi. *a new spring ~. a bride's ~.* **3.** gereçler, levazımat, avadanlık. *a cooking ~. The ~ for a camping trip.* **4.** *k.d.* (a) askerî birlik: belirli bir görev için teşkil edilmiş, birbiriyle yakın iş birliği hâlindeki kimseler topluluğu, (b) firma, belirli bir ticarî işle meşgul şirket. *a construction ~. He worked for the same ~ for ten years.* **5.** (sefer, seyahat vb. için) donatma/teçhizatlandırma, **6.** donatmak, teçhiz etmek, **7.** *den.* gemiyi (dokta iken) donatmak, sefere hazırlamak, **8.** donanmak, gereç ve teçhizatlarını temin etmek, **9.** (elbise) almak/yaptırmak, giydirip kuşatmak. *The whole family was ~ted with new coats last winter.* ***e.a.-1&3.*** *kit,* ***2.*** *ensemble, costume,* ***6.*** *equip, supply, appoint, rig.*

outflank, *gl.f.* **1.** (askerî birliği) kuşatmak, (yandan gerilere sarkarak) muhasara etmek, **2.** üstün gelmek, baskın çıkmak. *They ~ed us and won the debate.* **3.** aldatmak, iğfal etmek, tongaya bastırmak, **4. ~er** : kuşatan, muhasara eden, üstün gelen, baskın çıkan kimse. ***e.a.-1.*** *outmaneuver, bypass,* ***2&3.*** *circumvent, outwit.*

outflow, *is.&f.* **1.** dışarı akış/akmak/akan, **2.** çıkış, huruç, dışarıya gidiş/gitme, dışarıya doğru hareket. *the ~ of gold from the country.*

outfoot, *gl.f.* daha hızlı gitmek, (başka bir botu) geçmek. ***e.a.-*** *outstrip.*

outfox, *gl.f.* (zekâca) baskın çıkmak, daha kurnaz olmak/davranmak, daha zeki/akıllı olmak. ***e.a.-*** *outwit, outsmart.*

outgas, *gl.f.* **-gassed, -gassing** (gezegen) atmosfere gaz çıkarmak, gaz kaybetmek/kaçırmak.

outgeneral, *gl.f.* **-aled, -aling** *(Brit.:* **-alled, -alling**) önderlikte/kumandanlıkta üstün olmak.

outgo[1], *is., ç.* **-goes** **1.** dışarı/sokağa gitme /gidiş/hareket, **2.** dışarı giden şey, **3.** gider, masraf, harcama, harcanan para, sarfiyat, **4.** *bk.:* **outlet**. ***e.a.-1.*** *departure,* ***2.*** *outflow,* ***3.*** *expenditure.*

outgo[2], *gl.f.* **-went, -gone, -going** **1.** geçmek, öteye gitmek, uzaklaşmak, **2.** üstün olmak, baskın çıkmak, daha büyük / üstün başarı sağlamak, geride bırakmak, daha mükemmel yapmak. ***e.a.-*** ***1.*** *outdistance,* ***2.*** *outdo, excel, surpass.*

outgoing, *sf.* **1.** giden, uzaklaşan, hareket eden, çıkan. *~ trains/ships/mail.* **2.** candan, dost tavırlı, sevimli, sempatik, başkalarına ilgi gösteren. *an ~ personality. She is very ~ and enjoys giving parties.* **3.** (lokantadan) dışarı verilen/gönderilen (yemek), **4.** (makamdan) çekilen, istifa eden, emekliye ayrılan. *A dinner was held for the ~ president.* **5. ~s** : masraf, giderler, harcamalar, sarfiyat. ***e.a.-1.*** *departing, leaving,* ***2.*** *friendly, sociable, responsive, expansive, sympathetic,* ***5.*** *expenditure, outlay.*

outgroup, *is. sos.* dış öbek, dış toplum: bir kimsenin mensup olduğu topluluk dışındakiler, özellikle düşük seviyeli ve yabancı sayılanlar.

outgrow, *f.* **-grew, -grown, -growing** **1.** azmanlaşmak, aşırı büyümek, (elbiseye vb.) sığmamak. *to ~ one's clothes.* **2.** (zamanla/büyüdükçe/yaşlandıkça) terk etmek, vazgeçmek, bırakmak. *to ~ a habit.* **3.** (bir başkasından) daha çabuk büyümek, büyüyerek (birini) geçmek. *She outgrew her twin sister.* **The population is rapidly ~ing the food supply** : Mevcut gıda nüfus artışını karşılayamıyor. **4.** *esk.* pırtlamak, çıkıntı yapmak, (delip) ileri/dışarı fırlamak. ***e.a.-4.*** *protrude, burst forth.*

outgrowth, *is.* **1.** doğal sonuç, ürün, (birşeyin) büyümüş/gelişmiş hâli. **Crime is often an ~ of powerty** : Cinayet, ekseriya fakirliğin doğal sonucudur. **This big store is an ~ of the little shop started ten years ago** : Bu büyük mağaza, on yıl önceki küçük dükkânın gelişmiş hâlidir. **2.** büyüme, gelişme, genişleme, yayılma. *The ~ of new leaves in the spring.* **3.** fazlalık, (bitki) sürgün, nasır/ur/siğil gibi canlı uzvun bir tarafındaki anormal büyüme. *A corn is an ~ on a toe.* ***e.a.-1.*** *development, product, result, consequence, by-product,* ***3.*** *offshoot, excrescense.*

outguess, *gl.f.* (birinin niyetlerini, ne yapacağını, ileride olacakları) önceden/iyi tahmin etmek, sezmek. ***e.a.-outwit.***

outgun, *gl.f.* **1.** ateş gücü üstün olmak, **2.** yenmek, galebe çalmak. ***e.a.-2.*** *defeat.*

outgush, *is.* fışkırma, taşma.

outhaul, *is. den.* seren vb.ye yelken çekme halatı.

out-Herod, *gl.f.* ifrata kaçmak, çok aşırı gitmek. **~ Herod** : (zulümde, şiddetli davranışta) Herod'a rahmet okutmak, Herod'u gölgede bırakmak, çok ileri gitmek.

outhouse, *is., ç.* **-houses 1.** asıl binadan ayrı ufak bina/ev, **2.** ayrı kulübede apteshane. ***e.a.-*** *outbuilding, privy.*

outing, *is.* **1.** gezi, gezinti, eğlence seyahati, piknik, dışarı çıkıp gezme/hava alma, **2.** açık deniz, **3. ~ flannel** : gezi fanilası, sık kısa tüylü pamuklu fanila. ***e.a.-1.*** *excursion.*

outlaid, *f. bk.:* **outlay** *(geç.z.&sf.f.).*

outland, *is.&sf.* **1.** *gen.* **~s** : taşra, uzak il (ler), **2.** (eskiden) derebeyliğin kiraya verilen kenar arazileri, **3.** *esk.* yabancı, ecnebi (ülke/memleket), **4.** uzak, taşra, hududa yakın, ücra. *~ districts.* ***e.a.-1.*** *provinces,* ***3.*** *foreign,* ***4.*** *outlying, distant.*

outlander, *is.* yabancı, ecnebi. ***e.a.-*** *foreigner, stranger.*

outlandish, *sf.* **1.** tuhaf, acayip, garip (giyim, nesne, fikir, âdet vb). *an ~ costume.* **2.** yabancı görünüşlü, **3.** uzak, sapa, ücra, zor ulaşılan, **4.** *k.d.* gülünç, saçma, mantıksız, garip. *an ~ notion.* **5.** *esk.* yabancı, ecnebi, **6. ~ly** : tuhaf /b acayip/garip bir şekilde, yabancı olarak, uzak/sapa/ücra bir şekilde **7. ~ness** : tuhaflık, acayiplik, gariplik, yabancılık, uzaklık, sapalık, ücralık. ***e.a.-1.*** *strange, odd, peculiar, queer, eccentric, curious, bizarre,* ***3.*** *out-of-the-way, far-off, remote,* ***5.*** *foreign.*

outlast, *gl.f.* -den daha çok dayanmak/uzun ömürlü olmak, sürmek, süregelmek. ***e.a.-outlive, survive.***

outlaw, *is.&f.* **1.** yasal haklardan yoksun bırakılmış/kanunî hakları alınmış kimse, **2.** sabıkalı, cani, sık sık yasaları ihlâl eden kimse, kaçak, sürgün, eşkiya, haydut, **3.** yasaların himayesi dışında kalan kimse/grup, yasa dışı kimse/toplum, **4.** vahşî/yola gelmez at, **5.** azgın/vahşî hayvan. **6.** yasal haklarından yoksun bırakmak, **7.** yasa dışı ilân etmek. *Dueling is ~ed in modern societies.* **8.** yasaklamak, men etmek, **9.** hükmünü kaldırmak, ilga etmek, hükümsüz kılmak. ***e.a.-2.*** *robber, thief, bandit, brigand, exile, outcast, criminal,* ***8.*** *prohibit, proscribe.*

outlawry, *is., ç.* **-ries** (**1&3** için) **1.** yasal haklarından yoksun etme, yasal haklarını kısıtlama/elinden alma, yasa dışı kılma/ilân etme, **2.** yasal haklarını kaybetme, yasa dışı edilme, **3.** yasaya/kanuna karşı gelme, yasayı ihlâl etme.

outlay, *is.&f.* **-laid, -laying 1.** (para vb.) harcama(k), sarf etme(k). *~ money in improvements.* **2.** gider, masraf, sarfiyat, harcamalar. *~s for national defense.* ***e.a.-1.*** *expend(ing), spend (ing),* ***2.*** *expenditure, payment.*

outlet, *is.* **1.** çıkış, kapı, çıkış yeri, çıkacak yer, çıkak, mahreç, **2.** *elekt.* (a) priz, (b) **~ box** *d.d.* tevzi kutusu, **3.** *tic.* (a) (mal için) pazar, ihracat yeri, (b) perakende satış mağazası. *The shoe manufacturer has several retail ~s.* **4.** (duygu/heyecan) tatmin/ifade yolu, boşalım. *an ~ for one's energies. sexual ~s. an ~ for one's artistic inclinations.* **5.** (geniş bir şebekenin programlarını yayınlayan) mahallî radyo / TV istasyonu, **6.** akıntı, ırmak, nehir : bir gölün sularını boşaltan su akıntısı, **7.** yatak, mecra: nehir/ırmak yatağı, **8.** mansap, ağız : nehir veya ırmağın denize /göle döküldüğü yer.

outlier, *is.* **1.** dışarıda duran kimse/şey, **2.** iş yerinden uzakta oturan kimse, **3.** *jeol.* tanık/şahit tepe, etrafı aşınarak açıkta kalmış yerey şekli.

outline, *is.&f.* **-lined, -lining 1.** çevre çizgi, dış hatlar, sınır çizgisi. *We saw the ~s of the mountains against the evening sky.* **2.** taslak, kroki, ana çizgileriyle yapılmış resim/harita/plân. *Make an ~ before trying to write a composition.* **in ~** : kabataslak, **3.** özet, bir kitabın/raporun/projenin) ana hatları/en önemli kısımları. *an ~ of history.* **4. ~s** : ana fikir, temel özellikler, başlıca göze çarpan noktalar. *to give the broad/main/general ~s of sth.* **5.** taslağını çizmek, **6.** ana hatlarıyla belirtmek/izah etmek, özetlemek. *He ~d their responsibilities. She ~d their trip abroad.* ***e.a.-1.*** *contour, profile, boundary, form,* ***2.*** *sketch, plan,* ***5.*** *delineate, draft, sketch.*

outlive, *gl.f.* **-lived, -living 1.** sağ kalmak, (bir kimseden) daha uzun yaşamak, ömrü uzun olmak. *He ~d most of his friends.* **2.** dayanmak, artakalmak, göğüs germek, ayakta/hayatta kalmak. *Universities ~ many political and social changes.* **3. outliver** : sağ kalan, daha uzun yaşayan, dayanan, artakalan (kimse/şey). ***e.a.-1.*** *survive,* ***2.*** *outlast.*

outlook, *is.* **1.** (dışarıdan/karşıdan) görünüş. *The room has a pleasant ~.* **2.** bakış, anlayış, görüş tarzı, noktainazar, tutum. *One's ~ on life. a gloomy ~ on life.* **3.** gelecek, istikbal, kader, muhtemel akibet, istikbalden beklenen/umulan. *The political ~. The ~ for steel demand in the U.S.* ***4.*** (dışarı) bakış/bakma, seyretme, **5.** gözlem yeri, bir kimsenin dışarıyı seyrettiği yer, gözleme kulesi vb. **6.** uyanıklık, dikkat. ***e.a.-1.*** *view, scene,* ***2.*** *attitude, picture, approach, point of view,* ***3.*** *prospect,* ***5.*** *lookout,* ***6.*** *vigilance*

out loud, *zf. bk.:* **aloud.**

outlying, *sf.* **1.** uzaktaki, uzakta bulunan, kenar, kıyı, sapa. *The ~ houses in the settlement.* **2.** sınır dışındaki. *~ areas.* ***e.a.-1.*** *remote, out-of-the-way.*

outman, *gl.f.* **-manned, -manning 1.** sayıca üstün olmak, daha çok askeri olmak, **2.** erkeklikte/yiğitlikte daha üstün olmak. ***e.a.-1.*** *outnumber.*

outmaneuver, *gl.f.* (düşmandan) daha iyi manevra yapmak, mahirane yönetmek.

outmaneuvre, *gl.f.* **-vred, -vring** *bk.:* **outmaneuver.**

outmode, *gl.f.* **-moded, -moding** demode etmek, modadan kaldırmak, artık kullanmamak.

outmoded, *sf.* **1.** demode (olmuş), modası geçmiş, eski, **2.** (güncel standartlara göre) kabulü imkânsız, isteğe/standartlara uygun değil. ***e.a.-*** *out-of-date.*

outmost, *sf.* en uzak, en dışta bulunan. ***e.a.-*** *outermost, farthest out.*

outnumber, *gl.f.* sayıca üstün olmak, (sayıca) geçmek.

out-of-action, *sf.* işlemez, çalışmaz, bozuk, muattal.

out-of-alignment, *sf.* ayarsız, hizasız, hizadan çıkmış.

out-of-balance, *sf.* dengesiz, düzensiz, muvazenesiz.

out-of-bounds, *sf.* **1.** *sp.* saha dışı, **2.** belirtilen sınırları aşan (davranış, düşünce vb.), müfrit, mütecaviz, haddini bilmez.

out-of-control, *sf.* kontroldan çıkmış, kumanda/kontrol edilemez.

out-of-date, *sf.* **1.** günü/tarihi geçmiş, eski(miş), tarihe karışmış, antika, modası geçmiş, terk edilmiş, metruk, muattal, **2. ~ness** : eskilik, antikalık, günü geçmişlik, terk edilmişlik. ***e.a.-1.*** *outdated, outmoded, obsolete, old-fashioned.*

out-of-door, *sf. bk.:* **outdoor.**

out-of-door(s), *zf.* dışarıda, açık havada.

out-of-fashion, *sf.* modası geçmiş.

out-of-focus, *sf.* odaklanmamış, ayarsız, bulanık.

out-of-gear, *sf.* boşta, avara, düzenden çıkmış, bozuk.

out-of-hand, *sf.* elden çıkmış, kumandası /kontrolu imkânsız.

out-of-hours, *sf.* (resmî) iş saatleri dışında.

out-of-joint, *sf.* eklemleri/bağlantıları sökülmüş, çıkık.

out-of-mind, *sf.* düşünülmemiş, unutulmuş.

out-of-order, *sf.* **1.** bozuk, işlemez, tamire muhtaç, **2.** düzensiz, intizamsız, nizam dışı.

out-of-patience, *sf.* sabrı tükenmiş.

out-of-place, *sf.* yersiz, yerinden oynamış, uygunsuz.

out-of-pocket, *sf.* **1.** cepten, keseden, kendi cebinden ödenen. ~ *expenses.* **2.** ödeneksiz, tahsisatsız, ödeneği/tahsisatı olmayan.

out-of-print, *sf.* baskısı/mevcudu tükenmiş, artık basılmayan.

out-of-reach, *sf.* erişilmez, yetişilmez, ulaşılmaz.

out-of-season, *sf.* mevsimsiz, vakitsiz, mevsim dışı, zamanı değil.

out-of-sight, *sf.* görünmez (yerde), gözden uzak/saklı, gizli.

out-of-the-way, *sf.* **1.** sapa, uzak, ücra, ulaşılması/varılması zor. *an ~ cottage.* **2.** acayip, duyulmamış, alışılmamış, garip. ~ *bits of information.* **3.** hakaretamiz, terbiyesiz, edep dışı, ayıp, yakışık almaz, uygunsuz, münasebetsiz, yanlış. ***e.a.-1.*** *remote, secluded,* ***2.*** *unusual, odd,* ***3.*** *offensive, improper.*

out-of-towner, *is. k.d.* yabancı, başka kentli, başka yerli/şehirli.

out-of-trim, *sf.* düzensiz, ayarsız, denksiz.

out-of-tune, *sf.* akortsuz, ahenksiz, uygunsuz.

out-of-wedlock, *sf.* evlenmeden, evlilik dışı.

out-of-work, *sf.* işsiz, aylak.

outpace, *gl.f.* **-paced, -pacing** daha hızlı gitmek, önüne geçmek. ***e.a.-*** *exceed, surpass.*

outpatient, *is. k.d.* ayakta tedavi edilen hasta. **~s department** : hastahane dispanseri. *bk.:* **inpatient.**

outplacement, *is.* işine son verilecek memuru başka kurumdaki bir işe yerleştirme.

outplay, *gs.f.* daha iyi oynamak, yenmek.

outpoint, *gl.f.* **1.** (yarışma vb. de) sayıca üstün gelmek, daha çok sayı yapmak, **2.** *den.* başka gemiye nazaran rüzgârın estiği yönde seyretmek.

outport, *is.* **1.** dış liman, uzak yerde bulunan küçük liman, **2.** ihracat limanı, **3.** *Cnd.* Newfoundland'da küçük balıkçı köyü, **4. ~er** : (a) balıkçı köyü halkı, (b) (istasyonda, limanda) dış hamal.

outpost, *is.* **1.** ileri karakol (mevzii), **2.** ileri karakol birliği, **3.** hudut köyü/kasabası.

outpour, *is.&f.* **1.** taş(ır)ma(k), dök(ül)me (k), **2. ~er** : taşıran, döken, **3. ~ing** : taş(ır)ma, taşan/taşıran şey. ***e.a.-3.*** *outflow, overflow, effusion.*

outpull, *gl.f.* (birisinden) daha kuvvetli çekmek.

output, *is.&f.* **-putted, -put, -putting** **1.** üretim, ürün, istihsal. **steel ~** : çelik üretimi/istihsali. **to increase one's daily ~** : günlük üretimini artırmak, **2.** verim. *The ~ of a mine.* **3.** *elekt.* çıkış : bir elektrik/elektronik cihazın alıcıya sağladığı güç/akım/gerilim miktarı. ~ *current/voltage/power.* **4.** (a) bilgisayarın dış üniteye gönderdiği bilgi, (b) bilginin dış üniteye aktarılması, **5.** (bir makinenin) çıkış gücü, **6.** üretmek, üretim/güç sağlamak.

outrage, *is.&f.* **-raged, -raging** **1.** tecavüz, taarruz, yasaları/töreleri ağır bir şekilde ihlâl, zorbalık, namusa tecavüz, zulüm, **2.** ağır hakaret, **3.** *esk.* sövüp sayma, edepsizlik, rezalet, küstahlık, terbiyesizlik, **4.** tecavüzde bulunmak, tecavüz etmek, **5.** kızdırmak, nefret uyandırmak, izzeti nefsini kırmak, **6.** ağır hakarette bulunmak, çok kaba sövüp saymak, **7.** (kadının) ırzına geçmek, namusuna tecavüz etmek. ***e.a.-1.*** *offense, crime, atrocity,* ***2.*** *insult, indecency, indignity, abuse,* ***3.*** *fury, insolence,* ***5.*** *offend, shock,* ***7.*** *rape.*

outrageous, *sf.* **1.** çok kaba/çirkin, çok fena/kötü, **2.** edepsiz, hayasız, edebe aykırı, terbiyesiz, rezil, iğrenç, menfur, hakaretamiz. ~ *language/manners.* **3.** korkunç, dehşet verici, tasavvuru imkânsız, müsamaha edilemez. *an ~ disregard to human rights.* **4.** gaddar, zalim, şiddetli, **5.** aşırı, müfrit, müthiş, âdetlere aykırı, **6. ~ly** : çok kaba/çirkin/fena/kötü bir şekilde, edepsizce, hayasızca, terbiyesizce, rezilane, iğrenç/menfur bir şekilde, gaddarca, zalimane, **7. ~ness** : kabalık, çirkinlik, fenalık, kötülük, edepsizlik, hayasızlık, terbiyesizlik, rezillik, iğrençlik, korkunçluk, gaddarlık, zalimlik. ***e.a.-1.*** *atrocious,* ***2.*** *insulting, shocking, revolting, heinous,* ***3.*** *intolerable, unthinkable, apalling,* ***4.*** *violent, monstruous,* ***5.*** *extravagant, unconventional.*

outran, *f. bk.:* **outrun** *(geç.z.).*

outrank, *gl.f.* derecesi/aşaması/rütbesi üstün olmak, üstün rütbe/mevki/derece kazanmak.

outré, *sf. Fr.* **1.** abartmalı, mübalâğalı, **2.** acayip, garip, alışılanın/doğru ve uygun sayılanın dışında. ***e.a.-1.*** *exaggerated,* ***2.*** *eccentric, bizarre.*

outreach, *is.&gl.f.* **1.** (ötesine/ilerisine) geçme(k), aşma(k), tecavüz etme(k), **2.** *esk.* (daha uzağa) yetişme(k)/uzanma(k)/ulaşma(k), birini geçme(k).

outride, *is. &f.* **-rode, -ridden, -riding 1.** (atla/araba ile) daha hızlı/çabuk gitmek, (yarışta) geçmek, **2.** (gemi vb.) fırtınada sağ salim yol almak, selâmetçe limana varmak, **3.** at üzerinde bir arabanın yanında gitmek, **4.** manzumenin bir mısraına eklenen vurgusuz hece.

outrider, *is.* **1.** bir arabanın yanı sıra giden atlı, **2.** bir kimsenin/otomobilin önünde gidip yol açan kimse, **3.** yol gösteren kimse, öncü (birliğine mensup kimse), **4.** at koşturan kovboy, izci, çiftlik uşağı vb.

outrigger, *is.* **1.** (yelkenlide) ek denge düzeni, **2.** avara demiri, **3.** patrisa mataforası, **4.** uskundra, **5.** dirsekli futa veya bunun ıskarmozu.

outright, *sf.&zf.* **1.** tüm, tekmil, bütün, toptan. *an ~ loss. an ~ lie.* **2.** kesin, kat'î, kayıtsız şartsız, hiçbir şarta bağlı olmayan. *an ~ refusal. ~ grants for research.* **3.** *esk.* düz, dümdüz, dosdoğru, tam karşıda/ileride, **4.** tamamıyla, büsbütün, tümüyle, bütün bütün, toptan. *rejected the proposal ~.* **5.** düpedüz, açıkça, apaçık, dobra dobra, hiçbir sınır tanımaksızın, **6.** birden, anîde, bir anda, apansız, yekten, hemen. *to be killed ~.* **7. ~ness** : tümlük, bütünlük, kesinlik, kat'iyet, kayıt ve şartsızlık. ***e.a.-1.*** *complete, total, entire,* ***2.*** *downright, unqualified,* ***3.*** *straight out, straight ahead,* ***4.*** *completely, entirely, utterly,* ***5.*** *openly,* ***6.*** *at once, instantly.*

outroot, *gl.f.* sökmek, kökten çıkarmak. ***e.a.-*** *eradicate.*

outrun, *gl.f.* **-ran, -run, -running 1.** daha hızlı/daha uzağa koşmak, **2.** koşarak takipçiden kurtulmak, kaçmak/tüymek/firar etmek, **3.** geçmek, üstün gelmek, daha mükemmel olmak/yapmak. ***e.a.-3.*** *excel, surpass, exceed.*

outrunner, *is.* **1.** dışarıda koşan, koşucu, **2.** arabanın/önünde/yanında koşan uşak/köpek, **3.** önde koşan, başta gelen, öncü, haberci, müjdeci. ***e.a.-3.*** *forerunner.*

outrush, *is.* fışkırma, fışkırarak akma/ taşma. *an ~ of water from the bursting pipe.*

outsat, *f. bk.:* **outsit** *(geç.z.&sf.f.).*

outsell, *gl.f.* **-sold, -selling 1.** -den daha fazla mal satmak/satış yapmak, **2.** satıştan daha fazla gelir/kâr sağlamak, **3.** *esk.* satış fiyatı daha yüksek olmak.

outsert, *is.* (kitap/dergi arasına konan, genellikle dört katlı) ek sayfa. ***e.a.-*** *outset, wraparound.*

outset = outsetting, *is.* **1.** başlangıç, iptida, açılış, **2.** *bk.:* **outsert**. ***e.a.-1.*** *beginning, start, opening, commencement, inception, initiation.*

outshine, *f.* **-shone, -shining 1.** daha çok parlamak, **2.** ihtişamda/mükemmellikte başkasını gölgede bırakmak, göz kamaştırmak.

outshoot, *is.&f.* **-shot, -shooting 1.** (silâh atışta/nişancılıkta) geçme(k)/üstün olma(k), daha iyi vurma(k), keskin nişancı olma(k), keskin nişancılık, **2.** daha uzağa ateş etmek, **3.** dışarı uzamak/fırlamak, çıkıntı yapmak, **4.** çıkıntı, dışarı fırlamış şey, **5.** *(beyzbol) bk.:* **outcurve.** ***e.a.-*** ***3.*** *project.*

outside[1], *is.* **1.** dış taraf, dış yüzey/kısım, **2.** dış görünüş, **3.** sırf dışarıda olan nesne, **4.** kapalı bir şeyin dışındaki alan, **5. at the ~** : en fazla, olsa olsa, azamî. **It will take me a week, at the ~** : En fazla bir haftamı alır. **6. ~ in** : dışı içine gelecek şekilde.

outside[2], *sf.* **1.** dış, haricî, dışarıda olan, dıştan gelen, yabancı. *~ noises.* **2.** çok uzak, (olasılığı) çok az/zayıf, hemen hemen imkâsız. **an ~ chance for recovery** : iyileşme şansı çok zayıf, **3.** aşırı, fahiş, haddinden fazla. *an ~ estimate.* **4.** *sp.* saha dışı, hariç. ***e.a.-1.*** *external, exterior, foreign,* ***2.*** *unlikely, remote, slight, slim,* ***3.*** *extreme.*

outside[3], *zf.* **1.** dışarıya, dışarıda, sokağa vb. *Take the dog ~.* **2.** dıştan, haricen, **3.** öteye, ötede, ötesin(d)e. ***e.a.-1.*** *outdoors,* ***2.*** *externally.*

outside[4], *e.* **1.** dışında, ötesinde, arkasında, kapsamı dışında. **~ the park** : parkın dışında. **There was a noise ~ the door** : Dışarıda (kapı dışında) bir gürültü vardı. **~ the law** : yasanın kapsamı dışında, **2.** *k.d.* -den başka, ...istisna edilirse, ...müstesna, **3. ~ of** *k.d.* -den başka, ...dışında, ...hariç, yalnız, ancak, sırf. **No one came ~ of me** : Benden başkası gelmedi (yalnız ben geldim). ***e.a.-2.*** *except, aside from,* ***3.*** *except, besides, other than that, exclusive of.*

outsider, *is.* **1.** yabancı, bir grubun/toplumun dışında bulunan kimse, **2.** söz konusu edilen hususla ilgisi olmayan kimse, **3.** kazanma şansı az/geri plânda bulunan yarış atı, takım vb. ***e.a.-*** ***1.*** *foreign, stranger, alien.*

outsight, *is.* dışarıyı/çevreyi görüş ve anlayış gücü.

outsit, *gl.f.* **-sat, -sitting 1.** -den daha uzun süre oturmak, **2.** (belirli süreden) daha fazla oturmak.

outsize, *is.* **1.** azman, çok iri (boy, cüsse vb.), **2.** çok büyük boy elbise.

outsize(d), *sf.* azman, çok iri, dev gibi, cesim, fevkalâde büyük, boylu poslu.

outskirt, *is. gen.* **~s** : kenar/dış mahalleler, kenar, dolay, civar, varoş. *The house was on the ~s of town.*

outsmart, *gl.f.* **1.** daha akıllı olup galip gelmek, **2.** kurnazlıkla baskın çıkmak, -den daha kurnaz davranmak, daha akıllı olmak, aldatmak, faka bastırmak, **3. ~ oneself** : aldanmak, faka/tongaya basmak. ***e.a.-1.*** *outwit.*

outsold, *f. bk.:* **outsell** *(geç.z.&sf.f.).*

outsole, *is.* (ayakkabı) dış taban.

outspeak, *gl.f.* **-spoke, -spoken, -speaking 1.** daha mükemmel konuşmak, konuşma yeteneği ...-den üstün olmak, **2.** açıkça/dobra dobra konuşmak/söylemek, sözünü sakınmamak.

outspend, *gl.f.* **1.** fazla harcamak. **He ~s his income** : gelirinden fazla harcar, **2.** aşırı masraf yapmak, mevcut ödenekten fazlasını sarf etmek .

outspent, *sf.* aşınmış, yıpranmış, eskimiş, tükenmiş, işi bitmiş. ***e.a.****-worn-out, exhausted.*

outspoken, *sf.&f.* **1.** açık(ça), dobra dobra, samimî, içine doğduğu gibi. *~ criticism.* **2.** sözünü sakınmaz, tok sözlü, riyasız, hilesiz, içi dışı bir. *~ people.* **3.** *bk.:* **outspeak** *(sf.f.),* **4. ~ly** : açıkça, dobra dobra, samimî olarak, çekinmeden, sözünü sakınmaksızın, riyasızca, **5. ~ness** : açık sözlülük, samimîlik, tok sözlülük, riyasızlık, hilesizlik.

outspread, *sf.&is.&f.* **-spread, -spreading 1.** yaymak, sermek, germek, açmak, **2.** yayılmış, gerilmiş, açılmış, yaygın, açık. **with ~ wings** : kanatları açık, **3.** yayma, germe, **4.** yayılmış/gerilmiş şey. ***e.a.-1.*** *extend, 2. spread out, stretced out, diffused abroad.*

outstand, *f.* **-stood, -standing 1.** (gemi) denize açılmak, yelken açmak, **2.** çıkık durmak, çıkıntı yapmak, dışında durmak, **3.** *esk.* daha fazla sürmek, uzun süre devam etmek. **4.** *k.d. bk.:* **withstand.**

outstanding, *sf.* **1.** bariz, göze çarpan, aşikâr, **2.** ödenmemiş (borç), bakiye, kalmış, tahsil olunmamış. *He left several bills ~.* **3.** çözülmemiş, halledilmemiş, askıda/muallâkta kalan. *a long ~ problem.* **4.** (hisse senedi) tedavülde, piyasada, satılmış, **5.** çıkık, çıkıntı yapan, ayakta duran, **6.** mümtaz, seçkin, önemli, kalbur üstü, **7.** *esk.* direnen, karşı koyan, mukavemet eden, **8. ~ly** : bariz/aşikâr/göze çarpacak şekilde, önemli bir şekilde, **9. ~ness** : barizlik, aşikârlık, göze çarpıcılık, seçkinlik, önemlilik, mümtaziyet. ***e.a.-1.*** *conspicuous, striking, noticeable, 2. unpaid, unsettled, owing, due, 3. unresolved, 5. projecting, detached, abutting, 6. prominent, excellent, eminent, distinct.*

outstare, *gl.f.* **-stared, -staring 1.** (birine) dik dik uzun süre bakmak, gözünü (birinden) ayırmamak, **2.** (birine) dik dik bakıp utandırmak, bakışlarıyla rahatsız etmek.

outstation, *is.* **1.** tâli istasyon, uzak ve ücra yerde bulunan istasyon, **2.** *Avust.* ücra yerdeki görev yeri, koyun/sığır yetiştirme merkezi.

outstay, *gl.f.* **1.** -den daha uzun zaman kalmak, **2.** çok fazla kalmak/durmak/oturmak, vaktini geçirmek, fazla kalıp bıktırmak. **one's leave** : izin süresini geçirmek. **~ one's welcome** : (bir evde) kovuluncaya/bıktırıncaya kadar kalmak.

outstretch, *gl.f.* 1. germek, uzatmak, yaymak, genişletmek, **2.** *esk. bk.:* **strain, 3. ~ed** : uzanmış. *He welcomed his old friend with ~ed arms.* **4. ~er** : geren, uzatan, genişleten, **5. ~ing** : uzanmış, yayılmış, gerilmiş, serilmiş. ***e.a.-1.*** *extend, expand, stretch forth.*

outstrip, *gl.f.* **-stripped, -striping 1.** (herhangi bir işte) üstün gelmek, üstün başarı sağlamak, daha iyi/mükemmel yapmak, **2.** (yarışta/koşuda/müsabakada) geçmek, geride bırakmak, daha hızlı koşmak, öne geçmek. ***e.a.-1.*** *outdo, surpass, excel, 2. exceed, outrun.*

outtake, *is.* **1.** fotoğrafa/teype kaydedilmiş fakat kullanılmamış sahne vb. **2.** (TV vb.) arızalı olduğu için yayınlanmamış reklâm vb.

outtalk, *gl.f.* **1.** konuşmada üstün gelmek, daha iyi/çok konuşmak, **2.** çene kuvvetiyle daha iyisini elde etmek, **3.** -den daha yüksek sesle konuşmak, susturmak.

outtell, *gl.f.* **-told, -telling** açıkça söylemek, açıklamak, beyan etmek. ***e.a.-*** *declare.*

outthink, *gl.f.* **-thought, -thinking 1.** daha iyi/doğru/çabuk düşünmek, **2.** zekâ ve sür'atiintikal sayesinde birisine karşı üstünlük sağlamak. ***e.a.-*** *outwit.*

outthrow, *gl.f.* **-threw, -thrown, -throwing 1.** dışarı atmak/uzatmak, **2.** daha uzağa atmak, atışta daha iyi isabet sağlamak.

outthrust, *sf.&is&f.* **-thrust, -thrusting 1.** dışarı itilmiş/uzanmış (şey), **2.** dışarı itmek/sürmek/uzatmak.

outturn, *is.* **1.** verim, elde edilen ürün/mahsul/mal (miktarı), istihsal, **2.** elde edilen ürünün niteliği/durumu. ***e.a.-1.*** *output.*

outvote, *gl.f.* **-voted, -voting** oylamada/seçimde kazanmak/üstün gelmek, daha çok oy sağlamak. *The liberals can ~ the conservatives.*

outwait, *gl.f.* **1.** daha çok beklemek/ummak, **2.** *esk.* -den daha fazla pusuda beklemek.

outward, *sf.&is.* **1.** yüzeysel, sathî, zahirî. *~ appearances.* **2.** dış, dıştan, haricî, **3.** bedenî, maddî, **4.** görünür, göze çarpar, aşikâr, görünüşte. *No ~ sign of trouble. ~ display of wealth.* **5.** dıştan gelen. *~ influences.* **6.** dışarı yönelik, dışarı doğru (ilerleyen). **the ~ journey** : dışarıya/yabancı ülkelere sefer. **~-bound ship** : limandan çıkan gemi, **7.** dışarıda bulunan, dışarıdaki. *an ~ court.* **8.** dış yüzeyde bulunan, yüzeysel, **9.** *esk.* ilgisi olmayan, doğrudan doğruya ilgilenmeyen, **10.** *esk.* dış/maddî âlem, dış dünya, **11.** dış görünüş. ***e.a.-1.*** *superficial, 2. external, outer, 4. clear, seeming, ostensible.*

outward(s), *zf.* **1.** dışarıya doğru, dıştan, haricen. *The branch is growing straight ~.* **2.** çevreye, muhite, etrafa. *Look ~ and interest yourself in other people.* **3.** *bk.:* **without**

outwardly, *zf.* **1.** görünüşte, dış görünüşe göre, sathî olarak, zahiren, **2.** dışarıya doğru, **3.** dışarıda, dış yüzeyde, haricen.

outwardness, *is.* **1.** ışta/dışarıda/yüzeyde bulunma, **2.** dışa dönüklük, dışarıdaki/sathî şeylerle ilgilenme.

outwash, *is. jeol.* buzul tortusu : eriyen buzların buzuldan sürükledikleri kum ve çakıl.

outwatch, *gl.f.* **1.** daha iyi/daha uzun süre gözetlemek, **2.** sonuna kadar nöbet tutmak/uyanık durmak. *The mourners had ~ed the night.*

outwear, *gl.f.* **-wore, -worn, -wearing 1.** daha fazla dayanmak. *a fabric that ~s the others.* **2.** daha çok yaşamak, daha çabuk büyümek, **3.** yıpratmak, eskitmek, **4.** (sabır/tahammül) tüketmek, mukavemetini kırmak, **5.** (zaman) geçmek. ***e.a.-1.*** *outlast, 2. outlive, outgrow, 3. wear out, 4. exhaust, 5. pass.*

outweigh, *gl.f.* **1.** (değerce/önem, nüfuz, etki itibariyle) üstün olmak, ağır basmak. *The advantages ~ the disadvantages.* **2.** daha ağır gelmek, **3.** çok ağır/külfetli olmak, çok sıkıntı vermek.

outwent, *f. bk.:* **outgo** *(geç.z.).*

outwind, *gl.f.* nefesini kesmek/tüketmek, tıknefes bırakmak. *A fierce race had ~ed the runners.*

outwit, *gl.f.* **-witted, -witting 1.** daha akıllı/kurnaz çıkmak, zekâ ve kurnazlıkla üstün gelmek, galebe çalmak, kafese koymak. *to ~ a dangerous opponent. The prisoner ~ed his guards and escaped.* **2.** *esk.* bilgi ve zekâca üstün olmak. ***e.a.-1.*** *outmaneuver, outthink, finesse, outsmart, frustrate.*

outwork, *is.&gl.f.* **-worked/-wrought, -working 1.** bitirmek, sona erdirmek, **2.** -den daha fazla çalışmak/gayret sarf etmek, **3.** *esk.* işçiliği daha iyi olmak, **4.** ileri tahkimat, esas istihkâm hattının önündeki küçük tahkinat. ***e.a.-1.*** *finish, complete.*

outworn, *sf.&is.&f.* **1.** eski, muattal, modası geçmiş, bâtıl, demode (fikir, düşünce vb.), **2.** (elbise) eski(miş), yıpranmış, **3.** (şahıs) bitkin, yorgun, takatsiz, bitap, nâtüvan, **4.** *bk.:* **outwear** (pp.) ***e.a.-1.*** *out-of-date, obsolete, 2. worn-out, 3. exhausted.*

outwrite, *gl.f.* **-wrote** (veya eski: **-writ**), **-written** (veya eski: **writ**), **-writing 1.** -den daha iyi/daha çok yazmak, **2.** (yazarak) gidermek/dağıtmak/defetmek. *to ~ one's melancholy.*

ouzel, *is. zool.* kolyeli ardıç kuşu *(Turdus torquatus).* ***e.a.-*** *ousel.*

ouzo, *is.* Yunan rakısı.

ova, *ç. is. bk.:* **ovum.**

oval, *sf.&is.* **1.** beyzî, oval, yumurta biçiminde (cisim), **2.** elips(oid) şeklinde (cisim), **3.** *k.d.* futbol, **4. ~ window** : orta kulağın iç duvarındaki oval delik, **5. ~ity = ~ness**: beyzîlik, ovallik, **6. ~ly** : beyzî/oval biçimde, elips şeklinde.

Oval Office, *is.* **1.** ABD Cumhurbaşkanının Beyaz Saray'daki dairesi, **2.** (ABD Federal Hükûmetinin icra kuvveti olarak) Cumhurbaşkanlığı Makamı.

ovariectomy = ovariotomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* yumurtalık ameliyatı : yumurtalığın veya tümörünün ameliyatla çıkarılması.

ovaritis, *is. patol.* yumurtalık yangısı/iltihabı. ***e.a.- oophoritis.***

ovarian, *sf.* yumurtalık+.

ovarium, *is., ç.* **-ia** *bk.:* **ovary.**

ovary, *is., ç.* **-ries 1.** *anat. zool.* yumurtalık, **2.** *bot.* tohumluk.

ovate, *is.* **1.** yumurtamsı, yumurta biçiminde, **2.** *bot.* (a) oval, (b) tabanı geniş oval biçimde (yaprak vb.).

ovation, *is.* **1.** coşkunca alkış, alkış tufanı. **standing ~** : ayakta sürekli/çılgınca alkış, **2.** (eski Romalıların ikinci derecede bir zafer için yaptıkları) geçit töreni veya zafer alayı, **3. ~al** : sürekli/coşkun alkış+.

oven, *is.* fırın. **~ proof** : fırına dayanır. **~-ready** : fırına hazır. **~like** : fırın gibi. **~ware**: fırına dayanır tabaklar.

ovenbird, *is. zool.* **1.** çömlekçi kuşu *(Seiurus aurocapillus) :* yuvasını fırın biçiminde yapan, sırtı zeytin rengi, tepesi altın rengi, Amerika'ya mahsus ötücü kuş. **teacher bird** *d.d.* **2.** fırıncı kuş *(Furnarius) :* G Amerika'da kilden fırın gibi yuva yapan göçmen kuş.

over1, *e.* **1.** üstüne, üstünde(n), üzerine, üzerinde(n). *to jump ~ the wall/ditch. a blanket lying ~ a bed. I Can't go ~ the mountain, we must go round it.* **2.** yukarısına, yukarısında(n), tepesine, tepesinde(n). *The roof is ~ one's head. The lamp hung ~ the table. to hit sf.o. ~ the head. to fall ~ the cliff.* **3.** (rütbe/yetki/güç vb.) üstün, fevkinde. *I don't want anyone ~ me telling me what to do. We have a colonel ~ us.* **4.** baştan başa, her tarafın(d)a. *I traveled (all) ~ Europe. A blush came ~ her face. Farms were scattered ~ the walley.* **5.** karşıdan karşıya, bir yandan bir yana. *to go ~ a bridge.* **6.** karşı yakasın(d)a, öbür tarafın(d)a, ötesin(d)e. **Lands ~ the sea** : Denizin karşı kıyısındaki topraklar. **They live (just) ~ the street** : Sokağın öbür tarafında oturuyorlar. **7.** -den fazla, aşırı, en az. **~ 50 books** : elliden fazla kitap. **~ 8 years ago** : sekiz yıldan fazla oluyor. **It costs ~ ten dollars** : En az on dolar eder. **8.** (miktarca, derece itibarıyla) fazla, üstün, **9.** -e tercihan, **10.** boyunca, boydan boya, uzunluğunca. *We drove ~ the new highway.* **11.** süresince, zarfında, müddetince, boyunca, esnasında. **~ a long period of years** : uzun yıllar boyunca. **~ many years** : birçok sene zarfında. **to discuss a matter ~ the dinner** : yemek esnasında bir konuyu görüşmek, **12.** sonuna, bitimine (kadar). **to adjurn ~ the holidays** : tatil sonuna kadar ertelemek. **Are you staying in London ~ Christmas ?** Noel sonuna kadar Londra'da kalacak mısınız? **13.** ...için, ...yüzünden, sebebiyle, hakkında. *to quarrel ~ a matter.* **14.** esnasında, (...ile meşgul) iken. **to fall asleep ~ one's work** : çalışırken uyuyakalmak, **15.** (haberleşme aracı) -de(n), -da(n), vasıtasıyla. **I heard it ~ the radio** : Radyodan duydum. **I don't want to say it ~ the telephone** : Telefonda söyleyemem. 1 **~ and above** : -den fazla, -den başka, -ye ilâveten, ayrıca, üstelik, fazla olarak, bu yetmiyormuş gibi. **~ and above this consideration, there is another I wish to mention** : Bu düşünceye ilâve olarak şu hususu da zikretmek isterim. **17.** ...hususunda/konusunda, ...ile ilgili. *Difficulties ~ his income tax. He is troubled ~ his health.* ***e.a.- 4.*** *all through,* ***7.*** *more than, in excess of,* ***8.*** *above,* ***9.*** *in preference,* ***16.*** *in addition to, besides,* ***17.*** *in connection with.*

over2, *zf.* **1.** yukarıda, üstte, üstünde(n), üzerinde(n), tepe(sin)de. *The clouds accumulated ~ the mountains.* **2.** bütün yüzeyin(d)e, **3.** (a) boyunca, (b) yere, aşağıya. **When he lost his balance, he fell ~** : Dengesini kaybedince yere düştü. **4.** (a) ötede, uzakta, öteye, uzağa. *He lives ~ by the hill.* (b) beriye, bu tarafa. **He's seen me, he's coming ~!** : Beni gördü, bu tarafa geliyor! **5.** karşıya, karşıda, karşı taraf(t)a. *to sail ~.* **6.** baştan başa, etraflıca. *to read a book ~. You'd better think it ~ carefully.* **7.** (bir kimseden) ötekine. *Hand the money ~.* **8.** ta..., -e kadar. **~ in Europe** : Ta Avrupa'da. **Go ~ to the store for me** : Benim için dükkâna kadar gidiver. **9.** *ABD* denizaşırı, Atlantiği aşarak, Avrupa'dan. *Her ancestors came ~ on the Mayflower.* **10.** bir daha, tekrar, yeniden. **to do a thing ~** : bir şeyi yeniden yapmak, **11.** üst üste, birbiri ardınca. **ten times ~** : üst üste on kere, **12.** aşırı,

fazla. *Don't be ~ anxious about it. I'm not ~ keen on it. He didn't do it ~ well (=He did it badly).* **13.** artık, artan, kalan. **5 goes into 7 once, with 2 ~** : 7'de 5 bir kere var, 2 de artar. **He spent 70 cents and had 30 cents ~** : 70 sent harcadı, 30 senti de arttı. **Was there any money ~ ?** Hiç para arttı mı? **14.** sürekli, devamlı, aralıksız, fasılasız. *to stay ~ till Monday.* **15.** eve, daireye vb., **16. all ~** : (a) her taraf(t)a, her yer(i), her yer(d)e. **to travel all ~** : Her tarafa seyahat etmek. (b) tamamen, tamamıyla, baştan başa. **I traveled all ~ country** : Memleketi baştan başa gezdim. **be wet all ~** : tepeden tırnağa ıslanmak, sırsıklam olmak. (c) bitti, bitmiş, sona ermiş. **Troubled days are all ~ now** : Sıkıntılı günler artık sona erdi. **17. all ~ again** : tekrar, yeniden, yeni baştan, bir kere daha. **I had to write the letter all ~ again** : Mektubu yeni baştan yazmak zorunda kaldım. **18. all ~ with = ~ with = ~ and done with** : bitti, sona erdi. **I have to get this homework ~ with today** : Ev ödevimi bugün bitirmeliyim. **It's all ~ with us now (=We are ruined, we have nothing to hope for)** : Bittik, mahvolduk, artık ümit kalmadı. **19. ~ again** : bir (kere) daha, tekrar. *Let's do it ~ again.* **20. ~ and ~ (again)** : tekrar tekrar, mükerreren, üst üste, birbiri ardınca, defalarca, defaatle. *He keeps telling me the same story ~ and ~.* **21. and ~ = or ~ = a bit/a little ~** : ve yukarı(sı)/daha fazlası. **Children of 12 and ~** : 12 yaşındaki ve daha büyük çocuklar. **22. ~ there** : (a) oraya, orada, o taraf(t)a. *Let's go ~ there.* (b) *ABD-k.d.* (I. Dünya Savaşından sonra) Avrupa'da, Avrupa'ya, **23. ~ against** : (a) -e karşı/zıt. *to live ~ against churuch.* (b) ...ile karşılaştırılırsa/mukayese edilirse, -e kıyasla, nazaran. *The quality of this product ~ against that one.* **24. ~ ! = ~ to you!** (radyo haberleşmesinde) Tamam! Sizi dinliyorum. **25. ~ here** : buraya, burada, bu taraf(t)a. *Let's sit ~ here by this window.* ***e.a.- 5.*** *across,* ***6.*** *throughout,* ***10.*** *again, once more,* ***11.*** *in repetition, in succession,* ***12.*** *in excess, in addition,* ***16.*** *(a) everywhere, (b) entirely, thoroughly,* ***17.*** *again, once more,* ***18.*** *ended, finished, completed,* ***19.*** *once more, in repetition,* ***20.*** *repeatedly, several times,* ***23.*** *(a) opposite to, (b) compared to.*

over[3], *sf.* **1.** yukarıdaki, üstteki, öbür taraftaki, **2.** üst (rütbece/derece itibarıyla) üstün, **3.** dış, dışarıdaki, **4.** artan, artmış, fazla, **5.** aşırı, fahiş, çok büyük. *~use of drugs.* **6.** bitmiş, sona ermiş, son bulmuş. **When the war was ~** : Savaş bittiği zaman. **The play is ~** : Oyun bitti. ***e.a.-1.*** *upper,* ***3.*** *outer,* ***4.*** *extra,* ***5.*** *excessive,* ***6.*** *ended, done, past.*

over[4], *is.* **1.** ek, ilâve, artan şey, artık, **2.** *As.* hedefin ilerisine isabet eden mermi, **3.** (kriket oyununda) birbiri arkasına yuvarlanan 4-6 top.

over[5], *gl.f.* **overed, overing** üstünden atlamak.

over-, *ön ek* şu anlamları katar : **1.** üst, üstün, üstünde : *overlord,* **2.** üstünden geçen/taşan/giden, ileriye giden : *overarch, overflow, overpass, overshoot,* **3.** aşağıya doğru, yukarıdan aşağıya : *overthrow, ovrturn,* **4.** aşırı, fazla, fahiş, çok büyük: *overweight, overcharge, oversleep,* **5.** yukarıda, yukarısında, tepesinde, üst tarafında, üstünde : *overhead.* ***NOT*** : **over** ile başlayan ve sözlükte bulunmayan kelimelerin anlamı asıl kelimeye bakılıp yukarıdaki kurallar uygulanarak çıkarılabilir.

overabundance, *is.* bolluk, bereket, fazlalık. ***e.a.-*** *excess, surfeit.*

overabundant, *sf.* bol, bereketli. **~ly** : bol bol.

overachieve, *gs.f.* **-chieved, -chieving** **1.** (öğrenci) üstün başarı göstermek, beklenilenden daha başarılı olmak, **2. ~ment** : üstün başarı, **3. ~r** : üstün başarı gösteren öğrenci.

overact, *f.* **1.** rolünü abartmak, abartmalı rol yapmak, **2.** aşırı tepki/hassasiyet göstermek. **3. ~ion** : rolünü abartma, abartmalı rol yapma, **2.** aşırı tepki/hassasiyet gösterme.

overactive, *sf.* çok hareketli/faal. **~nes = overactivity** : aşırı faaliyet, fazla hareket(lilik), yerinde duramama.

overage, *sf.&is.* **1.** fazla yaşlı, yaşı ilerlemiş, **2.** eski, köhne. *~ guns.* **3.** *tic.* mal bolluğu, arz fazlalığı. ***e.a.-3.*** *surplus, excess supply.*

overaggressive, *sf.* çok atak, mütecaviz.

overall, *sf.&zf.&is.* **1.** baştan başa, bir uçtan bir uca. *The ~ length of the house is 12 meters.* **2.** kapsamlı, ayrıntılı. *an ~ estimate.* **3.** tüm, bütün, tekmil, **4.** genel (olarak). *~, it was a successful meeting. ~, prices are still rising.* **5. ~ dressed** : (tören için) bayraklarla donanmış (gemi), **6.** *Brit.* kadın iş gömleği, **7. ~s** : iş tulumu. ***e.a.- 4.*** *generally.*

overanxious, *sf.* **1.** fazla endişeli/kaygılı/tasalı, **2. ~ly** : aşırı endişe ile, fazla kaygılanarak, **3. ~ness = overanxiety** : fazla endişe/tasa/kaygı.

overarch, *f.* **1.** üzerinde kemer yapmak, **2. ~ing** : (a) üzerinde kemer oluşturan, (b) hepsini kapsayan, hepsine hâkim olan.

overarm, *sf.* kollar (omuzdan) yukarıda (yapılan/atılan vb.). *~ swimming. an ~ stroke.*

overate, *f. bk.:* **overeat** (pt).

overawe, *gl.f.* **-awed, -awing** yıldırmak, fazla korkutmak, korkutup boyun eğdirmek, korkutarak hareketten/muhalefetten men etmek. ***e.a.-*** *intimidate.*

overbalance, *is. &gl.f.* **-anced, -ancing** **1.** fazla ağırlık, **2.** ağır basmak. *The opportunity ~s the disadvantages.* **3.** (tartıda) ağır gelmek, **4.** dengesini bozmak/kaybetmek. *He ~d and fell from the wall.* **5.** devirmek.

overbear, *f.* **-bore, -borne, -bearing** **1.** çökertmek, çöktürmek, **2.** yenmek, üstün gelmek, **3.** (arzu, itiraz vb) reddetmek, cerh etmek, çürütmek, hükümsüz bırakmak. *His father overbore his objections.* **4.** başatlanmak, zorbalık/tahakküm etmek, **5.** ağır basmak, **6.** fazla ürün vermek, **7. ~er** : yenen, üstün gelen, başatlanan, tahakküm eden, ağır basan. ***e.a.-2.*** *overcome, overwhelm,* ***3.*** *overrule, prevail,* ***4.*** *dominate.*

overbearing, *sf.* **1.** mütehakkim, zorba, küstah, **2. ~ly** : tahakkümle, zorbalıkla, küstahlıkla, **3. ~ness** : tahakküm, zorbalık, küstahlık.

overbid, *is.&f.* **-bid, -bidding** **1.** (açık artırmada) değerinden fazla fiyat teklif etmek, yüksek/aşırı pey sürmek, başkalarından/gereğinden fazla/aşırı fiyat artırmak, **2.** fazla pey, değerinden fazla teklif.

overbite, *is.* diş fırlaklığı : ağız kapanınca üst dişlerin alt dişlerden ileriye çıkık durması.

overblouse, *is.* uzun blûz, pantalon/eteklik üzerine çıkarılan blûz.

overblow, *f.* **-blew, -blown, -blowing** **1.** aşırı önem/değer vermek, (değer vb.) şişirmek, **2.** (nefesli sazı) fazla üfleyip tiz sesler/harmonikler çıkarmak, **3.** üfleyip gidermek/temizlemek, **4.** eserek (kar, kum vb. ile) örtmek/kaplamak.

overblown, *sf.&f.* **1.** aşırı, fahiş, abartmalı, şişirilmiş, **2.** çok büyük, cesim, heybetli, **3.** tumturaklı, gösterişli, şişirme, mübalâğalı, tantanalı, debdebeli, şatafatlı, azametli, **4.** (çiçek) fazla açılmış, tazeliğini kaybetmiş, **5.** *bk.:* **overblow** (pp).

overboard, *zf.* **1.** gemiden denize. *to fall ~.* **Man ~!** Denize adam düştü! Yetişin! **2. go ~** : fazla ileri gitmek, haddini aşmak/tecavüz etmek, ölçüyü yitirmek, kabulü imkânsız iş yapmak/teklif etmek. *She went ~ and bought more than she needed.* **3. throw ~** *k.d.* defetmek, terk etmek, başından savmak, sepetlemek. *We had to throw all our plans and start again from the scratch.*

overbold, *sf.* aşırı küstah, delice cesur.

overbook, *f.* (uçak, otel vb.) yer sayısından fazla rezervasyon yapmak.

overborne, *sf.&f.* **1.** basılmış, ezilmiş, yenilmiş, tazyik altında kalmış, **2.** *bk.:* **overbear** *(sf.f.).* ***e.a.-1.*** *oppressed, crushed, overcome.*

overbought, *sf.* durgun, fiyat artışı beklenmeyen. **an ~ market** : durgun piyasa.

overbuild, *f.* **-built, -building** fazla inşaat yapmak, gerekenden fazla sayıda ev yapmak.

overburden, *is.&gl.f.* **1.** aşırı yük altına sokmak, fazlaca yük olmak/sıkıntı vermek, **2.** çok yüklemek, **3.** fazla sorumluluk yüklemek, **4.** üst katman: faydalı bir jeolojik katmanı örten lüzumsuz madde.

overbuy, *f.* **-bought, -buying** **1.** gerektiğinden fazla satın almak, **2.** *fin.* malî gücünden fazla satın almak.

overcall, *is.&f.* peyi artırma(k), daha fazla pey (sürmek), (briç) fazla deklârasyon yapma(k).

overcame, *f. bk.:* **overcome** *(geç.z.).*

overcapacity, *is.* fazla üretim gücü.

overcapitalise/overcapitalisation, *Brit. bk.:* **overcapitalize/overcapitalization.**

overcapitalize, *gl.f.* **-ized, -izing** **1.** (bir tesebbüs için) fazla sermaye tedarik etmek/yatırmak, **2.** (bir şirketin sermayesini) fazla tahmin etmek, **3.** (bir mülke vb.) aşırı fiyat biçmek, **4. overcapitalization** : fazla sermaye tedarik etmek/yatırma, (sermayesini) fazla tahmin etme, (bir mülke vb.) aşırı fiyat biçme.

overcareful, *sf.* fazla dikkatli/ihtiyatlı, çok titiz.

overcast, *sf.&is.&f.* **-cast, -casting 1.** kapalı, bulutlu. *an ~ sky.* **2.** *meteor.* %95'ten fazla bulutlarla örtülü (gökyüzü), **3.** karanlık, kasvetli, **4.** (dikiş) sürfileli, sürfile yapılmış, **5.** bulutlanmak, bulutlarla örtülmek, kararmak, **6.** sürfile (dikiş) yapmak, **7. ~ing** : sürfile yapma, sürfile dikiş.

overcharge, *is.&gl.f.* **-charged, -charging 1.** fazla fiyat isteme(k), fahiş fiyatla satma(k), **2.** çok ücret alma(k), **3.** çok yükleme(k)/doldurma(k), **4.** abartma(k), mübalâğa etme(k), **5.** aşırı /fazla/fahiş fiyat/ücret, **6.** aşırı yük. ***e.a.-3.*** *overload, 4. exaggerate, overdo.*

overcharger, *is.* **1.** fazla/fahiş fiyat isteyen **2.** çok yükleyen/dolduran, **3.** abartan, mübalâğa eden.

overcheck, *is.* (atın başı üstünden/kulaklarının arasından geçen) gem, dizgin.

overclothes, *is.* dış giysi/elbise.

overcloud, *gl.f.* **1.** bulutlanmak, bulutlarla örtülmek kaplanmak, **2.** karar(t)mak, kasvetli/karanlık olmak/yapmak, **3. ~ed** : bulutlu, bulutlarla örtülü/kaplı, kapalı, karanlık, kasvetli. ***e.a.-*** *2. darken, obscure.*

overcoat, *is.* palto.

overcome, *f.* **-came, -come, -coming 1.** yenmek, galip gelmek, mağlûp etmek, galebe çalmak, zafer kazanmak, muzaffer olmak. *to ~ an enemy / all difficulties. to ~ a bad habit.* **2.** hakkından gelmek, önlemek, gidermek, **3.** alt etmek, ram etmek, hükmü altına almak, (alkol, ilâç, hastalık, heyecan vb.) zayıflatmak, takatsiz bırakmak, boyun eğdirmek, inkıyat ettirmek. mek, başına vurmak, tutmak, **4.** şaşırtmak, çaresiz bırakmak. **be ~ with/by** : etkilenmek. *The girl was so ~ by the noise and the lights that she couldn't speak.* **5.** *esk.* üstüne yayılmak, üstünü kaplamak. ***e.a.-1.*** *conquer, defeat, vanquish, win, overthrow, 2. surmount, 3. overpower, subjugate, 4. overwhelm, confuse.*

overcomer, *is.* yenen, galip gelen, galebe çalan, hükmü/etkisi altına alan, önleyen.

overcommit, *gl.f.* **1.** aşırı yük altına girmek, yapamayacağı/altından kalkamayacağı şeyleri yükümlenmek/taahhüt etmek, **2.** kaynakları (fazla kullanarak) tüketmek/yıpratmak, **3. ~ment** : aşırı yük/taahhüt/yükümlenme.

overcompensate, *f.* **-sated, -sating 1.** fazlasıyla telâfi/tazmin etmek/karşılamak, **2.** (silâh vb.) geniş ölçüde denkleştirmek/dengelemek, **3.** *psikol.* aşırı ödünlemek. *She ~d for her shyness at the party by insulting half the guests.*

overcompensation, *is. psikol.* aşırı ödünleme : aşağılık duygusu ile bazı hususlarda kuvvetli tepki göstererek karakterin zayıf tarafını örtmeye çalışma.

overcompensatory, *sf.* aşırı ödünleyici/ödüncül.

overconfidence, *is.* aşırı güven(ç)

overconfident, *sf.* aşırı güvenli. **~ly** : aşırı güvenle.

overcrop, *gs.f.* **-cropped, -cropping** fazla ürün alarak toprağın verimini azaltmak.

overcrowd, *f.* fazla kalabalıklaş(tır)mak, fazla kalabalık olmak/yapmak, bir yere fazla ahali doldurmak.

overdevelop, *f.* **1.** aşırı geliş(tir)mek. *to ~ the feelings of responsibility.* **2.** *foto.* aşırı develope etmek. *to ~ a photograph.* **3. ~ment** : aşırı geliş(tir)me.

overdo, *f.* **-did, -done, -doing 1.** fazla/aşırı yapmak, ifrata kaçmak. *to ~ exercise.* **2.** çok fazla kullanmak. *Don't ~ the salt in your cooking.* **3.** abartmak, mübalâğa etmek, **4.** fazla yorulmak, bitkin/bîtap düşmek, **5.** gereğinden fazla pişirmek, **6.** (duygularını) aşırı derecede açığa vurmak, **7. ~ it** : çok çalışmak, fazla spor yapmak. *I've been rather ~ing it lately, I need a holiday.* **8. ~er** : ifrata kaçan, abartan mübalâğa eden, fazla çalışan/yorulan. ***e.a.-3.*** *exaggerate, overact, 4. fatigue, exhaust, 5. overcook.*

overdone, *sf. &f.* **1.** *bk.:* **overdo** (pp), **2.** çok pişmiş (yemek), **3.** abartmalı, mübalâğalı, müfrit, aşırı, fazla, **4.** çok yorgun, bitkin, bîtap. ***e.a.-3.*** *exaggerated, excessive, 4. exhausted, overtaxed.*

overdose, *is.&f.* **-dosed, -dosing 1. overdosage** *d.d.* aşırı doz, gerekenden fazla verilen ilâç (miktarı), **2.** dozunu aşmak/artırmak, gerekenden fazla ilâç vermek.

overdraft = overdraught, *is.* **1.** kredi açığı, kredi sınırını aşma, banka hesabında mevcut olandan fazla para çekme, **2.** ateşi körükleme.

overdraw, *f.* **-drew, -drawn, -drawing** **1.** kredi sınırını aşmak, banka hesabında mevcut olandan fazla para çekmek, **2.** (anlatmada/tasvirde/resimde) abartmak, mübalâğaya kaçmak, **3.** (fırın, soba vb.) körüklemek, **4.** (yay vb.) germek, fazla çekmek.

overdrawn, *sf.* **1.** kredi sınırını aşmış, mevcuttan fazla para çekilmiş (banka hesabı). **~ account** : karşılıksız hesap, **2.** abartmalı, mübalâğalı.

overdress, *is. &f.* **-dressed, -dressing** **1.** kalın giyinmek, fazla elbise giymek, **2.** gösterişli/fazla itinalı giyinmek, **3.** üst giysi (palto, pardesü vb.).

overdrive, *is.&gl.f.* **-drove, -driven, -driving** **1.** çok sıkı çalışmak, çalışmada ifrata kaçmak, **2.** (oto) çok hızlı sürmek, **3.** *mak.* üst hız aktarma düzeni : motor milinden daha hızlı dönüş sağlayan transmisyon düzeni.

overdue, *sf.* **1.** geç, gecikmiş, tehirli. *the train is 15 minutes ~.* **2.** vadesi geçmiş, vaktinde ödenmemiş, **3.** çok beklemiş, **4.** fazlasıyla hazır /olgun, **5.** aşırı, çok fazla. ***e.a.-1.*** *late, tardy,* ***5.*** *excessive.*

overdye, *gl.f.* **-dyed, dying** **1.** koyu boyamak, **2.** tekrar başka renge boyamak.

overeager, *sf.* **1.** çok hevesli, ziyadesiyle istekli/gayretli, **2. ~ly** : büyük bir hevesle/gayretle, **3. ~ness** : çok heveslilik, aşırı istek/gayret.

overeat, *f.* **-ate, -eaten, -eating** **1.** oburluk etmek, fazla yemek, tıkınmak, **2. ~er** : obur, fazla yiyen, tıkınan.

overelaborate, *sf.&f.* **-rated, -rating** **1.** çok özenilmiş/mükellef, çok ayrıntılı/mufassal, çok süslü, çok itinalı/mutena, **2.** çok özenmek/itina göstermek, **3.** çok ayrıntılara girmek, fazla/gereksiz ayrıntılarla doldurmak, **4.** teferruata kaçmak, en ince ayrıntılarıyla açıklamak, **5. ~ly** : özenle, itina ile, ayrıntılı bir şekilde, bütün ayrıntılarıyla, **6. ~ness = overelaboration** : özenme, itina gösterme, ayrıntılarıyla açıklama, ayrıntılı izah.

overestimate, *is.&f.* **-mated, -mating** **1.** aşırı/fazla değer/fiat biçme(k), (miktarını/değerini) olduğundan fazla tahmin etme(k), tahminde aşırı gitme(k), **2. overestimation** : aşırı/fazla tahmin.

overexert, *gl.f.* aşırı çabalamak/ceht etmek, çok gayret etmek. **~ion** : aşırı çaba/gayret/ceht.

overexpose, *gl.f.* **-posed, -posing** **1.** gereğinden fazla (güneşe/ışığa/ışınlara/soğuğa vb.) maruz bırakmak, fazla teşhir etmek/göstermek, **2.** *foto.* filme fazla poz vermek.

overexposure, *is.* fazla poz verme, (güneşe/ışığa vb.) fazla maruz kalma/bırakma. *~ in photography. ~ to the sun.*

overextend, *gl.f.* (kredi vb.) fazla uzatmak/genişletmek/temdit etmek.

overfish, *f.* fazla balık avlamak, avlayarak balık neslini tüketmek.

overflight, *is.* (bir ülkenin/bölgenin vb.) üstünden uçuş/uçma.

overflow, *is.&f.* **-flowed, -flown, -flowing** **1.** (nehir, su vb.) ak(ıt)mak, taş(ır)mak. *Rivers often ~ in the spring. The milk is ~ing the cup.* **2.** akın etmek, topluca göçmek, kütle hâlinde gitmek. *The population ~ed into the adjoining territory.* **3.** çok bol/bereketli/mebzul olmak. **an ~ing harvest** : bereketli harman, **4.** sel basmak. **5.** taşma, taşkın, **6.** akaç, **7.** sel, su baskını, taşan şey, **8.** bolluk, bereket, mebzuliyet, **9.** çok bol şey. **10. ~able** : taşabilen, taşabilir. ***e.a.-4.*** *flood, inundate.*

overflowing, *sf.* **1.** taşan, **2.** pek bol. mebzul, **3. ~ly** : (a) taşarak, taşarcasına, (b) bol bol, mebzulen.

overfly, *f.* **-flew, -flown, -flowing** **1.** (bir ülkenin/bölgenin) üstünden uçmak, **2.** daha uzaklara uçmak, uçarak uzaklaşmak. ***e.a.-2.*** *overshoot.*

overfull, *sf.* çok dolu, lebalep/ağzına kadar dolu. **~ness** : çok dolu olma, ağzına kadar/lebalep dolma.

overgarment, *is.* dış giysi/elbise.

overgild, *gl.f.* **-gilded /-gilt, -gilding** **1.** yaldızlamak, her tarafını yaldızla kaplamak, **2.** altın rengi vermek, tezhip etmek.

overglaze, *is.& gl.f.* **-glazed, -glazing** **1.** (seramik eşyayı) sırlamak, (sır üzerine) tekrar sır geçirmek, ikinci bir sır tabakası ile kaplamak, **2.** ikinci sır tabakası.

overgraze, *gl.f.* **-grazed, -grazing** fazla otla(t)mak, fazla otlatarak ot bırakmamak.

overgrow, *f.* **-grew, -grown, -growing 1.** aşırı büyümek, azmanlaşmak, **2.** (fidan) birbirini örtecek derecede büyümek, fazla boy atmak, **3.** (bitki) büyüyüp bastırmak, her tarafı kaplamak.

overgrowth, *is.* **1.** aşırı büyüme, azmanlaşma, **2.** büyüyüp başkalarını bastırma, her tarafı kaplama.

overhand(ed), *sf.&zf.&is.&f.* **1.** eli ile, elini (bir şeyin) üstüne koyarak. **to grasp one's fork ~** : çatalı eli ile tutmak. **2.** eli ve kolu omuzdan yukarı kaldırarak. *to pitch ~.* **3.** sürfile ile, (kumaş kenarını) sık dikiş ile (dikmek), **4.** eli/kolu omuzdan yukarı kaldırarak yapılan/atılan. *~ stroke.* **5.** (eli yukarı kaldırarak) verme/vurma.

overhand knot, *is.* düğüm.

overhang, *is.&f.* **-hung, -hanging 1.** üstüne as(ıl)mak, **2.** üzerine/üzerinden sarkmak. *Trees ~ the street to form an arch of branches.* **3.** (tehlike / fenalık vb.) tehdit etmek, zuhuru yakın olmak. *The threat of an invasion overhung the city.* **4.** her tarafına nüfuz etmek, istilâ etmek, yayılmak, baştan başa sarmak, **5.** üzerine süslü şeyler asmak, asarak süslemek, **6.** sarkıntı, çıkıntı, tepeden sarkan şey. **The ~ of the roof shaded the flower bed beneath** : Çatının çıkıntısı, altındaki çiçek tarhını gölgeliyor. **7.** çıkıntı /uzantı miktarı, **8.** (para, ham madde vb.) fazlalık, ihtiyaç fazlası. ***e.a.-3.*** *threaten, menace, impend,* ***4.*** *permeate, pervade,* ***8.*** *surplus, excess.*

overhaul, *is.&f.* **1.** (tamir / bakım için) dikkatle gözden geçirmek, muayene/kontrol etmek, **2.** onarmak, tamir etmek, bakım ve onarımını yapmak, **3.** (yarışta) öne geçmek, **4.** *den.* (a) karşıdan çekilen halatı gevşetmek, (b) palangayı gevşetmek, **5. ~ing** *d.d.* (a) tamir, bakım, onarım, (b) muayene, kontrol, gözden geçirme, **6. ~er** : tamirci, bakımcı, onaran, tamir ve bakımını yapan kimse.

overhead, *sf.&zf.&is.* **1.** yukarıda(ki), tepede(ki), başın üstünde(ki), havada(ki), üstte(ki). *The stars/the flag ~.* **2.** genel, umumî, dağınık, müteferrik, **3.** (işletmede) genel/dağınık/müteferrik masraflar, (üretilen parça sayısına tabi olmayan) ortak/sürekli giderler (aydınlatma, ısıtma, sigorta, kira, vergi vb. gibi), **4.** tavan, özellikle gemi kompartımanı tavanı, **5.** (tenis vb.) boyu aşan vuruş, yüksek vuruş. ***e.a.-1.*** *a-loft,* ***2.*** *general, umumî, average,* ***4.*** *ceiling,* ***5.*** *smash.*

overhear, *gl.f.* **-heard, hearing** kulak misafiri olmak, tesadüfen işitmek. **~er** : kulak misafiri olan, tesadüfen işiten kimse.

overheat, *f.* aşırı ısınmak/ısıtmak, kız(dır)mak.

overhung, *sf.&f.* **1.** yüksekte/üstünde asılı. *the walls of the garden ~ with roses.* **2.** *bk.:* **overhang** *(sf.f.).*

overindulge, *f.* **-dulged, -dulging 1.** fazla müsamaha etmek/şımartmak/göz yummak, canının her istediğini yapmak, kendini aşırı derecede heves ve arzularına terk etmek. *to ~ one's fondness for candy.* **2. ~nce** : aşırı düşkünlük/müsamaha/şımartma, her şeye göz yumma, canının her istediğini yapma.

overindulgent, *sf.* **1.** aşırı müsamahakâr, her şeye göz yuman, canının her istediğini yapan, **2. ~ly** : aşırı müsamaha ile, her şeye göz yumarak.

overinflated, *sf.* fazla şişirilmiş/büyütülmüş, abartmalı.

overissue, *is.&f.* fazla sayıda hisse senedi çıkarma(k).

overjoy, *gl.f.* aşırı/fazlasıyla sevindirmek.

overkill, *is.* **1.** aşırı yok etme yeteneği : nükleer silâhlarla askerî bir zafer için gerekenden çok fazla sayıda düşmanı öldürebilme gücü, **2.** gerekeni/amaç edileni çok aşan bir eylemin etki veya sonucu.

overladen, *sf.* aşırı/fazla yüklenmiş.

overland, *sf.&zf.* karada(n), kara yolu ile (yapılan). **~ transportation** : kara yolu taşımacılığı. **~ stage** : uzak yol arabası, XIX. yy. ortalarında Batı ABD'de kullanılan atlı araba.

overlap, *is.&f.* **-lapped, -lapping 1.** (kenarları) üst üste gelme(k)/getirme(k)/bin(dir)me(k). *Shingles are laid to ~ each other.* **2.** (başka bir şeyin) üstünü örtmek, üstüne/ötesine uzanmak, **3.** kısmen çakışmak/uymak, ortak kısımları olmak, **4.** (diğer bir şeyin üzerinden) aş(ır)mak, **5.** başka bir şeyin üstüne gelen parça/miktar. *allow an ~ of 10 cm.* **6.** üst üste gelen/çakışan yer.

overlay, *is.&f.* **-laid, -laying 1.** kaplamak, (bir şeyi başka bir şeyin) üzerine koymak/yerleştirmek, **2.** (üzerine) sürmek/yaymak, **3.** (yüzeyini) işlemek/süslemek, kakmak. **Wood richly overlaid with gold** : Zengin altın kakmalı tahta işi. **4.** *bas.* kâğıdın altını takviye etmek,

5. kaplama, örtü, örten tabaka, **6.** (yüzeydeki) işleme, süs, kakma. *an ~ of gold.* **7.** *bas.* (kâğıdın altına konulan) destek, takviye, **8.** harita üzerine konan ve askerî durum hakkında bilgi veren şeffaf kâğıt, **9.** *bk.:* **overlie** *(geç.z.).*

overleaf, *zf.* arka sayfada. **continued ~** : devamı arka sayfada.

overleap, *gl.f.* **-leaped / -leapt, -leaping** **1.** üstünden atlamak/sıçramak/zıplamak, **2.** atlayarak ulaşmak/erişmek, **3.** atlayıp geçmek, unutmak, **4.** *esk.* (birisinden) daha uzağa sıçramak. ***e.a.-2.*** *overreach, 3. omit, 4. outleap.*

overlie, *gl.f.* **-lay, -lain, -lying** **1.** üzerine yat(ır)mak, üzerini kaplamak/örtmek, **2.** (kadın) uykuda bebek üzerine yatıp boğmak.

overlive, *f.* **-lived, -living** *esk.* **1.** (başkasından) daha çok yaşamak/dayanmak, **2.** çok uzun yaşamak, hayatta/sağ kalmak, **3. overliver** : çok yaşayan, uzun ömürlü kimse. ***e.a.-1.*** *outlast, 2. survive.*

overload, *is.&f.* aşırı yük(lemek).

overlook, *is.&f.* **1.** gözden kaçırmak, gözüne çarpmamak, dikkatinden kaçmak, **2.** göz yummak, dikkate almamak, (hata/kusur vb.) görmemezlikten gelmek, önem vermemek, **3.** (yüksek bir yerden) bakmak, gözetlemek, etrafa göz gezdirmek, **4.** nazır/hâkim olmak. *The castle ~s the harbor.* **5.** yükselmek, yukarı çıkmak, **6.** mazur görmek, affetmek, bağışlamak, **7.** denetlemek, dikkatle her tarafını muayene etmek, **8.** bakmak, nezaret etmek, ihtimam göstermek, **9.** *esk.* kem gözle bakmak, nazarı değmek, **10.** bakış, yukarıdan seyretme, nezaret, **11.** yüksek/her tarafı gören yer, hâkim nokta, **12.** gözden kaçırma, gözüne çarpmama, **13.** *bk.:* **jack bean**. ***e.a.-1.*** *miss, omit, neglect, slight, 2. disregard, ignore, 6. excuse, pardon, 7. examine, inspect, 8. supervise, oversee, look after, 9. bewitch.*

overlord, *is.&gl.f.* **1.** tahakküm eden kimse, **2.** başkasından üstün kimse,, **3.** derebeyi, **4.** tahakküm etmek, keyfî ve zalimane idare etmek, zulmetmek, **5. ~ship** : zulüm, tahakküm, derebeyliği. ***e.a.-4.*** *domineer.*

overly, *zf.* aşırı, pek fazla, fazlasıyla, ziyadesiyle, aşırı derecede. *He is ~ anxious to be a scientist.* ***e.a.-excessively,*** *too, overmuch, too much.*

overlying, *f. bk.:* **overlie** *(sf.f.).*

overman, *is.&gl.f.* **-manned, -manning** **1.** ustabaşı, kalfa, nezaretçi, **2.** *İsk.* hakem, **3.** *esk. bk.:* **superman**, **4.** (bir işe) gerekenden fazla adam sağlamak, fazla işçi çalıştırmak. ***e.a.-1.*** *foreman, overseer, 2. arbiter, umpire.*

overmaster, *gl.f.* **1.** hâkim olmak, üstün gelmek, boyun eğdirmek, hakkından gelmek, **2. ~ingly** : üstünlükle, üstün gelerek. ***e.a.-1.*** *overpower, overcome.*

overmatch, *gl.f.* **1.** yenmek, üstün/galip gelmek, **2.** daha kuvvetli rakip çıkarmak. ***e.a.-1.*** *surpass, defeat, outmatch.*

overmuch, *sf.&is.&zf.* pek fazla/ziyade/çok, aşırı, gereğinden fazla/çok. *He doesn't like to work ~.* ***e.a.-*** *excessive, too much.*

overnice, *sf.* **1.** çok titiz/müşkülpesent, ince eleyip sık dokuyan. *He was unhampered by ~ manners.* **2. ~ly** : aşırı titizlikle, müşkülpesentlikle, **3. ~ness** : aşırı titizlik, müşkülpesentlik.

overnight, *sf.&zf.&is.* **1.** geceleyin, bütün gece, sabaha kadar. *to stay ~.* **2.** dün gece, bir gece içinde, bir gece evvel. *Preparations were made ~.* **3.** anî olarak, birdenbire, çabucak, kısa zamanda hemen. *New suburbs sprang up ~.* **4.** gece+, geceleyin olan/yapılan/vuku bulan/devam eden. *an ~ stop.* **5.** bir gecelik. *a group of ~ guests. He got an ~ pass.* **6.** gece+, geceye mahsus, gece kullanılacak. *an ~ bag.* **7.** dün geceki, dün gece alınan. *an ~ decision.* **8.** *esk.* dün gece. ***e.a.-3.*** *suddenly, at once, immediately.*

overoptimism, *is.* aşırı iyimserlik.

overoptimist, *sf.* aşırı iyimser. **~ic** : aşırı iyimser+. **~ically** : aşırı iyimserlikle.

overorganize, *f.* **-ized, -izing** **1.** kurallar ve ayrıntılar üzerinde aşırı ısrarla durmak, **2.** çok tertipli/düzenli/titiz olmak, **3.** çok geniş ve büyük örgüt/teşkilât kurmak, **4. overorganization** : (a) geniş örgütlenme, (b) aşırı düzenlilik, **5. overorganizer** : geniş örgüt kuran, aşırı düzen sağlayan kimse.

overpass, *is.&f.* **-passed/-past, -passing** **1.** üst geçit, üstten geçen yol, **2.** üstten/üstünden geçmek, **3.** (belirli sınırları) aşmak, ötesine geçmek, tecavüz etmek, **4.** üstesinden gelmek, altetmek, galebe çalmak, yenmek, **5.** (zaman, tecrübe vb.) geçirmek, maruz kalmak, **6.** görmezlikten gelmek, göz yummak, müsamaha etmek, atlamak. ***e.a.-2.*** *traverse, 3. exceed, overstep, transgress, surpass, 4. surmount, 5. pass through, 6. overlook, disregard, omit.*

overpay, *gl.f.* **-paid, -paying 1.** fazla ödemek, borcundan fazla para ödemek. *I received a credit after ~ing the bill.* **2.** (bir kimseye) fazlasıyla/hak ettiğinden fazla ödemek. *We were certain we had overpaid him for helping us.* **3.** fazlasıyla mükâfatlandırmak, **4. ~ment** : fazla ödenen para/meblâğ.

overpersuade, *gl.f.* **-suaded, -suading** fazlasıyla inandırmak/ikna etmek, bir kimsenin kanaatlerini/düşüncelerini değiştirip iyice ikna etmek. **overpersuasion** : fazlasıyla ikna etme/inandırma.

overplay, *f.* **1.** (bir piyesteki rolünü/hislerini vb.) fazlasıyla abartmak, aşırı vurgulamak, **2.** (bi şeyi) değerinden fazla göstermek, çok önemli imiş hissini vermek, **3.** büyütmek, abartmak, **4.** (golf) topu çok uzağa atmak, **5. ~ one's hand** : yapabileceğinden fazlasını vadetmek veya yapmaya kalkışmak, boyundan büyük işe girişmek.

overplus, *is.* fazlalık, artan şey, ihtiyaç fazlası, kalan miktar. ***e.a.***- *surplus.*

overpopulate, *gl.f.* **-lated, -lating** (nüfus) fazla artmak, fazla kalabalıklaş(tır)mak.

overpopulated, *sf.* nüfusu fazla, aşırı kalabalık.

overpopulation, *is.* nüfus fazlalığı, nüfusun hızla artması, aşırı kalabalık(laştırma).

overpower, *gl.f.* **1.** çok etkilemek, **2.** (cebir ve kuvvetle) yenmek, üstün gelmek. *~ one's enemies.* **3.** (bedenî/manevî bakımdan) hâkim olmak, bastırmak. **Sudden anger ~ed every other feeling** : Anî öfke başka bütün duyguları bastırdı. **4.** fazla güçlendirmek/kuvvetlendirmek. ***e.a.***- *2. vanquish, subjugate, conquer, defeat, beat, overcome, subdue, master.*

overpowering, *sf.* **1.** ezici, yıkıcı, kahredici, çok üstün/kuvvetli, şiddetli, dayanılmaz, karşı konulamaz. *an ~ desire.* **2. ~ly** : kuvvetle, şiddetle, üstün/kahredici/dayanılmaz bir şekilde. ***e.a.***- *1. overwhelming, intense.*

overprice, *gl.f.* **-priced, -pricing** fazla/aşırı/fahiş fiyat istemek/koymak.

overprint, *is.&f.* **1.** (basılı kâğıt üzerine) yeniden basmak, başka renk/forma veya ilâve yazı basmak, **2.** gerekenden fazla baskı, fazla nüsha, **3.** basılı kâğıda yeniden yapılan baskı, **4.** (a) (pul üzerine) sürşarj, değerini/kullanılışını değiştirecek damga/baskı. (b) sürşarjlı pul.

overprize, *gl.f.* **-prized, -prizing** fazla değerlendirmek, aşırı değer vermek.

overproduce, *f.* **-duced, -ducing** ihtiyaçtan fazla üretmek, aşırı istihsal/imalât yapmak.

overproduction, *is.* aşırı/fazla üretim/istihsal/imalât.

overpronounce, *f.* **-nounced, -nouncing 1.** (kelimeyi/heceyi) abartmalı telâffuz etmek, **2.** çok dikkatle/gösterişli ve mübalâğalı tarzda konuşmak, **3. overpronounciation** : abartmalı telâffuz, çok dikkatle/gösterişli ve mübalâğalı tarzda konuşma.

overproof, *sf.* aşırı alkollü, nümunesinden fazla miktarda alkol ihtiva eden (içki).

overproportion, *is.&f.* **1.** (ölçü ve oranlarda) aşırılık/fazlalık, **2.** ölçü ve oranları aşmak, **3. ~ate = ~ed** : aşırı ölçülü, **4. ~ately** : (ölçüde) aşırı derecede.

overprotect, *gl.f.* **1.** aşırı korumak, bir çocuğu serbest iradesinin gelişmesini önleyecek derecede himaye etmek, **2. ~ion** : aşırı koruma, **3. ~ive** : aşırı koruyucu, **4. ~ively** : aşırı koruyucu şekilde.

overproud, *sf.* aşırı gururlu, fazla mağrur, çok övünen. **~ly** : aşırı gururla, fazlasıyla övünerek.

overran, *f. bk.:* **overrun** (pt).

overrate, *gl.f.* **-rated, -rating** aşırı değer biçmek, değerini olduğundan fazla takdir etmek, fazla değer vermek. ***e.a.***- *overestimate.*

overreach, *f.* **1.** ötesine ulaşmak/erişmek/geçmek, **2.** gayeyi/hedefi geçmek/aşmak, **3.** fazlasıyla germek/uzatmak, **4.** gücünün/aklının erişemediği işe girişip sonunda yenilgiye uğramak, **5.** aldatmak, dolandırmak, kurnazlıkla kazanç sağlamak. *to ~ a man in a bargain.* **6.** (at) yürürken arka ayağı ön ayağına çarpmak/çarpıp incitmek. ***e.a.***- *5. cheat, outwit.*

overreact, *f.* aşırı tepki göstermek, çok sert karşılık vermek. **~ion** : aşırı tepki, sert karşılık.

overrefine, *gs.f.* **-fined, -fining** fazla arıtmak/tasfiye etmek.

override, *gl.f.* **-rode, -ridden, -riding 1.** tepelemek, (ayak altında) çiğnemek, **2.** tahakküm etmek, irade ve otoritesi üstün gelmek, emir ve iradesi altına almak, **3.** başkalarını dinlemeyip kendi bildiği gibi hareket etmek, (emre/tav-

siyeye) aldırmamak, önem vermemek, (emirleri) saymamak/hiçe saymak. *to ~ one's advisers.* **4.** iptal etmek, hükümsüz bırakmak. *A decision that ~s all previous decisions.* **5.** (atı) fazla koşturup yormak, **6.** üzerinden geçmek/uzanmak, **7.** *cer.* (kırılan kemik uçları) üst üste binmek. ***e.a.- 1.*** *trample, crush, suppress,* ***2.*** *dominate,* ***4.*** *supersede, annul.*

overriding, *sf.* öncelikli, (her şeyden) önce gelen, en önemli. *an ~ national interest.*

overripe, *sf.* **1.** çok olgun, fazla olgunlaşmış, geçkin. *~ fruit.* **2. ~ly** : çok olgun bir şekilde, fazla olgunlaşarak, **3. ~ness** : fazla olgunluk.

overrule, *gl.f.* **-ruled, -ruling 1.** (iddia, talep vb.) çürütmek, cerh etmek, reddetmek, hükümsüz/geçersiz kılmak, **2.** (kararını) iptal etmek, aleyhinde karar vermek. *The president ~d my plan.* **3.** (başkasının fikrini/kararını) etkilemek, etkileyerek değiştirmek, **4.** hükmünü/sözünü geçirmek, etkili olmak, tesir altında bırakmak, **5. overruler** : reddeden, cerh eden hükümsüz bırakan, iptal eden, hükmünü/sözünü geçiren, **6. overrulingly** : cerh ederek, iptal ederek, hükümsüz bırakarak, hükmünü/sözünü geçirerek.

overrun, *is.&f.* **-ran, -run, -running 1.** istilâ etme(k), yağma/talan etme(k), çiğneyip geçme(k), **2.** üşüşme(k), yığılma(k), çok sayıda bir yere toplanma(k), **3.** (üstüne) yayılma(k), (her tarafını) kaplama(k), **4.** yenme(k), kesin zafere ulaşma(k), ezme(k), mağlûp etme(k), kahretme (k), **5.** (yeni fikir vb.) çabucak yayılma(k), **6.** *esk.* koşarak (birini) geçme(k), **7.** aşma(k), haddini geçme(k), tecavüz etme(k), **8.** taşma(k), **9.** ısmarlanandan fazla sayıda kitap basma(k), **10.** (talebi karşılamak için) ilâve baskı yapmak (dergi vb.), **11.** fazla mal, ihtiyaç fazlası, **12.** uçak pistinin bitimindeki açıklık. ***e.a.- 1.*** *invade, ravage,* ***2.*** *swarm,* ***3.*** *spread,* ***4.*** *defeat, overwhelm, crush,* ***5.*** *spread,* ***7.*** *exceed,* ***8.*** *overflow,* ***11.*** *surplus.*

oversanded, *sf.* fazla kumlu (beton karışımı).

overscore, *gl.f.* **-scored, -scoring** üzerini çizmek, bir kelime/harf vb. üzerine çizgi çekmek.

oversea = overseas, *sf.&zf.&is.* **1.** denizaşırı. *to be sent ~.* **2.** deniz+. *~ travel.* **3.** denizaşırı/yabancı ülkeler(e ait), **4. ~ cap = garrison cap** : askerî kep, askerlerin garnizonda giydikleri şapka.

oversee, *gl.f.* **-saw, -seen, -seeing 1.** yönetmek, idare etmek, nezaret etmek, **2.** gizlice/istemeyerek gözetlemek/görmek, tanık/şahit olmak, **3.** *esk.* (yüksek bir yerden) gözetlemek/bakmak, seyretmek, **4.** *esk.* denetlemek, muayene/teftiş etmek. ***e.a.-1.*** *supervise, manage,* ***2.*** *observe,* ***3.*** *survey, watch,* ***4.*** *inspect.*

overseer, *is.* **1.** yönetmen, yönetici, idareci. *The ~ of a plantation.* **2.** müfettiş, **3.** ustabaşı, kalfa, **4.** *Brit.* **~ of the poor** *d.d.* kilisenin fakirlere yardım işlerini yöneten görevlisi. ***e.a.-1.*** *superviser.*

oversell, *is.&f.* **-sold, -selling 1.** fazla satış yapmak, stok mevcudundan fazla sipariş kabul etmek, **2.** malını fazla methetmek, **3.** satışı zorlamak, çok reklâmla satışı artırmak, **4.** (birisini) fazlasıyla övmek, olduğundan çok daha değerli göstermek, **5.** fazla satış, **6.** fazla övme.

overset, *is.&f.* **-set, -setting 1.** devir(il)mek, baş aşağı/alt üst etme(k)/olma(k), **2.** (maddeten/manen) karıştırmak, intizamını bozmak, **3.** *bas.* satırları sıkıştırmak. ***e.a.-1.*** *upset, overturn, overthrow.*

oversew, *gl.f.* **-sewed, -sewed/-sewn, -sewing** elde sık dikiş yapmak.

oversexed, *sf.* şehvet düşkünü, aşırı şehvetli/kösnül, aşırı derecede cinsiyete düşkün, cinsel isteklere kendini kaptırmış.

overshade, *gl.f.* **-shaded, -shading 1.** gölgelendirmek, üzerine gölge salmak/düşürmek, **2.** karartmak, karanlık/loş yapmak.

overshadow, *gl.f.* **1.** gölgede bırakmak, küçük düşürmek, önemini/değerini azaltmak/geride bırakmak, değerce vb. geçmek. *Her new book will ~ all earlier ones.* **2.** gölgelemek, gölge salmak, **3.** karartmak, karanlık/loş yapmak, **4.** *esk.* korumak, himayesine almak, **5. ~er** : gölgede bırakan, önemini/değerini azaltan kimse/şey, **6. ~ingly** : gölgede bırakarak, önemini/değerini azaltarak/azaltırcasına. ***e.a.- 3.*** *obscure,* ***4.*** *protect, shelter.*

overshine, *gl.f.* **-shone/-shined, -shining 1.** pırıl pırıl parlamak, aydınlatmak, göz kamaştırmak, **2.** ihtişam/debdebe ve mükemmeliyette daha üstün olmak, **3.** *esk.* üstünde/üzerinde parlamak. ***e.a.-1.*** *outshine, illumine,* ***2.*** *excel, surpass.*

overshoe, *is.* şoson, lâstik, soğuktan/yaştan korumak için pabuç/kundura üzerine giyilen ayakkabı.

overshoot, *f.* **-shot, -shooting 1.** hedefin üstüne/ötesine/ilerisine atmak, vuramamak, karavana atmak, **2.** (sınırı/belirli bir noktayı) aşmak, ilerisine geçmek, atlamak, kaçırmak. **We had overshot that turning again** : Gene o dönemeci kaçırdık. **3.** fazla ileri gitmek, bir şeyi fazla ileri sürmek/ileri götürmek, **4.** *hv.* (a) pistin ilerisine inmek, inişte pisti geçmek, (b) hedeften daha ötelere uçmak, **5.** çok uzaklara gitmek, **6. to ~ the mark** : yanılmak, durumu yanlış değerlendirmek, hatalı sonuca varmak. **You've overshot the mark there** : Onda/orada yanıldın(ız).

overshot, *sf.&f.* **1.** üstten (akan su ile) döndürülen. **~wheel** : üstten akan su ile dönen su dolabı/çarkı, **2.** üst çenesi uzun/çıkık (köpek vb.), **3.** *bk.:* **overshoot** *(geç.z.&sf.f).*

overside, *sf.&zf.&is.* **1.** (gemi vb.) yanında(n), yanda(n) (yapılan), **2.** (gramofon plâğı vb.) arka yüzü(ndeki).

oversight, *is.* **1.** gözden kaçırma, görememe, nazarıdikkate almama, **2.** (dikkatsizlikten doğan) yanlış, hata, sehiv, zühul, **3.** gözetleme, nezaret, gözden ayırmama. ***e.a.- 1.*** *lapse, neglect, inattention,* ***1&2.*** *mistake, blunder, slip, omission,* ***2.*** *erratum,* ***3.*** *supervision, control, surveillance.*

oversigned, *sf.&is.* (mektubun/belgenin vb. yukarısında) imzası bulunan (kimse).

oversimple, *sf.* çok sade/basit, ayrıntılı değil, çok kısa. *~ theories of personality.*

oversimplify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** fazla basitleştirmek/sadeleştirmek, basit görmek/göstermek, sadeleştirerek hatalı/anlaşılmaz hâle getirmek veya yanlış anlaşılmasına yol açmak. *He has oversimplified the problem; there are several important factors he did not even consider.* **2. oversimplification** : fazla basitleştirme, basit görme/gösterme.

oversize, *is.* **1.** kocaman/çok büyük şey, **2.**aşırı büyüklük/genişlik/uzunluk/boy.

oversize(d), *sf.* **1.** kocaman, çok büyük, muazzam. *a man smoking an ~ cigar.* **2.** lüzumundan fazla büyük/geniş.

overskirt, *is.* dış eteklik.

overslaugh, *gl.f.* (terfi veya randevu) sırasını başkasına terk etmek, başkası lehine (terfi vb.) hakkından vazgeçmek.

oversleep, *f.* **-slept, -sleeping 1.** fazla uyumak, **2.** vaktinde uyanamamak, geç uyanmak.

overslip, *gl.f.* **-slipped/-slipt, -slipping** *esk.***1.** atlamak, unutmak, **2.** kaç(ın)mak, imtina/içtinap etmek, sakınmak, sıyrılmak. ***e.a.- 1.*** *miss, leave out,* ***2.*** *elude, evade, escape.*

oversold, *f. bk.:* **oversel** *(geç.z.&sf.f).*

oversoul, *is. fel.* evrensel ruh, bütün canlıların manevî birliği.

overspend, *f.* **-spent, -spending 1.** gelirinden fazla harcamak, bütçeyi aşmak, **2.** aşırı harcamak, çok masraf yapmak, **3.** *esk.* yıpratmak, tüketmek, **4. ~er** : aşırı harcayan, çok masraf yapan kimse. ***e.a.- 3.*** *exhaust, wear out.*

overspill, *is.&f.* **-spilled/-spilt, -spilling 1.** üzerinden dök(ül)me(k), saç(ıl)ma(k), taş(ır)ma(k), **2.** *Brit.* (kalabalık yerlerden seyrek yerlere) akın, nüfus taşması.

overspread, *gl.f.* **-spread, -spreading** üzerine sürmek/yaymak/dağıtmak.

overstate, *gl.f.* **-stated, -stating 1.** abartmak, mübalâğa etmek, şişirmek, büyütmek, olduğundan daha büyük/önemli göstermeye çalışmak, ziyadesiyle vurgulamak. *I don't want to ~ the case, but this is probably the most important event in my life.* **2. ~ment** : abartma, şişirme, büyütme, olduğundan daha büyük/önemli gösterme. ***e.a.-1.*** *exaggerate, overemphazise.*

overstay, *gl.f.* **1.** çok fazla kalmak/oturmak, kalma zamanını aşmak/geçirmek. *I'd already ~ed my time by a week.* **2.** *fin. k.d.* piyasada uzun süre kalıp en fazla kâr olanağını kaçırmak.

overstep, *gl.f.* **-stepped, -stepping** geçmek, aşmak, (haddini/yetkisini) tecavüz etmek. *to ~ one's authority.* ***e.a.-*** *exceed, transgress.*

overstock, *is.&f.* ihtiyaçtan fazla biriktirme(k), istif/stok (yapmak). *We are ~ed on this item.*

overstrain, *gl.f.* **1.** aşırı çalışmak/yorulmak, kendini fazla yormak/yıpratmak, **2.** aşırı zorlamak, **3.** fazla germek. ***e.a.-1.*** *overwork.*

overstretch, *gl.f.* **1.** aşırı/fazla germek, **2.** üzerine germek/yaymak/sermek/uzatmak.

overstride, *gl.f.* **-strode, -stridden 1.** geçmek, ileri gitmek, üstün gelmek, **2.** bacaklarını açarak durmak/oturmak, **3.** yükselmek, hâkim/nazır olmak, **4.** uzun adımlarla yürüyüp (üzerinden) geçmek, **5.** hızlı ve uzun adımlarla gitmek/ileri geçmek. ***e.a.-1.*** *surpass,* ***2.*** *bestride,* ***3.*** *dominate, tower over.*

overstrung, *sf.* **1.** çok sinirli, sinirleri (çok) gergin, **2.** *müz.* üst üste gerilmiş.

overstuff, *gl.f.* **1.** tıka basa doldurmak, fazla tıkmak/doldurmak, **2.** (mobilyanın) içini doldurup kumaş kaplamak.

overstuff, *gl.f.* **1.** tıka basa doldurmak, fazla tıkmak/doldurmak, **2.** (mobilyanın) içini doldurup kumaş kaplamak.

overstuffed, *sf.* **1.** içi doldurulup kumaş kaplanmış (mobilya). *an ~ sofa.* **2.** çok uzun/gereksiz şeylerle doldurulmuş/şişirilmiş, **3.** çok şişman, şişko, tombul. ***e.a.-2.*** *overlong,* ***3.*** *obese, corpulent.*

oversubscribe, *gl.f.* **-scribed, -scribing 1.** bir borçlanma/istikraz için fazla hissedar kaydolunmak, **2.** gerekenden/olandan fazlasını taahhüt etmek, **3. oversubscriber** : fazla taahhüde girişen kimse, **4. oversubscription** : fazla taahhüde girişme.

oversupply, *is.&f.* **-plied, -plying 1.** mal fazlalığı, fazlalık, fazla mal, **2.** fazla mal tedarik/temin etmek.

overt, *sf.* **1.** apaçık, açık, aşikâr, göz önünde, meydanda, açıktan açığa. *~ hostility.* **2.** *huk.* kasten yapılan. ***e.a.-1.*** *evident, plain, open, manifest, observable.* ***k.a.-1.*** *covert, hidden, secret.*

overtake, *f.* **-took, -taken, -taking 1.** (yürüyerek/koşarak vb.) yetişmek. *If you hurry, you might be able to ~ him before he reaches his car.* **2.** (herhangi bir işte/yolda) yetişip geçmek, geride bırakmak. *A car overtook me although I was going very fast.* **3.** (kötü bir olay) birdenbire/apansız/beklenmeden vuku bulmak/zuhur etmek/olmak/meydana gelmek, (bir şeye) yakalanmak, gafil avlanmak. **A storm overtook the children** : Çocuklar fırtınaya yakalandı. **We have been overtaken by events [=New (unpleasant) events have happened that have destroyed our plans]** : Olaylar bizi gafil avladı [=Nahoş olaylar oldu ve plânlarımızı alt üst etti]. **4.** yerini terk etmek. **His fear was slowly overtaken by embarrasment** : Korkusu yavaş yavaş yerini utanca terk etti. ***e.a.-1.*** *catch up,* ***2.*** *pass,* ***3.*** *happen, befall.*

overtask, *gl.f.* fazla/çok zor görev vermek.

overtax, *gl.f.* **1.** ağır vergi koymak/tarh etmek, ağır vergilerle ezmek, **2.** aşırı isteklerde bulunmak, dayanabileceğinden fazla iş/sorumluluk yüklemek, ağır yük/sorumluluk altına sokmak. **Don't ~ your strength/yourself** : Kendini yıpratma/hırpalama. **~ one's patience** : birinin sabrını tüketmek/taşırmak, **3. ~ation** : ağır vergi (koyma).

over-the-counter, *sf.* **1.** (hisse senedi) borsaya kayıtlı olmayıp elden ele satılan. *~ securities/transactions.* **2.** reçetesiz satılan (ilâç).

over-the-road, *sf.* şehirler arası/uzak mesafe taşımacılığı yapan. *~ trucks.*

overthrow, *is.&f.* **-threw, -thrown, -throwing 1.** (iktidardan, makamından) düşürmek, indirmek, alaşağı etmek, atmak, **2.** (hükûmeti) devirmek, zor kullanarak işten uzaklaştırmak, hükûmet darbesi yapmak. *to ~ the government.* **3.** alt üst etmek, yıkmak, devirmek, **4.** (bina vb.) yıkmak, tahrip etmek, bozmak, **5.** (bir şeyi) çok uzaklara atmak, fırlatmak, **6.** yenmek, mağlûp etmek, yere vurmak, sırtını yere getirmek, **7.** *esk.* aklını bozmak, aklî dengesini kaybetmek, **8.** yıkma, devirme, **9.** yıkılma, devrilme, harap olma, **10.** hükûmet darbesi yapma, hükûmeti devirme, **11.** hükûmetten/iktidardan düşme, **12.** yenilgi, yenilme, bozgun, mağlûbiyet, **13.** (beysbol) yüksek atış, **14. ~er** : yıkan, deviren, hükûmet darbesi yapan. ***e.a.-1.*** *depose, overcome, conquer, overpower,* ***3.*** *upset, overturn,* ***4.*** *demolish, knock down, ruin, raze, level, destroy,* ***5.*** *throw too far,* ***6.*** *defeat, vanquish,* ***9.*** *ruin, destruction,* ***12.*** *defeat.*

overthrust, *sf.&is. jeol.* aşma, üst üste binme. **~ nappe** : aşma örtüsü : dağ oluşumu esnasında yandan gelen güçlü ve sürekli basıncın bir kıvrımı önce yatık duruma getirip sonra onu kökünden kopararak daha genç katmanlar üzerine sürüklemesiyle oluşan örtü.

overtime, *is.&sf.&zf.&f.* **-timed, -timing 1.** fazla mesai, iş saatleri dışında çalışma (süresi). **to work ~** : fazla mesai yapmak, **2.** fazla mesai (ücreti). *~ pay.* **3.** *sp.* süre uzatımı, **4.** (fotoğrafta) aşırı poz vermek.

overtone, *is.* **1.** *müz.* armonik, bir sesin armoniklerinden biri, **2.** ima, gizlice kastedilen anlam, gizli/ek nitelik, **3.** boyalı yüzeyde yansıyan ışığın rengi.

overtook, *f. bk.:* **overtake** *(geç.z.).*

overtop, *gl.f.* **-topped, -topping 1.** üstünü / tepesini aşmak, **2.** yetkiyi aşmak, salâhiyetini tecavüz etmek, **3.** üstün olmak/gelmek, **4.** -den yüksek olmak, daha yükseklere çıkmak. ***e.a.-2.*** *override,* ***3.*** *excel, surpass.*

overtower, *gl.f.* daha yüksek olmak, aşırı yükselmek, bir şeyin üzerinde yükselmek.

overtrade, *gs.f.* **-traded, -trading** sermayesinden çok ticarete girişmek, aşırı alış veriş yapmak.

overtrain, *f.* (atlet vb.) aşırı derecede eğitim yapmak.

overtrick, *is.* (briç) fazla kazanılan el.

overtrump, *f.* (iskambil) daha yüksek koz oynamak.

overture, *is.&gl.f.* **-tured, -turing 1.** teklif, **2.** *müz.* uvertür, peşrev, operada perde açılmadan çalınan parça, fasıl başlangıcı, **3.** (şiir vb.) önsöz, giriş, takdim, **4.** teklif vermek, teklif etmek, **5.** peşrev yapmak, uvertür ile/uvertür olarak sunmak/takdim etmek. ***e.a.-1.*** *proposal, offer.*

overturn, *is.&f.* **1.** yenme(k), mağlûp/münhezim etme(k), bozguna/hezimete uğratma (k), mahvetme(k), altetme(k), hakkından gelme (k), **2.** devirme(k), devrilme(k), alt üst etme(k)/olma(k), bozma(k). **The boat ~** : Sandal devrildi. **3.** (hükûmeti) devirme(k)/yıkma(k), hükûmet darbesi (yapmak). *The rebels ~ed the government.* **4. ~able** : yenilebilir, mağlûp edilebilir, devrilebilir, alt üst edilebilir. ***e.a.-1.*** *overthrow, defeat, vanquish, conquer, ruin, 2. upset, capsize.*

overunder, *sf.&is.* namluları üst üste, çift namlulu (tüfek).

overuse, *is.&gl.f.* **-used, -using** fazla kullanma(k), yıpratma(k), aşırı derecede/sık sık kullanma(k).

overview, *is.* **1.** (bir konu/düşünce vb. ye) genel bakış, özet, ana fikir, **2.** (inceleme/çalışma vb. hakkında) genel fikir, sürvey, kısaca (kuşbakışı) gözden geçirme.

overwatch, *gl.f.* **1.** kuşbakışı gözetlemek, yukarıdan bakmak, **2.** *esk.* uykusuzluktan yorulmak/bîtap düşmek, **3. ~er** : yukarıdan bakan kimse.

overwear, *gl.f.* **-wore, -worn, -wearing 1.** eskitmek, yıpratmak, aşındırmak, çok uzun süre kullanmak/giymek, **2.** fazla büyümek/genişlemek. ***e.a.-1.*** *wear out, exhaust, 2. outgrow.*

overweary, *sf.&gl.f.* **-ried, -rying 1.** çok yorgun, bîtap, bitkin, **2.** çok yormak, bitkin/bîtap düşürmek, bıktırmak, bezdirmek. ***e.a.-1.*** *overtired, exhausted, 2. exhaust.*

overween, *gs.f. esk.* **1.** kibirlenmek, gurulanmak, tepeden bakmak, kibirli/gururlu olmak. **2. ~er** : kibirli, mağrur kimse.

overweening, *sf.* **1.** kibirli, gururlu, mağrur, kendini beğenmiş, **2.** abartmalı, mübalâğalı (iddia, fikir vb.), **3. ~ly** : kibirle, gururla, kendini beğenmişçesine; abartarak, **4. ~ness** : gurur(luluk), kibir(lilik). ***e.a.-1.*** *conceited, arrogant, presumptuous, overconfident.*

overweigh, *gl.f.* **1.** daha ağır olmak, ağır gelmek, ağır basmak, **2.** tazyik etmek, sıkmak, baskı yapmak, zulmetmek, fazla iş/sorumluluk yüklemek. ***e.a.-1.*** *outweigh, overbalance, 2. oppress, overburden.*

overweight, *sf.&is.&f.* **1.** fazla ağır, nizamî ağırlıktan fazla olan. *~ baggage.* **2.** şişman. *Nearly half of the people in this country are ~.* **3.** ağırlık fazlalığı, fazla ağırlık, **4.** nizamî ağırlıktan fazla gelen miktar, **5.** fazla önemli olma, ağır basma, galebe, hakimiyet, **6.** *bk.:* **overweigh** (1). ***e.a.- 3.*** *preponderance.*

overwhelm, *gl.f.* **1.** (üstün kuvvetlerle) ezmek, kahretmek, yok etmek, mahvetmek. *Our strong army ~ed the enemy in a few days.* **2.** (maddeten/manen) üstün/baskın olmak, galip gelmek, hâkim olmak, kontrol altına almak. *Their mission was to seize the bridge and ~ the garrison.* **be ~ed** : şaşkına dönmek, şaşırmak. **be ~ed with joy** : sevinçten çılgına dönmek. **I am ~ed with your generosity** : Cömertlikle beni son derece mahcup ediyorsunuz. **3.** (çok miktarda) yığmak, yüklemek, **4.** (tamamıyla/her taraftan) istilâ etmek, kaplamak, gark etmek, boğmak, üstünü örtmek, gömmek. **to ~ with grief** : kedere gark etmek. **A great wave ~ed the boat** : Büyük bir dalga sandalı sulara gömdü. **5.** *esk. bk.:* **overthrow**. ***e.a.-1.*** *overpower, destroy, crush, 2. overcome.*

overwhelming, *sf.* **1.** ezici, kahredici, kahhar, kahir, mahvedici, çok kuvvetli/üstün, karşı konulmaz. **an ~ force** : ezici bir kuvvet. **an ~ majority of votes** : ezici oy çoğunluğu, **2.** tamamıyla, istilâ eden/kaplayan, gark eden, **3.** hâkim, üstün, galip, **4.** bunaltıcı, sıkıcı, **5. ~ly** : son derece, çoğunlukla, genellikle, genel olarak. *His reaction has been ~ly appreciative. My proposal has been ~ly approved.* **6. ~ness** : ezicilik, kahharlık, üstünlük, üstün güçlülük, üstün gelme, galebe çalma.

overwind, *gl.f.* **-wound, -winding** (saati vb.) fazla kurmak.

overword, *is.&f.* **1.** nakarat, tekrarlanan söz, **2.** yazıda fazlaca lüzumsuz kelime kullanmak, lâfa boğmak, sözü gereksizce uzatmak.

overwork, *is.&f.* **1.** aşırı çalışma, takatinden fazla iş yapma, aşırı faaliyet/iş/yorgunluk, çok zorla(n)ma/yıpranma, **2.** aşırı çalış(tır)mak, takatinden fazla iş yap(tır)mak, çok yormak, yıpratmak. *I hope you are not ~ing that poor boy.* **3.** aşırı heyecanlandırmak, duygularını fazla tahrik etmek, sinirleri fazla yormak, **4.** aşırı tafsilâta girişmek, çok ayrıntılara girmek, inceden inceye işlemek, üzerinde durmak, **5.** baştan başa süslemek, yüzeyini donatmak, **6.** (bir sözcüğü vb.) fazla kullanmak. *"Crisis" has become one of the most ~ed words of modern British politics.*

overworn, *f. bk.:* **overwear** *(sf.f).*

overwrite, *f.* **-wrote, -written, -writing** **1.** çok ayrıntılı/tafsilâtlı/uzun yazmak, lüzumsuz tafsilâtla yazıyı uzatmak, **2.** gereğinden fazla yazıp konuyu dağıtmak, ana fikirden ayrılmak, tafsilâta boğmak, **3.** üzerine yazmak, yazılarla doldurmak.

overwrought, *sf.&f.* **1.** fazla heyecanlı, sinirleri (çok) gergin, **2.** çok ayrıntılı/tafsilâtlı, lüzumsuz tafsilâta boğulmuş, **3.** fazla işlemeli/süslü/tezyinatlı, fazla işlenmiş, **4.** *esk.* çok çalışmaktan bîtap/yorgun/bitkin, **5.** *bk.:* **overwork** *(geç.z.&sf.f).*

overzealous, *sf.* aşırı gayretli, çok çalışkan/hamiyetli. **~ly** : büyük bir gayretle. **~ness** : aşırı gayret(lilik)/çalışkanlık/hamiyet.

ovi- = ovo-, *ön ek* "yumurta". *ör.: oviferous, oviporous*

oviduct, *is. anat. zool.* yumurta geçidi, yumurtanın döl yatağına giderken geçtiği kanal. **~al = oviducal** : yumurta geçidine ait.

oviferous, *sf. anat. zool.* yumurtalı, yumurtlayan, yumurtası bol.

oviform, *sf.* yumurta şeklinde, beyzî.

ovine, *sf.* koyun+, koyun gibi, koyuna benzer, koyun cinsinden.

ovipara, *ç. is.* yumurtlayan hayvanlar.

oviparous, *sf. zool.* yumurtlayıcı, yavrusunu yumurtadan çıkaran (kuşlar, sürüngenler, balıklar vb.). **~ly** : yumurtlayarak, yumurtlama suretiyle. **~ness = oviparity** : yumurtlayıcılık, yavrusunu yumurtadan çıkarma.

oviposit, *gs.f.* yumurtlamak, (özellikle böceklerde olduğu gibi yumurtlama borusu ile). **~ion** : yumurtlama. **~or** : (bazı dişi böceklerde) yumurtlama borusu.

ovisac, *is. zool.* yumurtalık, yumurta kesesi/torbası.

ovoid(al). *sf.&is.* beyzî, yumurta şeklinde, yumurtamsı (cisim). ***e.a.*** *- egg-shaped, ovate.*

ovolo, *is., ç.* **-li** *mim.* beyzî oyma, çeyrek elipsoid şeklinde içbükey tava süsü.

ovoviviparous, *sf. zool.* **1.** ovovivipar : yavrusu yumurta içinde canlandıktan sonra yumurtlayan, yavru yumurtlayan (bazı sürüngenler, balıklar vb.). *bk.:* **oviparous, viviparous, 2. ovoviviparism = ovoviviparity = ovoviviparousness** : yavru yumurtlama, **3. ~ly** : yavru yumurtlamak suretiyle.

ovular = ovulary, *sf.* tohum+, yumurtacık+, tohum/yumurtacık gibi/biçiminde.

ovulate, *gs.f.* **-lated, -lating** *biy.* yumurtlamak.

ovulation, *is.* yumurtlama.

ovule, *is.* **1.** *bot.* tohumcuk, tohum taslağı, **2.** *biy.* yumurtacık.

ovum, *is., ç.* **ova** *biy.* yumurta, yumurtacık.

ow, *ünl.* Oy! Vay!, Of! Aman! (anî/şiddetli ağrı duyulunca çıkarılan ünlem).

owe, *f.* **owed, owing** **1.** borcu olmak, borçlu olmak. *You ~ me $90. I ~ the gocer $10.* **2. ~ to** : -e borçlu/medyun olmak. *We ~ loyalty to our country. He ~s his wealth to hard work and good luck.* **3.** minnettar olmak. *We ~ our parents a lot.* **4.** (birisine karşı belirli bir duygu) beslemek. **to ~ a grudge** : kin beslemek, **5.** borç içinde olmak, **6.** *esk.* sahip/malik olmak. ***e.a.*** *- 6. own, have.*

owing, *sf.* **1.** borçlu bulunulan, ödenmesi gereken, olan borç. **to pay what is ~** : olan borcunu ödemek, **2.** *esk.* borçlu, borcu olan, **3. ~ to** : sebebiyle, dolayısiyle, -e binaen, ...yüzünden. **I missed my flight ~ to the traffic hold-up** : Trafik tıkanıklığı yüzünden uçağımı kaçırdım. ***e.a.*** *- 2. indebted, 3. because of, due to, on account of, in consequence of, attributable to.*

owl, *is.* **1.** *zool.* baykuş *(Strigiformes),* **2.** baykuşa benzer bir tür güvercin, **3.** gece kuşu, gece faaliyette bulunan kimse, **4.** resmî elbiseli/tavırlı kimse, **5. eagle ~** : puhu kuşu *(Bubo bu-*

bo), **6. little ~** : kukumav *(Athene noctua),* **7. scops ~** : cüce baykuş *(Otus scops),* **8. short-eared ~** : bataklık baykuşu *(Asio flammeus),* **9. tawny ~** : alaca baykuş *(Strix aluca).*

owlet, *is. zool.* **1.** baykuş yavrusu, **2.** ufak baykuş, kukumav *(Athene noctua).*

owlish, *sf.* **1.** baykuşumsu, baykuşa benzer, baykuş gibi, **2. ~ly** : baykuş gibi, **3. ~ness** : baykuşa benzeme.

owllike, *sf. bk.:* **owlish.**

own[1], *sf.&is.* **1.** öz, şahsî, zatî, özel, hususî, kendi(nin), kendine/şahsına özgü/ait. **He spent his ~ money** : Kendi parasını harcadı. **This is my ~ book** : Bu benim kitabımdır. **I saw it with my ~ eyes** : (Kendi) gözlerimle gördüm. **It was his ~ idea** : Bu onun şahsî fikri idi. **2.** kendi/öz malı. **The house is her ~** : Ev onun (kendi/öz) malıdır. **My time is my ~** : Vaktimi istediğim gibi kullanabilirim. *This car is my ~. Those are his ~.* **3. come into one's ~** : (a) kendi malına sahip olmak, asıl sahibini bulmak, (b) lâyık olduğu mevkie erişmek, (c) kendi alanına/ihtisasına girmek, **4. get/have one's ~ back** : öcünü almak, kuyruk acıcını çıkarmak, **5. hold one's ~ (against)** : (a) mevkiini/durumunu korumak/muhafaza etmek, (b) yenilgiyi/mağlûbiyeti önlemek, başını kurtarmak, **7. of one's ~** : kendi/şahsî malı, kendine/şahsına ait, **8. on one's ~** *k.d.* kendi kendine, kendi başına/hesabına, bağımsız olarak. **I'm all on my ~ today** : Bugün kendi kendimeyim. ***e.a.-1.*** *personal. private, individual, particular,* ***6.*** *independently.*

own[2], *f.* **1.** malik/sahip olmak. **He ~s two houses** : İ ki tane evi var. **2.** kabullenmek, kendine mal etmek, üstüne almak, ikrar etmek. **to ~ a fault** : kabahati üstüne almak. **He ~ed his guilt** : Suçu kabullendi. **3.** tanımak, kabul etmek, sahip çıkmak. **His father will not ~ him** : Babası onu tanımıyor/onu kabul etmiyor. **4. ~ to/up** : itiraf etmek, doğrulamak, beyan etmek. **I ~ to being uncertain about that** : Bundan emin olmadığımı itiraf ederim. **The prisoner ~ed up the crime** : Tutuklu suçunu itiraf etti/kabul etti. ***e.a.-1.*** *possess, have,* ***2.*** *acknowledge,* ***2&4.*** *admit, confess*

owner, *is.* sahip, mal sahibi. *The ~ of the house.* ***e.a.-*** *proprietor.*

ownership, *is.* iyelik, sahiplik, mülkiyet. ***e.a.-*** *proprietorship.*

ox, *is., ç. (1&2 için)* **oxen**, *(3 için)* **oxes** **1.** öküz, **2.** bakari familyasından herhangi bir hayvan : manda, bizon, sığır, Tibet öküzü vb. **3.** *mec.* beceriksiz/yeteneksiz/görgüsüz/aptal kimse, öküz.

ox-, *kim.* "oksijenli". *ör.: oxazine.*

oxa-, *kim.* halkalı bileşiklerde C yerine geçen oksijen. Sesli harf önünde : **ox-.**

oxalate, *is.* oksalat, oksalik asit tuzu/esteri.

oxalic acid, *is. kim.* oksalik asit : HOOC-COOH.2H2O. Temizleme/ağartma işlerinde kullanılan renksiz, kristalli, zehirli asit.

oxalis, *is. bot.* kazayağı *(Oxalis).*

oxazine, *is. kim.* oksazin : formülü C4H5 NO olan on üç bileşimden her biri.

oxblood = oxblood red, *is.* koyu kırmızı renk.

oxbow, *is.* **1.** boyunluk : öküzü boyunduruğa bağlayan U şeklindeki parça, **2.** *ABD* nehrin U şeklindeki kıvrımı, **3. ~ front** : (mobilyada) bombeli ön yüz.

Oxbridge, *is.&sf. Brit.* **1.** Oxford veya Cambridge üniversitesi veya her ikisi, **2.** İngiltere'de yüksek sınıf aydınların yaşamı, **3.** Oxford ve Cambridge+. *to voice the proper ~ sentiments.*

oxcart, *is.* kağnı, öküz arabası.

oxen, *is.* öküzler. *bk.:* **ox.**

oxeye, *is., ç.* **-eyes** *bot.* **1.** bileşikgillerden herhangi bir çiçek: sarıpapatya vb. gibi, **2. ~ daisy** : sarıpapatya *(Chrysanthemum leucanthemum).*

ox-eyed, *sf.* iri gözlü, patlak gözlü.

oxford, *is. ABD* **1. ~ shoe** *d.d.* bağlı kundura, **2. ~ cloth** *d.d.* gömlek, eteklik ve yazlık spor giyimleri yapılan reyon veya pamuklu kumaş, **3. ~bags** *k.d.* çok geniş pantalon, **4. ~ blue** : koyu mavi, **5. ~ clay** : Orta İngiltere'de yer altı mavi kil tabakası, **6. ~ frame** : köşeleri haç biçiminde çıkıntılı çerçeve, **7. ~ gray** : (a) kurşunî, koyu gri, (b) kurşunî renkli yün kumaş.

Oxford Group, *is.* Oksfort Grubu : 1921'de Frank Buchman tarafından kurulan, özel toplumsal hayatta mutlak ahlâk kurallarına bağlılığı savunan örgüt.

Oxford movement, *is.* Oksfort hareketi : 1833'te Oxford üniversitesinde başlatılan dinde liberalizm aleyhtarı, Anglikan kilisesini Katolik kilisesi ile anlaştırmaya çalışan din hareketi.

oxheart, *is.* iri kiraz.

oxidant, *is.* oksijenli madde.

oxidase, *is. biy.-kim.* oksidaz : bitki ve hayvan dokularındaki oksitleyici maya. **oxidasic** : oksidaz+.

oxidate, *f.* **-dated, -dating** *kim.* oksitlemek, yükseltge(n)mek. ***e.a.*** *- oxidize.*

oxidation, *is.* yükseltge(n)me. **~al = oxidative** : yükseltgeyen. **~ potential** : yükseltgeme potansiyeli.

oxid(e), *is. kim.* oksit. **mercuric ~** : cıva oksit (HgO). **ethyl ~** : etil oksit (C2H5)2O.

oxidic, *sf.* yükseltgen.

oxidimetric, *sf.* yükseltgemeli.

oxidimetry, *is. kim.* yükseltgeleme, oksidimetri: analitik kimyada eş değerleme (titrasyon) için yükseltgeleyen madde kullanılması.

oxidise/oxidisability/oxidisable/oxidisation, *Brit. bk.:* **oxidize/oxidizability/oxidizable/oxidization.**

oxidize, *f.* **-dized, -dizing** *kim.* **1.** yükseltge(n)mek, oksitle(n)mek, oksijenle birleş(tir)mek, **2.** paslan(dır)mak, **3.** (bir elemanın) valansını yükseltmek, yükseltgelemek, **4.** (bir maddeden) eksicik/elektron çıkarmak, **5. oxidizability** : yükseltgenebilme, oksitlenebilme, **6. oxidizable** : yükseltgenebilir, oksitlenebilir, **7. oxidization** : yükseltge(n)me, oksitle(n)me, **8. oxidizer** : yükseltgeyen, oksitleyen.

oxidoreductase = oxido-reductase, *is. biy.-kim.* yükseltgen indirgen : bileşimlerin oksitlenmesini/redüklenmesini tezleştiren enzim.

oxime, *is. kim.* oksim : >C=NOH grubu içeren ve ketonların/aldehitlerin hidroksilaminle yoğunlaşmasından elde edilen bileşikler grubu.

oxlip, *is. bot.* beşparmak, yabanî çuha çiçeği *(Primula elatior)* : ilkbaharda açık sarı renkli çiçek açar. ***e.a.*** *- primrose, five-fingers, cowslip.*

Oxon. = **1.** Oxford, **2.** Oxford'a ait, Oxfordlu.

Oxonian, *sf.&is.* **1.** Oxfordlu, **2.** Oxford üniversitesi mensubu/mezunu, **3.** Oxford üniversitesine özgü/ait.

oxonium compound, *is. kim.* metalik asitle birleşmiş oksijen içeren organik bileşik.

oxpecker, *is. zool.* öküzkakan *(Buphagus)* : öküzlerin üzerindeki böcekleri gagalayan kuş (Afrika'da bulunur).

oxtail, *is.* öküz kuyruğu, bundan yapılan çorba.

oxter, *is. Brit. - k.d.&İsk. bk.:* **armpit.**

oxtongue, *is. bot.* sığırdili *(Anchusa officinalis):* yaprakları sığır diline benzeyen birkaç çeşit bitki.

Oxus = Oxus River, *is.* Amu Derya Nehri. ***e.a.*** *- Amu Darya.*

oxy, *ön ek* **1.** "keskin, sivri". *ör.: oxytone,* **2.** "asit". *ör.: oxygen* (asit doğuran), **3.** "oksijen, oksijenli, oksijen bileşimi". *ör.: oxyhemoglobin.* **4.** "oksit, oksitlenme ürünü". *ör.: oxysulfide.* **5.** "hidroksil grubu içeren". *ör.: oxycalcium.*

oxyacetylene, *sf.* oksijen, asetilen karışımı+.

oxyacid = oxygen acid, *is. kim.* oksijenli asit, oksijen içeren inorganik asit.

oxycalcium, *sf.* oksijenli kalsiyum+. **~ light** *bk.:* **calcium light.**

oxychloride, *is.* oksiklorit : O ve Cl içeren. BiOCl gibi.

oxygen, *is. kim.* oksijen : renksiz, kokusuz, hava hacminin l/5'ini dolduran gaz. Yanmayı ve canlı varlıkların yaşamasını sağlar. Simgesi : **O**, atom ağ. 15.9994, atom nu. 8, 0 C ve 760 mm basınçta 1 litresinin ağırlığı : 1.4290 g. **~ic = ~ous** : oksijenli. **~icity** : oksijenlilik. **~ mask** : oksijen maskesi. **~ point** : sıvı oksijenin kaynama noktası (-182.97 C). **~ tent** : oksijen çadırı.

oxygenate, *gl.f.* **-ated, -ating** oksijenlemek, oksijen vermek, oksijenle birleştirmek/muamele etmek. *to ~ the blood.* **oxygenation** : oksijenleme, oksijen verme. **oxygenator** : oksijenleyen, oksijen veren.

oxygenize, *gl.f.* **-ized, -izing** *bk.:* **oxygenate.**

oxyhemoglobin, *is. biy.-kim. bk.:* **hemoglobin**. Simgesi: HbO**2.**

oxyhydrogen, *sf.&is.* oksijen, hidrojen karışımı.

oxymel, *is.* sirkeli bal şerbeti : balgam söktürücü olarak kullanılır.

oxymoron, *is., ç.* **-mora** tezat, anlamı kuvvetlendirmek için zıt kelimelerin bir araya getirildiği deyiş tarzı. *"thunderous silence, sweet sorrow, cruel kindness"* gibi.

oxysalt, *is. kim.* oksijenli tuz, oksijenli asitin tuzu.

oxysulfide, *is. kim.* oksisülfit : kükürt yerine kısmen oksijenin geçtiği sülfit.

oxytetracycline, *is. ecz.* oksitetrasiklin C22 H24N2O9 Donuk sarı renkli antibiyotik tozu.

oxytocic, *sf.&is. tıp* oksitosik : rahim kaslarını harekete geçiren, doğumu kolaylaştıran/çabuklaştıran (ilâç).

oxytocin, *is. biy.-kim.* oksitosin: pitüvit guddesinin alt kısmının çıkardığı, doğum esnasında rahim kaslarını harekete geçiren ve memeye süt getiren hormon. Formülü : C43H66 N12 O12S2.

oxytone, *sf.&is.* son hecesi vurgulu (kelime).

oy, *ünl.* Oy! Of! Aman! (ağrı, acı, can sıkıntısı, keder vb. ifade eden ünlem).

oyer, *is. huk.* **1.** belge sureti : davacının davalıya verdiği dava konusu senet, bono vb. nin kopyesi, **2.** (eskiden) davalının dava konusu sözleşme vb. nin okunması için verdiği dilekçe, **3.** *bk.:* **oyer and terminer.**

oyer and terminer, *is. huk.* **1.** *ABD* ağır ceza mahkemesi, **2.** *Brit.* bir çeşit geçici mahkeme. **oyer** *d.d.*

oyez = oyes, *ünl.&is.* **1.** Dikkat! Dinle! : Mahkemede duruşma başlarken halkı susturmak için mübaşir tarafından üç kere söylenir. **2.** *"oyez"* diye bağırma.

oyster, *is.&gs.f.* **1.** istiridye *(Ostrediae)*, **2.** tavuk sırtının iki tarafında istiridye şeklindeki lezzetli et parçası, **3.** çıkar/menfaat sağlayan şey, kazanç/çıkar kaynağı. **The world was his ~** : Çok sevindi, sevincinden çılgına döndü, dünyalar onun oldu. *When Bill won the scholarship he felt as though the world was his ~* . **4.** *argo* suskun, az konuşan kimse. **He's a regular ~** : Ağzı çok sıkıdır, çok ketumdur, sır vermez. **close as an ~** : çenesini bıçak açmıyor, **5.** istiridye yetiştirmek/yakalamak, **6. ~ - bar** : istiridye satan lokanta vb. **7. ~ bed/farm/park** : istiridye yatağı, denizin sığ sularında istiridye yetiştirilen yer, **8. ~ catcher** : deniz saksağanı, istiridye avcısı *(Haemotopus palliatus)*, Amerika'ya mahsus siyah, beyaz tüylü, küçük yumuşakçalarla beslenen kuş, **9. ~ crab** : istiridye yengeci *(Pinnotheres ostreum)* : istiridye kabuğu içinde yaşayan küçük yengeç, **10. ~ cracker** : istiridye gevreği : istiridye ve çorba vb. ile yenilen ufak, yuvarlak, tuzlu bisküvi, **11. ~ fork** : istiridye çatalı: istiridye, midye, karides vb. yemeye mahsus üç parmaklı çatal, **12. ~ plant** *bk.:* **salsify**, **13. ~ planting** : istiridye ekme, çoğaltmak için su altına istiridye yerleştirme, **14. ~ seed** : istiridye tohumu : çoğaltmak için başka yere nakledilen küçük istiridye (**seed oyster** *d.d.)*, **15. ~ shell** : istiridye kabuğu, **16. ~ white** : kirli beyaz, griye çalan beyaz, **17. pearl ~** : inci midyesi.

oysterman, *is., ç.* **-men 1.** istiridyeci, istiridye tutan/yetiştiren/satan kimse, **2.** istiridye tutma gemisi. **oysterer** *d.d.*

oz. = ounce(s).

Ozalid , *is.* ozalit.

oz. ap. *ecz.* eczacı onsu.

oz. av. = ounce avoirdupois.

ozocerite = ozokerite, *is.* yer mumu, taşıl mum, ozokerit : doğal karbonlu hidrojenlerden oluşan mumlu madde. Mum vb. yapmakta kullanılır. **mineral wax, earth wax** *d.d.*

ozone, *is.* **1.** ozon, O3 : üç oksijen atomlu kuvvetli oksitleyici, ağartma ve mikrop öldürmede kullanılır, **2.** *k.d.* temiz, serin, ferahlatıcı hava, **3. ozonic** : ozon+, ozonlu, ozon kokulu.

ozone layer, *bk.:* **ozonosphere.**

ozonide, *is. kim.* ozonit : ozon ihtiva eden kararsız, kuvvetli patlayıcı organik madde.

ozoniferous, *sf.* ozonlu.

ozonise/ozonisation, *Brit. bk.:* **ozonize/ozonization.**

ozonization, *is.* **1.** ozonlama, ozonla muamele etme, **2.** ozonlaştırma, oksijeni ozona dönüştürme.

ozonize, *f.* **-ized, -izing 1.** ozonlamak, ozonla muamele etmek, **2.** ozonlaştırmak, oksijeni ozona dönüştürmek, **3.** ozonlaşmak, (oksijen) ozona dönüşmek.

ozonizer, *is.* ozonlaştıran, ozona dönüştüren.

ozono- = ozon-, *ön ek* "ozon, ozonlu". *ör.: ozonosphere.*

ozonolysis, *is. kim.* hidrokarbonlara ozonun etkisi.

ozonosphere, *is.* ozon küre, ozonosfer : ozonun yoğun bulunduğu yüksek hava kuşağı. **ozone layer** *d.d.*

ozonospherical, *sf.* ozon küresel, ozonosferde meydana gelen.

ozs. = ounces.

*****
***
*

P

P, p, *is., ç.* **P's/Ps, p's/ps 1.** İngiliz alfabesinin on altıncı harfi, **2. mind one's p's and q's** : davranışlarına dikkat etmek, hâl ve hareketlerini düzeltmek, dikkatli olmak.

p, = **1.** passing, **2.** *(satranç)* pawn, **3.** *fiz.* poise, **4.** poor.

P, = **1.** *kim.* phosphorus, **2.** *fiz.* (a) power, (b) pressure, **3.** *kal. b.* parental.

pa, *is. k.d.* baba. ***e.a.- father.***

PA, = **1.** Pennsylvania, **2.** press agent, **3.** public address system.

Pa, *kim.* protactinium.

PABA, = para-aminobenzoic acid.

Pablum, *is.* **1.** ( ) çocuk maması, **2.** *k.h.* alelâde/basit fikirler/yazılar, değersiz/boş fikirler.

pabulum, *is.* **1.** besin, gıda, **2.** zihni besleyen/geliştiren malzeme, manevî gıda, **3.** alelâde/basit/boş şeyler. ***e.a.-1.*** *food,* **3.** *banalities, pablum.*

PABX, *tel.* = Private Automatic Branch Exchange : Özel otomatik santral.

Pac. = Pacific.

paca, *is. zool.* paka, benekli sıçan *(Cuniculus paca):* Orta ve G Amerika'da bulunan kuyruksuz, beyaz benekli kemirici hayvan. Uzunluğu ≈ 75 cm. **spotted cavy** *d.d.*

pace[1], *is.&f.* **paced, pacing 1.** adım, yürüyüş hızı/temposu. **to hike at a rapid ~** : hızlı adımlarla yürümek. **at a slow ~** : yavaş adımlarla. **at a walking ~** : yürüyüş hızı ile, **2.** tempo, ilerleme hızı. **to quicken one's ~** : acele etmek, hızla yürümek/ilerlemek, **3.** adım uzunluğu, hatve, **4.** adım. **She took three ~s forward** : Üç adım ilerledi. **ten ~s off** : on adım uzakta. **One ~ forward!** *As.* Bir adım ileri! **5.** yürüyüş, yürüme şekli, **6.** (at vb.) rahvan gidiş, **7. put s.o. through his ~s** : (birinin) yeteneklerini/kabiliyetlerini denemek/sınamak, kabiliyetini göstermesine meydan vermek. **show one's ~s** : yeteneklerini/hünerlerini göstermek, **8. set the ~** : (ilerlemede) örnek/önayak olmak, örnek/nümune teşkil etmek, **9. keep ~ with** : adım uydurmak, hemahenk olmak, **10.** yürüyüş hızını tespit etmek/ayarlamak, **11.** adımlamak, adım adım yürümek. *He ~d the floor nervously. ~ up and down.* **12.** (belirli bir şekilde) yürümeye alıştırmak, **13.** (at) rahvan gitmek, rahvan yürüyüşle (belirli bir uzaklık) gitmek. *to ~ a mile.* **14.** yavaş ve düzgün adımlarla yürümek/ilerlemek, **15. ~off/out** : uzaklığı adımla ölçmek. ***e.a.- 2.*** *tempo,* **3.** *step,* ***5.*** *gait,* ***11&14.*** *plod, trudge,* ***k.a.-14.*** *scurry, scamper.*

pace[2], *e.* müsaadenizle, ...-in aksine, izin verirseniz, kemalihürmetle belirtmek isterim ki... (bir fikre kibarca itiraz için söylenir). **My view, ~ Mr. G.B., is that we should act immediately** : Mr. G.B. nin aksine, derhâl harekete geçmemiz gerektiği fikrindeyim.

paced, *sf.* **1.** ... adımlı/tempolu/hızlı. **slow- ~** : yavaş adımlı/tempolu, **2.** adımlık, (adım olarak) uzunluğunda/boyunda, adımlayarak ölçülmüş, **3.** irkilteç ile işleyen/hareket eden, **4.** rahvan yürüyüşlü, **5.** örnek olan kimsenin yardımıyla yapılmış.

pacemaker, *is.* **1.** (yarış vb. de) önde/başta giden kimse, **2.** iyi örnek, rehber, nümunei imtisal, **3.** *tıp* irkilteç : deri altına yerleştirilerek kalbin atışını düzenleyen alet. **4. pacemaking** : önde/başta gitme, örnek olma, irkiltme. ***e.a.-1&2.*** *pace-setter.*

pacer, *is.* **1.** rahvan (giden) at, **2.** adımlayan kimse, **3.** *bk.:* **pacemaker** (1,2) .

pacesetter, *is. bk.:* **pacemaker** (1,2).

pacha, *is. bk.:* **pasha.**

pachadom, *is. bk.:* **pashadom.**

pachalik, *is. bk.:* **pashalik.**

pachisi, *is.* **1.** Hint tavlası, zar yerine bir nevi salyangoz kabuğu kullanan tavlaya benzer bir oyun, **2. parcheesi** *d.d.* bu oyunun ticarî şekli.

pachouli, *is. bk.:* **patchouli.**

pachy-, *ön ek* "kalın". *ör.: pachyderm. e.a.- thick, massive.*

pachyderm, *is.* **1.** kalın derili hayvan (fil, gergedan, su aygırı gibi), **2.** kalın derili/derisi nasırlaşmış kimse, vurdum duymaz, duygusuz, hissiz, tenkide veya küçük düşmeye aldırış etmeyen kimse, **3. ~al = ~ic = ~oid = ~ous** : kalın derili.

pachydermatous, *sf.* **1.** kalın derili hayvanlara (fil, gergedan, suaygırı vb.) ait/özgü, **2.** vurdumduymaz, duygusuz, hissiz. *a ~ indifference to insults.* ***e.a.- 2.*** *insensitive.*

pachysandra, *is. bot.* sütleğengillerden herhangi bir ot.

pacific, *sf.* **1.** uzlaştırıcı, barıştırıcı, ara bulucu, **2.** barışçı, sulhçu, barış taraftarı. *~ intentions.* **3.** barışçıl, barış/sulh içinde, savaşsız, harpten uzak. *a ~ era in history.* **4.** sakin, sessiz. *This is a ~ small town.* **5.** *b.h.* Büyük Okyanus+, Büyük Okyanus'a ait, **6.** *b.h.* Büyük Okyanus çevresindeki, Büyük Okyanus'a kıyısı olan. *the ~ states.* **7. ~ally** : uzlaştırıcı/barışçı yollardan, ara bulmaya çalışarak. ***e.a.- 1.*** *appeasing, conciliatory,* **2.** *peaceable, mild,* **3.** *peaceful, at peace,* **4.** *calm, tranquil.* ***k.a.- 1&2.*** *hostile, belligerant, quarrelsome,* **2.** *aggressive, bellicose.*

pacifical, *sf. esk. bk.:* **pacific** (1-4).

pacificate, *gl.f.* **-cated, -cating 1.** sakinleştirmek, yatıştırmak, teskin etmek, **2.** uzlaştırmak, aralarını bulmak, barıştırmak, anlaşmazlığı gidermek. **3. pacification** : (a) sakinleştir-(il)me, yatış(tır)ma, sükûnet bulma, uzlaş(tır)ma, barış(tır)ma, (b) *As.* bir yerde düşmanı yok etme, (c) kontrol altına alma. ***e.a.-1&2.*** *calm,* **2.** *pacify.*

pacificator, *is.* **1.** uzlaştıran, barıştıran, ara bulan kimse, **2. ~y** : uzlaştırıcı, barıştırıcı, ara bulucu.

Pacific Islands, Trust Territory of the, Pasifik Adaları, yönetimi Birleşmiş Milletler adına ABD'ye bırakılmış bulunan Mariana, Marshall ve Karolin adaları.

pacificism, *is. Brit. bk.:* **pacifism.**

pacificist, *sf. Brit. bk.:* **pacifist.**

pacificistic(ally) , *sf.&zf. Brit. bk.:* **pacifistic(ally).**

pacifico, *is.* barışçı/sulhçu/barışsever/sulhperver/uzlaştırıcı/tarafsız kimse (özellikle Spaniard'lara karşı koymayan Küba ve Filipin halkı).

Pacific Ocean, *is.* Büyük Okyanus, Pasifik Okyanusu.

pacifier, *is.* **1.** uzlaştırıcı/yatıştırıcı/barıştırıcı/ara bulucu kimse, **2.** (bebekler için) emzik, yalancı meme, **3.** *bk.:* **teething ring.**

pacifism, *Brit.:* **pacificism**, *is.* **1.** barışseverlik, sulhperverlik, barış/sulh taraftarlığı, savaş/harp aleyhtarlığı, **2.** evrensel barışçılık, bütün dünyada barışı sağlama ve devam ettirme ilkesi/gayesi, **3.** baş eğme, boyun eğme, tecavüze karşı koymama.

pacifist, *Brit.:* **pacificist**, *is.* **1.** barışçı/sulhçu/barışsever/sulhperver kimse, barış/sulh taraftarı, savaş/harp aleyhtarı, **2.** barışa inandığı için askerlik hizmeti yapmak istemeyen kimse. *bk.:* **conscientous objector**, **3.** şiddete/saldırıya karşı koyma aleyhinde olan kimse.

pacifistic, *Brit.:* **pacificistic**, *sf.* **1.** barışçı, sulhçu, barışsever, sulhperver, barış/sulh taraftarı, savaş/harp aleyhtarı, **2. ~ally** : barışseverlikle.

pacify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** barıştırmak, uzlaştırmak, ara bulmak, **2.** yatıştırmak, teskin etmek, sakinleştirmek, **3.** baş/boyun eğmek. ***e.a.- 1.*** *quiet, calm,* **2.** *appease,* **3.** *subdue.*

pack[1], *is.&f.* **1.** bohça çıkın, **2.** paket. *a ~ of cigarette.* **3.** denk, **4.** parti, bir defada yakalanan/istif edilen miktar. *Last year's salmon ~.* **5.** takım, sürü. **~ of lies** : bir sürü yalan. **a ~ of fools** : aptallar sürüsü, **6.** sürü, güruh. *a ~ of wolves.* **7.** (avcılıkta) köpek sürüsü, **8.** deste. **a ~ of cards** : iskambil destesi, **9.** *bk.:* **pack ice**, **10.** *tıp* (a) sargı, (b) tedavi için vücudun sargıya alınması, **11.** merhem, krem vb. gibi tedavi için vücuda sürülen madde. *a mud ~* . **12.** hazır durumda paraşüt, **13.** *esk.* adî/aşağılık/pespaye kimse, **14. ~ animal** : yük hayvanı, **15. ~ trail** : kervan yolu, **16.** bohçalamak, **17.** destelemek, bir araya toplamak, denk etmek, **18.** sıkı sıkıya/tıka basa doldurmak. *to ~ a trunk.* **19.** sandıklamak, kutu-

lamak, sandığa/kutuya/bavula koymak/yerleştirmek, (bavul vb.) hazırlamak/toplamak. *to ~ a suitcase.* **20.** üşüşmek, yığılmak, dol(dur)mak, doluşmak. **The crowd ~ed the gallery** : Kalabalık galeriyi doldurdu. **the room is ~ed** : oda hıncahınç dolu. **~ together** : bir araya toplanmak/yığılmak, **21.** ambalâjlamak, ambalâj yapmak. **~ed like sardines** : balık istifi, **22.** su/hava geçirmeyecek şekilde yerleştirmek. *to ~ a piston rod.* **23.** sarmak, sarıp sarmalamak, **24.** (denk/bavul/sandık) yüklemek, **25.** kuşanmak, üzerinde taşımak. *to ~ a gun.* **26.** *gen.* **~ off/away**, *etc* : göndermek yollamak, *argo* sepetlemek. *We ~ed her off to her mother.* **27.** *argo* (yumruk, darbe vb.) aşketmek, vurmak, indirmek. **~ a hard punch** : şiddetli bir yumruk indirmek, **28.** *gen.* **~ up** : paketlemek, **29.** (belirtilen şekilde) paketlenmek, ambâlajlanmak. *articles that ~ well.* **30.** sıkışmak, bir araya toplanmak, yığılmak, **31.** top olmak, dağılmamak. *Wet snow ~s well.* **32.** *gen.* **~ off/away**, *etc.* : savuşmak, gitmek, tüymek, defolmak, pılıyı pırtıyı toplamak, **33.** **~ off** : göndermek, defetmek, kovmak, **34.** **~ up/in** : terk etmek, vazgeçmek, bırakmak, ...-e son vermek. *I am tired of this game, let's ~ in.* **35.** *argo* çok etkili/müessir olmak. **~ a wallop** : bomba gibi patlamak, **36. send s.o. packing** *k.d.* (bir kimseye) acele yol vermek, sepetlemek, pılıyı pırtıyı toplatıp defetmek, **37.** kendi çıkarına göre düzenlemek, kendi maksadına alet etmek. *to ~ a jury.* **38.** eski ve kullanılmayan maden damarını taşla doldurmak, **39. ~ability** : paketlenebilme, **40. ~able** : paketlenebilir ***e.a.- 1.*** *knapsack, package,* ***5.*** *band, company, crew,* ***6.*** *flock,* ***8.*** *deck,* ***20.*** *cram,* ***24.*** *burden,* ***25.*** *carry, wear,* ***26.*** *send,* ***34.*** *quit, stop.*

pack[2], *sf. İsk.* **1.** sıkı fıkı, içli dışlı, pek samimî. **2. ~ly** : pek samimî bir şekilde, **3. ~ness** : aşırı samimiyet, sıkı fıkılık. ***e.a.- 1.*** *intimate.*

package, *is.&f.* **-aged, -aging 1.** (a) paket, parsel, bohça çıkın, koli, (b) deste. *He carried a large ~ of books under his arm.* **2.** kutu, sandık, torba, ambalaj, içine ufak eşya konulup paketlenen şey. *The ~ got torn on the way to the station.* **3.** *k.d.* belirli özellikleri bir arada toplayan kimse/şey. **She's a neat beautiful ~** : O, bütün güzellik ve zarafeti kendinde toplamıştır. **4.** paketleme, ambalâjlama, bohçalama, çıkınlama, kutuya/torbaya koyma, **5.** ünite, derli toplu ve belirli bir görevi olan alet/cihaz vb., **6.** bir bütün olarak düşünülen öğelerin tümü. Örneğin : (a) *bk.:* **package deal**, (b) toplu sözleşme ile sağlanan çıkarların tümü, (c) hazır bilgisayar izlencesi, **7.** tüm izlence: bir bütün oluşturan tiyatro/TV programları dizisi, **8.** paketlemek, bohçalamak, çıkınlamak, kutulamak, torbalamak, sandıklamak, kutuya/sandığa koymak/yerleştirmek. *She ~d up the old clothes and put them in the cupboard.* **9.** ambalâj yapmak, sarmak. *They ~ their soaps in eye-catching wrappers.* **10.** (benzer/ilgili şeyleri) bir araya toplamak, destelemek, birleştirmek, kümelemek, **12. packager** : ambalâjcı, paketleyen/paket yapan kimse. ***e.a.- 1.*** *(a) parcel, packet, pack, bundle,* **2.** *carton, box, container, case.*

package deal, *is.* **1.** tüm pazarlık, toptan pazarlık, takımı ile alış veriş : birçok madde ihtiva eden ve birinin kabulü/reddi öbürlerinin de kabulünü/reddini gerektiren sözleşme/anlaşma/öneri/teklif, **2.** tüm öneri: tüm pazarlığa konu olan maddelerin tümü.

package store, *is.* tekel bayii, başka yerlerde içilmek şartıyla kapalı şişelerde içki satan dükkân.

package tour, *is.* toplu gezi, ayrıntı ve masrafları önceden belli seyahat.

pack animal, *is.* yük hayvanı (eşek, katır, beygir vb.).

packboard, *is.* sırtlık, taşıtaç: askılarıyla omuza asılıp eşya taşımaya mahsus hafif tahta/madenî çerçeve.

pack-drill, *is. As.* tam teçhizatla talim/yürüyüş cezası.

packed, *sf.* **1.** hıncahınç (dolu), tıklım tıklım, lebalep, ağzına kadar/tıka basa dolu, çok kalabalık. *The theater was ~.* **2.** sıkışık, sıkış-(tırıl)mış. *hard-~ snow.* **3.** toplanmış, eşyasını toplamış/ambalâjlamış. *He was all ~ and ready to leave.* **4.** paketle(n)miş. **~ food** : paketlenmiş yiyecek, kumanya, **5.** (son ek olarak) dolu. **an action-packed story** : hareket dolu bir hikâye. ***e.a.- 1.*** *crowded, crammed,* ***2.*** *compressed.*

packer, *is.* **1.** paketçi, ambalâjcı, paket/ambalâj yapan kimse/makine/alet, **2.** gıda ambalâj şirketi/fabrikası. *a major meat ~.* **3.** yük hayvanı ile taşıyan kimse, **4.** toptancı (tüccar), **5.** hamal. ***e.a.- 5.*** *porter.*

packet, *is.&f.* **1.** paket, çıkın, bohça, **2.** ~ **boat** *d.d.* posta gemisi : belirli bir güzergâhta muntazam seferler yaparak posta, yolcu ve yük taşıyan gemi, **3.** (a) deste, küme, yığın, (b) bir defada gönderilen mektuplar, **4.** *Brit.- k.d.* külliyetli para, **5.** paketlemek, bohçalamak, denk/ambalâj yapmak. ***e.a.- 1.*** *package.*

packhorse, *is.* yük beygiri.

pack ice, *is.* yığın buzla, deniz buzlası, bankiz, buz tarlası, denizde sürüklenip bir araya yığılmış buzlardan oluşan geniş saha. **ice pack** *d.d.*

packing, *is.* **1.** paketçilik, ambalâjcılık, **2.** paketleme, ambalâjlama, denk yapma, **3.** ambalâj, paketleme tarzı, **4.** (eşya/gıda vb.) hayvan sırtında taşıma, sırtta taşıma, yüklenme, **5.** salmastra, tıkaç, **6.** conta, tampon, **7.** ~ **box** : (a) eşya sandığı, (b) salmastra kutusu, **8.** ~ **fraction** *fiz.* kararlılık oranı : bir atom yerdeşinin kütle eksiğinin atom kütlesine oranının 10,000 katı.

packing house = packing plant, *is.* **1.** büyük mezbaha, et fabrikası: hayvanları kesip etleri paketleyen, sucuk, salam ve konserve gibi gıda maddeleri yapan büyük fabrika, **2.** gıda fabrikası : hazır gıda maddeleri yapıp piyasaya süren fabrika.

packing-needle, *is.* çuvaldız.

packman, *is., ç.* **-men** *bk.:* **peddler.**

pack rat, *is.* **1.** *zool.* dağ sıçanı, istifçi sıçan *(Neotoma cinerea)* : K Amerika Kayalık Dağlarda bulunan ve yiyecekleri yuvasına taşıyıp istif eden, avurtları keseli, kuyruğu püsküllü bir tür sıçan. **mountain rat, trade rat, wood rat** *d.d.* **2.** *k.d.* (a) istifçi, ufak tefek lüzumsuz şeyleri biriktiren kimse, (b) ihtiyar maden arayıcı veya rehber.

packsack, *is.* heybe, sırt çantası, şeritlerle omuzdan asılarak içinde yiyecek ve şahsî eşya taşınan torba/çanta.

packsaddle, *is.* semer.

packthread, *is.* kınnap. **~ed** : kınnaplı.

packtrain, *is.* kervan.

pact, *is.* antlaşma, sözleşme, mukavele, muahede, ahitname, misak, pakt. ***e.a.- league, alliance, contract, bond, agreement, covenant, compact.***

paction, *is. az kul.* **1.** anlaşma, **2.** **~al** : anlaşma ile ilgili, **3.** **~ally** : anlaşma suretiyle. ***e.a.- 1.*** *agreement.*

pad, *is.&f.* **padded, padding 1.** küçük yastık, (yara vb. için) pamuk yastık. *Put a clean ~ of cotton over the wound.* **2.** yumuşak at eyeri, eyer, palan, belleme, **3.** bloknot, zımbalı not defteri. **a writing ~** : bloknot. **4. inkpad, inking pad** *d.d.* ıstampa, **5.** (kedi, köpek gibi) bazı hayvanların yumuşak tabanı, **6.** pati, bazı hayvanların yumuşak tabanlı ayağı (tilki/tavşan pençesi gibi), **7.** parmağın yumuşak etli kısmı, **8.** tampon, yara üzerine konulan katlanmış gazlı bez, **9.** *zool.* böcek ayağındaki yastık gibi çıkıntı, **10.** *bot.* nilüfer yaprağı, **11.** *argo* (a) ev, konut, mesken. *My ~ is on the other side of the town.* (b) yatak, **12.** patırtı, ayak sesi vb. gibi boğuk/tok ses, **13.** binek atı, **14.** *Brit.- k.d.* patika, yol, **15.** *esk.* eşkiya, haydut, **16.** hafif/boğuk/kısık ses, **17.** yastık yapmak, içini yün/pamuk/kıtık vb. ile doldurmak, **18.** (konuşmayı/yazıyı) şişirmek, (lüzumsuz ve ilgisi olmayan şeylerle) uzatmak. *to ~ a short speech. to ~ a term paper. to ~ one's expense account.* **19.** takviye etmek, **20.** yürümek, yaya gitmek, tıpış tıpış gitmek. *Jo rode his bicycle and his dog ~ded along beside him.* **21.** yavaş adımlarla yürümek, adımları hafif/boğuk ses çıkararak yürümek, **22.** tepelemek, ayaklar altında ezmek, **23.** (sesi) kısmak, boğmak, hafifletmek. ***e.a.- 1.*** *cushion,* ***11.*** *(a) home, (b) bed,* ***14.*** *path, lane, road,* ***15.*** *highwayman,* ***20.*** *walk.*

padauk, *bk.:* **padouk wood.**

padded, *sf.* **1.** yastıklı, **2.** (içi pamuk vb. ile) doldurulmuş, **3.** (söz/yazı vb.) şişirilmiş, lüzumsuz tafsilât dolu, **4.** takviyeli, takviye edilmiş, desteklenmiş, **5.** ~ **cell** : azgın delilerin kapatıldığı yumuşak duvarlı oda.

padding, *is.* **1.** dolgu maddesi, bir şeyi doldurmak için kullanılan yün, pamuk, kıtık, saman vb., **2.** şişirme, abartma, (sözde/yazıda) gereksiz ayrıntı, **3.** (beyannamede, masraf defterinde vb. gösterilen) asılsız/uydurma masraf, **4.** (yastık vb.) doldurma, yastıkla destekleme, tampon koyma.

paddle, *is.&f.* **-dled, -dling 1.** kısa kürek, pala, elle kullanılan ve kayığın kenarına bağlı olmayan kürek. **double ~** : iki kanatlı kürek. **2.** tokaç, bir şeyi karıştırmak/ezmek/çırpmak için kullanılan alet, çırpıcı tokmağı, **3.** pinpon raketi, **4.** (çocuklara dayak atmak için kullanılan

raket biçiminde) sopa, **5. float** *d.d.* (yandan çarklı vapurda) çark kanadı, **6. ~ wheel** *d.d.* geminin yan çarkı, **7.** yüzgeç, (penguen, su kaplumbağası, balina vb. nin) yüzme organı, **8. ~boat = ~ steamer** : yandan çarklı vapur, **9. ~ box** : davlumbaz, yandan çark mahfazası, **10. ~ tennis** : kürek tenisi, tahta raketler ve süngerli lâstik toplarla oynanan tenis oyunu, **11.** kürek çekmek, kayığı ıskarmozsuz kürekle yürütmek, **12.** yavaş yavaş/aheste kürek çekmek, **13.** (yandan çarklı gemi) yol almak/gitmek, **14.** *k.d.* kıçına şaplak atmak, pataklamak, raket vb. ile kıçına vurmak, **15.** (pinpon topuna) raketle vurmak, **16.** (sığ suda) gezinmek, el ve ayaklarını suda oynatmak, su ile oynamak. *She lay at the side of the pool and ~d in the water with her fingers.* **17.** (çocuk/ihtiyar) sendeleyerek yürümek, sıralamak, paytak paytak yürümek, **18.** *esk.* parmaklarla oynamak, **19. ~ one's own canoe** *k.d.* (a) yalnız kendine güvenmek, başkasına güvenmemek, kendi işini kendisi yapmak, (b) kendi adına konuşmak/hareket etmek, bağımsız olmak. ***e.a.- 16. dabble, 17. toddle.***

paddleball, *is.* **1.** kürek topu : kürek biçiminde raketlerle oynanan tenise benzer bir oyun, **2.** bu oyunda kullanılan top.

paddleboard, *is.* kayak tahtası : deniz kayağında veya can kurtarmada kullanılan ince, uzun, suda yüzen tahta.

paddlefish, *is., ç.* **-fishes/-fish** *zool.* kaşık ağızlı Mersin balığı *(Polyodon spathula).* Mississippi nehrinde yaşar, ağzı kürek gibi yassı ve uzundur.

paddling, *is.* **1.** kürek çekme, **2.** (el/ayak) suya sokup oynama, **3. ~ pool = wading pool** *Brit.* çocuk havuzu, çocukların oynaması için yapılmış sığ havuz.

paddock, *is.* **1.** (ahır/hara yakınında etrafı çevrili) çayırlık/otlak, küçük çayır, mera, **2.** binicilik talim yeri, manej, **3.** *İsk.* kurbağa. ***e.a.- 3. frog, toad.***

paddy, *is., ç.* **-dies 1.** pirinç/çeltik tarlası, **2.** pirinç, **3.** çeltik, kabuklu pirinç, **4.** *b.h. argo* İrlandalı, **5. ~ wagon** *argo bk.:* **patrol wagon.** ***e.a.- 2. rice, 4. Irishman.***

paddywhack = paddywack, *is.&f.* **1.** kötek/dayak/sopa/pataklama, **2.** dayak atmak, dövmek, sopa çekmek, pataklamak.

Padishah, *is. T.* Padişah.

paddlock, *is.&gl.f.* **1.** asma kilit, **2.** kilitlemek, kilit vurmak/takmak/asmak.

padnag, *is. İsk.* **1.** yumuşak eğerli at, **2.** eşkin binek atı, rahvan giden at.

padouk wood, *is. bot.* paduk tahtası : Malezya'da yetişen paduk ağacının *(Pterocarpus indicus)* oyma ve kakmacılıkta kullanılan sarı-kırmızı benekli tahtası. **padauk, padouk** *d.d.*

padre, *is., ç.* **-dres** *İsp.* **-dri** *It.* **1.** peder (papaza hitapta kullanılır), **2.** *ABD.- As k.d.* papaz, vaiz. ***e.a.- 1. father, 2. chaplain.***

padrone, *is., ç.* **-nes/-ni** *It.* **1.** usta, üstat, baş, **2.** patron, özellikle maiyetindekilere aşırı tahakküm eden kimse, **3.** gemi sahibi/kaptanı, **4.** hancı, otelci, pansiyoncu. ***e.a.- 1. master, head, 4. innkeeper.***

paduasoy, *is., ç.* **-soys 1.** sağlam ipekli (kumaş), **2.** (sağlam) ipekli elbise.

paean, *is.* **1.** şükran/sevinç/zafer şarkısı. **2.** niyaz, münacat, Apollo veye başka bir eski Yunan ilâhının duası. **~s of praise** : şükran duası.

paed-/paedo-, *bk.:* **ped-/pedo.**

paedagogy, *is. bk.:* **pedagogy.**

paederast, etc. *bk.:* **pederast** etc.

paediatrician, *is. bk.:* **pediatrician.**

paediatrics, *is. bk.:* **pediatrics.**

paedogenesis, *is.* cücük üreme, pedogenez : iki kanatlı böceklerde vb. larva safhasında iken üreme. **paedogenetic/paedogenic** : cücük üremesine ait.

paedophilia, *is.* sübyancılık : çocukla sevişme sapkısı.

paella, *is. İsp.* tavuklu/etli/sebzeli ve safranlı pilâv.

paeon, *is.* (şiirde) bir uzun üç kısa heceli vezin.

paeony, *is. bk.:* **peony.**

paesano = paesan, *is. It.* köylü.

pagan, *sf.&is.* **1.** putperest, çok tanrılı dine mensup (kimse), **2.** ne Müslüman, ne Hristiyan ne de Yahudi olan (kimse), **3.** dinsiz, kâfir, münkir. **4. ~ish** : kâfir, dinsiz, **5. ~ishly** : kâfircesine, dinsizcesine. ***e.a.- 3. irreligious, hedonistic, heathen.***

pagandom, *is.* putperestler, dinsizler, kâfirler.

paganise/paganisation/paganiser, *Brit. bk.:* **paganize/paganization/paganizer.**

paganism, *is.* **1.** putperestlik, **2.** dinsizlik, kâfirlik, münkirlik, **3.** putperestlerin inanış ve davranışları. **4. paganist(ic)** : dinsiz(ce), dinsiz/kâfir gibi.

paganize, *f.* **-ized, -izing** putperestleş(tir)mek, dinsizleş(tir)mek, kâfirleş(tir)mek. **paganization** : putperestleş(tir)me, dinsizleş(tir)me, kâfirleş(tir)me. **paganizer** : putperestleş(tir)en, dinsizleş(tir)en, kâfirleş(tir)en.

page, *is.&f.* **paged, paging 1.** sayfa. *There is a picture of a tree on this ~ .* **2.** yaprak (kitap/defter). *Someone has torn a ~ out of this book.* **3.** kayda değer/önemli olay. **a bright ~ page in Turkish history** : Türk tarihinde parlak bir olay/şanlı bir sayfa, **4.** *basım* bir sayfalık dizgi, **5.** iç oğlanı, **6.** otel garsonu, resmî kıyafetli el ulağı, **7.** uşak, hizmetçi, **8.** (kitap/defter vb. sayfalarını) numaralamak, numara koymak, **9. ~ through** : (kitabı okumadan) sayfalarını çevirmek, **10.** hoparlörle çağırmak. ***e.a.*** *- 8. paginate.*

pageant, *is.* **1.** tören, (tarihî olayları) anma töreni. *a ~ of history.* **2.** temsilî tören, alay, **3.** gösteri, nümayiş, **4.** debdebe, tantana, (muhteşem) alay/tören. *The coronation of the new king was a splendid ~.* **5.** gösterişli yarışma. *Miss Universe ~.*

pageantry, *is., ç.* **-ries 1.** debdebe, tantana, ihtişam, azamet, gösteriş, şaşaa, **2.** debdebeli törenler, merasimler, gösteri yarışmaları, yarışmacıların gösterileri. ***e.a.*** *- pomp, display, show, spectacle.*

pageboy = page boy, *is.* uzun saç : omuza kadar uzayıp kıvrılan kadın saç modası.

pager, *is.* **1.** çağırıcı, çağırma hoparlörü, **2.** haberci, "bip bip" yaparak bir kimsenin arandığını haber veren cepte taşınır telsiz alıcısı.

paginal, *sf.* **1.** sayfa+, **2.** sayfalı, sayfalardan oluşan.

paginate, *gl.f.* **-nated, -nating** (kitap vb. sayfalarını) numaralamak, numara koymak. **3. pagination** : (a) (bir kitabın) sayfa/yaprak sayısı, (b) sayfa numaraları, (c) (sayfaları) numaralama.

pagoda, *is.* **1.** (Uzak Doğu'da) saçak uçları yukarıya kıvrık mabet, **2.** pagoda, G Hindistan'da eskiden kullanılan altın/gümüş para.

pagurian = pagurid, *is. zool.* başka bir hayvanın kabuğu içinde yaşayan yengeç *(Pagurus).*

pah, *ünl.* Püf! (İğrenme, hakaret, küçük görme ifade eder.)

Pahlavi, *is.* **1.** Pehlevî : III-X. yy. lardaki İran dili, **2.** Farisî alfabe, **3.** *k.h.* eski altın İran parası, 100 rial.

paid, *f.* ödendi, ödenmiştir. *bk.:* **pay.**

paido-, *bk.:* **pedo-.**

pai-hua, *is.* yazılı konuşulan Çince.

paik, *is.&f. İsk.* **1.** darbe, vuruş, **2.** dövmek, vurmak, dayak atmak. ***e.a.*** *- 1. blow,* **2.** *beat, strike.*

pail, *is.* **1.** kova, gerdel, **2. pailful** *d.d.* kova dolusu. ***e.a.*** *- 1. bucket.*

paillard, *is.* ince dilimli dana/tavuk kebabı.

paillasse = palliasse, *is. Brit.* ot minder/şilte. ***e.a.*** *- pallet.*

paillette, *is., ç.* **paillettes** *Fr.* **1.** (minecilikte süs için kullanılan) pul, **2. ~d** : pullu, pullarla süslenmiş.

pain, *is.&f.* **1.** ağrı, acı, sızı. **sharp/dull ~** : şiddetli/hafif ağrı. *He felt a sharp ~ in his back. I have a ~ in my chest.* **to cause ~ to** : ağrıtmak, ağrı/ıstırap vermek. **be in ~** : ağrı duymak, bir yeri ağrımak. *The boy was in ~ /crying with ~ after he broke his arm.* **Where have you got a ~ ?** Nereniz ağrıyor? **2.** elem, ıstırap, azap. *His unkind behavior caused his parents a great deal of ~ .* **3.** dert, keder, üzüntü. *The memory still gave her ~.* **4. ~s** : (a) özen, ihtimam, itina, dikkat. **She always took great ~s with her stage make-up** : Sahneye çıkmadan önce daima özenle makyaj yapar. (b) eziyet, çaba, zahmet, sıkıntı, meşakkat. **be at ~s** : çok çaba/gayret sarf etmek, uğraşmak, akla karayı seçmek. **He was at great ~s to make them understand** : Onlara anlatmak için çok uğraştı. **take ~s** : sıkıntıya/zahmete girmek/katlanmak, son derece özen göstermek. (c) doğum sancısı, **5. on/upon/under ~ of** : cezasına çarptırılacağı tehdidiyle. **He was ordered never to return on ~ of death** : Dönerse idam cezasına çarptırılacağı tehdidiyle uzaklaştırıldı. **They were ordered not to cross the border, on ~ of death** : Hududu geçmemeleri, geçerlerse kurşuna dizilecekleri bildirildi. **6. ~ in the neck**

d.d. (a) dert, sıkıntı, baş ağrısı, bunalım. **to give s.o. a ~ in the neck** : birisine sıkıntı/baş ağrısı vermek, başına belâ kesilmek, bunaltmak. **You give me ~** : Başımı ağrıtıyorsun. (b) baş belâsı, musibet. *She's a real ~ (in the neck)!* **7. go** (veya **take**) **to any/great/any great ~s** : çok çabalamak/gayret etmek, çok büyük çaba/gayret sarf etmek, çok çalışmak. *Mary took great ~s with her English lesson and got high marks.* **8. to spare no ~s**: hiçbir gayreti/fedakârlığı esirgememek, **9.** ağrı(t)mak, sızla(t)mak, acı(t)mak, ağrı/sızı/acı/ıstırap vermek/duy(ur)mak. *His tooth was ~ing him a great deal.* **10.** elem/ıstırap/keder vermek/duymak, üz(ül)mek. *It ~s me to have to disobey you, but I must.* ***e.a.- 1&2.*** *torture, misery, ache, agony, anguish, pang, twinge, stitch, 3. grief, 4. (a) care, (b) trouble, effort, 9. hurt, torment, distress, 10. suffer. NOT :* **PAIN** ve **ACHE** genellikle maddî/bedenî ağrı ve ıstırabı belirtir. **PAIN** kısa süreli şiddetli ağrıları, **ACHE** ise sürekli ve şiddetli veya hafif ağrıları ifade eder. *a pain in one's ankle. headache, toothache, muscular ache* gibi. **AGONY** ve **ANGUISH** maddî veya manevî/ruhî ıstırap ve acıyı ifade için kullanılır. **AGONY** dayanılmaz şiddette ağrılar için kullanılır: *in agony from a wound.* **ANGUISH** ise hem şiddetli ve sürekli, hem de ümitsizlik veren ıstırapları niteler.

painch, *is. İsk. bk.:* **paunch.**

pained, *sf.* **1.** mustarip, müteessir, kederli, mükedder, ağrılı, sancılı, ıstırap çeken. *a ~ face/expression.* **2.** gücenmiş, (kalbi) kırılmış, incinmiş, rencide olmuş, canı sıkılmış. *She was ~ when you refused her invitation.* **3.** sıkıcı, bunaltıcı. *After they had quarelled there was a ~ silence between them.* ***e.a.- 1.*** *distressed, grieved,* **2.** *offended.*

painful, *sf.* **1.** ağrılı, sancılı, ıstıraplı, acı. *a ~ illness. a ~ duty.* **2.** ağrı/ıstırap verici. *He had a ~ cut on his thumb.* **3.** elem/keder/üzüntü verici, üzücü, kederlendirici, can sıkıcı, **4.** elemli, kederli, üzüntülü, **5.** zahmetli, eziyetli, meşakkatli, yorucu, güç, müşkül. *a ~ life.* **6.** *esk.* dikkatli, itinalı, özenli, ihtimamlı, **7. ~ly** : ağrı/acı/ıstırap vererek/çektirerek; zorlukla, meşakkatle, eziyetle, güçlükle; can sıkıcı bir şekilde, **8. ~ness** : ağrı, acı, ıstırap, keder, eziyet, meşakkat vb. ***e.a.- 1&2.*** *distressing, agonizing, tormenting, excruciating, 5. laborious, arduous, 6. painstaking, careful.* ***k.a.- 1-3.*** *pleasant.*

painkiller, *is. k.d.* ağrı dindirici/müsekkin ilâç. ***e.a.-*** *analgesic.*

painless, *sf.* **1.** ağrısız, acısız, ağrı/acı/ıstırap vermeyen, ağrı/acı çektirmeyen. *~ dentistry. The treatment is ~.* **2.** *k.d.* kolay, zahmetsiz, sıkıntısız. *This is quite a ~ way of learning a foreign language.* **3. ~ly** : ağrı çek(tir)meden, ıstırap duy(ur)madan ; kolayca, zahmetsizce, **4. ~ness** : ağrı/ıstırap duy(ur)mama, ağrısızlık.

painstaking, *sf.&is.* **1.** özenli, itinalı, dikkatli. **~ care** : özenli ihtimam. *a ~ craftsman. ~ research.* **2.** özen/itina/dikkat isteyen, **3.** zahmetli, meşakkatli, **4.** çalışkan, yılmaz. *He is not very clever, but he is ~.* **5.** özen, itina, dikkat, çaba, gayret, özenli/dikkatli çalışma, **6. ~ly** : özenle, itina ile, dikkatle ; zahmetle, meşakkatle, **7. ~ness** : özen, itina, dikkat. ***e.a.- 1.*** *careful,* ***4.*** *assidious, hard-working.*

paint, *is.&f.* **1.** (yağlı) boya. *a box of ~. Where is that tin of red ~ ?* **2.** boyama, **3.** toz boya, boya maddesi, **4.** düzgün, allık, makyaj, **5.** *B ABD* benekli/alacalı ufak at, **6. as fresh as ~** *k.d.* taptaze, tertemiz, gıcır gıcır, pırıl pırıl, **7.** boya(n)mak, boya sürmek, **8.** (boya ile) resmetmek/resmini yapmak. *to ~ a portrait.* **9. ~ a picture** *d.d.* tasvir etmek, resmetmek. *His letters ~ a wonderful picture of his life in Europe. to ~ a sunset.* **10.** boya ile kaplamak/örtmek, **11.** düzgün sürmek, makyaj yapmak, **12.** (eczalı çubukla) ilâç sürmek, **13. ~ the town (red)** *argo* meyhanelerde kafayı çekip sokaklarda nara atmak, **14. not as/so black as one is ~ed** : pek dedikleri kadar kötü/fena değil, **15. ~less** : boyasız. ***e.a.- 3.*** *pigment, 5. pinto, 9. describe.*

paintbrush, *is.* **1.** boya fırçası, **2.** *bot.* sıracagillerden herhangi bitki.

painted, *sf.* **1.** yağlı boya (ile resmedilmiş). *a ~ image.* **2.** boyalı, boyanmış, boya sürülmüş. *a ~ chair.* **3.** yapay, sun'i, doğal olmayan, **4.** abartmalı, abartılmış, mübalâğalı, **5. ~ bunting = ~ finch** *zool.* süslü yelve/kiraz kuşu *(Passerina ciris).* G ABD'de bulunur. **6. ~ cup = Indian paintbrush** *bot.* allı fırça *(Castilleja).* Sıracagillerden parlak kırmızı çi-

çekler açan çeşitli bitkiler (K Amerika). **7. ~ Desert** : Renkli Çöl : Orta Arizona kuzeyinde Kolorado nehrinin doğusunda kayaları renkli çöl, **8. ~ woman** : (a) orospu, fahişe, (b) fıkırdak, oynak, aşüfte, herkesle düşüp kalkan kadın. ***e.a.- 3.*** *unreal, artificial,* ***4.*** *exagerated, misrepresented,* ***8.*** *(a) prostitute.*

painter, *is.* **1.** ressam, nakkaş, **2.** boyacı, **3.** *den.* pruva halatı, filika parimaşı, kayığın çıması. **cut the ~** : ilgiyi kesmek, bağımsız olmak, *k.d.* ipi koparmak, **4.** *zool. bk.:* **cougar.**

painterly, *sf.* ressamca, ressamvari, sanatkârane, ressama/resim sanatına özgü (özellikle renk ve renk tonları konusunda).

painter's colic, *is. patol.* kurşun zehirlenmesi, şiddetli bağırsak sancıları ile kendini gösterir.

paint horse, *is. B ABD* benekli at. ***e.a.-*** *pinto.*

painting, *is.* **1.** (yağlı boya) resim/tablo, **2.** ressamlık, nakkaşlık, **3.** boyacılık, **4.** resim yapma (sanatı), **5.** belirli bir yerde/çağda yapılmış resimler, (bir ülkeye /çağa özgü) resimler/ resim sanatı. *a book on Flemish ~.* **6.** boya (n)ma.

paints, *is.* yağlı boya takımı, tüp içinde takım boya. *I have left my ~ at home.*

paintwork, *is.* boyanmış yüzey, otomobil vb. boyası. *The ~ was damaged when my car knocked into the gate.*

pair, *f.&is., ç.* **pairs, pair 1.** çift. *a ~ of gloves/shoes.* **2.** iki parçadan ibaret tek bir şeyi belirtmekte kullanılır. Bu takdirde Türkçeye çevrilmez. **a ~ of scissors** : (bir) makas. **a ~ of trousers/pants** : (bir) pantalon. a **~ of compasses** : pergel, **3.** iki adet, (benzer iki insan/hayvan vb. den oluşan) çift. *a ~ of horses/liars.* **4.** (evli/ nişanlı vb.) çift, karı koca, (dansta) çift, eşler. **bridal ~** : gelin ve güvey, **5.** (mecliste) (a) karşılıklı olarak çekimser kalmakta anlaşan iki muhalif milletvekili, (b) (karşılıklı) oylamaya katılmama kararı, **6.** (iskambilde) eş değerli iki kâğıt. *a ~ of sixes, jacks, etc.* **7.** *mek.* birlikte çalışan iki parça, bir ünitenin iki bileşeni (piston ve silindir, cıvata ve somun gibi), **8. I have only one ~ of hands** *k.d.* Sadece iki elim var/kırk işi birden yapamam. **9. in pairs** : ikişer ikişer. *Children came in pairs.* **10.** çift çift/ikişer ikişer ayırmak/düzenlemek, **11.** (hayvan) çiftleş(tir)mek, **12.** eş olmak, eşini bulmak, eş/çift teşkil etmek, uymak. *a sock that didn't ~ .* **13. ~ off** : ikişer ikişer ayrılmak, ikili grup teşkil etmek. *The guests ~ed off for the first dance. to ~ off for the procession.* **14. ~ up** : eş/arkadaş/ortak olmak. *~ up with an old friend.* **15.** (mecliste iki muhalif üye) çekimser kalmak, karşılıklı anlaşarak oy vermemek için duruşmaya katılmamak. ***e.a.- 1.*** *couple, brace, span, yoke,* ***11.*** *mate.* ***eş ses.-*** *pare, pear.* ***NOT :*** **PAIR**, genel anlamda birbirinin aynı iki nesneyi ifade eder. **BRACE** avcıların kullandığı bir deyim olup çift, iki demektir: *a brace of patridges* : bir çift keklik. **COUPLE**, genel anlamda iki veya daha fazla nesneyi belirtir, Türkçeye "birkaç" diye çevrilir: *a couple of apples* : birkaç elma. *I have to see a couple of people* : Birkaç kişi ile görüşmem gerekiyor. **SPAN** yan yana koşulmuş iki at için kullanılır. **YOKE** ise boyundurukla bağlı iki hayvanı belirtir: *a yoke of oxen* : boyunduruğa koşulmuş iki öküz.

pair annihilation, *is. fiz.* çift yok olumu.

paired-associate learning, *is.* çiftli öğrenim : yabancı dil vb. öğreniminde biri diğerini çağrıştıracak kelimeleri birlikte belleme.

pair oar, *is.* çift kürekli yarış kayığı. **pair-aored** : çift kürekli.

pair production, *is. fiz.* çift oluşumu: kuvvetli bir elektrik alanından geçen ışılcığın (fotonun) anî olarak bir eksicik ile bir artıcığa dönüşmesi.

paisa, *is., ç.* **paise/paisa/paisas 1.** *bk.:* **naya paisa**, **2.** Pakistan'da 1 rupi (rupee)nin yüzde biri.

paisano, *is., ç.* **-nos** *İsp.- argo* **1.** arkadaş, ahbap, **2.** hemşehri, vatandaş, yurtdaş. ***e.a.-1.*** *pal, comrade,* ***2.*** *compatriot.*

paisley, *sf.&is., ç.* **-leys 1.** şal, **2. ~print** *d.d.* şal deseni, **3.** şal desenli (kumaş), **4.** şaldan yapılmış.

pajama = pajamas, *is.* pijama, gecelik. **pajama party** : yatılı eğlence, genç kızların hafif gece elbisesi giyerek gece yatısına kaldıkları eğlence.

pajamaed, *sf.* pijamalı, gecelikli.

Pak(i) = Pakistani, *sf.&is.* Pakistanlı.

pal, *is.&f.* **palled, palling 1.** arkadaş, dost, kafadar. *We've been ~s for years.* **2.** *ABD* ahbap, (ekseriya düşmanca bir eda ile söylenir ve "ulan, behey herif" gibi sözlere yakın anlam taşır) : **Listen, ~, I don't want you talking to my sister any more, see?** Ulan bana bak, kızkardeşimle bir daha konuşmayacaksın, anladın mı? **3.** arkadaş/dost/ahbap olmak. **~ up with...** : ... ile sıkı fıkı/arkadaş olmak, kafa dengi olmak. *e.a.- 1. friend, chum, comrade, mate, 2. fellow.*

palace, *is.&sf.* **1.** saray, hükümdar sarayı. *Buckingham ~. The ~ of Dolmabahçe.* **2.** saray gibi bina, görkemli/muhteşem ev. *His home is a ~ compared to our poor little house.* **3.** *k.d.* lüks eğlence yeri/galerisi. *Some cinemas used to be called Picture Palaces.* **4.** resmî konut, **5.** saray+, saraya özgü, **6.** lüks, muhteşem, **7. ~ guard** : (a) saray muhafızı, (b) kral/devlet başkanı vb. nin nüfuz sahibi danışman veya yardımcısı.

palacelike, *sf.* saray gibi, görkemli, muhteşem.

paladin, *is.* **1.** İmparator Şarlman'ın maiyetindeki on iki efsanevî asilzadeden biri, **2.** macera peşinde koşan şövalye, kahraman.

palaeo-, *bk.:* **paleo-.**

palaestra, *is., ç.* **-trae/-tras** *bk.:* **palestra.**

palankeen = palanquin, *is.* tahtırevan.

palatable, *sf.* **1.** lezzetli, leziz, nefis, **2.** hoş, lâtif, hoşa giden, hisleri okşayan, makbul, **3. ~ness = palatability** : lezzet, nefaset, letafet, hoşa gitme, **4. palatably** : leziz/nefis bir şekilde, hoşa gidecek tarzda. *e.a.-1. edible, appetizing, savory, tasty, toothsome, 2. pleasing, satisfactory.*

palatal, *sf.&is.* **1.** *anat.* damak+, damağa ait, **2.** *s.bl.* damaksı, dili damağa dokundurarak çıkarılan (ses). **~ fricative** : hışırtılı. **~ harmony** : büyük ünlü uyumu. **~ vowel** : damaksıl, **3. ~ism = ~ity** : damaksıllık, **4. ~ly** : damaksıl, damaktan.

palatalise/palatalisation, *Brit. bk.:* **palatalize/palatalization.**

palatalize, *f.* **-ized, -izing** damaksıllaş(tır)mak, dil üst damağa dokunarak ses çık(ar)mak. **palatalization** : damaksıllaş(tır)ma.

palate, *is.* **1.** *anat.* damak. **hard ~** : ön damak. **soft ~** : arka damak. **cleft ~** : doğuştan yarık damak, **2.** tat alma duygusu. **have a fine ~** : ağzının tadını bilmek. **have no ~ for ...** : ...-e karşı iştahı olmamak, **3.** bediî zevk, haz, hoşlanma, fikrî incelik, **4. ~ful** : lezzetli, nefis, **5. ~less** : tatsız, lezzetsiz.

palatial, *sf.* **1.** saray gibi, büyük. *a ~ home. a ~ hotel.* **2.** görkemli, muhteşem, şahane, **3. ~ly** : görkemli/muhteşem/şahane bir şekilde, **4. ~ness** : görkemlilik, ihtişam büyüklük. *e.a.-2. stately, magnificient.*

Palatinate, *is.* **1. Lower ~, Rhine ~** *d.d.* (Almanca **PFalz**) : Palatin eyaleti, Almanya'nın Ren nehri kıyısında bir eyalet, **2.** bu eyalet yerlisi/ahalisi, **3.** *k.h.* palatinlik, palatin sıfatına sahip bir hükümdar ülkesi, **4.** palatin rütbe ve görevi.

palatine, *sf.&is.* **1.** hükümdar yetkisine sahip (asilzade), **2.** saraya mensup/ait. *a ~ chapel.* **3.** palatin, kendi ülkesinde hükümdar yetkisine sahip kimse, **4.** imparator sarayında önemli memur, **5.** imparatorluk yüksek memuru, **6.** Palatin eyaleti halkı, **7.** *b.h.* Roma'nın kurulduğu yedi tepeden biri, **8.** eskiden kadınların omuzlarına attıkları kürk, **9.** damak+. **~ bone** : damak kemiği. **~ vault** : damak kemeri.

palaver, *is.&f.* **1.** palavra (atmak), boş söz/lâf/lâkırdı (söylemek), **2.** (özellikle ilkel vahşî kabilelerde) uzun müzakere(lere girişmek), **3.** pohpohlama(k), yaltaklanma(k). **4. ~er** : palavracı, yaltakçı. *e.a.- 1. chatter, 2. discussio, conference, 3. cajole(ry), flatter(y).*

palazzo, *is., ç.* **-lazzi** *It.* saray, büyük/muhteşem bina/ev. *e.a.- palace.*

pale[1], *sf.* **paler, palest,** *is.&f.* **paled, paling 1.** soluk, solgun, (rengi) uçuk, renksiz. *His face is still ~ after his illness.* **a ~ complexion** : soluk/uçuk beniz. **turn ~** : sararmak, solmak, rengi uçmak, sapsarı kesilmek, **2.** açık (renk). *~ yellow/blue/etc.* **3.** mat, donuk. *The streetlight gave a ~ light in the fog. The ~ moon.* **4.** zayıf, güçsüz, şiddetli olmayan. *a ~ foreign policy. a ~ protest.* **5.** sol(dur)mak, donuklaş(tır)mak, sarar(t)mak, beti benzi atmak. *Her face ~d at the bad news.* **~ before sth**: bir şeyin gölgesinde kalmak. **~ into insignificance** : tamamen önemsiz olmak, **6. ~ly** : soluk/uçuk bir şekilde, **7. ~ness** : solgunluk, uçukluk, renksizlik. *e.a.-1. pallid, wan, ashy, ashen, colorless, 3. dim, 4. faint, feeble. NOT:* **PALE**, doğal olarak bir rengin solukluğunu, ya da hastalık, korku vb. den ileri ge-

len beniz uçukluğunu anlatır: *a pale blue violet:* açık mavi renkli menekşe. *Her face turned pale with horror :* Korkudan yüzü sapsarı kesildi. **PALLID**, ağır hastalık, ölüm, şiddetli heyecan yüzünden rengin tamamen uçmasını belirtir : *the pallid lips of the dying man. Her pallid face shows her suffering.* **WAN** ise uzun hastalıktan sonra görülen beniz sarılığını ve zayıflığı ifade eder. *The starved refugees looked wan :* Mülteciler açlıktan zayıf ve sararmış görünüyorlardı.

pale2, *is.&f.* **paled, paling 1.** (sivri uçlu) kazık, parmaklık çubuğu, çit kazığı, **2.** etrafı (parmaklıkla/çitle) çevrili yer, **3.** kapalı alan, **4.** sınır, hudut, **5.** belirli kimselerin oturmasına tahsis edilmiş bölge, **6. English Pale/Irish Pale** *d.d.* Doğu İrlanda'da kral II. Henry ve halefleri-nin Angevin İmparatorluğuna dahil edilen bölge, **7.** (armacılıkta) geniş düşey şerit, **8. beyond the ~ = outside the ~**: (a) yetkisi/salâhiyeti dışında, (b) (toplum düzenine vb.) aykırı. *Murder is an act outside the ~ of society.* (c) (nezakete/güvenliğe/insan haklarına vb.) aykırı, **9. in ~** : (armalarda) (a) (tek resim) ortada, merkezde, (b) (iki resim) üst üste, **10. per ~** : (armalarda) ortada yukarıdan aşağıya, **11.** kazıklarla/çitlerle çevirmek, kapatmak, **12.** çevirmek, ihata etmek, kuşatmak. *e.a.- 11. fence, 12. encircle, encompass.*

pale- = palae-, *bk.:* **paleo-.**

palea, *is., ç.* **-leae** *bot.* başakçık bürgüsü. **~ceous = ~te** : bürgülü, bürgümsü.

paleethnology, *is.* eski budun bilimi, paleetnoloji, ilkel insanları inceleyen budun bilimi. **paleethnologic(al)** : eski budun bilimsel. **paleethnologist** : eski budun bilimi uzmanı.

paleface, *is.* soluk benizli (K Amerika'da Kızılderililerin beyazlara verdiği ad).

paleo-, *ön ek* **1.** "eski, kadim" *ör.: paleography,* **2.** "ilkel, iptidaî, kaba, basit". *ör.: paleotithic.* Sesli harfler önünde **pale-** .

paleobiology = palaeobiology, *is.* eski dirim bilimi. **paleobiologic(al)** : eski dirim bilimsel. **paleobiologist** : eski dirim bilimi uzmanı.

paleobotany = palaeobotany, *is.* taşıl bitki bilimi: bitki taşıllarını/fosillerini inceleyen bilim.

Paleocene, *sf.&is. jeol.* Paleosen, üçüncü çağın en eski dönemi.

paleography, *is.* **1.** eski yazı (tarzı), **2.** eski yazıların incelenmesi/okunması bilimi, **3.** eski yazılar/kitabeler, **4. paleographer** : eski yazıları okuyan/çözen kimse, **5. paleographic(al)** : eski yazıya/kitabeye ait, **6. paleographically :** eski yazı/kitabe tarzında.

paleolith, *is.* yontma taş, eski çağlardan kalma alet şeklinde yontulmuş taş.

Paleotithic, *sf.* Yontma Taş Çağı(na ait). **the ~** : Yontma Taş Çağı .

paleology, *is.* **1.** arkeoloji, eski eserleri inceleyen bilim, **2. paleological** : arkeolojik, **3. paleologist** : arkeolog. *e.a.- 1. archeology.*

paleomagnetism, *is.* **1.** ilkel mıknatıslanma : teşekkülü esnasında kayada hasıl olan mıknatisiyet, **2. paleomagnetic** : ilkel mıknatıslanmalı.

paleontography, *is.* **1.** betimsel taşıl bilimi, taşılları betimleyen/tanıtan bilim, **2. paleontographer** : betimsel taşıl bilimci, **3. paleontographic(al)** : betimsel taşıl bilim+.

paleontology = palaeontology, *is., ç.* **-gies 1.** taşıl bilimi, paleontoloji, **2. paleontologic(al)** : taşıl bilimsel, paleontolojik, **3. paleontologically** : taşıl bilimi yönünden, **4. paleontologist** : taşıl bilimci.

Paleozoic = Palaeozoic, *sf.&is. jeol.* Paleozoik, 220 ilâ 600 milyon yıl önceki çağ (balık, böcek ve sürüngenlerin zuhur ettiği çağ).

paleozoology, *is.* hayvansal taşıl bilimi, paleozooloji: hayvan taşıllarını/fosillerini inceleyen bilim.

Palestine, *is.* Filistin, Palestin. **Holy Land** (Kutsal Diyar) da denir, İncil'de adı **Canaan** = Diyarıkenan'dır.

Palestinian, *is.&sf.* **1.** Filistinli, Palestinli, **2. ~ Arab** *d.d.* Filistinli Arap, Filistin'in yerlisi olup orada bağımsız bir Arap devleti kurmak isteyen Arap. **~ guerillas** : Filistinli eşkiya.

palestra = palaestra, *is., ç.* **-tras/-trae** (eski Yunanistan'da) beden eğitimi okulu. *e.a.- gymnasium.*

paletot, *is.* **1.** palto, **2.** XIX. yy. da kadınların giydiği bedene sıkı oturan ceket.

palette, *is.* **1.** palet, ressamların boya tablası, **2.** bu tabla üzerindeki çeşitli boyalar, **3.** bir ressama özgü renkler, **4.** herhangi bir sanatta nitelik ve vüs'at, **5. ~ knife** : karıştıraç, boya karıştırmaya mahsus bıçak gibi alet, **6. ~like** : palet biçiminde.

palfrey, *is., ç.* **-freys 1.** binek atı, **2.** kadınların bindiği yumuşak eğerli at.

palimony, *is. k.d.* (nikâhsız olarak evli gibi yaşayan kadına ayrılık hâlinde verilen) nafaka.

palimpsest, *is.* üzerindeki yazı kısmen veya tamamen silinip başka yazı yazılmış parşömen.

palindrome, *is.* tersinir söz : tersinden okununca değişmeyen kelime/mısra/satır. Örneğin : *madam, deed, level, (Poor Dan is in a droop)*, ve Türkçe *kabak, kavak, kepek, küçük, kırık* vb.

paling, *is.* **1.** kazıklı çit, kazıklar çakılarak yapılan çit, **2.** çit kazığı/kazıkları, **3.** kazık çakarak çit yapma.

palingenesis, *is.* **1.** yeniden doğma/doğuş, **2.** *biy.* üremede atasal özelliklerin yeniden meydana çıkması. Tersi : ***cenogenesis***, **3.** tenasüh, ruh göçü/sıçraması. **4. palingenesian = poligenetic** : yeniden doğma+, tenasüh+, ruh göçü+. ***e.a.- 1. rebirth, regeneration.***

palinode, *is.* **1.** dönelge, önceki şiirde söylenenleri geri almak için yazılan şiir, **2.** tekzip, inkâr. ***e.a.- retraction, recantation.***

palisade, *is.&f.* **-saded, -sading 1.** sağlam kazıklarla yapılmış çit, **2.** (savunma için yapılmış) kazık dizisi, siper kazığı, **3. ~s** : sıra uçurumlar, uçurumlar dizisi, **4.** sağlam kazıklarla donatmak/çevirmek/çit yapmak, kazık çakmak, kazıklarla siper yapmak.

palish, *sf.* solgunca, donukça, solukça, rengi uçmuş/sararmış/solmuş.

pall, *is.&f.* **1.** (siyah çuha/kadifeden) tabut/mezar örtüsü, **2.** tabut, **3.** siyah örtü/bulut vb. *a ~ of thick black smoke.* **4.** kasvetli hava, **5.** (kilisede) Aşâi Rabbanî kasesinin işlemeli örtüsü, **6.** *esk.* (a) mihrap örtüsü, (b) cübbe, **7.** (tabuta/mezara) örtü örtmek, **8.** bık(tır)mak, gına getirmek, usanç vermek. *His talk began to ~ on us all.* **It never ~ on one** : İnsan ona hiç doyamaz. **It has ~ed on me** : Bıktım artık, gına geldi. **9.** tıka basa doyurmak, **10.** yavanlaş(tır)mak, tatsızlaş(tır)mak. ***e.a.- 2. coffin, 6. (a) corporal, 8. bore, disgust, cloy, 9. sate, satiate, surfeit, 10. weary.***

Palladian, *sf.* **1.** Tanrıça Pallas'a (veya Aten'e) ait, **2.** zekâ, bilgi veya incelemeye ait, **3.** Rönesans üslûbuna ait. **~ window** : kemerli, kanatlı pencere, üstü kemerli ve iki yanında dikdörtgen kanatları olan pencere.

palladic, *sf. kim.* paladyumlu, özellikle üç valanslı paladyum içeren.

palladinize, *gl.f.* **-ized, -izing** *bk.:* **palladiumize.**

palladium, *is. kim.* paladyum : plâtin grubundan gümüşî beyaz, telgen ve dövülgen, plâtinden sert fakat daha kolay ergiyen nadir maden. Katalist olarak, dişçilikte ve bazı alaşımların yapımında kullanılır. Simge: **Pd**, atom ağ. 106.4, atom nu. 46, özgül ağ. (20°C'de) 12.

palladiumize, *f.* **-ized, -izing** paladyumlamak, (yüzeyini) paladyumla kaplamak. **palladinize, palladize** *d.d.*

palladize, *f.* **-dized, -dizing** *bk.:* **palladiumize.**

palladous, *sf. kim.* paladyum+, iki valanslı paladyum içeren.

Pallas, *is.* **1. ~ Athena** *d.d.* Tanrıça Atene'nin öbür adı, **2.** *astr.* en parlak dört küçük gezegenden biri, parlaklıkta ikincisi.

pallbearer, *is.* tabut taşıyıcı, cenaze töreninde tabutu taşıyan kimse.

pallet, *is.* **1.** saman döşek/yatak, **2.** (yatak olarak yere serilen) battaniye, **3.** çömlekçi spatulası, **4.** (seramik eşyayı) kurutma tahtası : seramik eşyanın üzerine serilip kurutulduğu tahta veya madenî levha, **5.** (saatçilikte) (a) ileteç : hareketi salıngaç (balance) düzenine ileten üç çıkıntılı lövye, (b) (ileteçin) iletme çıkıntısı, **6.** dil, mandal, **7.** (eşya naklinde/ambarlamasında kullanılan) düz taban, plâtform, **8.** (resimde) palet, **9.** tezhip fırçası : ciltçilikte altın yaldızı yerleştirmeye mahsus yassı fırça.

palletize, *gl.f.* **-ized, -izing** taşınacak eşyayı plâtforma yerleştirmek.

pallet knife, *is.* **1.** (aşçılıkta) hamur bıçağı, spatula, **2.** (ressamlıkta) karıştıraç, boya bıçağı: boyaları karıştırmak ve sürmek için kullanılan düz ağızlı bıçak.

pallette, *is.* (zırhta) koltukluk, koltuğu koruyan parça.

pallial, *sf.* **1.** beyin zarına ait, **2.** yumuşakçaların derisine ait.

palliasse, *is. bk.:* **paillasse.**

palliate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** (kabahati/suçu) mazur göstermek, gizlemeye/hafifletmeye çalışmak. *to ~ a fault.* **2.** (hastalığı) hafifletmek, teskin etmek, (ağrı vb.) dindirmek, yatıştırmak. *to ~ a disease.* **3.** azaltmak, hafifletmek. *to ~ a boredom.* **4. palliation** : (a) mazeret, özür, (b) hafifletme, dindirme, yatıştırma, **5. palliator** : mazur gösteren, hafifleten, dindiren, yatıştıran kimse/şey. ***e.a.- 1.*** *extenuate, excuse, 2. mitigate, alleviate, 3. moderate.*

palliative, *sf.&is.* **1.** hafifletici/dindirici/yatıştırıcı (şey), müsekkin. *a ~ surgery. Aspirin is a commonly used ~ for haedaches.* **2.** mazeret teşkil eden, özür/mazeret şeklinde. **3. ~ly** : (a) mazeret olarak, (b) hafifleterek, dindirerek, yatıştırarak, hafifletircesine, dindirircesine, yatıştırırcasına.

pallid, *sf.* **1.** solgun, soluk, silik, uçuk, benzi atmış, sararmış. *a ~ face/countenance. He had a ~ look.* **2.** can sıkıcı, yavan, cansız, tatsız. *a ~ musical performance/entertainment.* **3. ~ly** : (a) solgun/soluk/silik/sararmış bir şekilde, (b) can sıkıcı, yavan, cansız, tatsız bir şekilde. **4. ~ness** : **pallid** : solgunluk, siliklik, uçukluk; cansıkıcılık, yavanlık, cansızlık, tatsızlık. ***e.a.- 1.*** *pale, wan, faint, 2. dull.*

pallium, *is., ç.* **pallia/palliums 1.** (eski Yunan ve Roma'da erkeklerin giydiği) pelerin, **2.** Papa ve başpiskopos pelerini, **3.** *anat.* beyin zarı, **4.** *zool.* manto, yumuşakça kabuklarının iç zarı.

pall-like, *sf.* siyah örtü gibi, tabut örtüsüne benzer.

pall-mall, *is.* **1.** halka top oyunu : tahta bir topa sopa ile vurup halkadan geçirmekten ibaret eski oyun, **2.** bu oyunun oynandığı alan.

pallor, *is.* solgunluk, solukluk, (beniz) uçukluk, sarılık.

palm[1], *is.* **1.** aya, avuç içi, el ayası, **2.** hayvan ön ayağının ayası, **3.** eldivenin avuç içi/ayası, **4. sailmaker's ~** *d.d.* kefne, yelkencilerin avuçlarını koruyucu deri veya madenî parça, **5.** el genişliğinde uzunluk ölçüsü (7.5-10 cm), **6.** karış: 18-25 cm'lik uzunluk ölçüsü, **7.** geyik boynuzunun yassı kısmı, **8.** kola benzer uzun bir şeyin düz ve yassı ucu, **9.** *den.* (a) kürek palası, (b) gemi demirinin iç yüzeyi, **10. grease/oil/cross s.o.'s ~ (with)** : rüşvet vermek, **11. have an itching/itchy ~** : para hırsı olmak, **12. hold/have s.o. in the ~ of one's hand** : (birisini) avucunun içine almak, bir kimse üzerinde büyük nüfuz ve kudreti olmak, **13. cross s.o.'s ~ with silver** : (a) birisine rüşvet vermek, (b) para ile fala baktırmak. ***e.a.- 10.*** *bribe.*

palm[2], *f.* **1.** avuçlamak, avucuna/avucunun içine almak, avucunda tutmak, **2.** avucunda saklamak, özellikle el çabukluğu ile hüner yapmak. *The magician ~ed the coin and suddenly produced it from a boy's ear.* **3.** elinde(n) tutmak, **4.** avuçla dokunmak/okşamak, **5.** aşırmak, yürütmek. *to ~ small merchandise in a store.* **6. ~ off** : (a) (hile ile) kabul ettirmek, yutturmak, sokuşturmak, kazıklamak. *to ~ off a forged painting. The fruit seller ~ed off some bad apples onto the old lady.* (b) (yalan söyleyip) kandırmak, aldatmak, gözünü boyamak. *He ~ed his brother off with some story or other.*

palm[3], *is.* **1.** *bot.* hurma ağacı *(Palmaceae).* **coconut ~** : Hindistan cevizi ağacı. **date ~** : hurma ağacı. **dwarf ~** : bodur hurma ağacı *(Chamaerops homilis).* **wild ~** : yabanî hurma ağacı, **2.** palmiye, **3.** hurma dalı/yaprağı (törenlerde/gösterilerde zafer simgesi olarak kullanılır), **4.** zafer alâmeti. **~ branch** : (zafer alâmeti olarak) hurma dalı, **5.** zafer ödülü, **6.** zafer, utku, muzafferiyet, başarı, muvaffakiyet, **7. bear/carry off the ~** *k.d.* birinci gelmek, başarı kazanmak, (okulda/sporda vb.) zafer kazanmak, galip gelmek. **He carried off the ~ by sheer perseverance** : Sırf sebat ve azimle başarı kazandı. **8. yield the ~ (to s.o.)** *k.d.- az kul.* başkasının üstünlüğünü kabul etmek, yenilgiye uğramak, pes demek. ***e.a.- 6.*** *victory, triumph, success.*

palmaceous, *sf. bot.* hurmagillerden, palmiye *(Palmaceae)* familyasına mensup.

palmar, *sf.* aya+, avuç içi+, el ayası veya hayvanın ön ayağının içi ile ilgili.

palmary, *sf.* en âlâ, en iyi, övülmeye/alkışlanmaya değer, fevkalâde, başarılı, zaferle sonuçlanan. *a ~ achievement.* ***e.a.-*** *best, outstanding.*

palmate = palmated, *sf.* **1.** elsi, ayamsı, avuç içi/el ayası gibi, beş parmaklı, parmakları açık el gibi, **2.** *bot.* palmiyemsi, palmiye yaprağı gibi. *~ leaf.* **3.** *zool.* perde ayaklı, **4. ~ly** : ayay/avuç içine benzer şekilde. ***e.a.- 3.*** *webbed.*

palmatifid, *sf.* elsi, el gibi, el biçiminde, elin parmaklarına benzeyen. *a ~ leaf.*

palmation, *is.* **1.** elsi yapı, el ayası biçimi, **2.** palmiye yaprağına benzerlik, bu tarz oluşum.

palm civet = palm cat, *is. zool.* misk kedisi *(Paradoxurus hermaphroditus)* : Asya ve Afrika'da palmiyelerde yaşayan uzun kuyruklu misk kedisi.

-palmed, *son ek* ayalı, aya kısmı ... -den yapılmış. *leather- ~ gloves.*

palmer, *is.* **1.** hacı, **2.** (Orta Çağlarda) Kudüs'ü tavaf ederek hurma dalı getiren hacı. ***e.a.- 1.*** *pilgrim.*

palmerworm, *is. zool.* elma tırtılı *(Dichomeris lingulella)*, elma yapraklarını yiyerek zarara sebep olur.

palmette, *is. mim.* hurma yaprağı şeklinde süs.

palmetto, *is., ç.* **-tos/-toes 1.** yelpaze yapraklı: yaprakları açılmış yelpazeye benzeyen çeşitli ağaçlardan her biri *(Sabal, Serenoa, Thrinax, Cabbage palmetto vb.)*, **2.** (örgüde kullanılan) palmiye yaprağı, **3.** palmiye yaprağından dokunmuş ince hasır, **4. ~ State** : Güney Carolina (takma ad).

palmi-, *ön ek* **1.** palmiye(li)+, **2.** el+.

palmist, *is.* **1.** el/avuç falcısı, **2. ~ry** : el/avuç falcılığı.

palmitate, *is. kim.* palmitat, palmitik asidin tuzu/esteri.

palmitic acid, *is. kim.* palmitik asit : C16 H32O2. Çeşitli hayvan ve bitki yağlarından üretilen kristalli yağ asidi. Mum ve sabun yapmakta kullanılır.

palmitin, *is. kim.* palmitin : C51H98O6. Gliserol ve palmitik asitten elde edilen, sabun yapmakta kullanılan renksiz kristalli bileşim. Doğal yağlarda ve hurma yağında bulunur.

palmlike, *sf.* hurma/palmiye gibi.

palm oil, *is.* **1.** hurma yağı : sabun, mum vb. yapmakta ve yemeklerde kullanılır, **2.** *mec.* rüşvet.

Palm Sunday, *is.* Paskalyadan evvelki pazar günü (İsa'nın Kudüs'e muzafferane giriş günü kabul edilir).

palmy, *sf.* **palmier, palmiest 1.** görkemli, muhteşem, gönençli, müreffeh, refah içindeki. *The ~ days of yesteryear.* **2.** palmiyesi/hurma ağaçları bol. *~ islands.* ***e.a.-1.*** *glorious, prosperous, flourishing.*

palmyra, *is. bot.* palmira, yelpaze palmiyesi *(Borassus flabellifer)* : Asya'nın sıcak bölgelerinde yetişen bir tür palmiye.

palomino, *is., ç.* **-nos palomino** : GB ABD'de yetiştirilen altın renkli, beyaz kuyruk ve yeleli at.

palooka, *is. argo* acemi ve beceriksiz atlet/boksör.

palp = palpus, *is. zool.* dokunaç.

palpable, *sf.* **1.** açık, sarih, belli, vazıh, aşikâr, bedihî, kolayca görülebilir/duyulabilir/hissedilebilir/işitilebilir/anlaşılabilir/fark edilebilir. *a ~ error/lie.* **2.** el ile dokunulabilir, anlaşılabilir, **3. ~ness = palpability** : (a) açıklık, sarahat, vuzuh, bedahet, kolayca görülebilme/anlaşılabilme/fark edilebilme, (b) dokunulabilme, **4. palpably** : açıkça, apaçık (surette), sarahatle, aşikâr olarak, kolayca anlaşılabilecek/görülebilecek/fark edilebilecek şekilde. *What you say is palpably false.* ***e.a.- 1.*** *obvious, evident, manifest, plain, perceptible, 2. tangible.* ***k.a.-*** *impalpable.*

palpate, *sf.&f.* **-pated, -pating 1.** *tıp* el ile (dokunarak) muayene etmek, **2.** *zool.* dokunaçlı.

palpation, *is.* **1.** *tıp* el ile (dokunarak) muayene, el muayenesi, **2.** dokunma, elleme, temas.

palpatory, *sf.* dokunsal, dokunma+.

palpebra, *is., ç.* **-brae** göz kapağı. ***e.a.-*** *eyelid.*

palpebral, *sf.* göz kapağı+.

palpebrate, *sf.* göz kapaklı, göz kapağı olan.

palpi, *ç. is.* dokunaçlar. (tekili: **palpus**).

palpiform, *is.* dokunaç biçiminde, dokunaç gibi.

palpitant = palpitating, *sf.* (yürek gibi) çarpan, (nabız gibi) atan, helecanlı, çarpıntılı, titreyen.

palpitate, *gs.f.* **-tated, -tating 1.** (yürek) şiddetle çarpmak (heyecan, korku, telâş, hastalık vb. nedeniyle). *Your heart ~s when you are excited.* **2.** (heyecandan/korkudan vb.) titremek. *His body ~d with terror.* **3. palpitatingly** : çar-

pıntı ile, (yüreği şiddetle) çarparak, (heyecandan/korkudan) titreyerek. ***e.a.-1.*** *pulsate, flutter,* ***2.*** *quiver, tremble, throb.*

palpitation, *is.* **1.** çarpıntı, helecan titreme, titreyiş, **2.** (şiddetli/anormal) yürek çarpması.

palpus, *is., ç.* **palpi** *zool.* dokunaç, duyarga. **palp** *d.d.*

palsgrave, *is.* Alman kontu. **palsgravine**: Alman kontesi.

palsied, *sf.* inmeli, nüzullü, felçli, meflûç, kötürüm.

palsy, *is., ç.* **-sies**, *f.* **-sied, -sying 1.** inme, nüzul, felç, **2.** inme/nüzul in(dir)mek, felce uğra(t)mak, meflûç bırak(ıl)mak, kötürüm etmek/olmak, **3. ~like** : inme/felç gibi. ***e.a.-1.*** *paralysis,* ***2.*** *paralyze.*

palsy-walsy, *sf. argo* sıkı fıkı (dost), içli dışlı, senli benli, canciğer, çok samimî. ***e.a.-*** *intimate.*

palter, *gs.f.* **1.** aldatmak, oyun etmek, hileli/ikiyüzlü hareket etmek, dürüst/samimî davranmamak, düzenbazlık etmek, **2. ~ with** : küçümsemek, ciddîye almamak, önem vermemek, **3.** lâf kalabalığına getirmek, mugalâta yapmak, **4.** savsaklamak, baştan savmak. **Now, no ~ing** : Savsaklamayı/mugalâtayı bırak! **5. ~er** : aldatıcı, ikiyüzlü, hilekâr, düzenbaz, savsaklayıcı kimse. ***e.a.-1.*** *equivocate, lie, deceive, prevaricate,* ***2.*** *trifle,* ***3.*** *quibble.*

paltry, *sf.* **-tier, -triest 1.** önemsiz, ehemmiyetsiz, basit. *a ~ excuse.* **2.** değersiz, kıymetsiz. *~ rags.* **3.** adî, pespaye, rezil, alçak, miskin. *a ~ trick. a ~ fellow. a ~ conduct.* **4. paltrily** : önem vermeksizin, değersiz/ kıymetsiz bir şekilde; adîce, rezilce, alçakça, **5. paltriness** : önemsizlik, basitlik, değersizlik, kıymetsizlik; adîlik, pespayelik, rezillik, alçaklık. ***e.a.-*** *1. insignificant, petty, triffling, trivial,* ***2.*** *worthless, trashy, inferior,* ***3.*** *mean, contemptible, despicable.* ***k.a.-*** *1. important, significant.*

paludal, *sf.* **1.** bataklık+, **2.** bataklıktan ilerigelen, bataklığın sebep olduğu.

paludism, *is. patol.* sıtma. ***e.a.-*** *malaria.*

paly, *sf.* **1.** *esk.* soluk, donuk, uçuk, sararmış, **2.** (armalarda) değişik renkte ve çift sayıda düşey bantlı/şeritli. ***e.a.-*** *1. pale.*

pam, *is.* **1.** ispati valesi, **2.** pam, bir iskambil oyunu.

pampas, *ç. is.* **1.** (tekili : **pampa**) pampa : G Amerika'da (özellikle Arjantin'de) geniş otlak/çayırlık ova, **2. ~ grass** *: bot.* uzun çayır *(Cortaderia Sellona)* : G Amerika'da yetişen tepesi iri püsküllü uzun ot.

pampean, *sf.* pampa+, G Amerika pampalarına ve kızılderili yerlilerine ait.

pamper, *gl.f.* **1.** şımartmak, pohpohlamak, refah, bolluk içinde büyütmek, rahata ve lükse alıştırmak, aşırı ihtimam göstermek. *to ~ a child. to ~ one's stomach.* **2. ~edly** : şımartılarak, aşırı ihtimamla, **3. ~edness** : şımartılma, aşırı ihtimam görme, **4. ~er** : şımartan, aşırı ihtimam gösteren kimse. ***e.a.-1.*** *coddle, baby, poil, humor, indulge, spoil, glut.* ***k.a.-*** *1. chasten.*

pampero, *is., ç.* **-ros** *İsp.* (Arjantin'de pampa otlaklarında esen) soğuk ve kuru güneybatı yel.

pamaph. = pamphlet.

pamphlet, *is.* **1.** risale, broşür. *a political ~.* **2.** kitapçık, cüz, küçük kitap (genellikle 80 sayfadan az ve ciltsiz), **3. ~ary** : risale/broşür şeklinde, **4. ~eer** : (a) risale/broşür yazarı, (b) broşür yazmak/yayınlamak.

Pamphylia, *is.* Antalya yöresinin eski adı.

pan[1], *is.* **1.** tava, **2.** leğen, **3.** yassı kap, güveç, çanak, **4.** *argo* yüz, çehre, **5.** (suda yüzen) düz ve ince buz, **6.** (toprakta açılmış) yassı çukur. **hard ~** : (toprakta) sert tabaka, **7.** (eski tüfeklerde) barut yuvası, falya tavası, **8.** kefe, terazi gözü, **9.** şiddetli/sert eleştiri, **10. a flash in the ~** : kuru gürültü, saman alevi, sonuç vermeyen/kısa süren gayret/teşebbüs, sonuçsuz hamle, **11. (go) down the ~** : *argo* hurdalaşmak, eskimek, işe yaramamak, değerini yitirmek, **12. put on the ~** : şiddetle eleştirmek. ***e.a.-4.*** *face,* ***12.*** *criticize severely.*

pan[2], *gs.f.* **panned, panning 1.** (altın vb. çıkarmak için) toprağı/kumu tavada yıkamak, **2.** (yıkanan topraktan/kumdan) altın elde etmek, **3. ~ out** *k.d.* (belirli bir) sonuca/başarıya ulaşmak, sonuç/netice vermek, başarmak, muvaffak olmak. **It didn't ~ out as we expected** : Umduğumuz gibi çıkmadı. *His new job is ~ing out well for him.* **4.** tavada pişirmek, **5.** leğende yıkamak, **6.** şiddetle eleştirmek, kılı kırk yarmak, ince eleyip sık dokumak, **7.** *sin.TV* (a) çevrin-

mek, kamerayı döndürerek filme almak/sahneyi çekmek, (b) (kamera) çevir(il)mek, döndür(ül)mek. *e.a.- 3. succeed, turn out well, 6. criticize severely*

pan[3], *is.* **1.** betel/Hint biberi yaprağı, **2.** betel sakızı, Hint biberi yaprağından yapılan sakız.

Pan, *is.* (eski Yunan) orman, sürü ve çobanların tanrısı: insan bedenli, keçi ayaklı ve boynuzlu olarak tasarlanırdı.

pan-, *ön ek* "tüm, bütün, evrensel, hep, tam, her, birlik, beraberlik" anlamları katar. En ziyade bir grubun bütün dallarının birleşmesi anlamında kullanılır: Pan-American, Pan-Asian, Pan-Islamic gibi. Bazan aradaki - işareti kaldırılıp bitişik yazılır.

panacea, *is.* **1.** her derde deva (ilâç), devayikül, **2.** her zorluğu kolaylaştıran/her sorunu çözen şey, sihir, tılsım, **3.** *b.h.* (eski Yunan) şifa tanrıçası. *e.a.- 1. cure-all.*

panacean, *sf.* her derde deva, her zorluğu kolaylaştıran, her sorunu çözen.

panache, *is.* **1.** (miğferdeki) sorguç/tüy, **2.** gösteriş, debdebe, alâyiş, **3.** şevk, canlılık. *e.a.- 2. verve, style, dash, flamboyance.*

panada, *is.* tiritli ekmek; et suyu, gevrek veya ekmek ufağı ile yapılmış yemek/sos veya dolma içi.

Pan-Africanism, *is.* Afrika Birliği : bütün Afrika ülkelerinin siyasal birliği fikri/tezi. **Pan-Africanist :** Afrika Birliği yanlısı/taraftarı.

Panama=Panama hat, *is.* Panama şapkası, hasır şapka.

Panamanian, *sf.* Panama+, Panamalı.

Pan-American, *sf.* Tüm-Amerika milletlerine/ülkelerine özgü veya bunları temsil eden/kapsayan. ~ **Union = PAU** : Amerika Birliği : Barış ve iş birliğini geliştirmek için Amerika'daki yirmi bir cumhuriyetin 1890'da Washington D.C. de kurdukları örgüt.

Pan-Americanism, *is.* **1.** Amerika Birliği ilkesi: Amerika'daki bütün milletlerin siyasal birlik kurması fikri/tezi, **2.** Amerika ülkelerinin yakın kültürel, ekonomik ve askerî işbirliği kurma düşüncesi/ilkesi/eylemi.

Pan-Arabism, *is.* Arap Birliği: bütün Arap milletlerinin siyasal iş birliği fikri/tezi.

pan-broil, *f.* tavada kızartmak (az yağda veya yağsız).

pancake, *is.&f.* **1.** gözleme, pişi, krep, **2.** (uçak) düşey düz iniş (yapmak), yere birkaç metre kala yatay duruma gelip yere düşer gibi in(dir)mek. ~ **landing** : düşey düz iniş, **3.** ~ **make-up** *d.d.* taş pudra, **4. as flat as a** ~ : yamyassı, dümdüz.

panchax, *is. zool.* renkli ve küçük bir akvaryum balığı *(Aplocheilus).*

panchromatic, *sf.* tüm renkli : bütün renklere hassas olan (film).

pancratium, *is., ç.* **-tia** (eski Yunanistan'da) yumruk oyunlu güreş. **pancratic**: bu güreşe ait.

pancreas, *is. anat.* pankreas : mide yakınında bulunup bağırsaklara sindirim suyu salgılayan ve insulin hormonu çıkaran beze.

pancreatectomy, *is. cer.* pankreas ameliyatı, pankreasın ameliyatla çıkarılması.

pancreatic, *sf.* pankreas+, pankreasa ait. ~ **juice** : pankreas suyu: pankreasın salgıladığı ve nişasta, protein ile yağları sindiren koyu, renksiz sıvı.

pancreatin, *is.* **1.** *biy.-kim.* pankreatin: pankreas enzimleri, tripsin, amilaz ve lipaz içeren sindirici madde, **2.** pankreatin: sindirici ilâç.

pancreatitis, *is., ç.* **-atitides** *patol.* pankreas yangısı.

pancreozymin, *is.* pankreozimin : onikiparmak bağırsağı mukozasının çıkardığı pankreas enzimi salgısını uyarıcı hormon.

panda, *is. zool.* **1. bear cat = lesser** ~ *d.d.* panda *(Ailurus fulgens) :* Himalayalar'da yaşayan kırmızımsı kahverengi tüylü, yüzü beyaz halkalı, ayıya benzer etçil hayvan, **2. giant** ~ **= great** ~ *d.d.* dev panda, iri panda *(Ailuropoda-melanoleuca) :* Tibet ve GB Çin'de yaşar. Tüyleri beyaz, omuzları, kulakları, bacakları siyah olup gözleri siyah halkalarla çevrilidir. Boyu 1.5 m, omuz yüksekliği 60 cm.

pandanaceous, *sf. bot.* kama yapraklı (bitki).

pandanus, *is., ç.* **-nuses** *bot.* kama yapraklı bitki, Pandanus familyasından herhangi bir bitki (GD Asya'da yetişen vidalı çam *screwpine* gibi).

Pandean, *sf.* (ormanlar/çobanlar tanrısı) Pan'a ait.

pandect, *is.* **1. ~s** : tüm yasalar: kanunlar mecmuası, **2. ~s** *b.h.* (Roma hukuku) 533 yılında Roma İmparatoru Jüstinyen'in emriyle elli ciltte toplanan Roma medenî kanunu, **3.** külliyat, tekmil bir konuyu kapsayan bilim.

pandemic, *sf.&is.* **1.** yaygın, salgın, bütün ülkeyi/kıt'ayı/dünyayı kapsayan (hastalık). ~ *malaria.* **2.** evrensel, genel, cihanşümul. ~ *fear of atomic war.* ***e.a.- 2.*** *universal, general.*

pandemonium = paendemonium, *is.* **1.** kargaşa(lık), karışıklık, ihtilâl, başkaldırma, düzensizlik, asayişsizlik, keşmekeş, hengâme, velvele, gürültü, **2.** isyan/kargaşa bölgesi, kanunsuzluğun/karışıklığın hüküm sürdüğü yer, **3.** *b.h.* Şeytanlar ülkesi : bütün şeytanların bulunduğu yer, **4.** cehennem, **5. pandemonian = pandemonic** : karışık, düzensiz, asayişsiz, keşmekeş, hengâmeli, gürültülü, cehennemî. ***e.a.-1.*** *tumult, chaos, noise, confusion,* ***4.*** *hell.*

pander, *is.&f.* **pandered, pandering 1. panderer** *d.d.* pezevenk, muhabbet tellâlı, **2.** başkalarının zaaf ve ihtiraslarından çıkar sağlayan kimse, **3.** (a) pezevenklik/ muhabbet tellâllığı yapmak, (b) yaranmaya çalışmak, başkalarının aşağılık zevklerine hizmet etmek, nabzına göre şerbet vermek. **Don't ~ to such people** : Böyle kimselere yaranmaya çalışma. **to ~ s.o's tastes** : yaltaklanmak. **~ to a vice** : fenalığa/günaha teşvik etmek, **4.** başkalarının zaaf ve ihtiraslarından çıkar sağlamak, **5. ~age = ~ism** : pezevenklik, **6. ~ess** : kadın pezevenk/muhabbet tellâlı. ***e.a.- 1.*** *pimp, procurer, go-between.*

pandit, *is.* (Hindistan'da) ilim ve fazilet sahibi/saygıdeğer/muhterem kişi. ***e.a.-*** *scholar.*

P. and L. = P.&L. = p. and l. = profit and loss : kâr ve zarar.

pandora = pandore, *is. bk.:* **bandore.**

Pandora, *is. mit.* güzel kadın. **~'s box** : insanın bütün kötülüklerinin menşei.

pandour = pandoor, *is.* **1.** pandur: 1741' de ihdas edilip sonra Avusturya ordusuna katılan vahşet ve zulümleriyle dehşet saçan Hırvat piyade askeri, **2.** insanlık dışı/zalim/gaddar/vahşî/ yağmacı asker.

pandowdy, *is., ç.* **-dies** *ABD* (fırınlanmış elmadan yapılan ve yalnız üst kat hamuru olan) elma keki/çöreği, elma tatlısı. **apple ~** *d.d.*

P&S = *purchase and sales :* (borsa simsarlarının) alış ve satışlar(ı).

pandurate = panduriform, *sf.* kemansı, keman biçiminde. ~ *leaf.*

pandy, *is., ç.* **-dies**, *f.* **-died, -dying** *İsk.* **1.** dayak (atmak), okullarda ceza olarak cetvelle/sopa ile avuca vurma(k) .

pane, *is.* **1.** camlı bölme, pencere ve kapılarda tek parça cam taşıyan bölme, **2.** (kapı/ pencere bölmesindeki) cam, **3.** (tavan, kapı vb. deki) levha, panel, düz yüzey, **4.** tabaka, **5.** pulların zımbalı olarak bir arada bulunduğu tabaka.

paned, *sf.* camlı, bölmeli, cam bölmeli. *a small- ~ window.*

panegyric, *is.* **1.** övgü, methiye, **2.** övme, medih, sitayiş, sena, **3.** kaside, **4. ~al** : öven, metheden, **5. ~ally** : überek, methederek, übercesine. ***e.a.-1.*** *eulogy,* ***2.*** *commendation, laudation.*

panegyrise, *f.* **-rised, -rising** *Brit.bk.:* **panegyrize.**

panegyrist, *is.* **1.** övgü/methiye/kaside yazarı, **2.** öven, metheden, övücü, methiyeci.

panegyrize, *f.* **-rized, -rizing 1.** övmek, methetmek, **2.** övgü/ methiye/ kaside yazmak.

panel, *is.&f.* **-eled, -eling** (veya *Brit.:* **-elled, -elling**) **1.** (kapı) ayna tahtası, kapı aynası, **2.** (pencere) cam bölmesi, bir bölmedeki cam, **3.** (a) üzerine yağlı boya resim yapılan ince tahta, **4.** uzun resim, **5.** kadın etekliğini genişletmek için uzunluğuna eklenen kumaş parçası, **6.** *huk.* (a) jüri isim listesi, (b) jüri heyeti, **7.** (açık oturumu) yöneticiler heyeti, panel, **8. ~ discussion** *d.d.* açık oturum, **9.** (makine vb.) kontrol panosu, kumanda aletleri tablosu, **10.** *elekt.* kontrol ve kumanda levhası, pano, kontrol ve kumanda düğmelerini, işaret/alârm lambalarını taşıyan levha, **11.** (belirli görev için teşkil edilen) heyet, grup. *a ~ of experts.* **12.** belleme, semerin altına konulan keçe, **13.** levha, kitabe, **14.** memur vb. listesi, **15.** hastalar listesi, **16.** *Brit.* (sağlık sigortasında hastaların başvurabileceği) doktorlar grubu, sıhhî heyet, **17.** uçak kanat kaplaması, **18.** (madencilikte) kalın duvarla öbürlerinden ayrılmış kömür yatağı, **18.** (kapıyı) aynalık tahta ile süslemek, **19.** tahta levhalar kaplamak. *~ed living room.* **20.** bölmelere/ panolara ayırmak, **21.** çerçeve/levha üzerine yerleştirmek, **22.** *İsk.* suçlamak, resmen itham etmek. ***e.a.- 22.*** *indict.*

panel-board, *is.* **1.** resim tahtası, **2.** dağıtım tablosu.

panel-doctor, *is. Brit.* sosyal sigorta hekimi.

panel heating, *is.* panellerle ısıtma : bir odanın/binanın duvarlara/tavana konulan ısıtma bloklarıyla ısıtılması.

paneling = panelling, *is.* **1.** tahta levha (lar), **2.** tahta kaplama, tahta levhalarla kaplı yüzey, **3.** paneller, panolar, kapı aynaları.

panelist, *is.* **1.** jüri üyesi, **2.** açık oturumcu, açık oturuma katılan üye.

panelized, *sf.* levha hâlinde, panelli, levhalardan oluşmuş.

panel-pin, *is.* geniş başlı çivi.

panel-saw, *is.* aynalık testeresi.

panel-speaker, *is.* (açık oturumda) konuşmacı.

panel truck, *is.* küçük kapalı kamyonet.

panetella = panetela = panatella = panatela, *is.* ince uzun puro.

panfish, *is., ç.* **-fishes/-fish** tavada kızartılan balık.

pan-fry, *gl.f.* **-fried, -frying** tavada (az yağda) kızartmak.

panful, *sf.* tava dolusu.

pang, *is.* **1.** anî üzüntü/keder/teessür, şiddetli elem/özlem. **the ~s of remorse** : vicdan azabı, **2.** (anî, şiddetli, kısa süreli) sancı/ıstırap, spazm. **the ~s of death** : can çekişme. ***e.a.- 2.*** *pain, spasm.*

panga, *is.* pala: Afrika'da orman bitkilerini, şeker kamışını kesmekte kullanılan geniş ağızlı büyük bıçak.

pangenesis, *is. biy.* soy sürümüne ait : C. Darwin tarafından geliştirilip sonra terk edilen ve üretme gözelerinde kalıtsal nitelikleri soydan soya sürdüren çok küçük parçacıklar bulunduğunu savunan kuram.

pangenetic, *sf.* soysürümsel, **~ally** : soysürüm yolu ile.

Pan-Germanism, *is.* Alman Birliği: bütün Almanların bir siyasal bütün oluşturması ilkesi.

pangolin = scaly anteater, *is. zool.* pangolin, pullu karıncayiyen*(Manis tricuspis):* Asya/Afrika'da yaşar, derisi pullu, karınca ile beslenir memeli hayvan.

pan gravy, *is.* (baharatlı) et suyu.

panhandle, *is.&f.* **-dled, -dling 1.** tava sapı, **2.** *ABD* küçük yarımada, uzun ve dar kara parçası, **3.** *b.h.* Texas veya Virginia'da küçük yarımada. *the Texas ~.* **4.** *k.d.* dilenmek, dilencilik yapmak, **5.** dilenerek elde etmek, sadaka almak, **6. ~ State** : West Virginia (takma ad). ***e.a.- 4.*** *beg.*

panhandler, *is.* dilenci. ***e.a.- 4.*** *beggar.*

Panhellenic, *sf.* **1.** tüm Yunanlılar+, bütün Yunanlıların birleşmesi+, **2.** (kolej) sınıf arkadaşlığı+.

pan-Hellenic festival, *is.* Yunan festivali: eski Yunanistan'da yapılan atletizm bayramlarından her biri.

Panhellenism = Pan-Hellenism, *is.* bütün Yunanlıların birleşmesi ilkesi, Yunan siyasî birliği fikri.

panhuman, *sf.* bütün insanları kapsayan/etkileyen.

panic[1], *is.&sf.* **1.** ürkü, ürküntü, anî korku, telâş, dehşet, panik. **to create a ~ = push/press/hit the ~ button** : panik yaratmak, ortalığa telâş/korku salmak, **2.** ürkme, anî korku ve telâşa/paniğe/dehşete kapılma, **3.** *fin.* güvensizlik, piyasada panik, paniğe kapılarak eldeki kıymetli evrakı düşük fiyatla toptan satma, **4.** *argo* çok güldürücü/komik. *The comedian was an absolute ~.* **5.** telâşlı, korku/endişe/panik sonucu. *A wave of ~ buying shook the stock market.* **6.** *b.h.* Tanrı Pan'a ait, **7.** *bot.* **~ grass** *d.d.* ekin, hububat, *Panicum* türünden birçoklarının taneleri besin olarak kullanılan bitkilerden herhangi biri, **8.** tane. ***e.a.- 1.*** *fear, terror,* ***8.*** *grain.*

panic[2], *f.* **panicked, panicking 1.** paniğe/şiddetli korkuya/dehşete/telâşa kapılmak, **2.** paniğe uğratmak, panik yaratmak, çok ürkütmek/korkutmak, **3.** *argo* çok güldürmek, (komiklik yaparak) çok eğlendirmek, kahkahaya boğmak. *He ~ked the audience.*

panicky, *sf.* **1.** anî korku ve telâşa/paniğe/dehşete kapılmış, **2.** telâş/korku verici, ürkütücü, **3.** çabuk telâşa/korkuya/paniğe kapılan.

panicle, *is. bot.* dağınık/seyrek salkım.

panicled, *sf. bot.* dağınık/seyrek salkımlı.

panic-stricken = panic-struck, *sf.* anî korku ve telâşa/paniğe/dehşete kapılmış, çok korkmuş/ürkmüş.

paniculate(d), *sf. bot.* salkımlı, salkım biçiminde.

paniculately, *zf. bot.* salkım salkım, salkım halinde.

panier, *is. bk.:* **pannier.**

Panjabi, *is., ç.* **-bis 1.** *bk.:* **Punjabi** (1), **2. Punjabi** *d.d.* Pencabi dili.

panjandrum, *is.* kendini dev aynasında/çok önemli gören memur (alaycı unvan).

panleucopenia = panleukopenia, *is. vet. bk.:* **distemper**[1] (1-c).

panlogism, *is. fel.* kamu mantıkçılık : Evrensel gerçeği bir akıl ve mantık birliği içinde gören öğreti: *"Gerçekler aklın ürünüdürler ve akılla kavranabilirler. Vücut ile akıl bir ve aynı şeydir. Ussal olan gerçektir ve gerçek olan ussaldır."*

panlogist, *is. fel.* kamu mantıkçı. **~ic(al)** : kamu mantıklı.

panmixia = panmixis, *is.* karışık/rastgele çiftleşme, melez üreme. **panmictic** : karışık/rastgele çiftleşen, melez üreyen.

panne, *is.* parlak (ipek/reyon) kadife. **~ satin** : parlak saten. **~ velvet** : parlak kadife.

pannier = panier, *is.* **1.** küfe : (a) yük hayvanının her iki tarafındaki küfelerden her biri, (b) hamal küfesi, sırtta taşınan küfe, **2.** eskiden kadınların kalçalarını geniş göstermek için eteklik altına konulan tel çerçeve, **3.** tel çerçeve ile genişletilmiş eteklik.

panniered, *sf.* **1.** küfeli, **2.** geniş eteklikli.

pannikin, *is. Brit.* küçük tava, tas.

panocha = panoche, *is.* **1. penuche** *d.d.* (Meksika'da yapılan tam arıtılmamış) şeker, **2.** *bk.:* **penuche** (1).

panoplied, *sf.* **1.** zırhlı, zırh giyinmiş, **2.** tam silâhlı, **3.** tören elbisesi giymiş.

panoply, *is., ç.* **-plies 1.** tam (bütün bedeni örten) zırh, **2.** tören elbisesi, **3.** zırh, koruyucu örtü, **4.** görkemli düzen/diziliş. *The full ~ of a military funeral.* **5.** görünüş. *It has the ~ of science fiction, but it is not a science fiction.*

panoptic(al), *sf.* **1.** tüm görünür, tümü/her tarafı görünen, açık, manzaralı, **2. panoptically** : tüm görünecek şekilde. ***e.a.- 1.*** *panoramic.*

panorama, *is.* **1.** genel görünüş, umumî manzara, **2.** panorama, bir şehrin /tabiî manzaranın uzaktan görünüşünü canlandıran resim, **3.** durmadan değişen olaylar/sahneler. *The ~ of recent history.* **4.** bir konunun ayrıntılı incelenmesi.

panoramic, *sf.* **1.** genel görünüşlü, umumî manzaralı, panoramik, **2. ~ally** : genel bir bakışla, panoramik olarak, kuş bakışı ile, **3. ~ sight** : tüm görüntü : topları hedefe yöneltmekte kullanılan ve periskop ilkesine dayanan görüntü.

pan out, *f.* başarıya/iyi sonuca ulaşmak, başarmak, başarı ile/muvaffakiyetle sonuçlanmak. *The signs revealed that the experiment wasn't panning out.*

panpipe, *is.* kamış kavalı, pan kavalı, çok borulu kamış mızıka. **panpipes, Pandean pipes, syrinx, Pan's pipes** *d.d.*

panpsychism, *is. fel.* ruhsal bütüncülük : bütün gerçeklerin ancak anlıksal ve ruhsal kaynaklı olduğunu savunan görüş. **panpsychic** : ruhsal bütüncü+. **panpsychist** : ruhsal bütüncü (görüşünü savunan kimse). **panpsychistic :** ruhsal bütüncü+.

Pan-Slavism, *is.* Tüm-İslâvcılık : bütün İslâvların siyasal bütünlüğü ilkesi.

pansophic(al), *sf.* evren ussal. **pansophically** : evrensel usçulukla.

pansophism, *is.* evrensel usçuluk. **pansophist**, *is.* evrensel usçu. **pansophy** : evrensel us, evrensel bilgi.

pansy, *is., ç.* **-sies 1.** *bot.* hercaî menekşe *(Viola tricolor hortensis),* **2.** *argo* ibne, (erkek) homoseksüel/eş cinsel, kız gibi oğlan.

pant, *is.&f.* **1.** soluma(k), kesik kesik/sık sık nefes alma(k), **2.** nefesi kesilme(k), nefes nefese kalma(k), **3.** paf paf buhar vb. salıverme(k), **4.** nefes nefese koşmak/anlatmak. **~ing along the bicycle** : nefes nefese bisikletin yanında koşma, **5. ~ for/after** : özlemek, özlemini çekmek, şiddetle istemek, can atmak. *to ~ for revenge. She was ~ing for dance, but nobody asked her.* **6.** (kalp vb.) şiddetle çarpma(k), hızla atma(k), çarpıntı, **7.** *den.* dalgalara göğüs germek, dalgalarla sarsılmak.

pant, *sf.* pantalon+. **a ~ leg** : pantalon paçası.

pant- = panto-, *ön ek* "tüm, bütün". *ör.: pantology.*

pantagraph, *is., bk.:* **pantograph** (1).

Pantagruelian, *sf.* merhametsiz ve müstehzi.

Pantagruelism, *sf.* merhametsizlik ve istihza.

pantalets, *is., ç.* **1.** şalvar, XIX. yy. da ortalarında kadınların eteklik altına giydikleri uzun paçalı ve işlemeli don, **2.** şalvar/don paçalarına eklenen fırfırlı parça. **pantalettes, trousers** *d.d.*

pantaletted, *sf.* şalvarlı, uzun donlu.

pantaloon, *is.* **1. ~s** : (XIX. yy. da erkeklerin giydiği) dar pantalon, **2.** *tiy.* (çağdaş sözsüz oyunda) palyaçoya eşlik eden ihtiyar, huysuz, bunak adam, **3.** *b.h.* **Pantalone** *d.d.* ihtiyar bunak, sevdiği tarafından aldatılan şehvet düşkünü ihtiyar.

pantdress, *is.* kadın tulumu, alt tarafı pantalon şeklinde tek parçalı kadın elbisesi.

pantechnichon, *is. Brit.* **1.** mobilya deposu, **2. ~ van** kamyon *d.d.* (mobilya taşımaya mahsus) kamyon.

Pan-Teutonism, *is. bk.:* **Pan-Germanism.**

pantheism, *is.* **1.** tüm tanrıcılık, panteizm, vahdetivücut : Tanrı ile evreni bir kılan, her şeyi Tanrı olarak gören öğreti, **2.** (eski Roma'da) bütün tanrılara tapınma, **3. pantheist** : tüm tanrıcı, **4. pantheistic(al)** : tüm tanrıcı+, **5. pantheistically** : tüm tanrıcılıkla.

pantheon, *is.* **1.** anıt yapı : ünlü kişilerin mezarlarının bulunduğu bina, panteon, **2.** tüm tapınak : bütün tanrılara adanmış tapınak/mabet, **3.** tüm tanrılar : belirli bir mitolojideki tanrıların tümü, **4.** bir toplumun saygı gösterdiği büyük insanlar/kahramanlar topluluğu. *He finally found his place in the ~ of national poets.*

panther, *is., ç.* **-thers/-ther 1.** panter, **2.** pars *(Panthera pardus)*, **3.** siyah pars, **4. ~ess** : dişi pars. ***e.a.-1.*** *cougar,* ***2&3.*** *leopard.*

panties = pantie = panty, *is.* (kadın ve çocuklar için) don, külot.

pantile, *is.* kiremit.

pantingly, *zf.* soluyarak, soluya soluya, nefes nefese.

panto-, *ön ek bk.:* **pant-.**

pantofle = pantoffle, *is.* terlik, pantufla. ***e.a.-*** *slippers.*

pantograph, *is.* **1.** pantograf, bir resmi herhangi bir ölçekle kopye etmeye yarayan mekanik düzen, **2.** *elekt.* akım alıcı, arşe : elektrikle işleyen taşıtlara yukarıdaki telden akım ileten çift eklemli ve main biçimli tel, **3. ~er** : pantografçı, **4. ~ic** : pantografla yapılan, **5. ~ically** : pantografla, **6. ~y** : pantografçılık.

pantology, *is.* tüm bilimi : bütün bilgilerin sistematik incelenmesi. **pantologic(al)** : tüm bilimsel. **pantologist** : tüm bilimci, tüm bilimi uzmanı.

pantomime, *is.&f.* **-mimed, -miming 1.** sözsüz oyun, pandomima, **2.** *Brit.* (İngiltere'de Noel mevsiminde) çocuk temsilleri/oyunları/tiyatrosu, **3.** (eski Roma'da) sessiz, sırf hareketlerle ifade eden oyuncu, **4.** anlamlı jest, konuşmasız anlatım, **5.** duyguları, fikirleri sırf hareketlerle ifade etme sanatı, **6.** (duyguları/düşünceleri) hareketlerle anlatmak, **7.** sözsüz tiyatro oynamak.

pantomimic, *sf.* **1.** sözsüz oyun/pandomima şeklinde.

pantomimist, *is.* **1.** sözsüz oyuncu, pandomimacı, pandomima oyuncusu/artisiti, **2.** (duyguları/düşünceleri) hareketlerle anlatan kimse.

pantoscope, *is. foto.* çok geniş açılı mercek .

pantoscopic, *sf.* çok geniş açılı, geniş görüşlü.

pantothenic acid, *is. biy.-kim.* B3 vitamini, pantotenik asit : C9H17NO5. Bitki, hayvan dokularında, pirinç ve kepekte bulunur, büyüme için önemli madde.

pantoum, *is.* dörtlülerden oluşan bir manzume : 1 ve 3, 2 ve 4. mısralar kendi aralarında kafiyelidir, ayrıca her kıtanın 2 ve 4. mısraları sonraki kıtanın 1 ve 3. mısrası olarak (*abab, bcbc, cdcd* şeklinde) tekrarlanır.

pantry, *is., ç.* **-tries 1.** kiler, **2.** (yemek) servis odası.

pants, *ç. is.* **1.** pantalon, **2.** (kadın/çocuk) don, külot, **3.** *Brit.* uzun paçalı erkek donu, **4. wear the ~** : (evde) sözünü geçirmek, hükmetmek, *argo* borusu ötmek. **She's the one who wears the ~** : Evde onun sözü geçer/borusu öter. **5. with one's ~ down** *argo* acemice, tecrübesizce, hazırlıksız, can sıkıcı/mahcup edici durumda. **be caught with one's ~ down** : gafil avlanmak, hazırlıksız yakalanmak, **6. by the seat of one's ~** *k.d.* sırf kendi tecrübelerine dayanarak, yardım görmeden, **7. in long ~** *ABD* tam büyümüş/gelişmiş (kimse), ergin, kâmil, olgun, **8. in short ~** *: ABD* büyümemiş/gelişmemiş (kimse), toy, **9. scare the ~ off s.o.** : birini çok korkutmak, ödünü patlatmak. ***e.a.-1.*** *trousers,* ***2.*** *panties,* ***3.*** *drawers, underpants.*

pantsuit = pant suit = pants suit, *is. bk.:* **slack suit** (2).

Pan-Turanism = Pan Turanianism, *is.* Turancılık, bütün Türklerin kültürel ve siyasal olarak birleşmesi ilkesi.

panty, *is., ç.* **panties** *bk.:* **panties.**

panty-, *ön ek* donlu, külotlu. ~ **girdle :** donlu korse. ~ **hose :** donlu çorap. ~ **raid** : don kaçırma, kolej öğrencilerinin kızlar yatakhanesine baskın yapıp hatıra olarak donlarını kaçırması. ~ **skirt** : külotlu eteklik.

pantywaist, *is.* **1.** belden birbirine düğmelenen iki parçalı çocuk giysisi, **2.** *argo* kız tavırlı, oğlan. ***e.a.- 2. sissy.***

panzer, *sf.&is.* **1.** zırhlı (araç), **2.** ~ **division** : zırhlı tümen.

pap, *is.* **1.** lâpa, ezme, püre, çocuk ve ihtiyarlar için lâpamsı yumuşak yiyecek (sütte ıslatılmış ekmek, meyve püresi vb.), **2.** özsüz/değersiz söz/yazı/fikir vb, **3.** *argo* memurlara sağlanan çıkar, yarar veya ayrıcalık/imtiyaz, **4.** *esk.* meme başı, **5.** konik tepe, meme başına benzer cisim. ***e.a.- 4. teat, nipple.***

papa, *is.* **1.** (çocuk dilinde) baba, **2.** P harfini belirtmek için kullanılan kelime, **3.** *az kul.* papa. ***e.a.- 1. father, 3. pope.***

papacy, *is., ç.* **-cies 1.** papalık (rütbesi, makamı, mevkii, yetkisi), **2.** (Katoliklerde) kilise yönetimi, **3.** papanın görev süresi, **4.** papalık sistemi.

papain, *is.* **1.** *kim.* papaya mayası: papaya *(Carica papaya)* ağacında bulunan proteinleri parçalayıcı enzim, **2.** *ecz.* bu maddenin ticarî şekli: tıpta hazmı kolaylaştırıcı ilâç, evlerde etleri yumuşatıcı madde olarak kullanılır.

papal, *sf.* **1.** papa+, papalık+. ~ **cross** : papalık haçı. **2.** katolik kilisesi+. ~ *ritual.* **3.** ~**ly** : papalık tarafından.

Papal States, *is.* Papalık Devletleri : Orta İtalya'da 750-1860 yıllarında Papalıkça yönetilen geniş bölge. **States of the Church** *d.d.*

papaveraceous, *sf. bot.* gelincikgillerden, *Papaverceae* familyasına mensup (gelincik, haşhaş vb.).

papaverin(e), *is. ecz.* papaverin : C20H21 NO4. Afyondan çıkarılan, mide, damar ve nefes yolları kasılmalarının tedavisinde kullanılan, narkotik etkisi olmayan kristalli madde

papaw = pawpaw, *is.* **1.** *bot.* papav *(Asimina triloba) :* K Amerika'ya özgü bodur ağaç, **2. custard apple** *d.d.* sıtma elması

papaya, *is.* **1.** papaya : Amerika'nın sıcak bölgelerine özgü sarı, kavuna benzer bir meyve, **2.** *bot.* papaya ağacı *(Carica papaya),* **3. papayan** : papayalı.

paper[1], *is.* **1.** kâğıt, **2.** kâğıt tabakası, **3.** basılı kâğıt, matbu evrak, **4.** senet, bono, kâğıt para, banknot, kıymetli evrak, hüccet, **5.** *gen.* ~**s** : belge, vesika, kimlik belgesi. **citizenship** ~**s** : nüfus cüzdanı, kimlik kartı. **Show me your (identity)** ~**s** : Kimlik belgeni göster. **6.** (okul) yazılı ödev, **7.** ~**s** : geminin seyrüsefer evrakı, **8.** ~**s** : külliyat, bir kimsenin toplu mektup, hatıra ve yazıları. *The Jefferson ~s.* **9.** tebliğ, tez, ilmî makale. *deliver/read a ~ .* **10.** gazete. *I saw it in the ~. It was in the ~s yesterday.* **11.** duvar kâğıdı, **12.** *argo* paso, bir eğlence yerine bedava giriş sağlayan belge, **13. on ~** : (a) yazılı/basılı bir şekilde, (b) kuramsal/nazarî olarak, teorik olarak, nazariyatta. *The plan looks all right on ~, but it may not work.* (c) ilkel dönemde, hazırlık safhasında, ön plân/tasarı hâlinde, **14. commit to ~** : yazmak, yazıya dökmek, kayda geçirmek, **15. not worth the ~ it is (they are) printed/written on** : değersiz, kıymetsiz, beş para etmez, kâğıdı kadar bile değeri yok, **16. put pen to ~** : yazmaya başlamak, kaleme sarılmak, kalemi eline almak. ***e.a.- 10. newspaper, journal, 11. wallpaper, 14. write down.***

paper[2], *gs.f.* **1.** kâğıtla kaplamak, **2.** kâğıtlamak, **3.** kâğıt yapıştırmak, **4.** kâğıt vermek/temin etmek, **5.** *argo* (tiyatro vb. ni) pasolu/beleşçi seyircilerle doldurmak, **6.** ~ **over** : örtbas etmek, gizlemeye çalışmak. *This is a device to ~ over the cracks in government policy.* ***e.a.- 6. hide, conceal, cover up.***

paper[3], *sf.* **1.** kâğıt+, kâğıttan (yapılmış). **a ~ bag** : kâğıt torba. ~ **money** : kâğıt para. ~ **knife** : kâğıt bıçağı. ~ **industry** : kâğıt sanayii. ~ **mill** : kâğıt fabrikası. **2.** mektupla, makale ile, kitaplarla vb. yapılan. *a ~ war.* **3.** kâğıt üzerinde kalan, geçersiz, hükümsüz, hayalî, tahminî, gerçekte mevcut olmayan. ~ **profit** : tahminî kâr/kazanç, stoktaki mal tamamen satıldığı zaman sağlanacak kâr, **4.** ilk, bir dizi olayın ilki (evlilik yıl dönümü vb. gibi), **5.** *bk.:* **papery, 6.** pasolu, bilet ücreti ödemeden giren. *a ~ audience.* **7.** kâğıt gibi, düz, pürüzsüz, kırışıksız. ~ *taffeta.*

paperback, *sf.&is.* ciltsiz, ciltlenmemiş, karton ciltli (kitap). *a ~ edition of Chaucer's works. a ~ bookstore.* **~ed** : ciltsiz. ***e.a.- paperbound, soft-cover.***

paper birch, *is. bot.* beyaz huş ağacı *(Betola papyrifera).* Sert beyaz kabuğu pul pul ayrılan bir tür huş ağacı. K Amerika'da yetişir. K Hempshire'in simgesi.

paperboard, *is.* mukavva.

paper boy, *is.* gazeteci, gazete satan çocuk.

paper clip, *is.* tel raptiye, kâğıt raptiyesi/mandalı.

paper credit, *is.* vadeli senet vb. ile kredi.

paper cutter, *is.* **1.** kâğıt keseceği/bıçağı/makası, **2.** kâğıt kesme makinesi.

paper cutting, *sf.* kâğıt kesen/kesici.

paper doll, *is.* **1.** kâğıt bebek, : kâğıt veya mukavvadan yapılmış oyuncak bebek, **2.** *gen.* **paper dolls** : katlanmış kâğıttan kesilmiş bebek şekilleri dizisi.

paperer, *is.* **1.** *bk.:* **paperhanger**, **2.** kâğıt kaplayıcı.

paper girl, *is.* gazeteci kız, gazete satan kız.

paper gold, *is. k.d. bk.:* **special drawing rights.**

paperhanger = paper hanger, *is.* duvar kâğıtçısı, duvarları kâğıtla kaplayan.

paperhanging, *is.* (duvarlara) kâğıt kaplama (işi).

paperknife, *is., ç.* **-knives** kâğıt bıçağı, zarf açacağı.

paper-mâché, *is. bk.:* **papier-mâché.**

papermaker, *is.* kâğıt yapan.

papermaking, *is.* kâğıt yapma.

paper money, *is.* kâğıt para.

paper mulberry, *is. bot.* karadut *(Broussonetia papyrifera)* : D Asya'da yetişen ve kabuğundan kâğıt yapılan yaprakları dilimli dut ağacı.

paper nautilus, *is. zool.* ak gömlekli *(Argonauta):* dişisi beyaz bir gömlek içinde yaşayan kafadan bacaklı yumuşakça.

paper tiger, *is.* yalancı pehlivan : kuvvetli/yiğit göründüğü hâlde aslında zayıf/korkak olan kimse.

paperweight, *is.* kâğıt tutucu, kâğıdın uçmaması için üzerine konan ağırlık.

paperwork = paper work, *is.* evrak işi, kırtasiyecilik, mektup, rapor, cetvel vb. hazırlamayı gerektiren iş.

papery, *sf.* **1.** ince, kâğıt gibi, **2. paperiness** : incelik, kâğıt gibi ince oluş. ***e.a.-1. thin, flimsy.***

papeterie, *is., ç.* **-teries** kâğıt kutusu/sandığı, yazı kâğıdı dolu kutu vb.

Paphian, *sf.* **1.** Venüs+, Afrodit+, **2.** Baf+, Pafos+, **3.** (gayrimeşru cinsel) aşk ile ilgili, fuhşa ait, fuhuş+.

Paphlagonia, *is. esk.* Paflagonya, Kastamonu yöresi.

Paphos, *is.* Baf, Pafos, Kıbrıs'ta Afrodit'in doğduğu şehir.

papier-mâché = paper-mâché , *is.* kartonpiyer: tutkal, reçine, yağ vb. ile karıştırılarak kalıplara dökülen ve kuruyunca sertleşen kâğıt hamuru.

papilionaceous, *sf. bot.* **1.** kelebeksi, (çiçekleri) kelebeğe benzeyen, **2.** baklagillerin kelebek çiçekli grubundan olan *(Papilionaceae Fabaceae).*

papilla, *is., ç.* **-pillae 1.** meme başı, meme başına benzer kabarcık, **2.** (dil üzerindeki) tomur, kabarcık. *the ~e of the tongue.* **3.** (dokunma/koku duygularını sağlayan) kabarcık, **4.** *bot.* (yaprakta/çiçekte) siğil, siğile benzer çıkıntı.

papillar = papillate = papillose, *sf.* kabarcıklı, kabarcık şeklinde.

papillary, *sf.* **1.** kabarcıklı, kabarcıklarla kaplı, **2.** meme başı+, **3.** kabarcık+.

papilloma, *is., ç.* **-mata/-mas** *patol.* urcuk, siğil, deri kabarcığı, kabarcıklar şeklinde görülen deri hastalığı. **papillomatosis** : urcuklu, siğilli, tomurlu. **papillomatous** : urcuklu, siğilli, kabarcıklar şeklinde görülen.

papillon, *is.* kelebek kulaklı epanyöl (köpek).

papillose, *sf.* kabarcıklı, siğilli.

papillosity, *is.* kabarcıklılık, siğillilik.

papillote, *is. Fr.* **1.** (servis yapılırken) pirzola kemiğine konulan kıvırcık süslü kâğıt, **2.** *bk.:* **en ~**

papist, *is.&sf. hkr.* **1.** katolik, papacı, **2. papistic(al)** *d.d.* katolik+, katolik kilisesine ait.

papistry, *is. hkr.* katoliklik, katolik mezhebi.

papoose = pappoose, *is.* (K Amerika) kızılderili çocuk.

pappose = pappous, *sf. bot.* **1.** papuslu, kaliksinde şemsiye biçiminde kıllı uzvu olan, **2.** *bk.:* **downy.**

pappus, *is., ç.* **pappi** *bot.* papus, kompozit bitkilerin kaliksinde şemsiye biçiminde kıllı uzuv.

pappy, *sf.* **-pier, -piest,** *is., ç.* **-pies 1.** lâpamsı, hamurumsu, hamur/lâpa gibi, **2.** (Orta/Güney ABD) baba. ***e.a.-1.*** *mushy, pulpy,* ***2.*** *father, papa.*

paprika, *is.* kırmızı biber.

Pap smear = Pap test = Pap smear test, *is. tıp* Pap muayenesi : mihbil akıntısını muayene ederek rahim ve idrar yolları kanseri teşhisi.

papuan, *sf.&is.* **1.** Yeni Gineli, **2.** Yeni Gine dili.

Papua New Guinea, *is.* Papua-Yeni Gine : 1975'ten beri bağımsız bir ülke. Yeni Gine'nin doğusu ile birçok Pasifik adasını kapsar.

papular, *sf.* sivilce şeklinde, sivilceli.

papule, *is. patol.* sivilce, kabartı, derideki kabarcık.

papulose, *sf.* sivilceli, kabarcıklı, kabartılı.

papyraceous, *sf. bk.:* **papery.**

papyrus, *is., ç.* **-pyri/-ruses 1.** *bot.* papirüs *(Cyperus papyrus) :* Nil vadisinde yetişen ve eski zamanlarda yaprakları işlenerek kâğıt gibi kullanılan bir çeşit saz, **2.** papirüs yapraklarından yapılan kâğıt, **3.** papirüs üzerine yazılı eski tarihî belge, **4. papyral = papyrian = papyrine = papyritious** : papirüse benzer, kâğıt gibi.

par, *is.&sf.* **1.** eşitlik, denklik, müsavat, muadelet, eş değerlilik. **on a ~** : eşit, denk, başa baş. *The gains and the losses are on a ~.* **to be on a ~ with ...** : ... -e eşit/denk olmak, başa baş/aynı seviyede/ayarda olmak. *His work is on a ~ with that of the other students.* **2.** ortalama, vasat (miktar, nitelik, durum vb.). *His health is up to ~ .* **3.** *tic.* itibarî (değer) : senet, bono, hisse senedi vb. nin üzerinde yazılı (değer). *the ~ value of a bond.* **at ~ = up to ~** : başa baş, itibarî değerinde. **above ~** : itibarî değerden yüksek. **below ~** : itibarî değerden düşük.

par. = **1.** paragraph, **2.** paranthesis, **3.** parish.

para, *sf.&is., ç.* **-ras/-ra 1.** *T.* para, 1/40 kuruş, **2.** Yugoslavya'da : para, 1/100 dinar, **3.** *kim.* para+ : benzen halkasında iki C atomu ile ayrılmış iki yer işgal eden. *bk.:* **meta, ortho.**

para- = par-, *ön ek* **1.** yakın, yanındaki, yanında/beraberinde bulunan, ekli, bağlı, yapışık: *parabiosis.* **2.** ötesindeki, -den ayrı, **3.** nizamsız, usule aykırı, **4.** yardımcı, tâli, **5.** *kim.* para-, eşiz/çoğuz şekli. *paraformaldehyde.* **6.** *tıp* (a) görevini yapamayan, hastalıklı *: paraplegia,* (b) yardımcı *: parasympathetic,* (c) -e benzer. *paratyphoid,* **7.** koruyucu, önleyici, koruyan, önleyen: *parachute, parasol.*

para-aminobenzoic acid, *is. kim.* para-aminobenzoik asit : H2NC6H4COOH. Boya ve ilâç yapımında kullanılan beyaz/sarımtrak katı bileşim.

parabiosis, *is. biy.* yapışık ikizlik, biyolojik yapışma. Siyamlı ikizlerde olduğu gibi doğuştan ya da deneysel cerrahî ile iki canlının kan dolaşımı vb. gibi hayatî görevleri paylaşacak şekilde bedenlerinin birleşmesi. **parabiotic** : yapışık ikiz.

papablast, *is. biy.* besleyici öz : yumurtanın besin içeren özü/sarısı. **~ic** : besleyici öze ait.

papable, *is.* **1.** öykü, mesel, kıssa : bir gerçeği, ahlâkî bir dersi öğretici kısa, simgesel hikâye, **2.** benzetme/karşılaştırma yolu ile dolaylı olarak bir fikri ileten anlatım/beyan, **3. speak in ~s** : kinayeli konuşmak. ***e.a.-1.*** *allegory.*

parabola, *is. geom.* parabol : " düzlemde bir nokta ve bir doğruya eşit uzaklıktaki noktaların gezeneği/geometrik yeri" veya "bir dairesel dönel koni yüzeyinin doğurayına paralel bir düzlemle ara kesitinden ibaret eğri."

parabolic, *sf.* **1.** parabol şeklinde, parabole benzer, **2.** parabolik, parabol+, **3. ~al** *d.d.* kıssa şeklinde, benzetme/kıyas yolu ile ifade edilen, öğretici, ders verici, simgesel fikir taşıyan. **4. ~alism** : öğreticilik, ders vericilik, kıssadan hisse çıkarma, **5. ~ally** : benzetme/kıyas yolu ile, öğretici/ders verici bir şekilde.

parabolise, *gl.f.* **-lised, -lising** *Brit. bk.:* **parabolize.**

parabolist, *is.* öykücü, kıssacı, kıssa yazan/söyleyen.

parabolization, *is.* parabol(oid)leştirme, parabol(oid) şekline sokma.

parabolize, *gl.f.* **-lized, -lizing 1.** öykü/kıssa söylemek, kıssa ile anlatmak/ifade etmek, kıssalaştırmak, **2.** parabol(oid)leştirmek, parabol(oid) şekline sokmak.

paraboloid, *is. geom.* paraboloid : (a) parabolün ekseni etrafında dönmesinden oluşan yüzey, (b) bu yüzeyle çevrelenen katı cisim. **~al** : paraboloid şeklinde.

paracentric(al), *sf.* merkezsel, merkezcil, merkezden geçen.

parachor, *is. kim.* öz işlev : bir bileşimin yüzey gerilimi, yoğunluğu ve molekül ağırlığı arasındaki bağıntıyı gösteren işlev.

parachronism, *is.* (tarihi) sonralaştırma, bir olayı gerçek tarihinden sonra olmuş gibi gösterme. *bk.:* **anachronism, prochronism.**

parachronistic, *sf.* sonralaştırıcı.

parachute, *is.&f.* **-chuted, -chuting 1.** paraşüt. **~ troops** : paraşüt birlikleri. **2.** paraşütle atla(t)mak/in(dir)mek, **3. ~ spinnaker** *den.* paraşüt yelken.

parachuter = parachutist, *is.* paraşütçü.

paraclete, *is.* **1.** şefaatçi, yardımcı, ara bulucu, avukat, savunucu, **2.** *b.h.* Ruhülkudüs. *e.a.- 1. intercessor, pleader, 2. Comforter.*

paracymene, *is. kim.* parasimen : CH3C6 H4CH(CH3)2. Kâğıt yapılırken yan ürün olarak elde edilen renksiz sıvı. *bk.:* **cymene.**

parade, *is.&f.* **-raded, -rading 1.** geçit alayı, alay, **2.** resmi geçit, tören/merasim geçişi. **~ ground** : tören alanı, **3.** *As.* içtima: teftiş vb. için askerin saf hâlinde dizilmesi, **4.** içtima yeri, geçit resmi yapılan meydan, **5.** gösteri(ş), nümayiş. **make a ~ of** : gösteriş yapmak. **to make a ~ of learning** : bilgiçlik taslamak, bilgisini göstermeye çalışmak, **6.** *Brit.* (a) gezintiye çıkmış grup, (b) gezi, gezinti, seyran, **7.** kale içi, müstahkem mevkiin kapalı iç avlusu, **8.** *bk.:* **parry, 9. on ~** : açıkta, sergi hâlinde, **10.** (alay hâlinde) yürümek, merasim/gösteri yürüyüşü yap(tır)mak, **11.** gösteriş yapmak, gösteri yaparak sokakları dolaşmak, **12.** (tören için) askeri saflara dizmek, **13.** yoklama/teftiş/talim için toplanmak, **14. parader** : alaya katılan, alayda yürüyen, **15. ~ rest** : (askerlikte) rahat konumu : ayaklar 30 cm ayrık, eller arkada kenetli, baş dik ve ileriye bakar durumda.

paradichlorobenzene = para-dichlorobenzene = PDB, *is. kim.* güve tozu : C6H4Cl2. keskin kokulu, beyaz katı bileşim.

paradiddle, *is.* (sağ ve sol eldeki çomakları ardışık vurarak) trampet çalma.

paradigm, *is.* **1.** *gr.* (bir kelimenin çeşitli çekimlerinden oluşan) dizi. *Child, child's, children, children's is a ~.* **2.** örnek, misal, çeşni, model, nümune. *This episode may serve as a ~ of industry's problems.* **3. ~atic**: (a) dizisel, (b) örnek teşkil eden. *e.a.- 2. example, pattern, model, mold, ideal, standard, paragon.*

paradisaic(al)(ly), *sf.bk.:* **paradisiacal(ly).**

paradise, *is.* **1.** cennet. **bird of ~** : cennet kuşu. **earthly ~** : yeryüzü cenneti. **2.** cennet bahçesi, irem bağı, **3.** cennet gibi (güzel, lâtif, mutluluk veren) yer. *These forests are a hunter's ~.* **4.** sonsuz mutluluk, ebedî saadet, **5. (live in) a fool's ~** : yalancı cennet(te yaşamak), aldatıcı/devamı mümkün olmayan mutluluk, boş emeller (beslemek). *e.a.-1. heaven.*

paradisiac(al) = paradisaical, *sf.* cennet gibi, cennet+, cennete ait. **paradisiacally** : cennete benzercesine.

parados, *is.* tümsek, tahkimat tümseği, savunma hendeğinin gerisinde düşman gözetlemesinden ve ateşinden korunmak için yapılan toprak yığını.

paradox, *is.* **1.** paradoks, mantığa aykırı görünen fakat gerçekte doğru olabilen düşünce, kökleşmiş inanışlara aykırı düşünce, **2.** çelişkili/mütenakız cümle/durum vb. *It is a ~ that in such a rich country there should be so many poor people.* **3.** birbirine aykırı söz ve davranışlar, **4.** karakterinde birbirine aykırı hususlar olan kimse, **5.** *az kul.* beklenene/kabul edilene aykırı söz/düşünce, çelişki, çelişkili/zıt beyan(at). *His statement is full of ~.* *e.a.- 5. contradiction.*

paradoxical, *sf.* **1.** çelişkili, çelişik, mütenakız, mantıksız, matığa aykırı, **2. ~ity = ~ness** : çelişki, mantıksızlık, **3. ~ly** : çelişkili bir şekilde, mantıksızca, mantığa aykırı olarak, gariptir ki. **~ (enough), the faster he tried to finish, the longer it seemed to take** : Gariptir ki, ne denli erken bitirmeye gayret etse, iş o kadar uzun sürüyordu.

paradrop, *is. As.* paraşütle indirme (malzeme, gıda vb.) paraşütle atma.

paraesthesia, *is. patol. bk.:* **paresthesia.**

paraesthetic, *sf. patol. bk.:* **paresthetic.**

paraffin(e), *is.&gl.f.* **-fined, -fining 1.** parafin, mum, **2.** *kim.* (a) alkan serisinden herhangi bir bileşim, (b) oda sıcaklığında katı olan, 300°C'den yukarıda ergiyen yüksek alkan serisine mensup bileşim, **3. ~ oil** *d.d. Brit.* gaz yağı, **4.** parafinlemek, mumlamak, parafine daldırmak, parafinle kaplamak, **5. ~ series** *bk.:* **alkane series, 6. ~ wax** : mum, (katı) parafin. ***e.a.- 3.*** *kerosene.*

paraffinize, *gl.f.* **-ized, -izing** parafinlemek, mumlamak, parafine daldırmak, parafinle kaplamak.

paraform = paraformaldehyde, *is. kim.* paraformaldehit : (HCOH)n. Antiseptik olarak kullanılan formaldehit kokusunda katı bileşim.

paragenesia = paragenesis, *is. jeol.* karşı oluşum, minerallerin karşılıklı etkileşerek oluşumu. **paragenetic :** karşı oluşumsal, karşı oluşumlu.

paragoge, *is.* ses ekleme : bir kelimenin sonuna anlamını değiştirmeyen bir hece veya ses eklenmesi. *height* yerine *height-th* yazmak gibi. **paragogic(al)** : ses eklemeli. **paragogically** : ses ekleyerek.

paragon, *is.&f.* ses ekleme **1.** (mükemmellikte/üstünlükte) örnek, nümune, timsal, nümuneiimtisal. *We adults are no ~ of virtue.* **2.** *bas.* 20 puntoluk harf, **3.** 100 karat veya daha büyük kusursuz elmas, **4.** çok iri yuvarlak inci, **5.** *esk.* karşılaştırmak, mukayese etmek, kıyaslamak, **6.** *esk.* dengi olmak, denk/muadil olmak, rekabet etmek, **7.** *esk.* üstün gelmek, geçmek, geride bırakmak. ***e.a.- 5.*** *compare, parallel,* ***6.*** *match, rival,* ***7.*** *surpass.*

paragraph, *is.&f.* **1.** paragraf, madde. *The rules indicated in ~ 41 of the agreement.* **2.** fıkra, bent. *While on holiday, I saw a ~ in a French newspaper that interested me.* **3.** paragraf işareti, **4.** (yazıyı) paragraflara ayırmak, **5.** (gazeteye vb.) fıkra yazmak/yayınlamak, **6. ~er = ~ist** : fıkra yazarı, **7. ~ic(al)** : paragraflı, fıkra şeklinde, **8. ~ically** : fıkra olarak, fıkra/paragraflar halinde, paragraf paragraf.

paragraphia, *is. psikol.* yad yazım : genellikle beyindeki bir arızadan ileri gelen ve kastedilip düşünülenden farklı şeyler yazmaktan ibaret ruh hastalığı.

Paraguay, *is.* Paraguay. **~an** : Paraguaylı, Paraguay+.

parahydrogen, *is. fiz.- kim.* parahidrojen : çekirdekleri zıt yönlerde dönen iki atomdan oluşan hidrojen molekülü. *bk.:* **ortohydrogen.**

parahypnosis, *is.* aşırı uyku : uyurgezerlikte olduğu gibi anormal uyku. **parahypnotic** : aşırı uyutucu.

parakeet = parrakeet = paraquet = paroquet = parroket = parroquet, *is. zool.* küçük) papağan, muhabbet kuşu *(Melopsittacus undulatus) :* uzun kuyruklu küçük bir tür papağan.

parakinesia = parakinesis, *is. patol.* sarsaklık : beyinde hareket yönetim merkezindeki arıza yüzünden ileri gelen acemi ve gayritabiî beden hareketleri.

parakinetic, *sf.* sarsak.

parakite, *is.* paraşüt uçurtma, kuyruksuz uçurtma, paraşüt görevi yapan uçurtma.

paralanguage, *is.* yan ses : kelimenin anlamını değiştirecek veya ona anlam katacak şekilde ses tonu değişimi.

paraldehyde, *is. kim. ecz.* paraldehit : C6 H12O3. Renksiz, aromatik sıvı, asetaldehitin çoğuzu. Uyutucu/uyuşturucu olarak ve organik maddelerin yapımında kullanılır.

paraleipsis = paralepsis = paralipsis, *is., ç.* **-ses** unutsal vurgulama: hitabette vurgulanmak istenen bir hususu unutmuş/ihmal etmiş gibi davranarak dikkati o noktaya çekme : *"...not to mention the expense involved"* gibi.

paralimnion, *is.* batakgöl : bir gölün köklü bitki yetişmeyen bataklık kısmı.

parallax, *is.* **1.** *fiz.* kaçkınlık, parallaks : bir cismin görünüşteki konumunun gözlem yerine göre değişmesi, **2.** *astr.* ıraklık açısı : bir gök cismini farklı iki gözetleme noktasına birleştiren doğrular arasındaki açı. **diurnal ~ = geocentric ~** : güncel ıraklık açısı : arzın kendi ekseni etrafında dönmesi nedeniyle iki gözlem arasındaki ıraklık açısı. **annual ~ = heliocentric ~** : güneş ıraklık açısı : arzın güneş etrafında dönmesi nedeniyle iki gözlem arasındaki ıraklık açısı, **3. parallactic** : kaçkın, kaçkınlık+, parallaks+, **4. parallactically** : kaçkınlıkla, kaçkınca.

parallel[1], *sf.&is.* **1.** koşut, paralel, muvazi (doğru/düzlem). *~ lines/planes/forces. ~ rows of trees.* **~ to = ~ with** : -e paralel (olarak), **2.** (her bakımdan) benzer(lik), benzer şey, tıpkı, aynı, eş, emsal, müşabih. *~ interests.* **without ~** : eş-

siz, emsalsiz, hiç görülmemiş. *Her experience was an interesting ~ to ours.* **3.** aynı amaca/sonuca yönelik, **4.** *müz.* eş aralıklı, daima aynı aralığı muhafaza eden (iki ses), **5.** *elekt.* paralel (bağlı/bağlama). *a ~ circuit. ~ impedances.* **in ~** : paralel olarak, **6.** karşılaştırma, mukayese. **to draw a ~** : karşılaştırmak, kıyaslamak, mukayese etmek. *to draw a ~ between this winter and last winter.* **7. ~ of lattitude** *d.d. coğ.* enlem, arz dairesi. *The 49th ~ marks much of the boundary between Canada and the United States.* **8.** *As.* (tahkimat önüne kazılan) hendek, **9. ~ axiom = ~ postulate** : paralellik beliti/koyutu : Öklid geometrisinde "bir doğruya dışındaki bir noktadan yalnız bir paralel çizilebilir" şeklinde ifade edilen belit/koyut, **10. ~ bars** : barfiks.

parallel[2], *gl.f.* **-leled, -leling** *(Brit : -lelled, -lelling)* **1.** koşutlamak, paralelleştirmek, paralel yapmak, paralel duruma getirmek, paralel olmak/gitmek.**The street ~s the railway** : Sokak demir yoluna paralel gider. **2.** denkleştirmek, eşitleştirmek, denk/eşit yapmak, **3.** karşılaştırmak, kıyaslamak, mukayese etmek, **4.** benzemek, benzer/eş/müşabih/yakın/aynı olmak. **Your story closely ~s what he told me** : Söylediklerin onun anlattıklarına çok benziyor. **5.** *elekt.* (üreteçleri vb.) paralel bağlamak. ***e.a.-2.*** *match, equal,* ***3.*** *compare, liken.*

parallel[3], *zf.* koşut/paralel olarak, paralel bir şekilde.

parallelepiped = parallelopiped = parallelepipedon = parallelopipedon, *is.* paralel yüz, altı yüzü birer paralelkenar olan cisim.

parallelise/parallelisation, *Brit. bk.:* **parallelize/parallelization.**

parallelism, *is.* **1.** koşutluk, paralellik, muvazilik, **2.** (karakterde, arzu ve niyetlerde vb.) uyuşma, anlaşma, **3.** karşılaştırma, kıyas(lama), mukayese, **4.** benzerlik, **5.** *psikol. fel.* koşutluk : (a) beden ve ruh olaylarının karşılıklı bir etki olmadan uyum içinde yan yana yürümeleri, (b) düşünme ve var olmanın birlikte giden uyumu, **6.** *müz.* eş aralık kullanımı, **7. parallel evolution** *d.d.* eş evrim : aynı ortamda gelişen canlılarda zamanla oluşan karakter benzerliği. ***e.a.- 2.*** *agreement,* ***3.*** *parallel, comparison,* ***4.*** *likeness, similarity, resemblance.*

parallelist, *is.* **1.** karşılaştıran, mukayese eden, **2.** koşutçu, felsefede koşutluğa inanan.

parallelistic, *sf.* **1.** karşılaştırmalı, mukayeseli, **2.***fel.* koşutçul, koşutlukla ilgili, **3.** uyuşturucu, anlaştırıcı.

parallelize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** koşutlaştırmak, paralelleştirmek, paralel yapmak, paralel hâle getirmek, paralel olarak yerleştirmek, **2.** benzetmek, (aralarında) benzerlik bulmak/kurmak, **3. parallelization :** koşutlaştırma, paralelleştirme; benzetme, (aralarında) benzerlik bulma/kurma.

parallelogram, *is. geom.* paralelkenar. **~atic = ~ic** : paralelkenar şeklinde. **~ of forces** *fiz.* kuvvetler paralelkenarı.

paralogism, *is. man.* **1.** yanılmalı tasım, kıyası fasit : yanılmaya dayanan tasım (yanlışlık tasımın kendinde olabilir veya öncüllerin yanlışlığından gelebilir), **2. paralogic(al) = paralogistic** : (tasım) yanılmalı, yanılmış, **3. paralogist** : yanılmalı tasımcı. ***e.a.- 1.*** *fallacy.*

paralyse(r)/paralysation/paralysingly, *Brit. bk.:* **paralyze(r)/paralyzation/paralyzingly.**

paralysis, *is., ç.* **-ses 1.** *patol.* inme, felç, kötürümlük, nüzul. **~ agitans** *bk.:* **Parkinson's disease. 2.** işlerin felce uğraması/tamamen durması.

paralytic, *sf.&is.* **1.** inmeli, felçli, meflûç, kötürüm, nüzullü (kimse), **2.** inme/felç ile ilgili, felç gibi, felce benzer, **3. have a ~ stroke** : inme/nüzul inmek, felç gelmek/olmak, **4. ~ally** : inme şeklinde, felce uğratırcasına, inme inmiş gibi.

paralyze, *gl.f.* **-lyzed, -lyzing 1.** felce uğra(t)mak, inme/nüzul inmek, kötürümleş(tir)mek, kötürüm kalmak, paralize etmek/olmak. *His left arm was ~d after the accident.* **be ~d with fear** : korkudan donakalmak, **2.** sakatlamak, kuvvetini kırmak, âtıl/etkisiz/tesirsiz hâle getirmek, (işi vb.) tamamen durdurmak. **The electricity failure ~d the train service** : Elektrik kesilmesi bütün trenleri durdurdu. **3. paralyzation :** felce uğra(t)ma, **4. paralyzer :** felce uğratan, **5. paralyzingly** : felce uğratırcasına

paramagnet, *is. fiz.* **1.** dizilmıknatıs, paramanyet. **2. ~ic** : dizilmıknatıssal, paramanyetik, mıknatıssal geçirgenlik kat sayısı 1'den büyük olan, **3. ~ically** : dizilmıknatısla, paramanyetik olarak, **4. ~ism** : dizilmıknatıslık, paramanyetizm.

paramatta = parramatta, *is.* yün ile pamuk/ipek karışımı ince elbiselik kumaş.

paramedic, *is.* **1.** doktor yardımcısı, sağlık memuru : iğne yapmak, röntgen çekmek gibi işlerde doktora yardım eden kimse, **2.** *As.* (paraşüt indirme birliklerinde) sağlık çavuşu, **3.** (savaş alanında yaralananları tedavi için) paraşütle inen doktor.

paramedic(al), *sf.* yardımcı tababet+, tali sağlık hizmetleri+, doktor yardımcıları/sağlık memurları vb. ile ilgili.

parameter, *is.* **1.** *mat.* değiştirge, parametre: bir işlev veya denklemde istenilen değeri alabilen dilemsel sabit, **2.** *ist.* değiştirge, evrendeğer : belli bir değerler kümesinde değişebilen, bilinmeyen nicelik, **3.** etken, değiştirgen : değerleri bir olayın gidişini veya niteliklerini belirleyen fiziksel özellikler dizisi. **~s of the atmosphere such as temperature, pressure and density** : sıcaklık, basınç ve yoğunluk gibi atmosferik etkenler, **4.** (karakteristik) öge, unsur, eleman, faktör vb. **The basic ~s of their foreign policy** : Dış politikalarının temel unsurları.

parameterize = parametrize, *gl.f.* **-terized/-trized, -terizing/-trizing** değiştirgelerle ifade etmek/göstermek.

parametric(al), *sf.* değiştirgesel, parametrik. **parametric equations** : değiştirgesel denklemler. **parametric amplifier** : değiştirgesel yükselteç : reaktans vb. gibi bir değiştirgenin zamanla değişmesinden yararlanarak yüsek frekanslı işaretleri kuvvetlendiren elektronik cihaz.

paramilitary, *is.* askerî birliklere/orduya yardımcı. *a ~ police force. ~ training. a ~ border patrol.*

paramnesia, *is. psikol.* anı karışıklığı : hayal ve gerçeği birbirine karıştırma hastalığı.

paramo, *is., ç.* **-mos** (tropikal G Amerika'da) bozkır, ağaçsız yüksek yayla.

paramorph, *is. min.* yad biçim : kimyasal bileşimi değişmeden kristal yapısı ve fiziksel özelliği farklılaşmış mineral. **~ic = ~ous** : yad biçimli. **~ism** : yad biçimleşme.

paramount, *sf.&is.* **1.** (en) üstün, en önemli, en başta/önde gelen, son derece, fevkalâde. **This is of ~ importance** : Bu, son derece önemlidir. **Our ~ national asset** : En önemli millî servetimiz. **The interests of the child are ~** : Çocuğun menfaati her şeyden önce gelir. **2.** (rütbece/yetki, salâhiyet, güç vb. bakımından) üstün, faik, **3.** yüce hakan/hükümdar, hâkimimutlak, **4. ~ly** : öncelikle, her şeyden önce, hepsinden önemli olarak. ***e.a.-1.*** *supreme, preeminent, dominant.*

paramour, *is.* oynaş, metres, (evli kimsenin) gayrimeşru âşık(ı), **2.** âşık. ***e.a.-2.*** *lover.*

parang, *is.* (Endonezya/Malezya'ya özgü) pala, saldırma.

paranoia, *is.* **1.** *psikol.* yansıtımca : düzenli ve sürekli sabuklamaların, kuşku ve bilinçsiz suçluluk duygularının yoğun olduğu çıldırı türü; başkalarının kendine sebepsiz düşman olduklarını sanma ve kendini herkesten üstün görme hastalığı, **2.** kuşku, evham, korku, güvensizlik, başkalarını düşman görme, **3. paranoiac = paranoid** : yansıtımcalı, evhamlı, kuşkulu, herkesten kuşkulanan, ürkek, güvensiz, herkesi düşman gören. *Don't be so paranoid (about the people), nobody's trying to attack you!* . **4. paranoid schizophrenia** : yansıtımcalı usyarılım, kaygılı yansıtımca.

paranymph, *is.* **1.** sağdıç, **2.** yenge, geline refakat eden kız. ***e.a.-1.*** *best man,* ***2.*** *bridesmaid.*

parapet, *is.* **1.** siper, istihkâm siperi, **2.** dam kenarındaki alçak duvar, korkuluk (duvarı), barbata, **3. ~ed** : korkuluklu, siperli, korkuluk duvarı/siperi olan.

paraph, *is.* paraf, (taklit edilmemesi için imzaya eklenen) özel çizgi/süs/işaret.

paraphasia, *is. psikol.* kelime karışıklığı : bir kelimenin yerine anlamsız bir başkasını kullanma şeklinde görülen konuşma bozukluğu.

paraphernalia, *is.* **1.** zatî eşya, **2.** *huk.* evli kadının çeyizden başka şahsî eşyası/malı, **3.** donanım, teçhizat, mefruşat, alet ve edevat, gereç, cihaz, takım taklavat, **4. paraphernal = paraphernalian** : zatî eşyaya vb. ait. ***e.a.-1.*** *effects,* ***2.*** *appurtenances, trappings, equipment, apparatus, furnishings, gear, outfit.* ***NOT :*** **PARAPHERNALİA**, 1. ve 2. anlamda çoğul fiil alır: *My paraphernalia are ready to be shipped.* 3. anlamda bazan tekil fiil alabilir : *Military paraphernalia includes guns, rifles, ammunition, etc.*

paraphrase, *is.&f.* **-phrased, -phrasing** **1.** açımlama(k), açıklama(k), başka deyim(le söylemek), bir metni anlamını açıklayacak şekilde başka kelimelerle ifade etme(k). **2.** özetleme(k), şerh/tefsir/izah (etmek), **3. paraphraser** : açımlayan, açıklayan.

paraphrast, *is.* **1.** açımlayan, açıklayan, şerh/tefsir/izah eden, başka sözlerle ifade eden kimse, **2. ~ic(al)** açıklayıcı, tefsir/şerh/izah edici, **3. ~ically** : açıklayarak, şerh/tefsir/izah suretiyle.

paraphysis, *is., ç.* **-ses** *bot.* uzantı : birçok çiçeksiz bitkinin üreme organlarında görülen ipliksi çıkıntı. **paraphysate** : uzantılı.

paraplegia = paraplegy, *is. patol.* alt inme, alt yan kötürümlüğü : omurilik zedelenmesi veya hastalığı sonucunda bedenin aşağısının kötürüm olması.

paraplegic, *sf. patol.* alt inmeli, belden aşağısı kötürüm.

parapraxia = parapraxis, *is. psikol.* ruhsal savrukluk : dil veya yazı sürçmesi, eşyaları koyduğu yeri unutma, anılarda tıkanıklık vb. ile beliren ruhsal durum.

paraprofessional, *is.&sf.* meslekî yardımcı : profesyonel meslek sahibinin yardımcısı olan (kimse).

parapsychlogy, *is.* ruh bilimi ötesi : telepati, gaipten haber verme, duyu dışı algılama gibi olayları inceleyen ruh bilimi dalı. **parapsychlogist** : ötesel ruh bilimci.

pararescue, *is.* paraşütle kurtarma.

para rhatany, *is. bk.:* **rhatany** (1).

para rubber, *is.* Brezilya kauçuğu : Güney Amerika'da yetişen *Hevea brasiliensis* ağacından elde edilen kauçuk.

parasang, *is.* fersah, ≈ 5.5 km'lik eski uzunluk ölçüsü.

paraselene, *is., ç.* **-nae** *meteor.* **1.** yalancı ay, halenin içinde görülen parlak benek. **mock moon** *d.d. bk.:* **parhelion, 2. paraselenic** : yalancı aya özgü.

parashah, *is., ç.* **parashoth/parashioth** Yahudilerin mukaddes günlerinde havralarda okunan Tevrat.

parasite, *is.* **1.** asalak, parazit : besinini başka bir canlıdan alan bitki/hayvan, **2.** ekti, sığıntı, beleşçi, tufeyli : geçimini karşılıksız olarak başkalarından sağlayan kimse, **3.** (eski Yunan ve Roma'da) ev sahibini eğlendirerek bedava yiyip içen kimse. ***e.a.- 2.*** *sycophant, hanger-on.*

parasite drag, *is. hv.* parazit sürükleme kuvveti : yüzey sürtmesi ve yüzey biçiminden ileri gelen, kaldırmaya yardımcı olmayan kuvvet.

parasitic(al), *sf.* asalak+, parazit+, tufeylî.

parasitically, *zf.* asalakça, asalak/parazit olarak, tufeylî bir şekilde.

parasiticidal, *sf.* asalak öldürücü. **parasiticide** : asalakkıran, asalakları/parazitleri öldüren/yok eden (ilâç).

parasitise, *gl.f.* **-tised, -tising** *Brit. bk.:* **parasitize.**

parasitism, *is.* **1.** asalaklık, parazitlik, tufeylilik, ektilik, yelmeşiklik, **2.** *zool.* asalakla üzerinde yaşadığı canlı arasındaki ilişki, **3.** *patol.* parazitlerin sebep oldukları hastalık.

parasitize, *gl.f.* **-tized, -tizing** asalaklaşmak, tufeylileşmek, asalak/parazit/tufeyli olarak yaşamak/geçinmek. **parasitization** : asalaklaşma, tufeylileşme.

parasitoid, *sf.&is.* öldürücü asalak : başka bir böceğin içinde gelişerek sonunda onu öldüren asalak (eşek arısı larvası gibi).

parasitology, *is.* asalak bilimi, parazitoloji. **parasitological** : asalak bilimsel. **parasitologist** : asalak bilimci, asalak bilimi uzmanı, parazitolojist.

parasitosis, *is., ç.* **-oses** asalak sayrılığı, asalakların sebep oldukları hastalık.

parasol, *is.* güneşlik, güneş şemsiyesi, küçük kadın şemsiyesi.

parasympathetic, *sf.&is. anat. fizy.* parasempatetik, **~ nervous system** : parasempatetik sinir sistemi.

parasympathomimetic, *sf.* (fizyolojik etkisi) parasempatetik sinirinkine benzer.

parasynapsis, *is. bot.* yan çiftleşme, kromozomların yan yana birleşmesi. **parasynaptic** : yan çiftleşme+.

parasynthesis, *is. gr.* **1.** çift birleştirme : bir kelimeye hem ön ek, hem de türetici son ek takarak yeni kelime türetme. *demoralize, denationalize* gibi. **2.** birleşik kelimeye ya da kısa cümleye son ek takarak yeni kelime türetme. *great-hearted* gibi. **parasynthetic** : çift birleşimli.

paratactic(al), *sf.* bağlaçsız (cümle). **paratactically** : bağlaçsız olarak.

parataxis, *is.* bağlaçsız cümle yapma : aralarına bağlaç koymadan cümleleri yan yana getirme. Örnek: *"Hurry up, it's getting late." " I came, I saw, I conquered." bk.:* **hypotaxis.**

parathion, *is. kim.* paratyon, böcek öldürücü zehirli sıvı : C10H14O5NPS.

parathyroid, *sf.&is.* **1.** tiroid guddesi yanında bulunan, **2. ~ gland** *d.d.* paratiroid bezesi/guddesi: tiroid guddesi yakınında bulunan ve salgıları kandaki kalsiyumu kontrol eden küçük bezelerden her biri.

parathyroidectomy, *is., ç.* **-mies** ameliyatla paratiroid bezesinin çıkarılması. **parathyroidectomized** : ameliyatla paratiroid bezesi çıkarılmış.

para-toluidine, *is. kim.* paratoluidin : CH3 C6H4NH2. Boya yapımında ve organik sentezlerde kullanılan toluidin eşizi beyaz katı madde.

paratroop, *sf.&is.* **1.** paraşütçü+, paraşüt birliklerine ait. *~ boots.* **2. ~s** *d.d.* paraşüt/indirme birlikleri.

paratrooper, *is. As.* paraşütçü, paraşüt birliği eri.

paratyphoid, *sf.&is. patol.* **1.** paratifo+, **2.** paratifo ile ilgili, paratifoya benzer, **3. ~ fever** : paratifo : tifoya benzer fakat daha hafif araz gösteren hastalık.

paravane, *is.* **1.** paravan, torpido biçiminde, ön yüzü testere dişli olup mayınları bağlayan telleri kesen su altı mayınlarından koruma cihazı, **2.** (denizaltılarda kullanılan) su altı bombası.

par avion, *Fr.* uçakla. ***e.a.- by air mail.***

parboil, *gl.f.* **1.** hafifçe kaynatmak, kısa bir süre kaynatmak, **2.** sıcaktan rahatsız etmek.

parbuckle, *is.&f.* **-led, -ling 1.** bocurgat halatı : fıçı gibi yuvarlak cisimleri eğik düzlemde hareket ettirmek için birer ucu sabit, diğer uçları fıçıdan sarılarak yukarı çekilen halat düzeni, **2.** ağır bir cismi yukarı kaldırmaya yarayan sapana benzer halat düzeni, **3.** bocurgat halatı ile yukarı çekmek/kaldırmak/indirmek.

parcel, *is.&zf.&.f.* **-celed, -celing** *(Brit.:* **-celled, -celling**) **1.** paket, bohça, çıkın, koli. *a ~ of clothes.* **~ post** : paket postası, paket/koli servisi, posta ile gönderilen paketler. *I'm going to take this ~ to the post office.* **2.** (mal) parti, küme, bir defada piyasaya sürülen miktar, **3.** (insan/eşya) küme, takım, grup, yığın, **4.** parsel, sınırları çizilmiş arazi parçası, arsa, **5.** parça, bölüm, kısım, **6.** *gen.* **~ out** : parsellemek, (arazi vb.) kısımlara/parçalara ayırmak, ifraz etmek, bölmek, parselleyip dağıtmak. *to ~ out land for homesites.* **7.** *gen.* **~ up** : sarmak, bohçalamak, paketlemek, **8.** *den.* üstünü (çadır bezi ile) örtmek, sarıp sarmalamak. **9.** parça parça, kısmen, **10. part and ~ of ...** : ...-in en önemli ve ayrılmaz parçası. ***e.a.- 1.*** *package, bundle, portion, 2. lot, 6. mete, 9. partially, in part.*

parceling, *is.* **1.** parselleme, parsellere ayırma, **2.** *den.* halata sarılan çadır bezi parçaları.

parcenary, *is. huk.* ortak miras/mal sahipliği, müşterek varislik. ***e.a.- coheirship.***

parcener, *is. huk.* ortak varis/mirasçı, miras ortağı. ***e.a.- coheir.***

parch, *f.* **1.** kavurmak, kurutmak, kupkuru yapmak, **2.** susatmak. *The fever ~ed her.* **3.** (bezelye, mısır, nohut vb.) güneşte kurutmak. *to ~ corn.* **4.** kurumak, kavrulmak, **5.** çok susamak, susuzluktan yanmak. *He was ~ed with the heat.* **to be ~ed with thirst** : susuzluktan yanmak, dili damağına yapışmak, **6. ~able** : kavrulabilir, kurutulabilir, **7. ~ingly** : kavururcasına, kavrulurcasına, kavurarak, kavrularak, kurut(ul)arak. ***e.a.- 1-4.*** *dry.*

parchment, *is.* **1.** parşömen, tirşe, koyun/keçi derisinden yapılmış kâğıt gibi üzerine yazı yazılan levha, **2.** parşömen üzerine yazılmış yazı/belge, **3.** parşömen kâğıdı, **4.** diploma, **5. ~like** : parşömen gibi, parşömene benzer, **6. ~ paper** : parşömen kâğıdı, su geçirmez ve leke tutmaz kâğıt. ***e.a.-4.*** *diploma.*

pard, *is.* **1.** *esk.* leopar. panter, pars, (dişisi : **pardine**), **2.** *argo* arkadaş, ortak. ***e.a.- 1.*** *leopard, panther, 2. companion, partner.*

pardah, *is. bk.:* **purdah.**

pardi = pardie = pardy = perdie, *zf.&ünl. esk. bk.:* **verily, indeed.**

pardner, *is. ABD- k.d.* **1.** (hitapta) arkadaş, ahbap, dost, **2.** ortak. ***e.a.-1.*** *friend, chum, 2. partner.*

pardon, *is.&f.* **-doned, -doning 1.** af, bağışlama, suçun affedilmesi/bağışlanması, mağfiret. **I beg your ~** : affedersiniz, affınızı dilerim/istirham ederim. **~ me** : Beni affediniz/bağışlayınız. **2.** *huk.* (a) af, berat, affedilme, (b) afname, af emri, **3.** *esk.* günah çıkarma, Papanın günahları affetmesi, **4.** *k.d.* **beg pardon** (veya sadece: **Pardon** : (a) efendim, işitmedim, anlamadım, tekrarlar mısınız, (b) affedersiniz, yanılıyorsunuz, ben o fikirde değilim, (c) hiç de öyle değil, (o söylediğin) saçma/manasız, *argo* halt etmişsin, haydi oradan, **5.** (suçu) bağışlamak, affetmek. *We must ~ him his little faults.* **6.** beraat ettirmek, **7.** (nezaket hitabı) özür dilemek. **~ me, madam** : Özür dilerim/af buyurun/affedersiniz, hanımefendi. **8. ~able** : affedilebilir, bağışlanabilir, mazur görülebilir. *~able offenses.* **9. ~ably** : affedilebilecek/bağışlana-bilecek tarzda, **10. ~less** : affedilmez. ***e.a.-1.*** *forgiveness, excuse, absolution,* ***2.*** *amnesty,* ***3.*** *indulgence,* ***5.*** *forgive,* ***6.*** *acquit,* ***7.*** *excuse.* ***k.a.- 5&6.*** *punish.*

pardoner, *is.* **1.** affeden/bağışlayan kimse, **2.** (Orta Çağlarda) para ile Papa namına günah çıkaran.

pardonnez-moi, *Fr.* affedersiniz. ***e.a.-*** *pardon me.*

pare, *gl.f.* **pared, paring 1.** yontmak, dış tabakasını kesip çıkarmak, **2.** (kabuğunu) soymak. *~ the skin of an apple. ~ a corn.* **3.** *gen.* **~ down** : tedricen azal(t)mak, eksil(t)mek, küçül(t)mek, kısmak. **~ down expenses** : masrafları kısmak, maliyeti azaltmak. ***e.a.- 1.*** *trim, shave off,* ***2.*** *peel,* ***3.*** *diminish, lessen, cut away.* ***eş ses.-*** *pair, pear.*

parecious, *sf. bot. bk.:* **paroicous.**

paregoric, *sf.&is. ecz.* **1.** yatıştırıcı, (ağrı) dindirici, teskin edici, müsekkin (ilâç), **2.** kâfurlu afyon ruhu (çocuk ishaline karşı kullanılır). ***e.a.- 1.*** *soothing, anodyne.*

pareira, *is.* perera *(Chondodendron tomentosum) :* G Amerika'ya özgü bir tür asma kökü. Kasları gevşetici ve idrar söktürücü olarak kullanılır. **~ brava** *d.d.*

parenchyma = parenchyme, *is.* **1.** *bot.* (bitkisel) asal doku: ince zarlı gözelerden oluşan, fotosentezle besin yapan, bitkinin kök, gövde, dal, yaprak ve meyvelerini oluşturan temel doku, **2.** *anat. zool.* özek doku : hayvanın organlarını oluşturan doku (bağ doku hariç), **3.** *zool.* ilkel hayvanlarda süngerimsi bağ doku, **4. ~tous = parenchymal** : asal dokulu, özek dokulu, asal/özek dokudan oluşan.

parent, *is.&sf.&f.* **1.** anne veya baba, **2.** ata, cet, **3.** kaynak, memba, sebep, saik, temel, ana. *Pride is the ~ of all evils.* **the ~ organization** : ana kurum, temel kurum, **4.** koruyucu, hâmi, vasi, **5.** *biy.* doğuran/üreten canlı organizma. *the ~ tree.* **6. ~s** : anne ve baba, ebeveyn. **7.** anne ve babası/ceddi olmak, üretmek. **They ~ed four children** : Dört çocukları var. **8. ~less** : ebeveynsiz, anasız ve babasız, **9. ~like** : ana baba gibi. ***e.a.-1.*** *father or mother,* ***2.*** *ancestor, precursor, progenitor,* ***3.*** *source, origin, cause,* ***4.*** *protector, guardian,* ***7.*** *bear, rear.*

parentage, *is.* **1.** soy, nesep, nesil, soy sop, cet. *a man of noble ~ .* **2.** analık babalık, ebeveynlik, **3.** kaynak, menşe, kök, orijin. ***e.a.-1.*** *descent, ancestry, extraction, stock, lineage, origin,* ***2.*** *parenthood,* ***3.*** *derivation, origin.*

parental, *sf.* **1.** ana baba+, nana babaya/ebeveyne ait, **2.** soydan gelen, soya ait, nesebî. **3. ~ly** : ana baba olarak, ana baba/ebeveyn gibi.

parenteral, *sf.&is. anat. tıp* **1.** sindirimden başka bir yolla bedene giren, **2.** bağırsak dışında bulunan, **3. ~ly** : sindirimden başka bir yolla, bağırsak dışında.

parenthesis, *is., ç.* **-ses 1.** ayraç, parantez, kere. put **in ~** : ayraç/parantez içine almak. **2.** *gr.* ara söz, ara cümle, istitrat, **3.** aralık, fasıla, araolay. ***e.a.- 3.*** *interval, interlude.*

parenthesise, *gl.f. Brit. bk.:* **parenthesize.**

parenthesize, *gl.f.* **-sized, -sizing 1.** ayraçlamak, ayraç/parantez içine almak, **2.** ara söz olarak (antiparantez) söylemek, ara cümle yapmak, **3.** konuşma arasına haşka sözler sıkıştırmak.

parenthetic(al), *sf.* **1.** ara söz/istitrat kabilinden. *Several unnecessary ~ remarks.* **2.** ayraçlı, parantezli, parantez kullanan, parantez içinde yazılan. *a ~ expresion.* **3. parenthetically** : ara söz olarak, söz arasında, söz sırası gelmişken, istitraden.

parenticide, *is.* **1.** ana baba katili, anasını/babasını öldüren, **2.** ana baba katli, anneyi/babayı öldürme.

parent language, *is.* ana dil, bir başka dili türeten dil.

parent-teacher association = PTA = P.T.A. okul aile birliği.

parenting, *is.* ana babalık, çocuk yetiştirme/büyütme.

parer, *is.* **1.** yontan, **2.** (kabuğu) soyan, soyacak, (bıçak vb. gibi) soyma aleti. **an apple- ~** : elma soyacağı, **3.** azaltan, kısan.

parergon, *is.* özet, müzik veya edebî eserden kısaltma.

paresis, *is. patol.* **1.** hafif/kısmî felç, kas hareketlerinin durduran fakat duyu organlarını etkilemeyen felç, **2. general ~** : genel felç : firenginin sebep olduğu sinir hastalığı.

paresthesia = paraesthesia, *is. patol.* dokunma yanılgısı : bedenin türlü bölgelerinde gerçekliği olmayan iğnelenme, yanma, gıdıklanma, kaşınma, ürperme ve benzeri duyumlar algılama. **paresthetic** : dokunma yanılgısına benzer.

paretic, *sf.&is. patol.* **1.** hafif felçli, kısmî felce uğramış (kimse), **2. ~ally** : hafif felçli bir şekilde.

pareu, *is.* Polinezya etekliği.

pareve, *sf.* süt veya etten yapılmamış, bitkisel.

par excellence, *Fr.* mükemmel, fevkalâde, örnek olmaya lâyık, üstün, eşsiz. *a chef par excellence.* ***e.a.- preeminent, superior.***

parfait, *is.* **1.** meyveli, kremalı ve dondurmalı tatlı, **2.** yumurta ve krema ile yapılıp dondurulmuş bir nevi tatlı, **3. ~ glass** : parfe bardağı : bu tatlının içine konulduğu ince, uzun, sapı kısa bardak.

parfleche, *is.* **1.** ham deri : kireç suyuna batırılıp tüyleri yolunduktan sonra güneşte kurutulmuş deri, **2.** ham deriden yapılmış eşya.

parget, *is.&f.* **-geted, -geting** *(Brit.:* **-getted, -getting**) **1.** sıva, baca sıvası, **2.** alçıt aşı, **3.** *bk.:* **pargeting** (2, 3), **4.** sıvamak, sıva/alçı ile süslemek. ***e.a.- 2. gypsum.***

pargeting *(Brit.:* **-getted, pargetting**), *is.* **1.** sıvama, **2.** kabartma alçı duvar süsü, **3.** baca sıvası/süsü.

pargo, *is., ç.* **-gos/-go** *zool. bk.:* **red snapper.**

parheliacal = parhelic, *sf.* yalancı güneş gibi.

parhelic circle = parhelic ring = parheliacal ring, *is. meteor.* gün kuşağı : güneş ışığının havadaki buz prizmalarında yansıması sonucu ufka paralel olarak güneşin ortasından geçen beyaz kuşak.

parhelion, *is., ç.* **-lia** yalancı güneş, güneş halesindeki beyaz leke. ***e.a.- sundog, mock sun, parhelium.***

pari-, *ön ek* "eşit, eş, aynı, müsavi". *ör.: paripinnate.*

pariah, *is.* **1.** parya, en aşağı tabakadan biri, **2.** nefret edilen insan/hayvan, **3. outcast** *d.d.* toplum dışı bırakılmış kimse, **4. ~ dog** : (Asya ve Afrika'da) leşle beslenen adî sokak köpeği.

Parian, *sf.&is.* **1.** (çok iyi cins mermer çıkan) Paros+ (adasına ait). **~ marble** : Paros mermeri, **2.** (en iyi cins) beyaz porselen+. **~ ware** : (küçük heykel vb. yapılan) sert beyaz porselen, **3.** Paroslu, Paros adası halkı, **4. ~ verse** : hiciv, Paroslu şair Archilochos tarzında hiciv.

paries, *is., ç.* **parietes** *biy.* iç çeper, cidar, duvar, oyuk bir organın iç yüzeyi. *gen.* **parietes** kullanılır.

parietal, *sf.&is.* **1.** *anat.* kafatasının yan ve üst kemiğine ait, **2.** *biy.* iç çepersel, iç çepere/cidara ait, **3.** *bot.* çepersel, bilhassa yumurtalık çeperine ait, **4.** (kemik vb.) iç çeper, iç cidar, **5. ~ bone** *d.d.* kafatası kemiği, kafatasının yan ve üst kemiklerinden her biri, **6. ~s** : üniversite yatılı kız ve erkek öğrencilerinin birbirini ziyaretini düzenleyen yönetmelik, **7. ~ cell** : (mide içinde asit çıkaran) iç çeper gözesi, **8. ~ lobe** : yarı beyin, beynin iki çıkıntısından her biri.

pari-mutuel = parimutuel, *is.* **1.** (at yarışlarında) müşterek bahis, **2. ~ machine** *d.d.* müşterek bahis makinesi.

paring, *is.* **1.** yontma, kesme, soyma, **2.** yonga, kırpıntı, kabuk. *apple ~s. They feed the pig with vegetable ~s.* **3. ~ knife** : (sebze/meyve) soyma bıçağı.

pari passu, *sf.&zf.* **1.** yan yana, beraberce, baş başa, eşit adımlarla, aynı hızla, **2.** tarafsızca, hakkaniyetle, adilâne, fark gözetmeksizin. ***e.a.-1. with equal pace, side by side, 2. equably, fairly.***

paripinnate, *sf. bot.* eş yapraklı, sapın iki tarafında eşit sayıda yaprakları olan (bileşik yaprak).

Paris, *is.* **1.** Paris (şehri), **2.** Trua kralı Priam'ın oğlu, **3. ~ blue** : koyu mavi, Prusya mavisi, **4. ~ green** : *kim.* yeşil zehir : 3Cu(AsO2)2 Cu(C2H3O2)2 : bakır asetat ve arsenik trioksitten ibaret haşarat öldürücü zümrüt yeşili renginde toz, **4. ~ian** : Parisli, Paris'e özgü, Paris+.

parish, *is.* **1.** dinî bölge, bir papazın yönetimindeki kilise ve yöresi. *a ~ church. a ~ priest.* **2.** mahalle/bölge kilisesi, **3.** *Brit.* ilçe, kaza, **4.** (Louisiana'da) *bk.:* **county**, **5.** (bir kiliseye mensup) cemaat, ilçe halkı. **the whole ~** : bütün mahalle (halkı). (ilgili sıfat: **parochial**), **6.** (bilgi, yetki, sorumluluk, faaliyet vb.) alan(ı), saha (sı).*Don't worry about the printing, that's my ~ .* **7. ~ clerk** : kilise kâtibi, papaz yardımcısı, **8. ~ house** : kilise tarafından yönetim ve toplumsal işlere tahsis edilen bina, **9. ~ school** : kilise okulu, **10. on the ~** : kilise yardımıyla beslenen. **go on the ~** : kiliseden yardım görmek, kilise yardımıyla beslenmek, **11. ~al** : kiliseye/mahalleye vb. ait, **12. ~ioner** : kilise toplumu üyesi, bir kilise bölgesinde oturan kimse, **13. ~- pump** : bölgesel, yerel, mahallî, yalnız bir bölgeyi/mahalleyi ilgilendiren. **~-pump politics** : mahalle politikası.

parity, *is., ç.* **-ties 1.** eşitlik, denklik, muadelet, **2.** benzerlik, aynılık, tıpkı/aynı oluş, **3.** *fiz.* eşlem, bakışımlılık, simetri (sağ ve sol el arasındaki simetri gibi), **4.** *fin.* (a) eş değerlik, değerce başka bir ülkenin parasına eşitlik, (b) para ile çeşitli madenlerin değerleri arasında sabit oran, **5.** *ABD* fiyat dengesi/ayarlaması : çiftçinin alım gücünü korumak için tarım ürünlerinde fiyat ayarlaması. **~ price** : dengeli/ayarlanmış fiyat, **6.** *tıp* doğurganlık, doğurabilme/üretme istidadı, **7.** *bil.* eşlik, eşleme. **~ bit** : eşlik ikili. **~ character** : eşlik damgası. **~ error** : eşlik yanlışı.

park, *is.&f.* **1.** park, umumî bahçe. **national ~** : millî park. **2.** kapalı alan, spor alanı. *a baseball ~ .* **3.** (köy evleri etrafındaki) geniş avlu, **4.** *Brit.* av sahası, vahşî hayvanlara ayrılmış arazi, **5.** *ABD* (dağlık bölgelerde) geniş vadi, **6.** araba park sahası/durak yeri, **7.** *As.* (a) askerî birliklerin top, tank ve taşıtlarının yığılma alanı, (b) bir alana toplanmış top, tank ve taşıtlar, **8.** (arabayı) park etmek. *Don't ~ the car in this street. I'm ~ed over there.* **9.** (uçak vb.) inmek, konmak, **10.** (uydu) yörüngeye oturtmak, **11.** (askerî teçhizat ve araçlar) alanda toplanmak. *to ~ artillery.* **12.** *ABD-argo* koymak, bırakmak, yerleştirmek. *Don't ~ tour books on top of my papers.* **13.** *k.d.* konaklamak, yerleşmek. ***e.a.- 11.*** *assemble,* ***12.*** *place, put, set, leave.*

parka, *is.* **1.** parka, (Eskimoların giydiği) başlıklı kürk ceket, **2.** (askerlerin giydiği) kısa kışlık palto.

parkin, *is. Isk.* zencefilli çörek.

parking, *is.* **1.** park yapma, otomobili geçici olarak bir yere bırakma, **2.** park yeri, oto bırakılabilecek yer. *There is plenty of ~ in the sopping center.* **3.** park yapılabilir, otomobil bırakılabilir. **No Parking** : Park edilmez, otomobil bırakmak yasaktır. **3. ~ brake** : el freni, **4. ~ lights** : park lambası, **5. ~ lot** : park yeri, **6. ~ meter** : park sayacı, **7. ~ orbit** : uzay aracı yörüngesi : uzay aracının uzaya gitmeden önce dünya etrafında yerleştiği yörünge, **8. ~ ramp = apron** : (hangarlarda) yükleme sahası, **9. ~ ticket** : (a) park etme bileti, (b) park ceza makbuzu.

Parkinson's disease, *is. patol.* Parkinson hastalığı, titremeli felç: el ve parmaklarda titreme, kaslarda katılaşma, hareketlerde ve konuşmada yavaşlama, yüz ifadesinde donukluk şeklinde beliren sinir hastalığı. **Parkinsonism, paralysis agitans, shaking palsy** *d.d.*

parkland, *is.* **1.** yer yer ağaçlıklı otlak, **2.** *Cnd.* Orta Kanada ovası ile Kayalık Dağlar veya çıplak arazi arasındaki bölge, **3.** park alanı, park olabilecek arazi.

parklike, *sf.* park gibi, parka benzer, parkımsı.

parkway, *is.* ekspres yol: gidiş dönüş şeritleri çimen ve ağaçlarla ayrılmış geniş oto yol.

parky, *sf. Brit-argo* serin, soğukça (hava). ***e.a.- chilly.***

parlance, *is.* **1.** konuşma tarzı/şekli, dil, lisan, deyim, tabir. **in common ~** : konuşma dilinde/diliyle. **legal ~** : hukuk dili. *In naval ~ a floor is a deck.* **2.** söylev, nutuk, (resmî) tartışma, müzakere, **3.** *esk.* konuşma, musahabe, sohbet. ***e.a.-1.*** *vernacular, idiom, language,* ***2.*** *speech,* ***3.*** *talk, parley, conversation.*

parlando, *sf. müz.* konuşur gibi, konuşma şeklinde (icra veya taganni edilen).

parlay, *is.&gl.f. ABD* **1.** katmerli bahis (tutmak), yarışta kazanılan para ile tekrar bahse girme(k), **2.** *k.d.* başkasının parası/malı/bilgisi sayesinde refah ve başarı sağlamak. *He ~ed a modest inheritance into a fortune.* **3.** tehlikeli işlere atılıp büyük kazanç sağlamak.

parle, *is.&gs.f.* **parled, parling** *esk. bk.:* **talk, parley.**

parley, *is., ç.* **-leys**, *gs.f.* **-leyed, -laying 1.** toplantı, tartışma, münakaşa, müzakere, mükâleme, **2.** (mütareke yapmış kuvvetler arasında) barış şartlarını görüşme, gayriresmî barış müzakeresi, **3.** konuşmak, görüşmek, tartışmak, müzakere etmek, **4.** (ateşkes döneminde düşmanla barış şartlarını saptamak üzere) gayriresmî müzakerelere girişmek, (barış şartlarını) görüşmek/tartışmak, **5. parleyer** : (barış şartlarını vb.) konuşan/tartışan kimse. ***e.a.-1.*** *discussion, conference, 3. speak, talk, confer, discuss.*

parliament, *is.* **1.** *b.h.* Parlamento, İngiltere Millet Meclisi, **2.** Kurultay, Millet Meclisi, **3.** (Fransa'da 1789'dan önce) yüksek mahkeme, **4.** millî konuları müzakere için toplanan herhangi meclis.

parliamentarian, *is.* **1.** parlâmentonun usul ve kurallarını bilen kimse, parlâmenter, **2.** *b.h. Brit.* parlâmento üyesi, **3.** *b.h.* İngiliz Parlâmentosunda I. Charles'a muhalif parti üyesi, **4. ~ism** : parlâmenter hükûmet sistemi taraftarlığı, parlâmenterlik.

parliamentary, *sf.* **1.** parlâmentoya ait, parlâmento+, **2.** parlâmentoca kabul edilmiş, **3.** parlâmentolu, parlâmentosu olan, **4.** parlâmento üyelerine ait, **5. ~ government** : parlâmenter hükûmet, **6. ~ law** : meclis iç tüzüğü.

parlor = parlour, *is.&sf.* **1.** (evlerde) salon, misafir odası, kabul salonu, **2.** (otellerde/kulüplerde) istirahat salonu, **3.** *ABD* (iş yeri olarak kullanılan) salon, dükkân, mağaza, bina vb. **a beauty ~** : güzellik salonu (kadın berberi). **funeral ~** : cenaze salonu, **4.** salon+, salona özgü. **~ furniture** : salon mobilyası, **5.** nazarî, sözde kalan, uygulamaya geçmeyen. **~ bolshevism** : sözde (kalan) bolşeviklik, **6. ~ car** *ABD* özel koltuklu vagon, **7. ~ game** : salon oyunu, kapalı yerde oynanan oyun, **8. ~ grand** : salon piyanosu, misafir odasına konulan kuyruklu piyanodan küçük piyano.

parlormaid, *is.* (misafirlere kapıyı açan ve hizmet eden) hizmetçi.

parlous, *sf.&zf. esk.* **1.** tehlikeli, zor, müşkül, **2.** zeki, kurnaz, akıllı, açıkgöz, becerikli, **3.** müthiş, hayret verici, **4.** geniş ölçüde, fazlasıyla, aşırı derecede, **5. ~ly** : tehlikeli/zor/müşkül bir şekilde; zekice, kurnazca, akıllıca, açıkgözlükle, beceriklice, **6. ~ness** : tehlike, zorluk; zekilik, kurnazlık, açıkgözlük, beceriklilik. ***e.a.-1.*** *perilous, dangerous, hazardous, 2. clever, shrewd, cunning, waggish, venturesome, 4. gratly, exceedingly.*

Parmesan, *sf.&is.* **1.** (İtalya'da) Parma şehrine ait, **2. ~ cheese** *d.d.* Parmican peyniri.

parmigiana = parmigiano, *sf. It.* peynirli, parmican peyniri ile pişirilmiş. *veal ~.*

Parnassian, *sf.&is.* **1.** Parnas dağı+, **2.** şiir+, şiire/şairliğe ait, **3.** Parnasyen (şair) : XIX. yy. ın ikinci yarısında heyecan ve histen ziyade ölçü ile şekle önem veren Fransız şairleri(ne ait), **4. ~ism = Parnassism** : Parnasyenlik, Parnasyen üslûbunda şiir taraftarlığı.

Parnassus, *is.* **1. Mount ~** : Parnas dağı : Orta Yunanistan'da Korent körfezinin kuzeyinde Apollo ve güzel sanat tanrıçalarının yurdu sayılan dağ (yeni adı Liakoura), **2.** güzel şiirler dergisi/antolojisi, **3.** şiir veya sanat merkezi.

parochial, *sf.* **1.** kilise bölgesine/cemaatine ait, **2.** kilise okullarına/eğitimine ait. **~ school** : kilise okulu, dinî kurumca kurulup yönetilen okul, **3.** yerel, mahallî, sınırlı, mahdut, *mec.* dar görüşlü, dar kafalı. *~ ideas.* **4. ~ism** : dar görüş (lülük), dar kafalılık, **5. ~ist** : dar görüşlü kimse. **6. ~ly** : (a) yerel/mahallî olarak sınırlı/mahdut bir şekilde, (b) dar görüşlülükle, dar kafalılıkla. ***e.a.-*** *3. narrow, provincial, restricted, limited.*

parochialise, *f. Brit. bk.:* **parochialize.**

parochialize, *f.* **-ized, -izing 1.** yerelleştirmek, mahallîleştirmek, sınırlı/mahdut yapmak, sınırlamak, bir mahalleye/kilise bölgesine inhisar ettirmek, **2.** bir kilise bölgesinde/kilise için çalışmak.

parodic(al), *sf.* yergisel, hicveden, hiciv şeklinde, gülünç, yansılamalı.

parody, *is., ç.* **-dies**, *gl.f.* **-died, -dying 1.** gülünç taklit/yansılama, yergi, taşlama, hicviye, hiciv, hezel, edebî bir eserin/ müzik parçası-

nın/şahsın/olayın vb. gülünç şekilde taklidi. **The film was a brilliant ~ of American life** : Film, Amerikan yaşamının parlak bir yergisiydi. **2.** hiciv ve mizah edebiyatı, **3.** acemice taklit. **a mere ~ of a poet** : şair bozuntusu, **4.** gülünçleştirerek/hicvederek bir edebî eseri taklit etmek, hicvetmek, gülünçlemek, **5.** acemice taklit etmek, yansılamak. ***e.a.-1&2.*** *burlesque, caricature,* ***3&5.*** *travesty,* ***4.*** *imitate.*

paroicous = parecious = paroecious, *sf. bot.* yan eşeyli : eril ve dişil üreme organları yan yana bulunan. **~ly** : yan eşeyli olarak. **~ness = paroecism** : yan eşeylilik.

parol, *is.&sf.* **1.** ifade, beyan, söz, tanığın mahkemedeki ifadesi, davada savunma veya suçlama yollu söz, **2.** sözlü, şifahî, **3. by ~** : sözle, sözlü olarak, şifahen. **parole** *ş.d.y.* ***e.a.-*** *2. oral, 3. orally.*

parolable, *sf.* (şartlı olarak) serbest bırakılabilir.

parole, *is.&sf.&f.* **-roled, -roling 1.** (a) şartlı tahliye : mahkûmun süresi bitmeden şartlı olarak serbest bırakılması, (b) şartlı tahliye süresi, (c) şartlı tahliye emri, **2.** *As.* (a) harp esirinin serbest bırakılınca tekrar silâh kullanmayacağına veya kaçmayacağına dair verdiği söz, (b) parola, yasak bölgeye girerken nöbetçiye kendini tanıtan gizli söz, **3.** şeref sözü. *The prisoner of war gave his ~ not to try to escape.* **4.** *huk. bk.:* **parol, 5. on ~** : (a) şeref sözü üzerine, (b) şartlı olarak (serbest bırakma). *The prisoner was released on ~.* **6.** mahkûmu şartlı olarak serbest bırakmak/tahliye etmek. *The boys were ~d on condition that they report to the judge every two months.*

parolee, *is.* şartlı olarak serbest bırakılan mahkûm.

paronomasia, *is.* cinas, kelime oyunu. ***e.a.-*** *pun.*

paronomasial, *sf.* cinaslı.

paronomastic, *sf.* cinaslı. **~ally** : cinasla, cinaslı bir şekilde.

paronychia, *is. patol.* **1.** tırnak iltihabı. **2. paronychial** : iltihaplı (tırnak). ***e.a.-1.*** *felon.*

paronym, *is. gr.* **1.** kökteş/aynı kökten gele kelime. *Wise and wisdom are ~s.* **2. ~ic = ~ous** : kökteş, aynı kökten gelen. ***e.a.-1.*** *cognate.*

paroquet, *is. bk.:* **parakeet.**

parotic, *sf. anat. zool.* kulağa yakın, kulak yakınında bulunan.

parotid, *sf.&is. anat.* kulak altı tükürük bezi+.

parotitis = parotiditis, *is. patol.* **1.** kulak altı tükürük bezi iltihabı, **2.** kabakulak, **3. parotitic** : tükürük bezi iltihabı+. ***e.a.-*** *2. mumps.*

parotoid, *sf.&is. zool.* **1.** kulak altı tükrük bezine benzer (beze), **2.** (kurbağa vb.) kulak altı baloncuğu.

parous, *sf.* doğurmuş, çocuk/zürriyet sahibi.

-parous, *son ek* "üreten, doğuran, hasıl eden". *ör.: oviparous, viviparous, biparous .*

paroxysm, *is.* **1.** galeyan, feveran, parlayış, anî ve şiddetli nöbet. *a ~ of grief/of tears/of rage.* **2.** *patol.* hastalık nöbeti, hastalığın birdenbire şiddetlenmesi. *a ~ of coughing.* **3. ~al = ~ic** : galeyan/feveran hâlinde, nöbet şeklinde, zaman zaman şiddetlenen, **4. ~ally** : galeyanla, feveran ederek, birdenbire parlayarak/şiddetlenerek. ***e.a.-1.*** *outburst,* ***2.*** *convulsion.*

paroxytone, *sf.&is.* (klâsik Yunan dil bilgisi) sondan bir önceki hecesi kuvvetli/vurgulu (kelime).

parquet, *is.&f.* **-queted, -queting 1.** parke (döşemek), **2.** parke döşeli zemin, **3.** (tiyatro/opera binalarında) seyirci salonu, **4. ~ circle** : seyirci salonunun balkon altına gelen kısmı. ***e.a.-*** *4. parterre.*

parquetry, *is.* parke (döşeme).

parr, *is., ç.* **parrs/parr** *zool.* **1.** yavru som balığı, **2.** küçük/yavru balık.

parrakeet, *is. bk.:* **parakeet.**

parramatta, *is. bk.:* **paramatta.**

parral = parrel, *is. den.* turusa çemberi.

parricide, *is.* **1.** ana/baba/yakın akrabasını öldürme, **2.** ana/baba/akraba katili, **3. parricidal** : ana/baba/akrabasını öldüren, bu tür cinayetle ilgili.

parrot, *is.&f.* **1.** *zool.* papağan, dudu kuşu *(Psittacifor-mes).* İlgili sıfat : **psittacine, 2.** taklitçi, papağan, başkalarının söz ve hareketlerini anlamadan taklit eden kimse, **3.** papağan gibi tekrarlamak/taklit etmek, öykünmek, **4. ~er** : taklitçi, **5. ~ fever = ~ disease** *bk.:* **psittacosis, 6. ~like = ~y** : papağan gibi.

parrotfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* papağan balığı : *Scaridae* ve *Labridae* familyasından renkleri ve çeneleri papağana benzeyen sıcak deniz balıkları.

parry, *is., ç.* **-ries**, *f.* **-ried, -rying 1.** (darbe vb. ni) savuşturma(k), bertaraf etme(k), defetme(k), çelme(k). *He parried the sword by his dagger.* **2.** kaçınma(k), sakınma(k), içtinap etme(k), kaçamak yapma(k)/cevap verme(k), geçiştirme(k). *to ~ an embarrassing question.* **3.** kaçamaklı/kurnaz cevap. ***e.a.-1.*** *avert,* ***2.*** *evade, avoid, dodge, avert, elude,* ***3.*** *evasion.*

parse, *gl.f.* **parsed, parsing 1.** (bir cümleyi dil bilgisi açısından) incelemek, **2. parsable** : incelenebilir, **3. parser** : inceleyen.

parsec, *is. astr.* parsek : astronomide kullanılan uzunluk ölçüsü = 3.26 ışık yılı veya güneşin yere uzaklığının 206,265 katı = 3.09×10^{13} km. *kıs.:* **pc.**

Parsee = Parsi, *is.* **1.** (VII-VIII. yy. larda İran'dan Hindistan'a kaçmış) Zerdüşt (lerden biri), **2.** bu Zerdüştlerin konuştuğu Farisî şivesi, **3. ~ism** : Zerdüştlük.

parsimonious, *sf.* **1.** cimri, pinti, hasis, aşırı tutumlu, nekes, tamahkâr, **2. ~ly** : cimrilikle, hasisçe, pintice, tamahkârlıkla, **3. ~ness** : cimrilik, pintilik, hasislik, nekeslik, tamahkârlık. ***e.a.-1.*** *stingy, tight, close, niggardly, miserly, penurious.* ***k.a.- 1.*** *generous, extravagant.*

parsimony, *is.* cimrilik, pintilik, hasislik, aşırı tutumluluk, nekeslik, tamahkârlık. ***e.a.-1.*** *stinginess, niggardliness, thrift.* ***k.a.- 1.*** *generosity, extravagance.*

parsley, *is.&sf.* **1.** *bot.* maydanoz *(Petroselinum crispum),* **2. ~ed** *d.d.* maydanozlu. *~ potatoes.* **3. cow ~ = wild ~** : yaban maydanozu *(Anthriscus sylvestris),* **4. fool's ~** : küçük baldıran *(Aethusa),* **5. mountain ~ :** dağ kerevizi *(Petroselinum oreoselinum).*

parsnip, *is. bot.* **1.** yabanî havuç *(Parstinaca sativa),* **2.** yabanî havuç kökü, **3. water ~** : su kerevizi *(Sium latifolium),* **4. Fine words butter no ~** : Lâfla peynir gemisi yürümez.

parson, *is.* **1.** papaz, rahip, vaiz, **2. ~'s bird.** *bk.:* **tui, 3. ~'s nose = pope's nose** *k.d.* pişmiş tavuk budu, **4. ~ic(al)** : papaza benzer, papaz gibi, **5. ~ish = ~ like** : papazvari, papaz gibi, papaza yakışır.

parsonage, *is.* papaz/rahip evi/konutu.

part[1], *is.* **1.** kısım, bileşen, öğe. **~s of a sentence** : cümlenin öğeleri, **2.** parça. *spare ~s. a radio has many ~s.* **3.** (a) bölüm, fasıl, (b) cüz, fasikül, **4.** uzuv, organ, **5.** bütünü oluşturan eşit kısımlardan her biri, ölçü, kısım. *Use 2 ~s sugar to one part cocoa.* **the greater ~** : çoğunluk, ekseriyet, büyük kısım. **the outer ~** : dış kısımlar. **the privy ~s** : edep yerleri, **6.** pay, hisse. **~ owner** : hissedar. *Everyone must do his ~.* **7.** *gen.* **~s** : (a) bölge, semt, mahalle, ülke, memleket. **foreign ~s** : dış ülkeler, yabancı memleketler. (b) yön, cihet, taraf, yan. **take sth. in good ~** : bir şeyi iyi karşılamak/telâkki etmek, gücenmemek. **I hope you will take this unpleasant advice from me in good ~** : Umarım ki bu nahoş nasihatime gücenmezsin. **take sth. in bad ~** : bir şeyi kötü karşılamak/telâkki etmek, gücenmek, darılmak. (c) üstün nitelik, meziyet. **a man of ~s** : maharetli/hünerli/usta/değerli meziyet sahibi bir kişi. **He looks the ~** : Tam işinin adamı görünüyor. **8.** parti, grup, taraf, **9.** saçların ayrıldığı yer, **10.** bileşen, (yedek) parça, **11.** *müz.* (a) ses, insan veya çalgı sesi, (b) bir çalgıcının çalacağı kısım, pasaj. *a violin ~.* (c) fasıl, bölüm, kısım, bir kompozisyonun bölümlerinden her biri, **12.** ilgi, menfaat, çıkar, pay, katkı, katılma, iştirak, dahl. *Leave him alone, he has no ~ in this.* **13.** görev, **14.** rol. **play a ~** : rol oynamak. **play the ~ of** : ... süsü vermek, **15. for one's ~** : (bir kimseye) göre/kalırsa, ...-ce. **for my ~** : bence, bana göre/kalırsa, fikrimce. **for your ~** : sence, sana göre/kalırsa, **16. for the most ~** : çoğunlukla, ekseriya, ekseriyetle, çok defa, en çok, esas itibarıyla. *The attempts were for the most ~ unsuccessful.* **17. in good ~** : (a) dostça, hoşgörü ile, gönül hoşluğu ile, tatlılıkla, iyi niyetle, iyi tarafı(nı). *He took the teasing in good ~.* **18. in~** : kısmen, bir bakıma, bir dereceye kadar. *The crop failure was due in ~ to the drought.* **19. in ~s** : parça parça, kısım kısım, bazan, bazı yerlerde. **in these ~s** : bu taraflarda/yerlerde, bu memlekette, **20. on the ~ of = on one's ~** : ... adına/namına, ... tarafından, ...-dan. *He expressed appreciation on the ~ of himself and his colleagues. We have never heard of any improprieties on his ~.* **21. on the one ~ ... and on the other...** : bir taraftan ..., öbür taraftan da...

22. ~ and parcel : ayrılmaz parça, temel unsur, esas/temel kısım, varı yoğu. *Her love for her child was ~ and parcel of her life. Practising is ~ and parcel of learning to play the piano.* **23. have/take ~ (in)** : katılmak, iştirak etmek, katkısı olmak. **I had no ~ in it** : Ben katılmadım, ben işin içinde yoktum. **Did you take ~ in the fighting?** Kavgaya katıldın mı? **24. take s.o.'s ~** : (birisinin) tarafını tutmak, (birisini) desteklemek/korumak/savunmak/müdafaa etmek, **25. take the ~ of** : (a) ... süsü vermek, rolünü almak, (b) tarafını tutmak, desteklemek, korumak, kayırmak. ***e.a.-1.*** *component, ingredient, sector, piece, portion, segment, section,* ***3.*** *(a) section,* ***4.*** *organ, portion, member,* **6.** *share, appointment, lot,* **7.** *(a) region, territory, quarter, district, (c) quality, attribute,* ***13.*** *duty, function, responsability,* ***14.*** *role,* ***16.*** *usually, mostly,* ***17.*** *(a) amiably, without offense, (b) largely,* ***18.*** *partly, for some extent,* ***23.*** *participate, partake,* ***24.*** *support, defend.* ***k.a.- 1.*** *whole.*

part[2], *f.* **1.** (kısımlara) ayır(ıl)mak, böl(ün)mek, parçala(n)mak, taksim etmek/olmak, **2.** (saçı ortadan) ayırmak, **3.** bozuşmak, dostluğa/arkadaşlığa son vermek, ayrılıp gitmek, ilişkisini kesmek. **~ company with s.o.** : birisinden ayrılmak. **The best of friends must ~** : En iyi arkadaşlar bile bir gün ayrılırlar/hiçbir şey ebedî değildir. **4.** bölüş(tür)mek, paylaş(tır)mak, hisselere ayırmak, **5.** ayrı koymak, birbirinden ayırmak, **6.** *metal.* (gümüşü altından) ayırmak, tasfiye etmek, **7.** *esk. bk.:* **leave**, **8.** *den.* (halat, kablo vb.) kopmak, parçalanmak, **9.** uzaklaşmak, terk etmek, ayrılıp gitmek. **Let us ~ friends** : Dost olarak ayrılalım/Dost kalalım. **10.** ölmek, **11. ~ with** : bırakmak, vazgeçmek, terk etmek. ***e.a.-1.*** *divide, break, cleave, sever, sunder, dissociate, disconnect, disjoin, detach,* ***3.*** *dissolve,* ***4.*** *apportion,* **5.** *separate,* ***9.*** *depart,* ***10.*** *die,* ***11.*** *give up, relinquish.* ***k.a.- 1.*** *join.*

part[3], *zf.* kısmen, bir dereceye kadar. ***e.a.-*** *partly, to some extent.*

part. = **1.** participle, **2.** particular.

partake, *f.* **-took, -taken, -taking 1.** *gen.* **~ in** :katılmak, iştirak etmek. *We are eating lunch, will you ~?* **2.** *gen.* **~ of** : paylaşmak, pay/hisse almak. **to ~ of a meal** : yemeği paylaşmak. *Would you like to ~ of dessert?* **3.** *gen.* **~ of** : mahiyetinde olmak, benzemek, ... gibi olmak. *Feelings partaking of both joy and regret. Replies partaking of insolence. Her graciousness ~s of condescension.* **4. partaker** : paylaşan, katılan, iştirak eden. ***e.a.-1.*** *participate,* ***2.*** *share.*

partan, *is. İsk. bk.:* **crab.**

parted, *sf.* **1.** bölünmüş, parçalanmış, **2.** ayrı, ayrılmış, ayrı konulmuş, **3.** *bot.* dilimli (yaprak), **4.** *esk.* ölü, ölmüş, merhum, **5. ~ness** : bölünme, parçalanma, ayrılma, dilimli olma. ***e.a.-1.*** *cleft,* ***2.*** *separated,* ***4.*** *dead, deceased.*

parterre, *is.* **1.** *bk.:* **parquet circle**, **2.** çiçek tarhı, çiçek tarhlarıyla süslü bahçe, **3. parterred** : çiçek tarhlarıyla süslenmiş.

parthenocarpic, *sf.* **1.** döllenmeden meyve veren, **2. ~ally** : döllenmeden, döllenmeksizin.

parthenocarpy, *is.* döllenmeden meyve/ürün verme. *Bananas set fruit by ~ and without pollination.*

parthenogenesis = parthenogeny, *is. biy.* **1.** tekil ürem, döllenmeden üreme, **2. parthenogenetic = parthenogenic** : tekil üremli, tekil üremsel, **3. parthenogenetically** : tekil üremle, döllenmeden. ***e.a.- 1.*** *virgin birth.*

Parthenos, *is.* bakire : eski Yunan tanrıçalarına verilen unvan.

Parthia, *is.* **1.** Part ülkesi : İran'ın Hazer Denizi kıyısındaki bölgesi. **2. ~n** : Partlı, Part+, **3. ~n shot** : (a) atlının kaçarken geriye attığı ok, (b) ayrılırken söylenen acı söz.

partial, *sf.* **1.** kısmî, yalnız bir kısmı etkileyen/ilgilendiren/kapsayan. *~ blindness. ~ payment.* **2.** tikel, cüz'î, noksan, natamam, tamamlanmamış, eksik, dar, sınırlı, genel olmayan, **3.** *astr.* yarı, kısmî, parçalı. **~ eclipse** : kısmî/parçalı tutulma, **4.** tarafgir, taraf tutan, haksız, **5.** *bot.* ikincil, tâli, **6. ~ to** : tutkun, meyilli, çok sever, müptelâ. **I'm ~ to chocolate cake** : Çikolatalı pastaya bayılırım/çok severim. **7. ~ly** : kısmen, tikel olarak, noksan/eksik bir şekilde, **8. ~ness** *bk.:* **partiality**. ***e.a.- 2.*** *incomplete, unfinished, imperfect, limited,* ***4.*** *one-sided, unfair, unjust, biased, prejudiced.* ***k.a.-2.*** *complete,* ***4.*** *unbiased, fair.*

partial denture, *is.* yarım/kısmî takma diş.

partial derivative, *is. mat.* tikel türev, kısmî türev : çok değişkenli bir işlevin (diğer değişkenler sabit farz edilerek) yalnız bir değişkene göre alınan türevi.

partial differential, *is. mat.* tikel türetke, kısmî diferansiyel: çok değişkenli bir işlevin bir değişkene göre tikel türevi ile o değişkenin artma miktarının çarpımı. **partial differential equation :** tikel türetik denklem, kısmî diferansiyel denklem.

partial differentiation, *is. mat.* tikel türetme, tikel türev alma.

partial fraction, *is. mat.* tikel üleşke/kesir, toplamları asıl kesire eşit olan basit kesirlerin her biri.

partiality, *is., ç.* **-ties** (2 ve 3 için) **1.** (a) tikellik, cüz'îlik, noksanlık, eksiklik, (b) tarafgirlik, taraf tutma, **2.** yeğleme, üstün görme, beğenme, rağbet, özel sevgi/meyil. *The ~ of parents for their own children.* **3.** (tarafgirlikten ileri gelen) haksızlık, adaletsizlik. **partialness** *d.d.* ***e.a.-2.*** *favoritism, predilection, fondness, leaning, inclination, bent,* ***3.*** *bias, unfairness, prejudice.* ***k.a.- 1.*** *impartiality,* ***2.*** *dislike,* ***3.*** *justice.*

partially, *sf.* **1.** kısmen. *He is ~ to blame for the accident.* **2.** taraf tutarak, tarafgirlikle.

partial pressure, *is. fiz. kim.* tikel basınç, kısmî basınç: bir karışımdaki gazlardan her birinin aynı sıcaklıkta aynı hacmi işgal ettiği zamanki basıncı.

partial tone, *is. müz.* tikel ses, tikel ton : bileşik bir sesi oluşturan sinüsoidal titreşimlerden her biri (ana ses veya harmonik). Sadece **partial** *d.d.* **upper partial tone** : uyumcul, harmoni.

partibility, *is.* bölünebilme, ayrılabilme, parçalana-bilme. ***e.a.- divisibility.***

partible, *sf.* bölünebilir, ayrılabilir, parçalanabilir. ***e.a.- divisible.***

particeps criminis, *huk.* suç ortağı, şerikicürüm.

participant, *sf.&is.* ortak, iştirakçi, paylaşan, katılan, iştirak eden. **participance = participancy** *bk.:* **participation.**

participate, *f.* **-pated, -pating 1. ~ in** : katılmak, iştirak etmek. *The teacher ~d in the children's games.* **~ with a person in a thing** : bir kimse ile bir şeye iştirak etmek, **2.** paylaşmak, bölüşmek, pay almak, ortak/hissedar olmak. **to ~ in profits** : kârı paylaşmak. ***e.a.-*** *partake, share.*

participation, *is.* **1.** katılma, iştirak, **2.** paylaşma, bölüşme, pay/hisse alma, ortak/hissedar olma, ortaklık. ***e.a.- participance, participancy.***

participative, *sf.* katılım+, iştirak+, katılmayı/iştiraki gerektiren.

participator, *sf.* katılan, iştirak eden, iştirakçi, ortak.

participatory, *sf.* katılımlı, katılmalı, iştirakî, bireylerin katılmasını/iştirakini sağlayan, ortak, müşterek. *~ democracy.*

participial, *sf.&is. gr.* ortaç+, ortaçlı, ortaç gibi, ortaca ait. **~ly** : ortaç olarak, ortaç şeklinde.

participle, *is. gr.* ortaç : eylemden türemiş, çoğunlukla sıfat, arada da ad olarak kullanılan eylemsi. **present ~** : hâl/şimdiki zaman ortacı (*burning, looking, running* gibi). **past ~** : geçmiş zaman ortacı (*burned, looked, run* gibi).

particle, *is.* **1.** zerre, çok ufak tane. *a ~ of dust.* **2.** *fiz.* (a) parçacık, tanecik (elektron, proton, nötron, meson vb.). **~ accelerator** : parçacık hızlandırıcısı, (b) boyutları sonsuz küçük, kütlesi sınırlı madde, partikül, **3.** parça, kırıntı. **~ board** : çok küçük parçalardan yapılmış tahta. **~s of food** : yiyecek/ekmek kırıntısı, **4.** (belge/vesika vb. de) madde, paragraf, **5.** cüz, zerre, nebze. *a ~ of truth.* **6.** (Katolik kilisesinde) takdis edilmiş ekmek parçası/kırıntısı, **7.** *gr.* (a) ön ek veya son ek : *re-, -wise* gibi, (b) edat, bağ vb. gibi kısa kelime. ***e.a.-1.*** *atom, mite, iota, tittle, whit, smidgen, speck, scintilla, jot, grain,* ***4.*** *article, clause.*

parti-colo(u)red = party-colo(u)red, *sf.* **1.** alaca, rengârenk, alaca bulaca, renk renk, çok renkli, **2.** çeşitli, değişik, muhtelif. ***e.a.- 2.*** *diversified, varied.*

particular[1], *sf.&is.* **1.** özel, hususî, şahsî, zata mahsus. *My ~ hobby. His ~ interests. The ~ person I had in mind.* **My ~ choice** : Benim şahsî seçeneğim. **2.** dikkate/kayda/zikre değer, şayanıdikkat, istisnaî, olağanüstü, önemli. *Nothing ~ happened. Take ~ pains with his job. of ~ importance.* **She didn't say anything ~** : Önemli bir şey söylemedi. **nothing in ~** : kayda/zikre değer hiçbir şey, **3.** özgü, has, mahsus, müstesna. *He took ~ care of it. a ~ characteristic of a skunk is his smell. Her ~ type of humor.* **4.** ayrın-

tılı, etraflı, teferruatlı, tafsilâtlı, mufassal. *a ~ description. She gave us a very ~ account of her day.* **5.** titiz, müşkülpesent, meraklı, pek dikkatli. **be ~ about one's food** : yemek seçmek, yemek hususunda titiz olmak. **be ~ about one's dress** : giyimine çok itina/özen göstermek, şık ve temiz giyinmek. **a very ~ housewife** : çok titiz bir ev kadını, **6.** *man.* belirli, muayyen, sınırlı. *"Some trees are oaks" is a proposition. "Some men are wise" is a ~ affirmative.* **7.** *huk.* kişisel, bireysel, ferdî, **8.** *esk. bk.:* **partial, 9.** tek, münferit. *~ incidents.* **10.** ***particular*** sıfatı bazan belirli bir şeyi ötekilerden ayırt etmekte kullanılır, o zaman Türkçeye çevrilmez: **That ~ chair is sold** : O sandalye satıldı. **for no ~ reason** : sebepsiz, belirli bir sebep olmadan. **a ~ friend of mine** : bir dostum, dostlarımdan biri. ***e.a.-1.*** *specific, distinct, distinctive, discrete, special,* ***2.*** *notable, noteworthy, unusual, exceptional, especial,* ***4.*** *detailed, minute, circumstantial, careful, exact, precise, fastidious,* ***5.*** *fussy, discriminating, finical, finicky,* ***6.*** *limited, specific.* ***k.a.-2.*** *ordinary,* ***4.*** *inexact,* ***5.*** *undiscriminating,* ***6.*** *universel.*

particular[2], *is.* **1.** husus, madde, özel bir nokta. **in every ~** : her hususta. *The work is complete in every ~. He is wrong in one ~.* **2. ~s** : ayrıntılar, tafsilât. **go into ~s** : ayrıntılara girişmek, bütün ayrıntılarıyla izah etmek. **the ~s of a plan** : bir plânın ayrıntıları. **full ~s** : bütün ayrıntılar. **For further ~s apply to ...** : Fazla tafsilât için ...-e başvurunuz. **3.** *man.* genel bir sınıf içinde küçük bir özel grup, **4. in ~** : özellikle, bilhassa. *In ~, he was criticized for pursuing a policy of conciliation.* **anything/anyone in ~** : belirli/özel bir şey/kimse. *Are you looking for anything in ~ ?* **nothing/nobody in ~** : belirli/özel bir şey/bir kimse değil. **We talk about nothing in ~** : Havadan sudan konuşuyoruz (Belirli bir şeyden söz etmiyoruz). ***e.a.-1.*** *feature, particularity,* ***2.*** *details,* ***4.*** *particularly, especially.*

particularise/particularisation/particulariser, *Brit., bk.:* **particularize/particularization/particularizer.**

particularism, *is.* **1.** (kendini belli bir ilkeye/fikre/partiye vb.) adama, hasrınefsetme, **2.** özerkçilik, ademimerkeziyetçilik : federal yönetimde her devleti/eyaleti iç işlerinde özgür bırakma ilkesi, **3.** *ilâh.* lûtfuilâhinin ancak seçkinlere geleceği doktrini.

particularist, *is.* **1.** kendini adayan, **2.** özerkçi, **3. ~ic** : tek bir şeye bağlı/özgü, özerkçi+,**4. ~ically** : tek bir şeye bağlı olarak, özekçilikle.

particularity, *is., ç.* **-ties 1.** özellik, hususiyet, özel oluş, **2.** özel nitelik/karakter, **3.** ayrıntı, teferruat, ayrıntılı oluş, **4.** titizlik, ayrıntılara özel dikkat ve itina gösterme, **5.** müşkülpesentlik, mızmızlık, kılı kırk yarma. ***e.a.-2.*** *peculiarity,* ***5.*** *fastidiousness.*

particularize, *f.* **-ized, -izing 1.** özelleştirmek, hususîleştirmek, özel/hususî hale getirmek, **2.** ayrı ayrı/birer birer zikretmek/söylemek/göz önüne almak, **3.** ayrıntılarıyla anlatmak/belirtmek, tafsil etmek, ayrıntılı izahat vermek, **4.** ayırmak, tayin/tahsis etmek, **5. particularization** : özelleştirme, ayrı ayrı zikretme/söyleme, ayrıntılarıyla anlatma, ayırma, tahsis etme, **6. particularizer** : özelleştiren, ayrı ayrı zikreden/söyleyen, ayrıntılarıyla anlatan, ayıran, tahsis eden kimse. ***e.a.-2.*** *specify, itemize.*

particularly, *zf.* **1.** özellikle, bilhassa. *He read it with ~ great interest. She was looking ~ attractive today.* **2.** özel olarak, hususî surette. **3.** ayrıntılarıyla, ayrıntılı olarak, bütün tafsilâtı/teferruatı ile, mufassalan, inceden inceye, **4.** açıkça, sarahatle, açıktan açığa. *a fact ~ mentioned.* **5.** son derece, aşırı bir şekilde, olağanüstü, pek fazla, pek o kadar. **~ difficult** : son derece zor. **He isn't ~ clever** : Pek o kadar zeki değildir. ***e.a.-1.*** *especially, specially, exceptionally,* ***2.*** *specifically, individually,* ***3.*** *scrupuluously, minutely, in detail,* ***4.*** *distinctly.* ***k.a.-1.*** *generally, commonly.*

particulars, *is.* gerçekler, (bir olay hakkında) ayrıntılı bilgi. ***e.a.-facts.***

particulate, *sf.* **1.** zerre(ler) hâlinde, zerrelerden/ufak parçalardan oluşmuş, **2.** zerre+, zerrelere ait, **3.** *kal. b.* kalıtımda bir bütün gibi davranan (bazı genler gibi). *~ inheritance.*

parting, *is.&sf.* **1.** ayrılma, ayrılış, ayrılık, ayrılıp gitme, veda (etme). **~ kiss** : veda busesi. **a ~ shot** : ayrılırken söylenen dokunaklı söz. **~ of the ways** : yol ayrımı, yolların ayrıldığı nokta, dört yol ağzı, **2.** hareket+. **the ~ day** : hareket günü, **3.** bölünme, parçalanma, (parçalara) ayrılma, **4.** bölen, ayıran, kesen, parçalayan(şey/alet). **~ tool** : (torna) keski kalemi, **5.** ölüm,

6. karar saati/yeri, bir karar verilmesi/tercih yapılması gereken zaman/yer. ***e.a.- 1.*** *departure, leave-taking,* ***2.*** *departure, departing,* ***3.****division, separation,* ***4.*** *dividing, separating,* ***5.*** *death.*

parti pris, *sf.&is., ç.* **partis pris** *Fr.* tarafgir(lik), taraf tutan/tutma, peşin hüküm(lü), önceden kararlaştırılmış (davranış/tutum). ***e.a.-*** *prejudice, bias.*

partisan = partizan, *sf.&is.* **1.** partizan, taraf tutan (kimse), tarafgir, kayırmalı, tarafsız olmayan (kimse), bir parti/şahıs çıkarına yönelik. *~ politics.* **2.** partili, bir partiyi/şahsı/davayı destekleyen (kimse) **3.** *As.* çeteci, gerillacı, **4.** XVI-XVII. yy. larda kullanılmış geniş namlulu bir silâh, **5. ~ship** : partizanlık, tarafgirlik, kayırmacılık. ***e.a.- 1.*** *follower, adherent, biased,* ***3.*** *guerilla.*

partite, *sf.* **1.** (... kısma) bölünmüş/ayrılmış, (genellikle son ek olarak kullanılır). **a tripartite agreement** : üç kısma ayrılmış bir anlaşma. **bipartite** : iki kısımlı, **2.** *bot. bk.:* **parted**. *a ~ lead.*

partition, *is.&f.* **1.** bölme, taksim (etme), hisselere ayırma, **2.** ayrılma, bölünme, **3.** bölen/ayıran şey, **4.** bölüm, kısım, parça, **5.** bölme duvarı, tahta perde, paravan, **6.** (bitki/hayvan) zar, bölen/ayıran zar, septum, **7.** *huk.* mal bölüş-(tür)me, bir malın ortaklar arasında bölüş-(tür)ülmesi. *the ~ of a man's wealth when he dies.* **8.** *man.* bölünme, bir bütünün bileşenlerine ayrılması, **9.** *mat.* bölüntü : pozitif tam sayının birçok pozitif tam sayının toplamı olarak ifadesi. **~ of a set** : küme ayrışımı, **10.** bölmek, taksim etmek, kısımlara/hisselere ayırmak, **11.** *gen.* **~ off** : (duvar/paravana/tahta perde vb. ile) bölmek/ayırmak. *A corner of the basement was ~ed off for a washroom.* **12.** *huk.* (malı ortaklar arasında) bölüştürmek/paylaştırmak. *The empire was ~ed after the emperor's death.* **13. ~ line = boundary line** : (armalarda) sınır/bölüm çizgisi, **14. ~er** : bölen, ayıran kimse/şey, **15. ~ment** : bölme, ayırma. ***e.a.- 1.*** *division,* **2.** *separation,* ***4.*** *part, division, section,* ***6.*** *septum,* ***10.*** *portion, apportion, divide.* ***k.a.-11.*** *unite.*

partitive, *sf.&is.* **1.** bölen, ayıran, **2.** *gr.* bir bütünün parçasını belirten (kelime). *"Some, few, any" are ~ words.* **3. ~ly** : bölerek, ayırarak.

partizan, *is.&sf. bk.:* **partisan.**

partlet, *is.* (XVI. yy. da kullanılan) boyun atkısı, şal, (kadınların giydiği) göğüslük.

partly, *zf.* kısmen, bir dereceye kadar. *His statement is ~ true. He is ~ to blame.*

part music, *is.* parçalı müzik : parçaları iki veya daha fazla sanatçı arafından icra edilen (sesli) müzik.

partner, *is.&f.* **1.** ortak, şerik, **2.** *huk.* (iş hayatında) ortak, iş ortağı, hissedar, **3.** *bk.:* **silent partner**, **4.** eş, karı veya koca, zevç/zevce, **5.** (dansta) eş, arkadaş, **6.** (oyunda) takım arkadaşı, **7. ~s** *den.* ıskaça, gemi direğinin ayaklığı. **8.** ortak olmak/etmek, ortaklaşmak, ortaklık kurmak, ortağı gibi davranmak, **9. ~ up** : eş olmak, eş yapmak. *Jo and Mary have ~ed up for danse. Please don't ~ me up with Mr. X. for dinner.* **10. ~less** : ortaksız, şeriksiz, eşsiz. ***e.a.-1.*** *associate, colleague, accessory, accomplice,* ***4.*** *spouse,* ***5.*** *companion.*

partnership, *is.* **1.** ortaklık, şeriklik, eşlik. **go/enter into ~ with s.o.** : birine ortak olmak. **take s.o. into ~** : birini ortak etmek/ortaklığa almak, **2.** *huk.* (a) ortakların birbiriyle ilişkisi, (b) ortaklık sözleşmesi, (c) şirket. **limited ~** : sınırlı ortaklık, komandit şirket.

part of speech, *is. gr.* kelime türü : kelimelerin dil bilgisi açısından ayrıldıkları sınıflardan (ad, sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç, fiil, ünlem) her biri : *Noun, verb and adjective are parts of speech.*

partook, *f. bk.:* **partake** *(geç.z.).*

partridge, *is., ç.* **-tridges/-tridge** *zool.* **1.** keklik *(Perdix perdix),* **2.** kekliğe benzer birkaç çeşit kuş: (a) **ruffled grouse** *d.d.* tüyleri kabarık orman tavuğu, (b) **bobwhite** *d.d.* Amerika bıldırcını, (c) **tinamous** *d.d.* bir nevi bıldırcın, **3. gray ~ = Hungarian ~** : çil keklik, **4. red-legged ~** : kızıl keklik *(Alectoris rufa),* **5. rock ~** : kınalı keklik, kırmızı keklik *(Alectoris graeca),* **6. ~ wood** : keklik kerestesi, doğramacılıkta kullanılan çizgili ve çok sert bir çeşit kereste.

partridgeberry, *is., ç.* **-ries** *bot.* keklik üzümü *(Mitchella repens).* ***e.a.-*** *twinberry.*

partridgelike, *sf.* keklik gibi, kekliğe benzer.

part song, *is.* en az üç kişinin çalgısız okuduğu şarkı.

part-time, *sf.&zf.* az süreli, kısa süreli, kısmî mesai (yapan), bütün gün çalış(ıl)mayan, geçici. *a ~ clerk. ~ employment. bk.:* **full-time.**

parturient, *sf.* **1.** doğuran, doğurmak üzere olan, **2.** bir fikir/eser meydana getirmek üzere olan, **3.** doğum+, doğuma ait, **4. parturiency :** doğurma, doğurganlık.

parturition, *is.* doğurma, doğum. ***e.a.-*** *childbirth, delivery.*

partway, *zf.* kısmen, bir dereceye kadar, bir miktar, biraz, bir kısmı. **~ done** : bir kısmı/kısmen yapılmış.

party, *is., ç.* **-ties**, *f.* **-tied, -tying 1.** ziyafet, eğlence, toplantı, parti. **dinner ~** : ziyafet. **evening ~** : suare. **give a ~** : ziyafet vermek, eğlence düzenlemek. **~ dress** : ziyafette giyilen elbise. **~ poop = ~ pooper** : *argo* oyunbozan, eğlenceye katılmayan kimse, **2.** kurum, cemiyet, topluluk, grup, ekip. **a search/rescue ~** : arama/kurtarma ekibi. **Will you join our ~** ? Bize/grubumuza katılır mısınız? **a ~ of schoolchildren** : bir grup öğrenci, **3.** *As.* (askerî) birlik, kıt'a, **4.** (siyasal) parti, fırka. **~ politics** : parti politikası. **~ spirit** : (a) particilik zihniyeti, partiye sadakat, (b) eğlence vb. düşkünlüğü, **5.** *huk.* taraf, sözleşme imzalayanlardan her biri, **6.** iştirakçi, katılan, iştirak eden kimse. **be a ~ to** : -e katılmak, (suç vb. ne) ortak olmak. **be a ~ to a crime** : bir cinayete katılmak. **He was a ~ to the deal** : Pazarlığa o da katıldı. **He was one of the ~** : O da gruba dahildi/onlardan biri idi. **7.** *k.d.* birey, kişi, şahıs, fert. **a ~ of the name of Jo** : Jo adında birisi. **third ~** : üçüncü şahıs. **He is the guilty ~** : Suçlu olan odur. **She is a sweet old ~, though she talks too much** : Çok konuşur ama pek sevimli bir ihtiyardır. **8.** ortak, müşterek. **~ wall** : ortak duvar, ara duvarı, **9.** eğlenceye/ziyafete/davete gitmek, **10.** *argo* gönül eğlendirmek, habire eğlenmek, vaktini eğlence ile geçirmek. **~ till dawn** : sabahlara kadar eğlenmek. ***e.a.-1.*** *gathering, assemblage, company, 4. faction, circle, coterie, ring, 6. participant, 7. person.*

party-colo(u)red, *sf. bk.:* **parti colo(u)red.**

party line, *is.* **1.** (telefon) ortak hat, birkaç abonenin ortaklaşa kullandığı telefon hattı, **2.** (iki komşu mülk arasında) sınır (çizgisi), hudut (hattı), **3.** parti politikası, (özellikle komünist partinin) tutumu/hattı hareketi, **4.** (siyasal partilerde) ana siyaset, ilke, partinin rehber ittihaz ettiği politika. *The delegates voted along party line.* **5. party-liner** : partiye bağlı, parti politikasından/ilkesinden ayrılamayan kimse.

party whip, *is. bk.:* **whip**^{2} (4).

parure, *is., ç.* **-rures** takı, süs, ziynet, birbirine uygun mücevherat takımı.

par value, *is. bk.:* **face value.**

parve = pareve, *sf.* (Musevîlerde) hem et, hem sütlü gıdalarla yenilebilen. *~ soup.*

parvenu, *is.&sf.* türedi (zengin), sonradan görme, zıpçıktı, hacıağa, görgüsüz (kimse). ***e.a.-*** *upstart.*

parvis, *is.* (kilise vb. önünde) kapalı yüksek avlu, sütun/kemer altı.

parvolin(e), *is. kim.* parvolin : C9H13N, balıkların çürümesinden hasıl olan yağlı sıvı.

pas, *is., ç.* **pas 1.** (dansta/balede) adım, figür, **2.** öncelik, ileri geçme hakkı, rüçhaniyet, **3. ~ de chat** : (balede) zıplayış, kedi adımı, **4. ~ de deux/trois** : (balede) iki/üç kişilik dans. ***e.a.-*** *2. precedence.*

paschal, *sf.&is.* **1.** paskalya+, **2.** paskalya mumu, **3. ~ flower** *bk.:* **pasqueflower, 4. ~ lamb** : (a) Musevîlerde Paskalya arefesi kurban edilip eti yenilen kuzu, (b) *b.h.* İsa, (c) İsa'yı temsil eden şey.

paseo, *is. Isp.* **1.** gezinti, akşam gezintisi/piyasası, **2.** gezi (yeri), gezinti yapılan cadde vb., **3.** boğa güreşçilerinin resmigeçidi.

pash, *is.&f.* **1.** *k.d.* kırmak, parçalamak, paramparça etmek, **2.** kıran/parçalayan darbe, vuruş, **3.** *argo* tutku, sevda, ihtiras, aşırı sevgi. **have a ~** : (sevdaya) tutulmak, âşık olmak, abayı yakmak. *She had a ~ for her schoolfriend.*

pasha = pacha, *is. T.* paşa. **~dom = ~lic = ~lik** : paşalık.

paso doble, *is., ç.* **paso dobles/pasos dobles 1.** paso doble : boğa güreşi başlangıcında ve sonunda çalınan oynak müzik, **2.** oynak bir dans.

pasqueflower = paschflower = paschal flower, *is. bot.* **1.** yel çiçeği, rüzgâr çiçeği *(Anemone Pulsatilla).* Nisanda kırmızı, beyaz, mor çiçekler açan bir bitki, **2.** buna benzer bir bitki *(Anemone ludoviciana).*

pasquil, *is. bk.:* **pasquinade. ~ic = ~illic** : yergili, yergisel, hicveden, yeren.

pasquinade, *is.&gl.f.* **-aded, -ading 1.** yergi, hicviye, taşlama, tezyif, özellikle herkesin görebileceği yere asılmış aşağılayıcı hicviye, **2.** yermek, hicvetmek, taşlamak, hakaret edici hicviye yazmak, **3. pasquinader** : yergici, hicviye/taşlama yazan kimse. *e.a.-1. satire, 1&2. lampon.*

pass[1], *f.* **1.** (yanından/içinden/üstünden) geçmek. *to ~ through the town. We ~ed the dangerous section of the road.* **2.** ihmal etmek, önemsememek, önem vermemek, aldırmamak, saymamak, hesaba katmamak, kale/nazarıitibara almamak, gözünden kaç(ır)mak, **3.** (engel vb. üzerinden) aşmak, atla(t)mak, geçirmek, geçmesine izin vermek, bırakmak. *The guard ~ed the visitor.* **4.** atlamak, (su, eşik vb. ni atlayarak) geçmek, **5.** (sınav) geç(ir)mek, başarmak, muvaffak olmak. *to ~ an examination.* **Jim ~ed French** : Jim Fransızcadan geçti. **6.** (bir noktayı/dereceyi/merhaleyi) aşmak, ötesine geçmek, üstün çıkmak. *His strange story ~ed the belief.* **7.** geçirmek, yürütmek, ileri sürmek. *to ~ a rope through a hole.* **8.** yürütmek, hareket ettirmek, geçit resmi yaptırmak. *to ~ troops in review.* **9.** (zaman) geç(ir)mek, harca(n)mak, **10.** yaymak, (ağızdan ağıza) dolaş(tır)mak. *to ~ rumors.* **11.** (çek/para vb.) sürmek, kabul ettirmek. *to ~ a worthless check.* **12.** (elden ele) vermek, aktarmak, nakletmek, teslim etmek. *~ the salt.* **13.** söz vermek, vadetmek, taahhüt etmek, **14.** (fikir) söylemek, ifade/beyan etmek. **~ a comment** : yorumda bulunmak. **~ a remark** : ihtarda bulunmak, **15.** (bağırsakları) boşaltmak, tahliye etmek, **16.** kabul/tasdik etmek, onaylamak. **~ a law/ a bill** : bir kanunu kabul etmek. *Congress ~ed the bill.* **to ~ accounts as correct** : hesapların doğruluğunu onaylamak, **17.** (meclise/komisyona vb.) onaylatmak, kabul/tasdik ettirmek. *to ~ a bill or law.* **18.** (fikir/düşünce/mütalaa) bildirmek, açıklamak. *to ~ a judgment.* **19.** *huk.* ferağ/intikal ettirmek, devretmek, tapusunu başkası üzerine tescil ettirmek, **20.** (kâr, temettü vb.) ödememek/dağıtmamak. **~ a dividend** : kâr hissesi ödememek, **21.** gezdirmek, dolaştırmak, **22.** *sp.* pas vermek, paslaşmak, topu oyun arkadaşına atmak, **23.** ilerlemek, ileri gitmek, yürümek, önüne geçmek. *We ~ed the big truck.* **24.** geçip gitmek, hareket etmek, **25.** sona ermek, bitmek, son bulmak, geçmek. *The crisis soon ~ed. The pain will soon ~.* **26.** ölmek, vefat etmek, **27.** vuku bulmak, cereyan etmek, geçmek, vukua gelmek, vaki olmak, **28.** cari olmak, tedavülde olmak, (para) geçmek, (rivayet) dolaşmak, **29.** *ABD* yerini tutmak, yerine geçmek, kaim olmak, **30.** *ABD* (soyunda zenci olduğu hâlde) beyaz insan sayılmak, beyaz olarak tanınmak, **31.** intikal etmek, geçmek. *The estate ~ed to his children. The crown ~ed to the king's nephew.* **32.** teati edilmek, söylenmek. *Sharp words ~ed between them.* **33.** dönüşmek, tahavvül etmek, (bir hâlden bir hâle) geçmek. *to ~ from a solid to a liquid state.* **34.** (engeli/sınavı vb.) aşmak, başarı ile geçmek, engelle karşılaşmamak. **let sth. ~** : bir şeyi kendi hâline/serbest bırakmak, geçip gitmesine engel olmamak, **35.** karşılık/mukabele görmemek. *Let the insult ~.* **36.** *gen.* **~ on/upon** : hüküm/karar vermek, fikir/mütalaa beyan etmek. *Will you ~ on the authenticity of this drawing?* **37.** (bağırsaklardan) boşalmak, dışkılanmak, **38.** onaylanmak, tasdik edilmek, yasalaşmak, yasa hâlini almak, kanunlaşmak. *The bill finally ~ed.* **39.** *huk.* (a) *gen.* **~ on/upon** : (soruşturma kurulu üyesi) duruşmaya/müzakereye katılmak. *to ~ on a case.* (b) *bk.:* **adjudicate**, (c) (bir mülkü başka birine) ferağ etmek, **40.** sırasını atlamak, "pas" demek, **41.** (eskrim) hamle yapmak, **42. bring to ~** : oluşturmak, oldurmak, vukua getirmek, vukuuna sebep olmak, ifa etmek, başarmak, **43. come to ~** : vaki olmak, vukua gelmek, hasıl olmak, husule gelmek, **44. ~ away** : (a) sona ermek, bitmek, son bulmak, nihayetlenmek, nihayete ermek, (b) ölmek, vefat etmek, (c) (zaman) geçmek, **45. ~ by** : (a) ihmal etmek, saymamak, önem vermemek, atlamak, gözden kaçırmak, nazarıitibara almamak, (b) yanından geçmek, geçip gitmek, **46. ~ for** : ... sayılmak, ... gibi kabul/telâkki olunmak, ... yerine geçmek, ... diye geçinmek, **47. ~ off** : (a) (sahte para vb.) sürmek, (sahte malı) yutturmak, aldatmak. **~ off a false coin on o.** : birine sahte para sürmek. *argo* mantara bastırmak, (b) ... diye geçinmek, kendini ... diye satmak, sahte hüviyetini kabul ettirmek. *He ~ed himself as a doctor.* (c) nazarıitibara alma

mak, saymamak, atlamak, ihmal etmek, geçiştirmek, boş vermek, üzerinde durmamak, *argo* ıska geçmek. *He ~ed off the difficult question.* ~ **sth off as a joke** : bir şeyi şakaya vurmak, şaka sayarak üzerinde durmamak. (d) sona ermek, zeval bulmak, kaybolmak, zail olmak, **48. ~ on** : (a) ölmek, vefat etmek, (b) başkasına vermek/intikal ettirmek, aktarmak, geçirmek. **Read this and ~ it on** : Bunu okuduktan sonra başkalarına veriniz/geçiriniz/dolaştırınız. (c) geçmek, hareket etmek. **Let us now ~ on to the next subject** : Şimdi bir sonraki konuya geçelim. **49. ~ out** *k.d.* (a) bayılmak, kendini kaybetmek, kendinden geçmek, (b) dağıtmak, yaymak, tevzi etmek. *The teacher ~ed out the report cards.* (c) *Brit.* (askerî okuldan) mezun olmak, **50. ~ over** : (a) saymamak, kale/nazarı itibara almamak, ihmal etmek, atlamak, boş vermek, fark etmemek, görmemek, görmemezlikten gelmek. *The teacher ~ed over my mistake.* (b) ölmek, (c) aşmak, geç(ir)mek. (d) ~ **over to the enemy** : düşmana katılmak, **51. ~ the buck** : sorumluluğu başkasının üzerine atmak, **52. ~ the hat round** *k.d.* para toplamak, **53. ~ the time of day (with)** : ... ile görüşmek/kısa bir görüşme yapmak, şöyle bir merhaba demek, **54. ~ up** *k.d.* (a) (fırsatı) kaçırmak, yararlanmamak, istifade etmemek, vazgeçmek, feragat etmek. *to ~ up a chance to go to university.* (b) *bk.:* ~ **over, 55. ~ upon** : karar vermek, **56. ~ water** *k.d.* işemek, çiş yapmak, su dökmek. ***e.a.- 1.*** *go by,* ***2.*** *ignore, overlook, disregard,* ***6.*** *excel, transcend, exceed, surpass,* ***9.*** *spend, elapse, slip,* ***12.*** *deliver, convey, transfer, transmit,* ***13.*** *pledge,* ***14.*** *pronounce, speak, utter,* ***15.*** *discharge, void,* ***16.*** *sanction, approve,* ***17.*** *enact,* ***18.*** *express, pronounce,* ***19.*** *omit,* ***23.*** *proceed,* ***24.*** *depart, go away, leave,* ***26.*** *die,* ***27.*** *happen, occur, take place,* ***28.*** *circulate,* ***42.*** *accomplish,* ***43.*** *occur, happen, take place,* ***44.*** *(a) cease, terminate, end, (b) die, (c) elapse,* ***45.*** *(a) disregard, overlook,* ***47.*** *(a) palm off, (c) disregard, ignore, (d) disappear,* ***48.*** *(a) die,* ***49.*** *(a) faint, (b) distribute, circulate,* ***50.*** *(a) disregard, ignore, (b) die* ***54.*** *(a) refuse, reject, neglect.*

pass[2], *is.* **1.** geçit, boğaz, dar yol, **2.** geçiş izni, paso, şebeke. **free ~** : bedava paso, **3.** *As.* (a) (askerî bölgeye) giriş izni/belgesi. *He needed a ~ to enter the fort.* (b) izin kâğıdı, **4.** bedava bilet, **5.** (spor) pas, topu elden ele geçirme, aktarma, **6.** (meç) hamle, atılış, **7.** saldırı, hücum, hamle, taarruz. *He made a ~ at the enemy airfield.* **8.** *k.d.* (cinsel bakımdan) davetkâr hareket/jest, cinsel sataşma, sarkıntılık, **9.** (iskambilde) pas, oyun sırasını atlama, **10.** (hokkabazlıkta) (a) (eli bir şeyin önünden/arkasından) geçirme hareketi, (b) el çabukluğu (ile bir şeyi kaybetme/değiştirme, **11.** hâl, durum, vaziyet. **to bring events to a critical ~** : olayları kritik bir duruma getirmek, **12.** (sınavda) geçme, başarı, **13.** makineden işi bir defa geçirme, **14.** *esk.* kurnazca hamle/hücum. **15. bring to ~** : başarı ile sona erdirmek, sonuçlandırmak, icra/ifa etmek, gerçekleştirmek, **16. come to ~** : olmak, vukua gelmek, meydana gelmek, zuhur etmek. **things have come to a pretty ~** : (a) işler şimdi yoluna girdi; (b) işler tam bir çıkmaza saplandı. **Things have come to such a ~ that ...** : İşler öyle bir duruma girdi ki... **17. hold the ~** : geçidi/en önemli yeri tutmak, *mec.* (bir davayı vb.) savunmak, direnmek, **18. make a ~** : (a) vurmaya çalışmak, (b) *argo* sarkıntılık yapmak, (cinsel bakımdan) sataşmak, öpmeye/sarılmaya vb. çalışmak, *argo* sulanmak. *He made a pass at her as soon as they were alone.* (c) **make a ~ at doing sth**: bir işi denemek/yapmaya çalışmak, **19. sell the ~** : ihanet etmek. ***e.a.- 11.*** *situation, condition,* ***16.*** *happen, come about.*

passable, *sf.* **1.** (içinden) geçilebilir, geçirilebilir, geçilir. *The roads are just barely ~.* **2.** şöyle böyle, oldukça iyi, yetecek kadar, kabul edilir. *Her French is ~ but not good.* **3.** (para) geçer, muteber. *a ~ coin.* **4. ~ness** : geçilebilme, kabul edilebilecek durumda olma, geçerlik. ***e.a.- 2.*** *adequate, fair, acceptable,* ***3.*** *genuine.*

passably, *zf.* **1.** yeter derecede, kabul edilebilecek şekilde, **2.** oldukça, şöyle böyle, vasat derecede. *a ~ good novel.* ***e.a.- 1.*** *acceptably,* ***2.*** *moderately, fairly, somewhat.*

passacaglia, *is.* **1.** eski bir İspanyol dansı, **2.** bu dansın müziği.

passade, *is.* (süvarilikte) dönüş, atın olduğu yerde geriye dönüşü.

passado, *is., ç.* **-dos/-does** (kılıç oyununda) tek ayak üzerinde ilerleyerek yapılan hamle.

passage[1], *is.* **1.** (bir kitaptan vb.) parça, fıkra, bent, paragraf. *a ~ of Scripture.* **2.** *müz.* pasaj, bir besteden bir parça, **3.** *g.s.* (bir eserin) bölüm(ü), kısım, ayrıntı, **4.** geçme, geçiş, gidiş, gitme, göçme, muhaceret. **bird of ~** : göçmen kuş, göçebe kimse, **5.** geçiş hakkı/serbestliği, **6.** geçit, yol, **7.** *Brit.* koridor, dehliz, **8.** menfez, methal, delik, giriş/çıkış yolu. *the nasal ~* . **9.** yolculuk, seyahat, deniz yolculuğu/seyahati. **a ~ to India** : Hindistan'a yolculuk. **~ money** : yol parası, navlun. **a stormy ~** : fırtınalı deniz yolculuğu. **rough ~** : (a) tehlikeli yolculuk, (b) müşkül/çetin zaman, **10.** vapurda yatma/yeme, **11.** (vapurda) seyahat ücreti, **12.** (zaman vb.) geçiş, intikal, geçme, mürur. *the ~ from winter to summer.* **13.** (olay) cereyan, akış, **14.** (yasa vb.) onaylanma, kanunlaşma, **15.** (şahıslar arasında) fikir/görüş alış verişi/teatisi, **16.** (silâhlı) vuruşma, çatışma, kavga. *a ~ at arms.* **17.** geçirme, aktarma, ulaştırma, iletme, **18.** bağırsakların boşaltılması, **19.** (süvarilikte) tırıs (gidiş), **20.** *esk. bk.:* **occurence.** ***e.a.-1.*** *verse, paragraph, 7. passageway, 11. fare, 16. altercation, dispute, 17. transference, transmission.*

passage[2], *f.* **-saged, -saging 1.** geçmek, seyahat etmek, **2.** çatışmak, vuruşmak, dalaşmak, münakaşa/mücadele etmek, **3.** (atı) tırısa sürmek, **4.** (at) tırıs gitmek. ***e.a.-1.*** *cross, voyage* .

passageway, *is.* geçit, yol, dehliz, koridor.

passalong, *is.* elden ele geçirme, sürüm. *the high ~ of business magazines.*

passant, *sf.* (armalarda) yürüyen. **a lion ~** : yürüyen aslan.

passbook, *is.* hesap/banka cüzdanı.

pass degree, *is.* (İngiliz üniversitelerinde) orta mezuniyet derecesi. **poll, poll degree** *d.d.*

passé, *sf. Fr.* **1.** eski, modası geçmiş, demode, **2.** geçmiş, mazi. **time ~**: geçmiş zaman. **3.** yaşlı, geçkin, ihtiyar. ***e.a.-1.*** *out-of-date, outmoded, 2. past, 3. aged.*

passed ball, *is. beysbol* yakalanması mümkün iken kaçırılan top.

passed pawn, *is. satranç* etrafında düşman piyadesi olmayan piyade.

passel, *is. k.d.* büyük yığın/küme/grup.

passementerie, *is.* elbise süsü (sırma, boncuk, dantel).

passenger, *is.* **1.** yolcu, **2.** gezmen, seyyah, **3. ~-mile** : yolcu başına mil : nakliyat şirketlerinin yolcu trafik hacmini ölçmek için kullandıkları birim, **4. ~ pigeon** *zool.* gezgin güvercin *(Ectopistes migratorius) :* K. Amerika'da eskiden yaşamış, halen soyu tükenmiş güvercin türü.

passe-partout, *is., ç.* **-touts 1.** maymuncuk, ana anahtar, her kilidi açan anahtar, **2.** bantla çerçevelenmiş camlı resim.

passepied, *is., ç.* **-pieds 1.** (XVII-XVIII. yy.) hareketli bir Fransız dansı, **2.** bu dansın müziği.

passer-by = passerby, *is., ç.* **passers-by** (yoldan) gelip geçen kimse.

passerine, *sf.&is.* **1.** tüneyen ötücü kuş, **2.** tüneyen ötücü kuşlar *(Passeriformes)* familyasından. Kuşların yarıdan fazlası bu familyadandır. **3.** *bk.:* **oscine.**

pas seul, *is., ç.* **pas seuls** *Fr.* (balede) solo dans, tek kişi oyunu.

pass-fail, *sf.&is.* "geçti-kaldı" : öğrencinin bilgisini derecelendirmekten ziyade geçip geçmeyeceğini saptayan not verme sistemi.

passibility, *is.* duyarlık, duygunluk, hassasiyet, içlilik.

passible, *sf.* duygulu, hassas, içli, kolay duygulanır/müteessir olur. ***e.a.*** *- impressionable.*

passifloraceous, *sf. bot.* çarkıfelekgillerden.

passim, *zf. Lât.* çeşitli yerlerde (bir kitapta bir fikir, cümle vb. nin tekrar edildiğini belirtir).

passing, *sf.&zf.&is.* **1.** geçen, geçip giden. **He watched the ~ crowd** : Geçip giden kalabalığı seyretti. **a ~ pedestrian** : geçip giden bir yaya. **~ events** : geçen olaylar, olup bitenler, **2.** gelip geçici, muvakkat, süreksiz, kısa süreli. *a ~ whim. a ~ glance.* **3.** *esk. bk.:* **surpassing, preeminent, 4.** sathî, üstünkörü, gelişigüzel, rastgele. *a ~ mention.* **He made a ~ remark** : Rastgele bir fikir ortaya attı. **5.** geçiş+, geçme+, geçmeye tahsis edilmiş. *~ lanes.* **6.** başarılı, sınıfını geçen. **~ grade** : sınıf geçme notu/derecesi, **7. ~ -bell** : matem çanı, **8.** *esk.* fevkalâde, üstün, son derece, pek, fazlasıyla, ziyadesiyle. **~ strange** : son derece acayip, **9.** geçme, geçiş, **10.** geçit, yol, **11.** ölüm, vefat. **His ~ grieved us all** : Onun ölümü bizi mateme gark etti. **12. in ~** : (a) aklıma gelmişken, sırası gelmişken, söz arasında, (b) düşünmeden, rastgele, **13. ~ly** : (a) geçici

olarak, muvakkaten, (b) sathî/üstünkörü bir şekilde, (c) fevkalâde, olağanüstü bir şekilde. ***e.a.-1.*** *going-by, past, elapsing,* ***2.*** *transitory, fleeting, transient,* ***4.*** *cursory, superficial,* ***8.*** *exceedingly, surpassingly,* ***11.*** *death,* ***12.*** *(a) incidentally, by the way, (b) casually* ***13.*** *(a) temporarily, (b) cursorily, superficially, (c) exceedingly, surpassingly.*

passion, *is.* **1.** tutku, ihtiras. **have ~ for sth** : bir şeye son derece tutkun/düşkün olmak. **ruling ~** : en büyük tutku/merak, **2.** kuvvetli sevgi, aşk. *a ~ for art.* **3.** şehvet, kuvvetli cinsel arzu, **4.** kuvvetli his, hırs. *Love and hate are ~s.* **5.** kuvvetli aşkla/ihtiras ve arzu ile sevilen kimse, **6.** aşırı heves, delilik. *a ~ for music.* **7.** tutku/ihtiras/aşırı heves konusu. *Music is her ~.* **8.** taşkınlık, hezeyan, **9.** şiddetli öfke, hiddet, gazap. **be in a ~** : şiddetle öfkelenmek, tepesi atmak. **a fit of ~** : hiddet galeyanı. **He blew into a ~** : Çok öfkelendi, köpürdü. **10.** elem, ıstırap, **11.** özleyiş, iştiyak, **12.** *b.h.* Hz. İsa'nın çarmıha gerilince çektiği ıstırap, **13.** *esk.* şehidin çektiği ıstırap, **14. ~ play** : Hz. İsa'nın çarmıha gerilmesini canlandıran dram, **15. ~ Sunday** : Paskalyadan iki önceki pazar günü, büyük perhizin beşinci pazarı, **16. ~ Week** : (a) Paskalyadan bir (veya iki) önceki hafta. ***e.a.-1.*** *bk.: feeling,* ***2.*** *love, propensity,* ***3.*** *lust,* ***6.*** *fervor, zeal, ardor, enthusiasm,* ***9.*** *rage, fury, ire, wrath,* ***10.*** *suffering.* ***k.a.-1.*** *apathy.*

passional, *sf.&is.* **1.** tutku+, ihtiras+, ihtiraslı, **2.** kuvvetli sevgi vb. gibi duygularla ilgili, **3.** şiddetli öfke/hiddet/gazap ile yapılan/işlenen. *a ~ crime.* **4.** şehitlerin ıstırabını anlatan kitap.

passionate, *sf.* **1.** (aşırı) tutkulu, ihtiraslı, muhteris. *a ~ interest in sport. a ~ person.* **2.** şiddetli duyguları ifade veya izhar eden. *a ~ speech.* **3.** aşırı heyecanlı, ateşli, hararetli. *a ~ advocate of socialism.* **4.** şehvetli. *a ~ woman.* **5.** çabuk öfkelenen, öfkeli, hiddetli, **6. ~ly** : ihtirasla, tutku ile, heyecanla, ateşli bir şekilde; öfke ile, hiddetle; şehvetle, **7. ~ness** : tutku, ihtiras, ateşlilik, heyecan(lılık); öfke(lilik), hiddet (lilik); ihtiras. ***e.a.-1-3.*** *emotional, impulsive, ardent, impassioned, fervent, enthousiastic,* ***5.*** *choleric, hot-heated, angry.* ***k.a.-1-3.*** *cool.*

passionflower, *is. bot.* çarkıfelek *(Passiflora incarnata).* **passionfruit** : çarkıfelek bitkisinin meyvesi.

passionless, *sf.* **1.** soğuk(kanlı), heyecansız, duygusuz, hissiz, tutkusuz, ihtirassız, sakin, tarafsız, duygularına hâkim olan, **2. ~ly** : soğukkanlılıkla, heyecansızca, duygusuzca, hissizce, tutkusuzca, ihtirassızca, sükûnetle, **3. ~ness** : soğukkanlılık, heyecansızlık, duygusuzluk, tutkusuzluk, ihtirassızlık.

passivate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** etkisizleştirmek, dinginleştirmek, pasifleştirmek, etkisiz/pasif hâle getirmek. *~ the surface of the steel by chemical treatment.* **2.** dış etkilerden korumak, örneğin yarı iletken cihazın yüzeyini silikon nitrit ile kaplayarak bozulmasını önlemek, **3. passivation** : etkisizleştirme, dinginleştirme, pasifleştirme.

passive, *sf.&is.* **1.** pasif, durgun, etkilenmez. **take up a ~ attitude** : pasif davranmak, **2.** faal olmayan, faaliyetlere katılmayan. *a ~ member of a committee.* **3.** atıl, ağır, tembel, **4.** eylemsiz, davranışsız, davranışı ağır, **5.** itaatli, muti, boyun eğen, baş eğen, karşı koymayan, mukavemet etmeyen. *a ~ hypnotic subject.* **6.** *gr.* edilgen. **~ verb** : edilgen fiil. **~ voice** : edilgen çatı. *In* "He is carried", *"is carried" is a passive construction.* **7.** *kim.* dingin, edilgen, pasif, **8.** *elekt.* güç kazancı sağlamayan, pasif. *Capacitors and resistors are ~ circuit elements. a ~ communication satellite that reflects TV signals.* **9.** *tic.* kâr getirmeyen, faizsiz, **10. ~ commerce** : pasif ticaret, ihraç mallarını yabancı gemilerle taşıyarak yapılan ticaret, **11. ~ immunity** : edilgin bağışıklık, **12. ~ obedience** : tam boyun eğme, inanç ve ilkelere aykırı olsa da itaat etme, **13. ~ resistance** : eylemsiz, direniş, pasif mukavemet, **14. ~ resister** : eylemsiz direnişçi, **15. ~ly** : eylemsizce, pasif/durgun bir şekilde, baş/boyun eğerek, karşı koymaksızın, direnmeksizin, **16. ~ness = passivity** : eylemsizlik, edilginlik, baş/boyun eğme, direnmeme, karşı koymama. ***e.a.-3.*** *inactive, inert, quiescent,* ***5.*** *submissive,* ***7.*** *inactive.* ***k.a.-*** *active.*

passivism, *is.* **1.** dinginlik, edilgenlik, durgunluk, eylemsizlik, pasiflik, **2.** eylemsiz direniş ilkesi/uygulaması, **3. passivist** : eylemsiz direnişçi.

passkey, *is., ç.* **-keys 1.** ana anahtar, **2.** *bk.:* **skeleton key** , **3.** özel anahtar, **4.** *bk.:* **latchkey**. ***e.a.-1.*** *master key.*

passless, *sf.* geçilmez, geçit vermez. *e.a.- impassable.*

Passover, *is.* **1. Pesach, Pesah** *d.d.* Yahudilerin hamursuz bayramı: 14 Nisanda başlar, yedi, sekiz gün sürer, **2.** *k.h. bk.:* **paschal lamb** (1).

passport, *is.* **1.** geçişlik, pasaport, **2.** bir ülkenin karasularına girmek için gemiye verilen izin belgesi, **3.** giriş belgesi, **4.** (istenen bir sonuca ulaştıran) araç. *He thought that money was a ~ to happiness.*

pass-through, *is.* ara pencere, mutfakla yemek odası arasında sevis penceresi.

passus, *is., ç.* **-sus, -suses** (hikâye/şiir vb. de) bölüm.

password, *is.* parola. *bk.:* **countersign.**

past[1], *sf.&is.&zf.* **1.** geçmiş (zaman), mazi, eski (zaman). *It was a bad time, but it's all ~ now.* **in the ~** : mazide, eskiden, geçmiş zamanda. **for some time ~** : bir süreden beri, **2.** geçmişte olan, mazideki. **The ~ glories of our nation** : Milletimizin mazideki haşmeti. **a thing of the ~** : geçmişte olan bir şey, **3.** geçen. **During the ~ year** : Geçen yıl zarfında. **4.** önce, evvel. **ten days ~** : on gün önce, **5.** önceki, evvelki, sabık, eski. *Three ~ presidents of the club.* **6.** geçmiş olay, **7.** (milletin/şahsın) geçmiş(i), tarih(i). **a town with a ~** : tarihî bir şehir. **a woman with a ~** : geçmişte maceraları olan kadın, **8.** sicil, kirli mazi, sabıka, bir şahsın önceki hayatındaki/mesleğindeki uygunsuz/ahlâksız eylemler, **9.** *gr.* (a) geçmiş zaman, (b) eylemin geçmiş zaman kipi, **10. be ~ caring for sth/s.o.** : (bir dereceden sonra) artık aldırmamak/vız gelmek, **11. would not put it ~ somebody (to do sth.)** *k.d.* (bir kimsenin bir şeyi yapacağına) inanmak, ihtimal vermek, sanmak. **I wouldn't put it ~ him to cheat at cards** : Onun iskambilde hile yapacağına inanırım (pekâlâ hile yapar). **12. walk/run ~** : yürüyerek/koşarak geçmek/geçip gitmek. *e.a.-1. bygone, 4. ago, 5. previous, earlier.*

past[2], *e.* **1.** -den sonra, ... üstü. **~ noon** : öğleden sonra, öğle üstü, **2.** -den ötede/öteye. **He walked ~ the house** : Evin önünden yürüyerek geçti. **3.** (sayı, miktar vb.) aşkın, aşmış, -den fazla, -den ziyade, geçmiş, geçe. **ten minutes ~ four** : (saat) dördü on geçe. **He is ~ fifty** : Yaşı elliyi geçmiştir. **4.** gücü/takati dışında, ümitsiz, imkânsız. **He is ~ recovery** : İyileşmesi imkânsız. **5.** ötesinde, dışında, üstünde, uzak. **~ all understanding** : akıl almaz, anlaşılmaz. **~ endurance** : dayanılmaz, tahammül edilmez. **The hospital is about a mile ~ the school** : Hastahane, okuldan bir mil kadar ötededir/uzaktadır.

pasta, *is.* makarna, hamur işi, mantı vb.

paste, *is.&f.* **pasted, pasting 1.** hamur, **2.** macun(lamak), **3.** kola/ tutkal/ zamk/çiriş (ile yapıştırmak), **4.** *bk.:* **pasta, 5.** ezme. **almond ~** : badem ezmesi, **6.** çömlekçi çamuru, **7.** (a) elmas taklidi cam, (b) elmas taklidi camdan yapılmış ziynet eşyası, **8.** *argo* yumruk, tokat, sille, şamar, **9.** yapıştırmak, yapıştırarak üstünü kaplamak. *Please ~ these sheets of paper together.* **~ down** : tutkalla vb. yapıştırmak, **10.** *argo* yumruklamak, tokatlamak, yumruk/tokat/sille /şamar vurmak. *e.a.- 8. smack, blow, punch.*

pasteboard, *is.&sf.* **1.** mukavva, karton, **2.** mukavvadan/kartondan yapılmış, **3.** dayanıksız, yapmacık, taklit, entipüften. *e.a.- 3. flimsy, sham, unsubstantial.*

pastel, *sf.&is.* **1.** pastel (renk/renginde), **2.** pastel kalemi (ile y apılmış). *a ~ portrait.* **3.** çivit otu, **4.** çivit boyası, **5. ~ist = ~list** : pastel ressamı.

paster, *is.* **1.** arkası zamklı kâğıt/ilân/etiket, **2.** (ilân vb.) yapıştıran kimse.

pastern, *is.* **1.** (at, sığır vb.) bukağılık, bukağı takılan yer, **2.** topuk kemiği. **great ~ bone** : üst topuk kemiği. **small ~ bone** : alt topuk kemiği. **~ joint** : topuk eklemi, iki topuk kemiği arasındaki eklem.

paste-up, *is.* **1.** üstüne resim yapıştırılan karton vb., **2.** yapıştırma, **3.** klişesini çıkarmak için bir kâğıt üzerine yapıştırılmış metin/resim. *e.a.- 3. mechanical.*

pasteurise/pasteurisation, *Brit. bk.:* **pasteurize/pasteurization.**

pasteurism, *is.* **1.** Pastör tedavisi : hastalıkları (özellikle kuduzu) Pastör'ün keşfettiği usulle (kuvveti gittikçe artan virüsler zerk ederek) önleme veya tedavi usulü, **2.** pastörize etme.

pasteurize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** (sütü, peyniri vb.) pastörize etmek, ısıtarak mikropları öldürmek, **2. pasteurization** : pastörize etme, **3. pasteurizer** : (a) pastörize aleti, (b) pastörize eden kimse.

pasticcio, *is., ç.* **-ci** *It. bk.:* **pastiche.**

pastiche, *is.* çeşitli eserlerden alınan parçalarla yapılmış resim/müzik/edebî eser.

pastil(le), *is.* **1.** pastil, ilâçlı şeker, **2.** tütsü : koku gidermek/dezenfekte etmek için yakılan koni biçiminde madde, buhurdan, **3.** kokulu şeker, **4.** X ışınlarına maruz kalınca renk değiştiren, üstü kimyasal madde ile kaplı kâğıt disk, **5.** pastel boya kalemi.

pastime, *is.* eğlence, oyun. ***e.a.-*** *entertainment.*

pastiness, *is.* hamurumsuluk, hamur gibi oluş.

past master, *is.* **1.** üstat, usta : bilgi, görgü ve tecrübede üstün kimse, **2.** (bir cemiyet, lonca, meslek kuruluşu vb. de) önceki başkan. ***e.a.-1.*** *expert, adept.*

pastor, *is.* **1.** papaz, **2.** *esk.* çoban. ***e.a.-2.*** *shepherd.*

pastoral, *sf.&is.* **1.** çobanlara/kırlara ait, pastoral (şiir/resim vb.). *a ~ poem.* **2.** otlak olarak kullanılan (arazi), **3.** sade, sakin, huzur ve sükûn verici, **4.** kırsal, köye/kıra ait, **5.** papazlığa ait, **6.** *müz. bk.:* **pastorale**, **7.** papazların görevlerini öğreten kitap, **8.** papazın cemaate mektubu, **9.** piskopos asası, **10. ~ epistles** *d.d.* Yeni Ahit'te St. Paul'a atfedilen Timothy ve Titus'a hitaben yazılmış üç mektup, **11. ~ly** : kır ve köy hayatı ile ilgili olarak. ***e.a.- 4.*** *rural, rustic, bucolic, idyllic,* ***9.*** *crosier.*

pastorale, *is., ç.* **-rales/-rali** *It.müz.* **1.** pastoral müzik, **2.** pastoral opera/kantata vb. : kır ve köy hayatını konu alan müzikli oyun.

pastoralism, *is.* çobanlık, göçebelik.

pastoralist, *is.* **1.** çobanlık, göçebe, sürü yetiştiren/besleyen kimse, **2.** pastoral şair/yazar.

pastorage = pastorate, *is.* **1.** papazlar kurulu, **2.** papazlık (mevkii/görevi/süresi), **3.** papaz evi. ***e.a.- 3.*** *parsonage.*

pastorium, *is. G. ABD bk.:* **parsonage.**

past participle, *gr.* geçmiş zaman sıfatfiili.

past perfect, *gr.* belirli geçmiş zaman : geçmişte başka bir olaydan önce olup bitmiş işi bildiren fiil kipi. ***had + past participle*** şeklinde yapılır. *"I had left home before he arrived* : O gelmeden önce evden ayrıldım." cümlesindeki *"I had left"* bu kiptedir. ***e.a.-*** *pluperfect.*

pastrami, *is.* pastırma.

pastry, *is., ç.* **-tries** pasta, hamur işi tatlı.

pasturage, *is.* **1.** otlak, mera, çayırlık, **2.** (hayvan) otlatma, çobanlık, sığırtmaçlık.

pastural, *sf.* **1.** otlağa/meraya/çayırlığa ait.

pasture, *is.&gl.f.* **1.** otlak, mera, çayırlık, **2.** ot, çayır, hayvan yemi, **3.** otlatma, **4.** otlatmak, **5.** otlamak, **6. put out to ~** : (a) otlatmaya çıkarmak, (b) *k.d.* emekliye ayırmak, (yaşlı/eski olduğu için) çalışmasına son vermek. **It's about time to put our old car to ~ and get a new one** : Eski arabamızı emekliye ayırıp yenisini almanın zamanı geldi. **7. pasturable** : otlatmaya elverişli, otlak/mera/çayırlık olabilir, **8. pasturer** : çoban, sığırtmaç, otlatan kimse. ***e.a.-1.*** *grassland,* ***2.*** *grass, herbage,* ***3.*** *grazing,* ***4.*** *graze.*

pasty, *sf.* **pastier, pastiest,** *is., ç.* **pasties** **1.** hamurumsu, hamur gibi, hamura benzer, **2.** hamur/macun kıvamında, **3.** solgun, soluk, uçuk. **~ -faced** : soluk/uçuk benizli, solgun yüzlü/çehreli, **4.** etli börek, mantı, **5. pasties** : striptiz yapan dansözlerin meme başlarını örttükleri küçük kapaklar.

PA system = Public Address system: hoparlör tesisatı, Halka Duyurma Düzeni.

pat1, *is.&f.* **patted, patting 1.** (el ile veya yassı bir şeyle) hafifçe vurmak, vurarak yassıltmak, **2.** (sırtını) okşamak, tebrik/tasdik makamında veya sevgi ifadesi olarak el ile hafifçe dokunmak, **3.** (hafif adımlarla) yürümek/koşmak, **4.** ayağı hafif hafif yere vurmak, **5. ~ (s.o.) on the back** *k.d.* (birisini) tebrik/teşvik etmek, övmek, methetmek. **~ oneself on the back** : (kendini) övmek, methetmek, kendi yaptığını beğenmek. **a ~ on the back** : tebrik, teşvik, övme, methetme, övgü, medih, tebrik/teşvik edici söz, **6.** fiske, hafif vuruş/darbe, **7.** hafif vuruşun çıkardığı ses, pat pat sesi, **8.** ufak kalıp. **a ~ of butter** : tereyağı kalıbı. ***e.a.-5.*** *congratulate, encourage, praise.*

pat2, *sf.* **1.** tamamen uygun, tam münasip, istenildiği gibi, **2.** yapmacık, sun'î, önceden düzenlenmiş/tertiplenmiş gibi, tamamen ezberlenmiş/öğrenilmiş. **to have sth. (off) ~ = to know ~** : iyice öğrenmek/ezberlemek, bir daha unutmamak. *He had all the answers off ~ . Jo has the history lesson ~.* **3.** *bk.:* **firm, unyielding. 4. ~ly** : (a) uygunca, uygun/münasip bir şekilde, (b) bas-

makalıp/yapmacık (bir şekilde), **5. ~ness** : (a) uygunluk, (b) vaktinde oluş. *e.a.-1. apt, opportune, seasonable, 2. contrieved.*

pat[3], *zf.* **1.** tamamıyla, iyice, mükemmelen, mükemmel bir şekilde. *to know one's lesson ~.* **2.** tam uygun/münasip bir şekilde, kusursuzca, tıpı tıpına, tam zamanında, **3. stand ~** : (a) (fikrinde/kararında vb.) direnmek, sebat etmek, kararından dönmemek, bildiğinden şaşmamak. *Many people were angry with the government but the Prime Minister stood ~.* (b) (pokerde) yeni kâğıt almamak. *e.a.-1. exactly, perfectly, 2. aptly, opportunely, 3. cling, hold firm.*

patagium, *is., ç.* **-gia 1.** (yarasanın) kanat zarı, **2.** uçan sincabın kanat gibi açılan derisi, **3.** kuş kanadının zarı, **4.** (böceklerin) kanat zarı.

Patagonia, *is.* Patagonya, Arjantin'in güneyinde bir bölge. **~n** : Patagonya+, Patagonyalı.

patch[1], *is.* **1.** yama, **2.** yara üzerine yapıştırılan/ağrılı gözü örten bez parçası, **3.** parça. **a ~ of ice** : buz parçası. **a ~ of blue sky** : (bulutlar arasında) bir parça mavi gök. **in ~es** : yer yer, parça parça. **This poem is good in ~es, but I don't like all of it** : Bu şiir yer yer güzel, fakat tümünü beğenmiyorum. **4.** parsel, maşara, tarh, küçük arazi parçası. **a ~ of corn/potato** : mısır/patates maşarası, **5. beauty spot** *d.d.* yapıştırma ben, eskiden kadınların süs için yüzlerine yapıştırdıkları ufak siyah ipek parçası, **6.** leke, **7. shoulder ~** *d.d. As.* kolçak, kolluk, pazıbent: askerlerin kollarına taktıkları anlamlı kumaş parçası, **8.** *ilet.* (geçici) bağlantı : iki cihazın uçları fişli kablo (*patching cord*) ile birbirine elektriksel olarak bağlanması. **~ cord** : bağlama/irtibat kablosu/kordonu, **9.** *bil.* hatalı programın geçici olarak düzeltilmesi, **10.** *esk.* (a) soytarı, dalkavuk, palyaço, (b) ahmak, budala, aptal, akılsız. **11. not a ~ on** *k.d.* eşit/denk değil, çok farklı, uymaz, benzemez. **The second half is not a ~ on earlier sections** : İkinci parça öncekilere uymuyor. **not to be a ~ on s.o.** : birinin eline su dökememek, **12. be in/hit/strike a bad ~** : (muvakkaten) talihi ters gitmek, **13. ~less** : yamasız. *e.a.-10. (a) jester, (b) fool, dolt.*

patch[2], *f.* **1.** yama(la)mak, yama vurmak, **2.** parçaları birleştirerek yapmak. *to ~ a quilt.* **3.** *gen.* **~ up** : (a) uzlaşmak, anlaşmak, barışmak. *to ~ up a quarrel.* (b) kabaca yamamak/tamir etmek, derme çatma yapmak, **4.** *bil.* hatalı programı geçici olarak düzeltmek, **5.** *ilet.* kablo ile iki cihazı geçici olarak birbirine bağlamak, **6. ~able** : yamanabilir, tamir edilebilir, bağlanabilir. **7. ~er** : yamayan, tamir eden, bağlayan. *e.a.-1. mend, 3. settle, smooth over.*

patchboard = patch panel, *is.* bağlama panosu.

patched-up, *sf.* **1.** yamalı, **2.** derme çatma, uydurma, **3.** uzlaşmış, barışmış.

patchouli = patchouly = pachouli, *is. bot.* **1.** Hint nanesi *(Pogostemon Heyneanus, P. Cablin) :* Hindistan'da yetişen ve yapraklarından koyu kahverengi ağır bir yağ çıkarılan nanegillerden iki tür ağaç, **2.** bu yağdan yapılan esans/parfüm.

patch pocket, *is.* dış cep, dıştan yama şeklinde dikilmiş cep.

patch test, *is. tıp* (bir nevi) alerji testi : alerji yapabilecek madde ile ıslatılmış bir parça deri üzerine konularak yapılır.

patchwork, *is.* **1.** yama işi, kumaş artıklarından dikilmiş yorgan vb., **2.** uydurma/derme çatma iş, düzmece.

patchy, *sf.* **patchier, patchiest 1.** yamalı, **2.** derme çatma/uydurma/noksan yapılmış, baştan savma. **Her knowledge of French is ~** : Derme çatma Fransızca bilir (çat pat Fransızca konuşur). **3.** bozuk düzen, karman çorman, tutarsız, düzensiz, parça parça, insicamsız. **His work is ~** : Yaptığı iş tutarsızdır/bazan iyi bazan kötüdür. **4. patchily** : (a) yamalı yamalı, yamalı bir şekilde, (b) derme çatma/düzensiz bir şekilde.

pate, *is.* **1.** baş, kafa, **2.** kafanın üstü, tepe, **3.** beyin, akıl (çoğunlukla küçültücü anlam taşır). *e.a.- 1. head, 3. brain.*

pâte, *is. Fr.* porselen hamuru, hamur macun.

pâté, *is., ç.* **-tés** *Fr.* **1.** talaş kebabı, börek vb. gibi etli hamur işi, **2. ~ de foie gras** : kaz ciğeri ezmesi.

pated, *sf.* (alay için) kafalı, beyinli, akıllı.

patella, *is., ç.* **patellae/patellas 1.** *anat.* diz kapağı, diz kemiği, **2.** *biy.* yassı tava biçiminde organ, **3.** (eski Roma'da) küçük tava, tabak, sahan, **4. patellar** : diz kapağına ait. *e.a.- 1. kneecap.*

patellate, *sf.* **1.** diz kapaklı, **2.** *bk.:* **patelliform.**

patelliform, *sf.* yayvan, yassı, küçük tava veya fincan tabağı biçiminde.

paten, *is.* (ayinlerde içine ekmek konulan) madenî tepsi.

patency, *is.* **1.** açıklık, aşikârlık, bedihîlik, herkese açık olma, **2.** *tıp* açıklık, engelsizlik, tıkalı olmama, **3.** *s.bl.* hecelerin açıklığı.

patent[1], *is.* **1.** patent, ihtira beratı, **2.** imtiyazlı ihtira, patenti alınmış buluş, **3.** ayrıcalık, imtiyaz, özel haklar tanıyan resmî belge, **4.** imtiyazlı arazi, arazi için verilen imtiyaz.

patent[2], *sf.* **1.** patentli, ihtira beratı ile korunmuş, imtiyazlı, **2.** patent+, patentle ilgili. **~ right** : patent hakkı, imtiyaz. **~ law** : patent yasası, **3.** imtiyaz, patentle korunan hak, **4.** besbelli, apaçık, aşikâr, gözönünde, bedihî. *It was a ~ impossibility.* **5.** umuma açık, herkesin görüp yararlanabileceği. *letters ~.* **6.** yaygın, yayılmış, dağılmış, **7.** *tıp* açık, engelsiz, tıkanık değil (bağırsak vb.), **8.** en iyi cins. **~ flour** : en iyi cins un, **9. ~ leather** : rugan, parlak deri. **black ~ (leather) shoes** : siyah rugan ayakkabı. ***e.a.-4.*** *evident, obvious, clear, apparent, conspicuous,* ***6.*** *expanded, spreading,* ***7.*** *unobstructed.* ***k.a.-4.*** *obscure,* ***7.*** *obstructed.*

patent[3], *gl.f.* **1.** patent/ihtira beratı almak, **2.** imtiyazını almak, imtiyazla temin etmek, **3.** imtiyaz vermek, **4.** (kamu arazisini) imtiyazla tahsis etmek, **5. ~ability** : patenti alınabilme, **6. ~able** : patenti alınabilir, patente bağlanabilir, **7. ~ably** : patenti alınabilecek şekilde.

patentee, *is.* **1.** patent sahibi, patent/ihtira beratı alan şahıs/şirket.

patent medicine, *is.* **1.** patentli ilâç, **2.** reçetesiz satılan ilâç.

patent office, *is.* patent dairesi/bürosu, ihtira beratı veren daire.

patentor, *is.* patent/ihtira beratı veren kimse.

pater, *is.* **1.** *Brit.- k.d.* baba, peder (alay yollu söylenir), **2.** *b.h. bk.:* **paternoster.**

paterfamiliar, *sf.* **1.** aile reisine ait, **2. ~ly** : aile reisine ait olarak.

paterfamilias, *is. ç.* **-liases** : **1.** aile reisi, baba, **2.** (Roma hukuku) (a) aile reisi, (b) hür erkek vatandaş.

paternal, *sf.* **1.** babaca, babaya yakışır/ait/mahsus, baba+. **~ love** : baba sevgisi, **2.** baba tarafından olan. **a ~ aunt** : hala, **3.** babadan kalma, babadan miras kalan/geçen/tevarüs edilen. **Her blue eyes were a ~ inheritance** : Mavi gözlerini babasından almış. **4. ~ism** : babaca yönetim, baba gibi idare etme, **5. ~ist** : babaca yönetim taraftarı, **6. ~istic** : baba yönetimine ait, **7. ~istically** : baba yönetimiyle ilgili olarak, **8. ~ly** : babaca, babaya yakışır şekilde.

paternity, *is.&sf.* **1.** babalık, baba olma. **a ~ suit** : babalık davası, evlenmemiş bir kadının doğurduğu çocuğun babası hakkında açtığı dava, **2.** baba tarafı, **3.** kaynak, menşe, yazarlık, müelliflik. **the ~ of a book** : bir kitabın yazarlığı/müellifliği. ***e.a.- 1.*** *fatherhood,* ***3.*** *origin, authorship.*

paternoster, *is.* **1. Pater Noster** *ş.d.y.* Hz. İsa'nın öğrettiği "Rabbin Duası" (Lâtince), **2.** bu duanın okunuşu, **3.** tespih, **4.** alçak sesle okunan herhangi dua.

path, *is., ç.* **paths 1.** patika, keçi yolu, ayak izi ile açılan yol, **2.** (dar) yol, yaya yolu vb. *a garden ~. a bicycle ~.* **3.** yörünge, iz, mahrek. *The moon has a regular ~ through the sky. The ~ of a hurricane.* **4.** yol, yöntem, tarik, izlenen kurallar cümlesi. *The ~ of righteousness. Some choose ~s of glory, some choose ~s of ease.* **5. leave the beaten ~** : çığır açmak, herkesin gittiği yoldan ayrılmak, **6. cross s.o.'s ~** : birisiyle tesadüfen yolda karşılaşmak, **7. stand in s.o.'s ~** : birine karşı durmak, arzusuna set çekmek/karşı gelmek. ***e.a.- 1.*** *foothepath, pathway, lane, trail.*

path- = patho-, *ön ek* "hastalık". *ör.: pathology, pathogen.*

-path, *son ek* **1.** (belirli bir tıp dalı) uzmanı : *hydropath, osteopath* gibi, **2.** (belirli bir hastalığa) yakalanmış, ... hastası: *psychopath, neuropath* gibi.

Pathan, *is.* Afgan(istanlı), Müslüman Afgan halkı.

pathetic(al), *sf.* **1.** acıklı, hazin, elem/hüzün verici, **2.** etkileyici, dokunaklı, **3.** duygusal, hissî, heyecan verici, **4.** merhamet uyandıran, acındırıcı. *a lost child is a ~ sight.* **5.** *hkr.* (a) beyhude, boşuna, sonuçsuz, boşa giden. *~ attempts to learn French.* (b) gülünç, yetersiz,

beceriksiz. *a ~ attempt to be funny.* **6. pathetically** : acıklı/hazin bir şekilde, **7. pathaticalness** : acıklılık, hazinlik, dokunaklılık. ***e.a.-1.*** *sad,* ***2.*** *touching, tender,* ***3.*** *emotional, moving,* ***4.*** *plaintive, pitiful,* ***5.*** *(a) hopeless, unsuccessful, (b) inadequate.*

pathetic fallacy, *is.* teşhis/canlandırma sanatı, cansızlara insanî duygular/nitelikler atfetme: *smiling skies, a sad day, cruel sea* gibi.

pathfinder, *is.* izci, iz süren/yol açan kimse, kâşif.

pathfinding, *is.* izcilik, iz süren/yol açma, keşif.

-pathic, *son ek* **-pathy** ile son bulan isimlerden sıfat yapar : *psychopathic* gibi.

pathless, *sf.* **1.** izsiz, yolsuz, yolu izi olmayan, **2. ~ness** : yolsuzluk, izsizlik, patikasızlık. ***e.a.-1.*** *trackless, untrodden.*

pathogen(e), *is.* (hastalık yapan) mikrop, virüs, bakteri.

pathogenesis = pathogeny, *is.* sayrılama, hastalandırma, hasta etme, hastalığa sebep olma.

pathogenetic, *sf. bk.:* **pathogenic.**

pathogenic, *sf.* sayrıl, hastalandıran, hasta eden, hastalığa sebep olan. **~ally** : sayrıl olarak, hasta edicilik yönünden, hastalığa sebep olma bakımından.

pathogenicity, *is.* sayrılatma, hastalandırma, bir mikrobun hastalığa sebep olma özelliği.

pathognomonic, *sf. tıp* tanıtsal, belirtisel, bir hastalığı teşhise yarayan. *a ~ sign of pneumonia.* **~ally** : tanıtsal/belirtisel olarak.

pathol. = 1. pathological, **2.** pathology.

pathologic(al), *sf.* **1.** sayrıl, sayrılık bilimsel, patolojik, **2.** hastalıktan ileri gelen, hastalığın sebep olduğu, hastalıkla ilgili, **3.** hastalıkla uğraşan, hastalığı inceleyen. *a ~ casebook.* **4. pathologically :** sayrıl olarak, sayrılık bilimsel/ patolojik olarak, sayrılık bilimi/patoloji yönünden. ***e.a.-*** *2. morbid.*

pathologist, *is.* sayrılık bilimi uzmanı, patolog.

pathology, *is., ç.* **-gies 1.** sayrılık bilimi, patoloji, hastalıklar bilimi, hastalıkların türlerini, sebeplerini, seyrini vb. inceleyen tıp dalı, **2.** bir hastalığın süreç ve sonuçları, **3.** hastalık durumu.

pathos, *is.* **1.** (edebiyatta, müzikte, hitabette vb.) acıma, merhamet, sempati gibi hisler uyandırma yetenek ve niteliği, **2.** acıma, merhamet, **3.** *esk.* ıstırap, acı duyma. ***e.a.-*** *2. pity, poignancy,* ***3.*** *suffering.*

pathway, *is.* **1.** yol, yaya yolu, patika, iz, **2.** özümseme: besinlerin enzimler aracılığı ile protoplâzmaya yarayışlı hâle getirilmeleri. *metabolic ~s.*

-pathy, *son ek* şu anlamları katar: **1.** "acı, ıstırap, duygu": *antipathy, sympathy,* **2.** "seziş, sezgi" : *telepathy,* **3.** "sayrı, hastalık" : *neuropathy, psychopathy,* **4.** "tedavi usulleri" : *allopathy, homeopathy, hydropathy, osteopathy* vb.

patience, *is.* **1.** sabır. *to have ~. to loose ~.* **I am out of ~ = My patience is exhausted** : Sabrım tükendi. *I wouldn't have ~ to sit mending watches all day.* **have ~ with s.o.** : birine karşı sabırlı davranmak. **possess one's soul in ~** : sabretmek. **try/tax s.o.'s ~** : birinin sabrını tüketmek, **2.** dayanma, tahammül, metanet. *I have no ~ with these people.* **3.** sebat, azim, ısrar. *to work with ~ .* **4.** (iskambilde) tek kişi tarafından oynanan oyun. *to play ~ .* **5.** *esk.* müsamaha, gözyumma, müsaade etme. ***e.a.-*** *1. composure, self-possession, sufferance,* ***2.*** *endurance, fortitude,* ***3.*** *persistence, assiduity, diligence, perseverance,* ***4.*** *solitaire,* ***5.*** *sufferance, leave, permission.* ***k.a.-*** *impatience.*

patience dock, *is. bot.* efelek, labada *(Rumex pati-entia):* karabuğdaygillerden dere kenarlarında kendiliğinden yetişir, yaprakları sebze olarak yenilir.

patient, *is.&sf.* **1.** (tedavi altındaki) hasta. **a doctor's ~s** : doktorun hastaları, **2.** tedavi/ ihtimam gören kimse, **3.** *esk. bk.:* **sufferer, victim, 4.** sabırlı, mütevekkil, **5.** dayanıklı, mütehammil, **6.** sebatlı, sebatkâr, azimli, azimkâr. *~ research.* **7. ~ly** : sabırla, tevekkülle, sebatla, azimle, tahammülle. ***e.a.-1.*** *invalid,* ***4.*** *forbearing, uncomplaining, long-suffering,* ***5.*** *unruffled, self-possessed,* ***6.*** *diligent, sedulous, assidious, untiring.* ***k.a.-*** ***4.*** *impatient, agitated.*

patina, *is., ç.* **-nae 1.** bronz pası : bronz/ bakır eşya yüzeyinde oluşan yeşilimsi oksit tabakası, **2.** (bir yüzeyde oluşan) kabuk, ince tabaka, **3.** perdah, parlaklık : kullanıldıkça eşya yüzeyinde hasıl olan cilâlı görünüş. *The ~ of fine old leather.*

patinate, *gl.f.* **-nated, -nating** (bronzu/ bakırı) paslandırmak, pas meydana getirmek. **patinize** *d.d.*

patio, *is., ç.* **-tios 1.** avlu, **2.** teras, veranda. **~ door** : teras/avlu kapısı. ***e.a.-1.*** *courtyard.*

patisserie, *is., ç.* **-ries 1.** pasta evi, pastahane, **2.** pasta.

patois, *is., ç.* **patois 1.** köylü dili, yerel lehçe, bir bölgeye özgü ağız (özellikle Fransızca), **2.** bozuk dil, iki veya daha fazla dilin dil bilgisi kurallarına uymayan karışımı, **3.** *bk.:* **jargon.**

patresfamilias, *ç. is. bk.:* **paterfamilias.**

patri- = patro-, *ön ek* "baba, peder". *ör.: patriarch.*

patriarch, *is.* **1.** ata, cet, bir ailenin/kabilenin ilk atası, **2.** aile/aşiret reisi, **3.** insanlığın ilk atalarından herhangi biri : Hz. Adem'den Nuh'a kadar olanlara Tufan öncesi atalar (**antediluvian ~s**) denir. **4.** Musevilerin atası: Hz. İbrahim, İshak ve Yakup, **5. the twelve ~s** : Yakup'un on iki oğlu, **6.** (eski Hristiyanlarda) başpiskopos, **7.** kilise başpapazı, **8. ecumenical ~** : patrik, **9.** Mormon kilisesinde: evangelist, **10.** yaşlı ve saygıdeğer adam, **11.** kurucu, bani : bir toplumun/sınıfın/kurumun kurucusu, **12. ~al/~ic/ ~ical** : (a) patriğe ait, (b) yaşlı ve saygıdeğer, (c) ataerkil, pederşahî, **13. ~ally/ ~ically** : babaca, ataca, büyüklüğe yakışır bir şekilde, **14. ~al cross** : patrik haçı.

patriarchate, *is.* **1.** patriklik, **2.** ataerki, pederşahîlik.

patriarchy, *is., ç.* **-chies** ataerki, pederşahîlik.

patriate, *f.* **-ated, -ating** *Cnd.* millîleştirmek, bölgeselleştirmek, milletin/bir bölgenin kontroluna terk etmek. *The British parliament voted in 1982 to ~ the Canadian constitution.*

patrician, *sf.&is.* **1.** (eski Roma'da) senato aristokrasisi mensubu (kimse), **2.** asilzade, aristokrat. ***e.a.- 2.*** *aristocrat.*

patriciate, *is.* **1.** asilzade/ aristokrat sınıfı, **2.** asilzadelik, aristokratlık (rütbesi). ***e.a.-1.*** *aristocracy.*

patricide, *is.* **1.** baba katili, babasını öldüren kimse, **2.** (kendi) babasını öldürme, **3. patricidal** : baba katli+

patrilineal = patrilinear, *sf.* (miras yolu ile/irsen) babadan gelme, baba soyuna ait. **~ly** : baba soyundan.

patrilocal, *sf.* koca evi+, kocanın konutuna ait. **~ity** : koca evine ait olma. *bk.:* **matrilocal.**

patrimony, *is., ç.* **-nies 1.** atadan/ecdattan/ babadan kalan miras, ata mirası, **2.** kalıtsal nitelik, irsen geçen hususiyet, **3.** kilise vakfı/emlâki. **4. patrimonial** : atadan/ecdattan kalan, kalıtsal, irsî. ***e.a.-1.*** *inheritance,* ***2.*** *heritage.*

patriot, *is.* vatansever, vatanperver.

patriotic, *sf.* **1.** vatansever+, vatanseverliğe yakışır, vatanperverane. *a ~ speech.* **2.** vatanseverlik duygularının ilham ettiği. *a ~ ode.* **3. ~ally** : vatanseverce, vatanseverlikle, vatanperverane.

patriotism, *is.* vatanseverlik, vatanperverlik, yurtseverlik, yurt/vatan sevgisi, hamiyet.

patristic(al), *sf.* ilk kilise babalarına/onların yazılarına ait. **patristically** : ilk kilise babaları tarzında.

patrol, *is.&f.* **-trolled, -trollig 1.** devriye/ kol gezmek, güvenlik sağlamak için bir bölgeyi muntazaman dolaşmak, **2.** devriye nöbetçisi, askerî devriye. *The ~ was changed at midnight.* **3.** (askerî) karakol, ileri karakol, keşif kolu, **4.** devriyelik, devriye nöbeti, **5.** (izcilerde) kol, sekiz kişilik izci grubu, **6. ~-boat = ~-ship** : devriye gemisi, **7. ~-car** : devriye arabası, **8. ~ wagon = police wagon** : (tutukları taşıyan) polis arabası/kamyonu, **9. ~ler** : devriye nöbetçisi.

patrolman, *is., ç.* **-men 1.** devriye polis, **2.** devriye nöbetçisi.

patron, *is. (kadın ise:* **patronesse**) **1.** daimî müşteri, **2.** koruyucu, hâmi, velinimet, veli. *art ~s.* **3.** (eski Roma'da) serbest bıraktığı esir üzerinde hâlâ hakları olan kimse, **4. ~ saint** *d.d.* koruyucu evliya: bir ülkenin/kurumun/toplumun/ şahsın özel koruyucusu sayılan ulu kişi, **5.** patron, otel vb. gibi ticarî müessese sahibi, **6.** İngiltere'de bir din adamını maaşlı papazlığa atama yetkisi olan kimse, **7. ~ly** : patronca, patronvari, patron gibi.

patronage, *is.* **1.** daimî müşterilik, **2.** (sanatı vb.) himaye, hâmilik, koruma, koruyuculuk, **3.** kayırma, resmî göreve liyakatten başka esaslara göre atama, **4.** kayırılan kimselere verilen iş/memuriyet, **5.** siyasî kayırma/destekleme/muzaheret, siyasî maksatlarla önemli mevkilere kendi taraftarlarını yerleştirme, **6.** hâmi sıfatı takınma, **7.** *bk.:* **advowson.**

patronise(r), *Brit. bk.:* **patronize(r).**

patronising(ly), *Brit. bk.:* **patronizing(ly).**

patronize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** daimî müşteri olmak, **2.** (paraca) korumak, desteklemek, himaye etmek, **3.** amirlik/büyüklük taslamak, hükmetmek, hor görmek, tepeden bakmak, **4. patronizer** : (paraca) koruyan, destekleyen, himaye eden, amirlik/büyüklük taslayan, hükmeden, tepeden bakan.

patronizing, *sf.* amirlik/büyüklük taslayan, hükmeden, tepeden bakan. **~ly** : amirlik taslayarak, tahakküm edercesine, tepeden bakarcasına.

patronymic, *sf.&is.* **1.** baba sanlı, ata/baba adından (sonuna bir kelime ekleyerek) türetilen (soyadı). *Stevenson, meaning "son of Steven" is a ~.* **2.** soy (ata/baba) bildiren (soyadı eki), **3.** soyadı, aile adı, lâkap, **4. ~ally** : ata/baba adından türetilerek.

patroon, *is.* **1.** (New York'ta eski Hollanda yasalarına göre bahşedilen) imtiyazlı arazi sahibi, **2.** *esk.* gemi kaptanı.

patsy, *is., ç.* **-sies** *argo* **1.** suç üzerine kalan kimse, **2.** enayi, avanak, çabuk aldanan/kanan kimse. ***e.a.- sucker.***

pattée, *sf. bk.:* **paty.**

patten, *is.* nalın, takunya.

patter, *is.&f.* **1.** pıtırda(t)mak, tıpırda(t)mak, **2.** hızlı/hafif adımlarla yürümek, **3.** (manasını düşünmeden) çabuk çabuk konuşmak, **4.** mırıldar gibi söylemek, **5.** pıtırtı, tıpırtı, pıtır pıtır ses, bu sesi çıkaran şey/kimse, **6.** hızlı konuşma, (eğlendirmek/dikkati çekmek için) çabuk çabuk söylenen söz, **7.** gevezelik, çabuk söylenen anlamsız söz, **8.** komedyenin söylediği güldürücü sözler, **9.** argo, (bir grubun kullandığı ve anlamları yalnız kendilerince bilinen) özel deyimler/tabirler.

pattern[1], *is.* **1.** örnek, **2.** model, **3.** süslü şekiller, şekillerle yapılan süs. *a vase with geometrical ~. The ~ of butterfly's wings.* **4.** üslûp, bir sanat eserinin kompozisyon özelliği. *The ~ of Hardy's novels.* **5.** yapı, doku : bir bütün olarak işleyen birbirini tamamlayan unsurların imtizaç tarzı. *The behavior ~ of a five-year old.* **6.** dağılma, dağılım : tüfekten çıkan saçmaların veya şarapnel parçalarının hedef üzerinde dağılış şekli, **7.** nümune, misal, tipik örnek, örnek alınan şekil, mostra, çeşni, **8.** *ABD* bir elbiselik kumaş, **9.** elbise kalıbı, patron, kâğıt üzerine çizilmiş elbise parçaları resmi. *a dress ~ .* **10.** döküm kalıbı, şablon, **11.** (uçağın) iniş yörüngesi, **12. ~less** : örneksiz, modelsiz, şekilsiz. ***e.a.- 1.*** *exemplar, 2. model, 7. specimen, sample.*

pattern[2], *gl.f.* **1.** *gen.* **~ on/upon/after** : modeline göre yapmak/biçmek/dikmek, **2.** resimlerle/şekillerle süslemek, **3.** model çizmek, **4.** *Brit.-k.d.* (a) uydurmak, uygun hâle getirmek, (b) taklit etmek, **5. ~ed** : süslü, süslenmiş. ***e.a.- 4.*** *(a) match, (b) imitate.*

patterning, *is.* **1.** örneğe göre yapılmış süs, dekor, kompozisyon vb., **2.** normal çalışmayan sinire empüls vererek düzeltmeye çalışan fizyoterapi.

patty = pattie, *is., ç.* **-ties 1.** küçük börek, poğaça, **2.** hamurla kaplanıp kızartılmış/fırınlanmış yiyecek, **3.** ince dilim (et vb.), **4.** yassı ve yuvarlak yiyecek (şekerleme vb.), **5. ~-cake** : bebeklerin el çırpma oyunu, **6. ~ pan** : börek tepsisi, **7. ~ shell** : etli/sebzeli börek.

patulous, *sf.* **1.** açık, yaygın, yayılmış, **2.** *bot.* (a) yayılmış. *a tree with ~ branches.* (b) hafifçe genişlemiş, (c) seyrek çiçekli (çiçek sapı), **3. ~ly** : yaygın bir şekilde, **4. ~ness** : yaygınlık.

paty = pattée, *sf.* kolları eşit uzunlukta (haç). *a ~ cross.*

paucis verbis, *Lât.* kısaca özet olarak, birkaç kelime ile. ***e.a.- in a few words.***

paucity, *is.* azlık, kıtlık, yetersizlik, nadir oluş, sayıca az/miktarca kıt oluş. ***e.a.- fewness,*** *dearth, smallness, scarcity, insufficiency.*

paughty, *sf. İsk. bk.:* **haughty, insolen**

pauldron, *is.* omuzluk, kolun üst kısmını ve omuzu örten zırh parçası.

Pauli exclusion principle, *fiz. bk.:* **exclusion principle.**

paulownia, *is. bot.* **1.** süslü mor *(Paulownia tomentosa) :* İlkbaharda açık mor/mavi çiçekler açan Japon süs ağacı, **2.** buna benzer ağaç.

paunch, *is.* **1.** göbek, karın, **2.** iri karın, şişman göbek, **3.** (geviş getiren hayvanlarda) işkembe, **4. ~ed** : iri göbekli/ karınlı, **5. ~ mat** *den.* (sereni/armayı aşınmaktan koruyan) alavere paleti. ***e.a.- 1.*** *belly, abdomen, 2. potbelly, 3. rumen.*

paunchy, *sf.* **paunchier, paunchiest 1.** iri karınlı, şiş göbekli, **2. paunchiness** : şiş göbeklilik.

pauper, *is.* **1.** çok fakir/yoksul kimse, fukara, **2.** hiçbir geliri olmayan kimse, **3. ~age = ~ism** : fakirlik, yoksulluk *e.a.- 1. poor, destitute, indigent, 3. poverty, destitution, indigence.*

pauperise, *gl.f. Brit. bk.:* **pauperize.**

pauperize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** fakirleştirmek, yoksullaştırmak, **2. pauperization** : fakirleştirme, yoksullaştırma. *e.a.- 1. impoverish.*

pause[1], *is.* **1.** (konuşmaya/okumaya/çalışmaya vb.) ara verme, duraklama, **2.** (kısa) ara (lık), fasıla, **3.** (şiirde) durak, vezin icabı durulan yer, **4.** durma işareti, nokta, **5.** durma/duraklama/ara verme sebebi. **A thought that should give one ~** : Üzerinde durulması gereken bir düşünce. **6.** *müz.* (a) bir notanın üzerine/altına konulan uzatma işareti, (b) (bir nota süresini) uzatma, **7. give s.o. ~** : (birisini) ikirciklendirmek, tereddüde düşürmek, duraklatmak, düşündürmek, **8. pausal** : ara+, fasıla+, duraklama+, **9. ~less** : aralıksız, fasılasız, sürekli. **10. ~lessly** : ara vermeden, duraklamadan, biteviye, sürekli olarak. *e.a.- 1&2. suspension, interruption, recess, respite, lull, intermission, stop, rest, break, halt.*

pause[2], *gs.f.* **paused, pausing 1.** (kısa süre) durmak, duraklamak, ara/fasıla vermek. *Why did you ~ ? Go on.* **2.** *gen.* **~ on/upon** : (bir söz/fikir üzerinde) durmak. *to ~ upon a word.* **3.** ikirciklenmek, duraksamak, tereddüt etmek, **4. pauser** : duraklayan, ara veren kimse, **5. pausingly** : ara vererek duraklayarak. *e.a.- 1. rest, stop, wait, 2. dwell, linger, tarry, delay, 3. hesitate.*

pavan(e), *is., ç.* **pavanes 1.** (XVI-XVII. yy. da revaçta olan) bir dans, **2.** bu dansın müziği.

pave, *gl.f.* **paved, paving 1.** (yola taş/beton/asfalt vb.) döşemek/kaplamak. *mec.* **The streets of İstanbul are ~d with gold** : İstanbul'un taşı toprağı altındır. **2. ~ the way for** : hazırlık yapmak, kolaylaştırmak, zemin hazırlamak, yol açmak. *Aviation ~d the way for space travel. A good education ~s the way to success.* **3. paver** : yola taş vb. döşeyen kimse.

pavé, *is., ç.* **pavés 1.** (kuyumculukta) mücevherlerin sık/bitişik (aradan maden görülmeyecek biçimde) yerleştirilmesi, **2.** kaldırım.

pavement, *is.* **1.** (taş/beton/asfalt vb.) döşeli yol, **2.** taş, beton, asfalt, çakıl vb. yol kaplama malzemesi, **3.** *Brit.* kaldırım, yaya kaldırımı, **4. ~ artist** : kaldırım ressamı: geçenlerden para toplamak için tebeşirle kaldırıma resim yapan kimse. *e.a.- 3. sidewalk, 4. sidewalk artist.*

pavid, *sf. az kul.* korkak, ürkek, çekingen. *e.a.- fearful, afraid, timid.*

pavilion, *is.&gl.f.* **1.** pavyon : konser, sergi vb. için yapılmış etrafı açık hafif bina, **2.** *mim.* cumba, binanın cephe çıkıntısı, **3.** (hastahane vb. de) asıl binaya bitişik veya ayrı küçük bina (lar), pavyon, **4.** otağ, büyük çadır, **5.** köşk, yazlık ev, **6.** kulak kepçesi, **7. base** *d.d.* kıymetli taşın alt kısmı, taban, **8.** pavyon yapmak, pavyona koymak/yerleştirmek/kapatmak.

pavillon, *is., ç.* **-villons** *müz.* (nefesli sazlarda) dil.

paving, *is.* **1.** *bk.:* **pavement, 2.** yol döşeme malzemesi, **3.** yola taş/asfalt vb. döşem

pavio(u)r, *is.* **1.** kaldırımcı, döşemeci, **2.** *bk.:* **paving.**

pavis(e), *is.* kalkan, zırh, XIV-XVI. yy. larda okçu ve yaya askerlerin kullandığı bütün bedeni örten zırh.

paviser, *is.* kalkanlı/ zırhlı asker.

pavonine, *sf.* **1.** tavus kuşu gibi, tavus kuşuna benzer, **2.** tavus kuyruğu gibi, rengârenk. *e.a.- 2. iridescent.*

paw, *is.&f.* **1.** pençe, hayvan pençesi, **2.** *k.d.* iri/kaba el, **3.** *k.d.* baba, **4.** pençelemek, pençe atmak, **5.** (ön ayak ile) yeri eşelemek, tırmalamak, **6.** *k.d.* kabaca/hoyratça ellemek, işi kaba saba/acemice/hoyratça yapmak, **7. ~er** : pençeleyen, eşeleyen, kabaca elleyen. *e.a.-1. foot, 2. hand, 3. father, papa, pa.*

pawky, *sf.* **pawkier, pawkiest** *İsk.* **1.** kurnaz, hilekâr, sinsi, şeytan, **2.** şakacı, **3. pawkily** : kurnazca, hile ile, sinsi sinsi, şeytanlıkla, **4. pawkiness** : kurnazlık, hile(kârlık), sinsilik, şeytanlık. *e.a.- 1. shrewd, cunning, sly, 2. humorous.*

pawl, *is.&f.* **1.** kastanyola, bir çarkın dişlerine takılıp geri dönmesini önleyen dil/mandal, **2.** kastanyola ile durdurmak.

pawn, *is.&f.* **1.** rehin verme(k)/bırakma(k), rehine koyma(k), terhin etme(k), **2.** (malını/canını) tehlikeye atmak. *to ~ one's life.* **3.** rehin.

in ~ : rehin verilmiş, rehine konulmuş. **put in ~** : rehin vermek, rehine koymak. **take out of ~** : rehinden kurtarmak, **4.** rehine konan mal, **5.** tutak, rehine, **6.** (satranç) piyade, piyon, paytak, **7.** bir işe âlet/oyuncak edilen fakat önemsenmeyen kimse. **be s.o.'s ~** : birinin âleti/oyuncağı olmak. **be a mere ~ in the game** : bir işte önemsiz bir âlet olmak, **8. ~able** : rehin verilebilir/bırakılabilir, rehine konulabilir, **9. ~age** : rehin verme, **10. ~er = ~or** : rehine veren, rehin karşılığı ödünç para alan kimse, **11. ~ ticket** : rehin senedi/makbuzu. *e.a.- 2. risk, stake, pledge, 5. hostage.*

pawnbroker, *is.* **1.** rehinci, tefeci, rehinle ödünç para veren kimse, **2. ~age = pawnbroking** : rehincilik, tefecilik, rehinle ödünç para verme.

Pawnee, *is., ç.* **-nees/-nee 1.** Kansas/Nebraska yörelerinde yaşayan kızılderili, **2.** bunların dili, Caddoan dili, **3.** *k.h. huk. bk.:* **pawnbroker.**

pawnshop, *is.* rehinci/tefeci dükkânı.

pawpaw, *is. bk.:* **papaw**

pax, *is.* **1.** *b.h.* (tarihte) barış/sulh dönemi, barış içinde geçen zaman, **2.** (kilise) *bk.:* **kiss of peace**, **3.** *b.h.* (eski Roma) Barış Tanrıçası, Sulh İlâhesi, **4. ~ vobiscum** *Lât.* selâmünaleyküm, barış içinde olasınız. *e.a.- 4. peace be with you.*

paxwax = pack-wax, *is.* kafa bağı : birçok memeli hayvanda kafayı tutan kuvvetli lifli bağ.

pay[1], *f.* **paid** (veya *esk.* **payed**), **paying 1.** ödemek, tediye etmek. *to ~ the rent. to ~ $550 a month for an apartment.* **~ money into a bank** : bankaya para yatırmak. **~ as you go** : vakti gelince hemen ödemek, **2.** para vermek, karşılığını vermek. **~ s.o. to do sth** : birine para vererek bir iş yaptırmak, **3.** ödül/ödün (mükâfat/tazminat) vermek, **4.** kazançlı/kârlı/yararlı olmak, **5.** kâr/kazanç sağlamak. **This business does not ~** : Bu iş kazanç sağlamaz. **~ one's way** : normal bir geçim sağlayacak kadar kazanmak, **6.** *gen.* **~ back/off/out** : (a) öcünü almak, ödetmek, yanına koymamak, haklamak, cezalandırmak. **He thinks he can get away with cheating me, but I'll make him ~ (back)** : Beni aldatıp yakayı kurtaracağını sanıyor, fakat bunu onun yanına koymayacağım. (b) borcunu ödemek. *I paid you back the $50 you lent me last week.* **7.** (a) (dikkat) etmek. **~ attention** : dikkat etmek. **~ no attention** : aldırmamak, boş vermek, (b) (iltifatta) bulunmak, (c) (kompliman) yapmak, (d) (saygı) sunmak, **~ one's respects** : saygılarını sunmak. **8.** (ziyaret) etmek. **I'll ~ you a visit next week** : Gelecek hafta sizi ziyaret edeceğim. **9.** *den.* (halat/zincir) lâçka etmek, kaluma etmek, **10.** değmek, yarar sağlamak. *It ~s to be honest.* **11.** öcü alınmak, cezasını görmek, **12. ~ away** : harcamak, sarf etmek, **13. ~ down** : (a) peşin ödemek, (b) (taksitle alışta) ilk taksidi ödemek, kaparo vermek, **14. ~ for** : (a) cezasını çekmek, ettiğini bulmak. **~ for a mistake** : yaptığı hatanın cezasını çekmek. (b) tazmin/telâfi etmek. **It will ~ for itself** : Masrafını çıkarır. **15. ~ in** : para yatırmak, ödemek, **16. ~ off** : (a) (maaş vb.) tamamını/toptan ödemek, (borç) ödeyip bitirmek. **~ off a servant** : hizmetçiye parasını ödeyip yol vermek. **~ off a ship('s company)** : sefer sonunda tayfalara ücretlerini ödeyip yol vermek, (b) *argo* rüşvet vermek, (c) öç almak, acısını çıkarmak, (d) *den.* rüzgâraltına düşmek, (e) *ABD-k.d.* işe yaramak, tam etkisini göstermek, tamamıyla müessir olmak, **17. ~ one's way** : (a) hissesine düşeni ödemek, (b) (mal bedelini) peşin ödemek, borca girmemek, **18. ~ out** : (a) azar azar ödemek, (b) **run out** *d.d.* (halatı vb.) salmak, gevşetmek, (c) *Brit.* öcünü/intikamını almak, acısını çıkarmak. **I'll ~ you out for that** : Bunun acısını senden çıkarırım. **19. ~ over** : resmen (para) ödemek, **20. ~ the piper** : masrafı yüklenmek, **21. ~ through the nose** : burnundan fitil fitil gelmek, fazlasıyla ödemek, **22. ~ up** : (a) tümünü/toptan ödemek, (b) istenince/istek üzerine ödemek. **~ up!** : Sökül paraları! *e.a.- 1. settle, liquidate, 2. compensate, 3. reimburse, indemnify, reward.*

pay[2], *is.* **1.** maaş, ücret, ödenti. **take-home ~** : net maaş, (vergiler vb. kesildikten sonra) ele geçen para, **2.** ödeme, tediye. **~ office** : vezne dairesi, **3.** maaşlı memuriyet, **4.** bedel, karşılık, ödenen şey, **5.** ceza/mükâfat, **6. in the ~ of ...** : ücretle ...-e hizmet eden, ...-in maaşlı memuru. **be in s.o.'s ~** : ücretle birisine hizmet etmek. *e.a.-1. wages, salary, stipend, 5. requittal, reward, retribution.*

pay[3], *sf.* **1.** zengin maden yatakları olan (toprak). **~ dirt** : (a) zengin maden yatağı, (b)

kârlı iş. **hit/strike ~ dirt** : başarılı olmak, *mec.* turnayı gözünden vurmak, **2.** paralı, ücretli, para atılarak işletilen/kullanılan. *a ~ telephone. a ~ toilet.*

pay[4], *gl.f.* **payed, paying** *den.* kaynamış katranla kalafat etmek.

payable, *sf.* **1.** ödenebilir. *This bill is ~ at any time up to next month.* **2.** ödenir, ödenecek, ödenmesi gereken. **a loan ~ in 30 days** : 30 günde ödenmesi gereken borç. **~ at sight** : görüldüğünde ödenir. **~ on demand** : ibrazında ödenir. **~ to the bearer** : hamiline ödenir. **~ to order** : emre tediye olunur. **accounts ~** : pasif borçlar, **3.** kârlı, kâr sağlayan.

payback, *is.* yatırılan sermayenin geri alındığı süre. **payback period** *d.d.*

paycheck = pay check, *is.* maaş/ücret çeki.

payday, *is.* maaş (alma/ödeme) günü.

payee, *is.* alacaklı, kendisine para ödenen/ödenecek olan kimse.

payer, *is.* **1.** ödeyen, tediye eden, **2.** borçlu, senet vb. ni ödeyecek olan kimse.

payload, *is.* **1.** (bir taşıtın taşıdığı) gelir getiren yük (ağırlık olarak), **2.** uçağın/roketin taşıdığı yük.

paymaster, *is.* **1.** veznedar, **2.** maaş mutemedi, **3. ~ -general** : başveznedar, baş mutemet.

payment, *is.* **1.** ödeme, tediye. **cash ~** : peşin/nakten ödeme. **~ by instalments** : taksitle ödeme. **~ in full** : tasfiye, toptan ödeme. **make a ~** : ödemek, **2.** ödenti, ödenen para, ücret. **down ~** : pey, kaparo, peşin ödenti, **3.** ödül veya ceza, karşılık, mukabele. **as ~ for...** : ...in karşılığı olarak. ***e.a.- 3.*** *reward/punishment, requittal.*

paynim, *is. esk.* **1.** kâfir, dinsiz, putperest, **2.** (Hristiyanlara göre) Müslüman. ***e.a.-1.*** *pagan, heathen, 2. Muslim.*

payoff, *is.&sf.* **1.** maaş/ücret/borç vb. ödeme, **2.** ödeme/tediye zamanı, **3.** ödül, ceza, karşılık (para), **4.** *k.d.* sonuç, netice, **5.** *ABD-argo* rüşvet, **6.** nihaî, kesin sonuç veren. ***e.a.-1.*** *payment, 3.reward, punishment, retribution, 4. consequence, outcome, 5. bribe, 6. decisive.*

payola, *is. ABD-argo* rüşvet.

payout, *is.* **1.** ödeme, tediye, harcama, sarf, **2.** ödenen para.

pay packet, *is. Brit.* **1.** maaş/ücret zarfı, içine maaş konulup memura verilen zarf, **2.** kazanılan maaş miktarı. ***e.a.-1.*** *pay envelope.*

pay phone = pay station, *is.* kumbaralı/ankesörlü telefon, (para/jeton atılarak konuşulan) umumî telefon.

payroll = pay roll, *is.* **1.** maaş bordrosu, **2.** ödenen maaşların tutarı, **3.** ödenen maaş/ücret, **4.** kadro mevcudu, bir kurumdan maaş alanların toplam sayısı, **5. to be on ~** : kadroda bulunmak, kadroya dahil olmak.

paysage, *is. Fr.* manzara, peyzaj.

Pb, *kim.* kurşun (simge) *bk.:* **lead.**

PBX = *Private Branch Exchange :* özel telefon santralı.

p.c. = **1.** percent, **2.** petty cash, **3.** postal card, **4.** (reçetelerde) yemekten sonra, **5.** printed circuit.

PCB, *kim. polychlorinated biphenyl :* çok zehirli, kanser ve cilt hastalıklarına sebep olduğu için yasak edilen kimyasal bileşimler grubu.

PCP, *argo* kuvvetli sanrılatıcı madde.

Pd, *kim.* palladyum (simge).

pea, *is., ç.* **peas** (*esk.&Brit.- k.d.* **pease**) **1.** *bot.* bezelye *(Pisum sativum),* **2.** bezelye (tohum), **3.** nohut, börülce gibi bezelyeye benzer bitki veya tohumu. **chick- ~** : nohut. **black-eyed ~ = cowpea** : börülce. **everlasting ~** : kedi çanağı *(Lathyrus latifolius).* **sweet ~** : ıtırşahî *(Lathyrus odoratus),* **4.** bezelyeye benzer (ufak, yuvarlak) nesne, **5.** *den.* çapa demiri çatalının ucu, **6.** bezelyeli, bezelye+. **~ green** : bezelye yeşili. **green ~** : taze bezelye. **~ soup** : bezelye çorbası, **7. as like as two peas (in a pod)** : tıpkı birbirine benzer, bir elmanın iki yarısı, **8. as simple/easy as shelling ~s** : çok kolay.

pea bean, *is.* ufak beyaz fasulye.

peabody bird, *is.* beyaz göğüslü serçe.

peace, *is.&f.&ünl.* **1.** barış, sulh, **2.** (tarihte) barış dönemi, barış içinde geçen süre, hazar, **3.** *b.h.* barış (antlaşması), sulh (muahedesi). *Peace of Lausanne.* **sign the ~** : barış antlaşması imzalamak, **4.** sükûn, huzur, ahenk, **5.** güvenlik, selâmet, asayiş. **break/disturb the ~** : asayişi bozmak/ihlâl etmek. **the breach of the ~**: asayişin ihlâli, **6.** uzlaşma, barışma, anlaşma. **~ offering** : barış ve uzlaşma gayesiyle verilen hediye, **7.** sükûnet, iç/gönül huzuru, kafa dinlendir-

me, **8.** sessizlik, **9. at ~** : barış/huzur içinde, *mec.* ölmüş, **10. be at ~ with oneself** : gönül/vicdan huzuru içinde olmak, gönlü müsterih olmak, **11. ~ be with you** : Selâmünaleyküm, **12. ~ pipe** : (Kızılderililerde) barış çubuğu, **13. conclude/make the ~** : barış imzalamak, sulh akdetmek, **14. have ~ of mind** : başı dinç olmak, **15. hold one's ~** : susmak, sükût etmek, bir şey söylememek, **16. justice of the ~** : sulh yargıcı, **17. keep the ~** : barışı/sulhu/güvenliği/asayişi korumak, **18. make one's ~ with** : barışmak, uzlaşmak, sulh yapmak, **19. leave s.o. in peace** : birini rahat bırakmak, **20. live in ~** : birbiriyle iyi geçinmek, kavgasız yaşamak, **21. make ~** : barıştırmak, uzlaştırmak, ara bulmak, **22.** *esk.* susmak, sükût etmek, **23. ~** ! Sus(unuz)! ***e.a.-3.*** *pact, truce, armistice, amity, concord, rapport, 8. calm, quiet, stillness, silence.* ***k.a.-1&2.*** *war, 7. insecurity, disturbance.*

peaceable, *sf.* **1.** barışsever, barışçı, sulhçu, **2.** sessiz, sakin, asude, **3.** güvenlikli, asayişli, **4. ~ness** : barışseverlik, barışçılık, sulhçuluk, sessizlik, sükûnet, asudelik, güvenlilik, **5. peaceably** : barış/sulh içinde, sessizce, sükûnetle, güvenlikle. ***e.a.-1.*** *friendly, amiable, amicable, pacific, 2. tranquil, peaceful.* ***k.a.-1.*** *hostile, quarrelsome.*

Peace Corps, *is.* Barış Gücü: ABD'ce desteklenen, az gelişmiş ülkelere sanayi, tarım, eğitim ve sağlık programlarını uygulayacak gönüllüler gönderen kurum.

peace dove, *is. bk.:* **dove** (5).

peaceful, *sf.* **1.** sessiz, sakin, asude, rahat. *How ~ it is in the country now. a ~ day.* **2.** barış+, sulh+, barış içinde, barış dönemine özgü, **3.** barışçı, barışsever, sulhperver, barış maksadıyla.*~ nations. ~ uses for nuclear energy.* **4.** uysal, mülâyim, yumuşak başlı, **5.** kavgasız, şiddet ve zora baş vurmayan. *to settle dispute by ~ means.* **6. ~ly** : sessizce, sükûnetle, barış içinde, barışçı yollardan, barışseverce, uysallıkla, yumuşak başlılıkla, kavga etmeden, şiddet ve zora baş vurmadan, **7. ~ness** : sessizlik, sükûnet, rahatlık, barışseverlik, uysallık, yumuşak başlılık. ***e.a.-1.*** *placid, serene, tranquil, pacific.*

peacekeeper, *is.* **1.** ara bulucu, uzlaştırıcı (kimse/grup), **2.** savaşan/düşman iki millet arasında barış/anlaşma sağlayan kimse/grup.

peacekeeping, *sf.&is.* **1.** barış+, barışı koruma/koruyucu. **~ opreations**: barış harekâtı. **~ forces** : barış kuvveti, **2.** Birleşmiş Milletlerin askerî kuvvetlerle belirli bölgelerde milletler arası barışı koruma ve sürdürmesi.

peaceless, *sf.* barışsız, güvenliksiz, rahatsız, huzursuz.

peacelike, *sf.* barış gibi, barışa benzer, barışı andıran.

peacemaker, *is.* ara bulucu/barıştırıcı/uzlaştırıcı kişi.

peacemaking, *is.&sf.* ara bulma, barıştırma, uzlaştırma.

peace offering, *is.* barış teklifi, barışı sağlamak için yapılan ve çok defa fedakârlık gerektiren girişim.

peace officer, *is.* güvenlik görevlisi : polis vb. gibi asayişi korumakla görevli kişi.

peace sign, *is.* barış işareti: işaret ve orta parmakla yapılan V işareti.

peacetime, *sf.&is.* barış/sulh dönemi, hazar. ***k.a.-wartime.***

peach, *is.&f.* **1.** *bot.* şeftali (ağacı) *(Prunus Persica).* **~ blossom** : **blossom** : şeftali çiçeği, açık pembe renk. **~ bloom = ~ blow** : açık pembe porselen cilâsı. **~ tree** : şeftali ağacı, **2.** şeftali (meyve), **3.** şeftali rengi, açık pembemsi renk, **4.** *argo* çok güzel/cazip şey/kimse, özellikle güzel kadın. **She bought herself a ~ of a new hat** : Kendine çok güzel bir şapka satın aldı. **What a ~ of a child** : Maşallah, altıntopu gibi çocuk! **5.** ihbar etmek, ele vermek, haber vermek, gammazlamak, gammazlık etmek, **6.** *esk. bk.:* **impeach**, **7. peacher** : gammaz, muhbir, ihbar eden.

peachick, *is.* tavus civcivi.

peachlike, *sf.* şeftali gibi.

peach Melba, *is.* peşmelba : üstüne vanilyalı dondurma ve melba sosu konulmuş şeftali kompostosu.

peachy, *sf.* **peachier, peachiest 1.** şeftali gibi, şeftaliye benzer, şeftalimsi, **2.** *argo* âlâ, güzel, mükemmel, fevkalâde, çok süslü, cicili, bicili, **3. peachiness** : (a)şeftaliye benzerlik, **4.** güzellik, mükemmellik, fevkalâdelik. ***e.a.-2.*** *excellent, wonderful, fine, dandy.*

peacoat = pea coat, *is. bk.:* **pea jacket.**

peacock, *is.&f. ç.* **-cocks/-cock 1.** *zool.* (erkek) tavus kuşu *(Pavo cristatus).* (ilgili sıfat : *pavonine*), **2.** böbürlenen, boşuna kibirlenen/ mağrur kişi, **3.** tavus gibi kabarmak, böbürlenmek, gururlanmak, kasılmak, gösteriş yapmak, **4. ~ blue** : parlak mavi, tavus mavisi, **5. ~ butterfly** : tavus kelebeği, **6. ~ flower** *bk.:* **royal poinciana, 7. ~ ore** *bk.:* **bornite, 8. ~ish = ~y** : gururlu, (tavus gibi) kabaran, mağrur, gösterişli, **9. ~ishly** : gururlanarak, böbürlenerek, gururla, kibirle, gösterişle. ***e.a.- 3. strut, 8. vain, pretentious.***

pea crab, *is. zool.* mini yengeç *(Pinnotheridae) :* dişisi iki kabuklu yumuşakçaların kabuğunda yaşayan küçük bir yengeç türü.

peafowl, *is., ç.* **-fowls/-fowl** *zool.* tavus *(Pavo). bk.:* **peacock, peahen.**

peahen, *is. zool.* dişi tavus.

pea jacket, *is.* gemici ceketi (göğsü çift düğmeli, kalın yünden yapılmış).

peak, *is.&sf.&f.* **1.** tepe, doruk, zirve. *The (mountain) ~s are covered with snow all the year.* **2.** tepesi sivri dağ. *Here the high ~s begin to rise from the plain.* **3.** şahika, bir şeyin en yüksek noktası, **4.** en önemli/mühim nokta, en başarılı zaman. *The ~ of his career.* **5.** azamî, maksimum (nokta/değer). *a ~ of voltage. Prices have reached their ~.* **~ value** : azamî değer. **~ load** : azamî yük. **~ hours** : en işlek/kalabalık saatler. *The roads are full of traffic at ~ hours.* **6.** sivri uç/nokta. *the ~ of a beard/roof.* **7.** *bk.:* **widow's ~. 8.** kasket güneşliği, siper, **9.** *den.* (a) gizin cundası, (b) yelkenin çördek yakası, (c) demirin tırnak ucu, **10.** zayıflamak, hastalanmak, incelmek, **11.** azalmak, eriyip sönmek, bitmek, takatten düşmek, **12.** tepeye/doruğa/zirveye/şahikaya ulaşmak/erişmek, en yüksek değere ulaşmak. *The unemployment rate ~ed in March.* **13.** *den.* sırığın ucunu serene yakın dik tutmak. ***e.a.-1& 2&4 pinnacle, summit, 4. acme, zenith, 5. maximum, 11. dwindle away. k.a.- 4. abyss, nadir. eş ses.- peek, pique.***

peaked, *sf.* **1.** tepeli, zirveli, sivri, **2.** doruğa/tepeye/zirveye ulaşmış, **3.** zayıf, hasta, solgun, bitkin, **4. ~ness** : (a) sivrilik, (b) zafiyet, bitkinlik. ***e.a.-1. pointed, 3. pale, sickly.***

peakish, *sf.* zayıfça, solgunca, bitkince.

peakless, *sf.* doruksuz, tepesiz, zirvesiz.

peaklike, *sf.* doruk/tepe/zirve gibi.

peaky, *sf.* **1.** sivri, tepeli, zirveli, doruk şeklinde, **2.** zayıf, solgun, bitkin, hasta, **3.** *bk.:* **pecky.** ***e.a.-1. pointed, sharp, 2. peaked, sickly, pale.***

peal, *is.&f.* **1.** sürekli çan sesi, çanların aynı anda uzun uzun çalması, **2.** ana notalara ayarlanmış çanlar dizisi, **3.** çanlarla çalınan müzik, **4.** gümbürtü, şiddetli gürültü, ses tufanı. **a ~ of thunder** : gök gürültüsü. **~s of laughter** : kahkaha tufanı. **~ of gunfire** : top sesleri, **5.** çanları sürekli olarak çalmak, **6.** (çan) çalınmak, **7.** (gök, top vb.) gürlemek, gümbürdemek, **8.** *esk.* nara atarak hücum etmek/saldırmak, **9. to go (off) into ~s of laughter** : kahkahalarla gülmek, kahkahalarla çınlatmak.

peanut, *is.* **1.** *bot.* yer fıstığı *(Arachis hypogaea),* **2.** yer fıstığı (meyvesi), **3. ~s** *argo* çok az, önemsiz miktarda (para). *working for ~s. It costs ~s to run this car.* **4.** *k.d.* önemsiz kimse, **5. ~ brittle** : fıstıklı şeker(leme), **6. ~ butter** : fıstık ezmesi, **7. ~ gallery** : (a) *k.d.* (sinema/ tiyatro) arka balkon, (b) *argo* eleştirisi önemsiz olan kimse. *No remarks from the ~ gallery.* **8. ~ oil** : fıstık yağı. ***e.a.- 1&2. groundnut, goober, monkey-nut.***

pear, *is.* **1.** *bot.* armut (ağacı) *(Pyrus communis),* **2.** armut (meyve), **3. wild ~** : ahlat.

pearl, *is.&f.&sf.* **1.** inci, **2.** yapma/sun'î inci, **3.** inci gibi (yuvarlak, parlak) şey, **4.** değerli/ kıymetli şey, **5.** inci rengi, mavimsi soluk gri renk, **6. mother-of ~** *d.d.* sedef, **7.** *bas.* beş puntoluk harf, **8. cast ~s before swine** : kıymetini bilmeyene değerli bir şey vermek (domuzun önüne inci atmak), **9.** incilerle süslemek, **10.** inciye benzetmek, inci gibi yapmak, **11.** inci avlamak, **12.** inciye benzemek (şekil/renk/görünüş vb.), **13.** inci gibi, inci renginde, **14.** inci+, inciden yapılmış, **15.** inci gerdanlık/bilezik vb., **16.** sedef kaplı, sedef+, sedefli, **17.** *bk.:* **purl, 18. ~ barley = pearled barley** : kabuksuz arpa kırması, çorbalık arpa (kabuğu çıkarılıp ufak taneler haline getirilmiş arpa), **19. ~ diver = pearler** : inci avcısı, **20. ~ essence** : inci özü : bazı balıkların pullarında bulunan ve yapay inci yapmakta kullanılan madde, **21. ~ -fish** : inci balığı *(Alburnus lucidus),* **22. ~ fishery** : (a) inci avcılığı, (b) inci avlanan yer, **23. ~ gray** : inci rengi,

donuk mavimtrak gri, **24. ~ millet** *bot.* inci darısı *(Pennisetum glaucum),* **25. ~ onion** : inci soğanı, çok küçük bir cins soğan, **26. ~ oyster** : inci istiridyesi *(Pteriidae).*

pearlescence, *is.* inci parlaklığı. **pearlescent** : inci parlaklığında, inci gibi parlak.

pearlite, *is.* **1.** *metal.* inci taşı : yavaş soğutulan karbonlu demir alaşımı bünyesinde oluşan ince ferrit ve sementit levhaları, **2.** *bk.:* **perlite**, **3. pearlitic** : inci taşı+.

pearlized, *sf.* sedefli, sedef+, sedeften yapılmış, sedef gibi, sedefe benzer.

pearllike, *sf.* inci gibi, inciye benzer.

pearlweed = pearlwort, *is. bot.* mercan otu *(Sagina).*

pearly, *sf.* **pearlier, pearliest 1.** inci gibi, **2.** incili, incilerle süslenmiş, **3.** sedefli, sedeflerle süslü, **4. ~ everlasting** *bot.* solmaz inci *(Anaphalis margaritacea),* **5. ~ nautilus** *bk.:* **nautilus** (1), **6. pearliness** : inci/sedef gibi parlaklık.

pearmain, *is.* bir tür elma.

pear oil, *is. kim. bk.:* **isoamyl acetate.**

pear-shaped, *sf.* **1.** armut biçiminde, **2.** (ses tonu) berrak, tannan, pürüzsüz, gür.

peart, *sf. k.d.* **1.** canlı, neşeli, sıhhatli, zinde, **2. ~ly** : canlı/neşeli/sıhhatli/zinde bir şekilde, **3. ~ness** : canlılık, neşe, sıhhatlilik, zindelik. ***e.a.-1.*** *lively, brisk, cheerful, active, sprightly.*

peasant, *is.&sf.* **1.** köylü, rençper, **2.** kaba, görgüsüz, terbiyesiz, hödük, hoyrat (kimse), **3.** köylülere özgü.

peasantry, *is.* **1.** köylülük, rençperlik, **2.** köylüler, rençperler, köylü takımı, köy halkı.

pease, *is., ç.* **pease** *esk.* **1.** *bk.:* **pea, 2.** bezelyeler (**pea**'nin bir çoğul şekli).

peasecod = peascod, *is. esk.* bezelye kabuğu. ***e.a.-*** *pea pod.*

pease pudding, *is. Brit.* bezelyeli pelte: bezelye ezmesi ve yumurta ile yapılır.

peashooter, *is.* bezelye tüfeği: üflenince bezelye atan oyuncak boru.

pea soup, *is.* **1.** bezelye çorbası, **2.** *k.d.* koyu sis.

peasouper, *is.* **1.** *Cnd.* Fransız (asıllı) Kanadalı, **2.** *Brit.* koyu sis.

peat, *is.* **1.** turba, yer tezeği/kömürü, bataklık ve rutubetli arazide bulunan kısmen çürümüş bitkilerden ibaret organik madde, kurutulup yakıt olarak kullanılır, **2.** arsız/sırnaşık kadın, **3. ~ bog** : turbalı bataklık, **4. ~ moss** : turba yosunu *(Shagnum) :* çürüyüp turba oluşturan yosun.

peaty, *sf.* **peatier, peatiest** turba+, turba gibi, turbalı, turba ihtiva eden.

peavey/peavy, *is., ç.* **-veys/-vies** (ormancılıkta kütük çevirmek için kullanılan) çengelli sırık.

pebble, *is.&f.* **pebbled, pebbling 1.** çakıl taşı, ufak yuvarlak taş, **2. ~ leather** *d.d.* pürtüklü deri, **3.** necef taşı: saydam kuvars kristal, gözlük camı ve büyüteç yapımında kullanılır, **4.** necef taşından yapılmış mercek, **5.** çakıl döşemek, **6.** taşlamak, taşa tutmak, üzerine çakıl taşı atmak, **7.** (deriyi) pürtüklemek, pürtüklü yapmak, **8. not the only ~ on the beach** ! : Bulunmaz Bursa kumaşı değil ya! Gökten zembille inmedi ya! Amasya'nın bardağı, biri olmazsa bir daha! ***e.a.- 3.*** *rock crystal.*

pebbledash = pebble-dash = pebble dash, *is. Brit.* mozayik sıvalı duvar.

pebbleware, *is.* ebrulu fayans/seramik.

pebbly, *sf.* **1.** çakıllı, çakıl döşeli, **2.** (yüzeyi) pürtüklü, **3.** (yapısı) çakıla benzer, çakılımsı, çakıl gibi.

pecan, *is.* **1.** *bot.* pekan, fındık cevizi *(Carya illinoensis/C. pecan) :* G ABD'de yetişen cevize benzer bir ağaç, **2.** bu ağacın meyvesi : yumurta biçiminde, dışı parlak fındık renginde, içi cevize benzer bir meyve, **3.** pekan kerestesi.

peccability, *is.* kusur/hata yapabilme, günah işleyebilme.

peccable, *sf.* günah/kusur işleyebilir, hata yapabilir.

peccadillo, *is., ç.* **-loes/-los** kusur, kabahat, küçük günah.

peccant, *sf.* **1.** günahkâr, ahlâksız, **2.** suçlu, kabahatli, tüzük ve kurallara aykırı davranan, **3. peccancy** : günahkârlık, ahlâksızlık, suç, kabahat. ***e.a.- 1.*** *sinning, sinful,* ***2.*** *faulty, wrong,* ***3.*** *sinfulness, sin.*

peccary, *is., ç.* **-ries/-ry** *zool.* azman domuz *(Tayassu angulatus) :* Teksas-Paraguay arasında yaşayan domuza benzer hayvan. **colla-**

red ~ : kemerli domuz : tüyleri kurşunî olup beyaz bir kemeri vardır. **white-lipped ~** : beyaz dudaklı domuz.

peccavi, *is., ç.* **-vis** itiraf, ikrar, suç veya günahı kabullenme. ***e.a.*** *- confession.*

peck, *is.&f.* **1.** çeyrek kile, 8 kuart veya 537.6 inç küp (=8.81 l)'lik kuru hacim ölçüsü, **2.** hacmi buna eşit ölçü kabı, **3.** *argo* yığın, sürü. **a ~ of troubles** : bir yığın dert, **4.** gagalamak, sivri bir şeyle habire vurmak. *The hens are ~ing the corn.* **5.** sivri bir şeyle vurarak delmek/delik açmak. *The bird ~ed a hole in the tree.* **6.** *gen.* **~ at** : (yiyeceği) gevelemek, (iştahsızca) azar azar ısırmak, gagalayarak yemek, kuş gibi az yemek. *You're only ~ing at your food, what's wrong?* **7.** gagalama, **8.** sivri/keskin bir şeyle anî vuruş, **9.** gaga izi, sivri bir şeyle açılan oyuk, **10.** anî/kısa öpüş. *She gave him a ~ on the cheek as she hurried out the door.* **11. keep one's ~ up** : yılmamak, umutsuzluğa kapılmamak, fütur getirmemek.

pecker, *is.* **1.** gagalayan, **2.** *argo-kaba bk.:* **penis**, **3.** *Brit.- argo* cesaret, yürek. **4. keep one's ~ up** *Brit.- k.d.* cesaretini yitirmemek, umutsuzluğa kapılmamak, zor koşullar altında bile yılmamak. ***e.a.*** *- 3. courage, spirits.*

peckerwood, *is.* **1.** *ABD- k.d.* ağaçkakan, **2.** kirli beyaz. ***e.a.*** *- 1. woodpecker.*

peck(ing) order, *is.* **1.** gagalama düzeni : kümes hayvanlarında kuvvetlinin zayıfı gagalayarak sindirdiği ve tahakkümü altına aldığı düzen, **2.** (insan toplumlarında) zorbalık/tahakküm düzeni, kuvvetlinin zayıfı ezerek baş eğdirdiği düzen.

peckish, *sf. Brit.- k.d.* **1.** aç, acıkmış. **feel ~** : acıkmak, karnı zil çalmak, **2.** huysuz, aksi, inatçı, **3. ~ly** : acıkmış olarak ; inatla, aksilikle, **4. ~ness** : açlık; huysuzluk, aksilik, inatçılık. ***e.a.-1.*** *hungry,* **2.** *cross, irritable.*

Pecksniffian, *sf.* **1.** iki yüzlü,,mürai, zahiren dürüst ve ahlâklı görünüp her türlü ahlâksızlık ve mel'aneti işleyen, **2. ~ism = Pecksniffery** : iki yüzlülük, mürailik. ***e.a.-1.*** *hypocritical, insincere, sanctimonious.*

pecky, *sf.* **1.** oyuklu, gaga ile oyulmuş, delikli. *~ cypress.* **2.** taneleri buruşmuş/sararmış. *~ rice.*

pecora, *is.* çiftlik hayvanları.

pectase, *is. biy.-kim.* pektaz : çeşitli meyvelerde bulunan ve pektini pektik aside dönüştüren enzim.

pectate, *is. kim.* pektat : pektik asidin tuzu/esteri.

pecten, *is., ç.* **-tens/-tines 1.** *zool. anat.* (a) taraksı çıkıntı, (b) (kuşların/sürüngenlerin gözlerinde bulunan) renkli perde, **2.** *bk.:* **scallop.**

pectic, *sf.* pektik, pektine ait. **~ acid** : pektik asit, pektin esterlerinin hidrolizinden oluşan suda erimez madde.

pectin, *is. biy.-kim.* pektin : olgun meyvelerde bulunan beyaz, amorf, asıltılı hidrokarbon. Koyulaştırıcı özelliği dolayısıyla meyve peltelerinde, güzellik müstahzaratında kullanılır. **~aceous** : pektinli.

pectinate(d), *sf.* **1.** tarak dişli, taraklı, tarak gibi (dişleri olan), **2. pectinately** : tarak gibi, diş diş, **3. pectination** : taraklaşma, tarak gibi dişli olma. ***e.a.*** *- 1. comblike.*

pectize, *f.* **-tized, -tizing** pelteleş(tir)mek. **pectizable** : pelteleş(tiril)ebilir. **pectization** : pelteleş(tir)me.

pectoral, *sf.&is.* **1.** göğüs+, göğüs boşluğuna ait, sadrî, **2.** göğüs üzerinde taşınan. *~ cross.* **3.** göğüs/akciğer hastalıklarına ait, **4.** göğüsten/gönülden gelen, **5.** göğüs/meme üzerine giyilen şey, **6. ~ fin** *d.d.* (balıklarda) göğüs yüzgeci, **7.** *anat.* göğüste bulunan organ/kas vb., **8.** göğüs hastalığını iyileştiren ilâç. **9. ~ arch = ~ girdle** *anat.* (a) (omurgalılarda) göğüs kemeri, ön ayakları göğüse bağlayan kemikli/kıkırdaklı yay, (b) (insanda) omuz kemiği, kolu iskelete bağlayan kemik, **10. ~ muscle** : göğüs kası, **11. ~ sandpiper = fatbird = grass snipe = jacksnipe** : alaca çulluk *(Erolia melanotos),* **12. ~ly** : göğüsten, göğüs boşluğundan. ***e.a.-1.*** *thoracic.*

peculate, *f.* **-lated, -lating 1.** zimmetine geçirmek, ihtilâs etmek, (para) aşırmak, iç etmek, emanete hıyanet etmek, emanet malı çalmak, **2. peculation** : zimmetine geçirme, ihtilâs, (para) aşırma, **3. peculator :** zimmetine geçiren, muhtelis, (para) aşıran. ***e.a.-1.*** *embezzle,* **2.** *embezzlement,* **3.** *embezzler.*

peculiar, *sf.&is.* **1.** acayip, garip, tuhaf, **2.** alışılmamış, **3.** başkalarından farklı, **4. ~ to** : özgü, mahsus, has. *an expression ~ to Canadians.* **5.** özel, hususî. *This old book has a ~ value.*

6. şahsî/zatî özellik, karakter, **7.** *Brit.* özel kilise, **8.** *k.d.* rahatsız, keyifsiz, hasta. **I'm feeling rather ~** : Biraz rahatsızım. ***e.a.-1.*** *strange, queer, odd, eccentric, bizarre,* ***2.*** *unusual, uncommon, singular, extraordinary,* ***3.*** *distinctive, separate,* ***4.*** *specific, characteristic,* ***5.*** *individual, particular, special, unique.* ***k.a.-2.*** *common.*

peculiarity, *is., ç.* **-ties 1.** acayiplik, garip-lik, tuhaflık, **2.** acayip/garip/tuhaf/alışılmamış şey, **3.** özellik, hususiyet, özel nitelik. *Bad driving is wrongly said to be a ~ of women.* ***e.a.-1.*** *idiosyncrasy, oddity, quirk,* ***3.*** *feature, characteristic.*

peculiarly, *zf.* **1.** acayip/garip/tuhaf/alışılmamış bir şekilde, **2.** özellikle, bilhassa, özel olarak. *This question is ~ difficult.* ***e.a.-1.*** *strangely,* ***2.*** *especially.*

peculium, *is.* **1.** özel mülk, **2.** (Roma hukuku) efendinin uşağına/esirine verdiği mülk.

pecuniary, *sf.* **1.** parasal, malî, nakdî, para+, para ile ilgili, paradan ibaret, maddî, **2.** para cezasını gerektiren, karşılığı para cezası olan. *a ~ offense.* **3. pecuniarily :** paraca, malî bakımdan, nakdî olarak, para yönünden. ***e.a.-1.*** *financial.*

ped-, *ön ek bk.:* **pedo-, pedi-.**

pedagogic(al) = paeddagogic, *sf.* eğitsel, eğitimle ilgili, çocuk eğitimi ile ilgili. **pedagogically** : eğitsel olarak.

pedagogics, *is.* eğitim bilimi : eğitim/öğretim yöntemlerini inceleyen bilim.

pedagogism = pedagoguism, *is.* eğitimcilik, öğretmenlik, eğitimcilerin yöntem ve davranışları.

pedagog(ue), *is.* **1.** eğitimci, eğitmen, öğretmen, eğitim bilimci, pedagog, terbiyeci, **2.** dar görüşlü öğretmen, **3.** bilgiçlik taslayan, formaliteci, kesin kurallardan ayrılmayan kimse, **4.** (eski Yunan/Roma) lala, çocukları okula götürüp getiren esir, **5. pedagoguery = pedagogery** : eğitimcilik, eğitmenlik, **6. pedagoguish = pedagogish** : eğitimsel.

pedagogy = paedagogy, *is.* **1.** eğitim bilimi, pedagoji, **2.** eğitimcilik, eğitmenlik, öğretmenlik.

pedal, *sf.&is.&f.* **-aled, -aling** *(Brit.:* **-alled, -alling**) **1.** pedal, ayakla işletilen manivela. **a bicycle ~** : bisiklet pedalı, **2.** *müz.* (a) ayaklık, (org vb. de) ayakla işletilen tuş, (b) **~ point** *d.d.* diğer notalar çalınırken sürekli olarak bas perdeden çalınan nota, **3.** pedal ile işletmek/hareket ettirmek/kumanda etmek, pedala basmak, pedallamak. *to ~ a bicycle up a hill.* **4.** ayak+, ayağa ait, ayakla/ayak manivelası ile ilgili, **5.** pedallı, pedal ile işletilen. *a ~ mechanism. a ~ boat.*

pedalfer, *is.* demir ve alüminyumca zengin, karbonatı çok az veya hiç olmayan toprak. **~ic** : bu toprağa ait.

pedal pushers, *is.* (kadın/genç kız) bisiklet pantalonu.

pedant, *is.* **1.** bilgiç, ukalâ, bilgiçlik taslayan kimse, malûmatfüruş, **2.** lüzumsuz ayrıntılar üzerinde ısrarla duran kimse, **3.** *esk. bk.:* **schoolmaster**, **4. ~ic(al)** : bilgiç, ukalâ, **5. ~ically** : bilgiçlikle, ukalâca.

pedanticism = pedantry, *is., ç.* **-ries 1.** bilgiçlik, ukalâlık, bilgiçlik taslama, bilgiç geçinme, malûmatfüruşluk, **2.** lüzumsuz ayrıntılar üzerinde ısrarla durma.

pedate, *sf.* **1.** ayaklı, ayağı olan, **2.** ayaksı, ayağa benzer, ayak gibi, **3.** ayak parmakları gibi bölümleri olan, **4.** *bot.* dilikli, dilimli (yaprak), **5. ~ly** : ayak biçiminde.

peddle, *f.* **-dled, -dling 1.** seyyar satıcılık/işportacılık yapmak, dolaşarak/geze geze satmak, **2.** dağıtmak, yaymak, satmaya çalışmak. *to ~ radical ideas. He's the one who's peddling the drugs unlawfully.* **3.** önemsiz şeylerle uğraşmak. **4. ~ your papers!** *ABD-argo* Defol buradan! Çek arabanı! Pılıyı pırtıyı topla! ***e.a.-1.*** *hawk, sell,* ***2.*** *deal out, dispense, circulate,* ***3.*** *trifle, piddle.*

peddler = pedlar = pedler, *is.* **1.** seyyar satıcı, işportacı, **2.** hayalî/muhal işlerle uğraşan, olmayacak vaitlerde bulunan kimse. *influence ~s.*

peddling, *sf.* **1.** önemsiz, basit, ehemmiyetsiz, **2.** hayalî/lüzumsuz şeylerle uğraşan, **3. ~ly** : önemsiz/basit bir şekilde, lüzumsuz/hayalî işlerle uğraşarak. ***e.a.-1.*** *trifling, piddling, paltry, small, petty.*

pederast = paederast, *is.* oğlancı, kulampara.

pederastic, *sf.* **1.** oğlancı+, **2. ~ally** : oğlancılıkla.

pederasty = paederasty, *is.* oğlancılık, kulamparalık.

pedestal, *is.&f.* **-taled, -taling** *(Brit.:* **-talled, -talling**) **1.** heykel/sütun vb. tabanı/kaidesi/temeli, **2.** temel, esas, taban, kaide, **3.** (mobilya) ayak, **4.** (heykel vb. ni) taban/kaide/temel üzerine oturtmak, **5. knock s.o. off his ~** : (sahte şöhret sahibi bir kimsenin) iç yüzünü göstermek, ne mal olduğunu meydana çıkarmak, yerin dibine geçirmek, **6. set/put on a ~** : yüceltmek, yüksek paye vermek, idealleştirmek.

pedestrian, *is.&sf.* **1.** yaya, yayan giden (kimse), piyade, **2.** ağır, sıkıcı, yavan, adî, ilginç olmayan, hayal ve hayatiyetten mahrum, **3.** basit, muhayyilesi/zekâsı işlemeyen. *She was rather a ~ student.* **4. ~ism** : (a) yayalık, yaya yürüyüş, (b) basitlik, adîlik, sıkıcılık, yavanlık, muhayyileden uzaklık, güzellikten yoksunluk. ***e.a.-1.*** *walker, walking,* ***2.*** *dull, commonplace, unimaginative.*

pedi- = ped- = -ped, *ön ek* **1.** "ayak". *ör.: pediform, pedicure,* **2.** *bk.:* **pedo-.**

pediatric, *sf.* çocuk bakımına/tedavisine ait.

pediatrics = paediatrics, *is.* çocuk bakımı/tedavisi ilmi, çocuk doktorluğu, çocuk hastalıklarını inceleyen tıp dalı.

pedicab, *is.* (GD Asya'ya özgü) pedallı, üç tekerlekli araba. Sürücünün arkasında tenteli iki kişilik yer bulunur.

pedicel, *is.* **1.** *bot.* çiçek sapı, bitkinin ana sapından ayrılan ve çiçek/meyve taşıyan sap, **2.** *zool. bk.:* **pedicle** veya **peduncle**, **3. ~lar** : çiçek sapına ait, **4. ~late** : saplı (çiçek vb.), **5. ~lation** : sap çıkarma.

pedicle, *is.* **1.** *anat.* omur çıkıntısı, omurga kemiğinin iki sivri çıkıntısından her biri, **2.** *zool.* örümcekgillerde baş ve gövdeyi birbirine bağlayan parça.

pedicular, *sf.* bit+, bite ait, bitin sebep olduğu.

pediculate, *sf.&is.* **1.** sapcıklı, kolcuklu, **2.** kollu balık, göğüs yüzgeçleri kol gibi uzamış bir tür balık.

pediculicidal = pediculicide, *sf.* bit öldüren.

pediculosis, *is. patol.* bitlenme.

pediculous, *sf.* bitli, bitlenmiş.

pedicure, *is.* **1.** ayak bakımı, pedikür, ayak hastalıkları tedavisi, **2. pedicurist** *d.d.* pedikürcü. ***e.a.-1.*** *chiropody,* ***2.*** *chiropodist.*

pediform, *sf.* ayak biçiminde, ayak gibi.

pedigree, *is.* **1.** soy ağacı, şecere, **2.** soy, nesil, **3.** safkan, iyi soydan (hayvan), **4.** (hayvanların) soy kütüğü/kaydı, **5.** türeme, menşe, tarih. *The ~ of a word.* ***e.a.-1.*** *ancestry, lineage,* ***5.*** *derivation, origin, history.*

pedigreed, *sf.* soylu, soyu belli, iyi soydan. *a ~ collie.*

pedigreeless, *sf.* soyu belirsiz, soysuz.

pediment, *is.* **1.** *mim.* alınlık, bina cephesindeki üçgen biçiminde kısım, **2.** *jeol.* keskin meyilli arazi dibinde hafif eğimli kaya yüzeyi, **3. ~al** : alınlık şeklinde.

pedlar = pedler, *is. bk.:* **peddler.**

pedo-, *ön ek* **1.** "çocuk". *ör. : pedology,* **2.** "toprak". *ör.: pedocal.*

pedocal, *is.* kireçli toprak.

pedodontics, *is.* çocukların diş bakımı ve tedavisi.

pedodontist, *is.* çocuk dişçisi.

pedogenesis, *is.* toprak teşekkülü. **pedogenic = pedogenetic** : toprak oluşturan.

pedology, *is.* **1.** çocuk bilimi, **2.** toprak bilimi, **3. pedologic(al)** : çocuk bilimsel/toprak bilimsel, **4. pedologically** : çocuk bilimi/toprak bilimi açısından.

pedometer, *is.* adımölçer, adımsayar : adımları sayarak uzaklık ölçen alet.

pedophile, *is.* sübyancı, çocuklarla cinsî münasebette bulunan kimse. **pedophilia :** sübyancılık. **pedophiliac = pedophilic** : sübyancı+.

peduncle, *is.* **1.** *bot.* çiçek sapı: tek veya salkım şeklindeki çiçeği taşıyan sap, **2.** *zool.* sapa benzer organ/parça, **3.** *anat.* (a) kolsu ayaklılarda bağ çıkıntısı, (b) beyin sapı, beynin çeşitli bölümlerini bağlayan beyaz madde, **4. peduncled = peduncular** : sap şeklinde, sapa ait.

pedunculate(d), *sf.* **1.** saplı, sapı olan, **2.** sap üzerinde büyüyen, **3. pedunculation** : sap üzerinde büyüme.

pee, *is.&gs.f.* **peed, peeing** *argo* **1.** çiş, sidik, idrar, **2.** işemek, çiş yapmak. ***e.a.-1.*** *urine,* ***2.*** *urinate.*

peek, *is.&f.* **1.** gözetleme(k), (kısaca) göz atma(k), (gizli/kaçamak) bakma(k)/bakış. *He pretented to have his eyes covered, but I could see he was ~ing between his fingers. We took a ~ through the crack in the door.* ***e.a.-*** *peep.* ***eş ses.-*** *peak, pique.*

peekaboo, *sf.&is.* **1.** delikli (işleme, blûz vb.). *a ~ blouse.* **2.** şeffaf, içini gösteren (kadın blûzu vb.), **3.** (çocukların) "ce" oyunu.

peel, *is.&f.* **1.** (sebze/ meyve) kabuk, **2.** fırıncı küreği, **3.** *den.* kürek palası, **4.** (kabuğunu) soymak. *to ~ an orange.* **5.** (derisini) yüzmek, **6.** (kabuk/deri) soyulmak, dökülmek. *My skin always ~s when I've been in the sun.* **7.** *argo* soyunmak. *They ~ed off their clothes and jumped into the water.* **8. keep one's eyes peeled** *argo* - göz hapsine almak, gözünü ayırmamak, dikkatle gözetlemek, tetikte/uyanık bulunmak. *Keep your eyes ~ed for cars turning off the highway here.* - ***e.a.-4.*** *strip, pare,* ***6.*** *come off,* ***7.*** *undress.* ***eş ses.-*** *peal.*

peelable, *sf.* (kabuğu) soyulabilir.

peeler, *is.* **1.** (kabuğunu) soyan, **2.** *Brit.-argo* polis.

peeling, *is.* **1.** (kabuğunu) soyma (işi), **2.** (soyulmuş) kabuk, deri.

peen = pein, *is.&f.* **1.** çekicin sivri ucu, **2.** çekiçlemek, çekiçle düzeltmek/genişletmek/ yassıltmak.

peep, *is.&f.* **1.** (kapı aralığından vb. gizlice) gözetlemek, **2.** *argo* dikizlemek, röntgencilik etmek, **3.** (sinsice/merakla/kaçamak) bakmak, **4.** (kısmen) görünmek. *Violets are ~ing through the leaves. Her toe ~ed through a hole in her sock.* **5.** cırlamak, (civciv veya fare gibi) cik cik diye ses çıkarmak, **6.** ince/cırlak sesle konuşmak, **7.** (yarıktan/delikten vb.) gözetleme, gözetleyiş, kaçamak, bakış, **8.** (şafak vb.) doğuş, tulû, ilk görünüş. **the ~ of the day** : gün ağarması. **at the ~ of dawn** : şafak sökerken, **9.** küçük çulluk, **10.** cırlama, ciyaklama, "cik, cik" sesi. **I don't want to hear another ~ out of you** : Kes sesini! Cırlama! (Bir daha sesini duymayacağım!) **11.** *argo* jeep. ***e.a.-*** *7. glance, furtive look, glimpse,* ***10.*** *sheep.*

peeper, *is.* **1.** (gizlice delikten/yarıktan) gözetleyen, dikizleyen, **2.** *argo* göz, **3.** cırlayan, cırlak ses çıkaran, **4.** cırlak kurbağa.

peephole, *is.* gözetleme deliği.

Peeping Tom, *is.* dikizci, röntgenci, gizlice gözetleyen (özellikle cinsel zevk için kadın gözetleyen).

peep show, *is.* **1.** büyüteçle küçük bir delikten seyredilen resimler, **2.** para atılarak seyredilen açık saçık film.

peep sight, *is.* (tüfekte) delikli gez.

peepul, *is. bk.:* **pipal.**

peer, *is.&f.* **1.** akran, emsal, eş. **He is so fine a man that it would be hard to find his ~** : O kadar iyi bir insandır ki eşi zor bulunur. **2.** denk, denkteş, küfüv, **3.** asilzade. **~ of the blood royal** : kral ailesinden Lordlar Kamarasına üye olabilen kimse. **~ of the realm** : Lordlar Kamarasına üye olabilen asilzade sınıfı, **4.** (İngiltere'de) dük, marki, örl, vikont, baron, **5.** aynı yasal haklara sahip kimse, **6.** *esk.* arkadaş, yoldaş, rakip, **7.** gözetlemek, tecessüsle/dikkatle bakmak. **He ~ed around over his spectacles** : Dürbünle etrafı gözetledi. *to ~ at s.o.. to ~ at a book/photograph. She ~ed into the room. to ~ out of window/over the wall.* **8.** (delikten vb.) bakmak/çıkmak. *The sun was ~ing from behind the cloud.* **9. ~ out** : (aralıktan) bakmak/çıkmak, **10. ~ingly** : gözetlercesine, tecessüsle/dikkatle bakarak. ***e.a.-*** *3. nobleman,* ***6.*** *companion, mate, rival.*

peerage, *is.* **1.** asilzadeler, asilzade sınıfı, **2.** asilzadelik, asalet unvanı/mevkii, **3.** asilzadeler nesep kitabı.

peeress, *is.* **1.** asilzadenin karısı, **2.** asilzade kadın, asalet unvanı olan kadın.

peerless, *sf.* **1.** eşsiz, emsalsiz, rakipsiz, eşi/emsali/dengi bulunmayan. *Atatürk was a ~ leader.* **2. ~ly** : eşsiz bir şekilde, **3. ~ness** : eşsizlik, emsalsizlik. ***e.a.-*** *1. matchless, unmatched, unsurpassed, unequaled, unrivaled, incomparable.*

peetweet, *is. zool.* benekli çulluk.

peeve, *is.&f.* **peeved, peeving 1.** *k.d.* canını sıkmak, sinirlendirmek, kızdırmak, öfkelendirmek, **2.** can sıkıcı şey, kızdıran/sinirlendiren şey. ***e.a.-*** *1. annoy, irritate, 2. gripe.*

peeved, *sf.* sinirli, kızgın, öfkeli, **2.** canı sıkılmış. **to be ~ at s.o.** : birine kızmak/öfkelenmek. ***e.a.-*** *annoyed, irritated, vexed, discontented.*

peevee, *sf.&is.* **1.** cüce, çok küçük (kimse), mini mini, minnacık, **2.** (kendi cinsine göre) çok küçük/bodur/minicik hayvan. ***e.a.-*** *1. tiny, insignificant, 2. runt.*

peevish, *sf.* **1.** sinirli, huysuz, aksi, ters, titiz, hırçın, **2. ~ly** : sinirli sinirli, huysuzlukla, aksi/ ters/ hırçın bi şekilde, **3. ~ness** : sinirlilik, huysuzluk, aksilik, terslik, titizlik, hırçınlık. ***e.a.-*** *1. cross, querulous, fretful.*

peewit = pewit, *is. zool.* kız kuşu *(Vanellus vanellus).* ~ **gull** : güler martı *(Larus ridibundus).*

peg[1], *is.* **1.** (tahta) çivi, (ağaç) kazık, **2.** askı, kanca. **clothes** ~ : elbise askısı, çamaşır mandalı. **a hat** ~ : şapka askısı. **off-the-peg clothes** : hazır elbise. *Off-the-peg clothes are usually cheaper.* **3.** (telli çalgılarda) akort vidası, **4.** vesile, bahane, sebep. **a ~ to hang a grievance upon** : şikâyet/dert yanma vesilesi, **5.** derece, mertebe, **6.** *Brit.* sodalı viski veya konyak. *poured himself down a stiff ~.* **7. ~ leg** *d.d. k.d.* tahta bacak, **8.** *k.d.* (beyzbolde) topu atış, **9. to take (one) down a ~** : (bir kimseyi) küçük düşürmek, utandırmak, mahcup/rezil etmek, kibrini/gururunu kırmak, **10. a round ~ in a square hole** : bulunduğu yere yakışmayan kimse, **11. ~less** : çivisiz, kazıksız, mandalsız, askısız, **12. ~like** : çivi/kazık gibi. ***e.a.- 3. pin, 9. humble.***

peg[2], *gl.f.* **pegged, pegging 1.** (tahta çivi ile) çivilemek, (ağaç çivi/kazık vb. ile) tutturmak. **~ clothes on the line** : çamaşırı ipe mandallamak, **2.** kazıklarla işaretlemek, kazık/çivi çakmak, **3.** (kazıkla/çivi ile/sivri bir şeyle) delmek/vurmak, **4.** (eşya/borsa fiyatlarını) sabit bir düzeyde tutmak, (fiyatlarda) istikrar sağlamak. **~ prices** : fiyatları tespit etmek, **5.** *argo* (top, taş vb.) atmak. *to ~ stones.* **6.** *argo* (bir kimseyi) tanımak/bellemek/anlamak/sınıflandırmak. *She ~ged him as a big spender.* **7. ~ away at sth** : (gayretle/azim ve sebatla/durmadan) çalışmak, çabalamak, çok gayret sarf etmek. *to ~ away at homework.* **8.** (oyunda) sayıları çivilerle işaret etmek, **9. ~ down** : kazığa bağlamak, **10. ~ out** : (a) (araziyi) kazıklarla işaretlemek/sınır çekmek, (b) *Brit.* ölmek, *argo* nalları dikmek. **11. ~ out a claim** : altın vb. keşfedilen araziyi kazıklarla çevirip üzerinde hak iddia etmek, *mec.* hak iddia etmek. ***e.a.-5. throw, 6. identify, classify, 10. (b) die.***

Pegasus, *is.* **1.** kanatlı at, **2.** ilham perisi, **3.** *astr.* Pegasus, kuzey takımyıldızlarından biri.

pegboard, *is.* **1.** delikli tahta : üzerine ağaç çiviler sokulan sayı tahtası; delikli ilân tahtası, **2.** *Brit.* delikli tahtaya ağaç çiviler sokularak oynanan bir oyun. **solitaire** *d.d.*

pegbox, *is.* telli çalgılarda akort vidaları bölmesi.

peg leg, *is.* **1.** tahta bacak, **2.** tahta bacaklı kimse.

peglegged, *sf.* tahta bacaklı.

pegmatite, *is.* **1.** pegmatit, kuvars ve feldspatlı granit, **2.** iri taneli kuvars ve mikalı granit, **3. ~ic** : pegmatik yapısında, pegmatite benzer.

peg top, *is.* **1.** topaç, **2. peg tops** : dar paçalı pantalon.

peg-top, *sf.* dar paçalı. **~ trousers** : dar paçalı pantalon.

P.E.I. = Prince Edward Island.

Pei-ching, *is.* Pekin.

peignoir, *is.* (kadın için) sabahlık.

pein, *is.&f. bk.:* **peen.**

peise, *gl.f.* **peised, peising** *Brit.- k.d.* **1.** tartmak, **2.** yüklemek, ağır basmak. ***e.a.- 1. weigh, 2. burden, weigh down.***

pejoration, *is.* yıpranma, aşınma, değerini yitirme. ***e.a.- depreciation.***

pejorative, *sf.&is.* **1.** alçaltıcı/küçük düşürücü (söz), yıpratıcı, değersizleştirici. *I didn't think he was using inequality in a ~ sense.* **2.** kötüleyici, kötümsel, yermeli. ***e.a.- depreciatory, disparaging.***

pekin, *is.* **1.** geniş çizgili ipekli (kumaş), **2.** *b.h.* Çin ördeği (sarımtrak-beyaz renkli).

Pekinese, *is., ç.* **-ese** *bk.:* **Pekingese**

Peking = Pei-ching = Peiping, *is.* Pekin.

Pekingese, *sf.&is., ç.* **-ese 1.** Pekinli, Pekin+, Pekin'e ait, **2.** (standart) Çince, resmî Çin dili, **3.** Pekin lehçesi, **4.** Pekin köpeği : uzun tüylü küçük bir cins köpek. **Pekinese** *d.d.*

Peking man, *is.* Pekin adamı : Pekin yakınındaki mağarada bulunmuş orta *Pleistocene* çağına ait insan fosili.

pekoe, *is.* yüksek kaliteli siyah çay (Seylan, Hindistan ve Cava'da yetişir). **orange- ~** : filiz çayı : çay fidanının tepedeki en küçük yapraklarından yapılan üstün kaliteli siyah çay (Hint-Seylan).

pelage, *is.* (memli hayvanlarda) kürk, yün, tüy, kıl.

pelagic, *sf.* **1.** deniz+, umman+, okyanus+, **2.** açık denizlerde yaşayan/büyüyen (hayvan/bitki). ***e.a.- oceanic.***

pelargonic, *sf.* sardunya+. **~ acid** : sardunya asidi : C8H17COOH : sardunya yapraklarından elde edilen renksiz, yağlı organik bileşim. İlâç ve vernik yapmakta kullanılır. **nonanoic acid** *d.d.*

pelargonium, *is. bot.* sardunya *(Pelargonium). e.a.- geranium, stork's-bill.*

pelecypod, *is. zool.* yassı solungaçlı : *Lamellibranchiata* (yassı solungaçlılar) sınıfından herhangi bir yumuşakça (midye, istiridye vb.).

pelerine, *is.* pelerin.

Pele's hair, *is.* volkanik cam ipliği : havaya püskürülen lavanın katılaşmasından oluşur.

pelf, *is. hkr.* vurgun, yağma, vurgunla kazanılan para/servet/mal/zenginlik.

Pelham, *is.* (iki dizginle kullanılan) gem.

pelican, *is. zool.* pelikan, kaşıkçı kuşu *(Pelecanus onocrotallus).* **Dalmatian ~** : tepeli pelikan *(Peleca-nus crispus).* **~ State** : Louisiana (takma ad).

pelisse, *is.* **1.** kürklü elbise, kürklerle süslenmiş elbise, **2.** kadın pelerini.

pelite, *is. jeol.* killi kaya. **pelitic** : killi kayaya benzer.

pellagra, *is. patol.* pelagra, vitamin noksanlığından ileri gelen hastalık : deride kabarcıklar, sinir bozukluğu ve ishal ile belirir. **pellagrose = pellagrous** *patol.* pelagra+, pelagraya yakalanmış.

pellet, *is.&f.* **1.** hap, küçük topak (ilâç/yiyecek), **2.** gülle, (genellikle taş gülle), **3.** saçma tanesi, **4.** mermi, kurşun, **5.** top/topak yapılmış mum, kâğıt vb. (atınak/fırlatmak için), **6.** kuşun sindiremeyip çıkardığı yabancı madde (avın tüyü, kemiği vb.), **7.** topaklamak, topak yapmak, hap hâline getirmek, **8.** topak bir şey atmak, saçma ile vurmak.

pelletize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** topaklamak, topak yapmak, **2. pelletization** : topaklama, topak yapma.

pellicle, *is.* ince deri/zar, film, sıvıların yüzeyinde bulunan zar gibi ince tabaka. ***e.a.- film, scum.***

pellicular = pelliculate, *sf.* zar gibi/şeklinde, zarla kaplı.

pellitory, *is., ç.* **-ries** *bot.* **1. ~ of Spain** *d.d.* yapışkan otu *(Anacyclus pyrethrum),* **2. wall ~** : duvar otu *(Parietaria officinalis):* eski duvarların üstünde biter.

pell-mell = pellmell, *sf.&zf.&is.* **1.** karmakarışık, allak bullak, alt üst, keşmekeş, **2.** alelacele, telâşla, paldır küldür. *a ~ rush to get to the station on time.* **3.** düzensiz kalabalık, keşmekeşlik, karmakarışıklık, **4.** acele, telâş, hengâme. ***e.a.- 3. jumble, confusion, disorder, 4. headlong.***

pellucid, *sf.* **1.** saydam, şeffaf, **2.** berrak, duru. *~ waters. ~ stream.* **3.** (anlamca) açık, vazıh, anlaşılması kolay. *~ language/style.* **4. ~ly** : saydam/şeffaf/berrak/duru bir şekilde; açıkça, vazıh olarak, **5. ~ness = pellucidity** : saydamlık, şeffaflık, berraklık, duruluk, (anlamca) açıklık, vuzuh. ***e.a.- 1. transparent, 2. clear, limpid, 3. clear. k.a.- 1&2. opaque, 3. obscure.***

pelon, *sf.* tüysüz, yünsüz, kürksüz, kılsız (hayvan).

Peloponnesian, *sf.&is.* Mora, Moralı. **~ War**: Mora Savaşı.

Peloponnesus, *is.* Mora Yarımadası. **Peloponnese, Peloponnesos, Morae** *d.d.*

peloria, *is. bot.* düzgünlük, normal olarak düzgün olmayan çiçeklerde nadiren görülen yapı düzgünlüğü.

pelorian = peloriate = peloric, *sf. bot.* düzgün.

pelorus, *is., ç.* **-ruses** *den.* kerteriz gülü, açıölçer : gözetlenen iki cismin doğrultuları arasındaki açıyı ölçen alet.

pelota, *is., ç.* **-tas** *İsp.* İspanya'nın Bask bölgesine özgü top oyunu.

pelt, *is.&f.* **1.** taş/gülle yağdırmak, taş vb. yağmuruna tutmak, taş/yumruk vb. ile hücum etmek. *He picked up some stones and began to ~ us.* **2.** (taş/gülle vb. atarak) püskürtmek, kaçırmak, geriletmek, **3.** topa tutmak, (fırlatıp) atmak, **4.** koşmak, seğirtmek, tüymek. *The boys came ~ing down the hill.* **5.** sövüp saymak, küfürle hücum etmek, **6.** sürekli darbeler indirmek, darbelerle dövmek. *Hailstones ~ing the roof.* **7. ~ down = ~ with rain** : (yağmur) sicim gibi inmek, bardaktan boşalırcasına yağmak. **It's really ~ing down= It's ~ing with rain** : Sicim gibi yağmur yağıyor. **8. at full ~** : bütün hızıyla, alabildiğine koşarak, **9.** post, (yünlü/kürklü) hayvan derisi, **10.** deri elbise, **11.** (mizah) insan derisi, **12.** yumruk, sürekli vuruş/darbe, **13. pelter** : taş/gülle vb. atan. ***e.a.-7&9. skin, 12. blow, whack.***

peltast, *is. (eski Yunan)* hafif silâhlı asker.

peltate(d), *sf. bot.* kalkanımsı, sapına alt yüzünün ortasından bağlı (yaprak). **peltately** : kalkanımsı şekilde. **peltation** : kalkanımsılık.

pelting, *sf. esk.* miskin, adî, alçak, sefil, namert. *e.a.- mean, paltry, miserly, petty.*

peltry, *is., ç.* **-ries** kürk, post, tüylü hayvan derisi.

pelvic, *sf. anat.* leğen+, havsala+, pelvik, kalça kemikleri arasındaki boşluğa ait. **~ arc = ~ girdle** : leğen kuşağı kemikleri, omurgalılarda iskeletin arka bacakları gövdeye bağlayan kısmı. **~ cavity** : leğen boşluğu, havsala, alt karın, pelvis. **~ colon** : leğen bağırsağı. **~ fin** : (balıklarda) arka yüzgeç.

pelvis, *is., ç.* **-vises/-ves** *anat. zool.* **1.** leğen kuşağı kemikleri, **2.** leğen, havsala, pelvis, kalça kemikleri arası boşluğu, **3.** böbreklerde idrar boşluğu: idrarın sidik torbasına gitmeden önce biriktiği yer.

pembina, *is. Cnd.* bir nevi kızılcık.

pemmican = pemican, *is.* dilimlenip kurutulduktan sonra yağ ve kuru meyve ile karıştırılmış et (K Amerika Kızılderilileri yaparlar).

pemphigus = pemphix, *is. patol.* tabas : cilte kabarcıklı sivilceler hâlinde beliren hastalık. **pemphigoid** : tabas. **pemphigous** : tabaslı.

pen[1], *is.&f.* **penned, penning 1.** (mürekkepli) kalem, yazı kalemi, tüy kalem. **fountain ~** : dolmakalem, stilo. **ball ~ = ball point ~** : bitmez (mürekkepli) kalem. **~ - and - ink** : (a) kalem ve mürekkep, (b) mürekkeple yazılmış/çizilmiş, **2.** (a) yazı, yazma, üslûp, yazı yazma sanatı, edebiyat. **~ portrait** : yazı ile tasvir. **have a fluent ~** : akıcı bir üslûba sahip olmak, (b) yazar, muharrir. **~ name** : takma ad, müstear isim. **He makes his living with ~** : Yazarlıkla (muharrir olarak) geçinir. **3. ~ point** *d.d.* kalem ucu, **4.** (a) kuş tüyü, kanat ve kuyruktaki ekseninin içi boş tüy, (b) yeni biten kuş tüyü, (c) **~s** : kanatlar, **5.** *zool.* bazı kafadan bacaklıların gövdelerindeki tüy şeklinde boynuzumsu yapı (mürekkep balığında olduğu gibi), **6.** (kalemle) yazmak, yazıya geçirmek, kâğıda dökmek. *He ~ned a few lines to his father.* ***e.a.- 4.*** *(a) quill, (b) pinfeather, (c) wings.*

pen[2], *is.&f.* **penned** (veya **pent**), **penning 1.** ağıl, kümes, kafes vb. gibi hayvanların kapatıldığı yer, **2.** (ağıla/kümese/kafese) kapatılmış hayvanlar, **3.** kasa /dolap vb. gibi bir şeyi saklama yeri, **4.** *bk.:* **playpen, 5.** *bk.:* **bull pen, 6.** *argo* tutuk evi, tevkifhane, **7.** dişi kuğu, **8.** *As.* denizaltı tamir doku, **9.** ağıla/kümese/kafese vb. koymak/kapatmak/hapsetmek. **10. ~like** : ağıl/kümes gibi. ***e.a.- 6.*** *penitentiary,* ***7.*** *female swan,* ***9.*** *confine, enclose.*

penal, *sf.* **1.** ceza+, cezaî, cezaya ait. **~ code** : ceza kanunu. **~ colony** : (mahkûmların gönderildiği) sürgün yeri. **~ servitude** : kürek cezası, ağır iş/hapis cezası, **2.** cezayı tarif/tespit eden, **3.** cezalandırmakta kullanılan, **4.** cezayı gerektiren. *a ~ offense. a ~ act.* **5.** ceza olarak kaybedil(ebil)en, **6.** cezayı andıran, ceza kabilinden, insafsız ve sert, hoşa gitmeyen. *a new and ~ tax.*

penalise/penalisable/penalisation, *Brit. bk.:* **penalize/penalizable/penalization.**

penality, *is.* cezalılık, cezalı olma.

penalize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** cezalandırmak, ceza vermek, cezaya çarptırmak, tecziye etmek. *Thieves are severely ~d in this country.* **2.** yasaklamak, (bir eylemin) cezalandırılacağını ilân etmek. *Speeding on city streets is ~d.* **3.** (spor vb.) ceza vermek, belirli bir hakkı elinden almak. *Our team was ~d five yards.* **4. penalizable** : cezayı gerektiren, cezalandırılabilir, **5. penalization** : cezalandırma.

penally, *zf.* ceza olarak

penally, *zf.* ceza olarak.

penalty, *is., ç.* **-ties 1.** ceza, **2.** para cezası. *His ~ for speeding was a fine of 50 dollars.* **3.** kefaret, belirli bir eylemin sebep olduğu sıkıntı/eziyet vb. *The penalties of the old age.* **4.** *bk.:* **handicap, 5.** *sp.* penaltı, oyunda verilen ceza.

penance, *is.&f.* **-anced, -ancing 1.** (günah işlemekten duyulan) pişmanlık, nedamet, pişmanca davranış, **2.** (kilisece yaptırılan) tövbe, istiğfar, **3.** (Katoliklerde) (a) günah çıkarma, (b) itiraftan sonra günahın kefareti olarak papazın verdiği ceza, **4. to do ~** : pişman/nadim olmak, tövbe etmek, **5.** *esk.* tövbe ettirmek.

penang, *is.* ağır ve sık dokunmuş pamuklu bez.

penates, *ç. is.* (Roma dininde) bir evi/semti koruyan ilâhlar. *bk.:* **lares.**

pence, *is. Brit.* penny'nin çoğulu, (bildirilen sayıda) peni. **four-pence**: dört peni.

penchant, *is. Fr.* eğilim, meyil, tutku, temayül, şiddetli arzu. ***e.a.- inclination, taste.***

pencil, *is.&f.* **-ciled, -ciling** *(Brit.:* **-cilled, -cilling**) **1.** kurşun kalem. **~ sharpener** : kalemtraş, kalem açacağı. **~ sharpening** : kalem açma, kalemin ucunu sivriltme. **inedible ~** : sabit kalem, **2.** işaret kalemi, **3.** makyaj kalemi, göz kalemi, **4.** renkli kalem, **5.** taş kalem, **6.** kurşun kalem biçiminde nesne, **7.** *fiz.* ışın demeti, **8.** (edebiyat) kalem, **9.** kurşun kalemle yazmak/çizmek, **10.** kalemle boyamak, **11.** kalem kullanmak, **12. ~ pusher** *k.d.* kalem efendisi, büro işlerinde çalışan kimse, **13. ~er = ~ler** : kurşun kalemle yazan/çizen/boyayan.

penciled = pencilled, *sf.* **1.** ince çizgili, ince uçlu kurşun kalemle çizilmiş, **2.** *fiz.* ışın demetli, demet hâlinde (ışın).

penciliform, *sf.* **1.** kalemsi kalem şeklinde, **2.** (ışın vb.) paralel, hemen hemen paralel.

pend, *gs.f.* **1.** (karar vb.) askıda/muallâkta olmak, bir sonuca ulaşmamış olmak, **2.** asmak, **3.** *esk.* tâbi/bağlı olmak. ***e.a.- 2. hang, 3. depend.***

pendant, *is.&sf.* **1.** asılı şey, askı, kolye, pandantif, gerdanlığın/küpenin ucunda sallanan süslü mücevher, **2.** ev içinde asılı süs, **3.** avize, **4.** eş veya benzer olan şey, **5. pennant** *d.d. den.* flama, asılı halat, **6.** cep saatinin (zincire geçen) halkası, **7.** *bk.:* **pendent** (1-4), **8. ~ cloud** *bk.:* **tuba** (2).

pendency, *is.* **1.** asılış, asılma, asılı olma, **2.** kararsızlık, askıda/muallâkta olma.

pendent, *sf.&is.* **1.** asılı, asılmış, askıda. *a ~ lamp.* **2.** sarkan, sarkık. *~ rocks.* **3.** askıda, muallâk, sonuçlanmamış, karara bağlanmamış, **4.** *gr.* tamamlanmamış/eksik (cümle), **5.** *az kul. bk.:* **impending, 6.** *bk.:* **pendant** (1-6), **7. ~ly** : asılı olarak, sarkık bir şekilde. ***e.a.- 1. hanging, suspended, 2. overhanging, jutting, projecting, 3. undecided, pending, undetermined.***

pendente lite, *huk.* davaya muallâk veya dava esnasında.

pendentive, *is.&sf.* **1.** *mim.* bingi : kubbeyi dört duvara bağlayan küresel üçgen şeklindeki ayaklardan her biri, **2.** ters üçgensel. **in ~** *basım* ters üçgen biçiminde.

pending, *e.&sf.* **1.** esnasında, süresince, ...-yi beklerken. *~ the investigation.* **2.** ...-e kadar. *This matter must wait ~ his return from Europe. ~ his return, let us get everything ready.* **3.** askıda, sonuçlanmamış, henüz bir karara/sonuca bağlanmamış, muallâkta. *The agreement was ~.* **4.** olması yakın, beklenen, her an vukuu muhtemel. ***e.a.- 1. during, 2. until, 4. imminent, impending.***

pendragon, *is. (eski İngiltere'de)* başbuğ, hükümdar. **~ship** : başbuğluk, hükümdarlık.

pendular, *sf.* sarkaç+, sarkaç gibi/şeklinde, sarkaç hareketi gibi.

pendulous, *sf.* **1.** asılı, sarkan. *Branches with ~ vines.* **2.** serbestçe sallanan, muallâkta olan, **3.** titreşen, **4.** kararsız, **5. ~ly** : asılı/sarkık bir şekilde, sallanarak; kararsızlıkla, **6. ~ness** : asılı olma, sarkma, sallanma, kararsızlık. ***e.a.- 1. hanging, sagging, 2. swinging, oscillating, 3. vacillating, fluctuating, 4. undecided, wavering.***

pendulum, *is.* **1.** sarkaç, rakkas, **2.** saatin rakkası, **3.** değişme, değişiklik, kararsızlık. **the ~ of public opinion** : kamuoyunun değişmesi/kararsızlığı, **3. compensation ~** : denkleme sarkacı : uzunluğu sıcaklıkla değişmeyen sarkaç, **4. torsion ~** : burulum sarkacı.

pene-, *ön ek* "hemen hemen". *ör.: peneplain.* Sesli harf önünde : **pen-.**

peneplain = panaplane, *is. jeol.* yontuk ova, peneplen, aşınma ile yüzeyi hemen hemen düzleşip ova olmuş arazi. **peneplanation** : düzleşme, ovalaşma.

penetrable, *sf.* **1.** delinebilir, içine girilebilir, nüfuz edilebilir, **2.** anlaşılabilir, kavranabilir, **3.** etkilenebilir, tesir edilebilir, **4. penetrability** : delinebilme, nüfuz edilebilme, anlaşılabilme, kavranabilme.

penetralia, *is.* **1.** iç kısım, bir şeyin/yerin en iç kısmı, **2.** gizli tutulan şey, sır. **3. ~n** : iç kısma ait.

penetrance, *is.* **1.** (genetik) etkinlik, nüfuziyet, bir genin organizma gruplarını etkileme oranı (% olarak), **2. ~ coefficient** *fiz.* girim katsayısı.

penetrant, *sf.&is.* **1.** delici, sivri, keskin (şey), **2.** etkileyen/nüfuz eden (kimse/şey), **3.** girimli, suyun yüzey gerilmesini azaltan (madde), **4.** cilde nüfuz eden/ deriden içeriye geçen (kozmetik vb.).

penetrate, *f.* **-trated, -traing 1.** delmek, içine girmek/ işlemek, nüfuz etmek. *The bullet ~d ten centimeters into the wall.* **Rain ~d right**

through his coat : Yağmur ceketinin içine işledi. **2.** (içeri) girmek, dühul etmek, **3.** içine girip dağılmak, sinmek, hulûl etmek. **The smell ~d the whole house** : Koku bütün eve sindi. **4.** (duyguları/düşünceleri derin bir şekilde) etkile(n)mek, tesir altında bırakmak/kalmak. **The whole country is ~d with fear** : Bütün memleket korku içinde kaldı. **5.** (anlamını) kavramak, anlamak, idrak etmek. *~ the mystery of the atom.* **6. penetrator** : içine işleyen, nüfuz eden, delen, delip geçen. ***e.a.- 1. pierce, 2. enter, 3. permeate, 4. touch, 5. fathom, discern, understand.***

penetrating = penetrant, *sf.* **1.** sivri, keskin, delici, delip geçen, içine işleyen, nüfuz edici. *The cold is very ~ today. a ~ scream. a ~ glance.* **2.** zeki, anlayışlı, çabuk kavrayan, keskin zekâlı. *a ~ observation/mind.* **3.** etkili, tesirli, müessir, keskin. *a ~ medication.* **4. penetratingly** : delip geçerek, içine işleyerek/işlercesine, nüfuz edecek şekilde, anlayışla, çabucak kavrayarak, keskin/etkili/müessir bir şekilde.

penetration, *is.* **1.** delme, içine girme/ işleme, nüfuz etme, **2.** içine geçme/ girip dağılma, sinme, hulûl etme, **3.** feraset, nüfuzu nazar, (keskin) görüş/ zekâ, (çabuk) anlayış. *a mind of great acuteness and ~.* **4.** etki, tesir, **5.** *fiz.* girim : parçacıkların ve ışınımların özdek içine derinliğine sokulabilme özelliği. ***e.a.- 2. permeation, 3. perception, understanding, acuteness, discernment, insight.***

penetrative, *sf.* **1.** sivri, keskin, delici, delip geçen, içine işleyen, nüfuz edici, **2.** zeki, anlayışlı, çabuk kavrayan, keskin zekâlı, **3.** *bk.:* **impressive**. *a ~ speaker.* **4. ~ly** *bk.:* **penetratingly**, **5. ~ness** : sivrilik, keskinlik, içine işleme, nüfuz edicilik; zekâ, anlayış, çabuk kavrayış. ***e.a.- 1. piercing, 2. acute, keen.***

penetrometer, *is. fiz.* girimölçer : (a) yoğruk katıların sertliğini, (b) X- ışınlarının özdek içinde derinliğine girebilme niteliğini ölçen alet.

penguin, *is. zool.* penguen *(Spheniscidae).* **Cape ~** : gözlüklü penguen *(Spheniscus demersus).* **dwarf ~** : küçük penguen *(Eudyptula minor).*

penholder, *is.* kalemlik.

-penia, *son ek* "noksanlığı". *ör.: leukopenia.*

penicil, *is.* püskül (tırtıl vb. üzerindeki) fırça gibi kıl demeti.

penicillamine, *is. ecz.* penisilamin : C5 H11NO2S. Wilson hastalığını ve mafsal romatizmasını tedavide kullanılan ilâç.

penicillate, *sf.* püsküllü, tüylü, kıllı. **~ly** : püsküllü/tüylü bir şekilde. **penicillation** : püsküllenme, tüylenme.

penicillin, *is. ecz.* penisilin.

penicillium, *is., ç.* **-cilliums/-cillia** penisilyum: bayat ekmek, peynir ve çürüyen meyvelerde oluşan küf. Bazı türlerinden penisilin yapılır.

peninsula, *is.* **1.** yarımada, **2. the Peninsula** : (a) İberik yarımadası, (b) GD Virginia, York ve James nehirleri arasında ABD İç Savaşlarının cereyan ettiği bölge.

peninsular, *sf.* **1.** yarımada+, yarımadaya ait. **~ Campaign** : Gelibolu muharebesi. **~ State** : Florida (takma ad), **2. ~ism = ~ity** : (a) yarımadalık, yarımada şeklinde oluş (b) yerel töre ve âdetlere bağlılık, tutumculuk.

penis, *is., ç.* **-nes/-nises** kamış, erkeklik uzvu, tenasül aleti, *kaba* sik, yarak. **penial = penile** : kamış+, kamışla, kamışa ait, kamış görevi yapan.

penitence, *is.* pişmanlık, nedamet, tövbe. ***e.a.-repentance, contrition, compunction, remorse, regret.***

penitent, *sf.&is.* **1.** pişman/nadim (olan kimse), nedamet getiren, tövbekâr, **2.** (Katoliklerde) kilisede günah çıkarıp kefaretini ödeyen kimse, **3. ~ly** : pişmanlık/nedamet/tövbe ile, pişman/nadim olarak.

penitential, *sf.* pişmanlık+, pişmalıkla ilgili, nedamete/ tövbeye ait. **~ly** : pişmanlıkla, tövbe ederek.

penitentiary, *sf.&is., ç.* **-ries 1.** ceza evi, hapishane, zından, kodes, **2.** (Katolik kilisesinde) bir kardinal başkanlığında günah çıkarma mahkemesi, **3.** hapis cezasını gerektiren (suç), **4.** hapis cezası ile ilgili, **5.** *bk.:* **penitential.**

penknife, *is., ç.* **-knives** çakı, cep/kalem çakısı.

penlight = penlite, *is.* kalem (şeklinde) cep feneri.

penlike, *sf.* ağıl/kümes gibi.

penman, *is., ç.* **-men 1.** yazar, muharrir, kâtip, yazı yazan/kopye eden kimse, **2.** hattat.

penmanship, *is.* **1.** yazarlık, yazı yazma sanatı, **2.** hattatlık, **3.** el yazısı.

Penn = Penna = Pennsylvania.

penna, *is., ç.* **pennae** ince kuş tüyü.

pen name, *is.* takma ad, müstear isim.

pennant, *is.* **1.** üçgensel bayrak, flama, **2.** zafer/şampiyonluk bayrağı. *Our team won the baseball ~.* **3.** *müz.* nota çengeli, **4.** *den. bk.:* **pendant** (5).

pennate(d), *sf.* kanatlı, tüylü. ***e.a.*** *- winged, feathered.*

penni, *is., ç.* **pennia/pennis** Finlandiya kuruşu (bakır). 100 pennis = 1 markka.

penniless, *sf.* **1.** meteliksiz, parasız, cebi delik, hiç parası yok **2. ~ly** : meteliksiz olarak, meteliğe kurşun atarcasına, **3. ~ness** : meteliksizlik, parasızlık, meteliğe kurşun atma. ***e.a.*** *- 1. indigent, poor.* ***k.a.*** *- 1. rich.*

pennon, *is.* **1.** sancak, bayrak, alem, **2.** eskiden şövalyelerin mızrak ucuna taktıkları sancak, **3.** *bk. :* **pennant**, **4.** *den.* flâma, flândra, **5.** kanat. ***e.a.*** *- 1. flag, banner, 5. wing.*

Pennsylvania, *is.* **1.** Pensilvanya, ABD'nin doğu eyaletlerinden biri, **2. ~ Dutch** : (a) XVIII. yy.da GB Almaya'dan gelip buraya yerleşen halk, (b) **~ German** *d.d.* bu halkın konuştuğu Almanca şivesi, **3. ~n** : (a) Pensilvanyalı, Pensilvanya+, (b) *jeol.* Pensilvanya çağı : 270-300 milyon yıl önceki Paleozoik çağ. Sıcak iklim, bataklık arazi, büyük cüsseli sürüngen ve böceklerin geliştiği çağ olarak tanınır.

penny, *is., ç.* **pennies** (2. için **pence**) **1.** *ABD* sent, doların 1/100'ü, **2.** peni, İngiltere'de şilinin 1/12' si değerinde bronz para (1971'de tedavülden kaldırıldı), **3. new ~** : yeni peni, İngiliz lirasının 1/100'ü, **4.** Kanada dolarının 1/100'ü, sent, **5.** İngiliz sömürgelerinde 1/12 şilin değerinde para, **6. a pretty ~** *k.d.* çok/külliyetli para, epeyce/bir hayli para. *This car cost them a pretty ~.* **7. earn/turn an honest ~** : dürüstlükle/namusu ile/ alın teri ile para kazanmak, helâl para kazanmak, **8. turn up like a bad ~** : kalp para gibi dönüp dolaşıp sahibine gelmek, **9. a ~ for your thoughts** : Ne düşünüyorsunuz? **10. ~ pincher** : cimri, hasis kimse, **11. ~ pinching** : cimrilik, hasislik, **12. ~ wise and pound foolish** : ufak şeylerde tutumlu, büyük şeylerde müsrif olan (kimse), **13. ten/two a ~** : çok ucuz, **14. He hasn't a ~ (to bless himself with) = He hasn't got two pennies to rub together** : Meteliğe kurşun atıyor, meteliği/beş parası yok. **15. to look twice at every ~** : çok tutumlu davranmak, her kuruşun kıymetini bilmek, **16. Take care of the pence and the pounds will take care of themselves** : Küçük israflardan kaçınılırsa büyük tutum sağlanır. **17. In for a ~ in for a pound** : Bir işe girişen masraftan kaçınmaz. (Hamama giren terler/Öyle de battık böyle de/Battı balık yan gider.) **18. the ~ dropped/has dropped** : çok şükür, nihayet anlayabildin, **19. Nobody was a ~ the worse** : Kimsenin burnu kanamadı/kimseye zararı dokunmadı. **20. I'm not a ~ wiser** : Bildiklerimden başka bir şey öğrenmedim. **21. to spend a ~** *argo* işemek, çiş yapmak, su dökmek.

-penny, *son ek* penilik/kuruşluk, peni/sent/kuruş değerinde (fiyat ve değer bildiren son ek). **fivepenny nails** : beş kuruşluk çivi.

penny-a-line, *sf.* satırı bir kuruşa : ucuz, adî, düşük nitelikli (yazı). **penny-a-liner** : kalitesiz yazar, adî/kötü gazeteci.

penny ante, *is.* **1.** en fazla bir peni konularak oynanan poker oyunu, **2.** *k.d.* önemsiz alışveriş, çok küçük para ile yapılan ticarî muamele.

penny arcade, *is.* ucuz eğlence yeri, bir peni veya çok küçük ücretle seyredilen eğlence.

penny dreadful, *is.* ucuz ve heyecanlı macera ve cinayet romanı, ucuz roman.

penny post, *is.* eskiden 1 peniye mektup taşıyan posta.

pennyroyal, *is. bot.* **1.** yarpuz, *(Mentha pulegium),* **2.** yaban fesleğeni *(Hedeoma pulegioides).*

pennyweight, *is. (kıs. :* **dwt**) 1.42 gram = 0.05 ons ağırlığında eczacı ölçüsü (24 buğday tanesi ağırlığı).

pennywort, *is. bot.* yuvarlak yapraklı bitki : saksı güzeli *(navelwort)* gibi.

pennyworth, *is.* **1.** bir penilik/kuruşluk, bir peni değerinde, **2.** çok az miktar, **3.** kelepir. ***e.a.*** *- 3. bargain.*

penology, *is.* **1.** ceza bilimi : suçların önlenmesi ve suçlunun ıslahı bakımından ceza sistemini inceleyen bilim, **2.** ceza evi yönetim bilgisi, **3. penological** : ceza bilimine ait, **4. penologist** : ceza bilimi uzmanı.

pen pal, *is.* mektup arkadaşı, tanışmadan mektuplaşanlardan her biri.

penpoint, *is.* **1.** kalem ucu, **2.** tükenmez kalem ucu.

pensée, *is., ç.* **-sées** *Fr.* düşünce, fikir. ***e.a.***- *reflection, thought.*

pensile, *sf.* **1.** asılı, asılmış, sarkan, sarkık. *a ~ nest.* **2.** asılı yuva yapan (kuş), **3. ~ness = pensility** : asılma, sarkma, asılı oluş

pension, *is., ç.* **-sions**, *f.* **1.** emekli maaşı/aylığı (vermek/bağlamak), **2.** tahsisat/aylık/yıllık vb. (bağlamak), harçlık, para yardımı, iane, hibe (vermek), **3.** (Avrupa'da) (a) pansiyon, (b) yatılı okul, öğrenci yurdu, (c) pansiyon ücreti, **4. ~ off** : emekliye ayırmak, emekli maaşı bağlayıp işten çıkarmak. **They ~ed him off at 65** : Onu 65 yaşında emekliye ayırdılar. **5. ~able** : emekliye ayrılabilir, **6. ~less** : emekli maaşı/emeklilik hakkı olmayan.

pensionary, *is.&sf.* **1.** emekli, mütekait, **2.** uşak, ücretli işçi, **3.** emekli aylığı alan, **4.** emekli maaşı/tahsisat/iane vb. kabilinden.

pensioner, *is.* **1.** emekli (maaşı alan kimse), **2.** uşak, ücretli işçi, **3.** yatılı öğrenci, yatılı okul/yatı yurdu öğrencisi, **4.** düşkünler evinde yaşayan kimse, **5.** *esk. bk.:* **gentleman-at-arms.**

pensive, *sf.* **1.** dalgın, hulyalı, hayallere/düşüncelere dalmış. *The woman in this painting has a ~ smile.* **2.** endişeli, düşünceli, kara kara düşünen. **You've been looking ~ all day, is anything wrong?** Bütün gün düşünceliydin, neyin var? **3. ly** : dalgın dalgın, hulyalara dalarak, düşüncelere/hayallere dalmış bir şekilde, **4. ~ness** : dalgınlık, hulyalara/düşüncelere dalma, kara kara düşünme. ***e.a.***- *contemplative, meditative, wistful, reflective, thoughtful, dreamy, melancholy, dejected, depressed.* ***k.a.***- *careless, thoughtless, joyous, unreflective.*

penstemon, *is. bk.:* **pentstemon.**

penstock, *is.* **1.** (su türbininin çarkına su akıtan) oluk, **2.** suyun yolunu değiştirmeye yarayan kapı.

pent, *f.&sf.* **1.** *bk.:* **pen**^{2} (pt), **2.** kapatılmış, hapsedilmiş, mahpus, kapalı. **~ up** : (a) bir yere kapatılmış/hapsedilmiş, (b) kapanık, kapalı, dışarı vurmayan. ***e.a.***- *2. confined.*

pent- = penta- *ön ek* "beş" anlamı katar: *penta-hedron, pentagon* gibi.

pentaborane, *is. kim.* pentaboran : B5H9. Roket yakıtı olarak kullanılan sıvı. Havada birdenbire alevlenir.

pentachlorophenol, *is. kim.* pentaklorofenol : C6Cl5OH. Dezenfekte etmekte, mantarları öldürme ve keresteleri korumakta kullanılan beyaz toz.

pentacle, *is.* **1.** beş köşeli yıdız, **2.** (sihir/simge olarak) yıldız. ***e.a.***- *1. pentagram.*

pentad, *is.* **1.** beş yıl, **2.** beşli küme/grup, **3.** beş sayısı, **4.** *kim.* beş valanslı atom veya kök.

pentadactyl, *sf.* **1.** beş parmaklı, her elinde/ayağında beş parmağı olan, **2.** parmağa benzer beş çıkıntısı olan, **3. ~ism** : beş parmaklılık.

pentadecagon, *is. geom.* onbeşgen : on beş kenarı ve onbeş açısı olan çokgen.

pentagon, *is.* **1.** *geom.* beşgen, **2. the Pentagon** : (a) **~ Building** *d.d.* ABD Millî Savunma Bakanlığı binası, (b) ABD'nin askerî önderliği, **3. ~al** : beş köşeli, beşgen şeklinde, **4. ~ally** : beş köşeli olarak.

pentagram, *is.* **1.** beş köşeli yıldız (tılsım, büyü, simge vb. olarak kullanılır), **2. ~matic** : yıldız şeklinde. ***e.a.***-*1. pentacle, pentangle.*

pentahedron, *is., ç.* **-drons/-dra** *geom.* beş yüzlü (katı cisim). **pentahedral = pentahedrical = pentahedrous** : beş yüzlü.

pentahydrate, *is. kim.* pentahidrat, beş molekül su içeren bileşim. *ör.:* potasyum molibdat KMoO4.5H2O.

pentamerous, *sf.* **1.** beşli, beş parçalı/kısımlı, **2.** *bot.* beş yapraklı, her dizide beş yaprağı olan (çiçek), **3. pentameris = pentamery** : beş parçalılık.

pentameter, *sf.&is. şiir* beş tefileli (mısra).

pentane, *is. kim. ecz.* pentan : C5H12. Metan serisinden üç eşizli hidrokarbon.

pentangle, *is. bk.:* **pentagram.**

pentangular, *sf.* beşgen+, beş açılı, beş kenarlı. ***e.a.***- *pentagonal.*

pentapodic, *sf.* (şiir) beş tefileli.

pentapody, *is., ç.* **-dies** (şiir) beş tefileli vezin.

pentarchy, *is., ç.* **-chies 1.** beşli yönetim, beş kişilik hükûmet/idare organı, **2.** beş bağımsız devletin kurduğu birlik, **3. pentarch** : beşli yönetim üyesi, **4. pentarchial** : beşli yönetime ait.

pentastich, *is.* beşli, muhammes, beş mısralı şiir.

pentastyle, *sf.&is. mim.* (önü) beş sütunlu (bina).

pentasyllabic, *sf.* beş heceli. **pentasyllabism :** beş hecelilik. **pentasyllable** : beş heceli kelime.

Pentateuch, *is.* Kitabı Mukaddes'te Eski Atik'in ilk beş kitabı. **~al** : bu beş kitaba ait.

pentathlete, *is.* beş spor dalında yarışan atlet.

pentathlon, *is.* beşli (beş spor dalını kapsayan) atletizm yarışması, pentatlon.

pentatonic scale, *müz.* beşli skala : bir oktavında beş ton olan skala (piyanonun beş siyah tuşu gibi).

pentavalent, *sf. kim.* **1.** beş valanslı. ~ *arsenic.* **2.** *bk.:* **quinquevalent** (2).

Pentecost, *is.* **1.** Hamsin Yortusu : Paskalyadan sonra yedinci pazar günü kutlanan Hristiyan bayramı, **2.** (Musevîlerde) Tevrat'ın verildiği gün, **3. ~al** : (a) Hamsin Yortusuna ait, (b) yaşamanın kutsallığına inanan Hrîstiyan topluluklarına ait. ***e.a.- 1.*** *Whitsunday,* ***2.*** *Shabuoth.*

penthouse, *is., ç.* **-houses 1.** çatı katı, çekme kat, **2.** çatıda su deposu, asansör motoru vb. gibi tesisleri içine alan yapı, **3.** sundurma, **4.** bir binaya bitişik eğik çatılı yapı, **5.** büyük apartmanların en üst katındaki geniş lüks daire.

pentobarbital, *is. ecz.* pentobarbital : C11H18N2O3. Sodyum ve kalsiyum tuzu, uyuşturucu/uyutucu olarak kullanılan bir barbitürat.

pentode, *is. elekt.* pentot, beş elektodlu elektron tüpü.

pentomic, *sf. As.* atom savaşında kullanılmak üzere ABD'ce kurulmuş beş gruplu tümene ait.

pentosan, *is. biy.-kim.* pentosan : bitkilerde bulunan ve hidroliz sonucu pentoz üreten polisakkaritlerden herhangi biri.

pentose, *is. kim.* pentoz : Pentosanların hidrolizinden üreyen beş karbon atomlu monosakkarit. C5H10O5 (xylose) gibi.

Pentothal , *is. ecz. bk.:* **thiopental.**

pentstemon = penstemon, *is. bot.* beştür : sıraca otugillerden mavi, mor, kırmızı, sarı, beyaz çiçekler açan K Amerika bitkisi.

pent-up, *sf.* kapalı, kapanık, gizli, açıklanmayan, baskı altında tutulan. *I don't like being ~ in the house all the time. ~ feelings/emotions.* ***e.a.*** *- confined, restrained, curbed.*

pentyl group, *kim.* pentil grubu: formülü C5H11- şeklinde olan tek valanslı eşiz gruplardan her biri.

penuche = penuchi = panocha, *is.* **1.** fıstıklı karamela, **2.** *bk.:* **panocha** (1).

penuchle = penuckle, *is. bk.:* **pinochle.**

penult = penultima, *is.* sondan ikinci hece, kelimenin sondan bir evvelki hecesi.

penultimate, *is.&sf.* **1.** sondan ikinci, sondan bir evvelki. *November is the ~ month of the year.* **2.** sondan ikinci heceye ait, **3.** *bk.:* **penult.**

penumbra, *is., ç.* **-brae/-bras 1.** yarı gölge, donuk bir cismin gölgesinin kenar balesi, **2.** *astr.* (a) güneş veya ay tutulmasında yarıkaranlık kısım, (b) güneş lekesinin çevresindeki karanlık halka.

penumbral = penumbrous, *sf.* yarı gölgeli.

penurious, *sf.* **1.** son derece cimri/hasis/pinti, **2.** son derece fakir, **3.** kıt, az, **4. ~ly** : cimrilikle, hasislikle, kıt kanaat, **5. ~ness** : cimrilik, hasislik, pintilik; fakirlik; kıtlık, azlık. ***e.a.-1.*** *extremely stingy, miserly, tight, close, niggardly,* ***2.*** *indigent.* ***k.a.-1.*** *generous.*

penury, *is.* **1.** aşırı yoksulluk/fakirlik/sıkıntı/mahrumiyet, **2.** kıtlık, yetersizlik, azlık kifayetsizlik. ***e.a.-1.*** *(extreme) powerty, indigence, need, want, destitution,* ***2.*** *scarcity, insufficiency.*

peon, *is.* **1.** (G Amerika ve ABD'de) (a) işçi, gündelikçi, amele, ırgat, (b) (eskiden) borcunu ödeyinceye kadar esir gibi hizmet eden borçlu, (c) eşekçi, katırcı, **2.** (Hindistan/Seylan'da) (a) ulak, haberci, tatar, (b) yerli asker, (c) piyade eri, **3. ~ism** *esk. bk.:* **peonage.** ***e.a.-1.*** *(b) drudge, menial.*

peonage, *is.* **1.** kulluk kölelik, **2.** amelelik, ırgatlık, işçilik, **3.** borcunu ödemek için esir gibi çalışma.

peony, *is., ç.*-**nies** *bot.* şakayık *(Peonia).* **garden ~** : ayı gülü *(Padus officinalis).* **wild ~** : yer şakayığı *(Paeonia officinalis).*

people, *is., ç.* **-ples** *f.* **-pled, -pling 1.** halk, ahali, ulus, millet, kavim, ırk. **city ~** : şehir halkı, şehirliler.*The Turkish ~. The ~ of England. Poor ~.* **The common ~** : halk tabakası, avam, **2.** toplum, bir mahalle/bölge halkı. **~ at large** : genellikle herkes, **3.** uyruk, tebaa. *The Queen's ~.* **4.** aile, akraba/hısım, bir kimsenin yakınları. **How are your ~** : Sizinkiler nasıl? **My wife's ~** : Eşimin ailesi. **My ~ came from Egypt** : Aslen Mısırlıyız. **5.** bireyler, bir birliğin/grubun üyeleri. **What are you ~ going to do ?** Sizler ne yapacaksınız? **6.** kişi, şahıs, kimse, insan. **most ~** : çok kimseler. **old/young ~** : yaşlılar/gençler. *Were there many ~ at the meeting?* **7.** herkes, elâlem. **~ say that** : diyorlar ki, deniliyor ki. *If you do that, ~ will start to talk (about your behavior). Won't ~ gossip?* **8.** seçmen, (oy verme hakkı olan) vatandaş, **9. good ~ = little ~** : (İrlanda'da) cinler, **10. go to the ~** : kamuoyuna başvurmak, (siyasî) referandum yapmak, **11. ~s** : (a) insanlar, milletler, kavimler, (b) (küçük) hayvanlar. **The ant ~s** : karıncalar. *Squirrels and chipmunks : the little furry ~s.* **12.** insanla doldurmak, ahaliyi/halkı doldurmak. **densely/thinly ~d country** : nüfusu kalabalık/seyrek ülke, **13.** (bir yere) yerleş(tir)mek, iskân etmek, şeneltmek, meskûn olmak, oturmak, yaşamak. *His race has ~d this island through all recorded history.* ***e.a.-1.*** *folk, nation, population, race,* ***4.*** *family, relatives,* ***12.*** *populate,* ***13.*** *settle, inhabit, live.*

peoplehood, *is.* **1.** toplumluk, topluma bağlılık bilinci, **2.** toplum olma niteliği.

peopleless, *sf.* toplumsuz, kimsesiz, toplumdan yoksun

people mover, *is.* toplu taşıma (sistemi) : halk kütlelerini hava alanlarında, alış veriş merkezlerinde taşıyan sistem (yürüyen merdiven vb.).

people's commune, *is.* halk yerleşim bölgeleri : Komünist Çin'de toplu çiftçilik/madencilik/balıkçılık vb. yapmak için 2000-4000 ailelik toplu bölgeler. **commune** *d.d.*

pep, *is.&f.* **pepped, pepping** *k.d.* **1.** canlılık, zindelik, çeviklik, şevk, azim, kuvvet, enerji. **full of ~** : azimkâr, gayretli, girişken, **2.** canlan(dır)mak, zindeleş(tir)mek, şevk/azim/kuvvet/enerji kazan(dır)mak/vermek. **~ up** : şenlendirmek, canlılık/neşe vermek, zindeleştirmek. *to ~ up a party. A holiday will ~ you up.* ***e.a.-1.*** *animation, vigor, energy, spirit, vim, enthousiasm,* ***2.*** *invigorate, stimulate.*

peperoni = pepperoni, *is.* baharatlı sığır ve domuz sucuğu.

peplos, *is., ç.* **-loses** eski Yunan kadınlarının sarındıkları geniş şal biçimli giysi. **peplus** *d.d.*

peplum, *is., ç.* **-lums/-la 1.** kısa eteklik : blûz veya ceketin eteğine dikili kalçaları örten kırmalı etek, **2.** *bk.:* **peplos.**

pepo, *is., ç.* **-pos** meyve ve sebzenin etli kısmı: kabak, kavun, hıyar vb. nin yenilen kısmı. **peponida, peponium** *d.d.*

pepper, *is.&f.* **1.** *bot.* (kara) biber *(Piper nigrum),* **2.** bibergillerden *(Piperaceae)* herhangi bir bitki, **3.** kırmızı biber, **4.** (yeşil) biber (fidanı) *(Capsicum frutescens),* **5.** (dolmalık veya sivri) yeşil biber, **6. black ~** : karabiber. **white ~** : beyaz biber (çekirdeğinin kabuğu çıkarılıp öğütülmüş karabiber), **7.** biberlemek, biber ekmek, yemeğe biber atmak, **8.** biber gibi ekmek, serp(iştir)mek, beneklemek, **9.** (üzerine) kurşun/mermi yağdırmak. **We ~ed the enemy with shot** : Düşmanı mermi yağmuruna tuttuk. **10.** (bir yazıyı/konuşmayı) ilginç/çekici hâle sokmak (lâtifeler/fıkralar/güldürücü şeyler söylemek, vb.).

pepper-and-salt, *sf.* kırçıl, siyah-beyaz benekli.

pepperbox, *is.* biberlik. ***e.a.-*** *pepper pot.*

peppercorn, *is.&sf.* **1.** tane (kara) biber, çekilmemiş/dövülmemiş biber, **2.** önemsiz/küçük/basit kimse/şey, **3.** kıvırcık (saç), **4. ~ rent** : çok ucuz kira.

peppergrass = pepperwort, *is. bot.* tere, acı tere otu *(Lepidium).* Hardal familyasından salata olarak yenilen bir bitki.

pepperidge, *is. bk.:* **tupelo.**

pepper mill, *is.* biber değirmeni: mutfakta/sofrada karabiber öğütmeye yarayan el değirmeni.

peppermint, *is.* **1.** *bot.* nane *(Mentha piperita),* **2. ~ oil** : nane ruhu, **3.** nane şekeri, **4. ~y** : naneli.

pepperoni, *is. bk.:* **peperoni.**

pepper pot, *is.* **1.** biberli yahni: Antil Adalarına özgü balık veya etli biberli yemek, **2.** baharatlı sebzeli işkembe çorbası, **3. pepperbox** *d.d.* biberlik.

pepper tree, *is. bot.* **1.** biber ağacı *(Schinus molle):* G Amerika'da süs için yetiştirilen kalımlı ağaç, **2.** Avustralya'da yetişen ve meyvesi biber gibi kullanılan manolya familyasından bir ağaç *(Drimys aromatica).*

peppery, *sf.* **1.** biberli, acı. *a ~ stew. a ~ taste.* **2.** biber gibi, **3.** sert, keskin. *a ~ speech.* **4.** titiz, geçimsiz, çabuk kızan/öfkelenen, sert huylu. *a ~ boss.* **5. pepperily** : biberlice, acı acı; sert/keskin bir şekilde; kızarak, öfkelenerek, **6. pepperiness** : biberlilik, acılık; sertlik, keskinlik; titizlik, geçimsizlik. ***e.a.-1.*** *spicy, pungent, hot,* ***3.*** *biting, sharp, stinging,* ***4.*** *irritable, irascible, hot-tempered, quick-tempered, testy, hasty, touchy.* ***k.a.- 1.*** *mild, bland.*

pep pill, *is. k.d.* kuvvet hapı, enerji/gayret/canlılık veren hap.

peppy, *sf.* **-pier, -piest** *k.d.* **1.** gayretli, canlı, çevik, atik, enerjik, şevkli, azimkâr, **2. peppily** : gayretle, canlılıkla, çeviklikle, atikçe, şevkle, azimle, **3. peppiness** : gayret, canlılık, çeviklik, atiklik, şevk, azimkârlık. ***e.a.- 1.*** *vigorous, lively, energetic.*

pepsin(e), *is. biy.-kim.* **1.** pepsin, mide suyundaki sindirimi kolaylaştıran enzim, **2.** pepsin : (a) sindirimi kolaylaştıran ilâç, (b) peynir mayası.

pepsinate, *gl.f.* **-ated, -ating** pepsinlemek, pepsinle muamele etmek/karıştırmak/hazırlamak.

pepsinogen, *is. biy.-kim.* **1.** pepsin üreten : mide çeperinde bulunan ve sindirim esnasında asit etkisiyle pepsine dönüşen madde, **2. ~ic = ~ous** : pepsin üretimsel.

pep talk, *is.* şevk ve gayrete getirici konuşma.

peptic, *sf.&is.* **1.** sindirimsel, hazımla ilgili, **2.** sindirici, sindirimi kolaylaştırıcı (madde), **3.** pepsin+, **4. ~ ulcer** : peptik ülser. ***e.a.- 1.*** *digestive.*

peptidase, *is. biy.-kim.* peptidaz : peptit ve peptonların amino asitlere dönüşümünü katalizleyen enzim(ler).

peptide, *is. biy.-kim.* peptit: birinin karboksil grubu öbürünün amino grubuna bağlı iki veya daha fazla amino asit içeren bileşim: H2NCH2 CONHCH2COOH gibi. **~ bond = ~ linkage** : peptit bağı, CO.NH grubu.

peptize, *gl.f.* **-tized, -tizing 1.** asıltılamak, bir maddeyi bir sıvı içinde asıltı hâline getirmek, **2. peptizable** : asıltılanabilir, **3. peptization** : asıltılama, **4. peptizer** : asıltılayan.

peptone, *is. biy.-kim.* **1.** pepton : proteinlerin kısmî hidroliz sonucu dönüştükleri suda eriyebilen maddeler sınıfı, **2. peptonic = peptonoid** : peptonumsu, peptona benzer.

peptonise/peptonisation, *Brit. bk.:* **peptonize/peptonization.**

peptonize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** peptonlaştırmak, peptona dönüştürmek, **2.** peptonlamak, (besinleri) pepton etkisine maruz bırakmak, **3.** ön sindirmek, ön sindirime maruz bırakmak, **4. peptonization** : peptonla(ştır)ma, ön sindirme, **5. peptonizer** : peptonlaştıran, ön sindiren.

per, *e.* **1.** ... başına, her bir ... için. **We need 200 grams of ground beef per person.** : Adam başına 200 gram kıyma lâzım. **He receives $500 per week** : Haftada 500 dolar alıyor. **900 revolutions per minute** : dakikada 900 devir. ***NOT:*** Günlük hayatta "**per**" yerine çok defa "**a**" kullanılır : *$500 a week* : haftada 500 dolar. *8 hours a day* : günde 8 saat. **2.** ile, eliyle, vasıtasıyla. *The letter was sent per messenger.* **3.** tarafından, **4.** gereğince, ...-e göre. *The order was sent out as per instructions.* **5.** göz önünde tutarak, ... göre/nazaran. *A payment calculated per number of children in the family.* **6. as per usual** *k.d.* her zamanki gibi, âdet üzere. ***e.a.-1.*** *for each,* ***2.*** *by, through, by means of,* ***4&5.*** *according to,* ***6.*** *as usual.*

per-, *ön ek* şu anlamları katar : **1.** "boyunca, süresince, süren, devam eden": *perennial,* **2.** tamamıyla, tüm, bütün *: perturb,* **3.** öteye, uzağa"*: pervert, peremptory,* **4.** "çok" : *perfervid,* **5.** *kim.* "aşırı, fazla" : inorganik asit ve tuzların başına gelerek belirtilen elemandan fazla miktarda bulunduğunu belirtir : *hydrogen peroxyd, po-tassium permanganate* gibi.

Per. = **1.** Persia, **2.** Persian.

per. = **1.** period, **2.** person.

Pera, *is.* Beyoğlu.

peracid, *is. kim.* perasit : oksitlenmenin son derecesine erişmiş asit : **perchloric acid** : HClO4, **permanganic acid** : HMnO4 gibi. **~ity** : asit fazlalığı .

peradventure, *is.&zf.* **1.** şüphe, belirsizlik, **2.** tahmin, ihtimal, **3.** *esk.* belki, olabilir, muhtemelen. *~ he will come today.* **4. beyond ~** : kuşkusuz, şüphesiz. ***e.a.-1.*** *chance, uncertainty, doubt,* ***2.*** *surmise,* ***3.*** *perhaps, maybe, it may be, possibly.*

perambulate, *f.* **-lated, -lating 1.** gezinmek, dolaşmak, etrafını gezmek, **2.** (gezerek) gözden geçirmek, teftiş etmek, **3. perambulation** : gezinme, dolaşma.

perambulator, *is.* **1.** çocuk arabası, **2.** seyyar müfettiş/murakıp, **3.** yol uzunluğunu ölçen tekerlek, **4. ~y** : gezginci, seyyar.

per àn = per annum, *Lât.* yıllık, senelik, yılda, senede. **He gets $60000 per annum** : Yılda $60000 alıyor . ***e.a.-*** *yearly, annually, by the year.*

perborate, *is. kim.* perborat, perborik asidin tuzu. Örnek: **sodium ~** : NaBO2.H2O2.3 H2O. Çamaşır ağartıcı ve mikrop öldürücü olarak kullanılır.

percale, *is.* patiska.

percaline, *is.* astarlık bez.

per capita, *Lât.* nüfus başına, şahıs başına. **the income per capita** : nüfus başına gelir.

perceivable, *sf.* **1.** anlaşılabilir, sezilebilir, görülebilir, fark/idrak edilebilir, **2. ~ness = perceivability** : anlaşılabilme, sezilebilme, görülebilme, fark/idrak edilebilme. ***e.a.-1.*** *perceptible.*

perceive, *gl.f.* **-ceived, -ceiving 1.** sezmek, fark etmek, farkına varmak, görmek, hissetmek. *They could dimly ~ the house through the mist. I can't ~ any difference betwen these coins. We ~d that we were unwelcome and left.* **2.** anlamak, idrak etmek. *I ~d that I could not make him change his mind. Can't you ~ the difference between right and wrong?* **3. ~dly** : sezilebilecek/fark edilebilecek şekilde, anlaşılabilecek tarzda, **4. perceiver** : sezen, fark eden, anlayan, gören kimse. ***e.a.-*** ***1.*** *note, notice, observe, discover,* ***2.*** *comprehend, apprehend, envision, understand.*

percent, *is.&sf.* **1. per centum** *d.d.* yüzde bir, bir şeyin 1/100'ü. *This company can only supply 30 ~ (=30%) of what wee need.* **2.** yüzde : simgesi %. *Ten ~ of the students have failed.* **3.** *bk.:* **percentage** (1).

percentage, *is.* **1. percent** *d.d.* yüzde. *What ~ of the children were absent?* **2.** kısım, oran, nispet. *Only a small ~ of the class will graduate with honors.* **3.** (yüzde olarak) ödenek, komisyon, tenzilât, kâr, faiz oranı vb. **4.** *argo* kazanç, kâr. **no ~** : kazançsız, kârsız.

percentile = centile, *sf.&is.* yüzde birlik, (büyüklükçe) yüz eşit parçada bir: bir dizideki sayıları büyüklük sırasına göre dizdikten sonra yüz eşit parçaya bölerek elde edilen her bir tali dizi. *A student at the fiftieth ~ is at a point halfway between the top and the bottom of this group.*

per centum, *is., bk.:* **percent** (1).

percept, *is.* **1.** anlayış, idrak, **2.** algı, anlaşılan/idrak edilen şey.

perceptible, *sf.* **1.** anlaşılabilir, idrak edilebilir, algılanabilir, sezilebilir, farkına varılabilir, **2. ~ness = perceptibility** : (a) anlaşılabilme, idrak edilebilme, algılanabilme, sezilebilme, farkına varılabilme, (b) anlak, algı, duyuş, seziş, sezgi, **3. perceptibly :** anlaşılabilecek /idrak edilebilecek/algılanabilecek şekilde, sezilebilecek/far-kına varılabilecek tarzda. ***e.a.-1.*** *perceivable, recognizable, appreciable, discernible, apparent.*

perception, *is.* **1.** anlayış, anlama, (yeteneği), idrak, algı. **~ time** *psikol.* algı süresi, **2.** (a) seziş, kavrayış, görüş, görme, farkına varma, (b) haberdar olma, bilgi, fikir, **3.** *huk.* kira tahsili, ürünün/kârın alınması /iktisabı, **4. ~al** : algısal. ***e.a.-1.*** *sensation, conception, apprehension, cognition, understanding,* ***2.*** *(a) penetration, discernment, discrimination, acumen, (b) knowledge, notion, idea.*

perceptive, *sf.* **1.** anlayışlı, müdrik, kavrayışlı, görüş/seziş/kavrayış yeteneği olan, **2.** anlayış+, idrak+, anlama+, seziş+, görüş+, **3.** derin anlayış/görüş ve vukufa dayanan. *A ~ analysis of the problems involved.* **4. ~ly** : anlayışla, anlayarak, müdrik olarak, kavrayarak, **5. ~ness = perceptivity** : anlayış(lılık), idrak, kavrayış, seziş, vukuf.

perceptual, *sf.* **1.** algısal, idrak/anlayış/kavrayış/seziş ile ilgili, **2.** ~ **constancy** : algısal değişmezlik, **3.** ~ **deafness** : algısal sağırlık, **4.** ~ **field** : algı alanı, **5.** ~ **induction** : algısal tümevarım, **6.** ~**ization** : algılaştırma, **7.** ~ **learning** : algısal öğrenme, **8.** ~ **pattern** : algısal örüntü, **9.** ~ **set** : algısal kurgu, **10.** ~ **structure** : algısal yapı, **11.** ~ **unity** : algısal bütünlük, **12.** ~**ly** : algısal olarak, algılama yolu ile.

perch, *is.&f.* **1.** tünek, kuşların tünediği yatay çubuk, **2.** oturma/dinlenme yeri: hayvan veya insanın dayanacağı/ilişeceği/dinleneceği yer, **3.** oturulacak yüksek yer, **4.** atlı arabanın ön ve arka dingillerini birbirine bağlayan orta kol, **5.** (a) 5.5 yarda (≈ 5.03 m)lik uzunluk ölçüsü, (b) 30.25 yarda kare (≈ 25.3 m^2)lik arazi ölçüsü, (c) 16.5x1.5x1 kadem boyutunda taş hacim ölçüsü (≈ 0. m^3), **6.** (dokumacılıkta) kumaş muayene aleti, **7.** *esk.* direk, çubuk, değnek vb. **8.** *zool.* (a) tatlı su levreği *(Perca).* **yellow** ~ : sarı levrek *(Perca flavescens),* (b) levrek türünden birkaç çeşit balık, **9.** tünemek, kuş gibi konmak, **10.** yüksek bir yere oturmak, **11.** kumaşı muayene etmek (dokuma kusurları aramak).

perchance, *zf. esk.* **1.** belki, olabilir ki, muhtemelen, ihtimal ki, şayet, **2.** *esk.* tesadüfen. ***e.a.-1.*** *maybe, possibly, perhaps,* ***2.*** *by chance.*

percher, *is.* **1.** tüneyen, kuş gibi konan, yüksek bir yerde oturan, **2.** tüneyen kuş.

perchlorate, *is. kim.* perklorat, perklorik asitin tuzu **potassium** ~ : potasyum perklorat, KClO4 .

perchloric acid, *is. kim.* perklorik asit : HClO4. Renksiz, şurup kıvamında, nem çeken sıvı. Çözümsel kimyada ayıraç olarak kullanılır.

percipience = percipiency, *is. bk.:* **perception.**

percipient, *sf.&is.* **1.** anlayışlı, müdrik, zeki, keskin zekâlı, çabuk kavrayan, sür'atiintikal sahibi (kimse), **2.** fark edebilen, sezebilen, sezişi kuvvetli, tefrik/temyiz edebilen (kimse). ***e.a.-1.*** *perceiving,* ***2.*** *discerning, discriminating.*

percoid = percoidean, *sf. zool.* **1.** levrekgillerden: Balıkların çok geniş bir grubunu oluşturan *Percoidea* sınıfına mensup, **2.** levrek gibi, levreğe benzer.

percolate, *f.* **-lated, -lating 1.** süz(ül)mek, filtreden geç(ir)mek, **2.** sız(dır)mak, **3.** (filtreden süzerek) kahve pişirmek. ~**d coffee** : süzülmüş/telvesiz kahve, **4.** canlı/faal/aktif olmak, fıkır fıkır kaynamak, yerinde duramamak, **5. percolable** : süzülebilir, **6. percolation** : süz(ül)me, **7. percolative** : süzen, süzücü, filtre gibi, mesamatlı. ***e.a.-1.*** *filter, ooze,* ***2.*** *permeate,* ***3.*** *brew (coffe).*

percolator, *is.* **1.** süzgeçli/filtreli kahve cezvesi, kahve süzgeci, perkolatör, **2.** süzen, filtreden geçiren.

per contra, *Lât.* diğer taraftan, bundan başka, ayrıca, bilâkis, tersine. ***e.a.-*** *on the other hand, on the contrary.*

percuss, *gl.f.* **1.** (sarsacak şekilde) vurmak, vurarak sarsmak, **2.** *tıp.* (muayene/teşhis maksadıyle) parmaklarla veya bir aletle hafif hafif vurmak.

percussion, *is.* **1.** vurma, sarsma, çarpma, müsademe, **2.** *tıp* (muayene/teşhis maksadıyla) parmaklarla veya bir aletle hafif hafif vurma/vuruş, **3.** ~ **instrument** *d.d. müz.* vurularak çalınan müzik aleti (darbuka vb.). ~**ist** : darbukacı, vurarak çalgı çalan müzisyen, **4.** (tüfek kapsülünü/mermi tapasını patlatmak için indirilen) darbe, vuruş. ~ **cap** : müsademe kovanı, kapsülü. ~ **charge** : müsademe hakkı. ~ **fire** : müsademeli atış. ~ **fuse** : müsademeli tapa. ~ **lock** : (tüfekte) horoz. ~ **mechanism** : müsademe düzeni/ tertibatı, **5.** vurarak saz çalma, **6.** (vurma/çarpma sonucu hasıl olan) sarsıntı/titreşim/ses, **7.** ~**al** : vurma+, çarpma+.

percussive, *sf.* **1.** darbeli, vuruşlu, çarpmalı, müsademeli, **2.** darbe+, vuruş+, çarpma+, **3.** ~**ly** : darbe ile, çarparak, vurarak, **4.** ~**ness** : vuruşlu/çarpmalı, müsademeli olma.

perdie = perdy, *zf.&ünl. esk. bk.:* **pardi.**

per diem, *sf.&is. ç.* **per diems 1.** günlük, yevmî, **2.** gündelik, günlük ödenti, yevmiye, harcırah, yolluk. ***e.a.-1.*** *daily,* ***2.*** *daily allowance.*

perdition, *is.* **1.** ruhun yok olması/mahvolması, lânetlenme. **consign to** ~ : lânet etmek, **2.** günahkârın akibeti, **3.** cehennem (azabı), **4.** tamamen yok olma/mahvolma, helâk olma, **5.** *esk.* (a) azalma, küçülme, (b) kayıp. ***e.a.-*** ***1.*** *damnation,* ***3.*** *hell,* ***5.*** *(a) lessening, diminution, (b) loss.*

perdu(e), *sf.&is.* **1.** gizli, saklı, gözle görülmez, **2.** *esk.* çok tehlikeli bir işe memur edilen asker. ***e.a.-1.*** *hidden, concealed, obscured.*

perdurable, *sf.* **1.** dayanıklı, mukavim, sürekli, daimî, baki, ebedî, ölmez, yok edilemez, **2. ~ness = perdurability** : dayanıklılık, süreklilik, ebedîlik, **3. perdurably** : dayanıklı/mukavim bir şekilde, sürekli/ daimî olarak. ***e.a.- 1.*** *everlasting, imperishable, permanent.*

père, *is., ç.* **pères** *Fr.* **1.** baba, peder, **2.** yaşlı, büyük, kıdemli. *Dumas ~.* ***e.a.- 1.*** *father, 2. senior.*

peregrinate, *f.* **-nated, -nating 1.** (yaya) gitmek/yürümek/seyahat etmek, yolculuk etmek, **2.** aşmak, katetmek, geçmek. ***e.a.-1.*** *walk, travel,* **2.** *traverse.*

peregrination, *is.* **1.** (yaya olarak bir yerden bir yere) gitme/gidiş, yürüme, seyahat, yolculuk, **2.** aşma, katetme, geçme, **3. peregrinator :** (yaya) giden, yürüyen, seyahat eden, yolcu; aşan, geçen.

peregrine, *sf.&is.* **1.** yabancı, ecnebi, **2. ~ falcon** *d.d.* doğan (kuşu) *(Falco peregrinus),* **3. peregrinity** : yabancılık, ecnebilik. ***e.a.- 1.*** *foreign, alien.*

peremptory, *sf.* **1.** kesin, kat'î, müspet, itiraz edilemez. *a ~ command.* **2.** otoriter, diktatörce, mütehakkim, münakaşa götürmez, inatçı, mutlak. *a ~ manner.* **3.** *huk.* (a) kesin, kat'î, nihaî, temyizi imkânsız. **~ writ** *: Brit.* celp, mahkemeye davet, (b) münakaşa edilemez, soru sorulamaz, **4. peremptorily** : kesinlikle, kat'î olarak, müspet bir şekilde, diktatörce, mütehakkimane, mutlak olarak, **5. peremptoriness :** kesinlik, kat'iyet, mutlaklık. ***e.a.-1.*** *imperative, 2. imperious, dictatorial, arbitrary, dogmatic, absolute, 3. (a) decisive, final.*

perennial, *sf.&is.* **1.** devamlı, sürekli, daimî, çok uzun süre dayanan/yaşayan/devam eden, sonu gelmez, bitip tükenmez. *Politics provide a ~ subject of argument.* **2.** *bot.* kalımlı, iki yıldan fazla yaşayan (bitki), **3.** bütün yıl boyunca devam eden. *a ~ stream.* **4.** ebedî, ölmez, çok dayanıklı. *The ~ beauty of the hills.* **5. perenniality** : devamlılık, süreklilik, kalımlılık, ebedîlik, ölmezlik, **6. perennially** : devamlı/sürekli olarak, ebediyen. ***e.a.- 1.*** *enduring, perdurable, constant, incessant, continual, 4. eternal, immortal, undying, perpetual, everlasting, continuing, recurrent.*

perf. = **1.** perfect, **2.** perforated, **3.** performance.

perfboard, *is.* delikli tahta: üzerine elektronik/elektrik bileşenlerin monte edildiği sık delikli tahta veya plâstik levha.

perfect[1], *sf.&is.* **1.** mükemmel. **His English is ~** : İngilizcesi mükemmeldir/mükemmel İngilizce konuşur. **2.** doğru, hatasız. *a ~ answer.* **3.** tam, uygun. **It was the ~ moment to speak to him about it** : Konuyu ona açmanın tam zamanıydı. **4.** kusursuz. **No one is ~** : Kul kusursuz olmaz. **5.** tam, noksansız, tıpkı, aslının aynı. *a ~ copy/replica.* **6.** tüm, büsbütün, tamamıyla, son derece, baştan başa, katıksız. **I am a ~ stranger here** : Burada tamamıyla yabancıyım. *He made a ~ nuisance of himself.* **7.** saf, arı, katışıksız. *~ yellow.* **8.** salt, mutlak, **9.** her yönüyle, her bakımdan, **10.** *bot.* (a) olgun, (b) aynı çiçekte hem eril hem dişil organı olan, tam. *a ~ flower.* **11.** *gr.* (a) geçmiş zamanda olup bitmiş, (b) geçmiş zamanlı fiil, (c) geçmiş zaman kipi, **12.** *müz.* eş perdeli veya dört/ beş/on üç aralıklı, **13.** *k.d.* müthiş, dehşetli, pek büyük, muazzam, aşırı, pek çok, son derece. *a ~ horror of spiders.* **14. ~ number** : yetkin sayı, kendisi dışında tüm çarpanlarının toplamına eşit olan doğal sayı. Örnek : 6, 28, 496, 8128. (6 = 1.2.3 = 1+2+3). ***e.a.- 1.*** *complete, whole, entire, intact, 4. unblemished, faultless, ideal, flawless, 5. correct, accurate, 6. thorough, complete, utter, 7. pure, unmixed, 8. absolute, 9. unmitigated, out-and-out, 10. (b) monoclinous, 13. excessive, very great.* ***k.a.-1.*** *imperfect.*

perfect[2], *gl.f.* **1.** tamamlamak, ikmal etmek, bitirmek, **2.** geliştirmek, takâmül ettirmek, mükemmelleştirmek, mükemmel/kusursuz hâle getirmek, ıslah etmek. *We will ~ our plan as it is tried out.* **3.** uzmanlaştırmak, ustalaştırmak, tam bir uzman/usta yapmak. *to ~ oneself in art.* **4. ~edly** : tamam/mükemmel olarak, geliştirilmiş bir şekilde, **5. ~er** : tamamlayan, geliştiren, mükemmelleştiren kimse. ***e.a.- 1.*** *finish, complete, 2. improve, refine.*

perfecta, *is. bk.:* **exacta.**

perfectible, *sf.* **1.** geliştirilebilir, mükemmelleştirilebilir, tekâmül ettirilebilir, tamamlanabilir, **2. perfectibilist** : geliştirici, mükemmelleştirici, her şeyin mükemmel olmasına çalışan

kimse, **3. perfectibility** : geliştirilebilme, tamamlanabilme, mükemmelleştirilebilme, tekâmül ettirilebilme, gelişme/tekâmül kabiliyeti.

perfection, *is.* **1.** olgunluk, yetkinlik, erginlik, kemal, mükemmellik, kusursuzluk eksiksizlik, tam(am)lık. *There is no such thing as ~ in poetry.* **2.** (sanat vb. de) ustalık, uzmanlık, üstatlık, **3.** mükemmel/kusursuz kimse/şey. **As an actress, she is the ~ itself** : Artist olarak mükemmelliğin ta kendisidir. **4.** gelişme, mükemmelleşme, tekâmül, **5.** bitirme, tamamlama, ikmal, geliştirme, tekâmül ettirme. *The ~ of our plans will take another week.* **6. to ~** : tamamıyla, tamamen, mükemmelen. *He played the violin concerto to ~.* ***e.a.- 6.*** *completely, perfectly.*

perfectionism, *is.* **1.** *fel.* mükemmelliyetçilik : (a) ahlâkî kemale erişmenin ve günahsız hayatın kabil olduğunu savunan kuram, (b) hayatta en yüce gayenin ahlâkî kemale erişmek olduğunu savunan kuram, **2.** her şeyde mükemmellik arayan şahsî tutum.

perfectionist, *sf.&is.* **1.** mükemmelliyetçi : (a) mükemmeliyetçilik felsefesine inanan, (b) işinde/yaşamında mükemmelliğe erişmeyi gaye edinen (kimse), **3. ~ic** : mükemmeliyetçi.

perfective, *sf.* **1.** mükemmelleştirici, geliştirici, olgunlaştırıcı, erginleştirici, **2.** *gr.* fiilin gösterdiği işin bittiğini bildiren (kip/şekil), **3. ~ly** : geliştirecek/mükemmelleştirecek şekilde, **4. ~ness= perfectivity** : mükemmelleştiricilik, geliştiricilik, olgunlaştırıcılık, erginleştiricilik.

perfectly, *zf.* **1.** mükemmelen, mükemmel bir surette, hatasız/kusursuz olarak. *He speaks French ~. The colors match ~.* **2.** tamamen, tamamıyla, tam olarak, noksansız bir şekilde. *The walls must be ~ clean before you paint them.* **~ new** : yepyeni. ***e.a.- 2.*** *completely, adequately, wholly, altogether.*

perfectness, *is.* mükemmellik, mükemmeliyet, kusursuzluk, kemal, olgunluk, erginlik.

perfecto, *is., ç.* **-tos** (iki ucu ince, ortası kalın) puro.

perfect participle, *bk.:* **past participle.**

perfect rhyme, *is.* tam kafiye. ***e.a.-*** *rime riche, full rhyme.*

perfect square, *is.* tam kare, kare kökü tam sayı olan sayı. *25 is a ~ ~ because it is the square of 5.*

perfervid, *sf.* **1.** son derece hararetli, ateşli, şevkli, gayretli, **2. ~ity = ~ness** : hararetle, şevkle, gayretle, **3. ~ly** : hararetlilik, ateşlilik, şevk, gayret.

perfervor = perfervour, *is.* şevk, gayret.

perfidious, *sf.* **1.** hain, sadakatsiz, vefasız, dönek, ihanet eden. *a ~ lover.* **2. ~ly** : haince, sadakatsizlikle, vefasızlıkla, döneklikle, **3. ~ness** : hainlik, sadakatsizlik, vefasızlık, döneklik. ***e.a.-1.*** *unfaithful, disloyal, deceitful, treacherous, faithless, false.* ***k.a.-1.*** *faithhful, loyal.*

perfidy, *is., ç.* **-dies 1.** ihanet, hiyanet, hainlik, sadakatsizlik, vefasızlık, **2.** haince/sadakatsizce tutum/davranış/eylem. ***e.a.-1.*** *disloyalty, treachery, faithlessness.*

perfoliate, *sf. bot.* sapı saran, sapı sararak büyüyen. *a ~ leaf.* **perfoliation** : sapı sarma, sapı sararak büyüme.

perforable, *sf.* delinebilir.

perforate, *f.* **-rated, -rating 1.** delmek, delik(ler) açmak. *This machine ~s the sheets of stamps.* **2.** delip geçmek, delip içine girmek, içine işlemek, nüfuz etmek, **3. perforative = perforatory** : delici, **4. perforator** : delen, delik açan, zımbalayan. ***e.a.- 2.*** *penetrate.*

perforate(d), *sf.* **1.** delikli, delinmiş, **2.** (pul) tırtıllı.

perforation, *is.* **1.** delik, **2.** delme, delik açma, **3.** delinme, delikli olma, **4. ~ of a stamp** : pul tırtılı.

perforce, *zf.* zorunlu/mecburi/zarurî olarak, mecburen, zorla, zaruret icabı, zoraki, ister istemez. ***e.a.-*** *necessarily, of necessity.*

perform, *f.* **1.** yapmak, icra etmek. **The surgeon ~ed the operation** : Cerrah ameliyatı yaptı. **We ~ed a scientific experiment** : Bilimsel bir deneme yaptık. **2.** gereğini yerine getirmek, icabını yapmak, **3.** ifa etmek, **4.** (piyeste vb.) rol yapmak. **~ in a play** : bir piyeste rol oynamak, **5.** (müzik aleti) çalmak, (şarkı/türkü) söylemek/okumak. **~ on a musical instrument** : bir çalgı çalmak. **~ a piece of music** : bir müzik parçası çalmak, **6.** (sahnede seyirci önünde) oynamak, **7.** (vait/taahhüt/emir vb.) tutmak, yerine getirmek, ifa etmek. *~ your promise.* **8.** (makine vb.) işlemek. **The car is not ~ing properly** : Araba iyi işlemiyor. **9. ~able** : yapılabilir, icra/ifa edilebilir, **10. ~er** : yapan, icra/ifa eden, rol

yapan, (çalgı) çalan, (şarkı) okuyan/söyleyen. *e.a.-1&2. carry out, execute, do, discharge, transact, accomplish, achieve, effect 3. fulfill, 4. act, 6. play.*

performance, *is.* **1.** gösteri, temsil, oyun, konser, eğlence programı. **benefit ~** : yardım toplamak için yapılan gösteri/temsil. **first ~** : ilk temsil, gala, **2.** ifa, icra, yapma, yerine getirme, **3.** (konser) verme, (rol) yapma/oynama, (şarkı/türkü) okuma/söyleme, **4.** iş, eylem, fiil, amel, eser. **put up a good ~** : başarmak, **5.** işleme, icra/ifa tarzı, **6.** *psikol.* edim : belirli bir işle karşılaşınca kişinin yapabildikleri. **~ test** : edim ölçeri, kabiliyet denemesi.

performative = performatory, *sf.* edimsel, eylemsel.

performing arts, *is.* sahne sanatları.

perfume, *is.&gl.f.* **-fumed, -fuming 1.** parfüm, esans, lâvanta, **2.** güzel koku, rayiha, ıtır. *the ~ of flowers.* **3.** güzel kokmak, güzel koku/rayiha yaymak/neşretmek, **4.** güzel koku/rayiha ile doldurmak, muattar hâle getirmek. *e.a.- 1. essence, attar, scent, 2. aroma, fragrance. k.a.- 2. stench.*

perfumer, *is.* **1.** güzel kokan, rayiha/ıtır neşreden şey/kimse, **2.** esans/parfüm yapıcısı, parfümcü, esansçı.

perfumery, *is., ç.* **-eries 1.** parfümler, esanslar, ıtriyat, **2.** parfümcülük, esansçılık, **3.** parfümeri, ıtriyat mağazası, mağazada parfümeri bölümü, **4.** parfüm/esans yapımı/imali.

perfunctory, *sf.* **1.** üstünkörü, baştan savma, yarım yamalak, iş olsun diye, âdet yerini bulsun diye, mühmel. *a ~ examination. The little boy gave his face a ~ washing.* **2.** sıkıcı, ilginç olmayan, **3.** ihmalci, ilgisiz, alâkasız, bîgâne, üstünkörü/baştan savma iş gören. *The nurse was ~, she did not really care about her work.* **4. perfunctorily** : üstünkörü/baştan savma bir şekilde, yarım yamalak, iş olsun diye, âdet yerini bulsun diye, ihmal edercesine, ilgisizce, alâkasızca, bîgânece, **5. perfunctoriness** : üstünkörü iş yapma, baştan savmacılık, ihmalcilik, ilgisizlik, alâkasızlık, bîgânelik. *e.a.-1. superficial, hasty, heedless, cursory, 2. dull, uninteresting, 3. indifferent.*

perfuse, *gl.f.* **-fused, -fusing 1.** serpmek, püskürtmek, üzerine dökmek, **2.** sıvamak, üzerine sürmek, **3.** zerk etmek, enjekte etmek, **4. perfusive** : kolay serpilen/püskürtülebilen/sıvanabilen/sürülebilen. *e.a.-1. suffuse, diffuse, permeate, sprinkle, 2. spread.*

perfusion, *is.* **1.** serpme, püskürtme, üzerine dökme, **2.** sıvama, üzerine sürme, **3.** *tıp* zerk etme, enjekte etme.

Pergamum, *is.* Bergama (eski adı). **Pergamon, Pergamos, Pergamus** *d.d.*

pergola, *is.* **1.** çardak, kameriye, **2.** (üstüne sarmaşık/asma sarılmış gibi süslü) sütunlar.

perhaps, *zf.* belki, muhtemelen, olabilir ki. **~ he will come tomorrw** : Belki yarın gelir. *e.a.- maybe, possibly.*

peri, *is., ç.* **-ris 1.** peri, (peri gibi) güzel kız, **2.** masal perisi.

peri-, *ön ek* **1.** (a) çevre, muhit, etraf : *periphery, periscope.* (b) çevreleyen, saran, kuşatan, ihata eden: *perichondrium,* **2.** yakın(ın)da, civar(ında), bitişiği(nde) : *perihelion, perinatal.*

perianth, *is. bot.* çiçek örtüsü, çiçek zarfı. **~ial** : çiçek zarfına ait.

periapsis, *is. astr.* gezegen yörüngesinin ağırlık merkezine en yakın noktası.

periapt, *is. bot.* muska, nazarlık, tılsım. *e.a.- amulet.*

pericardial, *sf.* yürek dış zarı+.

pericarditis, *is. patol.* yürek dış zarı yangısı.

pericardium, *is., ç.* **-dia** *anat.* yürek dış zarı, kalbi çevreleyen dış zar.

pericarp, *is. bot.* **1.** tohum zarı, meyve kabuğu, olgunlaşmış meyveyi/tohumu çevreleyen zar: üç tabakadan oluşur: **epicarp** (dış zar), **mesocarp** (orta zar, etli kısım), **endocarp** (iç zar). **2.** kırmızı yosunda meyvecik zarı, **3.** tohum kapçığı, **4. ~ial = ~ic** : zarımsı, zar gibi, tohum zarı+, **5. ~oidal** : zar gibi, zara benzer.

perichondrium, *is., ç.* **-dria** *anat.* kıkırdak zarı. **perichondral = perichondrial** : kıkırdak zarına ait.

pericline, *is.* periklin : İsviçre Alplerinde bulunan bir tür mat kristal.

pericope, *is., ç.* **-pes/-pae** (bir kitaptan) seçme parça veya kitap özeti. **pericpal = pericopic** : seçme parçaya ait.

pericranium, *is., ç.* **-nia** *anat.* kafatası dış zarı. **pericranial** : kafatası dış zarına ait.

pericycle, *is. bot.* bitki gövdesinin dış gömleği: etkin olarak çoğalıp büyüyen dış silindir.

pericynthion, *is. bk.:* **perilune.**

periderm, *is. bot.* kabuk, bitki gövdesinin kabuğu. **~al = ~ic** : kabuk+, kabuksal.

peridium, *is., ç.* **-ridea** *bot.* mantar dış zarı. **peridial :** dış zara ait. **peridiiform :** dış zar şeklinde.

peridot, *is.* peridot : mücevher olarak kullanılan saydam, sarımtrak koyu yeşil olivin cevheri. **~ic** : peridottan yapılmış, peridot+.

peridotite, *is.* peridotit : olivin ve demirmagnezyum cevherlerinden oluşan taneli volkanik kaya. **peridotitic** : peridotitli.

perigee, *is. astr.* yerberi : gezeğen/uydu/özellikle ay yörüngesinin yer küreye en yakın noktası. **perigeal = perigean :** yerberisel. *bk.:* **apogee.**

perigon, *is.* tüm açı : 360°'lik açı. **round angle** *d.d.*

Perigordian, *sf.* (G Fransa'da) Yukarı Paleolitik çağına ait.

perigynous, *sf. bot.* **1.** çiçek çanağının çevresine dizili, **2.** ercik ve taç yaprakları çanak çevresine dizilmiş (çiçek).

perigyny, *is. bot.* çiçek çanağının çevresine dizilme.

perihelion, *is., ç.* **-helia** *astr.* günberi : gezeğen/kuyruklu yıldız yörüngesinin güneşe en yakın noktası. *bk.:* **aphelion.**

perikaryon, *is., ç.* **-karya** *bot.* sinir göze protoplazması, sinir göze çekirdeğini çevreleyen madde.

peril, *is.&f.* **-iled, -iling** (*Brit.:* **-illed, -illing**) **1.** tehlike, dokunca, muhatara, risk, tehlikeli durum. **at one's ~** : tehlikeyi göze alarak, mes'uliyeti altında. **in ~** : tehlikede. **~s of the sea** : denizin tehlikeleri/dokuncaları. **Fire put the city in ~** : Yangın şehri tehlikeye soktu. **2.** tehlikeye atmak/maruz bırakmak. ***e.a.-1.*** *danger, risk, jeopardy,* ***2.*** *imperil, risk.*

perilous, *sf.* **1.** tehlikeli, dokuncalı, korkulu, riskli, **2. ~ly** : tehlikeli/dokuncalı/korkulu/riskli bir şekilde, **3. ~ness** : tehlike(lilik), riskli oluş. ***e.a.1.*** *dangerous, risky, hazardous, chancy.* ***k.a.- 1.*** *safe.*

perilune, *is.* ayberi : ay etrafında dolaşan sun'i uydu yörüngesinin aya en yakın noktası. *bk.:* **apolune.**

perimeter, *is.* **1.** çevre, muhit, iki boyutlu bir şekli çevreleyen çizgi(ler), **2.** çevre uzunluğu, **3.** son hudut, **4.** *tıp* çevreölçer: görüş alanını ölçen alet. ***e.a.-1.*** *periphery, circumference, border, boundary.*

perimetral = perimetric(al), *sf.* çevresel.

perimetrically, *zf.* çevresel olarak.

perimetry, *is. tıp* çevre ölçme: görüş alanını ölçme tekniği/işi.

perimorph, *is.* **1.** dış cevher, çevre cevher, bir cevheri/minerali çevreleyen başka bir cevher/mineral, **2. ~ic = ~ous** : dış cevherli, dışcevher şeklinde, **3. ~ism** : dış cevher oluşumu.

perinatal, *sf.* doğum esnasında (olan/vuku bulan).

perinephrium, *is. anat.* böbreği çevreleyen yağ tabakası.

perineum= perinaeum, *is., ç.* **-nea** *anat.* **1.** apış arası, perine : tenasül uzvu ile makat arasındaki kısım, **2.** pelvis(leğen)in makat ve iç tenasül organlarını içine alan alt kısmı, **3. perineal** : apış arası+.

perineuritis, *is. patol.* sinir çevre yangısı : sinir dokusunu çevreleyen zarın yangısı/iltihabı.

perineurium, *is., ç.* **-ria** *anat.* sinir çevre zarı, sinir dokusunu kuşatan zar. **perineurical** : sinir çevre zarı+.

period, *is.&sf.&ünl.* **1.** devir, çağ. **the classical ~** : klâsik çağ. **the post-war ~** : savaş sonrası çağı, **2.** dönem, devre. **the holiday ~** : tatil dönemi. *Our school has 6 ~s.* **3.** *müz.* bölüm, bestenin parçalarından biri, **4.** *jeol.* çağ, devir, **5.** eş süre, bir devrin süresi, periyot, frekansın tersi, **6. ~ of revolution** *d.d.* yörüngel eş süre : bir gezegenin yörüngesinde tam bir dönüş süresi, **7.** süre, müddet, zaman. **It must be done within a 3-month ~** : Üç aylık bir süre içinde yapılmalıdır. **incubation ~** : kuluçka zamanı, **8.** nöbet, **9.** çağ sonu, dönem/devre sonu, **10.** *fizy.* (kadınlarda) âdet, aybaşı, hayiz. *menstrual ~.* **11.** (cümle bitince konulan) nokta. **put a ~ to** : bitirmek, sona erdirmek, **12.** şimdiki zaman, **13.** (cümle sonunda) duruş, durma, fasıla. *The*

orator spoke in stately ~s. **14.** *bk.:* **periodic sentence, 15.** tarihî, eski çağa ait, eski devirlerden kalan. ~ *piece.* ~ *costumes.* **16.** *ünl.* Vesselâm! Bitti! O kadar! Lâmı cimi yok! İtiraz yok! *The discussion is over, ~ !* ***e.a.-1.*** *age, epoch, era,* ***2.*** *term,* ***13.*** *pause,* ***16.*** *that's it! that's final!*

periodic, *sf.* **1.** dönemsel, dönemli, devirli, devrî, periyodik, sık sık/ara sıra/zaman zaman olan/vuku bulan, **2.** eş sürel, eşit zaman aralıklariyle tekrarlanan, **3.** kesintili, gayrimuntazam aralıklarla vuku bulan, **4.** *astr.* çevrimsel, eşit sürelerde aynı yörüngeyi izleyen (gezegen/uydu hareketi gibi), (b) yörüngede tam bir dolaşım süresi ile ilgili, **5.** (konuşma sanatı) etkin, etkin cümleli, **6.** *kim.* periyodik asitten türemiş.

periodic acid, *is.* periyodik asit: yedi valanslı iyodun ürettiği birkaç çeşit asit. Başlıcaları H5IO6 ve HIO4.

periodical, *is.&sf.* **1.** dergi, mecmua, **2.** eş süreli yayın, **3.** eş sürelerle yayınlanan, **4.** *bk.:* **periodic, 5. ~ly** : eş sürelerle, eşit zaman aralıklarıyla, zaman zaman.

periodicity, *is.* eş sürelilik, eşit zaman aralıklarıyla yinelenme.

periodic law, *is. kim.* **1.** eş sürel yasa : "Öğelerin özellikleri, atom numaralarının eş sürel fonksiyonudur.", **2.** bu yasanın orijinal şekli : "Öğeler atom sayılarına göre dizilirlerse fiziksel ve kimyasal özellikleri eş sürelerle tekrarlanır."

periodic motion, *is. fiz.* eş sürel devinim, harmonik hareket: eşit zaman aralıklarıyla aynı hız/ivme ile aynı noktadan aynı yönde geçen cismin devinimi.

periodic sentence, *is.* etkin cümle : ana fikri sona bırakarak dinleyicide özel bir etki uyandıran cümle.

periodic system, *is. kim.* öğeler dizgesi : kimyasal öğelerin eş sürel yasaya göre sıralanması.

periodic table, *is. kim.* öğeler çizelgesi.

periodization, *is.* (tarihi) çağlara bölme/ayırma.

period of revolution, *is. astr. bk.:* **period** (6).

period of rotation, *is. astr.* eksenel eş süre : bir gezegenin kendi ekseni etrafında dönüş süresi.

periodontal, *sf.* dişlerin çevresi/diş etleri ile ilgili.

periodontia = periodontics, *is.* diş etleri ve dişleri taşıyan kemiklerin hastalık ve tedavisi ile uğraşan diş bilimi. **periodontist** : diş etleri uzmanı.

periodontitis, *is.* diş etleri itihabı.

periodontology, *is.* diş etleri hastalıkları bilimi.

period piece, *is.* sırf tarihî önemi olan (aslında değersiz) sanat eseri (roman, tablo, bina vb.).

perionychia, *is. patol.* tırnak dibi yangısı/ iltihabı.

perionychium, *is., ç.* **-nychia** *anat.* tırnakların dip ve yanlarındaki deri.

periosteal = perosteous, *sf. anat.* kemik çevresi+, kemik dış zarı+. **periosteally** : kemik çevresi/dış zarı ile ilgili olarak.

periosteum, *is., ç.* **-tea** *anat.* kemik dış zarı, periyost, simhak.

periostitis, *is. patol.* kemik dış zarı yangısı/ iltihabı. **periostitic** : kemik dış zarı yangısı ile ilgili.

periotic, *sf. anat.* **1.** iç kulağı çevreleyen, **2.** iç kulağı çevreleyen kemiklere ait.

peripatetic, *sf.&is.* **1.** gezginci, gezici, seyyar (kimse), **2.** *b.h.* (felsefesini gezerek öğreten) Aristo'ya ait, **3.** *b.h.* Aristo felsefesine ait, **4.** Aristo felsefesi taraftarı, **5. ~ally** : gezgincilikle, gezerek, **6. ~ism** : gezgincilik, gezicilik. ***e.a.-1.*** *wandering, vagrant, roving, itinerant.*

peripeteia = peripetia = peripety, *is.* (dram vb. de olayların akışındaki) anî dönüş/ değişme.

peripheral, *sf.&is.* **1.** çevresel, çevre+, muhit+, çevrede/muhitte bulunan. **~ vision** : çevresel görüş (alanı) : bakış çizgisi dışında bulunup gözle görülebilen alan, **2.** ayrıntılı, teferruat kabilinden, tâli, ikinci derecede, az önemli, sathî, dış. *Matters of ~ interest.* ~ *issues.* **3.** *anat.* dış, haricî. **~ nerves** : dış sinirler, deride son bulan sinirler, **4.** *bil.* çevre (donanımı) : bilgisayarın dışarı ile iletişimini sağlayan ya da dizgeye ek olanaklar kazandıran donanım (printer, disk, manyetik şerit vb.), **5. ~ly = peripherically** : çevresel olarak. ***e.a.-*** *2. auxiliary, supplementary,* ***3.*** *external.*

periphery, *is., ç.* **-eries 1.** dış yüzey, çevre, muhit, sınır, bir cismin dış yüzeyi, düzlem şeklin çevresi/sınırı, **2.** kenar/dış mahalleler.

The ~ of a city. **3.** dış görünüş, zahirî/sathî görünüş, **4.** *anat.* sinir uçlarının çevresi (duyu organları, kas vb.). ***e.a.- 1.*** *perimeter, circumference.* ***k.a.-1&2.*** *center.*

periphrase = periphrasis, *is., ç.* **-ses 1.** dolaylı anlatım, dolambaçlı ve uzun sözlerle ifade etme/anlatma, **2.** dolambaçlı söz/deyim/ifade. ***e.a.-*** *circumlocution.*

periphrastic, *sf.* **1.** dolaylı/dolambaçlı (söz), **2.** *gr.* cümle bilgisi bakımından görevi aynı iki veya daha fazla kelime : *The hat of John* ile *John's hat* gibi, **3. ~ally** : dolambaçlı sözlerle, dolaylı olarak.

peripteral, *sf.* tek sıra sütunlu, tek sıra sütunla çevrili (mabet).

perique, *is.* perik tütünü : Louisiana'da yetişen rayihalı bir tütün.

perisarc, *is. zool.* (deniz hayvanlarında) kabuk. **~al = ~ous** : kabuklu, kabuk+.

periscope, *is.* periskop.

periscopic(al), *sf.* **1.** (optik) geniş açılı, görüş alanı geniş (mercek, dürbün, mikroskop, kamera vb.), **2.** periskop+, periskopa/periskop kullanımına ait.

perish, *gs.f.* **1.** (yangın/sel/savaş vb. de) ölmek, can vermek, telef olmak, zail olmak, yokolmak, mahvolmak. *Many soldiers ~ed in the battle. The building ~ed in the flames.* **2.** bozulmak, çürümek. *Fruits can easily ~ if not consumed in a short time.* **3.** harap olmak, münkariz olmak, **4. ~ the thought**! Allah göstermesin! Ağzından yel alsın! İnşallah ... değildir. *~ the thought that Mary should have cancer.* **5. ~able** : (a) ölümlü, fani, geçici, yok olabilir, mahvolabilir, (b) kolay bozulabilen/çürüyebilen, dayanıksız. **~ables** : çabuk bozulan besinler (meyve, sebze, et vb.), **6. ~ability = ~ableness** : çabuk bozulabilme/mahvolma, dayanıksızlık, **7. ~ably** : çabuk bozulacak/mahvolabilecek şekilde, **8. ~ing** : öldürücü, mahvedici, yok edici, **9. ~ingly** : öldürürcesine, mahvedercesine. ***e.a.-1.*** *die, expire,* ***2.*** *decay, disappear, wither, shrivel, rot, vanish*

perisperm, *is. bot.* besi örü. **~ic** : besi örü+.

perissodactyl(e), *sf.&is.* tek parmaklı, ayak parmaklarının sayısı tek olan (memeli hayvan) (at, rinoseros, tapir vb.). **perissodactylous** : tek parmaklı.

peristalsis, *is., ç.* **-ses** *fizy.* sağınım : sindirim borusu vb. gibi borusal kasların içlerindeki maddeyi ilerletmek için kasılma/gevşeme hareketleri. **peristaltic** : sağınımlı. **peristaltically** : sağınımla.

peristome = peristoma = peristomum, *is.* **1.** *bot.* (yosun kapsül ağzındaki) çentik, tırtık, diş, **2.** *zool.* tek kabuklu deniz böceklerinin ağız kenarı.

peristyle, *is. mim.* **1.** (bina veya avluyu çevreleyen) sıra sütunlar, sütun dizisi, **2.** sütunlarla çevrelenmiş (açık) avlu, **3. peristylar** : sütunlu, sütunlarla çevrili.

perithecium, *is., ç.* **-cia** *bot.* yosunlarda spor kılıfı. **perithecial** : spor kılıfına ait.

peritoneum, *is., ç.* **-toneum/-tonea** *anat.* karın zarı, periton. **peritonaeum** *ş.d.y.* **peritoneal = peritonaeal** : karın zarı+, karın zarında olan.

peritonitis, *is. patol.* karın zarı yangısı/iltihabı, peritonit. **peritonital = peritonitic** : karınzarı yangısı ile ilgili.

peritrichate= peritrichic = peritrichous, *sf.* tüm kamçılı : bütün yüzeyi kamçılarla kaplı olan (bakteri). **peritrichic(an)** : tüm kamçılı bakteri.

peritus, *is., ç.* **periti** *Lât.* bilgin, din bilgini.

periwig, *is.* takma saç, peruka. ***e.a.-*** *peruke, wig.*

periwinkle, *is.* **1.** *zool.* deniz salyangozu *(Littorina littorea),* Avrupa'da yemek için avlanır, **2.** deniz salyangozu kabuğu, **3.** *bot.* Cezayir menekşesi *(Vinca minor, Vinca major).*

perjure, *gl.f.* **-jured, -juring 1. ~ oneself** : yalan yere yemin etmek, **2.** mahkemede yeminli tanıklık yaparken yalan söylemekten mahkûm olmak. *The witness ~d himself at the trial.*

perjured, *sf.* **1.** yalan yere yemin etmekten (yeminli iken yalancı tanıklıkta) suçlu. *~ witness.* **2.** yalan, yalancı tanıklığa dayanan. *~ testimony/evidence.* **3. ~ly** : yalan yere yemin suretiyle, yeminli olarak yalancı tanıklık yaparak.

perjurer, *is.* yalancı tanık, yeminli iken yalan söyleyen.

perjury, *is., ç.* **-ries** *huk.* yalancı tanıklık/şahitlik, yeminli olarak yalancı tanıklık yapma, yalan yere yemin. **perjurious** : yalan, yalancı tanıklığa dayanan.

perk, *f.&is.* **1.** kaygısız/endişesiz görünmek/davranmak, **2. ~ up** : şenlen(dir)mek, neşelen(dir)mek, gönlü açılmak, ferahlamak. *She began to ~ up during the dinner.* **3.** şişinmek, gururlanmak, böbürlenmek, mağrur/kibirli görünmek/davranmak, **4. ~ up/out** : gururla/canlı bir şekilde kaldırmak. *to ~ one's head up. The sparrow ~ed up his tail.* **5.** şık giyinmek, süsle(n)mek, şık göstermek/görünmek. *She is all ~ed out in her Sunday clothes. To ~ up a suit with a new blouse.* **6.** harekete geçirmek, canlandırmak, hız/canlılık vermek. *a tax measure to keep the economy ~ing.* **7.** *k.d. bk.:* **percolate.** *Is the coffe ~ing yet?* **8.** *k.d. bk.:* **perquisite.** *Enjoying perks such as free theatre ticket.* **9. ~ingly** : kaygısızca, endişesizce, neşe ile, şen/şuh bir şekilde. **10. ~ish** *bk.:* **perky.**

perky, *sf.* **perkier, perkiest 1.** kaygısız, endişesiz, hoppa, havaî, **2.** şen, neşeli, canlı, hareketli, uyanık, **3.** gururlu, mağrur, çalımlı, gösterişli, kendinden emin, **4.** arsız, şımarık, küstah, yılışık, **5. perkily** : kaygısızca, hoppaca, şen/neşeli bir tavırla; arsızca, arsız arsız, küstahça, şımarıkça, yılışık yılışık, **6. perkiness** : kaygısızlık, havaîlik, hoppalık, canlılık, şenlik; arsızlık, küstahlık, şımarıklık, yılışıklık. ***e.a.-*** ***1.*** *jaunty,* ***2.*** *brisk, sprightly, smart,* ***3.*** *self confident, agressive,* ***4.*** *pert, saucy.*

perlite = pearlite, *is.* perlit : küçük yuvarlaklar hâlinde volkanik cam. **perlitic** : perlit+.

permafrost, *is.* (Arktik bölgesinde) donmuş toprak, buzu hiç çözülmeyen arazi.

permalloy, *is.* manyetik alaşım: %30-90 nikel içeren manyetik geçirgenliği yüksek alaşımlardan her biri.

permanence, *is.* süreklilik, devam(lılık), sebat, istikrar, kararlılık.

permanency, *is., ç.* **-cies 1.** *bk.:* **permanence, 2.** sürekli/devamlı/sabit/istikrarlı/kararlı nesne.

permanent, *sf.* **1.** sürekli, devamlı, daimî, istikrarlı, kararlı, durağan, değişmez. *He finally got a ~ job.* **2.** ilânihaye duracak/çalışacak şekilde yapılmış, **3.** dayanıklı, sağlam, hiç bozulmaz, sabit. *~ pleating. a ~ filling in a tooth.* **4.** solmaz. *~ ink.* **5. ~ wave** *d.d.* permanant, bozulmayan ondüle/saç kıvrımı, **6. ~ magnet** : daimî mıknatıs, **7. ~ magnetism** : daimî mıknatıslık, **8. ~ press** : ütüsü bozulmaz, ütü istemez, **9. ~ly** : sürekli/kararlı olarak, daima, her zaman, biteviye. **10. ~ness** : süreklilik, kararlılık, daimîlik. ***e.a.-1.*** *everlasting, stable, constant, invariable, enduring, durable, continual,* ***3.*** *long-lasting,* ***4.*** *nonfading.* ***k.a.-*** *temporary, transient, transitory.*

permanganate, *is. kim.* permanganat, permanganik asitin tuzu.

permanganic acid, *is. kim.* permanganik asit : HMnO4. Eriyikleri bilinen kararsız, kuvvetli oksitleyici asit.

permeability, *is.* **1.** geçirgenlik, nüfuziyet, su/gaz vb. geçirme özelliği, **2.** *fiz.* geçirgenlik : (a) bir özdek içinde oluşturulan mıknatıssal akımın mıknatıslayıcı kuvvete oranı, (b) basınçlı bir gazın gözenekli bir özdekten sızım hızı.

permeable, *sf.* **1.** geçirgen, geçirimli, su/gaz vb. geçirir, **2. ~ness** : geçirgenlik, **3. permeably** : geçirgence, geçirimlice.

permeance, *is.* **1.** geçirme, nüfuz et(tir)me, **2.** öz geçirgenlik, mıknatısal iletkenlik, mıknatıssal akımı geçirme niteliği, mıknatıssal direncin (manyetik relüktansın) tersi.

permeate, *f.* **-ated, -ating 1.** (gözenekten) geçmek/sızmak, içine işlemek, nüfuz etmek. *Water will not ~ this fabric.* **2.** içinden geçmek, **3.** içine geçip/işleyip/sızıp yayılmak. *Smoke ~d the house.* **4.** (kendiliğinden) yayılmak, yaygınlaşmak, yaygın hâl almak. *Anger ~d through the crowd. A strong desire for political change ~d the country.* **5. permeation** : sızma, (gözenekten) geçme, nüfuz etme, yayılma, dağılma, **6. permeative** : sızıcı, sızan, (gözenekten) geçen/yayılan/dağılan, **7. permeator** : sızan/geçen/yayılan şey. ***e.a.-*** ***1.*** *pervade, penetrate, saturate, impregnate,* ***4.*** *spread.*

per mensem, *Lât.* aylık, her ay, aybeay, ay itibarıyla. ***e.a.-*** *monthly, by the month.*

Permian, *sf.&is. jeol.* **1.** Paleozoik çağın son evresi+ : 220-270 milyon yıl önceki (kayaç vb.), **2.** Perm dönemi : birçok sürüngenin yaşadığı ve karbon çağı sayılan dönem, **3.** Ural dillerinin bir dalı : Ural dağlarının kuzeyinde konuşulan Fin-Uygur, Votyak, Ziriyan dilleri.

per mill = per mil, *zf.* binde (olarak), bin ... başına. ***e.a.-*** *per thousand.*

permillage, *is.* binde oranı.

permissible, *sf.* **1.** caiz, izin verilebilir, müsaade edilebilir, hoş görülebilir, mubah, helâl, **2. ~ness = permissibility** : cevaz, izin verilebilme, müsaade edilebilme, hoş görülebilme, **3. permissibly** : izin verilebilecek/müsaade edilecek şekilde. ***e.a.- 1.*** *permitted, allowable.*

permission, *is.* **1.** izin, müsaade, muvafakat, rıza. *He asked the teacher's ~ to go early. Did he give you ~ to take that?* **2.** ruhsat, icazet, permi, lisans, **3.** müsamaha, hoşgörü, göz yumma. ***e.a.- 1.*** *consent, allowance, agreement, leave,* ***2.*** *permit, licence, authorization,* ***3.*** *sufferance.* ***k.a.- 1.*** *prohibition, denial, refusal, prevention, hindrance.*

permissive, *sf.* **1.** izin veren, müsaade/muvafakat eden. *a ~ nod.* **2.** fazla müsamahakâr, her şeyi hoşgören, her şeye göz yuman, serbest bırakan, sıkı tutmayan, gevşek davranan. *a ~ parent.* **the ~ society** : ahlâk kurallarını gevşek tutan toplum, **3.** seçimli, ihtiyarî, keyfî. *Reduced the ~ retirement age from 65 to 62.* **4. ~ly** : hoşgörü/müsamaha ile, göz yumarcasına, serbest bırakarak, gevşek davranışla, **5. ~ness** : müsamaha, hoşgörü, göz yumma, serbest bırakma, izin verme, gevşek davranma. ***e.a.-1.*** *permitting, tolerant,* ***2.*** *lenient,* ***3.*** *optional, permitted.*

permit, *is.&f.* **-mitted, -mitting 1.** izin vermek, müsaade etmek. *~ me to explain.* **2.** ruhsat vermek, serbest bırakmak. *The law ~s the sale of such drugs.* **3.** razı olmak, göz yummak, müsamaha etmek. *I cannot ~ such cruelty.* **4.** imkân/fırsat vermek. *Vents to ~ the escape of gases.* **5.** izin, müsaade, izin tezkeresi, **6.** ruhsat (name) lisans. *a ~ permit.* **7.** onay, icazet, **8. permittee** : izinli kimse, izin/ruhsat sahibi, **9. permitter** : izin/müsaade/ruhsat veren kimse. ***e.a.- 1.*** *allow, let,* ***2.*** *authorize,* ***3.*** *tolerate, agree to.* ***5.*** *permission,* ***6.*** *license, franchise.* ***k.a.-*** *prohibit, forbid, refuse.*

permittivity, *is., ç.* **-ties** *bk.:* **dielectiric constant.**

permutate, *f.* **-tated, -tating 1.** mübadele etmek, sırasını değiştirmek, değiş tokuş yapmak, **2.** (eşyayı) değişik sıra ile dizmek, muhtelif şekillerde sıralamak.

permutation, *is.* **1.** *mat.* (a) devşirim, permütasyon, mübadele: bir kümedeki öğelerin yerlerini değiştirme (*abc, acb, bac, bca, cab, cba* gibi), veya her biri eşit sayıda fakat öğeleri değişik sırada kümeler yapma, (b) bu şekilde elde edilen kümelerden her biri, **2.** değiş(tir)me, değiş tokuş, becayiş, mübadele, **3. ~al** : devşirimsel, **4. ~ist** : devşirimci, mübadele/değiş tokuş yapan. ***e.a.- 2.*** *transformation, alteration, change, arrangement.*

permute, *gl.f.* **-muted, -muting 1.** değiştirmek, mübadele/değiş tokuş yapmak, becayiş etmek, **2.** *mat.* devşirim/permütasyon/mübadele yapmak : bir kümedeki öğeleri değişik sıralarda dizerek yeni kümeler yapmak, değişik sırada dizmek, **3. permutable** : değiştirilebilir, devşirilebilir, mübadele/değiş tokuş yapılabilir, **4. permutability = permutableness**: devşirilebilme, değiştirilebilme, mübadele/değiş tokuş yapılabilme, **5. permutably** : değiştirilerek, devşirilerek, mübadele/değiş tokuş suretiyle.

pernicious, *sf.* **1.** zararlı, tehlikeli, kötü. *a ~ lie. ~ habits.* **2.** öldürücü, mahvedici. *a ~ disease.* **3.** *esk.* habis, menfur, kinci, **4. ~ anemia** *patol.* öldürücü kansızlık, anemi pernisyöz : B12 vitaminini vücuda maleden madde noksanlığından ileri gelen, alyuvarların azalması, kanda hemoglobin taşımayan iri gözelerin artışı ile beliren tehlikeli hastalık, **5. ~ly** : zararlı/tehlikeli bir şekilde, **6. ~ness** : zararlılık, tehlike, kötülük, öldürücülük. ***e.a.- 1.*** *harmful, detrimental, deleterious, destructive, ruinous, injurious, hurtful, noxious, baneful,* ***2.*** *fatal, deadly, lethal,* ***3.*** *evil, wicked.* ***k.a.-*** *innocuous, harmless, beneficial.*

pernickety = persnickety, *is. k.d.* **1.** titiz, müşkülpesent, mızmız, kılı kırk yaran, **2.** çok dikkat ve itina isteyen, zahmetli, yorucu, **3. perniketiness** : titizlik, müşkülpesentlik; çok dikkat ve itina isteme, yoruculuk. ***e.a.- 1.*** *fastidiour, fussy.*

Pernod , *is.* perno, Fransız rakısı.

peroneal, *sf. anat.* fibulaya/küçük incik kemiğine yakın/ait.

peroral, *sf.* **1.** ağızdan/ağız yolu ile alınan, **2. ~ly** : ağızdan.

perorate, *gs.f.* **-rated, -rating 1.** sıkıcı ve uzun konuşmak, nutuk çekmek, *argo* kafa ütülemek, **2.** konuşmayı resmî bir şekilde sona erdirmek.

peroration, *is.* **1.** nutkun/hitabenin sonu/özeti, ana fikirleri özetleyen son sözler, **2.** gösterişli/tumturaklı nutuk/konuşma, **3. ~al** : gösterişli, tumturaklı, **4. perorator** : gösterişli/tumturaklı nutuk çeken.

peroxidase, *is. biy.-kim.* peroksidaz : bileşimlerin oksitlenmesini peroksitle katalizleyen enzim.

peroxide, *is.&f.* **-ided, -iding** *kim.* **1.** (a) oksijenli su, hidrojen peroksit : H2O2, (b) H2 O2'den türeyen iki valanslı -O-O- iyonunu içeren bileşim. NaOONa : **sodium ~**. CH3OOCH3 : **dimethyl ~** gibi. (c) anormal derecede fazla oksijen içeren madde, **2.** oksijenli su ile (saçların vb.) rengini açmak, beyazlatmak. **~ blonde** : saçlarının rengini peroksitle açmış sarışın kadın.

peroxy-, *kim.* peroksi-, peroksi grubunu içeren. *peroxyborate* gibi.

peroxyborate, *is. kim. bk.:* **perborate.**

peroxy group = peroxy radical, *kim.* peroksi grubu/kökü: H2O2'den türeyen -O-O- grubu.

peroxysulfuric acid, *kim. bk.:* **persulfuric acid.**

perpend, *is.&f.* **1.** geniş taş, duvarın bütün genişliğini kaplayan (uçları her iki taraftan görünen) taş. **~ stone, perpent** *d.d.* **2.** *esk. bk.:* (a) **consider**, (b) **ponder, deliberate.**

perpendicular, *sf.&is.* **1.** düşey/şakulî (çizgi/düzlem), **2.** *geom.* dik, dikey, amudî, **3.** *mim.* düşey çizgileri çok kullanan Orta Çağ İngiliz mimarîsine ait, **4.** dik/düşey duran, **5.** dik eğimli, keskin meyilli. *a ~ cliff.* **6.** şakul, **7.** diklik, düşeylik, **8.** *az kul.* doğru/iyi ahlâk, ahlâkî doğruluk, istikamet, **9.** *den.* geminin başı ile kıç bodoslamasından geçen iki sanal düşey doğru, **10.** dik yamaç, uçurum, **11. ~ity** : diklik, düşeylik, **12. ~ly** : dikey/dik/düşey olarak. ***e.a.-1.*** *vertical, upright, 4. standing up, 5. steep,* ***k.a.-1.*** *horizontal.*

perpetrate, *gl.f.* **-trated, -trating 1.** (cürüm/cinayet/suç vb.) işlemek, irtikâp etmek. *to ~ a crime. Who ~d the murder?* **2.** (kaba şaka vb.) yapmak, icra etmek, **3.** (zevksiz/kötü bir şekilde) takdim/icra/ifa etmek. *Who ~d this f arce?* **4. perpetration** : (cürüm vb.) işleme, yapma, irtikâp, **5. perpetrator** : işleyen irtikâp eden, yapan, fail. ***e.a.-1.*** *commit.*

perpetual, *sf.* **1.** ebedî, müebbet, **2.** sürekli, daimî. *~ snows of the mountaintops.* **~ calendar** : daimî takvim. **~ motion** : sürekli hareket, devridaim, **3.** aralıksız, fasılasız, kesintisiz, kesiksiz, inkıtasız. *a ~ stream of visitors.* **4.** *bot.* yediveren, mevsim/yıl boyunca sürekli çiçek açan, **5.** sonu gelmeyen, bitip tükenmeyen. *I'm tired of your ~ complaints.* **6. ~ly** : sürekli olarak, daima, ebediyen, müebbeden, aralıksız, kesintisiz, ara vermeden. ***e.a.-1.*** *everlasting, permanent, eternal, enduring, endless, interminable, 3. continuous, unending, uninterrupted, continual, ceaseless, incessant, 6. forever.* ***k.a.-1.*** *temporary, transitory, evanescent, 3. discontinuous.*

perpetuate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** ebedîleştirmek, daimî/sürekli hale getirmek, devam ettirmek, sürdürmek, idame etmek. *We must ~ Atatürk's memory and his principles.* **2.** devamını/unutulmamasını sağlamak. *to ~ a myth.* **3. perpetuation** : sür(dür)me, idame, devam et(tir)me, **4. perpetuator** : sürdüren, ebedîleştiren, idame eden, devamını sağlayan.

perpetuity, *is., ç.* **-ties 1.** sonsuzluk, ebediyet, sonsuz zaman. **in ~** : ebediyen, ilelebet, her zaman için, temelli, daimî olarak. *The land was given to them in ~.* **2.** beka, devam, ebedî varlık, **3.** ebedî/sürekli/daimî olan şey, **4.** ömür boyu gelir, daimî irat, **5.** *huk.* bir mülkün sahibinin tasarrufundan çıkmazlığının sınırlandırılması.

perplex, *gl.f.* **1.** şaşırtmak, hayrette bırakmak. *Her attitude ~es me.* **2.** allak bullak etmek, zihnini bulandırmak/şaşırtmak, aklını karıştırmak, şaşkına çevirmek. *a ~ing problem.* **3.** muğlâklaştırmak, muğlâk/anlaşılmaz hâle getirmek, **4. ~er** : şaşırtan, hayrette bırakan, zihnini bulandıran kimse/şey, **5. ~ing** : şaşırtıcı, hayret verici, **6. ~ingly** : şaşırtarak, şaşırtacak/hayrette bırakacak şekilde. ***e.a.-1.*** *mystify, confound, puzzle, 3. complicate.*

perplexed, *sf.* **1.** şaşırmış, şaşkına dönmüş, şaşkın, zihni karışmış, **2.** muğlâk, karışık, şaşırtıcı, anlaşılmaz, **3. ~ly** : şaşırmış bir şekilde, hayretle, hayret içinde, şaşkınlıkla. ***e.a.-1.*** *bevildered, puzzled, 2. complicated, entangled, involved.*

perplexity, *is., ç.* **-ties 1.** şaşkınlık, karışıklık, keşmekeş, kararsızlık, **2.** şaşırtıcı/hayret verici şey. *A case plagued with perplexities.* **3.** muğlâk/karışık/anlaşılmaz/içinden çıkılmaz durum/hâl/sorun. ***e.a.-1.*** *confusion, uncertainty.*

perquisite, *is.* **1.** ek gelir, ek ödenek, maaştan/sabit gelirden fazla irat, aidat, **2.** *k.d.* (bir memura verilen) yan ödenek, ikramiye, prim, tazminat vb., **3.** (bir imtiyaz karşılığı alınan/ödenen) ücret. *The ~s of royalty.* **4. get ~s** : ek ödenek/prim vb. almak, *argo* çimlenmek.

perron, *is. mim.* (bir binanın önünde/bahçede bulunan) merdivenli sahanlık, çıkma merdiven, binek merdiveni.

perry, *is., ç.* **-ries** *Brit.* armut şarabı.

Pers. = **1.** Persia, **2.** Persian.

pers. = **1.** person, **2.** personal.

persalt, *is. kim.* **1.** en yüksek valanslı tuz: bir maden veya atom grubunun en yüksek valanslı olduğu tuz, **2.** (bazan) peroksi asit tuzu.

per se, *zf. Lât.* aslında, haddizatında, zaten, kendiliğinden, bizatihi, yalnız başına, sadece bu sıfatla. **Most people know very little about the educational methods per se** : Aslında çok kimseler eğitim yöntemleri hakkında pek az bilgi sahibidirler. **Anything socially useful is good per se** : Topluma yararlı olan her şey zaten iyi demektir. ***e.a.-*** *by itself, intrinsically, as such.*

perse, *sf.&is.* **1.** koyu grimsi mavi (renk), **2.** bu renkte kumaş.

persecute, *gl.f.* **-cuted, -cuting 1.** zulmetmek, eza/işkence etmek, gadretmek, **2.** bir fikre/dine inandığı için eza/işkence etmek veya öldürmek. *Christians were ~d in ancient Rome.* **3.** baskı yapmak, tazyik etmek, **4.** canını sıkmak, taciz etmek, bezdirmek, usandırmak. *He was ~d with endless questions.* **5. persecutive = persecutory** : zulmedici, eza/işkence eden, baskı altında tutan, **6. persecutor** : zalim, işkence/eza eden kimse. ***e.a.-1.*** *harass, oppress, abuse, 2. torture, torment, harry, 3. importune, trouble, bully, 4. annoy, vex, badger, pester.*

persecution, *is.* **1.** zulmetme, eza/işkence etme, gadretme, **2.** zulme/işkenceye/ezaya maruz kalma, **3.** zulüm, işkence, **4.** dinî/ahlâkî/fikrî inançları yüzünden bir kısım halkı yok etmek/yıldırmak için uygulanan baskı/işkence siyaseti, **5. ~al** : zulüm+, işkence+, baskı+.

Perseid, *is. astr.* her yıl takriben 12 Ağustosta görülen gök taşı (meteor) yağmuru.

perseverance, *is.* **1.** sebat, azim, ikdam, **2.** ısrar, inat, direnme, taannüt, **3.** (Kalvinizm'de) Allah'ın seçkin kullarına devamlı lûtfu. ***e.a.-1&2.*** *persistence, steadfastness, tenacity, constancy, resolution.*

perseverant, *is.* **1.** sebatkâr, azimli, yılmadan çalışan, **2.** ısrar/inat eden, direnen.

perseveration, *is. psikol.* **1.** direnme: bir eylemin veya zihnî faaliyetin olağanüstü devamı veya tekrarı, **2.** saplantı : aynı bir fikrin/cümlenin/melodinin/hayalin kendiliğinden tekrar tekrar zihne gelmesi/zihne takılması/musallat olması.

persevere, *f.* **-vered, -vering 1.** azmetmek, sebat etmek, azimle devam etmek, ikdam göstermek, (engellere/güçlüklere rağmen) yolundan dönmemek, **2.** direnmek, ayak diremek, ısrar/inat etmek, **3.** desteklemek. ***e.a.-1.*** *continue, persist, 2. insist, 3. sustain, bolster, uphold.* ***k.a.-*** *falter, hesitate.*

persevering, *sf.* **1.** azimkâr, sebatkâr, azimli, sebatlı, güçlüklerden yılmaz, direnen, ayak direyen. *a ~ student.* **2. ~ly** : azimle, sebatla, yılmadan, ayak direyerek. ***e.a.-1.*** *persistent, steadfast.*

Persia, *is.* İran (eski adı).

Persian, *sf.&is.* **1.** İranlı, Acem, **2.** İran+, İran'a ait, **3.** Farsça, Acemce, Farisî, İran dili, **4. ~s = ~ blinds** : kepenk, pancur, **5. ~ carpet = ~ rug** : İran/Acem halısı, **6. ~ cat** : Ankara kedisi, **7. ~ Gulf** : Basra Körfezi, İran Körfezi, **8. ~ lamb** : iyi cins astragan kürk, **9. ~ lilac** : mor leylâk *(Syringa persica),* **10. ~ melon** : Acem kavunu, **11. ~ morocco** : İran salıtiyanı, **12. ~ walnut** *bk.:* **English walnut, 13. ~ wheel** *bk.:* **noria.**

persienne, *is. Fr.* **1.** Acem basması: eskiden Doğu'da dokunan pamuklu basma kumaş, **2. ~s** : pancur, kepenk. ***e.a.-*** *2. Persian blinds.*

persiflage, *is.* **1.** lâubalî/senli benli/şakacı konuşma, istihza, hafif alay, şaka, takılma, **2.** (bir konuşmayı ele almada) lâubalîlik, önemsemeyiş, hafifseme. ***e.a.-*** *1. banter, badinage, jesting, pleasantry, frivolity.*

persimmon, *is. bot.* **1.** hurma, Amerika/Trabzon hurması *(Diospyros virginiana) :* K Amerika'da yetişen, olgunlaşınca tatlı eriğe

benzer bir meyvesi olan birkaç çeşit ağaç ve meyvesi, **2.** Japon inciri *(Diospyros Kaki) :* Çin ve Japonya'da yetişen kırmızı/turuncu renkli yumuşak bir meyve veren ağaç ve meyvesi.

persist, *gs.f.* **1.** sebat etmek, azmetmek, azim ve sebatla devam etmek. *He ~ed till he had solved the difficult problem.* **2.** kalmak, devam etmek, sürmek, daim/devamlı/baki olmak. *The cold weather will ~ for some time.* **3.** ısrar/inat etmek, üstelemek, üstünde durmak. *If you ~ in breaking the law you will go to prison.* **4.** *esk.* değişmemek, sabit/olduğu yerde kalmak, **5. ~er** : azmeden, sebat eden, ısrar/inat eden kimse. ***e.a.- 1&2.*** *continue, persevere,* **2.** *last, stay, endure, remain,* **3.** *insist, maintain.* ***k.a.-*** *cease, stop.*

persistence = persistency, *is.* **1.** (a) sebat, azim. **as a reward for her ~** : azminin mükâfatı olarak, (b) sebat etme, azmetme, **2.** ısrar, inat, direnme. *his ~ in talking.* **3.** devam etme, sürüp gitme. *the ~ of the cough.* **4. ~ of vision** : görüntü kalımı : uyarılma sona erdiği hâlde görüntünün kısa bir süre daha görülmesi. ***e.a.- 1.*** *bk. : perseverance.*

persistent, *sf.* **1.** sebatkâr, azimli, **2.** ısrar eden, musır, inatçı, muannit, direnici, **3.** sürekli, devamlı, daimî, kalıcı. *~ noise.* **4.** devam/sebat eden, dayanıklı, **5.** *bot.* normal süreden daha fazla kalan (ağaç üzerindeki yaprak vb.). *a ~ leaf.* **6.** *zool.* (a) çağlar boyunca değişmeyen, yapısını muhafaza eden, (b) canlının yaşamı süresince kendinde kalan, **7. ~ly** : sebatla, azimle, ısrarla, inatla, sürekli olarak, biteviye, daima, mütemadiyen. *He ~ly refused to help us.* ***e.a.- 2.*** *pertinacious, tenacious, stubborn,* ***3.*** *enduring, permanent, continuous.*

persnickety, *sf. bk.:* **pernickety.**

person, *is.* **1.** kişi, kimse, şahıs, zat. **I know no such ~** : Böyle bir kimse tanımıyorum. **2.** adam, insan, **3.** beden, vücut, üst (elbise ile birlikte insan). **He had no money on his ~** : Üstünde parası yoktu. **have a commanding ~** : iri yarı/heybetli olmak, **4.** birey, fert, **5.** şahsiyet. **be no respecter of ~s** : hatır gönül dinlememek, kimseye metelik vermemek, **6.** *gr.* şahıs, kişi, **7.** *huk.* özel/tüzel kişi, yasal görevleri olan kişi/toplum. **natural ~** : hakikî şahıs. **artificial/legal ~** : tüzel kişi, hükmî şahıs, **8.** (üçlem inanışına göre) sıfat : Allahın üç sıfatından biri (baba, oğul, kutsal ruh), **9. in ~** : şahsen, bizzat. **Give it to him in ~** : Bizzat kendisine ver. ***e.a.- 4.*** *individual,* ***5.*** *personality.*

-person, *son ek* görev/iş/rol bildiren kelimenin sonuna getirilerek o görevi/işi vb. yapan kimseyi belirtir: **salesperson** : satıcı, **chairperson** : başkan vb.

persona, *is., ç.* **-nae/-na 1.** kişilik, şahsiyet, karakter, **2.** *psikol.* maske : kişinin kendisine, çevresine karşı takındığı değişik davranış ve görünüş, **3. personae** : (piyesteki/romandaki) şahıslar, **4. ~ grata** (*ç.:* **personae gratae**) : saygıdeğer kişi, makbul şahsiyet, **5. ~ non grata** : istenmeyen kişi.

personable, *sf.* **1.** cana yakın, sevimli, hoş, cazip, sıcak kanlı, **2. ~ness** : cana yakınlık, sevimlilik, sıcak kanlılık, **3. personably** : cana yakın/sevimli/sıcak kanlı bir şekilde. ***e.a.-1.*** *attractive, comley, handsome.*

personage, *is.* **1.** (önemli/büyük) şahsiyet, önemli kişi, **2.** (herhangi bir) şahıs, kimse, **3.** (piyeste/romanda) şahıs, kahraman. ***e.a.- 2.*** *person,* ***3.*** *character.*

personal, *sf.&is.* **1.** kişisel, şahsî, zatî, kişiye özel, zata mahsus, şahsa ait. **my ~ opinion is that** : kişisel görüşüme/şahsî fikrime göre... **I have no ~ knowledge of this** : Bu hususta şahsen bir bilgim yok. **2.** özel, hususî. *a ~ favor.* **3.** bireysel, ferdî, **4.** şahsa yönelik, şahsiyeti küçük düşürücü. **~ remarks** : şahsa yönelik/küçük düşürücü sözler. **Don't let's get ~** : Şahsiyata girmiyelim. **Don't be too ~** : Şahsiyatı bırak. **5.** bizzat hazır bulunulan/yapılan vb. *a ~ conference.* **6.** *gr.* kişi+, şahıs+. **~ pronoun** : kişi adılı/şahıs zamiri, **7.** *huk.* şahsî (eşya), menkul (mallar). **~ effects = ~ property** : özel/şahsî/zatî eşya. **~ estate** : şahsî mal, **8.** (gazetede) (a) belli şahıs hakkında çıkan kısa yazı, (b) şahsî ilân, küçük ilân. **~ column** : küçük/özel ilânlar sütunu, **9. ~ appearance** : bir film artistinin sinema veya tiyatroya şahsen gelmesi. ***e.a.- 1&2.*** *individual, private.*

personal equation, *sf.* **1.** kişisel yanılgı : görüş ve düşünüşte şahısların farklı davranışı, **2.** kişisel yanılgıyı göz önüne alarak yapılan düzeltme.

personalise/personalisation, *Brit. bk.:* **personalize/personalization.**

personalism, *is.* **1. personal idealism** *d.d. fel.* kişiselcilik : kişiyi en yüksek evren ilkesi olarak gören, gerçek değerin şahsiyette bulunduğunu savunan modern felsefe, **2. personalist(ic)** : kişiselci.

personality, *is., ç.* **-ties 1.** (fiziksel) kişilik, şahsiyet, bireylik, ferdiyet. *He has a pleasing ~ .* **2.** (manevî değerlerin tümünü kapsayan) şahsiyet, seciye, karakter, **3.** *psikol.* kişilik : kişinin işler durumdaki ruhsal, bedensel, işlev bilimsel özelliklerinin kendine özgü olan az çok durağan bütünlüğü; kişinin tutum ve davranışlarının düzenli biçimde görünüşü. **~ adjustment** : kişilik uyumu. **~ disorder** : kişilik bozuklukları. **~ hierarchy** : kişilik aşama sırası. **~ integration** : kişilik birleştirimi. **~ structure** : kişilik yapısı. **~ test** : kişilik ölçeri. **~ trait** : kişilik özelliği. **~ type** : kişilik tipi, **4.** varlık, benlik, **5.** hâl, duruş, **6. personalities** : şahsiyat: incitici/gücendirici/hakaret niteliğinde söz. *The argument deteriorated into personalities.* **7.** önemli kişi, büyük şahsiyet. ***e.a.-1&2.*** *character, disposition,* ***7.*** *celebrity.*

personalize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** şahsîleştirmek, şahsa mal etmek, **2.** şahıslandırmak, kişilik kazandırmak, **3.** (adını yazarak vb.) özelleştirmek, kendine mal etmek, kendine ait olduğunu belirtmek. **~d stationary**: özel kırtasiye: üzerinde ad, unvan vb. basılı mektup kâğıdı/zarf vb. **4. personalization** : şahsîleştirme, şahıslandırma, kişilik kazandırma, özelleştirme, kendine maletme, kendine ait olduğunu belirtme. ***e.a.-2.*** *personify.*

personally, *zf.* **1.** şahsen, kendisi. *He is ~ in charge of all the arrangements.* **2.** bizzat, doğrudan doğruya, aracısız. **The hostess ~ saw to the comforts of her guests** : Ev sahibesi bizzat misafirlerinin istirahatiyle meşgul oldu. **3.** bence, bana kalırsa. **~, I think it is a very good plan** : Bence bu çok iyi bir plândır. **4.** kişi/şahıs olarak. *We like him ~ but dislike his way of living.* **5.** şahsına yöneltilmiş olarak/gibi. *Take s.o.'s comments ~.* **He intended no insult to you, do not take what he said ~** : Maksadı sana hakaret değildi, söylediklerini sana yöneltilmiş gibi kabul etme. ***e.a.- 1&2.*** *in person, directly.*

personalty, *is., ç.* **-ties** şahsî mal/mülk, zatî eşya.

personate, *sf.&f.* **-ated, -ating 1.** *tiy.* bir karakteri canlandırmak, **2.** *huk.* aldatmak amacıyla başkasının kimliğine girmek/hüviyetini benimsemek, kendini başkası gibi göstermek, sahte kimlik takınmak, **3.** *bk.:* **personify** (1-3), **4.** rol yapmak, **5.** *bot.* (a) maskeli, (b) (aslanağzında olduğu gibi) dudaklar kapanacak şekilde alt dudağı yukarı kalkık, **6. personation** : sahte kimlik takınma, başkasının kimliğine girme, bir karakteri canlandırma, **7. personative** : bir karakteri canlandırıcı, şahsiyet/kimlik verici, **8. personator** : bir karakteri canlandıran, sahte kimlik takınan kimse. ***e.a.-1&2*** *impersonate, represent.*

personhood, *is.* **1.** kişilik, bireylik, kimlik, şahsiyet, ferdiyet, **2.** insanlık, insaniyet.

personification, *is.* **1.** canlandırma, teşhis, (edebiyatta) cansız eşyayı/soyut fikirleri canlı gibi gösterme/konuşturma, **2.** (resim/heykel) şahıslandırma, somutlaştırma, bir şahıs olarak temsil etme, **3.** (belirli bir niteliğin) canlı/mücessem timsali. *He is the ~ of tact. He is so brave that he's the ~ of courage.* **4.** soyut bir nesneyi temsil eden hayalî şahıs veya yaratık, **5.** cisimlendirme, somutlaştırma, cismanî varlık verme, **6. personificator** : canlandıran, şahıslandıran, şahsiyet veren, somutlaştıran kimse. ***e.a.-5.*** *embodiment.*

personify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** (edebiyatta/sanatta) canlandırmak, canlı gibi göstermek, şahıslandırmak, şahsiyet vermek, **2.** (resim/heykel) somutlaştırmak, soyut bir şeyi somut/canlı gibi temsil etmek, **3.** (belirli bir niteliğin) canlı örneği/mücessem timsali olmak, şahsında tecessüm ettirmek. *She personifies kindness.* **4.** *bk.:* **personate** (1,2,4), **5. personifiable** : canlı gibi gösterilebilir, şahıslandırılabilir, şahsiyet/kimlik verilebilir, tecessüm ettirilebilir, somutlaştırılabilir, **6. personifier** : canlı gibi gösteren, şahsiyet/kimlik veren, tecessüm ettiren, somutlaştıran kimse. ***e.a.- 3.*** *typify, incarnate.*

personnel, *is.* personel, bir iş yerinde çalışanların tümü.

person-to-person, *sf.&zf.* **1.** ihbarlı: aranan numarada belirtilen şahısla konuşma amacını güden (şehirler arası telefon). *bk.:* **station-to-station**, **2.** yüz yüze, karşı karşıya, karşılıklı. ***e.a.- 2.*** *face-to-face, in person.*

perspective, *is.&sf.* **1.** görünge, izdüşürme, üç boyutlu cisimleri bir yüzey üzerine göründükleri gibi çizme yöntemi, **2.** izdüşüm(sel), perspektif, **3.** (derinlemesine uzayıp giden) görüntü, manzara. **A fine ~ opened out before my eyes** : Gözlerimin önüne güzel bir manzara serildi. **4.** görünüş, cisimlerin bağıl durumlarına göre göze görünme tarzı, **5.** (zihinde olayları/gerçekleri/koşulları önemlerine göre) değerlendirme/ ölçüp biçme yetenek ve mahareti, **6.** (akıl ve mantık açısından olayları) görüş, olay ve koşulların önem sırasına göre yeri/dizilişi. **see/ look at (sth.) in ~ /in its right/wrong ~** : bir nesneyi önemine göre göz önüne almak/doğruluğunu/yanlışlığını mütalâa etmek. **see sth. in its true ~** : bir şeyi olduğu gibi/gerçek yüzü ile görmek, **7. perspectival** : görüngesel, **8. ~d** : görüngelenmiş, **9. perspectiveless** : görüngesiz, **10. ~ly** : görüngeli olarak, görünge şeklinde.

perspicacious, *sf.* **1.** zeki, keskin zekâlı, anlayışlı, ferasetli, sür'atiintikal sahibi, çabuk kavrar, **2.** *esk.* keskin görüşlü, **3. ~ly** : zekice, ferasetle, anlayışla, çabucak kavrayarak, **4. ~ness** *bk.:* **perspicacity**. ***e.a.-1.*** *keen, shrewd.* ***k.a.-1.*** *dull.*

perspicacity, *is.* keskin zekâ, tez anlayış, feraset, sür'atiintikal, çabuk kavrayış. *A man of acute ~; the ~ of his judgment.* ***e.a.-*** *shrewdness, astuteness, acumen, perspicuity, discernment, penetration.*

perspicuity, *is.* **1.** (anlamda) açıklık, sarahat, vuzuh, berraklık, sadelik, kolay anlaşılma. *The premier was noted for the ~ of his speeches.* **2.** *k.d. bk.:* **perspicacity**. ***e.a.-1.*** *lucidity, clarity, clearness, plainness, intelligibility.*

perspicuous, *sf.* **1.** (anlamca) açık, sarih, vazıh, berrak, duru, sade, kolay anlaşılır. *a ~ style.* **2.** *bk.:* **perspicacious**, **3. ~ly** : açıkça, sarahatle, vazıh olarak, kolay anlaşılabilecek şekilde, **4. ~ness** : açıklık, sarahat, vuzuh, berraklık, duruluk, sadelik, kolay anlaşılma. ***e.a.-1.*** *lucid, clear, intelligible, distinct, explicit.* ***k.a.-1.*** *obscure.*

perspiration, *is.* **1.** terleme, **2.** ter, **3.** çaba, gayret. ***e.a.- 2.*** *sweat, 3. effort.*

perspiratory, *sf.* ter+, terleme ile ilgili.

perspire, *f.* **-spired, -spiring 1.** terlemek, ter dökmek, **2. perspiringly** : terleyerek, ter dökerek, **3. perspiry** : terli, terlemiş, ter içinde. ***e.a.-1.*** *sweat, exude.*

persuade, *f.* **-suaded, -suading 1.** kandırmak, razı etmek, gönlünü yapmak. **I doesn't take much to ~ him** : Onu kandırmak kolaydır. *Try to ~ him to come with us.* **2.** inandırmak, ikna etmek. **I am not ~d of the truth of his statement** : Sözlerinin doğruluğuna inanmıyorum. **be ~d that** : inanmak, aklı yatmak, kail olmak. *I am (quite) ~d that he is wrong.* **3. persuadability** : inandırılabilme, kandırılabilme, **4. persuadable** : kandırılabilir, ikna edilebilir, **5. persuadably** : kandırarak, inandırarak, **6. persuadedly** : kani/ inanmış olarak, **7. persuader** : kandıran, ikna eden, inandıran kimse, **8. persuadingly** : inandırırcasına, kandırırcasına, ikna edecek/inandıracak şekilde. ***e.a.-1.*** *urge, influence, entice, impel, induce, prevail on,* ***2.*** *convince.* ***k.a.-1.*** *dissuade.*

persuasible, *sf.* **1.** kandırılabilir, razı edilebilir, gönlü yapılabilir, **2.** inandırılabilir, ikna edilebilir, **3. persuasibility** : kandırılabilme, inandırılabilme. ***e.a.-1&2.*** *persuadable,* ***3.*** *persuadability.*

persuasion, *is.* **1.** kandırma, razı etme, gönlünü yapma. **A little gentle ~ will get him to help** : Biraz gönlünü yaparsan yardım eder. **2.** inandırma, ikna etme, **3.** kandırıcılık, inandırıcılık, kandırma/inandırma/ikna etme yeteneği, **4.** kanma, razı olma, gönlü olma, inanma, kanaat getirme, **5.** inanç, kanaat. **It is my ~ that...** : Kanaatimce... *He and his brother were of different political ~s.* **6.** itikat, akide, dinî inanç, **7.** mezhep, din. **the Mahometan ~** : Müslümanlık dini. ***e.a.- 5.*** *conviction, belief,* ***6.*** *creed,* ***7.*** *sect, faction.*

persuasive, *sf.&is.* **1.** kandırıcı, inandırıcı, ikna edici, mukni, tatminkâr (şey). *a very ~ argument. The salesman had a very ~ way of talking.* **2. ~ly** : inandırıcı/ikna edici bir şekilde, **3. ~ness** : inandırıcılık, tatminkârlık, ikna kabiliyeti. ***e.a.-1.*** *convincing, plausible, believable.*

persulfuric acid = peroxysulfuric acid, *is. kim.* oksijenli sülfürik asit: H2SO5. Bazı organik bileşimleri oksitlemekte kullanılan katı madde.

pert, *sf.* **1.** arsız, küstah, yılışık, yüzsüz, şımarık, hayasız, terbiyesiz, **2.** *k.d.* çevik, atik, canlı, sıhhatli, **3.** hoppa, şık, göze batan, gösterişli. *She wore a ~ little hat.* **4.** *esk. bk.:* **clever**, **5. ~ly** : arsızca, küstahça, yılışıklıkla, yüzsüzlükle, şımarıkça, hayasızca, terbiyesizce, hoppaca, **6. ~ness** : arsızlık, küstahlık, yılışıklık, yüzsüzlük, şımarıklık, terbiyesizlik, hoppalık. ***e.a.-1.*** *impertinent, saucy, bold, forward, presumptuous, impudent,* ***2.*** *lively, sprightly, vivacious,* ***3.*** *jaunty, chic.*

pert. = pertaining.

pertain, *gs.f.* **1.** *gen.* **~ to** : ilgili/alâkalı olmak. **laws ~ing to the case** : dava ile ilgili yasalar, **2.** ait/özgü/mahsus olmak, **3.** uymak, uygun/münasip olmak. **The rules ~ing to one set of circumstances do not necessarily ~ to another** : Bazı koşullara uyan kurallar başkalarına uymayabilir. **4. ~ing to** : ... ile ilgili, -e ait/özgü/has, -e mütedair, ... hakkında. **an editorial ~ing to the coming election** : gelecek seçim hakkında bir makale. ***e.a.-1.*** *relate,* ***2.*** *belong,* ***3.*** *be appropriate.*

pertinacious, *sf.* **1.** azimli, azimkâr, sebatkâr, **2.** inatçı, muannit, ısrar eden, direnen, ayak direyen. *a ~ salesman.* **3.** (hastalık) muannit, tedavisi güç/imkânsız. *a ~ cough.* **4. ~ly** : azimle, sebatla; inatla, ısrarla, **5. ~ness** : azim (kârlık) sebat(kârlık); inatçılık, ısrar, direnme. ***e.a.-1.*** *persevering, persistent,* ***2.*** *stubborn, obstinate.*

pertinacity, *is.* **1.** azim, sebat, **2.** inat, direnme, (körü körüne) ısrar. ***e.a.-1.*** *determination, persistence,* ***2.*** *obstinacy, tenacity.*

pertinence = pertinency, *is.* ilgi, alâka, münasebet, uygunluk, aidiyet. ***e.a.-relevance, fitness.***

pertinent, *sf.* **1.** (ele alınan konu ile) ilgili, alâkalı, (bir şeye) ait, uygun, muvafık, münasip. *He asked for all the ~ information about the events leading up to this situation. ~ details. several ~ questions.* **2. ~ly** : ilgili olarak, uygun/münasip/muvafık şekilde. ***e.a.-relevant, appropriate, apt, fit, fitting.*** ***k.a.-impertinent, irrelevant, inappropriate.***

perturb, *gl.f.* **1.** (manen) sarsmak, huzursuz/rahatsız etmek, huzurunu kaçırmak, zihnini karıştırmak. *The management was ~ed at the possibility of another strike.* **2.** karıştırmak, alt üst etmek, düzenini/intizamını bozmak, **3.** (gök cismini) yörüngesinden çıkarmak/saptırmak, **4. ~ability** : (manen) sarsılabilme, huzursuz/rahatsız olabilme, **5. ~able** : (manen) sarsılabilir, huzursuz/rahatsız olabilir, **6. ~ingly** : (manen) sarsacak şekilde, huzursuz/rahatsız edercesine.

perturbation, *is.* **1.** (manen) sars(ıl)ma, huzursuz/rahatsız etme/olma, huzuru(nu) kaç-(ır)ma, zihni(ni) karış(tır)ma, **2.** alt üst etme/olma, düzen(ni)/intizamı(nı) boz(ul)ma, **3.** (manevî/zihnî) sarsıntı/huzursuzluk/rahatsızlık, ıstırap, heyecan, **4.** (manen) sarsan/huzursuzluk veren şey, huzursuzluk sebebi/kaynağı, **5.** *astr.* (gök cismi, diğer gök cisimlerinin etkisiyle) yörüngeden sapma/ayrılma, **6. ~al** : sarsıcı, rahatsız edici, huzur kaçırıcı.

pertussis, *is. patol.* **1.** boğmaca, **2. petussal** : boğmaca+. ***e.a.-1.*** *whooping cough.*

peruke, *is.* takma saç, peruka (özellikle XVII-XVIII. yy. larda Avrupalı erkeklerin kullandığı). ***e.a.-*** *periwig.*

perusal, *is.* **1.** okuma, mütalâa. *The ~ of a letter.* **2.** (dikkatle/ayrıntılarıyla) inceleme, tetkik (etme), gözden geçirme. ***e.a.-1.*** *reading,* ***2.*** *scrutiny, survey.*

peruse, *gl.f.* **-rused, -rusing 1.** (dikkatle) okumak, mütalâa etmek, **2.** (dikkatle/ayrıntılarıyla) incelemek, tetkik etmek, gözden geçirmek, **3. perusable** : okunabilir, dikkatle incelenebilir, **4. peruser** : okuyan inceleyen, mütalâa/tetkik eden. ***e.a.-1.*** *read, study,* ***2.*** *examine, scrutinize.*

Peruvian, *sf.&is.* **1.** Peru+, **2.** Perulu. **3. ~ bark** : kınakına kabuğu, **4. ~ rhatany** *bk.:* **rhatany.**

pervade, *gl.f.* **-vaded, -vading 1.** kaplamak, yayılmak, serilmek, nüfuz ve istilâ etmek, doldurmak. *The odor of pines ~s the air.* **2.** (her tarafta) hissedilmek/sezilmek/bulunmak/rastlanmak. *The author's anger at injustice ~s the whole novel.* **3.** *az kul.* her yeri dolaşmak/gezmek, **4. pervader** : kaplayan, yayılan, nüfuz ve istilâ eden, dolduran, (her tarafta) hissedilen/sezilen/

rastlanan, **5. pervadingly** : yayılarak, kaplayarak, nüfuz ve istilâ ederek, (her tarafta) hissedilircesine, **6. pervasion** : kaplama, yayılma, nüfuz ve istilâ etme, (her tarafta) hissedilme/sezilme/rastlanma. ***e.a.-1.*** *permeate.*

pervasive, *sf.* **1.** yaygın, kolayca yayılan, nüfuz ve istilâ eden, yayılmaya müsait, **2. ~ly** : yaygın bir şekilde, kolayca yayılarak, her tarafa nüfuz edercesine, **3. ~ness** : yayılma/yaygınlık, her tarafta sezilme/hissedilme.

perverse, *sf.* **1.** ters, aksi, inatçı, dik kafalı, yanlış yolda/fikirde ısrar eden. *Even the most ~ person must agree that this is wrong.* **2.** bozuk, yanlış, hatalı, **3.** huysuz, titiz, alıngan, sinirli, **4.** kötü huylu, fena tabiatlı, **5.** sapık, ahlâksız, kötü yola sapmış, **6. ~ly** : ters ters, aksilikle, inatçılıkla, yanlış yolda/fikirde ısrar ederek, titizlikle, sinirli sinirli; sapıklıkla, ahlâksızca, **7. ~ness** *bk.:* **perversity**. ***e.a.-1.*** *contrary, wrongheaded, disobedient, contumacious, 2. incorrect, improper, 3. petulant, cranky, 4. stubborn, headstrong, willfull, 5. wicked, evil, bad, sinful, corrupt, perverted.* ***k.a.-1.*** *agreeable, 4. tractable.*

perversion, *is.* **1.** (a) terslik, aksilik, inatçılık, dik kafalılık, (b) yanlış, hata, bozukluk, bozma, tahrifat. *a newspaper story full of ~s of the truth.* (c) huysuzluk, titizlik, alınganlık, sinirlilik, **2.** sapıklık, dalâlet, kötü yola sapma, **3.** cinsel sapıklık, ahlâksızlık, **4.** ayartma, ifsat etme, **5.** *patol.* anormalleşme, anormal/doğa dışı gelişme/değişme. *a ~ of function or structure.*

perversity, *is., ç.* **-ties** *bk. :* **perversion** (1-3).

perversive, *sf.* **1.** yanıltıcı, yanlışlığa/hataya sürükleyici, **2.** alçaltıcı, şeref ve itibarı zedeleyici, itibardan düşürücü.

pervert, *is.&gl.f.* **1.** saptırmak, **2.** ayartmak, ifsat etmek, dalâlete sürüklemek, **3.** yanıltmak, hataya sürüklemek, yanlış yaptırmak, **4.** yanlış uygulamak, **5.** yanlış yorumlamak, (kasten) yanlış/ters anlam vermek, anlamını bozmak/tahrif etmek, **6.** alçaltmak, bozmak, zillete düşürmek, tezlil etmek, şeref ve itibarına halel getirmek/zedelemek, **7.** cinsel sapık, **8. perverter** : saptıran, ayartan, ifsat eden, yanıltan, hataya sürükleyen, yanlış yorumlayan, **9. pervertible** : saptırılabilir, ayartılabilir, ifsat edilebilir, yanıltılabilir, yanlış yorumlanabilir. ***e.a.-1.*** *divert, 2. seduce, corrupt, demoralize, 3. mislead, misguide, 4. misapply, 5. misinterpret, misconstrue, distort, 6. debase, pollute, defile, impair, degrade, vitiate.*

perverted, *sf.* **1.** sapık, sapmış, doğru yoldan çıkmış, **2.** bozuk, kötü, bozulmuş, ifsata uğramış, **3.** yanlış, hatalı, ters/yanlış yorumlanmış, anlamı değiştirilmiş, ters anlam verilmiş, **4. ~ly** : sapıklıkla, bozuk olarak, yanlış/hatalı olarak, yanlış yorumlanarak, **5. ~ness** : sapıklık, bozukluk, yanlışlık, yanlış yorumlama, ters anlam verme.

pervious, *sf.* **1.** geçirgen, kabilinüfuz, nüfuz edilebilir, geçişe müsait, geçilebilir. *~ soil. Sand is esaily ~ to water.* **2.** etkilenebilir, duyguları/düşünceleri etki altında kalabilir, telkinlere/dış etkilere açık. *~ to reason.* **3. ~ly** : geçilebilecek/etkilenebilecek şekilde, **4. ~ness** : geçirgenlik, geçilebilme, etkilenebilme. ***e.a.- 1.*** *permeable, 2. accessible.*

pes, *is., ç.* **pedes 1.** *zool.* (karada yaşayan omurgalılarda) ayak, ayağa benzer organ, **2.** (şiirde) sonenin ilk ve ikinci kıtası.

Pesach = Pesah, *is. bk.:* **Passover** (1).

pesade, *is.* şahlanıp dönme: atın şaha kalkıp arka ayakları üstünde geri dönmesi.

peseta, *is.* peseta : İspanya lirası. 1 ~ = 100 centimos.

pesky, *sf.* **-kier, -kiest** *k.d.* **1.** can sıkıcı, sinirlendirici, baş belâsı, **2. peskily** : can sıkıcı bir şekilde, **3. peskiness** : can sıkıcılık. ***e.a.- 1.*** *annoying, troublesome.*

peso, *is., ç.* **-sos 1.** peso : Meksika, Küba, Arjantin, Kolombiya, Dominik Cumhuriyeti, Uruguay ve Filipin para birimi; 1 ~ = 100 centavos, **2. ~ boliviano** *d.d.* Bolivya lirası, **3.** eskiden İspanya ve İspanyolca konuşan G Amerika ülkelerinde kullanılan gümüş para; 1 ~ = 8 reals.

pessary, *is., ç.* **-ries** *tıp* **1.** rahim kapağı, rahim ağzına konan lâstik halka, **2.** mihbil fitili, vajina supozituarı, **3.** rahim kaymasını düzeltmek için içeri yerleştirilen alet, **4.** *bk.:* **diaphragm** (4).

pessimism, *is.* **1.** karamsarlık, kötümserlik, bedbinlik, **2.** karamsarlık felsefesi: dünyanın aslında kötü olduğunu, her şeyin kötüye gideceğini savunan kuram, **3.** kötülük ve ıstırabın iyilik ve mutlulukla telâfi edilemeyeceği inancı. ***k.a.-*** *optimism.*

pessimist, *is.* **1.** karamsar, kötümser, bedbin (kişi), **2.** karamsarlık felsefesine inanan. ***k.a.***- *optimist.*

pessimistic, *sf.* **1.** karamsar, kötümser, bedbin, her şeyi karanlık/ümitsiz gören. *a ~ outlook on life.* **2. ~ally** : karamsarca, kötümserce, karamsarlıkla, kötümserlikle, bedbinane. ***e.a.- 1.*** *dispairing, hopeless, gloomy, cynical.* ***k.a.-1.*** *optimistic.*

pest, *is.* **1.** belâ, şer, baş belâsı, sıkıcı (şey/kimse). *This child is a real ~, continually asking questions.* **2.** haşarat, (insanlara/eşyaya vb.) zarar veren hayvan/şey. *Mosquitos are ~s.* **3.** taun, veba, öldürücü hastalık salgını. ***e.a.-1.*** *nuisance, 3. plague, scourge, bane.*

pester, *gl.f.* **1.** usandırmak, bıktırmak, taciz/iz'aç etmek, sıkmak, sıkıntı vermek, sinirlendirmek, baş ağrıtmak, tebelleş/musallat olmak, *argo* başının etini yemek. *If we sit outside we'll be ~ed by flies. My son has been ~ing me to buy him a bicycle.* **2. pesterer** : taciz eden, bıktıran/usandıran kimse. ***e.a.-1.*** *harass, trouble, bother, annoy, plague, vex, irritate, provoke, harry.*

pesthole, *is.* hastalık/mikrop yuvası, pis ve mikroplu yer, hastalık bulaştıran yer.

pesthouse, *is., ç.* **-houses** (eskiden) veba hastanesi, intaniye/bulaşıcı hastalıklar hastanesi.

pesticidal, *sf.* haşarat öldürücü.

pesticide, *is.* böcek zehiri, haşarat öldürücü ilâç.

pestiferous, *sf.* **1.** bulaşıcı hastalık yayan/taşıyan, **2.** ahlâk bozucu, ahlâksızlık yayan, toplumu ifsat eden, fesatçı, fasit, muzır. *The ~ influence of a bad example.* **3.** *k.d.* baş belâsı, sıkıcı, bıktırıcı, usandırıcı, **4. ~ly** : hastalık bulaştırarak; ahlâkı bozacak şekilde, ahlâksızlık/fesat yayarak, ifsat ederek, **5. ~ness** : bulaşıcılık; ahlâk bozuculuk, fesat, mazarrat. ***e.a.- 1.*** *pestilential, 2. evil, pernicious, noxious, 3. troublesome, annoying, bothersome, mischievous.*

pestilence, *is.* **1.** salgın ve öldürücü hastalık, veba, taun, **2.** *bk.:* **bubonic plague**, **3.** çok zararlı/tehlikeli şey.

pestilent, *sf.* **1.** bulaşıcı, sâri, hastalık nakleden, **2.** öldürücü, yok edici, çok tehlikeli, zehirli. *The ~ effects of the war. a ~ disease.* **3.** ahlâka zararlı, **4.** can sıkıcı, bezdirici, sinirlendirici, belâlı. *a ~ cold.* **5. ~ly** : bulaşıcı/tehlikeli/öldürücü bir şekilde. ***e.a.-1.*** *infectious, pestilential, 2. deadly, poisonous, 3. pernicious, 4. annoying, troublesome, mischievous.*

pestilential, *sf.* **1.** veba getiren, öldürücü hastalık bulaştıran, **2.** veba gibi, vebaya benzer, veba türünden, **3.** zararlı, muzır, belâlı, can sıkıcı, bezdirici, sinirlendirici, **4. ~ly** : belâlı/tehlikeli/öldürücü bir şekilde, veba gibi. ***e.a.-3.*** *pernicious, harmful, troublesome, pestilent, irritating.*

pestle, *is.&f.* **-tled, -tling 1.** havan eli, dibek tokmağı, **2.** (bir şeyi ezmek/ufalamak için kullanılan) tokmak, **3.** tokmaklamak, (havanda/dibekte) dövmek/ezmek.

pet, *sf.&is.&f.* **petted, petting 1.** evcil, zevk için ev içinde beslenen (hayvan). *a ~ cat. It's not permitted to keep ~s in this house.* **2.** gözde, çok sevilen/tutulan (kimse), muteber, özel. *a ~ theory/phrase. She's the teacher's ~.* **My ~** ! Cicim! Canım! **3.** sevgi/muhabbet belirten/ifade eden. *a ~ name.* **4.** güzel, sevimli, cici, hoşa giden(şey). **What a perfect ~ of a dress** : Ne cici/zarif elbise! **5.** öfke, kızgınlık, huysuzluk, aksilik, hırçınlık, sinirlenme. **in a ~** : kızgın, öfkeli, sinirli, huysuz, hırçın, aksi, **6.** öfkelenmek, kızmak, sinirlenmek, hırçınlaşmak, aksilik/huysuzluk yapmak, somurtmak, surat asmak, **7.** çok sevmek/sevgi göstermek, nazlı büyütmek, **8.** okşamak, **9.** *k.d.* okşayıp öperek cinsî münasebette bulunmak, **10. pettedly** : öfke ile, sinirli sinirli, hırçınlıkla, somurtarak, surat asarak, **11. petter** : çok seven, okşayan, okşayıp öpen kimse. ***e.a.- 2.*** *favorite, cherished, special, 6. sulk, be peevish, 7. indulge, baby, humor, pamper, coddle, 8. caress, fondle, stroke.*

peta-, *ön ek* kadrilyon, 10^{15}. **petameter** = 10^{15} m.

petal, *is. bot.* taç yaprağı, çiçek yaprağı, petal. **~ed = ~led** : taç yapraklı. **~like** : taç yaprağı gibi.

-petal, *son ek* "-cil, -e yönelik/doğru". **centripetal** : merkezcil, merkeze yönelik.

petaliferous, *sf.* taç yapraklı, petalli.

petaline, *sf.* taç yaprağı+, taç yaprağına benzeyen, petalimsi.

petalody, *is.* **1.** *bot.* **1.** petalleşme, taç yaprağına dönüşme : çiçeklerde bazı organların (stamen vb.) taç yaprağı biçimine dönüşmesi, **2. petalodic** : petalleşmiş, taç yaprağına dönüşmüş.

petaloid, *sf.* taç yaprağına benzer, taç yaprağı biçiminde.

petalous, *sf.* taç yapraklı, petalli.

petard, *is.* **1.** (eskiden surlarda gedik açmak, kapı/duvar yıkmak için kullanılan) barut kutusu, **2.** bir nevi kâğıt fişek, **3. hoist by (with) one's own ~** : kazdığı kuyuya düşmek, hazırladığı tuzağa kendisi düşmek.

petasos = petasus, *is., ç.* **-suses 1.** (eski Yunanistan'da seyyah ve avcıların giydikleri) geniş kenarlı şapka, **2.** (resimlerde) Utarit gezegeninin kanatlı başlığı.

petcock = pet cock, *is.* (buhar makinelerinde vb. havayı/fazla buharı boşaltmaya yarayan) ufak valf, boşaltma musluğu.

peter, *f.&is.* **1.** *gen.* **~ out** *k.d.* tedricen azalmak/küçülmek/tükenmek/bitmek. *We were forced to ration our food as supplies began to ~ out.* **2.** tavsamak, yavaşlamak, gevşemek, **3.** *argo- kaba* sik, yarak. ***e.a.- 1. diminish, give out, 3. penis.***

Peter, *is.* **Rob ~ to pay Paul** : Birinden alıp öbürüne vermek/Yenicami'de dilenip Beyazıt'ta sadaka vermek.

peterman, *is., ç.* **-men** *Brit.- argo* kasa hırsızı. ***e.a.- safebreaker.***

Peter Pan collar, *is.* kapalı devrik yaka.

Peter Principle, *is.* yetenek ilkesi : bir kurumda çalışan memurun, yeteneğinin son sınırına erişinceye kadar kadar tefi ettirileceği ilkesi.

petersham, *is.* şayak, kalın yünlü kumaş.

Peter's pence, *is.* **1.** (İngiltere'de) Papaya ödenen vergi, **2.** Katoliklerce her yıl Papa için toplanan para. **Peter pence, hearth money** *d.d.*

petiolar, *sf.* *bot.* yaprak sapı+, yaprak sapında büyüyen.

petiolate(d), *sf.* *biy.* saplı, sapı olan.

petiole, *is.* **1.** *bot.* yaprak sapı, **2.** *zool.* destek, sapa benzer organ, örneğin yaban arılarının göğsünü karına bağlayan bağ. ***e.a.- 1. leafstalk, 2. peduncle.***

petit, *sf.* *huk.* küçük, ufak.

petit bourgeois, *is., ç.* **petits bourgeois** *Fr.* **1.** küçük burjuva, **2.** *bk.:* **petite bourgeoisie.**

petite, *sf.&is.* **1.** (kadın) küçük, ufak tefek, minyon, ince, narin, **2.** küçük boy elbise, **3. ~ness** : küçüklük, ufak tefeklik, minyonluk, incelik, narinlik.

petite bourgeoisie, *is. Fr.* küçük burjuva sınıfı, orta sınıfın alt tabakası.

petit four, *is., ç.* **petits fours** *Fr.* küçük çay bisküvisi.

petition, *is.&f.* **1.** dilekçe, istida, arzuhal. *The people sign a ~ asking the city for a new sidewalk.* **2.** rica, istirham, temenni, **3.** dilek, niyaz, dua, **4.** dilekçe/istida/arzuhal vermek, **5.** resmî makamlara başvurmak/müracaat etmek. *They ~ed the government to reconsider its decision.* **6.** rica/istirham/temenni etmek. *They ~ed the mayor to use his influence with the city council.* **7.** dilemek, dua/niyaz etmek, **8. ~ary** : dilekçe ile ilgili, **9. ~er** : dilekçe veren, dilekçe/müracaat sahibi. ***e.a.- 1. suit, 2. entreaty, solicitation, appeal, 3. prayer, 4. solicit, sue, appeal.***

petitio principii, *Lât. man.* kısır döngü, devribâtıl, fasit daire : ispatlanması gereken bir şeyi doğru kabul edip bununla başka bir şeyi ispata kalkışma.

petit jury/juror, *huk. bk.:* **petty jury/juror.**

petit larceny, *huk. bk.:* **petty larceny.**

petit mal, *is. Fr. patol.* hafif sara (hastalığı).

petit point, *is.* **1.** kanaviçe işi, **2.** kanaviçe/etamin üzerine yapılan ince iğne işi. **tent stitch** *d.d.*

petit pois, *is. Fr.* bezelye. ***e.a.- green peas.***

pet name, *is.* sevgi/şefkat ifade eden ad/isim. *Teddy was her pet name for him.*

petnapping = petnaping, *is.* evcil hayvan hırsızlığı : kedi/köpek gibi evde beslenen hayvanı çalma.

petr-/petri-, *ön ek bk.:* **petro-.**

Petrarchan sonnet, *is.* İtalyan sonesi : ilk sekiz mısraının kafiyesi *abbaabba,* son altı mısraının kafiyesi *cdecde* veya *cdcdcd* şeklinde olan on dört mısralı manzume.

petrel, *is. zool.* **1.** fırtına kuşu *(Procellariidae)*, **2.** *bk.:* **stormy ~ .**

petri dish, *is.* bakteri üretme tabağı : ağzı kapaklı, az derin, yuvarlak cam veya plâstik tabak.

petrifaction = petrification, *is.* **1.** taşlaş(tır)ma, taş hâline gelme/getirme, taş kesilme, **2.** katılaş(tır)ma, sertleş(tir)me, **3.** (hayretten) donakalma, sersemleşme, **4.** aşırı hayrete düşürme, aklını başından alma, sersemletme, **5. petrifactive** : taşlaştıran, katılaştıran, sertleştiren; (hayretten) donduran, aşırı hayrete düşüren, aklını başından alan, sersemleten.

petrify, *f.* **-fied, -fying 1.** taşlaş(tır)mak, taş hâline gelmek/getirmek, taş kesilmek. *petrified wood.* **2.** katılaş(tır)mak, sertleş(tir)mek, **3.** uyuş(tur)mak, don(dur)mak, hissini iptal etmek, **4.** (hayretten/korkudan vb.) (a) donakalmak, sersemleşmek, aklı başından gitmek. *She heard footsteps upstairs and stopped, petrified.* (b) dondurmak, aklını başından almak, sersemletmek, **5. petrifiable** : taşlaşabilir, katılaşabilir, sertleşebilir, **6. petrificant** : taşlaştıran, katılaştıran, sertleştiren, **7. petrifier** : taş hâline getiren/taşlaştıran şey. ***e.a.- 2. harden, 3. stiffen, benumb, deaden, 4. stupefy, paralyze, daze.***

petro-, *ön ek* **1.** "kaya, taş". Ör.: *petrography,* **2.** "petrol". *ör.: petrochemical, petropolitics.* Sesli harf önünde: **petr-**, Lâtince kelimeler önünde: **petri-** şeklini alır.

petrochemical, *sf.&is.* **1.** petrol ürünü, **2.** petrol türevi, petrolden türemiş, **3.** petrol kimyası+.

petrochemistry, *is.* **1.** petrokimya, petrol kimyası, **2.** kaya kimyası, kayaları inceleyen kimya dalı.

petrodollars, *ç. is.* (petrol üreten ülkelerde, özellikle Orta Doğu'da) petrol geliri, petrol ihracından elde edilen büyük gelir fazlası.

petrog. = petrography.

petroglyph, *is.* tarih öncesinden kalan resimli kaya, bu kayalardaki resim/yontma/oyma. **~ic** : bu kayalara ait.

petrograph, *is.* **1.** kayaya oyulmuş resim/yazı, **2.** *bk.:* **petroglyph, 3. ~er** : kaya bilimi uzmanı, **4. ~ic(al)** : kaya bilimsel, **5. ~ically** : kaya bilimsel olarak, **6. ~y** : kaya bilimi, petrografi, kayaç bilimin kayaları sınıflandıran ve tanıtan bölümü.

petrol, *is.* **1.** *Brit.* benzin, **2.** *esk. bk.:* **petroleum.** ***e.a.- 1. gasoline***

petrolatum, *is.* vazelin. ***e.a.- petroleum jelly.***

petroleum, *is.* **1.** petrol. **crude ~** : ham petrol. *bk.:* **crude oil, 2. ~ jelly** : vazelin, **3. petroleous** : petrollü. ***e.a.- 2. petrolatum.***

petrolic, *sf.* petrol+, petrollü, petrolden türemiş.

petrology, *is.* **1.** kayaç bilimi : kayaları sınıflandırarak menşe, yapı, bileşim ve değişmelerini vb. inceleyen bilim, **2. petrologic(al)** : kayaç bilimsel, **3. petrologically** : kayaç bilimsel olarak, **4. petrologist** : kayaç bilimi uzmanı.

petronel, *is.* piştov, dipçiği göğüse dayanarak ateşlenen tabanca büyüklüğünde eski bir silâh.

petrosal, *sf.* **1.** kaya gibi, sert, katı, **2.** *anat.* şakak kemiğinin sert kısmına ait. ***e.a.- 1. petrous, hard***

petrous, *sf.* **1.** kaya/taş gibi, kayaya benzer, katı, sert, **2.** *anat.* şakak kemiğinin (iç kulağı çevreleyen) sert kısmına ait. ***e.a.-1. rocky, stony.***

petsai, *is. bk.:* **Chinese cabbage.**

petticoat, *is.&sf.* **1.** iç etekliği, jüpon, **2.** etekliğe benzer giysi, **3.** *elekt.* izolatör eteği, izolatörün etekliğe benzer alt kısmı, **4.** *argo* kadın, kız, **5.** kadın+, kadına özgü, kadınların etkilediği/yönettiği. *~ traits/politics/government.* **6. ~ed** : iç eteklikli. ***e.a.- 1. underskirt, 5. female, feminine.***

pettifog, *f.* **-fogged, -fogging 1.** ayrıntılara/teferruata boğulmak, lüzumsuz ayrıntılar/teferruat üzerinde durmak, mızmızlık/safsata yapmak, **2.** hukukî işlerde hile yapmak, **3.** hileli iş görmek, işine hile karıştırmak, **4.** (avukat) ufak/önemsiz/hileli davalara bakmak, **5. ~ger** : hileli/dalavereli işler çeviren avukat/dava vekili, iş simsarı, dalavereci, safsatacı, mugalâtacı, **6. ~gery** : dalavereli işler yapma, hileli davalara bakma, safsatacılık, dalaverecilik. ***e.a.-1. fuss, cavil, bicker, 5. shyster, tricker, cheater.***

pettish, *sf.* **1.** alıngan, hırçın, huysuz, çabuk küser. *a ~ refusal.* **2. ~ly** : alınganlıkla, hırçınlıkla, huysuzlukla, çabucak küserek, **3. ~ness** : alınganlık, hırçınlık, huysuzluk. ***e.a.-1. peevish, petulant, cross, fretful***

pettiskirt, *is.* kısa eteklik. ***e.a.-*** *petticoat.*

pettitoes, *is.* **1.** domuz paçası, **2.** çocuğun ayakları/ayak parmakları.

pettle, *gl.f.* **-tled, -tling** *İsk.* okşamak, kucaklamak. ***e.a.-*** *fondle, pet, cuddle.*

petto, *is., ç.* **-ti** *It.* göğüs, meme. ***e.a.-*** *chest, breast.*

petty, *sf.* **-tier, -ties 1.** küçük, önemsiz, ufak tefek, olağan. ~ *grievances.* **2.** ikinci derecede, tâli, (önem/rütbe/mevki/değer itibarıyla) alt kademede. *a ~ kingdom.* **3.** dar düşünceli, dar kafalı, hasis, çıkarcı, menfaatperest. ~ *minds.* **4.** adî, bayağı, alçak, menfur. *a ~ revenge.* **5.** *huk. bk.:* **petit, 6. ~ cash** : küçük ödenek: ufak masraflar için ayrılan tahsisat, müteferrik masraflar tahsisatı, **7. ~ jury = petit jury** : küçük jüri, davada son kararı veren on iki kişilik jüri heyeti, **8. ~ juror** : küçük jüri üyesi, **9. ~ larceny = petit larceny** : küçük hırsızlık, çalınan malın değeri yasanın belirlediği sınırı aşmayan hırsızlık, **10. ~ officer** : (deniz) astsubay, erbaş. ***e.a.-1.*** *trifling, trivial, negligible, paltry, inconsiderable, slight, 2. secondary, minor, 4. mean-spirited, spiteful.*

petulance= petulancy, *is.* **1.** terslik, huysuzluk, aksilik, sinirlilik, **2.** ters/asabî söz/eylem, **3.** *esk. bk.:* **insolence, pertness.** ***e.a.-1.*** *peevishness, fretfulness.*

petulant, *sf.* **1.** ters, huysuz, aksi, sinirli, asabî, titiz, alıngan, **2.** *esk. bk.:* **insolent, pert. 3. ~ly** : ters ters, huysuzlukla, aksi aksi, sinirli, sinirli. ***e.a.-1.*** *peevish, fretful, cross, touchy, ill-humored.*

petunia, *is.* **1.** *bot.* boru çiçeği, petunya *(Petunia),* **2.** koyu kızıl mor.

petuntse = petuntze, *is.* çini cevheri : Çinlilerin porselen yapmakta kullandıkları feldspat.

peu à peu, *Fr.* azar azar. ***e.a.-*** *little by little.*

peu de chose, *Fr.* önemsiz şey.

pew, *is.&ünl.* **1.** (kilisede) sıra, cemaatin oturmasına mahsus arkalıklı sıra, **2.** (kilisede ailelere/gruplara ayrılan) kapalı dua yeri, **3.** pöf! (nefret, iğrenme vb. ifade eden ünlem)

pewee = peewee, *is. zool.* **1. wood pewee** *d.d.* sinekkapan *(Contopus virens),* **2.** *bk.:* **phoebe.**

pewholder, *is.* (kilisede) kapalı dua yeri kiralayan.

pewit, *is. zool. bk.:* **peewit.**

pewter, *is.&sf.* **1.** kalay alaşımı, başlıca bileşeni kalay olan herhangi bir alaşım (önceleri kurşun kalay alaşımına bu ad verilirdi), **2.** kalay alaşımından yapılan (kap vb.). *a ~ mug.* **3.** donuk kurşunî (renk), **4. ~er** : kalay alaşımından kap yapan kimse.

peyote, *is., ç.* **-tes 1.** *bot.* (narkotik madde içeren bir tür) kaktüs *(Lophophora Williamsii),* **2.** bu kaktüsten elde edilen uyuşturucu madde (Meksika ve GB ABD kızılderilileri dinî ayinlerde kullanırlar), **3.** (Meksika'da) herhangi bir kaktüs.

peytral = peytrel = poitrel, *is.* göğüslük, atın göğüs ve omuz zırhı.

pF = pf = picofarad(s) : pikofarad.

pf, *müz.* oldukça kuvvetli.

pfennig, *is., ç.* **pfennigs/pfennige** fenik, 1/100 mark.

PG, *ABD* çocukların anne/baba eşliğinde görebilecekleri film.

pH, *kim.* pH, eriyiğin asitlik derecesinin ölçüsü: litrede gram olarak hidrojen iyonu derişiminin tersinin logaritması. Örneğin pH = 5, litresinde 0.00001 gram H iyonu bulunan eriyiği gösterir.

P.H. = Public Health.

phaeton, *is.* **1.** fayton, üstü açık atlı binek arabası, **2.** üstü açık otomobil.

-phage = -phag, *son ek* "yiyen, sömüren, yiyici, obur" anlamı katar. Biyolojide fagositleri nitelemekte kullanılır, *bacteriphage* gibi.

-phagia, *bk.:* **-phagy.**

phago-, *ön ek* "yiyen, yutan".*ör.: phagocyte.*

phagocyte, *is. fizy.* yutar göze, yutar hücre, fagosit : kanda bulunan yabancı maddeleri, başka gözeleri yok eden göze. **phagocytic** : yutar gözesel.

phagocytize, *gl.f.* **-tized, -tizing** *bk.:* **phagocytose.**

phagocytose, *gl.f.* **-tosed, -tosing** (kandaki yabancı maddeleri/mikropları) yok etmek, yiyip sindirmek.

phagocytosis, *is.* göze yutumu : kandaki yabancı maddelerin/mikropların yutar gözeler tarafından yok edilmesi/yutulması.

-phagous, *son ek* "yiyen, yutan, ... ile beslenen, ... obur, -çil" anlamları katar. **-phage** ile sonlanan adlardan sıfat yapar. *ör.: entomophagous* : böcekyiyen.

-phagy = -phagia, *son ek* "yeme, yutma, ... ile beslenme âdeti/alışkanlığı" anlamı katar. *ör.: geophagy.*

phalange, *is., ç.* **phalanges** *anat. zool.* **1.** parmak kemiği, **2. ~al** : parmak kemiğine ait. ***e.a.-1.*** *phalanx.*

phalanger, *is. zool.* falancer, *(Phalangeridae)* kuskus gillerden Avustralya'ya özgü uzun tüylü kuyruklu, kulakları tilkininkine benzeyen keseli hayvan.

phalanges, *is.* **phalanx** ve **phalange**'in çoğulu.

phalansterianism, *is. bk.:* **Fourierism.**

phalanstery, *is., ç.* **-steries 1.** (Furyecilikte) (a) toplum evi : takriben 1800 kişinin oturduğu ortak konut, (b) toplum evinde oturanların tümü, **2.** bir arada yaşayan toplum ve ortak konutları.

phalanx, *is., ç.* **palanxes** (veya 5. için **phalanges**) **1.** (eski Yunanistan'da) bitişik düzende yürüyen mızraklı ve kalkanlı piyade alayı, **2.** yanaşık düzenli askerî birlik, **3.** (insan/hayvan/eşya) sürü, küme, yığın, **4.** (Furyecilikte) birlikte yaşayan ve mallarını paylaşan takriben 1800 kişilik toplum/topluluk, **5.** *anat. zool.* parmak kemiği, **6.** *bot.* ercik demeti : demet hâlinde iplikçikleriyle birbirine tutunmuş ercikler.

phalarope, *is. zool.* su kuşu, kum kuşu : üç ayrı türü bulunan küçük bir cins deniz kuşu (*Phalaropodidae* familyası). **red-necked** ~: kırmızı boyunlu kum kuşu.

phallic(al), *sf.* simge kamış+ : erkek tenasül uzvu simgesine veya buna tapınmaya ait.

phallicism = phallism, *is.* simge kamışa tapınma : erkek tenasül uzvunu doğanın yaratıcı kudreti sayarak onun simgesine tapınma. **phallicist = phallist** : simge kamışa tapınan.

phallus, *is., ç.* **phalli/phalluses 1.** simge kamış: bazı dinlerde doğanın yaratıcı kudretini simgeleyen erkek tenasül uzvu resmi, **2.** *anat.* kamış, bızır veya gelişerek bunlardan birini oluşturan embriyon.

Phanar, *is.* Fener (İstanbul'un semti). **~iot = fanariot** : Fenerli, Osmanlı İmparatorluğunda Rum memuru.

-phane, *son ek* **1.** "benzer, ... görünüşünde". *ör.: cymophane, cellophane,* **2.** "parlak, saydam". *ör.: hydrophane.*

phanerocrystalline, *sf.* kristal yapılı, kristalli, kristallerden oluşmuş (kaya vb.).

phanerogam, *is. bot.* çiçekli (veya tohumlu) bitki. **~ia** : çiçekli bitkiler familyası. **~ic = ~ous** : çiçekli.

phantasm = fantasm, *is.* **1.** görüntü, görünüş, hayalet, tayf, **2.** kuruntu, hayal, fantezi, **3.** hayal, bir cismin zihindeki simgesi. ***e.a.-1.*** *apparition, specter, phantom, ghost, vision,* ***2.*** *fancy, fantasy, illusion, hallucination,* ***3.*** *image.*

phantasma, *is., ç.* **-mata** *bk.:* **phantasm** (1, 2).

phantasmagoria = phantasmagory = fantasmagoria, *is.* **1.** (rüyada olduğu gibi) tutarsız ve değişen hayaller dizisi. *the ~ of a dream.* **2.** sürekli değişen sahne/görüntü, hayalet, **3.** projektörle ekrana yansıtılan, büyüyüp küçülen ve iç içe geçen görüntüler.

phantasmagorial = phantasmagoric, *sf.* **1.** sürekli değişen (hayal/görüntü), **2. phantasmagorially = phantasmagorically** : (hayal/görüntü gibi) sürekli değişerek.

phantasmal = phantasmic(al) = phantasmatic, *sf.* görüntüsel, hayalî, görüntü/hayal gibi, zahirî, gerçek olmayan. ***e.a.-illusive, illusory, spectral, imaginary, unreal.***

phantast, *is. bk.:* **fantast.**

phantasy, *is., ç.* **-sies** *bk.:* **fantasy.**

phantastic(al), *is. bk.:* **fantastic(al).**

phantom, *is.&sf.* **1.** görüntü, hayal, hayalet, tayf, **2.** serap, rüya vb. gibi aslı olmadan görülen şey, **3.** heyulâ, korkutucu şey/kimse. *the ~ of fear. the ~ of disease and want.* **4.** örnek, timsal, soyut/ideal bir şeyi temsil eden nesne/kimse. *She was a ~ of delight.* **5.** görüntüsel, hayalî, hayalet gibi, asılsız, uydurma. *a ~ ship. ~ voters.* ***e.a.-1.*** *apparition, ghost, specter,* ***3.*** *bugbear,* ***5.*** *illusory, imaginary, fictitious, dummy.*

Pharaoh, *is.* **1.** Firavun, **2. ~ ant = ~'s ant** : sarı karınca *(Monomorium pharaonis):* özellikle kuzey ABD'de evlerde rastlanır, **3. Pharaonic (al)** : Firavuna ait.

Pharisaic, *sf.* **1.** Farizî, Farizilere ait, **2.** *k.h.* ikiyüzlü, mürai, riyakâr, **3.** gösterişçi, ham sofu, gösteriş için dindarlık taslayan kimse, softa

bozuntusu, **4. ~al** : ikiyüzlü, gösterişçi, sahte, **5. ~ally** : ikiyüzlülükle, müraice, gösteriş için, sahte bir şekilde. ***e.a.-3&4.*** *self-righteous, sanctimonious, hypocritical.*

Pharisaim = Phariseeism, *is.* **1.** Farizîlik, **2.** *k.h.* ikiyüzlülük, mürailik, riyakârlık, **3.** gösterişçilik, ham sofuluk, gösteriş için dindarlık taslama.

Pharisee, *is.* **1.** Farizî: Dine sıkı sıkıya bağlı, Tevrat'ı serbestçe yorumlayan, sözlü yasa ve törelere bağlı, ahirete inanan eski bir Musevî mezhebi mensubu. *bk.:* **Sadducee**. **2.** *k.h.* ikiyüzlü, mürai, riyakâr, gösterişçi, ham sofu, gösteriş için dindarlık taslayan kimse.

pharm. = **1.** pharmaceutical, **2.** pharmacology, **3.** pharmacopeia, **4.** pharmacy.

pharmaceutical, *sf.&is.* **1. pharmaceutic** *d.d.* eczacılık+, ecza+, **2.** ilâç, **3. ~ chemistry** : ispençiyari kimya, **4. ~ly** : eczacılık yöntemleriyle. ***e.a.- 2.*** *drug.*

pharmaceutics, *is.* eczacılık. ***e.a.-*** *pharmacy.*

pharmacist, *is.* eczacı (nadiren **pharmaceutist** *d.d.*). ***e.a.-*** *chemist.*

pharmaco-, *ön ek* "ilâç, ecza". *ör.: pharmacology.*

pharmacodynamic(al), *sf.* ilâçların vücuda etkisine ait.

pharmacodynamics, *is.* ilâçların vücuda etkisini inceleyen bilim.

pharmacognosy, *is.* **1.** (doğal) ilâç bilimi, **2. pharmacognostist** : ilâç bilimi uzmanı, **3. pharmacognostic** : ilâç bilimsel. ***e.a.-1.*** *materia medica.*

pharmacology, *is.* **1.** eczacılık bilimi, farmakoloji, ilâçların yapım, kullanılış ve etkilerini inceleyen bilim, **2. pharmacologic(al) :** eczacılık +, farmakoloji+, **3. pharmacologically** : eczacılık yöntemleriyle, farmakoloji usullerine göre, **4. pharmacologist** : eczacılık uzmanı, farmakolog.

pharmacopoeia = pharmacopeia, *is.* **1.** eczacı el kitabı: ilâçların bileşimini ve hazırlanma yöntemlerini anlatan kitap, **2.** ilâç stoku, **3. ~l** : eczacı el kitabına göre.

pharmacy, *is., ç.* **-cies 1.** eczane, **2.** eczacılık. ***e.a.-1.*** *drugstore.*

pharos, *is.* **1.** deniz feneri, fener kulesi, **2.** *b.h.* dünyanın yedi hârikasından biri sayılan İskenderiye deniz feneri kulesi: eskiden ada olan Faros yarımadası üzerindedir.

pharyng-, *ön ek bk.:* **pharyngo-.**

pharyngalize, *gl.f. bk.:* **pharyngealize.**

pharyngal = pharyngeal, *sf.&is.* **1.** yutak+, yutağa ait/yakın olan, **2.** *s.bl.* yutaktan çıkarılan (ses).

pharyngealize, *gl.f.* **-ized, -izing** *s.bl.* yutaktan/ gırtlaktan telâffuz etmek.

pharyngitis, *is. patol.* yutak zarı yangısı, farenjit.

pharyngo-, *ön ek* "yutak, gırtlak" anlamı katar. *ör.: pharyngology.* Sesli harf önünde: **pharyng-.**

pharyngology, *is.* yutak/gırtlak hastalıkları bilimi.

pharyngoscope, *is.* yutak/gırtlak muayene aleti, faringoskop. **pharyngoscopy** : yutak/gırtlak muayenesi.

pharynx, *is., ç.* **phaynges/pharynxes** yutak/gırtlak.

phase, *is.&f.* **phased, phasing 1.** evre, safha, aşama, kademe, devre, dönem. *a new and dangerous ~ in relations between the two nations.* **2.** görünüş, hâl, şekil, **3.** *astr.* görünüm: ay veya başka bir gezegenin değişik görünüşlerinden her biri. *the ~s of the moon.* **4.** *biy.* (a) evre: göze bölünüm evrelerinden her biri, (b) bir canlının büyüme/gelişme/yaşama devrelerinden her biri. *The pupa is a ~ in the life cycle of the moth.* **5.** *zool. bk.:* **color ~.** *The blue goose is a color ~ of the snow goose.* **6.** *kim.* evre : dengedeki bir dizgede fiziksel özellikleri farklı ve kesin yüzeylerle sınırlanmış tek türel bölge. *The solid, liquid and gaseous ~s of a system.* **7.** *fiz.* evre, faz : eş süreli bir olayın keyfî bir başlangıca göre belirlenen anlık durumu. **~meter**: evreölçer, fazmetre : aynı frekanslı iki elektrik çokluk (akım/gerilim) arasındaki evre farkını ölçen alet. **in/opposite ~ (with)** : (... ile) eş/zıt evreli, **8.** *jeol.* asçağ, **9.** evrelemek, kademelendirmek : bir nesneyi gerektiği anda istenilen miktarda hazır olacak şekilde sıralamak/plânlamak/düzenlemek, kademeli olarak yapmak. **a ~d withdrawal of troops** : askerlerin kademeli olarak çekilmesi. **They ~d the modernization of the factory**:

Fabrikanın modernleştirilmesini kademelendirdiler. **10.** eşlemek, eş süremlemek, eş evreli yapmak, senkronlamak, senkronize etmek, aynı faza getirmek, **11. ~ in** : aşamalamak, aşamalarla/kademe kademe devreye sokmak/işletmeye açmak, azar azar/tedricen kullanmaya başlamak. *~ in new machinery.* **12. ~ down** : yavaş yavaş/tedricen azaltmak, **13. ~ out** : aşamalarla/kademeli olarak/yavaş yavaş durdurmak/son vermek/bitirmek/servisten veya işletmeden çıkarmak, **14. ~less** : evresiz, kademesiz, **15. phaseal = phasic** : evresel, evreli, safhalı, kademeli. ***e.a.-*** *1. facet, side, stage, 2. aspect, shape, form, 10. synchronize.*

phase-in, *is.* aşamalama, aşamalarla/tedricen/kademeli olarak servise verme/işletme-ye açma/devreye sokma/hizmete açma. *A ~ of new machinery is scheduled.*

phase modulation, *is. elekt.* evre kiplenimi, faz modülasyonu.

phase-out, *is.* aşamalı olarak/tedricen durdurma/son verme/servisten işletmeden çıkarma/terk etme. *A ~ of obsolete production methods is essential.*

phase rule, *is.* evre kuralı : "Dengede bulunan çok türel bir dizgenin P evre sayısı ile V serbestlik derecesinin toplamı, dizgedeki C bileşen sayısından iki fazladır" : P+V=C+2. {Örneğin buz, su ve buhar karışımından oluşan bir dizgede C=1 (su), P=3 (evre sayısı) olup bu kurala göre V=0 dır, yani bu dizge başka bir hâle dönüşemez}.

-phasia = -phasy, *son ek* "konuşma bozukluğu/zorluğu". *ör.: aphasia, dysphasia.*

Ph.D. = *Doctor of Philosophy* = Doktor, bilim/felsefe vb. doktoru.

pheasant, *is., ç.* **-ants/-ant** *zool.* **1.** sülün *(Pahsianidae),* **2. ring-necked ~** : halkalı sülün *(Phasianus colchius torquatus)* (ABD'de yetiştirilir), **3. peacock ~** : yaban tavusu *(Polyplectron napoleonis),* **4.** sülüne benzer birkaç çeşit kuş.

phellem, *is. bk.:* **cork** (4).

phelloderm, *is. bot.* (klorofilli) mantar doku. **~al** : mantar dokulu.

phellogen, *is. bot.* mantar katman doku. **~etic = ~ic** : mantar katman dokulu.

phelonion, *is., ç.* **-nia/-nions** (Rum Ortodoks papazlarının giydiği) ayin cübbesi.

phen-, *ön ek bk.:* **pheno-.**

phenacaine, *is. ecz.* fenakein : C18H22 N2O2. Kömür katranından elde edilen ve hidroklorit şekli göz için lokal anestetik olarak kullanılan beyaz, kokusuz organik kristal.

phenacetin(e), *is. ecz. bk.:* **acetophenidin.**

phenacite, *is.* fenesit, berilyum silikat : Be2SiO4. Bazan mücevher olarak kullanılan cam gibi parlak, nadir bir cevher.

phenanthrene, *is. kim.* fenantren : C14 H10. Kömür katranından elde edilen renksiz antrasin eşizi. İlâç ve boya sanayiinde kullanılır.

phenazine, *is. kim.* fenazin : C6H4 N2C6 H4. Boya yapmakta kullanılan sarı renkli katı madde.

phencyclidine, *is.* fensayklidin : C17H25 N. Uyuşturucu bir ilâç. Hayvanları teskin etmekte, bazan da kaçak olarak sanrı verici (halusinojen) ilâç diye kullanılır. *bk.:* **angel dust, PCP.**

phenatidin(e), *is. kim.* fenetidin : H2NC6 H4OC2H5. Renksiz sıvı. Fenasetin, boya vb. yapımında kullanılır

phenetol(e), *is. kim.* feneol : C6H5OC2 H5. Renksiz, uçucu, kokulu sıvı.

phenformin, *is. ecz.* fenformin : C10H15 N5. Kandaki şeker miktarını düşürmek için şeker hastalarına ağızdan verilen biraz toksik bir ilâç.

Phenicia, *is. bk.:* **Phoenicia.**

phenix, *is. bk.:* **phoenix.**

pheno-, *ön ek* **1.** "parlak, parlayan". *ör.: phenoceryst,* **2.** *kim.* benzen türevini, aromatik bileşenleri ve fenil/fenol grubunu gösterir. *ör.: phenobarbital.* Sesli harf önünde: **phen-.**

phenobarbital, *is. ecz.* fenobarbital: C12 H12N2O3. Yatıştırıcı ve uyuşturucu olarak kullanılan beyaz, kokusuz, hafif acı, kristalli toz. **phenobarbitone, phenylethylmalonylurea** *d.d.*

phenocopy, *is.* çevrel değişim : çevre koşullarının sebep olduğu irsî olmayan değişiklik.

phenocryst, *is. jeol.* (volkanik kayalarda ince taneler arasına gömülü) iri, parlak kristal.

phenol, *is. kim.* **1. carbolic acid** *d.d.* fenol: C6H5OH. Kömür katranından veya benzen türevlerinden elde edilen beyaz, zehirli madde. Antiseptik olarak ve organik sentezlerde kullanılır. **2.** benzenin aromatik hidroksil türevi.

phenolate, *is.&f.* **-lated, -lating** *kim.* **phenoxid** *d.d.* fenoksit: C6H5ONa, sodyum fenolat, fenolün sodyum tuzu (ile muamele etmek).

phenolic, *sf. kim.* **1.** fenollü, fenolden türeyen, **2. ~ resin** : fenol reçinesi : fenol veya fenol türevleri ile aldehitlerden elden edilen önemli reçineler grubu. Boya, plâstik vb. yapımında kullanılır.

phenology, *is.* **1.** etki bilimi: bitki ve hayvan yaşamında her yıl yinelenen olaylar (tomurcuklanma, göç vb.) üzerinde iklim ve çevre koşullarının etkisini inceleyen bilim, **2. phenologic(al)** : etki bilimsel, **3. phenologically** : etkibilimsel olarak, etki bilimi yönünden, **4. phenologist** : etki bilimci, etki bilimi uzmanı.

phenolphtalein, *is. kim. ecz.* fenolftalein: C20H14O4. Suda erimeyen beyaz kristalli bileşim. Asit-baz eş değerleyiminde (titrasyonunda) gösterge olarak ve hekimlikte müleyyin olarak kullanılır.

phenol red, *is.* fenol kırmızısı : C19H14 O5S. Seyreltik eriyiği asit/baz göstergesi olarak ve böbreklerin çalışmasını incelemede kullanılır.

phenom, *is. argo* müthiş/olağanüstü yetenekli kimse (sporcu, müzisyen vb.). *a basketball ~.*

phenoma, *is. bk.:* **phenomenon** (çoğulu).

phenomenal, *sf.* **1.** olağanüstü, görülmedik, müthiş, çok büyük, fevkalâde, harikulâde, hayret verici. *a ~ memory. ~ speed.* **2.** görüngüsel, duyularla algılanabilen, **3. ~ly** : olağanüstü/görülmedik /hayret verici bir şekilde. ***e.a.-1.*** *extraordinary, marvelous, remarkable.*

phenomenalism, *is. fel.* görüngücülük, zahiriye: bilginin fiziksel olaylarla/görüngülerle sınırlı olduğunu, bu olaylar dışında gerçek bulunmadığını savunan kuram. *bk.:* **positivism.**

phenomenalist, *is. fel.* **1.** görüngücü, **2. ~ic** : görüngüsel, **3. ~ically** : görüngücü yaklaşımla, görüngüsel olarak.

phenomenology, *is. fel.* **1.** görüngü bilimi : (a) olayların bilimsel olarak incelenmesi, (b) menşe ve sebeplerini izaha yeltenmeden olayların duyulduğu ve görüldüğü gibi tanımlanarak incelenmesi, **2. phenomenologic(al)** : görüngü bilimsel, **3. phenomenologically** : görüngü bilimyle, görüngü bilimi yönünden.

phenomenon, *is., ç.* **-na** (1&3 için) **-nons** (2 için) **1.** olay, hadise. **The phenomena of nature** : Doğal olaylar. *Lightning is an electrical ~.* **2.** olağanüstü olay/kimse, harika, harikulâde şey/kimse, **3.** *fel.* (a) bilince yansıyan olay, (b) (Kant felsefesinde) görüngü : eşya veya olayın bizatihi kendisi değil, fakat zihindeki simgesi. ***e.a.-1.*** *event, incident,* ***2.*** *prodigy, marvel, wonder.*

phenothiazine, *is. kim.* fenotiazin : C12 H9NS. Kurşunî yeşil veya sarı yeşil renkli katı madde. Böcek ve kurtları öldürmekte, bazı ilâçların sentezinde kullanılır.

phenotype, *is.* **1.** dış yapı, görüntüsel yapı : bir organizmanın görülen yapısı, **2.** çevrel yapı : çevrenin etkimesiyle organizmanın dış yapısının aldığı görünüş, **3. phenotypic(al)** : dış yapısal, **4. phenotypically** : dış yapısal olarak, dış yapı bakımından.

phenoxide, *is. kim. bk.:* **phenolade** (1).

phenyl, *sf. kim.* **1.** fenil+, C6H5 fenil grubunu içeren, **2. ~ acetate** : fenil asetat : CH3 COOC6H5. Eritici olarak kullanılan fenil kokulu renksiz sıvı.

phenylalanine = phenylaminoproprionic acid, *is. biy.-kim.* temel amino asit : sütte ve yumurta akında bulunan, insan ve hayvanların beslenmesinde çok önemli madde : C6H5CH2CH (NH2)COOH.

phenylbutazone, *is. ecz.* fenilbütazon : C19H20N2O2. mafsal romatizması ağrılarını dindirmede kullanılır.

phenylene, *is. kim.* fenilen, iki valanslı C6H4 grubu.

phenylketonuria, *is. patol.* fenilketonüre: metabolizma bozukluğu yüzünden fenilketonların idrara geçmesine sebep olan ve çocukta zekâ geriliği ile beliren kalıtsal anormallik.

pheromone, *is. biy.-kim.* feromon : karınca, güve gibi hayvanların birbirleriyle haberleşmek için çıkardıkları hormon.

phew, *ünl.* öf, of, bitkinlik, yorgunluk, sabırsızlık, nefret vb. ifade eder : *Phew! It's hot!*

phial, *is. bk.:* **vial.**

Phi Beta Kappa, *is.* **1.** üniversiteyi pek iyi derece ile bitirenler cemiyeti, **2.** bu cemiyetin üyesi.

phil. = **1.** philosophical, **2.** philosophy.

Philadelphia, *is.* **1.** Alaşehir'in eski (tarihî) adı), **2.** Filadelfiya, ABD'de bir şehir, **3. ~ lawyer** *hkr.* kurnaz avukat, yasaların/delillerin püf noktalarını bulup kendi çıkarına maharetle kullanan avukat, **4. ~n** : Filadelfiya+, Filadelfiyalı.

philander, *f.* **1.** evlenmeyeceği kadınla cinsî münasebette bulunmak, **2.** çapkınlık/zamparalık yapmak, birçok kadınla düşüp kalkmak, **3. ~er** : zampara, çapkın, kadın peşinde koşan, birçok kadınla düşüp kalkan, evlenmeyeceği kadınla cinsî münasebette bulunan. ***e.a.-2.*** *trifle, dally.*

philanthropic(al), *sf.* **1.** insancıl, iyiliksever, insanları seven/koruyan, hayırsever, müşfik, şefkatli, hamiyetli, **2. philanthropically** : insancıllıkla, iyilik için, hayırseverlikle, şefkatle, hamiyetle. ***e.a.-1.*** *benevolent, humanitarian, charitable, gracious.* ***k.a.-1.*** *selfish, egoistical, misanthropic, morose.*

philanthropist, *is.* insansever, insancıl/iyiliksever/insanları seven/hayırsever/şefkatli/hamiyetli kişi.

philanthropize, *f.* **-pized, -pizing** insancıl davranmak, iyilik/ hayırseverlik yapmak, müşfik, şefkatli/ hamiyetli davranmak.

philanthropy, *is., ç.* **-pies** (2&3 için) **1.** insancıllık, iyilikseverlik, insanları sevme/koruma, insanlara karşı sevgi/muhabbet, **2.** bağış, yardım, hamiyet, hayırseverlik, müşfik/şefkatli/hamiyetli/hayırsever davranış, **3.** hayır cemiyeti/kurumu. ***e.a.-1.*** *benevolence, altruism.*

philately, *is.* **1.** pulculuk, pul kolleksiyonculuğu, pul merakı, **2. philatelic(al)** : pulculukla/pul kolleksiyonculuğu ile ilgili, **3. philatelically** : pulculuk/ pul kolleksiyonculuğu bakımından, **4. philatelist** : pul kolleksiyoncusu, pul meraklısı.

-phile = -phil, *son ek* "... seven, dostu/âşıkı/meraklısı, -i destekleyen". *ör.: bibliophile, Anglophile.*

philharmonic, *sf.&is.* **1.** müziksever, musikî seven, **2. ~ orchestra** *d.d.* filârmonik orkestra, senfoni orkestrası, **3.** müzikseverlerce düzenlenen. *a ~ concert.*

philhellene = philhellenist, *is.* **1.** Yunan dostu/taraftarı, Yunanlıları destekleyen, **2. philhellenic** : Yunan dostu/taraftarı+, Yunanlıları destekleyici, **3. philhellenism** : Yunan dostluğu/taraftarlığı.

-philia, *son ek* **1.** "(hastalık vb. ye karşı) istidat, eğilim, temayül."*ör.:hemophilia,* **2.** "aşırı düşkünlük, tutku, iptilâ". *ör.: Anglophilia, necrophilia.*

-philiac, *son ek* **1.** "(hastalık vb. ye karşı) istidatlı, eğilimli". *ör.: hemophiliac,* **2.** "aşırı düşkün, tutkun, müptelâ". *ör.: Anglophiliac.*

-philic, *son ek* **1.** "seven, -e bağlı". *ör.: photophilic.*

philibeg, *is. bk.:* **filibeg.**

philippic, *is.* **1.** eleştirici sert nutuk, **2.** Demoste'nin Makedonya kralı Filip II'ye karşı söylediği nutuklardan her biri.

Philippine, *sf.* **1.** Filipin adaları+, Filipinliler+, **2. ~ mahagony** : Filipin maunu, Filipin'de yetişen kerestesi mauna benzer birkaç çeşit ağaç, **3. ~s : = ~ Islands** : Filipin adaları.

Philippopolis, *is.* Filibe (eski adı).

-philism, *son ek* "-cilik" : **-phile** ile sonlanan kelimelerden soyut adlar yapar. *ör.: necrophilism.*

-philist, *son ek* "-ci" : **-phile** ile sonlanan kelimelerden kişisel ad yapar. *ör.: necrophilist.*

Philistine, *is.&sf.* **1.** Filistinli, **2.** eski Filistin, **3.** cahil, kültürsüz, basit, zevksiz kimse, aydın ve kültürlülere düşman, **4. Philistinism** : kültürsüzlük, cahillik, kültür düşmanlığı. ***e.a.-3.*** *babbitt.*

Phillips , *is.&sf.* **1. ~ screwdriver** *d.d.* yıldız tornavida, **2. ~ head = ~ screw** : yıldız (başlı) vida.

philo- = phil-, *ön ek* "seven". *ör.: philomath, philogyny.*

philodendron, *is. bot.* Amerika sarmaşığı *(Araceae) :* Süs için yetiştirilen tropik Amerika tırmanıcı bitkisi.

philogyny, *is.* **1.** kadıncıllık, kadına düşkünlük, kadın sevgisi/tutkusu, **2. philogynist**: kadıncıl, kadına düşkün kimse, **3. philogynous** : kadıncıl, kadına düşkün.

philology, *is.* **1.** betik bilimi, filoloji : yazılı betikler/metinler, özellikle yazınsal yapıtları inceleyerek geçmiş uygarlıkları tanımayı amaçlayan bilim, **2.** dil bilimi (özellikle tarihî/mukayeseli), **3.** klâsik edebiyat ilmi, **4.** (gevşek anlamda) *bk.:* **etymology**, **5. philologic(al)** : betik bilimsel, dil bilimsel, **6. philologically** : betik bilimsel olarak, betik bilimi bakımından/yöntemiyle, **7. philologer = philologist** : betik bilimci, betik bilimi uzmanı, filolog.

philomel, *is. şiir* bülbül. ***e.a.****-nightingale.*

philoprogenitive, *sf.* **1.** üretken, doğurgan, velût, çok çocuk doğuran, **2.** çocuk/evlât sevgisi ile ilgili, **3. ~ly** : üretken olarak, çocuk sevgisi ile, **4. ~ness** : üretkenlik, doğurganlık, çok çocuk doğurma; çocuk/evlât sevgisi. ***e.a.-1.*** *prolific.*

philosophe, *is., ç.* **-sophes** (XVIII. yy.da Fransa'da) filozof (Diderot, Rousseau, Voltaire vb.).

philosopher, *is.* **1.** filozof, feyleşof, **2.** hayatını felsefe ve mantık üzerine düzenleyen kimse, **3.** bir fikir hareketinin/devrimin temel ilkelerini/özünü kuran kimse, **4.** güçlükler karşısında filozof gibi kendine hâkim olan kimse, **5.** rint, kalender, rindmeşrep kimse, **6.** *k.d.* düşünceli, derin düşünür, geniş görüşlü. *You're quite a ~.* **7. ~'s stone = ~s' stone**: tılsımlı taş, filozof taşı : simyagerlerin hayatı uzatacağına, başka maddeleri altına çevireceğine inandıkları hayalî taş.

philosophic(al), *sf.* **1.** felsefe+, felsefî, filozofik. *~ studies.* **2.** filozofça, filozofa yakışır, **3.** akıllıca, sakin, düşünceli. *a ~ person* **4.** felsefe ile ilgili/uğraşan. *a ~ society.* **5. philosophically** : felsefî olarak, filozofça, filozofa yakışır surette, akıllıca, sükûnetle düşünce ile, rindane, kalenderce, hoşgörü ile. **take it philosophically** : hoş görmek, aldırmamak, umursamamak, **6. philosophicalness** : filozofça/filozofa yakışır tutum/devranış, akıllıca/düşünceli hareket, rintlik, kalenderlik, hoşgörürlük.

philosophise/philosophisation, *Brit. bk.:* **philosophize/philosophization.**

philosophism, *is.* **1.** safsata, (aldatma amacı güden) yanlış ve tahrif edilmiş delil/sav, **2.** uydurma/düzme/sahte/aldatıcı felsefe.

philosophize, *gs.f.* **-phized, -phizing 1.** sathî ve üstünkörü düşünmek, yanlış faraziyeler yapmak, filozofluk taslamak, **2.** filozofça düşünmek/konuşmak/davranmak, felsefe yapmak, ilkeleri ve son gayeleri araştırmak. *philosophizing about life and death.* **3.** felsefe ile uğraşmak, **4. philosophization** : felsefe yapma, felsefe ile uğraşma, filozofluk taslama, filozofça davranma, **5. philosophizer** : felsefe yapan, felsefe ile uğraşan, filozofluk taslayan, filozofça davranan kimse.

philosophy, *is., ç.* **-phies 1.** felsefe, filozofi. **~ of art/history/nature/science** : sanat/tarih/doğa/bilim felsefesi, **2.** felsefe öğretisi, filozofik doktrin. *the ~ of Spinoza.* **3.** bilginin temel ilke ve kavramlarının eleştirilerek incelenmesi. *the ~ of science.* **4.** pratik kurallar/ilkeler/yöneltici düşünceler. *a ~ of life.* **5.** ağırbaşlılık, temkin, düşünceli/sakin ve soğukkanlı davranış, **6.** pratik zekâ.

-philous, *son ek* "seven" : **-phile** ile sonlanan adlardan sıfat yapar. *ör.: photophilous, heliophilous.*

philter, *is.&f. (Brit.:* **philtre***)* **1.** aşk iksiri, kendine âşık etmek için karşısındakine verilen tılsımlı içki, **2.** herhangi bir gayeye ulaştıracak sihirli iksir, **3.** kendine âşık etmek, meftun etmek, büyülemek, **4. ~er** : âşık/meftun eden, büyüleyen kimse.

phlebitis, *is. patol.* toplardamar iç zarı iltihabı, flibit.

phlebotomise/phlebotomisation, *Brit. bk.:* **phlebotomize/phlebotomization.**

phlebotomist, *is.* kan alma uzmanı.

phlebotomize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** (damardan) kan almak, **2. phlebotomization** : kan alma.

phlebotomy, *is., ç.* **-mies** *tıp* **1.** (damardan) kan alma, **2. phlebotomic(al)** :kan alma ile ilgili.

phlegm, *is.* **1.** balgam, **2.** (eski fizyolojiye göre) tembellik/uyuşukluk hasıl eden salgı, **3.** tembellik, uyuşukluk, kayıtsızlık, kaygısızlık, duygusuzluk, **4.** soğukkanlılık, vakar, temkin. **5. ~less** : balgamsız. ***e.a.-3.*** *sluggishness, apathy, indifference,* ***4.*** *self-possession, coolness.*

phlegmatic(al), *sf.* **1.** tembel, uyuşuk, kayıtsız, kaygısız, duygusuz, **2.** soğukkanlı, vakur, temkinli, sakin, kendine hâkim, lenfavî, **3.** balgamlı, balgam gibi, balgam çıkaran, **4. phlegmatically** : tembel tembel, uyuşuk uyuşuk, kayıtsızca, kaygısızca; soğukkanlılıkla, vakarla, temkinle, sükûnetle, **5. phlegmaticalness = phlegmaticness** : tembellik, uyuşukluk, kayıtsızlık, kaygısızlık; soğukkanlılık, vekar, temkin. ***e.a.-1.*** *sluggish, apathetic, stolid, stoical, cold, uminterested, indifferent,* ***2.*** *self-possessed, cool, composed, collected, placid.*

phlegmy, *sf.* **phlegmier, phlegmiest 1.** balgamlı, balgamsı, balgama benzer, balgam+, **2.** *bk.:* **phlegmatic(al)** (1, 2).

phloem, *is. bot.* kalbur doku: bitkiye besin ileten damarların kalburumsu boruları. **bast, liber** *d.d.*

phlogistic, *sf.* **1.** *patol.* yangılı, iltihabî, iltihaplanmış, **2.** yandırısal : yandırıcı *(phlogiston)* ile ilgili. ***e.a.- 1.*** *inflammatory.*

phlogiston, *is.* yandırıcı : oksijen keşfedilmeden önce yanıcı maddeler içinde bulunup yanma esnasında havaya uçtuğu farz edilen hayalî madde.

phlogopite, *is.* mika : KMg3AlSi3O10 (OH)2. Genellikle sarımtrak kahverengi ya da kızılkahverengi türü.

phlox, *is.&sf.* **1.** *bot.* alev otu *(Phlox)* : K Amerika'da bahçelerde yetişen, alev renkli top top çiçekler açan bir bitki (boyu 60-180 cm), **2.** alev çiçeği : alev otunun çiçeği.

phlyctaena = phlyctena, *is., ç.* **-nae** *patol.* sivilce, küçük kabarcık. ***e.a.-*** *vesicle, blister, pustule.*

-phobe, *son ek* "...-den korkan, ...-e düşman, ... aleyhtarı". *ör.: Anglophobe:* İngiliz düşmanı, İngilizlerden korkan.

phobia, *is.* korku, ürkme, fobi : belli bir şeye/duruma karşı duyulan aşırı/sürekli ve sebepsiz korku/nefret. *She has a ~ about water and won't learn to swim.* ***e.a.-*** *aversion, hatred, dread, fear.*

-phobia, *son ek* "... korkusu, ...-den nefret etme" : sebepsiz aşırı korku ve nefret belirtir. ***k.a.-*** *-philia.* NOT: **-phobia** son eki birçok birleşik kelime türetmekte kullanılır. Birkaç örnek :

acrophobia : yüksek yerden korkma

aichinophobia : keskin cisimlerden korkma.

ailurophobia : kediden korkma.

androphobia : erkekten korkma.

astraphobia : gök gürlemesinden korkma.

astrophobia : yıldızlardan korkma.

chionophobia : kardan korkma.

cynophobia : köpekten korkma.

gamophobia : evlilikten korkma.

gynophobia : kadından korkma.

hemophobia : kandan korkma.

musophobia : fareden korkma.

nyctophobia : geceden korkma.

pyrophobia : ateşten korkma.

zoophobia : hayvanlardan korkma.

phobic, *sf.&is.* korkan, ürken, nefret eden (kimse). *~ behavior. He became (a) ~ .*

-phobic, *son ek* "-den korkan/ürken/nefret eden". *ör.: claustrophobic.*

phocine, *sf. zool.* **1.** fok+, ayı balığı+, **2.** kulaksız ayı balıklarının bulunduğu *Phocinae* sınıfından olan.

phocomelia = phocomely, *is. patol.* (doğuştan) kol ve bacakların (anormal) kısalığı.

phoebe, *is.* **1.** *zool.* sinekkapan *(Sayornis phoebe)* : K Amerika'da bulunan küçük bir kuş, **2.** (şiir) mehtap, ay, **3. Phoebean** : Apollo+, güneş+.

Phoebus, *is.* **1.** Güneş tanrısı Apollo, **2.** (şiir) güneş.

Phoenicia = Phenicia, *is.* **1.** (tarihte) Fenike, **2. ~n** : Fenike+, Fenike'ye ait, Fenike dili/alfabesi.

phoenix = phenix, *is.* **1.** anka (kuşu) : 500-600 yıl yaşadıktan sonra kendini yakan ve külleri tekrar canlanarak tekrar bir o kadar yaşayan güzel efsanevî kuş, (ölümsüzlük simgesi), **2.** eşsiz güzel ve mükemmel şey. ***e.a.- 2.*** *paragon.*

phon-, *ön ek bk.:* **phono-.**

phonate, *f.* **-nated, -nating** *s.bl.* **1.** seslendirmek, **2. phonation** : sesle(ndir)me. ***e.a.-*** *articulate, vocalize.*

phone, *is.&f.* **phoned, phoning 1.** *k.d. bk.:* **telephone**, **2.** *sb.l.* selenli, basit ses. *There are 3 phonetically different "t" ~s in an utterance of "titillate" and 2 in an utterance of "tattletale".* *bk.:* **allophone**, **3. phonal** : sesli, ses veren.

-phone, *son ek* sesli aletler için kullanılan son ek. **phono-** son ekinin değişik şekli. *ör.: megaphone, microphone, telephone, saxophone.*

phone book= phone directory, *is.* telefon rehberi. ***e.a.- telephone book.***

phone-in, *is.&sf. bk.:* **call-in.**

phonematics, *is. bk.:* **phonemics.**

phoneme, *is. d.b.* ses birimi.

phonemic, *sf. d.b.* **1.** ses birimsel, ses birimi+. **a ~ system** : ses birimi dizgesi. **2.** ses bilimsel, **3.** ses birimlerini birbirinden ayıran. *a ~ contrast.* **4. ~ally** : ses birimsel olarak.

phonemics, *is. d.b.* **1.** ses birimi bilimi, **2.** ses bilimi, **3. phonemicist** : ses birimi bilimi/ses bilimi uzmanı.

phonesthemic, *sf. d.b.* ortak sesli, birçok kelimede ortak olan.

phonetic, *sf.* **1.** sesçil, ses bilgisel, **2. ~ally** : sesçil/ses bilgisel yöntemlerle, **3. ~ alphabet** : sesçil abece, fonetik alfabe, konuşmada geçen farklı her sese bir harf ve her harfe bir ses tahsis eden alfabe, **4. ~ian = ~ist = phonetist** : ses bilimci, ses bilimi uzmanı, **5. ~ law** : ses kuralı, ahenk kaidesi, bir dilde belli koşullarda ses değişmelerini tanımlayan kural, **6. ~ transcription** : sesçil çevriyazı.

phonetics, *is.* **1.** ses bilgisi, fonetik, **2.** *d.b.* kelimelerde anlam farkı yaratan sesleri inceleyen bilim, **3.** bir dildeki ses birimler dizgesi.

phoney, *sf.* **-nier, -niest**, *is., ç.* **-neys** *bk.:* **phony.**

phoneyness, *is. bk.:* **phoniness.**

-phonia, *son ek bk.:* **-phony** (3).

phonic, *sf.* ses+, sese ait, sesli.

phonics, *is.* **1.** söyleniş bilgisi, imlâ ve söyleyişi seslere dayanarak öğreten bilim, **2.** akustik. ***e.a.-2.*** *acoustics.*

phonily, *zf.* sahtekârlıkla, sahte bir şekilde.

phoniness, *is.* sahtelik, uydurmalık, düzmelik, kalplık.

phono-, *ön ek* "ses". *ör.: phonology.* Sesli harf önünde: **phon-.**

phonogram, *is.* ses simge, ses işareti, fonogram : fonetik yazmada anlamı etkilemeden bir sesi/heceyi/telâffuz şeklini belirtmek için kullanılan simge/işaret. **~ic = ~mic** : ses simgesel.

phonograph, *is.* fonograf. **~er = ~ist** : fonografçı. **~ic(al)** : fonograf+.

phonography, *is.* **1.** hızlı yazı (sanatı): kelimeleri seslerine göre simgelerle göstererek yazmayı çabuklaştırma sanatı, steno, özellikle 1837'de Sir Isaac Pitman'ın geliştirdiği yöntem, **2.** konuşmadaki seslerin işaret ve harflerle gösterilmesi, **3.** fonografçılık.

phonolite, *is.* **1.** fonolit, kurşunî yeşil renkli ince taneli volkanik kaya, **2. ~ic** : fonolit şeklinde.

phonology, *is., ç.* **-gies 1.** ses bilimi, **2.** bir dilin ses bilimsel yapı ve özellikleri, bu yapı ve özelliklerin tarihsel gelişimi.

phonometer, *is.* sesölçer : ses şiddetini ve frekansını ölçen alet. **phonometric** : sesölçerle (ölçülen).

phonometry, *is.* ses ölçme : sesin şiddet ve frekansının ölçülmesi.

phonoscope, *is.* ses gösteren : ses şiddetini ve frekansını gösteren alet.

phonotype, *is. basım* **1.** sesçil harfler/işaretlerle yazma/basma, **2.** sesçil harflerle yazılmış/basılmış metin, **3. phonotyper = phonotypist** : hızlıyazan, stenograf, **4. phonotypic (al)** : sesçil harflerle yazılı/basılı.

phonotypy, *is.* sesçil hızlı yazı, fonetik stenografi.

phony = phoney, *sf.* **-nier, -niest** *k.d.* sahte, uydurma, taklit, düzmece, kalp. ***e.a.-spurious, fraudulent, counterfeit, fake, forged, bogus. k.a.- real, authentic, genuine, true.***

-phony = phonia, *son ek* **1.** (belirtilen tarzdaki) ses(ler). **polyphony** : çok sesli, **2.** -culuk: **-phone** ile sonlanan adlardan soyut ad yapar : **telephony** : telefonculuk, telefon tekniği, **3.** *gen.* **-phonia** : (belirtilen tarzdaki) konuşma yeteneksizliği/zorluğu. **dysphonia** : ses zorluğu.

phooey, *ünl. k.d.* "canı cehenneme, yüzünü şeytan görsün, kahrolsun, lânet olsun, püf!" (ret, nefret, tiksinme, hakaret vb. ifade eden ünlem). *~ on love!*

-phore, *son ek* "... taşıyan/üreten, ...-li, -ci": ad son eki. *ör.: gonophore, semaphore, gametophore.*

-phorous, *son ek* "... taşıyan/üreten, ...-li": sıfat son eki. *ör.: gonophorous.*

phosgene, *is.* fosgen: COCl2. Çok zehirli, renksiz gaz veya uçucu sıvı. Zehirli gaz savaşında ve organik sentezlerde kullanılır. **carbonyl chloride** *d.d.*

phosgenite, *is.* fosgenit: PbCl2CO3. Kristal hâlinde bulunan bir cevher.

phosph-, *ön ek bk.:* **phospho-.**

phosphatase, *is. biy.-kim.* fosfataz : vücut dokularında bulunan, karbohidrat ve fosfatlı bileşimleri parçalayan enzim.

phosphate, *is.* **1.** *kim.* (a) fosfat, fosforik asit tuzu, (b) ortofosforik asit tuzu: *sodium* ~ . **2.** *trm.* fosfatlı yapay gübre, **3.** az miktarda fosforik asit ve meyve şurubu ile yapılan gazoz.

phosphatic, *sf.* **1.** fosfatlı, **2.** fosfat+.

phosphatide, *is. biy.- kim.* fosfatit : canlı organizmalarda bulunan fosforik asit esterleri (yağlı bileşimler). **phospholipid(e), phospholipin** *d.d.*

phosphatise/phosphatisation, *Brit. bk.:* **phosphatize/phosphatization.**

phosphatize, *f.* **-tized, -tizing 1.** fosfatlamak, fosfatlarla muamele etmek, **2.** fosfatlaş(tır)mak. **3. phosphatization = phosphation** : fosfatlama, fosfatlaş(tır)ma.

phosphaturia, *is. patol.* idrarda fazla miktarda fosfat bulunması. **phosphaturic** : idrarında fosfat bulunan.

phosphene, *is. fizy.* basınç imge : gözün retinasına basınç yapılınca (örneğin kapalı göz kapağına basılınca) görülen ışıklı görüntü.

phosphid(e), *is. kim.* fosfid: fosfor ile başka bir elemanın ikili bileşimi. *ör.:* **Calcium** ~ : Ca3P2.

phosphine, *is. kim.* **1.** fosfin, hidrojen fosfit : PH3 : sarımsak kokulu çok zehirli, renksiz ve tutuşan gaz, **2.** sentetik sarı boya.

phosphite, *is. kim.* fosfit, fosfor asidi tuzu.

phospho-, *is.* "fosforlu, fosfor içeren". *ör.:* **phosphoprotein**. Sesli harf önünde : **phosph-.**

phosphocreatine, *is. biy.- kim.* fosfokreatin, kas dokuda bulunan ve kasılma enerjisi sağlayan organik bileşim: C4H10O5N3P.

phospholipid(e), *is. biy.- kim. bk.:* **phosphatide.**

phosphonium, *is. kim.* fosfonyum, + yüklü PH4+ grubu. NH4+ amonyum köküne benzer.

phosphoprotein, *is. biy.- kim.* fosfoprotein : (sütün kazeini gibi) fosfor içeren protein.

phosphor, *is.&sf.* **1.** fosforlu madde, karanlıkta parıldayan cisim, **2.** üzerine belirli dalga uzunluğunda (ultraviyole vb.) ışık düşünce parıldayan madde, **3.** *esk. bk.:* **phosphorescent.**

Phosphor(e) = Phosphorus, *is.* sabah yıldızı, Venüs.

phosphorate, *gl.f.* **-rated, -rating 1.** *kim.* fosforlamak, fosforla birleştirmek, **2.** fosfor ışıllaştırmak, karanlıkta parıldama özelliği vermek.

phosphore bronze, *is.* fosforlu bronz : %80 Cu, %10 Sn, %9 antimuan ve %1 fosfor içeren çok sert ve korozyona dayanıklı alaşım.

phosphoresce, *gl.f.* **-resced, -rescing** ışıldamak, parıldamak, fosfor gibi ışık vermek.

phosphorescence, *is.* **1.** fosforışıllık, ışıldama, parıldama, fosforesans, **2.** yakamoz, **3.** sürücü etki kalktıktan sonra ışınım/radyasyon.

phosphorescent, *sf.* **1.** fosforışıl, (fosfor gibi karanlıkta) ışıldayan/parıldayan, yakamozlanan, parıltılı, **2. ~ly** : ışıldayarak, parıldayarak.

phosphoret(t)ed = phosphuret(t)ed, *sf.* fosforlanmış, fosforlu. ~ **hydrogen** : fosforlu hidrojen.

phosphoric, *sf. kim.* fosfor+, fosforlu, fosforik, beş valanslı fosfor içeren.

phosphoric acid, *sf. kim.* fosfor asidi, fosforik asit: Fosfor-5 oksidin suda erimesinden hasıl olan üç asitten her biri: H3PO4 : orto fosforik asit, HPO3 : metafosforik asit, H4P2O7 : pirofosforik asit.

phosphorism, *sf. patol.* kronik fosfor zehirlenmesi.

phosphorite, *sf.* **1.** fosforit, fosfatlı gübrelerin ana maddesi, **2.** (topraktan çıkan az çok yabancı maddelerle karışık) kalsiyum fosfat.

phosphorize, *gl.f.* **-ized, -izing** *bk.:* **phosphorate.**

phosphoroscope, *is.* fosforoskop : çeşitli cisimlerdeki geçici fosforışıllığı ölçen alet.

phosphorous, *sf. kim.* fosforlu, fosfor+, üç valanslı fosfor içeren. ~ **acid** : fosfor asidi H3 PO3.

phosphorus, *is., ç.* **-phori 1.** *kim.* fosfor: katı metaloid. En az iki ayrı biçimi vardır: (a) sarı, zehirli, alevlenebilir, karanlıkta ışık verir, (b) kırmızı, az zehirli, daha az alevlenebilir, karanlıkta ışıldar. Kemik ve sinir dokular ile emb-

riyoların bileşiminde bulunur. Kibrit ve yapay gübre yapımında kullanılır. Simgesi **P**, atom ağ. 30.974, atom nu. 15, özgül ağ. (20°C'de) 1.82 (sarı fosfor), 2.20 (kırmızı fosfor), **2.** karanlıkta ışık veren herhangi madde, **3.** *bk.:* **phosphor**, **4. ~ pentoxide** : fosfor 5-oksit, P2O5 .

phosphorylase, *is. biy.- kim.* fosforilaz : bitki ve hayvan dokularında bulunan, inorganik fosfat karşısında glikojeni şeker fosfatına dönüştüren enzim.

phot, *is. optik* fot, aydınlanma birimi, lümen/cm^2.

photic, *sf.* **1.** ışık+, ışıksal, **2.** canlıların ışık yayması veya ışıkla harekete geçmesi ile ilgili, **3. ~ally** : ışıksal olarak.

photics, *is.* ışık bilimi.

photo, *is., ç.* **-tos** *k.d. bk.:* **photograph.**

photo-, *ön ek* **1.** "ışık" : *ör.: photoelectric, photometer,* **2.** "fotoğraf, fotoğrafik". *ör.: photoengraver.*

photoactinic, *sf.* etkin ışınsal, etkin ışınlı : fotoğraf filmi vb. üzerinde kimyasal etkili ışın yayınlayan.

photoautotrophic, *sf.* ışın özümsel : ışık karşısında inorganik maddelerden organik besin yapan (bitki).

photobathic, *sf.* ışın derinsel : denizlerde güneş ışığının erişebildiği derinlikteki.

photobiology, *is.* ışın dirim bilimi : ışığın canlılar üzerindeki etkisini inceleyen dirim bilimi.

photobiotic, *sf.* **1.** ışın canlı : yalnız ışıkta yaşayan, **2.** yaşama ve gelişme için ışık isteyen.

photocathode, *is.* ışıl alt üşek, foto-katod: üzerine ışık düşünce elektron yayan katod (Na&Cs bileşimi).

photocell, *is. bk.:* (a) **phototube**, (b) **photoelectric cell.**

photochemistry, *is.* **1.** ışıl kimya, ışığın kimyasal etkilerini inceleyen bilim, **2. photochemic(al)** : ışıl kimyasal, **3. photochemically** : ışılkimyasal olarak, **4. photochemist** : ışıl kimya uzmanı.

photochromic, *sf.* **1.** ışıkla renk değiştiren, **2. photochromism** : ışıkla renk değiştirme, **3. photochromy** : renkli fotoğrafçılık.

photochronograph, *is.* **1.** hareketli bir cismin eşit zaman aralıklarıyla çeken cihaz, **2.** böyle çekilmiş fotoğraf, **3.** ışıl zamanölçer: ince bir ışık demetinin fotoğrafı ile çok kısa zaman aralıklarını ölçen alet, **4. photochronography** : ışıl zaman ölçümü.

photocompose, *gl.f.* **-posed, -posing 1.** ışıl dizmek : ışık yardımıyla (harfleri) dizmek, **2. photocomposer** : ışıldizer: ışık yardımıyla (harfleri) dizen makine, **3. photocomposition** : ışıl dizim.

photoconduction, *is. fiz.* ışıl iletim.

photoconductive, *sf.* **1.** ışıl iletimsel, ışıl iletken+, **2.** ışığa maruz kalınca elektriklenen.

photoconductivity, *is. fiz.* ışıl iletkenlik: ışık etkisiyle elektrik iletkenliğinin artması.

photoconductor, *is. fiz.* ışıl iletken.

photocopier, *is.* fotokopi makinesi.

photocopy, *is., ç.* **-copies,** *f.* **-copied, -copying** fotokopi yapmak, (bir belgenin) fotoğrafla kopyasını çıkarmak.

photocurrent = photoelectric current, *is. fiz.* ışıl akım.

photodetector, *is. fiz.* ışıl algıç : ışık enerjisini elektrik akımına çeviren elektonik düzen.

photodiode, *is. fiz.* ışıl çift üşek, fotodiyot : ışık elektriksel gözede bulunan ışığa duyarlı yarı iletken.

photodisintegration, *is. fiz.* ışıl parçalanım : bir atom çekirdeğinin ışıcık (foton) soğurarak parçalanması.

photodissociation, *is. kim.* ışıl ayrışım : kimyasal bileşenin ışık etkisiyle ayrışması.

photodynamic(al), *sf. fiz.* ışıl devimsel, ışık etkisiyle devinen/hareket eden/işleyen.

photodynamics, *sf. fiz.* ışıl devim bilgisi, fotodinamik: ışığın bitki ve hayvan devinimine etkisini inceleyen bilim.

photoelastic, *sf.* ışıl esnek.

photoelasticity, *is. fiz.* ışıl esneklik : polarize ışığın gerilim altındaki esnek bir cisimden geçince çift kırınıma uğraması olayı (şeffaf esnek cisimlerin iç gerilmelerini ölçmekte kullanılır).

photoelectric, *sf. fiz.* **1. ~al** *d.d.* : ışıl elektriksel, fotoelektrik: ışığın meydana getirdiği elektrik/elektronik olaylarla ilgili, **2. ~ cell** :

ışıl elektriksel göze, **3. ~ current** : ışıl elektriksel akım, **4. ~ effect** : ışıl elektriksel etki, ışığın elektriksel etkisi, bir maddenin üzerine düşen ışık etkisiyle elektron yayması olayı. *e.a.-2. electric eye, photocell, phototube, 3. photocurrent, 4. photoemission.*

photoelectricity, *is. fiz.* **1.** ışıl elektrik: ışığın bir madde üzerine etkisiyle hasıl olan elektrik, **2.** ışıl elektrik bilgisi : Fiziğin ışıl elektrik olayları inceleyen bölümü.

photoelectron, *is. fiz.* ışıl eksicik, ışıl elektron, ışığın etkisiyle yayılan elektron.

photoelectrotype, *is. fiz.* ışıl elektrik baskı : fotoğraf alma suretiyle yapılan klişe ve baskı.

photoemission, *is. fiz.* ışıl salım. *e.a.- photoelectric effect.*

photoemissive, *is. fiz.* ışıl salımlı. **~ detector** : ışıl salımlı algıç.

photoengrave, *gl.f.* **-graved, -graving** **1.** ışıl klişe yapmak, fotoğraf vasıtasıyla klişe çıkarmak, **2. photoengraver** : ışıl klişeci.

photoengraving, *is.* **1.** ışıl klişe yapma, fotoğraf vasıtasıyla klişe çıkarma işi, **2.** ışıl klişe : fotoğraf vasıtasıyla yapılan klişe, **3.** bu klişe ile basılan resim.

photo finish, *sp.* foto bitiş: **1.** birinci gelen ancak çekilen fotoğrafla saptanabilen yarışma, **2.** *k.d.* birincisi kıl payı farkla belirtilen yarışma.

photofinishing, *is.* fotoğraf banyo ve basım işi.

photofission, *is. fiz.* ışıl bölünüm.

photoflash, *is.* **1.** foto ışık, **2. ~ lamp** : fotoışık lâmbası, **~ photography** : ışıkla çekilen fotoğraf.

photoflood lamp : çok ışıklı lâmba: fotoğraf çekerken kullanılan kuvvetli ışık veren lâmba.

photogelatin, *sf.* fotojelâtinli, fotoğraf çekmek için jelâtin kullanan. **~ process** : **collotype** (1).

photogene, *is.* kalan imge : cisim kaybolduktan sonra retinada bir süre daha devam eden görüntü. *e.a.- afterimage.*

photogenic, *sf.* **1.** fotojenik, fotoğrafı güzel çıkan, **2.** *biy.* ışıkveren, ışıksaçan (bazı bakteriler vb.), **3.** *tıp* ışıktan ileri gelen, ışığın sebep olduğu/doğurduğu (bazı deri rahatsızlıkları vb.), **4. ~ally** : fotojenik olarak, ışık saçarak, ışıktan ileri gelecek şekilde. *e.a.- 2. luminiferous, phosphorescent.*

photogrammetry, *is.* **1.** fotoğrafla haritacılık ve arazi sürveyi, **2. photogrammetric(al)** : fotoğrafla yapılmış (harita vb.), **3. photogrammetrist** : fotoğrafla harita ve sürvey uzmanı.

photograph, *is.&f.* **1.** fotoğraf. **color ~** : renkli fotoğraf. **instantaneous ~** : şipşak/enstantane fotoğraf. **take a ~** : fotoğraf çekmek, **2.** fotoğraf çek(tir)mek, fotoğrafı çekilmek, **3.** fotoğrafı (belirtilen şekilde) çıkmak. *The children ~ed very attractively.* **4. ~able** : fotoğrafı çekilebilir, **5. ~er** : fotoğrafçı.

photographic(al), *sf.* **1.** fotoğraf+, fotoğrafla ilgili, **2.** fotoğrafla yapılan, **3.** fotoğrafta kullanılan, **4.** fotoğraf gibi, bütün ayrıntılarıyla ve olduğu gibi belirten/gösteren/yansıtan vb. *~ accuracy, a ~ memory.* **5. photographically** : fotoğrafla, fotoğrafını alarak.

photography, *is.* fotoğrafçılık.

photogravure, *is.* **1.** fotogravür, fotoğrafla klişe yapma işi, **2.** fotoğrafla yapılan klişe, fotogravürle basılan resim.

photoheliograph, *is.* **1.** güneş foto : güneşin fotoğrafını çekmeye mahsus teleskop ve fotoğraf makinası. **heliograph** *d.d.* **2. ~ic** : güneş foto ile çekilen, **3. ~y** : güneşin fotoğrafını çekme.

photoionization, *is. kim.* ışıl üşerlenim, ışık etkisiyle iyonlaşma.

photojournalism, *is.* resimli gazetecilik : (gazetede/dergide) yazıdan çok resim yayınlama. **photojournalist :** resimli gazeteci. **photojournalistic** : resimli gazetecilikle ilgili.

photokinesis, *is. fizy.* ışıl devim, ışıkla hareket etme. **photokinetic** : ışıl devimsel.

photolitho, *is.&sf. bk.:* **photolithography/ photolithograph/ photolithographic.**

photolithograph, *is.&f.* **1.** foto taş basması, fotoğrafla taş basması (yapmak), **2. ~er** : foto taş basmacı, **3. ~ic** : foto taş basması+, **4. ~ically** : foto taş basması usulüyle, **5. ~y** : foto taş basması sanatı.

photoluminescence, *is. fiz.* ışıl ışıldanım, fotolüminesans, ışığın meydana getirdiği ışıldama. **photoluminescent** : ışıl ışıldar, ışıl ışıldayan.

photolysis, *is. fiz.* ışıl bozunma, ışıkla ayrışım, ışık etkisiyle çözeltideki özdeklerin bozulmaları. **photolytic** : ışıl bozunumsal.

photomap, *is.&f.* **-mapped, -mapping 1.** foto harita, harita olarak kullanılan havadan çekilmiş fotoğraf, **2.** havadan çekilen fotoğrafla harita yapmak.

photomechanical, *sf.* **1.** fotoğrafla yapılmış klişe ile, **2. ~ly** : fotoğrafla klişe yapmak suretiyle.

photometer, *is. fiz.* ışılölçer, fotometre: ışık ve aydınlatma şiddetini, ışık akısını, renk ve parlaklığı vb. ölçen alet.

photometry, *is. fiz.* **1.** ışıl ölçüm, ışık şiddetini, aydınlanmayı vb. ölçme tekniği, **2.** optiğin ışık ölçme bölümü, **3. photometric(al)** : ışıl ölçümsel, **4. photometrically** : ışıl ölçümle, ışıl ölçüm yöntemiyle, **5. photometrician = photometrist** : ışıl ölçüm uzmanı.

photomicrograph, *is.* **1.** mikroskopla çekilmiş fotoğraf, **2. ~er** : mikroskopla fotoğraf çeken, **3. ~ic(al)** : mikroskopla çekilmiş, **4. ~ically** : mikroskopla fotoğraf çekerek, **5. ~y** : mikroskopla fotoğraf çekme.

photomicroscope, *is.* fotoğraflı mikroskop: büyütülmüş cisimlerin fotoğrafını çekmek için özel kamera ve ışık düzeni olan mikroskop. **photomicroscopy** : mikroskoptan fotoğraf çekme tekniği.

photomontage, *is.* fotomontaj.

photomultiplier, *is.* ışıl çoğaltıcı : ışık ve benzeri ışınımlara karşı çok hassas olan, gelen ışınların katottan yaydığı elektronları çoğaltarak işareti kuvvetlendiren fototüp.

photomural, *is.* duvar fotoğrafı : duvarı süslemek, için kullanılan büyütülmüş fotoğraf (lar).

photon, *is.* **1.** ışıcık, foton : sükûnette iken kütle ve yükü sıfır olan elektromagnetik zerre. Bir teoriye göre ışık fotonlardan oluşur. **2. troland** *d.d.* retinanın ışığa duyarlığını ölçmekte kullanılan birim.

photoneutron, *is. fiz.* ışıl ılıncık.

photonuclear, *sf. fiz.* ışıl çekirdeksel, fotonükleer. **~ reaction** : ışıl çekirdeksel tepkileşim.

photo-offset, *is.&f.* **-set, -setting 1.** foto ofset: fotoğrafla klişeye çıkarılan resmi kauçuk levhaya geçirdikten sonra basma usulü, **2.** foto ofsetle basmak.

photoperiod, *is. biy.* ışıl süre, ışık alma süresi : bir bitki veya hayvanın normal büyüme ve gelişmesi için günlük ışık görme süresi. **~ic (al)** : ışıl süresel.

photoperiodism = photoperiodicity, *is. biy.* ışıl etkenlik, bir canlının ışık alma süresinin normal büyüme, üreme ve gelişmesi üzerine etkisi.

photophilous = photophilic, *sf.* ışıksever : kuvvetli ışık altında iyi gelişir (bitki vb.).

photophily, *is.* ışık sevme, ışıkseverlik.

photophobia, *is. patol.* ışık ürküsü, ışıktan korkma.

photophobic, *is. patol.* ışıktan ürken/korkan.

photophore, *is. zool.* ışıl organ: bazı balıkların ve kabuklu hayvanların ışık veren organı.

photopia, *is. göz.* parlak ışıkta görme. ***k.a.*** *- scotopia.*

photopic, *sf.* parlak ışıkta gören.

photoplay, *is.* öykülü film, tiyatro filmi, filme alınan sahne oyunu/piyes. ***e.a.*** *- screenplay.*

photoprint, *is.* **1.** fotoğrafik yöntemle baskı, **2.** fotokopi, **3. ~er** : foto yöntemle basan, **4. ~ing** : foto yöntemle basma.

photoreception, *is.* görüş, görme : ışığın fizyolojik algılanması. **photoreceptive** : görür, ışığa duyarlı. **photoreceptor** : göz, görme organı, görme siniri.

photoreconnaissance = photo-reconnaissance, *is.* fotoğrafla keşif: havadan çekilen fotoğraflarla yapılan keşif.

photosensitive, *sf.* ışıkduyar, ışığa hassas. **photosensitivity** : ışıkduyarlık, ışığa hassasiyet.

photosensitize, *gl.f.* **-tized, -tizing** ışık duyarlaştırmak, ışığa hassas hale getirmek. **photosensitization** : ışık duyarlaştırma, ışığa hassas hale getirme.

photosphere, *is.* ışık küre, güneşin görülen ışıklı yüzeyi (kuvvetle iyonlaşmış gazlardan oluşur). **photospheric** : ışık küresel.

photostable, *sf.* ışık etkimez, ışıktan bozulmaz/müteessir olmaz, ışığa dayanır.

photostat, *gl.f.* **-stated/-statted, -stating/-statting** **1.** fotostat : negatife gerek duymadan evrakın kopyasını aslına uygun şekilde çeken kamera, **2.** (bu kamera ile) kopya çekmek, **3.** fotostat kopye, **4. ~ic** : fotostat ile çekilmiş.

photosynthesis, *is. biy.-kim.* ışıl bireşim, fotosentez : (a) ışık etkisiyle yapılan bireşim, (b) bitkilerde su ve karbondioksitin ışık etkisi ve klorofil aracılığı ile organik maddelere/karbonhidratlara dönüştüğü doğal süreç. **photosynthetic** : ışıl bireşimsel. **photosynthetically** : ışıl bireşimle.

photosynthesize, *gl.f.* **-sized, -sizing** ışıl bireşimlemek, ışık etkisiyle bireştirmek.

phototactic, *sf. biy.* ışıl devimsel, ışıkla devinen.

phototaxis = phototaxy, *is. biy.* ışıl devim, canlıların ışığa yaklaşması veya ışıktan uzaklaşması.

phototelegraph, *is.&f.* **1.** telgrafla gönderilen resim, **2.** telgrafla resim göndermek, **3. ~ic** : telgrafla gönderilen (resim)+, **4. ~y** : telgrafla resim gönderme, *bk.:* **facsimile** (2).

phototherapeutic, *is. tıp* **1.** ışın tedavisi+, **2. ~s = phototherapy** : ışın tedavisi (tekniği/yöntemi vb.).

photothermic, *sf.* **1.** ışın ısıl : ışığın ısıtma etkisi ile ilgili, **2.** ışık ve ısı(nın bileşik etkisi ile).

phototonus, *is. biy.* **1.** ışıl etki : ışığın bitki gelişmesine ve devimine etkisi, **2.** ışıl irkilme : ışığın sebep olduğu aşırı irkilme veya devinirlik, **3. phototonic** : ışıl etkisel, ışıl irkilimsel.

phototopography, *is.* **1.** fotoğraflı topoğrafya : fotoğrafla gözlem yapıp harita çizme tekniği, **2. phototopographic(al)** : fotoğraflı topoğrafya yöntemiyle yapılan.

phototransistor, *is. elekt.* fototransistor : elektron akışı ışık şiddetindeki değişmelerle kontrol edilen transistor.

phototropic, *sf. biy.* **1.** ışı yöncül : ışık etkisiyle belirli yönler alan (bitki vb.), **2.** ışığa yönelen veya ışıktan kaçan, **3. ~ally** : ışı yöncül olarak, **4. phototropism** : ışı yöncüllük : ışık etkisiyle yönelme/devinme.

phototube, *is. elekt.* ışıl boru, fototüp : katodu ışık etkisiyle elektron salan diyot.

phototype, *is. bas.* **1.** foto klişe, fotoğrafla yapılan klişe, **2.** fotoğrafla klişe yapma usulü, **3.** bu klişe ile basılan resim, **4. phototypic** : foto klişeli, **5. phototypically** : foto klişe yöntemiyle.

phototypy, *is. bas.* fotoğraftan klişe yapma ve bu klişeleri kullanma.

photovoltaic, *sf.* **1.** ışıl gerilim+ : ışık etkisiyle elektriksel gerilim üreten, **2. ~ cell** : ışıl gerilim gözesi, **3. ~ effect** : ışıl gerilim etkisi.

photozincography, *is. bas.* çinko üzerine fotoğrafla klişe yapma.

phrasal, *sf.* **1.** deyimsel, cümleden oluşan, cümle/deyim şeklinde. *~ consruction.* **2. ~ly** : tümcel olarak.

phrase, *is.&f.* **phrased, phrasing** **1.** *gr.* cümle, ibare. **~ book**: (hazır) cümle kitabı. **2.** deyim, tabir, **3.** ifade tarzı. *a book written in the ~ of the West.* **4.** *müz.* cümle, parça, bir bestenin 4-8 ölçülük parçası, **5.** seri hâlinde dans figürü, **6.** cümle hâline koymak, **7.** (cümlelerle) ifade etmek. *to ~ one's thoughts.* **8.** *müz.* bir besteyi/melodiyi parçalara bölmek.

phraseogram, *is.* stenografide bir cümleyi gösteren simge/sembol(ler).

phraseograph, *is.* simgeli cümle : stenografide bir simge ile gösterilen cümle.

phraseologist, *is.* cümleci, cümle uzmanı, cümle tertibinde ihtisası olan kimse.

phraseology, *is., ç.* **-gies** **1.** cümle bilimi, cümle tertibi usulü, ifade tarzı. *legal ~* . **2.** şive, deyim, tabir, **3.** cümle kitabı, (toplu olarak) deyimler/tabirler/cümleler, **4. phraseologic(al)** : (a) cümle bilimsel, cümle tertibine/ifade tarzına ait, (b) güzel cümlelerle ifade edilmiş, **5. phraseologically** : cümle bilimiyle, güzel cümleler hâlinde. ***e.a.-1.*** *diction.*

phrasing, *is.* **1.** tümce/cümle kurma, cümle tertibi usulü, ifade tarzı, **2.** *müz.* (besteyi) cümlelere ayırma.

phratry, *is., ç.* **-tries** **1.** oymak, aşiret, boy, uruk, **2.** (eski Yunanistan'da) siyasî partinin bir kolu, **3. phratral = phratriac = phratrial = phratric** : oymak+, boy+, uruk+.

phrenetic, *sf.&is.* **1. ~al** *d.d. bk.:* **frenetic**, **2.** bağnaz, aşırı mutaassıp, kaba sofu, **3. ~ally** : (a) *bk.:* **frenetically**, (b) bağnazca, bağnazlıkla, taassupla, **4. ~ness** : bağnazlık, mutaassıplık, sofuluk. ***e.a.-2.*** *fanatic.*

-phrenia, *son ek* "akıl hastalığı" bildiren son ek. *ör.: schizophrenia.*

phrenic, *sf.* **1.** *anat.* diyaframa+, diyaframa ait. **~ muscle** : diyaframa kası, **2.** *fizy.* zihnî, aklî, zihne/akla ait.

phrenitis, *is. patol.* **1.** diyaframa yangısı/iltihabı, **2.** çılgınlık, hezeyan. ***e.a.- 2. frenzy, delirium.***

phreno-, *ön ek* şu anlamları katar: **1.** "akıl, zihin, beyin" *ör.: phrenology,* **2.** "diyaframa". *ör.: phrenic.* Sesli harf önünde: **phren-**

phrenology, *is.* **1.** kafa bilimi, frenoloji : insan kafatası yapısının aklî meleke ve yetenekleri ve insan karakterini belirleyeceğini savunan ruh bilimi kuramı, **2. phrenologic(al)** : kafa bilimsel, **3. phrenologist** : kafa bilimci, **4. phrenologically** : kafa bilimiyle.

phrensy, *is., ç.* **-sies**, *gl.f.* **-sied, -sying** *bk.:* **frenzy.**

Phrygia, *is.* Frikya : Kütahya-Afyon yöresinin tarihî adı. **~n** : (a) Frikyalı, (b) Frikyalıların dili, (c) Frikya+. **~n cap** : hürriyet başlığı.

PHS = P.H.S. = *Public Health Service* : Kamu Sağlık Servisi .

pht = phpht, *ünl.* öf (öfke ve can sıkıntısı ünlemi).

phthalein, *is. kim.* ftalein : ftalik anidritin fenollerle muamelesinden elde edilen bileşimler grubu. Bazı önemli boyalar bunlardan yapılır.

phthalic acid, *is. kim.* ftalik asit : formülü C6H4(COOH)2 şeklinde olan eşiz asitlerden her biri. Özellikle orto eşizi boya, ilâç ve parfüm sanayiinde kullanılır.

phthalic anhydride, *is. kim.* ftalik anidrit : C6H4(CO)2O. Boya, plâstik ve alkit reçine yapımında kullanılan beyaz katı bileşim.

phthalocyanine, *is. kim.* **1.** ftalosiyanin : mavi-yeşil renkli organik bileşim, (C6H4C2N) 4N4. **2.** bu bileşimin madenlerle, özellikle bakırla oluşturduğu parlak yeşil veya mavi boya.

phthiriasis, *is. patol.* bitlenme. ***e.a.- pediculosis.***

phthisic, *sf.&is. patol.* **1.** *bk.:* **phthisis**, **2.** yelpik, nefes darlığı, astım, **3.** veremli, yelpikli, astımlı, **4. ~al= ~ky** : yelpikli, astımlı . ***e.a.- 2. asthma.***

phthisis, *is., ç.* **phthises** *patol.* **1.** zayıflama, zafiyet, **2.** verem, akciğer tüberkülozu.

phut, *is.* pıt (ses), yavaşlayan motorunkine benzer ses. **go ~** : bozulmak, arızalanmak, durmak, stop etmek.

phycology, *is.* **1.** yosun bilimi : botaniğin deniz yosunlarını inceleyen dalı, **2. phycological** : yosun bilimine ait, **3. phycologist** : yosun bilimi uzmanı.

phycomycetous, *sf. bot.* ilkel mantar+ : mantarların üç sınıfının en ilkeli olup daha ziyade yosuna benzeyen grubuna ait.

phyla, *is. bk.:* **phylum** (çoğulu).

phylactery, *is., ç.* **-teries 1.** (Musevîlikte) Tevrat'tan kısa bir parça taşıyan küçük siyah deri kutu, **2.** (ilk Hristiyanlarda) kutsal emanet kutusu, **3.** muhtıra, **4.** muska, hamail, tılsım.

phyle, *is., ç.* **-lae** (eski Yunanistan'da) kabile, aşiret.

phyletic, *sf. biy.* **1.** ırk+, tür+, cins+, soy+, **2. ~ally** : ırk/soy itibarıyla/bakımından. ***e.a.-1. racial, phylogenic.***

Phyllis, *is.* (pastoral edebiyatta) yavuklu, köylü kız.

phyllite, *is.* mikalı kayağan taş.

phyllo- /phyll-/-phyl-/-phyll , *ön/son ek* "yaprak".

phylloclade, *is. bot.* **1.** sap yaprak : yassılaşarak yaprak görevi yapan sap veya dal, **2.** *bk.:* **cladophyll.**

phyllode, *is. bot.* uzun yaprak sapı : yaprak biçim ve görevinde sap. **phyllodial :** uzun yaprak biçiminde.

phylloid, *sf.* yapraksı, yaprak biçiminde. ***e.a.- leaflike.***

phyllome, *is. bot.* **1.** yaprak, **2.** yaprağa benzer/yaprak görevi yapan organ, **3.** yapraktan üremiş bitki, **4. phyllomic** : yaprağa ait, yaprak+, yaprak gibi.

phyllopod(an), *sf.&is.* yaprak ayaklı, kabuklu eklem bacaklılardan yaprak biçiminde yüzgeçleri olan *Phyllopoda* sınıfı(na ait).

phyllotaxis, *is., ç.* **-taxes** *bot. bk.:* **phyllotaxy.**

phyllotaxy, *is., ç.* **-taxies** *bot.* **1.** yaprak dizilişi, yaprakların dallarda/gövdede diziliş tarzı, **2.** bu dizilişlerin incelenmesi, **3. phyllotactic(al) = phyllotaxic** : yaprak dizilişi bakımından.

-phyllous, *son ek* "... yapraklı". **diphyllous** : iki yapraklı, **monophyllous** : tek yapraklı.

phylloxera, *is., ç.* **~rae/~ras** asma biti, fidan biti : bilhassa asma yapraklarına ve köklerine zarar veren bir böcek*(Phylloxera vitifoli dae).*

phylo- /phil-, *ön ek* " ırk, soy, tür, aşiret, kabile".

phylogenesis = phylogeny, *is.* **1.** ırk evrimi : bir hayvan veya bitki ırkının zamanla/tarihsel gelişmesi, **2. phylogenetic(al) = phylogenic** : ırk evrimi+, **3. phylogenetically** : ırk evrimi yönünden.

phylon, *is., ç.* **-la** ırk, soy, aynı soydan gelen toplum.

phylum, *is., ç.* **-la 1.** *biy.* kol, filum, hayvanlar âleminin birkaç sınıfını kapsayan geniş bölümü, **2.** *d.b.* aynı kökten gelen diller grubu.

physiatrics = physiatry, *is. bk.:* **physiotherapy.**

physiatrist, *is.* fizik tedavi uzmanı.

physic, *is.&f.* **-icked, -icking 1.** sürgen (müshil), yumuşatıcı (müleyyin), bağırsakları temizleyen ilâç, **2.** (herhangi bir) ilâç, **3.** *esk.* tababet, hekimlik, tıp, **4.** *esk. bk.:* **natural science, 5.** (dahilen) ilâç vermek, ilâçla tedavi etmek, **6.** müshil vermek/içirmek, bağırsakları boşaltmak, **7.** ilâç gibi etkilemek, iyileştirmek, tedavi etmek. ***e.a.-1.*** *cathartic, laxative,* **2.** *medicine, drug, medicament,* **6.** *purge,* **7.** *relieve, cure, heal.*

physical, *sf.&is.* **1.** bedensel, bedenî, bedene/vücuda ait, beden+. *~ exercise.* **2.** maddesel, maddî. *the ~ universe.* **~ impossibility** : maddî imkânsızlık, **3.** doğa bilimine ait, fiziksel, fizikî. *Is there any ~ explanation for these strange happenings? ~ science.* **4. ~ anthropology** : doğal insan bilimi/antropoloji : insanın beden yapısındaki evrimsel değişmeleri ve yeryüzündeki ırkları fiziksel ölçüler ve görünüş bakımından inceleyen antropoloji bölümü, **5. ~ chemistry** : fiziksel kimya, **6. ~ education** : beden eğitimi, **7. ~ examination** : sağlık muayenesi, sıhhî muayene, **8. ~ geography** : doğal coğrafya. **9. ~ science** : doğal bilim, tabiî ilim: fizik, kimya, astronomi gibi cansız maddelerin özelliklerini ve bunlarla ilgili doğal yasaları inceleyen bilim, **10. ~ therapist** : fizik tedavi uzmanı, **11. ~ therapy** : fizik tedavisi, fizyoterapi. ***e.a.-1.*** *somatic, carnal, fleshy, bodily, corporeal, corporal,* **2.** *tangible, palpable.* ***k.a.-1.*** *spiritual, mental ,* ***11.*** *physiotherapy.*

physicalism, *is. fel.* doğalcılık : mantık ve matematikle ilgili olanlar dışındaki her bilimsel terimin, fiziksel varlıkların, olayların görülebilen zaman ve mekân dolduran özelliklerine dayanması gerektiğini savunan öğreti. **physicalist** : doğalcı.

physicalistic, *sf. fel.* **1.** doğalcı+, doğalcılık felsefesi ile ilgili, **2.** zaman ve mekân bakımından yorumlanabilen (öneri).

physicality, *is., ç.* **-ties** bedencilik, gövdecilik: zihnî, manevî, ruhî gelişmeyi ihmal edip beden gelişmesi ve bedenin maddî ihtiyaçları ile meşgul olma.

physically, *zf.* **1.** doğa bilimsel/fiziksel olarak, doğa bilimi/fizik yönünden/açısından, **2.** bedenen, vücutça.

physicalness, *is.* maddîlik, fiziksellik.

physician, *is.* hekim, doktor, tabip.

physicist, *is.* doğa bilimci, fizikçi, fizik bilgini/uzmanı.

physicochemical, *sf. kim.* **1.** fiziksel ve kimyasal. *the ~ properties of an isomer.* **2.** fiziksel kimya ile ilgili, **3. ~ly** : fiziksel ve kimyasal olarak/yöntemlerle.

physics, *is.* doğa bilimi, fizik.

physio-, *ön ek* "fiziksel, fizikî". *ör.: physiotherapy.*

physiocracy, *is.* doğal servetçilik: François Quesnay'in toprak ve doğal kaynaklar ile hükûmet kontrolünden azade serbest ekonomiyi esas alan doktrini. **physiocrat** : doğal servetçi (görüşü benimseyen). **physiocratic** : doğal servetçi (görüş/siyaset vb.).

physiognomy, *is., ç.* **-mies 1.** çehre, sima, fizyonomi, dış görünüş, **2.** çehre bilimi : dış görünüşe bakarak karakteri keşfetme sanatı, **3. physiognomic(al) = physiognomonic(al)** : çehre bilimsel, **4. physiognomist** : çehre bilimi uzmanı.

physiography, *is.* **1.** doğal coğrafya, **2.** *ABD bk.:* **geomorphology, 3.** doğayı tanımlama, tabiatın sistematik tasvir ve tarifi.

physiologic(al), *sf.* **1.** işlev bilimsel, fizyolojik, **2.** canlıların normal faaliyetleri ile ilgili, **3. ~ phonetics** : diriksel ses bilgisi, **4. ~ psychology = psychophysiology** : işlevsel ruh bilimi :

fizyolojik bünyenin, sağlık ve hastalık gibi değişikliklerin ruh üzerindeki etkilerini inceler, **5. physiologically** : işlev bilimsel/fiyolojik olarak.

physiology, *is.* **1.** işlev bilimi, fizyoloji : canlıların göze, doku ve organlarının görevlerini, bu görevleri nasıl yerine getirdiklerini inceleyen bilim, **2.** bir organ veya organizmanın organik işlev ve süreçleri, **3. physiologist** : işlev bilimi uzmanı.

physiopathology, *is.* işlev sayrılık bilimi, fizyopatoloji : sayrılık/hastalık hâllerinde canlı varlıkların, organların işleme ve çalışmalarını inceleyen tıp dalı.

physiotherapy, *is.* **1.** fizik tedavisi, fizyoterapi, **2. physiotherapist** : fizik tedavi uzmanı, fizyoterapist. ***e.a.-physical therapy.***

physique, *is.* **1.** beden/vücut yapısı, fiziksel yapı, **2.** bünye, vücut, özellikle kasları gelişmiş erkek vücudu.

physis, *is., ç.* **-ses 1.** doğal büyüme/değişme, **2.** (büyüme/değişme kaynağı olarak) doğa, **3.** oluşan/gelişen/büyüyen şey.

physostigmine, *is. ecz.* fizostigmin : C15 H21O2N3. Renksiz veya hafif pembe, suda az erir, kristalli alkoloid. Azap fasulyesinden *(Calabar bean)* elde edilir, hekimlikte bağırsakları harekete geçirmekte, göz bebeklerini daraltmakta vb. kullanılır.

phytogenesis = phytogeny, *is.* **1.** bitki ürem bilimi: bitkilerin menşe, üreme ve gelişmelerini inceleyen bilim, **2. phytogenetic(al)** : bitki ürem bilimsel, **3. phytogenetically** : bitki ürem bilimi bakımından.

phytogenic = phytogenous, *sf.* bitkisel, nebatî, bitkilerden elde edilen.

phytogeography, *is.* **1.** bitkisel coğrafya: bitkilerin coğrafî dağılış ve ilgilerini inceler, **2. phytogeographer** : bitkisel coğrafya uzmanı, **3. phytogeographic(al)** : bitkisel coğrafya ile ilgili, **4. phytogeographically** : bitkisel coğrafya açısından.

phytography, *is.* bitki tanım : bitki bilimin bitkileri tanıtan ve sınıflandıran bölümü. **phytographer = phytographist** : bitki tanım uzmanı. **phytographic(al)** : bitki tanımsal.

phytology, *is. esk. bk.:* **botany.**

phytopathology, *is. bk.:* **plant pathology.**

phytophagous, *sf.* otçul, ot yiyen, otla beslenen. *~ insect.* ***e.a.- herbivorous.***

phytophagy, *is.* otçulluk, otla beslenme.

phytoplankton, *is.* bitki sürükleyi, sürükley içindeki bitkisel organizmalar. *bk.:* **zooplankton.**

phytosociology, *is.* bitki toplum bilimi : bitki topluluklarının menşe, yapı, bileşim ve sınıflandırılması ile uğraşan çevre bilimi dalı. **phytosociologic(al)** : bitki toplum bilimsel. **phytoso-ciologically** : bitki toplum bilimi açısından. **phytosociologist** : bitki toplum bilimi uzmanı.

pi[1], *is., ç.* **pis 1.** pi harfi, Yunan alfabesinin on altıncı harfi, **2.** *mat.* (a) pi sayısı : 3.141592, (b) çemberin çevresinin çapına oranını belirten simge olarak pi.

pi[2], *is.&f.* **pied, piing** *ABD* **1.** birbirine karışmış matbaa harfleri, **2.** matbaa harflerini birbirine karıştırmak. **pie** *d.d.*

piacular, *sf.* **1.** kefaret eden, kefaret kabilinden, affettirici, **2.** günahkâr, suçlu, kefarete muhtaç. ***e.a.-1. expiatory, atoning, 2. sinful, wicked.***

piaffe, *is.&f.* **piaffed, piaffing** (at) bir ön bir arka ayağını aynı anda kaldırarak öne/arkaya/yana uzatma(k) veya bu şekilde yürüme(k).

pia mater, *is. anat.* beyin/omurilik iç zarı : beyin ve omuriliği saran üç zardan en içteki. *bk.:* **arachnoid , dura mater.**

pian, *is. patol. bk.:* **yaws.**

pianism, *is.* piyano çalma.

pianissimo, *sf.&zf.&is., ç.* **-mos 1.** çok hafif (sesle), **2.** çok hafif çalınacak parça/pasaj.

pianist, *is.* piyanist.

pianistic, *sf.* **1.** piyano+, piyanoya özgü, **2.** piyano çalmaya yetenekli, **3. ~ally** : piyanoya/piyaniste özgü olarak.

piano, *sf.&zf.&is., ç.* **-nos 1.** piyano. **baby grand ~** : küçük piyano. **grand ~** : kuyruklu piyano. **upright ~** : düz/dik piyano. **~ stool** : piyano taburesi, **2.** *müz.* hafif (sesle), **3. ~ accordion** : akordeon, **4. ~ hinge** : (boydan boya) uzun menteşe, **5. ~ roll** : piyano çalma kâğıdı : deliklerinden geçen hava ile piyano tuşları harekete getirilen kâğıt tomarı, **6. ~ wire** : piyano teli, gerilmeye dayanıklı sert çelik tel. ***e.a.- 2. soft(ly), subdued.***

pianoforte, *is.* piyano. ***e.a.- piano.***

piassava = piassaba = piasava = piasaba, *is.* **1.** *bot.* paspas ağacı *(Leopoldinia Piassaba, Attalea funifera)* : G Amerika'da yetişen ve liflerinden paspas, süpürge vb. yapılan iki tür ağaç, **2.** paspas lifi : bu ağaçlardan elde edilen lif.

piaster = piastre, *is.* **1.** kuruş : Türkiye, Suriye, Mısır, Lübnan ve Sudan'da para biriminin 1/100'ü, **2.** (İspanya) peso.

piazza, *is., ç.* **-zas/-ze** *It.* **1.** (İtalyan şehirlerinde) meydan, piyasa yeri, **2.** *ABD* veranda, ev balkonu, **3.** *Brit.* kemer altı, galeri, üstü kapalı çarşı.

pibroch, *is.* gayda ile çalınan marş veya matem havası.

pic, *is., ç.* **pix/pics** *argo* **1.** sinema, **2.** fotoğraf. **pix** *d.d.* ***e.a.-1.*** *movie, 2. photograph.*

pica, *is.* **1.** *bas.* on iki puntoluk matbaa harfi, **2.** uzunluk ölçüsü olarak 1/6 " = 4.2 cm, **3.** daktilo makinesinde kullanılan on iki puntoluk ve 2.54 cm'ye on harf sığdıran yazı şekli, **4.** *patol.* tebeşir/çamur gibi yenmez şeylere karşı duyulan anormal iştah.

picador, *is., ç.* **dors/dores** *İsp.* kışkırtıcı : boğa güreşinde boğayı kargı ile kışkırtan atlı.

picaninny, *is., ç.* **-nies** *bk.:* **pickaninny.**

picaresque, *sf.* **1.** (İspanya'da gelişen) mizahî manzum destan şeklinde. *a ~ novel. a ~ hero. a ~ element.* **2.** çapkın, külhanbeyi, derbeder, sefil.

picaro, *is., ç.* **-ros** *İsp.* serseri, avare, derbeder, külhanbeyi, çapkın. ***e.a.-rogue, vagabond.***

picaroon = pickaroon, *is.* **1.** haydut, hırsız, eşkıya, şaki, serseri, **2.** korsan, **3.** kütükçülerin kullandığı çengelli sırık, **4.** haydutluk/eşkıyalık/korsanlık yapmak. ***e.a.-1.*** *rogue, thief, brigand,* **2.** *pirate, corsair.*

picayune, *sf.&is. k.d.* **1. picayunish** *d.d.* (a) küçük, ufak, basit, adî, önemsiz, değersiz, kıymetsiz. *a ~ amount. a ~ adjustment of the machine.* (b) tenkitçi, her şeye kusur bulan, peşin hükümlü, tarafgir. *I didn't want to seem ~ by criticizing.* **2.** (eskiden Florida ve civarında kullanılan) altı sent değerindeki sikke, **3.** ufak para, metelik. **not worth a ~** : beş para etmez, değersiz, **4.** küçük/değersiz şey. ***e.a.-1.*** *(a) small, trifling, trivial, insignificant, paltry, contemptible, (b) petty, carping, prejudiced, narrow-minded, niggling, mean.*

picalilli, *is., ç.* baharatlı karışık turşu.

piccaninny, *is., ç.* **-nies** *Brit. bk.:* **pickaninny.**

piccolo, *is., ç.* **-los** pikolo, tiz sesli küçük flüt. **~ist** : pikolocu, küçük flüt çalan kimse.

pice, *is., ç.* **pice 1.** (İngiliz yönetimi zamanında) Hint bronz parası, 1/4 anna. *bk.:* **pie, 2.** *bk.:* **paisa** (2).

piceous, *sf.* **1.** ziftli, zift+, zift gibi, zifte benzer, **2.** tutuşturucu, çabuk yanan/alevlenen, **3.** *zool.* simsiyah, kömür gibi. ***e.a.-2.*** *inflammable, combustible, 3. black, pitch-black.*

pichiciago = pichiciego, *is., ç.* **-gos** *zool.* küçük zırhlı kertenkele *(Chlamydophorous, Burmeisteria):* G Amerika'da bulunan kertenkeleye benzer iki tür hayvan, armadillonun küçüğü.

pick[1], *f.* **1.** seçmek, seçerek almak. **~ a winner** : en iyisini seçmek, **2.** çıkartmak, sebebiyet vermek, tahrik etmek. **to ~ a fight** : kavga çıkarmak, **3.** aramak, bulmaya çalışmak, bulup çıkarmak. **to ~ flaws in sth.** : bir şeye kusur bulmaya çalışmak. **to ~ acquintance with s.o.** : birisiyle ahbap olmaya çalışmak, **4.** çalmak, aşırmak. **to ~ a pocket :** yankesicilik yapmak. **to ~ s.o.'s brains** : birisinin bütün bildiklerini öğrenmek, **5.** (hırsızlık maksadıyla kilidi maymuncukla/telle) açmak, **6.** delmek, delik açmak, (sivri aletle) oymak. *to ~ ore.* **7.** kazmak, kazarak çukur açmak. *to ~ a hole in asphalt.* **8.** ayıklamak. **to ~ a bone** : kemiğin etini ayıklamak. **to have a bone to ~ with s.o.** : birisiyle paylaşılacak kozu olmak, **9.** (ucu sivri aletle) kurcalamak, karıştırmak, içindeki bir şeyi çıkarmak. *to ~ one's teeth.* **Don't ~ your nose** : Burnunu kurcalama. **10.** yolmak, ditmek, didiklemek. *to ~ a chicken.* **to ~ pieces** : didik didik etmek, **11.** toplamak, devşirmek, koparmak. *to ~ flowers.* **12.** gagalamak. *The little birds were ~ing the grain.* **13.** ayırmak. *to ~ fibers.* **14.** (telli sazı) parmakla/mızrapla çalmak, **15.** azar azar yemek. *to ~ one's food.* **18. ~ and choose** : istediği gibi/titizlikle seçmek, **19. ~ at** : (a) *k.d.* dırdır etmek, her şeye kusur bulmak, (b) iştahsızca/çok az yemek. *As he was ill, he only ~ed at his food.* (c) ... ile oynamak, el atmak, ellemek. *The baby loved to ~ at her mother's necklace.* (d) isteksizce/istemeye istemeye yapmak, **20. ~ off** : (a) koparmak, yolmak, (b) (nişan alıp) vurmak. *The hun-*

ter ~ed off a duck rising from the marsh. **21. ~ on** : *(a) k.d.* durmadan kusur bulmak, her şeyi tenkit etmek, dırdır etmek, bizar etmek. **He always ~s on me** : Her şeyime kusur bulur/Ne yapsam kabahat olur. (b) seçmek. *The examiners can ~ on any student to answer questions.* **22. ~ out** : (a) seçmek, tayin etmek, göstermek. *to ~ out one's successor.* (b) tanımak, teşhis etmek. *to ~ out a well-known face in a crowd.* (c) ayırdetmek, (anlamını) fark etmek/sezmek, (d) (bir melodinin) ağır ağır notalarını çıkarmak, (e) ayırmak, **23. ~ over** : (birer birer muayene edip içlerinden birini) seçmeye çalışmak. *Eager shoppers were ~ing over the shirts on the bargain tables.* **24. ~ up** : (a) kaldırmak. *to ~ up a stone.* (b) (cesaret/sağlık vb.) tekrar kazanmak, -e kavuşmak. (c) (tesadüfen) kazanmak, elde etmek. **to ~ up a livelyhood** : şundan bundan geçimini sağlamak, (d) (yolda durup birini otomobile vb.) almak, (f) (radyoda vb.) almak, dinlemek, bulmak. *Can you ~ up Ankara on your radio?* (f) hızlanmak, hız/sür'at kazanmak, (g) düzenlemek, düzene/intizama sokmak, derleyip toplamak. *to ~ up a room.* (h) ilerlemek, gelişmek, düzelmek, yoluna girmek, iyiye doğru gitmek. *Business is beginning to ~ up.* (i) *k.d.* tanışarak hemen sıkı fıkı ahbap olmak, *argo* tavlamak. *He ~ed up a girl in the movies last night.* (j) *argo* tutuklamak, enselemek, tevkif etmek. *They ~ed him up for vagrancy.* (k) *argo* satın almak, bulmak, elde etmek. *She ~ed up some nice shoes on sale.* (l) *k.d.* (başkalarına ait faturayı, örneğin lokantada arkadaşlarının hesabını) ödemek, (m) kapmak, kısa zamanda elde etmek. **~ up a language** : kısa zamanda bir dil öğrenmek, (n) (fırsat vb.) yakalamak, kaçırmamak. **~ up a bargain** : kelepiri yakalamak, (o) tekrar başlamak, (bıraktığı yerden) devam etmek. **to ~ up a conversation (after an interruption)** : (kesintiden sonra) söze kaldığı yerden devam etmek, (p) **~ up and leave** : pılıyı pırtıyı toplayıp acele savuşmak, **25. ~ up on** : (a) anlamak, kavramak, fark etmek, takdir etmek, (b) yapmaya/kullanmaya başlamak. ***e.a.-1.*** *choose, select,* ***2.*** *provoke,* ***3.*** *seek out,* ***4.*** *steal, pilfer, rob,* ***6.*** *pierce, indent,* ***10.*** *detach,* ***11.*** *pluck, harvest, collect, reap,* ***13.*** *separate,* ***15.*** *nibble,* ***19.*** *(a) nag, (c) touch, handle, grasp at,* ***21.*** *t(a) ease, harass, criticize, blame, (b) choose,* ***22.*** *(a) choose, designate, (b) recognize, (c) discern, discriminate,* ***24.*** *(a) lift, (b) regain, (f) accelerate, speed up, (g) tidy, (h) improve, (j) arrest, (k) obtain, find, purchase, (l) pay,* ***25.*** *(a) understand, appreciate, (b) start*

pick[2], *is.* **1.** seçme, seçip alma, seçenek. *to take one's ~ .* **2.** seçilen/tercih edilen kimse/şey. *He is our ~ for President.* **3.** en seçkin/iyi kısım, tercih edilen kısım/parça/örnek, **4.** seçmede öncelik, seçme imtiyazı. *He gave me my ~ of the litter.* **5.** (belirli bir zamanda/bir defada toplanan) ürün/mahsul, **6.** (ucu sivri bir şeyle) dürtme/vurma, **7.** mızrap, çalgıç, **8.** kazma, **9.** diş çöpü/kürdan vb. gibi ucu sivri nesne. **a toothpick** : diş çöpü, kürdan.

pick[3], *is.&f.* **1.** mekik atmak, **2.** mekiğin bir kere atılışı, mekik atma, **3.** (dokumacılıkta) argaç, atkı. ***e.a.- 3.*** *filling.*

pickaback, *sf.&zf.* omuzda, sırtta. ***e.a.-*** *piggyback.*

pickadil = pickadill, *is.* (XVII. yy. da kullanılan bir ucu işlemeli) boyun bağı.

pick-and-shovel, *sf.* zahmetli, yorucu, emekli, kazma ve kürekle yapılmış gibi. ***e.a.-*** *laborious.*

pickaninny= picaninny, *is., ç.* **-nies** *hkr.* zenci çocuk. (*Brit.:* **piccaninny**).

pickaroon, *is.&f. bk.:* **picaroon.**

pickax(e), *is., ç.* **-axes**, *f.* **-axed, -axing** **1.** kazma, **2.** kazmak, kazma ile eşmek, kazmalamak.

picked, *sf.* **1.** seçilmiş, seçkin. *a ~ band of climbers.* **2.** (parçaları el ile koparılarak) temizlenmiş, sıyrılmış. *~ bones.* **3.** *Brit.* sivri (uçlu). ***e.a.- 1.*** *selected, chosen,* ***3.*** *pointed, peaked.*

picked-over, *sf.* **1.** artık, kalıntı, döküntü, en iyileri alındıktan sonra geride kalan, **2.** elenmiş, ayıklanmış, (çilek vb.) kötüleri ayrıldıktan sonra geride kalan.

picker, *is.* **1.** toplayıcı (kimse/şey), meyve deren kimse, **2.** pamuk atma makinesi, **3.** (dokumacılıkta) (a) iplik tutucu, (b) mekik atan parça.

pickerel, *is., ç.* **-el/-els** *zool.* **1.** (KD Amerika'da) küçük turna balığı *(Esox americanus).* **mud ~** : çamurturna *(Esox vermiculatus).* **chain ~** : kara turna *(Esox niger),* **2.** *ABD- k.d.* (bir tür) levrek, **3.** *Brit.* turna balığı yavrusu.

pickerel frog, *is. zool.* benekli kurbağa *(Rana palustris)* : K Amerika'da bataklık ve çayırlarda yaşar, sırtında dört köşe koyu benekler vardır.

pickerelweed, *is. bot.* göl otu *(Pontederia cordata):* K Amerika'da sığ göllerde biten mavi çiçekli bitki.

picket, *is.&f.* **1.** kazık. ~ **rope** : hayvanı kazığa bağlayan ip. ~ **fence** : kazıklarla yapılmış çit, **2.** grev gözcüsü : grev esnasında çalışmak isteyenleri ve müşterileri binaya sokmamaya çalışan grevci. ~ **line** : grev gözcüleri dizisi, **3.** nümayişçi : hükûmet icraatı vb. aleyhinde gösteri yapan kimse, **4.** *As.* ileri karakol, **5.** kazık çakmak, etrafını kazıklarla çevirmek, kazık çakarak çit yapmak, **6.** (hayvanı iple) kazığa bağlamak, **7.** *As.* (a) nöbetçi veya ileri karakol çıkarmak, (b) ileri karakola çıkmak, nöbet tutmak, **8.** grev gözcülüğü yapmak, çalışmak isteyenleri/müşterileri binaya sokmamak. *They ~ed the factory/~ed all the people who wanted to go inside to work.* **9. picketer** : (a) kazık çakan, (b) grev gözcüsü, (c) ileri karakol nöbetçisi.

picking, *is.* **1.** toplama, devşirme, derme, **2.** toplanan/derilen/devşirilen şey, **3.** ~**s** : (a) toplanılacak artıklar, (b) avanta, aşırma, çalma, çalıp çırparak sağlanan kazanç. *There are some easy ~s to be made in this job.*

pickle, *is.&f.* **-led, -ling 1.** hıyar turşusu, **2.** turşu, salamura, **3.** *bk.:* **brine, marinade**, **4.** *metal.* (pas) temizleme eriyiği : madenlerin yüzeyindeki pas vb. yi temizlemek için daldırıldıkları asitli vb. su, **5.** *k.d.* musibet, belâ, varta, sıkıntılı/güç durum, kirli ve karmakarışık şey. *I could see no way out of the ~ I was in.* **to be in a nice/sorry ~** : zor/sıkıntılı durumda olmak, üstü başı kirli ve karmakarışık olmak, **6.** *Brit.* afacan, haşarı, yaramazlık yapan/kırıp döken çocuk. **You little ~** ! Seni afacan seni! **7. have a rod in ~ for s.o.** *az kul.* bir kimseyi cezalandırmayı tasarlamak, bir kimsenin hoşlanmayacağı şeyler plânlamak, birisi için kızılcık sopası hazırlamak, **8.** *İsk. bk.:* **grain, kernel, 9.** *İsk.* az/cüz'î miktar, **10.** turşu(sunu) kurmak, salamura yapmak, tuzlamak. **to ~ beets** : pancar turşusu kurmak, **11.** (tahta eşyayı ağartarak) antika görünüşü vermek, **12.** (asitle/kimyasal eriyiklerle) temizlemek. ***e.a.- 5.*** *predicament, plight, quandary, trouble, difficulty.*

pickled, *sf.* **1.** turşulanmış, turşusu kurulmuş, salamura (yapılmış). ~ *herring.* **2.** (asit veya başka kimyasal eriyik içinde) saklanmış. ~ *in formaldehyde.* **3.** *argo* (körkütük) sarhoş, zom, zilzurna, **4.** (rengi ağartılarak) antika süsü verilmiş (tahta).

picklock, *is.* **1.** maymuncuk, **2.** maymuncukla kilit açan kimse.

pick-me-up, *is. k.d.* **1.** canlandırıcı/neşe ve ferahlık verici içki, **2.** dinlendiren/ferahlık veren şey (kahve, yiyecek vb.).

pick-off, *is.* **1.** açısal harekete duyarlı alet, **2.** (beyzbolde) yakalamaca.

pickpocket, *is.* yankesici.

pickproof, *sf.* maymuncukla açılamaz. *a ~ lock.*

pickthank, *is. esk. bk.:* **sycophant.**

pickup, *is.&sf.* **1.** ivme, hızlanma, hız kazanma (motor, otomobil vb.), **2.** *elekt.* **cartridge** *d.d.* pikap : dönen plâktan iğneye geçen titreşimleri elektrik akımına çeviren kristal, seramik veya magnetik düzen, **3.** ~ **arm, tone arm** *d.d.* pikap kolu, **4.** ~ **truck** *d.d.* küçük kamyon, pikap, **5.** *rad. TV* (a) vericinin mikrofon/ses girişi, (b) alıcı/kaydedici düzen, (c) yayının yapılacağı/mikrofon ve kameranın bulunduğu yer, (d) TV'de tarama düzeni, (e) *bk.:* **interference, 6.** (beysbolde) yere düşen topu kapıp atma, **7.** *k.d.* gelişme, ilerleme/düzelme/iyileşme. *a ~ in business/in health.* **8.** *k.d.* canlandırıcı/ferahlatıcı/kuvvetlendirici şey, **9.** *argo* avlanacak keklik, tav, umumî bir yerde rastlanıp kısa süreli aşk macerası için tavlanan kadın, **10.** (taşıta) yük/yolcu alma, **11.** (taşıta alınan) yük, yolcu vb. **12.** devşirme, mahallen tedarik edilen kimselerden oluşan. *a ~ basketball game.* ***e.a.- 1.*** *acceleration, 7. improvement.*

pickwick, *is.* (gaz yağı lâmbasında) fitil çengeli, fitili tutup çekmeye yarayan alet.

Pickwickian, *sf.* **1.** (C. Dickens'in *The Pickwick Papers* adlı romanındaki Mr. Pickwick gibi) iyi yürekli, sadedil, sevimli, **2.** (kelime, fikir vb.) özel anlamlı, mutat anlamda değil, bilinen ve herkesin anladığı anlam dışında. ~ **sense** : özel anlam, **3.** ~**ly** : (a) iyi yürekle, safiyane, (b) özel anlamda.

picky, *sf.* **pickier, pickiest 1.** son derece titiz/huysuz, kılı kırk yaran, her şeye kusur bulan,

mızmız, **2. pickiness** : titizlik, huysuzluk, mızmızlık, her şeye kusur bulma, kılı kırk yarma. *e.a.-1. fussy, choosy, finicky.*

picnic, *is.&f.* **-nicked, -nicking 1.** piknik, kır yemeği, yemekli gezinti/kır gezintisi, **2.** *k.d.* hoşa giden/kolay iş, hoş vakit, eğlence. **This is no ~** : Bu kolay bir iş değil. **3.** piknik yapmak, yemekli kır gezintisi yapmak, kırda yemek yemek, **4. ~ker** : piknik yapan kimse, **5. ~ ham = ~ shoulder** : ince dilinmiş tütsülenmiş domuz eti (kol kısmından).

pico-, *ön ek* piko, trilyonda bir, 10^{-12}.

picofarad, *is. elekt.* pikofarad, 10^{-12} F, mikromikro farad. *kıs.:* **pF** veya **pf.**

picoline, *is. kim.* pikolin : CH3C5H4N. Katrandan elde edilen piridinin üç eşizli metil türevi.

picosecond, *is.* pikosaniye, saniyenin trilyonda biri, 10^{-12} saniye, mikromikro saniye. *kıs.:* **ps** veya **psec.**

picot, *is.&f.* **-coted, -coting** piko (yapmak), (kurdele veya oya) kenar süsü (işlemek). **~ stitch** : piko dikişi.

picotee, *is. bot.* ebrulu karanfil.

picr-, *ön ek bk.:* **picro.**

picrate, *is. kim.* pikrat, pikrik asitin tuzu/esteri.

picric, *sf.* çok acı.

picric acid = picronitric acid, *is. kim.* pikrik asit : C6H2(NO2)3OH. Sarı renkli, son derece acı, zehirli kristalli asit. Patlayıcı maddelerde ve bazı boyalarda kullanılır.

picrite, *is.* pikrit : koyu renkli olivinli volkanik kaya.

picro-, *ön ek* "acı". Sesli harf önünde : **picr-** .

picrotoxin, *is. ecz.* pikrotoksin : C30H34-O13. Barbitürat zehirlenmesinin tedavisinde kullanılan beyaz, acı, zehirli kristalli madde.

pictograph, *is.* **1.** resim yazı, harf yerine resim kullanan yazı, **2.** resimli simge/işaret, **3. ~ic** : resim yazılı, **4. ~ically** : resim yazı ile.

pictography, *is.* resim yazı yazma, harf yerine resim kullanma.

pictorial, *sf.&is.* **1.** resimli, resimlerle süslenmiş. *a ~ book.* **2.** resimlerle ifade edilmiş, resim şeklinde, **3.** resim+, resim gibi, resimle ilgili, **4.** ressamlıkla/resim ve grafik sanatı ile ilgili, **5.** resim gibi canlandıran, göz önünde canlandıran. *a ~ description of the countryside.* **6.** resimli dergi, **7. ~ly** : resimlerle, resim gibi, **8. ~ness** : resimlerle süslü olma/anlatılma. *e.a.- 5. picturesque, vivid, striking.*

picture, *is.&f.* **-tured, -turing 1.** resim. **~-book** : resim kitabı, resimli kitap, **2.** görüntü, suret, tasvir, tarif, tanımlama. *This book gives a good ~ of life in rural areas.* **3.** hayal, zihinde hasıl olan görüntü, **4.** grafik, canlı tasvir, **5.** tablo, resim. **~ frame** : resim çerçevesi. **~ gallery** : resim galerisi, **6. motion picture** *d.d.* sinema, **7.** resim gibi güzel kimse/şey/topluluk/sahne vb. **She was a ~ in her new dress** : Yeni elbisesiyle resim gibi güzeldi. **8.** bir başkasının benzeri/sureti. **He is the ~ of his father** : Tıpkı babasına benziyor. **9.** (manevî bir niteliğin/durumun) görünüşü/teşahhusu/canlı timsali, örneği. **The ~ of health**: Sağlığın timsali. *She is the ~ of despair.* **10.** durum ve koşullar, ahval, **11.** kavrayış, kavrama, anlama, bir durumun anlaşılması. **have a clear ~ of the problem** : meseleyi iyice kavramak. **Do you get the ~ :** Durumu anlıyor musun? **12.** (sinema/TV vb. de resmi yansıtan) ekran, **13.** (herkesi meşgul eden) durum/ ortam, sahne. **the unemployment ~** : işsizlik durumu. **come into the ~** : ortaya/sahneye çıkmak, zuhur etmek, belirmek, söz konusu olmak. **In the 1930's Hitler came into ~** : 1930'larda Hitler ortaya çıktı. **be very much in the ~** : bir meselede çok önemli rolü olmak. **be out of the ~** : sayılmamak, olayda rolü/dahli olmamak. **put s.o. in the ~** : bir kimseyi işe karıştırmak/ortaya atmak/haberdar etmek, **14.** resim yapmak, resmetmek, **15.** tasavvur/tahayyül etmek, zihinde canlandırmak, **16.** tanımlamak, tasvir/tarif etmek. **17. draw a ~** : resim yapmak, tasvir etmek, göz önüne sermek, **18. ~ hat** : geniş kenarlı kadın şapkası, **19. ~ plane** : resim düzlemi, **20. ~ post card** : resimli kartpostal, **21. ~ puzzle** : resimli bilmece, **22. ~ window** : manzara seyredilen geniş pencere. *e.a.- 2. image, 11. drift, meaning, 14. draw, paint, represent, illustre, 15. imagine, 16. describe, depict.*

Picturephone , *is.* televizyonlu telefon: konuşanların resmini gösteren telefon.

picturesque, *sf.* **1.** güzel görünüşlü, pitoresk, resim konusu olmaya elverişli, **2.** (yazı, konuşma vb.) canlı, kuvvetli, güzel, etkili, parlak, çok güzel tasvir ve tarif eden. *a ~ description.* **3.** garip, acayip, görülmeye değer, ilginç, **4. ~ly** : güzel/göze hoş görünecek şekilde, ilginç bir tarzda, parlak/garip/acayip bir şekilde, **5. ~ness** : (a) güzel görünüş/manzara, (b) (yazı/konuşma) canlılık/ilginçlik/parlaklık, güzel anlatım, (c) gariplik, acayiplik.

picture tube, *is. TV* almaç ışıtacı, resim tüpü.

picture writing, *is. TV* **1.** resimlerle/simgelerle yazı yazma, **2.** yazı olarak (harf yerine) kullanılan resimler/simgeler.

picturize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** resimlendirmek, resimlerle canlandırmak/süslemek, (özellikle TV için) resim yapmak, **2. picturization** : resimlendirme.

picul, *is.* (Çin/GD Asya) ağırlık ölçüsü (≈ 60 - 65 kg.).

piddle, *f.* **-dled, -dling 1.** *gen.* **~ away** : zaman öldürmek, önemsiz/yararsız işlerle uğraşmak, verimsiz çalışmak. *We ~d away the afternoon.* **~ around** : boşuna uğraşmak/çabalamak, **2.** işemek, çiş yapmak, su dökmek, **3. piddler** : önemsiz/yararsız işlerle uğraşan kimse. ***e.a.-dawdle, trifle,* 2.** *urinate.*

piddling, *sf.* önemsiz, basit, ufak, küçük, bayağı. ***e.a.-trifling. petty, negligible, trivial, unimportant.***

piddock, *is. zool.* folas *(Pholas)* : kumlu ve kireçli taşlarda oyuklar açan ak kabuklu deniz yumuşakçası.

pidgin, *is.* karma dil : iki dilin karışmasından doğan, telâffuz şekli değişik, grameri iki dilden alınan kural ve özellikleri taşıyan dil. **pidgeon** *d.d.*

pidgin English, *is.* **1.** Çin İngilizcesi : Çin, Malezya, K Avustralya ve B Afrika'da konuşulan İngilizce-Çince ve yerli diller karması bir lehçe, **2.** önceleri Çin limanlarında ticarî dil olarak kullanılan karışık, bozuk İngilizce.

pie[1], *is.* **1.** etli/meyveli börek. **apple/cherry ~**: elmalı/kirazlı turta. **meat ~** : etli börek, talaş kebabı. **chicken pot ~** : tavuklu talaş kebabı, **2.** kremalı/reçelli katmerli pasta, **3.** *argo* kolay şey. **as easy as ~** : çok kolay, **4.** *zool.* sakşağan, **5.** eski Hint bronz parası, 1/12 anna, **6. have a finger in the ~** : bir işe karışmak, **7. ~ in the sky** : boş hayal, olmayacak/imkânsız/muhal şey. **It's ~ in the sky** : O, boş bir hayaldir. ***e.a.-4. magpie.***

pie[2], *is.&f.* **pied, pieing** *bk.:* **pi**[2].

piebald, *sf.&is.* alacalı (at, sığır vb.). **~ skin** *bk.:* **vitiligo.**

piece[1], *is.* **1.** parça, tane. **a ~ of land** : arazi parçası. *a ~ of furniture/paper.* **2.** kısım, bölüm, **3.** parti: bir defada üretilen/satılan/sevk edilen mal, **4.** (resim, edebî kompozisyon vb.) resim, piyes, yaratıcılık örneği, **5.** *müz.* parça, **6.** (dama/satranç) taş, (satrançta piyadeden başka taş), **7.** örnek, nümune. *a ~ of luck.* **8.** *As.* tek silâh, tüfek, tabanca, top, vb, bir erin silâhı, **9.** sikke, madenî para. *a ten-cent ~.* **10.** *k.d.* kısa mesafe/zaman. **to walk a ~** : biraz yürümek, **11.** *argo- kaba* (a) cima, cinsî münasebet, (b) (seks metaı olarak veya münasebette bulunulan) kadın, *argo* parça. *That girl you were with last night was a nice ~.* **12.** oy, mütalâa, noktainazar, görüş, tutum. *to speak one's ~.* **13.** *k.d.* çerez, yemekler arasında yenen hafif yiyecek, **14.** *esk.* birey, fert, şahıs, kimse, **15.** *Cnd.* eskiden 80 librelik parti (kürk vb.), **16.** *argo* hisse, **17. a ~ of cake** : çok kolay iş. **It's a ~ of cake** : Ondan kolay ne var. **18. a ~ of one's mind** *k.d.* (a) samimî eleştiri/tenkit, açıkça söylenen fikir, (b) azarlama, paylama, **19. give s.o. a ~ of one's mind** : birisini azarlamak/paylamak, hakkında düşündüklerini açıkça söylemek, **20. go to ~s** : (a) parçalanmak, dağılmak. *Another ship had gone to ~s on the rocks.* (b) itidalini kaybetmek, kendini tutamamak, hislerine/iradesine hâkim olamamak, sinirleri bozulmak, (c) manen çökmek, çöküntüye uğramak. *When his business failed, he went completely to ~s.* **21. have a ~ of** *ABD-argo* (malî bakımdan) ilgisi/ilgili olmak, ilgilenmek, **22. of a ~ = of one ~** : (a) aynı cins, bir tür/cins, uygun, mutabık. *That plan is of a ~ with the rest of his silly suggestions.* (b) tek parça, bütün, bölünmemiş, yekpare, **23. ~ of work/goods** : nobran, kaba, nâdan, hoşa gitmeyen kimse. **He's a nasty ~ (of work), I warn you** : Edepsizin biridir, sana şimdiden söyleyeyim. **24. pull to ~s** : çürütmek, cerh etmek, yanlışlığını kanıtlamak. *He pulled their argument to ~s.*

(b) kusur bulmak, kusurlarını/noksanlarını meydana çıkarmak, **25. say/speak one's ~** *k.d.* (bir konuda) fikrini söylemek/açıklamak, oy/fikir beyan etmek, **26. take to ~s** : sökmek, parçalamak, parçalara ayırmak. *Take this engine to ~s and see what's wrong with it.* **27. ~ by ~** : birer birer, ayrı ayrı, parça parça. ***e.a.-1.*** *part, fragment, segment, 2. section, 7. specimen, example, 9. coin, 11. (a) coitus, 12. attitude, opinion, point of view, 14. person, individual, 16. share, 27. piecemeal, one by one.*

piece[2], *gl.f.* **pieced, piecing 1.** yamamak, yama vurmak , **2.** *gen.* **~ out** : (bir araya getirerek veya ekler yaparak) tamamlamak, geliştirmek, tekemmül ettirmek. *to ~ out a weak argument with additional data.* **3.** *gen.* **~ together** : (parçaları birleştirerek) yapmak, birleştirmek, bütünlemek, bir bütün hâline getirmek, **4.** (parçaları birbirine) eklemek, **5.** parça eklemek, **6.** (bilgileri/ayrıntıları vb.) derlemek/toplamak, bir araya getirerek anlamlı bir bütün oluşturmak. ***e.a.-1.*** *patch, 2. complete, augment, 4. join together, 6. assemble.*

pièce de résistance, *is., ç.* ***pièces de résistance*** *Fr.* **1.** esas yemek, bir yemekte yenilenlerin en önemlisi, **2.** öz, esas, temel, dayanak, (bir grup veya dizideki) başlıca/en önemli olay/madde.

piece-dyed, *sf.* kumaşı (dokunduktan sonra) boyanmış.

piece goods, *is.* dokuma, mensucat, perakende metre ile satılan mal/kumaş. **yard goods** *d.d.*

piecemeal, *zf.&sf.* **1.** parça parça, azar azar, yavaş yavaş, tedricen. *to work ~ .* **2.** parçalar hâlin(d)e, **3.** parçalı, parçalardan yapılmış, bölük pörçük.

piece of eight, *is.* peso, eski İspanyol pesosu.

piecer, *is.* ekleyici, dokumacılıkta kopan iplikleri ekleyen kimse.

piecework, *is.* **1.** parça işi, parça başına ücret ödenen iş. *bk.:* **timework**. **2. ~er** : parça başına ücret alan işçi.

piecrust table, *is. ABD* yuvarlak sehpa.

pied, *sf.* **1.** alacalı, benekli, birkaç renkli. *a ~ horse.* **2.** iki renkli elbise giymiş. ***e.a.-1.*** *piebald, spotted, mottled.*

pied-à-terre, *is., ç.* ***pied-à-terre*** *Fr.* geçici (olarak kullanılan) konut, başka bir yerde ara sıra kullanılan ev/apartman. *We live in a ranch, but have a ~ in town.*

piedmont, *sf.&is. jeol.* sıradağların eteği (ndeki bölge).

Pied Piper, *is.* **1.** fareli köyün kavalcısı : Robert Browning'in 1842'de yazdığı Alman halk masalı kahramanı, **2.** aldatıcı/bol keseden vaatlerle başkalarını peşinden sürükleyen kimse.

pied wagtail, *is. zool.* ak kuyruksallayan *(Motacilla alba).* Siyah, beyaz tüylü ötücü kuş.

pie-eyed, *sf. argo* sarhoş. ***e.a.-*** *drunk, intoxicated.*

pieman, *is., ç.* **-men** börekçi.

pieplant, *is. bot. ABD* ravent, papaz ravendi (börek yapıldığı için bu ad verilmiştir). ***e.a.-*** *rhubar.*

pier, *is.* **1.** iskele, rıhtım, **2.** (köprüde) kemer, payanda, **3.** iki pencere/kapı arasındaki duvar, **4.** (kapının dayandığı) direk/sütun, **5.** destek, kiriş, duvar vb. nin düşey basıncını kaldıran yapı elemanı.

pierce, *f.* **pierced, piercing 1.** delmek, delip geçmek. *A nail ~d the tire of my car. A tunnel ~s the mountain.* **2.** delik açmak. *to ~ (a hole in) a piece of leather.* **3.** içine işlemek/nüfuz etmek, delip/yarıp geçmek. *a road that ~s the jungle.* **4.** sırrını anlamak, sırrına/iç yüzüne vâkıf olmak, çözmek. *to ~ a mystery.* **5.** etkilemek, tesir etmek, (soğuk/keder/ıstırap vb.) içine işlemek. *a heart ~d with grief.* **6.** (sessizliği/havayı/gökyüzünü) yarmak, parçalamak (acı bir feryat vb.). *A sharp cry ~d the air. Lightning ~d the sky.* **7. ~able** : delinebilir, **8. piercer** : delen/delik açan kimse/şey. ***e.a.-1.*** *enter, puncture, 3&4. penetrate, 5. understand, solve, 6. cleave.*

pierced, *sf.* **1.** delinmiş, delik(li), **2.** (kulak) küpe deliği açılmış. *~ ears.* **3.** (arma) ortası delik.

piercing, *sf.* **1.** (ses) tiz, keskin, cırlak. *~ cries.* **2.** (hava) dondurucu. *a ~ cold.* **3.** keskin, sivri, derinlere işleyen. *a ~ look.* **4.** haberdar, bilgili, anlayışlı, kavrayışlı, zeki, keskin zekâlı. *~ eyes.* **5.** alaycı, müstehzi, acı (söz vb.), **6. ~ly** : tiz/keskin/sivri bir şekilde, delercesine, âdeta delerek; anlayışla, kavrayışla, zekice, içine nüfuz

ederek, **7. ~ness** : tizlik, keskinlik, sivrilik, anlayış, kavrayış, nüfuz, zekâ. ***e.a.-1.*** *shrill, loud, 2. freezing, bitter, cold, 3. penetrating, 4. perceptive, aware, 5. sarcastic, caustic.*

pier glass, *is.* (pencereler arasındaki duvara konan) boy aynası.

Pierian, *sf.* **1.** Müzlerin oturduğu farz edilen Pieria ülkesine ait, **2.** esinsel, esinli, ilham verici, Müzlere/ilham perilerine ait, **3.** şiir ve edebiyatla ilgili, **4. ~ Spring** : ilham çeşmesi.

pier table, *is.* (pencereler arasındaki ayna önüne konan) sehpa, konsol.

Pietism, *is.* **1.** (aşırı) dindarlık, sofuluk, kuvvetli iman, **2.** Almanya'da XVII. yy. da Luther kilisesince başlatılan, dinî formaliteden ziyade şahsî iman ve dindarlığa önem veren hareket.

pietist, *is.* **1.** aşırı dindar, sofu, **2. ~ic(al)** : dindar+, sofu+, **3. ~ically** : dindarca, sofuca.

piety, *is., ç.* **-ties** (4 için) **1.** Allaha hürmet, dinî vecibelerin sadakatle ifası, kendini Allaha adama, **2.** dindarlık, sofuluk, züht, takva, **3.** ana/babaya saygı/hürmet, **4.** dindarca davranış/inanış/nasihat vb. ***e.a.-1.*** *respect, veneration, awe, reverence, fidelity, 2. godliness, devoutness, holiness.* ***k.a.-1.*** *irreverence, impiety.*

piezo-, *ön ek* "basınç". *ör.: piezometer.*

piezochemistry, *is.* basınç kimyası : yüksek basınç altındaki kimyasal olayları inceler.

piezoelectric, *sf. fiz.* **1. ~al** *d.d.* bas yüklenim(li), piezoelektrik. **~ crystal** : bas yüklenimli buzsul. **~ effect** : bas yüklenim etkisi. **~ generator/oscillator/resona-tor** : bas yüklenimli üreteç/salıngaç/çınlaç, **2. ~ally** : bas yüklenimle, **3. ~ity** : bas yüklenim, piezoelektrik : yalıtkan bir kristal üzerinde basınçtan doğan elektrik veya elektriksel kutuplaşma.

piezometer, *is.* basölçer, basınçölçer: bir sıvının basıncını ve basınçla sıkışabilmesini ölçen alet.

piezometric(al), *sf.* bas ölçüsel, basınç ölçüsü ile.

piezometry, *is.* bas ölçüm, basınç ölçme, sıvılarda sıkışabilme kat sayısını ölçme.

piffle, *is. k.d.* saçma, manasız şey, boş lâf, zırva. ***e.a.-*** *nonsense.*

piffling, *sf.* **1.** saçma, manasız, faydasız, işe yaramaz, **2.** önemsiz, ufak, basit. ***e.a.-1.*** *meaningless, useless, 2. unimportant, small.*

pig, *is.&f.* **pigged, pigging 1.** domuz, **2.** domuz yavrusu (120 lb. den hafif olan), **3.** domuz eti, **4.** *k.d.* domuz gibi adam, pis, kaba ve obur kimse. **don't be a ~** ! : (a) Oburluk/aç gözlülük etme! (b) Kibar ol, kabalık/terbiyesizlik yapma! **You dirty little ~** ! Seni gidi pis domuz! **5.** *metal.* pik, pik demiri. **~ bed** : pik kalıbı. **~ iron** : pik demiri, **6.** *ABD-argo-hkr.* polis, **7. hog** *d.d. k.d.* lokomotif, **8.** *ABD-argo* ahlâksız/pis/şapşal kadın, **9.** (domuz) yavrulamak, **10. ~ out** *argo* tıkınmak, tıka basa yemek, domuz gibi yemek. *We ~ged out on banana splits.* **11. ~ it** *d.d.* sıkışık bir halde pis/izbe /ahır gibi yerde yaşamak. **~ together** : aynı odayı paylaşmak, bir odada yatıp kalkmak, **12. buy a ~ in a poke** : malı görmeden satın almak, körü körüne alışveriş yapmak, **13. make a ~ of (oneself)** : domuz gibi yiyip içmek, tıkınmak, oburluk/pisboğazlık yapmak. ***e.a.- 1&2.*** *swine, hog, 3. pork, 6. policeman, 7. locomotive, 9. farrow.*

pigboat, *is. argo* denizaltı. ***e.a.-*** *submarine.*

pigeon, *is.* **1.** *zool.* güvercin, kumru *(Columbidae).* **carrier/homing ~** : haberleşme güvercini. **wood- ~** : tahtalı güvercin, **2.** *argo* ahmak, enayi, bön, budala, aval, kolay aldanan kimse, **3. pidgin** *d.d.* iş, sorumluluk, birisine düşen görev. **It's not my ~, someone else can deal with it** : Benim işim/görevim değil, başkası yapsın. **4.** genç kız/kadın, piliç, güvercin, **5. set/put the cat among the ~s** *k.d.* gizli kalması gereken şeyi açıklayarak büyük karışıklığa/zarara sebep olmak. ***e.a.- 2.*** *dupe.*

pigeon breast = chicken breast, *is. patol.* güvercin göğsü: göğüs tahtasının dar ve çıkıntılı olması hâli.

pigeon-breasted, *sf.* güvercin göğüslü, göğüs tahtası dar ve çıkık.

pigeon drop, *is.* dolandırılma, faka/tongaya basma, büyük kâr vaadine aldanarak varını yoğunu dolandırıcıya teslim etme.

pigeon hawk, *is. zool.* bozdoğan *(Falco columbarius):* Amerika'ya mahsus küçük doğan kuşu. ***e.a.-*** *merlin*

pigeon-hearted, *sf.* ödlek, korkak, ürkek. ***e.a.-*** *timid, meek, cowardly.*

pigeonhole, *is.&f.* **-holed, -holing 1.** güvercin yuvası, **2.** yazı masasında kâğıt gözü, **3.** ertelemek, sonradan incelemek üzere bir kenara koymak, **4.** gözlere yerleştirmek, dosyalamak, **5.** hasıraltı etmek, örtbas etmek, bir yana atmak, bir kenara koyup bir daha ele almamak, **6.** sıralamak, tasnif etmek, sınıflandırmak. ***e.a.- 3.*** *postpone,* ***5.*** *shelve, put aside,* ***6.*** *categorize, catalog, classify.*

pigeon-livered, *sf.* ödlek, korkak, ürkek, yüreksiz. ***e.a.-*** *timid, meek-tempered, spiritless, fearful.*

pigeon-toed, *sf.* ayakları/ayak parmakları içeriye dönük.

pigeonwing, *is. ABD* **1.** güvercin kanadı: kayakta yapılan bir figür, **2.** dansta güvercin kanadı gibi açılarak yapılan figür.

pigfish, *is., ç.* **-fishes/-fish** *zool.* domuz balığı *(Ortho-pristis chrysopterus):* G ABD kıyılarında bulunan, domuz gibi homurdanan bir tür balık.

piggery, *is., ç.* **-geries** *Brit.* domuz ahırı/ağılı. ***e.a.-*** *pigpen.*

piggin, *is. k.d.* çamçak, tahta maşrapa.

piggish, *sf.* **1.** domuz gibi, obur/pis/bencil, mendebur, **2. ~ly** : domuzcasına, domuz gibi, oburlukla, bencillikle, **3. ~ness** : domuzluk, oburluk, pislik, bencillik, mendeburluk. ***e.a.- 1.*** *greedy, dirty, filthy selfish, gluttonous.*

piggy, *is., ç.* **-gies** domuzcuk, domuz yavrusu, küçük domuz. **~ bank** : (domuz şeklinde) kumbara.

piggyback, *sf.&zf.&f.* **1.** sırtta, omuzda. *a ~ ride. to carry a child ~.* **2.** sırt(ın)a, omuz(un)a. *The little girl rode ~ on her father.* **3.** bir taşıtı öbür taşıta bindirerek (taşımak), otomobil vb. yi açık vagonda nakletmek (1 ve 2 için **pickaback** *d.d.*).

pigheaded, *sf.* **1.** inatçı, ters, nemrut, **2. ~ly** : inatla, ters bir şekilde, **3. ~ness** : inatçılık, terslik, nemrutluk. ***e.a.-1.*** *stubborn,. obstinate, mulish.*

Pig Latin, *is.* kuş dili : bir dildeki kelimelerin ilk sessiz harf(ler)ini kaldırıp sona ekledikten sonra"ay" sesi ilâvesiyle elde edilen uydurma dil. Örnek: *Speak Pig Latin'* den yapılan "Eakspay igpay atinlay".

pig lead, *is.* pik kurşunu, dökme demire karışmış kurşun.

piglet, *is.* domuzcuk, küçük domuz.

pigment, *is.&f.* **1.** renk/boya maddesi, **2.** toz boya, **3.** *biy.* pigman, hayvan/bitki dokularına renk veren madde, **4.** boyamak, renklendirmek, renk/boya katmak, **5. ~ary** : boyalı, boya+, boya üreten/çıkaran, boya içeren (göze vb.), **6. ~ation** : (a) boya(n)ma, renklen(dir)me, (özellikle cildin renk kazanması), (b) *biy.* gözelerde renk maddesinin birikmesi, renklilik, **7. ~ cell** *biy.* boya göze. ***e.a.- 4.*** *color,* ***7.*** *chromatophore.*

Pigmy, *is., ç.* **-mies** *bk.:* **Pygmy.**

pignus, *is., ç.* **pignora** *(Roma hukuku/borçlar hukukunda)* **1.** rehin, borca karşı güvence olarak tutulan mal, **2.** rehinli sözleşme.

pignut, *is.* **1.** *bot.* Amerika cevizi *(Carya glabra)* : K Amerika'ya özgü bir tür ceviz ağacı, **2.** Amerika cevizi (meyve), **3.** (bir tür) yer fıstığı *(Conopodium denudatum).*

pigpen = pigsty, *is.* **1.** domuz ahırı/ağılı, **2.** pis/dağınık yer.

pigskin, *is.* **1.** domuz derisi, **2.** *k.d.* futbol topu.

pigstick, *gs.f.* **1.** (at üstünde mızrakla) yaban domuzu avlamak, **2. ~er** (a) yaban domuzu avcısı, (b) domuz kasabı, (c) *argo* çakı, **3. ~ing** : yaban domuzu avlama. ***e.a.-*** **2.** *(b) slaughterer, (c) knife.*

pigsty, *is., ç.* **-sties** *bk.:* **pigpen.**

pigtail, *is.* **1.** (başın arkasından sarkan) saç örgüsü, **2.** ince sarılmış tütün tomarı, **3.** domuz kuyruğu, **4. ~ed** : örgü saçlı.

pigweed, *is. bot.* **1.** kazayağı *(Chenopodium album),* **2.** horoz ibiği çiçeği *(Amaranthus retroflexus).*

pika, *is. zool.* **1. rock rabbit** *d.d.* ıslıklı tavşan *(Ochotonidae) :* K Amerika ve Asya'da yaşayan tavşana benzer memeli hayvan, **2. Altai ~** : ıslıklı Alp tavşanı *(Ochotona alpinus),* **3. steppe ~** : ıslıklı cüce tavşan *(Ochotona pusillus).*

pike1, *is., ç.* **pike/pikes** *zool.* **1.** turna balığı *(Esox lucius):* uzun yassı ağızlı, iri tatlı su balığı, **2.** turna balığına benzer çeşitli balıklar. *bk. :* **garpike, pikeperch.**

pike2, *is.&f.* **piked, piking 1.** kargı, mızrak, **2.** sivri uç, **3.** kazma, **4.** *Brit.- k.d.* sivri tepe, sivri dağ zirvesi, **5.** ana yol, paralı ana yol,

6. (ana yolda ödenen) geçiş ücreti, **7.** (kargı/mızrak ile) delmek/yaralamak/öldürmek, mızraklamak, mızrak saplamak.

piked, *sf.* (ucu) sivri, sivri uçlu.

pikeman, *is., ç.* **-men** mızraklı/kargılı asker.

pikeperch, *is., ç.* **-perch/-perches** *zool.* akçıl turna balığı *(Stizostedion vitreum)* : tatlı su levreği familyasından turnaya benzer birkaç çeşit balık.

piker, *is. k.d.* **1.** az para sürerek ihtiyatla oynayan kumarbaz, **2.** ucuzcu, hasis, herhangi bir işte ucuza kaçan kimse. ***e.a.***- *tightwad, cheapskate.*

pikestaff, *is., ç.* **-staves 1.** (eskiden hacıların/seyyahların taşıdıkları) ucu sivri asa, ucu demirli baston, **2.** kargı/mızrak sapı, **3. as plain as a ~** : apaçık, aşikâr, meydanda. ***e.a.***- *3. obvious.*

pilaf = pilau = pilaw = pilaff, *is. T.* pilâv.

pilar, *sf.* saçlı, tüylü, saç/tüy ile örtülü, saç+, tüy+.

pilaster, *is. mim.* (duvara bitişik) dikdörtgen şeklinde sütun. **~ed** : dikdörtgen sütunlu.

pilchard, *is. zool.* **1.** sardalya *(Sardina pilchardus),* **2.** Kaliforniya kıyılarında bulunan sardalyaya benzer birkaç çeşit balık *(Sardinops caeruleus).*

pile[1], *is.* **1.** yığın, küme. *The cupboard is full of ~s of books. I've got ~s of work to do today.* **2.** (üstünde ölü vb. yakılan) odun yığını, **3.** çok büyük/heybetli bina(lar). **an ancient ~** : eski büyük bir bina, **4.** *k.d.* (a) büyük meblâğ, vurgun, çok miktarda birikmiş para. **He made a ~ on that deal** : O işten vurgunu vurdu. (b) servet, dünyalık. **make one's ~** *k.d.* küpünü doldurmak, yükünü tutmak, dünyalığını temin etmek, ömür boyu geçindirecek kadar para biriktirmek, **5.** birbirine kaynak yapılıp çubuk hâline getirilecek demir parçaları demeti, **6. reactor** *d.d.* atom pili/reaktörü, **7.** (temel/iskele yapımında kullanılan) büyük kazık (ağaç/demir/beton), **8.** (arma) üçgensel şekil. **in ~** : üçgen şeklinde dizili, **9.** saç, kıl, **10.** tüy, hav, kuş tüyü, **11.** yün, kürk, **12.** havlu ve kadife gibi havlı kumaş, **13.** havlı/kadifemsi yüzey, **14.** *gen.* **~s** *patol.* (a) basur, emoroit, (b) basur memesi. ***e.a.-1.*** *heap, mass, collection, accumulation, 2. pyre, 3. edifice, 5. fagot, 9. hair, 11. wool, fur, pelage, 14. hemorrhoid.*

pile[2], *f.* **piled, piling 1.** *gen.* **~ up** : yığ(ıl)mak, kümele(n)mek, yığın/küme yapmak/olmak. *to ~ up leaves. The bills keep piling up.* **2.** *gen.* **~ up** : birik(tir)mek, istif etmek/olmak. *to ~ up money.* **3.** topla(n)mak. **~ in** : üşüşmek, doluşmak. *The bus arrived and we all ~d in.* **~ on** : üşüşmek, tepeleme doldurmak, **4.***k.d.* üşüşmek, karmakarışık bir grup/güruh hâlinde bir yere gitmek, (kaza yapan otolar) birbiri üstüne binmek, çarp(ış)ıp ez(il)mek, **5. ~ it on** *k.d.* abartmak, şişirmek, mubalâğa etmek, **6. ~ off/out** : (hep birlikte) inmek, **7. ~ on the agony** : acındırmak, durumu olduğundan kötü göstermek, **8.** kazık çakmak, kazıklarla sağlamlaştırmak/takviye etmek. ***e.a.***- *2. accumulate, store, amass, collect, 5. exaggerate.*

pileate, *sf. bot. zool.* başlıklı, şemsiye gibi başlığı olan.

pileated, *sf.* **1.** (kuş) tepeli, **2.** *bot.* başlıklı, **3.~ woodpecker** *zool.* tepeli ağaçkakan *(Dryocopus pileatus) :* Amerika'da bulunan kırmızı tepelikli, tüyleri siyah, beyaz, iri bir ağaçkakan türü.

piled, *sf.* **1.** havlı, tüylü, kadife gibi, **2.** yığılmış, kümelenmiş, destelenmiş, üst üste binmiş.

pile driver, *is.* şahmerdan, kazık varyozu/tokmağı.

pileous, *sf.* tüylü, kürklü. ***e.a.***-*hairy, furry, pilose.*

piles, *ç. is.* basur memesi, emoroit. ***e.a.***- *hemorrhoids.*

pileum, *is., ç.* **pilea** kuş tepesi, kuş başının üst kısmı (gaga dibinden enseye kadar).

pileup, *is.* **1.** yığın küme, tınaz, **2.** çarpışıp iç içe geçmiş otomobiller.

pileus, *is., ç.* **pilei 1.** *bot.* mantarbaşı (şemsiye gibi kısım), **2.** *zool.* (a) denizanasının şemsiye kısmı, (b) *bk.:* **pileum, 3.** (eski Yunan/Roma) keçe başlık.

pilewort, *is. bot.* **1.** *bk.:* **fireweed, 2.** basur otu, *bk.:* **celandine** (2), **3. great ~** : sıraca otu *(Scophularia).*

pilfer, *gl.f.* **1.** (azar azar) çalmak, aşırmak, hırsızlamak, *argo* yürütmek, araklamak, **2. ~age** : (a) çalma, aşırma, yürütme, araklama, (b) çalınan şey, **3. ~er** : hırsız, arakçı. ***e.a.***- *1. take, filch, purloin, steal.*

pilgarlic, *is.* **1.** *k.d.* istihza ile küçük/hakir görülen/acınan kimse, **2.** *esk.* dazlak, kel kafalı adam, **3. ~ky** : hor/hakir gören, küçümseyen. *e.a.- 2. bald head.*

pilgrim, *is.* **1.** hacı, (uzun yoldan gelerek) kutsal bir yeri ziyaret eden kimse, **2.** yolcu, seyyah, avare/başıboş gezen kimse, **3.** *b.h.* 1620 yılında *Mayflower* gemisi ile Amerika'ya göç edip *Massachusetts*'te *Plymouth* kolonisini kuran İngilizlerden her biri. Bunlara ~ **Fathers** denir. *e.a.- 2. traveler, wanderer, wayfarer, sojourner.*

pilgrimage, *is.&f.* **-aged, -aging 1.** hac (ziyareti yapmak), hacca gitmek, kutsal bir yeri ziyaret (etmek), **2.** (belirli bir maksatla, saygı, hürmet ifadesi olarak vb. yapılan) uzun ve çetin yolculuk. *e.a.- 2. trip, journey.*

pili, *is., ç.* **-lis 1.** *bot.* Filipin bademi *(Canarium ovatum)* : çekirdekleri tatlı badem lezzetinde bir Filipin ağacı, **2. ~ nut** *d.d.* bu ağacın bademi.

pili-, *ön ek* "tüy, kıl, hav". *ör.: piliform.*

piliferous, *sf.* **1.** tüylü, havlı, kıllı, **2.** saç bitiren, saçlandıran, kıllandıran, tüylendiren.

piliform, *sf.* saç/kıl şeklinde, saça/kıla benzer.

piling, *is.* **1.** temel kazıkları, **2.** kazık çakma, **3.** bina topluluğu.

pill, *is.&f.* **1.** hap, **2.** hazmı/tahammülü güç şey. **a bitter ~** : Yenilir yutulur şey değil! **3. the ~ = birth control ~** : doğum kontrol hapı. **go/be on the ~** *k.d.* muntazaman doğum kontrol hapı almak, **4.** *argo* çekilmez/can sıkıcı kimse, **5.** hap (şeklinde ilâç) vermek, **6.** (ilâcı) hap yapmak, hap şekline sokmak, **7.** topaklaşmak, küçük topaklar hâline gelmek. *This sweater is ~ing badly.* **8.** *Brit.- k.d. bk.:* **peel, 9.** *esk.* cavlaklaş(tır)mak, dazlaklaş(tır)mak, **10.** *esk.* yağmalamak, yağma etmek, soymak, **11. sugar/sugarcoat/sweeten the ~** : fenalıkları/kötü ve zayıf taraflarını örtbas etmeye çalışmak, yağlayıp ballamak. *e.a.- 10. plunder, pillage, rob.*

pillage, *is.&f.* **-laged, -laging 1.** yağmalamak, yağma/talan etmek, çapulculuk yapmak, **2.** ganimet (olarak) almak, **3.** soymak, zorla gasp etmek, **4.** yağma(cılık), çapul(culuk), talan (etme), soygun(culuk), **5.** ganimet, yağma malı, **6. pillager** : yağmacı, çapulcu. *e.a.-1. plunder, rob, sack, despoil, rape, ravage, loot, 4. rapine, depredation, spoliation, looting, 6. plunder, booty, spoil.*

pillar, *is.&f.* **1.** direk, ana direk, sütun, **2.** dikme, peri bacası, doğal dikit, **3.** önder, dayanak, devleti/kurumu/toplumu vb. güçlendiren/ilerleten/ayakta tutan kişi, rükün. *a ~ of society. Atatürk has been a pillar of the Turkish Nation all his life.* **4. from ~ to post** : bir çıkmazdan öbürüne, (sonuç almadan) bir yerden ötekine, kapı kapı (dolaşma). **to be driven from ~ to post** : başını taştan taşa vurmak, çaresizlik içinde bunalmak, bir sonuç almadan kapı kapı dolaşmak/mekik dokumak, **5.** direklerle/sütunlarla desteklemek, direk/sütun dikmek, **6. ~ box** *Brit.* posta kutusu, **7. ~ed** : direkli, sütunlu, **8. ~like** : direk/sütun gibi. *e.a.- 1. pilaster, pier, column, 6. mailbox.*

Pillars of Hercules = Hercules' Pillar, *is.* Cebelitarık Boğazının iki kıyısındaki kayalıklar.

pillbox, *is.* **1.** hap/ilâç kutusu, **2.** (betondan) makineli tüfek siperi, **3.** (kutuya benzer kenarsız ve üstü düz) kadın şapkası.

pill bug, *is. zool.* tesbih böceği *(Armadillo).*

pillion, *is.* (at ve motosiklette) terki minderi, ikinci binici için eyer arkasına konulan minder. **ride ~** : terkiye binmek.

pilliwinks, *is.* cendere : eski bir işkence aleti.

pillory, *is., ç.* **-ries**, *gl.f.* **-ried, -rying 1.** teşhir direği, **2.** teşhir cezası, **3.** teşhir direğine bağlamak, ceza olarak direğe bağlayıp halka teşhir etmek, **4.** topluma karşı gülünç düşürmek, alenen rezil etmek, elâlemin maskarası etmek.

pillow, *is.&f.* **1.** yastık, baş yastığı. **take counsel of one's ~** : bir şeye hemen karar vermeyip üzerinde iyice düşünmek, teemmül etmek, kararı sonraya bırakmak, **2.** yastığa benzer şey, **3.** yastığa yat(ır)mak, **4.** yastıklamak, yastıkla desteklemek, altına yastık koymak, **5.** yastıklık yapmak, yastık görevi yapmak, **6. ~ block** *mak.* şaft kovanı, **7. ~case = ~slip** : yastık yüzü, **8. ~ lace** *bk.:* **bobbin lace, 9. ~less** : yastıksız, **10. ~like = pillowy** : yastık gibi, yastığa benzer, **11. ~ sham** : yastık örtüsü, yastık üstüne örtülen süslü örtü.

pilocarpine, *is. ecz.* pilokarpin: C11H16 N2O2. Yaboran yapraklarından elde edilir, hidroklorit veya nitrat bileşimi: terletme, tükrük söktürme, göz bebeklerinin ufalması ve glokoma için kullanılır.

pilose = pilous = pileous, *sf.* **1.** tüylü, kıllı, havlı, **2. pilosity** : tüylülük, havlılık. ***e.a.- 1.*** *furry, hairy.*

pilot, *is.&sf.&f.* **1.** *hv.* pilot, **2.** *den.* kılavuz. **drop the ~** : kılavuzu salıvermek, **3.** dümenci, **4.** önder, rehber, **5.** *mak. bk.:* **pilot light**, **6.** *ABD-k.d. bk.:* **cowcatcher**, **7.** *TV bk.:* **pilot film**, **8.** yönetmek, sevk ve idare etmek, yedmek, kılavuzluk etmek, **9.** önderlik/rehberlik etmek, yol göstermek, **10.** (uçak) kullanmak, pilotluk yapmak, **11.** deneysel, örnek, deneme mahiyetinde, tam kullanıma/üretime geçmeden deneme olarak yapılan. ***e.a.- 3.*** *steersman, helmsman,* ***4.*** *guide, leader,* ***8.*** *steer,* ***9.*** *manage, maneuver.*

pilotage, *is.* **1.** pilotluk, (gemi/uçak) kullanma, **2.** kılavuz(luk) ücreti, **3.** kılavuzluk, rehberlik.

pilot balloon, *is.* kılavuz balon: rüzgârın yön ve hızını belirtmek için uçurulan küçük balon.

pilot biscuit = pilot bread, *is. bk.:* **hardtack.**

pilot engine, *is.* kılavuz lokomotif.

pilot film, *is. TV* örnek film : reklâm celp etmek için hazırlanan dizi filmden seçilerek müşterilere gösterilen parça.

pilotfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* Malta palamudu *(Naucrates ductor) :* ekseriya köpek balıkları civarında bulunan küçük bir balık.

pilot lamp, *is.* gösterge, kılavuz lâmba : bir motorun, elektrik devresinin vb. çalıştığını gösteren lâmba.

pilot light, *is.* **1. burner pilot** *d.d.* yakaç : gaz fırınlarını/su ısıtıcılarını tutuşturmak için devamlı olarak yanan küçük alev, **2.** *bk.:* **pilot lamp.**

pilot whale, *bk.:* **black whale.**

pilous, *sf. bk.:* **pilose.**

pilular, *sf.* hap şeklinde.

pilule, *is.* (ufak) hap. ***e.a.- pellet.***

Pima cotton, *is.* Pima pamuğu: GB ABD' de Mısır pamuğundan türetilmiş bir pamuk türü. **Pima** *d.d.*

pimento, *is., ç.* **-tos 1.** *bot.* yenibahar : Tropikal Amerika'da yetişen *(Pimenta officinalis)* ağacının kurutulmuş meyvesi, **2.** *bk.:* **pimiento. 3. ~ cheese = pimiento cheese** : yenibaharlı peynir. ***e.a.-1.*** *allspice.*

pi-meson = pion, *is. fiz.* pion, pi-ortacık: kütlesi elektronun 275 katı olan + veya - elektrik yüklü, kısa ömürlü çekincik (nükleon).

pimiento = pimento, *is., ç.* **-tos** pimento, tatlı taze kırmızı biber : zeytinlerin içine, yemeklere vb. konulur.

pimp, *is.&f.* **1.** pezevenk, muhabbet tellâlı, kadın simsarı, **2.** pezevenklik etmek. ***e.a.-1.*** *pander, procurer.*

pimpernel, *is. bot.* fare kulağı *(Anagallis).* **scarlet ~** : al fare kulağı *(Anagallis arvensis).* Çuha çiçeği familyasından al, mor, beyaz çiçekleri hava bozulacağı zaman kapanan bir bitki.

pimping, *sf.* **1.** basit, küçük, önemsiz, **2.** *k.d.* zayıf, hasta, cılız. ***e.a.- 1.*** *petty, insignificant, trivial,* ***2.*** *weak, sickly.*

pimple, *is. patol.* sivilce.

pimply, *sf.* **-plier, -pliest** sivilceli. **pimpled** *d.d.*

pin[1], *is.* **1.** toplu iğne. **You could have heard a ~ drop** : İğne düşse duyulurdu. **safety ~** : çengelli iğne, **2.** askı çivisi, **3.** broş, iğne. *a fraternity ~. a tiepin.* **4.** mil, pim, **5.** kenetleyici/bağlayıcı şey, **6.** silindirik anahtarın kilide giren ucu, **7.** *bk.:* **clothespin**, **8.** *bk.:* **hairpin**, **9. rolling pin** *d.d.:* oklava, **10.** hedefin ortasını işaret eden çivi, **11.** *bowling* lobut, kuka, **12.** *golf* işaret çubuğu, **13.** *gen.* **~s** *k.d.* bacaklar, **14.** *müz..* (telli çalgılarda) akort anahtarı, **15.** *den.* **belaying ~** *d.d.* armadura çeliği, **16.** (güreş) düşme, **17.** çok küçük miktar, değersiz şey. **not to care two ~s** : umursamamak, hiç önem vermemek. **I don't care a ~** : Zerre kadar umurumda değil; bana vız gelir. **18. ~s and needles** : karıncalanma, uyuşma, **19. (be) on ~s and needles** : endişeli (olmak), huzursuz (olmak), diken üstünde (durmak), **20. for two ~s** *k.d.* az kalsın, nerde ise. **He's just stepped on my clean floor, for two ~s I'd hit him!** : Tertemiz yerlere kirli ayakkabılarıyla basıverdi, nerdeyse tokatlayacaktım! **21. neat/clean/bright as a new ~** : tertemiz, gıcır gıcır, yepyeni, pırıl pırıl vb. **The room was as neat as a new ~** : Oda tertemizdi. **She was as neat as a new ~** : Pek şıktı/iki dirhem bir çekirdekti. ***e.a.-13.*** *legs,* ***14.*** *peg,* ***16.*** *fall.*

pin[2], *gl.f.* **pinned, pinning 1.** iğnelemek, toplu iğne ile tutturmak, **2.** iliştirmek, tespit etmek, tutturmak, **3.** *ABD- argo* (üniversitede/

kolejde) rozetini kız arkadaşına vererek nişanlanmayı vadetmek, **4.** (güreşte) yere vurmak, **5.** elini kolunu bağlamak, hareket serbestisini kısıtlamak. **~ s.o.'s arms to his side** : birinin kollarını arkasından kıskıvrak yakalamak. **be ~ned against the wall** : duvara kıstırılmak/sıkıştırılmak. **be ~ned under a fallen beam** : düşen bir kalasın altında sıkışmak **6.** kapmak, **7. ~ down** : (a) vaadini tutmaya/belirli bir hareket hattı izlemeye zorlamak/mecbur etmek, (b) açıklamak, açık/vazıh/sarih bir şekilde tanımlamak/belirtmek/karar vermek. *The court has found obscenity to ~ down as a punishable offence.* (c) (bir kimseyi) açıklamaya/ayrıntılarıyla anlatmaya zorlamak. **~ s.o. down to facts** : birini gerçeği/vakıaları söylemeye zorlamak, (d) sımsıkı bağlamak/tespit etmek, **8. ~ one's hopes on s.o.** : birine ümit bağlamak, **9. ~ one's faith on** : birisine/bir şeye çok güvenmek, **10. ~ s.o.'s ears back** *k.d.* (a) birisini şiddetle azarlamak, kulağını çekmek, (b) *Brit.* kulak vermek, dikkatle dinlemek. **~ back your ears** : Dikkatle dinleyin! **11. ~ sth. on s.o.** *argo* (birisini) suçlamak, sorumlu tutmak, suçu birisinin üstüne atmak, **12. ~ up** : toplu iğne/firkete ile iğnelemek/tutturmak (saçları vb.).

pinaceous, *sf.* çam familyasına mensup *(Pinaceae).* (çam, lâdin, köknar vb.).

pina cloth, *is.* ananas yaprağı liflerinden örülmüş ince kumaş (Çamaşır yapmakta kullanılır).

pinafore, *is.* çocuk önlüğü.

pinaster, *is. bot.* fıstık çamı *(Pinus Pinaster).*

piñata, *is., ç.* **-tas** *İsp.* hediye çömleği : doğum günlerinde/bayramlarda içine hediye doldurulup asılan süslü kâğıt fener veya çömlek. Gözü bağlı çocuklar düşürüp hediyeleri kapışırlar.

pinball, *is.* topyuvar : yay ile eğik düzlemin tepesine fırlatılan top düşerken geçtiği kanallarda çivilere çarparak elektronik düzende sayılar yapar. **~ machine** : topyuvar makinesi (oyun ve kumar için kullanılır).

pin boy, *is.* lobutçu: bowling oyununda devrilen lobutları dizen ve topu geri atan çocuk.

pince-nez, *is., ç.* **pince-nez** *Fr.* (burun üzerine kıskaçla tutturulan) kıskaç gözlük, kelebek gözlük.

pincers, *is.* **1.** kerpeten, **2.** *zool.* kıskaç, **3. ~ movement** *As.* kıskaç hareketi : düşmanı iki kanattan kuşatıp geri ile irtibatını kesmeye yönelik hareket.

pinch1, *f.* **1.** çimdiklemek, **2.** kıstırmak, **3.** (açlıktan/ıstıraptan) zayıflatmak, **4.** ağrı/ıstırap vermek, (soğuk/açlık/fakirlik vb.) acıtmak, sızlatmak. *The cold ~ed his fingers.* **5.** (para/gıda vb. ödeneğini) kıs(ıtla)mak, sıkıntıya düşürmek, (geçim) sıkıntı(sı) çektirmek, **6.** (bir şeyin noksanlığı nedeniyle) sıkıntıya duçar etmek. **be ~ed for money** : para sıkıntısı çekmek, **7.** (ihtiyaç maddesini) azaltmak, daraltmak, kısıntı yapmak, **8.** (biber, tuz vb.) bir çimdik/azıcık koymak, **9.** *argo* çalmak, aşırmak, araklamak, yürütmek, **10.** *k.d.* tutuklamak, tevkif etmek, enselemek, yakalamak, ele geçirmek, **11.** *den.* rüzgâra karşı gitmek, **12.** (ayakkabı vb.) sıkmak, vurmak, dar gelmek. *This shoe ~es. This collar ~es my neck.* **13.** sıkıştırıp acıtmak, sızlatmak, keskin ağrı ve ıstırap vermek, **14.** cimrilik/hasislik etmek. **~ and save = ~ and scrape** : dişinden tırnağından artırmak, **15.** (maden damarı) daralmak, azalmak. **~ out** : azalarak kaybolmak, **16. ~ pennies** : tasarruf etmek, kısarak harcamak, kuruş kuruş biriktirmek, hasislik etmek, **17. that's where the shoe ~es** : işte dert burada. **Everyone knows best where his own shoe ~es** : Herkes kendi derdini başkasından iyi bilir. **18. take it with a ~ of salt** : ihtiyatla karşılamak, **19. ~able** :kıstırılabilir, kısıtlanabilir, azaltılabilir, daraltılabilir. ***e.a.-5.*** *stint, straiten,* ***6.*** *hamper,* ***9.*** *steal, pilfer,* ***10.*** *arrest, capture,* ***13.*** *squeeze, hurt,* ***15.*** *narrow, taper.*

pinch2, *is.* **1.** çimdik(leme), sık(ıştır)ma, kıstırma. **give s.o. a ~** : birisini çimdiklemek, **2.** çimdik, tutam. **a ~ of salt/pepper** etc. : bir çimdik tuz/biber vb., **3.** cüz'î, çok az miktar. **It was a ~ close** : ramak kaldı/bıçak sırtı kadar bir şey kaldı, **4.** ağrı, sızı, acı, ıstırap. **the ~ of hunger/powerty** etc : açlık/fakirlik vb. nin ıstırabı, **5.** ihtiyaç, zaruret, mahrumiyet. **at a ~** : gerekirse, ihtiyaç/zaruret hâlinde. **It will do at a ~** : Zaruret hâlinde yasak savar, **6.** sıkıntı, darlık, kısıntı, kıtlık. **to feel the ~** : sıkıntı/darlık çekmek, ihtiyaç/zaruret içinde olmak, **7.** (a) kıs(ıl)ma, (b) basınç, tazyik, **8.** *argo* hırsızlık, **9.** *argo* tutuklama, enseleme, tevkif. ***e.a.-1.*** *nip, squeeze,* ***5.*** *hardship, privation,* ***6.*** *shortage,* ***8.*** *theft,* ***9.*** *arrest, raid.*

pinch bar = ripping bar = wrecking bar, *is.* kaldıraç, manivela.

pinchbeck, *is.&sf.* **1.** altın taklidi (Cu+Zn alaşımı), **2.** taklit, sahte. ***e.a.- 2.*** *sham, counterfeit.*

pinchbottle, *is.* yan yüzeyleri içbükey şişe (içki şişesi).

pinch bug, *is.* boynuzlu böcek. ***e.a.-*** *stag beetle.*

pinchcock, *is.* (lâstik boruyu sıkıştırıp sıvının akışını durduran) kıskaç, pens.

pincheck, *is.* **1.** küçük damalı kumaş, küçük dama deseni, **2.** (iş elbisesinde kullanılan) düşey ve yatay beyaz noktalı mavi sağlam pamuk kumaş.

pinch effect, *is. fiz.* sıkışma olayı : devinmekte olan elektronların mıknatıssal alanın etkisiyle birbirine yaklaşıp dar bir demet oluşturması.

pincher, *is.* **1.** çimdikleyen/sıkıştıran kimse/şey, **2. ~s** : kerpeten, kıskaç. ***e.a.-2.*** *pincers*.

pinch-hit, *f.* **-hit, -hitting 1.** *beyzbol* sırası olan oyuncunun yerine vuruş yapmak, **2.** başkasının yerine geçmek/görevini yapmak, **3. ~ter** : (acil durumda) başkasının görevini yapan kimse.

pinchpenny, *sf.&is., ç.* **-nies** cimri, hasis, pinti, nekes (kimse). ***e.a.-*** *miser(ly), stingy, niggard(ly).* ***k.a.-*** *bountiful, generous, lavish.*

pin curl, *is.* ıslatılıp toka ile tutturulan saç lülesi.

pincushion, *is.* iğnedenlik, iğne yastığı.

pindling, *sf. k.d.* **1.** *ABD* çelimsiz, zayıf, hasta, cılız, **2.** *Brit.* sinirli, huysuz, aksi, ters, hırçın. ***e.a.-1.*** *puny, sickly, delicate,* ***2.*** *fretful, peevish.*

pine, *is.&f.* **pined, pining 1.** *bot.* çam *(Pinus),* **2.** çama benzer kozalaklı ağaç. **Aleppo ~** : Halep çamı. **ground ~** : yer çamı. **Scotch ~** : sarıçam *(Pinus sylvestris).* **stone ~** : fıstık çamı *(Pinus pinea).* **wild ~** : katran çamı *(Pinus rigida),* **3.** çam tahtası, **4.** *k.d. bk. :* **pineapple, 5. ~ barren** : çamlık kumsal. **~ cone** : çam kozalağı. **~ grosbeak** : çam ispinozu *(Pinicola enucleator).* **~ knot** : (a) çam budağı, (b) sert/katı şey/kimse. **~ mouse** : çam faresi *(Microtus pinetorum).* **~ needle** : çam yaprağı, iğne yaprak. **~ tar** : çam katranı, **6.** *esk.* özlem, hasret, özlemden duyulan keder/ıstırap/hüzün, **7.** *gen.* **~ for** : özlemek, özlem(ini)/hasret(ini) çekmek, gözünde tütmek. **I ~ for İstanbul** : İstanbul gözümde tütüyor. **8.** *gen.* **~ away** : (özlem/keder/üzünü vb. ile) sararıp solmak, bitkin bir hâle gelmek, erimek, zayıflamak, yavaş yavaş güçten düşmek, **9.** *esk.* keder/elem/üzüntü/vicdan azabı çekmek, pişman olmak, nedamet duymak, esef etmek. ***e.a.- 7.*** *yearn, long,* ***8.*** *languish,* ***9.*** *grieve for.*

pineal, *sf.* **1.** kozalak biçiminde/şeklinde, **2.** beyin epifizi ile ilgili, **3. ~ apparatus** : kozalaygıt: omurgalılarda gelişerek beyin epifizi veya kozalak göz hâline gelen ön beyin çıkıntısı, **4. ~ body = ~ gland** : beyin epifizi, **5. ~ eye** : kozalak göz : soğukkanlı omurgalılarda göze benzer bir oluşum.

pineapple, *is.* **1.** ananas, **2.** *bot.* ananas bitkisi *(Ananas comosus),* **3.** *As.-argo* el bombası.

pinedrops, *is., ç.* **-drops 1.** *bot.* çam güzeli *(Ptero-spora andromedea)* : çamlar altında yetişen beyaz çiçekli bir ot, **2.** *bk.:* **beechdrops.**

pinelike, *sf.* çam gibi, çama benzer.

pinene, *is. kim.* pinen : C10H16. Yağlı terebentinin ana maddesi olan sıvı. Kâfuru yapmakta kullanılır.

pinery, *is., ç.* **-eries 1.** ananaslık, ananas tarlası, **2.** çamlık, çam ormanı/fidanlığı.

pinesap, *is. bot.* kökçül *(Monotropa) :* Köklerde ve çürümüş bitkiler üzerinde yetişen beyaz kırmızımsı asalak bitki.

pine siskin, *is. zool.* çam ispinozu *(Spinus pinus) :* K Amerika ormanlarında yaşayan kuyruk ve kanatları sarı benekli kuş.

pinetum, *is., ç.* **-ta** çamlık, çam fidanlığı.

piney, *sf.* **pinier, piniest 1.** çamlık, çamları bol, **2.** çam gibi, çam kokulu. **piny** *d.d.*

pinefeather, *is.* **1.** (kuşlarda) tüycük, yeni biten tüy, **2.** az gelişmiş tüy.

pinfish, *is., ç.* **-fishes/-fish** *zool.* iğne balığı *(Lagodon rhomboides) :* G Atlantik ve Meksika körfezinde bulunan sırt yüzgeci dikenli birkaç çeşit balık.

pinfold, *is.&f.* **1.** (başıboş hayvanların konulduğu) ahır, **2.** (koyun/sığır vb. için) ağıl, **3.** tutuk evi, tutuklama yeri, tevkifhane, **4.** (ağıla/ahıra vb.) kapatmak. ***e.a.- 4.*** *confine.*

ping, *is.&f.* **1.** (madenî levhaya çarpan merminin çıkardığı) keskin ses, tınlama, tıngırtı, **2.** tıngırdamak, tınlamak, keskin ses çıkarmak.

Ping-Pong , *is.* pingpong, masa tenisi, masa topu. ***e.a.***- *table tennis.*

pinguid, *sf.* **1.** yağlı, **2. ~ity** : yağlılık. ***e.a.***- *1. fat, oily, greasy.*

pinhead, *is.* **1.** toplu iğne başı, **2.** küçük/ufak/önemsiz şey, **3.** *argo* sersem, budala, aptal, kuş beyinli, **4. ~ed** : sersem, budala, aptal, kuşbeyinli kimse, **5. ~ed-ness** : sersemlik, budalalık, aptallık, kuş beyinlilik.

pinhole, *is.* iğne deliği, ufak delik. **~ source of light** : noktasal ışık kaynağı.

pinion, *is.&f.* **1.** *mak.* küçük dişli çark, pinyon, **2.** ucuna diş açılarak bir dişli çarkla döndürülen mil, **3.** *zool.* (a) kanat, (b) iri kanat tüyü, (c) kuş tüyü, (d) kanat tüyleri, (e) kanadın kuşun gövdesinden en uzak eklemi, **4.** (kuşun uçmasını engellemek için) kanadın(ın) ucunu kesmek, kanat ucunu keserek kuşu uçamaz hâle koymak, **5.** (bir kimsenin) elini kolunu bağlamak, **6.** (bir şeyi) sımsıkı bağlamak/tutmak. ***e.a.***- *5. shackle.*

pinite, *is.* pinit: sulu alüminyum, potasyum silikat, mikaya benzer bir cevher.

pink[1], *sf.&is.* **1.** pembe (renk), **2.** *bot.* karanfil *(Dianthus),* **3.** en üst derece, kemal, erginlik, mükemmellik, **4.** en yüksek mertebe/kademe/derece. **in the ~ of condition** : sağlıkça en iyi durumda, **5. pinko** *d.d.* sol eğilimli, solcu, politikada hafifçe sola kaçan kişi, **6. ~s = pink coat** : (tilki avcılarının giydikleri) kırmızı ceket, **7.** *Brit.* tilki avcısı, **8. pink-stern/pinkie/pinky** *d.d. den.* arkası dar gemi, **9. ~ lady** : pembe kız: cin, nar suyu ve yumurta akı ile yapılan bir kokteyl, **10. ~ tea** *ABD- k.d.* hanımların kabul günü. **11. ~ness** : pembelik.

pink[2], *f.* **1.** bıçaklamak, hançerlemek, bıçak/hançer/kılıç saplamak, **2.** kenarını kertikli kesmek, kenarına delikli/çentikli süs yapmak, **3.** (kumaşa/deriye) ufak delikler açmak, **4.** *Brit.- k.d.* süslemek, tezyin etmek, **5.** *Brit.- k.d.* gözlerini kısarak bakmak, gözlerini k ırpıştırmak, **6.** (tenkit ederek) incitmek, gücendirmek, **7. ~ in** : sona ermek, bitmek, azalmak, solmak. **The daylight ~s in** : Ortalık kararıyor. ***e.a.*** *1. stab, prick, pierce, 3. punch, 4. adorn, deck, 5. blink, peer, 7. fade, draw in.*

pink bollworm, *is.* pamuk kurdu *(Pectinophora gossypiella) :* pamuk tohumlarını yiyen bir larva. **bollworm** *d.d.*

pinkeye, *is. patol.* kızılgöz, bulaşıcı bir göz hastalığı.

pinkie = pinky, *is. k.d.* serçe parmağı, küçük parmak.

pinking, *is.* **1.** (kumaşa) sürfle yapma, **2.** bıçaklama, hançerleme, **3. ~ shears** : sürfle makası, tırtıklı makas.

pinkish, *sf.* pembemsi. *The ~ glow of sunset.*

pink rhododendron, *is. bot.* pembe zakkum *(Rhododendron macrophyllum)* : ABD'nin batı kıyılarında yetişir. **California rosebay** *d.d.*

pinkroot, *is.* **1.** pembe kök : *Spigelia* türünden kalımlı bitkilerin kökü. **Carolina ~ = wormroot** : solucan kökü *(Spigelia marilandica):* solucan düşürücü olarak kullanılır, **2.** pembe köklü bitki.

pinkster flower, *is. bk.:* **pinxter flower.**

pinky, *is., ç.* **pinkies 1.** *bk.:* **pink**[1] (8), **2.** *bk.:* **pinkie.**

pin mark, *is.* çivi izi : matbaa harflerini kalıptan çıkarırken çivinin harflerde bıraktığı iz.

pin money, *is.* **1.** (küçük masraflar için ayrılan) yedek para, **2.** (erkeğin karısına verdiği) cep harçlığı.

pinna, *is., ç.* **pinnae/pinnas 1.** *bot.* yapracık, bileşik yaprağın bir dilimi/yapracığı, **2.** *anat.* sayvan, kulak kepçesi, **3.** *zool.* tüy, kanat, yüzgeç vb. **4. pinnal** : yaprakçık+, tüy+, kanat+, yüzgeç+. ***e.a.***- *2. auricle, 3. feather, wing, fin, etc.*

pinnace, *is. den.* **1.** büyük filika, **2.** cankurtaran sandalı.

pinnacle, *is.&f.* **-cled, -cling 1.** tepe, doruk, zirve, **2.** (başarı/güç/şöhret vb.) en yüce nokta, evcibâlâ, zirve, **3.** sivri kaya, kule gibi sivrilmiş şey, **4.** *mim.* bina/duvar üzerine süs için yapılan tepeli kule, **5.** doruğa/zirveye/en yüksek noktaya ulaştırmak, **6.** sivri tepeli kule yapmak, **7.** doruk/zirve teşkil etmek. ***e.a.-1.*** *peak, 2. acme, apex, summit, zenith, 3. needle.*

pinnate(d), *sf.* **1.** tüysü, tüy gibi, tüye benzer, **2.** *bot.* dilikli, dilimli, bileşik (yaprak), sapının iki tarafında küçük yaprakçıklardan oluşan (yaprak). *~ leaf.* **3. pinnately = pinnatedly** : tüy şeklinde, dilim dilim, **4. pinnation** : tüysülük, tüye benzerlik; dilimlilik.

pinnati-, *ön ek* **1.** *bot.* "dilikli, dilimli, bileşik, küçük yapracıklardan oluşan". *ör.: pinnatilobate,* **2.** *zool. bk.:* **pinni-.**

pinnatifid, *sf. bot.* dilikli, yapracık arası yarıkları orta damara yakın gelen (bileşik yaprak).

pinnatilobate = pinnatilobed, *sf. bot.* dilimli, yapracık arası yarıkları orta damardan uzak olan (bileşik yaprak).

pinnatipartite, *sf. bot.* dilimlenmiş, dilim dilim ayrılmış (yaprak).

pinnatiped, *sf.* dilim ayaklı, ayakları yuvarlak dilimlerden oluşan (kuş).

pinnatisect, *sf. bot.* dilimli, dilimlere ayrılmış (yaprak).

pinner, *is.* **1.** iğneleyen, iğne ile tutturan, **2.** (XVIII. yy.da kadınların giydiği iki tarafından iğne ile tutturulmuş uzun sarkık kenarlı) başlık, **3.** *k.d. bk.:* **pinafore**, **4. pinder** *d.d. esk.* başıboş hayvanları yakalayan belediye memuru.

pinni-, *ön ek zool.* "kanat, yüzgeç". *ör.: pinniped.*

pinnigrade = pinnipedian, *sf.&is.* kanat bacaklı (hayvan): kanada benzer çıkıntıları bacak gibi kullanarak hareket eden. Ayı balığı *(seal)*, mors *(walrus)* gibi.

pinnula, *is., ç.* **-lae 1.** *bk.:* **pinnule, 2.** tüy, kıl. ***e.a.- 2.*** *feather, barb.*

pinnular, *sf. zool.* **1.** tüylü, kıllı, **2.** *bot.* dilimli (yaprak).

pinnulate(d), *sf.* tüylü.

pinnule, *is.* **1.** *zool.* kıl, tüy, kuş tüyünün bir kılı, yüzgeç vb. gibi organ, **2.** *bot.* yaprak dilimi, bileşik yaprağın dilimlerinden her biri.

pinny, *is. Brit. bk.:* **pinafore.**

pin oak, *is. bot.* iğneli meşe *(Quercus palustris)* : D ABD'de yetişen dalları uzun ve sarkık bir tür meşe.

pinochle=pinocle=penuchle=penuckle, *is.* pinakl : 48 kart ile 2/3/4 kişi arasında oynanan iskambil oyunu.

pinole, *is. ABD* **1.** kavrulmuş mısırın unu, **2.** kavrulmuş hububat veya fasulye unu.

piñon = pinyon, *is., ç.* **piñons/piñones/ pinyons 1.** *bot.* fıstık çamı *(Pinus parryana, P. cembroides, P. edulis, P. monophylla)* : GB ABD'de yetişen ve fıstığı yenen birkaç tür çam. **nut pine** *d.d.* **2.** çam fıstığı.

pinpoint, *is.&f.&sf.* **1.** iğne ucu, **2.** ufak şey, **3.** kesinlikle belirlemek/saptamak/tespit etmek/yerini bulmak, bulup çıkarmak, *mec.* parmağını basmak. *to ~ the problem/a target.* **3.** kesin, tam, doğru, sahih, dakik. ***e.a.- 3.*** *exact, precise.*

pinprick, *is.&f.* **1.** iğne batması, iğne ile açılan delik, **2.** gaile, can sıkıcı/sinirlendirici/ üzücü şey. *the hundred daily ~s of family life.* **3.** iğne batırmak.

pins and needles, *is.* **1.** karıncalanma, uyuşma, **2. on pins and needles** : endişeli, huzursuz, diken üstünde. ***e.a.- 2.*** *uneasy, nervous, anxious.*

pin seal, *is.* fok yavrusu derisi.

pinsetter = pinspotter, *is.* lobut dizen : top yuvarlama (bowling) oyununda lobutları dizen makine.

pin stripe, *is.* **1.** (kumaşlarda) çok ince çizgi, **2.** çok ince çizgili kumaş veya elbise.

pint, *is.* yarım kuart veya 1/8 galon = ABD: 0.473 litre, Brit.: 0.568 litre.

pinta, *is. patol.* benek hastalığı : Orta ve G Amerika'da görülen ve deride çeşitli renklerde benekler hasıl eden hastalık.

pintado, *is., ç.* **-dos/does** *bk.:* **cero.** (**pintada** *d.d.*)

pintail, *is., ç.* **-tails/-tail** *zool.* kılkuyruk *(Anas acuta)* : kuyruğunun orta tüyü sivri ve uzun bir tür ördek.

pin-tailed, *sf.* **1.** kıl kuyruklu, uzun ve sivri kuyruklu (kuş), **2.** kuyruk tüyleri sivri, ensiz ve sert olan.

pintano, *is., ç.* **-nos/-no** *zool.* yeşil balık *(Abudefduf)* : mercan kayaları civarında bulunan yeşil renk üzerine koyu şeritli tropikal balık. **cow pilot** *d.d.*

pintle, *is.* **1.** mil, eksen, **2.** dümen mili, **3.** topun çeken taşıta bağlandığı mil veya kanca.

pinto, *sf.&is.* **1.** benekli, alacalı. *a ~ horse.* **2.** *ABD* alacalı at, **3. ~ bean** *d.d.* barbunya, benekli fasulye *(Phaseolus vulgaris).*

pint-size(d), *sf.* ufacık, minicik.

pinup = pin-up, *is.&sf. k.d.* **1.** (duvara asılan) güzel kız resmi, **2.** (resmi duvara asılan) güzel kız, **3.** güzel, cazibeli, resmi duvara asılmaya lâyık. *a ~ girl.* **4.** duvar+, duvara asılan. *a ~ lamp.*

pinweed, *is. bot.* ince ot *(Lechea)* : ince saplı, dar yapraklı bir bitki.

pinwheel = pin wheel, *is.* **1.** fırıldak, **2.** çarkıfelek.

pinwork, *is.* iğne işi (işleme).

pinworm, *is. zool.* iğne kurdu, kıl kurdu *(Entero-bius vermicularis)* : ince bağırsak solucanı.

pin wrench, *is.* saplamalı anahtar, somunların yarığına girecek pimi olan anahtar.

pinxit, *f. Lât.* (tabloyu) yapan : tablolarda ressamın imzasından önce yazılır.

pinxter flower = pinkster flower, *is. bot.* yabanî azelya *(Rhododendron nudiflorum, Azalea nudiflora):* ABD'de yetişir, pembe, mor çiçek açar.

piny, *sf.* **pinier, piniest 1.** çamlık, **2.** çam+. **a ~ fragrance** : çam kokusu. **piney** *d.d.*

Pinyin, *is.* Çinceyi yazmak için resmen 1979'da kabul edilen Lâtin alfabesi. **Pinyin system** *d.d.*

pinyon, *is. bk.:* **piñon.**

pion, *is. bk.:* **pi meson.**

pioneer, *is.&f.&sf.* **1.** öncü : (a) bir ülkeye ilk girip yerleşen va başkalarına çığır açan kimse, (b) araştırma, keşif, teşebbüs ve ilerlemede önayak olan kimse, (c) öncü askerî birlik, istihkâm öncü birliği, **2.** *ekol.* çıplak bir bölgeyi işgal edip orada üreyerek çoğalan bitki/hayvan türü, **3.** *ABD- b.h.* Ay'a atılan insansız uzay aracı, **4.** öncülük etme, **5.** yol/çığır açmak, **6.** önayak olmak, başlatmak. *to ~ an aid program.* **7.** rehberlik etmek, yol göstermek, **8.** öncü+, rehber+, kılavuz, deneysel, çığır açıcı, örnek, ilk. **a ~ method of education** : deneysel bir eğitim yöntemi.

pious, *sf.* **1.** dindar, Allaha saygı gösteren, takva sahibi, **2.** din perdesi altında (yapılan). *a ~ deception.* **3.** sahte fazilet gösteren, mürai, ikiyüzlü, dindarlık/fazilet taslayan, sahte sofu, **4.** kutsal, uhrevî, dinî. *~ litterature.* **5.** *esk.* ebeveynine/büyüklerine saygı gösteren, **6. ~ly** : dindarca, takva ile, **7. ~ness** : dindarlık, takva. ***e.a.- 1.** devout, godly, reverent, religious, **3.** sanctimonious, **4.** sacred, **5.** filial.*

pip[1], *is.* **1.** (zar/domino üzerindeki) nokta, **2.** (ananas üzerindeki) kabarcık, dilim, **3.** (bitki ve çiçeklerde) kök, tincik, soğancık, **4.** *vet. patol.* kurbağacık : kümes hayvanlarında görülen dil altı hastalığı, **5.** (şaka olarak) hastalık, önemsiz/bilinmeyen hastalık, **6.** (elma, armut, portakal gibi etli meyvelerde) çekirdek, **7.** *argo* olağanüstü/fevkalâde/harikulâde şey/kimse, **8.** *elekt.* benek, bir cismin yansıttığı dalganın radar ekranında hasıl ettiği ışık lekesi, **9.** bir salkım çiçeğin tomurcuklarından her biri, **10.** (teğmenlere/yüzbaşılara takılan) yıldız (rütbe işareti), **11.** kısa ve tiz ses, **12.** *Brit.* can sıkıntısı, usanç. **give s.o. the ~** : birinin canını sıkmak, usandırmak, keyfini kaçırmak. **have/get the ~** : canı sıkılmak, usanmak, bıkmak.

pip[2], *f.* **pipped, pipping 1.** cıvıldamak, civciv gibi "cik, cik" diye ses çıkarmak, **2.** (yumurtadan çıkmak için kabuğunu delmek, **3.** (kabuğunu delip) yumurtadan çıkmak. *The chick ~ped.* **4.** *Brit.- argo* yenmek. **be ~ped at the post** : (yarışmada vb.) son anda yenilmek, **5.** (sınavda) başaramamak, kalmak, *argo* çakmak. *He ~ped his examination.* **6.** (meyvenin) çekirdeklerini çıkarmak, **7.** (kurşun) sıyırtmak, hafifçe değip geçmek, **8.** vurmak, öldürmek, **9. ~ out** : ölmek, son nefesini vermek, **10. put s.o.'s ~ out** : birisinin ocağını söndürmek/teşebbüsünü akamete uğratmak.

pi-pa = p'i-pa, *is.* Çin kopuzu (6 telli saz).

pipage, *is.* **1.** boru ile (gaz, su vb.) iletme/nakletme, **2.** (gaz/su vb.) ileten boru, **3.** boru ile (gaz/su vb.) iletme/nakil ücreti.

pipal = peepul, *is. bot.* Hint inciri *(Ficus religiosa).*

pipe[1], *is.* **1.** boru, **2.** oluk, künk, **3.** pipo, çubuk, lüle. **put that in your ~ and smoke it** : istesen de, istemesen de bu böyledir, bunu değiştiremezsin. **smoke the ~ of peace** : barışmak, sulh yapmak, **4.** bir pipo dolusu/bir çubukluk tütün, **5.** *müz.* kaval, düdük, flüt, klarnet, obua, gayda gibi borulu nefesli çalgı, **6.** *den.* (a) **boatswain's pipe** *d.d.* silistre, düdük, haberleşme borusu, (b) silistre ile verilen kumanda, **7.** kuş/kurbağa vb. sesi, **8. ~s** *k.d.* (insanlarda) ses telleri, (şarkı vb. söylerken çıkarılan) ses, **9.** *gen.* **~s** : (a) *müz. bk.:* **bagpipe**, (b) nefesli sazın borusu, (c) *k.d.* nefes borusu, insan ve hayvanlarda boru şeklinde organ, **10.** silindirik maden damarı, **11.** *bot.* bitki sapı/gövdesi, **12.** döküm boşluğu, çelik dökümünde çıkan gazların açtığı boş-

luk, **13.** *argo* (kolejde) kolay ders, **14.** (şarap/zeytinyağı konulan) fıçı, **15.** fıçı dolusu, 126 galon (≈ 477 l), **16.** şarap/zeytinyağı dolu fıçı.

pipe2, *f.* **piped, piping 1.** (düdük/kaval/flüt vb.) çalmak, **2.** *den.* silistre ile çağırmak. **~ on board** : gemiye çıkan bir kimseyi forsun düdüğü ile selâmlamak, **3.** boru gibi ötmek/ses çıkarmak, ince ve tırmalayıcı sesle konuşmak, **4.** düdük sesi gibi ses çıkarmak, **5.** (madencilikte) kuyu/kanal açmak, **6.** (dökümde) hava boşluğu hasıl olmak, **7.** düdük çalarak kumanda vermek, **8.** boru döşemek, **9.** boru ile iletmek/nakletmek, **10.** ıslıkla çağırmak/emir vermek, **11.** cırlak/tiz ses çıkarmak. *to ~ a command.* **12.** (elbiseyi) şeritlerle süslemek, **13. ~ down** : susmak, dırdırı kesmek. **~ down!** : Sus! Kes sesini! **14. ~ up** : (a) şarkı söylemeye veya nefesli bir çalgı çalmaya başlamak, (b) açıkça konuşmak, fikrini serbestçe söylemek.

pipe bomb, *is.* boru bombası, madenî boru parçası ile yapılan bomba.

pipe clay, *is.* lüleci çamuru, pipo yapılan ince beyaz kil.

pipe cleaner, *is.* pipo temizleyicisi.

pipe cutter, *is.* boru keskisi.

pipe dream, *is. k.d.* boş emel/hulya, olmayacak hayal. *Her plans for a movie career had all been a ~ ~.*

pipefish = needlefish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* deniz iğnesi, iğnebalık *(Syngnathidae):* ağız kısmı boru gibi uzun, kılçıkları halka biçiminde ince bir balık.

pipefitter, *is.* boru ekçisi. **pipefitting** : (a) boru eki, boruların birbirine eklenmesi, (b) boru ek parçası.

pipeful, *is., ç.* **-fuls** bir pipoluk, pipo dolusu (tütün).

pipeless, *sf.* **1.** borusuz, **2.** piposuz.

pipelike, *sf.* boru gibi, boru şeklinde.

pipeline, *is.&f.* **-lined, -lining 1.** boru hattı, (petrol/gaz vb.) nakil borusu, petrol/gaz borusu, **2.** haber ulaştırma kanalı, özel/gizli haber aracı, **3.** malın üreticiden tüketiciye akış süresi, **4. It's in the ~** : yapılmakta, hazırlanmakta, yolda, sevk edilmek üzere. **The goods you ordered are in the ~** : Siparişleriniz sevk edilmek üzeredir. **5.** boru hattı döşemek, **6.** boru ile nakletmek.

pipe major, *is.* askerî gaydacıların çavuşu.

pipe of peace, *is. bk.:* **calumet**. *smoke the pipe of peace :* barışmak, sulh yapmak.

pipe organ, *bk.:* **organ** (1).

piper, *is.* **1.** kavalcı, flütçü, klarnetçi, zurnacı vb. gibi borulu çalgı çalan kimse, **2.** gaydacı, **3. pay the ~** : (a) bedelini ödemek, sorumluluğu yüklenmek, (b) eyleminin kötü sonuçlarına katlanmak, (c) **He who pays the ~ calls the tune** : Parayı veren düdüğü çalar. **4.** güvercin yavrusu, **5.** öksüz balığı *(Trigla lyra).* ***e.a.*** - **2.** *bagpiper.*

piperaceous, *sf. bot.* bibergillerden, *Piperaceae* (bibergiller) familyasına mensup.

pipe-rack, *sf. k.d.* ucuzcu, ucuz satan : süs ve gösterişten kaçınarak müşteriye ucuz mal satan. *a plain ~ store for men's clothing.*

piperazine, *is. kim.* piperazin : C4H10 N2. Veterinerlerce haşarat ve bağırsak kurdu öldürücü olarak kullanılan kristalli bileşim.

piperidine, *is. kim.* piperidin : C5H11N. Piridin ve piperinden elde edilen sıvı bileşim. Eritici olarak kullanılır.

piperine, *is. kim.* piperin : C17H19NO3. Biberden elde edilen beyaz alkaloid.

piperonal = piperonyl aldehyde , *is. kim.* piperonal : CH2(O2)C6H3CHO veya C8H6O3. Benzenden elde edilen beyaz kristal aldehit, ışıkta rengi koyulaşır. Parfüm yapmada ve organik sentezlerde kullanılır.

pipestem, *is.* **1.** pipo sapı, **2.** cılız, zayıf ve uzun, pipo sapına benzer/çöp gibi şey (kol, bacak vb.).

pipestone, *is.* pipo taşı : Amerika kızılderililerinin pipo yapmakta kullandıkları kırmızı kil.

pipet = pipette, *is.&f.* **-petted, -petting 1.** pipet, **2.** pipetle ölçmek/sıvı iletmek.

pipe wrench, *is.* boru anahtarı.

piping, *is.&sf.* **1.** boru şebekesi, borular, **2.** kaval/flüt vb. çalma/çalan, **3.** boru döşeme, **4.** cırlak ses, düdük vb. sesi (çıkaran). *the ~ of frogs in the spring.* **5.** kaval/flüt vb. ile çalınan müzik, **6.** (elbise süsü olarak kullanılan) şerit, kordon, **7.** pasta/dondurma üzerindeki şerit şeklinde süs, **8.** baraj vb. zemininde suyun açtığı tünel, **9.** ıslık çalan, tiz, kulakları tırmalayan (ses),

10. ~ hot : (yiyecek/içecek) çok sıcak, dumanı üstünde, buram buram. *~ hot soup/tea.* **11. ~ly** : ıslık çalarak, tiz bir şekilde, düdük gibi, cırlak cırlak.

pipit, *is. zool.* incir kuşu *(Anthus):* K Amerika'da yaygın bir ötücü kuş. **red-throated ~** : kızıl gerdanlı incir kuşu *(Anthus cervinus).* **tawny ~** : kır incir kuşu *(Anthus campestris).* ***e.a.- titlark.***

pipkin, *is.* **1.** güveç, küçük toprak kap, **2.** *k.d.* çamçak, maşrapa. ***e.a.- 2. piggin.***

pippin, *is.* **1.** (birkaç çeşit) elma, **2.** çekirdek, **3.** *argo* harika kimse/şey. ***e.a.- 2. seed, pip.***

pipsissewa, *is. bot.* taşkıran otu *(Chimafilla umbelleta):* yaprakları kuvvet verici, idrar söktürücü ve damar büzücü olarak kullanılan beyaz/pembe çiçekli, kalımlı bitki (safra kesesi taşlarını parçaladığına inanıldığından bu ad verilmiştir).

pip-squeak, *is. k.d.* basit/önemsiz/değersiz kimse/şey. ***e.a.- twerp.***

pipy, *sf.* **pipier, pipiest 1.** boru şeklinde, borumsu, boru gibi, **2.** tiz, keskin, cırlak, kulak tırmalayıcı. *a ~ voice.* ***e.a.-1. pipelike, tubular, 2. shrill, piping.***

piquant, *sf.* **1.** mayhoş, ekşimsi, buruk. *a ~ aspic/sauce.* **2.** ilginç, canlı, uyanık, hoş, cazip. *a ~ wit. a ~ bit of news. Her ~ face.* **3.** *esk.* sivri, keskin, iğne gibi, acıtan, **4. ~ly** : (a) mayhoşça, (b) ilginç/hoş bi şekilde, **5. ~ ness = piquancy** : (a) mayhoşluk, (b) ilginçlik, hoşluk, caziplik. ***e.a.- 1. biting, tart, spicy, racy, pungent, 2. interesting, provocative, lively, 3. stinging, sharp. k.a.- 1. bland.***

pique, *is.&f.* **piqued, piquing 1.** incitmek, gücendirmek, darıltmak, gönlünü/kalbini/hatırını kırmak, rencide etmek. *He ~d her by refusing her invitation.* **2.** gururunu/izzeti nefsini yaralamak, **3.** (ilgi/merak) uyandırmak, **4.** kışkırtmak, tahrik etmek. *to ~ s.o. to answer a challenge.* **5.** *esk.* **~ on/upon** : böbürlenmek, övünmek, gururlanmak, kendini bir şey zannetmek, çalım satmak. *He ~s himself on his skill as a cook.* **6.** öfkelendirmek, kızdırmak, öfke ve nefret uyandırmak, **7.** incinme, gücenme, darılma. ***e.a.- 1&2. offend, vex, 3. excite, 4. provoke, 5. pride oneself, 6. irritate, nettle, peeve, roil, 7. resentment, offense, displeasure, umbrage, huff.***

piqué, *is. Fr.* pike (kumaş).

piquet = picquet, *is.* kızma birader : iki kişi arasında 32 kartla oynanan iskambil oyunu.

piracy, *is., ç.* **-cies 1.** korsanlık, **2.** telif hakkına tecavüz, izin almadan patentli bir şeyi/fikri kullanma.

Piraeus = Peiraeus, *is.* Pire (limanı).

piragua = pirogue, *is.* **1. piroque** *d.d.* kütük sandal: ağaç kütüğü oyularak yapılan sandal, **2.** iki direkli düz tabanlı bot (Karaip denizinde kullanılır).

piranha, *is. zool.* piraya, yamyam balık *(Serrasalmus rhombeus)* : G Amerika'da bulunan ve sürüler hâlinde insana/iri hayvanlara saldırıp etini yiyen ufak (boyu en çok 45 cm) bir tür balık. **caribe, piraya, piraña** *d.d.*

pirate, *is.&f.* **-rated, -rating 1.** korsan, **2.** korsan gemisi, **3.** soyguncu, yağmacı, çapulcu, haydut, eşkiya. *confidence men and other ~s.* **4.** patent hırsızı, başkalarının keşfini/eserini izinsiz kullanarak çıkar sağlayan kimse, **5.** korsanlık yapmak, yağma/talan etmek, soymak, **6.** patent hırsızlığı yapmak, başkasının keşfini/eserini izinsiz kullanıp çıkar sağlamak, **7. piratic(al)** : korsan+, korsanca, **8. piratically** : korsanca, korsanlıkla, yağmacılıkla. ***e.a.- 1. freebooter, buccaneer, corsair, plunderer, filibuster, 3. plunderer, predator, 5. plunder, rob.***

pirn, *is. İsk.* **1.** küçük iğ, **2.** mekik ipliği, **3.** çıkrık makarası, **4.** olta ipi makarası.

pirogue, *is. bk.:* **piragua** (1)

piroshki, *is.* kıymalı ufak börek, meyveli hamur tatlısı.

pirouette, *is.&f.* **-etted, -etting** tek ayak üstünde veya parmak ucunda dönüş/dönmek (dans, bale vb.).

pis-aller, *is. Fr.* son çare, son merci. ***e.a.- last resort.***

piscary, *is., ç.* **-ries 1.** *huk.* (belirli sularda) balık tutma/avlama hakkı/imtiyazı, **2.** balık avlama bölgesi. ***e.a.-2. fishery.***

piscatology, *is. az kul.* balıkçılık, balık avcılığı (tekniği).

piscator, *is.* balıkçı. ***e.a.- fisherman.***

piscatorial = piscatory, *sf.* **1.** balıkçılık+, balık avlama+. *~ rights.* **2.** balık(çılık) ile geçinen. *~ birds.* **3. piscatorially** : balıkçılıkla, balık avlamak suretiyle.

Pisces, *is. astr.* **1.** Balık Burcu, **2.** burçlar kuşağının on ikinci işareti, **3.** *zool.* balıklar familyası.

pisci-, *ön ek* "balık". *ör.: piscivorous. s.h.ö :* **pisc-.**

piscicultural, *sf.* **1.** balık üretimi+. **2. ~ly** : balık üretimi suretiyle.

pisciculture, *is.* balık üretimi. **piscicultu-rist** : balık üreticisi.

pisciform, *sf.* balık şeklinde.

piscina, *is., ç.* **-nae** dinî törenden sonra papazın kadehleri yıkadığı taş lavabo. **sacrarium** *d.d.*

piscine, *sf.* balık gibi, balık biçiminde, balığa benzer.

Piscis Austrinus = Piscis Australis, *is. astr.* Güney Balık Burcu.

piscivorous, *sf.* balık yiyen, balıkla beslenen.

pish, *ünl.&f.* Öf! Püf! (demek) (iğrenme belirtir).

Pisidia, *is.* Burdur yöresinin eski adı. **~n** : bu yöreye ait.

pisiform, *sf.&is.* **1.** bezelye biçiminde, **2.** *anat. zool.* bezelye biçimindeki bilek kemiği.

pismire = pissant, *is. esk.- k.d.* karınca. ***e.a.-*** *ant.*

pismo clam, *is. zool.* kıyı istiridyesi *(Tivela stultorum).* Kaliforniya-Meksika kumsal kıyılarında bulunur.

pisolite, *is.* taneli kireç taşı: bezelye gibi yuvarlak taneciklerden oluşur.

piss, *is.&f.* **pissed, pissing** *argo-kaba* **1.** sidik, çiş, idrar, **2.** işemek, çiş yapmak, su dökmek, **3. ~ about/around** : (a) oyalanmak, zamanını boşa harcamak, önemli işler dururken lüzumsuz işlerle vaktini öldürmek, (b) çocukça hareket ederek başkalarının canını sıkmak, **4. ~ down** : şiddetli yağmur yağmak. *It is ~ing down.* **5. ~ off**! Defol! Çekil karşımdan! Cehennem ol! **6. ~ed off** : öfkeli, hiddetli, kızgın. **He is ~ed off with ...** :...-ye çok kızdı/öfkelendi/ canı sıkıldı. **Her nagging ~es me off** : Dırdırı canımı sıkıyor (çekilmez oldu). **7. pissed** *argo* sarhoş. ***e.a.-1.*** *urine,* ***2.*** *urinate,* ***6.*** *angry, upset, disgusted,* ***7.*** *drunk.*

pissoir, *is., ç.* **-soirs** *Fr.* (su dökmek için) umumî helâ.

pistachio, *is., ç.* **-chios 1. ~ nut** *d.d.* Şam fıstığı, Antep fıstığı, **2.** *bot.* Şam fıstığı ağacı *(Pistacia vera),* **3.** fıstık rengi, fıstık yeşili, **4.** fıstıklı (tatlı/dondurma/şekerleme vb.). **pistache** *d.d.*

pistareen, *is.&sf.* **1.** XVIII. yy. da İspanya sömürgelerinde kullanılan 20 sentlik para, **2.** *esk.* önemsiz, basit. ***e.a.-2.*** *petty, trifling.*

pistil, *is. bot.* **1.** pistil, çiçeğin tohum taşıyan dişi organı, **2.** pistiller (tümü birden). ***e.a.-*** *gynoecium.*

pistillate, *sf. bot.* **1.** pistilli, pistilleri/ dişi organı olan, **2.** ercik organı olmayıp yalnız pistili olan.

pistol, *is.&f.* **-toled, -toling** *(Brit.:* **-tolled, -tolling**) **1.** tabanca, revolver, piştov. **~ grip** : tabanca kabzası. **~ shot** : tabanca ateşi/atışı/ atımı, tabanca sesi, tabanca menzili, **2.** tabanca ile ateş etmek/vurmak.

pistole, *is.* **1.** eski İspanyol altın parası, (2 *escodos*), **2.** Avrupa ülkelerinde eskiden kullanılan altın paralardan her biri.

pistoleer = pistolier, *is. esk.* tabancalı (asker vb.).

pistol-whip, *gl.f.* **-whipped, -whipping** (birini) tabanca ile (baş ve omuzuna vurarak) dövmek.

piston, *is. mak.* piston, **2.** *müz.* nefesli çalgılarda piston, **3. ~ crown** : piston başı, **4. ~ ring** : piston yayı/halkası, segman, **5. ~ rod** : piston kolu.

pit, *is.&f.* **pitted, pitting 1.** (yerde hasıl olan) çukur, hendek, oyuk, **2.** (üstü örtülerek gizlenmiş) tuzak çukuru, **3.** (a) maden ocağı çukuru, ocak, kuyu. **~ bottom** : kuyu dibi. **~ cage** : kuyu kafesi. **~ prop** : ocak direği. **~ top** : kuyu başı. (b) kömür madeni damarı, (c) kömür madeni, **4.** gayya kuyusu, cehennem çukuru, **5.** pütür, (düz bir yüzey üzerindeki) girinti/oyuk/ çukur. *Glass flawed by ~s.* **6.** vücuttaki doğal çukurluklar. **armpit** : koltuk altı. **the ~ of the back** : sırt çukuru, **7.** çopur, çiçek hastalığının yüzde bıraktığı çukurluk, **8.** horoz dövüştürülen yer, **9.** *ABD* emtia borsasında bir çeşit mala ayrılan bölüm. *the corn ~.* **10.** *mim.* (a) tiyatroda orkestra arkasındaki bölüm, (b) orkestra bölümü, **11. clay ~** : kil yatağı. **gravel ~** : çakıl yatağı, **12.** *ABD* çekirdek (erik, kayısı, kiraz, şeftali vb.

çekirdeği), **13.** oto yarışında benzin doldurma ve tamir yeri, **14.** (futbolda) saha ortası, **15.** çukurlaş(tır)mak, çukurlar açmak, **16.** çopurlaş(tır)mak. *His face was ~ted by chicken pox.* **17.** çukura gömmek/yerleştirmek, depolamak, **18.** kışkırtmak, dövüşe teşvik etmek. **~ one against another** : kapıştırmak, birbiriyle dövüştürmek, **19.** horozu dövüş yerine koymak, **20.** çekirdeklerini çıkarmak, **21.** (oto yarışında) benzin ikmali için durmak, **22. the pits** *argo* en feci durum/yer/koşul vb. ***e.a.-2.*** *trap, snare,* ***4.*** *hell,* ***12.*** *stone.*

pita, *is.* **1.** *bot.* elyaflı bitki, **2.** bitki elyafı, **3.** *bot.* (Orta Amerika'da yetişen) yabanî ananas *(Ananas magdalenae),* **4.** pide (ekmek).

pitapat, *is.&zf.&f.* **-patted, -patting 1.** pıtırtı, tıpırtı, pıt pıt sesi, birbirini izleyen vuruşların çıkardığı ses. *The ~ of hail on a roof.* **2.** pat pat, güm güm, pıt pıt, birbirini izleyen vuruşlarla. **Her heart beat ~ with excitement** : Heyecandan yüreği güm güm atıyordu. **3.** tıpırdamak, pıtırdamak, pıt pıt/pat pat etmek, hafif hafif çarpmak.

pitch[1], *f.* **1.** (çadır vb.) kurmak, **2.** (bir yere/bir durumda) yerleştirmek, dikmek, tespit etmek, **3.** atmak, fırlatmak, **4.** (beyzbol) topu vurucuya atmak, atıcı vazifesi görmek, **5.** eriştirmek, ulaştırmak, (belirli düzeye/dereceye vb.) çıkarmak/yükseltmek. *He ~ his hopes too high.* **6.** *müz.* belirli bir perdeye akort etmek, **7.** *esk.* düzenlemek, tanzim etmek, nizama sokmak, (muharebe sahası vb.), **8.** *esk.* gömmek, (yere) çakmak, **9.** (tepe taklak) düşmek, (baş aşağı) dalmak, **10.** sendelemek, sallanmak, **11.** aşağıya eğilmek, meyletmek, **12.** yalpalamak, yalpa vurmak, **13.** (roket/füze) titreşimler yapmak, sabit uçuş yüksekliğinden saparak düşey düzlemde inip çıkmak, **14.** *den.* (gemi) başkıç vurmak, **15.** ziftlemek, zift/katran ile kaplamak, **16. ~ in** *k.d.* (a) katılmak, iştirak etmek, iş birliği yapmak, beraber çalışmak, (b) sıkı çalışmaya başlamak, **17. ~ into** *k.d.* (a) üstüne saldırmak/atılmak, (sözle/eylemle) hücum etmek, (b) sıkı çalışmaya başlamak. **be ~ed into doing sth.** *k.d.* ister istemez/zorla bir şeyi yapmaya mecbur olmak, **18. ~ on** : rastgele seçmek, **19. ~ on one's head** : tepe üstü düşmek, **20. ~ woo** *argo* sevişmek, **21. ~ed battle** : meydan muharebesi/savaşı. ***e.a.- 3.*** *throw, fling, hurl, toss,* ***8.*** *embed,* ***9.*** *plunge, fall,* ***10.*** *lurch,* ***11.*** *dip,* ***16.*** *(a) cooperate,* ***17.*** *(a) attack, assail.*

pitch[2], *is.* **1.** (bağıl) derece, mertebe, nokta. **to the highest ~** : son derecede, en yüksek mertebede, son dereceye kadar. **to such a ~ that** : öylesine/ öyle bir mertebede ki. *a high ~ of excitement.* **2.** eğim, meyil. *the ~ of a roof.* **3.** en yüksek derece/mertebe, doruk, tepe, zirve. *the ~ of success.* **4.** *müz.* perde, **5.** standart ton : notaların mukayese edildiği temel ses, **6.** (akustik) temel frekans, fondmantal, **7.** atış, atma, fırlatma, **8.** (beyzbol) top atışı, **9.** *den.* geminin baş kıç vurması, **10.** eğik/meyilli kısım/yer, **11.** bir yere konulan/yerleştirilen şeyin miktarı, **12.** (kriket) saha ortası, **13.***argo* (a) satış taktiği, malı methederek satma çabası, (b) yaklaşım, özel bir hareket plânı. *to tackle a problem again, using a new ~.* **14.** *hv.* (a) uçağın/uzay aracının yalpalaması, (b) adım, pervanenin bir dönüşünde alınan yol, **15.** *jeol.* bir tabakanın yataya nazaran eğimi, **16.** *mak.* (dişli, vida) adım, hatve, **17.** (halı) 27 inçteki çözgü sayısı, **18.** (iskambil) *bk.:* **all four** (2), **19.** işportacının tezgâh yeri, **20.** zift, karasakız, **21.** asfalt, bitüm. *mineral ~* . **22.** reçine, **23.** çam sakızı, bazı ağaçlardan çıkan çam sakızına benzer madde, piz, **24. ~like** : zift/karasakız gibi. ***e.a.-7.*** *throw, toss,* ***22.*** *resin.*

pitch-black, *sf.* simsiyah, kapkara. **as black/dark as a ~** : zifirî karanlık.

pitchblende, *is.* uranyumlu/radyumlu maden cevheri.

pitch-dark, *sf.* zifirî karanlık, çok karanlık, göz gözü görmez. *The night was ~.* **~ness** : zifirî karanlık(lık).

pitcher, *is.* **1.** *ABD* testi, sürahi, ibrik, maşrapa, **2.** *bot.* (a) ibrik şeklinde yaprak, (b) *bk.:* **ascidium**, **3.** atan/fırlatan kimse, **4.** (beyzbol) topu atan oyuncu. **~'s mound** : atıcının durduğu tümsek, **5.** (bir cins) golf sopası, **6. Little ~s have big ears** : Çocukların kulağı delik olur/çocuktan al haberi/ çocukların gözünden bir şey kaçmaz. **7. ~like** : ibrik gibi.

pitcher plant, *is. bot.* **1.** böcekkapan bitki *(Darlingtonia),* **2.** ibrik otu *(Sarracenia purpurea).* **huntsman's-cup** *d.d.*

pitchfork, *is.&f.* **1.** yaba, saman tırmığı, **2.** *müz.* diyapazon, ses çatalı, **3.** yabalamak, saman tırmığı ile savurmak.

pitching niblick, *is.* (bir tür) golf sopası.

pitchman, *is., ç.* **-men 1.** işportacı, seyyar satıcı, **2.** sırnaşık satıcı, malını zorla satmaya çalışan.

pitchout, *is.* **1.** (beysbolda) kasten uzağa fırlatına top, **2.** (futbol) bekin arkadaşına saha yanında verdiği pas.

pitch pine, *is.* sakız çamı, reçineli çam.

pitch pipe, *is.* akort düdüğü: üflenince belirli tonda bir/birkaç ses çıkaran ve müzik aletlerini akort için kullanılan kamış düdük veya flüt.

pitch shot, *is.* (golf) yüksek vuruş, yükseğe atılan top.

pitchstone, *is.* katran taşı : donmuş katrana benzeyen cam gibi parlak volkanik taş.

pitchy, *sf.* **pitchier, pitchiest 1.** zift/katran gibi, zifte/katrana benzer, kapkara, simsiyah, **2.** katranlı, ziftli, katran/zift sürülmüş/bulaşmış, **3. pitchily** : kapkara/ simsiyah bir şekilde, katranlı/ziftli gibi, **4. pitchiness** : zifte/katrana benzeyiş, kapkaralık, simsiyahlık.

piteous, *sf.* **1.** acıklı, hazin, acındıran, merhamet uyandıran, acınacak. *There were ~ sounds of suffering and pain. a ~ description of her plight.* **2.** *esk.* merhametli, acıyan, **3. ~ly** : hazin hazin, acıklı/acınacak bir şekilde. *She looked ~ly up at me.* **4. ~ness** : acıklılık, acınacak hâl. ***e.a.-1.*** *pitiful, pathetic, moving, distressing, wretched, sorrowful,* ***2.*** *compassionate.*

pitfall, *is.* **1.** tuzak, kapan, insan veya hayvan için hazırlanıp gizlenmiş tuzak, **2.** görünmez/gizli tehlike, beklenmedik/önceden görülemeyen güçlük. *Some concern has been expressed about the ~s of pursuing such a drastic policy.* ***e.a.-1.*** *trap.*

pith, *is.&f.* **1.** *bot.* öz, mürver özü, bazı ağaçların gövde ve dallarının eksenindeki yumuşak doku, **2.** *zool.* kuş tüyünün yumuşak özü, **3.** öz, esas, cevher, ruh, bir şeyin en önemli kısmı. *The ~ of the discussion/of the matter was...* **4.** sağlamlık, ağırlık, temel, salâbet. *an argument without ~.* **5.** *esk.* ilik, kemik iliği, omurilik, **6.** *esk.* kuvvet, güç, metanet, dayanıklılık, mukavemet. *Men of ~.* **7.** (bitkinin dalından/ gövdesinden) özünü çıkarmak, **8.** omuriliği(ni)/ beyni(ni) tahrip etmek, **9.** (hayvanın) omur iliğini keserek öldürmek. ***e.a.-*** *3. essence, gist, heart, quintessence,* ***5.*** *marrow,* ***6.*** *force, strength, vigor, mettle.*

pithead, *is.* maden ocağı başı/girişi ve civarı (tesisleriyle birlikte).

pithecanthrope = pithecanthropus, *is. pal.* (evrim teorisinde) maymun adam, insanımsı maymun, insanla maymun arası yaratık.

pithecanthropine = pithecanthropoid, *sf.* insanla maymun arası.

pith helmet, *is.* kolonyel şapka, yumuşak miğfer, mantarımsı maddeden yapılmış güneş şapkası.

pithy, *sf.* **pithier, pithiest 1.** özlü, veciz, esaslı, sağlam, salim, güvenilir, etkili, tesirli, ikna edici. *a ~ observation/remark.* **2. pithily** : özlü/veciz/esaslı/sağlam/güvenilir/etkili/tesirli bir şekilde, **3. pithiness** : özlülük, sağlamlık, güvenilirlik, etkileyicilik. ***e.a.-1.*** *terse, succinct, pointed, concise, meaty, forcible, effective.*

pitiable, *sf.* **1.** acıklı, hazin, merhamet uyandıran, acınacak hâlde. *They are as ~ a sight as you can imagine.* **2.** sefil, hakir, **3. ~ness** : acıklılık, hazinlik, acınacak hâl, **4. pitiably** : acınacak hâlde, hazin bir şekilde. ***e.a.-1.*** *lamentable, pitiful,* ***2.*** *miserable, contemptibl.*

pitier, *is.* acıyan, merhametli kims.

pitiful, *sf.* **1.** acıklı, hazin, merhamet uyandıran, acınacak hâlde. *a ~ fate. It is ~ to see old people degraded like that.* **2.** aşağılık, hakir, zelil, miskin, basit, değersiz, düşük nitelikli. *~ attempts. a ~ performance.* **3.** *esk.* merhametli, şefkatli, **4. ~ly** : hazin/acıklı bir şekilde, merhamet uyandırırcasına, **5. ~ness** : acıklılık, hazinlik, acınacak hâl. ***e.a.-1.*** *lamentable, deplorable, pathetic, piteous, pitiable,* ***2.*** *mean, low, base, vile, despicable, contemptible,* ***3.*** *compassionate.*

pitiless, *sf.* **1.** acımasız, merhametsiz, insafsız, amansız, kalpsiz, taş yürekli, zalim. *~ criticism. a ~ tyrant. a ~ act.* **2. ~ly** : acımaksızın, merhametsizce, insafsızca, aman vermeksizin, zalimane, **3. ~ness** : acımazlık, merhametsizlik, insafsızlık, kalpsizlik, zalimlik. ***e.a.-1.*** *unmerciful, implacable, relentless, cruel, ruthless, inoxerable, unrelenting.* ***k.a.-*** *merciful.*

pitman, *is., ç.* **-men** (2 ve 3 için) **1.** madenci, maden (ocağı) işçisi, **2.** *mak.* krank mili, **3.** *bk.:* **walking beam.**

pitometer, *is.* hızölçer : akışkanların akış hızını ölçen alet.

piton, *is., ç.* **-tons** piton, dağcı çivisi, dağcılıkta kullanılan ve halat bağlamaya mahsus halkası olan iri madenî çivi.

Pitot-static tube = Pitot tube, *is. hv.* hız ölçme borusu : hareket yönünde ve buna dik iki delikten gelen hava basınçları farkını ölçerek uçuş hızını gösteren alet.

pits, *is. ç. ABD- argo* cehennem, son derece kötü/berbat/can sıkıcı/nahoş yer/kimse/durum. *When you're alone, Christmas is the ~.*

pit saw, *is.* kuyu hızarı, biri çukur yerde öbürü tepede duran iki kişinin kullandığı kereste hızarı.

pittance, *is.* **1.** çok az gelir. *His job pays no more than a ~.* **2.** kıt kanaat geçindirecek ücret/maaş. *Women often prefer to look after their children well, rather than working for a ~.*

pitter-patter, *is.&f.&zf.* **1.** pıtırtı, tıpırtı, yağmur/ayak sesi gibi hafif ve muttarit ses, **2.** pıtırdamak, tıpırdamak, tıpır tıpır ses çıkarmak, **3.** pıtır pıtır, tıpır tıpır, tıp tıp ses çıkararak. *Mice ran ~ through the deserted house.*

pitty-pat, *bk.:* **pitapat.**

pituitary, *sf.&is., ç.* **-taries 1.** *bk.:* **~ gland**, **2.** *ecz.* hipofiz guddesinden yapılan ilâç, **3.** hipofiz guddesi ile ilgili, **4.** hipofiz guddesinin aşırı faaliyet göstermesi sonucu anormal büyüme ile ilgili, **5.** *tıp.* balgam salgılayan, **6.** *biy.* sümüksü.

pituitary gland, *is. anat.* hipofiz guddesi : beynin altında küçük oval bir beze. Büyüme, metabolizma gibi önemli görevleri olan bir hormon salgılar. **pituitary, pituitary body, hypophysis** *d.d.*

pituitous, *sf.* sümüksü, sümük gibi, sümük salgılayan/ihtiva eden.

pit viper, *is. zool.* çıngıraklı yılan *(Crotalidae):* burun ve gözleri arasında ısıya duyarlı bir çukur olan birkaç tür zehirli yılan.

pity, *is., ç.* **pities**, *f.* **pitied, pitying 1.** acıma, merhamet, şefkat, rahim, **2.** acınacak şey, müessif olay. **What a ~!** Ne yazık! Yazık ki! Vah vah! *What a ~ you could not go!* **a thousand pities** : çok yazık, çok üzücü. *It's a thousand pities to see things are being wasted.* **3. have/take ~ on** : acımak, merhamet etmek, rahim/şefkat göstermek, insafa gelmek. *A man who spoke English took ~ on us and translated for us.* **4. feel ~ for** : acımak, merhamet duymak, yüreği sızlamak, **5. for pity's sake** : Allah aşkına! *For pity's sake, leave me alone!* **6. out of ~** : acıyarak, merhameten, **7.** acımak, merhamet etmek, şefkat/rahim göstermek, merhamet duymak. ***e.a.-1.*** *compassion, commiseration, condolence, sympathy, 2. sorrow, regret, 7. commiserate.*

pityingly, *zf.* acıyarak, merhametle, merhameten, insafa gelerek.

pityriasis, *is. patol.* (insan ve hayvanda derinin pul pul/kepek gibi soyulmasına sebep olan) cilt hastalığı.

piu, *zf. müz.* daha. **~ allegro** : daha hızlı.

pivot, *is.&f.* **1.** döngül, mil, muylu, bir ucunda tekerlek/çark vb. dönen veya bir yatağa girerek kendisi dönen mil/iğ, **2.** eksen, mihver, **3.** yönetici, idareci, bir şeyi merkezden yöneten/yönlendiren/istikamet veren kimse. *He is the ~ of her life.* **4.** *As.* çark eden askerî birliğin etrafında döndüğü şahıs, **5.** tek ayak üstünde dönüş, **6.** döngülemek, mil/iğ takmak, **7.** (mil/eksen/döngül etrafında) dönmek. ***e.a.- 7.*** *swing, turn.*

pivotal, *sf.* **1.** döngüsel, döngül/mil/iğ görevi yapan, **2.** son derece önemli, hayatî, dönüm noktası teşkil eden. *a ~ event in his career.* **3. ~ly** : döngül/mil üzerinde, mil görevi yaparak.

pix, *ç. is. ABD- argo* **1.** sinema, **2.** fotoğraflar, **3.** *bk.:* **pic** (çoğulu), **4.** *bk.:* **pyx.**

pixilated, *sf.* **1.** kaçık, çatlak, kafadan sakat, aklî muvazenesi bozuk, **2.** *argo* sarhoş. ***e.a.-1.*** *fey, eccentric, 2. drunk.*

pixy = pixie, *sf.&is. ç.* **pixies 1.** cin, peri, **2. ~ish** *d.d.* şakacı, yaramaz, cin/şeytan gibi, afacan. ***e.a.-1.*** *fairy, 2. impish, mischievous, prankish.*

pizazz = pizzazz, *is. argo* **1.** canlılık, kuvvet, enerji, hayatiyet, cevvaliyet, **2.** gösterişli üslûp. ***e.a.- 1.*** *vigor, vitality, energy, 2. dash, flair.*

pizza, *is.* pizza, peynirli/domatesli pide.

pizzeria, *is.* pizza evi, peynirli/domatesli pide yapan lokanta.

pizzicato, *sf.&zf.&is., ç.* **-ti 1.** parmakla çalınan (kemanın yay yerine parmakla çalınması gibi), **2.** parmakla (çalgıcıya verilen emir), **3.** parmakla çalınan nota/parça.

p.j.'s = P.J.'s, *is. k.d.* pijama. ***e.a.***- *pajamas.*

pk., *ç.* **pks.** = **1.** pack, **2.** park, **3.** peak, **4.** peck.

pkg., *ç.* **pkgs.** = package.

pkt. = packet.

Pkwy = Pky = Parkway.

pl. = place, **2.** plate, **3.** plural.

placable, *sf.* **1.** kolay yatış(tırıl)ır/teskin olunur/sakinleş(tiril)ir, kolay affeder, **2. ~ness = placability** : kolay yatış(tırıl)ma/teskin olunma/affetme. ***e.a.***- ***1.*** *forgiving, appeasable, yielding.*

placard, *is.&f.* **1.** yafta, afiş, ilân, levha, **2.** yafta/afiş/ilân yapıştırmak, **3.** afiş vb. ile ilân etmek/duyurmak. ***e.a.***- ***1.*** *poster.*

placate, *gl.f.* **-cated, -cating 1.** yatıştırmak, teskin etmek, sakinleştirmek. *to ~ an outraged citizenry.* **2. placater** : yatıştıran teskin eden, **3. placation** : yatıştırma, sakinleştirme, **4. placative = placatory** : yatıştırıcı, sakinleştirici, teskin edici. *a placatory remark.* ***e.a.-1.*** *appease. pacify, conciliate, satisfy.*

place[1], *is.* **1.** yer. *This would be a good ~ for a picnic. Please save my ~ for me. I found the ~ where I left off reading.* **2.** uzay, mekân. *time and ~ .* **3.** mevki, mevzi, **4.** mahal, **5.** nokta, benek, ufak yer. *a decayed ~ in a tooth. There's a sore ~ on my leg where I bumped the t able.* **6.** semt, **7.** durum, mevki, yer. **a ~ in the sun** : iyi bir durum. **If I were in your ~** : Yerinizde olsaydım... **8.** sebep, vesile. **There was no ~ for such a behavior**: Böyle davranmaya sebep yoktu. **9.** mevki, makam. *Persons in high ~s in government.* **10.** görev, vazife. **It is not my ~ to do it** : Bunu yapmak benim görevim değil/bana düşmez. **11.** yüksek makam/rütbe. *Aristocrats of power and ~ .* **12.** memuriyet, kadro. *Several ~s have not been filled.* **13.** bölge, mıntaka. *to travel to distant ~s.* **14.** meydan, **15.** küçük sokak, **16.** şehir, kasaba, köy, meskûn yer, **17.** (belirli bir işe tahsis edilmiş) yer/bina, ev, hane. *a ~ of worship.* **18.** binanın belirli bir yeri, yer, köşe. *The kitchen is the sunniest ~ in the house.* **19.** konut, ev, mesken. *Have dinner at my ~. They have a beautiful ~ in the country.* **20.** fırsat, uygun yer/mevki. *There's a ~ in this town for a man of his talents.* **21.** *mat.* (a) basamak, hane, ondalık sayı sisteminde bir rakamın bulunduğu yere atfedilen bağıl değer, (b) **~s** : rakam sayısı, **22.** (dramda) sahne, **23.** (yarışmada) derece. *He won first ~.* **24.** *ABD* at yarışında ikincilik. **25.** *esk.* yol, geçit, geçiş yeri. *to make ~ for the gentry.* **26. give ~ to** : öncelik tanımak, yer vermek, yerini terk etmek, yerine geçmek. *Time passes and the old gives ~ to the new. Tears gave ~ to smiles. His anger gave ~ to remorse.* **27. go ~s** *argo* başarmak, başarıya ulaşmak, iyi bir sonuca ulaş(tır)mak, üstesinden/hakkından gelmek. *He'll never go ~s in that job.* **28. in ~** : yerli yerinde, düzgün, muntazam, **29. in ~ of** : yerine. *Use water in ~ of milk.* **30. in the first ~** : ilk önce, evvelâ, evvelemirde, her şeyden önce, **31. know/keep one's ~** : haddini bilmek, **32.out of ~** : (a) yanlış yerde/sırada, (b) yersiz, uygunsuz, münasebetsiz, yakışık almayan. **feel out of ~** : yadırgamak. **look out of ~** : yakışmamak, uygun düşmemek, göze batmak, eğreti durmak. **33. put s.o. in his ~** : (bir kimseye) haddini bildirmek, ağzının payını vermek, **34. take ~** : vuku bulmak, (vaki) olmak, vukua/meydana gelmek, **35. take a ~** : bir işe girmek, ev kiralamak, bir yere oturmak, bir yeri tutmak/zapt etmek. ***e.a.-9.*** *job, office, post,* ***10.*** *function, business, duty,* ***11.*** *high position, rank,* ***19.*** *residence, dwelling, house,* ***34.*** *occur, happen.*

place[2], *f.* **placed, placing 1.** yerleştirmek, yerli yerine koymak, düzenlemek, tanzim etmek. *~ the silverware on the table for dinner.* **2.** vermek. *to ~ an advertisement in the newspaper.* **3.** sunmak, takdim/tevdi etmek. *to ~ evidence with the district attorney.* **4.** (işe/memuriyete) atamak, tayin etmek, **5.** (işe vb.) yerleştirmek/koymak. *The agency had no trouble placing him with a good firm.* **6.** yer vermek, ...olarak tanımak. *to ~ health among the greatest gifts of life.* **7.** görevlendirmek, görev vermek, göreve yerleştirmek, **8.** (bir yere/duruma/konuma vb.) koymak/getirmek. **be awkwardly ~d** : zor/acayip bir durumda olmak, **9.** tanımak, teşhis etmek, (kim olduğunu) çıkarmak/hatırlamak. **I remember his name, but I cannot ~ him** : Adını hatırlıyorum ama kim olduğunu çıkaramadım. **10.** (para) yatırmak, yatırım yapmak, sermaye koymak, **11.** sınıflandırmak, bir sınıfa/gruba sokmak/koymak/ayırmak. *The army ~d him in*

the infantry. **12.** tevdi/emanet etmek. **I ~ this matter in your hands** : Bu işi sana tevdi ediyorum. **~ a book with a publisher** : bir kitabı yayın evine kabul ettirmek, **13.** (sesine) gerekli ton ve ahengi vermek, notaların hakkını vermek, **14.** (yarışmada vb.) (a) derece almak (1, 2, 3.), (b) (at yarışında) ikinci gelmek, **15. ~ a bet** : bahse girmek, **16. ~ an order** : ısmarlamak, sipariş etmek, **17. ~ confidence in s.o.** : birine güvenmek/itimat etmek. ***e.a.-1.*** *arrange, dispose,* ***4.*** *appoint,* ***7.*** *assign,* ***10.*** *invest,* ***11.*** *classify,* ***12.*** *bestow, entrust.*

placeable, *sf.* yerleştirilebilir.

placebo, *is., ç.* **-bos 1.** *med. ecz.* teselli ilâcı, hastayı teselli için ilâç diye verilen etkisiz madde, **2.** (Katolik kilisesinde) ölüler için akşam duaları.

place card, *is.* davetlilerin sofradaki yerlerini gösteren kart.

place kick, *is.* (futbol) yerden vuruş, topu yere koyarak vurma.

place-kick, *f.* (futbol) yerden vurmak, topa yerden vurarak gol atmak. **~er** : topa yerden vuran.

placeman, *is., ç.* **-men** *Brit.* kayırma memur, partinin kayırarak bir makama getirdiği (ekseriya yeteneksiz) kimse. **~ship** : kayırma memurluk.

place mat, *is.* tabak altlığı.

placement, *is.* **1.** koyma, yerleştirme, **2.** konulma, yerleşme, **3.** iş bulma, memuriyete/işe yerleştirme, **4.** yer, mevki, mahal, tertip, düzen. *the ~ of furniture.* **5.** (futbol) (a) vuruş yapmak üzere topun yere konulması, (b) topa yerden vuruş, (c) topun yeri.

place-name, *is.* yer adı/ismi, şehir/kasaba/köy adı.

placenta, *is., ç.* **-tas, -tae 1.** *anat.* döleş, son, meşime, plasenta, **2.** *zool.* etene, **3.** *bot.* bitki tohumunu zarfa bağlayan kısım, **4. ~ry = placental**: döleş+, döleşe ait, **5. ~te** : döleşli, meşimeli, eteneli, **6. ~tion** : döleşin/etenenin teşekkülü veya durumu.

placer, *is.* **1.** yerleştirici, tanzim edici (kimse), **2.** (yarış) derece alan (kimse/hayvan), **3.** altın zerreleri ihtiva eden kum/çakıl vb., **4.** kum vb. yıkanarak altının ayrıldığı yer, **5. ~ mining = ~ digging** : kum vb. den altın ayırma işi.

place setting, *is.* sofra takımı: sofrada bir kişi için konulan tabak, kaşık, çatal, bıçak, bardak vb.

placet, *is. Lât.* onay, kabul, tasvip, tensip, olumlu oy.

placid, *sf.* **1.** sakin, sessiz, asude, **2.** yumuşak, uysal, halim selim, **3. ~idity = ~ness** : sükûnet, sessizlik, asudelik; uysallık, **4. ~ly** : sükûnetle, sessizce; uysallıkla. ***e.a.-1.*** *calm, peaceful, tranquil, quiet, undisturbed, pacific, serene, complacent, unruffled.* ***k.a.- 1.*** *rough, ruffled, turbulent, agitated, disturbed.*

placket, *is.* **1.** (elbisede) yaka, başı sokarak giymeye mahsus açıklık, fermuar yeri, **2.** *esk.* (kadın etekliğinde) cep, **3.** *esk.* (a) *bk.:* **petticoat**, (b) kadın.

placoid, *sf.&is. zool.* tabak gibi, tabak şeklinde (pulları olan balık, örneğin köpek balığı).

plafond, *is.* **1.** *mim.* (a) tavan, (b) tavan süsü, tavana yapılmış resim/oyma vb., **3.** *tic.* tavan fiyatı, azamî fiyat.

plage, *is. Fr.* **1.** plâj, **2.** güneşteki parlak kısım.

plagiarism, *is.* **1.** aşırma, intihal, edebî hırsızlık, bir başkasının eserini kendisininmiş gibi yayınlama, **2.** çalıntı, intihal edilmiş eser, **3. plagiarist** : edebî eseri çalan/intihal eden, **4. plagiaristic** : çalıntı+.

plagiarize, *f.* **-rized, -rizing** intihal etmek, edebî eseri çalmak, bir başkasının eserini/fikirlerini kendisininmiş gibi yayınlamak. **plagiarizer** *bk.:* **plagiarist.**

plagiary, *is., ç.* **-ries** *bk.:* **plagiarism, plagiarist.**

plagio-, *ön ek* "eğri, eğik, yansı, mail". *ör.: plagiotropic. sf.h.ö:* **plagi-.**

plagiocephaly = plagiocephalism, *is. tıp.* eğri kafa, yamuk kafa : kafatasının bir yarısının ön, öbür yarısının arka kısmının fazla gelişmesi.

plagioclase, *is.* eğik dilim: volkanik kayalarda rastlanan Na, Ca, Al silikatlı feldspat tabakası. **plagioclastic** : eğik dilimsel.

plagiotropic, *sf. bot.* eğik gelişmiş/büyümüş. **~ally** : eğik olarak (gelişme/büyüme).

plagiotropism, *is. bot.* eğik gelişme/büyüme.

plague, *is.&f.* **plagued, plaguing 1.** veba, taun, çok tehlikeli salgın hastalık, **2.** belâ, musibet, felâket. *a ~ of war.* **3.** *k.d.* dert, baş belâsı. **4.** üzmek, azap/eziyet vermek, taciz/tazip/rahatsız etmek, başına belâ kesilmek. *The question of his future ~s him with doubt.* **5.** şiddetle cezalandırmak, üzerine âfet salmak, felâket yağdırmak, belâsını vermek. *Those whom the gods had ~d.* **6.** tauna uğratmak, veba salgınına duçar etmek, tehlikeli hastalık yaymak/bulaştırmak, **7.** başına belâ kesilmek, eziyet/işkence vermek, derde/ıstıraba duçar etmek, belâya/felâkete uğratmak, **8. black ~** : kara veba, **9. white ~** : verem, **10. a ~ on him** : Kahrolasıca! Kör olasıca! **11. ~ take it = ~ on it**! Kahrolsun! Allah belâsını versin! **12. ~ s.o.'s life out** : birinin başına belâ kesilmek, musallat olmak, başının etini yemek. ***e.a.- 1.*** *pestilence, 2. calamity, evil, 3. nuisance, bother, annoyance, trouble, 4. torment, trouble, vex, annoy, harass, 6. scourge.*

plaguesome, *sf.* **1.** vebalı, **2.** belâlı, baş belâsı, rahatsız edici.

plague spot, *is.* **1.** deride kanayan nokta, **2.** veba/tehlikeli salgın hastalık bölgesi, **3.** *mec.* isyan/karışıklık bölgesi.

plaguy = plaguey, *sf.&zf. k.d.* **1.** belâlı, baş belâsı, dert/üzüntü verici (bir şekilde), **2. plaguily** : belâlı bir şekilde, başına belâ kesilerek. ***e.a.-1.*** *troublesome, annoying, vexatious.*

plaid, *is.&sf.* **1.** ekose/kareli/satrançlı (desen/kumaş), **2.** İskoç dağlılarının ekose şalı, **3. ~ed** : satrançlı, kareli, ekoseli.

plain[1], *sf.&zf.&is.* **1.** açık. *~ view.* **2.** sarih, vazıh. *to make one's meaning ~.* **3.** sade, kolay anlaşılır. *~ talk.* **in ~ words** : açıkça, vuzuhla, sarahatle, kolay anlaşılacak şekilde, sade bir dille, **4.** düz, düpedüz, son derece, kesin, tam, mutlak. *~ folly.* **5.** dürüst, samimî, açık, riyasız, apaçık, açıkça, dobra dobra söylenmiş. **the ~ truth** : apaçık gerçek. **~ dealing** : dürüst/hilesiz/doğru iş/davranış, **6.** sade, basit, süssüz, gösterişsiz, şatafatsız. **~ living** : sade yaşayış. **in quiet ~ clothes** : sade giyinmiş. *~ people. a ~ blue suit.* **7.** alelâde, bayağı, orta hâlli, pek güzel olmayan. *a ~ face.* **8.** (üslûp vb.) akıcı, tabiî, yapmacıksız, özentiden/tasannudan uzak. *a ~ expository style.* **9.** (kumaş) düz, sade, desensiz. *a ~ fabric.* **10.** (yemek) baharatsız, sade. *~ food.* **11.** sadece, düpedüz, açıkça, basbayağı. *He's just ~ stupid.* **12.** ova, düzlük, sahra, kır, **13. ~ly** : açıkça, vuzuhla, sarih olarak, sade bir şekilde, düpedüz, gösterişsiz olarak, **14. ~ness** : açıklık, vuzuh, sarahat, sadelik, gösterişsizlik, tabiîlik. ***e.a.-1.*** *clear, distinct, 2. evident, manifest, obvious, understandable, intelligible, unambiguous, 3. direct, 4. sheer, utter, 5. candid, outspoken, straightforward, open, frank, 6. ordinary, unpretentious, simple, unadorned, 11. clearly, simply.*

plain[2], *gs.f.* **1.** *Brit.- k.d. bk.:* **complain**, **2.** *esk. bk.:* **mourn.**

plainchant, *is. bk.:* **plainsong.**

plain-clothes man = plainclothesman, *is., ç.* **-men** sivil polis, detektif.

plain knit, *is.* düz örgü.

plain-laid, *sf.* düz bükümlü, sağa bükülmüş üç örgüden oluşan (halat). *a ~ rope.* ***e.a.-*** *right-hand.*

plain lap, *bk.:* **lap joint** (1).

plain sail, *is.* düz yelken(ler).

plain sailing, *is.* engelsiz ilerleme/gelişme/terakki. **From here on, it is all plain sailing** : Artık önümüzde hiçbir engel kalmadı.

plainsman, *is., ç.* **-men** ovalı, ovada oturan kimse.

plainsong, *is.* tek sesli eski kilise müziği/ilâhi.

plain-spoken, *sf.* **1.** açık/tok sözlü, özü sözü bir, dürüst, samimî, dobra dobra söyleyen. **2. ~ness** : açık/tok sözlülük, dürüstlük, samimîlik. ***e.a.- 1.*** *candid, frank, blunt.*

plaint, *is.* **1.** şikâyet, **2.** *huk.* şikâyetname, **3.** *esk. bk.:* **lament**. ***e.a.-1.*** *complaint, lamentation.*

plain table, *is. bk.:* **plane table.**

plain text, *is.* düz metin, açık metin: kriptogramla şifrelenmemiş yazı. *bk.:* **cryptography.**

plaintiff, *is. huk.* davacı, müddei, mahkemede dava açan kimse.

plaintive, *sf.* **1.** hazin, kederli, acıklı, hüzün ve keder ifade eden, yakınan, sızlanan, **2. ~ly** : hüzünle, kederle, üzüntü ile, yakınarak, sızlanarak, **3. ~ness** : üzüntü, keder, yakınma, sızlanma. ***e.a.-1.*** *wistful, sorrowful, sad, mournful.* ***k.a.- 1.*** *happy, pleasant.*

plain weave, *is.* düz dokuma. *bk.:* **satin weave, twill weave.**

plait, *is.&gl.f.* **1.** (saç vb.) örgü, **2.** (kumaş) kıvrım, pli, kırma, plise, **3.** (saç vb.) örmek, **4.** örerek (hasır vb.) yapmak, **5.** (kumaş) kıvırmak, kıvrım/pli/plise yapmak, **6. ~ing** : örgü, örülmüş şey, kıvrım(lar), kırmalı/pliseli elbise/kumaş. *e.a.- 3. braid, 5. pleat.*

plan, *is.&f.* **planned, planning 1.** plân. **Everything went according to ~** : Her şey plâna göre cereyan etti.*The government is now attempting to put its ~ into operation.* **2.** tasarı, taslak. **preliminary/initial/working ~** : ön tasarı, **3.** niyet, maksat, fikir, tasavvur, proje. *~s for the future.* **4.** (resimde) plân, üstten görünüş, **5.** kroki. *a ~ for the dock area.* **6.** düzen, tertip, tedbir, **7.** yol, yöntem, usul, tarz. **the best ~ would be...** : yapılacak en iyi şey... **8.** tasarlamak, plânla(ştır)mak. *to ~ a new recreation center. to ~ one's vacation.* **9.** plânını çizmek, plân yapmak, **10.** düşünmek, tasavvur etmek, plân kurmak. **~ to do sth.**: bir şeyi yapmaya niyetlenmek. *We are ~ning to take a long vacation this year. to ~ one's retirement.* **11.** düzenlemek, tertiplemek. *e.a.- 1. plot, formula, scheme, 2. design, 3. project, 7. method, procedure.*

plan-, *ön ek bk.:* **plano-.**

planar, *sf.* **1.** düzlemsel, müstevi, **2.** düz, yassı. *e.a.- 2. flat.*

planarian, *is. zool.* planarya *(Tricladida)* : suda yaşayan ve kirpiksi uzantılarıyla yüzen yassı kurt. Gövdesi kesilirse tekrar canlanıp büyür.

planate, *sf.* düzlemsel, düz yüzeyli.

planation *is.* (aşınma ile) düzleşme, düz bir yüzey olma.

planchet, *is.* sikke levhası, düz yüzeyli madenî disk, para basmak için hazırlanmış fakat yüzeyi henüz damgalanmamış madenî pul.

planchette, *is.* fal tahtası, bir cins ispritizma tahtası: üzerinde düşey bir kurşunkalem bulunan yürek biçiminde küçük tahta. Parmakla hafif dokunarak bir yüzey üzerinde hareket ettirilince bilinçaltı düşünceleri ve gelecekte olacakları ifade eden anlamlı şekiller çizdiğine inanılır.

Planck's constant, *is. fiz.* Plank sabiti : Nicemsel işley bilimde bir nicem ışınım erkesinin ışınım frekansına oranı olarak tanımlanan sabit. Simgesi : **h** olup değeri h = 6.624×10^{-27} erksaniyedir.

Planck's radiation law, *is. fiz.* Plank'ın ışınım yasası : Nicemsel işley bilimin temel yasası olup ışık vb. gibi elektromagnetik ışınım erkesinin kesikli nicemlerden oluştuğunu ve her nicemin frekansla Plank sabitinin çarpımına eşit olduğunu bildirir. **Planck's radiation formula, Planck's law** *d.d.*

plane[1], *is.&sf.* **1.** *geom.* düzlem(sel), müstevi. **~ angle** : düzlem açı. **~ figure** : düzlem şekil. **~ geometry** : düzlem geometri. **~ trigonometry** : düzlemsel üçgen ölçü, düzlem trigonometri. **inclined ~** : eğik düzlem, **2.** düzey, seviye, derece, safha. **on the same ~** : aynı düzeyde, eşit, denk. *the intellectual ~. a high moral ~. He keeps his work on a high ~.* **3.** uçak, tayyare, **4.** marangoz rendesi, rende, plânya, **5.** bir çeşit mala, **6.** *bot. bk.:* **~ tree. 7.** düz, pürüzsüz, dümdüz, **8. ~ness** : düzlük, düzgünlük, düzlemsellik, kaypaklık, pürüzsüzlük. *e.a.- 2. stratum, stage, 3. airplane, 7. smooth, even, flush.*

plane[2], *gs.f.* **planed, planing 1.** kaymak, süzülmek, kayar gibi süzülüp gitmek, **2.** suyun yüzünde uçar gibi gitmek, **3.** rendelemek, **4. ~ away/off** : (rendeleyerek) düzeltmek, düzleştirmek, dümdüz/kaypak hâle getirmek, pürüzlerini temizlemek, **5.** rende vazifesi görmek.

planer, *is.* **1.** (marangoz) plânya makinesi, **2.** (tesviyecilikte) plânya tezgâhı. *bk.:* **shaper.**

planer tree = plane, *is. bot.* çınar *(Planera aquatica).*

planet, *is. astr.* gezeğen, seyyare.

plane table = plain table, *is.* resim sehpası : topografik ölçüleri kaydetmek için üç ayaklı resim tahtası.

plane-table, *f.* **-bled, -bling** ölçüleri resim sehpası üzerinde kaydetmek.

planetarium, *is., ç.* **-tariums/-taria 1.** güneş sistemi modeli, **2.** yıldızlık, plânetaryum : (a) yıldızları ve güneş sistemini hareket halinde canlandıran cihaz, (b) gökevi : yıldızlığın içinde bulunduğu bina.

planetary, *sf.&is.* **1.** gezegen+, seyyare+, gezegenlerle ilgili, **2.** gezen, dolaşan, gezginci, seyyar, **3.** dünyasal, dünyevî, yersel, arza/dünyaya ait, **4.** *mak.* döngel (dişli), yıldız dişlisi. **~ gearing** : döngel dişli düzeni/takımı, **5.** *astrol.* bazı gezegenlerin etkisi altında.

planetesimal, *sf.&is. astr.* gezegencik+: başlangıçta güneş sistemini oluşturduğu farz edilen çok küçük maddeler(e ait). **~ hypothesis** : gezegencik kuramı : Güneş sisteminin çok küçük gezegen maddelerin zamanla top top olup sıkışmasından doğduğu kuramı (hâlen terk edilmiştir).

planetfall, *is.* yapay uydunun gezegene düşmesi.

planet gear = planet wheel, *is. mak.* gezer dişli.

planetoid, *is. astr.* küçük gezegen, yıldızcık. **~al** : yıldızcık şeklinde, yıldızcığa benzer.

plane tree, *is. bot.* çınar (ağacı) *(Platanus orientalis);* batı çınarı *(P. occidentalis).*

planet-stricken = planet-struck, *sf.* **1.** *astrol.* bir gezegenin kuvvetli etkisi altında kalmış, **2.** *bk.:* **panic-stricken**. ***e.a.- 1.*** *blasted.*

plangent, *sf.* **1.** titrek/iniltili (ses), (çan sesi gibi) gürültülü ve yankılı, **2. plangency** : (ses) inleme, titreme, titrek yankılar yapma, **3. ~ly** : titrek iniltilerle, yankılar yaparak.

plangorous, *sf.* inleyen, ağlayan, ahuzar eden, gözyaşı döken. ***e.a.- wailing, lamenting.***

plani-, *ön ek bk.:* **plano-.**

planiform, *sf.* düz, düzlemsel, düz yüzeyli (eklem vb.).

planimeter, *is.* alanölçer, plânimetre : sivri ucu düzlemsel bir şeklin çevresinde gezdirilince çevrelenen alanı ölçer.

planimetric(al), *sf.* alan ölçümüne ait.

planimetry, *is.* (düzlemsel) alan ölçümü.

planing hull, *is. den.* kayan tekne.

planing machine, *is.* plânya makinası/tezgâhı.

planing mill, *is.* plânya atelyesi.

planish, *gl.f.* (maden/kâğıt vb. yüzeyini) düzeltmek, düzgünleştirmek, cilâlamak, perdahlamak. **~er** : perdahlayan, cilâlayan.

planisphere, *is.* **1.** düzlem yuvar, düzlem küre: kürenin (tamamen/kısmen) bir düzlem üzerine izdüşümü, **2.** gökyüzü haritası: belirli bir anda görülen yıldızları düzlem üzerinde gösteren harita.

planispheric(al), *sf.* düzlem küresel.

plank, *is.&gl.f.* **1.** kalas, uzun ve kalın tahta, **2.** *bk. :* **planking** (1), **3.** dayanak, destek, **4.** (seçim kampanyasında bir partiye ait) temel ilke/amaç, seçim vaadi, **5. walk the ~** : (korsan vb. zoru ile) geminin yan tarafından uzanan kalas üzerinden gözleri bağlı yürüyüp suya düşerek boğulmak, **6.** kalas döşemek, tahta kaplamak, **7.** (balık vb.ni) kızartıp/fırınlayıp tahta üzerinde servis yapmak, **8. ~ down = plunk down** : (a) zorla yere atmak/koymak, (b) *k.d.* (parayı) peşin olarak/nakden ödemek. **~ oneself down** : yere pat diye oturmak, **9. ~-bed** : mindersiz tahta yatak.

planking, *is.* **1.** tahtalar, kalaslar : döşeme vb. tahtaları, **2.** kalas döşeme, tahta kaplama.

plankton, *is.* sürükley, plânkton. **~ic** : sürükleysel.

planless, *sf.* plânsız. **~ly** : plânsızca. **~ness** : plânsızlık.

planned economy, *is.* güdümlü ekonomi : üretim, dağıtım, fiyat vb. gibi ekonomik faaliyetleri hükûmetçe düzenlenen ve kontrol edilen sistem. *bk.:* **free enterprise.**

planned parenthood, *is.* aile plânlaması : çocuk sayısının vb. ebeveynce düzenlenmesi.

planner, *is.* plâncı, plânlayan kimse.

plano-, *ön ek* **1.** "düz, düzlem, düzgün". *ör.: planography.* **plan-, plani-** *ş.d.y.* **2.** "devinen, devingen, devinebilen, hareketli, gezen". *ör.: planogamete shö:* **plan-.**

plano-concave, *sf. optik* düz içbükey : bir yüzü düzlem, öbür yüzü içbükey olan (mercek vb.).

plano-convex, *sf. optik* düz dışbükey : bir yüzü düzlem, öbür yüzü dışbükey olan (mercek vb.).

planogamete, *is. bot. zool.* devingen cinsel göze.

planograph, *is.&gl.f.* düzlem baskı (yapmak). **~ic** : düzlem baskılı. **~ically** : düzlem baskı ile.

planography, *is.* düzlem baskı tekniği: düzlem bir yüzeyden doğrudan doğruya veya ofset usulüyle baskı yapma.

planometer, *is.* düzlemölçer: (maden işlemede vb.) bir yüzeyin düzgünlük derecesini ölçen alet.

planometry, *is.* düzlem ölçümü.

plant, *is.&f.* **1.** bitki, nebat. *A tree is a ~.* **2.** ot, **3.** fide, fidan. *The farmer set out 100 pepper ~s.* **4.** yapım evi, fabrika, atölye, imalâthane. *a manufacturing ~. There is a textile ~ in Bursa.* **5.** donanım, teçhizat, tesisat, makineler. *The heating ~ for a home. We're getting some new ~ for our factory.* **6.** (bir kuruma ait) bina, arazi ve teçhizat. *The sprawling ~ of the university. a college ~.* **7.** şakşakçı, sahnedekileri alkışlamaya teşvik için seyirciler arasına katılan kimse, **8.** seyirciler arasında oturup role katılan oyuncu, **9.** hikâyede önemsiz gibi görünüp sonradan etkisini gösteren kısım, **10.** *argo* hile, oyun, tuzak, dolandırıcılık, aldatma, **11.** dikmek. **to ~ a tree** : ağaç dikmek. **~ out** : fideleri saksıdan çıkarıp toprağa dikmek. **~ oneself** : dikilmek. **~ oneself in front of s.o.** : birisinin karşısına dikilmek, **12.** (tohum) ekmek. **to ~ a field with corn** : tarlaya mısır ekmek, **13.** (fikir, ilke, öğreti vb.) tohumlarını atmak, aşılamak, telkin etmek. **to ~ a love for learning in growing children** : yetişen çocuklara öğrenme sevgisi aşılamak, **14.** (bir ülkeye yeni bir hayvan neslini) getirmek, yetiştirmek, üretmek, **15.** (balık üretmek için denize/nehire/göle) balık yumurtası veya küçük balık atmak, **16.** istiridye yatağı yapmak, **17.** (yere) çakmak, dikmek. **to ~ posts** : kazık çakmak, **18.** (gizlice) koymak, yerleştirmek, **19.** *k.d.* (kuvvetle tokat/yumruk vb.) indirmek, aşketmek, yapıştırmak, (bıçak) saplamak, (öpücük) kondurmak. **~ a blow** : bir darbe indirmek. **He ~ed a knife in her back** : Sırtına bıçağı sapladı. **20.** mevzilendirmek, gizlice sokmak/yerleştir-mek. *to ~ spies. His supporters had been ~ed in the crowd to applaud him.* **21.** yerleştirmek, yerini tespit etmek, **22.** tesis etmek, kurmak, temelini atmak. *to ~ a city/a colony.* **23.** konutlandırmak, iskân etmek, yerleştirmek, **24.** *argo* (aldatmak/yanıltmak/asıl maksadı gizlemek için) bir yere (suç delili vb.) yerleştirmek. *The evidence was ~ed.* **25.** *argo* saklamak, gizlemek, gömmek. ***e.a.- 2. herb, 3. seedling, 10. trick, dodge, swindle, 18. place, put, 19. deliver, 20. station, post, infiltrate, 21. locate, situate, 22. establish, found, 23. settle, 25. hide, bury, conceal.***

plantain, *is. bot.* **1.** bir çeşit muz *(Musa paradisiaca)* (bitki ve meyvesi). **~-eater** : muzcul, **2.** sinir otu *(Plantago major)* : yaprakları geniş ve yere yaygın, ince uzun sap üzerinde küçük çiçekleri olan yabanî ot, **3. ~ lily** : Çin zambağı *(Hosta)* : Doğu Asya menşeli geniş dalgalı yapraklı, beyaz/mavi/mor çiçekler açan zambak türü. ***e.a.- 3. funkia.***

plantar, *is. anat. zool.* taban+, ayak tabanına ait.

plantation, *is.* **1.** ekim alanı, geniş tarla, büyük çiftlik: ekseri sıcak ülkelerde yerlilerin çalıştırıldığı pamuk, tütün, kahve, şeker kamışı vb. çiftliği. *a rubber ~.* **2.** *Brit.* koru, fidanlık, **3.** (tarih) yeni sömürge, yerleşme alanı, **4.** *az kul.* fidan veya tohum ekme, ekim, **5.** istiridye yatağı, **6. ~like** : büyük çiftlik gibi.

planter, *is.* **1.** ekici, tarımcı, ziraatçi, (fidan) dikici, **2.** tohum serpme makinesi, **3.** büyük çiftlik sahibi, **4.** (tarih) sömürge kurucusu, **5.** süslü çiçek saksısı.

planter's punch, *is.* çiftçi içkisi : ram, limon suyu, şeker ve su/soda karışımı içki.

plant food, *is.* gübre. ***e.a.- fertilizer.***

plantigrade, *sf.&is.* bütün tabanına basarak yürüyen (insan/hayvan).

plant-house, *is.* ser, limonluk. ***e.a.- greenhouse.***

plant kingdom=vegetable kingdom, *is.* bitkiler/nebatlar âlemi. *bk.:* **animal kingdom, mineral kingdom.**

plantlet, *is.* bitkicik, küçük bitki.

plantlike, *sf.* bitkisel, bitkiye benzer, bitki gibi.

plant louse, *is.* **1.** *bk.:* **aphid**, **2.** bitki yiyen herhangi böcek.

plantocracy, *is.* çiftçiler hükûmeti.

plant pathology, *is.* bitkisel sayrı bilimi, bitki hastalıkları bilimi.

planula, *is., ç.* **-lae** *zool.* plânula, yüzen larva : Sölentereler *(Coelenterata)* türünden kirpiksi çıkıntılarıyla kendi başına yüzen larva.

plaque, *is.* **1.** levha, duvar süsü vb. olarak kullanılan ince düz madenî/porselen tabak, süs tabağı, **2.** kitabe levhası : heykel veya binaya yapışık, üzerinde yazı bulunan levha, **3.** şeref levhası, rozet, **4.** plâka, tabelâ, **5.** diş kireçlenmesi, dişlerin dibinde biriken kireç gibi sert madde.

plash, *is.&f.* **1.** su sıçratma, suya çarpma (sesi), çağıltı, **2.** gölcük, su birikintisi, **3.** su sıçra(t)mak, **4.** sepet örgüsü yapmak, ince dalları birbirine geçirerek örmek, **5. ~er** : sepet örücüsü, **6. ~ingly** : suyu sıçratarak. ***e.a.- 1&3. splash, 4. pleach.***

plashy, *sf.* **plashier, plashiest 1.** gölcüklü, bataklıklı, yer yer su birikmiş, **2.** çağıltılı, su sıçratan, suya vurarak ses çıkaran. ***e.a.-1.*** *mashy, wet,* ***2.*** *splashing*

-plasia, *son ek* "büyüme/gelişme". *ör.:* **hypoplasia. -plasy, -plasis** *d.d.*

plasm, *is. bk.:* **plasma** (1-3).

plasm-, *bk.:* **plasmo-.**

plasma, *is.* **1.** *anat. fizy.* kan sıvı, plâzma, kanın sıvı kısmı, **2.** *biy.* protoplâzma, **3.** *bk.:* **whey**, **4.** bir çeşit yeşil çakmak taşı, **5.** *fiz.* sık üşer : yüksek derecede iyonlaşmış gaz, **6. ~ engine** : plâzma motoru : uzay aracında yüksek derecede iyonlaşmış gazları hızlandırarak itme sağlayan motor, **7. ~ membrane** : göze/hücre zarı, **8. plasmatic = plasmic** : kan sıvısal, kan sıvıda olan. ***e.a.- 1-3.*** *plasm.*

plasmagel, *is.* plâzma jel : amiplerde dış zar altındaki jelâtinli tabaka.

plasmasol, *is.* amibin iç sıvı kısmı.

plasmin, *is. biy.-kim. bk.:* **fibrinolysin** (1).

plasmo-, *ön ek* "plâzma, protoplâzma". *ör.:* **plasmolysis**. *s.h.ö.* **plasm-.**

plasmodium, *is., ç.* **-dia 1.** amiplerden oluşan protoplâzma yığını, **2.** sıtma asalağı, plâzmodyum *(Plasmo-dium):* üç türü üç çeşit sıtmaya sebep olan mikrop, **3. plasmodial** : plâzmodyuma ait.

plasmolysis, *is. bot.* plâzma büzülmesi : canlı gözenin su kaybı ile protoplâzmasının büzülmesi. **plasmolytic** : plâzma büzülmesi ile ilgili. **plasmolytically** : plâzma büzülmesi suretiyle.

-plast, *son ek* "oluşmuş, müteşekkil". *ör.: protoplast.*

plaster, *is.&f.* **1.** sıva, **2.** alçı (toz), **3. ~ of Paris** *d.d.* toz alçı, **4.** *tıp.* yakı. **court ~** : İngiliz yakısı. **mustard ~** : hardal yakısı. **porous ~** : yakı, **5.** sıvamak, sıva vurmak, **6.** alçılamak, alçı sürmek/kaplamak, alçı ile doldurmak/sıvamak. *to ~ posters on a fence.* **7.** yakı yapıştırmak, (yara üzerine) bant yapıştırmak, **8.** *argo* şiddetle vurmak, tokadı yapıştırmak, tokatlamak, yumruklamak, **9. ~ cast** : (a) alçı heykel, (b) *cer.* alçı, **10. ~er** : sıvacı, **11. ~y** : sıvalı, alçılı, sıva/alçı gibi; yakı gibi, yapışkan.

plasterboard, *is.* Bağdadî çıta, kıtıklı alçı levha, kartonpiyer.

plastered, *sf.* **1.** *argo* sarhoş, zom, küfelik, **2.** alçılanmış, alçı kaplanmış, **3.** (kalın tabaka halinde) sürülmüş/sıvanmış. ***e.a.- 1.*** *drunk.*

plastering, *is.* **1.** alçılama, alçı kaplama, alçı ile sıvama, **2.** alçı (tabakası).

plasterwork, *is.* alçı/sıva kaplama, alçı tezyinat.

plastic, *sf.&is.* **1.** yoğruk, yoğrulabilen, şekil verilebilen, yumuşak, kolay işlenir, plâstik.~ *clay.* **~s** : yoğruk/plâstik madde(ler). **2.** kalıplanmış/yoğurulmuş.~ *figures.* **3.** (a) şekil veren, şeklini değiştiren. ~ *forces in nature.* (b) yaratıcı. *The ~ imagination of great poets and composers.* **4.** uyumlu, değişik koşullara kolay uyabilen. *ecologically ~ animals.* **5.** oymalı, oyularak yapılan, heykelimsi, **6.** sünük, sıvık, kırılıp kopmadan her yönde şekil değiştirebilen, **7.** güzelleştirici, güzellik. **~ surgery** : güzellik ameliyatı. **~ surgeon** : güzellik ameliyatı yapan cerrah, **8.** yapay, sentetik, sun'î standartlara uydurulmuş. *This is the ~ age, the era of the sham and the bogus.* **9.** *argo* (a) yapma, uydurma, sahte, aldatıcı, ikiyüzlü, gayrisamimî. ~ *political speeches.* (b) sathî, köksüz, insanî niteliklerden yoksun. *a ~ society.* **10. ~ bomb** : plâstik bomba, **11. ~ credit** *k.d.* kredi kartı taşıyanlara bankaların tanıdığı kredi, **12. ~all = ~ly** : yoğrulmuş bir şekilde, kolay şekil verilebilecek tarzda. ***e.a.-1.*** *pliable, pliant, ductile, malleable, adaptable,* ***3.*** *(a) formative, (b) creative,* ***4.*** *pliable,* ***5.*** *sculptural,* ***8.*** *synthetic,* ***9.*** *(a) false, phony, insincere, (b) superficial, rootless, inhuman.* ***k.a.- 1.*** *rigid.*

plastic art(s), *is.* plâstik/yoğrumlu sanat (lar) : (a) heykel gibi oyularak şekil verilen, (b) resim gibi üç boyutlu (gibi görünen) sanat(lar).

plasticise/plasticisation, *Brit. bk.:* **plasticize/plastici-zation.**

plasticity, *is.* yoğrukluk, plâstiklik, yoğrulabilme, sünüklük, yumuşaklık.

plasticize, *f.* **-cized, -cizing** yoğruklaş(tır)mak, sünükleş(tir)mek, yoğur(ul)mak, plâstikleş(tir)mek, yoğruk/sünük/yoğrulabilir hâle gelmek/getirmek. **plasticization** : yoğruklaş(tır)ma.

plasticizer, *is.* yoğruklaştırıcı, sünükleştirici: bir cisme yumuşaklık, bükülebilme, yapışkanlık vb. vermek için kullanılan madde.

plastid, *is. biy.* **1.** plastit : bitki gözelerinde nişasta, yağ, protein, boya vb. içeren protoplâzma zerrecikleri (eskiden **protoplast** denirdi), **2.** ilkel organizma (göze vb.).

plastometer, *is.* yoğrukluköl çer. **plastometry** : yoğrukluk ölçümü. **plastometric** : yoğrukluk ölçen.

plastral, *sf. zool.* göğüslük+.

plastron, *is.* **1.** (Orta Çağa özgü) madenî göğüslük, göğüs zırhı, **2.** eskrim göğüslüğü, **3.** (kadın elbisesinin) göğüs süsü, **4.** kolalı gömlek göğsü, **5.** *zool.* kaplumbağa kabuğu göğsü. *e.a.-* **5.** *plastrum.*

-plasty, *son ek* **1.** "düzeltme, şekil verme, güzelleştirme". *ör. : osteoplasty, dermoplasty.* **2.** (söylenen kaynaktan alınan) doku nakli/doku aşılama. *ör.: zooplasty.* **3.** "oluşum, kaplama". *ör.: neoplasty, galvanoplasty.*

plat, *is.&f.* **platted, platting** **1.** arsa, küçük arazi parçası, **2.** örgü, kıvrım, **3.** plân, harita, **4.** plân/harita çizmek, **5.** örmek, kıvırmak. *e.a.-1&4. plot, 2&5. plait, braid, 3. plan, map.*

platan, *is. bk.:* **plane tree.**

plat du jour, *is., ç.* **plats du jour** *Fr.* (lokantada) günün özel yemeği.

plate, *is.&f.* **plated, plating** **1.** tabak, sahan, **2.** (bir tabak) yemek. *He had a vegetable ~ for lunch.* **3.** bir kişilik yemek, porsiyon. *The wedding breakfast cost $10 a ~.* **4.** bir öğün yemek, **5.** *Brit.* altın/gümüş sofra takımı, **6.** para toplama tabağı, tepsi, **7.** madenî levha, safiha, **8.** levha hâlindeki maden, **9.** üzerine yazı kazılmış madenî levha, **10.** madenî baskı levhası/kalıbı, **11.** yazılı/basılı levha, **12.** kitapta tam sayfayı kaplayan resim/tablo, **13.** üzeri maden kaplanmış eşya. **silver/gold ~** : gümüş/altın kaplı eşya, **14. ~ armor** *d.d.* levhalı zırh, saç zırh, gemi zırhı, **15.** (a) takma diş, protez, (b) takma dişin damak kısmı, **16.** *beysbol* kale işareti olan levha, **17. plate glass** *d.d.* kalın pencere/ayna camı, **18.** fotoğraf camı, fotoğraf klişesi, **19.** *anat. zool.* düz/levha şeklindeki organ/yapı, **20.** kaburga altından kesilen ince sığır eti dilimi, **21.** *elekt.* anot, elektron tübünde + potansiyelde tutulan ve elektronları çeken madenî elektrot, **22.** (marangozlukta) kirişleri tutan yatay tahta, **23.** (at yarışı vb. de birinci gelene verilen) altın/gümüş kupa, **24.** altın/gümüş kupa verilen yarış, **25.** *esk.* sikke, (gümüş) para, **26.** (altın, gümüş, zırhlı levha vb. ile) kaplamak, **27.** madeni çekiçle döverek levha yapmak, **28.** *basım* galvano klişe yapmak, **29.** (kâğıdı) cilâlamak, parlak görünüş vermek, **30. ~like** : levha/tabak gibi, levha hâlinde, **31. hand/give somebody sth. on a ~** *k.d.* bir kimsenin arzularına/isteğine ram olmak/boyun eğmek, istenileni seve seve vermek, **32. have a lot (too much, etc.) on one's ~** *k.d.* işi başından aşmak, yapacak dünya kadar işi olmak, **33. ~less** : tabaksız, levhasız, **34. ~ mark** *bk.:* **hallmark.**

plateau, *is., ç.* **-teaus/-teaux**, *f.* **-teaued, -teauing** **1.** yayla, yüksek düzlük, plâto, **2.** *psikol.* (öğrenmede) duraklama, öğrenim süresi içinde ilerleme kaydedilmeyen dönem, **3.** duraklama/gerileme dönemi, **4.** süslü tepsi, tepsi şeklinde dekor altlığı, **5.** duraklamak, hiç ilerleme kaydetmemek.

plated, *sf.* **1.** kaplama(lı), **2.** zırhlı, **3.** iki yüzü değişik dokunmuş.

plateful, *is., ç.* **-fuls** (bir) tabak dolusu.

platelet, *is.* **1.** levhacık, küçük levha, düz/yassı cisim, **2.** *fizy. bk.:* **blood ~ .**

platen, *is.* **1.** *basım* baskı levhası/silindiri, **2.** (daktilo) silindir.

plater, *is.* **1.** kaplamacı, maden levhaları yapan/kaplayan işçi, **2.** ikinci sınıf yarış atı.

plate rail, *is.* (evlerde) tabaklık, tabak rafı, tabak dizmeye mahsus duvar çıkıntısı.

plateresque, *sf.* tabak süslemeli, gümüş tabaklara benzer süsleri olan (XVI.yy. İspanyol mimarîsi).

plate tracery, *is.* (taş üzerinde) yaprak oymalı süs.

platform, *is.* **1.** yüksek düzlük, taraça, düz çatı, tahtaboş, plâtform, kürsü, **2.** sahanlık, basamak, **3.** peron. **~ -ticket** : peron (giriş) bileti, **4.** *ABD* vagon sahanlığı. **~ car** : açık yük vagonu, **5.** *As.* top temeli, **6.** *den. bk. :* **flat**[2] (10), **7.** set, seki, **8.** (dinî/siyasî vb. kurumlarda) ilke, umde, prensip, programın temel dayanağı, **9.** tasarı, plân, **10.** açık oturum, herkese açık tartışma yeri/fırsatı. **a good ~ speaker** : iyi bir siyasî hatip. *e.a.-1. stage, dais, rostrum, pulpit.*

platina, *is.* **1.** plâtin cevheri : Pt, Ir, Os içeren doğal cevher, **2.** plâtin taklidi : Zn+Cu alaşımı, **3.** *esk. bk.:* **platinum.**

plating, *is.* **1.** kaplama (kaplanmış tabaka). *silver ~* . **2.** (zırh vb. de) madenî levha, **3.** (madenî) kaplamacılık, kaplama işi.

platinic, *sf. kim.* plâtin+ : dört valanslı plâtin içeren.

platiniferous, *sf.* plâtinli, plâtin veren/içeren.

platiniridium, *is.* plâtin-iridyum : Pt+Ir içeren doğal cevher.

platinise/platinisation, *Brit. bk.:* **platinize/platini-zation.**

platinize, *gl.f.* **-nized, -nizing** plâtinlemek, plâtinle kaplamak. **platinization** : plâtinleme.

platinoid, *sf.&is.* **1.** plâtinimsi, plâtine benzeyen, **2.** doğal olarak plâtinle birlikte bulunan maden (paladyum, iridyum gibi), **3.** yapay plâtin: Cu+Zn+Ni ve (az miktarda) tungsten-alüminyum alaşımı. Direnç teli vb. yapmakta kullanılır.

platinotype, *is. foto.* plâtinli fotoğraf : Gümüş yerine plâtin kullanan fotoğraf(çılık).

platinous, *sf. kim.* plâtinli, iki valanslı plâtin içeren.

platinum, *is.* **1.** *kim.* plâtin: gri, beyaz renkli, telgen, dövülgen asitlere dayanıklı, ağır, asil maden. Bilimsel aletler ve mücevher yapmakta kullanılır. Simge : **Pt**, atom ağ. 195.09, atom nu. 78, özgül ağ. 21.5 (20°C), **2.** plâtin rengi : mavimsi gümüşî renk, **3. ~ black** : ince plâtin tozu : Pt. tuzlarının indirgenmesiyle elde edilir. Tezgen (katalist) olarak kullanılır. **4. ~ blonde** : (a) saçları açık sarışın veya gümüş renkli olan kadın, (b) saman sarısı veya gümüş rengi, **5. ~ metals** : özellikleri plâtine benzeyen madenler.

platitude, *is.* **1.** basmakalıp/yavan/soğuk/beylik/tatsız, söz, **2.** bayağılık, adîlik, tatsızlık, yavanlık. ***e.a.- 1.*** *cliché, truism.*

platitudinize, *gs.f.* **-nized, -nizing** basmakalıp/yavan/soğuk/beylik/tatsız söz söylemek.

platitudinous, *sf.* basmakalıp, yavan, soğuk, beylik, tatsız. **~ly** : basmakalıp bir şekilde. **~ness** : basmakalıplık, yavanlık, soğukluk, tatsızlık.

Plato, *is.* Eflâtun, Yunan filozofu.

Platonic, *sf.* **1.** Eflâtun'a/felsefesine ait, **2.** plâtonik, şehvetten/maddiyattan uzak, manevî, fikrî, hissî, saf ve içten, ulvî, yüce. **~ love** : plâtonik/ulvî/saf aşk, manevî/ideal güzelliğe karşı duyulan sevgi. **~ relationship** : samimî/temiz duygulara dayanan arkadaşlık, **3. ~ally** : plâtonik/ulvî/saf bir şekilde.

Platonism, *is.* **1.** Eflâtunculuk: Eflâtun felsefesi, Plâtonizm, **2.** Eflâtun doktrini ve deyimleri, **3.** "Maddî varlıklar, değişmeyen fikirlerin kararsız bir simgesidirler, gerçek bilgi ancak fikir ve düşüncelerle elde edilir." şeklinde özetlenebilen felsefî inanç, **4.** plâtonik aşka inanış, **5. Platonist** : Eflâtuncu, Eflâtun felsefesine inanan, plâtonik aşka inanan.

platoon, *is.&f.* **1.** *As.* takım, iki veya daha fazla mangadan oluşan askerî birlik, **2.** (polis) müfreze, **3.** insan topluluğu, grup, **4.** (futbol) takım, **5.** takım teşkil etmek/kurmak, takım olarak çalışmak.

platter, *is.* **1.** *ABD* büyük beyzî tabak, tevzi tabağı, **2.** *argo* plâk, gramofon plâğı, **3. hand sth. to s.o. on a silver ~** *k.d.* her şeyi hazırlayıp önüne koymak, hazıra/beleşe kondurmak, lâyık olmadığı/hak etmediği bir şeyi vermek.

platy[1], *sf.* **platier, platiest** tabakalı, levhalı, ince levhalardan oluşan (kaya).

platy[2], *is., ç.* **platy/platys, platies** *zool.* yassı balık *(Xiphophorus maculatus):* Meksika sularında bulunan ve akvaryumda beslenen birkaç tür balık.

platy-, *ön ek* "yassı, düz, geniş". *ör.: platyhelminth. s.h.ö :* **plat-.**

platycephalic = platycephalous, *sf.* yassı kafalı.

platyhelminth, *is. zool.* yassı kurt. ***e.a.-*** *flatworm.*

platypus, *is., ç.* **-puses, -pi** *bk.:* **duckbill.**

platyrrhine = platyrrhinian, *sf.&is.* **1.** yassı burunlu, **2.** geniş, yassı burunlu ve uzun kuyruklu *Platyrrhini* familyasına mensup maymun.

plaudit, *is. gen.* **~s 1.** alkış, **2.** beğeni, takdir. **Her cake won the ~s of the guests** : Pastasını misafirleri beğendi.

plausible, *sf.* **1.** olabilir, makul, haklı, akla yakın, olasılı. *Your explanation sounds ~. a ~ excuse/plot.* **2.** inandırıcı, ikna edici, güvenilir, güven verici, itimat edilebilir. *a ~ comentator.* **3.** (şüpheli/yalan bir şeye) çene kuvvetiyle inandıran. *an extraordinarily ~ liar.* **4. ~ness = plau-**

sibility : makullük, akla yakınlık, olasılık, inandırıcılık, güvenilirlik, **5. plausibly** : makul/akla yakın bir şekilde. *e.a.- 1. reasonable, feasible, probable, possible, logical, valid, 2. persuasive, believable, credible.*

plausive, *sf.* **1.** *az kul.* alkışlayan, **2.** *esk. bk.:* **plausible.**

play[1], *is.* **1.** piyes, dram, **2.** gösteri, temsil, sahne oyunu, **3.** oyun, eğlence, **4.** şaka, lâtife. **He said it merely in ~** : Sadece şaka yaptı/şaka olarak söyledi. **5.** oynama, oynayış, oynanış, oyun, **6.** oyun tarzı, sahne üslûbu. *We admired his fine ~ all last season.* **7.** eylem, fiil, hareket. *A stupid ~ cost him the match.* **8.** oyun sırası, sıra. *Whose ~ is it?* **9.** kumar, **10.** davranış, tutum, tavır. **fair ~** : dürüst/âdil davranış. **foul ~** : hileli tutum, alçakça iş/davranış, **11.** faaliyet. *a ~ of fancy.* **12.** cümbüş, seri hareket, oyun, oynaşma. *The ~ of shadows. A fountain with a leaping ~ of water.* **13.** anî değişme, görünüp kaybolma, sık sık yer değiştirme. *The ~ of a searchlight against the night sky.* **14.** *müh.* hareket alanı, **15.** hareket serbestliği, **16.** serbest işleme/faaliyet, çalışma. *Full ~ of mind.* **17. be at ~** : oynamak, **18. be in full ~ = come into ~** : etkilemek, rol oynamak, ortaya çıkmak, **19. bring into ~** : sunmak, takdim etmek, meydana/ortaya çıkarmak, harekete geçirmek. *New evidence has been brought into ~ in this trial.* **20. call into ~** : (a) meydana çıkarmak, ortaya atmak, (b) (göreve) davet etmek, **21. come into ~** : (a) meydana/sahneye çıkmak, kullanılmaya başlamak, (b) etkili olmak, **22. give full ~ to one's abilities** : birinin yeteneklerinin gelişmesine geniş olanak sağlamak, **23. in ~** : (a) oyunda, (b) şaka olarak, **24. in full ~** : tam faaliyette, **25. make a ~ for** : *argo* (a) ayartmaya/baştan çıkarmaya çalışmak. *He made a ~ for his buddy's girl.* (b) kazanmaya/ilgi toplamaya çalışmak. *This ad will make a ~ for new consumer markets.* **26. make much ~ of sth** : bir şeyi istismar etmek, büyüterek kendi maksadı için kullanmak, **27. out of ~** : oyun dışı bırakılmış, **28. the ~ runs high** : büyük çapta kumar oynanıyor, **29. ~ on words** : cinas, kelime oyunu. *e.a.-1. drama, 2. performance, 4. fun. jest, joking, 9. gambling, 10. conduct, 11. action.*

play[2], *f.* **1.** (oyun) oynamak, **2.** rol yapmak, temsil etmek, canlandırmak. *to ~ Lady Macbeth.* **3.** (rol) oynamak, rol yapmak, ... gibi davranmak, ... tavrı takınmak, ... süsü vermek. **to ~ the fine lady** : kibar hanım tavrını takınmak, kibarlık taslamak. *to ~ the role of benefactor.* **to ~ the fool** : kendine aptal süsü vermek, **4.** ...-de temsiller vermek. **to ~ the larger cities** : büyük şehirlerde temsiller vermek, **5.** eğlenmek, **6.** kumar oynamak, bahse girmek. **~ high** : büyük kumar oynamak. **~ the market** : borsa oyunu oynamak, spekülasyon yapmak, **7.** (müzik aleti/çalgı) çalmak, **8.** yapmak, hareket etmek. **~ tricks** : hile yapmak, **9.** (bir şey üzerine) harekete geçmek. *to ~ a hunch.* **10.** çabucak/anîde değiştirmek. *to ~ colored lights on a fountain.* **11.** (hortumla) fışkırtmak/püskürtmek. *to ~ hose on a fire.* **12.** (oltayı çekerek takılan balığı) yormak, **13.** eğlenmek, eğlenceye/oyuna katılmak, **14.** (sporda) oyun yapmak, ciddî oynamamak, **15.** davranmak. **to ~ fair = ~ the game** : dürüst davranmak. **to ~ the man** : erkekçe davranmak, mertçe hareket etmek, **16.** serbestçe hareket etmek, **17.** (su) fışkırtmak, **18.** (ışık) renk oyunları/yansımalar yapmak, gezmek, dolaşmak, yanıp sönmek. *The light ~ed over the faces of the crowd.* **19.** kurcalamak, karıştırmak, acemice ellemek, **20.** sallanmak, kımıldanmak, çalkalanmak, **21. ~ about** : oyalanmak, gönül eğlendirmek, **22. ~ along** : (a) savsaklamak, kararı vb. geciktirmek, bekletmek, (b) **~ along with** : ... ile aynı fikirde imiş gibi davranmak, **23. ~ at** : (a) katılmak, (b) yapar gibi görünmek. **What are you ~ing at?** Ne oyunlar peşindesin? (c) (belirtilen oyunu) oynamak. **~ at being soldires** : (çocuklar) askerlik oyunu oynamak. **~ at chess** : satranç oynamak, **24. ~ away** : kumarda servetini kaybetmek, **25. ~ back** : (plâk, teyp vb.) çalmak, kaydedileni dinlemek, **26. ~ both ends against middle** : fesat çıkarmak, kendi çıkarı için başkalarını birbirine düşürmek, **27. ~ by ear** : notasız/kulaktan çalmak/söylemek, **28. ~ down** : aşağılamak, küçük/hakir görmek, önemsiz göstermek, **29. ~ed out** : (a) yorgun, bitkin, bîtap, (b) eski, köhne, modası geçmiş, (c) bitmiş, tükenmiş, kalmamış, **30. ~ fast and loose (with)** : sorumsuz/saygısız davranmak, hiçe saymak, kıymet vermemek. *He ~ed fast and loose*

with her affections. **31. ~ for time** : (çıkar sağlamak için) oyalamak, zamanı uzatmak, **32. ~ for safety = ~ (it) safe** : tedbirli davranmak, tehlikeden kaçınmak, **33. ~ in** : (a) (birisi girerken) müzik çalmak. *The band ~ed in the President.* (b) (oyuna) alışmak. *I need a few more minutes to ~ myself in.* **34. ~ into hands of = ~ into s.o.'s hands** : birinin ekmeğine yağ sürmek (ona çıkar sağlamak), **35. ~ it by ear** : birdenbire çaresini bulmak, o anda uydurmak/aklına gelmek, **36. ~ it cool** *k.d.* sakin olmak, itidalini kaybetmemek, soğukkanlılığını korumak, temkinli davranmak, **37. ~ it one's own way** : bildiği/istediği gibi yapmak, canının istediğini yapmak, **38. ~ off** : (oyun berabere kalınca) bir oyun daha oynamak, **39. ~ off s.o. against s.o. else** : birini başkasına karşı kendine alet etmek, **40. ~ one's cards** *bk.:* **card** (12), **41. ~ one's cards close to one's chest** : saman altından su yürütmek, kimseye sezdirmeden işini becermek, **42. ~ one's cards right** : fırsattan yararlanmak, olanakları değerlendirmek, **43. ~ on** : durmadan çalmak, çalmaya devam etmek, **44. ~ on/upon** : istismar etmek, başkasının saflığından/iyi niyetinden yararlanarak kendine çıkar sağlamak, **45. ~ out** : (a) bitirmek, sona erdirmek, (b) (halat, olta ipi) salıvermek, serbest bırakmak, **46. be ~ed out** : (a) bitap düşmek, gücü kalmamak, (b) modası geçmiş olmak, pabucu dama atılmak, **47. ~ politics** : politika yapmak, siyasî çıkarlarına göre davranmak, **48. ~ possum**: ölü veya uyuyor gibi davranmak, **49. ~ second fiddle** : ikinci derecede rol oynamak, **50. ~ the field** : aynı zamanda birkaç kişi ile flört etmek, **51. ~ the game** *bk.:* **game**[1] (17), **52. ~ up** : belirtmek, tebarüz ettirmek, vurgulamak, önemini büyütmek, çok önemli (imiş gibi) göstermek, herkese yaymak, **53. ~ up to** *k.d.* yaltaklanmak, tabasbus etmek, **54. ~ with fire** : ateşle oynamak, tehlikeli işe girişmek, **55. ~ with oneself** *k.d.* istimna etmek, kendi kendini tatmin etmek. ***e.a.- 2. perform, 5. amuse, toy, trifle, 6. gamble, bet, 28. belittle, 29. : (a) exhausted, weary, (b) hackneyed, (c) used up, finished, 44. exploit, 45. (a) finish, 53. flatter, 55. masturbate.***

playa, *is., ç.* **playas** *İsp.* çölde kumlu/tuzlu/çamurlu çukurluk.

playable, *sf.* **1.** oynanabilir, **2.** çalınabilir.

playact, *f.* **1.** inandırmaya/aldatmaya çalışmak, **2.** (piyeste) oynamak, rol almak/yapmak, **3.** piyes hâline sokmak, dramatize etmek, **4. ~ing** : uydurma, sahte, yapmacık, câli, sun'î, **5. ~or** : sahne aktörü.

playback, *is.* **1.** (plâğa/teybe kaydedilen sesi) dinleme, çalma, **2.** kaydedildikten sonra çalınan/dinlenen parça, **3.** ses kaydedilirken dinleme düzeni.

playbill, *is.* **1.** tiyatro afişi/ilânı, **2.** temsil programı.

playbook, *is.* piyesin metni, kitap hâlinde piyes.

playbox, *is. Brit.* oyuncak kutusu.

playboy, *is.* zengin/mirasyedi delikanlı, zengin hovarda, ciddî bir işi olmayıp eğlence ile vakit geçiren erkek.

play-by-play, *sf.&is.* anında ve ayrıntılarıyla (yayınlanan olay : maç, tören vb.).

playday, *is.* tatil, oyun/eğlence günü. ***e.a.- holiday.***

player, *is.* **1.** oyuncu, **2.** aktör, **3.** çalgıcı, **4.** sporcu, profesyonel oyuncu, **5.** *bk.:* **record player**, **6.** kumarcı, kumarbaz. **7. ~ piano** : kendiçalar piyano, (mekanik düzenle) otomatik çalan piyano.

playfellow, *is.* oyun arkadaşı. ***e.a.- playmate.***

playful, *sf.* **1.** oyunbaz, oynamayı seven, **2.** şen, şakacı, lâtifeci. *a ~ remark.* **3. ~ly** : şaka olarak, lâtife yollu, şen bir şekilde, **4. ~ness** : oyunbazlık, şakacılık. ***e.a.- 1. frolicsome, 2. joking, teasing.***

playgirl, *is.* sosyete kadını, vaktini eğlencelerle geçiren kadın/kız.

playgoer, *is.* tiyatro meraklısı/düşkünü.

playground, *is.* **1.** çocuk bahçesi, **2.** oyun ve eğlence alanı/sahası. *The Riviera is the ~ of Europe.*

playhouse, *is., ç.* **-houses 1.** tiyatro, **2.** çocukların içinde oynadıkları küçük ev, **3.** oyuncak ev.

playing card, *is.* oyun kâğıdı, iskambil kâğıdı.

playing field, *is. Brit.* stadyum, spor alanı.

playless, *sf.* oyunsuz, eğlencesiz.

playlet, *is.* kısa oyun, küçük piyes.

playlike, *sf.* oyun/eğlence gibi.

playmate, *is.* oyun arkadaşı.

play-off, *is.* rövanş maçı.

play on words, *is.* cinas, kelime oyunu. ***e.a.***- *pun.*

playpen, *is.* evcik, bebek ve küçük çocuklar için etrafı parmaklıklı oyun yeri.

playroom, *is.* oyun odası.

playsuit, *is.* (kadın/çocuk) spor elbisesi (genellikle şort ve blûz).

plaything, *is.* oyuncak. ***e.a.***- *toy.*

playtime, *is.* oyun/eğlence zamanı, tatil, paydos.

playwright, *is.* piyes/oyun yazarı. ***e.a.***- *dramatist.*

playwriting, *is.* piyes/oyun yazarlığı, oyun yazma.

plaza, *is.* meydan, çarşı/pazar yeri.

plea, *is.* **1.** iddia, **2.** mazeret, bahane, özür, vesile. **on the ~ of** : bahanesiyle, ileri sürerek. **He refused the invitation to dinner on the ~ of being too busy** : Çok işi olduğunu ileri sürerek yemek davetini reddetti. **3.** *huk.* (a) sav, iddia(name), dava. **special ~** : ek iddia. (b) savunma, müdafaa, (c) dava, adlî takibat, **4.** yalvarma, yalvarış, yakarış, dilek, dileme, rica, istirham, talep. **make a ~ for mercy** : aman/merhamet dilemek, **5. Court of Common pleas** : *Brit.* hukuk mahkemesi, **6. ~-bargain(ing)** : cezası daha hafif bir suçu kabullenme(k). ***e.a.***- *2. excuse, pretext, 3. (a) allegation, (c) suit, action, 4. appeal, entraety, request, petition, supplication.*

pleach, *gl.f.* **1.** sepet örgüsü yapmak, dalları birbiri arasından geçirerek çit vb. örmek, **2.** (saç) örmek. ***e.a.***- *1. interweave, 2. braid.*

plead, *f.* **pleaded/plead/pled, pleading 1.** yalvarmak, yakarmak, rica/istirham etmek. **She wept and ~ed until he agreed to do as she wished** : İstediğini yaptırıncaya kadar ağlayıp yalvardı. **to ~ with s.o.** : birine yalvarmak, **2.** iddia etmek, **3.** *huk.* (a) dava açmak, (b) suçlamak, iddia etmek, (c) savunmak, müdafaa etmek. *He had a good lawyer to ~ his case.* (d) (sanık) atfedilen suçu kabul veya reddetmek, suçlu/suçsuz olduğunu beyan etmek. **to ~ guilty/not guilty** : suçu kabul etmek/reddetmek, **4.** mazeret olarak ileri sürmek, özür/mazeret göstermek, ... taslamak. **to ~ ignorance** : bilmemezlikten gelmek, cehalet taslamak. **to ~ insanity** : delilik taslamak, deli olduğunu iddia etmek, **5. ~able** : iddia edilebilir, davada özür/cevap olarak gösterilebilir, **6. ~er** : davacı, avukat, dava vekili. ***e.a.-1.*** *beg, supplicate, appeal, implore, 2. claim, reason, 3. (a) sue, petition, (b) claim.*

pleading, *is.* **1.** rica, istirham, yalvarış, **2.** *huk.* (a) dava açma/lâyiha hazırlama usulü, (b) (mahkemede) davayı savunma, (c) iddianame, müdafaaname, (d) **~s** : dava lâyihaları, **3. ~ly** : yalvararak, rica/istirham ile, **4. ~ness** : yalvarma, yalvar yakar olma, **5. special ~** *bk.:* **special.**

pleasable, *sf.* hoşa gidebilir, hoşlanılabilen.

pleasance = pleasaunce, *is.* **1.** eğlence yeri, bahçe, park, gezi (yeri), seyrangâh, **2.***esk. bk.:* **pleasure.**

pleasant, *sf.* **1.** hoş, lâtif, hoşa giden, iyi, güzel. *~ news. ~ weather. We spent a ~ evening.* **2.** kibar, nazik, zarif, şirin, cana yakın, **3.** *esk.* şen, neşeli, **4.** *esk. bk. :* **jocular, facetious, 5. make oneself ~ to s.o.** : birine hoş görünmek/iltifat etmek, yüzüne gülmek, gözüne girmeye çalışmak, **6. ~ly** : hoş/hoşa gider bir şekilde, kibarca, nezaketle, zarafetle, **7. ~ness** : hoşa gitme, güzellik, letafet, kibarlık, zarafet, nezaket. ***e.a.***- *1. pleasing, agreeable, enjoyable, 2. polite, amiable, congenial, friendly, 3. gay, merry, sprightly.* ***k.a.***- *unpleasant, distasteful.*

pleasantry, *is., ç.* **-ries 1.** şaka, lâtife, mizah, **2.** şakacılık. ***e.a.***- *teasing, banter.*

please, *f.* **pleased, pleasing 1.** sevindirmek, zevk/neşe vermek, **2.** şayanıkabul olmak, arzusuna/isteğine/iradesine uygun olmak. *May it ~ your Majesty.* **3.** lütfen. *~ come here.* **4.** hoşa gitmek, memnun/hoşnut etmek. **hard to ~** : müşkülpesent, hoşnut etmesi zor. **There is no pleasing him** : Hiçbir şeyden memnun olmaz. **5.** (canı) istemek, arzu etmek, dilemek. **do as one ~s** : canının istediğini yapmak. **Do as you ~** : İstediğinizi/dilediğinizi yapın. **Go where you ~** : İstediğiniz yere gidin. **~ yourself** : nasıl isterseniz, siz bilirsiniz, **6. if you ~** : (a) isterseniz, arzu ederseniz, hoşunuza giderse, (b) lütfen, rica ederim, (c) "işin garibi, tuhaftır ki" anlamında şaşkınlık, hoşnutsuzluk, hayret vb. ifade eder. **The missing letter was in his pocket, if you ~!** : İşin garibi, kayıp mektup cebinden çıktı! **7. ~ God!** İnşallah! **8. pleaser** : sevindiren, memnun eden (kimse/şey).

pleased, *sf.* **1.** hoşlanmış, memnun, hoşnut, razı, sevinmiş. **I am ~ at the news** : Habere sevindim/memnun oldum. **be ~ to do sth.**: bir şeyi memnuniyetle yapmak. **be anything but ~** : asla memnun olmamak. **He is very ~ with himself** : Kendini pek beğeniyor, yaptığından memnun. **2. ~dly** : hoşlanarak, memnun/hoşnut olarak, sevinerek, **3. ~dness** : hoşlanma, hoşnutluk, memnuniyet, sevinme.

pleasing, *sf.* **1.** hoş, sevimli, cana yakın, sempatik, lâtif, kibar, nazik. *a ~ manner.* **2.** hoşa giden, memnuniyet verici. *a ~ piece of news.* **3.** güzel, hoş görünen. *a building which is ~ to the eye.* **4. ~ly** : hoş/sevimli bir şekilde, memnun edici bir şekilde, **5. ~ness** : hoşluk, sevimlilik, letafet, kibarlık, nezaket. ***e.a.- 1-2.*** *agreeable, gratifying, pleasant, charming.*

pleasurable, *sf.* **1.** hoşa giden, zevk veren, tatmin edici, memnunluk verici. *a ~ experience.* **2. ~ness** : hoşa gitme, tatminkârlık, memnuniyet verme, **3. pleasurably** : hoşça, hoşa gidecek/memnun edecek şekilde.

pleasure, *is.&f.* **-ured, -uring 1.** zevk, sefa, **2.** sevinç, memnunluk, memnuniyet, hoşnutluk, hoşlanma. **I have much ~ in informing you that ...** : ...-i size bildirmekle bahtiyarım/memnunluk duyarım. **3.** keyif, arzu, irade. **at the Queen's will and ~** : Kraliçenin emir ve iradesiyle. **without consulting my ~** : bana danışmadan, **4.** haz, şehvanî zevk, **5.** zevk/memnunluk verici şey. *It was a ~ to see you.* **6.** eğlence, tenezzüh. *a search for ~.* **7.** arzu, istek, seçenek, tercih, irade, emir. *to make known one's ~. What is your ~ in this matter?* **8.** zevk/haz/keyif/sevinç vermek, memnun/hoşnut etmek, **9.** zevk/haz/sevinç duymak, sevinmek, hazlanmak, memnun/hoşnut olmak. *I ~ in your company.* **10.** cinsî münasebette bulunmak, cinsel zevk duymak, **11. at (one's) ~** : (bir kimsenin) isteğine/arzusuna göre, istediği kadar/zaman, keyfince, keyfine göre, **12. do (one) the ~ of** : lûtfunda bulunmak, **13. during (one's) ~** : hoşlandığı sürece. **office held during our ~** : (Kraliçe) arzumuza bağlı görev, **14. it is a ~ (for me)** : benim için bir zevktir, **15. take ~ in** : ...-den zevk almak/hoşlanmak, **16. What is your ~**? Ne arzu edersiniz? **17. ~-boat** : tenezzüh/gezi sandalı/vapuru, **18. ~-ground** : eğlence/bayram yeri, **19. ~ful** : zevkli, memnuniyet/zevk/haz verici, eğlenceli, **20. ~-trip** : gezinme, **21. ~less** : zevksiz, usandırıcı, **22. ~lessly** : zevksiz/nahoş bir şekilde, usandırırcasına. ***e.a.- 1&2.*** *gratification, enjoyment, happiness, gladness, delectation, delight, 3. joj, rapture, ecstasy, 4. voluptuousness, 6. amusement, diversion, fun, 7. wish, inclination, desire, will, choice, preference, 9. gratify, please, 10. delight.* ***k.a.-1-3.*** *displeasure, sorrow, vexation.*

pleasure principle, *is.* (Freud teorisinde) hoşlanma ilkesi: ıstıraptan kaçınarak haz arama içgüdüsü.

pleat = plait, *is.&f.* kırma, pli(se) (yapmak). **~er** : kırma/pli(se) yapan şey/kimse. **~less** : plisiz, kırmasız, düz.

pleb, *is.* (eski Roma'da) avam/halk(tan biri).

plebe, *is.* **1.** *ABD* Harp/Deniz Harp Akademisi birinci sınıf öğrencisi, **2.** *esk. bk.:* **plebeian** (1).

plebeian, *sf.&is.* **1.** avam, özellikle eski Roma'da avam/alelâde halk tabakasına mensup (kimse), **2.** geniş halk kütlesine/topluma ait, **3.** adî, bayağı, pespaye.

plebiscite, *is.* **1.** kamuoyu, halk oylaması, plebisit, önemli bir konuda bütün halkın oy vermesi, **2.** bağımsızlık veya başka bir devletle birleşme konusunda bütün milletin verdiği oy.

plebs, *is., ç.* **plebes** avam, geniş halk tabakası.

plectognath, *sf.&is. zool.* çene balığı : çengel çeneliler *(Plectognathi)* türüne giren çeneleri kısa ve kuvvetli balıklar : **triggerfish** (çotira balığı), **globefish** (dört dişli balık), **trunkfish** (sandık balığı) bu türden balıklardır.

plectron, *is., ç.* **-tra** *bk.:* **plectrum.**

plectrum, *is., ç.* **-tra/-trum** çalgıç, mızrap.

pled, *f. bk.:* **plead** *(geç.z.&sf.f).*

pledge, *is.&f.* **pledged, pledging 1.** ant, yemin, söz, vaat, adak, **2.** yüklenim, üstenme, taahhüt, **3.** tutu, rehin. **hold in ~** : rehin olarak tutmak. **put a thing in ~** : bir şeyi rehine koymak, **4.** inanca, güvence, teminat, **5.** bir kuruma/cemiyete kabul edilen fakat üyeliği henüz kesinleşmeyen kimse, **6.** (sıhhatine/şerefine) kadeh kaldırma, **7. take the ~** : içki içmeyeceğine söz vermek/yemin etmek/ant içmek, içkiye tövbe et-

mek, **8.** yemin et(tir)mek, ant iç(ir)mek, söz ver-(dir)mek. *to ~ hearers to secrecy.* **9.** vadetmek, yükümlenmek, taahhüt etmek, **10.** rehine koymak, **11.** kefil olmak, **12.** (kulüp/kurum vb.) geçici üye kabul etmek, **13.** (sıhhatine/şerefine) içmek, kadeh kaldırmak, **14.** adamak. *The new organization ~d itself to the revolutionary overthrow of the dictator.* **15. ~able** : yükümlenilebilir, taahhüt edilebilir, vadedilebilir, kefil olunabilir, **16. pledger = pledgor = pledgeor** : ant içen/yeminli kimse, söz/teminat/güvence/rehin veren, vadeden (kimse), kefil. ***e.a.- 6.*** *toast,* ***10.*** *pawn,* ***14.*** *dedicate.*

pledgee, *is.* kendisine güvence/teminat/rehin verilen kimse.

Pledge of Allegiance, *is. ABD* bağlılık andı, sadakat yemini : birçok bayrak töreninde söylenen ve *"I pledge allegiance to the flag"* ile başlayan ant.

pledget, *is.* (yara üzerine konulan) pamuk, tampon.

-pledgia, *son ek* "inme, kötürümlük". *ör.: paraplegia.*

Pleiad, *is.* **1.** Ülker burcu yıldızlarından her biri. **~s** : Ülker/Süreyya burcu, **2.** *(Fr.: Pléiade)* Pleyad: XVI. yy. ın ikinci yarısında yetişen yedi Fransız şairi, **3.** yediler, yedi ünlü kişiden oluşan grup.

plein-air, *sf. Fr.* **1.** açık hava/doğal görünüş (tablosu), açık hava ressamlığı ile ilgili, **2.** Fransa'da XIX. yy. ortalarında çıkan ve açık hava manzaralarını konu seçen resim sanatı ile ilgili, **3. ~ism(e)** : açık hava ressamlığı.

Pleiocene, *is. jeol. bk.:* **pliocene.**

Pleistocene, *sf.&is. jeol.* Pleistosen (çağ).

plenary, *sf.* **1.** tüm(el), tam, bütün, küllî, salt, mutlak. *~ powers.* **2.** tam mevcutlu, genel kurul, bütün üyelerin katıldığı. *a ~ session of Congress.* **3. ~ indulgence** : (Katoliklerde) salt bağışlama, bütün günahların affı. ***e.a.-1.*** *full, complete, absolute, entire.*

plenipotent, *sf. bk.:* **plenipotentiary.**

plenipotentiary, *sf.&is., ç.* **-aries** tam yetkili (elçi), mutlak salâhiyet sahibi (komisyon/kimse vb.).

plenish, *gl.f. İsk.* **1.** doldurmak, depolamak, ambarlamak, stok etmek, temin/tedarik etmek, **2. ~er** : dolduran, temin/tedarik eden kimse, **3. ~ment** : doldurma, temin/tedarik etme. ***e.a.- 1.*** *fill up, stock, furnish.*

plenitude, *is.* **1.** bolluk, mebzuliyet, doluluk, yeterlik, **2.** dolu/tamam/tam olma, tamamiyet. **With this work his artistry has reached its ~** : Bu eserle sanat hayatı tamamlandı. ***e.a.-1.*** *fullness, adequacy, abundance.*

plenteous, *sf.* **1.** bol, mebzul, çok, dolu. *a ~ supply of corn.* **2.** bereketli, çok verimli. *a ~ harvest.* **3. ~ly** : bol bol, mebzulen, bereketli bir şekilde, **4. ~ness** : bolluk, bereket. ***e.a.-1.*** *plentiful, copious, abundant,* ***2.*** *fruitful.*

plentiful, *sf.* **1.** bol, mebzul, çok, **2.** bereketli, çok verimli, **3. ~ly** : bol bol, mebzulen, bereketli bir şekilde, **4. ~ness** : bolluk, bereket. ***e.a.-1.*** *plenteous copious, abundant, ample, bountiful,* ***2.*** *fruitful, bounteous, productive.* ***k.a.-1.*** *sparse, scanty, scarce,* ***2.*** *barren, fruitless, sterile.*

plenty, *sf.&zf.&is., ç.* **-ties 1.** *k.d.* pek çok/bol, bereketli, mebzul. **She gave the children ~ to eat** : Çocuklara pek çok yiyecek verdi. **The house is ~ large** : Bu ev pek büyüktür. **2.** *k.d.* tamamıyla, bol bol, fazlasıyla, aşırı derecede. **The house is ~ big enough** : Ev fazlasıyla büyük. **3.** çokluk, bolluk, mebzuliyet. **~ of** : pek çok, pek bol. *We have ~ of money. There is ~ of time.* **4.** bereket(lilik). *Resources in ~.* **5.** bolluk, refah, servet, bolluk/refah çağı. **in years of ~** : bolluk yıllarında, **6. to live in peace and ~** : barış ve refah içinde yaşamak. ***e.a.-1.*** *plentiful, abundant,* ***2.*** *fully, quite,* ***3. 4&5.*** *abundance, copiousness, luxuriance, affluence, profusion.*

plenum, *is., ç.* **plenums/plena 1.** doluluk, **2.** dolu uzay : tamamen madde ile dolu farz edilen uzay. Tersi: ***vacuum.*** **3.** yüksek basınçlı kap: içinde normal hava basıncından daha yüksek basınçta gaz bulunan kapalı cisim, **4.** (meclis) birleşik oturum: bütün üyelerin hazır bulunduğu toplantı.

pleo-, *ön ek bk.:* **plio-.**

pleochroism, *is.* çok renklilik : bazı kristallerin bakış açısına göre çeşitli renklerde görünmeleri. **pleochroic** : çok renkli. *bk.:* **dichroism, trichroism.**

pleomorphism = poleomorphy, *is. bot. zool.* çok biçimlilik: bir hayvan veya bitkinin yaşam süresinde tamamen farklı biçimler alması. ***e.a.-*** *polymorphism.*

pleonasm, *is.* söz fazlalığı, ıtnap, haşiv, şişirme, fazla/gereksiz söz, lâf kalabalığı, bir fikri ifade için gerekenden fazla kelime kullanma. *free gift, true fact* gibi. ***e.a.- circumlocution, redundancy.***

pleonastic, *sf.* **1.** fazla uzatılmış/şişirilmiş/ıtnaplı (söz), **2. ~ally** : fazla uzatarak, gerekenden fazla kelime kullanarak, şişirerek, ıtnapla.

pleopod, *is. zool. bk.:* **swimmeret.**

plesiosaur, *is.* kürek ayak : Jura ve tebeşir çağlarında yaşamış *Plesiosaurus* türünden başı küçük, boynu uzun, dört ayağı küreğe benzeyen deniz sürüngeni.

plessor, *is. bk.:* **plexor.**

plethora, *is.* **1.** aşırı bolluk, doluluk, fazlalık, mebzuliyet. *a ~ of advice/of regulations.* **2.** *tıp.- esk.* kan fazlalığı, kan toplanması. ***e.a.- 1. superabundance, overfulness, excess, superfluity.***

plethoric, *sf.* **1.** çok dolu, çok/aşırı bol, mebzul, şişkin, şişirme, abartmalı, mübalâğalı. *a ~ , pompous speech.* **2.** kan fazlalığı ile ilgili, **3. ~ally** : bol bol, mebzulen, dolu olarak, abartmalı bir şekilde. ***e.a.-1. overful, turgid, inflated.***

plethysmograph, *is.* organölçer: beden organlarının işleyişini ölçen alet : kanın akış hızını, hacmini, dakikadaki yürek çarpma ve nefes alma sayısını, organların büyümesini vb. ölçen alet. **~ic** : organ ölçüm+. **~ically** : organ ölçümle, organ ölçüm yöntemiyle. **pletohysmography** : organ ölçümü.

pleura, *is., ç.* **pleurae** (1 için) **1.** *anat. zool.* göğüs zarı, plevra, **2.** *bk.:* **pleuron** (çoğulu).

pleural, *sf.* göğüs zarı+, göğüs zarına ait, plevral.

pleurisy, *is. patol.* göğüs zarı sulu yangısı, satlıcan, zatülcenp, göğüs zarı iltihabı. **~ root** *bot.* satlıcan otu *(Asclepias tuberosa):* eskiden zatülcenp ilâcı olarak kullanılan bir ot kökü. **pleuritic(al)** : zatülcenpli, göğüs zarı yangısı ile ilgili.

pleuro-, *ön ek* **1.** "yan, kaburga, böğür". *ör.: pleurodont,* **2.** *tıp.* göğüs zarı ile ilgili, plevra+. *ör.: pleurotomy.*

pleuron, *is., ç.* **pleura** (böceklerde) böğür levhası, göğüs büklümünün yan levhası.

pleuropneumonia, *is. patol.* zatülcenpli zatürree.

pleurotomy, *is., ç.* **-tomies** *cer.* göğüs zarı ameliyatı: göğüs zarının kesilerek içindeki sıvının boşaltılması.

pleuston, *is.* su yüzeyinde yaşayan küçük organizmalar.

plexal, *sf.* **1.** ağımsı, örgüsel, ağ gibi, **2.** sinir/damar ağı ile ilgili.

plexiform, *sf.* **1.** ağ biçiminde, ağa benzer, ağ+, **2.** karışık, muğlâk, kompleks. ***e.a.- 2. intricate, complex, complicated.***

Plexiglass , *is.* plâstik cam, pleksiglas.

plexor = plessor, *is.* tıp çekici : tıbbî muayenede kullanılan kauçuk çekiç.

plexus, *is., ç.* **-uses/-us 1.** ağ, şebeke, karışık örgü, karışık yapı. *The ~ of international relations.* **2.** *tıp.* sinir/damar ağı. ***e.a.-1. network.***

pliable, *sf.* **1.** katlanabilir, eğilip bükülebilir, esnek, yumuşak, mülâyim. *~ leather.* **2.** uysal, yumuşak başlı, kolay kandırılabilir, kolay boyun eğen, **3.** uyumsal, kolay adapte olabilen, **4. ~ness = pliability** : katlanabilme, bükülebilme, esneklik, uysallık, uyumsallık, **5. pliably** : yumuşak/esnek/mülâyim bir şekilde, uysallıkla, uyumsallıkla. ***e.a.- 1. supple, flexible, plastic, 2. yielding, 3. adaptable.***

pliant, *sf.* **1.** katlanır, eğilip bükülür, esnek, yumuşak, kolay şekil verilebilir. *~ clay.* **2.** uysal, kolay baş eğer, söz dinler, kolay yola gelir, halim selim, kolay etkilenir, **3.~ly** : esnek bir şekilde, katalanabilecek/eğilip bükülebilecek tarzda, uysallıkla, **4. ~ness = pliancy** : katlanabilme, eğilip bükülebilme, yumuşaklık, uysallık. ***e.a.- 1&2. pliable, flexible, supple, lithe,* 2.** *tractable, docile, yielding, compliant.*

plica, *is., ç.* **plicae 1.** *anat. zool.* (deri, zar vb. de) kıvrım, kat, büklüm, **2. ~ polonica** *d.d. patol.* keçeleşme: hastalık ve haşarat sebebiyle saçın kirli ve karmakarışık hâle gelmesi, **3. plical** : kıvrımlı, kıvrık, büklümlü.

plicate(d), *sf.* **1.** kıvrılmış, (yelpaze gibi) katlanmış, katlı, kıvrımlı, büklümlü, **2. plicately** : kıvrım kıvrım, kat kat, büklüm büklüm, **3. plicateness** : kıvrıklık, katlılık, büküklük. ***e.a.- 1. folded, pleated.***

plication = plicature, *is.* **1.** katla(n)ma, kıvırma, kıvrılma, bük(ül)me, **2.** kat, kıvrım, büklüm, katmer. ***e.a.- 1. folding, 2. fold.***

plié, *is., ç.* **pliés** (balede) bacak kıvırma.

plier, *is.* **1. ~s = pair of ~s** : pens, kargaburun, kıskaç, kerpeten, **2.** katlayan/kıvıran şey/kimse. *Brit.:* **plyer.**

plight, *is.&f.* **1.** kötü durum, çıkmaz, musibet, belâ. *He was in a terrible ~ , trapped at the back of the cave.* **2.** *esk.* söz, vaat, taahhüt, **3.** vadetmek, teminat/söz vermek, namus/şeref sözü vermek, **4. ~ one's troth** *d.d.* evlenme vadetmek, evlenmeye söz vermek, **5.** (birini nikâhla) bağlamak. ***e.a.- 1.*** *predicament,* ***2.*** *pledge, engagement,* ***4.*** *betroth.*

plimsol = plimsole = plimsoll, *is. Brit.* lâstik tabanlı bez pabuç, jimnastik ayakkabısı.

Plimsoll line, *is. den. bk.:* **load line.**

Plimsoll mark, *is. den. bk.:* **load-line mark.**

plink, *is.&f.* **1.** (lâlettayin hedefe tabanca vb. ile) ateş etmek. *to ~ at bottles tossed in the air.* **2.** (talim/eğlence için) ateş edip vurmak. *to ~ bottles set along the fence railing.* **3.** tınlamak, kısa/hafif/tannan ses çıkarmak, **4.** tınlama, kısa/hafif/tannan ses, **5. plinker** : rastgele hedeflere ateş eden kimse.

plinth, *is. mim.* **1.** duvar etekliği, etek tahtası, etek silmesi, **2.** (sütun/heykel için) taban, kaide, **3.** duvar çıkıntısı, **4. ~like** : tabanımsı, taban/kaide şeklinde. ***e.a.- 2.*** *pedestal.*

plio-, *son ek* "fazla, artık". **pleio-, pleo-** *d.d.*

Pliocene, *sf.&is. jeol.* Pliyosen (devrine ait) : 1-10 milyon yıl önceki III. veya *Neocene* çağı(na ait). Memelilerin geliştiği, dağların yükseldiği, iklimin soğumaya başladığı çağ.

PLO = *Palestine Liberation Organization* : Palestin Kurtuluş Örgütü.

plod, *is.&f.* **plodded, plodding 1.** ağır ağır/güçlükle yürüme(k)/yürüyüş, **2.** isteksizce/köle gibi çalışmak, **3.** ağır adım sesi, **4.** zahmetli/sıkıcı iş, **5. ~der** : ağır ağır yürüyen/isteksizce köle gibi çalışan kimse, **6. ~dingly** : ağır ağır, isteksizce/köle gibi (çalışarak), **7. ~dingness** : (yürümede/çalışmada) yavaşlık, ağırlık, isteksizlik, isteksizce/esir gibi çalışma. ***e.a.- 1.*** *trudge, pace,* ***2.*** *drudge, toil, moil, labor.*

-ploid, *son ek* "kromozomlu" : göze bilimi ve kalıtım biliminde kromozom sayısını belirtir. *ör.: monoploid, polyploid.*

ploidy, *is.* kromozom sayısı.

plop, *is.&zf.&f.* **plopped, plopping 1.** pat diye atmak/fırlatmak. *He ~ped his book on the desk.* **2.** (suya atılan cismin çıkardığına benzer) "plof" diye ses çıkarmak, **3.** pat diye kendini atmak/oturmak, yığılmak. *He ~ed into a chair.* **4.** pat : suya atılan/yere düşen cismin çıkardığı ses, **5.** "pat! plof!" diye (ses çıkararak). *The stone fell ~ into the water.*

plosion = explosion, *is. s.bl.* dış patlama : b, p harfleri söylenirken çıkan ses. **plosive** : patlamalı (ses).

plot, *is.&f.* **plotted, plotting 1.** suikast, gizli plân/tertip, fesat, entrika, dolap. *a ~ to overthow the government.* **2.** (hikâye/roman/şiir vb.) konu, olaylar dizisi, ana çizgi, plân, **3.** (topçulukta) harita üzerindeki nokta/yer. *target ~ .* **4.** arsa, parsel, küçük arazi, tarh. *a garden ~. a burial ~.* **5.** (kötü maksatlarla) gizli plân yapmak, entrika/dolap çevirmek, suikast düzenlemek, fesat hazırlamak. *to ~ mutiny.* **6.** harita/plân üzerinde işaretlemek (gemi rotası, bina yeri vb.), **7.** plânını/haritasını çıkarmak, **8.** (grafik kâğıdı üzerinde) noktalamak, koordinatlarını nokta ile göstermek/işaretlemek, **9.** bir işlevin/fonksiyonun) eğrisini çizmek, eğri ile göstermek, **10.** (piyes/roman vb.) konusunu tasarlamak, eseri ana hatlarıyla plânlamak, **11.** (grafikle) hesaplamak, **12.** (fesat için) gizlice anlaşmak, gizli ittifak yapmak, (suikast/cinayet vb. için) işbirliği yapmak, **13.** (araziyi) parsellemek, **14. ~less** : konusuz, plânsız, ana fikirsiz (hikâye/roman vb.), **15. ~lessness** : (roman vb.) konusuzluk, plânsızlık, ana fikirsizlik. ***e.a.-1.*** *intrigue, scheme, conspiracy, cabal,* ***8.*** *conspire, scheme.*

plottage, *is.* arsanın/parselin bulunduğu bölge.

plotter, *is.* **1.** suikastçi, entrikacı, fesatçı, kötü maksatlarla gizli plân yapan kimse, **2.** plân/harita/grafik yapan, harita üzerinde işaretleyen, **3.** *As.* işaretleyici : harita/plân/kroki üzerinde hedefin yerini işaretleyen kimse, **4.** iletki, pergel vb. gibi harita üzerinde ölçü yapmaya/işaretlemeye mahsus alet, çizim/ölçü aleti. ***e.a.-1.*** *conspirator.*

plotting, *is. As.* **1.** işaretleme, tersim, çizme, noktalama, plâna geçirme, **2. ~ and relocating board** : kıymetlendirme ve kestirme plânı, **3. ~ board** : kıymetlendirme plânı/levhası, **4. ~ paper** : kareli/milimetrik kâğıt, grafik kâğıdı.

plough(boy)/plougher, *is. Brit. bk.:* **plow (boy)/plower.**

ploughman/ploughshare, *is. Brit. bk.:* **plowman/plowshare.**

Plovdiv, *is.* Filibe (şehri).

plover, *is. zool.* yağmur kuşu *(Charadriidae).* **golden ~** : altın yağmurcun. **grey ~ = Swiss ~** : gri yağmur kuşu. **great ~ = Norfolk ~** : iri yağmur kuşu. **ringed ~** : kolyeli yağmur kuşu.

plow, *is.&f.* **1.** saban, pulluk, **2.** sabana benzer alet : kar kürüme makinesi, lokomotifin önündeki kar küreği gibi, **3.** *b.h. astr.* Büyükayı (takımyıldızı) **4.** saban sürmek, (saban/pulluk ile) tarla sürmek, **5.** *gen.* **~ up** : saban gibi yarmak, iz/yarık açmak, **6.** (gemi gibi) suyu yarıp gitmek, **7.** *gen.* **~ back** : (para/kâr) tekrar yatırmak, yeniden işletmek/kullanmak. *to ~ profits back into new plants and equipment.* **8.** (saban/pulluk ile) sürülmek, işlenmek. *Land that ~s easily.* **9. ~ a lonely furrow** : yardım görmeden tek başına çalışıp çabalamak/didinmek, **10. ~into/through** : dalmak, yarıp/yol açıp geçmek. *The car ~ed into the house.* **~ one's way through mud** : çamura bata çıka/güçlükle ilerlemek. **~ through a book** : bir kitabı güçlükle okuyup bitirmek, **11.** *Brit.- argo* çaktırmak. **~ s.o. in an exam** : birini sınavda çaktırmak/döndürmek. **be ~ed** : (sınavda) çakmak, **12. be under the ~** : (tarla) ekili olmak, **13. put/set one's hand to the ~** : bir işe gayretle girişmek, **14. ~ the sands** : boşuna uğraşmak, **15. ~ under** *ABD* saban ile kazıp gömmek, **16. ~ up** : (a) çayırı sabanla sürmek, (b) anız bozmak, (c) (mermi/bomba) toprakta çukur açmak, **17. ~able** : (sabanla) sürülebilir, **18. ~er** : sabancı, saban süren. ***e.a.-3.*** *Ursa Major.*

plowback, *is.* **1.** kazancı/kârı (hissedarlara dağıtmayıp) tekrar işe yatırma, **2.** tekrar yatırılan para.

plowboy, *is.* **1.** çiftçi yamağı, **2.** köylü çocuk.

plowman, *is., ç.* **-men 1.** sabancı, pullukçu, saban/çift/tarla süren kimse, **2.** köylü, çiftçi, rençper, **3. ~ship** : çiftçilik, köylülük, rençperlik.

plowshare, *is.* saban/pulluk uç demiri, saban kulağı.

plowshoe, *is.* pulluk taban demiri.

plowstaff, *is.* sabanın/pulluğun sapı/tutamağı.

ploy, *is.&f.* **1.** hile, desise, manevra, **2.** *Brit.* eğlenti, şenlik, cümbüş, içki âlemi, **3.** *esk.- As.* (a) askerleri sıra hâlindeki diziden saf hâline getirmek, (b) saf hâline gelmek, saf oluşturmak. ***e.a.-1.*** *device, stratagem, maneuver,* ***2.*** *revelry, carousal, escapade, frolic.*

pluck, *is.&f.* **1.** koparmak (meyve, çiçek vb.). *He ~ed her a rose.* **2.** yolmak. *She tried to ~ out some of her grey hairs.* **3.** çekmek. **to ~ s.o.'s sleeve** : birinin kolunu/yenini çekmek, **4.** *gen.* **~ away/off/out** : asılmak, zorlamak, zorlayarak çekmek, **5.** (tavuk vb.) tüylerini yolmak. *to ~ a chicken.* **6.** *argo* yağmalamak, soymak, yağma/talan etmek, soyup soğana çevirmek, **7.** (telli sazı) mızrapla/parmakla çalmak, **8.** *Brit.- argo* (öğrenciyi sınavda) döndürmek/çaktırmak, **9. ~ at** : (a) hafifçe çekmek. *to ~ at s.o's sleeve.* (b) kapıp kaçmak, birden çekip almak, **10.** aldatıp soymak, *argo* yolmak, **11. ~ up** : (a) (kökünden) sökmek, (b) cesaretlen(dir)mek, teşci etmek, maneviyatı(nı) kuvvetlen(dir)mek, cesaret bulmak, cesaret etmek. *He ~ed up (the) courage to tell her.* **12.** yolma, koparma, çekme, çekip çıkarma, **13.** sakatat: yürek, ciğer, böbrek, işkembe vb., **14.** cesaret, yüreklilik, yiğitlik, **15. plucker** : yolan/koparan kimse/şey, (kesilen piliçlerin tüylerini) yolma makinesi. ***e.a.-1.*** *pull off, tug,* ***2.*** *yank, tear, rip,* ***6.*** *plunder, rob, fleece,* ***9.*** *(b) snatch,* ***11.*** *(a) uproot, eradicate,* ***12.*** *tug,* ***14.*** *courage, bravery, boldness, determination, mettle, nerve, resolution.*

plucky, *sf.* **pluckier, pluckiest 1.** cesur, yiğit, yürekli, **2. pluckily** : cesaretle, yiğitçe, **3. pluckiness** : cesaret, yiğitlik. ***e.a.-1.*** *brave, courageous, determined, spunky.*

plug, *is.&f.* **plugged, plugging 1.** tıkaç, tapa, tampon, **2.** *elekt.* fiş, **3. spark ~** *d.d.* buji, **4.** yangın musluğu, **5.** sıkıştırılmış tütün kalıbı, **6.** *ABD* yaşlı/soysuz at, **7.** *k.d.* övme, methetme, bir ürün hakkında radyo/TV yayını, **8.** (balıkçılıkta) çok çengelli silindrik sun'î yem, **9.** *k.d.* yararsız/bozuk şey, **10.** *argo* vuruş, vurma. *take a ~ at the rabbit.* **11.** *argo* yumruk, darbe, dayak. **to give s.o. a ~ = to put in a ~ for s.o.** : birisine yumruk indirmek/dayak atmak, **12. ~ hat** *d.d. esk. argo* ipekli silindir şapka, **13.** *jeol.*

yanardağ ağzını tıkayan sert volkanik kaya, **14.** (helâda) su haznesi kolu, **15.** *gen.* **~ up** : tıkamak, tıkaç/tapa ile kapamak. *to ~ up a leak. to ~ a gap.* **16.** fişi prize sokmak. **~ in** : (bir elektrikli cihazın) fişini takmak, akım vermek. *to ~ in a toaster.* **17.** tıkaç/tampon/tapa koymak, **18.** *k.d.* (radyo/TV da) bir ürünü vb. övmek/methetmek, lehinde yayın yapmak, **19.** *gen.* **~ along/away** *k.d.* dikkat ve sebatla çalışmak. *He was ~ging away at his maths.* **20.** *argo* (silâh) atmak/sıkmak, ateş etmek, **21.** *argo* (yumruk) vurmak, yumruklamak, dayak atmak, dövmek, **22.** *argo* sürekli reklâmını yapmak, **23.** *gen.* **~ for** *argo* desteklemek, bir gaye vb. için çalışmak. **to ~ for peace** : barış için çalışmak, **24. pull the ~** *k.d.* (a) hastanın hayatını devam ettiren cihazı durdurmak, (b) son vermek, sona erdirmek, bitirmek, **25. ~gable** : tıkanabilir, **26. ~ger** : tıkayan, **27. ~less** : tıkaçsız. ***e.a.- 4. fireplug, 10. shot, 11. punch, blow, 19. persevere, 23. favor, root.***

plug-in, *sf.&is.* **1.** tak işlet: fişi takılınca çalışmaya hazır (elektrikli cihaz). *a ~ hair dryer.* **2.** fişli, prize sokulan. *a ~ unit.* **3.** fiş, priz, jak. ***e.a.- 3. plug, jack.***

plugugly, *is., ç.* **-lies** *k.d.* zorba, haydut, gangster, külhanbeyi. ***e.a.- ruffian, gangster, rowdy, tough.***

plum, *is.* **1.** *bot.* erik (ağacı) *(Prunus),* **2.** erik (meyve). **French ~s** : erik kurusu, **3.** eriğe benzer ağaç/meyve, **4.** *bk.:* **sugarplum, 5.** (pasta ve tatlıya konulan) kuru üzüm, **6.** erik rengi : mavimsi/kızıl, mor renk, **7.** *argo* arzulanan/imrenilen şey. **the ~s** : en iyi mevkiler/memuriyetler, **8.** *bk.:* **plumb** (6-8), **9. ~like** : erik gibi.

plumage, *is.* **1.** kuşun bütün tüyleri, **2.** süs, süslü elbise.

plumaged, *sf.* tüylü. **brilliantly ~ parrots** : parlak tüylü papağanlar.

plumate, *sf. zool.* tüylü, tüysü, tüye benzer, tüy gibi.

plumb, *is.&sf.&zf.&f.* **1.** şakul, çekül, iskandil kurşunu, **2.** dik, dikey, şakulî, düşey, **3.** dikeylik, diklik, düşeylik, **4. out of ~ = off ~** : (a) dikey/şakulî değil, şakulden sapmış, eğri, eğik, eğimli, (b) doğru değil, **5. plum** *ş.d.y.- k.d.* tam, tüm, sırf, mutlak, noksansız, düpedüz, **6.** düşey/şakulî olarak, dik bir şekilde, **7.** dosdoğru, tam, mutlak olarak, salt, doğrudan doğruya, kesinlikle, muhakkak surette. *The house is ~ in the middle of the island.* **8.** *k.d.* tastamam, büsbütün, baştan başa. *She was ~ mad.* **He's ~ stupid** : sersemin biridir, **9.** şakullemek, şakule vurmak, **10.** düşey/şakulî yapmak, doğrultmak, düzeltmek, **11.** derinlik ölçmek, iskandil etmek, **12.** (anlamak/keşfetmek için) yakından incelemek. *to ~ s.o.'s thoughts.* **13.** kurşunla mühürlemek/kaplamak, **14.** (evlere) sıhhî tesisat (su/gaz/ısıtma) yapmak, **15.** sıhhî tesisatçılık yapmak, tesisatçı olarak çalışmak, **16.** en üst seviyesine/son kertesine erişmek/varmak. *to ~ the depths of despair.* ***e.a.-2. vertical, perpendicular, 5. complete, sheer, absolute, straight, downright, 6. vertically, 7. exactly, precisely, directly, 8. completely, entirely, absolutely.***

plumbaginaceous, *sf. bot.* diş otugillerden, *Plumbaginaceae* familyasına mensup.

plumbaginous, *sf.* grafitli, grafite benzer.

plumbago, *is., ç.* **-gos 1.** grafit, **2.** kara kalem resim, kurşun kalemle yapılan resim, **3.** *bot.* dişotu *(Plumbago europeae.* ***e.a.- 1. graphite, 3. leadwort***

plumb bob, *bk.:* **plummet** (1).

plumbeous, *sf.* kurşunlu, kurşuna benzer, kurşun gibi. ***e.a.- leaden.***

plumber, *is.* **1.** su döşemecisi, sıhhî tesisatçı, boru, musluk vb. tesis ve tamir eden kimse, **2.** *esk.* kurşun işçisi, **3. ~'s helper** : musluk pompası.

plumbery, *is., ç.* **-eries 1.** sıhhî tesisatçı dükkânı, **2.** su döşemciliği, sıhhî tesisatçılık, **3.** kurşunculuk, kurşun işi, kurşun eşya. ***e.a.-2. plumbing, 3. leadwork.***

plumbic, *sf. kim.* kurşunlu, kurşun+, dört valanslı kurşun içeren.

plumbiferous, *sf.* kurşunlu, kurşun üreten/içeren.

plumbing, *is.* **1.** su döşemi, sıhhî tesisat, boru tesisatı, **2.** sihhî tesisatçılık, boru tesisatçılığı/tamirciliği, **3.** kurşun ve lehim işleri, **4.** iskandil, derinlik ölçme, şakulleme, bir şeyin şakulî olup olmadığını ölçme.

plumbism, *is. patol.* kurşun zehirlenmesi. ***e.a.- lead poisonning.***

plumbless, *sf.* dipsiz, çok derin, derinliğini ölçmek imkânsız. ***e.a.- fathomless.***

plumb line, *is.* **1.** şakul/çekül ipi, iskandil ipi, **2.** *bk.:* **plumb rule.**

plumbous, *sf. kim.* kurşun+, iki valanslı kurşun içeren.

plumb rule, *is.* şakullü cetvel.

plumbum, *is. kim.* kurşun. Simgesi : **Pb.** *e.a.- lead.*

plume, *is.&f.* **plumed, pluming 1.** (uzun, büyük, süslü) tüy. *The brilliant ~ of the peacock.* **2.** kuş tüyü, tüy, **3.** tüy sorguç, **4.** *bk.:* **plumage**, **5.** ödül, mükâfat, **6.** nişan, şeref madalyası, **7.** bazı tohumları havada uçuran tüy gibi kısım, **8.** tüylerle süslemek, **9.** (kuş) tüylerini düzeltmek, **10.** *gen.* **~ on/upon** : böbürlenmek, gurulanmak, övünmek, kendini beğenmek/övmek, **11. ~less** : tüysüz, **12. ~like** : tüy gibi, tüysü. *e.a.- 2. feather, 5. prize, 9. preen.*

plumed, *sf.* tüylü, tüylerle süslenmiş.

plumlet, *is.* tüycük, ufak tüy.

plumiped(e), *sf.&is.* ayakları tüylü (kuş).

plumlike, *sf.* erik gibi, eriğe benzer.

plummet, *is.&f.* **1. plumb bob** *d.d.* şakul kurşunu, iskandil kurşunu, **2.** *bk.:* **plumb rule**, **3.** yük, ağırlık, sıkıntı, sıkıcı şey, **4.** dikine dalmak/düşmek. *e.a.- 4. plunge.*

plummy, *sf.* **-mier, -miest 1.** erikli, erik gibi, eriğe benzer, **2.** *Brit.- k.d.* iyi, güzel, şayanıarzu, yararlı. *e.a.-2. good, desirable, profitable.*

plumose, *sf.* **1.** (kuş) tüylü, **2.** kuş tüyü ile kaplı, kuş tüyü gibi, kuş tüyüne benzer, **3. ~ly** : tüylü tüylü, tüylerle kaplanmışçasına, **4. ~ness = plumosity** : tüylülük. *e.a.- 1. feathered, 2. feathery, plumelike.*

plump, *sf.&f.&is.&zf.* **1.** tombul, dolgun, tıknaz, şişmanca, semiz, etine dolgun, balık etinde. *a ~ girl.* **2.** açık, kesin, pervasız, dobra dobra, açık sözlü, tok sözlü, **3.** şişmanla(t)mak, tombullaş(tır)mak, semir(t)mek, **4.** *gen.* **~ up/out** : kabartmak, doldurmak, dolgunlaştırmak. *to ~ up the sofa pillows.* **5.** "pat" diye oturmak/düşmek, **6.** *Brit.* yalnız bir adaya oy vermek, oyları (çeşitli adaylara) dağıtmamak, **7.** *gen.* **~ down** : birdenbire bırakmak/düşürmek/yere atmak, pat diye bırakmak. *He ~ed himself down and fell asleep.* **8.** övmek, methetmek, yüceltmek, pohpohlamak, **9. ~ for** : desteklemek, kuvvetle ... tarafını tutmak, şiddetle taraftar olmak. *to ~ for lower taxes.* **10.** pat diye/anî/birdenbire düşüş/düşme/oturma, **11.** "pat" sesi, anî düşüşten çıkan ses, **12.** *Brit.- k.d.* demet, salkım, hevenk, küme, grup, **13.** birdenbire, anî olarak, bütün ağırlığıyla. *He ran ~ into me.* **14.** (konuşmada) açıkça, pervasızca, kabaca, dobra dobra, sözünü sakınmadan, **15.** baş aşağı, tepe takla, düşey olarak, **16.** yüz yüze, karşı karşıya. *e.a.- 1. portly, stout, chubby, fat, 2. blunt, downright, direct, 3. fatten, 8. praise, extol, 9. support, 12. cluster, group, 13. suddenly, heavily, 15. vertically, straight down. k.a.- 1. thin.*

plumper, *is.* **1.** pat diye düşme/oturma, anî düşüş, **2.** *Brit.* (a) tek bir adaya verilen oy, (b) oyunu tek bir adaya veren seçmen, **3.** yanakları tombullaştırmak için ağıza konulan şey.

plum pudding, *is.* bir nevi aşure: üzüm, kuş üzümü, limon, baharat vb. ile yapılır.

plumule, *is.* **1.** *bot.* tümürcük, tohumda gövde ve genç yaprakların ufak filizi, **2.** ince kuş tüyü, **3. plumular** : tümürcüklü, ince kuş tüyü şeklinde.

plumy, *sf.* **plumier, plumiest 1.** tüylü, tüyleri olan, **2.** tüylerle süslü. *a ~ helmet.* **3.** tüy gibi, tüysü, tüye benzer. *e.a.- 3. feathery, plumlike.*

plunder, *is.&f.* **1.** yağmalama(k), yağma/talan (etmek), *to ~ a town.* **2.** yağmacılık, çapulculuk, **3.** ganimet, yağma ile alınan mal, **4.** soymak, zorla almak. *to ~ the public treasury.* **5.** gasp etmek, hile ile almak. *to ~ a piece of property.* **6.** hırsızlıkla alınan/gasp edilen mal. **7.** *k.d.* özel eşya/mal, **8. ~age** : (a) yağma(cılık), talan (etme), çapul(culuk), (b) *huk.* gemideki malları gasp etme, (c) gemide gasp edilen mal, **9. ~er** : yağmacı, çapulcu, soyguncu, **10. ~ous** : yağma/çapul şeklinde. *e.a.-1. loot, pillage, sack, 2. pillage, robbery, 4. rob, despoil, fleece, steal.*

plunge, *is.&f.* **plunged, plunging 1.** (suya vb.) dal(dır)mak, bat(ır)mak. *He ~d into the water. He ~d his hand into the water. The elephant ~d into the forest.* **2.** saplamak, sokmak. **to ~ a dagger into one's heart** : birinin kalbine hançer saplamak, **3.** zorla içine atmak, sürüklemek. **to ~ a country into a war**: bir memleketi savaşa sürüklemek, **4.** içine/ileriye atılmak, yarıp geçmek. *to ~ through a crowd.* **5.** *k.d.* düşünmeden sonu

şüpheli işlere para yatırmak, düşünmeden harcamak, kumar oynamak. *to ~ on the stock market.* **6.** düşünmeden/acele ile bir işe girişmek/atılmak, batmak. **to ~ into debt** : boyuna kadar borca batmak, **7.** uçurumdan/yokuş aşağı hızla kaymak, inmek. **The road ~s along the slope** : Yol yokuş aşağı iniyor. **8.** gömülmek, batmak, dalmak. **The room was ~d into darkness** : Oda karanlığa gömüldü. **9.** (at. gemi vb.) fırlamak, hızla ileriye atılmak, **10.** (suya vb.) dal(dır)ma, bat(ır)ma, atlama, dalış, atılış, **11.** atılma, fırlama, saldırma. *a ~ into the danger.* **12.** yüzme, yüzüş, **13.** yüzme/dalma havuzu, **14.** kendini verme, atılma, **15.** *k.d.* tehlikeli, girişim/teşebbüs, kumar, **16. take the ~** : (biraz tereddütten sonra) tehlikeye/sonu meçhul/dönüşü imkânsız işe atılmak. ***e.a.-1.*** *immerse, submerge, dip, dive, pitch,* ***10.*** *leap, dive,* ***11.*** *rush, dash.*

plunger, *is.* **1.** *mak.* (tulumbada) piston, **2.** musluk pompası, **3.** dalgıç, dalıcı, **4.** *k.d.* kumarbaz, düşünmeden sonu şüpheli girişimlere atılan kimse.

plunging fire, *is.* yukarıdan/tepeden ateş (etme).

plunk, *f.&is.&zf.* **1.** mızraplama(k), mızrapla saz çalma(k). *to ~ a guitar.* **2.** *gen.* **~ down** *k.d.* (a) pat diye bırakma(k)/yere atma(k)/fırlatma(k). *She ~ed her books on the table.* (b) def'aten ödemek/vermek. *He ~ed down ten thousand dollars for the car.* (c) kendini pat diye bırakmak, yığılmak. *to ~ down and take a nap.* **3. ~ for** *bk.:* **plump for**, **4.** vuruş, darbe, pat sesi, **5.** *argo* banknot, dolar, **6.** *k.d.* tam, dosdoğru, doğrudan doğruya. *The ball landed ~ in the net.* **7.** pat diye. **He sat ~ on the ground** : Pat diye yere oturdu. ***e.a.- 1.*** *pluck, twang,* ***2.*** *plump, put,* ***5.*** *dollar,* ***6.*** *exactly, directly, squarely.*

pluperfect, *is.&sf. gr.* hikâye bileşik zamanı. *"He had done it when I came"* cümlesindeki *"He had done"* gibi.

plural, *sf.&is.* **1.** çok, birden fazla. *~ marriage.* **~ vote** : birden fazla oy kullanma hakkı, **2.** *gr.* çoğul, cemi, **3. ~ly** : çoğul olarak, çoğul şeklinde.

pluralism, *is.* **1.** *fel.* çokculuk, kesretiye : gerçekliğin açıklanmasında birden fazla ilkenin temelde bulunduğunu kabul eden öğreti. *bk.:* **monism, dualism**, **2.** (kilisede) (a) bir şahsın birden fazla görev alması, (b) papazın birkaç yerden maaş alması, **3.** çoğulluk, çokluk, birden fazlalık, **4. pluralist**: (a) *fel.* çokcu, (b) birkaç görev yapan kimse, (b) birkaç yerden maaş alan papaz, **5. pluralistic** : çokcu+, çeşitli, değişik, mütenevvi.

plurality, *is., ç.* **-ties 1.** fazla oy : üç veya daha fazla aday hâlinde seçimi kazananın ikinci gelenden fazla olarak aldığı oy. *If candidate A gets 75 votes, B gets 50 anc C gets 35, then A has a ~ of 25.* **2.** çoğunluk, ekseriyet, yarıdan fazla, **3.** birden büyük sayı, **4.** çokluk, birden fazla oluş, **5.** büyük sayı/miktar, **6.** çoğulluk, çoğul/cemi olma hâli, **7.** (a) bir papazın aldığı birden fazla maaş, (b) çok maaşlılık.

pluralize, *f.* **-ized, -izing 1.** çoğullaştırmak, çoğul/cemi yapmak. *to ~ a noun.* **2.** çoğul (şeklini) almak, çoğullaşmak, **3.** çoğul şeklini kullanmak, çoğul olarak ifade etmek. *Brit.:* **pluralise, 4. pluralization** : çoğullaş(tır)ma, çoğul/cemi yapma/olma, **5. pluralizer** : çoğullaştıran, çoğul/cemi yapan.

pluri-, *ön ek* "çok, müteaddit". *ör.: pluriaxial.* ***e.a.- several, many.***

pluriaxial, *sf. bot.* çok eksenli.

plus, *sf.&is.&e.* **1.** artı, ... eklenince/eklenirse, fazlası. *Ten ~ six equals 16.* **2.** ayrıca, -e ilâveten -den başka/fazla, hem de. **He had wealth ~ fame** : Hem serveti hem de şöhreti vardı. **salary ~ commission** : maaşa ilâveten komisyon, **3.** artı (işareti), pozitif/ müspet (sayı, miktar). **a ~ number/quantity** : pozitif sayı/çokluk. **~ sign** : artı (+) işareti. **the ~ terminal** : pozitif uç, **4.** üstün aşırı, fevkalâde. **He has personality ~** : Üstün bir şahsiyeti vardır. **5.** ek, fazlalık, ilâve, **6.** kazanç, mal fazlası, **7.** üstelik, buna ilâveten, fazla olarak. *a bicycle is cheaper, ~ it is healthier.* **8. ~ fours** : golf pantalonu. ***e.a.-*** ***7.*** *also, and, as well as, moreover, in addition.*

plush, *is.&sf.* **plusher, plushest 1.** pelüş, uzun tüylü kadife, **2.** lüks, fantazi, zengin(lere özgü). *a ~ night club.* **3. ~ly** : lüks içinde, lüks bir şekilde, **4. ~ness** : lüks/fantazi oluş, fantazilik. ***e.a.- 2.*** *luxurious.*

plushy, *sf.* **plushier, plushiest 1.** tüylü, kadife gibi, **2.** lüks, fantazi, zengin(lere özgü), pahalı, çok paralı. *a ~ resort. a ~ new job.* **3. ~plushily** : lüks içinde, lüks bir şekilde, **4. ~plushiness** : lüks/fantazi oluş, fantazilik. ***e.a.- 2.*** *luxurious, rich, showy, plush.*

Pluto, *is.* **1.** *astr.* Plüton, **2.** *As.* ölüler diyarının ilâhı.

plutocracy, *is., ç.* **-cies 1.** varsıl erki, zengin egemenliği, zenginler hükûmeti, plütokrasi, **2.** zenginler sınıfı, servet sahipleri takımı.

plutocrat, *is.* **1.** zengin ve nüfuzlu kimse, plütokrat, **2. ~ic(al)** : varsıl erkine/zengin egemenliğine dayanan, plütokratik, **3. ~ically** : varsıl erki ile, varsıl erkine/zengin egemenliğine dayanarak.

pluton, *is. jeol.* derinlerde katılaşmış volkanik kaya. **~ic** : derinlerde katılaşmış.

Plutonian, *sf.* **1. Plutonic** *d.d.* cehennemî, cehennem gibi, ölüler diyarına ait, **2.** *jeol.* katılaşma kuramı : yer kabuğunun volkanik lâvların katılaşması ile bu şeklini aldığını savunan kuram.

plutonium, *is. kim.* plütonyum, ışınetkin öğe. Simgesi : **Pu**, atom nu. 94, atom ağ. 239.13, alfa şeklinde iken özgül ağ. 19.84 (25°C). Neptunyumun döteryumla bombardımanından elde edilir. Pu239 eşizi nükleer silâhlarda ve reaktörlerde kullanılır.

pluvial, *sf.* **1.** yağmur+, yağmurlu, **2.** *jeol.* yağmurun etkisiyle meydana gelen. ***e.a.- 1.*** *rainy, pluvious*

pluviometer, *is.* **1.** yağmurölçer, **2. pluviometric(al)** : yağmur ölçen, yağış ölçümünde kullanılan, **3. pluviometry** : yağmur/yağış ölçme. ***e.a.- 1.*** *rain gauge.*

pluviose = pluvious, *sf.* **1.** yağmurlu, çok yağışlı, **2. pluviosity** : çok yağış alma. ***e.a.-1.*** *rainy, pluvial.*

ply[1], *f.* **plied, plying 1.** kullanmak, ... ile çalışmak/iş görmek. **to ~ the needle** : iğne işi yapmak, dikiş dikmek. **~ the oars** : gayretle kürek çekmek, **2.** yapmak, (bir faaliyeti) sürdürmek/devam ettirmek. **to ~ a trade** : ticaret yapmak, **3. ~ with** : ... ile beslemek/desteklemek/muamele etmek, ... sağlamak. *to ~ a fire with fresh fuel.* **4.** saldırmak, hamle/hücum etmek, sıkıştırmak, taciz etmek, yormak, bunaltmak. *to ~ horses with a whip.* **5.** bol bol ikram etmek, ikrama boğmak. **to ~ a person with drink** : bir kimseye durmadan içki içirmek, **6.** soru yağmuruna tutmak, sıkıştırmak, ısrarla sormak/ istemek, *argo* başının etini yemek. **~ s.o. with questions** : birini soru yağmuruna tutmak, **7.** düzenli sefer yapmak, işlemek, gidip gelmek. *Boats that ~ Bosphorus.* **car ~ing for hire** : kira otomobili, taksi, **8.** sürekli çalışmak/uğraşmak/didinmek/meşgul olmak/iş görmek/gayret sarf etmek, **9. ~ingly** : kullanarak, yaparak, iş görerek, muntazam sefer yaparak. ***e.a.-1.*** *use, employ, handle,* ***2.*** *pursue, practice, carry on,* ***3.*** *apply, treat,* ***4.*** *assail,* ***5.*** *supply,* ***6.*** *importune.*

ply[2], *is., ç.* **plies 1.** kat, katmer, katman, tabaka, **2.** eğilim, meyil, temayül. ***e.a.-1.*** *layer. fold,* ***2.*** *inclination, bent, bias.*

-ply, *son ek* "katlı, kat". **three-ply yarn** : üç kat iplik.

plyer, *is. Brit. bk.:* **plier.**

plywood, *is.* kontrplak.

Pm, *kim. bk.:* **promethium.**

P.M. = **1.** Post Master, **2.** Paymaster, **3.** *bk.* **p.m.**, **4.** Police magistrate, **5.** post-mortem, **6.** Prime Minister, **7.** Provost Marshal.

p.m. öğleden sonra, saat 12.00-24.00 arası. 2.00 p.m. : saat 14.00.

pneuma, *is.* **1.** ruh, can, **2.** kutsal ruh, Allahın ruhu. ***e.a.- 1.*** *spirit, soul.*

pneumatic, *sf.&is.* **1.** hava+, gaz+, **2.** gazların özellikleri ile ilgili, **3.** havalı, hava basınçlı, basınçlı hava ile işleyen, **4.** hava ile şişirilmiş, içinde basınçlı hava bulunan (oto lâstiği). *a ~ tire.* **5.** manevî, ruhsal, ruhî, **6.** *zool.* havalı, hava boşluklu, hava boşlukları olan, **7. ~ trough** : gaz haznesi: içindeki sıvının yerini gaza terk ettiği gaz depolama düzeni, **8. ~ally** : basınçla, (basınçlı) hava ile.

pneumatics = pneumodynamics, *is.* basınç bilimi : Fiziğin basınç altındaki gazların mekanik özelliklerini inceleyen dalı.

pneumato-, *ön ek* "hava, nefes, ruh". *ör.:* *pneumatology, pneumatophor*

pneumatology, *is., ç.* **-gies 1.** *ilâh.* kutsal ruh öğretisi, **2.** manevî varlıkların ve ruhun incelenmesi, **3.** *esk. bk.:* **psychology**, **4.** *esk. bk.:* **pneumatics**, **5. pneumatologic(al)** : manevî varlıklarla ve ruhla ilgili, **6. pneumatologist** : manevî varlıkları ve ruhu inceleyen kimse.

pneumatolysis, *is. jeol.* gaz oluşturumu : yer altından çıkan sıcak gazların mineral ve cevherleri oluşturması. **pneumatolytic** : gaz oluşturumsal, gazların oluşturduğu.

pneumatometer, *is.* solukölçer : bir solunumda ciğerlere alınan/verilen hava miktarını veya nefes alma kuvvetini ölçen cihaz.

pneumatophore, *is.* **1.** *bot.* solunan kök : bazı bataklık bitkilerinin köklerinde solunum sağlayan yapı, **2.** *zool.* (bazı su hayvanlarında yüzmeyi sağlayan) hava kesesi.

pneumatotherapy, *is. tıp* (basınçlı) hava ile tedavi.

pneumectomy, *is., ç.* **-mies** *bk.:* **pneumonectomy.**

pneumo-, *ön ek* hava, solunum, nefes, akciğer. *ör.: pneumograph. s.h.ö.:* **pneum-** .

pneumobacillus, *is., ç.* **-cilli** zatürre basili *(Klebsiella pneumoniae).*

pneumococcus, *is., ç.* **-cocci** pnömokok : zatürre, menenjit, yürek zarı yangısı vb. ne sebep olan bakteri *(Diplococcus pneumoniae).* **pneumococcal = pneumococcic = pneumococcous** : pnömokokların sebep olduğu.

pneumoconiosis = pneumonoconiosis = pneumokoniosis, *is. patol.* akciğer tozancası : kömür, maden vb. tozlarının akciğerde sebep oldukları hastalık.

pneumodynamics, *is. bk.:* **pneumatics.**

pneumogastric, *sf. anat.* akciğer ve mide+.

pneumograph, *is. tıp* solunum kaydedici.

pneumonectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* akciğer çıkarımı : ameliyatla akciğerin bir kısmının kesilip çıkarılması.

pneumonia, *is. patol.* akciğer yangısı, öykence, zatürre.

pneumonic, *is. patol.* **1.** akciğer+, **2.** öykenceli, zatürreli, öykence+, zatürre+.

pneumono-, *is. ön ek* "akciğer" *ör.: pneumonoconiosis. s.h.ö.* **pneumon-.**

pneumonoconiosis, *is. bk.:* **pneumoconiosis.**

pneumonoultramicroscopicsilicovolcanoconiosis, *is. patol.* kumanca : çok ince kum zerreciklerinin akciğerde sebep oldukları hastalık.

pneumothorax, *is.* göğüs zarı hava toplanımı, havalı göğüs.

po, *is., ç.* **pos** *Brit.- k.d.* oturak, lâzımlık. ***e.a.***- *chamber pot.*

Po, *kim. bk.:* **polonium.**

P.O. = **1.** petty officer, **2.** postal order, **3.** post office.

poaceous, *sf.* çayırgillerden: çayırgiller *(Poaceae)* familyasına mensup.

poach, *f.* **1.** *Brit.* yasak bölgede avlanmak, başkasına ait av bölgesinden hayvan avlamak/çalmak, **2.** avın yasak edildiği mevsimde avlanmak, **3.** (arazi) bataklıklarla bölünmek, yer yer bataklık olmak, **4.** avlanmak için başkasının arazisine girmek. *to ~ a farm.* **5.** (başkasına ait özel av sahasından balık veya av hayvanı) çalmak. *to ~ deer.* **6.** yürürken çamura/bataklığa saplanmak, **7.** (toprak) cıvık cıvık olmak, **8.** (kili su ile karıştırıp) cıvıtmak, **9.** (yumurta, balık meyve vb.) haşlamak, kaynatmadan sıcak suda pişirmek, (yumurta) çılbır yapmak. **~ed egg** : çılbır yumurta, sıcak suya kırılıp haşlanmış yumurta, **10. ~able** : haşlanabilir.

poacher, *is.* **1.** kaçak avcı : başkasına ait av bölgesinden hayvan avlayan/çalan kimse, **2.** çılbır tavası : yumurta kırıp haşlamaya mahsus özel tava.

poachy, *sf.* **poachier, poachiest 1.** çamurlu, batak, cıvık, **2. poachiness** : çamurluluk, bataklık, cıvıklık. ***e.a.***- *1. miry, swampy.*

POB = P.O.B. = *Post Office Box* : posta kutusu (= P.K.)

pochard, *is., ç.* **-chards/-chard** *zool.* kızılbaş ördek *(Aythya ferina) :* başı kızıl kestane renginde dalıcı ördek.

pock, *is.* **1.** (çiçek vb. gibi bazı hastalıklarda vücutta hasıl olan) kabarcık, **2.** çopur, çiçek hastalığı kabarcığının bıraktığı çukur iz, **3.** çukur(luk), oyuk, hendek. *The diggers left ~s in the field.* **4.** *İsk.* torba, çuval. ***e.a.***- *1. pustule, 3. pit, hole, cavity, 4. poke, bag, sack.*

pocket, *is.&sf.&f.* **1.** cep. **trouser ~** : pantalon cebi. **to have empty ~s** : cepleri boş olmak, meteliğe kurşun atmak, meteliksiz kalmak. **He always has his hand in his ~** : Durmadan para harcar. **2.** kese, torba, **3.** çukur, oyukluk, **4.** (toprakta maden cevheri/altın ihtiva eden) kovuk, kuyu, **5.** küçük maden cevheri damarı, **6.** bilârdo masasının köşelerindeki oyuklardan her biri, **7.** yarışta önünde başkaları olduğu için öne geçememe, **8.** *den.* yelken cebi, **9.** *anat.* kesecik. *a pus ~.* **~s under the eye** : gözlerin altındaki sarkık etler, **10.** yuva: başkalarından tecrit edilmiş grup, alan, eleman vb. **a ~ of resistance** : direnme yuvası. **a ~ of poverty** : sefalet yuvası,

11. para, gelir, maddî imkân. **be in ~** : (bir işten) kâr etmek/kârlı çıkmak. **be out of ~** : zarar etmek, zararlı çıkmak, cepten/keseden eklemek. **12. in one's ~** : (a) cebinde, avucunda, etkisi/nüfuzu altında. **have s.o. in one's ~** : birini avucunun içine almak. *He has the audience in his ~.* (b) sıkı fıkı, içli dışlı, çok samimî, **13. line one's ~s** : cebini/kesesini doldurmak, başkalarının sırtından çıkar sağlamak, **14.** cep+, cepte taşınan, ufak, küçük, minicik. *a~radio/dictionary/book.* **15.** ceb(in)e koymak/atmak/yerleştirmek/sokmak, **16.** kendine mal etmek, almak, çalmak, cebine indirmek, *argo* cebellezi etmek, iç etmek, zimmetine geçirmek. *to ~ public funds.* **17.** saklamak, gizlemek, gizli tutmak. *to ~ one's pride.* **18.** çukurda olmak, çukur yere yerleş(tir)mek. *The town was ~ed in a small walley.* **19.** (bilardo topunu) çukura sokmak, **20.** *ABD* (yasa önergesini) oyalamak, yasa hâlini almasını önlemek, **21.** (yarışta önünü başka yarışçılar kapadığı için) ileri geçememek, takılıp kalmak, **22. ~able** : cebe konulabilir/indirlilebilir, cepte taşınabilir, **23. ~less** : cepsiz, **24. ~like** : cep gibi, cep şeklinde, **25. out-of- ~** : peşin yapılan (masraflar).

pocket battleship, *is.* cep zırhlısı.

pocketbook, *is.* **1.** cüzdan, **2.** muhtıra, cep defteri, **3. pocket book** *ş.d.y* cep kitabı.

pocket borough, *is.* (İngiltere'de 1832 reformundan önce) mebusları bir kişinin/ailenin nüfuzu ile seçilen bölge.

pocketful, *is., ç.* **-fuls** cep dolusu.

pocket gopher, *is. zool.* avurdu keseli fare *(Geomyidae):* Orta Amerika ve ABD'de bulunan avurdu keseli, iri kulaklı ve iri gözlü, toprakta in kazan kemirici hayvan.

pocketknife, *is., ç.* **-knives** çakı.

pocket money, *is.* harçlık, cep harçlığı.

pocket mouse, *is. zool.* keseli fare *(Perognathus):* K Meksika ve G ABD'de kurak yerlerde yaşayan uzun kuyruklu, avurtları torbalı bir tür fare.

pocket park = minipark, *is.* küçük park.

pocket-size(d), *sf.* küçük, cebe sığacak kadar.

pocket veto, *is.* **1.** oyalama vetosu : ABD Cumhurbaşkanının bir yasayı kongrenin tatiline kadar onaylamaması, **2.** buna benzer oyalama ile yasanın çıkmasını önleme.

pockmark, *is.&f.* **1.** *gen.* **~s** : çopurluk, çiçek bozuğu lekesi, **2.** çopurlaştırmak, çiçek bozuğu gibi leke bırakmak, **3. ~ed** : çopur, çiçek bozuğu.

pocky, *sf.* **pockier, pockiest 1.** çopur, çiçek bozuğu, **2. pockily** : çopur çopur, çopurlarla dolu olarak.

poco, *zf. It. müz.* **1.** oldukça, **2. ~ a ~** : yavaş yavaş, azar azar, tedricen. ***e.a.-1.*** *some what, rather,* ***2.*** *gradually, little by little.*

pococurante, *sf.&is.* **1.** dikkatsiz, lâkayt, vurdumduymaz, lâubalî (kimse), **2. pococuranteism = pococurantism** : dikkatsizlik, lâkaytlık, vurdumduymazlık, lâubalîlik. ***e.a.-1.*** *careless, indifferent, nonchalant.*

pod, *is.&f.* **podded, podding 1.** badıç : (bezelye, bakla vb.) tohum zarfı, kabuk, **2.** çok çekirdekli meyve, **3.** (uçak) kanat bölmesi : kanat altında jet motoru, benzin, silâh vb. yerleştirilen çıkıntılı bölme, **4.** hayvan sürüsü/topluluğu, özellikle balina, fok, deniz aygırı sürüsü, **5.** *mak.* (a) matkap ucu yivi, yiv, oluk, (b) yivli/oluklu matkap ucu, **6.** kabuklanmak, tohum zarfı/kabuğu oluşturmak, **7.** (bezelye kabuğu gibi) şişmek/kabarmak, şişkinlikler peyda etmek, **8.** (hayvan) sürü teşkil etmek.

pod-/podo-, *ön ek* "ayak". *ör.: podogra.*

-pod = -pode = -podo, *son ek* **1.** "...ayaklı, bacaklı" : belirtilen sayıda/türde ayakları/bacakları olan. *ör.: arthropod,* **2.** (belirtilen türde) ayak. *ör.: pleopod.*

-poda, *son ek* "...ayaklılar, bacaklılar" hayvan sınıflarını belirtir. *ör.: Cephalopoda, Arthropoda*

podagra, *is. patol.* nikris, (ayakta) gut hastalığı. **podagral = podagric(al) = podagrous** : nikris+, nikrisli.

-pode, *bk.:* **-podium.**

podesta, *is.* **1.** (Orta Çağ'da İtalya'da) yargıç, hâkim, **2.** (İtalya'da) vali.

podgy, *sf.* **podgier, podgiest** *Brit.* **1.** bodur, tıknaz, şişman ve kısa boylu, **2. podgily** : bodurca, tıknazca, **3. podginess** : bodurluk, tıknazlık.

podiatrist, *is.* ayak hastalıkları uzmanı.

podiatry, *is. tıp* (nasır, şiş, iltihap vb. gibi) ayak hastalıkları hekimliği/ uzmanlığı. ***e.a.-*** *chiropody.*

podium, *is., ç.* **-diums/-dia 1.** podyum, hatip kürsüsü, orkestra şefi platformu, **2.** *mim.* (a) seki duvarı, (b) sütun/kubbe tabanı, **3.** *anat. zool.* ayak, **4.** *bot.* sap, ana sap. ***e.a.- 3.*** *foot,* ***4.*** *stipe, footstalk.*

-podium = -pode, *son ek* "ayak, ayağa benzer organ" *ör.: pseudopodium.*

podomere, *is. zool.* bacak bölütü : eklem bacaklılarda bacağın her bir bölümü.

podophyllin, *is.* elma kökü reçinesi : Mayıs elması kökünden çıkarılan ve müshil olarak kullanılan acı bir madde. **~ resin** *d.d.*

-podous, *son ek* "ayaklı" : **-pod** ile sonlanan adlardan sıfat yapar. *ör.: cephalopodous.*

podsol = podzol, *is.* kısır toprak: K Amerika ile Avrasya'da geniş alanlar kaplayan üstü kül renkli, asitli, Fe ve Al bileşimleri az, alt kısmı kahverengi ve bu bileşimlerce zengin toprak. **~ization** : kısırlaş(tır)ma.

podsolize = podzolize, *f.* **-ized, -izing** (toprak) kısırlaş(tır)mak.

Podunk, *is.* geri kalmış küçük kasaba.

POE = P.O.E. = port of embarkation/ entry.

poechore, *is.* bozkır. **poechoric** : bozkır+.

poem, *is.* **1.** şiir, koşuk, manzume, **2.** şiir gibi hisli, dokunaklı, güzel duygular ilham eden eser. **a prose ~** : mensur şiir. **a symphonic ~** : senfonik şiir.

poesy, *is., ç.* **-sies 1.** *esk. bk.:***poetry, 2.** *esk.* (a) *bk.:* **poem**, (b) kısa şiir, beyit, mısra, simge söz.

poet, *is.* **1.** şair, ozan, **2.** şairane ilham ve hayal gücüne, güzel ifade kabiliyetine sahip kimse, **3. ~less** : şairsiz, **4. ~like** : şair gibi, şairane.

poetaster, *is.* **1.** şair bozuntusu, şairliğe özenen yeteneksiz kişi, **2. ~ing = ~y** : şairliğe özenme. ***e.a.-1.*** *rhymester.*

poetess, *is.* kadın şair, şaire.

poetic, *is. bk.:* **poetics.**

poetic(al), *sf.* **1.** şairane, **2.** şiir+. **~ litterature** : şiir edebiyatı, **3.** manzum, şiir dilinde/ niteliğinde, **4.** şiire/şairliğe ait, **5.** (şair gibi) hassas, ince duygulu. **a ~ lover** : hassas bir âşık, **6. poetically** : (a) şairane, (b) koşuk kurallarına uygun olarak.

poeticize, *f.* **-cized, -cizing 1.** şiir yazmak/ söylemek, **2.** şairane/şiirle ifade etmek, **3.** şiirleştirmek, şiir şekline sokmak. *Brit. :* **poeticise.**

poetic justice, *is.* ideal adalet : ceza ve mükâfatların haklı ve adilâne dağıtılması.

poetic licence, *is.* şairane serbestlik : gereken etkiyi elde edebilmek için şair, yazar veya sanatçının geçerli kurallardan ayrılması.

poetics, *is.* **1.** şiir/nazım tekniği, şiirin ilke/kural ve şekilleri, **2.** şiir öğretimi/bilgisi.

poetise/poetize, *bk.:* **poeticize.**

poet laureate, *is., ç.* **poets laureate 1.** saray şairi, **2.** şairiâzam.

poetry, *is.* **1.** şiir yazma sanatı, **2.** şiir, manzume, koşuk, nazım, **3.** mensur şiir, **4.** şiirler, manzumeler, **5.** şairane nitelik, şairlik (yeteneği), **6.** şairane duygu/ifade, **7. ~less** : şairlik yeteneğinden yoksun. ***e.a.-2.*** *verse, poem.* ***k.a.-2.*** *prose.*

pogey, *is. Cnd.* **1.** toplumsal/sosyal yardım, hükûmet yardımı, **2.** işsizlik, sigortası, hükûmetin işsizlere verdiği aylık.

pogonia, *is. bot.* begonya *(Pogonia) :* K Amerika orkidesi.

pogonip = frost fog, *is.* buzlu sis : ABD batısındaki dağ tepelerinde görülen ve buz zerreleri içeren sis.

pogo stick = pogo-stick, *is.* zıplama sırığı: kuvvetli yaylara bağlı bir çift ayak basacak yeri olan ve üzerine basarak zıplanan uzun sırık.

pogrom, *is.* kıyım, ırk kırımı, plânlı katliam (özellikle Rusya'da Yahudilere karşı). ***e.a.-*** *slaugter, butchery, massacre.*

pogy, *is., ç.* **-gies/-gy** *bk.:* **menhaden.**

poi, *is.* kulkas kökü ile yapılan Hawai yemeği.

-poiesis, *son ek* "üretimi, oluşumu". *ör.: hematopoiesis.*

-poietic, *son ek* "üreten, oluşturan, husule getiren, yaratan". *ör.: hematopoietic.*

poignancy, *is.* **1.** acı, ıstırap, keder, **2.** etki, tesir, şiddet, **3.** dokunaklılık, acıklılık. *They were moved by the ~ of his appeal for help.* **4.** (koku) keskinlik.

poignant, *sf.* **1.** acı, ıstıraplı, ıstırap verici. **a ~ cry** : acı bir feryat, **2.** etkili, tesirli, müessir, şiddetli, kuvvetli. **a ~ satire** : kuvvetli bir hiciv, **3.** dokunaklı, acıklı. *a ~ scene/story.* **4.** (koku) keskin, yakıcı. *a ~ perfume.* **5. ~ly** : acı acı, ıstırapla; etkili/müessir /dokunaklı/acıklı bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *heartfelt, painful,* ***2.*** *piercing,* ***3.*** *touching,* ***4.*** *pungent, piquant, sharp.*

poikilothermal, *sf. zool.* **1.** soğukkanlı : kan sıcaklığı yaşadığı çevreye göre değişen, **2. poikilothermism = poikilothermy** : soğukkanlılık. ***e.a.- 1.*** *cold-blooded.*

poilu, *sf.&is., ç.* **-lus 1.** saçlı, sakallı, kıllı, **2.** Fransız askeri, özellikle I. Cihan Harbine girmiş tecrübeli Fransız`askeri.

poinciana, *is. bot.* **1.** ponsiyana *(Poinciana pulcherrima)* : al, turuncu çiçekler açan bodur bir ağaç, **2.** Madagaskar gülü *(Delonix regia)* : Madagaskar'da yetişen ve güzel kırmızı çiçekler açan bir ağaç.

poind, *is.&f. İsk.* **1.** haczetmek, haciz koymak, **2.** *bk.:* **impound**, **3.** haciz. ***e.a.-1.*** *distrain,* ***3.*** *distraint.*

poinsettia, *is. bot.* ponsetiye *(Euphorbia pulcherrima) :* sütleğengillerden Amerika'da yetişen ve çiçeklerinin altında kırmızı yaprakları olan bir bitki.

point[1], *is.* **1.** sivri uç. **at gun ~ = at the ~ of a gun** : silâh tehdidiyle. *He forced the prisoner at gun ~ to stand against the wall.* **2.** çıkıntı, uzantı, burun, denize uzanan kara. *a ~ of land.* **3.** uç, sivri uçlu şey. *a ~ pen.* **4.** *geom.* nokta. **~ of intersection**: kesişme noktası, **5.** (belirli) yer, mahal. *This the ~ where the car hit the pedestrian.* **6.** *den.* kerte, pusula taksimatından her biri, **7.** derece, taksimat üzerinde belirli bir nokta, bir olayın/sürecin başlangıcını bildiren sayı. *the boiling /freezing~ of water.* **8.** (belirli bir) an. **At this ~, two new persons entered** : Tam bu anda içeri iki kişi girdi. **9.** buhranlı an, sıra, esna, süre. **at/on the ~ of** : anında, esnasında, sırasında. **at the ~ of death** : ölmek üzere iken. **critical ~** : nazik/buhranlı an, tehlikeli/kritik dönem, **10.** (anlaşılması/dikkat edilmesi gereken) önemli husus/şey/nokta. **He has some good ~s in his argument** : İtirazında bazı önemli/isabetli noktalar var. **at all ~s** : her hususta, her bakımdan, **11.** gaye, maksat, hedef, amaç. **What is your ~** ? Maksadınız nedir? **What's the ~ of doing this**? Bunu yapmaktan maksat ne? **carry/gain one's ~** : gayesine ulaşmak, istediğini elde etmek, **12.** noktai nazar, ileri sürülmek istenen fikir/husus/ maksat, söz konusu, konu. **~ of view** : görüş noktası, noktainazar. **beside the ~** : konu dışında, yersiz. **It is not the ~** : Maksat o değil. **come/get to the ~** : sadede dönmek, asıl konuya gelmek. **~ of order** : iç tüzüğe uygunluk konusu. **at all ~s** : her hususta, her bakımdan. **cardinal ~** : esas maksat/konu, **13.** öğüt, bilgi, malûmat, **14.** nazarıitibara alınması gereken husus/ özellik/nitelik/taraf. **his strong/weak ~** : onun kuvvetli/zayıf tarafı. **~ of honor** : şeref meselesi, **15.** *s.bl.* ses değişimi işareti, **16.** parça, eleman, **17.** *mat.* tam sayı ile kesri ayırmak için araya konulan nokta (Türkiye'de bunun yerine virgül kullanılır). **ten ~ six** (10.6) : on virgül altı, **18. ~s** : (a) (at, köpek vb.) bacak(lar), (b) *Brit.* demir yolu makası, **19.** (ölçme/değerlendirme) birim, sayı, puan, **20.** (zar oyununda) kazanabilmek için tutturulması gereken sayı (ilk atışta 7 ve 11 hariç). *Your point is 4.* **23.** geyik boynuzunun dalı, **24.** *sp.* (a) kır koşusu, (b) sayı, puan, **25.** (eğitimde) not, puan, **26.** (noktalama işareti olarak) nokta, **27.** *elekt.* (a) kontak ucu, (b) *Brit.* priz, **28.** (borsa) hisse senedi fiyat birimi, birim, **29.** (kuyumculukta) ağırlık birimi : 1/100 karat, **30.** *As.* (a) ileri karakol veya artçı koruma birliği, (b) süngü muharebesinde) vuruş, saplama. **31.** *ABD-bas.* 1/72 inçlik aralık ölçüsü, **32.** kâğıt kalınlığı ölçüsü : 0.001 inç, **33. ~ lace** *d.d.* iğne ucu oya, **34.** işaretleme, işaret etme, gösterme, **35.** *esk.* kurdele, kordon, **36. in ~** : isabetli, yerinde, uygun, konu ile ilgili. **a case in ~** : konu ile ilgili bir husus/mesele, **37. in ~ of** : bakımından, itibarıyla, noktainazarından, ...-e göre/nazaran. *In ~ of cost, the first plan is better.* **in ~ of fact** : gerçekten, hakikaten, aslına bakılırsa. *He told you he'd seen it, but in ~ of fact he wasn't really there.* **in ~ of numbers** : sayı itibarıyla, sayıca, **38. make one's ~** : maksadını belirtmek/anlatmak/açıklamak. **He made his ~** : Maksadını belirtti. **39. make a ~ of** : özenmek, bilhassa itina göstermek, üzerinde dikkatle/hassasiyetle durmak. **I make a ~ of doing my job on time** : İşimi vaktinde yapmaya çok dikkat ederim. **40. not to put too fine a ~ on it** : açıkçası, doğrusunu söylemek lâzım gelirse. *Not to put too fine a ~ on it, I didn't think your performance was very good.* **41. off the ~** : konu dışında, sadetten hariç, **42. on/upon/at the ~ of** : ... üzere. **be on the ~ of doing sth.**: bir şeyi yapmak üzere olmak. **on the ~ of going** : gitmek üzere, **43. see the ~** : maksadı anlamak/kavramak, **44. stretch a ~** : (a) (özel bir durumda) normal yöntemden

ayrılmak, ayrıcalık/istisna kabul etmek, (b) makul sınırları aşmak, fazla ileri gitmek, **45. to the ~** : tam yerinde, isabetli. **be to the ~** : (söz) yerinde/isabetli olmak. **Your advice was very much to the ~** : Nasihatiniz gayet yerinde idi. **His speech was brief and to the ~** : Konuşması kısa ve isabetli idi. ***e.a.-36.*** *pertinent, applicable, 37. as regards, in reference to.*

point[2], *f.* **1.** yöneltmek, çevirmek, tevcih etmek (parmak, silâh vb.). **~ a gun** : tüfekle nişan almak, **2.** *gen.* **~ out** : göstermek, işaret etmek. **~ the way** : yol göstermek/tarif etmek. **to ~ out the mistakes** : hataları göstermek, **3.** *gen.* **~ out** : belirtmek, tebarüz ettirmek, kanıtlamak, dikkati çekmek, ihtar etmek. **to ~ out advantages** : yararlarını belirtmek. **Let me to ~ out that** : Şu hususu belirteyim ki... **I want to ~ one or two facts** : Dikkatinizi bir iki hususa çekmek isterim. **He ~ed out to me that I was wrong** : Yanıldığımı kanıtladı. **4.** sivriltmek, **5.** noktalamak, noktalarla işaretlemek, **6.** *s.bl.* harfler üzerine ses işaretleri koymak, **7.** *gen.* **~off** : nokta/virgül ile ayırmak. *~ off three figures in your answer.* **8.** *gen.* **~ up** : vurgulamak, etkisini artırmak, önemle üzerinde durmak. *to ~ up the necessity for caution.* **9.** (av köpeği) durup yüzünü dönerek avın yerini göstermek, ferma etmek, **10.** (duvar taşları arasını) çimento/harç ile doldurmak, derz etmek, **11.** *gen.* **~ at** : parmakla göstermek. **~ one's stick at sth** : bir şeyi değnekle göstermek/işaret etmek, **12.** (bir şeye) dikkatini çekmek. **~ a moral** : (kıssadan) hisse çıkarmak, ahlâk dersi çıkarmak, **13.** (hedefe) nişan almak, **14.** göstermek, delâlet etmek. **All the evidence ~ to his guilt** : Bütün deliller onun suçlu olduğunu gösteriyor. **It all ~s to the fact that** : Bütün bunlar bizi şu sonuca ulaştırıyor/bize gösteriyor ki... **15.** (bir yöne) dönmek, yüzünü çevirmek, **16.** *den.* rüzgâra karşı seyretmek, **17. ~ the finger (of scorn) (at)** : itham etmek, sorumlu tutmak. ***e.a.- 4.*** *sharpen.*

point-blank = pointblank, *sf.&is.&zf.* **1.** yakından/doğrudan doğruya hedefe yapılan (atış). **fire at s.o. ~** : birine çok yakından ateş etmek, **2.** (doğrudan doğruya ateş edilebilecek kadar) yakın. *~ range.* **3.** açık, aşikâr, dolaysız. *a ~ question.* **4.** doğrudan doğruya, dümdüz, **5.** açıkça, açıktan açığa, dolaysız bir şekilde, dobra dobra. **tell s.o. ~** : birine açıkça söylemek. ***e.a.-3.*** *explicit, plain, straightforward, 5. bluntly, frankly, directly.*

point d'appui, *is., ç.* **points d'appui** *Fr.* **1.** destek, dayanma noktası, **2.** *As.* savunma hattı, direnme/tutunma noktası.

point-device = point-devise, *sf.&zf. esk.* **1.** tam, mükemmel, kusursuz, **2.** tamamen, mükemmelen, tamamıyla. ***e.a.-1.*** *perfect, precise, neat, 2. perfectly, exactly, completely.*

point duty, *is. Brit.* trafik polisliği görevi.

pointe, *is., ç.* **pointes** *Fr. (balede)* ayak parmağı ucu.

pointed, *sf.* **1.** sivri (uçlu). **~ arch** *mim.* sivri kemer, **2.** keskin, nüfuz edici. *~ wit.* **3.** önemli, etkili, tesirli, müessir, anlamlı, manalı, özel anlam ifade eden. *~ criticism.* **4.** yöneltilmiş, nişan alınmış, tevcih edilmiş, **5.** (bir kimseye) hitap eden, (birisini) hedef tutan, **6.** açık, bariz, göze çarpan, besbelli. *a ~ indifference to other people.* ***e.a.- 2.*** *penetrating, sharp, piercing, 4. directed, aimed, 6. marked, emphasized.* ***k.a.-2.*** *blunt, dull.*

pointedly, *zf.* **1.** önemli/etkili/anlamlı/müessir bir şekilde, önemle belirterek, **2.** belirli bir şahsı/şeyi hedef alarak, (bir şeye) yönelterek, (bir şeyi) kastederek, kesinlikle, yanlış anlamaya mahal bırakmaksızın, **3.** açıkça, bariz/göze çarpacak şekilde, **4.** *k.d.* elbette, muhakkak, şüphesiz.

pointedness, *is.* **1.** sivrilik, **2.** keskinlik, nüfuz kabiliyeti, **3.** yöneltilme, bir kimseyi/şeyi hedef alma, **4.** barizlik, açıklık, apaçık göze çarpma.

pointer, *is.* **1.** işaret eden (kimse/şey), işaret, **2.** işaret değneği/çubuğu, **3.** (saat vb.) gösterge, ibre, **4.** nişancı, silâhla nişan alan, **5.** zağar, kısa tüylü av köpeği, **6.** yönerge, bir işte nasıl başarı sağlanacağını gösteren öğüt, **7. Pointers** *astr.* Büyük Ayı takım yıldızının Kutup yıldızını gösteren iki parlak yıdızı.

Point Four, ABD'nin az gelişmiş ülkelere teknik ve bilimsel yardım programı (1949), sonraları yabancı ülkelere yardım programı içine alınmıştır.

pointes, *ç. is.* (bale) parmak ucunda dans etme.

point group, *is.* simetri elemanlarına göre ayrılmış kristaller grubu.

pointillism, *is.* **1.** (resimde) noktacılık : yeni empresyonistlerce geliştirilmiş renk bileştirme tekniği. Örneğin sarı ve mavi üst üste getirilince yeşil gözükür. **Neo-Impressionism, Divisionism** *d.d.* **2. pointillist** : noktacı, **3. pointillistic** : noktalamalı.

point lace, *is.* iğne ucu oya. *e.a.- needlepoint.*

pointless, *sf.* **1.** ucu olmayan, uçsuz, **2.** ucu kör, küt, **3.** anlamsız, manasız, gayesiz, maksatsız, etkisiz, tesirsiz. *a ~ remark.* **4.** (oyun) sayısız, puansız, sayı kaydedilmeyen. *a ~ game.* **5. ~ly** : (a) anlamsızca, manasızca, gayesizce, maksatsızca, etkisizce, (b) sayı kaydedilmeden, **6. ~ness** : (a) anlamsızlık, manasızlık, gayesizlik, maksatsızlık, etkisizlik, (b) sayı kaydetmeme.

point of accumulation, *is.* erey/limit noktası. *e.a.- limit point.*

point of departure, *is.* (özellikle tartışmada) başlangıç/hareket noktası.

point of honor, *is.* haysiyet/şeref meselesi, haysiyeti etkileyen şey.

point of no return, *is.* dönülmesi imkânsız nokta, (bir girişimde) artık geri dönülemeyen kritik nokta/safha.

point of order, *is.* (Parlamentoda) usul meselesi, usule riayet edilip edilmediği sorunu.

point of view, *is.* **1.** görüş, noktainazar, **2.** fikir, mütalâa, tutum, davranış.

point source, *fiz.* noktasal kaynak (ışık kaynağı).

point system, *is.* **1.** *bas.* punto sistemi: harfleri, aralıkları punto ile ölçme usulü, **2.** körler için kabartma punto ile baskı usulü, **3.** puan/numara sistemi : okullarda öğrencilerin başarısını numara ile değerlendirme usulü.

pointy, *sf.* **pointier, pointiest** sivri uçlu.

poise[1], *is.* **1.** (aklî/manevî) denge, muvazene, istikrar, kendine hâkim olma. *She has perfect ~ and never seems embarrassed.* **2.** temkin, vekar, ağırbaşlılık, kendine güven, **3.** duruş, tavır, eda, hâl, zarafet, kibarlık. *He admired the actor's ~ .* **4.** duraklama, kararsızlık, muallâkta kalma, **5.** *fiz.* puaz : CGS ölçü sisteminde ağdalık (viskozite) birimi, dinsaniye/cm^2 : akış yönünde 1 cm aralıkla birbirine paralel duran iki düzlemdeki akış hızları arasında 1 cm/s farkı koruyabilmek için 1 din/cm^2 zorlama uygulanması gereken sıvının ağdalığı. *e.a.- 1. equilibrium, equipoise, balance, stability, 2. composure, self-control, 3. elegance, 4. suspense, indecision.*

poise[2], *f.* **poised, poising 1.** dengele(n)mek, denge/muvazene sağlamak, dengeli olmak, **2.** hazır tutmak, **3.** havada/dik tutmak, kaldırmak. *The athlete ~d the weight in the air before throwing it.* **4.** asılı olmak, sarkmak, **5.** havada asılı durmak/duraksamak, **6.** *az kul.* tartmak, **7. poiser** : (a) dengeleyen, denge sağlayan, (b) havada asılı duran/tutan. *e.a.- 1. balance, 5. hover, 6. weigh.*

poised, *sf.* **1.** vakur, temkinli, kendine hâkim, **2.** dengeli, kararlı, muvazeneli, **3.** sendeleyen, sallanan, titrek, müteredddit, duraksayan, **4.** havada asılı. *e.a.- 1. self-assured, 2. balanced, 3. teetering, wavering.*

poison, *is.&f.* **1.** zehir, ağı, sem. *Strychnine and opium are ~s.* **deadly ~** : öldürücü zehir. **slow ~** : yavaş etki gösteren zehir. **hate like ~** : şiddetle nefret etmek, **2.** zararlı/zehirleyici/bozucu şey. *Hate becomes a ~ in the mind.* **3.** zehirlemek, zehir içirmek, **4.** zehirleyerek öldürmek, **5.** içine zehir katmak, **6.** bozmak, berbat/ifsat etmek, fesat katmak. *to ~ one's mind.* **7.** *fiz. kim.* (enzimin/tezgenin) etkisini azaltmak, faaliyetini önlemek, **8. ~er** : zehirleyici şey, zehirleyen kimse, **9. ~less** : zehirsiz. *e.a.-1. toxin, venom, 6. ruin, vitiate, corrupt, contaminate, pollute, taint.*

poison dogwood = poison elder, *is. bk.:* **poison sumac.**

poison gas, *is.* zehirli gaz.

poison hemlock, *is. bot.* zehirli gaz büyük baldıran *(Conium maculatum).*

poisoning, *is. patol.* zehirlenme.

poison ivy, *is. bot.* zehirli sarmaşık *(Rhus radicans) :* dokununca vücudu zehirleyen Amerika sarmaşığı.

poison oak, *is. bot.* **1.** zehirli funda *(Rhus),* **2.** *bk.:* **poison sumac**, **3.** zehirli sarmaşık *(Rhus diversiloba) :* ABD ve Kanada'nın Pasifik kıyılarında yetişir.

poisonous, *sf.* **1.** zehirli, zehirleyici, **2.** tehlikeli, zararlı, **3. ~ly** : zehirli bir şekilde, **4. ~ness** : zehirlilik. *e.a.- 1. toxic, venomous, 2. malicious, harmful.*

poison-pen, *sf.* iftiraname, imzasız iftira mektubu.

poison sumac, *is. bot.* zehirli sumak *(Rhus Vernix)* : bataklıklarda yetişen, yaprakları tüysü, meyvesi beyazımsı bodur ağaç.

poitrel, *is. bk.:* **peytral.**

poke[1], *f.* **poked, poking 1.** dürt(ükle)mek, dirsek vurmak. **~ one in the ribs** : birinin böğrünü dürtüklemek, **2.** saplamak, batırmak, sokmak, delmek. **to ~ a hole (in sth.)** : (bir şeyi) dürterek delmek/delik açmak, **3.** uzatmak, (dışarı) çıkarmak, uzanmak. *She ~d her head out of the window.* **4.** *gen.* **~ up** : karıştırmak. **~ the fire** : ateşi karıştırmak. **~ the fire out** : ateşi fazla karıştırıp söndürmek, **5.** *gen.* **~ around/about** : kurcalamak, karıştırmak, dikkatle araştırmak, her tarafı karıştırarak bir şeyler aramak. *poking around in the attic.* **6.** aylak aylak dolaşmak, ağır davranmak, ağırdan almak. *poking along at 30 km per hour.* **7.** karışmak, müdahale etmek, burnunu sokmak. **~ one's nose into sth** : bir işe burnunu sokmak. *She's always poking into other peoples's business.* **8.** *k.d.* yumruklamak, yumruk vurmak. *He threatened to ~ his brother in the nose.* **9. ~ fun at** : sinsi sinsi alay etmek, **10. ~ s.o.'s eye out** : dürterek birinin gözünü çıkarmak. ***e.a.-1.*** *prod, push, jab, 3. thrust, push, 4. stir, 5. search, 6. loiter, dawdle, putter, 7. meddle, pry, intrude, 8. punch.*

poke[2], *is.* **1.** itme, dürtme, dirsek vurma. **give s.o. a ~ in the ribs** : (şaka için) birisini dirsekle dürtmek, **2.** aylak, uyuşuk, mıymıntı, ağır ağır hareket eden kimse, **3.** *k.d.* yumruk, tekme, **4.** *ABD&İsk.* torba, çuval. **buy a pig in a ~** : bir şeyi görmeden satın almak, **5.** *esk.* cep, **6.** bone kenarı, kadın şapkalarının yüzü çerçeveleyen geniş kenarı, **7. ~ bonnet** *d.d.* kenarlı bone/ başlık, **8.** *bk.:* **pokeweed,** ***e.a.- 1.*** *prod, push, thrust, 2. dawdler, 3. punch, 4. bag, sack, 5. pocket.*

pokeberry, *is., ç.* **-ries 1.** kuş kirazı, kuş otunun *(pokeweed)* meyvesi, **2.** *bk.:* **pokeweed.**

pokelogen = pokeloken, *is. ABD-Cnd.* durgun su.

poker, *is.* **1.** dürten/iten/dirsek vuran kimse, **2.** çıkıntılı/dimdik/kazık gibi şey, **3.** ocak demiri, ateşi karışrırmaya yarayan demir çubuk, **4.** poker oyunu, **5. ~ face** : tamamen ifadesiz yüz. **~-faced** : yüzü tamamen ifadesiz.

pokeweed = pokeroot, *is. bot.* şekerci boyası, Amerika üzümü *(Phytolacca americana)* : K Amerika'da yetişen, kuşkonmaza benzer filizleri ve sulu mor meyvesi yenen, mor kökü tababette kullanılan bir ot. **inkberry, pokeberry** *d.d.*

pokey, *sf.* **pokier, pokiest**, *is., ç.* **pokeys** *bk.:* **poky.**

poky, *sf.* **pokier, pokiest**, *is., ç.* **pokeys** *k.d.* **1.** yavaş, çok ağır, sıkıntı verici, bunaltıcı, durgun, cansız, **2.** (elbise/giyim) pejmürde, kirli, pasaklı, derbeder, rüküş. *a ~ dress.* **3.** daracık, sıkışık. *a ~ house/room.* **4.** *argo* hapishane, kodes. ***e.a.- 1.*** *slow, dull, 2. shabby, dowdy, frumpish, 3. cramped, stuffy, small, 4. jail.*

pol, *is. argo* kurnaz/tecrübeli/kurt politikacı.

POL = **P**etroleum, **O**il and **L**ubricant.

Pol. = **1.** Poland, **2.** Polish.

pol. = **1.** political, **2.** politics.

Polack, *is.* Polonyalı (hakaret için kullanılır).

Poland, *is.* Polonya, Lehistan. **~ China** : alacalı domuz.

polar, *sf.* **1.** ucaysal, ucaylı, kutupsal, kutup+, kutbî, kutba ait (dünyanın, mıknatısın, pilin kutbuna ait), kutup civarında bulunan. **~ angle** : ucaysal açı. **~ axis** : ucaysal eksen. **~ bear** *zool.* boz ayı, beyaz kutup ayısı *(Thalarctos maritimus).* **2.** (davranış/tutum vb.) zıt, çelişkili, **3.** yükünlü, yükünleşebilen, iyonlaşabilen, elektrolitik (NaCl, HCl, NaOH gibi), **4.** merkezî, eksenel, mihver+, **5.** rehberlik eden, yol gösteren, yön veren. *a ~ precept.* **6. ~ body** *biy.* ucay göze : döllenme zamanına yakın yumurtada oluşan iki yuvarlak gözeden her biri, **7. ~ circle** *coğ.* eksen ucu çemberi, kutup çemberi (kuzey/güney eksen ucu çemberleri), **8. ~ compound** *kim.* ucaylı bileşik : ısıtıldığı veya suda eridiği zaman elektrik akımını geçiren bileşik (inorganik asit, baz, tuz vb.), **9. ~ coordinates** *mat.* ucaysal konaçlar, kutupsal koordinatlar, **10. ~ distance** *astr. bk.:* **codeclination, 11. ~ front** : kutupsal kuşak, geçiş kuşağı, kutup bölgesindeki soğuk havayı ılıman bölgeden ayıran hava kütlesi, **12. ~ Regions** : Kutup Bölgeleri, **13. ~ star = Polaris** : Kutup Yıldızı.

polarimeter, *is. fiz.* ucayölçer : ışığın ucaylık doğrultusunu etkileyen özdeklerin, ucaylanım açısını ne tutarda döndürdüğünü ölçmeye yarayan aygıt. **polarimetric**: ucay ölçümsel. **polarimetry** : ucay ölçüm.

Polaris, *is.* **1.** *astr.* Kutup Yıldızı, **2.** *ABD* Polaris : dalmış denizaltıdan fırlatılan iki kademeli füze.

polarisation, *is. Brit. bk.:* **polarization.**

polarise/polarisable, *is. Brit. bk.:* **polarize/polarizable**

polarity, *is.* **1.** *fiz.* ucaylık, kutbiyet, kutuplaşma : miknatıs veya batarya gibi cisimlerin birbirine zıt etkiler yapan iki uca sahip olmaları özelliği, **2.** birbirine zıt iki ilke veya olayın varlığı/oluşması.

polarization, *is.* **1.** *optik* ucaylaşma, polarma, polarizasyon : ışınların özelliklerinin yöne göre değişmesi, **2.** *elekt.* ucaylanma: elektroliz esnasında elektroda toplanan gazın akım geçişini zorlaştırması, **3.** kutuplaşma, kutuplara ayrılma.

polarize, *f.* **-ized, -izing 1.** ucaylaşmak, ucaylanmak, polar(ıl)mak, polarlaş(tır)mak, polarize etmek/olmak, kutuplaş(tır)mak, kutuplar teşekkül etmek, **2.** özel bir anlam/yön vermek, **3. polarizable** : ucaylaşabilir, **4. polarized** : ucaylaşmış, kutuplaşmış, polarize olmuş, **5. polarizer** : ucaylaştıran.

polar lights, *is.* tan/fecir ışıkları : kuzey fecri *aurora borealis* ve güney fecri *aurora australis* in ortak adı.

Polaroid , *is.* **1.** polaroid : ışığı ucaylayan küçük kristalli saydam madde, **2. ~ camera = ~ Land camera** : polaroid fotoğraf makinesi.

polder, *is.* (özellikle Hollanda'da) çukur tarla: deniz düzeyinden aşağı, denizden setlerle ayrılarak kurutulmuş tarla.

pole, *is.&f.* **poled, poling 1.** direk/sırık (dikmek), kazık (çakmak), sırıkla itmek, (fasulye vb.) sırıkla desteklemek, **2.** (at arabasında) ok, atların arasındaki sırık, **3.** *den.* seren direği. **under bare ~s** : (gemi) yelkenler inik olarak, **4.** uzunluk birimi (16.5 kadem ≈ 5 m), **5.** alan ölçüsü (30.25 yarda kare ≈ 25.3 m^2), **6.** *coğ.* eksen ucu, kutup, arzın/kürenin merkezinden geçen eksenin küre yüzeyini deldiği iki noktadan her biri. **North/South ~** : Kuzey/Güney Eksenucu/Kutbu, **7.** *astr. bk.:* **celestial pole**, **8.** *fiz.* ucay, kutup, mıknatıs/batarya kutbu, **9.** birbirine zıt iki ilke/fikir/temayül vb. den her biri, **10.** dikkat/ilgi vb. nin toplandığı nokta, **11.** *biy.* (a) yumurta veya gözenin simetri ekseninin uçları, (b) göze bölünürken oluşan iğ şeklindeki parçanın uçları, **12.** *fizy.* sinir gözesinin ucu, **13.** *mat.* ucaysal konaçların baş noktası, orijin, konaçları (0,0) olan nokta, **14. ~s apart/asunder** : tamamen zıt. **to be ~s apart/asunder** : (fikirleri/düşünceleri/görüşleri/zevkleri vb.) birbirine zıt olmak. *Politically they were ~s apart.*

Pole, *is.* Polonyalı, Leh.

poleax(e), *is., ç.* **-axes**, *f.* **-axed, -axing** teber, uzun saplı balta (ile vurmak/öldürmek).

pole bean, *is.* sırık fasulyesi.

polecat, *is., ç.* **-cats/-cat** *zool.* **1.** kokarca *(Mustela putorius)*, **2.** Amerikan sansarı, kır sansarı, **3. marbled- ~** : benekli kokarca. ***e.a.-1.*** *skunk.*

pole fence, *is.* sırıklı çit (yatay sırıklardan yapılan).

pole hammer = war hammer, *is.* savaş çekici, uzun saplı çekiç şeklinde savaş aracı.

pole horse, *is.* koşum atı, arabaya koşulan at. ***e.a.-*** *poler, wheeler.*

pole jump(er), *is. bk.:* **pole vault(er).**

pole line, *is. tel. telg.* havai hat.

pole mast, *is. den.* yelken direği.

polemic, *is.&sf.* **1.** sert tartışma, münazaa, münakaşa, çekişme, polemik, **2.** tartışmacı, münakaşacı, zıt fikri savunan/tartışmayı seven kimse, polemikçi, **3. ~al** *d.d.* tartışmalı, münakaşalı, münazaalı, ihtilâflı, nizalı, üzerinde çok tartışılan/zıt fikirler ileri sürülen. *a ~al book arguing the case for better education.* **4. ~ally** : tartışma şeklinde, münakaşa tarzında, tartışmaya/münakaşaya yol açacak tarzda, **5. ~ist = polemist** : tartışmacı, münazaacı. ***e.a.-*** *1. argument, 2. controversialist, 3. controversial, argumentative.*

polemics, *is.* **1.** tartışma/münakaşa sanatı, polemik, **2.** dinî görüş ayrılıkları ile uğraşan ilâhiyat bölümü. *bk.:* **irenics.**

polemoniaceous, *sf. bot.* kedi otugillerden, *Polemoniaceae* kedi otugiller familyasına mensup.

polenta, *is.* keşkek, mısır unu/yarma lâpası.

poler, *is.* **1.** direk/sırık diken kimse, **2.** sırıkla iten/hareket ettiren, **3.** *bk.:* **pole horse.**

polestar, *is.* **1.** Kutup yıldızı, **2.** yönetici ilke, rehber. ***e.a.- 1.*** *Polaris.*

pole vault, *is.* sırıkla atlama. ***e.a.-*** *pole jump.*

pole-vault, *gs.f.* **1.** sırıkla atlamak, **2. ~er** : sırıkla atlayan. ***e.a.-1.*** *pole-jump,* ***2.****pole-jumper.*

poleyn, *is.* diz zırhı, dizi koruyan madenî/ kösele parça.

police, *is.&f.* **-liced, -licing 1.** polis idaresi, inzibat/güvenlik kuvveti, zabıta amirliği, emniyet amirliği dairesi, **2.** zabıta, polisler, emniyet memurları, **3.** güvenlik, asayiş, emniyet, **4.** Emniyet Genel Müdürlüğü, hükûmetin güvenliği korumakla görevli örgütü, **5.** *ABD* (a) askerî garnizon temizliği görevi, (b) özel görevli asker. **kitchen ~** : mutfak görevlisi, (c) askrî inzibat kuvveti, **6.** güvenliği/asayişi korumak/sağlamak, güvenlik önlemleri/tedbirleri almak, **7.** polis göndermek/tayin etmek, **8.** *ABD* (askerî garnizonu) temizlemek/temiz tutmak, **9. ~ action** : bastırma/tedip harekâtı : ayaklanma, isyan, eşkiyalık gibi güven bozucu olayların askerî kuvvetle bastırılması, **10. ~ court** : güvenlik mahkemesi, **11. ~ dog** : (a) polis köpeği, polise yardım için özel eğitilmiş köpek, (b) *bk.:* **German shepherd, 12. ~ power** : güvenlik kuvveti, zabıta gücü/kuvveti, **13. ~ state** : totaliter devlet : hükûmet politikasına aykırı her düşünce ve davranışı zabıta gücü ile bastıran devlet, **14. ~ station = station house** : polis karakolu, **15. ~ village** *Cnd.* belediye meclisi halk tarafından seçilmeyip hükûmetçe atanan kasaba, **16. ~ wagon** *bk.:* **patrol wagon.**

policeman, *is., ç.* **-men** polis/zabıta memuru.

policewoman, *is., ç.* **-women** kadın polis/ zabıta memuru.

policlinic, *is.* bakınak, poliklinik.

policy, *is., ç.* **-cies 1.** siyaset, politika, **2.** tutum, davranış, izlenen yol, hareket hattı, **3.** önlem, tedbir, yönetim, idare, **4.** poliçe, sigorta sözleşmesi. **~ loan** : poliçe karşılığı verilen borç para, **5.** *ABD* (a) piyangoda kazanan numaralar üzerine oynanan kumar. **~ shop** : kazanan numaralar üzerine kumar oynanan yer (b) *bk.:* **numbers game, 6. car/home insurance ~** : otomobil/ev sigortası poliçesi, **7. endowment ~** : belirli bir süre sonunda belirli bir meblâğın ödenmesini gerektiren hayat sigortası poliçesi, **8. floating ~** *den.* dalgalı sigorta poliçesi, **9. life insurance ~** : hayat sigortası poliçesi. ***e.a.-1.*** *strategy, principle, rule,* ***3.*** *prudence, expediency, acumen, astuteness.* ***k.a.- 3.*** *naiveté.*

policyholder, *is.* poliçe sahibi/hâmili.

polio, *is. bk.:* **poliomyelitis.**

polioencephalitis, *is. patol.* beyin omurilik yangısı.

poliyomyelitis, *is., patol.* **1.** çocuk felci, **2. poliyomyelitic** : felçli, çocuk felcine yakalanmış. ***e.a.-1.*** *polio, infantile paralysis.*

polis, *is., ç.* **poleis** (eski Yunanistan'da) şehir devlet.

-polis, *son ek* "şehir". *ör.: metropolis.*

polish, *is.&f.* **1.** cilâla(n)mak, parla(t)mak. *He ~ed up the old copper coins. Silver ~es easily with this special cloth.* **2.** (kundura) boyamak. *to ~ shoes.* **3.** düzeltmek, (pürüzlerini/kusurlarını) gidermek, tashih/ıslah etmek, daha iyi/mükemmel duruma sokmak, süslemek. *to ~ a manuscript. to ~ one's French.* **4.** inceleş(tir)mek, zarafet/kibarlık vermek/kazanmak, kibarlaş(tır)mak, terbiye etmek. *~ one's manners.* **5. ~ off** *argo* (a) (bir işi) çabucak bitirmek, temizlemek, (b) (birisini) defetmek, başından savmak, (c) gebertmek, öldürmek, haklamak, temizlemek, temize havale etmek, **6. ~ up** *k.d.* düzeltmek, ıslah etmek, daha iyi duruma getirmek, iyice parlatmak/cilâlamak, süslemek, **7.** cilâ, perdah, (kundura) boya, **8.** parlaklık, **9.** parla(t)ma, cilâla (n)ma, perdahla(n)ma, **10.** incelik, kibarlık, zarafet, nezaket, terbiye, **11.** boya, cilâ, parlatıcı madde. **shoe/nail ~** : kundura/tırnak cilâsı. ***e.a.- 1.*** *shine, brighten, burnish, buff, smooth,* ***8&9.*** *shine, gloss, luster,* ***10.*** *refinement, elegance.*

Polish, *sf.&is.* **1.** Polonyalı Leh(li), Lehistanlı, **2.** Polonya+, Leh(istan)+. **~ Corridor** : Danzig koridoru, **3.** Lehçe, Polonya/Leh dili

polished, *sf.* **1.** parlak, cilâlı, parlatılmış, cilâlanmış, perdahlanmış. **~ rice** : parlak pirinç, **2.** ince, kibar, zarif, nazik, terbiyeli. **~ manners** : kibar/zarif/terbiyeli hal ve tavır. **~ style** : ince/

zarif üslûp, **3.** düzgün, kusursuz, mükemmel. *e.a.- 1. smooth, glossy, shiny, 2. refined, elegant, 3. flawless, skillful.*

polisher, *is.* **1.** parlataç, cilâ makinesi, **2.** cilâcı, **3.** cilâ (maddesi).

Politburo = Politbureau, *is.* Politbüro: Sovyetler Birliği Komünist Parti Yönetim Kurulu, 1952'de Presidium'la birleştirildi.

polite, *sf.* **politer, politest 1.** nazik, kibar, terbiyeli, zarif. *a ~ reply. ~ letters.* **2.** ince(lmiş), kültürlü. *a ~ society.* **3. ~ly** : nazikâne, kibarca, kibarlıkla, nezaketle, zarif bir şekilde, **4. ~ness = politesse** : naziklik, nezaket, kibarlık, terbiye, zariflik, zarafet. *e.a.- 1. courteous, civil, courtly, gracious, well-bred, 2. refined, cultured, cultivated, urbane, polished. k.a.- 1&2. impolite, rude, boorish.*

politic, *sf.* **1.** tedbirli, ihtiyatlı, basiretli, ferasetli. *a ~ move.* **It was not ~ to arouse his irritation** : Onu kızdırmak ihtiyatlı bir hareket değildi. **2.** zeki, akıllı, maharetli, becerikli. *a ~ stateman.* **3.** isabetli, sağgörülü, iyi düşünülmüş, uygun, münasip. *the ~ thing to do.* **4.** kurnaz, hilekâr, **5.** *esk.* siyasî, politik. *The state is a body ~. e.a.- 1. prudent, sagacious, wise, diplomatic, astute, 2. shrewd, artful, ingenious, skillful, 3. expedient, judicious, 4. crafty, sly, cunning, wily, clever, 5. political.*

political, *sf.* **1.** siyasal, siyasî, politik. **~ freedom** : siyasî hürriyet. **~ offence** : siyasî suç. **~ pressure** : siyasî baskı. **~ prisoner** : siyasî mahkûm, **2.** siyasî bir partiye ait, **3.** devlete/hükûmete ait, **4.** belirli bir politikası ve hükûmet sistemi olan, **5. ~ agent** : siyasî delege, **6. ~ geography** : siyasî coğrafya, **7. ~ party** : siyasî parti, **8. ~ science** : siyasal bilgiler, idarî ilimler. **~ scientist** : siyasal bilgiler uzmanı, **9. ~ly** : siyaset bakımından, siyasî yönden, politik/siyasî olarak, siyaset yolu ile, siyasetle, siyaset kullanarak.

political economy, *is.* **1.** siyasal ekonomi : millî refah ve ekonominin örgütlenmesine ve gelişmesine hükûmetin etkisini inceleyen bilim, **2.** (XVII-XVIII. yy. larda) devletin refahını artırıcı yönde toplum yönetimi sanatı, **3.** ekonomi/iktisat ilmi.

politician, *is.* **1.** politikacı, siyasetçi, siyaset adamı, **2.** siyaset/politika uzmanı, **3.** devlet adamı, seçimle iş başına gelen kimse, **4.** bir örgüt içinde siyaset çevirip mevki ve iktidar elde eden/etmeye çalışan kimse. *e.a.- 3. statesman.*

politicise, *f. Brit. bk.:* **politicize.**

politicize, *f.* **-cized, -cizing 1.** (bir işe) siyaset/politika karıştırmak, siyasete âlet etmek, **2.** siyasete karışmak/atılmak, siyasî tartışmalara girişmek, siyaset yapmak.

politick, *gs.f.* **1.** siyasete karışmak/atılmak, siyasî tartışmalara girişmek, siyaset yapmak, siyasî propaganda yapmak, **2. ~ing** : siyasete karışma, siyasî tartışmalara girişme, siyaset yapma.

politicly, *zf.* **1.** ihtiyatla, basiretle, ferasetle, müdebbirane, **2.** zekice, akıllıca, maharetle, **3.** isabetli/uygun/münasip şekilde, **4.** kurnazca, hile ile, siyasetle.

politico, *is., ç.* **-cos** *bk.:* **politician.**

politico-, *ön ek* "siyasî, politik". *ör.: politico-economic.*

politics, *is.* **1.** politik yönetim bilimi ve tekniği, devlet yönetimi sanatı/ilmi, **2.** siyasal yönetim, siyasal işleri/partileri yönetme, **3.** siyasî işler, **4.** siyasî yöntem ve manevralar, **5.** siyasal ilke ve düşünceler, **6.** politikacılık, siyaset, siyasî entrika, mevki ve iktidarı elde etmek için başvurulan kurnazca düzenler.

polity, *is., ç.* **-ties 1.** hükûmet şekli, idare şekli, **2.** devlet, hükûmet, idare örgütü.

polka, *is., ç.* **-kas**, *f.* **-kaed, -kaing 1.** polka (oynama), **2.** polka müziği, **3. ~ dot** : (a) (kumaşlarda) puan, benek, (b) puanlı/benekli kumaş.

poll, *is.&f.* **1.** (seçimde) oylama, oy/rey verme. **~ tax** : seçim vergisi, oy kullanabilmek için ödenen vergi, **2.** oy sayımı, **3. ~s** : (a) seçim, (b) seçim sandığı, (c) gayriresmî anket(ler). **~ watcher** : (siyasî partilerin) seçim sandığı gözcüsü, **4.** seçim listesi, (seçim, vergi vb. için) sayım, **5.** listede bulunan şahıs : seçmen, mükellef vb., **6.** baş, kafa, kelle, başın saçlı kısmı, **7.** ense, **8.** atın boynu, yeleli kısmı, **9.** (sığır/at vb. de) başın kulaklar arasındaki kısmı, **10.** çekiç kafası, **11. ~ degree** *d.d.* (İngiltere-Cambridge üniversitesinde) iftihar listesine geçmeyen mezunlar, **12.** (seçimde belirli sayıda) oy almak,

13. (seçmen/vergi mükellefi olarak) kaydetmek, seçmen listesi hazırlamak, **14.** oy toplamak, oyları saymak, **15.** oy/rey vermek, oylamak, oy kullanmak, **16.** (seçmenleri) oy sandığına getirmek, **17.** anket yapmak, **18.** (yün vb.) kırkmak, kırpmak, kesmek, **19.** (boynuz) kesmek, kısaltmak. *e.a.- 6. head, 7&8. nape, 13. enroll, 15. vote, 18. crop, clip, shear.*

pollack, *is., ç.* **-lacks/-lack** *zool.* polak, morina türünden K Atlantik'te bulunan bir balık

pollard, *is.&f.* **1.** budanmış ağaç, **2.** boynuzsuz (boynuzları dökülmüş veya kesilmiş) hayvan, **3.** budamak, **4.** boynuzlarını kesmek.

polled, *sf.* **1.** boynuzsuz, **2.** *esk.* saçı kesilmiş, cavlak, kel. *e.a.-1. hornless, pollard.*

pollee, *is.* yanıtçı : ankete cevap veren.

pollen, *is.&f.* **1.** tozak, çiçek tozu, polen, çiçeklerin döllenmesini sağlayan toz, **2.** *bk.:* **pollinate**, **3.** ~ **count** : polen sayısı: belirli bir yerde ve zamanda 1 yarda küp hava içinde bulunan çiçek tozu miktarı, **4.** ~**ed** : tozaklı, polenli, **5.** ~**less** : tozaksız, polensiz, **6.** ~**like** : tozak/çiçek tozu gibi, çiçek tozuna benzer.

pollenosis, *is. patol. bk.:* **hay fever.**

poll evil, *is. vet. patol.* atın başında şişkinlik ve apse.

pollex, *is., ç.* **pollices** başparmak. *e.a.- thumb.*

pollinate, *gl.f.* **-nated, -nating** *bot.* **1.** tozakla(ş)mak, çiçek tozu/polen yaymak, tozlaşmak, **2. pollination** : tozakla(ş)ma, çiçek tozu/polen yayma, tozlaşma.

polling, *is.* oylama, oy verme, oya başvurma, anket yapma. ~ **booth** : oy verme hücresi.

pollinic(al), *sf.* tozaksal, polene/çiçek tozuna ait.

polliniferous, *sf.* **1.** *bot.* tozaklı, polenli, çiçek tozu olan/üreten, **2.** *zool.* tozak taşıyan.

pollinium, *is., ç.* **-linia** *bot.* tozak demeti.

pollinosis, *is. patol. bk.:* **hay fever.**

polliwog = pollywog, *is.* iribaş, kurbağa yavrusu. *e.a.- tadpole.*

pollock, *is., ç.* **-locks/-lock** *Brit. bk.:* **pollack.**

pollster, *is.* anketçi, anket yapan kimse.

pollutant, *is.* kirletici, kirleten şey, havayı/suyu kirleten/zehirleyen kimyasal artık, yakıt ürünü vb.

pollute, *gl.f.* **-luted, -luting 1.** kirletmek, pisletmek, zehirlemek, telvis etmek, murdar hâle getirmek. *to ~ the air with smoke.* **2.** iffetini bozmak, ırzına geçmek, **3.** ahlâkını bozmak, ifsat etme, **4. polluter** : kirleten, pisleten, zehirleyen, ahlâkını bozan, ifsat eden kimse/şey, **5. pollution** : çevre kirlenmesi zehirlenmesi, kirlenme, kirlilik, pislik, murdarlık. *e.a.- 1. dirty, contaminate, soil, befoul, taint, infect, 3. defile, desecrate, debase, corrupt, profane.*

polluted, *sf.* **1.** kirli, kirlenmiş, kirletilmiş, zehirlenmiş, pis, murdar, mülevves, **2.** *argo* sarhoş, **3.** ~**ness** : kirlilik, çevre kirliliği, pislik, murdarlık. *e.a.-1. contaminated, tainted, unclean, impure, 2. drunk.*

Pollyanna, *is.* aşırı iyimser kimse.

pollywog, *is. bk.:* **polliwog.**

polo, *is.* **1.** çevgen, polo. ~ **pony** : çevgen atı, çevgen oynarken binilen bodur at. ~ **shirt** : kısa kollu spor gömleği. ~ **coat** : çevgen paltosu, **2. water** ~ : su topu : yüzerken oynanan top oyunu, **3.** ~**ist** : çevgenci, çevgen oynayan kimse.

polonaise, **1.** polonez, polonya dansı, çiftlerin yürüyerek oynadıkları ağır ritmik bir dans, **2.** bu dansın müziği, **3.** blûzu eteğine bitişik XVIII. yy. kadın elbisesi.

polonium, *is. kim.* polonyum: 1898'de Pierre ve Marie Curie'nin keşfettiği ışınetkin eleman. Simge: **Po**, atom nu. 84, atom ağ. 210. 05, özgül ağ. 9.4.

Polska, *is.* Polonya (Leh dilindeki adı). *e.a.- Poland.*

paltergeist, *is.* öcü, umacı, gulyabanî, gürültücü hortlak, kendini gürültü ile belli eden hayalet.

poltroon, *sf.&is.* **1.** korkak, ödlek, namert, alçak, **2.** ~**ery** : korkaklık, ödleklik. *e.a.-1. coward(ly), craven, dastard, 2. cowardice.*

poly-, *ön ek* **1.** "çok". : *polygamy, polygon,* **2.** "fazla, aşırı, ziyade, anormal" : *polydactylism.*

polyamide, *is. kim.* poliamid : amin ve karboksil içeren bileşiklerden elde edilen ve yapay iplikte kullanılan polimer.

polyandrist, *is.* çok kocalı kadın.

polyandrous, *sf.* **1.** çok kocalı, **2.** *bot.* çok ercikli.

polyandry, *is.* **1.** çok kocalılık, aynı anda birden fazla kocası olma, **2.** *bot.* çok erciklilik, erciklerin çok ve serbest olması.

polyangular, *sf.* çok açılı, çok köşeli. *e.a.- multiangular, multangular.*

polyanthus, *is., ç.* **-thuses** *bot.* **1.** melez çuha çiçeği *(Primula polyantha),* **2.** fulya, zerrin *(Narcissus Tazetta).* *e.a.- 2. narcissus.*

polyatomic, *sf. kim.* çok atomlu, ikiden fazla atomdan oluşan (molekül).

polybasic, *sf. kim.* çok bazlı, çok hidrojenli : birden fazla alkali kökü ile yer değiştirebilen H atomu olan (asit). **~ity** : çok bazlılık.

polybasite, *is.* polibazit : Ag9SbS6, bir gümüş cevheri.

polycarpellary, *sf. bot.* çok karpelli/yemiş yapraklı.

polycarpic = polycarpous, *sf. bot.* **1.** çok ürünlü, senede birkaç defa ürün veren, **2.** çok dişicikli, pistillerinde iki veya daha fazla yumurta bulunan, **3. polycarpy** : çok ürünlülük.

polycentrism, *is.* çok merkezcilik, komünizmde çok merkezli politik sistem. **polycentric** : çok merkezcil. **polycentrist** : çok merkezci.

polychaete, *sf.&is.* **1.** çok kıllı (yüzgeçlerinde çok kıl bulunan) halkalı kurt, **2. polychaetous** *d.d.* çok kıllı.

polychasium, *is., ç.* **-sia** *bot.* çok talkımlılık. **polychasial** : çok talkımlı.

polychlorinated biphenyl, *bk.:* **PCB.**

polychromatic = polychromic = polychromous, *sf.* çok renkli, rengârenk. **polychromatism** : çok renklilik.

polychrome, *sf.* **1.** çok renkli, **2.** çeşitli renklerle/rengarenk süslenmiş/donatılmış (vazo). **polychromy** : çok renkli resim/heykel vb. sanatı.

polyclinic, *is.* bakınak, poliklinik, her türlü hastalığın tedavi edildiği sağlık evi/hastane (klinik).

polyconic, *sf.* çok konili. **~ projection** : konik izdüşüm.

polycotyledon, *is. bot.* çok çenekli bitki. **~ous** : çok çenekli.

polycrystalline, *sf.* **1.** çok kristalli (kaya), **2.** kristalleri çok yönlü, değişik yönlü kristallerden oluşan.

polycyclic, *sf. biy. kim.* çok halkalı.

polycythemia, *is. patol.* alyuvar artımı : kandaki alyuvarların anormal artışı.

polydactyl, *sf.&is.* **1.** çok parmaklı (hayvan), **2. ~ism** : çok parmaklılık, **3. ~ous** : çok parmaklı.

polydipsia, *is. tıp* aşırı susuzluk, çok susama.

polyembryony, *is.* çoğuzluk, çok cücüklülük: bir yumurtadan çok sayıda cücük/embriyon üremesi.

polyester, *is. kim.* polyester : polihidrik alkolün çok bazlı asitle çoğuzlaştırılmasından oluşan, monomer birimleri -COO- grubu ile bağlı çoğuz. Reçine, plâstik ve dokuma ipliği yapmakta kullanılır. **~ fiber** : polyester ipliği.

polyethylene, *is. kim.* polietilen, etilenin plâstik çoğuzu (-CH2CH2-)n. Ambalaj ve elektriksel yalıtım işlerinde, kaplar yapmakta kullanılır. *Brit.:* **polythene.**

polygala, *is. bot.* süt otu. **~ceous** : süt otugillerden.

polygamous, *sf.* **1.** çok eşli, çok karılı: aynı zamanda birden fazla karısı olan, **2.** *bot.* çok eşeyli : aynı bitkide eril ve dişil çiçekleri olan, **3. ~ly** : çok eşli/çok eşeyli olarak.

polygamy, *is.* **1.** çok eşlilik, çok karılılık, poligami: aynı zamanda birden fazla karısı olma, **2.** *zool.* çeşitli çiftleşme: mukabil cinsten birden fazlasıyla çiftleşme, **3. polygamist** : çok eşli, çok karılı.

polygenesis, *is. biy.* **1.** çok soyluluk, çeşitli soylardan türeme, **2. polygenetic** : çok soylu, **3. poligenetically** : çok soylu olarak, çeşitli soylardan.

polyglot, *sf.&is.* **1.** çok dilli, çok dil bilen/konuşan (kimse), **2.** birçok dilde yazılmış/basılmış (kitap vb.), **3.** çok dilden oluşan/karmakarışık (dil), **4.** birçok dili içine alan, **5. ~ism** : (a) çok dil bilme, (b) birkaç dili birbirine karıştırma. *e.a.- 1. multilingual.*

polygon, *is. geom.* **1.** çokgen, **2. ~al** : çokgensel, çokgen biçiminde, çok kenarlı/köşeli, **3. ~ally** : çokgen biçiminde olarak.

polygonaceous, *sf. bot.* karabuğdaygillerden : çoban değneği *(knotgrass),* eklem otu *(jointweed),* kuzukulağı *(dock)* gibi.

polygonum = polygony, *is. bot.* eklem otu, çoban değneği.

polygraph, *is.* **1.** çoğaltıcı, teksir makinesi, **2.** verimli/ velût yazar, **3.** poligraf : nabız, tansiyon, kas refleksi ve solunumu kaydeden, bazan yalanı ortaya çıkarmakta kullanılan alet, **4. ~er = ~ist** : teksirci, poligrafçı, **5. ~ic(al)** : (a) verimli, velût, (b) poligrafla ölçülen, poligrafik.

polygynous, *sf.* **1.** çok eşli, çok karılı, aynı zamanda birden fazla karısı olan, **2.** *bot.* çok eşeyli.

polygyny, *sf.* **1.** çok eşlilik, çok karılılık, aynı zamanda birden fazla kadınla evli olma. *bk.:* **monogyny, 2.** (hayvanlarda) birden fazla dişi ile çiftleşme, **3.** *bot.* çok eşeyli, **4. polygynist** : çok eşli, çok eşeyli.

polyhedral, *sf. geom.* çok yüzlü, çok yüzeyli. **~ angle** : çok yüzlü açı : ortak bir noktada kesişen üç ya da daha çok düzlemin oluşturduğu uzam biçim.

polyhedron, *is., ç.* **-drons/-dra** *geom.* çok yüzlü.

polyhydric = polyhydroxy, *sf. kim.* çok hidroksilli : iki veya daha fazla hidroksil grubu (OH) içeren.

polymath, *is.* çok bilgili (kimse), allâme, her şeyi bilen. **~ic**: allâme, çok bilgili. **~y** : allâmelik, her şeyi bilme.

polymer, *is. kim.* çoğuz, polimer: yinelenen yapısal kümelerin oluşturduğu yüksek molekül ağırlıklı moleküller, dev moleküller.

polymerase, *is.* çoğuzlaştırıcı enzim.

polymeric, *is. kim.* çoğuzlu, polimerik. **~ally** : çoğuzlu olarak, çoğuzlaşarak.

polymerise/polimerisation, *f. Brit. bk.:* **polymerize/polymerization.**

polymerism, *is. kim.* çoğuzluk, çoğuzlaşma.

polymerization, *is. kim.* çoğuzlaşma.

polymerous, *is.* **1.** *biy.* çok parçalı, **2.** *bot.* çok çevremli.

polymorph, *is.* **1.** *biy.* çok şekilli/çok biçimli organizma, **2.** *kim. min.* çok biçimli kristal, **3. ~ic = ~ous** : çok biçimli, çok şekilli, **4. ~ism** : çok biçimlilik.

polymorphonuclear, *is.* parçalı çekirdekli.

Polynesia, *is.* Polinezya : Güney Pasifik takımadaları. **~n** : Polinezyalı, Polinezya dili.

polyneuritis, *is. patol.* çoklu sinir yangısı.

polynomial, *sf.&is.* **1.** *mat.* çok terimli (ifade). **~ function** : çok terimli işlev, **2.** *biy.* iki veya daha fazla kelimeli bitki/hayvan adı.

polynuclear = polynucleate, *sf.* çok çekirdekli/nüveli.

polynya, *is.* denizde buzlarla çevrili su parçası.

polyp, *is.* **1.** *zool.* polip, **2.** *patol.* sarkan ur, **3. ~ous** : polipli, sarkan urlu, sarkan ur biçiminde.

polypary, *is., ç.* **-paries 1. polyparium, polipidom** *d.d:* polip yuvası : poliplerin tutunduğu oluşum (mercan kayaları vb.), **2. polyparian** : polip yuvasına ait.

polypeptide, *is. biy.-kim.* polipeptit: iki veya daha fazla amino asidin birleşmesiyle oluşan peptit. En basitinin formülü H2NCH2CONHC H2COOH olup molekül ağırlıkları 10,000'i bulur.

polypetalous, *sf. bot.* çok taç yapraklı, çok petalli.

polypetaly, *is. bot.* çok taç yapraklılık, çok petallilik.

polyphagia, *sf.* **1.** *patol.* çok yeme, doymazlık, oburluk, açlık hastalığı, **2.** *zool.* çeşitli gıda yeme, **3. ~n = polyphagic = polyphagous** : çeşitli gıda yiyen.

polyphase, *sf. elekt.* çok evreli, çok fazlı.

polyphemus, *is.* **1.** tek gözlü (hayvan/insan), **2. ~ moth** *d.d.* (arka kanatlarında göz biçiminde benek bulunan) iri ipek böceği *(Antheraea polyphemus).*

polyphone, *is. s.bl.* çok sesli, çeşitli sesleri gösteren harf veya simge.

polyphonic, *sf.* **1.** çok sesli, çok sesten oluşan, **2.** *müz.* (a) çok sesli, çok sesle icra edilen, (b) aynı anda iki veya daha fazla ses çıkarabilen (piyano vb. gibi), **3.** *s.bl.* birden fazla ses verebilen : örneğin **s** harfi *salt* ve *nose* kelimelerinde sırasıyla **s** ve **z** sesi verir, **4. ~ally** : çok sesli olarak, çok sesle, **5. ~ prose** : çok sesli manzume.

polyphonous(ly), *sf.bk.:* **polyphonic(ally).**

polyphony, *is.* **1.** *müz.* çok sesli parça, **2.** *s.bl.* çok seslilik, aynı harfin/simgenin birkaç türlü ses vermesi.

polyphyletic, *sf.* **1.** çok soylu : birkaç çeşit atadan türemiş (hayvan grupları vb.), **2. ~ally** : çok soylu olarak.

polypidom, *is. bk.:* **polypary.**

polyploid, *sf.&is.* **1.** çok kromozomlu (göze vb.) , **2. ~ic** : çok kromozomlu, **3. ~y** : çok kromozomluluk.

polypody, *is., ç.* **-dies** *bot.* açık sporlu eğrelti *(Polypodium).*

polypropylene, *is.* polipropilen : paketleme vb. işlerinde kullanılan çok hafif ve dayanıklı termoplastik madde.

polyptych, *is.* katmanca : birçok levhanın eklenmesiyle yapılan sanat eseri.

polyrhythm, *is. müz.* çok ahenk : bir müzik parçasında çok farklı ahenklerin aynı anda bulunması. **~ic** : çok ahenkli. **~ically** : çok ahenkli bir şekilde.

polysaccharide = polysaccharose, *is. kim.* polisakkarit : nişasta, inülin, sellüloz gibi her molekülünde üçten fazla monosakkarit bulunan, asit ve enzimlerle monosakkaride ayrışabilen karbonhidrat.

polysemant, *is.* çok anlamlı kelime. **~ic = polysemous** : çok anlamlı, birkaç anlama gelen.

polysemy, *is.* çok anlamlılık, birkaç anlama gelme.

polysepalous, *sf. bot.* ayrı çanak yapraklı, ayrı sepalli, çanak yaprakları bitişik olmayan.

polyspermic, *sf.* çok spermle döllenmiş.

polyspermy, *is.* çok spermle döllenme.

polystomatous, *sf.* çok ağızlı.

polystyrene, *is. kim.* polistiren : kimya aletleri yapmakta ve ısıya karşı yalıtkan olarak soğutma tesislerinde kullanılan renksiz plâstik madde.

polysyllabic(al), *sf.* **1.** çok heceli (kelime), **2.** çok heceli kelimelerden oluşan (dil, yazı vb.), **3. polysyllabically** : çok heceli olarak, çok hece ile.

polysyllabicism = polysyllabism, *is.* çok hecelilik.

polysyllable, *is.* çok heceli kelime.

polysyndeton, *is.* çok bağlaçlılık, hitabette art arda çok bağlaç kullanma. *East **and** West **and** North **and** South* gibi. *bk.:* **asyndeton.**

polysynthetic(al), *sf. gr.* çok bireşimli : anlam birimleri ve kelimeleri birbirine kaynaştıran (dil). **holophrastic, incorporating** *d.d.*

polytechnic, *sf.&is.* teknik üniversite, politeknik, çeşitli bilim ve teknik dallarını kapsayan (okul/üniversite).

polytheism, *is.* çok tanrıcılık, çok tanrıya inanma.

polytheist, *is.* çok tanrıcı. **~ic(al)** : çok tanrılı. **~ally** : çok tanrılı olarak, çok tanrıcılıkla.

polythene, *is. kim. Brit. bk.:* **polyethylene.**

polytonal, *sf. müz.* çok sesli, birkaç tuşa birden basılarak hasıl edilen. **~ism = ~ity** : çok seslilik. **~ist** : çok sesli çalgı uzmanı. **~ly** : çok sesli olarak.

polytonic, *sf.* çok sesli, çok perdeli.

polytrophic, *sf.* çok besinli, çeşitli besinlerle beslenen.

polytypic(al), *sf.* çok türlü, birçok türleri/şekilleri/nevileri olan/kapsayan.

polyunsaturate, *sf.* doymamış bileşik. **~d** : doymamış.

polyurethan(e), *is. kim.* poliüretan : teşekkülü esnasında çıkan CO2 yüzünden mesamatlı hafif polimer. Ambalaj ve yalıtım işlerinde kullanılır.

polyuria, *is. patol.* çok işeme. **polyuric** : çok işeyen.

polyvalent, *sf.* **1.** *kim.* çok değerli/valanslı, **2.** *bkt.* karma, birçok hastalığı önleyen (aşı), **3. polyvalence** : çok değerlilik/valanslılık.

polyvinyl, *sf.* **1.** *kim.* polivinil, vinil çoğuzundan türeyen, **2. ~ acetate** : polovinil asetat, zehirsiz termoplastik reçine [-(H2C-CHOOC CH3)-]n. Bazı boyalarda tespit edici olarak ve birçok polivinil bileşimleri sentezlemede kullanılır. **3. ~ chloride** : polivinil klorür, gramofon plâkları, boru, yer kaplaması ve yağmurluk vb. yapımında kullanılan beyaz, suda erimez termoplâstik reçine, **4. ~ resin = vinyl resin** : polivinil reçine : vinil bileşimlerinin çoğuzlaştırılmasından elde edilen termoplâstik reçine.

polyvinylidene, *sf. kim.* poliviniliden, polimer ve viniliden türevi.

polyzoan, *sf.&is. bk.:* **bryozoan.**

polyzoarium, *is., ç.* **-aria** yosun hayvancıkları kolonisi veya iskeleti. **polyzoarial** : yosun hayvancıkları kolonisine ait.

polyzoic, *sf.* **1.** hayvansılardan oluşan (koloni), **2.** çok sporozoit üreten (spor).

pomace, *is.* **1.** elma püresi/ezmesi/posası, **2.** ezme, püre, **3. ~ous** : elmamsı, elma gibi, elmalı, elmaya benzer, elma türünden.

pomade, *is.&gl.f.* **-madded, -madding** pomat(lamak), merhem(lemek), pomat/merhem/briyantin sürmek.

pomander, *is.* **1.** (eskiden hastalık geçmemesi için taşınan) baharatlı top, **2.** baharatlı topun taşındığı kutu, **3.** karanfilli elma/portakal.

pomatum, *is. bk.:* **pomade.**

pome, *is. bot.* elma, armut, ayva tipinde meyve.

pomegranate, *is.* **1.** nar, **2.** *bot.* nar ağacı *(Punica Granatum).*

pomelo, *is., ç.* **-los 1.** *bk.:* **grapefruit (1), 2.** *bk.:* **shaddock (1).**

Pomeranian, *sf.&is.* **1.** Prusya eyaletlerinden Pomeranya'ya ait, **2.** Pomeranyalı, **3.** Pomeranya köpeği.

pomiferous, *sf. bot.* meyveli, elma/armut türünden meyve veren.

Pommard, *is.* kırmızı Burgundi şarabı.

pommée, *sf.* uçları yuvarlak/toparlak. *a ~ cross.*

pommel, *is.&f.* **-meled, -meling** *(Brit.:* **-melled, -melling) 1.** kılıç kabzası/kamçı vb. topuzu, **2.** eyer kaşı, **3.** dövmek, yumruklamak, topuz vb. ile vurmak, **4. ~er** : döven, yumruklayan.

Pommie = Pommy, *sf.&is. Avust.- argo* İngiliz (göçmeni) (alay ve tahkir için kullanılan kelime).

pomology, *is.* **1.** meyvecilik, meyve yetiştirme bilgisi/sanatı, **2. pomological :** meyvecilik+, meyvecilikle ilgili, **3. pomologically** : meyvecilik bakımından.

pomp, *is.* **1.** görkem, ihtişam, debdebe, tantana, şatafat, gösteriş. **to like ~** : gösterişten hoşlanmak. **~ and circumstance** : şatafatlı tören, **2.** azamet, gurur, **3. ~s** : görkemli şey/hareket, **4.** *esk.* debdebeli nümayiş, muhteşem alay/tören. ***e.a.-1.*** *splendor, magnificence, show, 4. pageant.*

pompadour, *is.* **1.** (erkeklerde) saçları arkaya tarama, **2.** (kadınlarda) saçları alında lüle yapma, **3.** kırmızımsı pembe renk.

pompano, *is., ç.* **-no/-nos** *zool.* **1.** çatalkuyruk *(Trachinotus)* : Florida kıyılarında avlanan bir tür balık, **2.** filiz balığı *(Palometa similima) :* Kaliforniya'da avlanan makbul bir balık.

Pompeii, *is.* Pompey (İtalya'da eski bir şehir). **Pompeian** : Pompey+, Pompeyli.

pompom = pom-pom, *is.* otomatik uçaksavar topu.

pompon, *is., ç.* **-pons 1.** ponpon, tüyden/yünden yapılmış küresel süs, **2.** (krizantem dalya gibi çiçeklerde) top tomurcuk, küresel tomurcuk.

pomposity, *is., ç.* **-ties 1.** görkemlilik, ihtişam, debdebe, tantana, **2.** azamet, azametli tavır, **3.** muhteşem tören/gösteri, âlâyiş. **pompousness** *d.d.*

pompous, *sf.* **1.** görkemli, muhteşem, ihtişamlı, debdebeli, tantanalı, saltanatlı, **2.** azametli, iddialı, mağrur, çalımlı, gösterişli. *a ~ speech.* **3. ~ly** : ihtişamla, azametle, debdebe/tantana ile, çalımla, gururla, gösterişli bir şekilde. ***e.a.-1.*** *stately, magnificient, 2. pretentious, inflated, turgid, bombastic, lofty, highflown.*

ponce, *is. Brit.- argo bk.:* **pimp.**

poncho, *is., ç.* **-chos 1.** (G Amerika'da giyilen baştan geçme) kepenek, ponço, **2.** (baştan geçme kolsuz) yağmurluk.

pond, *is.* **1.** ufak göl, gölcük, havuz, **2.** (şaka) deniz, okyanus, **3. ~let** : havuzcuk, **4. ~ life** : gölde yaşayan hayvanlar, **5. ~ lily** : nilüfer çiçeği, göl süseni, **6. ~ scum** : su yosunu, durgun suların yüzeyini örten yeşil yosun *(Spirogyra),* **7. ~weed** : su otu *(Potamogeton).* ***e.a.-5.*** *water lily.*

ponder, *f.* **1.** (derin derin/uzun uzun) düşünmek, düşünceye dalmak, düşünüp taşınmak, zihninde kurmak/tartmak, ölçüp biçmek. *He ~ed the problem for many hours. The prisoner ~ed how to escape.* **2. ~er** : düşünen, düşünceye dalan, zihninde kuran/ölçüp biçen. ***e.a.-*** *meditate, reflect, cogitate, deliberate, ruminate, consider.*

ponderable, *sf.* **1.** derin derin düşünülebilir, zihinde ölçülüp biçilebilir, **2.** tartılabilir, **3. ponderability** : düşünülebilme, zihinde ölçülüp biçilebilme, tartılabilme.

ponderosa (pine), *is.* **1.** *bot.* sarıçam *(Pinus ponderosa):* ABD'nin kuzeybatısında yetişen sarı, kahve rengi kabuklu, kerestesi makbul bir çam türü, **2.** sarıçam kerestesi.

ponderous, *sf.* **1.** çok ağır, hantal, havaleli, iri, kocaman, heyulâ gibi, heybetli. *Slowly he lifted his ~ bulk from the chair.* **2.** can sıkıcı, yorucu, bezdirici. *a ~ way of speaking.* **3. ~ly** : ağır ağır, hantalca; can sıkıcı bir şekilde, **4. ~ness = ponderosity** : ağırlık, hantallık, irilik; can sıkıcılık. ***e.a.- 1.*** *heavy, massive, gigantic, 2. dull, lumbering.*

pone = pone bread, *is. G ABD* mısır ekmeği.

ponent, *sf. man.* olumlu, müspet, tasdik eden, yapıcı ***e.a.- affirmative, constructive.***

pong, *is.&f. Brit. bk.:* **stink.**

pongee, *is.* **1.** Çin ipeği, **2.** ham ipekten dokunmuş kumaş, **3.** ipek taklidi reyon/pamuklu kumaş.

pongid, *is.* goril, iri maymun *(Pongidae). e.a.- gorilla.*

poniard, *is.&f.* hançer(lemek), kama (saplamak). *e.a.- dagger.*

pons, *is., ç.* **pontes** *anat.* **1. ~ varolii** *d.d.* Varoli köprüsü : orta beyinin iki kısmını birbirine bağlayan sinir demeti, **2.** bağlayıcı parça,

pons asinorum, *is.* **1.** (geometride) "İkizkenar üçgenlerde taban açıları eşittir." teoremi. Acemiler ispatta güçlük çektikleri için "eşek köprüsü" anlamında bu ad verilmiştir. **2.** (acemiler için) zor problem.

Pontic, *sf.* Karadeniz'e/yöresine ait.

pontifex, *is., ç.* **pontifices** (eski Roma'da) papaz. **~ Maximus** : başpapaz.

pontiff, *is.* **1.** *bk.:* **pontifex**, **2.** başpapaz, **3.** (a) piskopos, (b) papa. *e.a.- 3. (a) bishop, (b) Pope.*

pontificial, *sf.* **1.** Papaya özgü, papalık yetkisine giren, **2.** gururlu, kibirli, **3. ~ College** : Eski Roma'da) Piskoposlar Kurulu, en yüksek dinî yetkisi olan kurul, **4. ~s** : piskoposluk cübbesi, **5. ~ly** : gururla, kibirle. *e.a.- 1. papal, 2. pompous, dogmatic, haughty.*

pontificate, *is.&gsz.* **-cated, -cating 1.** piskoposluk/papalık makamı/yetkisi, **2.** yüksekten atmak, gururlu/kibirli konuşmak, **3.** piskoposluk/papalık görevi yapmak.

pontifices, *ç. is. bk.:* **pontifex.**

pontil, *is. bk.:* **punty.**

pontine, *sf.* köprü+, köprülü, köprüye ait.

ponton, *is. ABD- As. bk.:* **pontoon.**

pontonier, *is. As.* köprücü, dubalı köprü yapan subay/asker.

pontoon = ponton, *is.* **1.** *As.* duba, tombaz, **2.** deniz uçağı, yüzme tertibatı, **3. ~ bridge = bateau bridge** : dubalı köprü, seyyar köprü

Pontus, *is. esk.* **1.** Pontus, Kuzeydoğu Anadolunun eski adı, **2. ~ Euxinus** : Karadeniz. *e.a.-2. Black Sea.*

pony, *is., ç.* **-nis**, *f.* **-nied, -nying 1.** midilli, bodur at, **2.** *argo* (a) sınavda kopya çekmek için hazırlanan not, *argo* palamut, (b) yardımcı kitap, ders hazırlamak için kullanılan yabancı dil tercüme kitabı, **3.** minicik şey, **4.** *k.d.* likör kadehi (dolusu), **5.** *Brit.-argo* (yarışlarda) 25 İngiliz lirası, **6.** *argo* (yabancı dil tercüme ödevi yaparken) yardımcı kitap kullanmak, kopya çekmek, **7. ~ up** : (borcunu) ödemek. *They made him ~ up the money he owed.* **8. ~ engine** *: ABD* küçük lokomotif, **9. ~ express** : atlı posta : 1860-61'de Missouri'den Kaliforniya'ya hızlı giden midilli atlarıyla yapılan posta nakliyat sistemi, **10. ~ tail** : (kadınlarda) kuyruk saç. *e.a.- 2. crib, trot.*

pooch, *is. argo* köpek, it. *e.a.- dog.*

pood, *is.* Rus ağırlık ölçüsü : 16.4 kg.

poodle, *is.* uzun kıvırcık tüylü fino köpeği.

pooh, *ünl.* Öf! Puf! (sabırsızlık, küçümseme vb. ifade eder).

Pooh Bah, *is. k.d.* kodaman, yüksek mevkiler işgal eden kibirli, azametli fakat liyakatsiz kimse.

pooh-pooh, *f.* küçümsemek, küçük/hakir görmek, tepeden bakmak, alaya almak. *e.a.- belittle.*

pool, *is.&f.* **1.** havuz. **swimming ~** : yüzme havuzu, **2.** küçük göl, **3.** su birikintisi, **4.** herhangi sıvı birikintisi. *a ~ of blood.* **5.** nehrin derin ve durgun yeri, **6.** tekel, fiyatları yüksek tutmak için gizlice anlaşan rakip tüccarlar birliği, **7.** borsa ve para piyasasını kendi çıkarlarına göre yönetenler topluluğu, **8.** karma yatırım: gelir sağlamak için çeşitli alanlardaki yatırım (hisse senedi, bono, faiz vb.), **9.** ortaklık, birkaç kişinin ortaklaşa yararlanmak için kurduğu birlik. **~ train = ~ed train** *Cnd.* birkaç şirketin ortaklaşa işlettiği tren, **10.** ortaklar, ortaklaşan/ortak çıkar sağlayan kimseler, **11.** (bazı oyunlarda/bahis tutuşmada) ortaya konulan para, **12. pocket billiards** *d.d:* 15 ilâve topla oynanan bir nevi bilârdo, **13.** *Brit.* bilârdo oyunu. **~ table** : bilârdo masası, **14.** yarışlarda birkaç kişinin ortaklaşa koydukları toplam para, **15.** ortaklaşa bahse girenler, **16.** bir takımın her oyuncusunun karşı takımın her oyuncusu ile yaptığı eskrim maçı, **17.** (ticarî maksatla) ortaklaşa para koymak, ortak yatırım yapmak, **18.** ortak çıkar sağlamak, tekel kurmak, **19.** ortaklaşmak, ortak olmak, paylaşmak. *e.a.- 3. pond, 4. puddle, 6. monopoly.*

pool hall, *is. bk.:* **poolroom** (1).

poolroom, *is.* **1.** bilârdo salonu, **2.** (gayrimeşru) müşterek bahis oynanan yer.

poon = puna, *is.* **1.** *bot.* pun ağacı *(Calophyllum) :* Hindistan'da yetişir, hafif ve sert ağacından direk, seren vb. yapılır, **2.** pun ağacı kerestesi.

poop, *is.&f.* **1.** *den.* pupa, geminin kıç tarafı, **2.** ~ **deck** *d.d.* kıç güvertesi, **3.** *argo* (gizli) haber/ bilgi/ istihbarat, **4.** *kaba* zarta, osuruk, kaka, bok, **5.** geminin kıç tarafından içeriye dalga girmek, **6.** (geminin kıç tarafı) dalgaya maruz kalmak, dalga vurmak, **7.** *argo* yormak, takatini/ nefesini kesmek, bitkin hâle getirmek, **8.** (silâh) atmak/sıkmak, ateş etmek, **9.** *kaba* zarta çekmek, osurmak, yellenmek, kaka yapmak, sıçmak, **10.** ~ **out** *argo* (a) yorulmak, takati kesilmek, bitkin hâle gelmek, (b) (korkudan/yorgunluktan) terk etmek, vazgeçmek, başaramamak, pes demek. ***e.a.- 3.*** *information, low-down, 7. exhaust*

pooped = pooped out, *sf. ABD- argo* bitkin, yorgun, bîtap, takati/nefesi kesilmiş.

poop-sheet, *is. argo* bildiri, ilân, basın haberi, el ilânı.

poor, *sf.&is.* **1.** yoksul, fakir, fukara, **2.** *huk.* (devlet yardımına) muhtaç, **3.** fakirlere mahsus, izbe, fakir, sefil, perişan. *a ~ cottage. a ~ neighborhood.* **4.** yoksun, mahrum, kıt, az. *a country ~ in natural resources. a ~ crop.* **5.** zavallı, bîçare, talihsiz, şanssız. *Out of a job, ~ fellow?* **6.** zayıf, verimsiz, kısır. *a ~ memory. a ~ soil.* **7.** adî, fena, bayağı, isteğe uygun olmayan, düşük nitelikli, kalitesiz. *~ workmanship. ~ watch. a ~ turnout.* **8.** (sağlık) bozuk, kuvvetsiz, zayıf. *~ health.* **9.** alçak, miskin, değersiz, pespaye, **10.** ~ **box** : sadaka kutusu, **11.** ~ **farm** : yoksul yurdu, fakirlere iş bulan ve bakan kurum, **12.** ~ **fellow! = ~ chap!** Vah zavallı! Vah biçare! **13.** ~ **house** : düşkünler evi, darülaceze, **14.** ~ **law** : yoksulları koruma yasası, **15.** ~ **rate** *Brit.* halktan toplanan fakirlere yardım vergisi, **16.** ~ **white** *hkr.* (genellikle G ABD'de) beyaz ırktan fakir kimse. ~ **white trash** : bîçare fakir beyaz insanlar, **17. in my ~ opinion** : benim nâçiz fikrime/ kanaatime göre, **18. have a ~ opinion of s.o.** : birisine pek değer vermemek, **19. a poor sort of mother** : analar kusuru. ***e.a.-1.*** *needy, indigent, destitute, penniless, impoverished, 3. miserable, pitiable, wretched, 4. meager, lacking, scanty, scrimpy, spare, deficient, 5. unfortunate, unlucky, 6. sterile, barren, unfruitful, unproductive, 7. unsatisfactory, 9. base, mean, contemptible, dastardly, lily-livered.* ***k.a.-1&4&6.*** *rich, 1. wealthy.*

poor boy (sandwich), *is. bk. :* **hero sandwich.**

poorly, *sf.&zf.* **1.** kötü/fena bir şekilde, başarısızlıkla, kusurlu olarak, **2.** *k.d.* hasta, rahatsız, keyifsiz.

poorness, *is.* **1.** yoksulluk, fakirlik, züğürtlük, **2.** verimsizlik, ürünsüzlük, mahsulsüzlük, **3.** eksiklik, **4.** değersizlik, adîlik, bayağılık.

poor-spirited, *sf.* **1.** korkak, ödlek, yüreksiz, cesaretsiz, **2.** ~**ness** : korkaklık, ödleklik, yüreksizlik, cesaretsizlik. ***e.a.-1.*** *cowardly, timorous, abject.*

pop[1], *f.* **popped, popping 1.** patla(t)mak, **2.** pat diye ses çıkar(ttır)mak, **3.** ~ **in** : (a) uğrayıvermek, girivermek, dalıvermek.*I've just ~ped in to return your book.* (b) ateş etmek, (ateş edip) vurmak. *He's ~ping at the rabbits in the field.* **4.** ~ **off** : (a) birden gitmek, savuşmak, sıvışmak, (b) ölüvermek, nalları dikmek, gürleyip gitmek, (c) vurmak, (d) öfke ile/düşünmeden konuşmak, atıp tutmak, **5.** çabucak koymak/koyuvermek, atıvermek. *~ the rolls into the oven. He ~ped his coat on.* **6.** (silâhla hedefi) vurmak, **7.** *argo* ilâç/hap yutmak, özellikle itiyat hâlinde ve devamlı ilâç almak, **8.** (mısır) patlatmak, **9.** ~ **the question** *k.d.* evlenme teklif etmek, **10.** *Brit. argo* rehine koymak. **11.** ~ **open/out** : dışarı fırlamak/çıkmak, pörtlemek, (faltaşı gibi) açılmak. *Her eyes almost ~ped out with excitement. He just ~ped out for a few minutes.* **12.** ~ **up** : zuhur etmek, birden oluvermek/meydana gelmek/vaki olmak, çıkıvermek, sipsivri çıkmak. ***e.a.- 9.*** *propose,* ***10.*** *pawn,* ***12.*** *happen, arise.*

pop[2], *is.* **1.** patırtı, patlama (sesi), **2.** gazoz, **3.** (silâhla) ateş etme, atış, **4.** *bk.:* **pop fly**, **5.** popüler müzik, halk müziği, **6.** *k.d.* baba(cığım), **7.** *bk.:* **pop art**, **8.** rehin. **in ~** : rehinde. **be in ~** : rehinde olmak.

pop[3], *sf.&zf.* **1.** popüler, halk+. ~ **music/ concert** : adî ve genç halkın hoşuna giden müzik, pop müziği/konseri. ~ **festival** : pop müziği festivali. ~ **group** : pop müziği topluluğu. ~ **singers** : pop müziği şarkıcıları, **2.** pat diye, patırtı ile, patlayarak.

pop. = **1.** popular, **2.** popularly, **3.** population.

pop art, *is.* popüler sanat: karikatür ve ilân resimleri.

popcorn, *is.* **1.** patla(tıl)mış mısır, **2.** cin darısı.

pope, *is.* **1.** Papa, Katoliklerin ruhanî reisi, (Ortodoks kilisesinde) papaz, **2. ~dom** : papalık, **3. ~ry** *hkr.* papalık sistemi, Katolik kilisesinin usul ve ayinleri, **4. ~'s nose = Parson's nose** *k.d.* kuş kıçı, tavuğun gerisi.

popeyed, *sf.* patlak gözlü.

pop fly = pop = pop-up, *is.* yere değmeden saha içinde yakalanabilen yüksekten atılmış top.

popgun, *is.* patlangaç, mantarlı/oyuncak tüfek.

popinjay, *is.* **1.** züppe, gösteriş budalası, **2.** *esk.* papağan, **3.** kuş şeklinde ok hedefi. ***e.a.-1.*** *coxcomb, fop,* ***2.*** *parrot.*

popish, *sf.* **1.** *hkr.* Katolik kilisesine özgü, **2. ~ly** : katolikçe, katoliklere özgü bir şekilde, **3. ~ness** : katoliklik, katolikçe davranış.

poplar, *is.* **1.** *bot.* kavak *(Populus),* **2.** kavak odunu/kerestesi, **3.** kavak türünden herhangi bir ağaç : **black ~ = Lombardy ~** : karakavak *(Populus nigra),* **trembling ~** : titrek kavak *(P. tremula),* **white ~** : akkavak, akçakavak *(P. alba).* **yellow ~ = tulip tree** : sarıkavak, **4. ~ bluff** *Cnd.* kavaklık.

poplin, *is.* poplin.

popliteal = poplitaeal = poplitic, *sf. anat.* diz altı+, diz kapağının gerisine ait.

pop-off, *is. argo* geveze, zevzek : düşünmeden, heyecanla ve bağıra bağıra/öfke ile konuşan kimse.

popover, *is.* simit şeklinde sütlü ve yumurtalı ekmek.

poppa, *is. k.d.* baba. ***e.a.-*** *father.*

popper, *is.* **1.** patlangaç, **2.** patlatan (kimse), patlayan (şey), **3.** mısır patlatma tavası.

poppet, *is.* **1. ~ valve** *d.d.:* buhar valfı : düşey buhar borusunun ağzında ağırlığı ile kapanan düzengeç, **2.** *Brit.- k.d.* minicik, minyon, minimini (küçük çocuklar için sevgi ifadesi), **3.** *bk.:* **poppethead**, **4.** *esk. bk.:* **doll.**

poppethead = poppet = puppet, *is.* torna aynası.

poppied, *sf.* **1.** haşhaş+, haşhaşlı, haşhaş dolu, haşhaş ile süslenmiş. ~ *fields.* **2.** afyon yutmuş, uyuşuk, uykulu. ***e.a.-2.*** *listless, drowsy.*

popping crease, *is.* kriket oyununda topa vuranın hareket alanını sınırlayan çizgi.

popple, *is.&f.* **-pled, -pling** fokurdama(k), tokurdama(k), dalgalanma(k), çalkalanma(k).

poppy, *is., ç.* **-pies** (1 için) **1.** *bot.* haşhaş *(Papaver) :* gelincik familyasından herhangi bir bitki. **opium ~** : haşhaş *(Papaver somniferum).* **corn~ = field ~ = red ~** : gelincik *(P. rhoeas).* **oriental ~** : haşhaş *(P. orientale).* **Iceland ~** : İzlanda gelinciği *(P. nudicaule).* **~ seed**: haşhaş tohumu (İlgili sıfat : *papaverous*), **2.** afyon, haşhaştan elde edilen herhangi ilâç, **3. ~ red** *d.d.* al, gelincik kırmızısı.

poppycock, *is. k.d.* saçma, zırva, manasız şey, boş lâf, palavra. ***e.a.-*** *nonsense, bosh, humbug.*

poppyhead, *is. mim.* süslü başlık, oymalı tahta sütun başlığı.

pops, *sf.* popüler ve hafif klâsik müzik çalan (orkestra).

Popsicle , *is.* bir nevi çubuklu dondurma.

popsy = popsie, *is., ç.* **-sies** *Brit.- k.d.* sevgili, yavuklu, genç kız/kadın.

populace, *is.* **1.** nüfus, **2.** halk, ahali, avam. ***e.a.-*** *1. population.*

popular, *sf.* **1.** gözde, revaçta olan, herkes tarafından sevilen, **2.** halka ait, avama mahsus. **~ election** : herkesin oyunu kullanabildiği seçim. **~ etymology** *bk.:* **folk etymology**. **3.** halka hitap eden, halkın kesesine uygun. **~ music** : halk müziği. **~ song** : halk şarkısı, türkü. **~ price** : ucuz fiyat, **4.** halk+, halktan doğan. **~ belief** : halkın inancı/kanaati. **~ front** : halk cephesi, faşizm ve gericiliğe karşı gelen solcu cephe. **~ government** : halk hükûmeti. **~ sovereignity** : halk egemenliği. **~ uprising** : halk ayaklanması. **~ vote** : halk oyu. ***e.a.-1.*** *favorite, approved, liked,* ***2.*** *common.*

popularise/popularisation, *Brit. bk.:* **popularize/popularization.**

popularity, *is.* herkesçe sevilme, popüler/rağbette olma.

popularize, *gl.f.* **-ized, -izing** halka sevdirmek, halkın sevgisini/rağbetini kazan(dır)mak,

halka hitap etmek, halkın seviyesine indirmek, halkın anlayacağı şekle sokmak, basitleştirmek. **popularization** : halka sevdirme, halka hitap etme, halkın seviyesine indirme, halkın anlayacağı şekle sokma, basitleştirme. **popularizer** : halka sevdiren, halkın seviyesine indiren/basitleştiren kimse.

popularly, *zf.* **1.** herkesçe, halk arasında/tarafından, çoğunlukla. *His name is Robert, but he's ~ known as Bob.* **2.** halka hitap eder tarzda, halkın anlayacağı/seveceği tarzda, **3.** ucuzca, her keseye uygun şekilde. *a ~ priced car.* ***e.a.-1.*** *generally, widely.*

populate, *gl.f.* **-lated, -lating 1.** yerleşmek, oturmak, ikamet etmek, **2.** şeneltmek, iskân/imar etmek, meskûn hâle getirmek, nüfuslandırmak.

population, *is.* **1.** nüfus. **~-explosion** : nüfusun hızla artması, **2.** ahali, halk. **an uprising of the ~** : halkın ayaklanması. **exchange of ~** : ahali mübadelesi, **3.** yerli nüfus, sekene. **the native ~** : yerli halk, **4.** *ekol.* (bir bölgede yaşayan) bitki/hayvan topluluğu, **5. ~al** : toplumsal, nüfus+, ahali+, halk+

populism, *is.* halkçılık.

populist, *is.* halkçı. **populistic** : halkçı+.

populous, *sf.* **1.** kalabalık, **2.** nüfusu/ahalisi çok, nüfus yoğunluğu fazla, **3. ~ly** : kalabalık bir şekilde, **4. ~ness** : kalabalıklık, nüfus çokluğu/kalabalığı, nüfus yoğunluğu.

pop-up, *sf.&is.* **1.** fırlatıcı, hoplatıcı, fırlatma düzeni olan. *a ~ electric toaster.* **2.** ek yapraklarla üç boyutlu resim gösteren (çocuk kitabı).

porbeagle, *is. zool.* dev köpekbalığı *(Lamna nasus)* : K Atlantik'te bulunan iri (boyu ≈ 3 m) ve çok yırtıcı bir tür köpek balığı.

porcelain, *is.* porselen, çini, seramik (eşya). **~ enamel** : sır, porselen sırı. **porcelaneous = porcellaneous** : porselenden, porselen+, seramik+, çini+, sırlı.

porcelainise, *Brit: bk.:* **porcelainize.**

porcelainize, *gl.f.* **-ized, -izing** çinilemek, porselenlemek, sırlamak, sırla kaplamak. **porcelainization** : çinileme, porselenleme, sırlama, sırla kaplama.

porch, *is.* sundurma, veranda, kapı saçaklığı, rüzgârlık. **~like**: veranda gibi, sundurma biçiminde.

porcine, *sf.* **1.** domuz+, domuza ait, **2.** domuz gibi, domuza benzer, domuzumsu. ***e.a.- 2.*** *hoggish.*

porcupine, *is. zool.* **1.** kirpi *(Erethizon dorsatum),* **2. ~ anteater** *bk.:* **echidna.**

pore, *is.&gs.f.* **pored, poring 1.** gözenek, mesame, delikçik, **2.** dikkatle bakmak, gözünü ayırmamak, **3. ~ over** : dikkatle incelemek/okumak, mütalâa etmek. *to ~ over a book.* **4. ~ on/over/upon** : derin derin düşünmek, tefekkür etmek, zihninde tartmak. ***e.a.- 2.*** *gaze,* ***3.*** *study,* ***4.*** *meditate, ponder.*

porgy, *is., ç.* **-gy/-gies** *zool.* sinagrit *(Pagrus pagrus)* : Akdeniz'de ve K Atlantik'te avlanan bir balık.

porifera, *is. zool.* gözenekliler, mesamatlı hayvanlar sınıfı (süngerler vb.).

poriferan, *sf.&is.* gözenekli, mesamatlı (hayvan).

poriferous, *sf.* gözenekli, mesamatlı, delikli.

porism, *is. mat.* belirsizlik (eski Yunanlılar tarafından kullanılan terim).

pork, *is.* **1.** domuz eti, **2.** *ABD- argo* partizanca yapılan tayin/tahsis, vb., **3. ~ barrel** *ABD-argo* bir milletvekilinin kendi seçim bölgesi için ayırttığı ödenek, **4. ~ butcher** : domuz kasabı, **5. ~ sausage** : domuz sosisi, **6. ~ tapeworm** *zool.* domuz tenyası *(Taenia solium),* **7. ~eater** *Cnd.* seyyah, gezgin.

porker, *is.* besili domuz.

porkpie, *is.* **1.** (domuz) etli börek, **2.** yuvarlak yassı tepeli şapka.

porkwood, *is.* **1.** *bot.* domuz ağacı *(Torrubia longifolia)* : Amerika'nın tropik bölgelerine mahsus ufak bir ağaç, **2.** bu ağacın kahverengi kerestesi.

porky, *sf.* **porkier, porkiest 1.** domuz eti gibi, **2.** şişman, şişko, semiz. ***e.a.- 2.*** *fat, obese.*

porno = porn, *sf.&is.* **1. porny** *d.d.* müstehcen, açık saçık, **2.** müstehcen edebiyat, film, vb. ***e.a.- 1.*** *pornographic,* ***2.*** *pornography.*

pornography, *is.* **1.** müstehcen/açık saçık yayın/film/kitap vb. **2. pornographer :** müstehcen yayın yapan kimse, **3. pornographic** : müstehcen, açık saçık, **4. pornographically** : açık saçık bir şekilde. ***e.a.-3.*** *obscene, indecent, lewd, salacious, dirty, filthy.*

poromeric, *is.* gözenekli plâstik deri.

poroplastic, *sf.* gözenekli ve plâstik.

poroscopic(al), *sf.* parmak izi incelenmesi ile ilgili.

poroscopy, *is.* (kimlik tespiti için) parmak izinin incelenmesi.

porosity, *is., ç.* **-ties** gözeneklilik, gözenekli/mesamatlı oluş. ***e.a.*** *- porousness.*

porous, *sf.* gözenekli, mesamatlı, delikli. **~ly** : gözenekli bir şekilde, delik delik. **~ness** *bk.:* **porosity.**

porphyrin, *is. biy.-kim.* porfirin : bitki hayvan protoplâzmasında hematin ve klorofilin ayrışmasından oluşan demirsiz, magnezyumsuz madde.

porphyritic, *sf.* somaki, billûrlu.

porphyroid, *is.* somaki, porfir, ince kristalli kaya.

porphyropsin, *sf.* (bazı tatlı su balıklarının retinasında bulunan) mor boya.

porphyry, *is., ç.* **-ries** **1.** porfir, ince feldspat kristalli, kırmızı, mor renkli çok sert kaya, **2.** somaki.

porpoise, *is., ç.* **-poise/-poses** *zool.* **1.** yunus balığı *(Phocaena phocaena),* **2.** domuz balığı *(Phocaena communis).*

porridge, *is. Brit.* (su veya sütle pişirilmiş) lâpa.

porringer, *is.* (çorba/lâpa konulan) kâse.

port[1], *is.* **1.** liman. **~ authority** : liman idaresi. **~ of call** : uğranılacak liman. **free ~** : serbest liman. **home ~ :** demirleme limanı, **2.** limanı şehri, **3. ~ of entry** *d.d. huk.* ithalât limanı, gümrük dairesi olan liman, **4.** (gemini/uçağın) sol/iskele tarafı. *bk.:* **starboard** (1), **5.** kırmızı Portekiz/porto şarabı, genellikle koyu kırmızı renkli tatlı şarap, **6.** gemi lombarı, lombar kapağı. **~ lid** : lombar ağzı/kapağı, **7.** (silindir yüzeyinde buhar/hava/su vb. geçmesi için) delik, açıklık, **8.** mazgal deliği, **9.** *İsk.* kale/sur kapısı, **10.** *As.* tutuş. **~ arms** : çapraz tutuş, **11.** (a) duruş, vaziyet, **12.** *elekt.* kapı : bir devreye/cihaza enerji veya işaretin girdiği/çıktığı uçlar, **13.** *bil.* bağlantı düzeni : bilgisayarı çevre donanımına bağlayan devre. ***e.a.*** *- 2. harbor, 11. carriage.*

port[2], *f.* **1.** iskele tarafına/sola dümen kırmak, **2.** tüfeği (namlusu sol omuza doğru) çaprazlama tutmak.

Port. = **1.** Portugal, **2.** Portuguese.

portability, *is.* **1.** taşınabilme, nakledilebilme, **2.** (emeklilik hakkı) devredilebilme, bir kurumdaki emeklilik hakkının başka kuruma devri olanağı.

portable, *sf.&is.* **1.** taşınabilir/portatif (eşya), nakledilebilen (şey), **2.** *esk. bk.:* **endurable, 3. ~ness = portability** : taşınabilme, **4. portably** : taşınabilecek şekilde.

portage, *is.&f.* **-taged, -taging** **1.** taşıma (k), nakletme(k), **2.** kayık, bot vb. ni bir sudan öbürüne karadan taşıma(k), bu şekilde taşınan eşya, **3.** kayık vb. nin karadan taşınma yolu, **4.** nakliye ücreti, hamaliye, hamallık.

portal, *is.&sf.* **1.** (büyük ve süslü) kapı, **2. ~ frame** *d.d.* süslü demir çerçeve, **3.** (maden ocağı, tünel vb.) giriş, methal. **~-to-~ pay** : (maden ocakları ve fabrikalarda) işçinin iş yerinde harcadığı zamana göre ödenen ücret, **4.** *anat.* kapısal : bağırsak, dalak ve pankreastan karaciğere kan ileten, **5. ~ vein** *d.d. anat.* kapısal damar : bağırsak, dalak ve pankreastan karaciğere kan ileten ana damar.

portamento, *is., ç.* **-ti/tos** *It. müz.* ses kaydırma, bir makamdan öbürüne geçme, portamento.

portance, *is. esk.* tavır, eda, davranış, tutum. ***e.a.*** *- demeanor, deportment, mien.*

portative, *sf.* taşınabilir, portatif, nakli kolay. ***e.a.*** *- portable.*

portcullis, *is.* (demir parmaklıklı) kale kapısı.

Porte = Sublime Porte, *is.* Bâbıâli.

porte-cochere, *is.* **1.** (konaklarda arabanın girip çıktığı) büyük kapı, araba kapısı, **2.** binek yeri : konak kapısı önünde arabaya binmek için üstü kapalı yer.

porte-monnaie, *is., ç.* **-monnaies** *Fr.* para cüzdanı/çantası.

portend, *gl.f.* **1.** (bir felâketi vb.) önceden haber vermek, belirtmek, delâlet etmek, **2.** *esk.* ifade etmek, anlamına gelmek. ***e.a.*** *- 1. forebode, augur, predict, presage, foreshadow, 2. signify, mean.*

portent, *is.* **1.** (yakın bir olaya), belirti, alâmet, işaret, delil, ön haberci, **2.** şer/kötülük alâmeti/belirtisi, **3.** mucize, harika. ***e.a.*** *-1. augury, sign, warning, 2. omen, import, 3. prodigy, marvel.*

portentous, *sf.* **1.** uyarıcı, ön haberci, önceden haber verici, **2.** uğursuz, meş'um, **3.** mucizevî, mucize gibi, harikulâde, fevkalâde, insanüstü, fevkalbeşer, **4.** iddialı, mübalâğalı, abartmalı, **5. ~ly** : (a) uyarıcı mahiyette, (b) uğursuzca, (c) mucize şeklinde, (d) abartmalı bir şekilde, **6. ~ness** : (a) uyarıcılık, (b) uğursuzluk, (c) olağanüstülük, fevkalâdelik, (d) abartma, mübalâğa. ***e.a.- 1.*** *momentous,* ***2.*** *ominous, foreboding, threatening,* ***3.*** *marvelous, prodigious, extraordinary, amazing,* ***4.*** *overinflated, pretentious, pompous.*

porter, *is.* **1.** hamal, **2.** kapıcı, **3.** *ABD* yataklı vagon memuru, **4.** siyah bira.

porterage, *is.* **1.** hamallık, **2.** hamaliye, hamal parası.

porteress, *is. bk.:* **portress.**

porterhouse, *is., ç.* **-houses 1. ~ steak** *d.d. ABD* kalın ve yumuşak biftek, **2.** *esk.* birahane, siyah bira satan yer.

portfolio, *is., ç.* **-lios 1.** evrak çantası, **2.** belgitlik, resmî evrak çantası, **3.** makam, mevki, görev, vazife, bakanlık makamı. **minister without ~** : devlet bakanı, **4.** bir kimseye özgü tahvillerin tümü.

porthole, *is.* **1.** *den.* lombar, **2.** mazgal, kale mazgalı.

portico, *is., ç.* **-coes/-cos** sundurma, revak, kemer altı, sütunlu giriş. **~ed** : sundurmalı, revaklı.

portiere, *is.* kapı perdesi, kapı yerine kullanılan perde.

portiered, *sf.* kapı perdeli, perde şeklinde kapısı olan.

portion, *is.&f.* **1.** parça, kısım, cüz, **2.** hisse, pay, **3.** porsiyon, bir tabak yemek, **4.** mirastan bir varise düşen hisse, **5.** çeyiz, drahoma, **6.** nasip, kısmet, kader, **7.** bölmek, parçalara ayırmak, paylaş(tır)mak, hisselere ayırmak, **8.** parsellemek, **9.** çeyiz/drahoma vermek, **10. ~able** : bölünebilir, paylaş(tır)ılabilir, hisselere/parsellere ayrılabilir, **11. ~er** : (a) paylaştıran, bölen, hisselere ayıran, (b) hissedar, hisse sahibi, **12. ~less** : (a) hissesiz, hissesi/payı olmayan, (b) çeyizsiz. ***e.a.- 1.*** *segment, sector, section, division,* ***2.*** *share,* ***3.*** *helping, serving,* ***5.*** *dowry,* ***6.*** *destiny, fate.*

NOT: **PORTION, FRACTION, SEGMENT, SECTOR, SECTION, DIVISION, SUBDIVISION, PARCEL** kelimeleri bütün bir şeyin parçalarını ifade ederler. **PORTION** önceden ayrılmış bir parça olup ölçülü bir miktar belirtir: *To devote a portion of one's time to study.* **FRACTION** belirli bir ölçü belirtmez, sadece alınan bir parçayı ifade eder: *The first fraction in the distillation of the petroleum.* **SEGMENT** ve **SECTOR** geometrik anlam taşırlar. **SEGMENT,** tek boyutlu bir şeyin bir parçasıdır: *a segment of rod; a segment of population.* **SECTOR,** iki boyutlu bir şeyden çizgilerle ayrılmış dilim demektir. **SECTION,** belirli sınırları olan bir bölümdür: *a section of a book.* **DIVISION** ve **SUBDIVISION,** daha kesin sınırlarla ayrılmış parça ifade ederler, bilhassa kavramsal ve somut bölümleri belirtirler : *The subdivisions of the phylum Mollusca.* **PARCEL** ise bütünden ayrılmamış bir parçadır ve bu anlamda hukukî bir terim olarak kullanılır: *a parcel of land. bk.:* **piece.**

Portland cement, *is.* Portland çimentosu.

Portland stone, *is.* Malta taşına benzer yapı taşı.

portless, *sf.* limansız, limanı olmayan.

portly, *sf.* **-lier, -liest 1.** iri yarı, şişman, cüsseli, iri yapılı, **2.** heybetli, görkemli, gösterişli, muhteşem, **3. portliness** : (a) irilik, şişmanlık, cüsselilik, (b) heybet, ihtişam, gösteriş. ***e.a.- 1.*** *stout, corpulent,* ***2.*** *stately, dignified, imposing.*

portmanteau, *is., ç.* **-teaus/-teaux** *Brit.* elbise bavulu/torbası, çift bölmeli deri çanta. **~ word** : birleşik kelime, iki kelimeyi kaynaştırarak yapılan kelime. Örneğin *smog = smoke + fog.*

portrait, *is.* **1.** resim, tasvir, portre. **have one's ~ taken** : fotoğraf çektirmek. **sit for one's ~** : resmini yaptırmak. **~ gallery**: resim galerisi. **~ painter**: portre ressamı. **~ bust = ~ statue** : portre heykel, **2.** söz ile yapılan tasvir, eşkal. **pen ~** : tasvir, yazı ile yapılan resim, **3. ~ist** : portre ressamı, portreci.

portraiture, *is.* **1.** ressamlık, resim sanatı, **2.** resim, tasvir, portre, **3.** tanımlama, tavsif, (sözle/yazı ile) tasvir, tarif.

portray, *gl.f.* **1.** resmetmek, resmini/heykelini yapmak, resimle/heykelle temsil/tasvir etmek, **2.** (bir şahsı sahnede vb.) temsil etmek/canlandırmak, **3.** tasvir/tarif etmek, tanımlamak, (sözle/grafikle vb.) anlatmak, **4. ~able** : resmedilebilir, tasvir/tarif edilebilir, tanımlanabilir, **5. ~er** : resim/portre yapan, resmeden, tarif/tasvir eden, tanımlayan. ***e.a.-1&3.*** *picture, delineate, limn, depict,* ***2.*** *act.*

portrayal, *is.* **1.** resmetme, tanımlama, temsil/tasvir/tarif etme, **2.** resim, tasvir, portre.

portress, *is.* kadın hamal/kapıcı. **porteress** *d.d.*

Portugal, *is.* Portekiz.

Portuguese, *sf.&is., ç.* **-guese** Portekizli, Portekizce, Portekiz+. **~ East Africa** : Portekiz Doğu Afrikası (şimdiki Mozambik). **~ Guinea** : Portekiz Ginesi (1974'te bağımsızlığa kavuşarak **Guinea-Bissau** adını almıştır). **~ man-of-war** *zool.* fizalya *(Physalia arethusa).* **~ West Africa** : Portekiz Batı Afrikası (yeni adı : **Angola**).

portulaca, *is. bot.* semizotu *(Portulaca saliva).*

portulacaceous, *is. bot.* semizotugillerden, semizotu *(Portulacaceae)* familyasından

pos. = **1.** position, **2.** positive, **3.** possession, **4.** possessive.

pose, *is.&f.* **posed, posing 1.** vaziyet almak/takınmak, **2.** tavır takınmak, taslamak. ... gibi görünmek. **to ~ as a doctor** : doktorluk taslamak. **to ~ as a friend** : dost görünmek, **3.** sahte/gösterişli tavır takınmak, **4.** vaziyet vermek, belirli bir vaziyette dikmek, **5.** arz etmek, **6.** soru hâlinde ortaya atmak. *to ~ a problem.* **7.** (resim için) poz vermek, **8.** soru sorarak güç duruma düşürmek, şaşırtmak, hayrete düşürmek, susturmak, **9.** duruş, vaziyet, poz, **10.** takınılan tavır, eda. ***e.a.-7.*** *sit, model,* ***9.*** *position.*

poser, *is.* **1.** poz veren/alan kimse, **2.** şaşırtıcı soru/mesele.

poseur, *is., ç.* **-seurs** yapmacık tavırlar takınan kimse, *argo* numaracı.

posh, *sf. Brit.- k.d.* **1.** lüks, zarif, kibar, gösterişli, modaya uygun, **2. ~ly** : kibarca, zarafetle, **3. ~ness** : kibarlık, zarafet, gösteriş. ***e.a.-1.*** *luxurious, elegant, fashionable.*

posit, *is.&gl.f.* **1.** koymak, vazetmek, yerleştirmek, **2.** önermek, öne sürmek, varsaymak, farz etmek, **3.** sayıltı, koyut, varsayım, farz, faraziye. ***e.a.- 1.*** *place, put, set, situate, fix,* ***2.*** *affirm, postulate,* ***3.*** *assumption, postulate.*

position, *is.&gl.f.* **1.** yer, mevki, mahal. *Can you find our ~ on this map?* **2.** vaziyet, durum, konum. *a sitting ~. Your careless remark put me in an awkward ~.* **3.** mevzi. *We will attack the enemy's ~ .* **4.** duruş, hâl, vaziyet, **5.** meram, niyet, **6.** içtimaî mevki, toplumsal seviye, sosyal pozisyon. **A man of ~** : içtimaî mevkii olan bir adam, **7.** makam, (yüksek) mevki, rütbe. *He was raised to the ~ of general.* **8.** iş, görev, vazife. *He's got a good ~ in an oil company.* **9.** iddia, **10.** fikir, öneri. *What is your ~ on this question?* **11.** koyma(k), yerleştirme(k), **12.** *müz.* telli sazlarda sol el başparmağının tel üzerindeki konumu, **13. to be in a ~** : durum-(un)da olmak. *I'd like to help you, but I'm afraid I'm not in a ~ to do so.* **a man in my ~** : benim durumumda/mevkiimde olan bir kimse. **in a ~ to do sth** : bir şeyler yapma yetki ve durumunda, **14. out of ~** : yerinde değil, yerinden ayrılmış. **in(to) ~** : yerin(d)e. *One of the chairs is out of ~, put it back in ~.* **15. ~al** : (a) durumu/mevkii belli, (b) durumsal, durum/mevki ile ilgili, (c) sabit, hareketsiz. *~ warfare.* (d) duruma bağlı/tabi olan. ***e.a.-1.*** *place, locality, spot, station,* ***2.*** *disposition,* ***4.*** *attitude, posture, pose,* ***5.*** *intention,* ***7.*** *rank,* ***8.*** *job.* ***NOT:*** **POSITION, POSTURE, ATTITUDE, POSE** vücudun duruşunu ifade ederler. **POSITION** genel anlamda duruş belirtir: *in a reclining position.* **POSTURE** vücudun ayakta dururken aldığı konuma işaret eder: *a relaxd posture.* **ATTITUDE** ekseriya taklit maksadıyla veya kasten takınılan bir tavır anlamında kullanılır: *an attitude of prayer.* **POSE** ise çok defa artistik duruş ve poz anlamına gelir: *an attractive pose.* **POSITION** el işçiliği dışında bir iş ve memuriyeti belirtir: *a position as a clerk.* **JOB**, her türlü iş ve memuriyete uygulanır: *a job as manager.*

position paper, *is.* görüş bildirisi : belli bir sorun üzerinde seçim adayının veya hükûmetin/partinin görüşünü açıklayan yazı.

positive, *sf.&is.* **1.** kesin, kat'î (şey). *a ~ refusal. a very ~ decision. a ~ evidence.* **2.** (kesinlikle) emin, kani, zerre kadar şüphesi olmayan. *I'm ~ that that's the man I saw yesterday.* **3.** olumlu, müspet. *~ thinking. Do you think we can expect a ~ answer? A ~ attitude.* **4.** açık, sarih, vazıh. *a ~ denial.* **5.** gerekli, zorunlu, **6.** gerçek, hakikî, inandırıcı, tatminkâr, şüpheye yer bırakmayan. *a ~ proof.* **7.** *mat.* (a) artı, müspet, pozitif, sıfırdan büyük olan. **~ sign** : artı işareti (+). **~ number** : pozitif (sıfırdan büyük) sayı. (b) pozitif sayı, artı işareti, **8.** *elekt.* (a) artı/pozitif/müspet (elektrot/uç), ipek kumaşa sürülmüş cam çubuğun elektrik yükü cinsinden (yük). *~ electric charge.* **9.** *tıp* belirli bir hastalık veya durumun varlığını gösteren. *a ~ Wasserman reaction.* **10.** *biy.* uyarıya olumlu cevap veren. *a ~ tropism.* **11.** *fel.* olumlu, gerçekçi, şüpheye dayanmayan. *~ philosophy.* **12.** *kim.* alkali, kalevi, **13.** *foto.* pozitif (resim), **14.** *gr.* olumlu, müspet (hâl, kelime), **15. ~ wetting** *Brit.* (gizli hükûmet görevine atanacaklar hakkındaki) güvenlik araştırması/emniyet tahkikatı. ***e.a.-1.*** *certain, decisive,* ***2.*** *sure,* ***3.*** *affirmative, approving, effective, helpful,* ***4.*** *explicit,* ***5.*** *imperative,* ***6.*** *incontestable.*

positively, *zf.* **1.** kesinlikle, kat'iyetle, kesin/kat'i olarak, muhakkak (surette), şüpheye yer vermeyecek şekilde, emin olarak. *He said quite ~ that he would come. The body has been ~ identified.* **2.** hiç şüphesiz, elbette, muhakkak, ona ne şüphe. *"Can you do it?" "Positively!".* **3.** *elekt.* artı/pozitif olarak, pozitif elektrikle. **~ charged body** : artı elektrikle yüklü cisim. ***e.a.-1.*** *definitely,* ***2.*** *decidedly, unquestionably.*

positiveness = positivity, *is.* **1.** kesinlik, kat'iyet, **2.** gerçeklik, olumluluk, müspetlik

positivism, *is.* **1.** kesinlik, kat'iyet, güven, **2.** *fel.* olguculuk, positivizm, ispatiye, müspetçilik. ***e.a.- 1.*** *assurance, definiteness, certainty.*

positivist, *is.&sf.* **1.** olgucu, positivist, felsefede olguculuk taraftarı, **2. ~ic** : olgucu+, pozitivist+, **3. ~ically** : olguculukla, pozitivist görüşle.

positron, *is. fiz.* artıcık, pozitron.

positronium, *is. fiz.* pozitronyum: birbirine bağlı artıcık ve eksicikten oluşan kısa ömürlü atom.

poss. = **1.** possession, **2.** possessive, **3.** possible, possibly.

posse, *is.* **1.** takım, müfreze, silâhlı kuvvet, **2.** *huk.* olanak, imkân, **3. ~ comitatus** *d.d.* (olağanüstü hâllerde polise yardıma çağırılan) silâhlı müfreze, yedek güvenlik kuvveti, **4. in ~** : (a) olabilir, mümkün, (b) gizil, bilkuvve.

possess, *gl.f.* **1.** sahip/malik olmak, (bir şeyi/niteliği) olmak. *He ~es two cars. The general ~ed great wisdom.* **All I ~** : Varım yoğum. **2.** iyice/tam manasıyla bilmek. *to ~ a language.* **3.** (birine) mal etmek, bildirmek, (bir şeyden) haberdar etmek. **He ~ed them of the facts** : Olup bitenleri onlara bildirdi. **4.** mutasarrıfı olmak, tasarruf etmek, **5.** (korku, fikir, duygu vb.) hükmetmek, hakim olmak, etkisi altında bulundurmak. **be ~ed by fear** : korkuya kapılmak. **Fear ~ed him and prevented him from moving** : Korkudan donup kaldı. **~ oneself** : kendini tutmak, kendine hâkim olmak. **~ one's soul in peace** : başını dinlemek, sükûnet bulmak. **What ~ed you to act so strangely?** Neden (neyin etkisi altında) böyle acayip davrandın? **6.** (erkek - bir kadını) elde etmek, cinsel ilişki kurmak, **7.** *esk.* almak, zapt etmek, **8.** *esk.* kazanmak, **9.** *esk.* işgal etmek, ele geçirmek, elinde tutmak. ***e.a.-1.*** *have, own,* ***7.*** *take, seize,* ***8.*** *gain, win,* ***9.*** *occupy, hold.*

possessed, *sf.* **1.** temkinli, vakur, soğukkanlı, **2.** *gen.* **~ by/of/with** : (kendini (kuvvetli bir heyecana/hezeyana) kaptırmış, kapılmış, tutkulu, **~ by fear** : korkuya kapılmış. **~ with doubt** : şüpheye kapılmış. **to be ~ with an idea** : (yanlış) bir fikre kapılmak, **3.** mecnun, meczup, kaçık, çılgın. **She must have been ~ to attack her own mother** : Annesine saldırmak için aklını kaçırmış olmalı. **4. ~ of** : -e sahip, -i var. **He is ~ of great courage** : Büyük cesarete sahiptir (çok cesurdur). *The allies were ~ of superior resources.* **5. ~ly** : delice, çılgın gibi, meczubane. ***e.a.-1.*** *self-possessed, poised,* ***3.*** *mad, crazed,* ***4.*** *in possession of.*

possession, *is.* **1.** iyelik, malik/sahip olma. **The ~ of a degree does not guarantee you a job** : Diplomaya sahip olmak iş bulmanızı garanti etmez. **vacant ~** : boş teslim (ev), **2.** mülkiyet, sahiplik, tasarruf, zilyetlik, **3. ~s** : servet, mal, mülk, zatî eşya, **4.** (milletin/devletin) top-

rak mülkiyeti, **5.** sömürge, müstemleke, **6.** irade (kuvveti), (iradesine/nefsine) hâkim olma, **7.** kuruntu, sabit fikir, **8.** *sp.* topu elinde tutma, topa hâkim olma, **9. in ~** : (a) elinde, tasarrufunda, elde etmiş, (b) malik, sahip, hâkim. **be in ~ of** : -e sahip/malik olmak. **be in the ~ os s.o.** : (bir şey) birinin elinde/tasarrufunda olmak. **a person who is in ~ of his faculties and a clear mind** : aklî melekelerine tamamen hâkim/aklı başında/kafası işleyen bir kimse, **10. give ~** : vermek, teslim etmek, istimlâk ettirmek, **11. in s.o.'s ~ = in the ~ of s.o.:** elinde, üstünde, yedinde. *Stolen goods found in his ~* . **12. take ~ (of) = enter into ~ (of)** : almak, zaptetmek, mal etmek, mülkiyetine geçirmek. *The army took the ~ of enemy's fort.* **remain in ~ of the field** : muharebe meydanına hâkim olmak, **13. ~ is nine tenths** (veya *Brit.:* **nine points**) **of the law** : Zilyetlik mülkiyet hakkının en büyük delilidir. ***e.a.-1&2.*** *custody, ownership.*

possessive, *sf.&is.* **1.** iyelik+, mülkiyet+, **2.** benlikçi, tekelci, tahakküm edici. *the ~ instinct.* **3.** kıskanç, başkalarından kıskanan. *She is very ~.* **4.** *gr.* (a) iyelik, mülkiyet. *a ~ adjective/pronoun.* **the ~ case** : -in hâli. **~ relation** : isimle tamamlama, izafet. **~ suffix** : iyelik eki. (b) -in hâlinde bulunan kelime. ***Their** and **man's** are ~s.* **5. ~ly** : (a) sahip çıkarak, kıskançlıkla, (b) tahakküm edercesine, mütehakkimane, **6. ~ness** : (a) sahip çıkma, kendine mal etme, (b) tahakküm etme, (c) kıskançlık, kıskanma.

possessor, *is.* **1.** mal sahibi, **2.** *huk.* eldeci, elmen, zilyet, malik sıfatıyla tasarruf eden kimse, **3.** iye. ***e.a.-*** *owner.*

possessory, *sf.* **1.** iyesel, **2.** zilyetliğe/zilyete ait, **3.** mülkiyetten doğan. *a ~ interest.*

posset, *is.* şarap/bira ile kestirilmiş baharatlı sıcak süt.

possibility, *is., ç.* **-ties 1.** olanak, imkân, ihtimal. **The proposal has possibilities** : Teklifin başarı olanakları vardır. **I cannot by any ~ be there in time** : Vaktinde orada olmam imkânsızdır.*There is a ~ that the train may be late.* **2.** gerçekleşmesi mümkün olan şey. *The general would not accept that defeat was a ~* . **3. allow for all possibilities** : her ihtimali göz önüne almak. **If by any ~ I do not come** : Eğer herhangi bir nedenle gelemezsem.

possible, *sf.* **1.** mümkün, imkân dahilinde, kabil. *It is ~ to cure tuberculosis.* **2.** olası, olasılı, olanaklı, muhtemel, olabilir, akla yakın. *Is it ~ that he left by rear door?* **3.** uygun, muvafık, kabule şayan. *One of the many ~ answers. The only ~ candidate.* ***e.a.-*** ***1.*** *feasible, practicable,* ***2.*** *likely.* *NOT:* **POSSIBLE, FEASIBLE, PRACTICABLE** kelimeleri, ciddî bir engel olmadığı takdirde bir olayın gerçekleşebileceğini ifade ederler. **POSSIBLE**, uygun koşullar altında ve belirli yöntemlerle bir olayın vukua gelebileceğini belirtir : *Discovery of a new source of energy is possible.* **FEASIBLE**, henüz denenmemiş, gerçekleşmesi mümkün ve şayanıarzu bir şey için kullanılır: *This plan is not feasible.* **PRACTICABLE**, eldeki araçlarla ve içinde bulunulan şartlar altında bir şeyin yapılabilmesi olanağını belirtir : *We ascended the slope as far as practicable.*

possibly, *zf.* **1.** belki, olabilir (ki). **~ you are right** : Belki haklısınız/haklı olabilirsiniz. **2.** (soru ve olumsuz cümlelerde) mümkün, olanaklı, imkân dâhilinde. **Could you ~ go?** Gidebilir misiniz/Gitmeniz mümkün mü? **I cannot ~ go** : Gidemem/Gitmeme imkân yok. ***e.a.-1.*** *perhaps, maybe,* ***2.*** *conceivably.*

POSSLQ, *is.* evli veya akraba olmadığı hâlde karşı cinsten birisi ile aynı konutu paylaşan (**P**artner of the **O**pposite **S**ex **S**haring **L**iving **Q**uarters).

possum, *is.* **1.** *ABD- k.d. bk.:* **opossum, 2.** *Avust. bk.:* **phalanger, 3. play ~** *ABD- k.d.* ölü taklidi yapmak, ölmüş gibi görünmek, tınmamak, yalancıktan hastalanmak.

post[1], *is.* **1.** kazık, kısa direk, **2.** (mobilyada) dikme, çerçeve kalası, **3.** (at yarışında) işaret direği. **go to the ~** : yarışa gitmek. **be at the ~** : (yarışın başında) geride kalmak. **win the ~** : (yarışın sonunda/son dakikada) at başı farkla kazanmak. **winning ~** : (yarışta) bitiş direği, **4.** *den.* baba, bodoslama, **5.** *mim.* payanda, sütun, **6.** görev, vazife, memuriyet. **diplomatic ~** : diplomatik görev. **There has been a general ~ among the staff** : Memurlar arasında esaslı bir değişiklik oldu. **die at one's ~** : görevi başında ölmek. **take up one's ~** : göreve başlamak, **7.** görev yeri, memuriyet mahalli, **8.** ordugâh, kışla, askerî menzil, **9.** kol, karakol, devriye, **10.** polis noktası, **11. trading ~** *d.d.* yabancıların kurduğu pa-

zar yeri, **12.** *ABD* savaşa katılanlar/muharipler derneği şubesi, **13.** (borsada) belirli bir hisse senedinin alınıp satıldığı yer, **14.** (İngiliz ordusunda) yat borusu. **first/last ~** : ilk/son yat borusu. **sound the last ~ (over the grave)** : bir askerin cenaze töreninde mezar başında yat borusu çalmak, **15.** *Brit.* (a) posta, (b) posta servisi, (c) posta kutusu, (d) postane, (e) atlı postacı, (f) posta tatarı, (g) menzil, posta tatarının at değiştirdiği yer. **by return of ~** (veya ABD: **by return mail**) : ilk posta ile. **general ~** : posta sabah tevziatı, sabah postası. **open one's ~** : mektuplarını okumak, **16.** yazı/matbaa kâğıdı veya kitap boyutu. ***e.a.-1.*** *column, pillard, pile, pole,* ***6.*** *appointment,* ***15.*** *(a) mail, (c) mailbox.*

post[2], *f.* **1.** (ilân) yapıştırmak, **2.** afişlerle ilân etmek. *to ~ a reward.* **3.** (bir kusuru) herkese duyurmak/yaymak/ilân etmek. *to ~ one as coward.* **4.** adını listeye koymak, **5.** *den.* geminin geciktiğini/battığını ilân etmek, **6.** görevlendirmek, göreve/vazifeye/memuriyete yerleştirmek, **7.** (orduda/donanmada) komutanlığa/kumanda mevkiine atamak, **8.** *Brit.* postalamak, postaya atmak/vermek, posta ile göndermek, **9.** bilgi/malûmat vermek, bildirmek, haberdar etmek. **keep s.o. posted** : birini durum vb. den daima haberdar etmek. *Keep me posted on his activities.* **~ oneself up in a matter** : bir konuda bilgi edinmek, **10.** hesapları yevmiye defterinden ana defter e geçirmek, **11.** posta atlarıyla seyahat etmek, **12.** acele gitmek/yola çıkmak.

post[3], *zf.* **1.** ivedilikle, ivedi/acele (olarak), müstacelen, **2.** özel ulakla, posta ile, **3.** posta atlarıyla, **4.** arkada bulunan. ***e.a.-1.*** *speedily, rapidly, posthaste,* ***2.*** *by post.*

post-, *ön ek* "sonra, sonraki, -den sonra gelen, -i izleyen, gerisindeki, ötesindeki" *ör.: postdate, postgraduate, postwar.*

postage, *is.* posta ücreti. **~ due** : eksik ödenmiş posta ücreti, taksa. **~ meter** : posta ücreti ödeme makinesi. **~ stamp** : posta pulu.

postal, *sf.* posta+, postaya ait. **~ card** : posta kartı. **~ clerk** : posta memuru. **~ convention** : milletler arası posta anlaşması. **~ delivery** : posta dağıtımı/tevziatı. **~ delivery zone** : posta dağıtım bölgesi. **~ employees** : posta memurları. **~ money order = ~ order** : posta havalesi. **~ savings bank** : posta bankası, posta tasarruf sandığı. **~ union** : posta birliği.

postaxial, *sf. anat.* eksen gerisindeki, geride bulunan.

postbellum, *sf.* savaş sonu, (özellikle) ABD iç savaşlarından sonraki. *~ reforms.*

postbox, *is. Brit.* posta kutusu. ***e.a.-*** *mail box.*

postboy, *is.* **1.** postacı, posta dağıtıcısı, müvezzi, **2.** *bk.:* **postilion.**

post card, *is.* posta kartı, (resimli) kartpostal.

post chaise, *is.* posta arabası, posta ve yolcu taşıyan dört tekerlekli at arabası.

postdate, *gl.f.* **-dated, -dating** **1.** sonraki tarihi atmak. *a ~ed check.* **2.** ertelemek, sonraki tarihe bırakmak. *to ~ the termination of one's employment.* **3.** sonradan izlemek.

postdiluvian, *sf.&is.* Tufandan sonra (yaşayan kimse).

post doctoral, *sf.* doktora sonrası. *~ courses.*

poster, *is.* **1.** yafta, afiş, duvar ilânı, resmî ilân, **2.** yaftacı, yafta yapıştıran kimse, **3.** menzillerden at alarak seyahat eden kimse, **4.** posta atı.

post restante, *is. Brit.* post restan. ***e.a.-*** *general delivery.*

posterior, *sf.&is.* **1.** arka+, arkada bulunan, arkadaki, gerideki, **2. ~ to** *d.d.* sonra gelen, sonraki, **3.** *anat.* (a) kıça yakın, (b) **~s** : insan kıçı, kaba etler, **4.** *bot.* ana eksenin yanındaki (çiçek), **5. ~ity** : arkada/geride bulunma, sonra gelme, **6. ~ly** : arkadan, sonradan. ***e.a.-1.*** *hinder, back,* ***2.*** *later, subsequent.* ***k.a.-1.*** *anterior.*

posterity, *is.* **1.** halefler, sonraki nesiller, gelecek kuşak, **2.** soy, nesil, zürriyet. ***k.a.-1.*** *ancestry.*

postern, *is.&sf.* **1.** (hisar/kale) arka/yan kapı, **2.** arkadaki, yandaki, arkada/yanda bulunan.

post exchange, *is. ABD* ordu satış mağazası. *kıs.:* **PX.**

postexilian = postexilic, *sf.* Babil sürgününden sonra (olan/vuku bulan).

postfix, *is.&f.* **1.** (bir şeyin sonuna) eklemek, ilâve etmek, takmak, **2.** son ek, takı, **3. ~al = ~ial** : ekli, eklenmiş, takılmış, ek+, son ek+. ***e.a.-1.*** *append,* ***1&2.*** *suffix.*

postfree, *sf.&zf.* **1.** posta ücretine tâbi olmayan, ücretsiz, **2.** *Brit.* posta ücreti ödenmiş. ***e.a.-2.*** *postpaid.*

postglacial, *sf.* buzul çağından sonra.

postgraduate, *sf.&is.* **1.** lisans üstü, üniversiteden mezun olduktan sonraki. **~ education** : lisans üstü eğitim, **2.** lisans üstü öğrenci, master veya doktora yapan öğrenci.

postharvest, *sf.* harman sonu. *~ spray/ storage.*

posthaste, *zf.&is.* **1.** (son derece) ivedilikle, çok ivedi/acele, azamî sür'atle, en kısa zamanda, **2.** *esk.* ivedilik, acele.

post hoc, ergo propter hoc, *Lât.* bunun üzerine, binaenaleyh, bu sebeple, öyle ise (yapılan bir faraziye yüzünden varılan sonucun yanlışlığını belirtir).

posthole, *is.* kazık çukuru.

post horn, *is.* (XVIII-XIX. yy.larda) postacı borazanı.

post horse, *is.* posta atı.

post house, *is. esk.* posta hanı, posta atlarının bulunduğu han/ev.

posthumous, *sf.* **1.** yazarı öldükten sonra yayınlanan. *a ~ novel.* **2.** babası öldükten sonra doğan. *a ~ child.* **3.** (bir kimse) öldükten sonra olan/vuku bulan/devam eden/meydana çıkan. *~ fame/reputation.* **4. ~ly** : (özellikle yazarın) ölümünden sonra, **5. ~ness** : ölümünden sonra vuku bulma/devam etme.

posthypnotic, *sf.* **1.** uyutum sonrası, hipnotizmadan sonra, **2.** uyandıktan sonra da devam edecek şekilde uyutum/hipnotizma esnasında yapılan (telkin vb.), **3. ~ally** : hipnotizmadan sonra devam edecek şekilde.

postiche, *sf.&is.* **1.** eğreti, sonradan eklenmiş, ek, ilâve, **2.** taklit, sun'î, yapmacık, sahte, **3.** takma saç. **postique** *d.d.* ***e.a.-2.*** *artificial, imitation, false, counterfeit, substitute, pretense, sham,* ***3.*** *wig, toupee.*

posticous, *sf. bot.* geri, arka. ***e.a.-*** *hinder, posterior.*

postilion = postillion, *is.* **1.** sürücü, soldaki ata binerek posta arabasını süren kimse, **2. ~ed** : sürücülü.

Post-Impressionism = postimpressionism, *is.* son izlenimcilik : XIX. yy. sonlarında Fransa'da başlayan, Cézanne, Van Gogh, Gaguin, Seurat gibi ressamları içine alan ve konuyu doğadaki gibi değil, sanatçının öznel görüşü ile yansıtan sanat hareketi.

Post-Impressionist = postimpressionist, *is.* son izlenimci (ressam). **~ic** : son izlenimci.

postliminium = postliminy, *is.* harp esirleri ve ganimetlerin asıl ülkelerine/sahiplerine iadesi kuralı. **postliminiary = postliminary** : (a) harp esirleri ve ganimetlerin asıl ülkelerine/sahiplerine iadesini gerektiren, (b) sonuç olarak/bir şeyden sonra yapılan.

postliterate, *sf.* **1.** töre dışı: töresel değerleri/öğrenimleri ret ve ihmal eden, **2.** yazıya dayanmayan, edebî gaye gütmeyen. *TV is a ~ form of entertainment.*

postlude, *is. müz.* **1.** bitiş, bir bestenin son kısmı, **2.** kilise ayini sonunda orgla çalınan parça.

postman, *is.* postacı, posta dağıtıcısı/müvezii.

postmark, *is.&f.* posta damgası (ile damgalamak).

postmaster, *is.* **1.** posta müdürü, **2.** *esk.* posta atlarının sahibi, **3. ~ship** : posta müdürlüğü.

postmaster general, *is., ç.* **postmasters general** posta genel müdürü.

postmeridian, *sf.* öğleden sonra.

post meridiem *bk.:* **p.m.**

postmillenial, *sf.* bin yıl sonra(sına ait). **~ism = postmillenarianism** : bin yıl sonra İsa'nın dirileceğine inanış. **~ist** : buna inanan.

postmistress, *is.* posta müdiresi, kadın posta müdürü.

post-mortem = postmortem, *sf.&is.* **1.** ölüm sonu, öldükten sonra, **2.** olay sonu, bir olay olduktan sonra, **3.** otopsi, ceset üzerinde yapılan tıbbî muayene, **4.** olup biten bir olay üzerinde tartışma/değerlendirme, **5. ~ examination** *tıp* otopsi. ***e.a.- 3&5.*** *autopsy.*

postnasal, *sf.* **1.** burun arkası+, burunun arka kısmı(na ait). *a ~ infection.* **2. ~ drip** : burun arkası akıntısı : nezle vb. de burun ifrazatının boğaza damlaması.

postnatal, *sf.* **1.** doğum sonu, doğumdan sonra(ki), doğumu izleyen/takip eden. **~ infection, 2. ~ly** : doğumdan sonra.

postnuptial, *sf.* evlilik sonrası, evlendikten sonraki.

post-obit, *sf.* (bir kimsenin) ölümünden sonra yürürlüğe girecek/muteber. **~ bond** : bir kimse öldükten sonra ödenecek bono.

post office, *is.* postahane.

Post Office Department, *is. ABD* Posta Bakanlığı.

postoperative, *sf.* **1.** ameliyat sonrası, ameliyattan sonra vuku bulan, **2. ~ly** : ameliyattan sonra.

postorbital, *sf.&is. anat. zool.* **1.** göz çukuru gerisindeki, **2.** bazı sürüngenlerde göz çukuru gerisindeki kemik veya pul.

postpaid, *sf.&zf.* posta ücreti ödenmiş.

postpartum = post-partum = post partum = postpartal, *sf.&zf.* doğum sonrası, doğumdan sonra, doğumu izleyen/takip eden. *bk.:* **ante partum.**

postpone, *gl.f.* **-poned, -poning 1.** ertelemek, geri/sonraya bırakmak, tehir etmek, geciktirmek. *We are postponing our trip until July.* **2.** (a) geri/ikinci plânda bırakmak, ikinci plâna atmak, (b) sonra yerleştirmek/getirmek. *to ~ an adjective.* **3. postponable** : ertelenebilir, **4. ~ment** : ertele(n)me, **5. postponer** : erteleyen. ***e.a.-1.*** *delay, defer, put off, adjourn, 2. subordinate.*

postposition, *is.* **1.** (bir şeyden) sonra koyma/konma/getir(il)me/gelme, **2.** *gr.* (a) kelime sonuna (sıfat, son ek vb.) getirme/ekleme. Örnek : *attorney general'* deki *general*, ***homeward*** ' daki ***ward***. (b) edat, son ek ve kelimeye eklenen kelime/sıfat/ek vb. **3. ~al** : sona eklenen/getiri-len/konulan, **4. ~ally** : sonuna eklenerek/getirile-rek.

postpositive, *sf.&is.* **1.** *gr.* edatlı, son ekli, sonuna eklenmiş, **2.** edatlı, edat, son ek, **3. ~ly** : edatla, edatlı olarak, sonuna ekleyerek/eklenerek.

postprandial, *sf.* **1.** yemekten sonra. (yapılan/söylenen vb.), yemek sonrası. **~ speeches** : yemekten sonra söylenen nutuklar, **2. ~ly** : yemekten sonra .

postrider, *is.* posta sürücüsü.

post road, *is.* posta yolu.

postscript, *is.* **1.** not, hamiş, haşiye, derkenar, dip notu, bitirilen mektubun sonuna/kenarına eklenen yazı, **2.** (kitaba/beyanata vb. sonradan yapılan) ek, ilâve. *I'd just add a ~ to what I said. kıs.:* **P.S.**

postulant, *is.* **1.** dilekçi, başvuran, müracaatçı, müracaat eden, dilekçe sahibi, **2.** aday, namzet (özellikle papaz adayı), **3. ~ship** : dilekçilik; adaylık. ***e.a.- 1.*** *petitioner, 2. candidate.*

postulate, *is.&f.* **-lated, -lating 1.** dilemek, istemek, talep etmek, **2.** önermek, (muhakeme sonunda) gerçek/var olduğunu iddia etmek, **3.** varsaymak, doğru kabul etmek, (aşikâr bir şeyi) ispatsız kabul etmek, **4.** *mat. man.* koyutlamak, koyut/mevzua/postula olarak koymak/vazetmek, **5.** apaçık gerçek, doğruluğu şüpheye/ispata gerek duyurmayan nesne, **6.** *mat. man.* koyut, mevzua, postula, ispatlanmadan kabul edilen ve başka önerileri kanıtlamada kullanılan apaçık gerçek, **7.** temel ilke, kabulü zorunlu olan esas, **8.** gerek koşul, ön şart, her şeyden önce gerekli olan şart, **9. postulation** : koyut, koyutlama, **10. postulational** : koyutsal, koyutlara dayanan. ***e.a.-1.*** *ask, demand, require, claim, 3. hypothesize, presuppose, conjecture, 5. axiom, hypothesis, theory, assumption, 6. axiom, 8. prerequisite.*

postulator, *is.* **1.** koyutçu, koyut/mevzua koyan, **2.** (Katoliklerde) azizlik mertebesine çıkarılmak dileğinde bulunan papaz. *bk.:* **devil's advocate** (2).

posture, *is.&f.* **-tured, -turing 1.** konum, durum, vaziyet, bir şeyin parçalarının bağıl durumu, **2.** duruş, hâl, tavır, vücudun/organların duruşu, poz. *erect ~. an easy ~.* **3.** yapmacık/câlî tavır/duruş (takınmak), anormal hâl (göstermek), **4.** (zihnî/manevi) durum, (manevi) tutum, davranış. *His ~ of moral superiority.* **5.** işlerin gidişi. *the delicate ~ of foreign affairs.* **6.** (belirli) durum/vaziyet almak, **7. ~ as** : taslamak, ... gibi görünmek, kendini ... yerine koymak, **8. postural** : konumsal, durumsal, konumla/durumla/duruşla ilgili, **9. posturer** : acayip pozlar takınan kimse, vücudunu çeşitli şekillere sokan akrobat. ***e.a.- 2.*** *position, stance, 4. attitude, 6. pose, 7. pretend.*

posturise, *gs.f. Brit. bk.:* **posturize.**

posturize, *gs.f.* **-rized, -rizing** (belirli bir şekilde) durmak, poz vermek, tavır takınmak, belirli bir durum/vaziyet almak. ***e.a.-*** *posture.*

postwar, *sf.* savaş/harp sonrası. *~ problems.*

posy, *is., ç.* **-sies 1.** çiçek, çiçek demeti, buket, **2.** *esk.* kısa simge söz/yazı, mühür/yüzük vb. yazısı.

pot[1], *is.* **1.** kap, toprak/madenî tencere, güveç, çömlek, saksı, küp. **~s and pans** : kap kacak, tencere tava, **2.** kap/tencere dolusu. *a ~ of*

stew. **3.** kavanoz, **4.** kadeh, bardak. *a ~ of ale.* **5. chimney** ~ *d.d. Brit.* baca başlığı, ocak külâhı, **6.** kumarda bir oyunda ortaya sürülen toplam para, **7.** *argo* esrar, haşiş, meruvana, **8. lobster** ~ *d.d.* ıstakoz sepeti, **9.** *k.d.* toplu/çok miktarda para. **have ~s of money** : çok zengin olmak, küplerle altını olmak. *They're very rich, they've got pots of money.* **10. the ~ = chamber** ~ *argo* oturak, lâzımlık, **11.** *bk.:* **potentiometer**, **12.** *İsk.* derin çukur, **13.** *argo bk.:* **potbelly**, **14.** *k.d. bk.:* **potshot**, **15. a big** ~ *argo* kodaman, **16.** ~ **bottle** : takriben yarım litrelik şişe, **17.** ~ **cheese** : süzme peynir, **18.** ~ **hat** : melon şapka, **19.** ~ **liquor** : yemek suyu, **20.** ~ **roast** : kapama, ağır ateşte pişmiş et, **21. go to** ~ : harap olmak, bozulmak, yıkılmak, mahvolmak, iflâs etmek, **22. keep the ~ boiling** : (a) geçimini çıkarmak, geçinecek kadar para kazanmak, (b) işi bütün hızı ile/tavsamadan sürdürmek, sohbetin tavsamasını önlemek, **23. take a ~ at** : (nişan almadan) rastgele ateş etmek, **24. the ~ called the kettle black** : tencere tencereye dibin kara demiş. ***e.a.-1.*** *container,* ***2.*** *potful,* ***6.*** *pool, kitty,* ***10.*** *toilet,* ***12.*** *pit,* ***21.*** *deteriorate.*

pot2, *f.* **potted, potting 1.** (saksıya) dikmek. *to ~ plants/flowers.* **2.** (et vb.) tencereye koymak, **3.** tencerede pişirmek, **4.** kavanozlamak, kavanoza doldurmak/basmak, kavanozda saklamak, **5.** (yemek için) avlamak/vurmak, **6.** rastgele ateş etmek, ateş edip vurmak, **7.** *k.d.* kazanmak, cebe indirmek, **8.** *k.d.* (çocuğu) oturağa oturtmak, **9.** *Brit.* (bilardo) çukura düşürmek.

pot. = potential.

potable, *sf.* **1.** içilebilir. ~ *water.* **2. ~ness = potability** : içilebilme, içmeye elverişli olma.

potables, *ç. is.* içecek şey(ler), meşrubat. ***e.a.-*** *beverages.*

potage, *is. Fr.* sebze çorbası, koyu çorba.

potamic, *sf.* nehir+, nehirlere ait.

potash, *is.* **1.** potas, odun külünden elde edilen potasyum karbonat, **2.** potasyum oksit: K2 O.

potassic, *sf.* potaslı, potas+.

potassium, *is. kim.* potasyum, havada çabucak oksitlenen yumuşak, gümüşî beyaz alkali maden. Doğada bol olan tuzları gübre, cam vb. yapmakta kullanılır. Simgesi: **K**, atom ağ. 39.102, atom nu. 19, özgül ağ. 0.86 (20°C'de).

potassium argon dating, *fiz.* potasyum argon yaş belirleme yöntemi: potasyumun ışınetkin parçalanma sonucunda argona dönüşmesinden yararlanarak bir mineraldeki potasyum ve argon oranlarından o mineralin yaşının hesaplanması.

potassium bromide, *is. kim.* potasyum bromür : KBr. Fotoğrafçılıkta ve hekimlikte kulanılan beyaz toz.

potassium carbonate, *is. kim.* potasyum karbonat: K2CO3. Sabun, cam vb. yapımında kullanılan beyaz kristalli bileşim.

potassium chlorate, *is. kim.* potasyum klorat: K2ClO3. Patlayıcı madde, havaî fişek, kibrit, ağartıcı ve temizleyici vb. yapımında kullanılan beyaz veya renksiz zehirli katı madde.

potassium chloride, *is. kim.* potasyum klorür: KCl. Hekimlikte, potasyum bileşimleri ve gübre yapımında kullanılan renksiz kristalli tuz.

potassium cyanide, *is. kim.* potasyum siyanür: KCN. Metalürji ve fotoğrafçılıkta kullanılan hafif badem kokulu zehirli toz.

potassium dichromate, *is. kim.* potasyum dikromat: K2Cr2O7. Boya ve fotoğrafçılıkta kullanılan turuncu, kırmızı renkli zehirli toz.

potassium fluoride, *is. kim.* potasyum flüorür: KF. Cam oymacılığında, haşarat imhasında ve dezenfekte işlerinde kullanılan beyaz zehirli toz.

potassium hydroxide = caustic potash = potassium hydrate, *is. kim.* potasyum hidroksit : KOH. Sabun yapımında, laboratuarlarda ve tababette kulanılan, havada kendiliğinden sulanan beyaz yakıcı madde.

potassium nitrate, *is. kim.* güherçile, potasyum nitrat: KNO3. Barut, gübre vb. yapımında ve oksitleyici olarak kullanılan renksiz kristalli bileşik.

potassium permanganate, *is. kim.* potasyum permanganat: KMnO4. Oksitleyici, dezenfektan ve antiseptik olarak kullanılan mor kristalli bileşik.

potassium sulfate, *is. kim.* potasyum sülfat: K2SO4. Gübre yapımında, hekimlikte, analitik kimyada vb. kullanılan beyaz katı madde.

potation, *is.* **1.** içme, **2.** içki, **3.** içki âlemi.

potato, *is., ç.* **-toes 1. Irish ~/white** ~ *d.d.* patates, **2.** patates bitkisi *(Solanum tuberosum),* **3. sweet** ~ : tatlı patates *(Ipomoea batatas).*

4. ~ chip : ince patates kızartması, cips, **5. ~ race** : patates yarışı, **6. ~ rot** : topraktaki patatesi çürüten hastalık, **7. ~ starch** : patates nişastası, **8. a hot ~** : ihtilâflı/münazaalı/çekişmeli/tehlikeli konu. *The subject of abortion became a hot ~.* **9. boiled ~es** : kaynatılmış patates. **baked/roast ~es** : fırında patates. **mashed ~es** : patates ezmesi/püresi. **chipped/French fried ~es** : yağda kızartılmış patates (dilimi), **10. small ~es** : adî ve önemsiz kimse/şey.

potato beetle, *is. zool.* patates böceği *(Leptinotarsa decemlineata)* patates, domates vb. yapraklarını yiyen ve mahsule büyük zarar veren bir böcek. **potato bug, Colorado beetle** *d.d.*

potatory, *is.* içki müptelâsı, ayyaş.

pot-au-feu, *is. Fr.* etli sebze çorbası.

potbellied, *sf.* **1.** göbekli, **2.** kenarları şişkin. *~ stove.*

potbelly, *is., ç.* **-lies 1.** göbek, büyük ve şiş karın, **2.** göbekli/şişkin karınlı kimse, **3. ~ stove/potbellied stove** *d.d.* kenarları şişkin soba.

potboiler, *is. k.d.* geçimlik, medarımaişet : yalnız geçim parası kazanmak maksadıyla yazılan kitap veya yapılan sanat eseri.

potboy = potman, *is. Brit.* birahane garsonu.

poteen = potheen, *is. (İrlanda'da)* kaçak viski.

potence, *is. bk.:* **potency.**

potency, *is., ç.* **-cies 1.** güç, kuvvet, kudret, güçlülük, kuvvetlilik, **2.** yetki, salâhiyet, **3.** etki, etkinlik, tesir, müessiriyet, **4.** nüfuz, nüfuzlu/sözü geçen kimse, **5.** gizil, gizilgüç, potansiyel, **6.** erkeğin cinsel iktidarı. ***e.a.-1.*** *strength, force, energy, capacity,* ***2.*** *power, authority,* ***3.*** *efficacy, effectiveness,* ***4.*** *influence,* ***5.*** *potentiality.*

potent, *sf.* **1.** güçlü, kuvvetli, kudretli, **2.** inandırıcı, ikna edici, **3.** etkili, tesirli, müessir. *a ~ drug. a ~ remedy for a disease.* **4.** nüfuzlu, yetkili, salâhiyetli. *a ~ leader.* **5.** cinsel iktidarlı (erkek). *a ~ man.* **6.** (armacılıkta) uçları + şeklinde. *a ~ cross.* **7. ~ly** : (a) güçlü/kuvvetli/kudretli bir şekilde, (b) etkili, tesirli bir şekilde, (c) yetkili olarak, **8. ~ness** *bk.:* **potency.** ***e.a.-1.*** *strong, powerful, mighty, puissant,* ***2.*** *cogent, persuasive,* ***3.*** *effective,* ***4.*** *influential.*

potentate, *is.* **1.** hükümdar, kral, **2.** güçlü/kuvvetli/yetkili/nüfuzlu kimse. *The ~s of the film industry.* ***e.a.- 1.*** *ruler, monarch, sovereign.*

potential[1], *sf.* **1.** olanaklı, muhtemel, gerçekleşmesi mümkün. *a ~ danger. ~ uses of nuclear energy.* **2.** (ileride) olabilecek, olabilir, olmaya müsait, olmak istidadı gösteren. *Every seed is a ~ plant. He is seen as a ~ leader of our political party. a ~ slum neighborhood.* **3.** *fiz.* gizil, gizli, potansiyel. **~ energy** : gizil güç, potansiyel enerji. *bk.:* **kinetic energy, 4.** *gr.* olanaklı, olanak/ihtimal bildiren ***:may, might, can, could*** fiilleri gibi. ***e.a.-1.*** *possible,* ***2.*** *latent.*

potential[2], *is.* **1.** olanak, olasılık, imkân, ihtimal. *A new invention has a big sales ~.* **2.** gizli yetenek/güç/kabiliyet, kudret. *The boy has acting ~, but he needs training.* **to reach its highest ~** : kudretinin zirvesine ulaşmak, **3.** *fiz.* erkil, potansiyel : kütle çekimi veya elektrik alanı içinde bulunan birim (elektrik yüklü) kütleyi sonsuzdan belirli bir noktaya getirebilmek için alan kuvvetlerinin yaptığı iş. **~ difference** : gerilim, potansiyel farkı, **4.** *gr.* olanaksal fiil, **5.** *mat. fiz.* erkil işlev, potansiyel fonksiyonu: türevi alan şiddetini veren işlev. ***e.a.-1.*** *possibility, potentiality, capacity.*

potentiality, *is., ç.* **-ties 1.** olanak, imkân, ihtimal, **2.** olabilir şey, muhtemel/mümkün olay, mümkün olan hâl/keyfiyet/gelişme. *Atomic destruction is a grim potentiality.* ***e.a.-1.*** *possibility, potential.*

potentially, *zf.* muhtemel olarak, imkân dâhilinde, ileride gerçekleşebilecek şekilde, muhtemelen. *~ useful information.*

potentiate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** güçlendirmek, kuvvetlendirmek, **2.** etkinleştirmek, etkisini/tesirini artırmak, şiddetlendirmek, daha etkin/müessir hâle getirmek, **3. potentiation** : güçlendirme, kuvvetlendirme, etkinleştirme, şiddetlendirme, **4. potentiator** : etkinleştiren, tesirini artıran, şiddetlendiren ilâç vb. ***e.a.- 2.*** *intensify.*

potentilla, *is. bot.* yaban gülü *(Potentilla),*

potentiometer, *is. elekt.* **1.** gerilimbölen, potansiyometre, reosta, **2.** gerilimölçer : karşılaştırma yöntemiyle gerilim ölçen cihaz. *kıs. :* **pot.**

potentiometric, *sf. elekt.* **1.** gerilim bölümsel, potansiyometrik, gerilimbölenle ölçülen/yapılan, **2. ~ally** : gerilimbölenle, potansiyometre vasıtasıyla.

potful, *is., ç.* **-fuls** kap/tencere/kavanoz/çömlek dolusu.

pothead, *is. ABD- argo* esrarkeş, marihuana müptelâsı.

pothecary, *is., ç.* **-caries** *k.d. bk.:* **apothecary.**

potheen, *is. bk.:* **poteen.**

pother, *is.&f.* **1.** velvele, gürültü, şamata, vaveylâ, **2.** karışıklık, kargaşallık, telâş, yaygara, **3.** boğucu duman/toz bulutu, **4.** zihin karışıklığı/perişanlığı, **5.** üzmek, taciz etmek, sinirlendirmek, canını sıkmak, başını ağrıtmak, **6.** telâşa/yaygaraya vermek, gürültü/şamata etmek. ***e.a.-1.*** *commotion, uproar,* ***2.*** *disturbance, fuss, stir, bustle,* ***5.*** *bother, worry.*

potherb, *is.* **1.** (tencerede pişirilerek yenilen) sebze (ıspanak, pırasa, fasulya vb. gibi), **2.** nane/maydanoz gibi yemeğe lezzet ve çeşni veren otlar.

potholder, *is.* tutak, tutacak, sıcak tencereyi tutmak için kullanılan kalın kumaş/eldiven vb.

pothole, *is.* **1.** (yolda) derin çukur, **2.** kayalarda su ve çakılların açtığı çukur, **3.** düşey mağara.

pothook, *is.* **1.** (tencereyi/çaydanlığı ateş üstüne asmaya mahsus) çengel, **2.** (sıcak bir şeyin kulpuna takıp kaldırmak için) çengelli demir çubuk, **3.** yazıda S şeklindeki kıvrım.

pothouse, *is., ç.* **-houses** *Brit.* birahane, meyhane.

pothunter, *is.* **1.** avcı: spor için değil, geçim veya ticaret için avlanan kimse, **2.** sırf ödül kazanma amacını güden yarışmacı, **3. pothunting** : (a) avcılık, (b) sırf ödül için yarışmaya katılma.

potiche, *is., ç.* **-tiches** ağzı dar vazo/kavanoz.

potion, *is.* doz, içinti, bir defada içilen ilâç/içki, iksir, zehirli/sihirli ilâç.

potlatch = potlach = potlache , *is.&f. ABD- Cnd.* **1.** (K Pasifik kıyılarındaki Kızılderililerde) (a) hediye (vermek), (b) kış festivali, **2.** (zenginlik gösterisi olarak) misafirlere hediye dağıtıldığı ve eşyanın tahrip edildiği tören (yapmak), **3.** *k.d.* cümbüş, davet, eğlence (tertiplemek).

pot liquor = pot liquor = potlikker = potlickkker, *is.* (etli sebze pişirilen tencerede kalan) yemek suyu.

potluck, *is.* **1.** (özel hazırlık yapmadan misafire ikram edilen) evdeki yemek. **to take ~** : Allah ne verdiyse yemek, evde bulunanı yemek. **Come home with us and have supper, if you don't mind taking ~** : Bize buyurun Allah ne verdiyse beraber yiyelim. **2.** (gelecek olaylardaki) olanak, şans, talih, kısmet. **There are so many to choose from; I think I'd better take ~ and have -it doesn't matter really- this one** : O kadar çok çeşit var ki, hangisini seçmeli bilemiyorum; aman sen de, haydi şunu alayım.

potman, *is., ç.* **-men** *Brit. bk.:* **potboy.**

pot marigold, *is. bot.* kadife çiçeği *(Calendula officinalis) :* çiçekleri bazan yemeklere rayiha vermekte kullanılır.

potpie, *is.* **1.** tepsi böreği : et ve sebze ile çukur tepside pişirilen börek, **2.** hamurlu tavuk/dana haşlaması.

potpourri, *is., ç.* **-pourris** *Fr.* **1.** (güzel kokusu için kavanozda saklanan) gül kurusu ve baharat karışımı, **2.** *müz.* curcuna, potpuri, **3.** (edebî) seçmeler, müntahabat, **4.** (herhangi) karışım, çeşitli maddelerin karışımı.

pot roast, *is.* etli güveç.

potshard = potsherd, *is.* (tarihî değeri olan) kırık vazo/çömlek parçası.

pot shot = potshot, *is.* **1.** rastgele atış, spor kurallarına uymadan yapılan atış, **2.** (pusudan) bir kimseye/hayvana yakından yapılan atış, **3.** rastgele eleştirme/tenkit, **4. take a ~ at sth** : (a) birdenbire çıkan av vb. ne rastgele ateş etmek, (b) *mec.* talihini denemek.

pot still, *is.* bir tür viski imbiği.

potstone, *is.* bir nevi sabun taşı (çanak/çömlek yapmakta kullanılır).

pottage, *is.* **1.** sebze çorbası, türlü, **2. a mess of ~** : (a) bir tabak çorba, (b) yal, yuntu, (c) *mec.* fedakârlıkla elde edilen maddî rahat/konfor.

potted, *sf.* **1.** saksıda, saksıya dikilmiş, saksıda yetiştirilmiş. *a ~ plant.* **2.** tencereye/kavanoza konulmuş, **3.** tencerede/çömlekte pişirilmiş. *~ beef.* **4.** *argo* sarhoş, zilzurna, küfelik, **5.** (bazan aşağılayıcı) özetlenmiş, kısaltılmış, hulâsa edilmiş (meşhur bir eser), kısa, muhtasar. *~ Shakespeare. A ~ history of the Ottoman Empire.* ***e.a.- 4.*** *drunk, intoxicated.*

potter, *is.&f.* **1.** çömlekçi, **2.** *Brit.* aylaklık, avarelik (etmek), aylak aylak dolaşma(k), **3. ~ about/around** : *k.d.* oyalanmak, **4. ~ away** *k.d.* basit işlerle vakit öldürmek, **5. ~er** : oyalanan, vaktini boş geçiren, **6. ~ingly** : oyalanarak, vaktini boşa geçirerek, avare avare, aylak aylak. ***e.a.- 2.*** *putter.*

potter's field, *is.* fakirler/garipler mezarlığı.

potter's wheel, *is.* çömlekçi çarkı.

potter wasp, *is.* çömlekçi arı *(Eumenes fraterna):* çömlek biçiminde yuva yapan yaban arısı.

pottery, *is., ç.* **-teries 1.** çanak çömlek, çömlek işi, **2.** çömlekçilik, seramik sanayii, **3.** çömlek yapım evi/imalâthanesi, seramik fabrikası.

pottle, *is.* **1.** eski bir sıvı ölçüsü (2 kuart veya 1.9 litre), **2.** bu miktar sıvı alan kap, **3.** bu kaptaki sıvı/şarap, **4.** içki.

potto, *is., ç.* **-tos** *zool.* potto *(Perodicticus potto) :* kısa kuyruklu kırmızı kül rengi Afrika maymunu.

Pott's disease, *is. patol.* Pott hastalığı : tüberkülozdan ileri gelen kemik yangısı.

potty[1], *sf.* **-tier, -tiest 1.** *Brit.- k.d.* (a) kaçık, terelelli, deli. **That noise is driving me ~** : O gürültü beni deli ediyor. (b) hafif sarhoş, (c) aptal, budala, (d) saçma, zırva, manasız, mantıksız, (e) delicesine hayran. **The girls are ~ about the new singer** : Yeni şarkıcıya kızlar deli gibi hayrandırlar. **2.** *Brit. gen.* **~ little** : önemsiz, değersiz, ehemmiyetsiz, ufak, küçük. **This ~ little village hasn't even got a post office** : Bu küçük köyde bir postane bile yok. **3. pottiness** : (a) delilik, aptallık, budalalık, saçmalık, manasızlık, (b) önemsizlik, değersizlik. ***e.a.- 1.*** *(a) eccentric, (c) silly, (d) foolish, unreasonable* ***2.*** *petty, trifling, paltry, insignificant, unimportant, worthless.*

potty[2], *is., ç.* **-ties 1.** oturak, lâzımlık, **2. ~-chair** *d.d.* lâzımlıklı/oturaklı sandalye.

pot-valiant, *sf.* **1.** sarhoş kabadayı, sarhoş olunca yiğitlik taslayan, **2. pot-valiancy = pot-valiantry = pot-valor** : sarhoş kabadayı(lığı), sarhoş olunca yiğitlik taslama, **3. ~ly** : sarhoş olup yiğitlik taslayarak.

potwalloper= pot-walloper = potwaller, *is.* **1.** *argo* bulaşıkçı, **2.** (İngiltere'de 1832 reformundan önce) ev sahibi seçmen. ***e.a.-1.*** *scullion.*

pouch, *is.&f.* **1.** kese, torba. *a tobacco ~.* **2.** (küçük) para kesesi, **3.** posta çantası/torbası/çuvalı, **4.** (askerlerin) cephane torbası, **5.** (göz altındaki torbamsı) şişkinlik, **6.** *anat. zool.* (bazı hayvanların yavrularını/yiyeceklerini taşıdıkları) kese, torba, **7.** *bot.* oyuk, kovuk, **8.** içinde sıvı toplanmış ur/kese, **9.** *İsk.* cep. **10.** torbaya/keseye/cebe koymak, cebe indirmek, **11.** torba/kese biçiminde yapmak/olmak, torba/kese husule getirmek, torbalanmak, (elbise) kabarmak, **12.** (balık/kuş) yutmak. ***e.a.-1.*** *bag, sack,* ***2.*** *moneybag,* ***9&10.*** *pocket,* ***12.*** *swallow.*

pouched, *sf.* keseli, torbalı.

pouchy, *sf.* **pouchier, pouchiest** keseli, torbalı, kesemsi, torbamsı, keseye/torbaya benzer.

pouf = pouff = pouffe, *is.* **1.** hotoz, XVIII. yy. da kadınların saçlarına verdikleri yüksek yuvarlak biçim, **2.** (elbisede) kabarıklık, kabarık kumaş, **3.** *Brit.* diz yastığı, **4. poof** *d.d. Brit.-argo* ibne. ***e.a.- 3.*** *hassock.*

poulard(e), *is.* **1.** (etlenmesi için) kısırlaştırılmış tavuk.*bk.:* **capon, 2.** semiz piliç.

poult, *is.* piliç, genç kümes hayvanı, palaz.

poulterer, *is. Brit.* tavukçu. ***e.a.- poultryman.***

poultice, *is.&f.* **-ticed, -ticing 1.** (yaraya konulan) lâpa, **2.** (yaraya/cerahatli yere) lâpa koymak.

poultry, *is.* kümes hayvanları. **~ farm** : tavuk çiftliği. **~ yard** : kümes avlusu. **~less** : tavuksuz, kümes hayvanı olmayan. **~ like** : kümes hayvanına benzer.

poultryman, *is., ç.* **-men 1.** tavukçu, kümes hayvanları yetiştiren ve satan kimse, **2.** tavuk tüccarı.

pounce[1], *f.* **pounced, pouncing 1.** (yırtıcı kuş gibi) atılmak, saldırmak, birdenbire hücum etmek, **2. ~ at/on** : birden üstüne atılmak, hamle etmek, üstüne çullanmak. *Policemen were hiding in the bank, ready to ~ on the thieves.* **3.** üzerine atılıp avlamak, pençelemek, pençesiyle yakalamak, **4.** (birden/anî olarak) çıkagelmek, fırlamak, meydana çıkmak, **5.** (maden üzerine kalıp koyup çekiçle vurarak) kabartma süs yapmak, **6.** ponzalamak, üzerine ponza tozu serpmek, **7.** perdahlamak, zımpara kâğıdı/ponza tozu ile ovup parlatmak/cilâlamak, **8. pouncingly** : birdenbire fırlayarak, (yırtıcı kuş gibi) atılarak/saldırarak, anî hamle ile.

pounce2, *is.* **1.** yırtıcı kuş pençesi, **2.** atılma, saldırma, birdenbire hücum etme, hamle, atılış, saldırış, **3.** ponza tozu, mürekkep kurutucu toz, **4.** delikli modelden şekil çıkarmak için kullanılan ince toz (ekseriya kümür tozu). **to trace (a design) with ~** : toz serperek modelden şekil çıkarmak.

pouncer, *is.* **1.** perdahçı, perdahlayan, (zımpara/ponza tozu ile) parlatan/cilâlayan, **2.** toz serperek (delikli modelden) şekil çıkaran.

pound1, *f.* **1.** (kuvvetle ve durmadan) vurmak, dövmek, yumruklamak, (ağır top ateşi/füze ile) dövmek. *He ~ed the door with his fist.* **2.** (yürek) hızlı hızlı atmak/çarpmak. *His heart ~ed with excitement.* **3. ~ down** : hızla vurup/tekmeleyip kırmak/devirmek/parçalamak. *to ~ a door down.* **4.** (havanda) dövmek/ezmek, toz hâline getirmek. **~ sth. down to a powder** : bir şeyi dövüp toz/un hâline getirmek. **5.** gümbürdemek, güm güm ses vermek. *We could hear drums ~ing in the distance.* **6.** kuvvetli/ağır adımlarla (patır patır/paldır küldür) yürümek/koşmak. *The excited cattle ~ed down the hill. He ~ed down the hill to catch the bus.* **7.** ağıla kapatmak, **8. ~ along** : (insan) güm güm basarak yürümek, (gemi) dalgalara çarparak ilerlemek, **9. ~ out** : kuvvetle vurmak/vurarak (bir şey) yapmak. **~ out a tune on the piano** : piyanonun tuşlarına hızlı hızlı vurarak bir parça çalmak. **~ out a letter on the typewriter** : tuşlarına kuvvetle basarak daktiloda mektup yazmak, **10.** tuzağa düşürmek. ***e.a.-1.*** *beat, strike,* ***2.*** *beat, throb,* ***3.*** *batter,* ***4.*** *bray, pulverize, triturate,* ***7.*** *impound, imprison.*

pound2, *is.* **1.** (hızlı hızlı) vurma, yumruklama, dövme, **2.** ağır darbe, vuruş, **3.** gümbürtü, patırtı, **4.** belediye ahırı, ağıl, başıboş/sahipsiz hayvanların belediyece muhafaza edildiği yer, **5.** hayvanların tuzağa düşürüldüğü veya muhafaza edildiği yer, **6.** balık yuvası/tuzağı, **7.** tutuk evi, hapishane. ***e.a.-2.*** *blow.*

pound3, *is., ç.* **pounds/pound 1.** *Brit.* libre, 453.6 g'lık ağırlık ölçüsü, **2.** *ABD* kuyumcu ve eczacıların kullandığı ağırlık ölçüsü: 5760 grains = 12 ounces, **3. ~ sterling** *d.d.* İngiliz lirası. Simgesi £. (1971'den önce: 1 £ = 20 şilin = 240 pens idi, şimdi 1 £ = 100 yeni pens), **4.** Kıbrıs, İrlanda, İsrail, Suriye gibi çeşitli ülkelerin para birimi.

poundage, *is.* **1.** sterlin başına alınan vergi/komisyon, **2.** libre başına alınan vergi/komisyon, **3.** libre olarak ağırlık, **4.** ahıra/ağıla vb. kapama, hapsetme, **5.** sahipsiz hayvanların belediyece korunduğu yerden çıkarılma ücreti.

poundal, *is. fiz.* FPS *(Foot-Pound-Second)* ölçü sisteminde kuvvet birimi = 1 librelik kütleye 1 foot/sec2 ivme veren kuvvet = 13563 din.

pound cake, *is.* okkalı pasta : birer libre un, şeker ve tereyağı ile yapılmış pasta.

pounder, *is.* **1.** darbe vuran/yumruklayan/döven/ezen/toz eden kimse, **2.** bir libre ağırlığında herhangi bir şey, **3.** (birleşik kelimelerde) belirtilen ağırlıktaki şey, ...librelik, **4.** ...librelik mermi atan top.

pound-foolish, *sf.* müsrif, büyük paraları düşüncesizce harcayıp kuruşları tasarruf etmeye çalışan kimse.

pound-force, *is. fiz.* librekuvvet, FPS kuvvet birimi: 1 librelik kütleye yerçekimi ivmesine eşit ivme veren kuvvet. *kıs.:* **lbf.**

poundkeeper = poundmaster, *is.* ahırcı : sahipsiz hayvanların kapatıldığı belediye ahırı bekçisi.

pound net, *is.* balık ağı.

pound sterling, *is.* sterlin, İngiliz lirası.

pour, *f.&is.* **1.** dök(ül)mek, ak(ıt)mak, yağ(dır)mak, **2.** boşal(t)mak, **3.** *gen.* **~ out** : (içini/derdini) dökmek, (sırlarını) açmak, hepsini söylemek. **~ out one's troubles** : derdini dökmek. **~ out one's heart** : kalbini/içini açmak, sırrını söylemek, **4.** bardaktan boşanırcasına yağmak. **~ing rain** : sel gibi yağmur. **a ~ing wet day** : çok yağmurlu gün, **5.** (fincana) çay doldurmak, **6. It never rains but it ~s** : (felâket/servet vb.) gelince toptan gelir, **7. ~ cold water** : pişmiş aşa soğuk su katmak, **8. ~ in** : sel gibi içeriye akmak, **9. ~ off** : bir sıvıyı bir kaptan bir kaba dökmek/boşaltmak, **10. ~ oil on the flames** : yangına körükle gitmek, işleri sarpa sardırmak/berbat etmek, **11. ~ oil on troubled water** : heyecanı yatıştırmak, **12. ~ it on** *k.d.* (a) heyecan ve tehalükle anlatmak/yapmak, (b) oyunda sayı yapmakta devam etmek, **13. ~ out** : dökmek, boşaltmak, sel gibi akmak, **14. ~ scorn on** : gülünç düşürmek, şiddetle eleştirmek, yerin dibine geçirmek, iler tutar tarafını bırakmamak, **15.** dök-

(ül)me, ak(ıt)ma, boşal(t)ma, **16.** bolluk, sel gibi akış, **17.** şiddetli yağmur/yağış, **18. ~ability** : dökülebilme, boşalabilme, akma, **19. ~able** : dökülebilir, boşalabilir, akabilir, **20. ~er** : döken, boşaltan, akıtan kimse/şey, **21. ~ingly** : bardaktan boşalırcasına, sel gibi, şırıl şırıl.

pourboire, *is., ç.* **-boires** *Fr.* bahşiş. ***e.a.-*** *gratuity, tip.*

pourparler, *is., ç.* **-lers** *Fr.* ilk müzakere, hazırlık görüşmesi.

pourpoint, *is.* (XIV-XV. yy.larda erkeklerin giydiği yorgan gibi köpünmüş/dikilmiş) yelek.

pousse-café, *is., ç.* **-fés** *Fr.* **1.** kahveden sonra içilen bir kadeh likör, **2.** kadehte üst üste tabakalar hâlinde duran çeşitli renk ve yoğunlukta likörler.

pousette, *is.&f.* **-setted, -setting** *Fr.* el ele (tutarak) dans (etmek).

pou sto, *is. Yun.* **1.** dayanak, duracak yer, **2.** üs, hareket üssü.

pout, *is.&f.* **1.** dudak bükme(k), **2.** somurtma(k), surat asma(k), memnun olmama(k), yüzünü ekşitme(k). **to be in a ~** : surat asıp oturmak, somurtmak, **3.** sarkmak, çıkıntı yapmak, **4.** *zool.* (a) *bk.:* **horned pout**, (b) bir çeşit yayın balığı *(Gadus luscus).*

pouter, *is.* **1.** somurtkan/asık suratlı kimse, **2. powter** *d.d.* kursağını şişirebilen bir cins güvercin.

pouty, *sf.* **1.** somurtkan, asık suratlı, **2.** sarkık (dudak). ***e.a.-1.*** *sulky, sullen,* ***2.*** *protruding.*

poverty, *is.* **1.** fakirlik, yoksulluk, parasızlık, zaruret, ihtiyaç. *~ prevented the boy from continuing his education. He died in ~ .* **2.** yokluk, kıtlık, fıkdan, **3.** yetersizlik, eksiklik, kifayetsizlik. *The ~ of most people's ideas about computers.* ***e.a.-*** ***1.*** *indigence, destitution, need, want,* ***2.*** *penury, scantiness, insufficiency, scarcity, dearth,* ***3.*** *inadequacy, lack.* ***k.a.-*** ***1.*** *riches, wealth, plenty,* ***2.*** *affluence.*

poverty-stricken, *sf.* çok fakir/yoksul, ihtiyaç/zaruret içinde. ***e.a.-*** *extremely poor.*

POW = P.O.W. = **P**risoner **O**f **W**ar : harp esiri.

powder, *is.&f.* **1.** toz. **reduce sth. to ~** : ezmek, ufalamak, toz etmek. **milk ~** : süt tozu, **2.** pudra. **in the form of a ~** : pudra şeklinde, **3.** barut. **keep one's ~ dry** : her an harekete/savaşa hazır olmak. **smell ~ for the first time** : ilk defa çarpışmaya girmek. **waste one's ~ and shot** : emeğini israf etmek, **4.** *Brit.- k.d.* telâş, acele, **5. take a ~** *argo* tüymek, alelacele gitmek/kaçmak, *argo* toz olmak, cızlamı çekmek, cızlam etmek, **6.** ez(il)mek, öğüt(ül)mek, toz/un hâline getirmek/gelmek, **7.** pudrala(n)mak, pudra ekmek/serpmek, pudra kullanmak/sürmek. **~ one's nose** : pudralanmak, pudra sürmek, **8.** üzerine toz/un serpmek, **9.** benek benek/toz ekilmiş gibi süslemek, **10. ~ blue** : soluk mavi, kobalt mavisi, **11. ~ boy = ~ monkey** : (a) (eskiden gemilerde) toplara barut getiren miço, (b) barutçu, patlayıcı maddeyi yerleştirip patlatan kimse, **12. ~ burn** : barut yanığı, **13. ~ charge = propellant** : barut hakkı, **14. povderer** : ezen, öğüten, pudralayan, **15. ~ flask** : barutluk, **16. ~ horn** : boynuzdan yapılmış barutluk, **17. ~ keg** : (a) barut fıçısı, (b) (patlama istidadında olan) tehlikeli durum, **18. ~ magazine** *den.* baruthane, cephanelik, barut deposu, **19. ~ metallurgy** : toz metalurjisi, maden tozlarını boya vb. ile karıştırıp sıkıştırarak kullanışlı eşya yapma tekniği, **20. ~ mill** : barut fabrikası, **21. ~ puff** : pudra ponponu, **22. ~ room** : kadınlar helâsı. ***e.a.-*** ***3.*** *gunpowder,* ***6.*** *pulverize.*

powdered, *sf.* **1.** tozlu, toz hâlinde, ... tozu, toz+, pudra+, **2. ~ milk** : süt tozu, **3. ~ sugar** : pudra şekeri.

powdery, *sf.* **1.** tozlu, toz hâlinde, toz gibi, toza benzer, **2.** kolayca ufalanan/toz hâline gelebilen. *~ plaster.* **3.** üzerine toz/pudra serpilmiş.

power, *is.&f.* **1.** yetenek, kabiliyet. *Man is the only animal that has the ~ of speech.* **2.** (siyasî/millî) iktidar. **party in ~** : iktidar partisi, **3.** kuvvet, kudret, metanet, mukavemet, sağlamlık, derman, takat, dayanma gücü. **I did everything in my ~** : Elimden gelen her şeyi yaptım. **It is beyond my ~** : Gücüm yetmez/elimde değil. **More ~ to your elbow** *k.d.* Allah kuvvetini artırsın. **4.** hükmetme, hüküm, hakimiyet, hakim olma, etki(leme), tesir (etme). **~ over a person** : bir kimseye hükmedebilme. *~ over men's mind.* **5.** erk, iktidar, nüfuz, hükûmet (idaresi). **come into ~** : iktidara/iş başına geçmek, **6.** yasal güç, kamu kuvveti, **7.** yetki, salâhiyet. **~ of life and death** : idam etme veya af yetkisi. **Parli-**

ament has the ~ to declare war : Harp ilân etme yetkisi meclisindir. *The ~s of the President.* **8.** vekâlet(name), bir başkası adına bir işi yapma yetkisi, **9.** iktidar/yetki sahibi kişi, **10.** güçlü devlet, milletler arası nüfuz ve yetkisi olan devlet/millet. *The great ~s held an international conference.* **11.** askerî kuvvet, **12.** *gen.* **~s** : ilâhî güç, kudretiilâhî. *The heavenly ~s.* **13. ~s** : melâike, **14.** *k.d.* çok (sayı/miktar). **Your visit did me a ~ of good** : Ziyaretin beni çok memnun etti. **He made a ~ of money** : Çok para kazandı. **15.** *fiz.* (a) güç, takat, birim zamanda yapılan iş veya verilen enerji. Simgesi : **P.** (b) işin zamana göre türevi, **16.** mekanik güç, makine gücü, **17.** (belirli türde mekanik/fizik) güç. *hydroelectric ~.* **18.** enerji, kuvvet, güç. *The door slammed shut, seemingly under its own ~.* **19.** *mat.* üs, kuvvet: bir sayının kendisiyle birkaç defa çarpılmasından elde edilen sayı. *The third ~ of 2 is 8.* **20.** *optik* (a) mikroskobun büyütme gücü, (b) merceğin odak uzaklığının tersi, **21.** enerji/güç vermek, (bir makinenin/cihazın çalışması için) gerekli gücü sağlamak, beslemek, tağdiye etmek, güç kaynağına bağlamak, elektrik cereyanı vermek, motorla işletmek. **~ down/up** : gücünü azaltmak/artırmak. ***e.a.- 1.*** *capacity,* ***3.*** *energy, strength, force, might,* ***4.*** *authority, ascendancy,* ***4&5.*** *sway, rule, sovereignity,* ***12.*** *deity, divinity.* ***k.a.- 1.*** *incapacity,* ***3.*** *weakness.*

powerboat, *is.* motorlu gemi/vapur. ***e.a.-*** *motorboat.*

power brake, *is.* güç freni, güçlü fren.

power chain, *is.* güç zinciri: bir milden paralel eksenli öbür mile güç ileten sonsuz zincir.

power dive, *is.&f.* (uçak) tam güçle dalış/dalmak.

power drill, *is.* elektrikli matkap.

powerful, *sf.* **1.** güçlü, **2.** kuvvetli, kudretli, **3.** etkili, müessir, keskin. *a ~ drug.* **4.** yetkili, yetki ve nüfuz sahibi, nüfuzlu, **5.** (söz, mantık vb.) inandırıcı, kuvvetli, etkili, zorlu, **6.** *k.d.* (miktarca/sayıca) çok, **7. ~ly** : güçle, kuvvetle, kudretle, güçlü bir şekilde, yetki/nüfuz ile, **8. ~ness** : güç(lülük), kuvvet(lilik), kudret(lilik), yetki, nüfuz. ***e.a.-2.*** *forceful, strong,* ***3.*** *potent, efficacious,* ***4.*** *mighty,* ***5.*** *effective, convincing, influential, cogent, forcible.* ***k.a.-2.*** *weak, powerless.*

powerhouse, *is., ç.* **-houses 1.** elektrik santralı, **2.** *argo* büyük güç/kudret/enerji sahibi kimse/takım vb., başarı gücü yüksek kimse.

power lathe, *is.* torna makinesi.

powerless, *sf.* **1.** güçsüz, kuvvetsiz, kudretsiz, yetkisiz, elinden hiçbir iş gelmeyen, eli kolu bağlı, **3.** etkisiz, tesirsiz, **4. ~ly** : güçsüz/kuvvetsiz/etkisiz bir hâlde, **5. ~ness** : güçsüzlük, kuvvetsizlik, kudretsizlik, yetkisizlik, etkisizlik, tesirsizlik. ***e.a.- 1&2.*** *helpless, unable.* ***k.a.- 1&2.*** *powerful.*

power line, *is.* elektrik hattı, enerji iletim hattı.

power of appointment, *is. huk.* özel vekâletname, malını satmak için başkasına verilen yetki.

power of attorney, *is. huk.* vekâletname.

power pack, *is. elekt.* (bir elektronik devreyi) besleme/tağdiye devresi : şebeke veya batarya ile beslenen, elektronik devre için gerekli çeşitli gerilimleri sağlayan düzen.

power plant, *is.* **1.** elektrik santralı, güç santralı, **2.** enerji tesisi: belirli bir mekanik süreç veya işletmeyi besleyen/döndüren makine ve teçhizat.

power politics, *is.* kuvvet politikası, askerî güçle yürütülen milletler arası diplomasi.

powers, *is.* **1.** (doğal) güç. kuvvet, kudret, yetenek. *He is 81 years old and very ill, and his ~ are failing. When he wrote this book, he was at the height of his ~s.* **2. the ~ that be** : güçlü/yetkili kimseler, başta olanlar, başkalarının hayatını etkileyen/yöneten kararlar verme mevkiinde olanlar.

power series, *is. mat.* güç derneyi, kuvvet serisi : terimleri belirli kat sayılarla değişkenin artan kuvvetlerinden oluşan sonsuz dizi.

power station, *is.* elektrik santralı, güç santralı, (elektriksel) güç üretim merkezi.

power steering, *is. oto.* güçlü yönelteç.

power structure, *is.* **1.** yetkisel yapı/bünye, yöneticiler arasında yetki dağılışı, **2.** yetkililer : bir örgütü yöneten/kontrol eden topluluk.

power tool, *is.* güç aracı : elektrikli torna, freze, bıçkı, matkap vb.

powwow, *is.&f.* **1.** (K Amerika Kızılderililerinde) büyü töreni (yapmak): hastanın iyileşmesi, savaşta/avda başarı vb. için yapılan danslı, şölenli tören, **2.** Kızılderililerle yapılan toplantı, **3.** *k.d.* toplantı, konferans (yapmak). ***e.a.-*** ***3.*** *meeting, conference.*

pox, *is. patol.* **1.** (çiçek vb. gibi) deride kabarcıklar husule getiren hastalık. **smallpox** : çiçek hastalığı, **2.** *k.d.* firengi, **3. soil rot** *d.d.* tatlı patateste çukur yaralar meydana getiren bitki hastalığı : *Streptomyces ipomoea* adlı mantar sebep olur, **4.** *esk.* püf (nefret, iğrenme vb. bildirir). *A ~ on your schemes!* ***e.a.- 2.*** *syphilis.*

pozzuolana = pozzolan(a), *is.* puzolan, İtalya'da çimento yapımında kullanılan volkanik kül.

pp, *müz.* = pianissimo.

pp. = **1.** pages, **2.** past participle, **3.** privately printed.

p.p. = P.P. = **1.** parcel post, **2.** past participle, **3.** postpaid, **4.** prepaid.

ppd. = **1.** postpaid, **2.** prepaid.

p.p.m. = ppm = P.P.M. = **1.** parts per million, **2.** pulse per minute.

pps = pulse per second.

P.Q. = Province of Quebec.

PR = P.R. = **1.** payroll, **2.** public relations, **3.** Puerto Rico.

Pr. = pr. = **1.** (Hisse senedi) preferred, **2.** priest, **3.** President, **4.** Provençal.

practicable, *sf.* **1.** yapılabilir, gerçekleştirilebilir, icrası mümkün. *a ~ idea. It is not ~ to try to grow crops in desert.* **2.** (maksada) elverişli, işe yarar, kullanılabilir, kullanışlı. *a ~ road.* **3. ~ness = practicability** : (a) gerçekleşebilme, (b) kullanışlılık, elverişlilik, pratiklik, **4. practicably** : (a) kullanışlı/elverişli surette, (b) pratik olarak. ***e.a.-1.*** *feasible, workable, achievable, attainable, possible,* ***2.*** *usable, useful.* **NOT: PRACTICABLE** ve **PRACTICAL** kelimeleri çok defa birbirine karıştırılır. **PRACTICABLE**, gerçekleşmesi mümkün bir şeyi niteler : *A practicablae method of communication.* **PRACTICAL** ise, şahıslar için eli işe yatkın, iş yapmakta becerikli, nazariyata değil amelî işlere yönelik; eşya vb. için ise kullanışlı, pratik, elverişli anlamı taşır: *A man with a practical mind. Practical measures.*

practical, *sf.* **1.** amelî, işlemsel, eylemsel, pratik, uygulamalı. *~ mathematics. a ~ application of a rule.* **2.** elverişli, kullanışlı, yararlı, faydalı, pratik. *His legal knowledge was not very ~ when he became a chemist.* **3.** tecrübeli, amelî tecrübesi olan, **4.** elinden iş gelir, eli işe yatkın. *a ~ man.* **5.** pratik zekâ sahibi, gerçekçi, mantıkî, makul, bir işin geleceğini/yarar ve zararını düşünen, kestirebilen, gerçeklere uygun davranan. *a man of ~ mind. We've got to be ~ and buy only what we can afford.* **6.** doğal, alelâde, tabiî, bayağı, **7.** fi'lî, aslında, hemen hemen. *So many of our soldiers were killed that our victory was a ~ defeat.* **8. for all ~ purposes** : aslında, her bakımdan, gerçekten, amelî olarak, fiilen, bilfiil. *He does so little work in the office that for all ~ purposes it would make no difference if he didn't come.* **9. ~ art** : el işleri, el sanatları, **10. ~ joke** : el şakası, azizlik, muziplik, *argo* eşek şakası, **11. ~ nurse** : pratikten yetişen hemşire, **12. ~ity = ~ness** : (a) uygulanabilme, gerçekleşebilme, uygulama olanağı, pratiklik, (b) elverişlilik, yararlılık. ***e.a.- 1.*** *bk.: practicable,* ***2.*** *useful,* ***5.*** *judicious, sensible,* ***6.*** *matter-of-fact, prosaic,* ***7.*** *virtual,* ***8.*** *actually, in reality.* ***k.a.- 5.*** *ill-advised, unwise, foolish.*

practically, *zf.* **1.** gerçekten, hakikaten, **2.** fiilen, bilfiil, amelî/pratik olarak, **3.** gerçekçi/makul/mantıkî şekilde, gerçeklere uygun olarak. *to think ~ .* **4.** uygulama yönünden/açısından, gerçekleşebilme düşüncesiyle, yararlı/faydalı surette, **5.** hemen hemen, adetâ, yaklaşık/takribî olarak, takriben. **He is ~ cured** : Hemen hemen iyileşti (sayılır). **There has been ~ no snow** : Hemen hemen hiç kar yağmadı. **~ none** : hemen hiç. ***e.a.- 1.*** *in effect, virtually, in fact,* ***5.*** *almost, nearly.*

practice, *is.* **1.** uygulama, tatbikat, icra, işletme. **put into ~** : uygulamaya geçmek, tatbik mevkiine koymak. *We've made our plans, and now we must put them into ~.* **in ~** : uygulamada, tatbikatta, icraatta, tatbik mevkiinde, **2.** alışkanlık, itiyat, âdet. **to make a ~ of doing = to make it a ~ to do...**: ... yapmayı âdet edinmek. **It is not my ~ to do so** : Böyle yapmak âdetim değildir. **as is my (usual) ~** : âdetim veçhile. **It's common ~** : âdettir, âdet böyledir, **3.** temrin, tekrarlama, çalışma, idman, talim, egzersiz. **~ makes perfect** : Meşk kemale erdirir/yapa yapa öğrenilir. *He does 6 hours piano ~ a day. It takes years of ~ .* **target ~** : atış talimi, **4.** hüner, maharet, meleke, tecrübe. *Have you had any ~ in computer programming?* **out of ~** : melekesi körlenmiş, çoktan bırakmış, yapmayı unutmuş,

5. yöntem, usul, teamül, metot. *It is the ~ in English law to consider a person innocent until he has been proven guilty.* **6.** sanat/meslek icrası. *Is Doctor J. still in ~ here?* **7.** (a) iş, meslek. **to go into ~ (to set up in ~) as a lawyer** : Avukatlık mesleğine girmek. (b) iş yeri.*Where is his ~?* **8.** *huk.* dava açma/duruşma yöntemi/usulü, **9.** müşteri sayısı. **He has a large ~** : Çok (sayıda) müşterisi var. **10. ~s** : desise, hile oyun. **11. sharp ~** *hkr.* (yasa dışı olmayan) meslek hilesi, kurnazlık. ***e.a.-1.*** *application,* ***2.*** *habit, custom,* ***3.*** *exercise,* ***4.*** *skill, experience,* ***10.*** *intrigue, plot, trick.*

practice = practise, *f.* **-ticed/-tised, -ticing/-tising 1.** bilfiil yapmak, icra etmek.**~ what you preach** : Verdiğiniz öğütleri önce kendiniz tutun/yapın. **2.** çalışmak, **3.** uygulamak, tatbik etmek, **4.** (sanat/meslek) icra etmek, meslekte çalışmak, **5.** talim et(tir)mek, temrin/egzersiz yap(tır)mak, **6.** kendini alıştırmak, pratik yapmak. *Our income has decreased and now we have to ~ economy.* **7.** *esk.* hile/desise/oyun hazırlamak, **8. practicer = practiser** : (a) yapan, uygulayan, icra eden kimse, (b) meslek sahibi, mesleğini icra eden kimse. ***e.a.- 1.*** *do, perform,* ***5.*** *train, drill,* ***7.*** *plot, conspire.*

practiced = practised, *sf.* **1.** tecrübeli, usta, uzman. *She is thoroughly ~ in all the skills of her art.* **2.** alışık, talimli. *The dencer moved with ~ grace.* **3.** yapmacık, sun'î, tecrübe/tekrarlama/idman ile elde edilmiş. *My hostess welcomed me with a ~ smile.* ***e.a.- 1.*** *experienced, proficient, expert.*

practice teacher, *is. bk.:* **student teacher.**

practitioner, *is.* **1.** pratisyen, mesleğini/sanatını icra eden kimse, mesleğinde çalışan kimse. **medical ~** : pratisyen doktor, **2.** (Hristiyanlarda) üfürükçü : hasta iyileştirmeye izinli kimse.

prae-, *bk.:* **pre-.**

praedial = predial, *sf.* **1.** toprağa/toprak ürünlerine ait, toprak ürünü+, **2.** topraktan elde edilen, **3.** toprağa/araziye bağlı.

praefect, *bk.:* **prefect.**

praelect/~ion/~or, *bk.:* **prelect/~ion/~or.**

praemunire, *is. Brit.- esk.* yabancı mahkemeye başvurma suçu.

praenomen = prenomen, *is., ç.* **-nomina/-nomens** (Romalılarda) göbek adı, bir şahsın ilk adı.

praetor = pretor, *is.* (eski Roma'da) yargıç, hâkim, sulh yargıcı/hâkimi. **~ship** : yargıçlık, hâkimlik.

praetorian = pretorian, *is.* (eski Roma'da) **1.** yargıç+, hâkim+, **2.** imparatorun muhafız kıtasına ait, **3. ~ Guard** : Roma imparatorunun muhafız kıtası.

pragmatic, *sf.&is.* **1.** yararcı: tarihî olayları sebep, ön koşul ve sonuçları ile inceleyen, bunlardan örnek alınması amacını güden, **2.** *fel.* pragmatik, pragmacılığa özgü, **3.** işleysel, eylemsel, amelî, pratik, **4.** devlet veya toplum işlerine ait, **5.** faal, meşgul, işlek, **6.** işgüzar, her şeye karışan/müdahale eden (kimse), **7.** inatçı, dik kafalı, kendini beğenmiş, bildiğinden şaşmaz, hodbin, mütehakkim (kimse), **8. ~ sanction** : hükümdar fermanı, **9. ~ality = ~alness** : yararcılık, eylemsellik, pratiklik, işgüzarlık, inatçılık, dik kafalılık, kendini beğenmişlik, **10. ~ally** : yararcılıkla, eylemsel/amelî/pratik olarak, işgüzarlıkla, inatçılıkla, dik kafalılıkla, kendini beğenmişçesine. ***e.a.-5.*** *busy, active,* ***6.*** *officious, med-dlesome, interfering,* ***7.*** *opinionated, dogmatic.*

pragmaticism, *is.* anlamcılık, C.S.Pierce' in anlam teorisi.

pragmatics, *is. fel. man.* edim bilimi: gösterge bilimi *(semiotics)* 'nin kelime, ifade ve simgeler arasındaki ilgileri inceleyen dalı.

pragmatism, *is.* **1.** işbilirlik, işlercilik, işleri en yararlı/pratik/gerçeklere en uygun yoldan yürütme, **2.** *fel.* pragmacılık, pragmatizm: Kuram ve soyut ilkelerle değil, içinde bulunulan koşullara göre davranıp yararlı, pratik sonuçlar elde etmeyi savunan, bir fikri ulaştırdığı pratik sonuca göre değerlendiren felsefe öğretisi; eylemin bilgi ve düşünceye ilkece üstünlüğü görüşü, **3.** *esk.* (a) *bk.:* **officiousness, meddlesomeness**, (b) **dogmatism, arrogance.**

pragmatist, *sf.&is.* **1.** işbilir, işlerci kimse, pratik kimse, **2.** pragmacı, felsefede pragmacılığı savunan, **3. ~ic** : pragmacı, pragmatist, işlerci.

Prairial, *is.* (Fransız İhtilâli takviminde) yılın dokuzuncu ayı (20 Mayıs- 18 Haziran).

prairie, *is.* **1.** bozkır, büyük çayırlık, ağaçsız geniş kır, **2.** K Amerika'nın ortasını kaplayan geniş düz çayırlık, **3. ~ breaker** *bk.:* **breaker** (5), **4. ~ chicken = ~ fowl = ~ hen = ~ grouse** *zool.* çayır tavuğu *(Tympanuchus cupido, T. pallidicinctus)* : K Amerika bozkırlarında bulunan, tüyleri kırmızımsı kahverengi, siyah ve beyaz renklerde bir av kuşu, **5. ~ dog = ~ squirrel** *zool.* çayır köpeği, kır sincabı *(Cynomys ludovicianus)* : K Amerika bozkırlarında toplu hâlde yaşayan, bitkilere zararlı kemirici hayvan. (kuyruğu 16 cm, toplam boyu 40 cm), **6. ~ lily** *bot.* kır zambağı *(Lilium philadelphicum),* **7. ~ oyster** : (pişirilip yenilen) dana taşağı, **8. ~ Provinces** : Bozkır illeri: Kanada'nın Manitoba, Saskatchewan ve Alberta eyaletleri, **9. ~ rose** *bot.* çayır gülü *(Rosa stigera):* Orta ABD'de yetişen pembe, beyaz çiçekli çardak gülü (North Dakota'nın eyalet çiçeği), **10. ~ schooner** : yaylı, eski zamanlarda ABD bozkırlarında kullanılan üstü kaput bezi ile örtülü atlı araba, **11. ~ wolf** *bk.:* **coyote.**

prairielike, *sf.* bozkır gibi, bozkırımsı, bozkır görünüşünde, bozkıra benzer.

praise, *is.&f.* **praised, praising 1.** övgü, övme, medih, sena, sitayiş, takdir. **beyond all ~** : her türlü takdirin üstünde, ne kadar övsem azdır. **in ~ of** : öven, metheden. *a book in ~ of country life.* **speak in ~ of s.o.** : birini övmek, sitayişle bahsetmek.*The new film received high ~ from everyone.* **sing one's own ~s** *hkr.* övünmek, kendini övmek, böbürlenmek. **sing the ~s of** : hararetle övmek/methetmek, göklere çıkarmak, **2.** hamt, şükür. **~ be** : Çok şükür, hele şükür! *At last I've found you, ~ be!* **~ be to Allah** : Elhamdülillâh. **3.** övülme, methedilme, takdir/sitayiş görme, **4.** *esk.* meziyet, övgüye değer nitelik, **5.** övmek, methetmek, sena/takdir etmek, **6.** hamdetmek, şükretmek, **7. ~ful** : (a) övülmeye lâyık, takdire şayan, (b) öven, metheden, takdir dolu, (c) şükreden, hamdeden, şükran dolu, **8. ~less** : övülmeyen, methedilmeyen, takdir görmeyen, **9. praiser** : öven, metheden, takdir eden kimse. ***e.a.-1.*** *commendation, laudation, acclamation, plaudit, applause, approba-tion, compliment,* ***2.*** *encomium, eulogy, panegyric,* ***4.*** *merit,* ***5.*** *commend, extol, laud, applaud, eulogize,* ***6.*** *glorify, magnify, exalt, honor.* ***k.a.-1.*** *condemnation,* ***5.*** *depreciate, blame, decry.*

praiseworthy, *sf.* **1.** övülmeye değer, methedilmeye/takdire lâyık. *a ~ motive.* **2. praiseworthily** : övülmeye değer bir şekilde, methedilmeye/takdire lâyık olarak, **3. praiseworthiness** : değerlilik, meziyet, övülmeye/methedilmeye/takdire lâyık olma. ***e.a.-1.*** *commendable, laudable.*

praline, *is.* bademli/cevizli şekerleme, pralin.

pralltriller, *is. müz.* tiz, titrek nağme.

pram, *is.* **1.** *Brit.- k.d. bk.:* **perambulator, 2.** *den.* düztabanlı mavna (Hollanda ve Almanya limanlarında kullanılır), **3.** *Brit.* sütçü arabası.

prance, *is.&f.* **pranced, prancing 1.** şahlanma(k), şaha kalkma(k), at gibi arka ayakları üzerinde zıplayarak oynama(k). **The horse was prancing about** : At şahlanıyordu. **2.** şahlanan ata binmek, atı şahlandırma(k)/şaha kaldırma (k), **3.** atı zıplatıp oynatma(k), **4.** sıçrama(k), oynama(k), zıplama(k), hoplama(k), oynaya zıplaya yürüme(k). **She was prancing around/about with nothing on** : Çırılçıplak hoplayıp zıplıyordu. **5.** caka satma(k), kurula kurula/gösteriş yaparak yürüme(k), **6. prancer** : şahlanan, şaha kalkan/zıplayan/hoplayan kimse, **7. prancingly** : şahlanarak, şaha kalkarak. ***e.a.- 4.*** *spring, cavort, caper.*

prand, *is.* (reçetede) akşam yemeği.

prandial, *sf.* **1.** yemek+, yemekle ilgili, **2. ~ly** : yemekte, yemek esnasında.

prang, *is.&f. Brit.* **1.** (uçak) düş(ür)mek, düş(ür)üp parçala(n)mak, (oto vb.) çarp(ış)mak, **2.** şiddetle bombalamak, **3.** düşüp parçalanma, **4.** çarpışma, **5.** hava taarruzu, bombalama. ***e.a.-1.*** *crash, collide,* ***2.*** *bomb,* ***4.*** *collision,* ***5.*** *bombing raid.*

prank, *is.&f.* **1.** şaka, lâtife, takılma, yârenlik. **play ~ on s.o.** : birine şaka/azizlik yapmak, **2.** *az kul.* kaba/kötü şaka, eşek, şakası, **3.** çok süsle(n)mek, süslü/gösterişli giyinmek/giydirmek, donatmak/donanmak. **~ oneself up/out** : süslenmek, **4.** gösteriş yapmak, caka/fiyaka satmak.

prankish, *sf.* **1.** çok süslü, gösterişli, donatılmış, **2.** cakalı, fiyakalı, **3. ~ly** : gösterişle, caka/fiyaka ile, **4. ~ness** : süslülük, gösteriş, caka, fiyaka.

prankster, *is.* kaba/kötü şakalar yapan kimse, şakacı, alaycı.

praseodymium, *is.kim.* prezodmiyum: adını yeşil tuzundan alan üç valanslı, sarımtrak beyaz renkli nadir toprak metali. Simgesi: **Pr**, atom ağ. 140.91, atom nu. 59, özgül ağ. 6.77 (20°C).

prat, *is. argo* kıç. *e.a.-buttocks.*

prate, *is.&f.* **prated, prating 1.** saçmalama(k), zırvalama(k), saçmasapan konuşma(k), boşboğazlık/gevezelik (etmek), lâfazanlık (etmek). **~ about sth.**: bir konuda saçmasapan konuşmak, **2.** saçma söz, zırva, **3. prater** : saçmalayan, saçma konuşan, gevezelik/boşboğazlık eden kimse, **4. pratingly** : saçmalayarak, gevezelikle, boşboğazlıkla. *e.a.-1. bable, chatter, prattle.*

pratfall, *is. argo* kıç üstü düşme.

pratincole, *is. zool.* bataklık kırlangıcı *(Glareola pratincola):* Doğu yarım küresinde bulunan çatal kuyruklu, uzun dar ve sivi kanatlı, kısa gagalı kırlangıç.

pratique, *is.* pratika: karantinadan geçen gemiye verilen limana giriş izni.

prattle, *is.&f.* **-tled, -tling 1.** gevezelik (etmek), çene çalmak, saf saf ve manasızca konuşma(k), boşboğazlık (etmek), boş lâkırdı (söylemek). **He ~s on and on** : Durmadan çene çalar, habire konuşur. **2.** dedikodu (yapmak). **to ~ on about sth.** : bir şey hakkında dedikodu/gevezelik yapmak, **3. prattler** : geveze, dedikoducu, manasızca saf saf konuşan kimse, **4. prattlingly** : saf saf ve manasızca konuşarak, gevezelikle. *e.a.-1. chatter, babble, 2. gossip.*

prawn, *is.&f.* **1.** *zool.* iri karides, deniz tekesi *(Palaemon serratus) :* boyu 7-10 cm, on ayaklı kabuklu deniz hayvanı, **2.** iri karides avlamak, **3. ~er** : iri karides avcısı, **4. ~ cocktail** : karides salatası.

praxis, *is., ç.* **praxises/praxes 1.** uygulama, tatbikat, bilgi ve hünerin uygulanması, **2.** töre, âdet, gelenek, an'ane, alışkanlık, itiyat, **3.** amelî/pratik örnek, **4.** pratik/amelî gerçek. *e.a.-1. application, 2. custom, habit, convention.*

pray, *f.* **1.** (bir kimseye) yalvarmak, rica/istirham etmek. **I ~ you to be careful** : Rica ederim dikkatli ol. **~ sit down and tall me what happened** : Allahaşkına otur ve olanları bana anlat. **~ come with me** : Lütfen benimle geliniz. **2.** (Allaha) dua etmek, niyaz etmek/yalvarmak. **He kneeled down and prayed to Allah** : Diz çöküp Allaha yalvardı. **I ~ that he may be safe** : Selâmeti için dua ediyorum. **3.** ibadet etmek, namaz kılmak. **We went to the mosque to ~** : Namaz kılmak için camiye gittik. **4.** (Allaha) hamdetmek, şükretmek, **5. past ~ing for** : ümitsiz, çaresiz (hastalık, durum vb.). **He's past ~ing for** : Artık ümit yok, kurtulması/tedavisi imkânsız. *e.a.-1. entreat, supplicate, beg, beseech, implore, crave.*

prayer, *is.* **1.** dua, niyaz, yakarı, **2.** dua etme, niyaz etme, yakarma, **3.** ibadet, namaz, **4.** dua edilen şey, **5.** rica, temenni, istirham, yalvarış, **6.** dilekçe, istida, **7.** duacı, dua/niyaz eden/yalvaran/istirham eden kimse, ibadet eden/namaz kılan kimse, **8. ~ beads** : tespih, **9. ~ book** : (a) dua kitabı, (b) *bk.:* **Book of Common Prayer**, **10. ~less** : duasız, yakarısız, ibadetsiz, ricasız, temennisiz, **11. ~lessly** : yalvarıp yakarmaksızın, ibadet/dua etmeksizin, **12. ~ meeting** : (a) dua toplantısı/meclisi, (b) **~ service** *d.d.* bazı Protestan kiliselerinde hafta ortasında dua için toplanma, **13. ~ rug** : seccade, namaz seccadesi, **14. ~ shawl** : namaz bezi, Musevîlerin dua ederken kullandıkları atkı, **15. ~ wheel** : (Tibet Budistlerinde) dua silindiri: dua yazılı kâğıtların sarıldığı döner silindir. *e.a.- 6. petition, 8. rosary, 14. tallith.*

prayerful, *sf.* **1.** ibadetkâr, zahit, duacı, dindar, sofu, **2.** dualı, niyazlı, yalvaran, yakaran, **3.** ciddî, samimî, iyi niyetli, **4. ~ly** : dindarca, dua ile, yalvararak, yakararak, ciddiyetle, iyi niyetle, **5. ~ness** : dindarlık, sofuluk, zahitlik, yalvarış, yakarış. *e.a.- 1. devout, 3. eranest, sincere.*

praying mantis = praying mantid, *bk.:* **mantis.**

pre- = prae-, *ön ek* "ön, önce(den), evvel, -den önce, önünde, ilk, erken" anlamları katar. **prewar** : savaştan önce, **prearrange** : önceden düzenlemek gibi. **pre-** *ile başlayıp sözlükte bulunmayan kelimeler için asıl kelimeye bakınız.*

preach, *f.* **1.** vaaz etmek, vaaz vermek, **2.** (a) telkinde bulunmak. **~ against** : aleyhinde telkin yapmak. (b) savunmak, taraftar görünmek.

They ~ peace while preparing for war : Hem barış taraftarı görünüyorlar, hem de savaşa hazırlanıyorlar. **3.** (dinsel) öğüt/nasihat vermek, öğütlemek, nasihat etmek. **~ the Gospel** : İncil'i/ Hristiyanlığı yaymak. **Practise what you ~** : Verdiğin öğüdü önce kendin tut. ***e.a.- 2.*** *(b) advocate, 3. advise.*

preacher, *is.* **1.** vaiz, **2.** savunucu: bir fikri/ doktrini savunan kimse.

preachify, *gs.f.* **-fied, -fying 1.** (genellikle aşağ.) vaaz ve nasihatlerle bıktırmak, bıktırırcasına/aşırı telkin ve öğütlerde bulunmak, **2. preachification = preachiness** : vaaz ve nasihatlerle bıktırma, bıktırırcasına/aşırı telkin ve öğütlerde bulunma, **3. preachily** : vaaz ve nasihat edercesine, bıktırırcasına/aşırı telkin ve öğütlerde bulunarak.

preaching, *is.* **1.** vaaz, öğüt, nasihat, **2.** vaaz/öğüt/nasihat verme, **3. ~ly** : vaaz/öğüt vererek, öğütle, telkinle. ***e.a.-1.*** *sermon, preachment.*

preachment, *is.* **1.** vaaz, öğüt, nasihat, **2.** vaaz/öğüt/nasihat verme, **3.** can sıkıcı/bıktırıcı öğüt/nasihat, uzun ve sıkıcı söz/telkinat. ***e.a.- 1&2.*** *sermon, exhortation, preaching.*

preachy, *is.* **preachier, preachiest** *k.d.* vaaz gibi, uzun/sıkıcı nasihatlerle dolu.

preadamic = preadamite = preadamitic, *sf.* **1.** Adem'den önce, **2.** Adem'den önce insanın varlığına inanan.

preadamite, *is.* **1.** Adem'den önce yaşadığı farz edilen insan, **2.** Adem'den önce insanın varlığına inanan kimse.

preadolescence, *is.* ergenlik öncesi çağı: 9-12 yaş arası. **preadolescent** : ergenlik öncesi (çağına ait)

preagonal, *sf.* can çekişmeden (hemen) önce.

preamble, *is.* **1.** ön söz, mukaddeme, **2.** başlangıç, giriş, **3.** özet, bir belgenin amaç, nitelik ve içeriğini özetleyen kısa yazı, **4. ~d** : (a) ön sözlü, (b) özetli. ***e.a.- 1.*** *foreword, prologue, introduction, preface, 2. opening, beginning, preliminary.* ***k.a.-1&2.*** *conclusion, finale, peroration.*

preamplifier, *is. elekt.* ön yükselteç, ön amplifikatör, giriş yükselteci/amplifikatörü.

prearrange, *gl.f.* **-ranged, -ranging 1.** önceden düzenlemek/tertiplemek, tertip/tanzim etmek. *They were certain the riot was ~d. A ~d meeting place.* **2. ~ment** : ön düzen, ön tertip, önceden düzenleme/tanzim tertip etme, ön hazırlık, önceden alınan tertibat.

preassigned, *sf.* önceden ayrılmış/özgülenmiş/ tahsis edilmiş. *The seat at the conference table were ~.*

preaxial, *sf. anat. zool.* vücut ekseninin önünde (bulunan). **~ly** : eksen önünde bulunacak şekilde.

prebend, *is.* **1.** ön ödenek: katedralin gelirinden papaza ayrılan para, **2.** ön ödeneği sağlayan arazi/vakıf, **3.** *bk.:* **prebendary.**

prebendal, *is.* ön ödeneğe ait.

prebendary, *is., ç.* **-daries 1.** katedralden ön ödenek alan papaz, **2.** (İngiltere kilisesinde) ön ödenekten feragat edip fahrî olarak prebend unvanı taşıyan kimse.

prec. = **1.** preceded, **2.** preceding.

Precambrian, *sf.&is. jeol.* en eski çağ, prekambriya : yer kabuğunun teşekkül ettiği ve ilk hayatın belirdiği 600 milyon yıl önceki jeoloji çağı.

precancel, *is.&f.* **-celed, -celing** *(Brit.:* **-celled, -celling) 1.** (posta pulunu yapıştırmadan) önce damgalamak, **2.** önceden damgalanmış pul, **3. ~lation** : (pulu) ön damgalama.

precancerous, *sf.* kansere dönüşebilen. *a ~ mole.*

precarious, *sf.* **1.** kararsız, istikrarsız, **2.** bağımlı, başkalarının iradesine/keyfine bağlı, **3.** tehlikeye maruz, riskli, rizikolu, tehlikeli, nazik, **4.** şüpheli, esassız, asılsız, temelsiz, güvenilemez, **5. ~ly** : kararsızca, istikrarsız/tehlikeli bir şekilde, şüpheli/güvenilmez bir şekilde, **6. ~ness** : kararsızlık, istikrarsızlık, tehlikeli/riskli oluş, güvenilmezlik. ***e.a.-1.*** *unstable, unsteady, uncertain, insecure, 3. dangerous, perilous, risky, hazardous, 4. groundless, unfounded, doubtful, dubious.* ***k.a.- 1.*** *steady, stable, certain, secure, 3. assured, safe.*

precast, *sf.* kalıp hâlinde, blok şeklinde, önceden dökülmüş/kalıplanmış (beton).

precative = precatory, *sf.* yalvaran, niyaz eden, yalvarıcı, niyaz/yalvarma/rica/istirham niteliğinde. *~ overtures.* ***e.a.-*** *supplicatory.*

precaution, *is.&f.* **1.** önlem, tedbir. **fire ~s** : yangın (önleme) tedbirleri. **take ~s** : önlem/tedbir almak. *We have taken all the ~s we can against the painting being stolen.* **2.** ihtiyat, basiret. **as a ~** : ihtiyaten. *As a ~, I had brought an extra sweater with me.* **3.** (önceden) uyarmak, ikaz etmek, ihtiyata/uyanık, tedbirli olmaya davet etmek. *e.a.-1&2. safeguard, faresight, vigilence, circumspection, care, concern,* **3.** *forewarn.*

precautional = precautionary, *sf.* **1.** önlemsel, ihtiyatî. *I would have to take ~ steps to keep him out.* **2.** ihtiyatlı, basiretli.

precautious, *sf.* önlemli, tedbirli, ihtiyatlı, basiretli.

precede, *f.* **-ceded, -ceding 1.** önde olmak, önce/evvel gelmek/olmak/vuku bulmak, takaddüm etmek. **The rain was ~d by a violent windstorm** : Yağmurdan önce şiddetli bir fırtına esti. **2.** önden gitmek, önünde yürümek. **A flag ~d the regiment** : Alayın önünde sancak gidiyordu. **3.** önce vaki olmak, **4.** önceden sunmak/takdim etmek, açış sözü söylemek, söze ... ile başlamak, giriş/girizgâh yapmak. **He ~d his address with a welcome to the visitors** : Davetlilere hoşgeldiniz diyerek sözlerine başladı. **4. precedable** : öne alınabilir, önden gidebilir, önce olabilir/vukua gelebilir.

precedence, *is.* **1.** önden gitme, önce gelme, önde olma, **2.** (rütbe/mevki/derece itibarıyla) öncelik, kıdem, üstünlük, rüçhaniyet, **3.** (zamanda) öncelik, takaddüm, önce vaki olma, **4.** (törenlerde/teşrifatta) başkalarından önce gitme hakkı. *A major takes ~ over a captain.* **5.** öncelik/protokol sırası, **6.** yeğlik, önem/tercih sırası, **7. take ~ over ...** : ...-den önce gelmek/daha önemli olmak. *e.a.- priority, precedency.*

precedency, *is., ç.* **-cies** *bk.:* **precedence.**

precedent, *is.&sf.* **1.** emsal, eş, benzer. **without ~** : eşsiz, eşine/emsaline rastlanmamış, yepyeni. **2.** örnek, nümune, misal. **according to ~** : örneği gibi, nümunesine/usule/teamüle uygun olarak, **3.** teamül, yapılageliş, **4.** *huk.* örnek karar, emsal kararı: yeni bir davada verilecek karara örnek ve rehber niteliğindeki mahkeme kararı, **5.** önceki, evvelki, önce gelen, mukaddem, **6. ~less** : emsali/eşi/örneği/benzeri bulunmayan, eşsiz, benzersiz.

precedential, *sf.* **1.** emsal/örnek/misal teşkil eden, teamüle uygun **2.** önce gelen, takaddüm eden.

preceding, *sf.* önceki, bir evvelki. **See the footnote on the ~ page** : Önceki sayfanın altındaki nota bakınız. *e.a.- previous, foregoing, prior, former, earlier. k.a.-following, succeeding.*

precent, *f.* **1.** kilise korosunu yönetmek, **2.** kilise korosunda baş şarkıcılık yapmak, **3.~or** : (kilise korosunda) baş şarkıcı, **4. ~orial** : baş şarkıcıya ait, **5. ~orship** : baş şarkıcılık.

precept, *is.* **1.** yönerge, talimat, **2.** özdeyiş, vecize, ahlâkî kural/kaide, düstur, temel ilke, **3.** emir, hüküm, mahkeme emri, **4.** *huk.* tüzük, yönetmelik, nizamname, talimatname. *e.a.-1. instruction, directive, guide, 2. maxim, principle, proverb, 3. writ, order.*

preceptive, *is.* **1.** zorunlu, mecburî, emredici, uyulması gereken, **2.** yönetici, yol gösterici, yönerge/talimat/kural şeklinde, **3. ~ly** : zorunlu/mecburî olarak, yönetici/yol gösterici bir şekilde. *e.a.-1. mandatory, 2. instructive.*

preceptor, *is.* **1.** öğretmen, eğitmen, hoca, muallim (kadın ise : **preceptress**), **2.** başşövalye : İkinci Haçlılar Seferinden sonra Kudüs'ü ziyaret eden Hristiyanları korumak için 1119'da kurulan ve 1312'de ilga edilen Kudüs Şövalyelerinin başı, **3. ~al = ~ial** : öğretmene ait, öğretim+. *~ial duties.* **4. ~ally = ~iallly** : öğretmen sıfatıyla, öğretimle ilgili olarak, **5. ~ship** : öğretmenlik, eğitmenlik, öğretim, eğitim. *e.a.-1. instructor, teacher, tutor.*

preceptory, *is., ç.* **-ries** Kudüs Şövalyeleri: İkinci Haçlılar Seferi sonunda 1119'da kurulup 1312'de dağılan şövalyeler cemiyeti. *e.a.- commandery.*

precess, *gs.f.* döngelenmek, yalpalamak : (dönen cismin ekseni) dönme eksenine dik bir kuvvet çiftinin etkisiyle kuvvete dik yönde sapıp dönme ekseni etrafında koni çizmek.

precession, *is.* **1.** *bk.:* **precedence, 2.** *astr.* (a) **~ of the equinoxes** *d.d.* presesyon, güneş, ay ve gezegenlerin çekimi sonunda güntün eşitliği noktalarının (25800 yılda tam bir devrini tamamlayacak şekilde) her yıl hafifçe batıya kayması, (b) yer ekseninin bununla ilgili hareketi, **3.** döngelenme, yalpalama : (dönen cismin ekseni) dönme eksenine dik bir kuvvet çiftinin etki-

siyle kuvvete dik yönde sapıp dönme ekseni etrafında koni çizme, **4. ~al** : döngesel, yalpalamalı. *~ movement.*

precinct, *is.* **1.** bölge, mıntıka. *a police ~.* **2.** *ABD* seçim bölgesi, **3.** (a) mahalle, sınırları belirlenmiş yer, (b) mahalle sınırları, **4.** *gen.* **~s** : sınır, hudut, **5. ~s** : yöre, çevre, civar, havali, **6.** *Brit.* kilise bahçesi, kilise veya anıtı çevreleyen arazi, **7.** avlu, içinde bina bulunan duvarla çevrili yer. *the school ~.* ***e.a.-1&2.*** *ward, district,* ***3.*** *territory,* ***5.*** *environs, neighborhood,* ***6.*** *compound.*

preciosity, *is., ç.* **-ties 1.** (dilde/sanatta) aşırı incelik/zarafet, yapmacık, tasannu, fazla titizlik.

precious, *sf.&zf.&is.* **1.** değerli, kıymetli. **~ metal** : kıymetli maden (altın, gümüş, pilâtin). **~ stone = ~ gem** : kıymetli taş, mücevher (elmas, zümrüt vb.). *My time is ~. Don't waste ~ time arguing.* **2.** saygıdeğer, itibarlı, hürmete lâyık, takdir edilen, **3.** sevgili, aziz. *Your ~ son.* **4.** (a) apaçık, bariz, (b) tüm, tam, büsbütün, aşırı, büyük. **a ~ liar** : tam bir yalancı. *a ~ fool/scoundrel.* **5.** ince, kibar, zarif, nazik, lâtif. *~ manners.* **6.** eşsiz, çok değerli/önemli, paha biçilmez, ender, nadide, az bulunur. *Your friendship is most ~ to me.* **7.** yapmacıklı, tasannulu, musanna, aşırı itinalı, fazla nazik/titiz/müşkülpesent. **He has a slightly ~ prose style** : Nesir üslûbu biraz yapmacığa kaçıyor. **You are being too ~ about this thing** : Bu konuda çok müşkülpesent oluyorsun. **8.** *k.d.* pek, çok, ziyadesiyle, fazlasıyla, son derece. **He took ~ good care not to go there again** : Bir daha oraya gitmemeye son derece dikkat etti. **I have ~ little to say** : Söylenecek pek az sözüm var. **~ few** : çok az, **9.** *k.d.* sevgili, gözde, çok sevilen kimse (veya hayvan). **My ~** : canım, iki gözüm, bir tanem, **10. ~ly** : (a) değerli/kıymetli olarak, (b) titizlikle, incelikle, kibarca, nazikâne, (c) ziyadesiyle, fazlasıyla, son derece, **11. ~ness** : (a) değer(lilik), kıymet, (b) aşırı incelik/titizlik, yapmacıklık. ***e.a.-1.*** *valuable, costly,* ***2.*** *esteemed,* ***3.*** *dear, beloved, cherished,* ***4.*** *(a) flagrant, gross, surpassing,* ***5.*** *delicate, refined, nice, affected,* ***6.*** *irreplaceable, irretrievable, important,* ***8.*** *very, extremely,* ***9.*** *sweetheart.*

precipice, *is.* **1.** uçurum, yar, **2.** tehlike(li durum), felâket, buhran. **to stand on the edge of a ~** : uçurumun kenarında (büyük tehlike içinde) olmak, felâketle karşı karşıya bulunmak. *Britain was speeding towards an economic ~. On the ~ of war.*

precipiced, *sf.* uçurumlu, uçurum gibi.

precipitable, *sf. kim.* çökel(til)ebilir. *a ~ salt.*

precipitance, *is. bk.:* **precipitancy.**

precipitancy, *is., ç.* **-cies 1.** tepetaklak/baş aşağı düşme/düşüş, **2.** (a) acele(cilik), telâş(çılık), düşünmeden/acele davranma, (b) anî/apansız vuku bulma, **3. precipitancies** : acele/telâşlı yapılan işler, düşüncesiz davranışlar. ***e.a.-2.*** *rashness.*

precipitant, *sf.&is.* **1.** tepetaklak/baş aşağı düşen, **2.** aceleci, telâşçı, düşüncesiz hareket eden, **3.** ivedi, acele, **4.** çok anî, beklenmedik, apansız/birdenbire vuku bulan, **5.** *kim.* çökelten, çökeltici, çöktürücü : eriyiğe eklenince çökelmeye sebep olan madde, **6. ~ly** : ivedilikle, acele ile, telâşla, düşünmeden. ***e.a.-2.*** *overhasty, impulsive,* ***3.*** *hasty, rash,* ***4.*** *sudden, abrupt.*

precipitate, *sf.&is.&f.* **-tated, -tating 1.** ivdirmek, ivedileştirmek, acele ettirmek, hızlandırmak, tacil etmek, vaktinden önce yaptırmak/meydana getirmek/oluşturmak, körü körüne acele etmek, aceleye getirmek, düşünmeden/körü körüne atılmak/girişmek. *to ~ a war.* **2.** *kim.* çökel(t)mek, teressüp et(tir)mek, tortulaş(tır)mak, **3.** *meteor.* yoğuş(tur)mak, tekâsüf et(tir)mek, (yağmur/kar vb.) yağ(dır)mak. *Clouds usually ~ as rain or snow.* **4.** baş aşağı/tepetaklak düş(ür)mek, aşağı fırla(t)mak, at(ıl)mak. *to ~ a rock down the cliff.* **5.** baş aşağı/tepetaklak (düşen/akan vb.), **6.** acele, ivedi, hızlı, seri. *a ~ retreat.* **7.** apansız, anî, birdenbire, beklenmedik. *a cool breeze caused a ~ drop in temperature.* **8.** aceleye getirilmiş, düşünmeden yapılmış. *~ actions.* **9.** *kim.* çökelti, çökelek, rüsup, tortu, **10.** yağış (yağmur, kar vb.), **11. ~ly** : ivedilikle, acele ile, telâşla, düşünmeden, körü körüne, **12. ~ness** : ivedilik, acelecilik, telâşçılık. ***e.a.-1.*** *accelerate, hasten,* ***3.*** *condense,* ***5.*** *headlong,* ***6.*** *hasty, rapide, impetuous, rushed,* ***7.*** *sudden, abrupt,* ***8.*** *overhasty, rash, reckless, indiscreet.* ***k.a.-1.*** *retard,* ***8.*** *careful.*

precipitation, *is.* **1.** ivdirme, ivedileştirme, acele ettirme, hızlandırma, düşünmeden/körü körüne atılma/girişme/sürüklenme, **2.** baş aşağı düş(ür)me/at(ıl)ma, **3.** ivme, acele etme, aceleye/telâşa getirme, **4.** anî/birdenbire vuku bulma, anî zuhur. *The ~ of a war without warning.* **5.** düşüncesizce/acele davranış, körü körüne (bir işe) atılış, **6.** *kim.* çökel(t)me, teressüp et(tir)me, tortulaş(tır)ma, **7.** *meteor.* yağış, yağış miktarı, **8.** (spiritüalizmde) özdekleş(tir)me, maddeleş(tir)me, maddîleş(tir)me, **9. precipitative** : (a) ivedi, acele, anî, apansız, beklenmeyen, (b) çökeltici, **10. precipitator** : (a) iven, acele eden, düşünmeden atılan, (b) çökelten, çökeltici madde.

precipitin, *is.* çökelten : kanda husule gelen ve belirli bir antigenle erimez çökelti oluşturan madde.

precipitous, *sf.* **1.** uçurumlu, uçurumlarla dolu, uçurumlardan ibaret. *a ~ mountain.* **2.** dik, sarp, yalçın, uçurum gibi. *a ~ slope. ~ trails.* **3.** ivecen, aceleci, telâşçı, atılgan, **4. ~ly** : (a) dimdik, uçurum gibi; (b) anî, birdenbire, **5. ~ness** : (a) diklik, sarplık, yalçınlık, uçurum gibi oluş, (b) ivecenlik, acelecilik, telâşçılık, atılganlık. ***e.a.-2.*** *steep, abrupt, sheer, perpendicular,* ***3.*** *precipitate.* ***k.a.-2.*** *flat, level.*

précis, *f.&is., ç.* **-cis 1.** özetlemek, kısaltmak, özet/hulâsa çıkarmak, **2.** özet, öz, hulâsa. ***e.a.- 1.*** *abstract, abridge, recapitulate, summarize,* ***2.*** *abstract, summary, digest, condensation, abridgment.*

precise, *sf.* **1.** açık, sarih, kesin, kat'î, **2.** tam, tamam, belirli, muayyen. **at that ~ moment** : tam o anda. *a ~ amount.* **3.** dikkatli, itinalı, özentili. *~ handwriting.* **4.** dakik, hassas. *very ~ calculations.* **5.** kusursuz, **6.** sahih, doğru, hatasız, yanlışsız, **7.** kural dışına çıkmayan, hassas, titiz, çok dikkatli, harfi harfine. *~ observance of rules.* **8. ~ly** : (a) kesinlikle, muhakkak, tamamıyla, tamamen, aynen, tıpkı tıpkısına, titizlikle, hassasiyetle. **at 2 o'clock ~ly** : tam (elifi elifine) saat 2'de. **~ly so** : tamam, aynen öyle. (b) elbette, şüphesiz. *"So you think I must wait until May?" "Precisely."* **9. ~ness** : kesinlik, kat'iyet, dakiklik, hassasiyet, titizlik, tamlık, doğruluk. ***e.a.-1.*** *definite, explicit,* ***2.*** *correct, exact,* ***3.*** *careful,* ***6.*** *accurate,* ***7.*** *overexact, finicky.* ***k.a.-1.*** *indefinite.*

precisian, *is.* **1.** (özellikle dine) çok bağlı/sadık, kuralları harfiyen uygulayan kimse, **2.** (XVI-XVII. yy. larda İngiltere'de) Püriten, **3. ~ism** : (dine) sıkı bağlılık, sadakat, kuralları harfiyen uygulama.

precision, *is.&sf.* **1.** doğruluk, sahihlik, sıhhat. *The ~ of his calculations was amazing.* **2.** açıklık, belginlik, sarahat, vuzuh, **3.** kesinlik, kat'iyet, kat'îlik, **4.** dakiklik, hassaslık, dikkat, itina, titizlik, **5.** tamlık, isabet (derecesi). **~ bombing** : tam isabetli bombalama, **6.** hassas, dakik, çok doğru/tam gösteren. **~ instruments** : hassas/dakik aletler, **7. ~ism** : doğruluğa/dakikliğe/sahihliğe çok önem verme, **8. ~ist** : doğruluğa/dakikliğe/sahihliğe çok önem veren. ***e.a.-1.*** *accuracy, exactness,* ***4.*** *punctiliousness, strictness,* ***5.*** *exactness.*

precisive, *sf.* **1.** ayırıcı, mümeyyiz, bir kimseyi başkalarından ayıran. *~ imputation of guilt.* **2.** doğru, sahih, tam, sarih, kesin, belgin. ***e.a.- 1.*** *distinguishing,* ***2.*** *precise, exact.*

preclinical, *sf. tıp* klinik öncesi : hastalık arazı görülmeden önce.

preclude, *gl.f.* **-cluded, -cluding 1.** önlemek, engellemek, engel/mani olmak, akamete uğratmak, alıkoymak, (vukuuna) meydan/fırsat/imkân vermemek. *The bad weather ~d me from attending the meeting.* **2.** dışarıda bırakmak, dahil etmemek, yoksun bırakmak, **3. precludable** : önlenebilir, engel olunabilir, yoksun bırakılabilir, **4. preclusion** : (a) önleme, engelleme, mani olma, (b) dışarıda bırakma, dahil etmeme, mahrum etme, yoksun bırakma, **5. preclusive** : önleyici, engelleyici, **6. preclusively** : önleyerek, engelleyerek, önleyecek/mani olacak şekilde. ***e.a.-1.*** *prevent,* ***2.*** *exclude, debar, shut out.*

precocial, *sf.* yumurtadan çıkar çıkmaz hareket edebilen (civciv).

precocious, *sf.* **1.** erken gelişmiş/inkişaf etmiş, (özellikle zekâsı) yaşından ileride, hızlı gelişen. **a ~ child** : hızlı gelişen çocuk, **2.** (zekâ, kabiliyet vb.) vaktinden önce gelişen, *k.d.* büyümüş de küçülmüş, **3.** *bot.* (a) turfanda, erken ürün veren, (b) yapraktan önce çiçek açan (bitki), (c) yapraktan önce açılan (çiçek), **4. ~ly** : erken gelişerek, **5. ~ness = precocity** : (a) erken gelişme, ileri zekâ, (b) turfandalık, (c) yapraktan önce çiçek açma.

precognition, *is.* **1.** önsezi, hissikablelvuku, bir olayı vukuundan önce sezme, **2.** *İsk.* (a) ilk soruşturma, hazırlık tahkikatı, (b) ilk soruşturma evrakı, **3. precognitive** : önsezili, önceden haber veren/sezdiren.

pre-Columbian, *sf.* Kolomb'dan önceki, K. Kolomb tarafından Amerika keşfedilmeden önce. ~ *art.*

preconceive, *gl.f.* **-ceived, -ceiving** önceden anlamak/fikir edinmek, önceden düşünüp karara varmak, peşin hüküm vermek/kanaat edinmek.

preconceived, *sf.* peşin (hüküm/kanaat/fikir), incelemeden/araştırmadan varılan (fikir/hüküm/kanaat). ~ **idea** : ön yargı, peşin hüküm.

preconception, *is.* **1.** ön yargı, peşin hüküm/kanaat, **2.** tarafgirlik, yanlış fikir, taraf tutma, **3. ~al = preconceptual** : ön yargılı, peşin hükme dayanan, taraf tutan. ***e.a.- 2.*** *bias, predilection, prejudice.*

preconcert, *gl.f.* **1.** önceden düzenlemek/ayarlamak/kararlaştırmak, **2. ~ed** : önceden düzenlenmiş/ayarlanmış/kararlaştırılmış, **3. ~edly**: önceden düzenlemişçesine, **4. ~edness** : önceden düzenlenme/ayarlanma/kararlaştırılma.

precondition, *is.&f.* **1.** ön koşul, ön şart, ilk şart, bir sonucu hazırlayan koşul, **2.** (bir kimseyi/şeyi) önceden hazırlamak, koşullandırmak, şartlandırmak.

preconise/preconisation/preconiser, *Brit. bk.:* **preconize/preconization/preconizer.**

preconize, *gl.f.* **-nized, -nizing 1.** kamuya duyurmak, alenen/herkese ilân etmek, **2.** açıkça/alenen davet etmek/çağırmak, **3.** (Katoliklerde) yeni bir piskopos veya daha yüksek papazın tayinini ilân etmek, **4. preconization**: herkese duyurma, ilân (etme), **5. preconizer** : herkese duyuran/ilân eden.

preconquest, *is.* fetihten önce: Normanların İngiltere'yi fethettiği 1066 yılından önce.

preconscious, *sf.&is.* **1.** bilinç öncesi, bilinç eşiği : belirli bir anda bilinçte bulunmayan, yalnız kolaylıkla anımsanıp hemen bilince çağrılabilen (anı, yaşantı vb.), **2. ~ly** : bilinç öncesinden.

precontract, *is.&f.* **1.** ön sözleşme (yapmak), varlığı yeni sözleşme yapılmasına yasal engel olan sözleşme (ile bağlamak), **2.** (eskiden) yasal nişanlanmaya engel ön sözleşme, **3.** sözleşme yapmaya peşinen/önceden razı olmak, **4.** önceden anlaşmak, **5. ~ive** : ön sözleşmeli, önsözleşme şeklinde, **6. ~ual** : ön sözleşmeye dayanan.

precook, *gl.f.* yarı pişirmek, önceden hafifçe pişirmek.

precritical, *sf. tıp* kriz öncesi, krizden/buhrandan önce gelen.

precursor, *is.* **1.** öncü, haberci, muştucu, müjdeci, ön haberci, önceden haber veren. *The first robin is a ~ of spring.* **2.** öncel, selef, bir işi daha önce yapmış kimse. *Our new doctor is much younger than his ~.* **3. ~y = precursive** : (a) ilk, ilkel, ön, başlangıç, (b) muştucu, müjdeci, önceden haber veren/işaret eden. ***e.a.-1.*** *harbinger, herald,* ***2.*** *predecessor, forerunner,* ***3.*** *(a) preliminary, introductory.*

predacious = predaceous, *sf.* **1.** yırtıcı, avcı, başka hayvanları avlayarak beslenen, **2. ~ness = predacity** : yırtıcılık, başka hayvanları avlayarak beslenme. ***e.a.-1.*** *predatory, rapacious, raptorial,* ***2.*** *rapacity, rapaciousness.*

predate, *gl.f.* **-dated, -dating 1.** önceki/geçmiş tarihi atmak. *She ~d her letter to make it look as if she had written it a week earlier.* **2.** (zaman itibarıyla) önce gelmek, daha önceki tarihte vuku bulmak. *His teaching career ~s his entry into politics.* ***e.a.-1.*** *antedate,* ***2.*** *precede.*

predation, *is.* **1.** yağmalama, soyma, yağma/talan etme, **2.** yağmacılık, soygunculuk, talancılık, çapulculuk, **3.** (hayvanlarda) yırtıcılık, başka hayvanları avlama. ***e.a.-1.*** *plundering, robbing.*

predator, *is.* **1.** yağmacı, soyguncu, talancı, çapulcu, **2.** yırtıcı, başka hayvanları parçalayıp yiyen hayvan, **3. ~ily** : yağmacılıkla, çapulculukla; yırtıcılıkla, **4. ~iness** : yağmacılık, çapulculuk; yırtıcılık.

predatory, *sf.* **1.** yağma+, çapul+, soygun+, talan+. ~ *attack.* **2.** yağmacı, soyguncu, talancı, çapulcu. ~ *tribes. This town is full of ~ hotel keepers who charge very high prices.* **3.** *zool.* yırtıcı, avcı, başka hayvanları avlayarak beslenen. *Eagle and tiger are ~ animals.* **4.** (mizah/alay) sömürücü, kendi kazancı/cinsel zevki için başkalarını kullanan. **a ~ female** : sömürücü kadın. ***e.a.- 1&2.*** *rapacious.*

predawn, *sf.&is.* şafaktan/fecirden önce, tan yeri ağarmadan önce.

predecease, *gl.f.* **-ceased, -ceasing** (bir kimseden/olaydan) önce ölmek. *He ~d his wife by 5 years.*

predecessor, *is.* **1.** öncel, selef, bir memuriyeti/makamı daha önce işgal eden kimse, **2.** başkasıyla değiştirilen nesne, **3.** *esk.* ata, cet. ***e.a.- 3.*** *ancestor, forefather.*

predesignate, *gl.f.* **-nated, -nating 1.** önceden belirtmek/göstermek/işaret etmek/adlandırmak/açıklamak, **2.** *man.* cümleye (*some, many,* vb. gibi) miktar/sayı belirterek başlamak, **3. predesignation** : önceden belirtme/gösterme/adlandırma/açıklama.

predestinarian, *sf.&is.* **1.** kader+, kadere özgü, **2.** kadere inanan (kimse), **3.** kadercilik yanlısı, **4. ~ism** : kadercilik, kadere inanma.

predestinate, *sf.&gl.f.* **-nated, -nating 1.** mukadder, alnına yazılmış, kaderde/kısmette olan, **2.** *ilâh.* önceden mukadder kılmak/takdir etmek, alnına yazmak, **3.** *esk. bk.:* **predetermine, 4. ~ly** : mukadder olarak, alnına yazılmışçasına. ***e.a.- 1.*** *predestined, foreordained.*

predestination, *is.* **1.** kader, yazgı, takdir, alın yazısı, nasip, kısmet, **2.** takdiri ilâhî. ***e.a.- 1.*** *fate, destiny,* ***2.*** *foreordination.*

predestine, *gl.f.* **-tined, -tining 1.** önceden takdir/tahsis etmek, mukadder kılmak, alnına yazmak, peşinen hüküm/karar vermek. **He was ~d for success** : Başarması mukadderdi. **I was ~d to be a poor man** : Fakirlik alnıma yazılmış/kaderimmiş. **2. predestinable** : önceden takdir/tahsis edilebilir, peşin hüküm/karar verilebilir, mukadder kılınabilir. ***e.a.-1.*** *foreordain, predestinate, predetermine.*

predeterminate, *sf.* **1.**önceden tayin/takdir edilmiş, mukadder, alnına yazılmış, **2. ~ly** : önceden tayin/takdir edilmişçesine, mukadderat icabı. ***e.a.-*** *predetermined.*

predetermine, *gl.f.* **-mined, -mining 1.** önceden kararlaştırmak/belirtmek/tayin/tespit/takdir etmek. *The time for the meeting was ~d.* **2.** *bk.:* **predestine, 3.** (fikir, mütalâa vb. nin) peşinen kabulünü istemek, (verilecek karara) tesir etmek, taraf tutmak, **4. predetermination** : önceden kararlaştırma/belirtme/tayin/tespit/takdir etme, **5. predeterminative** : önceden kararlaştıran/belirten/tayin/tespit/takdir eden, **6. predeterminer** : önceden kararlaştıran/belirten/tayin/tespit/takdir eden kimse veya etken. ***e.a.- 3.*** *influence.*

predial, *sf. bk.:* **praedial.**

predicable, *sf.&is.* **1.** iddia/isnat edilebilir, yüklemlenebilir, atfedilebilir, önermede hüküm ve isnadı mümkün, **2.** sıfat, nitelik, yüklem, mahmul, **3.** iddia/isnat edilen/atfedilen şey, **4. ~ness = predicability** : yüklemlenebilme, idda/isnat edilebilme, atfedilebilme, **5. predicably** : yüklemlenecek şekilde, iddia ve isnat/atfedilebilecek tarzda.

predicament, *is.* **1.** belâ, musibet, tehlikeli/kötü/nahoş durum, çıkmaz. **I'm in a real ~** : Tam bir çıkmaza saplandım. *The world is in a dangerous ~. Stranded in a strange city without money, he was in a ~.* **2.** *man.* cins, tür, ulam, kategori, **3.** *esk.* (özel bir) durum/hâl/vaziyet, **4. ~al** : cins+, tür+, ulamsal, kategorik, **5. ~ally** : cins/tür bakımından, ulamsal/kategorik olarak. ***e.a.-1.*** *plight, dilemma, quandary, scrape, fix, jam, pickle,* ***2.*** *category,* ***3.*** *state, condition, situation, position.*

predicant, *sf.&is.* **1.** vaaz/öğüt/nasihat verici, öğütleyici, **2.** vaiz, vaaz/öğüt/nasihat veren kimse. ***e.a.- 1.*** *preaching,* ***2.*** *preacher.*

predicate[1], *f.* **-cated, -cating 1.** doğrulamak, teyit etmek, açıklamak, beyan/iddia etmek, öne sürmek. *It has been ~d that a seismic shock was the cause of these phenomena.* **2.** belirtmek, ifade etmek, göstermek, ima/murat etmek, demeye gelmek, zımnen delâlet etmek, akla getirmek, **3.** *man.* (a) beyan/iddia/ifade etmek, ileri sürmek, (b) yüklemlemek, bir termi önermeye yüklem yapmak, **4.** *gen.* **~ on** : dayan(dır)mak, istinat et(tir)mek, isnat etmek, atfetmek. **Everything was ~d on getting to the airport with time to spare** : Her şey hava alanına vaktinden önce gitmeye dayanıyordu. ***e.a.- 1.*** *proclaim, affirm, assert,* ***2.*** *connote, imply,* ***3.*** *(a) affirm, assert,* ***4.*** *found, base, rely.*

predicate[2], *sf.&is.* **1.** doğrulanan, beyan/teyit/iddia edilen, açıklanan, öne sürülen, **2.** ima edilen, **3.** dayanan, istinat eden, **4.** *gr. man.* yüklem+, yüklem(sel), haber, müsnet, bir cümlede özneden başka her şey. *"I decided what to do."* cümlesinde " *decided what to do."* yüklemdir.

5. *man.* yüklem : bir önerme ya da yargıda özne üzerine söylenen/özneye yüklenen eylem/şey, **6. ~ adjective** : yüklemsel sıfat, yüklem sıfatı: cümlede yüklem olarak kullanılan sıfat. *"He is dead"* ve *"It made him sick"* cümlelerindeki *"dead"* ve *"sick"* sıfatları gibi, **7. ~ nominative** : yalın yüklem, **8. ~ noun** : yüklemsel ad , yüklem olarak kullanılan ad. *"He is the king"* deki *"king"* gibi, **9. ~ objective** *bk.:* **objective complement.**

predication, *is.* **1.** doğrulama, teyit etme, açıklama, beyan/iddia etme, öne sürme, belirtme, ifade etme, gösterme, **2.** yüklemleme, **3.** açıklanan/beyan veya teyit edilen şey, **4. ~al** : doğrulayıcı, açıklayıcı, teyit/beyan/iddia eden.

predicatory, *sf.* **1.** vaaz/nasihat/öğüt verici, **2.** vaaz/nasihat/öğüt mahiyetinde, **3.** iddia edilen, öne sürülen.

predict, *gl.f.* **1.** (bir şeyin vukuunu) önceden söylemek/haber vermek, kehanette bulunmak, gaipten haber vermek, keramet göstermek, tahmin etmek. *Astronomers can ~ an eclipse. The weather office ~s rain for tomorrow.* **2.** fala bakmak, gelecekten haber vermek, **3. ~ability** : önceden haber verilebilme, **4. ~able** : önceden haber verilebilir/tahmin edilebilir, **5. ~ably** : önceden haber verilebilecek şekilde, tahmin edileceği üzere. **~ably, he came late as he always does** : Tahmin edileceği üzere, bermutat geç geldi. ***e.a.- 1.*** *prophesy, foretell, augur, foresee, forecast, divine, portend.*

prediction, *is.* **1.** (bir şeyin vukuunu) önceden haber verme, kehanette bulunma, gaipten haber verme, **2.** (önceden) tahmin, **3.** fala bakma, gelecekten haber verme. ***e.a.-*** *forecast, augury, prognostication, divination, prophecy.*

predictive, *sf.* **1.** kehanet kabilinden, kehanete/tahmine dayanan, tahminî, **2.** önceden haber veren, delâlet eden, ön işaret/ belirti/ emare (şeklinde). *a cold wind ~ of snow.* **3. ~ly** : tahminen, kehanete dayanarak, **4. ~ness** : kehanete dayanma, tahmin. ***e.a.-1.*** *foretelling, prophetic.*

predictor, *is.* **1.** kâhin, falcı, (bir şeyin vukuunu) önceden haber veren, kehanette bulunan, gaipten/gelecekten haber veren, tahminci, **2.** (uçaksavar bataryası) ateş tevcih aleti, **3. ~y** *esk. bk.:* **predictive.**

predigest, *gl.f.* **1.** önceden sindirmek/hazmetmek, (kolay sindirilmesi için) besin maddelerini sindirime benzer işlemlere tabi tutmak. *~ed food is sometimes used for persons who are ill or whose digestion is impaired.* **2.** sadeleştirmek. *a ~ed edition of Gulliver's Travels for children.* **3. ~ion** : ön sindirim, sun'î hazım.

predilection, *is. gen.* **~ for** : tarafgirlik, taraftarlık, taraf tutma, tercih, (bir kimseden/şeyden) yana olma, eğilim, temayül, meyil, hoşlanma. **to have a ~ for sth.** : bir şeye taraftar olmak/meyletmek/temayül göstermek, hoşlanmak, tercih etmek. *Many young people have a ~ for dangerous sports.* ***e.a.-*** *partiality, bias, prejudice, inclination, liking, bent, penchant, preference.* ***k.a.-*** *aversion, antipathy, disinclination, apathy.*

predispose, *f.* **-posed, -posing 1.** önceden hazırlamak/düzenlemek/tanzim ve tertip etmek, **2.** anık/müstait kılmak, yetenek/istidat kazandırmak, **3.** meylet(tir)mek, taraftar/eğilimli yapmak/olmak, etkile(n)mek, tesir etmek. **I have heard nothing that ~s me in her favor** : Onun lehinde beni etkileyecek bir şey duymadım. **4. ~ to** : maruz bırakmak, müstait hâle getirmek. *a job that ~s to lung infection. A cold ~s a person to other diseases.* **5.** *esk.* önceden tahsis etmek/elden çıkarmak, vasiyetname vb. ile dağıtmak/bağışlamak, **6. predisposal** : önceden hazırlanma, istidat kazanma, eğilimli/müstait olma, etkilenme, **7. predisposedly** : önceden hazır/müstait/eğilimli olarak. **8. predisposedness** *bk.:* **predisposition.** ***e.a.-1.*** *prepare, prearrange, 3. bias, incline, influence.*

predisposition, *is.* **1.** anıklık, istidat, yetenek, kabiliyet, hazır/amade oluş, alışkanlık, meyil, eğilim, temayül, (bir hastalığa) müstait olma. *a ~ to think optimistically. a hereditary ~ to disease.* **2. ~al** : anık, müstait, hazır, eğilimli. ***e.a.-*** *1. susceptibility, liability, inclination, tendency, predilection.*

predominance = predominancy, *is.* **1.** üstünlük, faikiyet, galebe, **2.** hakimiyet.

predominant, *sf.* **1.** üstün, faik, galip, **2.** hakim, baskın, bariz, önemli, hemen göze çarpan, çoğunlukta olan. *Green is the ~ color of leafage.* **3. ~ly** : üstünlükle, üstün/faik/hakim/bariz bir şekilde.

predominate, *f.* **-nated, -nating 1.** üstün/faik/galip gelmek/olmak, daha kuvvetli olmak, **2.** hakim olmak, baskın çıkmak. *In his mind a wish to become rich has always ~d.* **3.** çoğunlukta olmak, çoğunluk teşkil etmek. *The radicals might ~ in the government.* **4.** *gen.* **~ over** : hâkim olmak, hükmetmek, kontrol altında bulundurmak, galebe çalmak, bastırmak. *Good sense ~d over his fear.* **5. ~ly = predominatingly** : üstün/faik/galip gelerek/gelircesine, daha kuvvetli bir şekilde, hakim olarak, baskın çıkarak, **6. predomination** : üstün/faik/galip gelme/olma, daha kuvvetli olma, hakim olma, hükmetme, galebe çalma, baskın çıkma **7. predominator** : üstün/faik/galip gelen/olan, daha kuvvetli olan, hakim olan, hükmeden, galip gelen, baskın çıkan kimse/şey. ***e.a.-1.*** *preponderate, prevail, outweigh, surpass,* ***2.*** *dominate, overrule.*

predynastic, *sf.* ilk hanedandan önce, özellikle Mısır'da M.Ö. 3200 yılından önceki döneme ait.

pree, *gl.f.* **preed, preeing** *İsk.* **1.** denemek, tatmak, tadına bakmak, **2. ~ the mouth of** : öpmek. ***e.a.- 1.*** *try, test, taste, sample,* ***2.*** *kiss.*

preelection = pre-election = preëlection, *sf.&is.* **1.** seçim öncesi, seçimden önce(ki). *~ promises.* **2.** ön seçim, önceden seçme/ayırma.

preemie = premie, *is. k.d.* tam gelişmemiş/vaktinden önce doğmuş çocuk.

preeminence = pre-eminence, *is.* **1.** seçkinlik, mümtazlık, mümtaziyet. *The ~ of Yahya Kemel among Turkish poets.* **2.** üstünlük, faikiyet. ***e.a.-*** *priority, precedence, antecedence, superiority.* ***k.a.-*** *inferiority, equality.*

preeminent = pre-eminent, *sf.* **1.** seçkin, mümtaz, eşsiz. *a ~ statesman/scientist/writer.* **2.** üstün, faik, **3. ~ly** : seçkin/mümtaz/üstün bir şekilde, faikiyetle. ***e.a.-1.*** *distinguished, peerless,* ***2.*** *superior, supreme, surpassing.* ***k.a.-2.*** *inferior, equal.*

preempt = pre-empt, *is.&f.* **1.** gasp etmek, zapt etmek, el koymak, kendine mal etmek. *The political movement had been ~ed by a group of evil men.* **2.** (satın almada öncelik sağlamak için araziyi vb.) işgal etmek. *The cat ~ed the comfortable chair.* **3.** yerini almak, yerine koymak. *The regular programs were ~ed by a political talk.* **4.** herkesten önce satın almak, satın almada öncelik sağlamak. *to ~ the choicest cut of meat.* **5.** önceden ayırmak, **6.** *briç* (karşı tarafın peyini artırmasını) önleyici deklarasyon (yapmak), **7. ~or** : (araziyi vb.) gasp eden, el koyan, satın almada öncelik sağlamak için işgal eden kimse. ***e.a.-1.*** *claim, appropriate, usurp.*

preemption = pre-emption, *is.* satın alma önceliği, herkesten önce satın alma hakkı.

preemptive = pre-emptive, *sf.* **1.** satın alma önceliği sağlayan, satın almada öncelik tanıyan/veren, herkesten önce satın alma hakkı kazandıran. *the ~ right to buy the land.* **2.** önleyici, engelleyici. *several ~ attacks on the enemy's airforce base.* **3.** (briç) karşı tarafın daha yüksek pey sürmesine engel olan, **4. ~ly** : satın almada öncelik sağlayarak.

preen, *is.&f.* **1.** (kuş vb.) sıvazlanmak, (gaga/dil ile) tüylerini sıvazlamak/düzeltmek/taramak, **2.** kendine çeki düzen vermek, şık giyinmek, süslenmek. *She ~ed in front of the mirror for ten minutes.* **3.** kendini övmek, (bir şeyi ile) övünmek/gururlanmak, **4.** zarif ve kibar görünmek, kibarlaşmak, **5. ~ on/upon** : sevinmek, övünmek, gurur duymak. *He ~s himself on his success.* **6.** *Brit.&İsk.* (a) iğnelemek, iğne ile tutturmak, (b) (ziynet) iğne, broş. ***e.a.-1.*** *trim,* ***2.*** *primp, prink,* ***3.*** *pride,* ***5.*** *gloat, swell,* ***6.*** *(a) pin, (b) brooch, pin.*

preener, *is.* **1.** (kuş vb.) tüylerini sıvazlayan/düzelten/tarayan, **2.** kibar/zarif görünen, şık giyinen, süslenen, **3.** kendini öven, övünen/gururlanan.

preengage = pre-engage, *f.* **-gaged, -gaging 1.** (önceden) peylemek/kiralamak/tutmak/angaje etmek, **2.** (önceden söz verdiği için) evlenmeye mecbur etmek, **3.** ilk önce ele almak, öncelik tanımak, **4.** her şeyden önce meşgul etmek. *Other matters ~ him.*

preexilian = pre-exilian, *sf.* sürgünden önce olan, İsraillilerin sürgün edilmesinden önceki devre ait. **preexilic/pre-exilic** *d.d.*

preexist = pre-exist, *f.* **1.** önce var olmak, **2.** daha önceki durumda/hâlde bulunmak, **3.** (bir kimseden/şeyden) önce mevcut olmak, **4. ~ence** : önce var olma, **5. ~ent** : önce var olan.

pref. = **1.** preface(d), **2.** prefatory, **3.** preference, **4.** preferred, **5.** prefix(ed).

prefab, *sf.&is.&gl.f.* **-fabbed, -fabbing 1.** hazır, prefabrike, önceden yapılmış (nesne), **2.** *bk.:* **prefabricate.**

prefabricate, *gl.f.* **-cated, -cating 1.** önceden hazırlamak/yapmak, **2.** (bina vb. yapımını kolaylaştırmak için) standart parçaları önceden yapıp hazırlamak, **3. prefabrication** : önceden hazırlama/yapma, **4. prefabricator** : önceden hazırlayan/yapan.

preface, *is.&gl.f.* **-aced, -acing 1.** ön söz, **2.** (nutuk vb.) başlangıç, mukaddeme, **3.** giriş, takdim (mahiyetinde olan şey), **4.** *ilâh.* başlangıç duası, şükran duası, **5.** ön söz yazmak, ön söz ile başlamak, mukaddeme/başlangıç yapmak, **6.** ön söz/mukaddeme yerine geçmek, **7. prefacer** : ön sözcü, ön söz yazan. ***e.a.- 1.*** *introduction, foreword,* ***2&3.*** *preamble, prologue.*

prefatory = prefatorial, *sf.* **1.** ön sözümsü, ön söz/mukaddeme niteliğinde/mahiyetinde, ön söz/mukaddeme kabilinden. *I must just make a few ~ remarks before Mr. G. begins his speech.* **2. prefatorily** : ön söz/mukaddeme olarak.

prefect, *is.* **1.** (eski Roma'da) vali, kumandan, yüksek rütbeli memur, **2.** (Fransa'da) (a) Paris polis müdürü, (b) vali veya kaymakam, **3.** (bazı özel/din okullarında) mümessil, bazı ayrıcalık/yetkiler verilen kıdemli öğrenci, **4. ~orial** : vali+, kaymakam+ vb.

prefecture, *is.* **1.** valilik makamı/konağı, vilâyet, Paris polis müdürlüğü, **2. prefectural** : valiliğe ait.

prefer, *gl.f.* **-ferred, -ferring 1.** yeğlemek, yeğ/üstün tutmak, tercih etmek, daha çok beğenmek, **2.** *huk.* öncelik tanımak, daha ziyade hak vermek, **3.** (mütalâasına/onayına) sunmak, arz etmek, takdim etmek, **4.** (rütbe/makam) yükseltmek, ilerletmek, ileri geçirmek, **5. ~redly** : tercihan, yeğ tutarak, **6. ~redness** : yeğlenme, tercih olunma, **7. ~rer** : yeğleyen tercih eden. ***e.a.-1.*** *favor, fancy, choose,* ***3.*** *offer, proffer.* ***k.a.-1.*** *reject,* ***3.*** *retract.*

preferable, *sf.* **1.** yeğ, üstün, daha iyi, tercih olunur, şayantercih, tercihe değer/lâyık/şayan, **2.** (daha çok) arzu edilen/yeğ tutulan, daha çok beğenilen, **3. ~ness = preferability** : yeğlenme, yeğ/üstün tutulma, tercih edilme, **4. preferably** : tercihan, yeğ tutarak. ***e.a.-1.*** *desirable.*

preference, *is.* **1.** yeğle(n)me, yeğ/üstün tut(ul)ma, tercih etme/edilme. **give ~ to** : yeğlemek, tercih etmek. **have ~ over** : tercih hakkı olmak, **2.** tercih, beğeni. *I'd choose the small car in ~ to the larger one.* **3.** tercih edilen/yeğlenen/beğenilen şey. *My ~ in reading is historical novels. Tea or coffe, which is your ~ ?* **4.** kayırma, birisine ayrıcalık/üstün hak tanıma, **5.** öncelik, rüçhaniyet. **right of ~** : öncelik/rüçhan hakkı, **6.** *huk.* ödemede öncelik, önce ödeme, **7.** (milletler arası ticarette) belirli bir ülke ile ticareti tercih etme. *special trade ~s.*

preferential, *sf.* **1.** tercihli, öncelikli, **2.** yeğ tutan, tercih eden, öncelik tanıyan, **3.** yeğlenen, yeğ tutulan, tercih edilen, öncelik tanınan, **4. ~ tariff** : (gümrükte) öncelikli/rüçhanlı/asgarî tarife, **5. ~ shop** : tercihli iş yeri : işe almada/terfide vb. sendika mensuplarına tercih hakkı tanıyan iş yeri, **6. ~ voting** : tercihli oylama, adaylar arasında tercih sırası gösterilen oylama şekli, **7. ~ism** : tercihli ticaret politikası, **8. ~ist** : tercihli ticaret taraftarı, **9. ~ly** : tercihli olarak, tercih suretiyle, tercihan.

preferment, *is.* **1.** yeğle(n)me, yeğ/üstün tut(ul)ma, tercih etme/edilme, **2.** (rütbe/mevki) yükselme, ilerleme, terfi, **3.** (toplumsal/malî ilerleme sağlayan) mevki/durum. ***e.a.-2.*** *promotion, advancement.*

preferred stock, *is.* tercihli hisse senedi : kâr dağıtımı ve şirketin tasfiyesinde ilk önce hisse alan senet. *Brit.:* **preference share.**

prefiguration, *is.* **1.** önceden tasarlama/tahayyül etme/zihninde canlandırma, **2.** ön tasarı, ön hayal, önceden zihinde canlandırılan nesne, nümune, model. ***e.a.- 2.*** *prototype.*

prefigurative, **1.** önceden tasarlanan/tahayyül edilen/zihninde canlandırılan, **2. ~ly** : önceden tasarlayarak/zihninde canlandırarak, **3. ~ness** : önceden tasarlanma/zihinde canlan(dırıl)ma.

prefigure, *gl.f.* **-ured, -uring 1.** önceden tasarlamak/tahayyül etmek/zihninde canlandırmak, **2.** (gelecekteki bir şeye) delâlet etmek, ima/işaret etmek, delil olmak, **3. ~ment** *bk.:* **prefiguration.** ***e.a.-1.*** *imagine,* ***2.*** *foreshadow.*

prefix, *is.&f.* **1.** *gr.* ön ek, kelimenin önüne gelerek ona belirli bir anlam katan ek: *unkind* 'daki *un* gibi, **2.** (adın önüne konulan) unvan, **3.** ön eklemek, önüne eklemek/takmak/tespit etmek/koymak, **4.** *gr.* kelimeye ön ek katmak, kelimenin önüne ek koymak, **5.** *az kul.* önceden tayin/tespit etmek, peşinen düzenlemek/yerleştirmek, **6. ~able** : ön eklenebilir, önüne ek konulabilir, **7. ~al** : ön ek+, ön ekli, **8. ~ally** : ön eklenerek, önüne ek konularak, **9. ~ion** : ön ekleme, önüne ek koyma.

preflight, *sf.* uçuştan önceki, uçuşa hazırlık. *~ training.*

preform, *is.&gl.f.* **1.** taslak, model, kalıp, kabataslak şekil verilip tam bitirilmemiş madde, **2.** önceden oluşturmak/örgütlendirmek/teşkil etmek, **3.** önceden kararlaştırmak/tayin/tespit etmek, hasıl etmek, husule getirmek. *to ~ an opinion.* **4.** önceden şekil/biçim vermek, şekillendirmek. *to ~ a mold.*

preformation, *is.* **1.** ön oluşum, önceden şekil alma/şekillenme, **2.** *biy. esk.* ferdin bütün organlarıyla tohumda mikroskopik olarak mevcut olduğunu ve bunun gelişerek rüşeymi oluşturduğunu kabul eden teori, **3. ~ary** : ön oluşumsal, önceden şekillenen.

prefrontal, *sf.&is.* alın+, beynin/kafatasının ön kısmında bulunan. *a ~ bone.*

preggers, *sf. Brit.* gebe, hamile. ***e.a.***- *pregnant.*

preglacial, *sf.* buzul öncesi (çağına ait).

pregnable, *sf.* **1.** zapt edilebilir, fethedilebilir, kuvvet kullanarak alınabilir. *~ forteress.* **2.** hücuma maruz, hücum edilebilir, hücuma açık, **3. pregnability** : zapt edilebilme, fethedilebilme, hücuma maruz bulunma.

pregnancy, *is., ç.* **-cies** gebelik, hamilelik.

pregnant, *sf.* **1.** gebe, hamile. *She has been ~ for 5 months/She is 5 months ~.* **2.** *gen.* **~ with** : yüklü, dolu, ...-e hamile. *A silence ~ with suspense. Every phrase in this poem is ~ with meaning. All nature seemed ~ with life.* **3.** *gen.* **~ in** : zengin, verimli. *A mind ~ in ideas.* **4.** anlamlı, manalı, manidar, mana dolu, dolgun. *a ~ remark. a ~ pause.* **5.** imkân/fırsat dolu, önemli, ciddî. *Draw inspiration from the heroic achievements of that ~ age.* **6.** fikir ve hayal dolu, yaratıcı, velût. *The artist's ~ imagination.* **7. fall ~** : gebe kalmak, **8.** *esk.* kabule hazır/mütemayil, algılı, **9. ~ly** : (a) gebe olarak, (b) fikirle dolu olarak, (c) anlamlı/manalı bir şekilde, anlamlıca. ***e.a.***- *1. gravid, 2. fraught, abounding, 3. fertile, fruitful, rich, prolific, 4. meaningful, profound, 5. momentous, 6. imaginative, inventive, 8. ready, inclined, disposed, perceptive.*

preheat, *gl.f.* **1.** önceden ısıtmak. *to ~ an oven before baking a cake.* **2. ~er** : ön ısıtıcı.

prehensible, *sf.* yakalanabilir, tutulabilir.

prehensile, *sf.* **1.** yakalayabilen, tutabilen, kavrayabilen. *a ~ limb.* **2.** (bir cismin etrafına) sarılabilen, dolanabilen. *A monkey hanging from the branch of a tree by its ~ tail.* **3. prehensility** : yakalayabilme, tutabilme, sarılabilme, dolanabilme.

prehension, *is.* **1.** yakalama, tutma, (etrafına) sarılma/dolanma, **2.** kavrayış, anlayış.

prehistorian, *is.* tarih öncesi uzmanı/tarihçisi.

prehistoric(al), *sf.* **1.** tarih öncesi, tarihten önceki.*~ man. ~ burial grounds. ~ times.* **2.** (alay) çok eski, külüstür, hurda, modası geçmiş. *Is Sam's ~ car still working? His ideas on morals are really ~.* **3. ~ally** : tarih öncesine ait olarak.

prehistory, *is., ç.* **-ries 1.** tarih öncesi, tarihten önceki çağlar tarihi, **2.** önemli bir olaydan önceki dönemin tarihi.

prehuman, *sf.&is.* ilk insandan önce yaşayan (hayvan).

preignition, *is.* (motorda) erken ateşleme/tutuşma.

prejudge, *gl.f.* **-judged, -judging 1.** önceden hüküm vermek, ön yargısı olmak, **2.** erken/çabuk hüküm vermek, bir davayı bütün delilleriyle dinlemeden hüküm vermek, **3. prejudger** : erken hüküm veren, ön yargılı, **4. ~ment = prejudgment** : ön yargı, peşin/acele hüküm, erken/acele verilmiş hüküm.

prejudice, *is.&gl.f.* **-diced, -dicing 1.** ön yargı, peşin hüküm, bilmeden/araştırmadan/düşünmeden verilen hüküm. *A judge must be free from ~.* **2.** tarafgirlik, sebepsiz beğen(me)me, **3.** garaz, **4.** halel, zarar, haksız hükümden/eylemden doğan zarar. **in the ~ of = to the ~ of** : zararına, halel getirerek, zarar vererek, zarar ver-

me pahasına. **He had to leave the university, to the ~ of his own future as a scientist** : Bilim adamı olarak istikbalini körletme pahasına üniversiteyi terk etti. **5. without** ~ *huk.* ön yargısız, haklarına dokunmaksızın, bütün hakları mahfuz kalarak, ihtirazî kayıtla. **without ~ to anyone** : kimseye zarar vermeden. ~ **against** : -e karşı haksızlık, haksız ön yargı. ~ **in favor of** : lehine ön yargı, **6.** (lehte/aleyhte) etkilemek, tesir altında bırakmak. *The unpleasant experience ~d her against lawyers.* **7.** halel getirmek, (haksız hüküm/eylem ile) zarara uğratmak, mağdur etmek, birine tesir ederek haksız hüküm verdirmek. ***e.a.-2.*** *partiality, preconception, predilection, predisposition, bias,* ***6.*** *influence,* ***7.*** *harm, damage, injure.*

prejudiced, *sf.* **1.** ön yargılı, peşin hükümle hareket eden, tarafgir, taraf tutan, haksız/adaletsiz davranan, **2. ~ly** : ön yargı ile, peşin hükümle, taraf tutarak, haksızlıkla, haksız/adaletsiz davranarak. ***e.a.- 1.*** *unfair.*

prejudicial = prejudicious, *sf.* **1.** ön yargılı, zararlı, muzır, haleldar, halel verici. *Too much smoking is ~ to health.* **2. ~ly** : ön yargı ile, zararlı, halel verecek şekilde, **3. ~ness** : ön yargılı davranış, zarar/halel verme. ***e.a.-1.*** *harmful, hurtful, detrimental.*

prelacy, *is., ç.* **-cies 1.** piskoposluk (makamı/rütbesi), yüksek rütbeli rahiplik, **2.** yüksek rütbeli din adamları sınıfı, **3.** (baş) piskoposlar, yüksek rütbeli rahipler/din adamları (toplu olarak), **4.** *hkr.* kilise/ruhban sınıfı nüfuzu, kilise idaresi.

prelapsarian, *sf.* **1.** insanlığın sukutundan önce, **2.** eski, battal, köhne. ***e.a.-2.*** *old-fashioned.*

prelate, *is.* **1.** (baş)piskopos, yüksek rütbeli rahip, **2. ~ship** : (baş)piskoposluk, **3. prelatic** : piskopos+.

prelatism, *is.* **1.** (baş)piskoposluk, yüksek rütbeli rahiplik, **2. prelatist** : kilise yönetimi taraftarı. ***e.a.- 1.*** *prelacy, episcopacy.*

prelature, *is. bk.:* **prelacy** (1-3).

prelaunch, *sf.* (uzay aracını) fırlatmadan önce(ki).

prelect, *gs.f.* ders/konferans vermek. **~ion** : ders, konferans. **~or** : ders/konferans veren kimse.

prelibation, *is.* önceden tatma/tadına bakma. ***e.a.-*** *foretaste.*

prelim, *is. argo bk.:* **preliminary** (3).

prelim. = preliminary.

preliminary, *sf.&is., ç.* **-naries 1.** ön ilk, hazırlayıcı, ihzarî, başlangıç+. *The chairman made a ~ statement before beginning the main business of the meeting.* **2.** mukaddeme, başlangıçta yapılan şey, hazırlık (safhası), giriş, başlangıç. *There are a lot of preliminaries to be gone through before you can visit some foreign countries.* **3.** (spor) eleme maçı, **4.** eleme sınavı, ön/ilk sınav, **5. preliminaries** *bas.* kitabın baş sayfaları, **6. ~ to** : -den önce. *He packed his bags ~ to leaving for the station.* ***e.a.-1.*** *introductory, prefatory, preparatory,* ***5.*** *front matter,* ***6.*** *before, prior to.* ***k.a.- 1.*** *concluding.*

preliterate, *sf.* yazısız, yazılı belgesi bulunmayan (medeniyet). ~ *societies whose past is hard to study.*

prelude, *is.&f.* **-uded, -uding 1.** giriş, başlangıç, girişlik, girizgâh, ilk iş, hazırlık mahiyetinde yapılan şeyler. *I fear that the widespread fighting in the streets is a ~ to more serious trouble.* **2.** *müz.* (a) peşrev, (b) fasıl başlangıcı, (c) prelüd, (d) (opera) uvertür, açış, **3.** başlangıç olmak/teşkil etmek, **4.** (a) başlangıç konuşması ile açmak, (b) peşrevle/uvertürle açmak, (c) girizgâh yapmak, **5.** peşrev/prelüd/uvertür çalmak, **6. preluder** : başlangıç/açış konuşması yapan, peşrev/uvertür çalan, başlangıç olan, **7. preludial** : giriş/başlangıç şeklinde/mahiyetinde/tarzında.

prelusion, *is. bk.:* **prelude** (1).

prelusive = prelusory, *sf. bk. :* **introductory.**

prelusively = prelusorily, *zf. bk.:* **introductorily.**

prem. = premium.

premarital, *sf.* evlilik öncesi, evlenmeden önce.

premature, *sf.* **1.** erken, vakitsiz, vaktinden önce, mevsimsiz, zamansız. *His ~ death at the age of 39 is a great loss.* **2.** erken doğan, tam olgunlaşmamış/gelişmemiş.*a ~ baby.* **3.** *az kul.* erken olgunlaşan, çabuk kemale eren, **4. ~ly** : erken, vaktinden önce, vakti gelmeden, **5. ~ness = prematurity** : mevsimsizlik, vakitsizlik, vaktinden önce olma/vuku bulma, erken gelişme/doğma. ***e.a.- 1.*** *untimely.*

premaxilla, *is., ç.* **-maxillae** *anat. zool.* üst çene kemiği. **~ry** : üst çene kemiğine ait.

premed, *sf. k.d. bk.:* **premedical.**

premed(ic), *is.* **1.** hekimliğe hazırlık/tababete giriş programı/eğitimi, **2.** hekimliğe hazırlık öğrenimi yapan öğrenci.

premedical, *sf.* hekimliğe/tababete giriş/hazırlık/başlangıç. *~ studies.*

premeditate, *f.* **-tated, -tating** önceden düşünmek/tasarlamak/kararlaştırmak, amaçlamak, kasten/bile bile yapmak. **to ~ a murder** : cinayeti önceden tasarlamak/kararlaştırmak. **premeditator** : önceden düşünüp tasarlayan kimse. ***e.a.-*** *deliberate.*

premeditated, *sf.* **1. premeditative** *d.d.* kasıtlı, kasdî, bile bile yapılan, önceden düşünülmüş/tasarlanmış/kararlaştırılmış, taammüden işlenmiş. *a ~ murder. It looked more like accidental death than ~ murder.* **2. ~ly = premeditatingly** : kasten, bile bile, taammüden, **3. ~ness** *bk.:* **premeditation.**

premeditation, *is.* **1.** önceden düşünme/tasarlama/kararlaştırma, **2.** *huk.* kasıt, taammüt, bile bile yapma/işleme.

premenstrual(ly), *sf.&zf.* (kadınlarda) âdetten/aybaşından önce (olan).

premie, *is. k.d. bk.:* **preemie.**

premier, *is.&sf.* **1.** *bk.:* **prime minister**, **2.** başyönetici, **3.** *Cnd.* eyalet başbakanı, **4.** (rütbede/kıdemde) birinci, en başta gelen, ön, ilk, **5.** (zaman itibariyle) ilk, en önceki, en yaşlı/kıdemli. ***e.a.- 4.*** *chief, leading, first, outstanding,* ***5.*** *earliest, oldest.*

premiere, *is.&sf.&f.* **-miered, -miering** **1.** ilk gece, gala, ilk oyun, ilk temsil, bir piyesin ilk oynanışı, **2.** baş (kadın) oyuncu, başartist, **3.** (halka) ilk defa göstermek, ilk temsili oynamak. *The theater group is premiering a new play.* **4.** (bir rolde) ilk olarak halk karşısına çıkmak, **5.** ilk, birinci, başlıca, başlangıç. *a ~ performance.* ***e.a.- 5.*** *first, initial, principal.*

premiership, *is.* başbakanlık.

premilenarian, *sf.&is.* Hz. İsa'nın kıyametten önceki bin yıl içinde tekrar dirilerek dünyayı yöneteceğine inanan (kimse). **~ism** *bk.:* **premillenialism.**

premillenial, *sf.* **1.** kıyametten önceki bin yıldan daha önce, **2. ~ism** : Hz. İsa'nın kıyametten önceki bin yıl içinde tekrar dirileceği inancı, **3. ~ist** : Hz. İsa'nın kıyametten önceki bin yıl içinde tekrar dirileceğine inanan kimse, **4. ~ly** : bu inanışa göre.

premise, *is.&f.* **-ised, -ising** **1. premiss** *d.d. man.* öncül, kaziye, tasımda kendilerinden sonuç çıkarılan önermelerden biri. **major ~** : büyük önerme, kübra. **minor ~** : küçük önerme, suğra, **2.** varsayım, faraziye. *I'm rather questioning whether the whole ~ is correct.* **in these ~s** : bu şartlar altında, bu duruma göre, **3.** mülk, emlâk, ev/han vb. bina ve bunu içine alan arazi (bahçe vb.). **on the ~s** : bina müştemilâtı içinde. *"These are private ~s. Keep off my ~s!" shouted the owner.* **see s.o. off the ~s** : birini kapı dışarı etmek. **No one allowed on the ~s** : Buraya girilmez! **4.** (önerme/tartışma nedeni olarak) ileri/öne sürmek, beyan etmek, **5.** varsaymak, mevcut olduğunu farz etmek/ima etmek, **6.** önermek, **7.** (tanıtma/açıklama yoluyla) önceden belirtmek. ***e.a.-1.*** *postulate,* ***2.*** *assumption,* ***4&5.*** *hypothesize, postulate.*

premium, *is.&sf.* **1.** ödül, ikramiye, mükâfat, **2.** prim, teşvik primi, (satışta) hediye, **3.** (sigortada) ücret, prim, ödenti, kesenek, **4.** *ekon.* hisse senedi veya paranın mübadele farkı/değer fazlalığı, **5.** bir şeye itibarî değerinden fazla ödenen para. *Bank shares at a ~ of 5 percent.* **6.** ödünç alınan para için faize ilâveten ödenen ücret, **7.** büyük değer/önem. **put a ~ on** : büyük önem/değer vermek, teşvik etmek. **to put a ~ on the truth** : gerçeğe büyük değer vermek, **8. at a ~** : (a) fahiş fiatla, ateş pahası(na), normal/itibarî değerinden çok fazlaya. *During the holiday months, hotel rooms are at a ~.* (b) çok rağbette, çok aranan, piyasada az bulunan, **9.** en üstün, en iyi, birinci, en çok. ***e.a.- 1&2.*** *bonus,* ***1.*** *award, reward,* ***3.*** *payment.*

premolar, *sf.&is.* **1.** küçük azı dişi(ne ait), **2. bicuspid** *d.d.* küçük azı/ön azı dişi, köpek dişlerine yakın sekiz azı dişinden her biri.

premonish, *f. az kul.* önceden uyarmak/ikaz etmek. ***e.a.-*** *forewarn.*

premonition, *is.* **1.** ön uyarı, önceden uyarma/ikaz etme, **2.** önsezi, içine doğma, hissikablelvuku. ***e.a.-1.*** *forewarning,* ***2.*** *presentiment, foreboding.*

premonitory, *sf.* **1.** ön uyarıcı, önceden uyaran/ikaz eden. **~ symptoms** : hastalık belirtisi, **2.** önsezisel, önceden kalbe doğan, **3. premonitorily** : önceden uyararak/ikaz ederek/uyarırcasına, önsezi ile.

premorse, *sf. biy.* (ucu) pürüzlü, tırtıklı, yenmiş/gevelenmiş gibi (yaprak/kök vb.).

premundane, *sf.* dünya yaratılmadan önce. *e.a.- antemundane.*

prenatal, *sf.* **1.** doğumdan/doğurmadan önceki. **~ care** : (hamile kadına) doğumdan önceki bakım, **2.** doğmadan önce. *a ~ diagnosis of defects.* **3. ~ly** : doğumdan önce.

prenomen, *is., ç.* **-nomina/-nomens** *bk.:* **praenomen.**

prenominate, *sf.&f. esk.* **1.** mezkûr, evvelce zikredilmiş olan, **2.** evvelce zikretmek, **3. prenomination** : evvelce zikretme.

prenotion, *is. bk.:* **1. preconception, 2. premonition.**

preoccupancy, *is.* **1.** bir mülkü başkasından önce işgal etme (eylemi/hakkı), **2.** *bk.:* **preoccupation** (2).

preoccupation, *is.* **1.** bir mülkü başkasından önce işgal etme, **2.** zihin meşguliyeti, dalgınlık, derin düşüncelere dalma. *She has many ~s about family affairs just now, and has no time to visit her friends.*

preoccupied, *sf.* **1.** dalgın, zihni meşgul, derin düşüncelere dalmış. *He stood in the middle of the room, looking about him with a ~ air.* **2.** önceden işgal edilmiş, meşgul, dolu, **3.** *biy.* daha önce başka bir türe ad olarak verilmiş, **4. ~ly** : dalgınlıkla, düşüncelere dalarak, **5. ~ness** : dalgınlık, derin düşüncelere dalma. ***e.a.-1.*** *busy, absorbed, concentrating, engrossed, absent-minded,* ***2.*** *taken, filled.*

preoccupy, *gl.f.* **-pied, -pying 1.** zihnini işgal etmek, derin düşüncelere dal(dır)mak, kafasına/zihnine saplanmak, başka şey düşündürmemek. *The question of going abroad preoccupied her mind.* **2.** başkalarından önce işgal etmek, önce kapmak. *Our favorite seats had been preoccupied.* **3. preoccupier** : önceden işgal eden kimse.

preoperative, *sf.* ameliyat öncesi, ameliyattan önce vuku bulan. **~ly** : ameliyattan önce.

prep, *sf.&is.&f.* **prepped, prepping** *k.d.* **1.** hazırlayıcı, hazırlık, **2.** hazırlık okulu, **3.** hazırlık okuluna gitmek, **4.** (bir konuda) hazırlanmak, (bir konuyu) incelemek/araştırıp hazırlamak. ***e.a.-1.*** *preparatory,* ***2.*** *preparatory school.*

prep. = **1.** preparation, **2.** preparatory, **3.** prepare, **4.** preposition.

prepackage, *gl.f.* **-aged, -aging** eşyaları veya erzakı (perakende satıştan önce) paketlemek, ambalâj yapmak. **prepack** *d.d.*

preparation, *is.* **1.** hazırlık, anıklık. *~ for a journey.* **He did too little ~ for his examination** : Sınav için pek az hazırlık yaptı. **2.** hazırla(n)ma, anıklama. *The ~ of the banquet hall took six hours.* **3.** hazır ilâç, müstahzar. *a special ~ for treating sunburn.* **4.** ilmî tetkik için hazırlanan hayvan vb. gibi örnek, **5.** Yahudilerde sebt veya bayram arifesi, **6.** (yatılı okulda) (a) ev ödevi, (b) mütalâa saati, **7. the Preparation** : dinî törenlerde başlangıç duası.

preparative, *sf.&is.* **1.** *bk.:* **preparatory, 2.** hazırlık, anıklık, **3.** hazırla(n)ma, **4.** hazır/hazırlanmış/hazırlayıcı şey, **5. ~ly** : hazırlayıcı/hazırlık olarak, hazırlık mahiyetinde.

preparator, *is.* hazırlayıcı, hazırlıkçı, (bir sergiyi, ilmî tetkik için bir nümuneyi) hazırlayan kimse.

preparatory, *sf.* **1.** hazırlayıcı, hazırlık niteliğinde, ihzarî. *~ arrangements.* **2.** ön, ilk, giriş/başlangıç şeklindeki. *~ remarks.* **3. ~ school** : (a) (kolej eğitimine hazırlayan) özel hazırlık okulu, (b) *Brit.* özel ilkokul, **4. ~ to** : -den önce. **I have a few letters to write ~ to beginning the day's work** : Günlük çalışmaya başlamadan önce yazılacak birkaç mektubum var. **5. preparatorily** : hazırlayıcı olarak, hazırlık niteliğinde/kabilinden, hazırlık olarak, ihzarî mahiyette.

prepare, *f.* **-pared, -paring 1.** hazırlamak. *to ~ a patient for the surgery. Please ~ the table for dinner.* **2.** düzenlemek, **3.** donatmak, teçhiz etmek, **4.** (yemek) pişirmek, kotarmak. *Mother is ~ing us a meal.* **5.** yapmak, imal etmek. **Who ~d the building plans?** Binanın projesini kim yaptı? **6.** *müz.* yol göstermek, **7. ~ for** : hazırlanmak, hazır olmak. *to ~ for war.* **We must ~ for the worst** : En kötü ihtimale göre hazırlanmalıyız. **8. preparer** : hazırlayıcı, hazırlayan kimse.

prepared, *sf.* **1.** hazır, amade, **2.** önceden hazırlanmış. *The chairman read out a ~ statement.* **3.** istekli, niyetli. *I'm not ~ to listen to all your weak excuses.* **4. ~ly** : hazır bir şekilde, hazırlanmış olarak, **5. ~ness** : (a) hazırlık, hazır olma, (b) harp hazırlığı, savaşa hazır olma. ***e.a.-1.*** *ready,* ***3.*** *willing,* ***5.*** *readiness.*

prepay, *gl.f.* **-paid, -paying 1.** peşin ödemek, önceden ödemek. *prepaid shipment.* **2. ~able** : peşin ödemeli, peşin ödenmesi gereken, **3. ~ment** : peşin ödeme, önceden ödeme.

prepense, *sf.* **1.** önceden düşünülmüş/tasarlanmış, kasıtlı. *malice ~.* **2. ~ly** : kasten, bile bile. ***e.a.- 1.*** *premeditated, preconceived, deliberate,* ***2.*** *deliberately.*

preponderance = preponderancy, *is.* (ağırlık, güç, sayı vb. bakımından) üstünlük, faikiyet, çoğunluk, çokluk, fazlalık. *There is a ~ of tigers in the forest, and a small number of monkeys and elephants. The ~ of good over evil.*

preponderant, *is.* **1.** (ağırlık, güç, sayı vb. bakımından) üstün, faik, çok, fazla, baskın, hâkim, galip. *A group among whom Germans are ~. Blue was the ~ color in the room.* **2. ~ly** : üstünlükle, çoğunlukla, en fazla/ziyade, daha ziyade, baskın/hâkim bir şekilde. *Its supporters remain ~ly students rather than workers.* ***e.a.- 1.*** *preponderating, overpoweing, dominant, predominant.*

preponderate, *gs.f.* **-ated, -ating 1.** *esk.* ağır basmak, daha ağır olmak/gelmek, ağırlıkça geçmek, (terazinin kefesi) aşağı sarkmak/ağmak, **2.** (güç/kuvvet/sayıca vb.) üstün/hâkim olmak, galip gelmek, fazla/çoğunlukta olmak. *Oaks and maples ~ in our eastern woods.* **3.** daha nüfuzlu/önemli olmak, **4. preponderatingly** : çoğunlukla, üstün/hâkim/galip bir şekilde, **5. preponderation** : üstünlük, çokluk, çoğunluk, fazlalık. ***e.a.-2&3.*** *predominate.*

preposition, *is. gr.* edat : kelimeler arasında zaman, durum, yön vb. bakımından ilgi kuran kelime. ***in, on, by, to, for, with*** gibi. ***NOT:*** Türkçedekinden farklı olarak İngilizcede bazan edat cümlenin sonuna gelir : *What did you do it for? Where are you coming from?* cümlelerindeki ***for*** ve ***from*** gibi.

prepositional, *sf. gr.* **1.** edatlı, **2. ~ phrase** : edatlı cümle, edat cümlesi, bir edat ve addan oluşan cümle : *in bed* gibi, **3. ~ly** : edatla, edatlı olarak.

prepositive, *sf.&is.* **1.** ön+, öndeki, önüne gelen/konulan. *a ~ adjective.* **2.** *gr.* başka bir kelime önüne takılan/eklenen (kelime), **3. ~ly** : önünde, önüne gelerek/takılarak.

prepositor = praepositor = praepostor = prepostor, *is.* **1.** (bazı İngiliz okullarında) mümessil, diğer öğrenciler üzerinde yetkisi olan öğrenci, **2. ~ial** : mümessile ait. ***e.a.- 1.*** *prefect.*

prepossess, *gl.f.* **1.** zihnini işgal etmek, önceden zihnine/fikrine hâkim olmak, meşgul etmek, **2.** lehinde fikir/kanaat hasıl ettirmek, kendi tarafına celp etmek/meylettirmek, gönlünü çekmek. *We were ~ed by the boy's modest behavior.* **3.** peşin hüküm vermek, peşin kanaati/fikri olmak, **4.** *az kul.* başkalarından önce mal edinmek/mülkiyetine geçirmek.

prepossessed, *sf.* **1.** lehinde fikir/kanaat besleyen, **2.** zihni çok meşgul. ***e.a.-1.*** *impressed,* ***2.*** *preoccupied.*

prepossessing, *sf.* **1.** hoşa giden, çekici, cazip, cazibeli, alıcı, alımlı, lehinde fikir/kanaat hasıl ettiren, olumlu izlenim bırakan, **2. ~ly** : hoş/çekici/cazip, bir şekilde, lehinde fikir/kanaat hasıl ettirecek tarzda, olumlu izlenim bırakarak, **3. ~ness** *bk.:* **prepossession**. ***e.a.-1.*** *pleasing, attractive.*

prepossession, *sf.* **1.** hoşa gitme, çekicilik, cazibe, alım, olumlu izlenim bırakma, olumlu etkileme, **2.** tarafgirlik, taraf tutma, eğilim, temayül, **3. ~ary** *bk.:* **prepossessing.**

preposterous, *sf.* **1.** saçma, abes, mantıksız, mantığa aykırı, anlamsız, manasız, akıl almaz, akla sığmaz, inanılmaz. *a ~ idea.* **2.** gülünç, **3. ~ly** : saçma/gülünç bir şekilde, mantıksızca, anlamsızca, manasızca, **4. ~ness** : saçmalık, mantıksızlık, mantığa aykırılık, anlamsızlık, manasızlık, gülünçlük. ***e.a.-1.*** *absurd, senseless, foolish, unreasonable,* ***2.*** *ridiculous.*

prepotency = prepotence, *is.* **1.** güçlülük, nüfuz(luluk), **2.** *kal. b.* kalıt güç : dölüne kendi niteliğini geçirme yeteneği.

prepotent(ial), *sf.* **1.** güçlü, nüfuzlu, hâkim, **2.** *kal. b.* kalıt güçlü : dölüne kendi niteliğini geçirebilen, **3. prepotently** : güçlü/nüfuzlu bir şekilde.

preppie = preppy, *is.&sf. ABD- k.d.* **1.** hazırlık okulu öğrencisi veya (yeni) mezunu, **2. ~ look** *d.d.* öğrenci kıyafeti, **3.** öğrenci+, hazırlık okulu öğrencilerine özgü (giyim, davranış vb.), **4. preppiness** : (hazırlık okulunda) öğrencilik.

preprandial, *sf.* yemekten önceki.

prepuce, *is. anat.* **1.** gulfe, sünnet derisi, **2.** bızırı kaplayan deri. ***e.a.- 1.*** *foreskin.*

Pre-Raphaelite, *sf.&is.* **1.** Rafael'den önceki sanat dönemine ait, **2.** İngiltere'de 1848'de kurulan ve Rafael'den önceki sanat görüşünü canlandırmaya çalışan ~ ***Brotherhood*** adlı sanatçılar birliği üyesi.

prerecord, *gl.f.* (Radyo-TV programını yayından) önce kaydetmek. **~ed** : önceden kaydedilmiş.

prerequisite, *sf.&is.* ön koşul, ön şart, önceden gerekli olan (şey). *A high school course is the usual ~ to university studies.*

prerogative, *sf.&is.* **1.** (makam/rütbenin verdiği) yetki, salâhiyet, imtiyaz. *A ruler may use his ~ of mercy towards a criminal.* **2.** ferdî hak. *Voting is the ~ of adult citizens.* **3.** hükümranlık hakkı, iktidar, hükûmet yetkisi, **4.** *esk. bk.:* **precedence**, **5.** yetkili, imtiyazlı, ayrıcalı, hak/yetki/imtiyaz sahibi. ***e.a.-1.*** *privilege,* ***2.*** *right.*

pres. = **1.** present, **2.** presidency, presidential.

Pres. = President.

presa, *is., ç.* **-se** *müz.* (çok sesli müzikte yeni ses için) başla! işareti (**: S: , +** gibi).

presage, *is.&f.* **-aged, -aging 1.** önsezi, **2.** geleceği bildiren işaret, alâmet, belirti, **3.** kehanet, **4.** sağgörü, basiret, uzağı/ileriyi görüş, dûrendişlik, **5.** *esk. bk.:* **forecast, prediction**, **6.** önceden sezmek, içine/kalbine doğmak, **7.** geleceği önceden söylemek/belirtmek/göstermek, **8.** tahmin etmek, kestirmek, önceden söylemek, **9.** kehanette bulunmak, **10. ~ful** : önsezili, önceden sezen/bildiren/haber veren, sağgörülü, basiretli, uzağı/ileriyi gören. **11. ~fully** : önsezi ile, önceden sezerek/haber vererek, basiretle, kehanetle, ileriyi görerek. ***e.a.-1.*** *presentiment, premonition, foreboding, foreshadowing,* ***2.*** *omen, indication,* ***3.*** *augury,* ***4.*** *foresight, prescience,* ***7.*** *portend, foreshow, foreshadow,* ***8.*** *forecast, predict.*

presanctification, *is.* önceden takdis etme.

presanctified, *sf.* önceden takdis edilmiş.

Presb = Presby = presbitarian.

presbyope, *is. göz.* yakını iyi göremeyen kimse.

presbyopia, *is. göz.* presbitlik, yakını iyi görememe: yaşlılara özgü bir görüş kusuru. ***e.a.-*** *farsightedness.*

presbyopic, *sf. göz.* yakını iyi göremeyen, presbit.

presbyter, *is.* **1.** (ilk Hristiyan kiliselerinde) din adamı: din öğretimi, papazlık ve yöneticilik yapan din görevlisi, **2.** papaz, **3.** Presbiteryen kilisesi yönetim kurulu üyesi, **4. ~al** *bk.:* **presbiterial.**

presbyterate, *is.* **1.** presbiteryen papazı, **3.** Presbiteryen kilisesi yönetim kurulu.

presbyterial, *sf.* **1.** Presbiteryen kilisesi yönetim kuruluna/üyelerine ait, **2.** *bk.:* **presbiterian** (1).

presbyterian, *sf.&is.* **1.** ihtiyarlar meclisince yönetilen kilise sistemine ait, **2.** bu sistemle yönetilen kilise (üyesi), presbiteryen.

Presbyterianism, *is.* **1.** ihtiyarlar meclisince yönetilen kilise sistemi, Presbiteryanlık, **2.** (ihtiyarlardan oluşan) kilise yönetim kurulu.

presbytery, *is., ç.* **-teries 1.** (kilise) ihtiyarlar meclisi, **2.** (presbiteryen) kilise mahkemesi, **3.** ihtiyarlar meclisince yönetilen kiliseler, **4.** kilisede papazlara özgü perdeli/kapalı bölme, **5.** (Katoliklerde) papaz evi. ***e.a.-*** ***5.*** *rectory.*

preschool, *sf.&is.* **1.** okul öncesi, okula başlamadan önceki. *~ education.* **2.** ana okulu, **3. ~er** : (a) henüz okula gitmeyen çocuk, (b) ana okulu öğrencisi.

prescience, *is.* ön bilgi, öngörü, önceden bilme/haber alma. ***e.a.-*** *foreknowledge, foresight.*

prescient, *sf.* **1.** ön bilgili, öngörülü, önceden bilen/haber alan, ön bilgisi olan, **2. ~ly** : ön bilgi/öngörü ile, önceden bilerek, **3. ~ific** : bilim öncesi.

prescind, *f.* **1.** soyutmak, ayırmak, ayrı olarak düşünmek, ayrıca nazarıitibara almak, **2.** kaldırmak, çıkarmak, uzaklaştırmak, yerini değiştirmek, **3.** dikkatini çekmek. **~ from** : (bir şeyden) dikkatini çevirmek. ***e.a.-1.*** *abstract, isolate, detach,* ***2.*** *remove.*

prescore, *gl.f.* **-scored, -scoring 1.** (çekilecek filmin seslerini) önceden kaydetmek, **2.** (kolay katlanabilmesi için kartonu) önceden çentmek.

prescribe, *gl.f.* **-scribed, -scribing 1.** kural/kaide/tüzük/nizam koymak/vazetmek, **2.** *tıp* (ilâç) tavsiye etmek, salık vermek, reçete yazmak, tedavi yolunu belirtmek. *My doctor ~d a new medicine for my ulcer.* **3.** belirtmek, tayin/tespit/beyan etmek, koymak. *What punishment does the law ~ for this crime?* **4.** *huk.* (a) uzun zaman kullandığı mal üzerinde hak iddia etmek, (b) zaman aşımı yüzünden düşmek/geçersiz olmak/hakkını yitirmek, **5. prescribable** : belirtilebilir, kural olarak konulabilir, tavsiye edilebi-

lir, reçete verilebilir, **6. prescribed** : belirli, muayyen, önceden belirtilmiş/tayin edilmiş. **prescribed task** : belirli görev. **within prescribed time** : belirli süre içinde. **a prescribed amount of money** : muayyen bir para, **7. presciber** : reçete yazan, salık veren, tavsiye eden, kural olarak koyan kimse. ***e.a.-1.*** *direct, dictate, decree, appoint, ordain.*

prescript, *sf.&is.* kural, kaide, tüzük, nizam, yasa, emredilen/riayet edilmesi gereken (şey). ***e.a.-*** *law, ordinance, instruction, precept, regulation, command, direction.*

prescriptible, *sf.* **1.** reçete verilebilir, reçete ile verilebilir, **2.** kurala/tüzüğe/yasaya tâbi, kurala/tüzüğe vb. bağlanabilir, kural vb. konulabilir, **3.** zaman aşımı dolayısıyla hak iddia edilen/edilebilen, böyle bir hak iddiasına dayanan.

prescription, *is.* **1.** *tıp* reçete, **2.** (a) reçete yazma, (b) kural/tüzük vb. koyma, **3.** emir, yönetmelik, yönerge, talimat, tüzük, kural, yasa, **4.** *huk.* (a) uzun süre kullanmaktan doğan hak, (b) zaman aşımı dolayısıyla bir hakkı kaybetme, (c) (hakkın kaybolması sonucunu doğuran) zaman aşımı, **5.** (eski/süregelen) âdet, töre.

prescriptive, *sf.* **1.** sıkı kurallar koyan, emredici, kurallara/kaide/tüzük ve yasalara sıkı sıkıya bağlı. *~ grammar.* **2.** yapılagelen, âdet/töre hükmünde, töresel. *a ~ right.* **3.** zaman aşımı ile hak edilmiş/kazanılmış. *a ~ title.* **4. ~ly** : kurallara (sıkı sıkıya) bağlı olarak, **5. ~ness** : kurallara bağlılık.

presence, *is.* **1.** varlık, huzur, hazır bulunma. **make one's ~ felt** : varlığını hissettirmek, kendini saydırmak. **to be admitted to the ~** : huzura kabul edilmek. **Your ~ is requested** : Hazır bulunmanız rica olunur. **2.** mevcut/hazır bulunan kimseler, hazırun. **saving you ~** : hâşâ huzurdan, **3.** yakın çevre, yöre, civar, etraf. **in the ~ of s.o.** : birisinin yanında/yakınında/huzurunda, **4.** *Brit.* maiyet, büyük bir kimseye yakın kimseler, **5.** başkalarına güven ve huzur verebilme yeteneği, **6.** duruş (özellikle heybetli/gösterişli/vakur), **7.** (vakur/heybetli) zat/kimse, **8.** (varlığı hissedilen) ilâhî/doğüstü varlık/ruh, hayal görüntü, **9.** (bir ülkenin yabancı ülkelerde hissettirdiği askerî/ekonomik vb.) varlık, güç. *The American military ~ in Greece. The Japanese ~ in the U.S. consumer market.* **10. ~ chamber** : (büyük şahsiyetlerin/kralların vb.) kabul salonu, arz odası, **11. ~ of mind** : serinkanlılık, soğukkanlılık, uyanıklık, sür'atiintikal, atiklik. *When the fire started in the kitchen, Jo had the ~ of mind to turn off the gas.* **retain/lose one's ~ of mind** : soğukkanlılığını korumak/yitirmek. ***e.a.-1.*** *existence, occurence, attendance,* ***11.*** *coolness, alertness, readiness.*

present[1], *sf.&is.* **1.** hazır, mevcut. **be ~** : hazır bulunmak. **~ company** : hazır bulunanlar, hazırun. **~ company (always) excepted** : hâşâ huzurdan, sözüm huzurdan dışarı, **2.** şimdiki (zaman), güncel, şu andaki/hâlihazırdaki (durum vb.). **at ~** : şimdi, şu anda, hâlihazırda, şimdiki hâlde/durumda. **at the ~ time** : bu zamanda, hâlihazırda. **for the ~** : şimdilik, şu anda, şu an için, geçici olarak, muvakkaten. **up to the ~** : şimdiye/şu ana kadar. **articles for ~ use** : her gün kullanılan eşya. **the ~ worth of ...** : ...-in şimdiki değeri. **We learn from the past, experience the ~ and hope for success in future** : Geçmişten ders alır, şimdiki zamanı yaşar, geleceğe ümitle bakarız. **3.** *gr.* şimdiki zaman (kipi), hâl (sigası), **4.** (bir yerde vb.) var olan, bulunan. *Carbon is ~ in many minerals.* **5.** eldeki, ele alınan, söz konusu (edilen). *the ~ issue.* **the ~ writer** : bu yazıyı yazan, imza sahibi, **6.** *esk.* serinkanlı, soğukkanlı, **7.** *esk.* anî, müstacel, mübrem, **8. ~s** *huk.* eldeki belge, göz önüne alınan belge, işbu vesika (kontrat, kira sözleşmesi, tapu vb.), **9.** hediye, bahşiş, armağan. **make s.o. a ~ of sth**: birisine bir şeyi armağan etmek/hediye olarak vermek, **10.** *esk.* eldeki iş, ele alınan konu, **11. live in the ~** : gününü gün etmek, bugün yiyip yarını düşünmemek, **12. (there is) no time like ~** : (a) Gün bugün, saat bu saat. (b) Bugünün işini yarına bırakma. **13. ~ness** : hazır/mevcut olma/bulunma, var olma. ***e.a.-*** *2. now, current, extant,* ***7.*** *immediate, instant,* ***9.*** *gift, grant, benefaction, gratuity, tip, donation, bonus.* ***k.a.-*** *1. absent.*

present[2], *gl.f.* **1.** sunmak, takdim etmek. **~ one's respects** : saygılarını sunmak. **~ sth. to s.o. = ~ s.o. with sth.** : birine bir şey sunmak/takdim/hediye etmek, **2.** göstermek, arz etmek. **~ one's apologies** : özür dilemek. **~ one's compliments** : iltifatta bulunmak. **This matter ~s some difficulties** : Bu iş biraz zorluk gösteriyor.

3. (fırsat vb.) vermek, sağlamak, hasıl etmek, meydana getirmek, meydan vermek, **4.** ibraz etmek, göstermek. **to ~ one's I.D.** : kimliğini göstermek, **5.** tanıştırmak, takdim/prezante etmek. **~ oneself** : (a) kendini takdim etmek, (b) ispatı-vücut etmek, hazır bulunmak, **6.** kamuya duyurmak, **7.** huzura çıkarmak, **8.** teşhir etmek, **9.** dikkatine sunmak/arz etmek, göz önüne sermek, **10.** anlatmak, izah etmek, **11.** temsil etmek, (sahnede rolünü) oynamak. **to ~ a play** : bir piyesi sahneye koymak, **12.** döndürmek, çevirmek. *He ~ed his back to the audience.* **13.** (tüfek) nişan almak. **~ a pistol at s.o.'s head**: birinin başına tabanca dayamak, **14.** *huk.* (a) suçlamak, itham etmek, (b) (yetkili makama) arz etmek, bilgi vermek, **15.** *Brit.* papazı maaşlı makama aday göstermek, **16. ~ arms** *As.* (a) tüfekle selâm vaziyeti (almak), (b) selâm vaziyeti (komut), (c) (silâhsız birliklerde) el ile selâm (vermek), **17. ~ itself** : (a) (düşünce, fikir vb.) akla gelmek, (b) (imkân, olanak vb.) zuhur etmek, çıkmak. **If the chance to buy this house ~s itself, buy it** : Fırsat/imkân bulursan bu evi satın al. ***e.a.- 1.*** *bestow, donate, give, endow, furnish,* ***2.*** *proffer,* ***3.*** *yield, afford, furnish,* ***4.*** *hand, send in,* ***5&9.*** *introduce,* ***8.*** *show, exhibit,* ***11.*** *enact, represent, act, impersonate,* ***12.*** *turn, direct, point,* ***13.*** *aim, level.*

presentable, *sf.* **1.** sunulabilir, takdim edilebilir, **2.** derli toplu, yakışıklı, düzenli. **make oneself ~** : kendine çeki düzen vermek, **3. ~ness = presentability** : sunulabilme, takdim edilebilme, derli toplu/düzenli/yakışıklı olma, **4. presentably** : sunulabilecek/takdim edilebilecek şekilde, derli toplu, düzenlice.

presentation, *is.* **1.** sunma, sunuş, takdim (etme). *the ~ of a gift.* **2.** sunulma, takdim edilme, **3.** huzura çıkma. *the ~ of a person to the King.* **4.** (film/piyes) temsil, gösteri. *the ~ of a play.* **5.** (hediye) verme, hediye verme merasimi. *A ~ was held when the manager retired.* **6.** hediye, **7.***tic.* ibraz, bir senet/çek vb. yi ödenmek üzere gösterme. **payable on the ~** : ibrazında (hamiline) ödenir, **8.** (doğumda) ceninin duruş şekli, **9.** (kilise) papazın maaşlı mevkie atanması, **10.** *fel.&psikol.* (a) algı, duyu, duyulan/idrak edilen şey, (b) belirli bir anda bilinçte/zihinde mevcut olan/bulunan şey, **11. ~al** : takdim+, sunuş+, gösteriş+, temsil+, anlamlı, anlam taşıyan. ***e.a.-*** **5.** *offering, delivering, bestowal,* **6.** *gift, present.*

presentationism = presentationalism = presentative realism, *is. fel.* düz algıcılık : aracıya gerek kalmaksızın zihnin algılanan dış varlığı derhal fark ettiğini/kavradığını savunan öğreti. **presentationist** : düz algıcı : bu öğretiyi savunan kimse.

presentative, *sf.* **1.** sunulan, bilinen, anlaşılabilir (fikir, hayal vb.), **2.** *fel.* düz algılanabilir, akıl ile kavranabilir, derhal algılanan/kavranan/anlaşılan, **3.** papaza görev/maaş takdimine yetkili.

present-day, *sf.* bugünkü, çağdaş, günümüzün, şimdiki, modern. *~technique. ~ English.* ***e.a.-*** *current, modern.*

presentee, *is.* **1.** alıcı, kendine bir şey sunulan/takdim edilen kimse, **2.** (maaşlı göreve) aday gösterilen.

presenter, *is.* sunucu, takdimci, sunan/takdim eden kimse.

presentiment, *is.* **1.** önsezi, önceden sezme/duyma/hissetme, hissikablelvuku, **2. ~al** : önseziye ait. ***e.a.- 1.*** *foreboding.*

presentive, *is.* **1.** kavramsal, bir fikri/kavramı akla getiren, **2. ~ly** : kavramsal olarak, **3. ~ness** : kavramsallık. ***e.a.-1.*** *notional.*

presently, *zf.* **1.** birazdan, pek yakında. *They will be here ~.* **2.** *k.d.* şu anda, şimdi, halen, şimdilik. *He is ~ out of country. {Bu anlamda kullanmaktan kaçınılması tavsiye olunur}.* **3.** *esk.* derhal, hemen. ***e.a.-1.*** *soon, shortly, forthwith,* ***2.*** *now, at present,* ***3.*** *immediately, instantly.*

presentment, *is.* **1.** sunuş, arz, takdim, (özellikle zihne/düşünceye bir fikir vb nin sunuluşu), **2.** sunulma, arz/takdim edilme, **3.** *bk.:* **presentation**, **4.** sunuş/takdim tarzı, **5.** resim, suret, benzerlik, **6.** *tic.* ibraz, senet vb. nin ödenmek üzere gösterilmesi, **7.** *huk.* jüri heyeti raporu, jüri tarafından takdim edilen suçlama yazısı, **8.** temsil, tiyatro gösterisi.

present participle, *is. gr.* faaliyet ismi, sıfat-fiil: İngilizce fiillerin **-ing** ile sonlanan şekli. *ör.:* ***say*** : söylemek, ***saying*** : söyleyen, söyleyerek.

present perfect, *is. gr.* tamamlanmış şimdiki zaman: *have* fiilinin şimdiki zamanı sonuna fiilin geçmiş zaman ortacı (*past participle*) getirilerek yapılır : *ör.: I have finished* : (şimdi) bitirdim.

preservation, *is.* koruma, korunma. **~ist** : doğayı/tarihî yerleri olduğu gibi koruma taraftarı.

preservative, *sf.&is.* **1.** koruyucu, koruyan, saklayan, muhafaza eden (şey), **2.** besinleri bozulmaktan koruyan kimyasal madde, koruyucu katkı.

preserve, *is.&f.* **-served, -serving 1.** korumak, varlığını sürdürmek/devam ettirmek, idame etmek. **to ~ our liberties** : hürriyetlerimizi korumak. **I pray that fate may ~ you from all harm** : Cenabıallahın seni her türlü kötülüklerden koruması için duacıyım. **2.** korumak, muhafaza etmek, bozulmasını önlemek. **well ~d** : dinç, genç kalmış. **In times of danger he always ~s his calmness** : Tehlike anında o daima sükûnetini korur. *Ice helps to ~ food.* **3.** esirgemek, gözetmek, vikaye etmek, dayandırmak. *to ~ historical monuments.* **4.** saklamak, mülkiyetini devam ettirmek, **5.** konserve(sini) yapmak, çürümesini/bozulmasını önlemek, **6.** reçel(ini) yapmak, **7.** (avcılıkta) kendisi için saklamak, kendi inhisarına almak, **8.** koruyucu, koruyan şey, **9.** konserve, (kimyasal maddelerle) bozulması önlenmiş besin maddesi, **10.** *gen.* **~s** : reçel, şekerle kaynatılmış sebze/meyve, **11.** av hayvanları ve balıkları üretmek için ayrılmış alan. **game ~** : av hayvanları üretim alanı, **12. preservability** : korunabilme, **13. preservable** : korunabilir, muhafaza edilebilir, **14. preservation** : koruma, muhafaza etme, **15. preserver** : koruyucu, kurtarıcı, kurtaran, muhafaza eden. ***e.a.- 1.*** *conserve, protect, 2. safeguard, shelter, shield, defend, 4. retain.* ***k.a.- 1.*** *destroy.*

pre-shrunk = preshrunk, *sf.* çekmez, büzülmez, dokuma sırasında çektirilmiş (kumaş).

preset, *gl.f.* **-set, -setting** (kontrol/kumanda cihazını/saatini vb.) önceden ayarlamak. *At mid-day he ~ the cooker to go on at 5 o'clock so that dinner would be ready when he got home.*

preside, *gs.f.* **-sided, -siding 1.** başkanlık/riyaset etmek, **2. ~ over** : yönetmek, nezaret etmek, bakmak. *The lawyer ~d over the estate. to ~ over a meeting.* **3. presider** : başkanlık/nezaret eden, yöneten kimse, yönetici.

presidency, *is., ç.* **-cies 1.** başkanlık, reislik, riyaset (makamı, görevi, süresi). *Roosevelt was elected 4 times to the ~ of the US.* **2.** *b.h.* ABD Başkanlık makamı, **3.** *b.h.* eskiden Hindistan'da üç büyük eyaletten her biri : Bengal, Bombay, Madras.

president, *is.* **1.** *b.h.* başkan, cumhurbaşkanı, reis, reisicumhur, cumhur reisi. **the ~ of France** : Fransa Cumhurbaşkanı, **2.** (kurumlarda) başkan, şef, amir. **the ~ of the Board of Trade** : İngiliz Ticaret Bakanı, **3.** kolej ve üniversitelerde) baş yönetici, rektör, müdür, **4. ~-elect** : seçilmiş (fakat henüz resmen görevi devir almamış) başkan.

presidential, *sf.* **1.** başkanlık+. *~ system.* **2.** başkana özgü/tahsis edilmiş, **3.** başkanlık seçimi+. *~ campaign.* **~ year** : başkanlık seçim yılı, **4.** başkan+. **~ aide** : başkan yardımcısı, **5. ~ly** : başkan tarafından, başkanla, başkanlıkla. **Countries will be represented ~ly** : Ülkeler başkanları tarafından temsil edilecek.

presidial, *sf.* **1. presidiary** *d.d.* garnizonlu, garnizon şeklinde. *Two ~ castles in this city.* **2.** başkanlık+. *~ power.* **3.** eyalet+, eyalete ait. ***e.a.- 2.*** *presidential,* ***3.*** *provincial.*

presidio, *is., ç.* **-sidios 1.** garnizonlu kale, **2.** cezalı İspanyolların yabancı bir ülkede yerleşim alanı, **3. the Presidio** : San Fransisco'daki ABD askerî bölgesi.

presidium, *is.* **1.** Prezidyum : Sovyet Rusya hükûmet yönetim kurulu, **2.** Sovyetler Birliği'nde Komünist Parti Yönetim Kurulu (1952-1966).

presignify, *gl.f.* **-fied, -fying** önceden belirtmek/delâlet etmek, ön işaret/delil olmak, önceden haber vermek. ***e.a.-*** *foretell, foreshadow.*

pre-Socratic, *sf.&is.* Sokrat'tan önceki (filozof, felsefî sistem).

pres. part. = present participle.

press[1], *f.* **1.** basınç yapmak, tazyik etmek, **2.** basmak. *~ the button to ring the bell.* **3.** sık(ıştır)mak. *The shoe is ~ing my toe. He ~ed a coin into the little boy's hand.* **4.** sıkıp suyunu/yağını çıkarmak. *to ~ grapes.* **5.** baskı yapmak, zorlamak, **6.** sıkıca sarılmak, kucaklamak, **7.** ütüle(n)mek, (basarak) düzeltmek. *~ the clothes with an iron. This dress ~es easily.* **8.** (canını) sıkmak, sıkıntı/üzüntü vermek, bunaltmak, taciz etmek. *He was ~ed by circumstances.*

9. zorlamak, üstüne düşmek, mecbur etmek. **They ~ed me for an answer** : Beni cevap vermeye zorladılar. **Don't ~ your luck** : Şansına güvenme, işi şansa bırakma. **10.** ısrar etmek, üzerinde ısrarla durmak. *Because it was so stormy, we ~ed our guests to stay all night.* **11.** ısrarla öne sürmek/iddia etmek, **12.** acele et-(tir)mek, iki ayağını bir pabuca sokmak. **~ forward = ~ on** : ivmek, acele etmek, hızla ilerlemek/devam etmek, yılmadan/cesaretle ilerlemek. *Let's ~ on with our work.* **Time is ~ing** : Vakit dar. **be ~ed for time** : sıkışmak, vakti dar olmak, **13.** (davayı vb.) kovuşturmak, **14.** *esk.* kalabalıklaş(tır)mak, **15.** *esk.* canını sıkmak, baskı yapmak, zulmetmek, **16.** zorla askerliğe (özellikle bahriyeye) almak, **17.** (bir işi yapmaya) mecbur etmek/zorlamak. **~ into service** : el koymak, zorla kullanmak. *French taxis were ~ed into service as troop transports.* **18.** (ite kaka/zorla) yol açmak. *He ~ed his way through the crowd.* **19.** üşüşmek, etrafını sarmak, sıkıştırmak. *So many people ~ed round the famous actress that she couldn't get to her car.* **20. ~ on/upon = weigh on** : (a) zorlamak, baskı yapmak, sıkıştırmak, ağırlığını koymak, (b) zorla kabul ettirmek. ***e.a.- 4.*** *compress, squeeze,* ***6.*** *hug, embrace, clasp,* ***7.*** *iron, flatten,* ***8.*** *distress, harass, beset, annoy, worry, torment, assail,* ***9.*** *importune, entreat, constrain, compel, push,* ***10.*** *insist on, emphasize, induce, persuade, beg, implore,* ***11.*** *put forward,* ***12.*** *hasten, urge onward,* ***13.*** *proceed,* ***14.*** *crowd, cram,* ***15.*** *oppress.*

press[2], *is.* **1.** basın, matbuat. **~ agent** : basın sözcüsü. **~ association** : basın kurumu. **~- attaché** : basın ataşesi. **~- baron : = ~ lord** *hkr.* basın kralı. **~-card** : basın kartı. **~ conference** : basın toplantısı. **~ release = news release = release**: basın bildirisi. **freedom of ~** : basın özgürlüğü. **the yellow ~** : tahrikçi/istismarcı basın, günlük olayları abartmalı ve hissî bir şekilde yayınlayan gazeteler, **2.** basılmış şeyler (özellikle gazeteler), matbua. **~ clipping** : kupür. **correct the ~** : baskı yanlışlarını düzeltmek, **3.** basın mensupları. *The minister invited the ~ to a meeting to explain his activities.* **~ box** : basın mensuplarına ayrılan yer. **~ gallery** : basın locası, **4.** gazete yazısı, (basında çıkan) yorum. *The play received a good ~ .* **5.** basım evi, matbaa. **~ proof** : son prova, makina provası. **in ~** : basılmakta. **off the ~** : baskıdan çıkmış, **6.** (a) matbaa makinası, (b) *bk.:* **cylinder press**, (c) *bk.:* **rotary press**, **7.** basım tekniği, matbaacılık, **8.** baskı tezgâhı, **9.** cendere, pres, mengene. **oil ~** : yağhane, **10.** basınç, baskı, tazyik, **11.** sıkış-(tır)ma, it(il)me, zorla(n)ma, tazyik etme/edilme. **The ~ of modern modern life** : Zamanın gerektirdikleri. **12.** kalabalık, yığın, yığılma, **13.** ütüle(n)me, kalıp. **His suit was out of ~** : Elbisesi yeni ütülenmişti. **hat ~** : şapka kalıbı, **14.** acele, telâş, ivedilik, müstaceliyet, sıkışıklık, **15.** (elbise, kitap, broşur vb. için) dolap, sehpa, **16. go to ~** : basılmak, baskıya/matbaaya verilmek, **17.** (askerliğe, özellikle bahriyeye) zorla alma, **18. ~ gang = pressgang** : bahriyeye zorla asker toplama bölüğü. ***e.a.- 10.*** *pressure,* ***14.*** *urgency.*

pressboard, *is.* **1.** baskı kartonu: basılan sayfaların arasına konulduğu kartonlardan biri, **2.** parlak/sağlam karton, **3.** (küçük) ütü tahtası.

press-button, *is. bk.:* **push button.**

pressed, *sf.* **1.** sıkış(tırıl)mış, bas(tır)ılmış, **2. ~ brick** : kalıp tuğlası, kalıba konularak fırınlanan tuğla, **3. be ~ for time** : işi acele olmak, vakti olmamak, (zamanı) dar/sıkışık olmak, iki ayağı bir pabuca girmek, **4. be hard/very ~** : sıkışık durumda olmak. **I am very ~** : Çok sıkışık durumdayım. **5. ~ glass** : kalıp camı, kalıpla şekil verilmiş cam.

presser, *is.* **1.** sıkıştıran, basınç/tazyik yapan kimse/şey, **2.** ütücü, kalıpçı, **3. ~ foot**: dikiş makinası ayağı.

pressing, *sf.&is.* **1.** evgin, ivedi, acele, mübrem, müstacel, hemen yapılması gereken, önemli, ihmale gelmez. *~ business matters prevented him from taking a holiday.* **2.** ısrarlı, ısrar eden, ısrarla üzerinde duran, musir. **My friends gave me a ~ invitation. They were so ~ that I couldn't refuse them** : Arkadaşlarım beni ısrarla davet ettiler. O kadar ısrar ettiler ki reddedemedim. **3.** basma, baskı, kalıplama. *~ of phonograph records.* **4.** basılmış şey, baskı/kalıp işi, **5. ~ly** : (a) evginlikle, ivedilikle, acele ile, müstacelen, (b) ısrarla, **6. ~ness** : (a) evginlik, ivedilik, acele, (b) ısrar. ***e.a.- 1.*** *urgent, important,* ***2.*** *importunate, insistent.*

pressman, *is., ç.* **-men 1.** basımcı, matbaacı, matbaa teknisyeni, **2.** *Brit.* gazeteci, muhabir. *e.a.- 2. journalist, reporter, newspaperman.*

pressmark, *is.* **1.** kitap tasnif numarası, **2.** gazetenin basıldığı matbaayı belirten işaret.

press of canvas = press of sail, *is. den.* belirli rüzgâr hızında geminin güvenlikle açabileceği azamî yelken sayısı.

pressor, *sf. fizy.* basıcı, uyarılınca kan basıncını artırıcı. **~ nerve** : basıcı sinir.

pressroom, *is.* basın odası, matbaa makinesinin bulunduğu oda.

pressure, *is,&f.* **-sured, -suring 1.** basınç, tazyik, **2.** *fiz.* basınç, yüzey birimine gelen kuvvet. Simgesi *: P.* **3.** *meteor.* **atmospheric ~** *d.d.* hava basıncı. *Low ~ often brings rain.* **4.** sıkışma, baskı/tazyik görme, **5.** zulüm, baskı, eza, cefa, sıkıntı, meşakkat, güçlük, taciz/bizar olma/etme. **Villagers are unaccustomed to the ~ of modern city life** : Köylüler modern şehir hayatının sıkıntılarına alışık değillerdir. **6.** baskı, zorlama. **bring ~ to bear on s.o. = put ~ on s.o. (to do sth.)** : birinin üzerine baskı yapmak, birine bir işi zorla yaptırmak. **under the ~** : zorla, istemeye istemeye, baskı altında. **under the ~ of necessity** : zaruret dolayısıyla. **social ~** : toplumsal baskı, **7.** evgenlik, ivedilik, acele, müstaceliyet, sıkılık. **~ of business** : işlerin sıkılığı. **work at high ~** : çok sıkı çalışmak, **8.** *esk.* damga, mühür, **9.** basınç yapmak, tazyik etmek, **10.** baskı yapmak, zorlamak. *The opposition ~d the government into debating the matter.* **11.** etkilemek, etki/tesir altında bırakmak, **12. ~ cabin** *: hv.* basınçlı oda/kabin, **13. (high/low) ~ center**: *meteor.* (yüksek/alçak) basınç merkezi, **14. ~ gauge** : basıölçer, manometre, **15. ~ gradient** *meteor.* basınç bayırlığı/gradyanı : birim yükseklik değişmesinde hava basıncının değişmesi, **16. ~ group** : baskı grubu : kendi çıkarları için hükûmete/yasama organlarına etki/baskı yapan grup, **17. ~ head** *bk.:* **head** (27), **18. ~ ice** : basınç buzu: buz dağlarının sıkışma noktalarında oluşan buz, **19. ~ point** : basınç noktası : üzerine basınç yapılınca kan akışını durduran nokta, **20. ~ ridge** : basınç buzu kenarı, **21. ~ shift** *fiz.* basınç kayması, yüksek basınç altında ışınım kaynağının izge çizgilerinin dalga boyunun değişmesi, **22. ~ suit = pressurized suit** : basınçlı elbise : uzayda ve yüksek yerlerde bedene normal hava basıncı sağlayan elbise. *e.a.- 1. stress, 5. harassment, oppression, 8. impression, stamp, 9. pressurize, 11. influence.*

pressure-cook, *gl.f.* basınç altında (düdüklü tencerede) pişirmek. **pressure cooker** : düdüklü tencere.

pressureless, *sf.* basınçsız, tazyiksiz.

pressurize, *gl.f.* **-rized, -rizing 1.** (yükseklerde uçarken uçak içindeki) basıncı normal değerde tutmak, **2.** (gaz/sıvı üzerine) basınç yapmak/uygulamak, basınç altında tutmak, **3.** basınç altında (düdüklü tencerede) pişirmek, **4.** baskı yapmak, (bir işi yapmaya) zorlamak, zorla yaptırmak. *They have ~d him into freeing the prisoners.* **5. pressurization** : basınçlama, basınç altında tutma.

presswork, *is.* **1.** matbaacılık, baskı makinesinin (matbaanın) işletilmesi/yönetilmesi, **2.** basım/matbaa işi, **3.** basılmış şeyler.

prest, *sf.&is.* **1.** peşin ödenti, avans, **2. ~ money = king's shilling** *d.d.* eskiden İngiliz ordusuna yazılana verilen ilk harçlık, **3.** *esk.* hazır, hazırlanmış, **4.** *esk.* borç para, borçlan(dır)ma, ödünç alma/verme. *e.a.- 3. ready, prepared, at hand, 4. loan.*

prester, *is.* papaz. *e.a.- priest.*

prestidigitation, *is.* hokkabazlık, el çabukluğu. *e.a.- jugglery, legerdemain.*

prestidigitator, *is.* hokkabaz, el çabukluğu ile hüner gösteren kimse. **~ial = ~y** : hokkabazlık şeklinde, hokkabaz gibi.

prestige, *is.&sf.* **1.** saygın(lık), itibar(lı), nüfuz(lu), tesir(li), prestij (sahibi). *He has wealth, ~ and power.* **2.** ün(lü), şöhret(li), şan(lı), şeref(li). *e.a.- renown, distinction, name, repute, weight, importance, influence.*

prestigious, *sf.* **1.** saygın, itibarlı, nüfuzlu, prestij sahibi, ünlü, şöhretli, şanlı, şerefli, **2. ~ly** : saygınlıkla, itibarlı/nüfuzlu/ünlü/şöhretli bir şekilde, şanla, şerefle, **3. ~ness** : saygınlık, itibar, nüfuz, prestij, ün, şöhret, şan, şeref.

prestissimo, *zf.&is. It.* en hızlı (tempo ile çalınan parça).

presto, *sf.&zf.&is., ç.* **-tos 1.** çabuk, hızlı, **2.** *müz.* hızlı tempo ile (çalınan parça), **3.** çabucak, hemen, derhâl, **4. ~ chango** : derhal değiş (çoğunlukla sihirbazların kullandıkları emir). *e.a.- 3. quickly, immediately.*

prestress, *gl.f.* **1.** (beton inşaatta) ön germek, ön gerilme uygulamak, yüke maruz bırakmadan önce gerilme altında tutmak, **2. ~ed concrete** : ön gerilmeli beton : öncede gerilmeye maruz bırakılmış demir çubuklarla yapılan beton.

presumable, *sf.* olabilir, muhtemel. ***e.a.-*** *probable.*

presumably, *zf.* olabilir ki, muhtemelen, galiba, tahminen. *~ there is a good reason for her absence, as she doesn't usually stay away from work.* ***e.a.-*** *probably.*

presume, *f.* **-sumed, -suming 1.** farz etmek, tahmin etmek. *Ali didn't say when he would return, but I ~ he'll be back for dinner.* **2.** *huk.* aksine delil olmadığından kabul etmek. *The law ~s innocence until guilt is proved.* **3.** cür'et/cesaret etmek, cesaretini göstermek, haddini aşmak, cesaret edip girişmek. *May I ~ to tell you what to do? He ~d to tell his boss how the work ought to be done.* **4. ~ on/upon** : kötüye kullanmak, istismar etmek. **~ on s.o.'s kindness** : birinin nezaketini kötüye kullanmak (şımarmak, yüz bulunca tepesine çıkmak). *I hope I am not presuming your kindness. Do not ~ upon his tolerance.* **5. ~dly = presumingly** : tahminen, tahmine göre, galiba, muhtemelen, **6. presumer** : farz/tahmin eden. ***e.a.- 1.*** *assume, suppose, presuppose, 3. overstep, dare, venture.*

presumption, *is.* **1.** farz, tahmin, zan. *Since he had the stolen jewels, the ~ was that he was the thief.* **2.** doğru zannetme/sanma, **3.** makul sebeplere ve delillere dayanan hüküm/yargı, **4.** tahmin, varsayım, faraziye. *Your ~ is correct.* **5.** olasılık, ihtimal, **6.** *huk.* ipucu, bilinen gerçeklere dayanarak çıkarılan sonuç, **7.** cür'et, küstahlık, haddini bilmeyiş, haddini aşma. *She was very angry with him for his ~.* **8. ~ of innocence** *huk.* suçsuz farz etme, bir kimsenin suçlu olduğu kanıtlanıncaya kadar suçsuz sayılması ilkesi. ***e.a.-4.*** *assumption, 7. arrogance, boldness, impudence, impertinence, effrontery, audacity.*

presumptive, *sf.* **1.** muhtemel, zannedilen/sanılan, zan ve tahmine dayanan. **an heir ~** : muhtemel bir varis. *a ~ diagnosis of thrombosis.* **2.** bilinen gerçek ve delillere dayanan, doğru olabilen. **~ evidence** : durum ve şartlardan çıkarılan delil/karine, **3.** gelişmekte olan. *~ neural tissue.* **4. ~ly** : muhtemelen, tahminen, sanıldığına/farz edildiğine göre. ***e.a.-1.*** *probable, presumed, 4. probably, presumably.*

presumptuous, *sf.* **1.** küstah, arsız, fodul, haddini bilmez. *It was ~ for him to challenge the President.* **2.** mağrur, kibirli, kendini beğenmiş. *Her ~ airs made her disliked by many.* **3. ~ly** : küstahça, arsızca, haddini bilmezcesine; gururla, kibirle, kendini beğenmişçesine, **4. ~ness** : küstahlık, arsızlık, haddini bilmezlik; mağrurluk, kibirlilik, kendini beğenmişlik. ***e.a.-1.*** *impertinent, audacious, fresh, bold, arrogant, forward, overweening, 2. haughty, proud, lofty, snobbish, pompous, contemptuous.* ***k.a.-1.*** *modest, unassuming.*

presuppose, *gl.f.* **-posed, -posing 1.** önceden farz etmek/varsaymak/zannetmek. **A scientist never ~s the truth of an unproved fact** : Bilim adamı, doğruluğu kanıtlanmamış bir olayı asla doğru farz etmez. **2.** (ilkel koşuk/ön şart olarak) gerekmek. **A child ~s a mother** : Anne olmadan çocuk olmaz. **An honor given to a person ~s he has earned it** : Kazanılmadan şeref payesi verilmez. ***e.a.- 1.*** *presume.*

presupposition, *is.* **1.** ön varsayım, ön koyut, önceden farz etme/varsayma/zannetme, peşin hüküm, önceden farz edilen/varsayılan şey. *Your judgment of the facts is based on the ~ that they are true : such ~s are unvise.* **2. ~less** : ön varsayımsız, ön koyutsuz.

presurmise, *is.&gl.f.* **-mised, -mising 1.** (önceden edinilmiş) kanaat, sanı, zan, şüphe, **2.** önceden zannetmek/sanmak/şüphe etmek.

pret. = preterit.

pretence/~ful/~less, *is. Brit. bk.:* **pretense/~ful/~less**

pretend, *gl.f.&sf.* **1.** taslamak, yalandan/mahsus yapmak, ... gibi görünmek, ... süsü vermek/tavrı takınmak. *He ~ed sleep when his mother called him. She wasn't really crying, she was only ~ing.* **to ~ illness** : yalandan hastalanmak, temarüz etmek. **to ~ to be a scholar** : bilginlik taslamak, **2.** taklit etmek, benzetmek, uydurmak, sahtesini yapmak, **3.** iddia etmek, iddiada bulunmak. *I don't ~ to be a musician.* **4.** inandırmak, ... izlenimini/intibaını vermek, **5. ~ to** : hak iddia etmek/ileri sürmek. **to ~ to the throne** : saltanat(ta hak) iddia etmek, **6.** *esk.* **~ to** : gaye edinmek, arzu etmek, göz dikmek, **7.** (çocuk dilinde) yalancıktan, hayalî, düzmece. *That is my ~ friend.* ***e.a.- 1.*** *simulate, fake, sham, counterfeit, affect, assume, feign, 3. claim.*

pretended *sf.* **1.** yapmacık, sun'î, yalan, gösterişten ibaret. *a ~ interest in art. ~ affection.* **2.** sahte, uydurma, düzmece, asılsız. *~ wealth.* **3.** iddia edilen, ileri sürülen, farz olunan, ...sayılan, **4. ~ly** : yapmacık bir şekilde, sun'î olarak, yalandan, gösteriş şeklinde, sahte/uydurma bir şekilde, asılsızca, iddia edildiğine göre, gûya. ***e.a.-1.*** *falsely, professed,* ***2.*** *feigned, fictitious, counterfeit,* ***3.*** *alleged, asserted, reputed.* ***k.a.-2.*** *genuine, authentic, real, original.*

pretender, *is.* **1.** düzenci, düzmece, sahtekâr, gösterişçi, sahte/yalancı/uydurma tavırlar takınan kimse, **2.** uydurma/ asılsız iddialarda bulunan, haksız dileklerde bulunan, özellikle saltanat iddiacısı, krallık tahtında hak iddia eden kimse. *a ~ to throne.*

pretense, *is. (Brit.:* **pretence**) **1.** gösteriş, sahte/yapmacık tavır, taslama, tasannu. **false ~s** : sahte görünüş/tavır, hile, sahtekârlık. *a ~ of friendship.* **2.** hile, yalan, kandırmaca. *His anger was all ~.* **3.** bahane, vesile. **on the slightest ~** : en ufak bahane ile. **under the ~ of** : bahanesiyle, ... gibi yaparak. *Under the ~ of picking up the handkerchief, she took the money.* **4.** özenti, olduğundan başka türlü görünme gayreti. *Her manner is free from ~.* **5.** (asılsız/mesnetsiz/delilsiz) iddia, **6. ~ to** : iddia. *She has never made any ~ to ladylike behavior.* **7. make a ~** : yalancıktan yapmak, yapar gibi görünmek. *He didn't like the food, but he made a ~ of eating some of it as he was a guest.* **8. ~ful** : gösterişli, iddialı, yapmacık, sahte, hileli, **9. ~less** : gösterişsiz, iddiasız, yapmacıksız, tabiî. ***e.a.-1.*** *shamming, fabrication, display, semblance,* ***2.*** *make-believe,* ***3.*** *pretext,* ***4.*** *simulation, affection, ostentation,* ***5.*** *claim.*

pretension, *is,&f.* **1.** iddia, hak iddiası, bir şeyde hak iddia etme. *The young prince has ~s to the throne.* **2.** istek, talep, niyet, **3.** haksız istek/talep/iddia, **4.** gösteriş, özenti, taslama, **5.** bahane, vesile, **6. ~s** : (zımnen/ima yolu ile) liyakat/şöhret/asalet iddiası. *I make no ~s to skill as an artist, but I enjoy painting.* **7.** *bk.:* **prestress, 8. ~less** : iddiasız, bir isteği/iddiası olmayan. ***e.a.-1.*** *claim,* ***4.*** *ostentation, pretentiousness,* ***5.*** *pretext,* ***8.*** *unpretensious.*

pretentious, *sf.* **1.** gösterişçi, sahte/yapmacık(lı), sun'î (tavırlı). *a ~ style of entertaining guests.* **2.** kibirli, gururlu, mağrur, kurumlu, böbürlenen, kendine pâye veren, asalet vb. taslayan. *a ~ person.* **3.** iddiacı, haksız/mesnetsiz iddialarda bulunan, **4. ~ly** : gösterişçilikle, sahte/yapmacık bir şekilde; kibirle, gururla, mağrurane, kurumla, böbürlenerek, kendine pâye vererek, **5. ~ness** : gösterişçilik, sahte/yapmacık/sun'î tavır; kibir, gurur, kurum, böbürlenme, kendine paye verme. ***e.a.- 1.*** *showy, ostentatious,* ***2.*** *pompous.*

preter- = praeter, *ön ek* "öte(sinde), üstü, dışı, fazla, aşırı". *ör.: preternatural, preterhuman.*

preterhuman, *sf.* insanüstü, fevkalbeşer.

preterit(e), *sf.&is. gr.* **1.** geçmiş zaman (kipi), mazi (sigası), **2.** geçmiş zaman kipindeki fiil, **3.** *esk. bk.:* **bygone, past.**

preterition, *is.* **1.** ihmal, kayıtsızlık, dikkate almama, saymama, itibar etmeme, atlama, hesaba katmama, **2.** *huk.* tabiî bir varisi vasiyetname dışı bırakma, **3.** *ilâh.* Allahın ebedî hayata lâyık görmediği kulları ihmal etmesi. ***e.a.-1.*** *disregard, omission.*

preteritive, *sf. gr.* yalnız geçmiş zamanı kullanılan (fiil).

pretermission, *is.* ihmal, vazgeçme, atlama, erteleme.

pretermit, *gl.f.* **-mitted, -mitting 1.** dikkate/göz önüne almamak, ıska geçmek, saymamak, **2.** ihmal etmek, yüzüstü bırakmak, el sürmemek, atlamak, hesaba katmamak, **3.** ertelemek, durdurmak, kesmak, inkıtaa uğratmak, **4. ~ter** : dikkate almayan, ihmal eden, hesaba katmayan, erteleyen kimse. ***e.a.-1.*** *disregard, overlook,* ***2.*** *neglect, omit,* ***3.*** *suspend, interrupt.*

preternatural, *sf.* **1.** doğa dışı, gayritabiî, anormal, istisnaî. *In former times people believed that thunder and lightning were signs of ~ forces.* **2.** doğaüstü, olağanüstü, fevkalâde. *a fighter of ~ strength.* **3. ~ism = ~ness = ~ity** : gayritabiîlik, anormallik, doğaüstü/olağanüstü durum, fevkalâdelik, **4. ~ly** : gayritabiî/anormal bir şekilde, istisnaî olarak, olağanüstü, fevkalâde. **He was ~ly calm** : Fevkalâde sakindi. ***e.a.- 1.*** *exceptional, abnormal, unusual, unnatural,* ***2.*** *supernatural, miraculous, extraordinary.* ***k.a.-1.*** *ordinary, usual.*

pretest, *is,&f.* **1.** ön deney, ön deneme (yapmak) (yeni modelin) ilk deneme(sini yapmak), **2.** giriş sınavı/yoklaması (yapmak).

pretext, *is.* **1.** bahane, vesile. **under/on the ~ of** : bahanesiyle. **to find a ~ for refusing** : reddetmek için bir bahane icat etmek, **2.** uydurma mazeret, kaçınma. **He used his sore finger as a ~ for not going to school** : Okula gitmemek için parmağının ağrıdığını bahane etti (mazeret olarak gösterdi). ***e.a.- 2.*** *pretense, excuse, subterfuge, evasion.*

pretone, *is.* ön ses, ön hece : vurgulu heceden önceki hece/ünlü.

pretor(ian), *is. bk.:* **praetor(ian).**

prettify, *gl.f.* **-fied, -fying** *gen. hkr.* **1.** güzelleştirmek, süslemek, süsleyip püslemek, cicili bicili yapmak, **2. prettification** : güzelleştirme, süsleme, süsleyip püsleme, **3. prettifier** : güzelleştiren, süsleyen, süsleyip püsleyen.

pretty[1], *sf.* **-tier, -tiest 1.** güzel. *She looks much prettier with long hair than with short hair.* **2.** hoş, iyi, âlâ, **3.** (kulağa) hoş, ahenkli, hoşa giden. *a ~ tune.* **4.** lâtif, sevimli, **5.** (mizahî anlamda) epey büyük, dehşetli, müthiş. *This is a ~ mess.* **6.** *k.d.* büyük(çe), önemli, hatırı sayılır. *a ~ sum. He made a ~ fortune by selling all his land for building.* **7.** *esk.* cesur, yiğit, **8. a ~ pass** : çıkmaz, sarpa sarmış, **9. a ~ penny** : pahalı. **cost a ~ penny** : pahalı olmak, **10. prettily** : güzelce, güzel/hoş bir şekilde, **11. prettiness** : güzellik, hoşluk, letafet, **12. prettyish** : güzelce, güzelimsi, oldukça/şöyle böyle güzel. ***e.a.-1.*** *beautiful,* ***2-4.*** *pleasant, pleasing,* ***5.*** *fine, grand,* ***6.*** *considerable, great,* ***7.*** *brave, hardy.* ***k.a.-1.*** *ugly.*

pretty[2], *is., ç.* **-ties 1.** *gen.* **pretties** : güzel elbiseler, ciciler, ziynet eşyası, cicili bicili şeyler, **2.** (hitap ederken) güzel (kimse). **Come here, my ~** : Güzelim, buraya gel.

pretty[3], *zf.* **1.** oldukça, epeyce, hemen hemen. *Her work was ~ good.* **I'm ~ sure that he'll say yes** : Evet diyeceğine hemen hemen eminim. **2.** hayli, çok, fazlasıyla. *The wind blew ~ hard.* **3.** *k.d.* güzelce, güzel bir şekilde, **4. sitting ~** *argo* (a) üstün/ayantajlı durumda, (b) rahat, keyfi yerinde, zengin, başarılı, müreffeh, dünya umurunda değil, kekâ, **5. ~ much** : hemen hemen (aynı), aşağı yukarı. **I told him ~ much what you just told me** : Senin bana söylediklerini hemen hemen aynen ona söyledim. **6. ~ nearly** : hemen hemen, aşağı yukarı. *She told him ~ nearly all the secrets of her married life.* **7. ~ well** : âdeta, hemen hemen. *It's ~ well impossible to travel over these mountains in winter.* ***e.a.-1.*** *fairly, somewhat, moderately,* ***2.*** *quite, very,* ***3.*** *prettily,* ***4.*** *(b) successful, well-to-do,* ***6&7.*** *almost, nearly.*

pretty[4], *f.* **-tied, -tying** güzelleştirmek, süslemek, çeki düzen vermek. *to ~ oneself for a party. to ~ up a room.*

pretypify, *gl.f.* **-fied, -fying** önceden tasarlamak/simgelemek/simgelerle göstermek, ana hatlarını önceden tespit etmek.

pretzel, *is.* tuzlu halka/simit/gevrek.

prevail, *gs.f.* **1.** yaygın/âdet olmak, hüküm sürmek, yaşamak. **That custom still ~s** : O âdet hâlâ yaşıyor. *A belief in magic still ~s among some tribes.* **2.** hâkim olmak, bariz/göze çarpan niteliği ... olmak. **Suspicion and fear ~ed in his actions** : Davranışlarına şüphe ve korku hâkimdi. **3.** *gen.* **~ over** : üstün/galip gelmek, yenmek, davayı/mücadeleyi kazanmak. *Justice has ~ed, the guilty man has been punished.* **4.** başarmak, etkili/başarılı olmak, **5.** yürürlükte olmak. *That law still ~s.* **6. ~ on/upon/with** : razı/ikna etmek, gönlünü yapmak. *I tried to ~ upon her to stay a little longer.* **7. ~er** : hâkim/yaygın olan şey, üstün/galip gelen kimse. ***e.a.-2.*** *preponderate, predominate,* ***3.*** *overcome, triumph, defeat, conquer, overthrow,* ***4.*** *succeed, win,* ***6.*** *persuade, induce.* ***k.a.- 3.*** *lose.*

prevailing, *sf.* **1.** hâkim (olan), baskın (gelen/çıkan), üstün/çoğunlukta (olan). *The ~ opinion among the strikers was to accept company's offer.* **2.** geçer, yürürlükte(olan), cari. *In the light of the ~ technical standards.* **3.** etkili, müessir, yaygın, **4.** yeterli, kifayetli, geçerli, muteber, **5.** en sık esen (rüzgâr). *In İzmir, the ~ winds are from the west.* **6. ~ly** : hâkim bir şekilde, çoğunlukla, ekseriya, genellikle. ***e.a.-1.*** *predominant, dominant, preponderant, prevalent,* ***2.*** *current, common,* ***3.*** *efficacious,* ***2.*** *effectual,* ***5.*** *most frequent.*

prevalent, *sf.* **1.** olagelen, hüküm süren, cari, geçerli, galip, **2.** alışılmış, âdet hükmünde, yaygın, çok rastlanan. **Colds are ~ in winter** : Kışın soğuk algınlıklarına çok rastlanır. **3.** etkili, müessir, tesirli, güçlü, **4. ~ly** : genellikle, umumiyetle, yaygın bir şekilde, **5. ~ness = pre-**

valence : yaygınlık, carilik, geçerlilik, hüküm sürme, sık sık rastlanma, etkinlik. ***e.a.-1.*** *current, dominant, 2. common, usual, extensive, widespread, general, 3. efficacious, effective, powerful.*

prevaricate, *f.* **-cated, -cating 1.** (kasten/bile bile) yalan söylemek, yalanla kandırmak, **2.** kaçamaklı konuşmak, kaçamaklı sözle aldatmak, gerçeği saklamak/tahrif etmek, baştan savma/kaçamaklı cevap vermek, **3. prevarication** : (a) yalan, yanıltmaca, mugalâta, safsata, aldatıcı söz, (b) yalancılık, yalan söyleme, aldatma **4. prevaricative = prevaricatory** : yalan, aldatıcı, yanıltıcı, gerçeği saklayan, **5. prevaricator** : yalancı, mugalâtacı, yalan söyleyen kimse. ***e.a.-1.*** *lie, 2. quibble, equivocate, evade, 3. lie, deception, deceit, sophistry.*

prevenient, *sf.* **1.** önce gelen, önceki, evvelki, önde giden, **2.** sezilen, umulan, beklenen, **3.** önleyici, **4. prevenance = preveniance** : öncelik, önce gelme, takaddüm, **5. ~ly** : önce gelerek, öncelikle. ***e.a.-1.*** *antecedent, preceding, 3. anticipatory, expectant, 3. preventive.*

prevent, *f.* **1.** önlemek, engellemek, (vukuuna) engel olmak/meydan vermemek, önünü almak. **These rules are intended to ~ accidents** : Bu kurallar kazaları önlemek için konulmuştur. **2.** menetmek, mani olmak, bırakmamak, durdurmak, alıkoymak. *There is nothing to ~ us from going.* **3.** *esk.* erken davranmak, önüne geçmek, **4.** *esk. bk. :* **precede**, **5.** *esk. bk. :* **anticipate**, **6. preventability = preventibility** : önlenebilme, **7. preventable = preventible** : önlenebilir, önüne geçilebilir, engellenebilir, **8. preventer** : önleyen, engel olan kimse/şey. ***e.a.-1.*** *obstruct, forestall, preclude, obviate, thwart, hamper, hinder, 2. hinder, stop, 3. forestall.* ***k.a.-1.*** *help, assist, permit, facilitate.*

prevention, *is.* **1.** önleme, engelleme, (vukuuna) engel olma/meydan vermeme, önünü alma, menetme, mani olma, bırakmama, durdurma, alıkoyma, **2.** *bk.:* **preventive** (2,3).

preventive = preventative, *sf.&is.* **1.** *tıp* (hastalıktan) koruyucu, önleyici. **~ medicine** : önleyici/koruyucu hekimlik. **~ measures against disease** : hastalıklardan koruyucu önlemler. **~ maintenance** : önleyici bakım, **2.** önleyici/koruyucu ilâç, **3.** önlem, önleyici/ihtiyatî tedbir, **4. ~ly** :önleyecek şekilde, **5. ~ness** : önleyicilik.

preview = prevue, *is,&f.* **1.** öngörü, öngörüş, önceden görme(k), **2.** ön gösteri, deneme oynatımı, ilk oynatım: bir piyesin/filmin halka sunulmadan önce özel davetlilere gösterilmesi, **3.** (sinema) gelecek programdan parçalar, **4.** ön izlenim : gelecek bir şeyden fikir/izlenim veren şey, **5.** deneme oynatımı yapmak, önceden özel davetlilere göstermek, **6. previewer** : önceden gören, ilk seyirci, deneme oynatımı yapan/seyreden.

previous, *sf.* **1.** önceki, evvelki, eski, mukaddem, sabık. **Have you had any ~ experience?** Bu hususta önceden edinilmiş tecrübeniz var mı? **2.** *k.d.* vakitsiz, acele, erken, vaktinden önce. **Don't be too ~ about refusing** : Reddetmekte acele etme. **3. ~ to** : ...-den önce/evvel. **~ to this** : bundan önce. *Accident happened ~ to my arrival.* **4. ~ly** : önceleri, önceden, evvelce, evvelden, şimdiye kadar, daha önce, eskiden. *I had not met him ~ly.* **5. ~ question** *kıs.:* ***p.q.*** : (parlamentolarda) müzakere yeterliği önergesi. **move to the ~ question** : müzakere yeterliği önergesi vermek. ***e.a.-1.*** *prior, earlier, former, preceding, 2. premature, too hasty, too soon, 3. before, prior to.*

previse, *gl.f.* **-vised, -vising 1.** *bk.:* **foresee**, **2.** *bk.:* **forewarn.**

prevision, *is,&f.* **1.** önsezi, önceden görme(k), **2.** sağduyu, basiret, **3.** kehanet, gaipten haber verme(k), **4. ~al = ~ary** : önceden sezilen/görülen/haber alınan.

prevocalic, *sf.* sesli harf önünde. **~ally** : sesli harften önce.

prevocational, *sf.* meslek öncesi (eğitimi).

prevue, *is,&f.* **-vued, -vuing** *bk.:* **preview.**

prewar, *sf.* savaş öncesi, savaştan önceki.

prex, *is. bk.:* **prexy.**

prexy, *is., ç.* **prexies** *argo* kolej/üniversite başkanı, rektör.

prey, *is,&f.* **1.** av, av hayvanı, bir hayvanın avlayıp yediği hayvan, **2.** kurban. **be a ~ to** : kurban/duçar olmak, **3.** avla(n)ma, **4.** avcı, yırtıcı (hayvan). **a beast of ~** : yırtıcı hayvan. **bird of ~** yırtıcı kuş, **4.** *esk.* yağma, çapul, soygunculuk, **5.** avlamak, avlayıp yemek, av eti ile beslenmek. *Cats ~ on mice.* **6.** yağmalamak, yağma için saldırmak, **7.** (düşünce/heyecan) zihne/ruha

üşüşmek, tırmalamak, zarar vermek, sıkmak, sıkıntı vermek, içini kemirmek/yemek. **~ upon one's mind** : zihnini kurcalamak, rahatsız etmek, zihnine takılmak. *His losses ~ed on his mind.* **8.** (başkalarını) kurban etmek, başkalarının sırtından geçinmek. *to ~ upon the poor.* **9. preyer** : avcı, avlanan, avcılıkla beslenen. *e.a.- 2. victim, 4. booty, plunder, pillage.*

priapean = priapic, *sf.* **1.** erkeklik ve erkek cinsiyeti ile aşırı ilgilenen, **2.** erkeklik tanrısı Priapus'a ait. *e.a.- 2. phallic.*

priapism, *is.* **1.** *patol.* (hastalık yüzünden) erkek tenasül uzvunun devamlı dik durması, **2.** şehvet düşkünlüğü, cinsel azgınlık, **3. ~ic** : şehvet azgını.

price, *is,&f.* **priced, pricing 1.** fiyat, paha. **~ ceiling** : tavan fiyatı, azamî fiyat. **~ cutting** : fiyat kırma, indirim, tenzilât. **~ fixing** : narh, fiyat tespiti, azamî/asgarî fiyat koyma. **~ list** : fiyat listesi, tarife. **~ range** : fiyat dağılımı. **~ rigging** : yasa dışı ve gizli olarak asgarî fiyat üzerinde anlaşma. **~ tag** : fiyat (etiketi). **~ war** : (rekabet için) maliyetinden ucuza satış. **asking ~** : talep edilen fiyat. **cash ~** : peşin fiyat. **cost ~** : maliyet fiyatı. **current ~** : cari fiyat, piyasa fiyatı. **cut ~** : indirilmiş/tenzilâtlı fiyat. **fair ~** : uygun/makul fiyat. **floor ~** : taban fiyatı/asgarî fiyat. **gross ~** : gayrisafi/katkılı fiyat. **high ~** : yüksek fiyat, pahalı. **low ~** : düşük fiyat, ucuz. **market ~** : piyasa fiyatı. **maximum/minimum ~** : tavan/taban fiyatı. **net ~** : safi/net fiyat. **normal ~** : normal fiyat. **reduced ~** : indirimli/tenzilâtlı fiyat. **retail ~** : perakende fiyatı. **spot ~** : peşin para. **total ~** : toplam fiyat. **unit ~** : birim fiyatı. **wholesale** : toptan fiyatı, **2.** (bir şey karşılığı katlanılan) fedakârlık, **3.** (bir kimsenin yakalanması/öldürülmesi için vadedilen) ödül, mükâfat. **set a ~ on s.o.'s head** : birinin başı için ödül vadetmek, **4.** (bir ilkeyi/mecburiyeti terk etme karşılığı) mükâfat. *Has every man his ~ ?* **5.** *bk.:* **odds** (2), **6.** *esk.* değer, kıymet, **7.** *esk.* **of ~** : değerli, kıymetli, **8. at any ~** : her ne pahasına olursa olsun, **9. above ~ = beyond ~ = without ~** : paha biçilmez, çok değerli/kıymetli, **10. at a ~** : çok pahalı, ateş pahasına. *"Can you get any good oranges in the town?" "Yes, at a ~: they're rather dear at this season."* **11. have one's ~** : fiyatı verilirse (fena bir işi) yapmaya hazır olmak, **12. not at any ~** : asla, kat'iyen, hazine bağışlasanız olmaz, dünyada olmaz/yapamam, **13. of a ~** : (takriben) aynı fiyata, fiyatları aynı, **14. put a ~ on sth.** : değer/paha biçmek, para ile ölçmek. *You can't put a ~ on friendship.* **15. put a ~ to sth.** : (bir şeyin) fiyatını hatırlamak/tahmin etmek. *I saw a beautiful coat advertised the other day, but I wouldn't like to put a ~ to it.* **16. quote a ~** : (bir malın) fiyatını söylemek, **17. What ~ ?** *Brit.* (a) *hkr.* Neye yarar, kaç para eder, faydası ne, beş para etmez, değil mi? *"What ~ Mary's singing at the concert last night?" "Wasn't it terrible?"* (b) *az kul.* Olur mu, mümkün mü, ne dersin? *What ~ going to the cinema tonight?* **18.** fiyat koymak, paha biçmek, **19.** *k.d.* fiyatını sormak, **20. ~able** : fiyatlandırılabilir, fiyat konulabilir, **21. pricer** : fiyatlandıran, fiyat koyan, paha biçen kimse. *e.a.-1. charge, cost, expense, 9. priceless.*

price-earnings ratio, *is.* fiyat, kâr oranı: bir hisse senedinin piyasa değerinin getirdiği kâra oranı.

price index, *is.* fiyat indeksi : mal ve hizmetlerin cari fiyatının belirli bir zamandaki taban fiyata oranı (taban fiyatı 100 kabul edilir). **the consumer price index** : tüketici fiyat indeksi.

priceless, *sf.* **1.** paha biçilmez, çok değerli/kıymetli, **2.** *k.d.* çok hoş/eğlendirici/komik/gülünç. *That was a ~ anecdote.* **3. ~ness** : paha biçilmezlik, çok değerli oluş.

price support, *is.* fiyat desteklemesi: üretici mallarının belirli bir fiyat altına düşmemesinin hükûmetçe güvence altına alınması.

pricey = pricy, *sf.* **pricier, priciest** *k.d.* çok pahalı, ateş pahasına. *a ~ wine.* *e.a.- expensive, dear.*

prick, *is,&f.* **1.** iğnele(n)me, iğne/diken bat(ır)ma, **2.** iğne/diken izi/yarası, **3.** iğne/diken ucu, sivri uç, **4.** (manevî) azap, sızı. **the ~s of conscience** : vicdan azabı, **5.** (geyik, tavşan vb. gibi hayvanların) ayak izi, **6.** *argo* (a) *bk.:* **penis**, (b) iğrenç/adî/aşağılık adam, **7.** *esk.* sivri uçlu alet/silâh (mızrak, ok, hançer vb.), **8. kick against the ~s** : yetkililere kafa tutmak, inkâr edilemez gerçekleri hiçe saymak, beyhude kafa tutarak kendine zarar getirmek, kafasını taşa vurmak, **9.** iğnelemek, iğne/diken batırmak,

10. (iğne vb. ile) delmek, **11.** keskin ağrı/sızı duy(ur)mak, sızla(t)mak, **12.** bir kimseye şiddetli manevî ıstırap duyurmak, içini sızlatmak, vicdan azabı çektirmek. **His conscience ~ed him** : Vicdan azabı duydu, içi sızladı. **13.** mızrak/üvendire ile dürtmek, **14.** küçük deliklerle işaretlemek. **~ out a pattern** : iğne batırarak elişi modeli yapmak, **15.** dikleştirmek, kaldırmak, **16.** (haritada) pergelle uzaklık/alan ölçmek, **17.** (fideleri) seyreltmek, aralıklı dikmek, **18.** *esk.* (atı) mahmuzlamak, **19. ~ the buble** : (a) önemli sanılan birisinin foyasını meydana çıkarmak, (b) bir ümidi başa çıkarmak, **20. ~ off names on a list** : bir listedeki adları işaretlemek, **21. ~ up one's ears** : kulak kabartmak, birdenbire ilgi göstermek, dikkatle dinlemek, (hayvan) kulaklarını dikmek, **22. pricker** : iğne/diken batıran, iğneleyen; biz, çuvaldız vb. gibi sivri uçlu/delici alet. ***e.a.- 2.*** *puncture, dot,* ***6.*** *(b) cad.*

pricket, *is.* şamdan iğnesi, üzerine mum dikilen sivri uçlu çubuk, **2.** sivri uçlu çubuğa dikilmiş mum, **3.** iki yaşında erkek geyik.

prickle, *is,&f.* **-led, -ling 1.** diken, **2.** sivri uç, **3.** (hafifçe) iğne/diken batırmak/sokmak, iğnelemek, **4.** iğnelenme(k), karıncalanma(k). ***e.a.- 3.*** *prick, pierce,* ***4.*** *tingle.*

prickly, *sf.* **-lier, -liest 1.** dikenli. *~ bushes.* **2.** çetrefil, dolaşık, çapraşık, muğlâk, karışık, güçlüklerle dolu (sorun), **3.** karıncalandıran, iğne gibi batan. *~ woollen underclothes. a ~ sensation.* **4.** *k.d.* çabuk öfkelenen, titiz, huysuz (kimse), **5. prickliness** : (a) dikenlilik, (b) titizlik, huysuzluk, küseğenlik. ***e.a.- 3.*** *prickling, stinging, smarting.*

prickly ash, *is.bot.* dikenli dişbudak *(Zanthoxylum americanum):* dalları dikenli, yaprakları kokulu, sarı çiçekli bir ağaç. **angelica tree** *d.d.*

prickly heat, *is. patol.* isilik.

prickly lettuce, *is. bot.* dikenli marul *(Lactuca serriola).* ABD'de yetişir. **compass plant** *d.d.*

prickly pear, *is. bot.* Hint inciri, frenk inciri, firavun inciri *(Opuntia ficus india).* **cholla, nopal** *d.d.*

prickly poppy, *is. bot.* dikenli gelincik *(Argemone mexicana):* sapı ve yaprakları dikenli, sarı, beyaz çiçekli bir tür gelincik.

prick song, *is. esk.* **1.** yazılı müzik, **2.** *bk.:* **descant** (1a).

pricy, *sf. bk.:* **pricey.**

pride, *is,&f.* **prided, priding 1.** gurur, kibir(lilik). **false ~** : boş gurur. **humble one's ~** : birinin kibrini kırmak. **swallow one's ~** : kibrini yenmek, gururuna galebe çalmak. **swell with ~** : gururla göğsü kabarmak. **take an empty ~ in doing sth.** : bir şeyden boş yere gurur duymak. **take ~ in doing sth.** : bir şeyi yapmaktan gurur/kıvanç duymak, **2.** izzetinefis. *Show a little ~.* **3.** övünme, iftihar, kıvanç, başarıdan doğan gurur. **take ~ in** : ... ile övünmek/iftihar etmek, **4.** azamet, kibir, böbürlenme, **5.** övünülecek şey, iftihar vesilesi, medarıiftihar. *His art collection was the ~ of the family.* **6.** görkem, saltanat, debdebe, ihtişam, **7.** bir şeyin en iyi/güzel çağı. **~ of place** : en yüksek mevki. **in the ~ of** : en iyi/en güzel çağında. *In the ~ of manhood. The ~ of summer.* **8.** *esk.* cinsel arzu, **9.** aslan sürüsü, **10.** *gen.* **~ on/upon** : (bir şeyle) övünmek, kıvanmak, iftihar etmek, kıvanç/gurur duymak, gururlanmak. **~ oneself on sth.**: bir şeyle övünmek/iftihar etmek. *He ~d himself on his ability to speak 5 languages.* **11. ~ful** : gururlu, kibirli, azametli, **12. ~fully** : gururla, kibirle, azametle, övünerek, **13. ~fulness** : gurur, kibir, azamet, böbürlenme, **14. ~less** : gurursuz, kibirsiz, alçak gönüllü, mütevazi, **15. ~lessly** : kibirsizce, alçak gönüllülükle, tevazu ile. ***e.a.-1.*** *arrogance, conceit, egotism, vanity,* ***2.*** *self-respect, self-esteem,* ***6.*** *splendor.* ***k.a.-1.*** *humility, modesty.*

prie-dieu, *is., ç.* **-dieus/dieux** dua rahlesi, dua kitabı koymaya ve diz çöküp oturmaya mahsus mobilya.

prier = pryer, *is.* (bir şeyi) dikkatle araştıran/inceleyen kimse.

priest, *is.* **1.** papaz, rahip, **2. ~ess** : rahibe, **3. parish ~** : mahalle papazı, **4. ~craft** : (a) *hkr.* papazlık sanatı, (b) papazlık için gereken bilgi, öğrenim, yetenek, **5. ~hood** : papazlık, papazlar.

priestly, *sf.* **-lier, -liest 1.** papazca, **2.** papaza ait/yakışır, **3. priestliness** : papazca/papaza yakışır davranış.

priest-ridden, *sf.* tamamen papazların hükmü/egemenliği/etkisi/yönetimi altında.

prig, *is,&f.* **prigged, prigging 1.** ukalâ, malûmatfüruş, bilgiçlik taslayan, kendini beğenmiş, **2.** hırsız, **3.** *esk. bk.:* **fellow, person, 4.** *esk. bk.:* **fop, 5.** *İsk.* pazarlık yapmak, fiyat üzerinde çekişmek/münakaşa etmek, **6.** *Brit.- k.d.* yalvarmak, yakarmak, niyaz etmek, **7.** *Brit.- argo* hırsızlık yapmak, çalmak, aşırmak. ***e.a.- 1.*** *thief, pickpocket, 5. bargain, haggle, 6. beg, entreat, 7. steal.*

priggery, *is.* ukalâlık.

priggish, *sf.* **1.** ukalâ, kendini beğenmiş, bilgiçlik taslayan, **2. ~ly** : ukalâca, ukalâlıkla, bilgiçlik taslayarak, **3. ~ness = priggism** : ukalâlık, bilgiçlik taslama, kendini beğenmişlik.

prill, *is.&f.* ufak boncuk/hap, minicik küre (yapmak).

prim[1], *sf.* **primmer, primmest 1.** çok resmî/ciddi, usule fazla meraklı (kimse), **2.** bakımlı, düzgün, **3. ~ly** : resmî/ciddi bir şekilde/tavırla, **4. ~ness** : resmîlik, ciddilik.

prim[2], *sf.* **primmed, primming 1.** (yüzüne) resmî/ciddi ifade vermek, resmî/ciddi tavır takınmak, **2.** fazla resmî/ciddi olmak, **3. ~ one's mouth** : dudaklarını büzmek.

prim. = 1. primary, **2.** primitive.

prima ballerina, *is.* baş kadın dansçı, yıldız dansçı, başbalerin.

primacy, *is., ç.* **-cies** (2&3 için) **1.** öncelik, (mevki/rütbe/önem itibarıyla) önce/ileri gelme, **2. primateship** *d.d.* (İngiliz kilisesinde) başpiskoposluk, **3.** (Katoliklerde) papalık, papanın başpiskoposlar ve başpiskoposların piskoposlar üzerindeki nüfuzu.

prima donna, *is., ç.* **prima donnas** *It.* **prima donne 1.** baş kadın şarkıcı, primadonna, operanın baş kadın artisti, **2.** sinirli/kibirli kimse. ***e.a.- 1.*** *diva.*

primaeval, *is. bk.:* **primeval.**

prima facie, *Lât.* **1.** ilk bakışta, görünüşte, zahiren, dış görünüşe göre, yüzünden, ilk intiba üzerine, birdenbire, ansızın, vehleten, incelemeden, araştırmadan. *The arguments seem ~ ~ true.* **2.** besbelli, apaşikâr, hemen görülebilen. *The theory gives a ~ ~ solution.* **3. ~ ~ evidence** *huk.* karşıtı ispatlanmadıkça geçerli olan delil. ***e.a.- 1.*** *apparent, 2. self-evident.*

primage, *is.* prim, kaptanlık aidatı, eskiden gemiye yükletilen mallara iyi bakmaları için gemicilere ve kaptana verilen ek ödenek.

primal, *sf.* **1.** aslî, esasî, orijinal, ilk, ilkel, iptidaî, birincil. **~ therapy** *psikol.* birincil sağaltım. **~ trauma** : birincil yaralanma: yaşamın ilk yıllarında geçirilen ve sürekli ruhsal dengesizliklere yol açan sarsıntı, **2.** baş, başlıca, en önemli. *our ~ concern.* **3. ~ity** : ilkellik, ilklik, orijinallik. ***e.a.-1.*** *first, original, primeval, primitive, primary, 2. chief, fundamental.*

primarily, *zf.* **1.** aslında, esasen, esas itibarıyla, **2.** ilkönce, en başta, evvelemirde, **3.** başlıca, belli başlı.

primariness, *is.* **1.** asıllık, temellik, **2.** birincilik, ilklik, **3.** başlıcalık, belli başlılık.

primary, *sf.&is.* **1.** asıl, esas, ana. *one's ~ goals in life.* **2.** birinci, ilk, **3.** başlıca, belli başlı. *a ~ cause.* **4.** ilkel, ilksel, iptidaî, **5.** ana, esasî, temel. *a ~ constituant. a ~ classification.* **6.** ileri gelen, en önemli, **7.** *fiz.* birincil, primer. **~ cell** : birincil göze, pil. **~ coil** : birincil kangal, primer/birinci sargı. **~ cosmic radiations = ~ cosmic rays** : birincil evren ışınları. **~ electron** : birincil eksicik. **~ emission** : birincil salım. **~ spectrum** : birincil izge, **8.** birinci sıradaki/ilk şey, **9.** *ABD* (a) **~ election** *d.d.* ön seçim, parti mensup-larının adaylarını seçmesi, (b) *bk.:* **caucus, 10.** *bk.:* **~ color, 11.** (kuşlarda) civciv tüyü, ilk çıkan tüy, **12.** *astr.* (a) uydulu gök cismi, (b) çift yıldızlardan parlak olanı. ***e.a.-1.*** *chief, principal, essential, main, prime, 2. original, primeval, beginning, elementary.* ***k.a.- 1&2.*** *last, 2. final.*

primary accent = primary stress, *is.* vurgu, bir kelimenin en belirgin hecesi.

primary color, *is.* ana/temel renk : karıştırılınca bütün diğer renkleri veren renklerden biri. **additive/fundamental/physiological primaries** : katkısal temel renkler (kırmızı, yeşil ve mavi). **subtractive/psychological primaries** : eksil temel renkler (kırmızı, sarı, yeşil, mavi, siyah ve beyaz). **painting primaries** : resim temel renkleri (kırmızı, sarı ve mavi).

primary intention, *is. bk.:* **intention** (4a).

primary school, *is.* ilkokul.

primate, *is.* **1.** başpiskopos, başpapaz, **2. ~s** *zool.* maymunlar, **3. primatal = primatial = primatical** : başlıca, belli başlı, başta gelen, ilkel, ilk, **4. ~ship** *: bk.:* **primacy** (2).

primatology, *is.* maymun bilimi : zoolojinin maymunları inceleyen dalı. **primatologist** : maymun bilimi uzmanı.

prime, *sf.&is&f.* **primed, priming 1.** baş, başlıca, **2.** en önemli. **of ~ importance** : en önemli, **3.** en yüksek (rütbe/şöhret/itibar). **in ~ condition** : mükemmel bir hâlde, tam kıvamında, **4.** en değerli/kıymetli, piyasa değeri en yüksek. *~ building lots.* **5.** birinci, **6.** seçme, seçkin, en iyi/âlâ (et). *~ ribs of beef.* **7.** ilk, temel, ana, **8.** asıl, aslî, esaslı. **~ cost** : asıl fiyat, maliyet, **9.** *mat.* asal (sayı) : (a) kendisinden ve 1'den başka böleni olmayan. *17 is a ~ number.* (b) 1' den başka ortak böleni olmayan. *The number 2 is ~ to 9.* **10.** (bankacılıkta) en az. **the ~ rate** : (en muteber müşterilere uygulanan) en az faiz, **11.** gençlik, hayatın en olgun/güçlü/verimli çağı. **in the ~ of life = in one's ~** : hayatın en olgun/zinde çağında. **be past one's ~** : artık genç olmamak, **12.** (bir şeyin) en iyisi, seçme(si), en âlâ (kısmı), seçkin şey, **13.** (bir işte/projede) baş yönetici/sorumlu, **14.** en yüksek nitelik, **15.** kıvam, tav, **16.** başlangıç, ilk çağ, **17.** seher, şafak, güneşin doğuşundan sonraki ilk saat, **18.** (kilise) sabahın ilk ayini, **19.** dakika işareti : (′), **20.** (meç oyununda) sekiz savunma konumunun ilki, **21.** *müz.* (a) *bk.:* **unison** (2), (b) ıskalanın ilk notası, **22.** (bir iş/işlem için) hazırlamak, **23.** (ateşlemek için) patlayıcı madde doldurmak, **24.** tulumbanın silindirine su doldurup işlemeye hazırlamak, **25.** motoru kolayca çalıştırabilmek için karbüratörüne yakıt koymak, **26.** astar boyası vurmak, **27.** gerekli bilgileri öğretmek, **28. primeness** : önemlilik, şöhret/itibar yüksekliği, seçkinlik, âlâlık, asıllık, esaslılık, asallık. ***e.a.- 5.*** *first rate,* ***8.*** *basic, fundamental,* ***22.*** *prepare,* ***27.*** *coach.*

prime meridian, *is.* başlangıç boylamı/meridyeni, Greenwich'ten geçen boylam.

prime minister, *is.* başbakan. **prime-ministerial** : başbakan+, başbakanlık+. **prime-ministership** : başbakanlık.

prime ministry, *is.* başbakanlık (makamı, görev süresi).

prime mover, *is.* **1.** *mek.* (a) ana/ilkel güç kaynağı, bir makinayı işleten ana kuvvet, (b) (doğal kaynaktan aldığı gücü başka bir güce çeviren) makina (su ve buhar türbinleri gibi), **2. unmoved mover** *d.d.* (Aristo felsefesinde) ana muharrik : kendisi hareket etmeden başka cisimlere hareket sağlayan kaynak.

primer, *is.* **1.** okuma kitabı, **2.** temel bilgiler kitabı, herhangi bir konunun temel ilkelerini öğreten kitap, **3.** astar boyası, dolgu cilâsı/boyası, **4.** (patlayıcı maddeyi) ateşleme fünyesi/tapası, **5.** hazırlayıcı : bir şeyi çalışmaya hazırlayan kimse.

prime time, *is. rad. TV* seçme saat : en çok dinleyici/seyirci celp eden saat (genellikle 20.00-23.00 arası).

primeval = primaveal, *sf.* **1.** ilkel, ilksel, ilk (özellikle dünyanın ilk çağlarına ait), **2. ~ly** : ilkel bir şekilde, ilk çağlarla ilgili olarak. ***NOT:*** **primeval, prime, primary, primal, primitive, primordial** ve **pristine** sıfatları ilkel, en eski çağları niteler. **PRIMEVAL**, yeryüzünde insanın henüz bulunmadığı eski çağları belirtir: *the primeval hills of Appalachia.* **PRIME** çok genel bir kelime olup zaman, büyüklük, derece, rütbe, mertebe, önem, seçenek vb. de ilk ve başta gelen şeyi bildirir. **PRIMARY**, gelişen bir şeyin başlangıcını, ilkini niteler : *Primary schools, primary principles.* **PRIMAL**, ilk, temel, orijinal anlamları taşıyan ve az kullanılan bir sıfattır: *the primal observations of Galileo in dynamics.* **PRIMITIVE**, ilk insanların ilkel, gelişmemiş, basit ve kaba durumunu niteler : *primitive pottery, primitive tribes.* **PRIMORDIAL**, organik gelişmenin başlangıç durumunu belirtir: *a primordial leaf, primordial forms of life.* **PRISTINE** henüz meydana çıkmış, taze bir şeyi belirtir: *tears like the pristine dew*: taze şebnemlere benzeyen gözyaşları.

primigenial, *sf.* ilk önce doğan, ilkel, ilk.

priming, *is.* **1.** ateşleme barutu, falya barutu, **2.** işlemeye hazırlama, **3.** astar boya(sı).

primipara, *is., ç.* **-arae** ilk çocuğunu doğuran ana.

primiparity, *is.* ilk doğum, ilk çocuğunu doğurma.

primiparaous, *sf.* ilk defa doğuran.

primitive, *sf.&is.* **1.** ilkel, ilksel, iptidai (insan/şey). **~ cell** : ilkel göze, **2.** ilk, aslî, eski, evvelki, **3.** uygarlaşmamış, medenîleşmemiş, vahşî, iptidaî, **4.** kaba, basit, **5.** birinci, **6.** *biy.* (a) ilkel, ilk önce oluşan, gelişmesinin başlangıcında bulunan, (b) gelişmemiş, **7.** *g.s.* (a) basit, kendini yetiştirmiş artist, (b) bir stilin başlangıç çağında yetişmiş artist, (c) bu artistlerin yapıtı,

8. *mat.* (a) ilkel işlev/fonksiyon: verilen bir fonksiyonu türev kabul eden işlev/ fonksiyon, (b) kendisinden başka bir şekil/ifade türetilen (şekil/ifade), **9.** *gr.* ana kelime, kendinden başka kelime/şekil türetilen kelime, **10. ~ly** : ilkel bir şekilde, **11. ~ness** : ilkellik, iptidailik, basitlik, uygarsızlık, kabalık. ***e.a.-1.*** *primal, primary, primordial, bk.: primeval* ***4.*** *simple, crude,* ***5.*** *primary.*

primitivism, *is.* **1.** ilkelcilik : ilkel uygarlıkların çağdaş uygarlıklardan üstün nitelikte olduğu inanışı, **2.** (kültürce) ilkellik, iptidailik, **3.** ilkel sanatların ortak özellikleri, **4. primitivist** : ilkelci, **5. primitivistic** : ilkelci görüşle, **6. primitivity** : ilkellik.

primly, *zf.* (fazla) resmî olarak, ciddiyetle, resmî bir şekilde.

primness, *is.* resmîyet, ciddiyet.

primogenital = primogenitary, *sf.* ilk doğan/en büyük evlâda ait.

primogenitor, *is.* ilk cet, ata. ***e.a.-*** *ancestor, forefather.*

primogeniture, *is.* **1.** ilk çocuk, evlât, en büyük/ekber evlât, **2.** *huk.* büyük evlât hakkı, ekberiyet, ilk evlâdın miras veya tahta tevarüs hakkı. *bk.:* **ultimogeniture.**

primordial, *sf.* **1.** ilk, ilkel, iptidaî, orijinal, temel, **2.** *biy.* ilkel, ilk önce teşekkül eden, gelişmemiş, basit, **3.** başlangıca ait, başlangıçta var olan, **4. ~ity** : ilkellik, ilkel oluşum, basitlik, gelişmemişlik, **5. ~ly** : ilkel olarak, başlangıçtan beri. ***e.a.-1.*** *original, fundamental,* ***2.*** *primitive, initial.*

primordium, *is., ç.* **-dia** organın teşekkülünde ilk tanınabilecek evre.

primp, *f.* özene bezene giyinmek/süslenmek, kendine çeki düzen vermek.

primrose, *is.&sf.* **1.** *bot.* (a) (yabanî) çuha çiçeği *(Primula vulgaris, P. sinennis),* (b) *bk.:* **evening ~.** **2.** açık sarı, **3.** çuha çiçeği+, çuha çiçekli, **4. ~ path** : zevk ve sefa yolu.

primula, *is. bk.:* **primrose** (1).

primulaceous, *sf. bot.* çuha çiçeğigillerden, çuha çiçeği *(Primulaceae)* familyasına mensup.

primum mobile, *Lât.* **1.** *bk.:* **prime mover**, **2.** Ptoleme kozmolojisinde doğudan batıya 24 saatte dönen ve gök cisimlerini taşıyan hayalî gök küresi.

primus inter pares , *Lât.* emsali arasında birincisi/ilki.

prin. = **1.** principal(ly), **2.** principle.

prince, *is.* **1.** prens, şehzade, **2.** kral, hükümdar, emir, **3.** (İngiltere'de) kralın oğlu/torunu, **4.** bir meslekte başta gelen kimse, **5.** yüksek karakter sahibi kimse, **6. ~ Albert** : redingot. **~ Charming** : gözde, kadının idealindeki erkek. **~ consort** : karısı kraliçe olan prens. **~ of Darkness** : şeytan, iblis. **~ of Peace** : Hz. İsa. **~ of Wales** : Gal Prensi, İngiltere veliahdı. **~ regent** : vekil prens. **~ royal** : veliaht, kralın/kraliçenin en büyük oğlu.

princedom, *is.* prenslik.

princekin, *is.* küçük/önemsiz prens.

princelet = princeling, *is.* **1.** küçük/genç prens, **2.** tâbi/önemsiz prens.

princelike, *sf.* prens gibi, prense yakışır, cömert.

princeliness, *is.* **1.** cömertlik, ihtişam, **2.** prens tavrı, prens gibi olma.

princely, *sf.* **-lier, -liest** **1.** cömert, görkemli, muhteşem, göz kamaştırıcı. *a ~ entertainment.* **2.** prenslere lâyık/yakışır, asil, soylu, **3.** prense ait.

prince's-feather, *is. bot.* vezir tuğu *(Polygonum orientale* veya *Amaranthus hybridus hypochondriacus) :* KD Amerika'da yetişen uzun boylu, kırmızı çiçekli, kırmızımsı yapraklı gösterişli bir bitki.

princess, *is.&sf.* **1.** prenses, **2.** kraliçe, kadın hükümdar, **3.** prensin eşi/zevcesi, **4.** (İngiltere'de) kral sülâlesinden gelen kız/kadın, **5. princesse** *d.d.* beli ince, etekleri geniş ve uzun (kadın elbisesi), **6. ~ly** : prenses gibi, prensese lâyık şekilde, **7. ~ regent** : (a) naip prenses, (b) naip prensin eşi, **8. ~ royal** : (a) kralın/kraliçenin en büyük kızı, (b) (İngiltere'de ve eski Prusya'da) kendine kral tarafından bu unvan verilen en yaşlı prenses.

principal, *sf.&is.* **1.** baş, ana, temel, büyük, asıl. **~ axis** : ana eksen. **Sakarya is one of the ~ rivers of Turkey** : Sakarya Türkiye'nin büyük nehirlerinden biridir. **2.** başlıca, belli başlı, en önemli. *His ~ interest in life was to be great writer.* **3.** başkan, reis, **4.** yönetici, müdür, okul/kolej müdürü, **5.** şef, patron, önder, başaktör, **6.** başçalgıcı, **7.** en önemli şey/madde, **8.** *huk.*

(a) müvekkil, vekil tutan kimse, (b) asıl suçlu, cürümden asıl sorumlu olan kimse, **9.** asıl borçlu, sorumlu (kimse), **10.** ana mal, **11.** *fin.* anapara, anaakçe, sermaye, **12.** (çatı/bina) ana kiriş, **13.** düello eden taraflardan her biri, **14. ~ clause** *gr.* temel cümle. ***e.a.- 14. main clause. eş ses.- principle.***

principality, *is., ç.* **-ties 1.** prenslik, prensin malikânesi/ülkesi, **2.** prenslik, hükümdarlık: prensin/hükümdarın mevki ve yetkisi, **3.** *ilâh.* **principalities** : melekler(in ayrıldığı dokuz sınıftan yedincisi).

principally, *zf.* başlıca, çoğunlukla, genellikle, ekseriyetle, umumiyetle. *Although he is a lawyer, he's ~ employed in controlling a large business.* ***e.a.-mainly, especially, chiefly, above all.***

principal parts, *gr.* baş fiilin (bütün zamanlarını türeten) ana şekilleri: ***sing, sang, sung*** veya ***go, went, gone*** gibi.

principalship, *is.* müdürlük, yöneticilik, şeflik vb.

principe, *is., ç.* **-pi** *It. bk.:* **prince.**

principium, *is., ç.* **-cipia** *bk.:* **principle.**

principle, *is.* **1.** ilke, umde, prensip. **act one's ~s** : ilkelerine bağlı kalmak. **a matter of ~** : prensip meselesi, **2.** kural, kaide, düstur. *the ~ of self-government.* **3.** yöntem, usul. **~s** : erkân, yol yöntem, ahlâk kuralları, **4.** dürüstlük, ahlâk. **a man of ~** : dürüst bir adam, **5.** öz, köken, ana madde. **active ~** : etkin madde, **6.** (Hristiyanlıkta) Allah, **7. first ~** : başlangıç, mebde, baş, **8. in ~** : ilke/prensip olarak, esas itibarıyla, **9. on ~** : ilkeye dayanarak, prensip itibarıyla. **refuse on ~** : prensibine uymadığından reddetmek.

principled, *sf.* ilkeli, ilke/prensip sahibi. (çoğunlukla birleşik kelimeler yapmakta kullanılır: **high- ~** gibi).

princock = princox, *is. esk. bk.:* **coxcomb, fop.**

prink, *f.* **1.** gösteriş için giyinmek, giyinip kuşanmak. **~ oneself out/up** : giyinip kuşanmak, süslenmek, **2.** giydirmek, süslemek, düzeltmek, **3.** aynanın karşısında kendine çeki düzen vermek, **4. ~ing scissors** : tırtıklı makas, **5. ~er** : giyinip kuşanan, süslü giyinen kimse.

print, *is.&f.* **1.** basmak, tab etmek, yayınlamak. **The newspaper ~ed the story** : Gazete haberi yayınladı. **2.** matbaa harfleriyle yazmak. *Please ~ your name and address.* **3.** damgalamak, damga basmak, **4.** (bastırarak vb.) iz bırak(tır)mak, hakketmek, oymak. *The scene is ~ed on my memory.* **5.** *foto.* basmak, negatiften resim çıkarmak, **6.** klişeden kâğıda geçirmek, **7.** matbaacılık yapmak, **8. ~ out** : (bilgisayar) sonuçları kâğıda yaz(dır)mak, **9.** baskı, bası, basma, tab etme, **10.** matbua, basılı madde, baskı örneği, nüsha, kopya, **11.** matbaa harfleriyle yazılı şey, **12.** basılı resim. **blueprint** : ozalit baskı/kopya, ozalite basılmış resim **13.** gazete, dergi, mecmua, **14.** iz. **fingerprint** : parmak izi. **footprint** : ayak izi.*The ~ of a shoe in the snow.* **15.** basma kumaş, **16.** *foto.* (negatiften basılmış) resim, **17.** damga, **18. in ~** : (a) basılı, basılmış, matbu, yayınlanmış. **He likes to see himself in ~** : Yazısını yayınlanmış görmekten hoşlanıyor. (b) satılmakta, mevcudu var (kitap vb.), **19. out of ~** : mevcudu kalmamış/tükenmiş (kitap), **20. rush into ~** : yayınlamakta acele etmek, olur olmaz şeyi yayınlamak.

print. = printing.

printable, *sf.* **1.** basılabilir, tab edilebilir, **2.** yayınlanabilir, neşredilebilir, yayınlanması uygun/mümkün, **3. ~ness = printability** : basılabilme, tab edilebilme, yayınlanabilme.

printed, *sf.* basılı, basılmış, matbu. **~ circuit** : baskı devre, basılı devre, basma çevrim. **~ - matters = ~ - papers** : basma, basılı kâğıtlar/eserler, matbu evrak, matbua.

printer, *is.* **1.** basımcı, matbaacı, baskıcı, basım/matbaa işçisi, **2.** matbaa makinesi, **3.** (bilgisayar) yazıcı, sonuçları kâğıt üzerine yazan bilgisayar çıkış birimi, **4. ~'s devil** : basım evi çırağı, matbaacı çırağı, **5. ~'s ink** : baskı/matbaa mürekkebi, **6. ~'s mark** : basım evi damgası, kitap üzerine basılan özel işaret, **7. ~'s pie** : karışmış matbaa harfleri, **8. ~'s reader** : düzeltmen, baskı düzeltici, musahhih, **9. ~'s ream** : 516'lık kâğıt topu.

printery, *is., ç.* **-eries 1.** basım evi, matbaa, **2.** basmahane, kumaş basması yapan yer.

printing, *is.* **1.** basma, tab etme, **2.** basım, baskıcılık, tabı, **3.** basılmış evrak, matbua, **4.** baskı sayısı, **5.** matbaa harfleriyle yazılmış yazı, **6. ~ machine** *Brit.* elektrikli matbaa makinesi, **7. ~ press** : matbaa/baskı makinesi.

printless, *sf.* baskısız, basılamaz, damgasız, izsiz, iz bırakmayan.

printmaker, *is.* mühürcü, mühür kazan/damga yapan kimse.

printmaking, *is.* mühürcülük, mühür kazma/damga yapma tekniği/işi.

print-out, *is. bil.* basıntı, basılmış sonuçlar.

print shop, *is.* **1.** basılı evrak satış yeri, **2.** baskı evi, evrak ve grafik basılan yer.

prior, *sf.&is.* **1.** önce(ki), evvel(ki), sabık, daha önce/erken olan. **I can't go with you because I have a ~ engagement** : Sizinle gidemem, çünkü daha önce birisine söz verdim. **2. ~ to** : -den önce/evvel. **It happened just ~ to your arrival** : Tam sen gelmeden önce oldu/ vuku buldu. **3.** manastırda başrahip. **4. ~ate = ~ship** : (manastırda) başrahiplik. ***e.a.-1.*** *earlier, former, previous,* ***2.*** *before, until.*

prioress, *is.* (kadınlar manastırında) başrahibe.

prioritize, *gl.f.* **-tized, -tizing 1.** öncelleştirmek, öncelik/önem sırasına göre düzenlemek, öncelik sırasına koymak. *Learning to ~ our assignments.* **2.** öncelemek, öncelik/rüçhaniyet vermek/tanımak, hepsinden önce ele almak, **3. prioritization** : öncelleştirme, öncelik/önem sırasına göre düzenleme, öncelik sırasına koyma, önceleme, öncelik verme/tanıma.

priority, *is., ç.* **-ties** (2&3 için) **1.** öncelik, rüçhaniyet, **2.** kıdem(lilik), (zaman/rütbe vb. bakımından) önce gelme, **3.** takaddüm, önce geçiş hakkı, istihkakını başkalarından önce alma hakkı. ***e.a.-1.*** *precedence,* ***2.*** *seniority, superiority.*

priory, *is., ç.* **-ries** manastır.

prise, *gl.f.* **prised, prising** *bk.:* **prize**[2], (3).

prism, *is. geom.* biçme, prizma, menşur, *fiz.* biçik.

prismatic(al), *is.* **1.** biçme/prizma şeklinde, biçmesel, biçiksel. ~ *crystals.* **2.** biçmelerden oluşan, **3.** renk renk, parlak, **4.** çok cepheli/yüzlü, **5. prismatically** : prizma şeklinde, biçiksel olarak.

prismatoid, *is. geom.* biçmemsi: tepeleri iki paralel düzlem üzerinde bulunan çok yüzlü.

prismoid, *is. geom.* yalancı biçme: tabanları aynı sayıda kenarlı, yan yüzleri birer yamuk veya paralelkenar olan biçmemsi. **~al** : yalancı biçme şeklinde.

prison, *is.* **1.** ceza evi, tutuk evi, hapishane, tevkifhane, zindan, kodes. **~ breaker** : hapishane kaçağı. **put in ~ = send in ~** : hapsetmek. **2.** *bk.:* **imprisonment, 3. open ~ = ~ without bars** : inzibatsız hapishane.

prisoner, *is.* **1.** tutuklu, mahpus. **~ at large** : gemi vb. gibi kaçılamayacak yerde serbest gezmesine izin verilen tutuklu, **2. ~ of war** *d.d.* harp/savaş esiri. *kıs.:* **POW, 3. political ~** : siyasî tutuklu, **4. ~'s base** : köşe kapmaca (oyunu), **5. take ~** : esir almak, **6. ~ at the bar** : yargılanan sanık, **7. ~ of conscience/state** : din/politika sebebiyle mahpus, **8. ~-house** : ceza evi, hapishane. ***e.a.-4.*** *chevy.*

priss = prissy, *is., ç.* **-sies** (giyimine/konuşmasına) çok titiz/dikkatli kimse.

prissy, *sf.* **-sier, -siest 1.** fazla titiz/şık giyimli, fazilet taslayan, kadın tavırlı, **2. prissily** : aşırı titizlikle, fazilet taslayarak, **3. prissiness** : aşırı titizlik, fazilet taslama. ***e.a.-1.*** *overprecise, prim, effeminate.*

pristine, *sf.* **1.** eski (zamana ait), evvelki, ilk, asıl, orijinal. *The colors of the paintings inside the pyramid had kept their ~ freshness.* **2.** saf, arı, bozulmamış, ilk safiyetini korumuş. ***e.a.-1.*** *primitive, original, primeval,* ***2.*** *pure, untouched, unspoiled.*

prithee, *ünl. esk.* = (**prey thee**) lütfen, rica ederim.

priv. = **1.** private, **2.** privative.

prittle-prattle, *is.* kuru lâf, boş lâkırdı, palavra.

privacy, *is.* **1.** yalnızlık, inziva, uzlet, halvet, kişisel dokunulmazlık. **to live in ~** : inzivaya çekilmek, yalnız yaşamak. **desire for ~** : yalnız kalmak arzusu, **2.** gizlilik, mahremiyet. **in ~** : gizlice, mahrem olarak. *He told me his reasons in strict ~.* **the ~ of one's home** : evin mahremiyeti. ***e.a.-1.*** *seclusion, retirement,* ***2.*** *secrecy.*

privatdocent, *is.* (özellikle Alman üniversitelerinde) özel hoca, ücretini öğrencinin ödediği hoca. **docent, privatdozent** *d.d.*

private, *sf.&is.* **1.** özel, kişisel, şahsî. **a ~ interpretation** : kişisel yorum. **the ~ life of a king** : kralın özel hayatı. **~ agreement** : özel anlaşma. **~ company** : özel şirket. **~ education** : özel öğrenim. **~ house** : özel konut, ev, mesken, ikametgâh. **~ income/means** : şahsî gelir. **~ les-**

son : özel ders. ~ **motives** : kişisel sebepler. ~ **school** : özel okul, **2.** kişiye özel, zata mahsus. *a ~ letter. ~ car. ~ property.* ~ **and confidential** : kişiye özel ve gizli, **3.** gizli, saklı, alenî olmayan. *a ~ drawer.* **4.** mahrem, gizli. **in ~** : gizlice, mahrem olarak. **talk to s.o. in ~** : birisiyle gizli olarak/baş başa konuşmak. **keep a matter ~** : bir meseleyi gizli tutmak. ~ **part** : mahrem yer, edep yerleri, **5.** gayriresmî, resmî unvanı/görevi/sıfatı olmayan. *a ~ citizen.* **6.** en küçük rütbeli, **7.** ~ **soldier** *d.d.:* er, **8.** ~**s** = ~ **parts** : edep yerleri, mahrem yerler, tenasül organları, **9. go ~** *fin.* özelleştirmek : bir şirketin bütün hisse senetlerini satın alarak şirketi kendine mal etmek. **10.** ~**ly** : gizlice, özel/mahrem olarak, mahremane, **11.** ~**ness** : özellik, gizlilik, mahremlik. ***e.a.-1&2.*** *particular, special, individual, personal,* ***3&4.*** *secret,* ***8.*** *genitals.* ***k.a.-1&2.*** *general, public.*

privateer, *is.* **1.** (eskiden) hükûmet izniyle savaşan korsan gemisi, **2. privateersman** *d.d.* korsan, hükûmet izniyle korsanlık yapan denizci (subay/er), **3.** ~**ing** : hükûmet izniyle korsanlık yapma.

private eye, *is. argo* özel detektif.

private first class, *is.* kıdemli er : rütbesi erden büyük onbaşıdan küçük asker.

private practice, *is.* kendi hesabına/özel çalışma, özel meslek icrası.

private secretary, *is.* özel sekreter.

privation, *is.* **1.** yoksunluk, mahrumiyet. *Everyone suffered ~s during the war, when there wasn't enough food in the country.* **2.** ihtiyaç, sıkıntı. *~ led him to begin stealing.* **3.** mahrum etme, yoksun/muhtaç bırakma. ***e.a.-*** *deprivation, want, need, hardship.*

privative, *sf.&is.* **1.** yoksun/muhtaç bırakan, mahrum eden, sıkıntı veren, **2.** olumsuz, menfi, **3.** *gr.* eksik öğeli, olumsuzlaştırıcı, yokluk/olumsuzluk bildiren (ek/kelime) : **a-, un-, non-, -less** ekleri gibi, **4.** ~**ly** : yoksun/muhtaç bırakırcasına, mahrum ederek.

privet, *is. bot.* **1.** kurtbağrı, kurtbahar *(Ligustrum vulgare) :* zeytingillerden Avrupa'da çit olarak yetiştirilen daima yeşil yapraklı ve küçük beyaz çiçekli bitki, **2.** aynı familyadan buna benzer bitkiler.

privilege, *is.&f.* **-leged, -leging 1.** ayrıcalık, imtiyaz (vermek/tanımak). *In modern times there is less ~ and more of an equal chance in life for everyone.* **breach of ~** : imtiyazı kötüye kullanma, **2.** özel izin/müsaade/ruhsat (vermek). *He gave his friend the ~ of using his private library.* **3.** (görev dolayısıyla) muafiyet, dokunulmazlık, masuniyet. **parliamentary ~** : yasama dokunulmazlığı, teşriî masuniyet, **4.** hak. *It's a woman's ~ to change her mind.* **5.** mazhariyet, müstesna fırsat, nasip, şeref, onur/zevk verici şey. *It was a ~ to work with such a great scientist. He's a fine musician, it's a ~ to hear him play.* **6.** yeğlik, üstünlük, öncelik, rüçhan, **7.** (borsada) hisse senetlerini belirli bir süre içinde belirli fiyatla alma/satma hakkı, **8.** ~ **from** : muaf tutmak, bağışıklık/muafiyet tanımak. ***e.a.-1.*** *prerogative,* ***8.*** *exempt.*

privileged, *sf.* **1.** ayrıcalıklı, imtiyazlı. **be ~ to do sth.**: bir şeyi yapmak imtiyazına sahip olmak, **2.** zengin, nüfuzlu. **the ~ classes of society** : toplumun zengin /imtiyazlı sınıfları, **3.** özel izinli/ruhsatlı, **4.** yalnız belirli kimselere özgü. ~ **ticket** : özel/ucuz bilet, **5.** *huk.* gizli, mahrem, mahkemede açıklanamaz. *Communication between a lawyer and client is ~.* **6.** şeref verici, **7.** *den.* öncelikli, önce sefere çıkabilen (gemi). *bk.:* **burdened.**

privily, *zf.* gizlice, özel olarak, mahremane. ***e.a.-*** *secretely, privately.*

privity, *is., ç.* **-ties 1.** gizli bilgi, sır, **2.** gizli bir bilgiyi veya şahsî bir şeyi paylaşma, **3.** *huk.* (a) hak ve mallar üzerinde karşılıklı çıkarları olanların ilişkisi, (b) çıkar ortağı olduğu kimsenin başkalarıyla yaptığı sözleşme vb. ile olan ilişki.

privy, *sf.* **privier, priviest,** *is., ç.* **privies 1.** *gen.* ~ **to** : sır ortağı, gizli bilgisi olan. **to be ~ to** : sır ortağı olmak, sırrını bilmek. *Very few of them were ~ to the details of the plot.* **2.** özel, kişisel, kişiye özel, şahsî, zata mahsus, **3.** bir şahsa (özellikle hükümdara) tahsis edilmiş, **4.** *esk.* gizli, saklı, hafi, **5.** ayakyolu, evden ayrı kulübede bulunan helâ, **6.** *huk.* ortak, taraf, hukukî bir işleme doğrudan doğruya veya dolaylı olarak katılan kimse. ***e.a.-*** *2. private,* ***4.*** *secret, hidden, concealed, secluded.*

privy chamber, *is.* halvet dairesi/odası, sarayda özel daire.

privy council, *is.* **1.** özel meclis, hükümdarın hasse meclisi, Divanıhümayun, özel danışmanlar kurulu, **2.** (İngiltere'de) devlet danışma kurulu : üyeleri başbakan tarafından seçilen ve krala devlet işleri hakkında bilgi veren kurul.

privy councilor/councillor, *is.* özel danışman.

privy purse, *is.* *Brit.* has hazine, kralın şahsî masraf ödeneği.

privy seal, *is.* *Brit.* **1.** küçük ferman mühürü, ikinci derecede önemli belgelere basılan kral mühürü, **2. Lord Privy Seal** : Has Mühürdar, Ferman Mühürü Emini.

prix fixe, *is., ç.* **prix fixes 1.** sabit/maktu fiyat, **2.** tabldot, lokantada sabit fiyata yenilen yemek. *bk.:* ***à la carte, table d'hôte.***

prize[1], *is.&sf.* **1.** (a) ödül, mükâfat. *~s will be given to 3 best stories.* (b) ödül kazanan, (c) ödüle lâyık, değerli, (d) ödül olarak verilen, **2.** ikramiye (piyango vb. den kazanılan). *He won the first ~ in loto.* **3.** özence, çok istenilen şey, **4.** ganimet : savaşta yakalanıp el konulan düşman gemisi içindeki mallar, **5.** ganimet (gemi), **6.** kaldıraç, manivelâ, **7.***bk.:* **leverage** (2), **8.** *esk.* yarışma, müsabaka, maç. ***e.a.- 1.*** *(a) reward,* ***6.*** *lever,* ***8.*** *contest, match.*

prize[2], *gl.f.* **prized, prizing 1.** çok değer/kıymet vermek, değerli saymak. *She ~s her best china.* **2.** değer/paha/kıymet biçmek, değerini takdir etmek, **3.** kaldıraçla/manivelâ ile kaldırmak/açmak/zorlamak, **4.** ganimet almak, (gemi vb.) zapt etmek, el koymak. ***e.a.- 1.*** *esteem, appreciate,* ***2.*** *rate,* ***3.*** *pry, prise.*

prize court, *is.* savaş ganimetleri mahkemesi.

prizefight, *is.* ödüllü boks maçı. **prizer = prizefighter** : ödül için maç yapan boksör.

prizefighting, *is.* ödüllü boks maçı yapma.

prize money, *is.* **1.** ganimet parası: genimet gemi ve malların satışından elde edilen para, **2.** ödül.

prize ring, *is.* (ödüllü) boks alanı.

p.r.n. = (reçetelerde) gerektiğinde, ihtiyaç hâlinde, lüzum hasıl oldukça.

pro, *sf.&zf.&is., ç.* **pros 1.** ...için, ...lehinde. **~ and con** : lehinde ve aleyhinde. *We must be fair and consider the reasons ~ and con. Much has been written ~ and con.* **2.** lehte/taraftar olan kimse. **~s and cons** : lehte ve aleyhte olanlar/öneriler/oylar, **3.** olumlu/lehte oy veren kimse, **4.** profesyonel. *a football ~ . That actor's a real ~, and always gives a good performance.* **5.** *Brit.* fahişe, orospu. ***e.a.-1.*** *for, in favor of,* ***4.*** *professional,* ***5.*** *prostitute.*

pro-, *ön ek* **1.** "-ci, ... taraftarı, ... tarafını tutan." *pro-American ideas. procommunist, proslavery.* **2.** "ileri(ye), öne, önde, önünde, ileri(sinde)." *ör.: project, prologue, protract, procathedral, prohibit,* **3.** "(bir yerden) öteye, uzağa." **profugate** : uzağa kaçmak, **4.** "öne ve aşağıya." **prolapse** : öne kayıp düşmek, **5.** "(zaman/doğrultu itibarıyla) ileriye doğru." **proceed** : ileri gitmek, ilerlemek, devam ermek, **6.** "adına, namına." **prolocutor** : başkası adına konuşan, **7.** "yerine (geçen)." *A procathedral is a building used as a cathedral until the proper one is built.* **8.** "ön+, önce, evvel (vaki olan)." **prognosis** : ön bili.

proa = prao, *is.* **1.** Güney Pasifik'te kullanılan yelkenli gemi, **2.** (Malezya'da yapılan) hızlı yelkenli.

pro-am, *is. sp.* profesyoneller ve amatörler maçı.

prob. = **1.** probable, **2.** probably, **3.** problem.

probabilism, *is.* **1.** *fel.* olasıcılık : salt doğrunun bilinemeyeceğini, bilginin yalnızca olasılığa erişebileceğini ileri süren kuramsal/kuşkucu öğreti, **2.** (Katoliklerde) doğru olup olmadığı hususunda fikir anlaşmazlığı bulunan hususlarda kişiye istediği yolu seçme serbestliği tanıyan öğreti.

probabilist(ic), *is.&sf.* olasıcı.

probability, *is.* **1.** olasılık, ihtimal, **2.** olası/muhtemel şey, **3.** *ist.* olasılık : bir olayın istenilen tarzda vuku bulma sayısının toplam vuku bulma sayısına oranı, **4. ~ curve** : olasılık eğrisi. **5. ~ density function** : olasılık yoğunluk işlevi, **6. ~ distribution** : olasılık dağılımı, **7. ~ element** : olasılık öğesi, **8. ~ function** : olasılık iş-

levi, **9. ~ integral transformation** : olasılık tümlev dönüşümü, **10. ~ ratio test** : olasılık oran sınaması, **11. ~ theory** : olasılık kuramı, **12. in all ~** : pek muhtemel olarak, her hâlükârda, **13. What are the probablilties** : Ne gibi şeyler olabilir? olasılıklar/ihtimaller nedir?

probable, *sf.* olasılı, muhtemel. *~ events.* **It is more than ~** : Büyük bir olasılıkla, büyük bir ihtimale göre. **2. ~ cause** *: huk.* muhtemel sebep, aleyhte delil. ***e.a.-1.*** *likely, possible.* ***k.a.-*** *1. certain, improbable.*

probably, *zf.* olabilir ki, muhtemelen, belki de, galiba. **~ you are right** : galiba haklısınız.

probang, *is. cer.* boğaza kaçan bir şeyi çıkarmaya mahsus cerrah mili.

probate, *sf.&is.&f.* **-bated, -bating 1.** veraset ilâmı, vasiyetnamenin resmen onaylanması, **2.** verasetnameyi resmen onaylatmak, **3. ~ court** : veraset mahkemesi.

probation, *is.* **1.** deneme, **2.** (bir kimsenin davranış, yetenek vb. nin) deneme süresi, çıraklık, (memuriyet) adaylık süresi, **3.** *huk.* (a) gözaltında bulunmak şartıyla mahkûmun serbest bırakılması, (b) gözaltı, gözaltında bulunma/serbest kalma. **on ~** : gözaltında, koşullu olarak serbest bırakılmış. **~ officer** : gözetçi, gözaltında serbest bırakılan mahkûmu denetleyen görevli, **4. ~al = ~ary** : deneme+, staj+, gözaltı. **~ary period** : deneme/gözaltı süresi, **5. ~ship** : (mahkûm) gözaltında serbest bırakılma, (memur) adaylık, stajyerlik, çıraklık.

probationer, *is.* **1.** gözaltında serbest bırakılan mahkûm, **2.** stajyer/aday memur, çırak.

probative, *sf.* **1.** deneysel, denemeye yarayan, **2.** kanıtlayıcı, ispat/delil teşkil eden, **3. ~ly** : deneyle, deneysel olarak, deneme suretiyle.

probatory, *sf. bk.:* **probative.**

probe, *is.&f.* **probed, probing 1.** inceleme(k), iyice araştırma(k), **2.** sondalama(k), sondaj yapma(k), sonda ile muayene etme(k)/ yoklama(k)/ deşme(k), **3.** tahkik etme(k), tahkikat yapma(k), sebebini keşfetmeye çalışma(k). *to ~ into the causes of crime.* **4.** sonda, deneme çubuğu, **5.** *ABD* insansız uzay roketi, uzayda bilimsel ölçüler yapmak için fırlatılmış aletlerle mücehhez roket, **6. ~able** : incelenebilir, araştırılabilir, tahkik edilebilir, sondaj yapılabilir, **7. prober** : inceleyen, araştıran, sondajcı, **8. probingly** : inceleyerek, araştırarak, sondajla.

probit = probability unit, *is. ist.* olabirim, olasılık birimi. **~ analysis** : olabirim çözümlemesi. **~ transformation** : olabirim dönüşümü.

probity, *is.* dürüstlük, doğruluk, namusluluk. ***e.a.-*** *integrity, honesty, uprightness.*

problem, *is.&sf.* **1.** sorun, problem, mesele, dava, muamma. **unemployment ~** : işsizlik sorunu/davası. **She's a ~ to me** : O benim için bir muammadır. **2.** *mat.* soru, problem. **solve a ~** : bir problemi çözmek, **3.** çetin, zor, başa çıkılması/düzeltilmesi müşkül, yola gelmez, ıslah olmaz. *a ~ child.* **4.** (edebiyat) tezli, çözümü zor konuları işleyen. **a ~ play** : sorun oyunu, tezli piyes. ***e.a.-*** *1. puzzle, riddle, enigma.*

problematic(al), *sf.* **1.** sorun çıkaran, zorluk arz eden, sorunlu, şüpheli, meşkûk, çözümü/ anlaşılması zor, **2. problematically** : sorun çıkararak, zorluk arz ederek, sorunlu/şüpheli bir şekilde. ***e.a.-1.*** *doubtful, questionable, contingent, dubious, indeterminate, unsettled, ambiguous.*

pro bono publico, *Lât.* kamu yararına, umumun menfaati için. ***e.a.-*** *for the public good.*

proboscidean = proboscidian, *sf.&is.* **1.** hortumlu (hayvan), **2.** hortum gibi, hortuma benzer, **3.** hortumlular sınıfından, *Proboscidea* sınıfına mensup.

proboscis, *is., ç.* **-boscises/-boscides 1.** filin hortumu, **2.** hortum, hortuma benzer uzantı, **3. beak** *d.d.:* böcek hortumu, **4.** *zool.* (sülük ve bazı kurtlarda beslenme ve duyu organı olarak kullanılan) uzantı, duyarga, tutarga, **5.** (şaka) burun.

proc. = 1. procedure, **2.** proceedings, **3.** proclamation,

procaine, *is. ecz.* prokain C13H20O2 N2 HCl. Lokal anestetik olarak kullanılan kristalli bileşik.

procambium, *is. bot.* (bitki damarlarını oluşturan) filiz. **procambial** : bu filize ait.

procarp, *is. bot.* bazı yosunlarda döllenip spor oluşturan bir veya birkaç gözeli cinsiyet organı.

procathedral, *is.* geçici kilise : asıl katedral yapılıncaya kadar geçici olarak kullanılan bina.

procedural, *sf.* **1.** yöntemsel, usule ait/ ilişkin/müteallik, **2. ~ly** : yöntem gereğince, usule uygun olarak.

procedure, *is.* **1.** yöntem, yordam, usul, kaide, talimat. *The proper ~ to be folowed in decision-making.* **2.** işlem, muamele, **3.** *huk.* yargılama yöntemi, muhakeme usulü. **summary ~** : kısa yargılama yöntemi. ***e.a.- 2. operation, transaction, process.***

proceed, *gs.f.* **1.** ilerlemek, devam etmek, ileri gitmek. **to ~ on one's way** : yoluna devam etmek. **before we ~ further** : fazla ilerlemeden önce, **2.** (bir işi/işlemi) sürdürmek, kovuşturmak, devam etmek. **~ to blows** : yumruk yumruğa dövüşmek, yumruklaşmak, **3.** (bir işi yapmaya) devam etmek. **~ with sth.** : bir şeye devam etmek. **How do we ~ now** : Şimdi ne yapacağız/nasıl devam edeceğiz? **4.** (söyleve/demece) devam etmek, **5.** *huk.* dava açmak, davayı sürdürmek, adlî kovuşturma/takibat yapmak. **~ against s.o.** : birinin aleyhine dava açmak, **6.** (iş/eylem vb.) sürmek, sürüp gitmek, devam etmek. **the negotiations now ~ing** : devam etmekte olan müzakereler. **Things are ~ing as usual** : İşler normal seyrinde (sürüp) gidiyor. **7.** belirmek, (karşısına) çıkmak, zuhur etmek, sâdır olmak, **8.** doğmak, meydana gelmek, sonuç olarak husule gelmek, sonuç vermek, **9. ~er** : ilerleyen, devam eden, sürdüren, kovuşturan kimse. ***e.a.- 1. progress, continue, advance, 7. issue, emanate, 8. arise, originate, spring, ensue, result. k.a.- 1. recede.***

proceeding, *is.* **1.** işlem, eylem, muamele, **2.** ilerleme, devam etme, ileri gitme, sürdürme, kovuşturma, **3. ~s** : (a) tutanak, zabıt, (b) sürüp giden işlem, **4.** *huk.* (a) yargılama yöntemi, (b) yasal kovuşturma, (c) yasal önlem/tedbir, yasal girişim, (d) duruşma, müzakere. **The ~s will begin at 9 a.m.** : Duruşma saat 9'da başlayacak. **5. take/institute ~s against s.o.** : birisi aleyhinde dava açmak. ***e.a.- 1. process.***

proceeds, *is.* **1.** gelir, verim, hasılat, **2.** alış verişten/satıştan alınan toplam para, **3.** kazanç. ***e.a.- 3. profit, return.***

proceleusmatic, *sf.&is.* dört kısa heceli (mısra).

procephalic, *sf.* ön kafa+, kafanın ön kısmına ait.

process, *is.&f.&sf.* **1.** işlem, ameliye, olay. **chemical ~** : kimyasal işlem. **it is a slow ~** : bu uzun (zaman isteyen) bir işlemdir, **2.** süreç, vetire, **3.** ilerleme, ileri gitme, **4.** (a) muamele, formalite, takibat, (b) işlenme, muamele görme, işleme tâbi tutulma, (c) yöntem, usul, amel, tarz, **5.** (zaman vb.) akış, ilerleyiş, geçme, gidiş. **in the ~ of** : esnasında, sırasında, aşamasında, safhasında. *The firm is now in the ~ of moving the machines to a new facrory.* **in the ~ of time** : zamanla, zaman ilerledikçe, **6.** *huk.* çağrı, celpname. **legal ~** : adlî tebliğ, (b) duruşma, (c) yasal kovuşturma, kanunî takibat, **7.** *foto.* mekanik ve kimyasal yöntemlerle klişe yapma usulü, **8.** *biy. anat.* uzantı, çıkıntı, yumru, **9.** işlemek, (özel) işleme/muameleye tâbi tutmak, muamele etmek, **10.** muamelesini yapmak, belirli yöntemleri izleyerek sonuca ulaş(tır)mak. *to ~ an application.* **11.** dava etmek, aleyhinde dava açmak, mahkemeye vermek, **12.** çağrı/celpname vermek, tebliğ etmek, **13.** işlemli, işlenmiş, özel bir sun'î işleme tâbi tutulmuş, özel yöntemle hazırlanmış. **~ foods** : özel işlem görmüş yiyecekler. *~ cheese/butter.* **14.** mekanik/kimyasal/ışık işlemli kilişe ile basılmış. *~ printing.* **15. ~or = ~er** : işlemci, muameleci, özel işleme tâbi tutan, muameleyi yapan/sürdüren kimse. ***NOT:*** **PROCESS, PROCEDURE, PROCEEDING** anlamca birbirine yakın kelimelerdir. **PROCESS** (süreç), birbirini izleyerek belirli bir sonuca ulaştıran işlem ve eylemler dizisidir. *A chemical process.* **PROCEDURE** (yöntem), bir işin/işlemin nasıl yapılacağını gösteren kuralların tümüdür : *Parliamentary procedure.* **PROCEEDING(S)**, işlem, eylem, iş ve eylemdeki ilerleme, akış, sürüp gitme demektir. *May I interrupt the proceedings for a moment?* İşlemi (işlerin akışını) bir an için durdurabilir miyim?

procession, *is.&sf.* **1.** geçit resmi (yapmak) saf hâlinde muntazam yürüme(k)/yürüyüş, **2.** alay, resmigeçit vb. alayı. *a funeral ~ filled the street.* **3.** oluş, zuhur, meydana çıkma, baş gösterme, **4.** *Brit.- k.d.* çabuk yenilgi, oyunda hemen yeniliverme, **5. in ~** : saf hâlinde, muntazaman. *We formed lines to march in ~ onto the platform.*

processional, *sf.* **1.** geçit resmi (ile ilgili), yürüyüş+, **2.** resmigeçit esnasında okunan/çalınan (marş vb.), **3.** (dinsel törenler için) ilâhi (kitabı). *The choir and clergy marched in to the church singing the ~.* **4. ~ly** : alay/saf hâlinde, muntazaman, geçit resmi yaparak.

process printing, *is.* renkli ofset baskı.

process server, *is. huk.* adlî tebliğatçı, resmî evrakı tebliğ eden memur.

procès-verbal, *is., ç.* **-baux** tutanak, zabıt (name).

prochronism, *is.* erken tarih koyma. *bk.:* **anachronism, parachronism.**

proclaim, *gl.f.* **1.** ilân etmek. *War was ~ed. The people ~ed him king.* **2.** (açıkça/halka) bildirmek/duyurmak/beyan etmek, göstermek. *His pronunciation ~ed that he was an American.* **3.** (açıkça/alenen) övmek, methetmek, yüceltmek, tebcil etmek, **4. ~er** : ilân eden, bildiren, duyuran kimse. ***e.a.- 1&2.*** *announce, dseclare, 3. extol, praise.* ***k.a.*** *-1&2 retract, recall, repress, suppress, conceal.*

proclamation, *is.* ilân, bildiri, duyuru, beyanname. **~ of the Republic** : Cumhuriyetin ilânı. **to make/issue a ~** : bildiri yayınlamak. *The Prime Minister issued a ~ declaring martial law in the disaster area.*

proclitic, *sf.&is. gr.* bağımsız vurgusu olmayan, vurgu bakımından sonra gelen kelimeye bağlı olan (kelime).

proclivity, *is., ç.* **-ties** *gen.* **~ to/towards** : eğilim, istidat, meyil, temayül (özellikle fena bir şeye karşı). *~ to grumble.* ***e.a.-*** *tendency, propensity, disposition, bent, leaning, inclination.* ***k.a.-*** *aversion.*

proconsul, *is.* **1.** (eski Roma'da) prokonsül, konsül vekili, genel vali, **2.** işgal edilen ülkeye atanan yönetici, **3.** *b.h.* Miyosen çağında yaşamış, insan ve maymunların atası sayılan hayvan, **4. ~ar** : prokonsül+, **5. ~arly** : prokonsül ile/gibi, **6. ~ate = ~ship** : prokonsüllük.

procrastinate, *f.* **-nated, -nating 1.** ertelemek, geciktirmek, tehir etmek, sonraya bırakmak. *to ~ until an opportunity is lost.* **2.** oyalamak, sürüncemede bırakmak, ağırdan almak, uzatmak, **3. procrastination** : erteleme, geciktirme, tehir etme, sonraya bırakma, **4. procrastinative = procrastinatory** : erteleyici, geciktirici, **5. procrastinator** : erteleyen, geciktiren. ***e.a.-*** *1. defer, delay, postpone, 2. put off, prolong.*

procreant, *sf.* **1.** dölleyici, dölleyen, ilkah edici/eden, yaratıcı, **2.** verimli, üretken, üretici, mahsuldar. ***e.a.-*** *1. generating, 2. fruitful.*

procreate, *f.* **-ated, -ating 1.** döllemek, ilkah etmek, **2.** üretmek, doğurmak, tevlit etmek, hasıl etmek, yaratmak, **3. procreation** : dölleme, ilkah etme, üretme, doğurma, tevlit etme, hasıl etme, yaratma, **4. procreator** : dölleyen, ilkah eden, üreten, doğuran, yaratan. ***e.a.- 1.*** *beget, generate, engender, 2. produce, originate.*

procreative, *sf.* **1.** dölleyici, üretken, doğurgan, yaratıcı, **2. ~ness** : dölleyicilik, üretkenlik, doğurganlık, yaratıcılık.

Procrustean, *sf.* zalim, gaddar, zulüm ve zorbalıkla yola getiren.

Procrustes, *is. mit.* yolcuları yakalayıp boylarını yatağına uydurmak için kol ve bacaklarını çekip uzatan veya kesip kısaltan efsanevî dev.

proct- = procto-, *ön ek* "göden".

proctology, *is.* göden bilimi. **proctologic (al)** : göden bilimine ait. **proctologist** : göden bilimi uzmanı.

proctor, *is.&f.* **1.** (üniversite ve kolejlerde) (a) gözcü, sınavda öğrencilere nezaret eden kimse, (b) *Brit.* disiplin sağlayan memur, **2.** *huk.* avukat, dava vekili (özellikle kilise ve amirallik mahkemelerinde), **3. Queen's ~** : miras/boşan ma davalarına bakan memur, **4.** (sınavda vb.) gözcülük yapmak, nezaret etmek, kollamak, disiplini sağlamak, **5. ~ial** : gözcülük+, **6. ~ially** : gözcülükle (ilgili olarak), **7. ~ship** : gözcülük.

proctoscope, *is.* gödengözler: göden muayene aleti. **proctoscopic** : gödengözlerle yapılan. **proctoscopy** : gödengözlerle muayene.

procumbent, *sf.* **1.** yüzüstü (yatmış), yüzükoyun, yere kapanmış, **2.** *bot.* sürüngen, kök salmadan yere uzanan (bitki/dal). ***e.a.- 1.*** *prone, prostrate, 2. trailing.*

procurable, *sf.* sağlanabilir, edinilebilir, tedarik/temin/elde edilebilir, üretilebilir, istihsal edilebilir.

procuracy, *is., ç.* **-cies** dava vekilliği, (bir kimseye) vekillik (yapma)/vekâlet (etme).

procural = procurance, *is.* sağlama, elde etme, temin/tedarik (etme). ***e.a.-*** *procurement.*

procuration, *is.* **1.** sağlama, elde etme, temin, tedarik, **2.** pezevenklik, **3.** *huk.* vekillik, vekâlet, vekâletname, **4.** *esk.* başkası adına yönetme, ajanlık.

procurator, *is.* **1.** *huk.* vekil, başkası adına hareket etmeye yetkili kimse, **2.** (eski Roma'da) malî ve idarî yetkileri olan memur, **3.** (bazı İtalyan şehirlerinde) sulh yargıcı, **4. ~ate = ~ship** : vekillik, **5. ~ial = ~y** : vekil+, vekillik+.

procure, *f.* **-cured, -curing 1.** sağlamak, edinmek, temin/tedarik etmek, bulmak. **to ~ sth. for sb. = to ~ sb. sth.** : bir kimseye bir şey sağlamak/bulmak. **A friend ~d a position in the bank for him** : Bir dostu ona bankada iş buldu. **2.** üretmek, istihsal etmek, kazanmak, **3.** pezevenklik etmek, fuhuş için kadın temin etmek, **4.** ettirmek, yaptırmak, sebep olmak. **to ~ a person's death** : birisini öldürtmek, **5. ~ment** : sağlama, edinme, elde etme, temin/tedarik etme. ***e.a.- 1.*** *obtain, get,* ***2.*** *gain, win,* ***3.*** *pander, pimp.* ***k.a.-1.*** *lose.*

procurer, *is.* **1.** temin/tedarik eden kimse, **2.** pezevenk, muhabbet tellâlı. ***e.a.- 2.*** *pander, pimp.*

Procyon, *is. astr.* Prosyon, Küçük Köpek *(Canis Minor)* takım yıldızında en büyük yıldız.

prod, *is.&f.* **prodded, prodding 1.** dürtme(k), dürtüşleme(k), üvendire ile dürtme(k). *to ~ an animal with a stick.* **2.** kışkırtma(k), tahrik etme(k), harekete geçirme(k). *to ~ a lazy person into action.* **3.** üvendire, meses, ucu sivri şey, **4.** andaç, hatırlatıcı şey, **5. ~der** : dürten, kışkırtan kimse/şey. ***e.a.- 1.*** *poke, jab,* ***2.*** *nag, goad,* ***4.*** *reminder.*

prod. = 1. produce(d), **2.** product.

prodigal, *sf.&is.* **1.** tutumsuz, müsrif, savurgan, har vurup harman savuran (kimse), mirasyedi, **2. ~ of/with** : bol, mebzul, cömert, eli açık. *~ of smiles. ~ of money.* **3. ~ly** : tutumsuzca, savurganlıkla, müsrif bir şekilde, israf edercesine, har vurup harman savurarak, **4. ~ity** : tutmsuzluk, savurganlık, israf; bolluk, mebzuliyet; cömertlik. ***e.a.-1.*** *extravagant, lavish, profligate, waster, wastrel, spendthrift,* ***2.*** *profuse, bountiful, copious, bounteous, abundant.*

prodigious, *sf.* **1.** iri, kocaman, çok büyük, (miktarca) pek çok, muazzam, **2.** olağanüstü, fevkalâde, harikulâde. *a ~ achievement.* **3.** azman, dev gibi, anormal, **4.** *bk.:* **ominous, 5. ~ly** : muazzam/olağanüstü bir şekilde, son derece, müthiş, fevkalâde, **6. ~ness** : (aşırı/son derece) irilik, büyüklük, azmanlık, fevkalâdelik, harikulâdelik. ***e.a.- 1.*** *enormous, immense, huge, gigantic, tremendous,* ***2.*** *wonderful, marvelous. amazing, stupendous, astounding, wondrous,* ***3.*** *monstrous, abnormal.* ***k.a.-1.*** *tiny,* ***2.*** *ordinary.*

prodigy, *is., ç.* **-gies 1.** dâhi, olağanüstü zeki ve yetenekli kimse. *a violin ~.* **2.** mucize, hârika. **infant ~** : hârika çocuk, **3.** ucube, acayip/anormal şey, hilkat garibesi, **4.** *esk.* ilâhî mucize sayılan anormal şey. ***e.a.- 3.*** *monstrosity,* ***4.*** *portent.*

prodrome, *is. patol.* ön belirti, ilk araz, hastalığın ilk belirtileri. **prodromal** : ön belirtiye ait.

produce, *is.&f.* **-duced, -ducing 1.** üretmek, imal/istihsal etmek, yapmak. *Canada ~s wheat and furs. The factory hasn't begun to ~ yet.* **2.** meydana getirmek, hasıl etmek, yaratmak, yazmak. *to ~ a book.* **3.** doğurmak, tevlit etmek. *Female sheep ~ 1 or 2 lambs at a time.* **4.** sağlamak, vermek, temin/tedarik etmek, **5.** *fin.* çoğal(t)mak, gelir/kazanç sağlamak, kâr getirmek, **6.** meydana koymak/çıkarmak, ortaya çıkarmak, ibraz/arz etmek, göz önüne koymak. *to ~ evidence.* **7.** (piyes/film) sahneye koymak, yapmak, çevirmek, **8.** (çizgiyi) uzatmak, temdit etmek, **9.** ürün/mahsul vermek. *Good soil will ~ fine crops.* **10.** sebep olmak. *His words ~d a violent reaction.* **11.** ürün, mahsul, **12.** mamul madde, imalât, **13.** hasılat, zerzevat, **14.** döl, yavru. ***e.a.- 1.*** *manufacture, make,* ***2.*** *generate, create, originate,* ***3.*** *bring forth, give birth to,* ***4.*** *provide, furnish, supply,* ***6.*** *exhibit, show,* ***8.*** *extend, prolong, lengthen,* ***9.*** *yield, afford,* ***10.*** *effect, occasion, cause to happen, bring about,* ***11&12.*** *product.* ***k.a.-1&2.*** *destroy, ruin,* ***6.*** *conceal.*

producer, *is.* **1.** üretici, müstahsil, **2.** fabrikatör, imalâtçı, **3.** üreten, yapan, hasıl eden, meydana getiren kimse, **4.** *sin.* yapımcı, prodüktör, **5.** *Brit.* yönetmen, rejisör, **6.** hava gazı yapan cihaz.

producer gas = air gas, *is.* hava gazı.

producer goods = producers' goods, *is.* üretim araçları/maddeleri : üretimde kullanılan makine, ham madde, vb.

producibility = productibility = producibleness = produceableness, *is.* üretilebilme, imal/istihsal edilebilme, yapılabilme, sağlanabilme.

producible = produceable = productible, *sf.* üretilebilir, imal/istihsal edilebilir, yapılabilir, sağlanabilir.

product, *is.* **1.** ürün, mahsul, hasılat. *factory ~s. farm ~s.* **2.** sonuç, netice, çevre etkisini yansıtan kimse/şey. *A crime is often a ~ of poverty.* **3.** *kim.* (kimyasal) ürün, **4.** *mat.* çarpım. *The ~ of 6 and 9 is 54.*

production, *is.* **1.** üretme, üretim, istihsal, yapım, imal. *His business is the ~ of automobiles.* **2.** ürün, mahsul, imalât, mamul madde, **3.** hasılat, istihsal miktarı, üretilen miktar. *The ~ is up this month.* **4.** (edebî) eser, sanat eseri, **5.** gösterme, gösteriş, ibraz. *the ~ of evidence.* **6.** oyun düzeni, yapım, sahneye koyma, **7.** gösteri, temsil, oyun, **8. ~al** : üretimsel, üretimle ilgili, **9. ~ line** : kurtak düzeni, **10. ~ number** : (müzikli komedide) toplu numara, bütün oyuncuların katıldığı gösteri. ***e.a.- 9.*** *assembly line.*

productive, *sf.* **1.** verimli, bereketli, bitek, mümbit, mahsuldar, bol ürün/mahsul veren. *a ~ farm.* **2.** *gen.* **~ of** : sebep olan, sürükleyen, sevk eden, yaratan. *conditions ~ of crime and sin.* **3.** gelir/kazanç sağlayan, kazançlı, kârlı, **4.** yararlı, faydalı, işe yarar sonuçlar doğuran. *a ~ meeting.* **5. ~ly** : verimli/yararlı/kazançlı bir şekilde, **6. ~ness = productivity** : verimlilik, yarar, kazanç/kâr getirme. ***e.a.- 1.*** *fecund, fertile, fruitful, prolific.* ***k.a.- 1.*** *sterile .*

proem, *is.* **1.** ön söz, giriş, başlangıç, mukaddeme, **2. ~ial** : ön söz/başlangıç/giriş şeklinde/mahiyetinde. ***e.a.-1.*** *introduction, preface, preamble.*

pro et con, *Lât.* leh ve aleyhte. ***e.a.-*** *for and against.*

prof = Prof., *is. k.d. bk.:* **professor.**

profanation, *is.* **1.** kirletme, pisletme, kutsallığını bozma, **2.** hürmetsizce/kötüye kullanma, suistimal etme, **3. profanatory** : kirletici, pisletici, kutsallığını bozucu, suiistimal edici. ***e.a.-1.*** *desecration, defilement, debasement, sacrilege, blasphemy, 2. misuse.*

profane, *sf.&f.* **-faned, -faning 1.** Allaha/dine saygısız, kâfir, zındık, **2.** lâdinî, lâik, dine ait olmayan, dinî maksatlara tahsis edilmeyen. *Mozart wrote both religious and ~ music.* **3.** kutsal/mukaddes olmayan, küfür kabilinden, kâfirlere has. *~ rites.* **4.** cismanî, **5.** bayağı, adî, çirkin, kaba, kötü, pespaye, küfürbaz. *~ language.* **6.** (kutsal sayılan/saygı gösterilen şeyi) kirletmek, pisletmek, kutsallığını bozmak, saygısızca kullanmak, saygısızlık etmek, **7.** kötüye kullanmak, suiistimal etmek, **8. ~ly** : (dine vb.) saygısızca, küfredercesine, adî/kaba/çirkin bir şekilde, **9. ~ness** *bk.:* **profanity**, **10. profaner** : (dine vb.) saygısızlık gösteren, kâfir, küfreden, küfürbaz, kaba davranan kimse. ***e.a.- 1.*** *blasphemous, sacrilegious, impious, 2. secular, temporal, 3. unholy, heathen, pagan, 5. vulgar, common, base, coarse, 6. violate, desecrate, 7. misuse, defile.* ***k.a.- 2.*** *spiritual, sacred, 3. holy.*

profanity, *is., ç.* **-ties 1.** (dine/mukaddesata) saygısızlık, hürmetsizlik, kâfirlik, zındıklık, **2.** küfür, kaba/saygısız/çirkin davranış/dil, bayağılık, küfürbazlık, kabalık. ***e.a.- 1&2.*** *blasphemy, sacrilege, profaneness, 2. swearing, malediction, curse.*

profess, *f.* **1.** itiraf etmek, açıkça söylemek. *He ~ed his loyalty to his country.* **2.** öne sürmek, taslamak, (gayrisamimi olarak) beyan etmek/söylemek, savlamak, iddia etmek. **He ~es to be French** : Fransız olduğunu iddia ediyor. **I do not ~ to be an expert** : Uzmanlık iddiasında değilim. *to ~ remorse. He ~ed extreme regret.* **3.** (Allaha/dine) inancını/imanını ikrar/teyit eymek, **4.** (bir sanatı/mesleği) tatbik ve icra etmek, yapmak, mesleği ... olmak. **to ~ the law/engineering** : avukatlık/mühendislik yapmak, **5.** (bir dine/mezhebe) kabul etmek/edilmek, **6.** okutmak, öğretmek. *to ~ law.* **7.** demeç vermek, beyanatta bulunmak. ***e.a.- 1.*** *avow, declare, 2. affirm, claim, assert, 6. teach.*

professed, *sf.* **1.** itiraf/ikrar/beyan olunan, teslim/tasdik olunan, açıkça söylenen, **2.** usta/profesyonel nitelikli, **3.** bir mezhebe intisap etmiş, **4.** öne sürülen, taslanan, savlanan, iddia edilen. ***e.a.- 1.*** *ovowed, acknowledged, 2. professional, 4. alleged, pretended.*

professedly, *zf.* **1.** iddiaya göre, sözde, gûya, **2.** itiraf/ikrar edildiği gibi, açıkça, teslim/kabul edildiği üzere. ***e.a.- 1.*** *allegedly, 2. avowedly.*

profession, *is.* **1.** meslek, sanat, uğraş, yüksek tahsil ile elde edilen iş. **the medical/teaching ~** : hekimlik/öğretmenlik mesleği. **by ~** : meslek itibarıyla. *He is a lawyer by ~.* **2.** meslek

mensupları, **3.** iddia, beyan, söz, **4.** açıklama, itiraf. *~s of good will.* **5.** bir dini/mezhebi kabul ettiğini bildiren beyanat, **6.** inancın açıklanması, **7. the oldest ~** : fuhuş, orospuluk. ***e.a.- 1.*** *occupation, calling, 3. avowal, declaration, 7. prostitution.*

professional, *sf.&is.* **1.** profesyonel, meslekten yetişme, usta. *a ~ golfer. a ~ potter.* **2.** meslekî, meslekle ilgili. *~ studies. ~ job.* **3.** meslek icabı, meslek sahiplerine özgü/yaraşır. *~ attitudes. ~ courtesy.* **4.** meslek sahibi, profesyonel (kimse). *a ~ man.* **5.** uzman, yetkili, yetenekli, işinin ehli (kimse), **6.** meslek sahiplerine mahsus. *a ~ apartment.* **7.** meslekten oyuncu, kazanççı/paralı oyuncu, **8. ~ism** : profesyonellik, meslek erbabına yakışır davranış/eylem/tutum/yöntem/karakter, (sporda) profesyonel oyuncu kullanma, kazanmak için ustaca hileler yapma, **9. ~ly** : ustaca, ustalıkla, maharetle, hazakatle, meslek erbabına özgü/yakışır bir şekilde.

professor, *is.* **1.** profesör, hoca, bilgin, âlim, **2.** üniversite/kolej öğretim üyesi, **3.** (üniversite/kolej ve bazan liselerde) öğretmen, **4.** sanat/meslek/spor öğretmeni, **5.** duygu ve inançlarını açıklayan kimse, özellikle dinî inanç ve imanını açıkça beyan ve ikrar eden kimse, **6. assistant ~** : asistan, profesör yardımcısı, **7. associate ~** : doçent, **8. ~ial** : profesör+, profesörlük+, profesöre ait/özgü, **9. ~ially** : profesörce, profesöre özgü/lâyık bir şekilde, **10. ~ate = ~iate = ~ship** : profesörlük.

proffer, *is.&f.* **1.** sunmak, arz etmek, beyan etmek, bildirmek. *I ~ed my opinion. He ~ed his resignation.* **2.** önermek, teklif etmek, **3.** (vermek için) uzatmak, takdim etmek. *He shook the ~ed hand. She refused the ~ed drink.* **4.** sunma, sunuş, arz (etme), teklif (etme), önerme, öneri, **5. ~er** : sunan, arz eden, öneren, teklif eden. ***e.a.- 1.*** *offer, volunteer, 2. propose, suggest, 4. offer, proposal.*

proficiency, *is.* yetenek(lilik), ehliyet, ustalık, maharet, hüner, beceriklilik, kabiliyet, yeterlik, yordamlık, uzmanlık, ihtisas. ***e.a.-skill, ability, expertness*** .

proficient, *sf.&is.* **1.** yetenekli, ehliyetli, usta, mahir, hünerli, becerikli, kabiliyetli, uzman. *She is very ~ in music.* **2.** *esk.* usta/mahir kimse, **3. ~ly** : ustalıkla, ustaca, maharetle, hünerle, yetenekli/ehliyetli bir şekilde, **4. ~ness** *bk.:* **proficiency**. ***e.a.- 1.*** *skilled, adept, competent, experienced, able, accomplished, skillful, expert.* ***k.a.-1.*** *unskilled, inept.*

profile, *is.&f.* **-filed, -filing 1.** yanay, profil, yan görünüş, yüzün yandan görünüşü. **keep a low ~** : göze çarpmamak, kendini göstermemek, **2.** yüzün yandan çekilen resmi, **3.** *mim.* binanın profili/yandan görünüşü, **4.** kısa öz geçmiş: bir kimsenin meslek, yetenek ve şahsiyetinin kısa özeti, **5.** bir sürecin/olayın/bağıntının sözle, rakamla veya grafiklerle analizi. *a ~ of consumer spending.* **6.** *jeol.* kesit : yer kabuğunun düşey düzlemlerle kesiti, **7.** profilini/yandan görünüşünü çizmek/resmetmek, **8.** kısa öz geçmişini yazmak, **9.** bir süreci/olayı vb. söz/rakam veya grafiklerle incelemek, **10. ~ drag** *hv.* yanay hava direnci, **11. ~ plan = sheer** : geminin güverte plânı. ***e.a.- 1.*** *silhouette.*

profit, *is.&f.* **1.** *gen.* **~s** : kâr, kazanç, işletme kazancı, temettü. **at a ~** : kazançla, kâr sağlayarak. **gross/net ~** : gayrisafi/safi kâr, brüt/net kâr. **make a ~ out of sth.** : bir şeyden kâr etmek/kazanmak, kâr/kazanç sağlamak, **2.** yarar, fayda, menfaat, istifade. **turn sth. to ~** : bir şeyden yarar/fayda/kâr sağlamak, **3. ~ motive** : kâr güdüsü. **~ sharing** : kâr bölüşme. **~ and loss account** : kâr ve zarar hesabı. **paper ~s** : muhtemel kâr, **4.** kâr/kazanç getirmek/sağlamak. *It will ~ you nothing to do that.* **5.** kârlı/kazançlı olmak, yararlı/faydalı/yararına olmak, istifadeli olmak, **6. ~ by/from** : yararlanmak, istifade etmek. *A wise person ~s by his mistakes. I was grateful to him and ~ed from his advice.* **7.** faydası olmak, işe yaramak, **8.** kazanmak, kâr etmek, **9. ~ability** : yarar, fayda, kâr(lılık), kazanç(lılık), verimlilik, kâr/kazanç sağlama, rantabilite, **10. ~er** : kâr/kazanç sağlayan, yararlanan, kâr eden kimse. **11. ~less** : kârsız, kazançsız, yararsız, faydasız. ***e.a.- 1.*** *return, gain, 2. advantage, benefit, advance, advancement, improvement.* ***k.a.- 1.*** *loss, 8. lose.*

profitable, *sf.* **1.** kârlı, kazançlı. *a ~ deal.* **2.** yararlı, faydalı, **3.** kâr/kazanç/gelir sağlayan, **4.** verimli, gelirli, rantabl, **5. ~ness** *bk.:* **profitability**, **6. profitably** : kâr ile, kazançla, kârlı/kazançlı bir şekilde, kâr/kazanç sağlayacak şekilde. ***e.a.-1.*** *remunerative, 2. beneficial, useful, advantageous, valuable, helpful.*

profiteer, *is.&f.* **1.** vurguncu, sömürücü, karaborsacı, piyasada sun'î kıtlık yaratarak aşırı kâr sağlayan kimse, **2.** vurgunculuk/kara borsacılık yapmak, sömürmek, aşırı kâr sağlamak, **3. ~ing** : vurgunculuk, sömürücülük, karaborsacılık.

profit sharing, *is.* kârda ortaklık: şirketlerin kazancına memur ve işçilerini ortak etmeleri sistemi.

profit-sharing, *sf.* ortak kazançlı kârda ortaklık sağlayan.

profligacy, *is.* sefahat, çapkınlık, hovardalık, ahlâksızlık, edepsizlik, günahkârlık, utanmazlık.

profligate, *sf.&is.* **1.** son derece ahlâksız/sefih/çapkın/hovarda//edepsiz/günahkâr/utanmaz (kimse), **2.** çok müsrif/savurgan, har vurup harman savuran, **3. ~ly** : sefahat içinde, çapkınlıkla, hovardalıkla, ahlâksızca, utanmadan, savurganlıkla, **4. ~ness** *bk.:* **profligacy**. ***e.a.- 1.*** *dissolute, immoral, abandoned, licentious, wicked,* ***2.*** *prodigal, extravagant, lavish, spendthrift.*

profluence, *is.* gürül gürül akış/akma.

profluent, *sf.* gürül gürül/bol bol akan.

pro forma, *Lât.* **1.** şekil/formalite icabı, formaliteye uygun şekilde, **2.** önceden belirli bir şekil ve düzene göre hazırlanmış, proforma. **~ ~ invoice** : proforma fatura.

profound, *sf.&is.* **1.** çok bilgili/malûmatlı, akıllı, ârif. *a ~ theologian.* **2.** derin bilgiye/zekâya dayanan, zeki, ferasetli, sezgin. *a ~ theory.* **3.** derin, içten/yürekten/gönülden gelen. *a ~ anxiety.* **4.** engin, sonsuz, uçsuz bucaksız. *~ depths of the ocean.* **5.** yaygın, geniş, kapsamlı, şümullü, derin. *There was a ~ silence in the empty house. ~ influence.* **6.** yerlere kadar. **a ~ bow** : yerlere kadar eğilme, **7.** *esk.* derinlik, uçurum, girdap, **8.** *esk.* derin deniz, umman, okyanus. **9. ~ly** : (a) akıllıca, geniş bilgi ve vukuf ile, ârifane, zekice, ferasetle, (b) derin bir şekilde, (c) sonsuz, ziyadesiyle, son derece. **I am ~ly grateful** : Sonsuz minnettarım. *I was ~ly glad to see her.* (d) tamamen, büsbütün. *~ly deaf.* **10. ~ness** *bk.:* **profundity**. ***e.a.- 1&2.*** *deep, sagacious,* ***5.*** *thorough, pervasive,* ***6.*** *low,* ***7.*** *depth, abyss,* ***8.*** *ocean, deep sea.* ***k.a.- 1&2.*** *shallow, superficial.*

profundity, *is., ç.* **-ties 1.** derinlik, kapsam, şümul, **2.** *gen.* **profundities** : derin meseleler/düşünceler, **3.** derin yer, uçurum, girdap, **4.** (a) derin bilgi, vukuf, (b) derin düşünce. ***e.a.- 1.*** *depth,* ***3.*** *abyss.*

profuse, *sf.* **1.** *gen.* **~ in** : cömert, müsrif, tutumsuz, bol bol veren/harcayan, ifrata kaçan, müfrit. **be ~ in/of/with** : esirgememek, bol bol vermek/harcamak. **be ~ in one's praise** : çok övmek, göklere çıkarmak. *He was so ~ with his money that he is now poor.* **2.** sayısız, hesapsız, çok, sonsuz. *~ apologies/thanks.* **3.** bol, mebzul, çok miktarda. **~ tears** : sel gibi gözyaşları. **~ bleeding** : şiddetli kanama, **4. ~ly** : cömertçe, müsrifane, bol bol, aşırı, ifrat derecesinde, **5. ~ness** *bk.:* **profusion**. ***e.a.- 1.*** *lavish, generous,* ***3.*** *abundant, ample.*

profusion, *is.* **1.** çokluk, bolluk, mebzuliyet. **in ~** : bol bol, mebzulen. *Flowers grow there in ~. There is a ~ of vegetables in the market in summer.* **2.** israf, müsriflik, cömertlik, eli açıklık, tutumsuzluk, hesapsız/bol harcama. *He made himself popular by his ~.* ***e.a.- 1.*** *abundance, copiousness, bounty, plenty,* ***2.*** *extravagance, prodigality, profligacy, excess, waste, lavishness.* ***k.a.- 1.*** *scarcity.*

profusive, *sf.* **1.** çok, bol, mebzul. *~ generosity.* **2. ~ly** : bol bol, mebzulen, çok miktarda, **3. ~ness** *bk.:* **profusion**. ***e.a.- 1.*** *profuse, lavish, prodigal.*

prog, *is.&f.* **progged, progging** *Brit.- argo* **1.** kolaçan etmek, (yiyecek vb. aşırmak maksadıyla) gezip araştırmak, yiyecekleri kapıp kaçmak/yağma etmek, **2.** yiyecek, nevale, azık. ***e.a.- 1.*** *forage, plunder,* ***2.*** *food, victual.*

prog. = **1.** progress, **2.** proggressive.

progenitive, *sf.* **1.** doğurgan, üretken, velût, çocuğu olabilir, çocuk doğurabilir/yapabilir, **2. ~ness** : doğurganlık, üretkenlik. ***e.a.-1.*** *reproductive.*

progenitor, *is.* **1.** cet, ata, dede. *a ~ of the race.* **2.** soy, sülâle, **3.** kurucu, bâni, öncü: sanat, bilim, politika vb. de yeni bir fikri/sistemi ilk ortaya çıkaran. *Shoenberg was a ~ of modern music.* **3. ~ship** : atalık; kuruculuk, önderlik, öncülük. ***e.a.-1&2.*** *ancestor, forefather, predecessor,* ***3.*** *originator, precursor.*

progeny, *is., ç.* **-ny** *(veya bitki/hayvan için* **-nies**) **1.** döl, zürriyet, evlât, çocuk/yavru/fidan, **2.** nesil, kuşak, soy, döl döş, çocuklar ve torunlar. ***e.a.*** *- descendant, offspring.*

progestational, *sf. tıp* **1.** gebeliğe hazır (âdetten önce rahim iç yüzünün durumu gibi), **2.** projesteron+.

progesterone = progestin, *is.* **1.** *biy.- kim.* projesteron: C21H30O2, gebelik hormonu, rahimi gebeliğe hazırlayan ve gebeliği devam ettiren hormon, **2.** *ecz.* bu hormonun ilâç olarak satılan şekli: düşük tehdidi, kanama, aybaşı sancılarında vb. de kullanılır.

proglottid = proglottis, *is., ç.* **-glottides** *zool.* kurt boğumu : bağırsak kurtlarının dişi ve erkek üreme sistemini içine alan boğumlarından biri. **proglottidean = proglottic** : kurt boğumuna ait.

prognathic = prognathous, *sf.* fırlak çeneli.

prognathism = prognathy, *is.* fırlak çeneli(lilik).

prognose, *f.* **-nosed, -nosing** *tıp* (hastalığın seyrini) önceden söylemek/tahmin etmek, hastalığın muhtemel seyrini, süresini, iyileşme olanağını önceden belirtmek.

prognosis, *is., ç.* **-ses 1.** *tıp* (a) ön bili : hastalığın seyri, süresi, iyileşme olanağı hakkında hekim tahmini, (b) iyileşme olanağı. *The ~ is excellent.* **2.** ön deyiş , tahmin, kehanet. ***e.a.-*** *2. prediction, forecast.*

prognostic, *sf.&is.* **1.** ön bilisel : hastalığın seyrini, süresini, iyileşme olanağını belirten, **2.** ön tahmine dayanan, **3.** ön deyiş, tahmin, kehanet, **4.** belirti, ön haberci, işaret, alâmet. ***e.a.-*** *2. predictive, 3. prediction, forecast, 4. omen. portent.*

prognosticate, *f.* **-cated, -cating 1.** (belirtilere bakarak) ileride olacağı söylemek/tahmin etmek, gelecekten haber vermek, kehanette bulunmak, **2.** önceden uyarmak/göstermek/haber vermek, ileride olacağına delâlet etmek, **3. prognosticative** : ön belirtili, önceden haber verici, **4. prognosticator** : ön haberci, kâhin, olacağı önceden bildiren, gelecekten haber veren. ***e.a.-*** *1. forecast, foretoken, presage, foretell, foresee, project, prophesy, augur, foreshadow.*

prognostication, *is.* ön uyarı, ön haber, ön tahmin, kehanet, olacağı önceden söyleme, gelecekten haber verme. ***e.a.*** *- forecast, prediction, prophecy.*

program, *is.&f.* **-gramed, -graming** *(Brit.:* **programme**) **1.** izlence, program. *a school/ business/government ~.* **live ~** *rad. TV* canlı yayın, vuku bulduğu anda yayınlanan program. **What's (on) the ~ for today** : Bugünkü izlencemiz ne/bugün ne yapacağız? **2.** *tiy.* izlence dergisi, oyun izlencesi, **3.** *bil.* izlence, işlem yönergesi. **~ counter** : izlence denetim sayacı. **~ debugging** : izlence düzeltme, **4.** izlence yapmak/ hazırlamak, izlencelemek, programla(ştır)mak. **~ed course = ~ed instruction** : izlenceli ders/ öğrenim, adım adım izlenerek öğrenilen önceden düzenlenmiş ders. **~ed learning** : izlenceli öğrenim, **5.** düzenlemek, tasımlamak, ayarlamak, programa bağlamak. *The central heating system of the building is ~ed to start working at 6 o'clock each morning.* **6.** *bil.* izlencelemek, izlence yazmak, işlem yönergesi hazırlamak/ yapmak. **~er = ~mer** : izlenceleyici, **7. ~able = ~mable** : izlencelenebilir, programlaştırılabilir, programa bağlanabilir, önceden düzenlenebilir, tasımlanabilir.

programatic = programmatic, *sf.* **1.** izlenceli, izlencesel, **2.** izlence yanlısı, izlence uygulayan, **3.** izlence müziğine benzer, izlence müziğinden oluşan, **4. ~ally** : izlenceli olarak, izlence ile.

programming, *is.* **1.** *bil.&rad.&TV* izlenceleme, **2.** programlaştırma, programa bağlama, tasımlama, plânlama, **3.** *bil.* **~ flow diagram = ~ flowchart** : izlence akış çizeneği. **~ language** : izlenceleme dili.

program music, *is.* izlence müziği: belirli bir olay, görüntü veya sahne izlenimi uyandırmak için yazılmış müzik.

progress, *is.&f.* **1.** ilerleme, terakki. *the ~ of science.* **make ~** : ilerlemek, ilerleme/terakki kaydetmek, **2.** gelişme, yükselme, yükseliş, **3.** (ileri) gitme/gidiş, yürüyüş, **4.** *biy.* büyüme, gelişme, olgunlaşma, **5.** gezi, özellikle kralın/ hükümdarın resmî gezisi, **6. in ~** : ilerlemekte, yapılmakta, sürmekte, devam etmekte, gelişmekte. **the work now in ~** : şimdi yapılmakta olan iş. **in ~ of time** : zamanla, gel zaman git za-

man. **the ~ of events** : olayların akışı/cereyanı/ gelişmesi, **7.** ilerlemek, terakki etmek, ileri gitmek, (zaman) geçmek. *We ~ in learning step by step. The building of the school has ~ed a great deal this week. The year is ~ing, it will soon be autumn.* **8.** gelişmek, büyümek, olgunlaşmak. ***e.a.-1-3.*** *advance, progression, betterment,* ***2.*** *development, improvement,* ***4.*** *growth,* ***7&8.*** *advance, proceed, develop.* ***k.a.- 1-3.*** *regression,* ***7&8.*** *regress.*

progression, *is.* **1.** ilerleme, terakki, ileri gidiş, gelişme, yükselme, yükseliş, **2.** ardıllık, silsile, birbirini izleme, izleşme, teakup, **3.** *astr.* devinim, hareket, **4.** *mat.* dizi, silsile. **arithmetic ~** : eş artanlı dizi. **geometric ~** : eş çarpanlı dizi. **harmonic ~** : uyumlu dizi, **5.** *müz.* melodi izleşimi, **6. ~al** : ilerleyen, gelişen, ardıl, birbirini izleyen, dizisel, **7. ~ally** : ilerleyerek, gelişerek, birbirini izleyerek, birbiri ardınca, **8. ~ism = progressism** : ilericilik, terakkiperverlik, ilerleme/yükselme taraftarlığı, **9. ~ist = progressist** : ilerici, terakkiperver, ilerleme/yükselme yanlısı.

progressive, *sf.&is.* **1.** ilerleme+, terakki+, ileri+, **2.** ilerici : politika ve teknolojide ilerleme ve yenilik taraftarı, terakkiperver. **~ education/ school** : ilerici eğitim/okul, deneme ve yaratıcı araştırmaya ağırlık veren eğitim sistemi/okul. **~ Party** : ilerici/terakkiperver parti, **3.** ilerleyen, ileri giden, terakki eden, gelişen, ilerlemeye/ gelişmeye elverişli. *a ~ community.* **~ jazz** : modern caz, **4.** (kazanç arttıkça) yükselen oranda (vergi sistemi), **5.** tedricî, yavaş yavaş artan, **6.** *gr.* süreçli, sürüp giden eylem ve durum bildiren: *He is reading/He was running* gibi, **7.** *tıp* ilerleyen, ağırlaşan, gittikçe tehlikeli bir durum arz eden, vahamet kesbeden (hastalık), **8.** (siyasette) ilerici, terakkiperver (kimse), **9. ~ly** : ilerledikçe, gittikçe, gitgide ilerleyerek, tedricen, sürekli/devamlı olarak, **10. ~ness** : ilericilik, terakkiperverlik, ilerleme taraftarlığı.

progressivism, *is.* **1.** ilericilik, terakkiperverlik, **2.** (eğitimde) ilerici eğitim taraftarlığı, **3.** ilerici parti doktrin ve programı, **4. progressivist** : ilerici, terakkiperver.

prohibit, *gl.f.* **1.** (resmen) yasaklamak, menetmek, yasak etmek. **smoking is ~ed here** : Burada sigara içmek yasaktır. *We are ~ed from smoking on school ground.* **2.** önlemek, mani/ engel olmak, **3. ~er = ~or** : yasaklayan, meneden, önleyen, engel olan (kimse/şey). ***e.a.- 1.*** *forbid, interdict, ban, debar,* ***2.*** *prevent, hinder, obstruct.* ***k.a.-*** *permit, sanction.* ***NOT :*** **PROHIBIT** resmî makamlarca, **FORBID** ise şahıslar tarafından yapılan yasaklara uygulanır: *Walking on the gras in the park is prohibited. A mother forbids her child to leave the house.* **INTERDICT**, dinî teşekküllerce, **BAN**, ahlâk bakımından yapılan yasakları belirtir : *Litterature considered obscene is banned from the mails.* **DEBAR**, aleyhte bir delil bulunduğu için kabul etmemek/ret ve men etmek anlamı taşır: *His plea of insanity is debarred by his own admission.*

prohibition, *is.* **1.** yasak, yasaklama, menetme, yasak etme, **2.** içki yasağı. **~ party** : yeşilay cemiyeti, içki yasağı taraftarları cemiyeti, **3.** yasak emri, **4. ~ary** : *bk.:* **prohibitive, 5. ~ist**: yeşilaycı, içki yasağı taraftarı

prohibitive, *sf.* **1.** yasaklayıcı, menedici, engelleyici, önleyici, engel/mani olan, **2.** aşırı, fahiş, çok fazla, güç yetmez. *The cost of the house was ~.* **3. ~ly** : aşırı derecede, fahiş bir şekilde, çok fazla, **4. ~ness** : aşırılık, fahişlik, çok fazlalık.

prohibitor(il)y, *sf. bk.:* **prohibitive(ly).**

project, *is.&f.* **1.** tasarı, proje, plân, **2.** araştırma konusu, **3. housing ~** *d.d.* konutlandırma/ iskân plânı/projesi, **4.** tasavvur, tasarım, **5.** girişim, teşebbüs, **6.** tasarlamak, plânlamak, proje (sini) yapmak, **7.** ileri doğru atmak/fırlatmak, **8.** (maliyetini, gelişmesini, fiyatını, gelecekteki durumunu) hesaplamak, tahmin etmek, **9.** *geom.* izdüşürmek, tersim etmek, irtisam ettirmek, **10.** (film/resim) perdede göstermek, perdeye aksettirmek, **11.** nesnel/objektif bir görüşle incelemek/görmek/gözden geçirmek/göz önüne sermek. *He ~ed a thrilling picture of the party's future.* **12.** çıkıntı yapmak, uzanmak, **13.** düşünmek, tasavvur etmek, **14.** *tiy.* şahsiyeti yansıtmak, söz ve jestlerle bir karakteri canlandırmak, **15.** *psikol.* yansıtmak, kendi öz duygu ve düşüncelerini başkasına atfetmek/isnat etmek. ***e.a.- 1.*** *plan,* ***5.*** *enterprise, undertaking,* ***6.*** *contemplate, plan,* ***7.*** *throw, cast, impel,* ***8.*** *calculate, estimate, predict,* ***12.*** *extend, protrude, obtrude, overhang.*

projectile, *is.&sf.* **1.** *As.* mermi, (top) gülle, (tüfek/tabanca) kurşun, **2.** roket, füze, fırlatılan cisim, **3.** itici, sürücü, fırlatıcı. *a ~ force.* **4.** mermi+. **~ motion** : mermi hareketi, **5.** fırlatılabilen, atılabilen, **6.** *zool.* çıkık, fırlak, çıkıntılı. *the ~ jaws of a fish.* ***e.a.-1.*** *shell, bullet, grenade,* ***2.*** *rocket, missile.*

projection, *is.* **1.** çıkıntı, sundurma, fırlak/çıkık yer, **2.** fırlat(ıl)ma, at(ıl)ma, at(ıl)ış, **3.** izdüşüm, çizim, irtisam. **map ~** : harita çizimi, **4.** (film/resim) gösterim, perdeye yansıtma/gösterme, projeksioyon. **~ booth** : gösterim odacığı, **5.** (maliyetini/gelişmesini/fiyatını/gelecekteki durumunu) hesaplamak, tahmin (etme), oranlama, **6.** *psikol.* yansıtma, duygularını/düşüncelerini) başkasına atfetme, **7.** tasarı, proje, plân, **8. ~al** : izdüşümlü, izdüşümle, izdüşüm kullanan, **9. ~ist** : sinemacı, gösterimce, projeksiyoncu, **10. ~ printing** *foto.* izdüşüm baskısı, negatifi büyütüp hassas film üzerine izdüşürerek fotoğraf basma usulü. **~ print** : izdüşümle basılmış fotoğraf. ***e.a.- 1.*** *jut, overhang, protrusion,* ***5.*** *estimate, prediction,* ***7.*** *plan, scheme ,*

projective, *sf.* **1.** izdüşümsel, izdüşürerek yapılan/elde edilen, **2.** tasarlanan, tasarı, tasarlanmış. **~ geometry** : tasarı geometri, **3.** *psikol.* yansıtıcı: ferdin gizli şahsiyetini, duygu ve düşünceleri altındaki gizli etkenleri açığa çıkaran. **~ technique** : yansıtıcı yöntem. **~ test** : yansıtıcı ölçer, **4. ~ly** : izdüşümle, izdüşüm yolu ile, izdüşürerek; tasarlayarak; yansıtımla, yansıtarak.

projector, *is.* **1.** projektör, ışıldak, **2.** gösterici, gösterme makinesi. **~ aperture** : gösterici penceresi. **~ lamp** : gösterici ışıtacı. **~ lens** : gösterici merceği. **~ mask** : gösterici örtüsü. **~ throw** : uzaklık.

projectual, *is.* (eğitim) gösterme aracı.

projet, *is., ç.* **-jets 1.** *bk.:* **project, 2.** taslak, tasarı (yasa, muahede vb. tasarısı).

prolactin, *is. biy.- kim. bk.:* **luteotropin.**

prolamin(e), *is. biy.- kim.* prolamin : hububatta bulunan basit proteinlerden herhangi biri (gliadin, hordein, zein gibi). (Suda, tuzlu su ve mutlak alkolde erimez, sulandırılmış asit, alkali ve alkolde erir.)

prolan, *is. biy.- kim.* prolan : gebelerin idrarında bulunan ve gebeliği teşhise yarayan cinsiyet hormonu.

prolapse, *is.&gs.f.* **-lapsed, -lapsing** *patol.* **1. prolapsus** *d.d.* düşüklük : rahim vb. gibi organın normal konumundan aşağı inmesi, **2.** (normal konumundan aşağı) kaymak, düşmek, sarkmak.

prolate, *sf.* **1.** uzamış, uzatılmış, **2.** kutupları sivri, kutuplara doğru uzamış (elipsin büyük ekseni etrafında dönmesinden oluşan elipsoid gibi).

proleg, *is.* ayaksı çıkıntı.

prolegomenon, *is., ç.* **-na 1.** ön söz, başlangıç, mukaddeme, (bazı kitapların başında bulunan) ön tartışma, sunuş, **2. prolegomenous** : ön söz/başlangıç/mukaddeme şeklinde/mahiyetinde.

prolepsis, *is., ç.* **-ses 1.** *bk.:* **anticipation, 2.** (hitabette) yapılabilecek itirazları önceden kestirip cevaplandırma, **3.** bir olayı hakikî tarihinden önce olmuş gibi gösterme, tarihini öne alma, geriletme, **4.** fiilin doğuracağı sonuca uygun sıfat ekleme: *"to shoot a person dead"* cümlesindeki *dead* gibi. ***e.a.- 3.*** *prochronism.*

proleptic(al), *sf.* **1.** ön sezişli, önceden sezen/kestiren/davranan, öne alan, **2. proleptically** : önceden sezerek/ kestirerek, ön davranışla, öne alarak.

proletarian, *sf.&is.* **1.** emekçi, işçi sınıfından olan (kimse), proleter, **2.** (eski Roma'da) en aşağı/fakir halk tabakasından (kimse), **3. ~ism** : emekçilik, işçi sınıfından olma.

proletarianise/proletarianisation, *Brit. bk.:* **proletarianize/ proletarianization.**

proletarianize, *gl.f.* **-nized, -nizing** emekçi/işçi sınıfına sokmak, emekçi/proleter yapmak. **proletarianization** : emekçi/işçi sınıfına sokma.

proletariat, *is.* **1.** emekçiler, işçiler, emekçi/işçi sınıfı, proleterya, **2.** (eski Roma'da) avam, fakir halk, aşağı tabaka.

proletary, *is., ç.* **-taries** (eski Roma'da) avam, fakir halktan/ aşağı tabakadan kimse.

prolicide, *is.* **1.** kendi çocuğunu öldürme, evlât katli, **2. prolicidal** : kendi çocuğunu öldüren.

pro-life, *sf.* çocuk aldırma aleyhtarı, kürtaj aleyhtarı. *~ demonstrations.* **pro-lifer** : kürtaj aleyhtarı kimse.

proliferate, *f.* **-ated, -ating 1.** (göze bölünmesiyle) üremek, çoğalmak, **2.** *bot.* tomurcuklanmak, tomurcuk vererek çabuk çoğalmak, **3.** hızla yayılmak, her tarafı kaplamak/istilâ etmek.

proliferation, *is.* **1.** üreme, çoğalma, **2.** *bot.* tomurcuklanma, tomurcuk vererek çoğalma, **3.** hızla yayılma, her tarafı kaplama. *nuclear ~.* **4. proliferative** : üreyen, çoğalan, tomurcuklanan, hızla yayılan, her tarafı kaplayan.

proliferous, *sf.* **1.** üreyen, çoğalan, **2.** üretken, doğurgan, velût, **3.** *bot.* tomurcuklanan, tomurcuk vererek çoğalan, daldırma usulüyle çoğalan/üreyen.

prolific, *sf.* **1.** üretken, doğurgan, velût, bol ürün/meyva veren, mahsuldar, **2.** bereketli, verimli, semereli, **3. ~acy = ~alness = ~ness** : üretkenlik, doğurganlık, verimlilik, bereket, bolluk, **4. ~ally = ~ly** : üretken/verimli/bereketli bir şekilde. ***e.a.-1&2.*** *productive.* ***k.a.-1&2.*** *barren.*

proline, *is. biy.- kim.* prolin : bütün proteinlerde bulunan ve alkolde eriyen amino asit.

prolix, *sf.* **1.** (gereksizce) uzatılmış/uzun/ayrıntılı, yorucu, usandırıcı, baş ağrıtıcı (söz/yazı), **2.** (sözü/yazıyı) gereksizce uzatan, lâf ebesi, gereksiz ayrıntılara dalan (kimse), **3. ~ity = ~ness** : sözü uzatma, ıtnap, **4. ~ly** : sözü uzatarak, ıtnapla. ***e.a.-1.*** *prolonged, protracted, extended, wordy,* ***2.*** *verbose.*

prolocutor, *is.* **1.** başkan, reis, bir kurula başkanlık eden kişi, **2.** sözcü, vekil, avukat, başkası adına konuşan, **3. ~ship** : başkanlık, reislik; sözcülük, vekillik, avukatlık. ***e.a.- 1.*** *chairman,* ***2.*** *spokesman, advocate.*

prolog, *is.&f. bk.:* **prologue.**

prologise(r), *Brit. bk.:* **prologize(r).**

prologize(r), *bk.:* **prologuize(r).**

prologue, *is.&gl.f.* **-logued, -loguing 1.** ön söz, ön deyiş, başlangıç, giriş, **2.** başlangıç olayı, olay vb. başlangıcı, **3.** ön söz/ön deyiş/mukaddeme yazmak/ile açmak/başlamak, ön söz olarak söylemek. **prolog** *ş.d.y.*

prologuize = prologize, *gs.f.* **-ized, -izing** ön söz/mukaddeme yazmak/yapmak/söylemek, ön söz/mukaddeme ile başlamak/açmak.

prolong, *gl.f.* (zaman/mesafe) uzatmak, temdit etmek, sürdürmek, devam/temadi ettirmek. ***e.a.-lengthen, extend, continue, prolongate.***

prolongate, *gl.f.* **-gated, -gating** *bk.:* **prolong.**

prolongation, *is.* **1.** uza(t)ma, temdit etme, sür(dür)me, devam/temadi et(tir)me, **2.** uzantı, imtidat, devam, ek. ***e.a.- extension.***

prolonge, *is., ç.* **-longes** *Fr. As.* **1.** (top arabası vb. çekmek için) ucu çengelli halat, **2. ~ knot** : üç gözlü ilmik.

prolonger, *is.* uzatan, sürdüren, devam ettiren.

prolongment, *is. bk.:* **prolongation.**

prolusion, *is.* **1.** başlangıç, giriş, mukaddeme, **2.** deneme, kalem denemesi, başlangıç yazısı, daha derin bir araştırmaya başlangıç teşkil eden kısım, **3.** başlangıç/giriş mahiyetinde.

prom, *is. ABD- k.d.* üniversite balosu.

prom. = promontory.

promenade, *is.&f.* **-naded, -nading 1.** gezi, gezinti, gezme, tenezzüh, **2.** gezi/gezme/gezinti yeri, mesire, **3.** büyük balo, üniversite balosu, **4.** resmî balo açılış yürüyüşü, **5.** bazı danslarda dans edenlerin yürüyüşü, **6.** gez(in)mek, gezi(nti) yapmak, geziye/yürüyüşe çıkmak, **7.** yürüyerek dans etmek, dansta yürümek, **8.** gezinerek gösteriş yapmak, gösteriş yaparak gezinmek/gez(dir)mek/dolaş(tır)mak. *He ~d her before her suitors.* **9. ~ concert** *Brit.* ayakta dinlenilen konser, **10. ~ deck** : (gemide) üst güverte, gezi(nti) güvertesi, **11. promenader** : gezen, gezinen, yürüyüş yapan kimse. ***e.a.-1.*** *stroll, walk.*

Promethean, *sf.&is.* ateş tanrısı (Promete) gibi, ateş tanrısına (Promete'ye) özgü/benzer (kimse), **2.** yaratıcı ve orijinal, hayat veren (kimse).

Prometheus, *is.* ateş tanrısı, Promete.

promethium, *is. kim.* prometyum, 1948' de keşfedilen üç valanslı ışınetkin nadir toprak madeni. önceleri *illinium* denirdi. Simgesi: **Pm**, atom nu. 61, atom ağ. 145, özgül ağ. 7.22.

prominence = prominency, *is.* **1.** ün, şöhret, önem(lilik), ehemmiyet, mümtaziyet, belirgenlik, göze çarpma, **2.** göze çarpan/bariz şey, çıkıntı, uzantı, burun, dil, tümsek, engebe, **3.** *astr.* (güneş tutulması esnasında güneş yüzeyinde görülen) kızgın gaz bulutu, **4. bring sth into ~ = give sth. ~** : bir şeye önem vermek, belirtmek, tebarüz ettirmek, **5. come into ~** : ün/şöhret kazanmak, sivrilmek, önemli olmak. ***e.a.- 1.*** *conspicuousness.*

prominent, *sf.* **1.** bariz, göze çarpan, aşikâr, apaçık, göz önünde, **2.** çıkık, çıkıntılı, ileriye fırlamış. *He has a ~ nose.* **3.** ünlü, meşhur, tanınmış, şöhretli, maruf, mümtaz, seçkin, güzide, önemli, mühim. **He's a ~ physiacian.** : O, ünlü bir doktordur. **He occpies a ~ position in ...** : ... -de önemli bir mevkii vardır. **4. ~ly** : bariz/göze çarpacak şekilde, apaçık/aşikâr olarak, önemle. ***e.a.***- *conspicuous, noticeable, evident, 2. protruding, jutting, protuberant, 3. eminent, celebrated, distinguished, well-known.* ***k.a.***- *2. recessed, receding, concave, indented, 3. unknown, unimportant, undistinguished.*

promiscuity, *is., ç.* **-ties** (2 ve 3 için) **1.** karmakarışıklık, düzensizlik, dağınıklık, lâubalilik, keşmekeşlik, **2.** ayırımsız/rastgele cinsel ilişkide bulunma, her rastgelenle yatma, **3.** karmakarışık şey, düzensiz/dağınık yığın.

promiscuous, *sf.* **1.** rastgele/her önüne gelenle cinsel ilişkide bulunan, herkesle yatan, orta malı, fahişe. **a ~ woman** : şırfıntı, orospu. *a ~ behavior.* **2.** düzensiz, karmakarışık, dağınık, keşmekeş. *a ~ heap of clothing on your closet floor.* **3.** ayırımsız, farksız, fark/ayırım gözetmeyen, herkesle yapılan, **4. ~ly** : ayırım yapmadan, rastgele bir şekilde, düzensiz/karma karışık durumda, **5. ~ness** *bk.:* **promiscuity**. ***e.a.-1.*** *unchaste, immoral, lewd, rakish, wanton, 2. confused, mixed, jumbled, 3. indiscriminate, undiscerning, unselective.* ***k.a.-1&2.*** *pure, chaste, virtuous, 3. selective.*

promise, *is.&f.* **-ised, -ising 1.** söz (verme), vaat (etme), taahhüt. **keep one's ~** : sözünü/vaadini tutmak. **hold/keep s.o. to his ~** : birini sözünü tutmaya mecbur etmek, **2.** ümit verici şey/nitelik, istikbalde başarı ve mükemmeliyet vadeden belirti. **He shows great ~** : İstikbali parlak/ümit verici görünüyor. **a boy of ~** : kendisinden çok şey beklenen çocuk, **3.** söz verilen/vadedilen şey, **4.** vadetmek, söz vermek, taahhüt etmek. **to ~ oneself (to do) sth.** : bir şey yapmayı aklına koymak. *He ~d to go tomorrow. to ~ help.* **5.** ümit vermek, **6.** göstermek, delâlet etmek, ... olacağa benzemek, ... olacak gibi görünmek, emarelerini taşımak. **The sky ~s a storm** : Gökyüzü, fırtına çıkacağını gösteriyor. **It ~s to be a fine day** : Güzel bir gün olacağa benziyor. **7.** *k.d.* temin etmek, söz/teminat vermek. *I won't go there again, I ~ you that.* **8.** evlenmeye söz vermek. **breach of ~** : evlenme sözünden cayma, **9. I ~ you** : Emin ol, hiç şüphen olmasın, hiç şüphesiz. *The work won't be easy, I ~ you!* **10. ~ well/fair** : iyi şeyler vadetmek, umut vermek. **The plan ~s well** : Plân çok umut verici görünüyor. **This doesn't ~ well** : Bu pek umut verici değil. ***e.a.***- ***1.*** *word, pledge, 2. capability, potential, 5. pledge, vow, avow, 6. indicate, suggest, augur, imply, 7. assure, warrant.*

Promised Land, *is.* **1.** cennet, **2.** vaat edilmiş toprak, arzımevut, Filistin, Kenan diyarı, **3.** *k.h.* mutluluk/saadet yeri. *Canada is a ~ ~ for many immigrants.*

promisee, *is. huk.* kendisine (bir şey) vadedilen kimse.

promiser = promisor, *is. huk.* söz veren/vadeden/vaatte bulunan/yükümlenen kimse.

promising, *sf.* **1.** ümit verici, vaitkâr, kendinden çok şey umulur, geleceği parlak. *a ~ young man.* **2. ~ly** : ümit verici bir şekilde.

promisory, *sf.* söz veren, vadeden, vaatte bulunan, bir vaadi/taahhüdü kapsayan. **~ note** : senet, bono, belirli süre içinde belirli parayı ödeyeceğini bildiren belge.

promontory, *is., ç.* **-ries 1.** (denizde) dirsek/burun, denize uzanmış yüksek arazi veya kayalık, **2.** uçurum, ovaya bakan sarp/dik arazi, **3.** *anat.* çıkıntı, uzantı. ***e.a.***- ***1.*** *headland, 2. bluff.*

promote, *gl.f.* **-moted, -moting 1.** ilerletmek, terakki ettirmek, desteklemek, teşvik etmek, **2.** terfi ettirmek, (rütbe/mevki/maaş) yükseltmek, **3.** (sınıf) geçirmek, terfi ettirmek. *Those who pass the test will be ~d to the next higher grade.* **4.** (satışını) artırmak, (işi) genişletmek/geliştirmek, tevsi etmek, (malın) tutunmasını sağlamak, (fikir/dava) yerleşmesini/gelişmesini sağlamak, **5.** *argo* (bir şeyi) hile ile elde etmek, yürütmek, **6.** kurmak, tesis etmek, geliştirmek. **The United Nations has done much to ~ peace** : Birleşmiş Milletler barışı tesis için çok uğraştı. **to ~ a company** : bir şirket kurmak, **7. promotable** : ilerletilebilir, desteklenebilir, terfi ettirilebilir, (iş) genişletilebilir. ***e.a.-1.*** *further, abet, assist, help, encourage, 2. elevate, raise, 3. advance.* ***k.a.***- ***1.*** *discourage, obstruct, 2. demote.*

promoter, *is.* **1.** destekleyen, teşvik/yardım eden kimse, **2.** kurucu, müteşebbis, **3.** tutunmasını sağlamaya çalışan/reklâmını yapan kimse, **4.** (kimyasal olayı) tezleştirici/hızlandırıcı/çabuklaştırıcı madde.

promotion, *is.* **1.** terfi, (rütbece/mevkice/maaşça) yükselme, **2.** destekle(n)me, teşvik, ilerle(t)me, **3.** (sınıf) geçme, **4.** kurma, tesis etme, **5.** reklâm, satışı/sürümü artırıcı veya ilgi/yardım sağlayıcı gayret ve yayın, **6. ~al** : terfi+, yükselme+, **7. promotive** : (a) *bk.:* **~al**, (b) destekleyici, ilerletici, yükseltici, sürümü/satışı artırıcı, (kimyasal olayı) tezleştirici.

prompt, *sf.&zf.&is.&f.* **1.** ivedi, acele, çabuk, vakitli, vaktinde, vakit geçirmeksizin, hemen, ertelemeden, gecikmeden. *a ~ reply. I expect a ~ answer. ~ payment.* **2.** tez davranan, işini çabuk/vaktinde yapan. *This worker is always ~ in his duties. They were ~ to offer their services.* **3.** harekete geçirmek, teşvik etmek, kışkırtmak, zorlamak. *Hunger ~ed him to steal.* **4.** başlatmak, önayak olmak, fırsat/vesile vermek *The article in the paper ~ed him to call a meeting of the staff.* **5.** hatırlatmak, fısıldamak, suflörlük yapmak. *It is forbidden to ~ a witness in the court.* **6.** *tic.* vade, borcun ödenmesi için verilen müddet. **~ note** : vadeli senet, vade ihbarı, **7.** teşvik, tahrik, kışkırtma, harekete geçirme, önayak olma, başlatma, vesile/fırsat (verme), **8.** hatırlatma, hatırlatıcı şey, sahnede oyuncuya rolünü hatırlatıcı söz, **9.** *k.d.* tam. **The performance will start at 8 o'clock ~** : Gösteri tam saat 8'de başlayacak. ***e.a.-1.*** *punctual, immediate, quick, 3. stimulate, animate, excite, arouse, urge, spur, instigate, 5. remind, give a cue to, 9. exactly.*

promptbook, *is. tiy.* fısıldayıcı defteri, aktöre rolünü hatırlatmak için kullanılan piyes nüshası.

prompter, *is.* **1.***tiy.* fısıldayıcı, suflör, **2.** teşvik/tahrik eden, kışkırtan, başlatan, fırsat/vesile olan, önayak olan (kimse/şey).

promptitude, *is. bk.:* **promptness.**

promptly, *zf.* **1.** derhal, hemen, ivedilikle, çabucak, çarçabuk, tezelden, vakit geçirmeden, geciktirmeden. *I ~ answered all your letters. When you receive orders you must obey them ~.* **2.** tam, dakikası dakikasına, gecikmeden. *The train will leave ~ at 6 o'clock.* ***e.a.- 1.*** *immediately, at once, 2. exactly, punctually.*

promptness, *is.* çabukluk, ivedilik, tam vaktinde yapma/olma, dakikası dakikasına yapma.

promulgate, *gl.f.* **-gated, -gating 1.** resmen ilân etmek, yayınlamak, neşretmek, (yasayı) yayınlayıp yürürlüğe koymak, **2.** (halka) duyurmak, bildirmek, öğretmek, (dava/doktrin) savunmak, **3. promulgation** : (a) resmen ilân etme, yayınlama, neşretme, (yasayı) yayınlayıp yürürlüğe koyma, (b) duyuru, bildiri, **4. promulgator** (a) resmen ilân eden, yayınlayan, neşreden, (yasayı) yayınlayıp yürürlüğe koyan, (b) (halka) duyuran, bildiren. ***e.a.-1.*** *announce, issue, declare, publish, proclaim, 2. advocate.*

promulge, *gl.f.* **-mulged, -mulging** *esk. bk.:* **promulgate.**

promycelium, *is., ç.* **-lia** *bot.* (çillenme esnasında oluşan ve sporcukları taşıyan) iplikçik/sapçık.

pron. = **1.** pronoun, **2.** pronunciation.

pronate, *f.* **-nated, -nating 1.** avuç içini yere/geriye çevirmek, **2.** (omurgalılarda) ayağın/eklemin içini yere çevirmek, **3.** içe dön(dür)mek, **4. pronation** : avuç içini yere/geriye çevirme, ayağın/eklemin içini yere çevirme.

pronator, *is. zool.* avuç içini yere/aşağıya çeviren kas.

prone, *sf.* **1.** meyyal, müstait, eğilimli, yetenekli, kabiliyetli. *One is more ~ to make mistakes when one is tired. He is ~ to colds, especially in winter. She is accident- ~.* **2.** yüzükoyun, yüzü/karnı/avuç içi yere çevrili/dönük, **3.** yüzükoyun/boyluboyuna yatmış/uzanmış. **4.** eğik, eğimli, mail, aşağı doğru eğilmiş, **5. ~ly** : meyyal/müstait bir şekilde; yüzükoyun durumda, **6.~ness** : (a) meyil, istidat, eğilim, yetenek, kabiliyet, (b) eğim, eğiklik, (c) yüzükoyun yatma. ***e.a.-1.*** *liable, disposed, apt, subject, tending, abdicted, 3. prostrate, recumbent.*

pronephros, *is., ç.* **-roi/-ra** *biy.* **1.** omurgalıların embriyosunda üreme, idrar organlarını oluşturan üç borucuktan biri. *bk.:* **mesonephros, metanephros, 2. pronephric**, bu borucuklara ait.

prong, *is.&gl.f.* **1.** çatal ucu, çatalın sivri uçlarından her biri, **2.** sivri uç, boynuz ucu, sivri uçlu alet, yaba, çatal, **3.** çay/dere/ırmak kolu, **4.** çatal/sivri uç ile delmek, çatal saplamak, **5.** sivri uçlarla donatmak.

pronghorn, *is., ç.* **-horns/-horn** *zool.* Amerika antilopu *(Antilocapra americana).* ~ **antilope, prongbuck** *d.d.*

pronominal, *sf.&is. gr.* **1.** adıllı, adıl+, adıl/zamir kabilinden, adıldan türemiş (kelime). ~ **adjective** : adıl sıfatı. *"His" in "His book" is a ~ adjective.* **2. ~ly** : adıllıca, adıl olarak, adıl yerine.

pronotum, *is., ç.* **-ta** (böceklerde) göğsün sırt kısmı.

pronoun, *is. gr.* adıl, zamir, adın yerini tutan kelime : *I, you, he, we, they, this, who, what are ~s.*

pronounce, *f.* **-nounced, -nouncing 1.** telâffuz etmek, **2.** söylemek. *He ~d his words clearly.* **3.** bildirmek, beyan etmek. *I ~ this a perfect dinner.* **4.** resmen bildirmek/tebliğ etmek/ ilân etmek. *to ~ a man dead.* **5.** kararı bildirmek/ açıklamak/tebliğ etmek. ~ **judgment** : (yargıç) hüküm vermek, hükmü açıklamak. *The judge ~d the sentence.* **6.** ~ **for/in favor of s.o.** : birinin tarafını tutmak, iltizam etmek, lehinde konuşmak, **7. ~able** : söylenebilir, telâffuz/beyan edilebilir, bildirilebilir, **8. pronouncer** : söyleyen, telâffuz/ beyan eden, bildiren kimse. ***e.a.-1.*** *enunciate, articulate, 2. utter, 3. declare, 4&5. announce.*

pronounced, *sf.* **1.** besbelli, belli, âşikâr, bariz, belirgin. *He spoke with a ~ English accent. She has fine ~ eyebrows.* **2.** kesin, kat'î, değişmez. *You won't easily make him change his opinion, he has very ~ ideas on everything.* **3. ~ly** : besbelli/bariz/âşikâr surette; kesinlikle, kat'î olarak. ***e.a.-1.*** *apparent, noticeable, 2. decided, strong, marked.*

pronouncement, *is.* **1.** resmî bildiri/tebliğ/ beyanat, **2.** oy, rey, mütalâa, karar, **3.** telâffuz, söyleyiş, **4.** bildirme, açıklama, beyan/tebliğ etme.

pronto, *zf. argo bk.:* **promptly, quickly.**

pronucleus, *is., ç.* **-clei** *biy.* **1.** eşey göze çekirdeği, **2. pronuclear** : eşey göze çekirdeği+.

pronunciamento, *is., ç.* **-tos** halka duyuru, bildiri, ilân. ***e.a.-*** *proclamation, announcement, manifesto.*

pronunciation, *is.* **1.** telâffuz, söyleyiş, söyleniş, **2.** bir kelimenin/hecenin kabul edilen söyleniş tarzı/standart telâffuzu, **3. ~al = pronunciative = pronunciatory** : söyleyiş+, telâffuz+.

proof[1], *is.* **1.** delil, tanıt. **by way of ~** : delil olarak. **give/show ~ of sth.**: bir şeye delâlet etmek, bir şeyi göstermek. **It is ~ that he is honest** : Bu, onun dürüstlüğünün delilidir. ~ **positive** : kat'î delil, **2.** kanıt, ispat, **3.** kanıtlama, ispatlama, doğruluğunu gösterme. **burden of ~** : ispatlama zorunluğu.**The burden of ~ lies with the prosecution** : Davacı iddiasını ispatlamak zorundadır. **4.** deneme, tecrübe, deney, imtihan. **to bring/put sth. to the ~** : bir şeyi denemek/ deneye tâbi tutmak. *A soldier's courage is put to the ~ in battle.* **5.** sağlay, mizan, bir hesap işlemi sonucunun doğruluğunu araştırma/gösterme işi, **6.** *mat.* ispatlama, kanıtlama, sağlama, **7.** malzeme muayenesi, imalâtta kullanılan malzemenin dayanıklılığının denenmesi, **8.** istenilen, standartlara uygunluk, dayanıklılık, değer. **The ~ of the pudding is in the eating** : Bir şeyin değeri tecrübe ile anlaşılır. **9.** alkol derecesi, ayar. *What ~ is the brandy?* **10.** *foto.* deneme baskısı, negatiften ilk çekilen resim, **11.** *basım* prova. ~ **sheet** : matbaa provası. **artist's ~** : basma resmin ilk provası. **to read/correct the ~s** : provaları tashih etmek. ***e.a.-1.*** *evidence, confirmation, corroboration, support, 3. demonstration, 4. examination.*

proof[2], *sf.* **1.** dayanıklı, dirençli, kuvvetli, geçirmez. **He was ~ against bribery** : Rüşvete boyun eğmedi. **2.** denenmiş, denemeden geçmiş, istenilen standartlara uygun.~ *armor.* **3.** deneme için/miyar olarak kullanılan, **4.** belirli ayarda olan. ~ *spirit.*

proof[3], *f.* **1.** denemek, muayene/tecrübe etmek, deneyden geçirmek, denemeye tâbi tutmak, **2.** *basım bk. :* **prove** (6), **3.** *bk. :* **proofread**, **4.** sağlamlaştırmak, (belirli etkilere) dayanıklı hâle getirmek, ...geçirmezleştirmek. **to shrink-proof a shirt** : gömleği çekmez hâle getirmek. **to water-proof a coat** : paltoyu su geçirmezleştirmek. ***e.a.-1.*** *test, examine.*

-proof, *son ek* **1.** "geçirmez, işlemez." **waterproof** : su geçirmez. **bulletproof** : mermi işlemez, **2.** "-e karşı dayanıklı." *bombproof.* **3.** "-e karşı korunmuş." *fireproof, mothproof.* **4.** "... kadar/gibi dayanıklı/mukavim." **armorproof** : zırh gibi dayanıklı, **5.** "-e kapılmaz." **panicproof** : paniğe kapılmaz. ***NOT:*** **-proof** son eki ile yapılan sıfatlar fiil olarak da kullanılırlar. *ör.:* **water-proof** : su geçirmezleştirmek.

proofread, *f.* **-read, -reading** (baskı yanlışlarını) düzeltmek, tashih etmek. **~er** : düzeltmen, musahhih, baskı yanlışlarını düzelten kimse. **~ing** : düzeltme, tashih.

proof spirit, *is.* içki miyarı : 60°F'de hacminin yarısı 0.7939 özgül ağırlıklı alkol, yarısı su olan içki.

prop, *is.&f.* **propped, propping 1.** desteklemek, destek yapmak, payanda ile tutturmak, takviye etmek, sağlamlaştırmak, destek olmak, **3.** (bir şeye) daya(n)mak, yasla(n)mak, **4.** sırıkla tutmak, **5.** tutmak, korumak, **6. ~ up** : (a) desteklemek, kaldırmak, askıya almak, altına destek vb. koymak. *She ~ped up the baby's head by putting her hand behind its neck.* (b) tarafını tutmak, zahir olmak, yardım etmek, (fikri/davayı vb.) desteklemek. *Government does not intend to ~ up declining industries.* **7.** *tiy.* donatım (**property**'nin kısaltılmışı), **8.** *k.d.* pervane (**propeller**'in kısaltılmışı, **9.** destek, dayak/dayanak, payanda, **10.** koruyucu, hâmi, destekleyen/destek olan/koruyan kimse/şey. *His father is his financial ~.* ***e.a.- 1&2.*** *support, sustain.*

propaedeutic(al), *sf.* **1.** hazırlık/giriş dersi mahiyetinde, hazırlayıcı, **2.** giriş/mukaddeme niteliğinde, yeni bir bilime/sanata başlangıç olan.

propaedeutic, *is.* **1.** ilk ders, hazırlık/giriş dersi, giriş, başlangıç, **2. ~s** : (herhangi bilimde/sanatta) ilk ders/çalışma, başlangıç.

propagable, *sf.* **1.** yayılabilir, dağılabilir, **2.** neşredilebilir, **3.** geçebilir, sirayet edebilir, **4.** üretilebilir, çoğaltılabilir, **5. ~ness = propagability** : yayılabilme, dağılabilme, geçebilme, üretilebilme.

propaganda, *is.* **1.** propaganda, bir düşünceyi, kanıyı yaymak ve halka kabul ettirmek için girişilen yoğun, sistematik faaliyet veya bu türlü yayılan fikir, kanı ve düşünceler, **2.** 1622'de Papa XV. Gregory tarafından yabancı misyonları gözetmek, papazların eğitimini denetlemek, için kurulan komite: *Congregatio de Propaganda Fide.*

propagandise, *f. Brit. bk.:* **propagandize.**

propagandism, *is.* propagandacılık.

propagandist, *is.* propagandacı. **~ic** : propaganda şeklinde. **~ically** : propaganda ile/suretiyle/yolu ile.

propagandize, *f.* **-dized, -dizing** propaganda yapmak, propaganda yolu ile (fikirleri, ilkeleri vb.) yaymak.

propagate, *f.* **-gated, -gating 1.** (eşeyli olarak/tenasül yolu ile/tohumla) çoğal(t)mak. *Trees ~ themselves by seeds. The plants ~ quickly in warm climates.* **2.** üre(t)mek, türe(t)mek, yavrula(t)mak, **3.** kalıtım yolu ile geç(ir)mek, **4.** (haber, fikir vb.) yaymak, neşretmek, nakletmek. *Don't ~ bad news.* **5.** artırmak, büyütmek, **6.** (ışık, ses, elektromanyetik dalga vb.) yay(ıl)mak, intişar et(tir)mek, dağılmak. *Sound is ~d by vibrations.* **7.** sirayet et(tir)mek, bulaş(tır)mak, **8. propagative** : çoğalan, yay(ıl)an, türeyen, türeten, neşreden, yayıcı, neşredici, sirayet edici, **9. propagator** : yayan, çoğaltan, neşreden, nakleden. ***e.a.-1&2.*** *beget, generate, procreate, multiply,* ***4.*** *spread, disseminate,* ***5.*** *increase,* ***6.*** *transmit.*

propagation, *is.* **1.** çoğal(t)ma, üre(t)me, türe(t)me, yavrula(t)ma, **2.** yay(ıl)ma, intişar et(tir)me, propagasyon, transmisyon. *The sun sometimes spoil the ~ of radio waves. The ~ of the shock of an earthquake.* **3.** dağılma, (birinden ötekine) geçme, **4.** art(ır)ma, büyü(t)me, **5. ~al** : çoğalma+, yayılma+, intişar+.

propagule = propagulum, *is. bot.* bitki üretkeni : bitkileri üretmeye/çoğaltmaya yarayan organ (filiz, sürgün, tomurcuk vb.)

propane, *is. kim.* propan : CH3CH2CH3. Petrol ve doğal gazlarda bulunan yanıcı gaz. Yakıt olarak ve organik sentezlerde kullanılır.

proparoxytone, *sf.&is.* (klâsik Yunan gramerinde) sondan üçüncü hecesi vurgulu (kelime).

pro patria, *Lât.* vatan için, vatan uğruna/aşkına.

propel, *gl.f.* **-pelled, -pelling 1.** (ileriye) itmek/yürütmek/sevk etmek, tahrik etmek. *to ~ a boat by oars.* **a person ~led by ambition** : ihtiraslarıyla hareket eden bir kimse, **2. ~lable** : itilebilir, yürütülebilir, sevk edilebilir, ilerletilebilir. *~ by oars or sail.* ***e.a.- 1.*** *compel, project, move, push, impel, drive.* ***k.a.- 1.*** *repel.*

propellant, *sf.* **1.** itici, sürücü, ileri sevk edici (kuvvet, etki vb.), **2.** *As.* barut vb. gibi mermiyi fırlatan patlayıcı madde, **3.** roket yakıtı.

propellent, *sf.&is.* **1.** itici, sürücü, ileri sevk edici, ileri doğru iten/süren/sevk eden, **2.** *bk.:* **propellant.**

propeller, *is.* **1.** ileri doğru iten/süren/sevk eden kimse/şey, **2.** (uçak/vapur) pervane.

propend, *gs.f. esk.* taraftar/eğilimli/mütemayil olmak. ***e.a.*** *- incline, tend.*

propene, *is. kim. bk.:* **propylene.**

propenol, *is. kim. bk.:* **allyl alcohol.**

propense, *sf. esk.* **1.** taraftar, eğilimli, mütemayil, ...yanlısı, **2. ~ly** : taraftar olarak, **3. ~ness** : taraftarlık. ***e.a- 1.*** *prone, inclined.*

propensity, *is., ç.* **-ties 1.** doğal eğilim, tabiî temayül, meyil, istidat. *Most boys have a ~ for playing with machinery.* **2.** *esk.* taraftarlık, tarafgirlik, taraf tutma. ***e.a.-1.*** *inclination, tendency, bent, leaning, penchant, proclivity,* ***2.*** *disposition, partiality.*

propenyl group = propenyl radical, *is. kim.* propenil grubu/kökü : propilenden türeyen bir valanslı CH3CH=CH- grubu. **propenyl(ic)** : propenilli.

proper, *sf.&is.* **1.** uygun, münasip. **Night is the ~ time to sleep** : Uyumak için uygun zaman gecedir. **The ~ reply is "no"** : En uygun cevap "hayır"dır. **Do as you think ~** : Nasıl uygun görüyorsan öyle yap. *the ~ medicine. ~ time.* **2.** lâyık, yakışır, dürüst. **~ conduct** : dürüst davranış, **3.** (a) zatî, özel, hususî, kişiye özel, (b) özgü, has, mahsus. **qualities ~ to a substance** : bir maddeye özgü nitelikler. *Crying is ~ to babies.* **4.** tam, doğru. **to do the ~ thing by s.o.** : birine karşı vicdanen en doğru olan şeyi yapmak, **5.** asıl, esas, gerçek, hakikî, bizatihi. **Paris ~** : asıl Paris. **the ~ meaning/sense of the word** : kelimenin gerçek anlamı. *Shellfish are not among the fish ~.* **6.** *gr.* özel (ad), has (isim). *a ~ name.* **7.** normal, alışılmış, mutat, usule/kaideye uygun. **the ~ way to do sth.** : bir işi yapmanın normal yolu/yöntemi, **8.** (arma) tabiî renginde. *an oak tree ~.* **9.** (kilise) (a) belirli gün veya törende kullanılan, (b) belirli gün/zaman için ayrılmış yer, **10.** *Brit.- k.d.* tam, noksansız, tekmil. **He's a ~ fool** : Aptalın biridir (Tam manasıyla aptaldır). **He's a ~ gentleman** : Tam bir centilmendir. **11.** *esk.* (a) güzel, yakışıklı, (b) faziletli, namuslu, karakter sahibi, (c) iyi, hoş, mükemmel. ***e.a.-1.*** *fit, suitable, suited, appropriate,* ***2.*** *befitting, becoming, decent, polite,* ***3.*** *individual, peculiar,* ***4.*** *strict, accurate, precise, exact, correct,* ***7.*** *normal, regular,* ***10.*** *complete, thorough, unmitigated,* ***11.*** *(a) handsome, (b) virtuous, (c) good, excellent, pleasant.*

proper fraction, *is. mat.* astüleşke, basit kesir, payı(nın değeri/derecesi) paydasından küçük olan kesir.

properly, *zf.* **1.** uygun/münasip bir şekilde. *He was not ~ dressed for the reception.* **2.** hakkıyla, lâyıkıveçhile, dikkat/itina ile, doğru dürüst. *This job must be done ~.* **3.** doğru/tam olarak, usulüne uygun biçimde. *use the tool ~.* **4.** haklı olarak. *He was ~ tired.* **5.** *bk.:* **strictly.** ***e.a.-1.*** *appropriately,* ***2.*** *thoroughly, completely,* ***3.*** *correctly, accurately,* ***4.*** *justifiably.*

properness, *is.* **1.** uygunluk, münasiplik, **2.** lâyıklık, yakışma, **3.** doğruluk, tamlık, usulüne uygunluk, **4.** asıllık, gerçeklik, hakikîlik.

property, *is., ç.* **-ties** *(4, 8-10 için)* **1.** servet, varlık. **a man of ~** : varlıklı adam, **2.** mal. **That's my ~** : O benim (malım)dır. **3.** mülk, emlâk. **~ tax** : emlâk vergisi. **~-developer** : emlâk geliştirmeni. **~-development** : emlâk geliştirimi. **~ market** : emlâk piyasası. **~ owner** : mülk sahibi. **~ qualification** : bir kimseye oy hakkı sağlayan mülk sahipliği, **4.** arazi (çiftlik, tarla, arsa vb.). *He owns some ~ out west.* **5.** iyelik, mülkiyet, **6.** kamu iyeliği, **7.** yasal haklar, telif hakkı vb. **8.** özellik, nitelik, hususiyet, vasıf. *Soap has the ~ of removing dirt.* **9.** mahiyet, tabiat, **10.** *tiy.* sahne donanımı. **~ man = propman = prop man** : donatımcı, sahne donanımı yapan/sağlayan kimse. **~ master** : baş donatımcı.**~ room** : donatımlık korunağı/odası, **11. ~less** : varlıksız, servetsiz, malsız, mülksüz, emlâki olmayan, fakir. ***e.a.-1&2.*** *goods, effects, estate, chattels,* ***4.*** *land,* ***5.*** *ownership,* ***8.*** *quality.*

prophase, *is. biy.* önevre : göze bölümünün ilk evresi (kromozomlar kısalır ve çekirdek zarı kaybolur).

prophecy, *is., ç.* **-cies 1.** kehanet, olacakları önceden bildirme, gaipten/gelecekten haber verme, **2.** vahiy, peygambere gelen ilâhî ilham, **3.** âyet, **4.** keramet.

prophesy, *f.* **-sied, -sying 1.** kehanette bulunmak, kâhinlik etmek, **2.** önceden/gaipten/gelecekten haber vermek, gelecekte olacakları bil(dir)mek. *The sailor prophesied a severe storm.* **3.** keramet göstermek, **4.** vahiy/ilâhî ilham gelmek, **5.** *az kul.* dinsel konuları öğretmek, **6. prophesiable** : önceden/gaipten/gelecekten haber verilebilir, **7. prophesier** : kehanette bulunan, kâhin, önceden/gaipten/gelecekten haber veren kimse. ***e.a- 1&2.*** *augur, prognosticate, predict, foretell,* ***5.*** *preach .*

prophet, *is.* **1.** peygamber, yalvaç, resul, nebi, **2.** (Tevrat'a göre) Allah adına konuşan ve İsraillilere yol gösteren kimse, **3.** kâhin, kehanet sahibi, **4. the Prophet** : Hz. Muhammet, **5.** kendine vahiy/ilham gelen ve toplumu doğru yola yönelten kimse, önder, mürşit, **6. No man is ~ in his own country** : Kimsenin değeri kendi çevresinde bilinmez. **7. ~ess** : kadın peygamber/kâhin, **8. ~hood** : peygamberlik, kâhinlik, **9. ~like** : peygamber gibi, peygamberce.

prophetic(al), *sf.* **1.** peygamber+, yalvaç+, peygambere ait. ~ *inspirations.* **2.** kâhince, kehanetle ilgili, gaipten/gelecekten haber veren. ~ *writings.* **3.** peygamber niteliğinde, peygamber gibi, peygambere yakışır, **4.** gelecek için isabetli, ilerisini gören.~ *warnings.* **5. prophetically** : peygamberce, peygambere yakışır şekilde, kehanetle, peygamber/kâhin gibi, **6. propheticalness** : peygamberlik, yalvaçlık, kâhinlik.

prophylactic, *sf.&is.* **1.** hastalıktan koruyan (ilâç/önlem), **2.** koruyucu, önleyici, **3.** prezervatif, kılıf, **4. ~ally** : koruyucu/önleyici olarak. ***e.a.- 1.*** *protective, preventive,* ***3.*** *condom.*

prophylaxis, *is. tıp* (tedavi vb. ile) hastalıktan koru(n)ma usulü.

propine, *gl.f.* **-pined, -pining** *esk.* hediye vermek.

propinquity, *is.* **1.** (mekânda) yakınlık, **2.** akrabalık, hısımlık, **3.** benzerlik, **4.** (zaman itibarıyla) yakınlık. ***e.a.-1.*** *proximity,* ***2.*** *kinship,* ***3.*** *similarity,* ***4.*** *nearness.*

propionate, *is. kim.* propionat : propionik asitin tuzu/esteri.

propionic acid, *is. kim. ecz.* propionik asit: CH3CH2COOH. Ekmek küfünü önlemekte ve parfümeride kullanılan renksiz, yağlı, suda erir, keskin kokulu sıvı.

propitiate, *gl.f.* **-ated, -ating** **1.** sevgisini/teveccühünü kazanmak, gönlünü almak, **2.** (hiddetini) yatıştırmak, teskin etmek, (kendini) affettirmek, **3.** tövbe etmek, **4. propitiable** : sevgisi/teveccühü kazanılabilir, gönlü alınabilir, (hiddeti) yatıştırılabilir, teskin edilebilir, **5. propitiatingly** : sevgisini/teveccühünü kazanarak, gönlünü alarak/alırcasına, (hiddetini) yatıştırarak/yatıştırırcasına, teskin ederek/edercesine, **6. propitiative = propitiatory** : sevgi/teveccüh kazandırıcı, gönül alıcı, (hiddeti) yatıştırıcı, teskin edici. *a propitative gesture.* **7. propitiator** : sevgi/teveccüh kazanan, gönül alan, (hiddeti) yatıştıran, teskin eden kimse. ***e.a.-1.*** *conciliate,* ***2.*** *appease, pacify.* ***k.a.-1&2.*** *anger, arouse.*

propitiation, *is.* **1.** sevgisini/teveccühünü kazanma, gönül alma, **2.** (hiddetini) yatıştırma, teskin etme, **3.** kefaret, tarziye. ***e.a.-1.*** *reconciliation,* ***2.*** *appeasement,* ***3.*** *atonement.*

propitious, *sf.* **1.** uygun, elverişli, müsait. ~ *weather.* **2.** ümit verici, uğurlu, hayırlı. ~ *omens.* **3.** merhametli, cömert, lûtufkâr, **4. ~ly** : uygun/elverişli/ müsait bir şekilde; ümit verecek tarzda, uğurlu/hayırlı olarak, **5. ~ness** : uygunluk, elverişlilik, müsaitlik, ümit verici/ uğurlu/ hayırlı olma, merhamet, cömertlik, lûtufkârlık. ***e.a.- 1.*** *favorable, friendly, helpful,* ***2.*** *auspicious, lucky,* ***3.*** *gracious.*

propjet, *is. hv.* türbo-propeller motorlu uçak. **~ engine** *bk.:* **turbo-propeller engine.**

propman = prop man, *is., ç.* **-men** *tiy. bk.:* **property man.**

propolis, *is.* arı reçinesi, kara mum : arıların bazı ağaçlardan toplayıp yapıştırmada kullandıkları kırmızımsı reçineye benzer madde.

propone, *gl.f.* **-poned, -poning** *İsk.* önermek, teklif etmek, vermek, öne sürmek. ***e.a.-*** *propose, propound, put forward.*

proponent, *is.* **1.** öneren/teklif eden kimse, teklif veren, önerge sahibi, **2.** *huk.* vasiyetname vb. gibi hukukî bir belgeyi öne süren kimse, **3.** (bir fikri/doktrini) destekleyen kimse.

Propontis, *is.* Marmara Denizi (eski adı).

proportion, *is.&f.* **1.** oran, nispet. **~ of birth to population** : nüfusa göre doğum oranı. **in ~ to** : oranla, nispetle, -e göre/nazaran, **2.** parçalar arasında göze çarpan/hoş görünen bağıntı, uygunluk, tenasüp. **all out of ~** : tamamen uygunsuz/nispetsiz. **in perfect ~** : tamamen uygun/ mütenasip, **3.** bağıl uzunluk/genişlik, **4. ~s** : boyutlar, ebat, bir cismin uzunluk, genişlik ve derinliği, **5.** pay, hisse. **a large ~ of profits** : kârın büyük bir kısmı. **your ~ of the work** : senin payına düşen iş/görev, **6.** uyum, ahenk, simetri, denge, uygunluk, **7.** *mat.* (a) orantı, tenasüp, iki oranın eşitliği, (b) orantı kuralı, üçlü kuralı, **8.** orantı kurmak, **9.** birbirine uydurmak, uygunlaştırmak, dengelemek, uyum sağlamak,

10. ~ment : uygunluk, tenasüp, ahenk, uyum. *e.a.-1. ratio, 4. dimensions, 6. symmetry, harmony, balance, 7. (b) rule of three, 9. regulate, balance, harmonize.*

proportionability, *is.bk.:* **proportionality.**

proportionable, *sf. bk.:* **proportional.**

proportionably, *sf. bk.:* **proportionally.**

proportional, *sf.* **1.** orantılı. *The increase in price is ~ to the increase in the cost.* **inversely ~ to...** : ... ile ters orantılı, **2.** uygun, mütenasip, uyumlu, ahenkli, **3.** oransal, nisbî, izafî, bağıl. **~ representation** : nisbî temsil, **4. ~ity** : oran, uygunluk, tenasüp, uyum, ahenk, nisbîlik, izafîlik, bağıllık, **5. ~ly** : orantılı olarak, uygun/mütenasip/uyumlu/ahenkli bir şekilde, nisbî/izafî olarak. *e.a.- 2. harmonious, accordant, consonant, 3. relative.*

proportionate, *sf.&f.* **1.** oranlamak, orantılı/ mütenasip hâle getirmek, **2.** orantılı, uygun, mütenasip, uyumlu, ahenkli, dengeli, **3. ~ly** : orantılı/uygun/mütenasip/uyumlu/ahenkli/dengeli bir şekilde. *e.a.- 2. consonant, harmonious, balanced.*

proposal, *is.* **1.** öneri, teklif (etme), **2.** önerge, plân, proje, **3.** evlenme teklifi. *e.a.-1. recommendation, 2. suggestion, design, scheme, plan.*

propose, *f.* **-posed, -posing 1.** önermek, teklif etmek, önerge vermek. *I ~ a short rest before we continue the work. to ~ a new method.* **2.** telkin etmek, ima etmek, fikir beyan etmek, **3.** atamak, aday göstermek. **~ a candidate** : birini aday göstermek, **4.** niyetlenmek, niyet etmek, tasavvurunda olmak. *I asked her what method of assessment she ~d to use in teaching.* **5.** (şerefe) kadeh kaldırmak. **~ s.o.'s health** : birinin sağlığına kadeh kaldırmak, **6.** evlenme teklif etmek/teklifinde bulunmak. *to ~ to a girl.* **7.** emelinde/maksadında olmak, **8. proposable** : önerilebilir, teklif/telkin edilebilir, aday gösterilebilir, **9. proposer** : öneren, önerge veren, teklif eden, aday gösteren, evlenme teklif eden. *e.a.-1. proffer, tender, suggest, recommend.*

proposition, *is.&f.* **1.** öneri, önerge, teklif, **2.** teklif etme, teklif/önerge verme, **3.** *k.d.* (uğraşılması gereken) iş/girişim/teşebbüs/kimse. **a tough ~** : çetin mesele/sorun. **He's a tough ~** : Belâlının/nemrudun biridir. **4.** sorun, tartışılacak mesele, **5.** *man.* önerme, kaziye, **6.** *mat.* dava, teorem, ispatlanacak bir teoremin veya yapılacak işlemin sözle ifadesi, **7.** uygunsuz teklif, cinsî münasebette bulunma teklifi, **8.** önermek, teklif etmek, öneride/teklifte bulunmak, **9.** uygunsuz teklifte/cinsî münasebette bulunma teklifinde bulunmak, **10. ~al** : önergesel, önerge/teklif mahiyetinde, **11. ~ally** : önerge/teklif şeklinde, teklif olarak. *e.a.- 1. proposal, 8. propose.*

propositus, *is., ç.* **-ti** *huk.* **1.** soy başlangıcı, kalıtım vb. de soyun en ilk ferdi kabul edilen kimse, **2.** ilgili şahıs, söz/dava konusu olan kimse.

propound, *gl.f.* **1.** önermek, (tartışma için) öne sürmek /ortaya atmak, sunmak, arz etmek, serdetmek. *to ~ a new procedure/a theory/a question. to ~ a will in probate.* **2.** söylemek, irat etmek, meydan okumak, **3. ~er** : öneren, öne süren, ortaya atan kimse. *e.a.- 1. propose.*

propraetor = propretor, *is.* (eski Roma'da) eyalet valisi yetkisini haiz memur.

proprietary, *sf.&is., ç.* **-taries 1.** mal sahibine ait, **2.** iyelik+, mülkiyet+, mal sahipliği ile ilgili, **3.** tescilli/müseccel/tescil edilmiş/patentli/patenti alınmış (ilâç). **~ medicine** : patentli ilâç, bir firma adına t escil edilmiş ve yalnız o firmaca yapılan ilâç, **4.** mal sahibi/sahipleri, **5.** iyelik, mal sahipliği, mülkiyet, **6.** mülk, emlâk, **7. ~ colony** : mülk sömürge: İngiliz kralının bütün hak ve yetkileriyle bir şahsa/gruba devrettiği sömürge.

proprietor, *is.* **1.** iye, sahip, mal/mülk sahibi, mutasarrıf. **2. ~ship** : iyelik, sahiplik, mal/mülk sahipliği, **3. proprietress** : (kadın) iye, sahibe, mal/mülk sahibesi.

propriety, *is., ç.* **-ties 1.** muaşeret, uyum, belirli standartlara/kurallara/âdetlere uyma, yol yöntem. **breach of ~** : âdetlere aykırı davranış, **2.** elverişlilik, uygunluk, **3.** haklılık, doğruluk, **4. the proprieties** : töre, adabımuaşeret, adap, edep/terbiye kuralları. *to observe the proprieties.* **5.** *esk. bk.:* **property, 6.** *esk.* özellik, karakteristik. *e.a.-1. conformity, decency, modesty, etiquette, 2. aptness, fitness, seemliness, suitability, 3. correctness, rightness, justness, 4. manners, 6. peculiarity, characteristic.*

proprio-, *ön ek* "öz, özgü". *ör.: proprioceptive.*

proprioceptive, *sf.* öz alımsal: öz almaçlara, bunlara gelen uyarılara ve uyarılan sinirlere ait.

proprioceptor, *is.* öz almaç : vücut içinden gelen uyarılara cevap veren, kas vb. altında bulunan alıcı sinir.

proproctor, *is. Brit.* (üniversitede) mümessil yardımcısı.

prop root, *is. bot.* tutucu/destek kök, bitkiyi dik tutan kök.

proptosis, *is., ç.* **-ses** *patol.* **1.** düşüklük, bir organın öne çıkması/aşağıya düşmesi, **2.** *bk.:* **exophtalmos.**

propulsion, *is.* **1.** it(il)me, ileri sür(ül)me, sevk, tahrik, **2.** itici kuvvet, **3.** *tıp* öne doğru eğilerek yürüme.

propulsive = propulsory, *sf.* itici, sürücü, ileri sevk edici.

propyl, *is. kim.* propil, bir valanslı C3H7 grubu.

propylaea, *ç. is. bk.:* **propylaeum.**

propylaeum, *is., ç.* **propylaea 1.** tapınak girişi, mabetlerin süslü giriş kısmı, **2.** *bk.:* **porch, vestibule.**

propyl alcohol, *is. kim.* propil alkol : C3 H7OH. Eritici olarak ve organik sentezlerde kullanılır.

propylene=propene, *is. kim.* propilen, CH3CH=CH2 olefin serisinden organik sentezlerde kullanılan tutuşucu gaz.

propylene glycol, *is. kim.* propilen glikol, C3H8O2. Donmayı önleyici, yağ ve reçineleri eritici olarak kullanılan çözücü sıvı.

propylene group = propylene radical, *is. kim.* propilen grubu, iki valanslı -CH(CH3) CH2- grubu.

propyl group = propyl radical, *is. kim.* propil grubu : bir valanslı C3H7- grubu.

propylite, *is.* propilit, kara taş: sıcak yer altı sularıyla kararmış kalsit, klorit vb mineralleri içeren andezit.

propylon, *is., ç.* **-la** mabet/saray kapısı: mabet, saray gibi büyük binaların abidemsi büyük giriş kapısı.

pro rata, *Lât.* orantılı olarak, belirli bir oranda. *The loss was shared ~ ~.* ***e.a.-*** *in proportion.*

prorate, *gl.f.* **-rated, -rating 1.** orantılı olarak böl(üştür)mek/paylaş(tır)mak/dağıtmak. *He ~ed the money according the number of days each had worked.* **2. proratable** : orantılı olarak bölüş(tür)ülebilir/paylaş(tır)ılabilir, **3. proration** : orantılı olarak bölüş(tür)me/paylaş(tır)ma.

prorogue, *gl.f.* **-rogued, -roguing 1.** (özellikle İngiltere parlâmentosunda) oturuma ara/son vermek, **2.** *esk.* ertelemek, tehir etmek, **3.** *esk. bk.:* **protract, prolong, 4. prorogation** : oturuma ara/son verme. ***e.a.-1.*** *adjurn, discontinue, suspend, 2. postpone, delay, defer.*

pros. = **1.** proscenium, **2.** prosody.

prosaic(al), *sf.* **1.** sıkıcı, yavan, basit, adî, bayağı. *~ details of everyday life.* **2.** şiir güzelliğinden yoksun, şairane olmayan, hayale yer vermeyen, **3.** mensur, düz yazı gibi/niteliğinde, **4. prosaically** : sıkıcı/yavan/basit/bayağı bir şekilde, **5. prosaicalness** *bk.:* **prosaism** (1,2). ***e.a.-1.*** *dull, commonplace, humdrum, tiresome, ordinary, 2. unimaginative.*

prosaism = prosaicism, *is.* **1.** sıkıcılık, basitlik, bayağılık, şiir güzelliğinden/hayal gücünden yoksunluk, **2.** düz yazı kurallarına uygunluk, **3.** nesir, düz yazı, basit ifade.

Pros. Atty. = prosecuting attorney.

proscenium, *is., ç.* **-nia** *tiy.* **1. ~ arch** *d.d.* çerçeve, perde kemeri, sahneyi salondan ayıran ve perdeyi taşıyan kemer, **2.** *esk.* (a) perde önü, (b) sahne, **3. ~ batten** : çerçeve dizi ışıkları, **4. ~ opening** : sahne ağzı.

prosciutto, *is. It.* kurutulmuş baharatlı jambon.

proscribe, *gl.f.* **-scribed, -scribing 1.** mahkûm etmek, itham etmek, **2.** yasaklamak, menetmek, yasak etmek, **3.** sürmek, sürgün etmek, sürgüne göndermek, nefyetmek, **4.** medenî haklarından yoksun kılmak, **5.** (eski Roma'da) (bir kimsenin) malları elinden alınarak idam edileceğini ilân etmek, **6. proscriber** : mahkûm/itham eden; yasaklayan, meneden; sürgün eden, sürgüne gönderen, nefyeden; medenî haklarından yoksun kılan. ***e.a.-1.*** *condemn, denounce, 2. prohibit, interdict, 3. exile, banish, 4. outlaw.*

proscription, *is.* **1.** mahkûm/itham etme/edilme, **2.** yasakla(n)ma, menetme, yasak etme/edilme, **3.** sür(ül)me, sürgün etme/edilme, sürgüne gönder(il)me, **4.** medenî haklarından yoksun kıl(ın)ma. ***e.a.-*** *2. prohibition, interdiction, 4. outlawry.*

proscriptive, *sf.* **1.** mahkûm/itham edici, **2.** yasaklayıcı, menedici, **3.** sürgün edici, **4.** me-

denî haklarından yoksun kılıcı, **5. ~ly** : mahkûm/itham ederek; yasaklayarak, menederek; sürgüne göndererek, medenî haklarından yoksun kılarak.

prose, *is.&sf.&f.* **prosed, prosing 1.** düz yazı, nesir, **2.** düz yazı biçiminde, mensur, **3.** can sıkıcı, alelâde, bayağı, basit, **4.** sıkıcı/basit/alelâde söz/yazı, **5.** düz yazı/nesir yazmak, nesre çevirmek, **6.** can sıkıcı biçimde yazmak/konuşmak, **7. ~like** : (a) düz yazı/nesir gibi, (b) sıkıcı, basit, alelâde. ***e.a.- 3.*** *tedious, tiresome, prosaic.*

prosector, *is.* **1.** otopsi cerrahı/doktoru, otopsi yapan, **2.** anatomi öğretmek için cesedi kesip biçen kimse, **3. ~ial** : otopsi+.

prosecute, *f.* **-cuted, -cuting 1.** *huk.* (a) dava etmek, birisi aleyhine dava açmak. *He was ~d for drunken driving/for stealing.* (b) yasal yollardan elde etmeye çalışmak, (c) (bir kimse aleyhine) yasal kovuşturma yapmak, **2.** izlemek, takip etmek, bir işe devam etmek, sebat etmek, (taahhüt edilen şeyi) kovuşturup bitirmek.

prosecuting attorney, *is. ABD* savcı, müddeiumumî.

prosecution, *is.* **1.** *huk.* (a) dava, yasal kovuşturma, adlî takibat. **to start a ~** : dava açmak, (b) adliye örgütü, adalet mekanizması (mahkemeler vb.), **2.** savcılık, kamu davası açan makam. **Director of Public ~s** : başsavcı. **witness for the ~** : kamu tanığı, **3.** izleme, takip etme, bir işe devam etme, sebat etme, (bir işi) kovuşturma. **in the ~ of** : (iş/görev) icabı. **He has to travel a great deal in the ~ of his duties** : İş icabı çok seyahat etmesi gerekiyor.

prosecutor, *is.* **1.** *huk.* (a) *bk.:* **prosecuting attorney**, (b) davacı, müddei, **2.** dava açan, yasal kovuşturma yapan kimse, **3. the Public ~** : savcı, müddeiumumî.

proselyte, *is.&f.* **1.** dönek, fikrini/inancını değiştiren kimse, mürtet, mühtedi, **2.** (fikrinden/inancından/dininden) dön(dür)mek, cay(dır)mak. ***e.a.-1.*** *convert,* ***2.*** *proselytize.*

proselytise(r), *Brit. bk.:* **proselytize(r).**

proselytism, *is.* **1.** döneklik, fikrinden/inancından dön(dür)me/cay(dır)ma, **2.** din değiştir(t)me, dininden dön(dür)me, ihtida, irtidad, **3. proselytical** : dönek, fikrinden/inancından dön(dür)en/cay(dır)an, din değiştir(t)en, dininden dön(dür)en.

proselytize, *f.* **-ized, -izing 1.** fikrinden/inancından dön(dür)mek/cay(dır)mak, **2.** din değiştir(t)mek, dininden dön(dür)mek, **3. proselytizer** : dönek, fikrini/inancını/dinini değiştiren kimse, mürtet, mühtedi.

prosencephalon, *is., ç.* **-las/-la** *anat.* **1.** ön beyin, beynin ön kısmı, **2. prosencephalic** : ön beyin+, beynin ön kısmına ait. ***e.a.-1.*** *forebrain.*

prosenchyma, *is. bot.* **1.** odun doku, **2. ~tous** : odun dokulu, odun doku biçiminde.

prose poem, *is.* mensur şiir.

proser, *is.* **1.** düzyazar, düz yazı/nesir yazan kimse, **2.** can sıkıcı şekilde konuşan/yazan kimse.

prosit = prost, *ünl. Lât.* Sıhhatinize! Şerefinize! (Alman ve Avusturyalılar kadeh kaldırırken söylerler).

proslavery, *sf.&is.* **1.** esir ticareti taraftar(lığ)ı, **2.** *ABD* zencilerin esir olarak çalıştırılması taraftar(lığ)ı, **3. proslaver** : esir ticareti taraftarı.

prosodist, *is.* manzumeci, manzum yazı tekniğini bilen.

prosody, *is.* **1.** nazım sanatı, manzumecilik, manzum yazı tekniği, **2.** şiir yazma kuralları, **3.** belirli vezin ve kafiye tekniği. *Milton's ~.* **4.** *gr.* (a) bürün: titrem, vurgu, durak, süre vb. gibi ses olguları, (b) bürün bilimi, **5. prosodic(al)** : (a) nazım sanatı+, (b) bürünsel, bürün birimsel, **6. prosodically** : (a) nazım sanatına uygun olarak, (b) bürünsel/bürün birimsel olarak.

prosopography, *is.* **1.** kişi ve meslek tanıtımı : insanların meslek ve karakterlerinin tanıtan yazı, **2. prosopographical** : kişi ve meslekleri tanıtan.

prosopopoeia = prosopopeia, *is.* **1.** kişileştirme, teşhis, cansız şeyleri canlı gibi gösterme, **2.** mevcut olmayan/hayalî kişileri konuşur/hareket eder gibi gösteren hitabet sanatı. ***e.a.-1.*** *personification.*

prospect, *is.&f.* **1.** *gen.* **~s** : olasılık, ihtimal, başarı/kazanç olasılığı. **There is no ~ of agreement** : Anlaşma olasılığı yok. *good business ~s.* **2.** beklenti, beklenen şey, gelecek, istikbal, ümit(le bekleyiş/bekleme). **The ~s of harvest are excellent** : Bol ürün bekleniyor. **His ~s are brilliant** : Geleceği parlaktır (Ondan çok şey bekleniyor). **3.** kazanç kaynağı, kâr/kazanç sağlayacak şey, **4.** muhtemel müşteri. *The salesman had several ~s in mind.* **5.** (muhtemel) aday, namzet, **6.** görünüş, görünüm, manzara.

The ~ from the mountain was grand. **7.** (bir konu/durum üzerinde) teemmül, tefekkür, zihnen inceleme, **8.** (madencilikte) (a) maden damarı belirtisi, (b) muhtemel maden damarı, (c) madencilik, maden arama/çıkarma, **9.** *esk.* (a) görüş, görüş uzaklığı, (b) bakış, gözlem, müşahede, **10. in ~** : beklenen, umulan, muhtemel, **11.** (bir bölgede) maden (özellikle altın) ara(ştır)mak, **12.** madende çalışmak, **13. prospector** : araştırıcı, maden/altın arayıcı. **oil prospector** : petrol arayıcı. ***e.a.- 1.*** *probability, 2. expectation, 6. outlook, view, perspective, 9. (a) sight, (b) survey.*

prospective, *sf.* **1.** umulan, ümit edilen, beklenen. *The announcement declaring his candidacy is ~ .* **2.** muhtemel, gelecekte olabilir, müstakbel, geleceğe ait. *a ~ client.* **3. ~ly** : muhtemelen, beklenebileceği /olabileceği veçhile, umulduğu üzere. ***e.a.- 1.*** *expected, potential, 2. probable.*

prospectus, *is., ç.* **-tuses** tanıtmalık, tarifname, rehber, tanıtma ilânı, bir proje hakkında ayrıntılı rapor, yayınlanacak kitabı ayrıntılı olarak tanımlayan broşür, prospektüs.

prosper, *f.* **1.** zenginleşmek, refaha/servete/bolluğa kavuşmak. **May God ~ you** ! Tuttuğun altın olsun! **2.** başarmak, muvaffak olmak, işi iyi gitmek. *He will ~.* **3.** bayındır/mamur olmak, **4.** *esk.* başarıya ulaştırmak, muvaffak kılmak.

prosperity, *is.* **1.** zenginlik, refaha, servet, ikbal, **2.** bayındırlık, mamurluk, **3.** (para ve iş konularında) başarı, muvaffakiyet.

prosperous, *sf.* **1.** zengin, müreffeh, servet/refah içinde, **2.** bayındır, mamur, **3.** başarılı, muvaffakiyetli, işi yolunda, **4.** elverişli, uygun, müsait. *~ weather for growing wheat.* **5.** talihli, şanslı, **6.** sağlıklı, iyi gelişen, **7. ~ly** : zengin/müreffeh bir şekilde, servet/refah içinde, ikbal ve saadetle, bayındır/mamur bir şekilde, başarı ile, elverişli/uygun/müsait biçimde, **8. ~ness** : zenginlik, servet, refah, ikbal; bayındırlık, başarı; elverişlilik, uygunluk. ***e.a.-1&4.*** *fortunate, 2. successful, auspicious, 3. favorable, helpful, propitious, 5. flourisihing.*

prosphoron, *is.* (Doğu kilisesinde) takdis edilmemiş somun.

prostaglandin, *is.* düzen enzim : kan basıncı, metabolizma, vücut sıcaklığı gibi hayatî işlevleri düzenleyen hormonlar grubu.

prostate, *sf.&is. anat.* **1. ~ gland** *d.d.* ön beze, kestanecik, prostat (guddesi), **2. prostatic** *d.d.* ön beze+, ön bezesel, prostat+, ön beze ile ilgili.

prostatectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* ön beze çıkarımı, prostat ameliyatı, prostatın kısmen/tamamen kesilip çıkarılması.

prosthesis, *is., ç.* **-ses 1.** *tıp* (a) (sakat bir yere) sun'î uzuv takma, (b) (takılan) sun'î uzuv, protez, **2.** *gr.* ön ekleme : şiirde (özellikle bir mısraın başına) hece/ses ekleme, **3. prosthetic** : (a) eklenen, takılan, (b) sun'î uzuv takma ile ilgili, (c) takma/sun'î uzuv+, **4. prosthetically** : (a) eklenerek, ekleme/takma suretiyle, (b) sun'î uzuv ile.

prosthetics, *is. tıp* protezcilik, takma uzuv/diş tekniğini inceleyen tıp dalı. **prosthetist** : protezci.

prosthodontics = prosthodontia, *is.* **1.** takma dişçilik, noksan/kusurlu diş yerine takma diş yapma tekniği, **2. prosthodontist** : takma dişçi, takma diş uzmanı, **3. prosthodontic** : takma diş+.

prostitute, *is.&f.* **-tuted, -tuting 1.** fahişe, orospu, **2.** meziyet ve kabiliyetini küçültücü/alçaltıcı işlerde kullanan kimse, zekâsını kötüye kullanan kimse, **3.** fuhuş yapmak, fahişelik/orospuluk yapmak, **4.** (zekâ/meziyet/kabiliyet vb. ni) kötüye/kötü maksatla kullanmak. *to ~ one's talent.* ***e.a.- 1.*** *whore, harlot, courtesan, strumpet, streetwalker, slut, hooker, 4. defame, defile, maltreat, pervert.*

prostitution, *is.* **1.** fuhuş, fahişelik, orospuluk, **2.** (zekâ/meziyet/kabiliyet vb. ni) kötüye kullanma.

prostitutor, *is.* **1.** fuhuş/ fahişelik/orospuluk yapan, **2.** (zekâ/meziyet/kabiliyet vb.) kötüye kullanan kimse.

prostomium, *is., ç.* **-mia** (omurgalılarda) düz boyun, dilim veya boğumları olmayan boyun. **prostomial** : düz boyunlu.

prostrate[1], *gl.f.* **-trated, -trating 1.** yere kapanmak, yüzükoyun yere uzanmak/yatmak, **2.** secde etmek, secdeye kapanmak. **~ oneself** : secde etmek. **~ oneself before** : ayağına kapanmak, **3.** yere sermek/yıkmak, **4.** mecalsiz/hâlsiz/takatsiz bırakmak, bitkin hâle getirmek.

prostrate[2], *sf.* **1.** yere kapanmış, yüzükoyun yere uzanmış/yatmış, **2.** (utançtan) birinin ayağına kapanmış, **3.** secde etmiş, secdeye kapanmış, **4.** bitkin, mecalsiz, hâlsiz, takatsiz (kalmış), yorgun, dermansız, **5.** çok üzgün/kederli, teselli bulmaz, meyus, mahzun, **6.** *bot.* yere yayılmış, yerde uzanan. ***e.a.-1.*** *prone, supine, recumbent,* ***4.*** *defenseless, exhausted, helpless, overthrown,* ***5.*** *dejected, disconsolate,* ***6.*** *procumbent.*

prostration, *is.* **1.** yere kapanma, yüzükoyun yere uzanma/yatma, **2.** ayağına kapanma, **3.** secde (etme), secdeye kapanma, **4.** mecalsizlik, hâlsizlik, takatsizlik, dermansızlık, **5.** üzüntü, keder, yeis, hüzün, bezginlik.

prostyle, *sf.&is. mim.* önü sütunlu (mabet), dört sütunlu revak.

prosy, *sf.* **prosier, prosiest 1.** düz yazı+, mensur, nesir şeklinde, **2.** can sıkıcı, usandırıcı, usanç verici, bıktırıcı, kasvetli, basit, bayağı, adî, yavan, **3. prosily** : can sıkıcı/usandırıcı/bıktırıcı/kasvetli/basit/bayağı bir şekilde, **4. prosiness**: can sıkıcılık, usandırıcılık, usanç vericilik, bıktırıcılık, basitlik, bayağılık, adîlik, yavanlık. ***e.a.-2.*** *prosaic, dull, tedious, commonplace.*

prot-, *ön ek bk.:* **proto-.**

protactinium = protoactinium, *is. kim.* protaktinyum, aktinik diziden ışınetkin metalik eleman. Simgesi: **Pa**, atom nu. 91, atom ağ. 231.036, özgül ağ. 15.37.

protagonist, *is.* **1.** (dram, roman vb. de) kahraman, **2.** (bir eylem/devrim vb. de) önder, lider, sözcü, önayak olan kimse, **3.** *tiy.* başaktör, **4. protagonism.** : kahramanlık; önderlik, liderlik, sözcülük, önayak olma, *tiy.* başaktörlük.

protamine, *is. biy.-kim.* protamin: sıcakta pıhtılaşmayan, amonyakta eriyen ve hidroliz sonucu amino asit oluşturan basit proteinlerden her biri.

protanopia, *is. göz.* kırmızı körlüğü : retinanın kırmızı renge duyarsızlığı. **protanopic** : kırmızı körü.

protasis, *is., ç.* **-ses 1.** şart cümlesinin şart kısmı (İngilizcede ***if*** ile başlar). *bk.:* **apodosis, 2.** (eski dramlarda) başlangıç mukaddeme, giriş/takdim kısmı. *bk.:* **catastasis, catastrophe** (3), **epitasis.**

protean, *sf.* **1.** değişken, çeşitli şekil ve karakterlere kolayca girebilen, **2.** (aktör) çok yönlü, çeşitli karakterleri canlandıran, **3.** dönek tabiatlı.

protease, *is. biy.-kim.* proteaz, proteinlere etkiyen enzim.

protect, *gl.f.* **1.** korumak, esirgemek, muhafaza/himaye/vikaye etmek, savunmak, müdafaa etmek. *The troops were there to ~ the townspeople. Use an umbrella to ~ yourself from the rain.* **2.** *ekon.* ithalâta ağır vergi koyarak yerli sanayii korumak, **3.** *tic.* (bir senedi/bonoyu ödemek için) para/ödenek ayırmak, **4. ~ against** : güvence/teminat altına almak, sigorta et(tir)mek. ***e.a.-1.*** *defend, guard, screen, shelter, secure, harbor, preserve.* ***k.a.-1.*** *attack, assault, assail.*

protecting, *sf.* **1.** koruyucu, koruyan, esirgeyen, savunan, himaye/muhafaza/müdafaa eden, **2. ~ly** : koruyarak, savunarak, himaye/muhafaza/müdafaa ederek, **3. ~ness** : koruyuculuk, savunuculuk.

protection, *is.* **1.** koru(n)ma, esirge(n)me, himaye/muhafaza/müdafaa etme/edilme, savun(ul)ma, güvenlik, **2.** koruyan kimse/grup, koruyucu, muhafız, müdafi, **3.** hâmilik, himaye, **4.** (sigorta) kapsam, **5.** *k.d.* kurtulmalık, fidye, malını/canını haydutların şerrinden korumak için onlara verilen para/rüşvet, **6.** *ekon.* (a) ithalâta ağır gümrük koyarak yerli sanayii koruma, (b) *bk.:* **protectionism, 7.** sığınak, sığınacak yer, barınak, **8.** serbest seyahat belgesi, **9. ~ racket** *argo* dükkânlarını tahrip tehdidiyle sahiplerinden para sızdıran haydut şebekesi, **10. ~al** : koruyucu, savunucu. ***e.a.- 1.*** *security, safety,* ***2.*** *guard, defense,* ***3.*** *patronage, aegis,* ***4.*** *coverage,* ***8.*** *pass, permit.*

protectionism, *is.* **1.** koruyuculuk, himayecilik, ithalâta ağır vergi koyarak yerli sanayii koruma sistemi, **2. protectionist** : himayeci, koruyucu.

protective, *sf.* **1.** koruyucu, esirgeyici, savunucu, himaye/vikaye/muhafaza edici, **2.** koruyan, savunan, himaye eden, **3.** yerli sanayii korumaya yönelik, **4. ~ coloration** : koruyucu renk değiştirme, renklerin çevreye uyumu: hayvanların düşmanlarından saklanmak için renklerini çevreye uydurmaları, **5. ~ tariff** : yerli sanayii koruyucu gümrük tarifesi, **6. ~ly** : koruyarak, koruyacak şekilde, **7. ~ness** : koruyuculuk.

protector, *is.* **1.** koruyucu, savunucu, hâmi, muhafız, **2.** kral naibi (kadın ise : **protectress**), **3. ~al** : koruyucu mahiyette, himaye altında bulunan, himaye şeklinde, **4. ~ship** : (a) koruyuculuk, hâmilik, (b) kral naipliği.

protectorate, *is.* **1.** hâmilik, himaye, kuvvetli bir devletin başka bir devleti koruması, **2.** mahmi, kuvvetli bir devletin koruduğu devlet, **3.** kral naipliği.

protectory, *is., ç.* **-ries** çocuk ıslah ve bakım yuvası, kimsesiz ve evini terk etmiş çocuklara bakan kurum.

protégé, *is.* başkası tarafından korunan/himaye edilen kimse. Kadın ise : **protégée.**

protein, *is.&sf.* **1.** *biy.-kim.* protein, albümin özü: insan ve hayvanların yaşayışı için gerekli azotlu organik madde. Bitki ve hayvanlarca sentezlenir, enzimlerle hidroliz sonucu amino asitlere dönüşür. **2.** *esk.* bütün canlı organizmaların temeli farz edilen azotlu bileşik, **3. proteid, proteinaceous, proteinic, proteinous** *d.d.* proteinli.

proteinase, *is. biy.-kim.* proteinaz : proteinleri hidrolize eden enzim gruplarından biri.

proteinuria, *is.* protein işeme, idrarda protein bulunması.

pro tem, *bk.:* **pro tempore.**

pro tempore, *Lât.* **1.** şimdilik, şu an için, geçici olarak, muvakkaten, **2.** geçici, muvakkat. *e.a.-1. temporarily, for the time being, 2. temporary.*

proteolysis, *is. biy.-kim.* protein çözüşümü : sindirim esnasında proteinlerin daha basit bileşimlere dönüşmesi. **proteoclastic = proteolytic** : protein çözüştüren, protein çözüşümü ile ilgili.

proteose, *is. biy.-kim.* proteoz : mide ve pankreas suyu etkisiyle proteinlerin çözüştüğü suda eriyen maddelerden her biri.

protero-, *ön ek* "önce, evvel".

Proterozoic, *sf.&is. jeol.* Kambriya çağından önce(ki çağ) (600 ilâ 1500 milyon yıl önce).

protest, *is.&f.* **1.** itiraz, ret, protesto. **enter/lodge a ~ against sth.**: bir şeye karşı itirazda bulunmak. *The police took him away, ignoring his ~s. There was a wave of student riots, in ~ at university conditions.* **under ~** : itirazla, istemeyerek, gönülsüz. **do sth. under ~** : bir şeyi istemeyerek/gönülsüz yapmak. **sign under ~** : istemeyerek/çekimserlikle imzalamak, **2.** *tic.* protesto, senet/poliçe/tahvil vb. nin ibraz edildiği halde ödenmediğini bildiren noter kâğıdı, **3.** *huk.* (a) vergi itirazı : ödenen bir verginin yasaya aykırı olduğunu bildiren itirazname. **pay under ~** : itiraz ederek ödemek, (b) uğranılan kazada kimsenin ihmali olmadığına dair gemi kaptanının resmî bildirisi, **4.** *sp.* resmî itiraz, **5.** itiraz etmek, reddetmek, protesto etmek, kabul etmemek. **to ~ a decision** : bir karara itiraz etmek. *They ~ed about the bad food at the hotel.* **6.** (resmen) beyan/ifade etmek, **7.** iddia etmek. **The accused ~ed his innocence** : Sanık, suçsuz olduğunu iddia etti. **8.** (noter aracılığı ile) protesto çekmek, **9.** *esk.* tanık olarak çağırmak, tanık göstermek, **10. ~able** : itiraz edilebilir, reddedilebilir, **11. ~er** : (a) itiraz eden, reddeden, (b) gösterişçi, nümayişçi, **12. ~ingly** : itirazla, itiraz ederek, reddederek, itiraz suretiyle. *e.a.-1. objection, disapproval, dissent, 5. object, remonstrate, complain, 6. declare, avow, attest.*

Protestant, *sf.&is.* **1.** Protestan (mezhebi), **2.** *k.h.* protestan mezhebine mensup kimse, **3.** *k.h.* itiraz/protesto eden (kimse), **4. ~ism** : (a) Protestanlık (mezhebi), (b) Protestan kiliseleri, (c) Protestanlığa bağlılık.

protestation, *is.* **1.** itiraz/ret/protesto etme, **2.** beyan, ifade, temin, tekit, doğrulama, **3.** itirazname, resmî itiraz/protesto.

proteus, *is.* **1.** *b.h. mit.* deniz tanrısı, **2.** dönek kimse, fikir/kanaat/ilke vb. ni kolayca değiştiren/her kılığa giren kişi, **3.** havada yaşayan, glükozu ekşiten, üreyi ayrıştıran, kolay şekil değiştiren bir tür bakteri, **4.** *zool.* mağara semenderi(giller).

prothalamion = prothalamium, *is., ç.* **-mia** evlilik şarkısı/şiiri.

prothallium, *is., ç.* **-thalia 1.** *bot.* (eğreltilerde, bazı tohumlu bitkilerde) eşey göze, **2. prothallial = prothallic = prothalline = prothalloid** : eşeygözesel.

prothallus, *is., ç.* **-thalli** *bot. bk.:* **prothallium.**

prothesis, *is.* **1.** ön türeme, kelimenin başına ses/hece ekle(n)me, **2.** Ortodoks kilisesinde Aşâi Rabbanîye hazırlama, **3. prothetic** : ön türemeli, ön türemsel, **4. prothetically** : ön türeme yolu ile.

prothonotary = protonotary, *is., ç.* **-taries 1.** mahkeme başkâtibi, **2.** (Katoliklerde) (a) Papalık meclisi kâtibi, (b) bazı piskoposların fahrî unvanı, **3.** Rum Ortodoks Patriğinin başkâtibi, **4. ~ warbler** *zool.* sarı öteğen *(Protonotaria citrea) :* erkeğinin baş ve göğüs tüyleri parlak sarı, turuncu renkte K Amerika öteğen kuşu, **5. prothonotarial** : mahkeme başkâtibine/Papalık meclisi kâtibine ait.

prothorax, *is., ç.* **-thoraxes/-thoraces** (böceklerde ön bacakları taşıyan) ön boğum, göğsün ön kısmı. **prothoracic** : ön boğum+.

prothrombin, *is. biy.-kim.* pıhtıcıl, protrombin : kanın pıhtılaşmasına sebep olan madde. **thrombogen** *d.d.*

protist, *is. biy.* tek gözeli (bitki/hayvan). **~an = ~ic** : tek gözeli+.

Protista, *ç. is. biy.* tek gözeliler : tek gözeli bitki ve hayvanlar sınıfı.

protium, *is. kim.* protyum : Hidrojenin yerdeşi/ izotopu. Atom ağ. 1.008, Simgesi H^1 .

proto-, *ön ek* **1.** "ilk, birinci, baş". *ör.: protomartyr, prototype,* **2.** *kim.* bir dizinin ilk/en küçük elemanı: *protoxyde* gibi. *s.h.ö.* **prot-** .

protoactinium, *is. kim. bk.:* **protactinium.**

protochordate, *is. zool.* ilkel kordalılar: gömlekliler *(Tunicata),* yarım kordalılar *(Hemichordata)* ve kafadan kordalılar *(Cephalochordata)* sınıflarını içine alan omurgasız hayvanlar.

protocol, *is.&f.* **1.** teşrifat, protokol, diplomatik ilişkilerde uyulan kurallar, **2.** tutanak, zabıt, **3.** milletler arası ek anlaşma, muahede/anlaşma eki, **4. ~ statement = ~ sentence = ~ proposition** *d.d. fel.* ilk öneri : deney veya gözlem sonucunu özlü şekilde anlatan bilimsel yasa niteliğindeki cümle, **5.** ön kural: bilgisayarla haberleşme sistemlerinde makinelerin anlaşmasını sağlayan kurallar dizisi, **6.** protokol yapmak, tutanak/zabıt düzenlemek, **7. ~ar = ~ary = ~ic** : tutanak+, zabıt+, protokol+.

Proto-Germanic, *sf.&is.* Cermen dilleri grubunun farazî ceddi.

protohuman, *sf.&is.* **1.** ilkel insan, **2.** insana benzer özellikleri olan (hayvan).

protolanguage, *is.* ilkel dil.

protolithic, *sf.* ilkel taş, kaba taş (devri).

protomartyr, *is.* ilk şehit/kurban, bir dava uğrunda ilk önce canını veren kişi.

proton, *is. fiz. kim.* önelcik, proton : atom çekirdeğinin temelini oluşturan, eksiciğin (elektronun) yüküne eşit değerde fakat + yüklü madde. **~ic** : önelcik+, proton+.

protonema, *is., ç.* **-mata** *bot.* **1. protoneme** *d.d.* ilk filiz : yosun sporlarının çimlenmesinden oluşan ve sonradan eşey organlarını taşıyan yaprakları üreten filizcik, **2. ~l = ~tal = ~toid** : ilk filiz şeklinde.

protonotary, *is., ç.* **-taries** *bk.:* **prothonotary .**

protopathic, *sf. fizy.* **1.** ön duyusal : ağrı ve sıcaklık uyarılarına ayırımsız duyarlık gösteren (sinir). *bk.:* **epicritic, 2. protopathy** : ön duyu.

protoplasm, *is. biy.* **1.** protoplâzma, bütün göze ve dokuların temelini oluşturan canlı madde : renksiz, yarı şeffaf, yarı sıvı, uyarıları duyan ve ileten kompleks cevher, **2.** *esk. bk.:* **cytoplasm, 3. ~al = ~atic = ~ic** : protoplazma+.

protoplast, *is. biy.* **1.** (a) göze içindeki protoplâzma, (b) ilkel canlı, göze, hücre, **2.** ilkel yaratık, ilk önce yaratılan insan veya nesne, **3.** *az kul. - bk.:* **prototype, 4. ~ic** : gözeye/protoplazmaya ait.

protopod, *is. bk.:* **protopodite.**

protopodite, *is. zool.* (kabuklu hayvanların ayaklarında) taban, ön ayak.

protostele, *is. bot.* **1.** kök içi, kök özü : birçok bitki köklerinin öz/merkezî kısmı, **2. protostelic** : kök içi+, kök özü+.

prototrophic, *sf.* **1.** yalnız inorganik maddelerle beslenen (bakteri vb.), **2.** beslemsiz : gelişmek için özel bir besine ihtiyaç duymayan (mikroorganizma).

prototype, *is.* **1.** ön model, ilk örnek, prototip, **2.** örnek, kendi türüne örnek gösterilebilen kimse/şey, **3.** orijinal, kendinden sonra gelenlere temel/örnek teşkil eden şey, **4.** *biy.bk.:* **archetype, 5. prototypal = prototypic(al)** : ilk örneksel, **6. prototypically** : ön model/ ilk örnek olarak/şeklinde.

protoxid(e), *is. kim.* ilk oksit : bir maddenin en az oksijen içeren oksidi.

Protozoa, *is. zool.* tek gözeliler, tek gözeli hayvanlar.

protozoal, *sf. zool.* tek gözelilere özgü/ benzeyen.

protozoan, *sf.&is. zool.* tek gözeli (hayvan).

protozoology = protozoölogy, *is. zool.* tek göze bilimi, tek gözeliler bilimi : tek gözeli hayvanları inceleyen zooloji dalı. **protozoological = protozoölogical** : tek göze bilimsel. **protozoologist = protozoölogist** : tek göze bilimi uzmanı.

protozoon, *is., ç.* **-zoa** *bk.:* **protozoan.**

protozoonal, *sf. bk.:* **protozoal.**

protract, *gl.f.* **1.** (zaman/boyut) uzatmak, temdit etmek, sürdürmek, devam ettirmek, **2.** *anat.* (öne doğru) çıkmak, çıkıntı yapmak, dışarıya uzanmak, **3.** küçük ölçekle kopyesini/plânını yapmak, **4. ~edly** : uzatılabilecek şekilde, uzanmış/ çıkık biçimde, **5. ~edness** : uzatılabilme, uzanabilme, sürme, devam etme, **6. ~ible** : uzatılabilir, **7. ~ive** : uzantılı, çıkık. ***e.a.- 1.*** *lengthen, prolong, continue, 2. extend, protrude.* ***k.a.- 1.*** *curtail.*

protractile, *sf.* **1.** uzatılabilir, temdit edilebilir, sürdürülebilir, **2. protractility** : uzatılabilme, temdit edilebilme, sürdürülebilme.

protraction, *is.* **1.** uzatma, temdit etme, sürdürme, devam ettirme, **2.** uzanma, sürme, devam, temadi, **3.** uzantı, uzanmış/uzatılmış şey, çıkıntı, **4.** ölçekle çizme/çizilen şey.

protractor, *is.* **1.** uzatan/temdit eden/sürdüren/devam ettiren kimse/şey, **2.** *geom.* iletki, minkale, **3.** *anat.* uzatıcı kas.

protrude, *f.* **-truded, -truding 1.** uzanmak, çıkıntı yapmak/meydana getirmek/teşkil etmek, dışarı çıkmak, **2.** ileri fırla(t)mak, pırtla(t)mak, **3. protrudable = protrusible** : uzatılabilir, uzanabilir, çıkıntı teşkil edebilir, fırlatılabilir, fırlak, çıkık, pırtlak, **4. protrudent** : uzantılı, çıkık, fırlak, pırtlak.

protrusile, *sf.* ileri uzatılabilir/çıkarılabilir /fırlatılabilir, fırlak, (arı kuşunun dili gibi) çıkık, pırtlak.

protrusion, *is.* **1.** (ileri) uzatma/ uzanma, fırla(t)ma, çıkıntı yap(tır)ma, **2.** çıkıntı, uzantı, fırlaklık. ***e.a.- 2.*** *projection, protuberance.*

protrusive, *sf.* **1.** çıkık, çıkıntılı, uzantılı, fırlak, **2.** *bk.:* **obtrusive, 3.** *esk.* ileri iten, itici, itebilen, **4. ~ly** : çıkık/uzantılı/fırlak bir şekilde, **5. ~ness** : çıkıklık, fırlaklık.

protuberance = protuberancy = protuberation, *is.* **1.** şiş, tümsek, yumru, çıkıntı, **2.** şişkinlik/tümsek/çıkıntı teşkil etme. ***e.a.- 1.*** *protrusion, swelling.*

protuberant, *sf.* **1.** şiş, şişkin, şişmiş, tümsek, yumru, çıkıntılı, fırlak, fırlamış şişkinlik/tümsek/çıkıntı teşkil eden, **2. ~ly** : şişkin/ şişmiş/tümsek/yumru/çıkıntılı/fırlak bir şekilde.

protuberate, *f.* **-ated, -ating** şişmek, kabarmak, yumrulaşmak, tümsekleşmek, şişkinlik yapmak, çıkıntı/tümsek/yumru teşkil etmek. ***e.a.-*** *bulge, swell out.*

protyl(e), *is.* ilk özdek : bütün kimyasal elemanların kendisinden türediği farz edilen ilkel/ana madde.

proud, *sf.&zf.* **1.** onurlu, izzetinefis sahibi. *They're poor but ~, they never borrow money or ask for help.* **2.** gururlu, mağrur. *He's too ~ to be seen in public with his poorly dressed mother.* **3.** kibirli, azametli. **~hearted** : kibirli. **to be ~ of** : ...ile övünmek/iftihar etmek/gururlanmak/böbürlenmek. **I am ~ to know him** : Onu tanımakla iftihar ediyorum.*Tom is very ~ of his new car.* **4.** haysiyetli, **5.** görkemli, tantanalı, muhteşem, muazzam. **A ~ day for us** : Bizim için muhteşem/iftihar edilecek bir gün. *This ~ and great university has produced many famous men.* **6.** *esk. bk.:* **bold, brave, fearless, 7.** onurlu bir şekilde, gururla, mağrurane, azametle, kibirle, **8. do s.o. ~** : (a) (birine) şeref/onur kazandırmak, göğsünü kabartmak, iftihar ettirmek, övünç/iftihar kaynağı olmak, (b) cömert davranmak, çok ikramda bulunmak, ikrama gark etmek, çok iyi ağırlamak. **do oneself ~** : (başarısından vb.) gurur duymak, göğsü kabarmak, **9. ~ly** : gururla, iftiharla, **10. ~ness** : gurur, iftihar. ***e.a.-2.*** *contented, self-satisfied, haughty, 2. overbearing, disdainful, imperious, arrogant, 5. stately, majestic, distinguished, noble, splendid.* ***k.a.- 2&3.*** *humble, 5. mean, lowly.*

proud flesh, *is. patol.* yara içinde/etrafında mantar gibi şişmiş et. ***e.a.-*** *granulation tissue.*

proustite, *is. min.* prustit : gümüş, arsenik sülfür cevheri, Ag3AsS3.

prov. = **1.** province, **2.** provincial, **3.** provisional, **4.** provost.

prove, *f.* **proved, proved/proven, proving 1.** tanıtlamak, (doğru/gerçek olduğunu) göstermek, ispatlamak. *He has ~d that his hypothesis was correct. He has ~d his courage in batt-*

le. **2.** (nitelik vb.) belirtmek/meydana çık(ar)mak, ortaya koymak. *He has ~d himself untrustworthy.* **3.** *huk.* (vasiyetnameyi) onaylatmak, hakikî ve geçerli olduğunu tespit etmek, **4.** denemek, deney/tecrübe ile meydana çıkarmak. *In order to ~ the servant's honesty she left a bag containing money on the table.* **proving ground** : deneme alanı/sahası, **5.** *mat.* kanıtlamak, ispatlamak, ispat etmek. *to ~ a theorem.* (b) sağlamak, doğruluğunu göstermek, **6. proof** *d.d.: basım* deneme baskısı yapmak, **7.** (hamur) mayalanmak, kabarmak, **8.** *esk.* denemek, başından geçmek, **9.** sonuç vermek. **The experiment ~d to be successful** : Deneme başarılı sonuç verdi. **10.** ... olduğu meydana çıkmak/anlaşılmak. **His story ~d false** : Anlattıklarının yalan olduğu meydana çıktı/anlaşıldı. **His hopes ~d vain** : Ümitleri boşa çıktı. *Our internal security has so far ~d excellent. This information has ~d useful to a great many people.* **11. provability = provableness** : kanıtlanabilme, tanıtlanabilme, ispatlanabilme, **12. provable** : kanıtlanabilir, tanıtlanabilir, ispatlanabilir, **13. provably** : kanıtlanabilecek şekilde, kanıtlanabileceği üzere. *e.a.- 1. demonstrate, confirm, substantiate, verify, 3. probate, 9. turn out.*

proven, *sf.* **1.** kanıtlanmış, ispatlanmış, sabit (olmuş), kesinlikle anlaşılmış. **a man of ~ ability** : yetenekleri sabit olmuş bir kimse, **2. not ~** *İsk.* suçu sabit görülmediğinden serbest bırakılmış, **3. ~ly** : kanıtlanmış/tanıtlanmış olarak, kanıtlayarak, ispatlayarak, kesinlikle, doğruluğunu göstermek suretiyle.

provenance = provenience, *is.* köken, asıl, kaynak, menşe. *Gunpowder is now considered of Chinese provenance.* *e.a.- source, origin.*

Provençal, *sf.&is. Fr.* **1.** Fransa'nın Provans iline özgü, **2.** Provanslı, **3.** Provans lehçesi.

provençale, *sf.* sarımsaklı, sarımsak ve domatesle pişirilmiş.

provender, *is.* **1.** kuru ot, saman, kuru hayvan yemi, **2.** erzak, zahire. *e.a.-1. feed, 2. food, provisions.*

proventriculus, *is., ç.* **-triculi 1.** (kuşlarda) ön sindirim gözesi, taşlık, ön kursak : besinlerin kursağa gitmeden önce kısmen sindirildiği yer, **2.** (omurgasız hayvanlarda) ön sindirici : sindirim borusunun ön kursağa benzer genişlemiş kısmı, **3. proventricular** : taşlık+, ön kursak+.

prover, *is.* kanıtlayan, tanıtlayan, ispatlayan kimse/şey.

proverb, *is.&gl.f.* **1.** atasözü, darbımesel, mesel, **2.** özdeyiş, özlü söz. ***"A rolling stone gathers no moss"* is a ~ "**: "Yuvarlanan taş yosun tutmaz" bir atasözüdür. **3.** örnek (olarak tanınan kimse/şey). *He is a ~ of carelessness.* **4.** muammalı söz. **to speak in a ~** : muammalı konuşmak, **5.** darbımesel yapmak, atasözü/darbımesel hâline getirmek, özlü söz söylemek. *e.a.-1. aphorism, apothegm, adage, saw, saying, 2. maxim, 3. byword.*

proverbial, *sf.* **1.** özdeyişsel, atasözü/darbımesel gibi, darbımesel kabilinden, darbımeselvari, darbımesele özgü. *a ~ saying. ~ wisdom. ~ brevity.* **2.** atasözü/darbımesel hâline gelmiş, darbımesel olarak ifade edilmiş, atasözünün dediği gibi. *"He takes a lot of risks and has escaped many dangers." "Yes, he seems to have 9 lives, like the ~ cat."* **3.** ünlü, meşhur, tanınmış, herkesçe bilinen. *His generosity is ~.* **4. ~ly**: darbımesel şeklinde, darbımesel/atasözü olarak.

Proverbs, *is.* İncil'in "Meseller" bölümü, Süleyman'ın Meselleri.

provide, *f.* **-vided, -viding 1.** sağlamak, temin/tedarik etmek, donatmak, teçhiz etmek. **to ~ s.o. with sth.**: bir kimseye bir şey temin etmek, **2.** vermek, bulup vermek. *Sheep ~ us with wool.* **3.** *huk.* önceden şart koşmak. *Our club's rules ~ that dues must be paid monthly.* **4. ~ against** : hazırlıklı bulunmak, ihtiyatlı davranmak, gerekli önlemleri almak. *to ~ against accident.* **5. ~ for** : geçimini sağlamak, tedarikli bulunmak. **to ~ for one's family** : Ailesinin geçimini sağlamak. **to ~ for old age** : ihtiyarlık için tedarikli bulunmak. **expenses ~d for in the budget** : masraf bütçesi. **He had ~d for any eventuality** : Her türlü ihtimale karşı tedarikli idi. **to be ~d for**: ihtiyacı karşılanmak. *e.a.-1.furnish, supply, equip, procure, purvey, cater, 2. afford, yield, render, produce, 3. stipulate, 4. arrange, contrive, devise.*

provided, *bağ.* eğer, şayet, ... ise, ... şartıyla, şu şartla ki. **~ that** : şu şartla ki, meğer ki. **I'll go, ~ he isn't there** : O orada değilse giderim. **He will get loan, ~ he offers good security** : Sağlam teminat gösterirse borç para alacak. *e.a.- if, granted.*

providence, *is.* **1.** (tanrısal) inayet, himaye, esirgeme, lûtfuilâhî. **It seemed like ~ that the doctor happened to be passing just at the time of accident** : Tam kaza olduğu anda doktorun oradan geçmesi sanki bir lûtfuilâhî idi. **2.** *b.h.* Allah, Tanrı, Cenabıhak, Kadirimutlak, kudret ve inayet sahibi, **3.** ilâhî takdir, mukadderat, **4.** sağgörü, basiret, (vakitli alınan) önlem, tedbir. *e.a.-4. prudence, wisdom, judiciousness, foresight, forethought, farsightedness.*

provident, *sf.* **1.** sağgörülü, basiretli, **2.** ihtiyatlı, tedbirli, ilerisini düşünen. *~ men lay aside money for their families.* **3.** tutumlu, tasarruflu, ekonomik, **4. ~ly** : sağgörü ile basiretle, ihtiyatlı bir şekilde, ileriyi düşünerek, tutumla, tasarrufla, tutumlu bir şekilde, **5. ~ness** : sağgörü, basiret(lilik), tutumluluk, ihtiyat, ileriyi düşünme. *e.a.-1. foresighted, farsighted, judicious, 2. prudent, precautious, 3. economical, frugal, provident, thrifty.*

providential, *is.* **1.** Allahtan, tanrısal, ilâhî, Allahın lûtuf ve inayetine bağlı, **2. ~ly** : Allahın inayeti ile.

provider, *is.* temin/tedarik/teçhiz eden, sağlayan kimse. **a good ~** : ailesine iyi bakan kimse.

providing, *bağ.* eğer, şayet, ... ise, ... şartıyla, şu şartla ki, ...takdirde. **I shall go ~ it doesn't rain** : Yağmur yağmazsa gideceğim. **providing that** de denir: *Providing that there is no opposition, we shall hold the meeting here. e.a.- if, provided.*

province, *is.* **1.** il, vilâyet, eyalet, **2. the ~s** : taşra, başkent veya büyük şehirlerden başka şehir ve kasabalar. **He was accustomed to city life and did not like living in the ~s** : Şehir hayatına alışmıştı, taşrada yaşamaktan hoşlanmadı. **3.** ülke, bölge, mıntaka, **4.** *coğ.* (a) bölgeden daha küçük arazi, (b) kendine özgü bitey, direy ve insan tipleri olan dirimsel coğrafî alan, **5.** (a) yetki alanı. **within one's ~** : yetki alanında, salâhiyeti/ihtisası dahilinde. **It was not within the ~ of the committee to make such decisions** : Komite, bu tür kararlar almaya yetkili değildi. (b) belirli iş sahası, kapsam/faaliyet alanı, uğraş, meşgale. **the ~ of science** : bilimsel alan. **the ~ of chemistry** : kimyanın faaliyet alanı, **6.** kilise nüfuz bölgesi, **7.** eskiden İtalya dışında Roma'ya bağlı eyalet. *e.a.- 3. country, territory, district, region.*

provincial, *sf.&is.* **1.** il+, vilâyet+, eyalet+. **~ government** : eyalet hükûmeti. **~ parliament** *Cnd.* eyalet meclisi/parlamentosu, **2.** taşra+, mahallî, kırsal. **~ customs** : taşra âdetleri. **~ towns** : taşra kasabaları. **~ mewspaper** : mahallî gazete, **3.** taşralı, dar düşünceli, kaba, köylü gibi. **a ~ point of view** : dar düşünceli görüş. **His art is primitive and ~** : Sanatı kaba ve ilkeldir. **~ manners** : kabalık, kaba davranışlar, **4.** taşralı, taşra halkı, köylü, **5.** kaba saba/nezaketsiz/taşra terbiyesi almış kimse, **6.** *Cnd.* eyalet polisi, **7.** kilise il örgütü başkanı, **8. ~ly** : dar görüşle, dar kafalılıkla, taşra zihniyeti ile, kaba saba.

provincialism, *is.* **1.** dar görüşlülük, dar kafalılık, taşra zihniyeti, **2.** taşralılık, taşraya özgü töre/davranış/şive vb., taşra ağzı, **3.** ilseverlik : kendi ilinin çıkarlarını millî menfaatin üstünde tutma.

provinciality, *is., ç.* **-ties** *bk.:* **provincialism.**

provincialize, *f.* **-ized, -izing 1.** il/eyalet yönetimine bağlamak, eyalet hükûmetini yetkili kılmak, **2.** il/eyalet yapmak, eyalet statüsü vermek.

proving ground, *is.* deneme alanı, tecrübe sahası: yeni silâhları, makine ve teçhizatı, bilimsel kuramları vb. denemeye mahsus yer.

provision, *is.* **1.** temin, tedarik, sağlama, erzak vb. tedariki. **make ~ for one's family** : ailenin ihtiyaçlarını/geçimini sağlamak. **~ of capital** : sermaye tedariki, **2. ~s** : erzak, azık, zahire, gereçler, levazım. **~-merchant** : erzak/zahire tüccarı, **3.** hazırlık, hazırla(n)ma, önlem, tedbir. **make ~ for sth.** : bir şeyi sağlamak için gerekli önlemleri almak. **make ~ against sth.**: bir şeyi önlemek için önlem/tedbir almak, **4.** tedarik olunan/sağlanan şey, **5.** koşul, şart, yargı, hüküm. **come within the ~s of the law** : yasal hükümlere girmek/tâbi olmak. **There is no ~ to the contrary** : aksine bir hüküm/yargı/koşul yoktur. **According to the ~s of the treaty ...** : Muahede hükümlerine göre... **6.** dinsel göreve ata(n)ma, **7.** (erzak, zahire vb.) sağlamak, temin/tedarik etmek, **8. ~er** : (erzak/zahire vb.) temin/tedarik eden kimse, **9. ~less** : erzaksız, zahiresiz, azıksız. *e.a.-1. catering, purveying, 2. store, stock, provender, 5. stipulation, proviso, conddition, 7. furnish, cater, purvey.*

provisional, *sf.&is.* **1. provisionary** *d.d.* geçici, eğreti, muvakkat, ihzarî. *a ~ argreement. ~ government.* **2.** koşullu, şartlı, şarta bağlı, **3.** geçici süre için kullanılan pul, **4. ~ly** : (a) geçici/eğreti olarak, muvakkaten, şimdilik. **They have ~ly agreed** : Şimdilik anlaştılar. (b) koşullu/şartlı/şarta bağlı olarak. ***e.a.-1.*** *temporary, tentative,* ***2.*** *conditional,* ***4.*** *(a) temporarily, tentatively (b) conditionally.*

proviso, *is., ç.* **-sos/-soes 1.** koşul, şart. **I've agreed to do the work, with the ~ that I'm paid before I do it** : Ücretin peşin ödenmesi şartıyla işi yapmaya razı oldum. **2.** sözleşmeye konulan kayıt, koşul/şart bildiren madde. ***e.a.-1.*** *stipulation, condition, provision.*

provisor, *is.* **1.** (ordu) levazım müteahhidi, **2.** (dinsel kurumlarda vb.) vekilharç, **3.** (henüz boşalmamış bir göreve) atanmış kimse.

provisory, *sf. bk.:* **provisional** (1, 2). **provisorily** *: bk.:* **provisionally.**

provitamin, *is. biy.-kim.* ön vitamin : bedende vitamine dönüştürülen madde. Örnek : karoten (karaciğerde A vitaminine dönüşür).

provocateur, *is.* **1.** kışkırtıcı, tahrikçi, kargaşalık/karışıklık çıkaran kimse, elebaşı, **2.** *bk.:* **agent provocateur**. ***e.a.-*** *agitator.*

provocation, *is.* **1.** kışkırtma, tahrik/teşvik (etme), (kargaşalık/karışıklık çıkarmaya, eyleme vb.) sürükleme. **act/do (it) under ~** : kışkırtılarak/tahrik sonucu yapmak. **give ~** : kışkırtmak, tahrik etmek, sinirlendirmek. **on the slightest ~** : en hafif etkenle, **2.** gücendirme, öfkelendirme, **3.** öfkelendiren/kızdıran şey, güce gidecek şey, **4. ~al** :kışkırtıcı, tahrik/teşvik edici. ***e.a.-1.*** *incitement, instigation,* ***2.*** *vexation, irritation,* ***3.*** *annoyance, aggravation, offense, affront.*

provocative, *sf.* **1.** kışkırtıcı, tahrik edici, öfkelendirici, kızdırıcı, sinirlendirici, kışkırtan, tahrik/teşvik eden. *a ~ gesture. He made a ~ speech that caused a great deal of argument.* **2.** çekici, cazip, baştan çıkaran. *a ~ smile. She is looking very ~ in that short skirt.* **3.** etkileyici, **4. ~ly** : kışkırtarak, kışkırtırcasına, tahrik ederek/edercesine, **5. ~ness** : kışkırtıcılık, tahrik edicilik, tahrik, teşvik. ***e.a.-1.*** *provoking, annoying, aggravating, irritating, vexing, irksome,* ***2.*** *seductive, tempting, entrancing, attractive, sexy, inviting, arousing, ravishing.*

provoke, *gl.f.* **-voked, -voking 1.** kızdırmak, öfkelendirmek, sinirlendirmek, canını sıkmak, **2.** kışkırtmak, tahrik etmek, harekete geçirmek, meydan okumak, **3.** teşvik etmek, dürtmek, (eyleme) sürüklemek, **4.** sebep olmak, meydana getirmek, ortaya çıkarmak, davet etmek. *to ~ a quarrel.* **5.** *esk. bk.:* **summon, 6. provoker** : kızdıran, tahrik eden, öfkelendiren, sinirlendiren, kışkırtan, tahrik eden. ***e.a.-1.*** *annoy, aggravate, infuriate, irritate, anger, exasperate, vex,* ***2.*** *arouse, stir up, excite,* ***3.*** *incite, stimulate,* ***4.*** *induce, bring about, cause, foment.* ***k.a.-1.*** *calm, propitiate.*

provoking, *sf.* **1.** kızdıran, öfkelendiren, can sıkıcı, kışkırtıcı, tahrik edici, **2. ~ly** : kızdırarak, öfkelendirerek, can sıkarcasına, kışkırtarak, tahrik edercesine, **3. ~ness** : kızdırma, öfkelendirme, can sıkıcılık, kışkırtıcılık, tahrikçilik.

provolone, *is.* İtalyan peyniri. **~ cheese** *d.d.*

provost, *is.* **1.** amir, şef, **2.** (bazı İngiliz/Amerikan üniversitelerinde) dekan, **3.** (İskoçya'da) belediye başkanı, şehremini, **4.** (katedral veya dinî kolejde) müdür, **5.** (Orta Çağlarda) kâhya, **6.** *esk.* ceza evi gardiyanı, **7. ~ court** : (işgal edilen ülkede) askerî mahkeme, **8. ~ guard** : askerî inzibat karakolu, **9. ~ marshall** : inzibat amiri, adlî subay, **10. ~ sargeant** : inzibat çavuşu, **11. ~ship** : amirlik, şeflik, dekanlık, kâhyalık.

prow, *is.&sf.* **1.** geminin ön kısmı, baş, pruva, **2.** çıkıntı, **3.** (şiirde) gemi, **4.** *esk.* cesur, yiğit, bahadır. *a ~ knight.* ***e.a.-*** ***1.*** *bow,* ***3.*** *ship,* ***4.*** *brave, valiant.*

prowess, *is.* **1.** cesaret, yiğitlik, bahadırlık, kahramanlık, **2.** üstün/olağanüstü yetenek, fevkalâde kabiliyet, **3.** kahramanca davranış/tutum, **4. ~ed** : cesur, yiğit, bahadır, kahraman, üstün yetenekli.

prowl, *f.&is.* **1.** sinsi sinsi dolaşma(k), fırsat kollayarak gizli gizli gezinme(k), av arama (k). **~ about = ~ around** : etrafı kolaçan etmek. *Many wild animals ~ at night.* **on the ~** : etrafı dolaşmakta/kolaçan etmekte, **2. ~ car** *ABD* devriye polis arabası, **3. ~ingly** : sinsi sinsi dolaşarak, kolaçan ederek. ***e.a.-1.*** *lurk, roam, rove,* ***2.*** *squad car, police patrol car.*

prowler, *is.* **1.** sinsi sinsi dolaşan (insan/hayvan), **2.** av gözetleyerek gezinen (hayvan), hırsızlık vb. için fırsat gözleyerek dolaşan/gezinen kimse.

prox. = proximo.

proximal, *sf.* **1.** *anat.* bedene/vücudun merkezine yakın olan, **2.** *bk.:* **proximate**, **3. ~ly** : bedene yakın bir durumda. ***k.a.- 1.*** *distal.*

proximate, *sf.* **1.** (hemen) izleyen, sırada en yakın olan, hemen önce/sonra gelen, **2.** en yakın, **3.** yaklaşık, takribî, hemen hemen, oldukça yakın/doğru, **4.** olması yakın, gelecek, **5. ~ly** : hemen izleyecek şekilde, yakından izleyerek, yaklaşık olarak, **6. ~ness = proximation** : yakınlık, yaklaşıklık, takribiyet, yakından izleme. ***e.a.-1.*** *next, touching, bordering, contiguous, 2. nearest, 3. approximate, 4. forthcoming, imminent.*

proximity, *is.* **1.** (zamanda/mekânda) yakınlık, yakın oluş, **2.** yöre, çevre, civar, **3. ~ fuse = ~ fuze** *As.* Tv tapası, hedefin yakınında bir dış etki ile mermi/bomba vb. ni infilâk ettiren tapa.

proximo, *zf.* gelecek ay (içinde/esnasında/zarfında). **The meeting will be held on the 9 the ~** : Toplantı gelecek ayın dokuzunda yapılacak. *bk.:* **instant** (5), **ultimo** .

proxy, *is., ç.* **proxies 1.** (birine) vekâlet, vekillik, bir kimseye vekil olma, **2.** vekil, vekâlet/başkası adına karar verme yetkisini haiz kimse, **3.** vekâletname.

prude, *is.* (ahlâk/fazilet konusunda) aşırı titiz (bilhassa kadın), fazilet taslayan kimse.

prudence, *is.* önlem, tedbir, ihtiyat, uyanıklık, teyakkuz, dikkat, uzgörü, feraset, akıl, teemmül. ***e.a.-*** *sagacity, discretion, foresight, forethought.* ***k.a.-*** *rashness.*

prudent, *sf.* **1.** tedbirli, müdebbir, ihtiyatlı, uyanık, müteyakkız, dikkatli, uzgörür, basiretli, akıllı, **2.** uzgörülü, ferasetli, düşünceli, geleceği önceden düşünen, ileri görüşlü, **3.** dikkat ve ihtiyatlı davranan, **4.** tutumlu, hesabını bilir. **5. ~ly** : basiretle, ihtiyatla, müdebbirane, dikkat ve teyakkuzla. ***e.a.-1.*** *sensible, sagacious, judicious, wise, 2. provident, 3. cautious, discreet, circumspect, wary, 4. economical, thrifty, saving, provident, frugal.* ***k.a.-1.*** *foolish, 2&4. prodigal, extravagant, rash, reckless.*

prudential, *sf.* **1.** ihtiyatî, dikkat ve teyakkuzu gerektiren, basiret isteyen, **2.** ihtiyatlı ve tedbirli davranan, sonunu düşünen, akıllı, basiretli, **3.** tutumlu/tasarruflu davranan, **4. ~ism** : uzgörürlük, dikkat/ihtiyat ve tayakkuzlu davranış, **5. ~ly** : ihtiyatla, dikkat ve teyakkuzla, basiretle, uzgörürlükle, tutumla, sonunu düşünerek.

prudery, *is.* **1.** (konuşma, davranış vb. de) aşırı titizlik, kibarlık, iffet/fazilet taslama, **2. pruderies** : titiz/kibar/mütevazi konuşma/davranış vb. ***e.a.- 1.*** *primness, priggishness.*

prudish, *sf.* **1.** kibar, titiz, mütevazi, **2.** aşırı iffet/fazilet taslayan, **3. ~ly** : kibarca, titizlikle, aşırı iffet/fazilet taslayarak, **4. ~ness** : kibarlık, titizlik, aşırı iffet/fazilet taslama. ***e.a.-1&2.*** *prim, priggish, modest, prude.*

pruinose, *sf. bot. zool.* buğulu, tozlu : yüzeyi ince toz gibi bir madde ile kaplı (bitki vb.).

prune[1], *is.* **1.** (kurutulabilen) erik, **2.** erik kurusu, kuru erik, **3.** *argo* can sıkıcı kimse, salak, aptal.

prune[2], *gl.f.* **pruned, pruning 1.** budamak, kırpmak. **pruning hook** : bağ budama bıçağı. **pruning shears** : budama makası, **2.** gereksiz şeyleri atmak, temizlemek. **~ away/down** : fazlalıkları atmak/ayıklamak, kısaltmak. **You should ~ the speech down, it's too long** : Nutuk çok uzun, onu kısaltmalısın. **3.** *esk.* şık giyinmek, süslenmek, giyinip kuşanmak, **4. prunable** : budanabilir, kırpılabilir, **5. pruner** : budayan, kırpan. ***e.a.- 1.*** *trim, 3. preen, dress up.*

prunella = prunelle = prunello, *is.* sık dokunmuş hafif bir kumaş, karamandola kumaşı.

prunelle, *is.* **1.** erik likörü, **2.***bk.:* **prunella.**

prurience = pruriency, *is.* **1.** şehvet, **2.** şiddetli arzu.

prurient, *sf.* **1.** şehvetli, şehevî, şehvet düşkünü, **2.** çok arzulu/istekli, özlem/hasret duyan, **3. ~ly** : şehvetle, şiddetli arzu/istek ile, özlemle. ***e.a.- 1.*** *lewd, lascivious, lustful, 2. desirous, longing.*

pruriginous, *sf. tıp* kaşıntılı, kaşınan.

prurigo, *is. patol.* kaşıntı, tabas, kaşıntılı cilt kabarcığı.

pruritic, *sf.* kaşıntılı, kaşınan, gidişen.

pruritus, *is. patol.* kaşıntı. ***e.a.-*** *itching.*

Prus. = Pruss. = Pruss = **1.** Prussia, **2.** Prussian.

Prussia, *is.* Prusya. **~n** : Prusyalı. **~n blue**: koyu lâcivert.

prussianise/prussianisation, *Brit. bk.:* **prussianize/prussianization.**

Prussianism, *is.* Prusya hayranlığı: vaktiyle Prusya'nın izlediği askerî disiplin, politika vb. hayranlığı.

prussianize, *gl.f.* Prusyalılaştırmak, Prusya'nın izlediği yöntem/teşkilât/disiplin vb. ni benimsemek/uygulamak. **prussianization** : Prusyalılaştırma.

prussiate, *is. kim.* **1.** demir siyanür, **2.** siyanit, hidrosiyanik asitin tuzu. ***e.a.- 1.*** *ferricyanide, ferrocyanide,* ***2.*** *cyanide.*

prussic acid, *is. kim. bk.:* **hydrocyanic acid.**

pry[1], *f.* **pried, prying 1.** (başkalarının işine) burnunu sokmak/karışmak, **2.** (merak ve tecessüsle) araştırmak/incelemek/bakmak/gözetlemek, **3.** (kaldıraçla) kaldırmak/ayırmak/açmak/kımıldatmak/hareket ettirmek. **to ~ a door open** : kapıyı (kaldıraçla) zorlayıp açmak. **The box had been pried open** : Sandık kaldıraçla/zorlanarak açıldı. **4.** (güçlükle/zorlukla) elde etmek. **to ~ into a secret** : bir sırrı öğrenmeye çalışmak. **to ~ a secret out of s.o.** : birinin sırrını güçlükle öğrenmek. ***e.a.-1.*** *snoop,* ***2.*** *peer,* ***3.*** *prize.*

pry[2], *is., ç.* **pries 1.** kaldıraç, kaldıraç, manivelâ, lövye, **2.** kaldıraçla kaldırma/zorlama, kaldıraç kuvveti, **3.** tecessüs, merakla araştırma/gözetleme, çaşıtlama, **4.** meraklı/mütecessis kimse. ***e.a.- 1.*** *lever,* ***2.*** *leverage.*

pryer, *is. bk.:* **prier.**

prying, *sf.* **1.** meraklı, mütecessis, herkesin işine karışan/ burnunu sokan, kendini ilgilendirmeyen işlere karışan, **2. ~ly** : merakla, tecessüsle, casus gibi, **3. ~ness** : meraklılık, tecessüs, başkalarının işlerine karışma. ***e.a.-1.*** *nosy, inquisitive, curious.*

prythee, *ünl. esk. bk.:* **prithee.**

ps = picosecond(s).

P.S. = **1.** Passenger Steamer, **2.** permanent secretary, **3.** physical sciences, **4.** police sergeant, **5.** postscript, **6.** Privy Seal, **7.** *tiy.* promptside, **8.** Public School.

psalm, *is.&f.* **1.** mezmur, zebur, ilâhi, **2.** ilâhi söylemek, mezmurla sena etmek, **3. ~book** : mezmur kitabı, **4. ~ic** : mezmur/ilâhi şeklinde.

psalmist, *is.* **1.** mezmur yazarı, **2.** dinî ayinlerde ilâhi rehberi, **3. the ~** : zebur müellifi, Davut Peygamber.

psalmody, *is., ç.* **-dies 1.** mezmurlar, ilâhiler, **2.** mezmur/ilâhi okuma sanatı, **3. psalmodic(al) = psalmodial** : mezmurla veya mezmur/ilâhi okuma sanatı ile ilgili, **4. psalmodist** : mezmurcu, ilâhici, mezmur/ilâhi okuyucusu.

Psalms, *is.* Zebur, Kitabı Mukaddes'in 150 mezmur, ilâhi ve duadan oluşan kısmı. **Book of Psalms** *d.d.*

Psalter, *is.* **1.** Zebur, **2.** ilâhi/dua kitabı.

psalterial, *sf.* (hayvan işkembesinde) kırkbayıra ait.

psalterium, *is., ç.* **-teria** *zool. bk.:* **omasum.**

psaltery, *is., ç.* **-teries 1.** kanuna benzer eski bir müzik aleti, **2.** *b.h. bk.:* **Psalter.**

psammite, *is. jeol.* **1.** kum taşı, **2. psammitic** : kum taşı şeklinde, kum taşı+. ***e.a.-1.*** *sandstone.*

p's and q's, *ç. is.* terbiye, tutum, davranış. Genellikle **mind** veya **watch** fiilleriyle beraber kullanılır: **Mind your p's and q's while your Grandmother is here** : Büyük annen burada iken uslu/terbiyeli ol. ***e.a.-*** *manners, behavior, conduct.*

PSAT = Preliminary Scholastic Aptitude Test.

PSC = Public Service Commission.

pschent, *is.* (eski Mısır Firavunlarının giydiği) çifte taç.

psec = picosecond(s).

psephite, *is. jeol.* parça hâlinde kaya. **psephitic** : parça kayaya ait.

psephology, *is.* seçim bilimi : seçimlerin istatistiksel incelenmesi. **psephologist** : seçim bilimi uzmanı.

pseudepigrapha, *ç. is.* sahte/taklit yazı, Kitabı Mukaddes yazarlarının yazdığı iddia olunan fakat mevsuk sayılmayan yazılar. **pseudepigraphic(al) = pseudepigraphous** : sahte/taklit yazılara ait.

pseudo, *sf.* sahte, uydurma, yanlış, yalancı, kalp, aldatıcı. ***e.a.-*** *false, counterfeit, sham, pretended.*

pseudo- = pseud-, *ön ek* **1.** "uydurma, takma" : **pseudonym**, **2.** "sahte, taklit." *ör.: pseudopigrapha,* **3.** "benzer." *ör.: pseudopodium,*

4. "aldatıcı, zahirî, görünüşte." *ör. : pseudoaquatic,* **5.** "yalancı, yanlış, hatalı." *ör.: pseudocyesis. e.a.-1. false, pretended, 2. counterfeit, 4. illusory, apparent, 5. erratic, abnormal.*

pseudoaquatic, *sf.* görünüşte su seven: gerçekte sulak yerlerde yetişmediği halde sulak yerlerde rastlanan.

pseudocarp, *sf. bot.* etli meyve : elma, armut vb. gibi çekirdek etrafında etli kısım olan meyve. **~ous** : etli.

pseudoclassic, *sf.&is.* uydurma klâsik.

pseudo-code, *is. bil.* takma kod : program kullanılmadan önce bilgisayarın kullandığı koda çevrilmesi gereken program kodu.

pseudocyesis, *is.* yalancı gebelik.

pseudohermaphrodite, *is.* yarı hünsa, yarı er dişi.

pseudo-intellectual, *is.* **1.** sahte münevver, münevver bozuntusu, münevver/bilgin geçinen kimse, **2.** mevki ve gösteriş için bilime ilgi gösteren kimse.

pseudomodern, *sf.* yarı çağdaş, gûya modern.

pseudomodest, *sf.* yarı mütevazi, tevazu taslayan. **~ly** : tevazu taslayarak.

pseudomorph, *is.* **1.** düzgünsüz/gayrimuntazam/aldatıcı şekil, gayrimuntazam/sınıflandırılamayan biçim, **2.** kimyasal olarak yerini aldığı maddeye benzer görünüşlü mineral, **3. ~ic = ~ous** : aldatıcı şekilli, **4. ~ism** : aldatıcı şekil alma.

pseudonym, *is.* takma ad, müstear isim, namımüstear. *e.a.- pen name, nom de plume.*

pseudonymity, *is.* **1.** takma ad/müstear isim kullanma, **2.** takmalık, müstearlık.

pseudonymous, *sf.* **1.** takma adlı, müstear isim taşıyan, **2.** takma/müstear adla yazılmış (yazı/kitap vb.), **3. ~ly** : takma ad kullanarak, **4. ~ness** : takma adlılık, takma ad kullanma.

pseudopod(e), *is. bk.:* **pseudopodium.**

pseudopodium, *is., ç.* **-dia 1.** yalancı ayak : tek gözeli hayvancıklarda hareket ve duyu sağlayan çıkıntı, **2. pseudopodal = pseudopodial = pseudodopodic** : yalancı ayak şeklinde, yalancı ayağa ait/benzer.

psf = p.s.f. = *pounds per square foot* : kadem kare başına libre.

pshaw, *ünl.&f.* **1.** öf (sabırsızlık/hoşnutsuzluk/hakaret ifade eden ünlem), **2.** öf demek, sabırsızlanmak.

psi = 1. *pound per square inch* : inç kare başına libre, **2.** psi : Yunan alfabesinin yirmi üçüncü harfi.

psilocybin, *is. ecz.* silosibin, *Psilocybe mexicana* adlı mantardan elde edilen sanrıtıcı/sanrı doğurucu ilâç.

psilomelane, *is.* manganez oksit cevheri : siyah salkımlar şeklinde bulunur.

psittacine, *sf.* **1.** papağana benzer/ait, **2. ~ly** : papağan gibi.

psittacosis, *is. patol.* papağan humması : *Chlamydia psittaci* adlı mikrobun sebep olduğu insanlara da bulaşan ciddî bir kuş hastalığı. Yüksek ateş yapar, zatürreye dönüşür.

psoas, *is. anat.* bel kası, beldeki iki kastan biri. **psoatic** : bel kasına ait.

psoralea, *is. bot.* bakla otu *(Psoralea esculenta)* : baklagillerden güzel kokulu beyaz, mor çiçekli birkaç çeşit bitki.

psoriasis, *is. patol.* sedef sayrılığı/hastalığı: deride yer yer kızarık lekeler ve beyaz kabuklar hasıl eden, bulaşmayan bir hastalık. **psoriatic** : sedef sayrılığına yakalanmış.

psst, *ünl.* hişt, pist : dikkati çekmek için söylenir.

PST = P.S.T. = p.s.t. = Pacific Standard Timel.

psych, *gl.f.* **psyched, psyching 1.** *argo gen.* **~ out** : korkutmak, yıldırmak, ürkütmek, manen tehdit etmek. **to ~ out the competition** : rakipleri yıldırmak, **2.** *gen.* **~ up** : delirtmek, çıldırtmak, zıvanadan çıkarmak, **3.** *gen.* **~ up** : manen/ruhen hazırlanmak. *e.a.-1. intimidate, frighten.*

psych-, *bk.:* **psycho-.**

psych. = **1.** psychological, **2.** psychology.

psychasthenia, *is.* **1.** *patol.* zihnî yorgunluk, akıl/hafıza zafiyeti, **2.** *psikol.* korkaklık, ürkeklik (ile beliren sinir hastalığı), **3. psychasthenic** : hafızası zayıf, zihni yorgun, korkak/ürkek.

psyche, *is.* **1.** ruh, can, zekâ, akıl, zihin, **2.** *psikol.* insanın ruhsal yapısı, manevî varlık, **3.** *b.h. mit.* güzel bir kız şeklinde tasarlanan ruh, **4. ~ knot** : saç topuzu : saçı ensede topuz yapmaktan ibaret saç tuvaleti. *e.a.-1. soul, mind, intelligence.*

psychedelia, *is.* sanrısal evren, sabuk evren: ilâç etkisiyle hayal görenlerin âlemi.

psychedelic = psychodelic, *sf.&is.* **1.** sanrısal, sabuklatıcı, sanrıya/sabuklamaya/hezeyana sebep olan, **2.** sanrılatıcı ilâç (*LSD, mescaline, psilocybin* gibi), **3.** karmakarışık, ruhî buhran esnasında görülene benzer. *a ~ painting.* **4.** parlak renkli, **5. ~ally** : sanrılayarak, abuk sabuk.

psychiatric, *sf.* **1. ~al** *d.d.* ruhsal, ruhî, akıl ve ruh hastalığı ile ilgili, **2. ~ally** : ruhsal/ruhî olarak, ruh hastalıkları bakımından.

psychiatrist, *is.* ruh doktoru, akliyeci, akıl ve ruh hastalıkları uzmanı, *argo* deli doktoru.

psychiatry, *is.* ruh hekimliği/doktorluğu, akıl ve ruh hastalıkları uzmanlığı, akıl ve ruh hastalıkları ile tedavi yöntemlerini inceleyen bilim.

psychic, *sf.* **1. ~al** *d.d.* ruhsal, ruhî, aklî, zihnî. **2.** doğal bilimlerin dışında kalan, **3.** medyum, ruhî kuvvetlerden çabucak etkilenen kimse, **4. ~ energizer** : manevî üzüntü ve kederi dağıtan ilâç, **5. ~ impotence** : ruhsal güçsüzlük. **~ inadequacy** : ruhsal yetersizlik. **~ isolation** : ruhsal yalnızlık. **~ pain** : ruhsal acı. **~ stress reaction** : ruhsal tedirginlik tepkisi. **~ trauma** : ruhsal yaralanma, **6. ~ally** : ruhsal olarak, ruhî bakımdan. ***e.a.- 4.*** *antidepressant.*

psychics, *ç. is.* ruhsal araştırma(lar).

psycho, *sf.&is., ç.* **-chos** *argo* deli, psikopat, akıl hastası. ***e.a.-*** *psychopathic, psychoneurotic (person).*

psycho-, *ön ek* "ruh, akıl". *ör.: psychosomatic.* sesli harf önünde: **psych-**. ***e.a.-*** *mind, soul, spirit.*

psychoacoustics, *ç. is.* ruhsal ses bilimi : ruhsal etkileri açısındam sesleri inceleyen bilim. **psychoacoustic(al)** : ruhsal ses bilimi+.

psychoactive, *sf.* ruhsal etkili, akıl ve ruh üzerine etki yapan (ilâç vb.).

psychoanalysis, *is.* ruhî çözümleme, psikanaliz.

psychoanalyst, *is.* ruhî çözümleyici, psikanalist, ruhiyatçı.

psychoanalytic, *sf.* **1. ~al** *d.d.* ruh çözümsel, psikanaliz+, **2. ~ally** : ruh çözümsel yoldan/yöntemle, psikanaliz yolu ile.

psychoanalyze, *gl.f.* ruh çözümlemek, ruhî çözümle (psikanaliz yolu ile) tedavi etmek.

psychobiography, *is.* ruhsal özgeçmiş.

psychobiology, *is.* ruhsal yaşam bilimi. **psychobiologic(al)** : ruh-yaşam bilimsel. **psychobiologist** : ruhsal yaşam bilimi uzmanı.

psychochemical, *sf.&is.* akıl ve ruh üzerinde etkili (ilâç).

psychodelic, *sf. bk.:* **psychedelic.**

psychodiagnosis, *is.* ruhsal tanılama.

psychodrama, *is.* ruh oyunsal boşalım. **~tic** : ruh oyunsal boşalımlı.

psychodynamic, *sf.* diriklik ruh bilimi+. **~ally** : diriklik ruh bilimi açısından.

psychodynamics, *is.* diriklik ruh bilimi : zihnî ve aklî melekelerin faaliyetini inceleyen bilim.

psychogenesis, *is.* **1.** ruh oluşum : aklî ve ruhî meleke ve faaliyetlerin menşei, doğuş ve gelişmesi, **2.** aklî ve ruhî kökenlerden ileri gelme, **3.** *patol.* hastalık belirtilerinin ruhî sebebi.

psychogenetic, *sf.* ruh oluşumsal, ruh oluşumlu, ruhta oluşan. **~ally** : ruhta oluşarak.

psychogenic, *sf.* **1.** ruhsal kökenli. **~ disorder** : ruhsal kökenli bozukluk, **2. ~ally** : ruhsal kökenli olarak.

psychognosis, *is.* ruh inceleme, ruh tahlili, ruh hâlinin incelenmesi. **psychognotic** : ruhu inceleyen.

psychograph, *is.* **1.** *psikol.* **psychogram** *d.d.* ruhsal çizge : şahsî niteliklerin bağıl şiddetini gösteren çizge, **2.** ruhsal özgeçmiş : şahsiyet/karakter analizi, **3. ~ic** : ruhsal çizge/ruhsal özgeçmiş ile ilgili, **4. ~ically** : ruhsal çizge/ruhsal özgeçmiş bakımından.

psychographics, *is.* **1.** tüketici ruh bilimi : tüketicilerin ruhî eğilim ve yönelimlerinin incelenmesi, **2.** bu incelemenin verdiği sonuçlar.

psychography, *is.* ruhsal özgeçmiş.

psychokinesis, *is.* ruhsal devim : fiziksel etki olmaksızın cisimlerin sırf ruhsal kuvvetlerle devinimi.

psychol. = 1. psychological **2.** psychology.

psycholagny, *is.* ruh-cinsel boşalma.

psycholinguictics, *is.* ruhsal dil bilimi : konuşulan ile konuşanın ruhsal durumu arasındaki ilgiyi araştıran bilim. **psycholinguictic** : ruhsal dil bilimi+.

psychologic, *sf.* **1. ~al** *d.d.* ruhsal, ruhî, psikolojik, **2.** aklî, zihnî, **3.** aklı/ruhu/manevî benliği ilgilendiren, **4. ~ deficit** : ruhsal açık. **~ encapsulation** : ruhsal zırhlanma. **~ field** : ruhsal alan. **~ locomotion** : ruhsal devimlenme. **~ masturbation** : ruhsal öz doyurum. **~ me** : ruhsal ben. **~ moment** : en uygun an, tam vakti, en münasip zaman. **~ novel** : ruh çözümüne ait hikâye/roman. **~ region** : ruhsal bölge. **~ scale** : ruh bilimi çizelgesi. **~ warfare** : ruhsal savaş. **~ weaning** : ruhsal bağımsızlık, **5. ~ally** : ruhsal açıdan, ruh bilimi yöntemleriyle, psikolojik olarak.

psychologise, *f. Brit. bk.:* **psychologize.**

psychologism, *is. hkr.* ruhsallaştırma, (tarih, felsefe vb. de) teoriyi ruhsal etkenlere dayandırma, ruhsal etkiler altında kalma.

psychologist, *is.* ruh bilimci, ruhiyatçı, psikolog.

psychologist(ic), *sf.* ruhsallaştırılmış, ruhsal etkenlere dayanan.

psychologize, *gs.f.* **-gized, -gizing** ruhsal inceleme/ araştırma yapmak, ruh tahlili yapmak.

psychology, *is., ç.* **-gies 1.** ruh bilimi, ruhiyat, psikoloji, **2.** ruh tahlili, ruhsal olayların/ çevreye uyumun sistematik incelenmesi, **3.** bir şahıs/grup veya olaya özgü manevî/duygusal/ ruhsal etken ve niteliklerin tümü. *the ~ of love. the ~ of the fanatic.*

psychometrics, *is. bk.:* **psychometry** (1).

psychometry, *is.* **1. psychometrics** *d.d.* ruh ölçüm : ruhsal süreçlerin ölçülmesinde kullanılan araçları ve yöntemleri geliştiren bilim, **2.** ruhsal seziş : bir cisme /kimseye dokunmak veya yakın bulunmakla onun iç yüzünü keşfetme sanatı, **3. psychometric(al)** : ruh ölçümsel, **4. psychometrically** : ruh ölçümle, **5. psychometrician = psychometrist** : ruh ölçümcü.

psychomotor, *sf.* ruh devimsel.

psychoneural paralellism, *is.* ruh sinir koşutluğu.

psychoneurosis, *is.* **1. neurosis** *d.d.* sinirce, ruhsal kaynaklı sinir sayrılığı, **2. psychoneurotic**: sinircel.

psychopath, *is.* **1.** ruh sayrısı, psikopat, akıl ve ruh dengesi bozuk olan kimse, **2.** *bk.:* **psychopathic personality.**

psychopathic, *sf.* **1.** ruh sayrısal, akıl ve ruh hastalığı ile ilgili, akıl/ruh hastalığından ileri gelen, **2. ~ personality** : (a) ruh sayrısal kişilik, (b) ruh sayrısı, akıl/ruh hastası, **3. ~ally** : ruh sayrılığı ile ilgili olarak.

psychopathology, *is.* **1.** ruh sayrılıkları bilimi, akıl ve ruh hastalıklarıyla uğraşan tıp dalı, psikopatoloji, **2. psychopathologic(al)** : ruh sayrılıkları ile ilgili, **3. psychopathologist** : ruh sayrılıkları uzmanı.

psychopathy, *is.* ruh sayrılığı, akıl/ruh hastalığı.

psychopharmaceutical, *is.* ruhsal etkili ilâç, kullananın ruhî durumunu etkileyen ilâç.

psychopharmacology, *is.* ruhsal etkili ilâç bilimi, akıl ve ruhu etkileyen ilâçları inceleyen bilim. **psychopharmacologic(al)** : ruhsal etkili ilâçlarla ilgili olan. **psychopharmacologist** : ruhsal etkili ilâçlar uzmanı.

psychophysic(al), *sf.* ruh fiziksel. **~ field** : ruh fiziksel alan. **~ parallellism** : ruh, beden koşutluğu. **psychophysically** : ruh fiziksel olarak. **psychophysicist** : duyum ruh bilimi uzmanı.

psychophysics, *is.* duyum ruh bilimi : uyaranların fiziksel özellikleriyle uyardıkları ruhsal ve duygusal tepkiler arasındaki ilişkiyi nicel olarak inceleyen ruh bilimi dalı.

psychophysiology, *is.* ruh işlev bilimi: ruhsal ve fiziksel olayların birbiriyle ilişkisini inceleyen işlev bilim/fizyoloji dalı. **psychophysiologic(al)** : ruh işlev bilimsel. **psychophysiologist** : ruh işlev bilimi uzmanı.

psychoprophylactic, *sf.* hamile kadını ruh ve bedence doğuma hazırlayıcı.

psychoprophylaxis, *is.* ruhsal doğum hazırlığı: hamile kadını ruh ve bedence doğuma hazırlama yöntemi. **Lamaze technique** *d.d.*

psychosexual, *sf.* **1.** ruhsal ve cinsel (olaylar arasındaki ilgiye ait), **2. ~ hermaphrodite** : ruhsal er dişilik, **3. ~ity** : cinsel olayların ruhsal yönü, **4. ~ly** : ruhsal ve cinsel olarak.

psychosis, *is.* çıldırı, delilik, psikoz : kişiliğin bütünlük ve uyum gücünü geniş ölçüde yıkan ruhsal bozukluklar.

psychosocial, *sf.* ruhsal ve toplumsal, ruhî ve içtimaî. **~ly** : ruhsal ve toplumsal olarak.

psychosomatic, *sf.* **1.** ruhsal kökenli, ruhî sebeplere dayanan, **2. ~ disorder** : ruhsal kökenli beden sayrılıkları, **3. ~ medicine = psychosomatics** : beden sayrılıklarını ruhsal yöntemlerle tedavisi, ruh bilimin beden sayrılıklarına uygulanması, **4. ~ally** : ruhsal kökenli olarak, ruhî sebeplere dayanarak.

psychosurgery, *is.* beyin cerrahisi: akıl ve ruh hastalıklarının tedavisi için yapılan beyin ameliyatı.

psychosynthesis, *is.* ruhsal bireşim. **~ theory** : ruhsal bireşim görüşü.

psychotechnics, *is. bk.:* **psychotechnology.**

psychotechnology, *is.* **1.** uygulamalı ruh bilimi : ruh bilimi ilke ve yöntemlerinin pratik hâllere uygulanması, **2. psychotechnological** : uygulamalı ruh bilimine ait, **3. psychotechnologist** : uygulamalı ruh bilimi uzmanı.

psychotherapeutic, *sf.* **1.** ruh sağaltıcı, ruh tedavisi sağlayan, **2. ~ally** : ruh sağaltacak şekilde, **3. psychotherapeutist = psychotherapist** : ruh sağaltım uzmanı, **4. psychotherapeutics** *bk.:* **psychotherapy.**

psychotherapy, *is.* ruh sağaltım, ruh tedavisi.

psychotic, *sf.&is.* **1.** çılgın, çıldırmış, deli, kaçık, aklını kaçırmış, **2.** çıldırı/çılgınlık ile ilgili, çılgınlığı andıran, **3. ~ally** : çılgınca, çıldırmışçasına, delirmiş olarak, çılgın/deli gibi.

psychotogen, *is.* çıldırtıcı ilâç, ruh ve akıl dengesini bozan ilâç.

psychotogenic = psychotomimetic, *sf.&is.* çıldırtıcı, ruh akıl dengesini bozan (ilâç vb.). *a ~ drug.*

psychotoxic, *sf.* ruh ve akıl dengesini boza, beyni etkileyen/zedeleyen (alkol, bazı ilâçlar vb.).

psychotropic, *sf.* sanrılatıcı, sanrı veren, zihnî faaliyeti etkileyen, aklî faaliyeti bozan. *a ~ drug.*

psychro-, *ön ek* "soğuk". *ör.: psychrophilic.*

psychrometer, *is.* nemölçer : birinin haznesi ıslak tutulan iki termometreden oluşur. Haznesi ıslak tutulan termometre buharlaşma nedeniyle daha düşük sıcaklık gösterir. Okunan değerlerin farkı ile bağıl nemlilik hesaplanır. **psychrometric(al)** : nem ölçümüne ait. **psychrometry** : nem ölçme.

psychrophilic, *sf.* soğukseven : soğukta daha iyi gelişen (bakteri vb.).

psychrotherapy, *is., ç.* **-pies***tıp bk.:* **cryotherapy.**

psylla, *is.* ot piresi: bitkilere zarar veren ve pire gibi zıplayan haşarat.

Pt, *kim. bk.:* **platinum.**

pt. = **1.** part, **2.** past tense, **3.** payment, **4.** pint(s), **5.** point, **6.** port, **7.** preterit.

p.t. = **1.** Pacific time, **2.** past tense, **3.** pro tempore.

P.T. = **1.** Pacific time, **2.** Physical Training.

PTA = P.T.A. = **P**arent **T**eacher **A**ssociation.

ptarmigan, *is., ç.* **-gans/-gan** *zool.* kar tavuğu, Kuzey kekliği *(Lagopus)* : tüyleri kışın beyaz, yazın gri, siyah olan kekliğe benzer ayakları tüylü kuş.

PT boat = mosquito boat, *is. ABD* devriye torpidobot.

pteridology, *is.* eğrelti bilimi, eğrelti otları bilgisi. **pteridological** : eğrelti bilimine ait. **pteridologist** : eğrelti bilimi uzmanı.

pteridophyte, *is.* eğrelti otu. **pteridophytic = pteridophytous** : eğrelti+, eğreltiye benzer.

ptero- = pter- = -pter, *ek* "kanat, kanatlı".

pterodactyl, *is.* kanatlı kertenkele : Jura çağında yaşamış ve soyu tükenmiş kanatlı sürüngen. **~ic = ~id = ~ous = ~oid** : kanatlı kertenkele gibi.

pteropod(an), *sf.&is. zool.* kanatlı karından ayaklılar : ayakları kanat şeklini almış karından ayaklı hayvanlar. **sea butterfly** *d.d.*

pterosaur, *is. bk.:* **pterodactyl.**

-pterous, *son ek* "kanatlı". *ör.: dipterous.*

pterygoid = pterygoidal = pterygoidean, *sf.* **1.** kanat gibi, kanat biçiminde, kanatımsı, **2.** *anat.* kanat biçiminde organ/parça.

pteryla, *is., ç.* **-lae** kuş gövdesinin tüylü kısmı.

ptisan, *is.* **1.** hastalara içirilen ıhlamur veya arpa suyu, **2.** üzüm suyu.

P.T.O. = p.t.o. = *please turn over (page) :* lütfen (sayfayı) çeviriniz.

Ptolemaic, *sf.* Batlamyus+. **~ system** : Batlamyus sistemi, dünyanın sabit olduğunu ve bütün gök cisimlerinin dünya etrafında döndüğünü savunan sistem.

Ptolemy, *is.* Batlamyus : II. yüzyılda İskenderiye'de yaşamış astronomi ve coğrafya bilgini.

ptomain(e), *is.* **1.** çürüntü : çürüyen leşlerde proteinin ayrışmasından oluşan zehirli azotlu alkali madde, zehirlenmeye sebep olur, **2. ~ poi-**

soning : (a) çürüntü zehirlenmesi, ayrışmış proteinin sebep olduğu zehirlenme, (b) (hatalı olarak) gıda zehirlenmesi, **3. ptomainic** : çürüntüye ait.

ptosis, *is. patol.* düşüklük : (a) gözün üst kapağının sinir felcinden dolayı sarkması, (b) herhangi bir organın doğal yerinden aşağı kayması.

ptotic, *sf. patol.* düşük (organ).

pts. = **1.** parts, **2.** payments, **3.** pints, **4.** points, **5.** ports.

ptyalin, *is. biy.-kim.* pityalin : tükürükte bulunan, nişastayı dekstrin ve maltoza çeviren enzim.

ptyalism, *is. patol.* fazla tükürük ifrazı.

Pu, *kim. bk.:* **plutonium.**

pub, *is. Brit.- k.d.* **1.** meyhane, birahane, taverna, **2. ~-crawl** : meyhane meyhane dolaşmak, **3. ~ crawler** : meyhane kurdu, meyhane meyhane dolaşan kimse

pub. = **1.** public, **2.** publication, **3.** published, **4.** publisher, **5.** publishing.

pubertal, *sf.* ergensel, erinsel, ergenliğe/bulûğa ait.

puberty, *is.* ergenlik, erinlik, bulûğ.

puberulent, *sf.* havlı, ince tüylü, havlarla örtülü.

pubes, *is., ç.* **pubes** *anat.* **1.** kasık, **2.** ergenlik tüyü, bulûğa erince edep yerinde biten tüyler, **3.** *bk.:* **pubis** (çoğulu).

pubescence = pubescency, *is.* **1.** ergenleşme, erginleşme, erinleşme, bülûğa erme, **2.** ergenlik, erinlik, bulûğ çağı, **3.** *biy.* hav, ince tüy (ler) : bazı bitkilerde görülen ince yumuşak tüyler. **pubes** *d.d.*

pubescent, *sf.* **1.** ergen, ergin, erin, bulûğa ermiş, **2.** *biy.* havlı, ince tüylü.

pubic, *sf.* kasık+. **~ bones** : kasık kemikleri.

pubis, *is., ç.* **pubes** *anat.* kasık kemiği, çatı.

publ. = **1.** published, **2.** publisher.

public, *sf.&is.* **1.** genel, umumî, halka/umuma ait, kamu+. **~ affairs/services** : kamu işleri/hizmetleri. *The pollution is a hazard to ~ health.* **The project has attracted significant ~ support** : Proje halktan geniş ölçüde destek gördü. **2.** halka/umuma mahsus, halka açık. **~ parks** : halka mahsus park. **~ library** : halk kütüphanesi, **3.** kamu malı, **4.** halk+, halkın katıldığı. *a ~ demonstration.* **5.** kamu görevlisi, halka hizmet eden. *a ~ official.* **6.** açık, alenî, herkesçe bilinen/duyulan. *a ~ scandal.* **7.** ünlü, tanınmış, herkesin tanıdığı, meşhur, **8.** halka hitap eden. *a ~ speaker.* **9.** kamu yararına, **10.** *az kul.* evrensel, **11.** halk, ahali, toplum, umum. *The gardens are open to the ~.* **12.** (belirli) kimseler, (belirli bir) grup/topluluk, kütle. **The reading ~** : okuyan kütle. **the book-buying ~** : kitap alan kimseler, **13.** seyirciler. *The popular actor has a large ~ .* **14. go ~** : (özel bir ortaklığın hisselerini) kamulaştırmak, halkı ortak etmek, **15. in ~** : (a) açıkça, alenen, apaçık, halkın gözü önünde, elâleme karşı. **go out in ~** : halk içine/ortaya çıkmak, **16. the general ~ = ~ at large** : halkın çoğu, çoğunluk, **17. make ~** : herkese duyurmak, ilân etmek, kamuya tanıtmak, **18. open to the ~** : halka/topluma/herkese açık, herkes girebilir, **19. ~ accountant** : serbest muhasebeci. **~ auction** : açık artırma, müzayede. **~ baths** : halk hamamları. **~ buildings** : halka mahsus binalar. **~ corporation** : millî dernek/şirket. **~ credit** : umumî itibar. **~ highway** : umuma açık yol, serbest yol. **~ image** : (bir kimseyi) toplumun görüşü, (bir kimsenin/şirketin) kamu nazarındaki durumu. **~ law** : kamu/amme hukuku. **~ life** : toplumsal hayat, memuriyet hayatı. **~ money** : milletin parası, millî mal. **~ nuisance** : kamu zararına davranış. **~ offense** : amme suçu. **~ opinion** : kamuoyu, umumî efkâr. **~ opinion poll** : kamuoyu sonucu, umumî anket (sonucu). **~ policy** : millî politika/siyaset. **~ relations** : halk ile ilişkiler, bu ilişkileri kuvvetlendirme çabaları/kurumu. **~ revenues** : devlet geliri. **~ security** : kamu güvenliği, umumî emniyet/asayiş. **~ servant** : (seçimle iş başına gelen) hükûmet memuru. **~ service** : amme/kamu hizmeti, memurluk, halka hizmet. **His life was spent in ~ service** : Hayatı memurlukla geçti. **~ - service corporation** : kamu hizmeti kurumu. **~ spirit** : yurtseverlik. **~-spirited** : kendini kamu hizmetine adamış yurtsever. **~ utility** : (su, elektrik vb. gibi) kamu hizmet kurumları. **~ welfare** : kamu sağlığı/refahı. **~ works** : bayındırlık işleri. ***e.a.-*** *6. open, well-known, notorious, 7. prominent, 10. universal.*

public address system, *is.* hoparlör tertibatı.

public affairs, *is.* kamu işleri/sorunları/hizmetleri.

publican, *is.* **1.** *Brit.- k.d.* meyhaneci, birahaneci, **2.** (eski Roma'da) tahsildar.

publication, *is.* **1.** yayınlama, neşretme, **2.** halka duyurma/duyuru, ilân (etme), **3.** yayınlanma, neşredilme, **4.** yayın, neşriyat, yayınlanmış eser.

public charge, *is.* hükûmetten yardım gören fakir kişi.

public convenience, *is. Brit.* umumî helâ.

public debt, *is.* devlet borcu, millî borç. *e.a.- national debt.*

public defender, *is. ABD* kamu avukatı : ücreti belediyece ödenen ve yoksulların hakkını savunan avukat.

public domain, *is. huk.* **1.** halkın malı: patent veya telif hakkı sona ermiş keşif/edebî eser, **2.** kamu arazisi.

public enemy, *is.* **1.** halk düşmanı, halk güvenliği için tehlikeli olan sabıkalı kimse, **2.** bir kimsenin milleti ile harp hâlinde olan (başka) millet.

public house, *is.* **1.** *Brit.* meyhane, birahane, **2.** otel, han. *e.a.-1. tavern, saloon, bar, 2. hotel, hostelry, inn.*

publicist, *is.* halkla ilişkileri düzenleyen kimse, **2.** politika/siyaset yazarı, **3.** amme veya milletler hukuku uzmanı.

publicity, *is.* **1.** açıklık, alenîlik, aleniyet, herkesçe bilinme, **2.** reklâm, ilân(cılık), **3.** reklâm/ilân malzemesi, basılı ilân/reklâm, **4.** umuma açık olma, **5.** tanıtma, tanıtım, propaganda, tanınma. *A campaign of ~ for a new automobile. The ~ that actors desire.*

publicize, *gl.f.* **-cized, -cizing 1.** ilân etmek, açıklamak, halka duyurmak, **2.** reklâm/propaganda yapmak, tanıtmak.

publicly, *zf.* **1.** açıkça, alenen. *~ observable facts.* **2.** halk tarafından. *It is ~ approved.* **3.** kamu adına/yararına.*~ provided medical help.* **4.** halkın rızası/muvafakati ile, kamu onayı ile.

publicness, *is.* **1.** açıklık, alenîlik, **2.** kamu malı olma, halka ait olma.

public prosecutor, *is.* savcı, müddeiumumî.

public room, *is.* (gemide/otelde) salon.

public school, *is.* **1.** *ABD* halk okulu: masrafı halk tarafından ödenen ilkokul/ortaokul, **2.** (İngiltere'de) özel lise : kibar tabakaya özgü ve başlıca Oxford/Cambridge üniversiteleriyle harp okullarına hazırlayan lise.

publish, *f.* **1.** yayınla(t)mak, neşret(tir)mek, bas(tır)ıp yaymak. **His new novel will be ~ed soon** : Yeni romanı yakında yayınlanacak. *He just ~ed a book on computers.* **2.** ilân etmek, resmen duyurmak. *The government decision will be ~ed tomorrow.* **3.** söylemek, açıklamak, açığa vurmak, ifşa etmek. *Don't ~ the faults of your friends.* **4. ~able** : yayınlanabilir, neşredilebilir, açıklanabilir, ilân edilebilir.

publisher, *is.* **1.** yayın evi, **2.** basımcı, yayımcı, naşir. **~'s house** : yayın evi.

publishing, *is.* yayın(lama), neşretme, neşriyat, basıp yayma. **~-house** : yayın evi.

publishment, *is. esk. bk.:* **publication.**

puccoon, *is.* **1.** *bot.* kına otu *(Lithospermum)* : kırmızı boya veren birkaç tür bitki. **hoary ~** : sarıkına *(L. canescens)* : turuncu, sarı çiçekler açan türü, **2.** kına otu boyası, **3.** *bk.:* **bloodroot.**

puce, *is.* (koyu) mor (renk).

puck, *is.* **1.** (buz hokeyinde kullanılan) lâstik disk, **2.** (İngiliz folklorunda) yaramaz peri.

pucker, *is.&f.* **1.** buruşukluk, kırışık (lık), kıvrım, kat, **2.** *esk.* şaşkınlık, telâş, heyecan, **3.** buruş(tur)mak, kırış(tır)mak, katla(n)mak, kıpkırışık olmak/yapmak, büz(dür)mek. **~ up** : (öpmeye hazırlanır gibi) dudakları büzmek, **4.~er** : buruşturan, kırıştıran, **5. ~y** : buruşmuş, kırışmış, kırış kırış. *e.a.-1. wrinkle, fold, 3. constrict.*

puckish, *sf.* yaramaz, muzip. *e.a.- mischievous, impish.*

pudding, *is.* **1.** muhallebi, puding. **The proof of ~ is in the eating** : Bir şeyin değeri kullanılınca anlaşılır. **2.** *Brit.* (yemek üstüne yenilen herhangi) tatlı, **3.** lâpa. **corn ~** : mısır lâpası, **4. black ~** : domuz eti, kanı ve yulaf unu ile yapılan bir yemek, **5. rice ~** : sütlâç, **6. ~-cloth** : içinde puding pişirilen bez, **7. ~-face** *k.d.* ablak yüz, **8. ~-head** : ahmak, aptal, **9. ~ stone** *jeol.* yığışım.

puddle, *is.&f.* **-dled, -dling 1.** kirli su birikintisi, çamurlu gölcük, **2.** gölek, gölet, **3.** kumlu harç, sıvacı çamuru, **4. ~ duck** : dalıcı ördek, **5.** (suyu) bulandırmak, çamurlatmak. **~ about** : (çamura) bata çıka yürümek, **6.** özlü çamuru sulandırıp sıva yapmak, **7.** dökme demiri/fontu fırında eriterek tasfiye etmek/cüruftan arıtmak, **8.** fidanı dikmeden önce kökünü çamurlu suya daldırmak, **9.** *k.d.* çiş yapmak, ıslatmak, **10. puddler** : (a) suyu bulandıran, (b) dökme demiri/fontu fırında eriterek tasfiye eden/cüruftan arıtan, (c) demir arıtma fırını, **11. puddly** : (a) su birikintileriyle dolu, gölcüklü, göletli, (b) *esk.* çamurlu, bulanık. ***e.a.- 4.*** *dabbler.*

puddling, *is.* **1.** (suyu) bulandırma, çamurlatma, **2.** *metal.* fontu eritip oksitleyici ortamda cürufundan ayırma, dövme demir/çelik yapmak, **3. ~ furnace** : demir arıtma fırını. ***e.a.-3.*** *hearth, puddler.*

pudency, *is.* tevazu, mahcupluk, mahcubiyet, utangaçlık, sıkılganlık. ***e.a.-*** *modesty, bashfulness, shamefacedness, shame, prudishness.*

pudendal = pudic, *sf.* ferç+, am+, dış tenasül organlarına ait.

pudendum, *is., ç.* **pudenda 1.** *anat. gen.* **pudenda** : ferç, am, kadının dış tenasül organları, **2. pudenda** : (kadın/erkek) edep yerleri, tenasül organları. ***e.a.- 1.*** *vulva.*

pudeur, *is. Fr.* utangaçlık, çekingenlik, sıkılganlık, mahcubiyet. ***e.a.-*** *pudency, pudicity.*

pudgy = *(Brit.:* **podgy**), *sf.* **pudgier, pudgiest 1.** bodur, tıknaz, şişman ve kısa boylu, **2. pudgily** : bodurca, tıknazca, **3. pudginess** : bodurluk, tıknazlık. ***e.a.-1.*** *dumpy, chubby.*

pudicity, *is.* iffet, namus, utanç, ar, hayâ, edep, utangaçlık. ***e.a.-*** *modesty, chastity.*

pueblo, *is., ç.* **pueblos 1.** (Arizona, Yeni Meksiko'da) kızılderili evi, **2.** *b.h.* bu evde yaşayan kızılderili, **3.** kızılderili köyü, **4.** (İspanyolca konuşan Amerika ülkelerinde) köy, kasaba.

puerile, *sf.* **1.** çocuk+, tıfıl, sübyan, **2.** çocukça, manasız, saçma, **3.** zayıf, olgunlaşmamış, **4. ~ly** : çocukça, manasız/saçma bir şekilde, **5. ~ness** *bk.:* **puerility**. ***e.a.-1.*** *boyish, youthful, juvenile,* ***2.*** *juvenile, immature, childish, silly.*

puerilism, *is. psikol.* çocukluk, çocukça davranış.

puerility, *is., ç.* **-ties** (3. için) **1.** çocukluk, **2.** çocukça davranış, saçmalık, manasızlık, **3.** çocukça söz/eylem. ***e.a.-*** *childishness, immaturity, puerileness.*

puerperal, *sf.* **1.** doğum+, loğusa+, doğuran kadına ait, loğusalıkla ilgili, **2.** doğum sonrası, doğumdan gelen, **3. ~ fever = childbed fever** : loğusalık humması.

puerperium, *is.* loğusalık.

Puerto Rican, *sf.&is.* Porto Riko+, Porto Rikolu.

Puerto Rico, *is.* Porto Riko. (1932'ye kadar ***Porto Rico*** şeklinde yazılırdı).

puff, *is.&f.* **1.** üfürük, üfleme, buhar salma, salınan buhar, **2.** puflama, buhar/üfürük sesi, **3.** hafif nefes alma/verme, dumanı ciğerlere çekme/üfleme, **4.** şiş(kinlik), kabarık(lık), **5.** pişi, puf böreği, kurabiye. **~ paste** : puf böreği hamuru, **6.** (elbise/kumaş) büzgü, kabarıklık, **7.** (saç) lüle, **8.** yorgan (genellikle kuş tüyünden), **9.** pohpohlama, abartmalı/mübalâğalı övgü/medih, **10. ~ box** : pudra kutusu, **11.** üflemek, püflemek, **12.** püfür püfür esmek, **13.** hava/buhar/duman salıvermek, **14.** puflamak, nefes nefese kalmak/solumak, **15.** (a) sigara dumanını içine çekmek, (b) (sigara/pipo/puro) içmek, tüttürmek, **16.** şişmek, kabarmak, **17. ~ out/up** : şişirmek, abartarak övmek, **18.** üfleyerek söndürmek, **19.** (saç) lüle yapmak. ***e.a.- 11.*** *blow,* ***15.*** *(b) smoke,* ***16.*** *inflate, swell, distend.*

puff adder, *is. zool.* **1.** şişen engerek *(Bitis arietans) :* rahatsız edilince gövdesini şişirip tıslayan iri, kalın, zehirli Afrika engereği, **2.** *bk.:* **hognose.**

puffball, *is.* kurt mantarı *(Lycoperdon)* : yuvarlak meyvesi kırılınca sporları bulut gibi etrafa savrulan bir tür mantar.

puffbird, *is. zool.* sakallı guguk *(Bucco macrorhyncus).* G Amerika'da ağaçlarda yaşayan, eti yenen parlak tüylü bir kuş.

puffer, *is.* **1.** püfleyen/üfleyen kimse/şey, **2.** *zool.* top balığı *(Tetraodontidae)* : gövdesini su/hava ile şişirip topa benzeyen bir tür balık. **blowfish, globefish, swellfish, rabbitfish** *d.d.*

puffery, *is., ç.* **-ries** şişirme, aşırı övme/methetme, (üverek) göklere çıkarma (reklâm vb.).

puffily, *zf.* **1.** şişirerek, üfleyerek, **2.** böbürlenerek, şişinerek, övünerek, **3.** kibirle, gururla.

puffin, *is. zool.* şişkin gagalı martı *(Fratercula arctica)* K Atlantik ve Pasifik'te yaşayan 30 cm boyunda, gagası kıvrık ve şişkin bir martı türü.

puffiness, *is.* **1.** tıknefeslik, nefes darlığı, **2.** şişme, kabarma, **3.** şişkinlik, kabarıklık, **4.** kibir(lilik), gurur, aşırı övünme.

puffingly, *zf. bk.:* **puffily.**

puffy, *sf.* **1.** tıknefes, nefes darlığı çeken, **2.** şişkin, şişmiş, kabarık, kabarmış, **3.** kibirli, gururlu, mağrur, aşırı övünen. ***e.a.- 1.*** *short-winded, panting,* ***2.*** *inflated, distended, swollen,* ***3.*** *conceited.*

pug, *is.&f.* **1.** *zool.* (bir cins) buldog : kıvrık yassı burunlu, kıvrık kuyruklu, siyah veya gümüşî, siyah benekli tüylü bodur bir köpek, **2.** *bk.:* **pug nose**, **3.** tilki, **4.** *argo* boksör, yumruk oyuncusu, **5.** *Hint.* (özellikle av hayvanının) ayak izi, **6.** iz sürmek, (av hayvanının) izini takip etme, **7.** tuğlacı çamuru(nu yoğurmak). ***e.a.- 3.*** *fox,* ***4.*** *boxer, pugilist, prizefighter,* ***6.*** *trail,* ***7.*** *kneed.*

pugaree, *is. bk.:* **pugree.**

pugh, *ünl.* pöf, öööö (fena koku duyulunca çıkarılan tiksinti ünlemi).

pugilism, *is.* boksörlük, yumruk oyunu, boks sanatı. ***e.a.-*** *boxing.*

pugilist, *is.* **1.** boksör, yumruk oyuncusu, **2. ~ic** : boksörlük+, **3. ~ically** : boksörlükle, yumruk oyunu ile.

pugnacious, *sf.* **1.** kavgacı, huysuz, hırçın, **2. ~ly** : kavgacılıkla, huysuzlukla, hırçınlıkla, **3. ~ness = pugnacity** : kavgacılık, huysuzluk, hırçınlık. ***e.a.-1.*** *quarrelsome, antagonistic, aggressive, unfriendly, belligerant.* ***k.a.-1.*** *agreeable, peaceful, calm, friendly, conciliatory.*

pug nose, *is.* (ucu kalkık) basık burun, yassı burun. **pug-nosed** : basık burunlu, yassı burunlu.

pugree, *is.* **1.** póşu, Hintlilerin güneşten korunmak için başlarına örttükleri eşarp/başlık/örtü, **2.** sarık, şapka ve fes vb. etrafına sarılan ipek veya pamuk tülbent. **pugaree, puggaree, puggree** *d.d.*

puisne, *sf.&is.* **1.** ast, küçük rütbeli, madun, **2.** yargıç yardımcısı. ***e.a.- 1.*** *inferior, junior.*

puissance, *is.* güç, kuvvet, kudret, iktidar. ***e.a.-*** *power, might, force.*

puissant, *sf.* **1.** güçlü, kuvvetli, kudretli, şevketli, azametli, muktedir, **2. ~ly** : güçlü/kuvvetli/ kudretli, bir şekilde, azametle, muktedirane. ***e.a.- 1.*** *powerful, mighty, strong.*

puke, *is.&f.* **puked, puking** *argo bk.:* **vomit.**

pukka = pucka, *sf. Hint.* **1.** hakikî, sahici, iyi, güvenilir, üstün, iyi malzemeden yapılmış, kaliteli, **2. ~ sahib** : saygıdeğer efendim (Hint yerlilerinin İngiliz müstemleke memurlarına hitabı). ***e.a.- 1.*** *genuine, good, reliable.*

pul, *is., ç.* **puls, puli** *T.* pul, Afganistan kuruşu. (100 puls = 1 afghani).

pulchritude, *is.* güzellik, zarafet, çekicilik, cazibe. ***e.a.-*** *beauty, comeliness, grace, charm.*

pulchritudinous, *is.* güzel, zarif, çekici, alımlı, cazip. ***e.a.-*** *beautiful, comely, lovely, charming.*

pule, *gs.f.* **puled, puling 1.** mızmızlanmak, cırlamak, (çocuk gibi) ince sesle ağlamak, **2. puler** : mızmız, cırlak, ince sesle ağlayan. ***e.a.- 1.*** *whimper, whine.*

puli, *is., ç.* **pulik/pulis** Macar çoban köpeği : ince uzun tüyleri ekseriya keçeleşir.

pulicene, *sf.* pireli, pirelenmiş.

puling, *is.* **1.** mızmız, cırlak, çocuk gibi ağlayan, ağlamaklı, **2. ~ly** : mızmızlıkla, cırlayarak, ağlayarak. ***e.a.- 1.*** *whimpering, whining.*

pull[1], *f.* **1.** çekmek. *to ~ a trigger. ~ the door open, don't push it.* **2.** (tutup) sürüklemek, **3.** (çekip) koparmak/ayırmak/yırtmak. **to ~ flowers** : çiçek koparmak. **to ~ cloth to pieces** : kumaşı yırtmak/paramparça etmek, **4.** sökmek, çekip çıkarmak. *to ~ a nail/a tooth.* **5.** (tüylerini) yolmak, **6.** *k.d. gen.* **~ on** : (bıçak/silâh) çekmek. *to ~ a knife/a gun.* **7.** (yasa dışı/şaşılacak bir işi) yapmak/işlemek, becermek. *to ~ a robbery.* **8.** (çehreye belirli bir ifade) vermek, takınmak, **9.** kazanmak, almak, kendi tarafına çevirmek. **to ~ votes** : oyları almak/kazanmak, **10.** *basım* (prova) çıkarmak. *to ~ a proof.* **11.** (kürek) çekmek, **12.** (kas, kasbağı, kiriş) incitmek. **to ~ a ligament/a muscle** : bağı/kası incitmek, **13.** (atın yarışı kazanmasını önlemek için) gemi çekmek/kısmak, **14.** topa (yan tarafa gidecek şekilde) vurmak, **15.** *gen.* **~ at** : bir şeyi tutup kendine

doğru çekmek, **16.** (sigara vb.) bir nefes çekmek, (sıvı) içmek, **17.** büzülmek, çekilmek, **18. ~ about** : hırpalamak, örselemek, sağa sola sürüklemek, **19. ~ ahead** : (hızla gidip) önüne geçmek, geride bırakmak. *The powerful car soon ~led ahead of the local bus.* **20. ~ apart** : (a) çekip ayırmak, parçalamak, (b) şiddetle eleştirmek, **21. ~ at** : (a) tutup hızla çekmek, (b) pipoyu ağzında tutarak dumanını çıkarmak, (c) (bira vb.) lıkır lıkır içmek, derin bir yudum çekmek, **22. ~ away** : (a) çekip ayırmak, çekmek, (b) ayrılmak, yakasını sıyırmak, kurtulmak, (c) (taşıt) harekete geçmek. *He jumped onto the bus just as it was ~ling away.* (d) **~ away from** : -den daha hızlı gitmek, -yi geçmek, **23. ~ down** : (a) yıkmak, çökertmek, (b) sağlığını bozmak, zayıflatmak, (c) moralini bozmak, gururunu kırmak, üzmek, **24. ~ a fast one** : göz boyamak, hile yapmak, dolap çevirmek, el çabukluğu ile becermek, *argo* madik atmak, **25. ~ for** : (a) birisi adına çabalamak, gayret sarf etmek, yardım etmek, desteklemek, (b) sadakatini/bağlılığını ilân etmek, biat etmek, **26. ~ in** : (bir yere) varmak/ulaşmak/erişmek/vasıl olmak, **27. ~ in one's horns = draw in one's horns** : tehlike karşısında sinmek/pusmak, geri çekilmek, vazgeçmek, pes demek, iddialarından vazgeçmek, sözünü geri almak, takındığı gururlu tutumdan vazgeçmek, **28. ~ a long face** : surat asmak, **29. ~ off** : (a) çekip çıkarmak, (b) *argo* (zor bir işi) başarmak, muvaffak olmak, başarı ile sona erdirmek, hakkından gelmek, (c) taşıtı yolun kenarına çekmek/yanaş(tır)mak, **30. ~ on** : çekmek, germek, **31. ~ one's rank** : üstünlüğünü kabul ettirmek, **32. ~ out** : (a) yola çıkmak, hareket etmek, (b) (bir işten) çekilmek, ayrılmak, elini eteğini çekmek, ilişiğini kesmek, (c) çekip çıkarmak, **33. ~ over** : (a) taşıtı kaldırıma/yolun kenarına yanaştırmak, (b) (taşıt) yol kenarına yanaşmak, **34. ~ punches** *bk.:* **punch** (2), **35. ~ s.o.'s leg** : takılmak, şaka/lâtife etmek, kızdırmak, **36. ~ the rug from under** : yüzüstü/tehlike ile karşı karşıya bırakmak, desteklememek, **37. ~ strings/wires** *bk.:* **string** (18), **38. ~ one's teeth** : dişini çekmek, *mec.* zararsız hâle koymak, **39. ~ together** : (a) yapıp çatmak, elde bulunanlarla meydana getirmek, düzenlemek, düzene sokmak, çeki düzen vermek, işler hâle getirmek. *The directors called an experienced man to ~ the department together.* (b) iş birliği yapmak, **40. ~ oneself together** : kendine gelmek, kendine (hislerine/sinirlerine) hâkim olmak, **41. ~ through** : (a) (hastalıktan, krizden vb.) kurtulmak, sağ salim çıkmak/kurtulmak, paçayı kurtarmak, (b) başarmasına yardım etmek, elinden tutmak, desteklemek. *He had difficulty with his work for the examinations, but his teacher ~led him through.* **42. ~ to pieces** : paramparça etmek, **~ s.o to pieces** : birini şiddetle tenkit etmek, didik didik etmek, **43. ~ up** : (a) durmak, (b) (kökten) sökmek, çıkarmak, (c) tamamen kaldırmak, bertaraf etmek, **44. ~ up stakes = ~ stakes** : ilgisini kesip/bırakıp gitmek, **45. ~ up with** : ilerleyip (birisi ile) aynı hizaya gelmek, **46. ~ one's weight** : üstünlüğünü kabul ettirmek, ağır basmak, bütün gücünü harcamak, **47. ~ well with ...** : ... ile anlaşmak, uyum sağlamak, ayak uydurmak, iş birliği yapmak, **48. ~ the wool over one's eyes** : basiretini bağlamak, gözünü küllemek, gerçeği göremez hâle getirmek. ***e.a.- 1.*** *drag, tug, draw, haul,* ***3.*** *rip, tear, rend,* ***4.*** *dislodge,* ***5.*** *strip, pluck,* ***7.*** *perform, carry out,* ***8.*** *put on,* ***9.*** *attract, win,* ***11.*** *row,* ***12.*** *strain,* ***16.*** *inhale, drink,* ***26.*** *arrive,* ***41.*** *(a) recover.*

pull2, *is.* **1.** çekme, çekiş. **give a ~** : bir hamlede çekmek, **2.** (a) çekme kuvveti. *~ of a magnet.* (b) çekmek için gerekli kuvvet. *trigger ~.* **3.** (su, sigara vb.) içme, içiş, bir nefes çekiş, bir içim/yudum. **take a ~ at one's pipe** : piposundan bir nefes çekmek, **4.** *argo* kayırma, iltimas, arka, piston, torpil. **have a ~** : (a) arkası/mahkemede dayısı olmak, (b) sözünü geçirmek, **5.** tutamak, tutamaç. *drawer ~.* **6.** kürek çekme/çekiş. *a ~ on the river.* **7.** (sandal) kürek darbesi, **8.** uğraşma, gayret. *a long ~ uphill.* **9.** gerilim, **10.** *basım* prova, **11.** *sp.* topa yan vuruş, **12.** çekicilik, cazibe. *These ads have ~.* **13.** (yarışta atı geride bırakmak için) gem kasma/çekme. ***e.a.- 5.*** *handle,* ***8.*** *effort,* ***10.*** *proof,* ***12.*** *attraction, appeal.*

pullback, **1.** *is.* geri çekme, geri çekiş, **2.** engel, takıntı, ayak bağı, geri çeken/ilerlemekten alıkoyan şey, **3.** *bk.:* **pull-out** (2).

puller, *is.* çeken kimse/şey.

pullet, *is.* piliç, yarga.

pulley, *is., ç.* **-leys 1.** makara, **2.** palanga, **3.** kasnak, tekerlek, çark, çıkrık.

Pullman = ~ car, *is.* rahat koltuklu lüks vagon, yataklı vagon.

pullorum disease, *is. vet. patol.* piliç ishali : yumurtlama esnasında tavuktan piliçlere geçen *Salmonella pullorum* adlı bakterinin sebep olduğu çok bulaşıcı ve tehlikeli hastalık (yorgunluk, iştahsızlık ve ishal ile belirir).

pullout = pull-out, *is.* **1.** (a) dışarı çekme/çekiş, (b) harekete geçiş, (c) çekilen şey, **2. pullback** *d.d. As.* çekilme, askerî kuvvetleri geri çekme, **3.** (uçak) yatay uçuşa geçme, pike yaptıktan sonra uçağı yatay olarak uçurma. ***e.a.- 2.*** *withdrawal.*

pullover = slipover, *is.&sf.* süveter, baştan geçirilerek giyilen (giysi).

pull strap, *is.* (kundura arkasında giymeyi kolaylaştıran) tutamak, kundura tutamağı.

pullulate, *gs.f.* **-lated, -lating 1.** filizlenmek, filiz sürmek, bitmek, intaş etmek, **2.** üre(t)mek, türe(t)mek, **3.** çoğal(t)mak, hızla art(ır)mak, **4. pullulation** : filizlenme, filiz sürme, bitme, intaş etme; üre(t)me, türe(t)me; çoğal(t)ma, hızla art(ır)ma. ***e.a.-1.*** *bud, germinate,* ***2.*** *swarm, teem, breed, produce, create,* ***3.*** *multiply.*

pulmo-, *ön ek* "akciğer". ***e.a.-*** *lung.*

pulmonary, *sf.* **1.** akciğer+, **2.** akciğer gibi, akciğere benzer, **3.** akciğeri etkileyen, **4.** akciğerli, akciğeri veya akciğere benzer organı olan, **5. ~ artery** : akciğer atardamarı : kanı kalbin sağ karıncığından akciğere götüren damar, **6. ~ circulation** : küçük dolaşım, **7. ~ tuberculosis** : akciğer tüberkülozu, verem, **8. ~ vein** : akciğer toplardamarı : kanı akciğerlerden kalbin sağ kulakçığına getiren damar. ***e.a.- 1&3.*** *pneumonic, pulmonic,* ***2.*** *lunglike.*

pulmonate, *sf.&is.* **1.** *zool.* akciğerli, akciğeri/akciğere benzer organı olan, **2.** akciğerliler *(Pulmonata)* sınıfına mensup (salyangoz gibi karından bacaklı hayvan).

pulmonic, *sf.* **1.** *bk.:* **pulmonary, 2.** *bk.:* **pneumonic.**

Pulmotor , *is.* sun'î teneffüs cihazı : zehirlenme, boğulma vb. hâllerinde akciğere zorla oksijen veren cihaz.

pulp, *is.&f.* **1.** meyve eti, meyvenin etli kısmı, **2.** bitki sapı veya dal içindeki öz, **3.** hayvan vücudunun etli/yumuşak kısmı, **4.** diş özü, **5.** kâğıt hamuru, **6.** heyecanlı/korkunç yazıları ihtiva eden adî kitap/dergi vb. *bk.:* **slick, 7.** su ile karışık maden cevheri tozu, **8.** lâpa/hamur yapmak, lâpa/hamur hâline getirmek, lâpalaş(tır)mak, hamurlaş(tır)mak, **9.** (meyve vb.) özünü/etini çıkarmak, **10.** özlenmek, öz gibi olmak, **11. ~less** : özsüz, (meyve) etsiz.

pulpal, *sf.* **1.** öz+, özü ilgilendiren/etkileyen, özde olan. **a ~ abscess** : diş özü yangısı/iltihabı/apsesi, **2. ~ly** : öz ile ilgili olarak, özü etkileyecek şekilde.

pulp cavity, *is.* diş özü/kanal boşluğu.

pulper, *is.* **1.** lâpa/hamur yapan, **2.** (meyve vb.) özünü/etini çıkaran.

pulpily, *zf.* özlüce, (meyve vb.) etlice, yumuşakça.

pulpiness, *is.* özlülük, (meyve vb.) etlilik, yumuşaklık.

pulpit, *is.* **1.** minber, kürsü, **2. the ~** : ruhban sınıfı, din adamları, papazlar, rahipler, vaizler, **3.** (küçük gemilerde) korkuluk, **4. ~al** : kürsü+, vaız+, ruhban sınıfına ait.

pulpiteer, *is.* vaiz (küçültücü söz). ***e.a.-*** *preecher.*

pulpous, *sf. bk.:* **pulpy.**

pulpwood, *is.* kâğıt yapımına elverişli ağaç (lâdin, kavak, köknar, çam vb.).

pulpy, *sf.* **pulpier, pulpiest** özlü, (meyve vb.) etli, yumuşak, hamur/lâpa gibi. **pulpous** *d.d.*

pulque, *is. İsp.* sabır otu şarabı : Meksika'da yetişen sabır otu *(agave)* öz suyunun fermantasyonundan elde edilen içki.

pulsant, *sf.* titreşen, (nabız gibi) atan/vuran, (yürek gibi) çarpan. ***e.a.-*** *pulsing.*

pulsar, *is.* atarca, pulsar : uzayda kısa fasılalarla (0.033 ilâ 3.5 saniye) düzgün radyo dalgaları yayan gök cismi (**PULSA**ting **R**adio Source).

pulsate, *gs.f.* **-sated, -sating 1.** (kalp/nabız vb.) atmak/çarpmak/vurmak, düzgün aralıklarla darbe göndermek, daraban etmek, **2.** titre(ş)mek, ihtizaz etmek. ***e.a.- 1.*** *pulse, beat, palpitate, throb,* ***2.*** *vibrate, quiver.*

pulsatile, *sf.* **1.** nabız gibi atan, titreşen, titrek, **2.** vuruşlu, vurarak çalınan (müzik aleti). ***e.a.- 1.*** *pulsatory, pulsating,* ***2.*** *percussive.*

pulsatility, *is.* nabız gibi atma, titreşme, titreklik.

pulsating, *sf. bk.:* **pulsatile** (1).

pulsation, *is.* **1.** nabız atışı, vuruş, atış, (kalp) çarpma, daraban, **2.** nabız, darbe, atınım, bir tek vuruş, **3.** titreşim, titreşme, ihtizaz, **4. ~al** : atınımlı, vuruşlu, titreşimli.

pulsative, *sf.* **1.** (nabız/kalp gibi) atan/vuran, atınımlı, çarpan, çarpıntılı, titreşen, titreşimli, **2. ~ly** : (nabız/kalp gibi) atarak, vurarak, çarparak, titreşerek, çarpıntı ile. ***e.a.-1.*** *pulsatory, throbbing, pulsating.*

pulsator, *is.* **1.** (nabız/kalp gibi) atan/vuran/çarpan/titreşen şey, **2.** titreten, titreştiren, nabız gibi attıran şey, **3. ~y** *bk.:* **pulsative.**

pulse, *is.&f.* **pulsed, pulsing 1.** nabız. **The doctor measured the patient's ~ rate** : Doktor hastanın nabzını saydı. **feel/take s.o.'s ~** : (a) birinin nabzına bakmak, nabzını ölçmek, (b) nabzını/hissiyatını yoklamak, niyet ve maksatlarını öğrenmeye çalışmak, **2.** çarpıntı, kalp atışı/çarpması. **His ~s raced** : Kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. **3.** titreşim, ritmik vuruş/darbe, daraban, **4.** *elekt.* atım, empüls, akım/gerilim darbesi, **5.** (birdenbire yükselen) sevinç/heyecan vb. dalgası. **stir s.o.'s ~s** : birini heyecanlandırmak, heyecana sevk etmek, tahrik etmek, **6.** kamusal duygu/heyecan, halkın nabzı/eğilimi, umumî temayül, halkın bir an hâkim olan hissiyatı. **have/keep one's finger on the ~** : olup bitenleri anında öğrenmek, daima etraftan haberdar olmak, **7.** *bot.* baklagiller, **8.** bakliyat : fasulye, bakla, bezelye, nohut, mercimek vb., **9.** (nabız) atmak, (kalp) çarpmak/atmak. **His heart ~d with excitement** : Kalbi heyecanla çarptı. **10.** titreşmek, ihtizaz etmek, **11.** dalgalanmak, dalga dalga yayılmak. **The excitement ~d through the crowd** : Heyecan dalgası kalabalık arasında yayıldı. **12.** (alet) atımlar/darbeler/empülsler göndermek. ***e.a.-9.*** *pulsate, beat, throb,* ***10.*** *vibrate, undulate.*

pulsebeat, *is.* ima, (duygu/arzu vb.) belirti/tezahür, nabız. *The ~ of the audience.*

pulsejet engine, *is. hv.* darbe tepki motoru, darbeli jet motoru : hava alırken açılan, yakıt ateşlenirken kapanan bir valfla donatılmış tepkili motor. **pulse-jet engine, pulsejet, pulse-jet, pulsojet** *d.d.*

pulse modulation, *is. elekt.* atım kiplenimi, darbe modülasyonu.

pulse pressure, *is. tıp* nabız basıncı : kasımlı *(systolic)* ve gevşemli *(diastolic)* basınçların farkı.

pulse rate, *is. tıp* nabız (sayısı), dakikada nabız atışı.

pulse repeater, *is. ilet. bk.:* **transponder.**

pulsimeter = pulsometer, *is. tıp* nabız-ölçer, nabız basıncını veya dakikada nabız atışını ölçen alet.

pulverable, *sf. bk.:* **pulverizable.**

pulverise/pulverisable/pulverisation/pulveriser, *Brit. bk.:* **pulverize/pulverizable/pulverization/pulverizer.**

pulverize, *f.* **-ized, -izing 1.** ez(il)mek, öğüt(ül)mek, tozlaş(tır)mak, ez(il)ip toz/un/pudra hâline getir(il)mek, **2.** yıkmak, yerle bir etmek, **3. pulverizable** : ezilebilir, ezilip toz/un/pudra hâline getirilebilir, tozlaştırılabilir, **4.** : **pulverization**: ez(il)me, öğüt(ül)me, tozlaş(tır)ma, ez(il)ip toz/un/pudra hâline getir(il)me, **5. pulverizer** : ezen/öğüten/tozlaştıran/toz/un hâline getiren kimse/makine. ***e.a.-1.*** *atomize, grind, crush,* ***2.*** *demolish, annihilate.*

pulverous, *sf.* tozlu, toz/un/pudra gibi. ***e.a.-*** *powdery.*

pulverulent, *sf.* **1.** tozlu, toz/un/pudra hâlinde, **2.** tozlaşan, ufalıp toz/un hâline gelen, **3.** tozlanmış, tozla/pudra ile kaplı, tozlu, pudralı, **4. pulverulence** : tozluluk, toz/un/pudra hâlinde oluş; tozlaşma, ufalıp toz/un hâline gelme. ***e.a.-1.*** *powdery.*

pulvillus, *is., ç.* **-villi** (bazı böceklerin ayağındaki) yumuşak çıkıntı, yastıkçık.

pulvinate(d), *sf.* **1.** yastığımsı, yastık şeklinde, yastığa benzer, **2.** yastığımsı çıkıntısı olan, **3. pulvinately** : yastığımsı bir şekilde, yastık şeklinde olarak. ***e.a.- 1.*** *cushion-shaped.*

pulvinus, *is., ç.* **-ni** *bot.* (yaprakların sapa birleştiği yerdeki yastığımsı) çıkıntı, şişkinlik.

puma, *is.* **1.** *zool.* panter *(Felis concolor)*, **2.** panter kürkü. ***e.a.- 1.*** *cougar, mountain cat, mountain lion.*

pumelo, *is., bk.:* **pomelo.**

pumice, *is.&f.* **-iced, -icing 1. ~ stone** *d.d.* sünger taşı, pomza, mesamatlı süngerimsi volkanik taş, **2.** pomzalamak, sünger taşı ile cilâlamak/parlatmak/temizlemek, **3. ~ous** : pomzalı, sünger taşlı, sünger taşına benzer, sünger taşı biçiminde.

pummel, *is. bk.:* **pommel.**

pummel, *f.* **-meled, -meling** *(Brit.:* **-melled, -melling**) yumruklamak, yumrukla vurmak/dövmek/dayak atmak.

pump, *is.&f.* **1.** tulumba, pompa. **~ handle** : tulumba kolu, **2.** iskarpin, bağsız ve ökçeli kadın ayakkabısı, **3.** tulumba ile çekmek, su çekmek, **4.** *gen.* **~ up** : pompalamak, tulumba ile/pompalayarak boşaltmak, **5.** *gen.* **~ up** : şişirmek, hava basmak, pompalamak. *to ~ up a tire.* **6.** (tulumba kolu gibi) in(dir)ip çık(ar)mak, gidip gelmek, aşağı yukarı/ileri geri hareket et(tir)mek/sallamak. **He ~ed his hand warmly** : Hararetle elini sıktı/tutup (aşağı yukarı) salladı. **7.** (sıvıyı) basınçla itmek/sevk etmek, pompalamak. *The heart ~s blood.* **8.** (duygu/düşünce) aşılamak/uyandırmak. *He ~ed a feeling of hope into his listeners.* **9.** ağız aramak/yoklamak, kurnazlıkla/zorla haberi ağzından almak/söyletmek, *k.d.* baklayı ağzından çıkarttırmak, **10.** tulumba işletmek, **11.** fışkır(t)mak, **12.** aktarmak, sağlamak.*~ed the money into the economy.* **13.** (atomları/molekülleri elektromanyetik ışınım etkisiyle) daha yüksek erneji seviyesine yükseltmek, **14.** (lâser, yarı iletken, kristal vb. ni) elektromanyetik ışınıma maruz bırakmak, **15. pumper** : pompalayan, tulumbayı işleten/çalıştıran, tulumbalı yangın söndürme kamyonu, ham petrolü çıkarılacak kuyu, **16. ~less** : tulumbasız, pompasız, **17. ~like** : tulumba/pompa gibi, tulumba biçiminde.

pump-action, *sf.* sürgülü, sürgü mekanizmalı (tüfek), el ile işletilen mekanizma ile mermiyi doldurup boşaltan.

pumpernickel, *is.* (elenmemiş undan yapılmış) kara çavdar ekmeği.

pump gun, *is.* mekanizmalı tüfek.

pumpkin, *is.* **1.** (turuncu renkli) bal kabağı *(Cucurbita Pepo)*, **2.** helvacı kabağı, **3.** *Brit.* (genel anlamda) iri kabak *(Cucurbita moscata, C. maxima)*, **4. ~ head** : aptal, alık, budala kimse, *argo* bal kabağı, **5. ~ vine** : kabak (bitki).

pumpkinseed, *is.* **1.** kabak çekirdeği, **2.** *zool.* güneş balığı *(Lepomis gibbosus)* : KD Amerika'da bulunan tatlı su balığı, **3.** *zool.* tereyağı balığı *(Pronotus triacanthus).* ***e.a.- 2.*** *sunfish,* ***3.*** *butterfish.*

pump priming, *is. ABD* ekonomik destek (leme) : millî ekonomiyi kalkındırmak için devlet bütçesinden para harcama.

pun, *is.&f.* **punned, punning 1.** cinas, kelime oyunu, **2.** cinaslı söz/ifade/cümle, **3.** cinas/kelime oyunu yapmak, cinaslı/nükteli konuşmak.

puna, *is.* yüksek/kurak yayla, yüksek bozkır (And dağlarındaki gibi).

punch, *is.&f.* **1.** yumruk (vurma), muşta. **to pack a heavy ~** : sert bir yumruk indirmek. **roll with the ~** : yana/geri çekilerek yumruğu geçiştirmek, **2.** zımba, delgi, matkap, ıstampa. **center ~** : işaret zımbası, delik açarak yerleri işaret eden zımba, **3.** karışık meşrubat, punç, likörlü şerbet. **~ bowl** : punç tası. **~ glass** : punç kadehi, **4.** *b.h.* İngiliz kukla oyununda karısı ile daima kavga eden Karagöze benzer bodur ve kambur adam, **5. pleased as Punch** : son derece memnun, **6. ~ line** : hikâyenin en son ve en önemli cümlesi, **7. to the ~** : ilk darbede/vuruşta, kesin sonucu veren ilk eylemde. **beat to the ~** : ilk vuruşta yenmek/yere sermek, atik davranıp ilk darbeyi indirmek, **8. pull (one's) ~es** *k.d.* (a) bütün kuvvetiyle vurmamak, hafif vurmak, (b) kötü taraflarını saklamak/gizlemek, örtbas etmeya çalışmak, hafiften eleştirmek, tenkitte fazla ileri gitmemek, (c) ihtiyatla/çekinerek konuşmak, suya sabuna dokunmamak, **9.** yumruklamak, muştalamak, yumruk/muşta ile vurmak, yumruk atmak. **~ing bag** : boks öğrenme torbası, **10.** *Batı ABD ve Kanada* sığır gütmek, sığırları sürmek, **11.** (hızla/şiddetle) dürtmek, **12.** (işletme mekanizmasına) hızla vurmak/basmak, **13.** zımbalamak, zımba ile delmek, **14. ~ a time clock** : (iş yerine giriş/çıkışta devam kartına) saat damgası basmak. **~ in/out** :

giriş/çıkış damgası basmak. *What time do you ~ in in the morning?* **15. ~ up** *Brit. kon.* (a) dövmek, yumruklamak, dayak atmak, (b) etkisini fazlalaştırmak, çeşni/lezzet vermek. **to ~ up a dish with spices** : baharatla bir yemeğe lezzet/ çeşni vermek.

Punch-and-Judy show, *is.* İngiliz kuklası : Karısı Judy ile daima kavga eden cüce, kambur, eğri burunlu bir adam (Punch)ın maceralarını sergileyen Karagöze benzer kukla oyunu.

punchball, *is.* yumruk topu, yumrukla vurulan beysbol topu.

punchboard, *is.* delikli kumar tahtası: deliklerine konulmuş gizli numaralar çekilerek kumar oynanan tahta.

punch card, *is.* delikli kart : belirli dizilişte delikler açılarak istenen bilgilerin işlendiği bilgi işlem kartı.

punch-drunk, *sf.* **1.** yumruk sersemi: boksta kafasına yediği yumruklardan ileri gelen kanamalar sonucu bedenî dengesizlik, konuşma zorluğu ve zekâ durgunluğu gösteren, **2.** *k.d.* sersem, şaşkın, aptal, alık, serseme dönmüş. ***e.a.- 2. befuddled, dazed, confused.***

punched tape, *is. bil.* delikli kuşak, delikli şerit : verilerin belirli dizilişteki deliklerle üzerine işlendiği bilgi işlem şeridi.

puncheon, *is.* **1.** şarap fıçısı (hacmi 72 ilâ 120 galon), **2.** İngiltere'de 84 galonluk şarap ölçüsü, **3.** (a) çatı direği, (b) kabaca yontulmuş kütük, **4.** zımba, kuyumcu zımbası, hakkâk ve oymacıların kullandığı şekil basan zımba.

Punchinello, *is.* soytarı, palyaço, bodur/ şişman kimse.

punch press, *is.* zımba presi, delik presi : basınçla veya vurarak, malzemeye şekil veren pres makinesi.

punch-up, *is. Brit.* **1.** yumruk kavgası/ dövüşü, yumruk yumruğa dövüş, arbede, vuruşma, **2.** asi gençlerin kavgası, maraza, sokak dövüşü. ***e.a.- 1. brawl, 2. rumble.***

punchy, *sf.* **punchier, punchiest 1.** *k.d. bk.:* **punch-drunk**, **2.** zorba, zorlu, kuvvetli. ***e.a.- 2. forceful, vigorous.***

punctate(d) *sf.* benekli, noktalı, pütürlü, nokta nokta. *~ leaf. ~ skin lesions.* ***e.a.- dotted.***

punctation, *is.* **1.** beneklilik, pütürlülük, noktalı/benekli/pütürlü oluş, **2.** benek, pütür, nokta.

punctiform, *sf.* noktasal, nokta/benek şeklinde.

punctilio, *is., ç.* **-tilios 1.** (teşrifatta/resmiyette) en ince nokta, en küçük ayrıntı/teferruat, **2.** titizlik, tören/merasim düşkünlüğü, teşrifat merakı.

punctilious, *sf.* **1.** (teşrifatta/resmiyette) fazla titiz/hassas, en ince noktalara/ ayrıntılara dikkat eden, **2. ~ly** : titizlikle, tören/merasim ve teşrifata meraklı olarak, en ince ayrıntılara dikkat ederek, **3. ~ness** : titizlik, tören/teşrifat merakı, en ince ayrıntılara dikkat etme. ***e.a.- 1. precise, careful, conscientious, meticulous. k.a.- 1. careless.***

punctual, *sf.* **1.** dakik, dakikası dakikasına, saniyesi saniyesine, tam zamanında, **2.** düzenli, muntazam, şaşmaz, **3.** noktasal, nokta gibi, **4.** *esk. bk.:* **punctilious**, **5. ~ly** : dakik/hassas bir şekilde, dakikası dakikasına, tam zamanında/vaktinde/anında, saniyesi saniyesine, gecikmeksizin, **6. ~ness = punctuality** : dakiklik, (işi tam zamanında yapma hususunda) titizlik. ***e.a.-1. prompt, on time.***

punctuate, *f.* **-ated, -ating 1.** noktalamak, imlemek, (cümle sonuna) nokta koymak, noktalarla işaretlemek/ayırmak, noktalama işaretleri (nokta, virgül, soru/ünlem imi vb.) koymak, **2.** aralık/fasıla vermek, fasılalarla/kesintilerle ayırmak, **3.** belirtmek, üzerinde durmak, vurgulamak. *a design ~d by brilliant colors.* ***e.a.- 2. interrupt, 3. emphasize, stress.***

punctuation, *is.* **1.** noktalama, imleme, **2. ~ mark** *d.d.* noktalama imi/ işareti. **The chief ~ marks are** : Başlıca noktalama imleri şunlardırq : **period** nokta. **colon** iki nokta **:** **semicolon** noktalı virgül **;** **comma** virgül, **question mark = interrogation point** soru imi **?** **exclamation mark** ünlem imi **!** **parenthesis** ayıraç **( )** **brackets** köşeli ayıraç **[ ]** **en-dash** kısa çizgi **-** **em-dash** uzun çizgi **_** **hyphen** çizgi **-** **quotation marks** tırnak imi **" "** **virgule = slash** eğri çizgi **/.**

punctuative, *sf.* imleme+, noktalama+.

punctuator, *is.* **1.** imleyen, noktalayan, noktalama işaretleri kullanan, **2.** aralık/fasıla veren, fasılalarla ayıran, **3.** belirten, vurgulayan.

puncture, *is.&f.* **-tured, -turing 1.** delme, zımbalama, delik açma, **2.** delik, iğne/zımba deliği, **3.** ufak çukur/çöküntü, **4.** (otomobil lâstiği) patlama, patlak. **have a ~** : lâstiği patlamak. **We had a ~** : Lâstiğimiz patladı. **5.** (sivri/keskin bir şeyle) del(in)mek, delik aç(ıl)mak, deş(il)mek, **6.** çökertmek, söndürmek, zedelemek, mahvetmek. *to ~ a reputation. Failures ~d his confidence.* **7. puncturable** : delinebilir, **8. ~less** : deliksiz, **9. puncturer** : delen kimse/alet, **10. ~-proof** : delinmez. ***e.a.- 5. pierce, perforate, 6. destroy, make collapse, spoil.***

punctured, *sf.* (yüzeyi) delikli/noktalı/benekli/pütürlü. ***e.a.- punctate.***

puncture vine = punctureweed, *is. bot.* dikenli asma, tekerdelen *(Tribula terrestris)* : Avrupa'dan batı ABD' ye getirilmiş bileşik yapraklı, dikenleri otomobil lâstiklerini patlatan bir bitki.

pundit, *is.* **1.** (Hindistan'da) Hindu dini ve Sanskrit dili bilgini, **2.** üstat, uzman, bilgin, âlim, âllâme, **3.** yetki ile ve hâkimane fikir yürüten/fetva veren kimse, **4. ~ic(al)** : bilgin+, bilgine/âlime/üstada ait/mahsus, **5. ~ically** : bilgince, üstatça, uzmanca, âlimane, **6. ~ry** : bilginlik, âlimlik, Hindu dini ve Sanskritçe uzmanlığı/bilginliği, üstatlık.

pung, *is. ABD&Cnd.* tek atlı kapalı kızak.

pungency, *is.* **1.** acılık, (koku/tat) keskinlik, **2.** dokunaklılık .

pungent, *sf.* **1.** (kokusu) sert/ keskin, keskin kokulu, (tadı) acı. *a ~ odor/smell. a ~ pickle/sauce.* **2.** dokunaklı, etkili, tesirli, müessir, **3.** sert, haşin, şiddetli, acı. *~ remarks/criticism/sarcasm.* **4.** (zekâ vb.) keskin. *~ wit.* **5.** *bot.* sivri, keskin, delici. *~ leaves.* **6. ~ly** : sert/keskin/acı bir şekilde. ***e.a.-1. biting, acrid, hot, peppery, piquant, 2. poignant, 3. caustic, biting, painful, 4. keen, sharp, 5. piercing, sharp-pointed. k.a.-1. bland, mild, 4. dull.***

Punic, *sf.&is.* **1.** eski Kartacalılara ait, **2.** sadakatsiz, hain, güvenilmez, **3.** eski Kartaca dili, **4. ~ Wars** : Roma-Kartaca Savaşları (M.Ö. 264-241, 218-201, 149-146). ***e.a.-2. faithless, untrustworthy.***

punish, *f.* **1.** cezalandırmak, ceza vermek, tecziye etmek. *The government ~es criminals.* **2.** incitmek, zedelemek, hasara uğratmak, hor kullanmak, zora getirmek, ıstırap çektirmek, eziyet vermek, **3.** azarlamak, paylamak, tekdir etmek, **4.** (boksta) hırpalamak, şiddetle dövmek, **5. ~er** : cezalandıran, ceza veren kimse. ***e.a.- 1. chastise, castigate, penalize, discipline, correct, 2. injure, hurt. k.a.- 1. reward.***

punishable, *sf.* **1.** cezayı gerektirir, cezaya lâyık, cezalandırılabilir, cezayı mucip. **a crime ~ by death** : idam cezasını gerektiren cinayet. **a ~ offense** : cezayı mucip cürüm. **First degree murder is ~ by life imprisonment or death** : Kasten adam öldürmenin cezası müebbet hapis veya idamdır. **2. punishability** : cezayı gerektirme, cezaya lâyık olma, cezalandırılabilme, cezayı mucip olma.

punishment, *is.* **1.** cezalan(dır)ma, ceza verme/görme. (ilgili sıfat : **penal :** cezaî), **2.** ceza, mücazat. **corporal ~** : maddî ceza. **capital ~** : ölüm cezası, **3.** azar(lama), tekdir, **4.** *k.d.* cefa, eziyet, meşakkat, zorluk.

punitive, *sf.* **1. punitory** *d.d.* cezalandırıcı, uslandırıcı, tenkil/tedip edici, cezayı gerektiren, cezayı mucip, **One must often resort to ~ measures** : Çok defa cezaî tedbirlere başvurmak gerekir. **~ force** : uslandırma gücü, **2. ~ly** : ceza olarak, cezalandırmak suretiyle, cezaya başvurarak, **3. ~ness** : cezayı gerektirme, cezayı mucip olma.

Punjab, *is.* Pencap. **~i** : Pencaplı, Pencap dili.

punji stake, *is.* puncu kazığı : düşman askerlerinin ayak ve bacaklarını yaralaması için 45° eğimle yere çakılan otlar arasında gizli ucu sivri bambu kazığı.

punk, *is.&sf.* **1.** tütsü, alevsiz duman çıkararak yavaş yavaş yanan madde (sivrisinek vb. ni uzaklaştırmak için yakılır), **2.** kav, çürük tahta, çıra olarak kullanılna kuru odun/çırpı, **3.** *argo* (a) değersiz/önemsiz/bayağı kimse/şey, (b) serseri, külhanbeyi, çapkın, (c) çeteci, haydut, **4. ~ rock** *d.d.* hipi müziği, 1970'lerde yayılan çok gürültülü, hareketli rok müziği, **5.** *argo* cahil adam, **6.** *esk.* fahişe, orospu, **7.** değersiz, önemsiz, bayağı, adî, kalitesiz. *He played a ~ game.* **8.** *argo* rahatsız, keyifsiz, hâlsiz. *I was feeling ~ all day yesterday.* **9.***argo* hippi müziğine/müzisyenlerine özgü. ***e.a.-2. tinder, spunk, touchwood, amadou, 3. (b) hoodlum, 6. prostitute , 7. worthless, poor, inferior, 8. unwell.***

punka(h), *is.* (Hindistan'a özgü) asma yelpaze.

punkey = punkie, *is. bk.:* **punky** (1).

punky, *sf.&is., ç.* **punkies 1.** *zool.* çok küçük tatarcık *(Ceratopogonidae).* **biting midge, punkey, punkie** *d.d.* **2.** kav/çürük tahta gibi, **3.** tütsülü, tüten, duman çıkararak yavaş yavaş yanan. ***e.a.-3.*** *smoldering, slow-burning.*

punster, *is.* cinasçı, cinaslı konuşan/kelime oyunu yapan kimse.

punt, *is.&f.* **1.** (futbol) top yere düşmeden tekme ile çelme(k), **2.** topu uzağa tekmeleme(k), **3.** *Brit.* düz tabanlı kayık (ile gezmek veya bunu sırıkla sürmek), **4.** *Brit.* faro denilen iskambil oyunu ile kumar oynamak, **5.** *Brit.* bahse girmek, bahis tutuşmak. ***e.a.- 4.*** *gamble,* ***5.*** *wager.*

punto, *is.* (eskrimde) hamle, vuruş.

punty, *is., ç.* **-ties** camcı çubuğu : sıcak cama şekil vermek için kullanılan demir çubuk. **pontil** *d.d.*

puny, *sf.* **-nier, -niest 1.** zayıf, nahif, mecalsiz, takatsiz, **2.** önemsiz, ehemmiyetsiz, **3.** *esk. bk.:* **puisne, 4. punily** : zayıf/nahif/mecalsiz/takatsiz bir şekilde; önemsizce, ehemmiyetsiz bir şekilde, **5. puniness** : zayıflık, nahiflik, mecalsizlik, takatsizlik; önemsizlik, ehemmiyetsizlik. ***e.a.-1.*** *weak,* ***2.*** *unimportant, insignificant.*

pup, *is.&f.* **pupped, pupping 1.** enik, encik, köpek yavrusu, **2.** bala, yavru, ayı/ayı balığı/köpek balığı vb. gibi hayvanların yavrusu, **3.** (hayvan) yavrulamak, eniklemek, kunnamak, **4. ~ tent** : (iki kişilik) küçük çadır, **5. in ~** : (köpek vb.) gebe, **6. conceited young ~** : hoppa delikanlı, **7. sell s.o. a ~** : birini kafese koymak, değersiz bir şeyi satmak/yutturmak, kazıklamak. ***e.a.- 1.*** *puppy.*

pupa, *is., ç.* **-pae/-pas 1.** pupa: tırtıl hâli ile erginlik çağı arasındaki böcek, **2.** böceğin kelebek olmadan önce koza içindeki hâli, **3. pupal** : pupa+, pupa hâlinde/şeklinde.

puparium, *is., ç.* **-paria 1.** pupa kozası : pupayı kuşatan ve larva derisinden oluşan kabuk, **2. puparial** : pupa kozası biçiminde.

pupate, *gs.f.* **-pated, -pating 1.** pupalaşmak, pupa hâline gelmek, **2. pupation** : pupalaşma, pupa hâline gelme.

pupil, *is.* **1.** öğrenci, talebe, **2.** *huk.* öksüz, yetim, vesayet altındaki çocuk, **3.** *anat.* göz bebeği. ***e.a.- 1.*** *student, apprentice, novice, disciple, scholar.*

pupilage, *is.* öğrencilik, talebelik.

pupilarity = pupillarity, *is.* (İskoç yasalarına göre) çocukluk (çağı), doğuştan erkeklerde 14, kızlarda 12 yaşına kadar olan çağ.

pupillary, *sf.* **1.** öğrenci+, öğrencilik, öğrenciye/öğrenciliğe ait, **2.** *anat.* göz bebeği+, göz bebeği ile ilgili.

pupil teacher = student teacher, *is.* stajyer öğretmen.

pupiparous, *sf.* pupa üreten (böcek), pupipar.

puppet, *is.* **1.** kukla, **2.** iplerle oynatılan kukla, **3.** başkasının oyuncağı/âleti olan kimse, iradesiz/başkalarının istek ve iradesi ile hareket eden kimse. **a ~ government** : kukla hükûmet, **4.** oyuncak bebek, **5.** *bk.:* **poppethead, 6. ~like** : kukla gibi, kuklamsı, kuklaya benzer, **7. ~ play = ~ show** : kukla oyunu/gösterisi. ***e.a.- 2.*** *marionette.*

puppeteer, *is.* kuklacı, kukla oynatıcısı.

puppetry, *is.* **1.** kuklacılık, kukla yapma/oynatma sanatı, **2.** *esk.* soytarılık, palyaçoluk, manasız gösteriş. ***e.a.- 2.*** *mummery.*

puppy, *is., ç.* **-pies 1.** enik, encik, köpek yavrusu, **2.** tilki vb. gibi hayvanların yavrusu, **3.** hoppa/havaî/züppe genç, **4. ~ love** : çocukça tutku, çocukluk aşkı, gelip geçici sevda, **5. ~dom = ~hood** : eniklik, enciklik, **6. ~ish = ~like** : enikçe, it eniği/köpek yavrusu gibi.

pup tent, *is. bk.:* **shelter tent.**

pur, *f.* **purred, purring** *bk.:* **purr.**

Purana, *is.* Hindu dini ve törelerini, destan ve efsaneleri derleyen yapıt. **Puranic** : bu yapıta ait.

purblind, *sf.* **1.** yarı kör, görüşü çok zayıf, **2.** anlayışsız, geri zekâlı, mankafa, kafasız, aptal, **3.** *esk.* kör, âmâ. ***e.a.- 1.*** *dim-sighted, partially blind,* ***3.*** *blind.*

purchase, *is.&f.* **-chased, -chasing 1.** satın alma(k), mübayaa (etmek). *He ~d a new house in town. To ~ groceries and other supplies.* **purchasing power** : satın alma gücü, **2.** (gayret/çaba/fedakârlık ile) elde etme(k)/kazanma(k)/ele geçirme(k), **3.** satın almaya yetişmek. *One dollar ~s a subscription.* **4.** *huk.* mirastan başka yasal bir yolla emlâk/arazi kazanma(k)/edinme(k),

5. (manivelâ veya mekanik güçle) kaldırmak/çekmek/hareket ettirmek, **6.** *esk.* sağlamak, kazanmak, temin/tedarik etmek, **7.** satın alınan şey/mal. *The children helped to carry their mother's ~s from the shops.* **8.** alım, alış veriş, iştira. *a good ~. She made several ~s in the dress shop.* **~ tax** *Brit.* alım vergisi, zarurî olmayan lüks eşya alınırken ödenen vergi, **9.** (mekanik fayda sağlayan) kaldıraç, manivelâ, palanga vb. **10.** (ağır bir cismi kaldırmak/hareket ettirmek için) sımsıkı tutma/kavrama/tutunma, destek, dayanak. *The climber tried to gain a ~ with his foot on a narrow edge of the rock.* **get/secure a ~ on sth.** : sımsıkı tut(un)mak, **11.** arazi geliri, araziden alınan yıllık gelir veya kira. **at ten years' ~** : on yıllık gelirine karşılık, **12.** *esk. bk.:* **booty, 13. not worth a day's/an hour's ~** : yaşama ümidi yok/ölümü yakın/ancak bir günlük/bir saatlik ömrü var, **14. purchasable** : satın alınabilir, mübayaa edilebilir, **15. purchaser** : satın alan, mübayaa eden, alıcı, müşteri. ***e.a.-1.*** *buy,* ***6.*** *procure, acquire, obtain,* ***10.*** *leverage, hold, support.* ***k.a.- 1.*** *sell.*

purdah = purda = pardah, *is.* **1.** (Hindistan, Pakistan vb. de) perde, kadınları erkeklerin gözlerinden saklayan örtü, peçe, ferace vb., **2.** kadınların gizlenme âdeti, kaçgöç, gizlenme, örtünme.

pure, *sf.* **purer, purest 1.** arı, saf, temiz, halis, katışıksız.*~ food/water. ~ language.* **2.** saf kan, soyu temiz, **3.** sade, yapmacıksız (edebî üslûp), tasannudan uzak, **4.** kuramsal, nazarî, uygulamasız. *~ science.* **5.** berrak, temiz, harmoniksiz. *~ tones.* **6.** salt, mutlak, kat'î, nihaî, tam, bütün bütün, baştan başa. *~ joy.* **7.** sırf, sade, yalnız. *a ~ accident. ~ luck.* **8.** temiz, lekesiz, kusursuz, **9.** masum, faziletli, günahsız, **10.** iffetli, namuslu, bâkire, **11.** helâl, dinî bakımdan temiz/mubah, **12.** salt deneye ve duyulara değil zihin ve düşünceye dayanan. **~ knowledge** : salt bilgi, **13.** *biy.* (a) *bk.:* **homozygous**, (b) tek nitelikli, **14.** *s.bl.* tek ünlü, **15. ~ and simple** *k.d.* sırf, düpedüz, açıkça, basbayağı, sadece, yalnız, tek. **carelessness ~ and simple** : düpedüz dikkatsizlik. ***e.a.- 1.*** *unmixed, unadulterated, uncontaminated, uncorrupted, clear, clean,* ***3.*** *unaffected, straight-forward,* ***4.*** *abstract, theoretical,* ***5.*** *clear, true,* ***6.*** *absolute, utter, sheer,* ***7.*** *mere, sheer,* ***8.*** *clean, spotless, unblemished, immaculate,* ***9.*** *virtuous, undefiled, guiltless, continent,* ***10.*** *chaste, virgin,* ***12.*** *abstract, a priori,* ***14.*** *monophthongal.* ***k.a.- 1.*** *impure, mixed, tarnished, tainted, polluted,* ***4.*** *applied,* ***9&10.*** *corrupt, immoral.*

purebred, *sf.&is.* saf kan (at vb.), cins, su katılmadık.

pure culture, *is.* arı kültür, arı üretim : bir tek organizmanın üretildiği kültür.

pureé, *is.&gl.f.* **-réed, -réing 1.** ezme, püre, meyve/sebze ezmesi/püresi, **2.** sebze püresinden yapılmış çorba, **3.** (sebze/meyve) ezmek, püre yapmak.

purehearted, *sf.* temiz yürekli, iyi kalpli.

pure imaginary, *is. mat.* sırf sanal, gerçel kısmı sıfır olan karmaşık sayı.

pure line, *is. kal.* katışıksız/arı soy.

purely, *zf.* **1.** tertemiz, arı/saf şekilde, katışıksız olarak, **2.** sırf, yalnız, sadece. *I read it ~ for relaxation. ~ a routine check.* **3.** tamamıyla, büsbütün, tüm olarak, tümüyle. *a selection based ~ on merit. The reaction is ~ involuntary.* **4.** masumane, safiyetle, iffetle, faziletle, namuslu bir şekilde. ***e.a.- 2.*** *merely, only, solely, simply,* ***3.*** *entirely, completely, wholly, totally,* ***4.*** *innocently, virtuously, chastely.*

pureness, *is.* arılık, saflık, temizlik, berraklık, katışıksızlık, sadelik, yapmacıksızlık, lekesizlik, kusursuzluk, iffet, fazilet, namusluluk.

pure reason, *is.* (Kant felsefesinde) salt us : deneyden bağımsız, içinde duyudan hiçbir şey bulunmayan us.

purfle, *is.&f.* **-fled, -fling 1. purfling** *d.d.* süslü/işlemeli kenar, **2.** kenarını süslemek, kenarına süslü işleme yapmak.

purgation, *is.* **1.** temizleme, arıtma, paklama, **2.** müshil ile bağırsakların temizlenmesi.

purgative, *sf.&is.* **1.** temizleyici, arıtıcı, paklayıcı, **2.** müshil, ishal yapan (ilâç). *This fruit has a ~ effect.* **3. ~ly** : (a) temizleyerek, temizleyecek/arıtacak şekilde, (b) müshil olarak. ***e.a.- 2.*** *cathartic.*

purgatorial, *sf.* **1.** (günahtan) temizleyici, arıtıcı, paklayıcı, günahları affettirici, **2.** Araf+, Araf'a ait. ***e.a.- 1.*** *expiatory, purifying.*

purgatory, *sf.&is., ç.* **-ries 1.** (günahtan) temizleyici, arıtıcı, paklayıcı, kefaret+, **2.** Araf, **3.** ıstırap/acı çekme yeri, geçici olarak günah cezası çekilen yer.

purge, *is.&f.* **purged, purging 1.** arıtma (k), arınma(k), temizle(n)me(k), pakla(n)ma(k), **2. ~ of = ~ from** : -den temizlemek/arıtmak/ tasfiye etmek. *to ~ a political party of disloyal members.* **3.** suç ve günahtan arıtmak, **4.** kefaret vermek, suçu/günahı affettirmek. **~ one's offense** : cezalanmak, suçunun/günahının cezasını çekmek, **5.** ishal/amel vermek, bağırsakları boşaltarak temizlemek, **6.** (siyasî muhaliflerini) yok etme(k)/öldürme(k)/tasfiye etme(k), **7.** temizlik, paklık, günahtan arınma, **8. ~able** : arıtılabilir, temizlenebilir, paklanabilir, tasfiye edilebilir, **9. purger** : arıtan, temizleyen, paklayan, tasfiye eden kimse/şey.

purify, *f.* **-fied, -fying 1.** arıtmak, temizlemek, paklamak, tasfiye etmek, **2.** arınmak, temizlenmek, paklanmak, tasfiye olunmak, **3.** günahını/suçunu affet(tir)mek, temize çık(ar)mak, beraat et(tir)mek, **4. ~ of = ~ from** : (hataları/ yanlışları/kusurları) düzeltmek, (hata, kusur vb den) arıtmak. *to ~ a text of errors.* **5. purification** : arıtma, temizleme, paklama, tasfiye etme, arınma, temizlenme, paklanma, tasfiye olunma, **6. purificatory** : arıtıcı, temizleyici, paklayıcı, tasfiye edici, **7. purifier** : arıtan, temizleyen, paklayan, tasfiye eden kimse/şey. ***e.a.- 1.*** *cleanse, wash, filter, refine.* ***k.a.-1.*** *contaminate, taint, pollute, defile, corrupt.*

purine, *is. kim.* pürin : C5H4N4. ürik asit, kafein vb. nin üretildiği renksiz, kristalli organik bileşik.

purism, *is.* arıtıcılık, arıtmacılık, dilde/ üslûpta vb. aşırı sadelik ve arılığa bağlılık.

purist, *is.* **1.** arıtıcı, arıtmacı, dilde/üslûpta vb. aşırı sadelik ve arılık yanlısı kimse, **2. ~ic (al)** : arı, arıtılmış, sade (dil, üslûp vb.), **3. ~ically** : arı/sade bir şekilde/üslûpla/dille.

Puritan, *sf.&is.* **1.** *k.h.* ahlâk ve din hususunda çok titiz, müsamahasız, bağnaz/sofu (kimse), **2.** İngiltere'de XVI. yy. da meydana çıkan ve bilhassa ibadette sadeliği savunan Protestan mezhebine mensup (kimse), püriten.

puritanical, *sf.* **1. puritanic** *d.d.* ahlâk ve din hususunda çok titiz, müsamahasız, hoşgörüsüz, bağnaz, sofu, **2.** Püritenlere/püritenliğe özgü, **3. ~ly = puritanly** : titizlikle, müsamaha etmeksizin, bağnazca, hoşgörüsüz olarak, **4. ~ness** *bk.:* **Puritanism** (2).

Puritanism, *is.* **1.** Püritenlik, **2.** bağnazlık, sofuluk, din ve ahlâk konusunda titizlik/hoşgörüsüzlük.

purity, *is.* **1.** temizlik, arılık, paklık, safiyet, saflık, haslık, **2.** *optik* (renk) koyuluk, **3.** masumluk, masumiyet, günahsızlık, suçsuzluk, **4.** namus(luluk), iffet, bekâret, **5.** nezaket, **6.** (dilde) arılık, sadelik, üslûp temizliği, yabancı kelime ve deyimlerden arılık. ***e.a.-1.*** *cleanness, clearness, 2. saturation, 3. innocence, 4. chastity, virginity.*

purl, *is.&f.* **1.** (örgüyü) tersinden örmek, **2.** kenarına dantel örmek, **3.** çağlamak, çağıldamak, çağlayarak akmak, **4.** kıvrılarak akmak, girdap yapmak, **5.** ters örgü, ters ilmek, **6.** bir çeşit dantel kenarı, **7.** dantel için sırma teli, **8.** çağıltı, **9.** kıvrıntı, çevri, burgaç, girdap, anafor. ***e.a.- 1&2.*** *pearl, invert,* ***2.*** *purfle,* ***4.*** *swirl,* ***9.*** *eddy.*

purlieu, *is.* **1.** orman kıyısındaki arazi, **2.** dış mahalle(ler), **3.** *Brit.* krallığa mahsus ormanlardan bazı koşullarla şahıslara bırakılan arazi, **4. ~s** : (a) civar, çevre, yöre, (b) varoş, hudut, sınır, **5.** bir kimsenin sık sık gittiği yer, **6.** bir kimsenin rahatça gezineceği yer. ***e.a.- 4.*** *(a) environs, neighborhood, (b) bounds, limits.* ***5.*** *haunt.*

purlin(e), *is.* çatının sırt kirişi.

purloin, *f.* **1.** çalmak, aşırmak, hırsızlamak, hırsızlık etmek, **2. ~er** : hırsız. ***e.a.- 1.*** *steal, pilfer,* ***2.*** *thief, pilferer.*

purple, *is.&sf.&f.* **-pled, -pling 1.** (a) ergüvanî, mor, eflâtun, koyu menekşe (rengi/ renginde), (b) bu renklere boya(n)mak, bu rengi almak, **2.** mor/eflâtun kumaş/bez, **3.** Roma İmparatorlarının bordo kaftanı, **4.** İmparatorun mevki/yetki işareti, **5.** krala ait, kral gibi, **6.** aşırı süslü/tantanalı/tumturaklı (yazı), **7. born in/to the ~** : kral soyundan gelen, asil aileye mensup, asilzade, **8. ~ -fringed orchis** : mor orkide *(Habenaria psycodes, H. fimbriata)* : K Amerika'da yetişen iki tür mor orkide, **9. ~ gallinule** : mor su kuşu *(Porphyrula martinica) :* G Amerika ve ABD'nin güneyinde bataklıklarda yaşayan ka-

natları ve bacakları mor bir kuş, **10. ~ grackle** : mor sığırcık, **11. ~ Heart** *ABD* gazilik madalyası : savaşta yaralananlara verilen madalya, **12. ~ martin** *zool.* mor kırlangıç *(Progne subis)* : Amerika'da bulunan, erkeğinin tüyleri mor renkte, iri bir cins kırlangıç.

purplish = purply, *sf.* eflâtunî, erguvanî, morumsu.

purport, *is.&f.* **1.** (yanlış bir şeyi) iddia etmek, taslamak, gûya ... olmak/gibi göstermek. **The document ~ed to be official** : Resmî olduğu iddia edilen belge. **The orders, which ~ed to be signed by the general, were a trick of the enemy** : Gûya generalin imza ettiği emirler düşmanın bir hilesi idi. **2.** bildirmek, göstermek, ifade/ima etmek, anlamına gelmek, kastetmek, demek istemek, **3.** maksadı ... olmak, niyet etmek, **4.** anlam, mana, maksut, kavram, mefhum, meal. *You need to grasp the general ~ of each passage that you read.* **5.** maksat, niyet, gaye. *The main ~ of his letter was...* ***e.a.- 1.*** *claim, profess, pretend,* ***2.*** *express, imply, mean, intend, signify, suggest, intimate,* ***3.*** *intend, purpose,* ***4.*** *meaning, import, sense, implication, drift, gist, tenor,* ***5.*** *purpose, intention, object.*

purported, *sf.* **1.** sayılan, farz olunan, iddia edilen, söylenen, şayi olan, ...olduğu sanılan gûya, **2. ~ly** : söylenildiğine/iddia edildiğine/sanıldığına göre.

purpose, *is.&f.* **-posed, -posing 1.** maksat, niyet, murat, meram. **for/with the ~ of** : ... niyetiyle, maksadıyla. **serve the ~** : maksada elverişli olmak, işine gelmek, **2.** amaç, hedef, gaye, tez. **answer the ~** : amaca/gayeye uygun olmak. **a novel with a ~** : tezli roman, **3.** azim, karar, **4.** gözönüne alınan konu/nokta/husus. **come to the ~** : asıl konuya gelmek. **speak to the ~** : yerinde/isabetli konuşmak, **5.** yarar, fayda, işe yarar sonuç. **to good ~** : faydalı surette, iyi sonuç vererek. **to no ~** : yararsızca, faydasızca, boş yere, nafile, bir işe yaramaksızın. **To what ~?:** Faydası ne, ne maksatla? **6. at cross ~s** : aykırı/zıt maksatlarla, birbirinin maksadına aykırı, **7. of set ~**: bile bile, isteyerek, kasten, mahsus, taammüden, **8. on ~** : isteyerek, bile bile, mahsus, kasten. *He tripped me on ~* . **9. to the ~** : maksada uygun, tam istenilen, asıl konu ile ilgili, **10.** niyetlenmek, tasarlamak, niyeti/maksadı/gayesi ...olmak, kastetmek, murat etmek. *I had not ~d to leave before nightfall.* **11.** kararında/azminde olmak, istemek. *He was already purposing to be an engineer.* ***e.a.-1.*** *intention,* ***2.*** *aim, goal, end,* ***3.*** *determination, resoluteness,* ***7&8.*** *deliberately, intentionally,* ***9 .*** *relevant,* ***10.*** *intend, design, mean,* ***11.*** *resolve.*

purpose-built, *sf. Brit.* isteğe/maksada uygun (bir şekilde) yapılmış. *a ~ nursery school.*

purposeful, *sf.* **1.** maksatlı, niyetli, **2.** kararlı, azimli, **3.** anlamlı, manalı, manidar, önemli, **4. ~ly** : kasten, mahsus, isteyerek, bile bile, kararla, azimle, anlamlı/manidar bir şekilde, **5. ~ness** : kesin niyet, azim, karar(lılık), maksada elverişlilik, anlam/mana ifade etme. ***e.a.-1.*** *intentional,* ***2.*** *determined, resolute,* ***3.*** *meaningful, significant, important.*

purposeless, *sf.* **1.** maksatsız, gayesiz, amaçsız, **2.** anlamsız, manasız, önemsiz, boş, beyhude, işe yaramaz, **3. ~ly** : maksatsızca, gayesizce, amaç gütmeksizin, anlamsızca, manasızca, boş yere, beyhude, **4. ~ness** : maksatsızlık, gayesizlik, amaçsızlık, anlamsızlık, manasızlık, beyhudelik. ***e.a.- 1.*** *aimless.*

purposely, *sf.* **1.** kasten, mahsus, isteyerek, bile bile, **2.** belirli bir maksatla/gaye ile, kararla, azimle. ***e.a.- 1.*** *intentionally, deliberately, purposefully, on purpose,* ***2.*** *expressly.*

purposive, *sf.* **1.** maksatlı, belirli bir maksat/niyet/gaye ile yapılan/söylenen vb., belirli bir maksat/gaye güden, **2.** kullanışlı, işe yarar, isteğe uygun, belirli bir maksada hizmet eden, **3.** kararlı, azimli, **4. ~ly** : belirli bir maksat/gaye ile, kasten, mahsus, isteyerek, bile bile, kararla, azimle, işe yarar/isteğe uygun bir şekilde, **5. ~ness** : kesin niyet, azim, karar(lılık), maksada elverişlilik/uygunluk. ***e.a.-1.*** *purposeful,* ***2.*** *useful, functional,* ***3.*** *determined, resolute.*

purpura, *is. patol.* morarma, moramık, purpura : iç kanamalardan ileri gelen ve deride morluklar şeklinde görülen bir hastalık.

purpure, *sf.&is. armacılıkta* mor/erguvanî (renk).

purpuric, *sf.* **1.** *patol.* moramıksal, morartılı, purpura hastalığına ait, **2.** mor (renkli), **3. ~ acid** *kim.* pürpürik asit C8H5N5O6.

purpurin, *is. kim.* püppürin: C14H5O2 (OH)3. Kırmızımsı kristal boya.

purr, *is.&f.* **1.** (kedi gibi) mırıldamak, **2.** mırıldanmak, mırıltı ile ifade etmek, **3.** mırıltı, mırlama, mırıldanma. **pur** *ş.d.y.* **4. ~ingly** : mırıldanarak, mırıltı ile, mırıl mırıl.

purse, *is.&gl.f.* **pursed, pursing 1.** kese, cüzdan, para kesesi/cüzdanı/çantası, **2.** (kadın) el çantası, çanta, **3.** keseye benzer şey, torba, **4.** (yardım/hediye vb. için) toplanmış para, **5.** ödül, mükâfat (para mükâfatı), **6.** ödenek, tahsisat, harçlık, sarf edilecek para, **7.** (dudak vb.) büzmek/bükmek/kıvırmak. **to ~ lips** : dudak bükmek, **8.** *az kul.* keseye/cüzdana koymak, **9. ~like** : kese/torba gibi, kesemsi, torbamsı, **10. ~ strings** : para veya ödeneğin sarf yetkisi. **to control the family ~ strings** : aile bütçesini yönetmek (sarf yetkisini elinde tutmak/harcamaları kontrol etmek), **11. tighten the ~ strings** : harcamaları kısmak, **12. loosen the ~ strings** : kesenin ağzını açmak, bol bol harcamak. ***e.a.-7.*** *pucker, knit.*

purser, *is.* gemi muhasebecisi ve veznedarı (aynı zamanda emanet memuru).

purslane, *is. bot.* semizotu, pürpürüm *(Portulaca oleracea).* **pussley** *d.d.*

pursuable, *sf.* kovuşturulabilir, takip edilebilir.

pursuance, *is.* kovuşturma, takip/ifa ve intaç, bir görev/plân veya projenin uygulanmasının ve sonuçlandırılmasının takibi. **in ~ of his duty** : görev başında, görevini yaparken. ***e.a.-*** *prosecution.*

pursuant, *sf.* **1.** kovuşturan, takip/ifa ve intaç eden, **2.** yerinde, uygun, muvafık. ***e.a.-1.*** *pursuing, 2. conformable.*

pursuant to = pursuantly, *zf.* -e göre, ... mucibince, -e uygun/ muvafık olarak, -e uyarak, veçhile. **pursuant to local custom** : yerli âdetlere göre. **pursuant to your instructions** : talimatınıza uyarak. ***e.a.-*** *in accordance (with), agreeably, conformably, according to, in conformance to, following.*

pursue, *f.* **-sued, -suing 1.** kovuşturmak, takip etmek, **2.** kovalamak, peşine düşmek, peşini bırakmamak, **3.** yetişmeye/ulaşmaya/elde etmeye çalışmak. *~ a goal.* **4.** kazanmaya/başarmaya çalışmak/gayret etmek, peşinde koşmak. **to ~ fame** : şöhret peşinde koşmak, **5.** (bir işe/ faaliyete) devam etmek. **to ~ one's studies** : öğrenimine devam etmek, **6.** meşgul olmak, meşguliyetine devam etmek. *to ~ a hobby.* **7.** (bir konuyu) tartışmaya/müzakereye devam etmek. *to ~ an argument.* **8.** izlemek, (izini) takip etmek. *He ~d the river to its source. He felt their eyes pursuing him.* **9. pursuer** : takipçi, takip/devam eden, izleyen, kovuşturan, kovalayan kimse. *The deer ran faster than its pursuers.* ***e.a.-1.*** *follow, chase, 2. trail, hunt, harass, worry, dog, 4. strive, 5. continue, carry on, persist, 8. follow.*

pursuit, *is.* **1.** kovalama, kovuşturma, takip (etme), peşinden koşma. **in ~ of** : peşinde, kovalayarak. **in hot ~ of** : yakından kovalayarak, peşinden ayrılmaksızın, **2.** arama, elde etmeye çalışma. *the ~ of happiness.* **3.** uğraş, meşgale, meşguliyet, iş, meslek, **4. ~ plane = fighter plane** *As.* avcı uçağı. ***e.a.-1.*** *chase, hunt, 2. search, 3. occupation, pastime, vocation, profession.*

pursuivant, *is.* **1.** hanedan arma muhafızı, **2.** *esk.* muhafız, yaver, özellikle kral muhafızı. ***e.a.-*** *2. follower, attendant.*

pursy, *sf.* **-sier, -siest 1.** şişman, şişko, **2.** tıknefes, (bilhassa şişmanlıktan) nefes darlığı çeken, **3.** buruşuk, kırışık, katlanmış, **4.** mağrur zengin, zenginliğiyle gururlanan kimse, **5. pursily** : şişmanca; nefesi daralarak, nefes nefese; zenginliğiyle gururlanarak, **6. pursiness** : şişmanlık, tıknefeslik, zenginliğiyle gururlanma. ***e.a.-*** *1. fat, obese, corpulent, 2. short-winded, 3. purse-proud.*

purtenance, *is. esk.* sakatat, hayvanın ciğer ve yüreği.

purulence, *is.* **1.** cerahat, irin, **2.** irinlenim, irin/cerahat toplama, cerahatlenme.

purulent, *sf.* **1.** cerahatli, irinli, **2.** irinlenmiş, irin/cerahat toplamış, cerahatlenmiş, **3.** irin/ cerahat gibi, **4. ~ly** : irinli/cerahatli durumda.

purvey, *gl.f.* **1.** (bilhassa gıda/zahire) temin/tedarik etmek, sağlamak, **2.** dağıtmak, yaymak. ***e.a.-*** *1. provide, furnish, supply, 2. circulate, disseminate.*

purveyance, *is.* **1.** (bilhassa gıda/zahire) temin/tedarik etme, sağlama, **2.** erzak, zahire, temin/tedarik edilen şey, levazım, **3.** kralın satın alma önceliği : krala istediği fiyata mal satın alma yetkisi veren ve 1660'ta lâğvedilen imtiyaz.

purveyor, *is.* (gıda/zahire vb.) temin/tedarik eden kimse, levazımcı.

purview, *is.* **1.** (yetki, ilgi, sorumluluk, faaliyet vb.) alan(ı), saha(sı). **within/outside the ~ of** : yetkisi/faaliyet alanı içinde/dışında, **2.** anlam, kavram, meal, **3.** *huk.* (a) hüküm, yasanın hüküm kısmı, (b) maksat, kapsam/şümul, **4.** (kitap, belge vb.) kapsam, şümul.

pus, *is.* irin, cerahat.

push[1], *is.&f.* **1.** itmek. *~ the door.* **2.** dürtmek, **3.** ite kaka/güçlükle yol açmak. *We had to ~ our way through the crowd/jungle.* **4.** zorlamak, tazyik etmek, **5.** yürütmek, sevk etmek, (bir sonuca) ulaştırmak. *He ~ed his plans cleverly.* **6.** fazlaca güvenmek. **to ~ one's luck** : şansına fazla güvenmek, tehlikeli işe atılmak, **7.** sıkıştırmak, **8. ~ for** : sıkıntı çekmek, dar/kıt/az olmak. **I am ~ed for time** : Vaktim dar. **He is ~ed for money** : Para sıkıntısı çekiyor. **9.** (yaş) yaklaşmak, varmak. *His father is ~ing 85.* **10.** arkasını/peşini bırakmamak, kovuşturmak, çabuk sonuca ulaştırmaya çalışmak. *to ~ a claim. to ~ a bill in the legislature.* **11.** itilmek. *a swinging door that ~es easily.* **12.** satışını teşvik etmek/artırmak. *a drive to ~ canned food.* **13.** (piyasaya) sürmek/çıkarmak. *to ~ a new product.* **14.** *k.d.* (kaçak olarak uyuşturucu madde vb.) satmak, gizlice satmak/piyasaya sürmek, **15.** saldırmak, üzerine atılmak, hücum etmek, **16.** tos vurmak, boynuzla vurmak, **17. ~ about = ~ around** : itişmek, kakışmak, öteye beriye itip kakmak, **18. ~ away** : itip defetmek/uzaklaştırmak, **19. ~ back** : geriye itmek/sürmek, **20. ~ down** : aşağı itmek, bastırmak, tıkmak, **21. ~ forward** : ilerletmek, ileri sürmek/itmek/götürmek, **22. ~ in** : itip içeri sokmak, **23. ~ off** : (a) sahilden/ denize açılmak. *We ~ed off in the boat.* (b) *k.d.* çekilip gitmek, defolmak, *argo* tüymek, cızlamı çekmek. **~ off!** : Defol! Çek arabanı! **I must ~ off** : Tüymeliyim. **24. ~ on** : sürdürmek, devam ettirmek, ileri sürmek. **~ on with the work** : işe (didişmeyle) devam etmek, **25. ~ out** : (a) defetmek, kovmak, sepetlemek, (b) zorla/ite kaka yol açmak. *to ~ one's way out.* (c) (bitki) filizlenmek, bitmek, (kuş) yuvasından uçmak, **26. ~ over** : (a) itip düşürmek. *The children were ~ing each other over on the sand.* (b) yaklaşmak, yol açmak. *He ~ed (his way) over towards her.* **27. ~ through** : (işi) sonuna kadar götürmek, peşini bırakmamak, bitirmek, **28. ~ to** : itip kapatmak, **29. ~ sth. too far** : fazla ileri gitmek, haddi aşmak, çığırından çıkarmak, **30. ~ under** : itip daldırmak, **31. ~ under the carpet** : hasıraltı/örtbas etmek, saklayıp unutmak, **32. ~ up** : yukarı sürmek/kaldırmak, **33. ~ up daisies** *argo* gebermek, **34. ~ upstairs** *mec.* önemsiz bir mevkie yükseltmek. ***e.a.- 1.*** *shove, thrust, propel,* ***4.*** *impel,* ***5.*** *drive,* ***7.*** *press,* ***10.*** *urge.* ***k.a.- 1.*** *pull, draw, drag.*

push[2], *is.* **1.** itme, itiş, kakış. **give a ~** : itmek. *They gave the car a ~ to get it started.* **2.** dürtme, dürtüş, **3.** tazyik, zorlama, sürme, **4.** hücum, hamle. **at/with one ~** : bir hamlede, **5.** (âcil) ihtiyaç, sıkıntı, zaruret. **We're having a ~ for more teachers** : Daha fazla öğretmene (âcil) ihtiyacımız var. **6.** girişim, teşebbüs, girginlik, cerbeze, enerji, atılganlık. **to have plenty of ~** : atılgan/girgin/cerbezeli olmak, **7.** ilerleme, **8.** çaba, gayret, **9. at a ~** *Brit.* gerekirse, icap ederse, mecbur kalınırsa. *I can finish the work by the next month at a ~, but that would mean I must lose my holiday.* **10. get the ~** *k.d.* işinden atılmak, **11. give s.o. the ~** *argo* birisini işinden atmak/kovmak, **12. if/when it comes to the ~ = when ~ comes to shove** : iş o kerteye gelince, durum ciddîleşirse, bıçak kemiğe dayanırsa, **13. make a ~** *: az kul.* işe azimle atılmak, bütün gücünü harcamak, büyük çaba/gayret göstermek. *He made a ~ to get everything finished in time.*

pushball, *is.* **1.** top itme: 1.8 m çapında iri bir topu karşılıklı iterek oynanan oyun, **2.** itme topu : bu oyunda kullanılan top.

push-bike, *is. Brit.* bisiklet. **push bicycle, push cycle** *d.d.* ***e.a.-*** *bicycle.*

push broom, *is.* geniş süpürge.

push button, *is.* elektrik/zil düğmesi (parmak basılarak çalıştırılır). **push-button** : basma düğmeli.

pushcart, *is.* sebzeci arabası.

pusher, *is.* **1.** iten kimse/şey, **2.** girgin/cerbezeli/atılgan/enerjik kimse, **3.** *hv.* itici motorlu uçak, pervanesi kanat gerisinde bulunan uçak, **4.** *argo* esrarcı, gizlice uyuşturucu madde satan kimse.

pushily, *zf.* bencillikle, küstah bir inatçılıkla, fikrinden dönmeyerek, peşini bırakmadan, zorla, zorlayarak.

pushiness, *is.* bencillik, küstah bir inatçılık, fikrinden dönmeme, peşini bırakmama, zorlama.

pushing, *sf.* **1.** itici, iten, **2.** girişken, girgin, cerbezeli, atak, enerjik, **3.** küstah, mütecaviz, sataşkan, **4. ~ly** : girişkence, girginlikle, cerbeze ile, ataklıkla, enerjik bir şekilde; küstahça, mütecavizane, **5. ~ness** : girişkenlik, girginlik, cerbezelilik, ataklık; küstahlık, mütecavizlik. *e.a.- 2. enterprising, energetic, 3. intrusive, forward, agressive, impertinent.*

pushover, *is. argo* **1.** kolay iş. **It's a ~** : Çok kolay bir iştir. *The examination was a ~.* **2.** kolay aldanır/yola gelir/etki altında kalır (kimse vb.), yemlik. *You won't have much touble with her, she'll be a ~.* **Jo is a ~ for girls with blue eyes** : Jo, mavi gözlü kızlara hayrandır.

pushpin, *is.* raptiye.

push-pull, *is. elekt.* itçek, puşpul. **~ amplifier** : itçek yükselteci, puşpul amplifikatörü: ıskara sürücü gerilimleri zıt fazda, simetrik iki tüpten oluşan güç yükselteci.

pushrod, *is.* itici : patlamalı motorlarda kapaçları açıp kapayan çubuk.

push shot, *is.* (basketbol) uzaktan atış.

push-up, *is.* yüzükoyun yatıp bedeni kollar üzerinde esnetme.

pushy, *sf.* **pushier, pushiest** *k.d.* küstah ve inatçı, bencil, zorla, bıktırırcasına kendi fikrinde ısrar eden/istediğini elde etmeye çalışan.

pusillanimity, *is.* korkaklık, pısırıklık, alçaklık. *e.a.- cowardliness, timidity.*

pusillanimous, *sf.* **1.** korkak, pısırık, cesaretsiz, tabansız, yüreksiz, çok çekingen, **2. ~ly** : korkakça, pısırıklıkla, cesaretsizlikle, tabansızca, çekinerek. *e.a.-1. timorous, fearful, cowardly, timid, fainthearted.*

puslike, *sf.* irin/cerahat gibi, cerahate benzer.

puss, *is.* **1.** kedi, **2.** kız, kadın. **a sly ~** : kurnaz kız. **She's a clever little ~** : Zeki bir kızcağızdır. **3.** *argo* yüz, çehre, **4. ~like** : kedi gibi, **5. ~ moth** : bir tür iri pervane. *e.a.- 1. cat, 2. girl, woman, 3. face.*

pussley, *is. k.d. bk.:* **purslane.**

pussy[1], *is., ç.* **pussies 1.** kedi (yavrusu), **2.** *argo* (a) am, ferç, (b) cinsî münasebet, (c) (seks aleti olarak) kadın. *e.a.- 1. cat, kitten, 2. (a) vulva, (b) sexual intercourse.*

pussy[2], *sf.* **-sier, -siest** *tıp bk.:* **puslike.**

pussycat, *is.* **1.** kedi, kedi yavrusu, **2.** *argo* cana yakın/sokulgan/sevimli (kimse), hoş/lâtif (durum/şey).

pussyfoot, *f.&is., ç.* **-foots 1.** (kedi gibi) sessizce yürümek/dolaşmak, **2.** çekingen davranmak, suya sabuna dokunmamak, hiçbir şeye karışmamak, düşüncelerini gizli tutmak, **3.** çekingen, suya sabuna dokunmayan, hiçbir şeye karışmayan düşüncelerini gizli tutan kimse.

pussy willow, *is. bot.* püsküllü söğüt *(Salix discolor)* : ipek gibi püsküllleri olan bir söğüt cinsi.

pustulant, *sf.&is.* sivilceler hasıl eden (ilâç).

pustular = pustulous, *sf.* **1.** sivilceli, sivilcelerle dolu, **2.** sivilce gibi, sivilcemsi, sivilceye benzer.

pustulate, *sf.&f.* **-lated, -lating 1.** sivilceli, sivilcelerle dolu, kabarcıklı, **2.** sivilcelenmek, sivilce(ler) çıkarmak/hasıl etmek, kabarcıklaşmak.

pustulation, *is.* **1.** sivilce, kabarcık, **2.** sivilcelenme, sivilce(ler) çıkarma/hasıl etme, çıbanlaşma.

pustule, *is. patol.* **1.** sivilce, kabarcık, çıban, püstül, **2.** kabartı, kabarıklık, şişkinlik, sivilceye benzer şey, **3. pustuled** : sivilceli, kabarcıklı.

put[1], *f.* **put, putting 1.** koymak, vazetmek, yerleştirmek. *to ~ a book on the shelf.* **2.** (belirli bir şekle/hâle/duruma) sokmak, ...hâline getirmek. *to ~ everyting in order.* **3.** (okula vb.) yerleştirmek. *to ~ a child in a special school.* **4.** maruz bırakmak. *to ~ a person to trial.* **5.** görevlendirmek. *I ~ her to setting the table.* **6.** zorlamak, sokmak, (ileri) sürmek. *to ~ an army to fight.* **7.** (başka dile) çevirmek, tercüme etmek. *He ~ the novel into French.* **8.** bestelemek, seslendirmek. *to ~ a poem to music.* **9.** atfetmek, izafe etmek, isnat etmek, vermek, hamletmek, üzerine yüklemek. *He ~s a political interpretation on anything social.* **10.** tahmin etmek, zannetmek. **I ~ the time at 5 o'clock** : Tahminimce saat 5 idi. *He ~s the distance at 6 km.* **11.** pey sürmek, (bahis için) para koymak. *to ~ ten dollars on a horse.* **12.** söylemek, (sözle) ifade/beyan etmek. **To ~ it honestly, I don't understand** : Doğrusunu söylemek gerekirse, anlamıyorum. **to**

~ **it mildly** : en hafif deyimle. ~ **it to s.o.** : birine soru yöneltmek, **13.** uygulamak, tatbik etmek. *to ~ one's knowledge to practical use.* **14.** vermek, (sonuca vb.) erdirmek. ~ **an end** : son vermek. **to ~ an end to a practice** : bir uygulamaya son vermek, **15.** arz etmek, sunmak, koymak, vazetmek, havale etmek, (ortaya) atmak. **to ~ a question** : ortaya bir soru atmak. *to ~ a question before a committee.* **Let's ~ it to a vote** : Oya sunalım. **I ~ it to you that** : müsaadenizle arz edeyim ki... **16.** tarh etmek, (vergi/mükellefiyet vb.) koymak. *to ~ a tax on luxury articles.* **17.** ~ **in/into** : (para) yatırmak, yatırım yapmak. *to ~ money in real estate. to ~ one's savings into securities.* **18.** atmak. *to ~ the shot.* **19.** gitmek, ilerlemek, hareket etmek. ~ **out** : açılmak. **to ~ out to sea** : denize açılmak, **20.** ~ **about** : (a) canını sıkmak, üzmek, endişelendirmek, (b) başka yöne çevirmek, **21.** ~ **across** *argo* kabul ettirmek, münasip şekilde anlatmak, başarı ile yapmak/bitirmek. **You can't ~ that across me** : Bunu asla kabul etmem, bana onu yutturamazsın. ~ **a deal across**: bir alış verişi başarıyla tamamlamak, **22.** ~ **aside** = ~ **away** = ~ **by** : tasarruf etmek, saklamak, (bir tarafa) ayırmak/koymak. **put the car away** : arabayı garaja koymak. ~ **s.o. away** : birisini ceza evine/tımarhaneye tıkmak. ~ **the food away** : yemeği yiyip bitirmek/silip süpürmek, **23.** ~ **down** : (a) yazmak, kaydetmek, tescil etmek, kayda geçirmek. *to ~ down sth. in writing.* **Put it down on my account** : Onu hesabıma yaz. (b) bastırmak, susturmak, sindirmek, önlemek, durdurmak, engel olmak. **to ~ down a rebellion** : bir isyanı bastırmak. ~ **one's foot down** : sebat etmek, fikrinde/tutumunda direnmek, (c) (bir kimseyi) küçük düşürmek, mahcup/rezil etmek, utandırmak, (d) aşağı/yere koymak/bırakmak, indirmek. ~ **down passengers** : yolcuları indirmek, (e) saymak, addetmek, atfetmek, isnat etmek, vermek, bağışlamak. **I ~ it down to his inexperience** : Onu tecrübesizliğine verdim/bağışladım. **I ~ him down as/for an American** : Onu Amerikalı sanıyorum. **We ~ it all down to the fact that he was tired** : Bunu onun yorgun olmasına atfediyoruz. *The accident must be ~ down to negligence.* (f) saymak, ...yerine koymak, telâkki etmek. **He had ~ me down as a complete fool** : Beni büsbütün enayi yerine koydu. **24.** ~ **forth** : (a) önermek, teklif etmek, sunmak, takdim etmek, (b) ifa/icra etmek, (c) filizlenmek, tomurcuklanmak, yapraklanmak, filiz/tomurcuk/yaprak sürmek, (d) (haber vb.) yaymak, **25.** ~ **forward** : (a) sunmak, takdim etmek, önermek, arz etmek, teklif etmek, ileri sürmek. **He ~ his name forward as candidate** : Aday olarak kendi adını ileri sürdü. ~ **oneself forward** : sokulmak, girginlik göstermek, kendini öne sürmek. ~ **one's best foot forward** *bk.:* **foot**[1] (39), (b) saat, zaman, program, başlama saati vb.) öne almak, ilerletmek, **26.** ~ **in** : (a) *den.* (limana) girmek, sığınmak. ~ **in at a port** : bir limana girmek/uğramak, (b) araya yerleştirmek/koymak /sokmak, derç etmek, (söz vb.) ilâve etmek, araya girmek, müdahale etmek. **Have you ~ in why you are not going?** Niçin gitmediğini de ilâve ettin mi? (c) (vakit) geçirmek, vaktini -e ayırmak/hasretmek/harcamak. *They ~ in the time playing cards.* **I ~ in the morning writing the report** : Sabahı rapor yazmaya ayırdım. **I've ~ in a lot of time on it** : Ona çok zaman harcadım. (d) (iddia vb.) ileri sürmek, (e) sunmak, takdim etmek, (müracaat) etmek. ~ **in a claim/application, etc.** : resmen müracaat etmek/ dilekçe vermek. **to ~ in a protest** : protesto çekmek, (f) içeri sokmak. *I ~ the car in.* **27.** ~ **in for** : ... için müracaat etmek, ... istemek/talep etmek. **to ~ in for a transfer** : başka yere naklini istemek. ~ **in for a post** : bir yere adaylığını koymak, **28.** ~ **off** : (a) ertelemek, sonraya bırakmak, tehir etmek. *to ~ sth. off for ten days/until next month. I ~ off writing the letter.* (b) baştan savmak, oyalamak, geciktirerek üzerinden atmak, savsaklamak. **He ~ her off with vague promises** : Müphem vaitlerle onu oyaladı. (c) (giysi) çıkarmak, (yolcu) indirmek, (d) (gemi) iskeleden ayrılmak, hareket etmek, denize açılmak, (e) ~ **off sth.** : bir şeyden tiksinmek, soğumak, ürkmek, ağzı yanmak. *The smell of the drink quite ~ me off.* (f) (ateş) söndürmek, (radyo vb.) kapamak, **29.** ~ **on** : (a) (elbise) giymek, (b) taklidini yapmak, (tavır vb.) takınmak, (c) (piyes) sahneye koy(dur)mak. *~ a play on.* (d) üzerine koymak/yüklemek, eklemek, katmak, ilâve etmek, (e) şişmanlamak, toplamak, kilo almak. ~ **on weight** : şişmanlamak. (f) *argo* aldatmak, matrak geçmek, alay etmek. **You're only**

~ing me on! : Benimle alay ediyorsun! (e) (ateş/ışık) yakmak, (radyo vb.) açmak, (makine vb.) çalıştırmak. **~ the radio on**! Radyoyu aç! **~ the light on**! Işığı yak. **to ~ the brakes on** : fren yapmak, (f) **~ on airs** : caka satmak, (g) **They ~ the police on to him** : Polisi onun peşine taktılar/onu polise ihbar ettiler. (h) **Can you ~ me on to a good dentist** : Bana iyi bir dişçi tavsiye edebilir misiniz? (i) **~ the arm on = ~ the bite on** : para istemek, **30. ~ one's guard** : birini uyarmak/ikaz etmek, **31. ~ one on to** : dikkatini çekmek, **32. ~ one's finger on** : keşfetmek, teşhis etmek, bulmak, (üstüne) parmak basmak, **33. ~ one's foot in it = ~ one's foot in one's mouth** : pot kırmak, gaf yapmak, çam devirmek, **34. ~ oneself out (for s.o.)** : (birisi için) zahmete/masrafa girmek, sıkıntıya katlanmak, **35. ~ out** : (a) (yangını) söndürmek, (b) rahatsız/taciz etmek, canını sıkmak, sıkıntı/zahmet vermek. **I don't want to ~ you out** : Sizi rahatsız etmek istemem. (c) imal etmek, yayımlamak, yaymak, neşretmek. **All work is done on the premises, nothing is ~ out** : Bütün iş atölyede/bu binada yapılır, dışarı verilmez. (d) (beysbol/kriket) yanmak, (e) dışarı koymak/atmak. çıkarmak, uzatmak. *to ~ s.o. out of the room.* **to ~ one's arm out** : kolunu (dışarıya) uzatmak, (f) yanıltmak, (g) darıltmak, (h) bozmak, şaşırtmak. **He was very ~ out** : Fena bozuldu/fena hâlde darıldı. **~ s.o. out in their reckoning** : birinin hesabını bozmak. (h) **~ money out to interest** : parayı faize vermek/yatırmak. (i) *argo kaba* (kadın) cima delisi olmak, cinsî münasebet peşinde koşmak, (j) **~ out of the way** : öldürmek, temizlemek, karartısını kaldırmak, **36. ~ over** : (a) *k.d.* başarmak, başarı ile bitirmek/ifa etmek, (b) geciktirmek, ertelemek, **37. ~ someone on** : *argo* takılmak, yalan uydurarak şaka yapmak, matrak geçmek, **38. ~ something over on** *k.d.* kandırmak, aldatmak, faka bastırmak, yutturmak, **39. ~ that in your pipe and smoke it** : İstesen de istemesen de bu böyledir, bunu değiştiremezsin. **40. ~ the cart before the horse** *bk.:* **cart** (5). **41. ~ through** : (a) yapmak, icra/ifa etmek, bitirmek, iyi bir sonuca ulaştırmak, (b) (telefonu) bağlamak, haberleşme için bağlantıyı sağlamak. **~ me through to Mr. S** : Beni (telefonda) Mr. S.'e bağlayın/bana Mr. S.'i verin. **42. ~ through one's paces** : yeteneklerini/nelere muktedir olduğunu göstermek. **Many different problems ~ the new Prime Minister through his paces in the first months of his term** : İktidara gelişinin ilk aylarında karşılaştığı çeşitli sorunlar yeni başbakanın yeteneklerinin göstermesine vesile oldu. **43. ~ to bed** : yatağına yatırmak, (b) baskı için son hazırlıkları yapmak, **44. ~ to death** : öldürmek, idam etmek, **45. ~ to rights** : doğrultmak, düzeltmek, tashih etmek, **46. ~ to it** : belâya çatmak, güç durumla karşılaşmak, **47. ~ together** : (a) bitiştirmek, birleştirmek, bir araya getirmek, beraber koymak/oturtmak. *We don't want to ~ two men together at the table.* (b) yapmak, yapıp çatmak, monte etmek, tamir etmek, (c) hazırlamak, yapıp ortaya koymak. *She ~ together an excellent supper.* **48. ~ heads together** : baş başa vermek, **49. ~ two and two together** : (bilinen gerçeklerden) kolayca/kesinlikle sonuç çıkarmak, hükme varmak, olanı/olacağı tahmin etmek/kestirmek. *He had ~ two and two together and decided who the criminal could be.* **50. ~ up** : (a) inşa/bina etmek, yapmak, dikmek, kurmak, (b) para sağlamak, yardım etmek, (c) *k.d.* misafir etmek. **~ up at a place** : bir yerde konaklamak. **~ s.o. up (for the night)** : birini gece yatısına alıkoymak/misafir etmek, (d) sergilemek, göstermek, teşhir etmek, (e) aday göstermek, adaylığını koymak. **to ~ up for president** : başkanlığa adaylığını koymak. *to ~ up for a constituency/for reelection.* (f) *esk.* kavgaya son vermek, kılıcını kınına koymak, (g) konservesini yapmak, (h) yukarı koymak, yüksekçe bir yere yerleştirmek, kaldırmak, (i) sandığa/bohçaya koymak, istif etmek, **51. ~ up a fight** : dövüşmek, çarpışmak, kavga çıkarmak, **52. ~ up money for an undertaking** : bir teşebbüs için para koymak/yatırmak, **53. ~ up your hands** ! : Eller yukarı! Teslim ol! **~ up one's hands** : ellerini yukarı kaldırmak, teslim olmak, **54. ~ up or shut up**! : (a) bahse var mısın, kendine güveniyorsan çık meydana, (b) ya iddianı ispat et, ya da sesini kes, **55. ~ upon** : sömürmek, istismar etmek, kötüye kullanmak, **56. ~ up to** *k.d.* kışkırtmak, tahrik /teşvik etmek. **Someone must have ~ him up to it** : Muhakkak onu bu işe birisi kışkırtmıştır. **~ a horse to/at a fence** : atı (atlamak üzere) engele sür-

mek, **57. ~ s.o. up to sth** : birini haberdar etmek, birine anlatmak / bilgi vermek/öğretmek. *He ~ her up to all the ways of avoiding tax.* **58. ~ up to one** : birine arz etmek, birinin oyuna/arzusuna sunmak. **I ~ it to you** : Sizin oyunuza/arzunuza bırakıyorum. **59. ~ upon** : üstüne koymak. **be ~ upon** : ezilmek, kendini ezdirmek. **I won't be ~ upon any more** : Artık kendimi ezdirmeyeceğim. **60. ~ up with** *k.d.* dayanmak, sabretmek, çekmek, tahammül etmek, müsamaha etmek, **61. be ~ to it** : mecbur olmak, zor durumda bulunmak. **You can do anything if you are ~ to it** : İnsan mecbur olunca her şeyi yapar. ***e.a.- 1.*** *set. situate, deposit, place, lay,* ***6.*** *force, drive,* ***7.*** *translate,* ***8.*** *set,* ***9.*** *assign, attribute, ascribe,* ***11.*** *bet, wager,* ***12.*** *express, state,* ***13.*** *apply,* ***15.*** *submit, propose,* ***16.*** *impose, levy, inflict,* ***17.*** *invest,* ***18.*** *throw, cast,* ***19.*** *go, proceed, move,* ***20.*** *(a) disturb, worry,* ***22.*** *save,* ***23.*** *(a) register, record, (b) suppress, check, (c) belittle, embarrass,* ***24.*** *(a) propose, present, (b) exert, exercise,* ***25.*** *propose, present, advance,* ***26.*** *(a) enter, (b) interpose, intervene, (c) spend, devote, (d) advance, (e) submit,* ***27.*** *apply,* ***28.*** *(a) postpone, defer, (c) launch,* ***29.*** *(a) dress, (b) adopt, simulate, pretend, (c) stage, (d) deceive, mock,* ***35.*** *(a) extinguish, (b) disturb, annoy, (c) manufacture, publish, (d) retire,* ***38.*** *deceive,* ***41.*** *(a) accomplish,* ***50.*** *(a) construct, erect, build, (b) contribute, (c) lodge, (d) display, show, (e) nominate, (g) preserve, can,* ***56.*** *provoke, incite, prompt,* ***60.*** *endure, tolerate*

put[2], *is.* **1.** koyma, yerleştirme, **2.** fırlatma, **3.** hamle, saldırış, **4.** *fin.* geri alma garantisi : hisse senedini satanın belirli süre içinde belirli fiyatla geri almasını garanti eden sözleşme. *bk.:* **call, straddle.**

put[3], *sf.* sabit, yerinde. **stay ~** *k.d.* kımıldamamak, (yerinden) ayrılmamak, olduğu yerde durmak/kalmak. **Stay ~** ! Buradan ayrılma! Burada bekle! ***e.a.-*** *fixed, settled.*

putamen, *is., ç.* **-tamina** *bot.* çekirdek, çekirdek kabuğu : kayısı, şeftali vb. gibi meyve çekirdekleri veya ceviz, fındık vb. kabuğu.

putaminous, *sf.* çekirdekli, sert kabuklu.

putative, *sf.* **1.** varsayılan, farz edilen, sayılan, sanılan. *The ~ author of the book.* **2. ~ly** : varsayıldığına/farz edildiğine göre. ***e.a.- 1.*** *supposed, reputed, reported.*

put-down, *is.* **1.** iniş, uçağın yere inişi, **2.** *argo* (birisini) utandırıcı/mahcup edici/küçük düşürücü söz/eylem/hareket. ***e.a.- 1.*** *landing.*

putlog, *is. mim.* iskele kirişi, kalas.

putoff, *is.* kaçınma, mazeret. ***e.a.-*** *evasion, excuse.*

put-on, *sf.* yapmacık, sahte, câli, yalan (cıktan). ***e.a.-*** *feigned, pretended, assumed.*

put-on = puton, *is.* aldatma, ciddî görünerek (şaka olsun diye) kandırma.

put-out = putout, *is.* (beyzbol) yanma, oyun dışı edilme.

put-put = putt-putt, *is.* **1.** pat pat, motosiklet vb. motorunun sesi, **2.** (küçük) patlamalı motor (deniz motoru, motosiklet vb. motoru).

putrefaction, *is.* **1.** çürüme, kok(uş)ma, bozulma, tefessüh, **2.** çürüntü, çürümüş/kokmuş madde, **3. putrefacient = putrefactive** : (a) çürüten, çürütücü, (b) çürümsel, çürüme ile ilgili. ***e.a.- 1.*** *decay, rotting.*

putrefy, *f.* **-fied, -fying 1.** çürü(t)mek, kok(ut)mak, kokuş(tur)mak, boz(ul)mak, ayrış(tır)mak, **2.** kangrenleşmek, kangren olmak, **3. putrefiable** : çürüyebilir, kokuşabilir, bozulabilir, kangrenleşebilir, **4. putrefier** : çürüten, bozan, ayrıştıran, kangrenleştiren. ***e.a.- 1.*** *decay, rot, decompose.*

putrescence, *is.* **1.** çürüme, kok(uş)ma, bozulma, ayrışma, **2.** çürüyen şey, çürük/çürümüş madde.

putrescent, *sf.* **1.** çürük, çürüyen, kok(uş)an, bozulan, çürüme/kokuşma hâlinde olan, **2.** çürüme+, kok(uş)ma+.

putrescible, *sf.&is.* **1.** çürür, çürüyebilir, kok(uş)abilir, bozulur/ayrışır (madde), **2. putrescibility** : çürü(yebil)me, kok(uş)abilme, bozulabilme, ayrışabilme

putrescine, *is. biy.-kim.* leş kokusu: NH2 (CH2)4NH2 kokuşan hayvan dokularının oluşturduğu pis kokulu sıvı.

putrid, *sf.* **1.** çürük, çürümüş, kok(uş)muş, ayrışmış, bozulmuş (organik madde). *~ meat.* **2.** çürüme belirtisi gösteren, çürümekte olan, **3.** leş kokulu, leş gibi kokan. *a ~ smell.* **4.** bozuk, düşük nitelikli/ahlâklı, **5.** kangrenli, kangren olmuş. *~ flesh.* **6. ~ity = ~ness** : çürüklük, çürümüşlük, kok(uş)muşluk, ayrışma, bo-

zulma, leş gibi kokma, kangrenleşme, **7. ~ly** : çürümüş/kok(uş)muş/ayrışmış/bozulmuş bir şekilde, leş gibi kokarak, kangrenleşmişçesine.

putrilage, *is.* **1.** leş, çürümüş/kokuşmuş madde, **2. putrilaginous** : leş gibi, çürümüş/kokuşmuş.

Putsch, *is. Alm.* (anî) isyan/ayaklanma, başkaldırma, komplo. ***e.a.***- *revolt, uprising, rebellion.*

puttee = putty, *is.* dolak, tozluk.

putter, *is.&f.* **1.** (golf) (a) topa hafifçe vuran oyuncu, (b) hafif vuruş sopası, **2.** koyan/yerleştiren kimse, **3.** oyalanmak, ufak tefek işlerle meşgul olmak/vakit geçirmek (*Brit.:* **potter**), **4. ~er** : oyalanan, ufak tefek işlerle meşgul olan/vakit geçiren kimse, **5. ~ingly** : oyalanarak, oyalanırcasına, ufak tefek işlerle meşgul olarak/vakit geçirerek.

putting green, *is.* golf alanında kuyunun bulunduğu yer.

putty, *is., ç.* **-ties**, *f.* **-tied, -tying 1.** cam (cı) macunu, lökün. **~ knife** : macuncu bıçağı. **be ~ in s.o.'s hands** : birinin elinde oyuncak olmak, onun emri/iradesi altına girmek. **give s.o. a ~ medal** *Brit.* bir kimseyi yaptığı basit bir iş için övmek, karpuz kabuğundan madalya vermek. **deserve a ~ medal** : basit bir iş yaptığı için övülmek/takdir kazanmak, **2.** macun, macun gibi yapıştırıcı madde, **3.** (sıvacıların kullandığı macun hâlindeki) alçı, **4.** *bk.:* **~ powder**, **5.** *bk.:* **puttee**, **6.** macunlamak, macunla tutturmak, alçı ile sıvamak, alçılamak, **7. puttier** : macunlayan, macunla yapıştıran kimse.

putty-faced, *sf.* manasız/ifadesiz suratlı.

putty powder, *is.* parlatma tozu : camları, madenleri parlatmada kullanılan kalay oksit veya kalay/kurşun oksit tozu. **putty, jeweller's putty** *d.d.*

puttyroot, *is. bot.* Havva çiçeği *(Aplectrum hyemale) :* Amerika'da yetişen ve ilkbaharda kahverengi salkım çiçekler açan orkide. **Adam-and-Eve** *d.d.*

put-up, *sf. k.d.* gizlice/kurnazca hazırlanmış, hileli, dalavereli. **a ~ job** : hileli iş, tuzak.

put-upon, *sf.* kötüye kullanılan, kötü muameleye maruz bırakılan, suiistimal edilen. ***e.a.***- *ill-used, maltreated.*

putz, *is.&gs.f.* **1.** *argo-kaba* sik, yarak, **2.** sersem/aptal/salak/budala kimse, **3.** vakit öldürmek, oyalanmak, salak salak dolaşmak. ***e.a.***- *1. penis, 2. stupid, foolish, 3. putter.*

puzzle, *is.&f.* **-zled, -zling 1.** bilmece, şaşırtmaca, bulmaca, **2.** şaşırtıcı soru/durum, esrarengiz kimse, **3.** muamma. *He is a real ~ to me.* **4.** şaşkınlık, hayret, **5.** şaşır(t)mak, hayrete düş(ür)mek. *I was sometimes ~d how to answer. The child's illness ~d the doctor; he couldn't find the cause.* **6.** düşün(dür)mek, muamma gibi gelmek. **to ~ s.o. with a question** : birine bir soru sorarak düşündürmek, **7. ~ out** : sırrını çözmek, derin düşünerek cevabını bulmak, bilmeceyi/muammayı halletmek. *I've tried for days to ~ out what could have made her so angry.* **8. ~ over** : (sırrını) anlamaya/çözmeye çalışmak, **9. ~d** : şaşkın, şaşırmış, hayrete düşmüş. *a ~d expression on his face.* **be ~d = be in a ~** : şaşırmak, afallamak, hayret içinde kalmak. **I'm ~d (about) what to do next** : Sonra ne yapacağımı şaşırdım/ne yapacağımı bilemiyorum. **10. puzzledly** : şaşırarak, hayret içinde, şaşırmış/afallamış bir şekilde, **11. puzzlement** : (a) muamma, bilmece, sır, anlaşılmaz/şaşırtıcı şey/durum, (b) şaşkınlık, hayret, **12. puzzlingly** : şaşırtarak, hayrete düşürerek, esrarengiz bir şekilde. ***e.a.***- *1. riddle, 3. enigma, 5. mistify, confuse, baffle, perplex, 6. ponder, 11. perplexity.* ***k.a.***- *5. enlighten, instruct, illuminate, clear, solve, explain, clarify.*

puzzler, *is.* **1.** muamma, anlaşılmaz/müşkül durum, **2.** şaşırtan kimse, şaşırtıcı (kimse/şey).

PVC, *is. bk.:* **polyvynyl chloride.**

Pvt. = Private : er, asker.

PW = **1.** prisoner of war, **2.** public works.

PWA = **P**ublic **W**orks **A**dministration.

pwt. = pennyweight.

PX, *is., ç.* **PXs** = post exchange.

pyaemia, *is. bk.:* **pyemia.**

pycnidium, *is., ç.* **-nidia** *bot.* (eşey keselilerde/ bazı mantarlarda) spor torbacığı.

pycno- = pycn-, *ön ek* "yoğunluk".

pycnogonid, *is. zool.* deniz örümceği.

pycnometer, *is.* yoğunluk şişesi : sıvıların yoğunluk ve genişleme katsayılarını ölçmeye yarayan aygıt.

pye-dog, *is.* melez köpeği.

pyelitis, *is. patol.* leğen yangısı, böbrek kanalları (böbrekten idrar torbasına giden boru) iltihabı. **pyelitic** : leğen yangısı+.

pyelo- = pyel-, *ön ek* "havsala, kasık".

pyelogram, *is.* kasık röntgeni : belirli bir eriyik zerk edilerek böbrek ve idrar yollarının röntgenle alınan resmi. **pyelographic** : kasık röntgeni+. **pyelography** : kasık röntgeni alma (tekniği).

pyemia = pyaemia, *is. patol.* kan irinlenimi : vücutta çıbanlar hasıl eden kan zehirlenmesi. **pyemic** : kan irinlenimi+.

pygidium, *is., ç.* **-gidia** *zool.* kuyruk sokumu : bazı omurgalılardaki kuyruğa benzer çıkıntı. **pygidial** : kuyruk sokumu şeklinde.

pygmaean = pygmean, *sf. bk.:* **pygmy** (5&6).

Pygmalion, *is. mit.* Kıbrıs kralının fildişinden yapıp sonra âşık olduğu kadın heykeli. Afrodit, kralın duasını kabul ederek heykele can vermiştir.

Pygmy = Pigmy, *is., ç.* **-mies 1.** (a) cüce zenci, çok kısa boylu Orta Afrika zencisi, (b) GD Asya ve Filipin zencisi, **2.** *k.h.* cüce, **3.** *k.h.* önemsiz/değersiz/bayağı kimse, **4.** eski tarihçilerin bahsettiği efsanevî cüce ırk, **5.** cüce zencilere ait, **6.** cüce, küçük, önemsiz, değersiz, ufaktefek, **7. pygmyish = pygmoid** : cücemsi, cüce gibi, cücelere ait, **8. pygmyism** : cücelik.

pyin, *is. biy.-kim.* irin, cerahatteki albüminli madde. **pyic** : irin+, irinli.

pyjamas, *is. Brit. bk.:* **pajamas.**

pyknic, *sf.&is. psikol.* küt beden, tıknaz, bodur ve şişman. **~ type** : küt beden tipi. *bk.:* **asthenic, athletic.**

pyknosis = pycnosis, *is.* kütleşme, yozlaşan göze çekirdeğinin kalınlaşıp yoğunlaşması. **pyknotic = pycnotic** : kütleşme+, kütleşmiş.

pylon, *is.* **1.** (hava alanında) işaret kulesi, **2.** işaret direği, **3.** (eski Mısır'da) tapınak kapısı, **4.** çelik kule, pilon, kafes direk.

pylorectomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* mide kapısı çıkarımı, pilor ameliyatı : midenin onikiparmak bağırsağına bitişik kısmının kesilip çıkarılması.

pyloroplasty, *is. cer.* mide kapısı onarımı.

pylorospasm, *is. patol.* mide kapısı kasıncı.

pylorotomy, *is. cer.* mide kapısı açımı.

pylorus, *is., ç.* **-lori** *anat.* mide kapısı, pilor : midenin onikiparmak bağırsağına bitişik kısmı. **pyloric** : mide kapısı+.

pyo- = py-, *ön ek* "irin, cerahat". *ör.:* **pyoderma.**

pyoderma, *is. patol.* deri irinlenimi, irinli deri, cerahatli (herhangi) deri hastalığı.

pyogenesis, *is. patol.* irinlenme, cerahatlenme, irin/cerahat oluşumu. ***e.a.*** *- suppuration.*

pyogenic, *sf. patol.* **1.** irinli, cerahatli, **2.** irin yapan, irin/cerahat hasıl eden.

pyoid, *sf. patol.* irinimsi, cerahatimsi, irin/cerahat gibi, irin+, cerahat+. ***e.a.*** *- puslike, purulent.*

pyorrhea, *is. patol.* **1.** irin/cerahat akması/boşalması, **2. ~ alveolaris, Riggs' disease** *d.d.:* piyore, diş eti iltihabı, **3. pyorrheal = pyorrhoeal = pyorrheic = pyorrhoeic** : irin/cerahat boşaltan, diş eti iltihabı şeklinde, piyore ile ilgili.

pyosis, *is. patol.* irinlenme, cerahatlenme.

pyralid, *is. zool.* pul kanatlı pervane : larvaları ekinlere zarar veren uzun bedenli, uzun ön kanatlı böcek.

pyramid, *is.&f.* **1.** *geom.* çatma, piramit, ehram, **2.** piramit şeklinde cisim, **3.** *mim.* piramit biçimli yapı (Mısır ehramları gibi), **4.** piramit şeklinde yığın, **5.** (kristal) yüzeyleri üç ekseni de kesen kristal yapısı, **6.** (Borsa) yığıştırma : muhtemel kârı hesaba katıp yeni hisse senedi alma, **7.** piramit yapmak, piramit şeklinde inşa etmek, piramit şekli vermek/almak, piramit şeklinde yığılmak, **8.** (Borsada) yığıştırmak : henüz işlemleri tamamlanmamış alım satımların kârını hesaba katıp yeni hisse senetleri almak, **9.** (fiyatları/ücretleri) tedricen artırmak, azar azar zam yapmak.

pyramidal, *sf.* **1.** piramidimsi, piramitvari, piramidi andıran. *the ~ form.* **2.** piramide benzer, piramit gibi/şeklinde, **3. ~ly** : piramit şeklinde olarak. ***e.a.*** *- 2. pyramidlike.*

pyramidic(al), *sf. bk.:* **pyramidal.**

pyramid letter, *is. bk.:* **chain letter.**

pyramidlike, *sf.* piramit gibi/şeklinde, piramide benzer. ***e.a.*** *- pyramidal, pyramidic(al).*

pyran, *is. kim.* payran : formülü C5H6O şeklinde iki eşiz bileşimden her biri.

pyrargyrite, *is.* gümüş yakut, AgSbS3 : siyahımsı veya koyu kırmızı renkte parlak gümüş antimuan sülfür. **ruby silver** *d.d.*

pyre, *is.* yakacak/odun yığını, özellikle ölüleri yakmağa mahsus odun yığını.

pyrene, *is.* **1.** *bot.* (bir meyvede çok sayıda bulunan) çekirdek, elma/armut vb çekirdeği, **2.** *kim.* piren : C16H10. kömür katranından elde edilen renksiz hidrokarbon.

Pyrenees, *is.* Pireneler. **Pyrenean** : Pireneli.

pyrethrin, *is. kim.* piritrin : kasımpatından çıkarılan böcek öldürücü iki tür ester : C21 H28O3 ve C22H28O5

pyrethrum, *is. bot.* **1.** kasımpatı, krizantem *(Chry-santhemum coccineum)*, **2.** pirekapan (*Chrysan-themum cinerairiaefolium) :* haşarat öldürücü ilâç elde etmek için yetiştirilen kasımpatı türü, **3.** *ecz.* kuru kasımpatı çiçeği: haşarat öldürmekte ve bazı deri hastalıklarını tedavide kullanılır.

pyretic, *sf.* ateş+, humma+, ateşli, hummalı, hummaya ait, ateşi/hummayı yükselten.

pyretology, *is. tıp* ateşli hastalıklar bilimi, ateşli hastalıkların tedavisi ile uğraşan tıp dalı.

pyretotherapy, *is. tıp* ateşle sağaltım/tedavi, hastalıkların sun'î ateş meydana getirilerek tedavisi.

Pyrex , *is.* pireks, ateşe dayanıklı cam.

pyrexia, *is. patol.* ateş, humma. **pyrexial = pyrexic** : ateşli, hummalı, ateş/humma+.

pyrheliometer, *is.* günerkölçer : güneş enerjisini ölçme aleti. **pyrheliometric** : günerk ölçümüne ait.

pyridine, *is. kim.* piridin : C5H5N. Katran veya kemik yağından elde edilen renksiz veya sarımsı, keskin kokulu, tutuşucu sıvı. Eritici olarak ve sun'î vitamin yapmakta kullanılır. **pyridic** : piridinli, piridin+.

pyridoxin(e), *is. biy.-kim.* piridoksin, C8 H11 NO3 : piridinden elde edilen hemoglobin oluşturucu ve pellagra hastalığını önleyici B6 vitamini.

pyriform, *sf.* armut şeklinde.

pyrimidine, *is. kim.* **1.** pirimidin : C4H4 N2 : tiyamin vb gibi maddelerin üretildiği çok halkalı bileşik, **2.** bundan üretilmiş herhangi madde.

pyrite, *is.* **1.** pirit, ottaş, FeS2 : sarı maden parlaklığında, sülfürik asit yapımında kullanılan doğal cevher. **pyrites, iron pyrites** *d.d.* **2. pyritic(al) = pyritous** : piritli, pirit+, pirite benzer.

pyrites, *is., ç.* **-tes** piritler, doğal sülfürler (demir, bakır, kalay vb sülfürleri).

pyro- = pyr-, *ön ek* **1.** "ateş, ısı, sıcaklık". *ör.: pyrogen, pyrolysis*, **2.** *kim.* piro: orto inorganik asitten daha az su içeren : *pyrosulphuric acid* H2S2O7 gibi, **3.** *jeol.* yüksek sıcaklık ve ateş etkisiyle oluşan *: pyrolusite* gibi.

pyrocatechol = pyrocatechin, *is.* pirokatekol : bitkilerde bulunan ve yapay olarak da elde edilen beyaz, kristalli antiseptik fenol: C6H4 (OH)2.

pyrochemical, *sf.* ısıl kimyasal : yüksek sıcaklıkta oluşan (kimyasal olay). **~ly** : ısıl kimyasal olarak/yöntemle.

pyroclastic, *sf. jeol.* püskürük, volkanik asıllı, volkanik parçalardan oluşmuş.

pyrocrystalline, *sf. jeol.* erimiş magmadan kristalleşmiş.

pyroelectric, *sf.&is.* ısıl elektrik.

pyroelectricity, *is.* ısıl elektriklik : bazı kristallerin ısı değişmelerinde gösterdiği elektriklenme.

pyrogallate, *is. kim.* pirogalat : pirogalol tuzu/ruhu.

pyrogallol = pyrogallic acid, *is. kim.* pirogalol, pirogalik asit : C6H3(OH)3. Fotorafçılıkta ve yün kumaş boyamakta kullanılan beyaz, zehirli fenol bileşiği.

pyrogen, *is.* ateş yükseltici, humma verici, vücut sıcaklığını yükselten madde (bakteri toksini vb.).

pyrogenic, *sf.* **1.** ateş yükseltici, ateşlendirici, **2.** (volkanik kaya vb gibi) ateşte oluşmuş.

pyrogenous, *sf. jeol.* ateşte/yüksek sıcaklıkta oluşmuş.

pyrognostics, *is.* ateş özgünlük : bir cevherin yüksek sıcaklıkta meydana çıkan özellikleri (alev rengi, ergime vb.).

pyrography, *is.* dağlamacılık : kızgın aletle tahta/deri üzerini süsleme sanatı. **pyrographer** : dağlamacı. **pyrographic** : dağlama suretiyle yapılmış.

pyrolatry, *is.* ateşe tapma, ateşperestlik.

pyroligneous, *sf. kim.* ısıtılmış odundan elde edilen. **~ acid** : odun asidi : odunun damıtılmasıyla elde edilen ve eti tütsülemekte kullanılan %10 sirke asidi içeren sıvı. **~ alcohol = ~ spirit** : metil alkol.

pyrology, *is.* ateş bilimi : madenleri üfleçle ısıtarak inceleme tekniği. **pyrologist** : ateş bilimi uzmanı.

pyrolusite, *is.* prolüsit, MnO2 : camcılıkta ve manganez üretiminde kullanılan manganez dioksit cevheri.

pyrolysis, *is. kim.* ısıl bozunma : yüksek sıcaklıkta özdeklerin ayrışması. **pyrolytic** : ısıl bozunuma ait.

pyromagnetic, *sf. fiz. bk.:* **thermomagnetic.**

pyromancy, *is.* ateş falcılığı : alevlerin şekline bakarak fal açma. **pyromancer** : ateş falcısı. **pyromantic** : ateş falı ile ilgili.

pyromania, *is.* yakma deliliği : özellikle kimi yapıları ateşe verme konusunda duyulan, önlenemeyen zorunlu istek. **pyromaniac(al)** : yakma delisi.

pyrometallurgy, *is.* ısıl metal bilimi : yüksek sıcaklıkta cevherden madeni ayırma tekniği.

pyrometer, *is.* yüksek sıcakölçer, pirometre : yüksek sıcaklıklarda cisimlerin aldığı renkle veya ısıl elektrik yöntemle sıcaklık ölçen alet.

pyrometric(al), *sf.* yüksek sıcak ölçümsel. **pyrometrically** : yüksek sıcak ölçümle. **pyrometry** yüksek sıcak ölçüm.

pyromorphite, *is.* kromorfit, kurşun klorofosfat cevheri : Pb5P3O12Cl.

pyrone, *is. kim.* piron, formülü C5H4O2 olan çok halkalı iki ketondan her biri.

pyrope, *is.* garnet taşı : mücevher olarak kullanılan koyu kırmızı, siyah cevher: Mg3Al2 Si3O12.

pyrophobia, *is. psikol.* ateş yılgısı, ateşe karşı duyulan aşırı korku.

pyrophoric, *sf. kim.* teztutuşur : havaya maruz kalınca hemen ateş alan.

pyrophorus, *is.* **1.** *kim.* teztutuşur : havaya maruz kalınca hemen ateş alan madde/bileşik, **2.** *zool.* iri ateş böceği *(Elateridae)* : ateş böceğinden daha parlak ışık veren Amerika'ya mahsus bir böcek.

pyrophosphate, *is. kim.* pirofosfat, pirofosforik asit tuzu/esteri.

pyrophosphoric acid, *is. kim.* pirofosforik asit : H4P2O7.

pyrophotometer, *is. fiz.* ışıklı yüksek sıcakölçer : optik/fotometrik yöntemle yüksek sıcaklık ölçen alet.

pyrophyllite, *is.* pirofilit : taşkalem yapmakta kullanılan beyaz, yeşil alüminyum silikat : AlSi2O2(OH)4

pyrosis, *is. patol.* mide ekşimesi.

pyrostat, *is.* yüksek ısı denetir, pirostat.

pyrosulfate, *is. kim.* pirosülfat, pirosülfürik asit tuzu.

pyrosulfuric acid, *is. kim.* pirosülfürik asit : H2S2O7. Patlayıcı madde yapımında kurutucu olarak, boya yapımında sülfatlaştırıcı olarak kullanılır.

pyrotechnic(al), *sf.* **1.** havaî fişeklere/fişekçiliğe ait, **2. pyrotechnically** : fişekçilikle ilgili olarak.

pyrotechnics = pyrotechny, *is.* **1.** havaî fişekçilik, fişek yapımı ve gösterilerde kullanılması, **2.** havaî fişek eğlenceleri, **3.** parlak ve heyecanlı gösteri, **4.** *As.* işaret veya sis mermisi/fişeği, **5. pyrotechnist** : havaî fişekçi.

pyrotoxin, *is. bk.:* **pyrogen.**

pyroxene, *is.* piroksen : başlıca (volkanik) kayalarda bulunan çeşitli maden silikatları, **pyroxenic** : piroksenli, piroksen+. **pyroxenite** : piroksenli kayaç.

pyroxylin(e), *is.* pamuk barutu : sun'î ipek, deri vb. yapımında kullanılan nitrosellüloz.

pyrrhic, *sf.&is.* **1.** (şiir) iki kısa heceli (vezin), **2.** (eski Yunan) savaş dansı, **3.** *b.h.* Epir kralı Pyrrhus'a ait, **4. ~ victory** : büyük kayıplarla kazanılan zafer/yengi.

Pyrrhonism, *is.* salt kuşkuculuk, aşırı şüphecilik. **Pyrrhonist(ic)** : salt kuşkucu.

pyrrhotite = pyrrhotine, *is.* pirotit, FeS : parlak bronz renginde, hafif magnetik demir sülfür cevheri.

pyrrhuloxia, *is. zool.* eğri gagalı kardinal kuşu *(Cardinalis sinuatus)* : GB ABD ve Meksika'da bulunan gagası papağana benzer bir kuş.

pyrrole, *is. kim.* pirol C4H5N : klorofil vb doğal maddelerde bulunan, katran ve kemik yağından elde edilen renksiz zehirli madde.

pyruvic acid, *is. biy.-kim.* üzüm asidi : CH3COCOOH : laktik asidin oksitlenmesinden oluşan renksiz sıvı veya kristalli organik asit. Protein, yağ ve karbonhidrat metabolizmasında önemli rol oynar.

Pythagorean, *sf.* **1.** Pitagor+ : M.Ö. 582-500 yıllarında yaşamış Yunan filozof ve mate-

matikçisi Pitagor'a ait, **2. ~ theorem** : Pitagor teoremi : Dik üçgenin dik kenarlarının karelerinin toplamı, eğik kenarın karesine eşittir.

Pythia, *is. mit.* Delfi tapınağındaki Apollon rahibesi.

Pythiad, *is.* eski Yunanistan'da yapılan Pythian oyunları arasındaki dört yıllık süre.

Pythian = Pythic, *sf.&is. mit.* **1.** Delfi'ye ait, **2.** Delfi tapınağının ilâhı Apollon'a ait, **3.** Delfi tapınağındaki Apollon rehibesi, **4. ~ Games** : Delfi'de dört yılda bir yapılan spor oyunları.

pythogenic, *sf.* pislikten veya çürümüş şeylerden ileri gelen.

python, *is.* **1.** *zool.* şahmerdan yılanı, piton *(Pythoninae) :* boyu 6 m'yi bulan iri yılan, **2.** ifrit, iblis, şeytan, **3.** iblis ruhlu/şeytana uymuş kimse.

pythoness, *is.* **1.** cadı, sihirbaz, büyücü, **2.** gaipten haber veren falcı kadın. ***e.a.-1.*** *witch,* ***2.*** *soothsayer.*

pythonic, *sf.* **1.** kehanet kabilinden, **2.** kehanette bulunmaya yeltenen, **3.** iri, muazzam, ejderha gibi. ***e.a.- 1.*** *prophetic, oracular,* ***3.*** *huge, monstruous.*

pyuria, *is. patol.* irinli sidik : idrara cerahat karışması hastalığı.

pyx = pix, *is.* **1.** Katolik kilisesinde mukaddes ekmek kutusu, **2. ~ chest** *d.d.* darphanelerde miyar sikkelerin saklandığı sandık.

pyxidium, *is., ç.* **pyxidia** *bot.* kapaklı tohum zarfı : olgunlaşınca üst tarafı kapak gibi açılan tohum zarfı.

pyxie, *is. bot.* yıldız funda *(Pyxidanthera barbulata, P. brevifolia) :* Amerika'da yetişen ve yıldız biçiminde çiçek açan, daima yeşil kalan iki çeşit funda.

pyxis, *is., ç.* **pyxides 1.** Yunanistan ve Roma'da kullanılan kapaklı, silindir şeklinde tuvalet kutusu, **2.** *bk.:* **pyx** (1), **3.** *bk.:* **pyxidium.**

*****
***
*

Q

Q, q, *is., ç.* **Q's** veya **Qs, q's/qs. 1.** İngiliz alfabesinin on yedinci harfi, **2.** Q harfinin temsil ettiği ses: *quick, torque, Iraq* gibi.

Q, *satrançta bk.:* **Queen.**

Q, 1. sırada on yedinci, I harfi alınmazsa on altıncı, **2.** *fiz.* ısı, **3. Q-factor** *d.d. elekt.* değer kat sayısı: Bir elemanın veya devrenin reaktansının direncine oranı.

Q. = 1. quarto, **2.** Qebec, **3.** Queen, **4.** question.

q. = 1. farthing (L quadrans), **2.** quart(s), **3.** query, **4.** question, **5.** quintal, **6.** quire.

qaid, *is. bk.:* **caid.**

Qara Qum, *bk.:* **Kara Kum.**

QB. = Queen's Bench.

q.b., *futbol* quarterback.

QBP, *(satrançta) = queen's bishop's pawn* = Şah filinin piyonu.

Q.C. = 1. Quartermaster Corps, **2.** Queen's Counsel.

Q.E.D., ispatlanacak şey de bu idi. (Matematik ispatlarda kullanılır.) (L.: *quod erat demonstrandum*).

Q-factor, *is.* değer kat sayısı, Q-kat sayısı.

Q-fever, *is. patol.* zatürree belirtilerine benzer bir humma. *Coxiella burnetti* adlı mikrop sebep olur.

q.h., *(reçetelerde)* her saat.

qindar / qintar, *is.* Arnavutluk para birimi.

Qizil Qum, *bk.:* **Kyzyl Kum.**

qty. = quantity.

qu., = **1.** quart, **2.** quarter, **3 .** quarterly, **4.** queen, **5.** query, **6.** question.

qua, *zf.* **1.** olarak, sıfatıyla, mahiyetinde, niteliğinde. **The President ~ Commander in Chief** : Başkumandan sıfatıyla Cumhurbaşkanı **2.** sırf, sadece, yalnız. **Money, ~ money cannot provide happiness** : Sadece para mutluluk sağlayamaz.

quack[1], *is.&gl.f.* **1.** vak vak, ördeğin çıkardığı ses, **2.** vak vak diye ötmek, ördek sesi çıkarmak.

quack[2], *sf.&is.&f.* **1.** sahte, yalancı, düzmece. *A ~ doctor.* **2.** aldatıcı. *~ medicine.* **3.** hileli. *~ methods.* **4. ~hood= ~ism** *d.d.* sahte doktor(luk), sahtekâr(lık), şarlatanlık, **5.** sahte doktorluk yapmak, **6.** sahtekârlık/hile yapmak. ***e.a.*** *- 3. charlatan, faker, impostor, humbug.*

quackery, *is.* sahte doktorluk, sahtekârlık, hile. **quackhood, quackism** *d.d.*

quack grass, *is. bot.* ayrık otu *(Agropyron repens).* ***e.a.*** *- couch grass.*

quackish, *sf.* **1.** sahtemsi, sahteye benzer, sahte gibi, **2. ~ly** : sahtekârlıkla, hile ile, şarlatanlıkla, **3. ~ness** : sahtekârlık, hile, düzen, şarlatanlık.

quacksalver, *is.* sahte doktor, mütetabbip.

quad, *is.&sf.&f.* **quadded, quadding 1.** *k.d. bk.:* **quadrangle** (3), **2. quadrat** *d.d.* harf aralığı için kullanılan küçük parça, **3.** *Brit.- argo bk.:* **quod, 4.** *k.d. bk.:* **quadruplet, 5.** *bk.:* **quadraphonic, 6.** aralık bırakmak, ara vermek.

quad., = quadrangle.

quadplex, *sf.& is.* **1.** dörtlü, dört kat, **2.** dört daireli ev/bina.

quadragenarian, *sf.&is.* **1.** 40 yaşlarında (kimse); **2.** 40 ile 50 yaşları arasında (kimse).

quadrangle, *is.* **1.** *geom.* dörtgen. **quadrangular** : dörtgen şeklinde, **2.** avlu, **3.** avlu etrafındaki binalar, **4.** *ABD* pafta, harita paftası.

qudadrant, *is.* **1.** çemberin dörtte biri, 90° lik yay, **2.** çeyrek daire: 90°lik yay ile iki ucundan geçen yarıçaplar arasında kalan alan, **3.** çeyrek daireye benzeyen nesne, **4.** *geom. astr.* çeyrek alan, bir alanın 1/4' ü (sağ üst köşeden başlanıp saat ibrelerinin ters yönünde numaralanır). *The first ~ of the moon.* **5.** (çeyrek daire şeklinde) yükseklik ölçme alet.

quadrantal corrector, *is.* manyetik sapma düzeltici.

quadraphonic, *sf.* dörtlü ses, dört sesli, dört ayrı kanaldan gelen sesleri kaydeden. ~ *records.* (**quadriphonic, quadrophonic** *d.d.)*

quadrat, *is.* **1.** *bas.* ara parçası, harf aralığı bırakan parça; **2.** deneme için ayrılmış arazi parçası.

quadrate, *is.&sf.&f.* **-rated, -rating 1.** kare, **2.** (a) dört köşeli, karesel, (b) küp veya kare şeklindeki cisim, **3.** *zool.* dördül kemik+; omurgalıların alt sınıfında kafatasının alt çene kemiğini taşıyan kısmı, **4.** *astr.* (a) gök cisimlerinin dördün halinde görünüşü, (b) birbirinden 90 derece uzak (gök cismi), **5.** uy(dur)mak, ahenk sağlamak. ***e.a.- 5.*** *agree, conform, adapt, harmonize.*

quadratic, *sf.&is.* **1.** karesel, **2.** *mat.* ikilenik, ikinci dereceden (Polinom veya denklem). ~ **equation**: ikilenik denklem, ikinci derece denklemi. ~ **formula** : ikinci derece denkleminin köklerini hesaba yarayan formül.

quadratics, *is.* cebirin ikinci derece denklemlerini inceleyen bölümü.

quadrature, *is.* **1.** kare yapma, kare alma, kareye yükseltme, **2.** *mat.* (a) herhangi bir yüzeye denk kareyi belirleme; (b) tümlev/entegral alarak alan hesaplama; (c) belirli tümlev/entegral, **3.** *astr.* (a) dördün, üçüncü bir cisimden görünüş açıları arasında 90 derece olan iki gök cisminin bağıl konumu, (b) yarım ay, terbi.

quadrennial, *sf.&is.* **1.** dört yıllık, dört yılda bir olan, dört yıl süren (olay), **2. ~ly** : dört yılda bir, her dört yılda.

quadrennium, *is., ç.* **quadrenniums/ quadrennia** dört yıl, dört yıllık süre.

quadri-, *ön ek* "dört" anlamı katar. *quadrilateral* = dört kenarlı. *Sesli harfler önünde:* ***quadr-.***

quadric, *sf.&is. mat.* **1.** ikinci derece *(özellikle ikiden fazla değişkenli fonksiyon hk.),* **2.** ikinci derece yüzeyi (küre, elipsoid, paraboloid vb.).

quadricentennial *sf.&is.* dört yüzüncü yıl dönümü+.

quadiceps, *is., ç.* **-cepses/-ceps** *anat.* uyluk kası.

quadricipital, *sf.* uyluk kası ile ilgili.

quadrifid, *sf.* dört parçalı (çiçek yaprağı).

quadriga, *is., ç.* **-gas** (Eski Roma'da) yan yana koşulu dört atla çekilen iki tekerlekli araba.

quadrilateral, *sf.&is.* **1.** dört kenarlı, **2.** *geom.* dörtgen, **3.** dört kenarı surlarla çevrili savunma alanı.

quadrilingual, *sf.* dört dilde (yazılmış, söylenmiş, vb.), dört dil bilen.

quadrille, *is.* **1.** kadril: dört çiftin oynadığı bir dans, **2.** kadril havası, **3.** 40 kağıt ve dört kişi ile oynanan eski bir iskambil oyunu.

quadrillion, *is.* Katrilyon : *ABD* bin trilyon, 1 önüne 15 sıfır konularak yazılan sayı, *Brit.* bir milyon trilyon: 1 önüne 24 sıfır konularak yazılan sayı.

quadrillionth, *sf.&is.* **1.** katrilyonuncu, **2.** katrilyonda bir.

quadrinomial, *sf.&is. mat.* dört terimli (ifade).

quadripartite, *sf.* **1.** dörde bölünmüş, dört kısımdan ibaret, **2.** dörtlü; dört taraflı. *A ~ treaty.*

quadripartition, *is.* dörtlü bölme, dört bölüm.

quadriphonic, *sf.* dört sesli (hoparlör sistemi).

quadrisyllabic, *sf.* dört heceli.

quadrisyllable, *is.* dört heceli kelime.

quadrivalence = quadrivalency, *is. kim.* dört valanslılık, dörtlü valans.

quadrivalent, *sf. kim.* **1.** dört valanslı, **2.** dört çeşit valansla bileşim yapan: +5,+4,+3 ve -3 valanslarla bileşim yapan Antimuan gibi.

quadrivial, *sf.* **1.** dört yönlü, dört yollu, **2.** dört yönde giden, dört yola ayrılan. ~ *streets.*

quadrivium, *is.; ç.* **quadrivia** *(Orta Çağda)* dört temel bilim: Geometri, Astronomi, Aritmetik ve Müzik.

quadroon, *is.* ceddinden üçü beyaz biri zenci olan kimse, dörtte bir melez.

quadru-, *ön ek bk.:* **quadri-.**

quadrumane, *is.* dört elli, dört ayağını da el gibi kullanabilen hayvan (maymun, vb.).

quadrumanous, *sf.* dört elli, dört ayağını da el gibi kullanabilen.

quadrumvirate, *is.* dörtlü hükûmet, dört kişiden oluşan hükûmet/yönetim kurulu.

quadruped, *sf.&is.* dört ayaklı (hayvan).

quadrupedal, *sf.* dört ayaklı.

quadruple, *sf.&is.&f.* **-pled, -pling 1.** dört kat, bir şeyin dört katı/misli, **2.** dört katını almak, dörtle çarpmak, dört misli yapmak/olmak, **3. quadruply** : dört kat olarak, dört katını alarak.

quadruplet, *is.* **1.** dörtlü, dörtlü grup, **2. quadruplets** dördüz, **3.** dördüzlerden her biri, **4.** *müz.* üç notalık zamanda çalınan eşit değerli dört nota.

quadruple time, *is.* dört tempoluk ölçü (1. ve 3. tempolar kuvvetli).

quadruplex, *sf.* **1.** dörtlü, dört katlı, **2.** dörtlü telgraf sistemi+ (bir telden aynı anda dört telgraf haberleşmesini geçiren).

quadruplicate[1], *sf.&is.* **1.** dörtlü, dört kat (lı)/misli. **in ~** : dört tane, dört nüsha, **2.** dört benzer şeyden biri, **3.** *mat.* dördüncü kuvvete yükselmiş.

quadruplicate[2], *f.* **-cated, -cating 1.** dört kopyesini çıkarmak, **2.** dört katını almak, dörtle çarpmak, **3.** *mat.* dördüncü kuvvete yükseltmek.

quadruplicately, *zf.* dört nüsha hâlinde, dört kat olarak.

quadruplication, *is.* **1.** dört kopyesini çıkarma, **2.** dört katını alma, dörtle çarpma, **3.** *mat.* dördüncü kuvvete yükseltme.

quadruplicity, *is.* dörtlülük.

quadrupole, *is. fiz.* dört ucay : karşıt yükleri ters durmuş koşut iki çift ucaydan oluşan yapı.

quaere, *is.* soru, sual. ***e.a.*** *- query, question*

quaestor, *is. (Eski Roma'da)* **1.** idam cezası vermeye yetkili hâkim, **2.** hazinedar. (**questor** *d.d.)*

quaestorial, *sf. (Eski Roma)* hâkime/ hazinedara ait.

quaestorship, *is. (Eski Roma)* **1.** hâkimlik, **2.** hazinedarlık.

quaff, *f.&is.* **1.** kana kana/bol bol şerbet/ şurup vb. içmek, **2.** şerbet, şurup vb. gibi alkolsüz içki.

quaffer, *is.* (bol bol) şerbet/şurup içen kimse.

quag, *bk.:* **quagmire.**

quagga, *is.* Güney Afrika'da bugün nesli tükenmiş zebraya benzer hayvan *(Equus quagga).* Bedeninin ön kısmı ve başı çizgilidir.

quagginess, *is.* bataklık.

quaggy, *sf.* batak, bataklıklı ***e.a.*** *- marshy, boggy.*

quagmire, *is.* **1.** bataklık arazi, **2.** güç/zor/ müşkül durum, çıkmaz. ***e.a.- 1.*** *bog,* ***2.*** *predicament.*

quagmired/ quagmiry , *sf.* bataklık, içinden çıkılmaz.

quahog , *is.* sert kabuklu deniz tarağı *(Venus mercenaria)* (K Amerika Atlantik kıyılarında avlanıp yenir). (**quahaug, cohog, hard shelled clam, round clam** *d.d.)*

quaigh, *is. İsk.* küçük bardak, fincan (**quaich** *d.d.)*

quail[1], *is.* **1.** bıldırcın *(Coturnix coturnix);* **2.** Kuzey Amerika bıldırcını *(Perdicidae),* **3.** *esk.* orospu, fahişe. ***e.a.- 2.*** *bobwhite,* ***3.*** *prostitute.*

quail[2] , *gs.f.* yılmak, korkmak, ödü kopmak, korkudan büzülmek, sinmek, ürkmek, cesaretini kaybetmek. ***e.a.-*** *recoil, flinch, blench, cower, shrink.*

quaint, *sf.* **1.** tuhaf, garip, acayip ve hoş, eğlendirici, güldürücü. *a ~ sense of humor.* **2.** eski fakat cazip/zarif. *a ~ old house.* **3.** hünerle/maharetle yapılmış, **4.** *esk.* hünerli, mahir, **5.** *esk.* kurnaz, sinsi, hilekâr. ***e.a.- 1.*** *curious, unusual, uncommon, strange, peculiar, antiquated, archaic, fanciful,* **4.** *wise, skilled,* **5.** *sly , crafty.* ***k.a.- 1.*** *ordinary.*

quaintly, *zf.* **1.** tuhafça, garip/acayip /hoş bir şekilde, **2.** mahirane, hünerle.

quaintness, *is.* **1.** tuhaflık, gariplik, acayiplik, hoşluk, **2.** antikalık.

quake[1], *gs.f.* **quaked, quaking 1.** titremek, ürpermek (heyecandan, soğuktan, v.b.). **~ in one's shoes** : korkudan tiril tiril titremek, **2.** sarsılmak, sallanmak. ***e.a.- 1.*** *shudder, tremble, shiver;* ***2.*** *quiver.*

quake[2], *is.* **1.** deprem, zelzele, yer sarsıntısı, **2.** titreme, ürperme, sarsılma, sallan ***e.a.- 1.*** *earthquake.*

Quaker, *is.* **1.** dost, kardeş, dindaş, *Religious Society of Friends* adlı cemiyetin üyesi. *Kadın ise:* **Quakeress, 2. ~ gun** : (gemide/ kalede) sahte top, **3. ~ish** dostça, kardeşçe, **4. ~ism** dindaşlık, kardeşlik, **5. ~ly /~ishly** dostça, kardeşçe, dindaşça.

quaker bonnet, *is. bot.* acı bakla *(Lupinus perennis* ve *Luoinus subcarnosus),* (ABD' de yetişir, mavi çiçek açar).

quaker buttons , *is.* kargabüken ağacının kurumuş zehirli tohumu.

quaker-ladies, *is. bk.:* **bluet** (2).

quakily, *zf.* sarsak/titrek/sarsıntılı bir şekilde, sallanarak, titreyerek, sarsılarak.

quakiness, *is.* sarsaklık, sallanma, sarsılma, titreme, titreklik.

quaking aspen, *is.* nazlı kavak *(Populus tremuloides).*

quakingly, *zf.* titreyerek, ürpererek, sarsılarak.

quaky, *sf.* sarsıntılı, sallantılı, titrek, sarsılan, sallanan, titreyen, ürperen.

qualifiable, *sf.* **1.** nitelendirilebilir, tavsif edilebilir, **2.** hak/ehliyet kazanabilir, liyakat kesbedebilir, **3.** düzeltilebilir, **4.** değiştirilebilir.

qualification, *is.* **1.** ehliyet, liyakat, yetenek, yeter(li)lik, **2.** nitelik, vasıf, meziyet. *He has all the ~ s.* **3.** koşul, şart, kayıt. **without~** : kayıtsız şartsız.*He endorsed the plan without~.* **I agree, with ~** : Bazı şartlarla kabul ediyorum. **4.** kısıtlama, tahdit, sınırlandırma. . *He protected his argument with several ~* . **A plan that requires ~** : Kısıtlamayı gerektiren bir plân.

qualificative, *sf.* nitel, niteleme+, niteleyici. **~ adjective** : nitelik sıfatı.

qualificatory, *sf.* **1.** niteleyen, nitelendirici, tavsif edici, **2.** kısıtlayıcı, sınırlandırıcı, **3.** değiştirici, tadil edici.

qualified, *sf.* **1.** yetenekli, ehliyetli, ehil, kabiliyetli. **be ~ to do sth.** : Bir işi yapmaya yetenekli olmak, **2.** sınırlı, kısıtlı, koşullu, şartlı. **~ approval** : koşullu onaylama, şarta bağlı muvafakat. ***e.a.- 1.*** *able, capable, competent, fitted;* ***2.*** *limited, restricted, modified.*

qualifiedly, *zf.* **1.** yetenekle, ehliyetle, ustaca, mahirane, **2.** sınırlı/kısıtlı olarak.

qualifier, *is.* **1.** yetenek/ehliyet/liyakat kazanan kimse/şey, **2.** *gr.* tümleyen, niteleyen, belirleyen (sıfat ve zarf gibi). ***e.a.- 2.*** *modifier.*

qualify, *f.* **-fied, -fying 1.** yeteneklen(dir)mek, yetenek/nitelik/ehliyet kazan(dır)mak. **to ~ oneself for a job** : bir iş için gerekli nitelikleri kazanmak. **~ s.o. for sth.** : birini bir işe/göreve ehil kılmak, **2.** nitelendirmek, tavsif etmek, vasıflandırmak, **3.** kısıtlamak, sınırlandırmak, koşullandırmak, şarta bağlamak, ileri bazı şartlar sürmek, **4.** *gr.* nitelemek. **Adjectives ~ nouns** : Sıfatlar, adları niteler, **5.** hafifletmek, azaltmak, yumuşatmak, mülâyimleştirmek. **~ that statement, it's too strong** : O ifade çok kuvvetli, biraz hafiflet. **6.** değiştirmek, tadil etmek, **7.** hak kazanmak, liyakat/ehliyet kesbetmek, ehil olmak. **~ as a doctor** : doktorluğa hak kazanmak/doktorluk yapmaya ehil olmak, **8.** yeterlik belgesi/ehliyet vermek, **9.** yeteneğini/kabiliyetini göstermek/ispat etmek, **10. qualifiable** : (a) nitelendirilebilir, (b) yetenek/ehliyet verilebilir, (c) sınırlandırılabilir, kısıtlanabilir, **11. qualificatory** : niteleyici, yetenek verici, sınırlandırıcı, **12. qualifyingly** : (a) yetenekli/yetkili olarak, (b) niteleyici mahiyette, (c) koşullu/şartlı olarak, (d) sınırlandırarak, değiştirerek, tahdit/tadil ederek. ***e.a.- 1.*** *fit, suit, prepare, equip,* ***2.*** *describe, characterize, designate, label, name,* ***3.*** *limit, restrict,* ***4.*** *modify,* ***5.*** *moderate, meliorate, mitigate, soften, temper, reduce, diminish,* ***6.*** *modify, alter.*

qualitative, *sf.* **1.** nitel, nitelik+, niteleyici, niteliğini /mahiyetini belirten, keyfiyete ait. **~ analysis** : nitel çözümleme, **2. ~ly** : nitel olarak, nitelik bakımından, keyfiyet itibarıyla.

quality, *sf.&is., ç.* **-ties 1.** nitelik, vasıf, keyfiyet, özellik, hususiyet. **average ~** : ortalama nitelik. **high/poor ~** : niteliği yüksek/düşük. **~ not quantity** : nicelik değil nitelik önemlidir, **2.** mahiyet, tabiat, **3.** üstünlük, **4.** itibar, şöhret, mevki. **a man of ~** : itibar/şöhret sahibi bir kişi. **the ~** : itibarlı/tanınmış kimseler, **5.** kalite, cins, vasıf. **food of good/poor ~** : iyi/kötü gıda. **a wine of ~** : iyi cins şarap, **6.** nevi, çeşit, sınıf, **7.** meziyet. **He has many good qualities** : Birçok meziyeti vardır. **8.** *man.* nitelik : bir önermenin olumlu ya da olumsuz hâli, **9. ~ control** : nitelik kontrolu. ***e.a.- 1.*** *trait, character, feature, attribute, property,* ***2.*** *nature, character,* ***3.*** *excellence.*

qualm, *is.* **1.** üzüntü, pişmanlık, nedamet. **~s of conscience** : vicdan azabı. **He had no ~s about lying** : Yalan söylediğine pişman değildi. **2.** şüphe, kuşku, korku, çekingenlik, huzursuzluk, endişe, kuruntu, karamsarlık, umutsuzluk. **to have no ~s about doing sth.**: bir şeyi yapmaktan çekinmemek. **He feels some ~s about**

the future : Gelecek hakkında bazı endişeler besliyor. **3.** anî mide bulantısı. *e.* **a.**- *1. compunction, 2. misgiving, 3. nausea.*

qualmish, *sf.* **1.** vicdanen üzgün, pişman, **2.** kuşkulu, endişeli, çekingen, huzursuz, umutsuz, karamsar, **3.** midesi bulanmış, **4. ~ly** : vicdanen üzülerek, pişmanlıkla; kuşku/endişe ile, huzursuzca, umutsuzca, karamsarca; midesi bulanarak, **5. ~ness** : vicdan azabı, pişmanlık; kuşku, endişe, çekingenlik, huzursuzluk, umutsuzluk, karamsarlık; mide bulantısı.

qualmy, *sf. bk.:* **qualmish.**

quamash, *is. bk.:* **camass.**

quandary, *is., ç.* **-daries** şaşkınlık, şaş-(ır)ma, tereddüt, şüphe, taaccüp, çıkmaz, kötü/müşkül durum, içinden çıkılması zor durum. **be in a ~** : çıkmaza saplanmak, ne yapacağını bilememek. *e.a.- dilemma, predicament.*

quandong = quandang = quantong, *is.* **1.** *bot.* Avustralya eriği *(Fusanus acuminatus)* : Sandal ağacıgillerden meyvesi ve çekirdeği yenen bir ağaç, **2.** bu ağacın eriğe benzer meyvesi veya çekirdeği.

quant, *is.&f. Brit.* **1.** sırığı suyun dibine dayayıp kayığı itmek, **2.** kayık itme sırığı. *e.a.- 1. punt.*

quanta, *ç. is. bk.:* **quantum.**

quantic, *sf. mat.* nicel işlev : iki veya daha fazla değişkenli türdeş (homojen) ve oranlı (rasyonel) işlev (fonksiyon).

quantifier, *is.* **1.** *man.* nicelten: bir önermede "bazı, bütün, hep" gibi nicelik belirten kelime, **2.** sayı/miktar bildiren kelime.

quantify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** sayısını/miktarını bildirmek/belirtmek, ölçmek, sayı ile ifade etmek, **2.** *man.* nicelemek, bir önermede "bazı, bütün, hiç" gibi kelimelerle miktar belirtmek, **3. quantification** : sayı/miktar belirtme, niceleme, **4. quantifier** : sayı/miktar belirten, niceleyen.

quantimeter, *is. tıp bk.:* **dosimeter.**

quantitative, *sf.* **1.** nicel, sayısal, sayı ile ifade edilebilen. **~ analysis** : nicel çözümleme/tahlil/analiz, **2.** sayı/miktar bildiren, **3.** (şiir) uzun ve kısa hecelerden oluşan, **4. ~ly** : nicel/sayısal olarak, **5. ~ness** : nicellik, sayı ile belirtilebilme, ölçülebilme.

quantity, *is., ç.* **-ties 1.** nicelik, çokluk, miktar, kemiyet. **a negligible ~** : önemsiz/pek az miktar. **an unknown ~** : belirsiz/bilinmeyen miktar/sayı. **extensive ~** : muazzam/pek çok miktar, **2.** çok/külliyetli miktar. **to extract ore in ~** : çok miktarda maden cevheri çıkarmak, **3. quantities** : bolluk, çokluk, mebzuliyet. **quantities of** : bol bol, pek çok, mebzul miktarda. *quantities of food were on the table.* **4.** *mat.* nicelik, **5.** *man.* nicelik, bir önermenin tümel (küllî) ya da tikel (cüz'î) oluşu, **6.** *s.bl.& şiir* hecenin bağıl uzunluğu. *e.a.- 3. abundance, profusion.*

quantize, *gl.f.* **-tized, -tizing** *mat. fiz.* **1.** nicemlemek, bir değişkene belirli bir miktarın katları olan kesikli değerler vermek, **2.** ölçülen/gözlemlenen bir çokluğu ayırtık bir kümenin elemanları cinsinden ifade etmek, **3. quantization** : nicemleme.

quantong, *is. bk.:* **quandong.**

quantum, *is., ç.* **-ta 1.** miktar, sayı, kemiyet. **the least ~** : en ufak miktar, **2.** belirli bir miktar, **3.** pay, hisse, **4.** külliyetli/çok miktar, **5.** *fiz.* nicem : en küçük ışınlanan erke birimi = Planck değişmezi ile kendi frekansının çarpımına eşit büyüklükte, daha bölünemeyen erke niceliği, **6. ~ electronics** : nicemsel elektronik, **7. ~ equivalence principle** : nicemsel eş değerlik ilkesi, **8. ~ mechanics** : nicemsel işley bilimi, nicemsel mekanik, **9. ~ mechanical** : nicemsel işley bilimsel, **10. ~ number** : nicem sayısı, **11. ~ physics** : nicemler doğa bilimi, nicemsel fizik, **12. ~ state** : nicem hâli, **13. ~ statistics** : nicemsel istatistik, **14. ~ theory** : nicemler kuramı. *e.a.- 1. quantity, amount, 3. share, portion, 4. bulk.*

quaquaversal, *sf. jeol.* çok yönlü, her yöne giden.

quarantine, *is.&f.* **-tined, -tining 1.** karantina, **2.** karantina süresi (genellikle 40 gün), **3.** karantina uygulayan makam/daire, **4.** karantina yeri/limanı, **5.** ceza olarak uygulanan toplumsal/siyasal ayrıklama/tecrit, **6.** karantinaya almak, karantina koymak/uygulamak, **7.** (toplumsal/siyasal nedenlerle) ayrıklamak, ayırmak, tecrit etmek, yalnız bırakmak. *to ~ agressor nations.* **8. ~ flag** : karantina bayrağı, bulaşıcı hastalık işareti olan sarı bayrak, **9. ~ period** : karantina süresi/müddeti, **10. ~ regulations** : karantina tüzüğü. *e.a.- 7. isolate, exclude, detain.*

quark, *is.* temel zerre : bazı fizikçilerce evrendeki bütün maddelerin yapı taşını oluşturduğuna inanılan üç temel zerreden her biri.

quarrel, *is.&f.* **-reled, -reling** *(Brit.:* **-relled, -relling**) **1.** kavga, çekişme, bozuşma, niza, münazaa. **I have no ~ with his opinion** : Fikirlerine itirazım yok. **2.** kavga etmek, çekişmek, bozuşmak. **~ with** : itiraz/şikâyet etmek. **~ with sf.o. for doing sth.** : birisini yaptığı işten dolayı muaheze etmek/çıkışmak **~ with one's bread and butter** : kendi ekmeği ile oynamak, **3.** (eskiden tatar yayı ile atılan ucu dört köşeli) ağır ve kısa ok, **4.** taşçı kalemi, **5. quarry** *d.d.:* baklava şeklinde pencere camı, **6. pick a ~** : kavga çıkarmak, **7. take up a ~** : kavgaya katılmak. *e.a.- 1. argument, contention, dissension, dispute, wrangle, bicker, squabble, spat, 2. argue, bicker, squabble, wrangle.*

quarreler = quarreller, *is.* kavgacı, nizacı, kavga eden.

quarrelsome, *sf.* **1.** kavgacı, nizacı, mızıkçı, ters, huysuz, **2. ~ly** : kavgacılıkla, mızıkçılıkla, kavga/niza çıkararak, **3. ~ness** : kavgacılık, nizacılık, mızıkçılık, huysuzluk, terslik. *e.a.- 1. argumentative, contentious.*

quarrier = quarryman, *is.* taşçı, taş ocağı işçisi.

quarry, *is., ç.* **-ries**, *f.* **-ried, -rying 1.** taş ocağı, **2.** av, şikâr, şahin/atmaca/köpek ile yakalanan av, **3.** kovalanan av veya herhangi bir kimse, **4.** kare şeklinde çini/kiremit, **5.** baklava şeklinde pencere camı, **6.** taş ocağı açmak, **7.** taş ocağından taş çıkarmak. *e.a.- 2. game, prey, 5. quarrel.*

quart, *is.* **1.** dörtte bir galon (hacim ölçüsü). **liquid ~** :0.946 litre *ABD* veya 1.136 litre *Brit.* **dry ~** : 1.101 litre *ABD,* **2.** bu hacimdeki ölçü kabı, **3.** eskrimde bir vaziyet, **4.** piket oyununda aynı cinsten dört kâğıt, **5.** *bk.:* **quarte.**

quartan, *sf.&is.* **1.** dört günde bir olan/gelen (hastalık nöbeti/humma/sıtma vb.), **2.** *patol.* dört günde bir tutan sıtma nöbeti (*Plasmodium malariae* adlı mikrop sebep olur).

quarte, *is.* eskrimde dört hücum veya savunma vaziyetinden biri. **quart, carte** *d.d.*

quarter, *is.&sf.&f.* **1.** dörtte bir, çeyrek. **a ~ of an apple** : dörtte bir elma. **divide into ~s** : dörde bölmek, dört kısma ayırmak, **2.** dörtte bir dolar = 25 sentlik sikke, **3.** çeyrek saat, 15 dakika. *He stayed there for an hour and a ~.* **4.** yılın dörtte biri, üç ay. **The bank sends out a statement each ~** : Banka her üç ayda bir hesap özeti gönderir. **a ~'s rent** : üç aylık kira. **~ day** : üç aylık maaş veya kira ödeme günü : İngiltere'de 25 Mart, 24 Haziran, 29 Eylül, 25 Aralık, **5.** *astr.* dördün, terbi, ayın tam bir dönme süresinin dörtte biri . **first/last ~** : ilk/son dördün, **6.** öğretim yılının dörtte biri, **7.** spor karşılaşma süresinin dörtte biri, **8.** dörtte bir kilo/libre, **9.** çeyrek/dörtte bir mil. **~ miler** : çeyrek millik koşucu, **10.** dörtte bir yarda = 9 inç, **11.** ağırlık birimi olarak 25 libre *ABD* veya 28 libre *Brit.*, **12.** dört cihetten biri, **13.** semt, mahalle, havali, bölge, civar, taraf. **We shall get no help from that ~** : O taraftan bize yardım gelmeyecek. **14.** *gen.* **~s** : (a) yerleşim alanı, geçici konut, (b) *As.* kışla, ordugâh, karargâh, konak yeri, **15.** (kimliği açıklanmayan) hükûmet yetkilisi, makam, kaynak. **He received secret information from a high ~** : Gizli haberi yüksek bir makamdan aldı. **16.** (harpte esir alınan düşmana gösterilen) merhamet, insaf, acıma, aman, müsamaha. **to cry ~** : aman/merhamet dilemek. **to give ~** : merhamet etmek. **no ~** : aman vermez, amansız, merhametsiz. **give no ~** : aman vermemek, **17.** kesilmiş hayvan gövdesinin dörtte biri. **fore ~** : kol, omuz (et). **hind ~** : but (et), **18.** *den.* (a) gemi bordasının kıça doğru her iki tarafı. **~ deck** : kıç güvertesi, subaylara mahsus güverte. **on the ~** : kıç omuzluğunda(n), (b) geminin arka tarafında eksenle her iki yönde 45° açı yapan çizgilerle sınırlı alan. **~ wind** : kıçın yan tarafından esen rüzgâr, (c) harp veya talim zamanında tayfaya ayrılan yer, **19.** dört eşit parçaya ayırmak, dörde bölmek, **20.** bölmek, kesmek, ayırmak, parçalamak. **~ the cake into six pieces** : pastayı altı parçaya ayırmak, **21.** (ihanet cezası vb. olarak) insan vücudunu dört parçaya ayırmak, **22.** evlere/kışlalara/konutlara yerleştirmek, iskân etmek, oturtmak. **be ~ed with/on s.o.** : (asker) birinin evine yerleştirilmek, **23.** (köpek) her tarafa koşup av aramak, **24.** *den.* rüzgâr arkadan gelecek şekilde yol almak, **25. at close ~s** : çok yakın(dan), yaklaşmış olarak, hemen hemen yan yana. **come to clos ~s** : cenkleşmek, göğüs göğüse savaşmak, **26. from all ~s** : her ta-

raftan, **27. all hands to ~s**! (savaş gemisinde) herkes yerine! **28. beat/pipe to ~s** : gemide savaş hazırlığı emrini vermek, **29. take up one's ~ with** ... : gidip ...-in yanına yerleşmek, **30. quarterer** : konuta yerleştiren, iskân eden kimse. *e.a.- 13. region, district, place, 14. (a) lodging, 16. mercy, indulgence.*

quarterage, *is.* **1.** üç aylık (maaş/ücret), üç aylık ödeme, **2.** askeri kışlalara/evlere yerleştirme, **3.** asker yerleştirilen yerlere ödenen kira, **4.** barınak, konut, ikametgâh, kışla, yerleşim sahası.

quarterback, *is.&f.* **1.** (futbol) ileriler arkasındaki oyuncu, **2.** ileriler arkasında oynamak.

quarter-bell *sf.* çeyrekleri çalan (saat).

quarter-breed, *is.* dörtte bir melez : dört ceddinden yalnız biri beyaz olan (Amerika yerlisi).

quarter crack, *is. vet. bk.:* **sand crack.**

quartered, *sf.* **1.** dörde bölünmüş, **2.** evlere/kışlalara yerleştirilmiş, **3.** (kütük) dört parçaya dilinmiş, **4.** (arma) dört veya daha fazla bölümlü.

quarterfinal, *sf.&is.* çeyrek final (maç). **~ist** : çeyrek finale kalan takım.

quarter grain, *is.* dörde dilinmiş kütüğün damarları.

quarter horse, *is.* (ABD' de) çeyrek mil koşu atı.

quarter-hour, *is.* **1.** çeyrek saat, 15 dakika(lık zaman), **2.** saat başını çeyrek geçe/saat başına çeyrek kala.

quartering, *is.&sf.* **1.** dörde böl(ün)me/ayır(ıl)ma, **2.** evlere/kışlalara yerleştir(il)me, **3.** armayı dörde ayırma, **4.** dörde bölen, **5.** birbirine dik, **6.** *den.* kıçlık, kıç omuzluğundan esen (rüzgâr).

quarterly, *sf.&zf.&is.* **-lies 1.** üç aylık, üç ayda bir (yayımlanan/ödenen/verilen/olan). **~ report** : üç aylık rapor. **~ interest** : üç aylık faiz, **2.** üç ayda bir yayımlanan dergi, **3.** (arma) dörtlü, dört bölümlü.

quartermaster, *is.* **1.** *As.* (a) levazım, (b) levazım subayı, **2.** *den.* serdümen, vardiya çavuşu, **3. ~ Corps** *As.* Levazım Sınıfı. **~ depot** : levazım deposu. **~ field order** : levazım harekât emri. **~ General** : Levazım Dairesi Başkanı. **~ plan** : levazım plânı. **~ school** : levazım okulu. **~ unit** : levazım birliği.

quartern, *is. Brit.* **1.** ölçü biriminin dörtte biri, **2.** dört librelik (1.8 kg) ekmek.

quarternion, *is. bas.* dört yapraklı ve on altı sayfalık forma.

quarter note, *is. müz.* dörtlük nota.

quarter-phase, *sf. elekt.* çift evreli, iki fazlı. *e.a.- diphase.*

quarter rest, *is. müz.* dörtlük fasıla.

quarter round, *is.* dörtte bir daire kesitli çıta/pervaz.

quartersaw, *gl.f.* **-sawed, -sawed/-sawn, -sawing** bir kütüğü uzunlamasına dörde biçmek.

quarter section, *is.* bir mil kare arazinin dörtte biri.

quarter sessions, *is. huk.* üç ayda bir açılan sulh mahkemesi.

quarterstaff, *is., ç.* **-staves** bir nevi mızrak, ucu sivri demirli 1.8-2.4 m uzunlukta sopa (eski bir silâh).

quarter tone, *is. müz.* iki dörtlü.

quartet(te), *is.* **1.** dörtlü, dört kişilik grup, **2.** kuartet, dörtlü çalgıcı/şarkıcı grubu, **3.** dört çalgı/ses için yazılmış müzik parçası.

quartic, *is.&sf. mat.* **1.** dörtlenik, dördüncü dereceden, **2. biquadratic** *d.d.* dörtlenik denklem veya çok terimli (polinom).

quartile, *sf.&is.* **1.** *ist.* dörtte birlik : bir dağılımın toplam sıklığını dört eşit parçaya bölen değişken değerlerinden her biri, **2.** *astrol.* boylamları 90 farklı (gök cisimleri).

quarto, *sf.&is., ç.* **-tos 1.** çeyrek boy (forma), **2.** tabakaları dört yaprağa (8 sayfaya) bölerek yapılan kitap. *kıs.:* **4to** veya **4** .

quartz, *is.* **1.** necef taşı, kuvars, çeşitli renklerde veya renksiz heksagonal kristalli silisyum dioksit : SiO2. **2. ~ crystal** : kuvars kristali, **3. ~iferous** : kuvarslı, bileşiminde kuvars bulunan. *~iferous rock.*

quartzite, *is.* kuvarsit, tanesel kuvarstan oluşmuş kaya.

quasar = quasistellar radio source, *is. astr.* 4-10 milyar ışık yılı uzakta olan ve kuvvetli radyo dalgaları yayan gök cismi.

quash, *gl.f.* **1.** ezmek, bastırmak, yok etmek. **to ~ a rebellion**: bir isyanı bastırmak. **2.** iptal etmek, feshetmek, yürürlükten kaldırmak, hükümsüz kılmak, bozmak. *e.a.- 1. quell, subdue, 2. annul.*

quasi-, *ön ek* **1.** (isimlerin önünde) "benzer, benzeyen, andıran, yarı" anlamı katar. *ör. : quasiaccident, quasi-adult, quasi-artist, quasi-attack, quasi-bargain, quasi-certificate, quasi-comprehension, quasi-conquest, quasi-dependence, quasi-development, quasi-distress, quasi-faith, quasi-friend, quasi-invasion, quasi-miracle, quasi-poem, quasi-protection, quasi-purity, quasi-reality, quasi-scholar, quasi-tradition, quasi-victory,* **2.** (sıfatların önünde) "hemen hemen, sanki, gûya, adetâ, yarım" anlamları katar. *ör.: quasi-absolute, quasi-amiable, quasi-comic, quasi-contunuous, quasi-equal, quasi-explicit, quasi-forgotten, quasi-grateful, quasi-humorous, quasi-important, quasi-medical, quasi-normal, quasi-official, quasi-religious, quasi-vital*.

quasi contract, *is. huk.* sözleşme olmadığı hâllerde kanunun koyduğu yükümlülük.

quasi-judicial, *sf.* yarı tüzel, tüzel nitelikli olduğu hâlde yöneticilerce yürütülen.

quasi-stellar radio source, *is. bk.:* **quasar.**

quass, *is. bk.:* **kwass.**

quassia, *is.* **1.** *bot.* acı ağaç, kavasya *(Quassia amara, Picrasma excelsa),* **2. bitter wood** *d.d. ecz. kim.* acı ağaçtan yapılan, bağırsak solucanını ve böcekleri öldürmekte kullanılan ilâç.

quate, *sf. İsk. bk.:* **quiet.**

quaternary, *sf.&is., ç.* **-naries 1.** dört+, dörtlü, dört adet, **2.** dörtlü takım/grup, **3.** dört sayısı, **4.** *jeol.* dördüncü zaman, içinde bulunduğumuz jeolojik çağ(a ait), **5. ~ ammonium compound = ~ ammonium salt** : dörtlü amonyum tuzu, N atomu dört organik gruba bağlı amonyum tuzları, antiseptik ve dezenfektan olarak kullanılırlar.

quaternate, *sf.* dört bölümlü/dilimli (yaprak vb.).

quaternion, *is.* **1.** dört kişiden/şeyden oluşan takım, **2.** *mat.* dördey: iki vektörün bölümüne denk olup bir gerçel ve üç karmaşık sayının toplamı şeklinde ifade edilen çokluk veya işleç. Dördeyler alanı çarpma işleminde değişmeli *(commutative)* değildir. **3. ~s** : dördeyler matematiği.

quatorze, *is., ç.* **-torzes** *Fr.* pike oyununda on dört sayı kazandıran aynı cinsten dört kâğıt.

quatrain, *is.* dördül, rubai, dörtlük, dört mısralı şiir.

quatre, *is. Fr.* (iskambil, zar vb.) dörtlü.

quatrefoil, *is.* **1.** dört dilimli yaprak, **2.** *mim.* dört yapraklı yoncaya benzer süs. **3. ~ed** : dört dilimli, dört yapraklı.

quattrocento, *is. It.* XV. yüzyıl (İtalyan sanat ve edebiyatı).

quaver, *is.&f.* **1.** titremek, **2.** titrek sesle konuşmak/şarkı söylemek, **3.** titreme, titreyiş, ses titremesi, **4.** *Brit. müz.* sekizlik nota, **5. ~er** : titreyen, titrek sesle konuşan/şarkı söyleyen, **6. ~ingly** : titreyerek, **7. ~y = ~ous** : titrek.

quay, *is.* **1.** rıhtım, iskele, **2. ~age** : rıhtım ücreti/parası, **3. ~like** : iskele biçiminde, rıhtıma benzer. ***e.a.- 1.*** *wharf.*

Que. = Quebec.

quean, *is.* **1.** adî/şirret kadın, ahlâksız/terbiyesiz kadın, **2.** orospu, fahişe, sürtük, aşüfte, **3.** *Brit.- k.d.* iri yarı kız veya genç kadın. ***e.a.- 1.*** *shrew, hussy,* ***2.*** *prostitute, harlot.*

queasy, *sf.* **-sier, -siest 1.** midesi bulanan/bulanmış, midesi çabuk bulanan, **2.** mide bulandırıcı, tiksindirici, iğrenç, **3.** (vicdanen/ruhen) huzursuz, rahatsız, **4.** titiz, müşkülpesent, kılı kırk yaran, **5.** nazik, tehlikeli, **6. queasily :** midesi bulanarak, mide bulandırıcı/tiksindirici/iğrenç bir şekilde, titizlikle, müşkülpesentlikle, kılı kırk yararcasına, **7. queasiness :** midesi bulanma, bulantı; mide bulandırıcılık, iğrençlik; (vicdanen/ruhen) huzursuzluk, rahatsızlık; titizlik, müşkülpesentlik. ***e.a.- 1.*** *nauseous, nauseated,* ***2.*** *nauseating, qualmish,* ***3.*** *uneasy,* ***4.*** *squeamish, fastidious,* ***5.*** *uncertain, hazardous, troublous.*

quebracho, *is., ç.* **-chos** *bot.* **1.** (bir tür) mazı meşesi *(Schinopsis Lorentzii, S. Balansae)*: odun ve kabukları boyacılık ve debbağlıkta kullanılır, **2.** ferah ağacı *(Aspidosperma quebrachoblanco)* : Şili'de yetişir, kabuklarından ateş düşürücü ve solunum hastalıklarını tedavi edici ilâç yapılır.

queen, *is.&f.* **1.** kraliçe, kralın/hükümdarın eşi, **2.** kadın hükümdar, **3.** seçkin/güzide kadın, kraliçe. **a beauty ~** : güzellik kraliçesi, **4.** (iskambilde) kız, kraliçe, **5.** (satranç) vezir, **6.** *ABD-argo* ibne, **7. ~ bee** *d.d.:* arı beyi, ana arı, **8.** kraliçe olarak hüküm/saltanat sürmek. **to ~ it** : ta-

hakküm etmek, kraliçe gibi davranmak, **9. ~ Anne's lace** *bot.* yabanî havuç *(Daucus carota),* **10. ~ cell** : üremek için arıların ana arıya kovanda yaptıkları özel göze, **11. ~ city** : bir ülkenin en güzel/ünlü/büyük şehri, **12. ~ consort** : sultan, kraliçe, hükümdarın karısı, **13. ~ dowager** : dul kraliçe, **14. ~ mother** : ana kraliçe, kralın anası, **15. ~ of Heaven** : Meryem Ana, **16. ~ olive** : iri zeytin, İspanya'da Sevil zeytini, **17. ~ post** : çatı ana direği, **18. ~ regent** : (a) başkası adına hüküm süren kraliçe, (b) **~ regnant** *d.d.* tahtta bulunan kraliçe, **19. ~ - size** : (a) geniş (150-180 cm genişlikte). *~-size bed.* (b) bu tip yatağa örtülen. *~-size blankets.* **20. ~'s pawn opening** : (satranca) vezirin önündeki piyadeyi iki ileri sürerek başlama.

queenly, *zf.&sf.* **-lier, -liest 1.** kraliçeye özgü/ yakışır. *~ grace.* **2.** kraliçe gibi, kraliçe edasıyla, **3.** kraliçeye ait. *~ propriety.* **4. queenliness** : kraliçe gibi davranış.

queer, *sf.&is.&f.* **1.** garip, acayip, tuhaf. *a ~ notion of justice.* **2.** şüpheli, ne idüğü belirsiz, **3.** keyifsiz, rahatsız. *to feel ~ .* **4.** aklî dengesi bozuk, dengesiz, akıldan piyade, **5.** *argo* homoseksüel, ibne, **6.** *argo* sahte, kalp, **7.** bozmak, mahvetmek, alt üst etmek, **8.** tehlikeye atmak, tehlikeli duruma düşürmek, **9. be ~ for** : delice düşkün olmak, müptelâsı olmak, dadanmak, **10. ~ish** : acayipçe, biraz garip/tuhaf, **11. ~ly** : garip/tuhaf bir şekilde, **12. ~ness** : gariplik, tuhaflık, acayiplik. ***e.a.- 1.*** *odd, singular, eccentric, weird,* ***2.*** *doubtful, suspicious, shady,* ***3.*** *giddy, faint, qualmish,* ***5.*** *homosexual,* ***7.*** *spoil, ruin,* ***8.*** *jeopardize.*

quell, *gl.f.* **1.** (isyan vb.) bastırmak, tenkil etmek, ezmek, yatıştırmak, söndürmek, boyun eğdirmek, mağlûp etmek, **2.** teskin etmek, sakinleştirmek, yatıştırmak, yumuşatmak, **3. ~able** : yatıştırılabilir, bastırılabilir, söndürülebilir, teskin edilebilir, **4. ~er** : bastıran, tenkil eden, yatıştıran, söndüren, teskin eden kimse/şey. ***e.a.- 1.*** *suppress, crush, quash, vanquish, subdue, defeat, conquer, quench, extinguishB calm, pacify, compose, quiet, allay.*

quelque chose, *Fr.* önemsiz/basit şey. ***e.a.-*** *trifle.*

quench, *gl.f.* **1.** (susuzluğunu/hararetini) gidermek, söndürmek, (arzusunu) tatmin etmek, yatıştırmak, **2.** (ateş vb.) söndürmek, bastırmak, **3.** su ile/suya batırarak soğutmak, **4.** (isyan vb.) bastırmak, tenkil etmek, ezmek, yatıştırmak. *to ~ an uprising.* **5. ~able** : söndürülebilir, giderilebilir, yatıştırılabilir, bastırılabilir, su ile soğutulabilir, **6. ~er** : söndüren, gideren, bastıran, yatıştıran, tatmin eden kimse/şey, **7. ~less** : giderilemez, söndürülemez, yatıştırılamaz, bastırılamaz, tenkil edilemez, tatmin edilemez. ***e.a.- 1.*** *slake, satisfy, allay,* ***2.*** *extinguish, put out,* ***3.*** *cool,* ***4.*** *subdue, overcome, quell, destroy.*

quenelle, *is.* sulu köfte : kıyma, ekmek ufağı ve yumurta ile yoğrulup suda kaynatılır.

quercetin, *is. biy.-kim.* sarı boya : C15H 10O7. Siyah meşe kabuğundan elde edilir. **quercetic** : sarı boya+.

quercine, *sf.* meşe+, meşeye ait, meşe ile ilgili.

quercitron, *is.* **1.** *bot.* kara meşe *(Quercus velutina)* : iç kabuğundan sarı boya yapılan bir tür meşe ağacı, **2.** kara meşe kabuğundan elde edilen sarı boya.

querida, *is. GB ABD* sevgili, maşuka, sevilen kadın/kız. ***e.a.-*** *darling, sweetheart.*

querist, *is.* soruşturmacı, muhakkik, soru soran kimse.

quern, *is.* el değirmeni.

querulous, *sf.* **1.** mızmız, şikâyetçi, bir şeyi beğenmez, huysuz, titiz, hâlinden yakınan, şikâyet eden, hırçın, sızıldanan. *a ~ tone.* **2. ~ly**: şikâyet edercesine, yakınırcasına, mızmızlıkla, hiçbir şeyi beğenmeyerek, **3. ~ness** : mızmızlık, şikâyetçilik, huysuzluk, titizlik, hiçbir şeyi beğenmeme. ***e.a.- 1.*** *complaining, peevish, petulant, testy.*

query, *is., ç.* **-ries**, *f.* **-ried, -rying 1.** soru, sorgu, sual, **2.** şüphe, tereddüt, **3.** soru işareti, istifham, **4.** sormak, sorguya çekmek, **5.** (doğruluğundan) şüphelenmek, şüphe etmek, kuşkulanmak, şüpheli bulmak. *to ~ a statement.* **6.** soru işareti koymak. **7. ~ingly** : soruşturarak, şüphelenerek, şüphelenircesine, şüphe/kuşku ile. ***e.a.- 1.*** *question, inquiry,* ***2.*** *doubt,* ***3.*** *question mark,* ***4.*** *ask, inquire, interrogate.*

quest, *is.&f.* **1.** arama, araştırma. **a ~ for uranium** : uranyum arama, **2.** (Orta Çağlarda şövalyelerin atıldığı) macera, serüven, **3.** serüvenci, maceraperest, macera arayan, **4.** *Brit.- k.d.* soruşturma, tahkikat, **5.** *gen.* **~ for/after** : ara-

mak, araştırmak. **to ~ after hidden treasure**: gizli hazineyi aramak, **6.** serüvene/maceraya atılmak, **7.** (av köpeği) (a) av aramak, (b) havlamak, ulumak, **8. quester** : arayan, araştıran kimse, **9. questingly** : araştırarak. *e.a.- 1. search, pursuit, 4. inquest, 5. search, seek, pursue, 7. (a) search, (b) bay.*

question, *is.&f.* **1.** soru, sorgu, sual. **~ mark** : (a) soru işareti, (b) bilinmeyen/meçhul şey. **idle ~** : anlamsız/beyhude soru. **leading ~** : belirli cevap bekleyen/verilecek cevabı belirleyen soru. **loaded ~** : *k.d.* çok anlamlı/taraflı bir soru. **rhetorical ~** : cevabı beklenmeyen/aşikâr gözüken soru. **put a ~** : soru sormak, **2.** sorun, mesele, zorluk/müşkülât arz eden durum. **a ~ of life and death** : ölüm kalım meselesi. **an open ~** : sürüncemede kalmış/hallolunmamış mesele. **a ~ of time** : zaman meselesi. **Success is merely a ~ of time** : Başarı, sadece bir zaman meselesidir. **that is not the ~** : mesele o değil, **3.** bahis, konu, mevzu, söz konusu. **beyond the ~** : konu dışında, konu ile ilgisi yok. **come into ~** : konu olmak, konusu edilmek, konu olarak ortaya çıkmak. **the matter in ~** : söz konusu olan husus/mesele. **There was some ~ of ...** : ... söz konusu idi. **There is no ~ of his being dismissed** : Onun işinden çıkarılması söz konusu değildir. **4.** anlaşmazlık konusu, ihtilâflı mesele. **raise a ~ about sth** : bir şeye itiraz/muhalefet etmek, ihtilâfa düşmek, **5.** soruşturma, istintak, muhakeme. **a general ~** *huk.* tanığa bütün bildiklerini söylemesini emreden soru, **6.** gensoru. **~ period = ~ time** : gensoru zamanı/oturumu, mecliste bakanlara soru yöneltilen celse, **7.** önerme, önerge, teklif. **put the ~ (to a meeting etc)** : teklifi oya koymak, **8.** kuşku, şüphe, **beyond /past (all) ~**: hiç küşkusuz/şüphesiz, hiç şüphe yok, asla şüphe götürmez. **there is no ~ about it** : ona hiç şüphe yok, o husus kesindir. **without ~** : kuşkusuz, şüphesiz, şüphe yok ki, muhakkak. **to obey without ~** : körü körüne/itiraz etmeden itaat etmek, **9. call in(to) ~** : (a) itiraz etmek, kabul etmemek, (b) şüphelenmek, şüphe ile karşılamak, **10. in ~** : (a) söz/bahis konusu, bahis mevzuu. **the point in ~** : söz konusu mesele, (b) anlaşmazlık konusu, münakaşa mevzuu, **11. out of the ~** : olanaksız, imkânsız, asla, söz konusu olamaz, bahsi bile edilemez, **12.** soru/sual sormak, sorguya çekmek, istintak etmek. **be ~ed** : sorguya çekilmek, **13.** sormak, araştırmak, tahkik etmek, **14.** kuşkulanmak, şüphelenmek, şüphe etmek, şüphe göstermek. **He ~ed her sincerity** : Onun sadakatinden şüphe ediyordu. **I ~ whether he will come** : Gelip gelmeyeceği belli değil. **I would never ~ his honesty** : Dürüstlüğünden asla şüphe etmem. **It is not to be ~ed that...** ... -den şüphe edilemez, **15.** itiraz etmek, karşı gelmek, inkâr etmek, **16. ~er** : soru soran, sorguya çeken kimse. *e.a.- 1&5. interrogation, querry, inquiry, 9. (a) dispute, challenge, 10. (a) under consideration, (b) in dispute, 11. impossible, unthinkable, 12. interrogate, query, examine, 13. ask, inquire, 14. doubt, 15. challenge, dispute. k.a.- 1&12. answer.*

questionable, *sf.* **1.** şüpheli, şüphe uyandıran, şüphe götürür. *~ activities. ~ behavior in money matters.* **2.** tartışılabilir, kabilimünakaşa, münakaşa götürür, kesin değil. *a ~ idea/proposal.* **3. ~ness = questionability** : şüpheli hâl, şüphe uyandırma; tartışılabilme, kesin olmama, **4. questionably** : şüpheli bir şekilde, şüphe uyandırırcasına. *e.a.- 1. doubtful, 2. debatable, disputable, controvertible, dubitable, dubious. k.a.- 1. certain.*

questioning, *sf.&is.* **1.** soru soran, cevap bekleyen, istifhamkâr. *a ~ tone.* **2.** meraklı, araştırıcı, her şeyi sorup öğrenmek isteyen. *an alert and ~ mind.* **3.** soruşturma, istintak, sorguya çekme, tahkikat, araştırma, **4. ~ly** : soru sorarcasına, soruşturarak, araştırarak, sorguya çekercesine. *e.a.- 3. inquiry, interrogation.*

questionless, *sf.&zf.* **1.** kuşkusuz, şüphesiz, şüphe götürmez, **2.** itirazsız, sorgu sualsiz. *~ faith in God.* **3. ~ly** *d.d.* soru sormaksızın, sorup araştırmadan, itiraz etmeksizin, hiç şüphelenmeden. *e.a.- 1. doubtless, unquestionable, 2. unquestioning, 3. unquestionably.*

questionnaire, *is.* sorular, soru listesi/cetveli, soru/anket kâğıdı/belgesi.

questor/questorial/questorship, *sf. bk.:* **quaestor/quaestorial /quaestorship.**

quetzal = quezal, *is.* **1.** *zool.* küesal *(Pharomachrus mocinna)* : Orta ve Güney Amerka'da yaşayan gökkuzgunumsulardan tavus gibi uzun kuyruklu, tüyleri kırmızı, yeşil, sarı, beyaz renkli bir kuş, **2.** Guatemala para birimi, 100 centavos.

queue, *is.&f.* **queued, queuing 1.** kuyruk saç örgüsü, **2.** kuyruk, sıra, sıra bekleyen halk dizisi, **3.** *gen.* ~ **up** : dizilip beklemek, sıraya/kuyruğa girmek, sıra/kuyruk olmak.

quibble, *is.&f.* **-bled, -bling 1.** yanıltmaca, safsata, mugalâta, iki anlamlı/kaçamaklı söz, **2.** serzeniş, sitem, takaza, hafif itiraz, **3.** kaçamaklı konuşmak, safsata/mugalâta yapmak, mugalâtaya boğmak, baştan savma cevap vermek, **4.** beğenmemek, kusur bulmak, başa kakmak, serzeniş/sitem etmek, önemsiz mesele üzerinde durmak, kılı kırk yarmak, **5. quibbler** : safsatacı, mugalâtacı, iki anlamlı konuşan, kaçamak cevap veren kimse. ***e.a.- 1.*** *evasion, equivocation, sophism, shift, ambiguity,* ***3.*** *equivocate,* ***4.*** *carp, cavil.*

quibbling, *sf.&is.* **1.** yanıltmacalı, safsatalı, mugalâtalı, iki anlamlı, kaçamaklı, **2.** serzenişli, sitemli, **3.** kaçamaklı konuşma, safsata/mugalâta yapma, mugalâtaya boğma, baştan savma cevap verme, **4.** beğenmeme, kusur bulma, başa kakma, serzeniş/sitem etme, önemsiz mesele üzerinde durma, kılı kırk yarma, **5. ~ly** : safsata/mugalâta ile, kaçamaklı bir şekilde; serzenişle, sitemle. ***e.a.- 2.*** *carping, niggling.*

quiche, *is. Fr.* Fransız böreği : hamur içine peynir, et, soğan vb. doldurularak fırında pişirilmiş yemek.

quick, *sf.&is.&zf.* **1.** tez, çabuk, ivedi, seri, anî. **a ~ response** : anî cevap. **~ assets** : çabuk paraya çevrilebilen mal/değerler (bono, senet vb.). **~ returns** : çabuk gelen kazanç. **as ~ as I can** : mümkün olan sür'atle, elimden geldiği kadar çabuk, **2.** hızlı/sür'atli (hareket esen). *a ~ fox. a ~ train.* **~ march** : hızlı yürüyüş, **3.** çevik, ayağına tez, **4.** aceleci, sabırsız. *a ~ temper.* **5.** canlı, kuvvetli, hararetli, ateşli (duygu vb.). *~ feelings.* **6.** faal, işlek, hızlı iş gören. *a ~ worker.* **7.** keskin (zekâlı), anlayışlı, zeki, çabuk kavrayan. *a ~ student.* **8.** duyar, hassas, keskin. *a ~ ear/eye.* **9.** gebe, hamile, **10.** *esk.* canlı, diri, hayatta, **11. the ~** : canlılar, hayatta olanlar. *the ~ and the dead.* **12.** tırnak altındaki hassas et, **13.** hayatî/en önemli şey, **14. cut to the ~** : çok incitmek/yaralamak, kalbinden vurmak, derinden yaralamak, **15. ~ grass** *bk.:* **couch grass, 16. ~ time** *ABD- As.* dakikada 120 adımlık yürüyüş, **17. ~ly** *d.d.* tezelden, ivedilikle, alelâcele, anî/seri olarak, çabucak, hızla, sür'atle, **18. ~ness** : çabukluk, hız(lılık), sür'at(lilik), ivedilik, acelecilik. ***e.a.- 1.*** *fast, prompt, immediate, fleet, expeditious,* ***2.*** *rapid,* ***3.*** *swift, fleet,* ***4.*** *hasty, impatient, abrupt, curt,* ***5.*** *lively, keen, acute, sensitive, alert,* ***6.*** *nimble, agile, brisk,* ***7.*** *sharp,* ***8.*** *perceptive,* ***9.*** *pregnant,* ***10.*** *living.* ***k.a.- 1&5&7.*** *slow.*

quicken, *f.* **1.** hızlandırmak, çabuklaştırmak, sür'atlendirmek, ivedileştirmek. *He ~ed his pace.* **2.** canlandırmak, diriltmek, uyarmak, uyandırmak. *to ~ the imagination.* **3.** hayat/canlılık vermek, canlandırmak. *Spring rains ~ed the earth.* **4.** şenlendirmek, heveslendirmek, şevke getirmek, neşelendirmek, **5.** canlanmak, dirilmek, yeniden doğmak, zindeleşmek, **6.** rahimde hayat belirtisi göstermek, **7.** (gebelik) çocuğun rahimde oynamaya başladığı döneme girmek, **8. ~er** : hızlandıran, çabuklaştıran, ivedileştiren, canlandıran, uyaran. ***e.a.- 1.*** *accelerate, speed, hasten, hurry,* ***2.*** *animate, rouse, excite, stimulate,* ***5.*** *revive.* ***k.a.- 1.*** *retard, slow, slacken, deaden.*

quick-fire = quick-firing, *sf.* seri ateşli (top).

quick-freeze, *f.* **-froze, -freezing** çabuk don(dur)mak.

quickie, *sf.&is.* **1.** şipşak, alelacele çevrilen/yazılan/yapılan şey (film, kitap, vb.), **2.** çabuk içilen içki.

quicklime, *is.* sönmemiş kireç.

quicksand, *is.* **1.** yutan bataklık : derin, kumlu ve düşenlerin kurtulması mümkün olmayan bataklık, *mec.* içinden çıkılmaz zor durum, **2. ~y** : yutan bataklıklı.

quickset, *is. Brit.* **1.** yeşil çit, taze dikenli fidanlardan oluşan çit, **2.** çit fidanı.

quicksilver, *is.* cıva.

quickstep, *is.* **1.** hızlı askerî yürüyüş, **2.** hızlı yürüyüş marşı, **3.** hareketli dans.

quick-tempered, *sf.* çabuk kızan/öfkelenen.

quick-witted, *sf.* **1.** çabuk anlar, zeki, kavrayışlı, sür'atiintikal sahibi, hazırcevap, **2. ~ly** : zekice, çabucak kavrayarak, hazırcevaplıkla, **3. ~ness** : zekilik, çabuk anlama/kavrama, hazırcevaplık.

quid, *is.* **1.** ağızda çiğnenen tütün parçası, **2.** geviş getirme, **3.** *Brit.- argo* bir sterlin. **be ~s in** : kazancı yerinde olmak, iyi kâr etmek.

quiddity, *is., ç.* **-ties 1.** öz, nitelik, mahiyet, yaratılış, asıl tabiat, **2.** (tartışmada, fikirler arasında) önemsiz ayrılık/fark, gereksiz itiraz, sudan bahane. *e.a.- 2. cavil, quibble.*

quidnunc, *is.* dedikoducu, meraklı, her şeyi öğrenme merakında olan kimse. *e.a.- gossip, busybody.*

quid pro quo, *is.* **1.** *ç.* **quid pro quos** : karşılık, bedel, taviz, **2.** *ç.* **quids pro quo** : başka bir şeyin yerini tutan/alan nesne, eş değer, muadil. *e.a.- 2. substitute.*

quién sabe, *Isp.* kim bilir. *e.a.- who knows.*

quiescent, *sf.* **1.** sakin, hareketsiz, sükûnette, istirahatte, durgun, uyuşuk, **2. quiescence= quiescency** : sakinlik, hareketsizlik, sükûnet, sükûn, istirahat. *e.a.- 1. quiet, resting, still, inactive, dormant, latent.*

quiet, *is.&sf.* **1.** sessizlik, dinginlik, sükûnet, sükûn, sükût, rahat, huzur, asayiş, sulh. *a time of ~.* **keep ~** : susmak, rahat/uslu durmak, sakin olmak, sessizliği/sükûneti korumak, gürültü yap(tır)mamak, **2.** sessiz, sakin, dingin, asude. **keep sth. ~** : bir şeyi gizli tutmak/örtbas etmek. **to live in a ~ way** : sakin/asude bir hayat sürmek. **a ~ life** : sakin bir hayat. **to do sth. on the ~** : bir işi sessizce/kimseye sezdirmeden yapmak. **I am telling you that on the ~** : Bunu yalnız sana söylüyorum, kimse duymasın. **3.** rahat, huzur içinde. *a ~ conscience.* **4.** uykuda, istirahatte, **5.** hareketsiz, dağdağasız, üzüntü ve endişeden uzak. *a ~ Sunday afternoon.* **6.** hareketsiz, durgun. *~ waters.* **7.** sessiz, gürültüsüz. *~ neighbors. a ~ street.* **8.** sessiz, susmuş, sükûtî. *a ~ person.* **Be ~ !** Sus! **9.** gösterişsiz, yumuşak. *~ colors.* **10.** cansız, hareketsiz, faaliyetsiz. **The stock market was ~ today** : Borsa bugün hareketsizdi. **11.** nazik, yumuşak huylu, uslu, **12.** susturmak, **13.** yatıştırmak, teskin etmek, **14.** (korku, şüphe, gürültü vb.) gidermek, izale etmek, azaltmak, hafifletmek, bastırmak, **15. ~ down** : susmak, yatışmak, sakinleşmek, sükûnet bulmak, rahata/sükûna kavuşmak, **16. ~ly** : sessizce, yavaşça, sükûnetle, hareketsizce, **17. ~ness** : sessizlik, sükût, sükûnet, hareketsizlik, rahat, huzur, dinginlik. *e.a.- 1. silence, stillness, calm, tranquility, peace, 2. calm, serene, peaceful, 6. motionless, unmoving, 7. still, 8. silent, 9. subdued, 12. still, hush, silence, 13. pacify, lull, soothe. k.a.- 1. noise, din, disturbance, commotion, 2. perturbed, 6. active, 7. noisy.*

quieten, *f. Brit.* sus(tur)mak, sakinleş-(tir)mek.

quietism, *is.* **1.** dingincilik : tam bir gönül dinginliği, tutkusuzluk içinde isteklerden sıyrılmış olarak, direnç göstermeden kendini Tanrı istencine vermeyi ve Tanrısal ruh dinginliği kazanmayı amaç edinen dünya görüşü, **2.** ruhsal ve bedensel huzur, gönül ve fikir rahatlığı, **3. quietist** : dinginci, **4. quietistic** : dinginci+, dingincilik felsefesine göre.

quietude, *is.* sessizlik, sükûnet, dinginlik, asudelik, gönül rahatlığı, huzur. *e.a.- quiet, stillness, calmness, tranquility.*

quietus, *is., ç.* **-tuses 1.** son darbe, bir şeyi kesinlikle bitiren eylem, **2.** ölüm. **give s.o. his~:** öldürmek, işini bitirmek, **3.** öldüren şey, **4.** ibra, borçtan kurtulma, hesabın ödenip kapanması. *e.a.- 2. death, 4. release, discharge.*

quiff, *is. Brit.* **1.** (alında) bukle, kâkül, perçem, **2.** *argo* fahişe, her önüne gelenle yatan kadın. *e.a.- 1. forelock.*

quill, *is.&f.* **1.** iri tüy, kuşun kanat ve kuyruğundaki kalın tüy, telek. **~ feather** : iri/sert tüy, **2.** içi boş tüy sapı, **3. ~ pen** *d.d.:* tüy kalem. **~ driver** : yazar, muharrir, kâtip, **4.** kirpi dikeni, **5.** *müz.* (a) kamıştan yapılmış çalgı borusu, (b) mızrap, **6.** makara, masura, **7.** *mak.* içi oyuk mil, zıvana, **8.** makaraya/masuraya sarmak, **9.** fitilli dikmek, **10.** dikenlerle örtülmek/kaplanmak. **11. ~like** : tüy gibi, tüye benzer. *e.a.- 6. bobbin, spool.*

quillai, *is.* **1.** *bk.:* **soapbark** (1), **2. ~ bark** *bk.:* **soapbark** (2).

quillback, *is., ç.* **-backs/-back** *zool.* nehir sazanı *(Carpiodes cyprinus)* : ABD nehirlerinde yaşayan sırt yüzgeci uzun sazan balığı türü. **~ carpsucker** *d.d.*

quillwort, *is. bot.* tüy yaprak *(Isoetes)* : su kıyılarında ve bataklıklarda yetişen yaprakları tüye benzer ot.

quilt, *is.&f.* **1.** yorgan, **2.** içi pamuklu/yünlü yatak örtüsü, **3.** köpülemek, yorgan gibi içine pamuk/yün doldurup aralıklı dikmek, **4.** içine pamuk/yün doldurup yorgan yapmak, **5. ~ed** : köpülenmiş, (yorgan gibi) içi pamuk/yün doldurulup dikilmiş, **6. ~ing** : köpüleme, yorgan dikme, yorgancılık, yorgan malzemesi, **7. ~ing bee** *ABD* yorgan dikme imecesi, kadınların bir araya gelip yorgan dikmesi, **8. ~er** : yorgancı, yorgan diken/köpüleyen.

quinacrine, *is. ecz.* atebrin, sıtma tedavisinde kullanılan ilâç: C23H30ClN3O. ***e.a.-*** *atebrin.*

quinary, *sf.&is., ç.* **-ries 1.** beş+, beşli, **2.** beşli kümelere ayrılmış, **3.** beşli/beş tabanlı (sayı sistemi).

quinate, *sf. bot.* beşli (kümeler hâlinde).

quince, *is.* **1.** ayva. **~ jam/marmalade** : ayva reçeli, **2.** *bot.* ayva ağacı *(Cydonia oblonga).*

quincuncial, *sf.* **1.** köşebeşli, bir karenin dört köşesine ve merkezine yerleştirilmiş, **2.** *bot.* beşli, **3. ~ly** : köşebeşli olarak.

quincunx, *is.* **1.** köşebeşli diziliş, bir karenin köşelerine ve merkezine diz(il)me, **2.** *bot.* beşli diziliş : ortada bir, kenarlarda ikişer olarak dizilme.

quindecagon, *is. geom.* onbeşgen, on beş kenarlı çokgen.

quindecennial, *sf.&is.* on beşinci yıl dönümü(ne ait), on beş yıllık.

quinella = quinela, *is.* ikili bahis : sıraya bakmaksızın yarışta birinci ve ikinci gelecek atları belirlemekten ibaret bahis. *bk.:* **exacta.**

quinidine, *is. ecz.* C20H24N2O2, sıtma ve kalp hastalıklarında kullanılan kinin eşizi alkaloid.

quinin(e), *is. ecz.* kinin : C20H24N2O2, sıtma tedavisinde kullanılan ilâç (alkaloid). **~ water** : tonik, kininli su.

quinnat salmon, *is. bk.:* **chinook salmon.**

quinoid, *sf. &is. kim.* kinonlu madde, kinona benzer.

quinoidine, *is. ecz.* kinoidin: kinin taklidi ilâç.

quinol, *is. kim.* kinol, hidrokinon.

quinoline, *is. kim.* kinolin, boya yapımında eritici olarak kullanılan bileşim: C9H7N.

quinone = chinone, *is. kim.* kinon : C6H4O2 . Fotoğrafçılıkta ve debbağlıkta kullanılan bileşim.

quinonoid = quinoid, *sf. kim.* kinona benzer.

quinquagenarian, *sf.&is.* **1.** elli yaşında, ellilik, **2.** elli yaşlarında, yaşı 50-60 arasında olan (kimse).

quinque-, *ön ek* "beş", *quinquevalent* : beş değerli.

quinquennial, *sf.&is.* **1.** beş yılık, **2.** beş yılda bir (olan), **3.** beşinci yıl dönümü, **4.** beş yıl(lık süre), **5.** beş yıl süren, **6. ~ly** : beş yılda bir.

quinquennium, *is., ç.* **-quenniums/-quennia** beş yıl.

quinquepartite, *sf.* beş parçalı, beşe bölünmüş.

quinquevalent, *sf. kim.* **1.** beş değerli/valanslı, **2.** beş ayrı valans gösteren, **3. quinquevalence = quinquevalency :** beş değerlilik/valanslılık. ***e.a.- 1.*** *pentavalent.*

quinsy, *is. patol.* anjin, bademcik yangısı/ iltihabı.

quint, *is. k.d. bk.:* **quintuplet.**

quintain, *is.* mızrak hedefi : Orta Çağlarda mızrak hedefi olarak dikilen cansız kukla.

quintal, *is.* kental, 100 kilogram.

quintessence, *is.* **1.** öz, ruh, cevher, hulâsa, **2.** bir şeyin en mükemmel şekli, **3.** (Orta Çağ felsefesinde) ruh, eter, evreni oluşturan maddelerin beşincisi (öbürleri hava, toprak, ateş ve su), **4. quintessential :** özlü, öze ait, **5. quintessentially :** özlü bir şekilde, özle igili olarak.

quintet(te), *is.* **1.** beşli, beş kişilik grup/takım, kentet, **2.** beş çalgı ile çalınan müzik parçası.

quintic, *sf.&is.* beşinci derece(den olan çokluk).

quintile, *sf.&is. astrol.* burçlar kuşağının beşte biri veya 72°lik parçası.

quintillion, *sf.&is., ç.* **-lions/-lion** kentilyon : ABD ve Fransa'da: 10^{18}, Almanya ve İngiltere'de 10^{30} .

quintuple, *sf.&is.&f.* **-pled, -pling 1.** beş kat, beş misli, **2.** bir sayının beş katı olan sayı, **3.** beş kat/misli olmak/yapmak, beş katına çık(ar)mak. ***e.a.- 1.*** *fivefold.*

quintuplet, *is.* **1.** beşlik grup/takım, **2. ~s**: beşiz, bir batında doğan beş çocuk, **3.** beşizlerden her biri.

quintuplex, *sf.* beş kat, beş misli. *e.a.- fivefold, quintuple.*

quintuplicate, *sf.&is.&f.* **-cated, -cating 1.** beş kopye, birbirinin aynı olan beş nüsha, **2.** beşinci kopye/suret, **3.** beş kopye çıkarmak, beş nüsha olarak hazırlamak, **4.** beş katını almak, beş kat yapmak, **5. quintuplication** : beş katını alma, beş misli yapma, beş kopye yapma.

quip, *is.&f.* **quipped, quipping 1.** nükteli söz (söylemek), zekice/hazır cevap (vermek), **2.** alaycı/müstehzi söz (söylemek), **3.** kaçamaklı söz (söylemek), **4.** acayip hareket/şey, **5. ~pish** : nükteli, müstehzi, **6. ~ster** : (a) nükteci, hazır cevap, (b) alaycı/müstehzi konuşan kimse. *e.a.- 1. joke, witticism, 2. taunt, gibe, 3. quibble, cavil.*

quipu, *is.* ilkel andaç: eskiden Peru yerlilerinin hesap tutmak, olayları tespit etmek için kullandıkları yer yer düğümlenmiş renkli ipler.

quire, *is.&f.* **quired, quiring 1.** yirmi dört tabakalık kâğıt destesi, **2.** yirmi dört sayfalık basılmış forma, **3.** yirmi dörde katlamak, yirmi dört sayfalık formalara ayırmak, **4.** *esk. bk.:* **choir.**

Quirinal, *sf.&is.* **1.** Roma şehrinin yedi tepesinden biri, **2.** bu tepe üzerinde bulunan kral sarayı, **3.** İtalya'da krallık yönetimi.

quirk, *is.* **1.** gariplik, acayiplik, tuhaflık, tuhaf davranış, **2.** kaçamak söz/davranış, **3.** anî dönüş/değişiklik, tersine dönme. *a ~ of fate.* **4.** (yazıda) süs, gösteriş, **5.** *mim.* kabartmalı süslemede girinti/aralık/oyuk, **6.** *esk. bk.:* **quip.** *e.a.- 1. peculiarity, 2. quibble, evasion, shift, subterfuge.*

quirky, *sf.* **quirkier, quirkiest 1.** garip, acayip, tuhaf, tuhaf davranışlı, **2.** kaçamak konuşan. *a ~ lawyer.* **3.** anî dönüş yapan/değişen, tersine dönen, **4.** (kabartmalı süsleme) girintili/oyuklu, **5. quirkily** : garip/acayip/tuhaf bir şekilde, kaçamaklı olarak, **6. quirkiness** : gariplik, acayiplik, tuhaflık, tuhaf davranış, kaçamaklı konuşma.

quirt, *is.&f.* kısa kamçı (ile kamçılamak).

***qui s'excue s'accuse**, Fr. (He who excuses himself accuses himself)* özür dileyen suçu kabul etmiş olur.

quisling, *is.* hain, istilâcılarla iş birliği yaparak vatanına ihanet eden kimse.

quit, *sf.&f.* **quit/quitted, quitting 1.** bırakmak, son vermek, durdurmak, **2.** ayrılmak, bırakıp gitmek, **3.** terk etmek, vazgeçmek, feragat etmek. **He ~ his claim to the throne** : Saltanat iddiasından vazgeçti. **He ~ his job for a better position** : Daha iyi bir mevki bularak işini terk etti. **notice to ~** : kiracıya verilen boşaltma bildirisi, **4.** (elindekini) serbest bırakmak. **~ hold of** : salıvermek, bırakmak, **5.** durmak, işini bırakmak/paydos etmek, **7.** istifa etmek, görevden ayrılmak, **8.** yenilgiyi kabul etmek, mücadeleden vazgeçmek, **9.** *esk.* davranmak, hareket etmek. **~ you like men!** : Mertçe/erkekçe davran! **10. ~ of**: kurtulmuş, özgür, başıboş, azat olmuş, serbest. **~ of all debts** : bütün borçlarından kurtulmuş. *e.a.- 1. stop, cease, discontinue, 2. leave, 3. abandon, relinquish, resign, surrender, 3&4. release, 7. resign, 9. acquit/conduct (oneself), 10. free, clear, released, acquited, discharged.*

quitch = quitch grass, *is. bk.:* **couch grass.**

quitclaim = quitclaimance, *is.&f. huk.* ibra etme(k), gayrimenkul üzerindeki haklarını başkasına devretme(k). **~ deed** : ibraname, mülk üzerindeki haklarını devir belgesi.

quite, *zf.* **1.** tamamıyla, tamamen, büsbütün, bütün bütün, tam, her bakımdan, her yönüyle, pek. **~ new** : yepyeni, tamamıyle yeni. **~ ten days ago** : tam on gün önce. **~ the reverse** : tam tersi. **~ right** : pek haklı/doğru, pek yerinde, tamamıyle isabetli. **~ so** : elbette, şüphesiz, kuşkusuz. **I don't ~ know what he will do** : Ne yapacağını pek bilmiyorum. **not ~ finished** : tamamen bitmemiş, **2.** gerçekten, hakikaten, cidden, son derece. **It is ~ interesting** : son derece ilginç. **I ~ believe that...** : Cidden inanıyorum ki... **3.** *k.d.* epey(ce), oldukça, bir hayli. **~ good** : oldukça iyi. **I was ~ ill** : Epeyce hasta idim. **4. ~ a** veya **~ some** deyimi birçok birleşik deyim yapmakta kullanılır ve başlıca şu anlamları taşır: (a) "oldukça, bir hayli, hatırı sayılır, külliyetli". **~ a lot** : külliyetli, pek çok, bir hayli. **~ a few** : epeyce. **~ a while** : bir hayli zaman, uzun süre, (b) "olağanüstü, fevkalâde, muazzam, harikulâde, harika, şahane". **~ a guy/~ an athlete/~**

a character : fevkalâde bir adam/atlet/şahsiyet. **~ a view** : şahane manzara, **5. ~ something** *k.d.* olağanüstü/fevkalâde bir şey. **It is ~ something to become a prime minister before 30** : 30 yaşından önce başbakan olmak olağanüstü bir şeydir. ***e.a.- 1. completely, entirely, wholly, totally, 2. really, truly, actually, 3. noticeably, considerably, very.***

quitrent, *is.* bağışıklık kirası : derebeylik zamanında her türlü görevden bağışık kılan kira.

quits, *sf.* **1.** başa baş, eşit, ödeşmiş. **be ~** *k.d.* ödeşmiş/hesaplaşmış olmak. **I am ~ with you** : Ödeştik. **2. call it ~** *k.d.* (a) (işe, oyuna vb.) son vermek, bırakmak, tatil etmek, (b) bozuşmak, arkadaşlığa/samimiyete son vermek, **3. cry ~** : beraberliği kabul etmek, pes demek, rekabete son vermek, **4. double or ~** : kumarda kaybedilmiş olan paranın ya iki mislinin ödenmesini ya da borcun affını amaçlayan son şans oyunu.

quittance, *is.* **1.** ödül, mükâfat, tazminat, bedel, ücret, **2.** affolunma, borçtan/yükümden kurtulma, temize çıkma, **3.** aklama belgesi, ibraname, alındı, makbuz, **4. give s.o. his ~** : (birisini evinden) kovmak. ***e.a.- 1. recompense, requital, 2. discharge, 3. receipt.***

quitter, *is. k.d.* sebatsız, terk eden, çabuk yılan, zor karşısında çabucak yılıp işi bırakan kimse.

quittor, *is. vet.* at toynağındaki irinli yara.

quiver, *is.&sf. &f.* **1.** titre(t)mek, salla(n)mak, sars(ıl) mak, **2.** titre(t)me, sallan(n)ma, sars(ıl)ma, **3.** ok kılıfı, sadak, okluk, tirkeş, **4.** sadak içindeki oklar, **5.** *esk.* çevik, tetik, tez, faal, atik, **6. ~er** : titreyen, sarsılan, **7. ~ingly** : titreyerek, sarsılarak, **8. ~y** : titrek, sarsak. ***e.a.- 1. vibrate, tremble, 2. shudder, shiver, shake, 5. nimble, active.***

qui vive, *Fr.* **1.** Kimdir o? Kim var orada? **2. on the qui vive** : uyanık, tetik, kulağı kirişte. ***e.a.- 2. alert, watchful.***

quixotic = quixotical, *sf.* **1.** son derece romantik, hayalperest, donkişotvari, olmayacak hayaller peşinde koşan, ülkücü, idealist, **2. ~ally**: hayalperestlikle, donkişotvari, romantik bir şekilde, ideal/hayal peşinde koşarcasına, **3. quixotism** : hayalperestlik, romantiklik, ülkücülük, idealistlik, donkişotluk. ***e.a.- 1. fanciful, fantastic, imaginary, romantic, visionary, impractical, impracticable.***

quiz, *is., ç.* **quizzes**, *f.* **quizzed, quizzing** **1.** küçük sınav, bilgi yoklaması, deneme, **2.** sorgu, sual, soruşturma, **3.** kaba şaka, muziplik, el şakası, **4.** acayip kimse/şey, **5.** çok soru soran kimse, **6.** sorguya çekmek, soru sormak, **7.** bilgisini yoklamak, imtihan etmek, **8.** *Brit.* alay etmek, **9. ~ program = ~ show** : (radyo/TV) bilgi yarışması, **10. ~zer** : soru soran, imtihan eden; alaycı, şaka yapan, **11. ~zing glass** : tek camlı gözlük, monokl. ***e.a.- 1. test, 2. questioning, 3. hoax, practical joke, 4. eccentric, 6. question, 7. examine.***

quizmaster, *is.* (radyo/TV) bilgi yarışması yöneticisi.

quizzical, *sf.* **1.** şaşkın, şaşırmış, hayrete düşmüş, hayret dolu. *a ~ expression on her face.* **2.** tuhaf, garip, acayip, gülünç, komik, **3.** alaycı, şakacı, muzip, takılan, **4. ~ity = ~ness** : şaşkınlık, şaşırma, hayret; tuhaflık, acayiplik, **5. ~ly** : hayretle; garip/tuhaf bir şekilde; şaka olarak, takılarak.

quoad hoc, *Lât.* bu kadar, bu derece. ***e.a.- to this extent.***

quod = quad, *is. Brit.- argo* ceza evi, hapishane, kodes. ***e.a.- jail, prison.***

quod erat demonstrandum, *(L)* gösterilecek/kanıtlanacak olan da bu idi. *kıs.* ***Q.E.D.***

quod erat faciendum, *Lât.* yapılacak olan da bu idi.

quodlibet, *is.* **1.** tartışılan nazik nokta, dinsel/akademik konu, **2.** *müz.* farklı iki parçayı karıştırarak yapılan eğlenceli fasıl, **3. ~ic(al)** : akademik, **4. ~ically** : akademik olarak.

quod vide, *bk.:* **q.v.**

quoin = coign(e), *is.&f.* **1.** duvarın dış köşesi, **2.** köşe taşı/tuğlası, kama şeklinde odun/taş parçası, **4.** *basım* harfleri çerçeve içinde tutmaya mahsus takoz, **5.** takozlarla tutturmak, **6.** özel taşlarla duvar köşesini örmek. ***e.a.- 2. cornerstone.***

quoit, *is.* **1. ~s** : halka oyunu, halkayı atıp çiviye geçirme oyunu, **2.** oyun halkası, **3.** halka atmak, **4.** halka oyunu oynamak.

quo jure? *Lât.* Ne hakla? ***e.a.***- *by what right?*

quo modo, *Lât.* **1.** Nasıl/ne şekilde/ne tarzda? **2.** böyle, bu şekilde, bu tarzda. ***e.a.- 1.*** *how, in what way,* ***2.*** *as, in the same manner that.*

quondam, *sf.* eski, sabık. **his ~ partner** : eski ortağı. ***e.a.***- *former.*

Quonset hut , *is.* çelik baraka.

quorum, *is.* **1.** yeter sayı, nisap, bir kurulda geçerli karar alınabilmesi için hazır bulunması gereken en az üye sayısı, **2.** özel/seçkin kurul.

quot. = quotation.

quota, *is.* **1.** pay, hisse, **2.** belirli sayı/miktar, kontenjan, kota. ***e.a.- 1.*** *share.*

quotable, *sf.* **1.** (söz/metin) alıntılanan, iktibas edilen, alıntılanabilir, iktibas edilebilir, aktarılabilir. **the most ~ book of the year** : yılın en çok alıntılanan kitabı, **2.** alıntı yapılmaya/aktarılmaya/zikredilmeye değer. **His comments were hilarious but unfortunately not ~** : Söyledikleri çok güldürücü idi, fakat maalesef zikre değmez. **3. ~ness = quotability** : alıntılanabilme, **4. quotably** : alıntılanarak, iktibas suretiyle.

quotation, *is.* **1.** alıntı, aynen alınan/iktibas edilen söz/yazı, bir kitaptan/nutuktan vb. alınan parça, **2.** alıntılama, (söz/yazı) aktarma, iktibas etme, **3.** *tic.* cari fiyat, piyasa, bir malın/hisse senedinin borsadaki değeri. **closing ~** : kapanış borsa fiyatı, **4. ~ mark = quote mark** : tırnak imi/işareti: " ... "

quote, *is.&f.* **quoted, quoting 1.** alıntılamak, aktarmak, iktibas etmek, birinin yazısını/sözünü aynen tekrarlamak, **2.** (kanıt/delil) vb. ileri sürmek, zikretmek, **3.** (kelimeleri) tırnak imi arasına koymak, **4.** *tic.* (a) (fiyat) söylemek/bildirmek/tayin etmek, (b) cari fiyatını söylemek, fiyat koymak, **5.** *bk.:* **quotation, 6.** *bk.:* **quotation mark, 7. quoter** : (a) alıntılayan, iktibas eden, (b) fiyat bildiren/tayin eden, **8. quotingly** : alıntılayarak, iktibas suretiyle.

quoteworthy, *sf. bk.:* **quotable.**

quoth, *f. esk.* demek, söylemek. **~ I** : dedim. **~ he** : dedi. (Bu fiilin başka kipi yoktur, özne daima fiilden sonra gelir.)

quotha, *ünl. esk.* Ya! Öyle mi! Deme yahu! (istihza ifade eder). ***e.a.***- *indeed, forsooth.*

quotidian, *sf.&is.* **1.** gündelik, günlük, yevmî. **a ~ report** : günlük rapor, **2.** her gün olan, alelâde, **3.** (sıtma/nöbet vb.) her gün gelen/tutan, **4.** her gün olan şey, **5.** her gün tutan sıtma nöbeti, **6. ~ly** : günlük olarak, **7. ~ness** : her gün oluş/olma/vuku bulma. ***e.a.- 1.*** *daily,* ***2.*** *everyday, ordinary.*

quotient, *is. mat.* bölüm, bölme işleminin sonucu. **~ field** : bölüm oyutu. **~ group** : bölüm öbeği. **~ mapping** : bölüm gönderimi/izdeşimi. **~ module** : bölüm doğru uzaysısı. **~ set** : bölüm kümesi. **~ topological group** : bölüm ilingesel öbeği. **~ tpoplogy** : bölüm ilingesi. **~ transformation** : bölüm dönüşümü.

quo warranto, *ç.* **quo warrantos 1.** "ne hakla, hangi yetkiyle" anlamında Lâtince söz. *esk.- Brit.* bir kimsenin hak ve yetkisini kanıtlamasını emreden buyrultu, **2.** *ABD&Brit.* bir kimsenin hak ve yetkisini belirlemek için açılan soruşturma/duruşma.

Quran, *is.* Kuran. ***e.a.***- *Koran.*

q.v. *(= quod vide)* buna bakınız/müracaat ediniz. ***e.a.***- *which see.*

qy. = query.

*****
***
*

R

R, r, *is., ç.* **R's/Rs, r's/rs 1.** İngiliz alfabesinin on sekizinci harfi, **2.** bu harfin temsil ettiği ses, **3.** sırada on sekizinci (I atlanırsa on yedinci); **4. the three R's**: eğitimin üç temel unsuru: Reading, Writing and Arithmetic (Okuma, Yazma ve Hesap).

R, 1.*kim.* **radical**: kök, **2.** *elekt.* **resistance** : direnç, **3.** *fiz.* **roentgen** : röntgen, **4.** *satranç* **rook** : kale, **5.** (sinema) 17 yaşından küçük olanların ebeveynleriyle seyredebileceği film.

R, r = **1.** rabbi, **2.** radical, **3.** radius, **4.** railroad, railway, **5.** rector, **6.** redactor, **7.** Regina, **8.** Republican, **9.** response, **10.** Rex, **11.** right, **12.** river, **13.** road, **14.** royal, **15.** ruble, **16.** rupee.

Ra, *is.* **1. Re** *d.d.* Ra, (eski Mısır'da) Güneş Tanrısı, **2.** *kim.* Radyum (simgesi).

RA = Regular Army: Daimî Ordu.

R.A. = rear admiral, **2.** *astr.* rear ascension, **3.** royal academician, **4.** Royal Academy.

R.A.A.F. = Royal Australian Air Force.

rabato, *is., ç.* **-tos** *esk.* geniş yakalık.

rabbet, *is.&f.* **-betted, -betting 1.** yiv/oluk (açmak), **2. ~ joint** *d.d.* yivli geçme (yapmak), **3.** yivlerle birbirine geçmek, **4. ~-plane** : kiniş rendesi. ***eş ses.- rabbit.***

rabbi, *is., ç.* **-bis 1.** haham, Musevî din lideri, **2. Grand ~** : Hahambaşı, **3.** *argo* koruyucu, hâmi, torpil, dayı.

rabbin, *is. esk. bk.:* **rabbi.**

rabbinate, *is.* **1.** hahamlık, **2.** hahamhane, **3.** hahamlar.

Rabbinic, *is.* eski İbranî dili.

rabbinic(al), *sf.* **1.** hahamlara ve hahamların öğrettiklerine ait, **2.** hahamlık. ~ *school.*

rabbinism, *is.* hahamlık.

rabbit[1], *is., ç.* **-bits/-bit** *zool.* **1.** tavşan *(Lepus europeus),* **2.** ada tavşanı *(Oryctolagus cuniculus),* **3.** yaban tavşanı *(Cuniculus cuniculus),* **4.** kar tavşanı *(Lepus timidus),* **5.** tavşan kürkü. *My collar is only (made of) ~ .* **6.** tavşan eti. *Have another piece of ~ .* **7.** *k.d.* acemi/kötü oyuncu. *I'm just a ~ at tennis.* **8.** *bk.:* **Welsh rabbit, 9. rabbit-burrow= rabbit-hole** : tavşan yuvası, **10. ~ ears** : tavşan kulağı şeklinde TV anteni, **11. ~ fever** *bk.:* **tularemia~ ('s) foot** : tavşan ayağı, **12. ~ hutch** : tavşan kafesi, **13. ~ punch** : enseye indirilen tokat, **14. ~ warren**: tavşan ini, yabanî tavşanların topluca bulundukları yer.

rabbit[2], *f.* **-bitted, -bitting 1.** tavşan avlamak/yakalamak. *The dog went ~ting in the wood.* **2.** *k.d. gen.* **~ on** : (a) sızlanmak, dert yanmak, yakınmak, habire şikâyet etmek. *He keeps ~ ting (on) about his health.* (b) ipsiz sapsız/açma sapan konuşmak, kafa şişirmek, **3.** *k.d.* tüymek, sıvışmak, kaçmak, tabanları yağlamak. ***e.a.- 2.*** *(b) ramble,* ***3.*** *escape, flee.*

rabbitfish, *is., ç.* **-fish /-fishes** *zool.* **1.** *bk.:* **puffer** (2), **2.** deniz kedisi *(Chimaera monstrosa).*

rabbitlike, *sf.* tavşan gibi.

rabble[1], *is.* **1.** sürü, güruh, düzensiz kalabalık, **2. the ~** : ayak takımı, aşağı tabaka, basit halk kütlesi, avam, **3.** ocak gelberisi, fırında ergimiş madeni karıştırıcı düzen. ***e.a.- 1.*** *mob.*

rabble[2], *gl.f.* **-bled, -bling 1.** sürü hâlinde saldırmak, **2.** (fırında ergimiş madeni) karıştırmak, **3. ~r** : (a) sürü hâlinde saldıran, (b) ergimiş madeni karıştıran. ***e.a.- 1.*** *mob, beset,* ***2.*** *stir.*

rabblement, *is.* gürültü, kargaşalık. ***e.a.-*** *tumult, disturbance.*

rabble-rouser, *is.* elebaşı, (kendi çıkarı için) toplumu kışkırtıp kargaşalık çıkaran. ***e.a.-*** *agitator.*

rabble-rousing, *sf&is.* kışkırtıcı, isyana teşvik eden. *a ~ speech.*

Rabelaisian, *sf.* **1.** müstehcen, açık saçık (fıkralarla dolu). ~ *humor.* **2.** Fransız yazarı Rabelais'ye hayran olan, **3. ~ism** : Rabelais hayranlığı.

rabic, *sf.* kuduz(a yakalanmış), kudurmuş.

rabid, *sf.* aşırı/müfrit fikirli/davranışlı, ekstremist, **2.** azgın, kudurmuş, çok öfkeli, deli, **3.** bağnaz, mutaassıp, **4.** kuduz, kuduza yakalanmış, **5. ~ity= ~ness** : aşırılık, ifrat, azgınlık, kudurmuşluk, aşırı öfke, delilik; bağnazlık, taassup, **6. ~ly** : aşırı/müfrit bir şekilde, azgınca, kudurmuşçasına, delice, bağnazlıkla. ***e.a.- 2. mad.***

rabies, *is. patol.* kuduz (hastalığı). *Formido inexoribilis* adlı virüsle ve kuduz hayvanın ısırması ile geçer. ***e.a.-*** *hydrophobia.*

raccoon = racoon, *is., ç.* **-coons, -coon** **1.** *zool.* ayıcık, küçük ayı, rakun *(Procyon lotor).* K Amerika'da ağaçlarda yaşayan, kafası tilkiye benzer, uzun kuyruğu alaca halkalı, boyu takriben 90 cm, kuyruğu 30 cm kürklü hayvan, **2.** rakun kürkü: gümüşî, gri, kahverengindedir. *A ~ coat.* **3. ~ dog** : tanuki, sürmeli köpek *(Nyctereutes procyonoides).* Doğu Asya'da yaşar, gözlerinin etrafı siyah benekli bir cins vahşî köpek.

race[1], *is.* **1.** yarış, koşu. **flat ~** : engelsiz yarış/koşu. *have/run/lose/win a ~. a 10-mile ~ a boat-~.* **2.** müsabaka, yarışma, **3.** *(jeo.)* (a) hızlı su akışı, akıntı (deniz/nehir), (b) su yatağı, akıntı/nehir yatağı. *A mill- ~ is the fast stream of water driving the wheel of water-mill.* **4.** *mec.* (a) yarış: hızın önemli olduğu yoğun faaliyet. **An armaments ~** : Silâhlanma yarışı. (b) akış, cereyan. *The ~ of life. The old man's ~ of life was nearly run.* **5. a ~ against time**: zamanla yarış, bir işi belirtilen zamandan önce bitirme gayreti, **6.** oluk, kanal, **7. race-way** *d.d. mak.* yuva, hareket eden makine parçası yatağı, **8.** ırk. *The black /white/yellow races.* **9.** soy, cins, döl. *Breed an improved ~ of cattle.* **10.** nesil, kuşak, **11.** *zool.* familya, aile, âlem. *The ~ of fishes/of birds.* **The human ~** : insanoğlu, insanlık âlemi, beniâdem, **12.** (şarap) özel tat, çeşni, **13.** zencefil kökü. **~ ginger**: kök zencefil. ***e.a.- 8.*** *tribe, clan, family, stock, nation, people,* ***13.*** *ginger root.*

race[2], *f.* **raced, racing** **1.** yarışmak, yarış yapmak/etmek, koşuya/yarışa girmek. *She's a good swimmer and often ~s.* **2.** yarışa sokmak, at/köpek yarışı yap(tır)mak. *My horse has hurt his foot so I can't ~ him.* **3.** alabildiğine koş(tur)mak, çok hızlı gitmek/götürmek. *He came racing across the road. We ~d the sick man to hospital.* **4.** (makine) fazla hızlı işle(t)mek, boşta hızla dön(dür)mek, ambale olmak/etmek. *to ~ a motor.* **5.** yarışa sokmak, yarıştırmak.

raceabout, *is.* (kısa cıvadralı) yarış şalopası. *bk.:* **knockabout.**

racecourse, *is.* **1.** koşu yolu, yarış pisti, **2.** su yatağı/oluğu, akarsu mecrası. ***e.a.- 1.*** *race track.*

race horse = racehorse = race-horse, *is.* yarış atı.

raceme, *is. bot.* **1.** çiçek salkımı, demet, **2.** salkım çiçek, **3. ~d** : salkımlı, salkım şeklinde (çiçek).

racemic, *sf.* **1.** *kim.* **racemoic** *d.d.* çift eşizli, iki eşizli, ışıktan etkilenmeyen ve eşit miktarda iki eşize ayrılabilen (bileşim), **2.** *bot.* salkımlı, salkım+, **3. ~ acid** : üzüm asidi, bazı üzümlerdeki tartarik asitte bulunan beyaz, kristalli ve ışıktan etkilenmeyen iki eşizli bileşim.

racemiferous, *sf.* **1.** *kim.* çift eşizli, **2.** *bot.* salkımlı, salkımsı.

racemism, *is. kim.* çift eşizlik: ışıktan etkilenmeyip aynı miktarda ve aynı bileşimli fakat zıt dönüş yönlü iki bileşiğe ayrılabilme özelliği.

racemize, *gl.f.* **-mized, -mizing** **1.** *kim.* çift eşizlemek: ışıktan etkilenen bir bileşiği ışıktan etkilenmeyen iki eşizden ibaret bileşime dönüştürmek, **2. racemization** : çift eşizleme.

racemose = racemous, *sf.* **1.** *bot.* salkımlı, salkım biçiminde, **2.** *anat.* salkımsı, salkıma benzer (beze/gudde). *a ~ gland.*

racemosely = racemously, *zf.* salkım salkım.

racer, *is.* **1.** yarışçı, yarışmacı, müsabık, koşucu, **2.** yarış atı/kayığı/otomobili vb., **3.** hızlı araç, **4.** *zool.* boyunduruklu yılan *(Coluber jugularis),* karayılan *(Masticophis).*

race riot, *is.* ırk kavgası, ırklar arasındaki düşmanlıktan doğan kargaşalık.

racerunner, *is.* yarışçı kertenkele *(Cnemidophorus sexlimeatus).* Doğu ABD'de bulunan ve çok hızlı koşan bir tür kertenkele.

race suicide, *is.* ırk yok olumu: üreme oranı çok düşük olan ırkın zamanla yok olması.

racetrack = race-track = race track, *is.* koşu yolu, yarış pisti, herhangi bir yarışın yapıldığı yol. ***e.a.***- *racecourse.*

raceway, *is.* **1.** *Brit.* su yatağı/oluğu/kanalı, akarsu mecrası, **2.** koşu yolu, **3.** *mak. bk.:* **race**[1] (7).

rachial=rachidial=rachidian, *sf.* sap+, yaprak veya salkımın sapına ait.

rachilla, *is. bk.:* **rachis** (1).

rachis, *is., ç.* **rachises/rachides 1.** *bot.* sap, yaprağın/salkımın ana sapı, **2.** (kuşlarda) tüy sapı/ekseni, **3.** *anat.* bel kemiği. **rhachis** *d.d.* ***e.a.***- *1. axis, 2. shaft, 3. spinal column.*

rachitic, *sf. patol.* eğrilceli, raşitik.

rachitis, *is. patol.* eğrilce, raşitizm. ***e.a.***- *rickety.*

Rachmanism, *is. Brit.* fakir kiracıların sömürülmesi.

racial, *sf.* **1.** ırksal, ırk+, ırka ait, ırkla ilgili. ~ *traits.* **2.** ırklar arasındaki. ~ *conflict/tensions/harmony.* **3. ~ism** : ırkçılık, **4. ~ist** : ırkçı, **5. ~istic** : ırkçı, **6. ~ly**: ırkça, ırk bakımından, ırk olarak/itibarıyla. **~ lythere is no difference between those two nations** : Bu iki millet arasında ırk bakımından fark yoktur.

racily, *zf.* **1.** açık saçık/müstehcen bir şekilde, **2.** canlı/zinde/şen ve orijinal bir şekilde.

raciness, *is.* **1.** açık saçıklık, müstehcenlik, **2.** canlılık, zindelik, şenlik, orijinallik.

racing, *is.&sf.* **1.** yarış(ma), koşma, (at) yarışlar(ı), **2.** yarış+, yarış eden, pek hızlı koşan/akan, **3. ~ form** : yarış bülteni, yarışlar ve yarış atları hakkında bilgi veren belge, **4. ~ homer** : yarış güvercini, **5. ~-stable** : yarış atları tavlası, **6. ~-track** : yarış pisti, koşu yolu.

racism, *is.* **1.** ırkçılık, kendi ırkının üstün olduğuna inanma, **2.** ırkçılık siyaseti, bu siyasete dayanan devlet yönetimi, **3.** başka ırklardan nefret etme, başka ırkları hor/aşağı görme, **4. racist** : ırkçı.

rack[1], *is.* **1.** raf, parmaklıklı raf, sehpa, kafes. *He washed dishes and put them in the plate ~ to dry.* **2.** (taşıtlarda) eşya rafı. *Put this box on the (luggage) ~ for me.* **3.** yemlik, musur, **4.** gergef, germe aleti, **5.** dişli çubuk, kremayer. **~ and pinion**: dişli çubuk mekanizması, kremayerli kriko, **6.** bilardo kafesi: (a) bilardo toplarının oyuna başlamadan önce içine dizildikleri üçgen çerçeve, (b) bu çerçeve ile dizilmiş toplar, **7.** işkence aracı, vücudu gererek işkence yapılan alet, **8.** işkence, azap, eziyet, ıstırap. **on the ~** : işkence/ıstırap içinde, çok acı çeken, **9.** (uçaklarda) bomba yuvası/kafesi, **10.** su seti: balık veya yüzen eşyayı durdurmak için akarsulara kurulan ızgaralı set, tırmık, tarak, ızgara, **11.** *elekt.* (üzerine elektriksel cihazların monte edildiği) çatı, **12.** *esk.* yıkım, harabiyet, mahvolma, **13. ~. and ruin** : harabe, virane. **go to ~ and ruin** : mahvolmak, harap olmak, yıkılmak, inkıraz bulmak, çökmek, batmak, iflâs etmek. *The house went to ~ and ruin.* **14.** (at) rahvan yürüyüş, **15. cloud ~** *d.d.* hareketli küme bulut, **16.** (koyun/dana etinde) gerdan veya kaburga (kısmı). ~ *of lamb.* **17. ~ block** *den.* deliklerinden halat geçen tahta, **18. off the ~** : hazır (elbise). ***e.a.***- *12. wreck, wreckage, destruction, 15. wrack, 18. ready-made.*

rack[2], *f.* **1.** işkence/eziyet etmek, ıstırap/acı çektirmek, **2.** (manen) sıkmak, yormak. **to ~ one's brain** : kafasını yormak, kafa patlatmak, **3.** cendereye sokmak, (bedeni gererek) işkence etmek, **4.** *den.* iki halatı yan yana tutmak, **5.** (bilârdo) topları üçgen kafes içinde toplamak, **6.** (at) rahvan gitmek, **7. wrack** *d.d.* rüzgâr önünde sürükle(n)mek, **8.** tortudan şarap/içki çıkarmak, **9.** (küme bulut) rüzgârla sürüklenmek, **10. ~ up** *argo* (a) başarmak, sağlamak, elde etmek, kazanmak. *to ~ up a victory.* (b) bozmak, hezimete/bozguna uğratmak, (c) (yumruk vb. vurarak) yıkmak, devirmek, (d) (kaza vb. sonucu) mahvetmek, harap etmek, hurdaya çevirmek. ***e.a.***- *1. torture, distress, torment, 2,3. strain.*

racket, *is.&f.* **1.** gürültü/patırtı/şamata (etmek), velvele, yaygara, **2.** (toplumsal) eğlen-ce/şenlik/cümbüş (yapmak), eğlenme(k), **3.** haraççılık, haraca kesme, tehditle para sızdırma, **4.** *argo* iş, ticaret. **the retailing ~** : perakendecilik, **5. the ~s** : örgütlü yasa dışı eylemler, **6. racquet** *ş.d.y.* (tenis) raket , **7. ~s** : (K Amerika'da kullanılan geniş tabanı ağ örgülü) kar

ayakkabısı *e.a.- 1. din, uproar, tumult, disturbance, outcry, noise, fuss, commotion, 7. racquet. k.a.- 1.&2. tranquility.*

racketeer, *is.&f.* **1.** haraççı, avantacı, şantajcı, dolandırıcı, yasa dışı yollardan/tehditle para sızdıran kimse, **2.** haraca kesmek, tehditle para sızdırmak, **3.** *esk. bk.:* **bootlegger, rumrunner, 4. ~ing** : haraççılık, avantacılık, şantajcılık, dolandırıcılık, haraca kesme, tehditle para sızdırma.

racketlike, *sf.* raket biçiminde, rakete benzer, raket gibi.

rackety, *sf.* **1.** gürültülü, patırtılı, şamatalı, velveleli, yaygaralı, **2.** *bk.:* **flashy, rowdy, 3.** *bk.:* **rickety**. *e.a.- 1. noisy.*

rackle, *sf. İsk.* inatçı, dik kafalı, düşüncesiz, akılsız. *e.a.- headstrong, rash.*

rack railway, *is.* dişli tren/demir yolu. *e.a.- cog railway.*

rack-rent= rack rent, *is.&f.* **1.** çok fahiş kira (istemek), malın bedeline yakın kira (ile kiraya vermek), **2. ~er** : çok fahiş kira isteyen/ödeyen.

rackwork, *is.* dişli çubuk düzeni.

raclette, *is.* erimiş peynir ve haşlanmış patatesli bir İsviçre yemeği.

raconteur, *is.* öykücü, hikâyeci, masalcı, iyi hikâye anlatan kimse. *e.a.- storyteller.*

racoon, *is., ç.* **-coons /-coon** *bk.:* **raccoon.**

racquet, *is.* **1. ~s**: *bk. :* **racket** (5, 7), **2.** *bk.:* **racket** (6).

racquetball, *is.* top sektirme oyunu: 2-4 oyuncu raketle topa vurup duvarda sektirerek oynarlar.

racy, *sf.* **racier, raciest 1.** açık saçık, müstehcen. *a ~ story.* **2.** canlı, zinde, **3.** dokunaklı, etkili, şen, şakrak, canlı, orijinal. *a ~ literary style.* **4.** kendine has tadı olan (şarap, meyve). *e.a.- 1. suggestive, risqué, off-color, 2. vigorous, lively, 3. piquant, pungent, sprightly. Ant.- 2,3. bland, insipid, flat, vapid. NOT:* **RACY**, güzel şarap tadını niteler, mecazî olarak da etkili, canlı, tahrik edici, sürükleyici edebî yazılar için kullanılır. **PUNGENT**, acı, buruk, keskin, dokunaklı, iğneleyici anlamlarına geldiği gibi, edebî olarak da renkli, mizahî, müstehzi, alaycı yazıları niteler. **SPICY** ve **PIQUANT** keskin, baharatlı, acı demektir, söz ve yazılar için kullanılırsa **SPICY** açık saçık, merak ve ilgi uyandıran, **PIQUANT** ise ilginç, canlı, renkli ve hareketli anlamı taşır.

rad, *is.* **1.** rad: soğurulan ışınım dozu birimi, 1 gramlık soğuran maddeye 100 erklik enerji veren doz, **2.** *mat. bk.:* **radian.**

rad. = **1.** radical, **2.** radix.

radar, *is. elekt.* radar [**RA**dio **D**etecting **A**nd **R**anging].

radar beacon, *is.* yön buldurucu radar.

radarscope, *is.* radar ekranı.

raddle, *is.&f.* **-dled, -dling 1.** *bk.:* **ruddle, 2.** kabaca boyamak.

radiability, *is.* ışınırlık, ışınabilme.

radiable, *sf.* ışınır, ışıyabilen.

radial, *sf.* **1.** ışınsal, **2.** merkezden çevreye yönelik, **3.** yarı çap yönünde, yarı çapa ait, **4.** *zool.* yıldız biçiminde, **5.** *mak.* yıldız, radyal. **~ engine** : yıldız motor, **6.** *anat.* ön kol kemiğine ait, **7. ~ly** : ışınsal olarak, merkezden çevreye doğru, yarı çap yönünde, **8. ~ tire= ~-ply tire** : radyal tabanlı lâstik. *bk.:* **belted-bias tire, bias-ply tire.**

radian, *is. mat.* radyan, uzunluğu yarı çapa eşit yayı gören merkez açısı, 57.2958 . *kıs.:* **rad.**

radiance = radiancy = radiantness, *is.* **1.** ışınırlık, **2.** parlaklık, aydınlık, şaşaa. *e.a.- 2. brightness, effulgence.*

radiant[1], *sf.* **1.** ışıklı, parlak, aydınlık, **2.** şen, neşeli, neşe saçan, **3.** *fiz.* ışınır, ışıyan, ışınım+. **~ density** : ışınım yoğunluğu. **~ energy** : ışıyan erke. **~ flux** : ışınır akı. **~ heat** : ışıyan ısı. **~ heating** : ışınır ısıtma (düzeni). **~ intensity** : ışınır yeğinlik, **4. ~ly** : parlak bir şekilde, ışık saçarak, şaşaa ile, neşe ile. *e.a.- 1. shining, bright, beaming, refulgent, resplendent.*

radiant[2], *is.* **1.** *astr.* uzayda meteor yağmurunun çıkış noktası, **2.** ışık kaynağı, **3.** alevin en parlak noktası.

radiate[1], *f.* **-ated, -ating 1.** ışınla(n)mak, ışın yaymak, ışınlar hâlinde yayılmak, **2.** merkezden çevreye yayılmak/dağılmak, **3.** ışımak, ışık saçmak, ışıtmak, **4.** neşe saçmak, şenlendirmek. *e.a.- 1. irradiate, disseminate.*

radiate[2], *sf.* **1.** ışınlı, ışınlanan, ışınlar şeklinde yayılan, **2.** merkezden çevreye yayılan/dağılan, **3.** ışınsal bakışık, radyal simetriyi haiz.

radiation, *is.* **1.** *fiz.* ışıma, ışınım. **~ chemistry**: ışınım kimyası. **~ potential/pressure/resistance/temperature** : ışınım erkili/basıncı/direnci/sıcaklığı, **2.** ışın yayma, **3.** ışın, radyasyon, şua, **4.** parçaları daire yarıçapları şeklinde düzenleme, **5. ~ al** : ışınımsal, ışınsal, **6. ~ belt = Va Allen ~ belt** : ışınım kuşağı: 400-64370 km yükseklikte arzı kuşatan yüksek erkeli proton ve elektronlardan oluşan simit şeklindeki kuşak, **7. ~ sickness** *patol.* ışınım hastalığı: X ışınlarına veya ışınetkin ışınlara maruz kalanlarda bulantı, kusma, baş ağrısı, kramp, ishal ve kanama şeklinde beliren hastalık.

radiative/radiatory, *sf.* ışınır, ışınan, ışın yayan.

radiator, *is.* **1.** ışınlayan/ışın yayan şey, **2.** (radyo) verici anten, **3.** (ısıtma) kalorifer, radyatör, dilimli ısıtıcı, **4.** (oto) radyatör.

radical[1], *sf.* **1.** temel, köke/asla ait, **2.** kökten, temelden, esaslı, köklü, kesin, cezrî. *A ~ change of policiy. ~ measures. to make a ~ alteration in sth. a ~ disagreement over fundamentals.* **3.** *b.h.* köktenci, Radikal (parti üyesi), kökten ekonomik ve toplumsal reform yanlısı, **4.** doğuştan, doğal, fıtrî, cibillî. *~ defects of character.* **5.** *mat.* (a) kök+. **~ sign**: kök işareti √ : (b) köklü. **~ axis**: köklü ekseni. **~ center**: köklü özeği. **~ plane**: köklü düzlemi, **6.** *gr.* kökensel, türetilmemiş, bir kelimeden ekler çıkarıldıktan sonra kalan anlam birime ait, **7.** *bot.* kökten çıkan/biten/türeyen, **8.** *kim.* kök+. ***e.a.- 1.*** *fundamental, basic, essential, inherent,* ***2.*** *extreme, drastic, complete, through, excessive, immoderate, violent, fanatical,* ***4.*** *innate, ingrained.* ***k.a.- 2.*** *superficial.*

radical[2], *is.* **1.** kök, asıl, **2.** aşırı fikirler/ilkeler sahibi kimse, müfrit, **3.** köktenci, Radikal parti üyesi, **4.** *mat.* (a) kök işareti: , (b) köklü çokluk, başka bir sayının kökü olarak tanımlanan çokluk, **5.** *kim.* (a) kök, grup, (b) *bk.:* **free radical**, **6.** *gr.* köken, bir kelimeden ekler çıkarıldıktan sonra kalan anlam birimi. ***e.a.- 2.*** *extremist.*

radical empiricism, *fel.* **1.** kökten deneycilik: bütün bilgilerin deney ve duygulara indirgenebileceğini savunan felsefe öğretisi. **sensationalism, sensualism** *d.d.* **2. radical empiricist** : kökten deneyci.

radicalism, *is.* **1.** köktencilik, radikalizm, **2.** kökten reformları savunma, **3.** köktenci ilkeler/fikirler/yöntemler/uygulamalar.

radically, *zf.* **1.** kök(ün)den, temel(in)den, esasından, tamamen, baştan başa, kesinlikle. *Attitudes towards education will have to change ~. A ~ different approach.* **2.** doğuştan, ilkel olarak, aslına bakılırsa, köke/temele nazaran, **3.** köktencilikle, aşırı/müfrit bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *fundamentally, thoroughly, completely,* ***2.*** *originally, primitively.*

radicalness, *is.* köktencilik, radikallik, aşırılık, ifrat.

radical sign, *is. mat.* kök işareti: $\sqrt{25}$, $\sqrt[3]{30}$, $\sqrt[n]{x}$.

radicand, *is. mat.* kök altı, kök işaretinin altındaki/kökü alınan sayı.

radicel, *is. bot.* tincik, kök filizi, kökçük. ***e.a.-*** *rootlet.*

radices, *ç. is. bk.:* **radix.**

radicle, *is.* **1.** *bot.* (a) filiz kökü, ilkel kök, (b) tincik, kökcük, kök filizi, **2.** *anat.* sinir kökü. ***e.a.- 1.*** *(b) radicel, rootlet.*

radii, *ç. is. bk.:* **radius.**

radio[1], *sf.&is.* **1.** radyo, telsiz telefon/telgraf, **2.** radyo yayını/programı, **3.** radyo mesajı, telsizle alınan/gönderilen (haber), **4.** radyo/telsiz alıcısı/vericisi. *Brit.:* **wireless.**

radio[2], *f.* **-dioed, -dioing 1.** radyo/telsiz ile yayınlamak/göndermek, **2.** telsiz telgraf çekmek.

radio-, *ön ek* önüne geldiği kelimelere şu anlamları katar: **1.** radyo, telsiz, **2.** ışınsal, radyal, **3.** radyum, ışınetkin, rayoaktif. *ör.: radiotherapy, radiotracer.* **4.** ışınlama, radyasyon. *ör.: radiometer.*

radioactivate, *gl.f.* **-vated, -vating** ışınetkinleş(tir)mek, bir maddeyi ışınetkin/radyoaktif hâle getirmek.

radioactive, *sf. fiz. kim.* ışınetkin, radyoaktif. **~ capture** : ışınetkin kapım. **~ decay** : ışımetkin bozunum/parçalanma. **~ decomposition**: ışınetkin parçalanım. **~ deposit**: ışınetkin

çökelti. ~ **element**: ışınetkin öğe. ~ **emanation** : ışınetkin uçun. ~ **fallout** *bk.:* **fallout.** ~ **isotope** : ışınetkin yerdeş. ~ **product** : ışınetkin ürün. ~ **series (=decay series)** : ışınetkin diziler. ~ **tracer** : ışınetkin izleyici.

radioactively, *zf.* ışınetkinlikle, ışınetkin olarak, ışınetkime yolu ile.

radioactivity, *is. fiz. kim.* ışınetkinlik, radyoaktivite. **activity** *d.d.*

radio astronomy, *is.* radyo astronomi : radyo-teleskopla uzaydan alınan dalgaları analiz ederek gök cisimlerini inceleyen astronomi.

radioautograph(y), *is. bk.:* **autoradiograph(y).**

radio beacon, *is.* yön bulduran radyo : gemi ve uçakların yerlerini bulabilmeleri için sürekli işaretler yayınlayan radyo vericisi.

radio beam, *is.* yöneltilmiş radyo dalgası.

radiobiology, *is.* **1.** ışın biyolojisi, radyobiyoloji: ışınların canlılar üzerine etkisini inceleyen biyoloji dalı, **2. radiobiologic(al)** : ışın biyolojisi ile ilgili, **3. radiobiologist** : ışın biyolojisi uzmanı.

radiobroadcast, *is.&f.* **-cast/-casted, -casting** radyo yayını (yapmak), radyo ile yayın (lamak).

radio car, *is.* telsizli otomobil (özellikle polis otosu).

radiocarbon, *is. kim.* **1. carbon 14/carbon-14** *d.d.* radyokarbon, karbonun ışınetkin yerdeşi (radyo-aktif izotopu). Kütle nu. 14, yarı ömrü 5,568 yıl. Organik maddelerin yaşını belirlemekte kullanılır. **2.** karbonun herhangi ışımetkin yerdeşi, **3.** ~ **dating**: radyokarbonla yaş belirleme: bileşimlerindeki karbonun ışınetkinliğini ölçerek organik maddelerin yaşlarının tespiti. **Carbon-14 dating** *d.d.*

radiochemistry, *is.* **1.** ışınetkin kimyası: ışınetkin (radyoaktif) maddeleri inceleyen kimya dalı, **2. radiochemical** : ışınetkin kimyası +, **3. radiochemist** : ışınetkin kimyası uzmanı.

radio compass, *is.* yön buldurucu telsiz, radyo-pusula: sabit bir vericinin yönünü belirtmekte kullanılan yöneltilmiş antenli radyo alıcısı.

radioelement, *is. kim.* ışınetkin öğe, radyoaktif eleman.

radiofrequency = radio frequency, *is., ç.* **-cies** radyo frekansı: 15 HKz ile 10^8 kHz arasındaki frekanslar.

radiogenic, *sf. fiz.* ışınüretimsel, ışınetkin bozunumdan üreyen.

radiogram, *is.* **1.** radyogram, telsiz (ile alınan) telgraf, **2.** *Brit.* (a) röntgen filmi, (b) telgraf.

radiograph, *is.&f.* **1.** radyografi, röntgenle çekilen resim, **2.** röntgenini çekmek/almak, **3. ~er**: röntgenci, röntgen teknisyeni, **4. ~ic(al)** : röntgenle, röntgen vasıtasıyle, **5. ~y** : radyografi, röntgenini alma, röntgenle film çekme.

radioimmunoassay, *is.* ışınetkinli bağışıklık deneyi.

radioisotope, *is.* ışınetkin yerdeş, radyoizotop.

radioisotopic, *sf.* ışınetkin yerdeşsel.

radiolarian, *is.* ışınamip, *Radiolaria* sınıfından amibe benzer ışınlı tek gözeli deniz hayvanı.

radiolocation, *is.* radarla yer ve hız ölçümü.

radiologic(al), *sf.* **1.** ışın bilimine ait, radyolojik, **2.** ışınetkinsel, ışınetkin maddelerle yapılan. ~ *warfare.*

radiologist, *is.* röntgen uzmanı, radyolojist, ışın bilgini.

radiology, *is.* **1.** ışın bilimi, radyoloji, X ışınları ve ışınetkin ışınların tıbbî alanda kullanılmasını inceleyen bilim, **2.** röntgenle organların resmini çekip inceleme.

radiolucent, *sf.* ışın geçirir: X ışınlarını veya diğer ışın ışınları kolaylıkla geçiren. **radiolucency** : ışın geçirme.

radiolysis, *is.* ışınla bozundurma, dışardan uygulanan ışınlama ile kimyasal yapının değiştirilmesi.

radioluminescence, *is.* ışın ışıldanım: ışınetkin ışıma ya da X- ışınları kaynaklı ışıldama. **radioluminescent** : ışın ışıldak.

radioman, *is., ç.* **-men 1.** radyocu, **2.** telsizci, **3.** radyo tamircisi/teknisyeni.

radiometeorograph, *is. bk.:* **radiosonde.**

radiometer, *is.* **1.** ışınölçer: ışınım erkesini ısıl eş değeri cinsinden ölçen aygıt, **2.** ışık fırıldağı: ışınım erkesinin mekanik erkeye dönüşümünü gösteren alet, havasız bir ampul içinde ışığa tutulunca dönen birer yüzleri siyah kanatçıklardan ibarettir. **3. radiometric** : ışın ölçmeye ait, **4. radiometry** : ışın ölçme.

radiomimetic, *sf.* ışınımsı, ışınıma benzer etkileri olan.

radionics, *is. bk.:* **electronics.**

radionuclide, *is.* ışınetkin çekin.

radiopaque, *sf.* ışın geçirmez: X, gama vb. ışınlarını geçirmeyen. **radiopacity** : ışın geçirmezlik.

radiopharmaceutical, *is.* ışınetkin ilâç: teşhis veya tedavi maksadıyla kullanılan radyoaktif ilâç.

radiophone, *is.&f.* **1.** telsiz telefon/radyo telefon (ile konuşmak), **2.** *esk.* ışınım erkesi ile ses üreten alet, **3. radiophonic** : telsiz telefonla ilgili, **4. radiophony** : telsiz telefonculuk (tekniği/haberleşmesi).

radiophoto = radiophotograph = radiophotogram, *is.* telefoto, telsizle nakledilen fotoğraf.

radiophotography, *is.* telsizle resim nakli.

radioscope, *is.* ışıngözler. **radioscopic**: ışıngözlemsel. **radioscopy** : ışıngözlem(bilimi), röntgenle inceleme.

radiosensitive, *sf. patol.* ışınduygun. **radiosensitivity** : ışınduygunluk.

radiosonde, *is.* radyolu sondaj balonu: balonla uçurulan, ölçtüğü sıcaklık, basınç ve nemi radyo ile bildiren meteoroloji aleti. **radiometeorograph** *d.d.*

radio source, *is.* radyo kaynağı: radyo frekansları yayan uzay cismi .

radio spectrum, *is.* radyo izge, radyo frekansları spektrumu.

radio station, *is.* radyo istasyonu.

radiostrontium, *is.* ışınetkin stronsiyum, *bk.:* **strontium 90.**

radiosurgery, *is.* ışınım ameliyatı: ışınetkin maddenin (tedavi için) ameliyatla vücuda sokulması.

radiotelegram, *is. bk.:* **radiogram** (1).

radiotelegraph, *is.&f.* **1.** telsiz telgraf, radyotelgraf, **2.** telsizle gönderilen telgraf mesajı, **3.** telsizle telgraf çekmek/göndermek, **4. ~ic (al)** : telsiz telgraf+, **5. ~y** : telsiz telgrafçılık (tekniği, işletmesi vb.).

radiotelephone, *is.&f.* **1.** telsiz telefon (ile konuşmak), **2. radiotelephonic** : telsiz telefon+, **3. radiotelephony** : telsiz telefonculuk (tekniği, işletmesi, vb.).

radio telescope, *is. astr.* radyo gökgözler, radyo teleskop : uzaydan gelen radyo işaretlerini alan parabolik antenli hassas radyo alıcısı.

radiotherapy, *is.* ışın/şua tedavisi, radyoterapi, X-ışınları veya ışınetkin maddelerle tedavi. **radiotherapist** : ışın/şua tedavisi uzmanı, radyoterapist.

radiothermy, *is.* radyoısı tedavisi: çok yüksek frekanslı radyo dalgalarıyla ısıtarak tedavi.

radiothorium, *is. kim.* radyotoryum, toryumun ışınetkin yerdeşi, kütle nu. 228.

radiotracer, *is. kim.* ışınetkin izleyici: izleyici olarak kullanılan ışınetkin yerdeş/izotop.

radio tube, *is. elekt.* radyo lâmbası, elektron tüpü.

radio wave, *is.* radyo dalgası: frekansı 10 KHz-300 GHz (dalga uzunluğu 30 km- 1 mm) olan elektromagnetik dalga.

radish, *is. bot.* turp *(Raphanus sativus).*

radium, *is. kim.* radyum, ışınetkin eleman. Simgesi: **Ra**, atom ağ. 226.02, atom nu. 88, özgül ağ. 5.

radium therapy, *is.* radyum tedavisi, hastalıkların radyum ışınlarıyla tedavisi.

radius, *is., ç.* **radii/radiuses 1.** *geom.* yarı çap, çember veya kürenin merkezini çevre/yüzey üzerindeki herhangi bir noktaya birleştiren doğru parçası. **~ of convergence** : yakınsaklık yarı çapı. **~ of curvature** : eğrilik yarı çapı, **2.** yarı çap uzunluğu, **3.** yarı çapa eşit çember uzunluğunu gören daire dilimi alanı, **4.** çevre, etki/faaliyet alanı. **within a ~ of ten miles** : on millik çevre içinde, **5.** bir depo dolusu yakıtla alınan yol. *The cruising ~ of a ship.* **6.** *anat.* ön kol kemiği, döner kemik. *bk.:* **ulna** (1), **7.** *zool.* dal kemik, **8.** (böceklerde) kanat ana damarı, **9.** *bot.* bileşik çiçeği oluşturan küçük çiçeklerden her biri, **10.** tekerlek parmaklığı.

radius vector, *ç.* **radii vectores/radius vectors 1.** *mat.* yarı çap yöneyi : verilen bir noktayı baş noktaya (orijine) birleştiren doğru parçasının uzunluğu, **2.** *astr.* gezegen yörüngesinin herhangi bir noktasını başka bir uzay cismine (güneşe) birleştiren doğru parçası(nın uzunluğu).

radix, *is., ç.* **radices/radixes 1.** *mat.* taban: sayıtlama tabanı, ters üstel tabanı vb. **2.** *anat. bot.* kök, **3.** *gr.* köken. ***e.a.- 1.*** *base, 2,3. root, radical.*

RAdm = Rear admiral.

radome, *is.* radar anteni mahfazası (kubbe biçiminde).

radon, *is. kim.* radon: radyumun çözüşmesinden oluşan ışınetkina âtıl gaz. Simge: **Rn**, atom nu. 86, atom ağ. 222, yoğunluk: 9.73 g/l (0°C).

rad/s = rad/sec, *is.* saniyede radyan (açısal hız birimi).

radula, *is., ç.* **-lae** *zool.* dişli dil, törpü dil: birçok yumuşakçanın ağız kenarında ince dişler bulunan dil şeklinde organ. İleri geri hareket ederek besinleri törpüler. **radular** : törpü dil+.

RAF = R.A.F. = Royal Air Force.

raff, *is.* **1.** ayak takımı, **2.** çöp, süprüntü, döküntü, çörçöp. ***e.a.- 1.*** *rifraff, rabble,* ***2.*** *trash, refuse.*

raffia, *is.* **1.** *bot.* rafya, Madagaskar hurması *(Raphia pedunculata):* yaprak saplarından şapka, hasır, sepet vb. yapılan uzun tüysü yapraklı palmiye ağacı, **2.** rafya elyafı.

raffinose, *is. kim.* rafinoz: C18H32O16.5 H2O. Şekerpancarı ve pamuk tohumunda bulunan ve sulu ayrışarak glükoz, früktoz ve galaktoz üreten kristalli trisakkarit.

raffish, *sf.* **1.** adî, kaba, pespaye, bayağı, zevksiz, **2.** rezil, ahlâksız, haysiyetsiz, sefih, namussuz. *a ~ man.* **3. raffishly** : adîce, kabaca, bayağılıkla, zevksizce; rezilce, ahlâksızca. **4. raffishness** : adîlik, kabalık, bayağılık, zevksizlik; rezillik, ahlâksızlık, haysiyetsizlik, namussuzluk. ***e.a.- 1.*** *vulgar, low-class, tawdry, gaudy, flashy,* ***2.*** *rakish, disreputable.*

raffle, *is.&f.* **-fled, -fling 1.** eşya piyangosu(na koymak/piyango çekmek), hayır cemiyetinin düzenlediği piyango, **2.** *bk. :* **rubbish, 3.** *den.* dolaşmış halat vb., Arap saçı gibi birbirine karışmış şey, **4. ~r** : piyangocu, piyango düzenleyen/çeken. ***e.a.- 3.*** *tangle.*

raffles, *is.* kibar/acemi hırsız.

rafflesia, *is.* çöplük otu: sapsız, yapraksız, pis kokulu asalak bitki (çapı 7-90 cm).

raft[1], *is.* **1.** sal. **an inflatable rubber ~** : şişirilmiş lâstik sal, **2.** kelek, **3.** *bk.:* **life raft, 4.** beton bina mesnedi: yumuşak toprakta bütün bina temelini taşıyan beton kaide, **5.** *k.d.* büyük miktar, yığın, sürü. **~ of**: çok, pek çok, muazzam, bir sürü. *A whole ~ of people came for drinks.*

raft[2], *f.* **1.** sal ile taşımak/nakletmek. *~ the goods over to the island.* **2.** sal yapmak, **3.** sal ile seyahat etmek/karşı kıyıya geçmek. *They ~ed the lake.* **4.** sal kullanmak, **5.** (buz kütlesi) (a) bitki ve taşları denize sürüklemek, (b) üst üste yığılmak.

rafter, *is.* **1.** çatı kirişi, kiriş, bağlama merteği, **2.** sürü, hindi sürüsü, **3. ~ed** : çatısı kirişli, çatı kirişleri gözüken. *an ancient ~ed hall.*

raftsman, *is., ç.* **-men** salcı, kelekçi. ~~

rag[1], *is.* **1.** çul, çaput, paçavra, eski/yırtık kumaş/bez parçası. **~ baby/doll** : kumaştan yapılmış kukla/bebek. *He cleaned the car with an oily ~ .* **2. ~s** : yırtık pırtık/hırpanî elbise /giysi. **in ~s** : paçavralar içinde, yırtık pırtık. *The beggar was dressed in ~s.* **glad ~s** *argo* süslü elbise. *Wear one's glad ~s for the party.* **3.** parça, lime, kırıntı, döküntü, kırpıntı. *mec.* zerre. **There isn't a ~ of proof that he did it** : Onun yaptığına dair zerre kadar delil yok. **4.** *k.d.* değersiz /adî gazete/dergi, paçavra, **5.** *bot.* (narenciyede) çekirdek kılıfı, eksen etrafındaki zar, **6.** *Brit.* (a) azar(lama), pay(lama), zılgıt, (b) alay, matrak, kaba şaka, eşek şakası. *They pushed him into the river for/as a ~ .* (c) gürültü, şamata, (d) öğrencilerin toplu olarak sokakta gezip bir cemiyete vb. para toplaması. *On a ~ day we collected $500 for the hospital.* **7.** *müz.* kesik tempolu müzik parçası. *bk.:* **ragtime. 8. feel like a wet ~** *k.d.* çok yorulmak, hurdası çıkmak, **9. like a red ~ to a bull** *k.d.* son derece kızdıran/öfkelendiren. **Any statement against the government is like a red ~ to that minister** : Hükûmet aleyhinde söylenen her söz bakanı son derece öfkelendirir. **10. to chew the ~** *argo* çene çalmak, uzun uzadıya konuşmak/münakaşa etmek, dırdır etmek.

rag[2], *f.* **ragged, ragging** *k.d.* **1.** azarlamak, paylamak, **2.** alay etmek, alaya almak, matrak geçmek, takılmak, şaka yapmak. *They ~ged him about his big ears/for having such big ears.* **3.** *Brit.* gürültü ile/muziplik yaparak eğlenmek, kaba şakalarla işkence etmek. *They don't do any work in that office: they're always ~ging.* ***e.a.- 1.*** *scold,* ***2.*** *tease.*

raga, *is.* eski Hint müziğinde bir melodi.

ragamuffin, *is.* **1.** pejmürde/hırpanî/üstü başı perişan kimse, baldırıçıplak, külhanbeyi, **2.** sünepe, üstü başı perişan/kir pas içinde çocuk. ***e.a.-*** *tatterdemalion.*

ragbag, *is.* **1.** kırpıntı torbası, **2.** keşmekeş/karman çorman/perişan/dağınık şey. *Her mind is a ~ of disconnected facts.*

rag doll, *is.* bez/kumaş bebek.

rage[1], *is.* **1.** (şiddetli) öfke, kızgınlık, tehevvür, hiddet, gazap, köpürme. **be in a ~** : çok öfkeli olmak. **fly/fall into a ~** : küplere binmek, kızıp köpürmek, **2.** (yangın, dalga, fırtına, hastalık vb.) şiddet, azgınlık, önüne geçilemezlik, **3.** (duygu/arzu/iştah vb.) azgınlığı/taşkınlığı, **5.** istek, özen, arzu, şevk, gayret, **6.** heves, iptilâ, tutku, **7. all the ~** *k.d.* çok rağbette, moda, çok tutulan/beğenilen. **be all the ~** : pek rağbette olmak, pek tutulmak/rağbet görmek, alıp yürümek. **have a ~ for sth**: bir şeye tutulmak/delisi/müptelâsı olmak, **8.** *esk.* delilik. ***e.a.- 1.*** *wrath, ire, anger,* ***2.*** *fury, violence,* ***3.*** *ardor, fervor, enthusiasm,* ***6.*** *fad, craze, vogue, fashion,* ***8.*** *insanity.* ***k.a.- 1.*** *calm.*

rage[2], *gs.f.* **raged, raging 1.** çok öfkelenmek/kızmak, köpürmek, hiddetlenmek, gazaba gelmek, küplere binmek, tepesi atmak. **~ at / against sth.** : bir şeye çok kızmak/köpürmek, **2.** hezeyan etmek, çılgınca bağırıp çağırmak, şiddetle/hışımla hareket etmek/esmek/akmak vb. **3.** kudurmak, köpürmek, azmak, şiddetlenmek. **The battle ~ d** : Muharebe şiddetlendi. **4.** kasıp kavurmak, kırıp geçirmek, yakıp yıkmak, felâket hâlini almak. **The disease ~d through the city for months** : Hastalık aylarca şehri kırıp geçirdi. **5. ragingly** : öfke ile, köpürerek, hiddetle, gazapla, küplere binerek, hezeyanla, şiddetle, hışımla, **6. ~ out** : dinmek, sükûnet bulmak, sakinleşmek. *The storm ~d itself out.* ***e.a.- 1.*** *rave, fume, storm.*

ragged, *sf.* **1.** pejmürde kılıklı, elbisesi eski püskü/yırtık. *a ~ little boy.* **2.** partal, fersude, eski püskü, paçavra gibi. *a ~ coat.* **3.** (hayvan) kaba tüylü, **4.** yırtık pırtık, lime lime, **5.** kaba, pürüzlü, pürtüklü, arızalı. *~ stones.* **6.** (bahçe vb.) bakımsız, vahşî, kendi hâline bırakılmış, **7.** kaba saka, düzensiz, karışık, dağınık, **8.** (ses) ahenksiz, kulakları tırmalayıcı/yırtıcı, **9. ~ly** : eski püskü, yırtık pırtık, lime lime, **10. ~ness** : pejmürdelik, partallık, fersudelik, eski püskülük, yırtık pırtıklık, lime limelik, pürüzlülük, bakımsızlık. ***e.a.- 1.*** *shabby,* ***2.*** *tattered, shredded, rent, frayed, scruffy,* ***3.*** *shaggy,* ***5.*** *jagged,* ***7.*** *rough, imperfect, faulty, straggly,* ***8.*** *harsh, dissonant.*

ragged edge, *is.* **1.** (uçurum vb.) kenar, **2.** sınır, hudut, eşik, had, kenar, uç, **3. on the ragged edge** : tehlikeli bir durumda, ramak kalmış, (tehlike vb. nin) eşiğinde/kenarında. ***e.a.- 1.*** *brink,* ***2.*** *verge,* ***3.*** *on the verge of.*

ragged robin, *is. bot.* çingene karanfili *(Lychnis floscuculi).* Karanfilgillerden taç yaprakları dilimli, pembe kırmızı çiçekler açan kalımlı bitki.

raggedy, *sf.* **1.** yırtık, lime lime, pejmürde, paçavra gibi, **2.** kaba saba, düzensiz, arızalı, pürüzlü, karışık, dağınık.

raggle-taggle, *sf.* renk renk, alaca bulaca, çeşit çeşit, karmakarışık. ***e.a.-*** *motley.*

rag gourd, *is. bk.:* **luffa** (1).

ragi = raggee, *is. bot.* Hint tahılı *(Eleusine corocana).*

raglan, *is.* reglan (kollu) palto. **~ sleeve** : reglan kol.

raglike, *sf.* paçavra gibi, eski püskü, fersude.

ragman, *is., ç.* **-men** eskici, paçavracı.

ragout, *is.&f.* **-gouted, -gouting** *Fr.* sebzeli yahni (pişirmek).

rag paper, *is.* parşömen kâğıdı, paçavralardan yapılmış iyi cins kâğıt.

ragpicker, *is.* paçavracı, satıp geçinmek için sokaklardan/çöplüklerden paçavra vb. toplayan kimse.

rag rug, *is.* kırpıntılardan örülen kilim.

ragtag, *is.* ayaktakımı, pejmürde kılıklı fakir kimseler. **rag and tag; ragtag and bobtail; rag tag and bobtail** *d.d.* ***e.a.-*** *rabble, riffraff.*

ragtime, *is. müz.* **1.** (cazda olduğu gibi) kesik tempo, **2.** (piyanoda vb.) kesik tempolu müzik.

ragweed, *is. bot.* **1.** paçavra otu *(Ambrosia):* sonbaharda saman nezlesine sebep olan ot, **2.** *bk.:* **marsh elder**, **3.** *Brit. bk.:* **ragwort.**

ragwort, *is. bot.* kanarya otu *(Senecio Jacobaea, S. aureus.*

rah, *ünl.* Yaşa! (oyuncuyu teşvik için söylenir, **hurrah**'nın kısaltılmışı).

raid, *is.&f.* **1.** akın/yağma (etmek), çapul (culuk yapmak), **2.** *As.* hücum (etmek), baskın/anî taarruz yapmak, basmak. **air ~** : hava taarruzu. *make a ~ on the enemy coast.* **3.** (yetkili bir kimse) başka kaynaklardan ödenek sağlama(k). *The Minister made a ~ on the road tax to help*

pay for the railways. **4.** *fin.* ortak girişimle hisse senedi fiyatlarını düşürme(k), **5. ~r** : akıncı, yağmacı, çapulcu, hücum eden, saldıran.

rail[1], *is.* **1.** tırabzan, korkuluk, **2.** çit, parmaklık, **3.** ray, **4.** demir yolu, tren. **by ~** : demir yolu ile, trenle. **to go/travel by ~** : trenle gitmek/seyahat etmek. **~ car** : drezine, motorlu tek vagon, demir yolu arabası, **5. ~s** : demir yolu şirketi hisse senetleri/bonoları, **6.** *den.* küpeşte tutamağı/korkuluğu, **7.** (mobilya) yatay çubuk, ray, **8.** *zool.* su tavuğu *(Rallus limicola).* **water ~** : su yelvesi, **9. (go) off the ~s** : (a) çığırından çık(ar)mak, yanlış yola sevk etmek/sap(tır)mak, (b) aklını kaçırmak, sapıtmak, delirmek.

rail[2], *f.* **1.** parmaklıkla çevirmek, tırabzan yapmak, **2. ~ at/against**: (a) yakınmak, şikâyet etmek, dırlanmak. *~ at fate.* (b) dil uzatmak, küfretmek, sövüp saymak, sözle sataşmak, bağıra çağıra tenkit etmek, lânet etmek. *He's always ~ing against the government.* **3. ~ in**: çitle çevirmek, çit içine kapatmak, **4. ~ off**: çitle/parmaklıkla ayırmak.

railbird, *is. argo* **1.** seyirci, at/oto vb. yarışını parmaklıktan seyreden, **2.** gözlemci, müşahit. *Political ~'s prediction.* ***e.a.- 1.*** *spectator,* ***2.*** *observer.*

railer, *is.* **1.** küfreden, şikâyet eden, sövüp sayan, **2.** çit/parmaklık yapan.

railhead, *is.* **1.** demir yolu başı, demir yolunun uzandığı son nokta, son istasyon, **2.** *As.* malzemenin ileriye kamyonlarla vb. sevk edilmek üzere depolandığı demir yolu istasyonu.

railing, *is.* **1.** çit, parmaklık, tırabzan, **2.** parmaklık çubuğu. *The dog got its head stuck between the ~s.* **3.** demir yolu, **4.** küfür, şikâyet, sövüp sayma. *She wastes her time in useless ~(s) against her husband.* ***e.a.- 1.*** *balustrade,* ***2.*** *banister.*

raillery, *is., ç.* **-leries 1.** şaka, lâtife, takılma, **2.** şaka yollu alay. ***e.a.-*** *banter, teasing.*

railroad, *is.&f.* **1.** demir yolu (ile taşımak/göndermek/sevk etmek), **2.** demir yolu idaresi/şirketi, **3.** *ABD-k.d.* ivedilikle (meclisten) geçirmek. *To ~ a bill through Congress.* **4.** *k.d.* yeter delil olmadan alelacele muhakeme ile bir kimseyi haksız yere mahkûm etmek/hapse atmak, **5.** demir yollarında çalışmak, **6. narrow-gauge ~** : dar demir yolu, dekovil.

railroader, *is.* demir yolcu, demir yolu memuru/işçisi.

railroad flat, *is.* koridorsuz (bir odadan ötekine geçilen) kat/apartman dairesi.

railroading, *is.* demir yolculuk, demir yolu yapımı/işletmesi.

rail-splitter, *is.* tırabzancı: kütükleri kesip parmaklık tahtası/tırabzan yapan kimse.

railway, *is.* **1.** *Brit. bk.:* **railroad, 2.** tramvay vb. rayı, **3.** depo, fabrika vb. de yükleme/boşaltma için kullanılan demir yolu şube hattı, **4. broad/narrow/standard gauge ~** : geniş/dar/normal hatlı demir yolu, **5. ~-cutting** : demir yolu yarması, **6. ~-gauge** : demir yolu ray genişliği, **7. ~ -lie/~-track** : demir yolu hattı, **8. ~ man** : demir yolu görevlisi/memuru/işçisi, **9. ~ - porter** : istasyon hamalı.

raiment, *is. esk.* giyim, elbise, giysi, kılık kıyafet, üst baş. ***e.a.-*** *clothing, apparel, attire, garb.*

rain[1], *is.* **1.** yağmur. *The crops need ~ . He went out in the ~ without a coat.* İlgili sıfat: **pluvial, 2.** yağış, sağnak, yağmur yağması, **3. ~s** : yağış mevsimi, mevsim yağışı (Hindistan'da vb.), **4.** yağmurlu/yağışlı hava, **5.** *mec.* yağmur, ardı arkası kesilmeyen olay. *A ~ of arrows/of questions.* **6. ~ or shine** : her türlü havada, ister yağmur yağsın ister güneş açsın, **7. as right as ~** *k.d.* tam sıhhatli, sapasağlam, turp gibi. *Jane's been ill, but she's as right as ~ now.* **8. look like ~** : yağmur yağacağa benzemek. *Don't go out, it looks like ~.* ***e.a.- 2.*** *rainfall, rainstorm, shower.*

rain[2], *f.* **1.** (yağmur) yağmak. *It ~ed all night.* **2.** yağmur gibi boşanmak/dökülmek/inmek. *Tears ~ed from her eyes. The bombs came ~ing down.* **3.** (yağmur gibi) yağdırmak. *Their rich uncle ~ed (down) gifts upon the children.* **4. ~ cats and dogs** *k.d.* bardaktan boşanırcasına yağmak, sel sele gitmek, **5. ~ down = hail down** : yağmur gibi yağ(dır)mak. *He ~ed down curses on their heads. Troubles ~ed down.* **6. ~ out** *(Brit:* **~ off**) : yağmur sebebiyle (maçı, oyunu vb.) ertelemek. *The first game of the season was ~ed out.* **7. It never ~s but it pours** : felâket (bazan da refah) gelince tomarla gelir.

rainband, *is. astr.* yağmur kuşağı, atmosferdeki su buharı yüzünden güneş tayfında görülen siyah kuşak.

rainbow, *is.* **1.** gök kuşağı, eleğimsağma, alkım, ebem kuşağı, yağmur kuşağı, **2.** rengârenk/çok renkli ve süslü şey, **3.** tam dizi/seri/

takım, çok çeşitli şeylerin tümü, **4. all the colors of the ~** : rengârenk, her türlü renk. **to paint the house (in) all the colors of the ~** : evi her türlü renge boyamak, **5. ~ cactus** : alaca kaktüs *(Echinocereus rigidissimus):* GB ABD'de yetişen kırmızı beyaz dikenli, kırmızı çiçekli bir tür kaktüs, **6. ~ chaser** : hayal peşinde koşan kimse, **7. ~ trout** : çelikbaş alabalık *(Salmo gairdnerii).* Kaliforniya'da bulunur. *e.a.- 3. gamut.*

rain check, *is.* **1.** ertelenen oyunun sonraki gösterisi için muteber bilet, **2.** ucuz satılan ve mevcudu tükenen malı sonra aynı fiyata satmayı vadeden belge, **3.** ertelenmiş davet, **4. to take a rain check**: davete başka zaman icabet etmek, "alacağı olmak".

raincoat, *is.* yağmurluk. *Brit.:* **waterproof.**

rain crow, *is.* yağmur kuşu: çiftçilerin yağmur yağacağını haber verdiğine inandıkları birkaç çeşit kuş.

rain dance, *is.* yağmur dansı: Amerika kızılderililerinin yağmur yağması için yaptıkları ayin.

raindrop, *is.* yağmur damlası.

rainfall, *is.* **1.** yağış, yağmur, sağanak, **2.** yağış miktarı. *A ~ of 36 cm a year.*

rain forest, *is.* cengel, tropikal orman, çok yağmur yağan tropik ülkelerdeki sık orman.

rain gauge, *is.* yağmur ölçeği.

rainily, *zf.* yağmurluca, ıslak ıslak.

raininess, *is.* yağmurluluk, ıslaklık, çok yağmur alma, yağmur bolluğu.

rainless, *sf.* yağmursuz. **~ness** : yağmursuzluk.

rainmaker, *is.* **1.** yağmurcu: Amerika kızılderilileri arasında sihirle yağmur yağdırdığına inanılan sihirbaz, **2.** bilimsel yöntemlerle yağmur yağdıran kimse

rainmaking, *is.* yağmurculuk, yağmur yağdırma.

rainout, *is.* ışınetkin su çökelimi: su altı nükleer patlamadan sonra ışınetkin su damlacıklarının çökelimi.

ranproof, *sf.&f.* **1.** yağmur geçirmez, su geçirmez. *a ~ cover/coat.* **2.** su geçirmez hâle getirmek.

rain-shadow, *is.* dağlarla yağmurdan korunmuş bölge.

rainstorm, *is.* fırtınalı yağmur.

rain water, *is.* yağmur suyu.

rainwear, *is.* su geçirmez elbise.

rainy, *sf.* **rainier, rainiest 1.** yağmurlu. *~ weather. the ~ season.* **2.** yağmurdan ıslanmış, sırılsıklam. *~ streets.* **3.** yağmur getiren. *~ winds.* **4. ~ day** : darda kalınan zaman, sıkıntılı zaman, zaruret, sıkıntı. **save up for a ~ day** : darda kalınınca kullanmak için para biriktirmek.

raisable = raiseable, *sf.* kaldırılabilir, yükseltilebilir.

raise, *f.* **raised, raising 1.** (yukarı) kaldırmak, çıkarmak. **to ~ one's hand** : elini kaldırmak. **~ one's hat** : şapkasını çıkarmak. **~ a ship** : batmış gemiyi çıkarmak/yüzdürmek, **2.** yükseltmek. **to ~ o cloud of dust** : toz bulutu yükseltmek. **~ a number to the power of (another number)** : bir sayıyı bir kuvvete yükseltmek. **~ 5 to the power of 3** : 5'i 3. kuvvete yükseltmek= 5'in küpünü almak, **3.** ayağa kaldırmak, **4.** (bina) dikmek, inşa etmek, yapmak, yükseltmek, bina etmek. **to ~ a statue**: heykel dikmek. **to ~ a monument** : abide yapmak, **5.** (ürün, hayvan) yetiştirmek, üretmek. *The farmer ~s crops and cattle.* **6.** (çocuk) büyütmek, beslemek, yetiştirmek. *~ a family. Parents ~ their children.* **7.** harekete geçirmek, çalıştırmak, **8.** (soru/fikir) ortaya atmak, kamuoyuna/dikkate sunmak. *There's an important point I want to ~.* **9.** toplamak, biriktirmek, bir araya getirmek, yığmak, yığınak yapmak. **to ~ an army** : bir ordu toplamak. *to ~ enough money to buy a car.* **10.** uyarmak, canlandırmak, uyandırmak. **His long absence ~d doubts/fears about his safety** : Uzun süre kaybolması güvenliği hakkında şüphe/korku uyandırdı. **~ a smile** : dinleyenlerde gülümseme uyandırmak, **11.** (ölü) diriltmek, (hayalet) belirtmek. *to ~ the ghost of Napoleon.* **~ the dead** : kıyameti koparmak, **12.** şevk/ümit vermek, maneviyatını yükseltmek. **~ hopes**: ümit vermek, umutlandırmak. **~ s.o.'s spirits**: birinin maneviyatını yükseltmek, **13.** (rütbesini/mevkiini) yükseltmek, terfi ettirmek, ilerletmek. *to ~ a salesman to manager.* **14.** (değerini/miktarını/kuvvetini vb.) artırmak. **to ~ the rent** : kirayı artırmak, **15.** (sesini) yük-

seltmek/duyurmak. ~ **an objection** : itiraz etmek. ~ **one's voice** : sesini yükseltmek. **tell a funny story so as to ~ a laugh** : gülünç hikâye söyleyip herkesi güldürmek, **16.** nara atmak, bağırmak, haykırmak. **They ~d a cheer/a shout** : Sevinç narası kopardılar/sevinçle bağırdılar. ~ **the roof** : çok gürültü yapmak, **17.** (hamur) kabartmak, mayalandırmak. *Yeast ~s bread.* **18.** *(briç/poker)* sürülen parayı artırmak, **19.** (sahtekârlıkla) çekin meblâğını artırmak, **20.** *As.* (kuşatmayı/muhasarayı) kaldırmak. ~ *a siege.* **21.** *den.* ufukta karayı görmek. *After a long voyage the ship ~d land.* **22.** (radyo ile) haberleşme sağlamak, temasa geçmek, **23.** *fonet.* (dili yükselterek) sesli harfin telâffuzunu değiştirmek, **24.** (isyan/kargaşalık vb.) çıkarmak, ayaklandırmak. ~ *a rebellion.* **25.** ayağa kalkmak, doğrulmak, doğmak, zuhur etmek, **26. ~ cain/~ hell/ ~ the devil/~ the dickens/ ~ a rumpus** *k.d.* karışıklık çıkarmak, velveleye vermek, yaygarayı basmak, kıyameti koparmak, paylamak, **27. to ~ steam** : (buhar makinesine) istim vermek, istimi yükseltmek. ***e.a.- 1.*** *lift, heave, hoist, elevate,* ***2.*** *heighten,* ***4.*** *erect, construct, rear,* ***5.*** *cultivate, grow,* ***6.*** *rear,* ***7.*** *originate, activate, produce, effect,* ***9.*** *assemble, gather,* ***10.*** *awaken,* ***12.*** *inspirit,* ***13.*** *advance,* ***14.*** *increase,* ***20.*** *end,* ***24.*** *incite. NOT:* **RAISE** bir şeyi düşey olarak yukarıya kaldırmak/yükseltmek demektir: *Raise your right hand.* **LIFT** genellikle ağır bir cismin yerle temasını kesip az miktar yukarı kaldırmaktır. *To lift the table/a heavy stone.* **HEAVE**, ağır bir cismi güçlükle kaldırmak anlamında kullanılır. *To heave a heavy box onto a truck.* **HOIST**, çok ağır bir cismi mekanik bir araç (kaldıraç, vinç vb.) ile yavaş yavaş kaldırmaktır: *To hoist steel beams to the top of a building.* **ELEVATE**, genellikle makam, mevki, derece ve rütbesini yükseltmek anlamına gelir: *Good reading elevates the mind.*

raise[2], *is. (Brit:* **rise**) **1.** zam, artış, yükseliş, **2.** zam/artış miktarı, **3.** yükseltme, artırma, kaldırma, **4.** yüksek yer.

raised, *sf.* **1.** kabartma, **2.** (hamur vb.) mayalanmış, kabarmış.

raiser, *is.* kaldıran, yükselten, artıran, kabartan.

-raiser, *son ek* **1.** yetiştirici, üretici. **a cattle-raiser** : sığır yetiştirici, **2.** çıkaran, sebep olan. *A fire-raiser is someone that sets fire to buildings on purpose.*

raisin, *is.* kuru üzüm. **~y** : kuru üzümlü.

raising, *is.* **1.** kaldırma, yükseltme, **2.** *ABD* ~ **bee** *d.d.* bina çerçevesini kaldırmak için yapılan toplantı, **3.** çocuk yetiştirme, **4.** hayvan besleme/yetiştirme/üretme. **turkey** ~ : hindi yetiştirme.

raison d'être, *is., ç.* **raisons d'être** varlığın nedeni, var olma nedeni, hikmetivücut.

raj, *is. Hint.* egemenlik, hükümranlık, hakimiyet. ***e.a.-*** *rule, reign, dominion.*

Rajab, *is.* Recep, İslâm takviminin yedinci ayı.

rajah = raja, *is.* raca, mihrace, Hint hükümdarı. *He became ~ after the death of his father.*

rake[1], *is.* **1.** tırmık, **2.** fırın küsküsü, **3.** bahçıvan tarağı, **4.** sefih, çapkın, hovarda, uçarı, ahlâksız adam, şehvet düşkünü, **5.** eğilim, meyil, yatayla/düşeyle yapılan açı. *the ~ of the stage.* **6.** *den.* bacanın/direğin kıça doğru eğimi, **7.** (şapka) yan koyma. ***e.a.- 4.*** *roué, libertine, voluptuary, lecher, seducer, immoralist, rogue.*

rake[2], *f.* **raked, raking 1.** tırmıklamak, tırmıkla toplamak, taramak. ~ *the leaves off the grass.* **2.** tırmıkla düzeltmek, **3.** (ateşi) karıştırmak, **4.** bol bol toplamak, biriktirmek. *He ~ed up enough money to buy a car.* **5.** açıklamak, (foyasını) meydana çıkarmak, aydınlatmak, aydınlığa kavuşturmak, **6.** inceden inceye araştırmak, **7.** sıyırmak, kazımak, kazıyarak temizlemek, tırmalamak, kaşımak, **8.** *As.* ateşle taramak. ~ **a ship** : bir gemiyi baştan başa topa tutmak. ~ **a trench** : bir siperi (makineli tüfekle) taramak, **9.** gözden geçirmek, elemek, incelemek, **10.** meyletmek, eğilmek, meyilli/eğimli/eğik olmak, **11.** eğmek, meylettirmek. **12. ~ one's memory**: belleğini/hafızasını yoklamak, hatırlamaya çalışmak, **13. ~ in** : (a) gazinoda mizleri tırmıkla toplamak, (b) çok para kazanmak. *He must be raking in $2000 a week.* (c) ~ **it in** *k.d.* çok para kazanmak. *He must be raking it in!* **14. ~ off** : gayrimeşru yoldan para almak, **15. ~ out** *k.d.* araştırıp bulmak, bulup buluşturmak. *I'll try and ~ out something for*

you to wear. ~ **out the fire**: ateşi söndürmek için kömürlerini çıkarmak, **16.** ~ **over** : (a) (toprağı) tırmıklamak, (b) *mec.* (geçmişi) kurcalamak, tekrarlamak, **17.** ~ **up** *k.d.* (a) güçlükle bulmak. ~ *up enough money for the rent.* (b) (geçmişi) eşelemek, kurcalamak. *Please don't ~ up that old quarrel.* ***e.a.- 7.*** *scrape, scratch.*

rakehell, *sf.&is.* **1.** sefih, çapkın, hovarda, uçarı, aklâksız (adam), **2. ~y** : çapkınca, hovardaca, ahlâksızca. ***e.a.- 1.*** *rake, roué, libertine, voluptuary, lecher, seducer, immoralist, rogue, licentious, dissolute, profligate.*

rake-off, *is. k.d.* **1.** rüşvet, haraç, gayrimeşru kazanç. *The taxi driver gets a ~-off from the hotel if he brings travellers there.* **2.** (kâr vb. den) pay, hisse, komisyon.

raker, *is.* **1.** tırmıklayan, tırmıkla tarayan/toplayan/temizleyen, **2.** tırmık, **3.** düşmanı tarayan silâh.

raki = rakee, *is. T.* rakı.

raking, *sf.&is.* **1.** tırmıklanan saha, tırmıkla toplanan şey, **2.** çapkınlık, hovardalık, uçarılık, ahlâksızlık, **3.** sefih, çapkın, hovarda, uçarı, ahlâksız, **4.** eğik, eğimli, meyilli, **5.** hızlı, çabuk. ***e.a.- 2.*** *licentiousness,* ***3.*** *dissolute,* ***5.*** *speedy, swift.*

rakish, *sf.* **1.** sefih, çapkın, hovarda, uçarı, ahlâksız, **2.** gösterişli, şık, alımlı, süslü, züppe. *A hat worn at a ~ angle.* ~ *clothes.* **3.** (gemi) direk ve bacaları kıça doğru eğik, hızlı gider hissini veren. *He owns a ~ boat.* **4. ~ly** : çapkınca, hovardaca, ahlâksızca; gösterişli/şık/alımlı bir şekilde, züppece, **5. ~ness**: sefahat, çapkınlık, hovardalık, ahlâksızlık; gösteriş, şıklık, alımlılık, züppelik. ***e.a.- 1.*** *dissolute, licentious, immoral, profligate,* ***2.*** *smart, jaunty, dashing.*

rale, *is. patol.* hırıltı, ral, akciğer hastalarının solurken göğüslerinde duyulan ses.

rallentando, *sf.&zf.&is., ç.* **-dos** *müz. It.* **1.** gittikçe yavaşlayan (parça), **2.** yavaşlayarak.

ralliform, *sf. zool:* su tavuğuna benzer.

rally, *f.* **rallied, rallying 1.** (bir araya/bir şey etrafında) topla(n)mak, toparla(n)mak. **The whole nation rallied to the government** : Bütün millet hükûmetin etrafında toplandı. **The government rallied the nation around it** : Hükûmet milleti etrafında topladı. **2.** düzene/nizama sokmak/girmek, düzenle(n)mek, takviye/ihya etmek. *The tired soldiers rallied and draw the enemy back.* **3.** canlan(dır)mak, kuvvet(len)dirmek. **to ~ one's spirit**: maneviyatı kuvvetlenmek, **4.** (bir şahsın/partinin) yardımına koşmak, (bir davayı/ideali) desteklemek. ~ **round** : etrafında toplanmak, tek vücut hâlinde birleşmek, kuvvetle desteklemek, yardımına koşmak. *Her friends rallied round when she was ill.* **5.** (hastalık/keder/matem vb.) iyileşmeye yüz tutmak, kısmen iyileşmek, salâha kavuşmak. *He soon rallied from the shock of his father's death.* **6.** yeni kuvvet/enerji kazanmak, kuvvetlenmek, **7.** *fin.* (borsada fiyatlar düştükten sonra) hızla yükselmek, (piyasa) kendini toparlamak, **8.** (tenis/pinpon) sayı yapana kadar uzun süre topa vurmak, **9.** takılmak, şaka/lâtife yapmak, şakalaşmak. ***e.a.- 1.*** *gather, assemble, reassemble, muster,* ***3.6.*** *revive, reanimate, reinvigorate,* ***5.*** *recover,* ***9.*** *tease, chaff, banter.*

rally[2], *is., ç.* **-lies 1.** (bir araya) toplanma, (bir gaye uğrunda) birleşme, **2.** düzenle(n)me, düzene/nizama sokma/girme, **3.** *fin.* (borsada düşüşü takiben) hızlı fiyat artışı, toparlanma, **4.** (tenis/pinpon) (a) sayı yapana kadar uzun süre topa vuruş, (b) maçtan önce bir süre topa vuruş, **5.** (boks) yumruklaşma, vuruşma, **6. rallye** *d.d.* otomobil yarışı, **7.** heyecanlı toplantı, miting, bir toplumu heyecana/harekete getirmek gayesiyle yapılan toplantı.

ram[1], *is.* **1.** koç, **2.** *astr.* Koç burcu, **3.** şahmerdan, **4.** *den.* zırhlı mahmuzu, savaş gemisinde düşman gemisi teknesini delmeye mahsus sivri çıkıntı, **5.** basınç veya darbe uygulayan makine parçası, **6. hydraulic** ~ *d.d.* akarsu gücü ile işleyen tulumba.

ram[2], *gl.f.* **rammed, ramming 1.** kuvvetle/şiddetle vurmak, toslamak. *His car ~med mine.* **2.** şahmerdanla/kuvvetli vuruşlarla çakmak, vurarak/zorlayarak pekiştirmek. *He ~med the bolt into the wall.* **3.** (a) tık(ıştır)mak, tıka basa doldurmak, sokmak, (b) zorlamak, zorla kabul ettirmek. **to try to ~ an unpopular bill through Parliament** : Meclisi, halkın istemediği bir yasayı kabule zorlamak. **4.** kuvvetle itmek, **5.** (silâha) barut doldurup sıkıştırmak, **6.** (gemi) mahmuzlamak, mahmuz ile başka gemiye çarpmak, **7.** ~ **down one's throat** : istemediği bir şeyi/fikri zorla kabul ettirmek, zorlamak. *Father keeps ~ming it down my throat that I should become a doctor.* **8.** ~ **sth home** : bir şeyi iyice

anlatmak/kafasına sokmak. *The First World War ~med home the same lesson.* **9. rammer**: kuvvetle/şiddetle vuran, toslayan, çakan, iten. ***e.a.- 3. cram, stuff.***

RAM = Random Access Memory.

R.A.M. = Royal Academy of Music.

Ramadan = Ramazan, *is.* Ramazan.

ramble[1], *f.* **-bled, -bling 1.** (avare/başı boş/maksatsız) dolaşmak/gezinmek. *We ~d here and there through the woods.* **2.** (yol/akarsu) kıvrılarak uzamak, kıvrımlar yapmak, **3.** (bitki) azmanlaşmak, rastgele büyümek, enine boyuna gelişmek, sarılmak. *Wines ~ over the wall.* **4.** ipsiz sapsız/tutarsız bir şekilde konuşmak /yazmak, dili dolaşmak, sayıklamak. ***e.a.- 1. wander, stroll, saunder, amble, roam.***

ramble[2], *is.* **1.** gezinme, gezinti, dolaşma, **2.** dolambaçlı yol.

rambler, *is.* **1.** avare/başıboş dolaşan kimse, **2.** *bot.* sarmaşık gülü.

rambling, *sf.* **1.** avare/başıboş dolaşan, **2.** düzensiz, gelişigüzel, plânsız, **3.** çeşitli yönlerde rastgele genişlemiş/yayılmış. *a ~ house.* **4.** rabıtasız, bağlantısız, abuk sabuk, insicamsız, konudan konuya atlayan. *A long and very ~ letter.*

Rambouillet, *is.* eti ve yünü makbul bir Merinos koyunu cinsi.

rambunctious, *sf.* **1.** deli dolu, delişmen, ele avuca sığmaz, deliduman, asi, söz dinlemez. *The kids were very ~ after travelling all day.* **2.** neşeli, gürültülü, **3. ~ly** : deli dolu/delişmen/ ele avuca sığmaz bir şekilde, neşe ile, gürültü ile, **4. ~ness** : delidoluluk, delişmenlik, ele avuca sığmazlık, asilik. ***e.a.- 1. boisterous, unruly, wild, disorderly.***

rambutan, *is.* **1.** *bot.* tüylüce *(Nephelium lappaceum),* Malaya'da yetişen bir ağaç, **2.** bu ağacın parlak kırmızı, oval, üstü tüylü ve ekşi meyvesi.

RAMC = Royal Army Medical Corps.

ramekin = ramequin, *is.* **1.** peynirli güveç: ekmek ufağı, peynir ve yumurta ile fırında pişirilen bir yemek, **2.** saplı güveç: bu yemeğin pişirildiği kap, **3.** güveç: içinde yemek pişirilip sofraya konulan kap.

ramentaceous, *sf.* **1.** talaşlı, **2.** kabuklu, kabuk gibi.

ramentum, *is., ç.* **-ta 1.** talaş, üğüntü, kazıntı, **2.** *bot.* kabuk: eğrelti sap ve yapraklarında görülen ince kabuk/soyuntu.

ramie = ramee, *is.* **1.** *bot.* remi *(Boehmeria nivea).* Isırgangillerden Çin ve Hindistan'da yetişen ve elyafından kumaş yapılan, yuvarlak çubuk gibi sapları, geniş kalp biçiminde yaprakları olan bir bitki, **2.** bu bitkinin elyafı.

ramification, *is.* **1.** dallanma, dallara/şubelere ayrılma, **2.** dal, kol, budak. *~s of a nerve.* **3.** ayrıntı, sonuç, üzerinde çalışılan konu ile ilgili/ondan türeyen sorunlar. *The ~ of an idea.* **4.** şube, kol. *The ~ of a business/of a railway system.* **5.** *bot.* (a) dallar, (b) dallanma şekli. ***e.a.- 2. branch.***

ramiform, *sf.* **1.** dal gibi, dal şeklinde, **2.** dallı, dallara ayrılmış. ***e.a.- 1. branchlike, 2. branched.***

ramify, *f.* **-fied, -fying** dallan(dır)mak, dallara ayır(ıl)mak, dallanıp budaklanmak, kollara/ şubelere ayır(ıl)mak.

ramjet, *is.* tepkili jet (motoru): uçağın ileri hareketi ile sıkışan havayı yakıtla karıştırıp yakan jet motoru. **~ engine** *d.d.*

rammed earth, *is.* kerpiç: kum, kil, kireç vb. ni sıkıştırarak yapılan inşaat malzemesi.

rammer, *is.* tokmak(çı).

rammish = rammy, *sf.* **1.** koçumsu, koça benzer, koç gibi, **2.** (kokusu/tadı) nahoş, hoşa gitmeyen, pis kokulu, tadı fena olan, **3.** *bk.:* **lustful, 4. rammishness** : koça benzerlik, pis koku, fena tat, kösnüllük. ***e.a.- 2. rank.***

ramose, *sf.* **1.** çok dallı, dallı budaklı, çatallı, çatal çatal, **2.** dallanmış, dallanan, dallara ayrılan, **3. ~ly** : dallı budaklı bir şekilde, çatal çatal; dallanarak, dallara ayrılarak, **4. ramosity** : çok dallılık, çatallılık, dallanma, dallara ayrılma.

ramous, *sf.* **1.** *bk.:* **ramose, 1.** dal gibi, dala benzer, çatallı, şubeli, dal+, şube+.

ramp[1], *is.* **1.** rampa, eğik/meyilli yol/ yüzey, şev, **2.** bir binanın farklı yükseklikteki katları arasında meyilli geçit, **3. boarding ~** *d.d.* (uçağa biniş/iniş için) merdiven, **4.** yanaşmalık, yükleme rampası/rıhtımı, **5.** parmaklık bağlantısı: sahanlıkta merdiven parmaklığının

yüksek ve alçak kısımlarını birleştiren kısa içbükey parça, **6.** desise, dolap, oyun, düzen, **7.** aşüfte, şirret kadın.

ramp[2], *f.* **1.** şahlanmak, şaha kalkmak, susta durmak, arka ayakları üzerine kalkıp durmak, **2.** (sıçrayacak gibi) gerilemek, **3.** (hiddetle/şiddetle) saldırmak, üzerine atılmak, **4.** kudurmak, köpürmek, gazaba gelmek, kıyameti koparmak. **~ and rage** : küplere binmek, kıyameti koparmak, **5. ~ingly** : şahlanarak, şaha kalkarak, susta durarak; (hiddetle/şiddetle) saldırarak, üzerine atılarak; kudurmuşçasına, gazaba gelerek, kıyameti koparırcasına. ***e.a.- 3.*** *leap, dash,* ***4.*** *rage, storm.*

rampage, *is.&f.* **-paged, -paging 1.** öfke (lenmek), gazap, gazaba gelmek, kızgınlık, tehevvür, kızma(k), köpürme(k), küplere binme (k), kıyameti koparma(k), saldırma(k), **2. go on the ~** : cinleri tutmak, oraya buraya koşarak çılgınca gürültü yapmak, ortalığı alt üst etmek.

rampageous, *sf.* **1.** azılı, asi, itaatsiz, gürültücü, saldırgan, öfkeli, kızgın, **2. ~ly** : azılı bir şekilde, isyanla, asilikle, gürültü ile, saldırganlıkla, öfkeli/kızgın bir hâlde, **3. ~nes** : asilik, itaatsizlik, saldırganlık, öfke, kızgınlık. ***e.a.-*** ***1.*** *unruly, violent, boisterous.*

rampancy, *is.* **1.** şahlanma, şaha kalkma, susta durma, **2.** aşırılık, ifrat, haddi aşma, **3.** kızgınlık, gazap, öfke.

rampant, *sf.* **1.** kızmış, köpürmüş, öfkeli, **2.** azgın, küstah, zapt edilemez, taşkın, sınır tanımaz, dizginsiz, vahşî, **3.** şahlanmış, şaha kalkmış, **4.** susta duran, arka ayakları üstünde duran. *a ~ lion.* **5.** *mim.* farklı seviyeleri birleştiren (kemer/kubbe). *a ~ arch.* **6. ~ly** : kızarak, köpürerek, öfke ile, azgınca, küstahça, taşkınlıkla, dizginsizce, vahşîce, şahlanarak, şaha kalkarak. ***e.a.-1.*** *raging,* ***2.*** *unbridled, prevailing, unrestrained, wild,* ***3.*** *ramping.*

rampart, *is.&f.* **1.** toprak tabya (kurmak), **2.** sur (yapmak), set (çekmek), **3.** tahkimat, savunma/korunma aracı. ***e.a.-3.*** *fortification, breastwork, barricade, guard.*

rampike, *is. Cnd.* kuru dikili ağaç gövdesi, orman yangınında yanmış ağaç. **ranpike, rampole** *d.d.*

rampion, *is.* **1.** *bot.* çan çiçeği *(Campanula rapunculus):* kök ve yaprakları Avrupa'da salata olarak yenir, **2.** gökçan *(Phyteuma):* mavi çiçekler açan bir bitki.

ramrod, *is.* **1.** harbi, tüfek namlusunu temizleme çubuğu, **2.** barut doldurma çubuğu: ağızdan dolma ateşli silâhlara barut doldurup sıkıştırmaya yarar.

ramshackle, *sf.* **1.** viran, harap, köhne, eski, hurda, yıpranmış, yıkılmak üzere. *a ~ old building. a ~ car.* **2.** uydurma, derme çatma, baştan savma yapılmış, **3.** *mec.* sallantıda. *a ~ business.* ***e.a.- 1.*** *rickety, shaky.*

ram's horn, *is. bk.:* **shofar.**

ramshorn, *is.* tatlı su salyangozu *(Planorbis).*

ramson, *is.* **1.** *bot.* geniş yapraklı sarımsak *(Allium ursinum),* **2. ~s** : kök sarımsak.

ram-stam, *sf.&zf. Brit.-k.d.&Scot.* alelâcele, acele ile, paldır küldür, düşüncesiz(ce), düşünmeden, sallapati, dikkatsiz(ce). ***e.a.-*** *rash (ly), precipitate, thoughtless, heedless(ly).*

ramtil (seed) *bk.:* **Niger seed.**

ramulose = ramulous, *sf. bot. zool.* dallı budaklı, çok dallı, çatallı.

ramus, *is., ç.* **-mi** *bot. zool. anat.* dal, uzantı, çıkıntı.

ran, *f. bk.:* **run** *(geç.z.).*

RAN = R.A.N. = Royal Australian Navy.

rance, *is.* Belçika mermeri: mavi, beyaz benekli donuk kırmızı mermer. **Belgian marble** *d.d.*

ranch, *is.&f.* **1.** hayvan çiftliği, **2.** büyük çiftlik. *a fruit ~. a mink ~.* **3.** çiftlik halkı. *The entire ~ was at the party.* **4.** çiftlik binaları / arazisi/tesisleri, **5.** çiftlik işletmek/yönetmek, **6.** çiftlikte çalışmak, **7. ~ house** : (a) çiftlik evi, (b) çatı kenarı çıkıntılı tek katlı ev.

rancher, *is.* **1.** rençper, çiftlik sahibi, **2.** sığırtmaç, kovboy, çiftlikte çalışan kimse. ***e.a.-*** *ranchman.*

ranchero, *is., ç.* **-cheros** *İsp. &G ABD bk.:* **rancher.**

ranchette, *is.* küçük hayvan çiftliği.

ranchman, *is., bk.:* **rancher.**

rancho, *is., ç.* **-chos** *İsp. bk.:* **ranch.**

rancid, *sf.* **1.** bayat, bozulmuş, küflenmiş. *~ butter.* **2.** ekşi(miş), kokmuş, pis. *a ~ odor.* ***e.a.- 1.*** *stale, spoiled,* ***2.*** *rank, unpleasant.*

rancidity = rancidness, *is.* **1.** bayatlık, bayatlama, bozulma, küflenme, **2.** ekşi/bozuk/ pis koku/tat.

rancor, *(Brit:* **rancour**), *is.* hınç, kin, garez, buğuz. **feel ~ against s.o.** : birine karşı kin beslemek. ***e.a.-*** *hatred, malice, bitterness, venom, animosity, enmity, spitefulness.*

rancorous, *sf.* **1.** hınçlı, kinli, kinci, garezli, kin/garez/buğuz besleyen, kindar, garezkâr düşman, **2. ~ly** : hınçla, kinle, garezle, buğuzla, kin/garez besleyerek, **3. ~ness** : kincilik, garezkârlık, düşmanlık, kin/garez besleme.

rand, *is.* **1.** ayakkabı ökçe şeridi, **2.** (G Afrika, GB Afrika, Botswana, Lesotho, Swaziland) para birimi, 100 cents.

random, *sf.&zf.* **1.** rastgele, tesadüfî, seçkisiz. *This is just a selection of the complaints we have received.* **~ error** : seçkisiz yanılgı. **~ numbers** : seçkisiz sayılar. **~ order** : rastgele sıra. **~ process** : rastgele süreç. **~ sample** : rastgele örneklem. **~ shot** : rastgele ateş. **~ variable** : seçkisiz değişken. **~ vector** : rastgele yöney. **~ choice/selection** : rastgele seçme/seçim, **2.** (inşaat) boyut ve şekilleri değişik/rastgele. *~-sized slates.* **3. at ~** : rastgele, gelişigüzel. *She took a book at ~ from the shelf.* **to ask questions at ~** : gelişigüzel sualler sormak, **4. ~ly** : seçkisizce, gelişigüzel, rastgele bir şekilde, tesadüfî olarak, **5. ~ness** : seçkisizlik, gelişigüzellik, rastgelelik. ***e.a.- 1.*** *haphazard, chance, casual, stray, aimless.*

random access, *is.* rastgele erişim: Bilgisayar veri saklama ortamında erişilmek istenen tutanağın öncekinden bağımsız olarak doğrudan doğruya okunması ya da yazılmasını sağlayan donanım olanağı ve düzenleme yöntemi.

random access memory = RAM, *is.* rastgele erişimli bellek.

randomize, *gl.f.* **-ized, -izing** rastgeleleştirmek, rastgele seçmek. **randomization** : rastgeleleştirme, rastgele seçim.

random sampling, *is.* rastgele örnekleme. **~ ~ error** : rastgele örnekleme yanılgısı.

randy, *sf.&is., ç.* **randies**, *İsk.* **1.** kaba, terbiyesiz, küstah, nezaketsiz (kimse), **2.** azgın, şehvetli. ***e.a.- 1.*** *rude, obnoxious, riotous, coarse, 2. lewd, lustful.*

ranee = rani, *is.* (Hindistan'da) **1.** mihrace, **2.** kraliçe, prenses.

rang, *f. bk.:* **ring** *(geç.z.).*

range[1], *sf.&is.* **1.** alan, bölge, mıntaka, bir şeyin dağıldığı/işlediği/etkilediği/hareket ettiği sınırlı yer. **within ~ of vision**: görüş alanı içinde, **2.** erim, menzil. **out of ~** : menzil dışında. **This gun has a ~ of 1500 m.** : Bu silâhın menzili 1500 m'dir. *Their tanks stayed just beyond the ~ of our big guns.* **3.** uzaklık, hedef uzaklığı. **at a ~ of** ...: ... uzaklığında, **4.** atış alanı/ sahası, poligon. *a rifle ~.* **5.** füze uçuş deneme alanı, **6.** tesir sahası, **7.** (uçak, gemi, vb.) menzil, uçuş/seyir menzili/uzaklığı, bir depo yakıtla alınan yol. **~ of a ship** : bir geminin menzili/seyir uzaklığı, **8.** *ist.* genişlik: bir dağılımda en büyük ve en küçük değerlerin farkı, **9.** değişim sınırları. *the ~ of steel prices. the temperature ~.* **10.** *müz. bk.:* **compass**[1] (4), **11.** (haritacılık) iki nirengi noktası arasındaki yatay uzaklık, **12.** *ABD* arazi sürveyinde bir boylam çizgisinden itibaren her biri 6x6 millik arazi parçası, **13.** rütbe, mertebe, sınıf, mevki, derece, kademe. *Higher ~s of the society. There are 3 basic price ~s. People in the $30,000-40,000 income range.* **14.** sıra, dizi, seri, çeşit. **a wide ~ of patterns** : bir malın birçok çeşitli. *They stock a wide ~ of electrical goods.* **15.** *biy.* bitey/direy alanı, yayılma alanı. *The ~ of this flower is northern Europe.* **16.** otlak, mer'a, **17.** saha, **18.** dağ zinciri, silsile, sıradağlar. **mountain ~**: dağ silsilesi, **19.** fırınlı ocak (gaz, elektrik), **20.** *mat.* değer kümesi. ***e.a.- 1.&2.*** *sweep, reach, compass, lattitude, scope, 14. set.* ***NOT :*** **RANGE**, genişlik, vüs'at ve çeşitlilik kavramlarını kapsar: *The range of one's interests.* **COMPASS**, belirli/mahdut bir sınır belirtir: *Within the compass of one's mind.* **LATTITUDE**, sınır tanımayan bir genişlik/vüs'at ifade eder: *Granted lattitude of action.* **SCOPE** ise görüş, anlayış, uygulama bakımından belirli ve sınırlı bir alan anlamını taşır: *The scope of one's activities or one's obligations. Some technical terms are beyond the scope of this dictionary.*

range[2], *f.* **ranged, ranging 1.** dizmek, **2.** sıralamak, sıraya/düzene koymak, tanzim/ tertip etmek, düzenlemek, yerleştirmek. **~ the goods neatly in the shop window. 3.** sınıflandırmak, tasnif etmek, sınıflara ayırmak, sınıfın-

da/safında bulunmak. *They ~ed themselves with the liberals. He ~ed homself with the rebels.* **4.** uzanmak, temadi etmek, uzanıp gitmek. *The shabby houses ~d along the road.* **5.** yayılmak, dağılmak, **6.** otlatmak, mer'aya salmak, **7.** (teleskop) yöneltmek, çevirmek, ayarlamak, kurmak, **8.** (silâh) menzilini bulmak/tespit etmek, **9.** *den.* (çapa demiri halatını) rahatça boşalacak şekilde düzenlemek, **10.** (belirli sınırlar arasında) değişmek. *Prices ranging from $5 to $10. Emotions ranging from smugness to despair.* **11.** menzili (belirtilen miktar) olmak. **This gun ~s 4 miles** : Bu topun menzili dört mildir. **12.** (bir yerde) yetişmek, olmak, bulunmak, **13.** etrafta (amaçsız) dolaşmak, gezinmek. *The children ~d the hills and walleys. ~ through the forests/over the mountains.* **14.** kapsamak. **~ far** : geniş kapsamlı olmak. *Our conversation ~d over many subjects.* **15.** sınırları (belirtilen miktar) olmak, (belirtilen miktarlar arasında) değişmek/uzanmak. **The temperature ~s from zero to fifty** : Sıcaklık sıfırla elli arasında değişir. *The cost of improvement would ~ between 15 to 20 million dollars.* ***e.a.- 1. align, rank, 2. dispose, array, 3. classify, 4. lie, 6. pasture, 13. roam, wander.***

range finder *is.* telemetre, erim bulucu, gözlemci ile hedef arasındaki uzaklığı ölçen alet.

range light(s), *den.* sıra fenerler, çifte silyon fenerleri, kanalı gösteren fener(ler). **leading light** *d.d.*

ranger, *is.* **1.** korucu, orman bekçisi, **2.** silâhlı devriye, **3.** komando, baskın taarruzu yapmak için yetiştirilmiş asker, **4.** *ABD- b.h.* Ay yüzeyinin yakından incelenmesi için atılmış gözetleme uydusu, **5.** *Brit.* krallık orman ve parklarının bakımcısı, **6.** otlaktaki davar/sürü, **7.** kız izci/rehber.

range rider, *is.* **1.** atlı bekçi, **2.** koru/çiftlik bekçisi, **3.** kovboy.

rangy, *sf.* **rangier, rangiest 1.** (insan/hayvan) ince ve uzun, kolları/bacakları uzun, leylek bacaklı, **2.** başı boş ortalıkta gezen (hayvan), **3.** dağlık, sıradağlarla çevrili, **4.** geniş, vâsi. *an unpeopled ~ country. these ~ considerations.* **5. ranginess** : leylek bacaklılık, başıboşluk, genişlik, vâsilik.

rani, *is., ç.* **-nis** *bk.:* **ranee.**

rank[1], *is.* **1.** (toplumsal) sınıf, **2.** pâye, rütbe, mevki, makam. **Person of high ~** : Yüksek mevki/makam sahibi kimse. **The ~ of president** : Başkanlık makamı. **He's above me in ~** : Rütbece benden yüksektir. **3.** (toplumda) üst kademe, yüksek rütbe, **4.** derece, kademe, **5.** aşama, mertebe, **6.** dizi, sıra saf, **7.** *gen.* **~s** : (a) saf, sınıf, grup. **Join the ~s of unemployed** : İşsizler sınıfına katılmak. (b) (kumandan ve subaylar hariç) ordu, erat, erler. **to serve in the ~s** : er olarak askerlik yapmak. **reduce s.o. to the ~s**: (ceza olarak) rütbesini alıp erat sınıfına indirmek. **rise from the ~s** : (erat sınıfından) subaylığa terfi ettirmek, **8.** (satranç) sıra, yatay karelerin bir dizisi, **9. pull ~ = pull one's ~** *argo* mevkiini kötüye kullanmak, maiyetindekileri ezmek/hor görmek, **10. break ~s** : (a) sırayı bozmak, (a) mensup olduğu topluma ihanet etmek. *There was no tolerance for anyone who broke ~s.* **11. keep ~** : sırayı muhafaza etmek, **12. take ~ with s.o.** : birisi ile aynı seviyede/rütbede olmak, **13. ~ and file** : (a) erat, efrat, fertler, erler. **ten officers and two hundred ~ and file** : on subay ve 200 er. (b) halk, fertler, herhangi bir örgütün mevki sahibi olmayan/yönetilen üyeleri. *The union leaders were in favor of the offer but it was rejected by ~ and file.*

rank[2], *f.* **1.** (sıraya) diz(il)mek, sırala(n)mak, tertip etmek, düzenlemek. *The cups were ~ed neatly on the shelf.* **2.** tasnif etmek, sınıflandırmak. *Where do you ~ F. Nafiz? Where does F. Nafiz ~ as a poet? He ~s below Y. Kemal.* **3.** *bk.:* **outrank, 4.** belirli bir rütbede/mevkide/derecede olmak, belirli bir toplumsal sınıfta olmak. **Atatürk ~s as the greatest hero of twentieth century** : Atatürk yirminci yüzyılın en büyük kahramanı sayılır. **To ~ high** : rütbesi/mevkii yüksek olmak. **I don't ~ him very high** : Ben onu o kadar önemli bulmuyorum. **5.** kıdemli olmak. *The colonel ~s at this camp.* **6. ~ above** : daha yüksek rütbede olmak. **~ next to** : rütbece/mevkice ... - den sonra gelmek.

rank[3], *sf.* **1.** gür, mebzul, iyi gelişmiş, bakımlı (bitki). ~ *grass.* **2.** verimli, bereketli (arazi/toprak). ~ *soil.* **3.** ağır/fena kokulu, tadı fena, nahoş. *a ~ cigar. ~ meat.* **4.** kokmuş, ekşimiş, keskin, yiti, **5.** (fena anlamda) en âlâ, daniska. *A ~ outsider. ~ treachery. ~ injustice. ~ ingratitude. ~ nonsense.* **6.** iğrenç, menfur, müstekreh, **7.** kaba, galiz, terbiyesiz. ~ *language.* **8.** *huk.* haksız, aşırı, **9.** *esk. bk.:* **lustful, 10. ~ish** : (a) oldukça gür/mebzul/verimli, (b) oldukça ağır/fena kokulu, tadı fena, nahoş; hayli iğrenç/kaba/galiz/terbiyesiz, **11. ~ly** : (a) bolca, mebzulen; (b) fena kokulu/nahoş/iğrenç bir şekilde (c) kabaca, terbiyesizce, **12. ~ness** : gürlük, bolluk, verimlilik, bereketlilik; ağır/fena koku, iğrençlik; kabalık, terbiyesizlik. ***e.a.- 2.*** *fertile,* ***5.*** *utter, absolute,* ***6.*** *offensive, disgusting,* ***7.*** *vulgar, coarse, indecent,* ***8.*** *inequitable, indecent.*

ranker, *is. Brit.* er, erlikten yetişmiş subay.

ranking, *sf.* **1.** rütbece/mevkice üstün, rütbesi/mevkii daha yüksek, en kıdemli. *a ~ diplomat. Who's the ~ officer here?* **2.** ünlü, seçkin, tanınmış, yetkili. *A ~ authority on litterature. The ~ poet of the age.* **3.** (birleşik kelimelerde) rütbeli/kıdemli. *A low-~ executive.* ***e.a.- 1.*** *senior, superior,* ***2.*** *prominent.*

rankle, *f.* **-kled, -kling 1.** dert olmak, acısı unutulmamak, (acısı/ıstırabı) içine oturmak, gönül yarası/ukde olmak. **Their defeat still ~s** : Yenilgilerinin acısını unutamıyorlar. **After all those years, the memory of the insult still rankled** : Bunca yıl geçtiği hâlde hakaretin acısını unutamadılar. **2.** öfke/nefret uyandırmak, infiale sebep olmak, son derece kızdırmak. **Her remark ~d him** : Onun sözüne son derece kızdı. ***e.a.- 1.*** *fester,* ***2.*** *irritate.*

ranklingly, *zf.* **1.** yürek acısı ile, acısını unutamayarak, **2.** öfke/nefret/infial ile, kızgınlıkla.

ranpike, *is. bk.:* **rampike.**

ransack, *gl.f.* **1.** iyice/her tarafı aramak, altını üstüne getirmek, aramadık yer bırakmamak. *I ~ed the whole closet, but couldn't find the belt.* **2.** yağmalamak, çapullamak, yağma/talan etmek. *The enemy soldiers ~ed the town. The burglars ~ed the house.* **3. ~er** : (a) iyice/her tarafı arayan, (b) yağmacı, çapulcu. ***e.a.- 1.*** *search,* ***2.*** *pillage, plunder.*

ransom[1], *is.* **1.** kurtulmalık, fidye. *The kidnappers held the child until the ~ money was paid. The family paid a ~ of $100,000 for the child's release.* **2.** fidye ile serbest bırak(ıl)ma, **3.** günahın affı için ödenen para, **4. hold s.o. to ~** : bir esir için fidye istemek, **5. a king's ~** : muazzam/külliyetli para. **cost a king's ~** : muazzam paraya mal olmak. **be worth a king's ~** : paha biçilememek, çok değerli olmak, **6. at a ~ price** : ateş pahasına. **to obtain sth. at a ~ price** : bir şeyi ateş pahasına elde etmek.

ransom[2], *gl.f.* **1.** kurtulmalık/fidye ödemek/ödeyerek serbest bıraktırmak, fidye ile kurtarmak, **2.** fidye alarak serbest bırakmak, **3.** günahın affı için para ödemek, **4. ~er** : fidyeci, fidye isteyen/alan/veren, fidye ile kurtaran/serbest bırakan.

rant, *is.&f.* **1.** yüksek sesle gösterişli fakat anlamsız konuşma(k), yüksekten atma(k), atıp tutma(k), ağız kalabalığı (etmek), abartmalı söz (söylemek). *The priest ~ed about the devil and all his works.* **2.** (aktör) aşırı gösterişli/yapmacıklı rol yapmak. *Try not to ~ (the speech) so much.* **3. ~ and rave** : bağıra çağıra/öfke ile konuşmak, bas bas bağırmak. *He ~ed and raved about it.* **4. ~er** : palavracı, farfaracı, yüksekten atan kimse, **5. ~ingly** : yüksekten atarak, palavra/farfara ile.

ran-tan, *is.* patırtı, gürültü, yaygara, velvele.

rantipole, *sf.&is.* hoyrat, zırzop, savruk, dikkatsiz (kimse). ***e.a.- wild, reckless.***

ranunculaceous, *sf. bot.* düğün çiçeğigillerden, düğün çiçeği *(Ranunculaceae)* familyasına mensup.

ranunculus, *is., ç.* **-luses** düğün çiçeği, turna ayağı.

rap[1], *f.* **rapped, rapping 1.** vurmak, çalmak. *Someone ~ping loudly at the door. ~ sf.o. on/over the head.* **2.** (kalemle/çubukla/bastonla vb.) hafifçe vurmak. *To ~ on the table.* **3.** bağırmak, bağırarak/yüksek sesle söylemek. *to ~ out a command/an answer/an oath. The officer ~ped out an order.* **4.** *argo* (bir suçtan) tutuklamak, tevkif/mahkûm etmek, **5.** *argo* (a) konuşmak, çene çalmak, sohbet etmek, (b) tartışmak, münakaşa/itiraz etmek, (c) şiddetle eleştirmek, tenkit etmek, (d) azarlamak, paylamak. *The jud-*

ge ~ped the police for their treatment of the witness. **6.** *esk.* (a) taşımak, götürmek, nakletmek, (b) *bk.:* **enrapture, 7.** *esk. bk.:* **snatch.** ***e.a.- 1.*** *strike, hit, knock, tap,* ***4.*** *arrest, sentence, condemn,* **5.** *(a) speak, chat, talk, converse, (b) discuss, argue, (c) criticize, (d) rebuke, blame.*

rap[2], *is.* **1.** (hafif) vuruş, darbe, (kapı vb.) çalma/çalış, **2.** (şiddetle) azarlama, paylama, zılgıt, **3.** *argo* (a) sorumluluk, mes'uliyet, (b) (cinayetle) suçlama, itham, (c) hapis cezası, **4.** (a) konuşma, sohbet, musahabe, çene çalma, (b) tartışma, münakaşa, **5.** zerre, en az miktar, bir nebze. **not care/give a ~, it doesn't matter a ~** : zerre kadar umursamamak, umurunda olmamak. **I don't care/give a ~** : Zerre kadar umurumda değil. **It doesn't matter a ~ what he says** : Söylediklerinin zerre kadar önemi yok (İt ürür, kervan yürür). **6. a bum ~** *argo* haksız ceza, işlemediği bir suçtan mahkûmiyet, **7. beat the ~** *argo* aklanmak, arınmak, beraat etmek, cezadan kurtulmak, **8. get the ~ on/over the knuckles** : azarlanmak, azar işitmek, **9. give the ~ on/over the knuckles** : azarlamak, **10. take the ~** *(a) ABD- k.d.* bir yere çarparak acıtmak/ıstırap duymak. **He took a bad ~ on the head when he fell** : Düşüp başını çarptı ve fena hâlde acıttı. (b) *argo* suçu üstüne almak, başkasının suçunu/hatasını/kabahatini kendine mal etmek, **11.** İrlanda'da XVIII. yy. da 0.5 peni yerine kullanılan kalp para. ***e.a.- 1.*** *blow, knock,* ***2.*** *rebuke, criticism,* ***3.*** *(a) responsibility, (b) charge, (c) sentence,* ***4.*** *(a) talk, chat, conversation, (b) discussion, argument.*

rapacious, *sf.* **1.** haris, açgözlü, tamahkâr, doymak bilmez, gözü doymaz. *~ behavior.* **2.** zorba, gasp edici, yağmacı. *a ~ band of robbers.* **3.** yırtıcı. *Eagle is a ~ bird.* **4. ~ly** : harisane, açgözlülükle, tamahkârlıkla, doymak bilmeksizin; zorbalıkla, gasp ederek, yağmacılıkla; yırtıcılıkla, **5. ~ness = rapacity** : haris-lik, açgözlülük, tamahkârlık, gözü doymazlık; zorbalık, gasp edicilik, yağmacılık; yırtıcılık. ***e.a.- 1.*** *greedy,* ***2.*** *grasping, predatory, ravenous, voracious,* ***3.*** *predacious.* ***k.a.- 1.*** *generous.*

rape[1], *is.* **1.** ırza tecavüz, zorla ırza geçme. *He was sent to prison for ~.* **2.** zorla alıp götürme, gasp (etme), **3.** *bk.:* **statutory rape, 4.** bozma, berbat etme, *argo* canına okuma, bombok etme, içine sıçma. *the ~ of our beautiful forests.* **5.** *bot.* kolza *(Brassica Napus):* yaprakları hayvanlara yedirilen ve tohumundan yağ çıkarılan bir bitki. **~ oil= rapeseed oil= colza oil** : kolza yağı, **6. ~seed** : kolza (tohumu/bitkisi), **7.** üzüm posası.

rape[2], *f.* **raped, raping 1.** ırza tecavüz etmek, zorla ırza geçmek, **2.** gasp etmek, zorla alıp götürmek, **3.** (bir yeri) yağma/talan etmek, yağmalamak, soymak, soyup soğana çevirmek, **4.** bozmak, berbat etmek, *argo* bombok etmek, içine sıçmak, **5. rapist** : ırza geçen mütecaviz, namus düşmanı. ***e.a.- 1,2.*** *ravish,* ***3.*** *plunder, sack.*

raphe = rhaphe, *is., ç.* **-phae 1.** *anat.* orta çizgi, simetrik bir organın simetri ekseni, **2.** *bot.* ayrıt.

raphia, *bk.:* **raffia.**

raphides = raphis, *ç. is. bot.* rafid: bitki gözelerindeki iğne biçiminde kalsiyum oksalat kristalleri.

rapid, *sf.&is.* **1.** çabuk, hızlı, sür'atli, tez, kısa zamanda olan/yapılan, eli çabuk. *~ growth. a ~ worker. ~ motion.* **2.** *gen.* **~s** : ivinti, çağlarca, deli ırmak, nehrin hızlı akan yeri, **3. shoot the ~s** : (sandal) nehrin hızlı akan yerini çabucak geçmek, **4. ~ transit** : hızlı ulaşım: şehirlerde metro gibi hızlı işleyen ulaştırma aracı. ***e.a.- 1.*** *quick, swift, speedy.*

rapid-fire, *sf.* **1.** aralıksız, fasılasız, birbiri arkasına, birbirini izleyen. *~ questions. ~ events.* **2.** *As.* seri/çabuk ateşli, yaylım ateşli. *a ~ gun.*

rapidity = rapidness, *is.* çabukluk, hız(lılık), sür'at. ***e.a.- swiftness, speed, fleetness.***

rapidly, *zf.* hızla, sür'atle, çabucak, çarçabuk.

rapier, *is.* **1.** ince uzun kılıç, meç. **2. ~ed** : kılıçlı, meçli, **3. ~-thrust** : (a) meçle taarruz, (b) hazır cevap, çabucak ve yerinde verilen cevap.

rapine, *is.* yağma(cılık), çapul(culuk), soygun(culuk). ***e.a.- plunder.***

rapparee, *is.* **1.** XVII. yy. da İrlandalı çapulcu/eşkiya, **2.** eşkiya, soyguncu, çapulcu, korsan, haydut. ***e.a.- 2.*** *freebooter, robber, bandit, plunderer, vagabond.*

rappee, *is.* burun otu, enfiye.

rappel, *is.&f.* **-pelled, -pelling** (dağcılıkta) iple inme(k), kayalıktan aşağı sarkıtılan ipi beline dolayıp yavaş yavaş gevşeterek inme(k).

rapper, *is.* **1.** (kapı) tokmak, **2.** (kapı) çalan kimse.

rapport, *is.* **1.** (dostça/ahenkli) ilişki/münasebet, uyum, ahenk, anlaşma. **Be in/feel/develop ~ with s.o.** : Birisi ile anlaşmak/dostça ilişkiler kurmak. **to establish close ~ with one's students** : öğrencileri ile yakın ilişki tesis etmek, **2. en ~** : uyumlu, uyum hâlinde, birbiriyle anlaşmış.

rapporteur, *is. Fr.* sözcü.

rapprochement, *is.* (milletler arasında vb.) uzlaşma, barışma, anlaşma, dostça ilişki kurma, dostluk tesisi, yakınlaşma. *At last there are signs of ~ between our 2 countries.*

rapscallion, *is.* haylaz/çapkın/serseri kimse, külhanbeyi. *You've been drinking again, you ~ !* ***e.a.- rascal, rogue, scamp.***

rap session, *is. argo* toplu dertleşme/tartışma, belirli sorun ve şikâyetleri olanların dertlerini ortaya döküp tartıştıkları oturum.

rap sheet, *is. ABD-argo* sabıka kaydı, bir kimsenin tutuklandığını/mahkûm olduğunu gösteren kayıt.

rapt, *sf.* **1.** dalgın, iyice/adamakıllı dalmış, kendini vermiş. **~ in thought**: derin düşüncelere dalmış. **be ~ in** : -e dalmak. **2.** vecid halinde, vecde dalmış, kendinden geçmiş. *For an hour my audience listened in ~ silence. He was staring at her, ~.* **3.** çok sevinçli, (sevinçten) uçacak gibi. *~ with joy.* **4. ~ly** : dalgın dalgın, vecid içinde, vecde gelerek, kendinden geçmişçesine; sevinçle, **5. ~ness** : dalgınlık, vecde dalma, kendinden geçme; sevinç. ***e.a.-1. engrossed, intent, absorbed, 2,3. enaptured, transported, ecstatic.***

raptor, *is.* yırtıcı kuş.

raptorial, *sf.* **1.** yırtıcı, avcı, başka hayvanları avlayarak beslenen. *Eagle is a ~ bird.* **2.** kıskaç gibi, av yakalamaya elverişli. *~ claws.* ***e.a.- 1. predatory.***

rapture, *is.&f.* **1.** vecd, istiğrak, **2.** vecde dalma(k), kendinden geçme(k), **3.** *gen.* **~s** : aşırı/çılgınca sevinç/sevinme, sevinç taşkınlığı, sevinçten deliye dönme(k). **be in ~s** : sevinçten deliye dönmek, etekleri zil çalmak. **go into ~s (at/over sth)** : bir şeye (a) delice/deli gibi sevinmek, (b) hayran olmak. **She went into ~s at the news**: Haberi duyunca deli gibi sevindi. ***e.a.- 1. ecstasy, bliss, beatitude, transport, exaltation, 2. enrapture. k.a.- misery.***

rapturous, *sf.* **1.** vecd içinde, vecde gelmiş, kendinden geçmiş, **2.** çok sevinçli/sevindirici, heyecanlı. *~ surprise. Hear the ~ news. Give him ~ welcome.* **~ applause**: şiddetli alkışlar, **3. ~ly** : vecde gelerek, kendinden geçerek, sevinçle, heyecanla, **4. ~ness** : vecde gelme, kendinden geçme, sevinç, heyecan.

rara avis, *is., ç.* **rarae aves** *Lât.* nadir, eşi az bulunur (kimse/şey).

rare, *sf.* **rarer, rarest 1.** azrak, nadir, az bulunur, eşine az rastlanır. *a ~ event. ~ books. It's very ~ for him to be late.* **2.** seyrek, aralıklı, dağınık, **3.** yoğunluğu az, seyreltilmiş, hafif. *~ gases. The ~ air of the mountains.* **4.** son derece, fevkalâde. *Sympathetic to a ~ degree.* **5.** eşsiz, nadide. *She showed ~ tact in inviting them.* **6.** seçme, çok değerli. **7. ~ old** *k.d.* son derece iyi/kötü. *Have a ~ old time at the party.* **8.** (et) az pişmiş. ***e.a.- 1. unusual, uncommon, exceptional, scarce, singular, 2. sparse, infrequent, dispersed, 3. thin, rarefied, 4. great, extraordinary, 5. excellent, admirable, fine, 6. valuable, choice. k.a.- 1. common, 2. frequent, 5. inferior.***

rarebit = Welsh rabbit, *is.* kızartılmış peynirli ekmek.

rare earth, *is. kim.* azrak toprak madenlerinin oksitleri (çeşitli minerallerde rastlanır).

rare-earth element = rare-earth metal, *is. kim.* azrak toprak metali, nadir toprak madeni.

raree show, *is.* **1.** sandık içinde mercekli bir delikten seyredilen resimler, **2.** sokak temsili/gösterisi /sergisi.

rarefaction = rarefication, *is.* seyreltme, inceltme, azaltma, basıncını düşürme, yoğunluğunu azaltma.

rarefactive, *sf.* seyreltici, inceltici, basıncı düşürücü, yoğunluğu azaltıcı.

rarefiable, *sf.* seyreltilebilir, inceltilebilir, basıncı düşürülebilir, yoğunluğu azaltılabilir.

rarefied, *sf.* **1.** çok yüksek/yüce, ulu, âli, ulvi, mübeccel. *~ thinking. ~ art.* **2.** (çok defa alay için kullanılır) nadide, güzide, seçkin, seçme. *He moves in very ~ circles, his friends are all lords.* **3.** seyrek, ince, basıncı düşürülmüş, yoğunluğu azaltılmış, seyreltilmiş, incel(til)miş. ***e.a.- 1. high, elevated, lofty, exalted, 2. select, 3. rare, thin.***

rarefy, *f.* **-fied, fying 1.** seyrel(t)mek, incel(t)mek, basıncını/yoğunluğunu azaltmak, hafifle(t)mek. *to ~ a gas. Moisture rarefies when heated.* **2.** arıtmak, tasfiye etmek, inceltmek, kibarlaştırmak, zarafet vermek. *to ~ one's spiritual life.* ***e.a.- 2. refine, purify.***

rarely, *zf.* **1.** nadiren, ayda yılda bir, pek seyrek. *I have ~ seen such a beautiful sunset.* **2.** istisnaî olarak, görülmemiş bir şekilde, **3.** eşsiz, olağanüstü/fevkalâde iyi bir şekilde. *a ~ carved panel. a ~ beautiful girl.* **4. ~ ever** *k.d.* ender/pek nadir olarak. *I ~ ever go to the museum.* ***e.a.- 1. seldom, infrequently, 2. exceptionally, unusually, 3. excellently, skillfully, remarkably well.***

rareness, *is. bk.:* **rarity** (2, 4).

rareripe, *sf.&is. bot.* turfanda (sebze/meyve).

raring, *sf. ABD- k.d.* **1.** can atan, çok hevesli/istekli/gayretli, coşkun. *The children were ~ to get out into the snow.* **2. ~ to go** : başlamak için can atan. ***e.a.- 1. very eager.***

rarity, *is.* **1.** *ç.* **-ties** nadir/az rastlanır şey. *Women who bake their own bread are becoming a ~.* **2.** nedret, nadirlik, **3.** olağanüstü mükemmellik, fevkalâdelik, **4.** seyreklik, incelik, basınç/yoğunluk azlığı.

ras, *is.* Habeş prensi.

rasbora, *is. zool.* karabenek *(Rasbora heteromorpha).* Asya/Malezya'da bulunan kuyruğuna yakın siyah üçgen benekli gümüş renkli akvaryum balığı.

rascal, *sf.&is.* **1.** çapkın, yaramaz (insan/hayvan), **2.** alçak, rezil, namussuz (kimse), düzenbaz, dolandırıcı, **3.** *esk.* ayaktakımı, pespaye, aşağılık (kimse), **4. ~like** : alçakça/rezilce, düzenbaz/dolandırıcı gibi, **5. ~ly** : çapkınca, yaramazca; alçakça, rezilâne, namussuzca, düzenbazlıkla, dolandırıcılıkla. ***e.a.- 1. mischievous, rogue, 2. rapscallion, scamp, villain, base, dishonest, knave, scoundrel.***

rascality, *is.* **1.** (a) çapkınlık, yaramazlık, (b) alçaklık, rezillik, namussuzluk, düzenbazlık, dolandırıcılık, **2.** *ç.* **-ties** alçakça hareket/eylem.

rase, *gl.f.* **rased, rasing** *bk.:* **raze.**

rash[1], *sf.* **1.** aceleci, telâşçı, sabırsız, atılgan. *a ~ young soldier.* **2.** düşüncesiz, acele, telâşla yapılan. **make/take a ~ decision** : acele /düşünmeden karar vermek, **3.** cür'etkâr, gözüpek, **4. in a ~ moment** : sonunu düşünmeden. *I promised in a ~ moment to buy the children a pet monkey.* **5. ~ly** : acele ile, telâşla, sabırsızlıkla; düşüncesizce, düşünmeden, cür'etkârane, **6. ~ness** : acele(cilik), telâş(lılık), sabırsızlık, atılganlık; düşüncesizlik, cür'et(kârlık), gözüpeklik. ***e.a.- 1. hasty, impetuous, reckless.***

rash[2], *is.* **1.** isilik, tabas, deride meydana gelen kızartı ve lekeler, kurdeşen, **2.** salgın, art arda gelen nahoş olaylar. *A ~ of robberies last month.* **3. ~like** : isilik/tabas/kurdeşen gibi.

rasher, *is.* **1.** ince kesilmiş jambon dilimi. **a ~ of bacon** : domuz pastırması dilimi, **2.** bir porsiyon kızartılmış jambon dilimi.

rasorial, *sf.* eşeleyici, besin bulmak için toprağı eşeleyen. *~ bird's foot.* ***e.a.- gallinaceous.***

rasp[1], *f.* **1.** törpülemek, rendelemek, raspalamak. *~ away the rough corners.* **2.** kazımak, kazıyarak aşındırmak. *The glacier ~s the floor of the walley.* **3.** tahriş etmek, kızdırmak, (sinir) törpülemek. *The sound ~ed his nerves.* **4.** törpü gibi ses çıkarmak, **5.** bağırmak. *The officer ~ed (out) an order. "Leave the room!" he rasped.* ***e.a.- 1,2. scrape, abrade, 2. grate, 3. irritate.***

rasp[2], *is.* **1.** törpüleme, rendeleme, **2.** törpü(leme) sesi. *I hear a ~.* **3.** törpü, rende, raspa.

raspberry = razzberry, *is., ç.* **-ries 1.** *bot.* ahududu, ağaç çileği *(Rubus).* **red ~**: kırmızı ahududu *(Rubus idaeus).* **black ~** : kara ahududu *(Rubus occidentalis),* **2.** ahududu, ağaç çileği (meyve), **3.** mor renk, **4.** *ABD bk.:* **Bronx cheer.**

rasped, *sf.* pürüzlü, kaba, (kitap kenarı) kesilmemiş.

raspiness, *is.* **1.** gıcırtı, törpü gibi ses çıkarma, **2.** çabuk kızma/öfkelenme.

rasping, *sf.* gıcırtılı, (sinir) tırmalayıcı/törpüleyici (ses). *a ~ voice.* ***e.a.- harsh, grating.***

raspy, *sf.* **raspier, raspiest 1.** *bk.:* **rasping, 2.** çabuk kızan/öfkelenen. ***e.a.- 2. irritable.***

rassle, *f.* **-sled, -sling** *k.d. bk.:* **wrestle.**

raster, *is. TV* görüntü alanı, kafes, TV resim tüpünde görüntüyü oluşturan yatay çizgiler demeti.

rat[1], *is.* **1.** *zool.* sıçan, keme, iri fare *(Rattus).* **Norway** ~ : göçmen keme *(R. norvegicus).* **roof/black** ~ : kara sıçan *(R. Rattus).* **water** ~ : misk faresi *(Ondatra zibethica).* **mole** ~ : kör sıçan, **2.** sıçana benzer hayvan, **3.** *argo* hain, dönek, oyunbozan, mızıkçı, arkadaşlarına ihanet eden kimse, **4.** *argo* muhbir, jurnalci, **5.** *ABD* kadınların saçını kabarık göstermek için kullanılan parça, **6. (look) like a drowned** ~ : sırsıklam olmak, sudan çıkmış sıçana benzemek, ıslak/üşümüş/perişan bir hâlde olmak, **7. smell** ~ *k.d.* kuşkulanmak, hile sezmek, şüphelenmek, **8.** ~ **race** *argo* kör dövüşü, semeresiz didişme, koşuşturma, yorucu, fakat sonuçsuz çabalama, keşmekeş, hercümerç, hengâme. *We are living in the ~ race.* **9. ~s** ! *ünl.* Saçma! Zırva!

rat[2], *gs.f.* **ratted, ratting 1.** sıçan tutmak, **2.** *argo* oyunbozanlık/döneklik etmek, kendi çıkarı/selâmeti için müşkül anda arkadaşlarını terk etmek, **3.** *argo gen.* ~ **on** : gammazlamak, ihbar etmek, jurnalcilik yapmak, **4.** *argo gen.* ~ **on** : sözünde/vaadinde durmamak, caymak. *They said they'd help but hey're ~ted (on us).*

ratable = rateable, *sf.* **1.** değer/kıymet biçilebilir, **2.** orantılı, mütenasip. ~ *distribution of wealth.* **3.** *Brit.* mahallî vergiye tâbi. *The ~ value of the property.* **4. ~ness = ratability** : değer/kıymet biçilebilme, orantılı/ mütenasip olma, mahallî vergiye tâbi olma, **5. ratably** : orantılı olarak. *Distribute the net profit among the shareholders ~.* ***e.a.- 2.*** *proportional,* ***3.*** *taxable,* ***5.*** *proportionally.*

ratafia = ratafee, *is.* **1.** bademli likör, **2.** ~ **biscuit** *: Brit.* bademli kurabiye. ***e.a.- 2.*** *macaroon.*

ratal, *is.* oranlanan sayı.

ratan, *is. bk.:* **rattan.**

rataplan, *is.&f.* **-planned, -planning** pat pat/güm güm (diye ses çıkarmak), patırtı, gümbürtü, patırdamak, gümbürdemek.

ratatat = rat-a-tat= rat-a-tat-tat, *is.* tak tak, tık tık, kapı vurulması sesi.

ratbite fever, *is. patol.* sıçan humması, sıçan ısırması ile geçen bulaşıcı bir hastalık, yara, adale ağrısı ve ateşle belirir. **ratbite disease** *d.d.*

ratch, *is. bk.:* **ratchet.**

ratchet, *is.* **1.** dişli çark mandalı, mandal, kastanyola, **2.** ~ **wheel** *d.d.* mandallı dişli çark.

rate[1], *is.* **1.** oran, nispet, faiz oranı. *a high ~ of inte-rest.* **2.** hız, sür'at. *At the ~ of 100 km an hour.* **3.** ücret, birim fiyat. *a ~ of 10 cents a pound. The ~ of electricity.* **4.** fiyat, bedel, paha, **5.** tempo, ilerleme hızı. *To work at a rapid ~ .* **6.** derece. *The ~ of increase in work output.* **7.** çeşit, nevi, **8.** sınıf, mertebe, **9.** (sigorta) prim oranı, **10.** (nakliyat) birim fiyat, **11.** saat ücreti, gündelik, **12.** (takdir edilen) kıymet, değer, **13.** belirli bir süre içinde saatin ileri gitme/ geri kalma miktarı, **14. at any** ~ : her hâlde, her halükârda, her ne olursa olsun, mutlaka, yine de. *At any ~ , we can go out when it stops raining.* **15. at this/that** ~ : bu durumda, bu şartlar altında, durum böyle devam ederse. *At this ~ we won't be able to buy a house.* **16.** ~ **of exchange = exchange** ~ : kur, döviz kuru, kambiyo sürüm değeri. *What is the ~ of exchange today between $ and DM?* **17. at the** ~ **of** : oranında, nispetinde, hesabıyla. ***e.a.- 4.*** *price, cost,* ***7.*** *grade, class, sort,* ***14.*** *anyway, anyhow, under any circumstances, at least, still.*

rate[2], *f.* **rated, rating 1.** değerlendirmek, değer/kıymet biçmek, fiyat takdir etmek, **2.** saymak, hesap etmek, hesaba katmak, nazarıitibara almak, **3.** (ücret/maaş/faiz oranı vb.) tespit etmek, **4.** sınıflandırmak, sınıfını/derecesini belirtmek, **5.** nakliye ücretini tespit etmek, **6.** değerli olmak, kıymet ifade etmek, itibarda olmak, **7.** derece almak/kazanmak. *Her performance didn't ~ very high in the competition.* **8.** sayılmak, addolunmak, **9.** saymak, telâkki etmek. **He is ~d high(ly) as a poet** : Büyük bir şair sayılır. **10.** emlâk vergisi tarh etmek. *My house is ~d rather high/at $900.* **11.** azarlamak, paylamak, haşlamak. *Give him a good rating for what he did.* **12.** *k.d.* hak etmek, lâyık olmak. **to** ~ **an increase** : maaş zammına lâyık olmak. ***e.a.- 11.*** *scold, chide, berate, reprove, rail at,* ***12.*** *deserve.*

rateability/rateable/rateableness/rateably, *bk.:* **ratability/ratable/ratableness/ratably.**

ratel, *is. zool.* alaca porsuk *(Mellivora capensis).* Afrika'da yaşayan porsuk cinsinden et obur hayvan.

ratepayer, *is. Brit.* emlâk vergisi mükellefi.

ratepaying, *is. Brit.* emlâk vergisi ödeme.

rater, *is.* **1.** değer/kıymet biçen, fiyat/bedel tahmin/takdir eden kimse, **2.** (belirli bir) sınıfta/derecede/mertebede olan kimse. *The show star is a first-rater.* **3.** azarlayan/paylayan/haşlayan kimse.

ratfink, *is. argo* **1.** nefret edilen/hoşa gitmeyen kimse, **2.** muhbir, jurnalci, gammaz, hain. ***e.a.- 1.*** *fink,* ***2.*** *informer, traitor.*

Rathaus, *is., ç.* **-häuser** *Alm.* hükûmet konağı, belediye binası.

rathe, *sf.&zf. esk.* **1. rath** *d.d.* turfanda, erken olan/gelişen/kemale eren, **2.** *Brit.- k.d.* erken. ***e.a.- 2.*** *early.*

rather[1], *zf.* **1.** oldukça, bir dereceye kadar. **~ a lot** : oldukça fazla, bir hayli. **~ fat** : oldukça şişman, şişmanca. *~ good. a ~ cold day. I'm feeling ~ better.* **2.** aşağı yukarı, hemen hemen. *I ~ thought so.* **3.** daha doğrusu. *He came home late last night, or ~ very early this morning.* **4.** -den ise, -e tercihan. **He'd die ~ than yield** : Teslim olmaktansa ölür= Ölür de teslim olmaz. **5.** daha ziyade, -den ziyade. **It was what he meant ~ than what he said** : (Önemli olan) sözlerinden ziyade maksadı idi. **I ~ think we have met before**: Daha önce görüştük gibime geliyor. **6.** tersine, aksine, bilâkis. **The sick man is no better today, ~ he is worse**: Hasta adamın durumu bugün iyi değil tersine daha fena. *It's not generosity, ~ self interest.* **7. had ~** : tercihan, daha iyi(si). **I had (=I'd) ~ not do it** : Yapmasam daha iyi. **I had ~ go** : Gitsem iyi olur= Gitmeyi tercih ederim= Daha iyisi gideyim= Bana kalırsa gideceğim. ***e.a.- 1.*** *somewhat, to a certain extent, in a measure,* ***3.*** *more properly/truly/exactly,* ***4.*** *sooner,* **5.** *more,* **6.** *on the contrary,* **7.** *preferably.*

rather[2], *ünl. Brit.* Evet! Elbette! Tabiî! Ziyadesiyle! *"Isn't she beautiful?" "Rather!". "Would you like to swim?" "Rather!"* ***e.a.-*** *yes, certainly, indeed, assuredly, very much so.*

rathole, *is.* **1.** fare/sıçan deliği. *The ~s in the old barn must be plugged up.* **2.** fare yuvası, **3.** ufak/dar/rahatsız oda/daire/ev vb.

rathskeller, *is.* **1.** (Almanya'da) belediye/hükûmet konağı mahzeni (ekseriya birahane veya lokanta olarak kullanılır), **2.** bodrumdaki birahane/lokanta.

raticide, *is.* fare zehiri. **raticidal** : fare öldürücü.

ratification, *is.* onayla(n)ma, ona(n)ma, tasdik (etme/edilme). ***e.a.- confirmation, sanction, validation.***

ratifier, *is.* onaylayan tasdik eden.

ratify, *gl.f.* **-fied, -fying** onaylamak, onamak, tasdik/tasvip etmek. **It is doubtful that the new amendment to the constitution will be ratified** : Yeni anayasa değişikliğinin onaylanacağı şüpheli. ***e.a.- corroborate, approve, establish, validate, confirm, sanction, endorse. k.a.- disapprove, reject, rescind, veto.***

ratiné, *is. Fr.* sünger kumaş, pütürlü iplikle dokunmuş seyrek kumaş. **ratine, sponge cloth** *d.d.*

rating, *is.* **1.** tasnif, sınıflandırma, sınıflara/derecelere ayırma, **2.** *den.* (a) gemicinin aşaması/sınıfı, (b) **~s** : (İngiliz bahriyesinde) küçük subay/er. *A group of naval ~s drinking beer.* **3.** (a) (şahıs/firma) kredi durumu, (b) derece, pâye, durum. *The school has a good academic ~.* **4.** *rad. TV* belirli bir yayını izleyen seyirci yüzdesi, **5.** birim fiyat, **6.** *Brit.* (a) mülkün vergiye esas olan değeri. **The ~ officer came to look at the farm** : Vergi takdir memuru gelip çiftliğe baktı. (b) belediye vergisi yüzdesi. **The ~ authorities** : Belediye vergi dairesi, **7.** motorun saymaca/nominal gücü (HP, KW), **8.** takdir, tahmin, **9.** azar(lama), pay(lama), tekdir. ***e.a.- 9.*** *reprimand, rebuke, scolding.*

ratio, *is., ç.* **-tios 1.** oran, nispet. *The ~ between attackers and defenders was roughly five to one.* **2. in direct ~ to** : ... ile doğru orantılı. **Efficiency increases in direct ~ to incentive** : Verim, hevesle orantılı olarak artar. **3.** bölüm. *The ~ of 6 to 2, written 6:2 or 6/2.* ***e.a.- 1.*** *proportion,* ***3.*** *quotient.*

ratiocinate, *gs.f.* **-nated, -nating** uslamlamak, usa vurmak, muhakeme etmek, etraflıca düşünmek. ***e.a.- reason.***

ratiocination, *is.* uslamlama, usa vurma, muhakeme etme, etraflıca düşünme.

ratiocinative = ratiocinatory, *sf.* uslamsal, uslamlama+, usa vurma+, muhakeme+, etraflıca düşünme+. *~ powers. stimulate one's ~ faculties.*

ratiocinator, *is.* uslamlayan, usa vuran, muhakeme eden, etraflıca düşünen.

ration[1], *is.* **1.** tayın, er azığı, **2.** pay, hisse, **3.** istihkak, vesika ile verilen miktar, **4. ~s** : erzak. *e.a.- 1. allowance, allotment, 2. portion, share, 4. provisions, food.*

ration[2], *f.* **1.** tayın vermek, (askere) yiyecek/erzak dağıtmak. *To ~ food to an army.* **2.** vesikaya bağlamak, vesika ile dağıtmak, tüketimini sınırlamak. *To ~ bread/meat/sugar in wartime.* **3.** tayın miktarını/istihkakını saptamak. *To ~ a person to a pound of meat a week.* ***e.a.- 1.*** *allot, mete, dole.*

rational[1], *sf.* **1.** makul, mantıklı, mantıkî, akla/mantığa uygun, **2.** makul, akıllı, akıl/muhakeme sahibi, iyi/doğru düşünür, **3.** akıllı, aklı başında, aklına sahip, aklî melekesi yerinde (deli değil). *The patient appeared to be perfectly ~ .* **4.** aklı olan, düşünebilen, muhakeme edebilen. *Man is ~ animal.* **5.** ussal, aklî, akla dayanan. *a ~ explanation.* **6.** *mat.* oranlı, rasyonel, iki tam sayının oranı olarak ifade edilebilen. **~ expression** : oranlı işlev. **~ function** : oranlı işlev, rasyonel fonksiyon. **~ number** : oranlı sayı, **7.** elverişli, uygun, **8.** insaflı. **9. ~ly** : makul bir şekilde, mantıkî olarak, akla/mantığa uygun bir şekilde, akıl ve mantık yolu ile, **10. ~ness** *bk.:* **rationality**. ***e.a.- 1.*** *reasonable, sensible, 2. intelligent, wise, judicious, 3. sane, lucid, 4. bk.: reasonable.* ***k.a.- 1.*** *irrational, unreasonable, absurd, 2. stupid, 3. insane.* ***NOT:*** **RATIONAL** , hissiyata kapılmadan sırf akıl ve mantık kurallarına uyarak doğru sonuca varabilme yeteneğini niteleyen teknik bir terimdir. **REASONABLE**, daha az teknik bir terim olup akla ve pratik gerçeklere uygunluğu ifade eder: *a reasonable solution to a problem.* **SENSIBLE** de teknik olmayan bir terimdir ve aklıselime, sağduyuya uygunluğu belirtir: *You made a sensible decision.*

rational[2], *is. bk.:* **rational number.**

rationale, *is.* **1.** gerekçe, esbabımucibe, **2.** ilke ve temellerin sebepleriyle izahı, **3.** makul/mantıkî sebep/mesnet.*There seems to be no ~ to his behavior.*

rationalisation/ rationalise/ rationaliser, *Brit. bk.:* **rationalization/ rationalize/ rationalizer.**

rationalism, *is.* **1.** usçuluk, akılcılık, akliye: düşünce ve önermeleri yalnız akıl ile mantığa dayandırma ilkesi, **2.** usçuluk felsefesi, rasyonalizm: (a) Bilgi ve gerçeklere deneme ile değil, akıl ve mantık yolu ile ulaşılabileceği kuramı, (b) bizzat usun denemeden bağımsız olarak başlı başına bilgi kaynağı olduğu öğretisi, **3.** *ilâh.* insan aklının vahiye gerek duymadan dinsel gerçeğe ulaşabileceği öğretisi.

rationalist, *sf.&is.* **1.** usçu, usçuluk felsefesi taraftarı, **2. ~ic(al)** : usçu+, usçuluk felsefesi ilkelerine uygun. *a ~ic theory.* **3. ~ically** : usçuluk felsefesinne uygun olarak, usçulukla.

rationality, *is., ç.* **-ties 1.** ussallık, mantıklılık, akla uygunluk, **2.** akıllılık, usluluk, akıllı olma, aklı/muhakemesi yerinde olma, **3.** makul/kabule şayan/akla yakın oluş, **4.** makul görüş/eylem/davranış vb. ***e.a.-*** *rationalness.*

rationalization, *is.* neden uydurma, mantıklı kılma, akla/mantığa uydurma, mantıkî düşünme, mantıkî yönden açıklama. *Brit.:* **rationalisation.**

rationalize, *f.* **-ized, -izing 1.** *psikol.* neden uydurmak, sebep/bahane bulmak. *to ~ one's fears.* **2.** saçmalıktan/mantıksızlıktan arıtmak, **3.** mantıkî kılmak, akla/mantığa uydurmak, **4.** mantığa göre açıklamak, mantıklı izahını yapmak, mantıkî izah yolu bulmak, **5.** *mat.* oranlı kılmak, rasyonelleştirmek, köklerden kurtarmak. *To ~ the denominator of a fraction.* **6.** mantıkî düşünmek/muhakeme etmek, **7.** *Brit.* (endüstriyi vb.) rasyonelleştirmek, en yeni yöntem ve gereksinmelere göre yeniden örgütlendirmek. *to ~ the organization of the firm.* **8. ~r** : mantıkî düşünen, akla/mantığa uyduran, mantığa göre açıklayan, mantıklı izahını yapan, mantıkî izah yolu bulan, neden uyduran. *Brit.:* **rationalise.**

rational number, *is. mat.* oranlı/rasyonel sayı, iki tam sayının oranı olarak ifade edilebilen sayı. ***k.a.-*** *irrational number.*

rationing, *is.* **1.** tayın verme, (askere) erzak dağıtma, **2.** vesikaya bağlama, tüketimini sınırlama, **3.** istihkakını saptama.

rations, *is.* **1.** tayın, askere verilen günlük erzak. *The men are complaining about their ~ again, sir.* **2. be on short ~** : az tayın almak, erzakı kısıtlanmak.

ratite, *sf.&is.* karinasız (kuş): göğüs kemiği düz ve kanatları gelişmemiş olup uçamayan (kuş). (deve kuşu, kivi, vb. gibi).

ratlike, *sf.* sıçan gibi, sıçana benzer.

ratline = ratlin = rat-lin = ratling, *is. den.* **1.** ıskalarya, çarmık basamağı, gemi arması merdiveni, **2.** ~ **stuff** *d.d.* ıskalarya halatı.

rat mite, *is. zool.* fare kenesi *(Orniyhonyssus bacoti).* Farelerle taşınan, insanı ısırınca deri yangısı ve tifüs bulaştıran asalak böcek.

RATO, *is.* [**R**ocket **A**ssisted **T**ake**O**ff] roketli uçuş/kalkış.

ratoon= rattoon, *is.&f.* **1.** (budanmış bitki kökünden süren) filiz, **2.** (kök) filiz sürmek, filizlen(dir)mek, **3.** **~er** : filiz süren kök.

ratsbane, *is.* **1.** fare zehiri, sıçan otu, **2.** arsenik trioksit As2O3.

rat snake, *is. zool.* fare yılanı *(Elaphe) :* küçük memeli hayvanlar ve kuşlarla beslenen bir tür yılan.

rat's nest, *is. k.d.* sıçan yuvası: karmakarışık/keşmekeş yer/durum.

rattail = rat-tail, *sf.&is.* **1.** sıçan kuyruğu (gibi), **2.** *bk.:* **grenadier** (4), **3.** ~ **cactus** : ince kaktüs *(Aporo-cactus flagelliformis).* Meksika ve Orta Amerika'da yetişen ince sarkık dallı kaktüs, **4.** ~ **file** : sıçan kuyruğu eğe: ince, uzun, yurvarlak eğe, **5.** **~ed** : sıçan kuyruklu.

rattan = ratan, *is.* **1.** *bot.* hezaren, (benekli) Hint kamışı *(Calamus),* **2.** hezaren/ Hint kamışından yapılmış mobilya/baston/sepet/örgü vb. **3.** kamış sopa/çubuk.

ratteen, *is. esk.* kabartma çizgili kalın yün kumaş.

ratten, *gl.f. Brit.* **1.** (işçiyi/iş vereni) sıkıştırmak, tazyik etmek, bizar/huzursuz/taciz etmek, rahat vermemek, **2.** **~er** : sıkıştıran, tazyik /bizar/huzursuz/rahatsız/taciz eden kimse.

ratter, *is.* fare tutan (kedi, köpek).

rattish, *sf.* faremsi, sıçanımsı, fare/sıçan gibi.

rat terrier, *is.* fare tutan teriye (köpek).

rattle[1], *f.* **-tled, -tling 1.** takırda(t)mak, tıkırda(t)mak, zıngırda(t)mak, çatırda(t)mak, şıngırda(t)mak, tangırda(t)mak, tıngırda(t)mak. *The windows ~d in the wind. The beggar ~d the coins in his tin.* **2.** takır tukur/tangır tungur/tangırdayarak/takırdayarak gitmek. ~ **along** : (araba) hızla ve gürültü ile gitmek. *The car ~d along the stony road.* **3.** hızlı hızlı konuşmak. ~ **away = ~ on** : durmadan konuşmak. ~ **off** : ezbere söylemek, çabuk çabuk/heyecanlı konuşmak, bir çırpıda/kolayca söylemek /yapmak. *He ~d off the poem. To ~ off a speech. A machine capable of rattling off thousands of calculations in a few minutes.* ~ **on** : cırcır ötmek, çok konuşmak, gevezelik etmek, saçmalamak, boş lâf etmek. ~ **through** : alelâcele yapıp bitirmek, aceleye getirmek, bitirmek için acele etmek. *They ~d through the rest of the meeting. To ~ through his speech/her work.* **4.** şaşırtmak, bozmak, aklını karıştırmak, sinirlendirmek. *Keep calm, don't get ~d. She was so ~d that she forgot her speech.* ~ **a person** : (birinin) iki ayağını bir pabuca sokmak, **5.** (avcılıkta) yuvayı karıştırmak, hayvanı ürkütüp yuvasından çıkartmak, **6.** *den. gen.* ~ **down** : çarmık merdiveni yapmak. ***e.a.- 1.*** *clatter,* ***3.*** *chatter,* ***4.*** *confuse, upset, disconcert, agitate.*

rattle[2], *is.* **1.** takırtı, tıkırtı, şangırtı, şungurtu, tangırtı, tungurtu, çatırtı, çıtırtı, **2.** kaynana zırıltısı, zırıltı, çocuk çıngırağı, **3.** çıngıraklı yılanın çıngırağı, **4.** (can çekişenin çıkardığı) hırıltı.

rattlebox, *is.* **1.** *bot.* tıkırdak *(Crotalaria):* sallayınca tohum zarfı içindeki taneleri tıkırdayan baklagillerden birkaç çeşit bitki, **2.** *bk.:* **bladder campion.**

rattlebrain= rattlehead = rattlepate, *is.* **1.** akılsız, boş kafalı, geveze, zevzek, çalçene kimse, **2.** **~ed** : akılsız, kafasız, beyinsiz, boş kafalı, aptal, kaçık. ***e.a.- 2.*** *foolish, flighty, scatterbrained, giddy.*

rattler, *is.* **1.** *bk.:* **rattlesnake**, **2.** geveze/ zevzek insan, **3.** *k.d.* ekspres marşandiz treni.

rattlesnake, *is.* **1.** *zool.* çıngıraklı yılan *(Crotalus horridus ve Sisturus).* **2.** ~ **plantain** *bot.* yer orkidesi *(Goodyera repens).* **3.** ~ **root** *bot.* (a) yılan otu *(Prenanthes serpentaria, P. alba):* kökü yılan sokmasına panzehir farz edilen birkaç çeşit ot, (b) *bk.:* **snakeroot**, (c) zambak *(Trillium cernuum),* **4.** ~ **weed** *bot.* (a) *bk.:* **hawkweed** *(Hieracium venosum),* (b) yabanî havuç *(Daucus pusillus):* ABD'nin güney ve batısında yetişen havuca benzer ot, (c) maydanozgillerden birkaç çeşit ot *(Eryngium aquaticum),* (d) *bk.:* ~ **plantain.**

rattletrap, *is.* **1.** kırık dökük şey, külüstür araba, **2.** *argo* zevzek/geveze/çenesi düşük kimse.

rattling, *sf.&zf.&is.* **1.** tıkırdayan, pat pat vuran. *a ~ door.* **2.** canlı, hareketli, hararetli, şen, eğlenceli. *a ~ party.* **3.** *k.d.* çok, fevkalâde, olağanüstü. *a ~ good time.* **4.** *bk.:* **ratline**. ***e.a.- 2.*** *lively, sprightly, brisk,* ***3.*** *very, extraordinary.*

rattly, *sf.* tıkırtılı, tangır tungur, gürültülü. ***e.a.-*** *noisy.*

ratton, *is. Brit.- k.d. bk.:* **rat.**

rattoon, *is.&f. bk.:* **ratoon.**

rattrap, *is.* **1.** fare kapanı, **2.** çıkmaz/çok müşkül durum, **3.** pis/harap/virane/köhne/yıkık yer, külüstür otomobil.

ratty, *sf.* **-tier, -tiest 1.** fareli, fare/sıçan dolu, **2.** fare/sıçan gibi, **3.** (a) eski püskü, yırtık pırtık, pejmürde. *a ~ old overcoat.* (b) miskin, kılıksız, adî, alçak, sefil, habis, **4.** *argo* öfkeli, çabuk kızan. ***e.a.- 3.*** *(a) shabby, (b) wretched, despicable, disreputable,* ***4.*** *angry, irritable.*

raucity, *is.* kısıklık, boğukluk, tizlik, hırçınlık, haşinlik, kulak tırmalayıcılık.

raucous, *sf.* **1.** kısık, boğuk, keskin, tiz, acı (ses), hırçın, haşin, kulak tırmalayıcı. *The ~ caw of a crow. ~ shouts.* **2. ~ly**: kısık/boğuk bir şekilde, acı acı, hırçın/haşin bir tarzda, kulak tırmalarcasına, **3. ~ness** *bk.:* **raucity**. ***e.a.- 1.*** *harsh, strident, grating.*

raunchy, *sf.* **-chier, -chiest** *argo* **1.** şapşal, intizamsız, savruk, dikkatsiz, **2.** müstehcen, açık saçık, ayıp. *a ~ joke.* **3.** şehvetli, azgın, **4. raunchily** : şapşalca, intizamsızca, savrukça, dikkatsizce, müstehcen/açık saçık bir şekilde; şehvetle, azgınlıkla, **5. raunchiness** : şapşallık, intizamsızlık, savrukluk, dikkatsizlik, müstehcenlik, açık saçıklık; şehvet, azgınlık. ***e.a.- 1.*** *slovenly, careless,* ***2.*** *obscene, smutty, risqué,* ***3.*** *lustful, lecherous.*

rauwolfia, *is.* **1.** *bot.* ravolfiya *(Rauwolfia serpentina):* sıcak ülkelerde yetişen bir tür ağaç/funda, **2.** bu ağacın kökünden çıkarılan tansiyon düşürücü ve ağrı dindirici olarak kullanılan alkaloitli madde.

ravage[1], *f.* **-aged, -aging 1.** harap etmek, tahrip etmek, yakıp yıkmak, yer ile yeksan etmek, kasıp kavurmak. *His country was ~d by war. The forest fires ~ed a large area. The diseases which ~ poor people. crops ~d by storms.* **2.** yağma/talan etmek, çalıp çırpmak. *The conquering army ~d the whole country.* **3. ~ment** *bk.:* **ravage**[2]. **4. ~r** : harap/tahrip eden, yakıp yıkan, yer ile yeksan eden, kasıp kavuran, yağma/talan eden, çalıp çırpan. ***e.a.-1.*** *ruin, despoil, damage, mar, devastate, waste,* ***2.*** *plunder, pillage, sack.* ***k.a.- 1.*** *build, repair.*

ravage[2], *is.* **1.** tahribat, yıkıntı. *The ~s of the war/of the fire.* **2.** harap etme, yakıp yıkma, yer ile yeksan etme, kasıp kavurma, **3.** yağma/talan (etme), çalıp çırpma, çapulculuk. ***e.a.- 1.*** *ruin, waste, desolation, damage, havoc.* ***k.a.- 2.*** *creation.*

rave[1], *f.* **raved, raving 1.** sapıtmak, abuk sabuk konuşmak/söyle(n)mek, sayıklamak, hezeyan etmek, atıp tutmak. *He ~d all night in his fever. He is raving at/against the government again.* **2.** (rüzgâr/fırtına/su/sel vb) uğuldamak, kudurmak, azmak, şiddetlenmek. *The wind ~d about the lighthouse.* **3.** çok övmek/methetmek, göklere çıkarmak. *She ~d about her child's intelligence. The criticis ~d over the play.* **4.** çılgına dönmek, çıldırmak, çılgınca bağırıp çağırmak, **5. ~ about sth** : bir şeye son derece/çılgınca/delicesine hayran olmak, sitayişle/hayranlıkla bahsetmek. *All the girls ~d about the new singer.* **6. raver** : sayıklayan, abuk sabuk konuşan, hezeyan eden, atıp tutan, çılgınca bağırıp çağıran kimse; çok öven, metheden, göklere çıkaran; çılgın/çıldırmış kimse. ***e.a.- 2.*** *rage, roar, howl.*

rave[2], *is.* **1.** sapıtma, abuk sabuk konuşma/söyle(n)me, sayıklama, hezeyan etme, atıp tutma, **2.** (rüzgâr /fırtına/su/sel vb.) uğuldama, kudurma, azma, şiddetlenme, **3.** çok övme/methetme, göklere çıkarma, **4.** çılgına dönme, çıldırma, çılgınca bağırıp çağırma, **5.** (fazla yük alması için at arabasının yanına konulan) parmaklık, destek.

rave[3], *sf.* çok öven/metheden/göklere çıkaran, sitayişkâr. *His new play has been getting ~ notices in the papers. ~ reviews of a new play.*

ravel[1], *f.* **-eled, -eling** (veya *Brit:* **-elled, -elling**) **1.** bükülmüş bir şeyi (iplik vb.) açmak, büklümünü açmak/çözmek. *Don't let the cat ~ that ball of wool up.* **2.** (bükülmüş/örülmüş bir

şey) çözülmek, açılmak, sökülmek. *a rope that is ~ing at its end. The sweater was ~ed at the wrist.* **3.** karış(tır)mak, dolaş(tır)mak, şaşır(t)mak, zihni(ni) karış(tır)mak, **4.** *gen.* **~ out** : açıklamak, tavzih/tasrih etmek, çöz(ümle)mek. ***e.a.- 1.*** *disentangle, unravel,* ***2.*** *fray,* ***3.*** *involve, confuse, perplex, entangle,* ***4.*** *explain.*

ravel[2], *is.* **1.** çözülmüş/açılmış/kaçmış iplik/ilmik, kaçık, **2.** karışmış/dolaşmış yumak/iplik, **3.** karmakarışık şey, çıkmaz, arapsaçı. ***e.a.- 2.*** *tangle,* ***3.*** *complication.*

raveler = raveller, *is.* **1.** bükülmüş bir şeyi (iplik vb.) açan, büklümünü açan/çözen kimse, **2.** karış(tır)an, dolaş(tır)an, şaşır(t)an, zihni(ni) karış(tır)an kimse.

ravelin, *is.* (iki tabya arasında V şeklinde) dış tahkimat.

raveling= ravelling, *is.* **1.** sökük, kaçık, sökülmüş/kaçmış iplik, **2.** (ipliği) sökme, büklümünü çözme/açma, **3.** çözülme, açılma, (iplik) kaçma.

ravelly, *sf.* çözülmüş, açılmış, sökülmüş, sökük.

ravelment, *is.* **1.** sökülmüş/çözülmüş/kaçmış iplik, **2.** karışıklık, dolaşıklık, keşmekeş, karmakarışık/şaşırtıcı şey, Arap saçı. ***e.a.- 1.*** *ravel,* ***2.*** *tangle, confusion, entanglement.*

raven[1], *is.* **1.** *zool.* kuzgun, karakarga *(Corvus corax),* **2. ravin** *d.d:* (a) hırsızlık, kapıp kaçma, soygunculuk, (b) yağma, çapul, talan. ***e.a.- 2.*** *(a) rapine, robbery, (b) plunder, prey.*

raven[2], *sf.* kuzgunî, parlak siyah (renkli), simsiyah. **~-haired** : parlak siyah saçlı.

raven[3] **= ravin**, *f.* **1.** yağma/talan etmek, kapıp kaçmak, **2.** aç kurt gibi/oburca yemek, **3.** doyma bilmemek, kurt gibi saldırmak, **4.** *esk.* zorla alıp kaçırmak, zaptetmek, kuvvet zoru ile ele geçirmek, **5. ~er** : (a) yağma/talan eden, kapıp kaçan, (b) aç kurt gibi/oburca yiyen, doymak bilmeyen, kurt gibi saldıran. ***e.a.- 1.*** *plunder, despoil,* ***2.*** *devour,* **5.** *(a) robber, plunderer, ravisher, (b) glutton.*

ravening, *sf.&is.* **1.** açgözlü, haris, obur, çok acıkmış, gözü doymaz, doymak bilmez, **2.** yırtıcı, canavar (gibi). *~ tigers/wolves.* **3.** çılgın, çıldırmış, kudurmuş, **4.** açgözlülük, hırs, ihtiras, doymazlık, açlık, **5.** av, **6. ~ly** : açgözlülükle, hırsla, ihtirasla, oburca, gözü doymazcasına, doyma bilmeksizin, canavarca çılgınca, çıldırmışçasına, kudurmuşçasına. ***e.a.- 1.*** *rapacious, greedy,* ***2.*** *voracious,* ***3.*** *mad, rabid,* ***4.*** *rapacity,* **5.** *prey.*

ravenous, *sf.* **1.** çok yırtıcı, vahşî, **2.** çok aç. *The hikers were all ~ by the time they syopped to eat.* **3.** çok haris/ihtiraslı/muhteris, gözü doymaz, açgözlü, **4. ~ly** : yırtıcı/vahşî bir şekilde, hırsla, ihtirasla, açgözlülükle, **5. ~ness** : yırtıcılık, vahşîlik, açlık , ihtiras, gözü doymazlık, açgözlülük. ***e.a.- 1.*** *rapacious, predatory,* ***2.*** *starved, famished,* ***3.*** *desirous.* ***k.a.- 1.*** *sated.*

rave-up, *is. argo* çılgınca eğlenme, gürültülü eğlence.

ravin, *is.&f. bk.:* **raven**[1,3] .

ravine, *is.* koyak, dar ve derin su yatağı, derin vadi, boğaz.

raving, *sf.&is.* **1.** çılgın, çıldırmış, delirmiş, kudurmuş, gözü dönmüş, hezeyan içinde, sayıklayan. *a ~ maniac. a ~ madman.* **2.** *k.d.* harikulâde, olağanüstü, fevkalâde, görülmemiş. *She's a ~ beauty.* **3.** *gen.* **~s** : saçma/zırva söz, deli saçması, abuk sabuk konuşma. *His ~s are impossible to understand. The ~s of a madman/of the sick man.* **4. ~ly** : çılgınca, çıldırmış/delirmiş/kudurmuş gibi, hezeyanla sayıklayarak. ***e.a.- 1.*** *delirious, frenzied, furious,* ***2.*** *extraordinary, outstanding, ravisihing,* ***3.*** *delirious/irrational/incoherent talk.*

ravioli, *is.* mantı, İtalyan mantısı.

ravish, *gl.f.* **1.** zorla yakalayıp götürmek, dağa kaldırmak, **2.** (kadın/kız) kaçırmak, zorla alıp götürmek, **3.** (kadının/kızın) ırzına geçmek, namusuna tecavüz etmek, **4.** çok sevindirmek, esritmek, mest etmek, hayran etmek, büyük sevinç ve heyecan vermek. *I was ~ed by her beauty. Paintings which ~ the eye.* **5. ~er** : zorla yakalayıp götüren, dağa kaldıran, (kadın/kız) kaçıran/ırzına geçen/namusuna tecavüz eden. ***e.a.- 3.*** *rape,* ***4.*** *enrapture, charm, fascinate, transport, cheer, captivate, overjoy.*

ravishing, *sf.* **1.** büyüleyici, meftun/hayran edici, çok güzel, kendinden geçiren. *A ~ sight. Jewels of ~ beauty. Her ~ beauty.* **2.** esritici, çok sevindirici/heyecan verici, **3. ~ly** : büyülercesine, meftun/hayran edercesine, kendinden geçirecek derecede, sevinç/heyecan vererek. **She was ~ly beautiful** : Büyüleyici bir güzelliği vardı. ***e.a.- entrancing, enchanting, alluring, fascinating, captivating, sensational, smashing.***

ravishment, *is.* **1.** zorla alıp götürme, kaçırma, dağa kaldırma, **2.** ırza tecavüz, **3.** esrime, kendinden geçme, büyük sevinç/heyecan (duyma). ***e.a.- 3.*** *ecstasy, delight, rapture, transport.*

raw, *sf.&is.* **1.** çiğ, pişmemiş. ~ *meat/ vegetables. You can eat carrots cooked or ~.* **2.** işlenmemiş, ham, doğal hâlde. ~ **material** : ham madde. ~ **cotton** : işlenmemiş pamuk, **3.** derisi sıyrılmış, açık (yara vb.), sızlayan, acıyan. *a ~ cut. My back felt ~ from the heat of the sun.* **4.** kaba, incelmemiş, kaba saba, yontulmamış, **5.** cahil, bilgisiz, acemi, toy. **a ~ recruit** : acemi asker. **a ~ hand** : acemi işçi, **6.** açık saçık, müstehcen, ayıp, kaba. *a ~ joke. a ~ portrayal of human passions.* **7.** haşin, merhametsiz, zalim, **8.** yeni, taze, yeni yapılmış, **9.** saf, katışıksız, karıştırılmamış. ~ *colors.* ~ *whiskey.* **10.** soğuk ve nemli, üşütücü. *A ~ wind. He went out in the ~ London night.* **11. in the ~** : (a) çırıl çıplak, anadan doğma. *They went for a swim in the ~.* (b) apaçık, açıkça. *His books describe life in the ~.* (c) doğal, el değmemiş. *Nature in the ~.* **12. get a ~ deal** : haksızlığa/gadre uğramak, zulüm görmek. *He thinks he's got a ~ deal from the life.* **13. touch a ~ nerve = touch s.o. on the ~** : yarasına/ hassas yerine dokunmak, yarasını/derdini deşmek, açık yaraya neşter vurmak. *His wife's words touched a ~ nerve.* **touch s.o. on the ~ spot**: bam teline basmak, **14. ~ly**: çiğ olarak, pişirmeden; ham bir şekilde, işlenmeden; kabaca, acemice, açık saçık bir şekilde, **15. ~ness** : çiğlik, hamlık, kabalık, cahillik, acemilik, toyluk, açık saçıklık, müstehcenlik, soğukluk, rutubet. ***e.a.- 1.*** *uncooked,* ***2,4.*** *crude, rough, untreated, unprepared,* ***5.*** *ignorant, inexperienced, untrained, unskilled, undisciplined,* ***6.*** *obscene, off-color, coarse,* ***7.*** *ruthless, unfair, cruel,* ***8.*** *fresh,* ***9.*** *unblended, pure, straight, neat,* ***10.*** *bleak, chilling, cold, wet.* ***k.a.- 1.*** *cooked, prepared.*

rawboned, *sf.* zayıf, kemikli, kemikleri çıkık/fırlamış, (at) lağar. *He was tall and ~.* ***e.a.-*** *gaunt, bony, lean.*

raw deal, *is.* haksızlık, haksız muamele.

raw fibers, *is.* kaba/ham iplik.

rawhide, *is.* **1.** ham/işlenmemiş deri, **2.** ham deriden kamçı.

rawin, *is.* **1.** balon uçurarak yükseklerdeki hava cereyanlarının incelenmesi, **2.** yükseklerde esen rüzgâr.

rawinsonde, *is.* balonla yüksek atmosferde meteorolojik inceleme (rüzgâr, sıcaklık, basınç, nem vb.).

rawish, *sf.* hamca, çiğce, oldukça ham/çiğ.

raw material, *is.* ham/ilkel/iptidaî madde. *Wool is a ~ ~ of yarn. Coal and oil are important ~ ~s for the plastic industry.*

raw milk, *is.* pastörize edilmemiş süt.

raw score, *is.* esas not/sayı, ayarlanmamış/düzeltilmemiş not/sayı.

raw sienna, *bk.:* **sienna.**

raw silk, *is.* ham ipek.

raw spirits, *is.* saf ispirto.

rax, *f. İsk.* ger(il)mek, uza(n)mak. ***e.a.-****stretch out, reach.*

ray[1], *is.* **1.** ışın, şua, huzme, demet. *The sun's ~s. X-ray.* **2.** pırıltı. **a ~ of hope** : ümit ışığı, **3.** ışınsal çizgi, vb., **4.** görüş çizgisi, **5.** *fiz.* ışın, şua, ışık ışını, **6.** *mat.* ışın, bir noktadan çıkan yarım doğrulardan her biri, **7.** *zool.* (a) balık yüzgeci kılçığı, (b) deniz yıldızının kollarından her biri, **8.** *bot.* katmerli çiçeğin dış yapraklarından her biri, **9.** *astr.* (aydaki) krater ışını, **10.** *zool.* kedi balığı, tırpana, vatoz *(Selachii).* **electric ~** : uyuşturan balığı, torpil balığı *(Torpedo torpedo).* **starry ~** : yıldızlı vatoz. **sting ~** : dikenli uyuşturan balığı *(Dasyatis pastinaca).* **thornback ~** : vatoz. **~-skate** : tırpana. ***e.a.- 1.*** *beam,* ***2.*** *gleam.*

ray[2], *f.* **1.** ışınla(n)mak, ışın/şua saçmak/ yaymak/neşretmek, **2.** ışımak,ışıldamak, **3.** ışına maruz bırakmak, ışın/şua tedavisi yapmak, **4.** ışınlarla donatmak, şua çizmek.

raya = rayah, *is.* reaya: Osmanlı İmparatorluğunda Hristiyan halk.

rayflower = ray floret, *is. bot.* yıldız çiçeği, ayçiçeği, papatya gibi yaprakları ışın biçiminde olan çiçek.

raygrass, *is. bk.:* **rye grass.**

rayless, *sf.* **1.** ışınsız, şuasız, **2.** zifirî karanlık. *a ~ cave.* **3. ~ly** : ışınsızca, kapkaranlık, **4. ~ness** : ışınsızlık, ışıksızlık, karanlık.

rayon, *is.* **1.** sun'î ipek, reyon, **2.** reyon kumaş.

raze, *gl.f.* **razed, razing 1.** yıkmak, yer ile bir/yeksan etmek, tahrip etmek (özellikle: ~ **to the ground** şeklinde kullanılır). *A bomb attack that ~d the city to the ground.* **2.** kazımak, **3.** *esk.* sıyırmak, hafifçe yaralamak. **rase** *ş.d.y.* ***e.a.***- *1. demolish, tear down, 2. scrape, 3. graze.*

razee, *is.&f.* **-zeed, -zeeing 1.** üst güvertesiz gemi (özellikle harp gemisi), **2.** üst güvertesini çıkarmak.

razer, *is.* yıkan, yer ile yeksan eden.

razor, *is.&f.* **1.** ustura, jilet (ile traş etmek/kesmek), **2.** elektrikli traş makinesi, **3.** ~ **blade** : ustura ağzı, jilet, traş bıçağı, **4.** ~ **clam** = ~ **shell** *zool.* deniz çakısı, ustura midyesi *(Ensis directus).* **5.** ~- **edge** : ustura ağzı. **on a** ~-**edge** : müşkül durumda, **6.** ~ **strap**= ~ **strop** : ustura kayışı, **7. safety** ~ : traş makinesi, **8.** ~- **slasher** : ustura ile saldıran cani, **9. set a** ~ : usturayı bilemek.

razorback, *is.* **1.** *zool.* (a) çatalkuyruklu balina *(Balaenoptera),* (b) dar sırtlı domuz: uzun bacaklı, sırtı dar ve sivri, zayıf, yarı vahşî domuz, GB ABD'de bulunur, **2.** dar sırtlı tepe.

razor-bill = razor-billed auk, *is. zool.* ustura gagalı alk *(Alca torda).*

razorless, *sf.* usturasız.

razz, *is.&f.* **1.** *argo* alay etmek, eğlenmek, matrak geçmek, **2.** *bk.:* **raspberry**. ***e.a.***- *1. tease, ridicule, deride, heckle.*

razzle, *is.* eğlence, cümbüş. **go on the** ~ : gidip eğlenmek, çalıp oynamak. **We're off on the** ~ **again tonight** : Bu gece yine cümbüş var.

razzle-dazzle, *is. k.d.* **1.** karışıklık, keşmekeş, **2.** telâş, heyecan, cümbüş, hengâme. **go on the** ~ : cümbüş yapmak, **3.** *futbol* şaşırtmaca, şaşırtıcı hareket.

razzmatazz, *is. k.d.* **1.** cümbüş, eğlence, heyecan, telâş, **2.** şarlatanlık, gösteriş, **3.** canlılık, şevk, gayret. ***e.a.***- *1. razzle-dazzle, 2. double-talk, showiness, 3. vim, zing.*

Rb, *kim. bk.:* **rubidium.**

RB- *ABD- As.* = **reconnaissance-bomber** keşif, bombardman (uçağı).

R.C. = **RC** = **1.** Red Cross, **2.** Reserve Corps, **3.** Roman Catholic.

R.C.A.F. = **RCAF** = Royal Canadian Air Force.

rcd. = **1.** received, **2.** record.

R.C.M.P. = Royal Canadian Mounted Police.

r-color(ing), *is. s.bl.* r'li telâffuz etme, r sesi ekleme. **r-colored** : r sesi eklenmiş.

RD = **1.** refer (cheque) to drawer, **2.** Research and Development.

Rd. = Road.

rd. = **1.** rendered, **2.** road, **3.** rod(s), **4.** round.

r-dropping, *sf.* r'siz, r seslerini telâffuz etmeyen.

Re, *is.* **1.** eski Mısır Tanrısı Ra, **2.** *kim. bk.:* **rhenium.**

re, *is.&e.* **1.** *müz.* re notası, **2. in re** *d.d.:* ... konusunda/hususunda, -e dair, ... hakkında/hâlinde. **Their remarks re the new building were most interesting** : Yeni bina hakkındaki mütalaaları çok ilginçti. **Re your letter of last month** : Geçen ay aldığım mektubunuz konusunda. ***e.a.***- *2. regarding, concerning, in the case of, with reference to.*

re-, *ön ek* Önüne geldiği kelimelere şu anlamları katar: **1.** "geri": **call**: çağırmak, **recall**: geri çağırmak. **turn**: dönmek, **return**: geri dönmek, **2.** "tekrar, yeniden." Örnek: **write**: yazmak, **rewrite**: tekrar/yeniden yazmak. ***NOT:*** Bu anlamda **re-** ön eki hemen her isim ve fiilin başına getirilebilir. Bu itibarla **re-** ile başlayan bir isim veya fiil sözlükte bulunamazsa **re-** çıkarılıp geri kalan kelime aranmalı ve anlamına "tekrar/yeniden" eklenmelidir.

're = are (kısaltma) We're = We are. They're = They are.

reach[1], *f.* **1.** ulaşmak, varmak, vasıl olmak. *The boat ~ed the shore. His letter ~ed me. We ~ed Paris on Sunday. ~ the age of sixty. ~ an agreement.* **2.** erişmek, yetişmek, gelmek. *to ~ a book on a high shelf. The anchor ~ed bottom. ~ the end of a book.* **It has ~ed my ears that** : Kulağıma geldi/çalındı. **3.** uzatmak. *Please ~ me the coffee pot/the sugar.* ~ **down**: elini uzatmak. *~ing out his hand in greeting.* **4.** haberleşmek, irtibat sağlamak. *I called but I couldn't ~ you. He can always be ~ed on the office telephone.* **5.** (bir yekûna) varmak/ulaşmak/baliğ olmak. *The cost will ~ millions.* **6.** (silâhla/füze

ile) vurmak, **7.** uzanmak. **The garden ~es down to the lake** : Bahçe göle kadar uzanır. **~ for**: almak üzere uzanmak, uzanıp almak. *~ across the table and pick up the book.* **~ ahead**: ileriye uzanmak, **8.** gerilmek, **9.** uzanmak, el atmak. *to ~ for a gun.* **10.** (etki vb.) yayılmak, kapsamak, **11.** gelmek, erişmek. *the coat ~ing to the knee.* **12.** (zaman) sürmek, devam etmek, **13.** (bir durum) almak, (bir yere/duruma) ulaşmak, varmak, **14. ~ to**: baliğ olmak, tutmak, tutarında olmak. **sums ~ing to a considerable total. 15.** erişmek, nüfuz etmek, **16.** *den.* rüzgâra karşı seyretmek, **17. as far as the eye can ~**: göz alabildiğine. **I see nothing but houses as far as the eye can ~** : Göz alabildiğine evden başka bir şey görmüyorum. ***e.a.- 1.** attain, arrive, **3.** extend, **5.** amount to, **15.** penetrate.*

reach[2], *is.* **1.** ulaşma, varma, varış, muvasalat, **2.** yetişme, erişme. **beyond one's ~** : insanın erişemeyeceği yerde, iktidarı dışında. **beyond ~ = out of ~** : erişilmez, ulaşılmaz, yetişilmez, yetişilemeyecek yerde. **within ~ of his hand** : elinin yetişebileceği yerde. **No help was within ~** : Çevrede yardım edecek kimse yoktu. **within the ~ of small purses** : fakirlerin de alabileceği fiyatta, **3.** erim, menzil. *within the ~ of voice.* **4.** kol uzunluğu, erişme mesafesi. **have a long ~** : kolu uzun olmak, çok ileriye uzanabilmek. *He has a longer ~ than I have so he can climb better.* **5.** etki alanı, görüş sahası, **6.** iktidar, ihata, **7.** uzantı, temadi, alan, saha, bölge. *Further to the north there are great ~es of forest. A small community living on the upper ~es of the Amazon. a ~ of woodland.* **8.** *den.* omurgaya dik esen rüzgârda alınan yol. **close ~** : rüzgârın yan ve önden esmesi, **beam ~** : rüzgârın omurgaya dik esmesi, **broad ~** : rüzgârın yan geriden esmesi hâlinde alınan yol, **9.** vagon dingili, **10.** nehrin iki kıvrımı arasındaki düz kısmı. ***e.a.- 5.** range, area, scope, sphere.*

reachable, *sf.* ulaşılabilir, erişilebilir, varılabilir.

reacher, *is.* ulaşan/ erişen/varan/uzanan kimse.

reachless, *sf.* ulaşılamaz, erişilemez, varılamaz. ***e.a.-** unreachable, unattainable.*

reach-me-down, *sf.&is. Brit.- k.d.* **1.** elden düşme, kullanılmış (elbise vb.), müstamel, ikinci elden alınmış, **2.** hazır elbise. ***e.a.- 1.** hand-me-down, second-hand, **2.** ready-made.*

react, *f.* **1.** tepkimek, tepki göstermek, **2.** etkileşmek, karşılıklı etkimek, birbirine etkimek/tesir etmek. *An acid can ~ with a base to form a salt.* **3.** tersine/ters yönde hareket etmek/ işlemek. *He ~ed against his father's influence by becoming a priest.* **4.** karşı koymak, zıt davranmak. *He was clearly ~ing against old traditions.* **5.** tepmek, geri vurmak, **6.** reaksiyon göstermek, uyarıcıya belirli bir tarzda cevap/karşılık vermek. *To ~ to a shock by jumping.* **7.** tekrar oynamak/temsil etmek, **8.** karşılık/cevap vermek. *How did he ~ to your suggestion? When the sun comes out the flowers ~ by opening wide.*

reactance, *is. elekt.* tepkinlik, reaktans: irkilteç (endüktans) ve sığaçların (kapasitelerin) alternatif akıma karşı direnci. **capacitive ~** : sığa tepkinliği. **inductive ~** : irkilim tepkinliği.

reactant, *is.* **1.** tepkiyen, tepki gösteren (şey/kimse), **2.** *kim.* tepken: birbiriyle etkileşerek yeni bir molekül oluşturan yükün (iyon)/ atom/molekül(ler).

reaction, *is.* **1.** tepki, ters etki, aksi tesir, aksülamel, **2.** gericilik, irtica, **3.** yanıt, cevap, karşılık, mukabele, yankı. *The nation's ~ to the President's speech. The announcement of the new government budget brought an immediate ~ in the stock market.* **4.** *psikol.* tepki: dış uyaranlara karşı canlıların davranımı, **5.** *tıp.* tepki, tepkime, reaksiyon: canlı organizmanın tedavi vb. maksadıyla verilen maddelere karşı cevabı/ tepkisi/değişimi, **6.** *kim.* tepkime, reaksiyon, tepkileşim: yükün (iyon), atom, ya da moleküllerin başka yükün/atom /moleküllere dönüşmesi, **7.** *mek.* tepki, karşı tesir: bir sistemin dış kuvvete karşı gösterdiği eşit ve zıt kuvvet. *Action and ~ are equal and opposite.* **8. nuclear ~** *d.d.* çekirdeksel tepkileşim: foton, elektron, yükün (iyon) gibi parçacıklarla bombardıman edilen çekirdeğin nükleon, alfa zerreciği ve atom ağırlığı hemen hemen aynı yeni bir çekirdeğe dönüşüm süreci.

reactional, *sf.* tepkisel. **~ly**: tepki ile, tepki göstererek.

reactionarism = reactionism, *is.* gericilik, tutuculuk, irtica.

reactionary[1], *sf.* gerici, tutucu, irticaî.

reactionary[2], *is.* **-aries** gerici, tutucu, mürteci, gerilik taraftarı. **reactionist** *d.d.* ***e.a.***- *ultraconservative.* ***k.a.***- *radical.*

reaction engine = reaction motor, *is. hv.* tepkili motor : egzozunun tepkimesi ile hareket sağlayan motor.

reaction formation, *is. psikol.* tepki geliştirme: bilinç dışı duygu ile eğilimleri, karşıt duygu ve davranışlarla açığa vurma (korkunun saldırganlık, nefretin saygı/sevgi olarak gösterilmesi gibi).

reaction time, *is. psikol.* tepki zamanı: uyarı ile tepki arasında geçen zaman.

reactivate, *f.* **-vated, -vating** etkinleş-(tir)mek, tekrar harekete/faaliyete geç(ir)mek/yürürlüğe koymak/yürürlüğe girmek. *The Western allies are continuing their efforts to ~ the Office of Strategic Services.*

reactivation, *is.* etkinleş(tir)me, tekrar harekete/faaliyete geç(ir)me/yürürlüğe koyma/yürürlüğe girme.

reactive, *sf.* **1.** tepkisel, **2.** tepkili, tepki gösteren, **3.** *elekt.* tepkin, reaktif. **~ power**: tepkin güç, **4.** zıt etkili, karşı tesir yaratan, **5. ~ly** : tepki ile, tepki göstererek, tepki olarak, tepkinlikle, karşı etki ile, **6. ~ness = reactivity** : tepkinlik, tepkime, tepki gösterme.

reactor, *is.* **1.** tepkiyen, tepki gösteren, aksülamel/yankı/reaksiyon gösteren kimse/şey, **2.** *elekt.* tepkileşimlik, devreye tepkinlik/reaktans sokan düzen, **3.** *tıp* yabancı maddeye karşı pozitif tepki/reaksiyon gösteren hasta/hayvan, **4. atomic pile, chain reactor, nuclear reactor** *d.d. fiz.* atom pili, atom reaktörü, reaktör: Çekirdeğin sürekli bölünümü başlatılıp kontrol altında sürdürülerek ısı veya faydalı enerji elde edilen cihaz, **5.** *kim.* (sanayide) içinde kimyasal tepkimelerin oluştuğu büyük kap.

read[1], *f.* **read, reading 1.** okumak, kıraat etmek. *to ~ a book. to ~ a story to one's children.* **2.** anlamak. *I can ~ French. but I can't speak it. to ~ a map. to ~ music.* **3.** yorumlamak, tefsir etmek. *A rule that ~s two different ways.* **4.** mana/anlam/sonuç çıkarmak, manalandırmak, mana vermek. *to ~ the dark and cloudy sky.* **5.** önceden görmek/haber vermek, fala bakmak, kehanette bulunmak, gaipten haber vermek. *To ~ a person's fortune in tea leaves.* **6.** keşfetmek, dış görünüşe bakarak anlamak. *to ~ a person's thoughts.* **7.** sezmek, istidlâl etmek. *He ~ sarcasm in her letter.* **8.** (ölçü aleti vb.) göstermek, kaydetmek. *Thermometer ~s 36 C in the shadow.* **9.** (metinde) yazılı olmak. *This line ~s differently in the first edition.* **10.** *Brit.* tahsil etmek, öğrenmek, okumak. **to ~ law** : hukuk tahsil etmek. **He is ~ing French at the university** : Üniversitede Fransızca öğreniyor/tahsil ediyor. **11.** (azarlayarak/ihtar ederek) ders vermek, **12.** (rüya) yorumlamak, tabir/tefsir etmek, **13.** (okuyup) öğrenmek, bellemek, **14.** *bil.* (a) (delikli kart vb. den) verileri almak, (b) (verileri/sonuçları) göstermek, **15.** anlamına gelmek, anlaşılmak, yorumlanabilmek. *a rule tha ~s two different ways.* **16. ~ between lines**: gizli anlamı keşfetmek/sezmek, ne kastedildiğini anlamak/sezmek, dilinin altındakini keşfetmek. *If you ~ between lines, this letter is really a request for money.* **17. ~ in** : bilgisayara verileri aktarmak, **18. ~ into** : anlamını çıkarmak/sezmek, (belirtilen şekilde) anlam vermek, anlamına çekmek. **Don't ~ anything into my decision not to run for office** : Kararımdan seçime katılmayacağım anlamını çıkarma. **He ~ into the statement a deep insult** : Beyanatta derin bir hakaret anlamı sezdi. **19. ~ out** : (a) (siyasî partiden vb.) ihraç etmek, üyeliğine son verildiğini ilân etmek, (b) (bilgisayardan) bilgi almak, (c) yüksek sesle okumak. *He ~ out his answer to the class. Could you just ~ out this next paragraph?* **20. ~ oneself to sleep** : okurken uyuyakalmak. **~ s.o. to sleep** : kitap okuyup uyutmak. **21. ~ over** : baştan başa/tekrar okumak, **22. ~ up : = ~ up on** : okuyup öğrenmek, incelemek, derin bilgi edinmek, tetebbu etmek. *I'll have to ~ up on this particular case.* **23. take sth. as ~** : olduğu gibi kabul etmek, söylenen/beyan edileni doğru saymak, fazla araştırmaya gerek duymadan beyan edilenle yetinmek. *We can take his ability as ~, but is his character suitable for this job?* **24. ~ the water** *Cnd.* suyun seyrüsefere elverişliliğini araştırmak, sudaki sığ, kayalık, şiddetli akıntı ve düşü yerlerini incelemek. ***e.a.***- *3. interpret, 5. foresee, foretell, predict, 7. infer, 10. study.*

read[2], *is. k.d.* **1.** okuma. **Can I have a ~ of your paper?** Gazetenizi okuyabilir miyim? **2.** okuma ile geçen zaman, **3.** okunacak şey. *It's not great litterature but it's very good ~.*

read[3], *sf.* okumuş, bilgili, tahsilli, okuyarak bilgi edinmiş. *a well-~ person.*

readability, *sf.* okunaklılık, ilginçlik, kolay okunabilme.

readable, *sf.* **1.** okunaklı, kolay okunur. *a ~ handwriting.* **2.** ilginç, okumaya değer. *His novels are very ~.* **3. ~ness** *bk.:* **readability.**

readably, *zf.* okunaklı/kolay okunur bir şekilde, açık seçik.

reader, *is.* **1.** okuyucu, okur, okuyan kimse, *esk.* kari. *We have received many letters from our ~s.* **2.** okuma kitabı. *We've just published a new ~ in English.* **3.** (basın) düzeltmen, düzeltici, doğrultucu, yayımlanacak eserleri inceleyen/eleştiren kimse, **4.** hatip, dinleyiciler önünde yazılı metinleri okuyan, **5.** (kilisede) İncil veya din dersi okuyan kimse, **6.** okutman, (bazı İngiliz üniversitelerinde) öğretmen, **7.** asistan, sınav kâğıtlarını okuyup not atan profesör yardımcısı, **8.** okuma cihazı: bilgisayara kaydetmek için yazılı metni okuyabilen elektrikli düzen. *a photoelectric ~ capable of scanning characters.* ***e.a.- 4.*** *elocutionist,* ***6.*** *lecturer, instructor.*

readership, *is.* **1.** okuyucular, (gazete/dergi vb. nin) okuyucu topluluğu. *The paper has a ~ of 5000.* **2.** okutmanlık, asistanlık. *offer him a ~ in modern languages.* **3.** okuyuculuk.

readily, *zf.* **1.** kolayca, kolaylıkla, kolay kolay, zahmetsizce, hemencecik, çabucak. *For reasons that anyone could ~ understand. He ~ agreed to do the job.* **2.** seve seve, gönüllü olarak, istekle, canıgönülden. *He doesn't ~ accept advice. She ~ accepted an invitation to dinner. He ~ promised to help.* ***e.a.- 1.*** *easily, promptly, quickly,* ***2.*** *willingly.*

readiness, *is.* **1.** anıklık, hazırlık, hazır olma. **to have everything in ~** : her şeyi hazır bulundurmak, **2.** çabukluk, kolaylık, sür'at, **3.** gönüllülük, istek, arzu, niyet. *I restated our ~ to resume negotiations.* ***e.a.- 2.*** *promptness, quickness, ease, facility,* ***3.*** *willingness, inclination, consent.*

reading[1], *is.* **1.** okuma, okuyuş, mütalâa, kıraat. *Children learn ~ and writing at school.* **2.** okunma, bir belge vb. nin topluma okunması. *to give public ~s of Dicken's works.* **3.** yorum, icra tarzı. *An interesting ~ of the Beethoven's 5th.* **4.** bilgi, malûmat, okumuşluk, irfan, kültür. *a man of wide ~ .* **5.** okunacak şey, metin, okuma parçası, kitap vb. *suitable ~ for children. There's good ~ in this magazine.* **6.** aynı metnin çeşitli baskılardaki şekli. *The various ~s of a line in Shakespeare.* **7.** görüş, yorum, tefsir, anlayış. *What is your ~ of the situation? My ~ of the law is that we needn't pay.* **8.** ölçüm, ölçü aletinde okunan değer.*The thermometer ~ is 9 C.*

reading[2], *sf.* **1.** okuma+, okunacak. **~ room** : okuma odası/salonu. **~ lamp** : masa lâmbası. **~ material** : okunacak şey. **~ glasses** : gözlük, **2.** okuyan, okumuş. **the ~ public** : okumuş halk, **3. ~ desk** : kürsü, rahle, kitap sehpası. ***e.a.- 3.*** *lectern.*

readjust, *f.* **1.** yeniden ayarlamak/düzeltmek/düzenlemek, yeniden alış(tır)mak, **2. ~able**: yeniden ayarlanabilir/düzeltilebilir/düzenlenebilir, **3. ~er** : yeniden ayarlayan/düzelten/düzenleyen, yeniden alış(tır)an. ***e.a.- 1.*** *rearrange.*

readjustment, *is.* **1.** yeniden ayarlama/düzeltme/düzenleme, **2.** yeni koşullara alış(tır)ma, **3.** *fin.* bir şirketin malî durumunu yeniden düzenleme/tanzim etme. [Bu iş *reorganization* (yeniden örgütlenme) kadar köklü değildir.]

readout, *is.* **1.** *bil.* okuntu: bilgisayarın okunmaya elverişli çıkış bilgisi (basılı veya ekran üzerine yazılı bilgi), **2.** görüntü, yazılı işaret, bir ölçü aletinin (sayısal olarak) gösterdiği değer. *a wrist watch with either hand or digital ~.*

ready[1], *sf.* **readier, readiest 1.** anık, hazır, amade. *Is breakfast ~? The letters are ~ to be signed. I'm not ~ yet.* **be ~ to do sth**: bir şeyi yapmağa hazır olmak, bir şeyi yapmayı göze almak. **~ for action**: çalışmağa/çarpışmağa hazır. **~ box**: hazır cephane sandığı, **2.** istekli, hevesli, can atan. *She's always ~ to help.* **She's too ~ with advice** : Öğüt vermeye pek heveslidir. **3.** anlayışlı, zeki, çabuk kavrayan, yetenekli. **a ~ pen** : iyi/kolay yazar kimse. **a ~**

wit : hazırcevap(lık), **4.** anında, çabuk, kolay. *a ~ reply.* **a ~ tongue** : natıkası/çenesi kuvvetli kimse. **She has a ~ tongue** : Çenesi kuvvetlidir. **He is very ~ with excuses** : Bahane/mazeret bulmakta gecikmez. **These goods command a ~ sale** : Bu mallar çabuk satılabilir. **5.** keskin, sür'atiintikal sahibi, çabuk harekete geçen. *a keen mind and ~ wit.* **6.** eğilimli, meyyal, müstait. *too ~ to criticize others.* **Rather too ~ to suspect people**: Herkesten hemen şüphelenir. **7.** ... üzere, (bir işe) hazır. *a tree ~ to fall.* **8.** hazır, emre amade, elde mevcut. **~ money** : hazır para/nakit, **9.** uygun, mevcut, hemen kullanılabilir, **10. get ~** : hazırlanmak, **11. make ~** : (a) hazırlamak, (b) baskıya hazır hâle getirmek. ***e.a.- 1.*** *fit, fitted, set, prepared, available,* ***2.*** *agreeable, glad, happy, willing,* ***6.*** *inclined, disposed, apt,* ***11.*** *prepare.*

ready[2], *gl.f.* **readied, readying 1.** hazırlamak, ihzar etmek, **2. ~ about**! *den.* tremolaya hazır ol! ***e.a.- 1.*** *prepare.*

ready[3], *is.* **1.** anıklık, hazırlık, hazır olma/oluş. **at the ~** : (silâh) ateşe hazır. **guns at the ~** : ateşe hazır toplar, **2. the ~** *k.d.* (a) hazır para, nakit, (b) kullanılmaya hazır durum. **to bring a riffle to the ~** : tüfeği ateşe hazırlamak. ***e.a.- 2.*** *(a) cash.*

ready[4], *ünl.* Hazır ol! **~! Set! Go!** : Hazır ol! Dikkat! Koş/yürü!

ready-made, *sf.&is.* **1.** hazır (elbise). *a ~ coat. Most people wear ~ shoes. The postal strike provided him with a ~ excuse for not writing.* **2.** emre amade, hemen kullanılabilir durumda, **3.** basmakalıp, alelâde, harcıâlem. *a magazine article filled with ~ ideas.* ***e.a.-3.*** *conventional, unoriginal, commonplace.*

ready-mix, *sf.&is.* hazır (karışım), su (ve bazan başka madde) ekleyip pişirmeye/kullanmaya hazır (gıda maddesi, çimento vb.~ *cake. ~ concrete.*

ready-mixed, *sf.* hazır, önceden karıştırılıp hazırlanmış. *~ pancake flour.*

ready room , *is.* hazırlık odası: uçuşa hazır havacıların bekleme odası.

ready-to-wear, *sf.&is.* hazır (elbise), konfeksiyon. ***e.a.-*** *ready-made.*

ready-witted, *sf.* zeki, cin zekâlı, sür'atiintikal sahibi, çabuk kavrayan/düşünen, açıkgöz, uyanık. ***e.a.-*** *alert, quick-witted.*

reaffirm, *gl.f.* **1.** tekrar/yeniden onaylamak, tasdik/teyit etmek. **2. ~ance = ~ation** : tekrar/yeniden onaylama, tasdik/teyit etme.

reagent, *is. kim.* ayıraç, miyar.

reaggregate, *is.&gl.f.* yeniden birleştirme (k)/bir araya getirme(k). **reaggregation** : yeniden birleşme.

reagin, *is.* **1.** tepkin: firengiye yakalananların kanında bulunan bir madde, **2.** alerjik kimselerin kanındaki karşıt ten.

real[1], *sf.* **1.** gerçek, hakikî. **~ reason** : hakikî sebep. *What was the ~ reason of your absence?* **a story of ~ life** : gerçek bir hayat hikâyesi, **2.** sahici. *~ diamond/gold.* **3.** özdeksel, maddî, aynî, **4.** asıl, **5.** samimî, yürekten, yapmacıksız. *a ~ friend. ~ sympathy.* **6.** *fel.* gerçek: (a) bilinçten bağımsız olarak var olan, (b) düşünülen, tasarımlanan, imgelenen şeylere karşıt olarak var olan, **7.** taşınmaz, gayrimenkul (mal). *Lands and houses are ~ property.* **8.** *mat.* gerçel, değeri gerçel sayılarla ifade edilebilen. *~ analysis. ~ vector space.* ***e.a.- 1.*** *true, actual,* ***2.*** *genuine, authentic,* ***5.*** *sincere.* ***k.a.- 1.*** *unreal, apparent, imaginary.*

real[2], *zf. k.d.* çok, pek çok, son derece, cidden, gerçekten, hakikaten. *a ~ nice job. I am ~ glad/sorry.* ***e.a.-*** *very, extremely.*

real[3], *is.* **1.** *mat. bk.:* **real number, 2. reals = reales** : İspanya ve G Amerika'da eskiden kullanılan bir gümüş para, **3.** eski Portekiz/Brezilya parası, çoğulu: **reis, 4. for ~** : (a) cidden, gerçekten, hakikaten, sahiden. **They were fighting for ~** : Gerçekten kavga ediyorlardı. (b) ciddî, sahici, gerçek. **He couldn't believe their threats were for ~** : Tehditlerinin ciddî olduğuna inanmadı.

real estate, *is.* **1.** özelge, mülk, taşınmaz/gayrimenkul mal (özellikle arazi), **2.** *bk.:* **real property.**

real-estate, *sf.* taşınmaz/gayrimenkul (mülk).

realgar, *is.* zırnık, kükürtlü arsenik: As_2S_2. Kırmızı turuncu cevher. Kimyasal yollarla da elde edilir. Havaî fişek yapmakta kullanılır.

realia, *ç. is.* eğitim gereci, (eğitim için kullanılan) gerçek eşya.

real image, *is.* gerçek görüntü.

real income, *is.* gerçek gelir: kazanılan paranın mal ve hizmet olarak karşılığı.

realisation/realise *Brit. bk.:* **realization/ realize.**

realism, *is.* gerçekçilik, realizm. *Güzel sanatlarda/edebiyatta:* doğayı, insanları, olayları gerçek renk, oluş ve görünüşleriyle yansıtma eğilimi. *Felsefede:* (a) evrenin gerçek ve nesnel varlık olduğunu, (b) bilen özneden bağımsız olarak bir gerçekler evreninin bulunduğunu ve bunun bilgisine algı ve düşünme yolu ile erişebileceğimizi savunan öğreti. *bk.:* **idealism, conceptualism, nominalism.**

realist, *is.* gerçekçi (kimse), realist, (sanatta/felsefede) gerçekçiliği savunan, gerçekçilik yanlısı.

realistic, *sf.* **1.** gerçekçi, gerçeklere uygun. *a ~ estimate of costs.* **2.** realist, sanat ve edebiyatta olay ve nesneleri olduğu gibi yansıtan. *a ~ novel.* **3.** (felsefede) gerçekçilik/realizm ile ilgili, **4. ~ally** : gerçekçi olarak, realist bir şekilde, gerçekleri olduğu gibi görerek.

reality, *is., ç. (3 ve 4 için)* **-ties 1.** gerçeklik, gerçek/hakikî oluş. *He was convinced of the ~ of what he had seen.* **2.** gerçek hayat, gerçek olay/nesne. *try to escape from ~ by going to the cinema.* **3.** gerçek, hakikat. *His dream of marrying Jane became a ~.* **4.** *fel.* gerçeklik, **5. in ~** : aslında, gerçekte(n), hakikaten, hakikatte. *Everyone liked the stranger, but in ~ he was a criminal.* **6. ~ adaptation** *psikol.* gerçeğe uyum, **7. ~ ego** *psikol.* gerçeklik benliği, **8. ~ principle** *psikol.* gerçeklik ilkesi, **9. ~ testing** *psikol.* gerçeklik sınaması. ***e.a.- 5.*** *in fact, actually.*

realizable, *sf.* gerçekleşebilir, tahakkuk edebilir, hakikat olabilir, gerçekleşmesi mümkün. *Most of it is technically ~ at this moment.*

realization, *is.* **1.** fark etme, farkına var(ıl)ma, fark edilme. *The explorers had a full ~ of the dangers they might face.* **2.** gerçekleş(tir)me, tahakkuk, kuvveden fiile çık(ar)ma. *For years they saved waiting for the ~ of their hopes.* **3.** kavrama, idrak, tasavvur, anlama, anlayış, **4.** satma, satıp paraya çevirme, satıştan alınan para. *the ~ of the house.* **5.** gerçekleşen şey, (bir şeyin) gerçekleşmiş hâli. *The farm was the ~ of all his dreams.* **6.** *müz.* en pest notaları gösteren ve gamdan aşağıda yazılan nota. *Brit.:* **realisation.**

realize, *f.* **-ize, -izing** *(Brit.:* **realise) 1.** iyice anlamak, kavramak, farkına varmak, fark etmek, idrak etmek, gerçek/hakikat olarak görmek. **He didn't ~ his mistake** : Hatasını fark etmedi. **I didn't ~ how late it was** : Ne kadar geç olduğunun farkına varmadım. **She ~s how hard you worked** : Ne kadar sıkı çalıştığını anlıyor. **2.** gerçekleş(tir)mek, tahakkuk et(tir)mek, uygulamak, kuvveden fiile çık(ar)mak, hakikat yapmak/olmak, (ümit/tasavvur/plân vb.) icra etmek. *He ~d his intention of becoming an engineer.* **3.** (emlâki) satmak, satıp paraya çevirmek. **He ~d the house**: Evi sattı. **4.** (kâr/kazanç) sağlamak. *The house ~d a profit. He ~d a profit on the house.* **5.** (satış vb) para getirmek, **6.** *müz.* notaya çevirmek, **7. ~r** : anlayan kavrayan, farkına varan; gerçekleştiren; satan, paraya çeviren. ***e.a.- 1.*** *conceive, grasp, understand.*

realizing, *sf. (Brit.:* **realising) 1.** anlayan, kavrayan, idrak/fark eden, farkına varan, **2. ~ly** : anlayarak, kavrayarak, idrak/fark ederek, farkına vararak.

really, *zf.&ünl.* **1.** gerçekten, hakikaten. *Did he ~ say that? a ~ honest man. It is ~ very difficult to raise so many children.* **2.** sahiden, cidden. *I ~ don't know where he is.* **3.** doğrusu. *It's ~ cold today.* **4.** Sahi mi? Öyle mi? Doğru mu? Ya? ***e.a.- 1.*** *in fact, truly, veritably, positively,* ***2.*** *certainly, absolutely,* ***3.*** *truthfully, indeed.*

re-ally, *f.* **-lied, -lying** yeniden ittifak akdetmek.

realm, *is.* **1.** krallık. *The ~ of England.* **2.** devlet, memleket, ülke. **His ~ extended from Iran to Central Europe including Northern Africa** : Ülkesi Kuzey Afrika'yı da içine alarak İran'dan Orta Avrupa'ya kadar uzanıyordu. **3.** alan, saha, bölge, âlem. **The ~ of dreams/of science** : Rüyalar/ bilim âlemi. **The public opinion plays a vital role in the political ~** : Kamuoyu, politika alanında önemli bir rol oynar. ***e.a.- 1.*** *kingdom,* ***2.*** *state, empire, land, country,* ***3.*** *field, region, domain, scope, sphere, area.*

realness, *is.* gerçeklik, doğruluk, hakikat.

real number, *is. mat.* gerçek sayı. **real** *d.d.* *k.a.- complex number.*

realpolitik, *is.* gerçekçi politika, ideallere değil de kuvvete dayanan politika.

real property, *is. huk.* gerçek mal/mülk: bina, arazi, tarla, mahsul, maden vb. gibi daima değerini koruyan mal.

real time, *is.* **1.** *bil.* gerçek zaman: bilgisayarın hesaplamak için harcadığı zaman. **~ ~ input/output** : gerçek zamanlı giriş/çıkış, **2. in ~ ~** *k.d.* derhal, hemen, anîde, derakap. *e.a.- 2. at once, instantaneously.*

real-time, *sf.* gerçek zamanlı, gerçek zaman+.

Realtor , *is.* emlâkçi, emlâk komisyoncusu, mülk simsarı.

realty, *is.* özelge, mülk, taşınmaz/gayrimenkul mal.

real wages, *is.* gerçek ücret, ücretin satın alma gücü. *bk.:* **nominal wages.**

ream[1], *is.* **1.** 500 tabakalı kâğıt topu, tomar. **short/long ~**: 480/500'lük kâğıt topu, **printer's ~ = perfect ~** : 516'lık kâğıt topu, **2. ~s** : tomar tomar, bir yığın sayfalar dolusu. **write ~s** : sayfalar doldurmak. *write ~s of poetry. He took ~s of notes.*

ream[2], *gl.f.* deliği genişletmek, raymalamak, kalafat için aralık yerlerini temizlemek, hartuç kesesinin kenarını dışarıya çevirmek.

reamer, *is.* **1.** rayma, biz, pürüzalır, **2.** raymacı, kalafatçı.

reanimate, *gl.f.* **-mated, -mating 1.** yeniden canlandırmak, canlılık/hayatiyet/güç vermek. *The new leader ~d the political party.* **2.** diriltmek, yeniden hayata kavuşturmak, **3. reanimation** : yeniden canlan(dır)ma, canlılık/hayatiyet/güç verme/kazanma, diril(t)me, yeniden hayata kavuş(tur)ma. *e.a.- 1. revive, 2. resuscitate.*

reap, *f.* **1.** (ekin vb.) biçmek. *To ~ fields. To ~ the corn.* **We ~ as we sow= We ~ what we have sown** : Ne ekersek onu biçeriz. **He who sows the wind shall ~ the whirlwind** : Rüzgâr eken fırtına biçer. **2.** (ürün/mahsul) dermek, toplamak, hasat etmek. *The men were all out ~ing.* **3.** (kâr/kazanç vb.) sağlamak, elde etmek, kazanmak. *To ~ large profits. To ~ a reward.* **I ~ no benefit from it** : Benim bunda bir kazancım/çıkarım yok. **4. ~able** : biçilebilir, derilebilir, toplanabilir, (kâr vb.) sağlanabilir, elde edilebilir.

reaper, *is.* **1.** orak/biçme makinesi, **2.** orakçı, tırpancı, ekin biçen kimse, **3. ~ and binder** : biçerbağlar makinesi, **4. ~ing hook = ~hook** : orak, **5. the Reaper = Grim Reaper** : Azrail, tırpan tutan iskelet şeklinde simgelenen ölüm.

reaping machine, *is.* harman makinesi, biçme/orak makinesi. **harvester** *d.d.*

reappear, *gl.f.* tekrar görünmek/meydana çıkmak/zuhur etmek. **~ance** : tekrar görünme/meydana çıkma.

reapportion, *gl.f.* **1.** yeniden bölüştürmek/hisselere ayırmak/dağıtmak/tevzi etmek, **2. ~ment** : yeniden bölüştürme/hisselere ayırma/dağıtma/tevzi etme, seçim bölgelerini yeniden düzenleme.

reappraisal, *is.* **1.** yeniden değerlendirme/kıymet biçme/takdir etme. *Our relations with Japan need ~ .* **2.** tekrar gözden geçirerek varılan kanaat.

reappraise, *gl.f.* **-praised, -praising** yeniden değerlendirmek/kıymet biçmek/takdir etmek.

rear[1], *sf.&is.* arka, arka taraf/cephe. *A garden at the ~ of the house. a ~ window. The ~ wheel of a bicycle.* **2.** geri, art. *to move to the ~.* **3.** kıç, *kaba* göt, **4.** sırt, **5.** artçı, dümdar, ordunun/donanmanın geri kısmı. **~ guard**: artçı. **~ line**: geri hat, en geri asker safı, **6. bring up the ~** : en son gelmek, arkadan takip etmek, en arkada/geride olmak/kalmak. *e.a.- 1. back, 3. buttocks, rump.* *k.a.- 1. front, fore, forefront, forepart, 2. vanguard, 5. van.* ***NOT***: İngilizler **arkada, arkasında** demek için **at the rear**, **geride/gerisinde** demek için ise **in the rear** deyimini kullanırlar: *a garden at the rear of the house, walk in the rear of a procession.* Amerikalılar her iki anlamda da **in the rear** deyimini kullanırlar.

rear[2], *f.* **1.** yetiştirmek, (besleyip) büyütmek, beslemek, bakmak. *To ~ a child. He ~s all types of birds. To ~ a large family.* **2.** inşa/bina etmek, yapmak, kurmak, yükseltmek. *to ~ a tower.* **3.** kaldırmak, yükseltmek, dikmek, dikey duruma getirmek. *A lion suddenly ~ed its head from among the long grass. to ~ a ladder.* **4.** şahlanmak, şaha kalkmak. *The horse ~ed and threw me off.* **5.** yükselmek. *Mountain peaks ~ed up behind the walley.* ***e.a.- 1.*** *nurture, raise, support, breed, grow, 2. construct, erect, build, elevate, lift, 3. raise, 5. rise.*

Rear Adm. = Rear Admiral, *is. den.* tuğamiral.

rear echelon, *is.* (askerî harekâtta) geri hizmet personeli: yönetim, ikmal, levazım vb. işlerine bakan subay ve erat.

rear end, *is.* **1.** arka/ art uç, geri kısım, arka taraf, **2.** *k.d.* kıç, arka. **tail end** *d.d.*

rearer, *is.* **1.** yetiştiren, besleyen, büyüten, **2.** inşa/bina eden, kuran, **3.** kaldıran, yükselten, şaha kaldıran.

rear guard, *is. As.* artçı, dümdar.

rearhorse, *is. bk.:* **mantis.**

rearm, *gl.f.* **1.** (millet) yeniden silâhlan-(dır)mak, **2.** (orduyu) yeni silâhlarla teçhiz etmek/donatmak. **3. ~ament** : yeniden silâhlanma.

rearmost, *sf.* en geri/arka/son, en sonraki/gerideki/arkadaki. *To sit in the ~ carriage of a train.* ***e.a.-*** *last.*

rearmouse, *bk.:* **reremouse.**

rearrange, *f.* **-ranged, -ranging 1.** yeniden düzenlemek/tanzim etmek. **Let's ~ the room and have the desk by the window** : Odayı yeniden düzenleyip masayı pencerenin yanına koyalım. **2. ~ment** : yeniden düzenleme/tanzim etme, yeni düzen/tertip. *to make various ~ments. to need a lot of ~ment.*

rear sight, *is.* (tüfekte) arpacık.

rearview mirror = rearvision mirror, *is.* (oto) dikiz aynası.

rearward, *sf.&zf.&is.* **1. rearwards** *d.d.* geriye/arkaya doğru. **He took a few ~s steps** : Birkaç adım geriledi. **2.** geri, arka. **in a ~ direction** : geriye doğru, **3.** geride/arkada (bulunan), **4.** *esk.* (a) askerî birliğin geri safları, (b) geri mevzi, gerideki mevki/durum, **5. to ~ of** : gerisinde, arkasında.

reason[1], *is.* **1.** neden, sebep, illet. *There are several ~s why we can't do that. The ~ for the flood was all that heavy rain. We have ~ to believe that he was murdered.* **for no other ~ that** : tek nedeni, başka sebep yok. **For no other ~ that I forgot** : Tek sebebi unutmuş olmamdır. **for some ~ (or other)** : nedense, her ne sebepten ise, ne hikmetse. *He was supposed to be here by noon, but for some ~ he is late.* **all the more ~ for** :...için ayrıca bir sebep, -den daha iyi sebep olur mu? **But I'm exhausted! All the more ~ to get back home as soon as possible** : Bitkin hâldeyim! Hemen eve dönmek için bundan daha iyi sebep olur mu? **2.** gerekçe, esbabımucibe. **have ~ to** : haklı olmak. **You have ~ to be afraid** : Korkmakta haklısınız. **3.** akıl, fikir, idrak, anlayış, kavrayış. *People are different from animals because they possess the quality of ~ .* **4.** sağduyu, aklıselim. **listen to ~ = hear ~** : söz dinlemek, nasihatten anlamak, makul bir şeyi kabul etmek. **lose one's ~** : sağduyusunu yitirmek, aklını bozmak, akılsızca davranmak, **5.** zekâ, akıllılık, **6.** *man.* mantık. **beyond/past all ~s** : tamamıyla matıksız/saçma, akla sığmaz, **7.** *fel.* us: düşünme, anlama, kavrama yetisi; usa vurma, çıkarımlar yapma yetisi; olaylar/kavramlar arasında zorunlu bağıntılar kurma yetisi; bağlantıları algılama ve kavrama yetisi, **8.** delil, tanıt, **9.** hak, adalet, insaf, **10. bring to ~** : aklını başına getirmek, makul düşünmesini sağlamak, **11. by ~ of** : nedeniyle, sebebiyle, çünkü, -den dolayı, **12. in ~ = within ~** : makul olarak, makul bir şekilde, makul sınırlar içinde. **do anything within ~** : makul olan her şeyi yapmak. *I'll do anything within ~ for you but I can't break the law.* **13. in all ~** : mantıkî olarak, makul düşünülürse, **14. stand to ~** : açık/aşikâr/makul/mantıkî olmak. **It stands to ~** : besbelli, şüphesiz, görülüyor ki, aşikâr olarak, makul olarak denilebilir ki, ... için makul sebepler var. *It stand to ~ that we shall succeed.* **15. with ~** : makul/haklı olarak. *He thinks, with ~, that I don't like him.* **16. with good ~ = not without ~** : haklı olarak. **He complains with good ~** : Haklı olarak şikâyet ediyor. ***e.a.- 1.*** *cause, motive, ground, purpose, end, aim, objective, 2. excuse, rationale, rationalization, 3. understanding, intellect, mind, intelligence, 4. com-*

mon sense, good sense, 5. sanity, 11. because of, 12. proper, rightly, justifiably, 14. be clear/ obvious/logical, 15. properly. NOT: Sebep bildiren cümlelerde **the reason is, the reason was** deyimlerinden sonra"**because**" değil "**that**" kelimesi getirilmelidir. Örneğin, *"His reason for being late is because his car would not start"* demek yanlıştır, doğrusu: *His reason for being late is **that** his car would not start"* demektir. Ya da **reason** kelimesi kullanmak yerine sadece: *He was late because his car wouldn't start:* demek daha uygun olur.

reason[2], *f.* **1.** uslamlamak, usa vurmak, muhakeme etmek. *He can ~ clearly.* **2.** sonuç/ netice çıkarmak, sunuca varma, anlamak. *I ~ed that since she had not answered my letter she must be angry with me.* **3. ~ with** : inandırmak, ikna etmek. **~ with s.o.**: birini delillerle inandırmaya/ikna etmeye çalışmak. **4.** münakaşa/ müzakere etmek, **5. ~ away** : düşünerek bertaraf etmek, **6.** delil göstermek, (delillerle) kanıtlamak, **7. ~ s.o. into/out of doing sth.**: birini delillerle ikna edip bir şey yaptırmak/yapmaktan vazgeçirmek.*Try to ~ him into going away quietly.* **8. ~ out** : düşünüp sonuca/karara varmak, bütün olasılıkları göz önüne alarak düşünmek. *Let's ~ the matter out.* **9. ~ with** : iknaya/ inandırmaya çalışmak, iyilikle/tatlılıkla yola getirmek. *You should ~ with the child instead of just telling him to obey.* ***e.a.- 1.*** *think, 2. conclude, 3. convince, persuade, 4. discuss, argue.*

reasonable, *sf.* **1.** makul, mantıkî, mantıklı. *a ~ explanation. a ~ theory.* **2.** uygun, münasip, akla uygun/yakın, haklı, âdil, insaflı. *a perfectly ~ thing to do. a ~ request.* **3.** (fiyat) elverişli, ehven, (keseye) uygun, insaflı. *a ~ price.* **4.** yeter miktarda, yeterli, yeteri kadar, **5.** aklı başında, akıllı, zeki, makul düşünen, düşünceli. *a ~ man.* **6. ~ness = reasonability** : makullük, mantıkîlik, mantıka uygunluk, akla yakınlık, haklılık, insaflılık; (fiyat) elverişlilik, ehvenlik, (keseye) uygunluk, yeterlik; akıllılık, zekilik. ***e.a.- 1.*** *logical, sensible, rational, 2. fair, moderate, equitqble, just, 3. inexpensive, 5. intelligent, judicious, wise.*

reasonably, *zf.* **1.** makul bir şekilde, makul/mantıkî olarak, **2.** akıllıca, **3.** uygun/münasip bir şekilde. *"Well, you can't do that now" I said ~ .* **4.** oldukça. **The car is in ~ good order** : Araba oldukça iyi bir durumda. ***e.a.- 1.*** *sensibly, 4. fairly, rather.*

reasoned, *sf.* **1.** makul, mantıkî, akla/ mantığa uygun/dayanan, **2.** sebepli, bir sebebe dayanan, sebepleriyle açıklanmış, sebeplerle izah edilmiş. *a long ~ reply.* **3.** iyice düşünülmüş, düşünüp taşınılmış, düşünerek kararlaştırılmış. *a well- ~ statement.* **4. ~ly** : makul/ mantıkî/akla/ uygun bir şekilde, iyice düşünülerek, düşünüp taşınarak.

reasoner, *is.* uslamlayan, usa vuran, muhakeme eden, sonuç çıkaran, inandıran ikna eden kimse.

reasoning, *is.* **1.** (a) uslamlama, usa vurma, muhakeme (etme), mantıklı düşünme. **deductive ~** : tümden gelimli usa vurma, tümden gelim uslaması. **inductive ~** : tümevarımlı usa vurma, tüme varım uslamlaması. **show great power of ~** : kuvvetli muhakemeye sahip olmak. (b) düşünce tarzı, **2.** sonuç çıkarma, sonuca varma, anlama, **3.** (a) (düşünülerek/muhakeme ile varılan) sonuç/netice, (b) kanıt, ispat, delil, sebep. *Your ~ was quite correct.*

reasonless, *sf.* **1.** akla/mantığa sığmaz, mantıksız, akıl almaz, akla/mantığa dayanmayan. *a ~ accusation.* **2.** haksız, sebepsiz. *an utterly ~ display of anger. ~ hostility.* **3.** akılsız, mantıksız, usa vurma yeteneği olmayan, muhakeme yürütemeyen. *a ~ brute.* ***e.a.- 1&2.*** *senseless.*

reassemble, *gl.f.* **-sembled, -sembling** **1.** yeniden kurmak/monte etmek. *It was ~d in the physics labs at Harward.* **2.** tekrar toplanmak/ içtima etmek/bir araya gelmek. *Parliament ~d to debate the issue of sanctions.*

reassert, *gl.f.* **1.** yeniden temin/tesis etmek, hâkim kılmak, tahakküm etmek, otoritesini göstermek. *He made efforts to ~ his authority over them. We have a tough and dominant boss who will ~ himself as soon as he gets back.* **2. ~ itself**: önem kazanmak, ön plâna geçmek. *The urge to survive ~ed itself.*

reassess, *gl.f.* **1.** yeniden düşünüp karar vermek, durumu bir daha gözden geçirip değerlendirmek, üzerinde tekrar düşünmek, tekrar ele almak. *New events compelled us to ~ our assumptions.* **2. ~ment** : yeniden karar verme, durumu bir daha gözden geçirip değerlendirme, üzerinde tekrar düşünme, tekrar ele alma. ***e.a.-1.*** *review.*

reassure, *gl.f.* **-sured, -suring 1.** inanca/güven/huzur/cesaret vermek, güvenini tazelemek/pekiştirmek. *The doctor ~d the sick man (about his health).* **2.** yatıştırmak, teskin etmek. *The captain's confidence during the storm ~d the passengers.* **3.** tekrar teminat vermek, temin etmek, **4.** tekrar sigorta etmek, **5. reassurance** : güvence, inanca, teminat, **6. ~dly** : güven/huzur/cesaret bularak, güvenle, yatışmış olarak, **7. ~ment** : inanca/ güven /huzur/cesaret verme, güvenini tazeleme/pekiştirme, yatıştırma, teskin etme, **8. reassuringly** : inanca/güven/huzur/cesaret/teminat vererek, güvenini tazeleyerek/pekiştirerek, yatıştırıcı/teskin edici bir tavırla. *"You'll be all right" he said reassuringly.* ***e.a.- 1.*** *encourage, hearten,* ***2.*** *comfort, inspirit,* ***3.*** *reinsure.*

reata, *is. bk.:* **riata.**

reave, *gl.f.* **reaved/reft, reaving** *esk.* **1.** zorla almak, gasp etmek, zapt etmek, soymak, yağma etmek, **2.** (bir şeyden) mahrum etmek, yoksun bırakmak, elinden almak, **3.** yırtmak, parçalamak. ***e.a.- 1.*** *plunder, rob,* ***2.*** *bereave,* ***3.*** *break, rend, strip, tear.*

reaver = reiver = riever, *is.* soyguncu, zorba, hırsız, haydut, zorla gasp eden. ***e.a.-*** *robber.*

reb, *is. ABD- k.d.* asker (=Konfederasyon askeri, **rebel**'den kısaltma).

Reb, *is. bk.:* **Mister.**

rebarbative, *sf.* çirkin, kaba, sevimsiz, iğrenç, kötü. *a ~ character.* ***e.a.-*** *unattractive, fierce, offensive, repellent, forbidding, grim.*

rebatable, *sf. bk.:* **rebateable.**

rebate, *is,&f.* **-bated, -bating 1. rebatement** *d.d.* (fiyatta) indirim, tenzilât, iskonto, ikram, para iadesi, geri verilen kısım. *claim a 5% ~ on your tax.* **2.** (fiyatı) indirmek/azaltmak/düşürmek, indirim/iskonto/tenzilât yapmak, **3.** (alınan paranın) bir kısmını geri vermek/iade etmek, **4.** *esk.* keskin/sivri silâhı körletmek, **5.** *bk.:* **rabbet.** ***e.a.- 1.*** *abatement, discount, refund,* ***4.*** *blunt.*

rebateable, *sf.* (fiyatı) indirilebilir, tenzilât yapılabilir, indirilmesi mümkün. **rebatable** *d.d.*

rebater, *is.* (fiyatı) indiren, indirim/tenzilât yapan.

rebato, *is., ç.* **-tos** *bk.:* **rabato.**

rebec = rebeck, *is.* kabak kemane: Rönesans dönemine özgü gövdesi armut biçiminde keman.

rebel, *sf.&is.&f.* **rebelled, rebelling 1.** asi, isyankâr, ayaklanan, başkaldıran, **2.** itaatsiz, serkeş, söz dinlemez, **3.** isyan etmek, ayaklanmak, baş kaldırmak, zorbalık yapmak. *The slaves ~led against their masters and killed them all.* **4.** karşı gelmek, serkeşlik/itaatsizlik etmek, (yasa, emir vb.) tanımamak/dinlememek. ***e.a.- 1, 2.*** *rebellious, defiant, mutineer, traitor, disobedient, refractory, insurgent, mutinous,* ***3.*** *revolt, mutiny.* ***k.a.- 1.*** *patriot,* ***2.*** *loyal.*

rebeldom, *is.* **1.** haydutlar, haydut yatağı, **2.** isyan, asilik, başkaldırma, ayaklanma, zorbalık, serkeşlik, itaatsizlik, **3.** isyan bölgesi.

rebellion, *is.* **1.** isyan, ayaklanma, baş kaldırma, **2.** (yasalara/emirlere) itaatsizlik, serkeşlik, **3. the Rebellion**: Amerika İç Savaşları. ***e.a.- 1.*** *mutiny, sedition, revolt, revolution, insurrection, uprising,* ***2.*** *disobedience, insubordination.* ***k.a.- 1.*** *resignation, submission.* ***NOT:*** **REBELLION** hükûmete karşı geniş ölçüde ve başarısızlıkla sona eren isyan/silâhla karşı koyma demektir. **Rebellion** başarıya ulaşırsa o zaman adı **REVOLUTION** (ihtilâl) olur. Küçük çaptaki isyana **REVOLT, INSURRECTION** veya **UPRISING** denir. **REVOLT**, zulme karşı ayaklanma, **INSURRECTION** iktidarı elde etme çabasıdır. **MUTINY** ise askerin üstlerine karşı isyanı/baş kaldırmasıdır.

rebellious, *sf.* **1.** asi, isyankâr, ayaklanan, baş kaldıran. *The king retaliated against the ~ earls by confiscating their lands.* **2.** serkeş, itaatsiz. *Many children are ~ during their teens.* **3.** inatçı, yola gelmez. *a ~ horse. long, ~ hair.* **4.** isyanla/asilerle ilgili, **5. ~ly** : asice, isyan ederek, serkeşçe, itaatsizlikle, **6. ~ness** : asilik, isyankârlık, ayaklanma, başkaldırma, serkeşlik, itaatsizlik, inatçılık. ***e.a.- 1.*** *insubordinate, defiant, mutinous, seditious, insurgent,* ***2.*** *disobedient,* ***3.*** *refractory.* ***k.a.- 1.*** *patriotic, loyal, dutiful,* ***2.*** *obedient.*

rebirth, *is.* **1.** yeniden doğuş/doğma, canlanma, tekrar dünyaya gelme. *The ~ of the soul.* **2.** yeniden uyanış/uyanma, intibah, rönesans. *The ~ of learning in the Western world.* ***e.a.- 2.*** *renaissance, revival.*

reboant, *sf.* çok yankılı, şiddetle yankılanan (ses). ***e.a.***- *resounding, reverberating.*

reborn, *sf.* yeniden doğan/doğmuş, tekrar dünyaya gelen, (yeniden) canlanan/canlanmış. *Our hopes were reborn.* ***e.a.***- *regenerated, revived.*

rebound, *is,&f.* **1.** (çarpıp) geri sıçra(t)mak/zıpla(t)mak/sek(tir)mek, yansı(t)mak, akset(tir)mek. *The ball ~ed from the wall and I caught it.* **2.** (çarpıp) geri sıçrama/zıplama/sekme, yansıma, aksetme, **3.** yankı, **4.** esneklik, **5.** (basketbol) (a) sepetin kenarına çarpıp geri sıçrayan top, (b) sıçrayan topun yakalanması, **6.** *k.d.* düş/hayal kırıklığı, sukutuhayal, **7. on the** ~ : (a) sıçrayan, geri tepen, yansıyan. *to hit a ball on the* ~. (b) düş/hayal kırıklığına/sukutuhayale uğramış hâlde veya uğradıktan sonra, sevgilisinin reddetmesi üzerine. **to marry a different girl on the** ~ : sevgilisinin reddetmesi üzerine bir başka kızla evlenmek, **8.** ~ **on/upon s.o.**: zararı birisine dokunmak. **His lies ~ed on himself because nobody trusted him anymore** : Yalanının zararı kendisine dokundu, çünkü artık kimse ona inanmıyor. ***e.a.***- *1, 2. recoil.*

rebozo, *is., ç.* **-zos** *İsp.* şal, baş örtüsü (özellikle Meksikalı kadınların uzun, örgülü baş örtüsü).

rebroadcast, *is,&f.* **-cast/-casted, -casting 1.** *rad.TV* tekrar yayın, tekrar yayınlanan program, **2.** (yayını) tekrarlamak, tekrar yayınlamak, **3.** naklen yayınlamak.

rebuff, *is,&f.* **1.** azarlama(k), paylama(k), tersleme(k), ters cevap (vermek), **2.** (şiddetle) reddetme(k), inkâr etme(k). *His suggestion was ~ed.* **3.** geri çevirme(k), püskürtme(k). ***e.a.***- *1. reprimand, snub, 2. reject(ion), refuse/refusal, deny/denial, 3. repel, repulse, check.*

rebuild, *f.* **-built** (veya eski: **-builded**), **-building 1.** yeniden kurmak/yapmak/inşa etmek, sököp yeni parçalar takarak tamir etmek, yenilemek. ~ *a war-torn city.* **2.** yeniden gözden geçirmek, revizyona tabi tutmak, yeni şekil vermek, yeniden örgütlendirmek/teşkilâtlandırmak. *to ~ inventorries. to ~ society.* ***e.a.***- *1. mend, reconstruct, 2. revise, reshape, reorganize.*

rebukable, *sf.* azarlanabilir, paylanabilir, azarlanmaya/tekdire lâyık.

rebuke, *is,&f.* **-buked, -buking 1.** azarlamak, paylamak, tekdir/muaheze etmek, **2.** azar (lama), paylama, tekdir, muaheze, **3.** *esk.* emirle durdurmak, **4. rebuker** : azarlayan, paylayan, tekdir/muaheze eden, **5. rebukingly** : azarlayarak, paylayarak, tekdir/muaheze ederek, azarlarcasına, paylarcasına. ***e.a.***- *1. reprove, reprimand, reproach, chide, censure, upbraid.*

rebus, *is., ç.* **-buses** resimli bilmece: sorulan kelime ya da cümlenin kısımlarını resimlerle/harflerle belirterek oynanan oyun. Örneğin *dal* ve *kavuk* resimleri *dalkavuk* okunur.

rebut, *f.* **-butted, -butting 1.** (iddiayı/savı) çürütmek, cerh etmek. *Each team in the debate was given two minutes to ~ the other's arguments.* **2.** aksini kanıtlamak, yanlış olduğunu göstermek. *I am writing this letter to ~ the suggestion that I have failed in my duty.* **3.** cerh eden/aksini kanıtlayan delil göstermek. **4. ~able** : çürütülebilir, cerh edilebilir, aksi kanıtlanabilir. **5. ~tal** : (iddiayı/savı) çürütme, cerh etme aksini kanıtlama, yanlış olduğunu gösterme, cerh eden/aksini kanıtlayan delil. ***e.a.***- *1-3. disprove, confute, refute, contradict, 5. disproof, disproval, confutation, refutation.* ***k.a.***- *1-3. prove, corroborate, substantiate, confirm, vindicate.*

rebutter, *is.* **1.** delillerle çürüten/cerh eden kimse, **2.** davacının iddiasına davalının cevabı, **3.** çürütücü delil. ***e.a.***- *3. refutation.*

rec, *is. k.d. bk.:* **recreation.**

rec. = **1.** receipt, **2.** recipe, **3.** record, **4.** recorder.

recalcitrance = recalcitrancy, *is.* inatçılık, serkeşlik, dik kafalılık, itaatsizlik, asilik.

recalcitrant, *sf.&is.* inatçı, serkeş, dik kafalı, itaatsiz, asi (kimse).~ *behavior.* ***e.a.***- *refractory, rebellious, resistant, opposed, obstinate, unruly, stubborn, headstrong.* ***k.a.***- *amenable, obedient, compliant, submissive.*

recalcitrate, *gs.f.* **-trated, -trating 1.** inat etmek, karşı gelmek, isyan etmek, kafa tutmak, itaat etmemek, başkaldırmak. **2. recalcitration** : inatçılık, serkeşlik, dik kafalılık, itaatsizlik, asilik.

recalculate, *gl.f.* **-lated, -lating** tekrar/yeniden hesaplamak. **recalculation** : yeniden hesaplama.

recalesce, *gs.f.* **-lesced, -lescing** *metal.* tekrar ısınmak/kızgınlaşmak, parlamak, parlaklaşmak, (özellikle kızgın demir/çelik soğurken bünye değişimi noktalarında) sıcaklığı yükselerek parlaklığı artmak.

recalescence, *is.* **1.** tekrar parlama, parlaklaşma, **2.** *fiz.* kızgın demir/çelik soğurken bünye değişimi noktalarında sıcaklığın yükselip parlaklığın artması, **3. recalescent** : tekrar kızgınlaşan, parlayan, parlaklaşan. ***e.a.- 1.*** *glowing* . ***k.a.- 2.*** *decalescence.*

recall[1], *gl.f.* **1.** anımsamak, hatırlamak, hatırına getirmek, tahattur etmek. *I can't ~ his face/seeing him/that he came/where he lives.* **2.** geri çağırmak, avdetini emretmek. *The ambassador was ~ed.* **3.** hatırlatmak, hatırına getirmek, dikkat ve düşüncelerini önceki konuya tekrar yöneltmek, **4.** (sözü/kararı vb.) geri almak, feshetmek, iptal etmek, hükümsüz kılmak. *The order has been given and cannot be ~ed.* **5.** (kusurlu yapılan parçasını değiştirmek vb. için bir otomobili) geri çağırmak, fabrikaya celp etmek/getirtmek. *The makers ~ed a lot of cars that were unsafe.* ***e.a.- 1.*** *recollect, remember,* ***4.*** *revoke, withdraw, rescind, retract, recant, repeal, annul.* ***k.a.- 1.*** *forget.*

recall[2], *is.* **1.** anımsama, hatırlama, **2.** bellek, hafıza. *He has total ~ and never forgets anything.* **3.** geri çağır(ıl)ma. *The ~ of the ambassador.* **4.** (sözü/kararı vb) geri alma, feshetme, iptal etme, hükmünü kaldırma, **5.** (halkın şikâyeti üzerine bir memuru) görevden uzaklaştırma, (halk oyu ile) azletme, **6.** (kusurlu yapımı düzeltmek için bir otomobili) geri çağırma, fabrikaya celp etme, **7.** *As.* toplanma/içtima borusu. **sound the ~** : içtima borusu çalmak, **8. beyond/past ~** : anımsanamaz, anımsanması/hatırlanması /geri getirilmesi olanaksız. ***e.a.-1.*** *recollection, remembrance, memory,* ***3.*** *revocation, retraction, repeal, nullification.*

recant, *f.* **1.** sözünü geri almak, vazgeçmek, caymak, **2.** sözünden dönmek, **3.** dininden dönmek, dinini/mezhebini değiştirmek. *He ~ed (his faith) and became a Muslim.* **4. recantation** : sözünü geri alma, vazgeçme, cayma, sözünden/dininden dönme, dinini/mezhebini değiştirme. **5. recanter** : sözünü geri alan, vazgeçen, cayan, sözünden/dininden dönen, dinini/mezhebini değiştiren. ***e.a.- 1.*** *recall, retract, rescind, deny, disavow, abjure, renounce, disclaim.* ***k.a.- 1.*** *reaffirm, confirm, validate.*

recap[1], *f.* **-capped, -capping 1.** lâstik kaplamak, yıpranmış otomobil lâstiğine sırt geçirmek, **2.** *bk.:* **recapitulate, 3. ~able** : lâstik kaplanabilir, sırt geçirilebilir.

recap[2], *is.* **1.** kaplanmış/sırt geçirilmiş lâstik, **2.** *bk.:* **recapitulation.**

recapitalization, *is.* (şirketin) sermayesini ayarlama/yeniden düzenleme.

recapitalize, *gl.f.* **-ized, -izing** (şirketin) sermayesini ayarlamak/yeniden düzenlemek/yenilemek/değiştirmek.

recapitulate, *f.* **1.** özetlemek, telhis/hulâsa etmek. *He ~d the main points of the discussion.* **2.** *biy.* öz evrimleşmek, evrim safhalarından geçmek, embriyo hâlinde iken ceddinin geçirdiği evreleri geçirmek. ***e.a.- 1.*** *summarize, sum up, repeat.*

recapitulation, *is.* **1.** özetleme, telhis/hulâsa etme, **2.** özet, hulâsa, **3.** *biy.* öz evrimleşme, embriyonun gelişme esnasında ceddinin geçirdiği evreleri geçirdiği kuramı, **4.** *müz.* sonatın üçüncü bölümü. ***e.a.- 2.*** *summary, review.*

recapitulative = recapitulatory, *sf.* özet+, özetlenmiş. **recapitulatively** : özet olarak, özet şeklinde.

recapture[1], *gl.f.* **-tured, -turing 1.** tekrar zapt etmek, ele geçirmek/yakalamak. *The Turks defeated Greeks and ~d İzmir. Most of the escaped pisoners were quickly ~d.* **2.** anımsa(t)mak, hatırla(t)mak, tekrar yaşa(t(mak. *to ~ the happiness of one's youth. He ~d (for us) the way Mozart used to play this piece of music.* **3.** tekrar iktidara gelmek/hükûmeti ele geçirmek. ***e.a.- 1.*** *regain, recover,* ***2.*** *recall, remember.*

recapture[2], *is.* **1.** tekrar zapt etme, ele geçirme/yakalama. *The army pressed ahead with the ~ of the fort.* **2.** (geri alınan) mal, ganimet, **3.** gasp, belirli bir sınırı geçen kazanca hükûmetçe el konulması, **4.** (Devletler hukuku) eski bir mülkün yasal yollardan geri alınması, **5.** zapt edilme, el konulma, gasp edilme.

recast, *is,&f.* **-cast, -casting 1.** yeni/tekrar döküm, **2.** yeni şekil/biçim/düzen, **3.** yeniden/tekrar dökmek /döküm yapmak. *to ~ a bell.* **4.** yeniden/tekrar düzenlemek, şekil/biçim vermek. *to ~ a sentence/ a play/ a speech.* **5.** yeniden hesaplamak.

recd. = rec'd. = received.

recede, *f.* **-ceded, -ceding 1.** (geri) çekilmek. *Flood waters ~d. His hair is beginning to ~ from his forehead.* **2.** uzaklaşmak. *early memories ~.* **3.** geriye eğilmek/eğimli olmak. *a receding forehead.* **4.** caymak, vazgeçmek, (sözünden/vaadinden) dönmek. *to ~ from a promise.* **5.** (fiyat vb.) inmek, düşmek, azalmak. *receding prices.* **6.** eski sahibine vermek/terk etmek/iade etmek. ***e.a.- 1.*** *withdraw, retract, retrograde, back,* ***4.*** *retreat,* ***5.*** *diminish.* ***k.a.- 1.*** *proceed, advance.*

receipt[1], *is.* **1.** alındı, makbuz. *Ask the shop for a ~ when you pay the bill.* **2. ~s** : alınan miktar. **cash ~s**: alınan para miktarı. *The expenses were greater than the ~s.* **3.** alma, alış, **4.** alınma, alınış, tesellüm. *The ~ of the cheque was a pleasant surprise.* **acknowledge ~ of sth** : bir şeyin alındığını haber vermek, **5.** alınan şey, **6.** *bk.:* **recipe, 7. be in ~ of** : almak. **We are in ~ of your letter of 6th**: 6 tarihli mektubunuzu aldık. **8. make a ~ to** : makbuz yazmak/vermek/tanzim etmek, **9. on receipt of** : alın(ın)ca, alındığında. **pay on ~** : alındığı zaman ödemek. **On ~ of your instructions he will send the goods** : Talimatınızı alınca malı gönderecek.

receipt[2], *f.* **1.** alındı/makbuz vermek/kesmek/tanzim etmek, **2.** (borcun) ödendiğini yazı ile beyan ve tasdik etmek.

receiptor, *is.* **1.** alıcı, alan kimse, **2.** *huk.* emanetçi, güvenilir kişi, yediemin, bir malın emanet edildiği kimse.

receivable, *sf.* **1.** alınacak, alınabilir, tahsil olunacak, matlup, alınması/tahsili mümkün, **2.** ödenmesi gereken, vadesi gelmiş. *notes ~ .* **3. recevability** : alınabilme, tahsil edilebilme. ***e.a.- 1.*** *acceptable.*

receivables, *is.* alacak(lar), matlup.

receive, *f.* **-ceived, -ceiving 1.** almak. *to ~ a letter. He ~d the news last night.* **2.** kabul etmek. *He has been ~d into the college.* **3.** anlamak, *rad. TV* duymak/ işitmek. *Are you receiving me?* **4.** uğramak, maruz kalmak, çekmek, celp etmek. **to ~ a bad treatment** : kötü muameleye maruz kalmak. **to ~ attention** : dikkati çekmek. **to ~ a scolding**: azarlanmak/azar işitmek. **to ~ injury** : yaralanmak. **to ~ ovation**: şiddetle alkışlanmak, **5.** taşımak, kaldırmak, çekmek. *These columns ~ the weight of the building.* **6.** (yumruk/darbe/mermi) yemek, vurulmak. *~ a heavy blow on the head from a falling stone.* **7.** (misafir) kabul etmek, ağırlamak. **Mrs. A. ~s Monday afternoons** : Bn. A. pazartesi öğleden sonra misafir kabul eder. **8.** (haber, olay, vb.ne belirli tarzda) tepki göstermek. *an idea ~d with enthusiasm.* **9.** anlamak, kavramak, **10. be on the receiving end** *k.d.* (a) (hediye, vb.) almak, alıcısı olmak, (iyiliğe vb.) uğramak/nail olmak; (b) hedef/kurban olmak, (bir fenalığa) uğramak/maruz kalmak. **He has been on the receiving end of his father's temper** : Babasının öfkesine hedef oldu. ***e.a.- 1.*** *acquire, get, accept, admit,* ***5.*** *bear, support,* ***6.*** *catch, struck.* ***k.a.- 1.*** *give.* ***NOT:*** **RECEIVE**, hiçbir gayret sarf etmeden, seçme olanağı olmaksızın tamamen pasif olarak bir şeyi almak demektir.*He received a gift/a prize.* **ACQUIRE**, bir gayret/çaba sonucu almak veya elde etmektir. **GET**, çaba sarf ederek veya etmeyerek almak anlamında geniş kapsamlı bir kelimedir. **ADMIT** ve **ACCEPT**, seçip almak anlamını taşır ve bu itibarla reddetme olanağını da kapsar, halbuki **RECEIVE**'de reddetme olanağı yoktur. *She refused to accept money.*

received, *sf.* genellikle kabul edilmiş, alelâde, yaygın.

Received Standard (English), *is.* Aydın İngilizcesi: Oxford ve Cambridge üniversiteleriyle özel okullarda konuşulan yüksek tabaka İngilizcesi.

receiver, *is.* **1.** alıcı, alan/kabul eden kimse, **2.** *rad./TV/tel.* alıcı, almaç, ahize, kulaklık. *Radio ~ .* **3.** *huk.* güvenilir kişi, yediemin, tasfiye memuru, **4.** tahsildar, veznedar. **~ general** : maliye veznedarı, **5.** çalıntı malları alan kimse, **6.** kap, hazne, sandık vb. gibi içine bir şey konulan nesne, **7.** (ateşli silâhlarda) sandık, mekanizma: silâhın işleyen parçalarına yataklık eden kısım, **8.** *kim.* damıtma kabı, damıtılmış sıvının toplandığı kap, **9.** (futbol) karşılayıcı. ***e.a.- 1.*** *recipient,* ***4.*** *treasurer,* ***6.*** *receptacle, container,* ***9.*** *catcher.*

receivership, *is. huk.* güvenilir kişilik, yedieminlik, davalı mallar yöneticisi/yönetimi.

receiving blanket, *is.* bebek battaniyesi.

receiving line, *is.* teşrifatçılar.

receiving set, *is. rad. TV* alıcı (cihaz).

recency, *is.* yenilik, tazelik, pek yakında vuku bulma.

recension, *is.* **1.** (eski bir edebî eseri) düzeltme, çeşitli nüshalarını karşılaştırarak orijinal metni tespit etme, **2.** düzeltilmiş metin.

recent, *sf.&is.* **1.** yeni, taze, en son, yeni/yakında olmuş. ~ *event. a* ~ *copy of the newspaper.* **2.** yakın zamanlara ait. ~ **history** : yakın zaman(lar) tarihi, **3.** *jeol.* dördüncü zaman(a ait). **the Recent** : dördüncü zaman. *bk.:* **Holocene.** **4. ~ly** : geçenlerde, (zaman itibarıyla) çok yakınlarda, son zamanlarda. **as ~ly as yesterday** : daha dün. **until quite ~ly** : çok yakın zamana kadar, **5. ~ness** : yenilik, (zamanca) yakınlık. ***e.a.- 1.*** *new, fresh,* ***2.*** *modern.* ***k.a.- 1.*** *early, old.*

recept, *is. psikol.* alıntı: tekrarlanan algıların ortak niteliklerinin kuvvetlenerek zihinde bıraktığı iz/imge/hayal.

receptacle, *is.* **1.** kap, depo, havuz, hazne, zarf, içine bir şey konulan nesne, **2.** *bot.* **receptaculum**, *ç.* **receptacula** *d.d.* çiçek zarfı. ***e.a.- 1.*** *container.*

reception, *is.* **1.** al(ın)ma, kabul etme/edilme, **2.** kabul, misafir kabulü, **3.** karşıla(n)ma, kabul tarzı. **a cold** ~ : istiskal. **get a friendly** ~ : samimiyetle karşılanmak, **4.** kabul töreni/merasimi, resepsiyon. **a wedding** ~ : düğün töreni, **5.** *rad. TV* alış, alınan işaretin niteliği (şiddeti, sadakati). *TV* ~ *isn't very good here.* **6. get/give a warm** ~ : (a) hararetle karşıla(n)mak, (b) *mec.* geldiğine geleceğine pişman olmak/etmek, **7. give s.o. a kind/courteous/hearty** ~ : birisini samimiyetle/hararetle karşılamak, **8.** ~ **(desk)** : müracaat, resepsiyon (masası). *Leave your key at the* ~. **9.** ~ **room** : bekleme odası.

receptionist, *is.* müracaat/resepsiyon memuru.

receptive, *sf.* **1.** alır, kabul eder, **2.** kavrayışlı, anlayışlı, çabuk anlar/kavrar, **3.** söz dinler, uysal, munis, itaatli, nasihat ve tavsiyeleri kabule eğilimli, **4. ~ly** : (a) anlayışla, çabuk anlar/kavrar şekilde, (b) söz dinleyerek, uysallıkla, munis/itaatli bir şekilde, **5. ~ness = receptivity** : (a) alırlık, anlayış, kavrayış, çabuk anlama/kavrama, (b) söz dinleme, uysallık, munislik, itaat, nasihat ve tavsiyeleri kabul eğilimi, (c) *rad. TV* duyarlık.

receptor, *is. fizy.* alıcı sinir, reseptör.

recess[1], *is.* **1.** ara (verme), teneffüs, paydos, fasıla, dinlenme zamanı. *The school took a* ~ . **2.** (oda içindeki) girinti, bucak, **3.** oyuk, çukur, **4. ~es** : gizli yer, iç taraf. *The ~es of the mind.* ***e.a.- 1.*** *pause,* ***3.*** *niche, alcove, cavity, indentation, cleft.*

recess[2], *f.* **1.** ara vermek, paydos etmek, **2.** girinti yapmak, oymak, oyuntu/oyuk teşkil etmek.

recession, *is.* **1.** (geri) çekilme, gerileme, **2.** (duvarda/binada) girinti, oyuk, boşluk, **3.** (dinî tören vb. sonunda) çekilme, papaz ve koronun çekilmesi, **4.** ekonomik durgunluk, (fiyatlarda) düşüş, piyasada durgunluk, **5.** mülkiyetin iadesi, ilk sahibine iade.

recessional, *sf.&is.* **1.** (geri) çekilme+, gerileme+, **2.** (Millet Meclisi) tatil dönemine ait, **3.** dinî tören sonunda papaz ve koro çekilirken okunan ilâhi.

recessionary, *sf.* **1.** gerileyici, geriye yönelik, **2.** durgun (piyasa).

recessive, *sf.&is.* **1.** gerileyici, geri çekilme eğilimi gösteren, **2.** *kal. b.* çekinik (nitelik): (iki kalıtımsal nitelikten) gittikçe azalıp sönen, dominant olmayan. *Blue eyes are* ~ *and brown eyes are dominant.* **3. ~ly** : gerileyerek, geri çekilerek, çekilgenlikle, gittikçe azalıp sönerek, **4. ~ness** : gerileyicilik, geri çekilme; çekilgenlik, gittikçe azalıp sönme.

recharge, *gl.f.* **-charged, -charging 1.** yeniden doldurmak/şarj etmek, **2.** ~ **one's batteries** *mec.* dinlenmek, kendini/gücünü toplamak, **3. ~d** : doldurulmuş/şarjlı (batarya), **4. ~able**: (yeniden) doldurulabilir, şarj edilebilir (bilhassa küçük pil/batarya), **5. ~r** : doldurucu, doldurma/şarj aleti.

rechauffé, *is., ç.* **-fés** *Fr.* **1.** ısıtılmış yemek, **2.** bayat(lamış)/eski(miş) şey, tekrar ortaya çıkarılan eski/modası geçmiş şey. *a* ~ *of automated ideas.* ***e.a.- 2.*** *rehash.*

recheat, *is.* av borusu: av köpeklerini toplamak için çalınan boru.

recherché, *sf.* **1.** makbul, rağbette, **2.** azrak, nadir, az bulunur, eşine az rastlanır, nadide, **3.** değerli, kıymetli, **4.** çok zarif, **5.** yapmacıklı, yapmacık tavırlı, zoraki, sun'î. ***e.a.- 2.*** *rare, exotic, choice, exquisite,* ***3.*** *precious,* ***4.*** *elegant, overrefined,* ***5.*** *far-fetched.*

recidivism = recidivity, *is.* suç alışkanlığı, suçu yineleme, sabıkalı kimsenin tekrar suç işleme eğilimi.

recidivist, *is.* suç alışkanı, sabıkalı, tekrar suç işleyen kimse. **~ic = recidivous** : suç alışkanı, sabıkalı.

recipe, *is.* **1.** yemek tarifi, **2.** reçete, **3.** (bir gayeye eriştiren) çare/yöntem/önlem/tedbir, çözüm, plân. *a ~ for happiness/for success.* **4.** tarife, yönerge, bir şeyi yapma yöntemi. *a ~ for making soap.* ***e.a.- 2. prescription.***

recipience = recipiency, *is.* **1.** alış, alma, **2.** alıcılık, algınlık, alırlık, kolay kavrayış/anlayış. ***e.a.- 1. reception, 2. receptiveness.***

recipient, *sf.&is.* **1.** alıcı, alan (kimse). *The ~ of a prize /of a letter.* **2.** alabilen, alabilir. ***e.a.- 1. receiver.***

reciprocal[1], *sf.* **1.** karşılıklı, mütekabil. *to feel ~ affection. Friendship must be ~ .* **2.** birbirinin yerine geçen, biri ötekinin yerini tutabilen, **3.** karşıt, biri bilinince öteki de bilinen, **4.** *gr.* işteş, ortak. **~ pronouns** : işteş zamirler, işteş eylem veya ilgi gösteren zamirler: ***each other, one another*** gibi, **5.** *mat.* karşıt, ters. **~ curve** : ters eğri. **~ equation** : ters denklem. **~ of a matrix** : ters dizey. **a ~ function** : ters işlev. **~ relation** : ters bağıntı. **~ sets** : ters kümeler. **~ system** : ters dizge, **6.** *den.* zıt, ters, verilen bir yönle 180 yapan, geri, **7. ~ly** : karşılıklı/karşıt olarak, mütekabilen, birbirinin yerine geçebilecek/ biri ötekinin yerini tutabilecek tarzda, zıt/ ters yönde. ***e.a.- 1. mutual, 2. (mutually) interchangeable, 6. back, opposite.***

reciprocal[2], *is.* **1.** karşılıklı şey, mukabil nesne, **2.** *mat.* ters, verilen sayı ile çarpımı 1 olan sayı. *The ~ of x is 1/x.* **3. ~ity = ~ness** : terslik, karşıtlık, mütekabiliyet, karşılıklı oluş.

reciprocal translocation, *is. kal. b.* karşıtlaşım: benzemeyen kromozomlar arasında bölüt alış verişi.

reciprocate, *f.* **-cated, -cating 1.** karşıtla(ş)mak, karşılığını vermek/duymak/yapmak, iade etmek. *They've invited us to dinner so many times, I must ~ .* **2.** değiş tokuş yapmak, teati etmek, karşılıklı alıp vermek, **3.** karşılıklı hareket et(tir)mek, ileri geri/gel git hareketi ile işle(t)mek. **reciprocating engine** : ileri geri hareketli motor, pistonlu motor. **reciprocating motion** : gel git devinimi, **4.** mukabele etmek. *~ a compliment gracefully.* **5.** dengi/karşılığı olmak, tekabül etmek, **6.** karşılıklı haberleşmek. ***e.a.- 1. return, retaliate, requite, 2. interchange, 5. correspond, be equivalent.***

reciprocation, *is.* **1.** karşı(t)lama, karşılık verme, **2.** geritme, geri verme, iade, **3.** alış veriş, karşılıklı alıp verme.

reciprocative = reciprocatory, *sf.* karşıt, karşılıklı, mukabil, karşılık veren, karşı gelen, gidip gelen, vargelli.

reciprocator, *is.* **1.** karşı(t)layan, karşılık veren, mukabele eden, **2.** geri veren, iade eden, **3.** alış veriş yapan, teati eden, karşılıklı alıp veren.

reciprocity, *is.* **1.** karşıtlık, mukabele, tekabül, **2.** teati, karşılıklı alış veriş, **3.** (devletler arasında) mütekabiliyet, karşıtlılık, iki devletin birbirine karşılıklı ticarî öncelik ve ayrıcalık tanıması. ***e.a.- reciprocation.***

recision, *is.* iptal (etme), hükümsüz kılma.

recit. *müz.* = **recitative.**

recital, *is.* **1.** resital, tekli gösteri, tek bir sanatçının bir çalgı ile konseri, **2.** ezberden okuma, **3.** anlatış, ifade, beyan, **4.** hikâye, tasvir. ***e.a.- 4. narrative, account, description.***

recitation, *is.* **1.** ezber(den) okuma, topluluk karşısında bir şeyin ezberden okunması, **2.** ders anlatma, **3.** ezberden okunan parça, **4.** sınıfta anlatılan ders.

recitative, *sf.&is.* **1.** ezberden, ezbere okunan, ezber şeklinde, hikâye söyler gibi, **2.** *müz.* operada ezbere okunan parça.

recitativo, *is., ç.* **-vi/-vos** *It.* konuşur gibi okunan şarkı. ***e.a.- recitative (2).***

recite, *f.* **-cited, -citing 1.** ezber(den) okumak, inşat etmek, **2.** (ders) anlatmak, öğretmenin sorduklarına (sözlü) cevap vermek. *to ~ a lesson.* **3.** nakletmek, hikâye etmek. *He ~d the day's adventures.* **4.** (birer birer) saymak, sayıp dökmek, uzun uzun anlatmak. *They ~d a long list of grievances.* **5.** tekrar zikretmek, **6. reciter** : ezber(den) okuyan, inşat eden, (ders) anlatan, nakleden, hikâye eden, (birer birer) sayan, sayıp döken, uzun uzun anlatan. ***e.a.- 1. repeat, 3. narrate, describe, relate, 4. enumerate, count, number, detail.***

reck, *f.* **1.** dikkat/itina/ihtimam göstermek/etmek, **2.** önemsemek, umursamak, mühimsemek, önem/ehemmiyet vermek. **to ~ but little of sth.** : bir şeye çok az önem vermek. **He ~s not of peril** : Gözünü budaktan sakınmaz, tehlikeye hiç önem vermez. **What ~ it me that...** : Bana vız gelir, umurumda değil. **3.** *esk.* önemi/ehemmiyeti olmak, önem/ehemmiyet taşımak, bir şey/değer ifade etmek. **What ~s it?** Ne önemi var? **It ~s not** : Önemi yok. **4.** dinlemek, kale almak, kulak asmak. ***e.a.-*** *heed, mind, worry, care, matter, regard, concern.*

reckless, *sf.* **1.** *gen.* **~ of** : (son derece) dikkatsiz, kayıtsız, pervasız, (hiçbir şeyi) umursamayan, çekinmeyen, sonunu düşünmeyen, tedbirsiz, ihmalkâr. *to be ~ of danger.* **2.** dikkatsizce, pervasızca, ulu orta, rastgele, sonunu düşünmeden, tehlikeye aldırış etmeden. *~ driving.* **3. ~ly** : dikkatsizce, pervasızca, ulu orta, rastgele, tedbirsizce, sonunu düşünmeden, tehlikeye aldırış etmeden, **4. ~ness** : dikkatsizlik, kayıtsızlık, pervasızlık, sonunu düşünmeme, tedbirsizlik, ihmalkârlık. ***e.a.-*** *1. careless, heedless, headlong, irresponsible, rash, negligent, incautious, insensible, unaware, imprudent, adventurous.* ***k.a.-*** *1. careful, cautious, heedful, wary, aware, responsible, thoughtful, regardful.*

reckon, *f.* **1.** saymak, hesaplamak, hesap etmek, hesaba katmak. *She no longer ~ed the weeks and the months of her widowhood. ~ the cost before you decide. My pay is ~ed from the 1st of the month.* **2.** telâkki etmek, saymak, ... gözü ile bakmak. *He is ~ed (to be) a great actor. I ~ him as a friend/among my friends. They ~ him a fool.* **3.** *(Orta ve G. ABD)* zannetmek, farz etmek, tahmin etmek. *I ~ (that) he will come soon. How much do you ~ (that) he earns?* **4. ~in** : hesaba katmak, dahil etmek. *Have you ~ed in the cost of postage? Have you ~ed the cost of postage in the total?* **5. ~ on** : (a) -e güvenmek/dayanmak/bel bağlamak. *You can always ~ on me (to help you).* (b) ummak, beklemek. *We're ~ing on a large profit/on being 1 hour late. You can't ~ on seeing him.* **6.** *gen.* **~ up** : hesaplamak, toplamak, hesap görmek. *He ~ed up the cost.* **7. ~ with** : (a) hesaba katmak, (rakip/muhasım olarak) göz önüne/göze almak. (b) hesaplaşmak, hesap vermek, kozunu paylaşmak. *If you hit the child again you'll have me to ~ with.* **8. to be ~ed with** : yabana atılmamak, (ciddî olarak) hesaba katılmak. *She is a person to be ~ed with.* **9. ~ without** : hesaba katmamak, kale almamak. *They ~ed without his decision.* **10. ~ without one's host** : kendi kendine gelin güvey olmak, ilgililerin fikrini almadan plân hazırlamak. ***e.a.-*** *1. count, compute, calculate, enumerate, 2. esteem, consider, regard as, deem, judge, account, 3. guess, think, suppose, 5. (a) count on, (b) expect, 6. settle, 7. (a) consider, bear in mind, anticipate, (b) deal with.*

reckoner, *is.* hesaplayan, hesap eden (kimse/şey).

reckoning, *is.* **1.** hesap(lama), hesap etme. **to be out in one's ~** : hesabında yanılmak, yanlış hesaplamak, hesabı yanlış çıkmak, **2.** hesaplaşma, hesap görme, hesabı tasfiye etme, borç ödeme, **3.** hesap pusulası, fatura, ödenecek hesap özeti, **4.** alınan/yapılan işlerin müfredatı, **5.** zan, tahmin. **It's only a rough ~** : Sadece kaba bir tahminden ibarettir. **to the best of my ~** : zannedersem, zannıma/tahminime göre, **6. dead ~** *den.* parakete hesabı, **7. day of ~** : kıyamet günü, hesaplaşma günü. **The day of ~ with him had not come yet** : Onunla hesaplaşma günü henüz gelmedi. **8. Short ~s make long friends** : Hesabını sağlam tutan iyi dost kazanır. ***e.a.-*** *1. count, computation, calculation, 2. settlement, 3. bill.*

re-claim, *gl.f.* **1.** hak iddia etmek, (iadesini/tazminini vb.) istemek/talep etmek, geri istemek/almak, **2.** tekrar iddia/talep etmek.

reclaim, *is.&gl.f.* **1.** tarıma elverişli hâle koymak, (bataklık/çalılık vb. araziyi) ıslah etmek. **Lowland bogs have been ~d** : Alçak bataklık arazi kurutuldu/tarıma elverişli hâle getirildi. **~ land from the sea** : denizi doldurup arazi kazanmak, **2.** arıtmak, tasfiye etmek, çöp vb. den işe yarar kısımları ayırmak. *to ~ rubber. Several metals are ~d by Waste Disposal authorities.* **3.** düzeltme(k), düşünce ve davranışlarını doğru/makul mecraya sevk etme(k), terbiye etme(k), (azgın kimseyi) ıslah etme(k). **beyond ~ = past ~** : ıslah olmaz. **4.** *esk.* (vahşî hayvanı) evcilleştirmek/ehlîleştirmek. *to ~ a hawk.* **5. ~able** : tarıma elverişli hâle konulabilir, (bataklık/çalılık vb. arazi) ıslah edilebilir;

arıtılabilir, tasfiye edilebilir, **6. ~ant = ~er** : tarıma elverişli hâle koyan, (bataklık/çalılık vb. araziyi) ıslah eden; arıtan, tasfiye eden. *e.a.- 2. recover, regain, restore, 3. reform, 4. tame.*

reclamation, *is.* **1.** geri iste(n)me, iadesini talep etme, hak iddia etme/edilme, **2.** itiraz, **3.** düzel(til)me, ıslah etme/edilme, **4.** tarıma elverişli hâle koyma/konulma. *land ~ . a large-scale ~ project.* **5.** arıtma, tasfiye etme, çöp vb.ni işe yarar hâle getirme.

reclame, *is.* **1.** ilân, reklâm, **2.** kendini tanıtma/şöhret yapma gayreti/çabası. *e.a.- publicity.*

reclassification, *is.* **1.** yeniden sınıflandırma/sıralama/tasnif etme, **2.** haberin/belgenin gizlilik derecesini değiştirme.

reclassify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** yeniden sınıflandırmak/sıralamak/tasnif etmek, **2.** haberin/belgenin gizlilik derecesini değiştirmek.

reclinable, *sf.* (arkaya) yaslanabilir/dayanabilir.

reclinate(d), *sf.* aşağı eğilmiş/sarkmış (yaprak, sap vb.).

reclination, *is.* (arkaya) yasla(n)ma/daya(n)ma.

recline, *f.* **-clined, -clining** (arkaya) yasla(n)mak/daya(n)mak, boylu boyuna uzanmak/uzatmak. **reclining**: arkaya yaslanmış/yatmış, yaslanan, geriye yatan. **reclining chair/seat** *bk.:* **recliner** (2).

recliner, *is.* **1.** arkaya yaslanan/dayanan kimse/şey, **2.** (geriye) yatan koltuk, yaslanma koltuğu, arkası ve ayak dayanacak yeri ayarlanabilen koltuk.

reclosable, *sf.* tekrar kapatılabilir.

recluse, *sf.&is.* münzevi, topluluktan kaçan kimse.

reclusion, *is.* inziva, münzevilik, dünya işlerinden çekilip yalnız yaşama.

reclusive, *sf.* **1.** münzevi, yalnız, sakin, insanlardan uzak. *a ~ attitude. sit under the ~ calm of the pine tree.* **2.** çekingen, yalnızlıktan hoşlanır. *He became increasingly ~.* *e.a.- solitary.*

reccognisable/recognise, *Brit. bk.:* **reccognizable /recognize.**

recognition, *is.* **1.** tanı(n)ma. *In this disguise, you can walk into your own home without a chance of ~ even by your people.* **2.** itiraf, teslim, tasdik, doğrulama, doğruluğunu kabul/beyan etme, **3.** takdir, değerlendirme. başarı/meziyet vb. ni takdir ve beyan etme. *Some artists gain ~ after death.* **4.** resmen onaylama/tanıma/kabul etme, **5.** söz hakkının tasdik ve teslimi, bir kimsenin belirli bir zamanda konuşmaya hakkı olduğunun beyan ve ifadesi, **6.** (Devletler hukuku) bir devletin başka bir devleti resmen tanıması. *Several countries withheld ~ of the new regime.* **7. beyond ~ = out of all ~** : tanınmayacak/inanılmayacak derecede. *The social structure has changed beyond ~.* **8. in ~ of**: -e karşılık/ödül/mükâfat olarak. *He was awarded Nobel Prize in ~ of his contribution to Chemistry.* *e.a.- 1. identification.*

recognitional, *sf.* **1.** tanı(n)ma+. itiraf/teslim/tasdik/doğrulama ile ilgili, **2.** takdir/değerlendirme niteliğinde.

recognitive = recognitory, *sf.* tanıyıcı, tanıtıcı, doğrulayıcı, itiraf/teslim/tasdik edici, takdir eden, değerlendiren.

recognizability, *is.* tanınma.

recognizable, *sf.* tanınabilir, tanınır.

recognizably, *is.* tanınabilecek şekilde.

recognizance, *is.* **1.** *huk.* (a) güvencelik, yüklenti, kefaletname, taahütname, (b) güvencelenen/yüklenilen/kefil veya taahhüt olunan miktar, **2.** *esk. bk.:* **recognition.**

recognizant, *sf.* tanıyan, bilen.

recognize, *f.* **-nized, -nizing 1.** tanımak, **2.** kimliğini belirtmek, teşhis etmek, **3.** anlamak, fark etmek, farkına varmak, **4.** söz hakkı vermek/tanımak, **5.** (bir devleti resmen) tanımak, **6.** (resmen) kabul/teslim etmek, **7.** doğruluğunu tasdik/beyan etmek, itiraf etmek. *to ~ a claim.* **8.** selâm vermek, **9.** takdir etmek, (başarı, meziyet, yararlık vb) resmen tanıyarak ödüllendirmek. *Brit.:* **recognise.**

recognized, *sf.* **1.** tanınmış, kararlaşmış, geçerli, muteber, saygın, onaylı, beylik, harcıâlem, **2. ~ly** : herkesçe bilindiği/tanındığı üzere.

recognizee, *is. huk.* güvenceli, güvence/kefil gösteren kimse.

recognizer, *is.* tanıyan, kimliğini belirten, anlayan, fark eden, doğruluğunu beyan/tasdik eden kimse.

recognizor, *is.* güvenceci, kefil.

recoil[1], *gs.f.* **1.** irkilmek, ürpermek, büzülmek, (korku/dehşet/tiksinme/iğrenme vb. ile) geri çekilmek. *She ~ed at the sight of the snake/ from the snake.* **2.** geri tepmek/itmek. *The gun ~ed after I fired.* **3.** *gen.* **~ on/upon** : geri gelmek, (yapanın) üstüne kalmak, *mec.* başında patlamak. *Plots frequently ~ upon the plotters.* **His evil deeds will ~ upon him**: Ettiğini bulacak, kötülüklerinin cezasını çekecek. **4.** *fiz.* geri tepkimek: (atom/çekirdek vb) bir atom/çekirdek çarpması veya emisyon etkisi ile momentumunu değiştirmek, **5. ~ingly** : irkilerek, ürpererek, büzülerek, geri çekilerek; geri teperek/iterek, **6. ~less** : seğirdimsiz, geri tepmez (top, tüfek vb). ***e.a.- 1.*** *retreat, shrink, flinch, blench, wince.* ***k.a.- 1.*** *confront, defy.*

recoil[2], *is.* **1.** irkilme, ürperme, büzülme, geri çekilme, **2.** geri tepme/itme, geri gelme, seğirdim, aksi seğirdim, **3.** (ateşli silâhın) geri tepme mesafesi, **4.** *fiz.* geri tepki. **~ atom** : geri tepki öğeciği, **~ nucleus/particle/radiation** : geri tepki çekirdeği/parçacığı/ışınımı.

re-coil, *f.* tekrar sar(ıl)mak, kangal hâline gelmek/getirmek.

re-collect, *gl.f.* **1.** yeniden toplamak, devşirmek, derlemek, yeniden yığmak/bir araya getirmek, **2.** kendini toplamak, kendine gelmek/ hâkim olmak, (sinirlerine/düşüncelerine) hâkim olmak. ***e.a.- 2.*** *rally, recover, compose.*

recollect, *f.* **1.** anımsamak, hatırlamak. *Do you ~ her name?/where she lives?* **As far as I (can) ~** : Hatırladığıma göre. **2.** aklına/hatırına getirmek/gelmek. ***e.a.- 1.*** *remember, recall.*

recollected, *sf.* **1.** sakin, soğukkanlı, vakur, kendine hâkim, kendi hâlinde, **2.** anımsanan, hatırlanan, akla/hatıra gelen, **3.** düşünceli, düşüncelere dalmış. **4. ~ly** : sakin sakin, sükûnetle, soğukkanlılıkla, vakurane, kendine hâkim olarak; düşünceli bir şekilde, düşüncelere dalarak. ***e.a.- 1.*** *calm, composed,* ***2.*** *remembered, recalled.*

re-collection, *is.* **1.** yeniden topla(n)ma, devşir(il)me, derle(n)me/yığ(ıl)ma, **2.** kendini toplama, kendine gelme/hâkim olma.

recollection, *is.* **1.** anımsama, hatırlama, hatırına/aklına getirme, tahattur. **I have a dim ~ of it** : Onu hayal meyal hatırlıyorum. **I have no ~ of it** : Onu hatırlamıyorum. **My first ~ is the beautiful garden of our house** : İlk hatırladığım şey evimizin güzel bahçesidir. **to the best of my ~** : hatırladığıma göre, yanılmıyorsam. **It has never occured within my ~** : Öyle bir şey hatırlamıyorum, hatırladığıma göre öyle bir şey olmadı. **2.** anı, hatıra, anımsanan/hatırlanan şey. **~s of youth** : gençlik hatıraları. ***e.a.- 1.*** *remembrance, recall,* ***1.&2.*** *memory, reminiscence,* ***2.*** *memoir.*

recollective, *sf.* **1.** anımsanan, hatırlanan, akılda kalan. *~ memory.* **2.** anımsatıcı, hatırlatıcı, hatırlatan, **3.** düşünceli, hatırlamaya çalışan. **After a ~ silence he said** : Bir an sessiz düşünceye daldıktan sonra dedi ki... **3. ~ly** : anımsayarak, hatırlayarak.

recombinant = gene splicing, *sf.* **1.** gen oluşan: genetik maddelerin tekrar bileşiminden oluşan, **2. ~ DNA** *biy.-kim.* gen iletim: bir organizma geninden öbürünün kromozomlarına DNA parçalarının nakli (araştırma, aşı, hormon vb. yapmakta kullanılır).

recombination, *is. kal. b.* **1.** gen oluşumu: yeni gen oluşturma, **2.** çapraz gen oluşturma, **3. ~al** : gen oluşumsal, çapraz gen oluşturan.

recommend, *f.* **1.** salık vermek. tavsiye etmek, tavsiyede bulunmak. *Can you ~ me a good dictionary? Can you ~ a good dictionary to me? I ~ you to buy this dictionary/that everyone (should) buy this dictionary.* **2.** beğendirmek, çekici/cazip göstermek. *A plan that has nothing to ~ .* **3.** temiz iş kâğıdı vermek, **4.** emanet/ havale/teslim etmek. **to ~ sth. to the care of s.o./to s.o.'s care:** bir şeyi bir kimseye emanet etmek. **to ~ one's soul to God** : ruhunu Allaha teslim etmek, **5. ~able** : tavsiye olunur, tavsiyeye değer, şayanıtavsiye. ***e.a.- 1.*** *commend, approve, advise, suggest.*

recommendation, *is.* **1.** tavsiye (etme), salık/öğüt verme. *The doctor's ~ was that the child stay in bed for a few days.* **2.** temiz iş kâğıdı, tavsiye mektubu, bonservis. *She got a very good ~ from her former boss.* **3.** övme, beğendirme. ***e.a.- 1.*** *advice, counsel.*

recommendatory, *sf.* tavsiyemsi, salık/ öğüt verici, tavsiye eden, tavsiye kabilinden.

recommission, *f.* **1.** (gemiyi) yeniden hizmete koymak, **2.** (memuru) tekrar hizmete almak.

recommit, *gl.f.* **-mitted, -mitting** tekrar tetkikini istemek, yeniden görüşülmek için (komisyona/encümene/heyete vb.) havale etmek. **~al = ~ment** : tekrar tetkikini isteme, yeniden görüşülmek için (komisyona/encümene/heyete vb.) havale etme.

recompensable, *sf.* ödül/mükâfat verilebilir, mükâfatlandırılabilir; tazmin/telâfi edilebilir, zararı ödenebilir.

recompense, *is,&f.* **1.** ödül, mükâfat (vermek), mükâfatlandırmak, **2.** tazmin/telâfi (etmek), zararını ödeme(k), tazminat (vermek). *We had to ~ the peasants for the loss of their goats.* **3.** acısını unutturmak, **4.** cezasını/lâyığını/karşılığını vermek, **5. recompenser** : ödül, mükâfat veren, mükâfatlandıran; tazmin/telâfi eden, zararını ödeyen. ***e.a.- 1.*** *reward,* ***2.*** *(f.) compensate, remunerate, pay, reimburse, (is.) compensation, remuneration, payment, indemnification.*

recompose, *gl.f.* **-posed, -posing 1.** tekrar/yeniden oluşturmak/meydana getirmek/düzenlemek/tertip ve tanzim etmek, **2.** teskin etmek, sakinleştirmek, sükûnetini iade etmek, tekrar kendine hâkim kılmak, **3. recomposition** : tekrar/yeniden oluş(tur)ma/düzenle(n)me//tertiple(n)me; teskin etme/sakinleştirme. ***e.a.- 1.*** *rearrange, recombine, reconstitute.*

recon, *is. k.d. bk.:* **reconnaissance.**

reconcilability = reconsilableness, *is.* uzlaş(tırıl)abilme, barış(tırıl)abilme, uzlaşma/barışma olanağı.

reconcilable, *is.* **1.** uzlaş(tırıl)abilir, barış(tırıl)abilir, telif edilebilir, uzlaşmaları/barışmaları mümkün. *The two points of view are not ~.* **2. reconcilability** : uzlaş(tırıl)abilme, barış(tırıl)abilme, uzlaşma/barışma, **3. reconcilably** : uzlaş(tırıl)abilecek/barış(tırıl)abilece şekilde, uzlaşarak/barışarak.

reconcile, *gl.f.* **-ciled, -ciling 1.** barıştırmak, uzlaştırmak, anlaştırmak. **to be ~d** : barışmak, uzlaşmak, anlaşmak. *He had been ~d with his friend.* **2.** aralarını bulmak, telif etmek. *It is impossible to ~ his story with the facts.* **3.** razı etmek. **to ~ oneself to doing sth** : bir işi yapmaya razı olmak. **to ~ oneself to sth** : bir şeye alışmak/ısınmak. **to ~ oneself to one's work** : işine alışmak, **4.** uyum/ahenk sağlamak, **5. ~ment** *bk.:* **reconciliation, 6. reconciler** : ara bulucu, uzlaştırıcı, barıştırıcı. ***e.a.- 1.*** *pacify, propitiate, placate.*

reconciliation, *is.* barış(tır)ma, uzlaş(tır)ma, anlaş(tır)ma, ara bulma, telif/razı etme/olma.

reconciliatory, *sf.* barıştırıcı, uzlaştırıcı, ara bulucu.

recondite, *sf.* **1.** derin (ilim), çetin, zor. *a ~ subject.* **2.** anlaşılması zor, gizli, saklı, muğlâk, esrarengiz. *He felt his problems were becoming too ~.* **3.** çok az bilinen, karanlık, kapalı. *~ fact about the origin of the life.* **4. ~ly** : derin/çetin/zor bir şekilde; gizli/ saklı/muğlâk/esrarengiz bir tarzda, **5. ~ness** : (ilimde) derinlik, çetinlik, zorluk, muğlâklık, esrarengizlik. ***e.a.- 1.*** *profound, deep,* ***2.*** *esoteric, hidden, secret, abstruse, concealed,* ***3.*** *obscure.*

recondition, *gl.f.* yenilemek, onarmak, tamir etmek, düzeltmek, ıslah etmek. *a ~ed engine.* ***e.a.-*** *repair, make over.*

reconnaissance = reconnoissance, *is.* **1.** (askerî) keşif, düşman kuvvetlerini/mevzilerini/harekâtını gözetleme ve haber alma, **2.** arazi sürveyi.

reconnoiter *(Brit.:* **reconnoitre**), *f.* **1.** (askerî maksatlarla) keşif yapmak, düşman kuvvetleri/mevzileri/harekât ve plânları hakkında bilgi toplamak, **2.** *müh.&jeol.* bir bölgede araştırma/inceleme yapmak, araştırmak, incelemek, tetkik etmek, **3. ~er** *(Brit.:* **reconnoitrer**): keşif yapan, keşif kolu.

reconsider, *f.* **1.** tekrar incelemek, yeniden tetkik etmek/ele almak, tekrar gözden geçirmek (özellikle verilmiş bir kararı değiştirmek amacıyla), **2.** (mecliste) kabul edilmiş bir tasarıyı yeniden oya koymak, **3. ~ation** : tekrar inceleme, yeniden tetkik etme/ele alma, tekrar gözden geçirme, yeniden oya koyma.

reconstituent, *sf.&is.* sağaltıcı, (yıpranmış/kesilmiş dokuları) yapıcı/tamir edici (madde). *a ~ tonic.*

reconstitute, *gl.f.* **-tuted, -tuting 1.** yeniden oluşturmak/kurmak teşkil etmek/tertip etmek/ düzenlemek. *~ the committee under a new chairman.* **2.** olayları/parça parça haberleri birleştirip bir bütün meydana getirmek, **3.** kurutulmuş besine su ekleyip ilk hâline getirmek. *~ milk powder.* ***e.a.- 1.&2.*** *reconstruct, recompose, reform, reorganize.*

reconstituted, *sf.* yeniden oluşturulmuş/düzenlemiş, (kuru/toz besin) su katılarak ilk haline getirilmiş. ~ **milk** : süt tozundan yapılmış süt. ~ *orange juice.*

reconstitution, *is.* **1.** yeniden oluşturma/kurma/düzenleme, **2.** kurutulmuş besine su ekleyip ilk hâline getirme, **3.** sağaltma, iyileştirme, (yıpranan/kesilen dokular yerine) yeni doku oluşturma.

reconstruct, *gl.f.* **1.** yeniden yapmak/inşa etmek, imar etmek, **2.** (bilinenleri zihinde birleştirerek) yeniden kurmak/oluş tarzını tasarlamak. ~ **a crime** : cinayetin oluş tarzını tasarlamak, **3.** benzer dilleri karşılaştırarak bunların ortak tarihî menşeini bulmak, **4.** kalıntılarından ilk hâlini anlamak, **5. ~ed** : (a) yeniden yapılmış/inşa edilmiş, imar edilmiş, (b) (mücevher, özellikle yakut) parçaları birbirine kaynatılarak yapılmış, **6. ~ible** : yeniden yapılabilir/inşa edilebilir, imarı mümkün. ***e.a.- 1.*** *rebuild, make over,* ***2.*** *reestablish, reassemble.*

reconstruction, *is.* **1.** yeniden yapma/inşa etme, imar (etme), **2.** yeniden yapılan/kurulan/inşa edilen şey, yeni bina, **3.** savaştan sonra kalkınma/imar, **4.** *ABD* (a) iç savaştan sonra konfederasyonun tekrar kurulması, (b) bu kuruluş dönemi (1865-77), **5. ~al** : imar+, yeniden kurma/yapma/inşa etmeyi sağlayan veya bunlarla ilgili, **6. ~ism** : Musevî dininde reform (XX. yy. da ABD'de başlayan Musevîliği çağdaş duruma uydurmaya yönelik hareket), **7. ~ist** : (a) imar/kalkınma yanlısı, (b) Musevilikte reform taraftarı.

reconstructive, *sf.* yapıcı/inşa/imar edici, kalkındırıcı.

reconversion, *is.* **1.** tekrar dönüştürme, eski hâline dönüştürme/getirme, çevirme, **2.** eski şekline/fikrine/inanışına/görevine vb. döndürme/iade etme.

reconvert, *gl.f.* **1.** tekrar dönüştürmek, eski hâline dönüştürmek/getirmek, çevirmek, **2.** eski şekline/fikrine/inanışına/görevine vb. döndürmek/iade etmek.

reconvey, *gl.f.* **1.** tekrar nakletmek/götürmek/taşımak, **2.** eski yerine/durumuna döndürmek/çevirmek, **3. ~ance** : tekrar nakletme/götürme/taşıma; eski yerine/durumuna dön-(dür)me.

record[1], *f.* **1.** kaydetmek, yazmak. ~ *the events of the past.* **2.** (fikir, oy vb) tespit etmek, kayda geçirmek, kayıt tutmak, tescil etmek, kaydını yapmak/tutmak, **3.** (ses/resim) kaydetmek, şeride/plâğa almak. *She has ~ed several songs. a ~ed broadcast. The film was ~ed on videotape.* **4.** (ölçü aleti) göstermek, kaydetmek. *The thermometer ~ed 42 C.* ***e.a.- 1.*** *register, enroll, enter, note,* ***4.*** *indicate, read.*

record[2], *is.* **1.** kayıt, sicil, **2.** kaydetme, yazma, tescil etme, kayda/sicile geçirme, **3.** kaydedilme, yazılma, tescil edilme, sicile geçirilme, **4.** belge, vesika. **dig up the ~s of ancient civilizations** : eski medeniyetlere ait belgeleri araştırmak, **5.** (ses/resim kaydedilmiş) şerit/plâk/teyp. **gramophone** ~ : plâk, **6.** rekor, sporda vb. erişilen en yüksek başarı derecesi, **7.** *huk.* (a) tutanak, zabıtname, zabıt varakası, (b) sicil, dosya. **service** ~ : hizmet sicili. *He has an excellent service ~.* (c) yazılı delil/belge/vesika, fezleke, onaylı suret, **8.** sabıka, suç kaydı. **a suspect with a** ~ : sabıkalı sanık. **He has a bad** ~ : Sicili bozuktur. **9. ~s** : arşiv, **10. beat/break the** ~ : rekor kırmak, **11. Court of** ~ : sicilleri resmen geçerli sayılan mahkeme, **12. for the** ~ : resmen/alenen (söylüyorum/açıklıyorum). *For the ~ I think the President is fool.* **13. It is a matter of** ~ : (belgelerle) sabittir, gerçektir. *It is a matter of ~ that nobody has ever failed this examination.* **14. keep a** ~ : kaydını tutmak. *Keep a ~ of your spendings.* **15. off the** ~ : (a) gizli/mahrem (olarak), söz aramızda. *He told us off the ~ that the firm was doing badly this year.* (b) gayriresmî (olarak), (c) açıklanmamak/yayınlanmamak şartıyla, **16. on** ~ : (a) herkesçe bilinen, malûm, aşikâr. **it is on the ~ that** : ... herkesçe bilinmektedir. **He is on ~ as having said that he opposed high taxation** : Vergilerin artırılmasına muhalif olduğu herkesçe bilinmektedir. (b) kayıtlı, sicilde kaydı olan. *the coldest winter on ~ .* **17. go on** ~ : fikrini/durumunu resmen açıklamak, beyanname/bildiri yayınlamak, **18. put on the** ~ : kayda/sicile geçirmek, kaydetmek. ***e.a.- 4.*** *chronicle, history, journal, note, memorandum,* ***13.*** *(a) known,* ***15.*** *(a) confidential.*

record[3], *sf.* **1.** rekor kıran, rekor teşkil eden. *A ~ number of people attended the concert.* **2.** en yüksek, en çok, görülmemiş, işitilmemiş. *a ~ crop of corn.*

recordable, *sf.* kaydedilebilir, tespit edilebilir, ölçülebilir, kayda geçebilir. ~ *music.* ~ *underground explosion.* ~ *aspects of African life.*

record changer, *is.* otomatik pikap, çalınan plâkları otomatik değiştirme düzeni. *bk.:* **record player.**

recorder, *is.* **1.** kaydeden kimse, **2.** *Brit.* yargıç, hâkim, **3.** kaydedici (alet), kayıt cihazı, **4.** teyp, ses kaydedici, (ses) kayıt cihazı, **5.** *müz.* çığırtma, uzun zurna/flâvta, **6. ~ship** : kayıt memurluğu, *Brit.* yargıçlık.

recording, *is.* **1.** kayıt, tescil, **2.** kaydetme, yazma, tescil, **3.** ses/resim kaydı, kaydedilmiş ses/müzik/resim.

recordist, *is.* kayıt teknisyeni, ses/TV işareti kaydeden kimse.

record player, *is.* fonograf, pikap.

re-count, *is,&f.* tekrar/yeniden sayma(k)/hesaplama(k).

recount, *gl.f.* **1.** ayrıntılarıyla anlatmak/hikâye etmek, tasvir etmek, **2.** (birer birer) saymak, sayıp dökmek, **3. ~al** : anlatma, hikâye etme, tasvir etme, (birer birer) sayma. ***e.a.-*** *1. narrate, relate, describe, 2. enumerate, recite.*

recoup, *is,&f.* **1.** telâfi etme(k), zararını ödeme(k), tazmin etme(k). ~ *one's losses.* **2.** tekrar ele geçirme(k), geri alma(k), zarar ve ziyanı ödenme(k), **3.** *huk.* ödenecek paranın bir kısmını rehin olarak alıkoymak, **4. ~able** : telâfi /tazmin edilebilir, tekrar ele geçirilebilir, geri alınabilir, **5. ~ment** : telâfi, tazmin, tekrar ele geçirme, geri alma, zarar/ziyanı ödeme. ***e.a. (f.) -*** *1. indemnify, reimburse, repay, recompense, remunerate 2. recover, restore, retrieve.*

recourse, *is.* **1.** başvurma, müracaat. **We have no option other than to have ~ to arms** : Silâha sarılmaktan (başvurmaktan) başka çaremiz yoktur. **2.** danışma, müracaat edilecek kimse/yer. **I can't tell which direction without ~ to a map** : Haritaya bakmadan (müracaat etmeden) hangi yönde olduğunu söyleyemem. **3.** yardım (dileme), çare (arama). **Industrial development is the only ~ we have** : Tek çaremiz sınaî kalkınmadır. **4. have ~ to** : başvurmak, müracaat etmek, danışmak, yardım dilemek, **5. right of ~** *huk.* kefilden parayı alabilme hakkı, **6. without ~** : başka taahhüt altına girmeden (çek vb. imzasını onaylarken başka sorumluluk kabul edilmeyeceğini belirten deyim), **7.** *esk. bk.:* **admission, entrance.**

recover, *gl.f.* **1.** geri almak, tekrar ele geçirmek, istirdat etmek. *The police ~ed the stolen jewellery.* **2.** telâfi/tazmin et(tir)mek, (zararı) öde(t)mek, tahsil etmek, **3.** (hastalıktan vb.) kurtulmak, iyileşmek, ayılmak, kendine gelmek, sağlığına kavuşmak. *I just have ~ed from a long illness. The country has not ~ed yet from the effects of the war. When he ~ed after the accident he asked: "Where am I?"* **4.** *huk.* mahkeme kararıyla (a) elde etmek, (b) mülkiyetine geçirmek, mala sahip olmak, **5.** (kötü huylardan) kurtulmak, kötü alışkanlıkları terk etmek, **6.** işe yaramayan maddelerden yararlı madde çıkarmak, **7.** geri getirmek, kurtarmak, **8.** bir daha bulmak/kazanmak, **9.** (eskrim) hücumdan sonra savunmaya geçmek, (kürek çekerken) tabiî duruma dönmek, **10.** yeniden döşemek, döşemesini yenilemek, kaplamak. ~ *all the chairs in red silk.* **11.** tekrar örtmek/kapatmak, **12. ~ oneself**: kendine gelmek, silkinmek, kendini toplamak, ayılmak, **13. ~ one's balance** : dengesini bulmak, düşecekken kendini toplayıp düşmemek, **14. ~ one's breath**: soluk almak, nefesini toplamak, **15. ~ one's consciousness**: ayılmak, kendine gelmek, **16. ~ one's courage** : cesaretini toplamak, cesaret bulmak, **17. ~ lost ground**: nüfuzunu/itibarını tekrar elde etmek, **18. ~ one's senses/ on's reason**: aklını başına toplamak, makul olmak, **19. ~able** : (a) geri alınabilir tekrar ele geçirilebilir, telâfi/tazmin edilebilir, kurtarılabilir, (b) olumlu alacak. ***e.a.- 1.*** *restore, reclaim, retrieve, 3. heal, mend, recuperate.*

recovery, *is., ç.* **-eries 1.** geri alma, tekrar ele geçirme, istirdat, **2.** telâfi (etme), zararı ödenme, **3.** iyileşme, sağlığına kavuşma, kendine gelme. **The patient is making a good ~** : Hasta çabuk iyileşiyor. **Past ~** : umutsuz, iyileşemez durumda. **4.** geri alınan/tekrar ele geçirilen şey, **5.** işe yaramayan maddelerden yararlı madde elde etme, **6.** *huk.* mahkeme kararıyla hakkını/malını elde etme, **7.** (eskrim) hücumdan sonra savunmaya geçme, **8.** (kürek çektikten sonra) tabiî duruma dönme, **9. ~ room**: (hastanelerde ameliyattan çıkan hastaların) kendine gelme odası.

recpt = receipt.

recreance = recreancy, *is.* **1.** korkaklık, ödleklik, yüreksizlik, alçaklık, hainlik, namertlik, **2.** döneklik, din değiştirme.

recreant, *sf.&is.* **1.** korkak, ödlek, yüreksiz, cebin, alçak, hain, namert (kimse), **2.** dönek, din değiştiren, mürted, **3. ~ly** : korkakça, ödlekçe, alçakça, haince, namertçe, döneklikle. *e.a.- 1. coward(ly), dastard(ly), pusillanimous, base, craven, traitorous, abject, 2. apostate, renegade, unfaithful, faithless, traitor(ous), disloyal, untrue. k.a.- 1. brave, hero, 2. loyal.*

re-create, *gl.f.* **-ated, -ating** yeniden yaratmak, ibda/ihya etmek. *e.a.- reproduce, remake.*

recreate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** eğlen(dir)mek, dinlen(dir)mek, **2.** (maddî/manevî) feraha/huzura kavuş(tur)mak, ferahla(t)mak, **3.** başını dinlendirmek, oyalanmak, istirahat etmek.

re-creation, *is.* **1.** yeniden/tekrar yarat(ıl)ma, **2.** yeni yaratık, tekrar yaratılan şey.

recreation, *is.* **1.** eğlenme, dinlenme. *I am too busy for ~.* **2.** ferahlama, ferah huzur, **3.** başını dinlendirme, oyalanma, istirahat (etme), **4.** teneffüs, ara, paydos. **~-ground/ ~-room** : teneffüs/oyun alanı/odası. *Go to the ~- room and have a rest.* **5. ~al = recreatory** : eğlenme+, dinlenme+, eğlendirici, dinlendirici. *a ~al area.*

recreative, *sf.* **1.** eğlendirici, dinlendirici, oyalayıcı, ferahlatıcı. *Some activities are ~ and amusing.* **2. ~ly**: eğlendirerek, dinlendirerek, oyalayarak, eğlendirici vb. şekilde.

recreator, *is.* **1.** eğlendiren/dinlendiren/oyalayan şey/kimse, **2. ~y** *bk.:* **recreational**

recrement, *is.* **1.** *fizy.* tekrar bedene alınan salgı/ifrazat (tükrük, mide suyu vb.), **2.** posa, cüruf, süprüntü, artık, **3. ~al** : posa/artık vb. kabilinden. *e.a.- 1. secretion, 2. dross, refuse, scoria.*

recriminate, *f.* **-nated, -nating 1.** karşı şikâyette/mukabil ithamda bulunmak, iftiraya/suçlamaya karşı iftira etmek/suçlamak, **2. recrimination** : karşı şikâyet, mukabil itham, iftiraya/suçlamaya karşı iftira etme/suçlama, **3. recriminative = recriminatory** : karşı şikâyet/mukabil itham mahiyetinde, karşılık olarak suçlayıcı/itham edici, **4. recriminator** : karşı şikâyette/mukabil ithamda bulunan, iftiraya/suçlamaya karşı iftira eden/suçlayan kimse.

recrudesce, *gs.f.* **-desced, descing 1.** nüksetmek, (fena bir durum/hastalık vb) tekrar belirmek/zuhur etmek, **2. ~nce = ~ncy** : nüksetme, (fena bir durum/hastalık vb) tekrar belirme/zuhur etme, patlak verme, **3. ~nt** : nükseden, tekrar beliren/zuhur eden/patlak veren.

recruit, *is,&f.* **1.** acemi asker/er (toplamak), askere alma(k), ordu/donanma için nefer kaydetme(k). **~ing office** : askerlik şubesi/dairesi, **2.** (bir kuruma) yeni üye (almak), işe yeni memur alma(k), **3.** eksiğini tamamlamak, (asker/memur alarak) kadroyu doldurmak, **4.** yenilemek, ikmal etmek, **5.** (sağlığı) düzelmek, iyileşmek, kuvvetini kazanmak, **6. ~able** : askere alınabilir, üye kayddilebilir, **7. ~er** : askere alan/kaydeden, üye kaydeden, **8. ~ment** : askere alma, üye kaydetme.

recrystallysation/recrystallise, *Brit. bk.:* **recrystallyzation/recrystallize.**

recrystallyzation, *is.* **1.** tekrar/yeniden kristalleş(tir)me, **2.** *metal.* (maden) plâstik şekil değiştirme sebebiyle yeni tanesel yapı alma.

recrystallize, *f.* **-lized, -lizing 1.** tekrar/yeniden kristalleş(tir)mek, **2.** *metal.* (maden) plâstik şekil değiştirme sebebiyle yeni tanesel yapı almak.

rect-, *ön ek bk.:* **recti-** .

rect. = **1.** receipt, **2.** (reçetelerde) rectified, **3.** rector(y).

recta, *ç. is. bk.:* **rectum** (çoğulu).

rectal, *sf.* gödensel, gödene/rektuma/kalın bağırsağın son kısmına ait. **~ly** : gödenden, gödensel olarak.

rectangle, *is.* dikdörtgen, mustatil.

rectangular, *sf.* **1.** dikdörtgenel, dikdörtgenimsi, dikdörtgen biçiminde, **2.** dikdörtgen tabanlı. *a ~ pyramid.* **3.** dik açılı, bir/birkaç açısı dik olan, **4.** dik, dikey, **5. ~ coordinates** : dikdörtgenel konaçlar, dik koordinatlar. **~ coordinate system** : dikdörtgenel konaç dizgesi, dik koordinat sistemi. **~ paralellepiped** : dikdörtgenel koşut yüzlü, **6. ~ity** : dikdörtgenlik, **7. ~ly** : dikdörtgen şeklinde.

recti, *ç. is. bk.:* **rectus** (çoğulu).

recti-, *ön ek* "dik, düz, doğru" anlamları katar. *ör.: rectilinear.* Sesli harf önünde: **rect-** *ş.a. :* **rectangle.**

rectifiable, *sf.* düzeltilebilir, doğrultulabilir, tashih/ıslah edilebilir.

rectification, *is.* düzeltme, doğrultma, doğrultum, tashih, ıslah, tasfiye

rectifier, *is.* **1.** düzeltici, doğrultucu, **2.** *elekt.* doğrultmaç, redresör, **3.** yoğuşturucu, damıtmada uçucu maddeleri yoğuşturup toplayan araç. *e.a.- 3. condenser.*

rectify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** düzeltmek, doğrultmak, normale döndürmek. *Armed forces will be sent to ~ the situation.* **2.** tashih/ıslah etmek, yanlışlarını düzeltmek, **3.** *kim.* damıtmak, (damıtarak) arıtmak/tasfiye etmek, **4.** *elekt.* doğrultmak, alternatif akımı doğru akıma çevirmek, **5.** yay uzunluğunu ölçmek, **6.** sağlamlaştırmak, ıslah/tamir etmek, sağlam/normal/ sağlıklı duruma getirmek. *The tenant will be held responsible for ~ing any damage.* ***e.a.- 1.*** *correct, remedy, mend, amend, emend, ameliorate,* ***2.*** *adjust, regulate,* ***3.*** *refine.*

rectilineal = rectilinear, *sf.* **1.** doğrusal, **2.** doğrulardan oluşmuş, **3.** doğru çizgili, **4.** doğrusal devinen, doğrusal yörüngeli, bir doğru üzerinde hareket eden, **5. ~ly** : doğrusal olarak.

rectitude, *is.* doğruluk, dürüstlük, iyi ahlâk, fazilet. ***e.a.-*** *rightness, correctness, righteousness, moral virtue/integrity.*

rectitudinous, *sf.* doğru, dürüst, iyi ahlâklı, faziletli.

recto, *is., ç.* **-tos** *bas.* kitabın sağ sayfası.

rector, *is.* **1.** mahalle/bölge papazı, **2.** kilise papazı, **3.** (üniversite) rektör, **4. ~ate** : mahalle/bölge/kilise papazlığı (makamı/rütbesi/görev süresi), **5.** rektörlük, **6. ~ial** : papaza/rektöre ait, **7. ~ship** : papazlık, rektörlük, **8. ~y** *(ç.:* **rectories**): (a) papaz evi, (b) *Brit.* papaza verilen imtiyaz.

rectrix, *is., ç.* **rectrices** (kuşlarda) kuyruk tüyü (uçuşu yöneten tüy).

rectum, *is., ç.* **-tuns/-ta** *anat.* göden, kalın bağırsağın makata açılan düz kısmı, rektum.

rectus, *is., ç.* **-ti** *anat.* düz kas.

recumbence = recumbency, *is.* **1.** yatıklık, yatma, (boylu boyunca) uzanma, arkaya dayanma, **2.** dinlenme, istirahat etme, işsizlik, avarelik.

recumbent, *sf.&is.* **1.** yatık, yatmış, (boylu boyunca) uzanmış, arkaya dayanmış (insan/ hayvan/bitki), **2.** dinlenen, istirahat eden, işsiz, boş, **3. ~ly** : yatarak, yatmış/(boylu boyunca) uzanmış durumda, arkaya dayanarak, dinlenerek, istirahat ederek, işsiz güçsüz. ***e.a.- 1.*** *reclining, leaning, inclined, prone, supine, prostrate, resting,* ***2.*** *resting, idle.*

recuperate, *f.* **-ated, -ating 1.** (hastalıktan) iyileş(tir)mek, sağlık ve kuvvetini tekrar kazan(dır)mak, **2.** zararını telâfi etmek, para kaybını kapatmak, **3. recuperation** : (a) (hastalıktan) iyileşme, nekahet, (b) zararı telâfi, **4. recuperative = recuperatory** : (a) (hastalıktan) iyileştiren, sağlık ve kuvvetine kavuşturan, şifalı, iyileştirici, (b) zararını telâfi edici, **5. recuperator** : (hastalıktan) iyileştiren, şifa veren, sağlık ve kuvvetini tekrar kazandıran, telâfi eden. ***e.a.- 1.*** *recover, heal, mend.*

recur, *gs.f.* **-curred, -curring 1.** tekrarlamak, (olay/hastalık vb) nüksetmek, tekrar vuku bulmak, tekerrür etmek, yinelemek. *a ~ring disease.* **2.** tekrar hatırlanmak/hatırına gelmek. *The idea often ~s to me.* **3.** (bir sorun vb.) tekrar söz konusu olmak/karşılaşılmak/karşısına çıkmak, **4.** avdet etmek, **5.** *az kul.* başvurmak, müracaat etmek, **6. ~rence** : (a) tekrarlama, nüksetme, yineleme, yinelge. **~rence formula** : yinelge ilintisi. (b) (eski duruma/konuya vb) dönüş, avdet, (c) *bk.:* **recourse, 7. ~rent = ~ring** : (a) tekrarlayan, tekrarlanan, nükseden, yineleyen, mükerrer. ~ *complaints.* (b) *anat.* dönük, dönüp aksi yönde giden (sinir, damar, vb), (c) **~rent fever = relapsing fever** : sık sık tekrarlayan nöbet. **~ring decimal = circulating decimal = repeating decimal** : tekrarlı ondalık, **8. ~ringly** : tekrarlayarak, nüksederek, yineleyerek, tekrar tekrar, sık sık.

recursion, *is.* yinelge, yineleme, tekrar. ~ **formula** : yinelge ilintisi.

recursive, *sf.* **1.** yinelgen, yineleyen, tekrarlanan. ~ **functions** : yinelgen işlevler, **2. ~ly** : yinelgenlikle, yineleyerek, tekrarlayarak, **3. ~ness** : yinelgenlik, yineleme, tekrarlama.

recurvate, *sf.* geriye eğilmiş/eğik. ***e.a.-*** *recurved.*

recurvation, *is.* geriye eğ(il)me.

recurve, *f.* **-curved, -curving** geriye eğ(il)mek/bük(ül)mek. **~d** *bk.:* **recurvate.**

recusancy, *is.* inatçılık, aksilik, baş/boyun eğmeme, daima reddetme/karşı gelme/muhalefet etme.

recusant, *sf.&is.* **1.** inatçı, aksi, baş/boyun eğmez, daima reddeden, muhalif, reddetmekte direnen (kimse), **2.** İngiliz kilisesi ayinlerine katılmayı reddeden (katolik).

recusation, *is.* yargıcı/hâkimi/jüriyi reddetme.

recuse, *gl.f.* **-cused, -cusing** *az kul.* yargıcı/hâkimi/jüriyi reddetmek (özellikle tarafsız olmadığı iddiası ile).

recycle, *gl.f.* **-cled, -cling 1.** evirgemek, (kullanılmış maddeleri işleyerek) yeniden kullanılabilir hâle getirmek, **2. recyclability** : (mamul maddeleri özel işleme tâbi tutarak) yeniden kullanmak. **recyclable** : evirgenebilir.

red[1], *is.* **1.** kırmızı, kızıl, al (renk), **2.** kırmızı renkli şey, **3.** kızıl kürklü hayvan, **4.** kırmızı giyimli kimse (atlet vb.), **5.** solcu, komünist, kızıl, anarşist, **6. in the ~** : borçlu, borç içinde, zararına çalışan. **be in the ~** : borçlu olmak, açığı olmak.

red[2], *sf.* **1.** kırmızı, kızıl, al (renkli), **2.** (a) kırmızı benekli. *a ~ robin.* (b) kanlanmış, kızarmış, kanlı. *Eyes ~ from crying.* **3.** solcu, sol eğilimli, komünist, kızıl, anarşist, **4.** kâr sağlamayan/göstermeyen. *a ~ financial statement.* **5. become ~ in the face** : öfkelenip yüzü kıpkırmızı kesilmek, **6. have ~ cheeks/a ~ face** : (a) sağlam olmak, (b) utanmak, **7. like a ~ rag to a bull** : al görmüş boğa gibi. **It's like a ~ rag to him= it makes him to see ~** : Bu onu müthiş kızdırır. **8. not have a ~ cent** : meteliği olmamak, meteliğe kurşun atmak, **9. not worth a ~ cent** : beş para etmez, değersiz, **10. see ~** *k.d.* çok öfkelenmek, gözünü kan bürümek, tepesi atmak.

red[3], *bk.:* **redd.**

red-, *ön ek bk.:* **re-** (bazan sesli harf önünde aldığı şekil). *ör.: redintegrate.*

-red, *son ek* bazı kelimelerden isim yapar. *ör.: hatred, kindred.*

redact, *gl.f.* **1.** (yazıyı edebî bakımdan) düzeltmek/tashih etmek, edebîleştirmek, düzeltip basıma hazırlamak, **2.** yazmak, yazı hâline koymak, kaleme almak, **3. ~ion**: (a) yeni bası, düzeltilmiş/düzenlenmiş metin/nüsha, (b) basıma hazırla(n)ma, **4. ~ional** : düzeltme+, **5. ~or** : düzeltici, kitabı basıma hazırlayan. ***e.a.- 1.*** *edit, revise.*

redargue, *gl.f.* **-gued, -guing** *esk. bk.:* **confute, disprove.**

red admiral, *is. zool.* al kelebek *(Vanessa atalanta).*

red alert, *is.* çok acele uyarı, (askerî/sivil savunmada) düşman taarruzunu bildiren uyarı/alârm.

red alga, *is. bot.* kızıl yosun *(Rhodophyceae).*

redan, *is.* V siperi, istihkâm hattında V şeklinde çıkıntı yapan siper.

red ant, *is. zool.* al karınca.

Red Army, *is.* Kızıl Ordu, Sovyetler Birliği Ordusu.

red-bait, *f.* komünistlikle suçlamak, kızıl damgası vurmak. **~ing** : komünistlikle suçlama.

red bandfish, *is. zool.* flândra balığı *(Cepola rubescens).*

red bay, *is. bot.* al ağaç *(Persea borbonia).* G ABD'de yetişen gövdesinin özü kırmızı küçük bir ağaç.

redbelly dace = redbellied dace, *is. zool.* al sazan *(Chrosomus eos, C. erythrogaster).* K Amerika'da bulunan parlak kırmızı benekli iki tür küçük balık.

red birch, *is. bot.* **1.** kızıl huş *(Nothofagus fusca).* Sert kerestesi makbul Yeni Zelanda ağacı, **2.** sarı huş ağacı *(Betula lutea)* nın kerestesi.

redbird, *is. zool.* kızıl kuş *(Richmondena cardinala).* ***e.a.-*** *cardinal.*

red blindness, *is.* kırmızı renk körlüğü.

red blood cell, *is.* alyuvar. ***e.a.-*** *erythrocyte, red blood corpuscle.*

red-blooded, *sf.* **1.** dinç, gürbüz, sağlıklı, kuvvetli, cesur, yiğit, yürekli, **2. ~ness**: dinçlik, gürbüzlük, sağlamlık, cesurluk, yiğitlik. ***e.a.- 1.*** *vigorous, virile.*

redbone, *is. zool.* kırmızı tazı.

redbreast, *is. zool.* **1.** *bk.:* **robin, 2.** kızıl döş: göğüs tüyleri kırmızı birkaç çeşit kuş, **3.** gün balığı *(Lepomis auritus):* D ABD'de bulunan tatlı su balığı.

redbrick, *sf.&is. Brit.* yeni/modern (üniversite/kolej). **~ university** : yeni/modern üniversite, Oxford ve Cambridge'den başka İngiliz üniversitesi (genellikle seviye düşüklüğünü ifade eder).

redbud, *is. bot.* erguvan, boynuz ağacı *(Cercis canadensis).* Amerika'da yetişen ufak pembe tomurcuk, çiçekli ağaç. Oklahoma'nın eyalet simgesi.

redbug, *is. bk.:* **chigger.**

redcap, *is. ABD* istasyon hamalı.

red carpet, *is.* **1.** kırmızı halı (ünlü kişileri karşılarken yollarına serilir), **2.** nezaket, hürmet, itibar, hatır sayma, **3. roll out the ~ ~** : büyük nezaket ve hürmetle karşılamak, ayakları altına kırmızı halı sermek.

red-carpet, *sf.* son derece hürmet, nezaket ve itibar gösteren. **~ treatment** : son derece nazik muamele

red-carpet, *sf.* son derece hürmet, nezaket ve itibar gösteren. **~ treatment** : son derece nazik muamele.

red cedar, *is. bot.* **1.** kızıl ardıç *(Juniperus virginiana).* Kırmızımsı ve güzel kokulu odunundan kurşun kalem yapılan bir ağaç. **easter red cedar, savi** *d.d.* **2.** batı ardıcı *(Thuja picata),* **3.** ardıç kerestesi.

red cent, *is. ABD- k.d.* metelik, bir kuruş, çok az para (Türkçede beş para, on para gibi deyimler yerine kullanılır.). **His promise isn't worth a red cent** : Onun vaadi beş para etmez.

Red China, *is.* Kızıl Çin. ***e.a.-*** *People's Republic of China.*

red clover, *is. bot.* kızıl yonca *(Trifolium pratense).* Kırmızı çiçek açar, hayvan yemi olarak yetiştirilir.

redcoat, *is.* (ABD ihtilâli sırasında) İngiliz askeri.

red coral, *is.* kızıl mercan *(Corallium nobile).* Akdeniz'de yetişir, mücevher olarak kullanılır.

Red Crescent, *is.* Kızılay.

Red Cross, *is.* Kızılhaç.

redd[1], *gl.f.* **-redd/redded, redding** *k.d.* **1.** *gen.* **~ up** : düzeltmek, düzenlemek, tanzim etmek, hazırlamak, **2.** boşaltmak, **3.** (kavgayı) yatıştırmak, uzlaştırmak, **4. ~er** : düzenleyen, hazırlayan, boşaltan; yatıştıran, uzlaştıran. ***e.a.- 1.*** *put in order, make ready, 2. empty, 3. adjust.*

redd[2], *is.* alabalık veya som balığının yumurtlama sahası.

red deer, *is. zool.* **1.** kızıl geyik *(Cervus elaphus),* **2.** (yaz kürkü ile) ak kuyruklu geyik *(Odocoileus virginianus).*

redden, *f.* **1.** kızar(t)mak, kırmızılaş(tır)mak, kızıllaş(tır)mak, **2.** (öfkeden vb.) kıpkırmızı olmak/kesilmek.

reddish, *sf.* kırmızımsı, kızılımsı, alımsı, kırmızımtrak, kızılımtrak. **~ly** : kırmızıca. **~ness** : kırmızımsılık.

reddle = raddle, *is.&gl.f.* **-dled, -dling** *bk.:* **ruddle.**

reddleman, *is., ç.* **-men** *bk.:* **ruddleman.**

red-dog, *f.* **-dogged, -dogging** (futbolda) iki oyuncu arasından koşarak karşı tarafın bekine hücum etmek. ***e.a.-*** *blitz.*

red drum = red drum fish, *is. zool.* deniz güzeli *(Sciaenops ocellata).* Atlantik kıyılarında avlanan makbul bir balık.

rede[1], *gl.f.* **reded, reding** *İsk.* **1.** öğüt/nasihat vermek, **2.** anlatmak, açıklamak, (rüya vb.) yorumlamak, izah/tefsir/tabir etmek. ***e.a.- 1.*** *advise, counsel, 2. explain, interpret.*

rede[2], *is.* **1.** öğüt, nasihat, **2.** plân, düzen, tertip, **3.** öykü, masal, hikâye, **4.** anlatış, açıklama, yorum, izah, tefsir. ***e.a.- 1.*** *advice, counsel, 2. plan, scheme, 3. tale, story, 4. narrative, interpretation.*

redear, *is. zool.* güneş balığı *(Lepomis microlophus).*

redecorate, *f.* **-rated, -rating** yeniden süslemek/tezyin etmek, yeniden tertip/tanzim etmek. **redecoration** : yeniden süsleme.

redeem, *gl.f.* **1.** bedelini ödeyip geri almak, rehinden kurtarmak. *To ~ a mortgage. To ~ one's watch (from pawn).* **2.** borçtan kurtarmak, **3.** fidye vererek kurtarmak, halâs etmek, **4.** vaadini yerine getirmek, sözünü tutmak, **5.** günahtan arıtmak. *~ed from vice.* **6.** telâfi etmek, düzeltmeye çalışmak.*To ~ the time. He was trying to ~ himself for his earlier failure.* **7.** (senet, bono vb. ni) paraya çevirmek, bozdurmak, **8. ~ability** : paraya çevrilebilme, bedeli ödenip geri alınabilme, fidye ile kurtarılabilme, telâfi edilebilme, düzeltilebilme, **9. ~able** : paraya çevrilebilir, bedeli ödenip geri alınabilir, fidye ile kurtarılabilir, telâfi edilebilir, düzeltilebilir, **10. ~ably** : paraya çevrilebilecek/bedeli ödenip geri alınabilecek şekilde, **11. ~er** : paraya çeviren, bedeli ödenip geri alan, fidye ile kurtaran, telâfi eden, düzelten, **12. ~ing** : paraya çevirme, bedelini ödeyip geri alma, fidye ile kurtarma, telâfi etme, düzeltme. ***e.a.- 1,2,3.*** *free, rescue, save, recover, ransom, 4. fulfill.* ***k.a.- 1.*** *abandon.*

redeliver, *gl.f.* **1.** tekrar teslim etmek, **2.** geritmek, geri çevirmek, iade etmek. ***e.a.- 2.*** *return.*

redemand, *gl.f.* **1.** tekrar istemek/talep etmek, **2.** geri istemek, iadesini talep etmek. **3. ~able**: geri istenilebilir.

redemption, *is.* **1.** bedelini ödeyip geri al(ın)ma, rehinden/borçtan kurtar(ıl)ma, **2.** fidye vererek kurtar(ıl)ma, halâs, kurtuluş, **3.** vaadini/sözünü tutma, **4.** günahların affı. **the ~ of sins** : (Hristiyanlıkta) insanların günahlarının Hz. İsa'nın ölümü ile affedildiği inancı, **5.** paraya çevir(il)me, (senet/bono vb) bozdur(ul)ma, **6. beyond/past ~** : ıslah edilemez, kurtarılamaz, **7. ~al** : fidye+, rehinden/borçtan kurtarma+, **8. ~er** : (a) (XVII - XIX. yy. larda gemide hizmetçilik yaparak Amerika'ya göçen kimse, (b) bedelini ödeyip geri alan, rehinden /borçtan kurtaran, fidye vererek kurtaran/kurtulan.

redemptive = redemptory, *sf.* **1.** borçtan/ipotekten kurtarmaya yarayan/tahsis edilen, **2.** kurtarıcı, kurtaran, **3.** günahları /suçları affettiren. *Christ's ~ sacrifice.* **4. ~ly** : borçtan/ipotekten kurtararak, günahları /suçları affettirecek şekilde.

red-ensign, *is.* İngiliz ticaret filosunun bayrağı.

redeploy, *f. ask.* **1.** (askerî birlikleri/malzemeyi) bir harp meydanından başka birine aktarmak/nakletmek, yeni muharebe düzenine geçirmek, yeniden düzenlemek/tertiplemek, **2. ~ment** : başka bölgeye nakil, yeni muharebe düzenine geçirme, yeni konuşa geçirme, yeniden düzenleme/tertipleme, **3. ~ment airfield**: yayılma hava alanı, sefer konuşu hava alanı, **4. ~ment training** : başka alan için yetiştirilme eğitimi.

redeye, *is.* **1.** *ABD- argo* ucuz adî viski, **2.** *Cnd.- argo* bira ile domates suyu karışımı, **3.** kırmızı gözlü balık.

red-eye, *sf.&is. argo* gece uçuşu. **~ gravy** : kırmızı sos : kızartılan jambonun saldığı suya kahve ve su ekleyerek yapılan sos.

red-eyed, *sf.* **1.** (ağlamaktan vb) gözleri kızarmış, **2. ~ vireo** *zool.* kırmızı gözlü kuş *(Vireo olivaceus)* Amerika'da bulunan tüyleri zeytin yeşili ve beyaz, göz bebekleri kırmızı, güzel sesli, böcek yiyen kuş.

red-faced, *sf.* **1.** kırmızı yüzlü/suratlı, **2.** (utanç/öfke/kin vb. den) yüzü kıpkırmızı (olmuş), **3. ~ly** : yüzü kızararak, kıpkırmızı bir suratla.

redfin, *is. zool.* al yüzgeçli golyan *(Notropis umbratitis).* K Amerika'da bulunan küçük tatlı su golyanı.

red fir, *is.* **1.** *bot.* kızıl köknar *(Abies magnifica).* Batı ABD'de yetişen kırmızımsı kabuklu köknar ağacı, **2.** kızıl köknar kerestesi, **3.** *bk.:* **Douglas fir.**

redfish= rosefish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* kızıl kaya balığı *(Sebastes marinus, S. mentella),* K Atlantik'te bulunan eti pembe bir kaya balığı.

red flag, *is.* **1.** tehlike işareti, **2.** isyan bayrağı, **3.** öfke/kızgınlık/isyan vb. uyandıran şey.

red fox, *is. zool.* **1.** kırmızı tilki *(Vulpes vulpes),* **2.** Amerika kırmızı tilkisi *(Vulpes fulva).*

red giant, *is. astr.* kızıl dev: evriminin ortalarında bulunan kızılımsı renkli, yüzey sıcaklığı düşük, büyük yıldız.

Red Guard, *is.* Kızıl Muhafız: 1960'larda Mao taraftarı Kızıl Çin militan gençlik örgütü.

red gum, *is.* **1.** *bot.* Avustralya okaliptüs ağacı *(Eucalyptus camaldulensis, E. amygdalina, E. calophylla),* **2.** okaliptüs sakızı, **3.** diş çıkaran çocuklarda görülen diş eti iltihabı.

red-handed, *sf.&zf.* suç üstü(nde). **He was caught ~** : Suç üstünde yakalandı. **~ly** : suç üstünde. **~ness** : suç üstünde yakalanma, cürmü meşhut.

red hat = scarlet hat, *is.* **1.** (Katoliklerde) kardinal şapkası, **2.** kardinal.

redhead, *is.* **1.** kızıl saçlı kimse, **2.** *zool.* kırmızı başlı ördek *(Aythya americana).*

red-headed = redheaded, *sf.* **1.** kızıl saçlı, **2.** kırmızı başlı (hayvan), **3. ~ woodpecker** : kırmızı başlı ağaçkakan *(Melanerpes erythrocephalus).*

red heat, *is.* **1.** çok yüksek sıcaklık, madeni kızıl dereceye getiren sıcaklık, **2.** kızgınlık, kızıl dereceye ulaşma hâli.

red herring, *is.* **1.** tütsülenmiş ringa balığı, **2.** oyalama, asıl konudan uzaklaşma, dikkati asıl konudan uzaklaştıran şey.

red hind, *is. zool.* kızıl levrek *(Epinephelus guttatus).* Antil adaları ve Brezilya kıyılarında avlanan bir balık. ***e.a.- cabrilla.***

redhorse, *is. zool.* alkanat *(Moxostoma, Placopharynx),* K Amerika nehirlerinde bulunan ve üreme mevsiminde erkeğinin yüzgeçleri kızıllaşan iri sazan balığı.

red-hot, *sf.* **1.** kızgın, kıpkırmızı, ateşten kıpkırmızı kesilmiş, kızıl dereceye kadar ısıtılmış, **2.** çok heyecanlı/hararetli. ~ *argument.* **3.** öfkeli, kızgın, ateş püsküren, **4.** yeni, taze. ~ *news.* **5.** aşırı, müfrit. ***e.a.***- *2. excited, heated, 3. furious, violent, 4. new, fresh, 5. extreme.*

Red Indian, *is.* Kızılderili (Amerika yerlisi).

redingote, *is.* **1.** redingot, **2.** önü açık kadın elbisesi.

red ink, *is.* zarar, (banka/ şirket vb) bütçe açığı.

redintegrate, *sf.&gl.f.* **-grated, -grating 1.** yenilemek, yeniden kurmak/tesis etmek, bütünlemek, (onarıp) yepyeni yapmak, **2.** yenilenmiş, yeniden kurulmuş, tamir/tesis edilmiş, bütünlenmiş, **3. redintegration**: (a) yenileme, yeniden kurma/tesis etme, (b) *psikol.* tümleme : karışık bir uyarının bir kısmı bile tekrarlansa tümüne gösterilen tepkiyi gösterme, **4. redintegrative** : yenileyici, tümleyici. ***e.a.***- *1. renew, restore, reestablish, reunite, 2. renewed, restored.*

redirect, *sf.&gl.f.* **1.** yeni yön vermek, yönünü değiştirmek, **2.** yeniden salık vermek, **3.** (mektuba) yeni adresi yazıp yollamak, **4.** *huk.* (karşı taraf avukatı sorgusunu bitirdikten sonra kendi tanığını) tekrar sorguya çekme, **5. ~ion** : yeni yön verme, yönünü değiştirme, yeniden salık verme.

rediscount, *is.&gl.f.* **1.** tekrar (fiyatı) indirme(k), tenzilât/iskonto (yapmak), **2.** reeskont, **3. ~s** : ikinci defa iskonto yapılmış ticarî evrak, **4. ~able** : tekrar iskonto edilebilir, **5. ~ rate** : tekrar iskonto oranı.

redistrict, *gl.f.* yeni seçim bölgelerine ayırmak, seçim bölgelerini yeniden saptamak.

redivivus, *sf.* canlan(dırıl)mış, yeniden doğmuş, yeniden hayat verilmiş. *a Napoleon* ~.

red jasmine, *is. bot.* **1.** kırmızı yasemin *(Plumeria rubra):* pembe, kırmızı, mor çiçekler açan güzel kokulu çiçek, **2.** *bk.:* **cypress vine.**

red-lane, *is. argo* boğaz. ***e.a.***- *throat.*

red lattice, *is. esk.* meyhane. ***e.a.***- *tavern.*

red lead, *is.* sülüğen, kurşun oksit: Pb3O4.

red lead ore: *bk.:* **crocoite.**

redleg, *is.* kızılbacak: kırmızı bacaklı herhangi bir kuş.

red-legged grasshoper = red-legged locust, *is.* kızıl çekirge *(Melanoplus femurrubrum),* arka bacakları kırmızı, çok zararlı K Amerika çekigesi.

red-letter, *sf.* **1.** kırmızı harflerle basılmış/işaretlenmiş (takvimde bayram günleri vb.), **2.** sevinçli, mutlu, önemli, unutulmaz. **a ~ day** : bayram günü, mutlu bir gün. ***e.a.***- *2. memorable, important, happy, joyous.*

red light, *is.* **1.** kırmızı ışık, trafikte "dur!" ışığı, **2.** dur(durma) emri, **3.** tehlike işareti, ihtar. **see the ~ ~ :** tehlikeyi sezmek/görmek/fark etmek.

red-light district, *is.* genel evler mahallesi.

redlining, *is.* gecekondu mahallelerine kredi verilmemesi/sigorta yapılmaması.

red lobelia, *is. bk.:* **cardinal flower.**

redly, *zf.* kızılca, kırmızı renkle, kızıllıkla.

red man, *is.* (K Amerika) kızıl derili.

red maple = swamp maple, *is.* kızıl ağaç *(Acer rubrum),* K Amerika'da sulak arazide yetişen bir tür akçaağaç.

red marrow, *is.* ilik, alyuvarları üreten kemik iliği.

red meat, *is.* kırmızı et, çiğ iken kırmızı olan et (koyun, sığır vb.). *bk.:* **white meat.**

red mulberry, *is.* **1.** karadut *(Morus rubra)* (ağaç), **2.** karadut (meyve).

redneck, *is. hkr.* (G ABD'de) zenci olmayan cahil çiftçi, (beyaz) rençper.

rednecked, *is.* kızıl gerdanlı (kuş).

redness, *is.* kırmızılık, kızıllık.

red oak, *is.* **1.** *bot.* kızıl meşe *(Quercus velutina, Q. borealis),* K Amerika'da yetişir, **2.** kızıl meşe odunu/kerestesi.

red ocher, *is.* aşı (toprağı), hematit ihtiva eden ve boya olarak kullanılan kırmızı toprak.

redolence = redolency, *is.* güzel/keskin koku, rayiha, ıtır. ***e.a.***- *scent, aroma, fragrance.*

redolent, *sf.* **1.** güzel kokulu, rayihalı, muattar, **2. ~ of** : ... kokan/kokulu. *a kitchen ~ of garlic.* **3.** *gen.* **~ of** : hatırlatan, andıran. *a city ~ of antiquity. a perfect day ~ with the charm of late autumn.* **4. ~ly** : güzel kokarak, güzel kokular saçarak; andırırcasına. ***e.a.***- *1. fragrant, 2. odorous, smelling, 3. suggestive, reminiscent, evocative.*

red osier, *is. bot.* **1.** kızıl söğüt *(Salix purpurea),* dallarından sepet örülen sağlam bir ağaç, **2.** *ABD bk.:* **dogwood.**

redouble, *f.* **-bled, -bling 1.** katmerle(n)mek, iki kat yapmak/olmak, iki katına/misline çık(ar)mak, iki kat büyü(t)mek. ~ **one's efforts** : iki misli gayret sarf etmek, **2.** (tekrar) yansı(t)mak, akset(tir)mek, **3.** tekrar geri/gerisinge-riye gitmek. *to ~ one's footsteps.* **4.** *briç* hasmın iki kat peyinin iki katını sürmek, **5. ~d** : iki kat/misli. **with ~d zeal**: iki misli gayretle. ***e.a.- 1.*** *intensify, 2. resound, reecho.*

redoubt, *is.* **1.** tabya, **2.** palanka.

redoubtable, *sf.* **1.** korkunç, dehşetli, korku/dehşet veren, **2.** görkemli, heybetli, muhteşem, **3.** yiğit, cesur, saygıdeğer, hürmet telkin eden. *a ~ scholar.* **4. ~ness** : korkunçluk, dehşet, görkemlilik, heybetlilik, muhteşemlik; yiğitlik, cesurluk, saygıdeğerlik, **5. redoubtably** : korkunç bir şekilde, dehşetle, korku/dehşet saçarak; görkemlice, heybetle, muhteşem bir şekilde; yiğitçe, cesurane, saygı/ hürmet telkin ederek. ***e.a.- 1.*** *formidable, redoubted, fearsome, 3. doughty, august, eminent.*

redoubted, *sf. bk.:* **redoubtable.**

redound, *gs.f.* **1.** (iyi veya kötü yönde) etkilemek, (iyi/kötü) sonuç vermek, sağlamak, lehinde/aleyhinde olmak, **2. ~ to** : sağlamak, artırmak, yardımı dokunmak. **to ~ to s.o.'s advantage** : birisine fayda sağlamak. **the advantages that ~s to us** : bize sağlanan yararlar, **3.** (bir sonuca) ulaştırmak, sevk etmek, vesile olmak, **4.** *gen.* **~ on/upon** : (bir kimseye) rücu etmek, raci olmak, ait olmak, üstünde kalmak, (şeref/utanç) vermek. **This will ~ to your credit** : Bu size çok itibar kazandıracak. **It ~s to your honor** : Şerefi size aittir. **The honor of this discovry ~s to...** : Bu keşfin şerefi ...-e aittir. **5.** *esk. bk.:* **proceed, issue, arise.**

redout, *is.* (hızla yükselmelerde/uçuşlarda beyine kan hücumundan ileri gelen) görüş bulanıklığı.

redox, *is. kim.* yük-in: indirgeme-yükseltgeme (**red**uction-**ox**idation).

red-pencil, *gl.f.* **-ciled, -ciling** *(Brit.:* **-cilled, -cilling**) kırmızı kalemle düzeltmek/tashih etmek/işaretlemek. *The instructor ~ed corrections on the exam paper.*

red pepper, *is.* **1.** *bk.:* **cayenne, 2.** kırmızı biber *(Capsicum frutescens).*

Red Poll = Red Polled, *is.* kırmızı sığır: İngiltere'de yetişen kırmızı, boynuzsuz sığır cinsi.

redpoll, *is. zool.* kızıl başlı ispinoz kuşu *(Acanthis).*

redraft, *is.&f.* **1.** ikinci müsvedde/taslak (yazmak), **2.** *fin.* protesto edilen senedin masraflarıyla birlikte ikinci şekli.

red rag, *is.* kızdıran/öfkelendiren şey.

re-dress, *gl.f.* tekrar giydirmek.

redress, *is.&f.* **1.** (yanlışı/kusuru) düzeltme(k), tashih/tamir/ıslah etme(k), onarma(k), **2.** (yanlıştan/zarardan) kurtulma/kurtuluş, **3.** ödeme(k), tazmin (etmek), karşılama(k), yerine koyma(k), **4. ~able = ~ible** : düzeltilebilir, tashih/tamir/ıslah edilebilir, onarılabilir, ödenebilir, tazmin edilebilir, **5. ~al** : düzeltme, tashih, tamir, ıslah , onarım, tazmin, **6. ~er = ~or** : düzelten, tashih/tamir/ıslah eden, onaran, ödeyen, tazmin eden. ***e.a.- 1.*** *is.: reparation, restitution, indemnity, restoration, atonement; f.: amend, remedy, correct, 3. compensate.*

red river-hog, *is. zool.* ırmak domuzu *(Potamocho-erus pocus),* B Afrika'da yaşar, parlak kızıl tüylüdür.

redroot, *is. bot.* kızılkök *(Lachnanthes tinctoria, Alkanna tinctoria).*

red-rumped swallow, *is. zool.* kızıl kırlangıç *(Hirundo daurica).* Sırtı mavi kara, karnı ak ve yer yer kırmızı benekli olup Asya, K Afrika ve Balkanlarda evlerin yakınında yaşar.

red salmon, *is.* kırmızı som balığı, *bk.:* **sockeye salmon.**

Red Sea, *is.* Kızıl Deniz.

red shift, *is. astr.* kızıla kayma: Galaksilerin (arzdan uzaklaşması sonucu Doppler olayından ileri geldiği sanılan) ışıklarının dalga uzunluğunun artması.

redskin, *is. hkr.* kızılderili.

red snapper, *is. zool.* alkapan *(Lutjanus blackfordi).* Meksika körfezinde avlanan iri bir balık.

red sheep, *is. zool.* bozkır koyunu *(Ovis vignei).*

red squirrel = chickaree, *is. zool.* sincap *(Tamaias-ciurus hudsonius).* Kızıl tüylü K Amerika sincabı.

redstart, *is. zool.* **1.** kızılkuyruk *(Phoenicurus phoenicurus):* Tüyleri koyu gri, gerdanı siyah, alnı beyaz, yanları ve kuyruğu pas kırmızısı renginde küçük ötücü kuş (**brantail** *d.d.*), **2.** sinekkapan *(Setophaga ruticella),* Amerika'da yaşar, beyaz, siyah üzerinde parlak turuncu benekli tüyleri vardır.

red stick, *is.* **1.** kızıl sopa, kızılderili reisi Tecumseh'in savaş simgesi olan kırmızıya boyalı değneği, **2.** kızıl sopa taşıyan Kızılderili, **3.** *esk.* ABD' ne düşman Kızılderili.

red-tailed buzzard, *is.* al kuyruklu şahin *(Buteo borealis).*

red-tailed tropic bird, *is.* al kuyruklu tropik kuşu *(Phaethon rubricauda).* Tropik bölgelerde yaşayan ak parlak tüylü, kırmızı kuyruklu bir kuş.

red tape, *is.* kırtasiyecilik, resmî işleri geciktiren aşırı/lüzumsuz formaliteler.

red-throated diver, *is. zool.* kızıl gerdanlı dalgıç *(Colymbus stellatus),* K denizlerinde yaşayan göçücü dalgıç kuşu.

red-throated pipit, *is. zool.* kızıl gerdanlı incir kuşu *(Anthus cervinus),* Avrupa ve Asya'da bataklıklarda yaşayan sırtı çizgili, gerdanı pas rengi ötücü kuş.

red tide, *is.* kızıl gelgit: çok sayıda mikroskopik kamçılıların kızıl kahverengine boyadığı deniz suyu.

redtop, *is. bot.* kızıl salkım *(Agrostis alba):* salkım şeklindeki tepesi kızılımsı bir ot.

reduce, *f.* **-duced, -ducing 1.** azal(t)mak, indirmek. *to ~ taxes/expenses. ~ the likelihood of war. They used a stolen car to ~ the risk of detection.* **2.** *gen.* **~ to** : dönüş(tür)mek, çevir-(il)mek, bir hâle sok(ul)mak, ... hâline getirmek/gelmek, tahvil etmek/edilmek. **to ~ inches to centimeters** : inçi santimetreye çevirmek. **a mansion ~d to ashes** : yanıp kül olmuş bir konak. **to ~ rock to powder** : kayayı toz hâline getirmek. **Misfortune ~d that poor woman to begging** : Talihsizlik zavallı kadını dilenci hâline getirdi. *~ an agreement to writing.* **~ to silence** : susturmak, **3.** indirmek, (rütbe/mevki/değer vb) küçül(t)mek, alçal(t)mak. *a sergeant ~d to a corporal.* **4.** irca etmek, sistematik olarak inceleyip anlaşılır ve açık sonuçlara ulaştırmak, *~ natural events to laws.* **5.** (fiyat) indirmek, tenzil etmek, düşürmek, **6.** hükmü/kontrolü altına almak, boyun eğdirmek, yenmek, galip gelmek, zapt etmek, fethetmek. *The army ~d the fort by a sudden attack.* **7.** *foto.* ışık yoğunluğunu azaltmak, zayıflatmak, **8.** düzeltmek, hata payını göz önüne alıp ayarlamak, **9.** *mat.* indirgemek, (bir kesri/işlevi) değerini değiştirmeksizin sadeleştirmek, **10.** *kim.* indirgemek, redüklemek: (a) bileşiminden oksijen çıkarmak, (b) bileşimine hidrojen katmak, (c) elektron vererek valansını düşürmek. **reducing agent** : indirgen, **11.** *metal.* arıtmak, tasfiye etmek, cevherden yabancı maddeleri çıkarıp saf maden elde etmek. *to ~ the ores of silver/copper.* **12.** inceltmek, seyreltmek, alkole su, yağlı boyaya terebentin vb. katmak, **13.** *cer.* (kırık/çıkık kemiği vb) düzeltmek, normal yerine/durumuna getirmek. **to ~ a dislocated/broken limb** : çıkık/kırık bir kemiği yerine getirmek, **14.** (perhiz yaparak vb.) zayıflamak, kilo kaybetmek/vermek. *to ~ one's weight. His doctor told him he would have to ~.* **15.** *bot.* mayozlaşmak, indirgenerek bölünmek, **16.** kısmak, sınırlandırmak, daraltmak, kıstırmak, kapatmak, mahsur bırakmak. *The Indians were ~ to small reservations.* **17.** özetlemek, kısaltmak, hulâsa etmek, **18.** zorlamak, icbar etmek. *I was ~d to sell the car to pay my bills.* **19.** düzenlemek, tertip/tanzim etmek, **20.** *İsk.* yasal olarak iptal etmek, feshetmek, lâğvetmek. ***e.a.- 1.*** *diminish, decrease,* ***3.*** *lower, degrade, demote, downgrade,* ***6.*** *subdue, conquer,* ***11.*** *smelt,* ***12.*** *thin, dilute,* ***16.*** *restrict,* ***17.*** *abridge,* ***18.*** *force, compel,* ***20.*** *annul, rescind.*

reduced, *sf.* **1.** azal(tıl)mış, indirilmiş, küçültülmüş, düşük. **~ rate of production** : düşük üretim hızı. **in ~ circumstances** : darlık/zaruret içinde. **~ charge** : azaltılmış barut hakkı, **2.** indirimli, tenzilâtlı. *~ price.* **3.** indirgenmiş, **4.** arıtılmış , **5.** seyreltilmiş, inceltilmiş, **6.** *mat.* indirgenmiş, kısaltılmış, en büyükten bir noksan üslü termi bulunmayan. *The cubic equation* $x^3-4x+4=0$ *is ~ .*

reducer, *is.* **1.** azaltan, indiren, küçülten, fiyatı düşüren, tenzilât yapan (kimse/şey), **2.** *kim.* indirgen, redüktör, **3.** *foto.* (a) zayıflatıcı: negatifin şiddetini azaltan oksitleyici madde, (b) developman ilâcı.

reducibility, *is.* indirgenebilme, azaltılabilme, indirilebilme.

reducible, *sf.* indirgenebilir, azaltılabilir, indirilebilir.

reducibly, *zf.* indirgenerek, indirgenebilecek tarzda.

reducing glass, *is.* küçültücü mercek/ayna.

reductase, *is. biy.-kim.* indirgeç, indirgeyici enzim.

reductio ad absurdum, *Lât.* olmayana ergi ile kanıtlanım, abese irca (suretiyle ispat).

reduction, *is.* **1.** azal(t)ma, in(dir)me, eksil(t)me, küçül(t)me, düş(ür)me, kısaltma. *We do not expect any significant ~ in the number of employees. a 6% ~ in industrial investment.* **~ in force** : kuvvet azalışı, **2.** azaltılan/indirilen/küçültülen miktar, indirim, tenzilât. **to make a ~ on an article** : bir malın fiyatını indirmek. **~ in taxation** : vergi indirimi, **3.** küçültülmüş kopye, **4.** *biy.* mayozlaşma, indirgenerek bölünme, **5.** *kim.* indirge(n)me, redüksiyon, **6.** *cer.* düzeltme, organı normal yerine getirme, **7.** *As.* fethetme, zapt etme, ele geçirme, **8.** *mat.* kısaltma, indirgeme, **9.** perhizle zayıflama/kilo kaybetme. **10. ~al** : indirim+, azaltım+.

reductive, *sf.&is.* **1.** azaltıcı, indirici, eksiltici, küçültücü, kısaltıcı, **2.** indirgeyici (özdek). **3. ~ly** : azaltarak, indirerek, eksilterek, küçülterek, kısaltarak, indirgeyerek, indirgeme suretiyle.

redundance, *is. bk.:* **redundancy.**

redundancy, *is., ç.* **-cies 1.** fazlalık, **2.** gereksizlik, sözün gereksiz tekrarı, (ifadede) ağdalılık, **3.** aşırı bolluk, çokluk. *a ~ of furniture.* **4.** fazla/gereksiz/lüzumsuz şey, **5.** kadro/ihtiyaç fazlası, görevine ihtiyaç kalmayan memur/işçi, **6.** işsizlik, işsiz kalma. **the possibility of ~** : işsiz kalma olanağı, **7. ~ payment** : ek ödenek, prim. ***e.a.-*** *2. verbosity, prolixity, tautology, 3. profusion, overabundance, 6. unemployment.*

redundant, *sf.* **1.** gereksiz, lüzumsuz, fazla, ziyade. *a ~ word. The story doesn't need all this ~ background material.* **2.** (söz vb) gereksiz tekrarlanmış, ağdalı, mükerrer, fazla ayrıntılı, sıkıcı. *"We two both had an apple each" is a ~ sentence.* **3.** *Brit.* görevine ihtiyaç kalmadığı için işten çıkarılmış. (memur /işçi). **make ~** : görevine ihtiyaç kalmadığı için işten çıkarmak, **4. ~ verb** : çok çekimli fiil. Örneğin *light* fiilinin geçmiş zamanı *lit* veya *lighted* olabileceği için bu fiil çok çekimlidir. **5. ~ly** : gereksiz/lüzumsuz bir şekilde, fazla olarak, ağdalıca. ***e.a.-*** *1. superflous, extra, unnecessary, surplus. dispensable, 2. wordy, prolix, verbose, tautological.* ***k.a.-*** *1. necessary, essential, indispensable, 2. concise.*

reduplicate[1], *f.* **-cated, -cating 1.** iki kat yapmak/olmak, iki katına çık(ar)mak, art(ır)mak. *~ his efforts.* **2.** *gr.* ikilemek, anlama güç katmak veya başka kelime yaratmak için bir heceyi/kelimeyi yinelemek veya benzer hece/kelimeleri art arda getirmek. Örneğin: kaçan kaçana, güzel güzel, ev mev. *chitchat, razzle-dazzle.* **3.** tekrar etmek, tekrarlamak, tekrar kopye etmek. ***e.a.-*** *1. double, iterate, 3. repeat, recopy.*

reduplicate[2], *sf.* **1.** iki kat, iki misli, **2.** yinelenmiş, tekrarlanmış, mükerrer, **3.** *bot.* katmerli. ***e.a.-*** *1. doubled.*

reduplication, *is.* **1.** iki kat yapma/olma, iki katına çık(ar)ma, art(ır)ma, **2.** *gr.* ikileme, ikilenmiş kelime, **3.** yineleme, tekrir: ifadeye kuvvet vermek için bir cümlenin/mısraın son kısmını sonraki cümlenin/mısraın başında tekrarlama. Ör.: *He gave his life, life was all he could give.* **4.** tekrar etme, tekrarlama, **5.** katlı/katmerli şey. ***e.a.-*** *3. anadiplosis.*

reduplicative, *sf.* **1.** yineli, yinesel, tekrarlanabilen, iki kat/iki misli yapılabilen, **2.** tekrarlamalı, iki katlı, tekrarlanarak teşkil edilmiş, **3.** *bot.* katmerli, kat kat, **4. ~ly** : yineleyerek, tekrarlayarak, tekrar takrar, iki katlı olarak, iki kat yaparak.

reduviid, *sf.&is.* kan emici (böcek).

redux, *sf.* (hastalık, uzun bir ayrılık vb. den sonra) dönen, avdet eden, geri gelen. *The Victorian era ~.*

redvein maple, *is. bk.:* **flowering maple.**

redware, *is.* kızılyosun *(Laminaria digitata).* KD Amerika kıyılarında bulunan ve bazan besin olarak kullanılan iri kahverengi deniz yosunu.

red water, *is.* kızıl su: idrarda kan ile beliren bir sığır hastalığı.

red wheat, *is.* kızıl buğday.

redwing, *is. zool.* **1.** kızılardıç kuşu, kızılkanat *(Turdus musicus)*, **2.** ~ **blackbird/red-winged blackbird** *d.d.* kırmızı kanatlı karatavuk *(Agelaius phoeniceus)*.

redwood, *is.* **1.** *bot.* kızılservi *(Sequoia sempervirens)*, Kaliforniya'da yetişen ve boyu 180 m'yi bulan dünyanın en yüksek ağacı, **2.** kızılservi kerestesi (kızıl kahverenklidir), **3.** kızıl ağaç: kerestesi kırmızımsı herhangi bir ağaç.

red worm, *is.* kızılsolucan, kızılkurt *(Tubifex)*: sularda yaşayan küçük kırmızı kurt.

red-yellow, *is.* turuncu. ***e.a.***- *orange.*

red zinc ore, *bk.:* **zincite.**

ree, *is. bk.:* **reeve**[1] (4).

reecho[1] **= re-eco = reëcho**, *f.* **-echoed, -echoing** tekrar yankıla(n)mak/akset(tir)mek. ***e.a.***- *resound.*

reecho[2], *is., ç.* **-echoes** tekrarlanan yankı.

reechy, *sf.* **reechier, reechiest** *k.d.* pis, kirli, isli.

reed[1], *is.* **1.** *bot.* kamış, saz, *(Phragmites, Arundo)*, **2.** *müz.* (a) kamış düdük, (b) kaval, ney, (c) klârnet, zurna vb. nin dili, sipsi. ~ **instrument** : kamışlı/dilli müzik aleti. *Oboes, clarinets and saxophones are ~ instruments.* **4.** (bez tezgâhında) gücü, dokuma tarağı, **5.** uzunluk birimi = 6 *cubits*, **6.** *mim.* yarım silindir şeklinde tiriz/pervaz, **7.** ok, **8** . *bk.:* **abomasum**, **9. a broken** ~ : güvenilmez kimse/şey. ***e.a.***- *7. arrow.*

reed[2], *gl.f.* **1.** kamışla/sazla kaplamak/örtmek, **2.** (paranın/madalyanın vb) kenarını çentiklemek/tırtıklamak, çentik/tırtık yapmak. ***eş ses.***- *read.*

reedbird, *is. bk.:* **bobolink.**

reedbuck, *is., ç.* **-bucks/-buck** *zool.* sarı antilop *(Redunca)*, Afrika'da göller ve nehirler civarında yaşayan sarı renkli antilop. **reitbok** *d.d.*

reed bunting, *is. zool.* sazlık yelvesi *(Emberiza schoeniclus)*.

reedify, *gl.f.* **-fied, -fying** tekrar inşa etmek/yapmak/kurmak. ***e.a.***- *rebuild.*

reediness, *is.* sazlık/kamışlık olma.

reeding, *is.* **1.** yuvarlak tiriz/pervaz(lar), bu tür pervazlarla yapılan süs, **2.** (para vb. kenarında) tırtık/çentik.

reed mace = reed-mace, *is. bk.:* **cattail.**

reed organ, *is. müz.* dilli org: titreşen madenî dillerle ses çıkaran org.

reed pipe, *is. müz.* kamış düdük, dilli düdük: içindeki madenî dil hava ile titreşerek ses çıkaran org borusu.

reed stop, *is.* org boruları kontrol pedalı.

reeducate = re-educate = reëducate, *gl.f.* **-cated, -cating 1.** yeniden eğitmek/eğitime tâbi tutmak, **2.** (hasta, sakat vb. ne) yeni yetenekler kazandırmak, iş ve yaşama gücünü kuvvetlendirmek, **3.** (cani, katil, vb.) eğiterek ıslah etmek/yola getirmek, **4. reeducation = re-education = reëducation** : yeniden eğitim.

reed warbler, *is. zool.* sazlık ardıcı *(Acrocephalus scirpaceus)*.

reedy, *sf.* **reedier, reediest 1.** kamış/saz dolu, kamışlık+, sazlık+, **2.** kamış/saz gibi, **3.** dilli düdük gibi ses çıkaran, ince, tiz.

reef[1], *is.* **1.** resif, döküntü, sığ kayalık, deniz yüzeyi ile beraber veya yüzeyin hemen altında bulunan kayalar, **2.** maden damarı, **3.** *den.* yelkenin bir kat camadanı, **4.** ~ **knot** : camadan bağı, **5.** ~ **point** : camadan halatı, **6. let out a ~ = shake out a** ~ : camadanı fora etmek, **7. (take in a)** ~ : (a) yelkeni camadana vurmak, (b) daraltmak. *She had to take in a ~ in her dress.* (c) *mec.* ihtiyatla/sakınarak hareket etmek, **8. to let out a** ~: kemeri gevşetmek. ***e.a.***- *2. lode, vein, ledge.*

reef[2], *gl.f. den.* camadanını bağlamak, cıvadıra bastonunu mayna etmek, yelkeni camadan ile küçültmek

reefer, *is.* **1.** *den.* camadancı, **2.** çift sıra düğmeli, kalın ceket, **3.** *argo* esrarlı sigara, **4.** *argo* soğuk hava deposu/vagonu/kamyonu/gemisi.

reefy, *sf.* sığ kayalık, döküntülü.

reek, *is.&f.* **1.** fena/pis koku/kokmak. **to ~ of garlic** : (pis pis) sarımsak kokmak, **2.** buhar/duman (çıkarmak). *Horse ~ing with sweat.* **3.** fena/nahoş bir şeyin istilâsına maruz kalmak. *a government ~ing with corruption.* **4.** tütme(k), tütsülemek, yaymak, neşretmek. *His manner ~s arrogance.* **5. to ~ with crime** : cinayet yatağı olmak. **This district ~s with crime** : Bu semt cinayet yatağıdır. **6.** (zararlı bir fikir vb) yaymaya çalışmak. *The whole film ~s of racism.* **7. ~ingly** : pis pis kokarak, buhar/duman çıkararak.

reeky, *sf.* **reekier, reekiest** pis kokulu, pis koku/duman/buhar yayan.

reel[1], *is.* **1.** makara, çıkrık, bobin, **2.** *Brit.* iğ, çıkrık iği, **3.** makara (dolusu). *two ~s of magnetic tape.* **4.** *foto.* (a) film makarası, (b) sinema filmi makarası, **5.** sendeleme, yalpalama, sendeleyerek yürüme, başı dönme, **6.** (a) oynak bir İskoç dansı, (b) bu dansın müziği, **7. off the ~** *k.d.* çabucak, kolayca, **8. ~ and bead** *bk.:* **bead and reel.** ***e.a.-*** *5. giddiness, 7. quickly, easily.*

reel[2], *f.* **1.** makaraya/bobine sarmak, **2. ~ in** : makaraya sararak çekmek. *to ~ a fish in.* **3. ~ off** : pürüzsüzce/akıcı bir dille (hikâye) anlatmak, kolayca söylemek, sayıp dökmek. *My grandfather can ~ off stories by the hour.* **4.** (darbe/şok vb. etkisiyle) sars(ıl)mak, sersemle(t)mek, **5.** sendelemek, yalpalamak, (sendeleyip) düşmek, **6.** sersemle(t)mek, başı(nı), dön(dür)mek. **My brain ~ed with all my plans for my new house** : Yeni evin plânlarını düşünmekten başım döndü. **7.** fırıl fırıl dön(dür)mek. ***e.a.-*** *4. sway, rock, 5. stagger, waver, 6&7. whirl.*

reembroider, *gl.f.* tekrar (nakış) işlemek.

reemploy, *gl.f.* tekrar atamak/tayin etmek/işe almak. **~ment** : tekrar işe al(ın)ma.

reenact, *gl.f.* **1.** (yasa vb) yeniden çıkarmak/kabul etmek, **2.** (oyun vb) tekrarlamak, tekrar oynamak/temsil etmek. *They used to ~ this play, endlessly, in the playground. The actor will ~ the role he made famous.* **3. reenactment** : (yasa vb) yeniden çıkarma/kabul etme, (oyun vb.) tekrarlama, tekrar oynama/temsil etme.

reenforce(ment)= re-enforce(ment)= reënforce(ment) *bk.:* **reinforce(ment)= reinforce(ment).**

reenforcer= re-enforcer= reënforcer *bk.:* **reinforcer= re-inforcer.**

reenlist = re-enlist = reënlist, *f.* **1.** tekrar askere almak/çağırmak/gitmek/yazılmak, askerliğini uzatmak. *The sergeant ~ed for 3 years. They hoped to ~ many of last year's volunteers.* **2. ~ment** : tekrar askere alma/çağırma/gitme/yazılma; yeniden askere yazılan/alınan kimse; ikinci askerlik süresi, askerlik uzatım süresi. *His army ~ment is 3 years.*

reenter = re-enter = reënter, *f.* **1.** tekrar girmek/gelmek, **2.** yeniden kaydet(tir)mek, **3.** (oyma işinin) çizgilerini derinleştirmek, daha derin oymak.

reentering, *sf.* **1.** tekrar giren, **2.** içeriye giren/uzanan (köşe vb.), **3. ~ angle** *geom.* içe giren açı, çokgenin 180°'den büyük iç açısı.

reentrance = re-entrance = reëntrance, *is.* **1.** tekrar giriş, **2.** yeniden kayıt.

reentrant, *sf.&is.* **1.** içeri giren, tekrar giren, yeniden kaydolunan (kimse/şey), **2.** girintili (köşe vb.), içeriye doğru girinti yapan (istihkâm duvarı vb.), **3.** *bk.:* **reentering angle.**

reentry, *is., ç.* **-tries 1.** tekrar/yeniden girme/giriş, **2.** *huk.* mülke yeniden sahip olma, **3.** *hv.* uzaydan geri dönme/dönüş, uzayda uçtuktan sonra atmosfere girme/giriş.

reest, *f. İsk.* **1.** durdurmak, engel/mani olmak, **2.** (et, balık vb.) tütsülemek, kurutmak. ***e.a.-*** *1. check, balk, 2. dry, cure.*

reeve[1], *is.* **1.** (İngiltere kasabalarında) yüksek memur, **2.** (Kanada'da) köy/şehir meclisi başkanı, **3.** *Brit.* kâhya, vekilharç, idare memuru, nezaretçi, **4.** *zool.* **ree** *d.d.* (dişi) dövüşken kuş *(Philomachus pugnax).* ***e.a.-3.*** *bailiff, steward, overseer, 4. ruff.*

reeve[2], *gl.f.* **reeved/rove, reeving** *den.* **1.** (halat) delikten/makaradan geç(ir)mek, **2.** halatı delikten/makaradan geçirip bağlamak.

reexamine = re-examine, *gl.f.* **1.** tekrar muayene/tetkik etmek, tekrar incelemek, **2.** tekrar sınava sokmak/imtihan etmek, **3.** tekrar soruşturmak/araştırmak, **4.** *huk.* (bir tanığı) tekrar sorguya çekmek, **5. ~able**: tekrar incelenebilir/araştırılabilir /sınava sokulabilir/sorguya çekilebilir, **6. reexamination = re-examination** : tekrar inceleme/sınava sokma/soruşturma/araştırma, tekrar sorguya çekme, **7. reexaminer = re-examiner** : tekrar inceleyen/sınava sokan/tekrar soruşturan/araştıran/sorguya çeken.

reexport= re-export=reëxport, *f.* **1.** (ithal edilen malı) tekrar ihraç etmek/dışarıya satmak. **2. ~ation** : tekrar ihraç, **3. ~er** : tekrar ihraç eden kimse.

ref, *is.&f.* **reffed, reffing** *argo bk.:* **referee.**

ref. = **1.** referee, **2.** reference, **3.** referred, **4.** reformation, **5.** reformed, **6.** refund.

reface, *gl.f.* **-faced, -facing** dış yüzünü yenilemek/tamir etmek, yeni yüz/kılıf geçirmek.

refect, *gl.f. esk.* yiyip içerek canlanmak.

refection. *is.* **1.** yiyip içerek canlanma/kuvvetlenme, **2.** hafif yemek/kahvaltı, **3.** *tıp* vitaminsizliğin arazından birdenbire kurtulma.

refectory, *is., ç.* **-ries** (manastırda/üniversitede) yemekhane. **~ table** : uzun yemek masası.

refer, *f.* **-ferred, -ferring 1.** dikkati/düşünceyi bir şeye yöneltmek/tevcih etmek. *The asterisk ~s the reader to a footnote. I ~ you to a paper of Z.A. recently published.* **~ring to your letter of 5th** : 5 tarihli mektubunuzla ilgili olarak/mektubunuza karşılık olarak, **2.** başvurmak, müracaat etmek, bakmak. **He ~red to his watch for the exact time** : Saatin kaç olduğunu öğrenmek için saatine baktı. *to ~ to a map. Information which can be ~red to on future occasion.* **3.** havale etmek, göndermek, arz etmek, sunmak. **to ~ a matter to s.o.** : bir işi birisine havale etmek. *She was ~red by her doctor to an internist.* **4.** isnat etmek, atfetmek, hamletmek, vermek, mal etmek. **Some people ~ his success to good luck** : Bazı kimseler onun başarısını talihe atfediyorlar. **5.** ima/işaret etmek, dokunmak, anmak, zikretmek, kastetmek. *In his letter he rarely ~red to political events.* **I am not ~ring to your book** : Sizin kitabınızı kastetmiyorum. **I will not ~ to the matter again** : Bu meseleye bir daha dokunmayacağım. **Never ~ to him in my presence** : Benim yanımda onun adını bir daha anma. **6.** bakmak, danışmak, sormak. **to ~ to an authority** : yetkili bir kimseye danışmak. *To ~ to the dictionary.* **7.** adlandırılmak, ... diye anılmak, ... denmek. *This kind of art is often ~red to as "surrealism".* **8.** ilgilendirmek, ait olmak. **This matter ~s to you** : Bu mesele size aittir. ***e.a.- 1. direct, 4. attribute, ascribe, impute, 5. allude.***

referable= referrable= referrible, *sf.* müracaat edilebilir, başvurulabilir, havale edilebilir, ima/ isnat/atfedilebilir, danışılabilir, sorulabilir.

referee[1], *is.* **1.** hakem, **2.** uzlaştırıcı, arabulucu, **3.** *huk.* bilirkişi, **4.** *Brit.* referans gösterilen kimse, **5.** *Brit.* yayınlanacak kitap ve makaleleri bilimsel açıdan inceleyen yetkili kişi. ***e.a.- 1. judge, arbitrator, arbiter.***

referee[2], *f.* **-eed, -eeing** hakemlik etmek, hakem olmak uzlaştırmak, ara bulmak.

reference[1], *is.* **1.** havale etme/edilme, **2.** başvurma, müracaat (etme), danışma. **~ mark** : müracaat işareti. **cross ~** : öz kaynakça: aynı kitapta konu ile ilgili başka kısımları gösteren not. **for future ~** : ileride başvurmak üzere/için. *I'll keep this book for future ~.* **3.** ima, atıf, anma, zikretme, isnat, kinaye, telmih. **make ~ to** : anmak, söylemek, zikretmek, ima/isnat etmek. **There is no further ~ to him in her diary** : Hatıratında onun adı bir daha geçmiyor. **4.** kaynakça, referans, bilgi alınacak kaynak, müracaat yeri /kitabı. *valuable ~ documents. ~ material.* **~ library = ~ department** : araştırma için başvurulan kitaplık. **~ book** : müracaat kitabı, **5.** tavsiye eden kimse. **give s.o. as a ~** : birisini referans göstermek, **6.** iyi hâl kâğıdı, tanıklık, tavsiyename, bonservis, referans, **7.** ilgi, münasebet, alâka, ilişki, söz konusu etme, kale alma. **have ~ to** : ... ile ilgili olmak, -e ait olmak/taallûk etmek, **8. frame of ~** : (a) dayanak, mesnet: varılan karar ve hükmün dayandığı bilgi, fikir, müşahede vb. *Their frame of ~ was totally anti-Islamic prejudices.* (b) **~ frame** *d.d. mat.* karşılaştırma konaç dizgesi, referans koordinat eksenleri, **9. terms of ~** : yetki, salâhiyet, yetki sınırı. *The question of finance was not within our terms of ~.* **10. with ~ to** : ... ile ilgili olarak, -e dair/göre, -e gelince, ... münasebetiyle/dolayısıyla. *With ~ to what we discussed last week I would like to read you this letter I received.* **11. without ~ to** : kale almaksızın, bakmaksızın, hesaba katmadan, sarfınazar ederek. **all persons without ~ to age** : yaşa bakmaksızın herkes. **They acted without ~ to the local authority** : Mahallî yetkilileri hesaba katmadan hareket ettiler. **12. ~ point**: nirengi noktası. ***e.a.- 3. allusion, mention, suggestion, hint, 6. recommendation, credentials, endorsement, certification, 7. concern, consideration, relation, connection, regard.***

reference[2], *f.* **-enced, -encing 1.** kaynakça göstermek, başvurulacak kaynakları belirtmek, **2.** başvurulan eserlerin listesini yapmak.

reference group, *is. sos.* özenilen küme: kişilerin düşünce, değer ve davranışlarını örnek alarak benimsedikleri toplumsal küme.

referendum, *is., ç.* **-dums/-da 1.** kamuoyu, halk oyu, genel oy, referandum, plebisit, **2.** tüm danış hakkı, tüm danışma ilkesi.

referent, *is.* **1.** kastedilen kavram/nesne, **2.** söz/simge ile ima edilen şey, **3.** *man.* bir önermede sonraki terimlerin ilgili oldukları ilk terim.

referential, *sf.* **1.** ima/işaret eden, atıf yapan, ilgi gösteren. ~ *to something.* **2.** kaynakçalı, mehaz/referans ihtiva eden, **3.** kaynakça niteliğinde, kaynakça ile ilgili. *notes for ~ use.* **4.** kaynakça/müracaat eseri olarak kullanılan, başvurulan, **5. ~ly** : ima suretiyle, kaynakça olarak.

referral, *is.* **1.** havale etme/edilme, başvur(ul)ma, müracaat etme/edilme, **2.** tavsiye etme/edilme, **3.** telmih, ima, atıf, anma, zikretme, **4.** (bir kimseye/işe) tavsiye edilen kişi.

referrer, *is.* havale/tavsiye eden, atfeden, ima/işaret eden, dikkati bir şeye yönelten kimse.

refill, *is.&f.* **1.** tekrar doldurma(k), **2.** yedek, aynı mahfaza içine konulup kullanılan madde. **a ~ for a ball point pen** : tükenmez kalem için yedek uç, **3. ~able** : tekrar doldurulabilir.

refinable, *sf.* arıtılabilir, tasfiye edilebilir.

refinance, *gl.f.* **-nanced, -nancing 1.** tekrar para sağlamak/finanse etmek, **2.** ek para/ödenek/kredi sağlamak/vermek/temin etmek.

refine, *f.* **-fined, -fining 1.** arıt(ıl)mak, tasfiye etmek/edilmek, temizle(n)mek, saf bir hâle getir(il)mek, safileş(tir)mek, **2.** incel(t)mek, zarifleş(tir)mek, **3.** tasfiye yolu ile yabancı maddelerden kurtarmak, **4.** düşünce ve duygularda ince/nazik/kibar ve zarif olmak, kibar ve kültürlü olmak. ***e.a.- 1.*** *purify, clarify.*

refined, *sf.* **1.** ince, kibar, zarif, nazik, **2.** arı, has, saf, arıtılmış, **3.** rakik, ince ruhlu, hassas, tam, dakik, **4. ~ly** : incelikle, kibarca, zarifane, nazikane; saf/ arıtılmış bir şekilde; rikkatle, ince ruhlu/hassas, bir şekilde, **5. ~ness** *bk.:* **refinement** (1-3). ***e.a.- 1.*** *cultivated, polished, 2. purified, clarified, distilled, 3. subtle, precise, exact.* ***k.a.- 1.*** *rude, coarse, crude.*

refinement, *is.* **1.** incelik, kibarlık, zarafet, nezaket, **2.** arılık, saflık, **3.** rikkat, ince ruhluluk, hassaslık, **4.** arıtma, tasfiye, **5.** arı/saf/halis şey, **6.** titizlik, müşkülpesentlik. ***e.a.- 1.*** *cultivation, culture, fineness, elegance, breeding, delicacy, 2. purification, 3. subtlety, 6. fastidiousness.* ***k.a.- 1.*** *coarseness, grossness, vulgarity.*

refiner, *is.* arıtan, arıtıcı, tasfiye eden, temizleyen.

refinery, *is.* arıtım evi, tasfiyehane, rafineri, şeker fabrikası, kalhane, kal ocağı.

refinish, *gl.f.* (ağaç eşya, mobilya vb.) cilâlamak, parlatmak. **~er** : cilâlayan, parlatan.

refit, *is.&f.* **1.** tekrar/yeniden donatma(k)/teçhiz etme(k)/donanmak/teçhiz edilmek, **2.** yeni malzeme/teçhizat sağlamak, **3.** onarma(k), tamir (etmek), düzeltme(k), tekrar kullanılacak hâle getirme(k) (özellikle gemi tamiri).

refl. = **1.** reflection, **2.** reflective, **3.** reflex, **4.** reflexive.

reflate, *f.* **-flated, -flating** (piyasada) para/kredi hacmini artırmak, tedavüle fazla para sürmek, enflasyonu körüklemek.

reflation, *is.* para/kredi hacmini artırma, tedavüle fazla para sürme.

reflect, *f.* **1.** (ışık/ses/ısı vb.) yansı(t)mak, akset(tir)mek. **be ~ed** : yansımak. *The mirror ~ed her beautiful image. Trees ~ed in the water. This speaker ~ed public opinion.* **2.** (aynada/suda) hayalini göstermek, görüntülemek, **3.** sonuçlanmak, sonuç vermek, sahibine rücu etmek, geri tepmek. **~ on s.o.** : birine kabahat bulmak, kabahatı birine atmak. **~ credit on s.o.**: birine şeref/onur kazandırmak, **4.** düşünmek, düşünceye dalmak, tefekkür etmek. **~ on/about sth** : bir şey üzerinde/ hakkında düşünmek. **I never ~ed whether it was possible** : Mümkün olup olmadığını asla düşünmedim. **He never ~ed that she might not be at home** : Onun evde olmayabileceğini hiç aklına getirmedi. **5.** *anat.* katlanmak, kat/kırışık teşkil etmek. ***e.a.- 4.*** *ponder, meditate, think, deliberate, contemplate, study.*

reflectance, *is. fiz.* yansıtırlık: bir yüzeyden yansıyan ışık şiddetinin gelen ışık şiddetine oranı. *bk.:* **albedo.** ***e.a.-*** *reflectivity.*

reflectibility, *is.* yansıtabilme.

reflecting, *sf.* **1.** yansıtan. ~ *mirror/ projector/ microscope* **2.** yansıyan. **3.** düşünceli, derin düşünen. **in my ~ moment** : düşünceli bir anımda, **4. ~ly** : yansıtarak, düşüncelere dalarak, **5. ~ telescope = reflector** : yansımalı gökgözler, aynalı teleskop.

reflection, *is. (Brit.:* **reflexion**) **1.** yansıtma, **2.** yansıma, aksetme, **3.** yansıyan/akseden şey, akis, **4.** derin düşünce, tefekkür, fikir,

5. derin düşünme, tefekküre dalma, 6. iftira, üstüne atma, ayıplama, kınama, 7. *anat.* katlanma, kırışma, 8. **~al** : yansıma+, yansımadan ileri gelen, 9. **~less** : yansımasız. *e.a.- 4&5. meditation, rumination, deliberation, cogitation, study, thinking, reverie, 6. aspersion, imputation, reproach, animadversion.*

reflective, *sf.* 1. düşünceli, derin düşüncelere dalmış, düşünen, mütefekkir. *a ~ man.* 2. düşünce+, düşünme+. **~ power**: düşünme gücü, 3. yansıma+, yansımadan ileri gelen, yansı-(tıl)mış, akset(tiril)miş, 4. yansıtıcı, aksettirici, yansıyan, aksede, aksedici, 5. **~ly** : derin düşünerek, düşünceli bir şekilde; yansıyarak. 6. **~ness** : derin düşünme/tefekkür hâli; *fiz.* yansıtıcılık, yansıtma niteliği. *e.a.- 1. meditative, thoughtful, pensive.*

reflectivity, *is., ç.* **-ties** 1. yansıtıcılık, yansıtma niteliği, 2. derin düşünme/tefekkür hâli, 3. *fiz. bk.:* **reflectance.**

reflector, *is.* 1. yansıtıcı, yansıtaç, 2. yansıtıcı yüzey, 3. yansımalı gökgözler, aynalı teleskop, 4. *fiz.* yansıtaç: çekirdek tepkileşimliklerinde ılıncıkları çekirdek fırını içine geri çeviren özdek katmanı, 5. *ilet.* yansıtıcı, reflektör, elektromanyetik dalgaları yansıtmak için çoğunlukla tevcihli antenlere takılan madenî yüzey, 6. **~ize** : yansıtıcı takmak, yansıtır hale getirmek.

reflet, *is.* parlaklık, (seramik eşyada) sır.

reflex[1], *sf.* 1. *fizy.* tepkemli, gayriihtiyarî, irade dışında/elinde olmayarak vukua gelen. **~ center**: tepke merkezi: beyinde gayriihtiyarî hareketleri idare eden merkez, 2. ters, geri çevrilmiş, zıt, tersine dönük, 3. bükük, arkaya/geriye bükülmüş, 4. *ilet.* farklı frekanslı iki işareti aynı anda şiddetlendiren (elektron tüpü), 5. **~ angle** : yansık açı: 180 -360 arasındaki açı, 6. **~ arc** : tepke kemeri: uyaranı alıcı sinirler yoluyla etkileyici sinire aktaran kemer, 7. **~ inhibition** : tepke ketlenmesi: bir tepke ya da tepkinin tümünün ya da bir parçasının başka bir tepke ya da tepkinin devime geçmesi yüzünden engellenmesi.

reflex[2], *is.* 1. *fizy.* tepke, yansı, refleks, gayriihtiyarî meydana gelen hareket. **~ action** *d.d.* 2. yansıma, yansımış hayal/görüntü/imge, 3. yansıyan ışık, 4. **chain ~** : tepke zinciri, birbiri ardınca gelen tepke dizisi.

reflex[3], *gl.f.* 1. yansıtmak, aksettirmek, 2. geriye/arkaya döndürmek/bükmek.

reflexion(al), *Brit. bk.:* **reflection(al).**

reflexive, *sf.* 1. *gr.* dönüşlü. **~ pronoun** : dönüşlü zamir. **~ verb** : dönüşlü fiil, öznesi ve nesnesi aynı olan fiil. *I shave myself* cümlesindeki *shave* gibi, 2. tepkesel, refleks/tepke ile ilgili, 3. yansıma+, aksetme+, akis+, 4. **~ly** : dönüşlü olarak, tepkesel olarak, yansıyarak, 5. **~ness** : dönüşlülük, tepkesellik, yansıma, aksetme, akis.

reflexly, *zf.* tepke ile, gayriihtiyarî, irade dışında, elinde olmayarak.

reflexology, *is.* tepke bilimi.

refluence, *is.* geriye akma, çekilme.

refluent, *sf.* geri(ye) akan, çekilen.

reflux, *is.* geriye akış/ akma, çekiliş, cezir, gidim, inme. *Flux and ~ of fortune.* *e.a.- ebb.*

reforest, *f.* yeniden ağaçlandırmak/ağaç dikmek, ağaç yetiştirmek. **~ation** : yeniden ağaçlandırma.

reform[1], *gl.f.* 1. düzeltmek, ıslah etmek, düzene sokmak, reform yapmak, 2. ahlâkını düzeltmek, kötü huylardan vazgeç(ir)mek, yola getirmek/gelmek, ıslah olmak, nefsini ıslah etmek. *Prisons should try to ~ criminals instead of just punishing them.* 3. kötülüğe/suiistimale son vermek, 4. yeni şekle sokmak, şeklini yenilemek, yeniden teşkil etmek/düzene koymak. *e.a.- 1. improve, reclaim, amend, emend, better, rectify, ameliorate, repair, restore.* *k.a.- 1. worsen.*

reform[2], *is.* 1. düzeltme, ıslah, düzene sokma, reform, kötülükleri/ahlâksızlıkları düzelterek yeni bir yönetim kurma. *The new government put through many ~s.* 2. ahlâkını düzeltme, kötü huylardan vazgeç(ir)me, yola getirme/ gelme, ıslah olma, nefsini ıslah etme.

reformable, *sf.* düzeltilebilir, ıslah edilebilir.

reformation, *is.* 1. düzeltim, düzelt(il)me, islâhat, tanzimat, 2. *b.h.* dinsel devrim, reformasyon: XVI. yy. da yüzyılda katolikliğin ıslahı ile başlayıp Protestanlıkla sona eren dinî ıslahat, 3. nefis ıslahı, ahlâkın düzel(til)mesi, 4. **~al** *bk.:* **reformative.** *e.a.- 1. correction, betterment, amelioration, improvement.* *k.a.- 1. deterioration.*

reformative= reformatory, *sf.* düzeltici, ıslah edici, kötülükleri/yolsuzlukları/ahlâksızlıkları giderici.

reformatory, *is., ç.* **-ries** ıslah evi, suçlu gençleri ıslah eden/eğiten kurum. **reform school** *d.d.*

Reform Bill = Reform Act, *is.* Reform Yasası: İngiltere'de 1832'de kabul edilen seçim yasası.

reformed, *sf.* **1.** düzeltilmiş, ıslah edilmiş, **2.** ahlâkı düzelmiş, kötü huylarını terk etmiş, **3.** *b.h.* Kalvin ve Zwingli öğretisini benimsemiş (Protestan kilisesi), **4.** ~ **spelling** : sadeleştirilmiş imlâ: İngilizce imlânın telâffuz edilmeyen lüzumsuz harflerini atarak geliştirilen imlâ. ***through*** yerine **thru**, ***though*** yerine **tho**, ***slow*** yerine **slo** yazmak gibi.

reformer = reformist, *is.* düzeltimci, devrimci, ıslahatçı, reformcu.

reformism, *is.* düzeltimcilik, devrimcilik, ıslahatçılık, reformculuk.

refract, *gl.f.* **1.** (ışığı) kırmak/saptırmak, **2.** *optik* gözün/merceğin kırılım imlecini belirlemek, **3. ~able** : kırılabilir, **4. ~edly** : kırılarak, **5. ~ing telescope** : kırılımlı gökgözler.

refraction, *is.* **1.** *fiz.* kırılım: ışık, ses, elektromanyetik dalganın bir ortamdan yayılım hızı farklı başka bir ortama geçince doğrultu değiştirmesi. ~ **index = index of** ~ : kırılım imleci. ~ **of light** : ışığın kırılımı, **2.** *optik* göz merceğinin ışığı kırarak görüntü oluşturması, **3.** *astr.* (a) ışığın kırılması dolayısıyla gök cisminin gerçek ve görünen doğrultuları arasındaki açı (zenit için sıfır, yatay için maksimum değer alır), (b) gök cisminin görünen yeri, **4. ~al** : kırılımsal.

refractive, *sf.* **1.** kırılımsal, kırılım+, **2.** ~ **index** : kırılım imleci, **3.** (ışığı) kıran, **4. ~ly** : kırılarak, kırılmak suretiyle. ***e.a.- 2.*** *index of refraction.*

refractivity, *is. fiz.* kırılırlık.

refractometer, *is.* **1.** *fiz.* kırılımölçer, bir maddenin kırılım imlecini ölçen alet, **2. refractometric** : kırılım ölçümsel, **3. refractometry** : kırılım ölçme.

refractor, *is.* **1.** (ışığı vb.) kıran (şey), **2.** mercekli gökgözler/teleskop.

refractory[1], *sf.* **1.** asi, serkeş, inatçı, dikkafalı, itaatsiz, yola gelmez, ıslah edilemez. *a ~ child.* **2.** (a) kolay işlenemez, (b) tedavisi zor, kolay tedavi edilemez (hastalık), **3.** ergimez, ateşe dayanıklı (maden cevheri vb). **4. refractorily** : serkeşlikle, inatçılıkla, itaatsizlikle, **5. refractoriness** : asilik, serkeşlik, inatçılık, dik kafalılık, itaatsizlik; kolay işlenemezlik; tedavi zorluğu; ergimezlik, ateşe dayanıklılık, **6.** ~ **period** = ~ **phase** *psikol.* direnç dönemi: sinir ya da kasların bir bölümüne uygulanan bir uyarıdan sonra bu bölümün kısa bir süre ikinci bir uyarana karşı duyarsız kalması. ***e.a.- 1.*** *obstinate, disobedient, perverse, mulish, headstrong, intractable, unruly, unmanageable.* ***k.a.- 1.*** *obedient, tractable, manageable.*

refractory[2], *is.* **1.** ergimez, ateşe dayanıklı madde, **2. refractories** : ateş tuğlası, ateşe dayanıklı tuğla, **3.** *fizy.* uyarıya cevap verildikten sonraki az duyarlık.

refrain[1], *gs.f.* **1.** *gen.* ~ **from** : sakınmak, kaçınmak, içtinap/ihtiraz etmek, kendini tutmak/alıkoymak. **be unable to** ~ **from** : -den kendini alamamak. *For better health you must ~ from eating too much. He ~ed from making an angry retort.* **2.** *esk. bk.:* **restrain, curb.** ***e.a.- 1.*** *cease, desist, abstain, forbear.*

refrain[2], *is.* **1.** nakarat, şiirde/şarkıda eşit aralıklarla tekrarlanan mısra/beyit/nağme, **2.** *müz.* (a) nakarat nağmesi, (b) melodi, (c) şarkı nakaratı.

refrangible, *sf.* **1.** (ışık vb.) kırılabilir, **2. ~ness = refrangibility** : kırılabilme.

refresh, *f.* **1.** tazele(n)mek, yeniden canlan(dır)mak, hayat/zindelik/canlılık vermek/bulmak. *A shower always ~es me on hot days.* ~ **oneself** : canlanmak, dinlenmek, tazelik kazanmak, serinlemek, açılmak, ferahlamak, yorgunluğunu gidermek. *The travalers stopped at an inn to ~ themselves. The rain ~ed parched plants.* **2.** dinlen(dir)mek, serinle(t)mek, ferahla(t)mak, **3.** anımsatmak, hatırlatmak, hafızayı uyarmak, hatırasını uyandırmak/tazelemek, yeniden hatırına getirmek. *Please ~ my memory as to where we've met before.* **4.** noksanını tamamlamak/ikmal etmek, (mevcut malı) yenilemek, **5.** yiyip içmek, içerek serinlemek. ~ **the inner man** : yiyip içerek canlanmak. ***e.a.- 1.*** *revive, reinvigorate, reanimate, brace, strengthen,* ***2.*** *restore, freshen,* ***4.*** *replenish, renew.* ***k.a.- 1.*** *weaken, tire, weary, fatigue.*

refresher, *sf.&is.* **1.** tazeleyici, canlandırıcı, tazeleyen/canlandıran/ihya eden (şey). ~ **course**: hatırlatıcı/öğretici kurs, eski bilgileri tazeleyen ve yeni bilgiler öğreten kurs, **2.** *k.d.* içki, meşrubat, **3.** *Brit.- huk.* ertelenen veya fazla uzayan dava için avukata ödenen ek ücret.

refreshful, *sf.* **1.** tazeleyici, canlandırıcı, ferahlatıcı, serinletici.

refreshing, *sf.* **1.** tazeleyici, canlandırıcı, hayat/zindelik /canlılık verici, ferahlatıcı, serinletici, dinlendirici, **2.** yeni/görülmedik ve hoş, iç açan, neşe veren, **3. ~ly**: tazeleyerek, canlandırarark, zindelik/canlılık vererek, ferahlatarak, dinlendirerek.

refreshment, *is.* **1.** tazele(n)me, canlan(dır)ma, hayat/zindelik/canlılık verme, serinle(t)me, dinlen(dir)me, **2.** canlandıran/ferahlatan/serinleten şey, yiyecek ve içecek, **3. ~s** : hafif yemek ve meşrubat/ içecek, **4. ~ car** : büfe vagonu, **5. ~-room** : istasyon büfesi.

refrigerant, *sf.&is.* **1.** soğutkan, soğutucu/dondurucu (madde), **2.** ateş düşürücü (ilâç). ***e.a.- 1.*** *cooling, freezing.*

refrigerate, *gl.f.* **-ated, -ating** soğutmak, soğukta/buz dolabında saklamak/dondurmak.

refrigeration, *is.* soğutma, soğukta/buz dolabında saklama/dondurma.

refrigerative/refrigeratory, *sf.* soğutucu, dondurucu.

refrigerator, *is.* **1.** buzdolabı, soğutucu, soğuk hava deposu, soğutmalı gemi/vagon vb. ~ **car** : frigorifik vagon, **2.** yoğuşturucu: damıtımda buharı sıvılaştıran kısım. ***e.a.- 2.*** *condenser, rectifier.*

refringence/refringency, *is., ç.* **-cies** (ışığı vb) kırma/kırabilme niteliği.

refringent, *sf. bk.:* **refractive.**

reft, *f. bk.:* **reave** *(geç.z.&sf.f.).*

refuel, *f.* **-eled, -eling** *(Brit.:* **-elled, -elling**) yakıt almak/ikmal etmek, (tekrar) yakıt doldurmak. *to ~ an airplane.*

refuge[1], *is.* **1.** sığınak, barınak, melce. **take ~** : sığınmak.*To take ~ from a storm. The cat took ~ in a tree.* **2.** sığınacak/korunacak yer. *A deserted farmhouse was their ~ from the storm.* **3.** tehlike vb. hâlinde başvurulan çare, yardım ve imdat umulan şey, **4.** *Brit.* korunak, kalabalık cadde geçişlerinde yaya korunağı. ***e.a.- 1,2.*** *shelter, security, safety, asylum, retreat, sanctuary, haven, stronghold.*

refuge[2], *f.* **-uged, -uging** *esk.* sığın(dır)mak, barın(dır)mak, tehlikeden koru(n)mak. ***e.a.-*** *take refuge.*

refugee, *is.* sığınık, mülteci, kişisel güveni için başka bir ülkeye sığınan kimse. **~ism** : sığınma, iltica, sığınıklık, mültecilik.

refugium, *is., ç.* **-gia** doğal alan: doğal haline dokunulmamış bölge.

refulgence = refulgency, *is.* parlaklık, şaşaa, görkem, ihtişam, tantana, revnak. ***e.a.-*** *radiance, brightness, splendor.*

refulgent, *sf.* **1.** parlak, şaşaalı, görkemli, ihtişamlı, muhteşem, tantanalı, revnaklı. **a ~ sunrise. 2. ~ly** : parlak/şaşaalı/görkemli/muhteşem bir şekilde, ihtişamla. ***e.a.- 1.*** *shining, radiant, glowing, splendid.*

refund[1], *f.* **1.** (alınmış parayı) geri vermek, ödemek, iade etmek. *If these shoes do not wear well, the shop will ~ you money.* **2.** telâfi etmek, zararını ödemek, **3.** yeniden para tedarik etmek, eski bonoyu yenisi ile değiştirmek, **4. ~ able** : parası geri verilebilir/iade edilebilir, **5. ~ er** : geri ödeyen, parasını geri veren, **6. ~ment**: para iadesi, geri ödenti. ***e.a.- 1.*** *repay.*

refund[2], *is.* **1.** para iadesi, geri ödenti, iade edilen/geri verilen para.

refurbish, *gl.f.* **1.** tekrar cilâlamak/parlatmak, yenilemek, tazelemek, süslemek, **2. ~ment** : yenileme, tazeleme, süsleme. ***e.a.- 1.*** *polish up, brighten, renovate, freshen, refurnish, redecorate.*

refusable, *sf.* reddedilebilir.

refusal, *is.* **1.** ret, geri çevir(il)me, kabul etmeme/edilmeme, imtina, ret cevabı. **~ to obey an order** : bir emre itaat etmeme. **to give a flat ~** : düpedüz reddetmek. **I will take no ~** : İtiraz kabul etmem; lamı cimi yok! **2.** kabul veya reddetme hakkı. **the first ~** : bir mal başka alıcılara gösterilmeden önce satın alıp almama hakkı. **have the ~ of** : kabul edip etmemeye hakkı olmak. **have the first ~ of sth** : mal başka alıcıya gösterilmeden seçme hakkına sahip olmak. **If you sell your house will you let me have the first ~ ?** Evini satışa çıkarırsan önce bana haber ver(ir misin?). ***e.a.- 1.*** *declination, rejection, 2. option.*

refuse, *f.* **-fused, -fusing 1.** reddetmek, kabul etmemek. *He asked her to marry him but she ~d.* **2.** vermemek. **to ~ permission**: izin vermemek, **3.** razı olmamak, istememek, yanaşmamak. *to ~ to discuss the question.* **4.** *esk.* vazgeçmek, feragat etmek, **5.** (at) hendek veya çitten atlamayı istememek. *The horse ~d to jump the wall.* **6.** kaçınmak, imtina etmek, **7.** *As.* kanatları geri çekmek, **8.** (a) yeniden eri(t)mek, (b) *elekt.* yeni sigorta takmak, (c) (sigorta) tekrar atmak. ***e.a.- 1.*** *rebuff, decline, reject, spurn,* ***2.*** *deny,* ***4.*** *renounce, d isown, resign.* ***k.a.- 1.*** *accept, consent to, approve, agree to, welcome.* ***NOT:*** **DECLINE** sözü, **REFUSE**'den daha mülâyim ve kibar bir deyimdir. **REFUSE** sert ve haşin bir şekilde reddetmeyi ifade eder. *To refuse a bribe; to decline an invitation.* **REJECT** ise daha da kesin ve sert bir şekilde reddetmek demektir: *to reject a suitor.* **SPURN** hakaretle ve sert bir şekilde reddetmektir: *to spurn a bribe.* **REFUSE**, bir iş yapmayı, daveti, verilen hediyeyi, izin vermeyi vb. reddetmek için kullanılır, fakat bir plânı, teklifi reddetmek anlamında kullanılamaz. **DECLINE,** bir iş yapmayı, daveti, teklifi, hediyeyi sözle reddetmek anlamında kullanılmalı, fakat bir plânı, izin vermeyi reddetmek anlamında kullanılmamalıdır. **REJECT**, plân ve teklifi reddetmek anlamında kullanılır, fakat daveti ve izin vermeyi reddetme anlamında kullanılmaz.

refuse[2], *is.* süprüntü, çöp, pislik, döküntü, kırpıntı. ***e.a.- rubbish, trash, garbage, waste.***

refuse[3], *sf.* değersiz, işe yaramaz. ***e.a.- discarded, worthless, rejected.***

refutable, *sf.* cerh edilebilir, delillerle çürütülebilir, yalanlanabilir. **refutability:** cerh edilebilme, delillerle çürütülebilme, yalanlanabilme. **refutably**: cerh edilebilecek şekilde.

refutal, *is. bk.:* **refutation.**

refutation, *is.* **1.** cerh (etme), delillerle çürütme, **2.** yalanma, bir kimsenin yanıldığını ispat etme. ***e.a.- disproof, refutal.***

refutative = refutatory, *sf.* cerh edici, (delillerle) çürüten, yalanlayan, yanıldığını ispatlayan.

refute, *gl.f.* **-futed, -futing 1.** cerh etmek, delillerle çürütmek. *to ~ a statement. This piece of evidence would have ~d the charge of his accuser.* **2.** yalanlamak, (bir kimsenin) yanıldığını ispatlamak, **3. refuter** : cerh eden, çürüten, yalanlayan. ***e.a.- 1.*** *disprove, rebut,* ***1,2.*** *confute.*

regain, *gl.f.* **1.** (tekrar/yeniden) kazanmak/elde etmek /ele geçirmek, geri almak, istirdat etmek, tekrar kavuşmak. **to ~ health**: sağlığına tekrar kavuşmak. **to ~ consciousness**: ayılmak, kendine gelmek, **2.** tekrar varmak/ulaşmak/vasıl olmak. **to ~ the shore** : tekrar kıyıya ulaşmak. **to ~ one's house** : evine dönmek, **3. ~able** : (tekrar/yeniden) kazanılabilir/elde edilebilir/ele geçirilebilir, geri alınabilir, istirdat edilebilir, **4. ~er** : (tekrar/yeniden) kazanan/elde eden/ele geçiren, geri alan, istirdat eden. ***e.a.- 1.*** *recover,* ***2.*** *get back to, reach again.*

regal, *sf.* **1.** kral+, kralın, krala ait. **the ~ power** : kralın gücü. **2.** krala yakışır/lâyık, kral gibi, **3.** şahane, görkemli, muhteşem, mükellef. ***e.a.- 1.*** *royal,* ***2.*** *kinglike,* ***3.*** *splendid, magnificient, stately.* ***k.a.- 3.*** *base.*

regale[1], *f.* **-galed, -galing 1.** eğlendirmek, çok iyi/hoş vakit geçirtmek. *He ~d us with stories.* **2.** şölen vermek, muhteşem ziyafet çekmek, mükellef ziyafetle ağırlamak, **3.** canlandırmak, dinlendirmek, zindeleştirmek, **4.** ziyafette bulunmak, yiyip içmek. ***e.a.- 1.*** *delight,* ***2&4.*** *feast.*

regale[2], *is. esk.* **1.** şölen, muhteşem ziyafet, **2.** nefis yiyecek/içecek.

regalia, *ç. is.* **1.** kralın hak ve imtiyazları, **2.** kral tacı/asası, krallık simgesi, **3.** rütbe/mevki işareti/alâmeti, **4.** gösterişli kıyafet.

regality, *ç. is.* **-ties** krallık, hükümdarlık (yetkisi/imtiyazı/ülkesi). ***e.a.- royalty, kingship, sovereignity, kingdom.***

regard[1], *gl.f.* **1.** (belirli bir hisle) bakmak, (belirli bir his) beslemek, (hakkında) düşünmek. *to ~ a person with favor.* **2.** saymak, saygı/hürmet göstermek, hürmet/itaat/riayet etmek. *to ~ the law. She always ~s her parents' wishes.* **3.** itibar etmek/göstermek, takdir/hürmet etmek, **4.** nazarıitibara almak, aldırış etmek, addetmek, kabul etmek. **None ~ed her screams** : Çığlıklarına kimse aldırmadı/aldırış etmedi. **5.** bakmak, göz(et)lemek, müşahede etmek. *He ~ed me sternly.* **7.** *gen.* **~ as** : telâkki etmek, saymak, ... gibi düşünmek, ... gözü ile bakmak. **to be ~ed** : sayılmak. *I ~ him as a friend. He is ~ed as the best doctor in town.* **8.** *esk.* korumak,

muhafaza etmek, **9.** dikkat etmek, **10.** (dikkatle) bakmak, **11. as ~s** : hakkında, hususunda, ... -e gelince. **As ~s money, I have enough** : Paraya gelince, yeteri kadar (param) var. **12. ~able** : bakılabilir, sayılabilir, telâkki edilebilir, addedilebilir, düşünülebilir. ***e.a.-*** *3. esteem, honor, revere, value, 4. consider, 5. observe, look at, 6. concern, relate to, 7. judge, 8. guard, 10. gaze, 11. as for, concerning, relating to.*

regard[2], *is.* **1.** ilgi, ilişki, alâka, münasebet. *In ~ to this matter.* **2.** husus, konu, bakım, noktainazar, nokta. **In this ~** : bu hususta, bu bakımdan/noktainazardan, bu münasebetle. **in ~ to = with ~ to** : ...-e nazaran, ...-e gelince, ... hususunda/hakkında, ...-e dair, **3.** dikkat, düşünce, fikir, endişe, alâka, **4.** bakış, nazar. **pay no ~ to** : ...-e hiç dikkat etmemek, aldırmamak. **witout ~ to** : ...-e bakmadan/önem vermeden, **5.** itibar, sayma, saygı, hürmet, riayet. **have no ~ for** : saymamak, umurunda olmamak, hiçe saymak, önem/metelik vermemek, aldırış etmemek. **out of ~** : hatırı için, ...-e riayeten, yüzü suyu hürmetine, **6.** hüsnüniyet, hoşlanma, **7. ~s** : saygı, hürmet, sevgi, selâm, iyi dilek. **send s.o. one's kind ~s**: birine selâm göndermek. *My kindest ~s to your family.* **My ~s** : selâm söyleyin. **with kind ~s from...**: ... tarafından selâmlarla. ***e.a.-*** *1. reference, relation, 2. aspect, point, 3. thought, attention, concern, considertation, 4. look, gaze, 5. esteem, estimation, respect, deference, reverence, 6. liking, 7. good wishes, affection.*

regardant, *sf.* (armacılıkta) arkaya bakan. *a ~ stag.*

regardful, *sf.* **1.** *gen.* **~ of** : göz önünde tutan, dikkate alan, düşünceli, (başkalarına) önem veren. *a man ~ of the feelings of others.* **2.** saygılı, hürmetkâr, saygı/hürmet/itibar gösteren, düşünüp hatırlayan, hatırşinas, hatır sayan, **3. ~ly** : göz önünde tutarak, dikkate alarak, saygılıca, hürmetkârane, saygı/hürmet/itibar göstererek, hatır sayarak, **4. ~ness** : göz önünde tutma, dikkate alma, (başkalarına) önem verme, saygı, hürmet, saygı/hürmet/itibar gösterme, düşünüp hatırlama, hatırşinaslık, hatır sayma. ***e.a.-*** *1. observant, heedful, mindful, 2. respectful, considerate.*

regarding, *e.* hakkında, hususunda, ... ile ilgili. *a prophecy ~ the future. There was always some questions ~ education.* ***e.a.-*** *about, concerning, with regard to, respecting.*

regardless, *sf.&zf.* **1.** *gen.* **~ of** : önemsemez, aldırmaz, aldırış etmez, umursamaz, saymaz, itaat etmez. *~ of danger, he climbed the tower. ~ of the advice of his elders.* **2.** önemsemeden, önemsemeksizin, aldırmaksızın, aldırış etmeksizin, hiçe sayarak, bakmayarak, umursamayarak, ehemmiyet vermeksizin. **talk ~** : hiçbir şeye aldırmadan konuşmak, hem nalına hem mıhına vurmak. **spend ~** : har vurup harman savurmak. **He was got up ~** : En pahalı şekilde giyinmiş kuşanmıştı. **~ of**: rağmen. *We fought ~ of our injuries.* **3.** ne olursa olsun, her ne pahasına olursa olsun, sonunu düşünmeden, her hâlükârda. *I must make the decision ~.* **He had done things ~** : Yine de bildiğini okudu. **4. ~ly** : önemsemeksizin, aldırmaksızın, aldırış etmeksizin, hiçe sayarak, bakmayarak, umursamayarak, ehemmiyet vermeksizin, **5. ~ness** : aldırış etmemezlik, önemsememe, umursamama. ***e.a.-*** *1. heedless, inattentive, negligent, neglectful, indifferent, unconcerned, 2. in spite of, 3. anyway.*

regatta, *is.* sandal/yelkenli gemi yarışı/yarışları.

regelate, *gl.f.* **-lated, -lating** (ergimekte olan buzu vb. basıncı düşürerek) tekrar dondurmak. **regelation** : tekrar donma.

regency[1], *is., ç.* **-cies 1.** krallık/saltanat naipliği, hükümdar vekilliği, **2.** hükümdar/kral namına idare eden kurul, naipler heyeti, **3.** naiplerden oluşan hükûmet, **4.** naipler yönetimindeki ülke, **5.** naiplik/vekillik süresi, **6. the Regency**: (a) İngiltere'de IV. George'un naipliği zamanı (1811-20), (b) Fransa'da 1715-23 dönemi. **regenship** *d.d.*

regency[2], *sf.* **1.** kral naipliğine ait, **2.** İngiltere'de (1811-20) dönemine ait (mimari üslûbu, mobilya, âdetler vb.).

regenerable, *sf.* (ahlâk ve hareketleri) düzeltilebilir, ıslah/ ihya edilebilir, yenilenebilir, (tekrar) canlandırılabilir, (yeniden) hayata kavuşturulabilir.

regeneracy, *is.* **1.** yeniden doğma, **2.** (ahlâk ve hareketleri) düzeltme, ıslah olunma.

regenerate[1], *f.* **-ated, -ating 1.** (ahlâk ve hareketlerini) tamamen düzeltmek, ıslah etmek, **2.** ihya etmek, yenilemek, tamamen yeni baştan yapmak, **3.** (tekrar) canlandırmak, diriltmek, (yeniden) hayata kavuşturmak, **4.** *biy.* (kesilen/kopan/yaralanan kısım) yeniden teşekkül etmek/oluşmak, büyümek, **5.** *fiz.* bir cismi (batarya, katalizör vb.) ilk durumuna getirmek, orijinal özelliklerini kazandırmak, **6.** *elekt.* çift yükseltmek: çıkış işaretinin bir kısmını girişe uygulayarak yükseltecin kazancını artırmak, ters besleme ile şiddetlendirmek, **7.** *ilâh.* hidayete erdirmek, **8.** manen yeniden doğmak, **9.** düzelmek, iyileşmek.

regenerate[2], *sf.* **1.** yeniden doğmuş/dirilmiş/hayata kavuşmuş/canlanmış, yenilenmiş, **2.** ihya/ıslah edilmiş, (düzel(til)miş, yeniden oluşmuş/gelişmiş, **3.** *ilâh.* hidayete ermiş, manen yeniden doğmuş.

regeneration, *is.* **1.** düzel(t)me, yenile(n)me, **2.** canlan(dır)ma, diril(t)me, **3.** *elekt.* çift yükseltme.

regenerative, *sf.* **1.** yeniden canlandıran/doğuran/üreten/ıslah eden/ihya eden, düzelten, yenileyen, **2.** *elekt.* çift yükseltici, çıkış işaretinin bir kısmını girişe uygulayan. ~ **feedback** : çift yükseltici geri besleme.

regenerator, *is.* **1.** yenileyen, tazeleyen, ihya/ıslah eden, tekrar canlandıran/düzelten (kimse/şey), **2.** (a) öz ısıtıcı: içeriye gelen hava ve gazı yanmış gazın ısıttığı bölmelerden geçirerek ısı verimini artıran düzen, (b) öz ısıtmalı fırın: bu düzenle ısıtılan fırın.

regent[1], *is.* **1.** kral, saltanat naibi, hükümdar vekili, **2.** (devlet üniversiteleri) yönetim kurulu üyesi, **3.** (öğretim kurumlarında) yönetmen, **4.** *az kul.* vali, hükümdar, **5.** *b.h.* **Pitt** *d.d.* bir nevi mücevher traş usulü. ***e.a.- 4.*** *governor, ruler.*

regent[2], *sf.* **1.** naip, vekil. **a prince** ~ : prens naibi, **2.** *esk.* yöneten, hüküm/saltanat süren, **3. ~al** : naibe/vekile ait, **4. ~ship** : naiplik, vekillik. ***e.a.- 2.*** *ruling, governing.*

reggae, *is. müz.* (Jamaika'ya mahsus) karışık dans müziği (kalipso, blû, rock-and-roll karışımı).

regicide, *is.* **1.** kral/hükümdar katli, kralın öldürülmesi, **2.** kral/hükümdar katili, **3. regicidal** : kralı öldürmek isteyen.

regime, *is.* **1.** yönetke, devlet yönetim düzeni, rejim, **2.** yöntem, usul, dizge, sistem, nizam, **3.** *tıp bk.:* **regimen** (1).

regimen, *is.* **1.** *tıp* perhiz, rejim: sağlığı düzeltmeye, hastalığı tedaviye yönelik besin, beden hareketi ve yaşam düzeni, **2.** yönetim, idare, hükûmet yönetimi, **3.** yaygın/hâkim sistem, **4.** *gr.* biçimsel etkileme: bir kelimenin başka bir kelimenin biçimini değiştirmesi.

regiment[1], *is.* **1.** *As.* alay, **2.** kalabalık.

regiment[2], *gl.f.* **1.** sert/ disiplin altında yönetmek, sert davranmak, sıkı nizam ve disiplin altına almak, otoriter davranmak, **2.** *As.* alay teşkil etmek/kurmak, **3.** alaya/bir gruba yazılmak/katılmak/atanmak, **4.** sistematik şekle/nizama sokmak.

regimental, *sf.* **1.** *As.* alay+, alaya ait, alay teşkil eden, **2.** sıkı disiplinli, sert disiplin altında, **3. ~ly** : sıkı disipline alarak, disiplinli bir şekilde.

regimentals, *is.* alay üniforması, askerî üniforma.

regimentation, *is.* **1.** sert disiplinle yönetme, sıkı nizam/disiplin altına alma, sert/otoriter davranma, **2.** disiplinli/muntazam gruplar oluşturma, alay teşkil etme.

regina, *is.* **1.** kraliçe, **2.** *b.h.* kraliçenin resmî unvanı: *Elizabeth Regina.* **3. reginal** : kraliçeye ait/özgü. ***e.a.- 1.*** *queen.*

region, *is.* **1.** ülke, memleket, diyar. *a ~ of the earth. Few unknown ~s left on earth.* **2.** *gen.* **~s** : âlem. **the ~s of the mind** : manevî âlem. **3.** havali, etraf, civar, **4.** yöre, çevre, dolay, **5.** alan, saha. *the ~ of litterature/of the art.* **6.** bölge, mıntaka, kısım. *the delta ~ of the Nile. the ~ of the equator.* **8.** *anat.* nahiye, bedenin belirli bir kısmı. *the abdominal ~.* ***e.a.- 1.*** *country, district,* ***5.*** *field, province, scope,* ***6.*** *area, division, section, portion.*

regional, *sf.&is.* **1.** bölgesel, yöresel, çevresel, belirli bir bölgeye/yöreye/çevreye vb. ait. *~ planning. strange ~ customs.* **2.** mevziî, bedenin belirli bir kısmına/nahiyesine ait, **3.** bölgesel kurum, bir kurumun (gazete, dergi, vb) bir bölgeye hizmet eden şubesi, **4. ~ly** : bölgesel/yöresel/çevresel/mahallî olarak, bölgelere göre, yörece, bölge bölge, mıntaka mıntaka.

regionalism, *is.* **1.** bölgesel yönetim (sistemi): her bölgenin/ilin kendi kendini yönetmesi, **2.** bölgesel yönetimcilik, bu tür yönetim taraftarlığı, **3.** yöresel/bölgesel şive, bir bölge halkının kendine özgü konuşma tarzı, **4.** bölgeye bağlılık, bölge çıkarlarını koruma, **5.** edebiyat ve resimde yöresel özellikleri yansıtma.

regionalist(ic), *sf.&is.* **1.** bölgeci, bölgesel yönetim taraftarı, **2.** bölgeye bağlı, bölge çıkarlarını koruyan, **3.** edebiyat ve resimde yöresel özellikleri yansıtan.

regionalize, *gl.f.* **-ized, -izing** bölgeleştirmek, bölgelere ayırmak, bölgelere göre düzenlemek.

register[1], *is.* **1.** defter, kütük, resmî kayıt/sicil/künye defteri. ~ **of births** : nüfus kütüğü. **parish** ~ : mahalle nüfus kütüğü, **2.** kayıt, sicil, cetvel, liste, fihrist. ~ **office** : sicil dairesi, **3.** (ticaret gemisi) uyrukluk belgesi: geminin ait olduğu ülke vb. ni gösteren resmî belge. *ship's* ~ . **4.** tescil, sicile geçirme, kaydetme, **5.** kayıt aracı/ makinesi, **6.** *bk.:* **cash register**, **7.** *bil.* yazmaç: verilerin saklandığı bellek, **8.** *müz.* (a) sesin/müzik aletinin frekans bandı: en ince ve en kalın sesler arasındaki genişlik, (b) (orgda) bir tek stopla kontrol edilen boru veya teller, **9. regulator** *d.d.* düzengeç: bir delikten geçen sıcak/soğuk havanın akışını kontrol eden düzenek, **10.** *bas.* (a) sayfa düzeni, (satırları) hizalama: kâğıdın iki yüzüne basılan yazı ve kenar boşluklarının tam üst üste gelecek şekilde ayarı. **in** ~ : bir hizada, hizalanmış. **out of** ~ : hizada değil, hizalanmamış, (b) renk çakışımı: renkli baskıda renklerin kaydırılmadan tam yerine basılması. ***e.a.- 1.*** *record, ledger, archive, 2. roll, roster, catalog, chronicle, entry, 4. registration, registry.*

register[2], *f.* **1.** kaydet(tir)mek, tescil et(tir)mek, sicile/kütüğe geçirmek, kaydolunmak, sicile/kütüğe geçmek/yazılmak, **2.** (mektup vb.) taahhütlü göndermek, **3.** (öğrenciyi/seçmeni) kaydetmek, **4.** (kaydedici alet) kaydetmek, yazmak, basmak, **5.** (ölçekle) göstermek, **6.** *basım* hizala(n)mak: sayfa düzenini/renk çakışımını sağlamak, kâğıdın iki tarafına basılan satır ve kenar boşluklarını üst üste getirmek, renkleri çakıştırmak, **7.** yüz ifadesi ile (hayret, sevinç, öfke vb) göstermek/ belli etmek. *His face ~ed disappointment.* **8.** ticaret gemisine) uyrukluk belgesi vermek, **9.** etki/iz bırakmak, **10. ~able = registrable** : kaydedilebilir, tescil edilebilir. ***e.a.- 3.*** *enroll, 5. indicate, show, 7. demonstrate, evince.*

registered, *sf.* **1.** kaydedilmiş, kayıtlı, tescil edilmiş, müseccel, sicile/kütüğe geçmiş, **2.** (mektup vb) taahhütlü, **3.** nama muharrer (bono, sent vb.), **4.** onaylı, tasdikli, resmî makamlarca onaylanıp tescil edilmiş. *a ~ patent.* **5.** (at, sığır vb) soyu belli, cins, **6.** ~ **nurse** : diplomalı/ruhsatlı hemşire, **7.** ~ **tonnage** *den.* safi tonaj, ton olarak geminin yük/yolcu taşıma kapasitesi.

register ton, *is.* geminin ambar hacmi birimi: 2.83 17. m^3 veya 10.0 kadem küp.

registrant, *is.* kayıt/sicil memuru.

registrar, *is.* **1.** kayıt/evrak/sicil memuru, **2.** (okul ve üniversitelerde) kayıt/sicil memuru/ kâtibi, **3. ~ship** : kayıt/evrak/sicil memurluğu.

registration, *is.* **1.** kaydetme, tescil etme, **2.** kayıt, tescil, **3.** kaydedilen şey, **4.** kayıt/sicil belgesi. *a boat ~.* **5.** *müz.* org stoplarının seçilmesi/birleştirilmesi, **6. ~al** : kayıt+, sicil+.

registry, *is., ç.* **-ries 1.** kaydetme, tescil etme, sicil/kayıt tutma, **2.** sicil dairesi, kayıt bürosu, defterhane, **3.** *bk.:* **register**, **4.** kaydolunma, tescil edilme, **5.** ticaret gemisinin uyrukluğu/ kayıtlı olduğu ülke. **port of** ~ : sicil limanı, geminin kayıtlı bulunduğu liman, **6.** ~ **office** : (a) *Brit.* evlenme dairesi, medenî nikâhların kıyıldığı ve kayıtlarının tutulduğu daire, (b) hizmetçi/aşçı vb. bulma bürosu. ***e.a.- 1.*** *registration.*

regius, *sf.* (İngiltere'de) krallık tarafından kurulan kürsüye atanan. ~ *professor.*

reglet, *is.* **1.** *mim.* oluk, yiv, sürgülü panel vb. nin içinde hareket ettiği yuva, **2.** *bas.* çıta (lar), sayfada boş yer bırakmaya mahsus ağaç çubuk(lar).

regnal, *sf.* saltanat+, kraliyet+, saltanata/ krallığa ait. ~ **day** : kralın tahta çıkışının yıl dönümü.

regnancy, *is.* egemenlik, hâkimiyet, saltanat/hüküm sürme, hükümdarlık.

regnant, *sf.* **1.** saltanat/hüküm süren, tahtta olan, krallık/ hükümdarlık tahtındaki (genellikle isimden sonra gelir): *a queen* ~ . **2.** hükmeden, etkileyen, nüfuz ve iktidar sahibi, **3.** hâkim, yaygın, galip, etkili, müessir, **4.** ~ **populus** *Lât.* Egemenlik ulusundur, hâkimiyet milletindir (Arkansas'ın simgesi). ***e.a.- 1.*** *reigning, ruling, 2. dominant, commanding, 3. prevalent, widespread.*

regolith, *is. bk.:* **mantle rock.**

regorge, *f.* **-gorged, -gorging 1.** kusmak, istifra etmek, geri çıkarmak, **2.** fışkırmak, taşmak. ***e.a.- 1.*** *vomit, disgorge,* ***2.*** *gush.*

regr. = registrar.

regress, *is.&gs.f.* **1.** gerileme(k), geri gitme(k), **2.** geri çek(il)me(k)/dön(dür)me(k), ric'at etme(k), **3.** *ist.* ortalama değere dönmek.

regressand, *is.* **1.** *ist.* bağlanan değişken. *bk.:* **regressor.**

regression, *is.* **1.** gerileme, geri gitme, eski haline/ geriye dönme, **2.** *biy.* gerileme: daha önceki/az gelişmiş hâline dönme, **3.** *psikol.* gerileme: kendi gelişim düzeyinden daha ilkel olan davranış basamaklarına gitme, **4.** *tıp* gerileme: hastalığın gittikçe azalması/az görülmesi, **5.** *ist.* bağlanım: iki değişken arasında deneysel bağlantı kurarak birinin değeri bilinince ötekini bulma. **~ analysis** : bağlanım çözümlemesi. **~ coefficient** : bağlanım kat sayısı. **~ curve** : bağlanım eğrisi. **~ equation** : bağlanım denklemi. **~ function** : bağlanım işlevi: bir/birkaç değişkenin değeri bilinince gelişigüzel değişen bir değişkenin ortalama değerini veren işlev. **~ surface** : bağlanım yüzeyi. ***e.a.- 1.*** *return, reversion.*

regressive, *sf.* **1.** gerileyen, geri giden, eski hâline/geriye dönen, **2.** (vergi oranı) gittikçe azalan, vergiye esas olan miktar arttıkça azalan, **3. ~ly**: gittikçe azalarak, gerileyerek, geriye/eski hâline dönerek. ***e.a.-*** *retrogressive.*

regressor, *is.* **1.** gerileyen, geri giden, **2.** *ist.* bağlayan değişken. *bk.:* **regressand.**

regret[1], *gl.f.* **-gretted, -gretting 1.** acınmak, yerinmek, yazıklanmak, üzülmek, üzüntü/ teessür duymak, kederlenmek. *To ~ s.o.'s death.* **We deeply ~ to have to announce to you the death of our father** : Babamızın öldüğünü derin üzüntü ve teessürle size bildiririz. **2.** esef/teessüf etmek, müteessif olmak, pişman/ nadim olmak, pişmanlık/nedamet duymak. **It is to be ~ed that** : Yazık ki, teessüf olunur ki, maalesef. *We've always ~ed selling the house. I ~ having called (=that I called) him a thief. She ~s that she can't come.* **3.** hasretini çekmek, **4. I/we ~ to say/to inform you/tell you that...**: maalesef, üzülerek söyleyeyim/söyleyelim ki... (Fena haber verirken kullanılır). **We ~ to inform you that you are to be dismissed next week** : Maalesef gelecek hafta işinize son verilecek. ***e.a.- 1.*** *deplore, lament, bewail, bemoan, mourn, sorrow, grieve.* ***k.a.- 1.*** *rejoice.*

regret[2], *is.* **1.** acınma, yerinme, yazıklanma, üzülme, üzüntü, esef, keder. *We heard with ~ that you had failed the examination.* **2.** pişmanlık, nedamet, **3. regrets** : özür dileme, itizar. **Send one's regrets** : davete gidemeyeceği için özür dilemek. **4. (much/greatly) to one's ~**: maalesef, yazık ki. *Much to my ~, I cannot come next week.* ***e.a.- 1.*** *sorrow,* ***2.*** *remorse.* ***k.a.- 1.*** *joy.* ***NOT:*** Genel olarak **REGRET** yanlış yapılan bir hareketten dolayı duyulan üzüntü ve esefi ifade eder: *With regret he remembered his forgotten promise.* **REMORSE** ise pişmanlık, nedamet ve vicdan azabını belirtir: *The boy was filled with remorse for the worry he had caused his mother.*

regretable = regrettable, *sf.* üzücü, üzüntü/ keder /esef verici, müessif, acınacak, pişman olunacak. *His tiredness caused him to make a ~ error.* **It is ~ that** : maalesef, yazık ki.

regretably = regrettably, *zf.* maalesef, yazık ki. *~ few of them, if indeed any, have gone to university. ~ it is not an easy plan to materialize.* ***e.a.-*** *sadly, unfortunately.*

regretful, *sf.* **1.** üzgün, kederli, mahzun. *I was sorry to leave, when I saw their ~ faces.* **2.** pişman, nadim, **3.** müteessir, müteessif. *He was neither proud nor ~ about what happened.* **4. ~ly** : üzülerek, üzgün bir şekilde, acınarak, pişmanlıkla, esefle, teessüfle, **5. ~ness** : üzgünlük, üzüntü, keder, hüzün, pişmanlık, nedamet, esef, teessür.

regretless, *sf.* üzüntü/keder/pişmanlık/nedamet/esef duymayan.

regroup, *f.* **1.** yeniden gruplara/kısımlara ayırmak. *He ~ed the products to make a better display.* **2.** yeniden teşkilâtlandırmak/organize etmek, yeni teşkilât kurmak, **3.** askerî kuvvetlerin taktik yapısını değiştirmek. *~ military forces.*

regulable, *sf.* düzenlenebilir, ayarlanabilir, tanzim/tertip / kontrol edilebilir.

regular[1], *sf.* **1.** mutat, alelâde, harcıâlem, normal, alışılmış, mahut, beylik. *My ~ time for going to work is 8.00 A.M.* **2.** düzgün, muntazam, düzenli, intizamlı. *He leads a ~ life.*

3. yöntemli, usule uygun. *a ~ meeting.* **4.** daimî, devamlı, müdavim, her zamanki. *~ customer. our ~ cook is ill.* **5.** âdetlere/ilkelere uyan, **6.** *k.d.* gerçek, sahici, hakikî, tam, saf, temiz, adamakıllı. **He's a ~ nuisance** : Tam bir baş belâsıdır. **7.** *bot.* (tüveyçleri) düzgün (dizilmiş) (çiçek), **8.** *gr.* kurallı, kıyasî, **9.** *mat.* (a) düzenli: daima aynı yasaya/kurala uyan. **~ curve** : düzenli eğri. **~ function** : düzenli işlev. **~ matrix** : düzenli dizey. **~ space** : düzenli uzay. (b) düzgün (çokgen/çok yüzlü) : bütün açıları/kenarları/ yüzleri birbirine eşit. **~ pentagon** : düzgün beşgen. **~ polygon** : düzgün çokgen. **~ polyhedron** : düzgün çok yüzlü. **~ prism** : düzgün prizma, (c) (kompleks değişkenli işlev) çözümsel, analitik, **10.** *As.* nizamî (asker), muvazzaf. **~ army**: muvazzaf ordu, hazerî ordu, **11.** (milletler arası yasa) savaşçı, savaşan orduya mensup, **12.** belirli dine/mezhebe mensup. *~ clergy.* **13.** *ABD* siyasî partinin yetkili organları tarafından seçilmiş, **14.** (kahve) sütlü, **15. ~ ode** *bk.:* **Pindaric ode, 16. ~ year** : (Musevî takvimine göre) 354 günlük yıl. ***e.a.- 1. usual, normal, customary, 2. even, formal, orderly, uniform, 4. habitual, established, fixed, 5. methodical, systematic, 6. habitual, 8. real, genuine, absolute, thorough, unmitigated.***

regular[2], *is.* **1.** daimî/ devamlı müşteri, **2.** katolik papazı, katolik manastır sistemine mensup rahip, **3.** *As.* muvazzaf/nizamî asker, **4.** *ABD* siyasî partiye sadık üye, **5.** orta boy elbise, **6.** devamlı oyuncu/sporcu.

regularisation/regularise, *Brit. bk.:* **regularization/regularize.**

regularity = regularness, *is.* düzgünlük, nizam, intizam, düzen(lilik), devamlılık, yollu/ yöntemli olma, usule uygunluk.

regularization, *is.* düzeltme, düzgünleştirme, düzenleme, intizama sokma, usulüne uydurma, düzgün/muntazam yapma, ayarlama.

regularize, *gl.f.* **-lzed, -izing** düzeltmek, düzgünleştirmek, düzenlemek, intizama sokmak, usulüne uydurmak, düzgün/muntazam yapmak, ayarlamak.

regularly, *zf.* **1.** düzenli/düzgün/muntazam bir şekilde, muntazaman, intizamla, düzenle, **2.** düzgün/eşit aralıklarla, **3.** plâna/ âdete/ töreye/ usule/ nizama /kurala uygun olarak.

regulate, *gl.f.* **-lated, -lating 1.** düzenlemek, tanzim etmek, nizama sokmak. *The volume of economic activity is ~d by the supply of money.* **2.** töreye/usule/kurala uygun olarak yönetmek/idare veya kontrol etmek, **3.** ayarlamak, ayar etmek, düzeltmek. *to ~ a watch. ~ the heat.* **4.** düzgün işlemesini sağlamak, **5.** yoluna koymak, uydurmak. ***e.a.- 1. arrange, dispose, 2. manage, conduct, rule, govern, 3. adjust, set, correct, rectify.***

regulation[1], *is.* **1.** düzen, nizam, kanun, as tüzük, yönetmelik, talimat, kural, kaide, yöntem, usul. **traffic/safety ~s** : trafik/güvenlik kuralları. *You can't do that, it's against ~s.* **2.** düzel(t)me, düzenle(n)me, tanzim etme/edilme, nizama sok(ul)ma, ayarla(n)ma, **3. ~s** : tüzük, yönetmelik, talimatname, nizamname.

regulation[2], *sf.* **1.** düzenli, nizamî, kanuna/ yönetmeliğe/kurala/ usule uygun. **~ uniform** : nizamî üniforma, **2.** alelâde, alışılmış, malûm, bilinen, mahut, mutat, normal. *a ~ haircut.* ***e.a.- 2. usual, normal, customary.***

regulative, *sf.* düzenleyici, düzenleyen tanzim /ayar eden, nâzım, nizama/kanuna/ yönetmeliğe/kurala/ usule uygun hâle getiren. **~ly** : düzenleyecek şekilde, düzenleyerek, tanzim/ ayar ederek.

regulator, *is.* **1.** düzenleyici (kimse/ şey), düzelten, intizama/nizama sokan, nâzım, **2.** (saat) (a) düzengeç, rakkas, (b) ana saat, **3.** *mak.* (hız, basınç vb.) düzenleyici, düzengeç, **4.** *elekt.* düzengeç, regülatör, gerilimi/akımı belirli değerde sabit tutan düzenek, **5. ~y** : tüzel, yasal, nizam/kural/talimat icabı, kanunî.

reguline, *sf.&is.* yarı arıtılmış, cüruf halinde (maden). *~ silver. a ~ deposit.*

regulus, *is., ç.* **-luses/-li 1.** *b.h. astr.* Aslan burcunun en büyük yıldızı, **2.** *metal.* (a) cüruf, (b) yarı arıtılmış maden.

regurgitant, *sf.* kusturucu.

regurgitate, *f.* **-tated, -tating** kus(tur)mak, istifrağ et(tir)mek, (sıvı/gaz) fışkır(t)mak, geri çıkartmak/tepmek. *Some birds ~ food to feed their young.* ***e.a.- vomit.***

regurgitation, *is.* **1.** kus(tur)ma, istifra et(tir)me, (sıvı/gaz) fışkır(t)ma, geri tepme, **2.** *fizy.* geri taşma: kalp kapakçıklarının arızalı olması nedeniyle kanın gerisingeriye kalbe akması.

rehab, *gl.f.* **-habbed, -habbing** *bk.:* **rehabilitate**, *(kısaltılmış şekli). to ~ an old house.*

rehabilitant, *is.* yeteneklendirilen, rehabilitasyona tâbi tutulan kimse.

rehabilitate, *gl.f.* **-tated, -tating 1.** yeteneklendirmek, yeniden güçlendirmek, sağlığını/yeteneklerini/kuvvetini iade etmek, sağlığına/kuvvetine kavuşturmak, *He used exercise programs to ~ heart attack victims.* **2.** düzeltmek, ıslah etmek. *to ~ prisoners.* **3.** (iflâs hâlindeki kurumu) iyi yönetimle kâra geçirmek, **4.** saygınlaştırmak, saygınlığını/şeref ve itibarını iade etmek, **5.** eski memuriyetini/haklarını iade etmek, **6.** onarmak, tamir/ıslah etmek. *The old house is to be ~d.*

rehabilitation, *is.* **1.** yeteneklendirme, yeniden güçlendirme, **2.** (kötü huyları vb.) düzeltme, ıslah etme, **3.** saygınlaştırma, saygınlığını/şeref ve itibarını iade etme, **4.** onarma.

rehabilitative, *sf.* **1.** yeteneklendirici, **2.** (kötü huyları vb.) düzeltici, ıslah edici, **3.** onarıcı.

rehash, *is.&gl.f.* **1.** (eski bir konuyu) tekrar irdeleme(k)/tartışma(k)/görüşme(k) / müzakere etme(k) / ele alma(k). **The question had been ~ed again and again** : Soru tekrar tekrar ele alındı. **2.** bir şeyi fazla değiştirmeden tekrar kullanma(k)/öne sürme(k)/meydana çıkarma(k), **3.** (eti) tekrar pişirme(k), **4.** temcit pilâvı, **5.** tekrar pişmiş yemek, **6.** (bir şeyin) azıcık değişik şekli. *That composition is simply a ~ of an article in the encyclopedia.*

rehear, *gl.f.* **-heard, -hearing 1.** tekrar işitmek/dinlemek, **2.** (davaya) tekrar bakmak, yeniden duruşmasını yapmak. *to ~ a case.* **3. ~ing** : tekrar/yeniden/ikinci duruşma.

rehearsable, *sf.* prova edilebilir, ezberden okunabilir.

rehearsal, *is.* **1.** prova, deneme. **dress ~** : elbise provası. **play in/under ~** : provası yapılan piyes, **2.** prova yapma. **to put a play in ~** : bir piyesin provasını yapmak, **3.** sayıp dökme, ayrıntılı anlatım. *a ~ of woes.*

rehearse, *f.* **-hearsed, -hearsing 1.** (piyes, tören, konser vb.) prova etmek, prova(sını) yapmak, **2.** (aktör) alıştırmak, tekrarlatarak öğretmek/ezberletmek, **3.** bir bir ayrıntılarıyla anlatmak, sayıp dökmek, nakletmek, hikâye etmek. **She ~d all the happenings of the day from beginning to the end** : Günün olaylarını başından sonuna kadar anlattı. **4.** ezberden okumak, inşat etmek, tekrarlamak, **5. rehearser** : provacı, prova yaptıran, anlatan, ezberden okuyan.

rehouse, *gl.f.* **-housed, -housing** yeni/daha iyi bir eve yerleştirmek, iskân etmek.

rehumanize, *gl.f.* **-ized, -izing** insanîleştirmek, insanî haklarını vermek, tekrar insanlığa/insanlık şeref ve haysiyetine yaraşır hâle getirmek, müreffeh bir hayata kavuşturmak. **rehumanization**: insanîleştirme.

rehydrate, *gl.f.* tekrar sulandırmak, kaybettiği suyu bünyesine vermek. **rehydratable** : tekrar sulandırılabilir. **rehydration** : tekrar sulanma.

Reich, *is. Alm.* Almanya, Alman Hükûmeti/İmparatorluğu. **~führer** : SS şefi.

reichsmark, *is., ç.* ***-marks/-mark*** eski Alman markı (1 9. 24.-1 9.48).

Reichstag, *is. Alm.* eski Alman Millet Meclisi (18.71-1 9.45). *bk.:* **Bundestag.**

reichstaler, *is., ç.* ***-ler*** (1566' da çıkarılan) eski Alman gümüş lirası.

reification, *is.* somutlaştırma, maddîleştirme.

reify, *gl.f.* **-fied, -fying** somutlaştırmak, maddîleştirmek, mücessem hale getirmek. **to ~ an abstract concept** : soyut bir kavramı somutlaştırmak.

reign[1], *is.* **1.** saltanat, hükümdarlık, krallık. *The ~ of a wise ruler benefits his country.* **2.** saltanat/hükûmet süresi. *Queen Victoria's ~ lasted 64 years.* **3.** hüküm sürme, hükümranlık, hakimiyet, her yerde varlığını/gücünü gösterme, **4.** çağ, dönem, devir, asır. *~ of terror.* ***e.a.-*** *1. sovereignity, dominion, suzerainty, 3. prevalence.* ***eş ses.-*** *rain, rein.*

reign[2], *gs.f.* **1.** saltanat sürmek, hükümdarlık/krallık yapmak, **2.** hükmetmek, üstün kudret/nüfuz/iktidar sahibi olmak, **3.** hâkim olmak, hüküm sürmek, hükmünü icra etmek. *Peace has ~ed in our country. Silence ~ed on the lake, except for the sound of our paddles in the water.* ***e.a.-*** *1. rule, govern, 3. predominate, prevail.*

reimburse, *gl.f.* **-bursed, -bursing 1.** (masrafını/zararını) ödemek/karşılamak, tazmin etmek. *~ travel expenses. He promised to ~ me for*

the damage to my car. **2.** parasını geri vermek/iade etmek, **3. reimbursable** : ödenebilir, parası geri verilebilir/iade edilebilir, tazmin edilebilir, **4. ~ment** : ödeme, parasını geri verme/iade etme, **5. reimburser** : ödeyen, parasını geri veren.

reimport, *is.&f.* **1.** (evvelce ihraç edilmiş malı) tekrar ithal (etmek), **2. ~ation**: (a) tekrar ithal, (b) tekrar ithal edilen mal.

reimpression, *is.* **1.** yeni/ikinci/tekrar baskı, **2.** tıpkıbasım. *e.a.- reprint.*

rein[1], *is.* **1.** dizgin, **2.** yular, **3.** yönetme/kontrol aracı, **4. draw ~** : yavaşlamak, dizginleri çekmek, durmak. *He never drew ~ for a moment till he reached the river.* **5. drop the ~s**: dizginleri salıvermek, vazgeçmek, oluruna bırakmak, **6. give (free) ~ to ~** : dizginleri gevşetmek, başıboş/serbest bırakmak, salıvermek. **give free ~ to one's imagination** : hayallere kapılmak, **7. keep a tight ~ on/over s.o.** : dizginleri kısmak, sıkı tutmak, müsamaha etmemek. *We will have to keep a tight ~ on expenditure in the next few months.* **8. take the ~s** : idareyi/kontrolu/dizginleri ele almak, önderlik yapmak, **9. the ~s of government** : siyasî iktidar, hükûmet yönetimi/idaresi. **to assume/hold the ~ of the government** : Hükûmet yönetimini ele almak/elinde tutmak.

rein[2], *f.* **1.** dizginlemek, ata dizgin vurmak, dizginle idare etmek, **2.** dizgini ele almak, kısıtlamak, kontrol etmek, **3.** dizginlenmek, dizginle idare edilmek, dizgine itaat etmek, **4. ~ back = ~ up** : dizginleri kısmak, atı durdurmak, **5. to ~ in** : ata dizgin vurmak, **6. to ~ s.o. in** : birisini dizginlemek, kontrol/disiplin altına almak.

reincarnate, *sf.&gl.f.* **1.** yeniden vücut vermek/tecessüm ettirmek, (ruh) yeni bedene girmek/sokmak, **2.** (ruh) yeni bir bedene girmiş, yeniden vücut bulmuş/tecessüm etmiş.

reincarnation, *is.* **1.** ruh sıçraması, ölenin ruhunun başka bir bedende tekrar dünyaya geldiği inancı, **2.** ruhun başka bir bedende tekrar doğuşu, **3.** tecessüm, **4.** (a) başkasının ruhunu taşıyan yeni vücut. *They all regarded us as ~s of their ancestors.* (b) bu vücudun hayatı.

reindeer, *is., ç.* **-deer/-deers** *zool.* ren geyiği, kuzey geyiği *(Rangifer tarandus).*

reindeer moss, *is. bot.* ren likeni *(Cladonia rangiferina)*

reinforce, *is.&gl.f.* **-forced, -forcing 1.** takviye etmek, (yeniden) kuvvetlendirmek/sağlamlaştırmak, pekiştirmek, **2.** fazla asker/kuvvet göndermek, kuvvetini artırmak, desteklemek, **3.** imdat götürmek, **4.** artırmak, çoğaltmak, büyütmek, genişletmek, **5.** *psikol.* pekiştirmek, ödül vererek/vadederek bir uyarıya karşı tepkiyi güçlendirmek, **6.** takviye kuvveti, takviye eden şey, destek, **7. ~able** : takviye edilebilir, kuvvetlendirilebilir, sağlamlaştırılabilir, **8. ~d concrete** : betonarme. *e.a.- 1,2. strengthen, support, 4. increase, augment, 5. encourage.*

reinforcement, *is.* **1.** takviye (etme/edilme), kuvvetlendir(il)me, sağlamlaştır(ıl)ma, pekiştir(il)me, **2.** takviye eden/kuvvetlendiren şey, destek, **3.** *As.* askerî takviye kuvveti/birliği.

reinforcer, *is. psikol.* pekiştirici: bir uyarıya karşı tepkiyi güçlendiren şey (ödül vb.).

reinless, *sf.* dizginsiz, başıboş, kontrolsuz. *e.a.- unrestrained, unchecked.*

reins, *is.* **1.** dizginler (tekili: **rein**), **2.** *esk.* (a) böbrekler, (b) böğürler, (c) bel (eskiden sevgi merkezi kabul edilirdi). *e.a.- 2. (a) kidneys, (c) loin.*

reinsman, *is.* mahir binici/süvari.

reinstall, *gl.f.* yeniden kurmak/tesis etmek. **~ation** : yeni tesis. **~ment** : yeniden kurma/tesis etme.

reinstate, *gl.f.* **-stated, -stating 1.** eski durumuna/hâline/mevkiine getirmek/iade etmek. **to ~ s.o. in his possessions** : birine malını iade etmek. **He was four times sacked and four times ~d** : Dört defa mevkiinden atıldı ve tekrar getirildi. **2.** kuvvetlendirmek, canlandırmak, tazelemek. **This success ~d my faith in myself** : Bu başarı kendime güvenimi tazeledi. **3. ~ment = reinstation** : eski durumuna/hâline/mevkiine getirme/iade etme, **4. reinstator** : eski durumuna/hâline/mevkiine getiren/iade eden.

reinsure, *gl.f.* **-sured, -suring 1.** tekrar/yeniden sigorta etmek, **2.** güvencelendirmek, bir sigortanın risklerini başka bir sigorta ile güvence altına almak, **3. reinsurance** : tekrar sigorta, güvencelendirme, **4. reinsurer** : tekrar sigorta eden, güvencelendiren.

reinvent, *gl.f.* **1.** tekrar keşfetmek. *He realized he was ~ing a machine that had been designed a century before.* **2.** yeni baştan kurmak/yapmak. *Radicals who want to ~ America.* **3.** tekrar istifadeye arz etmek/meydana çıkarmak.

reinvest, *gl.f.* (parayı/geliri/kârı) yeniden/tekrar yatırmak, yeni yatırım yapmak. **~ment** : tekrar yatırma, yeni yatırım, tekrar yatırılan para.

reinvigorate, *gl.f.* **1.** yeniden zindeleştirmek/ canlandırmak, yeni zindelik/canlılık vermek. *A long walk ~s the mind.* **2. reinvigoration**: yeniden zindeleş(tir)me/canlan(dır)ma, zindelik, canlılık, **3. reinvigorator** : yeniden zindeleştiren/ canlandıran, yeni zindelik/canlılık veren.

reis, *ç. is.* (tekili: **real**) eski Portekiz/Brezilya parası.

reissue, *is.&f.* **-sued, -suing 1.** yeni baskı, yeniden basılan/yayınlanan şey. *a ~ of stamps. This stamp is a ~.* **2.** yeniden basmak/yaymak/çıkarmak, **3. reissuable** : yeniden basılabilir/yayınlanabilir, **4. reissuer** : yeniden basan/yayınlayan.

reitbok, *is. bk.:* **reedbuck.**

reiterable, *sf.* yinelenebilir, tekrarlanabilir.

reiterant, *sf.* yinelemeli, yinelenen, yinelenmiş, tekrarlanan, tekrarlayan, tekrar ve daha şiddetli vuku bulan. *~ cry/noise.*

reiterate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** yinelemek, tekrarlamak, tekrar etmek/söylemek/yapmak, **2. reiteration** : yineleme, tekrarlama, tekrar yapma. ***e.a.-*** *repeat.*

reitertive, *sf.&is.* **1.** yinelenen, yinelenmiş, tekrarlanan, tekrarlayan, mükerrer, **2.** yinelenmiş hece/kelime: (çok defa hafif bir değişiklikle) tekrarlanarak yapılan kelime: *tittle-tattle, razzle-dazzle* gibi, **3. ~ly** : yineleyerek, tekrarlayarak, **4. ~ness** : yineleme, tekrarlama, **5. reiterator** : yineleyen, tekrarlayan.

reive, *f.* **reived, reiving** *İsk.* **1.** soymak, yağma/talan etmek, çapulculuk yapmak, **2. reiver** : soyguncu, yağmacı, çapulcu. ***e.a.-*** *1. rob, plunder, raid.*

reject[1], *gl.f.* **1.** reddetmek, almamak, kabul etmemek. *~ an application/a suggestion/a proposal. She ~ed his marriage proposal. The engineer ~ed the equipment.* **2.** (ricayı/dileği/talebi) isaf etmemek, yerine getirmemek, yapmamak, **3.** (bir kimseyi) kabul etmemek, geri çevirmek, **4.** seçip defetmek, bir tarafa atıvermek, ıskartaya çıkarmak, bertaraf etmek. *~ a faulty casting.* **5.** tart etmek, defetmek, çıkarmak, dışarı atmak, kusmak, **6. ~able** : reddedilebilir, kabul edilmeyebilir, **7. ~er = ~or** : reddeden kimse, **8. ~ingly** : redderek, kabul etmeyerek, reddedercesine. ***e.a.-*** *1. refuse, 1,2. repudiate, deny, decline, disallow, 3. rebuff, renounce, repel, repulse, 4. discard, eliminate, jettison, 5. eject, cast out, expel, vomit.* ***k.a.-*** *1. accept.*

reject[2], *is.* ıskarta (mal vb.), kabul edilmeyen/atılan/reddedilen şey. ***e.a.-*** *second.*

rejectamenta, *ç. is.* **1.** ıskarta eşya, döküntü, süprüntü, **2.** dışkı, canlı organizmaların vücuttan çıkardığı madde. ***e.a.-*** *2. excrement.*

rejectee, *is.* reddedilen kimse, sakat/çürük vb. olduğu için askerliğe kabul edilmeyen kimse.

rejection, *is.* **1.** ret, itiraz, **2.** reddetme, kabul etmeme, geri çevirme, ıskartaya çıkarma, **3.** reddedilme, kabul edilmeme, geri çevrilme, **4.** reddedilen/kabul edilmeyen/ıskartaya çıkarılan şey, **5. ~ slip** : ret puslası, bir eserin basılıp yayınlanamayacağını yazarına bildiren matbu pusula. *A young writer discouraged by so many ~ slips.*

rejective, *sf.* reddeden, itiraz eden, itirazî. *His ~ and overcritical attitude.*

rejigger, *gl.f.* değiştirmek, yeniden düzenlemek. ***e.a.-*** *alter, rearrange.*

rejoice, *f.* **-joiced, -joicing 1.** sevin(dir)mek, neşelen(dir)mek, hoşlan(dır)mak, hazzet(tir)mek, memnun/mutlu etmek/olmak, haz ve sürur duy(ur)mak. *To ~ in another's happiness. They ~d to see peace to return their country at last. He heard the good news and ~d.* **2. ~ s.o.'s heart= ~ the heart of s.o.** : içini/gönlünü ferahlatmak, sevindirmek, sevince gark etmek. *The victory ~d the heart of the whole nation.* **3. ~ in** : (mizah) malik/sahip olmak. **~ in the name of** : adı (acayip/gülünç bir şey) olmak. **He ~s in the name of Pigg** : Adı Pigg'dir. (Kişi domuza benzetilerek gizli bir mizah yapılmıştır.) ***e.a.-*** *1. delight, enjoy, celebrate, exult, jubilate, glory, exhilarate, gladden.* ***k.a.-*** *be sad/unhappy, mourn, grieve, lament.*

rejoiceful, *sf.* sevinçli, kıvançlı, neşeli, mutlu, sevinç/neşe dolu.

rejoicer, *is.* sevinen, sevindiren.

rejoicing, *sf.&is.* **1.** *bk.:* **rejoiceful**, **2.** sevinme, sevinç/neşe/kıvanç duyma, mutlu olma. *It was a time for great ~.* **3.** *gen.* **~s** : sevinç, kıvanç, neşe, mutluluk, şenlik, sürur, bayram. *There were terrific ~s after the victory.* **4. ~ly** : sevinçle, kıvançla, neşe ile, mutlulukla, sevinerek, sevinç/ neşe duyarak.

rejoin, *f.* **1.** tekrar/yeniden katılmak/iltihak etmek. *He ~ed his friends. I ~ed him upstairs.* **2.** tekrar kavuş(tur)mak, yeniden birleş(tir)mek/ bir araya getirmek/gelmek, **3.** (ekseriya itirazlı) cevap/karşılık vermek, mukabele etmek, mukabelede bulunmak, yanıtlamak. **"That is a matter that will be dealt with in time." I ~ed.**: "Zamanı gelince bu konu ele alınacaktır." diye cevap verdim. **4.** *huk.* davacının iddiasına cevap vermek. ***e.a.- 2. reunite, 3. retort, reply, answer, respond.***

rejoinder, *is.* **1.** yanıt, cevap, karşılık, mukabele, cevaba verilen karşılık, karşı cevap. *His remark brought a sharp from Mr. B.* **2.** *huk.* (davacının iddiasına verilen) cevap. ***e.a.- 1. reply, response, riposte, answer, retort.***

rejuvenate, *gl.f.* **-nated, -nating 1.** (tekrar) gençleştirmek, canlandırmak, zindelik/canlılık vermek, ihya etmek. *The old man tried to ~ himself by taking hormone shots. The mountain air will ~ you.* **2.** *coğ.* (a) (akarsu) gençleşmek, yeniden hız ve aşındırma gücü kazanmak. (b) (arazi) yeni engebeler oluşturmak, genç topografik görünüş kazanmak, **3. rejuvenation = rejuvenance** : gençleş(tir)me, canlan(dır)ma, zindelik/canlılık verme/kazanma, **4. rejuvenative** : gençleştirici, canlandırıcı, zindelik/canlılık verici, **5. rejuvenator** : gençleştiren, canlandıran, zindelik/canlılık veren şey, **6. rejuvenescent = rejuvenating** : gençleş(tir)en, canlan(dır)an, zindelik/canlılık veren/kazandıran. ***e.a.- 1. juvenize, refresh, renew, freshen, reinvigorate.***

rekindle, *is.&f.* **-dled, -dling 1.** (tekrar) tutuş(tur)ma(k)/alevlen(dir)me(k)/ateşle(n)me(k). *His love ~d. In the event that the fire ~s.* **2. rekindler** : (tekrar) utuşturan/alevlendiren/ateşleyen.

reknit, *gl.f.* yeniden örmek.

rel. = **1.** relating, **2.** relative, **3.** relatively, **4.** religion, **5.** religious.

re-laid, *f. bk.:* **re-lay** *(geç.z.&sf.f.).*

relapse, *is.&gs.f.* **-lapsed, -lapsing 1.** tekrar eski hâline/durumuna dönme(k)/dönüş. *She ~d into depression. He ~d into poverty. The room ~d into silence again.* **2.** (hastalık) nüksetme(k)/tekrarlama(k), depreşme(k), tekrar fenalaşma(k)/hastalanma(k). **Just when we thought he had recovered, he suffered a ~** : Tam iyileştiğini zannettiğimiz anda hastalığı nüksetti. **3.** tekrar kötü yola/dalâlete sapma(k), günah işleme(k), yeniden sapıtma(k), tekrar suç işleme (k). **to ~ into crime** : tekrar cinayet işlemek, **4. relapser** : tekrar eski hâline/durumuna dönen, tekrar kötü yola/dalâlete sapan, günah işleyen, tekrar suç işleyen, **5. relapsing fever = recurrent fever** *patol.* depreşik humma: bit ve kene ısırması ile bulaşan beş ilâ yedi gün sık sık humma ile devam eden bir hastalık. ***e.a.- 3. lapse, backslide, revert, degenerate, regress, retrogress, worsen.***

relate, *f.* **-lated, -lating 1.** anlatmak, söylemek, nakletmek, hikâye etmek. *He ~d his adventures.* **2.** bağlantı/ilgi/münasebet kurmak/ tesis etmek. **We cannot ~ this species to/with any other** : Bu türün başka herhangi bir tür ile ilgisini bulamadık. **3. ~ to** : ilgili olmak, taallûk etmek, ilgisi/münasebeti olmak. *I want to ask you a question that ~s to electricity.* **4.** bağlı olmak, dostça/toplumsal ilişki kurmak. *Children need to learn to ~ to other children.* **5. relatability** : anlatılabilme, söylenebilme, hikâye edilebilme; ilgili olma, ilgisi/münasebeti bulunma, **6. relatable** : anlatılabilir, söylenebilir, hikâye edilebilir; ilgili, **7. relater** : anlatan, hikâye eden; ilgi/ilişki kuran. ***e.a.- 1. narrate, delineate, detail, repeat, recite, recount. k.a.- 2. dissociate.***

related, *sf.* **1.** ilgili. alâkalı, bağlı, ilgisi/ münasebeti olan. *Industries ~ to shipbuilding.* **2.** yakın, akraba, hısım. **He is ~ to us** : Akrabamızdır. **They are very distantly ~** : Çok uzaktan akrabadırlar. **3.** anlatılmış, hikâye edilmiş, söylenmiş. *This is a story ~ by my friend.* **4. ~ly** : ilgili olarak. **5. ~ness** : ilgi, alâka, münasebet, bağlılık, akrabalık, hısımlık, yakınlık. ***e.a.- 1. associated, connected, relevant, affiliated, 2. linked, connected, joined, allied, akin. cognate, 3. narrated, told.***

relating, *sf.* ilgili, alâkalı. **~ to** : ... ile ilgili, -e dair, ... hakkında. *They passed a law ~ to drugs. Discussions ~ to the environment protection.* ***e.a.-*** *about.*

relation, *is.* **1.** ilgi, alâka. *Your answer has no ~ to the question.* **2. ~s** : (a) (insanlar/toplumlar/milletler arasındaki) ilişki, münasebet. **Public ~s** : Halk ile ilişkiler. **break off ~s with s.o.** : birisiyle ilişkiyi/alâkayı kesmek. *Our firm has business ~s with his firm.* (b) cinsel ilişki, cinsî münasebet, **3.** bağlılık, rabıta. *The ~ of mother and child is the closest in the world.* **4.** akrabalık, hısımlık, sıhriyet. **What ~ is he to you?** Sizin nenizdir/ sizinle akrabalığı nedir? **5.** akraba, hısım. **~ by marriage** : evlilik dolayısıyla akraba, **6.** (a) ilgi, taallûk. *The plan with ~ to the future.* (b) **in/with ~ to** : ... ile ilgili, -e müteallik/dair, ... hususunda/konusunda, oranla, nispetle. *We must plan in ~ to the future.* **7.** anlatma, nakletme, hikâye/tasvir etme, **8.** anlatış, anlatım, hikâye, rivayet, izahat, beyan, **9.** *huk.* (a) iddia, şikâyetin beyanı, (b) ön kapsam, karanın/hükmün makabline şümulü, **10.** *mat.* bağıntı. ***e.a.-*** *1. connection, relationship, tie, link, 2. (a) dealings, affairs, (b) sexual intercourse, 4. kinship, relationship, 5. relative, kinsman, 6. (a) reference, regard, respect, allusion, (b) concerning, 7. recitation, recital, description, 8. narrative, account, story, chronicle, report.*

relational, *sf.* **1.** ilgi+, münasebet+, akrabalık+. **~ duties** : akrabalık görevleri, **2.** bağıntısal, ilgi/münasebet/bağıntıları gösteren/belirten/inceleyen. *~ anatomy. ~ plant morphology.* **3.** *gr.* bağıntısal: cümle elemanlarının bağıntısını gösteren. *~ words.*

relationship, *is.* **1.** bağ, bağıntı, ilgi, ilişki, alâka, münasebet, **2.** akrabalık, hısımlık, sıhriyet, **3.** (insanlar arasında) duygusal bağlantı. ***e.a.-*** *1. connection, association, involvement, dependence, alliance, 2. kinship, consanguinity, affinity.* ***NOT:*** **KINSHIP,** kan bağı veya evlilik dolayısıyla akrabalığı, **AFFINITY** ise yalnız evlilik dolayısıyla akrabalığı ifade eder. **RELATIONSHIP** daha geniş anlamlı olup her türlü yakınlık, ilgi ve akrabalığı kapsar.

relative[1], *is.* **1.** akraba, hısım, **2.** ilgili şey, **3.** bağıl/izafî şey, **4.** *gr.* ilgi zamiri/sıfatı/zarfı.

relative[2], *sf.* **1.** bağıl, göreli, izafî, nispî. *The ~ advantages of the two methods.* **2.** bağıntılı, bağlı. *Luxury is ~ to one's standard of life.* **3.** ilgili, ilişkin, ait, mensup, müteallik, mütedair. **negotiations ~ to an alliance** : ittifakla ilgili müzakereler, **4.** *gr.* ilgi, ilgili. **~ clause**: ilgili cümle. *"He is the man who saw you"* cümlesinde *"who saw you"* ilgili cümledir. **~ pronoun** : ilgi zamiri. *"It was I who told you"* cümlesinde *"who"* ilgi zamiridir. **5. ~ to** : (a) ... ile ilgili, ... hakkında. *a letter ~ to my proposal.* (b) -e nazaran/göre/nispetle. *This subject is little understood ~ to its importance. He is strong ~ to his size.* ***e.a.-*** *1. comparative, proportionate, 2. pertinent, relevant, referential.*

relative density, *is. fiz. bk.:* **specific gravity.**

relative frequency, *is. ist.* göreli sıklık: bir zaman aralığında vukua gelen olay sayısının vukua gelebilecek olay sayısına oranı.

relative humidity, *is.* bağıl nem: belli bir sıcaklıkta havada bulunan nem miktarının o sıcaklıkta havayı doyuran nem miktarına oranı.

relatively, *zf.* **1.** nispeten, oldukça. *a ~ small difference. a ~ less important issue. He is ~ happy.* **2.** göre, ... yanında, ...-e kıyasen/nazaran. *the value of one thing ~ to other things.* ***e.a.-*** *1. comparatively.*

relativeness, *is.* bağıllık, izafîlik. ***e.a.-*** *relativity.*

relative pitch, *is. müz.* bağıl perde: bir sesin başka seslere göre incelik/kalınlığı. *bk.:* **absolute pitch.**

relative wind, *is.* bağıl rüzgâr, bir cisme göre havanın hareketi.

relativism, *is. fel.* **1.** görecilik, izafiye: (a) bilginin göreli/izafî olduğu teorisi, (b) ahlâkî değerlerin bireye, topluma ve çağa göre değişeceği öğretisi, **2.** *bk.:* **relativity.**

relativist, *is.* göreci, görecilik/görelilik kuramı yanlısı.

relativistic, *sf.* **1.** görecil, görecilik/görelilik kuramı ile ilgili, **2.** *fiz.* bağıl, izafî, değeri hıza bağlı olarak değişen, **3. ~ quantum mechanics**: görecil nicemsel işley bilimi.

relativity, *is.* **1.** bağıllık, izafîlik, nispîlik, **2.** *fiz.&fel.* görelilik, izafiyet. **~ theory** : görelilik kuramı, izafiyet teorisi/nazariyesi. **~ of knowledge** : bilginin göreliliği.

relativize, *gl.f.* **-ized, -izing** bağıllaştırmak, görelleştirmek.

relator, *is.* **1.** öykücü, hikâyeci, hikâye eden/anlatan/söyleyen kimse, **2.** *huk.* muhbir, ele veren/ihbar eden kimse. ***e.a.- 1.*** *narrator, relater.*

relax, *f.* **1.** gevşe(t)mek. *He ~ed his grip on her arm.* **2.** tavsa(t)mak, (gayret/dikkat vb.) azal(t)mak, yavaşla(t)mak, yumuşa(t)mak. *to ~ one's efforts. I was determined not to ~ my own vigilance.* **3.** (kural/disiplin) hafifle(t)mek, gevşe(t)mek, zayıfla(t)mak. *He had no intention to ~ his policies.* **4.** dinlen(dir)mek, istirahat et(tir)mek, yorgunluğunu gidermek. *Just lie down and ~. Some people can't even ~ when they are at home.* **5.** endişeden/üzüntüden uzaklaşmak, gönlünü ferah tutmak, aldırmamak, boş vermek, işi oluruna bırakmak. ***e.a.- 1.*** *losen, slack, 2. diminish, abate, slacken, remit, relent, lessen, soften, 3. mitigate, weaken, ease.* ***k.a.- 1.*** *tighten, tense.*

relaxant, *sf.* gevşetici, hafifletici, yumuşatıcı, rahatlatıcı, dinlendirici, kasları gevşetici (ilâç).

relaxation, *is.* **1.** gevşe(t)me, **2.** tavsa(t)ma, (gayret/dikkat vb.) azal(t)ma, yavaşla(t)ma, yumuşa(t)ma. *There must be no ~ in our continuous effort.* **3.** dinlenme, istirahat, eğlence, oyalanma. *What do you do for ~? It is necessary for you to have some rest and ~.* **4.** (baskıyı/sıkı disiplini) hafifletme, gevşetme, azaltma. *He was in favor of the ~ of external controls.* **~ of restrictions** : kısıtlamaların, sıkı yönetimin vb. hafifletilmesi. ***e.a.- 1&4.*** *abatement, losening, slackening, 3. diversion, leisure, repose, amusement, recreation, hobby, entertainment.* ***k.a.- 1&4.*** *tightening, stiffening, 3. strain, toil, labor, work.*

relaxative = relaxatory, *sf.* gevşetici, tavsatıcı, azaltıcı, yavaşlatıcı, yumuşatıcı, hafifletici.

relaxed, *sf.* **1.** gevşek, yumuşak, **2.** rahatlamış, ferahlamış, gönlü ferah, **3.** tavsamış, azalmış, yavaşlamış, **4.** dinlenmiş, rahat/huzur içinde, **5.** teklifsiz, lâubalî, senli benli, **6.** (baskı, disiplin, kural vb.) hafifletilmiş, gevşetilmiş, şiddeti azaltılmış, **7. ~ly** : gevşekçe, rahatlamış/ferahlamış olarak, dinlenmiş bir şekilde, rahat/huzur içinde, teklifsizce, (baskı, disiplin, kural vb.) hafifletilmiş, gevşetilmiş olarak, **8. ~ness** : gevşeklik, yumuşaklık, rahatlık, ferahlık, tavsama, azalma, yavaşlama, dinlenme, rahat/huzur içinde olma, teklifsizlik, lâubalîlik, senli benlilik, (baskı, disiplin, kural vb.) hafifletilme, gevşetilme. ***e.a.- 1&6.*** *loose, 5. informal.* ***k.a.- 1&6.*** *strict, 5. formal.*

relaxer, *is.* dinlendirici, ferahlatıcı, iç açıcı şey. *Music is often an excellent ~.*

relaxin, *is.* gevşetici hormon, doğum esnasında kasları gevşeten hormon.

relaxing, *sf.&is.* **1.** gevşetici, rahatlaştırıcı, yumuşatıcı, **2.** yumuşaklık veren (ilâç), gevşeklik/rahavet veren (iklim/hava).

relay[1] **= re-lay**, *f.* **-laid, -laying** yeniden sermek/döşemek/yaymak. *She wanted to ~ the carpet in her new home. The railway company is proposing to spend $1M on relaying a new track.*

relay[2], *f.* **-layed, -laying 1.** (öteye/ileriye) iletmek/ulaştırmak/nakletmek /taşımak götürmek. *To ~ a message. He ~ed the news to me yesterday.* **2.** nöbet değiştirmek, yeni grubu işe sokmak, (konakta) hayvan değiştirmek, **3.** *elekt.* naklen haber iletmek/yaymak, naklen yayın yapmak, (bir işareti/mesajı)kuvvetlendirerek daha ileriye göndermek, tekrarlamak.

relay[3], *is.* **1.** nöbet, nöbetle çalışan işçiler, bir nöbette çalışanların tümü, **2.** yedek hayvan (at, köpek vb.) veya insan, çalışanların işini devralmaya hazır yedek grup, **3.** *sp.* (a) *bk.:* **~ race**, (b) bayrak yarışında koşulan mesafe, **4.** *mak.* düzenleyici: küçük güçle işleyen hassas cihazlarla kumanda edilen ve makine parçalarının hareketini düzenleyen aygıt, **5.** *elekt.* röle, bağlak, değiştirgeç, dönüştürgeç: sargısından akım geçince dilini çekerek elektrik devrelerini açan veya kapayan elektromğnetik alet, **6.** *rad.TV* naklen yayın istasyonu, **7. ~ race** : bayrak yarışı/koşusu.

re-lease, *f.* **-leased, -leasing** tekrar/yeniden kiralamak/kiraya vermek.

release, *f.* **-leased, -leasing 1.** salıvermek, serbest/özgür bırakmak, azat/ tahliye etmek, izin vermek. *They just have been ~d from prison. He was ~d to attend the wedding.* **2.** (a) (bağını) çözmek/açmak, gevşetmek, (b) (sorumluluktan/

nahoş bir durumdan vb.) kurtarmak. *He was ~d from responsibility.* **3.** (haber) açıklamak, yay(ınla)mak, (duygu, his vb.) açığa vurmak, ifşa/ilân etmek, (sinema filmi vb.) piyasaya sürmek/çıkarmak. *The committee ~d its findings. This caused him to ~ his latent anger.* **4.** *huk.* (hakkından/iddiasından) vazgeçmek/feragat etmek, terk etmek. *~ a claim to property.* **5.** *esk.* temize çıkarmak, borcunu affetmek/bağışlamak. ***e.a.- 1.*** *free, loose, deliver, dismiss, discharge, liberate, emancipate,* ***2.*** *(a) loose, disengage, extricate,* ***3.*** *announce, publish,* ***4.*** *relinquish.* ***k.a.- 1.*** *bind,* ***2.*** *(a) fasten.*

release, *is.* **1.** salıverme, serbest/özgür bırakma, azat/ tahliye (etme), izin verme. *an early ~ from jail.* **2.** (a) (bağını) çözme/açma, gevşetme, **3.** kurtuluş, halâs, **4.** (a) yay(ınla)ma/kullanma/satma izni/müsaadesi, (b) (otomobil, film vb.) piyasaya sürme/çıkarma. **general ~** : genel oynatım. **on (general) ~** : halka gösterilmekte (film). **~ print**: (filmin) piyasaya sürülen kopyası. (c) piyasaya sürülen şarkı/plâk/film vb. *Their new ~ is called "Forever love".* **4. press release** *d.d.* basın bildirisi, (basına) açıklama, basın bülteni. *President issued a press ~.* **5.** (duygu vb.) açıklama, açığa vurma. *the harmless ~ of rebellious spirits.* **6.** *huk.* (a) (hakkından/iddiasından) vazgeçme/feragat etme, terk etme, (b) feragat belgesi, **7.** *mak.* bırakıcı, boşaltma/çözme düzeni. **~ valve** : boşaltma/salıverme valfı. **~ key** : çözme/salıverme anahtarı, **8. ~ therapy** *psikol.* boşaltma sağaltımı: saldırgan ve kırıcı iç eğilimleri açığa vurdurma suretiyle tedavi, **9. ~ time = released time** : öğrencilerin din öğrenimi için serbest bırakıldıkları zaman. ***e.a.- 1.*** *deliverance, emancipation, liberation.*

releaser, *is.* salıveren, serbest bırakan, özellikle ilkel yaratıklarda karmaşık eylemlere yol açan uyarı. *Exposure to changing day length may be a ~ for nidification in many migratory birds.*

relegate, *f.* **-gated, -gating 1.** mevkiini küçültmek/düşürmek, daha aşağı duruma/mevkie/sınıfa indirmek. *To ~ one's wife to the position of a servant.* **2.** (bir işi bir kimseye) havale/tevdi etmek. *to ~ a matter to s.o. Smaller companies can ~ the job of planning to less experienced staff.* **3.** (bir şeyi belirli bir sınıfa/türe) sokmak/atmak/atamak/tayin etmek. **This kind of approach may ~ these problems somewhere down on the priority list** : Böyle bir tutum bu sorunları öncelik sırasında gerilere atabilir. **4.** sürmek, sürgüne göndermek, nefyetmek. ***e.a.- 2.*** *confide, entrust,* ***4.*** *banish, exile.*

relegation, *is.* **1.** mevkiini küçültme/düşürme, daha aşağı duruma/mevkie/sınıfa indirme, **2.** (bir işi bir kimseye) havale/tevdi etme, **3.** (bir şeyi belirli bir sınıfa/türe) sokma/atma/atama/tayin etme, **4.** sürgüne gönderme, sürme.

relent, *f.* **1.** yumuşamak, merhamete/insafa gelmek, insaf etmek, acımak, **2.** şiddeti azalmak, tavsamak, gevşemek, yavaşlamak, **3.** *esk.* merhamete/insafa getirmek, yumuşatmak. **4. ~ingly** : acıyarak, merhamete/insafa gelerek; tavsayarak, yavaşlayarak, azalarak. ***e.a.- 1.*** *bend, yield,* ***2.*** *slacken,* ***3.*** *soften, mollify.*

relentless, *sf.* **1.** sert, haşin, merhametsiz, şefkatsiz, acımasız, amansız, aman bilmez, insafsız. *The ~ storm raged with fury.* **2.** fasılasız, arasız, **3. ~ly** : sert/haşin bir şekilde, merhametsizce, acımasız, amansızca, aman vermeksizin, insafsızca; fasıla/ ara vermeden, biteviye, **4. ~ness** : sertlik, haşinlik, merhametsizlik, acımasızlık, aman vermeme. insafsızlık; ara vermeme, sürüp gitme. ***e.a.- 1.*** *rigid, stern, harsh, hard, unyielding, unforgiving, ruthless, unmerciful, unfeeling, pitiless, merciless,* ***2.*** *incessant, uninterrupted, continuous, unremitting.* ***k.a.- 1.*** *merciful.*

relevance = relevancy, *is.* ilgi, alâka, aidiyet, münasebet, uygunluk.

relevant, *sf.* **1.** ilgili, alâkalı, -e ait. *The ~ documents. All ~ information. This point is not really ~ and we had better move on... I can use all the material that is ~. The film was ~ to what was discussed in class.* **2.** münasip, uygun, **3.** bağıl, nispî, izafî, **4. ~ly** : ilgili olarak, uygun bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *pertinent, related, applicable, germane, apposite,* ***2.*** *appropriate, suitable, fitting, apt, apropos,* ***3.*** *proportional, relative.* ***k.a.- 1.*** *extraneous, irrelevant, unrelated, inappropriate.*

reliability, *is.* güvenilirlik. *These machines have always been noted for their ~.*

reliable, *sf.* **1.** güvenilir, itimat edilir, emniyetli, muteber, güvendeğer, şayanıitimat. *She is a charming and ~ person. The diesel engine is long-lasting and extremely ~. We have no ~ information about that.* **2.** *ist.* güvenilir: belirli zaman aralığında bir amacı tam olarak yerine getirebilir, **3. ~ness** : güvenilirlik, **4. reliably** : güvenilir şekilde, itimada lâyık surette. *This machine works reliably under extreme climatic conditions.* ***e.a.-*** *trustworthy, trusty, authentic, consistent, infaillible, dependable.* ***k.a.-*** *dubious, unreliable, questionable, deceitful, undependable. NOT:* **RELIABLE**, karakter, davranış, fikir, düşünce, işleme ve sonuç bakımından güvenilebilen ve doğru olan kişi ile nesneler için kullanılır: *a reliable person, judge, formula, book, car, etc.* **INFAILLIBLE**, asla yanılmaz, şaşmaz, hata işlemez, mükemmel işler ve doğru sonuç verir anlamını taşır: *an infaillible test, system, marksman.* **DEPENDABLE**, anlamca *reliable*'e yakın olup daha ziyade öznel (subjektif) hususlar için kullanılır: *a dependable person:* namuslu, dürüst, güvenilir kişi demektir. **TRUSTWORTHY** anlamca bunlardan daha kuvvetli olup her zaman ve her bakımdan güvenilir, itimat edilir demektir. *Trustworthy and accurate reports, a trustworthy servant.*

reliance, *is.* **1.** güvence, teminat, **2.** güven, itimat, emniyet, tevekkül. *~ on promises.* **place ~ in/on/upon** : -e güvenmek, dayanmak, itimat etmek. *He places no ~ on doctors. I put little ~ on him.* **3.** güvenilen/dayanılan şey, dayanca, istinatgâh, **4.** muhtaç olma, bel bağlama, onsuz yapamama. *~ on income tax revenues to carry government costs. complete ~ on drugs.* ***e.a.-*** *2. confidence, trust.*

reliant, *sf.* **1.** (bir şeye) dayanan/istinat eden, **2.** güvenen, itimat/emniyet eden, tevekkül eden, **3.** muhtaç (olan), bel bağlayan, ...-suz yapamayan, **4. to be ~ on** : (a) -e güvenmek/dayanmak, (b) -e muhtaç olmak, -suz yapamamak. *They are often ~ on government funds.* **5. ~ly** : güvenerek, dayanarak, tevekkülle, muhtaç olarak. ***e.a.-*** *2. trustful, confident, 3. dependent.*

relic = relique, *is.* **1.** kalıntı, bakiye. *You can still see the last surviving ~ of the old Palace.* **2.** yadigâr, hatıra. *~s of her distant past.* **3.** kutsal emanet. *This museum is full of ~s of our rich history.* **4. ~s** : nâş, bir azizin cesedi/cesedinin bir kısmı veya eşyası. **~s of the past** : eski eserler, harabeler, geçmişin kalıntıları. ***e.a.-*** *1. remnant, 2. souvenir, memento.*

relict, *is.* **1.** çevre koşulları değişen bir ortamda hâlâ yaşamakta olan bitki/hayvan türü, cinsi tükenmekte olan yaratık, **2.** hayatta kalan, yıkıntı vb. den arta kalan, kalıntı. *~ of pre-war days.* **3.** *esk.* dul. ***e.a.-*** *3. widow.*

relief, *is.* **1.** ferahlık, ferahlama, iç rahatlığı/rahatlaması, sıkıntıdan/üzüntüden kurtulma/kurtuluş. **to feel some ~** : biraz ferahlamak. **The good news brought a sense of ~** : İyi haber ferahlık getirdi. **I breathed a sigh of relief** : İçim ferahladı (rahat bir nefes aldım). **2.** ferahlatıcı şey, teselli, (derde) derman, **3.** yardım, bağış, imdat. **Go to the ~ of** : yardımına gitmek. **~ train** : yardım/imdat treni. **~ funds** : yardım fonu. **The poor receive State ~** : Fakirler devletten yardım görürler. **4.** hoşa giden/yekne-saklığı gideren değişiklik, **5.** nöbetten çıkma, nöbet/görev devri, nöbetin/görevin başkası tarafından alınması. **~ man** : nöbet değiştiren/nöbeti devralan kimse. **bring into ~** : açığa çıkarmak, görevden almak, **6.** nöbeti/görevi devir alan kimse. **~ pitcher** : (beyzbolde) yedek atıcı/topa vurucu, **7.** (muhasaradan vb.) kurtuluş/kurtarma. **~ works** : kurtarma çalışmaları. *He hastened to the ~ of the town.* **8.** (derebeylikte) miras intikal vergisi, **9.** (piyes/roman) sahne değişmesi, olayın akışında değişme, **10. on ~** : belediyeden/hükûmetten yoksulluk yardımı gören, **11.** (heykel) kabartma, rölyef, **12.** *g.s.* tecessüm ettirilmiş gibi görünen resim, **13.** arazi kabarıklığı, engebe, rölöve, **14. high ~** : yüksek kabartma. **low ~** : hafif kabartma. **~ map**: kabartma harita, **15.** *basım* kabartma baskı. ***e.a.-*** *1. mitigation, assuagement, comfort, 3. succor, aid, redress, remedy, 11. prominence.* ***k.a.-*** *1. intensification.*

relier, *is.* güvenen, itimat eden, inanan, emniyet eden kimse.

relieve, *gl.f.* **-lieved, -lieving 1.** (gönlünü) ferahlatmak, (içini) rahata kavuşturmak, (sıkıntısını) hafifletmek/dağıtmak/defetmek. *Anxiety may be ~d by talking to a friend.* **2.** (endişeden/üzüntüden/sıkıntıdan) kurtarmak/azat etmek. *She was ~d to hear that her son was quite safe.* **3.** yardım etmek, fakirlikten/zaruretten kurtar-

mak. *Kızılay ~d many needy people during the hard winter.* **4.** (muhasara altındaki şehre vb.) yardım göndermek, **5.** yasal yük ve sorumluluktan kurtarmak. *It ~s me of all responsibility.* **6.** (basıncı/ağırlığı/yükü) azaltmak, hafifletmek, **7.** yeknesaklığını gidermek, çeşni vermek. *To ~ the tension of a drama with comic episodes.* **8.** kabartma yapmak, **9.** görevini/nöbetini devralmak, yerine nöbete girmek. **to ~ the guard**: nöbetçi değiştirmek, **10. to ~ oneself** : dışarı çıkmak, helâya gidip rahatlamak, (büyük/küçük) abdest yapmak, def'i hacet etmek, **11. relievable** : ferahlatılabilir, hafifletilebilir, sıkıntıdan vb. kurtarılabilir, **12. ~d** : ferahlamış, rahatlamış, hafiflemiş, sıkıntıdan vb. kurtulmuş. *I am ~d to hear that this isn't true.* **13. ~dly** : ferahlayarak, rahatlayarak, hafifleyerek, sıkıntıdan vb. kurtularak, ferahlamış bir şekilde, **14. reliever** : ferahlatan, rahatlatan, hafifleten, yükü azaltan. ***e.a.***- *1. mitigate, lessen, alleviate, assuage, allay, 1-4. aid, help, assist, 3. support, sustain, 4. succor.* ***k.a.***- *1. intensify.*

relievo, *is., ç.* **-vos** *esk. bk.:* **relief** (11., 12.).

relig. = religion.

religieuse, *is., ç.* **-gieuses** *Fr.* rahibe. ***e.a.***- *nun.*

religieux, *is., ç.* **-gieux** *Fr.* keşiş, manastır rahibi. ***e.a.***- *monk.*

religion, *is.* **1.** din. *The Moslem/Christian/ Buddhist ~.* **He respects neither law nor ~** : Ne yasaya, ne de dine saygısı vardır. **2.** mezhep, **3.** iman, inanç, inanış, **4.** din duygusu, dindarlık, **5.** diyanet, **6.** rahibelik, keşişlik. **to enter ~** : rahibe/keşiş olmak, **7.** ilke, kural, ahlâk kuralı, düstur, prensip. **to make a ~ of doing sth= to make it a ~ to do sth**: bir şeyi yapmayı prensip edinmek, **8. ~s** *esk.* ibadet, dinî ayin, **9.** *esk.* sadakat, vefa, bağlılık. ***e.a.***- *1. faith, cult, 2. sect, cult, denomination, 3. belief, 8. rites, 9. faithfulness, devotion.*

religionism, *is.* sofuluk, aşırı/koyu dindarlık, bağnazlık, taassup.

religionist, *sf.* sofu, aşırı/koyu dindar, bağnaz, mutaassıp. **~ic** : sofuca, dindarca, bağnaz+, mutaassıp+.

religiose, *sf.* sofu, aşırı/koyu dindar, bağnaz, mutaassıp.

religiosity, *is.* sofuluk, aşırı/koyu dindarlık, bağnazlık, taassup.

religious, *sf.&is.* **1.** dinsel, dinî, dine ait. *a ~ ceremony.* **2.** dindar, dinine bağlı/sadık. *Our parents were very ~ and very patriotic.* **3.** iman ve itikat sahibi. *She is a very ~ lady.* **4.** bir dine/ manastıra bağlı, **5.** din ve ibadetle ilgili. *Virtually all ~ activities were suppressed.* **6.** rahip, keşiş, papaz, din adamı, belirli bir dinî topluluğa/kiliseye mensup kimse, **7. ~ly** : dinî olarak, din açısından, imanla, itikatla, **8. ~ness** *bk.:* **religiosity, 9.~ Society of Friends**: Dindaşlar Cemiyeti: 1650'de İngiltere'de kurulmuş, yemin ve harp aleyhtarı bir mezhep. ***e.a.***- *2. reverent, devout, pious.* ***k.a.***- *2. impious.*

reline, *gl.f.* **-lined, -lining 1.** tekrar çizgi çizmek/çizgilerle işaretlemek, **2.** yeniden astarlamak/ astar geçirmek.

relinquish, *gl.f.* **1.** (maldan/haktan/davadan vb.) vazgeçmek, feragat etmek, elini çekmek. *to ~ a claim. England has been forced to ~ her Empire.* **2.** terk etmek, (yüzüstü) bırakmak. *He ~ed the editorship of the newspaper.* **3.** serbest bırakmak, kendi hâline terk etmek, salıvermek, koyvermek. *He ~ed the oars.* **4. ~er** : (maldan/haktan/davadan vb.) vazgeçen, feragat eden, terk eden, **5. ~ment** : vazgeçme, feragat, terk (etme). ***e.a.***- *1. renounce, surrender, waive, cede, 2. yield, forgo, resign, abandon, 3. release, let go.* ***k.a.***- *keep, retain.* ***NOT:*** **RELINQUISH** genel anlamda bir şeyi bırakmak, vazgeçmek demektir. **ABANDON**, isteyerek veya istemeyerek tamamen çekilmek, terk etmek, kontrolu bırakmak anlamını taşır: *The crew abandoned the ship.* **SURRENDER**, mecburiyet karşısında başkasına teslim etmek, hakkından vazgeçmek demektir: *He surrendered his account books to the court.* **YIELD**, mecburiyetten ziyade rıza ve istek ile terk etmek, hakkından vazgeçmektir. *He yielded the floor to his opponent.* **CEDE** ise daha ziyade arazi üzerindeki hakkından vazgeçmek, toprağı başkasına terk ve teslim etmek demektir: *France ceded Alsace-Lorraine to Germany.* **WAIVE**, hak, imtiyaz ve iddialardan vazgeçmek anlamında olup maddî şeyler için kullanılmaz. *to waive a right. The lawyer waived the privilege of cross-examining the witness.*

reliquary, *is., ç.* **-quaries** andaç kabı, kutsal eşya mahfazası, azizlerden kalan kemik gibi kalıntı ve andaçların saklandığı mahfaza.

relique, *is., ç.* **reliques** *esk. bk.:* **relic.**

reliquiae, *is.* **1.** kalıntı, bakiye, (taşıl, fosil, vb.) , **2.** *bot.* eski devirlere air kalıntı, **3.** tarihten önceki zamandan kalma taş aletler.

relish[1], *is.* **1.** hoşlanma, zevk (alma), tadını çıkarma, haz (duyma), telezzüz, **2.** (güzel) tat, lezzet, haz, **3.** yemeğe tat ve lezzet veren şey (salça, hardal, vb.), **4.** çeşni, **5.** çerez, katık, **6.** iştah, istek, ağız tadı. *eat with* ~ . **7.** merak, meyil, heves, arzu, zevk. *A boy with little ~ for sports.* ***e.a.- 1.*** *gusto, zest, liking,* ***2.*** *taste, flavor, savor,* ***3.*** *condiment, appetizer,* ***6.*** *appetite, liking, appreciation,* ***7.*** *inclination, predilection, preference, partiality.* ***k.a.- 1,2.*** *distaste, disfavor.*

relish[2], *f.* **1.** hoşlanmak, zevk almak, tadını çıkarmak, haz/lezzet duymak. *to ~ a dinner/a joke.* **I do not ~ the job** : Bu işten hoşlanmıyorum. **2.** lezzet/çeşni vermek, **3.** lezzetinden hoşlanmak, beğenmek, tadını iyi bulmak, **4.** lezzetli olmak, tatmin etmek, zevk vermek, hoşa gitmek, **5. ~able** : hoş, leziz, lezzetli, zevk veren, tatminkâr, **6. ~ingly** : zevkine vararak, hoşlanarak, lezzet/ zevk/haz duyarak. ***e.a.- 1.*** *like, enjoy, appreciate.*

relive, *f.* **-lived, -living 1.** (sevinç/teessür/ heyecan vb.) tekrar duymak, **2.** tekrar yaşamak, **3.** yeniden canlanmak, **4. relivable** : tekrar duyulabilir/yaşanabilir, yeniden canlanabilir.

relocate, *f.* **-cated, -cating 1.** tekrar yerleş-(tir)mek/iskân etmek, **2.** başka bir yere yerleş(tir)mek/iskân etmek, yerini değiştirmek, **3.** *ABD* başka eve taşınmak, işini başka yere nakletmek, **4. relocatee** : tekrar /başka bir yere yerleşen, yerini değiştiren, **5. relocation** : tekrar/başka yere yerleş(tir)me/iskân etme, taşınma.

relucent, *sf.* parlak. ***e.a.-*** *shining.*

reluct, *gs.f. esk.* isyan etmek, muhalefet etmek, kafa tutmak, baş kaldırmak. ***e.a.-*** *rebel, revolt.*

reluctance = reluctancy, *is.* **1.** isteksizlik, gönülsüzlük, hevessizlik, çekingenlik, istiğna, **2.** *elekt.* mıknatıssal direnç, relüktans, manyetik devrenin manyetik akıya karşı gösterdiği direnç, **3.** *esk.* direnme, dayatma, mukavemet, muhalefet. ***e.a.- 1.*** *disinclination, unwillingness,* ***3.*** *resistance, opposition.*

reluctant, *sf.* **1.** isteksiz, gönülsüz, hevessiz, çekingen, müstağni, **2.** direnen, dayatan, mukavemet/muhalefet eden, karşı koyan, **3. ~ly** : istemeye istemeye, istemeyerek, isteksizce, gönülsüzce, hevessizce, çekingenlikle. ***e.a.- 1.*** *unwilling, disinclined, loath, averse, hesitant, indisposed.* ***k.a.- 1.*** *willing.*

reluctivity, *is., ç.* **-ties** *elekt.* çekingenlik, mıknatıssal geçirgenliğin (permeabilitenin) tersi: uzunluğu ve kesiti birim olan manyetik maddenin mıknatıssal direnci.

relume, *gl.f.* **-lumed, -luming** tekrar/ yeniden aydınlatmak. **relumine** *d.d.*

rely, *gs.f.* **-lied, -lying** *gen.* **~ on/upon** : güvenmek, dayanmak, itimat/emniyet etmek, bel bağlamak. **to ~ on another's help**: başkasından medet ummak. **I want a man I can ~ on** : Güvenebileceğim bir adam istiyorum. **He is not to be relied upon** : Ona güvenilmez. **You may ~ upon it that I shall be punctual= You may rely upon my being punctual** : Tam vaktinde geleceğime güvenebilirsiniz. ***e.a.-*** *depend, trust.*

REM, *is.* (Rapid Eye Movement) uykuda rüya görürken gözlerin göz kapakları altında hızla hareketi. **REM sleep** : bu şekilde rüya görerek uyuma.

rem, *is. fiz.* rem: 1 röntgenlik X ışınlarınınkine eşit biyolojik etki yaratan iyonlaşma radyasyonu. [roentgen equivalent in man]. *bk.:* **rep**[3] .

remain[1], *gs.f.* **1.** kalmak, beklemek. **He ~ed at home** : O evde kaldı. **The police have ~ed on the spot** : Polis olay yerinde bekledi. *She ~ed silent.* **The results of these experiments will ~ a secret** : Bu deneylerin sonucu bir sır olarak kalacak. **one thing ~s certain**: şurası muhakkak ki, **2.** (geride/aynı yerde) durmak, geri kalmak, gitmemek. **to ~ behind**: geri kalmak, **3.** arta kalmak, elde (mevcut) kalmak, fazla/baki kalmak. **Much still ~s to be done** : Daha yapılacak çok iş var. **It ~s to be proved** : Bunun ispatı gerekir. **It ~s to be seen whether** : Bakalım ... mı? **The fact ~s that** : Gerçek şu ki... **4.** değişmemek, olduğu yerde/olduğu gibi kalmak, dayanmak, baki kalmak, (bir durumu) korumak, **The weather ~s fine** : Hava güzelliğini koruyor (Güzel havalar devam ediyor). **5.** zail olmamak, **6.** (depoda vb.) saklanmak/muhafaza edilmek. ***e.a.- 1.*** *stay, abide, continue,* ***2.*** *wait, tarry, rest,* ***3.*** *endure, abide.* ***k.a.- 2.*** *depart.*

remain[2], *is.* **1.** *gen.* **~s** : kalıntı, bakiye, artık, **2. ~s** : (a) yazarın ölümünden sonra basılan eseri, (b) iz, eser, bakiye, (c) ceset, ölü, (d) bitki/hayvan ölüsü/kalıntısı. *fossil ~s.* ***e.a.- 2.*** *(c) corpse.*

remainder[1], *is.* **1.** kalan, artık, kalıntı, bakiye. **Afterwards he went to Bursa where he lived for the ~ of his life** : Sonra Bursa'ya giderek geri kalan ömrünü orada geçirdi. *I will pay you a ten dollars deposit and the ~ on delivery.* **2.** *mat.* (a) artan, fark: bir sayı ötekinden çıkarılınca geride artan sayı. *9 minus 5 leaves a ~ of 4.* (b) kalan: bir sayı ötekine bölününce geriye kalan sayı, **3.** *huk.* müstakbel miras hakkı: bir kimseye kalan mirasın o öldükten sonra belirli birine intikali, **4. ~s** : (pulculuk) bakiye/elde kalan pullar : asıl değeri düşmüş, tedavülden kalkmış ve ucuza satılan pullar, **5.** satıştan sonra yayın evinde kalan ve tenzilâtla satılan kitap. ***e.a.- 1.*** *residuum, remnant, excess, rest, overage, balance, residue.*

remainder[2], *sf.* kalan, artık, arta kalan, kalıntı, bakiye. **~ sale** : arta kalan kitap satışı. **~ shop** : arta kalan kitapları satan dükkân. ***e.a.-*** *remaining, leftover.*

remainder[3], *gl.f.* arta kalanları (kitap vb.) satmak.

remainderman, *is., ç.* **-men** *huk.* geride kalan mirasçı: bir kimse öldükten sonra mirasını devralacak kişi.

remains, *ç. is.* **1.** artık, kalıntı, bakiye, **2.** ceset, ölü, **3.** bırakıt, yazar öldükten sonra basılan eseri, **4.** geçmiş çağlardan kalanlar: abide, fosil, harabe, vb. *The ~ of ancient Troy.*

remake, *is.&f.* **-made, -making 1.** yeniden/tekrar yapma(k), yenileme(k), tazeleme(k), **2.** yeniden yapılmış şey (film, vb.).

reman, *gl.f.* **-manned, -manning 1.** (insanca) takviye etmek, yeni işçi/asker vb. göndermek, **2.** cesaretlendirmek, cesaret vermek, yüreklendirmek, cesaretini artırmak, teşci etmek.

remand[1], *gl.f.* **1.** geri çevirmek/göndermek, iade etmek, **2.** *huk.* (a) tekrar görüşülmesi için alt mahkemeye iade etmek, (b) tutukluyu, sorgusuna ileride devam şartıyla, ceza evine göndermek.

remand[2], *is.* **1.** geri çevirme/gönderme, iade etme, **2.** geri gönderilme, iade edilme, sorguya ileride devam şartıyle ceza evine gönder-(il)me, **3.** geri gönderilen/ceza evine iade edilen kişi, **4. ~ home** *Brit.* (8- 16 yaşındaki suçlular için) tutuk evi. *bk.:* **borstal.**

remanence, *is. elekt.* artık mıknatıslanım: manyetomotor kuvvet kalktıktan sonra kalan mıknatıslık.

remanent, *sf.* kalan, artık, bakiye. ***e.a.-*** *remaining.*

remark[1], *f.* **1.** söylemek, demek, (yazılı/sözlü) fikir/mütalaa beyan etmek. *"I thought you had gone" he ~ed.* **2.** gözüne çarpmak, görmek, sezmek, müşahede etmek, fark etmek, farkına varmak, dikkat etmek. *He ~ed that it was getting late.* **3.** *esk.* açıkça işaretlemek. ***e.a.- 1.*** *say, comment,* **2.** *note, perceive, observe, heed, regard, notice.* ***k.a.- 2.*** *ignore.*

remark[2], *is.* **1.** söz, mütalea, yorum, fikir, oy, düşünce, mülâhaza. *I enjoyed his ~s.* **make a ~** : fikrini söylemek, yorumda bulunmak. **opening ~s**: açış konuşması. **He closed the discussion with the ~ that "the economy is showing signs of improvement"** : "Ekonomi, gelişme alâmetleri gösteriyor" sözleriyle müzakereye son verdi. **2.** gözüne çarpma, görme, sezme, müşahede, fark etme, farkına varma, dikkat etme. **Things worthy of ~** : Dikkate değer şeyler. **3.** ihtar, kısaca fikir/mütalaa beyanı, **4.** *g.s. bk.:* **remarque.** ***e.a.- 1.*** *comment, note, observation, mention,* **2.** *regard, notice.*

remarkable, *sf.* **1.** dikkate değer, şayanıdikkat, olağanüstü, harikulâde, üstün, fevkalâde, müstesna. *National economy showed a ~ improvement during the last years. He made ~ contributions to the science.* **2.** tuhaf, garip, hemen göze çarpan, acayip, görülmemiş. *It was a ~ creature.* **3. ~ness = remarkability** : dikkate değerlik, harikulâdelik, üstünlük, fevkalâdelik, **4. remarkably** : dikkate değer/şayanıdikkat/olağanüstü/harikulâde/fevkalâde bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *extraordinary, distinguished,* **2.** *notable, noteworthy, striking, unusual, uncommon, singular, conspicuous.* ***k.a.- 1&2.*** *common, ordinary.*

remarker, *is.* **1.** söyleyen, fikir/mütalaa beyan eden, **2.** gören, sezen, müşahede eden, fark eden, farkına varan, dikkat eden.

remarque, *is. - g.s.* **1.** tabağın kenarına konulan özel işaret, **2.** özel işaret taşıyan tabak. **remark** *d.d.*

rematch, *is.&f.* **1.** tekrar maç/güreş/yarışma yap(tır)ma(k), **2.** yeniden müsabakaya girme(k)/sokma(k).

remblai, *is.* (sedde vb. yapmak için) yığma toprak.

remediable, *sf.* **1.** çaresi bulunur, tedavi/tamir edilebilir, iyileştirilebilir. *His sickness is ~.* **2. ~ness** : iyileştirilebilme, tedavi/tamir edilebilme, **3. remediably** : çaresi bulunacak/tedavi veya tamir edilebilecek şekilde.

remedial, *sf.* **1.** şifalı, tedavi edici, sağaltıcı, iyileştirici, şifa verici. *~ surgery. This plant has ~ properties.* **2.** ilâç gibi, ilâç/deva nev'inden, **3.** düzeltici, ıslah edici, noksanları giderici, olgunlaştırıcı, ilerletici. *~ measures.* **~ reading** : anlayarak hızlı okuma. *What materials and aids would you recommend for a ~ English course?* **4. ~ly** : iyileştirici/sağaltıcı/tedavi edici mahiyette, ilâç olarak, düzeltici/ıslah edici nitelikte.

remediation, *is.* düzeltme, ıslah/tedavi etme, iyileştirme, geliştirme. *~ of reading problems.*

remediless, *sf.* çaresiz, şifasız, iyileşmez, tedavi edilemez, umutsuz.

remedy[1], *is., ç.* **-dies 1.** ilâç. **~ for an ailment**: bir illetin ilâcı. **old wives' ~** : kocakarı ilâcı, **2.** çare, deva, **3.** *huk.* adaleti sağlayan yasal yol. **to have no ~ at law** : yasal yolu olmamak, yasal yoldan çözülememek, **4.** para basımında yasal olarak izin verilen ağırlık/boyut farkı, tolerans. ***e.a.- 1.*** *cure, medicament, medication, medicine, restorative, specific,* ***2.*** *corrective, antidot,* ***3.*** *legal redress,* ***4.*** *tolerance.*

remedy[2], *f.* **-died, -dying 1.** iyileştirmek, sağaltmak, tedavi/iyi etmek, şifa vermek, sağlığına kavuşturmak. *Those pills will do nothing to ~ your sinus condition.* **2.** düzeltmek, ıslah etmek, çaresini bulmak, onarmak, tamir etmek, yatıştırmak. *Technicians tried to find and ~ faults. This situation cannot be remedied.* **3.** icabına bakmak, bertaraf etmek, zararını önlemek, etkisiz hâle getirmek. *to ~ an evil.* ***e.a.- 1.*** *cure, heal, relieve,* ***2.*** *repair, correct, redress, renew.* ***k.a.- 1.*** *worsen.*

remember, *f.* **1.** anımsamak, hatırlamak, aklına gelmek. *I just ~ed his name.* **As far as I ~** : hatırladığıma göre. *Don't you ~ me?* **Here is something to ~ him by** : İşte onu hatırlatacak bir şey. **2.** unutmamak, aklında tutmak. *~ your appointment.* **One cannot ~ everything** : İnsan her şeyi aklında tutamaz. **That is worth ~ing** : Akılda tutmaya değer. **3.** anmak, yâd etmek, **4.** bahşiş vermek, mükâfatlandırmak. *~ the steward/the waiter.* **He ~ed me in his will** : Vasiyetinde beni unutmamış/bana da miras bırakmış. **5.** selâm götürmek/söylemek. **~ me to your wife** : Eşine benden selâm söyle. **He asks me to be ~ed to you** : Sana selâmlarını yolladı. **6.** *esk.* hatırlatmak, aklına getirmek, **7. ~ingly** : hatırlayarak, anımsayarak, **8. ~er** : hatırlayan, anımsayan, unutmayan. ***e.a.- 1.*** *recall, recollect.* ***k.a.- 1,2.*** *forget, overlook*

remembrance, *is.* **1.** anı, hatıra, **2.** ansıma, hatırlama, hatırlayış, **3.** bellek, hafıza, ansıma/hatırlama gücü, **4.** ansıma/hatırlama süresi, **5.** anma (töreni), hatırasını yâd etme. *to hold s.o.'s name in ~.* **6.** andaç, yâdigâr, hatıra, **7.** anmalık, hatıra eşya, yâdigâr, **8. ~s** : selâm saygı, hürmet. ***e.a.- 1.*** *memory, recollection, reminiscence,* ***3.*** *memory,* ***5.*** *commemoration,* ***6.*** *memento, keepsake, trophy, souvenir, token, memorial,* ***8.*** *greetings, respects.*

Remembrance Day, *is.* Anma günü: Kanada'da I. ve II. Dünya Savaşlarında ölenleri anma günü (11 Kasım).

remembrancer, *is.* **1.** anımsatıcı, hatırlatan kimse/şey, **2.** anı, hatıra, yâdigâr, **3.** *esk.* İngiltere'de haznedar. **King's/Queen's ~** : Kralın/Kraliçenin özel haznedarı. ***e.a.- 2.*** *souvenir, reminder, memento.*

remex, *is., ç.* **remiges** (kuşlarda uçuşu sağlayan) kanat tüyü. **remigial** : kanat tüyüne ait.

remind, *gl.f.* anımsatmak, hatırlatmak, hatırına getirmek. **Everything here ~s me of my youth** : Burada her şey bana gençliğimi hatırlatıyor. **to ~ s.o. to do sth.** : birisine bir şey yapmayı hatırlatmak.

reminder, *is.* **1.** hatırlatıcı, hatırlatan şey/kimse. **as a ~ that...**: -i hatırlatmak için, **2.** hatırlatma, ihtar. **give him a gentle ~** : ona kibarca hatırlat, **3. (letter of) ~** : ihtar (mektubu).

remindful, *sf.* **1.** anımsayan, hatırlayan, unutmayan, bir şeyi hatırında tutan, **2.** hatırlatan, bir şeyi akla getiren, hatırasını uyandıran.

reminisce, *gs.f.* **-nisced, -niscing** (geçmiş günleri/olayları) anımsamak/hatırlamak, hatırasını tazelemek/canlandırmak, yâd etmek. *Wartime experiences were something to ~ about.* ***e.a.***- *remember, recollect, muse.*

reminiscence, *is.* **1.** (geçmişi) anımsama/hatırlama, yâd etme, hatırda tutma, **2.** hatıra, anı, geçmiş olayların zihinde bıraktıkları iz, hatırlanan/anılan şey, yadigâr, **3.** *gen.* **~s** : hatıralar, hatırat (anlatılan/nakledilen). **to write one's ~s** : hatıratını yazmak, **4.** çağrışım, tedai, başka bir şeyi hatırlatan nesne. ***e.a.***- *1. recollection, 2. memory, 3. anecdote, tale, memoir, autobiography, 4. reminder.*

reminiscent, *sf.* **1.** *gen.* **~ of** : andıran, hatırlatan, benzer. *a style ~ of Hemingway.* **2.** hatıramsı, hatıra/anı/yadigâr türünden/kabilinden, **3.** hatırlayan, hatıralara dalmış, hatıralarla yaşayan. *In her ~ mood she used to tell us about her childhood.* **4. ~ly** : andırırcasına, hatırlatırcasına, anarcasına, anar/hatırlar/hatırlamış gibi. *He smiled ~ly.* **5. ~ial** *bk.:* **reminiscent**. ***e.a.***- *1. similar, suggestive, 3. remembering.*

remint, *gl.f.* eski madenî paraları eritip yeniden para basmak.

remise, *is.&gl.f.* **-mised, -mising** *huk.* feragat (etmek), (iddia/hak/dava vb. den) vazgeçme(k). ***e.a.***- *give up, surrender, release, relinquish.*

remiss, *sf.* **1.** savsak, ihmalci, ihmalkâr, gevşek. *He is very ~ in answering letters.* **2.** dikkatsiz, gafil, **3.** tembel, ağır, yavaş, **4. ~ly** : savsayarak, ihmalcilikle, ihmal ederek; dikkatsizce, gafilane; tembelce, **5. ~ness** : savsaklık, savsama, ihmal(cilik); dikkatsizlik gafillik; tembellik, yavaşlık. ***e.a.***- *1. negligent, careless, neglectful, derelict, thoughtless, lax, slack, 2. careless, 3. dilatory, slothful, slow.*

remissible, *sf.* **1.** bağışlanabilir, yarlıganabilir, affolunabilir, affolunur, bağışlanması/affı mümkün. *~ sins.* **2. ~ness = remissibility** : bağışlanabilme, yarlıganabilme, affolunabilme.

remission, *is.* **1.** para gönderme/havale etme, **2.** (a) affetme, bağışlama, yarlıgama. *The ~ of sins is promised to those who repent.* (b) borcun/mükellefiyetin vb. affı. **~ of a tax** : verginin affı. *The bankrupt sought ~ of his debts.* **3.** hafifle(t)me, (şiddet) azal(t)ma, gevşe(t)me. *an unexpected ~ of the storm.* **6 month's ~ for good behavior** : iyi hâl ve gidiş nedeniyle mahkûmiyetin 6 ay azaltılması, **4.** terk (etme), feragat, vazgeçme, **5.** *tıp* hastalığın/ıstırabın geçici olarak hafiflemesi, teskin. ***e.a.***- *2. discharge, pardon, fogiveness, absolution, 3. abatement, diminution, lessening, relaxation, 4. release, relinquishment.* ***k.a.***- *2. blame. censure, 3. intensification.*

remissive, *sf.* **1.** bağışlayıcı, affedici, affettirici, yarlıgatıcı/yarlıgayıcı, **2.** azaltıcı, hafifletici, teskin edici, **3.** hafifleyen, azalan, **4.** *esk. bk.:* **remiss**, **5. ~ly** : bağışlayarak, affederek; azaltarak, hafifleterek, **6. ~ness** : bağışlama, affetme, yarlıgama, mağfiret; azalma, hafifleme, sakinleşme.

remit, *f.* **-mitted, -mitting 1.** para göndermek/havale etmek, para havalesi göndermek, ödemek. *Enclosed is our bill, please ~ .* **2.** (ceza vb. vermekten) çekinmek, kaçınmak, imtina etmek, **3.** (bir işi yapmaya/borcu ödemeye vb.) zorlamamak, icbar etmemek, **4.** bağışlamak, yarlıgamak, affetmek, **5.** hafifle(t)mek, (şiddetini) azal(t)mak, gevşe(t)mek, **6.** geri vermek, iade etmek, **7.** *huk.* davayı bir alt mahkemeye havale etmek, devretmek, **8.** (eski durumuna/haline) getirmek/iade etmek, **9.** ertelemek, tehir etmek, sonraya bırakmak, **10.** *esk.* serbest bırakmak, salıvermek, **11.** *esk.* tekrar tutuklamak/hapsetmek, **12.** *esk.* vazgeçmek, teslim olmak. ***e.a.***- *1. forward, transmit, 2,3. refrain, 4. pardon, forgive, excuse, overlook, 5. abate, slacken, diminish, relax, decrease, moderate, 6. restore, replace, return, 7. refer, 9. postpone, defer, 10. release, 12. give up, surrender.* ***k.a.***- *1. retain, 4. condemn.*

remittable, *sf.* **1.** ödenebilir, **2.** bağışlanabilir, affedilebilir, **3.** hafifletilebilir, azaltılabilir, **4.** geri verilebilir, iade edilebilir, **5.** (eski durumuna/hâline) getirilebilir, **6.** ertelenebilir, tehir edilebilir.

remittal, *is. bk.:* **remission.**

remittance, *is.* **1.** (para) gönderme, para havalesi. **to send s.o. a ~** : birisine para (havalesi) göndermek, **2.** gönderilen para, karşılık, **3. ~ man** : başka bir şehirde ailesinin/akrabasının gönderdiği para ile geçinen kimse.

remittence = remittency, *is.* (zamanla) azalma/hafifleme/şiddetini kaybetme.

remittent, *sf.&is.* **1.** (zamanla) azalan/ hafifleyen, zaman zaman/fasılalarla şiddetini kaybeden (humma vb.). *a ~ type of fever.* **2. ~ly** : (zamanla) azalarak/hafifleyerek, şiddetini kaybederek.

remitter = remittor, *is.* **1.** (para havalesi) gönderen, **2.** affeden, bağışlayan, yarlıgayan.

remnant[1], *is.* **1.** kalıntı, bakiye, artık, fazlalık, **2.** parça, kırıntı, hurda, **3.** kumaş/dantel parçası, satılan kumaş topundan arta kalan parça. *She bought a ~ of silk at the sale.* **4.** iz, zerre, eser. ***e.a.- 1.*** *remainder, residue, residiuum, rest, remains,* ***2.*** *fragment, scrap, relic,* ***4.*** *trace, vestige.*

remnant[2], *sf.* **1.** arta kalan, artık, kalıntı, bakiye, **2. ~al** : arta kalmış, artık/bakiye şeklinde, kalıntı hâlinde. ***e.a.- 1.*** *remaining, leftover.*

remodel, *gl.f.* **-eled, -eling** (veya *Brit:* **-elled, -elling**) **1.** biçimini/şeklini değiştirmek, yeni biçim/şekil vermek, tadil etmek, yeniden yapmak/inşa etmek. *The old barn was ~ed into a house.* **2. ~er** : biçimini/şeklini değiştiren, yeni biçim/şekil veren, tadil eden, yeniden yapan/ inşa eden.

remonetize, *gl.f.* **-tized, -tizing 1.** tekrar tedavüle çıkarmak/koymak, kanunî para olarak kabul etmek. *~ silver.* **2. remonetization** : tekrar tedavüle çıkarma/koyma, kanunî para olarak kabul etme.

remonstrance, *is.* **1.** serzeniş, sitem, tevbih, azar, paylama, **2.** itiraz, protesto, karşı koyma, şikâyet. ***e.a.- 1.*** *expostulation,* ***2.*** *protest, complaint.*

remonstrant, *sf.&is.* **1.** serzenişkâr, sitemkâr, serzenişli, sitemli, azarlayıcı, paylayıcı, **2.** şiddetle itiraz /protesto eden (kimse), **3. ~ly**: serzenişle, sitemle, azarlarcasına, paylarcasına, itiraz/protesto/şikâyet ederek. ***e.a.- 1.*** *remonstrating, expostulatory.*

remonstrate, *f.* **-strated, -strating 1.** serzeniş yapmak, sitem etmek, azarlamak, paylamak. **He ~d gently with her** : Ona hafif serzenişte bulundu. **2.** itiraz/ protesto etmek, şikâyet etmek. **to ~ with s.o. (about/upon sth/that)** : bir şey hakkında bir kimseye şikâyette bulunmak. **to ~ against cruelty to children** : çocuklara zalim davranılmasını protesto etmek. **He had gone to the manager to ~** : Müdüre şikâyete gitti. **3.** *esk.* göstermek, belirtmek, **4. remonstratingly** : serzenişle, sitemle, azarlayarak, paylarcasına; itiraz/ protesto ederek, şikâyet suretiyle, **5. remonstration** : serzeniş, sitem, azarlama, paylama; itiraz/protesto/şikâyet (etme), **6. remonstrator** : serzeniş /sitem eden, azarlayan, paylayan; itiraz/ protesto/şikâyet eden. ***e.a.- 1.*** *expostulate,* ***2.*** *object, protest, complain, argue,* ***3.*** *show, point out.*

remonstrative, *sf.* **1.** serzenişkâr, sitemli/ sitemkâr , azarlayıcı, paylayıcı; itiraz/ protesto/ şikâyet tarzında, **2. ~ly** *bk.:* **remonstratingly.**

remontoir(e), *is.* saatin pandülüne üniform empüls veren parça.

remora, *is.* **1.** *zool.* yapışkan balığı *(Echeneis naucrates):* başındaki vantuz gibi disk ile daha büyük balıklara, kaplumbağa ve gemilere yapışan bir balık (boyu 9.0 cm), **2.** engel, mania, **3. remorid** : engelli, engel çıkaran. ***e.a.- 2.*** *hindrance, obstruction, impediment, drag.*

remorse, *is.* **1.** vicdan azabı, pişmanlık, nedamet. **to feel ~** : vicdan azabı duymak. *He felt ~ / He was filled with ~ for his evil deed.* **2.** *esk.* merhamet, acıma, **3. without ~** : acımadan, pişmanlık duymaksızın. ***e.a.- 1.*** *contrition, regret, compunction, penitence,* ***2.*** *pity, compassion.*

remorseful, *sf.* **1.** vicdan azabı çeken, pişman, nadim, **2.** pişmanlık/nedamet dolu, **3. ~ly** : vicdan azabı çekerek, pişmanlıkla, nedametle, **4. ~ness** : pişmanlık, nedamet, vicdan azabı duyma. ***e.a.- 1.*** *contrite, regretful, penitent.*

remorseless, *sf.* **1.** vicdan azabı duymayan, pişmanlık/ nedamet bilmez, vicdansız, insafsız, merhametsiz, acımasız, gaddar, zalim, amansız, aman bilmez, **2.** sürekli, devamlı, yorulmaz, aman vermez, **3. ~ly** : vicdan azabı duymadan, pişmanlık/ nedamet bilmeksizin, vicdansızca, insafsızca, merhametsizce, acımadan, gaddarca, zalimane, amansızca, aman vermeden, **4. ~ness** : vicdansızlık, insafsızlık, merhametsizlik, acımasızlık, gaddarlık, zalimlik. ***e.a.- 1.*** *merciless, pitiless, ruthless, implacable, inexorable, cruel, relentless, unrelenting,* ***2.*** *persistent, indefatigable.*

remote, *sf.* **-moter, -motest 1.** uzak, ırak. *a ~ village.* **2.** ıssız, ücra, **3.** (zaman itibarıyla) uzak, eski. **~ future** : uzak gelecek. **~ ages** : çok eski çağlar, **4.** (akrabalık/sıhriyet) uzak. **a ~ ancestor** : uzak cet/ata, **5.** soyutlanmış, tecrit edilmiş, ayrı, uzaklaşmış. *Principles ~ from actions.* **6.** dolaylı, yakın etkisi/ilgisi olmayan. *causes of the war.* **7.** zayıf. *a ~ chance. a ~ possibility.* **8.** (duyguca) uzak, soğuk, ilgisiz, samimî/cana yakın olmayan, **9. ~ control** : uzaktan kumanda. *This missile is guided by ~ control.* **10. ~-control(led)** : uzaktan kumandalı, uzaktan kumanda edilen. **~-controlled unmanned aircraft** : uzaktan kumandalı pilotsuz uçak, **11. ~ly** : (a) uzak/ırak bir şekilde, uzaktan. **We are ~ly related** : Uzaktan akrabayız. (b) asla, kat'iyen, zerre kadar, en uzak. **Agreement didn't seem ~ly possible at the time** : Şimdilik anlaşmaya asla (en uzak bir) imkân görülmüyor. **12. ~ness** : uzaklık, ıraklık; ıssızlık, ücralık. *~ of the village to the main road creates problems. ~ of a probability.*

remotion, *is.* **1.** uzaklaştırma, alıp götürme, kaldırma, yerinden çıkarma/ayırma, **2.** *esk. bk.:* **departure.** ***e.a.- 1.*** *removal.*

rémoulade, *is. Fr.* mayonezli baharatlı soğuk sos.

remount, *is.&f.* **1.** tekrar (ata) binme(k), **2.** tekrar monte etme(k)/çerçeveleme(k)/yapıştırma(k). *~ a picture.* **3.** yeni binek atı, değiştirme hayvanı. ***e.a.- 1.*** *reascend.*

removable, *sf.* **1.** kaldırılabilir, uzaklaştırılabilir, yerinden çıkarılabilir, ameliyatla alınabilir, azledilebilir, nakledilebilir, **2.** sökülebilir, parçalara ayrılabilir, (vida vb. ile veya fermuar, düğme vb. ile birbirine bağlı olup icabında sökülebilen). *a raincoat with ~ lining.* **3. ~ness** : kaldırılabilme, uzaklaştırılabilme, çkarılabilme, sökülebilme, **4. removably** : kaldırılabilecek/uzaklaştırılabilecek/çıkarılabilecek/sökülebilecek şekilde.

removal, *is.* **1.** kaldırma, uzaklaştırma, uzağa götürme, nakletme, **2.** (ev/yer/görev vb.) değiştirme, taşınma, nakil, transfer, **3.** azil, görevden at(ıl)ma, **4.** ilga, iptal, **5.** giderme, izale. ***e.a.- 3.*** *dismissal.*

remove[1], *f.* **-moved, -moving 1.** kaldırmak, uzaklaştırmak, **2.** (ev/yer/görev vb.) değiştirmek, taşınmak, **3.** nakletmek, taşımak. *~ soldiers to the front.* **4.** defetmek, **5.** azletmek, işinden/görevinden uzaklaştırmak/atmak. *to ~ an official for taking bribe.* **6.** izale etmek, gidermek, yok etmek, çıkarmak, silmek. *to ~ all doubts.* **7.** icabına bakmak, haklamak, son vermek, sona erdirmek, **8.** öldürmek, katletmek, (vücudunu) ortadan kaldırmak, **9.** taşınmak, evini nakletmek, ev değiştirmek. *removing from the city to the suburbs.* **10.** uzaklaşmak, gitmek, (gidip) kaybolmak, tüymek, **11.** (davayı) başka mahkemeye havale etmek/nakletmek, **12.** (ameliyatla) kesip atmak/çıkarmak/kesmek. *to ~ a tumor surgically.* ***e.a.- 1.*** *dislodge, take away, 3. displace, transport, transfer, 4. put out, send away, 5. dismiss, discharge, depose, disestablish, 6. eliminate, extract, abstract, eradicate, 8. kill, assassinate, 9. move, 10. depart, disappear.* ***k.a.- 1.*** *leave, 9. remain.*

remove[2], *is.* **1.** kaldırma, uzaklaştırma, **2.** (ev/yer/görev vb.) değiştirme, taşınma, nakil, transfer, **3.** uzaklık/yakınlık, mesafe. **It is but one ~ from ...** : ... -e pek yakındır. **at one ~ from ...**: ... ile yakından ilgili, ... -e pek yakın. *Great cleverness is only one ~ from madness.* **at many ~s from ...** : ... -den çok uzak, ... ile hiç ilgisi yok, ... -den fersah fersah uzak, **4.** (zihnî/ruhî) uzaklık, ayrılık, tecrübesizlik, bilgisizlik. **to criticize sth. at a ~** : bilir bilmez tenkide kalkışmak, **5.** derece, mertebe. **He is only one ~ from a fool** : Deliden pek farkı yoktur. **6.** *Brit.* başka yemek vermek için masadan kaldırılan tabak/yemek, **7.** *esk.* gaybubet, namevcutluk süresi.

removed, *sf.* **1.** (a) uzak, ayrı, farklı, (b) ücra, yalnız, ıssız, **2.** (akraba) uzaktan, ... dereceden/göbekten. **once/twice/etc. ~** : birinci/ikinci vb. göbekten. *My second cousin once ~ is the child of my second cousin.* **a first cousin twice ~** : kuzenin torunu, **3. ~ from**: ... -den uzak, ... ile hiç ilgisi/alâkası yok. *What you say is far ~ from what you said before.* **4. ~ly** : (a) uzak/ayrı/farklı bir şekilde, (b) ücra/yalnız/ıssız bir yerde, **5. ~ness** : (a) uzaklık, ayrılık, farklılık, (b) ücralık, yalnızlık, ıssızlık. ***e.a.- 1.*** *remote, separate, distinct, withdrawn, abstracted, isolated, solitary, 2. distant.*

remover, *is.* kaldıran uzaklaştıran, taşıyan, nakleden.

remuda, *is.* yılkı, at sürüsü.

remunerability, *is.* ödül verilebilme, emek karşılığı ödenebilme.

remunerable, *sf.* ödül verilebilir, emek karşılığı ödenebilir. **remunerably** : ödül verilebilecek/emek karşılığı ödenebilecek şekilde.

remunerate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** ödüllendirmek, mükâfatlandırmak, ödül/mükâfat vermek, tazmin etmek, **2.** hakkını/emeğinin karşılığını vermek/ödemek. *His services were generously ~d.* ***e.a.- 1.*** *reimburse, requite, compemsate, reward, recompense, pay.*

remuneration, *is.* **1.** ödüllendirme, mükâfatlandırma, tazmin etme, hakkını/emeğinin karşılığını verme/ödeme, **2.** ödül, mükâfat, ücret, hizmet karşılığı, bedel, tazminat, ödenti. ***e.a.- 2.*** *reward, pay, compensation, recompense.*

remunerative, *sf.* **1.** kârlı, kazançlı, **2.** ödüllendirici, mükâfatlandırıcı, tazmin edici, emeğinin karşılığını veren/ödeyen. *~ justice.* **3. ~ly** : kârlı/kazançlı bir şekilde, ödüllendirerek, mükâfatlandırarak, emeğinin karşılığını vererek/ödeyerek, **4. ~ness** : kâr, kazanç, ödül(lendirilme), mükâfat, emeğinin karşılığını verme/ödeme, **5. remunerator** : kâr/kazanç sağlayan, ödüllendiren, mükâfatlandıran, tazmin eden, emeğinin karşılığını veren/ödeyen. ***e.a.- 1.*** *profitable, lucrative.*

Renaissance = Renascence, *is.* **1.** Rönesans, **2.** Rönesans çağı, **3.** *k.h.* yeniden doğma/doğuş, canlanma, **4.** uyanış, uyanma, intibah, **5.** Rönesans stili (mimarî, tezyinat vb.), **6. ~ man** : geniş bilgi ve kültür sahibi kimse.

renal, *sf.* böbrek+, böbreklerle ilgili, böbrekte bulunan. *the ~ arteries.*

renascent, *sf.* yeni doğmuş, henüz doğan/canlanan, taze, canlı, yepyeni. *He felt a ~ love for his children.*

rencontre, *is., ç.* **-tres** *Fr. bk.:* **rencounter.**

rencounter, *is.* **1.** (beklenmedik) karşılaşma, rastgelme (iki yolcunun karşılaşması gibi), **2.** yarışma, müsabaka, tartışma, münazara, münakaşa, müzakere, **3.** *esk.* çarpışma, vuruşma, mubareze, düello. ***e.a.- 1.*** *meeting,* ***2.*** *contest, debate,* ***3.*** *battle, collision.*

rend, *f.* **rent, rending 1.** parçala(n)mak, yar(ıl)mak, yırt(ıl)mak, böl(ün)mek, **2.** kuvvetle çekmek, çekip koparmak, **3.** saçını başını yolmak, (keder/öfke ile) üstünü/başını yırtmak, **4.** kıyametleri koparmak, yaygarayı basmak, **5.** ıstıraba/kedere gark olmak, **6. ~ asunder** : yırtıp iki parçaya bölmek, **7. ~ one's garments/hair** : dövünmek, saçını başını yolmak, **8. ~ the heart** : yüreğini parçalamak, **9. turn and ~ s. o. :** birdenbire birine sövüp saymak. ***e.a.- 1.*** *sunder,* ***2.*** *tear, split, divide, sever, cleave, rip,* ***6.*** *distress.*

render[1], *f.* **1.** etmek, kılmak, ... hâle getirmek, -laştırmak, -landırmak. *Enough rainfall ~ed irrigation unnecessary. An accident ~ed him helpless.* **2.** icra/ifa etmek, yapmak. *to ~ great service.* **3.** sağlamak, temin etmek. *to ~ aid.* **4.** (itaat/dikkat vb.) göstermek, **5.** (onayına/mütalaasına vb.) sunmak, takdim etmek, rapor etmek. *The treasurer ~ed an account of all money spent.* **6.** (vergi vb.) ödemek, (saygı) sunmak/arz etmek. *to ~ tax. to ~ obedience/tribute.* **7.** (resmen) vermek/tevdi etmek. *to ~ a verdict/judgment.* **8.** (başka dile) çevirmek, tercüme etmek, **9.** temsil etmek, (resimde vb.) göstermek, **10.** (binanın) perspektifini yapmak/resmetmek, **11.** (müzik) çalmak/icra etmek, (dram) temsil etmek. *The actor ~ed the part of Hamlet well.* **12.** (karşılık olarak) vermek, sunmak. *~ thanks for kindness.* **13.** geri vermek, iade/tazmin/telâfi etmek, **14.** vazgeçmek, teslim/feragat etmek. *to ~ a fortress.* **15.** (duvarı) ilk kat alçı ile sıvamak, **16.** (yağı) eritmek. *to ~ lard.* **17.** (ödülünü/hakettiği ücreti) vermek, **18.** (iç yağını) eritip tasfiye etmek, **19.** yansıtmak, aksettirmek, **20. ~able** : yapılabilir, icra/ifa edilebilir, sağlanabilir, temin edilebilir, sunulabilir, takdim/tevdi edilebilir, teslim edilebilir, vazgeçilebilir, feragat edilebilir, **21. ~er** : yapan, icra/ifa eden, sağlayan, temin eden, sunan, takdim/tevdi eden, teslim eden, vazgeçen, feragat eden. ***e.a.- 1.*** *make, do, perform,* ***3.*** *furnish, provide, give, supply, contribute, afford,* ***4.*** *exhibit, show, demonstrate,* ***5.*** *present, report,* ***6.*** *pay, submit,* ***7.*** *deliver, hand down,* ***8.*** *translate,* ***9.*** *depict, represent,* ***10.*** *represent,* ***11.*** *interpret, perform,* ***13.*** *restore,* ***14.*** *cede, yield, surrender,* ***16.*** *melt,* ***19.*** *reflect, echo.*

render[2], *is.* **1.** (duvar üzerine) ilk sıva, **2.** (kira vb.) ödeme, tediye, **3.** iade, geri verme, teslim.

rendering, *is.* **1.** (müzik, dram, fikir vb.) icra, temsil, çalma, oynama, tefsir, yorum, ifade, beyan, **2.** çevirme, çeviri, tercüme, **3.** (bina vb.) perspektif, resim, **4.** sıvama, **5.** tasfiye etme, **6.** ~ **works/plant** : kesilmiş hayvanlardan deri, don yağı, sun'î gübre vb. yapan fabrika.

rendezvous[1], *is., ç.* **-vous 1.** buluşma (için sözleşme), randevu, **2.** (askerî birliklerin, gemilerin vb.) buluşma/toplanma yeri, **3.** (a) hava araçlarının uzayda buluşması, (b) bu buluşmanın yeri/zamanı.

rendezvous[2], *f.* **-voused, -vousing 1.** (belirtilen saatte ve yerde) buluşmak, toplanmak, randevulaşmak, randevu vermek, **2.** (askerî birlikleri, gemileri vb.) belirtilen saatte belirli yerde toplamak, **3.** (uzay aracı) uzayda buluşmak.

rendible, *sf.* **1.** parçalanabilir, **2.** yırtılabilir, bölünebilir, ayrılabilir.

rendition, *is.* **1.** etme, yapma, kılma, sağlama, icra/ifa/temin etme, sunma, (vergi) ödeme, **2.** çeviri, çevirme, tercüme (etme), **3.** *müz.* çalma, icra etme, *tiy.* temsil etme, **4.** *esk.* teslim (etme/olma), feragat, vazgeçme. ***e.a.- 2.*** *translation,* ***3.*** *interpretation, performance,* ***4.*** *surrender.*

rendzina, *is.* kireçli kara toprak.

renegade[1], *is.* **1.** dönek, kendi partisinden/davasından ayrılıp başkasına katılan kimse, **2.** kaçak, kaçan, firar eden, hain, **3.** mürtet, dininden dönen. **renegado** *d.d.* ***e.a.- 1.*** *deserter,* ***2.*** *traitor,* ***3.*** *apostate.*

renegade[2], *gs.f.* **-gaded, -gading 1.** döneklik yapmak, kendi partisinden ayrılıp başkasına katılmak, davasına ihanet etmek, **2.** dininden dönmek.

renegade[3], *sf.* dönek(çe), hain(ce), dinine/davasına ihanet edercesine. ***e.a.-*** *traitorous, disloyal.*

renege, *f.* **-neged, -neging 1.** (iskambilde) kuralı bozmak, oyun kuralına aykırı davranmak, **2.** sözünden dönmek, inkâr etmek, **3.** sözünü geri almak, vazgeçmek, tanımamak, **4. reneger** : kuralı bozan, dönek. ***e.a.- 1,3.*** *revoke,* ***2.*** *deny, renounce, disown.*

renegotiate, *f.* **-ated, -ating 1.** (sözleşme, mütareke vb.) tekrar müzakere/pazarlık etmek, tekrar görüşmek, **2.** *ABD* sözleşmenin müteahhide aşırı kâr sağlayan maddelerini tekrar gözden geçirip değiştirmek, **3. renegotiable** : tekrar müzakere edilebilir, pazarlık yapılabilir, tekrar görüşülebilir. **4. renegotiation** : tekrar müzakere/görüşme/pazarlık.

renew, *f.* **1.** tekrar/yeniden başlamak/girişmek/ele almak. *to ~ an attack/an argument. to ~ negotiations.* **2.** (sözleşmeyi) yenilemek, (süresini) uzatmak, temdit etmek. *to ~ a lease/a subscription for another year.* **3.** onar(ıl)mak, tamir etmek/edilmek, eksiği(ni) tamamla(n)mak/doldur(ul)mak, ikmal etmek. *to ~ provisions.* **4.** yinelemek, tekrarlamak, tekrar söylemek/yapmak/etmek. *to ~ an oath of loyalty.* **5.** canlandırmak, yeni hayat vermek, **6.** gençleş(tir)mek, zindeleş(tir)mek, taze kuvvet/enerji/zindelik kazan(dır)mak, tazele(n)mek, tazeleş(tir)mek. **to ~ one's friendship/an intimacy with s.o.** : birisi ile dostluğu/samimiyeti tazelemek, **7.** eski hâline getirmek, yenileş(tir)mek, yepyeni yapmak. ***e.a.- 1.*** *resume, recommence,* ***3.*** *restore, replenish, restock, repair, mend,* ***4.*** *repeat,* ***5.*** *revive, reestablish,* ***6.*** *recover, regenerate, refresh,* ***7.*** *recreate, rejuvenate, regenerate, reinstate, renovate.*

renewability, *is.* yenilenebilme, tazelenebilme, tamamlanabilme, yinelenebilme, tekrarlanabilme.

renewable, *sf.* yenilenebilir, tazelenebilir, tamamlanabilir, yinelenebilir, tekrarlanabilir.

renewal, *is.* **1.** tekrar/yeniden başlama/girişme/ele alma, **2.** yenile(n)me, yenileş(tir)me, eski hâline getirme/gelme, **3.** (süre) uzat(ıl)ma, **4.** onarım, tamir, eksiği(ni) tamamla(n)ma, ikmal (etme), **5.** yinele(n)me, tekrarla(n)ma, canlan(dır)ma, gençleş(tir)me, zindeleş(tir)me, tazele(n)me, tazeleş(tir)me.

renewed, *sf.* **1.** yeni, yenilenmiş, yepyeni, tazelenmiş, taze, canlı, zinde. *~ lease/hopes/activity. to act with ~ zeal. to eat with ~ appetite. to step out with ~ vigor.* **2. ~ly** : (a) yeniden, (b) tekrar tekrar, habire, defalarca, defaatle, mükerreren. *I told him ~ly.* ***e.a.- 2.*** *(a) anew, (b) repeatedly.*

renewer, *is.* yenileyen, yineleyen, tekrarlayan, tazeleyen, onaran, tamir eden.

reni- = reno-, *ön ek* "böbrek" anlamı katar. *ör.: reniform.*

reniform, *sf.* böbrek şeklinde/biçiminde. *a ~ leaf. hematile in ~ masses.*

renig, *gs.f.* **renigged, renigging** *bk.:* **renege.**

renin, *is. biy.-kim.* renin: böbreklerin salgıladığı kan basıncını/tansiyonu yükseltici ana maya (enzim).

renitence = renitency, *is.* **1.** basınca dayanma, basınca karşı elâstikî direnç, **2.** inatçılık, itaatsizlik, dik kafalılık.

renitent, *sf.* **1.** basınca dayanır, basınca karşı elâstikî dirençli, **2.** inatçı, itaatsiz, dik kafalı. ***e.a.- 1.*** *resistant,* ***2.*** *recalcitrant.*

rennet, *is.* **1.** buzağı işkembesi dördüncü bölümünün iç zarı, (bazı hayvan yavrularının) işkembe iç zarı, **2.** *biy.-kim.* işkembe iç zarının salgıladığı maya, **3.** (işkembe iç zarı salgısından yapılan) peynir mayası.

renounce, *is.&f.* **-nounced, -nouncing 1.** (isteyerek) vazgeçmek, (resmen) feragat etmek. *to ~ a claim. He ~d his claim to the money.* **2.** terk etmek, el çekmek, bırakmak, **3.** reddetmek, inkâr etmek, tanımamak. *~ the authority of the church. to ~ one's principles/one's party/one's faith/one's God. He ~d his wicked son.* **4.** (iskambilde) (a) başka renk kâğıt oynama(k), (b) oyunu terk etme(k), **5. ~able = renounciable** : vazgeçilebilir, feragat edilebilir, terk edilebilir, bırakılabilir, reddedilebilir, inkâr edilebilir, tanınmayabilir, **6. ~ment** : vazgeçme, feragat etme, terk etme, bırakma, reddetme, inkâr etme, tanımama, **7. renouncer** : vazgeçen, feragat eden, terk eden, bırakan, reddeden, inkâr eden, tanımayan. ***e.a.- 1.*** *give up, forgo, abjure, recant, retract,* ***2.*** *resign, abdicate, leave, quit, abandon,* ***3.*** *repudiate, disown, forswear, disclaim, reject, deny, disavow.* ***k.a.- 1-3.*** *maintain, avow, uphold, assert, defend, claim, acknowledge, own, keep, hold.*

renovate[1], *f.* **-vated, -vating 1.** yenile(ştir)mek, onarmak, tamir etmek. *to ~ a garment/a house. The building has been ~d two years ago.* **2.** canlandırmak, diriltmek, tazele(ştir)mek, yeniden hayat/canlılık/tazelik vermek, dinçleştirmek, zindeleştirmek. ***e.a.- 1.*** *renew, repair,* ***2.*** *revive, reinvigorate.*

renovate[2], *sf. esk.* yenilenmiş, onarılmış.

renovation, *is.* yenile(n)me, onarım, imar, tamir, tadil. *the ~ of old historical monuments.* ***e.a.-*** *restoration.*

renovative, *sf.* yenileştirici, onarıcı, imar/tamir edici.

renovator, *is.* yenileştiren, onaran, imar/tamir eden.

renown, *is.* **1.** ün, şöhret, nam, şan. **to win ~** : ünlenmek, ün/şöhret kazanmak, meşhur olmak. **His ~ as a scientist spread throughout the world** : Bilim adamı olarak ünü bütün dünyaya yayılmıştır. **2.** *esk.* söylenti, şayia. ***e.a.- 1.*** *fame, celebrity, eminence, reputation,* ***2.*** *rumor, report.* ***k.a.-1.*** *disrepute, infamy, disgrace.*

renowned, *sf.* ünlü, meşhur, tanınmış, namlı, şanlı, seçkin, mümtaz. *Bursa is ~ for its peaches. TheTurks are ~ for their hospitality.* ***e.a.-*** *famed, famous, celebrated, eminent, distinguished, honored notable, prominent, illustrious.* ***k.a.-*** *unknown, disreputable, undistinguished.*

rent[1], *is.* **1.** kira, kira bedeli. **for ~** *ABD* kiralık. **~ charge** : kira üzerinden alınan vergi. **~ - collector** : kiraları toplayan kimse. **~ -control** : kira kontrolu. **~ - day** : kira ödeme günü. **~ - free** : bedava, kirasız, kira ödemeden. **~-roll** : kira listesi, her kiracının ödediği kiraların listesi. **~-service** : kira yerine yapılan hizmet, **2.** makine/teçhizat vb. kirası, **3.** *ekon.* ekilen araziden elde edilen kazanç/kâr, **4.** üretimden elde edilen kazanç/kâr, **5.** *esk.* gelir, irat, **6.** yırtık, yarık, çatlak, **7.** ayrılık, dargınlık, ara açılması, itizal, hizip, tefrika. ***e.a.- 5.*** *income,* ***6.*** *slit, fissure, tear, split, rupture,* ***7.*** *schism, division, separation.*

rent[2], *f.* **1.** kirala(n)mak, kiraya ver(il)mek, **2.** kira ile tutmak, **3. ~ out**: kiraya vermek. *She had to ~ out the upstair room for years.* **4.** *bk.:* **rend** *(geç.z.&sf.f.).* ***e.a.- 2.*** *lease, let, hire.*

rentability, *is.* kiralanabilme, kiraya verilebilme.

rentable, *sf.* kiralanabilir, kiraya verilebilir.

rent-a-car, *is.* kiralık/kiralanmış otomobil.

rental[1], *is.* **1.** kira bedeli. *The quarterly ~ will be $500.* **2.** kira geliri, **3.** kiralık ev/apartman, **4.** aylık kira, kira taksiti.

rental[2], *sf.* **1.** kira+, kira ile ilgili, kiraya ilişkin. ~ **library** *ABD bk.:* **lending library.**

rente, *is., ç.* **rentes** *Fr.* **1.** (yıllık) gelir, irat, **2. ~s**: (Fransa'da) devlet tahvilleri.

renter, *is.* **1.** kiracı, **2.** kiralayan, kiraya veren, ev sahibi.

rent-free, *sf.&zf.* **1.** kirasız, bedava, **2.** kiralık değil, kiralanamaz.

rentier, *is., ç.* **-tiers** *Fr.* sabit gelirli, kira ve bono vb. den sabit geliri olan kimse.

rent party, *is.* bir kimsenin kira ödeyebilmesine yardım için para toplanan ziyafet.

rent strike, *is.* kira grevi: kira artışını veya hizmetlerin yetersizliğini protesto için kiracıların toptan kira ödememeleri.

renunciation, *is.* (hak/unvan/bir kimse vb. den) vazgeçme, feragat (etme), ilgisinin kesme, terk etme. ***e.a.***- *repudiation, self-abnegation, denial, disavowal, relinquishment, refusal, rejection.* ***k.a.***- *acceptance, retention.*

renunciative= renunciatory, *sf.* vazgeçici, feragatkâr, ilgisini kesen, terk eden.

renvoi, *is.* **1.** hudut dışı etme, yabancıyı (özellikle diplomatı) hudut dışına atma, **2.** milletler arası hukuka göre ihtilâflı bir davayı mahallî yasadan başka bir yasaya havale etme.

reoffer, *gl.f.* (tahvil, bono vb.) piyasaya/satışa çıkarmak.

reopen, *f.* **1.** tekrar/yeniden aç(ıl)mak. *School ~s in September.* **2.** tekrar başlamak/ele almak. *To ~ an argument/a discussion. To ~ an attack.* ***e.a.***- *2. resume.*

reorder, *is.&f.* **1.** yeni sipariş (vermek), tekrar ısmarlama(k), **2.** yeniden düzenleme(k)/tanzim etme(k).

reordination, *is.* **1.** yeniden papazlığa kabul etme, **2.** (Katoliklerde) ilk papazlığa tayini hükümsüz kılınan kimseyi tekrar papaz tayin etme.

reorganisation/reorganise/reorganiser, *Brit. bk.:* **reorganization/reorganize/reorganizer.**

reorganization, *is.* **1.** yeniden örgütlen(dir)me/teşkilâtlan(dır)ma, yeniden teşkil/teşekkül (etme), **2.** bir şirketi yeniden düzenleme/ıslah etme.

reorganize, *f.* **-ized, -izing 1.** yeniden örgütlen(dir)mek/teşkilâtlan(dır)mak, yeniden teşkil/teşekkül etmek, yeniden düzenle(n)mek, **2. reorganizer** : yeniden örgütlendiren/teşkilâtlandıran, yeniden teşkil eden, yeniden düzenleyen, teşkilâtçı, düzenleyici.

reorient[1], *f.* yeniden yönlendirmek/yön vermek, yeniden tevcih etmek/yöneltmek, durumunu yeniden düzeltmek.

reorient[2], *sf. az kul.* tekrar yükselen.

rep[1], *is.* (**repp** *ş.d.y.)* kabartma çizgili yün/ipek/reyon/pamuk kumaş. **repped** : kabartmalı.

rep[2], *is. argo* = **1.** repertory, **2.** representative, **3.** reputation.

rep[3], *is.* rep: canlı dokularda birim röntgenlik X veya gama ışınını etkisini doğuran iyonlaşma ışınımı [roentgen equivalent physical]. *bk.:* **rem.**

Rep. = **1.** Representative, **2.** Republic, **3.** Republican.

rep. = **1.** repeat, **2.** report, **3.** reported, **4.** reporter.

repair[1], *gl.f.* **1.** onarmak, tamir etmek, **2.** (sağlığını vb.) iyileştirmek, düzeltmek. **to ~ one's health** : (kuvvetini vb.) yenilemek, tazelemek. ~ **one's fortune** : servetini yeniden kurmak, **3.** (zararını vb.) gidermek, telâfi etmek, (kusurunu) düzeltmek, yarayı vb.) tedavi etmek. ~ **a wrong** : hatayı/kusuru düzeltmek, **4.** tazmin etmek, tazminat vermek, **5.** (a) gitmek, çekilmek. *to ~ to the garden.* (b) başvurmak, müracaat etmek. *He ~ed in haste to Washington.* ***e.a.***- *1. mend, renovate, remodel, 2. restore, renew, patch, fix, amend, 3. remedy, make up for, 4. compensate, 5. (a) go.*

repair[2], *is.* **1.** onarım, onarma, tamir. **beyond/past** ~ : onarılamaz, tamir edilemez. **be under** ~ : tamirde olmak, **2. ~s**: (a) tamirat, onarım. *To lay up a boat for ~s.* (b) onarılan kısım, tamirle eklenen parça, **3. ~s**: (muhasebecilikte) onarım/tamir giderleri, **4.** bakımlı durum, iyi işler hâl. **in good** ~ : iyi durumda. **in bad** ~ : kötü durumda, onarılmak istiyor. **to keep in** ~ : iyi işler/bakımlı hâlde tutmak, **5.** (a) gitme, çekilme, (b) başvurma, müracaat etme, (c) tatil yeri, dinlenme/sayfiye yeri. ***e.a.***- *5. (c) resort.*

repairability, *is.* onarılabilme, tamir edilebilme, iyileştirilebilme, düzeltilebilme, yenilenebilme.

repairable, *sf.* onarılabilir, tamir edilebilir, iyileştirilebilir, düzeltilebilir, yenilenebilir. **~ness** *bk.:* **repairability.**

repairer, *is.* tamirci.

repairman, *is., ç.* **-men** tamirci.

repand, *sf.* **1.** *bot.* kenarları dalgalı/ondüleli. *a ~ leaf.* **2.** hafif dalgalı, **3. ~ly**: hafif dalgalı bir şekilde. ***e.a.- 1&2.*** *wavy.*

reparable, *sf.* onarılabilir, tamir edilebilir.

reparably, *zf.* onarilabilecek/tamir edilebilecek şekilde.

reparation, *is.* **1.** tazminat, zarar ödentisi. **in ~ of**: tazminat olarak. **to make ~ for an injury** : zararı tazmin etmek, **2.** tazminat verme, zararını ödeme, **3.** *gen.* **~s** : harp tazminatı, **4.** onarım, tamir. ***e.a.- 1-3.*** *indemnity, compensation, indemnification, atonement, satisfaction, redress,* ***4.*** *repair, renewal, renovation.*

repartee, *is.* **1.** hazır cevap, anî ve yerinde cevap verme. **be quick at ~** : hazır cevap olmak, **2.** (şaka/lâtife/hazı cevaplarla dolu) sohbet, **3.** hazırcevaplık. ***e.a.- 2.*** *banter.*

repartition[1], *is.* **1.** dağıtım, dağıtma, tevzi, tahsis, **2.** yeniden tahsis/tevzi (etme), hisselere ayırma, bölüştürme.

repartition[2], *gl.f.* dağıtmak, tevzi etmek, bölmek, bölüştürmek, hisselere ayırmak.

repass, *f.* tekrar/yeniden geç(ir)mek. **~age** : geçiş hakkı.

repast, *is.&f.* **1.** öğün, bir oturuşta yenilen yemek miktarı, **2.** yemek, taam, **3.** yemek zamanı, **4.** yemek yemek, taam etmek, ziyafet çekmek. ***e.a.- 2.*** *meal, food,* ***3.*** *mealtime.*

repatriable, *sf.* memleketine iade edilebilir.

repatriate, *is.&f.* **-ated, -ating 1.** (harp esirini) memleketine geri göndermek, iade etmek. *~ prisoners of war.* **2.** memleketine geri gönderilen kimse.

repatriation, *is.* memleketine geri gönder(il)me.

repay, *f.* **-paid, -paying 1.** ödemek, (parasını/masrafını) geri vermek, tazmin etmek. *~ a loan. a company which ~s hard work.* **2.** iade etmek, geri vermek, **3.** karşılık vermek, karşılığını yapmak, iade etmek. **to ~ a visit** : ziyareti iade etmek, **4. ~able** : ödenebilir, tazmin/iade edilebilir, **5. ~ment**: ödeme, tazmin/iade etme, ödenti, tazminat. ***e.a.- 1.*** *reimburse, refund, indemnify, pay,* ***2&3.*** *return.*

repeal, *is.&f.* **1.** iptal etme(k), geri alma(k). *to ~ a grant.* **2.** yürürlükten kaldırmak, feshetmek, ilga etmek, lâğvetmek. *to ~ a law.* **3.** yürürlükten kaldırma, lâğvetme, fesih, ilga, iptal, **4. ~ability = ~ableness** : iptal/ilga edilebilme, yürürlükten kaldırılabilme, lâğvedilebilme, **5. ~able** : iptal/ilga edilebilir, yürürlükten kaldırılabilir, lâğvedilebilir, **6. ~er** : iptal/ilga eden, yürürlükten kaldıran, lâğveden. ***e.a.- 1.*** *revoke, withdraw,* ***2.*** *annul, nullify, abolish, rescind, invalidate,* ***3.*** *revocation, abrocation.*

repeat, *is.&f.* **1.** yineleme(k), tekrarlama(k), tekrar etme(k)/söyleme(k). *to ~ a question.* **2.** (birisinin sözlerini) nakletmek, tekrarlamak, **3.** (sesleri) yansıtmak, kaydedip tekrarlamak, **4.** (işittiğini/duyduğunu) başkasına anlatmak, boşboğazlık etmek, **5.** tekrar yapmak, ifa/icra etmek, **6.** tekrar tekrar/defaatle/bir daha söylemek, **7.** ezbere söylemek, **8.** hafifçe kusturmak, **9.** *ABD* seçimde birden fazla oy kullanmak. **10.** tekrar, tekerrür, **11.** kopye, bir şeyin tıpkısı, **12.** *müz.* (a) nakarat, (b) nakarat işareti. **13. ~ability** : yinelenebilme, tekrarlanabilme. **14. ~able** : yinelenebilir, tekrarlanabilir, tekrar edilebilir/yapılabilir. ***e.a.- 1.*** *iterate, reiterate, recapitulate,* ***3.*** *reproduce, echo, reecho,* ***10.*** *repetition,* ***11.*** *duplicate, reproduction.* ***NOT:*** **REPEAT**, bir sözü olduğu gibi tekrarlamak, bir eylemi aynen tekrar yapmaktır: *To repeat an order. I decided not to repeat the same mistake. His blood test was repeated twice.* **RECAPITULATE**, özetleyerek en önemli noktalarını tekrarlamak demektir: *to recapitulate an argument.* **REITERATE** ise, vurgulamak, için aynı şeyi tekrar tekrar söylemek veya yapmaktır: *to reiterate a refusal, a demand.*

repeated, *sf.* **1.** yinelenmiş, tekrarlanmış, tekrar edilmiş/yapılmış/söylenmiş vb. **2. ~ly** : tekrar tekrar, defalarca, defaatle, mükerreren. ***e.a.- 1.*** *reiterated.*

repeater, *is.* **1.** tekrarlayan, tekrar eden/söyleyen/yapan (kimse/şey), **2.** mükerrer ateşli silâh, **3.** çalar cep saati: düğmesine basılınca ça-

larak saati bildiren cep saati. *bk.:* **clock watch, 4.** (eğitim) başarısızlıktan dolayı bir dersi tekrarlayan öğrenci, **5.** *ABD* aynı seçimde birden fazla oy kullanan veya buna yeltenen kimse, **6.** *ilet.* yineleç, tekrarlayıcı, repetör: elektromanyetik işaretleri alıp kuvvetlendirdikten sonra gönderen düzen, **7. substitute** *d.d. den.* tekrarlanan sayıyı belirten filâma, **8.** *ABD* sabıkalı, birkaç defa hapse girip çıkmış kimse.

repeater, *is.* mükerrer ateşli silâh.

repeating decimal, *is. mat. bk.:* **circulating decimal.**

repel, *f.* **-pelled, -pelling 1.** defetmek, püskürtmek, (zorla) sürüp çıkarmak. *to ~ assaillant/invader.* **2.** itmek, (itip) uzaklaştırmak. *He ~led the medicine.* **3.** geri çevirmek. *to ~ the army's assault.* **4.** bağdaşmamak, uyuşmamak, karışmamak, imtizaç etmemek. *Water and oil ~ each other.* **5.** geçirmemek, emmemek, massetmemek. *to ~ water.* **6.** direnmek, dayanmak, mukavemet göstermek, kapılmamak. *to ~ temptation.* **7.** reddetmek, kabul etmemek. *to ~ a suggestion.* **8.** (bir kimsenin ilerlemesini) önlemek/durdurmak, **9.** nefret uyandırmak, tiksindirmek, iğrendirmek. *Her untidy appearance ~led him.* **10.** itmek, defetmek. *Like magnetic poles ~ each other.* ***e.a.- 1.*** *repulse, parry, ward off, 2. thrust back/away, 3. resist, withstand, oppose, rebuff, 4. keep off/out, 5, 6. resist, 7. refuse, reject, decline, rebuff, 10. push back.* ***k.a.- 1&10.*** *attract.*

repellance = repellancy = repellence = repellency, *is.* **1.** itme, defetme, püskürtme, uzaklaştırma, **2.** itici kuvvet, **3.** iğrençlik, tiksindiricilik, **4.** su geçirmeme.

repellent = repellant, *sf.&is.* **1.** itici, iten, defedici, defeden, uzaklaştıran, ... savar. *insect ~ .* **2.** iğrenç, tiksindirici, iğrendirici, tiksinti veren, nefret uyandıran, **3.** ... geçirmez, -e dayanıklı, kumaşları su geçirmez veya güve yemez hâle getirici (eriyik), **4. ~ly** : iterek, defederek; iğrenç/tiksindirici bir şekilde, nefret uyandırırcasına. ***e.a.- 1.*** *repelling, 2. repulsive, repugnant.* ***k.a.- 1&2.*** *attractive, 2. pleasing.*

repeller, *is.* **1.** iten, defeden, uzaklaştıran kimse/şey, **2.** iğrendiren/ tiksindiren/nefret uyandıran şey.

repelling, *sf.* **1.** itici, defedici, **2.** iğrenç, tiksindirici, **3. ~ly**: iğrenç bir şekilde, tiksindirircesine, **4. ~ness**: iğrençlik, tiksindiricilik.

repent[1], *f.* **1.** *gen.* **~ of** : pişman/nadim olmak, pişmanlık/nedamet duymak. **to ~ of a thoughtless act** : düşüncesizce yapılan bir işten pişmanlık duymak. **He has bitterly ~ed having done it** : Onu yaptığına acı acı pişman oldu. **to make s.o. ~** : birisini pişman etmek, **2.** vicdan azabı çekmek, **3.** tövbe/istiğfar etmek. ***e.a.-*** *regret, deplore, lament, bewail, rue, feel contrite/ sorry.*

repent[2], *sf.* **1.** *bot.* tırmanıcı, yerde yatan, **2.** *zool.* sürüngen. ***e.a.- 1.*** *creeping, crawling, 2. reptant.*

repentance, *is.* **1.** pişmanlık, nedamet, **2.** vicdan azabı, **3.** tövbe, istiğfar. ***e.a.-*** *contriteness, contrition, penitence, sorrow, regret, remorse, compunction, attrition.* ***k.a.-*** *impenitence.* ***NOT:*** **REPENTENCE** ve **PENITENCE** geçmişte yapılan hatalardan dolayı duyulan pişmanlığı ve bunları tekrarlamama azmini belirtirler. **REPENTENCE** vicdanda gizli kalan bir duygu, **PENITENCE** ise bu duygunun açıklanmasıdır. **REMORSE** ve **COMPUNCTION** nedamet ve vicdan azabının verdiği ıstırabı ifade ederler. **REMORSE** anlamca daha kuvvetli olup vicdanı daima rahatsız eden bir azap ve suçluluk duygusunu belirtir. Halbuki **COMPUNCTION**, yapılan bir hata vb. için bir an duyulan, geçici bier esef ve üzüntüdür: *To feel remorse over past indecision and failure to act. To ignore a social obligation without compunction.* **CONTRITION** ve **ATTRITION**, dinî deyimlerdir: **CONTRITION** Allah sevgisinden ileri gelen nedamet hissini, **ATTRITION** ise cezalanmak korkusundan ileri gelen pişmanlığı ifade eder. **CONTRİTİON, PENITENCE** ile eş anlamlı olarak kullanılabilir.

repentant, *sf.* **1.** pişman/nadim (olan), **2.** vicdan azabı çeken, **3.** tövbe/ istiğfar eden, tövbekâr, **4. ~ly** *bk.:* **repentingly.**

repenter, *is.* pişman/nadim olan, vicdan azabı çeken, tövbe/ istiğfar eden kimse.

repentingly, *zf.* pişmanlıkla, nedametle, pişman/nadim olarak, vicdan azabı çekerek, tövbe/ istiğfar ederek.

repercussion, *is.* **1.** (dolaylı) sonuç/netice, yan etki, tâli tesir, **2.** seğirdim, geri tepme/etme, **3.** yansı(t)ma, akis. ***e.a.- 1.*** *aftereffect, 2. repulse, 3. echo, reverberation.*

repercussive, *sf.* **1.** yan etkili, (dolaylı) sonuç/netice doğuran, **2.** seğirdimli, geri tepen, **3.** yansıyan/yansıtan, **4.** yansımış, **5. ~ly** : yan etki ile, geri teperek, yansıyarak, **6. ~ness** : yan etki, geri tepme, yansıma. ***e.a.-3.*** *reverberating,* ***4.*** *reflected, reverberated.*

repertoire, *is.* **1.** dağar, repertuar, oyun çizelgesi: bir sanatçının/tiyatro kumpanyasının icra/temsil ettiği eserlerin listesi, **2.** bir sanat dalında mevcut yapıtların tümü. **repertory** *d.d.*

repertorial, *sf.* dağarsal, repertuar+.

repertory, *is., ç.* **-tories 1.** *bk.:* **repertoire**, **2.** çeşitli piyesleri/operaları vb. sıra ile temsil eden tiyatro kumpanyası, **3.** depo mevcudu, depoda mevcut mal, **4.** depo, ambar, mahzen, **5.** kolleksiyon. ***e.a.-*** ***4.*** *storehouse, repository,* ***5.*** *collection.*

repetend, *is.* **1.** *mat.* yinelge: yineli ondalık kesirde yinelenen rakamlar grubu. 0,123412341234... deki 1234 gibi, **2.** nakarat, tekrarlanan/tekrarlanacak şey.

repetition, *is.* **1.** yinele(n)ma, tekrarla(n)ma, yeni baştan yap(ıl)ma, tekerrür, tıpkıla(n)ma, **2.** ezber, ezberden oku(n)ma, ezberlenecek şey, **3.** tıpkıbasım, tıpkıyapım, kopye, suret. ***e.a.-*** ***2.*** *reiteration, recital,* ***3.*** *copy, reproduction.*

repetitious, *sf.* yineli, yinelenen, yineleyen, tekrarlayan, tekrarlanan, tekrarlamalı, mükerrer, gereksiz tekrarlar yapan. **~ly**: yineleyerek, tekrarlayarak, tekrar tekrar, mükerreren. **~ness** : (gereksiz) yineleme/tekrarlama.

repetitive/ ~ly/ ~ness, *sf. bk.:* **repetitious/ ~ly/ ~ness.**

rephrase, *gl.f.* **-phrased, -phrasing** başka şekilde ifade etmek, açıklamak, başka/değişik sözlerle anlatmak.

repine, *gs.f.* **-pined, -pining 1.** yakınmak, sızlanmak, şikâyet etmek, **2.** üzülmek, canı sıkılmak, **3. repiner** : yakınan, sızlanan, şikâ-yetçi, **4. ~ingly**: yakınarak, sızlanarak, şikâyet edercesine. ***e.a.-*** ***1.*** *complain, murmur,* ***2.*** *fret.*

replace, *gl.f.* **-placed, -placing 1.** yerine geçmek, yerini almak. *Mr. A. will ~ Mr. B as president. Automated equipment ~d the workers.* **2.** yerine başkasını atamak/tayin etmek/yerleştirmek/koymak/ikame etmek. *The company ~d the retired employees with new ones.* **3.** onarmak, ödemek, telâfi/tamir/tazmin etmek. *He was ordered to ~ embezzled funds.* **4.** eski yerine/hâline/durumuna getirmek/koymak/yerleştirmek. **He ~d the receiver** : Telefonu kapattı. **5. ~ability** : yerine başkası atanabilme/konulabilme, yeri doldurulabilme, telâfi/tamir/tazmin edilebilme, **6. ~able** : yerine başkası atanabilir/konulabilir, yeri doldurulabilir, telâfi/tamir/tazmin edilebilir, **7. replacer** : yerine geçen, yerini alan, raydan çıkan vagonu raya yerleştiren makine. ***e.a.-*** ***1.*** *supersede, succeed, supplant, substitute,* ***3.*** *restore, return, refund, repay.* ***NOT:*** **REPLACE**, bir kimse/nesne yerine ona denk veya aynı değerde bir başkasının geçtiğini ifade eder: *When one player on the team was hurt, another replaced him.* **SUPERSEDE**, bir şeyi/kimseyi daha iyi, daha değerli/yararlı bir şeyle değiştirmek anlamını taşır: *The computer has superseded the adding machine.* **SUPPLANT** ise, kişiler için kullanılırsa, hile, kurnazlık ve kuvvet zoru ile başkasının yerini almak demektir: *The dictator supplanted the president.*

replacement, *is.* **1.** yerine geçme/koyma/yerleştirme/atama, yerini alma, **2.** ardıl, halef, başkasının yerine geçen/yerini alan kimse. **The Colonel's ~ is due at the base any day now** : Albayın halefi bugünlerde üste işe başlayacak. **3.** *As.* birlikteki boş kadroya atanan asker/subay, **4.** *min.* kristalin asıl şeklini bozan yeni bir yüzeyin oluşması, **5. metasomatism, metasomatosis** *d.d. jeol.* mineral içinde kimyasal bileşimi farklı başka mineral oluşumu.

repleader, *is. huk.* **1.** ikinci sav/iddia: tekrar ileri sürme, **2.** tekrar savunma hakkı, **3.** (davayı daha elverişli açıdan ele almak maksadıyla) tarafların savlarını değiştirmesi için çıkarılan mahkeme emri.

replenish, *gl.f.* **1.** (eksiklerini) tamamlamak, ikmal etmek. *to ~ one's stock of food.* **2.** (ateşe/sobaya vb.) yakıt/odun/kömür vb. atmak, (ateşi vb.) tazelemek/canlandırmak, beslemek. *Please ~ the fire.* **3.** yeniden/tamamen doldurmak, **4.** (eskiyen/yıpranan şeyleri) yenilemek, yerine yenisini sağlamak. *He ~ed his glass. Her wardrobe need ~ing.* **5. ~er** : tamamlayan, ikmal eden, (ateşe/sobaya vb.) yakıt/odun/kömür atan, (ateşi vb.) tazeleyen/canlandıran, besleyen, (eskiyen/yıpranan şeyleri) yenileyen, **6. ~ment**: (eksiklerini) tamamlama, ikmal etme, yakıt vb. ikmali, ikmal malzemesi, yenile(n)me, tazele(n)me.

replete, *sf.* **1.** *gen.* ~ **with** : (tamamıyla) dolu, dopdolu, doldurulmuş. *The battleships were ~ with fuel and ammunition.* **2.** tok, (tıka basa) doymuş. *I'm quite ~.* **3. ~ness**: doluluk, dopdolu olma, ağzına kadar dolma; tokluk. ***e.a.- 1. full, filled, 2. sated, satiated, glutted, surfeited, gorged.***

repletion, *is.* **1.** (tamamıyla/tıka basa) dolma, doluluk, dopdolu olma, dolgunluk, **2.** tıkınma, tıka basa yeme, aşırı tokluk, **3.** (arzu/ihtiyaç vb.) tatmin, doyurma. ***e.a.- 1. fullness, 2. surfeit, 3. fulfillment, satisfaction.***

repletive, *sf.* doldurucu, doyururucu, dolduran, doyuran. **~ly**: doldurarak, doyurarak, doldururcasına, doyururcasına.

repleviable, *sf. bk.:* **replevisable.**

replevin, *is.&f. huk.* **1.** geri alma/istirdat davası (açmak), gasp olunmuş malı geri almak için dava (açmak), **2.** geri alma(k), istirdat (etmek), **3.** (gasp olunmuş malı) geri verme/iade emri/kararı.

replevisable, *sf. huk.* geri alınabilir, kurtarılabilir, istirdat edilebilir. **repleviable** *d.d.*

replevy[1], *is., ç.* **-plevies** *huk.* (gasp olunmuş malı mahkeme kararıyla) geri alma/istirdat etme.

replevy[2], *gl.f.* **-plevied, -plevying** *huk.* (gasp olunmuş malı mahkeme kararıyla) geri alma/istirdat.

replica, *is.* **1.** bir yapıtın asıl sanatçısı tarafından yapılmış tıpkısı/kopyası. *to make an exact ~ of sth.* **2.** suret, kopye, benzer yapıt, ikinci nüsha, **3.** tıpkısı, benzeri. *She was a chubby blonde ~ of Shirley Temple.* ***e.a.- duplicate, copy, reproduction, facsimile.***

replicate[1], *f.* **-cated, -cating, 1.** katlamak. *~ed leaf.* **2.** tıpkılamak, tıpkısını/benzerini yapmak, kopye etmek, kopyesini/suretini çıkarmak, **3.** yanıtlamak, yanıt/cevap vermek, cevaplandırmak, **4.** (kendiliğinden) çoğalmak, üremek, türemek, **5.** yinelemek, tekrarlamak. *to ~ an experiment.* ***e.a.- 1. fold over, 2. reproduce, duplicate, 3. answer, reply, 5. repeat.***

replicate[2], = **replicated**, *sf.* katlanmış, kıvrılmış, katlı, kıvrık. *a ~ leaf.*

replicate[3], *is.* eş deney, eş yöntem: birbirinin aynı deney, yöntem vb. den her biri.

replication, *is.* **1.** yanıt, cevap, **2.** (bir cevaba verilen) karşılık, mukabele, **3.** *huk.* davalının cevabına/iddiasına davacının cevabı, **4.** yansıma, akis, aksetme, yankı, aksiseda, **5.** tıpkım, benzer yapıt, suret, kopye. *~ of a document.* **6.** (a) hatayı bulmak/azaltmak için tekrarlanan deney, (b) (deneyi) tekrarlama. *~ of an experiment.* **7.** (üst üste) katlanma, kat, kıvrım. ***e.a.- 1. answer, reply, 2. rejoinder, 4. echo, reverberation, 5. copy, reproduction, replica, duplicate, 7. fold.***

replier, *is.* yanıtçı, yanıt/cevap/karşılık veren.

reply[1], *f.* **-plied, -plying 1.** yanıtlamak, yanıt/cevap vermek. *He replied: "I have no intention of going." Has he replied to your letter?* **2.** (bir söze/eyleme vb.) karşılık vermek, mukabele etmek. *He replied with a blow. The rebels replied with a burst of gunfire.* **3.** *huk.* davalının cevabına/iddiasına cevap vermek, **4.** (ses) yansı(t)mak, yankıla(n)mak, yankı/aksiseda yapmak, **5.** cevap olarak söylemek/demek (Çoğunlukla olumsuz cümlelerde veya **replied that** şeklinde kullanılır.): *Not a syllable did he ~. He replied that no one would go. She replied that she would do it.*

reply[2], *is., ç.* **-plies 1.** yanıt, cevap. **~-paid** : cevaplı, cevabı ödenmiş (telgraf). **~-coupon** : cevap kuponu, milletler arası posta kuponu, **2.** (harekete/eyleme) karşılık, mukabele. ***e.a.- 1. answer, response, rejoinder, riposte.***

repondez s'il vous plaît, *Fr.* lütfen cevap veriniz. *kıs: R.S.V.P.* ***e.a.- please reply.***

repopulate, *gl.f.* **-lated, -lating** yeniden iskân etmek, yerleştirmek.

report[1], *is.* **1.** anlatma, anlatış, takrir, tasvir, bir olayın/durumun vb. ayrıntılarıyla anlatılması/hikâyesi. *a news ~ .* **2.** bildiri, beyanat, ilân, **3.** dedikodu, söylenti, rivayet, şayia. **there is a ~ that ...** : ... söyleniyor/rivayet ediliyor. **by general ~s** : genellikle söylendiğine göre. **It is a matter of current ~** : Bu, günün dedikodusudur. **~s grossly untrue** : tamamıyla asılsız söylentiler. **~ has it that our neighbors are leaving town** : Söylentiye göre komşularımız şehri terk ediyorlarmış. **know sth. by mere ~** : bir şeyi kulaktan/duyarak bilmek. **He held his course throughgood ~ and evil ~** : Kimsenin

sözüne aldırmadan yoluna devam etti. **4.** rapor. *a medical ~ . an annual ~ .* **5.** (öğrenci) karne. **~ card** : not karnesi. **on ~** : disiplin cezasına mucip, **6.** adlî karar/mütalâa, **7. ~s** *: huk.* mahkeme kararları kolleksiyonu, **8.** ün, şöhret, nam, tanınma. **a man of bad ~/of good ~** : kötü/iyi şöhret sahibi bir kimse, **9.** patlama sesi, top vb. sesi, gümbürtü. ***e.a.- 1. description, story, 2. bulletin, dispatch, announcement, 3. rumor, gossip, hearsay, 8. repute, raputation, fame, 9. shot, detonation.***

report[2], *f.* **1.** (haber) ulaştırmak, nakletmek, yaymak. *The radio ~s news and weather.* **2.** anlatmak, söylemek, rivayet/hikâye/ tasvir etmek. **it is ~ed that...** : söyleniyor/rivayet ediliyor ki... **3.** rapor yazmak/vermek/etmek. **~ up (on) sth.** : bir şey hakkında rapor vermek. **He is well/badly ~ed on** : Hakkında alınan raporlar iyidir/fenadır. **4.** resmen bildirmek/yazmak/bilgi vermek. *The treasurer ~ed a balance of $10.* **~ progress** : işin ilerleyişi hakkında bilgi vermek. **move to ~ progress** : Parlamentoda müzakerenin yeterliği hakkında öneri vermek. **5.** (araştırma vb. sonucunu) açıklamak. *~ no sign of disease.* **6.** şikâyet etmek, (üst makama) ihbar etmek/ haber vermek. *I'll ~ you to the manager. ~ one to the police.* **7.** kendi durumunu/göreve hazır olduğunu vb. bildirmek, ispatıvücut etmek, (üst makamdaki kimsenin) huzuruna çıkmak, gidip görünmek, (görev başında) bulunmak. **~ oneself** : hazır bulunmak. *You should ~ for duty at 9.00 a.m.* **~ sick** : kendinin hasta olduğunu bildirmek. **~ s.o. sick** : birinin hasta olduğunu bildirmek, **8.** (demeç/söylev/konferans vb.) yazmak, **9.** (gazete) muhabirlik yapmak, **10. ~ back**: görüşülenleri/varılan sonuçları vb. üst makama bildirmek/rapor etmek. *He was sent to attend the meeting and then to ~ back on its discussions.* **11. ~ out** : (kanun tasarısını komisyonda görüşerek aldığı son şekli) meclise sunmak. *After much debate the committee ~ed the bill out.* **12. ~able** : (a) rapor edilebilir, anlatılabilir, izahat/bilgi verilebilir, (b) anlatılmaya/bildirmeye değer. *ten years of research with no ~able results.* (c), bildirilmesi/beyan edilmesi gereken. *~able income.* ***e.a.- 1. relay, 2. relate, tell, narrate, rehearse, recount, describe, detail, repeat.***

reportage, *is.* **1.** haber verme/nakletme/ yayma, anlatma, anlatış, rivayet, tasvir, hikâye, **2.** röportaj, (yayınlanan) haberler, **3.** (bir olay/ eylem/tarih vb. hakkında) araştırma raporu, araştırma ve gözlemlerin sonucunu bildiren yazı.

reportedly, *zf.* **1.** söylendiğine/rivayete/ söylentiye göre, gûya, deniliyor ki. *He has ~ made many anonymous benefactions to hospitals.* **2.** rapora göre. *He has ~ embezzled a large sum of money.*

reporter, *is.* **1.** haberci, haber veren/ ulaştıran/ileten kimse, **2.** (gazete) muhabir, gazeteye haber ulaştıran. *He told his story to a ~ from a Toronto newspaper.* **cub ~** : acemi/genç gazeteci, **3.** raportör, resmî rapor yazan kimse, zabıt kâtibi.

reportorial, *sf.* **1.** raportörlükle ilgili, raportörlüğe özgü. *~ skill. ~ curiosity.* **2.** rapor şeklinde. *a ~ book.* **3. ~ly**: rapora/muhabir-(ler)e/raportöre göre.

reposal, *is. esk.* istirahat.

repose[1], *is.* **1.** istirahat, dinlenme, rahat, huzur, uyku. **Do not disturb her ~** : Rahatını bozma. **take ~** : istirahat etmek. **to work without ~** : dinlenmeden çalışmak. **Good night and sweet ~** ! İyi geceler, tatlı uykular! **2.** sessizlik, sakinlik, sükûnet, sulh, asudelik, **3.** vekar, soğukkanlılık, metanet, temkin, ağırbaşlılık. **to behave with one's usual ~** : her zamanki gibi temkinli olmak, **4.** hareketsizlik, durgunluk, cansızlık. *The appearance of his face in ~.* ***e.a.- 1. rest, sleep, 2. peace, tranquility, calm, 3. compose, poise.***

repose[2], *f.* **-posed, -posing 1.** istirahat etmek, dinlenmek, uyumak, **2.** (ölü/mezarda) yatmak, **3.** sakin/sessiz olmak, **4.** (bir şey üzerine) yat(ır)mak, uzatmak, uzanmak, **5.** *gen.* **~ on/ upon/in** : (birisine /bir şeye) dayanmak/ güvenmek/itimat etmek. *We ~ complete confidence in his honesty.* **6.** (birinin) emrine amade kılmak, **7.** *esk. bk.:* **deposit.** ***e.a.- 1-4. lie, rest,*** **5.** *rely, depend.*

reposedly, *zf.* dinlenmiş olarak, yatarak, uzatarak, uzanarak, dayanarak.

reposedness, *is.* dinlenmiş olma, sakin/ sessiz olma, yatma, uzanma, dayanma.

reposeful, *sf.* **1.** rahat, dinlendirici, asude, sessiz, sakin, **2. ~ly** : rahatça, dinlenmiş olarak, asude/sessiz/sakin bir şekilde, **3. ~ness** : rahatlık, dinlendiricilik, asudelik, sessizlik, sukûnet. ***e.a.-*** *1. restful, tranquil, peaceful, calm, quiet, undisturbed.*

reposer, *is.* dinlen(dir)en, yat(ır)an, uzanan, dayanan.

reposit, *f.* **1.** teslim/tevdi etmek, yerine koymak/yerleştirmek, eski yerine iade etmek/bırakmak, **2.** yığmak, ambarlamak, depo etmek. ***e.a.-*** *1. replace, 2. deposit, store.*

reposition, *is.&f.* **1.** teslim/tevdi (etme), yerine koyma/yerleştirme, **2.** yığma, ambarlama, depo etme, **3.** (kemik vb.) yerine yerleştirme(k), düzeltme(k), çıkık kemiği tedavi etme(k), **4.** konumunu değiştirme(k).

repository[1], *is., ç.* **-tories 1.** ambar, depo, mahzen, hazine dairesi, **2.** mezar, kabir, (ölü vb.) gömülen yer, **3.** emanetçi, kendisine bir şey emanet edilen kimse, **4.** sırdaş, kendisine sır tevdi edilen kimse, **5.** sergi ve satış için kullanılan bina. ***e.a.-*** *1. warehouse, storehouse, depository, 2. sepulcher.*

repository[2], *sf.* yavaş etkili, yavaş yavaş ve uzun süre etkisini sürdüren (ilâç).*~ penicillin.*

repossess, *gl.f.* **1.** tekrar elde etmek/ele geçirmek, mülkiyetine geçirmek, (özellikle borcunu ödemeyenin) malına el koymak, **2.** başkasına mal etmek, mülkiyetini başkasına devretmek, **3.** *İsk.* **~ in** *bk.:* **reinstate, 4. ~ion** : tekrar elde etme/ele geçirme, geri alma, başkasına mal etme, mülkiyetini başkasına devretme, **5. ~or** : tekrar elde eden/ele geçiren, mülkiyetini başkasına devreden.

repoussé, *sf.&is.* kabartma(cılık), kakma (cılık).

repower, *gl.f.* yeniden güçlendirmek, (taşıta) yeni motor takmak.

repp, *is. bk.:* **rep**[1] .

repr. = **1.** represented, **2.** representing, **3.** reprint(ed).

reprehend, *gl.f.* azarlamak, serzeniş/tevbih/tekdir/tenkit etmek, şiddetle eleştirmek, suçlamak, kabahatli bulmak. ***e.a.-*** *rebuke, scold, reproach, admonish, chide, censure, blame, upbraid, animadvert, denounce, criticize.* ***k.a.-*** *praise, commend, laud, applaud, approve.*

reprehensible, *sf.* **1.** azarlanmaya/serzenişe/tekdire/tenkide lâyık, suçlanabilir, tevbih edilir, kusurlu, kabahatli, **2. ~ness = reprehensibility** : kusur, kabahat, tekdire/azarlanmaya lâyık olma, **3. reprehensibly** : azarlarcasına, serzenişle, tekdir/tenkit edercesine, eleştirircesine.

reprehension, *is.* azar(lama), paylama, serzeniş, tekdir, eleştirme, tenkit, suçlama. ***e.a.-*** *reproof, rebuke, blame.*

reprehensive, *sf.* azarlayıcı, serzenişli, eleştirici, suçlayıcı. **~ly** : azarlarcasına, sezenişle, eleştirerek, suçlayarak.

represent, *gl.f.* **1.** simgelemek, temsil etmek. *The letters of the alphabet ~ the sounds of speech. The flag ~s the nation. The stars on this map ~ the cities.* **2.** göstermek. *To ~ musical sounds by notes.* **3.** temsil etmek, temsilci olmak. *He ~s the company in İzmir. To ~ one's government in a foreign country.* **4.** belirtmek, tasvir etmek, resmetmek. **This painting ~s the sunset** : Bu resim güneşin batışını tasvir ediyor. **He ~ed the plan as safe** : Plânın güvenilir olduğunu belirtti. **5.** ifade etmek, söylemek, **6.** anlatmak, tanımlamak, tarif etmek. *I will ~ him the dangers he is running.* **7.** ... gibi göstermek, ... süsü vermek. *The article~ed the dictator as a benevolent despot.* **8.** açıklamak, göz önüne sermek, ileri sürmek. *The report ~s the results of our researches.* **9.** rolünü yapmak/oynamak, **10.** taklit etmek, yerine geçmek, ... taslamak, ... gibi görünmek. *He ~s himself as a model of virtue.* **11.** örnek olmak, nümune teşkil etmek, nümunesi olmak, yerine geçmek, **12.** eş değer/karşılık olmak, tekabül etmek, karşılamak, **13. re-present** *ş.d.y.* tekrar/yeniden sunmak/takdim etmek. ***e.a.-*** *1. symbolize, 2. designate, 4. depict, portray, 5, 6. describe, state, explain, 10. impersonate, 11. exemplify.*

representability, *is.* temsil edilebilme, gösterilebilme, belirtilebilme, tasvir edilebilme, ifade edilebilme, anlatılabilme.

representable, *sf.* temsil edilebilir, gösterilebilir, belirtilebilir, tasvir edilebilir, ifade edilebilir, anlatılabilir.

representation, *is.* **1.** simgele(n)me, temsil etme/edilme, **2.** simge, sembol, timsal, **3.** resim, tasvir, suret, **4.** temsil hakkı, (hükûmet/toplum

vb. adına) konuşma/eyleme girişme/oylama hakkı, **5.** yasama meclisine temsilci seçme/gönderme hakkı, **6.** milletvekilleri heyeti, temsilci sayısı, temsil oranı. *The party increased its ~ from 40 to 60.* **7.** açıklama, tanımlama, betimleme, tasvir, ifade, takrir. *This is a fair ~ of their point of view.* **8.** kavram, mefhum, zihinde oluşan simge, **9.** gösterme, görünür hâle getirme, ortaya koyma, **10.** resim, heykel, tasvir, şekil, **11.** *tiy.* oyun, temsil, gösteri, **12.** **~s** : tanıtım, tanıtma, tasvir, ifade, beyan. **false ~s** : yanlış tanıtma, **13.** şikâyet, tadil talebi. *The regulations may now be changed in the light of ~s received from several institutions.* **14.** önerme .

representational, *sf.* simgesel, temsilî, simgeleyen, temsil/tasvir eden, betimleyen, belirten, gösteren, anlatan.

representationalism, *is.* **1. representative realism** *d.d.:* tasarımcılık : zihinde oluşan fikirlerin dış nesnelerin gerçek ilkel niteliklerini taşıdığı görüşü, **2.** *g.s.* benzetmecilik : sanat eserinin temsil ettiği nesneye benzemesi gerektiğini savunan sanat anlayışı, **3. representationalist** : tasarımcı benzetmeci, **4. representationalistic** : tasarımsal, benzetimsel.

representative[1], *is.* **1.** temsilci, mümessil. *They are demanding to have a ~ of the workers on the board. We're currently talking to the union ~s about the scheme.* **House of ~s** : (ABD) Temsilciler Meclisi, **2.** milletvekili, mebus, saylav, **3.** vekil, murahhas, bir başkası adına hareket etme yetkisi olan kimse, **4.** örnek, nümune. ***e.a.- 1-3.*** *delegate.*

representative[2], *sf.* **1.** temsilci, temsil eden, **2.** vekil, başkasına vekâlet eden, **3.** örnek/nümune teşkil eden, **4.** simgesel, temsilî, **5. ~ arts** : temsilî sanatlar: resim, heykel vb. **6. ~ly** : simgesel/temsilî olarak, **7. ~ness** : temsilcilik, mümessillik, temsil niteliği/yeteneği.

representer, *is.* temsilci, mümessil, vekil.

re-press, *f.* tekrar/yeniden sıkış(tır)mak, cendereye koymak, sıkıp suyunu çıkarmak.

repress, *gl.f.* **1.** baskı yapmak, tazyik etmek, baskı/kontrol altında tutmak, bunaltmak, **2.** menetmek, zapt etmek, tutmak, alıkoymak. *to ~ a sigh. She ~ed her desire of laugh.* **3.** bastırmak, yatıştırmak, (kargaşalığa/isyana/ayaklanmaya vb.) son vermek, tenkil etmek. *to ~ a disturbance.* **4.** boyun eğdirmek, itaat altına almak, **5.** *psikol.* baskıya almak, (üzücü/ıstırap verici duyguları/anıları vb.) bilinçaltına atmak, uzaklaştırmak. **~ed feelings/desires** : baskı altında tutulan (cinsel vb.) duygular/arzular, **6. ~er= ~or** : bastıran, baskı altına alan, tazyik eden kimse/şey, **7. ~ible** : bastırılabilir, baskı altına alınabilir, menedilebilir, zapt edilebilir, yatıştırılabilir. ***e.a.- 1&2.*** *supress, check, briddle, control, curb, restrain, rein, 3. quell, subdue, quash, 5. reject.* ***k.a.- 1-3.*** *foster.*

repression, *is.* **1.** baskı yap(ıl)ma, tazyik etme/edilme, baskı/kontrol altında tut(ul)ma, bunal(t)ma, **2.** baskı, tazyik, bunalım, **3.** menetme, zapt etme, tutma, alıkoyma, **4.** (kargaşalık/isyan/ayaklanma vb.) bastırma, yatıştırma, son verme, tenkil, **4.** boyun eğdirme, itaat altına alma, **5.** *psikol.* baskı, (üzücü/ıstırap verici duyguları/anıları vb.) bilinçaltına atma, uzaklaştırma.

repressive, *sf.* **1.** bastırıcı, tazyik edici, baskı/tazyik yapan, sıkıcı, bunaltıcı, ağır. *~ policy.* **2.** engelleyici, **3.** zorlayıcı, zecrî. *~ measures.* **4.** yatıştırıcı, tenkil edici, **5. ~ly** : baskı/tazyik yaparak/yaparcasına, sıkıcı/bunaltıcı bir şekilde, **6. ~ness** : baskı/tazyik yapma, zorlama, sıkıcılık, bunaltıcılık, engelleyicilik, yatıştırıcılık.

reprieve, *is.&gl.f.* **-prieved, -prieving** **1.** (cezayı) erteleme(k), tecil/tehir etme(k), geciktirme(k), **2.** (cezayı) erteleme emri, **3.** (fena bir şeyden geçici olarak) kurtarma(k)/kurtuluş, feraha kavuşma(k), ferahlık. *The finding of oil was a colossal ~ for the country.* **4. reprieve**r : erteleyen, ferahlatan. ***e.a.- 1. respite, 3. relieve.***

reprimand, *is.&f.* **1.** azarlama(k), paylama(k), tekdir (etmek), takbih (etmek), kınama (k), serzeniş (yapmak), **2. reprimander** : azarlayan, paylayan, tekdir/takbih eden, kınayan, **3. reprimandingly** : azarlarcasına, azarlayarak, vb. ***e.a.-censure, reprehend, reprehension, condemn(ation).***

reprint, *is.&f.* tıpkıbasım (yapmak), yeni baskı (yapmak), yeniden/tekrar/aynen basma(k)/tabetme(k)/yayınlama(k). **~er** : yeniden basan/yayınlayan.

reprisal, *is.* **1.** (savaşta) misilleme, bilmisil. *There have been threats of ~.* **2.** öç alma, misli ile mukabele. *The occupying forces took bloody ~s against nationalist leaders.* **3.** (bir millete) isteğini zorla kabul ettirme, kuvvet zoru ile boyun eğdirme, **4.** (misilleme olarak) malına el koyma, zapt etme, müsadere etme. ***e.a.- 1&2.*** *retaliation, revenge.*

reprise, *is.* **1.** *gen.* **~s** *huk.* kira gelirinden vergi vb. için yapılan yıllık kesinti, vergi ödentisi, **2.** *müz.* nakarat, tekrarlama.

repro, *is., ç.* **-pros** *bk.:* **repro proof.**

reproach[1], *gl.f.* **1.** kınamak, kusur/kabahat bulmak, ayıplamak, itap etmek, **2.** azarlamak, çıkışmak, paylamak, tekdir/tevbih etmek, **3.** serzeniş/sitem etmek, **4.** şerefsizlik/leke getirmek. **5. ~able** : kınanabilir, kusurlu, kabahatli, ayıplanabilir, azarlanabilir, tekdire/serzenişe lâyık, utandırıcı. ~ *conducts.* **6. ~ableness** : kınanma, kusur, kabahat(lilik), utanç, **7. ~ably** : kınanabilecek/ayıplanacak şekilde, kınarcasına, ayıplarcasına, azarlarcasına, serzenişle, sitemle, **8. reproacher** : kınayan, ayıplayan, azarlayan, sitem/serzeniş eden, **9. ~ingly** : kınayarak, ayıplayarak, azarlarcasına, paylarcasına, çıkışarak, serzenişle, sitemle. ***e.a.- 1.*** *blame, chide, abuse, reprimand, reprehend, condemn, criticize, censure, rebuke, reproof,* **2.** *scold, upbraid,* **4.** *disgrace.* ***k.a.- 1,2.*** *praise.* ***NOT:*** **REPROACH** genellikle kusur/kabahat bulmak, serzenişte bulunmek anlamlarında kullanılır: *To reproach a person for neglect.* **REBUKE** ve **REPRIMAND** şiddetle/resmen azarlamak/tekdir etmek demektir. *He rebuked him strongly for laxness in his account.* **REPROVE** yumuşak, mülâyim bir şekilde ve hatayı düzeltme maksadıyla tekdir veya ikaz etmektir: *To reprove a person for inattention.* **SCOLD** ise öfke, hiddet ve şiddetle azarlamak, paylamak, dövmek anlamları taşır: *To scold a boy for jaywalking.*

reproach[2], *is.* **1.** kınama, kusur/kabahat bulma, ayıplama, **2.** azar(lama), paylama, tekdir (etme), **3.** serzeniş, sitem, **4.** şerefsizlik/leke getiren şey, utandırıcı şey. **to abstain from ~** : utandırıcı şeylerden sakınmak, **5.** ayıp, ar, leke, utanç, rezalet, yüz karası. **to be a ~ to ...** : -e yüz karası olmak, **6.** hakir/küçük görülen şey, alay/istihza konusu. ***e.a.- 1,2.*** *rebuke, criticism, remonstrance, blame,* **5.** *disgrace, discredit, dishonor, shame.* ***k.a.- 1,2.*** *praise,* **5.** *honor.*

reproachful, *sf.* **1.** sitemli, serzenişli, sitemkâr, azarlayıcı, tekdir edici, **2.** *esk.* ayıp, utandırıcı, leke sürücü, haysiyet kırıcı, **3. ~ly** : sitemle, serzenişle, sitemkârane, azarlayarak, tekdirle, **4. ~ness** : sitem, serzeniş, sitemkârlık, azarlama, tekdir. ***e.a.- 2.*** *shameful.*

reprobate[1], *sf.&is.* **1.** sefil, mel'un, alçak, ahlâksız, kötü, serseri, başıboş (kimse), **2.** günahkâr, lânetli, habis, şerir (kimse), **3. ~ness = reprobacy**: sefillik, mel'unluk, alçaklık, ahlâksızlık, serserilik, günahkârlık, habislik, şirretlik. ***e.a.-1.*** *depraved, wicked, miscreant, scoundrel, wretch, evil, corrupt, bad,* **2.** *outcast, pariah.*

reprobate[2], *gl.f.* **-bated, -bating 1.** onaylamamak, uygun /muvafık görmemek, tensip etmemek, kınamak, **2.** (Allah) günahlarını af ve mağfiret etmemek, yarlıgamamak, lânetlemek, tel'in etmek, lânete mahkûm etmek, **3. reprobater** : onaylamayan, uygun/muvafık görmeyen, tensip etmeyen, kınayan kimse.

reprobation, *is.* **1.** onaylamama, uygun/muvafık görmeme, tensip etmeme, kınama, **2.** reddetme, kabul etmeme, **3.** *ilâh.* günahlarını af ve mağfiret etmeme, yarlıgamama, lânetleme, tel'in etme, lânete mahkûm etme, **4. ~ary** *bk.:* **reprobative.**

reprobative = reprobatory, *sf.* **1.** onaylamayan, uygun/muvafık görmeyen, kınayan, reddeden, **2.** lânetleyen, **3. reprobatively**: onaylamaksızın, kınarcasına, reddedercesine, reddederek, lânetlercesine, lânetleyerek.

reprocess, *gl.f.* tekrar işlemek, yeniden işleme tâbi tutmak. **~ed wool** : tekrar işlenmiş yün, kullanılmamış örgüden sökülerek tekrar örülmüş yün. *bk.:* **virgin wool.**

reproduce, *f.* **-duced, -ducing 1.** şuret çıkarmak, kopya etmek, **2.** tekrar/yeniden üretmek, türetmek, hasıl etmek, husule getirmek, **3.** *biy.* doğurmak, yavrulamak, **4.** çoğal(t)mak, üre(t)mek, yetiş(tir)mek, **5.** anımsamak, hatırlamak, akla getirmek, **6.** (piyes) tekrarlamak, tekrar temsil etmek/oynamak, (film) tekrar çevirmek, **7.** seslendirmek, (teyp/plâk) çalmak, **8.** tekrar çıkarıp göstermek, **9.** aslına benze(t)mek, aslı gibi olmak. *This picture will ~ well.* **10.** benzerini yapmak, taklit etmek. *Men can ~ the sound of thunder.* **11. reproducer** : üretici, türetici,

kopya edici, seslendirici, **12. reproducibility** : tekrar üretilebilme/türetilebilme, yeniden husule getirilebilme, tekrarlanabilme, seslendirilebilme, **13. reproducible** : tekrar üretilebilir/türetilebilir, yeniden husule getirilebilir, tekrarlanabilir, seslendirilebilir. *e.a.- 1. duplicate, copy, 3. generate, beget, propagate, 5. recall, 6. repeat, 9. imitate.*

reproduction, *is.* **-duced, -ducing 1.** üretme, türetme, **2.** tekrar hasıl etme/husule getirme/gelme, **3.** kopya, suret. *a photographic ~ .* **4.** *biy.* (hayvanlarda/bitkilerde) üreme, çoğalma, yayılma, **5. ~ proof**: *bk.:* **repro proof.** *e.a.- 3. copy, duplicate, replica, facsimile, 4. generation, propagation.*

reproductive, *sf.&is.* **1.** üretici, üreten, üre(t)me+. **~ organ** : üreme organı. **~ capacity** : üretme yeteneği, **2.** yeniden hasıl eden/husule getiren/gelen, **3.** çoğaltan, üretken, **4.** (cinsel bakımdan olgunlaşmış) kanatlı karınca, **5. ~ly** : üreterek, üretkenlikle, üretme suretiyle, **6. ~ness** : üreticilik, üretkenlik, üretme/çoğaltma yeteneği.

reprography = reprographics, *is.* (belge/resim/yazı vb.) çoğaltma, teksir. **reprographer**: çoğaltıcı, teksir /kopye makinesi. **reprographic**: çoğaltılmış, çoğaltma+.

reproof[1] **= reproval**, *is.* **1.** hafifçe azar(lama), paylama, tekdir (etme), sitem (etme), serzenme, serzeniş, **2.** *esk. bk.:* **ignominy, reproach, 3. reproofless**: kusursuz, sitem/serzeniş edilemez. *e.a.- 1. rebuke, censure, reprimand, reproach, admonition.* ***NOT:*** **REPROOF**, mülâyim ve dostça çıkışma, serzeniş vb. ifade eder. **REBUKE** daha şiddetli, **CENSURE** ise en şiddetli azarlama ve tekdir demektir. **REPRIMAND** resmen yapılan hafif bir tekdir veya azarlamadır. **ADMONITION** ise yapılan kusurların gelecekte tekrarlanmasını önlemek için yapılan nasihat yollu ihtardır.

reproof[2], *gl.f.* yeniden su geçirmez hâle getirmek.

reproportion, *gl.f.* bağıl boyutlarını değiştirmek, boyutlarının oranını değiştirmek, tekrar boyutlamak.

repro proof, *is. bas.* klişe modeli: fotoğraf veya klişe ile çoğaltmak için parlak kâğıda basılmış net kopya. **reproduction proof, repro** *d.d.*

reprovable, *sf.* azarlanabilir, azarlanmaya/tekdire/serzenişe lâyık. **~ness** : azarlanabilme, azarlanmaya/tekdire/serzenişe lâyık/müstahak olma.

reproval, *is. bk.:* **reproof.**

reprove[1], *f.* **-proved, -proved/-proven, -proving** (bir kuramı, savı vb.) yeniden kanıtlamak/ispatlamak/ispat etmek/doğruluğunu göstermek.

reprove[2], *f.* **-proved, -proving 1.** azarlamak, paylamak, çıkışmak, tekdir/tevbih etmek, **2.** serzeniş/sitem etmek, ikaz etmek, memnuniyetsizliğini ifade etmek, **3.** *esk. bk.:* **disprove, refute, 4.** *esk. bk.:* **convince, convict, 5. reprover** : azarlayan, tekdir/ikaz eden, serzenişte bulunan, **6. reprovingly**: azarlayarak, azarlarcasına, tekdirle, serzenişle ikaz yollu. *e.a.- 1. rebuke, reprimand, censure, chide, unbraid, reprehend, admonish, reproach.* *k.a.- 1. praise.* Kullanılış için *bk.:* **reproach.**

rept. = report.

reptant, *sf.* **1.** *zool.* sürüngen, sürünen, **2.** *bot. bk.:* **repent**[2]. *e.a.- 1. creeping, crawling.*

reptile[1], *is.* **1.** *zool.* sürüngen (hayvan) : yılan, timsah, kertenkele gibi sürüngenler *(Reptilia)* sınıfından yerde sürünerek yürüyen, derileri genellikle pullarla kaplı, soğuk kanlı hayvanlar, **2.** *bk.:* **amphibian, 3.** alçak/adî/pespaye kimse.

reptile[2], *sf.* **1.** sürüngen, yerde sürünen, sürünerek devinen, **2.** alçak, sefil, süflî, adî, pespaye, ahlâksız, **3.** sürüngenlere ait/benzeyen, sürüngen hayvanlarla ilgili, **4. ~like** : sürüngen gibi, sürüngene benzer, **5. reptiloid** : sürüngenimsi.

Reptilia, *is. zool.* sürüngenler.

reptilian, *sf.&is.* sürüngen, sürünen.

republic, *is.* **1.** cumhuriyet. **Republic of Turkey**: Türkiye Cumhuriyeti, **2.** birlik, topluluk: aynı gaye uğrunda birleşmiş ve serbestçe çalışan kimselerden oluşan toplum. *The ~ of authors and scholars.* **3. the Republic** : (a) Amerika Birleşik Devletleri, ABD, (b) Eflâtun'un hükûmet hakkındaki diyalog şeklinde eseri, **4. banana ~** : fakir, önemsiz, siyasî istikrardan yoksun ülke (aşağılayıcı deyim).

republican, *sf. & is.* **1.** cumhuriyet+, **2.** cumhuriyetçi, cumhuriyet yönetimi yanlısı, **3.***b.h. ABD* Cumhuriyetçi (Parti üyesi). **~ Party**: Cumhuriyetçi Parti.

republicanisation/republicanise, *Brit. bk.:* **republicanization/ republicanize.**

republicanism, *is.* cumhuriyetçilik, cumhuriyet yönetimi taraftarlığı.

republicanize, *gl.f.* **-ized, -izing** cumhuriyetleştirmek, cumhuriyet kurmak, cumhuriyet ilke/ yönetim sistemini uygulamak. **republicanization** : cumhuriyetleş(tir)me.

republication, *is.* **1.** tekrar/yeniden yayınlama/neşretme, **2.** yeni yayın, tekrar yayınlanan eser.

republish, *gl.f.* **1.** tekrar/yeniden yayınlamak/neşretmek, **2.** (iptal edilmiş yasa/vasiyetname) tekrar yürürlüğe koymak, **3. ~able** : yeniden yayınlanabilir/yürürlüğe konulabilir, **4. ~er** : tekrar yayınlayan.

repudiate, *gl.f.* **-ated, -ating 1.** reddetmek, tanımamak. *to ~ a claim. I ~ everything you have said.* **2.** sahip çıkmamak, (evlâtlıktan) reddetmek, sorumluluğunu üzerinden atmak, **3.** uygun görmeyip reddetmek, onaylamamak, **4.** (ret ve) inkâr etmek, **5.** borcunu ödememek/inkâr etmek/tanımamak. *He ~d his debts.* **6.** *esk.* (karısını) boşamak. *In this society a man was allowed to ~ a wife who was barren.* **7. repudiable** : reddedilebilir, inkâr edilebilir, tanınmayabilir. ***e.a.- 1.*** *reject, disavow, renounce, discard, disclaim, decline, 2. cast off, disown, 3. disapprove, condemn, 6. divorce.* ***k.a.- 1.*** *accept, 3. approve, applaud.*

repudiation, *is.* **1.** reddetme, tanımama, inkâr etme, **2.** ret/inkâr edilme, **3.** (resmî makam, belediye vb.) borcunu ödememe/inkâr etme/ tanımama, **4. ~ist** : reddeden, (borcunu vb.) inkâr eden, tanımayan.

repudiative= repudiatory, *sf.* ret/inkâr edici, ret mahiyetinde.

repudiator, *is.* ret/inkâr eden, (borcunu) tanımayan/ödemeyen.

repugn, *f.* **1.** karşı çıkmak/gelmek, muhalif olmak, muhalefet etmek, **2.** *esk.* direnmek, dayanmak, mukavemet etmek. ***e.a.- 1.*** *oppose, refute, 2. resist.*

repugnance = repugnancy, *is.* **1.** karşı çıkma/gelme, muhalefet **2.** tiksinme, iğrenme, nefret (etme), **3.** tezat, zıtlık, birbirine uymama. ***e.a.- 1.*** *opposition, 2. distaste, aversion, reluctance, hatred, hostility, dislike, detestation, antipathy, 3. contrariety, incompatibility, irreconcilability, inconsistency, contradictoriness.* ***k.a.- 2.*** *attraction, liking, 3. compatibility.*

repugnant, *sf.* **1.** pis, iğrenç, çirkin, tiksindirici, menfur. *a ~ odor.* **2.** zıt, muhalif, karşıt, **3.** uygunsuz, tezat hâlinde, nakzedici, tutarsız, **4. ~ly** : pis/ iğrenç/çirkin bir şekilde; zıt/muhalif olarak; uygunsuzca, tezat hâlinde, nakzederek, tutarsızca. ***e.a.- 1.*** *distasteful, disgusting, nauseating, repulsive, foul, nasty, unpleasant, abhorrent, obnoxious, repellent, objectionable, hateful, 2. opposed, contrary, hostile, adverse, antagonistic, 3. inconsistent, incompatible.* ***k.a.- 1.*** *pleasant, tasteful, desirable, attractive, agreeable, favorable, 3. consistent, compatible.*

repulse[1], *gl.f.* **-pulsed, -pulsing 1.** (hücumu) geri püskürtmek, defetmek, tart etmek. *The raid was swiftly ~d.* **2.** kovmak, uzaklaştırmak. ***e.a.- 1&2.*** *repel, 2. reject, rebuff.*

repulse[2], *is.* **1.** geri püskürt(ül)me, defetme/edilme, tart etme/edilme, kov(ul)ma, uzaklaştır(ıl)ma, **2.** hezimet, bozgun, **3.** ret, itiraz, **4. repulser** : geri püskürten, defeden, tart eden, kovan, uzaklaştıran.

repulsion, *is.* **1.** geri püskürt(ül)me, defetme/edilme, tart etme/edilme, kov(ul)ma, uzaklaştır(ıl)ma, **2.** nefret, iğrenme, tiksinme, **3.** *fiz.* itme (kuvveti) (aynı işaretli elektrikle yüklü cisimler veya aynı adlı mıknatıs kutupları vb. arasındaki). ***e.a.- 2.*** *distaste, repugnance, aversion.*

repulsive, *sf.* **1.** iğrenç, tiksindirici, çirkin, menfur, nefret uyandıran. *a ~ mask. a ~ skin disease.* **2.** kaba ve soğuk, nezaketsiz, nahoş. *His behavior was ~ .* **3.** *fiz.* itici, **4. ~ly** : iğrenç/ tiksindirici bir şekilde, nefret uyandıracak kadar; kaba ve soğuk bir tarzda, nezaketsizce, **5. ~ness** : iğrençlik, tiksindiricilik, çirkinlik, nefret uyandırma; kabalık, nezaketsizlik, *fiz.* iticilik, itme.

repurchase, *is.&gl.f.* **-chased, -chasing** tekrar satın alma(k). **~r** : tekrar satın alan.

reputable, *sf.* **1.** saygıdeğer, sayın, muhterem, hürmete lâyık, **2.** itibar edilir, itibara lâyık, güvenilir, muteber. *a ~ firm of builders. All ~ companies give a guarantee.* **3.** üstün (nitelikli), tanınmış. *France produces many ~ and relatively inexpensive wines.* **4. ~ness = reputability** : saygınlık, sayınlık, saygıdeğerlik, itibar, güvenilirlik, üstünlük, şöhret, **5. reputably** : saygıdeğer bir şekilde, itibarla, güvenilir tarzda. ***e.a.- 1.*** *honorable, respectable, estimable.*

reputation, *is.* **1.** ün, şan, şöhret, ad, nam. **get/have the ~ of** : adı ...-e çıkmak. *He has the ~ of being clever.* **2.** şeref, itibar. **to ruin one's ~** : şerefine/itibarına halel getirmek, **3.** tezkiye. **with/of a bad ~** : tezkiyesi bozuk, doğruluğuna güvenilmez, **4. ~less** : ünsüz, şöhretsiz, itibarsız, tanınmamış, ad yapmamış. ***e.a.- 1.*** *regard, name, repute, character, fame.* ***2.*** *honor, esteem, distinction, renown.* ***k.a.- 2.*** *disrepute*

repute[1], *is. bk.:* **reputation** (1, 2).

repute[2], *gl.f.* **-puted, -puting** saymak, telâkki etmek, ... olarak kabul etmek, ... olarak tanımak/itibar etmek, şöhret yapmak. *He was ~d as a millionaire.* ***e.a.-*** *consider, esteem, deem, believe, hold, reckon.*

reputed, *sf.* **1.** tanınmış, ünlü, meşhur, namlı, şöhretli. *She is ~ to be/as the best singer in Europe.* **2.** sayılan, sanılan, farz edilen, farz olunan, muhtemel. *The ~ father of her baby. The ~ author of a book. a ~ criminal.* **3. ~ly**: söylenilene/rivayete göre, ... sanılan, ... olarak bilinen. *a ~ly honest man. events that ~ly took place thousands of years ago.*

req. = **1.** request, **2.** required, **3.** requisition.

request[1], *is.* **1.** istek, talep, dilek. **a ~ for help** : yardım dileği, **2.** rica, niyaz, temenni. **grant a ~** : ricayı kabul etmek, **3.** dilekçe, istida, arzuhal, **4.** istenilen şey, **5.** revaç, rağbet. **in (great) ~ = much in ~** : çok revaçta/rağbette, **6. at/by ~ (of)**: isteği/talebi/ricası üzerine. *The band is playing his song by ~ of the Queen.* **7. on ~** : istek üzerine, istenildiği takdirde, istenilirse. *The band will play on ~.*

request[2], *gl.f.* **1.** istemek, dilemek, talep etmek. *He ~ed a loan from the bank.* **2.** yalvarmak, niyaz etmek. *He ~ed her to stay longer.* **3.** rica/istirham etmek. *I ~ed them to stop making such a noise.* **4. ~er = ~or** : isteyen, dileyen, rica/istirham eden kimse, istek/talep sahibi. ***e.a.- 1.*** *ask, solicit,* ***2.*** *beg, supplicate, petition,* ***3.*** *entreat, beseech.*

Requiem, *is.* **1.** (Katoliklerde) (a) **~ Mass** *d.d.:* ölülerin ruhu için dua/ayin, (b) bu ayinde okunan ilâhi, **2.** mersiye, ölülerin ruhu için okunan dua, **3.** (bir ölüyü) anma töreni.

requiescat, *is.* fatiha, ölüler için okunan dua. **~ in pace** *Lât* huzur içinde yatsın, Allah rahmet eylesin. *kıs.: R.I.P.*

require, *f.* **-quired, -quiring 1.** gereksinmek, ihtiyacı olmak, muhtaç olmak, ihtiyaç duymak. *All living beings ~ food.* **2.** (ısrarla) talep etmek, istekte/talepte bulunmak, **3.** emretmek. *He ~s us to be punctual.* **4.** mecbur etmek, zorunda bırakmak, **5.** *Brit.* istemek, arzu/temenni etmek. ***e.a.- 1.*** *need,* ***2.*** *demand, insist upon,* ***3.*** *command, order,* ***4.*** *compel, obligate, necessitate,* ***5.*** *desire, wish.* ***k.a.- 2.*** *forgo.*

requirement, *is.* **1.** gereksi, gereksinme, ihtiyaç, zaruret, **2.** icap, gerek, **3.** koşul, şart. *~s for admission to college.* **4.** emir, (resmen) talep, istek, rica. ***e.a.- 1.*** *need, necessity,* ***4.*** *order, command, injunction, directive, demand.*

requisite, *sf.&is.* **1.** gerekli, lâzım, lüzumlu, elzem, zorunlu, zarurî, istenen, gereken. *the ~ supplies for a journey.* **2.** matlup (şey), gerek, lüzum, icap, koşul, şart. *This system combines the two ~s of efficacy and economy.* **3. ~ly** : gerekli/zorunlu olarak, **4. ~ness** : gereklilik, lüzum, zorunluluk, zaruret. ***e.a.- 1.*** *indispensable, essential, needed, needful, necessary, mandatory, imperative,* ***2.*** *necessity, requirement.* ***k.a.- 1.*** *unnecessary, unessential, superfluous, dispensable,* ***2.*** *superfluity, luxury.*

requisition[1], *is.* **1.** isteme, dileme, talep etme. **put sth. in ~ = call sth. into ~** : istemek, istekte bulunmak, talep etmek, **2.** istek, dilek, talep. **Upon a ~ by ten members** : On üyenin isteği üzerine. **be in constant ~** : daima talep edilmek, **3.** (resmî) emir/talep/dilek, el koyma, **4.** (yazılı) talepname, istek belgesi, talep müzekkeresi. **~ for materials/supplies** : malzeme istek belgesi, **5.** (basılı) istek formu, **6.** (suçlunun teslimi vb. için) bir milletin öbüründen resmî talebi, **7.** ihtiyaç, lüzum, hizmete/göreve çağırılma, **8.** gereksinme, temel koşul, esas şart, **9. ~ary** : isteyen, talep eden, istek+, talep+, istek/talep ihtiva eden.

requisition[2], *gl.f.* **1.** istemek, dilemek, talep etmek. *We ~ed new equipment.* **2.** resmen istemek, emretmek, **3.** yükümlemek, mükellef kılmak, mükellefiyete tâbi tutmak (askerlik vb.), **4.** el koymak, zorla almak, müsadere etmek, **5. ~er = ~ist**: isteyen, talep eden, istek/dilek/talep sahibi.

requitable, *sf.* karşılığı verilebilir.

requital, *is.* **1.** karşılığını verme, mukabele etme, **2.** ödül, mükâfat, hizmet/yararlık karşılığı olarak verilen şey, **3.** misilleme, öç, intikam, ceza(landırma). ***e.a.-*** *2. reward, compensation, 3. retaliation.*

requite, *gl.f.* **-quited, -quiting 1.** karşılığını vermek/yapmak/ödemek, mukabele etmek. ~ *another's love.* **2.** misilleme yapmak, öç/intikam almak, **3.** ödül/mükâfat vermek, **4.** acısını çıkarmak, telâfi etmek, cezasını/lâyığını vermek, **5.** karşılık olarak vermek/yapmak, **6. ~ment**: karşılığını verme/yapma/ödeme, mukabele etme, misilleme yapma, öç/intikam alma, ödül/mükâfat verme, **7. requiter**: karşılığını veren, ödeyen, mukabele eden, misilleme yapan. ***e.a.-*** *1. reciprocate, repay, reimburse, 2. avenge, retaliate, revenge, 3. compensate, recompense.*

reradiate, *gl.f.* **-ated, -ating** *fiz.* yeniden ışımak, tekrar ışınlanmak.

reradiation, *is. fiz.* yeniden ışıma, tekrar ışınlanma.

reredos, *is.* **1.** (kilisede) mihrap süsü/tezyinatı, süslü mihrap perdesi, **2.** şöminenin arkası, açık ocak, **3.** mangal. ***e.a.-*** *3. brazier.*

rerelease, *gl.f.* (film/plâk) tekrar piyasaya çıkarmak.

reremouse, *is., ç.* **-mice** *esk.* yarasa. ***e.a.-*** *bat.*

rerun, *is.&f.* **-ran, -run, -running 1.** tekrar koşma(k), **2.** tekrar çalıştırma(k), **3.** (film vb.) tekrar/ikinci defa gösterme(k), **4.** tekrar gösterilen film.

res, *is., ç.* **res** *huk.* nesne, şey, madde, mesele, konu. **~ judicata = ~ adjudicata**: mahkemece karar verilmiş mesele. ***e.a.-*** *thing, matter, point, subject.*

res. = **1.** reserve, **2.** residence, **3.** resigned.

resail, *gs.f.* tekrar yelken açmak/denize açılmak.

resale, *is.* **1.** tekrar satış/satma. **to have a better ~ value** : tekrar satış değeri yüksek olmak, **2.** elden düşme/kullanılmış eşya satışı. **3. ~able = resalable** : tekrar satılabilir, tekrar satışı mümkün.

rescale, *gl.f.* tekrar (ve daha küçük ölçüde) plânlamak/kurmak/ ayarlamak/tesis etmek/formülleştirmek. **We ~d our living to conform to our budget** :Yaşayışımızı bütçemize göre ayarladık.

rescind, *gl.f.* **1.** feshetmek, lâğvetmek, ilga etmek. to ~ *a law.* **2.** iptal etmek, hükümsüz kılmak, (yürürlükten) kaldırmak, geri almak. *to ~ a resolution.* **3. ~able**: *bk.:* **rescissible**, **4. ~er** : fesheden, lâğveden, ilga/iptal eden, hükümsüz kılan, (yürürlükten) kaldıran, **5. ~ment** : feshetme, lâğvetme, ilga/iptal etme, hükümsüz kılma, (yürürlükten) kaldırma.

rescissible, *sf.* feshedileblir, lâğvedileblir, ilga/iptal edileblir, hükümsüz kılınabilir, (yürürlükten) kaldırılabilir, geri alınabilir.

rescission, *is.* fesih, iptal, ilga, hükümsüz kılma.

rescissory, *sf.* feshedici, lâğvedici, ilga/iptal edici, hükümsüz kılan, (yürürlükten) kaldıran.

rescript, *is.* **1.** Papanın/İmparatorun dilekçeye yazılı cevabı, **2.** emir, ferman, bildiri, tebliğ, irade, yarlık, **3.** tekrar yazma, **4.** tekrar yazılan şey.

rescue[1], *gl.f.* **-cued, -cuing 1.** (tehlikeden/felâketten/muhasaradan/esirlikten vb.) kurtarmak, halâs etmek, imdadına yetişmek, yardımına koşmak. *to ~ s.o. from a danger/from death.* **2.** *huk.* kuvvet zoru ile kanunun pençesinden kurtarmak, **3. ~able** : kurtarılabilir, **4. rescuer** : kurtaran, kurtarıcı.

rescue[2], *is.* **1.** kurtarma, kurtarış, imdadına yetişme. **~ work**: kurtarma işlemi/ameliyesi. **2.** *huk.* kuvvet zoru ile kanunun pençesinden kurtarma.

rescue grass, *is. bot.* kurtuluş otu *(Bromus catharticus).* Amerika'nın sıcak bölgelerinde hayvan yemi olarak yetiştirilen uzun ot.

re-search, *f.* tekrar ara(ştır)mak.

research, *is.&f.* **1.** (derin ve dikkatli) araştırma(k)/inceleme(k), inceden inceye tetkik (etmek). **scientific ~** : bilimsel araştırma. **~ and development laboratory**: araştırma geliştirme lâboratuvarı, **2.** araştırma inceleme konusu/sonucu (meydana çıkan eser), **3. ~able** : araştırılabili, incelenebilir, **4. ~er = ~ist**: araştırmacı. ***e.a.-*** *(is.) scrutiny, study, investigation, (f.) scrutinize, study, inquire, investigate, examine.*

reseat, *gl.f.* **1.** yeniden otur(t)mak, **2.** (bir kimseyi) tekrar meclise/içtimaa sokmak, **3.** yeni sandalye/oturacak yer yapmak.

reseau, *is., ç.* **-seaux/-seaus 1.** ağ, şebeke, **2.** (kumaş/dantel) sık örgü, **3.** *astr.* fotoğraf çeken teleskopta yıldızların koordinatlarını belirten ince çizgiler, **4.** *meteor.* tek yönetim altındaki meteoroloji istasyonları. **réseau** *ş.d.y.*

resect, *gl.f. cer.* yarıp (bir organın) parçasını çıkarmak.

resection, *is.* **1.** *cer.* yarıp (bir organın, özellikle kemiğin) parçasını çıkarma, **2.** (sürvey) belli iki noktadan açı ölçerek bir noktanın (haritada/arazide) yerini belirleme, **3. ~al** : yarılmış, yarılarak parçası çıkarılmış.

reseda, *is. bot.* **1.** muhabbet çiçeği *(Reseda odorata)*, **2.** grimsi yeşil, kurşunî yeşil.

resedaceous, *sf. bot.* muhabbet çiçeğigillerden, *Resedaceae* familyasına mensup.

reseed, *f.* tekrar tohum ekmek/tohum vermek/tohumunu çıkarmak.

resemblance, *is.* **1.** benzerlik, benzeme, benzeyiş, müşabehet. *The boy has a strong ~ to his father.* **2.** benzerlik derecesi/oranı/şekli/noktası, **3.** görünüş, görüntü, suret, **4.** *esk. bk.:* **likelihood, probability**. ***e.a.- 1.*** *similarity, likeness, 2. analogy, similitude, 3. image.* ***k.a.- 1.*** *difference.*

resemblant, *sf.* benzer, birbirine benzeyen, birbirini andıran, müşabih. *Two persons with ~ features.*

resemble, *gl.f.* **-bled, -bling 1.** benzemek, andırmak, müşabih olmak, **2.** *esk.* benzetmek, kıyaslamak, mukayese etmek, **3. resembler** : benzeyen, **4. resemblingly** : benzeyerek, benzer şekilde.

resend, *gl.f.* **-sent, -sending 1.** tekrar/yeniden göndermek, **2.** geri göndermek, iade etmek.

resent, *gl.f.* gücenmek, içerlemek, muğber olmak, kızmak, alınmak, gücüne gitmek, darılmak. *He ~ being called a fool. I strongly/bitterly ~ your remarks.* ***e.a.- dislike.***

resentful, *sf.* **1.** gücenmiş, gücenik, içerlemiş, muğber olmuş, kızmış, alınmış, gücüne gitmiş, darılmış, dargın. *He was ~ at the way he had been treated.* **2. ~ly = resentingly** : gücenerek, içerleyerek, darılarak, dargınlıkla, kızarak, alınarak. *He raised his head looking at him ~ly.* **3. ~ness** *bk.:* **resentment.**

resentive, *sf. esk.* gücendirici, gücenen.

resentment, *is.* gücenme, güceniklik, içerleme, muğber olma, kızma, alınma, gücüne gitme, darılma, dargınlık.

reserpine, *is. ecz.* rezerpin: C33H40N2O9. Ravolfiya *(Rauwolfia serpentina)* bitkisi kökünden çıkarılan, yüksek tansiyonun tedavisinde ve müsekkin olarak kullanılan bir alkaloid.

reservable, *sf.* (ilerisi için) ayrılabilir/saklanabilir, yedekte tutulabilir, ihtiyat olarak alıkonulabilir.

reservation, *is.* **1.** (taşıtta yer, otelde oda vb.) ayırma. **to make ~s** : (yer/oda) ayırtmak, **2.** ayrılmış yer, **3.** (onaylamaktan/desteklemekten) çekinme, kaydıihtirazî, fikir ayrılığı. *The President had one ~ about the bill.* **4.** *ABD* yerli kızılderili aşiretlere ayrılmış arazi, **5.** açığa vurmama, fikrini açıkça söylememe, **6.** saklama, hıfz, muhafaza, şahsı için saklama, **7.** şüphe. *I have some ~s about the truth of his story.* **8.** kısıtlayıcı/sınırlayıcı koşul/şart. *I accept your offer completely and without ~(s).* ***e.a.- 1.*** *booking.*

re-serve, *f.* **-served, -serving** tekrar hizmet etmek/servis yapmak/işe yaramak/tebliğ etmek.

reserve[1], *gl.f.* **-served, -serving 1.** (ilerisi için) ayırmak /saklamak/muhafaza etmek, **2.** hakkını muhafaza etmek, **3.** (kendisi/şahsı için) ayırmak, alıkoymak. *He ~s that privilege for himself.* **4.** (taşıtta yer/otelde oda vb.) ayır-(t)mak. *I ~ed two tickets on the train. to ~ a hotel room.* **5.** (kilisede) takdis edilmiş eşyayı sonrası için saklamak. ***e.a.- 1.*** *keep, store, hole, husband, 3. retain.* ***k.a.- 1.*** *squander.*

reserve[2], *is.* **1.** *fin.* ihtiyat akçesi, yedekler, olağanüstü hâllerde harcanmak üzere ayrılmış para veya paraya çevrilebilen evrak, **2.** yedek, ihtiyat olarak saklanan şey, **3.** özel bir maksatla ayrılmış kamu arazisi, **4.** ilgisizlik, kayıtsızlık, içine kapanma, **5.** çekinip sıkılma, açıklamama, içine kapanıklık, **6.** *As.* (a) yedek askerî kuvvet/birlik, (b) **~s** : yedekler, ihtiyatlar, savaş hâlinde askere alınanlar, **7.** (tavırlarda, başkalarıyla münasebetlerde) resmiyet, soğukluk, çekingenlik, uzak duruş, **8.** suskunluk, sükûtîlik, ağız sıkılığı, ketumiyet, **9. in ~** : yedekte, ihtiyatta, yedek/ihtiyat olarak saklanan, **10. ~ air** : *biy.* ciğerde daima bulunan hava kalıntısı, **11. ~ fund** : ihtiyat akçesi, **12. ~ officer** :

yedek subay, ihtiyat zabiti, **13. without** ~ : (a) çekinmeden, (b) koşulsuz, şartsız. *e.a.- 2. supply, stock, 3. reservation, 7,8. reticence, silence, taciturnity, constraint, coldness, 9. reserved. k.a.- 7,8. warmth.*

reserve[3], *sf.* yedek, ihtiyat, ilerisi için saklanmış. *a ~ supply of money.*

reserve bank, *is.* **1.** yedek bankası: başka bankaların ihtiyat akçelerini yatırdıkları banka, **2.** ABD'deki on iki Federal yedek bankadan her biri.

reserve clause, *is.* alıkoyucu madde: bir atletin sözleşmesinde kendi kulübünden başkasına çalışmayacağına dair madde.

reserved, *sf.* **1.** (belirli bir kimse/maksat için) ayrılmış, saklan(ıl)mış, saklı, mahfuz. **All rights ~** : Her hakkı saklıdır. **2.** yedek, ihtiyat, **3.** çekingen, muhteriz, tavırlarında soğuk/uzak, **4.** ağzı sıkı, ketum, sır saklar, sükûtî, **5.** vakur, **6.** içine kapanık, yalnızlıktan hoşlanan, **7. ~ly** : saklı/mahfuz bir şekilde, çekingenlikle, soğuk tavırla, ketumiyetle, sır saklarcasına, içine kapanık bir şekilde, **8. ~ness** : çekingenlik, tavırlarında soğukluk, ağzı sıkılık, ketumiyet, sır saklama, içine kapanıklık, yalnızlıktan hoşlanma. *e.a.- 3-6. composed, controlled, reticent, taciturn, constrained, withdrawn, distant, cold, silent. k.a.- 3-6. blatant, expansive, affable, outgoing.*

Reserve Officers' Training Corps, *is.* Yedek Subay Eğitim Birliği. *kıs.:* **ROTC, R.O.T.C.**

reserver, *is.* (ilerisi için/yedek olarak) ayıran/ saklayan/muhafaza eden/alıkoyan, (taşıtta/ otelde) yer ayıran.

reservist, *is.* yedek (subay/asker), ihtiyat.

reservoir[1], *is.* **1.** su haznesi/deposu, sarnıç, depo, bent, **2.** yağ/yakıt deposu, **3.** *biy.* hazne, içinde sıvı veya maya toplanan boşluk, **4.** ambar, depo, içinde bir şey biriktirilen şey, **6.** topluluk, hazine. *a large ~ of educated people. e.a.- 2. receptacle, 5. reserve, 6. supply, store.*

reservoir[2], *gl.f.* **1.** haznede/depoda saklamak, biriktirmek, toplamak, depo etmek, **2.** depo/ambar temin etmek.

reset, *is.&gl.f.* **-set, -setting 1.** tekrar yerine koyma(k)/takma(k)/yerleştirme(k)/düzeltme (k)/tanzim etme(k), saati ayarlama(k), **2.** konulan/yerleştirilen şey, **3.** kurma mekanizması, **4. ~able** : tekrar yerleştirilebilir/kurulabilir/ ayarlanabilir, **5. ~ter** : tekrar yerleştiren/kuran/ ayarlayan.

res gestae, *is.* **1.** iş, eylem, fiil, yapılan şey, başarı, muvaffakiyet, yapılıp bitirilmiş iş, **2.** *huk.* müteferri hususlar, asıl davaya/konuya ilişkin, delil olarak kabul edilebilen tâli eylem ve koşullar.

resh, *is.* İbranî alfabesinin yirminci harfi.

reshape, *gl.f.* **-shaped, -shaping** yeniden şekillendirmek, yeni şekil vermek, şeklini değiştirmek.

reship, *f.* **-shipped, -shipping 1.** tekrar sevk etmek/yollamak, **2.** bir gemiden ötekine aktarmak, **3.** tekrar gemi ile seyahat etmek, **4.** (gemi tayfası) yeni sefere çıkmak, **5. ~ment** : tekrar sevk etme/yollama; tekrar sevk edilen mal, **6. ~per** : tekrar sevk eden/yollayan.

reshuffle, *is.&f.* **-fled, -fling 1.** (iskambil kâğıtlarını) tekrar karıştırma(k)/karma(k), **2.** yeniden düzenleme(k), (kabinede) değişiklik yapma(k), bakanların yerlerini/görevlerini değiştirme(k). *The cabinet was ~d by the prime minister.*

resid, *is.* mazot. *e.a.- residual oil.*

reside, *gs.f.* **-sided, -siding 1.** oturmak, ikamet etmek, sakin/meskûn/mukim olmak. *A great poet had ~d here.* **2.** (nitelik vb.) baki olmak, kalmak, sürmek, süregelmek, devam etmek, daima mevcut olmak. *Memory has been shown to ~ in many different organisms.* **3.** (yetki/hak vb.) ver(il)mek, maletmek, elinde tutmak, uhdesinde bulunmak. *The supreme authority ~s in the Parliament.* **4. resider** : oturan, ikamet eden, mukim, sakin. *e.a.- 1. dwell, live, abide, sojourn, stay, lodge, remain, 2. abide, lie, 3. rest, 4. resident.*

residence, *is.* **1.** ev, konut, mesken, hane, ikametgâh, oturulan yer, **2.** oturma, ikamet, **3.** oturma/ikamet süresi/müddeti. *after 24 years of ~.* **4.** (üniversitede/hastanede) asistanlık, stajyerlik, araştırma/uzmanlık maksadıyla sürekli kalıp çalışma. *a doctor in ~ .* **5.** resmen/bilfiil hazır bulunma, **6. in ~** : (a) bilfiil hazır bulunan, (bir yerde) sürekli oturan/kalan. *a poet in ~ at a university.* (b) (öğrenciler için) okulda, üniversitede. *The students are not in ~ during the holidays. e.a.- 1. habitation, domicile, house, home, dwelling.*

residency, *is., ç.* **-cies 1.** *bk.:* **residence, 2.** (doktorlukta) ihtisas süresi, asistanlık, stajyerlik, **3.** Hollanda'ya ait Doğu Hint Adalarında idarî bölüm, **4.** sömürgede/himaye altındaki ülkede hâmi devlet mümessilinin konutu.

resident[1], *is.* **1.** oturan (kimse), mukim, sakin, yerleşmiş kimse, yerli, **2.** ihtisas yapan doktor, asistan, stajyer, **3.** sömürgede/himaye altındaki ülkede hâmi devlet mümessili, vali.

resident[2], *sf.* **1.** oturan, mukim, sakin, yerleşmiş, yerli, **2.** geçici görevli, geçici görevle bir yerde bulunan. *The ~ engineer of a highway department.* **3.** (nitelik) temelli, aslında bulunan, doğal, doğuştan mevcut. *Pungency is ~ in pepper.* **4.** ihtisas yapan, asistan. *~ doctor.* **5.** (kuş) yerli, göçmen olmayan, **6. ~ commissioner** *ABD* temsilciler meclisinde, himaye altındaki devletin (oy hakkı olmayan) mümessili, **7. ~ship** : (a) yerlilik, bir yerin yerlisi olma, (b) asistanlık, stajyerlik. ***e.a.- 3. intrinsic, existing, inherent, present.***

residential, *sf.* **1.** ev+, ikamet+, konut+. *~ area. ~ address.* **2.** oturulan, ikamete yarar/mahsus, içinde oturulur, **3. ~ity** : oturulabilme, ikamet edilebilme, oturmaya/ikamete elverişlilik, **4. ~ly** : oturulacak/ikamet edilecek şekilde, konut olarak.

residentiary, *sf.&is., ç.* **-aries 1.** oturan, mukim, sakin, yerleşmiş (kimse), **2.** resmî ikametgâha ayrılmış/özgü. ***e.a.- 1. resident, residing.***

residual[1], *sf.* **1.** artık, arta kalan, bakiye, fazla, **2.** *mat.* kalan, iki sayının farkı. *a ~ quantity.* **3.** tekrar kullanılan film/plâk için ödenen, **4.** *jeol.* arta kalan: suda eriyen maddeler ayrıldıktan sonra geride kalan. *~ soil.*

residual[2], *is.* **1.** artan/kalan sayı, **2.** *gen.* **~s** : sakatlık, kalıntı, hastalık/kaza/ameliyat vb. den sonra kalan iz, **3.** *mat.* (a) gözlem sonuçlarının ortalama değerden farkı, (b) teorik ve deneysel sonuçlar arasındaki fark, **4.** *gen.* **~s** : tekrar kullanılan film, plâk, radyo/TV reklâmı için sahibine ödenen ek ücret, **5. ~ly** : artık/bakiye olarak, artmak suretiyle ***e.a.- 1. remainder, 2. disability.***

residuary, *sf.* artıksal, artan/kalan+, bakiye kalan, geri kalan, arta kalan, fazla.

residue, *is.* **1.** artık, arta kalan, bakiye, **2.** *kim.* (a) *bk.:* **residuum**, (b) filtreden geçmeyen kalıntı, artık, (c) molekülden ayrılan atom/atom grubu, **3.** *huk.* ölenin borç ve masrafları ödendikten sonra kalan mal/para. ***e.a.- 1. remainder, rest, remains, residuum, 3. residuum.***

residuum, *is., ç.* **-sidua 1.** artık, arta kalan/artan şey, bakiye, kalıntı, **2.** *kim.* tortu, artık: buharlaşma/yanma/damıtma vb. den geri kalan madde, **3.** artık ürün, **4.** *huk. bk.:* **residue** (3).

resign, *f.* **1. ~ from** : -den istifa etmek/çekilmek. *to ~ from a committee.* **2.** vazgeçmek, terk etmek, el çekmek, feragat etmek. **to ~ sth. to s.o.**: bir şeyi birisine terk etmek, **3.** bırakmak, teslim/iade etmek. **to ~ oneself to sleep/to meditation** : uykuya/düşüncelere dalmak. **to ~ one's soul to God** : ruhunu (Allaha) teslim etmek. **~ oneself to** : boyun eğmek, kendini alıştırmak, olduğu gibi kabul etmek. **to ~ oneself to one's fate** : kadere boyun eğmek. **You must ~ yourself to the fact that you'll never be rich or famous** : Zengin veya meşhur olamayacağını kabul etmelisin. **4. resigner** : istifa eden, vazgeçen terk eden, feragat eden, bırakan, teslim/eden. ***e.a.- 1. withdraw, 2. submit, yield, relinquish, give up, 3. surrender, cede, forgo.***

resignation, *is.* **1.** istifa, çekilme, **2.** istifa mektubu, **3.** uysallık, teslimiyet, tevekkül, boyun eğme, **4.** teslim, tevdi, feragat. ***e.a.- 1.&2. abdication, 3. meekness, patience, compliance, forberance, 4. submission, submissiveness, surrender. k.a.- 3. recalcitrance.***

resigned, *sf.* **1.** uysal, mütevekkil, boyun eğmiş, teslimiyet gösteren. **become ~ to sth.** : bir şeye boyun eğmek, istemeyerek razı olmak, mecburen alışmak, **2.** müstafi, istifa etmiş, işinden ayrılmış, **3. ~ly** : uysallıkla, tevekkülle, boyun eğerek, teslimiyetle, **4. ~ness** : uysallık, tevekkül, boyun eğme, teslimiyet.

resile, *gs.f.* **-siled, -siling 1.** geri fırlamak/zıplamak/tepmek/sıçramak, (gerilen elâstikî cisim) ilk hâline gelmek, esnemek, elâstikiyet göstermek, **2.** büzülmek, geri çekilmek. **3.** çekinmek, kaçınmak, caymak, çekilmek, imtina etmek, geri dönmek. **to ~ from a statement/an agreement** : sözünden/anlaşmadan caymak. ***e.a.- 1. rebound, 2. recoil, shrink back, retract.***

resilience = resiliency, *is.* **1.** esneklik, elâstikiyet, geri fırlama/zıplama/tepme/sıçrama (kabiliyeti), ilk hâline gelme, **2.** (hastalıktan vb.) çabuk iyileşme/düzelme/toparlanma/kendine gelme kabiliyeti. *Signs of ~ in the economy.* ***e.a.- 1.*** *elasticity, rebound,* ***2.*** *buoyancy.*

resilient, *sf.* **1.** esnek, elâstikî, geri fırlayan/zıplayan/tepen/sıçrayan, ilk hâline gelen, **2.** (hastalıktan vb.) çabuk iyileşen/düzelen/toparlanan/kendine gelen. *Children are more ~ than adults.* **3. ~ly** : esneklikle, elâstikî bir şekilde, çabucak iyileşerek/düzelerek/kendine gelerek.

resin[1], *is.* **1.** reçine, **2.** çamsakızı, sakız. ***e.a.- 2.*** *rosin.*

resin[2], *gl.f.* **resined, resining** reçinelemek, reçine ile muamele etmek/ovmak.

resinaceous, *sf.* reçineli, sakızlı.

resinate, *gl.f.* **-ated, -ating** reçinelemek, reçine emdirmek, reçine ile emprenye etmek.

resin canal = resin duct, *is. bot.* reçine kanalı: bazı çıplak tohumlu bitkilerin gözeleri arasındaki reçine yuvaları.

resiniferous, *sf.* reçineli, sakızlı, reçine/sakız veren/üreten. **~ly** : reçineli bir şekilde. **~ness** : reçinelilik, reçine/sakız üretme.

resinify, *gl.f.* **-fied, -fying** reçineleş(tir)mek, reçine hâline getirmek, reçine ile muamele etmek.

resinlike, *sf.* reçinemsi, sakızımsı, reçine/sakız gibi.

resinoid, *sf.&is.* **1.** reçinemsi, reçineli, reçineye benzer (madde), **2.** ısıtılarak kalıplanabilen sentetik reçine.

resinol, *is.* reçine alkolü: reçinelerde ester şeklinde bulunan alkol.

resinous, *sf.* **1.** reçineli, sakızlı, reçine/sakız ihtiva eden, **2.** reçinemsi, reçine/sakız gibi, reçineye/sakıza benzer, **3.** reçine özelliğinde, reçineye özgü, **4. ~ly** : reçinemsi bir şekilde, **5. ~ness** : reçinemsilik, reçineye benzerlik. **resiny** *d.d.*

resiny, *sf. bk.:* **resinous.**

resist[1], *gl.f.* **1.** karşı koymak, karşı durmak, direnmek, muhalefet etmek. *to ~ an enemy attack.* **2.** dayanmak, mukavemet etmek/göstermek. *A healthy body ~s disease.* **3.** tahammül etmek/göstermek, sabretmek. **He could not ~ drink**: İçmeden duramazdı. **4.** kendini zor tutmak, güçlükle kendini tutmak/alıkoymak, sakınmak. **I could not ~ laughing**: Gülmekten kendimi alamadım. **5. ~able** *bk.:* **resistible** ***e.a.- 1.*** *oppose, counteract, confront, rebuff,* ***2.*** *withstand, defeat,* ***4.*** *abstain, refrain.*

resist[2], *is.* direncel, dış etkilere karşı dayanıklı hâle getiren madde (koruyucu boya vb. gibi).

resistance, *is.* **1.** direnme, direniş, karşı koyma, karşı durma, muhalefet. **passive ~** : eylemsiz direniş/karşı durma, **2.** dayanma, mukavemet etme, zorluk gösterme. **take the line of least ~** : en kolay yolu seçmek, en kolayına gitmek, **3.** dayanıklılık, mukavemet, **4.** *elekt.* direnç, mukavemet: (a) akımın geçmesine karşı gösterilen zorluk, (b) akımın geçmesine zorluk gösteren devre elemanı. **~ box**: direnç kutusu. **~ coil** : direnç bobini, **5.** *psikol.* direnç : bilinç dışında yatanların ortaya çıkarılması çabalarına karşı koyma, **6.** *b.h.* (II. Dünya Savaşında) Yeraltı Direnme Örgütü: sabotaj ve gerilla savaşı ile işgal kuvvetlerini atmaya çalışan gizli örgüt.

resistant, *sf.&is.* **1.** direnen, karşı koyan (kimse/şey), **2.** dayanıklı, mukavim (kimse/şey), **3. ~ly** : direnerek, dayanarak, dayanıklı bir şekilde.

resister, *is.* dayanan, direnen, mukavemet eden.

resistibility, *is.* **1.** dayanma (gücü), dayanıklılık, direnç, mukavemet, tahammül, **2.** dayanabilme.

resistible, *sf.* dayanılabilir, karşı konulabilir/durulabilir, direnç/mukavemet gösterilebilir, tahammül edilebilir. **~ness** *bk.:* **resistibility.**

resistibly, *zf.* direnircesine, dayanırcasına, direnerek, dayanarak, mukavemet ederek.

resistingly, *zf.* dayanacak/mukavemet edecek şekilde.

resistive, *sf.* **1.** dayanıklı, dirençli, mukavim, karşı koyan/duran, direnç/mukavemet gösteren, **2. ~ly** *bk.:* **resistibly, 3. ~ness** *bk.:* **resistibility.**

resistivity, *is.* **1.** dayanıklılık, direnç, direnme/karşı koyma gücü, mukavemet, tahammül, **2.** *elekt.* özdirenç : birim boyutlu bir elemanın direnci.

resistless, *sf.* **1.** *bk.:* **irresistible, 2.** dayanıksız, mukavemetsiz, karşı koyamayan, direnemeyen, güçsüz, tahammülsüz, **3. ~ly** : dayanılmaz bir şekilde, dayanıksızca, direnmeden, karşı koymaksızın, **4. ~ness** : dayanıksızlık, dayanamama, direnmeme, karşı koymama, güçsüzlük.

resistor, *is.* direnc, direnç, mukavemet, akım geçmesine karşı belirli bir direnci olan devre elemanı. **resistance** *d.d.*

res judicata = res adjudicata, *huk.* mahkemece (daha önce) karar verilmiş mesele, emsal kararı.

resnatron, *is. elekt.* rezonatron, rezonans boşluklu tetrod: çok yüksek frekanslarda kullanılan güç tüpü.

resole, *gl.f.* **-soled, -soling** (ayakkabıya) pençe vurmak.

resolubility = resolubleness, *is.* **1.** çözünürlük, erirlik, eriyebilme, **2.** çözülebilme.

resoluble, *sf.* **1.** çözünür, erir, eriyebilir, eritilebilir, **2.** çözülebilir, halledilebilir. *a ~ problem.* **3.** kararlaştırılabilir, karar verilebilir.

resolute, *sf.&is.* **1.** azimkâr, kararlı, metin, sebatkâr, sebat ve metanet sahibi (kimse). *He was ~ in his attempt to climb to the top of the mountain.* **2.** kuvvetli, cesur, yiğit. *A soldier must be ~ in battle.* **3. ~ly** : azimle, metanetle, sebatla ; kuvvetle, cesurane, yiğitçe, **4. ~ness** : azimkârlık, kararlılık, metanet, sebat, cesaret, yiğitlik. ***e.a.- 1.*** *determined, resolved, firm, earnest, steadfast, fixed, unwavering, undaunted, 2. bold, steady.*

resolution, *is.* **1.** karar, resmî karar. **make/pass a ~** : kararlaştırmak, karar almak/vermek. *He made a ~ to get up early. Congress passed a ~ accepting the services of Attorney General as a mediator. bk.:* **concurrent ~; joint ~. 2.** azim(kârlık), kararlılık, niyet, dilek. **good ~s**: iyi dilek/niyetler, **3.** kararlaştırma, karar alma/verme, azmetme, **4.** sebat, metanet. **man of ~** : sebatkâr/metin adam, **5.** çözme, ayırma, ayrıştırma, **6.** *kim.* çözülüm, ayrışım, ayrışma, çözülme, inhilâl, erime, dağılma, **7.** çözüm, hâl (çaresi), **8.** *müz.* (a) sesin disonanstan konsonansa geçmesi, (b) bu geçişin yapıldığı ton veya tel, **9.** çözümleme, sadeleştirme, daha basit şekle sokma, **10.** önerge, önerme, teklif. **put a ~ to the meeting** : bir önergeyi oya koymak, **11.** (vektörü/yönleci) bileşenlerine ayırma. ***e.a.- 2,4.*** *resolve, determination, perseverance, tenacity.*

resolvability = resolvableness, *is.* çözülebilme, halledilebilme, kararlaştırılabilme.

resolvable, *sf.* çözülebilir, halledilebilir, kararlaştırılabilir.

resolve[1], *f.* **-solved, -solving, 1.** (oy ile) kararlaştırmak, karar vermek, karara bağlamak. **~ on** : karara varmak, **2.** çözmek, parçalara ayırmak, parçalara ayırıp incelemek, **3.** tasarlamak, niyetlenmek, **4.** (sorunu) çözmek, halletmek, **5.** açıklamak, (şüphe/korkuyu) dağıtmak, gidermek, yatıştırmak, yok/bertaraf etmek. **~ one's doubts** : şüphelerini gidermek. **~ a dispute** : kavgayı/münakaşayı yatıştırmak, **6.** *kim.* bir karışımı optik bakımdan etkin bileşenlerine ayırmak, **7.** *optik* mikroskopla görünür /fark edilir hâle getirmek, **8.** *tıp* (çıbanı /şişliği vb.) cerahat bağlamadan dağıtmak/iyileştirmek, eritmek, **9.** *müz.* disonanstan konsonansa geçmek, **10.** (yönleç/vektör) bileşenlerine ayırmak. *to ~ a force into its components.* ***e.a.- 1.*** *decide, confirm, determine, 2. analyze, reduce, 4. solve, 5. dispel, scatter, disperse.*

resolve[2], *is.* **1.** karar. *We must be firm in our ~ to oppose them.* **2.** niyet, tasarlama, tasavvur, **3.** azim, sebat. **to make a ~ to do sth.** : bir şeyi yapmaya azmetmek. ***e.a.- 1.*** *decision, resolution, 3. determination, firmness.*

resolved, *sf.* **1.** kararlaştırılmış, karar verilmiş, **2.** azimli, kararlı, metin, sebatkâr. **to be ~** : azmetmek. *I am ~ to finish my work today.* **3. ~ly** : azimle, sebatla, metanetle, kararlı bir şekilde, **4. ~ness** : kararlılık, azim, sebat, metanet. ***e.a.- 2.*** *determined, resolute.*

resolvent, *sf.* **1.** eritici, eritken, çözücü (madde), muhallil, **2.** çözen, halleden, **3.** *tıp* eriten, bir şişi gidermeye yarayan (ilâç).

resolver, *is.* **1.** kararlaştıran, **2.** çözen, halleden, **3.** çözüştüren, eriten, parçalara/bileşenlere ayıran.

resolving power, *is. optik* çözme gücü: bir ışıksal aygıtın birbirine yakın nesnelerin ayrık görüntülerini verebilme gücü.

resonance, *is.* **1.** çınlanım, rezonans. **~ absorption** : çınlanım soğurumu. **~ penetration** : çınlanım girişimi. **~ state** : çınlanım hâli, **2.** yan-

kılanım: sesin yankılarla uzaması, **3.** *s.bl.* tınlama: ağız/boğazdaki boşluklarda yansıyıp işitilebilme alanının genişlemesi, **4.** *elekt.* rezonans: devredeki endüktif ve kapasitif reaktansların eşit olması ile empedansın saf bir direnc, akımın/gerilimin maksimum değere ulaşması hâli. ~ **circuit** : çınlanım /rezonans devresi, **5.** *kim.* yankılaşım: bir molekül ya da yükünün/ iyonun çok hızlı salınım durumunda olması nedeniyle atomların birinden kopan elektronların bir komşu atoma gidip gelmesi.

resonant, *sf.* **1.** çınlayan, tınlayan, **2.** çınlanım+, rezonans+. ~ **frequency** : çınlanım sıklığı, rezonans frekansı, **3.** çınlatan, rezonans sağlayan, **4.** sesi yansıtan, yankılayıcı, **5.** tannan, yankılanan, yankılı. *She heard her father's ~ voice praying God.* **6. ~ly** : çınlayarak, yankılar yaparak, yankılanarak.

resonate, *f.* **-nated, -nating 1.** *bk.:* **resound**, **2.** çınla(t)mak, tınla(t)mak, **3.** *elekt.* rezonansa gelmek, maksimum genlikle titreşmek, **4.** tannanlaş(tır)mak, yankılanmak.

resonation, *is.* çınlama, tınlama, yankılar yapma.

resonator, *is.* **1.** çınlaç, **2.** rezonatör, rezonans frekansını ölçmeye yarayan alet, **3.** rezonans boşluğu: belirli frekansta elektromanyetik işaretlerin rezonansa geldiği iletken boşluk.

resorb, *gl.f.* tekrar soğurmak/emmek/ massetmek. **~ence= resorption** : tekrar soğur-(ul)ma. **~ent = resorptive** : tekrar soğurucu.

resorcin(ol), *is. kim.&ecz.* resorsinol: C6H4(OH)2. Boya yapmakta, deri tabaklamakta, bazı reçinelerin sentezinde ve deri hastalıklarının tedavisinde kullanılan kristalli fenol.

resort[1], *gl.f.* (kâğıtları/kartları vb.) dizmek, sıralamak, sıraya koymak, destelemek, seçip ayırmak.

resort[2], *gs.f.* **1.** (son çare olarak) başvurmak, medet ummak, müracaat etmek. **I had to ~ to force** : Kuvvete başvurmak zorunda kaldım.*to ~ to war. She ~ed to stealing when she had no more money.* **2.** sık sık gitmek, ziyaret etmek, uğramak. *We ~ed to the hotel for some coffee.* ***e.a.- 1.*** *turn to, have recourse to , apply, use, utilize, avail oneself of.*

resort[3], *is.* **1.** mesire, gezinti/dinlenme yeri, sık sık gidilen yer, halkın sık sık gittiği yer. *a mountain ~* . **summer ~** : yazlık, sayfiye. **health ~** : dinlenme yeri. **seaside ~** : deniz kenarında sayfiye yeri, **2.** merci, başvurulacak/ sığınacak yer. **last ~** : son merci.*a court of last ~*. **3.** çare. **This is the only ~** : Tek çare budur. **4.** yardımına başvurulan kimse, **5. as a last ~ = in the last ~** : son çare olarak, hiç olmazsa. *In the last ~ we can always swim back.* **6. have ~ to** : başvurmak, medet ummak, **7. without ~ to** : başvurmadan, tevessül etmeden. **without ~ to compulsion** : zora baş vurmadan.

resound, *f.* **1.** tekrar seslenmek/ses vermek, **2.** çınla(t)mak. *The room began to ~ with that powerful voice.* **3.** yankılanmak, yankı(lar) yapmak. *Stories of his heroism ~ed through the country.* **4.** gümbürde(t)mek, gürültü yapmak. *The drums ~ed again in the camp.* **5.** yayılmak, yaygın olmak, **6.** yüksek sesle ilân etmek/ methetmek/protesto etmek.

resounding, *sf.* **1.** yankılanan, yankı(lar) yapan, çınlayan, **2.** önemli, büyük, şayanıdikkat, kesin, tam, müthiş. **a ~ success** : büyük bir başarı. **a ~ blow** : müthiş bir darbe. *It was a ~ victory for the party.* **3. ~ly** : yankılanarak, yankılar bırakarak, kesin/tam olarak. ***e.a.- 1.*** *resonating, 2. emphatic, unequivocal.*

resource, *is.* **1.** kaynak. *natural ~s of a country.* **2. ~s** : ekonomik güç, bir ülkenin tüm serveti, refah araç ve kaynakları, **3.** *gen.* **~s** : para, zenginlik, mal/mülk, **4.** *gen.* **~s** : olanaklar, imkânlar, zihnî/şahsî kabiliyetle ulaşılabilen araç ve erekler. **His ~s are limited** : İmkânları sınırlıdır. **to draw upon one's own ~s** : kendi yağı ile kavrulmak, **5.** güçlükleri yenme yeteneği, beceriklilik, yetenek, cerbeze, akıl, zekâ, buluş kabiliyeti. **to make the most of one's ~s** : yeteneklerini en iyi şekilde kullanmak. **inner ~s** : manevî kuvvet. *Edison was a man of great ~.* **6.** çare, dayanak, darda kalınca başvurulan şey. ***e.a.- 1.*** *source, 5. inventiveness, adaptability, ingenuity, cleverness, 6. expedient, shift, makeshift, resort.*

resourceful, *sf.* **1.** becerikli, yetenekli, cerbezeli, akıllı, zeki, güçlükleri kolayca yener, **2.** zengin, varlıklı, **3. ~ly** : beceriklice, yetenekle, cerbezeli bir şekilde, akıllıca, zekâ ile; zengin/varlıklı bir şekilde, **4. ~ness** : beceriklilik, yetenek, cerbeze, akıl, zekâ, güçlükleri kolayca yenebilme; zenginlik.

resourceless, *sf.* **1.** beceriksiz, yeteneksiz, akılsız, **2.** fakir, varlıksız, **3. ~ness** : beceriksizlik, yeteneksizlik, akılsızlık; fakirlik, varlıksızlık.

resp. = **1.** respective, **2.** respectively, **3.** respondent.

respect[1], *is.* **1.** *gen.* **in ~** : husus, cihet, konu, yön, bakım, ilişki. **in all ~s = in every ~s** : her hususta, her bakımdan/yönden, tamamıyla. **in ~ of** : ... hususunda, konusunda, ...-e gelince. **in ~ that** : ...-diğinden, ... sebebiyle. **in some ~s = in certain ~s** : bazı hususlarda/konularda/yönlerden/bakımlardan. **in many ~s** : birçok hususta/bakımdan. **in no ~** : hiçbir hususta. **in this ~** : bu hususta/bakımdan/konuda. **in ~ to = with ~ to** : ... konusunda/hususunda/bakımından, ...-e göre, ...-e gelince. **We must plan with ~ to the future** : Plânımızı geleceğe göre yapmalıyız. **Inquiries with ~ to a route** : Yol konusunda araştırmalar. **2.** saygı, hürmet. **have ~ for s.o.** : birine hürmet etmek, birinin hatırını saymak. **pay ~** : saygı sunmak. *Children should show ~ to those who are older and wiser. Show ~ for other people's property.* **3.** hatır sayma, ihtiram, saygı gösterme. **With all due ~ (to you)** : Hatırınız kalmasın, kemalihürmetle, size saygım bakidir ama... **without ~ of persons** : hatır gönül dinlemeden, dobra dobra, hem nalına hem mıhına. **out of ~ for** ...: ...-in hatırı için, ...-e hürmeten, **4.** saygınlık, saygıdeğerlik, itibar. **to be held in ~** : hatırı sayılmak, saygı görmek. **to have lost all ~** : itibarını kaybetmek, **5. ~s** : saygılar, hürmetler, selâmlar. **present one's ~s** : saygılarını sunmak, selâm söylemek, **6.** uyma, sayma, riayet, **7. with ~** : dikkatle, itina ile. *Electricity is potentially dangerous, so treat it with ~.* ***e.a.- 1.*** *regard, feature, matter, connection,* ***2.*** *estimation, reverence, homage, honor, esteem, veneration,* ***4.*** *repute, honorability, honorableness, respectability*

respect[2], *gl.f.* **1.** saymak, saygı göstermek, hürmet etmek. *We ~ an honest person. to ~ the law. to ~ a clause in a contract.* **2.** hatır saymak. **Everybody ~s him** : Herkes onun hatırını sayar. **3.** karışmamak, karışmaktan çekinmek. *~ the ideas and feelings of others.* **4.** ilgisi/ilgili olmak. **Matters that ~ our own interests** : Kendi menfaatimizle ilgili hususlar. ***e.a.- 1.*** *revere, venerate,* ***4.*** *relate.*

respectability, *is.* **1.** saygıdeğerlik, hürmete lâyık olma, **2.** saygınlık, itibar, **3.** saygıdeğer kişi(ler), **4. respectabilities** : saygıdeğer şeyler, hürmete lâyık görülen hususlar.

respectable, *sf.* **1.** saygıdeğer, hürmete lâyık, şayanıhürmet, **2.** şerefli, namuslu, haysiyetli, iyi şöhret sahibi. *~ citizens obey the law.* **3.** mazbut, (kılık kıyafeti) düzgün, temiz pak. *~ clothes.* **4.** oldukça iyi, şöyle böyle, **5.** epeyce, hayli, hatırı sayılır. *~ amount.* **6.** *k.d.* şöyle böyle, oldukça iyi, zararsız. *~ painter; ~ weather.* **7. ~ness** : saygıdeğerlik, şeref, namus, haysiyet, iyi şöhret, mazbutluk, düzgünlük, **8. respectably** : saygıdeğer/hürmete lâyık bir şekilde, şerefli/ namuslu/haysiyetli olarak, mazbut/ düzgün bir şekilde. ***e.a.- 1.*** *honorable, estimable,* ***2.*** *respected, reputable,* ***3.*** *presentable,* ***4.*** *middling, passable, tolerable, fair,* ***5.*** *considerable.*

respected, *sf.* saygıdeğer, muhterem, saygı gören, hürmet edilen, hatırı sayılan, muteber.

respecter, *sf.* saygı gösteren, hürmet eden. **no ~ of law** : kanun dinlemeyen. **no ~ of persons** : kimseyi saymayan, hatır gönül dinlemeyen. **Death is no ~ of persons** : Ölüm hatır gönül dinlemez.

respectful, *sf.* **1.** saygılı, hürmetkâr, kibar, nazik. *a ~ reply.* **keep at a ~ distance**: (a) saygılıca geri durmak, (b) ihtiyatlı olup yaklaşmamak, **2. ~ly** : saygılıca, hürmetkârane, kibarca, nazikâne. **I remain yours ~ly** : Saygılarımı sunarım. **3. ~ness** : saygı, hürmetkârlık, kibarlık, naziklik. ***e.a.- 1.*** *courteous, polite, decorous, deferential.* ***k.a.-*** *disrespectful, discourteous.*

respecting, *e.* **1.** -e göre/nazaran, -e bakılırsa, **2.** ... ile ilgili, -e dair/müteallik, ... hakkında/hususunda/konusunda. *A discussion arose ~ the merits of different automobiles.* ***e.a.- 1.*** *in view of, considering,* **2.** *concerning, regarding, about.*

respective, *sf.* **1.** kendi, öz, özgü, zatî, şahsî, herkes kendi..., mahsus, sırasıyla, sıraya göre, biri ... öteki, ayrı ayrı. **They went to their ~ homes** : Herkes kendi evine gitti. *He drove them both to their ~ homes. The ~ merites of the candidates.* **2.** *esk.* saygıdeğer, **3.** *esk.* dikkatli. ***e.a.- 1.*** *individual, own, separate, particular,* ***2.*** *respectable,* ***3.*** *attentive, heedful.*

respectively, *zf.* sıra ile, sırasıyla, zikredilen, sırada; biri birine öteki öbürüne ait olmak üzere. *Râna, Ersin and Leylâ are 9, 7 and 5 yeras old ~.*

respell, *gl.f.* tekrar/yeniden hecelemek/söylemek/belirtmek/harf harf söylemek, imlâsını /yazılış şeklini değiştirmek.

respirable, *sf.* **1.** solunabilir, nefes alınabilir, teneffüs edilebilir, solunmaya/teneffüse elverişli, **2.** soluyabilir, nefes alabilir, teneffüs edebilir, **3. ~ness = respirability** : solunabilme, solunmaya/teneffüse elverişlilik.

respiration, *is.* **1.** soluma, nefes alma, teneffüs (etme), **2.** *biy.* solunum, teneffüs, **3.** soluk, nefes, **4. ~al** : solunumsal, solunum+. *~ al disorders.* ***e.a.- 1.*** *breathing,* ***4.*** *respiratory.*

respirator, *is.* **1.** burunluk: havayı süzmek için ağız ve buruna geçirilen tülbent gibi ince süzgeç, **2.** *Brit. bk.:* **gas mask**, **3.** solutaç, sun'î teneffüs yaptırmaya yarayan cihaz, **4. ~y** : solunum+, teneffüs+. **~y organs** : solunum organları. *~ system of mammals.*

respire, *f.* **-spired, -spiring 1.** solunmak, teneffüs etmek, **2.** soluk/nefes almak, üzüntü/sıkıntı vb. den kurtulup rahatlaşmak, **3.** dinlenmek, dinlenip tekrar kuvvet/cesaret bulmak, **4.** *az kul.* nefes vermek. ***e.a.- 1.*** *breathe,* ***4.*** *exhale.*

respite[1], *is.* **1.** ara, fasıla, dinlenme, paydos, teneffüs. **to work without ~** : dinlenmeden çalışmak. *His tootache gives him no ~.* **2.** erteleme, tehir, (geçici olarak) sonraya bırakma, **3.** *huk.* (idam hükmünün vb. infazını) geçici olarak erteleme, **4.** mehil, mühlet, alacaklının borçluya tanıdığı gecikme süresi. *to grant a ~ for payment.* **5. ~less** : aralıksız, fasılasız, durup dinlenmeden. ***e.a.- 1.*** *interval, rest, recess, hiatus,* ***2.*** *postponement, delay,* ***3.*** *reprieve.*

respite[2], *gl.f.* **-spited, -spiting 1.** ara/fasıla/mola vermek, kısa süre dinlen(dir)mek, paydos etmek, **2.** ertelemek, tehir etmek, sonraya bırakmak, **3.** *huk.* (idam hükmünün vb. infazını) geçici olarak ertelemek. ***e.a.- 1.*** *alleviate,* ***2.*** *postpone, suspend, delay.*

resplendence = resplendency, *is.* görkem (lilik), parlaklık, ihtişam, şaşaa, debdebe, tantana. ***e.a.-*** *splendor.*

resplendent, *sf.* **1.** görkemli, parlak, ihtişamlı, muhteşem, şaşaalı, debdebeli, tantanalı, **2. ~ly** : görkemli /parlak/ihtişamlı bir şekilde, ihtişam/şaşaa/debdebe ile. ***e.a.- 1.*** *splendid, gleaming, radiant, glistening, lustrous, dazzling, gorgeous.*

respond[1], *f.* **1.** yanıtlamak, cevaplandırmak, yanıt/cevap/karşılık vermek, **2.** karşılığını vermek, mukabele etmek, **3.** *fizy.* tepki göstermek. *The nerves ~ to external stimuli.* **4.** uymak, uygun gelmek, tekabül etmek, karşılığı olmak, karşılamak, **5.** *huk. ABD* sorumlu/mes'ul olmak. **to ~ in damages** : hasardan sorumlu olmak. ***e.a.- 1.*** *reply, answer, rejoin,* ***3.*** *react,* ***4.*** *correspond, match.*

respond[2], *is.* **1.** *mim.* (bir kemerin ağırlığını taşımak için duvara bitişik) direk, sütun, dayanak, **2.** (kilisede) (a) Kitabı Mukaddes okunduktan sonra cemaatin cevap yerine söylediği söz, (b) papazın sözlerine koronun/cemaatin cevabı, (c) *bk.:* **responsory.**

respondence = respondency, *is.* yanıt (lama), cevaplandırma, yanıt/cevap/karşılık (verme), tepki gösterme. *~ to a stimulus.* ***e.a.-*** *response.*

respondent, *sf.&is.* **1.** yanıt/cevap/karşılık veren, duyarlı, hassas (kimse), **2.** *esk.* uyan, tekabül eden, karşılayan, uygun gelen, **3.** *huk.* davalı, aleyhinde dava açılan (özellikle boşanma davası). ***e.a.- 1.*** *responsive, answering,* ***2.*** *corresponding,* ***3.*** *defendant.*

responder, *is.* **1.** yanıt/cevap/karşılık veren kimse/şey, **2.** *elekt.* yanıtçı, cevap iletici, transponderin cevap gönderen kısmı.

response, *is.* **1.** yanıt, cevap, karşılık, **2.** *biy.* tepki, canlının uyarıya cevabı, **3.** (kilisede) papazın okuduğu şeye karşı ahali veya okuyucuların terennüm ettiği/söylediği parça. *bk.:* **versicle**, (b) *bk.:* **responsory, 4. ~less** : yanıtsız, cevapsız, tepkisiz. ***e.a.- 1.*** *answer, rejoinder.*

responsibility, *is., ç.* **-ties 1.** sorum(luluk), mes'uliyet. **to assume personal ~ for...** : ...-in sorumluluğunu üzerine almak. **to take the ~ of sth = to accept ~ for sth**: bir şeyin sorumluluğunu kabul etmek. **to decline all ~ for the accident**: kazanın sorumluluğunu kabul etmemek, **2.** (borç ödemede) güvenilirlik, güven(ile-

bilme), **3.** yüküm, görev, bir kimsenin sorumlu olduğu şey. **responsibleness** *d.d.* *e.a.- 1. answerability, accountability, 2. reliability, dependability, trustworthiness, 3. burden, duty, trust.*

responsible, *sf.* **1.** sorumlu, mes'ul, **2.** mes'uliyetli, ağır, yüklü, zor. **a ~ position**: mes'uliyetli mevki. **a ~ job** : ağır/zor iş, **3. ~ for**: -den sorumlu/mes'ul. **to be ~ for sth** : birşeyden sorumlu olmak, **4.** sebep (olan), ileri gelen. **Mechanical defects were ~ for the accident** : Kaza, mekanik arızadan ileri geldi. **5.** görevli, yükümlü. *a committe ~ for the job.* **6.** güvenilir, itimat edilebilir, itimada lâyık, sorumluluğunu bilen, mes'uliyetini müdrik, **7.** borcunu ödeyebilecek durumda, **8. ~ness** *bk.:* **responsibility**. *e.a.- 1. answerable, accountable, liable, 6. competent, accountable, trustworthy, 7. solvent.*

responsibly, *zf.* güvenilircesine, itimada lâyık bir şekilde, sorumluluğunu bilerek, mes'uliyetini müdrik olarak. *You are doing your job conscientiously and ~.*

responsion, *is.* **1.** yanıtlama, cevap verme, **2. ~s** : Oxford Üniversitesinde *"Bachelor of Arts"* derecesinin ilk sınavı.

responsive, *sf.* **1.** yanıtsal, cevabî, cevap/karşılık veren, cevap teşkil eden, mukabele eden. *a ~ glance.* **2.** cevap vermeye hazır, çabuk/hemen cevap/karşılık veren. *having a ~ nature. be ~ to kindness.* **3.** uyumlu, hevesli, **4.** *fizy.* tepkisel, (uyarıya) tepki gösteren, **5.** duyarlı, hassas, **6. ~ly**: yanıt/cevap vererek, karşılık olarak, bilmukabele, uyumla, hevesle, **7. ~ness** : yanıt/cevap verme, duyarlık, hassasiyet, uyum, heveslilik. *e.a.- 1. answering, 5. sensitive.*

responsor, *is. elekt.* yanıt/yorum düzeni: bir transponderden işaretleri alıp yorumlayan devre.

responsory, *is., ç.* **-ries** (kilisede) koroya cevaben okunan ilâhi.

res publica, *is., ç.* ***-cae*** *Lât.* **1.** cumhuriyet, **2.** *ç.* devlet işleri. *e.a.- 1. republic, state, commonwealth.*

rest[1], *is.* **1.** rahat, istirahat. **to take a ~** : istirahat etmek, **2.** dinlenme, yatma, oturma. **go to ~** : dinlenmek, yatmak. **to give up one night's ~ to ...** : ...-e uykusunu feda etmek. **I could get no ~** : Gözüme uyku girmedi. **3.** (dertlerden/sıkıntıdan vb.) kurtulma, kurtuluş, ferahlık, ferahlama, feraha çıkma. **to set s.o.'s mind/s.o.'s fears to ~** : teskin etmek, endişeden kurtarmak, gönlünü ferahlatmak. **to set doubts at ~** : şüpheleri bir tarafa bırakmak, **4.** tatil, mola, paydos, **5.** manevî huzur, sükûn, **6.** ölüm, uyku, uhrevî sükûn, (ebedî) istirahat. **eternal ~** : ölüm, ebedî istirahat, **7.** hareketsizlik, durgunluk, sükûnet. **to come to ~** : durmak, sükûnete dönmek, **8.** *müz.* (a) durak, fasıla, iki nota arasında sessizlik süresi, (b) es, fasıla işareti. **whole ~** : dörtlük es, **9.** (şiir) durak(lama), bir mısra içinde iki kelime arasındaki zaman aralığı, **10.** (yolculukta) konak, durak, gece kalınacak otel/han vb., **11.** destek, dayanak, üzerine yaslanılan şey. *a chin ~* . **arm-rest**: kol dayanağı, kol dayanılna yer, **12.** mesnet, destek, **13. at ~** : (a) dinlenmekte, istirahatte, uykuda, (b) ölü, (c) hareketsiz, sükûnette, sakin, (d) huzur içinde, asude, endişesiz, **14. lay to ~** : (ölüyü) gömmek, defnetmek, **15. ~ cure = ~ treatment**: *tıp* dinlenme usulüyle tedavi. **~ day** : dinlenme günü (özellikle pazar günü). **~ room** : helâ, tuvalet, **16.** artık, kalan, parça, bakiye, kalıntı, **17. the ~** : (geri) kalan(lar), ötekiler, öbürleri. **all the ~** : kalanların hepsi, bütün ötekiler. **as for the ~** : öbürlerine gelince, **18.** (armacılıkta) mızrak mesnedi. *e.a.- 1.5. calm, tranquility, 9. caesura, 10. abode, 12. support, 13. (b) dead, (c) quiescent, inactive, (d) tranquil, 14. bury.*

rest[2], *f.* **1.** dinlen(dir)mek, istirahat et(tir)mek, rahat et(tir)mek. **to ~ oneself** : dinlenmek, **2.** ferahlamak, (dertten/endişeden) kurtulmak, rahatlamak, feraha/rahata kavuşmak. **He will not ~ till he has succeeded** : Başarmadıkça rahat etmeyecek. **3.** sükûnet bulmak, sulha/sükûna kavuşmak, **4.** ölmek, ebedî uykuya dalmak. **~ing place** : (a) mezar, (b) konak, dinlenme yeri. **Let him ~ in peace** : Ruhu şâdolsun. **5.** sessiz/sakin durmak, hareketsiz kalmak, **6.** durmak, hareketsiz kalmak, **7.** çalışmamak, işlememek, faaliyet göstermemek, **8.** uyu(t)mak, kendi hâline terk etmek. *to let a matter ~.* **9.** yat(ır)mak, uzanmak/uzatmak, yasla(n)mak, otur(t)mak), daya(n)mak, dayalı olmak. *His arm ~ed on the table.* **10.** *tarım* (tarlayı nadas edip) boş bırakmak, dinlendirmek. **to let the land ~** : top-

rağı dinlendirmek, **11.** (sorumluluk/yüküm/taahhüt) yüklenmek, üzerine almak, üzerinde olmak. **A heavy responsibility ~s upon them** : Üzerlerinde ağır bir sorumluluk var. **12.** güvenmek, itimat etmek, **13.** istinat etmek, (bir temele) dayanmak. **All the difficulty ~s in this** : Bütün zorluk burada/buna dayanıyor. **Trade ~s upon credit** : Ticaret krediye dayanır. **14.** ait/raci olmak, (üzerinde) kalmak, elinde olmak. **It ~s with you to ...** : ... sizin elinizdedir, size kalmıştır. **It does not ~ with me to ...** : ... benim elimde değil, bana ait değil. *The blame ~s with them.* **15. ~ on/upon** : oyalanmak, ayrılmamak, uzun süre kalmak. *A sunbeam ~s upon the altar.* **16.** (göz, bakış) takılıp/saplanıp kalmak, dikilmek. **His eyes ~ed on it** : Gözleri ona dikildi. **17.** *huk.* delil ibrazına son vermek, maruzatını bitirmek. **The prosecution/the defense ~s** : (savcı/savunma avukatı) Maruzatım bundan ibarettir. **18.** (bir durumda) olmak/kalmak. **~ assured that all is going well** : Emin ol her şey yolunda. **The matter cannot ~ here** : Mesele burada bırakılamaz. ***e.a.- 6. stop, 12. rely, 15. dwell, linger.***

restate, *gl.f.* **-stated, -stating** yeniden/tekrar/başka şekilde ifade/beyan etmek, belirtmek, anlatmak. **~ment**: başka şekilde/yeniden ifade/beyan, bildiri.

restaurant, *is.* lokanta, restoran, aş evi. **~eur = restaurateur** : lokantacı, aşçı.

restful, *sf.* **1.** dinlendirici, rahat, huzur verici, **2.** sakin, sessiz, asude, **3. ~ly** : dinlenerek, rahatça, huzur içinde, sessizce, **4. ~ness** : dinlendiricilik, rahatlık, huzur, sükûn(et), sessizlik. ***e.a.- 1. comfortable, relaxed, 2. calm, quiet, tranquil, peaceful, serene. k.a.- 1. uncomfortable,*** **2.** *agitated.*

restharrow, *is. bot.* kayışkıran, sabankıran *(Ononis hircina).* Baklagillerden pembe, beyaz çiçekli funda.

rest home, *is.* huzur evi, dinlenme evi, yaşlılar/düşkünler yurdu, dârülâceze.

rest house, *is.* dinlenme evi, konak, yolcuların konaklayıp dinlendikleri yer, tatil evi, sayfiyede pansiyon.

resting, *sf.* **1.** (a) dinlenen, istirahat eden, çalışmayan, hareketsiz (duran), (b) ölü, cansız, **2.** *bot.* (geçici olarak) uykuda, bir süre uyuyup sonra yeşeren/filizlenen (tohum vb.). *a ~ spore. Bulbs in the ~ state.* ***e.a.- 1. (a) reposing, (b) dead, 2. dormant.***

restitutio in integrum, Lât. huk. eski hâlin iadesi, eski hâline getirme.

restitution, *is.* **1.** zarar ödentisi, tazminat, **2.** onarma, tamir, **3.** eski hâline getirme/gelme, **4.** *fiz.* geri sıçrama, (elâstikî şekil değiştirdikten sonra) eski hâline dönme. **~ coefficient** : geri sıçrama kat sayısı. ***e.a.- 1. compensation.***

restitutive = restitutory, *sf.* onarıcı, tamir edici, eski hâline getirici.

restive, *sf.* **1.** sabırsız, huzursuz, sabırsızlanan, yerinde duramayan, sinirli, gayrimemnun, **2.** inatçı, aksi, dik kafalı, itaatsiz, asi. *The crew were ~ and mutinous.* **3.** yürümek istemeyen. *a ~ horse.* **4. ~ly** : sabırsızlıkla, huzursuzca, sinirlice, inatçılıkla, aksi aksi, itaatsizlikle, isyan ederek, **5. ~ness** : sabırsızlık, huzursuzluk, sinirlilik, gayrîmemnunluk, inatçılık, aksilik, dik kafalılık, itaatsizlik, asilik. ***e.a.- 1. restless, uneasy, impatient, nervous, unquiet, discontented. 2. stubborn, refractory, recalcitrant, disobedient, obstinate, 3. balky. k.a.- 1. patient, quiet, contented, satisfied, happy, 2. obedient, tractable.***

restless, *sf.* **1.** hiç (yerinde/rahat) durmaz, durup dinlenmeyen, sabırsız. **The audience was getting ~** : Dinleyiciler sabırsızlanıyorlardı. **2.** vesveseli, huzursuz, endişeli, tetikte. *The dog seemed ~ as if he sensed some danger.* **3.** dalgalı, hareketli. *The ~ sea.* **4.** uykusuz, rahatsız. **I have had a ~ night** : Uykusuz bir gece geçirdim. **5.** taşkın, tez canlı, kabına sığmaz, hareketsiz kalamayan, daima değişiklik/hareket isteyen. *a ~ crowd.* **6. ~ly** : durup dinlenmeden, ara vermeden, endişe/vesvese ile, huzursuzca, sinirli sinirli, uyumaksızın, taşkınlıkla, tez canlılıkla. **to turn over ~ly in bed** : uykusuz yatağında dönüp durmak, **7. ~ness** : huzursuzluk, rahatsızlık, uykusuzluk; endişe, vesvese, sinirlilik; taşkınlık, tez canlılık. ***e.a.- 1. unresting, 2. uneasy, discontented, unquiet, 3. agitated, 4. sleepless.***

rest mass, *is. fiz.* duruk kütle: görelilik kuramında devinen bir gözlemciye göre devinimsiz bir cismin kütlesi (cisim hızlandıkça kütlesi artar).

restorable, *sf.* **1.** onarılabilir, yenilenebilir, **2.** yeniden sağlanabilir, **3.** iade edilebilir, geri verilebilir, **4.** sağaltılabilir, iyileştirilebilir, eski sağlığı kazandırılabilir, **5.** eski yerine konulabilir/geçirilebilir/ yerleştirilebilir, **6. ~ness** : onarılabilme, yeniden sağlanabilme, iyileştirilebilme, eski hâline getirilebilme.

restoral, *is. bk.:* **restoration.**

restoration, *is.* **1.** onar(ıl)ma, tamir etme/edilme, düzelt(il)me, eski hâline gelme/getirme, restore etme/edilme. *The ~ of a painting.* **2.** yenile(n)me, yeniden tesis (etme), iade (etme). *The ~ of peace.* **3.** (alınan/kaybolan şeyi) sahibine iade etme, **4.** iyileş(tir)me. *the ~ of health.* **5.** eski mevkiini iade etme. *the ~ of a monarch.* **6.** onarılmış/tamir edilmiş/düzeltilmiş şey, **7.** (eski bir binanın/soyu tükenmiş hayvanın vb.) asıl şeklini gösteren model, **8. the Restoration**: (İngiltere'de) Restorasyon devri: II. Charles (1660-85)& II. James (1685-88) dönemi.

restorative, *sf.&is.* **1.** onarıcı, onaran, düzeltici, düzelten, tamir edici/eden, yenileyen, iyileştiren, eski haline getiren (kimse/şey), **2.** sağlık ve kuvvet veren, şifalı, kuvvetlendirici, mukavvi, (baygın kimseyi) ayıltan (ilâç). *Smelling salts serve as a ~.*

restore, *gl.f.* **-stored, -storing 1.** yeniden sağlamak, temin/tesis etmek. *to ~ order.* **2.** onarmak, yenilemek, tamir etmek, düzeltmek, eski hâline getirmek. *to ~ a building/a monument. The old house has been ~d.* **3.** sağaltmak, iyileştirmek, sağlığını kazandırmak/iade etmek, **4.** eski mevkiini iade etmek, eski yerine koymak/yerleştirmek. *to ~ a deposed monarch.* **5.** (alınan/kaybolan şeyi) geri vermek, iade etmek, **6.** *esk.* (zararı) ödemek, tazmin/telâfi etmek, **7.** (eski binanın/abidenin/soyu tükenmiş hayvanın) modelini yapmak. ***e.a.- 1.*** *reestablish, 2. mend, renew, 4. reinstate, 5. return.*

restorer, *is.* onaran, tamir/restore eden, düzelten, sağaltan, eski haline getiren kimse. **health ~** : kuvvet ilâcı.

restr. = restaurant.

re-strain, *f.* **1.** tekrar germek/zorlamak/incitmek/burkmak, **2.** tekrar süzmek/süzgeçten geçirmek, **3.** yeniden uğraşmak/çabalamak/gayret sarf etmek.

restrain, *gl.f.* **1.** alıkoymak, tutmak, zapt etmek, gem vurmak. *She could not ~ her curiosity.* **2.** engellemek, menetmek, yasaklamak, **3.** kısıtlamak, sınırla(ndır)mak, tahdit etmek. *to ~ trade with Cuba.* **4.** hapsetmek, kapatmak, hürriyetini kısıtlamak, **5. ~ability** : kısıtlanabilme. engellenebilme, **6. ~able** : kısıtlanabilir, engellenebilir. ***e.a.-1.*** *repress, supress, constrain, check, bridle, 2. inhibit, 3. restrict, circumscribe, hinder, hamper, 4. confine.* ***k.a.- 1.*** *unbridle, impel, incite, activate, 2. free, liberate, 4. release.*

restrained, *sf.* **1.** kısıtlı, sınırlı, kısıtlanmış, mahdut, **2.** engellenmiş, tutulmuş, zaptedilmiş, **3.** sakin, soğukkanlı. *He was wise, ~ and disciplined.* **4. ~ly** : kısıtlı/sınırlı/mahdut bir şekilde, engellenerek; sükûnetle, soğukkanlılıkla.

restrainer, *is.* **1.** kısıtlayan/alıkoyan/tutan/zapteden/gem vuran (kimse/şey), **2.** *foto.* (banyo ilâcına ilâve edilen) tesirini geciktirici madde.

restraining, *sf.* kısıtlayıcı, sınırlandırıcı, tahdit edici, alıkoyucu, engelleyici, menedici. **a ~ influence** : engelleyici etki, ayak bağı. **~ order** : tedbir kararı, kesin karar alınıncaya kadar bir eylemin geciktirilmesi hakkındaki mahkeme ilâmı. **~ly** : kısıtlayarak, sınırlandırarak, engelleyerek, kısıtlayacak/ engelleyecek tarzda.

restraint, *is.* **1.** kısıtlayıcı/engelleyici/alıkoyucu etki/araç, engel, mania. **be under no ~** : hiçbir engel tanımamak, istediği gibi/serbestçe davranmak. **to break through every ~** : engelleri parçalamak, tamamen serbest kalmak, **2.** kısıtlama, engel(leme), önleme, alıkoyma, tutma, men(etme), zapt(etme). **fling aside all ~** : işi azıtmak, aklına geleni yapmak. **to put s.o. on ~** : bir kimseyi zapturapt altına almak. **~ of trade** : serbest ticareti (rekabeti) önleme (fiyat kontrolu, narh vb. ile), **3.** sınırlama, sınırlılık, tahdit, cebir, tazyik, baskı, **4.** sıkılma, çekinme, itidal, temkin, ölçülülük. **lack of ~** : ölçüsüzlük, düzensizlik, çekinmemezlik. **speak without ~** : hiç çekinmeden/serbestçe konuşmak, **5.** tutukluluk, hapis. **keep s.o. under ~** : birini hapishanede tutmak. **to put a lunatic under ~** : bir deliyi tımarhaneye koymak. ***e.a.-2.*** *restriction, 4. self-repression, constraint, reserve, 5. confinement, imprisonment.* ***k.a.- 5.*** *liberty.*

restrict, *gl.f.* **1.** kıs(ıtla)mak, sınırla(ndır)mak, engellemek, menetmek, tahdit etmek, alıkoymak, gem vurmak, zaptetmek. **to ~ the number of students** : öğrenci sayısını sınırlandırmak.**to ~ s.o.'s power** : bir kimsenin gücünü/yetkisini kısıtlamak. **to ~ the consumption of alcohol** : içki satışını kısıtlamak, **2.** hasretmek, yalnız bir kimseye/şeye vermek/ayırmak/tahsis etmek/bağlamak. ***e.a.- 1.*** *confine, curb, restrain.*

restricted, *sf.* **1.** kısıtlı, sınırlı, mahdut, dar, (pek) az. **Many of these are of ~ importance** : Bunların çoğu pek az önemlidir. **2.** (belge vb.) gizli. ~ *information.* ~ **area** : yasak bölge, **3.** özel, özgü, (belirli kimseler için) ayrılmış. *a ~ housing development.* **4. ~ly** : kısıtlı/sınırlı olarak, mahdut bir şekilde, **5. ~ness** : kısıtlılık, sınırlılık, mahdutluk. ***e.a.- 1.*** *limited, confined.*

restriction, *sf.* **1.** kıs(ıl)ma, kısıtla(n)ma, sınırla(n)ma, tahdit (etme/edilme). ~ **of expenditure**: masrafların kısılması. **to place ~s on the sale of** ...: ... satışını kısıtlamak. ~ **of speed** : sür'at tahdidi, **2.** sınırlayıcı/kısıtlayıcı kural/nesne. *New ~s for hunters.* **3.** kısıntı, tahdit, sınır, **4. ~ism** : kısıtlama siyaseti, kısıtlamacılık, **5. ~ist** : kısıtlamacı, kısıtlama siyaseti taraftarı. ***e.a.- 1.*** *limitation, restraint.*

restrictive, *sf.&is.* **1.** kısıtlayıcı, sınırlayıcı, engelleyici, dar, daraltıcı, tahdit edici. *Some laws are prohibitive, some are ~ .* **a ~ adjective** : (anlamı) daraltıcı sıfat. ~ **clause** : dar önerme: cümledeki ismin kapsamını daraltan/özelleştiren önerme. "*The man* ***who came to dinner*** *stayed for a month.*" cümlesindeki *who came to dinner* dar önermedir, **2. ~ly** : kısıtlı/sınırlı/mahdut bir şekilde, dar anlamda, **3. ~ness** : kısıtlılık, sınırlılık, mahdutluk, darlık.

restrike, *is.* yeniden basılmış para/madalya.

rest room, *is. ABD* helâ, apteshane, tuvalet, bilhassa umumî binalarda lâvabo ve helâların bulunduğu bölme.

restructure, *f.* **-tured, -turing** yeniden örgütlendirmek, şekil/biçim vermek.

restudy, *is.&gl.f.* **-studied, -studying** tekrar inceleme(k)/gözden geçirme(k)/mütalaa etme(k).

result[1], *gs.f.* **1.** *gen.* ~ **in** : sonuçlanmak, sonuç (olarak) vermek/sağlamak, sonuca/neticeye ulaşmak, sonucuna/neticesine varmak/ulaşmak. **It ~ed in nothing** : Hiçbir sonuca ulaşmadı. **It ~ed in a large profit** : Büyük bir kâr sağladı. *The accident ~ed in the death of 3 passengers.* **2.** *gen.* ~ **from** : çıkmak, meydana gelmek, hasıl olmak, varmak, semere vermek. **It ~s from this that** ... : Bundan şu sonuç çıkar ki... *Sickness often ~s from eating too much.* ***e.a.-*** *follow, arise, ensue.*

result[2], *is.* **1.** sonuç, netice. *He showed us the ~ of the calculations. The ~ of a game.* **The ~ is that** : Sonuç şudur ki. **as a ~ of ...** : ...-in sonucu olarak, **2.** son, âkibet. **What will be the ~ of all that?** : Bütün bunların sonu nereye varacak? **3.** ürün, semere, mahsul, iyi sonuç, başarı. **without ~** : semeresiz, verimsiz, sonuçsuz. *We want ~, not talk.* ***e.a.- 1.*** *conclusion,* ***2.*** *end, outcome, consequence, effect,* ***3.*** *product, fruit.* ***k.a.-*** *cause*

resultant, *sf.&is.* **1.** bileşke (vektör, kuvvet, hız vb.), muhassala. *to find the ~ of three forces.* **2.** sonuç, sonucu/neticesi olan, meydana gelen, hasıl olan, **3. ~ly** : bileşke/sonuç olarak, netice itibarıyla.

resultful, *sf.* **1.** sonuç veren, bir sonuca ulaş(tır)an, verimli, semereli. *a ~ investigation. ~ efforts.* **2. ~ly** : sonuç verecek şekilde, bir sonuca ulaştırırcasına, verimli olarak, **3. ~ness** : verimlilik, sonuç verme, bir sonuca ulaş(tır)ma.

resultingly, *zf.* sonuç olarak, netice itibarıyla, en sonunda, nihayet. ***e.a.-*** *as a result.*

resultless, *sf.* sonuçsuz, neticesiz, verimsiz, semeresiz, boşuna, beyhude. **~ly** : bir sonuca varmadan, boşu boşuna. **~ness** : sonuçsuzluk, verimsizlik.

resumable, *sf.* **1.** devam edilebilir, tekrar/yeniden başlanabilir, **2.** eski yerini/hâlini alabilir, **3.** geri alınabilir, **4.** özetlenebilir, tekrarlanabilir.

resume, *f.* **-sumed, -suming 1.** (kesintiden/fasıladan sonra) devam et(tir)mek, tekrar/yeniden başla(t)mak. *We ~d our journey after a short rest. We will stop now and ~ (working) at 2 o'clock. He ~d reading where he left off.* **2.** eski yerini/görevini/hâlini almak, eski mevkiini işgal etmek. **to ~ one's seat** *esk.* yerine oturmak. *Those standing may ~ their seats.* **3.** yeniden kullanmaya başlamak, **4.** geri almak. *to ~ (possession of) a territory.* **5.** tekrarlamak, özetlemek. ***e.a.- 1.*** *continue, go on, take up,* ***2.*** *reoccupy,* ***4.*** *take back,* ***5.*** *reiterate, summarize.*

resume = resumé, *is.* **1.** özet, hulâsa, **2.** özgeçmiş, tercümeihâl, biyografi. ***e.a.- 1.*** *summary.*

resumer, *is.* **1.** devam eden/ettiren, tekrar/yeniden başlayan, **2.** geri alan, **3.** eski yerini/hâlini alan, **4.** özetleyen, tekrarlayan.

resumption, *is.* **1.** (kesintiden/fasıladan sonra) devam et(tir)me, tekrar/yeniden başla(t)ma. *The ~ of duties after the holidays.* **2.** geri alma.

resumptive, *sf.* **1.** özet, kısa, özlü, özet/hulâsa halinde, özetleyen. *a ~ statement of his business experience.* **2.** tekrar/yeniden başlayabilen/devam edebilen, yinelenebilir, sürdürülebilir, **3. ~ly** : özet olarak, özetleyerek; devam ederek, yineleyerek.

resupinate, *sf.* **1.** eğik, geri eğilmiş, arkaya yatık/meyilli, **2.** *bot.* ters, baş aşağı (orkide çiçekleri gibi). ***e.a.- 2.*** *inverted, reversed.*

resupination, *is.* **1.** eğiklik, geri eğilme, arkaya yatıklık, **2.** terslik, baş aşağı/ters duruş.

resupine, *sf.* sırt üstü yatan/yatmış. ***e.a.-*** *supine.*

resupply, *is.&f.* (tekrar) temin/tedarik etme(k), (malzeme, yiyecek vb.) ikmal etme(k)/tamamlama(k), sağlama(k).

resurface, *gl.f.* **-faced, -facing 1.** yeni bir yüz(ey)/çehre vermek, çehresini/yüzeyini değiştirmek, **2.** tekrar (suyun) yüzeyine çıkmak, **3.** tekrar görünmek/zuhur etmek/meydana çıkmak/belirmek, **4.** (yol vb.) tamir etmek, yeniden asfalt vb. döşemek. *to ~ a road.*

resurgam, *Lât.* tekrar dirileceğim/canlanacağım /yükseleceğim.

resurge, *gs.f.* **-surged, -surging** tekrar dirilmek/canlanmak, tekrar çıkmak/baş göstermek/zuhur etmek.

resurgence, *is.* tekrar dirilme/canlanma, tekrar çıkma/baş gösterme/zuhur etme.

resurgent, *sf.* tekrar dirilen/canlanan, tekrar meydana çıkan/baş gösteren/zuhur eden.

resurrect, *f.* **1.** yine diril(t)mek, (öldükten sonra) tekrar diril(t)mek/canlan(dır)mak, yeniden hayata kavuş(tur)mak, **2.** hortlatmak, (unutulmuş/kaybolmuş şeyi) yeniden meydana çıkarmak/ortaya atmak. *A furious argument ensued in which both sides ~ed all their old differences.* **3.** tekrar uygulamak/kullanmak/tatbikat alanına koymak, yeniden değerlendirmek.

resurrection, *is.* **1.** yine dirilim, yeniden dirilme/dirilim, (öldükten sonra) tekrar diril(t)me/canlan(dır)ma, yeniden hayata kavuş(tur)ma, **2.** *b.h.* kıyamet, basübadelmevt, **3.** *b.h.* İsa'nın tekrar dirilmesi, **4.** öldükten sonra dirilenlerin hâli, **5.** (unutulmuş/kaybolmuş şey) yeniden meydana çık(ar)ma/ortaya at(ıl)ma, tekrar uygula(n)ma/kullan(ıl)ma/tatbikat alanına koy(ul)ma, **6. ~al = ~ary** : (a) yine dirilimsel, tekrar canlanma+, (b) cesedin mezardan çıkarılmasına ait, **7. ~ism** : yine dirilimcilik, öldükten sonra dirileceği inanışı.

resurrectionist, *is.* **1.** (ölmüş/unutulmuş/kaybolmuş şeyi) dirilten, canlandıran, bulup meydana çıkaran, tekrar uygulayan, **2.** yine dirilimci: öldükten sonra dirileceğine inanan, **3. ~ man** *d.d.* ölü hırsızı, ölü soyucusu (kesip biçmek için) ölüyü mezardan çıkaran. ***e.a.-*** ***3.*** *body snatcher.*

resurrective, *sf.* **1.** yeniden diriltici, (öldükten sonra) tekrar canlandıran, yeniden hayata kavuşturan, **2.** (unutulmuş/kaybolmuş şey) yeniden meydana çıkaran/ortaya atan, tekrar uygulayan/kullanan/tatbikat alanına koyan, **3.** yine dirilimsel, tekrar canlanma+.

resurvey, *is.&f.* tekrar gözden geçirme(k)/ölçme(k)/haritasını çıkarma(k).

resuscitable, *sf.* (ölü) diriltilebilir, canlandırılabilir, (baygın) ayıltılabilir.

resuscitate, *gl.f.* **-tated, -tating** diril(t)mek, canlan(dır)mak, (baygınlıktan) ayıl(t)mak. *~ a nearly drowned person by artificial respiration. Withered plants ~d by rain. Plans to ~ the liberal party.*

resuscitation, *is.* diril(t)me, canlan(dır)ma, (baygınlıktan) ayıl(t)ma.

resuscitative, *sf.* diriltici, canlandırıcı, ayıltıcı.

resuscitator, *is.* **1.** dirilten/ canlandıran/ ayıltan kimse/şey, **2.** dirilteç: gazdan vb. zehirlenenlerin akciğerine oksijen vererek dirilten cihaz.

ret, *f.* **retted, retting 1.** (keten kenevir vb. elyafını ayırmak için) ıslatmak, bol suya batırıp yumuşatmak, **2.** ıslanmak, suya batmak. ***e.a.-*** *soak.*

ret. = **1.** retain, **2.** retired, **3.** returned.

retable, *is.* mihrap rafı: mihrabın üst kısmında ışık, çiçek vb. konulan süslü raf.

retail[1], *sf.&zf.&is.* perakende (satış). **~ price** : perakende fiyatı. **the ~ trade** : perakendecilik. **a ~ merchant** : perakendeci (tüccar). **to buy/sell ~** : perakende almak/satmak. *Most stores sell at ~.*

retail[2], *f.* **1.** perakende sat(ıl)mak. *It ~s at $5.* **2.** ayrıntılarıyla söylemek/açıklamak/meydana çıkarmak. *to ~ a scandal.* **3. ~er** : perakendeci.

retain, *gl.f.* **1.** tutmak, alıkoymak, kendine saklamak, **2.** (kullanmakta/uygulamakta) devam etmek, **3.** elinde tutmak/bulundurmak, korumak, muhafaza etmek. *to ~ one's standards. He ~ed control of the business until he died. Porcelain ~s heat longer than metal does.* **4.** unutmamak, akılda tutmak, **5.** (yerinde/makamında) tutmak/alıkoymak, **6.** (ücretle avukat/uzman vb.) tutmak, angaje etmek. *He ~ed the best lawyer in the city.* **7. ~ability = ~ableness** : tutulabilme, alıkonulabilme, saklanabilme, akılda tutulabilme, (avukat vb.) tutabilme, **8. ~able** : tutulabilir, alıkonulabilir, saklanabilir, akılda tutulabilir, (avukat vb.) tutulabilir. ***e.a.- 1.*** *hold, preserve, keep, withhold, detain, reserve,* ***4.*** *remember,* ***6.*** *hire, engage.* ***k.a.- 1.*** *relinquish.*

retained, *sf.* **1.** tutulan, alıkonulan, saklanan, muhafaza edilen, yinel, **2. ~ object** *gr.* yinel nesne: etken ve edilgen cümlelerde aynı şekli koruyan nesne. *"The picture was shown **me**"* ve *"They showed **me** the picture"* cümlelerindeki ***me*** gibi, **3. ~ objective complement** *gr.* yinel nesne tümleci: etken ve edilgen cümlelerde aynı şekli koruyan nesne tümleci. *"He was considered a **genius**"* ve *"They considered him a **genius**"* cümlelerdeki ***genius*** gibi.

retainer, *is.* **1.** tutan/alıkoyan kimse, **2.** hizmetçi, hizmetli, memur, işçi, geçimi ile yükümlü olunan kimse, **3.** (dişçilikte) (a) diş düzeltici, dişi doğrultan/düzelten cihaz, (b) köprü ayağı: diş köprüsünü dişe tutturan kısım, **4.** avukat ücreti, vekâlet ücreti, **5.** avukat tutan kimse, **6.** avukat/uzman tutma, **7.** ücretle hizmet etme. ***e.a.- 2.*** *servant, employee, dependent.*

retaining wall, *is.* istinat duvarı.

retake[1], *gl.f.* **-took, -taken, -taking 1.** geri almak, tekrar almak, **2.** istirdat etmek, **3.** tekrar fotoğraf çekmek/filme almak, **4. ~r** : geri alan, tekrar alan, istirdat eden, tekrar fotoğraf çeken/filme alan. ***e.a.- 2.*** *recapture.*

retake[2], *is.* **1.** tekrar fotoğrafını/filmini çekme, **2.** yeni çekim, yeniden çekilen fotoğraf/film, **3.** yeniden filme alınan sahne.

retaliate, *f.* **-ated, -ating 1.** *gen.* **~ against/by** : misillemek, misli ile mukabele etmek, misilleme/mukabeleibilmisil yapmak. *When one of their soldiers was killed, the occupation army ~d by killing hostages.* **2.** aynen karşılık vermek, mukabelede bulunmak, öcünü almak. **to ~ on s.o.** : birinden öcünü almak. *to ~ for an injury.* ***e.a.-*** *reciprocate, requite, avenge, revenge, counter.*

retaliation, *is.* misilleme, misli ile mukabele etme, mukabeleibilmisil, aynen karşılık verme, mukabelede bulunma, öç/intikam alma. **in ~ for** : misilleme olarak. *They staged these attacks in ~ for attacks on their own civilians.* ***e.a.-*** *reprisal, requital, retribution, revenge.*

retaliative = retaliatory, *sf.* misilleme+, mukabil, öç alıcı, misli ile mukabele eden. *a ~ attack against an opponent's cities.* ***e.a.-*** *reciprocal.*

retaliator, *is.* misilleme yapan, misli ile mukabele eden, intikamcı.

retard, *is.&f.* geciktirme(k), tehir etme(k)/edilme(k), engelle(n)me(k), önle(n)me(k), yavaşla(t)ma(k). *Bad roads ~ed the car. Cold weather ~s the growth of the crops.* ***e.a.-*** *delay, hinder, impede.*

retardardant, *is. kim.* kimyasal olayı geciktirici/yavaşlatıcı (madde).

retardate, *sf.&is.&f.* **1.** geri zekâlı, **2.** *esk. bk.:* **retard, retarded.**

retardation = retardment, *is.* **1.** gecik(tir)me, tehir, teehhür, **2.** engel, mania, önleyici/geciktirici şey, **3.** zekâ geriliği, geri zekâ(lılık).

retardative = retardatory, *sf.* geciktirici, engelleyici, önleyici.

retarded, *sf.* geri zekâlı. *a ~ child.*

retarder, *is.* **1.** geciktiren/engelleyen kimse/şey, **2.** *kim.* geciktirici: (a) kauçuğun vülkanizasyonunu geciktiren madde, (b) sertleşmesini geciktirmek için çimentoya/alçıya katılan madde.

retardingly, *zf.* geciktirerek, geciktiricesine, geciktirecek şekilde.

retch, *is.&f.* öğürme(k), kusmaya çalışma(k). ***e.a.-*** *strain, heave.*

retd., = **1.** retained, **2.** returned.

rete, *is., ç.* **retia** damar/sinir ağı, ağ, şebeke. **retial**: ağsal, ağ şeklinde, damar/sinir ağına ait.

retell, *gl.f.* **-told, -telling** tekrar söylemek/demek/anlatmak, tekrarlamak.

retem, *is. bot.* akfunda *(Genista raetam):* Suriye ve Arabistan'da yetişen, beyaz çiçekler açan bir funda. Ahdiatik'te sözü geçen ardıcın bu olduğu söylenir.

retene, *is. kim.* reten: C18H18. Reçineli ağaçlarda, fosillerde bulunan kristalli hidrokarbon.

retention, *is.* **1.** alıkoyma, elinde tutma, saklama, muhafaza, **2.** alıkonulma, tutulma, hıfzedilme, **3.** aklında/zihninde tutma, unutmama, hatırlama, hıfzetme, **4.** *tıp* idrar tutukluğu/zorluğu.

retentive, *sf.* **1.** alıkoyucu, alıkoyan, tutan, saklayan, tutucu, saklayıcı. **~ soil** : su geçirmeyen toprak, **2.** belleği/hafızası kuvvetli, unutmayan, her şeyi iyi hatırlayan. **a ~ memory** : kuvvetli bellek/hafıza, **3. ~ly**: alıkoyarak, tutarak, saklayarak, unutmaksızın, **4. ~ness** : alıkoyma, tutma, tutuculuk, saklama, unutmama. **~ of memory**: hafıza kuvveti.

retentivity, *is.* **1.** tutma/saklama yeteneği, **2.** *fiz.* mıknatıslığı tutma/saklama niteliği.

rethink, *is.&f.* **-thought, -thinking 1.** (bir konuyu/sorunu vb.) derin derin/etraflıca düşünme(k), teemmül/tefekkür (etmek), **2.** dikkatle mütalaa etme(k)/nazarıitibara alma(k). ***e.a.- reconsider.***

retiary, *sf.* **1.** ağ kullanan , **2.** ağ gibi, ağımsı, **3.** ağ ören/yapan (örümcek vb.). ***e.a.- 2. netlike.***

reticence = reticency, *is.* sessizlik, suskunluk, az konuşma, sır saklama, ketumluk.

reticent, *sf.* **1.** sessiz, sakin, suskun, sükûtî, az konuşan, **2.** sır saklayan, ketum, **3. ~ly** : sessizce, konuşmadan, sükût ederek, sır saklarcasına, ketumiyetle. ***e.a.- 1. silent, reserved, taciturn, 2. close-mouthed, tight-lipped. k.a.- 1. voluble, talkative, communicative, 2. candid, frank, open, plain.***

reticle = reticule, *is. optik* tel çapraz: ışıksal aygıtların odağına yerleştirilen saydam bir yaprak üzerine çizilmiş konum belirleme çizgileri.

reticular, *sf.* **1.** ağsı, ağ biçiminde/şeklinde, ağ gibi, gözenekli, **2.** karışık, dolaşık, **3.** *anat.* ağcık+, **4. ~ly** : ağ şeklinde, gözeneklice, karışık/ dolaşık bir şekilde.

reticulate[1], *sf.* **1.** ağlı, ağ ile örtülü, **2.** ağsı, gözenekli, ağ gibi, ağ şeklinde/biçiminde, **3.** *bot.* ağsı, damarları ağ örgüsü şeklinde, **4. ~ly** : göz göz, gözeneklice, ağ şeklinde. ***e.a.- 1. netted, 2. netlike.***

reticulate[2], *f.* **-lated, -lating 1.** ağ şekline/biçimine sokmak/koymak/getirmek, **2.** ağ ile örtmek/kaplamak, **3.** ağ oluşturmak, şebeke teşkil etmek.

reticulate python, *is. zool.* şahmerdan yılanı *(Pyhton reticulatus):* Hindistan ve GD Asya'da bulunan dünyanın en büyük yılanı. Boyu 10 m'yi bulur.

reticulation, *is.* gözeneklilik, ağlaşma, şebekeleşme, ağ gibi olma, ağ şeklini alma. ***e.a.- network.***

reticule, *is.* **1.** (kadınlara özgü) küçük el çantası (önceleri file, şimdi ipek, reyon vb. den), **2.** *optik bk.:* **reticle.**

reticulocyte, *is.* ağyuvar, ağsı alyuvar. **reticulocytic** : ağyuvar+, ağsı alyuvara ait.

reticuloendothelial, *sf. anat.* ağdamarsı. **~ system**: ağdamarsı dizge.

reticulose, *sf. bk.:* **reticulate.**

reticulum, *is., ç.* **reticula 1.** ağ, **2.** ağsı yapı, **3.** *zool.* börkenek, **4. ~ cell** : ağ göze.

retiform, *sf.* ağsı, ağ şeklinde, ağ gibi. ***e.a.- netlike, reticulate.***

retina, *is., ç.* **retinas, retinae** *anat.* ağ katman, ağ tabaka, retina. **detached ~** : kopuk ağ tabaka.

retinaculum, *is., ç.* **retinacula** *biy.* bağcık, tutucu, tohumları/yumurtaları birbirine tutturan veya bir yere bağlayan çengelli veya yapışkan madde.

retinal, *sf.&is.* **1.** ağ katmansal, ağ tabakaya ait, **2.** retinal: A vitamininde bulunan sarı, turuncu aldehit C20H28O. Proteinle birleşince retinadaki renkli çubuk ve konileri oluşturur.

retinene, *is. bk.:* **retinal** (2).

retinispora = retinoapora, *is. bot.* **1.** cüce selvi *(Chamaecyparis):* süs için yetiştirilen selviye benzer cüce Japon fundası, **2.** çamfunda *(Thuja):* iğne yapraklı daima yeşil kalan bir tür funda.

retinitis, *is. patol.* ağ katman yangısı. **~ pigmentosa** : ağ katman körlüğü: ağ katman ve görme sinirlerini tahrip ederek sonunda körlüğe sebep olan irsî bir hastalık.

retinol, *is.* **1.** A vitamini, **2. rosin oil** *d.d.:* retinol: çeşitli reçinelerden elde edilen sarımtrak, sıvı hidrokarbon. Eritici ve antiseptik olarak kullanılır.

retinopathy, *is., ç.* **-pathies** ağ katman sayrılığı.

retinoscope, *is.* retinoskop, ağ katmanın ışığı kırma indeksini ölçen alet. ***e.a.-*** *skiascope.*

retinoscopic, *sf.* retinoskopla yapılan. **~ally** : retinoskopla. **retinoscopist** : retinoskop uzmanı.

retinoscopy, *is.* ağ katman gözlemi, retinoskopi, göz ağ katmanının ışığı kırma özelliğinin incelenmesi.

retinue, *is.* **1.** bilelik, maiyet (erkânı), buyruk altı, yüksek mevki sahibi kimsenin yanında bulunan hey'et, **2. ~d** : bilelikli, maiyeti olan. ***e.a.-*** *1. escort, cortège, suite.*

retinula, *is., ç.* **-lae/-las** (eklem bacaklılarda) görme siniri ucu. **~r** : görme siniri ucu ile ilgili.

retirant, *is. bk.:* **retiree.**

retire, *f.* **-tired, -tiring 1.** çekilmek, bir köşeye/kendi odasına çekilmek. *He ~d to his room.* **to ~ from the world** : dünyadan elini eteğini çekmek. **to ~ into oneself** : içine kapanmak, kabuğuna çekilmek, **2.** yatmaya gitmek, gidip yatmak. *We ~ early.* **3.** emekliye ayrılmak/ayırmak, emekli/tekaüt etmek/olmak. *He will ~ at 65.* **4.** (asker) geri çek(il)mek, ric'at et(tir)mek. *The enemy ~d before the advance of our troops.* **5.** savuşmak, ayrılmak, çekilip gitmek. **to ~ from business** : ticaretten ayrılmak, **6.** (bono, sent vb.) (karşılığını ödeyerek) tedavülden kaldırmak. *The government ~s worn or torn dollar bills from use.* **7.** (makine/gemi vb.) ıskartaya çıkarmak. *to ~ outdated machinery.* **8.** (subay) geri hizmete almak, **9.** (gümrükten) mal çekmek/çıkarmak, **10.** (beysbol) vurucuyu oyun dışı etmek, çeliciyi yandırmak. ***e.a.-*** *1. withdraw, 4. retreat, 5. depart, go.*

retired, *sf.* **1.** emekli, tekaüt, mütekait. **~ pay** : emekli maaşı. *a ~ officer.* **2.** ıssız, ücra, uzak. *They live in a very ~ spot, you'll never find it.* **3.** çekingen, münzevi, insanlardan uzak. *a shy, ~ nature. a ~ life.* **4. ~ly** : emekli olarak, mütekaiden, ıssız/ücra bir yerde, münzeviyane, insanlardan uzak olarak, çekingenlikle, **5. ~ness** : emeklilik; uzaklık, ıssızlık, ücralık; çekingenlik, inziva. ***e.a.-*** *2. secluded, withdrwan, hidden, solitary, 3. reserved.*

retiree = retirant, *is.* emekli, mütekait, emekliye ayrılmış kimse.

retirement[1], *is.* **1.** emeklilik, tekaütlük, işten çekilme. **compulsory ~** : mecburî emeklilik, **2.** emekliye ayırma/ayrılma, tekaüt etme/olma. **~ on account of age** : yaş haddinden emekliye ayrılma, **3.** (a) emeklilik, süresi/hayatı, (b) emeklilik, yaşı/çağı. *He reached ~ but was asked to work another year.* **4.** (kendi odasına/bir köşeye vb.) çekilme, **5.** yalnızlık, inziva. **to live in ~** : (a) emekli hayatı sürmek, (b) inzivada/yalnız yaşamak, **6.** ücra/ıssız/uzak yer, inziva yeri, **7.** *As.* gerileme, geri çekilme, ric'at. ***e.a.-*** *5. privacy, seclusion, 7. withdrawal, retreat.*

retirement[2], *is.* **1.** emekli+, emeklilere özgü. **a ~ village** : emekliler köyü, **2.** yalnızlık+, inziva+.

retirer, *is.* çekilen, emekliye ayrılan.

retiring, *sf.* **1.** çekilen, emekliye ayrılan, **2.** çekingen, utangaç, mahcup, sıkılgan, **3. ~ly** : çekinerek, çekingenlikle, çekine çekine, sıkılarak, sıkılganlıkla, mahcubane, **4. ~ness** : çekingenlik, utangaçlık, sıkılganlık, mahcupluk.

retook, *f. bk.:* **retake** *(geç.z.).*

retool, *f.* **1.** (fabrikadaki makine ve aletleri) yeniden düzenlemek/tanzim etmek/yerleştirmek, **2.** yeniden örgütlendirmek/kurmak/organize etmek, yeni teşkilât kurmak, çağa uydurmak, modernleştirmek. ***e.a.-*** *reorganize, rearrange.*

retort[1], *f.* **1.** sert cevap/karşılık vermek, **2.** (isnada/siteme) isnat ve sitemle cevap vermek, **3.** terslemek, ters cevap vermek, karşı ithamda bulunmak, ithamı reddetmek, kötü sözü sahibine iade etmek. **to ~ a charge on s.o.** : birisine mukabil ithamda bulunmak, **4.** *kim.* damıtmak, imbikten geçirmek.

retort[2], *is.* **1.** sert/aksi/ters cevap/karşılık verme, mukabele (etme). **the ~ courteous** : nezaketle verilen aksi cevap, **2.** karşı itham/isnat(ta bulunma), kötü sözü sahibine iade etme, **3.** *kim.* imbik (şişesi), **4.** *metal.* izabe silindiri.

retortion = retorsion, *is.* **1.** sert/ters cevap verme, mukabele etme, tersleme, **2.** arkaya doğru bük(ül)me/eğ(il)me, **3.** misilleme, mukabelei - bilmisil, özellikle kendi tebasına kötü muamele eden milletin tebasına aynı şekilde davranma. ***e.a.-*** *3. retaliation.*

retouch, *is.&gl.f.* **1.** düzeltme(k), tashih etme(k), **2.** *foto.* rötuş yapma(k), **3.** saç diplerini boyama(k), yeni çıkan ak saçları eskisiyle aynı renge getirme(k), **4. ~able** : düzeltilebilir, tashih edilebilir, rötuş yapılabilir, **5. ~er** : düzelten, tashih eden, rötuş yapan, saç diplerini boyayan. *e.a.- 1. modify, revise.*

retrace, *gl.f.* **-traced, -tracing 1.** izlemek, izini sürmek /takip etmek, izini takip ederek kaynağını bulmak. *to ~ one's steps.* **2.** geçmişi anımsamak, geçmiş günlere dönmek, **3.** tekrar gözden geçirmek, yeniden incelemek. **4.** *bk.:* **retrace, 5. ~able** : izlenebilir, takip edilebilir, izi bulunabilir, anımsanabilir, yeniden incelenebilir, **6. ~ment** : izleme, takip, anımsama, yeniden inceleme.

re-trace, *gl.f.* **-traced, -tracing** (harita, resim vb.) tekrar çizmek. **retrace** *ş.d.y.*

retract, *gl.f.* **1.** geri/içeri çekmek. *Cats can ~ their claws.* **2.** (söz/demeç vb.) geri almak, dönmek, **3.** (vait, emir, hüküm vb.) iptal etmek, yürürlükten kaldırmak, hükümsüz kılmak, feshetmek, **4.** (boyutları) çek(il)mek büzülmek, daralmak, **5.** (söz/vait) vazgeçmek, (fikrini/mezhebini) değiştirmek, (dininden) dönmek, **6.** geri çekilmek. *e.a.- 2. withdraw, 3. revoke, 4. shrink, draw, 5. recant, disavow, abjure, 6. recede.*

retractability = retractibility, *is.* **1.** geri/içeri çekilebilme, **2.** (söz/demeç vb.) geri alınabilme, dönülebilme/dönebilme, **3.** (vait, emir, hüküm vb.) iptal edilebilme, yürürlükten kaldırılabilme, feshedilebilme, **4.** büzülebilme, daralabilme, **5.** geri çekilebilme.

retractable = retractible, *sf.* **1.** geri/içeri çekilebilir, **2.** (söz/demeç vb.) geri alınabilir, dönülebilir, **3.** (vait, emir, hüküm vb.) iptal edilebilir, yürürlükten kaldırılabilir, feshedilebilir, **4.** büzülebilir, daralabilir.

retractile, *sf. zool.* geri/içeri çekilebilir (kaplumbağanın başı, kedinin tırnağı vb.). *~ claws.*

retractility, *is.* geri/içeri çekilebilme.

retraction, *is.* **1.** geri/içeri çek(il)me, **2.** (söz/vait/demeç vb.) geri alma, dönme, iptal etme, **3.** büzülme, daralma.

retractive, *sf.* **1.** geri/içeri çeken, **2.** (söz/vait/demeç vb.) geri aldırıcı/döndürücü nitelikte, **3.** büzücü, daraltıcı, **4. ~ly** : geri/içeri çekerek, büzerek, daraltarak, sözünden dönerek, **5.~ness:** geri/içeri çekilebilme; (söz) dönülebilme; büzülebilme, daralabilme.

retractor, *is.* **1.** geri/içeri çeken, **2.** sözünden dönen, dönek, **3.** *anat.* büzücü kas, bir organı içeri çeken kas, **4.** *cer.* ameliyat esnasında kesilen kısmı açık tutmaya yarayan alet.

retrain, *f.* yeniden eğit(il)mek. **~able** : yeniden eğitilebilir. **~ee** : yeniden eğitilen kimse.

retral, *sf.* **1.** arkada/ geride bulunan, gerideki, **2.** geri/arkaya doğru, **3. ~ly** : gerisin geriye, geriye doğru, ters yönde. *e.a.- 1. posterior, 2. backward, retrograde.*

retranslate, *gl.f.* tekrar çevirmek/tercüme etmek, tercüme eseri başka dile çevirmek. **retranslation** : tekrar çevirme.

re-tread, *f.* **-trod, -trodden/-trod, -treading** tekrar ayak basmak/ayakla basmak/çiğnemek/ezmek/tepelemek.

retread, *is.&gl.f.* **-treaded, -treading 1.** lâstik kaplamak, otomobil lâstiğine sırt/gömlek geçirmek, **2.** kaplanmış/sırt geçirilmiş lâstik.

re-treat, *f.* **1.** tekrar muamele etmek, tekrar kimyasal bir işleme tabi tutmak, **2.** tekrar tedavi etmek.

retreat[1], *is.* **1.** *As.* (a) geri çek(il)me, ric'at. *The army's ~ was orderly.* **to be in ~** : geri çekilmek, ric'at hâlinde olmak. **to cut off army's ~** : ordunun geri çekilme yollarını kesmek, (b) ric'at emri/işareti, (c) bayrak indirme (töreni), (d) bu törende çalınan boru/trampet, **2.** (inzivaya/uzlete) çekilme, **3.** inziva köşesi, inzivagâh, uzletgâh, sığınak, çekilecek yer, tenha yer, **4.** tımarhane, şifa yurdu, **5.** itikâf, inziva, yalnız bir yere çekilip ibadet etme veya düşünceye dalma. **to go into ~ for a week** : bir haftalığına inzivaya çekilmek, **6. beat a ~** : (a) geri çekilme/ric'at borusu çalmak. *The drums beat a ~.* (b) bozguna uğramak, bozguna uğrayıp düzensizce geri çekilmek, (c) kaçmak, tüymek, kirişi kırmak. *We dropped the apples and beat a hasty ~ when the farmer shouted at us.* **7. in full ~** : tam çekilme/ric'at hâlinde. *e.a.- 2. retirement, seclusion, departure, withdrawal, 3. shelter, 4. asylum. k.a.- 1. advance.*

retreat[2], *f.* **1.** (inzivaya/uzlete) çekilmek, **2.** (düşman önünde) geri çekilmek, ric'at etmek, **3.** geri kaç(ır)mak, **4.** geriye çekmek/eğmek/meylettirmek. ***e.a.- 1.*** *leave, depart, withdraw, retire, recede.* ***k.a.- 2.*** *advance.*

retreatal = retreative, *sf.* çekilme+, ric'at+, inziva+.

retreatant, *is.* mu'tekif, münzevi, bir köşeye çekilip ibadet eden kimse.

retreater, *is.* geri çekilen, ric'at eden.

retreatingness, *sf.* çekilme, uzaklaşma.

retrench, *f.* **1.** masrafları kısmak/azaltmak. *In hard times we must ~ (our expenses). to ~ one hour from the working day.* **2.** kesmek, çıkarmak, gidermek, kaldırmak, **3.** *As.* iç kale yaparak savunmak, **4.** tasarruf etmek, **5. ~able** : kısılabilir, azaltılabilir, tasarruf edilebilir. ***e.a.- 1.*** *decrease, abridge, cut, reduce, curtail, diminish, cut down, 2. cut off, remove, excise, 4. economize.*

retrenchment, *is.* **1.** masrafları kısma/azaltma, idare, tasarruf, **2.** iç kale, dış kalenin düşmesi hâlinde askerin sığınacağı yer. *They were attacked within their ~.*

retrial, *is.* yeniden muhakeme/duruşma.

retribution, *is.* **1.** cezalandırma, ödüllendirme, (eylemine göre) ceza/ödül verme, **2.** (a) ceza, mücazat, (b) ödül, mükâfat, **3.** *ilâh.* ahirette günah ve sevapların karşılığı olan ceza veya mükâfatların dağıtılması. ***e.a.- 2.*** *(a) punishment, (b) reward, recompense.*

retributive = retributory, *sf.* hakkettiği cezayı veren, cezalandırıcı. *~ justice.* **retributively** : ceza olarak.

retrievable, *sf.* **1.** tekrar ele geçirilebilir/elde edilebilir. *The position was no longer ~.* **2.** tekrar yerine getirilebilir, tamir/tazmin/telâfi edilebilir, **3.** kazanılabilir, **4.** düzeltilebilir.

retrieval, *is.* **1.** tekrar ele geçir(il)me/elde etme/edilme, kazan(ıl)ma, **2.** düzelt(il)me, onar(ıl)ma, tamir/ıslah etme/edilme, **3.** kurtar(ıl)ma, çaresini bulma.

retrieve, *is.&f.* **-trieved, -triving 1.** tekrar ele geçirme(k)/elde etme(k)/kazanma(k), bulma (k). *to ~ a lost pocketbook. to ~ one's honor.* **2.** düzeltme(k), ıslah/tashih/telâfi etme(k), eski hâline getirme(k). *to ~ one's fortunes. to ~ a mistake.* **3.** çaresini bulma(k), **4.** onarma(k), tamir etme(k), **5.** (av köpeği) vurulan avı alıp getirme(k). *Some dogs can be trained to ~.* **6.** kurtarma(k). *to ~ s.o. from ruin/from certain death.* **7.** (oltayı) sarma(k), çekme(k)/toplama(k), **8.** (bilgisayarın belleğindeki bilgiyi) açıklatma (k)/yazdırma(k), **9.** tazmin/telâfi etme(k). *to ~ a loss or defeat.* ***e.a.- 1.*** *recover, regain, 2. restore, 4. repair, 6. rescue, save, 7. reel in.*

retriever, *is.* **1.** tekrar ele geçiren/elde eden/kazanan, bulan, **2.** düzelten, ıslah/tashih/telâfi eden, eski hâline getiren, çaresini bulan, kurtaran, **3.** onaran, tamir eden. **5.** vurulan avı alıp getiren köpek.

retro-, *ön ek* "geri(ye doğru), ters yön(de), arkasında bulunan, geçmişi kapsayan, geçmişe yönelik" anlamları katar. *ör.: retroact, retroflex, retrogress, retrorocket.*

retroact, *gs.f.* **1.** tepmek, tepkimek, tepki göstermek, zıt eylemde bulunmak, tersine davranmak, **2.** geçmişi/öncekileri de kapsamak/etkilemek, makabline şamil olmak.

retroaction, *is.* **1.** tepki, zıt eylem, evvelkine zıt iş/faaliyet, mukabele, karşı koyma, **2.** ön kapsam, geçmişi/öncekileri de kapsama/etkileme, makabline şamil olma. ***e.a.- 1.*** *reaction.*

retroactive, *sf.* **1.** ön kapsamlı, önceyi kapsayan, geçmişi/öncekileri de kapsayan/etkileyen, makabline şamil. *a ~ law.* **2.** (ödeme, maaş terfii vb.) öncel etkin: geçmiş bir tarihten başlayarak yürürlüğe giren, **3. ~ly** : ön kapsamlıca, öncel etkin olarak, öncekileri de kapsamak suretiyle.

retrocede, *f.* **-ceded, -ceding 1.** gerilemek, geri çekilmek/gitmek, **2.** geritmek, geri vermek, iade etmek, terk etmek, bırakmak. ***e.a.- 1.*** *recede, retire, go back, 2. cede back, give back.*

retrocedence, *is.* **1.** gerileme, geri çekilme/gitme, **2.** geri verme, iade (etme), terk (etme).

retrocession, *is.* **1.** *bk.:* **retrocedence** **2.** *anat.* rahimin geriye çekilmesi, **3.** *huk.* mülkün ilk sahibine iadesi.

retrocessive, *sf.* gerileyen, geri çekilen/giden.

retrochoir, *is.* kilisede mihrabın gerisi veya doğu tarafı.

retrofire, *f.* **-fired, -firing** (uzay aracının hızını azaltan) yardımcı roketi ateşlemek, (roket) ateşlenmek.

retrofit[1], *gl.f.* **-fitted/-fit, -fitting** yeniden donatmak, (uçak/otomobil vb. ne) yeni geliştirilmiş parçalar takmak, yenilemek, eski bir cihazı yeni parçalar takarak modernleştirmek.

retrofit[2], *is.* yeniden donatılan/ yenilenen makine/cihaz vb.

retroflex/retroflexed, *sf.* **1.** geriye bükük/ eğik/kıvrık, **2.** *s.bl.* üst damaksıl: dilin ucu yukarı ve geriye kıvrılarak söylenen. ***e.a.- 2.*** *cacuminal, cerebral, coronal.*

retroflexion = retroflection, *is.* **1.** geriye bükülme/eğilme/kıvrılma, **2.** *patol.* rahmin ters dönmesi, **3.** *s.bl.* (a) üst damaksıllık: dilin ucunu yukarı ve geriye kıvırarak söyleme, (b) üst damaksıl ses.

retrogradation, *is.* **1.** gerileme, geriye gitme/çekilme, **2.** *biy.* yozlaşma, soysuzlaşma, soyu bozulma, **3.** *astr.* ters devinme: (a) yörüngesinde dünyanınkine zıt yönde dönme, (b) gökyüzünde doğudan batıya hareket etme, **4.** (tartışmada) özetleme, sözü öncelere/geriye götürme.

retrograde[1], *sf.* **1.** gerileyen, geriye giden/çekilen, **2.** (sıra/dizi vb.) ters, zıt, **3.** *biy.* yozlaşan, soysuzlaşan, soyu bozulan, **4.** *astr.* ters devimli: (a) yörüngesinde dünyanınkine zıt yönde dönen, (b) gökyüzünde doğudan batıya hareket eden, **5.** *müz.* notaları sondan başa doğru çalan, **6.** *esk.* zıt, muhalif, karşıt, **7. ~ly** : gerileyerek, geriye giderek/çekilerek; (sıra/dizi vb. da) tersine, zıt yönde, **8.** *biy.* yozlaşarak, soysuzlaşarak, **9.** *astr.* ters devinerek. ***e.a.- 2.*** *inverse, reversed, inverted,* ***6.*** *contrary, opposed, contradictory.*

retrograde[2], *f.* **-graded, -grading 1.** gerilemek, geriye gitmek/çekilmek. *a glacier ~s.* **2.** *biy.* yozlaşmak, soysuzlaşmak, soyu bozulmak, dejenere olmak, **3.** *astr.* ters devinmek : (a) yörüngesinde dünyanınkine zıt yönde dönmek, (b) gökyüzünde doğudan batıya hareket etmek, **4.** (tartışmada) özetlemek, sözü öncelere/geriye götürmek, **5.** *esk.* tersine dön(dür)mek, **6. retrogradingly** : gerileyerek, geriye giderek/ çekilerek; (sıra/dizi vb. da) tersine, zıt yönde, *biy.* yozlaşarak, soysuzlaşarak, *astr.* ters devinerek. ***e.a.- 1.*** *retreat, retire, recede,* ***2.*** *degenerate, decline,* ***4.*** *recapitulate,* ***5.*** *reverse, turn back.*

retrogress, *gs.f.* **1.** gerilemek, daha önceki (daha kötü/ilkel) duruma dönmek, tedenni etmek, yozlaşmak, bozulmak, **2.** geri gitmek/ dönmek, ters yönde devinmek. ***e.a.- 1.*** *decline, degenerate, retrograde, retreat,* ***1,2.*** *revert.*

NOT: **RETROGRESS** ve **DEGENERATE** genel olarak eş anlamlı sayılırlarsa da, dar anlamda **RETROGRESS** eski yerine/durumuna dönmek, **DEGENERATE** ise daha kötü bir duruma düşmek, yozlaşmak anlamını taşır.

retrogression, *is.* **1.** gerileme, geri gitme, daha önceki duruma dönme, **2.** *biy.* yozlaşma, bozulma. ***e.a.- 1.*** *regression,* ***2.*** *degeneration.*

retrogressive, *sf.* **1.** gerileyici, gerileyen, geriye doğru, geriletici, gerileten, **2.** yozlaş-(tır)an, boz(ul)an, yozlaştırıcı, bozucu, **3. ~ly** : gerileyerek, geriye giderek, ters yönde; (gittikçe) yozlaşarak, bozularak. ***e.a.- 1.*** *backward,* ***2.*** *degenerating.* ***k.a.- 1.*** *progressive.*

retrolental, *sf.* göz merceğinin gerisinde (bulunan).

retrolingual, *sf.* dilin gerisindeki. *~ salivary glands.*

retropack, *is.* (roket) yavaşlatıcı, yavaşlatma düzeni.

retroperitoneal, *sf.* karın zarı gerisindeki.

retropharyngeal, *sf.* yutak ardı.

retroreflection, *is.* geri yansıtma. **retroreflective** : geri yansıtıcı.

retroreflector, *is.* geri yansıtıcı.

retro-rocket= retrorocket, *is.* yavaşlatma roketi, arka roket.

retrorse, *sf.* geri dönük/bükük/eğik, geriye bükülmüş/eğilmiş. **~ly** : geriye bükülerek, geri dönük olarak.

retroserrate, *sf.* ters dişli, dişleri/tırtıkları geriye doğru dönük. *a ~ leaf.*

retrospect[1], *is.* **1.** geçmiş zamanı/olayları düşünme, maziye bakış, **2. in ~** : geçmişe bakarak, geçmiş zamanı/olayları göz önünde tutarak, maziyi düşünerek.

retrospect[2], *f.* **1. ~ to** : geçmişi/maziyi düşünmek, geçmiş olayları göz önüne getirmek. *to ~ on one's past life. to ~ to an earlier period.* **2.** geriye/maziye bakmak.

retrospection, *is.* **1.** geçmişi/maziyi düşünme, geçmiş olayları göz önüne getirme, **2.** anımsama, anımsayış, geçmişe bakış.

retrospective[1], *sf.* **1.** geçmişe yönelik/dönük, geçmişi düşündüren/andıran, **2.** geriye yönelik/dönük, **3.** belleksel, hafızaya dayanan. *a ~ report.* **4.** ön kapsamlı, geçmişi de kapsayan, makabline şamil, **5. ~ly** : geçmişe yönelerek/dönerek, geçmişi andırırcasına, geriye yönelik/dönük olarak, bellekten, hafızaya dayanarak; geçmişi kapsayacak şekilde, **6. ~ness** : geçmişe yönelme, geçmişi anımsatma, belleğe/hafızaya dayanma; ön kapsam, geçmişi de kapsama. ***e.a.- 4.*** *retroactive.*

retrospective[2], *is.* tüm sergi: bir ressamın yıllarca yaptığı eserlerin sergisi.

retroussé, *sf.* (ucu) yukarı kalkık, kıvrık. *a ~ nose.*

retroverse, *sf.* geriye dönük.

retroversion, *is.* **1.** geriye dönüş/bakış, **2.** geriye çevir(il)me/dön(dür)me, **3.** *patol.* ters dönme. *~ of the uterus.*

retrovert, *gl.f. esk.* geriye/ters dönmek. **~ed** : geriye dönük.

retry, *f.* **-tried, -trying 1.** tekrar yargılamak/muhakeme etmek, **2.** tekrar denemek/teşebbüs etmek/uğraşmak.

retsina, *is.* reçine kokulu Yunan şarabı.

return[1], *f.* **1.** dönmek, geri gelmek/gitmek. *to ~ from a journey. to ~ home. My brother will return this summer.* **2.** (eski sahibine) geri vermek. *to ~ property to its rightful owner.* **3.** (konuya) dönmek/avdet etmek. *Let us ~ to the subject. He ~ed to his story.* **4.** yanıtlamak, cevap/karşılık vermek, **5.** geri getirmek/göndermek, iade etmek, (yerine) koymak. *to ~ a book to a shelf.* **6.** mukabele etmek, karşılık vermek/yapmak. **to ~ s.o.'s love** : birisinin aşkına mukabele etmek, **7.** misillemek, misilleme yapmak, aynı ile karşılamak, karşılığını yapmak/ödemek, ödül/ceza vermek. **to ~ fire** : ateşe ateşle mukabele etmek, **8.** *huk.* (a) (yargıca/resmî bir makama) ifade vermek, (b) (karar vb.) resmen tebliğ etmek/bildirmek. *The jury ~ed a verdict of guilty.* **9.** (ses/ışık) yansımak, aksetmek, **10.** (kâr) sağlamak/getirmek. *The concert ~ed $300 over expenses.* **11.** (resmen) ilân etmek/açıklamak. *to ~ a list of members.* **12.** seçmek, intihap etmek. *The voters ~ed him by a landslide.* **13.** (iskambil) aynı değerde kart oynamak. *She ~ed diamonds.* **14.** (tenis) topu iade etmek/(geri) vurmak, **15.** *As.* (silâhı) yerine yerleştirmek. ***e.a.- 2.*** *revert,* ***3.*** *revert, recur,* ***4.*** *reply, retort, rejoin,* ***5.*** *replace,* ***7.*** *reciprocate, repay, requite,* ***9.*** *reflect,* ***10.*** *yield, pay, repay,* ***12.*** *elect.*

return[2], *is.* **1.** dönüş, geri dönüş/geliş/gidiş, avdet, eski hâline dönüş. **Immediately on my ~ home** : (Ben) eve döner dönmez. **~ journey** : dönüş seyahati. **~ current**: dönüş akımı, **2.** (a) tekrarlama, nüksetme, tekrar vuku bulma, (b) yıl dönümü. **many happy ~s** : mutlu yıl dönümleri dilerim, **3.** misilleme, misli ile mukabele, karşılık (ödül/ceza vb.), bedel. **in ~** : karşılık olarak, karşılığında. **in ~ for this service** : bu hizmete karşılık/mükâfat olarak, **4.** yanıt, cevap, mukabele, **5.** dönen/geri gelen kimse/şey. **6.** kâr, kazanç. **to bring (in) a fair ~** : iyi kâr getirmek, **7.** gelir, hasılat, **8. tax ~** *d.d.* vergi bildirimi/beyannamesi. ***income tax ~*** : gelir vergisi bildirimi, **9. ~s** : (seçim) sonucu, seçim sandığı sayım tutanağı. *to announce the election ~s.* **10.** *Brit. bk.:* **return ticket** (2), **11.** *mim.* (çizgi/pervaz vb.) kıvrım, **12.** *sp.* karşılama, döndürüş, **13.** *fin.* faiz, **14.** *huk.* resmî rapor, bildirim, beyanname, şerifin mahkeme emrini/celbi tebliğ ettiğine dair mahkemeye sunduğu rapor, **15.** rapor. **quarterly ~** : üç aylık rapor, **16.** (iskambil) eş değerli kart, **17. ~s** : iade, geri gönderme, satılamayıp iade edilen mal, alıcının beğenmeyip satıcıya iade ettiği mal. ***e.a.- 2.*** *recurrence,* ***3.*** *reciprocation, requital, repayment,* ***4.*** *response, reply,* ***6.*** *gain,* ***7.*** *yield, profit, revenue, income.*

return[3], *sf.* **1.** dönüşlü, gidiş dönüş, dönüş+. *a ~ trip. a ~ ticket.* **2.** karşılık (olarak gönderilen/verilen/yapılan vb.). **a ~ visit** : karşılık ziyareti, iadeziyaret. *a ~ shot.* **3.** tekrar (vuku bulan). *a ~ engagement of opera.* **4.** dönen, iade edilen, ger gelen/gönderilen. *~ cargo.* **5.** geri dönüş+. *a ~ bend in a road.* **6.** dönüş+, dönüşü sağlayan. *the ~ road. a ~ pipe.* **7.** *sp.* intikam. *~ match.* **8.** iadeli. *~ postage.*

returnability, *sf.* geri verilebilme, iade edilebilme.

returnable, *sf.* **1.** geri verilebilir/gönderilebilir, iade edilebilir, **2.** iadeli, iadesi gereken.

returned man, *is. Cnd.* savaştan dönen asker.

returnee, *is. ABD* denizaşırı görevden dönen asker.

returning officer, *is. Brit.* (seçimde) sandık başkanı.

return ticket, *is.* **1.** *ABD* dönüş bileti, **2.** *Brit.* gidiş dönüş bileti.

retuse, *sf.* çökük, ucu yuvarlak ve hafif girintili . ~ *leaf.*

Reuben, *is.* **1.** Yakup'un en büyük oğlu, **2.** İsrail'in on iki kabilesinden biri, **3. ~ sandwich** : Ruben sandvici: İsviçre peyniri, hindi eti, jambon, Rus salatası vb. ile yapılan sandviç.

reunification, *is.* tekrar birleşme/bir araya gelme/kavuşma.

reunify, *gl.f.* **-fied, -fying** tekrar birleşmek/bir araya gelmek/kavuşmak.

reunion, *is.* **1.** tekrar birleşme/kavuşma/bir araya gelme/toplanma, **2.** arkadaş/aile toplantısı / topluluğu.

reunionism, *is.* **1.** Anglikan kilisesinin Roma Katolik kilisesi ile birleşmesi taraftarlığı, **2. reunionist** : bu birleşme tarftarı, **3. reunionistic**: bu birleşmeyi savunan.

reunite, *f.* **-nited, -niting 1.** tekrar/yeniden kavuşmak/birleşmek/toplanmak/bir araya gelmek. *Mother and child were ~d after years of separation.* **2. reunitable** : tekrar birleştirilebilir, **3. reuniter** : tekrar birleştiren/bir araya getiren.

re-up, *gs.f.* tekrar askere al(ın)mak, gönüllü asker yaz(ıl)mak. ***e.a.***- *reenlist.*

reuse, *is.&f.* **1.** tekrar kullanma(k), **2. reusable = reuseable** : tekrar kullanılabilir, **3. reusability** : tekrar kullanılabilme.

rev, *f.* **revved, revving** *k.d.* **1.** *gen.* ~ **up** : hızlan(dır)mak, (motor vb.) devir/dönme sayısı (nı)/adedi devri(ni) art(ır)mak. *to ~ up the engine.* **2.** *gen.* ~ **up** : hızlı sürmek/gitmek, hızlı çalış(tır)mak. ***e.a.***- *accelerate, increase.*

rev. = **1.** revenue, **2.** reverse, **3.** review, **4.** revised, **5.** revision, **6.** revolution, **7.** revolving.

revalorize, *gl.f.* **-rized, -rizing** (hükûmetçe) değerlendirmek, değerini/fiyatını artırmak.

revaluate, *gl.f.* **-ated, -ating** (para) değerlendirmek, kıymetlendirmek, değerini/kıymetini yükseltmek. *to ~ the dollar.*

revaluation, *is.* (para) değerlendirme, kıymetlendirme, değerini/kıymetini yükseltme.

revalue, *gl.f.* **-ued, -uing 1.** değerini değiştirmek/yükseltmek, daha yüksek değer takdir etmek, **2.** yeniden değerlendirmek/kıymet biçmek. ***e.a.***- *1. revaluate, 2. reappraise.*

revamp, *gl.f.* **1.** yenile(ştir)mek, onarmak, tamir etmek, yeniden yapmak. *to ~ an old car/a house.* **2.** (tekrar gözden geçirip) düzeltmek, ıslah/tashih etmek, **3.** (ayakkabı/çizme) yüzünü değiştirmek, yamamak, **4. ~er** : onaran, tamir/tashih eden, düzelten, **5. ~ment** : onarım, tamir, düzeltme, yamama. ***e.a.***- *1. renovate, reconstruct, 2. revise.*

revanche, *is.* öc (alma), intikam, istirdat siyaseti, özellikle kaybolan toprakları geri alma siyaseti. ***e.a.***- *revenge.*

revanchism, *is.* intikamcılık, istirdat siyaseti.

revanchist, *is.&sf.* intikamcı, istirdat taraftarı, kaybolan toprakları geri alma siyaseti güden.

reveal, *is.&gl.f.* **1.** açıklama(k), ifşa (etmek). *to ~ a secret. to ~ one's identity.* **2.** ortaya/göz önüne serme(k), sergileme(k). *His conduct ~s great intelligence. The truth will be ~ed some day.* **3.** meydana çıkarma(k), gösterme(k). *She drew the curtains aside to ~ beautiful gardens.* **4.** ilham etmek, vahyetmek, vahiy yolu ile malûm olmak, **5.** *mim.* açıt yanağı: kapı/pencere çerçevesi ile duvar kenarı arasındaki kısım, **6. ~ability = ~ableness** : açıklanabilme, **7. ~able**: açıklanabilir, **8. ~edly** : vahiy yolu ile, **9. ~ed religion** : Allahtan vahiy yolu ile gelen din, **10. ~er** : açıklayan, ifşa eden, **11. ~ingly** : (a) açıklayarak, açıklama/ifşa suretiyle, (b) vahiy yolu ile, **12. ~ingness** : açıkla(n)ma, ifşa, **13. ~ment** *bk.:* **revelation.** ***e.a.***- *1. disclose, divulge, 1.&2. unveil, announce, 2.&3. display, exhibit, show.*

revegetate, *f.* **-tated, -tating 1.** (bitki) tekrar bitmek/yetişmek/büyümek/gelişmek, **2.** tekrar bitki ile örtülmek. **revegetation** : yeni bitki örtüsü.

revehent, *sf.* geri ileten/götüren. ~ *veins.*

reveille, *is. As.* kalk borusu.

revel[1], *gs.f.* **-eled, -eling** *(veya Brit:* **-elled, -elling**) **1.** *gen.* ~ **in** : çok zevklenmek, zevk/haz duymak, zevk almak, zevkini/tadını çıkarmak. *The ~ in gossip. He ~s in his freedom.* **2.** eğlenmek, çalıp oynamak, cümbüş yapmak. **They**

~ed the night away : Bütün gece çalıp oynadılar. **3. to ~ away the time** : vaktini zevk ve safa ile geçirmek. **to ~ away money** : parasını eğlencesine/zevkine harcamak, **4. ~er = ~ler** : eğlence düşkünü, eğlenen/çalıp oynayan/cümbüş yapan kimse, **5. ~ment** *bk.:* **revel[2]** .

revel[2], *is.* **1.** eğlenme, eğlence, eğlenti, çalıp oynama, şenlik, cümbüş, **2.** *gen.* **~s** : kutlama, eğlence âlemi, cümbüş, curcuna, ahenk, karnaval. *The ~s are now beginning.* ***e.a.- merrymaking, carousing, festivity, carousel, carnival, jollification, revelry, celebration.***

revelation, *is.* **1.** (sır) açıkla(n)ma, ifşa (etme), açığa vurma, meydana çıkarma, etrafa yayma. *The ~ of the thieves' hiding place by one of them caused their capture.* **2.** açıklanan şey (sır), ifşaat, **3.** *ilâh.* vahiy, Allah tarafından verilen ilham, **4. Revelations = The Revelation of St. John the Divine** : Vahiy Kitabı, Kitabı Mukaddes'in son cüz'ü, **5. ~al** : vahye dayanan, **6. ~ist** : (a) sırrı açıklayan/ifşa eden, (b) vahye inanan. ***e.a.- 1. disclosing, revealing, 2. disclosure.***

revelator, *is.* kendisine Allahtan vahiy gelen.

revelatory, *sf.* **1.** vahiy niteliğinde, vahiy gibi, **2.** açıklayan, ifşa eden, açıklayıcı, meydana çıkarıcı. *a ~ poem of personal sorrow.*

revelrous, *sf.* eğlenceli, cümbüşlü. *a ~ night.*

revelry, *is., ç.* **-ries** eğlenme, eğlence, eğlenti, çalıp oynama, şenlik, cümbüş, eğlence âlemi, neşeli ve gürültülü toplantı. ***e.a.- bk.:*** **revel[2]** .

revenant, *is.* **1.** geri dönen, avdet eden (kimse/şey), **2.** hayalet, hortlak. ***e.a.- 2. ghost.***

revenge[1], *gl.f.* **-venged, -venging 1.** öç/intikam almak, hıncını çıkarmak. *His family vowed to ~ his death. He ~ed his dead brother = He ~ed his brother's death. to ~ oneself on sf.o. for an insult.* **2. be ~d**: öç/intikam almak. *He swore to be ~d on his brother's murderers.* ***e.a.- avenge. Kullanılışı için bk.:*** **avenge.**

revenge[2], *is.* **1.** öç/intikam alma. **to take ~ for sth. on s.o.** : bir kimseden bir şeyin öcünü almak, **2.** (alınan) öç, intikam, **3.** hınç, kin, öç alma/intikam arzusu. *He said nothing but there was a ~ in his heart.* **thirsting for ~** : kindar, öç alma arzusu ile tutuşan. **in ~ for** : intikam olarak. **out of ~** : öç almış olmak için, **4.** öç alma fırsatı. ***e.a.- 1. reprisal, retribution, vengeance, requital. retaliation, 3. vindictiveness . NOT:*** **REVENGE**, uğranılan bir fenalığı unutmayıp bunun uyandırdığı kin ile fırsat bulunca düşmanına aynı fenalığı yapmaktır. **REPRISAL**, daha ziyade savaşta düşmana misilleme yapma anlamı taşır: *to make a raid in reprisal for one by the enemy.* **RETRIBUTION**, şahsî bir sebebe, kine dayanmayan adilâne cezalandırma demektir, bu cezayı genellikle mağdur olan yerine başkası verir: *a just retribution for vickedness.* **VENGEANCE**, kin, nefret, gazap hisleriyle dolu bir öç almadır: *implacable vengeance.*

revengeful, *sf.* **1.** öçgüder, intikamcı, kinci, kin tutan, **2. ~ly** : öçgüderek, intikam hissiyle, kinle, **3. ~ness** : öçgütme, kincilik, intikamcılık. ***e.a.- 1. malevolent, malicious, malignant, spiteful.***

revengeless, *sf.* kin gütmeyen, intikam hissinden uzak.

revenger, *is.* intikamcı, kinci, öç alan kimse.

revenue, *is.* **1.** gelir, irat, varidat. **The public ~** : Devlet geliri. **2.** hükûmetin yıllık geliri, bütçedeki gelir. *The government gets ~ from taxes.* **3.** varidat dairesi, gelirler müdürlüğü, hükûmetin vergi toplayan dairesi. **~ office** : maliye tahsil şubesi. **~ officer** : maliye/tahsil memuru. **~ stamp** : damga pulu, **4.** kâr, kazanç, **5. ~ cutter** : gümrük muhafaza gemisi, kaçakçılığı önlemekte kullanılan silâhlı deniz motoru, **6. ~ sharing** *ABD* gelir dağıtımı: Federal hükûmet bütçesinden eyaletlere yapılan yardım, **7. ~ tariff** : gelir sağlayan gümrük. *bk.:* **protective tariff.**

revenued, *sf.* gelirli, varidatlı, gelir/irat sağlayan.

revenuer, *is. ABD- k.d.* kaçakçılık memuru, kaçak içki yapanları yakalayıp cezalandıran memur.

reverb, *is.* yankı: (a) elektronik yöntemle kaydedilen müzikte yapay olarak meydana getirilen yankı, (b) bu yankıyı üreten elektronik düzen.

reverberant, *sf.* yankılı, yankı yapan, yankılayan, aksettiren, tannan. **~ly** : yankı yaparak, yankılanarak.

reverberate[1], *f.* **-ated, -ating 1.** yansı-(t)mak, akset(tir)mek, **2.** yankıla(n)mak, akisler/yankılar yap(tır)mak. *His voice ~s from the high ceiling.* **3.** geri tepmek, zıplamak, **4.** çınlamak, **5.** yansımış ısıya maruz bırakmak, (fırında) alevleri geri/ters çevirmek/eğmek/saptırmak. ***e.a.- 1.*** *reflect, resound, reecho,* ***5.*** *deflect.*

reverberate[2], *sf. bk.:* **reverberant.**

reverberation, *is.* **1.** yankı, aksiseda, **2.** yankıla(n)ma, yansıma, aksetme, yankı yapma, **3.** *fiz.* yankılanım, çınlama, ses üretimi durduktan sonra sesin bir süre devam etmesi, **4.** yansımış ısıya maruz bırakma, **5. ~ time** : yankılanım süresi: kapalı bir yerde sesin 60 db. zayıflaması için geçen zaman.

reverberative, *sf. bk.:* **reverberatory.**

reverberator, *is.* **1.** yansıtaç, yansıtıcı/aksettirici alet, **2.** yansı lâmbası.

reverberatory, *sf.&is.* **1.** yansımalı, yansıtıcı, yansıtan, aksettiren, **2.** yankımalı, yankılayıcı, yankılayan, **3.** geri/yalama alevli. **~ furnace** : yalama alevli fırın.

revere[1], *gl.f.* **-vered, -vering 1.** saymak, saygı göstermek, hürmet etmek, **2.** ululamak, kutsamak, takdis etmek. ***e.a.-*** *respect, venerate, reverence, adore, worship, honor.* ***k.a.-*** *flout.* ***NOT:*** **REVERE**, büyük bir sevgi, saygı göstermek demektir: *A poet revered by all:* Herkesçe sevilen, sayılan bir şair. **VENERATE** kutsal bir şeye karşı saygı göstermektir: *To venerate saints or relics. A venerated tradition.* **REVERENCE**, şahıslardan ziyade soyut fikir ve nesnelere karşı saygı göstermektir: *We reverence the memory of our heroes.* **WORSHIP** dinî/ilâhî bir şeye tapınmak, ibadet etmek, **ADORE** ise perestiş etmek, taparcasına büyük sevgi ve ilgi göstermektir. *I knelt down and worshipped God. He adored his wife.*

revere[2], *is. bk.:* **revers.**

reverence[1], *is.* **1.** saygı, hürmet, ihtiram, huşu. **hold s.o. in ~** : birine saygı göstermek, **2.** ululama, yüceltme, tazim. **pay ~ to s.o.**: birini ululamak/yüceltmek, **3.** kutsama, takdis, **4. his/your ~** : hazretleri (Papazlara hitapta kullanılır). ***e.a.- 1.*** *respect, honor, deference, awe, veneration.*

reverence[2], *gl.f.* **-enced, -encing 1.** saymak, hürmet etmek, saygı/ hürmet göstermek, huşu duymak, **2.** ululamak, yüceltmek, tazim etmek, **3.** kutsamak, takdis etmek, **4. ~r** : sayan, hürmet eden, ululayan, yücelten, kutsayan. ***e.a.-*** *revere, venerate, honor.*

reverend, *sf.&is.* **1.** saygıdeğer, sayın, muhterem, saygın, hürmete lâyık (papazlar için kullanılır: *the Reverend A.B. Smith.*), **2.** papaz, rahip, **3. ~ship** : papazlık, rahiplik. ***e.a.- 2.*** *clergyman, minister.*

reverent, *sf.* **1.** saygılı, hürmetkâr, saygı/hürmet gösteren, saygıdan ileri gelen. *a ~ greeting.* **2.** riayetkâr, **3. ~ly** : saygı ile, hürmetkârane, **4. ~ness** : saygı, hürmet(kârlık).

reverential, *sf.* **1.** saygılı, hürmetkâr, saygı/hürmet ile karışık, saygıdan ileri gelen. *~ awe.* **2.** saygı/hürmet telkin eden, **3. ~ity = ~ness**: saygı, hürmetkârlık, **4. ~ly = reverently** : saygı ile, hürmetle, ihtiramla, huşu ile.

reverer, *is.* sayan, hürmet eden, ululayan.

reverie = revery, *is.* **1.** dalgınlık, derin düşünüş, tefekkür, **2.** hülya, tahayyül. **lost in ~** : hülyalara dalmış, **3.** hayal, gerçekleşmesi olanaksız fikir, **4.** *müz.* hülyalara daldıran parça.

revers, *is., ç.* **-vers 1.** devrik yaka (özellikle entari yakası), **2.** yakalık kumaş.

reversal, *is.* **1.** ters çevir(il)me, tersine dön(dür)me, **2.** *huk.* kararın bozulması, iptal. *the ~ of a decree.* **3.** fenalaşma, kötüleşme, kötüye gitme, **4.** *foto.* pozitiften negatif geçiş veya tersi.

reverse[1], *sf.* **1.** ters, zıt, aksi, karşıt. **in the ~ order** : ters sırada, sondan başa doğru. **in the ~ direction** : zıt yönde. **the ~ side of a medal** : madalyanın ters yüzü, **2.** tersine hareket eden, terslik yapan, **3.** arka, geri, öbür. *the ~ side of a fabric. ~ turn.* **4.** geri, zıt yönde hareket sağlayan. **~ gear** : geri vites (dişlisi), **5.** (baskıda) siyahları beyaz (ve tersi) gösteren. *~ photoengraving.* **6.** (aynadaki görüntü gibi) ters, simetrik, **7. ~ charge** : (telefonda) ödemeli, ücreti aranan aboneye ödetilen, **8. ~ discrimination** : ırk ayırımı, **9. ~ turn** : S şeklinde demir yolu dönemeci. ***e.a.- 1.*** *opposite, contrary, converse.*

reverse[2], *is.* **1.** ters, zıt, aksi, aykırı, karşıt (olan şey). **He did the ~ of what I ordered** : Emrettiğimin tam aksini yaptı. **to be quite the ~**: tam tersi olmak. *The ~ of what you said is true.* **2.** arka, geri, ters, öbür taraf/yüz), **3.** (para/madalya) ters yüz, **4.** aksilik, felâket, yenilgi, bozgun. **To meet with an unexpected ~** : Beklenmedik bir felâketle karşılaşmak. **to suffer a ~** : bir felâkete/yenilgiye/bozguna uğramak. **They suffered severe military ~s in North Af-**

rica : Kuzey Afrika'da önemli askerî yenilgilere uğradılar. **5.** *mak.* (a) ters/ zıt yönde hareket, tornistan. **to go into** ~ : ters yönde gitmek. *At this point the party's fortunes went into ~.* (b) ters/ geri hareket sağlayan mekanizma, geri vites. **to throw an engine to ~** : motoru geri vitese almak. ***e.a.- 1.*** *converse, counterpart,* ***2.*** *back, rear,* ***4.*** *misfortune, mishap, misadventure, affliction, setback.*

reverse[3], *f.* **-versed, -versing 1.** ters çevir(il)mek, **2.** ters yüz etmek/olmak, içini dışına çevir(t)mek, **3.** yönünü değiştirmek, ters/aksi/zıt yönde hareket et(tir)mek. *They were determined to ~ their country's decline.* **4.** (oluş sırasını) aksetmek, tersine döndürmek, evirtmek. *to ~ the process of evolution.* **5.** alt üst etmek, tamamen değiştirmek, **6.** (karar, emir vb.) iptal etmek, feshetmek. *to ~ a verdict.* **7.** (otomobil vb.) geri vitese almak, **8.** (baskı) siyahları beyaz (ve tersi) basmak, **9. ~ the charge** : (telefonda) ödemeli aramak, ücreti karşı tarafa ödetmek, **10. reverser** : (a) tersine çeviren, (b) *elekt.* ters ucaylayıcı: elektrik işaretinin polaritesini değiştiren, (c) (motor) dönüş yönünü değiştiren düzen. ***e.a.- 1.*** *transpose, invert,* ***6.*** *revoke, annul, repeal, rescind.* ***NOT:*** **REVERSE**, bir şeyi ters yöne çevirmek **INVERT** ise altını üstüne getirmek anlamlarında kullanılır: *to ~ from right to left. to invert a bowl over a plate.*

reversibility, *is.* tersinirlik.

reversible, *sf.* **1.** tersinir. **~ engine** : tersinir işlerge. **~ process** : tersinir süreç. **~ reaction** : tersinir tepkileşim, **2.** düzeltilebilir, çaresi bulunabilir. *~ hypertension.* **3.** (elbise/kumaş) tersine çevrilebilir, iki taraflı/tersli yüzlü (giyilebilir), **4. ~ness** : tersinirlik, düzeltilebilme, tersine çevrilebilme, **5. reversibly** : tersinircesine, ters yönde, tersine çevrilebilecek şekilde. ***e.a.- 2.*** *correctable.*

reversing, *sf.&is.* **1.** ters çeviren/çevirme, **2.** geri hareket (sağlayan). *~ propeller.* **3.** ters çeviren, tersindiren, akseden. **~ switch** : tersindirici (anahtar), enversör, **4. ~ thermometer**: derin su termometresi.

reversion, *is.* **1.** (eski haline/inancına) dönme/dönüş, **2.** tersinme, tersine dönme, **3.** tersinirlik, terslik, **4.** *biy.* (a) cetlere özgü kaybolmuş özelliklerin birkaç kuşak sonra tekrar belirmesi, ceddaniyet, uzak cetlere çekme, (b) ilkel hâline dönüş, **5.** *huk.* (a) mülkün ilk sahibine intikali/ iadesi, (b) ilk sahibine iade edilen mülk, (c) intikal hakkı, mülküne tekrar sahip olma hakkı, **6. ~al** *bk.:* **reversionary**, **7. ~ally** : dönelce, tersinirce, tersinerek, (eski hâline/sahibine) dönerek. ***e.a.- 4.*** *atavism.*

reversionary, *sf.* dönel, tersinir, (eski hâline/inancına) dönen, tersinebilir, geritilebilir, eski sahibine iade edilebilir (mülk). **reversional** *d.d.*

reversioner, *is. huk.* eski mülküne sahip olan kimse, mülkün ilk sahibi.

revert[1], *is.* dönek, (eski dinine/âdetlerine/ durumuna vb.) dönen kimse, mürtet.

revert[2], *is.* **1.** (eski dinine/âdetlerine/ durumuna vb.) dönmek, rücu/irtida etmek, **2.** (düşünce/fikir vb.) geri gitmek, öncelerine dönmek. **We shall ~ to this matter in due course** : Zamanı gelince bu konuya döneceğiz. **Let us ~ to the subject** : Konumuza dönelim. **3.** *biy.* ilkel hâline dönmek, **4.** *huk.* ilk sahibine (veya varislerine) dönmek/intikal etmek, **5. ~er** : dönen/rücu eden kimse, ilk sahibine intikal eden mülk, **6. ~ ibility** : (ilk hâline/sahibine vb.) dönebilme, **7. ~ible** : (ilk hâline/sahibine vb.) dönebilir.

reverted, *sf.* **1.** dönük, geri/ters dönmüş. *a ~ leaf.* **2.** eski/ilk hâlini almış, uzak cetlerine benzemiş.

revertive, *sf.* (eski/ilk hâline vb.) dönebilir, tersinebilir. **~ly** : tersinircesine, ilk hâline dönerek.

revery, *is., ç.* **-ries** *bk.:* **reverie.**

revest, *f.* **1.** eski mevkiini/malını iade etmek. **~ a king in his kingdom** : krala krallığını iade etmek, **2.** tekrar yetki/kuvvet vb. vermek, **3.** eski mevkiine/unvanına vb. kavuşmak, **4.** eski sahibine dönmek. ***e.a.- reinvest, reinstate.***

revet, *gl.f.* **-vetted, -vetting 1.** istinat duvarı yapmak, **2.** (duvarı) sıvamak, (taş vb.) kaplamak/örmek.

revetment, *is.* **1.** istinat duvarı, sedde, **2.** (istihkâmlarda) dış kaplama, **3.** süslü kaplama (mermer, tuğla, seramik vb.). ***e.a.- 1.*** *retaining wall.*

review[1], *is.* **1.** eleştiri, tenkit (yeni çıkan kitap, tiyatro, konser vb. hakkında). *movie/play/ book ~s.* **2.** dergi, mecmua. *a literary ~.* **3.** tekrar/yeniden inceleme/gözden geçirme/muayene

etme. **subject to** ~ : (a) ileride tekrar incelenmek/değiştirmek şartıyla, (b) incelenmeye tâbi. *These arrangements are subject to periodic ~ .* **under** ~ : incelenmekte, **4.** tekrarlama, ders tekrarı, müzakere, iyice öğrenmek/ezberlemek için tekrar müzekere etme, **5.** alıştırma, temrin, yoklama, iyice öğretmek için hazırlanmış sorular veya özet, **6.** teftiş, askerî birliklerin vb. teftişi. **pass in** ~ : geçit resmi yapmak, **7.** anımsama, geçmiş olayları düşünme, **8.** özet, rapor, genel bakış, bir şeyin özet olarak sözle/yazı ile ifadesi, **9.** bir davanın yargıtayca incelenmesi. **Court of** ~ : Yargıtay, Temyiz Mahkemesi, **10.** *tiy. bk.:* **revue.** ***e.a.- 1.*** *critique, evaluation, criticism,* ***3.*** *revision, reconsideration, reexamination,* **6.** *inspection,* ***8.*** *survey, report.*

review[2], *f.* **1.** tekrar/yeniden incelemek/gözden geçirmek, dikkatle muayene etmek. *He ~ed the scene of the crime.* **2.** (ders) tekrarlamak, müzakere etmek, **3.** (askerî birlikleri) teftiş etmek. *The general ~ed the troops.* **4.** anımsamak, geçmiş olayları düşünmek. *Before falling asleep, Helen ~ed the day's happenings.* **5.** muhakeme etmek, zihninden geçirerek eleştirmek. *to ~ the situation.* **6.** özetlemek, özet/rapor yazmak, **7.** (kitap/oyun/konser vb.) eleştirmek, tenkit etmek, eleştiri yazmak. *Mr. Brown ~s books for a living.* **8.** *huk.* davayı/mahkeme kararını tekrar incelemek. ***e.a.- 3.*** *inspect,* ***7.*** *criticize.*

reviewal, *is.* tekrar inceleme/gözden geçirme, muayene, müzakere, muhakeme, teftiş, eleştiri, eleştirme, tenkit, özetleme.

reviewer, *is.* **1.** eleştirmen, münekkit, eleştiri/tenkit yazarı, eleştirici, **2.** tekrar inceleyen, gözden geçiren, muayene/müzakere/muhakeme/teftiş eden, özetleyen.

revile, *f.* **-viled, -viling 1.** sövmek, küfretmek, küfür savurmak. *The tramp ~d the man who drove him off.* **2.** yermek, kötülemek, zemmetmek, azarlamak, **3. ~ment** : sövme, küfretme, küfür savurma, yerme, kötüleme, zemmetme, azarlama, **4. reviler** : söven, küfreden, yeren, kötüleyen, zemmeden, azarlayan, **5. revilingly** : söverek, küfrederek, yererek, kötüleyerek, zemmedercesine, azarlarcasına. ***e.a.- 1.*** *abuse, berate, disparage, vituperate,* **2.** *scold, rail, vilify.*

revisability, *is.* tekrar incelenebilme, düzeltilebilme.

revisable = revisible, *sf.* tekrar incelenebilir, düzeltilebilir.

revisal, *is.* tekrar inceleme/gözden geçirme, düzeltme, değiştirme. ***e.a.-*** *revision.*

revise[1], *f.* **-vised, -vising 1.** tekrar incelemek/gözden geçirmek/düzeltmek/tashih etmek, ıslah etmek. *He has ~d the article he wrote.* **2.** değiştirmek, eklemek veya çıkarmak, bir/birkaç baskıdan sonra içindekileri değiştirmek. *to ~ one's opinion. to ~ a dictionary.* **3. Revised Standard Version** : İncil'in gözden geçirilmiş 1952 baskısı. **reviser = revisor** : tekrar inceleyen/gözden geçiren/düzelten.

revise[2], *is.* **1.** *bk.:* **revision, 2.** *bas.* ikinci prova.

revision, *is.* **1.** tekrar inceleme/gözden geçirme/düzeltme/tashih etme, değiştirme, ekleme veya çıkarma, **2.** düzeltilmiş baskı, **3. ~al = ~ary** : inceleme/gözden geçirme ile ilgili.

revisionism, *is.* **1.** saptırımcılık: Marksist doktrinden sapma/ayrılma taraftarlığı, **2.** düzeltimcilik, düzeltme ve değiştirme taraftarlığı.

revisionist, *is.&sf.* **1.** saptırımcı, **2.** (dinde/politikada) düzeltme ve değiştirme taraftarı.

revisory, *sf.* düzeltici, tashih/ıslah edici, değiştirici, (tekrar) inceleme/gözden geçirme+. **a ~ committee** : inceleme komisyonu.

revitalisation / revitalise, *Brit. bk.:* **revitalization / revitalize** .

revitalization, *is.* **1.** canlandırma, tekrar hayata kavuşturma, **2.** canlılık/zindelik verme, zindeleştirme.

revitalize, *f.* **-ized, -izing 1.** canlandırmak, tekrar hayata kavuşturmak, **2.** canlılık/zindelik vermek, zindeleştirmek.

revival, *is.* **1.** yeniden canlan(dır)ma, taze hayata kavuş(tur)ma, diril(t)me, ihya etme, **2.** ayılma, kendine gelme, kuvvet/zindelik kazanma. **~ of trade** : ticaretin canlanması, **3.** yeniden revaç bulma, yeniden uyanan ilgi/merak, **4.** uyanış, uyanma, intibah. **~ of Learning = ~ of Litterature = ~ of Letters :** Edebî Rönesans, Edebiyatta Uyanış, **5.** eski bir oyunun yeniden temsil edilmesi/sahneye konulması, **6.** eski bir filmin tekrar gösterilmesi, **7.** dine karşı ilginin uyanması/canlanması, **8.** dinî inançları kuvvetlendirici toplantı/ayin, **9.** *huk.* hukuk düzeninin yeniden tesisi.

revivalism, *is.* **1.** diriltmecilik: geçmişe ait şeyleri canlandırma temayülü, **2.** dinî inançları kuvvetlendirme ruhu/yöntemi.

revivalist, *is.* **1.** diriltmeci: geçmişe ait şeyleri canlandırma/diriltme yanlısı, **2.** dinî inançları kuvvetlendirme yanlısı/önderi, **3. ~ic** : diriltici, canlandırıcı, diriltmeye/canlandırmaya yönelik.

revive, *f.* **-vived, -viving 1.** yeniden canlan(dır)mak, taze hayata kavuş(tur)mak, diril(t)mek, ihya etmek, *The rose will ~ if you water it. Industry is reviving.* **2.** tekrar yürürlüğe/işler hâle koymak/girmek/gelmek. *to ~ an old custom.* **3.** yeniden ilgi/rağbet/revaç kazan(dır)mak, tazele(n)mek. **to ~ s.o.'s courage** : birisinin cesaretini tazelemek, **4.** eski bir filmi tekrar göstermek/oynatmak, **5.** (eski bir piyesi) tekrar sahneye koymak/oynamak/temsil etmek, **6.** ayıl(t)mak, kendine gelmek, kuvvet/zindelik kazan(dır)mak. *The fresh air soon ~d him.* **7.** (ümit/hatıra vb.) canlan(dır)mak, tekrar uyan(dır)mak, tazele(n)mek. *His hopes ~d.* **8. revivability** : canlanabilme, dirilebilme, tekrar yürürlüğe/işler hâle konulabilme, **9. revivable** : canlanabilir, dirilebilir, tekrar yürürlüğe/işler hâle konulabilir, **10. revivably** : canlanabilecek/dirilebilecek şekilde, tekrar yürürlüğe/ işler hâle konulabilecek tarzda, **11. reviver** : yeniden canlandıran/dirilten/zindeleştiren, **12. revivingly** : yeniden canlandırırcasına, canlandırarak, dirilterek, zindeleştirerek. ***e.a.- 1.*** *reanimate, resuscitate,* ***2.*** *reactivate,* ***7.*** *refresh, recall, reawaken.*

revivify, *gl.f.* **-fied, -fying 1.** yeniden canlandırmak/hayata kavuşturmak/diriltmek, yeni hayat/canlılık vermek, zindeleştirmek, zindelik/kuvvet vermek. *Sport would play a major role in helping to ~ the nation.* **2. revivification** : yeniden canlan(dır)ma/hayata kavuş(tur)ma/diril(t)me, zindeleş(tir)me, zindelik/kuvvet kazan(dır)ma. ***e.a.- 1.*** *revive, reanimate,* ***2.*** *revival, reinvigoration, reviviscence, reviviscency.*

reviviscence = reviviscency, *is. bk.:* **revivification.**

reviviscent, *sf.* canlandırıcı, diriltici, zindeleştirici.

revocable = revokable, *sf.* **1.** geri alınabilir, feshedilebilir, iptal edilebilir, yürürlükten kaldırılabilir, **2. ~ness = revocability** : geri alınabilme, feshedilebilme, iptal edilebilme, yürürlükten kaldırılabilme, **3. revocably** : geri alınabilecek/feshedilebilecek şekilde, iptal edilebilecek tarzda. ***k.a.- 1.*** *irrevocable.*

revocation, *is.* **1.** fesih, iptal, ilga, lâğv (etme/edilme), hükümsüz kıl(ın)ma. **the ~ of an order** : bir emrin iptali, **2.** geri al(ın)ma, müsaade veya imtiyazın geri alınması. **~ of driving licence** : sürücü ehliyetinin geri alınması/iptali, **3. revocative = revocatory** : iptal edici, hükümsüz kılan.

revoice, *gl.f.* **-voiced, -voicing 1.** yeniden söylemek, ifade/beyan etmek, seslendirmek, telâffuz etmek, **2.** tekrar akort etmek, **3.** (sesi) yansıtmak, yankılamak, yankı/aksiseda vermek. ***e.a.- 3.*** *echo.*

revoke, *is.&f.* **-voked, -voking 1.** geri almak, iptal/ilga etmek, feshetmek, lâğvetmek, hükümsüz kılmak, yürürlükten kaldırmak. *to ~ a decree/a will.* **2.** (iskambil) kurallara aykırı davranma(k), oynanması gerekli/mümkün kâğıdı oynamama(k), **3.** *esk.* geri getirtmek/celp etmek, **4. revoker** : geri alan, iptal/ilga eden, fesheden, lâğveden, hükümsüz kılan, yürürlükten kaldıran, (iskambil) kurallara aykırı davranan, **5. revokingly** : geri alarak, iptal/ilga suretiyle, feshederek, lâğvederek, hükümsüz kılarak, yürürlükten kaldırarak.

revolt[1], *f.* **1.** isyan etmek, ayaklanmak, başkaldırmak, karşı gelmek. *The people ~ed against the cruel king.* **2.** kafa tutmak, itaatsizlik etmek, saymamak. *to ~ against parental authority.* **3. ~ at/against/from** : (a) tiksin(dir)mek, iğren(dir)mek. *He ~s from eating meat.* (b) dehşet/korku duymak, ürpermek, tüyleri diken diken olmak, dehşete/korkuya kapılmak, **4. ~er** : isyankâr, isyan eden, ayaklanan, başkaldıran, itaatsiz, asi. *I ~ at the sight of blood. All civilized people will ~ at/from/against this terrible crime.* ***e.a.- 1.*** *rebel, mutiny,* ***3.*** *disgust, nauseate, repel.*

revolt[2], *is.* **1.** isyan, ayaklanma, başkaldırma, karşı gelme, kafa tutma, itaatsizlik. *The whole nation is in a state of ~. He was facing a ~ in his own party.* **2.** tiksinme, iğrenme, nefret etme, dehşet/korku duyma, ürperme, **3.** isyankârlık, isyan/ayaklanma hâli. **4. in ~** : (a) isyan hâlinde. *to be in ~ .* (b) tiksinerek, iğrenerek,

nefretle. *She turned away in ~ from the nasty old man.* ***e.a.- 1.*** *insurrection, rebellion, revolution,* ***2.*** *disgust, aversion, loathing.* ***NOT:*** **REVOLT**, mevcut kanun ve nizamlara, zulme, hükûmet idaresine karşı isyandır: *a revolt because of unjust government.* **INSURRECTION**, örgütlenmemiş mahallî veya umumî bir baş kaldırma demektir: *a popular insurrection in one province.* **REBELLION**, daha geniş ölçüde, genellikle iyi örgütlenmiş, bağımsızlık kazanmayı veya hükûmeti devirmeyi amaçlayan bir isyandır: *a widespread rebellion.* **REVOLUTION**, çarpışmalı veya çarpışmasız şekilde hükûmeti veya bir yönetim sistemini devirerek yenisini kuran eylemlerin tümüdür: *the French Revolution.* **Revolution**, mecazî anlamda mevcut düzeni değiştiren her şey için kullanılmaktadır: *Industrial revolution, judicial revolution, etc.*

revolting, *sf.* **1.** iğrenç, tiksindirici, menfur, korkunç. *The smell was quite ~.* **2.** asi, isyankâr, isyan eden, baş kaldıran, **3. ~ly** : (a) iğrenç bir şekilde, iğrendirircesine, tiksindirecek tarzda, (b) isyanla, isyan edercesine. ***e.a.- 1.*** *disgusting, repulsive, abhorrent, loathsome, nauseating, offensive,* ***2.*** *rebellious*

revolute, *sf. biy.* kıvrık, geriye/aşağıya doğru kıvrılmış/bükülmüş (yaprak).

revolution, *is.* **1.** ihtilâl, isyan, **2.** devrim, inkılâp, (devlet yönetimi vb. de) hızlı ve köklü değişim. *a ~ in architecture. a social ~ caused by automation. a ~ in industry. French ~.* **3.** dönme, dönüş, devir, **4.** tek bir dönüş/devir, **5.** *mak.* (a) dönme (hareketi), bir eksen/nokta etrafında dönüş, (b) tam bir dönüş/devir. *a speed of 100 ~s per minute.* **6.** *astr.* (a) gök cisminin kendi ekseni etrafında dönmesi (bu terim bilimde kullanılmaz), (b) dönüş, bir gök cisminin başka biri etrafında dönmesi. *the ~ of the moon round the earth.* (c) dönme/devir süresi. *bk.:* **rotation** (2), **7.** tekerrür, olayların zaman içinde birbiri ardınca eşit aralıklarla tekrarlanması, **8.** *jeol.* dağların oluşum evresi. ***e.a.- 1.*** *insurrection, rebellion, bk.:* **revolt (NOTE)** ***4.*** *cycle, circuit, round, rotation.*

revolutionary[1], *sf.* **1.** devrim+, ihtilâl+. *a ~ army.* **2.** devrimsel, devrim/inkılâp/ihtilâl niteliğinde, kökten değiştiren, ihtilâl yaratan, **3.** büyük ilerleme/değişme sağlayan. *a ~ new way of growing rice. a ~ discovery.* **4.** dolanımsal, dönel, dönen, devreden, deveranî, **5. revolutionarily** : (a) devrim şeklinde, ihtilâlvari, kökten, (b) dönerek, deveranî şekilde, **6. revolutionariness** : (a) devrimsellik, (b) dolanımsallık, dönellik. ***e.a.- 4.*** *revolving, rotating.*

revolutionary[2], *is., ç.* **-aries** devrimci, inkılâpçı, ihtilâlci. ***e.a.-*** *revolutionist.*

revolutionise(r), *Brit. bk.:* **revolutionize(r).**

revolutionism, *is.* devrimcilik, inkılâpçılık, ihtilâlcilik.

revolutionist, *is.* devrimci, inkılâpçı, ihtilâlci.

revolutionize, *gl.f.* **-ized, -izing 1.** devrim/inkılâp/ ihtilâl yapmak, **2.** devrim yaratmak, tamamen değiştirmek, **3. ~r** : devrimci, inkılâpçı, ihtilâlci, devrim yaratan.

revolve, *f.* **-volved, -volving 1.** dön(dür)mek, çevir(il)mek, devret(tir)mek, **2.** dairesel/kapalı bir yörüngede hareket et(tir)mek, **3.** bir eksen etrafında dönmek, dairesel hareket yapmak, **4.** etraflı/derin düşün(ül)mek, mütalaa etmek/edilmek, düşünüp taşınmak, (zihninde) evirip çevirmek, **5.** tekrarlamak, nüksetmek, tekrar vuku bulmak, yeniden olmak, avdet etmek, geri gelmek, dönmek, **6.** bir ana fikir etrafında toplanmak/gelişmek, temerküz etmek. *The dispute ~d around the wages.* **7. revolvable** : dön(dür)ülebilir, çevir(il)ebilir, **8. revolvably** : döndürülebilecek şekilde, deveranî bir şekilde.

revolver, *is.* **1.** (toplu) tabanca, altıpatlar, revolver, **2.** dönen kimse/şey.

revolving, *sf.* döner, dönen. **~ door** : döner kapı. **a theater with a ~ stage** : döner sahneli tiyatro. **~ fund** : döner sermaye.

revue = review, *is.* revü, danslı/oyunlu/müzikli sahne gösterisi. **revuist** : revücü.

revulsion, *is.* **1.** tiksinme, tiksinti, iğrenme, nefret. *She turned away from the dirty food in ~. He was filled with a violent ~ against such cruelty.* **2.** (duygularda/zevklerde vb.) anî ve şiddetli değişiklik. **There has been a ~ of public feeling in favor of punishment by hanging** : Kamuoyunda idam cezası lehinde anî bir değişme oldu. **3.** *tıp* hastalığın bedenin bir kısmından başka bir kısmına geçmesi, **4.** geri çek(il)me, uzaklaş(tır)ma, **5. ~ary** : tiksindirici, iğrenç, nefret verici, (b) anî değişiklik şeklinde. ***e.a.- 1.*** *disgust, loathing, aversion, repugnance, distaste, dislike.*

revulsive, *sf.&is.* iğrenç, iğrendirici, tiksindirici (şey). **~ly** : iğrenç bir şekilde, tiksindirircesine.

rev up, *f. - k.d.* **1.** (motor) hızlanmak. *He heard the car revving up.* **2.** motoru hızlandırmak. *Don't rev up so noisily, you'll wake the baby.*

reward[1], *is.* **1.** karşılık, ücret, bahşiş. **to get a fair ~ for/from one's labor** : yaptığı işe karşı makul bir ücret almak, **2.** ödül, mükâfat. **as a ~ for** : ...-e mükâfat olarak. **to offer a ~ for a stolen object** : çalınan mal için mükâfat vadetmek, **3.** bedel, tazminat, ödenti. ***e.a.- 1.*** *desert, pay, remuneration, 2. prize, recompense, premium, bonus, 3. compensation, profit.*

reward[2], *gl.f.* **1.** ödüllendirmek, mükâfatlandırmak, ödül/mükâfat vermek, **2.** karşılığını vermek, ücret/bahşiş vermek, **3.** gönlünü almak, gönül okşamak, taltif/tatmin/memnun etmek, **4. ~able**: ödüle lâyık, ödüllendirilebilir, **5. ~ableness** : ödüle lâyık olma, ödüllendirilebilme, **6. ~ably** : ödüle lâyık olarak, ödüllendirilebilecek şekilde, **7. ~er** : ödüllendiren, ödül veren/dağıtan, **8. ~ing** : tatminkâr, memnun edici, gönül alıcı, kârlı, **9. ~ingly** : tatminkâr/memnun edici bir surette, kâr sağlayarak, **10. ~less** : ödülsüz, karşılıksız, tatmin/memnun etmez.

rewind, *gl.f.* **-wound** (veya nadiren **-winded**), **-winding** (saati) tekrar kurmak.

rewire, *gl.f.* **-wired, -wiring** yeniden tel çekmek, kablo döşemek, (elektrik tesisatını/kablajı) yenilemek. *to ~ the electrical system in a house.*

reword, *gl.f.* **1.** başka kelimelerle ifade etmek, **2.** tekrarlamak, tekrar söylemek. ***e.a.- 1.*** *paraphrase, 2. repeat.*

rewrite[1], *gl.f.* **-wrote, -written 1.** değişik/farklı şekilde yazmak, yazdığını düzeltmek/tashih etmek, **2.** tekrar/yeniden yazmak, başka deyimlerle yazmak, **3.** *ABD* (muhabirin gönderdiği haberi) gazetede basılacak şekilde yazmak, **4. ~r** : yeniden yazan kimse.

rewrite[2], *is.* **1.** *ABD* (gazetede basılacak şekilde yazılmış) haber, **2.** yeniden/değişik şekilde yazılmış şey, düzeltilmiş yazı. ***e.a.- 2.*** *revision.*

rex, *is., ç.* **reges** *Lât.* kral. ***e.a.- king.***

Rexine *is.* sun'î deri.

Reynard, *is. Fr.* (eski bir hayvanlar destanında) tilki.

rez-de-chaussée, *is. Fr.* zemin katı. ***e.a.-*** *ground floor.*

rf = rfz, *müz.* rinforzando.

r.f. = **1.** radio frequency, **2.** range finder, **3.** right field.

RFD = R.F.D. = rural free delivery.

Rh = 1. *kim.* rhodium, **2.** *biy.-kim.* Rh factor.

R.H. = Royal Highness.

rhabdomancy, *is.* çubuk falı, değnekle yer altı suları ve maden yataklarının keşfi.

rhabdomantist, *is.* çubuk falcısı.

rhachis, *is., ç.* **rhachises, rhachides** *bk.:* **rachis.**

-rhagia = -rhage = -rhagy *son ek bk.:* **rrhagia.**

rhamnaceous, *sf. bot.* kök boyasıgillerden.

rhamnose, *is.* ramnoz, metil pentoz C6H12O5: birçok bitkide rastlanan kristal şeker.

rhapsode, *is. bk.:* **rhapsodist**

rhapsodic, *is.* destanî, destan şeklinde.

rhapsodise, *Brit. bk.:* **rhapsodize.**

rhapsodist, *is.* **1.** şiir/destan okuyan kimse, **2.** taşkın heyecanla konuşan kimse. **rhapsode** *d.d.*

rhapsodize, *f.* **-dized, -dizing 1.** şiir/destan okumak/yazmak/söylemek, **2.** taşkın heyecanla konuşmak.

rhapsody, *is.* **1.** duyguların heyecan ve taşkınlıkla ifadesi, heyecanlı konuşma, **2.** destan, kahramanlık şiiri, **3.** *müz.* rapsodi, karışık parçalardan düzenlenmiş müzik parçası, **4.** çeşitli derleme.

rhatany, *is., ç.* **nies 1.** *bot.* ratanya: Baklagillerin *Kremaria* türünden G Amerika'da yetişen funda. **knotty ~ = Peruvian ~** : yumru ratanya *(Kremaria tiandra).* **para ~ = Brazilian ~** : Brezilya ratanyası, **2.** ratanya kökü: kuvvet ilâcı olarak kullanılır.

r.h.b. = R.H.B. = right halfback (futbol).

rhea, *is. zool.* Amerika devekuşu *(Rhea americana* veya *Pterocnemia pennata).* G Amerika'ya mahsus Afrika'dakinden daha küçük (boyu 1.20-1.50 m) ve üç parmaklı devekuşu.

-rhea, *ön ek bk.:* **-rrhea.**

rhebok, *is. zool.* boz ceylân *(Pelea capeolus).* G Afrika'da bulunan gri renkli iri ceylân.

rhematic, *sf.* **1.** fiilden türe(til)miş, **2.** söz üretimsel: kelime üretimi ile ilgili.

Rhenish, *sf.&is.* **1.** Ren nehri/çevresi+, **2.** Ren şarabı.

rhenium, *is. kim.* renyum: manganez grubundan gümüş gibi parlak, nadir bir maden. Simgesi: **Re**, atom nu. 75, atom ağ. 186.2, özgül ağ. 21.02. Isılçift, elektrot vb. yapmakta kullanılır.

rheo-, *ön ek* "akış, akım, cereyan, akı, akma" anlamları katar. *ör.: rheoscope.*

rheo. = rheostat(s),

rheobase, *is. fizy.* en az uyarım akımı: bir sinir veya kası uyarabilecek minimum elektrik akımı. *bk.:* **chronaxy.**

rheology, *is.* **1.** akış bilimi : özdeğin akıcılığı ile ilgili ağdalık, esneklik, yoğrulabilirlik gibi özellikleri inceleyen bilim dalı, **2. rheologic (al)** : akış bilimsel, **3. rheologically** : akış bilimsel olarak, **4. rheologist** : akış bilimi uzmanı.

rheometer, *is.* akışölçer: sıvıların (özellikle kanın) akışını (basınç, hız vb.) ölçen alet. **rheometic** : akış ölçümsel. **rheometry** : akış ölçüm, akış ölçme tekniği.

rheoscope, *is.* akımgözler: elektrik akımının varlığını gösteren alet. **rheoscopic**: akım gözlemsel.

rheostat, *is.* sürgülü direnç, ayarlı direnç, reosta. **~ic**: sürgü dirençli.

rheotaxis, *is. biy.* akış etken devinim: sıvı (özellikle su) akışının etkisine tepki olarak canlıların devinmesi. **rheotactic** : akış etken devinimsel.

rheotropism, *is. biy.* akarsuda büyüme: canlıların/bitkilerin büyümesine akarsuların etkisi. **rheotropic** : akarsuda büyüyen.

rhesus= rhesus monkey, *is. zool.* alyanaklı maymun *(Macaca mulatta).* Tıp ve biyoloji araştırmalarında kullanılan sarı, kahverengi tüylü, kısa kuyruklu Hint maymunu.

Rhesus factor, *bk.:* **Rh factor.**

rhet. = **1.** rhetoric, **2.** rhetorical.

rhetor, *is.* **1.** hitabet/belâgat uzmanı/öğretmeni, **2.** hatip, söylevci, belâgatle konuşan kimse. ***e.a.-*** *orator.*

rhetoric, *is.* **1.** söz bilimi, uz dil bilimi, belâgat ilmi, **2.** güzel konuşma sanatı. *the art of* ~ . **3.** etkili söylevcilik, hitabet/söz söyleme sanatı, **4.** düz yazı/nesir sanatı, **5.** (nesirde/nazımda/konuşmada) gösterişli/abartmalı ifade. **She simply ignored his bluster as empty ~** : Onun abartmalı övünmelerine hiç önem vermedi. **6.** (klâsik hitabette) dinleyicilerin düşünce ve davranışlarını etkileme sanatı.

rhetorical, *sf.* **1.** söz bilimsel, uz dil bilimsel, belâgat+, hitabet+, güzel konuşma ve yazma+, **2.** dinleyicileri etkileyici/sürükleyici, **3.** tumturaklı, ağdalı, abartmalı, mübalâğalı, **4. ~ question** : etkileyici soru: hitabette sırf dinleyicileri etkilemek için cevap beklemeden sorulan soru. Cevabı çok defa açıkça bellidir. **The question was purely ~** : Soru sırf etkilemek için sorulmuştu. **5. ~ly** : (a) belâgatle, beliğ olarak, (b) tumturaklıca, ağdalıca, **6. ~ness** : (a) belâgat, beliğ ifade edilmiş olma, (b) tumturaklılık, ağdalılık. ***e.a.- 1. oratorical, 2. flowery, euphuistic, magniloquent, grandiloquent, 3. bombastic. NOT:*** **RHETORICAL,** yazı ve konuşmada üslûp ve ifade güzelliğini, kelimelerin özenle seçilmesini niteler. **BOMBASTIC, FLOWERY, EUPHUISTIC, MAGNILOQUENT, GRANDILOQUENT** sıfatları daha ziyade küçültücü, tasvip edilmeyen bir gösteriş ve abartma anlamı taşırlar. **BOMBASTIC**, tumturaklı, abartmalı, ağdalı bir ifadeyi niteler. **FLOWERY** teşbih, mecaz gibi edebî sanatlarla fazla yüklü, özentili ve gösterişli demektir. **EUPHUISTIC**, anlamdan çok lâf kalabalığı ile etki uyandırmaya çalışmayı, **MAGNILOQUENT** ve **GRANDILOQUENT** ise süslü, gösterişli, tumturaklı, ağdalı kelime ve deyimlerle dolu yazı ile konuşmayı nitelendirir.

rhetorician, *is.* **1.** söz bilimci, belâgat uzmanı/öğretmeni, **2.** hatip, söylevci, güzel konuşma ustası, **3.** belâgatli hatip/yazar, **4.** süslü/abartmalı/tumturaklı yazan/konuşan kimse.

rheum, *is.* **1.** burun akıntısı, gözyaşı, **2.** nezle, soğuk algınlığı, **3. ~ic** : nezleli, burnu akan, soğuk algınlığına yakalanmış.

rheumatic, *sf.&is.* **1.** romatizma+, **2.** romatizmalı, **3. ~ fever** : ateşli romatizma, **4. ~ally** : romatizmalı bir şekilde.

rheumaticky, *sf.* romatizmalı, romatizmadan mustarip. *his ~ fingers.*

rheumatism, *is. patol.* **1.** romatizma, **2.** *bk.:* **rheumatic fever.**

rheumatiz, *is. k.d.* romatizma.

rheumatoid(al), *sf.* **1.** romatizma gibi, romatizmaya benzer, **2.** *bk.:* **rheumatic**, **3. rheumatoidally** : romatizmaya benzer şekilde, **4. rheumatoid arthiritis** : romatizmalı atardamar yangısı.

rheumy, *sf.* yaşlı, ıslak, çipil çipil. *~ eyes.* ***e.a.-*** *wet.*

Rh factor, *biy.-kim.* Rh faktörü: alyuvarlarda bulunan ve kalıtımla geçen bağıştıran grubu. **Rhesus factor** veya sadece **Rh** da denir.

rhin- = rhino-, *ön ek* " burun" anlamı katar. *ör.: rhinitis, rhinolaryngology.*

rhinal, *sf.* burun+, buruna ait, burundan. ***e.a.-*** *nasal.*

Rhine, *is.* Ren nehri. (Alm.: **Rhein**, Fr.: **Rhin**, Holl.: **Rijn**). **~ wine** : Ren şarabı.

Rhineland, *is.* **1.** Ren vadisi, Ren batısındaki Alman toprakları, **2.** Ren eyaleti.

rhinencephalon, *is., ç.* **-lons/-la** *anat.* beyinde koku alma sinirlerinin nihayetlendiği kısım.

rhinestone, *is.* sun'î elmas, elmas taklidi.

rhinitis, *is. patol.* burun yangısı/iltihabı.

rhino, *is., ç.* **-nos/-no 1.** *zool.* gergedan, **2.** *Brit.- argo* para, mangiz, **3. rhinocerical** *esk.* zengin, para babası. ***e.a.-*** ***1.*** *rhinoceros,* ***2.*** *money, cash,* ***3.*** *rich.*

rhino-, *ön ek* "burun" anlamı katar. *ör.: rhinology.* Sesli harf önünde: **rhin-.**

rhinoceros, *is., ç.* **-oses/-os** *zool.* **1.** gergedan *(Rhinocerotidae),* **2. one horned ~**: Hint gergedanı, **3. ~ beetle** : boynuzlu böcek *(Dynastes),* **4. ~ bird** : kurtkıyan *(Buphaga africana):* sığırcıkgillerden ötücü bir kuş, **5. rhinocerotic** : gergedan+, gergedana ait.

rhinolaryngologist, *is.* burun boğaz hastalıkları uzmanı.

rhinolaryngology, *is.* burun boğaz hastalıkları bilimi.

rhinology, *is.* burun hastalıkları bilimi, rinoloji. **rhinologic(al)** : burun (hastalıkları) ile ilgili, buruna ait. **rhinologist** : burun hastalıkları uzmanı.

rhinopharyngitis, *is. patol.* burun boğaz yangısı/iltihabı.

rhinoplasty, *is.* estetik burun ameliyatı. **rhinoplastic** : burnu güzelleştirici (ameliyat).

rhinoscope, *is. tıp* burun (içini) muayene aleti, rinoskop. **rhinoscopic** : burun muayenesi ile ilgili.

rhinoscopy, *is. tıp* burun (içi) muayenesi.

-rhiza, *son ek bk.:* **-rrhiza.**

rhizanthous, *sf.* kökten çiçekli, çiçekleri doğruca kökten çıkan.

rhizo-, *ön ek* "kök" anlamı katar. *ör.: rhizocarpous, rhizogenic.* Sesli harf önünde: **rhiz-.** *bk.:* **-rhiza, -rrhiza.**

rhizobium, *is., ç.* **-bia** *bkt.* kök bakterisi: baklagillerin kök yumrularında bulunan ve azot özümseyen çubuk biçimindeki bakteri.

rhizocarpic = rhizocarpous, *sf.* kökü ölmez: sapı bir yıl ömürlü fakat kökü kalımlı (bitki). *~ herbs.*

rhizocephalan = rhizocephalid, *is. zool.* kök kafalı: yengeçler üzerinde asalak yaşayan bir tür kabuklu hayvan. **rhizocephalous** : kök kafalı(lara ait).

rhizoctonia, *is.* öldürücü mantar : bitkilerde hastalık yapan mantar. **~ disease** : (özellikle patateslerde) mantar hastalığı.

rhizogenesis, *is.* kök oluşumu/üremesi.

rhizogenic = rhizogenetic = rhizogenous, *sf.* kök üreten/oluşturan. *~ cells/tissue.*

rhizoid, *is.* tincik: yosun ve eğreltilerde köke benzer uzantı.

rhizoid(al), *sf.* köksü, kökümsü, kök gibi, köke benzer, kök+. ***e.a.-*** *rootlike.*

rhizoma, *is. bk.:* **rhizome.**

rhizome, *is. bot.* **1.** kök sap, kök gövde: altından kök, üstünden yaprak ve filiz süren köke benzer yer altı bitki gövdesi, **2. rhizomatous = rhizomic** : kök gövdeli.

rhizomorphous, *sf. bot.* kökümsü, kök biçiminde/şeklinde, köke benzer.

rhizopod, *is. zool.* kök ayaklı: kök ayaklılar *(Rhizo-poda)* sınıfından tek gözeli hayvan. **rhizopodan = rhizopodous** : kök ayaklı.

Rhizopus, *is.* küf. **~ nigricans** : ekmek küfü.

rhizosphere, *is.* kök toprağı: bitki kökünü kuşatan toprak tabakası.

rhizotomy, *is., ç.* **-mies** *cer.* kök kesimi: ağrıyı/felci tedavi için sinir kökünü kesme ameliyatı.

Rh-negative, *sf.* Rh-negatif, Rh faktörü bulunmayan (kan grubu).

rho, *is., ç.* **rhos** ro, Yunan alfabesinin on yedinci harfi.

Rho. = Rhod. = Rhodesia.

rhodamine, *is. kim.* rodamin, amino türevlerinden elde edilen kırmızı boya.

Rhodes, *is.* Rodos adası. **Colossus of ~** : Rodos heykeli, dünyanın yedi harikasından biri. **~ grass** : Rodos çayırı *(Chloris gayana),* kurak bölgelerde hayvan yemi olarak yetiştirilen bir ot.

Rhodesia, *is.* Rodezya. **~n** : Rodezyalı. **~n man** : Rodezya adamı: Rodezya'da iskeleti bulunan ilkel insan.

Rhodian, *sf.* Rodoslu, Rodos+.

rhodic, *is. kim.* rodik: üç valanslı rodyum bileşeni.

rhodium, *is. kim.* rodyum, plâtin familyasından bir maden. Simgesi: **Rh**, atom ağ. 102.905, atom nu. 45, özgül ağ. 12.5 (20°C'de). Elektrik kontak madeni ve ısılçift olarak ve optik aletlerin hassas parçalarını paslanmaktan korumakta kullanılır.

rhodo- , *ön ek* "pembe" anlamı katar: *ör.: rhodolite.* Sesli harf önünde: **rhod-.**

rhodochrosite, *is.* rodokrozit: MnCO3. Pembe, kırmızı renkli manganez cevheri.

rhododendron, *is. bot.* pembecik, rododendron, açalyaya benzer beyaz, pembe, mor çiçekler açan funda.

rhodolite, *is.* pembe lâl: mücevher olarak kullanılan pembe veya kırmızımsı mor renkli taş.

rhodonite, *is.* rodonit, manganez silikat: MnSiO3. bazan mücevher olarak kullanılan pembe, kırmızı cevher.

rhodoplast, *is.* rodoplast: kızıl yosunlarda bulunan klorofilli kırmızı boya maddesi.

rhodopsin, *is. biy.-kim.* rodopsin: retinada bulunan ve az ışıkta görmeyi sağlayan parlak kırmızı renkli, ışığa karşı duyarlı proteinli madde. **visual purple** *d.d.*

rhodora, *is. bot.* rodora *(Rhododendron canadensis),* ilkbaharda pembe çiçekler açan K Amerika bitkisi.

rhomb, *is. bk.:* **rhombus.**

rhombencephalon, *is., ç.* **-lons/-la** *anat.* arka beyin, beyinin arka kısmı.

rhombic(al), *sf.* eşkenar dörtgen şeklinde.

rhombohedron, *is., ç.* **-drons/-dra** eş altıyüzlü: yüzleri eşkenar dörtgen olan altıyüzlü cisim. **rhombohedral**: eş altıyüzlü şeklinde.

rhomboid, *is.* **1.** paralelkenar, **2. ~al(ly)** : paralelkenar şeklinde.

rhombus, *is., ç.* **-buses/-bi 1.** eşkenar dörtgen, **2.** eş altıyüzlü. ***e.a.- 2.*** *rhombohedron.*

rhonchus, *is., ç.* **-chi** hırıltı: tıkalı nefes borularının solunurken verdiği ses. **rhonchal = rhonchial** : hırıltılı.

rhotacism, *is. s.bl.* aşırı r kullanma, başka ses yerine r sesi çıkarma. **rhotacistic** : aşırı r kullanan.

Rh-positive, *sf.* Rh-pozitif, Rh faktörü bulunan.

rhubarb, *is.* **1.** *bot.* ravent *(Rheum officinale),* **2.** *ecz.* ravent kökünden yapılan müshil veya kuvvet ilâcı, **3.** *ABD- argo* kavga, şiddetli münakaşa.

rhumb, *is. den.* kerte, pusulanın 32 kısmından her biri. **~ line = loxodrome** : kerteçizgi, bütün meridyenleri aynı açı ile kesen çizgi, daima aynı pusula yönünde giden bir geminin/uçağın rotası.

rhumba, *is.&f. bk.:* **rumba.**

rhyme[1] = rime, *is.* **1.** uyak, kafiye, **2.** uyaklı/kafiyeli söz. *Find is a ~ for mind and kind.* **3.** uyaklı/kafiyeli şiir/manzume/beyit/mısra, **4.** şiir. **nursery ~s** : çocuk şiirleri, **5. in ~** : manzum. **His works are mostly in ~** : Eserleri genellikle manzumdur. **6. ~ or reason**: mantık, mana, anlam. **without ~ or reason** : mantıksız, manasız, anlamsız, saçma, ipsiz sapsız, durup dururken, hiç sebepsiz. **He said this without ~ or reason** : Bunu durup dururken/hiç sebep yokken söyledi. **There is neither ~ nor reason about it** : Buna hiçbir sebep yok; bu tamamen saçma bir şey. **Love happens irrationally, without the slightest ~ or reason** : Aşk durup dururken/birdenbire geliverir. **7. ~ royal** : yedili şiir: yedişer mısralı kıtalardan oluşan ve *ababbcc* şeklinde kafiyeli şiir. İlk olarak *Chaucer* tarafından kullanılmıştır. **8. ~ scheme** : uyak düzeni, kafiye şekli.

rhyme[2], *f.* **rhymed, rhyming 1.** uyaklı/kafiyeli şiir/manzume yazmak, **2.** kafiye yapmak, bir kelimeye uyak/kafiye bulmak, **3.** uyaklı/kafiyeli olmak, kafiye teşkil etmek. ***Long and song*** ~ . **4.** düz yazıyı manzumeye çevirmek. **rime** *ş.d.y.*

rhymer = rimer, *is. bk.:* **rhymester.**

rhymester = rimester, *is.* şair taslağı/bozuntusu, özenti şair. ***e.a.-*** *versifier, rhymer, poetaster.*

rhynchocephalian, *sf.&is.* gagalı kertenkele: Yeni Zelanda'da bulunan soyu hemen hemen tükenmiş bir sürüngen.

rhyncophoran, *is.* uzun burunlu böcek: buğday böceği vb. gibi kafası burun gibi uzun böcek.

rhyolite, *is.* riyolit, volkanik granit. **~ic** : riyolit+.

rhythm, *is.* **1.** (şiirde/müzikte) ahenk, uyum, tartım. *to give a ~ to one's sentences.* **2.** dizem, tartım, ritm. *the ~ of the heartbeat.* **3.** (şiirde) vezin, **4.** ahenkli üslûp, **5.** uyumlu hareket. *~ of dancing.* **6. ~-and-blues** : (düzenlenmiş) zenci müziği.

rhythmic, *sf. &is.* **1.** *bk.:* **rhythmical, 2.** *bk.:* **rhythmics.**

rhythmical, *sf.* **1.** ahenkli, uyumlu, dizemli, tartımlı, ritmik, mevzun, **2.** uyum+, ahenk+, vezin+, ritm+, **3. ~ly** : ahenkle, uyumla, dizemle, tartımla, ritmik/mevzun/ahenkli bir şekilde.

rhythmicity, *is.* ahenk(lilik), uyum(luluk).

rhythmics = rhythmic, *is.* dizem bilimi, tartım bilimi.

rhythmist, *is.* **1.** dizem uzmanı, **2.** dizemci, uyum/ahenk sağlayan. *a good ~.*

rhythmize, *f.* **-mized, -mizing** dizemlemek, ahenkleştirmek, uyumlamak, ahenk/uyum sağlamak.

rhythmless, *sf.* ahenksiz, uyumsuz, tartımsız, dizemsiz.

rhythm method, *is.* uyumlu korunma: gebe kalma ihtimalinin fazla olduğu zamanlarda cinsî münasebetten kaçınarak gebelikten korunma yöntemi.

rhythm section, *is.* ritm sazları bölümü (davul, darbuka vb.)

rhytidectomy, *is., ç.* **-mies** güzellik ameliyatı: yüzdeki kırışıkların vb. ameliyatla düzeltilmesi.

rhytidome, *is.* dış kabuk, ağaç kabuğunun dış kısmı.

rhyton, *is., ç.* **-ta** eski Yunanistan'da boynuzdan yapılmış altı kadın veya hayvan başı şeklinde içki kadehi.

R.I. = **1.** Kraliçe ve İmparatoriçe (=Regina et Imperatrix), **2.** Kral ve İmparator (Rex et Imperator), **3.** Rhode Island.

RI = Rhode Island (zip code).

rial, *is.* riyal: **1.** İran lirası, **2. riyal** *ş.d.y.* Suudi Arabistan lirası.

rialto, *is., ç.* **-tos** çarşı, pazar, alış veriş yeri.

riant, *sf.* **1.** gülen, gülümseyen, güler yüzlü, şen, neşeli, **2. ~ly** : gülerek, gülümseyerek, güler yüzle, neşe ile. ***e.a.-*** *1. laughing, smiling, cheerful, gay.*

riata = reata, *is. bk.:* **lariat.**

rib[1], *is.* **1.** kaburga (kemiği). İlgili sıfat: **costal. 2.** pirzola, etin kaburgalı kısmı. **a ~ of beef** : sığır pirzolası. **~ steak** : pirzola, **3.** kaburgaya benzer şey (şemsiye teli vb.), **4.** *mim.* pervaz, kiriş, **5.** *den.* gemi teknesinin kaburgası, **6.** (yapraklarda) damar, **7.** (kumaş) kabartma çizgi, **8.** (şaka olarak) eş, zevce (Havva'nın Âdem'in kaburgasından yaratılmasına telmihen), **9.** *argo* el şakası, **10. poke s.o. in the ~s** : birini (şaka ile) dürtmek, **11. smite s.o. under the fifth ~** : birini kalbinden hançerlemek, **12. ~less** : kaburgasız, **13. ~like** : kaburga gibi.

rib[2], *f.* **ribbed, ribbing 1.** çubuklarla desteklemek, lata ile kuvvetlendirmek, **2.** ıskarmoz koymak, **3.** *argo* alay etmek, matrak geçmek.

ribald, *sf.&is.* **1.** küfürbaz, ağzı bozuk, sövüp sayan, terbiyesiz, küstah, edepsiz, **2. ~ly** : küfrederek, küstahça, terbiyesizce, sövüp sayarak. ***e.a.-*** *1. low, obscene, gross, crude, offensive, coarse.*

ribaldry, *is.* **1.** küfürbazlık, sövüp sayma, terbiyesizlik, küstahlık, edepsizlik, **2.** küfür, sövme, ayıp/terbiyesiz söz.

riband, *is. esk. bk.:* **ribbon.**

ribbed, *sf.* kuşaklı, kaburgalı, damarlı, nervürlü, kabartmalı, yivli, oluklu. **~ ceiling** : oluklu tavan. **~ cooler** : kaburgalı soğutucu. **~ pipe** : kanatlı/kaburgalı boru. **~ spring steel** : yivli yay çeliği. **~ vault** : kuşaklı kemer.

ribbing, *is.* **1.** kaburgalar, **2.** kaburga biçiminde yapı/çatı (gemi vb. de), **3.** (kumaşta) yivli/kabarık çizgiler, **4.** kaba şaka, el şakası.

ribbon[1], *is.* **1.** kurdele, şerit, kaytan, bant, **2. ~s** : lime, dilim. **torn to ~s** : lime lime olmuş. **clothes torn to ~s** : lime lime olmuş elbiseler, **3.** daktilo şeridi. *typewriter ~* . **4.** (marangozlukta) tiriz, **5.** dizbağı nişanı, **6. ~s** : dizgin, **7. blue ~** *bk.:* **blue ribbon, 8. ~like** : kurdele/şerit şeklinde, **9. ~y** : şeritli, kurdeleli.

ribbon[2], *f.* **1.** kurdele, takmak, **2.** kurdelelerle/şeritlerle süsle(n)mek, **3.** şeritlere ayır-(ıl)mak, **4.** lime lime parçala(n)mak, **5. ~ed** : kurdeleli, kurdelelerle süslenmiş.

ribbonfish, *is., ç.* **-fisf/-fishes** *zool.* kâğıt balığı, yassı balık *(Trachipteridae).* **snakefish** *d.d.*

ribgrass, *is. bot.* sinir otu *(Plantago lanceolata).* **ribwort** *d.d.*

riboflavin(e), *is. biy.-kim.* riboflavin, B2 vitamini: C17H22N4O6. Süt, et, yumurta ve yapraklı sebzelerde bulunan veya yapay olarak elde edilen sarı turuncu renkli kristal. Eskiden **lactoflavin, vitaminG** denirdi.

ribonuclease, *is. biy.-kim.* ribonükleaz: pankreasın salgıladığı ve ribonükleik asidin parçalanmasına yarayan enzim.

ribonucleic acid, *is. biy.-kim.* ribonükleik asit: bütün gözelerin temel bileşeni. Proteinin gözelerde sentezini sağlayan molekül ağırlığı büyük bir nükleik asit. **RNA, ribose nucleic acid** *d.d.*

ribose, *is. kim.* riboz : $HOCH_2(CHOH)_3CHO$. Ribonükleik asidin hidrolizinden üreyen pentoz şeker.

ribosome, *is. biy.* ribozom, göze sitoplazmasında bulunan RNA ve protein bileşimi ufak parçacıklar.

ribwort, *is. bot. bk.:* **ribgrass.**

-ric, *son ek* "-lık/-lik, ... makamı/mevkii/rütbesi" anlamları katar. *ör.:* **bishopric** : piskoposluk.

rice[1], *is.* **1.** *bot.* pirinç (bitki) *(Oryza sativa),* **2.** pirinç. **~ cooked with oil** : pilâv. **She cooked a dish of ~ and chicken** : Tavuklu pilâv pişirdi. **3.** çeltik. **~-field/-swamp** : çeltik tarlası. **He couldn't knock the skin of a ~** *argo* Çok korkak/çekingendir, ödleğin biridir. **4. ~ flour = ground ~** : pirinç unu. **~ milk = ~ pudding** : sütlâç. **~ paper** : pirinç kâğıdı, çeltik sapından yapılmış ince kâğıt.

rice[2], *gl.f.* **riced, rising** tanelemek, ufaltmak, pirinç gibi ince taneler hâline getirmek. *to ~ potatoes.*

ricebird, *is. G ABD bk.:* **bobolink.**

ricer, *is.* ufaltıcı: patates, kabak gibi sebzeleri basınçla ince deliklerden geçirip pirinç tanesi gibi ufaltan alet.

ricercar, *is. müz.* XVI - XVII. yy. lara özgü çok sesli enstrüman müziği.

rich[1], *sf.* **1.** zengin, servet sahibi. *a ~ man. a ~ nation.* **grow ~** : zengin olmak. **2.** bitek, verimli, mümbit. *a ~ territory/soil.* **3.** *gen.* **~ in/with** : bol, mebzul, zengin. *a country ~ in beauty. ~ in minerals. a design ~ with colors.* **4.** değerli, kıymetli, bereketli. *a ~ prize. a ~ harvest.* **5.** (yemek) çok tatlı, yağlı, baharatlı, ağır. *~ foods/pastries.* **6.** (elbise, mücevherat vb.) pahalı, gösterişli, zarif, mükellef. *~ dress/gifts.* **7.** (bina, mobilya, kumaş) süslü, iyi malzemeyle ve itinayla yapılmış. *~ fabrics.* **8.** (şarap) rayihalı ve keskin. *~ wine.* **9.** (renk) koyu, parlak, canlı. *~ purple.* **10.** (ses vb.) gür, dolgun, berrak. *~ voice. ~ hair.* **11.** (koku) keskin. *a ~ odor.* **12.** *k.d.* (a) hoş, nükteli, eğlendirici. *a ~ joke.* (b) gülünç, saçma. **That's ~**: Bu (söz) saçma(dır)! **13. ~ly** : bol bol, fazlasıyla, tamamıyla, hakkıyla. **He ~ly deserved his fate** : Başına geleni fazlasıyla haketti. **14. ~ness** : zenginlik, servet, bolluk, bereket. *The ~ness of the country.* ***e.a.- 1.*** *well-to-do, moneyed, wealthy, affluent, opulent,* ***2.*** *fruitful,* ***3.*** *abundant, plentiful, ample,* ***4.*** *valuable, valued,* ***5.*** *spicy,* ***6.*** *costly, expensive, elegant, fine, precious, high-priced, dear,* ***9.*** *deep, strong, vivid,* ***11.*** *fragrant, pungent,* ***12.*** *(a) laughable, amusing, (b) ridiculous, absurd, preposterous,* ***13.*** *abundantly, amply, fully.*

rich[2], *is.* zenginler, servet sahibi/zengin tabaka.

riches, *ç. is.* zenginlik, servet, refah. ***e.a.-*** *wealth.*

rich rhyme, *is. bk.:* **rime riche.**

Richter scale, *is.* Rihter ölçeği: deprem şiddeti birimi (1 ilâ 10 arasında değişir). *The most powerful earthquakes so far recorded registered 8.6 on ~ ~.*

ricin, *is. kim.* risin: Hint yağı bitkisi tohumundan çıkarılan zehirli protein (toz).

ricinoleic acid, *is. kim.* risin oleik asit: C17H32(OH)COOH. Sabun ve dokuma sanayiinde kullanılan doymamış hidroksil asit.

ricinolein, *is. kim.* risinolein: risinoleik asidin gliseridi, Hint yağının temel maddesi.

rick[1], *is.* **1.** tınaz, yığın, yağmurdan korumak için üstü örtülmüş büyük saman/kuru ot/odun yığını, **2.** fıçılık: fıçı ve şişeleri tutmak için düşey desteklere tutturulmuş yatay çubuklardan oluşan çerçeve.

rick[2], *gl.f.* **1.** tınazlamak, ekini yığmak/tınaz yapmak, **2.** *Brit. bk.:* **wrench, sprain.**

ricketily, *zf.* **1.** sarsak bir şekilde, sallanarak, düşecek gibi, **2.** sıska/zayıf bir şekilde.

ricketiness, *is.* **1.** sarsaklık, sallanma, **2.** sıskalık, zayıflık.

rickets, *is. patol.* eğrilce, raşitizm, kemik hastalığı: çocuklarda D vitamini ve kalsiyum noksanlığından ileri gelir. **rachitis** *d.d.*

rickettsia, *is., ç.* **-siae/-sias** riketsia: bit ve kenelerde bulunan, tifüs, dağ humması gibi hastalıklara sebep olan mikrop. **rickettsial** : tifüs mikrobunun sebep olduğu, tifüs mikrobu+.

rickety, *sf.* **-etier, -etiest 1.** sarsak, sallanan, sağlam olmayan, düşecek/çökecek gibi. *a ~ chair/table. ~ stairs.* **2.** sıska, cılız, zayıf. *a ~ old man.* **3.** eski, köhne, hurda, harap, bakımsız. *a ~ house. a ~ cab.* **4.** (hareketleri) düzensiz, intizamsız, **5.** eğrilceli, kırbalı, raşitik, kemik hastalığına tutulmuş. ***e.a.- 1.*** *shaky, unsound, unsteady,* ***2.*** *tottering, infirm, feeble, weak-jointed, insecure,* ***3.*** *old, dilapidated,* ***4.*** *irregular.*

rickey, *is., ç.* **-eys** riki: cin, limon suyu ve soda ile yapılmış içki.

rickrack = ricrac, *is.* (bir nevi) su taşı, zikzak şerit/kurdele.

rickshaw = ricksha, *is. bk.:* **jinrikisha.**

ricochet, *is.&f.* **-cheted, -cheting** (veya *Brit.:* **-chetted, -chetting**) **1.** sekme(k), sekerek gitme(k), taşın suya/merminin bir yüzeye eğik olarak çarpıp sekmesi, **2.** sektirme(k), top güllesinin sekerek gitmesi için kullanılan atış yöntemi, **3.** seken mermi. ***e.a.-*** *(f.) rebound, deflect, glance.*

ricotta, *is. It.* çökelik, kesik, bir nevi yumuşak İtalyan peyniri.

rictal, *sf.* açıklık+, ağız açıklığı+.

rictus, *is., ç.* **-tus/-tuses 1.** gaga açıklığı, kuş gagasının açılma miktarı, **2.** (a) ağız açıklığı, (b) açık ağız, (c) ağzı açık sırıtma, (d) yarık, çatlak. ***e.a.- 2.*** *(d) fissure, cleft.*

rid, *gl.f.* **rid/ridded, ridding.** *gen.* **~ of** : **1.** kurtarmak, arıtmak, temizlemek. **to ~ the house of mice/of vermin** : evi farelerden/haşerattan temizlemek, **2.** atmak, defetmek, gidermek, uzaklaştırmak, azat etmek, kurtarmak. *To ~ the mind of doubt. ~ himself of worries/troubles.* **to get ~ of** : başından atmak/savmak, defetmek. *get ~ of the junk.* **3.** *esk. bk.:* **deliver, drive away, 4.** *esk. bk.:* **ride, 5. ridder** : kurtaran, arıtan, temizleyen, savan, defeden, uzaklaştıran kimse. ***e.a.- 1.*** *clear, discumber, free, save, rescue,* ***2.*** *relieve, disembarrass, disencumber.*

ridability, *is.* **1.** (at vb.) binilebilme, **2.** (yol vb.) geçilebilme, gidilebilme, geçit verme.

ridable, *sf.* **1.** (at vb.) binilebilir, **2.** (yol vb.) taşıtla gidilebilir, geçilebilir, geçit verir. **ridably** : geçilebilecek şekilde.

riddance, *is.* **1.** kurtuluş, kurtulma, **2.** defetme, (baştan) savma, atma, uzaklaştırma, **3.** ferahlama, rahatlama, **4. Good ~ = good ~ to bad rubbish!** Geçmiş olsun, çok şükür defolup gitti/ belâyı atlattık/musibetten kurtulduk!

ridden, *f.&sf.* **1.** *bk.:* **ride** (pp), **2.** -e uğramış/maruz kalmış, ... üşüşmüş/istilâsına uğramış. **a tourist-~ country** : turist akınına uğramış memleket. **a rat-~ house** : fareler üşüşmüş/farelerin istilâsına uğramış ev.

riddle[1], *is.* **1.** bilmece, muamma, **2.** şaşırtıcı problem/sorun, anlaşılması zor şey, **3.** esrarengiz kimse/şey, **4.** kalbur, kum vb. elemeye mahsus geniş delikli kalbur. ***e.a.- 1.*** *conundrum, puzzle, enigma, mystery,* ***4.*** *sieve.*

riddle[2], *f.* **-dled, -dling 1.** bilmece söylemek, muamma gibi konuşmak, **2.** bilmece çözmek, (sırrını) açıklamak/izah etmek, **3.** elemek, kalburdan geçirmek, **4.** (kalbur gibi) delik deşik etmek. *to ~ s.o. with bullets.* **5.** eleştirmek, tenkit etmek, paçavraya çevirmek, bozmak, çürütmek, hükümsüz bırakmak, yanlış olduğunu göstermek. **to ~ a theory** : bir kuramı eleştirmek. **to ~ s. o.'s arguments** : birisinin iddialarını/delillerini çürütmek. **administration ~d with corruption** : rüşvet, irtikâp vb. ile bozulmuş bir yönetim. ***e.a.- 3.*** *screen.*

riddler, *is.* **1.** bilmececi, bilmece/muamma gibi konuşan, bilmece çözen, **2.** kalburcu, elekçi, kalburla eleyen kimse.

riddling, *sf.&is.* **1.** muammalı, bilmece/muamma gibi, şaşırtıcı, **2.** bilmece sorma/çözme, **3. ~ly** : şaşırtırcasına, şaşırtacak şekilde, muamma gibi.

ride[1], *f.* **rode** (veya eski: ***rid***), **ridden** (veya eski: ***rid***), **riding 1.** (ata, bisiklete vb.) binmek. **He ~s well** : İyi binicidir. **I can't ~ bicycle** : Bisiklete binemem. **~ one's horse at a fence** : atını bir engele sürmek. **~ hard** : (a) atını vb. alabildiğine/hızlı sürmek, (b) gözü pek binici olmak, **2.** (arabaya) binmek, (araba ile) gitmek, **3.** (omuzda vb.) taşınmak, **4.** (desteği ile/sayesinde) ilerlemek. *riding on his friend's success.* **5.** (bir şeye dayanarak) hareket etmek. *The wheels ~s on shaft.* **6.** (gemi vb.) yüzmek, su üstünde gitmek. *The ship ~s on the waves.* **7.** binilmesi/sürülmesi (rahat vb.) olmak. *This car ~ easily/smoothly.* **8.** binip sürmek/kullanmak, binip gitmek, **9.** (boşlukta) kaymak, (yıldız vb.) hareket etmek, **10.** *(gemi)* demirlemek, demir atmak. **~ at anchor** : demirleyip beklemek. **~ a wave** : dalga ile sürüklenmek, **11.** (kırık kemik vb.) üst üste binmek, **12. let ~** : dokunmamak, kendi hâline bırakmak/terk etmek. *Let the matter ~ until the next meeting.* **13.** *argo* değişmemek, olduğu gibi sürüp gitmek, **14.** zorla yönetmek, hüküm sürmek, zulmetmek. *a country that is ridden by a power-mad dictator.* **~ an idea etc. to death** : bir fikri vb. aşırılığa vardırmak, **15.** (yoldan/bölgeden) geçmek, geçip gitmek, **16.** (binerek) yapmak/etmek. *to ~ a race.* **17.** *k.d.* takılmak, şaka yapmak, alay etmek, **18. ~ down** : (a) (atla vb.) üzerine saldırıp tepelemek/ezmek/çiğnemek, (b) arkasından yetişmek, yenmek, hakkından gelmek, alt etmek, galip gelmek, (c) *den.* halata/makaraya bütün ağırlığı ile asılmak, aşağı çekmek, (d) (ata binmekten vb.) yorgun/bîtap düşmek, **19. ~ for a fall** : (a) dikkatsizce binmek, (b) körü körüne felâkete sürüklenmek, **20. ~ herd on** *k.d.* göz kulak olmak, mukayyet olmak, dikkat/ihtimam göstermek. *Mary rode herd on the small children walking home from school to keep them from running into the street.* **21. ~ high** : başarmak, büyük başarı/muvaffakiyet kazanmak, işleri yolunda gitmek. **He is riding high** : Bütün işleri yolunda. **22. ~ on** : (a) üzerine binmek. *The little boy rode in his father's shoulders.* (b) (sırtında vb.) taşımak. *Shall I ~ you on my back?* (c) (hayvana) binmek. *The king riding on an elephant.* (d) güvenmek, dayanmak, **23. ~ out** : (a) (denizde) fırtınayı selâmetle atlatmak, (b) (başarı ile) dayanmak, tahammül etmek, katlanmak, çekmek, **24. ~ up** : sıvanmak, kıvrılmak, yukarı kaymak/çekilmek. *His sleeve has ridden up. This coat ~s up at the back.*

ride[2], *is.* **1.** (at/ bisiklet/araba vb. ile) gezinti, gezme. **go for a ~** : ata vb. binerek gezinti yapmak. **He takes her out for little ~s in the car** : Ona kısa otomobilgezintileri yaptırır. **He lives only a short bus ~ away** : Evi otobüsle birkaç dakika uzaktadır. **2.** gezinti yolu, gezi, **3.** (ata, bisiklete vb.) binme, biniş, **4.** binit, binilen şey, binek atı/arabası, **5. take for a ~** *argo* (a) öldürmek, katletmek, (b) aldatmak, hile yapmak, faka bastırmak, dolandırmak. ***e.a.- 5.*** *(a) murder, (b) trick, deceive.*

rident, *sf.* gülen, gülümseyen, şen, neşeli. ***e.a.-*** *laughing, smiling, grinning, cheerful.*

rider, *is.* **1.** binici, süvari, (ata, bisiklete vb.) binen, **2.** başka bir şeyin üstüne binen şey, **3.** ek, ilâve, (yasaya vb.) ek madde, **4.** ek kanun/yasa, **5. ~less** : binicisiz, **6. ~ship** : (a) (taşıta) binenler, yolcular, (b) yolcu sayısı.

ridge[1], *is.* **1.** dağ sırası/zinciri, sıradağ, **2.** sırt, bayır, **3.** hayvan sırtı, bel kemiği, **4.** (kumaş vb.) kabartma çizgi, **5.** çatı sırtı, dam tepesi, **6.** resif, **7. ~ and furrow**: sabanın yaptığı sırt ve oluk, **8. ~-beam**: çatı kirişi/direği, **9. ~ pole = ~ board = ridgepiece** : mahya hatılı/kirişi, **10. ~-poled** : mahya hatıllı/kirişli, **11. ridge tile** : mahya kiremidi, **12. ridgeway** : bayır sırtı boyunca giden yol, sırt/tepe yolu.

ridge[2], *f.* **ridged, ridging 1.** sırt/bayır teşkil etmek, **2.** sırt hâline koymak, bayırlaştırmak.

ridgel = ridgeling = ridgil = ridgling, *is.* yarı iğdiş edilmiş tay.

ridgy, *sf.* **ridgier, ridgiest 1.** sırt, bayır, sırtlı, sırt gibi, **2.** kabartma çizgili.

ridicule[1], *is.* **1.** istihza, alay, eğlenme, hiciv, taşlama, yergi, gülünçleştirme, **2.** alay/istihza konusu, **3.** *esk. bk.:* **ridiculousness**. ***e.a.-*** *1. derision, mockery, raillery, sarcasm, satire, irony.* ***k.a.-*** *1. praise.*

ridicule[2], *f.* **-culed, -culing 1.** istihza/alay etmek, alaya almak, eğlenmek, hicvetmek, taşlamak, yermek, gülünçleştirmek, **2. ridiculer** : istihza/alay eden, eğlenen, hicveden, yeren. ***e.a.***- *chaff, twit, satirize, lampoon, deride, mock, taunt, rally.*

ridiculous, *sf.* **1.** gülünç, saçma, manasız, garip, acayip, tuhaf. *She looks ~ in those tight trousers. A ~ plan.* **the ~ side of the situation** : işin tuhaf tarafı, **2. make oneself ~** : âleme gülünç olmak, **3. ~ly** : gülünç/saçma/manasız/garip/acayip bir şekilde, **4. ~ness** : gülünçlük, saçmalık, manasızlık, gariplik, acayiplik. ***e.a.***- *1. absurd, preposterous, laughable, nonsensical, ludicrous, farcial, droll.* ***k.a.***- *1. sensible.*

riding[1], *is.* **1.** biniş, (ata/bisiklete vb.) binme, binicilik, süvarilik, **2.** (İngiltere'de) idarî bölge, Yorkshire kontluğunun üç bölgesinden her biri: *North ~, East ~, West ~.* **3.** (Kanada'da bir milletvekilinin) seçim bölgesi, **4.** idarî bölge: il, ilçe vb.

riding[2], *sf.* **1.** binici+, süvari+, binicilikte/süvarilikte kullanılan. *~ boots/clothes.* **2. ~ breeches** : süvari pantalonu. **breeches** *d.d.* **3. ~ crop**: binici kırbacı. **crop** *d.d.* **4. ~ habit** : kadın binici elbisesi, **5. ~ hood** : kadın binici başlığı, **6. ~ horse** : binek atı, **7. ~ lights** : demirli geminin ışıkları, **8. ~ master** : binicilik hocası, **9. ~ school** : binicilik/süvari okulu, **10. ~ whip** : süvari kamçısı.

ridley, *is., ç.* **-leys** *zool.* (Meksika körfezine mahsus) deniz kaplumbağası *(Lepidochelys olivacea kempi)*

ridotto, *is., ç.* **-tos** maskeli balo (XVIII. yy).

Riemannian geometry, *is.* Riemann geometrisi. **elliptic geometry** *d.d.*

Riemann integral, *is.* Riemann tümlevi/entegrali.

riever, *bk.:* **reaver.**

rifacimento, *is., ç.* **-ti** *It.* (edebî/müzikal uyarlamada) yeni yapım, yeni sahneleme, yeniden yazma/düzenleme, uyarlama, adaptasyon.

rife, *sf.* **1.** yaygın, çok/sık sık rastlanan, salgın, olagelen, hüküm süren, gittikçe artan. **be ~** : yaygın olmak, hüküm sürmek, gittikçe artmak. *Crime is ~ in the slums. Fear was ~ in the people. Ailments thar are ~ during the summer.* **2.** yeni, güncel, cari. *Rumors a bout her are ~.* **3.** çok, bol, mebzul, sayısız. **~ with** : dolu. **~ with error** : yanlış dolu, baştan başa yanlış, **4. ~ly** : yaygın bir şekilde, gittikçe artarak, bol bol, mebzulen, **5. ~ness** : yaygınlık, çok/sık sık rastlanma, gittikçe artma, bolluk, mebzuliyet. ***e.a.***- *1. prevalent, prevailing, common,* **2.** *current, 3. abundant, multitudinous.* ***k.a.***- *3. scarce.*

riff, *is.&f.* **riffed, riffing 1.** (caz) nakarat (yapmak), bir melodiyi sık sık tekrarlama(k), **2.** (sayfaları) çevirmek, karıştırmak. *~ through the pages of a book.* **3.** (bütçede tasarruf için memurun) işine son vermek.

riffle[1], *is.* **1.** *ABD* (a) hızlı su akıntısı, (b) (su yüzündeki) kırışıklık, dalgacık, **2.** (madencilikte) (a) altın ayırma ızgarası: kumdaki altın taneciklerinin aralarına çökelmesi için akarsu dibine taş veya ağaçtan yapılmış ızgara, (b) (bu ızgarayı oluşturan) çubuk, ağaç, taş vb., (c) ızgara aralığı, **3.** su yatağı engebesi, akıntıya engel olan engebe, **4.** engebe üstünden taşıp akan su, **5.** (iskambil kâğıtlarını) karma, karıştırma, **6.** hışırtı, karıştırılan kâğıdın sesi. ***e.a.***- *1. (b) ripple.*

riffle[2], *f.* **-fled, -fling 1.** (akarsu) engebeli bir yerde hızlı akmak, (su yüzünde) kırışıklar/dalgacıklar oluş(tur)mak, dalgalanmak, **2.** çırpınmak, çalkala(n)mak, hızla dönmek/yer değiştirmek/fırlamak, **3.** (iskambil kâğıtlarını) karmak, karıştırmak. ***e.a.***- *1. ripple, 2. flutter, shift, 3. shuffle.*

riffler, *is.* küçük eğe/törpü.

riffraff, *is.* **1.** ayak takımı, (toplumda) aşağı tabaka, **2.** adî/alçak/haysiyetsiz kimse, **3.** süprüntü, döküntü, çörçöp. ***e.a.***- *1. rabble, 3. refuse, rubbish.*

rifle[1], *is.* **1.** (namlusu yivli) tüfek/top, **2.** yiv, **3.** *b.h.* **~s** : tüfekli birlik, tüfekle mücehhez askerî kıt'a, **4. ~ corps** : piyade alayı, **5. ~ pit** : piyade siperi, **6. ~ range** : poligon, atış poligonu/sahası.

rifle[2], *gl.f.* **-fled, -fling 1.** (namluya) yiv açmak, yivlemek, **2.** yağma/talan etmek, çalıp çırpmak, soyup soğana çevirmek, **3.** (bir kimsenin) üstünü aramak, ceplerini boşaltmak. *They ~d my pockets.* **4.** toplamak, almak. *The bees ~ the honey from the flowers.* **5. rifler** : (a) yivci, yiv açan, (b) yağmacı, talancı, soyguncu, çapulcu. ***e.a.***- *2. ransack, rob, 3. search, rob.*

riflebird, *is. zool.* cennet kuşu *(Ptiloris paradisea).*

rifled, *sf.* (namlusu) yivli.

rifleman, *is., ç.* **-men 1.** tüfekli asker, piyade eri, **2.** keskin nişancı.

riflery, *is.* **1.** atıcılık, nişancılık, **2.** atış talimi.

rifling, *is.* **1.** (tüfek/top namlusundaki) yivler, **2.** yivleme, yiv açma, **3.** yağma (etme), talan (etme), soyma, soygun(culuk), çapul(culuk).

rift[1], *is.* **1.** çatlak, yarık, aralık, gedik, rahne, **2.** (ormanda, bulutlar arasında vb.) açıklık, açık alan. *a ~ in the clouds.* **3.** bozuşma, ihtilâf, ara açılması, dostluğun bozulması, **4.** fikir ayrılığı/ihtilâfı, anlaşmazlık. **a ~ in the lute** : iki dost arasında ufak bir ihtilâf. **create a ~ between** : aralarını açmak, araya nifak sokmak, **5.** *jeol.* (a) çatlak, fay, çöküntü, (b) çökük vadi. **~-valley**: çöküntü koyağı, **6.** kütüğün/granitin kolayca yarılabileceği düzlem/doğrultu, **7.** (kütüğün yarılmasından elde edilen) odun, **8. ~less** : çatlaksız, yarıksız, aralıksız, gediksiz. ***e.a.-*** *1. fissure, cleft, chink, crevasse, 3. breach, estrangement, 5. (a) fault.*

rift[2], *gl.f.* **1.** çatla(t)mak, yarı(l)mak, gedik açmak, **2.** *k.d.* geğirmek, **3.** *k.d.* osurmak, yellenmek. ***e.a.-*** *1. split, 2. belch, 3. break wind.*

rig[1], *gl.f.* **rigged, rigging 1.** *den.* (a) gemiyi donatmak, teçhiz etmek, (b) düzenlemek, tanzim etmek, hazırlamak, çalışır hâle koymak, **2. ~ out/up** : giydirmek, giydirip kuşatmak, donatmak, teçhiz etmek, elbise/teçhizat temin etmek. *to ~ out a football team.* **3.** *gen.* **~ up** : hazırlamak, tesis etmek, kurmak, monte etmek. *The girls ~ged up a tent, using a rope and a blanket.* **4.** hile yapmak, hile karıştırmak, (fiyat vb.) hile ile yükseltmek. *to ~ prices.* **to ~ the market** : borsa fiyatları ile oynamak, çıkar sağlamak için sun'î olarak fiyatları değiştirmek. **to ~ a race** : yarışta hile yapmak, **5.** *den.* hareketsiz/âtıl bırakmak, donanımı/teçhizatı sökmek, **6. ~ up** : işlemeye hazırlamak, noksanlarını tamamlamak. ***e.a.-*** *2. fit, 3. assemble, install, prepare, 4. manipulate (fraudulently).*

rig[2], *is.* **1.** *den.* donanım, teçhizat, (seren, direk, yelken vb.), arma, **2.** alet edevat, avadanlık, takım, cihaz. *a hi-fi ~ . a fishing ~ .* **3.** (tam takımı ile) atlı araba, **4.** (petrol) kuyu açma teçhizatı. *a drill ~. an oil ~.* **5.** *k.d.* (eski, modası geçmiş, göze çarpan, gülünç veya belirli bir maksatla giyilen) elbise, kılık, giysi, giyim kuşam. *That was quite a ~ she wore to the party. He looks quite nifty in a butler's rig.* ***e.a.-*** *2. apparatus, equipment, outfit, gear.*

rigadoon, *is.* zıpzıp dansı, zıplayarak oynanan bir dans.

rigamarole, *is. bk.:* **rigmarole.**

rigatoni, *is. It.* kısa düdüklü makarna.

Rigel, *is. astr.* Orion burcundaki parlak yıldız.

rigger, *is.* **1.** armador, **2.** gemi donatıcısı, **3.** vinççi, **4.** makara ve benzeri teçhizatı kullanmakta usta kimse, **5.** uçak kanatlarını, dümen ve kontrol takımını monte eden/ayarlayan usta, **6.** paraşütleri katlayıp devşirerek paket yapan kimse.

rigging, *is.* **1.** (gemi) donanım, arma, **2.** vinçle kaldırma, **3.** *k.d.* giydirme, giydirip kuşatma, donatma.

Rigg's disease, *is. bk.:* **pyorrhea** (2).

right[1], *sf.* **1.** doğru, dürüst. *~ conduct. He did the ~ thing when he told the truth.* **2.** doğru, tam, hatasız, yanlışsız. **~ !** : Tamam! Doğru! *the ~ solution/answer.* **~ enough** : uygun, münasip, elverişli, şayanı kabul, **3.** haklı, insaflı, âdil. **be ~** : haklı olmak. **You're ~ !** Haklısınız, hakkınız var! **4.** sağlam, salim, **5.** sağlıklı, sıhhatli, iyi. **My stomach doesn't feel ~** : Midem iyi değil/rahatsız. **He's not ~ in the head** : Aklından zoru var. **Things will come ~** : Sonu iyi olacak/her şey düzelecek. **6.** düzgün, muntazam, dengeli, **7.** düz (yan), üst (taraf), ön (yüz/cephe), asıl. *the ~ side of a cloth.* **8.** uygun, münasip, müsait, iyi, yeğ, şayanı tercih, isabetli. **That's ~!** Tamam! Doğru! Ha şöyle! **to say the ~ thing at the ~ time** : isabetli/yerinde konuşmak. **He always says the ~ thing** : Daima uygun/isabetli konuşur. **If the weather is ~, we'll go** : Hava iyi/müsait olursa gideceğiz. **get on the ~ side of s.o.** : birinin gözüne girmek, **9.** gerçek, hakikî. *the ~ owner.* **10.** sağ (taraf). *~ hand.* **11.** *b.h.* (politikada) sağcı, tutucu, muhafazakâr, **12.** doğru (çizgi), müstakim. *a ~ line.* **13.** dik, kaim. *a ~ angle.* **14.** *geom.* dik, ekseni tabana dik olan. *a ~ cone.* ***e.a.-*** *1. equitable, honest, fair, lawful, righteous, 2. correct, accurate, true, 3. rightful,*

legal, 4. sound, normal, sane, 5. healthy, well, 6. orderly, well-regulated, 7. principal, front, upper, 8. proper, convenient, suitable, fit, preferable, fortunate, 9. genuine, authentic, 12. straight, direct. ***k.a.- 1-3, 7, 8.*** *wrong, 10. left.*

right[2], *is.* **1.** hak. **a legal ~** : yasal hak. **be in the ~** : haklı olmak. **~ of action** : dava hakkı. **~ of assembly** : toplanma hakkı. **~ to vote** : seçme hakkı. **all ~s reserved** : her hakkı saklıdır/mahfuzdur. **have a good ~** : çok/tamamıyla haklı olmak, **2.** *gen.* **~s** : (yasal/ahlâkî/töresel) haklar, imtiyaz. **human ~s** : insan hakları. **Declaration of Human Rights** : İnsan Hakları Beyannamesi. **by ~s** : usulen, kanunen. **be within one's ~s** : (bir şeyi yapmaya) hakkı/yetkisi olmak. **performing ~s** *tiy.* temsil hakkı/imtiyazı. **exclusive ~s** : öncelik hakkı. **~s and obligations**: haklar ve görevler. **women's ~s** : kadın hakları, **3.** doğruluk, dürüstlük, **4.** adalet, adalete uygunluk, insaf, hakkaniyet, **5.** gerçeklik, hakikat, sıhhat, doğruluk. **to know the ~s and wrongs** : yanlışı doğruyu ayırt etmek, **6.** sağ, sağ taraf/ el, sağa dönüş, (boks) sağ yumruk. **keep to the ~** : sağdan gidiniz. **on the ~** : sağda, sağ tarafta. **The school is on the ~** : Okul sağ taraftadır. **Make a ~ at the top of the hill** : Tepeye çıkınca sağa dön. *Jab with your left and punch with your ~* . **7.** yetki, salâhiyet, **8.** (politikada) sağ kanat, sağcılar, sağcı parti, tutucular, muhafazakârlar, **9.** (askerlikte) sağ kanat/cenah, **10.** (kumaş vb.) yüz, üst taraf. **~ side up** : doğru (ters değil), **11. by ~s** : hak gözeterek, adilâne, hakkaniyetle, **12. in one's own ~** : haklı olarak, hakkını/yetkisini kullanarak, müstakilen, kendi başına. **possess sth. in one's own ~** : resen hak sahibi olmak, **13. in the ~** : haklı, doğru, yasaya uygun, **14. to ~s** *k.d.* düzgün, muntazam, derli toplu. **set to ~s** : düzeltmek, yoluna koymak. *set a room to ~s.* ***e.a.- 11.*** *justly, in fairness, properly, correctly, rightly, 13. correct, 14. into proper order.*

right[3], *zf.* **1.** doğruca, dosdoğru. *~ to the bottom. go ~ home.* **2.** tamamıyla, büsbütün, sonuna kadar, tam. *The house burned ~ to the ground. Windows ~ to the floor. Felt ~ at home.* **3.** hemen, derhal, derakap. *~ after dinner.* **4.** tamamen, aynen, tam, tamam, kesinlikle, tıpı tıpına. *~ at his fingertips. ~ in the middle of the floor.* **5.** haklı olarak, adilâne, adalete uygun şekilde, insaflıca, **6.** doğru (olarak), hatasız/sahih (bir şekilde), gerektiği gibi, lâyıkıveçhile, doğru dürüst. *to guess ~. I knew he wasn't doing it ~ . It's faster to do a job ~ the first time.* **Serves him~!** Oh olsun! Müstahaktır. **7.** tam, kusursuz, uygun, münasip (bir şekilde), dürüst. **to act ~** : dürüst davranmak. *He acted ~ when he told the truth.* **put things ~** : işleri düzeltmek, kusurları gidermek, **8.** iyi, kârlı, yararlı (bir şekilde). *to turn out ~.* **9.** sağa (doğru), sağda, sağ taraf(ın)da. *turn ~ .* **10.** *k.d.* son derece, fevkalâde, pek aşırı, aşırı derecede. *I was ~ glad to be here. A ~ pleasant day.* **11.** (bazı unvanların önünde) pek, çok. *The ~ reverend. The ~ honorable Prime Minister.* **12. ~ and left** : her yerde, her tarafta, her yönde. **Hit out ~ and left** : Hem nalına hem mıhına vurmak. **13. ~ along** : (a) daima, her zaman, zaten, hep. **I knew ~ along that we would win** : Kazanacağımızı zaten biliyordum. (b) kolayca, rahatça, zahmetsizce. *They fixed the engine and the train ran ~ along.* (c) gecikmeden, vakit geçirmeden. *Don't wait for me, go ~ along.* **14. ~ away = ~ off** : derhal, hemen, vakit geçirmeden, anında, derakap. *He promised to do it ~ away.* **15. ~ now** : hemen şimdi, derhal, şu anda. *Stop that ~ now!* **16. ~ on** *argo* tamam, tastamam, tamamıyla, doğru. **go ~ on** : dosdoğru gitmek. **17.** peki, başüstüne, hayhay, olur. *"Come at once!" his mother called. "Right!" he replied.* **18. all ~** : pek iyi, peki, hayhay. **He's all ~** : (a) (sağlığı) iyidir, iyileşti, sıhhatte, bir şeyi yok. (b) kötü adam değildir. ***e.a.- 1.*** *directly, straight, 2. quite, completely, all the way, 3. immediately, promptly, 4. exactly, precisely, 5. uprightly, righteously, 6. correctly, accurately, 7. properly, fittingly, appropriately, suitably, 8. advantageously, favorably, well, 10. extremely, 11. very, 12. on every side, in all directions, 14. immediately, without hesitation, 16. precisely, just, 17. yes, very well.*

right[4], *f.* **1.** doğrul(t)mak, dikleş(tir)mek, dik/düşey duruma gelmek/getirmek. *to ~ a fallen chair. The ship ~ed as the wave passed.* **2.** düzeltmek, tashih etmek, doğrultmak, gerçeklere uydurmak, **3.** düzenlemek, tanzim etmek, yerli yerine koymak, **4.** hakkını gerçekleştirmek/yerine getirmek, öcünü almak, hakkı olan

şeyi almak. *He vows to ~ the injustice done to his family.* **5.** (hakkını/fikrini) savunmak, haklı olduğunu ispat etmek. *He felt the need to ~ himself in court.* ***e.a.- 2.*** *correct,* ***4.*** *avenge,* ***5.*** *justify, vindicate.*

rightabout= right-about, *is.&zf.* **1.** geriye dönüş, **2.** arka, geri, zıt/ters yön, **3.** zıt/ters yönde, gerisin geriye. *Move that chair ~.* **4. ~ turn = ~ face** *As.* (a) (komut) sağdan geriye dön, (b) sağdan geriye dönüş.

right angle, *is.* dik açı.

right-angled, *sf.* dik açılı. **~ triangle** : dik üçgen.

right ascension, *is. astr.* yükseliş açısı: bir yıldızın gök ekvatoru üzerinde ilkbahar güntün eşitlik noktasından doğuya doğru açısal uzaklığı.

Right Bank, *is.* Paris'te Sen nehrinin sağ (kuzey) sahili.

righteous, *sf.* **1.** dürüst, iyi ahlâklı, erdemli, faziletli. *a ~ man.* **2.** ahlâkî, ahlâk kurallarına uygun, doğru. *a ~ act. a ~ decision.* **3.** haklı. *~ anger/indignation.* **4. ~ly** : dürüstlükle, erdemli/faziletli bir şekilde, ahlâk kurallarına uygun/haklı olarak, **5. ness** : (a) doğruluk, dürüstlük, ahlâka uygunluk, (b) doğru/dürüst hareket/davranış/eylem, (c) adalet, haklılık, hakkaniyet, denkserlik, insaf(lılık). ***e.a.- 1.*** *honest, virtuous, good,* ***2.*** *moral.* ***k.a.- 1.*** *evil, wicked.*

right field, *is. (beysbol)* **1.** sağ saha, **2. right fielder** *d.d.* sağ saha oyuncusu.

rightful, *sf.* **1.** makul, yasal, meşru. *the ~ owner of this house. She is the ~ heir to the estate.* **2.** haklı, hak ettiği, lâyık olduğu. *He can now take his ~ place as president.* **3.** haklı, dürüst. *a ~ act.* **4. ~ly** : makul/haklı olarak, yasal/meşru olarak, kanunen, doğrulukla, dürüstlükle, doğru/dürüst bir şekilde. **They must give us what is ~ly ours** : Yasal olarak bizim olanı bize vermek zorundadırlar. **5. ~ness** : yasallık, meşruluk, haklılık, doğruluk, dürüstlük.

right hand, *is.* **1.** sağ el, **2.** sağ taraf/yan, **3.** güvenme, güvenilirlik, emniyet, itimat, **4.** çok güvenilir kimse, becerikli/cerbezeli/her işin hakkından gelen yardımcı, *mec.* sağ el. *Mary is her mother's right hand.*

right-hand, *sf.* **1.** sağ+, sağdaki, sağda bulunan, **2.** sağ el ile, sağ elden, sağ ele, **3.** çok güvenilir, becerikli, cerbezeli, her işin hakkından gelen. *a ~ man.* **4.** *bk.:* **plain-laid**, **5.** *bk.:* **right-handed.**

right-handed, *sf.* **1.** sağ elini kullanan, sağ eli ile iş gören/yazı yazan, **2.** sağ el ile yapılan, **3.** *mak.* (a) soldan sağa (saat ibreleri yönünde) dönen, (b) sağ. *a ~ screw.* **4.** (kapı) sağa doğru açılan. **5. ~ness** : sağ eli ile iş görme/yazı yazma, solak olmayış.

right-handed(ly), *zf.* **1.** sağ eli ile, sağ elini kullanarak, **2.** soldan sağa doğru, saat ibreleri yönünde.

right-hander, *is.* sağ eli ile iş gören/yazı yazan, (beysbol) sağ el ile topu yakalayan.

right-hand man, *is.* çok değerli/yetenekli/güvenilir kimse/yardımcı, *mec.* sağ el. *He is President's ~ ~.*

right-hand rope, *is.* sağa bükülmüş halat.

rightism, *is.* (politikada) sağcılık, tutuculuk, muhafazakârlık. **rightist** : sağcı, tutucu, muhafazakâr.

right-laid, *sf.* sağa (doğru) bükülmüş (halat vb.).

rightly, *zf.* **1.** doğru/tam olarak, gerçeğe uygun bir şekilde, **2.** haklı olarak, dürüstçe, dürüstlükle, doğrulukla, adilâne, **3.** uygunca, münasipçe, elverişli/uygun/münasip şekilde. **e.a.-** ***1.*** *correctly,* ***2.*** *uprightly, honestly, fairly,* ***3.*** *properly, fitly, suitably, aptly.*

right-minded, *sf.* **1.** sağduyulu, doğru düşünür, aklıselim sahibi, makul. *a ~ person.* **2.** dürüst, iyi ahlâklı. *a ~ citizen.* **3. ~ly** : sağduyu ile, doğru düşünerek, aklıselimle, dürüstçe, **4. ~ness** : sağduyu, doğru düşünme, aklıselim; dürüstlük, iyi ahlâk.

rightness, *is.* **1.** doğruluk, yanlışsızlık, hatasızlık, sahihlik, **2.** dürüstlük, erdem(lilik), fazilet, iyi ahlâk, **3.** uygunluk, münasiplik, elverişlilik, yaraşırlık, **4.** *esk.* doğruluk (doğru çizgi hâlinde oluş). ***e.a.- 1.*** *correctness, accuracy,* ***2.*** *integrity, rectitude,* ***3.*** *propriety, fitness,* ***4.*** *straightness, directness.*

righto = right-oh, *ünl. Brit.- k.d.* Tamam! Doğru! Peki! Aferin! Hay hay! Elbet!

right of asylum, *is.* sığınma/iltica hakkı: milletler arası yasaya göre bir elçiliğe/ülkeye sığınanın korunması.

right of search, *is.* arama hakkı: savaştaki bir ülke gemisinin başka gemilerin milliyetini inceleme ve tarafsız ise düşmana harp malzemesi taşıyıp taşımadığını araştırma hakkı. **right of visit and search** *d.d.*

right of way = right-of-way, *is., ç.* **rights-of-ways 1.** (öncelikle) geçme/mürur hakkı, geçiş önceliği, **2.** (geçilmesi caiz olan) yol, **3.** (başkasının arazisinden vb.) geçiş hakkı, **4.** demir yolu rayı döşenecek arazi şeridi, **5.** yollarla kaplı arazi, **6.** üstünden elektrik hattı geçen arazi, **7.** öncelik. *gave the bill the ~ in the Senate.*

right-on = right on, *sf.&ünl. argo* tamam, mükemmel, fevkalâde, doğru, haklı(sın), yaşa!

rights, *sf.&is. bk.:* **civil rights, civil-rights.**

right section, *is.* (eksene) dik kesit. *bk.:* **cross-section.**

right shoulder arms, *As.* tüfek omuza: sağ elle tüfeğin dipçiğinden tutup namlusunu omuza dayama (hareketi ve komutu).

right-to-life, *sf.* yaşama hakkı (yanlısı): çocuk aldırma/kürtaj aleyhtarı (eylem vb.). **right-to-lifer** : yaşama hakkı savunucusu.

right-to-work law = right-to-work legislation, *is. ABD* çalışma hakkı yasası, işe alınmak için sendikaya girme zorunluğunu kaldıran yasa.

rightward, *sf.* sağda, sağa dönük.

right whale, *is. zool.* gerçek balina *(Balaena mysticetus).* Kutup denizlerinde yaşayan iri kafalı bir balina

right wing, *is.* (politika) sağ kanat, sağcılar, tutucular, muhafazakârlar.

right-wing, *sf.* (politika) sağ kanat+, sağ+. **~er** : sağcı tutucu, muhafazakâr.

righty, *zf.&is., ç.-* **ties** *k.d.* **1.** sağ el ile, **2.** sağ elini kullanan (solak olmayan) kimse.

rigid, *sf.* **1.** katı, sert, **2.** (a) eğilmez, bükülmez, esnemez, dimdik, hareketsiz. *a ~ strip of metal.* (b) değişmez. *a ~ schedule.* **3.** şiddetli, sert, değişmez. *~ principles. ~ rules of social behavior.* **4.** titiz, müsamahasız, haşin, müşkülpesent, çok emek, isteyen, zor, sıkı. *a ~ examination. ~ price control.* **5.** sıkı, dakik ölçünlü, oynama payı pek küçük, dar toleranslı. *Lenses ground to ~ specifications.* **6.** *mak.* sert, rijit, esnek olmayan, herhangi iki noktası arasındaki uzaklık dış etkilerle değişmeyen, **7.** *hv.* (a) katı gövdeli (hava gemisi vb.). *a ~ airship.* (b) rotoru tabana tespit edilmiş (helikopter). ***e.a.-*** *1. hard, stiff, 2. unbending, inflexible, immovable, 3. strict, severe, inflexible, austere, stern, 4. rigorous, exacting, unyielding, 5. stringent.* ***k.a.-*** *1, 2, 6. elastic, flexible, 4,5. lax.*

rigidify, *f.* **-fied, -fying 1.** katılaş(tır)mak, sertleş(tir)mek, sabitleş(tir)mek, hareketsiz hâle getirmek/gelmek.

rigidity = rigidness, *sf.* **1.** katılık, sertlik, **2.** eğilmezlik, bükülmezlik, esnemezlik, değişmezlik, **3.** titizlik, müsamahasızlık, haşinlik, müşkülpesentlik, **4.** sıkılık, dakik ölçünlülük, dar tolerans.

rigidly, *zf.* **1.** katı/sert bir şekilde, eğilmeksizin, bükülmeksizin, esnemeksizin, değişmeksizin, **3.** titizlikle, müsamaha etmeksizin, müşkülpesentlikle, **4.** sıkı/dakik bir şekilde, dar toleransla.

rigmarole = rigamarole, *is.* **1.** karışık yöntem, gereksiz ve anlamsız işlemler, dolambaçlı usuller. *I don't imagine you want to go through all that ~ .* **2.** saçma, yave, saçma sapan söz/konuşma, abuk sabuk lâf. *She told me some ~ about the insurance.* ***e.a.-*** *2. nonsense.*

rigor = *(Brit.:* **rigour**), *is.* **1.** (a) şiddet, sertlik, ciddiyet, huşunet. *The ~ of the law.* (b) eğilmezlik, bükülmezlik, **2.** müsamahasızlık, insafsızlık. *To put the law into operation in all its ~.* **3.** meşakkat, eziyet, sıkıntı, zahmet. *The ~s of prison life.* **4.** sert/ciddî/müşkül koşul veya durum, **5.** şaşmazlık, isabet, kesinlik, doğruluk. *The logical ~ of mathematics. The ~ of a scientific proof.* **6.** (iklim/hava) sertlik, şiddet. *The ~s of winter.* **7.** *patol.* ürperme, titreme, hummadan önce duyulan üşüme hissi, **8.** *fizy.* katılaşma, katılık. **~ mortis** : ölüm katılığı, ölümden sonra bedenin katılaşması. ***e.a.-*** *(a) strictness, severity, harshness, (b) inflexibility, stringency, 3. hardship, austerity, 5. accuracy, exactness, 6. severity, 8. rigidity.*

rigorism = *(Brit.:* **rigourism**), *is.* **1.** (tutumda/davranışta/fikirlerde/prensiplerde vb.) şiddet, sertlik, ciddiyet, huşunet, müsamahasızlık, sebat, değişmezlik, dönmezlik, **2.** (yaşayışta, üslûpta vb.) sadelik, imsak, gösterişsizlik. ***e.a.-*** *1. stiffness, severity, rigidity, 2. austerity.*

rigorist(ic) = *(Brit.:* **rigourist(ic)**), *is.&sf.* **1.** (prensip ve eylemlerinde) şiddetli/ sert/ ciddî/ haşin/müsamahasız (davranan), sebatkâr, dönmez, **2.** (yaşayışta, üslûpta vb.) sade, gösterişsiz.

rigoroso, *sf. müz.* şaşmaz/dakik ritimli.

rigorous, *sf.* **1.** şiddetli, sert, ciddî, haşin, değişmez, sabit.*The ~ discipline in the army.* **2.** müsamahasız, insafsız, mutaassıp, **3.** son derece doğru/sahih/dakik, şaşmaz, **4.** (hava/iklim vb.) sert, şiddetli. *a ~ climate.* **5.** *man.&mat.* mantıkî, doğru. *The ~ methods of science.* **6. ~ly** : şiddetle, sert/ ciddî/ haşin bir şekilde, müsamahasızca, insafsızca, son derece doğru/ sahih/dakik bir şekilde, mantıkî olarak, **7. ~ness**: şiddet, sertlik, ciddiyet, haşinlik, değişmezlik, müsamahasızlık, insafsızlık, son derece doğruluk/dakiklik, şaşmazlık. ***e.a.-*** *1. stern, austere, inflexible, severe, 2. uncompromising, 3. accurate, precise, 4. harsh, severe, inclement, 5. exact, strict.* ***k.a.-*** *1. flexible.*

rigwiddie = rigwoodie, *sf. İsk.* zayıf, kuru, cılız, kemikleri çıkmış. ***e.a.-*** *bony, sapless, scrawny.*

rile, *gl.f.* **riled, riling** *k.d.* **1.** kızdırmak, sinirlendirmek, canını sıkmak, **2.** (su vb. ni) bulandırmak. ***e.a.-*** *1. vex, anger, irritate,* **2.** *roil.*

rill, *is.* **1.** küçük dere, çay, **2.** *astr.* **rille** *ş.d.y.* ay yüzeyindeki dar ve derin vadi. ***e.a.-*** *1. rivulet, stream, brook.*

rim[1], *is.* **1.** kenar, özellikle dairesel cismin kenarı. *the ~ of a cup/of a hat.* **2.** kıyı, çevre, çerçeve, **3.** tekerlek, ispiti, kasnak, **4.** jant, **5.** basketbol sepetini tutan halka, kasnak, **6. ~less** : kenarsız, kasnaksız, çerçevesiz. **~less glasses** : çerçevesiz gözlük. ***e.a.-*** *1. lip, edge, border, 2. frame, margin.* ***k.a.-*** *1. center.*

rim[2], *gl.f.* **rimmed, rimming 1.** kenar yapmak/çevirmek, çerçevelemek, kuşatmak. *Trees rimmed the pool.* **2.** (top) basketbol sepetine düşmeden halkasında yuvarlanmak. **3. -rimmed**: çerçeveli. **horn-rimmed glasses** : bağa çerçeveli gözlük.

rime, *is.&gl.f.* **rimed, riming 1.** *bk.:* **rhyme, 2. ~ ice** *d.d.:* kırağı, **3.** kırağılanmak, kırağı tutmak/bağlamak/düşmek, kırağı ile ört-(ül)mek, **4.** don(mak), **5.** cam üzerinde oluşan kırağı, **6.** (ekmek vb.) kabuk, sert tabaka, sert yüzey. ***e.a.-*** *4. frost, 6. crust, incrustration.*

rimer, *is. bk.:* **rhymer.**

rime riche, *is., ç.* **rimes riches** tam kafiye. **identical rhyme, perfect rhyme, rich rhyme** *d.d.*

rimester, *is. bk.:* **rhymester.**

rimefire = rim-fire, *sf.* **1.** tabanı kasnaklı (mermi), **2.** kasnak tabanlı mermi kullanan (silâh).

riminess, *is.* kırağılanma, kırağı ile kaplanma/örtülme, kırağı tutma.

rim lighting, *is. bk.:* **backlighting.**

rimose = rimous, *sf.* **1.** çatlak, yarık(larla dolu). *~ tree bark.* **2. ~ly** : çatlak/ yarık bir şekilde, **3. rimosity** : çatlaklık, yarıklık. ***e.a.-*** *1. chinky.*

rimple, *is.&f.* **-pled, -pling 1.** kırışık, buruşuk, **2.** kırış(tır)mak, buruş(tur)mak. ***e.a.-*** *1. wrinkle, fold, 2. wrinkle, rumple, crease.*

rimrock, *is. jeol.* **1.** çevre kaya : bir yüksek yaylanın doğal sınırını oluşturan kayalık, **2.** taban kaya : çakıl yığınının tabanındaki kaya tabakası.

rimy, *sf.* **rimier, rimiest 1.** kırağılı, kırağılanmış, kırağı tutmuş, kırağı ile örtülü/kaplı, **2.** kırağımsı, kırağı gibi. ***e.a.-*** *frosty.*

rin, *is., ç.* **rin** eski Japon parası, 1/10 sen. 1954 'te tedavülden kaldırılmıştır.

rind, *is.* **1.** kabuk, meyve/peynir kabuğu, dış tabaka. *grated lemon ~ .* **2. ~ed** : kabuklu, kabuk tutmuş. ***e.a.-*** *peel, crust.*

rinderpest, *is. vet. patol.* sığır vebası: sığır ve koyunlarda virüslerin sebep olduğu ateş, ishal ve bağırsaklarda yaralarla beliren öldürücü bir hastalık. **cattle plague** *d.d.*

rinforzando, *sf.&is. müz.* **1.** tele şiddetli vuruş, **2.** tele şiddetle vurularak çalınan. **sforzando** *d.d.*

ring[1], *is.* **1.** yüzük. **wedding ~** : nişan yüzüğü. **gold/diamond ~** : altın/elmas yüzük. **~ finger** : yüzük parmağı, **2.** halka. *a ~ of water. napkin ring. a key ~ . a towel ~.* **3.** halka şeklinde çizgi/şekil/cisim. *dark ~s around the eyes. smoke ~.* **4.** daire, çember. *to dance in a ~.* **5.** çember, kasnak, **6.** (helis, yay, bobin vb. de) halka, **7.** *geom.* daire halkası: eş merkezli iki çember arasındaki alan, **8.** *bot. bk.:* **annual ring, 9.** halka şeklinde ağaç kabuğu, **10.** çember şeklinde dizi(lmiş kimseler), **11.** sirk alanı. **a circus ~**: sirk alanı, **12.** *bk.:* **bullring, 13.** boks/ güreş meydanı, ring, **14.** müsabaka, yarışma, rekabet. *in the ~ for election to senate.* **15.** (yasa/ ahlâk dışı maksatlarla birleşmiş) topluluk, şebeke. *a ~ of dope smugglers. a ~ of corrupt poli-*

ticians. **16.** *kim.* (atomlardan oluşan) halka. *bk.:* **chain**[1] (7), **18.** *astr. bk.:* **ring formation. 19.** *dokuma* **spinning** ~ *d.d.* iplik tezgâhı halkası, **20. make/run ~s around** : (a) çok üstün gelmek, baskın çıkmak, (b) çok daha hızlı koşmak, çok geride bırakmak, **21. throw/toss one's hat in the** ~ *bk.:* **hat**[1] (7). ***e.a.- 2. circle, circlet, hoop, annulus, 5. rim, 11. arena, rink, circle, 14. competition, contest, race, rivalry, 15. gang, mob, syndicate, clique, 16. cycle, 20. (a) surpass, outdo, excel.***

ring[2], *gl.f.* **ringed, ringing 1.** kuşatmak, sarmak, çember içine almak. *Police ~ed the building. An old house ~ed (about) with trees.* **2.** çember/halka yapmak/teşkil etmek/meydana getirmek, **3.** (hayvanların burnuna) halka takmak/geçirmek, **4.** (ağaç kabuğunu) halka şeklinde soymak, **5.** helezonlar hâlinde/halka halka yükselmek, kıvrılarak gitmek. *The road ~s around the mountain.* **6.** yüzük takmak. ***e.a.- 1. encircle, 5. circle.***

ring[3], *f.* **rang, rung, ringing 1.** (zil, çan, telefon vb.) çal(ın)mak, çınla(t)mak. ~ *the bell. The telephone is ~ing. The bell rang loudly.* **2.** ... gibi görünmek/gözükmek/gelmek/benzemek, hissini vermek. **His words ~ false/true** : Sözleri yalana/doğruya benziyor. **3.** zil çalmak, zile (zil düğmesine) basmak. ~ **for a servant** : zil çalarak hizmetçi çağırmak. *She rang for the cook. Just ~ if you need anything.* **4.** *gen.* ~ **out** : (a) ses vermek, çınlamak, çın çın ötmek. *His brave words rang out.* (b) çan sesiyle göndermek. ~ *out the old year.* **5.** yankımak, yankılarla dolmak, **6.** (kulak) çınlamak. *My ears ~.* **7.** (şöhret vb. ile) çalkanmak, **8.** (çan çalarak vb.) ilân etmek, etrafa yaymak. ~ *a person's praises.* **9.** (çınlayarak vb.) ses vermek, **10.** (parayı) tıngırdatmak, tıngırdatarak kalp olup olmadığını anlamak, **11.** *Brit.* telefon etmek, **12.** ~ **a bell** : hatırla(t)mak, tanır/hatırlar gibi olmak. **That name ~s a bell** : Bu ismi hatırlıyorum. **13.** ~ **down the curtain** *tiy.* perdeyi indirmek/kapatmak, **14.** ~ **down the curtain on** : son vermek, sona erdirmek, bitirmek, hatime çekmek, **15.** ~ **(the) changes (on)** *bk.:* **change**[2] (9), **16.** ~ **hollow** : inandırıcı olmamak, boş söz/palavra hissi vermek. **His promises always ~ hollow** : Onun vaitlerine asla inanılmaz. **17.** ~ **in** : (a) çan sesiyle karşılamak. ~ *in the new year.* (b) hile ile getirmek, **18.** ~ **off** *Brit.* telefonda konuşmayı bitirmek, telefonu kapamak. *I'd better ~ off now: the baby's crying.* **19.** ~ **true** : doğru/gerçek gibi gelmek. *His words rang true and I accepted his excuse.* **20.** ~ **up** : (a) *Brit.* telefon etmek, (b) (satış bedelini) kasaya kaydetmek, kasa makinesi ile yazmak, **21.** ~ **up the curtain** *tiy.* perdeyi açmak, **22.** ~ **up the curtain on** : başlamak, girişmek, (hizmete) açmak, küşat etmek, **23.** ~ **with** : ... ile çınlamak. *The cinema rang with the children's laughter.* ***e.a.- 2. seem, sound, 4. resound, 11,19. telephone, 22. begin, inaugurate, initiate.***

ring[4], *is.* **1.** zil/çan sesi, **2.** çınlama, zil sesine benzer ses. **~s of laughter** : kahkaha sesleri, çınlayan kahkahalar, **3.** kuvvetli ses, yankı, aksiseda, akis, **4.** çan dizisi, **5.** telefon etme, telefonla arama. **give s.o. a** ~ : birisine telefon etmek. *Give me a ~ tomorrow.* **6.** zil çalma, **7.** tıngırtı, tınlama, madenî ses, **8.** ahenk, belirli bir anlam taşıyan ses tonu. *a ~ of assurance in his voice. the ~ of truth. a false ~.*

ring-a-ding, *sf.&is. argo* **1.** çok heyecanlı/taşkın/hareketli/telâşlı (kimse), **2.** heyecan, taşkınlık, hareketlilik, cümbüş, **3.** hengâme, karışıklık, keşmekeş. ***e.a.- 2&3. excitement, razzle-dazzle.***

ring-a-levio = ring-a-lievo, *is.* esir almaca oyunu.

ring-around-a-rosy = ring-around-the rosy = ring-a-rosy, *is.* (çocukların) rond oyunu.

ringbark, *gl.f.* ağacın kabuğunu halka şeklinde kesmek.

ringbilled, *sf.* gagası renkli halkalı (kuş).

ring binder, *is.* halkalı dosya.

ringbolt, *is.* halkalı cıvata, mapa, halka başlı vida.

ringbone, *is. vet. patol.* (atlarda topallamaya sebep olan) topuk nasırı, topuk kemiğinde şişme.

ringdove, *is. zool.* **1.** tahtalı *(Columba palumbus):* boynunun iki yanında beyaz benek bulunan güvercin, **2.** halkalı güvercin *(Streptopelia risoria):* boynu yarım halka şeklinde siyah tüylü güvercin.

ringed, *sf.* **1.** yüzüklü, halkalı, yüzük/halka taşıyan/takan, **2.** halka halka, halkalarla süslü, **3.** halka ile çevrili, **4.** halka biçiminde, halkaya benzer. *a ~ growth.* **5. ~ lizards** *zool.* iki yönlü kertenkelegiller, **6. ~ plain** *bk.:* **walled plain, 7. ~ snake** *bk.:* **ring-neck snake.**

ringent, *sf.* **1.** ağzı açık, **2.** *bot.* (yaprakları) ayrık, ayrık yapraklı. *a ~ corolla.*

ringer, *is.* **1.** çevreleyen/kuşatan/halka gibi saran şey/kimse, **2.** (oyunda atılıp kazığa geçirilen) halka, nal, **3.** çan/zil çalan kimse/şey, **4.** zil/çıngırak (düzeni), **5.** zil gibi ses çıkaran, gürültücü, zırıltılı (kimse/şey), **6.** *argo* hakkı olmadan hile ile yarışa giren kimse/at, sahte, düzmece, **7.** *argo gen.* **a dead ~ for** : tam benzer, başka birine tıpkı/ tıpatıp benzeyen kimse. **He is a (dead) ~ for John** : Tıpkı John'a benziyor. ***e.a.-*** *6. impostor, fake.*

Ringer's solution, *is. ecz.* Ringer çözeltisi: fizyoloji denemelerinde kullanılan NaCl, KCl, CaCl2 çözeltisi.

ring formation, *is.* (ay yüzeyinde etrafı duvar gibi dik) yüksek yayla/çukur ova, krater.

ring frame, *bk.:* **ring-spinning frame.**

ring gear, *is. mak.* halka dişli, iç tarafı dişli halka.

ringgit, *is., ç.* **ringgit** Malezya lirası.

ringhals, *is., ç.* **-hals, -halses** *zool.* tüküren kobra *(Hemachatus hemachatus):* zehirini tükürür gibi fırlatan Afrika kobra yılanı.

ringing, *sf.* **1.** berrak ve gür sesli. *a ~ baritone.* **2.** kesin, kat'î, şüphe götürmez, şüpheye yer vermeyen, münakaşa kabul etmeyen. *a ~ condemnation of immorality.* **3. ~ly** : (a) berrak ve gür sesle, çın çın öterek, (b) kesinlikle, kat'iyetle, şüpheye yer vermeyecek şekilde. ***e.a.-*** *1. resounding, 2. decisive.*

ringleader, *is.* elebaşı, haydut/eşkiya başı, (yolsuz/yasa dışı işlerde) tertipçi/idareci.

ringless, *sf.* yüzüksüz, halkasız, çembersiz.

ringlet, *is.* **1.** saç lülesi, **2.** *esk.* ufak halka/yüzük. ***e.a.-*** *1. curl.*

ringmaster, *is.* (sirkte) sunucu, takdimci.

ringneck, *is.* halka gerdan: boynunda halka bulunan kuş/hayvan.

ring-necked, *sf.* halkalı, halka gerdanlı: boynunda halka bulunan (kuş vb.). **~ duck** : halkalı ördek *(Aythya collaris),* **~ pheasant** : halkalı sülün *(Phasianus colchicus).*

ringneck snake = ring-necked snake = ring snake = ringed snake, *is. zool.* halkalı yılan, *(Diadophis):* boynunda sarı, turuncu halka bulunan küçük zehirsiz yılan (K Amerika).

ring ouzel, *is. zool.* kolyeli ardıç kuşu *(Turdus torquatus).*

ring plover, *is. zool.* halkalı yağmur kuşu *(Charadrius).*

ringside, *sf.&is.* **1.** ringe/sirk sahnesine yakın (yer), **2.** iyi/yakından görüş sağlayan (yer).

ringsider, *is.* ringe/sirk sahnesine yakın seyirci.

ring spinning frame = ring frame = ring spinner, *is.* halkalı çıkrık/eğirme makinesi.

ring spot, *is.* halka benek: halka şeklinde sarı/morumsu lekeler şeklinde görülen bitki hastalığı.

ringstraked = ringstreaked, *sf. esk.* halka benekli, halka şeklinde çizgileri olan.

ringtail, *is.* **1.** *bk.:* **raccoon, 2.** *bk.:* **cacomistle, 3.** *bk.:* **capuchin** (1).

ring-tailed, *sf.* **1.** halka kuyruklu: kuyruğunda renkli halkalar olan, **2.** kıvrık kuyruklu. *a ~ dog.* **3. ~ lemur** : kedi makisi *(Lemur catta).*

ringtoss, *is.* halka atma: halkayı atıp bir kazığa geçirme oyunu.

ringworm, *is. patol.* mantar hastalığı.

rink, *is.* **1.** kayak buzu: bina içinde buz kayağı yapılan düz yüzeyli buz alanı, **2.** patinaj alanı: bina içinde tekerlekli kayak yapılan tahta zemin, **3.** kayak evi: içinde buz/tekerlekli kayak yapılan bina, **4.** buzkaydırak alanı, **5.** kayak yapan takım.

rinktum ditty, *is.* kızartılmış ekmek üstünde baharatlı salça ve yumurta.

rinky-dink = rinky-tink, *sf.&is. argo* hırpanî, pejmürde, kılıksız, eski püskü, modası geçmiş (kimse/şey). ***e.a.-*** *shabby, shoddy, cheap, worn-out, outmoded, corny.*

rinse, *is.&f.* **rinsed, rinsing 1.** çalkama(k), hafifçe yıkama(k). *to ~ a cup. to ~ mouth.* **2.** durulama(k), yıkayarak sabununu giderme(k), **3.** çalkalama suyu, **4.** saçı boyamadan önce bol su döküp sabununu giderme, **5. rinsable = rinsible**: çalkalanabilir, durulanabilir, **6. rinser** : çalkalayan, durulayan, durulama kabı.

rinsing, *is.* **1.** çalkama, durulama, **2.** *gen.* **~s** : çalkalama suyu/sıvısı, **3.** *gen.* **~s** : tortu, çökelti. ***e.a.-*** *1. rinse, 3. dregs, residue.*

riot[1], *is.* **1.** gürültü, patırtı, hengâme, velvele, şamata, **2.** isyan, ihtilâl, kıyam, ayaklanma, baş kaldırma. **call in the army to put down a riot**: isyanı bastırmak için orduya başvurmak, **3.** kargaşalık, hengâme, **4.** ahlâksızlık, günahkârlık, sefahat, ahlâksız yaşantı, **5.** cümbüş, işret, eğlenti, **6.** hezeyan, taşkınlık, **7.** göz alıcı görünüş, şaşaa, parlaklık, ihtişam, gösteriş, nümayiş. *The garden is a ~ of colors with all those roses.* **8.** *k.d.* son derece gülünç/komik/eğlendirici şey/kimse. *I hear the new show is a ~ , let's go and see it.* **9. run ~** : (a) azmak, işi azıtmak, başıboş/sorumsuz hareket etmek, gemi azıya almak, azgınlık/taşkınlık yapmak, ele avuca sığmamak, kontroldan çıkmak, (b) (bitki) azmanlaşmak, dal budak salmak, her tarafı sarmak. ***e.a.- 1.*** *outbreak, brawl, fray, melee,* ***3.*** *uproar, tumult, disturbance,* ***4.*** *profligacy, debauchery,* ***5.*** *revelry,* ***6.*** *outbreak.*

riot[2], *f.* **1.** gürültü/ patırtı/şamata etmek, kargaşalık/ hengâme çıkarmak, azmak, işi azıtmak, kudurmak. *The crowds are ~ing for more pay.* **2.** isyan etmek, ayaklanmak, baş kaldırmak. *They ~ed against the government.* **3.** sefih/ ahlâksız hayat sürmek, sefahat içinde yaşamak. **~ in** : sefahate dalmak. *a wicked king who ~ed in evil living.* **4.** (para) har vurup harman savurmak, (zaman/para) israf etmek. ***e.a.- 1,2.*** *brawl, fight,* ***3.*** *carouse.*

Riot Act, *is.* **1.** İsyan Yasası: İngiltere'de 1715 'te yapılan ve izinsiz toplanarak dağılma emrine uymayan on iki kişi veya daha fazla topluluğu suçlu tutan yasa, **2. read the riot act** : azarlamak, paylamak, tekdir etmek; gürültünün kesilmesini emretmek; suçlamak, itham etmek. ***e.a.- 2.*** *reprimand, censure.*

riot gun, *is.* isyan bastırma tüfeği, yaralamaktan ziyade korkutan kısa namlulu tüfek.

riotous, *sf.* **1.** isyankâr, isyan niteliğinde, isyan edici, baş kaldırıcı, **2.** isyan/kıyam eden, isyana katılan ayaklanan, baş kaldıran (kimse), **3.** sefih, ahlâksız, çapkın. *~ living.* **4.** cümbüşlü, gürültü ve çılgınca eğlence içinde geçen. *They spent a ~ night drinking and singing.* **5.** huzur bozucu, gürültülü patırtılı, şamatalı, sükûneti bozan. *~ laughter.* **6.** *k.d.* çok tuhaf/gülünç/ komik, **7.** *bk.:* **abundant, exuberant, 8. ~ly** : isyankârane, isyan edercesine; gürültü ile; sefih/ ahlâksız bir şekilde, çapkınca, **9. ~ness** : isyankârlık, asilik, baş kaldırma, ayaklanma; gürültücülük; sefahat, ahlâksızlık, çapkınlık. ***e.a.- 3.*** *loose, wanton, dissolute, profligate,* ***4.*** *boisterous, uproarious, disorderly, loud,* ***6.*** *funny.*

riot squad, *is.* toplum polisi, ayaklanma ve isyanı bastıran polis ekibi.

rip[1], *f.* **ripped, ripping 1.** (hızla çekip) yırtmak, (şiddetle) parçalamak, parça parça etmek. **~ open**: yırtıp açmak, deşmek, karnını delmek, **2.** (keresteyi) dilmek, yarmak, kesmek, **3.** yırtılmak, parçalanmak, dilinmek, yarılmak, kesilmek, **4. ~ out** : (öfke, şiddet vb. ile) söylemek, bağırmak, (küfür) savurmak. *He ~ped out an oath.* **5.** *k.d.* (a) (hızla) atılmak/koşmak/ fırlamak. **~ along** : alabildiğine koşmak, (b) **~ into** : (bedenen/sözle) tecavüz etmek, üzerine atılmak, **6.** (hızla) vurmak/çarpmak, (tokat vb.) aşketmek, **7. ~ off** *argo* (a) çalmak, aşırmak, yürütmek, (b) soymak, soyup soğana çevirmek, fahiş ücret almak. *They really ~ped us off at that hotel.* (c) sömürmek, istismar etmek, dolandırmak, kandırmak. *The local shopkeepers were all trying to ~ off the tourists.* ***e.a.- 1.*** *tear, slash,* ***2.*** *saw,* ***3.*** *split,* ***4.*** *spit out,* ***5.*** *(a) rush, (b) assail,* ***6.*** *hit,* ***7.*** *(a) steal, pilfer, (b) rob, steal, (c) exploit, fleece, swindle.*

rip[2], *is.* **1.** yarık, yırtık, **2.** girdap, anafor, **3.** *k.d.* ahlâksız/sefih/adî kimse, çapkın, hovarda, **4.** ihtiyar/işe yaramaz at. ***e.a.- 1.*** *cut, laceration, rent, tear,* ***2.*** *riptide,* ***3.*** *libertine.*

R.I.P. = RIP, *[=requiescant in pace]* Allah rahmet eylesin, huzur içinde yatsın(lar).

riparian, *sf.* **1.** nehir kenarında bulunan, su kıyısında büyüyen, **2. ~ right** *huk.* sulama hakkı.

riparious, *sf.* su kıyısında yaşayan/ büyüyen (bitki/hayvan).

rip cord, *is.* **1.** paraşüt ipi, paraşütü açan kollu ip, **2.** balonu çabuk indirmek için gaz torbasını açan ip.

rip current, *is.* girdaplı akıntı.

ripe[1], *sf.* **riper, ripest 1.** olgun, olmuş, olgunlaşmış. *~ fruit/apple/corn.* **2.** yetişmiş, kemale ermiş, **3.** mükemmel gelişmiş, **4.** (manen) olgun(laşmış), kâmil, bilgili, akıllı. *I must ask someone of ~r judgment.* **5.** (beden ve zihni) geliştiren, olgunlaştıran. *of ~ years.* **6.** (zaman)

ilerlemiş. **a ~ old age** : ilerlemiş ihtiyarlık çağı, **7.** (fikir, plân vb.) (uygulamaya) hazır, tekemmül etmiş, (uygulama) zamanı gelmiş. **a plan ~ for execution** : uygulamaya hazır plân, **8.** hazır, müheyya. *The army is ~ for attack.* **9.** (zaman) uygun, elverişli, müsait. **I will tell her when the time is ~ (for it)** : Münasip bir zamanda (zamanı gelince) ona söyleyeceğim. *The time is ~ for a counter-attack/for war/for revolution.* **10.** eski ve lezzetli. *~ cheese.* **11.** *k.d.* (koku) keskin, nahoş, pis. *He smelled rather ~ and she moved away from him.* **12. ~ly** : olgunca, olgun bir şekilde, olgunlukla. ***e.a.- 1-3.*** *mature, grown, aged, mellow,* ***6.*** *advanced,* ***8.*** *ready,* ***9.*** *suitable, opportune, fit, auspicious,* ***10.*** *mellow,* ***11.*** *pungent, strong, unpleasant.* ***k.a.- 1-3.*** *unripe, immature.* ***NOT:*** **RIPE** daha ziyade meyve, sebze, hububat vb. gibi yiyecekler için kullanılır: *a ripe harvest.* **MATURE**, canlılara uygulanır ve bedenen, ruhen ve manen olgunluk ifade eder: *a mature animal/tree. a mature person / judgment.* **MELLOW**, meyveler için kullanılır ve tam kemale ermiş, yumuşak, sulu, tatlı ve olgun demektir: *a mellow fruit, mellow flavor.*

ripe[2], *gl.f.* **riped, riping** *İsk.&Brit.- k.d.* ***1.*** *bk.:* **cleanse**, ***2.*** (iyice/baştan başa/inceden inceye) muayene etmek, gözden geçirmek, incelemek, ***3.*** *bk.:* **search.**

ripen, *f.* **1.** olgunlaş(tır)mak, kemale er(dir)mek, **2.** mükemmelleş(tir)mek, hazırlamak, uygun/müsait hâle getirmek, **3.** (peynir vb.) bekleterek lezzet ve rayihasını artırmak, **4. ~er** : olgunlaştıran, kemale erdiren. ***e.a.- 1.*** *mature.*

ripeness, *sf.* olgunluk, erginlik, kemal.

ripoff = rip-off, *is. argo* **1.** soygun(culuk), hırsızlık, soyma, aşırma. *30 dollars a ticket for that show is a ~.* **2.** sömürme, istismar (etme), aldatma, kandırma, hile (yapma), dolandırma, **3.** soyguncu, hırsız, **4.** fahiş fiyatlı, mal, **5.** adî/değersiz/tapon mal. ***e.a.- 2.*** *exploitation,* ***3.*** *thief.*

ripost = riposte, *is.&f.* **-posted, posting 1.** (kılıç oyununda) çabuk hamle (yapmak), hızlı karşılık (vermek), **2.** (söze/eyleme karşı) anî cevap (vermek), sür'atle ve zekice mukabele (etmek). ***e.a.- 2.*** *retort.*

ripper, *is.* **1.** yırtıcı/ yırtan/parçalayan/kesen/dilen/yaran (şey/kimse), **2.** kesici/parçalayıcı alet, bıçkı, testere vb., **3. double ripper** *d.d.* çift kızak, **4.** *Brit.-argo* ince eleyip sık dokuyan kimse, dikkatli, müdekkik, inceleyici, işinin ehli ve becerikli kimse, son derece iyi/fevkalâde şey/kimse.

ripping, *sf.* **1.** yırtan, kesen, yaran, parçalayan, **2.** *Brit.-argo* mükemmel, çok güzel, harikulâde, âlâ, muhteşem, enfes. **I had a ~ good time** : Çok güzel/eğlenceli vakit geçirdim. **~ bar** *bk.:* **pinch bar.** ***e.a.- 2.*** *excellent, splendid, fine, delightful.*

ripple[1], *f.* **-pled, -pling 1.** (sıvı yüzeyi) kırış(tır)mak, hafifçe dalgalan(dır)mak, **2.** dalgalanarak akmak, çağlamak, inip çıkarak gitmek. *The canoe ~d through the water.* **3.** (katı yüzey) pürüzlü/dalgalı olmak, **4.** (ses tonu/perdesi) dalgalanmak, yükselip alçalmak. *Laughter ~d over the audience.* **5.** dalgalı bir şekil vermek, **6.** (elbise/etek vb.) dalgalanarak yerde sürünmek. *Her dress ~d to the floor.* **7.** (haber vb.) çalkalanmak, dalga dalga yayılmak. *The news gradually ~d outwards.* **8.** keten tohumunu (tarakla) ayırmak. ***e.a.- 1.*** *wave, undulate, purl, ruffle, curle, dimple.*

ripple[2], *is.* **1.** (sıvı yüzeyinde) kırışıklık, hafif dalga(lanma), **2.** (saç vb.) dalga(lanma), kıvrım, kıvrıntı, kıvırcık, **3.** *ABD* küçük çağlayan/şelâle, **4.** dalgalanan/yükselip alçalan şey. *a ~ of laughter. a ~ of conversation.* **5. ~ mark** *d.d.* kumda rüzgâr veya akarsuyun oluşturduğu iz, **6.** keten tarağı, keten tohumunu ayırmaya yarayan tarak.

rippler, *is.* **1.** tarakçı, keten tohumunu tarakla ayıran kimse, **2.** tarak, keten tarağı.

ripplet, *is.* küçük keten tarağı.

ripply, *sf.* **1.** hafif dalgalı, hâreli, kırışık, **2.** kırışan, ürperen, hafifçe dalgalanan, **3.** çağlayan (su gibi ses çıkaran).

ripproof, *sf.* yırtılmaz, dikişleri sökülmez.

riprap, *is.&f.* **-rapped, -rapping 1.** kırma taş, temel vb. için kullanılan taş parçaları, **2.** gayrimuntazam taş yığılarak yapılan temel veya duvar, **3.** taş yığmak, taş yığarak takviye etmek.

rip-roaring, *sf. k.d.* şen, neşeli, taşkın, kabına sığmayan, gürültücü. ***e.a.-*** *riotous, boisterous.*

ripsaw, *is.* bıçkı, testere, hızar.

ripsnorter, *is. k.d.* **1.** çok heyecan veren/fevkalâde şey/kimse. *The finale was a ~ .* **2.** son derece kuvvetli/zorlu/cebbar/haşin kimse.

riptide, *is.* girdap dalgası, girdap yaratan dalga.

Ripuarian, *sf.&is.* IV. yy. da Ren nehri kıyılarında ve Köln civarında yerleşmiş Franklar veya bunların yasaları (ile ilgili).

Rip Van Winkle, *is.* çok eski kafalı kimse, Washington Irwing'in eserindeki yirmi yıl uyuduktan sonra uyanıp tamamen değişmiş bir dünya gören kahraman.

rise[1], *f.* **rose, risen, rising 1.** kalkmak, ayağa kalkmak. **to ~ from table** : sofradan kalkmak, **2.** (uyanıp) yataktan kalkmak, **3.** (saç vb.) dikleşmek, dimdik olmak. **My hair rose** : Saçlarım dimdik oldu, **4.** ayaklanmak, isyan etmek, baş kaldırmak. *People rose against the tyrant.* **5.** yükselmek. *The castle ~s in the distance. The barometer is rising.* **6.** (bitki) bitmek, büyümek, gelişmek, **7.** (yukarı) çıkmak, baş göstermek, **8.** gözükmek, meydana çıkmak/gelmek, hasıl olmak, **9.** (fırtına vb.) çıkmak, başlamak, **10.** (olay vb.) çıkmak, zuhur etmek, vuku bulmak, vukua gelmek. *A quarrel rose between them.* **11.** doğmak, neşet etmek, kaynaklanmak, çıkmak. *The river Rhine ~s in Switzerland.* **12.** yükselmek, yukarı çıkmak, terfi etmek. *The cliff ~s to 200 feet. He rose to the rank of general.* **13.** (güneş/ay) doğmak. *The sun ~s in the east.* **14.** dikilmek, (yukarı doğru) uzamak, çıkıntı yapmak, **15.** bayır/yokuş yukarı çıkmak, (meyil) dikleşmek. *The ground ~s here.* **16.** (ekonomi vb.) gelişmek, ilerlemek, artmak, çoğalmak, zenginleşmek, **17.** (balık) yem için su yüzüne çıkmak, **18.** *gen.* **~ to** : erişmek, ulaşmak, seviyesine çıkmak, becermek, başarmak. **to ~ to the occasion** : fırsattan yararlanmak, fırsatı kaçırmamak. **He didn't ~ to it** : Fırsatı kaçırdı, beceremedi. **19.** şenlenmek, neşelenmek, içi açılmak, ferahlamak. **Her spirit rose** : Maneviyatı kuvvetlendi, gönlü ferahladı. **20.** (öfkesi) kabarmak, kanı beynine çıkmak. *to feel one's temper rising.* **21.** (su seviyesi) yükselmek, (nehir) kabarmak/şişmek. *The river rose after the rain.* **22.** (hamur) kabarmak, mayalanmak. *Dough ~s.* **23.** (fiyat) yükselmek, (paha/rağbet) artmak, revaç bulmak. *prices are rising. Everything has risen in price.* **24.** değerlenmek, kıymetlenmek, değeri/kıymeti artmak/yükselmek. **25.** (humma vb.) şiddetlenmek, (renk) koyulaşmak, **26.** (ses) tizleşmek, şiddetlenmek, yükselmek. *Her voice rose to a shriek. The tone rose higher and higher.* **27.** (toplantı/gündem) kapatmak, ertelemek, son vermek, tatile girmek. **The House passed the bill before rising** : Meclis yasayı kabul ederek toplantıya son verdi. **Parliament will ~ next week** : Meclis gelecek hafta tatile giriyor. **28.** dirilmek, ölümden kurtulmak, ölüm yatağından kalkmak. **Did Christ really ~ from the dead?** Hz. İsa gerçekten dirildi mi? *mec.* postu yırtmak, **29.** yükseltmek, dikmek, **30.** *den.* ufukta gözükmek, **31. ~ above** : (a) umursamamak, kale almamak, önem vermemek, tenezzül etmemek, seviyesine inmemek, hiçe saymak, aldırış etmemek. *to ~ above an insult.* (b) (kusur vb.) yenmek, galebe çalmak. **to ~ above one's misfortune** : talihsizliği yenmek. ***e.a.- 1.*** *get up,* ***4.*** *rebel, revolt,* ***8.*** *appear,* ***10.*** *occur, happen,* ***11.*** *originate, issue, begin,* ***12.*** *ascend, mount,* ***14.*** *extend, project,* ***16.*** *succeed, advance,* ***22.*** *swell, puff up,* ***31.*** *(a) ignore, be indifferent (b) dominate, conquer.* ***k.a.-*** ***12.*** *descend,* ***16.*** *fail.* ***NOT:*** **RISE** ve **RAISE** fiilleri çok defa yanlışlıkla eş anlamlı gibi kullanılırlarsa da, eş anlamlı değildirler. **RISE** fiili genellikle nesne almaz: *A person rises from a chair. The child rose from the ground.* **RAISE** fiili ise daima soyut veya somut bir nesne alır: *He raised his hat. He raised the child from the ground. He had raised a question.*

rise[2], *is.* **1.** kalkma, kalkış, **2.** (güneş vb) doğma, doğuş, yükseliş, **3.** (rütbe, servet, nüfuz, itibar vb) yükselme, yükseliş terfi, artış. **The ~ and fall of the Roman Empire** : Roma İmparatorluğunun yükselişi ve düşüşü. **4.** (su seviyesi vb) yükselme, yükseliş (miktarı), **5.** (fiyat/değer) artış, yükselme, pahalılaşma. **another ~ in food cost** : gıda fiyatlarında yeni bir artış. **a ~ in the cost of living** : hayat pahalılığı, **6.** *Brit. bk.:* **raise**[2], **7.** şiddetlenme, (sıcaklık derecesi vb) yükseliş, yükselme. **~ and fall** : yükseliş ve alçalış/düşüş. *The ~ and fall of the temperature is caused by the wind.* **8.** (ses) tizleşme, kuvvetlenme, **9.** *mim.* tavan yüksekliği, merdiven basamağı yüksekliği, **10.** çıkış, başlangıç, memba, kaynak, **11.** zuhur, meydana çıkma. *The ~ of a new talent.* **12.** (yukarı) uzantı (miktarı), **13.** bayır, yokuş, tümsek. *a ~ in the road. Sit at*

the top of a small ~. **14.** (balık) su yüzüne çıkış, **15. get/take a ~ out of** : *k.d.* (a) kışkırtmak, tahrik etmek, kızdırmak. *He got a ~ out of John by making a joke about his sister.* (b) (beklenen cevabı) hatırlatmak, ipucu vermek, **16. give ~ to**: doğurmak, üretmek, meydana getirmek, hasıl etmek, sebep olmak. *The use of drugs has given ~ to a lot of crime.* ***e.a.- 15.*** *(a) provoke, (b) evoke,* ***16.*** *originate, produce, cause.*

riser, *is.* **1.** (yataktan) kalkan. **to be an early/late ~** : erken/geç kalkmak. *He is an early ~.* **2.** merdiven basamağının düşey yüzü

rishi, *is.* (Hinduizm) âlim, şair.

risibility, *is.,ç.* **-ties 1.** *gen.* **risibilities** : gülebilme (yeteneği/eğilimi), şakadan/mizahtan anlama, **2.** kahkaha, gülme. ***e.a.- 2.*** *laughter, hilarity.*

risible, *sf.* **1.** gülebilen, gülme tabiatında/ eğiliminde olan, tuhaf şeylere gülen, **2.** güldürücü, gülünç, tuhaf, komik. *We found the whole ceremony quite ~.* **3.** kahkaha+, gülme+. ***e.a.- 2.*** *laughable, comical, ludicrous, funny, amusing.*

rising, *sf.&zf.&is.* **1.** yükselen, artan, doğan. *~ smoke.* **2.** kalkan, **3.** büyüyen, ilerleyen, gelişen, olgunlaşan, gelişme/büyüme çağında olan. **~ generation**: genç/yeni kuşak. **a ~ young actress**: geleceği parlak genç aktris, **4.** *ABD-k.d.* -den biraz fazla, -den ziyade, **5.** *ABD-k.d.* -e yaklaşan/yakın, hemen hemen ..., ... süren. **a lad ~ sixteen** : on altı yaşına yaklaşan delikanlı, **6.** isyan, ayaklanma, baş kaldırma, **7.** çıkıntı, tümsek, yükseklik, yüksek bir yer/şey, **8.** yükseliş. ilerleyiş, kalkınma, **9.** maya, hamuru kabartan şey, **10. ~ rhythm** : kuvvetlenen vezin: birkaç hafif heceden sonra kuvvetli hecelerden oluşan vezin. ***e.a.-3.*** *growing, maturing,* ***5.*** *almost, in approach of, well-nigh,* ***6.*** *insurrection, rebellion, revolt,* ***7.*** *projection, prominence.*

risk[1], *is.* **1.** tehlike, dokunca, şans, baht. **at ~** : tehlikede. *The disease is spreading and all children under 5 are at ~.* **at the ~ of**: ... pahasına, -yi göze alarak. **He saved my life at the ~ of losing his own** : Kendi hayatını kaybetmeyi göze alarak beni kurtardı. **run/take ~s/a ~** : tehlikeye atılmak, tehlikeyi/zararı göze almak. *You are running a big ~ in trusting him.* **2.** (sigorta) (a) risk, riziko, kayıp/hasar/zarar olanağı. **at your ~** : zarar ve ziyan size ait (olmak üzere), zarar ve tehlikenin sorumluluğu size ait, (b) bu olanağın mertebesi, (c) sigorta şirketinin kaybedebileceği miktar, (d) (riziko arz eden) sigortalı, sigorta edilen kimse/şey, (e) sigorta şirketinin yükümlülüğü. *take ~ on a cargo.* **3. ~ capital** : riskli bir işe yatırılan sermaye. ***e.a.- 1.*** *venture, peril, jeopardy, hazard, danger,* ***3.*** *venture capital.*

risk[2], *gl.f.* **1.** tehlikeye atmak/maruz bırakmak, tehlikeyi/ölümü/zararı göze almak. *to ~ one's life to save another.* **2.** bahta bırakmak, cesaret edip girişmek, cür'et etmek, tehlikeli/sonu şüpheli işe atılmak. *He ~ed his parents' anger by marrying me.* ***e.a.-1.*** *imperil, endanger, hazard, jeopardize,* ***2.*** *dare, venture upon.*

risky, *sf.* **1.** tehlikeli, dokuncalı, riskli, rizikolu, zarar ve ziyan olasılığı fazla, **2.** açık saçık, müstehcen. *a ~ story.* **3. riskily** : tehlikeyi/ riski göze alarak, **4. riskiness :** risk, tehlike, tehlikeli oluş, zarar ve ziyan olasılığı. ***e.a.- 1.*** *hazardous, perilous, precarious, chancy,* ***2.*** *bk.:* **risqué.**

Risorgimento, *is. It.* İtalya'da hürriyet ve birlik hareketi (1750-1870).

risotto, *is.* etli, baharatlı ve peynirli pirinç pilâvı.

risqué, *sf.* uygunsuz, müstehcen, açık saçık, edebe aykırı, ayıp. *a ~ story /joke/ play. y.a.- off-color, racy, ribald, suggestive, bold, daring, indecent, obscene, pornographic, vulgar, spicy.*

rissole, *is.* kıymalı yufka böreği.

rissolé, *sf. Fr.* yağda kızartılmış.

risus, *is.* gülme, gülüş, sırıtma. **~ sardonicus** : sayrılı sırıtma: tetanos vb. gibi hastalıklarda yüz kaslarının kasılıp sırıtır gibi görünmesi.

ritardando, *sf.&is.,ç.* **-dos** *müz.* gittikçe yavaşlayan (tempo).

rite, *is.* **1.** ayin, dinsel tören. *funeral ~s.* **2.** töre, örf, âdet, alışılmış ve toplumda süregelen davranış ve eylemler. *The ~ of the 10 a.m. coffee break.* **3. ~ of passage** : dönüm noktası (töreni): düğün, evlenme töreni vb. gibi kişinin yaşamında önemli törenler. ***e.a.- 1.*** *ceremony, observance, form,* ***2.*** *custom.*

ritornello, *is., ç.* **-los/-li 1.** ara müziği, XVII. yy. operalarında arya/sahne/perde aralarında çalınan orkestra müziği, **2.** tekmil orkestra tarafından çalınan pasaj.

ritual[1], *is.* **1.** ayin, dinsel tören, dinî merasim, **2.** ayin kitabı, **3.** topluca ayinlerde uyulan kurallar, **4.** töre, örf, âdet, alışılmış kurallar. *e.a.- 1. bk.: ceremony.*

ritual[2], *sf.* **1.** ayin+, dinsel tören+, ayin esnasında yapılan. *a ~ dance.* **2.** töresel, örf ve âdetlerle ilgili. *~ laws.* **3.** âdet edinilmiş, âdet hükmünde, alışılmış, toplumda süregelen, **4. ~ly** : ayin olarak, ayin şeklinde, ayin gereğince, **5. ~ murder** : ayin/dinsel tören esnasında bir insanı (ilâhlara) kurban etme. *e.a.- 1. ceremonial, formal, sacramental. k.a.- 1. informal*

ritualisation/ritualise, *Brit. bk.:* **ritualization/ritualize.**

ritualism, *is.* **1.** ayinlere/ dinsel törenlere bağlılık/ çok önem verme, **2.** ayin ve dinsel törenlerin incelenmesi.

ritualist, *is.* **1.** ayinci, ayinleri/dinsel törenleri yöneten kişi, **2.** ayin ve dinsel törenlere çok bağlı kimse, **3. ~ic** : ayin+, ayin şeklinde yapılan, ayine çok bağlı; töresel, **4. ~ically** : ayin gereğince, ayin şeklinde.

ritualize, *f.*, **-ized, -izing 1.** ayinleştirmek, ayin/dinsel tören şekline sokmak, **2.** ayin ve dinsel törenlere çok bağlı olmak/çok önem vermek, **3.** ayin yapmaya mecbur etmek, **4. ritualization**: ayinleştirme, ayin/dinsel tören şekline sokma; ayin ve dinsel törenlere çok bağlı olma; ayin yapmaya mecbur etme.

ritz, *is. argo* **1.** aşırı gösteriş, caka, fiyaka, **2. put on the ~** : gösterişli/lüks hayat sürmek, zenginliğini/servetini herkese göstermeye çalışmak.

ritzy, *sf.* **ritzier, ritziest** *ABD-argo* **1.** aşırı gösterişli, cakalı, fiyakalı, lüks, zarif, şatafatlı, mutantan, tantanalı, **2. ritzily** : aşırı gösterişle, şatafatla, caka/fiyaka /tantana ile, **3. ritziness** : aşırı gösteriş, caka, fiyaka, lüks, tantana, şatafat. *e.a.- 1. swanky, elegant, smart, classy, snobbish, posh, fashionable.*

rivage, *is. (eski)* kıyı, kenar, sahil. *e.a.- bank, shore, coast.*

rival[1], *sf.&is.* **1.** rakip, rekabet eden (kimse). *The ~ company/store.* **2.** eş, denk, aynı ayarda şey. **Her beauty has no ~** : Güzelliğinin eşi yoktur. **a stadium without a ~** : eşsiz /eşi bulunmaz bir stadyum, **3. ~less** : rakipsiz, eşsiz. *e.a.- 1. bk.: opponent.*

rival[2], *f.* **- valed, -valing** veya *Brit.:* **-valled, -valling** *(eski)* rekabet etmek, rakip olmak/çıkmak, eş/denk olmak. *The sunset ~ed the sunrise in beauty.* *e.a.- compete.*

rivalrous, *sf.* rakip, rekabet eden, yarışan. *e.a.- competitive.*

rivalry, *is., ç.* **-ries** rakiplik, rekabet, yarışma. *international ~ in sport. I don't want to enter into ~ with you over Rosa, she's not worth it.* *e.a.- competition, emulation, opposition, antagonism, jealousy*

rive, *f.* **rived, rived/riven, riving 1.** yırt-(ıl)mak, parçala(n)mak, **2.** yar(ıl)mak, çatla-(t)mak. *rocks riven by fire.* **3.** (duyguları/kalbi) incitmek, gücendirmek, yaralamak, kırmak. *Her heart was riven by sorrow.* *e.a.- 1. tear, rend, 2. split, cleave, 3. harrow, distress.*

riven, *sf.* **1.** yırtılmış, parçalanmış. *a country ~ by deep divisions of race and ideology.* **2.** yarılmış, çatlamış, **3.** yarık, yırtık, çatlak, **4.** *bk.:* **rive** (pp).

river, *is.* **1.** nehir, ırmak. *to go swimming in the ~. the ~ Amazon.* **2.** akış, akıntı, nehir gibi akan şey. *a ~ of lava. ~s of tears. ~s of blood flowed during the war.* **3.** *astr. b.h.* Irmak *(Eridanus)* burcu, **4.** yırtan/parçalayan/yaran kimse, **5. sell s.o. down the ~** : yanıltmak, ihanet etmek, terk etmek, bırakıp gitmek. *She sold me down the ~.* **6. up the ~** *: argo* hapise, hapiste. **to send up the ~** : hapsetmek, kodese tıkmak. *e.a.- 5. betray, desert, mislead, deceive, 6. to/in prison.*

riverbank, *is.* nehir/ ırmak kıyısı, nehir yatağının iki yanındaki eğik arazi.

river basin, *is. coğ.* nehir havzası: bir nehrin sularını boşalttığı bölge.

riverbed, *is.* nehir yatağı.

riverboat, *is.* nehir gemisi.

river carpsucker, *is. zool.* nehir sazanı *(Carpiodes carpio).* Orta ve G Amerika nehirlerinde yaşar.

riverfront, *is.* nehir semti: şehrin nehri gören mahalleleri.

river-god, *is.* ırmak tanrısı.

riverhead, *is.* nehir kaynağı/membaı.

river horse, *is.* su aygırı. *e.a.- hippopotamus.*

riverine, *sf.* **1.** nehir+, ırmak+, **2.** nehir/ ırmak kenarında bulunan/yaşayan, **3.** nehir/ ırmak gibi, nehre/ırmağa benzer.

riverman, *is., ç.* **-men 1.** nehir kıyısında oturan/çalışan adam, **2.** nehirde kütükleri süren adam, **3.** nehir gemisi tayfası.

river mussel, *is. zool.* ırmak midyesi *(Unio).*

riverside, *is.&sf.* **1.** nehir/ırmak kıyısı/kenarı, **2.** nehir kıyısına yakın, nehir kıyısında bulunan.

river warbler, *is. zool.* ırmak öteğeni *(Locustella fluviatilis).*

riverward = riverwards, *is.&zf.* nehre doğru, nehre bakan. *the door on the ~ side.*

rivet, *is.&gl.f.*, **-eted, -eting** (veya *Brit.:* **-etted, -etting**) **1.** perçin(lemek), perçin ile tutturmak. *He ~ed the metal sheets to the ship's bottom.* **2.** (çivi vb başını) çekiçle vurarak ezmek/yassıltmak, **3.** sağlamlaştırmak, tespit etmek, **4.** dikkatle bakmak, dikkatle gözlerini bir noktaya dikmek. **~ one's eyes** : (perçinlenmiş gibi) gözlerini (bir noktadan) ayırmamak. *My eyes were ~ed on the gun she was holding.* **5.** (bir kimsenin dikkatini/ilgisini) çekmek, ilgi uyandırmak. *The strange sound ~ed the attention of a passing policeman.* **6.** (birbirine) bağlamak, bağlı tutmak. *They ~ed these feelings tightly together.* ***e.a.- 1,3. fasten, fix, 1,2. clinch.***

riveter, *is.* perçinci, perçinleyen, perçin yapan, perçin ustası.

rivière, *is., ç.* **rivières** *Fr.* elmas (veya başka mücevher) gerdanlık (çoğunlukla birkaç dizi).

rivulet, *is.* derecik, çırçır, küçük su akıntısı.

rix-dollar = rigsdaler = rijksdaalder, *is.* (takriben 1 dolar değerinde) eski Danimarka, Almanya, Hollanda gümüş lirası.

riyal, *is.* riyal, Suudi Arabistan lirası, 20 kuruş. **rial** *ş.d.y.*

rms = r.m.s. = root mean square.

Rn., *kim.* radon.

R.N. = **1.** registered nurse, **2.** *Brit.* Royal Navy.

RNA, *bio-kim. Bk.:* **ribonucleic acid**

roach[1], *is.* **1.** hamam böceği, **2.** *argo* izmarit, özellikle çok kısa meruvana sigarası ucu. ***e.a.- 1. cockroach.***

roach[2], *is., ç.* **roaches/roach** *zool.* **1.** çamçak, bir tür sazan *(Rutilus rutilus),* **2.** kızılgöz *(Lepomis).*

roach[3], *is.&f.* **1.** kare yelkenin eğri kesilen üst kenarı, **2.** (atın yelesini) kırpmak, kesmek. **3. ~ back** : eğri/çukur sırt (özellikle at sırtı).

road, *is.* **1.** yol, sokak, şose, oto yolu. *They took the ~ that led up the hill. There are shops just down the ~.* **2.** (çare/vasıta anlamında) yol. *a ~ to peace.* **3.** *gen.* **~s** veya **roadstead**: *(den.)* kıyıda gemilerin demirleme yeri, **4.** maden tüneli, **5. ~ agent** : *ABD (eski)* yolkesen, eşkiya, haydut, **6. ~ cart** : iki tekerlekli binek arabası, **7. ~ company** : gezici tiyatro, **8. ~ gang** : (a) yol işçileri, yol inşa/tamir ekibi, (b) *ABD* yol tamirinde kullanılan mahpuslar, **9. ~ hog** : bütün yolu işgal eden şoför/arabacı, **10. ~ machine** : yol düzeltme makinası, **11. ~ map** : kara yolları haritası, **12. ~ metal** *Brit.* mıcır, kırma taş, yol yapımında kullanılan kırık taş, **13. hit the ~** : *argo* yola koyulmak, yola çıkmak, seyahate başlamak, **14. one for the ~** : son kadeh, son içki, bir ziyafetten/meyhaneden ayrılırken son içilen içki, **15. on the ~** : (a) gezici, gezginci, seyyar (satıcı), (b) (tiyatro kumpanyası vb) gezide, tur yapmakta, **16. Out of the ~** ! Yoldan çekil! Destur! **17. take to the ~ = take the ~** : (a) yola çıkmak, seyahate/tura başlamak, (b) (eski) serseri/haydut/eşkiya olmak, yol kesmek. ***e.a.- 1. street, highway, highroad, turnpike, lane, 2. way, course. Hom.- rode.***

roadability, *is.* yola elverişlilik: otomobilin her türlü yolda rahat/sarsıntısız gitme kabiliyeti.

roadbed, *is.* **1.** yol temeli, yol yatağı, **2.** yol malzemesi.

roadblock, *is.&gl.f.* engel, mania, barikat, yolu kapayan/geçmeyi önleyen şey. *A ~ was set up to stop the car thief.* **2.** engellemek, mani olmak, yolu kapamak, barikat kurmak, **3.** ilerlemeyi/amaca ulaşmayı güçleştiren şey, engel.

roadeo, *is. ABD* kamyon (şoförleri) yarışı.

roadhouse, *is., ç.* **-houses** kervansaray, yol üzerinde şehirden uzak lokanta/gece kulübü/otel vb.

roadrunner, *is. zool.* koşankuş *(Geococcyx californianus):* G ABD'de bulunan ve çok hızlı koşan uzun kuyruklu guguk kuşu. **chaparral bird, chaparral cock, chaparral hen** *d.d.*

roadshow = road show, *is.* **1.** gezici tiyatronun verdiği temsil, **2.** günde yalnız iki defa oynatılan, koltukları numaralı sinema filmi.

road-show, *is.&f.* **1.** gezici tiyatro temsili+ (vermek), **2.** (günde iki defa) film göstermek.

roadside, *sf.&is.* yol kenarı+, yol kenarında olan/bulunan.

roadstead, *is. den.* (liman dışında) mahfuz demirleme yeri.

roadster, *is.* **1.** yol taşıtı: üstü açık, iki, üç kişi alabilen küçük otomobil, **2.** beygir, binek atı, **3.** bisiklet.

road test, *is.* **1.** yol denemesi: otomobilin yolda sürülerek denenmesi, **2.** (şoförlük ehliyeti alacaklar için) yol sınavı, yolda araba sürme sınavı.

roadway, *is.* **1.** yol geçen arazi, **2.** yol, yolun taşıt geçen kısmı.

roadwork, *is.* (yol üzerinde) koşu, boksörlerin temrin için yaptıkları uzun mesafe koşusu.

roadworthiness, *is.* yola dayanma.

roadworthy, *sf.* yola dayanıklı.

roam, *is.&f.* gezinme(k), gezme(k), dolaşma(k), gezinti, yürüyüş. *to ~ through a forest. to ~ about the world.* ***e.a.-*** *stroll, stray, prowl, ramble, range, rove.* ***NOT:*** **ROAM**, maksatsız ve gayesiz, belki sırf merak saikasıyla, eğlenmek için geniş bir alanda gezinmektir. *Troubadors roamed throughout medieval Europe.* **RAMBLE**, keza maksatsız ve sırf gönül eğlendirmek için, fakat dar bir bölgede gezinti yapmaktır: *We rambled through shopping district.* **RANGE**, oldukça geniş, belirli bir bölgede bir şey araştırarak dolaşmaktır: *Cattle range over the plains.* **ROVE**, belirli bir maksatla, bir şey peşinde dolaşmak demektir: *Bandits rove through those mountains.*

roamer, *is.* gezgin, gezici, gezinen kimse

roan, *sf.&is.* **1.** demir kırı/mercan kırı donlu (at). *a ~ horse/calf.* **2.** sahtiyandan yapılmış, **3. roan leather** *d.d.* meşin, marokene benzer koyun derisi, bu deriden yapılmış kitap cildi, **4. red ~** : kula.

roar[1], *f.* **1.** kükremek. *The lion ~ed.* **2.** kahkaha atmak, kahkaha ile gülmek. *to ~ a joke.* **3.** (top) gümbürdemek, (gök) gürlemek, **4.** (otomobil, motor vb) uğuldamak, gürültü etmek. *The automobile ~ed away. The train ~ed past us.* **5.** hırıldamak, hırıltılı nefes almak/solumak, **6.** bar bar bağırmak, haykırmak, bağırarak/haykırarak söylemek. *to ~ denials. The crowd ~ed its disapproval. ~ out an order.* **7.** homurdanmak. *to ~ oneself hoarse.* ***e.a.-*** ***1.*** *yell, cry,* ***3.*** *resound, boom,* ***6.*** *bellow, bawl, howl.*

roar[2], *is.* **1.** kükreme, kükreyiş, **2.** gürleme, gürleyiş, **3.** gümbürdeme, gümbürtü, gürültü, uğultu. *The ~ of the surf/of the wind.* **4.** bağırma, haykırma, haykırış, feryat, **5.** kahkaha. **~s of laughter**: gürültülü kahkahalar. **set the table in a ~** : sofrada herkesi gülmekten katıltmak, **6.** homurdanma, homurtu, hırıldama, hırıltı. ***e.a.-*** ***1&2.*** *bellow, boom, bray,* ***4.*** *cry*

roarer, *is.* **1.** kükreyen/gürleyen/ uğuldayan/ gürültü yapan/bağıran/haykıran (kimse/şey), **2.** hırıldayan/hırıltılı soluyan at.

roaring[1], *is.* **1.** *bk.:* **roar**[2] **2.** *vet. patol.* (atlarda) nefes darlığı, hırıltılı soluma (hastalığı).

roaring[2], *sf.* **1.** kükreyen, gürleyen, gümbürdeyen, gürültülü, çınlatan. **~ applause** : ortalığı çınlatan alkış, **2.** cayır cayır yanan (ateş). *~ fire.* **3.** hızla gelişen/genişleyen, çok kârlı. *He did a ~ business selling souvenirs.* **4. ~ boy** : gürültücü zorba/kabadayı/külhanı, sokak serserisi (İngiltere'de Elizabeth-Jacob devrinde geçenleri haraca kesen serseriler), **5. ~ forties** : dalgalı okyanus: okyanusların 40 -50 K ve G enlemleri arasındaki bölgesi, **6. ~ly** : kükreyerek, gürleyerek, gümbür gümbür, (ateş) cayır cayır, hızla gelişerek/genişleyerek. ***e.a.-*** ***3.*** *booming, thriving.*

roaring[3], *zf.* aşırı, son derece, haddinden ziyade. *~ drunk. He was ~ hungry.* ***e.a.-*** *extremely, very.*

roast[1], *f.* **1.** kızart(ıl)mak, kızarmak. *to ~ chestnuts.* **2.** (kahve vb.) kavur(ul)mak. *to ~ coffee. ~ed coffee beans.* **3.** kebap etmek/olmak, ateşte piş(ir)mek. *~ a potato in ashes. to ~ meat.* **4.** çok fazla ısıtmak/ısınmak, kavur(ul)mak. *I was ~ing under the sun. The sun no longer ~ed the valley.* **5.** *metal.* fırınlamak, tavlamak, maden cevherini hava ile temasında oksitlenecek şekilde ısıtmak. *to ~ a metal ore.* **6.** (ellerini) ateşte ısıtmak, ısınmak, **7.** *k.d.* şiddetle/insafsızca eleştirmek, gülünç/maskara/kepaze etmek, rezilini çıkarmak, alay etmek. *Films have been ~ed by most critics.* ***e.a.-*** ***1.*** *bake,* ***4.*** *heat,* ***7.*** *ridicule, make fun of.*

roast[2], *is.* **1.** kızartma, kızartılmış et, rosto, kebap, **2.** kızartmalık/rostoluk et, **3.** kavrulmuş/kızartılmış şey, **4.** kızartma/kavurma (işi), **5.** *k.d.* şiddetli eleştiri, **6.** kebaplı gezinti: kıra gidip kebap yapma. *a corn ~* : mısır kızartılıp yenilen gezinti.

roast[3], *sf.* **1.** kızartma+, kızartılmış. **~ beef** : rosto, sığır eti kızartması, **2.** kavrulmuş. ***e.a.-*** *roasted.*

roaster, *is.* **1.** tava, kızartma/kavurma kabı, **2.** kızartmalık (tavuk, kuzu, domuz vb), **3.** kızartan/ kavuran kimse.

roasting, *sf.* **1.** kızartmalık, kızarmaya elverişli, kızartmak için kullanılan, **2.** kavurucu, yakıcı, çok sıcak. *a ~ July.* **3. ~ ear** : (a) kızartmalık mısır (koçanı), (b) *G ve orta ABD* kaynatılacak mısır koçanı, **4. ~ly** : kızartarak, kavurarak, kızartma şeklinde. ***e.a.-*** *2. scorching, exceedingly hot.*

rob, *f.* **robbed, robbing 1.** soymak, çalmak, başkasının parasını/malını zorla elinden almak. *He was ~bed of all his money.* **2.** (hakkından/malından) mahrum etmek. *They ~bed the family of the inheritance.* **3.** (ev/dükkân/banka vb.) soymak, yağma/talan etmek. *Bandits ~bed the bank.* **4.** hırsızlık/soygunculuk/yağmacılık yapmak, **5. ~ Peter to pay Paul** : birinden çalıp ötekine vermek, birini korumak/kayırmak için başkasının hakkını yemek. ***e.a.-*** *1-4. steal, burglarize, 2. deprive, 3. loot, plunder, rifle, pillage, sack.*

robalo, *is. ç.* **-los/-lo** *zool. bk.:* **snook** (1).

roband= robbin= robin, *is. den.* yelken bağlama ipi (yelkeni seren direğine bağlar). **rope band** *d.d.*

robber, *is.* soyguncu, hırsız, haydut, eşkıya, şaki, yol kesen. ***e.a.-*** *bandit, burglar, thief.*

robber baron, *is. ABD* sömürücü zengin: XIX. yy. da halkı sömürerek, rüşvet ve her türlü yasa dışı yollardan büyük servet yapmış sermayedar/ sanayici.

robber fly, *is. zool.* avcı sinek *(Promachus vertebratus):* hızlı uçan, iki kanatlı bir tür sinek.

robbery, *is. ç.* **-beries 1.** soygun(culuk), hırsızlık, adam soyma, hırsızlık yapma, hayduluk, eşkıyalık, yol kesme, **2.** *huk.* (başkasının malını zorla/tehditle) gasp etme. *bk.:* **theft, 3. armed ~** : silâhlı soygunculuk, **4. highway ~**: eşkiyalık, haydutluk, yol kesme. **to commit highway ~** : eşkiyalık/haydutluk yapmak, yol kesmek. ***e.a.-*** *1. plunder, pillage, theft, burglary.*

robe[1], *is.* **1.** cübbe, kisve, resmî elbise, kaftan. **~ of honor** : kaftan, hil'at, **2.** uzun elbise, sabahlık, banyo robu, **3.** fistan, entari, süslü kadın elbisesi, **4. ~s** : elbise, kostüm, giysi. **~s of state** : resmî ve uzun hükümdar giysisi. *the king's ~ of state.* **5.** kürk atkı, şal vb. *a lap ~ . He had a ~ over his lap.* **6. the ~ = the long ~** *: Brit.* hukukçuluk, avukatlık, yargıçlık, adlî meslek.

robe[2], *f.* **robed, robing** (cübbe/ kaftan vb) giy(dir)mek. ***e.a.-*** *dress, clothe, array*

robe-de-chambre, *is., ç.* **robes-de-chambre** *Fr.* sabahlık, robdöşambr.

robin, *is.* **1.** *zool.* nar bülbülü *(Erithacus rubecula):* küçük, göğsü kırmızı bir kuş (Avrupa), **2.** *zool.* kızılgerdan, kızılardıç kuşu *(Turdus migratorius):* göğsü ve karnı kızıl kahverengi bir kuş (Amerika). **robin redbreast** *d.d.* **3.** *den. bk.:* **roband, 4. round ~** *: bk.:* **round, 5. rufous bush ~** : kızılçalı bülbülü.

Robin Goodfellow, *is. Brit.* yaramaz peri **Robin Hood**, *is. Brit.* zenginleri soyup fakirlere yardım eden İngiliz haydudu.

robin's-egg blue, *is.* açık yeşil, yeşilimsi açık mavi.

roble, *is. bot.* **1.** (Kaliforniya'da yetişen) akmeşe *(Quercus lobata),* **2.** kayıngillerden herhangi bir meşe.

roborant, *sf.&is. med.* **1.** kuvvetlendirici, **2.** kuvvet ilâcı. ***e.a.-*** *1. strengthening, 2. tonic*

robot, *is.* **1.** robot, adamsıl makine, **2.** emirleri düşünmeden yerine getiren duygusuz ve vicdansız kimse, **3.** insan gibi yetenekli ve marifetli otomatik makine, **4. ~ bomb = buzz bomb :** robot bomba, roketle hareket eden, jiroskopla yönetilen kanatlı bomba (genellikle yerden atılır), **5. ~ic = ~istic :** robot+, robot gibi, robota özgü, **6. ~ism :** robotluk, robot gibi hareket etme, duygusuzluk, düşüncesizlik, **7. ~like :** robot gibi, robota benzer, robotumsu.

robotics, *is.* robotçuluk: sanayide (seri imalâtta vb.) robotları bilgisayarla yönetip insan gibi çalıştırma tekniği.

robust, *sf.* **1.** gürbüz, sağlam, dinç, güçlü kuvvetli. *He has two ~ sons. I'm in ~ health. The once ~ economy now lies in ruins.* **2.** sağlam yapılmış. *His ~ frame.* **3.** kuvvetlendirici, kuvvet isteyen. *~ exercise. ~ work.* **4.** kaba, kaba saba, gürültülü, taşkın, ilkel, iptidaî. *the ~ drinkers and dancers.* **5.** nefis, doyurucu, zengin. *The ~ flavor of freshly brewed coffee.* **6. ~ly :** gürbüzce, sağlamca, dinç/güçlü kuvvetli bir şekilde, **7. ~ness :** gürbüzlük, sağlamlık, dinçlik. ***e.a.- 1.*** *strong, powerful, sound, healthy, hardy, vigorous,* ***4.*** *coarse, rough, rude, boisterous,* ***5.*** *rich, full-bodied.*

robustious, *sf.* **1.** gürbüz, sağlam, dinç, güçlü kuvvetli, **2.** kaba, kabadayı, kaba saba, basit, ilkel, iptidaî, (ancak şaka için kullanılan eski bir kelime), **3. ~ly :** gürbüzce, sağlamca; kabaca, basitçe, ilkel bir şekilde, **4. ~ness :** gürbüzlük, sağlamlık, dinçlik, güçlü kuvvetlilik; kabalık, basitlik, ilkellik. ***e.a.- 1.*** *robust, strong, sturdy, stout,* ***2.*** *rough, rude, boisterous, coarse.*

roc, *is.* (masallardaki) anka kuşu.

rocambole, *is. bot.* Avrupa pırasası *(Allium scorodoprasum):* yemeklere lezzet vermekte kullanılır.

Roche limit, *is.* Roş sınırı: doğal uydunun yörüngede kalabileceği en az yükseklik.

Rochelle salt= potassium sodium tartrate, *is. kim. ecz.* Roşel tuzu: KNaC4H4O6.4 H2O. Aynaları sırlamakta, müleyyin ve hamur kabartıcı olarak kullanılır.

roche moutonnée, *is., ç.* ***roches moutonnées*** *Fr. jeo.* pamuk kaya: buzulların kaypak ve yuvarlak bir biçim verdiği kaya.

rochet, *is.* piskopos cübbesi (beyaz).

rock[1], *is.* **1.** kaya. *I sat down on the ~.* **2.** *jeo.* kayaç. *igneous ~ :* indifaî kaya(ç), **3.** kaya parçası, taş yığını. *building that stand upon ~ .* **4.** taş. *throw ~s at the teacher.* **5.** kaya gibi/ kayaya benzer şey, **6.** sağlam temel, güvence, dayanak. *The Lord is my only ~ :* Tek güvencem Allahtır. **7.** *Brit.* akide şekeri, **8.** *argo* (a) elmas, (b) mücevherat, **9. as firm/steady/solid as a ~ :** (a) kaya gibi sağlam, (b) güvenilir, itimada şayan, **10. be on the ~s :** (a) kaya üzerinde oturmak, (b) kötü/tehlikeli bir durumda olmak, **11. on the ~s :** *k.d.* (a) mahvolmuş, harap olmuş, sarsıntıda. *Their marriage is on the ~ .* (b) iflâs etmiş, meteliksiz, yoksul, (c) buzlu (fakat soda/su katılmamış) viski. **Scotch on the ~s :** buzlu viski, **12. run upon the ~s = strike the ~s :** (gemi) kayaya bindirmek, kayalığa çarpmak, **13. see ~s ahead :** ileride tehlike/engel görmek/sezmek, **14. the Rock :** Cebelitarık. ***e.a.- 8.*** *(a) diamond, (b) gem,* ***9.*** *(a) ruined, (b) bankrupt, destitute.*

rock[2], *f.* **1.** salla(n)mak. *Ship ~ed by the waves. To ~ oneself in one's chair.* **2.** sars(ıl)mak, şiddetli heyecan/teessür vb. duy(ur)mak, sersemle(t)mek, şaşkına çevir(il)mek. *The earthquake ~ed the house. The news of President's murder ~ed the nation.* **3.** (maden cevheri/kum) yıka(n)mak, **4. rock-'n'-roll** *d.d.:* sallan yuvarlan dansı oynamak, **5.** (beşikte) sallamak, ırgalamak, sallayıp uyutmak. *to ~ a cradle. to ~ a baby to sleep.* **6.** teskin etmek, sakinleştirmek, ümit/güvence vermek, **7. ~ the boat :** ortalığı karıştırmak, telâşa/velveleye vermek, zorluk/müşkilât çıkarmak, birliği/beraberliği sarsmak. *Even if you don't agree with me, you mustn't ~ the boat at this difficult time.* ***e.a.- 1.*** *swing, sway,* ***2.*** *shake, stun, daze,* ***3.*** *cradle,* ***6.*** *lull*

rock[3], *is.* **1.** salla(n)ma, sars(ıl)ma, sallantı, sarsıntı. *The gentle ~ of the boat.* **2. rock-'n'-roll** *d.d.:* sallan yuvarlan dansı/müziği, **3.** *bk.:* **striped bass, 4.** *müz.* rok müziği: kuvvetli tempolu, yeknesak ve gürültülü bir müzik, **5.** öreke, **6.** örekedeki yün/keten. ***e.a.- 5.*** *distaff.*

rockabilly, *is.* rok ve halk müziğinin karışımı.

rock-and-roll(er), *is. bk.:* rock-'n'-roll(er)

rock and rye, *is.* meyvalı ve şekerli viski (hazır içki).

rockaway, *is.* payton.

rock barnacle, *bk.:* **barnacle.**

rock bass, *is. zool.* **1.** kaya balığı, kaya levreği *(Ambloplites rupestris):* ayı balığı familyasından bir tatlı su balığı (ABD'de bulunur), **2.** *bk.: striped bass.*

rock bottom, *is.* dip, taban, en alt düzey. **Prices hit ~ ~ :** Fiyatlar en alt düzeye indi.

rock-bottom, *sf.* en düşük, en az, dip, taban, en alt, en aşağı. *~ prices.* ***e.a.- extremely low.***

rock-bound, *sf.* **1.** kayalık, kayalarla çevrili. *a ~ coast.* **2.** ulaşılmaz, erişilmez. ***e.a.- rocky.***

rock brake, *is. bot.* kaya eğreltisi *(Pellaea).*

rock candy, *is.* akide şekeri.

rock cod, *is. zool.* kaya mezgiti *(Sebastodes mystinus):* Doğu Pasifik kıyılarında bulunan bir tür balık.

rock cork = rock leather, *is.* bir tür asbest.

Rock Cornish (hen), *is. zool.* kaya kornişi: korniş ve beyaz plimut melezi ufak bir tavuk cinsi.

rock crystal, *is.* necef taşı, renksiz saydam kuvars.

rock dove = rock pigeon, *is. zool.* kaya güvercini *(Columba livia):* evcil güvercinlerin atası yabanî güvercin.

rocker *is.* **1. runner** *d.d.* beşik ayağı: beşik veya sallanan sandalyenin kavisli ayağı, **2.** *bk.:* **rocking chair**, **3.** sallanan nesne, sallanma hareketi yapan parça, **4.** bakır levhalara pürüz yapmakta kullanılan kenarı dişli çelik levha, **5. cradle** *d.d.* maden cevheri yıkayıcısı, **6.** *bk.:* **rocking horse**, **7. rock shaft, rocker shaft** *d.d.* sallanır mil/şaft **8. ~ arm**: sallanma düzeni kolu, **9. ~ cam** : sallanır kam, vargel kolu, **10. off one's** ~ *argo* kaçık, deli, dengesiz, çatlak, kafadan sakat. *She went off her ~ , and had to be put away.* ***e.a.- 10.*** *insane, crazy.*

rockerthon *is. Cnd.* (sandalyede) sallanma mukavemet yarışı (Quebec'te revaçtadır).

rockery *is., ç.* **-ries** kayalık bahçe, taş yığınından yapılmış çiçeklik. **rock garden** *d.d.*

rocket[1] *is.* **1.** havaî fişek, **2.** roket, füze, tepkili mermi, (roketle hareket eden) uzay aracı/gemisi, **3.** *Bk.:* **rocket engine**, **4.** *bot.* (a) roka *(Eruca sativa):* salatası yapılan bir sebze. (b) haçlıgiller familyasından beyaz, mor güzel kokulu çiçekler açan bitki *(Hesperis),* (c) ABD'de yetişen zararlı bir ot *(Barbarea vulgaris),* **5. get a ~** : azarlanmak, azar işitmek, papara yemek, **6. give s.o. a ~** : birini şiddetle azarlamak/paylamak, zılgıtı vermek.

rocket[2] *v.* **1.** havaî fişek/roket atmak, uzaya araç fırlatmak, **2.** roket gibi gitmek/uçmak, **3.** (av kuşu) havaya doğru dik/hızlı uçmak, **4.** hızla yükselmek, fırlamak. **Prices are ~ing** : Fiyatlar hızla yükseliyor.

rocket bomb, *is.* tepkili bomba.

rocketeer = rocketer, *is.* **1.** roketçi, roket atan, uzay aracı fırlatan/idare eden, **2.** roket/uzay aracı uzmanı/teknisyeni.

rocket engine, *is.* roket motoru. **rocket, rocket motor** *d.d.*

rocket gun, *is.* roket topu, roketli silâh, roket atan, bazuka.

rocket launcher, *is. As.* **1.** roket atan, piyade roket silâhı, **2.** roket atanlarla mücehhez taşıt.

rocketlike, *sf.* roket/havaî fişek/füze gibi.

rocket plane, *is.* **1.** tepkili uçak, **2.** roket atıcılarla mücehhez uçak.

rocket propulsion, *is.* roketle/tepkili motorla işleme/itilme.

rocketry, *is.* roketçilik, roket tasarımı/yapımı/uçurulması ile uğraşan bilim.

rocket ship, *is.* roketli uçak: atmosfer ötesinde uçabilen roket motorlu uçak.

rocket sled, *is.* roket kızağı: havacılık denemelerinde kullanılan tek ray üzerinde yürüyen roket motorlu araç.

rocketsonde, *is. meteor.* roketli sonda: çok yükseklerde meteorolojik ölçüler yapmak için roketle fırlatılan telemetre.

rockfall, *is.* düşen kaya, kaya yıkılması/çökmesi/yuvarlanması.

rockfish, *is., ç.* **-fish/-fishes** *zool.* **1.** kaya balığı, kayalık sularda yaşayan herhangi balık, **2.** kaya levreği *(Roccus saxalitis),* **3.** Kuzey Atlantik kaya balığı *(Sebastodes),* **4.** kaya mezgiti, **5.** *bk.:* **greenling** (1).

rock flour, *is.* kaya tozu: buzullarla ufalıp tozlaşan kaya. **glacier meal** *d.d.*

rock flower, *is.* kaya çiçeği *(Crossosoma):* GB ABD'nin kurak yerlerinde yetişen yabanî funda.

rock garden, *is.* kayalık bahçe, taş yığınından yapılmış çiçeklik, taşlar ve kayalarla süslenmiş bahçe.

rock hind, *is. zool.* benekli kaya levreği *(Epinephelus adscensionis).* Antil adaları kıyılarında avlanır.

rock-hopper, *is. zool.* altın penguen *(Eudyptes chrysocome):* başında turuncu süsler bulunan sırtı mavi, kara, göğsü ve karnı ak penguen, (Falkland adaları).

rockhound, *is.* **1.** jeolog, yer bilimi uzmanı, **2.** petrol arayıcısı, **3.** amatör mineral koleksiyoncusu.

rockiness, *is.* kayalık, kayalı oluş.

rocking chair = rocker, *is.* salıncaklı/ sallanan sandalye

rocking horse, *is.* oyuncak at.

rockingly, *zf.* sallanarak.

rocking rhythm, *is.* oynak vezin: vurgusuz iki hece arasında vurgulu heceden oluşan vezin.

rock leather, *bk.:* **rock cork.**

rockless, *sf.* kayasız, taşsız.

rocklike, *sf.* kaya gibi.

rocklimped, *is. zool.* koni kabuklu salyangoz *(Patelle vulgata).*

rockling, *is., ç.* **-lings/-ling** *zool.* gelincik balığı: K Atlantik'te bulunan *Enchalypus* ve *Gaidropsarus* türünden ufak morina balığı.

rock lobster, *is. bk.:* **spiny lobster.**

rock maple, *is. bot.* şekerli akçaağaç *(Acer saccharum):* öz suyundan pekmez gibi bir şurup yapılır.

rock milk, *is.* kumlu buzulsu: ince kaya parçaları taşıyan buzul su.

rock-'n'-roll = rock-and-roll = rock'n' roll, *is.&sf.&f.* **1.** sallan yuvarlan: hareketli bir dans müziği, **2.** sallan yuvarlan müziğini çalmak, bu müzikle dans etmek, **3. ~er** : sallan yuvarlan müziğini yazan/çalan, bu müzik ve dansın hayranı.

rock nuthatch, *is. zool.* kaya sıvacı kuşu *(Sitta neumayer):* sırtı gri, mavi, karnı ak, kanatları kahverengi ötücü kuş (Avrupa, Ön Asya).

rock oil, *is.* petrol.

rockoon, *is.* roketli küçük meteoroloji balonu.

rock pigeon, *is. bk.:* **rock dove.**

rock plant, *is.* dağ çiçeği, dağ bitkisi.

rock ptarnigan, *is. zool.* kar tavuğu *(Lagopus mutus).*

rock python, *is. zool.* kaya pitonu *(Python sebae).* Boyu 8 m sıcak ülke sürüngeni.

rock rabbit, *is. zool. bk.:* **1. hyrax, 2. pika.**

rock-ribbed, *sf.* **1.** taş damarlı, kayadan kenarları/damarları olan. *~ coasts.* **2.** sağlam, şaşmaz, baş eğmez, değişmez, bildiğinden şaşmaz. *a ~ policy.* ***e.a.- 2.*** *firm, rigid, unyielding, inflexible, confirmed, uncompromising.*

rockrose, *is. bot.* kaya gülü, lâden, keçisakalı *(Cistus, Helianthemum, Crocathemum).*

rock salt, *is.* kaya tuzu.

rockshaft, *is.* titreşen mil, sallanır mil.

rock squirrel, *is. zool.* kaya sincabı *(Citellus variegatus):* B ABD ve Meksika'da kayalık yerlerde yaşayan kara başlı boz sincap.

rock tripe, *is. bot.* kaya likeni *(Umbilicaria).*

rock thrush, *is. zool.* kaya ardıcı *(Monticola saxatilis):* Akdeniz yöresi ve B Asya'da bulunan sırtı ak, karnı, başı mavi ötücü kuş. Dişisi kahverengi alacalıdır.

rock wallaby, *is. zool.* kaya kangurusu *(Petrogale penicillata).*

rockweed, *is. bot.* kaya yosunu *(Fucaceae).* Denizlerde kayalara yapışık büyüyen çeşitli yosunlar.

rock wool, *is.* asbest. **mineral wool** *d.d.*

rockwork, *is.* **1.** kaya kütlesi, **2.** kaya parçaları ile yapılan bahçe süsü/duvarı, **3.** kayalara tırmanma.

rocky, *sf.* **rockier, rockiest 1.** kayalık, **2.** kaya+, kayadan (ibaret), **3.** kaya gibi, kayaya benzer, **4.** çetin, güç, tehlikeli. *The ~ road to success. A financially ~ year.* **5.** sağlam, sabit, sebatkâr, metin, muhkem, sarsılmaz. *~ endurance.* **6.** duygusuz, hissiz, katı (yürekli), merhametsiz, acımasız, **7.** sallanan, titrek, kararsız, **8.** kesin olmayan, belirsiz, sallantılı. **His business is in a ~ condition** : İşleri iyi gitmiyor / sallantıda. **9.** *k.d.* sarsak, zayıf, hastalıktan kalkmış. ***e.a.- 3.*** *rocklike,* ***4.*** *difficult,* ***5.*** *firm, steadfast,* ***6.*** *unfeeling, hard, tough, insensitive,* ***7.*** *shaky, unsteady, wobbly, tottering,* ***8.*** *uncertain,* ***9.*** *weak, unsteady, unwell.*

Rocky Mountain goat, *is. zool.* Kayalık Dağ keçisi *(Oreamnos americanus).*

Rocky Mountain sheep, *is. zool. bk.:* **bighorn.**

Rocky Mountain spotted fever, *is. patol.* dağ humması: ateş, mafsal ve adale ağrısı, deride kabarcıklar şeklinde görülen hastalık (keneler bulaştırır).

rococo[1], *is.* **1.** *mim.* rokoko tarzı: 1720 yıllarında Fransa'da Barok üslûbunun gelişmesiyle doğmuş çok süslü maden, tahta oyma, ayna ve halılarla donatılan bir tarz, **2.** tek sesli bir müzik üslûbu.

rococo[2], *sf.* **1.** rokoko üslûbunda (resim,

heykel, mimarî vb.), **2.** (konuşma, edebî üslûp vb.) özentili, süslü, gösterişli, musanna, **3.** eski, modası geçmiş. *Old ladies with elegant, ~ manners.* ***e.a.- 2.*** *ornate, florid, overelaborate, intricate,* ***3.*** *antiquated, outmoded.*

rod[1], *is.* **1.** çubuk, değnek, baston, sırık, **2.** (bitki) sürgün, düz ve ince dal, **3.** *bk.:* **fishing rod**, **4.** metre çubuğu, uzunluk ölçüsünde kullanılan çubuk, **5.** 5.5 yarda (5.03 m) lik uzunluk ölçüsü, **6.** 30.25 yarda kare (25.3 m^2) lik alan ölçüsü, **7.** (ceza aleti olarak kullanılan) çubuk demeti, falaka değneği, **8.** ceza, disiplin cezası, **9.** (makam/yetki simgesi olarak) âsâ, **10.** (müstebitçe) hâkimiyet, hükmetme, hüküm sürme, yetki, kudret, **11. lightning ~** *d.d.* yıldırım siperi, **12.** havlu askısı, perde çubuğu, **13.** (İncil'e göre) kabile, aşiret, **14.** *argo* tabanca, revolver, **15.** *anat.* göz retinasında ışığa duyarlı çubuk şeklindeki göze. *bk.:* **cone** (4), **16.** *bkt.* çubuk şeklinde mikrop, **17.** *sürvey* **leveling ~ = stadia ~** *d.d.* mira, ölçülü/taksimatlı çubuk, **18.** (marşandiz trenlerinde) vagon çeki çubuğu, cer/koşum çubuğu, **19.** *ABD- argo bk.:* **hot rod**, **20. ride/hit the rods** *ABD- argo* marşandiz treninde cer çubuğuna asılarak beleş seyahat etmek, **21. connecting ~** : (oto) krank/bağlama/piston kolu, **22. ~like** : çubuk gibi, çubuğumsu, **23. ~man** : çubukçu, topoğrafya ölçü çubuğunu tutan kimse. ***e.a.- 1.*** *stick,* ***2.*** *shoot, stem,* ***8.*** *punishment, discipline,* ***9.*** *wand, staff, scepter,* ***10.*** *sway, rule, authority,* ***13.*** *tribe,* ***14.*** *pistol, revolver,* ***18.*** *drawbar.*

rod[2], *gl.f.* **rodded, rodding 1.** çubuk dikmek, (özellikle yıldırım siperi olarak), çubuklarla donatmak, **2.** (alçıyı/çimentoyu) çubukla düzeltmek/tesviye etmek.

rode, *f. bk.:* **ride** *(geç.z.).*

rodent, *sf.&is.* **1.** kemirgen (hayvan): memelilerin fare, sincap, kunduz vb. gibi kemirgenler sınıfına mensup, **2.** kemirici. *the ~ teeth of a rabbit.* **3. ~icide** : fare zehiri, kemirgenleri öldüren ilâç, **4. ~like** : kemirgenlere benzer, **5. ~ ulcer** : kemirici yara: bilhassa yüzde kas ve kemiği tahrip eden yara/çıban.

rodeo, *is., ç.* **-deos 1.** kovboy eğlentisi, rodeo, seyirciler önünde kovboyların binicilik ve halatla sığır yakalama hünerlerini gösterdikleri eğlenti, **2.** sığırları sürü hâlinde toplama/gütme, **3.** sığır ağılı.

rodomontade[1], *is.&sf.* **1.** palavra, kuru lâf, boş yere övünme, iddialı/boş söz, **2.** övüngen, palavracı, boş/kuru lâf eden. ***e.a.- 1.*** *bluster, rant,* ***2.*** *bragging, boastful.*

rodomontade[2], *gs.f.* **-taded, -tading** palavra atmak, boş yere övünmek, büyük söz söylemek. ***e.a.-*** *boast, bluster, brag.*

roe[1], *is.* **1.** balık yumurtası, **2.** erkek balık spermi, **3.** kabuklu hayvanların (ıstakoz vb.) yumurtası.

roe[2], *is., ç.* **roes/roe** *bk.:* **roe deer.**

roebuck, *is., ç.* **-bucks/-buck** erkek karaca.

roe deer, *is. zool.* karaca *(Capreolus capreolus).* **roe** *d.d.*

roentgen = röntgen, *is.* röntgen, ışınım birimi: normal sıcaklık ve basınçta 1 cm^3 havada 1 elektrostatik birimlik + veya - elektrik üreten ışınım miktarı.

roentgenize, *gl.f.* **-ized, -izing** röntgen/X-ışınlarına maruz bırakmak. **roentgenization** : röntgen ışınlarına maruz bırakma.

roentgeno-, *ön ek* röntgen+, X- ışınları+.

roentgenogram, *is.* röntgen, X-ışınlarıyla çekilen foto.

roentgenographic(al), *sf.&zf.* röntgen/X-ışınlarıyla yapılan.

roentgenography, *is.* röntgen çekme, X-ışınlarıyla fotoğraf çekme.

roentgenology, *is.* röntgencilik, X-ışınlarının etki ve özelliklerini inceleyen bilim. **roentgenologic(al)** : röntgenle, X-ışınlarıyla. **roentgenologist** : röntgenci.

roentgenoscope/roentgenoscopy, *bk.:* **fluoroscope/fluoroscopy.**

roentgen ray, *is.* röntgen ışını, X-ışını.

rogation, *is.* **1.** eski Roma'da vali tarafından halkın onayına sunulan yasa tasarısı, **2.** (kilisede) yakarış, yalvarma.

rogatory, *sf.* soran, istizah eden.

roger, *ünl.* **1.** *k.d.* tamam, evet, hayhay, peki, **2.** (radyo haberleşmesinde) tamam, anlaşıldı, **3.** *bk.:* **Jolly Roger**. ***e.a.- 1.*** *all right, O.K.*

rogue[1], *is.* **1.** alçak, adî, habis, hain, hilekâr, sahtekâr, dolandırıcı, hırsız. *Don't buy a used car from that ~.* **2.** çapkın, yaramaz, külhani, haylaz, sefil kimse, **3.** serseri, başıboş, avare, derbeder, **4.** (fil vb.) azgın, vahşî, başıboş, **5.** *biy.* azman, ucube, hilkat garibesi, nor-

mal olmayan yaratık. *e.a.-1. knave, villain, scoundrel, swindler, cheat, mountebank,* **2.** *scamp,* **3.** *tramp, vagabond.*

rogue[2], *f.* **rogued, roguing 1.** serserilik etmek, başıboş/ avare/ derbeder yaşamak, **2.** aldatmak, dolandırmak, hile yapmak, hırsızlık yapmak, **3.** (bitkileri) kurutmak, yaşatmamak, kökünden sökmek, yok etmek. **to ~ a field** : tarlayı kurutmak. *e.a.- 2. cheat, defraud, 3. uproot, destroy, eliminate.*

roguery, *is.* **1.** alçaklık, adîlik, habis, hainlik, hilekârlık, dolandırıcılık, hırsızlık, **2.** yaramazlık, külhanîlik, haylazlık, **3.** serserilik, başıboşluk, avarelik, derbederlik. *e.a.- 1. trickery, dishonesty, fraud, 3. rascality, villainy.*

rogues' gallery, *is.* sabıkalılar/caniler albümü.

roguish(ly), *sf.&zf.* **1.** alçak(ça), adî(ce), habis(ane), hain(ce), hilekâr(lıkla), dolandırıcı (lıkla), **2.** çapkın(ca), yaramaz(ca), külhanî(ce), haylaz(ca). arsız(ca), sırnaşık(ça). **a roguish smile** : arsız/sırnaşık bir gülüş. **He winked at me roguishly** : Bana çapkınca göz kırptı. **3.** serseri(ce) , başıboş, avare, derbeder(ce), **4. roguishness** : alçaklık, adîlik, hainlik, hilekârlık, yaramazlık, haylazlık, arsızlık. *e.a.- 1&3. knavish(ly), rascally,* **2.** *mischievous(ly).*

roil, *f.* **1.** bulan(dır)mak, **2.** sinirlen(dir)mek, öfkelen(dir)mek, kız(dır)mak, hiddetlen(dir)mek. *e.a.- 2. annoy, fret, ruffle, exasperate, provoke, irritate, disturb, disquiet.*

roily, *sf.* bulanık, çamurlu. *e.a.- turbid, muddy.*

roister, *gs.f.* **1.** cümbüş/şenlik yapmak, gürültü ile eğlenmek, **2. ~er** : cümbüş/şenlik yapan, gürültü ile eğlenen, **3. ~ous** : cümbüşlü, gürültülü, **4. ~ously** : cümbüş/şenlik yaparak, gürültü ile. *e.a.- 1. swagger, revel.*

Rok, *is.* Kore askeri. **ROK** = Republic of (South) Korea.

Roland, *is.* erkek ismi. **a ~ for an Oliver**: tam dengi/karşılığı. **to give s.o. a ~ for his Oliver** : taşı gediğine koymak.

role = rôle, *is.* **1.** rol, bir aktörün canlandırdığı karakter veya temsilde yaptığı iş, **2.** bir şahsın/şeyin ifa ettiği görev. *She fulfilled her ~ as a mother. What is the ~ of the university in modern society?* **3. to play ~** : rol oynamak, görev yapmak, etkisi/payı olmak. *He played the ~ of Hamlet. He played an important ~ in the development of economy.*

roll[1], *f.* **1.** (top, silindir vb.) yuvarla(n)mak, (teker/çember) çevir(il)mek. *The ball ~ed into the hole.* **2.** tekerlek üstünde gitmek/yürütülmek. tekerlenmek. *The cart ~ed down the hill.* **3.** dalgalan(dır)mak, dalga vurmak. *The ocean ~s its waves upon the shore.* **4.** inişli yokuşlu uzayıp gitmek, **5. ~ on/by** : (zaman) geçip gitmek. *Months ~ed by.* **6.** (gök) gürlemek, (davul) gümbürdemek. *The thunder ~s.* **7.** (ses) titre(t)mek, titrek sesle söylemek/ötmek, **8.** (yatarak yerde) yuvarla(n)mak, (eksen etrafında) dön(dür)mek, yuvarlanarak gitmek. *The children ~ed in the grass.* **9.** (göz) sağa sola çevir(il)mek, fırıl fırıl döndür(ül)mek. *to ~ one's eyes.* **10.** (gemi) yalpalamak, yalpa yapmak/vurmak, salla(n)mak. *to pitch and ~. bk.:* **pitch**[1] (14), **11.** devir(il)mek, **12.** *gen.* **~ up** : top etmek/olmak, tomar yapmak, (top hâlinde) sar(ıl)mak, sarmala(n)mak. **~ into a ball** : top yapmak. **~ oneself into a ball** : tortop olmak. *He ~ed the carpet up.* **13.** (sigara vb.) sarmak. *to ~ a cigarette.* **14.** (topu/sarılı bir şeyi) açmak/sermek/yaymak, **15.** (oklava vb. ile) aç(ıl)mak, (loğ/silindir vb. ile) tesviye etmek, **16.** haddeden geç(ir)mek, yassıl(t)mak, levha hâline gelmek/getirmek. *The metal ~s easily.* **17. r** harfini bastırarak/titreterek söylemek, sözleri ağızda yuvarlamak. *to ~ one's r's. He ~s his r's.* **18.** hızlı hızlı davul çalmak, (davulu) gümbürdetmek. *~ed their drums.* **19.** zar atmak, **20.** *bas.* merdane ile mürekkep sürmek, **21.** *argo* soymak, (uyuyan veya sarhoşluktan sızmış kimsenin ceplerinden) aşırmak, **22.** gezmek, dolaşmak, **23.** sallanarak/yalpalayarak yürümek, sallanmak, yalpalamak, **24.** ilerlemek, terakki etmek, **25. ~ around/round** : devrini tamamlamak, (devrini tamamlayıp) tekrar gelmek/olmak. **when the spring ~ around** : (tekrar) bahar olunca, **26. ~ back** : fiyatları (hükûmetin emriyle eski düzeyine) indirmek, **27. ~ in** *k.d.* (a) bol bol harcamak, dökmek, akmak. **He is ~ing in money/wealth** : Su gibi para harcıyor, servet içinde yüzüyor. **Money was ~ing in** : Para su gibi akıyor. (b) (gidip) yatmak, uyumaya gitmek, yatağa girmek, (c) akın etmek, topluca/hep birden gel-

mek, dolmak, toplanmak, üşüşmek, **28. ~ out** : (a) (topu/hamuru vb.) açmak, sermek, yaymak. **to ~ out dough** : hamur açmak. (b) *argo* (yataktan) kalkmak, **29. ~ over** : çevir(il)mek, yuvarla(n)mak. **~ over and over**: teker meker yuvarlanmak, **30. ~ up** : (a) toplamak, biriktirmek, (b) tomar yapmak, sarmak. **~ oneself up in a blanket** : battaniyeye sarınmak, (c) (araba, otomobil vb.) gelmek, sökün etmek. **The guests were beginning to ~ up** : Misafirler sökün etmeğe başladı. **31. ~ up one's sleeves** : kollarını sıvamak, **32. keep the ball ~ing** : işe/faaliyete devam etmek, durmamak, faaliyeti sürdürmek, **33. set the ball ~ing** : önayak olmak, başı çekmek, bir işe ilk olarak başlamak. *I'll sing a song first, just to set the ball ~ing.* ***e.a.- 1.*** *revolve, rotate,* ***4.*** *undulate,* ***5.*** *pass, elapse,* ***6.*** *rumble,* ***7.*** *trill,* ***8.*** *revolve, turn over,* ***9.*** *rotate,* ***10.*** *rock, sway,* ***19.*** *cast, throw,* ***21.*** *rob,* ***22.*** *wander, roam,* ***24.*** *progress,* ***27.*** *(a) abound in, wallow, luxuriate, (b) retire, (c) arrive, c ongregate,* ***28.*** *(a) spread, flatten, (b) get up,* ***30.*** *(a) accumulate, collect.*

roll[2], *is.* **1.** (kâğıt vb.) tomar, top, rulo. *a ~ of toilet paper.* **2.** liste, defter, sicil, kayıt, kütük, resmî kayıt belgesi. *The ~s of parliament.* **~ call**: yoklama, **3.** kangal, yumak. *a ~ of wire.* **4.** topak, yuvarlak şey, somun. **a ~ of butter** : tereyağı topağı. **bread ~** : ufak somun, **5.** silindir, yuvak, **6.** merdane, oklava, **7.** (a) reçelli katmer, (b) katmer, açma, (c) yuvarlak sarılarak pişirilmiş et, **8.** yuvarla(n)ma, yuvarlanış, yuvarlayış, tekerle(n)me, **9.** (yüzey) dalgalanma, iniş yokuş, kabarıklık, **10.** gümbürtü. *a drum ~. The ~ of cannon.* **11.** gök gürlemesi. *a ~ of thunder.* **12.** titrek ses, ses titremesi, (kuşlarda) şakıma, **13.** (gemi vb.) yalpalama, yalpa yapma, sallanma, yalpalayarak ilerleme. *The slow ~ of a ship on the rough sea.* **14.** *hv.* (a) uçağın ekseni etrafında (yükseklik kaybetmeksizin) tam bir dönüşü, (b) uçağın yere inip pistte yürümesi, **15.** *argo* para/banknot destesi, **16.** (a) zar atma. *a ~ of the dice.* (b) bir zar atışta yapılan sayı, **17.** devirme, devrilme, **18.** (saç) kıvrım, lüle, bukle. *a pageboy ~.* **19.** (taş) sekme, sıçrama, **20. strike off/from the ~s** : kaydını silmek, (üyelikten vb.) ihraç etmek. ***e.a.- 1.*** *scroll,* ***2.*** *list, roster,* ***6.*** *roller,* ***9.*** *undulation,* ***19.*** *somersault.*

rollable, *is.* **1.** yuvarlanabilir, **2.** haddeden geçirilebilir, **3.** sarılır, top/yumak/tomar yapılabilir.

rollaway, *sf.* toplanabilen, (kullanılmadığı zaman) dürülüp kaldırılabilen. *~ bed.*

rollback, *is.* indirim, (hükûmet emriyle yapılan) azaltma, fiyat/maaş/ücret indirimi.

roll bar, *is.* koruyucu çubuk: otomobil devrilince yolcuları korumak için tavanına yerleştirilen sağlam madenî çubuk.

roll call, *is.* yoklama.

rolled, *sf.* **1.** yuvarlanmış, **2.** haddelenmiş, haddeden geçirilmiş, çekme, **3.** sarılmış, topak/yumak/tomar hâlinde, dürülmüş, **4. ~ beam** : çekme kiriş/putrel, **5. ~ gold = filled gold** : altın kaplama, **6. ~ iron** : haddeden geçirilmiş demir, **7. ~ oats** : yulaf ezmesi, **8. ~ structural shapes** : çekme profil çubuklar.

roller[1], *is.* **1.** yuvarlanan şey/kimse, **2.** silindir, merdane, **3.** saç kıvırıcı, saç kıvırmada kullanılan içi boş silindir, **4.** makara, **5.** ufak tekerlek, **6.** kıvrılan/sahile çarpan dalga, **7.** *tıp* sargı, **8.** uçarken takla atan güvercin/kuş, **9.** şakıyan kanarya, **10. ~ bearing** *mak.* makaralı yatak, **11. ~ coaster** : eğlence treni, eğlence parkında yüksek ve inişli çıkışlı raylar üzerinde yürüyen tren, **12. ~ derby** : tekerlekli paten kayma yarışması, **13. ~ desk = rolltop desk** : storlu yazıhane: kapağı kıvrılarak açılıp kapanan yazı masası, **14. ~ skate** : tekerlekli paten. **~-skate (-skated, -skating)**: tekerlekli paten kaymak. **~ skater** : tekerlekli patenci, **15. ~ top** : yazıhane storu, yazı masasının kıvrılarak açılan/kapanan kapağı, **16. ~ towel** : sarma havlu: iki ucu birbirine dikilmiş ve silindire sarılmış havlu.

roller[2], *is. zool.* gökkuzgun *(Coracias garrulus):* başı ve kanatları mavi, boynu ve karnı yeşil, sırtı kırmızı göçücü karga.

roll film, *is.* makaraya sarılı film.

rollick[1], *gs.f.* keyfine bakmak, çalıp/gülüp eğlenmek, dünya umurunda olmamak, neşe ile ilerlemek/gitmek. ***e.a.-*** *frolic, romp.*

rollick[2], *is.* şen/neşeli kimse, gülüp eğlenen/keyfine bakan kimse. **rollicker** *d.d.*

rollicking, *sf.* neşeli, şen, keyifli, gülüp eğlenen. **a pair of ~ drunken sailors. ~ life** : şen ömür, içki ve eğlence ile geçirilen ömür. **a ~ time** : neşeli/canlı âlem. **~ly** : neşe ile keyifle, gülüp eğlenerek.

rollicksome, *sf. bk.:* **rollicking, frolicsome.**

rollicky, *sf. bk.:* **rollicking.**

rolling[1], *is.* **1.** yuvarlanma, yuvarlanış, **2.** gümbürtü, gümbürdeme, gürüldeme, gürleme, **3.** yalpa, sallanma, **4.** haddeleme, **5.** döner.

rolling[2], *sf.* **1.** yuvarlanan, dönen, **2.** (arazi) hafif dalgalı, inişli yokuşlu, **3.** dalgalanan, inip çıkan, **4.** sallanan, yalpalanan, **5.** kıvrık, katlanmış, katlı, devrik (yaka vb.), **6.** gümbürdeyen, gürleyen, **7.** ~ **hitch** : çok ilmekli düğüm, **8.** ~ **mill** : haddehane, **9.** ~ **pin** : merdane, oklava, **10.** ~-**press** : hadde tazgâhı, ütü makinesi, **11.** ~ **stock** : taşıtlar, tekerlekli araçlar, bir şirketin bütün taşıtları, **12.** ~ **stone** : seyyar, gezginci, yeri yurdu belirsiz, sık sık iş değiştiren, mütemadiyen seyahat eden kimse. **A ~ stone gathers no moss** : Yuvarlanan taş yosun tutmaz (gezginci kimse para biriktiremez). **13.** ~**ly** : yuvarlanarak, yuvarlana yuvarlana, döne döne.

roll molding, *is. mim.* yuvarlak tiriz/pervaz.

rollmop, *is.* sarma ringa: turşu etrafına sarılmış ringa balığı salamurası.

roll-off, *is.* **1.** top yuvarlama maçı, **2.** *elekt.* yüksek/alçak frekanslarda amplifikatör kazancının düşmesi.

roll-on, *sf.&is.* sürtop: cilde sürülen yuvarlak top şeklinde koku/ter giderici müstahzar.

rollout, *is.* **1.** yeni bir uçak modelinin halka takdimi, **2.** (futbolda) topu saha kenarında yuvarlama.

rollover, *is.* **1.** (vadesi gelen senet vb. için) süre uzatımı, **2.** (vergiden kaçınmak için) kârın tekrar yatırımı, **3.** (otomobil kazasında) ters dönme, takla atma.

rollway, *is.* kütük bayırı: kesilen kütüklerin aşağı yuvarlandığı bayır.

roly-poly, *sf.&is., ç.* **-lies 1.** tombul, şişman, tombalak, tıknaz, bodur (kimse), **2.** *Brit.* reçelli/meyveli hamur tatlısı, **3.** tespih böceği *(Armadilidium)* . ***e.a.- 1.*** *fat, rotund, pudgy, dumpy.*

ROM = Read Only Memory: Salt Okunur Bellek: Bilgisayarda verileri okunabilen fakat değiştirilemeyen bellek.

Rom = rom, *is.* çingene (oğlan).

rom., romen harfi.

Rom. = **1.** Roman, **2.** Romance, **3.** Romanic, **4.** Romania, **5.** (İncil'de) Romans.

Romaic, *sf.&is.* Yunanca, Rumca, Yunanistan'a/Yunan diline ait.

romaine, *is. bot.* marul (Yedikule cinsi) *(Lactuca sativa longifolia).* ~ **lettuce, cos, cos lettuce** *d.d.*

roman, *is., ç.* **-mans** *Fr.* **1.** roman, büyük hikâye, **2.** (Orta Çağ Fransız edebiyatında) manzum hikâye.

Roman, *is.&sf.* **1.** Roma+, Romalı+, Roma âdeti/kültürü+, **2.** Roma İmparatorluğuna ait, **3.** Lâtince+, lâtin harfleri+, **4.** Roma mimarîsi+, **5.** Roma katolik kilisesi+, **6.** ~ **candle** : havan maytabı, **7.** ~ **Catholic** : Katolik, **8.** ~ **cement** : rutubete dayanıklı çimento, **9.** ~ **Emperor** : Roma İmparatoru, **10.** ~ **Empire** : Roma İmparatorluğu, **11.** ~ **holiday** : vahşî ve hunhar gösterilerle dolu şenlik, **12.** ~ **law** : Roma hukuku, **13.** ~ **letters** : Lâtin harfleri, **14.** ~ **nose** : Romalılara mahsus hafif gaga burun, **15.** ~ **numerals** : Romen rakamları.

roman à clef, *is., ç.* ***romans à clef*** *Fr.* gerçek kişi ve yerlerin uydurma adlarla gösterildiği roman.

romance[1], *sf.&is.* **1.** aşk macerası, **2.** romantik aşk, **3.** romantiklik, **4.** çekicilik, cazibe, **5.** maceraperestlik, **6.** aşk/macera romanı, aşk destanı, **7.** Orta Çağla ilgili şövalyelik efsanesi, **8.** martaval, palavra, **9.** *müz.* romans.

romance[2], *f.* **-manced, -mancing 1.** aşk/macera romanı yazmak, romantik hikâye söylemek/yazmak, **2.** hülyalara/hayallere dalmak, romantik hislere kapılmak, **3.** romantik davranmak/düşünmek/konuşmak, **4.** *k.d.* sevişmek. ***e.a.- 4.*** *court, woo.*

romancer, *is.* **1.** aşk romanı yazan, **2.** hayallere dalan, hayal kuran, **3.** yalancı.

Romanesque, *sf.&is.* Roma tarzı(nda) (mimarî, resim, heykel vb.).

roman-fleuve, *is., ç.* ***romans-fleuves*** *Fr.* dizi roman: kuşaklar boyu toplumun veya bir ailenin macerasını konu alan birkaç ciltlik büyük roman.

Romanisation/Romanise, *Brit. bk.:* **Romanization/Romanize.**

Romanism = Roman catholicism, *is.* Katoliklik (inancı, ayinleri, kilise yönetimi).

Romanist, *is.* **1.** *hkr.* Katolik, **2.** Roma hukuku uzmanı, **3. Romanicist** *d.d.* aşk ve macera romancısı.

Romanize, *f.* **-ized, -izing 1.** Katolikleş(tir)mek, Katolik inanış ve davranışlarına uy(dur)mak, **2.** Roma hukukunu uygulamak. **3. Romanization** : Katolikleş(tir)me, Katolik inanış ve davranışlarına uy(dur)ma; Roma hukukunu uygulama, **4. Romanizer** : Katolikleş(tir)en, Katolik inanış ve davranışlarına uy(dur)an; Roma hukukunu uygulayan.

romano, *is.* İtalyan kaşar peyniri.

Romansch = Romansh, *is.* Romanş: İsviçre'nin Grisons kantonunda konuşulan bir nevi Lâtince.

romantic, *sf.&is.* **1.** aşk macerası ile ilgili, romantik, **2.** hayalî, gerçekleşmesi olanaksız, **3.** ateşli, heyecanlı, taşkın, **4.** efsanevî, hayalî, muhayyel, uydurma, **5.** (edebiyat ve müzikte) romantik çağa ait, **6. romantics** : romantik/hayalî düşünceler/duygular vb. ***e.a.*** *- 2. extravagant, fantastic, fanciful, impractical, 3. ardent, passionate, fervent, 4. improbable, unreal, imaginary, fictitious, fabulous.* ***k.a.*** *- 4. realistic, practical.*

romanticisation/romanticise, *Brit. bk.:* **romanticization/romanticize.**

romanticism, *is.* **1.** romantizm, romantiklik, hayalperestlik, **2.** (edebiyat/sanat) romantik üslûp, **3. romanticist** : romantik/hayalperest kimse.

romanticize, *f.* **-cized, -cizing 1.** romantikleş(tir)mek, romantik üslûp ve karakter vermek, **2.** hayal kurmak, hülyalara dalmak, **3. romanticization** : romantikleş(tir)me, romantik üslûp ve karakter verme; hayal kurma, hülyalara dalma.

Romany, *sf.&is., ç.* **-nies 1.** Çingene(ler), **2.** Çingenece, Çingene dili, **3.** Çingenelere/Çingeneceye ait, **4. ~ rye**: Çingene olmayıp Çingenelere karışmış kimse.

romaunt, *is. esk.* romantik şiir/hikâye.

Rome, *is.* Roma.

romp, *is.&f.* **1.** sıçrayıp oynama(k), **2.** atlamak, sıçramak, zıplamak, **3.** sıçrayıp oynayan kız çocuk, **4.** hoyratça ve gürültülü oyun. *A pillow fight is a ~.* **5.** *k.d.* kolay kazanılan başarı. **to win in a ~** : kolayca başarmak, rakiplerini çok geride bırakmak.

romper, *is.* **1.** sıçrayıp oynayan, **2. rompers** : çocuk tulumu.

rompish, *sf.* **1.** hoppa, şen, şuh, kendini eğlenceye vermiş, gülüp oynayan, **2. ~ly** : şen/şuh bir şekilde, gülüp eğlenerek, **3. ~ness** : hoppalık, şenlik, şuhluk, kendini eğlenceye verme, gülüp oynama.

rondeau, *is., ç.* **-deaux 1.** (a) on veya on üç mısralı ve iki kafiyeli, ilk mısrası iki defa tekrarlanan şiir, (b) *bk.:* **rondel** (1), **2.** tek veya çok sesli bir Orta Çağ şarkısı: tekrar tekrar söylenen iki cümleden oluşur.

rondel, *is.* **1.** on üç veya on dört mısradan oluşan Fransız şiir tarzı: İlk ikisi dört, sonuncusu beş veya altı mısralı üç kıt'adan oluşur. İlk iki mısra yedi, sekiz ve on üç, on dördüncü mısralarda nakarat olarak tekrarlanır. **2.** *bk.:* **rondeau** (1 a), **3.** rondela: ortası delik, yassı, yuvarlak disk.

rondelet, *is.* beş mısralı ve iki kafiyeli kısa şiir: açış kelimeleri iki ve beşinci mısralarda kafiyesiz nakarat olarak tekrarlanır.

rondo, *is., ç.* **-dos** *müz.* rondo.

rondure, *is.* **1.** daire veya küre, **2.** lâtif yuvarlaklık, zarif yuvarlak hatlar.

ronion = ronyon, *is. esk.* uyuz mahlûk.

rood, *is.* **1.** haç, kilisenin girişinde büyük haç, **2.** 5.5 ilâ 8 yardalık uzunluk ölçüsü, **3.** eski dönüm: 40 rod kare veya 0.25 acre, **4.** bir rod karelik alan ölçüsü, **5. ~ beam** : haç merteği: kilisede haçın tutturulduğu kiriş, **6. ~ loft** : kilisede haç üzerindeki galeri/plâtform, **7. ~ screen** : kilisede haçın üzerine asıldığı süslü ekran.

roof[1], *is., ç.* **roofs 1.** çatı, dam, **2.** damı taşıyan çerçeve, **3.** çatıya benzer şey, **4.** ev, yuva, barınak. **She and I can't live under the same ~**: Onunla bir çatı altında barınamam. **He has a ~ (no ~) over his head** : Barınacak bir yeri var (yok). **5. go through the ~** : (a) tepesi atmak, çok öfkelenmek, (b) (fiyat) çok yükselmek, ateş pahası olmak. *Fuel prices are going through the ~* . **6. hit the ~** : tepesi atmak, son derece öfkelenmek, **7. raise the ~** *argo* (a) kıyameti koparmak, çok gürültü yapmak, ortalığı birbirine katmak/velveleye vermek, (b) bağıra çağıra şikâyet etmek, **8. ~ garden** : (a) dam üstü bahçesi, (b) çatı katı, bahçeli/lokantalı üst kat, **7. the ~ of the mouth** : üst damak.

roof[2], *gl.f.* çatı ile örtmek, dam yapmak, üstünü kapamak. **~ in = ~ over** : üstüne çatı yapmak, çatı ile örtmek. **~ in the yard to make a garage** : avlunun üstünü çatı ile örtüp garaj yapmak.

roofer, *is.* damcı, dam aktarıcısı, çatı/ dam ustası.

roofing, *is.* **1.** çatı ile örtme, çatıyı kapama, çatı/dam yapma/aktarma, **2.** çatı malzemesi. **~ nail** : çatı çivisi, **3.** dam, çatı. ***e.a.- 3. roof.***

rooftop, *is.* çatı (üst kısmı), dam (üstü). **shout/proclaim from the ~s** : elâleme/yedi mahalleye duyurmak, herkese ilân etmek. *All right, all right, there's no need to shout it from the ~s.*

roofless, *sf.* **1.** çatısız, damsız, **2.** evsiz, yuvasız. ***e.a.- 2. homeless.***

rooftree, *is.* **1.** çatı direği, **2.** çatı, dam, **3.** ev, yuva, konut. **under one's ~** : evinde, yuvasında.

rook[1], *is.* **1.** *zool.* ekin kargası *(Corvus frugilegus),* **2.** hilekâr, dolandırıcı, **3.** (satrançta) kale. ***e.a.- 2. sharper, swindler, trickster, cheat, 3. castle.***

rook[2], *gl.f.* **1.** hile yapmak, dolandırmak, hile ile parasını almak/sızdırmak, **2. be ~ed** : aldanmak, dolandırılmak, fahiş fiyata almak. ***e.a.- 1. cheat, fleece, swindle.***

rookery, *is., ç.* **-eries 1.** karga derneği, ekin kargalarının topluca yuva yaptıkları yer, **2.** kargaların ürediği yer, **3.** ayı balıklarının, insancıl kuşların üredikleri yer. *seal* ~ . **4.** çok sefil insanların oturduğu kalabalık ev.

rookie, *is.* **1.** acemi asker, **2.** yeni/acemi polis, **3.** acemi oyuncu/atlet.

rooky, *sf.* **rookier, rookiest** karga dolu, çok kargalı, kargası çok, kargaların çok bulunduğu.

room[1], *is.* **1.** oda. **bed- ~** : yatak odası. **dining- ~** : yemek odası. **double ~** : iki kişilik/iki yataklı oda. **drawing- ~** : misafir salonu. **family ~** : gündelik oturma odası. **living ~** : misafir odası. **single- ~** : tek kişilik/yataklı oda. **state- ~** : resmî salon. **waiting- ~** : bekleme salonu, **2. ~s** : daire, apartman, pansiyon. **live in ~s** : bir evde oda tutup oturmak, **3.** oda halkı, odada bulunan kimseler. *Ask ~ 23 if they want coffe.* **4.** yer, mahal. **be cramped for ~** : yer darlığından sıkışık olmak. **in s.o.'s ~ = in the ~ of s.o.** : birinin yerine. **make ~ for ...** : ... için yer açmak. **take up a lot of ~** : çok yer tutmak. **There's ~ for 3 in the back seat** : Arkada 3 kişilik yer var. **5.** fırsat, sebep, olanak, imkân. *He needs ~ to develop his skill as a painter.* **~ for doubt** : şüphe sebebi, şüpheye mahal. **There is no ~ for doubt** : Şüpheye mahal yok. **There is ~ for improvement** : Düzeltilmeye/ıslaha muhtaçtır. **6. ~ and board** : (otel/pansiyon)yatacak (yer) ve yemek. **~ clerk** : otel kâtibi. **~ divider** : bölme, oda bölmesi. ***e.a.- 4. space, 5. opportunity, scope.***

room[2], *gs.f.* **1.** odayı/odaları işgal etmek, yer kaplamak. **2.** barınmak, kalmak, yatıp kalkmak. **He's ~ing at our house/with us** : Bizim evde/bizimle kalıyor. **to ~ in** : (hizmetçi) çalıştığı evde yatıp kalkmak, **3. - roomed**: ... odalı. **four-roomed**: dört odalı.

roomer, *is. bk.:* **lodger.**

roomette, *is.* odacık, trende/yataklı vagonda özel kompartman.

roomful, *is., ç.* **-fuls** oda dolusu.

rooming house = lodging house, *is.* odaları kiralık ev, oda oda kiraya verilen ev.

roommate, *is.* oda arkadaşı.

roomy, *sf.* **roomier, roomiest 1.** geniş, ferah, yeri bol, **2. roomily** : genişçe, ferah ferah, **3. roominess** : genişlik, ferahlık, yer bolluğu.

roorback = roorbach, *is.* *ABD* uydurma siyasî rapor, seçim adayı hakkında yalan ve iftiralarla dolu yazı.

roose(r), *is.&f.* **roosed, roosing** *İsk. bk.:* **praise(r).**

roost[1], *is.* **1.** tünek, kuşların/kümes hayvanlarının gecelediği yer. **at ~** : tünemiş. **go to ~** : tünemek, **2.** (içinde tünekler bulunan) kümes/kafes, **3.** otel, motel, kulüp gibi istirahat/ikamet/toplantı, **4.** tünemiş kuşlar/tavuklar, yeri, **5. rule the ~** : emretmek, tahakküm etmek, sözünü geçirmek, yönetmek, baş/hâkim olmak. *It's Bill's wife who really rules the ~ in that family.* ***e.a.- 1. perch, 3. inn, club, 5. dominate.***

roost[2], *gs.f.* **1.** tünemek, **2.** (bir yerde) geceyi geçirmek, konaklamak, **3. come home to ~** : (eylem) geri tepmek, kendi başına patlamak, ettiğini bulmak. **Evil deeds come home to ~** : İnsan ettiğini bulur. ***e.a.- 1. perch, 2. settle, stay, 3. boomerang.***

rooster, *is.* horoz. *e.a.- cock.*

root[1], *is.* **1.** kök, **2.** köke benzer şey, **3.** diş/tırnak/saç/kıl kökü, **4.** temel, esas, asıl. **the ~ of a matter** : bir işin aslı. **get the ~ of the matter** : işin esasını/aslını kavramak, iç yüzüne vakıf olmak, **5.** kaynak, memba, menşe, sebep, kök. **The ~ of all evil** : Bütün fenalıkların kaynağı. **The ~ of the tragedy was here** : Facianın sebebi bu idi. **6.** cet, ata, **7.** *bk.:* **offshoot, scion, 8.** *mat.* (a) kök, cezir. **square ~** : kare kök. **cube ~** : küp kök. *The number 3 is the square ~ of 9, the cube ~ of 27 and the fourth ~ of 81.* (b) denklemin kökü, (c) bir işlevi sıfır yapan değişken değeri, **9.** *gr.* kök, bir kelimenin aslı, **10. ~s** : bir kimsenin kültür, din, aile gibi müesseselerden aldığı kişisel karakter, **11.** *müz.* (a) temel harmonik, (b) bir telden çıkarılan en kalın ses, **12. ~ and branch** : kökten, toptan, tamamıyla, baştan başa, tüm. **to destroy sth. ~ and branch** : bir şeyi kökten/tüm yok etmek, kökünü kurutmak, **13. put down ~s** : yerleşmek, kök salmak, (bir muhite) alışmak. *He has no time to put down ~s in the community.* **14. take ~** : (a) kökleşmek, kök salmak, büyümeye başlamak. *The seeds of flower took ~ in the garden.* (b) yerleşmek, tutunmak, teessüs etmek. *New ideas are taking ~ among the youth.* ***e.a.- 4. basis, 5. source, origin, beginning, fountainhead, 6. parent, 12. utterly, entirely.***

root[2], *f.* **1.** kökleş(tir)mek, kök sal(dır)mak, **2.** tut(un)mak, yerleş(tir)mek, tesis/teessüs etmek, **3.** köklemek, kökünden sökmek, **4.** *gen.* **~ up/out** : kökünü kazımak, yok etmek, kökünü kurutmak, kökünden sökmek. *to ~ out crime/drug trafficking.* **~ out** : arayıp bulmak, bulup çıkarmak. *I'll try and ~ you out something dry to wear.* **5.** toprağı (hayvan) burnu ile eşmek/kazmak, **6.** eşelemek, deşmek, **7.** *gen.* **~ about/around/up** : alt üst etmek, altını üstüne getirmek, didik didik aramak. *He was ~ing about in the desk looking for a document.* **8.** *gen.* **~ up** : bulup çıkarmak, gün ışığına/aydınlığa kavuşturmak, **9.** cesaret vermek, alkışlayarak/tezahürat yaparak cesaretlendirmek, **10.** maneviyatını kuvvetlendirmek, manen desteklemek. ***e.a.- 8. unearth, bring to light.***

rootage, *is.* **1.** kökleme, kök sökme, kökünden çıkarma, **2.** köklenme, kök salma, köklerle tutunma, köklü olma, **3.** kökler sistemi.

root beer, *is.* meyan kökü şerbeti/gazozu/birası.

root borer, *is.* kök kemiren (böcek).

root canal, *is.* diş özü, diş kökünde sinirlerin geçtiği kanal. **~ ~ therapy = ~ ~ treatment**: kanal tedavisi/dolgusu (= **endodontics**).

root cap, *is.* kök başlığı, kök ucunu koruyan doku.

root cellar, *is.* kök bitkiler mahzeni: kök bitkilerin saklandığı kısmen toprakla örtülü yer altı mahzeni.

root circle, *is.* taban dairesi.

root climber, *is.* kök tırmanıcı: kökler salarak tutunup tırmanan bitki.

root crop, *is.* kök bitki: patates, pancar, turp, havuç gibi kökleri yenilen sebzeler.

rooted, *sf.* köklü, kökleşmiş, sabit, esaslı, sağlam. **~ness** : köklülük, kökleşme, sağlamlık.

rooter, *is.* **1.** kök söken, kökten çıkaran (insan/hayvan/şey), **2.** alkışçı, şakşakçı, bağırarak/alkışlayarak cesaret veren/teşci eden kimse, **3.** gönülden destekleyen/maneviyatı yükselten kimse.

root graft, *is.* **1.** kök aşısı, **2.** kök bağlantısı, köklerin birbirine bitişmesi.

root hair, *is. bot.* tincik, topraktan su ve mineralleri emen kıl gibi ince kök uzantısı.

roothold, *is.* **1.** köklerle tutunma, bitkinin kökler salarak toprağa tutunması, **2.** köklerin tutunduğu yer.

root knot, *is.* kök yumrusu: köklere musallat olan bir hastalık.

rootiness, *is.* köklülük, köklü olma, köke benzerlik.

rootless, *sf.* **1.** köksüz, **2.** temelsiz, kararsız, **3.** asılsız, esassız, **4.** türedi, zıpçıktı, evsiz barksız, topluma bağlı olmayan. *~ nomads. He became a ~ vagabond.* **5. ~ly** : köksüz/temelsiz/kararsız/asılsız/ esassız bir şekilde, **6. ~ness** : köksüzlük, temelsizlik, asılsızlık, esassızlık, türedilik, zıpçıktılık, topluma bağlı olmama.

rootlet, *is.* kökçük, küçük kök.

rootlike, *sf.* kök gibi, köke benzer.

root mean square, *is. mat.* ortalama karekök: bir dizideki sayıların kareleri ortalamasının karekökü. *kıs.:* **rms.**

root pressure, *is.* Osmos basıncı: suyu topraktan kök yolu ile bitki damarlarında yükselten basınç.

root rot, *is.* kök çürümesi: bir bitki hastalığı.

rootstalkt, *is. bot. bk.:* **rhizome.**

rootstock, *is.* **1.** kök, tincikleriyle birlikte bitki kökünün tümü, **2.** asıl kaynak, menşe, kök, **3.** *bot. bk.:* **rhizome.**

rooty, *sf.* **rootier, rootiest 1.** (bol) köklü, **2.** kökümsü, kök gibi, **3.** kök dolu.

ropable = ropaeble, *sf.* **1.** iple bağlanabilir, **2.** *Avust. k.d.* öfkeli, kızgın, hiddetli. ***e.a.- 2.*** *angry.*

rope[1], *is.* **1.** ip, halat, kendir, urgan, **2.** kement, **3.** idam (cezası), **4.** ip gibi, ipe dizilmiş şey. *a ~ of tobacco.* **~ of pearls** : inci gerdanlık, **5.** sıvı içinde ipliksi yapışkan oluşum. *~s of slime.* **6. at the end of one's ~** : takatinin/tahammülünün üstünde, hadden aşırı. **be at the end of one's ~** : çaresiz kalmak, bıçak kemiğe dayanmak, takati/tahammülü tükenmek, **7. to give (one) plenty of ~** : (birine) aşırı imkân tanımak, sonu felâket olabilen serbest davranışlarına göz yummak, serbest/başıboş bırakmak, kendi haline terk etmek, **8. to know the ~s** *k.d.* bir işi/yolunu yordamını iyi bilmek, iç yüzünü/girdisini çıktısını bilmek, **9. to put s.o. up to the ~s** : (a) birine bir şey hakkında bilgi vermek, (b) birine bir şeyin yolunu/usulünü göstermek, **10. to give s.o. enough ~ to hang himself** : birinin yanlışlarını düzeltmemek, hata yapmasına göz yummak, sonu felâkete giden tutumunda serbest bırakmak. **Give him enough ~ and he will hang himself** : Bırak kendi hâline, sonunda belâsını bulacak (kendi ipini kendi eliyle çekecek). **11. money for old ~** *k.d.* kolay/zahmetsiz kazanılan para.

rope[2], *gs.f.* **roped, roping 1.** iple/halatla bağlamak, **2.** *gen.* **~ off** : iple çevirmek, sınır çekmek. *He ~d off the arena.* **3.** *ABD* kementle yakalamak, **4. ~ s.o. in** *argo* (a) birini kandırıp yardımını/desteğini sağlamak. *Mary was ~d in to help her mother.* (b) aldatmak, faka bastırmak, tuzağa düşürmek. *The company ~s in high school students to sell magazine subscription by telling them big stories how much money they can earn.* **5. ~ into** : (a) aldatmak, kandırmak. *Jo let the big boys ~ him into stealing some apples.* (b) kandırarak yardımını sağlamak. *It was Sue's job to clean the room, but she ~d Sam into helping her.* ***e.a.- 1.*** *tie, fasten,* ***2.*** *enclose, border,* ***4.*** *(b) fool. deceive, lure, allure, entice.*

rope band, *is. bk.:* **roband.**

ropedance = ropedancing, *is.* ip cambazlığı.

ropedancer = ropewalker, *is.* ip cambazı.

rope ladder, *is.* ip merdiven.

roper, *is.* **1.** iple bağlayan, **2.** kementçi, kementle yakalayan, **3.** iple çeviren/sınır çeken, **4.** aldatan, tuzağa düşüren.

ropery, *is., ç.* **-eries 1.** ip/halat yapım evi, **2.** *esk. bk.:* **knavery, roguery.**

ropewalk, *is.* halat yapım yeri, halatın büküldüğü uzun ve dar yol/bina.

ropeway, *is. bk.:* **tramway** (2).

ropy = ropey, *sf.* **ropier, ropiest 1.** halat/ip/sicim gibi, halata benzer, **2.** adaleli, kuvvetli, **3.** yapışkan, lüzucî. **4.** bozuk, bozulmuş, fena, adî. *~ wine.* **5. ropily** : iplik iplik, yapış yapış, **6. ropiness** : halata/ipe benzerlik; yapışkanlık; bozukluk. ***e.a.- 2.*** *muscular, sinewy,* ***3.*** *viscous.*

roque, *is.* bir nevi kroke oyunu.

Roquefort (cheese), *is.* Rokfor peyniri: koyun/keçi sütünden yapılan küflü Fransız peyniri.

roquelaure, *is., ç.* **-laures** *Fr.* (XVIII. yy. da erkeklerin giydiği dize kadar uzanan) pelerin.

roquet, *is.&f.* **-queted, -queting** topu başka bir oyuncunun topu ile çarpıştırma(k).

rorqual, *is. zool.* çatal kuyruklu balina *(Balaenoptera).*

Rorschach test, *is. psikol.* Rorşah ölçeri: çeşitli mürekkep lekelerini benzettiği cisimlere göre kişinin gizli şahsiyetini anlamaya çalışan deney.

rosaceous, *sf.* **1.** gülgillerden, gül familyasından, *Rosaceae* familyasına mensup (bitki): gül, çilek, böğürtlen, kızılyaprak, koyun otu, çayırmelikesi gibi, **2.** gül gibi beş taç yapraklı, **3.** gül gibi, güle benzer, gülsü. *~ loveliness.* **4.** pembe, gül rengi. ***e.a.- 3.*** *roselike,* ***4.*** *rosy, rose-colored.*

rosaniline, *is. kim.* **1.** kırmızı anilin (boya): C20H20N3Cl, **2.** anilin kökü: C20H21 N3O. Hidroklorik asitle birleşince kırmızı anilin üretir.

rosarian, *is.* gülcü, gül yetiştirici.

rosarium, *is., ç.* **-iums/-ia** gül bahçesi, gülzar.

rosary, *is., ç.* **-ries 1.** (Katolik kilisesinde) tespih ile okunan dualar, **2.** tespih, **3.** gül bahçesi, **4.** başa takılan çelenk, **5.** seçme edebî eserler.

rose[1], *is.* **1.** *bot.* gül *(Rosa)* (bitki). **brier/dog ~** : yabanî gül, it gülü *(Rosa canina).* **cabbage ~** : Van gülü *(Rosa centifolia).* **damask ~** : Şam gülü *(Rosa damascena)* . **floribunda ~** : yediveren gülü. **moss ~** : yosun gülü. **musk ~** : misk gülü. **rock ~** : lâden. **tea ~** : çay gülü, **2.** güle benzer bitki, **3.** gül (çiçek). **no ~ without a thorn = every ~ has its thorn** : gül dikensiz olmaz. **attar of ~s** : gül yağı, **4.** gül rengi, pembe, kırmızı, açık pembe, **5.** gül şeklinde süs, **6.** rüzgâr gülü, (gül şeklinde) yönleri gösteren diyagram, **7.** gül şeklinde elmas kesimi: tabanı düz, küresel yüzeyi küçük üçgenlerle bezenmiş, **8.** hortum süzgeci, **9.** *mat.* gül eğrisi: orijinde birleşen üç veya daha fazla yapraklı, kutupsal koordinatlarda denklemi **r = a. sin nA** veya **r = a. cos nA** olan eğri. **n**: tam sayı, n>1. **10. bed of ~s** : güllük gülistanlık: rahat ve asude zaman/yer/durum. **Life is no bed of ~s** : Bu dünya her zaman güllük gülistanlık değildir. **11. put the ~s in s.o.'s cheeks** : yanaklarını pembeleştirmek, sağlığına kavuşturmak. *The fresh air will soon put the ~s in your cheeks.* **12. under the ~** : gizlice, sinsice, sezdirmeden, sır olarak, mahremane. *bk.:* **sub rosa.** ***e.a.- 12.*** *secretly, privately, stealthily.*

rose[2], *sf.* **1.** gül+. **a ~ garden** : gül bahçesi, **2.** güllük, güllü, **3.** gül kokulu, **4.** pembe, gül renkli.

rose[3], *f. bk.:* **rise** *(geç.z.).*

rose[4], *gl.f.* **rosed, rosing** pembeleştirmek. ***e.a.- flush, redden.***

rosé, *is.* pembe şarap.

rose acacia, *is. bot.* gül ibrişim *(Robina hispida).*

rose aphis, *is. zool.* gül biti *(Aphis rosae):* güllerin çiçek ve dallarıyla taze yapraklarında yaşayan yeşil renkli zararlı böcek.

roseate, *sf.* **1.** gül renkli, pembe, kırmızı, **2.** parlak, ümit verici, **3.** aşırı iyimser, nikbin. **To take a ~ view of things** : Olaylara iyimser gözle bakmak. **4. ~ly** : (a) pembeleşerek, (b) parlak/ümit verici bir şekilde, (c) aşırı iyimserlikle, nikbinane. ***e.a.- 1.*** *rosy, rose-colored,* ***2.*** *bright, promising,* ***3.*** *optimistic, cheerful.*

roseate spoonbill, *is. zool.* pembe kaşıkçı balıkçıl *(Ajaia ajaja).*

rosebay, *is. bk.:* **1.** *bk.:* **rhododendron, 2.** zakkum, ağı ağacı. ***e.a.- 2.*** *oleander.*

rose beetle, *is. bk.:* **rose chafer.**

rose-breasted grosbeak, *is. zool.* pembe ispinoz *(Pheucticus ludovicianus):* K Amerika'da yaşar, erkeğinin başı kara, kanatları kara, beyaz, göğsü pembedir.

rosebud, *is.* **1.** gül goncası, **2.** genç kız.

rosebush, *is.* gül fidanı.

rose campion, *is.* **1.** pembe karanfil *(Lychnis coronaria),* **2.** karamuk. ***e.a.- 2.*** *corncockle.*

rose chafer, *is.* altın böcek *(Macrodactylus subspinosus):* güllere zarar veren sarı, kahverengi tüylü bir böcek. **rose bug, rose beetle** *d.d.*

rose-colored, *sf.* **1.** pembe, gül renginde, **2. ~ glasses** : pembe gözlük, iyimserlik. **to see through ~ glasses** : her şeyi pembe görmek, her şeye pembe gözlükle bakmak, iyimser olmak, **3. ~ starling** : pembe sığırcık *(Pastor roseus).*

rose comb, *is.* pembe ibik.

rose daphne, *is. bot.* pembe defne *(Daphne cneorum).*

rose fever, *is. patol.* gül nezlesi: baharda/yaz başlangıcında gül polenlerinin sebep olduğu nezle.

rosefish, *is., ç.* **-fish/-fishes** pembe balık *(Sebastes marinus).* ***e.a.- redfish.***

rose geranium, *is.* gül sardunyası, ıtır, gül kokulu sardunya *(Pelargonium capitalum).* (G Afrika'da yetişir).

rose hip, *is. bk.:* **hip** [4].

rose jam = rose preserve, *is.* gül reçeli.

roselike, *sf.* gül gibi, güle benzer.

rose mallow, *is. bot.* **1.** ebegümeci *(Hibiscus),* **2.** gülhatmi *(Althaea rosea).* ***e.a.- 1.*** *hibiscus,* ***2.*** *hollyhock.*

rosemary, *is., ç.* **-maries** *bot.* biberiye *(Rosemarinus officimalis):* Ballıbabagillerden Akdeniz çevresinde yetişen ve tebabette, esans yapmakta, yemeklere lezzet vermekte kullanılan kalımlı bitki.

rose moss, *is. bot.* yabanî semizotu *(Portulaca grandiflora):* pembe, mor, kırmızı, beyaz, sarı çiçekler açar.

rose of Jericho, *is. bot.* saat gülü *(Anastatica hierochuntica):* Haçlıgillerden kuru iken kıvrılan, ıslanınca açılan Asya bitkisi.

rose of Sharon, *is. bot.* **1.** çan çiçeği *(Hibiscus syriacus):* çan biçiminde pembe, mor, beyaz çiçekler açan bir funda, **2.** *bk.:* **St.-John's-wort**, **3.** Şaron gülü: İncil'de Neşideler Neşidesinde adı geçen çiçek.

roseola = rose rash, *is. patol.* **1.** gülcük: çocuklarda görülen bir deri hastalığı, **2.** kızamık, **3. roseolar** : kızamığa benzer, kızamıkla ilgili. ***e.a.- 2. measles, rubeola.***

rose preserve, *is. bk.:* **rose jam.**

Rosetta, *is.* Mısır'da Reşit şehri. **~ stone** : Reşit kitabesi: 1799 'da Reşit civarında bulunan, üstündeki Yunanca ve hiyeroglif yazılar sayesinde Mısır hiyeroglif yazısının okunmasına olanak veren bazalt taş.

rosette, *is.* **1.** güle benzer şekil/resim/cisim, **2.** gül şeklinde bağlanmış kurdele, **3.** *mim.* binalarda/duvarlarda gül şeklinde süs, **4.** *bot.* gül şeklinde yaprak demeti, **5.** pars derisindeki benek.

rose water, *is.* gül suyu.

rose window, *is.* gülbezek, gül/tekerlek şeklinde pencere.

rosewood, *is.* **1.** gül ağacı *(Dalbergia):* gül kokulu kırmızımsı tahtalı tropikal ağaç, **2.** gül ağacı kerestesi, gül tahtası (mobilya, piyano vb. yapılır).

Rosh Hashanah = Rosh Hashana = Rosh Hashonoh = Rosh Hashono, *is.* Musevî takviminde yılbaşı (eylül veya ekim).

Rosicrucian, *sf.&is.* doğaüstü felsefesini insan ilişkilerine uygulama yolunda kurulan milletler arası bir derneğin üyesi. **~ism** : bu derneğin ilkeleri.

rosily, *zf.* **1.** pespembe, gül rengi ile, **2.** iyimserlikle, her şeyi pembe görerek. ***e.a.- 2. optimistically, brightly, cheerfully.***

rosin, *is.&f.* **1.** çamsakızı, **2.** reçine, **3.** reçinelemek, reçine ile kaplamak, reçine/çamsakızı sürmek, **4. ~ous = ~y** : reçineli, **5. ~ oil** *bk.:* **retinol.** ***e.a.- 1,2. colophony, 2. resin.***

Rosinante = Rocinante, *is.* **1.** Donkişot'un ihtiyar atı, **2.** *k.h.* yaşlı/işe yaramaz beygir.

rosiness, *is.* **1.** pembelik, kırmızılık, gül rengi, **2.** iyimserlik, şenlik, neşe.

rosinweed, *is.* **1.** *bot.* reçineli ot *(Silphium):* Orta ve Batı ABD 'de yetişen öz suyu reçineli bir bitki. **cup plant** *d.d.* **2.** *bk.:* **compass plant** (1).

rosolio, *is.* üzüm ve konyakla yapılmış bir İtalyan içkisi.

rostellar, *sf.* gaga gibi, gagamsı, gaga gibi çıkıntılı.

rostellate, *sf. bot.* gaga gibi uzantılı, gaga biçiminde.

rostellum, *is., ç.* **-tella 1.** *bot.* gagaya benzer uzantı/çıkıntı, **2.** *bot.* orkidelerin çoğunda dişicik başının sivri uzantısı, **3.** *zool.* (a) yassı kurtların sivri başı, (b) böceklerde hortum şeklinde emici ağız.

roster, *is.* **1.** (askerî) nöbet cetveli, **2.** isim listesi, kayıt/yoklama defteri, **3. promotion/advancement ~** : terfi listesi.

rostral = rostrate, *sf.* **1.** gagamsı, gaga gibi, kıvrık, **2.** gaga+, rostrum+, **3.** gagalı, gaga şeklinde çıkıntısı olan, **4. ~ly** : gagaya benzer/kıvrık bir şekilde.

rostrum, *is., ç.* **-trums/-tra 1.** hitabet kürsüsü, plâtform, **2.** kıvrık gemi pruvası, **3.** *gen.* **rostra** : eski Roma'da esir gemilerin pruvalarıyla süslü hitabet kürsüsü, **4.** *bk.:* **rostellum** (1,2). ***e.a.- 2. beak, ram.***

rosulate, *sf.* rozet biçiminde, rozetimsi.

rosy, *sf.* **rosier, rosiest 1.** pembe(msi), gül renkli, kırmızı, gül gibi, gül renginde. **to become/turn ~** : pembeleşmek, pembe pembe olmak. **to paint everything in ~ colors** : her şeyi pembe göstermek, **2.** al yanaklı, yanakları pembe pembe, sağlıklı, gürbüz. *He had five children, all ~ and handsome.* **3.** iyimser, şen, neşeli, ümit dolu. *The ~ world that lay ahead of them. ~ anticipations/predictions.* **4.** güllü, güllerden yapılmış. *a ~ bower.* ***e.a.- 1. pink, pinkish, roseate, 2. flushed, blooming, healthy, 3. optimistic, cheerful, hopeful. k.a.- 2. pale, 3. unpromising, cheerless, hopeless.***

rosy finch, *is. zool.* gül ispinoz *(Leucosticle tephrosis):* tüyleri kestane rengi, kanatları ve kuyruğu pembe benekli, gagası sarı ispinoz kuşu (KB ABD).

rot[1], *f.* **rotted, rotting 1.** çürü(t)mek, **2.** *gen.* **~ away/from/off** *etc.:* çürüyerek bozulmak, ayrışmak, kok(uş)mak, **3.** (hapiste vb.) za-

yıf düşmek, takati kesilmek, *mec.* çürümek. *You will ~ in jail.* **4.** ahlâkı bozulmak, ahlâken çökmek/tefessüh etmek, **5.** aklâkını bozmak, ahlâken çökertmek, **6.** (kendir, keten vb.) ıslatıp yumuşatmak. ***e.a.- 1.*** *decay, mold, putrefy, putresce, spoil,* ***2.*** *deteriorate, desintegrate,* ***3.*** *languish,* ***4,5.*** *corrupt,* ***6.*** *ret.* ***k.a.-4,5.*** *purify.*

rot[2], *is.* **1.** çürü(t)me, **2.** bozulma, ayrışma, kok(uş)ma, **3.** çürük, çürümüş/bozulmuş şey, **4.** ahlâken bozulma/çökme/tefessüh etme, **5.** *patol.* cerahatlenip pis kokan (herhangi bir) hastalık, **6.** (a) (küf ve bakterilerle) bitkileri çürüten hastalık, (b) çürüme, küflenme, **7.** (koyunlarda parazitlerden ileri gelen) tırnak çürümesi, **8.** *k.d.* saçma(lık), manasızlık. **to talk/utter ~** : saçmalamak, saçma konuşmak. **Don't talk ~** ! Saçmalama! **9. the ~ set in** : işler hep tersine gitmek, bir daha düzelemeyecek şekilde bozulmak. *The ~ will really set in when you are unable to educate younger generation the way we have planned.* ***e.a.- 1.&2.*** *decay, putrefaction, decomposition, mold,* ***8.*** *nonsense, bosh, twadle, rubbish.*

rot[3], *ünl.* **1.** öf, püf (tiksinme, iğrenme ifade eden ünlem), **2.** saçma, manasız. ***e.a.- 2.*** *nonsense, bosh.*

rota, *is.* **1.** *Brit.* (a) görev/nöbet çizelgesi, (b) bir yıl içinde çeşitli yerlerde yapılacak maçlar listesi, **2.** *bk.:* **roster**, **3.** *b.h.* Papalık makamında yüksek dinî mahkeme. Resmî adı: **Sacred Roman Rota.**

Rotarian, *sf.&is.* Rotary kulübü üyesi. **~ism** : Rotary kulübü üyeliği.

rotary[1], *sf.* **1.** (eksen etrafında) dönen, dönel, döner+, deveranî, dönme+. **~ motion** : dönel devinim, dönme hareketi, **2.** eksenel, eksen etrafında olan, **3.** eksen etrafında dönen parçaları olan (makine vb.). **~ cultivator** : döner bıçaklı pulluk. **~ cutter** : döner kesici, **4. ~ engine** : (a) döner devimli motor (türbin, vb.), (b) dönen radyal motor, **5. ~ harrow** : döner tırmık, **6. ~ plow = ~ tiller** : (a) kar kürüme makinesi, (b) *bk.:* **~ cultivator**, **7. ~ press** : rotatif (matbaa), **8. ~ snowplow** : kar kürüme makinesi, **9. ~ wing** : döner kanat, düşey eksen etrafında dönerek uçmayı sağlayan kanat/pervane (helikopterdeki gibi). ***e.a.- 1.*** *turning.*

rotary[2], *is. bk.:* **traffic circle.**

Rotary Club, *is.* Rotary Kulübü: İş ve meslek adamlarının topluma, dünya barışına hizmet amacıyla 1905'te Şikago'da kurdukları milletler arası (**Rotary International**) derneğinin mahallî şubesi.

rotary-wing aircraft = rotorcraft, *is.* döner kanatlı hava aracı (helikopter vb.).

rotatable, *sf.* dön(dürül)ebilir, (nöbet vb.) değiştirilebilir.

rotate[1], *f.* **-tated, -tating 1.** (eksen etrafında) dön(dür)mek, devret(tir)mek, çevirmek. *to ~ a wheel by hand. The earth ~s once every 24 hours.* **2.** (tarım) ekilen ürünü her yıl değiştirmek. *to ~ farm crops.* **3.** nöbet/vardiya değiştirerek çalış(tır)mak, **4.** bir sürü safhalardan geç(ir)mek. ***e.a.- 1.*** *revolve, wheel, whirl, twirl, turn, gyrate, spin.*

rotate[2], *sf.* yuvarlak, tekerlek biçiminde (çiçek vb.).

rotation, *is.* **1.** dönme, dönüş, devir, deveran, **2.** *astr.* (a) arzın/gezegenlerin kendi eksenleri etrafında dönme hareketi, (b) tam bir dönüş, **3.** devir, tekrarlama, bir dizi olayın birbirini izlemesi. *~ of seasons.* **4.** sıra ile farklı ürünler yetiştirme. *~ of crops.* **5.** toplara numara sırası ile vurulan bilârdo oyunu.

rotational, *sf.* dönel, dönme+, deveranî. **~ entropy** : dönel dağıntı. **~ motion** : dönel devinim, dönme devinimi/hareketi. **~ state** : dönme hâli.

rotative, *sf.* **1.** dönel, döner+, dönen+, deveranî, **2.** dönme+, dönüş+. **~ speed** : dönüş hızı, **3.** döndüren, döndürücü. **~ force** : döndürücü kuvvet, **4.** ardışık, sıra ile birbirinin ardından vuku bulan, **5. ~ly** : dönerek, dönel şekilde, birbiri ardından, sıra ile. ***e.a.- 1,2.*** *turning, rotatory.*

rotator, *is.* **1.** *ç.* **~s** : döngen, dönen kimse/şey, **2.** *ç.* **~es** *anat.* döndürücü kas.

rotatory, *sf.* **1.** *bk.:* **rotative**, **2.** dönen (cisim), **3.** döndürücü (kas vb.).

ROTC = R.O.T.C. = Reserve Officers' Training Corps.

rotch = rotche, *is.* buz kuşu *(Alle alle):* Kuzey Buz Denizinde yaşayan bir kuş. **dovekie, dovekey** *d.d.*

rote, *is.* **1.** alışkanlık, usul, âdet, yapa yapa alışılan şey/hareket. *The ~ of daily living.* **2. by ~** : ezbere, düşünmeden, mihanikî olarak. *To learn a language by ~.* **3.** *az kul.* kıyıya çarpan dalganın gürültüsü, **4.** *müz. bk.:* **crowd**[3] ***e.a.- 1.*** *routine.*

rotenone, *is. kim. ecz.* kök zehiri: C23H 22O6. Hint sarmaşığı vb. kökünden elde edilen beyaz, suda erimez, kristalli zehir. Böcek öldürücü ilâçlarda, uyuz vb. tedavisinde kullanılır.

rotgut, *is. argo* düşük nitelikli ucuz içki.

rotifer, *is. zool.* tekerleksi, rotator: *Rotifera* familyasından durgun sularda yaşayan ve tekerlek biçiminde kirpik gibi çıkıntıları olan çok gözeli mikroskopik hayvanlar. **~al = ~ous** : tekerleksi+.

rotiform, *sf.* tekerlek biçiminde, yuvarlak, çemberimsi.

rotisserie, *is.* **1.** kebapçı, kebap evi, kebapçı dükkânı, **2.** et lokantası: müşterilerin eti seçip kızarttırarak yedikleri lokanta, **3.** şiş, döner kebap şişi.

rotl, *is., ç.* **rotls/artal** **1.** İslâm ülkeleri ağırlık birimi: 0.5-2.5 kg arasında değişir, **2.** İslâm ülkeleri hububat ölçüsü birimi.

roto, *is., ç.* **rotos** *bk.:* **rotogravure .**

roto-, *ön ek* " dönen, döner" anlamı katar. *ör.* **rotor.**

rotochute, *is.* döneçli paraşüt.

rotodyne, *is.* döneçli pervaneli uçak.

rotogravure, *is.* **1.** döner baskı, tifdruk: döner bakır silindirle fotomekanik baskı usulü, **2.** tifdruk baskı, **3.** *ABD* bu yöntemle basılmış gazete.

rotor, *is.* **1.** döneç, rotor, motorun dönen kısmı. *bk.:* **stator**, **2.** düşey eksenli pervane (helikopter pervanesi gibi).

rotorcraft = rotor plane, *is.* fırıldaklı uçak, döner kanatlı uçak: Havada tutan yüzeyi düşey eksen etrafında dönen hava aracı (helikopter vb.).

rotor ship, *is.* döneçli gemi: rüzgârın döndürdüğü motorla işleyen gemi. (Yedek güç kaynağı da vardır.)

rototiller, *is.* döner bıçaklı pulluk.

rotten, *sf.* **1.** çürük, bozuk, çürümüş, bozulmuş, kokmuş, cılk. ~ *eggs. a ~ branch.* **turn out ~** : çürük çıkmak, **2.** ahlâkı bozuk, kötü ahlâklı, ahlâksız, güvenilmez, itimat edilmez. **~ to the core** : ahlâkı tamamıyla bozulmuş, **3.** *k.d.* berbat, çok kötü/fena, değersiz. *What ~ weather! He's a ~ driver. A ~ piece of work. It was a ~ show.* **4.** rezil, alçak, menfur, adî, mel'un, **5.** (toprak/kaya vb.) gevşek, yumuşak, kolay ufalanır, **6.** bitkin, bîtap, takatsiz, dermansız. **I am feeling ~** : Çok fenayım, bitkin haldeyim, keyfim yerinde değil. **7. ~ luck** : aksilik, talihsizlik, **8. ~ly** : çürük/bozuk olarak, berbat bir şekilde, ahlâksızca, alçakça, rezilâne, adîce, **9. ~ness** : çürüklük, bozukluk, kokmuşluk; berbatlık, kötülük; ahlâsızlık, rezillik, alçaklık, adîlik. ***e.a.-1.*** *putrid, fetid, rank, decayed, putrefied, putrescent, carious, 2. immoral, corrupt, 3. bad, 4. contemptible, despicable, disgusting, treacherous, 5. soft, friable, unsound.* ***k.a.-*** *1. sound, fresh, sweet, wholesome, healthy, 2. moral, 5. hard, solid.*

rotten borough, *is.* **1.** (İngiltere'de 1832 reformundan önce) seçmen sayısı çok az olmakla beraber parlamentoda temsilcisi bulunan ilçe, **2.** seçmen sayısına göre çıkarması gerekenden fazla temsilcisi olan ilçe.

rottenstone, *is.* ponza, sünger taşı.

rotter, *is. Brit.- argo* alçak/adî/ahlâksız kimse, ciğeri beş para etmez/değersiz kimse. ***e.a.-*** *scoundrel.*

rotund, *sf.* **1.** yuvarlak, toparlak, top gibi. *ripe, ~ fruit.* **2.** tombul, şişman. *His ~ figure.* **3.** (ses) davudî, gür, tok, dolgun. *a ~ voice.* **4.** (nutuk vb.) tumturaklı, tantanalı. *a ~ speech.* **5. ~ity = ~ness** : yuvarlaklık, toparlaklık, tombulluk, şişmanlık; (ses) davudîlik, gürlük, **6. ~ly** : yuvarlak bir şekilde, tombulca, şişmanca; davudî/gür bir sesle. ***e.a.-*** *1. rounded, spherical, 2. plump, stout, fat, chubby, 3. orotund, full-toned, sonorous.*

rotunda, *is.* kubbeli dairesel bina/salon.

roturier, *is. Fr.* köylü, avam. ***e.a.-*** *peasant, plebeian.*

rouble, *is. bk.:* **ruble.**

rouche, *is. bk.:* **ruche.**

roué, *is.* sefih, çapkın, hovarda, ahlâk düşkünü. ***e.a.-*** *profligate, debauchee, rake, sensualist.*

rouge[1], *is.* **1.** ruj, dudak boyası, allık, **2.** perdah tozu: maden ve camları parlatmada kullanılan kırmızı demir oksit tozu, **3.** *Cnd.* futbolda topu karşı sahadan kendi sahasına bırakmayan takımın aldığı puan, **4. ~ et noir** : kırmızı, siyah: üzerinde baklava şeklinde iki kırmızı ve iki siyah işaret bulunan masa üzerinde oynanan iskambil oyunu.

rouge[2], *f.* **-rouged, -rouging** ruj/ allık sürmek, dudağını/yanağını boyamak.

rough[1], *sf.* **1.** pürüzlü, kaba. *a ~ surface.* **2.** tüylü, kaba saçlı, pürsek, dağınık. *a dog with a ~ coat. a ~ shock of hair.* **3.** arızalı, inişli yokuşlu, vahşî. *~ country.* **4.** kaba, hoyrat, vahşî. *Boxing is a ~ sport.* **5.** (deniz, rüzgâr, hava) sert, dalgalı, şiddetli, kötü, fena. **~ weather** : fena hava, **6.** sarsıntılı. *The plane had a ~ flight in the storm.* **7.** fırtınalı. *a ~ passage.* **8.** kaba, haşin. *a ~ temper.* **to be ~ with s.o.** : birine kaba/haşin davranmak, **9.** terbiyesiz, kaba, nezaketsiz. *~ men. ~ language.* **a ~ diamond = a diamond in the ~** : kaba saba, fakat iyi kalpli kimse, eğitilmemiş değerli adam, **10.** asi, yola gelmez, başıboş, gürültücü. *a ~ mob.* **11.** zahmetli, eziyetli, meşakkatli, sıkıntılı, zor. **to have a ~ time of it** : çile/eziyet çekmek. **It's ~ (luck) on him** : Ona yazık oldu, çok sıkıntı/zahmet çekti. **12.** kulağı tırmalayan, gürültülü, tırmalayıcı, yırtıcı, **13.** lezzetsiz, tatsız, tadı fena, **14.** (yiyecek) çiğ, iyi pişmemiş, hazmı güç, **15.** cahil, kültürsüz, terbiyesiz, **16.** rahatsız, konforsuz. *~ camping.* **17.** meşakkatli, akıl ve maharetle değil, kaba kuvvetle yapılan. **~ labor** : kaba işçilik. **~ justice** : ihkakıhak, resmî makamlara başvurmadan kaba kuvvetle yerine getirilen adalet, **18.** (dil, üslûp vb.) incelmemiş, zarafetten mahrum, kaba saba. **to give s.o. a lick with the ~ side of one's tongue** : birini şiddetle azarlamak/haşlamak, **19.** yaklaşık, takribî, tahminî, kaba. **at a ~ guess** : yaklaşık olarak, tahminen, aşağı yukarı, **20.** ham, işlenmemiş, kaba, kabataslak, *a ~ sketch.* **21.** *s.bl.* solukla telâffuz edilen. **~ breathing** : Yunancada "h" sesi. ***e.a.-*** *1. irregular, jagged, bumpy, craggy, 2. shaggy, hairy, bristly, 3. steep, uneven, wild, 5. turbulent, 7. stormy, tempestuous, 8. sharp, harsh, 9. rude, unmannerly, 10. disorderly, riotous, 11. difficult, unpleasant, 12. harsh, noisy, raucous, cacophonous, 14. coarse, 15. impolite, uncivil, unpolished, rude, 19. approximate, tentative, 20. crude, unprepared, 21. aspirated.* ***k.a.-*** *1. smooth, even, regular, 9. gentle.*

rough[2], *is.* **1.** pürüzlü şey, arızalı arazi, **2.** golf sahasında çimenlerin biçilmediği bakımsız kısım, **3.** bir şeyin güç/müşkül/hoşa gitmeyen tarafı, **4.** taslak, müsvedde, tamamlanmamış şey, **5.** *Brit.* kabadayı, külhanbeyi, baldırıçıplak, **6. in the ~** : taslak hâlinde, bitirilmemiş, kaba saba yapılmış, **7. take the ~ with the smooth** : zorluğa/meşakkate seve seve katlanmak. **One must take the ~ with the smooth** : Nimete erişmek için meşakkate katlanmalıdır. ***e.a.-*** *5. rowdy, ruffian, tough.*

rough[3], *zf.* **1.** kabaca, sertçe, kaba/haşin bir şekilde, terbiyesizce. *to treat s.o. ~ .* **2.** *Brit.* açıkta, açık havada. **to sleep ~** : yataksız/açıkta/nerede olursa olsun yatmak, **3. cut up ~ about sth.** *k.d.* bir şeye çok içerlemek/kızmak, bir şeyi mesele yapmak.

rough[4], *f.* **1.** pürüzlen(dir)mek, kabar(t)mak, **2.** *gen.* **~ up** : şiddetli/kaba davranmak, sertleşmek, kırıp dökmek. **~ up the hair** : saçları karmakarışık etmek, **3.** aleacele/kaba saba hazırlamak, **4.** (spor) karşı oyuncuya eziyet etmek/terletmek/aman vermemek, itip kakmak, **5. ~ in = ~ out** : kabataslak yapmak, taslağını yapmak. *I'll just ~ out the whole picture and you can do the details.* **6. ~ it** : meşakkate/sıkıntıya katlanmak, rahatını feda etmek. *The boys will have to ~ it at camp.* **7. ~ up** *k.d.* (a) birine şiddetle saldırmak/tecavüz etmek, (b) bozmak, dağıtmak, karmakarışık etmek. *He ~ed up the path by kicking at the stones.* (c) (piyano vb.) kaba ayarını yapmak.

roughage, *is.* **1.** kaba/ilkel madde, **2.** çok selülozlu besin (yeşil sebze, meyve vb.).

rough-and-ready, *sf.* **1.** işlenmemiş fakat işe elverir, elverişli (ham madde), ilkel. **~ methods** : ilkel yöntemler, **2.** kaba fakat gayretli ve becerikli, **3.** acele (yapılmış). **to do sth. in a ~ manner**: bir şeyi alelâcele yapmak, **4. rough-and-readiness** : işlenmemiş fakat işe elverişli olma, gayretli ve işe hazır olma.

rough-and-tumble, *sf.&is.* intizamsız(lık), kuralsız(lık), itişip kakışma(lı), keşmekeş, hengâme, hayhuy. *the ~ of school life.*

roughcast, *is.&f.* **1.** kaba sıva (ile sıvamak), **2.** taslak, kaba model (yapmak).

roughdry = rough-dry, *sf.&f.* **-dried, drying** **1.** (çamaşır) ütülemeden kurutulmuş, **2.** ütülemeden kurutmak.

roughen, *f.* pürüzlen(dir)mek, kabar(t)mak, kabalaş(tır)mak, cilâsını/parlaklığını gidermek, (deniz) kaba dalgalı olmak, sertleş(tir)mek. *The cold wind ~ed her skin.*

rougher, *is.* taslağını/müsveddesini yapan kimse.

rough fish, *is.* eti makbul olmayan/ticarî kıymeti olmayan balık.

rough-hew = roughhew, *gl.f.* **-hewed, -hewed/hewn, -hewing** **1.** (keresteyi, taşı vb.) kabaca yontmak, **2.** kaba saba şekil vermek, taslak yapmak.

roughhouse, *is.&f.* **-housed, -housing** *argo* **1.** gürültülü patırtılı oyun (oynamak), **2.** (kasıtsız/şaka olarak) hırpalamak, istemeden canını yakmak. *to ~ the cat.*

roughish, *sf.* pürüzlüce, oldukça kaba/sert/haşin.

rough-legged hawk, *is. zool.* paçalı şahin *(Buteo logopus, B. regalis):* bacakları parmaklarına kadar tüylü iri şahin.

roughly, *zf.* **1.** kabaca, kabataslak, **2.** yaklaşık olarak, aşağı yukarı, tahminen, takriben.

roughneck, *is. k.d.* **1.** kabadayı, külhanbeyi, **2.** *ABD* petrol işçisi, petrol kuyusu açan amele. *bk.:* **roustabout** (4). ***e.a.- 1.*** *rowdy.*

roughness, *is.* **1.** kabalık, sertlik, hoyratlık, huşunet, şiddet, **2.** pürüzlülük, **3.** tüylülük, **4.** arızalılık, dalgalanma.

roughrider, *is.* **1.** yabanî at terbiyecisi, **2.** azgın ata binebilen kimse, kovboy, **3.** başıbozuk süvari. **Rough Riders** : 1898 İspanya-Amerika savaşında Theodore Roosevelt'in kurup kumanda ettiği süvari birliği.

roughshod, *sf.* **1.** kayarlı, buz çivileriyle nallanmış, **2. ride ~ over s.o.** : haşin/sert/kötü davranmak, -i ayaklarının altına almak, çiğneyip geçmek, ezmek, tahakküm etmek. ***e.a.- 2.*** *override, crush, domineer.*

rough-spoken, *is.* (konuşması) kaba, tebiyesiz, adî, galiz, pespaye. ***e.a.-*** *coarse, vulgar.*

rough stuff, *is. argo* (sporda vb.) aşırı hiddet, kuralları hiçe sayma.

rough trade, *is. argo* elezer eşcinsel(ler), kaba ve hoyrat erkek homoseksüel(ler).

roulade, *is.* **1.** *müz.* nağmeleme, **2.** et dolması: içine kıyma doldurulup pişirilmiş ince et dilimi.

rouleau, *is., ç.* **-leaux/-leaus** **1.** (para) tomar, deste, üstüste dizilip kâğıda sarılmış madenî paralar, **2.** sırım, şerit, rulo, top. ***e.a.- 2.*** *strip, roll.*

roulette[1], *is.* **1.** rulet, **2.** (kakmacılıkta noktalı çizgi yapmak veya kâğıt üzerine delikler açmak için kullanılan) dişli tekerlek, **3.** *geom.* yuvarlanma eğrisi: bir eğri üzerinde kaymadan yuvarlanan kapalı bir eğrinin her bir noktasının gezeneği/geometrik yeri (çevrim eğrisi, iç/dış çevrim eğrisi gibi), **4.** (pul) tırtık.

roulette[2], *gl.f.* **-letted, -letting** dişli tekerlekle işaretlemek/noktalamak/delmek.

Roum. = **1.** Roumania, **2.** Roumanian.

Roumania(n), *is. bk.:* **Rumania(n).**

Roumelia, *is. bk.:* **Rumelia.**

round[1], *sf.* **1.** yuvarlak, değirmi. *The earth is ~.* **2.** halka/çember biçiminde. **Eyes ~ with astonishment** : Hayretten fal taşı gibi açılmış gözler. *He looked at me, his eyes ~ with fear.* **3.** dairesel, **4.** silindir biçiminde, silindirik, **5.** toparlak, küresel, top (gibi). *Heavy ~ stones.* **6.** yarım küre biçiminde, **7.** eğrisel, kavisli, sivri köşesi olmayan eğri çizgilerden oluşmuş, **8.** dairesel hareketli, dönerek yapılan.*The waltz is a ~ dance.* **9.** tam, bütün, eksiksiz, noksansız, tamam. *a ~ dozen.* **10.** kesirsiz, küsuratsız, tam (sayı). **~ number** : kesirsiz sayı, yuvarlak rakam, **11.** 10 sayısının tam kuvvetleriyle ifade edilen: 10, 100, 1000 gibi, **12.** çok, bol, hayli, büyük. *a good ~ fee.* **13.** (ses) dolgun, gür. **a mellow, ~ voice** : yumuşak, gür bir ses. **a ~ oath** : okkalı küfür, **14.** yaklaşık/takribî/tahminî, yuvarlak hesap, **15.** çabuk, atik, çevik, sür'atli. **to go at a good ~ pace** : hızlı gitmek, çevik adımlarla yürümek, **16.** açık, çekinmesiz, dürüst. *He scolded her in good ~ terms.* **17. ~ style**: akıcı üslûp, **18. ~ trip** : gidiş dönüş seyahati. **~ -trip** : gidiş dönüş. ***e.a.- 2.*** *ring-shaped,* ***4.*** *cylindrical,* ***5.*** *spherical, globular,* ***6.*** *hemispherical,* ***9.*** *full, complete, entire, whole, unbroken,* ***12.*** *ample, large, liberal,* ***15.*** *brisk,* ***16.*** *open, just, honorable.* ***k.a.- 1.*** *angular.*

round[2], *is.* **1.** yuvarlak/toparlak şey. **out of the ~** : tamamen yuvarlak değil, **2.** daire, **3.** *gen.* **~s** : devir, devre, dönem, nöbet, **4.** el, parti. **a ~ of bridge** : bir el briç, bir briç partisi, **5.** (silâh) atım, atış. *a ~ of ten shots.* **6.** mermi, bir atımlık cephane. **Every man must carry a hundred ~s** : Her er yüz mermi taşıyacak. **to have only five ~s left** : sadece beş mermisi kalmak, **7.** birer içimlik, birer porsiyon. *a ~ of drinks.* **stand a ~ of drinks** : grupta bulunan

herkese içki ısmarlamak, **8.** rond, halka şeklinde el ele tutuşarak yapılan dans, **9.** deveran, (bir eksen etrafında) dönme/dönüş, **10. ~ of beef** *d.d.* sığır budu, **11.** hedefe atılan belirli sayıda ok, **12.** (boks) dönem, üçer dakikalık dövüşme sürelerinden her biri, **13.** *müz.* birkaç sesle ve sıra ile söylenen şarkı, **14.** kol, devriye. **to go the ~s** : kol gezmek, **15. make the ~s** : sıra ile dolaşmak. **make the ~ of a country** : bir ülkeyi baştan başa dolaşmak. **The doctor is making his ~s/is going on his ~s** : Doktor sıra ile hastaları dolaşıyor/ vizitesini yapıyor. **16. daily ~** : günlük işler. *Her daily ~ of cooking and cleaning.* **17. a continual ~ of gaity** : sonu gelmez eğlenceler, **18. a ~ of applause** : alkış tufanı.

round[3] **= 'round**, *zf.&e.* **1.** boyunca. **all year ~** : bütün yıl boyunca, **2.** etrafını, etrafında, etrafta(n), her yönde(n). **A crowd gathered ~** : Etrafta bir kalabalık toplandı. **argue ~ and ~ a subject** : asıl konuya girmeyip ayrıntılar üzerinde münakaşayı uzatmak, **3.** dairesel olarak. *The wheel turns ~ .* **4.** her tarafa, her yana, herkese. **There is not enough to go ~** : Bu herkese yetişmez. *Privisions enough to go ~ .* **5.** etrafı, çevresi, muhiti. **garden with a wall right ~** : etrafı duvarla çevrili bahçe. **a log 1 m. ~** : çevresi 1 m olan bir kütük. **It's a long way ~** : O yol çok dolaşır/uzar. **6.** öteye beriye, ötede beride, etrafta, ileri geri, bir yandan bir yana, ağızdan ağıza, bir durumdan ötekine. **A gossip is going ~ that taxes will go up again** : Vergilerin tekrar yükseleceğine dair bir söylenti etrafta dolaşıyor. **7.** civarda, yakınlarda. **~ here** : buralarda, bu civarda. **to hang ~** : civarda dolaşmak, bulunduğu yerden uzaklaşmamak. **ask s.o. ~** : yakında oturan bir kimseyi davet etmek. **Summer will soon come ~** : Yazın gelmesi yakındır. **Winter came ~** : Kış gelip çattı. **8.** süresince, bütün ... . **all the year ~** : bütün sene. *He works all the year ~ without a holiday.* **9.** takriben, tahminen, aşağı yukarı, ... sularında. **It happened ~ 9 A.M.** : Saat 9 sularında oldu/vuku buldu. **~ about ten** : tahminen on, **10. taken all ~** : genellikle, genel olarak, umumiyetle, **11. the other way ~** : tersine, aksine, bilâkis. *Jo didn't hit the policeman; it was the other way ~ : the policeman hit Jo.*

round[4], *f.* **1.** yuvarlaklaş(tır)mak. *The carpenter ~ed the corners of the table.* **2.** değirmi hale koymak/gelmek, toparlak olmak/yapmak, **3.** bit(ir)mek, dönemi tamamlamak, **4.** etrafını sarmak, kuşatmak, **5.** etrafını dolaşmak. *They ~ed the island. The ship ~ed Cape Horne.* **6.** dönmek. *The car ~ed the corner.* **7.** geri dön(dür)mek. *The bear ~ed and faced the hunter. to ~ on one's heel.* **8.** *s.bl.* dudakları yuvarlaklaştırarak söylemek. *ü is a ~ed vowel. bk.:* **spread, unround, 9.** nöbet tutmak, **10.** *mat.* yuvarlak rakamla ifade etmek, en yakın 10 'un katı sayı ile ifade etmek. *15837 can be ~ed to 15840, then to 15800, then to 16000.* **11. ~ down** *den.* palanganın alt makaralarını çekip ayırmak, **12. ~ in** *den.* palanga makaralarını birbirine yaklaştırmak, **13. ~ into** : dönüşmek, gelişmek, ... hâline gelmek. *The talk ~ed into a plan.* **14. ~ off/ out** : (a) tamamlamak, bitirmek, ikmal etmek, sona erdirmek, tekemmül ettirmek. *to ~ off negotiations. to ~ out a job.* (b) dolmak, tombalaklaşmak, şişmanlamak, tombullaşmak, **15. ~ on s. o.** : (a) birdenbire birine saldırmak, (b) birini kov(ala)mak, **16. ~ to** *den.* gemiyi rüzgâra karşı yöneltmek, **17. ~ up** : (a) (sığır/koyun vb. sürüsünü) toparlamak, bir araya toplamak. *We sent the dogs to ~ up the sheep.* (b) toplamak, bir araya getirmek. *They had ~ed people at gun point.* (c) *den.* palanga makaralarını birbirine yaklaştırmak, **18.** *esk. bk.:* **whisper.**

roundabout[1], *sf.* **1.** dolambaçlı, dolaylı, dolaşık. *~ answers. a ~ route. I suggested it in a very ~ way.* **2.** yeterli, geniş kapsamlı, **3.** çevreleyen, kuşatan, saran, **4.** (elbise) etekleri yuvarlak kesilmiş. ***e.a.-*** *1. circuitous, indirect, 2. ample, 3. encircling.*

roundabout[2], *is.* **1.** ceket, **2.** *Brit.* atlı karınca, dönme dolap, **3.** *Brit. bk.:* **traffic circle.** ***e.a.-*** *1. jacket, 2. merry-go-round.*

round angle, *is.* tüm açı, 360°'lik açı. ***e.a.-*** *perigon.*

round clam, *bk.:* **quahog.**

round dance, *is.* **1.** vals gibi dönerek yapılan dans, **2.** halka şeklinde dizilerek oynanan oyun.

rounded, *sf.* **1.** yuvarlak(laştırılmış), toparlak, top gibi, **2.** *s.bl.* dudaklar yuvarlatılarak söylenen. *"Boot" has a ~ wovel.* **3.** tam gelişmiş, olgun, **4.** yuvarlak (hesap/rakam), **5. ~ly** : yuvarlak bir şekilde, **6. ~ness** : yuvarlaklık.

roundel, *is.* **1.** yuvarlak/dairesel cisim, disk, **2.** yuvarlak süs levhası, **3.** (armalarda) küçük yuvarlak süs, **4.** dokuz mısralı ve iki nakaratlı şiir, **5.** rond, daire şeklinde dizilerek oynanan oyun, **6.** *mim.* yuvarlak girinti/pencere.

roundelay, *is.* **1.** nakarat, bir mısraın/cümlenin sürekli tekrarlandığı şarkı, **2.** *bk.:* **roundel** (5).

rounder, *is.* **1.** yuvarlaklaştıran kimse/alet, **2.** vals/rond oynayan kimse, **3.** *ABD- argo* ayyaş, külhanbeyi, tembel ve serseri kimse, **4. ~s** : beysbole benzer İngiliz oyunu. ***e.a.- 3. drunkard, wastrel, drifter.***

round hand, *is.* yuvarlak ve okunaklı el yazısı.

Roundhead, *is.* 1642-49 İngiliz iç savaşlarında parlâmento taraftarı.

roundhouse, *is., ç.* **-houses 1.** yuvarlak lokomotif tamirhanesi, **2.** *den.* kıç güvertesinde kamara, **3.** *argo* kola geniş bir daire çizdirerek atılan yumruk, **4.** (beyzbolde) geniş bir daire çizerek atılan top, **5. round trip** *d.d.* pinakl oyununda dört kral ve dört kraliçe.

roundish, *sf.* **1.** yuvarlakça, toparlakça, değirmice, **2. ~ness** : yuvarlaklık, toparlaklık, değirmilik.

roundlet, *is.* küçük daire/çember, küçük yuvarlak cisim.

roundly, *zf.* **1.** yuvarlakça, toparlakça, değirmice, **2.** şiddetle. **He was ~ scolded for getting in so late** : Bu kadar geç kaldığı için şiddetle azarlandı. **3.** sözünü sakınmadan, dobra dobra, hatır gönül dinlemeden, **4.** kesinlikle, kesin olarak, tamamıyla, tüm, büsbütün. *The enemy was ~ defeated.* ***e.a.- 1. circularly, spherically, 2. vigorously, briskly, 3. outspokenly, severely, unsparingly, frankly, bluntly, 4. completely, fully, thoroughly.***

roundness, *is.* yuvarlaklık toparlaklık, değirmilik.

roundnose, *is.* yuvarlak kargaburun, yuvarlak burunlu pense.

round number = round figure, *is.* yuvarlak rakam/sayı.

round robin, *is.* **1.** dizi, derney, **2.** üyelerin kendi mütalâalarını yazıp imzaladıkları mektup/tutanak vb., **3.** yuvarlak imzalı dilekçe: imzaların aynı önem ve sırada olduğunu belirtmek için yuvarlak bir çerçeve oluşturacak şekilde atıldığı dilekçe, **4.** *sp.* her oyuncunun ötekilerle en az bir defa karşılaştığı turnuva.

round-shouldered, *sf.* yuvarlak omuzlu, hafif kambur.

roundsman, *is., ç.* **-men** müfettiş, kontrolör, devriyeleri kontrol eden polis.

round steak, *is.* but kebabı, sığır budundan kesilmiş kebaplık et.

round table, *is.* **1.** yuvarlak masa toplantısı/konferansı, her üyeye eşit hak/yetki tanıyan toplantı, **2.** Kral Arthur ve şövalyeleri(nin etrafında oturdukları masa).

round-table, *sf.* üyelerine eşit hak/yetki tanıyan (toplantı/konferans/tartışma vb.).

round-the-clock, *sf.* sürekli, aralıksız, daima, fasılasız, gece gündüz, yirmi dört saat devamlı, ara vermeden, durup dinlenmeden. *I am working ~ the clock to finish this dictionary.*

round-trip, *sf.* gidiş dönüş. *a ~ ticket.*

roundup, *is.* **1.** davarı/sığırı bir araya toplama, **2.** sığırtmaç, sürüyü toplayan/güden kimse, **3.** toplanma, toplantı, toparla(n)ma, dağınık şeyleri/kişileri bir araya getirme. *a ~ of criminals/of suspected persons. a ~ of old friends.* **4.** özet, hulâsa, icmal. *a ~ of late news.*

roundworm, *is.* yuvarlak kurt, bağırsak solucanı *(Ascaris lumbricoides).* ***e.a.- nematode.***

roup, *is.* **1.** tavuk nezlesi: tavukların göz ve geniz iltihabı, **2.** (ses) kısıklık, **3.** *İsk.* açık artırma (ile satmak). ***e.a.- 2. hoarseness, huskiness, 3. auction.***

roupet, *sf. İsk. bk.:* **roupy.**

roupy, *sf.* **1.** (tavuk) nezleli, **2.** (ses) kısık. ***e.a.- 2. hoarse, husky.***

rouse[1], *f.* **roused, rousing 1.** uyan(dır)mak, kaldırmak/kalkmak, **2.** canlan(dır)mak, gayrete getirmek/gelmek, harekete geç(ir)mek, tahrik etmek/olmak, **3.** öfkelendirmek, hiddetlendirmek, gazaba getirmek, **4.** (av hayvanı) yuvasından/ininden çık(ar)mak, ürk(üt)mek, kışkırtmak, **5.** telâşlan(dır)mak. ***e.a.- 1. arouse, 2. stir, animate, stimulate.***

rouse[2], *is.* **1.** uyan(dır)ma, kaldırma, kalkma, canlan(dır)ma, gayrete/herekete geç(ir)me, **2.** öfkelen(dir)me, gazaba getirme, hiddetlen(dir)me, **3.** (av hayvanı) ürk(üt)me, kışkırtma, **4.** uyandırıcı (işaret), **5.** *esk.* gürültülü içki âlemi, **6.** *esk.* içki.

rouseabout, *is. Avust.* acemi işçi.

rousedness, *is.* uyanış, uyan(dırıl)ma, uyanıklık.

rouser, *is.* uyandıran, kaldıran, harekete geçiren.

rousing, *sf.* **1.** içli, dokunaklı, heyecan verici. *a ~ song /speech.* **2.** canlı, faal, şevkli, hararetli. *a ~ trade.* **3.** kuvvetli, dinç, gayretli, **4.** eşsiz, üstün. *He wrote 3 ~ best sellers in a row.* **5. ~ly** : içli/dokunaklı/heyecan verici/canlı/faal/şevkli/hararetli bir şekilde, kuvvetlice, gayretle. ***e.a.- 1. exciting, stirring, 2. lively, brisk, active, 3. vigorous, 4. superlative, exceptional***

roust, *gl.f. gen.* **~ out** : (yataktan vb.) kaldırmak/çıkarmak. *to ~ s.o. out of bed.* ***e.a.- rout.***

roustabout, *is.* **1.** rıhtım/liman/gemi işçisi, **2.** sirk işçisi, **3.** yanaşma, ufak tefek işlerde çalışan kimse, **4.** *argo* acemi petrol işçisi. *bk.:* **roughneck** (2).

rout[1], *is.* **1.** bozgun, hezimet. *The enemy retreat soon became a ~.* **put to ~** : bozguna/hezimete uğratmak. **an utter ~** : ezici bir bozgun, kahhar bir hezimet, **2.** güruh, gürültülü/düzensiz kalabalık, halk yığını, ayak takımı, **3.** *huk.* başkaldırma, ayaklanma niyetiyle birkaç kişinin toplanıp huzuru/asayişi bozması, **4.** kalabalık gece toplantısı/eğlentisi, **5.** *esk.* topluluk, toplantı, **6.** maiyet, arkadaşlar, çevre, muhit, **7.** kükreme, **8.** *esk.* horlama. ***e.a.- 1. defeat, 2. rabble, 5. assembly, throng, 7. bellow, uproar, 8. snoring.***

rout[2], *f.* **1.** bozmak, bozguna/hezimete uğratmak. *Our soldiers ~ed the enemy.* **2.** (domuz vb.) burnu ile yeri eşelemek, **3.** köklemek, kökünden söküp çıkarmak, **4. ~ out** : kurcalamak, karıştırarak aramak/bulmak, **5.** yatağından kaldırmak. *The farmer ~ed his sons out of bed at 5 o'clock.* **6.** kovmak, sürüp çıkarmak, gizlendiği yerden zorla çıkarmak, **7.** eş(ele)mek, çukur açmak, kazmak, **8.** *Brit.* kükremek, böğürmek. ***e.a.- 1. defeat, 2,3. root, dig, 4. search, rummage, 7. hollow, gouge, scrape, 8. roar, bellow.***

route[1], *is.* **1.** yol, geçit, tarik. **en ~** : yolda. **en ~ for** : ... yolunda, -e gitmek üzere. **go the ~** : sonuna kadar gitmek, devam ettirmek. **mail ~** : posta yolu. **~ march = ~ step** *As.* rahat/adî yürüyüş. *Shortest ~ from Bursa to İstanbul.* **2. roteway** *d.d.:* muntazam sefer yapılan yol/hat, rota. *air ~s.* **3.** güzergâh, uğrak. ***e.a.- 1. road, way, course, highway, 2. course.***

route[2], *f.* **routed, routing 1.** yolunu belirtmek/tespit etmek. *to ~ a tour.* **2.** belirli bir yoldan göndermek/yollamak/sevk etmek, (yola) yöneltmek. **They ~d the goods through (by way of) Italy** : Malları İtalya üzerinden (İtalya yolu ile) gönderdiler.

router, *is.* **1.** yol belirten/tespit eden, **2.** belirli bir yoldan gönderen/yollayan/sevk eden, **3.** toprağı kazan/oyan şey, kepçe, kürek, **4. ~ plane** *d.d.* (marangoz) oyma rendesi, freze/oluk tezgâhı, **5.** uzak mesafe yarış atı.

routh, *is. İsk. bk.:* **plenty.**

routine[1], *is.* **1.** yöntem, alışılmış usul ve düzen, her zaman aynı şekilde yapılan iş. *the ~ of an office. Getting up and going to bed are parts of our daily ~.* **2.** muamele, işleri yürütme tarzı. *an official ~. Settled into the ~ of factory work.* **3.** basmakalıp söz/iş, formalite. *The old "After you!" ~.* **4.** (a) bilgisayara belirli işlemler yaptıran kodlanmış yönerge, (b) bilgisayarın yaptığı işlemler dizisi, **5.** (bir piyeste vb. bir kimsenin sürekli oynadığı) rol, numara. *a dance ~.* **do sth as a matter of ~** : bir şeyi alışkanlık dolayısıyla/günlük iş olarak yapmak.

routine[2], *sf.* alışılmış, mutad, her zaman aynı şekilde tekrarlanan, âdet hükmünde, her günkü, alelâde, harcıâlem. *~ duties.* **~ work** : her günkü iş. **~ly** : alışılmış bir şekilde, mutad olarak.

routinism, *is.* yöntemcilik, formalitecilik, alışılmış yöntem ve düzenlere sıkı sıkıya bağlılık. **routinist** : yöntemci, formaliteci.

routinize, *gl.f.* **-ized, -izing** töreleştirmek, yöntemleştirmek, âdet hükmüne getirmek, âdet edinmek, alışkanlık hâline getirmek.

roux, *is.* (sosları koyulaştırmak için kullanılan) un ve yağ karışımı.

rove[1], *f.* **roved, roving 1.** avare dolaşmak, başıboş/gayesiz gezinmek, avarelik/serserilik etmek. *He loved to ~ over the fields and woods.* **~ the seas** : korsanlık etmek. **His eyes ~d over the pictures** : Gözlerini resimler üzerinde gezdirdi. **2.** (yün/pamuk vb.) hafifçe bükmek, eğirmeye hazırlamak, **3.** (elyafı/ipliği vb.) gözden/küçük delikten geçirmek, **4.** tarayarak inceltmek, **5.** *bk.:* **reeve[2]** *(geç.z.&sf.f.).* ***e.a.- 1. stroll, amble, stray, roam, wander.***

rove², *is.* **1.** avare dolaşma, avarelik, başıboşluk, **2. roving** *d.d.* az bükülmüş iplik, fitil.

rove beetle, *is. zool.* kalkık kuyruk *(Staphylinidae):* ince uzun gövdeli hızlı yürüyen bir böcek.

rove-over, *sf.&is.* atlamalı vezin: bir mısra sonunda tamamlanmayıp sonraki mısrada tamamlanan vezin.

rover, *is.* **1.** avare, serseri/ başıboş gezen kimse, aylak, **2.** (a) uzaktan vuran okçu, (b) uzak hedef, **3.** korsan, **4.** sabit yeri olmayan oyuncu, **5.** 17-23 yaşındaki izci, **6.** (yün vb.) kaba bükücü, kaba bükme makinesi, **7.** *esk.* korsan gemisi. ***e.a.- 1.*** *wanderer,* ***3.*** *pirate.*

roving, *sf.* **1.** avare, aylak, serseri, başıboş gezinen, **2.** gezici, gezgin, dolaşan, seyyar, göçebe, bir yerde/işte sabit olmayan. **~ commission** : gezici görev, gezici komisyon. *a ~ editor.* **3.** özel görevli (diplomat). *a ~ ambassador.* **4. ~ly** : avare/ başıboş bir şekilde, aylak aylak, serseriyâne, gezici olarak, **5. ~ness** : avarelik, başıboşluk, aylaklık, serserilik, gezicilik.

row¹, *is.* **1.** sıra, dizi, saf. *a ~ of apple trees.* **in a ~** : sıra ile, birbiri ardınca, **2.** sıra evler, **3.** sıra evleri olan sokak, **4.** (satranç/dama tahtasında) sıra, yatay kareler dizisi, **5. hard/ long ~ to hoe** : güç durum/koşullar, yapılması güç/zor iş, çileli/meşakkatli hayat. *Mary's got a hard ~ to hoe, living with that nasty old man.* **6.** kürek çekme, **7.** sandal gezintisi, kayıkla dolaşma, **8.** kavga, dövüş, kargaşa, vuruşma, dalaşma. *He's always having ~ with his wife.* **9.** *k.d.* gürültü, patırtı, velvele, şamata, **10.** *İsk.* (yün vb.) yumak, top. ***e.a.- 1.*** *file,* ***4.*** *rank,* ***8.*** *commotion, quarrel, brawl, rumpus, melee, scrap,* ***9.*** *noise, clamor,* ***10.*** *roll.*

row², *f.* **1.** dizmek, sıralamak, sıraya koymak, saf yapmak, hizaya getirmek, **2.** kürek çekmek, kürek kullanmak. **to ~ against the tide** : akıntıya karşı kürek çekmek, **3.** kürek çekerek/ kürekle yürütmek, **4.** küreklerle mücehhez olmak, **5.** (yarışta) kürek çekmek, **6.** kavga etmek, dövüşmek, vuruşmak, dalaşmak, gürültü/patırtı etmek, arbede/çıngar çıkarmak, ortalığı birbirine katmak, **7.** *İsk.* sarmak, yumak/top yapmak, **8.~able** : kürekle yürütülebilir/donatılabilir. ***e.a.- 6.*** *quarrel,* ***7.*** *roll.*

rowan, *is.* **1.** *bot.* üvez (ağaç) *(Sorbus Aucuparia, S americana, S. sambulifolia),* **2. rowanberry** *d.d.* üvez (meyve).

rowboat, *is.* (kürekli) sandal/kayık.

rowdy, *sf.&is.* **-dier, -diest 1.** serkeş, asi, külhani, dik kafalı, gürültücü (kimse). *~ behavior at school. She was afraid of the big ~ boys. We live in a ~ neighborhood.* **2. ~ish** : oldukça serkeş/gürültücü/asi, **3. ~ishly = rowdily** : serkeşlikle, külhanice, gürültü ile, **4. ~ishness = ~ism = rowdiness** : serkeşlik, asilik, külhanilik, dik kafalılık, gürültücülük. ***e.a.- 1.*** *rough, disorderly, noisy.*

rowdydow = row-de-dow, *is.* kavga, gürültü, vuruşma, dalaşma, arbede, kargaşalık. ***e.a.-*** *brawl, fight, hubbub.*

rowdydowdy, *sf.* kavgalı, gürültülü, kaba. terbiyesiz. ***e.a.-*** *boisterous, vulgar.*

rowel, *is.&f.* **-eled, -eling** *(veya Brit.:* **-elled, -elling)** **1.** mahmuz(lamak), **2.** (cerahati akıtmak için atın derisi altına) iplik sokmak, böyle sokulan iplik.

rowen, *is.* ikinci ürün, biçildikten sonra biten ot. ***e.a.-*** *aftermath.*

rower, *is.* kürekçi, kürek çeken.

row house, *is.* sıra ev, birbirine bitişik ve aynı tip evlerden her biri.

rowing boat, *is. bk.:* **rowboat.**

rowlock, *is. Brit. bk.:* **oarlock.**

royal¹, *sf.* **1.** krala/kraliçeye ait, kral+, kraliçe+, kraliyet. **~ family** : kraliyet ailesi, **2.** krallık+, kral soyundan gelen, hanedana mensup. *a ~ prince.* **His/Her ~ Highness** : altes, pren(ses)lere verilen unvan. **The ~ household** : Saray halkı, **3.** krallık+, kraliyet+, kral(içe) himayesinde kurulan/çalışan. **~ Academy**: Kraliyet Akademisi. *a ~ society.* **4.** kral(içe)/ hükümdar emriyle yapılan/çıkarılan. **with ~ consent** : hükümdarın muvafakatiyle. *a ~ warrant.* **5.** şahane, muhteşem, görkemli, muazzam, çok büyük, mükemmel, krala/kraliçeye yakışır. **a ~ feast** : şahane bir ziyafet. **a ~ welcome** : görkemli bir karşılama. **~ splendor** : ihtişam, debdebe, âlâyiş. **Have a (right) ~ time** : son derece eğlenmek. **There is no ~ road to success** : Başarıya kolay erişilmez. **6.** *Brit.* kral(içe) hizmetindeki, **7.** saltanat+, saltanatlı. ***e.a.- 5.*** *magnificient, stately, majestic, kingly, regal.*

royal², *is.* **1.** *den.* kontra babafingo, **2.** matbaa kâğıdı: 19x24" veya 20x25" (= 50.8x63.5 cm) boyutunda büyük tabaka kâğıt, **3.** *Brit.* 19x24" lik yazı/resim kâğıdı.

royal antler = tres-tine = trez-tine, *is.* geyik/karaca boynuzunun dipten üçüncü çatalı.

royal blue, *is.* koyu mavi, morumsu/kırmızımsı mavi.

royal fern, *is. bot.* iri eğrelti *(Osmunda regalis).*

royal flush, *is.* (poker oyununda) floş royal, bir elde en yüksek beş kâğıt.

royalism, *is.* kraliyetçilik, kral(lık) taraftarlığı.

royalist, *sf.* kralcı, kral(lık) taraftarı. **~ic** : kralcı+.

royal jelly, *is.* şah balı: arıların larvalarını ilk birkaç gün besledikleri, sonra yalnız kraliçe olacak arıya verdikleri bal.

royally, *zf.* görkemle, ihtişamla, şahane bir şekilde, kral gibi, krala yaraşır tarzda, debdebe/saltanat ile.

royal mast, *is. den.* kontra babafingo direği.

Royal Navy, *is.* İngiliz Deniz Kuvvetleri.

royal palm, *is. bot.* palmiye *(Roystonea regia).*

royal poinciana = flamboyant, *is. bot.* taç ağacı *(Delonix regia):* Madagaskar'da yetişen tropik ülke ağacı, parlak al, turuncu çiçekler açar, uzunluğu 60 cm'yi bulan keçiboynuzuna benzer meyvesi vardır.

royal purple, *is.* koyu mor.

royal road, *is.* kolay yol, bir işi yapmanın kolay tarafı. **There is no ~ ~ to learning** : Öğrenmenin kolay yolu yoktur.

royalty, *is., ç.* **-ties** **1.** krallık, hükümdarlık, **2.** kral ailesinden kimse(ler), **3.** krallık ülkesi, **4.** krallık malikânesi/hissesi, **5.** saltanat, asalet, haşmet, ihtişam, **6.** (madencilikte) arazi sahibine verilen hisse, işletme payı, **7.** yapıt/telif hakkı/ücreti, bir kitabın yayınlanmasından sonra yazarına verilen pay. ***e.a.- 1.*** *sovereignity,* **3.** *kingdom, realm.*

rozzer, *is. Brit. argo* polis. ***e.a.-*** *policeman.*

rpm = r.p.m. = revolutions per minute: dakikada devir.

rps = r.p.s. = revolutions per second: saniyede devir.

rpt = report.

RPV = remotely piloted vehicle: uzaktan kumanda edilen pilotsuz uçak.

-rrhagia = -rhagia = -rhage= -rrhage = -rhagy, *ön ek* "fışkırma, akma, akıntı" anlamı katar: *ör.: bronchorrhagia, menorrhagia.*

-rrhaphy = -rhaphy, *ön ek* "dikiş" anlamı katar: *ör.: herniorraphy.*

-rrhea = -rhea, *ön ek* "sızıntı, akıntı" anlamı katar: *ör.: gonorrhea.*

RSV = Revised Standard Version.

R.SV.P. = rsvp = r.s.v.p. = (**R**epondez **S**'il **V**ous **P**lait) : Lütfen cevap veriniz.

Ru, *kim. bk.:* **ruthenium** (simgesi).

rub[1], *f.* **rubbed, rubbing** **1.** ov(ala)mak, **2.** sürt(ün)mek. *That door ~s against the floor.* **3. ~ along** : (a) güçlükle başarmak/idare etmek/geçinmek. *He's not a good student, he can only ~ along in class. She was able to ~ along on the money her father gave her by giving English lessons.* (b) geçinmek, anlaşmak. *My wife and I seem to ~ along (together) all right.* **4.** silinmek, silinerek çıkmak. **The spot won't ~ off** : Leke çıkmıyor. **Chalk ~s off easily** : Tebeşir kolayca silinir. **5.** sürülmek, sürtülmek, **6.** *gen.* **~ away/off/out** : (silgi vb. ile) silmek, silip çıkarmak. *~ away that dirty mark. ~ the mud off your boots. ~ out that word. She ~bed the window with a cloth.* **7. ~ down** : (a) masaj yapmak. *She is ~bing herself down after a swim.* (b) silmek, zımparalamak, pürüzleri gidermek. *~ the door down before you paint it.* **8. ~ elbow/shoulders (with)** : sıkı fıkı olmak, hiç ayrılmamak, aralarından su sızmamak, **9. ~ it in** *k.d.* damarına basmak, hoşa gitmeyen bir şeyi tekrarlayarak kızdırmak, canını sıkmak, **10. ~ off on** *k.d.* (huy) çekmek/geçmek, (huyunu/tabiatını) almak, (baka baka) benzemek. *Some of his gall ~bed off on his son.* **11. ~ out** : (a) silmek, silip çıkarmak, iptal etmek, yok etmek, gidermek, (b) *argo* öldürmek, gebertmek, karartısını kaldırmak, defterini dürmek, **12. ~ over/in/into** : cilâlamak, ovarak yedirmek, **13. ~ together** : ovuşturmak, birbirine sürtmek. *He ~bed his hands together to warm them.* **14. ~ the wrong way** : kızdırmak, sinirlendirmek, canını sıkmak, tepesini attırmak, **15. ~ up** : (a) parlatmak, cilâlamak. *The silver needs ~bing up.* (b) tazelemek. *I must ~ up my French.* **16. ~ up against** : karşılaşmak. *You ~ up against a lot of famous people at Bob's parties.* ***e.a.- 8.*** *mingle,* ***11.*** *(a) erase, obliterate,* ***14.*** *irritate, ennoy, offend.*

rub[2], *is.* **1.** ov(ala)ma, sür(t)me. **give a ~** : ovmak. **Give the table a good ~ with this polish** : Bu cilâ ile masayı iyice ov, parlat. **an alcohol ~** : alkolle ovma, **2.** sinir törpüsü, sinirlendiren/kızdıran şey, **3.** can sıkıcı durum/şey, **4.** engel, mania, güçlük, zorluk. *We like nice things, but the ~ is we can't afford them.* **5.** sürtünme, sürtüşme, **6.** pürüz, pütür(lülük). ***e.a.- 4. obstacle, impediment, difficulty, obstruction.***

rub-a-dab, *is.* davul/trampet sesi, pat pat.

rubace = rubasse, *is.* rubas, süs taşı olarak kullanılan parlak kırmızı kuvars.

rubato, *sf.&is.&zf. It.* **1.** bazı notaları uzatılıp diğerleri kısaltılmış (pasaj), **2.** uzatıp kısaltarak.

rubber[1], *is.* **1. India ~ /natural ~ / gum elastic/caoutchouc** *d.d.* kauçuk, *Hevea* ve *ficus* ağacının hava temasında çoğuzlaşarak koyu elâstik hâl alan öz suyu, **2.** lâstik, **3. synthetic ~** *d.d.* sentetik kauçuk, **4.** lâstik (ayakkabı). **~ boot** : lâstik çizme, **5.** ovucu, parlatıcı, ovma/parlatma aleti, **6.** perdahcı, cilâcı, ovarak parlatan kimse, **7.** masajcı, natır, tellâk, **8.** seyis, atları tımar eden kimse, **9.** törpü, kaba eğe, **10.** silgi, **11. ~ band** *d.d.* lâstik bant, **12.** *argo* prezervatif, **13.** *iskambil* (a) bir tarafın üç oyundan ikisini kazandığı briç partisi, (b) **~ game** *d.d.* berabere kalınca kazananı tayin için oynanan oyun. ***e.a.- 8. swipe, 10. eraser, 12. condom.***

rubber[2], *sf.* **1.** kauçuk+. kauçuklu, kauçuktan yapılmış, kauçuk kaplı. *a ~ bath mat.* **2.** kauçuk (üreten). *a ~ plantation.* **3. ~ cement** : (kauçuklu) tutkal, yapıştırıcı, **4. ~ ckeck** *ABD-argo* karşılıksız banka çeki.

rubberise, *Brit. bk.:* **rubberize.**

rubberize, *gl.f.* **-ized, -izing** kauçuklamak, lâstik kaplamak, su geçirmez hâle getirmek.

rubberless, *sf.* lâstiksiz, kauçuksuz.

rubberlike, *sf.* lâstik/ kauçuk gibi.

rubberneck, *is.&f. k.d.* **1.** çok meraklı/ mütecessis kimse, herkese / her şeye dönüp bakan kimse, **2.** turist, seyyah, **3. rubbernecker** *d.d.* mütecessis olmak, her şeye merakla/tecessüsle dönüp bakmak. ***e.a.- 2. tourist, sightseer.***

rubber plant, *is. bot.* **1.** kauçuk ağacı *(Ficus elastica),* **2.** kauçuk veren herhangi ağaç. **rubber tree** *d.d.*

rubber stamp, *is.* (a) lâstik damga/mühür, istampa, (b) şahsiyetsiz kimse.

rubber-stamp, *gl.f.* **1.** lâstik damga/mühür ile damgalamak/mühürlemek, damga basmak, **2.** *k.d.* (bir meseleyi) incelemeden/düşünmeden onaylamak/tasdik etmek. *He used the council to ~ decisions taken by himself and his office.*

rubbery, *sf.* lâstik/ kauçuk gibi, elâstikî, sağlam, çevik. *~ legs.* ***e.a.- elastic, tough.***

rubbing, *is.* **1.** ov(uştur)ma, sürt(ün)me, aşın(dır)ma, **2.** kabartma resim üzerine kâğıt koyup kara kalemle sürterek kopye çıkarma, **3. ~ alcohol** : alkol, antiseptik olarak kullanılan %70 izopropil alkol eriyiği.

rubbish, *is.* **1.** çörçöp, süprüntü, döküntü, zibil, hırtı pırtı, değersiz şey. *The old shed is full of ~ .* **2.** saçma, zırva, boş lâkırdı, manasız şey. *There is so much ~ on TV.* **Don't talk ~** : Saçmalama! *How can you believe such ~ ?* ***e.a.- 1. trash, litter, debris, refuse, 2. nonsense, rot.***

rubbishy, *sf.* **1.** değersiz, işe yaramaz, **2.** saçma, zırva. ***e.a.- 1. wortless, trashy.***

rubble[1], *is.* **1.** moloz, taş dolgu, kaba kırma taş, **2.** döküntü, enkaz (yığını), harabe, kırık dökük şey, yapı döküntüsü. *Bombing and artillery barrages reduced the town to ~ .*

rubble[2], *gl.f.* **rubbled, rubbling** harabeye çevirmek, yerle bir etmek.

rubblework, *is.* (kaba) taş duvar.

rubbly, *sf.* **-blier, -bliest** moloz gibi, molozdan/kaba taştan yapılmış.

rubdown, *is.* masaj, jimnastikten/buhar banyosundan sonra bedeni ovma.

rube, *is. argo* köylü, taşralı. ***e.a.- countryman, hick, farmer, rustic.***

rubefacience = rubefaction, *is.* (deriyi vb.) kızar(t)ma, kızarıklık.

rubefacient, *sf.&is.* (deriyi) kızartan (ilâç/ yakı).

rubella, *is. patol.* kızamıkçık. ***e.a.- German measles.***

rubellite, *is.* altaş, kızıltaş: mücevher olarak kullanılan koyu kırmızı turmalin.

rubeola, *is. patol.* **1.** kızamık, **2.** kızamıkçık. **3. ~r** : kızamık(çık)+. ***e.a.- 1. measles, 2. German measles, rubella.***

rubescence, *is.* kızarma, kızartı, kızarıklık.

rubescent, *sf.* kızarmış, kızaran, kızartılı, al al olmuş. *e.a.- blushing, reddening.*

rubiaceous, *sf.* kızılkök familyasından (kahve, kına kına ipeka, ful, keklik üzümü vb. gibi).

Rubicon, *is.* **1.** Rubikon: eski Galya'yı İtalya'dan ayıran nehir, **2. cross/pass the ~** : dönülmez karar vermek, dönülmesi olanaksız işe girişmek, bütün gemileri yakmak.

rubicund, *sf.* **1.** kırmızı(msı), al, (güneşten vb.) yanmış/kızarmış. *a ~ complexion. a group of ~ farmers.* **2. ity** : allık, kırmızılık, güneş yanığı.

rubidium, *is. kim.* rubidyum: potasyuma benzer gümüş renginde yumuşak maden. Havada birden parlar, suya şiddetle etkir. Fotosellül ve elektron tüpleri filâmanlarında kullanılır. Simge: **B,** atom ağ. 85.47, atom nu. 37, özgül ağ. 20°C'de 1.53. **rubidic** : rubidyumlu.

rubiginose = rubiginous, *sf. bot. zool.* pas renginde, kızıl kahverengi. *~ plants. e.a.- rusty, rust-colored, brownish-red.*

rubigo, *is.* kırmızı demir oksit: parlatma tozu ve boya olarak kullanılır.

rubious, *sf.* lâl, yakut renginde, parlak kırmızı. *e.a.- red, ruby-colored.*

ruble = rouble, *is.* ruble, Sovyet Rusya lirası (= 100 kopecks).

ruboff, *is.* **1.** ov(uştur)ma, sürtme, kazıma, **2.** (sürekli temastan/sürtünmeden ileri gelen) kızartı, kızarıklık, isilik.

rubric[1], *is.* **1.** (eski kitaplarda kırmızı harflerle basılan) başlık, serlevha, **2.** yasa/kanun başlığı (eskiden kırmızı harflerle basılırdı), **3.** (dua/din kitaplarında) bölüm başı/başlığı, **4.** bölüm, grup, kategori, **5.** kırmızı renk, **6.** *esk.* kırmızı tebeşir, aşı boyası, **7.** yöntem, kural, talimat, **8.** imzadaki ayırıcı çizgi/işaret. *e.a.- 6. reddle.*

rubric[2], *sf.* **1.** kırmızı(msı), al, **2.** kırmızı harflerle basılmış/yazılmış, **3. ~al** : (a) kırmızı, kırmızı ile yazılmış/işaretlenmiş, (b) din/dua kitaplarında bulunan, bu kitaplara uygun, **4. ~ally** : din/dua kitaplarına uygun olarak. *e.a.- 1. red, reddish.*

rubricate, *gs.f.* **-cated, -cating 1.** kırmızı ile işaretlemek, kırmızıya boyamak, kırmızı renkte yazmak/basmak, **2.** bölümlemek, bölümlere/kısımlara ayırmak, **3. rubrication** : kırmızı ile işaretleme, kırmızıya boyama, kırmızı renkte yazma/basma; bölümleme, bölümlere/kısımlara ayırma, **4. rubricator** : kırmızı ile işaretleyen, kırmızıya boyayan; bölümleyen, bölümlere/kısımlara ayıran.

rubrician, *is.* duacı, duahan, dua/ayin uzmanı.

ruby[1], *sf.&is., ç.* **-bies 1.** yakut, lâl, **2.** yakuttan yapılmış (nesne), **3.** yakut/lâl rengi(nde), parlak koyu kırmızı. *~ lips. ~ glass.* **4.** *Brit.- bas.* 5.5 puntolu harf, **5. ~ silver** *bk.:* **pyrargyrite, 6. ~ spinel = spinel ~** : kaba yakut, saydam kırmızı bir tür lâl taşı. *e.a.- 3. carmine.*

ruby[2], *gl.f.* **-bied, -bying** kırmızıya/yakut/lâl rengine boyamak, kırmızılaştırmak. *e.a.- redden.*

ruby-crowned kinglet, *is. zool.* pembe tepeli çalıkuşu *(Regulus calendula):* erkeğin tepesinde parlak pembe, kırmızı bir taç vardır, çok güzel öter (Amerika'da yaşar).

rubylike, *sf.* yakut gibi, yakuta benzer.

ruby-throathed hummingbird, *is.* kızıl gerdanlı arı kuşu.

rucervine, *sf.* **1.** iri geyik+ : GD Asya'da bulunan iri bir tür geyiğe/karacaya ait, **2.** geyik/karaca boynuzu+. **~ antler** : geyik/karaca boynuzu dalı.

ruche = rouche, *is.* (kadın elbiselerinin yakalarına/kol ağızlarına konulan) kırmalı dantel.

ruching, *is.* kırmalı dantel.

ruck[1], *is.* **1.** kalabalık, yığın, kütle, topluluk, izdiham, **2.** karışık yığın, karmakarışık toplum, ayaktakımı, **3.** süprüntü, döküntü, çörçöp, **4.** karışık(lık), buruşukluk, kıvrım, kat (kâğıt vb.). *e.a.- 1. crowd, mass, 3. trash, rubbish, 4. crease, wrinkle, fold, ridge.*

ruck[2], *f.* **1.** kırış(tır)mak, buruş(tur)mak, örsele(n)mek, **2.** *gen.* **~ up** : canını sıkmak, üzmek, rahatsız/taciz etmek, usandırmak, bıktırmak. *e.a.- 1. wrinkle, rumple, crease, fold, pucker, 2. annoy, ruffle.*

rucksack, *is.* arka/sırt çantası.

ruckus, *is. k.d.* **1.** gürültü, velvele, şamata, karışıklık, kargaşa. **raise a ~** : kargaşalık çıkarmak, kıyameti koparmak, **2.** hararetli münakaşa/tartışma. *e.a.-1. fracas, rumpus, commotion, row, disturbance, uproar.*

ruction, *is. k.d. bk.:* **ruckus. If you come home late, there'll be ~** : Eve geç gelirsen kıyamet kopar.

ructious, *sf. argo* çetin, zor, didişmeyi gerektiren. *e.a.- difficult, quarrelsome.*

rudbeckia, *is. bot.* çan çiçeği *(Rudbeckia).* K Amerika'da yetişen ve koni biçiminde sarı çiçekler açan bir bitki. **coneflower** *d.d.*

rudd, *is. zool.* kızılkanat *(Scardinius erythrophtalmus):* Sazangillerden Avrupa tatlı su balığı. Yüzgeçleri kırmızı, sırtı zeytunî kahverengidir. **redeye** *d.d.*

rudder, *is.* **1.** *den.* dümen, **2.** *hv.* uçak dümeni, **3.** yön veren/değiştiren araç, **4. ~ bar** : dümen pedalı, **5.*~less** : dümensiz, **6. ~head** : dümen başı, **7. ~post = ~stock** : dümen mili.

ruddle, *is.&f.* **-dled, -dling** aşı boyası (ile koyunları boyamak/işaretlemek). **~man** : aşı boyası satıcısı, koyunları kırmızı boya ile işaretleyen.

ruddock, *is. Brit.- k.d. zool.* nar bülbülü, kızılgerdan *(Erithacus rubecula).*

ruddy, *sf.&zf.* **-dier, -diest. 1.** pembe (yanaklı), sıhhatli, yanağından kan damlayan. *a ~ complexion.* **2.** kızıl, kırmızı, al, **3.** *Brit.- argo bk.:* **bloody** (8), **4. ~ duck** : kızıl ördek *(Oxyura jamaicensis rubida),* **5. ~ly** : kıpkırmızı, pembe pembe, **6. ~ness** : kırmızılık, kızıllık, allık, pembelik. *e.a.- 1. rosy, 2. red, reddish, 3. bloody, surely, extremely, very.*

rude, *sf.* **ruder, rudest 1.** kaba, terbiyesiz, edepsiz, nezaketsiz. **to be ~ to s.o.**: birine karşı kaba davranmak. *It's ~ to stare at people. a ~ reply. a ~ joke.* **Would it be ~ to ask** : Müsaadenizle sorabilir miyim? **2.** bilgisiz, kültürsüz, cahil, basit, bayağı, **3.** kaba saba, yontulmamış. *~ tools.* **4.** (a) sert, nasırlı. *~ hands.* (b) kaba, vahşî, **5.** ilkel, basit, iptidaî. *a ~ cottage. Peasants use ~ wooden plows.* **6.** gürültülü, ahenksiz, kulakları tırmalayan. *~ sounds.* **7.** inceliksiz, zarafetten yoksun. *a ~ design.* **8.** haşin, şiddetli, kuvvetli, zorlu. **a ~ winter/storm** : şiddetli kış/fırtına. **a ~ shock** : şiddetli bir darbe, hayal kırıklığı, **9.** dinç, gürbüz, sağlam, metin, dayanıklı. **in ~ health** : sapasağlam, gürbüz, **10.** yaklaşık, takribî, kaba, tahminî. *a ~ first calculation of costs.* **11. ~ly** : kabaca, terbiyesizce, edepsizce, ilkel/basit bir şekilde, kaba saba, bilgisizce, cahilâne, **12. ~ness** : kabalık, terbiyesizlik, edepsizlik, nezaketsizlik, basitlik, ilkellik, iptidaîlik, bilgisizlik, cahillik. *e.a.- 1. discourteous, impolite, impudent, 2. uncivilized, coarse, vulgar, ignorant, unlearned, 3. unpolished, uncouth, inelegant, 4. rough, harsh, ungentle, 5. primitive, undeveloped, 8. violent, tempestuous, severe, harsh, 9. robust, sturdy, vigorous, strong, 10. approximate, tentative.*

ruderal, *sf.&is.* kendi biten, hudayinabit, doğal bitki örtüsü insanlarca değiştirilmemiş yerlerde yetişen (bitki). *~ weeds of old fields and roadsides.*

rudesby, *is. esk.* hödük/kaba/terbiyesiz/huysuz kimse.

rudiment, *is.* **1.** *gen.* **~s** : (a) ilke, esas, temel ilke/prensip/kavram, temel bilgi. *He picked up the ~s of computers.* (b) başlangıç, taslak, bir şeyin gelişmemiş hâli. *The ~s of a plan.* **2.** *biy.* (a) gelişmemiş/az gelişmiş/dumura uğramış/yeni gelişmeye başlamış organ. *The ~s of wings on a baby chick.* (b) eski görevini kaybederek gelişmeyen organ (apandisit gibi). *e.a.- 1. (a) basics, fundamentals, (b) beginning, 2. (a) anlage.*

rudimental = rudimentary, *sf.* **1.** ilkel, basit, temel, esasî, aslî, ilkesel. *these ~ truths. ~ knowledge. workers using ~ equipment.* **2.** basit, gelişmemiş, gelişmesinin başlangıcında. *The ~ tail of a hyrax.* **3. rudimentarily** : ilkel/gelişmemiş bir şekilde, **4. rudimentariness** : ilkellik, gelişmemişlik. *e.a.- 1. fundamental, elemantary, initial, 2. embryonic, vestigial, abortive. k.a.- 1. advanced, 2. mature.*

rue[1], *f.* **rued, ruing 1.** pişman/nadim olmak, esef/teessüf etmek, vicdan azabı çekmek. *I never went to school, and I've rued it bitterly all my life.* **2. ~ the day (when one did sth.)** : (bir şey yaptığı günü) üzülerek hatırlamak. *He rued the day he left his home town. e.a.- 1. regret, repent, be sorry for, feel sorrow, mourn.*

rue[2], *is.* **1.** pişmanlık, nedamet, esef, teessüf, **2.** *bot.* sedef otu *(Ruta graveolens):* acı yaprakları hekimlikte kullanılırdı, **3.** (a) sedef otu

şerbeti, (b) acı şerbet/ilâç, **4. ~ anemone** *bot.* küçük gelincik *(Anemo-nelia thalictroides):* K Amerika'da yetişir, beyaz, pembe çiçek açar, **5. African ~** *bot.* üzerlik *(Peganum harmala).*

rueful, *sf.* **1.** acıklı, acınacak, esef verici, esef olunacak, müessif, pişmanlık verici, pişmanlık dolu. *a ~ sight. ~ contemplation of a life full of errors.* **2.** üzgün, gamlı, kederli, mağmum, pişmanlık/nedamet/vicdan azabı duyan. *a ~ expression/smile.* **3. ~ly** : üzülerek, esefle, nedametle, pişman olarak, **4. ~ness** : üzülme, esef etme, pişmanlık/nedamet duyma. ***e.a.-*** ***1.*** *pitiable, deplorable, sorrowful, regretful,* ***2.*** *mournful, doleful, woeful, unhappy.*

ruer, *is.* pişman/nadim olan, esef/teessüf eden, vicdan azabı çeken kimse.

rufescence, *is.* kırmızı(msı)lık, allık, kızıl(ımsı)lık.

rufescent, *sf.* kırmızı(msı), al(ımsı), kızıl (ımsı), kırmızımtrak. ***e.a.-*** *rufous, reddish.*

ruff[1], *is.* **1.** (XVI - XVII. yy. da) kırmalı yakalık, **2.** (hayvanların boynunda) kabarık tüy, gerdanlık, yakalık, **3.** *zool.* dövüşken kuş *(Philomachus pugnax).* dişisi: **reeve, 4.** *zool.* **ruffe** *d.d.* pilatika *(Acerina cernua):* küçük bir Avrupa tatlı su balığı, **5.** (iskambilde) (a) kozla alma, (b) viste benzer bir iskambil oyunu.

ruff[2], *f.* **1.** *bk.:* **tease** (3), **2.** (iskambilde) kozla almak.

ruffed, *sf.* **1.** yakalı, (kolalı, kırmalı) yaka takmış, **2. ~ grouse** *zool.* gerdanlı keklik, orman tavuğu *(Bonasa umbellus)* (K ABD'de **partridge**, G ABD'de **pheasant** denir).

ruffian, *is.* zorba, külhanbeyi, apaş, gaddar, vicdansız kimse. **You little ~** : Seni gidi çapkın seni! *He was attacked in a dark street by a band of ~s.* ***e.a.-*** *bully, rowdy, rough, hoodlum, thug, desperado, gangster.*

ruffian = ruffianly, *sf.* **1.** gaddar, zalim, insafsız, vicdansız, merhametsiz, habis, canavar, zorba, haydut, **2. ruffianism :** gaddarlık, zalimlik, insafsızlık, vicdansızlık, merhametsizlik, canavarlık, zorbalık, haydutluk. ***e.a.-*** ***1.*** *rough, brutal, cruel, tough, lawless.*

ruffle[1], *f.* **-fled, -fling 1.** buruş(tur)mak, kırış(tır)mak, hafif dalgalan(dır)mak. *The breeze ~d the lake.* **2.** (tüylerini) kabartmak.*The hen ~d her feathers at the sight of the dog.* (saçlarını) okşayarak karıştırmak. ... *hugging him, kissing him, ruffling his hair.* **3.** kızdırmak, rahatsız etmek, canını sıkmak, taciz etmek. **Nothing ever ~s him** : Hiçbir şeyden kılı kıpırdamaz. **Don't get so ~d** : Ne kızıyorsun, aldırma, boş ver. **4.** (kitap sayfalarını) karıştırmak, hızla çevirmek. *He ~d the pages of the dictionary.* **5.** (iskambil kâğıtlarını) hızla karıştırmak, **6.** (kumaşın kenarını) büzmek, kırma/büzgü yapmak, **7.** (devamlı) davul/trampet çalmak. ***e.a.-*** ***1.*** *disarrange, disorder, wrinkle, rumple, roughen, undulate, flutter,* ***3.*** *upset, annoy, disturb, vex, irritate, disquite, discompose,* ***4.*** *turn, riffle,* ***5.*** *shuffle.* ***k.a.-*** ***1.*** *smooth, arrange, order,* ***3.*** *soothe, compose.*

ruffle[2], *is.* **1.** buruşma, kırışma, hafif dalgala(lanma), buruşukluk, kırışıklık. *~ on the surface of the water.* **2.** kırma, fırfır, farbala, **3.** kızdırma, canını sıkma, rahatsız/taciz etme, **4.** üzüntü, sıkıntı, meşakkat. *Life without ~ .* **5.** devamlı davul/trampet sesi. **to beat a ~** : davul/trampet çalmak, **6.** gürültü, patırtı, velvele. ***e.a.-*** ***1.*** *undulation, ripple,* ***2.*** *frill, ruff,* ***3.*** *disturbance, vexation, annoyance, irritation,* ***6.*** *commotion, brawl.*

ruffled, *sf.* **1.** buruşuk, kırışık, hafif dalgalı. *the ~ bed-clothes. ~ waters.* **2.** canı sıkılmış, kızgın, öfkeli. *He seemed to be ~.*

ruffler, *is.* **1.** buruşturan, kırıştıran, hafif dalgalalandıran, **2.** kızdıran, canını sıkan, rahatsız eden, **3.** (sayfa vb.) karıştıran.

rufflike, *sf.* (kırmalı, yuvarlak) yakalık gibi, yakalığa benzer.

rufous, *sf.* kırmızımsı, kızılımsı, kızıl kahverengi, pas renginde. ***e.a.-*** *reddish, brownish-red, rust-colored.*

rug[1], *is.* **1.** halı, kilim, keçe. *The floor was covered with ~s.* **Oriental ~** : Şark halısı. **Persian ~** :'Acem halısı, **2.** post, pösteki (yere serilen). *a bearskin/goatskin ~ .* **3.** *Brit.* örtü, atkı, ısınmak için sarınılan kalın kumaş. *She wrapped her woolen ~ around her.* **4.** *argo* takma saç, peruka, **5. pull the ~ out from under s.o.** : birinin ayağını kaydırmak, işlerini al tüst etmek, **6. sweep sth. under the ~** : bir şeyi örtbas/hasıraltı etmek. ***e.a.-*** ***3.*** *toupee.*

rug[2], *gl.f.* **rugged, rugging** *İsk.* kuvvetle çekmek/yırtmak/koparmak. *e.a.- tug, tear.*

ruga, *is., ç.* **-gae** *anat. biy.* kırışıklık, kat, kıvrım. *e.a.- wrinkle, fold, ridge.*

rugal = rugate, *sf.* kırışık, katlı, kıvrımlı. *e.a.- wrinkled, rugose.*

Rugby, *is.* **1.** Londra'ya yakın bir kasaba, bu kasabadaki erkek okulu, **2. ~ football** : bu okulda icat olunan bir çeşit futbol, *Cnd.* Amerikan futbolu.

rugged, *sf.* **1.** arızalı, engebeli, kayalık, yalçın. *~ ground. ~ mountains.* **2.** (yüz/çehre) kırışık, buruşuk. *~ feature.* **3.** pürüzlü, **4.** sert, haşin, müşkül, zor. *~ times.* **5.** sert, fırtınalı. *~ weather.* **6.** kulak tırmalayıcı, **7.** kaba, terbiyesiz. *~ manners.* **8.** sıhhatli, kuvvetli, zinde, gürbüz, **9.** dayanıklı, sağlam, cefakâr. *Pioneers were ~ people.* **10.** bakımsız, karmakarışık, **11. ~ly** : arızalı/engebeli bir şekilde, sert/haşin bir şekilde, kabaca, terbiyesizce, sağlam/dayanıklı olarak, **12. ~ness** : arıza, engebe, kayalık, yalçınlık; kırışıklık, buruşukluk; sertlik, haşinlik, zorluk; kabalık, terbiyesizlik; dayanıklılık, sağlamlık. *e.a.- 1. irregular, craggy, uneven, jagged, 2. wrinkled, furrowed, frowning, 4. rough, harsh, stern, austere, severe, 5. tempestuous, stormy, turbulent, 6. grating, cacophonous, 7. rude, uncultivated, unrefined, unpolished, coarse, crude, 9. robust, sturdy, 10. shaggy, disordered, unkempt. k.a.- 1. smooth.*

rugger, *is. Brit. bk.:* **rugby football.**

ruglike, *sf.* halı gibi.

rugosa rose, *is.* Çin gülü.

rugose = rugous, *sf.* **1.** buruşuk, kırışık. *~ cheeks.* **2.** *bot.* sert damarlı (yaprak). *~ leaves of the sage.* **3. ~ly** : buruşuk/ kırışık bir şekilde. *e.a.- 1. wrinkled, ridged.*

rugosity, *is.* buruşukluk, kırışıklık.

rugulose, *sf.* kırışık, ince kırışıkları olan.

ruin[1], *is.* **1. ~s** : harabe, ören, yıkıntı, kalıntı, enkaz. *The ~s of an ancient city.* **in ~s** : harap, viran, yıkkın, **2.** virane, yıkık bina/şehir. *The building is a ~ .That ~ was once a famous castle.* **3.** harap olma, harabiyet, viranelik. **to go to ~** : harap olmak, mahvolmak. *The house had gone to ~ and neglect.* **4.** helâk, çökme, yıkılma, inhizam/inhidam, **5.** mahv(olma), bütün varlığını/sağlığını vb. yitirme. **the ~ of my hopes** : ümitlerimin mahvı, mahvolan ümitlerim. **to bring s.o. to ~** : birini mahvetmek/iflâs ettirmek. *His enemies planned the duke's ~.* **6.** harap eden/mahveden şey. *Drink was his ~ .* **be/prove the ~ of s.o.** : birinin mahvına sebep olmak. **It will be the ~ of him** : Bu onu mahveder/işini bitirir. **7.** inkıraz, düşüş, yıkılış, çökme, sukut, **8.** tahrip, yıkma, **9.** iflâs. *e.a.- 3. destruction, havoc, 4. fall, overthrow, defeat, wreck, downfall, decay, 9. bankruptcy.*

ruin[2], *f.* **1.** yık(ıl)mak, harap/viran etmek/olmak, viraneye/harabeye dön(dür)mek/çevir(il)mek, çök(ert)mek, **2.** mahvetmek, perişan/alt üst etmek, iflâs ettirmek, batırmak. **be ~ed** : iflâs etmek, mahvolmak, **3.** bozmak, ihlâl etmek, berbat etmek, **4.** (kadını) iğfal etmek, **5. ~able** : yıkılabilir, tahrip edilebilir, mahvedilebilir, iflâs ettirilebilir, **6. ~er** : yıkan/harap eden/mahveden şey/kimse. *e.a.- 1. demolish, destroy, damage, devastate, wreck, dilapidate, 2. bankrupt, impoverish, 3. injure, 4. seduce.*

ruinate, *sf.&f.* **-ated, -ating 1.** *esk.* harap, viran, **2.** *bk.:* **ruin**[2] .

ruination, *is.* **1.** yık(ıl)ma, harap/viran etme/olma, tahrip etme/olma, **2.** haraplık, viranelik, harabiyet, yıkkınlık, **3.** harap/tahrip eden/mahveden şey. *e.a.- 1. ruin, destruction.*

ruinous, *sf.* **1.** yıkıcı, harap edici, mahvedici, tahripkâr. **to prove ~ to s.o.** : birini mahva sürüklemek, **2.** harap, viran, yıkık, yıkkın, perişan, yıkılmış, çökmüş, **3.** harabe hâlinde, harabelerden ibaret, **4.** *k.d.* çok pahalı, ateş pahasına, **5. ~ly** : yıkarak, tahrip edercesine, mahvedercesine, **6. ~ness** : yıkıcılık, tahripkârlık. *e.a.- 1. destructive, disastrous, 2. dilapidated, ruined, decayed, 4. extremely expensive.*

rulable, *sf.* yönetilebilir, idare edilebilir, hüküm verilebilir.

rule[1], *is.* **1.** kural, kaide. **~s** : yönetmelik, talimatname, tüzük, nizamname, kurallar. **~s and regulations** : usul ve nizamlar, mevzuat, yasalar. *Obey the ~s of the game.* **~ of the road** : trafik kaidesi. **~ of three** *mat.* üçlü kuralı, **2.** yol, yöntem, usul, erkân. **That is against the ~s** : O, yönetmeliğe/usule aykırıdır. **To do everything by ~** : Her şeyi usulüne uygun olarak yapmak. **make it a ~ to ...** : ... -yi usul ittihaz etmek.

3. âdet, töre, 4. hüküm, hakimiyet, hükmetme, saltanat, hükûmet. **In a democracy the people have the ~** : Demokraside hakimiyet milletindir. **During the ~ of Queen Victoria** : Kraliçe Viktorya'nın saltanatı esnasında. 5. yönetim, idare, 6. yöntem, usul, metot, ilke, prensip, 7. cetvel (tahtası), çizgilik. **slide ~** : sürgülü hesap cetveli, 8. *basım* ince çizgi, 9. *huk.* muhakeme usulü, 10. yasa, kanun, **by ~** : yasa/usul gereğince, kanunen, 11. alışılmış durum, 12. *esk. bk.:* **behavior**, 13. **as a (general) ~** : genellikle, genel olarak, çoğunlukla, kural olarak, 14. **~ of thumb** : yaklaşık hesap, göz kararı, tahmin, oranlama, pratik yöntem, 15. **bend/stretch the ~s** : kuraldan ayrılmak, ayrıcalı/istisnaî muamele yapmak, müsamaha etmek, 16. **do sth by/according to ~** : bir işi yönetmeliğe göre yapmak, yönetmelik ne diyorsa (sağduyusunu kullanmadan) aynen onu yapmak, 17. **work to ~** : yönetmelikten ayrılmamak şartıyla işi yavaşlatmak. *e.a.- 1. standard, law, guide, precept, order, 4. command, dominion, domination, sway, authority, direction, control, government, 6. method, 7. ruler, 13. generally, usually.*

rule[2], *f.* **ruled, ruling 1.** yönetmek, idare etmek, saltanat sürmek. **be ruled by** : yönetilmek, hakimiyeti/kontrolu altına girmek, mahkûm/esir olmak. **Don't let yourself be ruled by your feelings in this matter** : Bu konuda hislerinin esiri olma/hissî hareket etme. 2. hükmetmek, hüküm/karar vermek, resmen emretmek, buyurmak, hâkim olmak, kontrol etmek. **~ with a rod of iron/with an iron hand** : zorbalıkla yönetmek, müstebidane idare etmek, zulmetmek, 3. (cetvelle vb.) çizgi çizmek. *to ~ paper.* 4. baskın çıkmak, üstün gelmek, tahakküm etmek, 5. hüküm sürmek, hâkim/cari olmak, fazla etkisi olmak, 6. **~ off** : altına çizgi çizmek, çizgi ile ayırmak, 7. **~ out** : (a) bertaraf etmek, iptal etmek, hükümsüz kılmak/saymak, kale almamak, hariç tutmak, hesaba katmamak, (varit/mümkün) saymamak. *Police have ~d out the murder but are still holding several people for questioning.* (b) önlemek, imkânsız kılmak. *Heavy rain ~d out the picnic.* *e.a.- 1. administer, govern, manage, command, 3. decree, decide, deem, judge, settle, order, 4. predominate, 7. (a) eliminate, exclude, (b) prevent.*

ruler, *is.* 1. hükümdar, kral, sultan, padişah, 2. cetvel (tahtası).

ruling[1], *is.* 1. yargı, hüküm, mahkeme kararı, hukukî karar. *The Supreme Court ~ still stands.* **give a ~** : hükmetmek, hüküm/karar vermek. *The judge gave his ~.* 2. yönetim, idare, saltanat, hükümdarlık, hükmetme, yönetme, 3. cetvelle çizgi çizme, 4. (cetvelle çizilmiş) çizgiler. *e.a.- 1. decision, decree.*

ruling[2], *sf.* 1. yöneten, idare eden, hâkim/hükümran olan. **The ~ party** : iktidar partisi. **The ~ classes** : devleti yöneten sınıflar. *The ~ class will not surrender its wealth and power.* 2. hâkim (olan) baskın (çıkan), üstün gelen, kontrol eden. **~ passions** : hâkim ihtiras, başlıca merak, 3. geniş, yaygın, kapsamlı, şümullü. *e.a.- 1. governing, dominating, 2. controlling, predominating, 3. widespread, prevalent.*

rum[1], *is.* 1. rom, 2. (genel olarak) alkollü içki, 3. *iskambil bk.:* **rummy**[1].

rum[2], *sf.* 1. *argo* garip, acayip, tuhaf. *a ~ fellow.* 2. *Brit.* zor, tehlikeli, 3. *esk.* iyi, güzel. *e.a.- 1. odd, strange, queer, peculiar, 2. difficult, dangerous, 3. good, fine.*

Rum. = Rumania(n).

Rumania, *is.* Romanya. **Romania, Roumania** *ş.d.y.*

Rumanian, *sf.&is.* Romanya+, Romanyalı, Romen, Romence. **Romanian, Roumanian** *ş.d.y.*

rumba, *is.&f., ç.* **-bas; -baed, baing** rumba (oynamak).

rumble[1], *f.* **-bled, -bling 1.** gür(ül)demek, gürlemek, guruldamak, gümbürdemek, 2. gümbürdeyerek gitmek, 3. (taşı) yuvarlanan fıçıya koyup parlatmak.

rumble[2], *is.* 1. gür(ül)deme, gürleme, guruldama, gümbürdeme, gürültü, gurultu, gümbürtü. *We heard the far-off ~ of thunder.* 2. paytonun arkasında hizmetçi/bagaj yeri, 3. *bk.:* **tumbling barrel**, 4. *argo* (asi delikanlılar arasında) dalaşma, kavga, maraza, sokak dövüşü, 5. **~ seat** : eski otomobollerin arka bagaj yerindeki açılır kapanır oturacak yer.

rumbler, *is.* gür(ül)deyen, gürleyen, guruldayan, gümbürdeyen şey.

rumblingly, *zf.* gürleyerek, gürüldeyerek, guruldayarak, gümbürdeyerek, gürültü/gümbürtü ile.

rumbly, *sf.* gür(ül)deyen, guruldayan, gümbürdeyen, gürültülü, gümbürtülü.

Rumelia, *is.* Rumeli. **Roumelia** *ş.d.y.*

rumen, *is., ç.* **-mina 1.** işkembe, **2.** çiğnem, geviş getirenlerin çiğnediği şey.

ruminant, *sf.&is.* **1.** geviş getiren (hayvan). ~ *animals. The cow is a ~ .* **2.** düşünceli, dalgın, mütefekkir, **3. ~ly** : (a) geviş getirerek, (b) düşünceli/dalgın bir şekilde, dalgınlıkla. ***e.a.-*** *2. contemplative, meditative.*

ruminate, *f.* **-nated, -nating 1.** geviş getirmek. *The lamb ~s its food.* **2.** tekrar tekrar çiğnemek, **3.** düşünceye dalmak, dalgın/derin düşünmek, tefekkür etmek. *He ~d on the strange events of the last week.* ***e.a.-*** *3. meditate, muse, ponder, think, reflect.*

ruminatingly, *zf.* **1.** geviş getirerek, **2.** düşünceye dalarak, dalgın/derin düşünerek, dalgın dalgın.

rumination, *is.* **1.** geviş getirme, **2.** düşünceye dalma, dalgın/derin düşünme, tefekkür etme.

ruminative, *sf.* **1.** düşünceli, dalgın, mütefekkir. *a man of ~ habits.* **2. ~ly** : dalgın dalgın, düşünceli bir şekilde, mütefekkirane. *"I wonder..." he said ~ly.*

ruminator, *is.* düşünür, mütefekkir.

rummage[1], *f.* **-maged, -maging 1.** dikkatle her tarafı araştırmak, alt üst ederek aramak, didik didik etmek, altını üstüne getirmek, aramadık yer bırakmamak. *I ~d 3 drawers before I found my gloves.* **2. ~ out/up** : araştırıp bulmak/meydana çıkarmak, **3. rummager** : her tarafı araştıran, altını üstüne getiren kimse. ***e.a.-*** *1. ransack.*

rummage[2], *is.* **1.** pılı pırtı, kırık dökük/eski püskü eşya, hırdavat. **~ sale** : (a) hayır kurumu yararına eski eşya satışı, (b) elde kalan malların satışı, **2.** araştırma, her tarafı alt üst ederek arama, altını üstüne getirme, aramadık yer bırakmama.

rummer, *is.* büyük içki bardağı.

rummy[1], *is.* remi, 2-3-4 kişi arasında oynanan bir çeşit iskambil oyunu.

rummy[2], *is., ç.* **-mies** *argo* ayyaş, sarhoş. ***e.a.-*** *drunkard.*

rummy[3], *sf.* **1.** rom+, rom gibi. *a ~ taste/flavor.* **2.** sarhoş, **3.** acayip, garip, tuhaf. *I am still feeling a little ~ from my sickness.* ***e.a.-*** *2. drunk, befuddled, 3. queer, odd, strange.*

rumor[1] = **rumour**, *is.* **1.** söylenti, şayia, havadis, rivayet, tevatür. *a ~ of war.* **2.** dedikodu. *Don't listen to ~ .* **3.** *esk.* sürekli hafif karışık gürültü, uğultu, mırıltı, **4.** *esk.* ün, şöhret. ***e.a.-*** *1. hearsay, report, 2. gossip, 3. murmur, clamor, din, 4. fame, reputation.*

rumor[2] = **rumour**, *gl.f.* **1.** söylenti/şayia yaymak, dedikodu çıkarmak. **It is ~ed that = ~ has it that** : Dolaşan söylentiye/rivayete göre.

rump, *is.* **1.** but, hayvanın kıç tarafı/sağrısı, **2.** *Brit.* buttan kesilen et. **~-fed** : besili, en iyi gıda ile beslenmiş. **~-steak** : sığırın but etinden kesilen kebaplık. **~ roast** : but, **3.** (insanlarda) kıç, but, **4.** kalıntı, bakiye, en önemsiz/değersiz parça. *a ~ of territory.* **5.** (meclis/komisyon vb.) azınlık, üyelerin çoğu gittikten/çekildikten sonra geride kalanlar. **~ session** : azınlıkla sürdürülen oturum, **6. the Rump** veya **Rump Parliament** : İngiltere'de kesintili olarak 1660'a kadar süren Long Parliament'in kalıntısı. ***e.a.-*** *3. buttocks.*

rumple, *is.&f.* **-pled, -pling 1.** kırışıklık, buruşukluk, **2.** kırış(tır)ma(k), buruş(tur)ma(k). *Don't play in your best dress, you'll ~ it.* **3.** örsele(n)me(k), karıştırma(k), karmakarışık etme (k). *to ~ s.o.'s hair.* ***e.a.-*** *1. wrinkle, crease, 2. wrinkle, crumple, 3. ruffle, tousle, disorder.*

rumpless, *sf.* kuyruksuz (kuş).

rumpus, *is., ç.* **-puses** gürültü, patırtı, şamata, velvele, dövüş, kavga, çekişme, dalaşma, *argo* çıngar. **~ room** : (evin) oyun salonu. **kick up/make a ~** : kıyameti koparmak, ortalığı velveleye vermek. **to have a ~ with s.o.** : birisiyle dalaşmak/çekişmek/kavga etmek/çıngar çıkarmak. ***e.a.-*** *commotion, uproar.*

rumrunner, *is. ABD- k.d.* içki kaçakçısı (insan/gemi). **rumrunning** : içki kaçakçılığı.

rumshop, *is.* meyhane. ***e.a.-*** *bar, saloon.*

run[1], *f.* **ran, run, running 1.** koşmak, seğirtmek. **to ~ like a hare** : tavşan gibi koşmak. **to ~ to meet s.o.** : koşarak birini karşılamak. **to ~ upstairs** : koşarak merdivenleri çıkmak, **2.** koşarak/çabuk gitmek, hızlı yürümek. **~ along** : boyunca gitmek, takip etmek. *The road ~s along the river.* **3.** kaçmak, firar etmek, tüymek, **4.** yardım/destek aramak, **5.** gidivermek, uğrayıvermek, kısa süre ziyaret etmek. *We ran over Bursa.* **6.** başıboş/avare dolaşmak/gezin-

mek. *To ~ about the street/fields.* **7.** (makine vb.) işle(t)mek, çalış(tır)mak. *This machine ~s by electricity. This bus ~s between Bursa and Yalova.* **8.** *sp.* (a) yarış(tır)mak, yarışa girmek/sokmak, (b) yarışı (belirtilen derece ile) bitirmek. *The horse ran second.* **9.** adaylığını koymak, seçime girmek. **to ~ for President** : Cumhurbaşkanlığına adaylığını koymak. **to ~ in the next election**: gelecek seçimlere girmek. **10.** (balık vb.) göç etmek, akıntıya yukarı yüzmek, **11.** (otomobil, gemi) seyretmek, (belirli güzergâhta) sefer yapmak/işlemek, **12.** geçmek, kaymak, hareket etmek. *a rope ~s in a pulley/through the block.* **13.** (asma vb.) tırmanmak, çıkmak, **14.** (çorap) kaç(ır)mak, sök(ül)mek. *to ~ a stocking on a protruding nail.* **15.** (sıvı) ak(ıt)mak, dol(dur)mak. *to ~ water for a bath.* **16.** dök(ül)mek, **17.** boşal(t)mak, **18.** (belirli sınırlar arasında) değişmek/oynamak. **~ from x to y** : x ile y arasında değişmek. *Your work ~s from fair to bad.* **18.** erimek, eriyip akmak, **19.** (bir yüzeyde sıvı) yayılmak, **20.** (renk) atmak, ağarmak. *Materials that ~ when washed.* **21.** (su vb.) ak(ıt)mak, boşal(t)mak. **~ning water** : akarsu. *The water ~s out of the pipe into the bucket. The tears ran down her face.* **22.** sız(dır)ımak, **23.** işlemek, faal/işler halde olmak. *The engine is ~ning.* **24.** (zaman) geçmek, mürur etmek, geçip gitmek. *The hours ~ by.* **25.** (birinden ötekine) geçmek, intikal etmek, tevarüs etmek. *Genius ~s in family.* **26.** ... olmak, -leşmek. **~ dry** : kurumak. **The well ran dry** : Kuyu kurudu. **Our stores are ~ning low** : Erzakımız azalıyor. **27.** ulaşmak, baliğ olmak, varmak. *The bill ran to $100.* **28.** (söz/yazı) sürüp gitmek, devam etmek, demek. *The minutes of meeting ~s as follows.* **29.** (borç/faiz) baliğ olmak, birikmek, **30.** *huk.* (a) (ilâm vb.) yürürlüğe girmek, (b) geçerli olmak, (c) uyuşmak, mutabık olmak, mutabakat sağlamak, **31.** sürmek, devam etmek, sürüp gitmek. *The story ~s for ten pages. The conversation ran on and on.* **32.** (belirli yönde) uzanmak, gitmek. *This road ~s north.* **33.** belirli bir uzunlukta olmak, **34.** (hikâye/resim vb.) basılmak, yayınlanmak, **35.** (piyes/sinema) sürekli oyna(n)mak. *The play ran for fifty nights.* **36.** çabucak geçip gitmek, **37.** sürekli olarak tekrarlanmak, (aklına) gelmek/saplanıp kalmak, daima hatırlanmak. *An idea/a tune ran through his head.* **38.** meyletmek, eğiliminde/mütemayil olmak, yönelmek, kaçmak. *This novel ~s long descriptions. Her tastes ~s to luxuries.* **39.** ortalama (belirli sayıda/büyüklükte vb.) olmak, **40.** *den.* rüzgâra karşı seyretmek, **41.** dörtnala sürmek/koşturmak, **42.** (av) kovalamak, izlemek, izini sürmek, takip etmek. *To ~ deer on foot.* **43.** (hayvanı) gütmek, sürüp götürmek, **44.** (gemi vb.) muntazam sefer yapmak, (iki yer arasında) gidip gelmek. *This steamer ~s between İstanbul and İzmir.* **45.** (taşıt ile) götürmek, taşımak, nakletmek, **46.** (göz, el vb.) gezdirmek. *He ran his eyes over the letter. He ran his hands over the table.* **47.** aşmak, geçmek, atlamak, yarmak. **to ~ a boundary** : sınırı geçmek. **to ~ a blockade** : ablukayı yarmak. **to ~ rapids** : hızlı akıntıyı aşmak, **48.** (gümrükten mal) kaçırmak, kaçakçılık yapmak, **49.** (makine, oto) sürmek, çalıştırmak, yürütmek, **50.** basmak, yay(ınla)mak, (kopye) çıkarmak. *to ~ an ad. to ~ 5 copies of a document.* **51.** (bir konuyu) işlemek, incelemek, tahlil etmek, **52.** (makine/motor) çalışmak, işlemek, **53.** (gemi/oto vb.) mutat yoldan ayırmak/saptırmak, yoldan çıkarmak, **54.** (seçimde) aday göstermek, (adayı) desteklemek, **55.** yönetmek, idare etmek, sürdürmek. *To ~ a business. To ~ one's own life.* **56.** (tehlikeye, tesadüfe vb.) maruz kalmak/bırakmak/atılmak. *To ~ a risk.* **57.** (belirli bir duruma) gelmek/getirmek, sürükle(n)mek, zorlamak, uğra(t)mak, çatmak. *To ~ into trouble. A ship that has ~ aground. To ~ oneself out of breath.* **58.** *gen.* **~ out/of/off/into/through** : itmek, sürmek, zorla ilerletmek, **59.** otlamak, **60.** uzanmak, uzatmak, yükseltmek, çekmek. *To ~ up a flag.* **61.** (dökümcülükte) dökmek, erimiş madeni kalıba akıtmak, **62.** (çizgi) çizmek/çekmek, **63.** (fiyatı) ... olmak, belirli bir değere ulaşmak, (bir kimseye belirli bir fiyata) mal olmak/çıkmak. *That dress will ~ you $190.* **64.** (gemiyi) hızla ve kolayca yürütmek/sevk etmek/ilerletmek. *They ran the ship into port.* **65.** borç) vakti/vadesi gelip geçmek, **66. ~ about** : koşuş(tur)mak, öteye beriye koşmak, **67. ~ across** : karşılaşmak, rastgelmek, tesadüf etmek, **68. ~ afoul of** : (a) *den.* çarpışmak (ve hasar yapmak), (b) gazaba uğramak, (c) işler sarpa sarmak, çıkmaza saplanmak, müşkülâtla karşı-

laşmak. *His plans have ~ afoul of opposition.* **69. ~ after** : (a) kovalamak, peşinden koşmak. **to ~ after women** : kadın peşinde koşmak, hovardalık yapmak. (b) hizmet etmek. *I can't keep ~ning after you all day.* **70. ~ against** : çatmak, uğramak, maruz kalmak, çarpmak, karşılaşmak. **~ against a stone wall** : körü körüne inat etmek, olmayacak bir şeyi zorlamak, olanaksız bir işte ısrar etmek, **71. ~ aground** : karaya oturmak, **72. ~ amuck** *bk.:* **amuck, 73. ~ at** : saldırmak, hücum etmek, **74. ~ a temperature** : ateşi yükselmek, ateşlenmek, **75. ~ away** : kaçmak, tüymek, firar etmek, **76. ~ away with** : (a) alıp kaçmak, kaçırmak. **He ran away with his neighbor's daughter**: Komşusunun kızını kaçırdı. (b) aşırmak, çalmak. **He's ~ away with all my jewels** : Bütün mücevherlerimi çalıp kaçtı. (c) kapılmak, aldanmak, inanmak. **Don't let your temper ~ away with you** : Öfkeye kapılma. **Don't ~ away with the idea that you needn't work** : Çalışmaya ihtiyacın olmadığı fikrine kapılma/ inanma. **He lets his feelings ~ away with his judgment** : Hislerine kapılarak karar verir. (d) (yarış vb.) kolay kazanmak, **77. ~ chances** : tehlikeli işlere atılmak, şansını denemek, **78. ~ counter to** : aksine gitmek, karşı gelmek, (iş vb.) tezat teşkil etmek, **79. ~ down** : (a) otomobille) çiğnemek, ezmek, (b) peşinden koşup yakalamak. *To ~ down a fugitive.* (c) dikkatle incelemek/gözden geçirmek, (d) (kurulmadığı için) durmak, işlememek, (e) yermek, kötülemek, aleyhinde söylemek. *He's jalous of your success, that's why he's always ~ning you down.* (f) arayıp bulmak/elde etmek, izleyip meydana çıkarmak. *To ~ down an information/a book.* (g) (sağlığı/kuvveti) azalmak, kötüleşmek, (h) (beysbol) sobelemek, **80. ~ for one's life** : canını kurtarmak, kaçıp kurtulmak, **81. ~ hard** : hızlı koşmak, **82. ~ in** : (a) uğramak, ziyaret etmek, (b) *argo* tutuklamak, hapse atmak, (c) *basım* bitiştirmek, birleştirmek, satırbaşı/paragraf başı yapmamak, (d) (yeni motoru) çalıştırarak alıştırmak, **83. ~ into** : (a) çarp(ış)mak, (b) tesadüf etmek, karşılaşmak, rastgelmek, (c) baliğ olmak, toplamı ... tutmak/ -e varmak, ulaşmak, (d) karşılaşmak, maruz kalmak, başına gelmek, (e) **~ oneself into the ground** : çok yorulmak, pestili çıkmak, **84. ~ in with** *den.* (sahile/ başka gemiye) yakın seyretmek, **85. ~ off** : (a) kaçmak, kaçır(t)mak, hızla uzaklaş(tır)mak. *His wife ran off with another man.* (b) (kolayca/ çabucak) yaratmak/ibda etmek, icra etmek, (c) (yarışmada) kazananı seçmek/belirtmek, (d) sürmek, kovmak, uzaklaştırmak, (e) fotokopi yapmak, kopya çıkarmak. *Could you run me off 3 copies of this article, please.* (f) **~ off with** : çalmak, alıp kaçmak, yürütmek. *He ran off with a book from the library.* (g) **~ off one's feet** *k.d.* işi başından aşmak, çok meşgul olmak, **86. ~ on** : (a) aralıksız sür(dür)mek/devam et(tir)mek, ilerle(t)mek, devamlı konuşmak, (b) *basım* metnin sonuna eklemek, ara/boşluk bırakmadan basmak, (c) **~ on the rocks** : (gemi) kayalara oturmak, iflâs etmek, batmak, **87. ~ out** : (a) bit(ir)mek, son vermek, sona er(dir)mek, (b) tükenmek, mevcudu kalmamak, (c) kovmak, uzaklaştırmak, dışarı atmak, **88. ~ out of** : tüketmek, bitirmek, hepsini kullanmak, hiç bırakmamak. **They ran out of money** : Paraları tükendi (parasız kaldılar). **We are ~ning out of time** : Zamanımız daraldı, az vaktimiz var. **89. ~ out on** *k.d.* terk etmek, yüzüstü bırakmak, desteklememek, **90. ~ over** : (a) (taşıtla) çiğnemek/ezmek, (b) aşmak, tecavüz etmek, fazla gelmek, taşmak, (c) tekrarlamak, tekrar gözden geçirmek, **91. ~ riot** *bk.:* **riot[1]** , **92. ~ short of** : (malzeme) azalmak, kıtlaşmak, tükenmek, yetişmemek, **93. ~ the gantlet/gauntlet** : (a) (iki sıra dizili kimseler arasından koşarken onlardan) dayak yemek, (b) ecel teri dökmek, zor durumda kalmak. *Suzie had to ~ the gantlet of her mother's questions about how the ink spot got on the dining room rug.* **94. ~ through** : (a) (kılıç vb.) saplamak, (kılıç vb. ile) delmek, (b) israf etmek, tüketmek, har vurup harman savurmak. *He soon ran through all his father's money.* **Money ~s through his fingers** : Su gibi para harcıyor. (c) çabucak/aleacele gözden geçirmek. *I'll just ~ through this list of figures.* (d) tekrarlamak. *Let's ~ through the first scene again.* (e) sezilmek, içinde gizli bulunmak. *A feeling of sadness ~s through his poetry.* **95. ~ to** : (a) (para) yetişmek. **My wages won't ~ to a car** : Maaşım bir otomobil almaya yetişmez. (b) meyletmek, eğiliminde olmak. *The writer ~s to descriptive details. You are ~ning to fat.* (c) ...

olmak, -e kaçmak. **to ~ seed** : tohuma kaçmak, **96. ~ to earth** : (av) deliğe kadar kovalamak, **97. ~ true to form** : kendisinden bekleneni yapmak, mutadı üzere davranmak. **His actions ran true to form**: Ondan zaten bu beklenirdi, kendinden beklenildiği gibi davrandı. **98. ~ up** : (a) dikivermek, çabucak dikmek. *She ran up a new blouse in a couple of evenings.* (b) (borç vb.) birikmek, çoğalmak, yığılmak. *~ning up huge debts.* (c) (bayrak) çekmek, yükseltmek. *They ran up the national flag in honor of the victory.* (d) alelâcele yapmak/inşa etmek, yapıp çatıvermek, **99. ~ up against** : (a) hızla çarpmak, toslamak. *The car ran up against a tree.* (b) tesadüfen karşılaşmak, rastgelmek. *I ran up against old Bill in the market.* (c) *k.d.* (belâya) çatmak, (zorlukla) karşılaşmak. *I thought we would be successful, but we ran up against a lack of money.* **100. ~ upon** : rastlamak, tesadüf etmek, **101. ~ wild** : (a) başıboş kalmak. *The students ran wild during vacation.* (b) yabanîleşmek, azmanlaşmak. *The violets are ~ning wild in the flower bed.* **102. Run with the hare and hunt (ride) with the hounds** : Tavşana kaç, tazıya tut demek. *Critics accused the king of running with the hare and hunting with the hounds (They said he tried to make each opposing political party think that he supported it).* ***e.a.- 3. flee, escape, 6. rove, rumble, 7. operate, function, work, 12. glide, pass, turn, rotate, move, 13. creep, trail, climb, 15. flow, 17. empty, 18. melt, 21. suppurate, discharge, 22. leak, overflow, 23. operate, function, 24. elapse, pass, go by, 26. get, become, 27. amount, total, 31. continue, proceed, go, 32. extend, 37. recur, 38. incline, tend, 41. gallop, 42. pursue, track, trace, 43. drive, 45. carry, transport, 48. smuggle, 49. operate, drive, work, 50. publish, print, 54. sponsor, nominate, support, 55. manage, conduct, control, 56. expose, incur, 58. thrust, force, drive, 59. gaze, pasture, 62. draw, trace, 63. cost, 69. (a) chase, 79. (b) chase, (c) peruse, review, (d) stop, (e) decry, (f) trace, find, search out, 82. (b) arrest, 83. (a) crash, collide, (c) amount to, total, (d) experience, encounter,*** 85. *(a) depart, (d) expel, 87. (a) terminate, end, (c) expel, 89. abandon, 90. (b) exceed, (c) repeat, review, 94. (b) squander, 98. (a) sew, (b) amass, incur, (c) raise, (d) build.*

run[2], *is.* **1.** koşma, seğirtme, koşuş. **at a ~** : koşarak, acele ile, telâşla. *He left the house at a ~ .* **2.** kaçma, kaçış, firar, **3.** koşar adım. *The boys set out at a ~.* **4.** koşulan/gidilen yol/mesafe, **5.** bir yerden bir yere gidiş, **6.** kısa gezi/yolculuk, **7.** *As.* (a) *bk.:* **bomb run**, (b) uçuş, hücuma geçinceye kadar hedefe yaklaşma uçuşu. *a strafing ~ .* **8.** *hv.* uçağın pistte/denizde yürüyüşü, (b) sefer, uçuş, **9.** (motor vb.) çalışma/işleme süresi, **10.** işleme süresi içindeki üretim, **11.** (çorap) kaçık. *a ~ in stocking.* **12.** ilerleme, ileri hareket, gelişme, terakki, **13.** bir şeyin yönü. *The ~ of the grain of wood.* **14.** eğilim, temayül, gidişat, **15.** serbest hareket, gezinme, **16.** atılım, hızlı ilerleme, **17.** (piyes) oynama/gösterim süresi, **18.** nöbet (vakti), iş nöbeti, **19.** (maden) damar, uzantı, **20.** kesiksiz/ardışık olaylar dizisi/zinciri. **a ~ of luck** : talih/şans zinciri, **21.** aynı cins kartlar dizisi. *a heart ~ .* **22.** sürekli talep, üşüşme, tehacüm. **~ on the bank** : herkesin birden bankadan parasını istemesi. **~ on the shops for sugar** : şekere tehacüm, herkesin birden şeker alması, **23.** mütevali borçlar, bankadan seri/anî ödeme talebi, **24.** akış süresi, **25.** debi, akan su miktarı. *a ~ of 500 barrels a day.* **26.** dere, çay, **27.** (su, vb.) akış, akma, çağlama, **28.** cins, tür, sınıf, **29.** (belirli bir maksatla yapılmış) eğik yol, kayma yokuşu, **30.** kümes bahçesi. *a chicken ~ .* **31.** göç : balıkların akıntıya yukarı sürü hâlinde göçü, **32.** göç eden balık sürüsü. *a ~ of salmon.* **33.** sürü, beraberce hareket eden hayvan topluluğu, **34.** *müz.* nağmeleme, ses geçidi, **35.** *sp.* sayı, tur, **36.** (a) **a ~ for one's money** : (a) şiddetli rekabet, (b) semere, kâr, kazanç, **37. have a ~ for one's money** : (a) şiddetli rekabetle karşılaşmak, (b) zahmetine değmek, büsbütün semeresiz olmamak, **38. have its ~** : seyrini takip etmek, **39. have/get the ~ of** : (a) işletmesini öğrenmek, (b) giriş izni/her tarafı dolaşma yetkisi olmak, **40. in the long ~** : zamanla, en sonunda, **41. in the short ~** : kısa süre içinde, **42. on the ~** *k.d.* (a) acele kaçmakta, firar hâlinde, (b) kaçarken, firar esnasında, koşarken, (c) polisten kaçan/gizlenen, **43. the common/ordinary ~ (of)** : alelâde/alışılmış. **He's different from the common ~ of students** : O, alelâde öğrencilerden farklıdır. **This dictionary will be quite out of the ordi-**

nary ~ : Bu sözlük, alelâde sözlüklerden tamamıyla farklı olacaktır. *e.a.-2. flight, 5. trip, 26. brook, rivulet, 27. flow, 28. kind, class, 30. runway, 34. roulade.*

run[3], *sf.* **1.** eritilmiş, sıvı. ~ *butter.* **2.** eritilerek dökülmüş/akıtılmış.

runabout, *is.* **1.** üstü açık küçük otomobil, **2.** küçük deniz motoru, **3.** gezginci kimse. *e.a.- 1. roadster.*

runagate, *is. esk.* **1.** kaçak, kaçkın, firari, **2.** serseri, hayta, başıboş, avare kimse, külhanbeyi. *e.a.- 1. fugitive, runaway, 2. vagabond, wanderer.*

runaround = run-around, *is.* **1.** *k.d.* kaçamaklı/mütereddit/çekimser davranış, atlatma, savsaklama, oyalama. **give the** ~ : oyalamak, atlatmak, **2.** *basım* (resmin yanındaki) kısa satırlardan oluşan yazı, **3. give the** ~ : (eşini) aldatmak. **get the** ~ : (eşi tarafından) aldatılmak.

runaway, *is.&sf.* **1.** kaçak, kaçkın, kaçmış, firari. *a ~ child.* **2.** başıboş, boşalmış/gemi azıya almış (at), zapt edilemez, azgın. *a ~ horse.* **3.** kaçma, kaçış, tüyme, firar, **4.** kaçarak/firar suretiyle yapılan. *a ~ marriage.* **5.** kolayca kazanılmış. *a ~ victory.* **6.** (fiyat vb.) hızla artan/yükselen/artış/yükseliş. **a ~ increase in prices** : hızlı fiyat artışı. **~ inflation** : hızla yükselen enflasyon. *e.a.- 1. fugitive, deserter.*

runback, *is.* (futbolda) karşı takım kalesine koşuş.

runcible spoon, *is.* nevale çatalı: nevale (ordövr) dağıtmakta kullanılan, biri kıvrık ve keskin üç dişli çatal.

runcinate, *sf. bot.* sivri ve kıvrık dişli/tırtıklı. *a ~ leaf.*

rundle, *is.* **1.** portatif merdivenin basamağı, **2.** tekerlek, kasnak, eksen etrafında dönen cisim, **3.** *k.d. bk.:* **runnel.**

rundlet, *is.* **1.** eski bir İngiliz ölçüsü: 15 galon (68 litre), **2.** küçük fıçı.

run-down, *sf.* **1.** yorgun, bitkin, bîtap, takatsiz. *You need a holiday, you look a bit ~ .* **2.** cılız, zayıf, hastalıklı, **3.** eski, harap, virane, köhne. *a ~ building.* **4.** (saat) kurulmamış, durmuş. *e.a.- 1. fatigued, weary, exhausted, debiliated, 3. dilapidated.*

rundown, *is.* **1.** özet, hulâsa, icmal (genellikle sözlü). *He gave me a ~ on everything that had happened while I was away.* **2.** önemini yitirme, gerileme. *The ~ of the coal industry.* *e.a.- 1. summary, outline.*

rune, *is.* **1.** III-XIII. yy. larda İngiliz-İskandinav dillerinde kullanılan alfabenin herhangi bir harfi, **2.** şiir, şarkı, manzume, **3.** giz, sihir, esrar, **4. ~like** : eski İngiliz-İskandinav harfleri gibi. *e.a.- 2. poem, song, 3. mystery, magic.*

rung, *is. &f.* **1.** *bk.:* **ring**[3] *(geç.z.&sf.f.),* **2.** portatif merdivenin (yuvarlatılmış) basamağı, **3.** iskemlenin basamak çubuğu, **4.** tekerlek parmağı, **5.** *den.* (a) dümen yekesi tutamağı, (b) geminin döşeme tahtası, **6.** *İsk.* kalın sopa, değnek, asa, **7. ~less** : basamaksız (portatif merdiven), çubuksuz.

runic, *sf.* **1.** eski İngiliz-İskandinav harfleriyle yazılmış. ~ *inscriptions.* **2.** gizemli, esrarengiz, gizli, sır dolu, muammalı, **3.** eski İskandinav üslûbunda (şiir, edebiyat).

run-in, *is.* **1.** *k.d.* kavga, dövüş, münakaşa, **2.** *basım* (paragraf başı yapmadan) metne yapılan ilâve. *e.a.- 1. quarrel, bicker, argument, fight.*

runkle, *is.&f. İsk. bk.:* **wrinkle.**

runlet, *is.* **1.** dere, çay, **2.** *bk.:* **rundlet.** *e.a.- 1. rivulet, runnel, stream.*

runnel, *is.* **1.** dere, çay, **2.** gever, küçük su kanalı. *e.a.- 1. brook, rivulet, runnel, stream.*

runner, *is.* **1.** koşucu, koşan kimse, **2.** ulak, haberci, (özellikle banka, borsa vb.), **3.** simsar, **4.** kızak, **5.** kızak ayağı, **6.** buz kayağının namlusu, **7.** (üzerinde bir şeyin kaydığı) makara, **8.** (mobilya) *bk.:* **rocker** (1), **9.** makinist, makine yöneticisi/operatörü, **10.** yol halısı, **11.** uzun (ensiz) masa örtüsü, **12.** *bot.* (a) yerde kökler salarak tutunan bitki (çilek vb.), (b) bu bitkinin saldığı kök, **13.** (döküm) erimiş madenin aktığı kanal, oluk, **14.** kaçakçı, **15.** kaçakçı gemisi, **16.** *zool.* turnacık *(Caranx crysos):* Cape Code ile Brezilya kıyıları arasında avlanan bir balık türü, **17.** sabit tek makaralı palanga, **18. ~ bean** *Brit.* sırık fasulyesi. *e.a.- 14. smuggler, 18. pole bean.*

runner-up, *is., ç.* **runners-up 1.** yarışma ikincisi, ikinci, **2.** en iyi derece alanlardan ikinci, üçüncü, vb. en iyi derece alan on kişiden biri.

running[1], *is.* **1.** koşma, kaçma, koşuş, kaçış, firar, **2.** yönetim, idare. *The ~ of a business.* **3.** yarışma, yarışa/müsabakaya katılma. **be in [out of] the** ~ : kazanma şansı ol[ma]mak. *He is still in the ~ as a possible next president.* **4.** ko-

şu, **5.** akış, akıntı, **6.** akış miktarı, **7.** akan şey, **8.** taban, üzerinde koşulan yer/yol, **9. make the ~** : çabalamak, aşırı çaba/gayret göstermek, yarış etmek, yarışmak. *Women made all the ~ in demands for better social position.*

running[2], *is.* **1.** koşan, kaçan, hızla giden, **2.** (at) dörtnala giden, **3.** (bitki) tırmanıcı, tırmanan, sarılgan, sürüngen. *a ~ wine.* **4.** kolayca hareket eden/geçen/kayan. **a ~ knot** : kement düğümü, **5.** (makine) işleyen, işler hâlde. **in ~ order** : işler durumda, **6.** (mesafe, ölçü) düz, doğru, **7.** (el yazısı) bitişik. **~ hand** : bitişik el yazısı. **8.** sıvı, akışkan, akan, **9.** cari, içinde bulunulan, şimdiki, bu. **the ~ month** : bu ay. **~ account** : cari hesap, **10.** (fiyat) cari, geçer, yürürlükteki. *~ prices.* **11.** sürekli, devamlı, aralıksız, fasılasız. **~ fire** : sürekli/yaylım ateş, **12.** tekrarlanmış, mükerrer. *a ~ pattern.* **13.** koşarak yapılan, kovalamalı. *a ~ leap. ~ broad jump.* **~ fight** : kovalamalı dövüş/mücadele, **14.** *tıp* akıntılı, sızıntılı, irin/cerahat vb. akıtan, **15. ~ board** : (eski otomobillerde) yan basamak, **16. ~ gear** : (oto) alt düzen, **17. ~ glance** : göz atma, kısa bakış, **18. ~ head = ~ title** *basım* (her sayfa başında) tekrarlanan başlık, **19. ~ light** : seyir feneri, **20. ~ martingale** *bk.:* **martingale** (2), **21. ~ mate** : (a) aynı yarışa giren at, (b) eş aday: aynı seçimde ikinci derecedeki göreve adaylığını koyan kimse. ***e.a.- 3. creeping, climbing, 6. linear, straight-line, 7. cursive, 8. fluid, liquid, 9. present, current, 10. prevalent, 11. sustained.***

running[3], *zf.* birbiri ardınca, arka arkaya, peş peşe, art arda, ardışıkça, mütevaliyen. *For 7 days ~. To win the prize 3 times ~.* ***e.a.- consecutively, in succession.***

runny, *sf.* **-nier, -niest 1.** akıcı, akışkan, cıvık. *a ~ paste.* **2.** sümüklü, (sümüğü) akan. *~ nose.*

runoff, *is.* **1.** sızan/akan su, emilmeyerek toprak üstünde akıp giden yağmur suyu, **2.** (berabere kalanlar arasında) son maç/seçim, eleme maçı/seçimi.

run-off-paper, *sf.* gazetenin herhangi bir yerine basılacak. *~ advertisement.*

run-of-the-mill, *sf.* bayağı, alelâde, sıradan, olağan, ortalama, vasat. ***e.a.- ordinary, average.***

run-of-the mine = run - of - mine, *sf.* **1.** (maden kömürü) serme, yığma, büyüklük ve cinsine göre ayrılmamış, **2.** *bk.:* **run-of-the-mill.**

run-on, *sf.&is.* **1.** ek(leme), ilâve , sonradan eklenen. *a ~ entry in a dictionary.* **2.** *şiir* mısra sonunda bitmeyen (cümle, düşünce), **3. ~ sentence** : nokta ile birbirinden ayrılmamış (yanlışlıkla bir cümle gibi yazılmış) iki cümle.

runout, *is.* sinema filminin resimsiz son parçası.

run-over, *sf.* **1.** aşınmış, yenik (ayakkabı tabanı/topuğu), **2.** ek, ilâve fazla, normalden fazla süren.

runover, *is.* **1.** (yer olmadığı için) basılamayan, **2.** başka sayfada devam eden (yazı, haber, vb.).

runt, *is.* **1.** çelimsiz/bodur/küçük hayvan, **2.** (domuz vb. yavrularının) en küçüğü, **3.** bücür/bodur kimse, cüce, beberuhi, **4.** *İsk.* kartlaşmış bitki/sebze sapı.

run-through, *is.* deneme, alıştırma, temrin, prova, hazırlık tatbikatı. ***e.a.- rehearsal, practice.***

runtish, *sf.* **1.** çelimsiz, bodur, bücür, cüce, ufak tefek, **2. ~ly** : çelimsizce, **3. ~ness = runtiness** : çelimsizlik, bodurluk, bücürlük, cücelik.

runty, *sf.* **runtier, runtiest** bodur, bücür, cüce, çelimsiz. ***e.a.- stunted, dwarfish, runtish.***

runway, *is.* **1.** koşu yolu, **2. airstrip** *d.d.* pist, **3.** taşıt yükleme/boşaltma/yanaşma yolu, geçit, **4.** (geyik vb. nin bıraktığı) iz, yol, patika, **5.** hayvanların serbestçe dolaştığı kapalı saha. *a ~ for dogs.* **6.** nehir/ırmak yatağı, **7.** sahneden salona uzanan çıkıntı, **8.** kesilen kütüklerin aşağı yuvarlandığı yamaç.

rupee, *is.* **1.** rupi, Hint lirası (nikel). 1 ~ = 100 *naye paise. kıs.:* R, Re, **2.** rupi: Pakistan lirası (nikel). 1 ~ = 100 *pice.* **3.** Seylan lirası (kâğıt). 1 ~ = 100 *cents*

rupiah, *is., ç.* **-ah/-ahs** rupye, İndonezya lirası (kâğıt). 1 ~ = 100 sen.

rupicolous, *sf.* kayalarda yetişen/büyüyen.

rupture, *is.&f.* **-tured, -turing 1.** kop(ar)ma(k), kır(ıl)ma(k), kes(il)me(k), ilişkisini kesme(k). *to ~ a blood vessel. to ~ friendly relations.* **2.** dostluk bağlarının kopması, bozuşma, anlaşmazlık, uyumsuzluk, ihtilâf, **3.** *patol.* fıtık (olmak). ***e.a.- 1. break, burst, 3. hernia.***

rural, *sf.* **1.** kırsal, köy+, kır/köy hayatına ait, pastoral. ~ **area** : kırsal bölge. ~ **school** : köy okulu. ~ **free delivery** : köylere parasız posta dağıtımı. ~ **route** : *Cnd.* köy posta yolu, **2.** köyde yaşayan. ~ **dean** : köy papazı, piskopos yardımcısı, **3.** tarımsal, ziraî. ***e.a.- 1.*** *rustic, pastoral, bucolic, rough, unsophisticated.* ***k.a.- 1.*** *urban.* ***NOT:*** **RURAL** köy ve kırsal araziyi, köylüleri, köy hayatını, köyün ve köy hayatının çekici, iyi taraflarını niteler: *Rural education:* Köy eğitimi. *Rural community:* Köy halkı. *The charm of rural life:* Köy hayatının çekiciliği. **RUSTIC** aynı anlamda olmakla beraber çok defa aşağılayıcı, hakir görücü bir anlam taşır, köylülerin kabalığını vb. ifadede kullanılır: *The rustic outlook of a farmer: :* Çiftçinin köylü /kaba görünüşü. Mamafih bazan küçük görmeyen anlamda da kullanılır: *Rustic simplicity:* Köylü sadeliği. **PASTORAL**, aslında çobanların hayatına ait demektir, kır ve köy hayatını cazip taraflarını nitelemekte kullanılır: *Pastoral paintings, pastoral poems.* **BUCOLIC**, anlamca pastoral'a denk ise de daha ziyade köylülerin cahilliğini , kabalığını belirten bir sıfat olarak kullanılır: *Bucolic taste:* Köylü zevki.

ruralise/ruralisation, *Brit. bk.:* **ruralize/ ruralization.**

ruralism = rurality, *is.* **1.** kırsallık, **2.** kır/ köy hayatı, **3.** kır/köy manzarası/özelliği, köylü deyimi, kültürü, âdeti vb.

ruralist = ruralite, *is.* kır/köy hayatını seven, köyde yaşamayı tercih eden kimse.

ruralize, *f.* **-ized, -izing 1.** kırsallaş(tır)mak, **2.** kırda/köyde yaşamak, kır/köy hayatına alış(tır)mak, **3.** köyde/kırda vakit geçirmek. **4. ruralization** : kırsallaş(tır)ma, kırda/ köyde yaşama, kır/köy hayatına alış(tır)ma, köyde/kırda vakit geçirme.

rurally, *zf.* köylü gibi, kırda, kırsal yerde, köylülere benzeyerek.

ruralness, *is.* kırsallık, köylülük, köye/ köylüye benzerlik.

Rus. = **1.** Russia, **2.** Russian.

ruse, *is.* hile, düzen, desise, dalavere, aldatmaca. ***e.a.-*** *trick, stratagem, artifice.*

rush[1], *f.* **1.** koş(tur)mak, acele/hızlı yürümek. **to ~ down** : hızla inmek. **to ~ up** : hızla çıkmak. **to ~ upstairs** : hızla merdivenleri çıkmak. **2.** ileri atılmak, saldırmak, fırlamak. ~ **into the room** : hızla odaya girmek/dalmak. ~ **out of the room** : odadan fırlayıp çıkmak, **3.** hızla akmak/geçmek, anî görünmek/geçip gitmek. *The river ~es along.* **4.** (işi) aceleye/telâşa getirmek, alelacele/çabucak yapmak. *to ~ one's work.* ~ **a bill through** : bir kanun tasarısını acele ile meclisten geçirmek. ~ **into print** : acele yayınlamak. **refuse to be ~ed** : acele etmemek, istifini bozmamak, ağırdan almak, kendi ağır temposundan vazgeçmemek, **5.** acele götürmek / iletmek /nakletmek. **He was ~ed to hospital** : Acele hastaneye kaldırıldı. **6.** iv(dir)mek, ev(dir)mek, acele et(tir)mek, iki ayağını bir pabuca sokmak. **Don't ~ me** : İki ayağımı bir pabuca sokma! **to ~ s.o. (into doing sth.)** : birini dara getirmek, sıkboğaz etmek. **to ~ to conclusions** : acele (düşünmeden) karar vermek. ~ **s.o. off his feet** : bir kimseye acele iş göstermek, iki ayağını bir pabuca sokmak. *I've been ~ed off my feet all day at the office and I'm tired.* **7.** ~ **on/ upon** : birden hücum etmek, şiddetle taarruz etmek, püskürtmek. **I felt the blood ~ to my head** : Kan beynime hücum etti (çok öfkelendim). **8.** (bir yeri/kimseyi) zaptetmek. esir etmek, **9.** *k.d.* ısrarla kur/flört yapmak, tavlamaya çalışmak, *argo* asılmak, **10.** (birliğe üye yapmak maksadiyle) eğlendirmek, **11.** *ABD-futbol* topu koltuğuna alıp kaleye doğru koşmak. *The home team ~ed the ball a total of 145 yards.* ***e.a.- 1.*** *hasten, run, hurry, speed,* ***5.*** *carry, convey,* ***6.*** *hurry,* ***7.*** *charge,* ***8.*** *capture, overcome.*

rush[2], *is.* **1.** koşma, koşuş(ma), acele/ hızlı yürüme/yürüyüş, **2.** saldırı(ş), saldırma, tecavüz, taarruz, hamle. **to make a ~ at s.o.** : birinin üzerine saldırmak/atılmak. **to attack by ~es** : hamlelerle taarruz etmek, **3.** üşüşme, hücum, tehacüm. **There was a ~ to the market** : Herkes pazara üşüştü. *The gold ~ to California.* **a ~ of blood to the head** : kanın beyine hücumu, çok öfkelenme, tepesi atma, **4.** telâş(e), acele ile sağa sola koşuşma. *The ~ of city life.* **5.** ivedilik, acele, müstacel durum, telâş. **in a ~** : acele/telâş ile, ivedilikle, alelacele, **6.** sıkışık durum. ~ **hour** : (trafik) sıkışık saat, trafiğin en çok olduğu zaman, **7.** *ABD-futbol* topu koltuğuna alıp koşma, **8.** *ABD* (okullarda spor olarak yapılan) sınıflar arası hücum müsabakası,

9. *gen.* **~es** : çekilen filimden yapılan ilk baskı, **10.** *k.d.* bir kızın kur yapana müsait davranması, **11.** *bot.* (a) saz, bataklık sazı *(Juncus)*, (b) saza benzer ot, (c) saz sapı (hasır, sandalye altı, sepet vb. yapılır), **12.** önemsiz/değersiz şey/iş, **13.** ~ **candle = rushlight** : (a) sazdan çıra, saz mumu, yağa batırılıp yakılan kuru saz, (b) önemsiz/değersiz kimse/şey. ***e.a.- 1.*** *attack, onset,* ***12.*** *trifle.*

rushee, *is.* birliğe yeni alınan üniversite öğrencisi.

rusher, *is.* **1.** aceleci, telâşçı, koşan/acele eden kimse, **2.** (futbol) topu alıp kaçan oyuncu.

rush-hour, *sf.* sıkışık zaman+/saat+. ~ **traffic** : sıkışık zaman trafiği, trafiğin sıkışık olduğu saat.

rushingly, *zf.* **1.** acele ile, telâşla, koşarak, **2.** saldırırcasına, atılırcasına, hücum ederek.

rushlike, *sf.* saz/kamış gibi, saza benzer.

rushy, *sf.* **rushier, rushiest 1.** bataklık, sazlık(lı), **2.** sazla örtülmüş/örülmüş, **3.** sazdan yapılmış, **4.** saz gibi

rusine, *sf. zool.* Hint geyiği+: Hindistan'da yaşayan *Rusa* türü geyiğe ait. ~ **antler** : Hint geyiği boynuzu.

rus in urbe, *Lât.* şehir içinde köy.

rusk, *is.* bir **1.** gevrek peksimet, **2.** hafif, gevrek, tatlı bisküvi, **3.** kızartılmış ekmek dilimi.

Russ, *sf.&is., ç.* **Russ/Russes 1.** Rus, **2.** Rusça.

Russ. = **1.** Russia, **2.** Russian.

russet, *sf.&is.* **1.** sarımtrak veya kırmızımtrak kahverengi, **2.** çuha, ev dokuması kaba kahverengimsi kumaş, **3.** kabuğu kırmızı kahverengi kış elması, **4.** meyve üzerinde hastalık veya böcekten ileri gelen pas rengi leke, **5.** *esk.* kaba, basit, bayağı, **6.** **~ish = ~y** : kırmızımsı kahverenginde, **7.** **~like** : çuhamsı, çuhaya benzer. ***e.a.- 5.*** *rustic, coarse, simple.*

Russia, *is.* Rusya. ~ **leather** : Rus köselesi, koyu kırmızı ince kösele.

Russian, *sf.&is.* **1.** Rus+, Rusça+, **2.** Rus halkı, **3.** Rusça, **4.** ~ **dressing** : turşulu baharatlı mayonez, **5.** ~ **Orthodox Church** : Rus Ortodoks Kilisesi, **6.** ~ **Revolution** : Rus İhtilâli (1917), **7.** ~ **wolfhound** : Rus kurt köpeği.

Russianize, *gl.f.* **-ized, -izing** Ruslaştırmak. **Russianization** : Ruslaştırma.

Russophile, *is.* Rus hayranı, Rusları seven kimse.

Russophobe, *is.* Rus düşmanı. **Russophobia** : Rus düşmanlığı.

rust[1], *is.* **1.** ~ **iron** *d.d.* pas, demir pası, **2.** oksit, madenler üzerinde oluşan ince oksit tabakası, **3.** şahsiyeti körleştiren, enerji ve azmi zayıflatan herhangi bir durum/koşul. *The ~ of idleness.* **4.** (bitkilerde) (a) ekin pası, kınacık, pas hastalığı: *Uredinales* sınıfından mantarların sebep olduğu hastalık, (b) ~ **fungus** *d.d.* kınacık mantarı: bu hastalığı yapan mantar, **5.** pas rengi, kırmızı, sarı, kızıl, kahverengi. ***e.a.- 2.*** *corrosion.*

rust[2], *f.* **1.** paslan(dır)mak, pas tutmak, oksitle(n)mek. *Iron ~s.* **2.** köhneleşmek, eskimek, tembelleşmek, kullanmaya kullanmaya hüner/bilgi/ustalık ve maharetini yitirmek. *To allow one's powers to ~. Don't let your mind ~ during vacation.* **3.** pas rengini almak, pas renginde olmak, pas rengi vermek. *The leaves slowly ~ ed.* **4.** kınacık/pas hastalığına tutulmak. ***e.a.- 2.*** *decay, decline, spoil.*

rustic[1], *sf.* **1.** kırsal, köyde/kırda yaşayan/bulunan, **2.** sade, basit, yapmacıksız, tabiî, **3.** kaba, haşin, terbiyesiz, görgüsüz, nobran, nâdan. ~ *manners.* **4.** (taş) yontulmamış, kaba/pürüzlü. ***e.a.- 1.*** *bk.: rural,* ***2.*** *simple, artless, unsophisticated,* ***3.*** *uncouth, rude, boorish.* ***k.a.- 1.*** *urban.*

rustic[2], *is.* **1.** köylü, köyde yaşayan kimse, **2.** sade/ basit/yapmacıksız kimse, **3.** *bk.:* **rusticwork, 4.** köylü şivesi, **5.** **~al** *bk.:* **rustic**[1], **6.** **~ally = ~ly** : köye/köylüye yakışır tarzda, köylü gibi, kabaca, görgüsüzce, terbiyesizce, **7.** **~alness** : köylülük, köye/köylüye yakışma, kabalık, görgüsüzlük, nâdanlık.

rusticate, *f.* **-cated, -cating 1.** köye gitmek/yerleşmek, köylüleşmek, (bir süre) köyde yaşamak, **2.** köye göndermek/sürmek, **3.** kabalaşmak, kaba/nâdan/görgüsüz davranmak, terbiyesizleşmek , terbiyesini/kibarlığını yitirmek, **4.** (duvarı) kaba/yontulmamış taşla örmek, **5.** *Brit.* üniversiteden geçici olarak uzaklaştırmak/tart etmek. **6. rustication** : köye gitmek/yerleşme, köylüleşme, (bir süre) köyde yaşama; kabalaşma, kaba/nâdan/görgüsüz davranma, terbiyesizleşme; (duvarı) kaba/yontulmamış taşla

örme, *Brit.* üniversiteden geçici olarak uzaklaştırma/tart etme, **7. rusticator** : köye yerleşen, köylüleşen, kabalaşan, kaba/nâdan/görgüsüz davranan, terbiyesizleşen, (duvarı) kaba/yontulmamış taşla ören, *Brit.* üniversiteden geçici olarak uzaklaştıran.

rusticity, *is., ç.* **-ties 1.** köylülük, köy hayatı/âdetleri vb., **2.** kabalık, nobranlık, görgüsüzlük, cahillik, **3.** sadelik, basitlik, saflık, gösterişsizlik, yapmacıksızlık. ***e.a.- 2.*** *awkwardness, ignorance,* **3.** *simplicity, homeliness.*

rusticwork = rustic work, *is.* **1.** kaba/yontulmamış taş duvar, **2.** işlenmemiş ağaçtan (dal, kök, vb.) yapılmış mobilya.

rustily, *zf.* paslı paslı, paslı bir şekilde, paslanmış hâlde.

rustiness, *is.* paslılık, paslanma.

rustle[1], *f.* **-tled, -tling 1.** hışırda(t)mak, fışırda(t)mak. *~ the papers. Her long skirt ~d as she walked. The wind ~d the dead leaves.* **2.** *ABD* gayretle/şevkle çalışmak, yoğun faaliyet göstermek, gayretle çalışıp elde etmek, **3.** *ABD- k.d.* (sığır, davar vb.) çalmak, **4. ~ up** : (birisine malzeme, erzak vb.) tedarik etmek, sağlamak, bulup buluşturmak. **She can always ~ up a meal** : O ne zaman olsa bulup buluşturup yiyecek bir şeyler hazırlayıverir. ***e.a.- 3.*** *steal.*

rustle[2], *is.* hışırtı, fışırtı, hışırdama (sesi). *The ~ of leaves.*

rustler, *is.* **1.** hışırdatan/hışırdayan (kimse/şey), **2.** *ABD- k.d.* sığır/davar hırsızı.

rustling, *is.&sf.* **1.** hışırtı. *I keep hearing strange ~s in the bushes.* **2.** *ABD- k.d.* hayvan hırsızlığı. *There's been a lot of ~ in these parts lately.* **3.** hışırtılı, hışırdayan. *~ leaves.* **4. ~ly** : hışırdayarak, hışırdatarak, hışır hışır, hışırtı ile.

rustproof, *sf.* paslanmaz.

rusty, *sf.* **rustier, rustiest 1.** paslı, paslanmış. *a ~ knife.* **to get ~** : paslanmak, **2.** pastan oluşan/ileri gelen, **3.** pas renginde, **4.** soluk, kirli. *a ~ black. a ~ old suit of clothes.* **5.** köhne (leşmiş), harap, hurda, işlemez, kullanmaya kullanmaya cevvaliyetini/hüner, bilgi, ustalık ve marifetini kaybetmiş, tembelleşmiş. *My German is pretty ~. Can you get my ~ car working again?* **6.** *k.d.* huysuz, aksi, ters. **to get ~** : aksileşmek, huysuzlaşmak, **7. to turn ~ = to cut up ~** : darılmak, güvenmek, küsmek. ***e.a.-4.*** *rusted,* ***4.*** *faded, shabby,* ***5.*** *outmoded, stiff, sluggish,* ***6.*** *cross, ill-tempered.*

rut[1], *is.* **1.** iz, tekerlek izi, **2.** oluk, sapan izi, yiv, oyuk, kanal, **3.** alışkı, sıkıcı/yeknesak hayat, değişmez terane. **to fall/get/be/settle/sink in (into) a ~** : değişmez alışkıya saplanmak, yeknesak/sıkıcı bir hayat sürmek. **get out of the ~** : değişmez alışkılardan kurtulmak, **4.** (hayvan) kızışma, kösnüme. ***e.a.-1&2.*** *furrow, track, groove, channel,* ***3.*** *routine,* ***4.*** *estrus, heat.*

rut[2], *f.* **rutted, rutting 1.** (tekerlek) iz açmak/bırakmak/yapmak. *the ~ted surface of the road.* **2.** (hayvan) kösnümek, kızışmak, (kızışıp) çiftleşmek. ***e.a.- 1.*** *furrow.*

rutabaga, *is. bot.* İsveç şalgamı (*Brassica Napobrassica*). **Swedish turnip** *d.d.*

rutaceous, *sf. bot.* sedef otugillerden, *Rutaceae* familyasına mensup. (sedef otu, geyik otu, portakal, limon, greyfurt, Çin portakalı vb.).

ruth, *is. esk.* **1.** acıma, merhamet, şefkat, **2.** üzüntü, keder, **3.** pişmanlık, nedamet. ***e.a.- 1.*** *pity, compassion, mercy, sympathy,* ***2.*** *sorrow, grief,* ***3.*** *repentance, regret.* ***k.a.- 1.*** *cruelty.*

ruthenic, *sf. kim.* rutenik, yüksek valanslı rutenyum ihtiva eden.

ruthenious, *sf. kim.* rutenis, iki valanslı rutenyum ihtiva eden.

ruthenium, *is. kim.* rutenyum, plâtin grubundan parlak gri renkli, çok sert, nadir bir maden. Simge: **Ru**, atom ağ. 101.07, atom nu. 44, özgül ağ. 12.2. Alaşımlarda ve katalizör olarak kullanılır.

ruthful, *sf. esk.* **1.** acıyan, merhametli, rahim, şefkatli, **2.** üzücü, hazin, hüzün/keder verici, **3.** üzgün, kederli, **4. ~ly** : acıyarak, merhametle, şefkatle, **5. ~ness** : acıma, merhamet, şefkat. ***e.a.- 1.*** *compassionate, merciful, pitiful,* ***3.*** *sorrowful.*

ruthless, *sf.* **1.** acımasız, merhametsiz, gaddar, zalim, insafsız, katı yürekli, **2. ~ly** : acımadan, merhametsizce, gaddarca, zalimane, insafsızca, **3. ~ness** : acımasızlık, merhametsizlik, gaddarlık, zalimlik, insafsızlık, katı yüreklilik. ***e.a.- 1.*** *merciless, pitiless, relentless, cruel, hard-hearted.* ***k.a.- 1.*** *merciful, pitiful, ruthful.*

rutilant, *sf.* kıpkızıl, kızıl renkte, parlak, altın renginde.

rutilated, *sf. min.* rütilli, ince parlak rütil kristalleri ihtiva eden.

rutile, *is.* rütil, titanyum dioksit minerali: TiO2. Parlak kızıl kahverenkli kristal. Kaynak çubuklarını kaplamakta kullanılır.

ruttily, *zf.* tekerlek izleriyle dolu bir şekilde, delik deşik bir hâlde.

ruttiness, *is.* tekerlek izleriyle dolu olma, delik deşiklik.

rutting, *sf.* kösnük, kızışmış. *a battle between ~ stags.*

ruttish, *sf.* **1.** kösnük, (cinsel bakımdan) kızışmış, çiftleşme isteyen (hayvan), **2. ~ly** : kösnülce, kızışmış/kösnük bir hâlde, **3. ~ness** : kösnüklük, kösnüme, kızışma, (cinsel) kızgınlık. ***e.a.- 1.*** *salacious, lustful.*

rutty, *sf.* **-tier, -tiest** (derin) tekerlek izleriyle dolu, delik deşik.

RV = **1.** recreational vehicle, **2.** Revised Version (of the Bible).

R/W = right of way.

Rwanda, *is.* Ruanda, Orta Afrika'da bir cumhuriyet (1962).

Rx, *is.* **1.** reçete, **2.** ilâç, deva. ***e.a.- 1.*** *prescription,* ***2.*** *remedy, cure.*

-ry, *son ek* " - lık/-lik/-luk/-lük" anlamı katar: *ör.: pilotry, wizardry, citizenry, musketry, banditry, peasantry.*

rye, *is.* **1.** *bot.* çavdar (bitki) *(Secale cereale),* **2.** çavdar (hububat), **3. ~ whiskey** *d.d.:* çavdar viskisi, **4.** *D ABD-Cnd.* karışık viski, **5. ~ bread** *d.d.:* çavdar ekmeği, **6.** (çingene lehçesinde) çelebi/efendi kimse, centilmen. **Romany ~** : çingene beyi.

ryegrass, *is. bot.* delice otu, çayır otu *(Lolium perenne, L. multiflorum).* G ABD ve Yeni Zelenda'da hayvan yemi olarak kullanılır. **darnel, raygrass** *d.d.*

ryke, *gs.f.* **ryked, ryking** *İsk. bk.:* **reach.**

rynd, *is.* üst değirmen taşını tutan demir. **rind** *ş.d.y.*

ryot, *is. (Hindistan'da)* **1.** çiftçi, köylü, rençber, **2.** arazi sahibi çiftçi.

*****
***
*